KITÁB I MUQADDAS

YA'NE

PURÁNÁ AUR NAYA 'AHD-NÁMA

[illegible] TARJUMA 'IBRÁNÍ O YÚNÁNÍ ZUBÁNON SE ZUBÁN I URDÚ
MEN HÚÁ, JISE TAS,HÍH KARKE AB CHHAṬHÍ
BÁR CHHAPWÁTE HAIN

LONDON
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
1914

THE HOLY BIBLE IN ROMAN URDU.

PURÁNE AUR NAYE 'AHD-NÁMON̲

KI SAB KITÁBON̲ KE NÁM,

AUR

UN KI TARTÍB, AUR UN KE BÁBON̲ KÁ SHUMÁR.

PURÁNE 'AHD-NÁME KI KITÁBEN̲.

NAYE 'AHD-NÁME KI KITÁBEN̲.

MÚSÁ KÍ PAHLÍ KITAB,

MUSAMMÁ BA

PAIDA'ISH.

I BA'B.

IBTIDA' men̲ Ḳhudá ne ásmán ko aur zamín ko paidá kiyá.

2 Aur zamín wírán aur sunsán thí; aur gahráo ke úpar andherá thá. Aur Ḳhudá kí Rúh pánion̲ par jumbish kartí thí.

3 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki Ujálá ho: aur ujálá ho gayá.

4 Aur Ḳhudá ne ujále ko dekhá, ki achchhá hai; aur Ḳhudá ne ujále ko andhere se judá kiyá.

5 Aur Ḳhudá ne ujále ko Din kahá, aur andhere ko Rát kahá. So shám aur subh pahlá din húá.

6 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki Pánion̲ ke bích fazá howe, aur pánion̲ ko pánion̲ se judá kare.

7 Tab Ḳhudá ne fazá ko banáyá, aur fazá ke níche ke pánion̲ ko fazá ke úpar ke pánion̲ se judá kiyá: aur aisá hí ho gayá.

8 Aur Ḳhudá ne fazá ko A'smán kahá. So shám aur subh dúsrá din húá.

9 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki A'smán ke níche ke pání ek jagah jam'a howen̲, ki ḳhushkí nazar áwe: aur aisá hí ho gayá.

10 Aur Ḳhudá ne ḳhushkí ko Zamín kahá; aur jam'a húe pánion̲ ko Samundar kahá: aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai.

11 Aur Ḳhudá ne kahá, ki Zamín ghás, aur nabátát ko, jo bíj rakhtín̲, aur mewadár daraḳhton̲ ko, jo apní apní jins ke muwáfiq phalte, jo zamín par áp men̲ bíj rakhte hain̲, ugáwe: aur aisá hí ho gayá.

12 Tab zamín ne ghás, aur nabátát ko, jo apní apní jins ke muwáfiq bíj rakhtín̲, aur daraḳhton̲ ko, jo phal láte hain̲, jin ke bíj un kí jins ke muwáfiq un men̲ hain̲, ugáyá: aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai.

13 So shám aur subh tísrá din húá.

14 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki A'smán kí fazá men̲ naiyir hon̲, ki din aur rát men̲ farq karen̲; aur we nishánon̲, aur zamánon, aur dinon̲, aur barason̲ ke bá'is hon̲:

15 Aur we ásmán kí fazá men̲ anwár ke liye howen̲, ki zamín par roshní baḳhshen̲: aur aisá hí ho gayá.

16 So Ḳhudá ne do bare núr banáe; ek naiyir i a'azam, jo din par hukúmat kare, aur ek naiyir i asgar, jo rát par hukúmat kare: aur sitáron̲ ko bhí banáyá.

17 Aur Ḳhudá ne un ko ásmán kí fazá men̲ rakhá, ki zamín par roshní baḳhshen̲,

18 Aur din par aur rát par hukúmat karen̲, aur ujále ko andhere se judá karen̲: aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai.

19 So shám aur subh chauthá din húá.

20 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki Pá-

níon se rengnewále jándár kasrat se
maujúd howen, aur parande zamín par
ásmán kí fazá men uren.
21 Aur Khudá ne bare bare daryáí
jándár, aur har qism ke rengnewále
jándáron ko, jo pánion se ba-kasrat
maujúd húe the, un kí jins ke muwáfiq,
aur har qism ke parandon ko, un kí
jins ke muwáfiq, paidá kiyá: aur
Khudá ne dekhá ki achchhá hai.
22 Aur Khudá ne un ko barakat de-
ke kahá, ki Phalo, aur barho, aur sa-
mundaron ke pánion ko málámál karo,
aur parande zamín par bahut hon.
23 So shám aur subh pánchwán din
húá.
24 ¶ Aur Khudá ne kahá, ki Za-
mín jándáron ko, un kí jins ke mu-
wáfiq, mawáshí, aur kíre makore, aur
janglí jánwar, un kí jins ke muwáfiq,
paidá kare: aur aisá hí ho gayá.
25 Aur Khudá ne janglí jánwaron
ko, un kí jins ke muwáfiq, aur ma-
wáshíon ko, un kí jins ke muwáfiq,
aur zamín ke kíre makoron ko, un kí
jins ke muwáfiq, banáyá: aur Khudá
ne dekhá ki achchhá hai.
26 ¶ Tab Khudá ne kahá, ki Ham
insán ko apní súrat aur apní mánind
banáwen: ki we samundar kí machh-
líon par, aur ásmán ke parandon par,
aur mawáshíon par, aur tamám zamín
par, aur sab kíre makoron par jo zamín
par rengte hain, sardárí karen.
27 Aur Khudá ne insán ko apní
súrat par paidá kiyá, Khudá kí súrat
par us ko paidá kiyá; nar aur nárí un
ko paidá kiyá.
28 Aur Khudá ne un ko barakat dí,
aur Khudá ne unhen kahá, ki Phalo,
aur barho, aur zamín ko ma'múr karo,
aur us ko mahkúm karo: aur samun-
dar kí machhlíon, aur ásmán ke paran-
don par, aur sab charandon par jo
zamín par chalte hain, sardárí karo.
29 ¶ Aur Khudá ne kahá, ki De-
kho, main har ek bíjdár nabátát ko, jo
tamám rú e zamín par hai, aur har ek
darakht ko, jis men bíjdár phal hai,
detá hún; aur yih tumhen kháne ke
wáste hogá.
30 Aur zamín ke sab charandon ko,
aur ásmán ke sab parandon ko, aur
sab ko, jo zamín par rengte hain, jin
men zindagí ká dam hai, sab tarah kí
sabzí un ke kháne ke liye detá hún.
aur aisá hí ho gayá.
31 Aur Khudá ne sab par, jo us ne
banáyá thá, nazar kí, aur dekhá, ki
bahut achchhá hai. So shám aur subh
chhathwán din húá.

II BAB.

AUR ásmán aur zamín aur un kí
sárí ábádí taiyár húí.
2 Aur Khudá ne, sátwen din, apne
kám ko, jo kartá thá, púrá kiyá, aur
sátwen din apne sáre kám se, jo kartá
thá, farágat pái.
3 Aur Khudá ne sátwen din ko
mubárak kiyá, aur use muqaddas
thahráyá: is liye ki us ne apne sab kám
se, jo Khudá ne kiyá aur banáyá thá,
usí din farágat pái.
4 ¶ Yih ásmán aur zamín kí pai-
dáish ká bayán hai, jab we paidá húe,
jis din KHUDÁWAND Khudá ne zamín
aur ásmán ko banáyá,
5 Aur maidán kí sab nabát ko, us
se áge ki wuh zamín par thí, aur
maidán kí sab ghás ko, jo hanoz na
ugí thí: ki KHUDÁWAND Khudá ne
zamín par pání na barsáyá thá, aur
A'dam na thá, ki zamín kí khetí kare.
6 Aur zamín se bukhár uthtá thá,
aur tamám rú e zamín ko seráb kartá
thá.
7 Aur KHUDÁWAND Khudá ne za-
mín kí khák se A'dam ko banáyá, aur
us ke nathnon men zindagí ká dam
phúnká; so A'dam jítí ján húá.
8 ¶ Aur KHUDÁWAND Khudá ne
'Adan men púrab kí taraf ek bág
lagáyá; aur A'dam ko, jise us ne ba-
náyá thá, wahán rakhá.
9 Aur KHUDÁWAND Khudá ne har
darakht ko, jo dekhne men khush

numa, aur kháne men khúb thá, aur bág ke bíchon bích hayát ke darakht, aur nek o bad kí pahchán ke darakht ko, zamín se ugáyá.

10 Aur 'Adan se ek nadí bág ke seráb karne ko niklí; aur wahán se taqsím hoke chár sire nahron ke baní.

11 Pahlí ká nám Faisún, jo Hawílah kí sárí zamín ko ghertí hai; wahán soná hotá hai;

12 Aur us zamín ká soná achchhá hai; aur wahán motí aur billaur bhí hain.

13 Aur dúsrí nahr ká nám Jaihún hai, jo Kúsh kí sárí zamín ko ghertí hai.

14 Aur tísrí nahr ká nám Dijlah hai, jo Asúr ke púrab játí. Aur chauthí nahr ká nám Furát hai.

15 Aur KHUDÁWAND Khudá ne A'dam ko leke bág i 'Adan men rakhá, ki us kí bágbání aur nigahbání kare.

16 Aur KHUDÁWAND Khudá ne A'dam ko hukm dekar kahá, ki Tú bág ke har darakht ká phal kháyá kar:

17 Lekin nek o bad kí pahchán ke darakht se na khána: kyúnki jis din tú us se kháegá, tú zarúr maregá.

18 ¶ Aur KHUDÁWAND Khudá ne kahá, ki Achchhá nahín ki A'dam akelá rahe; main us ke liye ek sáthí us kí mánind banáúngá.

19 Aur KHUDÁWAND Khudá ne maidán ke har ek jánwar, aur ásmán ke parandon ko, zamín se banákar, A'dam ke pás pahuncháyá, táki dekhe, ki wuh un ke kyá nám rakhe: so jo A'dam ne har ek jánwar ko kahá, wuhí us ká nám thahrá.

20 Aur A'dam ne sab mawáshíon, aur ásmán ke parandon, aur har ek janglí jánwar ká nám rakhá; par A'dam ko us kí mánind koí sáthí na milá.

21 Aur KHUDÁWAND Khudá ne A'dam par bhárí nínd bhejí, ki wuh so gayá: aur us ne us kí paslíon men se ek paslí nikálí, aur us ke badle gosht bhar diyá;

22 Aur KHUDÁWAND Khudá us paslí se, jo us ne A'dam se nikálí thí, ek 'aurat banáke A'dam ke pás láyá.

23 Aur A'dam ne kahá, ki Ab yih merí haddíon men se haddí, aur mere gosht men se gosht hai: is sabab se wuh Nárí kahláwegí, kyúnki wuh Nar se nikálí gayí.

24 Is wáste mard apne má báp ko chhoregá, aur apní jorú se milá rahegá: aur we ek tan honge.

25 Aur we donon, A'dam aur us kí jorú, nange the, aur sharmáte na the.

III BA'B.

AUR sámp maidán ke sab jánwaron se, jinhen KHUDÁWAND Khudá ne banáyá thá, hoshyár thá. Aur us ne 'aurat se kahá, Kyá yih sach hai, ki Khudá ne kahá, ki Bág ke har darakht se na khána?

2 'Aurat ne sámp se kahá, ki Bág ke darakhton ká phal ham to kháte hain:

3 Magar us darakht ke phal ko, jo bág ke bíchon bích hai, Khudá ne kahá, ki Tum us se na khána, aur na use chhúná, aisá na ho ki mar jáo.

4 Tab sámp ne 'aurat se kahá, ki Tum hargiz na maroge:

5 Balki Khudá jántá hai, ki jis din us se kháoge, tumhárí ánkhen khul jáengí, aur tum Khudá kí mánind nek o bad ke jánnewále hooge.

6 Aur 'aurat ne jon dekhá, ki wuh darakht kháne men achchhá, aur dekhne men khushnumá, aur 'aql bakhshne men khúb hai, to us ke phal men se liyá, aur kháyá, aur apne khasam ko bhí diyá; aur us ne kháyá.

7 Tab donon kí ánkhen khul gayín, aur unhen ma'lúm húá ki ham nange hain: aur unhon ne anjír ke patton ko síke apne liye lungíán banáín.

8 Aur unhon ne KHUDÁWAND Khudá kí áwáz, jo thande waqt bág men phirtá thá, suní: aur A'dam aur us kí jorú ne

áp ko KHUDÁWAND Khudá ke sámhne
se bág ke darakhton men chhipáyá.
9 Tab KHUDÁWAND Khudá ne
A'dam ko pukárá, aur us se kahá, ki
Tú kahán hai?
10 Wuh bolá, ki Main ne bág men
terí áwáz suní, aur dará, kyúnki main
nangá hún; is liye main ne áp ko
chhipáyá.
11 Aur us ne kahá, Tujhe kis ne
jatáyá ki tú nanga hai? Kyá tú ne
us darakht se kháyá, jis kí bábat main
ne tujh ko hukm kiyá thá, ki us se na
kháná?
12 A'dam ne kahá, ki Is 'aurat ne,
jise tú ne merí sáthí kar diyá, mujhe
us darakht se diyá, aur main ne kháyá.
13 Tab KHUDÁWAND Khudá ne
'aurat se kahá, ki Tú ne yih kyá kiyá?
'Aurat bolí, ki Sámp ne mujh ko bah-
káyá, to main ne kháyá.
14 Aur KHUDÁWAND Khudá ne
sámp se kahá, Is wáste ki tú ne yih
kiyá hai, tú sab mawáshíon aur maidán
ke sab jánwaron se mal'ún húá; tú
apne pet ke bhal chalegá, aur 'umr
bhar khák kháegá:
15 Aur main tere aur 'aurat ke, aur
terí nasl aur 'aurat kí nasl ke darmiyán
dushmaní dálúngá; wuh tere sir ko
kuchlegí, aur tú us kí erí ko kuchlegá.
16 Us ne 'aurat se kahá, ki Main
tere haml men tere dard ko bahut
barháúngá; aur dard se tú larke
janegí; aur apne khasam kí taraf terá
shauq hogá, aur wuh tujh par hukúmat
karegá.
17 Aur A'dam se kahá, Is wáste ki
tú ne apní jorú kí bát suní, aur us
darakht se kháyá, jis kí bábat main
ne tujhe hukm kiyá, ki Us se mat
kháná: zamín tere sabab se la'natí
húí; aur taklíf ke sáth tú apní 'umr
bhar us se kháegá;
18 Aur wuh tere liye kánte aur
úntkatáre ugáwegí; aur tú khet kí
nabát kháegá;
19 Tú apne munh ke pasíne kí rotí
kháegá, jab tak ki zamín men phir na
jáwe; ki tú us se nikálá gayá hai: ki
tú khák hai, aur phir khák men jáegá.
20 Aur A'dam ne apní jorú ká nám
Hawwah rakhá; is liye ki wuh sab
zindon kí má hai.
21 Aur KHUDÁWAND Khudá ne
A'dam aur us kí jorú ke wáste chamre
ke kurte banáke un ko pahináe.
22 ¶ Aur KHUDÁWAND Khudá ne
kahá, Dekho, ki insán nek o bad kí
pahchán men ham men se ek kí mánind
ho gayá: aur ab aisá na ho, ki apná
háth barháwe, aur hayát ke darakht
se bhí kuchh lewe, aur kháwe, aur
hamesha jítá rahe,
23 Is liye KHUDÁWAND Khudá ne
us ko bág i 'Adan se báhar kar diyá,
táki zamín kí, jis men se wuh liyá
gayá thá, khetí kare.
24 Chunánchi us ne A'dam ko nikál
diyá; aur bág i 'Adan kí púrab taraf
Karúbíon ko chamaktí talwár ke sáth,
jo cháron taraf phirtí thí, muqarrar
kiyá, ki darakht i hayát kí ráh kí
nigahbání karen.

IV BA'B.

AUR A'dam apní jorú Hawwah se
hambistar húá; aur wuh hámila
húí, aur Qáin ko janí, aur bolí,
ki Main ne KHUDÁWAND se ek mard
páyá.
2 Phir us ke bháí Hábil ko janí.
Aur Hábil bher bakrí ká charwáhá,
aur Qáin kisán thá.
3 Chand roz ke ba'd yún húá, ki
Qáin apne khet ke hásil men se
KHUDÁWAND ke wáste hadiya láyá.
4 Aur Hábil bhí apní palauthí aur
motí bher bakríon men se láyá. Aur
KHUDÁWAND ne Hábil ko, aur us ke
hadiya ko, qabúl kiyá:
5 Par Qáin ko, aur us ke hadiya ko,
qabúl na kiyá. Is liye Qáin niháyat
gussa aur turshrú húá.
6 Aur KHUDÁWAND ne Qáin se
kahá, Tujhe kyún gussa áyá? aur
apná munh kyún bigárá?

7 Agar tú achchhá kartá, kyá tú
maqbúl na hotá? aur agar tú achchhá
na kare, to gunáh darwáze par maujúd
hai, aur terá iráda rakhtá hai, par tú
us par gálib á.
8 Aur Qáin ne apne bhái Hábil se
báten kín: aur jab we donon khet men
the, to yún húá, ki Qáin apne bhái
Hábil par uthá, aur use már dálá.
9 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Qáin se
kahá, ki Terá bhái Hábil kahán hai?
Wuh bolá, Main nahín jántá: Kyá
main apne bhái ká nigahbán hún?
10 Phir us ne kahá, ki Tú ne kyá
kiyá? tere bhái ká khún zamín se
mujh ko pukártá hai.
11 Aur ab tú zamín se la'natí húá,
jis ne apná munh pasárá, ki tere háth
se tere bhái ká lahú lewe;
12 Ki jab tú zamín par khetí karegá,
wuh phir tujhe apná hásil na degí; aur
zamín par tú pareshán aur áwára hogá.
13 Tab Qáin ne KHUDÁWAND se
kahá, ki merí sazá bardásht se báhar
hai.
14 Dekh, áj tú ne mujhe watan se
nikál diyá hai, aur main tere huzúr
se gáib húngá; aur zamín par pare-
shán aur áwára húngá; aur aisá hogá,
ki jo koí mujhe páwegá már dálegá.
15 Tab KHUDÁWAND ne use kahá,
Nahín, balki jo koí Qáin ko már
dálegá, sát guná badlá us se liyá jáegá.
Aur KHUDÁWAND ne Qáin par ek
nishán lagáyá, ki jo koí use páwe már
na dále.
16 ¶ So Qáin KHUDÁWAND ke hu-
zúr se nikal gayá, aur 'Adan kí púrab
taraf, Núd kí sarzamín men, já rahá.
17 Aur Qáin apní jorú se hambistar
húá; aur wuh hámila húí, aur Hanúk
ko jani: aur us ne ek shahr banáyá,
aur us shahr ká nám, apne bete ke
nám ke muwáfiq, Hanúk rakhá.
18 Aur Hanúk se 'I'rad paidá húá:
aur 'I'rad se Mahúyáel paidá húá: aur
Mahúyáel se Matúsáel: aur Matúsáel
se Lamak paidá húá.
19 ¶ Aur Lamak ne apne liye do
jorúán kín: ek ká nám 'Adah, aur
dúsrí ká nám Zillah.
20 Aur 'Adah Yábal ko janí: wuhí
khaimon men rahnewálon aur galla
rakhnewálon ká báp thá.
21 Aur us ke bhái ká nám Yúbal
thá: wuh bín aur bánsli bajánewálon
ká báp thá.
22 Aur Zillah se bhí Túbalqáin
paidá húá, jo támbe aur lohe ke sab
bárdár hathyáron ká banánewálá thá:
aur Na'amah Túbalqáin kí bahin thí.
23 Aur Lamak ne apní jorúon se
kahá, ki Ai 'Adah aur Zillah, merí
áwáz suno; ai Lamak kí jorúo, merí
bát par kán dharo: ki main ne zakhm
kháke ek mard ko, aur zarb utháke
ek jawán ko, már dálá.
24 Agar Qáin ká sát guná badlá
liyá jáegá, tab Lamak ka sathattar
guná.
25 ¶ Phir A'dam apní jorú se ham-
bistar húá; aur wuh ek betá janí, aur
us ká nám Set rakhá: aur boli, ki
Khudá ne Hábil ke 'iwaz, jis ko Qáin
ne qatl kiyá, dúsrá farzand diyá.
26 Aur Set ko bhí ek betá paidá
húá, jis ká nám us ne Anús rakhá:
us waqt se log YAHOWÁH ká nám lene
lage.

V BA'B.

YIH A'dam ká tawalludnáma hai.
Jis din Khudá ne A'dam ko
paidá kiyá, Khudá kí súrat par use
banáyá;
2 Nar aur nárí unhen paidá kiyá;
aur unhen barakat dí, aur un ká nám
A'dam rakhá, jis din we paidá húe.
3 ¶ Aur A'dam ek sau tís baras ká
húá, ki us ko ek betá us kí súrat par
aur us ki mánind paidá húá; aur us
ne us ká nám Set rakhá:
4 Aur Set kí paidáish ke ba'd A'dam
áth sau baras jítá rahá: aur us se bete
aur betíán paidá húín:
5 Aur A'dam kí sárí 'umr nau sau
tís baras kí húí: tab wuh mar gayá.

6 ¶ Aur Set ek sau pánch baras ká
thá, ki us se Anús paidá húá.
7 Aur Anús kí paidáish ke ba'd Set
áṭh sau sát baras jítá rahá, aur us se
beṭe aur beṭiáṉ paidá húíṉ :
8 Aur Set kí sári 'umr nau sau
bárah baras kí húí : tab wuh mar
gayá.
9 ¶ Aur Anús nauwe baras ká thá,
ki us se Qínán paidá húá :
10 Aur Qínán kí paidáish ke ba'd
Anús áṭh sau pandrah baras jítá rahá,
aur us se beṭe aur beṭiáṉ paidá húíṉ :
11 Aur Anús kí sárí 'umr nau sau
pánch baras kí húí : tab wuh mar
gayá.
12 ¶ Aur Qínán sattar baras ká
húá, ki us se Mahalaliel paidá húá :
13 Aur Mahalaliel kí paidáish ke
ba'd Qínán áṭh sau chálís baras jítá
rahá, aur us se beṭe aur beṭiáṉ paidá
húíṉ :
14 Aur Qínán kí sárí 'umr nau sau
das baras kí húí : tab wuh mar gayá.
15 ¶ Aur Mahalaliel paiṉsaṭh ba-
ras ká húá, ki us se Yárid paidá
húá :
16 Aur Yárid kí paidáish ke ba'd
Mahalaliel áṭh sau tís baras jítá rahá,
aur us se beṭe aur beṭiáṉ paidá húíṉ :
17 Aur Mahalaliel kí sárí 'umr áṭh
sau pachánauwe baras kí húí : tab
wuh mar gayá.
18 ¶ Aur Yárid ek sau básaṭh ba-
ras ká húá, ki us se Hanúk paidá
húá :
19 Aur Hanúk kí paidáish ke ba'd
Yárid áṭh sau baras jítá rahá, aur us
se beṭe aur beṭiáṉ paidá húíṉ :
20 Aur Yárid kí sárí 'umr nau sau
básaṭh baras kí húí : tab wuh mar
gayá.
21 ¶ Aur Hanúk paiṉsaṭh baras ká
húá, ki us se Matúsilah paidá húá :
22 Aur Matúsilah kí paidáish ke
ba'd Hanúk tín sau baras Ḳhudá ke
sáth sáth chaltá thá, aur us se beṭe
aur beṭiáṉ paidá húíṉ :
23 Aur Hanúk kí sárí 'umr tín sau
paiṉsaṭh baras kí húí :
24 Aur Hanúk Ḳhudá ke sáth sáth
chaltá thá : aur gáib ho gayá : is liye
ki Ḳhudá ne use le liyá.
25 ¶ Aur Matúsilah ek sau sattásí
baras ká húá, ki us se Lamak paidá
húá :
26 Aur Lamak kí paidáish ke ba'd
Matúsilah sát sau byásí baras jítá
rahá, aur us se beṭe aur beṭiáṉ paidá
húíṉ :
27 Aur Matúsilah kí sárí 'umr nau
sau unhattar baras kí húí ; tab wuh
mar gayá.
28 ¶ Aur Lamak ek sau bayásí ba-
ras ká húá, ki us se ek beṭá paidá
húá :
29 Aur us ne us ká nám Núh rakhá,
aur kahá, ki Yih hamáre háthoṉ kí
mihnat aur mashaqqat se, jo zamín ke
sabab se haiṉ, jis par Ḳhudá ne la'nat
kí hai, hameṉ árám degá.
30 Aur Núh kí paidáish ke ba'd
Lamak pánch sau pachánauwe baras
jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭiáṉ
paidá húíṉ :
31 Aur Lamak kí sárí 'umr sát sau
sathattar baras kí húí : tab wuh mar
gayá.
32 Aur Núh pánch sau baras ká
húá : ki us se Sim, Hám, aur Yáfat
paidá húe.

VI BAB.

JAB rú e zamín par ádmí bahut
hone lage, aur un se beṭiáṉ paidá
húíṉ,
2 To Ḳhudá ke beṭoṉ ne ádmíoṉ
kí beṭioṉ ko dekhá, ki we ḳhúbsúrat
haiṉ ; aur un sabhoṉ meṉ se, jise jo
pasand áíṉ, apne liye jorúáṉ líṉ.
3 Tab Ḳhudáwand ne kahá, ki
Merí Rúh insán ke sáth us kí gumráhí
meṉ hamesha muzáhamat na karegí ;
wuh to bashar hai : tau bhí us ke din
ek sau bís baras aur honge.
4 Un dinoṉ meṉ zamín par jabbár
the ; aur ba'd us ke bhí Ḳhudá ke

beṭe ádmíon̲ kí beṭíon̲ ke pás gaye, to un se laṛke paidá húe; ye we zabardast the, jo qadím se námwar ashkhás the.

5 ¶ Aur Ḳhudáwand ne dekhá ki zamín par insán kí badí bahut baṛh gayí, aur us ke dil ke tasauwar aur ḳhiyál roz ba roz sirf bad hí hote hain̲.

6 Tab Ḳhudáwand zamín par insán ke paidá karne se pachhtáyá, aur niháyat dilgír húá.

7 Aur Ḳhudáwand ne kahá, ki Main̲ insán ko, jise main̲ ne paidá kiyá, rú e zamín par se miṭá ḍálún̲gá; insán ko aur haiwán ko bhí, aur kíṛe makoṛe, aur ásmán ke parandon̲ tak; kyún̲ki main̲ un ke banáne se pachhtátá hún̲.

8 Magar Núh par Ḳhudáwand ne mihrbání se nazar kí.

9 ¶ Núh ká tawalludnáma yih hai: Núh apne qarnon̲ men̲ sádiq aur kámil thá, aur Núh Ḳhudá ke sáth chaltá thá.

10 Aur us se tín beṭe, Sim, Hám, aur Yáfat paidá húe.

11 Par zamín Ḳhudá ke áge bigṛí húí thí, aur zamín zulm se bharí thí.

12 Aur Ḳhudá ne zamín par nazar kí, aur dekhá, ki wuh bigaṛ gayí; kyún̲ki har ek bashar ne apní apní taríq ko zamín par bigáṛá thá.

13 Aur Ḳhudá ne Núh se kahá, ki Sab bashar kí ajal mere sámhne á pahunchí hai; is liye ki un ke sabab zamín zulm se bhar gayí; aur dekh, main̲ un ko zamín ke sáth nábúd karún̲gá.

14 ¶ Tú apne wáste gophar kí lakṛí kí ek kishtí baná; us kishtí men̲ koṭhrián̲ taiyár kar, aur us ke báhar aur bhítar rál lagá.

15 Aur us ko aisí baná; ki us kí lambái tín sau háth, aur us kí chauṛái pachás háth, aur us kí únchái tís háth kí ho.

16 Aur us kishtí men̲ ek roshandán baná; úpar se leke háth bhar men̲ use tamám kar; aur kishtí kí ek taraf darwáza baná; aur níche ká tabaqa aur dúsrá, aur tísrá bhí, baná.

17 Aur dekh, main̲, hán̲, main̲ hí zamín par túfán ká pání látá hún̲, ki har ek jism ko, jis men̲ zindagí ká dam hai, ásmán ke níche se miṭá ḍálún̲: aur sab jo zamín par hain̲ mar jáen̲ge.

18 Par main̲ tujh se apná 'ahd qáim karún̲gá; aur tú kishtí men̲ jáegá, tú, aur tere beṭe, aur terí jorú, aur tere beṭon̲ kí jorúán̲ tere sáth.

19 Aur sab jánwaron̲ men̲ se, har jins ke do do, apne sáth kishtí men̲ le, ki we bach rahen̲: cháhiye ki we nar aur máda hon̲.

20 Aur parandon̲ men̲ se har ek jins ke, aur charindon̲ men̲ se har ek jins ke, aur zamín ke sáre rengnewálon̲ men̲ se har ek jins ke, do do un sab men̲ se tere pás apní apní ján bacháne áwen̲.

21 Aur tú apne pás har tarah kí ḳhurák kí chízen̲, jo kháne men̲ átí hain̲, lekar apne pás jam'a kar; aur we terí aur un kí ḳhurák hon̲gí.

22 Aur Núh ne aisá hí kiyá; jo kuchh Ḳhudá ne farmáyá, so wuh sab bajá láyá.

VII BAB.

AUR Ḳhudáwand ne Núh se kahá, ki Tú apne sab ḳhándán samet kishtí men̲ á; kyún̲ki main̲ ne tujhí ko apne huzúr men̲ is zamáne ke darmiyán sádiq dekhá.

2 Sab pák jándáron̲ men̲ se sát sát, nar aur un kí máda: aur un men̲ se jo pák nahín̲ hain̲, do do, nar aur un kí máda, apne pás le.

3 Aur ásmán ke parandon̲ men̲ se bhí, jo pák hain̲, sát sát, nar aur máda; táki tamám zamín par un kí nasl báqí rahe.

4 Kyún̲ki sát din ke ba'd main̲ zamín par chális din aur chális rát pání barsáún̲gá, aur sab jándár maujúdát

ko, jinhen main ne banáyá, zamín par
se miṭá ḍálúngá.
5 Aur Núh ne, us sab ke mutábiq jo
Khudáwand ne use farmáyá thá, kiyá.
6 Aur Núh chha sau baras ká thá,
jab túfán ká páni zamín par áyá.
7 ¶ Tab Núh aur us ke beṭe, aur
us kí jorú, aur us ke beṭon kí jorúán,
us ke sáth, túfán ke páni ke sabab,
kishtí men gaye.
8 Aur pák chárpáyon men se, aur
un chárpáyon men se jo pák nahín, aur
parandon men se, aur zamín par ke
har ek rengnewálon men se,
9 Do do, nar o máda, Núh ke pás
kishtí men, jaisá ki Khudá ne Núh
ko farmáyá thá, dákhil húe.
10 Aur sát din ke ba'd aisá húá ki
túfán ká páni zamín par áyá.
11 ¶ Jab Núh kí 'umr chha sau
baras kí húí, dúsre mahíne kí sat-
rahwín táríkh ko, tab usí din, baṛe sa-
mundar ke sab sote phúṭ nikle, aur
ásmán kí khiṛkíán khul gayín.
12 Aur chálís din aur chálís rát
zamín par páni kí jhaṛí lagí rahí.
13 Usí din Núh, aur Sim, aur Hám,
aur Yáfat, Núh ke beṭe, aur Núh kí
jorú, aur us ke beṭon kí tín jorúán,
kishtí men dákhil húín;
14 We, aur har ek jánwar us kí
qism ke mutábiq, aur har ek mawáshí
un kí qism ke mutábiq, aur har ek
rengnewálá, jo zamín par rengtá hai,
us kí qism ke mutábiq, aur har ek
paranda us kí qism ke mutábiq, sab
chiṛiyon kí har ek qism kishtí men
dákhil húí.
15 Aur sabhon men se, jin men
zindagí ká dam hai, joṛe joṛe, Núh ke
pás kishtí men áe.
16 Jo andar áe, sab nar o máda the,
jaisá ki Khudá ne farmáyá thá: aur
Khudá ne us ko báhar se band kiyá.
17 Aur chálís din túfán kí báṛh
zamín par rahí; aur páni baṛh gayá,
aur kishtí ko úpar uṭhá diyá: so
kishtí zamín par se uṭh gayí.
18 Aur páni zamín par baṛhá, aur
bahut ziyáda húá; aur kishtí páni
ke úpar bahtí rahí.
19 Aur páni zamín par be-niháyat
baṛh gayá; aur sab únche paháṛ, jo
ásmán ke níche hain, chhip gaye.
20 Pandrah háth páni un ke úpar
baṛhá; aur paháṛ dúb gaye.
21 Aur sab jándár, jo zamín par
chalte the, parande, aur charande, aur
janglí jánwar, aur kíṛe makoṛe, jo
zamín par rengte the, aur sab insán,
mar gaye:
22 Sab, jin ke nathnon men zinda-
gí ká dam thá, un men se jo khushkí
par rahe the, mar gaye.
23 Balki sab maujúdát, jo rú e za-
mín par ján rakhtí thín, miṭ gayín;
insán se leke haiwán tak, aur kíṛe
makoṛon, aur ásmán ke parandon tak,
we sab zamín se miṭ gayín; faqat
Núh, aur jo us ke sáth kishtí ke andar
the, bach rahe.
24 Aur páni kí báṛh ḍeṛh sau din
tak zamín par rahí.

VIII BAB.

PHIR Khudá ne Núh ko, aur sab
jándáron aur sab mawáshíon ko,
jo us ke sáth kishtí men the, yád kiyá:
aur Khudá ne zamín par ek hawá
chaláí, aur páni ṭhahar gayá.
2 Aur gahráo ke sote, aur ásmán kí
khiṛkíán, band húín, aur ásmán se
menh tham gayá;
3 Aur páni zamín par se rafta rafta
ghaṭtá játá thá, aur ḍeṛh sau din ke
ba'd kam húá.
4 Aur sátwen mahíne kí satrahwín
táríkh ko Arárát ke paháṛon par kishtí
ṭik gaí.
5 Aur páni daswen mahíne tak
ghaṭtá játá thá: aur daswen mahíne
kí pahlí táríkh ko paháṛon kí choṭíán
nazar áín.
6 ¶ Aur chálís din ke ba'd yún
húá, ki Núh ne kishtí kí khiṛkí, jo us
ne banáí thí, khol dí:
7 Aur us ne ek kauwe ko uṛá diyá;

so wuh niklá, aur jab tak ki zamín par se pání súkh na gayá, áyá jáyá kartá thá.

8 Phir us ne ek kabútarí apne pás se uṛá dí, ki dekhe, ki zamín par pání ghaṭá yá nahín;

9 Par kabútarí ne panja ṭekne kí jagah na pái, aur us ke pás kishtí men phir ái; kyúnki tamám rú e zamín par pání thá: tab us ne háth baṛháke use le liyá, aur apne pás kishtí men rakhá.

10 Phir us ne aur sát roz sabr kí; tab us kabútarí ko phir kishtí se uṛá diyá;

11 Aur wuh kabútarí shám ke waqt us ke pás phir ái; aur dekho, zaitún kí ek táza pattí us ke munh men thí: tab Núh ne ma'lúm kiyá, ki ab pání zamín par kam húá.

12 Aur wuh aur bhí sát din ṭhahrá; ba'd us ke phir us kabútarí ko uṛá diyá; wuh us ke pás phir kabhí na ái.

13 ¶ Aur chha sau ek baras ke pahle mahíne kí pahlí táríkh ko yún húá, ki zamín par ká pání súkh gayá: aur Núh ne kishti kí chhat kholí, aur dekhá, kí zamín kí sath súkhne lagí.

14 Aur dúsre mahíne, aur us hí mahíne kí sattáíswin táríkh, zamín súkh gayí thí.

15 ¶ Tab Khudá ne Núh se kahá, ki

16 Kishtí se nikal já, tú, aur teri jorú, aur tere beṭe, aur tere beṭon kí jorúán, tere sáth.

17 Aur har qism ke sáre haiwánát, jo tere sáth hain, kyá parande, kyá charande, kyá kíṛe makoṛe jo zamín par rengte hain, apne sáth le nikal, ki we zamín par phailen, aur phalen, aur zamín par baṛhen.

18 Tab Núh niklá, aur us kí jorú, aur us ke beṭe, aur us ke beṭon kí jorúán, us ke sáth:

19 Sab jánwar, sab kíṛe makoṛe, aur sab parande, sab jo zamín par rengte hain, apní apní jins ke sáth, kishtí se nikal gaye.

20 ¶ Tab Núh ne Khudáwand ke liye ek mazbah banáyá; aur sáre pák charandon aur pák parandon men se lekar us mazbah par sokhtaní qurbáníán chaṛháín.

21 Aur Khudáwand ne khushnúdí kí bú súnghí; aur Khudáwand ne apne dil men kahá, ki Insán ke liye main zamín ko phir kabhí la'nat na karúngá; is liye ki insán ke dil ká khiyál laṛakpan se burá hai; aur jaisá ki main ne kiyá hai, phir sáre jándáron ko na márúngá;

22 Balki jab tak zamín hai, boná aur launá, sardí aur garmí, rabí' aur kharíf, din aur rát, mauqúf na honge.

IX BAB.

AUR Khudá ne Núh aur us ke beṭon ko barakat dí, aur unhen kahá, ki Phalo, aur baṛho, aur zamín ko ma'múr karo.

2 Aur tumhárá ru'ab aur tumhárá ḍar zamín ke sab charandon, aur ásmán ke sab parandon, aur zamín par ke sab chalnewálon, aur daryá kí sab machhlíon par gálib rahegá; we tumháre bas men kiye gaye.

3 Sab jíte chalte jánwar tumháre kháne ke wáste hain; main ne un sab ko nabátát kí mánind tumhen diyá.

4 Magar tum gosht ko lahú ke sáth, ki us kí ján hai, mat kháná.

5 Main sirf tumhárí hí ján ke lahú ká badlá lúngá; har ek jánwar se, aur har ek ádmí ke háth se, us ká badlá lúngá; ádmí kí ján ká badlá har ek ádmí ke háth se, ki us ká bhái hai, lúngá.

6 Jo koí ádmí ká lahú baháwe, ádmí hí se us ká lahú baháyá jáegá; kyúnki Khudá ne insán ko apní súrat par banáyá hai.

7 Aur tum phalo, aur baṛho, aur zamín par bahut aulád baṛháo, aur us par ziyáda ho.

8 ¶ Aur Ḳhudá ne Núh ko, aur us
ke beṭon̲ ko, kahá,
9 Dekho, main̲, hán̲, main̲ hí apná
'ahd tum se aur tumháre ba'd tumhárí
nasl se,
10 Aur sab jándáron̲ se, jo tumháre
sáth hain̲, kyá parand, kyá charand,
aur zamín ke sab jánwaron̲ se, sabhon̲
se jo kishtí se utre, zamín kí har
tarah ke jánwaron̲ se, qáim kartá
hún̲.
11 Tum se main̲ apná 'ahd qáim
kartá hún̲; ki koí jándár páni ke tú-
fán se phir halák na hogá; aur túfán
kí báṛh phir na áwegí, ki zamín ko
tabáh kare.
12 Aur Ḳhudá ne kahá, ki Yih us
'ahd ká nishán hai, jo main̲ apne aur
tumháre bích men̲, aur sab jándáron̲
ke bích men̲, jo tumháre sáth hain̲,
pusht dar pusht hamesha ke liye kartá
hún̲:
13 Main̲ apní kamán ko badlí men̲
rakhtá hún̲; wuh mere aur zamín ke
darmiyán 'ahd ká nishán hogí.
14 Aur aisá hogá, ki jab main̲ za-
mín ke úpar bádal láún̲, to merí ka-
mán bádal men̲ dikhláí degí:
15 Aur main̲ apne 'ahd ko, jo mere
aur tumháre aur har tarah ke jándáron̲
ke darmiyán hai, yád karún̲gá; aur
túfán ká páni phir na hoga, ki sab
jándáron̲ ko tabáh kare.
16 Aur kamán bádal men̲ hogí; aur
main̲ us par nigáh karún̲gá, táki us
hamesha ke 'ahd ko, jo Ḳhudá ke aur
zamín kí sab tarah ke jándáron̲ ke
darmiyán hai, yád karún̲.
17 Pas, Ḳhudá ne Núh se kahá, ki
Yih us 'ahd ká nishán hai, jo main̲
apne aur zamín ke sab jándáron̲ ke
darmiyán, jo zamín par hain̲, qáim
kartá hún̲.
18 ¶ Núh ke beṭe, jo kishtí se
nikle, Sim, Hám, aur Yáfat the: aur
Hám Kan'án ká báp thá.
19 Núh ke ye hí tín beṭe the: aur
unhín̲ se tamám zamín ábád húí.
20 Aur Núh khetíbárí karne lagá:
aur us ne ek angúr ká bág lagáyá.
21 Aur us kí mai píkar nashe men̲
áyá, aur apne ḍere ke andar áp ko
nangá kiyá.
22 Aur Kan'án ke báp Hám ne
apne báp ko nangá dekhá, aur apne
do bháíon̲ ko, jo báhar the, ḳhabar dí.
23 Tab Sim aur Yáfat ne ek kapṛá
liyá, aur apne donon̲ kándhon̲ par
dhará; aur pichhle pán̲w jáke apne
báp kí barahnagí ko chhipáyá; par
un kí píṭh us kí taraf thí, ki unhon̲ ne
apne báp kí barahnagí ko na dekhá.
24 Jab Núh apní mai ke nashe se
hosh men̲ áyá, to jo us ke chhoṭe beṭe
ne us ke sáth kiyá thá, ma'lúm kiyá:
25 Tab wuh bolá, ki Kan'án mal'ún
ho; wuh apne bháíon̲ ke gulámon̲ ká
gulám hogá.
26 Phir bolá, ḲHUDÁWAND Sim ká
Ḳhudá mubárak; aur Kan'án us ká
gulám hogá.
27 Ḳhudá Yáfat ko phailáwe: aur
wuh Sim ke ḍeron̲ men̲ rahe; aur
Kan'án us ká gulám ho.
28 ¶ Aur túfán ke ba'd Núh sáṛhe
tín sau baras jítá rahá.
29 Aur Núh kí sárí 'umr sáṛhe nau
sau baras kí thí: tab wuh mar gayá.

X BAB.

NU'H ke beṭe, Sim, Hám, aur Yáfat
ká yih nasabnáma hai: aur túfán
ke ba'd un ko beṭe paidá húe.
2 Yáfat ke beṭe ye hain̲; Jumr, aur
Májúj, aur Mádí, aur Yúnán, aur Tú-
bál, aur Masak, aur Tírás.
3 Aur Jumr ke beṭe; Askanáz, aur
Rífat, aur Tujarmah.
4 Aur Yúnán ke beṭe; Ilísah, aur
Tarsís, Kittí, aur Dúdání.
5 In se qaumon̲ ke jazíre, un ke
mulkon̲ men̲, har ek kí zubán aur un
kí gurohon̲ men̲, har ek ke ḳhándán ke
muwáfiq, munqasam ho gaye.
6 ¶ Aur Hám ke beṭe; Kúsh, aur
Misr, aur Fút, aur Kan'án.
7 Aur Kúsh ke beṭe; Sabá, aur

Hawílah, aur Sabtah, aur Ragmah, aur Sabtíka: aur Ragmah ke beṭe; Sabá, aur Dadán.
8 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá; wuh zamín par jabbár hone lagá.
9 Khudáwand ke sámhne wuh saiyád i jabbár thá; is wáste masal húí, ki Khudáwand ke sámhne Namrúd sá saiyád i jabbár.
10 Aur us kí bádsháhat kí bunyád Bábul, aur Arak, aur A'kkád, aur Kalnah, Sin'ár kí zamín men̲ thí.
11 Aur us mulk se Asúr niklá, aur Nínawah, aur Rahabát i 'I'r, aur Kalah ko,
12 Aur Nínawah aur Kalah ke darmíyan Rasan ko, jo baṛá shahr hai, banáyá.
13 Aur Misr se Lúdí, aur 'Anámí, aur Lihábí, aur Naftúhí,
14 Aur Fatrúsi, aur Kaslúhí, (jin se Filistí nikle,) aur Kaftúrí, paidá húe.
15 ¶ Aur Kan'án se Saidá, jo us ká palauṭhá thá, aur Hitt,
16 Aur Yabúsí, aur Amúrí, aur Jirjáshí,
17 Aur Hawí, aur 'Arqí, aur Síní,
18 Aur Arwádí, aur Simárí, aur Hamátí paidá húe: ba'd us ke Kan-'ánion̲ ke gharáne phaile.
19 Aur Kan'ánion̲ kí hadden̲, Saidá se, Jirár kí ráh men̲ 'Azah tak, aur Sadúm, aur 'Amúrah, aur Adamah, aur Zibíán kí ráh men̲ Lasa' tak, hain̲.
20 Pas, Hám ke beṭe, apne khándánon̲, aur apní zabánon̲ ke muwáfiq, apne mulkon̲, aur apní gurohon̲ men̲, ye hain̲.
21 ¶ Aur Sim ko bhí beṭe paidá húe; wuh sáre baní 'Ibr ká báp, aur Yáfat us ká baṛá bhái thá.
22 Sim ke beṭe; 'Ailám, aur Asúr, aur Arfaksad, aur Lúd, aur Arám the.
23 Aur Arám ke beṭe; 'U'z, aur Húl, aur Jatar, aur Mas the.
24 Aur Arfaksad se Silah paidá húá; aur Silah se 'Ibr.
25 ¶ Aur 'Ibr ko do beṭe paidá húe; ek ká nám Falaj; kyún̲ki us ke dinon̲ men̲ zamín bánṭí gayí; aur us ke bhái ká nám Yuqtán thá.
26 Aur Yuqtán se Almúdád, aur Salaf, aur Hisár Máwat, aur Irakh,
27 Aur Hadúrám, aur U'zál, aur Diqlah,
28 Aur 'U'bal, aur Abimáel, aur Sabá,
29 Aur Ofír, aur Hawílah, aur Yúbáb, paidá húe: ye sab baní Yuqtán the.
30 Aur un ke makán Mesá se Sifár kí ráh men̲ aur púrab ke paháṛ tak the.
31 Pas, Sim ke beṭe, apne apne khándánon̲ aur apní zubánon̲ ke muwáfiq, apne mulkon̲ aur apní gurohon̲ men̲, ye hain̲.
32 So Núh ke beṭon̲ ke gharáne, mutábiq un ke nasabon̲ ke, un kí qaumon̲ men̲, ye hain̲: aur túfán ke ba'd qaumen̲ unhín̲ se zamín par phail gayín̲.

XI BA'B.

AUR tamám zamín par ek hí zubán aur ek hí bolí thí.
2 Aur jab we púrab se rawána húe, to aisá húá, ki unhon̲ ne Sin'ár ke mulk men̲ ek maidán páyá; aur wahán̲ rahne lage.
3 Aur ápas men̲ kahá, A'o, ham ín̲ṭ banáwen̲ aur ág men̲ pakáwen̲. So un ko patthar kí jagah ín̲ṭ, aur gach kí jagah gárá thá.
4 Aur unhon̲ ne kahá, ki A'o, ham apne wáste ek shahr banáwen̲, aur ek burj, jis kí choṭí ásmán tak pahunche; aur yahán̲ apná nám karen̲, aisá na ho, ki tamám rú e zamín par pareshán ho jáwen̲.
5 Aur Khudáwand us shahr aur burj ko, jise baní A'dam banáte the, dekhne utrá.
6 Aur Khudáwand ne kahá, Dekho, log ek hí, aur un sab kí ek hí bolí hai· ab we yih karne lage: so we

jis kám ká iráda rakhenge, us se na ruk sakenge.

7 A'o, ham utren, aur un kí bolí men ikhtiláf dálen, táki we ek dúsre kí bát na samjhen.

8 Tab KHUDÁWAND ne un ko wahán se tamám rú e zamín par parágandá kiyá: so we us shahr ke banáne se báz rahe.

9 Is liye us ká nám Bábul húá; kyúnki KHUDÁWAND ne wahán sárí zamín kí zubánon men ikhtiláf dálá: aur wahán se KHUDÁWAND ne un ko tamám rú e zamín par parágandá kiyá.

10 ¶ Yih Sim ká nasabnáma hai: Sim ek sau baras ká húá, ki us se, túfán ke do baras ba'd, Arfaksad paidá húá:

11 Aur Arfaksad kí paidáish ke ba'd Sim pánch sau baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

12 Jab Arfaksad paintís baras ká húá, us se Silah paidá húá:

13 Aur Silah kí paidáish ke ba'd Arfaksad chár sau tín baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

14 Silah jab tís baras ká húá, to us se 'Ibr paidá húá:

15 Aur 'Ibr kí paidáish ke ba'd Silah chár sau tín baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

16 Jab 'Ibr chauntís baras ká thá, us se Falaj paidá húá:

17 Aur Falaj kí paidáish ke ba'd 'Ibr chár sau tís baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

18 Falaj tís baras ká thá ki us se Ra'ú paidá húá:

19 Aur Ra'ú kí paidáish ke ba'd Falaj do sau nau baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

20 Aur Ra'ú se battís baras kí 'umr men Sarúj paidá húá:

21 Aur Sarúj kí paidáish ke ba'd Ra'ú do sau sát baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

22 Aur jab Sarúj tís baras ká thá, us se Nahúr paidá húá:

23 Aur Nahúr kí paidáish ke ba'd Sarúj do sau baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

24 Nahúr se untís baras kí 'umr men Tárah paidá húá:

25 Aur Tárah kí paidáish ke ba'd Nahúr ek sau unnís baras jítá rahá, aur us se bete aur betián paidá húe.

26 Aur jab Tárah sattar baras ká thá, us se Abirám, aur Nahúr, aur Hárán paidá húe.

27 ¶ Aur yih Tárah ká nasabnáma hai: Tárah se Abirám, aur Nahúr, aur Hárán paidá húe; aur Hárán se Lút paidá húá.

28 Aur Hárán apne báp Tárah ke áge apní zádbúm, ya'ne, Kasdíon ke U'r men, mar gayá.

29 Aur Abirám aur Nahúr ne jorúán kín: Abirám kí jorú ká nám Sarí; aur Nahúr kí jorú ká nám Milkah thá, jo Hárán kí betí thí, wuhí Milkah ká báp aur Iskah ká báp thá.

30 Aur Sarí bánjh thí; us ká koí farzand na thá.

31 Aur Tárah ne apne bete Abirám, aur apne pote Lút, ya'ne apne bete Hárán ke bete ko, aur apní bahú Sarí, apne bete Abirám kí jorú ko, liyá; aur we un ke sáth Kasdíon ke U'r se rawána húe, ki Kan'án ke mulk men jáwen; aur we Hárán tak áe, aur wahán rahe.

32 Aur Tárah kí 'umr do sau pánch baras kí húí: tab Tárah Hárán men mar gayá.

XII BAB.

AUR KHUDÁWAND ne Abirám ko kahá thá, ki Tú apne mulk, aur apne qarábatíon ke darmiyán se, aur apne báp ke ghar se, us mulk men, jo main tujhe dikháúngá, nikal chal:

2 Aur main tujhe ek barí qaum banáúngá, aur tujh ko mubárak, aur terá nám bará, karúngá; aur tú ek barakat hogá:

3 Aur un ko, jo tujhe barakat dete hain, barakat dúngá, aur us ko, jo

tujh par la'nat kartá hai, la'natí ka-
rúngá; aur dunyá ke sab gharáne tujh
se barakat páwenge.
4 So Abirám, KHUDÁWAND ke kah-
ne ke muwáfiq, rawána húá; aur Lút
bhí us ke sáth chalá; aur Abirám,
jab Hárán se rawána húá, pachattar
baras ká thá.
5 Aur Abirám apní jorú Sarí, aur
apne bhatíje Lút, aur sab mál ko,
jo unhon ne hásil kiyá thá, aur un
ádmíon ko, jo unhon ne Hárán men
páyá thá, leke, Kan'án ke mulk men
jáne ke liye niklá; so we mulk i
Kan'án men áe.
6 ¶ Aur Abirám us mulk men,
Sikm kí bastí aur Morih ke balút tak,
guzrá. Us waqt mulk men Kaná'ní the.
7 Tab KHUDÁWAND ne Abirám ko
dikhláí deke kahá, ki Yihí mulk main
terí nasl ko dúngá: aur us ne wahán
KHUDÁWAND ke liye, jo us par záhir
húá, ek qurbángáh banáí.
8 Aur wahán se rawána hoke us ne
Baitel ke púrab ke ek pahár ke pás
apná derá khará kiyá; Baitel us ke
pachchhim, aur 'Aí us ke púrab thá;
aur wahán us ne Khudá ke liye ek
qurbángáh banáí, aur KHUDÁWAND
ká nám liyá.
9 Aur Abirám rafta rafta dakhin kí
taraf gayá.
10 ¶ Aur us mulk men kál pará:
aur Abirám Misr men gayá, ki wa-
hán ṭhahre; kyúnki mulk men bará
kál pará thá.
11 Aur jab Misr ke nazdík pa-
hunchá, to us ne apní jorú Sarí ko
kahá, ki Dekh, main jántá hún ki tú
dekhne men khúbsúrat 'aurat hai:
12 Aur yún hogá, ki Misrí tujhe
dekhke kahenge, ki Yih us kí jorú
hai: so mujh ko már dálenge, aur
tujhe jítí rakhenge.
13 Tú kahiyo, ki Main us kí bahin
hún; táki tere sabab se merí khair
ho; aur merí ján tere wasíle se salá-
mat rahe.

14 ¶ So jab Abirám Misr men pa-
hunchá, Misríon ne us 'aurat ko dekhá
ki wuh niháyat khúbsúrat hai.
15 Aur Fira'ún ke amíron ne bhí
use dekhá, aur Fira'ún ke huzúr men
us kí ta'ríf kí: aur us 'aurat ko Fira'ún
ke ghar men le gaye.
16 Aur us ne us ke sabab Abirám
par ihsán kiyá: ki us ko bher bakrí,
aur gáe bail, aur gadhe, aur gulám,
aur laundí, aur gadhián, aur únt mile.
17 Par KHUDÁWAND ne Fira'ún aur
us ke khándán ko, Abirám kí jorú
Sarí ke sabab, barí már márí.
18 Tab Fira'ún ne Abirám ko bu-
lákar use kahá, ki Tú ne mujh se yih
kyá kiyá? Kyún na jatáyá, ki Yih
merí jorú hai?
19 Tú ne kyún kahá, ki Wuh merí
bahin hai? yahán tak ki main ne
use, apní jorú banáne ko, liyá: dekh,
yih terí jorú házir hai; us ko le aur
chalá já.
20 Aur Fira'ún ne us ke haqq men
logon ko hukm kiyá: tab unhon ne
use, aur us kí jorú ko, aur jo kuchh
us ká thá, rawána kiyá.

XIII BA'B.

AUR Abirám Misr se apní jorú, aur
apne sab mál, aur Lút ko bhí,
apne sáth leke dakhin kí taraf chalá.
2 Aur Abirám chárpáye, aur sone
rúpe se, bará máldár thá.
3 Aur wuh safar kartá húá, dakhin
se Baitel men, us maqám tak pahun-
chá, jahán áge us ká derá thá, Baitel
aur 'Aí ke bích men;
4 Ya'ne, us jagah, jahán us ne
shurú' men qurbángáh banáí: aur
wahán Abirám ne KHUDÁWAND ká
nám liyá.
5 ¶ Aur Lút ke bhí, jo Abirám ká
ham-safar thá, bher bakrí, gáe bail,
aur dere the.
6 Aur us mulk men un kí gunjáish
na ho saktí thí, ki ikatthe rahen:
kyúnki un ke pás itná mál thá, ki we
báham nahín rah sakte the.

7 Aur Abirám ke charwáhon̲ aur
Lút ke charwáhon̲ men̲ jhagṛá húá:
aur Kan'ání aur Farizzí us waqt mulk
men̲ the.
8 Tab Abirám ne Lút se kahá, ki
Mere aur tere darmiyán, aur mere
charwáhon̲ aur tere charwáhon̲ ke
darmiyán jhagṛá na howe; ki ham
bháí hain̲.
9 Kyá tamám mulk tere sámhne
nahín̲? apne ta,ín̲ mujh se judá kí-
jiye: agar tú báín̲ taraf jáwe, to main̲
dahní taraf jáún̲gá: aur agar tú dahní
taraf jáwe, to main̲ báín̲ jáún̲gá.
10 Tab Lút ne ánkh uṭhákc Yar-
dan kí sárí taráí dekhí, ki wuh, us
se áge ki Khudáwand ne Sadúm aur
'Amúrah ko tabáh kiyá, Zugr kí ráh
ke darmiyán, Khudáwand ke bág
aur Misr ke mulk kí mánind ḳhúb
seráb thí.
11 So Lút ne Yardan kí sárí taráí
apne liye pasand kí; aur Lút púrab
kí taraf chalá: aur we ápas se judá
ho gaye.
12 Aur Abirám Kan'án ke mulk
men̲ rahá, aur Lút ne taráí ke shahr-
on̲ men̲ sukúnat kí, aur Sadúm kí
taraf apná ḍerá khaṛá kiyá.
13 Aur Sadúm ke log Khudáwand
kí nazar men̲ niháyat badkár aur
gunahgár the.
14 ¶ Aur ba'd us ke ki Lút us se
judá húá, Khudáwand ne Abirám se
kahá, ki Apní ánkh uṭhá, aur us jagah
se jahán̲ tú hai, uttar, aur dakhin, aur
púrab, aur pachchhim, dekh:
15 Ki yih tamám mulk, jo tú ab
dekhtá hai, main̲ tujh ko, aur terí nasl
ko, hamesha ke liye dún̲gá.
16 Aur terí nasl ko main̲ zamín kí
ḳhák kí mánind banáún̲gá: ki agar
koí ádmí zamín kí ḳhák ko gin sake,
to terí nasl bhí giní jáe.
17 Uṭh, aur is mulk ke túl aur arz
par phir; ki main̲ use tujh ko dún̲gá.
18 Aur Abirám ne apná ḍerá uṭhá-
yá, aur Mamre ke balúton̲ men̲, jo
Habrún men̲ hain̲, já rahá; aur
wahán̲ Khudáwand ke liye ek qur-
bángáh banáí.

XIV BA'B.

Aur Sin'ár ke bádsháh Amráfil,
aur Illásar ke bádsháh Aryúk,
aur 'Ailám ke bádsháh Kidarlá'umr,
aur Jawion̲ ke bádsháh Tid'ál ke
aiyám men̲,
2 Aisá húá, ki unhon̲ ne Sadúm
ke bádsháh Bara', aur 'Amúrah ke
bádsháh Birsha', aur Adamah ke bád-
sháh Sinniab, aur Zibíán ke bád-
sháh Shimebar, aur Bálig ya'ne Zugr
ke bádsháh se laṛáí kí.
3 Ye sab, Siddím kí wádí men̲, jo
daryá e shor hai, ikaṭṭhe húe.
4 Bárah baras tak we Kidarlá'umr
ke tábi'dár the, par terahwen̲ baras
sarkash húe.
5 Aur chaudahwen̲ baras Kidarlá-
'umr, aur we bádsháh jo us ke sáth
the, áe, aur Rifáíon̲ ko 'Istárát-qar-
naim men̲, aur Zúzíon̲ ko Hám men̲,
aur Aimíon̲ ko Sawíqaryataim men̲,
6 Aur Húríon̲ ko un ke Koh i
Sha'ír men̲, El-Fárán tak, jo bayábán
ke kanáre par hai, márá.
7 Aur we phirke 'Ain i Misfát,
ya'ne Qádis, men̲ áe, aur 'Amálíqíon̲
ke tamám maidán aur Amúríon̲ ko,
jo Hasesún Tamar ke rahnewále the,
márá.
8 Tab Sadúm ke bádsháh, aur
'Amúrah ke bádsháh, aur Adamah ke
bádsháh, aur Zibíán ke bádsháh, aur
Bálig ya'ne Zugr ke bádsháh, nikle:
ye un se laṛne ko Siddím kí wádí men̲
muqábil húe;
9 Ya'ne Kidarlá'umr, 'Ailám ke
bádsháh, aur Jawíon̲ ke bádsháh
Tid'ál, aur Sin'ár ke bádsháh Amráfil,
aur Illásar ke bádsháh Aryúk se; chár
bádsháh pánch se.
10 Aur Siddím kí wádí men̲ naft
ke bahut gaṛhe the; aur Sadúm aur
'Amúrah ke bádsháh bhágé, aur wahan̲
gire; aur jo bache, pahár par bhág gaye.

11 Tab we Sadúm aur 'Amúrah ke
sab mál, aur un kí sárí ḳhurák, leke
chale gaye.
12 Aur Abirám ke bhatíje Lút ko,
jo Sadúm men̲ rahtá thá, aur us ke
mál ko, leke chale gaye.
13 ¶ Tab ek ne, jo bach gayá thá,
jáke Abirám 'Ibrání ko ḳhabar dí, jo
Mamre Amúrí ke balúton̲ men̲ rahá;
wuhí Iskál ká bhái, aur Aner ká bhái
thá; aur we Abirám ke hamqasam
the.
14 Jab Abirám ne suná ki us ká
bhái giriftár húá, to us ne apne síkhe
húe tín sau aṭhárah ḳhánazádon̲ ko
leke Dán tak un ká ta'aqqub kiyá.
15 Aur rát ko us ne, áp ko aur apne
ġulámon̲ ko un kí muḳhálafat men̲
gol gol karke, unhen̲ márá, aur Khú-
bah tak, jo Damishq ke báin̲ háth
hai, un ká píchhá kiyá.
16 Aur wuh sab mál, aur apne
bhái Lút ko us ke mál samet, aur
'auraton̲ aur logon̲ ko bhí, pher láyá.
17 ¶ Aur jab wuh Kidarlá'umr aur
us ke sáthwále bádsháhon̲ ko márkar
phirá, to Sadúm ká bádsháh us ke
milne ke liye Sawí ke nasheb tak, jo
bádsháhí nasheb hai, áyá.
18 Aur Malik i Sidq, Sálim ká
bádsháh, roṭí aur mai nikál láyá; aur
wuh Ḳhudá Ta'álá ká káhin thá;
19 Aur us ne us ko barakat deke
kahá, ki Ḳhudá Ta'álá kí taraf se,
jo ásmán aur zamín ká málik hai,
Abirám mubárak ho;
20 Aur mubárak Ḳhudá Ta'álá, jis
ne tere dushmanon̲ ko tere háth men̲
hawála kiyá. Aur Abirám ne sab ká
daswán̲ hissa us ko diyá.
21 Tab Sadúm ke bádsháh ne Abi-
rám se kahá, ki Admí mujh ko de,
aur mál áp le.
22 Par Abirám ne Sadúm ke bád-
sháh se kahá, ki Main̲ ne ḲHUDÁ-
WAND Ḳhudá Ta'álá, ásmán aur zamín
ke málik, kí qasam kháí,
23 Ki main̲ ek dhâge se leke jútí ke
tasme tak tere sáre mál se kuchh na
lún̲gá, táki tú na kahe, ki Main̲ ne
Abirám ko daulatmand kiyá:
24 Magar wuh jo jawánon̲ ne
kháyá, aur un ádmíon̲ ká hissa, jo mere
sáth gaye, ya'ne, Aner, aur Iskál, aur
Mamre ká; we apná apná hissa lewen̲.

XV BAB.

UN báton̲ ke ba'd ḲHUDÁWAND ká
kalám royá men̲ Abirám par utrá,
aur kahá, ki Ai Abirám, tú mat ḍar:
main̲ terí sipar aur terá bahut baṛá ajr
hún̲.
2 Abirám ne kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand ḲHUDÁ, tú mujh ko kyá degá?
main̲ to be-aulád játá hún̲, aur mere
ghar ká muḳhtár Damishqí Ilí'azar
hai.
3 Phir Abirám ne kahá, ki Dekh, tú
ne mujhe farzand na diyá: aur dekh,
merá ḳhánazád merá wáris hogá.
4 Tab ḲHUDÁWAND ká kalám us
par utrá, ki Yih terá wáris na hone
ká; balki jo tere sulb se paidá ho
wuhí terá wáris hogá.
5 Aur wuh us ko báhar le gayá, aur
kahá, ki Ab ásmán kí taraf nigáh kar,
aur sitáron̲ ko gin, agar tú unhen̲ gin
sake: aur use kahá, ki Terí aulad aise
hí hongí.
6 Aur wuh ḲHUDÁWAND par ímán
láyá: aur yih us ke liye sadáqat mah-
súb húá.
7 Tab us ne use kahá, ki Main̲
ḲHUDÁWAND hún̲, jo tujhe Kasdíon̲ ke
Úr se nikál láyá, ki tujh ko yih mulk
mírás men̲ dún̲.
8 Aur us ne kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand ḲHUDÁ, kyún̲kar jánún̲ ki main̲
us ká wáris hún̲gá?
9 Us ne use kahá, ki Tín baras kí
ek bachhiyá, aur tín baras kí bakrí,
aur tín baras ká menḍhá, aur ek
qumrí, aur ek kabútar ká bachcha
mere wáste lá.
10 Aur us ne us ke wáste yih sab
liyá, aur un ko bích se do ṭukṛe kiye,
aur har ek ṭukṛá us ke dúsre ṭukṛe ke

maqábil rakhá: magar parandon ke
ṭukṛe na kiye.
11 Tab shikarí parande un láshon
par utre, par Abirám ne unhen hánká
kiyá.
12 Jab áftáb gurúb hone lagá, to
Abirám par baṛí nínd gálib húí; aur
dekh, ek baṛí haulnák táríkí us par
áí.
13 Aur us ne Abirám se kahá, ki
Yaqín ján ki terí aulád ek mulk men,
jo un ká nahín, pardesí hongí, aur
wahán ke logon ke gulám banengí;
aur we chár sau baras tak unhen dukh
denge;
14 Lekin main us qaum kí bhí, jis
ke we gulám hongí, 'adálat karúngá:
aur we ba'd us ke baṛí daulat leke
niklengí.
15 Aru tú sahíh salámat apne báp-
dádon men já milegá, aur ḳhúb sá
búṛhá hoke gáṛá jáegá.
16 Magar we, chauthí pusht men,
yahán phir áwengí; kyúnki Amúríon
ke gunáh ab tak púre na húe.
17 Aur aisá húá, ki jab súraj ḍúbá,
aur andherá ho gayá, to ek tanúr, jis
se dhuwán uṭhtá thá, aur ek jaltí
mash'al un ṭukṛon ke bích men se
hokar guzar gayí.
18 Usí din ḲHUDÁWAND ne Abirám
se 'ahd karke kahá, ki Main terí aulád
ko yih mulk dúngá, Misr kí nadí se
leke baṛí nadí tak, jo Furát kí nadí
hai,
19 Qainí, aur Qanizí, aur Qadmú-
ní,
20 Aur Hittí, aur Farizzí, aur Rifáí,
21 Aur Amúrí, aur Kan'ání, aur
Jirjásí, aur Yabúsí bhí.

XVI BA'B.

AUR Sarí, Abirám kí jorú, koí
laṛká na janí: aur us kí ek Misrí
laundí thí, jis ká nám Hájirah thá.
2 Aur Sarí ne Abirám se kahá, ki
Dekh, ḲHUDÁWAND ne mujhe janne se
báz rakhá: áp merí launḍí ke pás
jáiye; sháyad us se merá ghar ábád
howe. Aur Abirám ne Sarí kí bát
suní.
3 So Abirám kí jorú Sarí ne, ba'd
us ke ki Abirám Kan'án kí zamín men
das baras rahá, apní Misrí launḍí leke
apne shauhar Abirám ko díyá, ki us kí
jorú ho.
4 ¶ Aur wuh Hájirah ke pás gayá,
aur wuh hámila húí: aur jab us ne
ma'lúm kiyá, ki main hámila húí, to
apní bíbí ko haqír jáná.
5 Tab Sarí ne Abirám se kahá, ki
Ná-insáfí jo mujh par húí tere zimme
hai: main ne apní launḍí tujhe dí;
aur ab jo us ne áp ko hámila dekhá, to
main us kí nazaron men haqír ho gayí:
merá aur terá insáf ḲHUDÁWAND kare.
6 Abirám ne Sarí se kahá, ki Terí
launḍí tere háth men hai: jo terí
nigáh men achchhá ho, so us ke sáth
kar. Tab Sarí ne us par saḳhtí kí, aur
wuh us ke sámhne se bhág gayí.
7 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ke firishte
ne use maidán men pání ke ek chash-
me ke pás páyá, ya'ne us chasme ke
pás, jo Súr kí ráh par hai.
8 Aur us ne kahá, ki Ai Sarí kí
launḍí Hájirah, tú kahán se áí? aur
kidhar játí hai? Wuh bolí, ki Main
apní bíbí Sarí ke sámhne se bhágí
hún.
9 Aur ḲHUDÁWAND ke firishte ne
use kahá, ki Tú apní bíbí ke pás phir
já, aur us ke tábi' rah.
10 Phir ḲHUDÁWAND ke firishte ne
use kahá, ki Main terí aulád ko bahut
baṛháúngá, ki wuh kasrat se giní na
jáe.
11 Aur ḲHUDÁWAND ke firishte ne
use kahá, ki Tú hámila hai, aur ek
beṭá janegí; us ká nám Ismá'el rakhna;
ki ḲHUDÁWAND ne terá dukh sun
liyá.
12 Wuh wahshí ádmí hogá; us ká
háth sab ke, aur sab ke háth us ke
barḳhiláf honge; aur wuh apne sab
bháíon ke sámhne búdbásh karegá.
13 Aur us ne ḲHUDÁWAND ká nám,

jo us se ham-kalám thá, yún liyá, ki
Ai Khudá, tú mujh par nazar karne-
wálá hai; ki wuh bolí, Kyá main
yahán dekhne ke ba'd dekhti hún?
14 Is sabab se us kúe ká nám Biar
la Hai Rá'í rakhá; wuh Qádis aur
Barid ke darmiyán hai.
15 ¶ Aur Hájirah Abirám ke liye
betá janí; aur Abirám ne apne us
bete ká nám, jo Hájirah janí, Ismá'el
rakhá.
16 Aur jab Abirám ke liye Hájirah
se Ismá'el paidá húá, tab Abirám
chhiyásí baras ká thá.

XVII BA'B.

JAB Abirám ninánawe baras ká
húá, tab KHUDÁWAND Abirám ko
nazar áyá, aur us se kahá, ki Main
Khudá e Qádir hún; tú mere huzúr
men chal, aur kámil ho.
2 Aur main apne aur tere darmiyán
'ahd kartá hún, ki main tujhe niháyat
barháúngá.
3 Tab Abirám munh ke bhal girá;
aur Khudá us se ham-kalám hokar
bolá,
4 Ki dekh, main jo hún, merá 'ahd
tere sáth hai; aur tú bahut qaumon
ká báp hogá.
5 Aur terá nám phir Abirám na
kahláyá jáegá, balki terá nám Abira-
hám hogá; kyúnki main ne tujhe
bahut qaumon ká báp thahráyá.
6 Aur main tujhe bahut baromand
kartá hún, aur quamen tujh se paidá
hongí, aur bádsháh tujh se niklenge.
7 Aur main apne aur tere darmiyán,
aur tere ba'd terí nasl ke darmiyán un
ke pusht dar pusht ke liye, apná 'ahd,
jo hamesha ká 'ahd ho, kartá hún; ki
main terá aur tere ba'd terí nasl ká
Khudá húngá.
8 Aur main tujh ko, aur tere ba'd
terí nasl ko, Kan'án ká tamám mulk,
jis men tú pardesí hai, detá hún, ki
hamesha ke liye milk ho; aur main
un ká Khudá húngá.
9 ¶ Phir Khudá ne Abirahám se
kahá, ki Tú aur tere ba'd terí nasl
pusht dar pusht mere 'ahd ko nigáh
rakhen.
10 Aur merá 'ahd, jo mere aur
tumháre darmiyán, aur tere ba'd terí
nasl ke darmiyán hai, jise tum yád
rakho, so yih hai, ki tum men se har
ek farzand i narína ká khatna kiyá
jáwe.
11 Aur tum apne badan kí khalrí ká
khatna karo; aur yih us 'ahd ká ni-
shán hogá, jo mere aur tumháre darmi-
yán hai.
12 Tumhárí pusht dar pusht har
larke ká, jab wuh áth roz ká ho,
khatna kiyá jáegá, kyá ghar ká paidá,
kyá pardesí se kharídá ho, jo terí nasl
ká nahín.
13 Lázim hai, ki tere khánazád aur
tere zarkharíd ká khatna kiyá jáwe,
aur merá 'ahd tumháre jismon men
'ahd i abadí hogá.
14 Aur wuh farzand i narína, jis ká
khatna nahín húá, wuhí shakhs apne
logon men se kat jáe, ki us ne merá
'ahd torá.
15 ¶ Aur Khudá ne Abirahám se
kahá, ki Terí jorú Sarí jo hai, so us ko
Sarí mat kahá kar, balki us ká nám
Sarah hai.
16 Aur main use barakat dúngá,
aur us se bhí tujhe ek betá bakh-
shúngá; yaqínan main use barakat
dúngá, ki wuh qaumon kí má hogí,
aur mulkon ke bádsháh us se paidá
honge.
17 Tab Abirahám munh ke bhal
girá, aur hanske dil men kahá, ki Kyá
sau baras ke mard ko betá paidá hogá;
aur kyá Sarah, jo nauwe baras kí hai,
janegí?
18 Aur Abirahám ne Khudá se ka-
há, ki Kásh ki Ismá'el tere huzúr jítá
rahe!
19 Tab Khudá ne káhá, ki Beshakk
terí jorú Sarah tere liye ek betá janegí;
tú us ká nám Iz,háq rakhná; aur main
us se, aur ba'd us ke us kí aulád se,

apná 'ahd, jo hamesha ká 'ahd hai, qáim
karúngá.
20 Aur Ismá'el ke haqq men main
ne terí suní: dekh, main use barakat
dúngá, aur use baromand karúngá, aur
use bahut baṛháúngá; aur us se bárah
sardár paidá honge, aur main use baṛí
qaum banáúngá.
21 Lekin main Iz,háq se, jis ko Sarah
dúsre sál isí waqt i mu'aiyan men
janegí, apná 'ahd qáim karúngá.
22 Aur jab Abirahám se báten kar
chuká, tab Ḳhudá us ke pás se úpar
gayá.
23 ¶ Tab Abirahám ne apne beṭe
Ismá'el, aur sab ḳhánazádon, aur apne
sab zarḳharídon ko, ya'ne Abirahám
ke ghar ke logon men jitne mard the,
sab ko liyá, aur usí roz un ká ḳhatná
kiyá, jis tarah Ḳhudá ne us ko farmáya
thá.
24 Jis waqt Abirahám ká ḳhatna
húá, wuh ninánawe baras ká thá.
25 Aur jab us ke beṭe Ismá'el ká
ḳhatna húá, wuh terah baras ká thá.
26 So usí roz Abirahám aur us ke
beṭe Ismá'el ká ḳhatna húá.
27 Aur us ke ghar ke mard, kyá
ghar ke paidá, kyá pardesíon se ḳha-
ríde, sab ká us ke sáth ḳhatna húá.

XVIII BAB.

PHIR KHUDÁWAND Mamre ke balú-
ton men use nazar áyá: aur wuh din
ko garmí ke waqt apne ḳhaime ke
darwáze par baiṭhá thá;
2 Aur us ne apní ánkhen uṭháke
nazar kí, aur kyá dekhá; ki tín mard
us ke pás khaṛe hain: wuh unhen
dekhkar ḳhaime ke darwáze se un ke
milne ko dauṛá, aur zamín tak un ke
áge jhuká,
3 Aur bolá, ki Ai mere Ḳhudáwand,
agar mujh par terí mihrbání hai, to
apne bande ke pás se chale na jáiye:
4 Ki thoṛá sá pání láyá jáwe; aur
áp apne pánw dhokar us daraḳht ke
níche árám kíjiye:
5 Main thoṛí roṭí látá hún; táza-
dam hújiye; ba'd us ke áge jáiye;
kyúnki isí liye apne bande ke yahán
áe hain. Tab unhon ne kahá, Yúnhín
kar, jaisá tú ne kahá.
6 Aur Abirahám ḳhaime men Sarah
ke pás dauṛá gayá, aur kahá, ki Tín
paimáne áṭá leke jald gúndhke phulke
paká.
7 Aur Abirahám galle kí taraf dauṛá,
aur ek moṭá táza bachhṛá lákar ek
jawán ko diyá, aur us ne jald use taiyár
kiyá.
8 Phir us ne ghí aur dúdh aur us
bachhṛe ko, jo us ne pakwáyá thá, leke
un ke sámhne rakhá, aur áp un ke pás
daraḳht ke níche khaṛá rahá; aur
unhon ne kháyá.
9 ¶ Tab unhon ne use kahá, ki Terí
jorú Sarah kahán hai? Wuh bolá,
Dekho, ḳhaime men hai.
10 Aur us ne kahá, Main zindagí
ke hisáb se mu'aiyan waqt par tere
pás phir áúngá; aur dekh, terí jorú
Sarah ko beṭá hogá. Us ke píchhe
ḳhaime ke darwáze men Sarah us kí
suntí thí.
11 Aur Abirahám aur Sarah búṛhe
aur bahut din ke the; aur Sarah se
'auraton kí ma'múlí 'ádat mauqúf ho
gayí thí.
12 Tab Sarah ne apne dil men
hanskar kahá, ki Ba'd us ke ki main
za'íf ho gayí, aur merá ḳhudáwand
bhí búṛhá húá, kyá mujh ko ḳhushí
hogí?
13 Phir KHUDÁWAND ne Abirahám
se kahá, ki Sarah kyún hanskar bolí,
ki Kyá main, jo aisí buṛhiyá ho gayí
hún, sach much janúngí?
14 Kyá KHUDÁWAND ke nazdík koí
bát mushkil hai? Main mu'aiyan
waqt men tujh pás phir áúngá, aur
Sarah ko beṭá hogá.
15 Tab Sarah ne inkár karke kahá,
ki Main nahín hansí: kyúnki wuh
ḍartí thí. Par us ne kahá, Nahín, tú
albatta hansí.
16 ¶ Tab we mard wahán se uṭhke

Sadúm kí taraf mutawajjih húe; aur
Abirahám unhen̲ rukhsat karne ko un
ke sáth chalá.
17 Aur Khudáwand ne kahá, ki
Yih, jo main̲ kartá hún̲, kyá Abirahám
se chhipáún̲?
18 Abirahám to yaqínan ek barí aur
buzurg qaum hogá, aur zamín kí sab
qaumen̲ us se barakat páwen̲gí.
19 Kyún̲ki main̲ us ko jántá hún̲,
ki wuh apne beton̲ aur apne ba'd apne
gharáne ko hukm karegá, aur we
Khudáwand kí ráh kí nigahbání karke
'adl o insáf karen̲ge: táki Khudáwand
Abirahám ke wáste, jo kuchh ki us
ne us ke haqq men̲ kahá hai, púrá
kare.
20 Phir Khudáwand ne kahá, Is
liye ki Sadúm aur 'Amúrah ká chilláná
buland húá, aur un ká jurm niháyat
sangín ho gayá hai;
21 Main̲ ab utarke dekhún̲gá, ki
unhon̲ ne sarásar us chilláne ke mu-
tábiq, jo mujh tak pahunchá, kiyá hai,
yá nahín̲; aur agar nahín̲, to main̲
daryáft karún̲gá.
22 Tab we mard wahán̲ se apná
mun̲h pherke Sadúm kí taraf chale;
par Abirahám hanoz Khudáwand ke
huzúr men̲ khará rahá.
23 ¶ Tab Abirahám nazdík jáke
bolá, Kyá tú nek ko bad ke sáth ha-
lák karegá?
24 Sháyad pachás sádiq us shahr
men̲ hon̲: kyá tú use halák karegá,
aur un pachás sádiqon̲ kí khátir, jo us
ke darmiyán hain̲, is maqám ko na
chhoregá?
25 Aisá karná tujh se ba'íd hai, ki
nek ko bad ke sáth már dále, aur nek
bad ke barábar ho jáwen̲; yih tujh se
ba'íd hai. Kyá tamám dunyá ká Insáf-
karnewálá insáf na karegá?
26 Aur Khudáwand ne kahá, ki
Agar main̲ Sadúm men̲, shahr ke dar-
miyán, pachás sádiq páún̲, to main̲ un
ke wáste tamám makán ko chhorún̲gá.
27 Tab Abirahám ne jawáb diyá
aur kahá, ki Ab dekh, main̲ ne Khu-
dáwand se bolne men̲ jur,at kí, agarchi
main̲ khák aur rákh hún̲:
28 Sháyad pachás sádiqon̲ se pánch
kam hon̲; kyá un pánch ke wáste tú
tamám shahr ko nest karegá? aur us
ne kahá, Agar main̲ wahan̲ pain̲tálís
páún̲, to nest na karún̲gá.
29 Phir us ne us se kahá, ki Shá-
yad wahán̲ chálís páe jáen̲. Tab us ne
kahá, ki Main̲ un chálís ke wáste bhí
na karún̲gá.
30 Phir us ne kahá, Main̲ minnat
kartá hún̲, ki Agar Khudáwand khafá
na hon̲, to main̲ phir kahún̲: Sháyad
wahán̲ tís páye jáen̲. Wuh bolá, ki
Agar main̲ tís páún̲, to main̲ yih na
karún̲gá.
31 Phir us ne kahá, Dekh, main̲ ne
Khudáwand se bát karne men̲ jur,at
kí: Sháyad wahán̲ bís páye jáen̲.
Wuh bolá, Main̲ bís ke wáste bhí use
nest na karún̲gá.
32 Tab us ne kahá, Main minnat
kartá hún̲, ki Khudáwand khafá na
hon̲, tab main̲ faqat ab ki bár phir
kahún̲: sháyad wahán̲ das páye jáen̲.
Wuh bolá, Main̲ das ke wáste bhí use
nest na karún̲gá.
33 Jab Khudáwand Abirahám se
báten̲ kar chuká, to chalá gayá: aur
Abirahám apne maqám ko phirá.

XIX BAB.

AUR we do firishte shám ko Sadúm
men̲ áe; aur Lút Sadúm ke
phátak par baithá thá: aur Lút unhen̲
dekhkar un ke istiqbál ke liye uthá;
aur apná sir zamín tak jhukáyá;
2 Aur kahá, ki Ai mere khudá-
wando, ab tawajjuh karke apne bande
ke ghar chaliye, aur rát bhar rahiye,
aur apne pánw dhoíye, aur fajr ko
uthkar apní ráh lísiye. Aur unhon̲ ne
kaha, Nahín̲, ham rát bhar ráh men̲
rahen̲ge.
3 Par jab us ne un se bahut minnat
kí, tab we us kí taraf phire, aur us ke
ghar gaye; aur us ne un kí mihmání

kí, aur fatíri roṭí un ke liye pakáí, aur unhon ne kháí.

4 ¶ Aur us se pahle ki we leṭe, shahr ke mardon, ya'ne Sadúm ke mardon ne, jawán se leke búṛhe tak, sab logon ne har taraf se, us ghar ko gher liyá.

5 Aur unhon ne Lút ko pukárke us se kahá, ki We mard, jo áj kí rát tere yahán áe, kahán hain? Unhen hamáre pás báhar lá, táki ham un se suhbat karen.

6 Tab Lút darwáze se un pás báhar gayá, aur kiwáṛ apne píchhe band kiyá:

7 Aur kahá, ki Ai bháío, aisá burá kám na kíjiyo.

8 Ab dekho, merí do beṭíán hain, jo mard se wáqif nahín; marzí ho, to un ko tumháre pás nikál láún, aur jo tumhárí nazar men pasand ho, un se karo: magar in mardon se kuchh kám na rakho; kyúnki we isí wáste merí chhat ke sáye men áe.

9 Tab unhon ne kahá, ki Haṭ já. Phir unhon ne kahá, ki Yih ek shakhs yahán guzrán karne áyá, so hákimí kiyá cháhtá hai: ab ham tere sáth un se ziyáda bad-sulúkí karenge. Tab we us mard, ya'ne Lút par, hamla karke áe, aur kiwáṛ toṛne ko lapke.

10 Tab un mardon ne apne háth baṛháke Lút ko apne pás ghar men khínch liyá, aur darwáza band kar diyá.

11 Aur un mardon ko, jo ghar ke darwáze par the, kyá chhoṭe, kyá baṛe, andhá kar diyá: so we darwáza ḍhúndhte ḍhúndhte thak gaye.

12 ¶ Tab un mardon ne Lút se kahá, Kyá yahán terá aur koí hai? dámád, yá beṭe, yá beṭíán, aur jo koí terá is shahr men hai, tú use lekar is maqám se nikal já:

13 Kyúnki ham is maqám ko gárat karenge, is liye ki un ká chilláná KHUDÁWAND ke huzúr bahut buland húá; aur KHUDÁWAND ne us ke gárat karne ko hamen bhejá.

14 Tab Lút báhar jáke apne dámádon se, jinhen us kí beṭíán byáhí thín, bolá, aur un se kahá, ki Uṭho, aur is maqám se niklo; kyúnki KHUDÁWAND is shahr ko gárat karegá. Lekin wuh apne dámádon ki nazar men muz,hik sá má'lúm húá.

15 ¶ Jab subh húí firishton ne Lút se tákíd karke kahá, ki Uṭh, apní jorú, aur apní do beṭíán, jo yahán maujúd hain, le; aisá na ho ki tú bhí is shahr kí badí men giriftár hoke halák ho jáwe.

16 Aur jab wuh derí kartá thá, un mardon ne us ká, aur us kí jorú ká, aur us kí donon beṭíon ká háth pakṛá; kyúnki KHUDÁWAND kí mihrbání us par húí: aur use nikálke shahr se báhar pahunchá diyá.

17 ¶ Aur aisá húá ki jab we un ko báhar nikál láe, to us ne kahá, ki Apní ján lekar bhág; apne píchhe mat dekh, aur maidán men kahín mat ṭhahar; paháṛ par bhág já, na ho ki tú halák ho jáwe.

18 Aur Lút ne un se kahá, ki Ai mere Khudáwand, aisá na ho:

19 Ki ab dekh, tú ne apne bande par rahm kí nazar kí, aur tú ne mujh par aisá baṛá fazl kiyá, ki merí ján bacháí; main ab paháṛ par nahín bhág saktá; na ho ki mujh par aisí koí musíbat paṛe, ki main mar jáún:

20 Ab dekh, yih shahr qaríb hai, ki main us men bhág jáún, aur wuh chhoṭá hai: marzí ho, to wahán bhágkar jáún; kyá wuh chhoṭá nahín? so merí ján bachegí.

21 Tab us ne use kahá, ki Dekh, main ne is bát men bhí terí 'arz qabúl kí, ki is shahr ko, jis ke wáste tú ne kahá, gárat na karúngá.

22 Jaldí kar, aur udhar bhág; kyúnki jab tak tú wahán na pahunche, main kuchh kar nahín saktá hún. Is wáste us shahr ká nám Zugr rakhá gayá.

23 ¶ Aur jis waqt Lút Zugr men

dákhil húá, súraj kí roshní zamín par
phailí.
24 Tab Ḳhudáwand ne Sadúm
aur 'Amúrah par gandhak aur ág
Ḳhudáwand kí taraf se ásmán par
se barsáí.
25 Aur us ne un shahron ko, aur
us sáre maidán ko, aur un shahron ke
sab rahnewálon ko, aur sab kuchh jo
zamín se ugá thá, nest kiyá.
26 ¶ Magar us kí jorú ne us ke
píchhe phirke dekhá, aur wuh namak
ká khambhá ban gayí.
27 ¶ Aur Abirahám fajr ko sawe-
re uṭhke us jagah gayá, jahán wuh
Ḳhudáwand ke huzúr khaṛá thá:
28 Aur Sadúm aur 'Amúrah, aur
us tamám maidán kí zamín kí taraf
nazar kí, aur kyá dekhá, ki dekh
zamín par se dhúnwán, bhaṭṭhe ká sá
dhúnwán, uṭh rahá hai.
29 ¶ Aur aisá húá ki jab Ḳhudá
ne us maidán ke shahron ko nest
kiyá, to Ḳhudá ne Abirahám ko yád
kiyá, aur un shahron ko, jahán Lút
rahtá thá, gárat karte húe Lút ko us
balá se bacháyá.
30 ¶ Aur Lút Zugr se apní donon
beṭíon samet nikalkar paháṛ par já
rahá; kyúnki Zugr men rahne se use
dahshat húí: aur wuh aur us kí
donon beṭián ek gár men rahne lagín.
31 Tab palauṭhí ne chhoṭí se kahá,
ki Hamárá báp búṛhá hai, aur zamín
par koí mard nahín, jo tamám jahán
ke dastúr ke muwáfiq hamáre pás an-
dar áwe.
32 A'o, ham apne báp ko mai pilá-
wen, aur us se hambistar howen, táki
apne báp se nasl báqí rakhen.
33 So unhon ne usí rát apne báp
ko mai piláí: aur palauṭhí andar gayí,
aur apne báp se hambistar húí; par
us ne us ke leṭte aur uṭhte waqt use
na pahcháná.
34 Aur dúsre roz aisá húá ki pa-
lauṭhí ne chhoṭí se kahá, ki Dekh, kal
rát ko main apne báp se hambistar
húí: áo, áj rát bhí us ko mai piláwen;
aur tú bhí jáke us se hambistar ho, ki
apne báp se nasl báqí rakhen.
35 So us rát ko bhí unhon ne apne
báp ko mai piláí: aur chhoṭí uṭhke
us se hambistar húí; aur us ne us ke
leṭte aur uṭhte waqt use na pahchání.
36 So Lút kí donon beṭián apne
báp se hámila húín.
37 Aur baṛí ek beṭá janí, aur us ká
nám Moáb rakhá: wuh Moábíon ká,
jo ab tak hain, báp húá.
38 Aur chhoṭí bhí ek beṭá janí, aur
us ká nám Bin 'Ammí rakhá: wuh
Baní 'Ammún ká, jo ab tak hain, báp
húá.

XX BAB.

AUR Abirahám wahán se dakhin
kí sarzamín kí taraf chalá, aur
Qádis aur Shúr ke bích men ṭhahrá,
aur Jirár men já rahá.
2 Aur Abirahám ne apní jorú Sa-
rah ke haqq men kahá, ki Wuh merí
bahin hai; aur Jirár ke bádsháh
Abimalik ne log bhejkar Sarah ko le
liyá.
3 Lekin rát ko Ḳhudá Abimalik
ke pás ḳhwáb men áyá, aur use kahá,
ki Dekh, tú, us 'aurat ke sabab jise
tú ne liyá, maregá; kyúnki wuh ḳha-
samwálí hai.
4 Par Abimalik us ke pás nahín
gayá thá: so us ne kahá, ki Ai Ḳhu-
dáwand, kyá tú ek sádiq qaum ko
bhí máregá?
5 Kyá us ne mujhe nahín kahá, ki
Wuh merí bahin hai? aur wuh áp hí
bolí, ki Wuh merá bháí hai: main ne
to apne dil kí rástí aur háth kí pákí-
zagí se yih kiyá.
6 Aur Ḳhudá ne use ḳhwáb men
kahá, ki Main bhí yih jántá hún, ki
tú ne apne dil kí rástí se yih kiyá;
aur main ne bhí tujhe roká, ki tú
merá gunáh na kare: is liye main ne
tujhe us ko chhúne na diyá.
7 Ab tú us mard kí jorú pher de
kyúnki wuh nabí hai, aur wuh tere

liye du'á mángegá, so tú jítá rahegá: par agar tú use pher na degá, to yih ján rakh, ki tú aur sab, jo tere hain, zarúr mar jáenge.

8 Tab Abimalik ne fajr ko sawere uṭhkar apne sab naukaron ko buláyá, aur un ko ye sab báten sunáín: tab we log bahut ḍar gaye.

9 Aur Abimalik ne Abirahám ko buláyá, aur us se kahá, ki Yih kyá hai, jo tú ne ham se kiyá? aur main ne terá kyá qusúr kiyá, ki tú mujh par aur merí bádsháhat par ek gunáh i 'azím láyá? Tú ne mujh se aise kám kiye, ki jin ká karná munásib na thá.

10 Abimalik ne yih bhí Abirahám se kahá, ki Tú ne kyá dekhá, ki yih kám kiyá?

11 Aur Abirahám bolá, Main ne kahá, ki Hargiz Khudá ká khauf yahán nahín hai; aur we merí jorú ke wáste mujh ko már ḍálenge.

12 Aur wuh to sach merí bahin hai; mere báp kí beṭí, par merí má kí beṭí nahín; so merí jorú húí.

13 Aur aisá húá ki jab Khudá ne mere báp ke ghar se mujhe áwára kiyá, to main ne use kahá, ki Mujh par yih terí mihrbání hogí; ki jahán kahín ham jáwen, mere haqq men kahiyo, ki Wuh merá bhái hai.

14 Tab Abimalik ne bher bakrí, aur gáe bail, aur gulám aur laundíon ko lekar Abirahám ko diyá, aur us kí jorú Sarah ko bhí us ko pher diyá.

15 Aur Abimalik ne kahá, ki Dekh, merá mulk tere sámhne hai; jahán dil lage, wahán rahá kar.

16 Aur us ne Sarah se kahá, ki Dekh, main ne tere bhái ko hazár siql rúpe ke diye: wuh tere wáste, aur un sab ke wáste, jo tere sáth hain, aur sab gairon ke wáste ánkhon ká parda hai: so us ne yún malámat páí.

17 ¶ Tab Abirahám ne Khudá se du'á mángí; aur Khudá ne Abimálik, aur us kí jorú, aur us kí laundíon ko, changá kiyá, ki we janne lagín.

18 Kyúnki KHUDÁWAND ne Abimalik ke khándán ke sáre rihmon ko, Abirahám kí jorú Sarah ke mu'ámala ke sabab, band kar diyá thá.

XXI BAB.

AUR KHUDÁWAND ne, jaisá farmáya thá, Sarah par nazar kí: aur KHUDÁWAND ne, jaisá ki kahá thá, Sarah ke liye kiyá.

2 Chunánchi Sarah hámila húí, aur Abirahám ke liye buṛhápe men, usí muqarrar waqt par, jo Khudá ne use kahá thá, ek beṭá janí.

3 Aur Abirahám ne apne beṭe ká nám, jo us se paidá húá, jo Sarah us se jani, Iz,háq rakhá.

4 Aur Abirahám ne, jaisá ki Khudá ne use hukm diyá thá, apne beṭe Iz,háq ká, jab wuh áṭh din ká húá, khatna kiyá.

5 Aur jab us ká beṭá Iz,háq us se paidá húá, to Abirahám sau baras ká thá.

6 ¶ Aur Sarah ne kahá, ki Khudá ne mujhe hansáyá, aur sab sunnewále mere sáth hansenge.

7 Phir wuh bolí, ki Koí Abirahám se kah saktá thá, ki Sarah laṛkon ko dúdh piláwegí? kyúnki main us ke buṛhápe men ek beṭá janí.

8 Aur wuh laṛká baṛhá, aur us ká dúdh chhuṛáyá gayá: aur Iz,haq ke dúdh chhuṛáne ke din Abirahám ne baṛí ziyáfat kí.

9 ¶ Aur Sarah ne dekhá, ki Hájirah Misrí ká beṭá, jo wuh Abirahám se janí thí, ṭhaṭṭhe mártá hai.

10 Tab us ne Abirahám se kahá, ki Is launḍí aur us ke beṭe ko nikál de: kyúnki is launḍí ká beṭá mere beṭe Iz,háq ke sáth wáris na hogá.

11 Par apne beṭe kí khátir yih bát Abirahám kí nazar men niháyat burí ma'lúm húí.

12 ¶ Khudá ne Abirahám se kahá, ki Wuh bát is laṛke aur terí launḍi kí

ṣábat terí nazar men̠ burí na ma'lúm
ho; har ek bát ke haqq men̠, jo Sarah
ne tujhe kahí, us kí áwáz par kán
rakh; kyún̠ki terí nasl Iz,háq se kah-
láegí.
13 Aur us laundí ke beṭe se bhí
main̠ ek qaum paidá karún̠gá, is liye
ki wuh bhí terí nasl hai.
14 Tab Abirahám ne subh sawere
uṭhkar roṭí, aur pání kí ek mashk lí,
aur Hájirah ko, us ke kándhe par
dharkar, dí, aur us laṛke ko bhí, aur
use rukhsat kiyá: wuh rawána húí,
aur Biarsab'a ke bayábán men̠ bha-
ṭaktí phirtí thí.
15 Aur jab mashk ká pání chuk
gayá, tab us ne laṛke ko ek jháṛí ke
níche ḍál diyá.
16 Aur áp us ke sámhne ek tír ke
ṭappe par dúr já baiṭhí: kyún̠ki us ne
kahá, Main̠ laṛke ká marná na dekh-
ún̠. So wuh sámhne baiṭhí, aur
chillá chilláke roí.
17 Tab Khudá ne us laṛke kí áwáz
suní; aur Khudá ke firishte ne ásmán
se Hájirah ko pukárá, aur us se kahá,
ki Ai Hájirah, tujh ko kyá húá? mat
ḍar; ki us laṛke kí áwáz, jahán̠ wuh
paṛá hai, Khudá ne suní.
18 Uṭh, aur laṛke ko uṭhá, aur use
apne háth se sambhál: ki main̠ us ko
ek baṛí qaum banáún̠gá.
19 Phir Khudá ne us kí ánkhen̠
kholín̠, aur us ne pání ká ek kúá
dekhá; aur jákar us mashk ko pání
se bhar liyá, aur laṛke ko piláyá.
20 Aur Khudá us laṛke ke sáth
thá; aur wuh baṛhá, aur bayábán men̠
rahá kiyá, aur tírandáz ho gayá.
21 Aur wuh Fárán ke bayábán
men̠ rahá: aur us kí má ne mulk i
Misr se ek 'aurat us se byáhne ko lí.
22 ¶ Phir us waqt yún̠ húá, ki
Abimalik aur us ke lashkar ke sardár
Fíkull ne Abirahám se kahá, ki Har
kám men̠, jo tú kartá hai, Khudá tere
sáth hai;
23 Ab mujh se Khudá kí qasam
khá, ki tú na mujh se, na mere beṭe
se, aur na mere pote se, dagá kare;
balki us mihrbání ke muwáfiq, jo
main̠ ne tujh par kí hai, tú mujh par,
aur is mulk par, jis men̠ tú bastá hai,
mihrbání kare.
24 Tab Abirahám ne kahá, ki Main̠
qasam kháún̠gá.
25 Aur Abirahám ne pání ke ek
kúe ke wáste, jise Abimalik ke nau-
karon̠ ne zabardastí se chhín liyá thá,
Abimalik ko malámat kí.
26 Abimalik ne kahá, ki Main̠
nahín̠ jántá hún, ki kis ne yih kám
kiyá: aur tú ne bhí mujhe khabar na
dí, aur main̠ ne, áj ke siwá, suná bhí
nahín̠.
27 Aur Abirahám ne bheṛ bakrí
aur gáe bail leke Abimalik ko diye,
aur donon̠ ne ápas men̠ 'ahd kiyá.
28 Aur Abirahám ne bheṛ ke sát
máda bachchon̠ ko lekar judá rakhá.
29 Aur Abimalik ne Abirahám se
kahá, ki Ye bheṛon̠ ke sát máda
bachche, jo tú ne alag kar rakhe, yih
kyá hain̠?
30 Us ne kahá, ki Ye sát máda
bachche tú mere háth se le, táki we
mere gawáh hon̠, ki main̠ ne yih kúá
khodá.
31 Is liye us maqám ká nám Biar-
sab'a rakhá; ki un donon̠ ne qasam
kháí.
32 So unhon̠ ne Biarsab'a men̠ 'ahd
kiyá; tab Abimalik aur us ke lashkar
ká sardár Fíkull uṭhe, aur Filistíon̠ ke
mulk ko phire.
33 ¶ Tab us ne Biarsab'a men̠
darakht lagáe, aur wahán̠ KHUDÁ-
WAND ká, jo Khudá e abadí hai, nám
liyá.
34 Aur Abirahám bahut din Filis-
tíon̠ ke mulk men̠ rahá.

XXII BA'B.

UN báton̠ ke ba'd yún̠ húá, ki
Khudá ne Abirahám ko ázmáyá,
aur use kahá, ki Ai Abirahám: wuh
bolá, ki Dekh, main̠ házir hún̠.

2 Tab us ne kahá, ki Tú apne beṭe,
háṉ, apne iklaute beṭe ko, jise tú piyár
kartá hai, Iz,háq ko le, aur zamín i
Moriyáh meṉ já, aur use waháṉ pa-
háṛoṉ meṉ se ek paháṛ par, jo maiṉ
tujhe batáúṉgá, soḳhtaní qurbání ke
liye chaṛhá.
3 ¶ Tab Abirahám núr ke taṛke
uṭhá, aur apne gadhe par chárjáma
kasá, aur apne sáth do jawán aur apne
beṭe Iz,háq ko liyá, aur soḳhtaní qur-
bání kí lakṛíáṉ chíríṉ, aur uṭhkar us
jagah, jo Ḳhudá ne use farmáyá thá,
chalá.
4 Tísre din, jab Abirahám ne ap-
ní áṉkh uṭháke us jagah ko dúr se
dekhá,
5 Tab Abirahám ne apne jawánoṉ
se kahá, Tum yaháṉ gadhe pás raho;
maiṉ is laṛke ke sáth waháṉ tak já-
úṉgá, aur sijda karke phir tumháre
pás áúṉgá.
6 Aur Abirahám ne soḳhtaní qur-
bání kí lakṛíáṉ leke apne beṭe Iz,háq
par rakhíṉ, aur ág, aur chhurí apne
háth meṉ lí; aur donoṉ sáth sáth
chale.
7 Tab Iz,háq ne apne báp Abira-
hám se kahá, ki Ai mere báp. Us ne
jawáb diyá, ki Ai mere beṭe, maiṉ
házir húṉ. Us ne kahá, ki Dekh, ág
aur lakṛíáṉ to haiṉ; par soḳhtaní qur-
bání ke liye barra kaháṉ?
8 Abirahám ne kahá, ki Ai mere
beṭe, Ḳhudá áp hí apne wáste soḳh-
taní qurbáni ke liye barra kí tadbír
kar legá; so we donoṉ sáth sáth chale.
9 Aur we us maqám par, jis kí
bábat Ḳhudá ne us se kahá thá, pa-
hunche. Tab Abirahám ne waháṉ ek
qurbángáh banáí, aur lakṛíáṉ chunín,
aur apne beṭe Iz,háq ko bándhá, aur
use qurbángáh meṉ lakṛí ke úpar dhar
diyá.
10 Aur Abirahám ne apná háth
baṛháke chhurí lí, ki apne beṭe ko
zabh kare.
11 Wuṉhíṉ Ḳhudáwand ke fi-
rishte ne use ásmán se pukárá, ki Ai
Abirahám, Ai Abirahám: wuh bolá,
Maiṉ házir húṉ.
12 Phir us ne kahá, ki Tú apná
háth laṛke par mat baṛhá, aur use
kuchh mat kar; ki ab maiṉ ne jáná,
ki tú Ḳhudá se ḍartá hai: is liye ki
tú ne apne beṭe, háṉ, apne iklaute ko,
mujh se dareg na kiya.
13 Tab Abirahám ne apní áṉkheṉ
uṭháíṉ, aur apne píchhe ek menḍhá
dekhá, jis ke síng jháṛí meṉ aṭke haiṉ:
tab Abirahám ne jákar us menḍhe ko
liyá, aur us ko apne beṭe ke badle meṉ
soḳhtaní qurbání ke liye chaṛháyá.
14 Aur Abirahám ne us maqám ká
nám Yahowáh-yarí rakhá: chunánchi
yih áj tak kahá játá hai, ki Ḳhudá-
wand ke paháṛ par dekhá jáegá.
15 ¶ Tab Ḳhudáwand ke firishte
ne dobára ásmán par se Abirahám ko
pukárá, aur kahá, ki
16 Ḳhudáwand farmátá hai, Is
liye ki tú ne aisá kám kiyá, aur apná
beṭá, apná iklautá hí beṭá, dareg na
rakhá, maiṉ ne apní qasam kháí, ki
17 Maiṉ tujhe barakat dete hí ba-
rakat dúṉgá, aur baṛháte hí terí nasl
ko ásmán ke sitároṉ, aur daryá ke
kanáre kí ret kí mánind baṛháúṉgá;
aur terí nasl apne dushmanoṉ ke dar-
wáza par qábiz hoṉgí.
18 Aur terí nasl se zamin kí sárí
qaumeṉ barakat páweṉgí; kyúṉki tú
ne merí bát mání.
19 Ba'd us ke Abirahám apne ja-
wánoṉ ke pás phir gayá, aur we uṭhe,
aur ek sáth Biarsab'a ko gaye; aur
Abirahám Biarsab'a meṉ rahá.
20 ¶ Ba'd in bátoṉ ke yúṉ húá,
ki Abirahám ko ḳhabar pahunchí, ki
Dekh, Milkah bhí tere bhái Nahúr ke
liye farzand janí;
21 'Uz us ká palauṭhá, aur us ká
bhái Búz, aur Qamúel, Arám ká báp,
22 Aur Kasad, aur Hazú, aur Fil-
dás, aur Idláf, aur Baitúel.
23 Aur Baitúel se Ribqah paidá

húí: Milkah Abirahám ke bháí Nahúr ke liye ye áṭh janí.
24 Aur us kí haram se, jis ká nám Rúmah thá, Tibakh, aur Jáham, aur Tukhas, aur Ma'akah paidá húe.

XXIII BAB.

AUR Sarah kí 'umr ek sau satáís baras kí thí; Sarah kí zindagí ke itne hí baras the.
2 Aur Sarah Qaryatarba' men mar gayí; wuhí Habrún hai, jo Kan'án men hai; tab Abirahám Sarah ke liye mátam karne aur us par rone ko áyá.
3 ¶ Phir Abirahám apne murde ke pás se uṭh khaṛá húá, aur Baní Hitt se hamkalám hoke kahá, ki
4 Main pardesí aur tum men rahnewálá hún: tum apne darmiyán ek qabrgáh merí milkiyat kar do, ki main apne sámhne se apná murda uṭháke gárún.
5 Tab Baní Hitt ne Abirahám ke jawáb men kahá,
6 Ki Ai mere khudáwand, hamárí sun; tú hamáre darmiyán ek amír ulláh hai: hamárí qabrgáhon men se sab se achchhí qabrgáh men apne murde ko gáṛ; ham men koí nahín, jo tujh se apní qabrgáh báz rakhe, ki tú apná murda na gáṛe.
7 Tab Abirahám khaṛá húá, aur us mulk ke logon Baní Hitt ke áge apne taín jhukáyá,
8 Aur un se yún guftogú kí, ki Agar tumhárí marzí ho, ki main apne murde ko apne sámhne se uṭháke gárún, to merí suno, Suhr ke beṭe 'Ifrún se merí sifárish karo,
9 Ki wuh Makfílah ke gár ko, jo us ká hai, aur us ke khet ke kanáre par hai, us kí púrí qímat leke mujhe de, ki tumháre bich ek qabrgáh merí milkíyat ho.
10 Aur 'Ifrún Baní Hitt ke darmiyán baiṭhá thá. Tab 'Ifrún Hittí ne, Baní Hitt ke sámhne, un sab logon ke rúbarú, jo us ke shahr ke darwáze se dákhil hote the, Abirahám ke jawáb men kahá,
11 Nahín, mere khudáwand, merí sun: main yih khet tujhe detá hún, aur wuh gár bhí, jo us men hai, apní qaum ke farzandon ke áge tujhe detá hún: tú apne murde ko gáṛ.
12 Tab Abirahám ne apne taín us mulk ke logon ke sámhne jhukáyá.
13 Phir us ne us mulk ke logon ke sámhne 'Ifrún se hamkalám hoke kahá, Agar tú detá hai, to merí suniye: main tujhe us khet ke 'iwaz rúpiyá dúngá; tú mujh se le, to main apne murde ko wahán gárún.
14 'Ifrún ne Abirahám ko jawáb diyá, aur us se kahá,
15 Mere khudáwand, merí sun le; Yih zamín rúpe ke chár sau siql kí hai; yih tere aur mere darmiyán kyá hai? pas apná murda gáṛ.
16 Abirahám ne Ifrún kí suní, aur Abirahám ne us chándí ko 'Ifrún ke liye taul diyá, jo us ne Baní Hitt ke sámhne kahá thá, ya'ne chár sau siql chándí, jis kí saudágaron men chalan thí.
17 ¶ So 'Ifrún ká wuh khet, jo Makfílah men Mamre ke sámhne thá, wuhí khet, aur wuh gár, jo us men thá, aur sáre darakht, jo us khet men aur us kí chároṇ taraf kí sarhaddon men the,
18 Baní Hitt ke, aur un sab ke rúbarú, jo us ke shahr ke darwáze se dákhil hote the, yih sab Abirahám kí kháss milkíyat ho gayí.
19 Ba'd us ke Abirahám ne apní jorú Sarah ko Makfílah ke khet ke gár men, jo Mamre ke sámhne hai, gáṛá: Kan'án kí zamín men Habrún wuhí hai.
20 Chunánchi wuh khet, aur wuh gár, jo us men thá, Baní Hitt ne qabrgáh ke liye Abirahám kí milkíyat ṭhahrá diye.

XXIV BAB.

AUR Abirahám búrhá aur bahut dinon ká húá, aur KHUDÁWAND ne sab báton men Abirahám ko barakat bakhshí thí.
2 Aur Abirahám ne apne ghar ke qadím naukar ko, jo us kí sab chízon ká mukhtár thá, kahá, Main terí minnat kartá hún, apná háth merí rán tale rakh:
3 Aur main tujh se KHUDÁWAND kí, jo ásmán ká Khudá hai, o zamín ká Khudá hai, qasam lúngá, ki tú Kan'ánion kí beṭion men se, jin men main rahtá hún, mere beṭe ko na byáh dená:
4 Balki tú mere watan aur mere khándán men já, aur mere beṭe Iz,hák ke liye jorú le á.
5 Us naukar ne use kahá, ki Sháyad wuh 'aurat is mulk men mere sáth áne par rází na ho: to kyá main tere beṭe ko us zamín men, jahán se tú áyá, phir le jáún?
6 Tab Abirahám ne use kahá, Khabardár, tú mere beṭe ko wahán hargiz na le jáná.
7 ¶ KHUDÁWAND, ásmán ká Khudá, jo mujhe mere báp ke ghar aur zádbúm se nikál láyá, aur jo mujh se hamkalám húá, aur jis ne qasam khákar mujh se kahá, ki Main terí nasl ko yih zamín dúngá; wuhí tere áge apná firishta bhejegá, ki tú wahán se mere beṭe ke liye jorú láwe.
8 Aur agar wuh 'aurat tere sáth áne men rází na ho, to tú merí qasam se chhúṭ jáegá; par mere beṭe ko hargiz wahán mat le jáná.
9 Us naukar ne apná háth apne sáhib Abirahám kí rán tale rakhá, aur us ke sámhne is bát par qasam khái.
10 ¶ Tab us naukar ne apne kháwind ke únton men se das únt liye, aur chal niklá, kyúnki us ke kháwind ke sab amwál us ke háth men the; aur wuh uṭhá, aur Arám Nahraim men Nahúr ke shahr tak gayá.
11 Aur shám ko, jis waqt ki 'auraten pání bharne ko átí hain, us ne us shahr ke báhar báolí ke nazdík apne únton ko biṭháyá;
12 Aur kahá, ki Ai KHUDÁWAND, mere kháwind Abirahám ke Khudá, main terí minnat kartá hún, tú áj mujh ko kámyáb kar, aur mere kháwind Abirahám par mihr kar.
13 Dekh, main is báolí par khaṛá hún; aur shahr ke logon kí beṭián pání bharne átí hain:
14 Pas yún hone de, ki wuh chhokrí, jise main kahún, ki Apní ṭhiliyá utár, ki main píún; aur wuh kahe, ki Pí; aur main tere únton ko bhí piláúngí, wuh 'aurat ho, jise tú ne apne bande Iz,háq ke liye ṭhahráyá hai; aur usí se main jánúngá, ki tú ne mere sáhib par mihrbání kí hai.
15 ¶ Aur aisá húá, ki peshtar us se ki yih báten tamám kí thín, dekho, Ribqah, jo Abirahám ke bhái Nahúr kí jorú Milkah ke beṭe Baitúel se paidá húí thí, apní ṭhiliyá apne kándhe par dharke niklí.
16 Aur wuh chhokrí niháyat khúbsúrat, aur kunwárí thí, aur mard se náwáqif. Wuh us báolí men utrí, aur apní ṭhiliyá bharkar úpar ái.
17 Tab wuh naukar us kí muláqát ko dauṛá, aur bolá, ki Main terí minnat kartá hún, mujhe apní ṭhiliye se thoṛá sá pání pilá.
18 Wuh bolí, ki Píjiye, sáhib; aur us ne jaldí kí, aur apní ṭhiliyá háth par utárke use piláyá.
19 Jab use pilá chukí, to bolí, ki Main tere únton ke liye bhí pání bharne jáúngí, jab tak ki we pí na chuken.
20 Aur us ne wuhín apní ṭhiliye ká pání hauz men ḍál diyá, aur phir báolí men pání bharne dauṛí gayí, aur us ke sab únton ke liye bhará.
21 Wuh mard us se muta'ajjib hokar chup rahá, tá dekhe, ki KHUDÁWAND ne us ká safar mubárak kiyá hai, ki nahín.

22 Aur yún húá, ki jab únt pí chuke, to us shakhs ne ádhe siql sone kí ek nath, aur das siql sone ke do kare háthon ke liye nikále:

23 Aur kahá, ki Tú kis kí beti hai? mujhe batáiye: kyá tere báp ke ghar men hamáre utarne kí jagah hai?

24 Us ne use kahá, ki Main Baitúel kí beti hún, jise Milkah Nahúr ke liye janí.

25 Yih bhí use kahá, ki Hamáre pás ghás chárá bahut hai, aur tikne kí jagah bhí hai.

26 Tab us mard ne apná sir jhukáyá, aur KHUDÁWAND ko sijda kiyá,

27 Aur us ne kahá, KHUDÁWAND, mere kháwind Abirahám ká Khudá, mubárak hai, jis ne mere kháwind ko apní rahmat aur apní rástí se khálí na chhorá: KHUDÁWAND ne mujhe mere kháwind ke bháíon ke ghar kí taraf ráh dikhái.

28 Tab us larkí ne daurke apní má ke ghar men yih ahwál kahá.

29 ¶ Aur Ribqah ká ek bhái thá, jis ká nám Lában thá: wuh báhar báolí par us mard pás daurá gayá.

30 Jab us ne wuh nath, aur kare apní bahin ke háthon men, dekhe, aur apní bahin Ribqah se ye báten sunín, jo kahtí thí, ki Us mard ne mujh se yún kahá, wuh us mard pás áyá; aur kyá dekhtá hai, ki únton ke nazdík báolí pás khará hai.

31 Aur kahá, ki Ai KHUDÁWAND ke mubárak, tú andar á; kis liye báhar khará hai? main ne ghar, aur únton ke liye ek makán taiyár kiyá.

32 ¶ Aur wuh mard ghar men áyá; aur us ne us ke únton ko kholá, aur únton ke liye ghás chárá diyá, aur us ke pánw aur us ke sáthwále mardon ke pánw dhone ko páni diyá.

33 Aur khāná us ke áge rakhá gayá; par wuh bolá, ki Main jab tak apná matlab na kahún, na khá-úngá. Wuh bolá, Kah.

34 Tab us ne kahá, ki Main Abirahám ká naukar hún.

35 Aur KHUDÁWAND ne mere kháwind ko bahut sí barakat dí; aur wuh bará húá; aur us ne use bher bakrián, aur gáe bail, aur soná, aur rúpá, aur laundí, aur gulám, aur únt, aur gadhe bakhshe hain.

36 Aur mere kháwind kí jorú Sarah burhápe men us ke liye betá janí: aur us ne apná sab kuchh use diyá.

37 Aur mere kháwind ne yih kahke mujh se qasam lí, ki tú Kan'ánion kí betion men se, jin kí zamín men main rahtá hún, kisí se mere bete kí shádí mat kar díjiyo;

38 Balki tú mere báp ke ghar, aur mere khándán men já, aur mere bete ke wáste jorú le á.

39 Tab main ne apne kháwind se kahá, Sháyad wuh 'aurat mere sáth na áne cháhe.

40 Tab us ne mujhe kahá, ki KHUDÁWAND, jis ke huzúr men main chaltá hún, apná firishta tere sáth bhejegá, aur tujhe ráh men kámyáb karegá; tú mere kunbe aur mere báp ke ghar men se mere bete ke liye jorú lá.

41 Aur jab tú mere khándán men já pahunche, tab tú merí qasam se chhútegá; par agar we tujhe na den, tau bhí tú merí qasam se chhútá.

42 Main áj us báolí par áyá, aur kahá, ki Ai KHUDÁWAND, mere kháwind Abirahám ke Khudá, agar tú mere safar ko, jo main kartá hún, mubárak kare:

43 To dekh, ki main pání kí báolí pás khará hún; aur aisá ho, ki jab wuh kunwárí pání bharne nikle, aur main use kahún, ki apní thiliye se thorá pání píne ko mujhe de;

44 Aur wuh mujhe kahe, ki Tú bhí pí, aur main tere únton ke liye bhí bharúngí: to wuh wuhí 'aurat howe, jise KHUDÁWAND ne mere kháwind ke bete ke liye muqarrar kiyá hai.

45 Aur maiṉ apne dil meṉ yih bát kahtá hí thá, ki dekho, Ribqah apní ṭhiliyá apne kándhe par liye báhar niklí, aur báolí meṉ utrí, aur pání bhará: tab maiṉ ne use kahá, Mujhe pání pilá.

46 Aur us ne phurtí kí, aur apní ṭhiliyá apne úpar se utárí, aur bolí, ki Pí le, aur maiṉ tere úṉṭoṉ ko bhí pání piláúṉgí: chunánchi maiṉ ne piyá, aur us ne mere úṉṭoṉ ko bhí piláyá.

47 Phir maiṉ ne us se púchhá, aur kahá, ki Tú kis kí beṭí hai? Wuh bolí, Nahúr ke beṭe Baitúel kí beṭí húṉ, jise Milkah us ke liye janí. Aur maiṉ ne nath us kí nák meṉ, aur kaṛe us ke háthoṉ meṉ pahináe.

48 Aur maiṉ ne apná sir jhukáke Ḳhudáwand ko sijda kiyá, aur Ḳhudáwand apne ḳháwind Abirahám ke Ḳhudá ko mubárak kahá, jis ne mujhe sídhí ráh batái, ki apne ḳháwind ke bhái kí beṭí us ke beṭe ke wáste lúṉ.

49 So ab agar tum mihrbání aur rástí se mere ḳháwind ke sáth sulúk kiyá cháhte ho, to mujh se kaho; aur agar nahíṉ, tau bhí mujh se kaho; táki maiṉ dahne yá báiṉ háth phirúṉ.

50 Tab Lában aur Baitúel ne jawáb diyá, aur kahá, ki Yih bát Ḳhudáwand kí taraf se hai; ham tujhe kuchh burá yá bhalá nahíṉ kah sakte.

51 Dekh, Ribqah tere áge hai, use le, aur já, aur jaisá ki Ḳhudáwand ne kahá hai, us se apne ḳháwind ke beṭe ká biyáh kar de.

52 Aur yúṉ húá, ki jab Abirahám ke naukar ne un kí báteṉ suníṉ, to zamín par jhukke Ḳhudáwand ko sijda kiyá.

53 Aur naukar ne rúpe ke bartan, aur sone ke bartan, aur posháken nikáliṉ, aur Ribqah ko díṉ, aur us ne us ke bhái, aur us kí má ko bhí, qímati chízeṉ díṉ.

54 Aur us ne, aur un logoṉ ne, jo us ke sáth the, kháyá piyá, aur rát wahíṉ rahe; subh ko we uṭhe, aur us ne kahá, ki Mujhe mere ḳháwind pás jáne ke liye ruḳhsat karo.

55 Aur us ke bhái aur us kí má ne kahá, ki Chhokrí ko das roz se kam nahíṉ hamáre pás rahne de; ba'd us ke wuh jáegí.

56 Us ne unheṉ kahá, ki Mujhe mat roko, ki Ḳhudáwand ne merá safar mubárak kiyá; mujhe ruḳhsat karo, táki maiṉ apne ḳháwind pás jáúṉ.

57 We bole, Ham us chhokrí ko buláte haiṉ, aur us se daryáft karte haiṉ.

58 Tab unhoṉ ne Ribqah ko bulá-yá, aur use kahá, ki Tú is mard ke sáth jáegí? Wuh bolí, ki Jáúṉgí.

59 Tab unhoṉ ne apní bahin Ribqah, aur us kí dadá, aur Abirahám ke naukar, aur us ke logoṉ ko, rawána kiyá.

60 Aur unhoṉ ne Ribqah ko du'á dí, aur use kahá, ki Tú hamárí báhiṉ, tú lákhoṉ kí má ho, aur terí nasl un ke darwáza ke, jo un ká kína rakhte haiṉ, málik hoṉ.

61 ¶ Aur Ribqah aur us kí chhokríáṉ uṭhkar úṉṭoṉ par chaṛhíṉ, aur us mard ke píchhe ho líṉ: aur wuh mard Ribqah ko lekar rawána húá.

62 Aur Iz,háq Biar ul Hai ur Rái kí ráh á niklá, ki wuh dakhin ke mulk meṉ rahtá thá.

63 Aur Iz,háq shám ke waqt dhyán karne ko maidán meṉ gayá; aur us ne apní ánkheṉ uṭháiṉ, aur nazar kí, aur kyá dekhá, ki úṉṭ chale áte haiṉ.

64 Aur Ribqah ne apní ánkheṉ uṭháiṉ, aur Iz,háq ko dekhkar úṉṭ par se utrí.

65 Ki us ne us naukar se púchhá thá, ki Yih shaḳhs, jo khet se hamárí muláqát ko chalá átá hai, kaun hai? Aur us naukar ne kahá thá, ki Yih merá ḳháwind hai. Is liye us ne niqáb liyá, aur apne taiṉ chhipáyá.

66 Aur naukar ne sab báten̲, jo us
ne kí thín̲, Iz,háq se kahín̲.
67 Aur Iz,háq use apní má Sarah
ke k̲haime men̲ láyá, aur Ribqah ko
liyá, aur wuh us kí jorú húí, aur us
ne use piyár kiyá: aur Iz,háq ne apní
má ke marne ke ba'd tasallí pái.

XXV BA'B.

AUR Abirahám ne ek aur jorú kí,
jis ká nám Qatúrah thá.
2 Aur us se Zimrán, aur Yuqsán,
aur Midán, aur Midyán, aur Isbáq,
aur Súk̲h paidá húe.
3 Aur Yuqsán se Sibá, aur Dadán,
paidá húe. Aur Dadán ke farzand
Asúrí, aur Latúsí, aur Laumí the.
4 Aur Midyán ke farzand 'Aifah,
aur Gifr, aur Hanúk, aur Abída', aur
Ildu'á the. Ye sab Baní Qatúrah the.
5 ¶ Aur Abirahám ne apná sab
kuchh Iz,háq ko diyá;
6 Lekin un haramon̲ ke beṭon̲ ko,
jo Abirahám se húe, Abirahám ne
kuchh in'ám deke apne jíte jí un ko
apne beṭe Iz,háq ke pás se púrab ruk̲h
púrab kí sarzamín men̲ bhej diyá.
7 Aur Abirahám kí hayát ke baras-
on̲ ke din, jin men̲ wuh jítá rahá, ek
sau pachhattar baras the.
8 Tab Abirahám ján bahaqq húá,
aur achchhí 'umr-darází men̲ búṛhá
aur ásúda hoke maṛá, aur apne logon̲
men̲ já milá.
9 Aur us ke beṭe Iz,háq aur Ismá'el
ne Makfílah ke magáre men̲, Hittí
Suhr ke beṭe 'Ifrún ke khet men̲, jo
Mamre ke áge hai, use gáṛá;
10 Us khet men̲, jo Abirahám ne
Hitt ke beṭon̲ se mol liyá thá: wahán̲
Abirahám aur us kí jorú Sarah gáṛe
gaye.
11 ¶ Aur Abirahám ke marne ke
ba'd yún̲ húá, ki K̲hudá ne us ke
beṭe Iz,háq ko barakat bak̲hshí; aur
Iz,háq Biar ul Hai ur Rái ke pás já
rahá.
12 ¶ Aur Abirahám ke beṭe Is-
má'el ká, jise Sarah kí laundí Misrí
Hájirah Abirahám ke liye janí thí,
yih nasabnáma hai:
13 Aur ye Ismá'el ke beṭon̲ ke nám
hain̲, mutábiq un ke námon̲ aur na-
sabon̲ kí fihrist ke; Ismá'el ká pa-
lauṭhá Nabít, aur Qidár, aur Adabíel,
aur Mibsám,
14 Aur Mismá', aur Dúmah, aur
Manshá,
15 Aur Hadar, aur Taimá, aur Itúr,
aur Nafís, aur Qidmah.
16 Ye Ismá'el ke beṭe hain̲, aur un
ke nám un kí bastíon̲ aur qil'aon̲
men̲ ye hain̲; aur ye apní ummaton̲
ke bárah ra'ís the.
17 Aur Ismá'el kí hayát ke baras
ek sau saintís the, ki wuh ján bahaqq
taslím húá, aur mar gayá; aur apne
logon̲ men̲ já milá.
18 Aur we Hawílah se Shúr tak, jo
Misr ke sámhne us ráh men̲ hai, jis se
Asúr ko játe hain̲, baste the; in ká
qit'a i zamín in ke sab bháíon̲ ke
sámhne paṛá thá.
19 ¶ Aur Abirahám ke beṭe Iz,háq
ká nasabnáma yih hai: Abirahám se
Iz,háq paidá húá:
20 Iz,háq chálís baras kí 'umr men̲
thá, jis waqt us ne Ribqah se, jo
Baitúel Arámí Faddán-Arám ke bá-
shinda kí beṭí, aur Lában Arámí kí
bahin thí, byáh kiyá.
21 Aur Iz,háq ne apní jorú ke liye
K̲HUDÁWAND se du'á mángí, kyún̲ki
wuh bánjh thí: aur K̲HUDÁWAND ne
us kí du'á qabúl kí; aur us kí jorú
Ribqah hámila húí.
22 Aur us ke peṭ men̲ do laṛke ápas
men̲ muzáhim húe: tab us ne kahá,
Agar yún̲ hún̲, to aisí kyún̲ hún̲?
Aur wuh K̲HUDÁWAND se púchhne
gayí.
23 K̲HUDÁWAND ne use kahá, ki
Tere peṭ men̲ do qaumen̲ hain̲, aur
tere rihm se do ummaten̲ niklen̲gi;
aur ek ummat dúsrí ummat se zora-
war hogí; aur baṛá chhoṭe kí k̲hidmat
karegá.

24 ¶ Aur jab us ke janne ke din
púre húe, to kyá dekhte hain̲, ki us
ke peṭ men̲ tau,am hain̲.
25 Aur pahlá, lál rang, goyá bil-
kull pashm ká libás ho, niklá; aur
unhon̲ ne ús ká nám 'Esau rakhá.
26 Us ke ba'd us ká bhái niklá, aur
us ká háth 'Esau kí eṛí se lagá húá
thá; aur us ká nám Ya'qúb rakhá
gayá: jab wuh unhen̲ janí, to Iz,háq
sáṭh baras ká thá.
27 Aur we laṛke baṛhe: aur 'Esau
shikár men̲ máhir, jangal ká rahne-
wálá, thá; aur Ya'qúb nek mard,
ḳhaimon̲ ká rahnewálá, thá.
28 Aur Iz,háq 'Esau ko piyár kartá
thá, kyún̲ki wuh us ke shikár ká gosht
khátá thá: aur Ribqah Ya'qúb ko
cháhtí thí.
29 ¶ Aur Ya'qub ne lapsí pakáí:
aur 'Esau jangal se áyá, aur wuh
mánda ho gayá thá.
30 Aur 'Esau ne Ya'qúb se kahá, ki
Is lál lál men̲ se kuchh mujhe kháne
ko de; kyún̲ki main̲ mánda ho gayá
hún̲. Is liye us ká nám Adúm húá.
31 Tab Ya'qúb ne kahá, ki A'j hí
apne palauṭhe hone ká haqq mere háth
bech.
32 'Esau ne kahá, ki Dekh, main̲
to marne játá hún̲: so palauṭhá honá
mere kis kám áwegá?
33 Tab Ya'qúb ne kahá, ki A'j hí
mujh pás qasam khá: us ne us pás
qasam kháí: aur us ne apne palauṭhe
hone ká haqq Ya'qúb ke háth bechá.
34 Tab Ya'qúb ne 'Esau ko roṭí
aur masúr kí dál dí; us ne kháyá
aur piyá, aur uṭhkar chalá gayá; so
'Esau ne apne palauṭhe hone ká haqq
náchíz jáná.

XXVI BA'B.

AUR us zamín men̲, us pahle kál ke
siwá, jo Abirahám ke aiyám men̲
paṛá thá, phir kál paṛá. Tab Iz,haq
Abimalik pás, jo Filistíon̲ ká bádsháh
thá, Jirár tak gayá.
2 Aur Ḳhudáwand ne us par záhir
hoke kahá, ki Misr ko mat utar já;
balki jahán̲ main̲ tujhe kahún̲, us
zamín men̲ rahá kar:
3 Tú is hí zamín men̲ búdobásh
kar, ki main̲ tere sáth hún̲gá, aur
tujhe barakat baḳhshún̲gá; kyún̲ki
main̲ tujhe, aur terí nasl ko, ye sab
mulk dún̲ga, aur main̲ us qasam ko,
jo main̲ ne tere báp Abirahám se kí
hai, wafá karún̲gá.
4 Aur main̲ terí aulád ko ásmán ke
sitáron̲ kí mánind wáfir karún̲gá, aur
ye sab mulk terí nasl ko dún̲gá; aur
zamín kí sab qaumen̲ terí nasl se
barakat páwen̲gí;
5 Is liye ki Abirahám ne merí áwáz
ko suná, aur merí tákíd ko, mere huk-
mon̲, aur mere qánúnon̲, aur mere
shara'on̲ ko hifz kiyá hai.
6 ¶ So Iz,háq Jirár men̲ rahá.
7 Aur wahán̲ ke báshindon̲ ne us
se us kí jorú kí bábat púchhá. Wuh
bolá, ki Wuh merí bahin hai: kyún̲ki
wuh use apní jorú kahne se ḍará; tá
na howe ki wahán̲ ke log Ribqah ke
liye use qatl karen̲; kyún̲ki wuh
ḳhúbsúrat thi.
8 Aur yún húá, ki jab wuh wahán̲
muddat tak rahá, to Filistíon̲ ká
bádsháh Abimalik jharokhe se báhar
dekhtá thá: aur us ne nazar kí, aur
dekhá ki Iz,háq apní jorú Ribqah se
iḳhtilát kartá hai.
9 Tab Abimalik ne Iz,háq ko bulá-
kar kahá, ki Dekh, wuh yaqínan
terí jorú hai: phir tú ne kyún̲kar
kahá, ki Wuh merí bahin hai? Iz,-
háq ne us se kahá, Is liye ki main̲ ne
kahá, Aisá na ho, ki main̲ us ke liye
márá jáún̲.
10 Abimalik bolá, Yih kyá hai, jo
tú ne ham se kiyá? Nazdík thá, ki
logon̲ men̲ se koí terí jorú ke sáth ham-
bistar hotá, aur tú ham par ilzám látá.
11 Tab Abimalik ne sab logon̲ ke
yih hukm kiyá, ki Jo koí is mard ko,
yá us kí jorú ko chhúegá, so már ḍálá
jáegá.

12 Aur Iz,háq ne us zamín men
khetí kí, aur usí sál sau guná hásil
kiyá : aur KHUDÁWAND ne use barakat
bakhshí :
13 Aur wuh mard barh gayá, aur us
kí taraqqí hotí chalí játí thí, yahán tak
ki bahut bará ádmí ho gayá ;
14 Wuh bher bakrí, aur gáe bail,
aur bahut se chákaron ká málik húá :
aur sáre Filistíon ko us par rashk áyá.
15 Aur Filistíon ne sáre kúe, jo us
ke báp ke naukaron ne us ke báp
Abirahám ke waqt men khode the,
band kar diye, aur unhen mittí se bhar
diyá.
16 Aur Abimalik ne Iz,háq se kahá,
ki Hamáre pás se já ; ki tú ham se
ziyáda zoráwar ho gayá.
17 ¶ Tab Iz,haq wahán se gayá,
aur apná khaima Jirár kí wádí men
khará kiyá, aur wahán rahá.
18 Aur Iz,háq ne pání ke un kúon
ko, jo unhon ne us ke báp Abirahám
ke waqt men khode the, phir khodá ;
kyúnki Filistíon ne Abirahám ke
marne ke ba'd unhen band kar diyá
thá ; aur us ne un ke wuhí nám, jo
nám us ke báp ne rakhe the, phir
rakhe.
19 Aur Iz,háq ke naukaron ne wádí
men khodá, aur wahán ek kúá, jis men
pání ká sotá thá, páyá.
20 Aur Jirár ke garariyon ne Iz,-
háq ke garariyon se yih kahke qa-
ziya kiyá, ki Yih pání hamárá hai.
Aur us ne us kúe ká nám 'Isq rakhá ;
is liye ki unhon ne us ke sáth jhagrá
kiyá thá.
21 Aur unhon ne dúsrá kúá khodá,
aur us ke liye bhí jhagrá húá : aur us
ne us ká nám Sitnah rakhá.
22 Tab wuh wahán se áge chalá,
aur ek aur kúá khodá, jis ke liye
unhon ne jhagrá na kiyá ; aur us ne
us ká nám Rihábát rakhá, aur kahá,
ki Ab KHUDÁWAND ne hamáre liye
jagah nikálí, aur ham is zamín men
phalenge.
23 Aur wuh wahán se Biarsab'a ko
gayá.
24 Aur KHUDÁWAND usí rát us
par záhir húá, aur kahá, ki Main
tere báp Abirahám ká Khudá hún ;
mat dar, ki main tere sáth hún, aur
tujhe barakat dúngá, aur apne bande
Abirahám ke liye terí nasl barháúngá.
25 Aur us ne wahán mazbah baná-
yá, aur KHUDÁWAND ká nám liyá, aur
wahán apná khaima khará kiyá ; aur
wahán Iz,háq ke naukaron ne ek kúá
khodá.
26 ¶ Tab Abimalik, aur Akhúzat,
jo us ke doston men se thá, aur us ká si-
pahsálár Fíkull, Jirár se us ke pás gaye.
27 Tab Iz,háq ne unhen kahá, Kis
wáste tum mere pás áe ho, jis hál men
ki mujh se kína rakhte ho, aur mujh
ko apne pás se nikál diyá ?
28 We bole, Ham ne dekhte húe
yih dekhá, ki KHUDÁWAND tere sáth
hai : so ham ne kahá, ki Ham aur tú
ápas men ham-qasam ho jáwen, aur
ham tere sáth 'ahd karen,
29 Táki jaisá ham ne tujhe nahín
chhúá, aur tujh se nekí ke siwá kuchh
nahín kiyá, aur tujh ko salámatí se
rukhsat kiyá, tú bhí ham se badí na
kare ; tú ab KHUDÁWAND ká mubárak
hai.
30 Tab us ne un kí mihmání kí, aur
unhon ne kháyá aur piyá.
31 Aur we subh sawere uthe, aur
ápas men ham-qasam húe : aur Iz,háq
ne unhen rukhsat kiyá, aur we us ke
pás se salámat chale gaye.
32 Aur usí din yún húá, ki Iz,háq
ke naukar áe, aur kúe kí bábat, jo
unhon ne khodá thá, us se zikr kiyá,
aur kahá, ki Ham ne pání páyá.
33 So us ne us ká nám Sab'a rakhá :
is liye wuh shahr áj tak Biarsab'a
kahlátá hai.
34 ¶ Aur 'Esau ne, jab chálís baras
ká húá, Biari Hittí kí betí Yahúdith,
aur Ailún Hittí kí betí Bashámath se
byáh kiyá.

35 Aur we Iz,háq aur Ribqah ke
liye ján kí talkhí ke bá'is húín.

XXVII BAB.

AUR yún húá, ki jab Iz,háq búrhá
húá, aur us kí ánkhen dhundhlá
gayín, aisá ki wuh dekh na saktá thá,
to us ne apne bare bete 'Esau ko buláyá,
aur kahá, ki Ai mere bete: wuh bolá,
Dekh, main házir hún.
2 Tab us ne kahá, ki Ab dekh, main
búrhá húá, aur main apne marne ká
din nahín jántá.
3 So ab, main tujh se minnat kartá
hún, ki apne hathyár, apná tarkash
aur apní kamán le, aur jangal ko já,
aur mere liye shikár kar;
4 Aur mere liye lazíz khání, jaisá
ki main cháhtá hún, taiyár kar: aur
mere áge lá, ki main kháún; tá ki
main jí se apne marne ke áge tujhe
barakat bakhshún.
5 Aur jab Iz,háq apne bete 'Esau
se báten kartá thá, tab Ribqah ne
suná. Aur 'Esau jangal ko gayá thá,
ki shikár máre, aur le áwe.
6 ¶ Tab Ribqah ne apne bete Ya'-
qúb se hamkalám hoke kahá, ki Dekh,
main ne tere báp kí suní, ki tere bháí
'Esau se hamkalám hoke kahá, ki
7 Mere liye shikár lá, aur mere
wáste lazíz khurák taiyár kar; táki
main kháún, aur apne marne se pesh-
tar, KHUDÁWAND ke áge, tujhe barakat
bakhshún.
8 So ab, ai mere bete, us hukm ke
muwáfiq, jo main tujhe detá hún, merí
bát ko mán;
9 Ab galle men jáke wahán se
bakrí ke do achchhe achchhe bach-
che mere pás lá, aur main tere báp
ke liye un se lazíz khání, jaisá ki wuh
cháhtá hai, pakwáúngí:
10 Aur tú use apne báp ke áge lá-
iyo; táki wuh kháwe, aur apne marne
se peshtar tujhe barakat bakhshe.
11 Tab Ya'qúb ne apní má Ribqah
se kahá, Dekh, mere bháí 'Esau ke
badan par bál hain, aur merá badan
sáf hai:
12 Sháyad merá báp mujhe chhú-
we, aur main us pás dagábáz sá thah-
rún, aur barakat nahín, balki la'nat
apne úpar láún.
13 Us kí má ne use kahá, ki Terí
la'nat mujh par howe, ai mere bete:
tú sirf merí bát mán, aur jáke mere
liye unhen lá.
14 Tab wuh gayá, aur unhen apní
má pás le áyá. Aur us kí má ne la-
zíz khání, jaisá ki us ká báp cháhtá
thá, pakwáyá.
15 Aur Ribqah ne apne bare bete
'Esau kí nafís posháken, jo ghar men
us pás thín, lín, aur apne chhote bete
Ya'qúb ko pahináín:
16 Aur bakrí ke bachchon kí khál
us ke háthon aur us kí gardan par,
jahán bál na the, lapetí:
17 Aur us lazíz khání aur roṭí ko,
jo us ne taiyár kí thí, apne bete
Ya'qúb ke háth diyá.
18 ¶ Tab us ne apne báp pás áke
kahá, ki Ai mere báp: wuh bolá,
Dekh, main yahán hún: tú kaun hai,
mere bete?
19 Ya'qúb apne báp se bolá, ki
Main 'Esau hún, terá palauṭhá: jaisá
tú ne mujh se kahá, main ne waisá
kiyá; uṭh baiṭhiye, aur mere shikár
men se kuchh kháiye, táki tú jí se
mujhe barakat bakhshe.
20 Tab Iz,háq ne apne bete se ka-
há, ki Yih kyúnkar húá, ki tú ne aisá
jald páyá hai, ai mere bete? Wuh
bolá, Is liye ki KHUDAWAND terá
Khudá mere áge láyá.
21 Tab Iz,háq ne Ya'qúb ko kahá,
ki Mere bete, nazdík á, ki main tujhe
chhúún, ki tú merá wuhí betá 'Esau
hai, ki nahín.
22 Aur Ya'qúb apne báp Iz,háq ke
pás gayá, aur us ne use chhúke kahá,
ki A'wáz to Ya'qúb kí hai, par háth
'Esau ke hain.
23 Aur us ne use na pahchání, is

liye ki us ke háthon par us ke bháí 'Esau ke háthon kí tarah bál the; so us ne use barakat dí:

24 Aur kahá, ki Tú merá wuhí beṭá 'Esau hai? Wuh bolá, ki Main wuhí hún.

25 Tab us ne kahá, ki Tú mere pás lá, ki main apne beṭe ke shikár se kuchh kháún, táki jí se tujhe barakat dún. So wuh us pás láyá, aur us ne kháyá; aur wuh us ke liye mai láyá, aur us ne pí.

26 Phir us ke báp Iz,háq ne use kahá, ki Ai beṭe, ab nazdík á, aur mujhe chúm.

27 Wuh nazdík gayá, aur use chúmá. Tab us ne us ke libás kí bás páí, aur use barakat dí, aur kahá, ki Dekh! mere beṭe kí ríh us khet kí ríh kí mánind hai, jis men Ḳhudáwand ne barakat bakhshí hai:

28 Ḳhudá ásmán kí os, aur zamín kí chiknái, aur anáj aur mai kí ziyádatí tujhe bakhshe:

29 Qaumen terí khidmat karen; gurohen tere áge jhuken; tú apne bháíon ká khudáwand ho, aur terí má ke beṭe tere áge kham howen; har ek jo tujh par la'nat kare, mal'ún howe; magar wuh, jo tere liye barakat cháhe, mubárak howe.

30 ¶ Aur yún húá, ki jon Iz,háq Ya'qúb ko barakat de chuká, aur Ya'qúb apne báp Iz,háq ke huzúr se báhar chalá, wúnhín us ká bháí 'Esau apne shikár se phirá.

31 Us ne bhí lazíz kháná pakáyá thá, aur use apne báp pás láyá, aur apne báp se kahá, ki Mere báp uṭhiye, aur apne beṭe ká shikár kháiye, táki áp jí se mujhe barakat dewen.

32 Us ke báp Iz,haq ne us se púchhá, ki tú kaun hai? Wuh bolá, Main 'Esau terá palauṭhá beṭá hún.

33 Tab Iz,háq ba-shiddat kámpá, aur bolá, Wuh kaun thá, aur kahán hai wuh, jo shikár karke mere pás láyá, aur main ne sab men se tere áne se áge kháyá, aur use barakat dí; hán, wuh mubárak hogá.

34 'Esau apne báp kí báten sunte húe shiddat se chillá chillá aur phúṭ phúṭkar royá, aur apne báp se kahá, Ai mere báp, mujhe, hán, mujhe bhí, barakat díjiye.

35 Wuh bolá, ki Terá bháí dagá se áyá, aur terí barakat le gayá.

36 Tab us ne kahá, Kyá us ká nám Ya'qúb ṭhík nahín? ki us ne do-bára mujhe aṛangá márá: us ne mere palauṭhe hone ká haqq le liyá; aur dekho, ab us ne merí barakat le lí. Phir us ne kahá, Kyá tú ne mere liye koí barakat nahín rakh chhoṛí?

37 Iz,háq ne 'Esau ko jawáb diyá, aur kahá, ki Dekh, main ne use terá khudáwand kiyá, aur us ke sab bháíon ko us kí chákarí men diyá, aur anáj aur mai use bakhshí; ab, ai mere beṭe, tere liye main kyá karún?

38 Tab 'Esau ne apne báp se kahá, Kyá áp pás ek hí barakat hai, ai mere báp? mujhe, hán, mujhe bhí barakat díjiye, ai mere báp. Aur 'Esau chillá chilláke royá.

39 Tab us ke báp Iz,háq ne jawáb diyá, aur use kahá, ki Dekh, zamín kí chiknái se, aur úpar ke ásmán kí os se, terá qiyám hogá.

40 Aur tú apní talwár se zindagání basar karegá, aur apne bháí kí khidmat karegá; aur yún hogá, ki jab tú taraddud men paṛegá, to us ká júá apní gardan par se toṛkar phenk degá.

41 ¶ Aur 'Esau ne Ya'qúb se, us barakat ke sabab, jo us ke báp ne use bakhshí, kína rakhá: aur 'Esau ne apne dil men kahá, ki Mere báp ke gam ke din nazdík hain, tab main apne bháí Ya'qúb ko már ḍálúngá.

42 Aur Ribqah ko us ke baṛe beṭe 'Esau kí ye báten kahí gayín. Tab us ne apne chhoṭe beṭe Ya'qúb ko búla bhejá, aur us se kahá, ki Dekh, terá bháí 'Esau terí bábat apní tasallí kartá hai, ki tujhe már ḍále.

43 So is liye, ai mere beṭe, tú merí bát mán; uṭh, aur Hárán men mere bháí Lában ke pás bhág já;

44 Aur thore din us ke sáth rah, jab tak ki tere bháí kí jhunjhláhaṭ játí na rahe;

45 Aur tere bháí ká gussa tujh se na phire, aur jo tú ne us se kiyá hai so bhúl jáwe; tab main tujhe wahán se bulá bhejúngí: main kyún ek hí din tum donon ko khoún?

46 Aur Ribqah ne Iz,háq se kahá, Main Hitt kí beṭíon ke sabab apní zindagí se tang hún; so agar Ya'qúb Hitt kí beṭíon men se, jaisí is mulk kí laṛkíán hain, kisí se byáh kare, to merí zindagí ká kyá lutf hogá?

XXVIII BA'B.

TAB Iz,háq ne Ya'qúb ko buláyá, aur use barakat dí, aur use tákíd karke kahá, ki Tú Kan'ání beṭíon men se jorú na karná.

2 Uṭh, aur Faddán-Arám ko apne náná Baitúel ke ghar já; aur wahán se apne mámú Lában kí beṭíon men se apne liye jorú kar le.

3 Aur Ḳhudá e Qádir i mutlaq tujhe barakat baḳhshe, aur tujhe baromand kare, aur tujhe baṛháwe, ki tujh se qaumon kí guroh banen;

4 Aur wuh Abirahám kí barakat tujhe dewe, tujh ko aur tere sáth terí nasl ko bhí, táki tú apní is musáfarat kí is sarzamín ko, jo Ḳhudá ne Abirahám ko dí, mírás men láwe.

5 So Iz,háq ne Ya'qúb ko ruḳhsat kiyá, aur wuh Faddán-Arám men Lában ke pás, jo Arámí Baitúel ká beṭá, aur Ya'qúb aur 'Esau kí má Ribqah ká bháí thá, gayá.

6 ¶ Pas jab 'Esau ne dekhá ki Iz,háq ne Ya'qúb ko barakat dí, aur use Faddán-Arám men bhejá, táki wahán se apne liye jorú kar láwe, aur ki us ne use barakat dete hí tákíd karke kahá thá, ki Tú Kan'ánion kí beṭíon men se jorú mat kíjiyo;

7 Aur ki Ya'qúb apne má báp kí farmánbardárí karke Faddán-Arám ko chalá gayá;

8 Aur 'Esau ne yih bhí dekhá, ki Kan'án kí laṛkíán mere báp Iz,háq kí nazar men manzúr nahín:

9 Tab 'Esau Ismá'el ke pás gayá, aur Mahalat ko, jo Ismá'el bin Abirahám kí beṭí, aur Nabít kí bahin thí, liyá, aur use apní aur jorúon men shámil kiyá.

10 ¶ So Ya'qúb Biarsab'a se nikalke Hárán kí taraf gayá;

11 Aur ek jagah men utrá, aur rát bhar wahán rahá; kyúnki súraj ḍúb gayá thá: aur us ne us jagah ke pattharon men se uṭhákar unhen apná takya kiyá, aur wahán leṭke so gayá,

12 Aur ḳhwáb dekhá, aur kyá dekhtá hai, ki ek siṛhí zamín par dharí hai, aur us ká sirá ásmán ko pahunchá hai; aur dekho, Ḳhudá ke firishte us par se chaṛhte utarte hain.

13 Aur dekho, KHUDÁWAND us ke úpar khaṛá hai, aur us ne kahá, ki Main KHUDÁWAND, tere báp Abirahám ká Ḳhudá, aur Iz,háq ká Ḳhudá hún: main yih zamín, jis par tú leṭá hai, tujhe aur terí nasl ko dúngá:

14 Aur terí nasl aisí hogí jaisí zamín kí gard; aur tú pachchhim, púrab, uttar, dakhin ko phúṭ niklegá; aur zamín ke tamám gharáne tujh se aur terí nasl se barakat páwenge.

15 Aur dekh, main tere sáth hún, aur har jagah, jahán kahín tú jáwe, terí nigahbání karúngá, aur tujh ko is mulk men phir láúngá; balki main tujh ko, jab tak main tujh se apná sab kahá húá púrá na karún, na chhoṛúngá.

16 ¶ Tab Ya'qúb nínd se chaunká, aur kahá, ki Yaqínan KHUDÁWAND is jagah hai, aur main na jántá thá.

17 Aur wuh hirásán húá, aur bolá, ki Yih kyá hí ḍaráúná maqám hai! so kuchh aur nahín, magar Ḳhudá ká ghar, aur ásmán ká ástána hai.

18 Aur Ya'qúb subh sawere uṭhá,
aur us patthar ko, jise us ne apná
takyá kiyá thá, leke sutún khaṛá
kiyá, aur us ke sire par tel ḍhálá.
19 Aur us maqám ká nám Baitel
rakhá; par us se pahle us bastí ká
nám Lauz thá.
20 Aur Ya'qúb ne mannat máni,
aur kahá, ki Agar Ḳhudá mere sáth
rahe, aur us ráh men̲, jis men̲ main̲
játá hún̲, merí nigahbání kare, aur
mujhe kháne ko roṭí, aur pahinne ko
kapṛá detá rahe,
21 Aur main̲ apne báp ke ghar
salámat phir áún̲, tab KHUDÁWAND
merá Ḳhudá hogá:
22 Aur yih patthar, jo main̲ ne
sutún khaṛá kiyá, Ḳhudá ká ghar
hogá; aur sab men̲ se, jo tú mujhe
degá, daswán̲ hissa tujhe dún̲gá.

XXIX BA'B.

AUR Ya'qúb qadam uṭháke púrabí
logon̲ ke mulk men̲ pahunchá.
2 Aur us ne nazar kí, aur kyá de-
khá, ki maidán men̲ ek kúá hai, aur
lo, kúe ke nazdík bheṛon̲ ke tín galle
baiṭhe húe hain̲; kyún̲ki we usí kúe
se gallon̲ ko páni piláte the: aur kúe
ke mun̲h par ek baṛá patthar dhará thá.
3 Aur jab galle wahán̲ jam'a húe,
tab we us patthar ko kúe ke mun̲h
par se ḍhalkáte the, aur bheṛon̲ ko
páni piláke us patthar ko us kí jagah
par phir rakh dete the.
4 Tab Ya'qúb ne un se kahá, ki Ai
mere bháío, tum kahán̲ ke ho? We
bole, ki Ham Hárán ke hain̲.
5 Phir un se kahá, ki Tum Nahúr
ke beṭe Lában ko jánte ho? We bole,
Jánte hain̲.
6 Phir un se kahá, ki Kyá wuh
bhalá changá hai? We bole, Bhalá
changá hai: aur dekh, us kí beṭí
Rákhil bheṛon̲ ke sáth chalí átí hai.
7 Aur wuh bolá, Dekho, din hanoz
bahut hai, aur bheṛon̲ ke báham kar-
ne ká waqt nahín̲: tum bheṛon̲ ko
piláke charáí par le jáo.

8 We bole, Ham yún̲ nahín̲ kar
sakte, jab tak ki sáre galle jam'a na
howen̲; tab we us patthar ko kúe ke
mun̲h par se ḍhalkáte hain̲, aur ham
bheṛon̲ ko páni piláte hain̲.
9 ¶ Jis waqt wuh un se yih kah
rahá thá, Rákhil apne báp kí bheṛon̲
ke sáth áí, ki wuh un kí nigahbán
thí.
10 Aur yún̲ húá, ki jab Ya'qúb ne
apne mámú Lában kí beṭí Rákhil ko,
aur apne mámú Lában ke galle ko
dekhá, tab Ya'qúb nazdík gayá, aur
patthar ko kúe ke mun̲h par se ḍhal-
káyá, aur apne mámú Lában ke galle
ko páni piláyá.
11 Aur Yá'qúb ne Rákhil ko chú-
má, aur chilláke royá.
12 Aur Ya'qúb ne Rákhil se kahá,
ki Main̲ tere báp kí birádarí men̲, aur
Ribqah ká beṭá hún̲. Wuh dauṛí,
aur apne báp ko ittilá' dí.
13 Aur yún̲ húá, ki jab Lában ne
apne bhánje kí ḳhabar suní, tab wuh
us se milne ko dauṛá, aur us ko gale
lagáyá, aur use chúmá, aur use apne
ghar men̲ láyá. Aur us ne Lában se
yih sárá ahwál bayán kiyá.
14 Aur Lában ne use kahá, ki
Sach, tú merí haḍḍí aur merá gosht
hai. Aur wuh ek mahíná bhar us ke
yahán̲ rahá.
15 ¶ Tab Lában ne Ya'qúb se ka-
há, Kyá is liye ki tú merá bhái hai,
muft men̲ merí ḳhidmat karegá? So
mujh se kah, ki terí kyá mazdúrí
hogí?
16 Aur Lában kí do beṭíán̲ thín̲,
baṛí ká nám Liyáh, aur chhoṭí ká
nám Rákhil thá.
17 Liyáh kí ánkhen̲ chundhlí thín̲,
par Rákhil ḳhúbsúrat aur ḳhush-nu-
ma thí.
18 Aur Ya'qúb Rákhil par 'áshiq
thá: so us ne kahá, ki Terí chhoṭí
beṭí Rákhil ke liye main̲ sát baras
terí ḳhidmat karún̲gá.
19 Lában bolá, ki Use tujh ko dena

us se bihtar hai, ki dúsre mard ko dí
jáwe; so tú mere sáth rahá kar.
20 Chunánchi Ya'qúb sát baras tak
Ráḳhil ke liye ḳhidmat kartá rahá;
par we us kí nazar meṉ us 'ishq ke
sabab, jo us ko us se thá, thoṛe din
ma'lúm húe.
21 ¶ Aur Ya'qúb ne Lában se ka-
há, Merí joṛú mujh ko díjiye, kí mere
din púre húe, táki maiṉ us pás jáúṉ.
22 Tab Lában ne us jagah ke sáre
logoṉ ko jam'a karke ziyáfat kí.
23 Aur shám ko yúṉ húá, ki wuh
apní beṭí Liyáh ko us pás láyá, aur
wuh us ke pás gayá.
24 Aur Lában ne apní launḍí Zil-
fah apní beṭí Liyáh ke sáth dí, táki
us kí launḍí howe.
25 Aur aisá húá, ki jab subh ho
gayí, to kyá dekhtá hai? ki Liyáh
hai. Tab us ne Lában ko kahá, ki
Yih kyá hai, jo tú ne mujh se kiyá?
kyá maiṉ ne Ráḳhil ke liye terí ḳhid-
mat nahíṉ kí? phir tú ne kis liye
mujh se dagá khelá?
26 Lában ne kahá, Hamáre mulk
meṉ yih dastúr nahíṉ, ki chhoṭí ko
palauṭhí se pahle byáh deweṉ.
27 Us ke sáth ek hafta púrá kar,
aur terí aur bhí sát baras kí ḳhidmat
ke liye, jo tú mere sáth karegá, ham
ise bhí tujh ko deṉge.
28 Ya'qúb ne aisá hí kiyá, aur us
ká hafta púrá kiyá; tab us ne apní
beṭí Ráḳhil ko bhí use byáh diyá.
29 Aur Lában ne apní launḍí Bilháh
apní beṭí Ráḳhil ko dí, ki us kí launḍí
howe.
30 Tab Ya'qúb Ráḳhil ke pás bhí
gayá, aur Ráḳhil ko Liyáh se ziyádá
bhí cháhtá thá, aur sát baras aur us
ke sáth ḳhidmat kí.
31 ¶ Aur jab Ḳhudáwand ne de-
khá, ki Liyáh se nafrat kí gayí, us ne
us ká rihm kholá, magar Ráḳhil
bánjh rahí.
32 Aur Liyáh hámila húí, aur beṭá
janí, aur us ne us ká nám Rúbin
rakhá; kyúṉki us ne kahá, ki Ḳhu-
dáwand ne merá dukh dekh liyá, so
merá shauhar ab mujhe piyár karegá.
33 Aur wuh phir hámila húí, aur
beṭá janí, aur bolí, ki Ḳhudáwand ne
suná ki mujh se nafrat kí gayí, is liye
us ne mujhe yih bhí baḳhshá. So us
ne us ká nám Sama'ún rakhá.
34 Aur phir use haml rahá, aur
beṭá janí, aur bolí, ki Ab is bár merá
shauhar mujh se milá rahegá, kyúṉki
maiṉ us ke liye tín beṭe janí: is liye
us ká nám Láwí rakhá gayá.
35 Aur wuh phir hámila húí, aur
beṭá janí, aur bolí, ki Ab maiṉ Ḳhu-
dáwand kí sitáish karúṉgí: is liye
us ká nám Yahúdáh rakhá. Tab wuh
janne se rah gayí.

XXX BAB.

AUR jab Ráḳhil ne dekhá, ki Ya'-
qúb kí aulád mujh se nahíṉ
hotíṉ, to Ráḳhil ko apní bahiṉ par
rashk áyá, aur Ya'qúb ko kahá, ki
Mujhe bhí bachche de, nahíṉ to maiṉ
mar jáúṉgí.
2 Tab Ya'qúb ká gussa Ráḳhil par
bhaṛká, aur us ne kahá, Kyá maiṉ
Ḳhudá kí jagah par húṉ, jis ne tujh
ko peṭ ke phal se báz rakhá hai?
3 Wuh bolí, ki Dekh, merí launḍí
Bilháh házir hai: us ke pás já, aur
wuh mere ghuṭnoṉ par janegí, táki
merá ghar bhí us se ábád ho.
4 Aur us ne apní launḍí Bilháh ko
use diyá, ki us kí joṛú bane, aur
Ya'qúb us pás gayá.
5 Aur Bilháh hámila húí, aur Ya'-
qúb se beṭá janí.
6 Tab Ráḳhil bolí, ki Ḳhudá ne
merá insáf kiyá, aur merí áwáz bhí
suní, aur mujh ko ek beṭá baḳhshá.
Is liye us ne us ká nám Dán rakhá.
7 Aur Ráḳhil kí bándí Bilháh phir
haml se húí, aur Ya'qúb se dúsrá beṭá
janí.
8 Tab Ráḳhil bolí, maiṉ apní bahin
ke sáth kamál zor se uljhí, aur gálib
áí: so us ne us ká nám Naftálí rakhá.

9 Jab Liyáh ne dekhá, ki main
janne se rah gayí, to us ne apní bándí
Zilfáh ko leke Ya'qúb ko diyá, ki us
kí jorú bane.
10 Aur Liyáh kí bándí Zilfáh bhí
Ya'qúb se ek betá janí.
11 Tab Liyáh bolí, ki Lo, fauj á,í;
so us ne us ká nám Jadd rakhá.
12 Phir Liyáh kí bándí Zilfáh Ya'-
qúb ke liye dúsrá betá janí.
13 Tab Liyáh bolí, ki Main nasíb-
wálí hún; 'auraten mujhe nasíbwálí
kahengí: aur us ne us ká nám A'shar
rakhá.
14 ¶ Aur Rúbin gehún ke kátne
ke mausim men ghar se niklá, aur
khet men dúdíán páín, aur unhen
apní má Liyáh ke pás láyá. Tab
Rákhil ne Liyáh se kahá, ki Apne
bete kí dúdíon se mujhe kuchh
díjiye.
15 Us ne kahá, Kyá yih chhotí bát
hai, ki tú ne mere shauhar ko le liyá,
aur mere bete kí dúdíon ko bhí liyá
cháhtí hai? Rákhil bolí, ki Wuh áj
rát tere bete kí dúdíon ke badle men
tere sáth sowegá.
16 Aur jab Ya'qúb shám ko khet
se áyá, Liyáh áge se us ke milne ko
gayí, aur bolí, ki Tú mere pás áná:
ki main ne apne bete kí dúdíán deke
tujhe kiráya kiyá hai. So wuh us rát
us ke sáth soyá.
17 Aur Khudá ne Liyáh kí suní,
aur wuh hámila húí, aur Ya'qúb ke
liye pánchwán betá janí.
18 Tab Liyáh bolí, ki Khudá ne
merí mazdúrí mujhe dí, kyúnki main
ne apne shauhar ko apní bándí dí
hai: aur us ne us ká nám Ishakár
rakhá.
19 Aur Liyáh phir hámila húí, aur
Ya'qúb ke liye chhathwán betá janí.
20 Tab Liyáh bolí, ki Khudá ne
achchhá mahr mujhe bakhshá; ab
merá shauhar mere sáth rahegá, ki
main us ke liye chha bete janí: so us
ne us ká nám Zabulún rakhá.
21 Aur ákhir ko wuh betí janí, aur
us ká nám Dínah rakhá.
22 ¶ Aur Khudá ne Rákhil ko
yád kiyá, aur Khudá ne us kí sunke
us ke rihm ko kholá.
23 Aur wuh hámila húí, aur betá
janí: aur bolí, ki Khudá ne mujh
se 'ár ko dúr kiyá:
24 Aur us ne us ká nám Yúsuf
rakhá; aur kahá, ki KHUDÁWAND
mujh ko ek aur betá bakhshe.
25 ¶ Aur jab Rákhil se Yúsuf
paidá húá, to yún húá, ki Ya'qúb ne
Lában se kahá, Mujhe rukhsat kar, ki
main apne makán, aur apne mulk ko
jáún.
26 Merí jorúán, aur mere larke, jin
ke liye main ne terí khidmat kí hai,
mere hawále kar, aur mujhe jáne de;
kyúnki tú áp jántá hai, ki main ne
terí kaisí khidmat kí.
27 Tab Lában ne use kahá, Kásh
ki main terí nazar men manzúr hotá;
ki main ne daryáft kiyá hai, ki KHU-
DÁWAND ne tere sabab se mujh ko
barakat bakhshí hai.
28 Aur phir kahá, ki Ab tú apní
mazdúrí mujh se muqarrar kar le, aur
main tujhe diyá karúngá.
29 Us ne use kahá, ki Tú áp jántá
hai, ki main ne terí kaisí khidmat kí,
aur terí mawáshí mere sáth kaisí
húí.
30 Kyúnki mere áne se áge terí
thorí sí thín, aur ab jhund kí jhund
ho gayín; aur KHUDÁWAND ne, jab
se main áyá, tujhe barakat bakhshí:
ab main apne ghar ká bandobast kab
karúngá?
31 Wuh bolá, Main tujhe kyá dún?
Ya'qúb bolá, Tú mujhe kuchh mat
de: agar tú mere liye itná kare, to
main tere galle ko phir charáúngá,
aur us kí khabardárí karúngá.
32 Main áj tere sáre galle ke bích
se guzrúngá, aur bheron men se jai
rás chitkabrí, aur ablaq, aur jai rás
bhúrí hon, un sab ko, aur bakríon

men se dágíon aur ablaqon ko judá
karúngá: aur yihí merá ajúra hogá.
33 Aur merí sadáqat áyande ko
merí jánib se jawáb degí, jab ki merí
mazdúrí tere sámhne áwe: to jo jo
bakríon men ablaq aur dágí, aur
bheron men bhúrí na ho, wuh mere
pás chorí kí hogí.
34 Lában bolá, Dekh, main rází hún,
ki jaisá tú ne kahá, waisá hí howe.
35 Us ne us din chitle aur dágí
bakre, aur sab ablaq aur dágí bak-
rián, ya'ne har ek jis men kuchh
safedí thí, aur bheron men se bhúrí
bhí judá kín, aur unhen apne beton
ke hawále kiyá.
36 Aur us ne apne aur Ya'qúb ke
darmiyán tín din ke safar ká bich
thahráyá: aur Ya'qúb Lában ke báqí
gallon ko charáyá kiyá.
37 ¶ Tab Ya'qúb ne hare libne,
aur bádám, aur 'armon kí chharíán
leke un ko gandedár kiyá, aisá ki
chharíon kí safedí záhir húí.
38 Aur un chharíon ko, jin par
gande banáe the, hauzon aur nálíon
men, jahán galle pání píne áte the,
gallon ke áge rakhá, táki jab we pání
píne áwen, to garmáen.
39 Chunánchi galle chharíon ke
áge garmáe, aur we gandedár, aur
dágí, aur ablaq bachche janín.
40 Aur Ya'qúb ne bheron ke un
bachchon ko alag kiyá, aur Lában ke
galle men bheron ke munh ablaqon
aur bhúron kí taraf pherá; aur us ne
apne gallon ko judá kiyá, aur Lában
ke galle men nahín miláyá.
41 Aur yún húá, ki jab mote ján-
war mastí par áe, to Ya'qúb ne
chharíon ko nálíon men un kí ánkh-
on ke sámhne rakhá, táki we un
chharíon ke áge mastí par áwen.
42 Par jab duble jánwar áe, us ne
unhen wahán na rakhá: so duble
Lában ke, aur mote Ya'qúb ke the.
43 Chunánchi wuh mard barhtá
chalá gayá, aur bahut se gallon, aur
bándíon, aur bandon, aur únton, aur
gadhon ká málik húá.

XXXI BAB.

AUR us ne Lában ke beton ko ye
báten karte suná, ki Ya'qúb ne
hamáre báp ká sab kuchh le liyá, aur
hamáre báp ke mál se us ne yih sab
hashmat paidá kí hai.
2 Aur Ya'qúb ne Lában ke munh
par nazar kí, aur dekhá, ki wuh kal
aur parson kí tarah us kí taraf mu-
tawajjih na thá.
3 Aur KHUDÁWAND ne Ya'qúb ko
kahá, ki Tú apne bápdádon kí sar-
zamín aur apne watan ko phir já; ki
main tere hamráh húngá.
4 Tab Ya'qúb ne Rákhil, aur Liyáh
ko, maidán men, jahán us ká galla
tha, bulá bhejá,
5 Aur un se kahá, ki Main dekhtá
hún, ki tumháre báp ká munh kal
aur parson kí tarah merí taraf nahín
rahá; par mere báp ká Khudá mere
sáth húá.
6 Tum to jántí ho, ki main ne ap-
ne sáre maqdúr se tumháre báp kí
khidmat kí hai.
7 Lekin tumháre báp ne mujhe
fareb diyá, aur das bár merí mazdú-
rí badal kí; par Khudá ne use na
chhorá, ki mujhe dukh dewe.
8 Agar wuh bolá, ki Dágí terí
mazdurí men hain; to sáre chárpáye
dágí jane: aur agar bolá, ki Chitle terí
ujrat men hain; to tamám chárpáye
chitle jane.
9 So Khudá ne tumháre báp ká
mál leke mujh ko diyá hai.
10 Aur aisá húá, ki jab jánwar
mastí men áe, to main ne khwáb men
apní ánkh uthákenazar kí, aur dekhá,
ki mendhe, jo bheron par charhe
the, ablaq, aur dágdár, aur chitkabre
the.
11 Aur Khudá ke firishte ne khwáb
men mujhe farmáyá, ki Ai Ya'qúb:
Main bolá, ki Main házir hún.
12 Tab us ne kahá, ki Ab tú apní

ánkh uṭhá, aur dekh, ki sáre menḍhe,
jo bheroṉ par charhe haiṉ, ablaq, aur
dágdár, aur chitkabre haiṉ; kyúṉki
jo kuchh Lában ne tujh se kiyá, maiṉ
ne dekhá.
13 Maiṉ Baitel ká Ḳhudá húṉ, ja-
háṉ tú ne sutún par tel ḍhálá, aur ja-
háṉ tú ne mere liye mannat mání;
pas ab uṭh, is sarzamín se nikal chal,
aur apní zádbúm ko phir já.
14 Tab Rákhil aur Liyáh ne jawáb
meṉ use kahá, ki Kyá hanoz hamáre
báp ke ghar meṉ kuchh hamárá
baḳhra yá mírás hai?
15 Kyá ham us ke áge begána na-
híṉ ṭhahríṉ? ki us ne to hameṉ bech
ḍálá, aur hamárá mál bhí khá baiṭhá.
16 Aur Ḳhudá ne jo daulat, ki
hamáre báp se lí, so hamárí aur ha-
máre farzandon ki hai: pas, ab jo
kuchh ki Ḳhudá ne tujhe farmáyá,
wuhí kar.
17 ¶ Tab Ya'qúb ne uṭhke apne
beṭoṉ aur apní jorúoṉ ko únṭoṉ par
biṭháyá;
18 Aur apní sárí mawáshí, aur ás-
báb, jo us ne paidá kiye the, ya'ne
apní naf'a kí mawáshí, jo us ne Fad-
dán-Arám meṉ páí thíṉ, le niklá,
táki Kan'án kí sarzamín meṉ apne
báp Iz,háq ke pás jáwe.
19 Aur Lában apní bheroṉ kí
pashm katarne ko gayá thá: aur
Rákhil apne báp ke butoṉ ko churá
le gayí.
20 Aur Ya'qúb ne Lában Arámí se
itní dagá kí, ki apne bhágne kí ḳha-
bar us se na kahí.
21 So wuh apná sab kuchh le bhá-
gá; aur uṭhkar Nahr ke pár utar
gayá, aur apná rukh koh i Jili'ád kí
taraf kiyá.
22 Aur tísre din Lában ko ḳhabar
húí, ki Ya'qúb bhágá.
23 Tab wuh apne bháíoṉ ko sáth
leke sát din kí ráh tak us ká ta'aqqub
kartá rahá; aur Jili'ád ke pahár par
us se mil gayá.
24 Par Ḳhudá Lában Arámí ke
ḳhwáb meṉ rát ko áyá, aur use kahá,
ki Ḳhabardár, tú Ya'qúb ko bhalá
burá mat kahiyo.
25 ¶ Tab Lában ne Ya'qúb ko já
liyá. Aur Ya'qúb ne apná ḳhaima
pahár par khará kiyá thá; aur Lában
ne apne bháíoṉ ke sáth Jili'ád ke
pahár par ḍerá kiyá.
26 Tab Lában ne Ya'qúb se kahá,
ki Tú ne kyá kiyá, ki mujhe fareb
deke ḳhufiya niklá, aur merí beṭíoṉ
ko, talwár kí asíroṉ kí mánind, le
chalá?
27 Tú kis wáste chhipke bhágá,
aur mujhe ṭhagá; aur mujh se nahíṉ
kahá, táki maiṉ tujhe ḳhushí se, aur
surod, aur daf, aur barbat ke sáth
rawána kartá?
28 Aur mujhe apne beṭoṉ aur apní
beṭíoṉ ko chúmne na diyá? pas, tú ne
filhál jo aisá kiyá, so behúda kám
kiyá.
29 Yih to mere háth kí qúwat meṉ
hai, ki tum ko dukh dúṉ; lekin tere
báp ke Ḳhudá ne kal rát mujhe yúṉ
kahá, ki Ḳhabardár, tú Ya'qúb ko
bhalá burá mat kah.
30 Ḳhair, ab tujhe to jáná hai,
kyúṉki tú apne báp ke ghar ká bahut
mushtáq hai; lekin kis wáste tú mere
ma'búdoṉ ko churá láyá hai?
31 Tab Ya'qúb ne jawáb diyá, aur
Lában ko kahá, Is liye ki maiṉ ḍará:
aur maiṉ ne kahá, ki Sháyad tú apní
beṭiáṉ jabr karke mujh se chhín legá.
32 Lekin jis kisí ke pás tú apne
ma'búdoṉ ko páwe, use jítá mat
chhoṛiyo: hamáre bháíoṉ ke áge dekh
líjiye, ki terá mere sáth kyá hai, aur
apná le líjiye. Par Ya'qúb na jántá
thá ki Rákhil unheṉ churá láí.
33 Chunánchi Lában Ya'qúb ke
ḳhaime, aur Liyáh ke ḳhaime, aur
donoṉ sahelíoṉ ke ḳhaimoṉ meṉ gayá;
par unheṉ na páyá. Tab wuh Liyáh ke
ḳhaime se nikalkar Rákhil ke ḳhaime
meṉ dákhil húá.

34 Par Ráḳhil un buton̲ ko lekar únṭ ke kajáwe men̲ rakhkar us par baiṭhí thí. Aur Lában ne sáre ḳhaime men̲ ṭaṭol liyá, par kuchh na páyá.

35 Tab wuh apne báp se kahne lagí, ki Ai mere ḳhudáwand, is se náḳhush mat hújiyo, ki main̲ tere áge uṭh na saktí hún; kyún̲ki main̲ 'auraton̲ kí 'ádat men̲ hún̲. So us ne ḍhúnḍhá, par buton̲ ko na páyá.

36 ¶ Tab Ya'qúb gusse húá, aur Lában se takrár karne lagá; chunánchi Ya'qúb ne Lában ko jawáb deke kahá, ki Merá kyá gunáh, aur kyá qusúr hai, ki tú is qadr mere píchhe jhapaṭá?

37 Tú ne jo merá sárá asbáb ṭaṭol liyá, so apne ghar ke sab asbáb se kyá páyá? Mere bháíon̲, aur apne bháíon̲, ke áge rakhiye, ki we ham donon̲ ke darmiyán̲ insáf karen̲.

38 Main̲ púre bís baras tere sáth rahá; terí bheríon̲, aur terí bakríon̲ ká gábh na girá, aur tere galle ke menḍhon̲ ko main̲ ne nahín̲ kháyá.

39 Wuh jo pháṛá gayá, main̲ tere pás na láyá; us ká nuqsán main̲ ne sahá; wuh jo din ko yá rát ko chorí gayá, so tú ne mere háth se mángá.

40 Merá yih hál thá, ki Din ko garmí, aur rát ko sardí, mujhe khá gayí; aur merí ánkhon̲ se merí nínd játí ráhí.

41 Yún̲ main̲ ne bís baras tere ghar men̲ terí ḳhidmat kí; chaudah baras terí donon̲ beṭíon̲ ke liye, aur chha baras tere galle ke liye: aur tú ne das bár merí mazdúrí badal dálí.

42 Agar mere báp ká Ḳhudá, Abirahám ká Ma'búd, aur Iz,háq ká Masjúd, merí taraf na hotá, to tú ab mujhe ḳhálí-háth nikál detá. Ḳhudá ne merí musíbat, aur mere háthon̲ kí mihnat ko, dekh liyá, aur kal rát tujhe ḍánṭá.

43 ¶ Tab Lában ne jawáb diyá, aur Ya'qúb se kahá, ki Beṭíán̲ to merí hí beṭíán̲ hain̲, aur laṛke to mere hí laṛke hain̲, aur galle mere galle hain̲, balki sab, jo tú dekhtá hai, merá hai: so main̲ áj ke din apní hí beṭíon̲ se, yá un ke laṛkon̲ se, jo we janí hain̲, kyá karún̲?

44 Pas, ab á, ki main̲ aur tú báham ek 'ahd bándhen̲, aur wuhí mere aur tere darmiyán gawáh rahe.

45 Tab Ya'qúb ne ek patthar leke sutún khaṛá kiyá.

46 Aur Ya'qúb ne apne bháíon̲ se kahá, ki Patthar jam'a karo; unhon̲ ne patthar jam'a karke ek túda banáyá: aur wahán̲ unhon̲ ne us túde par kháná kháyá.

47 Aur Lában ne us ká nám Yajr Sháhadúthá rakhá; par Ya'qúb ne us ko Jili'ád kahá.

48 Aur Lában bolá, ki Yih túda áj ke din mere aur tere darmiyán gawáh ho. Is wáste us ká nám Jili'ád húá;

49 Aur Misfáh, is liye ki us ne kahá, ki Jab ham ápas se judá howen̲, to Ḳhudáwand mere aur tere úpar muttali' rahegá.

50 Jo tú merí beṭíon̲ ko dukh dewe, aur un ke siwá aur jorúán̲ kare, to koí ádmí hamáre sáth nahín̲ hai; par dekh, Ḳhudá mere aur tere bích men̲ gawáh hai.

51 Lában ne Ya'qúb se kahá, ki Is túde ko dekh, aur is sutún ko dekh, jo main̲ ne apne aur tere bích men̲ khaṛá kiyá:

52 Yih túda gawáh ho, aur yih khambhá gawáh ho, ki badí ke liye main̲ is túde se udhar terí taraf na guzrún̲, aur tú bhí is túde aur is khambhe se idhar merí taraf na guzre.

53 Abirahám ká Ḳhudá, aur Nahúr ká Ḳhudá, aur un ke báp ká Ḳhudá, hamáre bích men̲ insáf kare. Aur Ya'qúb ne apne báp Iz,háq ke Masj'úd kí qasam kháí.

54 Tab Ya'qúb ne us paháṛ par qurbání kí, aur apne bháíon̲ ko roṭí kháne ko buláyá: aur unhon̲ ne roṭí kháí, aur sárí rát paháṛ par rahe.

55 Aur subh sawere Lában uṭhá,

aur apne beton aur apní betion kí
machchhíán lín, aur unhen barakat
dí; aur Lában rawána húá, aur apne
makán ko phirá.

XXXII BAB.

AUR Ya'qúb apní ráh chalá gayá,
aur Khudá ke firishte use á
mile.
2 Aur Ya'qúb ne unhen dekhke
kahá, ki Yih Khudá ká lashkar hai,
aur us jagah ká nám Mahnaim rakhá.
3 Aur Ya'qúb ne apne áge qásidon
ko Sha'ír kí sarzamín, Adúm ke mulk
men, apne bhái 'Esau ke pás bhejá.
4 Aur unhen hukm deke kahá, ki
Tum mere Khudáwand 'Esau ko yún
kahiyo, ki Áp ká banda Ya'qúb yún
kahtá hai, ki Main Lában ke yahán
thahrá, aur ab tak wahín rahá:
5 Aur main bail, aur gadhe, aur
bher bakrí, aur naukar, aur sahelíán
rakhtá hún; aur main apne Khudá-
wand ko kahlá bhejtá hún, ki main us
kí nazar men maurid i lutf hoún.
6 ¶ Chunánchi qásidon ne Ya'qúb
ke pás phir áke kahá, ki Ham tere
bhái 'Esau ke pás gaye, aur wuh aur
us ke sáth chár sau ádmí tere istiqbál
ko áte hain.
7 Tab Ya'qúb nipat tarsán aur
hairán húá: aur us ne apne sáth ke
logon, aur gallon, aur bailon, aur únton
ke do gol kiye;
8 Aur kahá, ki Agar 'Esau ek gol par
áwe aur use máre, to dúsrá gol, jo bach
rahá hai, bhágegá.
9 ¶ Aur Ya'qúb ne kahá, ki Ai
mere báp Abiraham ke Khudá, aur
mere báp Iz,háq ke Khudá, ai KHU-
DÁWAND, tú ne mujhe farmáyá, ki
apní sarzamín aur apní zádbúm men
phir já, aur main terá bhalá karúngá:
10 Main to un sab rahmaton aur us
sárí wafádárí men se, jo tú ne apne
bande ke sáth kí hai, kisí ke láiq
nahín; ki main apní láthí liye is
Yardan ke pár gayá; aur ab do gol
baná hún.
11 Main terí minnat kartá hún, ki
mujhe mere bhái ke háth se, 'Esau
ke háth se, bachá le; ki main us
se dartá hún, na howe ki wuh áke
mujhe aur larkon ko un kí máon samet
halák kare.
12 Tú ne to kahá, ki Main tujh se
achchhá sulúk karúngá, aur terí nasl
ko daryá kí ret kí mánind, jo kasrat
se hargiz giní nahín játí, banáúngá.
13 ¶ Aur wuh us rát wuhín rahá;
aur jo us ke háth lagá, apne bhái
'Esau ke hadye ke wáste liyá;
14 Do sau bakríán, aur bís bakre,
do sau bheren, aur bís mendhe,
15 Aur tís dúdhwálí úntníán bach-
chon samet, chális gáen, aur das bail,
bís gadhíán, aur das gadhe.
16 Aur us ne unhen apne naukaron
ke háth men, har gol ko judá judá,
sompá, aur apne naukaron ko kahá, ki
Mere áge pár utro, aur gol ko gol se
judá rakho.
17 Aur pahle ko us ne yún kahá, ki
Jab merá bhái 'Esau tujh se mile, aur
tujh se púchhe, ki Tú kis ká hai, aur
kahán játá hai, aur ye jo tere áge hain,
kis ke hain?
18 To kahiyo, Tere chákar Ya'qúb
ke hain; yih apne Khudáwand 'Esau
ke liye hadya bhejá hai; aur dekh,
wuh áp bhí hamáre píchhe hai.
19 Aur us ne dúsre aur tísre ko, aur
un sab ko, jo gol ke píchhe játe the,
yih kahke hukm kiyá, ki Jab tum
'Esau ko páo, to isí taur se kahiyo.
20 Aur 'aláwa yih kahiyo, ki Dekh,
terá chákar Ya'qúb hamáre píchhe átá
hai, ki us ne kahá, ki Main us hadye
par, jo mujh se áge játá hai, us se
sulh karúngá, tab us ká munh dekh-
úngá; sháyad ki wuh mujh ko qabúl
kare.
21 Chunánchi wuh hadya us ke áge
pár gayá; par wuh áp us rát lashkar
men rahá.
22 Aur wuh usí rát uthá, aur apní
do jorúon, aur do sahelíon, aur gyárah

beton ko leke Yabúq ke ghát se pár
utárá.
23 Aur un ko leke nahr pár kar-
wáyá, aur apná sab kuchh pár bhejá.
24 ¶ Aur Ya'qúb akelá rah gayá;
aur wahán pau phatne tak ek shakhs
us se kushtí lará kiyá.
25 Aur jab us ne dekhá, ki wuh us
par gálib na húá, to us kí rán ko bhí-
tarwár se chhúá; aur Ya'qúb kí rán
kí nas us ke sáth kushtí karne men
charh gayí.
26 Tab wuh bolá, ki Mujhe jáne
de, ki pau phattí hai. Wuh bolá, ki
Main tujhe jáne na dúngá, magar jab
ki tú mujhe barakat dewe.
27 Tab us ne us se púchhá, ki Terá
kyá nám hai? Wuh bolá, ki Ya'qúb.
28 Us ne kahá, ki Terá nám áge ko
Ya'qúb nahín, balki Isráel hogá; ki
tú ne Khudá aur khalq pás qúwat páí,
aur gálib húá.
29 Tab Ya'qúb ne púchhá aur ka-
há, ki Main terí minnat kartá hún, ki
apná nám batáiye. Wuh bolá, ki Tú
merá nám kyún púchhtá hai? Aur
us ne use wahán barakat dí.
30 Aur Ya'qúb ne us jagah ká nám
Faniel rakhá; aur kahá, ki Main ne
Khudá ko rú ba rú dekhá, aur merí
ján bach rahí hai.
31 Aur jab wuh Faniel se guzartá
thá, to áftáb us par tulú' húá, aur wuh
apní rán se langrátá thá.
32 Is sabab se baní Isráel us nas
ko, jo rán men bhítarwár hai, áj tak
nahín kháte; kyúnki us ne Ya'qúb kí
rán kí nas ko, jo bhítarwár se charh
gayí thí, chhúá thá.

XXXIII BAB.

AUR Ya'qúb ne apní ánkhen uthákc
nazar kí, aur kyá dekhtá hai, ki
'Esau aur us ke sáth chár sau ádmí
áte hain. Tab us ne Liyáh ko, aur
Rákhil ko, aur do sahelíon ko larke
bánt diye:
2 Aur sahelíon ko aur un ke larkon
ko sab se áge rakhá, aur Liyáh aur us
ke larkon ko píchhe, aur Rákhil aur
Yúsuf ko sab ke píchhe.
3 Aur wuh áp un ke áge chalá, aur
apne bhái pás pahunchte pahunchte
sát bár zamín par jhuká.
4 Aur 'Esau us ke milne ko daurá,
aur use gale lagáyá, aur us kí gardan
se liptá, aur use chúmá: aur we donon
roe.
5 Phir us ne ánkhen utháín, aur
'auraton aur larkon ko dekhá, aur ka-
há, ki Ye tere sáth kaun hain? Wuh
bolá, Larke, jo Khudá ne apní 'ináyat
se tere naukar ko diye.
6 Tab sahelíán aur un ke larke
nazdík áe, aur apne ko jhukáyá.
7 Phir Liyáh apne larkon ke sáth
nazdík áí, aur jhukí; ákhir ko Yúsuf
aur Rákhil pás áe, aur unhon ne áp ko
jhukáyá.
8 Aur us ne kahá, ki Us bare gol
se, jo mujhe milá, terá kyá iráda hai?
Wuh bolá, ki Apne khudáwand kí
nazar se maurid i lutf honá.
9 Tab 'Esau bolá, Mujh pás bahut
hai, bhái mere; jo terá hai, apne hí
liye rakhiye.
10 Ya'qúb ne kahá, So nahín, agar
main terí nazar men manzúr hún,
to merá hadya mere háth se qabúl
kíjiye: kyúnki main ne to terá munh
dekhá, so jaisá ki Khudá ká munh
main ne dekhá hai; aur tú mujh se
rází húá.
11 Merí barakat ko, jo áp ke huzúr
láí gayí hai, qabúl kíjiye; ki Khudá
ne mujh par shafaqat kí hai, aur mere
pás sab kuchh hai. Garaz us ne use
yahán tak tang kiyá, ki use le liyá.
12 Aur us ne kahá, ki A'o, kúch
karen aur chalen, aur main tere áge
áge chalúngá.
13 Us ne use kahá, ki Merá khudá-
wand jántá hai, ki larke názuk hain,
aur bher bakrián, aur gáe dúdh pilá-
newálián mere pás hain: aur agar we
din bhar hánke jáen, to sáre galle mar
jáenge.

14 So, mere khudáwand, apne nau-
kar se peshtar rawána ho jáiye, aur
main áhista áhista, jaisá ki mawáshí
áge chalegí, aur larke sah sakenge,
chalúngá, yahán tak ki Sha'ír men
apne khudáwand pás á pahunchún.
15 Tab 'Esau ne kahá, ki Marzí
ho, to main kaí ek un logon men se,
jo ab mere sáth hain, tere sáth chhor
jáún. Wuh bolá, Kyá zarúr hai?
kásh ki main sirf apne khudáwand kí
nazar men manzúr hotá.
16 ¶ Tab 'Esau usí din apní ráh
leke Sha'ír ko phir gayá.
17 Aur Ya'qúb safar karke Sukkát
ko áyá, aur apne liye ek ghar banáyá,
aur apní mawáshí ke liye patchhappar
banáe: is sabab se us jagah ká nám
Sukkát húá.
18 ¶ Aur Ya'qúb Faddán-Arám se
báhar hoke mulk i Kan'án ke shahr
Shálim ko, Sikm ke nazdík, áyá; aur
shahr se báhar apná khaima khará
kiyá.
19 Aur jis par us ká derá phailá
thá, us ne us khet ko Sikm ke báp
Hamúr ke larkon se sau qasíton par
mol liyá.
20 Aur us ne wahán ek mazbah
banáyá, aur us ká nám El Iláh i Isráel
rakhá.

XXXIV BAB.

AUR Dínah, Liyáh kí betí, jise wuh
Ya'qúb ke liye jani thí, us mulk
kí larkíon ke dekhne ko báhar gayí.
2 Tab us mulk ke amír Hawí Ha-
múr ke bete Sikm ne use dekhá, aur
use le gayá, aur us ke sáth hambistar
húá, aur use behurmat kiyá.
3 Aur us ká jí Ya'qúb kí betí
Dínah se lagá, aur us ne us larkí ko
piyár kiyá, aur us ko dilásá diyá.
4 Aur Sikm ne apne báp Hamúr
se kahá, ki yih larkí merí jorú ke
wáste le.
5 Aur Ya'qúb ne suná, ki us ne
Dínah merí betí ko behurmat kiyá;
par us ke bete us kí mawáshí ke sáth
maidán men the; so Ya'qúb un ke
áne tak chup rahá.
6 ¶ Tab Sikm ká báp Hamúr
Ya'qúb pás gayá, ki us se bát chít
kare.
7 Aur sunte hí Ya'qúb ke bete
maidán se áe; aur we mard ranjíde
aur gazabnák húe, kyúnki us ne
Isráel ko ruswá kiyá, ki Ya'qúb kí
betí ke sáth námunásib waza' se mil
baithá.
8 Tab Hamúr ne un ke sáth yún
guftogú kí, ki Mere bete Sikm ká dil
tumhárí betí se atká: use us ke sáth
byáh díjiye.
9 Hamáre sáth samdhiyáná karo;
apní betíán ham ko do, aur hamárí
betíán áp lo;
10 Aur hamáre sáth raho; yih za-
mín to tumháre áge hai; us men raho,
aur saudágarí karo, aur us men milkí-
yat rakho.
11 Aur Sikm ne us larkí ke báp
aur bháíon se kahá, Kásh ki main
tumhárí nazar men maqbúl hotá, aur
jo kuchh tum mujh se kahoge, main
dúngá;
12 Jitná mahr aur dihish mujh se
cháho, main tumháre kahne ke mu-
wáfiq dúngá: lekin larkí ko mujhe
byáh díjiyo.
13 Tab Ya'qúb ke beton ne Sikm
aur us ke báp Hamúr ko is sabab se,
ki us ne un kí bahin Dínah ko be-
hurmat kiyá, makkárí se jawáb diyá,
14 Aur un se kahá, ki Ham yih
nahín kar sakte, ki ek námakhtún
mard ko apní bahin dewen, ki is men
ham par bará harf hai:
15 Lekin is par ham tum se rází
ho jáenge: Agar tum aise ho jáo, jaise
ham hain, ki tumháre har mard ká
khatna kiyá jáwe;
16 Tab ham apní betíán tumhen
denge, aur tumhárí betíán lenge, aur
tum men rahenge, aur ham sab ek
qaum ho jáenge.
17 Par agar tum hamárí na sunoge,

ki ḳhatna karo, to ham apní laṛkí le
lenge, aur chale jáenge.
18 Un kí báten Hamúr aur us ke
beṭe Sikm ko pasand húín.
19 Aur us jawán ne is bát ke karne
men derí na kí; kyúnki wuh Ya'qúb
kí beṭí se bahut ḳhush thá: aur wuh
apne báp ke sáre gharáne se ziyáda
'izzatdár thá.
20 Phir Hamúr, aur us ká beṭá
Sikm, apne shahr ke phátak par gaye,
aur apne shahr ke logon se yún guf-
togú karne lage, ki
21 Yih log to hamáre sáth sulh
karte hain; pas we is zamín men ra-
hen aur saudágarí karen; ki is zamín
kí wus'at un ke liye bas hai; so ham
un kí beṭíon ko byáh lenge, aur apní
beṭíán un ko denge.
22 Magar is shart par we hamáre
sáth rahne par, aur ek log ho jáne par
rází honge, ki ham men har mard ká
ḳhatna, jaisá un men kiyá gayá hai,
kiyá jáwe.
23 Un ke galle aur mál, aur un ká
har ek chárpáya, kyá sab hamárá na
hogá? Faqat unhen rází karen, to we
hamáre sáth rahenge.
24 Tab un sabhon ne, jo us ke
shahr ke pháṭak se áyá jáyá karte
the, Hamúr aur us ke beṭe Sikm kí
bát ko máná, aur sab, jo us ke shahr
ke pháṭak se ámad o raft karte the, un
men se har mard ne ḳhatna karwáyá.
25 ¶ Aur tísre din, jab we dard
men mubtalá the, to yún húá, ki
Ya'qúb ke beṭon men se Dínah ke do
bhái, Sama'ún aur Láwí, apní apní tal-
wáren leke jur,at se shahr par á paṛe,
aur sab mardon ko qatl kiyá.
26 Aur Hamúr aur us ke beṭe Sikm
ko bhí talwár kí dhár se már ḍálá,
aur Sikm ke ghar se Dínah ko leke
nikal gaye.
27 Ya'qúb ke beṭe maqtúlon par
áe, aur shahr ko gárat kiyá, is wáste
ki unhon ne un kí bahin ko behur-
mat kiyá thá.
28 Unhon ne un kí bheṛ bakríán,
aur un ke gáe bail, aur un ke gadhe,
aur jo kuchh ki shahr men aur khet
par thá, lúṭ liyá.
29 Aur un kí sab daulat, aur un ke
sab bachche, aur un kí jorúán le gaye,
aur sab kuchh, jo ghar men thá, lúṭke
sáf kiyá.
30 Tab Ya'qúb ne Sama'ún aur
Láwí ko kahá, ki Tum ne mujh ko
dukh diyá, ki is zamín ke báshindon
men, Kan'ánion aur Farizzíon men,
mujhe ghinauná kar diyá: ham to
thoṛe hain, we sab mere muqábale ko
ikaṭṭhe honge, aur mujhe qatl ka-
renge; aur main aur merá gharáná
barbád howegá.
31 We bole, Kyá láiq thá, ki wuh,
jaisá qahba ke sáth karte, hamárí
bahin se mu'ámala kare?

XXXV BA'B.

AUR Ḳhudá ne Ya'qúb ko kahá,
ki Uṭh, Baitel men já, aur wa-
hín rah; aur Ḳhudá ke liye, jo tujhe,
jab tú apne bhái 'Esau ke huzúr se
bhágá thá, dikhái diyá, ek mazbah
baná.
2 Tab Y'aqúb ne apne gharáne aur
apne sab hamráhíon ko kahá, ki
Begáne ma'búdon ko, jo tumháre
darmiyán hain, nikál phenko, aur pák
sáf ho, aur apne kapṛe badlo:
3 Aur áo, ham uṭhen, aur Baitel ko
jawen; aur main wahán Ḳhudá ke
liye, jis ne merí tangí ke din merí du'á
qabúl kí, aur jis ráh men main chalá,
mere sáth rahá, mazbah banáúngá.
4 Tab unhon ne sáre begáne ma'-
búdon, ko, jo un ke háthon men the,
aur mundre, jo un ke kánon men the,
Ya'qúb ko diye; aur Ya'qúb ne unhen
balút ke daraḳht tale, jo Sikm ke
nazdík thá, dabá diyá.
5 Aur unhon ne kúch kiyá: aur un
ke ás pás ke shahron par Ḳhudá ká
ḳhauf paṛá, aur unhon ne Ya'qúb ke
beṭon ká píchhá na kiyá.
6 ¶ Chunánchi Ya'qúb aur sab log,

jo us ke sáth the, Kan'án kí zamín
men Lauz ko, jo Baitel hai, pahunche.
7 Aur us ne wahán mazbah banáyá, aur us maqám ká nám El i Baitel rakhá; is liye ki jab wuh apne bhái ke pás se bhágá, to wahán use Khudá dikhláí diyá.
8 Aur Ribqah kí dáí Dabúrah mar gayí, aur wuh Baitel ke taht balút ke darakht tale gárí gayí: aur us ká nám Allún i Bakút rakhá.
9 ¶ Aur Khudá Ya'qúb ko, jab ki wuh Faddán-Arám se áyá thá, phir dikháí diyá, aur use barakat bakhshí.
10 Aur Khudá ne use kahá, ki Terá nám Ya'qúb hai: terá nám áge ko Ya'qúb na kahláyá jáegá, balki terá nám Isráel hogá: so us ne us ká nám Isráel rakhá.
11 Phir Khudá ne use kahá, ki Main Khudá e Qádir i mutlaq hún; tú baromand ho, aur bahut ho já; tujh se guroh, balki gurohon kí guroh paidá hogí, aur bádsháh terí kamar se niklenge;
12 Aur yih zamín, jo main ne Abirahám aur Iz,háq ko dí hai, so main tujh ko dúngá, aur tere ba'd terí nasl ko yih zamín dúngá.
13 Aur Khudá us jagah, jahán us se ham-kalám húá, us pás se uth gayá.
14 Tab Ya'qúb ne us jagah, jahán wuh us se ham-kalám húá, ek sutún, patthar ká sutún khará kiyá, aur us par tapáwan kiyá, aur us par tel dhálá.
15 Aur Ya'qúb ne us maqám ká nám, jahán Khudá us se bolá thá, Baitel rakhá.
16 ¶ Aur unhon ne Baitel se kúch kiyá; aur wahán se Ifrát bahut dúr na thá; aur Rákhil ko dard i zih lagá; aur us par janne kí sakhtí húí.
17 Us sakhtí kí hálat men dáí janáí ne use kahá, ki Tú mat dar; ki ab ki bhí terá yih betá hogá.
18 Aur yún húá, ki us kí ján jáne par thí, yahán tak ki wuh mar hí gayí, to us ne us ká nám Binauní rakhá; par us ke báp ne us ká nám Binyamín rakhá.
19 So Rákhil mar gayí, aur Ifrát kí ráh men, jo Baitlaham hai, gárí gayí.
20 Aur Ya'qúb ne us kí qabr par ek sutún khará kiyá: aur yih Rákhil kí qabr ká sutún áj tak maujúd hai.
21 ¶ Phir Isráel ne kúch kiyá, aur apná khaima Mijdal i 'Adr kí us taraf khará kiyá.
22 Aur jab Isráel us sarzamín men já rahá, to yún húá, ki Rúbin gayá, aur apne báp kí haram Bilháh se hambistar húá: aur Isráel ne suná.
Tab Ya'qúb ke bárah bete the.
23 Liyáh ke bete ye the; Rúbin, Ya'qúb ká palauthá, aur Sama'ún, aur Láwí, aur Yahúdáh, aur Ishákár, aur Zabulún.
24 Aur Rákhil ke bete; Yúsuf, aur Binyamín.
25 Aur Rákhil kí sahelí Bilháh ke bete; Dán, aur Naftálí.
26 Aur Liyáh kí sahelí Zilfáh ke bete; Jadd, aur A'shar: Ya'qúb ke bete, jo Faddán-Arám men paidá húe, ye hain.
27 ¶ Aur Ya'qúb Mamre men, jo Qaryat-Arba', ya'ne Habrún, hai, jahán Abirahám aur Iz,háq ne derá kiyá thá, apne báp Iz,háq ke pás áyá.
28 Aur Iz,háq ek sau assí baras ká húá.
29 Tab Iz,háq ján-bahaqq húá, aur mar gayá, aur búrhá aur 'umr-ásúda hoke apne logon men já milá: aur us ke beton 'Esau aur Ya'qúb ne use gárá.

XXXVI BA'B.

AUR 'Esau, ya'ne Adúm ká nasab-náma yih hai.
2 'Esau Kan'án kí betíon men se Hittí Ailún kí betí 'Adah ko, aur Ahlibámah ko, jo 'Anah kí betí, aur Hawí Saba'ún kí potí thí,
3 Aur Bashámah ko, jo Ismá'el kí

beṭí aur Nabít kí bahin thí, byáh
láyá.
4 Aur 'Adah 'Esau ke liye Ilifaz ko
janí; aur Bashámah Ra'úel ko janí.
5 Aur Ahlibámah Ya'ús ko, aur
Ya'lám ko, aur Qurah ko janí: ye
'Esau ke beṭe hain, jo zamín i Kan'án
men paidá húe.
6 Aur 'Esau apní jorúon, aur be-
ṭon, aur beṭíon, aur apne ghar ke har
ek naukar chákar, aur apne mál, aur
sab baháim, aur sárí daulat ko, jo us
ne Kan'án kí zamín men hásil kiye
the, leke apne bhái Ya'qúb ke pás se
ek dúsrí zamín ko gayá.
7 Kyúnki un ká asbáb aisá wáfir
thá, ki un kí gunjáish báham na ho
sakí; aur zamín, jis men we musáfir
the, un kí mawáshí ke sabab se un kí
bardásht na kar sakí.
8 Tab 'Esau koh i Sha'ír men já
rahá. Yih 'Esau, ya'ne Adúm, ká
ahwál hai.
9 ¶ So 'Esau ká nasab-náma, jo
koh i Sha'ír ke Adúmíon ká báp hai,
yih hai.
10 'Esau ke beṭon ke nám ye hain;
Ilifaz, 'Esau kí jorú 'Adah ká beṭá;
aur Ra'úel, 'Esau kí jorú Bashámah
ká beṭá.
11 Ilifaz ke beṭe; Taiman, aur
A'mir, aur Safú, aur Ja'tám, aur
Qanaz.
12 Aur Timn'a 'Esau ke beṭe Ilifaz
kí haram thí; aur wuh Ilifaz ke liye
'Amálíq ko janí. So 'Esau kí jorú
'Adah ke beṭe ye the.
13 Ra'úel ke beṭe ye hain; Nahat,
aur Zárah, aur Sammah, aur Mizzah,
jo 'Esau kí jorú Bashámah kí aulad
thí.
14 ¶ Aur bint i 'Anah bint i Sa-
ba'ún 'Esau kí jorú Ahlibámah ke
beṭe ye hain: wuh 'Esau ke liye,
Ya'ús, aur Ya'lám, aur Qurah ko janí.
15 ¶ Aur 'Esau kí aulád men jo
ra,ís the, ye hain: 'Esau ke palau-
ṭhe beṭe Ilifaz kí aulád men; ra,ís
Taiman, ra,ís A'mir, ra,ís Safú, ra,ís
Qanaz,
16 Ra,ís Qurah, ra,ís Ja'tám, ra,ís
'Amálíq; ye we ra,ís hain, jo Ilifaz
se zamín i Adúm men paidá húe, aur
'Adah ke farzand the.
17 ¶ Aur Ra'úel bin 'Esau ke beṭe
ye hain: ra,ís Nahat, ra,ís Záráh, ra,ís
Sammah, ra,ís Mizzah: ye we ra,ís
hain, jo Ra'úel se zamín i Adúm men
paidá húe, aur 'Esau kí jorú Bashá-
mah ke farzand the.
18 ¶ Aur 'Esau kí jorú Ahlibámah
kí aulád yih hai; ra,ís Ya'ús, ra,ís
Ya'lám, ra,ís Qurah; ye we ra,ís
hain, jo 'Esau kí jorú Ahlibámah bint
i 'Anah ke farzand the.
19 So 'Esau, ya'ne Adúm, kí aulád,
aur un men ke ra,ís, ye hain.
20 ¶ Aur Sha'ír Húrí ke beṭe, us
mulk ke báshinde, ye hain; Laután,
aur Sobal, aur Saba'ún, aur 'Anah,
21 Aur Daisún, aur Asar, aur Dai-
sán: mulk i Adúm men Húríon Sha-
'ír kí aulád men ye ra,ís hain.
22 Aur Laután ke beṭe, Húrí aur
Haimám; aur Timn'a Laután kí ba-
hin thí.
23 Aur ye Sobal ke beṭe hain; 'Al-
wán, aur Mánahat, aur A'ibál, aur
Safú, aur Onám.
24 Aur Saba'ún ke beṭe ye hain;
Aiyah aur 'Anah; yih wuh 'Anah
hai, jis ne bayábán men, jab wuh
apne báp ke gadhon ko charátá thá,
khachcharon ko páyá.
25 Aur 'Anah kí aulád yih hai;
Daisún, aur Ahlibámah bint i 'Anah.
26 Aur Daisún ke beṭe ye hain;
Hamdán, aur Ishbán, aur Yitrán, aur
Kirán.
27 Ye Asar ke beṭe hain: Bilán,
aur Za'wán, aur 'Aqán.
28 Daisán ke beṭe ye hain: 'U'z,
aur Irán.
29 So Húríon men ke ra,ís ye hain:
ra,ís Laután, ra,ís Sobal, ra,ís Saba'ún,
ra,ís 'Anah,

30 Ra,ís Daisún, ra,ís Asar, ra,ís
Daisán: ye un Húrion̲ ke ra,ís hain̲,
jo zamín i Sha'ír men̲ the.
31 ¶ Aur bádsháh, jo mulk i Adúm
par musallit húe, peshtar us se ki Is-
ráel ká koí bádsháh ho, ye hí hain̲:
32 Bálig bin Ba'úr Adúm men̲ ek
bádsháh thá, aur us kí bastí ká nám
Dinhábá thá.
33 Bálig mar gayá, aur Yúbáb, bin
Zárah, jo Basrí thá, us kí jagah men̲
bádsháh húá.
34 Phir Yúbáb mar gayá, aur Ha-
shím, jo Taiman kí zamín ká thá, us
ká jánishín húá.
35 Aur Hashím mar gayá, aur Ha-
dad bin Bidad, jis ne Moáb ke maidán
men̲ Midiyánion̲ ko már ḍálá, us ká
jánishín húá; aur us kí bastí ḳá nám
Gawít thá.
36 Aur Hadad mar gayá, aur Sham-
lah, jo Masriqa ká thá, us ka jánishín
húá.
37 Aur Shamlah mar gayá, aur
Sáúl, jo nahr i Furát kí Rahabát ká
thá, us ká jánishín húá.
38 Aur Sáúl mar gayá, aur Ba'al-
hanán bin 'Akbúr us ká jánishín
húá.
39 Aur Ba'al-hanán bin 'Akbúr
mar gayá, aur Hadar us ká jánishín
húá; aur us kí taḳhtgáh ká nám Fa'ú
thá; aur us kí jorú ká nám Mahai-
tabiel thá, jo Matrid kí beṭí aur
Mezáháb kí potí thí.
40 Pas, 'Esau ke ra,íson̲ ke nám,
un ke ḳhándánon̲, aur maqámon̲, aur
námon̲ ke muwáfiq, ye hain̲: ra,ís
Timn'a, ra,ís 'Alwán, ra,ís Yatít,
41 Ra,ís Ahlibámah, ra,ís Ailah,
ra,ís Fainún,
42 Ra,ís Qanaz, ra,ís Taiman, ra,ís
Mibsár,
43 Ra,ís Majdiel, ra,ís 'Irám: Adúm
ke ra,ís, apní milk kí zamín men̲,
apne rahne kí jagahon̲ ke muwáfiq, ye
hain̲. So Adúmion̲ ke báp 'Esau ká
ahwál yih hai.

XXXVII BAB.

AUR Ya'qúb ne Kan'án kí zamín
men̲, jahán̲ us ká báp musáfir
thá, ḍerá kiyá.
2 Ya'qúb ká ahwál yih hai: ki
Yúsuf satrah baras ká hoke apne
bháíon̲ ke sáth galla charátá thá; aur
wuh jawán apne báp kí jorúon̲ Bilháh
aur Zilfáh ke beṭon̲ ke sáth rahtá thá:
aur Yúsuf un ke báp pás un ke bure
kámon̲ kí ḳhabar látá thá;
3 Aur Isráel Yúsuf ko apne sab
laṛkon̲ se ziyáda piyár kartá thá, is
liye ki wuh us ke buṛhápe ká beṭá
thá; aur us ne us ke liye ek búqala-
mún qabá banáí.
4 Aur us ke bháíon̲ ne, yih dekhke
ki un ká báp us ke sab bháíon̲ se use
ziyáda piyár kartá hai, us ká kína
paidá kiyá, aur us se muhabbat kí bát
na kar sakte the.
5 ¶ Aur Yúsuf ne ek ḳhwáb de-
khá, aur use apne bháíon̲ se kahá;
tab we us se ziyáda mutanaffir húe.
6 Aur us ne un se yún̲ kahá, ki Jo
ḳhwáb main̲ ne dekhá hai, so suniye:
7 Ki ham khet par púle bándhte
the; aur kyá dekhtá hún̲? ki merá
púlá uṭhá aur sídhá khaṛá rahá, aur
tumháre púle ás pás khaṛe húe, aur
mere púle ko sijda kiyá.
8 Tab us ke bháíon̲ ne use kahá,
ki Kyá tú sach hamárá bádsháh ho-
gá, yá tú hamárá hákim hogá? Aur
unhon̲ ne us ke ḳhwábon̲ aur us kí
báton̲ se us ká ziyáda kína paidá
kiyá.
9 ¶ Phir us ne dúsrá ḳhwáb de-
khá, aur use apne bháíon̲ se bayán
kiyá, aur kahá, ki Dekho, main̲ ne
ek ḳhwáb dekhá, ki súraj aur chánd,
aur gyárah sitáron̲ ne mujhe sijda
kiyá.
10 Aur us ne yih apne báp aur
bháíon̲ se bayán kiyá; tab us ke báp
ne use ḍánṭá, aur us se kahá, ki Yih
kyá ḳhwáb hai, jo tú ne dekhá hai?
Kyá main̲, aur terí má, aur tere bháí

sach much tere áge zamín par jhukke
tujhe sijda karenge?
11 Aur us ke bháíon ko rashk áyá;
lekin us ke báp ne us bát ko yád
rakhá.
12 ¶ Aur us ke bháí apne báp ke
galle charáne ke liye Sikm ko gaye.
13 Tab Isráel ne Yúsuf ko kahá,
Kyá tere bháí Sikm men nahín cha-
ráte hain? A'o, main tujhe un ke pás
bhejún. Us ne use kahá, ki Main
házir hún.
14 Aur us ne kahá, ki Jáiye, apne
bháíon aur gallon ko salámat dekhiye,
aur mujh pás khabar láiye. So us ne
use Habrún kí wádí se bhejá, aur wuh
Sikm men áyá.
15 ¶ Tab koí shakhs use milá, aur
dekhá, ki wuh maidán men be-ráh
játá thá; tab us shakhs ne us se pú-
chhá, ki Tú kyá dhúndhtá hai?
16 Wuh bolá, Main apne bháíon
ko dhúndhtá hún; mujhe batláiye, ki
we kahán charáte hain.
17 Wuh shakhs bolá, We yahán se
chale gaye; ki main ne unhen yih
kahte dekhá, ki A'o, Dútain ko jáwen.
Chunánchi Yúsuf apne bháíon ke
píchhe chalá, aur unhen Dútain men
páyá.
18 Aur jonhín unhon ne use dúr se
dekhá, us se pahle ki wuh nazdík
pahunche, us ke qatl ká mansúba
bándhá.
19 Aur ek ne dúsre se kahá, Dekho,
yih sáhib i khwáb átá hai;
20 So áo, ham ab use már dálen,
aur kisí kúe men dál den, aur kahen,
ki Koí burá darinda use khá gayá:
aur dekhen, ki us ke khwábon ká
anjám kyá hogá.
21 Tab Rúbin ne sunke un ke há-
thon se bacháyá, aur bolá, Cháhiye ki
ham use qatl na karen.
22 Aur un se kahá, ki Khúnrezí
na karo, balki use us kúe men, jo
bayábán men hai, dál do, aur us par
háth na dálo; táki wuh use un ke
háthon se bacháke us ke báp tak phir
pahuncháwe.
23 ¶ Aur yún húá, ki jab Yúsuf
apne bháíon pás áyá, to unhon ne us
kí qabá ko, ya'ne búqalamún qabá
ko, jo wuh pahine thá, utárke, use
nangá kiyá,
24 Aur use leke kúe men dál diyá:
wuh kúá andhá thá; us men ek búnd
pání na thá.
25 Aur we rotí kháne baithe, aur
ánkh uthái, aur dekhá, ki Ismá'elíon
ká ek qáfila Jili'ád se garm masálih,
aur raugan i balsán, aur murr, únton
par láde húe átá hai, ki unhen Misr
ko le jáwen.
26 Tab Yahúdáh ne apne bháíon se
kahá, ki Agar ham apne bháí ko már
dálen, aur us ká khún chhipáwen, to
kyá naf'a hogá?
27 A'o, use Ismá'elíon ke háth be-
chen, aur us par apne háth na dálen;
ki wuh hamárá bháí, aur hamárá
gosht hai. Aur us ke bháí rází
húe.
28 Aur us waqt we Midiyání sau-
dágar udhar se guzre: so unhon ne
Yúsuf ko khínchke kúe se báhar ni-
kálá, aur Ismá'elíon ke háth bís rú-
piye ko bechá: aur we Yúsuf ko Misr
men láe.
29 Aur jab Rúbin kúe par phir áyá,
aur dekhá, ki Yúsuf us men nahín
hai, apne kapre pháre.
30 Aur apne bháíon pás phir áyá,
aur kahá, ki Larká to nahín; ab main
kahán jáún?
31 Phir unhon ne Yúsuf kí qabá
ko liyá, aur ek bakrí ká bachcha
márá, aur use us ke lahú men tar
kiyá;
32 Aur unhon ne us búqalamún
qabá ko bhejá, aur apne báp pás le áe,
aur kahá, ki Ham ne ise páyá, aur áp
ise pahchániye, ki yih áp ke bete ki
qabá hai, ki nahín.
33 Aur us ne use pahcháná, aur
kahá, ki Yih to mere bete ki qabá

hai: koí burá darinda use khá gayá; Yúsuf beshakk phárá gayá.
34 Tab Ya'qúb ne apne kapre phá-
re aur ṭáṭ apne kúle par ḍálá, aur bahut din tak apne beṭe ke liye gam kiyá.
35 Us ke sab beṭe aur us kí sab beṭián use tasallí dene uṭhín, aur wuh tasallí-pazír na húá; aur bolá, ki Main apne beṭe par rotá húá gor men utrúngá. So us ká báp us ke liye royá kiyá.
36 Aur Midiyáníon ne use Misr men Fútifár ke háth, jo Fira'ún ká ek amír aur lashkar ká ra,ís thá, bechá.

XXXVIII BA'B.

AUR us waqt yún húá, ki Yahúdáh apne bháíon se judá hokar Híráh náme Adúlámí ek shakhs ke yahán gayá.
2 Aur Yahúdáh ne wahán Sú'a nám ek Kan'ání mard kí beṭí ko dekhá, aur use liyá, aur us se khalwat kí.
3 Wuh hámila húí, aur ek beṭá janí, aur us ká nám 'I'r rakhá.
4 Aur use phir haml rahá, aur beṭá janí, aur us ká nám Onán rakhá.
5 Aur wuh phir hámilá húí, aur beṭá janí, aur us ká nám Selah rakhá; aur jab wuh use janí, to Yahúdáh Kazíb men thá.
6 Aur Yahúdáh apne palauṭhe 'I'r ke liye ek 'aurat byáh láyá, jis ká nám Tamar thá.
7 Aur 'I'r, Yahúdáh ká palauṭhá, KHUDÁWAND kí nigáh men sharír thá: so KHUDÁWAND ne use már ḍálá.
8 Tab Yahúdáh ne Onán ko kahá, ki Apne bháí kí jorú ke pás já, aur apní bháwaj ká haqq adá kar, aur apne bháí ke liye nasl chalá.
9 Lekin Onán ne jáná, ki yih nasl merí na kahláegí: aur yún húá, ki jab wuh apne bháí kí jorú pás játá thá, to nutfe ko zamín par zá,i' kartá thá, tá na howe ki us ká bháí us se nasl páwe.
10 Aur us ká yih kám KHUDÁWAND kí nazar men bahut burá thá; is liye us ne use bhí halák kiyá.
11 Tab Yahúdáh ne apní bahú Ta-
mar ko kahá, ki Apne báp ke ghar men bewá baiṭhí rah, jab tak ki merá beṭá Selah baṛá ho; ki us ne kahá, Na howe, ki wuh bhí apne bháíon kí tarah mar jáwe. So Tamar apne báp ke ghar men já rahí.
12 ¶ Aur bahut din guzre ki Sú'a kí beṭí Yahúdáh kí jorú mar gayí; aur jab Yahúdáh ko us ká gam bhú-
lá, to wuh apní bheron kí pashm ke katarnewálon ke pás Timnat men, apne dost Adúlámí Híráh ke sáth, gayá.
13 Aur Tamar se yih kahá gayá, ki Dekh, terá sasur apní bheṛon ki pashm katarne ke liye Timnat ko játá hai.
14 Tab us ne apní bewagí ke kap-
ṛon ko utár phenká, aur burqa' oṛhá, aur apne ko lapeṭá, aur 'Ainaim ke madkhal men, jo Timnat ke ráste par hai, já baiṭhí: kyúnki us ne dekhá thá, ki Selah baṛá húá, aur mujhe us kí jorú na kar diyá hai.
15 Yahúdáh use dekhkar samjhá, ki koí kasbí hai; kyúnki wuh apná munh chhipáe húe thí.
16 Aur wuh ráh se us kí taraf ko phirá, aur use kahá, ki Chaliye, aur mujhe apne sáth khalwat karne díjiye; ki us ne na jáná, ki yih merí bahú hai. Wuh bolí, ki Tú, jo mere sáth khalwat karegá, mujhe kyá degá?
17 Wuh bolá, Main galle men se bakrí ká ek bachcha bhejúngá. Us ne kahá, ki Tú mujhe, jab tak use bheje, kuchh girau degá?
18 Wuh bolá, ki Main kyá girau tujhe dún? Wuh bolí, Apní chháp, aur apná bázúband, aur apní láṭhí, jo tere háth men hai. Us ne diyá, aur us ke sáth khalwat kí, aur wuh us se hámila húí.
19 Phir wuh uṭhí, aur chalí gayí,

aur burqa' utár rakhá, aur rándsále ká
jorá pahin liyá.
20 Aur Yahúdáh ne apne dost Adú-
lámí ke háth bakrí ká bachcha bhejá,
táki us 'aurat ke háth se apná girau
pher láwe; par us ne us ko na páyá.
21 Tab us ne us jagah ke logon se
púchhá, ki Wuh beswá, jo 'Ainaim
men ráste par nazar átí thí, kahán hai?
We bole, ki Yahán kasbí na thí.
22 Tab wuh Yahúdáh ke pás phir
áyá, aur kahá, ki Main use nahín pá
saktá hún, aur wahán ke log bhí kahte
hain, ki kasbí wahán nahín thí.
23 Yahúdáh bolá, ki Khair, wuhí
lewe, na ho ki ham badnám howen:
dekh, main ne to bakrí ká bachcha
bhejá, par tú ne use na páyá.
24 ¶ Aur yún húá, ki qaríb tín
mahíne ke ba'd Yahúdáh se kahá gayá,
ki Terí bahú Tamar ne ziná kiyá; aur
dekh, use chhinále ká haml bhí hai.
Yahúdáh bolá, ki Use báhar láo, ki
wuh jaláí jáwe.
25 Jab wuh nikálí gayí, us ne apne
sasur ko kahlá bhejá, ki Mujhe us
shakhs ká haml hai, jis kí yih chízen
hain: aur kahá, Daryáft kíjiye, yih
chháp, aur bázúband, aur yih 'asá, kis
ká hai?
26 Tab Yahúdáh ne iqrár kiyá, aur
kahá, ki Wuh mujh se ziyáda sádiq
hai; kyúnki main ne use apne bete
Selah ko na diyá. Lekin wuh áge ko
us se hambistar na húá.
27 ¶ Aur us ke janne ke waqt men
yún húá, ki us ke pet men tau,am the.
28 Aur jab wuh janne lagí, to ek ká
háth niklá, aur dáí janáí ne pakarke
us ke háth men nárá bándhkar kahá,
ki Yih pahle niklá.
29 Aur yún húá, ki us ne apná háth
phir khínch liyá; aur kyá dekhtí hai?
ki wuhín us ká bháí nikal áyá; aur
wuh bolí, Tú kyá hí phártá hai? yih
phár tujh par áwegí: so us ká nám
Pháras rakhá gayá.
30 Ba'd us ke us ká bháí, jis ke háth
men nárá bándhá thá, nikal áyá, aur
us ká nám Zárah rakhá gayá.

XXXIX BA'B.

AUR Yúsuf ko Misr men láe, aur
Fútifár Misrí ne, jo Fira'úní amír,
aur bádsháh ke jilaudáron ká sardár
thá, us ko Ismá'elion ke háth se, jo
use wahán láe the, mol liyá.
2 Aur Khudáwand Yúsuf ke sáth
thá, aur wuh sáhib i iqbál thá; so
wuh apne Misrí áqá ke ghar men
rahá.
3 Aur us ke áqá ne dekhá, ki
Khudáwand us ke sáth hai, aur yih
ki Khudáwand ne us ke sab kámon
men use iqbálmand kiyá.
4 Chunánchi Yúsuf us kí nazar men
maurid i lutf húá, aur us ne us kí
khidmat kí; aur us ne use apne ghar
ká mukhtár kiyá, aur sab, jo kuchh
ki us ká thá, us ke qabze men kar
diyá.
5 Aur yún húá, ki jis waqt se ki us
ne use ghar par, aur apní sab chízon
par mukhtár kiyá, Khudáwand ne us
Misrí ke ghar men Yúsuf ke sabab se
barakat bakhshí; aur us kí sab chízon
men, jo ghar men aur khet men thín,
Khudáwand kí taraf se barakat húí.
6 Aur us ne apná sab kuchh Yúsuf
ke qabze men kar diyá, aur us ne rotí
ke siwá, jise khá letá thá, kisí chíz se
kám na rakhá. Aur Yúsuf khúbsúrat
aur núrpaikar thá.
7 ¶ Aur us ke ba'd yún húá, ki
us ke áqá kí jorú kí ánkh Yúsuf par
lagí, aur wuh bolí, ki Mere sáth ham-
bistar ho.
8 Lekin us ne na máná; aur apne
áqá kí jorú se kahá, ki Dekh, merá
áqá, kisí chíz se, jo ghar men mere
pás hai, wáqif nahín; aur us ne apná
sab kuchh mere háth men kar diyá.
9 Is ghar men mujh se ziyáda koí
bará nahín: aur us ne, siwá tere, koí
chíz mere ikhtiyár se báhar nahín
rakhí; aur yih is liye hai, ki tú us kí
jorú hai; phir main aisí barí badzátí

kyún̲ karún̲, aur Ḳhudá ká gunahgár
hoún̲?
10 Aur wuh harchand Yúsuf ko roz
roz kahtí rahí, par us ne us kí na
suní, ki us ke sáth soe, yá us ke sáth
rahe.
11 Aur yún̲ húá, ki ek din wuh
apne kám ke liye ghar ke andar gayá;
aur ghar ke logon̲ men̲ se wahán̲ koí
na thá.
12 Tab us ne us ká pairáhan pa-
kaṛke kahá, ki Mere sáth hambistar
ho. Wuh apná pairáhan us ke háth
men̲ chhoṛkar bhágá, aur báhar nikal
gayá.
13 Jab us ne dekhá, ki us ne apná
pairáhan mere háth men̲ rahne diyá,
aur bhág niklá,
14 Tab us ne apne ghar ke logon̲
ko buláyá, aur kahá, ki Dekho, wuh
ek 'Ibrí ko hamáre ghar men̲ le áyá,
ki wuh ham se ṭhaṭṭhá kare; wuh
andar ghusá, ki mere sáth hambistar
ho, aur main̲ baṛe zor se chillá uṭhí.
15 Jab us ne dekhá, ki main̲ ne
áwáz buland kí, aur chilláí, to apná
pairáhan mere háth men̲ chhoṛ bhágá,
aur báhar nikal gayá.
16 So us ne us ká pairáhan apne
pás rakhá, jab tak ki us ká áqá ghar
men̲ áyá.
17 Tab us ne aisí hí báten̲ us se
kahín̲, ki Yih 'Ibrí gulám, jo tú ne
ham pás lá rakhá, ghus áyá, ki mujh
se ṭhaṭṭhá kare.
18 Aur jab main̲ ne áwáz buland
kí, aur chillá uṭhí, to wuh apná pai-
ráhan mujh pás chhoṛkar báhar nikal
bhágá.
19 Jab us ke áqá ne ye báten̲, jo us
kí jorú ne kahín̲, ki Tere gulám ne
mujh se yún̲ kiyá, sunín̲, to us ká
gazab bhaṛká.
20 Aur Yúsuf ke áqá ne us ko
pakṛá, aur us ko ek jagah, jahán̲ bád-
sháh ke qaidí band the, qaid men̲
ḍálá: wuh wahán̲ qaidkháne men̲ rahá
kartá thá.
21 ¶ Lekin Ḳhudáwand Yúsuf ke
sáth thá; us ne us par rahm kiyá, aur
qaidkháne ke dároga ko us par mihr-
bán kiyá.
22 Aur qaidkháne ke dároga ne sab
qaidíon̲ ko, jo qaid men̲ the, Yúsuf ke
háth men̲ sompá; aur jo kám wahán̲
kiyá játá thá, us ká mukhtár wuhí thá.
23 Aur qaidkháne ká dároga sab
kámon̲ se, jo us ke háth men̲ the,
befikr thá; is liye ki Ḳhudáwand us
ke sáth thá; aur Ḳhudáwand ne use
un kámon̲ men̲, jo us ne kiye, iqbál-
mand kiyá.

XL BÁB.

BA'D in báton̲ ke yún̲ húá, ki sháh
i Misr ká sáqí aur nánpaz apne
khudáwand sháh i Misr ke mujrim
húe.
2 Aur Fira'ún apne do sardáron̲ par,
jin men̲ ek sáqíon̲, aur dúsrá nánpazon̲
ká dároga thá, gusse húá;
3 Aur us ne un ko nigahbání ke
liye, jilaudáron̲ ke sardár ke ghar
men̲, usí jagah, jahán̲ Yúsuf band
thá, qaidkháne men̲ ḍálá.
4 Jilaudáron̲ ke sardár ne unhen̲
Yúsuf ke hawále kiyá, aur us ne un
kí khidmat kí: we ek muddat tak
nazarband rahe.
5 ¶ Aur har ek ne un donon̲ men̲
se, ya'ne sháh i Misr ke sáqí, aur nán-
paz ne, jo qaidkháne men̲ band the,
ek hí rát ek ek khwáb, apní ta'bír ke
muwáfiq, dekhá.
6 Aur Yúsuf subh ko un pás andar
gayá, aur un par nigáh kí, aur dekhá,
ki we udás hain̲,
7 Us ne Fira'úní sardáron̲ se, jo us
ke sáth us ke khudáwand ke ghar
men̲ nigahbání ke liye asír the, pú-
chhá, ki Áj tum kis liye udás nazar
áte ho?
8 We bole, Ham ne ek khwáb de-
khá hai, jis ká ta'bír karnewálá koí
nahín̲. Yúsuf ne unhen̲ kahá, Kyá
ta'bír kí qudrat Ḳhudá ko nahín̲?
mujh se bayán kíjiye.

9 Tab sardár sáqí ne apná khwáb Yúsuf se bayán kiyá, aur use kahá, Dekh, mere khwáb men ek ták mere sámhne thí;

10 Us ták men tín dálíán thín; un men kalíán niklín, aur un men phúl áe, aur us ke sab guchchhon men angúr pake:

11 Aur Fira'ún ká piyála mere háth men thá: so main ne un angúron ko leke Fira'ún ke jám men nichorá; aur wuh jám main ne Fira'ún ke háth men diyá.

12 Tab Yúsuf bolá, Us kí ta'bír yih hai, ki yih tín dálíán tín din hain.

13 Aur Fira'ún ab se tín din men terí rúbakárí karegá, aur tujhe terá mansab phir degá, aur tú áge kí tarah, jab tú Fira'ún ká sáqí thá, us ke háth men phir jám degá.

14 Lekin jab tú khushhál ho, to mujhe yád kíjiyo, aur mujh par mihrbání kíjiyo, aur Fira'ún se merá zikr kíjiyo, aur mujhe is ghar se makhlasí dilwáiyo;

15 Ki we 'Ibráníon kí wiláyat se mujhe churá láe; aur yahán bhí main ne aisá kám nahín kiyá, ki we mujhe is qaidkháne men rakhen.

16 Jab sardár nánpaz ne dekhá, ki ta'bír khúb húí, to Yúsuf se kahá, ki Main bhí khwáb men thá, aur dekh, ki sir par tín tokrí rotí kí thín.

17 Aur úpar kí tokrí men Fira'ún ke liye sab qism ká paká húá mál thá; aur parande mere sir par us tokrí men se kháte the.

18 Yúsuf ne jawáb diyá, aur kahá, Us kí ta'bír yih hai, ki ye tín tokríán tín din hain.

19 Fira'ún ab se tín din men terá sir tere tan se judá karegá, aur ek darakht par tujhe latkáegá, aur parande terá gosht noch noch kháenge.

20 ¶ Aur tísre din, jo Fira'ún kí sálgirih ká din thá, yún húá, ki us ne apne sab naukaron kí mihmání kí; aur us ne sardár sáqí aur nánpaz kí, apne naukaron men se, rúbakárí kí;

21 Aur us ne sardár sáqí ko us kí khidmat par phir qáim kiyá, aur us ne Fira'ún ke háth men jám diyá.

22 Par us ne sardár nánpaz ko phánsí dí, jaisá Yúsuf ne un se tá'bíren kahí thín.

23 Par sardár sáqí ne Yúsuf ko yád na kiyá, balki use bhúl gayá.

XLI.

PHIR Fira'ún ne dúsre sál ke ákhirí dinon men khwáb dekhá, ki wuh lab i daryá khará hai,

2 Aur kyá dekhtá hai? ki daryá se sát khúbsúrat aur motí gáen niklín, aur naistán men charne lagín.

3 Aur kyá dekhtá hai? ki un ke ba'd aur sát gáen badshakl aur dublí daryá se niklín, aur daryá ke ghát par un sát gáeon ke nazdík khari húín.

4 Aur un badsúrat aur dublí gáeon ne un khúbsúrat aur motí sát gáeon ko khá liyá. Tab Fira'ún jágá.

5 Aur phir so gayá, aur dobára khwáb dekhá, ki anáj kí bharí húí aur achchhí sát bálen ek dánthí men záhir húín.

6 Aur kyá dekhtá hai? ki ba'd un ke aur sát bálen patlí aur purwá hawá se murjhái húí niklín.

7 Aur we patlí sát bálen un achchhí bharí húí sát bálon ko nigal gayín. Aur Fira'ún jágá, aur dekhá ki wuh khwáb thá.

8 Aur yún húá, ki subh ko us ká jí ghabráyá; tab us ne Misr ke sáre jádúgaron aur us ke sab dánishmandon ko bulá bhejá, aur Fira'ún ne apná khwáb un se kahá; par un men se koí Fira'ún ke khwáb kí ta'bír na kar saká.

9 ¶ Us waqt sardár sáqí ne Fira'ún se kahá, ki Merí khatáen áj mujhe yád áín:

10 Ki Fira'ún apne bandon par

gusse thá, aur mujhe jilaudároṉ ke ghar meṉ qaid kiyá thá, mujhe, aur sardár nánbái ko bhí;

11 Tab ham ne, ya'ne maiṉ ne aur us ne, ek hí rát meṉ, ek ḳhwáb dekhá; ham meṉ ek ek ne ḳhwáb dekhá, apne ḳhwáb kí tá'bír ke muwáfiq.

12 Aur ek 'Ibrí jawán, jilaudároṉ ke sardár ká naukar, waháṉ hamáre sáth thá; ham ne us se kahá: us ne hamáre ḳhwáboṉ kí ta'bír kí, aur har ek ke ḳhwáb kí, us ke muwáfiq, ta'bír kí.

13 Aur us ne jaisí ham se ta'bír kí thí, waisá hí húá: mujhe apne mansab par qáim kiyá, aur use pháṉsí dí.

14 ¶ Tab Fira'ún ne Yúsuf ko bulwáyá; we jald use qaidḳháne se le áe; aur us ne sir munḍáyá, aur kapṛe badalke Fira'ún ke huzúr áyá.

15 Fira'ún ne Yúsuf ko kahá, Maiṉ ne ḳhwáb dekhá, jis kí ta'bír koí nahíṉ kar saktá; aur maiṉ ne suná hai, ki tú ḳhwáb ko samajhke us kí ta'bír kartá hai.

16 Yúsuf ne jawáb meṉ Fira'ún se kahá, ki Merí kyá táqat hai? Ḳhudá Fira'ún kí salámatí ká jawáb use dewe.

17 Tab Fira'ún ne Yúsuf se kahá, Maiṉ ne ḳhwáb meṉ dekhá, ki maiṉ daryá ke kináre par khaṛá húṉ:

18 Aur kyá dekhtá húṉ? ki moṭí aur ḳhúbsúrat sát gáeṉ daryá se niklíṉ, aur naistán meṉ charne lagíṉ:

19 Aur kyá dekhtá húṉ? ki ba'd in ke niháyat badsúrat, aur ḳharáb, aur dublí sát aur gáeṉ niklíṉ, aisí burí ki maiṉ ne sárí zamín i Misr meṉ kabhí nahíṉ dekhíṉ:

20 Aur we dublí aur badshakl gáeṉ pahlí moṭí sát gáeoṉ ko nigal gayíṉ;

21 Jab we unheṉ khá gayíṉ, to yih ma'lúm na húá, ki we un ke peṭ meṉ gayíṉ; aur we waisí hí badsúrat thíṉ, jaisí pahle thíṉ; tab maiṉ jágá.

22 Aur phir ḳhwáb meṉ dekhá, ki achchhí ghaní sát báleṉ ek ḍánṭhí se niklíṉ:

23 Aur kyá dekhtá húṉ? ki aur sát báleṉ, patlí, aur purwá hawá se murjhái húí, un ke ba'd ugíṉ:

24 Aur un patlí báloṉ ne achchhí sát báloṉ ko nigal liyá: aur maiṉ ne yih jádúgaroṉ se kahá; hargiz koí ta'bír mujh se na kar saká.

25 ¶ Tab Yúsuf ne Fira'ún se kahá, ki Fira'ún ká ḳhwáb ek hí hai: Ḳhudá ne, jo kuchh wuh kiyá cháhtá hai, Fira'ún ko dikhláyá.

26 We sát achchhí gáeṉ sát baras haiṉ; aur we achchhí sát báleṉ sát baras haiṉ; ḳhwáb ek hí hai.

27 Aur we dublí badsúrat sát gáeṉ, jo un ke ba'd niklíṉ, sát baras haiṉ; aur we sát ḳhálí báleṉ jo purwá hawá se murjhái húí haiṉ, so kál ke sát baras haiṉ.

28 Yih wuhí bát hai, jo maiṉ ne Fira'ún se kahí: Ḳhudá ne, jo kuchh kiyá cháhtá hai, Fira'ún ko dikhláyá.

29 Dekh, ki sát baras tak sárí zamín i Misr meṉ baṛí sastí hogí:

30 Aur ba'd un ke sát baras ká kál hogá: aur zamín i Misr kí sárí baṛhtí bhúl jáegí; aur yih kál zamín ko halák karegá;

31 Aur wuh baṛhtí mulk meṉ, us ánewále kál ke sabab se, hargiz ma'lúm na hogí: kyúṉki wuh saḳht kál hogá.

32 Aur Fira'ún par, jo ḳhwáb duhráyá gayá, so is liye hai, ki yih bát Ḳhudá se muqarrar kí gayí hai, aur Ḳhudá jald use karegá.

33 Is liye Fira'ún ko cháhiye, ki ek hoshyár 'aqlmand mard ko khoje, aur use Misr kí zamín par muḳhtár kare.

34 Aur Fira'ún use hukm dewe, ki wuh is zamín par tahsíldároṉ ko muqarrar kare, aur baṛhtí ke sát baras tak pánchwáṉ hissa Misr kí zamín se liyá kare.

35 Aur we un achchhe barasoṉ kí,

jo áte hain, sab kháne kí chízen jam'a
karen, aur galla Fira'ún ke hukm men
rakhen; sab kháne kí chízon kí mu-
háfazat shahron men karen.
36 Aur wuhí khurish kál ke sát
baras ke liye, jo Misr kí zamín men
paregá, zakhíra hogí; táki yih mulk
kál ke sabab se halák na ho.
37 ¶ Yih ta'bír Fira'ún kí nigáh
men, aur us ke sab naukaron kí nazar
men, achchhí ma'lúm húí.
38 Fira'ún ne apne naukaron ko
kahá, Kyá ham aisá jaisá yih mard
hai, ki jis men Khudá kí Rúh hai, pá
sakte hain?
39 Aur Fira'ún ne Yúsuf se kahá,
Azbas ki Khudá ne tujhe is sab men
bínáí dí hai, so koí tujh sá 'áqil aur
dánishwar nahín hai.
40 Tú mere ghar ká mukhtár ho,
aur apná hukm merí sab ra'aiyat par
járí kar; faqat takhtnishíní men main
tujh se buzurgtar rahúngá.
41 Phir Fira'ún ne Yúsuf se kahá,
ki Dekh, main ne tujhe sárí zamín i
Misr par hukúmat bakhshí.
42 Aur Fira'ún ne apní angushtarí
apne háth se nikálkar Yúsuf ke háth
men pahiná dí; aur use katán ká
libás pahináyá, aur sone ká tauq us ke
gale men dálá;
43 Aur us ne use apní dúsrí gárí
men sawár kar diyá: tab us ke áge
manádí kí gayí, Sab adab se raho.
Aur us ne use Misr kí sárí mamlukat
par hákim kiyá.
44 Aur Fira'ún ne Yúsuf ko kahá,
Main Fira'ún hún, aur bagair tere
Misr kí sárí zamín men koí insán
apná háth yá pánw na utháegá.
45 Aur Fira'ún ne Yúsuf ká khitáb
Jahán-panáh rakhá; aur us ne shahr
i On ke káhin Fútífara' kí betí A'snáth
ko us se byáh diyá. Aur Yúsuf Misr
kí zamín men phirá.
46 ¶ Aur Yúsuf, jis waqt Misr ke
bádsháh Fira'ún ke huzúr khará húá,
tís baras ká thá. Aur Yúsuf Fira'ún
ke huzúr se nikalkar Misr kí sárí
zamín men phirá.
47 Aur barhtí ke sát baras men
zamín málámál húí.
48 Tab us ne un sát barason kí sárí
chízen kháne kí, jo zamín i Misr men
thín, jam'a kín; aur us ne un kháne
kí chízon ko bastíon men zakhíra
kiyá, aur un kheton kí, jo har bastí
ke áspás the, kháne kí chízen usí bastí
men rakhín.
49 Aur Yúsuf ne galla bahut kasrat
se, jaise daryá kí ret, aisá ki wuh
hisáb karne se báz rahá, jam'a kiyá;
kyúnki wuh be-hisáb thá.
50 Aur Yúsuf ke do bete shahr i On
ke káhin Fútífara' kí betí A'snáth ke
pet se kál se peshtar paidá húe.
51 Aur Yúsuf ne palauthe ká nám
Munassí rakhá; kyúnki us ne kahá,
ki Khudá ne sab merí aur mere báp
ke ghar kí mashaqqat bhuláí.
52 Aur dúsre ká nám Ifráím rakhá,
aur kahá, ki Khudá ne mujhe mere
ranj kí zamín men phaldár kiyá.
53 ¶ Aur sát baras sastí ke, jo za-
mín i Misr men the, ákhir húe, aur
giràní ke sát baras, jaisá ki Yúsuf ne
kahá thá, áne shurú' húe.
54 Aur sab zamín men giràní húí;
par hanoz Misr kí sárí zamín men roṭí
thí.
55 Par jab sárí zamín i Misr bhúkh
se halák hone lagí, to khalq roṭí ke
liye Fira'ún ke áge chilláí. Fira'ún
ne sab Misríon ko kahá, ki Yúsuf kane
jáo; wuh jo tumhen kahe, so karo.
56 Aur tamám rú e zamín par kál
thá, aur Yúsuf ne zakhíre ke khatte
kholke Misríon ke háth beche; aur
Misr kí zamín men kál bahut barhá.
57 Aur sáre mulk Misr men Yúsuf
kane mol lene áe; kyúnki sab mulkon
men sakht kál thá.

XLII BA'B.

JAB Ya'qúb ne dekhá, ki Misr men
galla hai, tab Ya'qúb ne apne
beton se kahá, ki Tum kyún ek dúsre
ko takte ho?

2 Dekho, main ne suná hai, ki Misr men galla hai; tum wahán jáo, aur wahán se hamáre liye mol lo; táki ham jíwen, aur na maren.
3 ¶ So Yúsuf ke das bháí galla mol lene ko Misr men áe.
4 Par Ya'qúb ne Yúsuf ke bháí Binyamín ko us ke bháíon ke sáth na bhejá, is liye ki us ne kahá, Kahín aisá na ho, ki us par kuchh áfat áwe.
5 Pas Isráel ke bete, aur ánewálon men mile húe, kharíd karne áe, ki Kan'án ke mulk men kál thá.
6 Aur Yúsuf mulk ká hákim thá, ki wuh mulk ke sáre logon ke háth galla bechtá thá. So Yúsuf ke bháí áe, aur apne ko zamín kí taraf jhukáe, húe us ke huzúr kham húe.
7 Yúsuf ne apne bháíon ko dekhá, aur unhen pahchán gayá; par us ne áp ko náwáqif banáyá, aur un se sakht bolí bolá, aur un se púchhá, Tum kahán se áe ho? We bole, Kan'án kí zamín se kháne kí chízen mol lene ko.
8 Yúsuf ne to apne bháíon ko pahcháná, par unhon ne use na pahcháná.
9 Aur Yúsuf ko we khwáb, jo us ne un kí bábat dekhe the, yád áe, aur us ne unhen kahá, ki Tum jásús hokar áe ho, táki is zamín kí burí hálat daryáft karo.
10 Unhon ne use kahá, Nahín, ai mere khudáwand; tere gulám kháne kí chízen mol lene áe hain.
11 Ham sab ek hí shakhs ke bete hain; ham sachche hain, tere gulám jásús nahín.
12 Wuh bolá, ki Nahín, balki tum zamín kí burí hálat dekhne áe ho.
13 Tab unhon ne kahá, ki Tere gulám bárah bháí Kan'án ke bích ek hí shakhs ke bete hain; aur dekh, chhotá áj ke din hamáre báp ke pás hai, aur ek nahín miltá.
14 Tab Yúsuf ne unhen kahá, Wuhí jo main ne tumhen kahá, ki tum jásús ho;
15 Isí se tum imtihán kiye jáoge: Fira'ún kí zindagí kí qasam, ki tum yahán se, bagair us ke ki tumhárá chhotá bháí yahán áwe, jáne na páoge.
16 Ek ko áp men se bhejo, ki tumháre bháí ko láwe, aur tum qaid raho, táki tumhárí báten jánchí jáwen, ki tum sachche ho ki nahín; aur nahín to Fira'ún kí ján kí qasam, tum yaqínan jásús ho.
17 So us ne un sab ko báham tín din tak nazarband rakhá.
18 Aur tísre din Yúsuf ne unhen kahá, Yún karo, táki zinda raho; ki main Khudá se dartá hún:
19 Ki agar tum sachche ho, to ek ko ápne bháíon men se qaidkháne men band rahne do: aur tum kál ke liye apne ghar men galla le jáo:
20 Lekin apne chhote bháí ko mujh pás le áiyo: tumhárí báten yún sábit hongí, aur tum na maroge. Chunánchi unhon ne yúnhín kiyá.
21 ¶ Aur unhon ne ápas men kahá, ki Ham sach apne bháí kí babat mujrim hain, ki jab us ne hamárí minnat aur zárí kí, ham ne us kí khastadilí dekhí, aur us kí na suní; is liye yih musíbat ham par parí.
22 Tab Rúbin ne jawáb men unhen kahá, Kyá main tumhen na kahtá thá, ki Is bachche par zulm na karo; aur tum shanawá na húe: yih bhí dekho, ki us ke khún kí bázpurs húí.
23 Aur we na jánte the, ki Yúsuf un kí báten samajhtá hai, is liye ki un ke darmiyán ek tarjumán thá.
24 Tab wuh un men se kináre gayá, aur royá, aur phir un pás áyá, aur un se báten kín, aur un men se Sama'ún ko leke un kí ánkhon ke sámhne bándhá.
25 ¶ Tab Yúsuf ne hukm kiyá, ki un ke bore galle se bharen, aur har shakhs kí naqdí us ke bore men rakhke phir den, aur unhen safar kí khurish bhí dewen: us ne yún un se sulúk kiyá.

26 Aur unhon ne apne gadhon par
galla ládá, aur wahán se rawána húe.
27 Jab un men se ek ne apná borá
kholá, táki apne gadhe ko manzil par
dána ghás dewe, to us ne apní naqdí
dekhí, ki wuh bore men úparwár hai.
28 Tab us ne apne bháíon se kahá,
ki Merí naqdí phir dí gayí; aur dekho,
ki wuh mere bore men hai. Tab un
ká dil thikáne na rahá, aur we darkar
ek dúsre ko kahne lage, Khudá ne
ham se yih kyá kiyá?
29 ¶ Ákhir we zamín i Kan'án
men apne báp Ya'qúb pás pahunche,
aur apná sab hál, jo un par guzrá thá,
us se kahá, aur bole,
30 Ki Wuh shakhs, jo us mulk ká
málik hai, ham se sakhtí se bolá, aur
hamen zamín ke jásús thahráe.
31 Ham ne use kahá, ki Ham sach-
che ádmí hain; ham jásús nahín
hain:
32 Ham bárah bháí ek báp ke bete
hain; ham men se ek nahín miltá,
aur sab se jo chhotá hai áj apne báp
pás zamín i Kan'án men hai.
33 Tab us shakhs ne, jo mulk ká
málik hai, ham ko kahá, Main ab
tumhen jánchúngá, ki sachche ho ki
nahín: apná ek bháí mujh pás chhoro,
aur apne gharáne ke liye kál kí
khurish lo, aur jáo:
34 Aur apne chhote bháí ko mere
pás le áo: tab main jánúngá, ki tum
jásús nahin, balki sachche ho; phir
main tumháre bháí ko tumháre hawále
karúngá, aur tum mulk men saudágarí
kíjiyo.
35 ¶ Aur yún húá, ki jab unhon
ne apne bore khálí kiye, to dekhá, ki
har shakhs kí naqdí bandhí húí us ke
bore men thí; aur we aur un ká báp
naqdí kí thailián dekhke dar gaye.
36 Aur un ke báp Ya'qúb ne unhen
kahá, Tum ne mujhe be-aulád kiyá;
Yúsuf nahín hai, aur Sama'ún bhí
nahín; Binyamín ko bhí le jáoge: yih
sab báten mere mukhálif hain.
37 Tab Rúbin ne apne báp se khi-
táb karke kahá, ki Agar main us ko
tujh pás na láún, to tú mere do beton
ko qatl kíjiyo: use mere háth men
somp de, ki main use phir tujh pás
pahuncháúngá.
38 Us ne kahá, Merá betá tumháre
sáth na jáegá; ki us ká bháí mar
gayá, aur wuh akelá rah gayá; agar
us par, jis ráh men ki tum játe ho,
kuchh áfat ho, to tum mere burhápe
ke bálon ko sáth gam ke gor men
utároge.

XLIII BAB.

AUR zamín par wuh kál bará sakht
thá.
2 Aur yún húá, ki jab wuh galla,
jo Misr se láe the, we khá chuke, to
un ke báp ne unhen kahá, ki Phir
jáo, aur hamáre liye thorí khurish
mol lo.
3 Tab Yahúdáh ne use kahá, ki Us
mard ne ham ko niháyat tákíd se kahá
hai, ki Tum bagair is ke, ki tumhárá
bháí tumháre sáth ho, merá munh na
dekhoge.
4 So agar tú hamárá bháí hamáre
sáth bhejtá hai, to ham jáenge, aur
tere liye khurish mol lenge;
5 Aur agar nahín bhejtá hai, to
ham na jáenge: ki us mard ne ham
se kahá hai, Jab tak tumhárá bháí
tumháre sáth na ho, tum merá munh
na dekhoge.
6 Tab Isráel ne kahá, ki Tum ne
mujh se kyún yih badí kí, ki us mard
se kahá, ki Hamárá aur ek bháí hai?
7 We bole, ki Us mard ne hamen
tang karke hamárá aur hamáre kunbe
ká hál púchhá kiyá, ki Kyá tumhárá
báp ab tak jítá hai? áyá, tumhárá koí
aur bháí hai? to ham ne báton ke
sarrishte ke muwáfiq use kahá; kyá
ham jánte the, ki wuh hamen kahegá,
ki Apne bháí ko le áo?
8 Tab Yahúdáh ne apne báp Isráel
ko kahá, ki Is jawán ko mere sáth
bhej, ki ham uthen aur jáwen; táki

ham, aur tú, aur hamáre bachche jí-
wen, aur mar na jáwen.
9 Aur main us ká zámin hotá hún; tú mere hí háth se us ko talab kíjiyo: agar main use tere pás na láún, aur tere sámhne na biṭháún, to tú yih gunáh abad tak merí gardan par rakhiyo:
10 Kyúnki agar ham derí na karte, to yaqínan ab tak do bára phir áe hote.
11 Tab un ke báp Isráel ne unhen kahá, ki Agar ab yúnhín hai, to yún karo; ki kuchh khássa mewa is zamín ká apne bartanon men rakh lo, aur us mard ke liye hadya le jáo, thoṛá raugan i balsán, thoṛá shahd, kuchh garm masálih, aur murr, aur pista, aur bádám:
12 Aur duhrí qímat apne háth men lo; aur wuh naqdí, jo tumháre boron ke munh men rakhí húí tum phir láe, apne háth men phir le jáo; sháyad ki wuh galatí se húá ho.
13 Apne bhái ko bhí lo; uṭho, aur phir us mard pás jáo.
14 Aur Khudá e Qádir us mard ko tum par mihrbán kare, táki wuh tumháre dúsre bhái aur Binyamín ko chhoṛ dewe. Main agar be-auläd húá, to húá.
15 ¶ Tab unhon ne wuh hadya liyá, aur duhrí naqdí ko apne háth men Binyamín samet liyá, aur uṭhe, aur Misr ko utar chale, aur Yúsuf ke áge jákar khaṛe húe.
16 Jab Yúsuf ne Binyamín ko un ke sáth dekhá, to us ne apne ghar ke dároga ko kahá, ki In mardon ko ghar men le já, aur kuchh zabh karke taiyár kar; kyúnki ye mard do pahar ko mere sáth khäná kháwenge.
17 Us shakhs ne, jaisá Yúsuf ne farmáyá thá, kiyá; chunánchi wuh shakhs unhen Yúsuf ke ghar men láyá.
18 Tab we ḍare, ki Yúsuf ke ghar men láe gaye. Aur unhon ne kahá, ki Naqdí kí 'illat se, jo pahle martaba hamáre boron men phir gayí, ham yahán láe gaye hain; táki wuh hamáre liye ek bahána ḍhúnḍhe, aur ham par hamla kare, aur ham ko pakṛe, aur gulám kare, aur hamáre gadhon ko chhín le.
19 Tab unhon ne Yúsuf ke ghar ke dároga pás áke ghar ke darwáze par us se guftogú kí, aur kahá,
20 Ki Ai sáhib, ham pahle martaba jo khurish mol lene áe the,
21 To yún húá, ki jab ham ne manzil par utarke apne boron ko kholá, to dekhá, ki har shakhs kí naqdí us ke bore men úparwár thí; hamárí naqdí púre taul ki thí; so ham use apne háth men phir láe hain:
22 Aur ham aur naqdí, khurish mol lene ko, apne háthon men láe hain; aur ham nahín jánte ki hamárí naqdí kis ne hamáre boron men rakh dí.
23 Us ne kahá, ki Tumhárí salámatí howe; mat ḍaro; tumháre Khudá aur tumháre báp ke Khudá ne tumháre boron men tumhen khazána diyá; tumhárí naqdí mujh ko mil chukí. Phir wuh Sama'ún ko un pás nikál láyá.
24 Aur us shakhs ne un mardon ko Yúsuf ke ghar men láke páni diyá, ki pánw dhoen; aur un ke gadhon ko dána ghás diyá.
25 Phir unhon ne Yúsuf ke intizár men, ki wuh do pahar ko áegá, hadya taiyár kiyá: kyúnki unhon ne suná thá, ki hamen khäná yahán kháne hogá.
26 ¶ Aur jab Yúsuf ghar men áyá, to we wuh hadyá, jo un ke háth men thá, bhítar láe, aur us ke liye sijde ko zamín par gire.
27 Us ne un se khair o 'áfiyat púchhí, aur kahá, ki Tumhárá báp achchhí tarah hai? wuh búṛhá, jis ká zikr tum ne kiyá thá, ab tak jítá hai?
28 Unhon ne jawáb diyá, ki Terá chákar hamárá báp tandurust hai;

wuh hanoz jítá hai. Phir unhon̲ ne
sir jhukáe, aur sijde kiye.
29 Phir us ne ánkh uṭháí, aur apne
bháí Binyamín, apní má ke beṭe ko
dekhá, aur kahá, ki Tumhárá chhoṭá
bháí, jis ká zikr tum ne mujh se kiyá
thá, yihí hai? Phir kahá, ki Ai mere
farzand, Ḳhudá tujh par mihrbán
rahe.
30 Tab Yúsuf ne jaldí kí; kyún̲ki
us ká jí apne bhaí ke liye bhar áyá,
aur cháhá ki rowe. Wuh ek ḳhalwat
men̲ gayá, aur wahán̲ royá.
31 Phir us ne apná mun̲h dhoyá,
aur báhar niklá, aur apne ta,ín̲ zabt
kiyá, aur farmáyá, ki Kháná chuno.
32 Aur unhon̲ ne us ke liye alag,
aur un ke liye judá, aur Misríon̲ ke,
jo un ke sáth kháte the, 'aláhida
chuná; is liye ki Misr ke log 'Ibrání-
on̲ ke sáth kháná khá nahín̲ sakte;
Misrí ise makrúh jánte hain̲.
33 Aur we us ke sámhne baiṭhe,
baṛá apní baṛáí ke, aur chhoṭá apní
chhoṭáí ke muwáfiq. Tab we ta'ajjub
se ek dúsre ko dekh rahe.
34 Aur us ne apne áge se qáben̲ un
ko uṭhá dín̲; lekin Binyamín kí qáb
har ek kí qáb se pachguní thí. Aur
unhon̲ ne us ke sáth piyá, aur ḳhush
húe.

XLIV BAB.

AUR us ne apne ghar ke dároga ko
yih hukm kiyá, ki In ádmíon̲
ke boron ko galle se, jitná ki we le já
saken̲, bhar, aur har shaḳhs kí naqdí
us ke bore ke andar ḍál de.
2 Aur merá piyála, rúpe ká piyála,
chhoṭe ke bore men̲ úparwár us ke
galle kí qímat samet rakh de. Chu-
nánchi us ne Yúsuf ke farmáne ke
muwáfiq 'amal kiyá.
3 Jon̲hín̲ subh kí roshní húí, we
sab apne gadhe leke chal nikle.
4 Jab we shahr se thoṛí dúr báhar
gaye, Yúsuf ne apne ghar ke dároga
ko kahá, Uṭh, aur un logon̲ ká pí-
chhá kar; aur jab tú unhen̲ páwe, to
unhen̲ kah, Tum ne kis liye nekí ke
'iwaz badí kí?
5 Kyá yih wuh nahín̲, jis men̲ me-
rá ḳhudáwand pítá hai, aur jis se wuh
albatta fál kholtá hai? Phir jo tum
ne kiyá, burá kám kiyá.
6 ¶ Aur us ne unhen̲ já liyá, aur
ye báten̲ unhen̲ kahín̲.
7 Tab unhon̲ ne use kahá, ki Ha-
márá ḳhudáwand aisí báten̲ kyún̲
kahtá hai? Ḳhudá na kare, ki tere
chákar aisá kám karen̲.
8 Dekh wuh naqdí, jo ham ne ap-
ne boron̲ men̲ úparwár páí, so ham
Kan'án kí sarzamín se tujh pás phir
láe the: pas kyún̲kar hogá, ki ham
ne tere ḳhudáwand ke ghar se rúpá
yá soná churáyá ho?
9 Tere chákaron̲ men̲ wuh, jis ke
pás se nikle, már ḍálá jáe, aur ham
bhí apne ḳhudáwand ke gulám hon̲ge.
10 Us ne kahá, ki Tumhárí báton̲
ke muwáfiq hogá: jis pás ki wuh
nikle, merá gulám hogá, aur tum be-
gunáh ṭhahroge.
11 Tab filfaur har mard ne apná
borá zamín par utárá, aur har ek ne
apná borá kholá.
12 Aur wuh ḍhúnḍhne lágá; aur
baṛe se shurú' karke chhoṭe par áḳhir
kiyá; aur piyála Binyamín ke bore
men̲ páyá.
13 Tab unhon̲ ne apne kapṛe pháṛe,
aur har mard ne apná gadhá ládá, aur
shahr ko phirá.
14 ¶ Aur Yahúdáh aur us ke bháí
Yúsuf ke ghar áe; ki wuh hanoz
wahín̲ thá; aur we us ke áge zamín
par gire.
15 Tab Yúsuf ne unhen̲ kahá, Tum
ne yih kaisá kám kiyá? Kyá tum na
jánte the, ki mujh sá shaḳhs albatta
fál kholtá hai?
16 Yahúdáh bolá, ki Ham apne
ḳhudáwand se kyá kahen̲? aur kyá
bolen̲? aur kyún̲kar apne ta,ín̲ pák
ṭhahráwen̲? Ki Ḳhudá ne tere chákar
kí badkárí záhir kí. Dekh, ki ham,

aur wuh bhí, jis pás se piyála niklá, apne khudáwand ke gulám hain.
17 Wuh bolá, ki Khudá na kare, ki main aisá karún; yih shakhs, jis pás se piyála niklá, wuhí merá gulám hogá; aur tum apne báp pás salámat jáo.
18 ¶ Tab Yahúdáh us ke nazdík ákar bolá, Ai mere khudáwand, apne chákar ko parwánagí díjiye, ki apne khudáwand ke kán men ek bát kahe; aur apne chákar par apne gazab kí ág mat bharakne díjiye; kyúnki tú Fira'ún kí mánind hai.
19 Mere khudáwand ne apne chákaron se yún kahke suwál kiyá, ki Tumhárá báp yá bhái hai?
20 Aur ham ne apne khudáwand se kahá, ki Hamárá ek búrhá báp hai; aur us ke burhápe ká ek chhotá larká hai; aur us ká bhái mar gayá, aur wuh apní má ká ek hí rahá, aur us ká báp us par 'áshiq hai.
21 Tab tú ne apne chákaron ko kahá, ki Use mujh pás láo, ki us par nazar karún.
22 Ham ne apne khudáwand se kahá, ki Wuh jawán apne báp ko chhor nahín saktá, ki agar apne báp ko chhore, to wuh mar jáegá.
23 Phir tú ne apne chákaron ko kahá, Jab tak tumhárá chhotá bhái tumháre sáth na áwe, tum phir merá munh na dekhoge.
24 Aur yún húá, ki jab ham tere chákar apne báp pás gaye, to ham ne apne khudáwand kí báten us se kahín.
25 Hamárá báp bolá, Phir jáo, aur hamáre liye thorí khurish mol lo.
26 Ham bole, ki Ham nahín já sakte; agar hamárá chhotá bhái hamáre sáth howe, to ham jáenge; kyúnki us shakhs ká munh na dekhne páenge, magar jab ki hamárá chhotá bhái hamáre sáth ho.
27 Aur tere chákar mere báp ne ham ko kahá, Tum jánte ho ki merí jorú mujh se do bete janí:
28 Ek mujh se judá húá, aur main ne kahá, Yaqínan wuh phárá gayá: aur main ne use ab tak nahín dekhá:
29 Ab, agar tum is ko bhí mujh se judá karte ho, aur is par kuchh áfat pare, to tum mere burhápe ke bálon ko gam ke sáth qabr men utároge.
30 Pas, jo main tere chákar apne báp pás jáún, aur wuh jawán hamáre sáth na ho; is sabab se ki us kí zindagí us jawán kí zindagí se milí húí hai;
31 To ákhir ko yihí hogá, ki wuh, yih dekhkar ki jawán nahín hai, mar jáegá; aur tere chákar tere naukar apne báp ke burhápe ke bálon ko gam ke sáth qabr men utárenge.
32 Kyúnki tere chákar ne apne báp ke pás, is jawán ká zámin hoke, kahá, ki Agar main use tujh pás na pahuncháún, to main apne báp ká abad tak gunahgár hún.
33 Is liye ab mujhe ijázat díjiye, ki terá chákar jawán ke badle apne khudáwand kí gulámí men rahe, aur jawán ko us ke bháíon ke sáth jáne de.
34 Kyúnki main apne báp pás kyúnkar jáún, agar jawán mere sáth na howe? aisá na howe, ki musíbat, jo mere báp par pare, main use dekhún.

XLV BA'B.

TAB Yúsuf apne ta,ín un sab ke áge, jo us pás khare the, zabt na kar saká; aur chilláyá, ki Har ek ko mujh pás se báhar karo. Chunánchi jab Yúsuf ne apne ta,ín apne bháíon par záhir kiyá, to us waqt koí us ke sáth na thá.
2 Aur wuh chilláke royá: aur Misríon, aur Fira'ún ke gharáne ne suná.
3 Aur Yúsuf ne apne bháíon ko kahá, Yúsuf main hún; áyá merá báp abhí tak jítá hai? Tab us ke bhái use jawáb na de sake: kyúnki we us ke huzúr ghabrá gaye.
4 Aur Yúsuf ne apne bháíon se kahá, Mere nazdík áiye. Tab we nazdík áe. Aur wuh bolá, Main tumhárá

bháí Yúsuf hún, jis ko tum ne Misr
men bechá.
5 So is liye ki tum ne mujhe ya-
hán bechá, gamgín na ho; aur apne
dilon men diqq mat ho: kyúnki Khu-
dá ne, jánon ko bacháne ke liye, mu-
jhe tum se áge bhejá.
6 Is liye ki do baras se zamín par
kál hai; aur abhí aur pánch baras tak
na zamín kí hal-wáhí hogí, na khetí
kátí jáegí.
7 Aur Khudá ne mujh ko tumháre
áge bhejá, táki tumhárí aulád zamín
par báqí rakhe, aur tumhen ek barí
riháí deke zindagí bakhshe.
8 So ab, na tum ne, balki Khudá
ne mujhe yahán bhejá; aur us ne
mujhe Fira'ún ke báp kí jagah, aur
us ke sáre ghar ká khudáwand, aur
Misr kí sárí sarzamín ká hákim ba-
náyá.
9 Tum jaldí karo, aur mere báp pás
jáo, aur use kaho, Terá betá Yúsuf
yún kahtá hai, ki Khudá ne mujh ko
sáre Misr ká khudáwand kiyá: mujh
pás chalá á; der mat kar:
10 Aur tú Jashan kí zamín men
rahegá, aur tú, aur tere larke, aur tere
larkon ke larke, aur terí bher bakrí,
aur gáe bail, us samet, jo kuchh terá
hai, mere pás honge;
11 Aur wahán main terí parwarish
karúngá: kyúnki abhí kál ke pánch
baras báqí hain; aisá na ho ki tú, aur
terá gharáná, aur sab jo tere hain,
muflis ho jáen.
12 Aur dekho, tumhárí ánkhen,
aur mere bháí Binyamín kí ánkhen,
dekhtí hain, ki main hí hún, jo tum-
háre sáth munh se boltá hún.
13 Aur tum mere báp se, merí sárí
shaukat ká, jo Misr men hai, aur us
sab ká, jo tum ne dekhá hai, zikr
kíjiyo: aur tum jaldí karo, aur mere
báp ko yahán le áo.
14 Aur wuh apne bháí Binyamín
ke gale lagke royá; aur Binyamín bhí
us ke gale lagke royá.
15 Aur us ne apne sab bháíon ko
chúmá, aur un se milke royá: aur
ba'd is ke us ke bháí us se báten kar-
ne lage.
16 ¶ Aur yih zikr Fira'ún ke
ghar men suná gayá, ki Yúsuf ke bháí
áe hain; aur us se Fira'ún aur us ke
chákar bahut khush húe.
17 Aur Fira'ún ne Yúsuf ko kahá,
ki Apne bháíon ko kah, Tum yih
kám karo; apne jánwar ládo, aur
jáo, aur Kan'án kí sarzamín men já
pahuncho:
18 Aur apne báp, aur apne gharáne
ko lo, aur mujh pás áo: aur main
tum ko Misr kí sarzamín kí achchhí
chízen dúngá, aur tum is zamín ke
taháif kháoge.
19 Ab tujhe hukm milá, ki tú un
ko kahe, Tum yih karo, ki apne lar-
kon aur apní jorúon ke liye Misr kí
zamín se gáríán le jáo, aur apne báp
ko le áo.
20 Aur apne asbáb ká kuchh afsos
na karo; kyúnki Misr kí sárí zamín
kí khúbí tumháre liye hai.
21 Aur Isráel ke farzandon ne yún-
hín kiyá; aur Yúsuf ne Fira'ún ke
kahe ke muwáfiq un ko gáríán dín,
aur ráh ke liye khurish dí.
22 Aur us ne un sab men har ek
ko ek jorá kaprá diyá; lekin us ne
Binyamín ko tín sau rúpiye, aur pánch
jore kapre, diye.
23 Aur apne báp ke liye is ke mu-
tábiq bhejá: das gadhe Misr kí ach-
chhí chízon se lade húe, aur das
gadhíán galle, aur rotí, aur khurish
se ladí húí, apne báp ke safar ke liye.
24 Chunánchi us ne apne bháíon
ko rawána kiyá, aur we chal nikle.
Tab us ne unhen kahá, Dekho, kahín
tum ráh men jhagrá na karo.
25 ¶ Aur we Misr se rawána húe,
aur Kan'án kí zamín men apne báp
Ya'qúb ke pás pahunche;
26 Aur us se kahá, Yúsuf ab tak
jítá hai, aur wuh Misr kí sárí zamín

ká hákim hai. Aur Ya'qúb ká dil
sansaná gayá; kyúnki us ne un ká
yaqín na kiyá.
27 Aur unhon ne us se sárí báten,
jo Yúsuf ne unhen kahí thín, kahín;
aur jab us ne gáríán, jo Yúsuf ne us
ke láne ko bhejí thín, dekhín, to un
ke báp Ya'qúb kí zindagí do bára
húí.
28 Aur Isráel bolá, Yih bas hai,
ki merá betá Yúsuf ab tak jítá hai:
main jáúngá, aur, peshtar us se ki
main marún, use dekhúngá.

XLVI BAB.

AUR Isráel ne, un sab samet jo us
ke the, safar kiyá, aur Biar-sa-
b'a par ákar apne báp Iz,háq ke
Khudá ke liye qurbáníán guzránín.
2 Aur Khudá ne rát ko khwáb men
Isráel se báten kín, aur kahá, Ai
Ya'qúb, Ai Ya'qúb! Wuh bolá, Main
házir hún.
3 Us ne kahá, Main Khudá, tere
báp ká Khudá hún; Misr men játe
húe mat dar; kyúnki main tujhe
wahán barí guroh banáúngá:
4 Main tere sáth Misr ko jáúngá;
aur tujhe phir be-shakk le áúngá, aur
Yúsuf apná háth terí ánkhon par
rakhegá.
5 Tab Ya'qúb Biar-sab'a se uthá;
aur Isráel ke bete apne báp Ya'qúb
ko, aur apne larkon, aur apní jorúon
ko, gárion par, jo Fira'ún ne us ke
le jáne ko bhejí thín, le chale.
6 Aur unhon ne apne chaupáye,
aur apná asbáb, jo Kan'án kí sarza-
mín men páyá thá, liyá; aur Ya'qúb
apní sab nasl samet Misr men áyá.
7 Wuh apne beton, aur apne beton
ke beton ko, jo us ke sáth the, aur
apní betion, aur apne beton kí betíon
ko, aur apní sab nasl ko, apne sáth
Misr men láyá.
8 ¶ Aur ye baní Isráel ke nám
hain, jo Misr men áe, Ya'qúb aur us
ke bete: Ya'qúb ká palauthá Rúbin.
9 Baní Rúbin: Hanúk, aur Phalú,
aur Hasrúm, aur Karmí.
10 ¶ Aur baní Sama'ún: Yamúel,
aur Yamín, aur Ahad, aur Yakín, aur
Suhr, aur Kan'ání 'aurat ká betá
Sáúl.
11 ¶ Aur baní Láwí: Jairsún, aur
Qihát, aur Mirárí.
12 Aur baní Yahúdáh: 'I'r, aur
Onán, aur Selah, aur Pháras, aur
Zárah. Un men se 'I'r aur Onán
Kan'án kí zamín men mar gaye. Aur
Pháras ke bete ye hain: Hasrún, aur
Hamúl.
13 ¶ Aur baní Ishakár: Tolá', aur
Fuwáh, aur Yúb, aur Samrún.
14 ¶ Aur baní Zabulún: Sarad,
aur Ailún, aur Yahaliel.
15 Ye baní Liyáh hain, jo Faddán-
Arám men Ya'qúb se, Dínah samet,
jo us kí betí thí, paidá húe: so sáre
shakhs, us ke bete aur betíán, tentís
hain.
16 ¶ Baní Jadd: Safiyán, aur Hají,
aur Súní, aur Isbán, aur 'I'rí, aur
Arúdí, aur Arelí.
17 ¶ Aur baní A'shar: Yimnah,
aur Iswáh, aur Iswí, aur Baríáh, aur
Sirah un kí bahin. Aur baní Baríáh:
Hibr, aur Malkiel.
18 Ye baní Zilfáh hain, jise Lában
ne apní betí Liyáh ko diyá: so ye
solah shakhs hain, jinhen wuh Ya'qúb
ke liye janí.
19 Aur Ya'qúb kí jorú Rákhil ke
bete, Yúsuf aur Binyamín hain.
20 ¶ Aur Yúsuf se zamín i Misr
men Munassí aur Ifráím paidá húe;
ye On ke káhin Fútífara' kí betí A's-
náth se paidá húe.
21 ¶ Aur baní Binyamín: Bala',
aur Bakr, aur Ashbel, aur Jirá, aur
Na'amán, Akhí, aur Ros, Muppim,
aur Huffím, aur Arad.
22 Ye baní Rákhil hain; so sab ke
sab chaudah shakhs hain, jo us se
Ya'qúb ke liye paidá húe.
23 ¶ Aur baní Dán: Hashím.

24 Aur baní Naftálí: Yahasiel, aur Júni, aur Yisr, aur Salím.
25 Ye baní Bilháh hain, jise Lában ne apní beṭí Rákhil ko diyá; so ye sab sát shakhs hain, jinhen wuh Ya'qúb ke liye janí.
26 We sab ke sab, jo Ya'qúb ke sáth Misr men áe, aur us kí sulb se paidá húe, un ke siwá jo Ya'qúb ke beṭon kí jorúán thín, chhiyásaṭh shakhs the;
27 Aur Yúsuf ke do beṭe the, jo zamín i Misr men paidá húe: so we sab, jo Ya'qúb ke gharáne ke the, aur Misr men áe, sattar jánen thín.
28 ¶ Aur us ne Yahúdáh ko Yúsuf pás apne se peshtar bhejá, tá ki wuh Jashan tak us kí rahbarí kare; aur we Jashan kí zamín men áe.
29 Aur Yúsuf ne apní gáṛí taiyár kí, aur apne báp Isráel ke istiqbál ke liye Jashan ko chalá, aur apne ta,ín us pás házir kiyá, aur us ke gale lipṭá, aur der tak royá.
30 Tab Isráel ne Yúsuf se kahá, Ab mujhe marná khush hai, ki main ne terá munh dekhá, ki tú abhí jítá hai.
31 Aur Yúsuf ne apne bháíon, aur apne báp ke gharáne ko, kahá, Main khabar dene ko Fira'ún ke pás játá hún, aur use kahtá hún, ki Mere bháí, aur mere báp ká gharáná, jo Kan'án kí sarzamín men thá, mujh pás ayá;
32 Aur we log chaupán hain; kyúnki chaupáye charáná qadím se un ká pesha hai; aur we apní bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur sab kuchh jo un ká hai, le áe hain.
33 Aur yún hogá, ki jab Fira'ún tum ko buláwe aur kahe, ki Tumhárá pesha kyá hai?
34 To tum kahiyo, Tere gulám jawání se leke ab tak chaupání karte rahe hain, kyá ham aur kyá hamáre ábá: táki tum Jashan kí zamín men raho; is liye ki Misríon ko har ek chaupán se nafrat hai.

XLVII BAB.

TAB Yúsuf ne ákar Fira'ún se kahá, ki Merá báp, aur mere bháí, aur un kí bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur sab jo un ke hain, Kan'án kí sarzamín se nikal áe; aur dekh, ki we Jashan kí zamín men hain.
2 Aur us ne apne bháíon men se ba'ze, ya'ne pánch shakhs, liye, aur unhen Fira'ún ke sámhne házir kiyá.
3 Aur Fira'ún ne us ke bháíon se kahá, Tumhárá kyá pesha hai? Unhon ne Fira'ún ko kahá, ki Tere gulám, kyá ham, kyá hamáre bápdáde, chaupán hain.
4 Phir unhon ne Fira'ún se kahá, ki Ham is sarzamín men rahne ko áe hain; is liye ki tere gulámon ke gallon ke liye charáí nahín; kyúnki Kan'án kí zamín men sakht kál paṛá hai: ab is liye apne chákaron ko Jashan kí zamín men rahne díjiye.
5 Tab Fira'ún Yúsuf se mutakallim húá aur kahá, ki Terá báp aur tere bháí tujh pás áe hain:
6 Misr kí zamín tere áge hai; apne báp aur apne bháíon ko is sarzamín ke ek maqám men, jo sab se bihtar hai, basá; Jashan kí zamín men unhen rahne de: aur agar tú jántá hai, ki ba'ze un ke darmiyán chálák hain, to un ko merí mawáshí par mukhtár kar.
7 Tab Yúsuf apne báp Ya'qúb ko andar láyá, aur use Fira'ún ke sámhne házir kiyá; aur Ya'qúb ne Fira'ún ke haqq men du'á e khair kí.
8 Aur Fira'ún ne Ya'qúb se púchhá, ki Terí 'umr kai baras kí hai?
9 Ya'qúb ne Fira'ún se kahá, ki Merí musáfarat ke dinon ke baras ek sau tís baras hain; aur merí zindagí ke baras thoṛe, aur bure húe, aur we mere bápdádon kí zindagí ke barason kí muddat ko, jab we musáfarat karte the, na pahunche.
10 Phir Ya'qúb Fira'ún ke liye

du'á e khair karke Fira'ún ke huzúr se báhar gayá.

11 ¶ Aur Yúsuf ne apne báp aur bháíon ko mulk i Misr kí ek bihtar zamín men, jo Ra'amsís kí zamín hai, jaisá Fira'ún ne farmáyá thá, bitháyá, aur unhen us ká málik kiyá.

12 Aur Yúsuf ne apne báp, aur apne bháíon, aur apne báp ke sab gharáne kí, un ke larkebálon ke muwáfiq, rotí se parwarish kí.

13 ¶ Aur wahán tamám zamín par rotí na thí, is liye ki kál aisá sakht thá, ki Misr kí sarzamín, aur Kan'án kí zamín, kál ke sabab se, tabáh ho gayí thí.

14 Yúsuf ne sárí naqdí, jo mulk i Misr aur Kan'án kí sarzamín men maujúd thí, us galle ke badle men, jo logon ne mol liyá, jam'a kí: aur Yúsuf us naqdí ko Fira'ún ke ghar men láyá.

15 Aur jab mulk i Misr aur Kan'án kí sarzamín men naqdí kam húí, to sáre Misríon ne ákar Yúsuf se kahá, ki Ham ko rotí de; ki tere hote húe ham kyún maren? kyúnki naqdí chuk gayí.

16 Yúsuf ne kahá, ki Apne chaupáye do, agar naqdí chuk gayí; ki main tumháre chaupáyon ke badle tumhen dúngá.

17 We apne chaupáye Yúsuf kane láe; aur Yúsuf ne ghoron, aur bher bakri aur gáe bail ke gallon, aur gadhon ke badle, un ko rotíán dín: aur us ne un ke sab chaupáyon ke badle men unhen us sál pálá.

18 Jab wuh sál guzar gayá, we dúsre sál us pás áe, aur use kahá, ki Ham apne khudáwand se nahín chhipáte hain, ki hamárá naqd kharch ho chuká; hamáre khudáwand ne hamáre chaupáyon ke galle bhí liye; so hamáre khudáwand kí nigáh men, hamáre badanon aur zamínon ke siwá, kuchh báqí nahín.

19 Pas ham apní zamín samet terí ánkhon ke sámhne kyún halák howen? ham ko aur hamárí zamín ko rotí par mol le, aur ham apní zamín samet Fira'ún kí gulámí men rahenge: aur dáná de, táki ham jíen, aur na maren; ki zamín wírán na ho jáwe.

20 Aur Yúsuf ne Misr kí sárí zamín Fira'ún ke liye mol lí; kyúnki Misríon men se har shakhs ne apní zamín bechí, ki kál ne un ko nipat tang kiyá thá: so zamín Fira'ún kí húí.

21 Rahe log, so us ne unhen shahron men Misr kí taraf kí ek hadd se dúsrí hadd tak basáyá.

22 Us ne sirf káhinon kí zamín mol na lí; kyúnki we káhin Fira'ún kí dí húí jágír rakhte the, aur apní jágír, jo Fira'ún ne unhen dí thí, kháte the; is liye unhon ne apní zamínon ko na bechá.

23 Tab Yúsuf ne logon se kahá, ki Dekho, main ne áj ke din tum ko, aur tumhárí zamín ko, Fira'ún ke liye mol liyá: to yih bíj tumháre liye hai, khet men boo.

24 Aur jab yih ziyáda ho, to yún hogá, ki tum pánchwán hissa Fira'ún ko doge, aur chár hisse khet men bíj bone ko, aur tumhárí khurák, aur un kí jo tumháre gharáne ke hain, aur tumháre bachchon kí khurák ke liye honge.

25 We bole, ki Tú ne hamárí jánen bacháín: ham apne khudáwand kí nazar men maurid i rahm howen, aur ham Fira'ún ke gulám honge.

26 Aur Yúsuf ne sárí Misr kí zamín ke liye yih áín, jo áj ke din tak hai, muqarrar kiyá, ki Fira'ún pánchwán hissa le; magar faqat káhinon ki zamín Fira'ún kí na húí.

27 ¶ Aur Isráel ne Misr kí zamín men Jashan ke mulk men sukúnat kí; aur we wahán milkíyaten rakhte the; aur we barhe, aur bahut ziyáda húe.

28 Aur Ya'qúb Misr kí zamín men satrah baras jiyá: so Ya'qúb kí sárí 'umr ek sau saintális baras kí húi.

29 Aur Isráel ke marne ká waqt nazdík pahunchá: tab us ne apne beṭe Yúsuf ko bulákar us se kahá, Ab jo main terí nazar men maurid i lutf hún, apná háth merí rán tale rakh díjiye, aur mihrbání aur sadáqat se mere sáth sulúk kíjiye; mujh ko Misr men mat gáṛiyo:

30 Ki main apne bápdádon ke pás soúngá, aur tú mujhe Misr se báhar le jáiyo, aur un ke goristán men gáṛiyo. Wuh bolá, ki Jaisá tú ne kahá, main karúngá.

31 Aur us ne kahá, ki Mere áge qasam khá. Us ne us ke áge qasam khái. Tab Isráel apne bistar ke sirháne par ḳhudá-parastí men jhuk gayá.

XLVIII BAB.

AUR ba'd in báton ke yún húá, ki kisí ne Yúsuf se kahá, Dekh, terá báp bímár hai; so us ne apne do beṭon Munassí aur Ifráím ko apne sáth liyá.

2 Aur Ya'qúb ko ḳhabar dí gayí, ki Dekh, terá beṭá Yúsuf tere pás áyá hai. Aur Isráel palang par sambhal baiṭhá.

3 Aur Ya'qúb ne Yúsuf se kahá, ki Ḳhudá e Qádir i mutlaq mujhe Lauz ke bích, Kan'án kí zamín men, dikhái diyá, aur mujhe barakat dí,

4 Aur mujhe kahá, ki Dekh, main tujhe baromand aur firáwán karúngá, aur tujh se bahut sí gurohen paidá karúngá; aur tere ba'd yih zamín terí nasl kí abadí milkíyat karúngá.

5 ¶ Aur ab tere do beṭe Ifráím aur Munassí, jo tujh se Misr kí zamín men, peshtar is se ki main Misr men tujh pás áyá, paidá húe, mere hain; we Rúbin aur Sama'ún kí tarah mere honge.

6 Aur terí aulád, jo in ke ba'd paidá ho, terí hogí; aur we apní mírás men apne bháíon ke ham-nám honge.

7 Aur main jo hún, so jab Faddán se átá thá, Rákhil ráh men, jab Ifrát thoṛí dúr rah gayá thá, mere pás Kan'án kí zamín men mar gayí. Aur main ne use wahín Ifrát kí ráh men gáṛá; Baitlaham wuhí hai.

8 Phir Isráel ne Yúsuf ke beṭon ko dekhkar kahá, Ye kaun hain?

9 Yúsuf ne apne báp se kahá, Ye mere beṭe hain, jo Ḳhudá ne mujhe yahán diye. Wuh bolá, Unhen mujh pás lá, ki main unhen barakat bakhshúngá.

10 Lekin Isráel kí ánkhen burhápe se dhundhlí húí thín, ki wuh dekh na saká. Aur wuh unhen us ke nazdík láyá; aur us ne unhen chúmá, aur unhen gale lagáyá.

11 Aur Isráel ne Yúsuf se kahá, Mujhe to tere hí munh dekhne kí ás na thí: aur dekh, Ḳhudá ne terí nasl bhí mujhe dikhái.

12 Aur Yúsuf ne unhen apne ghuṭnon ke darmiyán se nikálá, aur apne ta,ín zamín par jhukáyá.

13 Aur Yúsuf ne un donon ko pakṛá, Ifráím ko apne dahine háth se Isráel ke báyín háth ke muqábil, aur Munassí ko apne báyín háth se Isráel ke dahine háth ke sámhne, aur us ke nazdík láyá.

14 Isráel ne apná dahiná háth lambá kiyá, aur Ifráím ke sir par, jo chhoṭá thá, rakhá, aur báyán háth Munassí ke sir par; ján bújhkar apne háthon ko yún rakhá; kyúnki Munassí palauṭhá thá.

15 ¶ Aur us ne Yúsuf ke liye barakat cháhí, aur kahá, Ḳhudá, jis ke sámhne mere báp Abirahám aur Iz,-háq chale, aur wuh Ḳhudá, jis ne sárí 'umr áj ke din tak merí pásbání ki:

16 Aur wuh Firishta, jis ne mujhe sárí baláon se bacháyá, in jawánon ko barakat dewe; aur jo merá nám hai, aur mere bápdádon Abirahám aur Iz,-háq ká nám hai, so un ká rakhá jáwe;

aur un se zamín ke darmiyán rel pel guroh paidá hon.
17 Aur Yúsuf yih dekhkar ki us ke báp ne apná dahiná háth Ifráím ke sir par rakhá, nákhush húá: aur us ne apne báp ká háth thám liyá, taki use Ifráím ke sir par se uṭháke Munassí ke sir par rakh dewe.
18 Aur Yúsuf ne apne báp se kahá, ki Ai mere báp, yún bajá nahín; kyúnki yih palauṭhá hai; apná dahiná háth us ke sir par rakh.
19 Us ke báp ne na máná, aur kahá, Main jántá hún, ai mere beṭe, main jántá hún: is se bhí log honge, aur yih bhí buzurg hogá: par us ká chhoṭá bháí us kí nisbat baṛá hogá, aur us kí nasl se bahut gurohen hongí.
20 Aur us ne un ko us din barakat bakhshí, ki Baní Isráel terá nám leke ápas men du'á e khair karenge, ki Khudá tujh ko Ifráím aur Munassí sá kare. So us ne Ifráím ko Munassí par fazílat dí.
21 Aur Isráel ne Yúsuf ko kahá, Dekh, main martá hún: lekin Khudá tumháre sáth hogá, aur tum ko tumháre bápdádon kí zamín men phir le jáegá.
22 Aur is ke siwá main ne tujhe, tere bháíon ki banisbat, ek hissa, jo main ne Amúrion ke háth se, apní talwár aur kamán se, nikáiá, ziyáda diyá.

XLIX BA'B.

AUR Ya'qúb ne apne beṭon ko buláyá, aur kahá, Apne ko jam'a karo, táki main us kí, jo pichhle dinon men tum par bítegá, tumhen khabar dún.
2 Ai Ya'qúb ke beṭo, apne ko ikaṭṭhe karo, aur suno; apne báp Isráel kí suno.
3 ¶ Ai Rúbin, tú merá palauṭhá hai, merí qúwat aur merí shahzorí ká pahlá, aur qadr men baṛá, aur 'izzat men afzal hai:
4 Lekin tú páníon ká sá josh khá-
ke baṛá na ṭhahregá; kyúnki tú apne báp ke bistar par chaṛhá; tab tú ne use najis kiyá; wuh mere bichhaune par chaṛh gayá.
5 ¶ Sama'ún aur Láwí to sage bháí hain, aur un kí makkáríán zulm ke hathyár.
6 Ai merí ján, un ke majma' men dakhl na kar; ai mere dil, un kí majlis men shámil na ho: kyúnki unhon ne apne gazab men mard ko qatl kiyá, aur apní khud-ráí se bailon kí khúnchen márín.
7 La'nat un ke gazab par, ki tund thá; aur un ke qahr par, kí sakht thá: main unhen Ya'qúb men chhitráúngá, aur unhen Isráel men bithráúngá.
8 ¶ Ai Yahúdáh, tere bháí terí madh karenge; terá háth tere bairíon kí gardan men hogá; tere báp kí aulád tere huzúr jhukengí.
9 Yahúdáh sher i babar ká bachcha hai: ai mere beṭe, tú shikár par se uṭh chalá hai; wuh sher i babar, balki puráne sher i babar kí mánind jhuktá aur baiṭhtá hai: kaun us ko chheregá?
10 Yahúdáh se riyásat ká 'asa judá na hogá, aur na hákim us ke páon ke darmiyán se játá rahegá, jab tak ki Sailá na áwe; aur qaumen us ke pás ikaṭṭhí hongi.
11 Wuh apná gadhá angúr ke darakht se, hán, apní gadhí ká bachcha khássa angúr ke darakht se, bándhegá; wuh apná libás mai men, aur apní poshák áb i angúr men, dhowegá;
12 Us kí ánkhen mai se lál hongí, aur us ke dánt dúdh se safed howenge.
13 ¶ Maskan Zabulún ká samundar ká kanára, aur jaházon ká bandar hoga; aur us ki sarhadd Saidá tak pahunchegí.
14 ¶ Ishakár mazbút gadhá hai, jo do bhersálon ke darmiyán baiṭhá hai;
15 Aur jab dekhe, ki árámgáh khúb, aur zamín dil-pasand hai, to apná

kándhá bojh uṭháne ko jhukáegá, aur
ḳhiráj-guzár banegá.
16 ¶ Dán Isráel ke firqon men se
ek kí mánind apne logon ká niyáo
karegá.
17 Dán ráh ká sámp hai, aur ráh-
guzar ká afa'í, jo ghoṛe kí nalíon ko
aisá dansegá, ki us ká sawár pichhárí
gir paṛegá.
18 Ai KHUDÁWAND, main terí naját
kí ráh dekhtá hún.
19 ¶ Jadd ek fauj se maglúb hogá;
par wuh áḳhir ko gálib hogá.
20 ¶ A'shar se us kí rauganí roṭí
áwegí; wuh bádsháhí ḳhush ḳhurá-
ken degá.
21 ¶ Naftálí chhúṭá húá hiran hai,
jo lutf ke kalám kahegá.
22 ¶ Yúsuf ek phaldár paudhá hai;
wuh phaldár paudhá hai, jo sote par
lagá húá hai, jis ki sháḳhen díwár par
chaṛh játí hain:
23 Tírandáz us ko chheṛte, aur
márte aur satáte the:
24 Lekin us kí kamán zor men
páedár hai, aur us ke háthon ke
bázúon ne Ya'qúb ke Ḳhudá e Qádir
ke háthon se qúwat páí; wahán se
Isráel ká chaupán aur chaṭán hai:
25 Tere báp ke Ḳhudá se, jis ne
terí madad kí, aur us Qádir i mutlaq
se, jis ne úpar se ásmán kí barakaten,
aur níche se gahráo kí barakaten, aur
chhátíon aur rihmon kí barakaten,
tujh ko deke mutabarrak kiyá:
26 Jo barakaten terá báp tere liye
cháhtá hai, so puráne paháṛon kí
barakaton se, aur qadím kohon kí
nafís chízon se baṛh játí hain: we
Yúsuf ke sir par, balki us ke sir kí
chándí par, jo apne bháíon se judá
húá, áwen.
27 ¶ Binyamín pháṛnewálá bhe-
ṛiyá hai; subh ko shikár kháegá, aur
shám ko ganímat bánṭegá.
28 ¶ Ye sab Isráel ke bárah firqa
hain; aur yihí hai, jo un ke báp ne
unhen kahke barakat dí; har ek ko,
us kí barakat ke muwáfiq, us ne bara-
kat dí.
29 Phir us ne unhen hukm kiyá,
aur kahá, ki Main apne logon men
shámil hone par hún; mujhe apne
bápon ke pás us magáre men, jo Hittí
'Ifrún ke khet men hai, gáṛiyo;
30 Ya'ne, us magáre men, jo Mak-
fílah ke khet men, Mamre ke muqá-
bil, Kan'án kí zamín men hai, jise
Abirahám ne khet samet 'Ifrún Hittí
se mol liyá thá, taki us milkíyat se
goristán bane.
31 Wahán unhon ne Abirahám ko,
aur us kí jorú Sarah ko, gáṛá; wahán
unhon ne Iz,háq aur us kí jorú Rib-
qah ko gáṛá; aur wahán main ne
Liyáh ko gáṛá;
32 Ya'ne us khet par, aur us magá-
re men, jo baní Hitt se ḳharídá gayá
hai.
33 Aur jab Ya'qúb apne beṭon ko
wasíyat kar chuká, to us ne apne
páon ko phir bichhaune par samet
liyá, aur ján ba haqq húá, aur apne
logon men já milá.

L BAB.

JAB Yúsuf, apne báp ke munh par
gir paṛá, aur us par royá, aur us
ko chúmá.
2 Aur Yúsuf ne apne tabíb chákar-
on ko hukm kiyá, ki us ke báp men
ḳhushbú bharen. So tabíbon ne Is-
ráel men ḳhushbú bharí.
3 Aur us par chálís din guzre;
kyúnki jin par ḳhushbú malí játí hai,
itne din guzarte hain. Aur Misrí us
ke liye sattar din tak royá kiye.
4 Aur jab us par rone ke din guzar
gaye, to Yúsuf ne Fira'ún ke gharáne
se kahá, ki Agar main ne tumhárí
nazaron men manzúrí páí ho, to Fira-
'ún ke kánon men kah díjiye,
5 Ki Mere báp ne yih mujh se
qasam leke kahá hai, ki Dekh, main
martá hún: tú mujh ko merí gor
men, jo main ne Kan'án kí zamín
men apne liye khodí hai, gáṛiyo. So

is liye mujhe ruḵhsat díjiye, ki jáúṉ aur apne báp ko gáṛúṉ; aur maiṉ phir áúṉgá.

6 Fira'ún ne kahá, ki Já, aur apne báp ko, jaise us ne tujh se qasam lí hai, gáṛiyo.

7 ¶ So Yúsuf apne báp ko gáṛne gayá: aur Fira'ún ke sáre chákar, aur us ke ghar ke masháiḵh, aur Misr kí zamín ke sáre masháiḵh,

8 Aur Yúsuf ká sárá ghar, aur us ke bhái, aur us ke báp ká ghar, us ke sáth gaye; aur unhoṉ ne sirf apne laṛke, aur gáe bail, aur bheṛ bakrí, Jashan kí zamín meṉ chhoṛ diye.

9 Aur gáṛiáṉ, aur sawár, us ke sáth gaye; aur baṛá amboh thá.

10 Aur we Atad meṉ, us khalíhán par, jo Yardan ke pár hai, áe, aur waháṉ bahut baṛe dard-álúd nále kar-ke mátam kiyá. Aur us ne apne báp ke liye sát din tak mátam kiyá.

11 Aur jab us zamín ke báshindoṉ, ya'ne Kan'ánioṉ ne, Atad meṉ, kha-líhán par, yih gam karte dekhá, to bole, Misríoṉ ke liye yih baṛá dardnák mátam hai. So wuh jagah Abíl-Mis-raim kahlái hai; aur wuh Yardan ke pár hai.

12 Aur us ke beṭoṉ ne, jaisá us ne unheṉ hukm kiyá thá, us ke sáth kiyá.

13 Us ke beṭe use Kan'án kí zamín meṉ le gaye, aur use Makfílah ke khet ke magáre meṉ, jise Abirahám ne goristán kí milkíyat ke liye, 'If-rún Hittí se, Mamre ke muqábil, mol liyá thá, gáṛá.

14 ¶ Aur Yúsuf ḵhud, aur us ke bhái, apne báp ke gáṛne ke ba'd, un sab samet, jo us ke sáth us ke báp ko gáṛne gaye the, Misr ko phire.

15 ¶ Aur jab Yúsuf ke bháioṉ ne dekhá ki hamárá báp mar gayá, to unhoṉ ne kahá, ki Yúsuf sháyad ham se dushmaní karegá, aur sárí badí ká, jo ham ne us se kí hai, zarúr badlá legá.

16 Tab unhoṉ ne Yúsuf ko yúṉ kahlá bhejá, ki Tere báp ne, apne marne se áge, wasíyat kí hai,

17 Ki Tum Yúsuf se kahiyo, ki apne bháioṉ kí ḵhatá, aur un ká gunáh, ab baḵhsh díjiye; kyúṉki unhoṉ ne tujh se badí kí: so apne báp ke Ḳhudá ke bandoṉ kí ḵhatá baḵhsh díjiye. Aur Yúsuf, jab unhoṉ ne use yih kahá, to royá.

18 Aur us ke bhái bhí gaye, aur us ke sámhne gir paṛe; aur unhoṉ ne kahá, Dekh, ham tere chákar haiṉ.

19 Yúsuf ne unheṉ kahá, Mat ḍaro; kyá maiṉ Ḳhudá kí jagah meṉ húṉ?

20 Tum jo ho, tum ne mujh se badí karne ká iráda kiyá; lekin Ḳhudá ne us se nekí ká qasd kiyá, ki bahut se logoṉ kí ján bach jáwe: chunánchi áj wáqi' húá.

21 Is liye tum mat ḍaro; maiṉ tum-hárí aur tumháre laṛkoṉ kí parwarish karúṉgá. Aur us ne un ko dilása diyá, aur un se dil kí báteṉ kahíṉ.

22 ¶ Aur Yúsuf, aur us ke báp ke gharáne ne Misr meṉ sukúnat kí: aur Yúsuf ek sau das baras jiyá.

23 Aur Yúsuf ne Ifráím ke laṛke, jo tísrí pusht the, dekhe: aur Munassí ke beṭe Makír ke beṭe bhí Yúsuf ke ghuṭnoṉ par pále gaye.

24 Aur Yúsuf ne apne bháioṉ se kahá, Maiṉ martá húṉ: aur Ḳhudá yaqínan tum ko yád karegá, aur tum ko is zamín se báhar, us zamín meṉ, jis kí bábat us ne Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kí hai, le jáegá.

25 Aur Yúsuf ne baní Isráel se qa-sam leke kahá, Ḳhudá yaqínan tum ko yád karegá, aur tum merí haḍḍioṉ ko yaháṉ se le jáiyo.

26 Yúsuf ek sau das baras ká bú-ṛhá hoke mar gayá: aur unhoṉ ne us meṉ ḵhushbú bharí, aur use Misr meṉ sandúq meṉ rakhá.

MÚSÁ KI DUSRÍ KITÁB,

MUSAMMÁ BA

KHURU'J.

1 BA'B.

AB Isráel ke beṭon̲ ke nám, jo Misr
men̲ áe, ye hain̲ : har ek ádmí ap-
ne kunbe ko leke Ya'qúb ke sáth
áyá.
2 Rúbin, Sama'ún, Láwí, Yahúdáh,
3 Ishakár, Zabulún, Binyamín,
4 Dán, Naftálí, Jadd, A'shar.
5 Aur sárí jánen̲, jo Ya'qúb kí sulb
se paidá húín̲, sattar thín̲ ; aur Yúsuf
to Misr men̲ thá.
6 Aur Yúsuf, aur us ke sab bhái,
aur sáre log us qarn ke, mar miṭe.
7 ¶ Lekin Isráel kí aulád baromand
húí, aur bahut baṛhí, aur firáwán húí,
aur niháyat zor paidá kiyá ; aur wuh
zamín un se ma'múr ho gayí.
8 Tab Misr men̲ ek nayá bádsháh,
jo Yúsuf ko na jántá thá, paidá
húá,
9 Aur us ne apne logon̲ se kahá,
Dekho, ki baní Isráel ke log ham se
ziyáda aur qawítar hain̲.
10 A'o, ham un se dánishmandána
mu'ámala karen̲, tá na howe, ki jab
we aur ziyáda hon̲, aur jang paṛe, to
we hamáre dushmanon̲ se mil jáwen̲,
aur ham se laṛen̲, aur mulk se nikal
jáwen̲.
11 Is liye unhon̲ ne un par khiráj
ke liye muhassil biṭhláe, táki unhen̲
apne sakht kámon̲ ke bojhon̲ se sa-
táwen̲. Aur unhon̲ ne Fira'ún ke liye
khazáne ke shahr Pitom aur Ra'amsis
banáe.
12 Par unhon̲ ne jitná unhen̲ dukh
diyá, we ziyádatar baṛhe, aur firáwán
húe ; aur we baní Isráel ke sabab ná-
khush húe.
13 Aur Misríon̲ ne khidmat kar-
wáne men̲ baní Isráel par sakhtí kí.
14 Aur unhon̲ ne, sakht mihnat se
gárá aur ínṭ ká kám, aur sab qism kí
khidmat khet kí karwáke, un kí zin-
dagí talkh kí ; un kí sárí khidmaten̲,
jo we un se karáte the, mashaqqat kí
thín̲.
15 ¶ Tab Misr ke bádsháh ne 'Ib-
rání dái-janáíon̲ ko, jin men̲ ek ká nám
Sifrah, aur dúsrí ká nám Fú'ah thá,
yún̲ kahá :
16 Aur us ne kahá, ki Jab 'Ibrání
'auraton̲ ke liye tum dái ká kám kartí
ho, aur tum unhen̲ pattharon̲ par dekh-
o, agar beṭá ho, to use halák karo, aur
agar beṭí ho, to jíne do.
17 Par dái-janáíán̲ Khudá se ḍarín̲ ;
aur jaisá ki Misr ke bádsháh ne unhen̲
hukm kiyá thá, na kiyá, aur laṛkon̲ ko
jítá rahne diyá.
18 Phir Misr ke bádsháh ne dáíon̲
ko bulwáyá, aur unhen̲ kahá, Tum ne
aisá kyún̲ kiyá, aur laṛkon̲ ko kyún̲
jítá rahne diyá ?
19 Dáíon̲ ne Fira'ún ko kahá, Is
liye ki 'Ibrání 'auraten̲ Misr kí 'au-

raton̲ kí máuind nahín̲; kí we maz-
bút hain̲, aur peshtar us se ki dáián̲
un tak pahunchen̲, jan ḍáltí hain̲.
20 Pas ihsán kiyá Ḳhudá ne dáion̲
ke sáth, aur log firáwán húe, aur baṛá
zor paidá kiyá.
21 Aur is sabab se, ki dáián̲ Ḳhudá
se ḍarín̲, yún̲ húá, ki us ne un ko ábád
kiyá.
22 Aur Fira'ún ne apne sab logon̲
ko tákíd karke kahá, ki Un men̲ jo
beṭá paidá ho, tum use daryá men̲ ḍál
do; aur jo beṭí ho, jítí rahne do.

II BA'B.

PHIR Láwí ke gharáne ke ek
shaḳhs ne jákar Láwí kí nasl
men̲ ek 'aurat se byáh kiyá.
2 Wuh 'aurat hámila húí, aur beṭá
janí; aur us ne use ḳhúbsúrat dekhke
tín mahíne tak chhipá rakhá.
3 Aur jab áge ko chhipá na sakí, to
us ne sarkandon̲ ká ek ṭokrá banáyá,
aur us par lásá aur rál lagáyá, aur
laṛke ko us men̲ rakhá; aur us ne use
daryá ke kanáre par jháú men̲ rakh
diyá.
4 Aur us kí bahin dúr se khaṛí
dekhtí thí, ki kyá hotá hai us ke sáth.
5 ¶ Tab Fira'ún kí beṭí gusl karne
ko daryá par utrí, aur us kí sahelián̲
daryá ke kanáre par phirne lagín̲. Us
ne jháú men̲ ṭokrá dekhkar apní sahelí
ko bhejá, ki use uṭhá le.
6 Jab us ne use kholá, to laṛke ko
dekhá, aur kyá dekhá, ki wuh rotá
hai. Use us par rahm áyá, aur bolí,
Yih kisí 'Ibrání ká laṛká hai.
7 Tab us kí bahin ne Fira'ún kí
beṭí ko kahá, Kahiye to, main̲ jáke
'Ibrání 'auraton̲ men̲ se ek dáí tujh
pás le áún̲, táki wuh tere liye is laṛke
ko dúdh piláwe.
8 Fira'ún kí beṭí ne use kahá, ki
Já. Wuh chhokrí gayí, aur laṛke kí
má ko buláyá.
9 Fira'ún kí beṭí ne use kahá, ki
Is laṛke ko le, aur mere liye dúdh
pilá; main̲ tujhe darmáhá dún̲gí. Us
'aurat ne laṛke ko liyá, aur dúdh
piláyá.
10 Jab laṛká baṛhá, wuh use Fira'-
ún kí beṭí pás láí, aur wuh us ká beṭá
ṭhahrá: aur us ne us ká nám Músá
rakhá, aur kahá, Is sabab se ki main̲
ne us ko pání se nikálá.
11 ¶ Aur un rozon̲ men̲ yún̲ húá,
ki jab Músá baṛá húá, to wuh apne
bháíon̲ pás báhar gayá, aur un kí
mashaqqaton̲ ko dekhá; aur kyá
dekhá, ki ek Misrí ek 'Ibrání ko, jo ek
us ke bháíon̲ men̲ se thá, már rahá hai.
12 Phir us ne idhar udhar nazar
kí, aur dekhá, ki koí nahín̲; tab us
Misrí ko már ḍálá, aur ret men̲ chhipá
diyá.
13 Jab wuh dúsre din báhar gayá,
to kyá dekhtá hai, ki do 'Ibrání ápas
men̲ jhagaṛ rahe hain̲; tab us ne us
ko, jo ná-haqq par thá, kahá, ki Tú
apne yár ko kyún̲ mártá hai?
14 Wuh bolá, ki Kis ne tujhe ham
par hákim yá munsif muqarrar kiyá?
áyá tú cháhtá hai, ki jis tarah tú ne
us Misrí ko már ḍálá, mujhe bhí már
ḍále? Tab Músá ḍará, aur kahá, ki
Yaqínan yih bhed fásh húá.
15 Jab Fira'ún ne yih suná, to
cháhá, ki Músá ko qatl kare; par
Músá Fira'ún ke huzúr se bhágá, aur
Midyán kí zamín men̲ gayá, aur ek
kúe ke nazdík baiṭhá.
16 Aur Midyán ke káhin kí sát
beṭián̲ thín̲; we áín̲, aur pání nikálne
lagín̲, aur kaṭhron̲ ko bhará, táki apne
báp ke galle ko pání piláwen̲.
17 Tab gaṛariyon̲ ne áke unhen̲
hánká; lekin Músá ne khaṛá hokar
un laṛkion̲ kí madad kí, aur un ke
galle ko páni piláyá.
18 Aur jab we apne báp Ra'úel pás
áín̲, us ne púchhá, ki A'j tum kyún̲kar
sawere phirín̲?
19 We bolín̲, Ek Misrí ne hamen̲
gaṛariyon̲ ke háth se bacháyá, aur
hamáre liye, jitná káfí thá, pání bhará,
aur galle ko piláyá.

20 Us ne apní beṭíon̲ se kahá, ki Wuh mard kahán̲ hai? tum use kyún̲ chhoṛ áín̲; use buláo, ki roṭí kháwe.

21 Tab Músá us shaḳhs ke ghar men̲ rahne par rází húá: aur us ne apní beṭí Safúrah Músá ko dí.

22 Wuh beṭá janí; us ne us ká nám Jairsúm rakhá: kyún̲ki us ne kahá, ki Main̲ ajnabí mulk men̲ musáfir hún̲.

23 ¶ Aur ek muddat ke ba'd yún̲ húá, ki Misr ká bádsháh mar gayá: aur baní Isráel mashaqqat se áh bharne lage, aur roe; aur un ká roná, jo un kí mashaqqat ke bá'is se thá, Ḳhudá tak pahunchá.

24 Ḳhudá ne un ká karáhná suná; aur Ḳhudá ne apne 'ahd ko, jo Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb ke sáth thá, yád kiyá.

25 Aur Ḳhudá ne baní Isráel par nazar kí, aur un ke hál ko ma'lúm kiyá.

III BA'B.

AUR Músá apne sasure Yitrú ke, jo Midyán ká káhin thá, galle kí nigahbání kartá thá: tab us ne galle ko bayábán kí ek taraf hánk diyá, aur Ḳhudá ke paháṛ Hurib ke nazdík áyá.

2 Us waqt ḲHUDÁWAND ká Firishta ek búṭe men̲ se ág ke shu'ale men̲ us par záhir húá: us ne nigáh kí, to kyá dekhtá hai, ki ek búṭá ág men̲ roshan hai, aur wuh jal nahín̲ játá.

3 Tab Músá ne kahá, ki Main̲ ab nazdík jáún̲, aur is baṛe manzar ko dekhún̲, ki yih búṭá kyún̲ nahín̲ jal játá.

4 Jab ḲHUDÁWAND ne dekhá, ki wuh dekhne ko nazdík áyá, to Ḳhudá ne usí búṭe ke andar se pukárá, aur kahá, ki Ai Músá, ai Músá! Wuh bolá, Main̲ yahán̲ hún̲.

5 Tab us ne kahá, Yahán̲ nazdík mat á; apne páon̲ se jútá utár; kyún̲kí yih jagah, jahán̲ tú khaṛá hai, muqaddas zamín hai.

6 Phir us ne kahá, ki Main̲ tere báp ká Ḳhudá, aur Abirahám ká Ḳhudá, aur Iz,háq ká Ḳhudá, aur Ya'qúb ká Ḳhudá hún. Músá ne apná mun̲h chhipáyá; kyún̲ki wuh Ḳhudá par nazar karne se ḍartá thá.

7 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne kahá, Main̲ ne apne logon̲ kí taklíf, jo Misr men̲ hain̲, yaqínan dekhí, aur un kí faryád, jo ḳhiráj ke muhassilon̲ ke sabab se hai, suní; aur main̲ un ke dukhon̲ ko jántá hún̲:

8 Aur main̲ názil húá hún̲, ki unhen̲ Misríon̲ ke háth se chhuṛáún̲, aur us zamín se nikálke achchhí wasí' zamín men̲, jahán̲ dúdh aur shahd mauj mártá hai, Kan'áníon̲, aur Hittíon̲, aur Amúríon̲, aur Farizzíon̲, aur Hawíon̲, aur Yabúsíon̲ kí jagah men̲, láún̲.

9 Ab dekh, baní Isráel kí faryád mujh tak áí; aur main̲ ne wuh zulm, jo Misrí un par karte hain̲, dekhá hai.

10 Pas, ab tú já; main̲ tujhe Fira'ún pás bhejtá hún̲; mere logon̲ ko, jo baní Isráel hain̲, Misr se nikál.

11 ¶ Músá ne Ḳhudá ko kahá, Main̲ kaun hún̲, jo Fira'ún ke pás jáún̲, aur baní Isráel ko Misr se nikálún̲?

12 Wuh bolá, Yaqínan main̲ tere sáth hún̲gá, aur is ká, ki main̲ ne tujhe bhejá hai, tujh pás yih nishán hai, ki jab tú logon̲ ko Misr se nikále, to tum is paháṛ par Ḳhudá kí 'ibádat karoge.

13 Tab Músá ne Ḳhudá se kahá, ki Dekh, jab main̲ baní Isráel pás pahunchún̲, aur unhen̲ kahún̲, ki Tumháre bápdádon̲ ke Ḳhudá ne mujhe tumháre pás bhejá hai; aur we mujhe kahen̲, ki Us ká nám kyá hai? to main̲ unhen̲ kyá batáún?

14 Ḳhudá ne Músa ko kahá, ki Main̲ wuh hún̲, jo main̲ hún̲; aur us ne kahá, ki Tú baní Isráel se yún̲ kahiyo, ki WUH JO HAI, us ne mujhe tumháre pás bhejá hai.

15 Phir Ḳhudá ne Músá ko kahá,

ki Tú baní Isráel se yún kahiyo, ki
Khudáwand, tumháre báp ke Khudá,
Abirahám ke Khudá, aur Iz,háq ke
Khudá, aur Ya'qúb ke Khudá ne mujhe
tum pás bhejá hai; abad tak merá
yihí nám hai, aur sárí naslon men yihí
merá tazkirá hai.
16 Já, aur Isráelíon ke buzurgon
ko ek jagah jam'a kar, aur unhen kah,
ki Khudáwand, tumháre báp ká
Khudá, Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb ká Khudá yún kahtá húá
mujhe dikhái diyá, ki Main ne yaqínan
tumhárí khabargírí kí, aur jo kuchh
tum par Misr men húá, dekhá:
17 Aur main ne kahá hai, ki Main
tumhen Misríon kí taklífon se, Kan-
'áníon, aur Hittíon, aur Amúríon, aur
Farizzíon, aur Hawíon, aur Yabúsíon
kí zamín men, jahán dúdh aur shahd
bahtá hai, nikál láúngá.
18 Aur we terí áwáz sunenge; aur
tú, balki tú aur Isráelíon ke buzurg,
Misr ke bádsháh pás áiyo, aur use
kahiyo, ki Khudáwand 'Ibráníon ke
Khudá ne ham se muláqát kí; aur ab
ham terí minnat karte hain, ham ko
tín din kí ráh bayábán men jáne de,
táki ham Khudáwand apne Khudá
ke liye qurbání karen.
19 ¶ Aur main yaqin jántá hún, ki
Misr ká bádsháh tum ko na yún jáne
degá, na bare zor se.
20 Aur main apná háth lambá kar-
úngá, aur sab 'ajáib qudraton se, jo
main un ke darmiyán dikháúngá, Mis-
ríon ko márúngá: tab wuh tumhen
jáne degá.
21 Aur main un logon ko Misríon
kí nazar men 'izzat bakhshúngá; aur
yún hogá, ki jab tum jáoge, to khálí
háth na jáoge;
22 Balki har ek 'aurat apní parosin
se, aur us se, jo us ke ghar men rahtí
hai, rúpe aur sone ke bartan, aur libás
'áriyat legí; aur tum apne beton aur
apní betíon ko pahináoge, aur Misríon
ko gárat karoge.

IV BA'B.

TAB Músá ne jawáb diyá, aur kahá,
ki Dekh, we mujh par ímán na
láenge, na merí bát sunenge; we ka-
henge ki Khudáwand tujhe dikhái
nahín diyá.
2 Tab Khudá ne Músá se kahá, ki
Yih tere háth men kyá hai? Wuh
bolá, 'Asá.
3 Phir us ne kahá, Use zamín par
phenk de. Us ne zamín par phenk
diyá, aur wuh sámp ban gayá; aur
Músá us ke áge se bhágá.
4 Tab Khudáwand ne Músá se
kahá, ki Apná háth barhá, aur us ki
dum pakar le. Us ne háth barháyá,
aur use pakar liyá: wuh us ke háth
men 'asá ho gayá;
5 Táki we i'atiqád karen, ki Khu-
dáwand, un ke bápdádon ká Khudá,
Abirahám ká Khudá, Iz,háq ká Khu-
dá, aur Ya'qúb ká Khudá, tujh ko
dikhái diyá.
6 ¶ Phir Khudáwand ne use ka-
há, ki Tú apná háth apní chhátí par
chhipáke rakh. Chunánchi us ne ap-
ná háth apní chhátí par chhipáke
rakhá: aur jab us ne use nikálá, to
dekhá, ki us ká háth barf kí mánind
safed mabrús thá.
7 Phir us ne kahá, ki Tú apná háth
phir apní chhátí par chhipáke rakh.
Us ne phir rakhá; jab báhar nikálá,
to dekhá, ki wuh phir waisá hí, jaisá
us ká sárá badan thá, ho gayá.
8 Aur yún hogá, ki agar we tujh
par ímán na láwen, aur na pahile
mu'ajize ke sunnewále hon, to we
dúsre mu'ajize ke mu'ataqid honge.
9 Aur yún hogá, ki agar we un do-
non mu'ajizon par bhí mán na láwen,
aur teri bat ke sunnewále na hon, to
tú daryá ká pání leke khushk zamín
men chhirkiyo; aur wuh pání, jo tú
daryá se legá, khushkí par lahú ho
jáegá.
10 Tab Músá ne Khudáwand se
kahá, ki Ai mere Khudáwand, main

fasáhat nahín rakhtá, na to áge se, aur
na jab se ki tú ne apne bande se
kalám kiyá, aur merí zubán aur báton
men luknat hai.
11 Tab Ḳhudáwand ne use kahá,
ki A'dmí ko zubán kis ne dí? aur
kaun gúngá, yá bahrá, yá bíná, yá
andhá kartá hai? kyá main nahín
kartá, jo Ḳhudáwand hún?
12 Pas, ab tú já, aur main terí bát
ke sáth hún, aur jo kuchh tú kahegá
tujh ko sikháúngá.
13 Tab us ne kahá, ki Ai mere
Ḳhudáwand, main terí minnat kartá
hún, ki Jis ko cháhe, tú us ke wasíla
se bhej.
14 Tab Ḳhudáwand ká gussa Músá
par bharká, aur us ne kahá, Kyá
Láwíon men se Hárún terá bháí nahín
hai; main jántá hún ki wuh fasíh
hai. Aur dekh, ki wuh bhí terí
muláqát ko átá hai, aur tujhe dekhke
dil men ḳhush hogá.
15 Aur tú use kahegá, aur use báten
bátáegá, aur main terí aur us kí bát
ke sáth húngá, aur tum jo kuchh
karoge, tum ko batáúngá.
16 Aur wuh tere 'iwaz logon se
báten karegá: aur wuh, hán, wuhí, terí
zubán kí jagah hogá, aur tú us ke liye
Ḳhudá kí jagah hogá.
17 Aur tú yih 'asá apne háth men
rakhiyo, ki us se tú mu'ajize di-
kháegá.
18 Tab Músá rawána húá, aur apne
sasure Yitrú pás gayá, aur use kahá,
ki Main terí minnat kartá hún, mujhe
rukhsat de, ki apne bháíon pás, jo Misr
men hain, jáún, aur dekhún, ki we ab
tak jíte hain ki nahín. Yitrú ne
Músá ko kahá, ki Salámatí se já.
19 Tab Ḳhudáwand ne Midyán
men Músá ko kahá, ki Misr men phir
já; kyúnki we sab, jo terí ján ke
ḳhwáhán the, mar gaye.
20 Tab Músá ne apní jorú aur apne
beton ko liyá, aur unhen ek gadhe par
biṭhláyá, aur Misr men phir áyá: aur
Músá ne Ḳhudá ká 'asá apne háth men
liyá.
21 Aur Ḳhudáwand ne Músá ko
kahá, ki Jab tú Misr men dákhil howe,
to dekh, sab mu'ajize jo main ne tere
háth men rakhe hain, Fira'ún ke áge
dikhláiyo; lekin main us ke dil ko
sakht karúngá, ki wuh un logon ko
jáne na degá.
22 Tab tú Fira'ún ko yún kahiyo,
ki Ḳhudáwand ne yún farmáyá hai,
ki Isráel merá beṭá, balki merá palau-
ṭhá hai:
23 So main tujhe kahtá hún, ki
Mere beṭe ko jáne de, táki wuh merí
'ibádat kare: aur agar tú use jáne
nahín detá hai, to dekh, main tere
beṭe ko, balki tere palauṭhe ko, már
ḍálúngá.
24 ¶ Aur ráh men manzil par yún
húá, ki Ḳhudáwand use milá; aur
cháhá ki use halák kare.
25 Tab Safúrah ne ek tez patthar
uṭháyá, aur apne beṭe kí khalṛí káṭ
ḍálí, aur use us ke páon par phenká,
aur kahá, Tú beshakk, ḳhún ke sabab
se, mere sasure kí jagah húá.
26 Tab us ne use chhoṛ diyá, aur
wuh bolí, ki Ḳhatne ke liye, ḳhún ke
sabab se, tú sasure kí jagah húá.
27 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Hárún
ko kahá, ki Bayábán men jáke Músá
kí muláqát kar. Wuh gayá, aur
Ḳhudá ke paháṛ par use milá, aur use
bosa diyá.
28 Aur Músá ne Ḳhudá kí, jis ne
use bhejá, sárí báten aur mu'ajize, ki
jin ká us ne use hukm diyá thá, Hárún
se bayán kiye.
29 ¶ Tab Músá aur Hárún gaye,
aur baní Isráel ke sab buzurgon ko ek
jagah jam'a kiyá.
30 Aur Hárún ne sárí báten, jo
Ḳhudáwand ne Músá ko kahí thín,
kahín; aur logon kí ánkhon ke
sámhne mu'ajize záhir kiye.
31 Tab log ímán láye: aur we yih
sunke ki Ḳhudáwand ne baní Isráel

kí ḳhabargírí kí, aur un ke dukhoṉ
par nazar kí, unhoṉ ne apne sir
jhukáe, aur sijde kiye.

V BÁB.

BA'D us ke Músá aur Hárún áe,
aur Fira'ún ko kahá, ki KHU-
DÁWAND Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá
hai, ki Mere logoṉ ko jáne de, táki we
bayábán meṉ mere liye 'id kareṉ.
2 Fira'ún ne kahá, ki KHUDÁWAND
kaun hai, ki maiṉ us kí áwáz ko
sunúṉ, ki baní Isráel ko jáne dúṉ?
Maiṉ KHUDÁWAND ko nahíṉ jántá, aur
na maiṉ baní Isráel ko jáne dúṉgá.
3 Tab unhoṉ ne kahá, ki 'Ibránioṉ
ke Ḳhudá ne ham se muláqát kí hai:
ham ko ijázat díjiye, ki ham tín din kí
ráh bayábán meṉ jáeṉ, aur KHUDÁ-
WAND apne Ḳhudá ke liye qurbání
kareṉ; kahíṉ aisá na ho, ki wuh ham
meṉ wabá bheje, yá hameṉ talwár se
máre.
4 Tab Misr ke bádsháh ne unheṉ
kahá, ki Ai Músá, aur ai Hárún, tum
un logoṉ ko un ke kám se kyúṉ báz
rakhte ho? tum apne bojhoṉ ko jáo.
5 Aur Fira'ún ne kahá, ki Dekho,
is zamín ke log bahut haiṉ, aur tum
unheṉ un ke bojhoṉ se báz rakhte ho.
6 Aur usí din Fira'ún ne muhassiloṉ
ko, jo logoṉ par the, aur un ke sardároṉ
ko, hukm kiyá: ki
7 Ab áge ko tum un logoṉ ko bhus
mat do, ki ínṭeṉ taiyár kareṉ, jaisá ab
tak diye gaye hoṉ: we jáweṉ, aur
apne liye bhus baṭor leṉ.
8 Aur unhíṉ ínṭoṉ ke qadr hissá, jo
unhoṉ ne ab tak banáíṉ, tum un par
muqarrar karo; tum us meṉ se kuchh
kam na karo: ki we káhil haiṉ; is
liye we nála karte haiṉ, aur kahte
haiṉ, Hameṉ jáne do, ki ham apne
Ḳhudá ke liye qurbání kareṉ.
9 Aur un ká kám baṛhá diyá jáe,
táki us meṉ mashgúl raheṉ, aur behúda
bátoṉ kí taraf mutawajjih na hoṉ.
10 ¶ Tab ḳhiráj ke muhassil aur
un ke sardár nikle, aur un logoṉ ko
yúṉ kahá, ki Fira'ún kahtá hai, Maiṉ
tumheṉ bhus nahíṉ dene ká.
11 Tum jáo, aur apne liye bhus lo,
jaháṉ páo; lekin tum par jo ḳhidmat
hai, us meṉ kuchh kam na kí jáegí.
12 Chunánchi we log tamám Mulk
i Misr meṉ tittar bittar húe, ki bhus
ke 'iwaz ḳhúnṭí jam'a kareṉ.
13 Aur muhassiloṉ ne taqaiyud
kiyá, aur kahá, ki Tum apná har ek
din ká kám usí din meṉ, jaisá bhus
páte húe karte the, púrá karo.
14 Aur baní Isráel ke sardároṉ ko,
jinheṉ Fira'ún ke muhassiloṉ ne un
par karoṛá kiyá thá, márá, aur kahá,
ki Kyúṉ tum log apní ḳhidmat i mu-
'aiyan, jo ínṭ banáne kí hai, áge ke
mánind áj bhí nahíṉ karte?
15 ¶ Tab baní Isráel ke sardár
Fira'ún ke áge áke chilláe, aur kahá,
ki Tú apne ḳhádimoṉ se aisá sulúk
kyúṉ kartá hai?
16 We tere ḳhádimoṉ ko bhus na-
híṉ dete, aur ham ko kahte haiṉ, ki
I'nṭeṉ banáo: aur dekh, tere ḳhádimoṉ
ne már khái hai; par qusúr tere logoṉ
ká hai.
17 Us ne kahá, ki Tum káhil ho,
tum káhil ho: isí liye tum kahte ho,
ki Hameṉ jáne de, ki KHUDÁWAND ke
liye qurbání kareṉ.
18 So ab tum jáo, kám karo; ki
bhus tum ko diyá na jáegá, aur ínṭoṉ
ko tum usí hisáb se doge.
19 Aur baní Isráel ke sardároṉ ne
yih sunke, jo unheṉ kahá gayá, ki
Tum apní ínṭ banáne meṉ, jo tum-
hárí roz kí ḳhidmat mu'aiyan hai,
kamí na karo, jáná ki ham giriftárí
meṉ áye.
20 ¶ Aur unhoṉ ne, Fira'ún pás se
nikalke, Músá aur Hárún ko, apní
muláqát ke liye, ráh meṉ khaṛá de-
khá:
21 Aur unheṉ kahá, ki KHUDÁ-
WAND tum ko dekhe, aur insáf kare;
is liye, ki tum ne hameṉ Fira'ún kí
nazar meṉ, aur us ke ḳhádimoṉ kí

ánkhon men, aisá ghinauná kiyá hai,
ki un ke háth men talwár dí hai, ki
wuh ham ko qatl kare.
22 Tab Músá KHUDÁWAND ke pás
phir gayá, aur kahá, ki Ai KHUDÁ-
WAND, tú ne in logon ko kyún dukh
men dálá, aur mujhe kyún bhejá?
23 Is liye ki jab se main tere nám
se Fira'ún ko kahne áyá, us ne un
logon se burái kí; aur tú ne apne logon
ko hargiz rihái na bakhshí.

VI BA'B.

TAB KHUDÁWAND ne Músá se kahá,
ki Ab tú dekh, main Fira'ún se
kyá karúngá; ki wuh zoráwar háth se
unhen jáne degá, hán, zoráwar háth ke
sabab se wuh unhen apne mulk se
báhar kar degá.
2 Phir Khudá ne Músá ko farmáyá,
aur kahá, Main KHUDÁWAND hún;
3 Aur main ne Abirahám, aur Iz,-
háq, aur Ya'qúb par Khudá e Qádir i
Mutlaq ke nám se apne ta,ín záhir
kiyá, aur YAHOWA'H ke nám se un
par záhir na húá.
4 Aur main ne un ke sáth apná
'ahd bhí bándhá hai, ki Kan'án kí
zamín, jo un kí musáfarat kí zamín
hai, jis men we pardesí the, un ko
dúngá.
5 Aur main ne baní Isráel ke kurh-
ne ko bhí, jinhen Misríon ne apní
khidmat se mashaqqat men dálá hai,
suná hai; aur apne us 'ahd ko yád
kiyá hai.
6 So tú baní Isráel se kah, ki Main
KHUDÁWAND hún, aur main tumhen
Misríon ke bojh se chhuráúngá, aur
main tumhen un kí khidmat se ázádí
bakhshúngá, aur main, apná háth
lambá karke, aur barí musíbaten un
ko dikháke, tumhen rihái dúngá;
7 Aur main tumhen apní qaum
karúngá, aur main tumhárá Khudá
húngá: aur tum jánoge, ki main
KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún, jo
tumhen Misríon ke bojhon ke tale se
nikáltá hún.
8 Aur main tumhen us sarzamín
men láúngá, ki jis kí bábat main ne
qasam kháí hai, ki use Abirahám, aur
Iz,háq, aur Ya'qúb ko dúngá; aur
main use tumhárí mírás kar dúngá:
KHUDÁWAND main hún.
9 ¶ Músá ne baní Isráel ko yún hí
kahá; par we dil-tangí se, aur mih-
nat kí shiddat se, Músá ke sunnewále
na húe.
10 Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá,
11 Ki Já, aur sháh i Misr Fira'ún
se kah, ki Baní Isráel ko apne mulk
se báhar jáne de.
12 Tab Músá ne KHUDÁWAND ke
áge yún kahá, ki Dekh, baní Isráel
ne to merí na suní; pas main jo ná-
makhtún honth rakhtá hún, Fira'ún
merí kyúnkar sunegá?
13 Tab KHUDÁWAND ne Músá aur
Hárún ko kahá, aur unhen baní Isráel
aur sháh i Misr Fira'ún ke haqq men
farmáyá, ki baní Isráel ko mulk i Misr
se báhar le jáwen.
14 ¶ Un ke ábái khándánon ke
sardár ye the: Rúbin, jo Isráel ká pa-
lauthá betá thá; us ke bete, Hanúk,
aur Phalú, aur Hasrún, aur Karmí the:
aur ye Rúbin ke gharáne the.
15 Baní Sama'ún; Yamúel, aur
Yamín, aur Ahad, aur Yakín, aur
Suhr, aur Sáúl, jo Kan'ání 'aurat ká
betá thá: ye Sama'ún ke gharáne the.
16 ¶ Aur baní Láwí ke nám, un
ke gharánon ke mutábiq, ye hain:
Jairsúm, aur Qihát, aur Mirárí: aur
Láwí kí 'umr ek sau saintís baras k
thí.
17 Baní Jairsúm; Libní, aur Sama'
the, un ke gharánon ke mutábiq.
18 Baní Qihát; 'Amrám, aur Izhár
aur Habrún, aur 'Uzziel the: aur
Qihát kí zindagí ke baras ek sau tenti
baras the.
19 Baní Mirárí; Mahlí, aur Múss
the: Láwí ke gharáne, un kí nasion
ke mutábiq, ye the.

20 'Amrám ne apne báp kí bahin Yúkabid se byáh kiyá; wuh us se do beṭe janí, ek Hárún, dúsrá Músá: 'Amrám kí zindagí ke baras ek sau saiṉtís the.

21 ¶ Baní Izhár; Qurah, aur Nafaj, aur Zikrí the.

22 Baní 'Uzziel; Mísáel, aur Ilsafan, aur Sitrí the.

23 Aur Hárún ne Nahsún kí bahin 'Amminadáb kí beṭí Ilisaba' se byáh kiyá; us se Nadab, aur Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar paidá húe.

24 Baní Qurah; Asír, aur Ilqanah, aur Abiásaf the; aur ye Quráhíoṉ ke gharáne the.

25 Hárún ke beṭe Ili'azar ne Fútiel kí beṭíoṉ meṉ se ek ke sáth byáh kiyá; us se Finihás paidá húá: Láwí ke bápdádoṉ ke gharánoṉ meṉ ye sardár the.

26 Ye wuh Hárún aur Músá haiṉ, jinheṉ Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Baní Isráel ko, un kí faujoṉ ke sáth, Misr kí sarzamín se nikál láo.

27 Ye we haiṉ, jinhoṉ ne Misr ke bádsháh Fira'ún se kahá, ki Ham baní Isráel ko Misr se nikál le jáeṉge: ye wuhí Músá aur Hárún haiṉ.

28 ¶ Aur jis din Ḳhudáwand ne mulk i Misr meṉ Músá se báteṉ kíṉ, yúṉ húá,

29 Ki Ḳhudáwand ne Músá ko kahá, Maiṉ Ḳhudáwand húṉ: tú sab kuchh, jo maiṉ tujhe kahtá húṉ, sháh i Misr Fira'ún se kah.

30 Músá ne Ḳhudáwand se kahá, Dekh, mere to honṭhoṉ ká ḵhatna nahíṉ húá: Fira'ún kyúṉkar merí sunegá?

VII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá se kahá, Dekh, maiṉ ne tujhe Fira'ún ke liye Ḳhudá sá banáyá: aur terá bhái Hárún terá paigambar hogá.

2 Sab kuchh jo maiṉ tujhe hukm karúṉ, so tú kahná, aur terá bhái Hárún Fira'ún se kahegá, ki Baní Isráel ko apne mulk se jáne de.

3 Aur maiṉ Fira'ún ke dil ko saḵht karúṉgá, aur apní nisháníoṉ aur 'ajáib ko mulk i Misr meṉ ziyáda karúṉgá.

4 Lekin Fira'ún tumhárí na sunegá; pas maiṉ apná háth Misr par lambá karúṉgá, aur apní faujoṉ ko, jo merí qaum baní Isráel haiṉ, baṛe mu'ajize dikháke mulk i Misr se nikál láúṉgá.

5 Aur maiṉ jab Misr par háth chaláúṉgá, aur baní Isráel ko un meṉ se nikál láúṉgá, tab Misrí jáneṉge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

6 Músá aur Hárún ne, jaisá Ḳhudáwand ne unheṉ kahá, unhoṉ ne waisá hí kiyá.

7 Aur jis waqt un donoṉ ne Fira'ún se guftogú kí, Músá assí baras, aur Hárún tirásí baras ká thá.

8 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko kahá,

9 Ki Jab Fira'ún tumheṉ kahe, ki Apná mu'ajiza dikháo: to Hárún ko kahiyo, ki Apná 'asá le, aur Fira'ún ke áge phenk de: wuh ek sámp ban jáegá.

10 ¶ Tab Músá aur Hárún Fira'ún ke áge gaye, aur unhoṉ ne wuh, jo Ḳhudáwand ne unheṉ farmáyá thá, kiyá: Hárún ne apná 'asá Fira'ún aur us ke ḵhádimoṉ ke áge phenká, aur wuh sámp ho gayá.

11 Tab Fira'ún ne bhí dánáoṉ aur jádúgaroṉ ko talab kiyá: chunánchi Misr ke jádúgaroṉ ne bhí apne jádúoṉ se aisá hí kiyá.

12 Ki un meṉ se har ek ne apná apná 'asá phenká, aur wuh sámp ho gayá: lekin Hárún ká 'asá un ke 'ásáoṉ ko nigal gayá.

13 Aur us ne Fira'ún ke dil ko saḵht kar diyá, ki us ne un kí, jaisá Ḳhudáwand ne kahá thá, na suní.

14 Tab Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Fira'ún ká dil saḵht hai; wuh in logoṉ ko jáne nahíṉ detá.

15 Ab tú subh ko Fira'ún ke pás
já: dekh, ki wuh daryá par jáegá; tú
lab i daryá, jidhar se wuh áwe, us ke
muqábil khaṛá hújiyo; aur wuh 'asá,
jo sámp húá thá, apne háth men̲
líjiyo.
16 Aur use kahiyo, ki ḲHUDÁWAND
'Ibráníon̲ ke Ḳhudá ne mere ta,ín̲ tujh
pás bhejá hai, aur kahá hai, ki Mere
logon̲ ko jáne de, táki we bayábán
men̲ merí 'ibádat karen̲: aur dekh, ki
tú ne kabhí ab tak na suní.
17 ḲHUDÁWAND ne yún̲ farmáyá,
ki Tú isí se jánegá, ki main̲ ḲHUDÁ-
WAND hún̲: dekh, ki main̲ yih 'asá,
jo mere háth men̲ hai, daryá ke pání
par márún̲gá, aur wuh lahú ho jáegá.
18 Aur machhlíán̲, jo daryá men̲
hain̲, mar jáwen̲gí, aur daryá badbú
ho jáegá; aur Misr ke log daryá ká
pání píte húe dukh páwen̲ge.
19 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá
se kahá, ki Hárún se kah, ki Apná
'asá le, aur apná háth Misr ke chash-
mon̲ par, aur un kí nahron̲, aur un ke
daryáon̲, aur un ke tálábon̲, aur un ke
sab hauzon̲ par chalá, táki we lahú
ban jáwen̲; aur sáre mulk i Misr men̲,
har ek sangí aur chobí bartan men̲,
lahú ho jáe.
20 Tab Músá aur Hárún ne, jaisá
ḲHUDÁWAND ne farmáyá thá, kiyá;
us ne 'asá uṭháyá, aur daryá ke pá-
ní par, Fira'ún kí ánkhon̲ aur us
ke naukaron̲ kí ánkhon̲ ke sámhne,
márá; aur daryá ká pání sab lahú ho
gayá.
21 Aur daryá kí machhlíán̲ mar
gayín̲, aur daryá badbú ho gayá, aur
Misr ke log daryá ká pání pí na sake;
aur Misr kí sárí zamín men̲ lahú
húá.
22 Tab Misr ke jádúgaron̲ ne bhí,
apne jádúon̲ se, aisá hí kiyá; par
Fira'ún ká dil saḳht ho gayá, aur
jaisá ki ḲHUDÁWAND ne kahá thá, us
ne un kí na suní.
23 Aur Fira'ún phirá, aur apne
ghar ko gayá, aur us ká dil is bát par
bhí mutawajjih na húá.
24 Aur sáre Misríon̲ ne daryá ke
ás pás kúe khode, ki un se pání pí-
wen̲; kyún̲ki we daryá ká pání na pí
sake.
25 Aur jab se ki ḲHUDÁWAND ne
daryá ko márá, sát din guzar gaye.

VIII BA'B.

PHIR ḲHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Fira'ún pás já, aur yih
us se kah, ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá
hai, ki Mere logon̲ ko jáne de, táki we
merí 'ibádat karen̲.
2 Aur agar tú jáne na degá, to
dekh, main̲ tere mulk kí sab atráf ko
menḍakon̲ se bhar dún̲gá:
3 Aur daryá beshumár menḍak
paidá karegá, aur we úpar áke tere
ghar men̲, aur terí árámgáh men̲, aur
tere palang par, aur tere mulázimon̲
ke gharon̲ men̲, aur terí ra'aíyat par,
aur tere tanúron̲ men̲, aur tere áṭe
gúndhne ke laganon̲ men̲ dáḳhil
hon̲ge.
4 Aur menḍak tujh par, aur terí
ra'aíyat, aur tere sab naukaron̲ par
chaṛhen̲ge.
5 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Hárún se kah, ki Apná
háth 'asá ke sáth nahron̲, aur daryá-
on̲, aur hauzon̲ par baṛhá, aur men-
ḍakon̲ ko mulk i Misr par chaṛhá.
6 Chunánchi Hárún ne Misr ke
pání par háth baṛháyá; aur menḍak
chaṛh áe, aur Misr kí zamín chhipá
dí.
7 Aur jádúgaron̲ ne bhí apne já-
dúon̲ se aisá hí kiyá, aur Misr kí za-
mín par menḍak chaṛháe.
8 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur Há-
rún ko buláyá, aur kahá, ki ḲHUDÁ-
WAND se shafá'at karo, ki menḍakon̲
ko mujh se, aur merí ra'íyat se, daf'a
kare; aur main̲ un logon̲ ko jáne
dún̲gá, táki we ḲHUDÁWAND ke liye
qurbání karen̲.
9 Músá ne Fira'ún ko kahá, ki Tú

mere úpar apní baráí kar; main tere,
aur tere naukaron, aur terí ra'íyat ke
liye kab du'á mángún, ki mendak tujh
se, aur tere gharon se, daf'a howen, aur
daryá hí men rahen?
10 Wuh bolá, ki Kal. Tab us ne
kahá, ki Tere kahne ke mutábiq ho-
gá; táki tú jáne ki KHUDÁWAND
hamáre Khudá kí mánind koí nahín.
11 Aur mendak tujhe, aur tere
gharon ko, aur tere naukaron ko, aur
terí ra'íyat ko, chhor denge; we daryá
hí men rahá karenge.
12 Phir Músá aur Hárún Fira'ún
pás se nikal gaye: aur Músá ne KHU-
DÁWAND ke áge, ba sabab mendakon
ke, jo us ne Fira'ún par bheje the,
du'á mángí.
13 Aur KHUDÁWAND ne Músá kí
du'á ke muwáfiq kiyá; aur mendak
gharon, aur gánwon, aur kheton men
se mar gaye.
14 Aur aisá húá, ki unhon ne ja-
hán tahán unhen jam'a karke túde
lagá diye, zamín badbú ho gayí.
15 Par jab Fira'ún ne dekhá, ki
muhlat milí, to us ne apná dil sakht
kiyá, aur jaisá KHUDÁWAND ne kahá
thá, un kí na suní.
16 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá
se kahá, Hárún se kah, ki Apná 'asá
barhá, aur is zamín kí gard ko már,
táki wuh tamám mulk i Misr men
júnen ban jáe.
17 Unhon ne aisá hí kiyá: aur
Hárún ne apná háth 'asá ke sáth
barháyá, aur zamín kí gard ko márá,
aur wuh insán aur haiwán par júnen
ban gayí; aur sab gard zamín kí,
tamám mulk i Misr men, júnen ho
gayí.
18 Aur jádúgaron ne bhí cháhá, ki
apne jádúon se júnen nikálen, par
nikál na sake: aur insán aur haiwán
ko júnen lipat rahí thín.
19 Tab jádúgaron ne Fira'ún se
kahá, ki Yih Khudá kí qudrat hai:
par Fira'ún ká dil sakht ho gayá;
aur jaisá KHUDÁWAND ne kahá thá,
us ne un kí na suní.
20 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá
se kahá, ki Subh sawere uth, aur
Fira'ún ke áge khará ho; dekh, ki
wuh daryá par áegá; tú use kah, ki
KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Mere
logon ko jáne de, ki we merí 'ibádat
karen:
21 Nahín to, agar tú unhen jáne na
degá, to dekh, main tujh par, aur tere
naukaron, aur terí ra'íyat par, aur tere
gharon men gol ke gol machchhar
bhejúngá: ki Misríon ke ghar, aur
tamám zamín, jahán jahán we hain,
un golon se bhar jáegí.
22 Aur main us din Jashan kí za-
mín ko, ki jis men merí qaum rahtí
hai, judá karúngá, ki gol machchha-
ron ke wahán na jáenge; táki tú jáne,
ki zamín ke darmiyán KHUDÁWAND
main hún.
23 Aur main tere logon aur apne
logon men judáí karúngá: aur yih
mu'ajiza kal hogá.
24 Chunánchi KHUDÁWAND ne yún
hí kiyá; aur Fira'ún ke ghar, aur us
ke naukaron ke gharon, aur sáre mulk
i Misr men machchharon ke gol áe;
ki zamín machchharon ke gol se kha-
ráb ho gayí.
25 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur
Hárún ko buláyá, aur kahá, ki Tum
jáo, aur apne Khudá ke liye is zamín
men qurbání karo.
26 Músá ne kahá, Yún karná láiq
nahín; ki ham KHUDÁWAND apne
Khudá ke liye wuh qurbání karen,
jis se Misrí nafrat rakhte hain; so
agar ham Misríon kí ánkhon ke áge
wuh qurbání karen, jis se we bezár
hain, to kyá we hamen pathráo na
karenge?
27 Pas, ham tín din kí ráh bayábán
men jáenge, aur apne Khudá ke liye,
jaisá wuh ham ko farmáegá, qurbání
karenge.
28 Fira'ún bolá, ki Main tumhen

jáne dúngá, táki tum KHUDÁWAND
apne Khudá ke liye bayábán men
qurbání karo; lekin tum bahut dúr
mat jáo: mere liye shafá'at karo.
29 Músá bolá, Dekh, main tere pás
se báhar játá hún, aur main KHUDÁ-
WAND ke áge shafá'at karúngá, ki
machchharon ke gol Fira'ún aur us ke
naukaron, aur us kí ra'íyat par se kal
játe rahen: lekin aisá na ho, ki Fira-
'ún phir dagábází kare, aur logon ko
KHUDÁWAND ke liye qurbání karne
ko jáne na de.
30 Tab Músá Fira'ún pás se báhar
gayá, aur KHUDÁWAND se shafá'at
kí.
31 KHUDÁWAND ne Músá kí 'arz ke
muwáfiq kiyá; aur us ne machchha-
ron ke golon ko Fira'ún, aur us ke
naukaron, aur us kí ra'íyat par se dúr
kiyá, ki ek bhí na rahá.
32 Fira'ún ne is bár bhí apná dil
sakht kiyá; un logon ko hargiz jáne
kí rukhsat na dí.

IX BAB.

TAB KHUDÁWAND ne Músá ko
kahá, Fira'ún ke pás já, aur use
kah, ki KHUDÁWAND, 'Ibráníon ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Mere logon
ko jáne de, táki we merí 'ibádat karen.
2 Kyúnki agar jáne na degá, aur ab
ke bhí unhen rokegá:
3 To dekh, ki KHUDÁWAND ká
háth terí mawáshí par, jo dasht men
hai, ghoron, gadhon, únton, bailon,
aur bheron par hogá; bari marí paregí.
4 Aur KHUDÁWAND Isráel aur Mis-
ríon kí mawáshí ko ápas se judá
karegá: aur un men se, jo baní Isráel
kí hai, koí na maregí.
5 Aur KHUDÁWAND ne ek waqt
muqarrar kiyá, aur kahá, ki Kal
KHUDÁWAND waisáhí zamín par karegá.
6 Aur KHUDÁWAND ne dúsre din
aisáhí kiyá, aur Misríon kí sab ma-
wáshí mar gayí: lekin baní Isráel kí
mawáshí se ek bhí na mará.
7 Chunánchi Fira'ún ne bhejá. to
kyá dekhtá hai? ki Isráelíon kí ma-
wáshí ká koí bhí na mará thá. Tau-
bhí Fira'ún ká dil sakht húá, aur us
ne logon ko jáne na diyá.
8 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá
aur Hárún se kahá, ki Donon háth
bharke bhatthí kí rákh se lo, aur Músá
use Fira'ún ke sámhne ásmán kí taraf
uráwe.
9 Aur wuh Misr kí sárí zamín men
gubár ho jáegí, aur tamám mulk i
Misr men ádmí aur chárpáyon ke
badan par phore aur phaphole ho-
wenge.
10 Chunánchi unhon ne bhatthí kí
rákh lí, aur Fira'ún ke áge khare húe;
aur Músá ne use ásmán kí taraf phenk
diyá; aur wonhín ádmí aur baháim
ke badan par phore aur phaphole
paidá ho gaye.
11 Aur jádúgar phoron ke sabab se
Músá ke áge khare na rah sake; ki
jádúgaron aur sáre Misríon par phore
the.
12 Aur KHUDÁWAND ne Fira'ún ke
dil ko sakht kar diyá, aur us ne, jaisá
ki KHUDÁWAND ne Músá se kahá thá,
un kí na suní.
13 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
se kahá, ki Subh sawere uth, aur Fi-
ra'ún ke áge khará ho, aur use kah,
ki KHUDÁWAND, 'Ibráníon ká Khudá,
yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne
de, táki we merí 'ibádat karen.
14 Is liye ki main ab kí apní sárí
baláen tere dil, aur tere naukaron, aur
terí ra'íyat par názil karúngá; tá ki
tú jáne, ki tamám rú e zamín men
merí mánind koí nahín.
15 Aur ab main apná háth barh-
áúngá, aur tujhe aur terí ra'íyat ko
wabá se márúngá; aur tú zamín par
se halák hogá.
16 Aur main ne tujhe filhaqíqat is
liye barpá kiyá hai, ki apní qúwat
tujh par dikháún; táki merá nám
sáre jahán men mazkúr howe.
17 Ab tak tú mere logon par ta

kabbur kartá játá hai, ki unheṉ jáne
nahíṉ detá.
18 Dekh, kal maiṉ isí waqt aise
baṛe baṛe ole, jo Misr meṉ us kí ibtidá
e bunyád se ab tak na paṛe the, bar-
sáúṉgá.
19 Pas naukaroṉ ko abhí bhej, aur
apní mawáshí, aur jo kuchh ki terá
mál maidán meṉ hai, jam'a kar; ki
har ek insán aur haiwán par, jo maidán
meṉ hogá, aur ghar meṉ láyá na jáegá,
un par ole paṛeṉge, aur we halák
hoṉge.
20 Fira'ún ke naukaroṉ meṉ har ek,
jo Ḳhudáwand ke kalám se ḍartá thá,
apne naukaroṉ aur apní mawáshí ko
gharoṉ meṉ bhagá le áyá.
21 Aur jis ne Ḳhudáwand kí bát
báwar na kí, apne naukaroṉ aur apní
mawáshíoṉ ko maidán meṉ rahne
diyá.
22 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá
ko kahá, ki Apná háth ásmán kí taraf
baṛhá, táki sáre mulk i Misr meṉ,
insán, aur haiwán, aur khet kí sabzí
par, jo Misr kí zamín meṉ hai, ole
paṛeṉ.
23 Aur Músá ne apná 'asá ásmán kí
taraf uṭháyá: aur Ḳhudáwand ne
garjáyá, aur ole bheje, aur ág zamín
par chaltí thí; aur Ḳhudáwand ne
Misr kí zamín par ole barsáe.
24 Pas ole gire, aur oloṉ meṉ ág
lipṭí húí thí, is shiddat se, ki aisá,
tamám mulk i Misr meṉ, jab se ki
wuh ábád húá, na húá thá.
25 Aur oloṉ ne, sáre mulk i Misr
meṉ, un ko, jo maidán meṉ the, kyá
insán aur kyá haiwán, sab ko márá;
aur oloṉ se maidán kí sabzí sab márí
gayí, aur maidán ke sáre daraḳht ṭúṭ
gaye.
26 Magar faqat Jashan kí zamín
meṉ, jaháṉ baní Isráel the, ole na
paṛe.
27 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur
Hárún ko bulwáyá, aur unheṉ kahá,
ki Maiṉ ne is daf'a gunáh kiyá;
Ḳhudáwand 'ádil hai; maiṉ aur merí
qaum gunahgár haiṉ.
28 Ḳhudáwand se shafá'at karo,
(ki bas,) ki áge ko is tarah se na garje,
aur ole na gireṉ; tab maiṉ tumheṉ
jáne dúṉgá, aur tum is se áge yaháṉ
nahíṉ rahne ke.
29 Tab Músá ne use kahá, ki Maiṉ
shahr se báhar nikalte húe Ḳhudá-
wand ke áge háth uṭháúṉgá; aur
garajná mauqúf ho jáegá, aur ole bhí
mauqúf hoṉge: tá ki tú jáne, ki zamín
Ḳhudáwand hí kí hai.
30 Par tú aur tere naukar, maiṉ
jántá húṉ, ki ab bhí Ḳhudáwand
Ḳhudá se na ḍareṉge.
31 So oloṉ se alsí aur jau máre
paṛe: kyúṉki jau ke ḳhoshe á chuke
the, aur alsí baṛh chukí thí.
32 Par gehúṉ aur julbán máre na
paṛe: kyúṉki we baṛhe na the.
33 Aur Músá ne Fira'ún pás se
shahr ke báhar jáke Ḳhudáwand ke
áge háth lambe kiye: so garajná aur
ole mauqúf ho gaye, aur meṉh, jo
zamíṉ par thá, tham gayá.
34 Jab Fira'ún ne dekhá, ki meṉh
aur ole aur garajná mauqúf húe, to
phir sarkashí kí; aur us ne aur us ke
naukaroṉ ne dil apná saḳht kiyá.
35 Aur Fira'ún ká dil patthar ho
gayá; us ne hargiz baní Isráel ko,
jaisá ki Ḳhudáwand ne Músá kí
ma'rifat kahá thá, jáne kí ruḳhsat
na dí.

X BAB.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Fira'ún pás já: ki maiṉ
ne us ke dil ko, aur us ke naukaroṉ
ke diloṉ ko saḳht kar diyá hai, táki
maiṉ apní yih nisháníáṉ un meṉ
namúdár karúṉ:
2 Aur táki tú apne beṭe, aur apne
pote ko merí qudrateṉ, aur merí ni-
sháníáṉ, jo maiṉ ne Misr meṉ un meṉ
namúd kíṉ, sunáwe: táki tum jáno,
ki Ḳhudáwand maiṉ hí húṉ.
3 Chunánchi Músá aur Hárún ne

Fira'ún pás áke use kahá, ki Khudá-
wand, 'Ibráníon ká Khudá, yún kahtá
hai, ki Tú kab tak 'ájizí karne se mere
sámhne báz rahegá: mere logon ko
jáne de, ki we merí 'ibádat káren.
4 Nahín, agar tú mere logon ko jáne
na degá, to dekh, kal main tere sáre
mulk men tiddíán bhejúngá.
5 Aur un se zamín kí sat,h chhip
jáegí, ki koí zamín ko dekhne na
páegá; aur we us báqíát ko, jo olon
kí áfat se tere liye bach rahí hain, khá
jáengí, aur har ek darakht ko, jo
maidán men hai, chat kar lengí:
6 Aur we hí is tarah se, ki na tere
bápdádon ne, aur na tere bápdádon ke
bápdádon ne, jis roz se ki we dunyá
men áe áj tak, dekhá, tere ghar
aur tere naukaron ke ghar, aur sáre
Misríon ke ghar bhar dengí. Tab wuh
phirá, aur Fira'ún pás se nikal gayá.
7 Tab Fira'ún ke naukaron ne use
kahá, ki Kab tak ham is mard ke
phande men rahen? un logon ko jáne
de, táki we Khudáwand apne Khudá
kí 'ibádat karen: ab tak tujhe khabar
nahín, ki Misr ujar gayá?
8 Tab Músá aur Hárún Fira'ún pás
phir buláe gaye; aur us ne unhen
kahá, ki Jáo, aur Khudáwand apne
Khudá kí 'ibádat karo: par kaun se
log hain, jo jáenge?
9 Músá bolá, ki Ham apne jawán-
on, aur apne búrhon, aur apne beton,
aur apní betíon, aur apne gallon, aur
apne gáe bailon samet jáwenge; ki
ham ko zarúr hai, ki apne Khudá kí
'íd karen.
10 Tab us ne unhen kahá, ki Khu-
dáwand yúnhí tumháre sáth rahe, jo
main tumhen aur tumháre bachchon
ko jáne dún: dekho, ki badí tumháre
áge hai.
11 Aisá na hogá: ab tum jo mard
ho, so jáo, aur Khudáwand kí 'ibádat
karo; ki tumhárí khwáhish yihí thí.
Pas, we Fira'ún ke áge se dhakke
kháke nikále gaye.
12 ¶ Tab Khudáwand ne Músá se
kahá, ki Apná háth tiddíon ke liye
Misr kí zamín par barhá, táki we
mulk i Misr par áwen, aur har ek
sabze ko, jo is mulk men olon se bach
rahe hain, khá len.
13 Pas, Músá ne zamín i Misr par
apná 'asá uthává, aur Khudáwand ne
us sáre din aur sárí rát men purwá
ándhí chaláí; jab subh húí, to purwá
ándhí tiddíán láí.
14 Aur tiddíán tamám Misr par áín,
aur Misr kí tamám atráf par baithín;
aur aisí be-shumár thín, ki un se pesh-
tar aisí tiddíán na áí thín, na un ke
ba'd phir áwengí.
15 Ki sárá rú e zamín un se chhip
gayá, aisá ki mulk andherá ho áyá;
aur unhon ne us zamín ke har ek sab-
ze aur darakhton ke mewon ko, jo olon
se bach gaye the, chát liyá: aur tamám
mulk i Misr men kisí darakht par, aur
maidán kí ghás men sabzí na chhútí.
16 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur Hárún
ko jald buláyá, aur kahá, ki Main
Khudáwand tumháre Khudá ká, aur
tumhárá gunahgár hún.
17 So ab main tumhárí minnat
kartá hún; faqat is martaba merá
gunáh bakhsho, aur Khudáwand apne
Khudá se shafá'at karo, ki faqat isí
maut ko mujh se dúr kare.
18 Chunánchi wuh Fira'ún pás se
nikal gayá, aur Khudáwand se shafá'at
kí.
19 Aur Khudá ne pachhwá ándhí
bhejí, jo tiddíon ko le gayí, aur daryá
e Qulzum men dál diyá; aur Misr
kí tamám atráf men ek tiddí na rahí.
20 Par Khudáwand ne Fira'ún ke
dil ko sakht kar diyá, ki us ne baní
Isráel ko jáne kí rukhsat na dí.
21 ¶ Phir Khudáwand ne Músá se
kahá, ki Apná háth ásmán kí taraf
lambá kar, táki mulk i Misr men táríkí
ho; aisí táríkí jo tatolí jáwe.
22 Chunánchi Músá ne apná háth
ásmán kí taraf uthává; aur tín din tak

sáre mulk i Misr meṉ 'ajab andherá rahá.

23 Unhoṉ ne ápas meṉ kisí ne kisí ko na dekhá, aur na koí tín din tak apní jagah se hilá: par sáre baní Isráel ke makánoṉ meṉ ujálá thá.

24 ¶ Tab Fira'ún ne Músá ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, Ḳhudáwand kí 'ibádat karo; faqat tumháre galle aur tumháre gáe bail yaháṉ raheṉ; tumháre bachche bhí tumháre sáth jáweṉ.

25 Músá ne kahá, ki Tujhe zarúr hai, ki tú hamáre háth meṉ qurbáníoṉ aur soḳhtaní qurbáníoṉ ke liye zabíha dewe, táki ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge qurbání kareṉ.

26 Hamárí mawáshí bhí hamáre sáth jáegí; aur ek khur bhí na chhoṛá jáegá; kyúṉki hameṉ zarúr hai, ki un meṉ se Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí 'ibádat ke liye leweṉ; aur jab tak waháṉ na jáeṉ, ham nahíṉ jánte, ki kaun sí chízoṉ se Ḳhudáwand kí 'ibádat kareṉ.

27 ¶ Lekin Ḳhudáwand ne Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá: us ne un ká jáná na cháhá.

28 Aur Fira'ún ne use kahá, ki Mere sámhne se já; áp se hoshyár rah; phir merá muṉh dekhne ko mat áíyo; kyúṉki jis din tú merá muṉh dekhegá, tú mar jáegá.

29 Tab Músá ne kahá, ki Tú ne achchhá kahá; maiṉ phir terá muṉh na dekhúṉgá.

XI BA'B.

AUR Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Maiṉ Fira'ún aur Misríoṉ par ek balá aur láúṉgá; ba'd us ke wuh tumheṉ yaháṉ se jáne degá: aur jab wuh tumheṉ jáne degá, to yaqínan tum sab ko dhakiyáke nikál degá.

2 So ab tú logoṉ ke kánoṉ meṉ kah, ki Har ek mard apne paṛosí, aur har ek 'aurat apní paṛosin se, rúpe ke bartan, aur sone ke bartan 'áriyat lewe.

3 Aur Ḳhudáwand ne un logoṉ ko Misríoṉ kí nazar meṉ 'izzat baḳhshí. Aur yih Músá bhí, zamín i Misr meṉ, Fira'ún ke ḳhádimoṉ ke nazdík, aur logoṉ kí nigáh meṉ, buzurg thá.

4 Aur Músá ne kahá, ki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ ádhí rát ko nikalke Misr ke bíchoṉ bích jáúṉgá:

5 Aur zamín i Misr meṉ sáre palauṭhe, Fira'ún ke palauṭhe se, jo taḳht par baiṭhá hai, leke, us launḍí ke palauṭhe tak, jo chakkí kí oṭ meṉ hai, aur sáre chárpáyoṉ ke palauṭhe mar jáeṉge.

6 Aur sárí Misr kí zamín meṉ aisá baṛá mátam hogá, ki jaisá kabhí na húá thá, na kabhí phir hogá.

7 Lekin sáre baní Isráel par ek kuttá bhí apní jíbh na hiláegá, na to insán par, aur na haiwán par: táki tum jáno, ki Ḳhudáwand kyúṉkar Misríoṉ aur Isráelíoṉ meṉ farq kartá hai.

8 Aur yih tere sab naukar mujh pás rujú' kareṉge, aur apne taíṉ, yih kahte húe, mere áge ḳham kareṉge; ki Tú nikal já, aur sab log, jo tere pairau haiṉ, jáweṉ: aur ba'd us ke maiṉ nikal jáúṉgá. Phir wuh Fira'ún pás se, shiddat se jhunjhlátá húá, nikal gayá.

9 Aur Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Fira'ún tumhárí na sunegá; táki mere 'ajáibát zamín i Misr meṉ firáwán hoṉ.

10 Aur Músá aur Hárún ne ye 'ajáib Fira'ún ko dikháe: aur Ḳhudáwand ne Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá, ki us ne apne mulk se baní Isráel ko jáne na diyá.

XII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne zamín i Misr meṉ Músá aur Hárún ko kahá, ki

2 Yih mahíná tumháre liye mahínoṉ ká shurú' hogá, aur yih tumháre sál ká pahlá mahíná hogá.

3 ¶ Isráelíon̲ kí sárí guroh se yih bát kaho, ki Is mahíne ke daswen̲ din, har ek mard, apne apne bápdádon̲ ke gharáne ke mutábiq, ek barra, ghar píchhe ek barra, apne liye lewe;

4 Aur agar wuh gharáná barre ká maqdúr na rakhtá ho, to wuh aur us ká hamsáya, jo us ke ghar se lagá húá ho, nafarí ke shumár ke muwáfiq lewe; aur tum har ek ádmí par, us ke kháne ke muwáfiq, hisáb men̲ barre ke mu'aiyan karo.

5 Tumhárá barra be-'aib cháhiye, nar aur eksála ho: tum bheṛon̲ se yá bakríon̲ se líjiyo:

6 Aur tum use is mahíne kí chaudahwín̲ tak rakh chhoṛiyo: aur Isráelíon̲ ke firqe kí sárí jamá'at shám ko use zabh kare.

7 Aur we lahú ko lewen̲, aur un gharon̲ men̲, jahán̲ we use kháen̲ge, us ke darwaze ḳe dahne, aur báin̲, aur úpar ke chaukhaṭ par chhápá máren̲.

8 Aur we usí rát ko wuh gosht bhuná húá, be-ḳhamírí roṭí ke sáth, kaṛwí tarkárí samet, kháwen̲.

9 Use kachchá aur páuí men̲ ubálke hargiz na kháwen̲; balki us ko sire páon̲ samet, aur us ko, jo peṭ men̲ hai, ág par bhúnke kháwen̲.

10 Aur tum subh tak us men̲ se koí chíz báqí mat chhoṛiyo; aur agar kuchh us men̲ se subh tak báqí rah jáe, ág se jalá díjiyo.

11 ¶ Aur tum use yún̲ kháiyo: kamren̲ bándhke, apní jútíán̲ páon̲ men̲ pahine húe, apná 'asá apne háth men̲ liye húe; aur tum use jald khá líjiyo: ki fasah Ḳhudáwand kí hai.

12 Is liye ki main̲ áj rát mulk i Misr men̲ guzar karún̲gá, aur sab palauṭhe, insán ke aur haiwán ke, jo mulk i Misr men̲ hain̲, márún̲gá; aur Misr ke sáre ma'búdon̲ par sazá ká hukm járí karún̲gá: ki main̲ Ḳhudáwand hún̲.

13 Aur wuh ḳhún tumháre liye un gharon̲ par, jahán̲ jahán̲ tum ho, nishán hogá: aur main̲ wuh lahú dekhke tum se dar guzrún̲gá; aur jab main̲ Misr kí zamín ke rahnewálon̲ ko márún̲gá, to wabá tum par na áwegí, ki tumhen̲ halák kare.

14 Aur yih din tumháre liye ek yádgár hogá; aur tum Ḳhudáwand ke liye is din men̲ yih 'íd pusht dar pusht kíjiyo; aur is 'íd ko abad tak hamesha kí rasm muqarrar kíjiyo.

15 Sát din tak tum be-ḳhamírí roṭí kháiyo; tum pahle hí din ḳhamír apne gharon̲ se báhar kar díjiyo: is liye ki jo koí, pahle din se leke sátwen̲ din tak, kisí din ḳhamírí roṭí kháwegá, to wuh shaḳhs Isráel men̲ se káṭá jáegá.

16 Aur pahle din majma' i muqaddas hogá; aur sátwen̲ din bhí tumháre wáste majma' i muqaddas hogá: in men̲ kisí tarah ká kám kiyá ne jáegá, siwá us ke ki har ek ádmí kuchh kháwe; yihí faqat kiyá jáwe.

17 Aur tum be-ḳhamírí roṭí kí yih 'íd yád rakhiyo; kyún̲ki isí din main̲ tumháre lashkaron̲ ko Misr kí zamín se báhar láyá hún̲: is liye tum is din ko, apne zamánon̲ men̲, hamesha kí rasm ke liye yád rakhiyo.

18 ¶ Pahle mahíne kí chaudahwín̲ táríḳh se, shám ko, ikkíswín̲ táríḳh tak, tum be-ḳhamírí roṭí kháiyo.

19 Sát din tak tumháre gharon̲ men̲ ḳhamír páyá na jáwe: kyún̲ki jo koí ḳhamírí kháegá, Isráel kí jamá'at se káṭá jáegá, ḳhwáh wuh musáfir ho, ḳhwáh us kí paidáish wahín̲ húí ho.

20 Tum ḳhamírí koí chíz mat kháiyo: tum apní sab bastíon̲ men̲ be-ḳhamírí roṭí kháiyo.

21 Tab Músá ne Isráel ke sáre buzurgon̲ ko buláyá, aur unhen̲ kahá, ki Apne apne ghar píchhe ek ek barra nikálke láo, aur yih fasah ká barra zabh karo.

22 Aur tum zúfe kí ek muṭṭhí lo, aur use us lahú men̲, jo básan men̲ hai, gota deke úpar ke chaukhaṭ aur donon̲ bázú darwáze ke us se chhápo;

aur tum men̲ se koí subh tak apne ghar ke darwáze se báhar na jáwe.

23 Is liye ki Ḳhudá guzar karegá, táki Misríon̲ ko máre; aur jab wuh úpar ke chaukhaṭ par, aur donon̲ bázú par lahú ko dekhegá, to Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ dar par se guzregá, aur halák karnewále ko na chhoṛegá, ki tumháre gharon̲ men̲ áke tumhen̲ máre.

24 Aur tum apní, aur apne beṭon̲ kí rasm ke liye, is kám kí hamesha muháfazat kíjiyo.

25 Aur yún̲ hogá, ki jab tum us zamín men̲, jo Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ tumhen̲ apne wa'de ke muwáfiq degá, dák̲hil hoge, to tum is 'ibádat kí muháfazat karoge.

26 Aur yún̲ hogá, ki jab tumhárí aulád tum se kahen̲, ki Tum is 'ibádat se kyá maqsad rak̲hte ho?

27 To tum kahoge, ki Yih fasah kí qurbání Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ ke liye hai, jo Misr men̲ baní Isráel ke gharon̲ par se guzrá, jis waqt us ne Misríon̲ ko márá, aur hamáre gharon̲ ko bacháyá. Tab logon̲ ne sir jhukáe, aur sijde kiye.

28 Aur baní Isráel chale gaye, aur unhon̲ ne, jaisá ki Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ ne Músá aur Hárún ko farmáyá thá, kiyá; unhon̲ ne waisá hí kiyá.

29 ¶ Aur yún̲ húá, ki Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ ne ádhí rát ko Misr kí zamín men̲ sáre palauṭhe, Fira'ún ke palauṭhe se leke, jo apne tak̲ht par baiṭhá thá, us qaidí ke palauṭhe tak, jo qaidk̲háne men̲ thá, chárpáyon̲ ke palauṭhon̲ samet halák kiye.

30 Aur Fira'ún rát ko uṭhá, wuh, aur us ke sab naukar, aur sáre Misrí uṭhe; aur Misr men̲ baṛá nauhá thá; kyún̲ki koí ghar na rahá, jis men̲ ek na mará.

31 ¶ Tab us ne Músá aur Hárún ko rát hí ko buláyá, aur kahá, ki Uṭho, aur mere logon̲ men̲ se nikal jáo; tum, aur baní Isráel jáo; aur jaisá tum ne kahá hai, Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ kí 'ibádat karo.

32 Apne galle aur gáe bail bhí lo, jaisá tum ne kahá hai, aur rawána ho; aur mere liye bhí barakat cháho.

33 Aur Misrí un logon̲ par jabr karte the, táki unhen̲ mulk i Misr se jald ḳhárij karen̲; kyún̲ki we samjhe, ki ham sab mar jáen̲ge.

34 Aur un logon̲ ne áṭá gúndhá húá, peshtar us se ki wuh ḳhamír ho, áṭe kí laganon̲ samet, kapṛon̲ men̲ bándhke apne kándhon̲ par uṭhá liyá.

35 Aur baní Isráel ne Músá ke kahne ke muwáfiq kiyá; aur unhon̲ ne Misríon̲ se rúpe ke bartan, aur sone ke bartan, aur kapṛe 'áriyat liye.

36 Aur Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ ne un logon̲ ko Misríon̲ kí nigáh men̲ aisí 'izzat bak̲hshí, ki unhon̲ ne un ko 'áriyat dí. Aur unhon̲ ne Misríon̲ ko lúṭ liyá.

37 ¶ Aur baní Isráel ne Ra'amsís se Sukkát tak piyáde safar kiyá; un ke mard, siwá laṛkon̲ ke, chha lákh ke qaríb the.

38 Aur ek dúsrí baṛí guroh mil julkar un ke sáth gayí; aur galle, aur bail, aur bahut baṛí mawáshí gayí.

39 Aur unhon̲ ne us gúndhe húe áṭe kí, jo we Misr se le nikle the, beḳhamírí roṭíán̲ pakáín̲; kyún̲ki wuh ḳhamír na húá thá; is liye ki we Misr se jabran nikále gaye the, aur wahán̲ ṭhahar na saken̲, aur na kuchh kháná apne liye taiyár karne páe.

40 ¶ Aur baní Isráel kí, jo Misr ke báshinde the, búdobásh chár sau tís baras tak thí.

41 Aur chár sau tís baras ke ák̲hir yún̲ húá, ki ṭhík usí din Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ kí sárí faujen̲ zamín i Misr se nikal gayín̲.

42 Yih Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ kí wuh rát hai, jo cháhiye k̲húb yád rakhí jáwe, ki wuh unhen̲ Misr kí zamín se báhar láyá; Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ kí yih wuhí rát hai, jise cháhiye ki sáre baní Isráel, apne qarnon̲ men̲, yád rakhen̲.

43 ¶ Phir Ḳʜᴜᴅᴀ́ᴡᴀɴᴅ ne Músá

aur Hárún ko kahá, ki Fasah kí rasm
yih hai, ki koí begána use na kháwe:
44 Lekin har ek shakhs ká gulám,
jo zarkharíd hai, jab us ká khatna kiyá
jáwe, to wuh use kháwe.
45 Begána aur mazdúr na kháwe.
46 Yih ek hí ghar men kháyá já-
we; us ká gosht kuchh ghar se báhar
na le jáyá jáwe; aur na us kí haddí
torí jáwe.
47 Isráel kí sárí jamá'at us par
'amal kare.
48 Aur agar koí begána tumháre
sáth muqím ho, aur KHUDÁWAND kí
fasah kiyá cháhe, to us ke sab mard
apná khatna karwáen; tab wuh naz-
dík áwe, aur fasah kare; aur ab wuh
goyá tumhárí zamín men paidá húá
hai: kyúnki ná-makhtún insán use na
kháegá.
49 Wataní aur begáne kí, jo tum-
háre bích men hai, ek sharí'at hogí.
50 Sáre baní Isráel ne, jaisá ki
KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko
farmáyá, waisá hí kiyá.
51 Aur yún húá, ki thík usí din
KHUDÁWAND ne baní Isráel ko, un ke
lashkaron ke sáth, zamín i Misr se bá-
har nikálá.

XIII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Músá se
farmáyá, ki
2 Sab palauthe mere liye muqaddas
kar; jo koí ki baní Isráel men kholne-
wálá rihm ká hai, kyá insán aur kyá
haiwán, merá hai.
3 ¶ Aur Músá ne logon se kahá, ki
Tum yih din, jis men tum Misr se
báhar áe, aur qaidkháne se báhar nikle,
yád rakhiyo; ki KHUDÁWAND tum ko
ba zabardastí wahán se nikál láyá:
khamírí rotí kháí na jáwe.
4 Tum Abíb ke mahíne men, áj ke
din, báhar nikle.
5 ¶ Aur yih hogá, ki jab KHUDÁ-
WAND tujhe Kan'ánion, aur Hittíon,
aur Amúríon, aur Hawíon, aur Yabú-
síon kí zamín men láwe, jise us ne
tumháre bápdádon se qasamiya kahá
hai, ki tumhen dewegá, jahán dúdh
aur shahd bahtá hai, to tú is mahíne
men yih 'ibádat yád rakhiyo.
6 Sát din tak tú be-khamírí rotí
kháiyo, aur sátwen din KHUDÁWAND
ke liye 'íd hogí.
7 Be-khamírí rotí sát din kháí jáwe:
aur khamírí rotí tere pás nazar na áwe,
aur na khamírí tere sáre mulk men
tere rúbarú dikhái dewe.
8 ¶ Aur tú usí roz apne bete par
záhir kíjiyo, ki Jab ham Misr se báhar
nikle, tab KHUDÁWAND ne mujh se jo
kuchh kiyá, us sabab se yih hai.
9 Aur yih ek nisháni tujh pás tere
háth men, aur terí donon ánkhon ke
sámhne, ek yádgár hogí, táki KHU-
DÁWAND ká shara' tere munh men ho:
kyúnki KHUDÁWAND ne tujhe ba za-
bardastí mulk i Misr se nikálá.
10 Tú yih hukm isí waqt i mu'ai-
yan men, sál ba sál, yád rakhiyo.
11 ¶ Aur yún hogá, ki jab KHU-
DÁWAND tujhe Kan'ánion kí zamín
men, jaise us ne tujh se aur tere báp-
dádon se qasam khái hai, láwe, aur
use tujhe dewe,
12 Tú sab ko, jo ki rihm ke khol-
newále hain, KHUDÁWAND ke liye judá
kíjiyo; sáre nar terí mawáshí men,
jo pahle paidá húe, KHUDÁWAND ke
honge:
13 Aur gadhe ke pahle bachchhe ke
badle barre ko fidiya díjiyo; aur agar
tú us ká fidiya na dewe, to us kí gar-
dan tor dáliyo: aur apne farzandon
men ádmí ke sáre palauthon ká fidiya
díjiyo.
14 ¶ Aur yún hogá, jab terá betá
áyanda ko tujh se púchhe, aur kahe,
ki Yih kyá hai? to tú use kahiyo, ki
KHUDÁWAND ham ko ba zabardastí
Misr aur gulámon ke ghar se báhar
láyá.
15 Aur jab Fira'ún ne na cháhá, ki
hamen jáne de, to yún húá, ki KHU-
DÁWAND ne Misr men sab palauthe,

insán ke palauthon se leke haiwán ke
palauthon tak, már dále: is wáste
main un sab naron ko, jo rihm ke
kholnewále hain, KHUDÁWAND ke liye
zabh kartá hún, lekin apne farzandon
ke sab palauthon ká fidiya detá hún.
16 Aur yih tere háth men ek 'alámat, aur terí ánkhon ke bích ek yádgár hogá: kyúnki KHUDÁWAND zabardastí se ham ko Misr se báhar nikál láyá.
17 ¶ Aur jab Fira'ún ne un logon ko jáne diyá, to yún húá, ki Khudá ne unhen yih rahbarí na kí, ki we Filistíon kí ráh se jáwen, agarchi wuh nazdík kí ráh thí; kyúnki Khudá ne kahá, Aisá na ho ki we log laráí dekhke pachhtáwen, aur Misr ko phir jáwen:
18 Balki Khudá ne un logon ko daryá e Qulzum ke bayábán kí taraf pherá: aur baní Isráel saff bándhe húe zamín i Misr se nikle chale gaye.
19 Aur Músá ne Yúsuf kí haddián sáth lín: kyúnki us ne baní Isráel ko tákídan qasam deke kahá thá, ki Khudá yaqínan tumhárí khabargírí karegá: tum yahán se merí haddián apne sáth le jáiyo.
20 ¶ Phir we Sukkát se rawána húe, aur bayábán ke kanáre Aitám men utar pare.
21 Aur KHUDÁWAND din ko badlí ke sutún men, táki unhen ráh batáwe, aur rát ko ág ke sutún men hoke, táki unhen roshní bakhshe, un ke áge chalá játá thá, táki din rát chale jáen.
22 Wuh badlí ká sutún din ko, aur ág ká sutún rát ko, un logon ke áge se hargiz na uthátá thá.

XIV BAB.

AUR KHUDÁWAND ne Músá se farmáyá, ki
2 Baní Isráel se kah, ki Phiren, aur Fi-Alhírát ke áge, Mijdál aur daryá ke darmiyán, muqím hon: Ba'al-Safún ke muqábil, jo daryá ke kanáre hai, muqím hon.
3 Fira'ún baní Isráel ke haqq men kahegá, ki We us zamín men phanse hain, aur bayábán ne unhen band kiyá hai.
4 Aur main Fira'ún ke dil ko sakht karúngá, ki wuh un ká píchhá karegá; aur main Fira'ún aur us ke sáre lashkar par gálib húngá; táki Misri jánen, ki KHUDÁWAND main hún. Aur unhon ne aisá hí kiyá.
5 ¶ Aur jab sháh i Misr ko khabar dí gayí, ki we log bhág gaye, to Fira'ún aur us ke khádimon ká dil un logon kí taraf se phir gayá, aur we bole, ki Ham ne yih kyá kiyá, ki Isráel ko apní khidmatgári se báhar jáne diyá?
6 Tab us ne apní gárián jotín, aur apne log sáth liye:
7 Aur us ne chha sau chuní húi gárián, Misr kí sab gárián, sáth lin; aur un sab par sardár bitháe.
8 Aur KHUDÁWAND ne sháh i Misr Fira'ún ke dil ko sakht kar diyá, aur wuh baní Isráel ke píchhe charh daurá: par baní Isráel báládastí se nikle.
9 Aur Misr un ká píchhá kiye chale gaye, aur Fira'ún ke sáre ghoron, aur us kí gárion, aur us ke sawáron, aur us ke lashkar ne, un ko khaima khará karte húe daryá par, Fi-Alhírát aur us ke áge, Ba'al-Safún ke muqábil, já hí liyá.
10 ¶ Aur jab Fira'ún nazdik húa, aur baní Isráel ne ánkhen úpar kin, aur Misríon ko apne píchhe áte húe dekhá, we shiddat se dare: tab Baní Isráel ne KHUDÁWAND se faryád kí:
11 Aur Músá se kahá, ki Kyá Misr men qabron kí jagah na thí, ki tú ham ko wahán se bayábán men marne ke liye láyá? tú ne ham se yih kyá mu'ámala kiyá, ki ham ko Misr se nikál láyá?
12 Kyá yih wuhí bát nahín, jo ham ne Misr men tujh se kahí thí, ki Ham se háth uthá, táki ham Misríon kí khidmat karen? ki hamáre liye Mis-

ríon ki khidmat karná bayábán men
marne se bihtar thá.
13 ¶ Tab Músá ne logon ko kahá,
Khauf na karo, khare raho, aur
KHUDÁWAND kí naját dekho, jo áj ke
din wuh tumhen dewegá: kyúnki un
Misríon ko, jinhen tum áj dekhte ho,
tum unhen phir tá abad na dekhoge.
14 KHUDÁWAND tumháre liye jang
karegá, aur tum chupcháp rahoge.
15 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Tú kyún mere áge nála kartá
hai? Baní Isráel se kah, ki we áge
chalen.
16 Tú apná 'asá uthá, aur daryá par
apná háth barhá, aur use do hisse kar:
baní Isráel, daryá ke bíchon bích men
se, súkhí zamín par hoke guzar jáenge.
17 Aur dekh, ki main Misríon ke
dilon ko sakht kar dúngá, aur we un
ká píchhá karenge: aur main Fira'ún,
aur us kí sipáh, aur us kí gáríon, aur
us ke sawáron par apná jalál záhir
karúngá.
18 Aur ye Misrí, jab main Fira'ún,
aur us kí gáríon, aur us ke sawáron
par apná jalál záhir karúngá, to ján-
enge, ki main KHUDÁWAND hún.
19 ¶ Aur Khudá ká Firishta, jo
Isráelí lashkar ke áge chalá játá thá,
phirá, aur un kí pusht par á rahá, aur
badlí ká wuh sutún un ke sámhne se
gayá, aur un kí pusht par já thahrá:
20 Aur Misríon ke lashkar aur Is-
ráelí lashkar ke bích men áyá; aur
wuh ek andherí badlí ho gayí, par rát
ko roshan húi: so tamám rát ek lash-
kar dúsre ke nazdík na áyá.
21 Phir Músá ne daryá par háth
barháyá: aur KHUDÁWAND ne basabab
barí púrabí ándhí ke tamám rát men
daryá ko chaláyá, aur daryá ko sukhá
diyá, aur pání ko do hisse kiyá.
22 Aur baní Isráel daryá ke bích
men se súkhí zamín par hoke guzar
gaye: aur pání kí, un ke dahine aur
báyin, díwár thí.
23 ¶ Aur Misríon ne píchhá kiyá,
aur un ká píchhá kiye húe, we, aur
Fira'ún ke sab ghore, aur us kí gáríán,
aur us ke sawár, daryá ke bíchon bích
tak áe.
24 Aur yún húá, ki KHUDÁWAND
ne pichhle pahar us ág aur badlí ke us
sutún men se Misríon ke lashkar par
nazar kí, aur Misríon kí fauj ko ghabrá
diyá.
25 Aur un kí gáríon ke pahiyon ko
nikál dálá, aisá ki mushkil se chaltí
thín: chunánchi Misríon ne kahá, ki
A'o, Isráelíon ke munh par se bhág
jáwen; kyúnki KHUDÁWAND un ke
liye Misríon se jang kartá hai.
26 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá
se kahá, ki Apná háth daryá par ba-
rhá, tá ki páni Misríon, aur un kí gári-
on, aur un ke sawáron par, phir áwe.
27 Aur Músá ne apná háth daryá
par barháyá, aur daryá subh hote apní
qúwat i aslí par lautá; aur Misrí usí
ke áge bháge: aur KHUDÁWAND ne
Misríon ko daryá men halák kiyá.
28 Aur pání phirá, aur gáríon, aur
sawáron, aur Fira'ún ke sab lashkar
ko, jo un ke píchhe daryá ke bích áe
the, chhipá liyá: aur ek bhí un men
se báqí na chhútá.
29 Par baní Isráel khushk zamín
par daryá ke bích men chale gaye:
aur pání kí un ke dahine aur báín
díwár thí.
30 So KHUDÁWAND ne us din Is-
ráelíon ko Misríon ke háth se yún
bacháyá; aur Isráelíon ne Misríon kí
láshen daryá ke kanáre par dekhín.
31 Aur Isráelíon ne barí qudrat, jo
KHUDÁWAND ne Misríon par záhir kí,
dekhí: aur log KHUDÁWAND se dare:
tab KHUDÁWAND par, aur us ke bande
Músá par, ímán láe.

XV BA'B.

TAB Músá aur baní Isráel ne KHU-
DÁWAND ke áge yih gít gáyá,
aur bole, ki Main KHUDÁWAND kí
hamd o saná gáúngá, ki us ne bare
jalál se apne ta,in záhir kiyá: us ne

ghore ko, us ke sawár samet, daryá
men dál diyá.
2 KHUDÁWAND merí qúwat, aur
merá rág hai, aur wuh merí naját húá:
wuh merá Khudá hai, main us ki
barái karúngá; mere báp ká Khudá
hai, main us kí buzurgi karúngá.
3 KHUDÁWAND sáhib i jang hai:
YAHOWA'H us ká nám hai.
4 Fira'ún kí gáríán aur us ká lash-
kar us ne daryá men dál diyá; us ke
chune húe sardár daryá e Qulzum men
dubáe gaye.
5 Gahrápon ne unhen chhipá liyá;
we patthar kí mánind tah ko chale
gaye.
6 Ai KHUDÁWAND, terá dahiná háth
zor men mashhúr húá: aur, ai KHUDÁ-
WAND, tere dahine háth ne bairíon ko
chúr chár kiyá.
7 Tú ne apne bare jalál se apne
sámhná-karnewálon ko dhá diyá: tú
ne apne gazab ko bhejá, jis ne un ko
narai kí mánínd jaláyá.
8 Aur tere nathnon ke dam se pání
ek jagah simat gayá, aur maujen túda
túda khari ho gayín, aur daryá ke bích
men gahrápe jam gaye.
9 Dushman bolá, Main píchhá ka-
rúngá, main já lúngá, main lút ká
mál bántúngá; un se main jí apná
thandá karúngá; main apní talwár
khínchúngá, merá háth un ko halák
karegá.
10 Tú ne apní hawá se phúnk má-
rí, daryá ne unhen chhipá liyá: we síse
kí tarah zor ke pání men tale baith
gaye.
11 Ma'búdon men, ai KHUDÁWAND,
tujh sá kaun hai? pákizagi men kaun
hai terá sá jalálwálá, daránewálá, sáhib
baráíon ká, 'ajáibát ká banánewálá?
12 Tú ne apná dahiná háth barhá-
yá, zamín unhen nigal gayí.
13 Tú ne apní rahmat se un logon
kí, jinhen tú ne chhuráyá, rahnumái
kí: tú ne apne zor se unhen apne
muqaddas makán tak lá pahuncháyá.

14 Qaumen sunengí, aur kámp já-
wengí: aur Filistíon ko khauf pakregá.
15 Tab Adúm ke ra,ís hairán hon-
ge; Moáb ke pahlawán ko kapkapí
pakregi; Kan'án ke sab rahnewále
pighal jáenge.
16 Unhen khauf aur hirás hogá; we
tere buzurg háth se patthar kí tarah
be-hiss o harakat ban jáenge, jab tak
tere log guzar na jáwen, aur, ai KHU-
DÁWAND, jab tak tere we log, jinhen
tú ne kharid kiyá, guzar na jáwen.
17 Tú unhen láegá, aur unhen apní
mírás ke pahár par darakht kí tarah
lagáwegá, us jagah par, jo, ai KHUDÁ-
WAND, tú ne apne rahne ke liye banái
hai, aur já e quds men, jo, ai KHUDÁ-
WAND, tere háthon ne qáim kí hai.
18 KHUDÁWAND abad ul ábád sal-
tanat karegá.
19 Is liye ki Fira'ún ká ghorá, us
kí gárion aur us ke sawáron samet,
daryá ke bích men gayá, aur KHUDÁ-
WAND ne daryá ke pání ko un par
phir pherá; lekin baní Isráel, daryá
ke bíchon bích se, súkhí zamín par
hoke chale gaye.
20 ¶ Tab Hárún kí bahin Miryam
nabiya ne daf háth men liyá; aur sab
'auraten, dafon ke sáth, thiraktí húín
us ke píchhe chalín.
21 Aur Miriyam ne un ke gáne
ká jawáb diyá, ki KHUDÁWAND kí
hamd o saná gáo, ki us ne bare jalál
se apne ta,ín záhir kiyá; us ne ghore
ko, us ke sawár samet, daryá men dál
diyá.
22 So Músá Isráel ko daryá e Qul-
zum se le áyá, aur we Súr ke bayá-
bán men gaye; aur we tín din tak
bayábán men chale gaye, aur pání na
páyá.
23 ¶ Aur jab we Márah men áe,
to Márah ká pání pí na saken; kyúnki
wuh karwá thá: is liye us ká nám
Márah húá.
24 Tab logon ne yih kahke Músá
se shikáyat kí, ki Ham kyá píwen?

25 Us ne Ḳhudáwand se faryád
kí: Ḳhudáwand ne use ek daraḳht
dikháyá, jise us ne, jab pání men̲ ḍá-
lá, to pání míṭhá ho gayá; wahán̲ us
ne un ke liye ek áín aur sharí'at ba-
nái, aur wahán̲ us ne unhen̲ ázmáyá:
26 Aur kahá, ki Agar tú dil lagáke
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz
sune, aur jo kuchh us kí nazar men̲
achchhá hai kare, aur us ke hukmon̲
ko sune, aur us ke áínon̲ ko yád rakhe,
to main̲ un bímáríon̲ men̲ se, jo main̲
ne Misríon̲ par bhejín̲, tujh par koí na
bhejún̲gá; ki main̲ wuh Ḳhudáwand
hún̲, jo tujhe shifá baḳhshtá hai.
27 ¶ Phir we Ailím ko, jahán̲ pá-
ní ke bárah chashme aur sattar da-
raḳht khajúr ke the, áe: aur unhon̲
ne pání par ḳhaima khaṛe kiye.

XVI BA'B.

PHIR we Ailím se rawána húe, aur
baní Isráel kí sárí jamá'at zamín
i Misr se ḳhárij hokar dúsre mahíne
ke pandrahwen̲ din Sín ke bayábán
men̲, jo Ailím aur Síná ke darmiyán
hai, pahunchí.
2 Aur sárí jamá'at baní Isráel kí,
us bayábán men̲, Músá aur Hárún par
jhunjhlái:
3 Aur Baní Isráel bole, ki Kásh
ham Ḳhudáwand ke háth se zamín
i Misr men̲, jis waqt ki ham gosht ki
hánḍíon̲ ke pás baiṭhte the, aur roṭí
man bharke kháte the, máre játe;
kyún̲ki tum ham ko is bayábán men̲
nikál láe ho, ki sáre majma' ko bhúkh
se halák karo.
4 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Dekh, main̲ ásmán se tum-
háre liye roṭíán̲ barsáún̲gá: yih log
har roz nikalke jitná ek hí din ke
liye kifáyat kare, har ek din samet
liyá karen̲: táki main̲ unhen̲ jánchún̲,
ki we merí sharí'at par chalen̲ge, yá
nahín̲.
5 Aur yún̲ hogá, ki chhaṭhe din we
use jo le áwen̲ge pakáke taiyár kar-
en̲ge: magar jitná ki roz roz jama
hotá hai us ká dúná ho jáegá.
6 To Músá aur Hárún ne sáre ban
Isráel se kahá, ki Shám ko tum ján
oge ki Ḳhudáwand tum ko zamí
i Misr se báhar láyá:
7 Aur subh ko tum Ḳhudáwan
ká jalál dekhoge: is liye ki tum j
Ḳhudáwand par jhunjhláte ho, s
wuh suntá hai: aur ham kyá hain̲
jo tum ham par jhunjhláte ho?
8 Aur Músá ne kahá, Yún̲ hogá, k
shám ko Ḳhudáwand tumhen̲ khán
ko gosht, aur subh ko roṭí peṭ bhark
degá; ki Ḳhudáwand tumháre jhun
jhláne ko, jo tum us par jhunjhlát
ho, suntá hai: aur ham kyá hain̲
tumhárí jhunjhláhaṭ ham par nahín̲
balki Ḳhudáwand par hai.
9 ¶ Phir Músá ne Hárún se kahá
ki Baní Isráel kí sárí jamá'at se kah
ki Ḳhudáwand ke nazdík áo, ki u
ne tumhárí jhunjhláhaṭ ko suná.
10 Aur yún̲ húá, ki jab Hárún ba
ní Isráel kí sárí jamá'at ko kah rah
thá, to unhon̲ ne bayábán kí tara
nazar kí: aur kyá dekhte hain̲? k
Ḳhudáwand ká jalál badlí men̲ záhi
húá.
11 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá s
kahá,
12 Main̲ ne baní Isráel ká jhunjh
láná suná; unhen̲ kah, ki Tum dar
miyán zawál aur gurúb ke gosh
kháoge, aur subh ko roṭí se ser hoge
aur tum jánoge, ki main̲ Ḳhudáwan
tumhárá Ḳhudá hún̲.
13 Aur yún̲ húá, ki shám ko baṭe
ren̲ úpar áín̲, aur paṛáo ko chhip
liyá: aur subh ko lashkar ke ás pás o
paṛí.
14 Aur jab os paṛ chukí, to ky
dekhte hain̲? ki bayábán men̲ e
chhoṭí chhoṭí gol chíz, aisí safed jais
barf ká chhoṭá ṭukṛá, zamín par pa
hai.
15 Aur baní Isráel ne dekhke ápa
men̲ kahá, ki Mann hai: kyún̲k

unhon ne na jáná, ki wuh kyá hai.
Tab Músá ne unhen kahá, Yih roṭí
hai, jo Ḳhudáwand ne kháne ko tum-
hen dí hai.
16 ¶ Yih wuh bát hai, jo Ḳhudá-
wand ne tumhen farmáí thí, Har ek
is men se, ba qadr apne kháne ke,
ádmí píchhe ek umar, jam'a kare; har
ek apne logon ká shumár karke, un
ke liye jo us ḳhaime men hain, lewe.
17 Chunánchi baní Isráel ne yún-
hín kiyá, aur un men se ba'zon ne
ziyáda, aur ba'zon ne kam jam'a kiyá.
18 Aur jab unhon ne umar se nápá,
to jis ne bahut jam'a kiyá thá, kuchh
ziyáda na páyá; aur us ká, jis ne kam
jam'a kiyá thá, kam na húá; har ek
ne un men se, ba qadr apne kháne ke,
jam'a kiyá thá.
19 Aur báwujúde ki Músá ne kahá,
ki Koí us men se subh tak báqí na
chhore
20 We us ke sunnewále na húe;
aur ba'zon ne subh tak kuchh rahne
diyá; so us men kíṛe paṛ gaye, aur
sar gayá: Músá un par gusse húá.
21 Aur we ek ek har subh, ba qadr
apne kháne ke, chunte rahe: aur jab
áftáb garm húá, wuh pighal gayá.
22 ¶ Aur yún húá, ki chhaṭhe din
unhon ne roṭíon se dúní jam'a kín, do
do umar ek ek ke liye: aur jamá'at ke
sab sardáron ne áke Músá ko ḳhabar
dí.
23 Us ne unhen kahá, ki Yih wuhí
hai, jo Ḳhudáwand ne kahá thá, Kal
sabt, Ḳhudáwand ká muqaddas sabt
hai: jo tumhen pakáná ho paká lo,
aur jo ubálná ho ubál lo; aur wuh, jo
bach rahe, apne liye subh tak mahfúz
rakho.
24 Chunánchi unhon ne, jaisá Mú-
sá ne kahá thá, subh tak rahne diyá:
wuh na saṛá, na us men kíṛe paṛe.
25 Aur Músá ne kahá, ki Use áj
kháo; kyúnki áj Ḳhudáwand ká sabt
hai: áj tum maidán men na páoge.
26 Chha din tak tum use jam'a
karoge; par sátwen din, jo sabt hai,
kuchh na páoge.
27 ¶ Aur yún húá, ki ba'ze un
logon men se sátwen din jam'a karne
ko gaye, aur kuchh na páyá.
28 Tab Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Kab tak tum mere hukmon
aur merí sharí'aton ke hifz ká inkár
karoge?
29 Dekh, azbaski Ḳhudáwand ne
tum ko sabt diyá, is liye wuh tumhen
chhaṭhe din do din kí roṭíán detá hai;
har ek tum men se apní jagah par
rahe; sátwen din koí ápní jagah se
báhar na jáwe.
30 Chunánchi logon ne sátwen din
árám kiyá.
31 Aur Isráel ke gharáne ne us ká
nám Mann rakhá: aur wuh dhaniye
ke bíj kí tarah safed; aur maza us ká
shahd men milí húí phulaurí ká thá.
32 ¶ Aur Músá ne kahá, Yih wuh
bát hai, jo Ḳhudáwand farmátá hai,
Ek umar us se apne qarnon ke liye
bharke mahfúz rakho; tá ki we us
roṭí ko dekhen, jo main ne tumhen
bayábán men khiláí, jab main tumhen
zamín i Misr se báhar láyá.
33 Aur Músá ne Hárún ko kahá,
Ek martabán le, aur ek umar mann
us men bhar, aur Ḳhudáwand ke áge
lá, tá ki wuh tumháre qarnon ke liye
mahfúz rahe.
34 Chunánchi Hárún ne, jaisá Ḳhu-
dáwand ne Músá ko kahá thá, Sandúq
i shahádat ke áge use mahfúz rakhá.
35 Aur baní Isráel chálís baras,
jab tak ki we bastí men áe, mann
kháte rahe; jab tak ki we zamín i
Kan'án kí nawáhí men áe, mann kháte
rahe.
36 Aur ek umar aifah ká daswán
hissa hai.

XVII BA'B.

TAB sáre baní Isráel kí jamá'at
ne apne safaron men, Ḳhudá-
wand ke farmán ke mutábiq, Sín ke
bayábán se kúch kiyá, aur Rafídím

men ḍerá kiyá: wahán logon ke píne
ko pání na thá.
2 So log Músá se jhagarne lage, aur
kahá, Ham ko pání de, ki ham píwen.
Músá ne unhen kahá, Tum mujh se
kyún jhagarte ho? aur KHUDÁWAND
ká kyún imtihán karte ho?
3 Aur we log wahán pání ke piyá-
se the; so log Músá par jhunjhláe, aur
kahá, ki Tú hamen Misr se kyún nikál
láyá, ki hamen, aur hamáre larkon,
aur hamárí mawáshí ko piyás se halák
kare?
4 Músá ne KHUDÁWAND se faryád
karke kahá, ki Main in logon se kyá
karún? we sab to abhí mujhe sangsár
karne ko taiyár hain.
5 KHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá, ki Logon ke áge já, aur baní
Isráel ke buzurgon ko apne sáth le;
aur apná 'asá, jo tú daryá par mártá
thá, apne háth men le, aur já.
6 Dekh, ki main wahán Hurib kí
chaṭán par tere áge khaṛá húngá: tú
us chaṭán ko máriyo; us se pání
niklegá, táki log píwen. Chunánchi
Músá ne baní Isráel ke buzurgon ke
sámhne yihí kiyá.
7 Aur us ne, is liye ki baní Isráel ne
wahán jhagṛá kiyá thá, aur is liye ki
unhon ne KHUDÁWAND ká imtihán
kiyá thá, aur kahá thá, ki KHUDÁ-
WAND hamáre bích men hai, ki nahín?
us jagah ká nám Massah aur Maríbah
rakhá.
8 ¶ Tab 'Amáliq charh áe, aur
Rafídím men baní Isráel ke sáth laṛe.
9 Tab Músá ne Yashú' ko kahá, ki
Ham men se log chun, aur nikal, aur
jákar 'Amáliq se jang kar: kal main
Khudá ká 'asá apne háth men leke
paháṛ kí choṭí par khaṛá húngá.
10 So Yashú' ne, jaisá Músá ne use
kahá thá, kiyá, aur 'Amáliq ke sáth
jang kí: Músá, aur Hárún, aur Húr
paháṛ kí choṭí par chaṛhe.
11 Aur yún húá ki jab Músá apná
háth uṭhátá thá, to baní Isráel fath
páte the: aur jab háth laṭká detá thá,
tab 'Amáliq gálib hote the.
12 Lekin Músá ke háth bhárí ho
rahe the; tab unhon ne ek patthar
leke us ke níche rakhá; wuh us par
baiṭhá, aur Hárún aur Húr, ek ek
taraf, aur dúsrá dúsrí taraf hoke, us
ke háthon ko sambhále rahe: tab us
ke háth, áftáb ke gurúb hote tak,
mazbútí se uṭhe rahe.
13 Aur Yashú' ne 'Amáliq aur us
ke logon ko talwár kí dhár se shikast
dí.
14 Tab KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Yádgárí ke liye kitáb men ise
likh rakh, aur Yashú' ke kán men yih
kah de: ki main 'Amáliq ká nám o
nishán ásmán ke tale se bilkull miṭá
dúngá.
15 Aur Músá ne qurbángáh banáí,
aur us ká nám YAHOWA'H NISSI
rakhá:
16 Aur us ne kahá, Chúnki háth
Yáh ke takht par uṭháyá, is liye
KHUDÁWAND kí jang 'Amáliq ke sáth
nasl dar nasl hogí.

XVIII BAB.

JAB Músá ke sasure Yitrú ne, jo
Midyán ká káhin thá, yih sab
suná, ki Khudá ne Músá, aur apn
qaum Isráel ke liye kyá kiyá, au
KHUDÁWAND Isráel ko Misr se báha
láyá;
2 Tab Yitrú Músá ke sasure n
Músá kí jorú Safúrah ko, ba'd us k
ki Músá ne use chhoṛ diyá thá, liyá;
3 Aur us ke donon beṭon ko bhí
jin men se ek ká nám us ne Jairsún
rakhá thá; is liye ki us ne kahá thá
ki Main gair zamín men musáfir hún
4 Aur dúsre ká nám Ilí'azar; kyún
ki us ne kahá, ki Mere báp ká Khud
merá madadgár hai, aur us ne mujh
Fira'ún kí talwár se bacháyá hai.
5 Aur Músá ká sasurá Yitrú, us k
beṭe aur us kí jorú ko leke, Músá pá
jis bayábán men us ne Khudá ke ko
par khaimá khaṛá kiyá thá, áyá:

6 Aur Músá se kahá, ki Main terá
sasur Yitrú, aur terí jorú, aur us ke
sáth us ke do beṭe tujh pás áe hain.
7 ¶ Tab Músá apne sasure ke istiq-
bál ko niklá, aur us ke áge jhuká, aur
us ko chúmá; aur ápas men ek ne
dúsre kí ḳhair o 'áfiyat púchhí, aur
ḳhaime men áe.
8 Músá ne sab kuchh sasure se ba-
yán kiyá, ki Ḳhudáwand ne, Isráel
ke liye, Fira'ún aur Misríon se yún
kiyá, aur ráh men un par ye musí-
baten parín, aur Ḳhudáwand ne un-
hen kyúnkar bacháyá.
9 Aur Yitrú un sab ihsánon ke sa-
bab se, jo Ḳhudáwand ne Isráel par
kiye, jinhen us ne Misríon ke háth se
naját bakhshí, bág bág húá:
10 Aur Yitrú ne kahá, ki Mubárak
hai wuh Ḳhudá, jis ne tum ko Misríon
ke háth, aur Fira'ún ke háth se naját
bakhshí, aur jis ne qaum ko Misríon
ke panje se bacháyá.
11 Ab main jántá hún, ki Ḳhudá-
wand sab ma'búdon se bará hai;
kyúnki wuh un kámon men, jo unhon
ne gurúr se kiye, un par gálib húá.
12 Aur Músá ká sasurá Yitrú ek
soḳhtaní qurbání aur zabíhe Ḳhudá
ke liye láyá: aur Hárún aur Isráel ke
sab buzurg Músá ke sasure ke sáth
roṭí kháne Ḳhudá ke áge áe.
13 ¶ Aur dúsre din subh ko yún
húá, ki Músá logon kí 'adálat karne
baiṭhá; aur log Músá ke áge subh se
shám tak khaṛe the.
14 Tab Músá ke sasure ne sab
kuchh, jo us ne logon se kiyá, dekhke
kahá, ki Yih tú logon se kya kartá hai?
Tú kyún áp akelá baiṭhá hai, aur sab
log subh se shám tak tere áge khaṛe
rahte hain?
15 Músá ne apne sasure ko kahá,
Yih is wáste hai, ki log Ḳhudá se
daryáft karne ke liye mujh pás áte
hain.
16 Jab un men kuchh jhagrá hotá
hai, to we mere pás áte hain; aur
main ek ke aur dúsre ke darmiyán
insáf kar detá hún; aur main unhen
Ḳhudá ke ahkám aur sharí'at se ittilá
kartá hún.
17 Tab Músá ke sasure ne us ko
kahá, ki Tú achchhá kám nahín kartá.
18 Ki tú yaqínan mánda ho jáegá,
tú bhí, aur yih guroh bhí, jo tere sáth
hai; kyúnki yih kám tujh par nipaṭ
bhárí hai; tú akelá us ko karne kí
táqat nahín rakhtá.
19 Ab merá kahá mán: main tujhe
saláh detá hún, aur Ḳhudá tere sáth
rahe: tú un logon ke pás Ḳhudá kí
jagah ho, aur un ká sab ahwál Ḳhudá
se 'arz kiyá kar;
20 Aur tú rusúm aur sharí'at kí
báten unhen sikhlá, aur wuh ráh, jis
par chalná, aur wuh kám, jise karná
unhen farz hai, unhen batá.
21 So tú un logon men se i'atibárí
log chun le, jo ḳhudátars aur sachche
insán hon, aur lálachí na howen; aur
unhen hazáron, aur saikṛon, aur pachás
pachás, aur das das par hákim kar de:
22 Ki we logon kí har waqt 'adálat
karen; aur yún howe, ki we har ek
baṛá muqaddama tujh pás láwen, par
har ek chhoṭá muqaddama we faisal
karen: ki yih tere liye kuchh ásán
hogá, aur we bojh uṭháne men tere
sharík howenge.
23 Agar tú yih kám karegá, aur
Ḳhudá tujhe yún hukm kare, to tú
kám par qáim rah sakegá, aur yih log
bhí apní apní jagah salámat jáenge.
24 Chunánchi Músá ne apne sasure
ká kahá suná, aur sab, jo us ne kahá
thá, kiyá.
25 Aur Músá ne sab Isráelíon men
se i'atibárí log chune, aur unhen logon
ká sardár, hazáron ká sardár, aur
saikṛon ká sardár, pachás pachás ká
sardár, aur das das ká sardár kiyá.
26 We logon ká har waqt insáf
karte the: mushkil muqaddame Músá
pás láte the, par chhoṭe muqaddame áp
hí faisal karte the.

27 ¶ Phir Músá ne apne sasure ko rukhsat kí, aur wuh apne watan ko rawána ho gayá.

XIX BA'B.

AUR baní Isráel zamín i Misr men se báhar hoke tísre mahíne ke usí din Síná ke bayábán men áe.

2 Kyúnki we Rafídím se rawáná hoke bayábán i Síná men áe, aur dasht men utar pare; aur baní Isráel ne koh ke áge khaima khare kiye.

3 Tab Músá Khudá pás charhá, aur KHUDÁWAND ne use pahár se buláyá, aur kahá, ki Tú Ya'qúb ke khándán ko yún kahiyo, aur baní Isráel se yún bayán kíjiyo;

4 Ki tum ne dekhá, ki main ne Misríon se kyá kiyá, aur tumhen goyá 'uqáb ke paron par bitháke apne pás le áyá.

5 Ab agar tum merí áwáz ke fílhaqíqat sunnewále hoge, aur mere 'ahd ko hifz karoge, to tum sárí qaumon se ziyáda mere liye ek khazána i kháss hoge: kyúnki sárí zamín merí hai:

6 Aur tum mere liye káhinon kí ek mamlukat, aur ek muqaddas qaum hoge. Ye we báten hain, jo tú baní Isráel ko kahegá.

7 ¶ Tab Músá áyá, aur guroh ke buzurgon ko buláyá, aur un ke rúbarú sárí báten, jo KHUDÁWAND ne use farmáí thín, bayán kín.

8 Aur sab logon ne milke jawáb diyá, aur kahá, ki KHUDÁWAND ne sab, jo kuchh ki farmáyá hai, ham karenge. Aur Músá ne logon ká jawáb KHUDÁWAND ke pás pahuncháyá.

9 Aur KHUDÁWAND ne Músá se kahá, ki Dekh, main andherí badlí men tujh pás átá hún, tá ki log, jab main tujh se báten karún, sunen, aur abad tak tere mu'ataqid rahen. Aur Músá ne logon kí báten KHUDÁWAND se kahín.

10 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se kahá, ki Logon pás já, aur áj aur kal men unhen pák kar, aur un ke kapre dhulwá,

11 Aur tísre din taiyár rahen; ki KHUDÁWAND tísre din sáre logon kí nazar men koh i Síná par utar áegá.

12 Aur tú logon ke liye girdágird hadden bándhiyo, aur kahiyo, ki A'p se khabardár, pahár par na charhen, aur us kí sarhadd ko na chhúen: jo koí pahár ko chhúegá, albatta ján se márá jáegá.

13 Koí háth us tak na pahunche; nahín to, wuh lákalám sangsár kiyá jáegá, yá tír se márá jáegá; wuh, khwáh insán ho, khwáh haiwán, jítá na bachegá; aur jab qarnáí kí áwáz bahut barháí jáwe, to we pahár par charhen.

14 ¶ Tab Músá pahár par se utarke logon ke darmiyán gayá, aur us ne logon ko pák sáf kiyá; unhon ne apne kapre dhulwáe.

15 Aur us ne logon se kahá, ki Tísre din taiyár raho: jorúon se mat milo.

16 ¶ Aur yún húá, ki tísre din subh ko bádal garje, aur bijlíán chamkín, aur pahár par kálí ghatá umdí, aur qarnáí kí áwáz bahut buland húí; chunánchi sáre log deron men kámp gaye.

17 Aur Músá logon ko khaimagáh se báhar láyá, ki Khudá se miláwe; aur we pahár ke níche á khare húe.

18 Aur sab koh i Síná par zer o bálá dhuwán thá; kyúnki KHUDÁWAND shu'ale men hoke us par utrá: aur tanúr ká sá dhuwán us par se uthá, aur pahár sarásar hil gayá.

19 Aur jab qarnáí kí sadá bahut barhái gayí, aur buland se buland hotí játí thí, Músá ne kalám kiyá, aur Khudá ne use ek áwáz se jawáb diyá.

20 Aur KHUDÁWAND koh i Síná, pahár kí chotí par, názil húá; aur KHUDÁWAND ne pahár kí chotí par Músá ko buláyá; aur Músá charh gayá.

21 Aur ḲHUDÁWAND ne Músá se kahá, ki Utar já, aur logon̲ ko taqaiyud kar, tá na howe, ki haddon̲ ko toṛke ḲHUDÁWAND ke pás dekhne ko áwen̲, aur bahutere un men̲ halák ho jáwen̲.

22 Aur káhinon̲ ko bhí, jo ḲHUDÁWAND ke nazdík áe hain̲, kah, ki Apne ta,ín̲ pák karen̲; kahín̲ aisá na ho, ki ḲHUDÁWAND un men̲ rakhna ḍál de.

23 Tab Músá ne ḲHUDÁWAND se kahá, ki Log koh i Síná par á nahín̲ sakte: kyún̲ki tú ne to hamen̲ tákíd karke kahá hai, ki Paháṛ ke liye hadden̲ muqarrar kar rakho, aur us ko pák karo.

24 ḲHUDÁWAND ne use kahá, ki Chal, níche já, aur tujh ko phir úpar áná hoga, tú aur Hárún tere sáth: par káhin aur log hadden̲ toṛke ḲHUDÁWAND pás úpar na áwen̲, na howe, ki wuh un men̲ rakhna ḍál de.

25 Chunánchi Músá logon̲ pás tale utrá, aur un se kalám kiyá.

XX BA'B.

PHIR Ḳhudá ye sab báten̲ bolá, aur kahá, ki,

2 ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá, jo tujhe zamín i Misr se, aur gulámon̲ ke ghar se nikál láyá, main̲ hún̲.

3 Mere huzúr tere liye dúsrá Ḳhudá na howe.

4 Tú apne liye koí múrat, yá kisí chíz kí súrat, jo úpar ásmán par, yá níche zamín par, yá pání men̲ zamín ke níche hai, mat baná:

5 Tú un ke áge apne ta,ín̲ mat jhuká, aur na un kí 'ibádat kar; kyún̲ki main̲ ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá gayúr Ḳhudá hún̲, aur bápdádon̲ kí badkárián̲ un kí aulád par, jo mujh se 'adáwat rakhte hain̲, tísrí aur chauthí pusht tak pahunchátá hún̲;

6 Par un men̲ se hazáron̲ par, jo mujhe piyár karte, aur mere hukmon̲ ko hifz karte hain̲, rahm kartá hún̲.

7 Tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ká nám be-fáida mat le; kyún̲ki jo us ká nám be-fáida letá hai, ḲHUDÁWAND use be-gunáh na ṭhahráwegá.

8 Tú sabt ká din pák rakhne ke liye yád kar:

9 Chha din tak tú mihnat karke apne sáre kám káj kar;

10 Lekin sátwán̲ din ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ká sabt hai: us men̲ kuchh kám na kar, na tú, na terá beṭá, na terí beṭí, na terá gulám, na terí launḍí, na terí mawáshí, aur na terá musáfir, jo tere pháṭakon̲ ke andar ho:

11 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND ne chha din men̲ ásmán, aur zamín, daryá, aur sab kuchh jo un men̲ hai, banáyá, aur sátwen̲ din áram kiyá: is liye ḲHUDÁWAND ne sabt ke din ko barakat dí, aur use muqaddas ṭhahráyá.

12 ¶ Tú apne má báp ko 'izzat de: táki terí 'umr us zamín par, jo ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, daráz howe.

13 Tú ḳhún mat kar.

14 Tú ziná mat kar.

15 Tú chorí mat kar.

16 Tú apne paṛosí par jhúṭhí gawáhí mat de.

17 Tú apne paṛosí ke ghar ká lálach mat kar; tú apne paṛosí kí jorú, aur us ke gulám, aur us kí launḍí, aur us ke bail, aur us ke gadhe, aur kisí chíz ká, jo tere paṛosí kí hai, lálach mat kar.

18 ¶ Aur sab logon̲ ne dekhá, ki bádal garje, bijlíán̲ chamkín̲, qarnái kí áwáz húí, paháṛ se dhun̲wán̲ uṭhá; aur sab logon̲ ne jab yih dekhá, to we haṭe, aur dúr já khaṛe rahe.

19 Tab unhon̲ ne Músá se kahá, ki Túhí ham se bol, aur ham sunen̲: lekin Ḳhudá ham se na bole, kahín̲ ham mar na jáwen̲.

20 Músá ne logon̲ ko kahá, ki Tum mat ḍaro; is liye ki Ḳhudá áyá hai, ki tumhen̲ imtihán kare, aur tá ki us

ká ḳhauf tumháre sámhne záhir ho,
ki tum gunáh na karo.
21 Tab we log dúr hí khaṛe rahe,
aur Músá us kálí badlí ke, jis men
Ḳhudá thá, nazdík gayá.
22 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, Tú baní Isráel se kah, ki Tum
ne dekhá, ki main ne ásmán par se
tumháre sáth báten kín.
23 Tum mere muqábil rúpe ke m-
a'búd mat banáiyo, aur na apne liye
sone ke ma'búd.
24 ¶ Tú mere liye gilí qurbángáh
banáiyo, aur tú wahán apní soḳhtaní
qurbániáu aur apní salámatí kí qur-
bániáu zabh kíjiyo; apní bheṛon aur
apne bailon men se: aur jis jagah
main apne nám ko záhir karúngá,
wahán main tujh kane áúngá, aur
tujhe barakat dúngá.
25 Aur agar tú mere liye patthar
kí qurbángáh banáwe, to taráshe húe
patthar kí mat banáiyo: kyúnki agar
tú use auzár lagáwegá, to tú use nápák
karegá.
26 Aur tú merí qurbángáh par síṛhí
se hargiz mat chaṛhiyo, tá ki terí bar-
hanagí us par záhir na howe.

XXI BA'B.

AB shar'a kí rusúm, jo tú unhen
batáegá, ye hain: ki,
2 Agar tú 'Ibrání gulám mol lewe,
to wuh chha baras terí ḳhidmat kare,
aur sátwen baras muft ázád ho jáe.
3 Agar wuh akelá áyá thá, to akelá
jáegá: agar wuh jorúwálá thá, to us
kí jorú us ke sáth jáegí.
4 Agar us ke áqá ne us ká byáh
kar diyá, aur jorú us kí us se beṭe aur
beṭián janí; to jorú bachchon samet
áqá kí howegí, aur wuh akelá chalá
jáe.
5 Aur agar yih gulám sáf kahe, ki
Main apne áqá, aur apní jorú, aur
apne laṛkon ko dost rakhtá hún;
main ázád hoke chalá na jáúngá:
6 To us ká áqá use qázíon pás le
jáe; phir use darwáze par, yá darwáze
ke chaukhaṭ par láwe; aur sutárí se
us ká kán chhede; aur wuh hamesha
us kí gulámí kare.
7 ¶ Aur agar koí shaḳhs apní beṭí
ko beche, táki bándí ho, to wuh gulám-
on kí tarah chalí na jáegí.
8 Agar áqá us ká, jis ne use apne
liye mangetar kiyá, us se náráz ho, to
aisá ho ki us ká fidiya diyá jáwe: us
ko rawá nahín, ki use ajnabí qaum ke
háth beche; kyúnki us ne us se dagá-
bází kí.
9 Aur agar wuh us kí mangní apne
beṭe ke sáth kare, to wuh us se beṭíon
ká sá sulúk kare.
10 Agar wuh apne liye dúsrí le, to
us ke kháne kapṛe aur hamḳhwábí
men qásir na howe.
11 Aur agar wuh ye tínon sulúk us
se na kare, to wuh muft, be rúpiye
diye, ázád chalí jáe.
12 ¶ Jo koí kisí mard ko máre,
aur wuh mar jáe, to wuh albatta qatl
kiyá jáwe.
13 Aur agar us shaḳhs ne qatl ká
qasd nahín kiyá, aur Ḳhudá ne use us
ke háth men giriftár karwá diyá; to
main tere liye ek jagah ṭhahráúngá ki
jis men wuh bhá̀ge.
14 Par agar koí shaḳhs bad-ḳhwáhí
se apne hamsáe par chaṛh áwe, tá
ki use makr se máre; to tú use merí
qurbángáh se judá kar de tá ki wuh
mare.
15 ¶ Aur wuh, jo apne báp yá
apní má ko máre, albatta már ḍálá
jáwe.
16 ¶ Aur jo koí ádmí ko churá le
jáwe, aur use bech ḍále, yá wuh us ke
pás se pakṛá jáwe, to wuh albatta már
ḍálá jáegá.
17 ¶ Aur wuh, jo apne báp yá
apní má par la'nat kare, már ḍálá
jáwe.
18 ¶ Aur agar do shaḳhs jhagṛen,
aur ek dúsre ko patthar yá mukká
máre, aur wuh na mare, par bistarí ho
jáe;

19 To agar wuh uṭh kharạ́ ho, aur láṭhí leke ráh chale, to wuh, jis ne márá, be-ilzám hai': aur faqat us ke kárbár ká nuqsán jo húá ho, so bhar de, aur use bilkull changá karwáe.

20 ¶ Aur agar koí apne gulám yá laundí ko láṭhián̲ máre, aur wuh már khátí húí mar jáe; to use sazá dí jáe.

21 Lekin agar wuh ek din yá do din jíwe, to use sazá na dí jáwe; is liye ki wuh us ká mál hai.

22 ¶ Agar log jhagren̲, aur kisí peṭwálí ko dukh pahuncháwen̲, aisá ki us ká peṭ gir jáe, par wuh ḳhud halák na ho; to use, jis tarah kí sazá us ká shauhar tajwíz kare, dí jáwe; aur wuh qázíon̲ kí tajwíz ke muwáfiq gunahgárí dewe.

23 Aur agar wuh us sadme se halák ho jáe, to tú ján ke badle ján le,

24 Aur ánkh ke badle ánkh, dánt ke badle dánt, aur háth ke badle háth, pán̲w ke badle pán̲w,

25 Jaláne ke badle jaláná, zaḳhm ke badle zaḳhm, choṭ ke badle choṭ.

26 ¶ Aur agar koí apne gulám yá apní laundí kí ánkh men̲ máre, ki us kí ánkh phúṭ jáe; to us kí ánkh ke badle men̲ use ázád kar de.

27 Agar apne gulám yá apní laundí ká dánt toṛe; to us ke dánt ke badle men̲ use ázád kar de.

28 ¶ Agar bail mard yá 'aurat ko síng máre, aisá ki wuh halák ho; to wuh bail pattharon̲ se márá jáwe, aur us ká gosht kháyá na jáwe; aur bail ká málik be-gunáh hai.

29 Par agar wuh bail áge se síng márne kí lat rakhtá thá, aur us ke málik ko ḳhabar dí gayí, aur us ne use bándh na rakhá, aur us ne mard yá 'aurat ko halák kiyá: to bail par pathráo kiyá jáe, aur us ká málik bhí márá jáwe.

30 Aur agar us se ḳhún-bahá mángá jáwe, to apní ján chhuṛáne ke liye jitná us ke sir dhará jawe, so púrá dewe.

31 Khwáh us ne beṭá márá ho, ḳhwáh beṭí, is hukm ke muwáfiq us ke sáth 'amal kiyá jáwe.

32 Agar bail kisí ke gulám ya laundí ko síng már baiṭhe; to wuh un ke málik ko misqál ke wazn ke tís rúpae dewe, aur bail pathráo se márá jáwe.

33 ¶ Aur agar koí kúá khole, yá khode, aur us ká mun̲h na ḍhámpe, aur bail yá gadhá us men̲ gire;

34 To kúe ká málik áp nuqsán uṭháwe, aur un ke málik ko qímat de; aur wuh, jo mará, usí ká hogá.

35 ¶ Aur agar kisí ká bail dúsre ke bail ko satáwe, aisá ki wuh halák ho jáe; to wuh jíte bail ko bechen̲, aur us ká dám ádhon̲ ádh ápas men̲ bánṭ len̲; aur wuh múá húá bail bhí un men̲ ádhon̲ ádh bánṭá jáe.

36 Aur agar jáná jáwe, ki us bail ko síng már baiṭhne kí 'ádat thí, aur us ke málik ne use bándh na rakhá; wuh albatta bail ke badle bail dewe; aur wuh mará húá us ká mál hogá.

XXII BA'B.

AGAR koí bail yá bheṛ churáwe, aur use zabh kare, yá beche; to wuk ek bail ke badle pánch bail, aur ek bheṛ ke chár bheren̲ dewe.

2 ¶ Agar chor sendh márte húe dekhá jáe, aur koí use már baiṭhe, aur wuh mar jáe; to us ke liye ḳhún kiyá na jáwe:

3 Agar yih din ko nowe, to us ke liye ḳhún kiyá jáegá; kyún̲ki cháhiye ki wuh púrá badlá de; agar wuh kangál ho, to chorí ke liye bechá jáe.

4 Agar chorí kí chíz usí tarah us ke háth men̲ zinda páí jáe, ḳhwáh wuh bail ho, ḳhwáh gadhá, ḳhwáh bheṛ; to wuh ek ek ke do do dewe.

5 ¶ Agar koí khet yá tákistán khiláwe, yá apne chárpáye us men̲ chhoṛe, yá dúsre ke maidan men̲ charáwe; to apná achchhe se achchhá khet, aur bihtar se bihtar angúrí bág, us ke badle dewe.

6 ¶ Agar ág bhaṛke, aur kánṭoṉ meṉ já lage, aisí ki anáj ká ṭál, yá anáj ká khaṛá húá khet, yá maidán ká nuqsán, ho jáe; to jis ne ki ág lagáí, albatta ṭúṭá dewe.

7 ¶ Agar koí apne hamsáe ko naqd yá jins rakhne ko sompe, aur us shaḳhs ke ghar se chorí jáe; to jab wuh chor háth lage to dúná bhar de.

8 Agar chor pakṛá na jáe, to us ghar ká málik qázíoṉ ke áge láyá jáe, tá ma'lúm ho, ki us ne apne hamsáe ke mál par háth baṛháyá ki nahíṉ.

9 Is wáste ki sab qism kí ḳhiyánat meṉ, ḳhwáh bail kí, ḳhwáh gadhe, yá bheṛ, yá kapṛe kí, yá kisí chíz kí, jo gum húí ho, jis ká koí da'wa kartá hai, ki merá hai, donoṉ tarafwáloṉ ká jhagṛá qázíoṉ ke huzúr láyá jáe; aur qází jise mujrim kare, wuh apne hamsáe ko dúná dewe.

10 Agar koí apne hamsáe pás gadhá, yá bail, yá bheṛ, yá koí chárpáya amánat rakhe; aur wuh mar jáe, yá choṭ kháwe, yá bagair kisí ke dekhe hánk diyá jáe:

11 To un donoṉ ke darmiyán Ḳhudáwand kí qasam se faisala kiyá jáe, ki us ne apne hamsáe ke mál par apná háth baṛháyá nahíṉ; aur mál ká málik qabúl kare, tab wuh us ko us ká ṭúṭá na de.

12 Agar wuh us ke pás se chorí jáe, to wuh us ke málik ko ṭúṭá de.

13 Aur agar us ko kisí darinde ne pháṛ ḍálá, to wuh us ko gawáhí ke wáste láwe, aur pháṛe húe ká ṭúṭá na de.

14 ¶ Agar koí shaḳhs apne hamsáe se kuchh 'áriyat lewe, aur wuh zaḳhmí howe, yá mar jáe; agar málik us ke sáth na thá, to wuh us ká badlá dewe;

15 Par agar sáth thá, to wuh ṭúṭá na de; agar kiráya liyá ho, to yih sirf us ke kiráe kí ujrat de.

16 ¶ Agar koí ek chhokrí ko, jo us kí mangetar nahíṉ, dam deke us se mubásharat kare, wuh albatta use mahr deke us se nikáh kare.

17 Agar us ká báp hargiz rází na ho, ki use us ko de, to wuh kuṉwáríoṉ ke mahr ke muwáfiq use naqdí de.

18 ¶ Tú jádúgarní ko jíne mat de.

19 ¶ Jo koí chárpáye se mubásharat kare, ján se márá jáe.

20 ¶ Jo koí, faqat Ḳhudáwand ke siwá, kisí ma'búd ke liye qurbání kare, wuh 'azáb se már ḍálá jáwe.

21 ¶ Tú musáfir ko hargiz na satá, aur us se bad-sulúkí na kar, is liye ki tum bhí zamín i Misr meṉ musáfir the.

22 ¶ Tum kisí bewe yá yatím laṛke ko dukh mat do.

23 Agar tú un ko kisí taur se satáegá, aur we mujh se faryád kareṉ, to maiṉ yaqínan un kí faryád sunúṉgá;

24 Aur merá qahr bhaṛkegá; maiṉ tujhe talwár se már ḍálúṉgá, aur terí jorúáṉ ránḍeṉ, aur tere bachche láwáris ho jáeṉge.

25 ¶ Agar tú mere logoṉ meṉ se jis kisí ko, jo tere áge muhtáj hai, kuchh qarz dewe, to us se byájíoṉ kí tarah sulúk mat kar, aur us se súd mat le.

26 Agar tú kisí waqt apne hamsáe ke kapṛe girau meṉ rakh lewe, to cháhiye ki tú súraj ḍúbte húe use pahunchá dewe.

27 Kyúṉki yih us ká faqat oṛhná hai, yih us ke badan ke liye libás hai, jis meṉ wuh so rahtá hai; aur yúṉ hogá, ki jab mere áge faryád karegá, maiṉ us kí sunúṉgá; kyúṉki maiṉ mihrbán húṉ.

28 ¶ Tú hákimoṉ ko bad-du'á mat de, aur apní qaum ke sardár ko la'nat na kar.

29 ¶ Tú apne khaliyán ke faiz, aur apne kholú ke ras se mujhe guzránne meṉ der mat kíjiyo: tú apne beṭoṉ se palauṭhá mujhe díjiyo.

30 ¶ Aisá hí tú apne bailon se, aur
bheron se, kíjiyo: sát din tak wuh má
ke sáth rahe; áṭhwen din tú use mujhe
díjiyo.
31 ¶ Tum mere pák log ho: dar-
indon ká phárá húá gosht, jo maidán
men pará ho, mat kháiyo; tum use
kutton ko díjiyo.

XXIII BA'B.

TU' kisí kí jhúṭhí ḵhabar mat uṛá; tú zulm kí gawáhí men sharíron ká sáthí mat ho.
2 ¶ Tú guroh kí pairauí badí karne
men mat kíjiyo; aur tú kisí jhagṛe
men logon kí bahutáyat ke sabab un
kí taraf máil hoke ná-haqq mat
kíjiyo.
3 ¶ Aur na kangál kí, us ke mu-
qaddama men, tarafdárí kíjiyo.
4 ¶ Agar tú apne dushman ke bail
yá gadhe ko be-ráh játe dekhe, to
zarúr use us kane pahuncháiyo.
5 Agar tú us ke gadhe ko, jo terá
kína rakhtá hai, dekhe, ki bojh ke
níche baiṭh gayá, aur tú us kí madad
karná na cháhe, to albatta tú us kí
kumak kar.
6 Tú apne muhtáj se us ke mu-
qaddama men insáf ko mat pheriyo;
7 Jhúṭhe mu'ámala se dúr rahiyo;
aur be-gunáhon aur sachchon ko qatl
mat kíjiyo; kyúnki main sharír kí
tasdíq na karúngá.
8 ¶ Tú hadya na lená; kyúnki
hadya dánishmandon ko andhá kartá
hai, aur sádiqon kí báton ko pher detá
hai.
9 ¶ Aur musáfir ko bhí tasdí'a mat
díjiyo; kyúnki tum musáfir ke dil ko
jánte ho; is liye ki tum ḵhud bhi
zamín i Misr men musáfir the.
10 Aur chha baras zamín men
khetí kar, aur us se jo paidá ho jam'a
kar:
11 Par sátwen baras use chhoṛ de,
ki paṛtí rahe; tá ki terí qaum ke
miskín use kháwen, aur jo un se
bache, maidán ke chárpáe charen.
Aisá hí tú apne angúr aur zaitún ke
bág ká mu'ámala bhí kíjiyo.
12 Chha din tak apná károbár
karná, aur sátwen din árám kíjiyo; tá
ki terá bail, aur terá gadhá bhí, árám
páwen, aur terí laundí ká beṭá aur
musáfir táza-dam ho jáen.
13 Aur sab men, jo main ne tujhe
farmáyá hai, hoshyár rah: dúsre ma-
'búdon ká nám tak na le, aur wuh tere
munh se na suná jáe.
14 ¶ Tú sál bhar men tín martabe
mere liye 'íd kar.
15 Fatírí roṭí kí 'íd yád rakh: tú
sát din tak, jaisá main ne tujhe hukm
kiyá hai, fatírí roṭí khá, Abíb ke
mahíne men, muqarrarí waqt par;
kyúnki tú usí men Misr se báhar áyá;
aur koí mere áge ḵhálí-háth na áwe:
16 Aur fasl káṭne kí 'íd, terí mih-
nat ke pahle phalon kí, jo tú ne apne
khet men boe: aur jam'a karne ki 'íd,
áḵhir i sál, jab tú khet se apní mihnat
ke phal jam'a kar chuká.
17 Tere sab mard tín bár har sál
ḴHUDÁWAND Ḵhudá ke sámhne házir
howen.
18 Tú zabíha ká lahú, jo mere liye
hai, ḵhamírí roṭí ke sáth mat guzrán:
aur merí 'íd kí charbí subh tak báqí na
rahne páwe.
19 Tú apní zamín ke pahle phalon
se pahle ko ḴHUDÁWAND apne Ḵhudá
ke ghar men láiyo. Tú halwán us kí
má ke dúdh men mat pakáiyo.
20 ¶ Dekh, main ek firishta tere
áge bhejtá hún, ki ráh men terá nigáh-
bán ho, aur tujhe us jagah, jo main ne
taiyár kí hai, le áwe.
21 Us ke áge hoshyár rah, aur us ká
kahá mán; use mat chiṛhá; kyúnki
wuh terí ḵhatá na baḵhshegá: ki merá
nám us men hai.
22 Par agar tú sach much us ká
kahá máne, aur sab, jo main kahtá
hún, kare; to main tere dushmanon
ká dushman, aur tere bairíon ká bair
hoúngá.

23 Ki merá firishta tere áge chal-
egá, aur tujhe Amúríon̲, aur Hittíon̲,
aur Farizzíon̲, aur Kan'áníon̲, aur
Hawíon̲, aur Yabúsíon̲ ke bích men̲
láegá: aur main̲ un ko halák kar-
ún̲gá.
24 Tú un ke ma'búdon̲ ko sijda mat
kar, na un kí 'ibádat, na un ke se kám
kar: balki tú unhen̲ sáf ḍhá de, aur
un ke buton̲ ko toṛ ḍál.
25 Aur tum Ḳhudáwand apne
Ḳhudá kí bandagí karo, aur wuh tum-
hárí roṭí aur pání men̲ barakat baḳh-
shegá; aur main̲ tumháre bích se
bímárí ko uṭhá lún̲gá.
26 ¶ Terí zamín par kisí ká peṭ na
giregá, na koí bánjh rahegí: main̲ terí
'umr púrí karún̲gá.
27 Main̲ apne ḍar ko tere áge bhej-
ún̲gá; main̲ un sab logon̲ ko, jin par
tú áwegá, halák karún̲gá; aur main̲
aisá karún̲gá, ki tere sab dushman tere
áge se píṭh pher den̲ge.
28 Main̲ tere áge zambúron̲ ko bhej-
ún̲gá, jo Hawí, aur Kan'ání, aur Hittí
ko tere sámhne se bhagáwen̲ge.
29 Main̲ un ko ek hí sál men̲ tere
áge se daf'a na karún̲gá, tá na howe ki
zamín wírán ho, aur maidán ke
darinde tere muqábil firáwán ho jáen̲.
30 Main̲ un ko thoṛe thoṛe karke
tere áge se daf'a karún̲gá, yahán̲ tak
ki tú ziyáda ho, aur zamin ká wáris
ho.
31 Main̲ daryá e Qulzum se leke
Filistíon̲ ke samundar tak, aur bayá-
bán se leke nahr i Furát tak, terí
hadden̲ bándhún̲gá; kyún̲ki zamín ke
basnewálon̲ ko tere hawále karún̲gá;
aur tú unhen̲ apne áge se nikál
degá.
32 Tú un se, aur un ke ma'búdon̲
se, 'ahd mat bándhiyo.
33 We terí zamín par na rahen̲ge,
tá na howe ki we tujhe merá gunahgár
karen̲; kyún̲ki agar tú un ke ma'búdon̲
kí 'ibádat kare, to yih tere liye albatta
phandá hogá.

XXIV BAB.

AUR us ne Músá se kahá, ki Ḳhudá-
wand pás chaṛh á, tú, aur
Hárún, aur Nadab, aur Abihú, aur
Baní Isráel ke buzurgon̲ se sattar
shaḳhs: tum dúr se sijda karo.
2 Aur Músá akelá Ḳhudáwand
ke nazdík áwe; par we nazdík na
áwen: aur log us ke sáth na chaṛhen̲.
3 ¶ Aur Músá ne áke Ḳhudá-
wand kí sárí báton̲ aur 'adálaton̲ ká
bayán logon̲ se kiyá: aur sáre logon̲
ne muttafiq hoke jawáb diyá, aur
kahá, ki Sárí báten̲, jo Ḳhudáwand
ne farmáí hain̲, ham karen̲ge.
4 Aur Músá ne Ḳhudáwand kí
sárí báten̲ likhín̲, aur subh ko sawere
uṭhá, aur pahár ke tale ek qurbángáh,
aur baní Isráel ke bárah firqon̲ ke
hisáb ke muwáfiq bárah sutún, biná
kiye.
5 Aur us ne baní Isráel ke jawánon̲
ko bhejá, aur unhon̲ ne soḳhtaní
qurbánián̲ chaṛháín̲, aur salámí ke
zabíhe bailon̲ se Ḳhudáwand ke liye
zabh kiye.
6 Aur Músá ne ádhá ḳhún leke
básanon̲ men̲ rakhá, aur ádhá qurbán-
gáh par chhiṛká.
7 Phir us ne 'ahdnáma liyá, aur
logon̲ ko paṛh sunáyá: we bole, ki
Sab kuchh, jo Ḳhudáwand ne far-
máyá hai, ham karen̲ge, aur tábi'
rahen̲ge.
8 Músá ne us lahú ko leke logon̲
par chhiṛká, aur kahá, Yih lahú us
'ahd ká hai, jo ki Ḳhudáwand ne un
báton̲ kí bábat tumháre sáth bándhá
hai.
9 ¶ Tab Músá, aur Hárún, aur
Nadab, aur Abihú, aur sattar buzurg
Isráelí úpar gaye.
10 Aur unhon̲ ne Isráel ke Ḳhudá
ko dekhá: aur us ke páon̲ ke tale, jaise
nílam ke patthar kí, gachkárí, aur us
kí shaffáfí jirm i ásmán kí mánind
thí.
11 Aur baní Isráel ke amíron̲ par

us ne apná háth na rakhá: unhon ne
Khudá ko dekhá, aur kháyá aur piyá.
12 Aur KHUDÁWAND ne Músá ko
kahá, ki Pahár par mujh pás á, aur
wahán rah; aur main tujhe patthar kí
lauhen, aur sharí'at aur ahkám, jo
main ne likhe hain, dúngá, tá ki tú
unhen sikhláwe.
13 Aur Músá, aur us ká khádim
Yashu' uthe: aur Músá Khudá ke
pahár ke úpar gayá.
14 Aur us ne buzurgon se kahá, ki
Tum hamáre liye yahán, jab tak ki
ham tum pás phir áwen, thahro: aur
dekho, ki Hárún aur Húr tumháre
sáth hain: agar kisí ko kuchh kám
howe, to wuh un ke pás jáwe.
15 Tab Músá pahár ke úpar gayá,
aur ek badlí ne pahár ko dhámp
liyá.
16 Aur KHUDÁWAND ká jalál koh i
Síná par thahrá, aur badlí use chha
din tak dhámpe rahí: aur sátwen din
us ne badlí men se Músá ko buláyá.
17 Aur KHUDÁWAND ká jalál baní
Isráel kí nazar men, pahár kí chotí
par, dhadhaktí ág kí mánind, dikhái
detá thá.
18 Aur Músá badlí ke darmiyán
chalá gayá, aur pahár par charh gayá:
aur Músá pahár par chálís din rát
rahá.

XXV BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá:
2 Baní Isráel ko kah, ki we mere
liye nazr láwen: so jo koí ki apne dil
kí khushí se, jis qadr mujhe dewe, to
us se merí nazr tum le líjiyo.
3 Aur nazr, jo tum un se loge, so ye
hain: soná, aur rúpá, aur pítal,
4 Aur ásmání, aur argawání, aur
qirmizí rang, aur mihín sút, aur bakrí
kí pashm,
5 Aur mendhon kí surkh rangí húí
khálen, aur tukhas kí khálen, aur
shittím kí lakrí,
6 Aur chirág ke liye tel, aur malne
ke tel ke liye masálih, aur khushbú
bakhúr kí,
7 Aur sang i sulaimání, aur nagíne,
jo afúd ke liye, aur sína-band men
jare jáenge.
8 Aur mere liye maqdis banáwen,
tá ki main un ke darmiyán rahún.
9 Khaima ká namúna, aur us ke
sab lawázim ke namúne, jaise main
tumhen dikháún, waise hí tum sab
banáiyo.
10 ¶ Aur ye shittím kí lakrí ka ek
sandúq banáwen, jis kí lambái arhái
háth, aur chaurái derh háth, aur
únchái derh háth howe.
11 Aur tú us ke úpar khális soná
marhiyo, us ke andar aur báhar se
marhiyo, aur us ke úpar ás pás sone ká
kalas banáiyo.
12 Aur tú us ke liye sone ke chár
halqe dhálke us ke cháron konon par,
do halqe ek taraf, do halqe dúsrí taraf,
lagáiyo.
13 Aur tú shittím kí lakrí kí cho-
ben banáiyo, aur un par soná marhiyo.
14 Aur tú us sandúq kí atráf men
ye choben un halqon men dál díjiyo,
tá ki un se wuh sandúq utháyá jáwe.
15 Choben sandúq ke halqon men
dálí jáen: we us se judá na hon.
16 Tú us 'ahdnáme ko, jo main tujhe
dúngá, us sandúq men rakhiyo.
17 Aur tú kafáre ká sarposh khális
sone se banáiyo, jis ká túl arhái háth,
aur arz derh háth ho.
18 Aur tú sone ke do karúbí ban-
áiyo, unhen garhkar us kafáre ke sar-
posh kí donon taraf men banáiyo.
19 Ek karúbí ek taraf men, aur
dúsrá karúbí dúsrí taraf men baná: aur
un karúbíon ko us kafáre ke sarposh
ke donon konon men banáiyo.
20 Aur we karúbí par phailáe húe
hon, aise ki kafáragáh un ke paron
tale dhamp jáe; aur un ke munh
ámhne sámhne kafáragáh kí taraf
howen.
21 Aur tú uskafáragáh ko us san-

dúq ke úpar rakhiyo; aur wuh 'ahd-
náma jo main tujhe dúngá, us sandúq
men rakhiyo.
22 Wahán main tujh se muláqát
karúngá, aur main kafáragáh ke úpar
se, karúbíon ke darmiyán se, jo 'ahd-
náme ke sandúq ke úpar honge, un
sab chízon kí bábat, jo main baní
Isráel ke liye tujhe hukm kárúngá,
tujh se bátchít karúngá.
23 ¶ Aur tú do háth lambí, aur ek
háth chaurí, aur ḍeṛh háth únchí,
shittím kí lakṛí kí ek mez bhí ban-
áiyo.
24 Aur us ko kundan se maṛhiyo,
aur tú us kí cháron taraf sone ká kalas
banáiyo.
25 Aur tú us par chár ungal sone
kí kangní lagáiyo, aur us kangní kí
cháron taraf sone ká kalas banáiyo.
26 Aur us ke liye chár halqe sone
ke banáiyo; aur we halqe us ke un
cháron konon men, jo muqábil us ke
cháron páyon ke hain, lagáiyo.
27 We halqe áge kangní ke hon, tá
ki chobon ke wáste, us mez ke uṭháne
ke liye, makán hon.
28 Aur tú choben shittím kí lakṛí
kí baná, aur tú un ko sone se maṛh, tá
ki un se mez ko uṭháwen.
29 Aur tú us ke bartan, aur cham-
che, aur sarposh, aur baṛe baṛe piyále
undelne ke liye ḳhális kundan se
baná.
30 Aur tú us mez par nazr kí roṭíán
rúbarú mere hamesha rakhiyo.
31 ¶ Aur tú ek shama'dán ḳhális
sone ká baná; use gaṛhkar, aur páya
us ká, aur sháḳhen us kí, aur piyále
us ke, sáth seb aur sosan ke, ki yih
sab usí se howen, baná.
32 Aur cháhiye ki chha sháḳhen us
kí niklí húí donon taraf se, tín ek jánib
se, tín dúsri jánib se hon.
33 Aur cháhiye ki tín piyále bá-
dámí súrat, ek sháḳh men, sáth apne
sebon aur sosanon ke, hon; aur isí
tarah se tín piyále bádámí súrat dúsri
sháḳh men, sáth apne sebon aur sosan-
on ke, hon: aur isí tarah se chhaon
sháḳhon men, jo shama'dán se niklí
hain.
34 Aur ḳhud shama'dán men chá-
hiye, ki chár piyále bádámí súrat, sáth
apne sebon aur sosanon ke, hon.
35 Aur ek seb us kí do sháḳhon
ke tale ho; aur phir ek seb us kí do
sháḳhon ke tale, aur phir ek seb us
kí do sháḳhon ke tale, muwáfiq un
chha sháḳhon ke, jo shama'dán se
niklí hain.
36 Un ke seb, aur us kí sháḳhen, ye
sab ḳhud usí se hon: aur sab yih gaṛhe
húe ḳhális sone ke hon.
37 Aur tú us ke liye sát chirág
banáiyo, aur un chirágon ke úpar
rakhiyo, tá ki we us ke rúbarú roshan
hon.
38 Aur tú gulgír, aur us kí laganen,
ḳhális sone se baná.
39 Aur cháhiye ki shama'dán aur
yih sab zurúf us ke, ek qintár ḳhális
sone ke banáe jáwen.
40 Hoshyár hokar tú unhen us ḍaul
ká, ki main ne tujh ko paháṛ men
dikháyá, baná.

XXVI BAB.

AUR tú das parde ḳhaima ke liye
bárík kate húe katán se baná:
ásmání rang, qirmizí rang, surḳh rang
ke hon: aur tú un men súraten kar-
úbíon kí ustádkárí se baná.
2 Aur lambáí har parda kí aṭháís
háth, aur chauṛáí har parda kí chár
háth kí ho: andáza har parde ká ek
hí ho.
3 Aur pánch parde ek dúsre se joṛe
húe hon; aur pánch dúsre parde bhí
usí tarah mile húe hon.
4 Aur tú ek baṛe parde ke háshiye
men, us taraf men jo milnewálí hai,
ásmání rang ke tukme baná; aur aise
hí dúsre baṛe parde ke háshiye men,
jo báhar hai, milnewálí taraf men,
baná.
5 Tú pachás tukme ek baṛe parde

men, aur pachás tukme dúsre bare parde kí us taraf men, jo milnewálí hai, baná; aur sab tukme ápas men muqábil hon, ki ek dúsre men mil jáwe.

6 Aur tú pachás ghundíán sone kí baná, aur ek bare parde ko sáth dúsre ke, un ghundíon se, tá ki ek khaima ho jáe, milá.

7 ¶ Aur tú aur parde bakrí ke bálon se, tá ki khaima ká dhampná un se ho, baná; tú aise gyárah parde baná.

8 Lambáí har parde kí tís háth, aur chauráí har parde kí chár háth ho: ek hí andáza gyárah pardon ká ho.

9 Aur tú pánch parde ek jagah, aur chha parde ek jagah, ápas men milá, aur chhathwen parde ko khaima ke munh kí taraf duhrá.

10 Aur tú pachás tukme háshiye men ek bare parde ke, jo báhar hai, us kí milnewálí taraf men, aur pachás tukme háshiye men dúsre bare parde ke, us kí milnewálí taraf men, baná.

11 Aur pachás ghundíán pítal se baná, aur yih ghundíán un tukmon men lagá, aur khaime ko milá, ki ek howe.

12 Aur khaime ke pardon ká bachá húá, ya'ne ádhá parda, jo bach rahá hai, maskan kí pichhlí taraf latká rahe.

13 Aur wuh, jo lambáí kí taraf se khaime ke sab pardon ká bach rahá hai, donon taraf maskan ke ek háth idhar, aur ek háth udhar, latke, tá ki us ko chhipá le.

14 Aur tú us khaime ke liye bakron kí surkh rangí húí khálon se ek ghatátop, aur tukhson kí khálon se ek ghatátop sab ke úpar baná.

15 ¶ Aur takhte maskan ke liye shittím kí lakrí se, ki khare kiye jáen, baná.

16 Lambáí har takhte kí das háth, chauráí us kí derh háth howe.

17 Aur cháhiye ki har ek takhte ke liye do do chúlen hon, har ek chúl dúsrí ke barábar: aur tú ye hí sab maskan ke takhton men kar.

18 Aur tú maskan ke liye takhte baná, bís takhte dakhin taraf men.

19 Aur tú chálís páe rúpe ke, bíson takhton ke níche, do do páe har takhte ke níche, us kí donon chúlon ke liye, baná.

20 Aur tú maskan kí us dúsrí taraf, jo uttar kí hai, bís takhte;

21 Aur un ke liye chálís páe rúpe ke, har takhte ke tale do do páe, baná.

22 Aur tú maskan ke pachchhim kí taraf chha takhte baná.

23 Aur do takhte maskan ke konon ke liye donon baglon men baná.

24 Aur cháhiye ki we níche men miláe jáwen, aur isí tarah us ke úpar se, ek halqe men miláe jáwen: isí tarah se we donon howen; we donon konon ke liye howen.

25 Pas áth takhte, aur solah páe, rúpe ke honge; aur do do páe har takhte ke tale hon.

26 ¶ Aur tú pánch bende shittím kí lakri se maskan kí ek bagal ke takhton ke liye baná,

27 Aur pánch bende maskan kí dúsrí bagal ke takhton ke liye, aur pánch bende maskan ke pachchhim kí taraf ke takhton ke liye;

28 Aur cháhiye ki bíchwálá bendá, jo takhton ke bích men hai, ek hadd se dúsrí hadd tak pahunche.

29 Aur tú takhton ko sone se marh, aur bendon ke liye halqe sone ke baná; aur tú bendon ko bhí sone se marh.

30 Aur tú maskan ko, jaisá ki main ne tujh ko pahár men dikháyá hai, waisá hí khará kar.

31 ¶ Aur tú ek parda ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán ká, karúbíon kí súrat samet, ustádkárí se baná:

32 Aur tú us parde ko shittím kí lakrí ke chár sutún sone ke marhe

húon par se latká: aur cháhiye ki un ke sone ke ánkre rúpe ke cháron páyon par hon.

33 ¶ Aur parde ko ghundíon ke níche se latká rakh, tá ki tú sandúq i shahádat ko wahán parde ke bhítar dákhil kare: aur yih parda tumháre liye pák aur páktarín makán men farq karegá.

34 Aur tú kafáre ká sarposh shahádat ke sandúq par páktarín makán men rakh.

35 Aur mez báhar parde ke, aur shama'dán rúbarú mez ke, maskan kí dakhan taraf rakh: aur mez ko uttar taraf kar de.

36 Aur tú ek parda khaime ke darwáze ke liye ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe katán ká, búṭedár baná.

37 Aur pánch sutún us parde ke liye shittím kí lakṛí ke sone se maṛhkar baná, aur un ke ánkre sone ke hon: aur tú pánch páe pítal ke ḍhálkar un ke liye baná.

XXVII BA'B.

AUR tú shittím kí lakṛí se ek qurbángáh baná, lambáí us kí pánch háth, aur chauṛáí us kí pánch háth; wuh qurbángáh chaukhúnṭí ho, aur bulandí us kí tín háth ho.

2 Aur tú us ke liye, us ke cháron konon par síng baná: aur we síng usí se hon; aur tú un ko pítal se maṛh.

3 Aur tú us kí rákh ke liye degen, aur phauṛíán, aur piyále, aur síkhen, aur angeṭhíán baná: aur tú sab asbáb us ká pítal se baná.

4 Aur us ke liye ek átashdán jálídár pítal se baná; aur tú us jál men chár halqe pítal ke, us ke cháron konon men, baná.

5 Aur us ko bhítar qurbángáh ke kanáron se níche, ki us kí ádhí dúr tak pahunche, latká.

6 Aur tú qurbángáh ke liye choben baná, shittím kí lakṛí kí choben, aur un ko pítal se maṛh.

7 Aur tú un chobon ko halqon men dákhil kar; aur qurbángáh ke uṭháne ke liye wuh choben us kí donon taraf men hon.

8 Aur tú us ko takhton se khokhlá banáiyo: jaise ki tujh ko main ne pahár men dikháyá, usí tarah banáiyo.

9 ¶ Aur tú ek sahn maskan ke liye baná: aur cháhiye ki dakhan taraf, us ke parde bárík kate húe katán se hon; túl un ká sau háth ek taraf men ho.

10 Aur sutún us ke bís, aur páe un ke bís, pítal se hon; aur ghunḍíán sutúnon kí, aur un kí alganíán, rúpe se baná.

11 Aur aise hí tú uttar taraf ke liye parde baná; túl un ká sau háth, aur sutún un ke bís, aur páe un ke bís, pítal se: aur ghunḍíán sutúnon kí, aur un kí alganíán, rúpe se hon.

12 ¶ Aur sahn kí pachchhim taraf kí chauṛáí men parde hon, ki túl un ká pachás háth, aur sutún un ke das, aur páe un ke das hon.

13 Aur sahn kí púrab taraf kí chauṛáí pachás háth hogí.

14 Aur túl pardon ká ek taraf ke liye pandrah háth; aur sutún un ke tín, aur páe un ke tín hon.

15 Aur túl dúsrí taraf ke pardon ká pandrah háth; aur sutún un ke tín, aur páe un ke tín hon.

16 ¶ Aur sahn ke darwáze ke liye ek parda, ki túl us ká bís háth ho, ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán ká búṭedár baná; aur sutún us ke chár hon, aur páe un ke chár.

17 Aur sahn ke áspás ke sab sutún rúpe kí alganíon se mile rahen: aur ghunḍíán un kí, rúpe kí, aur páe un ke, pítal ke hon.

18 ¶ Lambáí sahn kí sau háth; chauṛáí us kí pachás háth, únchái us kí pánch háth: aur mihín kate húe katán se hon; aur un ke páe pítal se hon.

19 Aur sab bartan maskan ke, jo
har ek kám men̲ rahte hain̲, aur sab
mekhen̲ us kí, aur mekhen̲ sahn kí,
pítal se hon̲.
20 ¶ Aur tú baní Isráel ko hukm
kar, ki tere pás kúṭe húe zaitún ká
ḳhális tel chirág ke liye láwen̲, tá ki
wuh hamesha roshan rahe.
21 Aur báhar us parde ke, jo san-
dúq i shahádat par hai, jamá'at ke
maskan men̲, Hárún aur us ke beṭe
shám se subh tak, rúbarú KHUDÁ-
WAND ke, use árásta karen̲. Yih das-
túr ul 'amal baní Isráel men̲ un kí
pusht dar pusht hamesha jári rahe.

XXVIII BA'B.

AUR tú baní Isráel men̲ se Hárún
ko, jo terá bhái hai, apne pás
bulá, aur us ke beṭe us ke sáth howen̲,
tá ki mere liye Hárún, aur Nadab,
aur Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar, us
ke beṭe, káhin hon̲.
2 Aur tú muqaddas libás Hárún ke
liye, jo terá bhái hai, 'izzat aur hurmat
ke wáste, baná.
3 Aur tú un sab roshan-zamíron̲
ko, jinhen̲ main̲ ne hikmat kí rúh se
bhará hai, kah, ki Libás Hárún ke
liye banáwen̲, tá ki wuh muqaddas
bane, aur merá káhin ho.
4 Aur wuh libás jo banáwenge, so
chaprás, aur afúd, aur jubba, aur
munaqqash kurtá, aur kuláh, aur paṭ-
ká hai: aur pák libás tere bhái Hárún,
aur us ke beṭon̲ ke liye banáwen̲, tá
ki mere liye káhin hon̲.
5 Aur wuh soná, aur ásmání rang,
aur argawání rang, aur qirmizí rang,
aur mihín katán lewen̲.
6 ¶ Pas afúd sone, aur ásmání
rang, aur argawání rang, aur qirmizí
rang, aur mihín kate húe katán ká,
ustádkárí se banáwen̲.
7 Aur do mondhe, cháhiye ki us kí
donon̲ tarafon̲ se lage húe hon̲, aur
yún̲ miláyá jáwe.
8 Aur paṭká jo afúd par hai, so
cháhiye ki usí se, aur usí kám ke
mutábiq sone se, aur ásmání rang, aur
argawání rang, aur qirmizí rang, aur
mihín kate húe katán se ho.
9 Aur tú do sulaimání patthar le,
aur un par baní Isráel ke nám kanda
kar:
10 Un ke námon̲ men̲ se chha ek
patthar par, aur báqíon̲ ke chha nám
dúsre patthar par, muwáfiq un kí
paidáish kí tartíb ke.
11 Hakkák kí kárígarí kí tarah
donon̲ pattharon̲ par baní Isráel ke
nám, angúṭhí ke taur par, kanda kar:
aur un ko sone ke ḳhánon̲ men̲ jaṛ.
12 Aur donon̲ pattharon̲ ko afúd
ke donon̲ mondhon̲ par rakh, aur ye
do patthar baní Isráel kí yád ke liye
hain̲: aur Hárún un ke nám rúbarú
KHUDÁWAND ke, apne donon̲ kándhon̲
par, yád ke liye uṭháwe.
13 ¶ Aur tú ḳháne sone se baná;
14 Aur tú do zanjíren̲ ḳhális sone
se, gundhí húí rassí ke taur se, un ke
kanáron̲ ke liye baná, aur donon̲ gun-
dhí húí zanjíron̲ ko un ḳhánon̲ se
laṭká.
15 ¶ Aur 'adl kí chaprás ustádkárí
se, afúd ke taur par, sone, aur ásmání
rang, aur argawání rang, aur qirmizí
rang, aur mihín kate húe katán se
baná.
16 Aur cháhiye ki yih chaukhúnṭá
aur duhrá ho; us kí lambái ek bálisht,
aur us kí chauṛái ek bálisht.
17 Aur tú us men̲ chár sataren̲
jawáhir kí jaṛ: pahlí satar men̲ yáqút
i surḳh, aur pukhráj, aur gauhar i
shab i chirág ho.
18 Dúsrí satar men̲ zumurrud, aur
nílam, aur hírá.
19 Tísrí satar men̲ lasham, aur
yashm, aur fíroza.
20 Chauthí satar men̲ azraq, aur
sang i sulaimání, aur zabarjad: aur
cháhiye ki ye sone ke ḳhánon̲ men̲
jaṛe hon̲.
21 Aur pattharon̲ par Baní Isráel
ke nám, mutábiq un ke námon̲ ke

shumár ke, bárah hon, angúṭhí ke
naqsh kí tarah; har ek ká nám, bárah
firqon ke muwáfiq, ek ek patthar par ho.
22 ¶ Aur tú chaprás ke liye do
zanjíren konewálí, gundhí húí rassí kí
tarah, ḳhális sone kí baná.
23 Aur tú chaprás ke liye do hal-
qe sone ke baná, aur un ko us ke
donon konon men lagá.
24 Aur do zanjíren gundhí húí so-
ne kí un donon halqon men, jo chap-
rás ke donon konon men hain, lagá.
25 Aur donon dúsre sire, gundhí
húí zanjíron ke, un do pattharon ke
ḳhánon se lagá: phir un ko afúd ke
donon mondhon par áge se laṭká.
26 ¶ Aur sone ke aur do halqe
baná, aur tú un ko chaprás kí donon
tarafon men, us háshiye men, jo afúd
ke bhítar kí taraf se milnewálá hai,
lagá.
27 Aur tú sone ke aur do halqe
baná, aur tú un ko mondhon men
afúd ke níche kí taraf, us kí tarkíb ke
muqábil men, afúd ke paṭke ke úpar,
lagá.
28 Aur we chaprás ko us ke hal-
qon men, aur afúd ke halqe men,
ásmání rang ká tágá ḍálkar bándh
den, tá ki afúd ke paṭke ke úpar ho
jáwe, aur chaprás afúd ke úpar se na
haṭe.
29 Aur Hárún baní Isráel ke nám,
'adl kí chaprás men, apne síne par,
pák makán men dáḳhil hone ke waqt,
KHUDÁWAND ke rúbarú, yád ke liye,
hamesha uṭháe rahe.
30 ¶ Aur tú 'adl kí chaprás men
U'rím o Tummím rakh; aur ye Há-
rún ke dil par, KHUDÁWAND ke rú-
barú, dáḳhil hone ke waqt hon: so
Hárún baní Isráel ká 'adl apne dil
par KHUDÁWAND ke rúbarú hameshá
uṭháe rahe.
31 ¶ Aur tú afúd ká jubba baná,
aur wuh sab ásmání rang se ho.
32 Aur girebán us ká, us ke dar-
miyán men, zirah ke girebán kí tarah
se ho: aur háshiye men us kí goṭ ho,
aur usí taur se biní jáwe, tá ki na
phaṭe.
33 ¶ Aur tú anár us ke dáman ke
gher men ásmání rang aur argawání
rang, aur qirmizí rang se, baná; aur
tú gher men sone kí ghanṭíán un ke
bích men baná:
34 Pas, ek ghanṭí sone kí, ek anár
ke sáth, aur dúsrí ghanṭí sone kí dúsre
anár ke sáth, jubbe ke dáman men,
us ke gher men, hogí.
35 Aur us ko Hárún 'ibádat ke
waqt pahine: to us kí áwáz, pák
makán men KHUDÁWAND ke rúbarú
dáḳhil hone ke waqt aur nikalne ke
waqt, suní jáegí, tá ki wuh halák na
ho jáwe.
36 ¶ Aur tú ek pattar ḳhális sone
ká baná, aur us par, angúṭhí ke naqsh
ke taur se, yih kanda kar, ki QUDS
YAHOWA'H KE LIYE.
37 Aur tú us ko ásmání rang ke
táge se bándh, ki wuh 'amáme par
ho; cháhiye ki wuh 'amáme ke áge
kí taraf se ho.
38 Aur yih Hárún kí peshání par
ho, aur Hárún un pák chízon kí bad'
ko, ki jinhen baní Isráel apne sáre
pák hadyon ke niyáz karte hí maḳhsús
karenge, uṭháwe; aur yih us kí
peshání par hamesha ho, tá ki KHU-
DÁWAND ke rúbarú razámandí un se
hásil ho.
39 ¶ Aur tú mihín katán ke kurte
ko munaqqash baná, aur 'amáme ko
mihín katán se, aur kamarband ko
naqqáshon kí tarah se baná.
40 ¶ Aur Hárún ke beṭon ke liye
kurte baná, aur un ke liye kamar-
band, aur pagṛí 'izzat aur hurmat ke
wáste baná.
41 Aur tú yih sab Hárún ko, jo
terá bhái hai, aur us ke beṭon ko us
ke sáth pinhá; aur tú un par tel
chupaṛ, aur un ko maḳhsús kar, aur
un sab ko pák kar tá ki we sab mere
liye káhin hon.

42 Aur tú un ke liye páejáme katán se baná, tá ki we un kí barahnagí ko chhipáwen; aur ye kúlon se ránon tak hon.
43 Aur yih Hárún aur us ke beṭon par, un ke dákhil hone ke waqt jamá'at ke khaime men, aur un ke áne ke waqt nazdík qurbángáh ke, hon; tá ki we pák makán men 'ibádat karen, aur gunahgár na ṭhahren, aur halák na howen. Yih dastúr ul 'amal us ke liye, aur ba'd us ke us kí nasl ke liye, abad tak howe.

XXIX BA'B.

AUR wuh, jo tú un ke liye karegá, tá ki we pák hon, aur mere káhin hon, so yih hai: ki tú ek jawán bail aur do mendhe be-'aib le,
2 Aur be-khamírí roṭí, aur be-khamír ke kulche tel ke sáth male húe, aur be-khamírí chapátíán tel se chupṛí húí; aur tú gehún ke maide se un sab ko paká.
3 Aur tú un ko ek ṭokrí men rakh, aur un ko us ṭokrí men bachhṛe aur donon mendhon samet áge lá.
4 Phir Hárún aur us ke beṭon ko jamá'at ke khaime ke darwáze par lá, aur un ko pání se nahlá.
5 Aur tú wuh libás le, aur Hárún ko kurtá, aur afúd ká jubba, aur afúd, aur chaprás pinhá, aur us ko afúd ke paṭke se bándh.
6 Aur tú 'amáme ko us ke sir par rakh, aur quds ká táj 'amáme par lagá.
7 Aur tú chupaṛne ká tel le, aur us ke sir par biṭá, aur us ko chupaṛ.
8 Phir us ke beṭon ko áge lá, aur kurte un ko pinhá.
9 Aur kamarband un par lapeṭ, Hárún par aur us ke beṭon par; aur tú un ko pagṛíán pinhá, tá ki káhin honá un ká haqq hamesha ke liye ho: aur Hárún aur us ke beṭon ko makhsús kar.
10 Phir tú us bail ko jamá'at ke khaime ke áge lá; aur Hárún aur us ke beṭe apne háth us bail ke sir par rakhen.
11 Aur us ko rúbarú KHUDÁWAND ke, jamá'at ke khaime ke darwáze par, zabh kar.
12 Aur us bail ke khún men se kuchh le, aur apní unglí se qurbángáh ke síngon par lagá, aur báqí khún qurbángáh ke níche ḍhál de.
13 Aur tú us kí wuh sab charbí, jo us ke peṭ ko chhipánewálí hai, aur charbí kí jhillí ko, jo kaleje ke úpar hai, aur donon gurdon ko, aur wuh charbí, jo un donon par hai, le, aur un ko qurbángáh par jalá.
14 Aur bail ká gosht, aur us kí khál, aur us ká gobar, báhar khaimagáh ke, ág se jalá: is liye ki yih khatá kí qurbání hai.
15 ¶ Phir tú ek mendhe ko áge lá, aur Hárún aur us ke beṭe apne háth us mendhe ke sir par rakhen.
16 Aur tú us mendhe ko zabh kar, aur tú us ká lahú leke qurbángáh aur us ke girdágird chhiṛak.
17 Aur tú mendhe ko ṭukṛá ṭukṛá kar, aur ojh aur páe us ke dho, aur us ke 'azúon aur sir ke sáth un ko jam'a kar.
18 Aur tú us sab mendhe ko qurbángáh par jalá: yih KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qurbání hai; yih khushnúdí kí bú ág se KHUDÁWAND ke liye hai.
19 ¶ Phir tú dúsrá mendhá áge lá, aur Hárún aur us ke beṭe apne háth us mendhe ke sir par rakhen.
20 Aur tú us mendhe ko zabh kar, aur tú us ke lahú se le, aur Hárún aur us ke beṭon ke dahine kán kí lahar par, aur dahine háth ke angúṭhe par, aur dahine pánw ke angúṭhe par lagá; aur tú lahú ko qurbángáh par, aur us ke girdágird chhiṛak.
21 Aur tú us lahú se, jo qurbángáh par hai, aur chupaṛne ke tel se le, aur tú us ko Hárún, aur us ke kapṛon par, aur us ke sáth, us ke

beṭon aur un ke kapron par chhiṛak;
tá ki wuh aur us ke kapre, aur us ke
sáth us ke beṭe aur us ke beṭon ke
kapre, pák hon.
22 Aur tú menḍhe kí charbí, aur
dum, aur wuh charbí jo chhipánewálí
us ke ojh kí hai, aur charbí kí jhillí jo
kaleje ke úpar hai, aur do gurde, aur
wuh charbí jo in donon par hai, aur
dahiní rán le; is liye ki yih menḍhá
káhin ke muqaddas karne ká hai.
23 Aur ek girda roṭí, aur ek kulcha
tel milá húá, aur be-ḳhamírí chapátíon
men se, ek ko us ṭokrí se jo Ḳhu-
dáwand ke rúbarú hai, le;
24 Aur tú yih sab Hárún kí, aur
us ke beṭon kí hathelíon par rakh,
aur tú un ko Ḳhudáwand ke rú-
barú hiláne kí qurbání ke liye hilá.
25 Aur tú un ko un ke háth se le,
aur qurbángáh par soḳhtaní qurbání
ke liye jalá, ki Ḳhudáwand ke áge
ḳhushbú howe; yih Ḳhudáwand ke
liye ág kí qurbání hai.
26 Aur tú menḍhe ká sína, jo Há-
rún ke muqaddas karne ke liye hai,
le, aur tú us ko Ḳhudáwand ke
rúbarú hiláne kí qurbání ke liye hilá:
aur yih hissa tere liye ho.
27 Aur tú hiláne ká sína, jo hiláyá
gayá hai, aur uṭháne kí rán, jo hilái
aur uṭhái gayí hai, káhin ke muqad-
das karne ke menḍhe se, jo Hárún aur
us ke beṭon ke liye hai, muqaddas
kar.
28 Yih Hárún aur us ke beṭon
ká, sab baní Isráel kí taraf se, ba-
taur hamesha kí rasm ke, hogá; is
liye ki yih uṭhái húí qurbání hai: aur
cháhiye ki hamesha baní Isráel kí
taraf un kí salámatí ke zabíhon men
se uṭhái húí qurbání ho, aur yih uṭhái
húí qurbání Ḳhudáwand ke liye hai.
29 ¶ Aur wuh pák libás, jo Hárún
ke liye hai, cháhiye ki us ke píchhe
us ke beṭon ke wáste ho, ki we us men
tel se chupre jáwen, aur usí men
kahánat un ke háth sompí jáwe.
30 Wuh káhin, jo us ke píchhe us
ke beṭon men se hogá, us ko sát din
pahine, jab wuh pák makán men
'ibádat karne ko jamá'at ke ḳhaime
men dáḳhil ho.
31 ¶ Aur tú káhin ke muqaddas
karne ká menḍhá le, aur tú us ká
gosht muqaddas makán men paká.
32 Aur Hárún aur us ke beṭe men-
ḍhe ká gosht, aur wuh roṭí, jo ṭokrí
men hai, jamá'at ke ḳhaime ke dar-
wáze par kháwen.
33 Aur un chízon ko, ki jin se
kafára húá hai, tá ki kahánat un ke
háth áwe, aur we muqaddas hon,
kháwen: aur koí ajnabí un se kuchh
na kháwe, is liye ki we muqaddas
hain.
34 Aur agar subh tak, muqaddas
karne ká gosht aur roṭí se kuchh
báqí rah jáe, to us ko, jo bach rahá
hai, tú jalá de; cháhiye ki na kháyá
jáwe, is liye ki wuh muqaddas hai.
35 Aur tú Hárún aur us ke beṭon
ko, jis tarah ki main ne tujhe sab
báton ká hukm kiyá hai, kar; aur sát
din tú un ko muqaddas kar.
36 Aur tú har roz ek bail ko ḳha-
tá kí qurbání ke liye kafáre ke wáste
zabh kar; aur tú qurbángáh ko, jab
us ke liye kafára de chuká, pák kar,
aur tú us par tel chupaṛ, ki muqaddas
ho.
37 Tú sát din qurbángáh ke liye
kafára de, aur use pák kar; to qur-
bángáh niháyat pák ho jáegí; aur
jo kuchh us ko chhúegá, so pák ho
jáegá.
38 ¶ Aur jo kuchh ki qurbángáh
par cháhiye ki tú chaṛháwe, so yih
hai; har roz hamesha ek baras ke do
barre.
39 Ek barra subh ko chaṛháiyo,
aur dúsrá barra zawál aur gurúb ke
darmiyán.
40 Aur ek barra ke sáth maide ká
daswán hissa jo ek páo hín kúṭe húe
zaitún ke tel se milá húá ho, aur

ek páo hín mai ká, tapáwan ke liye,
charháiyo.
41 Aur tú dúsre barre ko zawál aur
gurúb ke darmiyán charháiyo, aur us
ke sáth subh ká sá hadya aur us ká sá
tapáwan charháiyo, ki khushbúí ká
hom KHUDÁWAND ke liye howe.
42 Yih sokhtaní qurbání tumhárí
pusht dar pusht jamá'at ke khaime ke
darwáze par, KHUDÁWAND ke áge ha-
mesha hogí; wahán main tum se mu-
láqát karúngá, ki tum se báten karún.
43 Aur main wahán baní Isráel se
muláqát karúngá, aur wuh makán
mere jalál se muqaddas hogá.
44 Ki main jamá'at ke khaime ko,
aur qurbángáh ko, muqaddas karúngá;
aur main Hárún ko aur us ke beton ko
muqaddas karúngá, tá ki we mere ká-
hin hon.
45 ¶ Aur main baní Isráel ke dar-
miyán sukúnat karúngá, aur main un
ká Khudá húngá.
46 Aur we jánenge, ki main KHU-
DÁWAND un ká Khudá hún, jo unhen
Misr ke mulk se nikál láyá, tá ki
main un ke darmiyán sukúnat karún;
main YAHOWÁH un ká Khudá hún.

XXX BA'B.

AUR tú ek qurbángáh bakhúr
jaláne ke wáste baná; shittím
kí lakrí se tú us ko baná.
2 Túl us ká ek háth, aur arz us ká
ek háth; cháhiye ki chaukhúntí ho,
aur bulandí us kí do háth; aur síng
us ke usí se hon.
3 Aur tú us ko khális sone se marh,
us ke sarposh, aur us kí díwáron ko,
jo us ke girdágird hain, aur us ke
síngon ko; aur tú ek kangní girdá-
gird sone se us ke liye baná.
4 Aur tú sone ke do halqe kangní
ke níche us ke do konon pás, us kí
donon taraf par baná: tá ki we cho-
bon ke liye makán hon, ki un se uthái
jáwe.
5 Aur tú choben shittím kí lakrí se
baná, aur tú un ko sone se marh.
6 Aur tú us ko parde ke sámhne, jo
shahádat ke sandúq ke nazdík hai,
sámhne kafáragáh ke, jo shahádat ke
sandúq par hai, jahán main tujh se
muláqát karúngá, rakh.
7 Aur Hárún har subh ko us par
khushbú ke liye bakhúr ke masálih
jaláwe: jis waqt ki gul lewe chirágon
ká, us ko us ke úpar jaláwe.
8 Aur aise hí jab ki Hárún chirág-
on ko zawál aur gurúb ke darmiyán
charháwe, tab bakhúr ko jaláwe; yih
bakhúr KHUDÁWAND ke rúbarú tum-
háre qarnon men hamesha jári rahegá.
9 Aur tum us par aur tarah ká ba-
khúr na sungháiyo, aur na sokhtaní
qurbání, aur na nazr kí qurbání, us
par charháiyo, aur na tapáwan us par
tapáiyo.
10 Aur Hárún baras men ek bár us
ke síngon par kafára dewe; gunáh kí
qurbání ke lahú se, jo kafáre ke liye
hai, dewe; baras men ek bár tumháre
qarnon men us par kafára dewe: yih
KHUDÁWAND ke liye sab se muqaddas
hai.
11 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se
yih kahte húe kalám kiyá:
12 Jab tú baní Isráel ká shumár
kare, jitne shumár ke láiq hain, to un
ke shumár karne men har mard apní
ján ká KHUDÁWAND ke liye fidiya de,
tá ki un ke hisáb karne men un par
wabá na utre.
13 Har ek jo shumár kiye húon
men shámil hai ádhá misqál, maqdis
ke misqál ke hisáb se, de: misqál bís
jiráh hai: pas ádhá misqál KHUDÁ-
WAND ke liye nazr hai.
14 Jo koí shumár kiye húon men
shámil hai, bís baras ká ho yá ziyá-
da, to wuh KHUDÁWAND ke liye nazr
kare.
15 Apní jánon ke fidiya men KHU-
DÁWAND ke liye nazr karte waqt ádhe
misqál se amír ziyáda na de, aur garíb
kam na de.
16 Aur tú fidiya ká rúpá baní Is-

rácl se le, aur tú us ko jamá'at ke khaime ke kám men kharch kar; aur yih baní Isráel ke liye KHUDÁWAND ke rúbarú yádgár, aur fidiya un kí jánon ká, hogá.
17 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá se
yih kahte húe kalám kiyá:
18 Ek hauz pítal se, aur kursí us kí
pítal se, dhone ke liye baná; aur us ko jamá'at ke khaime aur qurbángáh ke darmiyán men rakh, aur us men pání dál.
19 Aur Hárún aur us ke beṭe apne
háth o pánw us se dhowen:
20 Apne jáne ke waqt jamá'at ke
khaime men páni se dhowen, tá ki halák na hon; aur apne jáne ke waqt qurbángáh ke pás tá ki khidmat karen, aur KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qurbání jaláwen:
21 We háth pánw dhowen, tá ki we
na maren: aur yih un ke, ya'ne us ke aur us kí nasl ke liye, un ke qarnon men hamesha ke wáste rasm hogí.
22 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se
ham-kalám hoke farmáyá,
23 Ki tú apne liye achchhí khush-
búí ká auwal masálih le, ya'ne khális murr se pánch sau misqál, aur us ká ádhá ya'ne arhái sau misqál dárchíní, aur khushbú agar se arhái sau misqál le,
24 Aur taj se pánch sau misqál,
maqdis ke misqál se, aur zaitún ke tel se ek hín;
25 Aur tú un ko tel i muqaddas
malne ká baná; use achchhí tarah miláke gandhí kí kárígarí se ek raugan baná: pas yih raugan i muqaddas malne ká hogá.
26 Aur tú us se jamá'at ká khaima,
aur shahádat ká sandúq chupar.
27 Aur mez aur sab bartan us ke,
aur shama'dán aur sab zurúf us ke, aur qurbángáh bakhúr kí,
28 Aur sokhtaní qurbání kí qur-
bángáh, aur sab bartan us ke, aur hauz aur kursí us kí;
29 Aur tú un ko muqaddas kar, tá
ki we be-niháyat pák ho jáen: aur jo koí use chúwe, pák ho jáegá.
30 Aur tú Hárún aur us ke beṭon
ko chupar, aur unhen muqaddas kar, tá ki we mere liye káhin hon.
31 Aur tú baní Isráel ko farmá, aur
un ko kah, ki Yih tel i muqaddas malne ká hai; yih mere liye tumháre qarnon men ho.
32 Aur kisí ádmí ke badan par na
ḍhálá jáwe, aur tum aisá aur usí tar-kíb se na banáiyo; is liye ki yih muqaddas hai; pas cháhiye ki yih tumháre nazdík muqaddas ho.
33 Jo insán ki banáwe aisá, yá kisí
ajnabí par lagáwe, to wuh apní qaum se kaṭ jáe.
34 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, Tú apne liye khushbúíán, ya'ne murr, aur mastakí, aur laun, aur khális lubán se líjiyo; aur cháhiye ki ye sab barábar hon.
35 Aur tú un ko bakhúr, khushbú,
gandhí kí kárígarí se, pák aur muqaddas baná.
36 Aur un men se kuchh kúṭ, tá ki
bárík ho, aur un men se kuchh shahádat ke sandúq ke sámhne jamá'at ke khaime men, jahán main tujh se muláqát rakhúngá, rakh; pas yih tumháre liye be-niháyat pák hogá.
37 Aur bakhúr, jise tú banáwegá,
to cháhiye ki usí ke taur par tum apne liye na banáo; is liye ki yih tumháre nazdík KHUDÁWAND ke liye muqaddas hogá.
38 Jo insán ki aisá banáwegá, tá ki
use súnghe, to wuh apní qaum se kaṭ jáegá.

XXXI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá se ham-kalám hoke kahá:
2 Dekh, ki main ne Bazilliel bin
U'rí, bin Húr, Yahúdáh ke firqe men se, nám leke buláyá:
3 Aur main ne us ko hikmat, aur
fahmíd, aur 'ilm, aur har tarah kí

hunarmandí men, Rúh Ulláh se bhar
diyá,
4 Tá ki ustádí kámon ko íjád kare,
aur sone, aur rúpe, aur pítal ke kám
kare,
5 Aur jawáhir ko kanda kare, tá ki
unhen jare, aur lakrí ko taráshe, ki jis
se sab tarah kí kárígarí ká kám howe.
6 Aur dekh, Main ne Ahliáb ko, jo
Akhisamak ká betá, aur Dán ke firqe
men se hai, us ká sáthí kar diyá: aur
main ne sab roshan-zamíron ke dil
men hikmat rakhí, ki sab kuchh, jo
main ne tujhe farmáyá hai, banáwen;
7 Ya'ne, jamá'at ká khaima, aur
shahádat ká sandúq, aur kafáragáh, jo
us par hai, aur sab bartan khaime
ke,
8 Aur mez aur bartan us ke, aur
shama'dán khális sone se, aur sab zu-
rúf us ke, aur qurbángáh bakhúr kí,
9 Aur qurbángáh sokhtaní qurbání
kí, aur sab zurúf us ke, aur hauz, aur
kursí us kí,
10 Aur libás 'ibádat ká, aur mu-
qaddas libás Hárún káhin ke liye, aur
libás us ke bete ká, káhin hone ke
liye,
11 Aur malne ká tel, aur maqdis
ke liye khushbúdár bakhúr; jaisá ki
main ne tujh ko hukm kiyá, waisá hí
we sab kuchh banáwenge
12 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
se ham-kalám hoke kahá,
13 Tú baní Isráel ko farmá, aur un
ko kah, ki Tum mere sabton ko máno:
is liye ki yih mere aur tumháre dar-
miyán tumháre qarnon men nishání
hai, tá ki tum jáno ki main KHUDÁ-
WAND tumhárá pák karnewálá hún.
14 Pas, tum sabt ko máno, is liye
ki wuh tumháre liye muqaddas hai:
jo koí us ko pák na jáne, wuh zarúr
már dálá jáwe: jo us men kuchh kám
kare, wuh apní qaum se kat jáe.
15 Chha din kám karná; lekin
sátwán din árám ke liye sabt hai,
wuh KHUDÁWAND ke liye muqaddas
hai: pas jo koí roz i sabt ko kám kare,
wuh zarúr már dálá jáe.
16 Pas, baní Isráel sabt ko mánen,
aur use apní pusht dar pusht, 'ahd i
abadí jánke, us men árám karen.
17 Mere aur baní Isráel ke darmi-
yán yih 'alámat i abadí hai: is liye
ki chha din men KHUDÁWAND ne
ásmán aur zamín ko paidá kiyá, aur
sátwen din árám kiyá, aur tázadam
húá.
18 ¶ Aur KHUDÁWAND ne, jab
Músá se koh i Síná par apná kalám
tamám kar chuká, shahádat kí do
lauhen dín, aur we sangín lauhen
Khudá kí unglí se likhí húí thín.

XXXII BAB.

AUR jab logon ne dekhá, ki Músá
pahár se utarne men derí kartá
hai, to we Hárún ke pás jam'a húe,
aur use kahá, ki Uth, hamáre liye
ma'búd baná, ki hamáre áge chalen;
kyúnki yih mard Músá, jo hamen
Misr ke mulk se nikál láyá, ham na-
hín jánte, ki use kyá húá.
2 Hárún ne unhen kahá, ki Zewar
sone ke, jo tumhárí jorúon aur tum-
háre beton aur tumhárí betíon ke
kánon men hain, tor torke mujh pás
láo.
3 Chunánchi sab log sone ke ze-
war, jo un ke kánon men the, tor torke
Hárún ke pás láe.
4 Aur us ne un ke háthon se liyá, aur
ek bachhrá dhálkar us kí súrat hak-
kák ke hathyár se durust kí; aur un-
hon ne kahá, ki Ai Isráel, yih tumhárá
ma'búd hai, jo tumhen Misr ke mulk
se nikál láyá.
5 Aur jab Hárún ne yih dekhá, to
us ke áge ek qurbángáh banáí; aur
Hárún ne yih kahke manádí kí, ki
Kal KHUDÁWAND ke liye 'íd hai.
6 Aur we subh ko uthe, aur sokh-
taní qurbáníán charháín, aur salámatí
ki qurbáníán guzránín, aur log kháne
píne ko baithe, aur khelne ko uthe.
7 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko

kahá, ki Utar já; kyún̲ki tere log, jinhen̲ tú Misr ke mulk se chhuṛá láyá, ḳharáb ho gaye hain̲:

8 We us ráh se, jo main̲ ne unhen̲ farmáí, jald phir gaye hain̲; unhon̲ ne apne liye ḍhálá húá bachhṛá banáyá, aur use pújá, aur us ke liye qurbání zabh karke kahá, ki Ai Isráel, yih tumhárá ma'búd hai, jo tumhen̲ Misr ke mulk se chhuṛá láyá.

9 Phir Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Main̲ is qaum ko dekhtá hún̲, ki ek gardan-kash qaum hai:

10 Ab tú mujh ko chhoṛ, ki merá gazab un par bhaṛke, aur main̲ unhen̲ bhasam karún̲, aur main̲ tujh se ek baṛí qaum banáún̲gá.

11 Tab Músá ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge minnat karke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kyún̲ terá gazab apne logon̲ par, jinhen̲ tú shahzorí aur zabardastí ke sáth Misr ke mulk men̲ se nikál láyá, bhaṛaktá hai?

12 Kis liye Misrí bolen̲, aur kahen̲, ki Wuh un ko yahán̲ se badí ke liye nikál le gayá, tá ki un ko paháṛon̲ men̲ már ḍále, aur un ko rú e zamín par se halák kare? Apne gazab ke bhaṛakne se báz rah, aur apne logon̲ ko badí pahuncháne se phir já.

13 Tú Abirahám, aur Iz,háq, aur Isráel apne bandon̲ ko yád kar, jin se tú ne apní hí qasam kháí, aur un se kahá, ki Main̲ tumhárí nasl ko ásmán ke táron̲ kí mánind baṛháún̲gá, aur yih sárá mulk jis ke haqq men̲ main̲ ne kahá, so main̲ tumhárí nasl ko baḳhshún̲gá, ki abad tak us ke málik hon̲.

14 Tab Ḳhudáwand ne us badí se, jo cháhá thá, ki apne logon̲ se kare, pachhtáyá.

15 ¶ Aur Músá phirkar paháṛ se utar gayá, aur shahádat ke donon̲ taḳhte us ke háth men̲ the; we taḳhte likhe húe the, donon̲ taraf idhar aur udhar likhe húe the.

16 Aur we taḳhte Ḳhudá ke kám se the, aur jo likhá húá, so Ḳhudá ká likhá húá, aur un par kanda kiyá húá thá.

17 Aur jab Yashú' ne logon̲ kí áwáz, jo pukár rahe the, suní, to Músá se kahá, ki Lashkargáh men̲ laṛáí kí áwáz hai.

18 Músá bolá, Yih to na fath ke shor kí áwáz, na shikast ke shor kí áwáz hai; balki gáne kí áwáz main̲ suntá hún̲.

19 ¶ Aur yún̲ húá, ki jab wuh lashkargáh ke pás áyá, aur bachhṛá, aur rág nách dekhá, tab Músá ká gazab bhaṛká, aur us ne taḳhte apne háthon̲ se phenk diye, aur paháṛ ke níche toṛ ḍále.

20 Aur us ne us bachhṛe ko, jise unhon̲ ne banáyá thá, liyá, aur us ko ág se jaláyá, aur piskar ḳhák sá banáyá, aur us ko pání par chhiṛakkar baní Isráel ko piláyá.

21 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki In logon̲ ne tujh se kyá kiyá, ki tú un par aisá baṛá gunáh láyá?

22 Hárún ne kahá, ki Mere ḳhudáwand ká gazab na bhaṛke; tú is qaum ko jántá hai, ki badí kí taraf máil hai.

23 So unhon̲ ne mujhe kahá, ki Hamáre liye ek ma'búd baná, jo hamáre áge chale; ki yih mard Músá, jo hamen̲ Misr ke mulk se chhuṛá láyá, ham nahín̲ jánte ki use kyá húá.

24 Tab main̲ ne unhen̲ kahá, ki Jis kisí ke pás soná ho, wuh toṛ láwe; unhon̲ ne mujhe diyá, aur main̲ ne use ág men̲ ḍálá; so yih bachhṛá niklá.

25 ¶ Aur jab Músá ne logon̲ ko dekhá, ki we be-qaid ho gaye, ki Hárún ne unhen̲ un ke muḳhálifon̲ ke rúbarú, un kí ruswáí ke liye be-qaid karáyá thá:

26 Tab Músá lashkargáh ke darwáze par khaṛá húá, aur kahá, Jo Ḳhudáwand kí taraf ho, so mere pás áwe. Tab sab baní Láwí us pás jam'a húe.

27 Aur us ne unhen̲ kahá, ki Ḳhu-
dáwand Isráel ke Ḳhudá ne farmáyá
hai, ki Tum men̲ se har mard apní
kamar par talwár bándhe, aur ek dar-
wáze se dúsre darwáze tak tamám
lashkargáh men̲ guzarte phiro, aur har
mard tum men̲ se apne bháí ko, aur
har ek ádmí apne dost ko, aur har ek
ádmí apne qaríb ko, qatl kare.
28 Aur baní Láwí ne Músá ke kahe
ke muwáfiq kiyá; chunánchi us din
logon̲ men̲ se qaríb tín hazár mard
máre paṛe.
29 Aur Músá ne kahá, ki A'j Ḳhu-
dáwand ke liye apne ta,in̲ maḳhsús
karo, har ek mard apne beṭe aur apne
bháí par hamla karke, tá ki wuh tum-
hen̲ áj hí barakat dewe, aur áj apne
úpar barakat láo.
30 ¶ Aur dúsre din subh ko yún̲
húá, ki Músá ne logon̲ se kahá, ki
Tum ne baṛá gunáh kiyá; aur ab main̲
Ḳhudáwand ke pás úpar játá hún̲; ki
sháyad main̲ tumháre gunáh ká kafára
karún̲.
31 Chunánchi Músá Ḳhudáwand
ke pás phir gayá, aur kahá, ki Háe, in
logon̲ ne baṛá gunáh kiyá, ki apne
liye sone ká ma'búd banáyá.
32 Aur ab, kásh ki tú un ká gunáh
mu'áf kartá—magar nahín̲ to, main̲
terí minnat kartá hún̲, ki mujhe apne
us daftar se, jo tú ne likhá hai, meṭ
de.
33 Aur Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Jis ne merá gunáh kiyá hai,
main̲ usí ko apne daftar se meṭ
dún̲gá.
34 Aur ab rawána hoke logon̲ ko,
jahán̲ main̲ ne tujhe kahá hai, le já:
dekh, merá firishta tere áge chalegá;
lekin main̲ apne mutálaba ke din men̲
un se un kí ḳhatá ká mutálaba kar-
ún̲gá.
35 Aur Ḳhudáwand ne un ke
bachhṛe banáne ke sabab, jise Hárún
ne banáyá thá, logon̲ par marí bhejí.

XXXIII BA'B.

Aur Ḳhudáwand ne Músá ko far-
máyá, ki Yahán̲ se jáo, tú aur
we log, jinhen̲ tú Misr ke mulk se
chhuṛá láyá; us mulk ko jáo, jis ke
haqq men̲ main̲ ne Abirahám, aur
Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kháke
kahá, ki Main̲ use terí nasl ko dún̲gá.
2 Aur main̲ tere áge ek firishte ko
bhejún̲gá, aur main̲ Kan'áníon̲, aur
Amúríon̲, aur Hittíon̲, aur Farizzíon̲,
aur Hawíon̲, aur Yabúsíon̲ ko nikál
dún̲gá:
3 Us mulk tak, jis men̲ dúdh aur
shahd bahtá hai; ki main̲ tumháre
darmiyán na chaṛh jáún̲gá, is liye ki
tum gardan-kash log ho, tá ki main̲
tumhen̲ ráh men̲ na bhasam kar ḍálún̲.
4 ¶ Aur jab qaum ne yih burí
ḳhabar pái, to un ko gam húá, aur
kisí ne apne singár na kiye.
5 Kyún̲ki Ḳhudáwand ne Músá
ko farmáyá thá, ki baní Isráel ko kah,
Tum gardan-kash log ho: agar main̲
ek lamha tumháre darmiyán chaṛh
játá, to tumhen̲ halák kartá; pas tum
apne singár utáro; aur main̲ dekhún̲gá
ki kyá tum se karún̲.
6 Chunánchi baní Isráel ne Hurib
ke paháṛ pás apne singár utáre.
7 Aur Músá ne ḳhaime ko liyá,
aur lashkargáh se báhar aur lash-
kargáh se dúr khaṛá kiyá, aur us ká
nám jamá'at ká ḳhaima rakhá. Aur
yún̲ húá, ki jo koí Ḳhudáwand ko
ḍhún̲ḍhtá thá, so lashkargáh ke báhar
us ḳhaime ko játá thá.
8 Aur yún̲ húá, ki jab Músá báhar
ḳhaime kí taraf gayá, to sab log uṭhe,
aur un men̲ se har mard apne apne
ḳhaime ke darwáze par khaṛá húá, aur
Músá ke píchhe dekhtá rahá, jab tak
ki wuh ḳhaime men̲ gayá.
9 Aur jab Músá ḳhaime men̲ dáḳhil
hotá thá, to aisá húá, ki sutún sá bádal
utrá, aur ḳhaime ke darwáze par ṭhah-
rá, aur Músá ke sáth Ḳhudáwand
bolá.

10 Aur sab log ne sutún se bádal
ko ḳhaime ke darwáze par ṭhaharte
dekhá: aur sab ke sab uṭhe, aur har
ek ne apne ḳhaime ke darwáze par
sijda kiyá.
11 Aur Ḳhudáwand Músá se rú-
barú ham-kalám húá, jis tarah koí
apne dost se kalám kartá hai. Aur
wuh lashkargáh ko phirá, par us ká
ḳhádim, nau-jawán Yashú' bin Nún,
ḳhaime men se na niklá.
12 ¶ Aur Músá ne Ḳhudáwand
ko kahá, Dekh, tú mujh ko farmátá
hai, ki Is qaum ko le já; aur mujhe
nahín batátá hai, ki kis ko mere sáth
bhejegá; harchand ki tú ne kahá, ki
Main tujh ko ba nám jántá hún, aur
tú merí nazar men manzúr hai.
13 Pas agar main terí nazar men
manzúr hún, to mujh ko apní ráh batlá,
tá ki mujh ko yaqín ho, ki main terí
nazar men maqbúl hún; aur dekh, ki
yih qaum terí guroh hai.
14 Tab us ne kahá, ki Merí huzúrí
sáth jáegí, aur main tujhe árám dúngá.
15 Músá ne kahá, Agar terí huzúrí
sáth na jáe, to hamen yahán se mat le
jáiyo.
16 Aur kis tarah ma'lúm hogá,
ki main aur terí guroh terí nazar
men maqbúl hain? Kyá is se nahín,
ki tú hamáre sáth játá hai? is tarah
main aur terí qaum sab qaumon se,
jo zamín par hain, mumtáz hote
hain.
17 Ḳhudáwand ne Músá se kahá,
Is 'arz ke mutábiq, jo tú ne kí hai,
main 'amal karúngá; is liye ki tú merí
nazar men maqbúl hai, aur main tujh
ko ba nám pahchántá hún.
18 Tab Músá ne kahá, ki Main terí
minnat kartá hún, ki mujhe apná jalál
dikhá.
19 Us ne kahá, ki Main apní sárí
nekí ko tere áge chaláúngá, aur main
Ḳhudáwand ke nám kí manádí tere
áge karúngá; aur main us par, jis par
mihrbán hún, mihrbán hoúngá; aur
main us par rahm farmáún, jis par
rahm farmáúngá.
20 Aur bolá, Tú merá chihra nahín
dekh saktá, is liye ki koí insán nahín,
ki mujhe dekhe, aur jítá rahe.
21 Aur Ḳhudáwand ne kahá,
Dekh, yih jagah mere pás hai, aur tú
us chaṭán par khaṛá rah:
22 Aur yún hogá, ki jab mere jalál
ká guzar hogá, to main tujh ko us
chaṭán kí darár men rakhúngá, aur
jab tak na guzrún, tujhe apní hathelí
se ḍhámpúngá.
23 Aur phir apní hathelí uṭháúngá,
aur tú merá píchhá dekhegá, lekin merá
chihra hargiz dikhái na degá.

XXXIV BAB.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá se kahá,
ki Apne liye pahlí lauhon ke
mutábiq do lauhen patthar kí tarásh,
aur main un lauhon par we báten, jo
pahlí lauhon par thín, jinhen tú ne
toṛ ḍálá, likhúngá:
2 Aur subh ko taiyár ho já, aur
sawere koh i Síná par chaṛh á, aur
mere áge wahán pahár kí choṭí par
házir ho.
3 Par tere sáth koí ádmí na chaṛhe,
aur sab pahár men koí shaḳhs nazar
na áwe; bheṛ bakrí aur gáe bail bhí
pahár ke sámhne charne na páwen.
4 ¶ Tab us ne pahlí lauhon ke
mutábiq do lauhen patthar kí tará-
shín, aur Músá subh ko sawere, jaisá
ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá,
wuh donon lauhen apne háth men liye
húe koh i Síná par chaṛhá.
5 Tab Ḳhudáwand badlí men hoke
utrá, aur us ke sáth wahán khaṛá
rahá, aur Ḳhudáwand ke nám kí
manádí kí.
6 Aur Ḳhudáwand us ke áge se
guzrá aur pukárá: Ḳhudáwand,
Ḳhudáwand Ḳhudá, rahím aur mihr-
bán, qahr men dhímá, Rabb ul faiz o
wafá,
7 Hazár pushton ke liye fazl rakh-
newálá, gunáh aur taqsír aur ḳhatá

ká bakhshnewálá; lekin wuh har
hál mu'áf na karegá, balki bápon
ke gunáh ká un ke farzandon se, aur
farzandon ke farzandon se, tísrí aur
chauthí pusht tak, badlá legá.
8 Tab Músá ne jaldí se zamín par
sir jhukáke sijda kiyá,
9 Aur bolá, ki Ai KHUDÁWAND,
agar main terí nazar men maqbúl hún,
to ai KHUDÁWAND, main terí minnat
kartá hún, ki hamáre bích men hoke
chal; kyúnki yih gardankash qaum
hai; aur hamáre gunáh aur khatáen
mu'áf kar, aur hamen apní mírás
thahrá.
10 ¶ Tab wuh bolá, Dekh, main
'ahd bándhtá hún, ki main terí sab
qaum ke áge aise bare kám karúngá,
jaise sárí zamín par aur kisí mulk
men kiye na gaye; aur sab log, jin
men tú hai, KHUDÁWAND ká kám
dekhenge; kyúnki jo main tere sáth
karúngá, so darauná hogá.
11 A'j ke din jo hukm main tujhe
kartá hún, tú use yád rakhiyo, ki
main Amúríon, aur Kan'áníon, aur
Hittíon, aur Farizzíon, aur Hawíon,
aur Yabúsíon ko, tere áge se hánktá
hún.
12 Hoshyár rah, tá na howe ki tú
us zamín ke báshindon ke sáth, jis
men tú játá hai, kuchh 'ahd bándhe,
aisá na ho ki wuh tere darmiyán
phandá ho;
13 Balki tum un kí qurbángáhon
ko dhá do, aur un ke buton ko toro,
aur un kí Yasíraton ko kát dálo;
14 Kyúnki tum kisí dúsre Khudá kí
parastish na karo; ki KHUDÁWAND,
jis ká nám Gaiyúr hai, wuh Khudá e
gaiyúr hai;
15 Aisá na howe ki tú us zamín ke
báshindon se kuchh 'ahd bándhe, aur
we, jab apne ma'búdon kí pairauí men
ziná karte, aur apne ma'búdon ke liye
qurbání karte hain, tujh ko buláwen,
aur tú un kí qurbání se kháwe;
16 Aur tú un kí betíán, apne beton
ke liye láwe, aur un kí betíán apne
ma'búdon kí pairauí men zinákár
thahren, aur tere beton ko bhí apne
ma'búdon kí pairauí men zinákár
thahráwen.
17 Tú apne liye dhále húe ma'bú-
don ko mat banáiyo.
18 ¶ Tú 'íd i fatír kí muháfazat
kíjiyo; tú sát din tak fatírí rotíán,
jaisá main ne tujhe hukm kiyá hai,
Abíb ke mahíne ke waqt i mu'aiyan
men, kháiyo; is liye ki tú Abíb ke
mahíne men Misr se báhar áyá.
19 Sab palauthe, aur terí mawáshí
men jo pahle paidá ho, basharte ki
nar ho, kyá bail aur kyá bher, merá
hai.
20 Lekin gadhe ke pahle bachche ká
fidiya ek barra díjiyo; aur agar tú fidiya
na de, to us kí gardan tor dáliyo. Tú
apne beton ke sab palauthon ká fidiya
díjiyo: aur koí mere sámhne khálí-háth
na dekhá jáwe.
21 ¶ Chha din tak tú kám kíjiyo,
lekin sátwen din árám kíjiyo: agarchi
hal jotne yá khetí kátne ká waqt ho,
árám kíjiyo.
22 ¶ Aur tú hafton kí 'íd, gehún
ke pahle phal kátne ke waqt, aur
ákhir sál men jam'a karne kí 'íd,
kíjiyo.
23 ¶ Tumháre sab narína farzand
sál men tín martaba KHUDÁWAND
Khudá ke áge, jo Isráel ká Khudá hai,
házir howen.
24 Kyúnki main qaumon ko tere
áge báhar nikálúngá, aur terí sar-
haddon ko barháúngá, aur jab ki tú
sál men tín martaba KHUDÁWAND
apne Khudá ke áge jáke házir hogá,
to koí shakhs terí zamín ká lálach na
karegá.
25 Khamír rahte húe merí qurbání
ká lahú mat guzránná; aur 'íd i fasah
kí qurbání se kuchh subh talak báqí
na rakhná.
26 Tú a[illegible] kí zamín ke pahle phalon
ká pahlá phal KHUDÁWAND apn[illegible]

Khudá ke ghar láiyo. Halwán us kí
má ke dúdh men mat pakáná.
27 Aur Khudáwand ne Músá se
kahá, ki Tú yih báten likh; kyúnki in
báton ke muwáfiq main tujh se, aur
Isráel se, 'ahd bándhtá hún.
28 Aur wuh wahán chálís din rát
Khudáwand ke pás thá; wuh na roṭí
kháta, na páni pítá thá. Aur us ne us
'ahd kí báton ko, we das hukm, lauhon
par likhe.
29 ¶ Aur jab Músá shahádat kí
donon lauhen apne háth men liye húe,
koh i Síná se utrá, to yún húá, ki wuh
koh se utarte na jántá thá ki us ke
chihre ká chamṛá, us ke sáth ham-ka-
lám hone se, chamaktá hai.
30 Aur jab Hárún aur baní Isráel
ne Músá ko dekhá, to kyá dekhte
hain? ki us ke chihre ká chamṛá cha-
maktá hai, aur we us ke pás áne se
ḍarte the.
31 Tab Músá ne unhen buláyá, aur
Hárún aur qaum ke sáre sardár us ke
pás phir áe; aur Músá un se báten
karne lagá.
32 Aur ákhir ko sab baní Isráel
nazdík áe: aur us ne un sab báton ko,
jo Khudáwand ne use koh i Síná par
kahí thín, unhen hukm kiyá.
33 Aur jab tak Músá un se báten
kar chuká, to us ne apne chihre par
niqáb ḍálá.
34 Aur jab Músá Khudáwand ke
áge játá thá, ki us se kalám kare, to
jab tak báhar na átá niqáb ko utár
detá thá, aur jo hukm hotá thá, wuh
báhar áke baní Isráel ko kahtá thá.
35 Aur baní Isráel ne Músá ká
munh dekhá, ki us ke chihre ká
chamṛá chamaktá hai; aur jab tak ki
Músá Khudáwand se báten karne na
gayá, tab tak apne munh par niqáb
ḍále rahá.

XXXV BAB.

AUR Músá ne baní Isráel kí sárí
jamá'at ko jam'a karke kahá:
We báten, jin par 'amal karne ká
Khudáwand ne tum ko hukm kiyá
hai, so ye hain.
2 Chha din tak kár bár kiyá jáwe,
aur sátwen din tumháre liye roz i mu-
qaddas Khudáwand ke árám ká sabt
hogá; jo koí us men kám karegá, már
ḍálá jáegá.
3 Tum sabt ke din apní sab bastíon
men ág mat jaláiyo.
4 ¶ Aur Músá ne baní Isráel kí
sárí jamá'at ko kahá, Wuh hukm, jo
Khudáwand ne farmáyá, yih hai, ki
5 Tum apne darmiyán se Khudá-
wand ke liye tuhfa láo: jo koí apne
dil kí khushí se cháhe, so Khudáwand
ke liye tuhfa láwe; soná, aur rúpá,
aur pítal;
6 Aur ásmání rang, aur argawání
rang, aur qirmizí rang, aur mihín
katán, aur bakríon kí pashm,
7 Aur menḍhon kí surkh rangí húí
khálen, aur tukhas kí khálen, aur
shittím kí lakṛí,
8 Aur jaláne ká tel, aur khushbú
masálih malne ke tel ke liye, aur ba-
khúr ke liye khushbú masálih,
9 Aur sulaimání patthar, aur afúd
aur chaprás par jaṛne ke patthar.
10 Aur tum se jo baṛá hikmatwálá
hai, áwe, aur jo Khudáwand ne far-
máyá hai, sab banáwe:
11 Maskan aur khaima us ká, aur
ghaṭáṭop us ká, aur ánkṛe us ke,
aur takhte us ke, aur benḍe us ke, aur
sutún us ke, aur páe us ke;
12 Sandúq aur choben us kí, aur
sarposh us ká, aur parda us ká;
13 Mez aur choben us kí, aur sab
bartan us ke, aur nazr kí roṭíán;
14 Shama'dán roshní ke liye, aur us
ke saranjám, aur us ke chirág, aur
jaláne ká tel;
15 Aur qurbángáh bakhúr kí, aur
choben us kí, aur malne ká tel, aur ba-
khúr khushbú masálih ká, aur parda
maskan ke darwáze ká;
16 Aur mazbah sokhtaní qurbán
ká, aur us ke liye pítal ká átashdán

aur choben us kí, aur sab zurúf us ke;
aur hauz aur kursí us kí;
17 Aur parde sahn ke, aur sutún us
ke, aur páe un ke, aur parda sahn ke
darwáze ká;
18 Aur meknen maskan kí, aur
sahn kí mekhen, aur doríán un donon
kí;
19 Aur khidmat ká libás maqdis
men 'ibádat ke liye, aur muqaddas
libás Hárún káhin ke liye, aur libás us
ke beton ká, káhin hone ke liye.
20 ¶ Tab baní Isráel kí sárí jamá-
'at Músá ke áge se chalí gayí.
21 Aur we ek ek, jin ke dil ne un-
hen targíb dí, aur har ek jis kí rúh ne
use rází kiyá, jamá'at ke khaime ke
kám ke wáste, aur us kí sab 'ibádat
aur muqaddas libás ke liye, KHUDÁ-
WAND ke wáste tuhfa láyá.
22 Aur we mard aur 'aurat, jitne ki
kusháda-dil the, áe, aur kangan, aur
mundre, aur khátim, aur angúthíán,
aur sab zewar sone ke láe; aur har ek,
jo tuhfa láyá, so sone ká KHUDÁWAND
ke wáste láyá.
23 Aur jis shakhs ke pás ásmání
rang, aur argawání rang, aur qirmizí
rang, aur mihín katán, aur bakríon kí
pashm, aur mendhon kí surkh rangí
khálen, aur tukhas kí khálen thín, so
unhen láyá;
24 Jis kisí ne rúpe ká yá pítal ká
hadya guzráná, so apná hadya KHU-
DÁWAND ke liye láyá; aur jis kisí ke
shittím kí lakrí thí, so use 'ibádat ke
sab kámon ke liye láyá.
25 Aur sárí 'auraton ne, jo roshan-
zamír thín, apne háth se kátá, aur
apná katá húá ásmání rang, aur arga-
wání rang, aur qirmizí rang, aur mihín
katán láín.
26 Aur sab 'auraton ne, jin ke dil-
on ne un ko hikmat kí taraf ragbat
diláí, bakríon kí pashm kátí.
27 Aur we jo ra,ís the, sulaimání
patthar, aur jarne ke patthar, afúd aur
chaprás ke liye;
28 Aur khushbú masálih, aur jaláne
ká tel, aur masáhat ká tel, aur khush-
búíán bakhúr ke wáste láe.
29 Aur sab, kyá mard kyá 'aurat,
jin ke man ne un ko ubhárá, ki us
kám ke liye láwen, jis ká hukm KHU-
DÁWAND ne diyá thá, ki Músá ke háth
se bane, we sab ke sab, ya'ne sáre baní
Isráel, khushí se KHUDÁWAND ke liye,
hadya láe.
30 ¶ Aur Músá ne baní Isráel se
kahá: Dekho, ki KHUDÁWAND ne Ba-
zilliel bin U'rí bin Húr ko, jo Yahúdáh
ke firqe men hai, ba nám buláyá hai:
31 Aur us ne use hikmat, aur fahm,
aur dánish, aur sab tarah kí kárígaríon
men Rúh Ulláh se ma'múr kiyá;
32 Aur achchhí tadbíren íjád karne
men, aur sone, aur rúpe, aur pítal ke
nádir kám banáne men,
33 Aur jarne ke liye patthar ke ta-
ráshne men, aur lakrí ke taráshne
men; garaz har ek nádir kám ke ba-
náne men máhir kiyá;
34 Aur us ne us ke dil men, aur
Akhisamak ke bete Ahliáb ke dil men,
jo Dán ke firqe se hai, hunar sikhláná
dál diyá;
35 Aur un ke dilon men hikmat is
taur se bhar dí, ki we sab kám, kanda
karnewále ká, aur musauwir ká, aur
naqqásh ká, jo ásmání rang, aur arga-
wání rang, aur qirmizí rang, aur mihín
katán ká kám kartá hai, aur juláhe ká
balki un sab ká jo har tarah ká kám
banáte, aur mansúba bándhke íjád
karte hain, banáwen.

XXXVI BA'B.

PAS Bazilliel, aur Ahliáb, aur sab
mard i roshan-zamír, jinhen
KHUDÁWAND ne hikmat aur fahm
bakhshá, ki we maqdis kí 'ibádat ke
sab kám karne ke taur samjhen, KHU-
DÁWAND ke sáre hukm ke muwáfiq,
kám karne lage.
2 Tab Músá ne Bazilliel aur Ah-
liáb, aur sab roshan-zamír mardon ko,
jin ke dil men KHUDÁWAND ne hikmat

rakhí, aur sabhon ko, jin ke dilon ne
unhen targíb di, ki kám par áke use
banáwen, buláyá.
3 Tab unhon ne Músá ke háth se
sab taháif, jo baní Isráel maqdis kí
'ibádat ke kám ke banáne ko láe the,
páe. Aur we hanoz har subh ke waqt
apní khushí se hadya us ke pás láyá
karte the.
4 Tab sab 'aqlmand kárígar, jo maq-
dis ke sab kám banáte the, ek ek apne
apne kám se, jo kartá thá, áe;
5 ¶ Aur unhon ne Músá se kahá,
ki Log us kám ke kharch ke liye, jise
KHUDÁWAND ne banáne ká hukm
kiyá, ihtiyáj se ziyáda láte hain.
6 Tab Músá ne hukm díyá, aur un-
hon ne lashkargáh men manádí karáí,
ki koí mard yá 'aurat ab se maqdis ke
hadyon ke wáste kuchh aur kám na
kare: so qaum láne se báz rahí.
7 Kyúnki asbáb jo un ke pás thá,
so sab kám banáne ke liye bahut, balki
ziyáda thá.
8 ¶ Chunánchi har ek sáhib i hik-
mat ne un men se, jo maskan ko ba-
náte the, mihín kate húe katán, aur
ásmání rang, aur argawání rang, aur
qirmizí rang ke das parde banáe: un
par karúbí munaqqash karke us-
tádkárí se banáe.
9 Túl har parde ká aṭháís háth, aur
chár háth arz men; sab parde ek hí
andáze par the.
10 Aur us ne pánch parde ek ko
dúsre ke sáth miláyá; aur dúsre pánch
parde ek ko dúsre ke sáth miláyá.
11 Aur tukme ásmání rang se ek
baṛe parde ke háshiye par miláne kí
taraf men banáe; aur aise hí háshiye
men dúsre baṛe parde ke, jo báhar thá,
miláne kí taraf men banáe.
12 Pachás tukme háshiye men ek
parde ke, aur pachás tukme háshiye
men dúsre parde ke, miláne kí taraf
men, banáe; tá ki tukme ek dúsre ke
muqábil hon.
13 Aur pachás ánkṛe sone ke ban-
áe, aur in ánkṛon se ek parde ko dúsre
ke sáth miláyá; tab yih ek maskan
baná.
14 ¶ Aur bakrí ke bálon se gyá-
rah parde us khaime ke liye jo mask-
an ke úpar thá, banáe.
15 Túl har ek parde ká tís háth,
chár háth ke arz men; gyárah parde
ek hí andáze par the.
16 Aur pánch un men se ek jagah,
aur chha ek jagah miláe.
17 Aur pachás tukme, un chha
parde mile húon ke háshiye men, jo
báhar hain, miláne kí jagah par, aur
pachás tukme un pánch parde mile
húon ke háshiye men dúsrí miláne
kí jagah par, banáe.
18 Aur pachás ánkṛe pítal ke,
khaime ke miláne ke liye, tá ki ek ho
jáe, banáe.
19 Aur ek ghaṭáṭop khaime ke liye
surkh rangí húí mendhon kí khálon
ká, aur dúsrá ghaṭáṭop tukhas kí
khálon ká úpar se, banáyá.
20 ¶ Aur takhte maskan ke, shit-
tím kí lakṛí se, khaṛe karne ke liye,
banáe.
21 Túl har takhte ká das háth, arz
har takhte ká ḍerh háth.
22 Aur do do chúlen har takhte ke
liye, aisí ki ek dúsre se barábar fási-
la par ho, banáín.
23 Aur jab takhte maskan ke liye
banáe, tab bís un men se dakhaní
jánib men lagáe.
24 Aur chálís páe rúpe ke, un bís
takhton ke níche banáe; ek takhte
kí do chúlon ke liye do páe, aur dús-
re takhte kí do chúlon ke liye do páe,
banáe, har takhte kí chúlon ke liye
banáe.
25 Aur dúsrí jánib maskan kí, uttar
kí taraf, bís takhte banáe;
26 Aur chálís páe un ke rúpe se,
ek takhte ke níche do páe, aur ek
takhte ke níche do páe.
27 Aur pachhim kí jánib maskan
ke chha takhte banáe.

28 Aur do takhte maskan ke donon konon ke liye, us kí donon jánibon men, banáe.
29 Aur takhte milnewále níche se, aur usí tarah milnewále úpar se, ek halqe men the; ek hí sá donon ko donon goshon men banáyá.
30 Chunánchi áth takhte, aur solah páe rúpe ke the, har ek takhte ke liye do do páe.
31 ¶ Aur bende shittím kí lakrí se banáe, pánch bende maskan kí ek jánib ke takhton ke liye,
32 Aur pánch bende maskan kí dúsrí jánib ke takhton ke liye, aur pánch bende maskan kí pachchhim kí jánib ke takhton ke liye, banáe.
33 Aur ek bendá banákar us ko bíchon bích men wárpár is taraf se us taraf tak dálá.
34 Aur takhton ko sone se marhá, aur halqe un ke sone se bendon kí jagah ke liye banáe, aur bendon ko sone se marhá.
35 ¶ Aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán ká munaqqash parda, aur us par karúbí ustádkárí se banáe.
36 Aur us ke liye chár sutún shittím kí lakrí se banáe, aur un ko sone se marhá; aur un ke ánkre sone se banáe, aur chár páe chándí dhálkar banáe.
37 ¶ Aur parda khaime ke darwáze ká ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán ká, naqqáshí se banáyá;
38 Aur sutún us ke pánch, aur ánkre un ke banáe, aur sutúnon ke siron ko aur un kí alganíon ko sone se marhá, aur un ke liye pánch páe pítal se banáe.

XXXVII BA'B.

AUR Bazilliel ne shittím kí lakrí se sandúq banáyá; arhái háth túl, aur derh háth arz, aur derh háth bulandí us kí thí.
2 Aur us ko khális sone se bhítar aur báhar marhá, aur us ke gird ba gird sone ká kalas banáyá.
3 Aur chár halqe sone se us ke cháron konon ke liye, do halqe us kí ek taraf, aur do halqe us kí dúsrí taraf, dhále.
4 Aur choben shittím kí lakrí se banáín, aur un ko sone se marhá:
5 Aur choben halqon men sandúq kí donon taraf, tá ki un se utháyá jáwe, dálín.
6 ¶ Aur kafáragáh khális sone se banáí: túl us ká arhái háth, aur arz us ká derh háth.
7 Aur do karúbí sone se garhkar banáe, aur un ko kafáragáh kí do taraf rakhá;
8 Ek karúbí úpar kí ek jánib men, aur dúsrá karúbí úpar kí dúsrí jánib men; kafáragáh hí se donon karúbí us kí donon tarafon men banáe.
9 Aur yún húá, ki donon karúbí apne bázú úpar se phailáe húe the, aur kafáragáh ko apne paron se chhipáe húe the; har ek ká munh dúsre ke muqábil, aur donon ká munh kafáragáh ke muqábil thá.
10 ¶ Aur mez shittím kí lakrí se banáí: túl us ká do háth, aur arz us ká ek háth, aur bulandí us kí derh háth.
11 Aur us ko khális sone se marhá, aur us ke girdágird sone ká kalas banáyá.
12 Aur us par chár ungal únchí ek kangní ás pás banáí, aur us kangní par girdágird sone ká kalas banáyá.
13 Aur us ne us ke liye sone ke chár halqe dhále, aur unhen us ke cháron páyon ke cháron konon men lagáyá.
14 Ye halqe kangní ke sámhne the, ki us men choben dálkar mez uthá le jáwen.
15 Aur choben shittím kí lakrí se banáín, aur un ko sone se marhá, tá ki un se mez utháí jáwe.

16 Aur sab zurúf, jo mez par hain, bartan us ke, aur chamche, aur rikábíán, aur baṛe piyále, jo tapáne ke liye hain, ḳhális sone se banáe.

17 ¶ Aur shama'dán ḳhális sone se banáyá; use gaṛhkar shama'dán banáyá; aur jaṛ us kí, aur sháḳhen us kí, aur piyále us ke, aur seb us ke, aur sosanen us kí, ḳhud usí se thín:

18 Aur chha sháḳhen niklí húí thín, us kí donon tarafon se; tín sháḳhen shama'dán kí, us kí ek jánib se, aur tín sháḳhen shama'dán kí, us kí dúsrí jánib se.

19 Aur tín piyále, bádámí súrat, ek sháḳh men the, aur seb aur sosan, aur tín piyále, bádámí súrat, dúsrí sháḳh men the, aur seb aur sosan; aur aise hí, chhaon sháḳhon men, jo niklí húí shama'dán se thín.

20 Aur ḳhud shama'dán men chár piyále bádámí súrat the, aur seb un ke, aur sosanen un kí.

21 Aur ek ek seb thá, níche har do do sháḳhon ke, mutábiq un chha sháḳhon ke, jo us se niklí húí thín.

22 Aur seb us ke, aur sháḳhen us kí, ḳhud usí se thín, aur ye sab ikaṭṭhe gaṛhe húe ḳhális sone se the.

23 Aur us ke liye sát chirág banáe, aur gulgír us ke, aur laganen us kí, ḳhális sone se.

24 Aur us ko, aur us ke sab zurúf ko, ek qintár ḳhális sone se banáyá.

25 ¶ Aur qurbángáh baḳhúr kí shittím kí lakṛí se banáí: túl us ká ek háth, aur arz us ká ek háth, chaukhúnṭí banáí, aur bulandí us kí do háth; aur síng us ke usí se the.

26 Aur chhat us kí, aur bagalen us kí, aur síng us ke ḳhális sone se maṛhe, aur us ke liye sone se girdágird kalas banáyá.

27 Aur us ke liye us kí donon taraf, us ke do konon ke pás us ke kalas ke níche sone ke halqe banáe, ki un men choben ḍálkar use uṭhá le jáwen.

28 Aur choben shittím kí lakṛí se banáín, aur un ko sone se maṛhá.

29 ¶ Aur masáhat ká pák tel, aur ḳhushbúíon ká ḳhális baḳhúr 'attár ke hunar se taiyár kiyá.

XXXVIII BA'B.

AUR qurbángáh soḳhtaní qurbání ke liye shittím kí lakṛí se banáí, pánch háth túl us ká, aur pánch háth 'arz us ká, chaukhúnṭí, aur tín háth bulandí us kí banáí.

2 Aur síng us ke cháron konon par banáe; us ke ye síng usí men se the; aur us ne us ko pítal se maṛhá.

3 Aur sab zurúf qurbángáh ke, degen, aur pháoṛíán, aur piyále, aur síḳhen, aur angeṭhíán: sab zurúf us ke pítal se banáe.

4 Aur ek angeṭhí, jál kí shakl par, pítal se qurbángáh ke liye banáí, jo kanáron se níche ádhí dúr tak pahunchtí thí.

5 Aur chár halqe pítal kí angeṭhí ke cháron konon men ḍhálkar banáe, tá ki jagah chobon kí hon.

6 Aur choben shittím kí lakṛí se banáín, aur un ko pítal se maṛhá.

7 Aur choben qurbángáh kí donon tarafon ke halqon men ḍálín, tá ki wuh un se uṭhái jáwe; aur us ko taḳhton se khokhlá banáyá.

8 ¶ Aur hauz pítal se, aur us kí kursí pítal se, un 'auraton ke darpanon se, jo jamá'at ke ḳhaime ke ástáne par 'ibádat kartí thín, banáí.

9 ¶ Aur sahn banáyá: aur us ke liye dakhan ruḳh, us kí dakhan taraf men, parde bárík kate húe katán ke the; túl un ká sau háth;

10 Aur sutún un ke bís, aur páe un ke bís, pítal se, aur ánkṛe sutúnon ke, aur alganíán un kí, rúpe se;

11 Aur uttar kí jánib men; túl un ká sau háth, aur sutún un ke bís, aur páe un ke bís, pítal se, aur ánkṛe sutúnon ke, aur alganíán un kí, rúpe se;

12 Aur pachchhim kí jánib ke parde: pachás háth ke the, aur sutún

un ke das, aur páe un ke das, aur ánkre un ke, aur alganíán un kí, rúpe se;
13 Aur púrab rukh, púrabí jánib ke pachás háth ke the.
14 Pandrah háth parde darwáza kí ek taraf the; un ke sutún tín, aur un ke páe tín.
15 Aur dúsrí taraf sahn ke darwáze kí idhar udhar pandrah háth ke parde the; sutún un ke tín, aur páe un ke tín.
16 Sahn ke girdágird ke sab parde bárík kate húe katán se the.
17 Aur sab páe sutúnon ke pítal se, aur ánkre sutúnon ke, aur alganíán un kí, rúpe se, aur sire un ke marhe húe rúpe se, aur sab sahn ke sutún rúpe kí alganíon se mile húe the.
18 Aur parda sahn ke darwáze ká, ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe katán ká, naqqáshí se banáyá; us kí lambái bís háth, aur únchái us kí pánch háth, muwáfiq andáze sahn ke pardon ke thí.
19 Aur sutún us ke chár, aur páe un ke chár, pítal se, aur ánkre un ke, rúpe se, aur sire un ke marhe húe rúpe se, aur alganíán un kí, rúpe se.
20 Aur sab mekhen maskan kí, aur sahn ke girdágird kí, pítal se thín.
21 ¶ Aur hisáb maskan, ya'ne shahádat ke maskan ká, jo Músá ke hukm ke muwáfiq, Láwíon kí khidmat ke liye, Itamar ke háth se, jo Hárún káhin ká betá thá, kiyá gayá, so yih hai.
22 Par Bazilliel bin U'rí bin Húr, Yahúdáh ke firqe men se, sab kám ká, jo Khudáwand ne Músá ko farmáyá thá, banánewálá thá.
23 Aur us ke sáth Ahliáb bin Akhisamak, Dán ke firqe se, jo kanda-kár aur kárígar thá, aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur bárík katán men naqqásh thá.
24 Sab soná, jo maqdis kí 'imárat ke kám men lagá, wuh soná, jo hadya kiyá gayá thá, so untís qintár aur sát sau tís misqál, maqdis kí misqál se, thá.
25 Aur jamá'at ke shumár kiye húon ká rúpá ek sau qintár aur ek hazár sát sau pachhattar misqál, maqdis kí misqál se, thá.
26 Aur hissa har mard ká ádhí misqál, maqdis kí misqál se, thá; har ek ká, jo áyá, ki shumár kiyá jáwe, bís baras kí 'umr se aur úpar, ki bilkull chha lákh tín hazár sárhe pánch sau mard the.
27 Aur sau qintár rúpe se maqdis ke páe, aur parde ke páe dhále gaye, sau páe sau qintár se, ek ek páya ek ek qintár se.
28 Aur un ke ek hazár sát sau pachhattar misqál rúpe se ánkre sutúnon ke banáe, aur sire un ke marhe, aur alganíon se unhen miláyá.
29 Aur pítal, jo khushí se bakhshá gayá thá, so sattar qintár aur do hazár chár sau misqál thá;
30 Aur us se páe jamá'at ke khaime ke darwáze ke, aur qurbángáh pítal kí, aur us kí angethí pítal kí, aur sab zurúf us ke, banáe,
31 Aur páe sahn ke, jo girdágird the, aur páe sahn ke darwáze ke, aur sab mekhen maskan kí, aur mekhen sahn kí, jo girdágird thín.

XXXIX BA'B.

AUR libás i khidmat, maqdis kí 'ibádat ke liye, ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang se banáe, aur muqaddas kapre Hárún ke liye, jaisá ki Khudáwand ne Músá ko hukm kiyá thá, banáe.
2 Aur afúd sone, aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe katán se banáyá.
3 Aur pattar sone ke patle garhe, aur un se tár khínche, tá ki un ko ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur bárík katán ke sáth ustádkárí se miláwen.
4 Aur us ke liye do mondhe banáe,

ki un se wuh miláyá jáwe: us ke donon
kanáron se miláyá húá thá.
5 Aur afúd ká paṭká, jo us par thá,
so usí kí kárígarí kí tarah, sone, aur
ásmání rang, aur argawání rang, aur
qirmizí rang, aur bárík kate húe katán
se húá, jaisá ki Khudáwand ne Músá
ko hukm kiyá thá.
6 ¶ Aur do sulaimání patthar
banáe, jo sone ke khánon men jaṛe húe
the; aur un par angúṭhí kí tarah baní
Isráel ke nám kanda húe the.
7 Aur un ko afúd ke mondhon par
rakhá, ki we patthar baní Isráel kí
yád karne ke liye howen, jaisá ki
Khudáwand ne Músá ko hukm kiyá
thá.
8 ¶ Aur chaprás ustádkárí se afúd
ke kám ke taur par, sone, aur ásmání
rang, aur argawání rang, aur qirmizí
rang, aur bárík kate húe katán se
banáí;
9 Wuh chaukhúnṭí thí: unhon ne
chaprás ko duhrá banáyá: túl us
ká ek bálisht, aur 'arz us ká ek
bálisht.
10 Aur us men chár sataren jawá-
hir kí jaṛín; pahlí satar men yáqút i
surkh, aur pukhráj, aur zumurrud; yih
pahlí satar thí;
11 Aur dúsrí satar men gauhar i
shab chirág, aur nílam, aur hírá;
12 Tísrí satar men jaza', aur yashm,
aur fíroza;
13 Chauthí satar men azraq, aur
sang i sulaimání, aur zabarjad; aur ye
jo jaṛe the, so sone ke khánon men
jaṛe húe the.
14 Aur ye patthar kanda kiye húe
angúṭhí ke taur par, muwáfiq baní
Isráel ke námon ke, bárah the, jaisá ki
un ke nám the, aur bárah firqon men
se ek ek ká nám ek ek patthar par
khodá húá thá.
15 Aur chaprás ke konon men
khális sone kí guthí húí zanjíren
banáín;
16 Aur do kháne sone se, aur do
halqe sone se banáe, aur do halqe
chaprás ke donon kanáron men lagáe.
17 Aur donon zanjíren sone se
gundhí húí donon halqon men, jo
chaprás ke donon kanáron men hain,
laṭkáín;
18 Aur donon gundhí húí zanjíron
ke sire un do khánon men lagáe, aur
unhen afúd ke donon mondhon pás
áge se rakhá.
19 Aur do halqe sone se banáe, aur
un ko chaprás kí donon tarafon men,
us háshiye men, jo afúd ke bhítar kí
taraf se milnewálá hai, lagáyá;
20 Phir do aur halqe sone ke banáe,
aur unhen afúd ke níche kí do taraf-
on men, us ke áge kí taraf, us ke joṛ
ke muqábil, afúd ke paṭke ke úpar
lagáyá:
21 Aur chaprás ko, us ke halqon
men, aur afúd ke halqon men rishta
ásmání rang ká ḍálkar, laṭkáyá, tá ki
afúd ke paṭke ke úpar ho jáwe, aur
chaprás afúd par se na haṭe, jaisá ki
Khudáwand ne Músá ko hukm kiyá
thá.
22 ¶ Aur afúd ke liye qamís bunke
banáyá, aur wuh sab ásmání rang se
thá.
23 Aur girebán us ká, us ke dar-
miyán men, zirah ke girebán kí tarah,
thá, aur háshiye men us kí goṭ thí, tá
ki wuh na phaṭe.
24 Aur us ke dáman ke gher men,
anár, ásmání rang, aur argawání rang,
aur qirmizí rang, aur bárík kate húe
katán se, banáe.
25 Aur ghanṭe khális sone se banáe,
aur un ghanṭon ko anáron ke bích
qamís ke dáman ke sáre gher men,
anáron ke darmiyán, lagáyá;
26 Ek ek ghanṭá sáth ek ek anár
ke, qamís ke dáman ke gher men
khidmat karne ke liye, jaisá ki Khu-
dáwand ne Músá ko hukm kiyá thá.
27 ¶ Aur kurte bárík katán ke
Hárún aur us ke beṭon ke liye bunke
banáe;

28 Aur 'amáme bárík katán se, aur
kuláh zínat ke bárík katán se, aur
páejáme bárík kate húe katán se
banáe,
29 Aur kamarband bárík kate húe
katán se, aur ásmání rang, aur arg-
awání rang, aur qirmizí rang se mun-
aqqash, jaise KHUDÁWAND ne Músá ko
hukm kiyá thá, banáyá.
30 ¶ Aur pattar muqaddas táj ká,
ḳhális sone se, banáyá, aur us par
angúṭhí ke taur par kanda kiyá, ki
QUDS YAHOWA'H KO.
31 Aur us men̲ ek rishta ásmání
rang ká bándhá, tá ki úpar 'amáme
ke ho, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá.
32 ¶ Chunánchi sab kám maskan
ká, ki wuh jamá'at ká ḳhaima hai,
púrá húá: aur baní Isráel ne sab, jaisá
ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm
kiyá thá, usí tarah se unhon̲ ne ban-
áyá.
33 ¶ Aur maskan Músá ke pás láe,
ḳhaima, aur sab zurúf us ke, aur ánkṛe
us ke, aur taḳhte us ke, aur benḍe us
ke, aur sutún us ke, aur páe us ke.
34 Aur ghaṭáṭop menḍhon̲ kí surḳh
rangí húí khálon̲ se, aur ghaṭáṭop
tuḳhas kí khálon̲ se, aur parda pák-
tarín makán ká;
35 Shahádat ká sandúq, aur chob-
en̲ us kí, aur sarposh us ká;
36 Aur mez aur sab bartan us ke,
aur roṭí nazr kí;
37 Aur pák shama'dán, aur chirág
us ke us par chune húe, aur sab zurúf
us ke, aur jaláne ká tel;
38 Aur qurbángáh sone kí, aur
malne ká tel, aur baḳhúr ḳhushbú
masálih ká, aur parda ḳhaime ke dar-
wáze ká;
39 Aur qurbángáh pítal kí, aur us
kí angeṭhí pítal kí, aur choben̲ us kí,
aur sab zurúf us ke; aur hauz aur
kursí us kí;
40 Aur parde sahn ke, aur sutún
un ke, aur páe un ke, aur parda us
ke darwáze ká, aur rassíán̲ us kí, aur
meḳhen̲ us kí, aur sab zurúf maskan
aur jamá'at ke ḳhaime kí ḳhidmat ke
liye;
41 Aur libás i ḳhidmat maqdis kí
'ibádat ke liye, aur muqaddas kapṛe
Hárún káhin ke liye, aur us ke beṭon̲
ke liye káhin hone ke wáste.
42 Jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá, waise hí baní
Isráel ne sab kám banáyá.
43 Aur Músá ne sab kám par nazar
kí, aur dekhá, ki unhon̲ ne banáyá
thá; jaisá ki KHUDÁWAND ne farm-
áyá thá, waisá hí banáyá; aur Músá
ne unhen̲ barakat dí.

XL BA'B.

AUR KHUDÁWAND Músá se ham-
kalám húá, aur kahá,
2 Pahle mahíne kí pahlí táríḳh,
maskan, jo jamá'at ká ḳhaima hai,
khaṛá kar.
3 Aur us men̲ shahádat ká sandúq
rakh, aur sandúq par parda ḍál.
4 Aur mez us ke bhítar le já, aur
us ká asbáb, jo cháhiye ki us par
rakhe jáwen̲, us par chun de; aur
shama'dán us men̲ le já, aur us ke
chirág us par jalá;
5 Aur sone kí qurbángáh baḳhúr
ke liye shahádat ke sandúq ke sámh-
ne rakh, aur parda maskan ke dar-
wáze par ḍál;
6 Aur qurbángáh soḳhtaní qurbání
kí, maskan, ya'ne jamá'at ke ḳhaime,
ke darwáze ke áge rakh.
7 Aur hauz jamá'at ke ḳhaime aur
qurbángáh ke bích men̲ rakh, aur us
men̲ páni ḍál.
8 Aur sahn ko girdágird khaṛá kar
aur parda sahn ke darwáze par ḍál
9 Aur masáhat ke tel se le, aur us
se maskan ko, aur sab chízon̲ ko, jo
us men̲ hain̲, masah kar; aur us ko
muqaddas kar, aur sab zurúf us ke,
muqaddas kar, ki wuh muqaddas ho.
10 Aur qurbángáh soḳhtaní qur-
bání kí bhí, aur sab zurúf us ke,

chupar, aur us ko muqaddas kar, ki
niháyat pák ho.
11 Aur hauz aur kursí us kí bhí
chupar, aur un ko muqaddas kar.
12 Aur Hárún aur us ke beton ko
jamá'at ke khaime ke darwáze ke
nazdík lá, aur un ko páni se gusl
dilá.
13 Aur Hárún ko muqaddas libás
pinhá, aur us ko chupar, aur use mu-
qaddas kar, tá ki káhin ká kám merí
khidmat men kare.
14 Aur us ke beton ko nazdík lá,
aur un ko kurte pinhá.
15 Aur un ko chupar, jaise un ke
báp ko chuprá hai, tá ki we káhin ká
kám merí khidmat men karen; aur
yih masáhat un ke liye aur un ke
qarnon ke liye hamesha kí kahánat
ká bá'is hogí.
16 Aur Músá ne aisá kiyá; sab, jo
KHUDÁWAND ne us ko hukm kiyá
thá, 'amal men láyá.
17 ¶ Aur dúsre sál ke pahle ma-
híne, aur usí mahíne ke pahle din
maskan khará ho gayá.
18 So Músá ne maskan ko khará
kiyá, aur páe us ke lagáe, aur un par
takhte us ke rakhe, aur un men bende
us ke dále, aur sutún us ke khare
kiye.
19 Aur us ne khaime ko maskan
par phailáyá, aur us par úpar se gha-
tátop dálá, jaisá KKUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá.
20 ¶ Aur shahádat kí lauhen san-
dúq men rakhín, aur choben sandúq
men lagáín, aur us sandúq par úpar
se kafáre ká sarposh rakhá.
21 Phir us sandúq ko maskan ke
bhítar láyá, aur us ke áge parda dálá,
aur shahádat ká sandúq chhipáyá, jo
ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm
kiyá thá.
22 ¶ Aur mez jamá'at ke khaime
men, maskan ke uttar kí taraf, báhar
parde se, rakhí;
23 Aur us par KHUDÁWAND ke
rúbarú, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá, rotí chuní.
24 ¶ Aur shama'dán jamá'at ke
khaime men, mez ke sámhne, maskan
ke dakhan kí jánib, rakhá.
25 Aur chirág rúbarú KHUDÁWAND
ke roshan kiye, jaisá ki KHUDÁWAND
ne Músá ko hukm kiyá thá.
26 ¶ Aur qurbángáh sone kí, jam-
á'at ke khaime men, parde ke áge,
rakhí;
27 Aur us par bakhúr kí khushbúí
ko, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko
hukm kiyá thá, jaláyá.
28 ¶ Aur parda maskan ke dar-
wáze par dálá.
29 Aur qurbángáh sokhtaní qur-
bání kí, maskan ke jamá'at ke khai-
me ke darwáze par rakhí, aur us par
sokhtaní qurbání aur nazr kí qurbání,
jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko
hukm kiyá thá, charháín.
30 ¶ Aur hauz, jamá'at ke khaime
aur qurbángáh ke darmiyán, rakhá,
aur us men páni gusl ke liye dálá.
31 Aur us se Músá aur Hárún aur
us ke beton ne apne háth aur pánw
dhoe.
32 Jab we jamá'at ke khaime men
dákhil húe, aur qurbángáh ke nazdík
áe, tab apne ta,ín, jaisá ki KHUDÁ-
WAND ne Músá ko hukm kiyá thá,
dhoyá.
33 Phir sahn, girdágird maskan aur
qurbángáh ke, khará kiyá, aur parda
sahn ke darwáze par dálá. Aur Músá
ne yún sab kám púrá kiyá.
34 ¶ Tab bádal ne jamá'at ke khai-
me ko chhipáyá, aur KHUDÁWAND ke
jalál ne maskan ko bhará.
35 Aur Músá jamá'at ke khaime
men dákhil na ho saká, is liye ki
bádal us par thahrá, aur KHUDÁWAND
ke jalál ne maskan ko bhará.
36 Jab bádal maskan par se úpar
uth játá thá, tab baní Isráel apne sab
safaron men kúch karte the.
37 Par jab wuh bádal úpar na uth

játá thá, to us ke úpar uṭh jáne ke din tak kúch nahíṉ karte the.
38 Kyúṉki bádal KHUDÁWAND ke maskan par din ko ṭhahartá thá, aur rát ko ág us par roshan hotí thí, Isráel ke sáre gharáne kí nazar meṉ, un ke sab safaroṉ meṉ.

MÚSÁ KÍ TÍSRÍ KITÁB,

MUSAMMÁ BA

AHBA'R.

I BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Músá ko buláyá, aur jamá'at ke khaime meṉ se us se ham-kalám hoke farmáyá, ki
2 Baní Isráel se khitáb kar, aur un ko kah, Agar koí tum meṉ se KHUDÁWAND ke liye qurbání láyá cháhe, to tum apní qurbání mawáshí se, ya'ne gáe bail aur bheṛ bakrí se, láo.
3 Agar us kí qurbání sokhtaní qurbání gáe bail se ho, to be-'aib nar láwe: jamá'at ke khaime de darwáze par apne maqbúl hone ke liye KHUDÁWAND ke áge láwe.
4 Aur wuh sokhtaní qurbání ke sir par apná háth rakhe, ki us ke liye qabúl kí jáwe, aur us ke liye kafára howe.
5 Aur wuh us bail ko KHUDÁWAND ke huzúr zabh kare, aur káhin, jo baní Hárún haiṉ, lahú ko láweṉ, aur lahú ko us mazbah par har taraf, jo jamá'at ke khaime ke darwáze par hai, chhiṛkeṉ.
6 Tab wuh us sokhtaní qurbání kí khál khíṉche, aur us ke 'azú 'azú ko judá kare.
7 Phir Hárún káhin ke beṭe mazbah par ág rakheṉ, aur us par lakṛiáṉ tartíb se chuneṉ.
8 Aur baní Hárún, jo káhin haiṉ, us ke 'azúoṉ ko, aur charbí ko, un lakṛioṉ par, jo mazbah kí ág par haiṉ, tartíb se rakh deṉ.
9 Aur wuh us ke ojh, aur páyoṉ ko pání se dhowe, aur káhin sab ko mazbah par jaláwe, ki sokhtaní qurbání, ya'ne khushbú ág se, KHUDÁWAND ke liye hai.
10 ¶ Aur agar sokhtaní qurbání ke liye us kí qurbání bheṛ yá bakrí ke galle se ho, to be-'aib nar láwe.
11 Aur wuh use mazbah kí uttar taraf KHUDÁWAND ke áge zabh kare: aur káhin, jo baní Hárún haiṉ, us ke lahú ko mazbah par gird ba gird chhiṛkeṉ.
12 Phir wuh us ke 'azú 'azú aur sir aur charbí judá judá káṭe, aur káhin un ko tartíb se un lakṛioṉ par, jo mazbah kí ág par haiṉ, chune.
13 Aur wuh ojh aur páyoṉ ko pání se dhowe, aur káhin sab ko leke mazbah par jalá dewe, ki sokhtaní qurbání, ya'ne khushbú ág se, KHUDÁWAND ke liye hai.
14 ¶ Aur agar us kí qurbání KHU-

dáwand ke liye sokhtaní qurbání
parandon̲ se ho, to wuh qumríon̲ yá
kabútar ke bachchon̲ men̲ se apní qur-
báni láwe.
15 Káhin us ko mazbah par láke us
ká sir maror ḍále, aur use mazbah par
jalá dewe; aur us ke lahú ko mazbah
kí díwár par nichore.
16 Aur us ke jhojh ko paron̲ samet
nikálke mazbah kí púrab taraf rákh
kí jagah par phenk de.
17 Aur wuh use us ke donon̲ bázú-
on̲ se chíre, par judá na kar ḍále: tab
káhin mazbah kí lakṛíon̲ par, jo ág par
hain̲, use jaláwe; wuh sokhtaní qur-
bání, khushnúdí kí bú ág se, Ḳhudá-
wand ke liye hai.

II BA'B.

AUR agar koí nazr kí qurbání Ḳhu-
dáwand ke liye láyá cháhtá hai,
to us kí qurbání maida ho, aur wuh us
men̲ tel ḍálke us ke úpar lubán rakhe:
2 Aur wuh use baní Hárún ke pás,
jo káhin hain̲, láwe; aur káhin maide
tel ke mile húe se ek muṭṭhí sab lubán
samet uṭháwe, aur us kí yádgárí ke
liye mazbah par jaláwe, ki yih ḳhush-
núdí kí bú ág se Ḳhudáwand ke liye
hai:
3 Aur jo us nazr kí qurbání men̲ se
báqí rahe, so Hárún aur us ke beṭon̲
ká hogá: ki wuh ág kí qurbáníon̲ men̲
se jo Ḳhudáwand ke liye hain̲ niháyat
muqaddas hai.
4 ¶ Aur agar tú nazr kí qurbání
tanúr ke pake húe mál se láyá cháhtá
hai, to fatírí maide ke girde tel ke mile
húe yá fatírí chapátíán̲ tel se chupṛí
húí hon̲.
5 ¶ Aur agar terí nazr tawe kí qur-
bání ho, to fatírí maida tel ká milá
húá ho.
6 Us ko ṭukṛe ṭukṛe toṛiyo, aur us
par tel ḍáliyo: ki nazr kí qurbání hai.
7 ¶ Aur agar terí nazr karáhí kí
qurbání ho, to maida tel milá húá
pakáyá jáwe.
8 Tú us nazr kí qurbání ko, jo un
se banáí gayí hai, Ḳhudáwand ke liye
lá, aur káhin ke áge dhar de; wuh use
mazbah ke nazdík kare.
9 Tab káhin us qurbání men̲ se
kuchh yádgárí ke liye uṭhákar maz-
bah par jaláwe: yih ḳhushnúdí kí bú
ág se Ḳhudáwand ke liye hai.
10 Aur jo kuchh ki us nazr kí qur-
bání men̲ se bach rahe, so Hárún aur
baní Hárún ká hogá; ki wuh ág kí
qurbáníon̲ men̲ se jo Ḳhudáwand ke
liye hain̲ niháyat muqaddas hai.
11 Sab nazr kí qurbání jo tum
Ḳhudáwand ke liye láo, wuh hargiz
ḳhamír se na banáí jáwe: koí ḳhamír
yá koí shahd ág kí qurbání men̲ Ḳhu-
dáwand ke liye na jaláyá jáwe.
12 ¶ Pahle phalon̲ kí qurbáníán̲ jo
hain̲, tum unhen̲ Ḳhudáwand ke liye
láo; lekin we ḳhushbúí ke liye mazbah
par jaláí na jáwen̲.
13 Aur tú apní nazr kí har ek qur-
bání ko namak se namkín kíjiyo; tú
apní nazr kí qurbání men̲ se apne
Ḳhudáwand ke 'ahd ká namak mau-
qúf mat kíjiyo, balki apní sab qur-
báníon̲ men̲ namak nazdík láiyo.
14 Aur agar tú pahle phalon̲ se
Ḳhudáwand ke liye nazr kí qurbání
láyá cháhtá hai, to apne pahle phalon̲
ke anáj kí bálon̲, ág se bhúní húí,
ya'ne bharí bálon̲ men̲ se dána kúṭe
húe láiyo, ki nazr kí qurbání hon̲.
15 Aur us par tel ḍáliyo, aur lubán̲
us par rakhiyo; ki wuh nazr kí qur-
bání hai.
16 Aur káhin yádgárí ke liye us ke
kuchh kúṭe húe dánon̲ men̲ se, aur tel
men̲ se leke, sab lubán ke sáth jaláwe:
ki yih ág se Ḳhudáwand ke liye qur-
bání hai.

III BA'B.

AUR agar us kí qurbání salámatí
ká zabíha ho, to agar gáe bail
men̲ se láwe, nar yá máda, to be-'aib
Ḳhudáwand ke áge láwe.
2 Aur wuh apná háth apní qurbání
ke sir par rakhe, aur jamá'at ke ḳhaime

ke darwáze par use zabh kare, aur
baní Hárún, jo káhin hain, us ke lahú
ko mazbah par gird ba gird chhirken.
3 Aur wuh salámatí ke zabíhe se
KHUDÁWAND ke liye kuchh ág kí qur-
bání ke wáste láwe, ya'ne us charbí
ko, jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab
charbí ojh kí,
4 Aur donon gurdon ko, us charbí
samet, jo un par donon pahlúon men
hai, aur us jhillí ko, jo kaleje par aur
gurdon par hai, judá kare.
5 Aur baní Hárún unhen mazbah
par sokhtaní qurbání ke úpar ág kí
lakrion par jaláwen: ki khushnúdí kí
bú ág se KHUDÁWAND ke liye hai.
6 ¶ Aur agar us kí qurbání salám-
atí ká zabíha KHUDÁWAND ke liye
bher bakrí se ho, nar yá máda, to be-
'aib láwe.
7 Aur agar wuh apní qurbání ke
liye barra láwe, to use KHUDÁWAND
ke áge láwe;
8 Aur apná háth apní qurbání ke
sir par rakhe, aur use jamá'at ke
khaime ke áge zabh kare, aur baní
Hárún us ke lahú ko mazbah par
girdágird chhirken.
9 Aur wuh salámatí ke zabíhe se
KHUDÁWAND ke liye kuchh ág kí qur-
bání ke wáste láwe, ya'ne us kí charbí,
aur sab dum rírh se judá karke, aur
charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur
sab charbí ojh kí,
10 Aur donon gurde, us charbí
samet jo un par donon pahlúon men
hai, aur us jhillí ko jo kaleje par aur
gurdon par hai, judá kare.
11 Káhin us ko mazbah par jalá-
we, ki yih khurish kí qurbání jo ág se
KHUDÁWAND ke liye kí játí hai.
12 ¶ Aur agar us kí qurbání bakrí
ho, to use KHUDÁWAND ke áge láwe.
13 Wuh apná háth us ke sir par
rakhe, aur use jamá'at ke khaime ke
samhne zabh kare; aur baní Hárún us
ke khún ko mazbah par gird ba gird
chhirken.
14 Tab wuh us men se apní qur-
bání, ág kí qurbání, KHUDÁWAND ke
liye láwe; charbí jo ojh kí chhip-
ánewálí hai, aur sab charbí ojh kí,
15 Aur donon gurde, us charbí
samet jo un par donon pahlúon men
hai, aur us jhillí ko, jo kaleje aur gur-
don par hai, judá kare.
16 Aur káhin use mazbah par jal-
áwe; yih khurish kí qurbání ág se
khushbú ke wáste hai: sab charbí
KHUDÁWAND ke liye hai.
17 Yih tumhárí sárí bastíon men
tumháre qarnon men hamesha ke liye
rasm hai, ki tum na charbí kháo aur
na lahú.

IV BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Músá se khi-
táb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko kah, ki Agar koí
insán bhúl chúk se KHUDÁWAND ke
hukmon ke bar-'aks aisá koí kám
kare, jis ká karná rawá nahín, aur un
men se kisí ke barkhiláf 'amal kare:
3 Agar káhin i mamsúh logon kí
tarah khatá kare; to wuh apní khata
ke wáste, jo us ne kí hai, ek be-'aib
bachhrá, ki khatá kí qurbání ho, KHU-
DÁWAND ke liye láwe.
4 So wuh us bachhre ko jamá'at ke
khaime ke darwáze par KHUDÁWAND
ke áge láwe, aur bachhre ke sir par
apná háth rakhe, aur bachhre ko
KHUDÁWAND ke áge zabh kare.
5 Aur wuh káhin i mamsúh us
bachhre ke lahú se kuchh lewe, aur
jamá'at ke khaime men láwe.
6 Aur káhin apní unglí lahú men
duboke KHUDÁWAND ke huzúr maqdis
ke parde ke sámhne sát martaba us
lahú se chhirke.
7 Aur káhin khún se khushbú ba-
khúr ke mazbah ke singon par, jo
jamá'at ke khaime men hai, KHUDÁ-
WAND ke áge lagáwe; aur us bachhre
ke báqí lahú ko sokhtaní qurbání ke
mazbah kí jar par, jo jamá'at ke
khaime ke darwáze par hai, bitáwe.

8 Aur sab charbí ḳhatá kí qurbání ke bachhṛe se judá kare, charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab charbí ojh kí,

9 Aur donon gurde, us charbí samet jo un par donon pahlúon men hai, aur jhillí ko, jo kaleje aur gurdon par hai, judá kare;

10 Jis tarah se salámatí ke zabíhe ke bachhṛe se judá kí játí hai; aur káhin un ko soḳhtaní qurbání ke mazbah par jaláwe.

11 Aur us bachhṛe kí khál, aur us ká sab gosht kalle pánw samet, aur us ká ojh, aur us ká gobar,

12 Sab kuchh us bachhṛe ká, ḳhaimagáh ke báhar pák jagah men, jahán rákh ke ḍher hote hain, le jáwe, aur sab kuchh lakṛíon par ág se jaláwe; rákh ḍálne kí jagah par jaláyá jáwe.

13 ¶ Agar baní Isráel kí sárí jamá'at an-jáne chúk kare, aur yih bát jamá'at kí ánkhon se chhipí ho, aur unhon ne Ḳhudáwand ke hukmon men se kisí kí bábat aisá kuchh kiyá hai, jo ná-rawá hai, aur mujrim húe:

14 To jab wuh ḳhatá, jo unhon ne us ke barḳhiláf kí hai, záhir howe, to wuh jamá'at ek bachhṛá ḳhatá kí qurbání ke liye lewe, aur use jamá'at ke ḳhaime ke sámhne láwe.

15 Aur jamá'at ke buzurg apne háth Ḳhudáwand ke áge us bachhṛe ke sir par rakhen, aur bachhṛá Ḳhudáwand ke áge zabh kiyá jáwe.

16 Aur káhin i mamsúh us bachhṛe ke lahú men se kuchh jamá'at ke ḳhaime men láwe:

17 Aur káhin apní unglí lahú men ḍuboke Ḳhudáwand ke áge parde ke sámhne sát martaba chhiṛke.

18 Aur ḳhún men se mazbah ke síngon par, jo Ḳhudáwand ke áge jamá'at ke ḳhaime men hai, lagáwe; aur báqí sab lahú soḳhtaní qurbání ke mazbah kí jaṛ par, jo jamá'at ke ḳhaime ke darwáze par hai, biṭáwe.

19 Aur us kí sárí charbí nikálke mazbah par jaláwe.

20 Aur jo ḳhatá kí qurbání ke bachhṛe se kiyá thá, waise hí us bachhṛe se kare: aur káhin un ke liye kafára dewe, aur we baḳhshe jáwenge.

21 Aur wuh us bachhṛe ko ḳhaimagáh se báhar le jáke, jis tarah pahle bachhṛe ko jaláyá thá, jaláwe: yih ḳhatá kí qurbání jamá'at ke liye hai.

22 ¶ Aur jo koí sardár bhúl chúk se Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke sab hukmon men se kisí kí bábat, aisá kám, jis ká karná rawá nahín, kare, aur ḳhatákár howe;

23 To jab wuh ḳhatá, jo us ne kí, us ko ma'lúm howe, tab wuh ek bakrí ká bachcha be-'aib nar apní qurbání ke wáste láwe;

24 Aur apná háth us bachche ke sir par rakhe, aur use us jagah, jahán soḳhtaní qurbání Ḳhudáwand ke áge zabh kí játí hai, zabh kare; yih ḳhatá kí qurbání hai.

25 Aur káhin ḳhatá kí qurbání ke lahú men se apní unglí par leke soḳhtaní qurbání ke mazbah ke síngon par lagáwe, aur us ká báqí lahú soḳhtaní qurbání ke mazbah kí jaṛ par biṭáwe.

26 Aur us kí sab charbí, salámatí ke zabíhe kí charbí ke taur se, mazbah par jaláwe; aur káhin us kí ḳhatá ká kafára dewe, aur wuh us ke liye baḳhshí jáegí.

27 ¶ Aur agar koí 'awámm-un-nás men se sahwan Ḳhudáwand ke hukmon men se kisí kí bábat, aisá kám, jis ká karná rawá nahín, kare, aur ḳhatákár howe;

28 To jab wuh ḳhatá, jo us ne kí, us par záhir howe, tab wuh apní qurbání ek be-'aib bakrí ko apní ḳhatá ke liye, jo us ne kí, láwe.

29 Aur wuh apná háth ḳhatá kí qurbání ke sir par rakhe, aur ḳhatá kí qurbání soḳhtaní qurbání kí jagah men zabh kare.

30 Aur káhin us ke lahú men se
kuchh apní unglí par leke sokhtaní
qurbání ke mazbah ke síngon par
lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah
kí jar par bitáwe.
31 Aur us kí sab charbí, jis tarah
salámatí ke zabíhe kí charbí judá kí
játí hai, judá kare, aur káhin use maz-
bah par KHUDÁWAND ke liye khushbú
hone ko jaláwe, aur us ke liye kafára
dewe, ki wuh bakhshá jáwe.
32 Aur agar wuh khatá kí qurbá-
ní ke liye barra láwe, to be-'aib máda
láwe;
33 Aur apná háth khatá kí qurbání
ke sir par rakhe, aur use, jahán sokh-
taní qurbání zabh kí játí hai, khatá kí
qurbání ke liye zabh kare.
34 Aur káhin khatá kí qurbání ke
lahú se kuchh apní unglí par leke
sokhtaní qurbání ke mazbah ke síngon
par lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah
kí jar par bitáwe:
35 Aur us kí sab charbí, jis tarah
salámatí ke zabíhe ke barre kí charbí
judá kí játí hai, judá kare; aur káhin
us ko mazbah par, KHUDÁWAND kí ág
kí qurbánion ke taur par, jaláwe; aur
káhin us ke liye us kí khatá ká, jo us
ne kí thí, kafára dewe, to wuh us ke
liye bakhshí jáegí.

V BA'B.

AGAR koí aisí khatá kare, ki jo
gawáh ho, aur wuh qasam dene
kí áwáz sune, ki Tú ne dekhá hai, yá
nahín? tú jántá hai, yá nahín? aur
wuh na batáwe; to is ká gunáh us par
hogá.
2 Aur jo shakhs koí nápák chíz,
jaise kisí nápák mare húe darinde ko,
yá nápák mare húe chárpáe ko, yá
nápák mare húe kíre makore ko, chhú
le, aur na jáne, tau bhí nápák aur
khatákár howe;
3 Yá agar wuh insán kí sab naj-
ásaton men se kisí najásat ko, jis se
wuh áp najis hotá hai, chhúe ho, aur
us se ná-wáqif ho, phir use ján pare,
tab wuh khatákár hogá;
4 Yá agar koí be-ta,ammul qasam
kháke munh se kahe, ki Badí, yá
nekí, yá fuláná kám karúngá; koí
chíz kyún na ho, jise wuh be-ta-
,ammul qasam kháke kahe, aur wuh
use na jántá ho: phir ma'lúm kare,
aur un men se kisí chíz se khatákár
howe;
5 Aur jab wuh un men se kisí se
khatákár húá, to lázim hai, ki wuh
iqrár kare, ki Main ne fulání khatá kí
hai:
6 Tab wuh apní taqsír kí qurbání
KHUDÁWAND ke liye apní khatá ke
wáste, jo us ne kí hai, máda bher
bakrí se khatá kí qurbání ke liye
láwe, aur káhin us kí khatá ká kafára
dewe.
7 Aur agar use bher bakrí láne ká
maqdúr na ho, to wuh apní taqsír
ke liye jis se khatákár húá, do qumr-
íán yá kabútar ke do bachche KHU-
DÁWAND ke liye láwe; ek, khatá kí
qurbání ke liye, aur dúsrá, sokhtaní
qurbání ke liye.
8 Phir wuh unhen káhin pás láwe,
aur pahle use, jo khatá kí qurbání
ke liye hai, guzráne, aur us ká sir
gardan ke pás se maror dále, par judá
na kare:
9 Aur khatá kí qurbání ke lahú se
mazbah kí díwár par chhirke, aur báqí
lahú mazbah kí jar par nichore: yih
khatá kí qurbání hai.
10 Aur dúsrí ko dastúr ke muwáfiq
sokhtaní qurbání kare, aur us khatá
ká, jo us ne kí hai, kafára dewe, to
wuh bakhshá jáwe.
11 ¶ Aur agar use do qumríán yá
kabútar ke do bachche láne ká maqdúr
na ho, to apní khatá ke wáste ser bhar
mihín áte ká daswán hissa khatá kí
qurbání ke liye nazr guzráne; us par
tel na dále, na lubán rakhe: yih khatá
kí qurbání hai.
12 Tab wuh káhin pás láwe aur

káhin us men̲ se yádgárí ke liye ap-
ní muṭṭhí bharke use mazbah par
KHUDÁWAND kí ág kí qurbáni ke liye
jaláwe : yih ḳhatá kí qurbání hai.
13 Aur káhin us ḳhatá kí bábat,
jo us ne un ḳhatáon̲ men̲ se kí, kafára
dewe, tá wuh baḳhshá jáwe : aur
báqí, nazr kí qurbání kí tarah, káhin
ká hogá.
14 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
15 Agar koí shaḳhs bhúl chúk se
KHUDÁWAND ke maqdis ká haqq adá
na kare, aur ḳhatákár bane; to apní
taqsír kí qurbání KHUDÁWAND ke liye
galle men̲ se ek menḍhá be-'aib láwe;
aur tú rúpe ke misqálon̲ ke hisáb se,
maqdis ke misqál ke muwáfiq, us kí
qímat ṭhahráiyo; ki taqsír kí qurbání
hai.
16 Pas, jo kuchh us ne ná-haqq
karke maqdis se báz rakhá, us ká
badlá dewe, aur us par pánchwán̲
hissa baṛháwe, aur káhin ko dewe; aur
káhin us taqsír kí qurbání ke menḍhe
se us ká kafára dewe; to wuh baḳhshá
jáwe.
17 ¶ Aur agar koí ḳhatá kare, aur
KHUDÁWAND ke hukmon̲ se koí kám
jo mana' hai kare, aur us se ágáh na
howe, tau bhí ḳhatákár aur apne
gunáh ká zerbár ṭhahre :
18 To ek be-'aib menḍhá galle men̲
ká, tere mol ṭhahráne ke muwáfiq,
taqsír kí qurbání ke liye káhin pás
láwe : aur káhin us kí chúk ká, jo
chúk gayá thá, aur na jántá thá, kaf-
ára dewe, tá wuh baḳhshá jáwe.
19 Yih taqsír kí qurbání hai us kí,
jo KHUDÁWAND hí ká ḳhatákár húá
hai.

VI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
2 Agar koí ḳhatá kare, aur KHU-
DÁWAND ká yih gunáh kare, ki apne
yár kí amánat men̲, jo us pás rakhí
gayí thí, yá sharákat men̲, yá kisí
chíz kí bábat, jo chhín lí gayí ho,
ḳhiyánat kare, yá apne yár se ná-
insáfí kare;
3 Yá koí chíz, jo khoí gayí thí,
páwe, aur us men̲ ḳhiyánat kare, aur
jhúṭhí qasam kháwe; so agar wuh un
sárí báton̲ men̲ se ek kare, jo ádmí
karke gunáhgár hotá hai :
4 Pas, is sabab se ki us ne gunáh
kiyá, aur ḳhatákár húá, to cháhiye
ki yih shaḳhs wuh chíz jo us ne chhín
lí, yá wuh jo us ne ná-insáfí se le lí,
yá wuh, jo us pás amánat thí, yá wuh
chíz jo khoí gayí thí, aur us ne páí,
pher de.
5 Ġaraz sab kuchh, jis kí bábat us
ne jhúṭhí qasam kí, is qadr bhar de,
aur pánchwán̲ hissa us par baṛháwe,
aur apní taqsír ki qurbání guzránne ke
din men̲ us shaḳhs ko, jis ká wuh mál
hai, pher dewe.
6 Aur apní taqsír kí qurbání KHU-
DÁWAND ke liye galle men̲ ká ek be-
'aib menḍhá, tere mol kahne ke mu-
wáfiq, káhin pás láwe, ki wuh taqsír
kí qurbání howe :
7 Aur káhin us ke liye KHUDÁ-
WAND ke áge kafára dewe; aur wuh
sárí báton̲ se, jo karke ḳhatákár húá,
baḳhshá jáwe.
8 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
9 Hárún aur us ke beṭon̲ ko hukm
kar, ki hukm soḳhtaní qurbání ká yih
hai; ki wuh soḳhtaní qurbání átashdán
par mazbah ke úpar tamám rát subh
tak rahe, aur ág mazbah kí us se sulge.
10 Aur káhin apne katán ká pair-
áhan pahine, aur apne katán ke páe-
jáme se apná badan ḍhámpe; aur
soḳhtaní qurbání jo mazbah par jalkar
rákh húí hai, us kí rákh uṭháwe, aur
us ko mazbah ke nazdík ḍále.
11 Phir wuh apne kapṛe utáre, aur
dúsre kapṛe pahine, aur us rákh ko
ḳhaimagáh se báhar ek pák jagah par
le jáwe.
12 Aur mazbah kí ág mazbah par

jaltí rahe, aur kabhí bujhne na páwe,
aur káhin us par lakṛiáṉ har subh ko
jaláyá kare, aur us par soḳhtaní qur-
bání chune; aur us par salámatí kí
qurbánioṉ kí charbí jaláyá kare.
13 Pas, zarúr hai, ki ág mazbah
par sadá jaltí rahe, aur kabhí na bujhe.
14 ¶ Aur nazr kí qurbání ká hukm
yih hai: ki use Hárún ke beṭe mazbah
ke nazdík ḲHUDÁWAND ke rúbarú
guzráneṉ.
15 Aur us meṉ se ek muṭṭhí bhar
ya'ne nazr kí qurbání ke maida meṉ
se, aur kuchh tel meṉ se, aur sab lubán,
jo us nazr kí qurbání par hai, uṭhá
lewe, aur mazbah par yádgárí ke wáste
ḲHUDÁWAND kí ḳhushbú ke liye ja-
láwe.
16 Aur báqí ko Hárún aur us ke
beṭe kháweṉ; wuh qurbání fatírí khái
jáwe; aur muqaddas makán meṉ
jamá'at ke ḳhaime ke sahn meṉ use
kháweṉ.
17 Cháhiye ki wuh ḳhamírí pakái
na jáwe. Maiṉ ne apní ág kí qur-
bánioṉ meṉ se un ko hissa diyá; aur
yih ḳhatá kí qurbání aur taqsír kí
qurbání ki tarah niháyat muqaddas
hai.
18 Hárún kí aulád meṉ se sab mard
use kháweṉ. Tumhárí pusht dar pusht
ḲHUDÁWAND kí ág kí qurbánioṉ kí
bábat yih qánún hai; jo koí unheṉ
chhúwe, so muqaddas ho.
19 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
20 Hárún kí, aur us ke beṭoṉ kí
qurbání, jo we apní masáhat ke din
meṉ ḲHUDÁWAND ke liye guzráneṉ,
so yih hai; ki daswáṉ hissa aifah ká
maida, ádhá us ká subh ko, aur ádhá
us ká shám ko, hamesha nazr kí qur-
bání ke liye láyá kareṉ.
21 Aur yih tel meṉ tawe par pak-
áiyo, aur pakki húí láiyo, aur nazr kí
qurbání ká pakáwan ṭukṛá ṭukṛá karke
guzrániyo, ki ḲHUDÁWAND ke liye
ḳhushbú ho.
22 Aur jo káhin us ke beṭoṉ meṉ
se us kí jagah mamsúh ho, wuh use
láwe: yih ḲHUDÁWAND ká hamesha
ke liye qánún hai; wuh bilkull jaláyá
jáwe.
23 Káhin kí har ek nazr kí qurbání
bilkull jalái jáwe, aur kabhí khái na
jáwe.
24 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
25 Hárún aur us ke beṭoṉ ko kah,
ki Ḳhatá kí qurbání ká dastúr yih
hai, ki jis jagah soḳhtaní qurbání zabh
kí játí hai, wahíṉ ḳhatá kí qurbání
bhí ḲHUDÁWAND ke áge zabh kí jáwe;
aur yih niháyat muqaddas hai.
26 Wuh káhin, jo ḳhatá kí qurbá-
ní ko zabh kartá hai, use kháwe; aur
wuh pák jagah meṉ jamá'at ke ḳhaime
ke sahn meṉ khái jáwe.
27 Jo koí us ke gosht ko chhúwe,
muqaddas ho: aur agar kisí ke kapṛoṉ
par us ke lahú kí, jo chhiṛká játá hai,
chhínṭá paṛe, to wuh use pák jagah
par dhowe.
28 Aur miṭṭí ká bartan, jis meṉ
wuh pakáyá jáwe, toṛá jáwe; aur agar
wuh pítal ke bartan meṉ pakáyá jáwe,
to wuh mánjá jáwe, aur pání meṉ gota
diyá jáwe.
29 Aur káhinoṉ ke sab mard use
kháweṉ: yih niháyat muqaddas hai.
30 Aur wuh ḳhatá kí qurbání, jis
ká kuchh bhí lahú jamá'at ke ḳhaime
meṉ dáḳhil kiyá gayá, tá ki us se
maqdis meṉ kafára diyá jáwe, so na
khái jáwe, balki ág se jalái jáwe.

VII BA'B.

AUR taqsír kí qurbání ká hukm
yih hai: wuh niháyat muqaddas
hai.
2 Jis jagah soḳhtaní qurbání zabh
kí játí hai, us meṉ taqsír kí qurbání
zabh kareṉ; aur us ke lahú ko maz-
bah ke girdágird wuh chhiṛke.
3 Aur us kí sab charbí nazdík láwe;
us kí dum, aur wuh charbí jo ojh kí
chhipánewálí hai,

4 Aur donon gurde, us charbí samet jo un par donon pahlúon men hai, aur us jhillí ko jo kaleje aur gurdon par hai, us se judá kare:

5 Aur káhin un ko mazbah par jaláwe, ki KHUDÁWAND ke liye ág se qurbání howe: yih taqsír kí qurbání hai.

6 Aur káhinon men se har ek mard use kháwe, aur wuh pák makán men kháyá jáwe, is liye ki niháyat muqaddas hai.

7 Jaise khatá kí qurbání, waise hí taqsír kí qurbání hai, aur un ke liye ek hí hukm hai: aur yih usí káhin ká, jo us se kafára detá hai, hogá.

8 Aur jo káhin kisí shakhs kí sokhtaní qurbání guzrántá hai, to khál us kí, jise us ne guzráná, usí káhin kí hogí.

9 Aur har ek nazr kí qurbání, jo tanúr men pakái jáwe, yá hándí men, yá tawe par, wuh us káhin kí, jo use guzrántá hai, hogí.

10 Aur har ek nazr kí qurbání, ki tel milí húí ho, yá khushk, wuh sab baní Hárún ke liye hogí, har ek barábar dúsre ke hogí.

11 Aur salámatí ke zabíhe ká, jo KHUDÁWAND ke wáste guzráná játá hai, yih hukm hai:

12 Ki wuh agar shukráne ke liye guzráne, to wuh shukr ke zabíhe ke sáth fatírí rauganí kulche, aur fatírí chapátián tel se chuprí húí, aur tel men pake húe maidé ke kulchon ke sáth guzráne.

13 Aur kulchon ke siwá, apní salámatí ke zabíhe ke sáth, jo shukráne ke liye hai, khamírí roṭí bhí láwe.

14 Aur wuh us sárí qurbání men se ek kulcha leke KHUDÁWAND ke rúbarú hiláne kí qurbání ke liye charháwe; aur yih us káhin ká, jo salámatí ke zabíhe ká khún chhiraktá hai, hogá.

15 Aur us kí salámatí aur shukrguzárí ke zabíhon ká gosht usí din, ki qurbání guzrání játí hai, kháyá jáwe, aur kuchh us men se fajr tak chhorá na jáwe.

16 Par us ká zabíha jo mannat kí qurbání, yá us kí kháss khushí kí qurbání ho, to usí din, ki apná zabíha guzrántá hai, kháyá jáwe; aur jo us se bach rahe, to us men se dúsre din bhí kháyá jáwe.

17 Aur jo usí zabíhe ke gosht se tísre din bach rahe, to wuh ág se jalá diyá jáwe.

18 Par agar salámatí ke zabíhon ke gosht se kuchh tísre din kháyá jáwe, to wuh manzúr na hogá, aur qurbánídenewále ke hisáb men likhá na jáegá: balki wuh makrúh hogá, aur jo use kháwe, us ká gunáh usí par hogá.

19 Aur wuh gosht, jo kisí nápák chíz se chhúá jáwe, wuh kháyá na jáwe, balki ág se jalá diyá jáwe: aur gosht jo hai, har ek jo pák hai, so us men se kháwe.

20 Lekin jo shakhs KHUDÁWAND kí salámatí ke zabíhe ká gosht kháwe, jis waqt us par kuchh najásat hai, wuh shakhs apní qaum se kaṭ jáwe.

21 Aur wuh shakhs, jo kisí najásat ko chhúwe, yá insán kí najásat ko, yá najis haiwán ko, yá kisí najis makrúh ko chhúwe, aur KHUDÁWAND kí salámatí ke zabíhe ke gosht men se kháwe, wuh shakhs bhí apní qaum se kaṭ jáwe.

22 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

23 Baní Isráel ko hukm kar, ki Bail aur bheṛ aur bakrí kí koí charbí na kháiyo.

24 Us haiwán kí charbí jo khud ba khud mar gayá ho, yá jis ko darindon ne phárá ho, to use aur kámon men lá sakte ho, par us ko hargiz na kháiyo;

25 Ki jo insán aise chárpáe kí charbí, jis se ág kí qurbání KHUDÁWAND ke liye guzránte hain, kháwe, to wuh insán khánewálá apní qaum men se kaṭ jáegá.

26 Aur tum kisí parande aur charande ká kuchh lahú apne sab makánon men na kháiyo.
27 Aur jo insán kisí khún men se kháegá, wuh apní qaum men se kat jáegá.
28 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
29 Baní Isráel se yih bát kah, ki Jo koí apní salámatí ká zabíha KHUDÁWAND ke liye guzrántá hai, wuh áp apní salámatí ke zabíhe men se apní qurbání KHUDÁWAND ke liye láwe.
30 Wuh apne hí háthon men KHUDÁWAND kí qurbání, jo ág se jaláí játí, ya'ne charbí sína samet, láwe, ki sína hiláne kí qurbání ke liye hiláyá jáwe.
31 Káhin charbí ko mazbah par jaláwe: par sína Hárún aur us ke beton ke liye hogá.
32 Aur tum salámatí ke zabíhon men se dahná shána uṭháne kí qurbání karke káhin ko díjiyo.
33 Hárún ke beton men se wuh, jo salámatí ke zabíhon ká lahú aur charbí guzrántá hai, dahná shána apná hissa lewe.
34 Ki hiláne ká sína aur uṭháne ká shána baní Isráel kí salámatí kí qurbáníon ke zabíhon men se main ne liyá, aur Hárún káhin aur us ke beton ko diyá; aur yih qánún baní Isráel ke liye hamesha ko hai.
35 ¶ Yih, KHUDÁWAND kí qurbáníon men se jo jaláí játín, Hárún ke mamsúh hone ká, aur us ke beton ke mamsúh hone ká, hissa hai, jo un ko liye us din muqarrar húá, jab we KHUDÁWAND ke káhin hone ko nazdík láe gae,
36 Us ká KHUDÁWAND ne hukm kiyá thá, jis din men ki us ne unhen mamsúh karáyá, ki Baní Isráel unhen dewen; aur yih un ke qarnon ke liye hamesha ko qánún hai.
37 Sokhtaní qurbání ká, aur nazr kí qurbání ká, aur khatá kí qurbání ká, aur taqsír kí qurbání ká, aur masáhat ká, aur salámatí ke zabíhe ká hukm yihí hai;
38 Jo koh i Síná par KHUDÁWAND ne Músá ko kiyá thá, jis din ki baní Isráel ko farmáyá, ki Síná ke bayábán men KHUDÁWAND ke liye apní qurbáníon ko guzránen.

VIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
2 Hárún, aur us ke sáth us ke beton ko, aur kapre, aur malne ká tel, aur khatá kí qurbání ká bachhṛá, aur do menḍhe, aur ek ṭokrí fatírí roṭíán, le;
3 Aur sab jamá'at ko, jamá'at ke khaime ke darwáze par, jam'a kar.
4 Chunánchi Músá ne, jaisá ki KHUDÁWAND ne use farmáyá thá, kiyá; aur sárí jamá'at, jamá'at ke khaime ke darwáze par, jam'a húí.
5 Tab Músá ne jamá'at se kahá, Yih wuh kám hai, jo KHUDÁWAND ne farmáyá hai, ki Bajá láo.
6 Phir Músá Hárún aur us ke beton ko áge láyá, aur un ko pání se nahláyá;
7 Aur us ko kurtá pinháyá, aur us par paṭká lapeṭá, aur us ko pairáhan pinháyá, aur us par afúd pinháyá, aur afúd ke nafís paṭke ko us par lapeṭá, aur use bandon se bándhá;
8 Aur us par chaprás lagáí, aur chaprás men U'rím o Tummím jare;
9 Aur 'amáma us ke sir par rakhá; phir 'amáme par peshání kí taraf sone ká pattar muqaddas táj ke liye lagáyá, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá thá.
10 Aur Músá ne malne ká tel liyá, aur maskan ko, sab us samet jo us men thá, chupṛá, aur un ko muqaddas kiyá.
11 Aur us men se kuchh leke mazbah par sát bár chhiṛká, aur mazbah, aur us ke sáre básan, aur hauz, aur us

kí kursí ko chuprá, tá ki un ko muqad-
das kare.
12 Aur malne ke tel men se Hárún
ke sir par biṭáyá, aur us ko chuprá, tá
ki use muqaddas kare.
13 Aur Músá Hárún ke beṭon ko áge
láyá, aur un ko kurte pinháe, aur un
par paṭke bándhe, aur un ko ṭopíán
pinháín, jaisá ki KHUDÁWAND ne
Músá ko hukm kiyá thá.
14 Phir khatá kí qurbání ke liye ek
bachhṛá áge láyá, aur Hárún aur us ke
beṭon ne apne háth khatá kí qurbání
ke bachhṛe ke sir par rakhe.
15 Phir us ne us ko zabh kiyá; aur
Músá ne us ke khún ko liyá, aur us ko
mazbah ke gird us ke síngon par apní
unglí se lagáyá, aur mazbah ko pák
kiyá; aur báqí khún mazbah kí jaṛ par
ḍálá, aur us ko muqaddas kiyá, tá ki
us par kaffára diyá jáwe.
16 Aur Músá ne sab wuh charbí jo
ojh kí chhipánewálí hai, áur jhillí ko,
jo kaleje par hai, aur donon gurde, aur
charbí un kí, lí, aur un ko mazbah par
jaláyá.
17 Aur bachhṛe ko, us kí khál, aur
gosht, aur gobar samet, lashkargáh ke
báhar ág se jaláyá, jaisá ki KHUDÁ-
WAND ne Músá ko hukm kiyá thá.
18 ¶ Phir sokhtaní qurbání ká
menḍhá áge láyá, aur Hárún aur us
ke beṭon ne apne háth us menḍhe ke
sir par rakhe.
19 Phir us ne us ko zabh kiyá;
aur Músá ne mazbah ke girdágird
lahú chhiṛká.
20 Phir us ne menḍhe ke juz juz
judá kíe; aur Músá ne sir ko, aur ajzá,
aur charbí ko, jaláyá.
21 Aur ojh aur us ke páe páni se
dhoe; aur Músá ne sab ká sab menḍhá
mazbah par jaláyá: yih sokhtaní qur-
bání KHUDÁWAND kí khushnúdí kí bú
ke liye thí, jo ág par guzrání gayí,
jaise ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm
kiyá thá.
22 ¶ Phir dúsrá menḍhá, káhin ke
muqarrar karne ke liye áge láyá, aur
Hárún aur us ke beṭon ne apne háth
us menḍhe ke sir par rakhe.
23 Aur us ne us ko zabh kiyá
aur Músá ne us ke khún se kuchh
liyá, aur us ko Hárún ke dahne kán
kí lahar par, aur dahne háth ke angú-
ṭhe, aur dahne pánw ke angúṭhe par
lagáyá.
24 Phir Hárún ke beṭon ko áge
láyá, aur kuchh khún se un ke dahne
kánon kí lahron par, aur dahne háthon
ke angúṭhon par, aur dahne páon
ke angúṭhon par, Músá ne lagáyá; aur
báqí khún Músá ne mazbah ke girdá-
gird chhiṛká.
25 Aur charbí, aur dum, aur sab
wuh charbí, jo ojh par hai, aur jhillí
kaleje par, aur donon gurde, aur charbí
un kí, aur dahná shána liye;
26 Aur be-khamírí roṭíon kí ṭokrí
se, jo KHUDÁWAND ke rúbarú thí,
ek kulcha fatírí, aur ek kulcha raug-
aní, aur ek chapátí, nikálí, aur un ko
charbíon aur dahne sháne par rakhá.
27 Aur us sab ko Hárún ke háthon
par, aur us ke beṭon ke háthon par,
rakhá, aur un ko rúbarú KHUDÁ-
WAND ke hiláne kí qurbání ke liye
hiláyá.
28 Phir Músá ne un ke háth se
liyá, aur un ko mazbah par, sokhtaní
qurbání ke úpar, jaláyá: yih makhsús
karne kí qurbání khushbú ke liye hai,
jo KHUDÁWAND ke wáste ág par guzrání
játí.
29 Phir Músá ne sína liyá, aur us
ko hiláne kí qurbání ke liye KHUDÁ-
WAND ke rúbarú hiláyá; makhsús
karne ke menḍhe se Músá ke liye yih
hissa thá, jaisá ki KHUDÁWAND ne
Músá ko hukm kiyá thá.
30 Phir Músá ne chuparne ke tel
aur us lahú se, jo mazbah par thá,
liyá, aur Hárún aur us ke kapṛon par,
aur us ke sáth us ke beṭon aur un ke
kapṛon par, chhiṛká, aur Hárún aur
us ke kapṛon ko aur us ke beṭon aur

us ke beṭoṉ ke kapṛoṉ ko muqaddas kiyá.

31 ¶ Aur Músá ne Hárún aur us ke beṭoṉ ko kahá, ki Yih gosht jamá'at ke ḳhaime ke darwáze pás pakáo, aur us ko usí jagah us roṭí ke sáth, jo maḳhsús karne kí ṭokrí meṉ hai, kháo, jaise maiṉ ne yih kahte húe hukm kiyá hai, ki Hárún aur us ke beṭe use kháweṉ.

32 Aur báqí jo gosht aur roṭí se rahe, us ko ág se jaláo.

33 Aur tum jamá'at ke ḳhaime ke darwáze ke sát din tak báhar na jáoge, jab tak maḳhsús karne ke din púre na howeṉ: ki sát din meṉ tum apní ḳhidmat ke liye maḳhsús kíye jáoge.

34 Jis tarah se us ne áj hí kiyá, us hí tarah Ḳhudáwand ne hukm diyá hai, ki kiyá jáwe, tá ki tumháre liye kafára ho.

35 Is liye jamá'at ke ḳhaime ke darwáze pás din rát sát din tak ṭhahre raho, aur Ḳhudáwand ke ahkám ko yád rakho, tá ki tum mar na jáo, ki aisá hí hukm mujh ko milá hai.

36 Aur Hárún aur us ke beṭe sab ahkám Ḳhudáwand ke, jo us ne Músá ke wasíle se farmáe the, bajá láe.

IX BAB.

AUR áṭhweṉ din meṉ aisá húá, ki Músá ne Hárún, aur us ke beṭoṉ ko, aur baní Isráel ke buzurgoṉ ko, buláyá, aur Hárún ko kahá, ki

2 Tú ek bachhṛá ḳhatá kí qurbání ke liye, aur ek menḍhá soḳhtaní qurbání ke liye, jo be-'aib hoṉ, le, aur un ko Ḳhudáwand ke rúbarú guzrán.

3 Aur baní Isráel ko yih kahte húe farmá, ki Ek halwán bakrioṉ se ḳhatá kí qurbání ke liye; aur ek bachhṛá aur ek barra, jo donoṉ eksála aur be-'aib hoṉ, soḳhtaní qurbání ke liye;

4 Aur ek bail aur ek menḍhá salámatí kí qurbání ke liye, tá ki rúbarú Ḳhudáwand ke zabh kiye jáweṉ; aur nazr kí qurbání, tel miláke, láo; is liye ki áj ke din Ḳhudáwand tum par záhir hogá.

5 ¶ Chunánchi we us ko, ki Músá ne hukm kiyá thá, jamá'at ke ḳhaime ke sámhne láe: aur sárí jamá'at nazdík áke Ḳhudáwand ke rúbarú khaṛí húí.

6 Músá ne kahá. Yih wuh kám hai, jis kí bábat Ḳhudáwand ne tum ko hukm kiyá hai: tum us ko bajá láo, ki Ḳhudáwand ká jalál tum par záhir hogá.

7 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki Mazbah ke nazdík já, aur apní ḳhatá kí qurbání aur apní soḳhtaní qurbání guzrán, aur apne liye aur qaum ke liye kafára de, aur jamá'at kí qurbání guzrán, aur un ke liye kafára de, jaisá ki Ḳhudáwand ne hukm kiyá hai.

8 ¶ Tab Hárún mazbah par gayá, aur apní ḳhatá kí qurbání ká bachhṛá zabh kiyá.

9 Aur Hárún ke beṭe lahú us pás láe, aur us ne apní unglí us meṉ ḍubáí, aur use mazbah ke síngoṉ par lagáyá, aur báqí ḳhún mazbah kí jaṛ par biṭáyá.

10 Aur charbí, aur gurde, aur jhillí kaleje par kí, ḳhatá kí qurbání meṉ se leke, mazbah par jaláí, jaisá ki Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá thá.

11 Aur gosht aur khál ko ḳhaimagáh ke báhar ág se jaláyá.

12 Phir soḳhtaní qurbání zabh kí; aur Hárún ke beṭoṉ ne lahú use diyá, aur us ne us ko mazbah ke girdágird chhiṛká.

13 Phir soḳhtaní qurbání, us ke 'azá aur sir samet, us ko dí; aur us ne mazbah par jaláí.

14 Aur ojh aur páe dhoe, aur un ko mazbah par soḳhtaní qurbání ke úpar jaláyá.

15 ¶ Phir jamá'at kí qurbání áge láyá, aur bakrí ká bachcha un kí ḳhatá kí qurbání ke liye liyá, aur us ko zabh kiyá, aur us ko pahle ke muwáfiq ḳhatá ke liye chaṛháyá

16 Tab soḳhtaní qurbání áge láyá,
aur us ko ma'múl ke muwáfiq guz-
ráná.
17 Phir nazr kí qurbání áge láyá,
aur us se ek muṭṭhí lí, aur us ko maz-
bah par, fajr kí soḳhtaní qurbání ke
siwá, jaláyá.
18 Aur us ne bail aur menḍhá, ki
jamá'at kí salámatí ká zabíha hai,
zabh kiye; aur Hárún ke beṭe ḳhún
us ke pás le gaye, aur us ne us ko
mazbah ke girdágird chhiṛká;
19 Aur bail se charbíán, aur men-
ḍhe se dum, aur gurdon par kí charbí,
aur jhillí kaleje par kí:
20 So charbíán sínon par rakhín,
aur us ne charbíán mazbah par jaláín.
21 Aur sína aur dahná shána, jaise
Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá
thá, Hárún ne rúbarú Ḳhudáwand ke
hiláne kí qurbání ke liye hiláyá.
22 Aur Hárún ne jamá'at kí taraf
háth apne uṭháe, aur un ko barakat
dí, aur ḳhatá kí qurbání, aur soḳhtaní
qurbání, aur salámatí kí qurbání guz-
ránke níche utrá.
23 Phir Músá aur Hárún jamá'at ke
ḳhaime men dáḳhil húe, aur báhar
nikle, aur jamá'at ko du'áen dín: tab
sárí jamá'at par Ḳhudáwand ká jalál
záhir húá.
24 Aur Ḳhudáwand ke huzúr se
ág niklí, aur mazbah par kí soḳhtaní
qurbání aur charbíán khá gayí; aur
sárí jamá'at ne dekhá, aur lalkárí, aur
munh ke bal girí.

X BÁB.

PHIR Nadab aur Abihú donon beṭe
Hárún ke, har ek ne un men se
apná 'údsoz liyá, aur us men ág bharke
us par baḳhúr ḍálá, aur ek ajnabí ág,
jis ká Ḳhudáwand ne un ko hukm
na kiyá thá, rúbarú Ḳhudáwand ke
guzrání.
2 Tab ág Ḳhudáwand ke huzúr se
niklí, aur un donon ko khá gayí, aur
we Ḳhudáwand ke sámhne mar gaye.
3 Tab Músá ne Hárún se kahá, Yih
wuh hai, jo Ḳhudáwand ne farmáyá
thá, ki jo log mere nazdík áwen, zarúr
hai ki we merí taqdís karen, aur sárí
jamá'at ke áge cháhiye ki merí tamjíd
ho. Aur Hárún chup rahá.
4 Phir Músá ne Hárún ke chachá
Uzziel ke donon beṭon Misáel aur Ilsa-
fan ko talab kiyá, aur kahá, Nazdík
áo, aur apne bháíon ko maqdis ke
sámhne se ḳhaimagáh ke báhar uṭhá
le jáo.
5 So we áe, aur un ko un ke kap-
ṛon men uṭháke, jaisá Músá ne hukm
kiyá thá, ḳhaimagáh se báhar le gaye.
6 Phir Músá ne Hárún aur us ke
beṭon Ili'azar aur Itamar ko kahá, ki
Apne sir nange mat karo, aur apne
kapṛe na pháṛo, tá na ho, ki tum mar
jáo, aur sárí jamá'at par Ḳhudáwand
ká gazab názil ho; par sáre gharáne
Isráel ke, jo tumháre bháí hain, us jal
jáne par, jo Ḳhudáwand ne jaláyá
hai, rowen.
7 Aur tum jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze se báhar na jáo, tá ki tum
halák na ho; kyúnki Ḳhudáwand ká
tel mamsúh hone ke liye tum par hai.
So unhon ne Músá ke kahne par 'amal
kiyá.
8 ¶ Phir Ḳhudáwand ne ḳhitáb
karke Hárún ko farmáyá, ki
9 Jab tum jamá'at ke ḳhaime men
dáḳhil ho, to tum mai yá koí chíz, jo
nasha karnewálí ho, na píjiyo, na tú
aur na tere beṭe, tá na ho, ki tum mar
jáo; aur yih tumháre liye tumháre
qarnon men hamesha tak qánún hai:
10 Tá ki tum halál aur harám, aur
pák aur nápák men tamíz karo;
11 Aur tá ki tum sáre ahkám, jin
ko Ḳhudáwand ne Músá ke wasíle se
tum ko farmáyá hai, baní Isráel ko
sikhláo.
12 ¶ Phir Músá ne Hárún aur us
ke beṭon Ili'azar aur Itamar ko, jo
báqí the, kahá, ki Nazr kí qurbání, jo
Ḳhudáwand kí ág kí qurbání se bach
rahí, lo, aur us ko mazbah ke pás

fatírí kháo; is liye ki yih niháyat muqaddas hai.

13 Aur tum use muqaddas makán men̲ kháo; kyún̲ki Ḳhudáwand kí ág kí qurbánion̲ men̲ se terá aur tere beṭon̲ ká yih hissa hai: kyún̲ki yún̲ mujh ko hukm húá hai.

14 Aur hiláne ke síne aur uṭháne ke sháne ko kisí pák jagah men̲ khá, tú, aur tere beṭe, aur terí beṭián̲ tere sáth; is liye ki yih terá aur tere beṭon̲ ká hissa hai, jo baní Isráel kí salámatí kí qurbánion̲ ke zabíhon̲ men̲ se diyá gayá.

15 Aur uṭháne ká shána aur hiláne ká sína, we un charbíon̲ ke sáth jo jaláí játín̲, láwen̲ge, tá ki wuh Ḳhudáwand ke rúbarú hiláne kí qurbání ke liye hiláyá jáwe: wuh hamesha ke qánún ke mutábiq, terá aur tere beṭon̲ ká hogá, jaisá ki Ḳhudáwand ne farmáyá hai.

16 ¶ Phir Músá ne ḳhatá kí qurbání ke menḍhe ko bahut talásh kiyá, to kyá dekhtá hai? ki wuh jaláyá gayá: tab wuh Hárún ke beṭon̲ Ili'azar aur Itamar par, jo bach rahe the, gussa húá, aur bolá, ki

17 Tum ne ḳhatá kí qurbání muqaddas makán men̲ kyún̲ na khá lí? ki yih niháyat muqaddas hai, aur Ḳhudáwand ne tum ko yih dí hai, tá ki tum jamá'at ká gunáh uṭhá lo, aur un ke liye Ḳhudáwand ke rúbarú kafára do.

18 Dekho, ki us ká lahú maqdis men̲ dáḳhil na kiyá gayá: lázim thá, ki tum use maqdis men̲, jaisá main̲ ne tum ko hukm kiyá thá, khá játe.

19 Tab Hárún ne Músá se kahá, Dekho, ki áj hí unhon̲ ne apní ḳhatá kí qurbání aur apní soḳhtaní qurbání Ḳhudáwand ke áge guzrání hai, aur mujh par aise hádise húe hain̲; pas agar main̲ yih ḳhatá kí qurbání áj hí khá letá, to kyá Ḳhudáwand ke huzúr maqbúl hotá?

20 Músá ne yih sunke pasand kiyá.

XI BÁB.

Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún̲ ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

2 Tum baní Isráel se kaho, Sab chárpáyon̲ men̲ se, jo zamín par hain̲, aur tumhen̲ un ká kháná rawá hai, so ye hain̲.

3 Sab chárpáe khurwále, jin ká khur chirá húá ho, aur wuh jugálí karte hon̲, tum unhen̲ kháo.

4 Magar un men̲ se jo jugálí karte hain̲, yá khur un ke chire húe hote hain̲, in ko na kháo; jaise únṭ, wuh to jugálí kartá hai, par khur us ká chirá húá nahín̲ hotá; so wuh nápák hai tumháre líye.

5 Aur sáfan, ki wuh jugálí kartá hai, aur khur us ká chirá húá nahín̲; to wuh bhí nápák hai tumháre liye.

6 Aur ḳhargosh, ki wuh to jugálí kartá hai, par us ká khur chirá húá nahín̲ hai; wuh bhí tumháre liye nápák hai.

7 Aur súar, ki khur us ká do hissa hotá hai, aur us ká pán̲w chirá hai, par wuh jugálí nahín̲ kartá; wuh bhí nápák hai tumháre liye.

8 Tum un ke gosht men̲ se kuchh na kháiyo, aur un kí láshon̲ ko na chhúiyo; ki yih nápák hain̲ tumháre liye.

9 ¶ Aur sab un men̲ se, jo pánion̲ men̲ hain̲, jin ká kháná tumhen̲ rawá hai, so ye hain̲: sab we jánwar, jin ke par hon̲ aur chhilke, samundaron̲ men̲ hon̲ yá nahron̲ men̲, tum unhen̲ kháo.

10 Lekin we sab jánwar, jin ke na par hon̲ aur na chhilke, samundaron̲ men̲ hon̲ yá nahron̲ men̲, we sab, jo páni men̲ rengte hain̲, aur we sab haiwán jo pání men̲ rahte hain̲, we makrúh hain̲ tumháre liye;

11 We makrúh hon̲ge tumháre liye; tum un ke gosht men̲ se na kháo, aur un ke mare húe se ghin karo.

12 Sab, jin ke na par hon̲ aur na

chhilke, pání men̲, we makrúh hain̲
tumháre liye.
13 ¶ Aur parandon̲ se, jin se tum
ghin karo, aur jin ko na kháo, is liye
ki we makrúh hain̲, so ye hain̲: Nasr,
aur 'uqáb, aur giddh,
14 Aur chílh, aur sháhín, aur sab
qism us kí,
15 Aur sab kauwe, aur aqsam us
kí,
16 Aur shutur-murg, aur ullú, aur
kokil, aur báz, aur sab aqsám us kí,
17 Aur búm, aur haṛgílá, aur ra-
ḳham,
18 Aur ráj-hans, aur hawásil, aur
chúhemár,
19 Aur laqlaq, aur baglá, aur sab
aqsám us kí, aur hudhud, aur cham-
gádaṛ.
20 Aur sab parande, jo chár páon̲
par chalte hain̲, we makrúh hain̲ tum-
háre liye.
21 Magar sab uṛnewále kíṛe mak-
oron̲ men̲ se, jo chár páon̲ se chalte
hain̲, aur un kí tángen̲ úpar se pinḍlíon̲
par jhukí játín̲, ki we un se kúdkar
zamín par chalte hain̲, tum un men̲
se kháiyo.
22 We, jinhen̲ tum khá sakte ho, ye
hain̲; jaise ṭiḍḍí aur aqsám us kí, aur
sáli'ám aur aqsám us kí, aur ḳhargol
aur aqsám us kí, aur ṭiḍḍe aur aqsám
us kí.
23 Par sab báqí rengnewále par-
andon̲ men̲ se, jin ke chár pán̲w hain̲,
we makrúh hain̲ tumháre liye.
24 Aur in se tum nápák hoge; jo
koí, un men̲ se, kisí kí lásh ko chhú-
wegá, to wuh shám tak nápák rahegá.
25 Aur jo koí, un men̲ se, kisí kí
lásh ko uṭháwe, to wuh kapṛe apne
dhowe, aur shám tak nápák rahegá.
26 Aur sab chárpáe, jin ke khur do
hissa hon̲, par pán̲w chire húe na hon̲,
aur na jugálí karte hon̲, we nápák hain̲
tumháre liye; jo koí un ko chhúwegá,
to wuh nápák hogá.
27 Aur chár páon̲ par chalnewále
sab tarah ke jánwaron̲ men̲ se har ek
jo unglíon̲ ke bal chalte hain̲, nápák
hain̲ tumháre liye; jo koí un men̲ se
kisí kí lásh ko chhúwegá, to wuh shám
tak nápák rahegá.
28 Aur jo koí un men̲ se kisí kí lásh
ko uṭháwe, to wuh kapṛe apne dhowe,
aur wuh shám tak nápák rahegá: aur
ye sab nápák hain̲ tumháre liye.
29 ¶ Aur rengnewálon̲ men̲ se jo
zamín par rengte hain̲, ye nápák hain̲
tumháre liye; chhuchhúndar, aur chú-
há, aur goh, aur aqsám us kí,
30 Aur waral, aur harzún, aur
chhipkalí, aur azá'at, aur girgiṭ.
31 Sab rengnewálon̲ men̲ se yih
nápák hain̲ tumháre liye; jo koí un
ke mare húon̲ ko chhúwegá, to wuh
shám tak nápák rahegá.
32 Aur jis chíz par un men se koí
markar gir paṛe, to wuh chíz nápák
hogí, ḳhwáh bartan ho lakṛí ká, ḳhwáh
kapṛá, ḳhwáh chamṛá, ḳhwáh ṭáṭ, har
ek qism ká bartan, jo kám men̲ áyá
ho, to zarúr hai ki pání men̲ ḍálá jáwe,
aur shám tak nápák rahegá; is taur
se pák ho jáegá.
33 Aur har ek miṭṭí ke bartan, jis
ke bích men̲, un men̲ se kuchh paṛ
jáwe, jo kuchh us men̲ hai, so nápák
hogá; aur wuh bartan toṛá jáwe.
34 Sab wuh kháná, ki kháyá játá
hai, jin par un se pání paṛe, nápák
hogá; aur sab we chízen̲, jo aise bartan
men̲ pií jáwen̲, nápák hongí.
35 Aur un ke mare húon̲ se jis chíz
par kuchh gire, ḳhwáh tanúr ho, ḳhwáh
chúlhe, wuh nápák hogí; us ko toṛ
ḍálo, is liye ki wuh nápák hai; we
nápák hain̲, aur nápák honge, tumháre
liye.
36 Magar chashma, aur kúá, jis men̲
bahut pání ho, to pák rahegá; lekin
jo koí un men̲ se kisí kí lásh ko chhú-
wegá, nápák hogá.
37 Aur mare húon̲ se jo kuchh
kisí bone ke bíj par gire, wuh pák
rahegá.

38 Magar wuh bíj jis par pání ḍhálá gayá ho, agar us ke mare húe se kuchh us par gire, to wuh nápák hogá tumháre liye.

39 Aur jab un haiwánon men se, jin ká kháná tum ko halál hai, koí mare, to us kí lásh ká chhúnewálá shám tak nápák hogá.

40 Aur jo koí un men se kisí kí lásh ko kháwe, to wuh apne kapre dhowe, aur shám tak nápák rahegá: aur jo koí un men se kisí kí lásh ko uṭháwe, wuh apne kapre dhowe, aur shám tak nápák rahegá.

41 Aur sab rengnewále jo zamín par rengte hain, tum unhen na kháiyo, is liye ki we makrúh hain.

42 Aur jo apne sína par chalen, aur we sab jo chár páon par chalte hain, aur bahut pánwwále, sab rengnewálon men se, jo zamín par rengte hain, tum unhen na kháo, is liye ki makrúh hain.

43 Aur tum kisí rengnewále se, jo zamín par rengtá hai, apne ta,ín makrúh na karo, aur un se apne ta,ín najis na karo, yahán tak ki tum nápák ho jáo.

44 Is liye ki main KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún; cháhiye ki tum apne ta,ín muqaddas karo, tá ki muqaddas hoo, is liye ki main quddús hún; so apne ta,ín kisí rengnewále se, jo zamín par rengtá hai, nápák na karo.

45 Ki main KHUDÁWAND hún; Misr kí zamín se tumhárá chhuránewálá, tá ki main tumhárá Khudá hoún: pas tum muqaddas hoo, is liye ki main quddús hún.

46 Charande, aur parande, aur sab jándár jo pání men chalte hain, aur sab jándár jo zamín men rengte hain, so un ká yih hukm hai;

47 Tá ki tum nápák aur pák men, aur un jánwaron men jo kháe játe hain, aur un men jo nahín kháe játe hain, tamíz karo.

XII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá se hamkalám hoke farmáyá, ki

2 Baní Isráel ko kah, Jo 'aurat ki hámila ho, aur larká jane, to wuh sát din, jaise haiz ke dinon men wuh rahtí hai, nápák hogí.

3 Aur áṭhwen din larke ká khatna kiyá jáwe.

4 Aur ba'd us ke wuh lahú se apne pák karne men tentís din ṭhahrí rahe, aur kisí muqaddas chíz ko na chhúwe; aur jab tak us ke pák hone ke din na áwen, maqdis men dákhil na howe.

5 Aur agar wuh larkí jane, to do hafte, jaise us kí haiz ká hukm hai, nápák rahegí, aur chhiyásaṭh roz khún se apne pák karne men ṭhahrí rahegí.

6 Aur jab us ke pák hone ke din beṭe ke liye hon, yá beṭí ke liye áwen tab wuh barra ek-sála sokhtaní qurbání ke liye, aur bachcha kabútar ká, yá qumrí, khatá kí qurbání ke liye, jamá'at ke khaime ke darwáze par, káhin pás láwe.

7 Wuh use KHUDÁWAND ke sámhne guzráne, aur us ke liye kafára de, aur us ko us ke khún bahne se pák kare. Yih beṭá, yá beṭí janne ká hukm hai.

8 Aur agar us ko barra láne ká maqdúr na ho, to wuh do qumrián, yá kabútar ke do bachche, ek sokhtaní qurbání ke liye, aur dúsrá khatá kí qurbání ke liye, láwe; aur káhin us ke liye kafára dewe, tab wuh pák ho jáwegí.

XIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, ki

2 Agar kisí ke badan ke chamre men waram, yá paprí, yá sufed chamaktá húá dág ho, aur us ke badan ke chamre men bars kí sí balá ho, to use Hárún káhin pás, yá us ke beton men se, jo káhin hain, ek ke pás láwen;

3 Wuh káhin us ke badan ke cham-
re kí balá par nazar kare; agar balá
kí jagah ke bál sufed ho gaye howen,
aur wuh balá dekhne men chamre se
gahrí ho; to wuh korh ká marz hai;
so káhin use dekhke us ko nápák
ṭhahráwe.
4 Agar wuh chamaktá húá dág us
ke badan ke post par sufed ho, aur
dekhne men chamre se níchá na ho,
aur us par ke bál sufed na ho gaye
hon; to káhin us baláwále ko sát din
tak nazar-band kare:
5 Aur káhin sátwen roz use dekhe;
aur dekho, agar wuh balá us kí nazar
men wuhín kí wuhín qáim ho, aur
chamre par phailí na ho; to wuh
káhin use aur sát din tak nazar-band
kare.
6 Phir sátwen din káhin use dúsrí
bár dekhe; aur dekho, agar wuh balá
kuchh siyáh húí ho, aur chamre par
phailí na ho; to káhin use pák ṭhah-
ráwe, ki wuh chhíp hai; so wuh apne
kapre dhowe, aur pák howe.
7 Par agar wuh chhíp káhin ke
dekhne aur pák karne ke ba'd chamre
par bahut phail jáwe, to wuh shakhs
káhin ko phir dikháyá jáwe:
8 Aur káhin use dekhe, aur dekho,
ki wuh chhíp chamre par barh gaí, to
wuh use nápák ṭhahráwe, ki yih bars
hai.
9 ¶ Agar kisí shakhs ko bars ká
marz ho, to use káhin pás láwen:
10 Káhin use dekhe: aur dekho,
agar wuh balá uṭhí húí chamre par
sufed ho, aur us ne bálon ko sufed
kar diyá ho, aur us waram kí jagah
ká gosht jítá aur nangá ho;
11 To yih us ke badan ke chamre
men puráná bars hai; tab káhin use
nápák ṭhahráwe, aur use nazar-band
na kare, ki wuh nápák hai.
12 Aur agar bars chamre par phail
jáwe, aur wuh bars us ke sab chamre
ko sir se páon tak, jitná ki káhin
dekhtá hai, chhipáwe;
13 Tab káhin gaur kare; aur de-
kho, agar us ká sárá badan bars se
chhip gayá hai, to us maríz ko pák
ṭhahráwe, kyúnki wuh sab sufed ho
gayá hai, aur wuh pák hai.
14 Par jis din nangá gosht us men
záhir ho, to wuh nápák hogá.
15 Aur káhin nange gosht ko dekhe,
aur use nápák ṭhahráwe, ki nangá
gosht nápák hai, aur yih bars hai.
16 Aur agar nangá gosht bhí phir-
kar sufed ho jáwe, to wuh káhin ke
huzúr áwe;
17 Káhin use dekhe, aur dekho,
agar wuh marz kí jagah sab sufed ho
gayí hai; to káhin barswále ko pák
ṭhahráwe; ki wuh pák hai.
18 ¶ Aur jis ke badan ke chamre
par phuriyá ho, aur changí ho jáe,
19 Aur phuriyá ke badle sufed
ubhrí húí jagah, yá chamaktá húá
dág, sufed surkhí máil ho; to káhin
ko dikháyá jáwe;
20 Phir jab káhin use dekhe, aur
dekho, agar wuh jild se záhiran níchá
ho gayá ho, aur us par ke bál bhí
sufed ho gaye hon; to káhin use nápák
kahe; ki yih bars kí bímárí hai, jo
phuriyá se paidá húí.
21 Par agar káhin use dekhe, aur
dekho, ki us par sufed bál nahín, aur
wuh chamre se níchá nahín hai,
aur kuchh siyáh hai; to káhin use
sát din tak nazar-band kare:
22 Par agar wuh chamre par phail
gayá ho; to káhin use nápák kahe,
ki yih korh kí balá hai.
23 Agar wuh chamaktá húá dág
apní jagah par ho, aur phailá na ho;
to wuh phuriyá ká dág hai; káhin
use pák kahe.
24 ¶ Phir wuh gosht, jis ke cham-
re men ág kí sí sozish ho, aur us jíte
gosht men jis kí sozish hotí ek sufed
chamaktá húá dág ho, surkhí máil,
yá faqat sufed ho;
25 To káhin us par nazar kare;
aur dekho, agar chamakte húe dág

ke bál sufed ho gaye hon̲, aur wuh
dekhne men̲ jild se níchá ma'lúm ho;
to wuh bars hai, jo us sozish se paidá
húí; so káhin use nápák kahe, ki yih
bars kí bímárí hai.
26 Lekin agar káhin dekhe, ki us
sufed chamakte húe dág par sufed bál
nahín̲, aur jild se níchá na húá, balki
kuchh siyáh ho; to use sát din tak
nazar-band kare:
27 Aur sátwen̲ roz káhin use de-
khe; agar wuh jild par bahut phail
gayá ho; to use nápák kahe; ki wuh
bars ká marz hai.
28 Aur agar wuh sufed chamaktá
húá dág apní jagah par ho, aur jild
par phailá na ho, balki kuchh siyáh
ho; to wuh faqat sozish ke bá'is
phúlá húá hai; káhin use pák kahe,
ki wuh faqat sozish ká dág hai.
29 ¶ Agar kisí mard yá 'aurat ke
sir yá dáṛhí men̲ dág ho;
30 Káhin us dág ko dekhe; aur
dekho, agar wuh záhiran chamṛe se
níchá má'lúm ho, aur us par koí zard
rúngṭá ho; to káhin use nápák kahe;
ki yih sen̲húá hai, sir yá dáṛhí kí bars
hai.
31 Aur agar káhin us sen̲húe ke
marz ko dekhe, aur dekho, wuh zá-
hiran chamṛe se níchá nahín̲, aur ki
us par siyáh bál nahín̲; to káhin us
sen̲húáwále ko sát din tak nazar-band
kare:
32 Aur sátwen̲ din dekhe; agar
sen̲húá phailá na ho, aur us par koí
zard bál na ho, aur wuh sen̲húá
dekhne men̲ chamṛe se níchá na ho;
33 To us ke bál múnḍe jáwen̲, le-
kin sen̲húe par ke munḍáe na jáwen̲;
aur káhin us sen̲húáwále ko aur sát
din nazar-band kare.
34 Phir sátwen̲ roz káhin us sen̲-
húe ko dekhe; aur dekho, agar wuh
sen̲húá jild par phailá na ho, aur na
jild se dekhne men̲ níchá ho gayá;
to káhin use pák kahe; wuh apne
kapṛe dhowe, aur pák howe.

35 Aur agar us ke pák ṭhahráne ke
ba'd wuh sen̲húá jild par bahut phail
jáwe;
36 To káhin use dekhe; aur dekho,
ki agar sen̲húá jild par phailá hai;
to káhin zard bál ko na* ḍhúnḍhe,
wuh nápák hai.
37 Par agar us ke dekhne men̲ wuh
sen̲húá ṭhahar rahá ho, aur ki us par
siyáh bál nikle hon̲, to wuh sen̲húa
changá húá; wuh pák hai; káhin use
pák ṭhahráwe.
38 ¶ Aur agar kisí mard yá 'aurat ke
badan ke chamṛe men̲ chamakte húe
dág, yá sufed chamakte húe dág, hon̲;
39 Káhin dekhe; aur dekho, agar
we dág, jo un ke badan ke chamṛe
men̲ hain̲, sufed siyáhí máil hon̲, to
chhíp hai, ki chamṛe men̲ phailí; wuh
pák hai.
40 Aur jis shaḳhs ke sir ke bál gir
gaye hon̲, wuh ganjá hai; wuh pák
hai.
41 Aur jis shaḳhs ke sir ke bál
peshání kí taraf se gir gaye howen̲,
wuh chandlá hai; wuh pák hai.
42 Agar us ganje yá chandle sir
par sufed surḳh dág ho, to yih bars
hai, jo us ke ganje sir aur chandle sir
par niklí húí hai.
43 So káhin use dekhe; aur dekho,
agar us marz ká dág us ke ganje sir
yá chandle sir par surḳh sufed ho,
jaise ki badan ke chamṛe men̲ bars
dikhái detí hai;
44 To wuh ádmí koṛhí hai; wuh
nápák hai; káhin use bilkull nápák
ṭhahráwe; us kí bars us ke sir par hai.
45 Aur wuh abras, jis ke badan
men̲ balá hai, us ke kapṛe pháṛe
jáwen̲, aur sir nangá kiyá jáwe; tab
wuh úpar ke honṭh par kapṛá ḍále,
aur chilla chilláke kahe, Nápák,
nápák.
46 Jitne dinon̲ tak ki yih bímárí
us ko rahe, wuh nápák rahegá; wuh
nápák hai; wuh akelá rahá kare; us
ká makán ḳhaimagáh ke báhar howe.

47 ¶ Aur wuh pairáhan, jis men
bars ká sá dág ho, khwáh ún ká ho,
khwáh katán ká ho;
48 Aur us pairáhan ke táne men
ho, yá báne men, katán ká ho, yá ún
ká, khwáh chamre par ho, khwáh kisí
chíz par jo chamre kí baní ho;
49 Agar wuh dág sabzí máil yá
surkhí máil ho, kapre men ho yá
chamre men, táne men ho yá báne
men, yá kisí chamre ke bartan men
ho; wuh bars kí balá hai, aur cháhi-
ye ki káhin ko dikhái jáwe:
50 Káhin us balá ko dekhe, aur us
chíz ko jis men wuh dág hai, sát din
tak band kar rakhe:
51 Aur sátwen din us ko dekhe;
agar wuh dág kapre par phailá ho,
táne men yá báne men, yá chamre
par, yá kisí chíz par, jo chamre se
baní húí hai; to yih dág sakht bars ká
hai, aur nápák hai.
52 So wuh us pairáhan ko, súf ká
ho, yá katán ká, jis ke táne men yá
báne men balá hai, aur us chamre ke
bartan ko, jis men wuh hai, jalá de;
ki yih sakht bars ká dág hai; wuh
ág se jaláyá jáwe.
53 Aur agar káhin dekhe, aur de-
kho, ki wuh dág, jo pairáhan men, tá-
ne men, yá báne men, yá kisí chamre
ke bartan men hai, phailá nahín;
54 To wuh hukm kare ki us chíz
ko, jis men wuh dág hai, dhowen, aur
phir use aur sát din tak rakh chhore:
55 Phir wuh káhin ba'd dhone ke,
jab sát din guzar jáwen, us dág ko
dekhe; agar us dág ne apná rang
nahín badlá, aur na phailá hai, to
wuh nápák hai; tú use ág men jalá
de; ki wuh muzirr hai, khwáh warpár
ho, khwáh úparwár.
56 Aur agar káhin nazar kare aur
dekhe, ki dág dhone ke bá'd siyáhí
máil húá, to wuh us pairáhan se, aur
chamre se, táne se, yá báne se, dág
bhar kát phenke:
57 Aur agar wuh dág pairáhan
men, yá táne men, yá báne men, yá
kisí chamre ke bartan men phirke
dikhái de; to yih phailnewálá hai;
tú us chíz ko jis men wuh dág hai ág
se jalá de.
58 Aur agar us pairáhan se, yá
táne se, yá báne se, yá chamre ke
bartan se, jise tú ne dhoyá hai, dág
játá rahe, to wuh do-bára dhoyá jáe,
ki pák ho jáegá.
59 Yih bars kí balá ká hukm hai,
jo ún ke yá katán ke kapre men ho,
yá táne men, yá báne men, yá kisí
chamre ke bartan men, ki wuh pák
thahre yá nápák thahráyá jáwe.

XIV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Abras ke liye, jis din wuh pák
kiyá jáwe, yih sharí'at hai: cháhiye
ki use káhin pás láwen:
3 Aur káhin khaimagáh se báhar
jáwe; aur káhin dekhe, aur dekho,
agar wuh abras bars kí balá se chan-
gá ho gayá ho;
4 To káhin hukm kare, ki us ke
liye, jo pák kiyá játá hai, do jítí pák
chiriyán, aur deodár kí lakrí, aur
qirmiz, aur zúfa lewen:
5 Phir káhin hukm kare, ki ek un
chiriyon men se ek mittí ke bartan
men bahte húe pání ke úpar halál kí
jáwe:
6 Aur us jítí chiriyá ko, deodár kí
lakrí, aur qirmiz, aur zúfa samet
lewen, aur unhen aur us jítí chiriyá
ko us chiriyá ke lahú men, jo bahte
pání par zabh kí gayí hai, gota de:
7 Aur us par, jo bars se pák kiyá
játá hai, sát martaba chhirke, aur use
pák thahráwe; aur jítí chiriyá ko
maidán kí taraf urá dewe.
8 Aur wuh, jo pák kiyá játá hai,
apne kapre dhowe, aur sáre badan ke
bál mundáwe, aur pání men gusl kare,
tá ki pák ho: ba'd us ke wuh khaima-
gáh men áwe; par sát din tak apne
khaime ke báhar hí sukúnat kare.

9 Aur sátwen roz apne sir ke sab
bál, aur apní dárhí, aur apní bhaunen,
garaz apne sáre bál mundáwe, aur
apne kapre dhowe, aur apná badan bhí
pání se dhowe; tab wuh pák hogá.
10 Aur áthwen din do be-'aib nar
barre, aur ek máda barra ek-sála be-
'aib, aur maida men se tín daháí, tel
miláke, nazr kí qurbání ke liye, aur
ek páo tel lewe.
11 Tab wuh káhin, jo pák kartá
hai, us shakhs ko, jo pák kiyá játá
hai, un chízon samet, KHUDÁWAND
ke áge jamá'at ke khaime ke darwá-
ze par házir kare:
12 Aur káhin ek nar barra, taqsír kí
qurbání ke liye, us páo tel samet,
nazdík láwe, aur unhen hiláne kí
qurbání ke liye KHUDÁWAND ke huzúr
men hiláwe:
13 Aur us barre ko us jagah par,
jahán khatá kí qurbání aur sokhtaní
qurbání zabh kí játí hai, muqaddas
makán men zabh kare: is liye ki
khatá kí qurbání ke mánind, yih
taqsír kí qurbání bhí káhin kí hai;
yih niháyat muqaddas hai:
14 Aur káhin taqsír kí qurbání ká
kuchh lahú leke us shakhs ke, jo pák
kiyá játá hai, dahne kán kí lau par,
aur dahne háth ke angúthe par, aur
dahne pánw ke angúthe par lagáwe:
15 Aur káhin us páo tel men se
thorá leke apne báyen háth kí hatheli
par dhále:
16 Aur káhin us tel men, jo us kí
báyín hathelí par hai, apní dahní unglí
dubowe, aur KHUDÁWAND ke áge sát
martaba apní unglí se kuchh tel
chhirke:
17 Aur us tel men se, jo us kí hath-
elí par báqí hai, wuh káhin us shakhs
ke dahne kán kí lau par, jo pák kiyá
játá hai, aur us ke dahne háth ke
angúthe par, aur us ke dahne pánw
ke angúthe par, taqsír kí qurbání ke
lahú ke úpar lagáwe:
18 Aur báqí tel ko, jo káhin kí
hathelí par hai, wuh us shakhs ke
sir par, jo pák kiyá játá hai, dál de:
aur káhin us ke liye KHUDÁWAND ke
áge kafára de.
19 Aur káhin khatá kí qurbání
guzráne, aur us ke liye, jo nápákí se
pák kiyá játá hai, kafára de; ba'd us
ke sokhtaní qurbání ko zabh kare:
20 Aur káhin sokhtaní qurbání, aur
nazr kí qurbání mazbah par charháwe:
aur us ke liye kafára de, ki wuh pák
ho jáegá.
21 Aur agar wuh miskín ho, aur
us ká háth us qadr ko na pahunche;
to wuh taqsír kí qurbání ká, hiláne ke
liye, ek nar barra lewe, tá ki us ke
liye kafára diyá jáwe, aur ek daswán
hissa maide ká tel milá húá nazr kí
qurbání ke wáste, aur ek páo tel;
22 Aur do qumrián, yá kabútar ke
do bachche, us ke háth pahunchne ke
muwáfiq, lewe; un men se ek khatá
kí qurbání howe, aur dúsrá sokhtaní
qurbání.
23 Aur wuh unhen áthwen din,
apne pák hone ke wáste, jamá'at ke
khaime ke darwáze par, KHUDÁWAND
ke rúbarú, káhin pás láwe.
24 Aur káhin taqsír kí qurbání ká
barra aur wuh páo tel lewe, aur wuh
unhen KHUDÁWAND ke áge hiláne kí
qurbání ke liye hiláwe:
25 Phir wuh taqsír kí qurbání ke
barre ko zabh kare; aur káhin taqsír
kí qurbání ke khún men se kuchh leke
us shakhs ke, jo pák kiyá játá hai.
dahine kán kí lau par, aur dahine háth
ke angúthe, aur dahine pánw ke
angúthe par, lagáwe:
26 Aur us tel men se thorá sá apní
báyín hathelí par dále:
27 Aur káhin us tel men se, jo us
kí báyín hathelí par hai, thorá sá apní
dahní unglí se KHUDÁWAND ke áge sát
bár chhirke:
28 Aur káhin us tel men se, jo us
kí hathelí par hai, us shakhs ke, jo
pák kiyá játá hai dahine kán kí lau

par, aur us ke dahine háth ke angúṭhe,
aur us ke dahine páṉw ke angúṭhe par,
taqsír kí qurbání ke lahú kí jagah par
lagáwe:
29 Aur káhin báqí tel ko, jo us kí
hathelí par hai, us shakhs ke sir par,
jo pák kiyá játá hai, ḍále, aur us ke
liye KHUDÁWAND ke áge kafára de.
30 Phir wuh do qumríáṉ, yá ka-
bútar ke do bachche, jo use muyassar
howeṉ:
31 Ek to khatá kí qurbání ke liye,
aur dúsrá sokhtaní qurbání ke liye,
nazr kí qurbání samet guzráne: aur
káhin us shakhs ke liye, jo pák kiyá
játá hai, KHUDÁWAND ke áge kafára
dewe.
32 Us mabrús ke liye, jis ká háth
na pahunchtá ho, us ke pák hone ke
liye yih hukm hai.
33 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
aur Hárún ko khitáb karke farmá-
yá, ki
34 Jab tum Kan'án kí sarzamín
meṉ, jo maiṉ tumhárí milkíyat ke
liye detá húṉ, dákhil ho, agar tumhárí
zamín meṉ, jo tumhárí milkíyat hai,
kisí ghar par bars kí sí balá láúṉ;
35 To cháhiye ki us ghar ká málik
jákar káhin ko khabar kare, aur kahe,
Mujhe aisá ma'lúm hotá hai, ki is
ghar par kuchh bars sá hai:
36 Tab káhin hukm kare, ki we us
ghar ko, peshtar us se ki káhin balá
ko dekhne jáe, khálí kareṉ, tá ki ghar
ká sárá asbáb nápák na ho jáe; ba'd
us ke káhin dekhne jáe:
37 Aur us balá par nazar kare:
agar balá kí us ghar kí díwároṉ par
sabzí yá surkhí máil lakíreṉ hoṉ, aur
dekhne meṉ díwár se gahrí nazar
áweṉ;
38 To káhin ghar se báhar nikalke
ghar ke darwáze par jáe, aur ghar ko
sát din tak band kar rakhe:
39 Aur sátweṉ din áke phir nazar
kare: agar wuh balá ghar kí díwároṉ
par phail gayí ho;
40 To káhin hukm de, ki un pat-
tharoṉ ko, jin meṉ balá hai, nikál
ḍáleṉ, aur shahr ke báhar nápák
jagah par phenk deṉ:
41 Phir wuh us ghar ko andar se
chároṉ taraf khurcháwe, aur we us
khák ko, jo khurchí gayí, shahr ke
báhar nápák jagah par phenk deṉ:
42 Aur we aur patthar leke un
pattharoṉ kí jagah joṛeṉ; aur wuh
dúsrá chúná lekar ghar ko gach kare.
43 Aur agar wuh balá, ba'd us ke
ki us ke patthar nikále gaye, aur wuh
ghar khurchá gayá, aur wuh gach kiyá
gayá, phir dikhláí de, aus us ghar meṉ
phúṭ nikle;
44 To káhin áwe aur dekhe; aur
dekho, agar wuh balá ghar par phail
gayí ho, to wuh us ghar kí sakht bars
hai: wuh nápák hai.
45 Tab wuh us ghar ko, aur us ke
pattharoṉ ko, aur us kí lakṛíoṉ ko,
aur us ke sáre gach ko giráwe; aur
wuh unheṉ shahr ke báhar nápák
jagah par le jáwe.
46 Us ke siwá, agar koí, us ghar ke
band kiye húe ke dinoṉ meṉ, us ke
bích dákhil hogá, to wuh shám tak
nápák rahegá.
47 Aur jo koí us ghar meṉ soe, to
apne kapṛe dhowe; aur jo koí us ghar
meṉ kuchh kháwe, to apne kapṛe
dhowe.
48 Aur agar wuh káhin, ba'd us ke
ki wuh ghar phir gach kiyá gayá thá,
us meṉ áwe, aur dekhe, ki wuh balá
ghar par nahíṉ phailí, to wuh us ghar
ko pák ṭhahráwe; kyúṉki wuh balá
dúr ho gayí.
49 Tab us ghar kí pákí ke liye do
chiṛiyáṉ, aur deodár kí lakṛí, aur qir-
miz, aur zúfa lewe:
50 Aur un chiṛiyoṉ meṉ se ek ko
miṭṭí ke básan meṉ bahte húe pání par
zabh kare:
51 Phir wuh deodár kí lakṛí, aur
zúfa, aur qirmiz, aur us jítí chiṛiyá ko
leke us zabh kí húí chiṛiyá ke lahú

men, aur us bahte húe pání men, gota
de, aur sát daf'a us ghar par chhirke:
52 Aur chiriyá ke lahú, aur bahte
húe pání, aur jítí chiriyá, aur deodár
kí lakrí, aur zúfa, aur qirmiz se us
ghar ko pák kare:
53 Aur us jítí chiriyá ko shahr ke
báhar maidán kí taraf chhor de, aur us
ghar ke liye kafára de, ki wuh pák ho
jáegá.
54 Har qism bars kí balá ke, aur
senhúon ke liye,
55 Aur poshák aur ghar kí bars ke
liye,
56 Aur waram, aur chhilke, aur
sufed chamaknewále dág ke liye, yih
hukm hai;
57 Tá ki we nápák aur pák thah-
ráne ke din yih hukm 'amal men láwen.

XV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá aur
Hárún ko khitáb karke farmá-
yá, ki
2 Baní Isráel se khitáb karo, aur un
ko kaho, Agar kisí shakhs ke badan
men jiryán ká marz ho, to wuh jiryán
ke sabab se nápák hai.
3 Aur jiryán ke waqt us kí nápákí
yún hogí; kyá us ke badan se jiryán
jári ho, kyá us ká badan jiryán se
band ho, wuh nápák hai.
4 Jo shakhs, jise jiryán hai, jis bis-
tar par soegá, wuh bistar nápák hogá;
aur har ek chíz, jis par wuh baith
jáwe, nápák hogí.
5 Aur jo koí us ke bistar ko chhú-
we, apne kapre dhowe, aur pání se
gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
6 Aur jo koí us chíz par, jis par
jiryánwálá baithá ho, baithe, apne
kapre dhowe, aur pání men naháwe,
aur shám tak nápák rahe.
7 Aur jo koí us ke badan ko, jise
jiryán hai, chhúwe; to wuh apne kapre
dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám
tak nápák rahe.
8 Aur agar wuh, jise jiryán hai,
kisí shakhs par, jo pák hai, thúk de;
to wuh shakhs apne kapre dhowe, aur
pání se gusl kare, aur shám tak nápák
rahe.
9 Aur wuh sab chíz, jis par wuh
jiryánwálá sawár ho, nápák hogí.
10 Aur jo koí kisí chíz ko, jo us
jiryánwále ke níche thí, chhúwe, shám
tak nápák rahegá: aur jo koí un
chízon ko utháwe, wuh apne kapre
dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám
tak nápák rahe.
11 Aur wuh jis ko yih shakhs, jise
jiryán hai, bin háth dhoe chhúwe, apne
kapre dhowe, aur pání se gusl kare,
aur shám tak nápák rahe.
12 Aur mittí ká básan, jis ko jir-
yánwálá chhúwe, torá jáe; aur har ek
básan jo chobí ho, so pání se dhoyá
jáwe.
13 Aur jab wuh, jise jiryán ká marz
hai, changá ho jáe, to wuh sát din
apne pák hone de liye gine, tab wuh
apne kapre dhowe, aur apná badan
bahte húe pání se dhowe: tab wuh pák
hogá.
14 Aur áthwen din do qumríán, yá
kabútar ke do bachche, leke, KHUDÁ-
WAND ke huzúr, jamá'at ke khaime
ke darwáze par káhin pás láwe, aur
unhen káhin ke hawále kare:
15 Aur káhin unhen guzráne, ek
khatá kí qurbání ke liye, aur dúsrá
sokhtaní qurbání ke liye: aur káhin
us jiryánwále kí bábat us ke liye
KHUDÁWAND ke áge kafára de.
16 Aur jab kisí shakhs ko ihtilám
ho, to wuh apná sárá badan pání se
dhowe, aur shám tak nápák rahe.
17 Aur jis kapre yá chamre par
nutfa lag jáe, wuh kaprá yá chamrá
pání se dhoyá jáwe, aur shám tak ná-
pák rahe.
18 Aur wuh 'aurat jis ke sáth mard
suhbat kare, aur munzil ho, to we
donon pání se gusl karen, aur shám tak
nápák rahen.
19 ¶ Aur agar 'aurat ko jiryán ho,
aur us ke badan men jo jiryán hai

haiz ká howe, wuh sát din judá kí jáe; jo koí use chhúegá, shám tak najis rahegá.

20 Aur wuh sab chíz, jis par wuh apní judáí ke aiyám men sowe, nápák hai; aur har ek chíz, jis par wuh baiṭhe, nápák hai.

21 Aur jo koí us ke bistar ko chhúwe, apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.

22 Aur jo koí kisí chíz ko, jis par wuh baiṭhí ho, chhúwe, apne kapṛe dhowe, aur pání se naháwe, aur shám tak nápák rahe.

23 Aur agar koí chíz us ke bistar par, yá aur kisí dúsrí chíz par ho, jis par wuh baiṭhí húí hai, aur us waqt koí us chíz ko chhúwe, to wuh shám tak nápák rahe.

24 Aur agar mard us ke sáth sotá hai, aur us ká najas us par hotá hai, to wuh sát din tak nápák rahegá; aur har ek bistar, jis par wuh mard soegá, nápák hogá.

25 Aur agar 'aurat apní judáí ke dinon se peshtar haiz se ho, yá judáí ke aiyám ke guzar jáne par bhí lahú járí rahe; to us kí najásat ke bahne ke aiyám ká hukm us ke aiyám judáí ká sá hogá: wuh nápák hai.

26 Aur jab tak us ká lahú bahtá, jis bistar par wuh soegí, so apní judáí ke aiyám ke bistar kí tarah nápák hogí: aur jis chíz par wuh baiṭhegí, wuh chíz, jis tarah us ke aiyám i judáí men nápák thí, ab bhí nápák hogí.

27 Aur jo koí un chízon ko chhúegá, nápák hogá; apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.

28 Aur jab wuh apne jiryán se pák howe, to sát din gine; ba'd us ke wuh pák hogí.

29 Aur áṭhwen din cháhiye ki wuh do qumrián, yá kabútar ke do bachche, leke, jamá'at ke ḳhaime ke dárwáze par káhin pás áwe.

30 Aur káhin ek ko ḳhatá kí qurbání ke liye, aur ek ko soḳhtaní qurbání ke liye, guzrán de: aur káhin us ke jiryán kí nápákí ke liye KHUDÁWAND ke áge us ke liye kafára de.

31 Isí tarah tum baní Isráel ko un kí najásat se parhez karwáo, tá ki we apní najásaton men halák na howen, jab mere maskan ko, jo un ke darmiyán hai, nápák karen.

32 Us ke liye jise jiryán ká marz ho, aur us ke liye jise ihtilám ho, aur wuh us bá'is nápák hotá;

33 Aur us ke liye jo haiz se ho, aur us mard aur 'aurat ke liye, jise jiryán ká marz ho, aur us mard ke liye, jo haizwálí 'aurat ke sáth hambistar ho, yih hukm hai.

XVI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne, ba'd us ke ki Hárún ke do beṭe KHUDÁWAND ke nazdík áe aur mar gaye,

2 Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki Apne bhái Hárún ko yih kah, ki Har waqt páktarín makán men parde ke andar kafáragáh ke pás, jo sandúq par hai, na áyá kare, tá ki mar na jáwe: is liye ki main badlí men kafáragáh par dikhái dúngá.

3 Aur Hárún páktarín makán men yún áwe; ki ḳhatá kí qurbání ke liye ek bachhṛá, aur soḳhtaní qurbání ke liye ek menḍhá, láwe.

4 Aur katání muqaddas pairáhan pahine, aur us ke badan men katání páejáma ho, aur katání paṭke se us kí kamar bandhí ho, aur apne sir par katání 'amáma rakhe: ye muqaddas kapṛe hain; aur wuh apná badan pání se dhowe, aur unhen pahin le.

5 Aur baní Isráel kí jamá'at se bakrí ke do bachche ḳhatá kí qurbání ke liye, aur ek menḍhá soḳhtaní qurbání ke liye, lewe.

6 Aur Hárún apne us bachhṛe ko, jo ḳhatá kí qurbání ke liye us kí taraf se hai, nazdík láwe, aur apne liye aur apne ghar ke liye kafára de.

7 Phir un donon halwánon ko leke

jamá'at ke khaime ke darwáze par
KHUDÁWAND ke áge házir kare.
8 Aur Hárún un donon halwánon
par qur'a dále; ek qur'a KHUDÁWAND
ke liye, aur dúsrá qur'a chaláwe ke
liye.
9 Aur Hárún us halwán ko, jis par
KHUDÁWAND ke nám ká qur'a pare,
láwe, aur use khatá kí qurbání ke liye
zabh kare.
10 Par wuh jis par qur'a pare, ki
chaláwá ho, KHUDÁWAND ke áge jítá
házir kare, tá ki us se kafára diyá jáwe,
aur chaláwe ke liye bayábán men
chhor de.
11 Phir Hárún us bachhre ko, jo
khatá kí qurbání ke wáste us kí taraf
se hai, láke apne liye, aur apne ghar
ke liye, kafára de; aur us bachhre ko,
jo us kí taraf se khatá kí qurbání hai,
zabh kare:
12 Aur wuh ek 'údsoz us ág ke
angáron se, jo KHUDÁWAND ke áge
mazbah par hai, bhar le, aur apní
mutthíán bakhúr ke kúte húe masálih
se bhí bhare, aur use parde ke andar
láwe:
13 Aur us bakhúr ko KHUDÁWAND
ke huzúr ág men dál de, tá ki bakhúr
ká dhúán kafáragáh ko, jo shahádat
ke sandúq par hai, chhipáwe, ki wuh
halák na ho:
14 Phir wuh us bachhre ká lahú
leke apní unglí se kafáragáh par, púrab
kí taraf ko, chhirke; aur kafáragáh ke
áge bhí lahú apní unglí se sát martaba
chhirke.
15 ¶ Phir wuh us halwán ko, jo
jamá'at kí taraf se khatá kí qurbání
hai, zabh kare, aur us ke lahú ko
parde ke andar láke, jaisá us ne ba-
chhre ke khún ke sáth kiyá thá, wai-
sáhí us lahú ke sáth kare, aur us
kafáragáh ke úpar, aur us ke sámhne,
chhirke:
16 Aur maqdis kí bábat, baní Isráel
kí nápákí ke liye, aur un ke gunáhon
aur sári khatáon ke liye, kafára de;
aur wuh jamá'at ke khaime ke liye
bhí, jo un ke sáth un kí najásaton men
rahtá hai, aisá hí kare.
17 Aur jab wuh bhítar jáwe, tá ki
maqdis men kafára de, to jab tak ki
wuh báhar na áwe, aur apne liye, aur
apne gharáne ke liye, aur baní Isráel
kí sári jamá'at ke liye, kafára na de,
to jamá'at ke khaime men koí na jáwe.
18 Phír wuh nikalke us mazbah
par, jo KHUDÁWAND ke áge hai, áwe,
aur us kí bábat kafára de; aur us
bachhre aur us halwán ke lahú men
se leke mazbah ke áspás síngon par
dále.
19 Aur apní unglí se us par sát
martaba lahú chhirke, aur use baní
Isráel kí najásaton se pák kare, aur use
muqaddas kare.
20 ¶ Aur jab wuh maqdis, aur
jamá'at ke khaime, aur mazbah ke
liye, kafára de chuke, to us jíte halwán
ko láwe:
21 Aur Hárún apne donon háth us
jíte halwán ke sir par rakhe, aur
baní Isráel kí sárí badkáríon, aur un
ke sáre gunáhon aur khatáon ká iq-
rár karke, un ko us halwán ke sir par
dhare, aur use kisí shakhs ke háth, jo
us ke liye mu'aiyan ho, bayábán ko
bhijwá de:
22 Ki wuh halwán un kí sárí bad-
kárián apne úpar utháke wiráne men
le jáegá: aur wuh us halwán ko bayá-
ban men chhor de.
23 Phir Hárún jamá'at ke khaime
men dákhil hoke un katání kapron
ko, jo us ne maqdis men jáne ke waqt
pahine the, utáre, aur un ko wahán
rakh de:
24 Phir pák makán men apná badan
pání se dhowe, aur apne kapre pahinke
báhar áwe, aur apní sokhtaní qurbání
aur jamá'at kí taraf se sokhtaní qur-
bání guzráne, aur apne liye aur jamá'at
ke liye kafára de.
25 Aur khatá kí qurbání kí charbí
mazbah par jaláwe.

26 Aur wuh, jis ne chaláwe ká
halwán chhorá, apne kapṛe dhowe, aur
pání se naháwe: ba'd us ke ḳhaimagáh
men dákhil ho.
27 Aur khatá kí qurbání ke ba-
chhṛe ko, aur khatá kí qurbání ke
halwán ko, jin ká lahú maqdis men
kafáre ke liye dákhil kiyá gayá,
ḳhaimagáh se báhar le jáwen; aur
un kí khálen, aur un ká gosht, aur
gobar, aur mengní, ág men jalá
dewen.
28 Aur wuh, jis ne unhen jaláyá,
apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl
kare; ba'd us ke ḳhaimagáh men
dákhil howe.
29 ¶ Aur yih tumháre liye qánún i
dáimí hogá, ki sátwen mahine kí
daswín tárikh tum men se har ek,
khwáh wuh tumháre des ká ho, khwáh
pardesí, jis kí búdobásh tum men hai,
apní ján ko dukh de, aur kisí tarah ká
kám na kare:
30 Kyúnki us roz tumháre wáste
tumhárí pákízagí ke liye kafára diyá
jáegá, tá ki tum apne sáre gunahon se
Ḳhudáwand ke áge pák ho jáo.
31 Yih sabt tumháre árám karne ke
liye hogá: tum us din apní ján ko dukh
díjiyo; yih tumháre liye hamesha ká
qánún hogá.
32 Aur wuh káhin, jise wuh chu-
parke makhsús kare, ki apne báp kí
jagah kahánat kí khidmat kare, kafára
dewe, aur katání kapṛe, jo muqaddas
hain, pahine:
33 Aur wuh maqdis ke liye kafára
dewe, aur jamá'at ke ḳhaime ke liye,
aur mazbah ke liye, kafára dewe, aur
káhinon ke liye aur jamá'at ke sab
logon ke liye kafára dewe.
34 Aur yih tumháre wáste qánún i
abadí hai, ki tum baní Isráel ke liye,
un ke sab gunáhon kí bábat, sál men
ek daf'a kafára do. Chunánchi us ne,
jaisá Ḳhudáwand ne Músá se farmáyá,
waisá hí kiyá.

XVII BÁB.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
2 Hárún ko, aur us ke beṭon, aur
sáre baní Isráel ko, ḳhitáb kar, aur un
ko kah, ki Ḳhudáwand ne mujhe yih
hukm kiyá hai, ki
3 Jo shaḳhs baní Isráel men se
bail, yá barra, yá halwán, ḳhaimagáh
men, yá ḳhaimagáh ke báhar, zabh
kare,
4 Aur jamá'at ke ḳhaime ke dar-
wáze par, Ḳhudáwand ke maskan ke
áge, Ḳhudáwand kí qurbání guzránne
ke liye na láwe, us shaḳhs par ḳhún
ká ilzám hogá, ki us ne ḳhún baháyá,
aur wuh shaḳhs apní guroh se kaṭ
jáegá:
5 Yih is liye hai, ki baní Isráel apní
qurbáníán, jinhen we maidán men
zabh karte hain, Ḳhudáwand ke
huzúr jamá'at ke ḳhaime ke darwáze
par, káhin pás láwen, aur unhen Ḳhu-
dáwand ke huzúr salámatí kí qur-
báníon ke liye guzránen.
6 Aur káhin wuh lahú, jamá'at ke
ḳhaime ke darwáze par, Ḳhudáwand
ke mazbah par chhiṛke, aur charbí ko
jaláwe, tá ki Ḳhudáwand ke liye
ḳhushbúí kí bú ho.
7 Aur áge ko shayátín ke liye, jin
ke pairau hoke we zinákár ṭhahre hain,
apní qurbáníán na guzránen. Un ke
liye un ke qarnon men yih hamesha
ká qánún hogá.
8 ¶ Aur tú unhen kah, ki Jo koí
Isráel ke gharáne ká, yá musáfiron
men se jo un men búdobásh karte
hain, soḳhtaní qurbání, yá koí zabíha
guzráne,
9 Aur use jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze par, tá ki use Ḳhudáwand
ke liye chaṛháne ko na láwe, wuh
shaḳhs apní qaum men se kaṭ jáegá.
10 ¶ Aur baní Isráel men se jo
shaḳhs, khwáh Isráel ke gharáne ká
ho, khwáh musáfiron men se, jin ki
búdobásh un men ho, kisí ḳhún ko

kháwe; to merá chihra us khún-
khánewále ke barkhiláf hogá, aur
main use us kı jamá'at men se kát
dúngá.
11 Kyúnki badan kí hayát lahú
men hai; so main ne mazbah par wuh
tum ko diyá hai, ki us se tumhárí
jánon ke liye kafára ho: kyúnki wuh,
jis se kisí ján ká kafára hotá hai, so
lahú hai.
12 Isí liye main ne baní Isráel ko
kahá, ki Tum men se koí khún na
kháwe, aur koí musáfir, jis kí búdo-
básh tum men haí, lahú na kháwe.
13 Aur baní Isráel men se, yá mu-
sáfiron men se, jin kí búdobásh tum
men hai, jo shakhs shikár kare, aur koí
charanda yá paranda, jo kháne men
átá hai, pakre, wuh us ká lahú bitáwe,
aur use mittí se chhipáwe.
14 Kyúnki yih har ek badan kí
ján hai; us ká lahú ján kí jagah
hai: is liye main ne baní Isráel ko
hukm kiyá, ki Kisí gosht ká lahú
mat kháo: ki har jism kí zindagání
us ká lahú hai; jo koí use kháegá kat
jáegá.
15 Aur jo koí haiwán ko, jo az-
khud mar gayá ho, yá use darande ne
torá ho, kháwe, to wuh shakhs, khwáh
tumháre des ká ho, khwáh pardesí,
wuh apne kapre dhowe, aur páni se
gusl kare, aur shám tak nápák rahe;
tab wuh pák hogá.
16 Aur agar wuh na dhowe, aur na
gusl kare, to wuh apná gunáh áp
utháwegá.

XVIII BAB.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel se khitáb kar, aur
unhen kah, ki Main KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún.
3 Tum Misr kí zamín ke se kám,
jis men tum rahte the, na kíjiyo, aur
tum zamín i Kan'án ke se kám,
jahán main tumhen le játá hún,
mat kíjiyo; aur tum un ki rasmon
par na chaliyo.
4 Tum mere húkmon par chalo, aur
mere qánúnon ko hifz karo, aur un
par 'amal karo: ki main KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún.
5 So tum mere qánúnon aur mere
hukmon par 'amal karo; ki jo koí un
par 'amal kare, to wuh un se jíegá:
main KHUDÁWAND hún.
6 ¶ Tum men se koí apne qarábatí
kí barahnagí záhir karne ke liye us ke
nazdík na jáwe; ki main KHUDÁWAND
hún.
7 Tú apne báp kí barahnagí, yá
apní má kí barahnagí zinhár záhir na
kar; ki wuh terí má hai: tú us kí
barahnagí záhir na kar.
8 Tú apne báp kí jorú kí barahnagí
záhir na kar; ki wuh tere báp kí
barahnagí hai.
9 Tú apní bahin kí barahnagí, yá
apne báp kí betí, yá apní ma kí betí
kí barahnagí, khwáh wuh ghar men
paidá húí ho, khwáh aur kahín, záhir
mat kar.
10 Tú apne bete kí betí, yá apní
betí kí betí kí barahnagí záhir mat
kar; ki un kí barahnagí 'ain terí
barahnagí hai.
11 Tere báp kí jorú kí betí, jo tere
báp ke nutfe se hai, terí bahin hai, tú
us kí barahnagí záhir mat kar.
12 Tú apne báp kí bahin kí barah-
nagí záhir mat kar; ki wuh tere báp
kí rishtadár hai.
13 Apní má kí bahin kí barahnagí
záhir mat kar; ki wuh terí má kí
rishtadár hai.
14 Tú apne báp ke bhái kí barah-
nagi záhir mat kar, aur us kí jorú ke
nazdík mat já: wuh terí chachí hai.
15 Tú apní bahú kí barahnagí zá-
hir mat kar; ki wuh tere bete kí jorú
hai: tú us kí barahnagí záhir mat kar.
16 Tú apne bhái kí jorú kí barahna-
gí záhir mat kar; ki wuh tere bhái
kí barahnagí hai.

17 Tú kisí 'aurat kí, aur us kí beṭí kí barahnagí záhir mat kar; aur tú us 'aurat ke beṭe kí beṭí, yá us kí beṭí kí beṭí mat le, tá ki us kí barahnagí záhir kare; ki wuh us kí rishtadár hai: ki yih baṛí be-hayáí hai.

18 Aur tú kisí 'aurat ko us kí bahin samet jorú mat kar, tá ki us kí bhí barahnagí záhir kare, pahlí ke jíte jí, ki yih us ká jaláná hai.

19 Aur wuh 'aurat, jab tak apní najásat ke bá'is alag rahe, tú us kí barahnagí záhir karne ko us ke nazdík mat já.

20 Aur tú apne hamsáe kí jorú ke sáth suhbat mat kar, tá ki tú us se apne ko najis na kare.

21 Tú apne farzandon̲ men̲ se kisí ko Molak ke liye ág se guzarne mat de, aur apne Ḳhudá ke nám kí tahqír na kar: main̲ Ḳhudáwand hún̲.

22 Tú mard ke sáth, jis tarah 'aurat ke sáth sotá hai, mat so: yih makrúh hai.

23 Tú kisí haiwán se jimá' mat kar, tá ki tú us se apne ko ganda na kare; aur na koí 'aurat kisí haiwán ke áge já khaṛí ho, ki us se jimá' karwáe; ki yih aundhí bát hai.

24 Tum in báton̲ men̲ áp ko kisí se álúda mat karo: ki un sab kámon̲ se we qaumen̲, jinhen̲ main̲ tumháre áge nikáltá hún̲, nápák húín̲.

25 Aur zamín bhí nápák húí; is liye main̲ us kí badkárí ká badlá us par pahunchátá hún̲, aur zamín unhen̲, jo us men̲ baste hain̲, qai kar ḍálegí.

26 Pas, tum áp merí sharí'aton̲ aur mere hukmon̲ ko hifz karo, aur un karáhaton̲ men̲ se kisí ko koí na kare, ḳhwáh tumhárá qaumwálá ho, ḳhwáh ajnabí jo tum men̲ rahtá ho;

27 Kyún̲ki zamín ke báshindon̲ ne, jo tum se áge the, ye sab karáhaton̲ ke kám kiye, aur zamín nápák ho gayí;

28 Tá ki zamín tumhárí nápákí se tumhen̲ bhí ugal na de, jis tarah us ne un qaumon̲ ko, jo tum se áge thín̲, ugal diyá.

29 Ki jo koí un karáhaton̲ men̲ se kuchh karegá, to we karnewále apní apní qaum men̲ se kaṭ jáenge.

30 So tum merí sharí'at ko hifz karo, aur un makrúh fi'alon̲ men̲ se, jo tum se áge kiye gaye, koí kám na karo, aur apne ta,ín̲ un se ganda na karo: main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún̲.

XIX BAB.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá,

2 Baní Isráel kí sárí jamá'at ko kah, aur unhen̲ farmá, ki Tum muqaddas ho; ki main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá e quddús hún̲.

3 ¶ Tum men̲ se har ek apní má, aur apne báp, se ḍartá rahe, aur mere sabton̲ ko hifz kare: main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún̲.

4 ¶ Tum buton̲ kí taraf rujú' mat ho, aur na apne liye ḍhále húe ma'búdon̲ ko banáo: main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún̲.

5 ¶ Aur agar tum salámatí ká zabíha Ḳhudáwand ke liye zabh karo, to tum use apní razámandí se zabh karo.

6 Yih cháhiye, ki jis din tum use zabh karo, usí din yá dúsre din wuh kháyá jáwe: aur agar tísre roz tak kuchh bach rahe, to ág men̲ jalá diyá jáwe.

7 Aur agar zarra bhí tísre din kháyá jáwe, to karáhiyat hogí; wuh maqbúl na hogá.

8 So jo koí use kháegá, us ká gunáh usí par hai; kyún̲ki us ne Ḳhudáwand kí pákíza chíz ko najis kiyá; so wuh insán apní qaum se kaṭ jáegá.

9 ¶ Aur jab tú apní fasl káṭe, to khet ke konon̲ ko, sab ká sab mat káṭ le, aur na apne khet men̲ bál chun.

10 Aur apne angúristán men̲ khoshachíni mat kar, aur apne angúron̲

ká ek ek dána tor na le; cháhiye ki miskínon aur musáfiron ke liye un ko chhor de: main KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.
11 ¶ Tum chorí na karo, na jhúṭhá mu'ámala karo; ek dúsre se jhúṭh mat bolo.
12 ¶ Aur tum merá nám leke jhúṭhí qasam na kháo: tú apne Khudá ke nám kí takfír mat kar: main KHUDÁWAND hún.
13 ¶ Tú apne parosí se dagábází na kar, na us se kuchh chhín le: mazdúr kí mazdúrí cháhiye ki sárí rát subh tak tere pás na rah jáe.
14 ¶ Tú bahre ko mat kos; tú wuh chíz, jis se ṭhokar lage, andhe ke áge mat rakh; par apne Khudá se ḍartá rah: main KHUDÁWAND hún.
15 ¶ Tum hukúmat men be-insáfí na karo; tú miskín kí miskíní par nazar na kar, aur buzurg ko buzurgí ke liye 'izzat mat de; balki insáf se apne bhái kí 'adálat kar.
16 Tú 'aib-joon kí mánind apní qaum men áyá jáyá na kar, aur apne bhái ke khún par kamar na bándh: main KHUDÁWAND hún.
17 ¶ Tú apne bhái se bugz apne dil men na rakh: tú albatta apne bhái ko nasíhat kar, tá ki tú us ke sabab khatákár na ṭhahre.
18 ¶ Apní qaum ke farzandon se badlá mat le, aur na un kí taraf se kína rakh; balki tú apne bhái ko apní mánind piyár kar; main KHUDÁWAND hún.
19 ¶ Tum merí sharí'aton kí muháfazat karo Tú apne chaupáyon ko mukhtalif jinson se lagne mat de. Tú apne khet men kisí tarah ke bíj mile húe mat bo: aur pairáhan, jo katán aur ún se miláke biná gayá ho, mat pahin.
20 ¶ Jo koí us 'aurat se, jo laundí aur kisí shakhs kí mangetar hai, aur na fidiya dí gayí hai, aur na ázád kí gayí hai, hambistar ho, un ko kore máre jáwen: we már ḍále na jáwen, is liye ki wuh 'aurat ázád na thí.
21 So wuh KHUDÁWAND ke liye taqsír kí qurbání jamá'at ke khaime ke darwáze par, ya'ne ek menḍhá taqsír kí qurbání ke liye, láwe.
22 Aur káhin us taqsír kí qurbání ke menḍhe par, us khatá ke liye jo us ne kí, KHUDÁWAND ke áge kafára de; tab wuh khatá, jo us ne kí hai, bakhshí jáegí.
23 ¶ Aur jab tum us mulk men áo, aur har qism ke mewadár darakht lagáo, to tum un ká mewa námakhtún sá jáno; tín baras tak námakhtún ke mánind tumháre liye rahe; wuh mewa na kháyá jáwe.
24 Aur chauthe sál us ke sáre mewa shukrguzárí ke sáth KHUDÁWAND ke liye muqaddas honge.
25 Aur pánchwen sál tum us ká mewa kháo, ki wuh apní barhtí tumháre liye dewe: main KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.
26 ¶ Tum lahú ke sáth kuchh mat kháo; aur jádú na karo, aur sá'aton par liház mat rakho.
27 Tum apne siron ke goshe mat múnḍo, aur apní ḍárhí ke konon ko tú mat bigár.
28 Tum kisí ke marne se apne badanon ko na chíro, aur apne úpar godne se nishán na do: main KHUDÁWAND hún.
29 Tú apní beṭí ko kasbí banáne ke liye be-hurmat mat kará, aisá na howe ki zamín men kasbí-bází phaile, aur mulk badkárí se ma'múr ho jáwe.
30 ¶ Tum mere sabton kí muháfazat karo, aur mere maqdis kí ta'zím karo: main KHUDÁWAND hún.
31 ¶ Aur tum un kí taraf, jin ká yár deo hai, tawajjuh na karo, aur na jádúgaron ke tálib ho, ki un ke sabab se nápák ho jáoge: main KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.
32 ¶ Tú us ke áge, jis ká sir sufed ho, uṭh khará ho, aur búrhe mard ko

'izzat de, aur apne Khudá se dar: main Khudáwand hún.

33 ¶ Agar koí musáfir tumhárí zamín par tere sáth sukúnat kare, tum us ko mat satáo:

34 Balki musáfir ko, jo tumháre sáth rahtá hai, aisá jáno, jaise wuh jo tum men paidá húá hai; balki tú use aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai; is liye ki tum Misr kí zamín men pardesí the: main Khudáwand tumhárá Khudá hún.

35 ¶ Tum hukúmat karne men, paimáish karne men, taulne men, nápne men, be-insáfí na karo.

36 Cháhiye ki tumhárí púrí tarázú, aur púrí paserí, aur púrí dasserí hon: main Khudáwand tumhárá Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá.

37 So tum merí sárí sharí'aton, aur merí sárí 'adálaton kí muháfazat karo, aur un par 'amal karo: main Khudáwand hún.

XX BA'B.

PHIR Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá,

2 Ab tú baní Isráel ko kah, Jo koí baní Isráel men se, yá un musáfiron men se, jin kí búdobásh Isráel ke darmiyán hai, apní aulád men se kisí ko Molak kí nazr karegá, wuh már dálá jáegá: mulk ke báshinde us par pat-thráo karen.

3 Aur merá chihra us shakhs ká mukhálif hogá, aur main use us kí jamá'at men se kát dúngá; is liye ki us ne apní aulád men se kisí ke ta,ín Molak ko diyá, ki mere maqdis ko nápák, aur mere nám i pák ko be-hurmat kare.

4 Aur agar mulk ke rahnewále us shakhs se, jab ki us ne apní aulád men se kisí ko Molak kí nazr kiyá, chashmposhí karen, aur use qatl na karen;

5 Tab merá chihra, us shakhs ká, aur us ke gharáne ká mukhálif ho jáegá, aur main us ko un sab samet, jo us kí pairauí men ziná karte hain, ki Molak kí pairauí men zinákár thahren, un kí qaum men se kát dálúngá.

6 ¶ Aur jo insán us shakhs kí, jis ká yár deo hai, aur jádúgaron kí pairauí kartá hai, tá ki un kí tarah ziná kare, merá chihra us ká mukhálif hogá, aur main use us kí qaum men se kát dálúngá.

7 ¶ Pas, áp ko pákíza karo, aur muqaddas ho; ki main Khudáwand tumhárá Khudá hún.

8 Aur tum merí sharí'aton ko hifz karo, aur un par 'amal karo; main Khudáwand hún, jo tumhen muqaddas kartá hún.

9 ¶ Aur jo koí apne báp yá apní má par la'n kare, már dálá jáegá: us ne apne báp yá apní má par la'nat kí hai; us ká khún usí par hai.

10 ¶ Aur wuh shakhs, jo dúsre kí jorú ke sáth, yá apne parosí kí jorú se ziná kare, wuh ziná karnewálá aur ziná karnewálí donon qatl kiye jáwen.

11 Aur jo shakhs ki apne báp kí jorú se hambistar ho, us ne apne báp kí barahnagí záhir kí: we donon qatl kiye jáwen: un ká khún unhín par hai.

12 Aur wuh shakhs jo apní bahú ke sáth hambistar howe, we donon qatl kiye jáwen: unhon ne aundhí bát kí hai; un ká khún unhín par hai.

13 Aur agar koí mard ke sáth sowe, jaise 'aurat ke sáth sotá hai, un donon ne makrúh kám kiyá: we qatl kiye jáwen: un ká khún unhín par hai.

14 Aur agar koí shakhs jorú ko, aur us kí má ko bhí rakhe, yih be-hayáí hai: wuh jaláyá jáwe, wuh aur we donon, tá ki tumháre darmiyán be-hayáí na rahe.

15 Aur agar koí mard jánwar se

zina kare, wuh qatl kiyá jáwe; aur
tum us chárpáe ko bhí már dálo.
16 Aur agar 'aurat kisí jánwar ke
pás jáwe, aur us ke liye níche leṭ
jáwe, to us 'aurat aur jánwar ko már
dál; we ján se máre jáwen; un ká
khún unhín par hai.
17 Aur agar koí mard apní bahin
ko, yá apne báp kí beṭí, yá apní má
kí beṭí ko lewe, aur báham ek ek kí
barahnagí dekhen, yih niháyat burá
hai; we donon apní qaum ke áge qatl
kiye jáwen, ki us ne apní bahin kí
barahnagí záhir kí; wuh apná gunáh
uṭháwegá.
18 Aur agar mard us 'aurat se, jo
kapron se ho, hambistar ho, aur us kí
barahnagí záhir kare, to us ne us ká
chashma kholá hai, aur is ne apne
lahú ká chashma khulwáyá: so we
donon apní qaum men se kaṭ jáenge.
19 Aur tú apní khálá aur apní
phúphí kí barahnagí záhir mat kar;
ki jis ne aisá kiyá, us ne apne qaríb
kí barahnagí záhir kí: aur we gunáh
ko uṭháwenge.
20 Aur agar koí apní chachí se
hambistar ho, to us ne apne chachá kí
barahnagí záhir kí: we apne apne
gunáh ko uṭháwenge; we láwalad
marenge.
21 Aur jo shakhs apne bháí kí jorú
ko lewe, to yih makrúh hai; us ne
apne bháí kí barahnagí záhir kí: we
láwalad honge.
22 ¶ So tum mere sab qánúnon kí,
aur merí sab sharí'aton kí muháfa-
zat karo, aur un par 'amal karo; tá
ki wuh zamín, jis men main tumhen
le játá hún, ki wahán sukúnat karo,
tum ko ugal na de.
23 Tum un qaumon ke dastúron
par, jinhen main tumháre áge nikáltá
hún, mat chalo; kyúnki unhon ne
aise hí sab 'amal kiye; isí liye main
ne un se nafrat kí.
24 Par main ne tumhen kahá, ki
Tum un kí zamín ke wáris hoge, aur
main use tum ko dúngá, ki tum us
ke wáris ho; wuh zamín, jis par dúdh
aur shahd bah rahá hai: main Khu-
dáwand tumhárá Khudá hún, ki tum
ko qaumon men se chun liyá hai.
25 So tum pák aur nápák chaupá-
yon men, aur nápák aur pák parand-
on men farq karo: aur tum charand-
on, aur parandon, aur kisí qism kí
chíz ke sabab se, jo zamín par rengtí
hai, jin ko main ne tumháre liye ná-
pák kiyá hai, apne ta,ín nápák na
karo.
26 Aur tum mere muqaddas log ho
jáo: ki main Khudáwand quddús
hún, aur main ne tumhen qaumon
men se chun liyá hai, tá ki tum mere
ho.
27 ¶ Aur wuh mard yá 'aurat jis
ká yár deo hai, yá jádúgar ho, to do-
non qatl kiye jáwen; cháhiye ki tum
un par patthráo karo; un ká khún
unhín par howe.

XXI BA'B.

PHIR Khudáwand ne Músá ko
farmáyá, ki Káhinon ko, jo baní
Hárún hain, khitáb karke unhen kah,
ki Koí is sabab se, ki us kí guroh men
koí mar jáwe, nápák na bane:
2 Magar us ke liye, jo nazdík kí
qarábat us se rakhtá ho, jaise apní
má ke liye, aur apne báp ke liye, aur
apne beṭe, aur apní beṭí, aur apne
bháí ke liye,
3 Aur apní kunwárí bahin ke liye,
jo us ke sáth hai, aur hanoz mard se
wáqif nahín húí; wuh us ke liye
nápák ban saktá hai.
4 Par wuh, ki apní guroh men
peshwá hai, apne ko álúda na kare,
aisá ki nápák ho jáe.
5 We apne siron ke bál na múnden,
aur apní dárhíon ke kone na múnden,
aur apne badanon par pachhne na
lagáwen.
6 We apne Khudá ke liye muqad-
das bane rahen, aur apne Khudá ke
nám ko be-hurmat na karen: ki we

ḲHUDÁWAND ke liye ág kí qurbánián̲, jo ki un ke Ḳhudá kí gizá hain̲, guzránte hain̲; so muqaddas hon̲ge.

7 We us 'aurat ko, jo fáhisha yá be-hurmat hai, jorú na karen̲; aur na us 'aurat ko, jise us ke shauhar ne taláq dí ho: kyún̲ki káhin apne Ḳhudá ke liye muqaddas hai.

8 Pas, tú use muqaddas jániyo; ki wuh tere Ḳhudá kí gizá guzrántá hai: wuh tere áge muqaddas howe; ki main̲ ḲHUDÁWAND tumhen̲ muqaddas karnewálá, quddús hún̲.

9 ¶ Aur agar kisí káhin kí beṭí fáhisha banke áp ko be-hurmat kare, wuh apne báp ko zalíl kartí hai: use ág men̲ jalá deweṉ.

10 Aur wuh, jo apne bháíon̲ men̲ sardár káhin hai, jis ke sir par masáhat ká raugan ḍálá gayá, aur jo maḳhsús kiyá gayá, tá ki kapṛe pahine, apná sir nangá na kare, aur apne kapṛe na pháṛe.

11 Wuh kisí murde ke pás na jáwe, aur na apne báp, aur na apní má ke liye áp ko nápák banáwe.

12 Aur hargiz maqdis se báhar na jáwe, aur apne Ḳhudá ke maqdis ko be-hurmat na kare; kyún̲ki us ke Ḳhudá ká malne ke tel ká táj us par hai: main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.

13 Aur wuh kun̲wárí 'aurat se byáh kare.

14 Bewa, aur mutallaqa, aur behurmat, aur chhinál ranḍí se byáh na kare; balki wuh apní hí qaum kí kun̲wáríon̲ men̲ se byáh kare.

15 Apne tuḳhm ko apní qaum men̲ hargiz zalíl na kare; ki main̲ ḲHUDÁWAND use muqaddas karnewálá hún̲.

16 Phir ḲHUDÁWAND ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, ki

17 Hárún ko farmá, aur yih kah, ki Jo koí terí nasl se apne apne qarnon̲ men̲ kisí tarah ká nuqs rakhtá ho, wuh nazdík na áwe, tá ki apne Ḳhudá kí gizá guzráne

18 Kyún̲ki wuh mard, jis men̲ kuchh 'aib hai, nazdík na áwe, jaise andhá, yá langṛá, yá wuh jis kí nák chapṭí ho, yá us ke 'azúon̲ men̲ kuchh kamí beshí ho,

19 Yá wuh, jis ká pán̲w yá háth ṭúṭá ho,

20 Yá kubṛá, yá bauná, yá jis kí ánkh men̲ nuqs ho, yá dád yá khujlí bhará, yá ḳhusya us ká pichká ho.

21 Hárún káhin kí nasl men̲ se koí, jo 'aibdár ho, nazdík na áwe, ki ḲHUDÁWAND ke liye ág se qurbánián̲ guzráne; wuh 'aibdár hai; wuh hargiz apne Ḳhudá kí gizá guzránne ko pás na áwe.

22 Wuh apne Ḳhudá ká kháná, ḳhwáh ḳháss muqaddas ho, ḳhwáh 'ámm, kháwe;

23 Lekin parde ke andar dáḳhil na ho, na mazbah ke pás áwe, is liye ki wuh 'aibdár hai; mere maqdison̲ ko be-hurmat na kare: ki main̲ ḲHUDÁWAND un ká muqaddas karnewálá hún̲.

24 Tab Músá ne Hárún, aur us ke beṭon̲, aur sáre baní Isráel ko yih sab kahá.

XXII BA'B.

PHIR ḲHUDÁWAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

2 Hárún aur us ke beṭon̲ ko kah, ki We baní Isráel kí pák chízon̲ se áp ko bacháe rakhen̲, aur mere nám ko un chízon̲ kí bábat, jinhen̲ we mere liye muqaddas karte hain̲, be-hurmat na karen̲: main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.

3 Unhen̲ kah de, Tumháre qarnon̲ men̲ tumhárí sab naslon̲ men̲ se jo koí nápák ho, aur un pák chízon̲ ke pás, jo baní Isráel ḲHUDÁWAND ke liye muqaddas ṭhahráte hain̲, jáwe, wuh insán mere huzúr se ḳhárij kiyá jáegá: main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.

4 Jo koí Hárún kí nasl men̲ se koṛhí ho, yá jiryán kí bímárí rakhtá ho, to jab tak ki pák na ho le, pák chízon̲ men̲ se kuchh na kháwe. Aur jo koí aisí chíz ko, jo kisí kí lásh

e lagne se nápák húí hai, chhúwe, yá
uh jise ihtilám howe;
5 Aur jo koí kisí rengnewále hai-
án ko, jise chhúná use nápákí ká
'is ho, yá kisí aise shakhs ko, jis se
ko bhí nápákí lage, koí nápákí kyún
a ho, chhúwe;
6 To wuh insán, jis ne aisá kuchh
hhúá, shám tak nápák rahegá; aur
b tak apná badan pání se dho na le,
ák chízon men se kuchh na kháwe.
7 Aur jab áftáb gurúb hogá, wuh
ák hogá; tab wuh pák chízen
háwe, ki yih us kí khurák hai.
8 Wuh us chíz ko, jo az khud mar
ayí ho, yá darandon ne use phárá ho,
a kháwe, ki us se ganda ho jáegá:
ain Khudáwand hún.
9 Is liye we mere shar'a kí muhá-
zat karen, tá na howe ki we us kí
ábat gunahgár hon, aur is liye ki
nhon ne use najis kiyá, mar bhí já-
en: main Khudáwand un ká mu-
addas karnewálá hún.
10 So koí ajnabí pák chíz na khá-
e; aur na koí pardesí káhin ke
ahán, aur na us ká mazdúr, pák chíz
o kháwe.
11 Lekin wuh, jise káhin ne apne
ar se mol liyá ho, wuh use khá
aktá hai; aur we, jo us ke ghar men
aidá húe hon, we us ke kháne men
e kháwen.
12 Agar káhin kí betí kisí ajnabí
e sáth byáhí gayí ho, wuh bhí pák
hízon kí qurbání men se na kháwe.
13 Par agar káhin kí betí bewa ho
áwe, yá mutallaqa howe, aur beaulád
o, aur jis tarah larkái men thí, apne
áp ke ghar men phir áwe, to wuh
pne báp ke kháne men se kháwe;
ekin koí ajnabí use na kháwe.
14 ¶ Aur agar koí ná-dánista pák
híz ko khá jáwe, to wuh us ke pán-
hwen hisse ke barábar apne pás se us
ar ziyáda kare, aur use us pák chíz
amet káhin ko de.
15 Aur we baní Isráel ki pák chíz-
on ko, jo unhon ne Khudáwand kí
nazr kín, be-hurmat na karen;
16 Aur na we un se, apní pák
chízon ke kháne se, gunáh ká bojh
uthwáwen: ki main Khudáwand un
ká muqaddas karnewálá hún.
17 ¶ Phir Khudá ne Músá se khi-
táb karke farmáyá, ki
18 Hárún aur us ke beton ko aur
sáre baní Isráel ko farmá, aur unhen
kah, Jo koí Isráel ke gharáne men se,
yá un men se ki baní Isráel men
ajnabí hain, apní qurbání láwe, khwáh
mannat kí qurbánion men se, khwáh
apní khushí kí qurbánion men se, jise
sokhtaní qurbání karke Khudáwand
ke liye guzránte hain;
19 To wuh tumháre maqbúl hone
ke liye bailon men se, yá barron men
se, yá halwánon men se, be-'aib nar
ho.
20 Aur use, jo 'aibdár hai, qurbán
na karo; kyúnki aisí qurbání tumháre
liye ná-maqbúl hogí.
21 Aur jo koí salámatí kí qurbání
ká zabíha Khudáwand ke liye guz-
ráne, tá ki apní mannat púrí kare, yá
apní khushí kí qurbání láwe, gáe bail
yá bher bakríon men se, to cháhiye
ki maqbúl hone ke liye be-'aib ho: us
men koí nuqs na ho.
22 Andhá, yá tútá, yá lúlá langrá,
aur wuh jis ke badan par massá ho,
yá dád yá khujlíwálá, Khudáwand
ke liye tum qurbání na guzráno; un
men se ág kí qurbánián mazbah par
Khudáwand ke liye ne charháo.
23 Gáe bail, bher bakrí, jis ká koí
'azú ziyáda yá kam ho, to use apní
khushí kí qurbání ke liye guzrán
saktá hai; lekin agar mannat kí bábat
hai, to qabúl na hogí.
24 Tú us ko, jo kuchlá húá, yá
dabá húá, yá tundá, yá kátá húá,
Khudáwand ke liye qurbání na kar;
tá apní sarzamín men aison ko na
charhá.
25 Aur tum in sab chízon men se

apne Khudá ká kháná kisí ajnabí kí
taraf se bhí na guzráno; is liye ki un
sab ká fasád un men shámil hai, aur
'aib un men hain: so we tumháre liye
maqbúl na howenge.
26 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
se khitáb karke farmáyá, ki
27 Jis waqt bachhrá, yá barra, yá
halwán paidá howe, to sát din tak
apní má ke sáth rahe; aur áthwen
dín, yá us se barhke, KHUDÁWAND kí
ág kí qurbání ke liye maqbúl hogá.
28 Aur gáe yá bherí ko us ke bach-
che samet ek hí din zabh mat kíjiyo.
29 Aur jab tum KHUDÁWAND ke
shukráne ká zabíha zabh karo, to jis
tarah tum se maqbúl ho, zabh karo.
30 Wuh usí din kháyá jáwe; tum
us men se dúsre din tak kuchh zarra
báqí mat rakhiyo; main KHUDÁWAND
hún.
31 So tum mere hukmon kí muhá-
fazat karo, aur un par 'amal karo;
main KHUDÁWAND hún.
32 Tum mere pák nám ko be-hur-
mat na kíjiyo; cháhiye ki merí taq-
dís Baní Isráel ke darmiyán kí jáwe:
main KHUDÁWAND tumhárá muqaddas
karnewálá hún,
33 Aur tumhen zamín i Misr se
nikál láyá hún, tá ki tumhárá Khudá
hoún: main KHUDÁWAND hún.

XXIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá se
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko farmá, aur un se
kah, ki KHUDÁWAND kí 'íden, jin ke
liye tum manádí karoge, tá ki mu-
qaddas jamá'aten jam'a howen, merí
we 'íden ye hain.
3 Chha din károbar kiyá jáwe; par
sátwen din, jo sabt árám karne ke
liye hai, us men muqaddas jamá'at
hogí; tum koí kám na karo: yih
tumháre sab gharon men KHUDÁWAND
ká sabt hai.
4 ¶ Ye KHUDÁWAND kí 'íden aur
muqaddas jamá'aten hain, ki tum
un ke kháss waqton par un kí manádí
kiyá karoge;
5 Pahle mahíne kí chaudahwín
táríkh zawál aur gurúb ke darmiyán,
KHUDÁWAND kí 'íd i fasah hai.
6 Aur usí mahíne kí pandrahwín
táríkh KHUDÁWAND kí 'íd i fatír hai:
so tum sát din tak fatírí hí roṭí
kháiyo.
7 Pahle din muqaddas jamá'at
kíjiyo; tum us din koí dunyáwí kám
mat karná.
8 Aur tum sát din tak KHUDÁWAND
ke liye ág kí qurbání guzrániyo; aur
sátwán din muqaddas jamá'at ká hai:
tum us roz koí dunyáwí kám na
kíjiyo.
9 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
10 Baní Isráel ko farmá, aur un se
kah, ki Jab tum us zamín men, jo
main tumhen detá hún, dákhil ho,
aur us ká galla káṭo, to tum apne
galle ke pahle hásil men se ek púlá
káhin pás láo.
11 Aur wuh use KHUDÁWAND ke
huzúr hiláwe, tá ki wuh tumhárí taraf
se qabúl howe: aur sabt ke dúsre din
subh ko káhin use hiláwe.
12 Aur tum us din, jis waqt wuh
púlá hiláyá jáwe, ek barra ek-sála be-
'aib sokhtaní qurbání karke KHUDÁ-
WAND ke wáste guzráno.
13 Aur us ke sáth nazr kí qurbání
ke liye do daswen hisse maide tel
men mile húe ág se KHUDÁWAND ke
liye khushnúdí kí bú guzráne jáwen;
aur us ke sáth mai ká tapáwan kahín
chauthá hissa hín ká.
14 Aur jis din tak ki apne Khudá
ke liye qurbání guzráno, roṭí aur
bhuní húí bálen, aur kachchí bálen
hargiz na kháiyo; tumháre sáre ghar-
on men tumháre qarnon ke liye yih
qánún i abadí hai.
15 ¶ Aur tum sabt ke dúsre din
se, jis din púle kí qurbání hilái játí

hai, apne liye gino; sát hafte kámil
howen.
16 Sátwen sabt ke dúsre din tak
pachás din gin lo; tab tum KHUDÁ-
WAND ke liye nazr kí nayí qurbání
guzráno.
17 Tum apne gharon men se do
daswen hisson ke do girde hiláne ke
liye láo: ye maide ke howen; aur
khamír ke sáth pakáe jáwen; KHUDÁ-
WAND ke liye pahle phal hon.
18 Aur tum un girdon ke sáth sát
ek-sále be-'aib barre, aur ek bachhrá,
aur do mendhe láiyo; ki KHUDÁWAND
ke liye sokhtaní qurbáníán hon, aur
un ke sáth ek nazr kí qurbání, aur
ek tapáwan guzráno, ki khushbúí kí
qurbání ág se KHUDÁWAND ke liye ho.
19 Phir tum khatá kí qurbání ke
liye bakrí ká ek bachcha, aur salámatí
kí qurbánion ke liye do barre ek-sála
zabh kíjiyo.
20 Aur káhin un ko pahle hásil ke
girdon ke sáth, jo KHUDÁWAND ke
huzúr hiláne kí qurbání hai, aur un
donon barron ke sáth, hiláwe: ki we
káhin ke liye KHUDÁWAND ke muqad-
das hain.
21 Aur tum 'ain usí din manádí
kíjiyo, ki wuh tumhárí muqaddas
jamá'at ká din hai: tum us din koí
dunyáwí kám mat kíjíyo: yih tumháre
sáre gharon men tumháre qarnon ke
liye qánún i abadí hogá.
22 ¶ Aur jab tum apne khet káto,
to kátte húe apne khet ká koná koná
kátke mat sáf kar líjiyo; aur tú use,
jo kátte húe gire, mat samet; tú use
miskínon aur musáfiron ke liye chhor
de: main KHUDÁWAND tumhárá Khudá
hún.
23 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
24 Baní Isráel ko kah, ki Sátwen
mahíne ke pahle din tumháre liye
'íd, aur yádgárí ke liye qarnáion ke
phúnkne ká waqt, aur jamá'at i mu-
qaddas hogí.
25 Tum koí kár i dunyáwí mat kí-
jiyo, aur KHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání guzrániyo.
26 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá,
27 Sátwen mahíne men bhí, aur us
ke daswen roz, kafára dene ká din
hogá: tumhárí muqaddas jamá'at hogí;
tum us din áp ko gamzada banáo, aur
KHUDÁWAND ke liye ág se qurbání
guzráno.
28 Tum 'ain usí din koí kám na
karná; kyúnki wuh kafáre ká din hai,
ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ke
áge apne liye kafára do.
29 Jo koí insán ki 'ain us din men
gamgín na ho jáegá, wuh apní qaum se
kat jáegá.
30 Aur jo insán 'ain us din men koí
kám karegá, main us insán ko us kí
qaum men se faná kar dúngá.
31 Tum kisí tarah ká kám mat
karná: yih tumháre sáre gharon men
tumháre qarnon ke liye qánún i abadí
hogá.
32 Yih tumháre liye sabt árám
karne ke liye hogá; tum áp ko gamgín
banáiyo; tum us mahíne ke nauwen
din kí shám se dúsrí shám tak apne
árám ká waqt mán líjiyo.
33 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músa ko
khitáb karke farmáyá,
34 Baní Isráel se kah, aur un ko
farmá, ki Sátwen mahíne kí pand-
rahwín táríkh se leke sát din tak
KHUDÁWAND kí 'íd i khiyám hogí.
35 Pahle din muqaddas jamá'at
howe; tum us din koí dunyáwí kám na
karná.
36 Sát din tak KHUDÁWAND ke
liye ág se qurbání guzránná; áthwán
din tumhárí muqaddas jamá'at ká
hai: so tum KHUDÁWAND ke liye ág
se qurbání guzrániyo; yih jamá'at ká
din hai: us men koí dunyáwí kám na
kíjiyo.
37 Ye KHUDÁWAND kí 'iden hain,
jin ke liye tum manádí karoge, ki

muqaddas jamá'aten jam'a howen, tá ki
KHUDÁWAND ke liye ág ki qurbánián,
ya'ne, sokhtaní qurbání, aur nazr ki
qurbání, aur zabíha, aur tapáwan, har
ek chíz apne din men guzrániyo:
38 Siwá KHUDÁWAND ke sabton
ke, aur siwá tumháre tuhfon ke, aur
siwá tumhárí sárí mannaton ke, aur
siwá apní khushí kí tumhárí sárí
qurbánion ke, jo tum KHUDÁWAND
ke liye guzránte ho.
39 Sátwen mahíne ke pandrahwen
din, jab tum kheton ká galla ikatthá
kar lo, to tum sát din tak KHUDÁWAND
ke liye 'íd kariyo: pahlá roz árám
karne ke liye hogá, aur áthwán din
bhí árám karne ke liye hogá.
40 So tum pahle din khush-numá
darakhton kí dálián, aur khurme ke
darakhton kí shákhen, aur ghane
darakhton kí dálián, aur wádíon ká
bed lená; aur tum KHUDÁWAND ap-
ne Khudá ke áge sát din tak khushí
khurramí kíjiyo.
41 Aur tum har sál KHUDÁWAND
ke liye un sát dinon kí 'íd kí muhá-
fazat kariyo. Yih tumháre qarnon ke
liye qánún i abadí hogá.
42 Tum sátwen mahíne yúnhín 'íd
kíjiyo: tum sát din tak khaimon men
rahiyo, jitne Isráel kí nasl ke hain, sab
ke sab khaimon men rahen;
43 Tá ki tumhárí nasl dar nasl
jánen, ki jab main baní Isráel ko
zamín i Misr se nikál láyá, to main
ne unhen khaimon men ábád kiyá:
main KHUDÁWAND tumhárá Khudá
hún.
44 So Músá ne baní Isráel se KHU-
DÁWAND kí 'ídon ká zikr kiyá.

XXIV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá,
2 Baní Isráel ko hukm kar, ki tere
liye khális kútá húá zaitúní tel roshní
ke liye láwen, tá ki chirág hamesha
jaláyá jáwe.
3 Hárún use jamá'at ke khaime men
shahádat ke parde ke báhar, shám se
subh tak, KHUDÁWAND ke áge tartíb
se rakhá kare: tumháre qarnon ke liye
yih qánún i abadí hogá.
4 Wuh chirágon ko pák sham'adán
par KHUDÁWAND ke huzúr hamesha
tartíb se rakhá kare.
5 ¶ Aur tú maida leke bárah girde
paká: har ek girda aífah ke do daswen
hisson ká ho.
6 Aur tú unhen KHUDÁWAND ke
áge pák mez par do qatáren karke, har
qatár men chha, tartíb se rakhiyo.
7 Aur tú har ek qatár par pák lu-
bán rakhiyo, tá ki wuh rotí par yád-
gárí ke liye rahe, ki ág kí qurbání
KHUDÁWAND ke liye howe.
8 Wuh dáimí 'ahd ke taur par baní
Isráel se leke har sabt ko KHUDÁWAND
ke áge bilá-nága chuná kare.
9 Aur ye rotián Hárún kí, aur us
ke beton kí hain; we unhen muqad-
das makán men kháwen, ki yih us ke
liye KHUDÁWAND kí ág kí qurbánion
men se, jo hamesha ke qánún ke mu-
tábiq kí játín, niháyat muqaddas hai.
10 ¶ Tab ek shakhs, jis kí má Is-
ráelí aur báp Misrí thá, nikalke Is-
ráelíon ke darmiyán gayá: aur us
Isráelí 'aurat ke bete ne, aur Isráelí
ek shakhs ne khaimagáh men báham
jhagrá kiyá;
11 Aur Isráelí 'aurat ke bete ne
KHUDÁWAND ke nám ke haqq men
kufr kahá, aur la'nat kí: aur us kí má
ká nám Salúmiyat thá, jo Dibrí kí
betí Dán ke firqe se thí. Tab we use
Músá pás láe;
12 Aur wuh qaid kiyá gayá, jab
tak ki KHUDÁWAND kí marzí un par
záhir da kí jáwe.
13 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
14 Use, jis ne la'nat kí hai, khai-
magáh ke báhar nikál le já, aur sab
us ke sunnewále apne háth us ke sir
par rakhen, aur sárí jamá'at use sangsár
kare.

15 Aur tú baní Isráel se kah de, ki
Jo koí apne Khudá par la'nat karegá,
apne gunáh ko uṭháwegá.
16 Aur wuh, jo Khudáwand ke
nám ke haqq men kufr bakegá, ján se
zarúr márá jáegá; sárí jamá'at use
sangsár karegí: khwáh wuh musáfir
ho, khwáh desí ho, jab us ne us nám kí
bábat kufr kahá, to wuh ján se márá
jáegá.
17 ¶ Aur wuh, jo insán ko már
ḍálegá, so már ḍálá jáegá.
18 Aur jo koí haiwán ko már ḍále,
to wuh us ká 'iwaz, haiwán ke 'iwaz
haiwán, de.
19 Aur agar koí apne hamsáe ko
choṭ lagáwe, so jaisá karegá, waisá hí
páegá;
20 Torne ke badle torná, ánkh ke
badle ánkh, dánt ke badle dánt: jaisá
koí kisí ká nuqsán kare, us se waisá hí
kiyá jáwe.
21 Aur wuh, jo haiwán ko már ḍále,
us ká badlá dewe; wuh, jo insán ko
már ḍále, ján se márá jáwe.
22 Tumhárí ek hí taur kí sharí'at
ho; jo ajnabí ke haqq men hai, wuhí
tumháre deswále ke haqq men ho:
ki main Khudáwand tumhárá Khudá
hún.
23 Tab Músá ne baní Isráel ko
hukm kiyá, ki Is la'nat-karnewále ko
khaimagáh ke báhar nikál le jáwen,
aur us par patthráo karen: so baní
Isráel ne, jaisá Khudáwand ne Músá
ko farmáyá thá, kiyá.

XXV BA'B.

PHIR Khudáwand ne koh i Síná
par Músá ko khitáb karke farmá-
yá, ki
2 Baní Isráel ko farmá, aur un se
kah, ki Jab tum us zamín men, jo main
tumhen detá hún, dákhil ho, to wuh
zamín Khudáwand ke liye ba taur
sabt ke parti rahe.
3 Tú chha baras apne khet men bíj
bo, aur tú chha baras apne angúron ko
árásta kar, aur us ká hásil jam'a kar:
4 Lekin sátwen sál zamín ke liye
partí rahne ká sabt howe; Khudá-
wand ke liye sabt howe; tú na khet
men bíj boiyo, aur na apne angúron
ko árásta kíjiyo.
5 Jo kuchh ki tere khet men áp se
áp uge, tú use mat káṭiyo, aur tere
angúron men, jise tú ne árásta na kiya
thá, jo angúr lagen, tú unhen ma-
toriyo: kyúnki yih zamín ke liye parti
rahne ká sál hai.
6 So zamín ká sabt tumháre liye,
aur tumháre naukar, aur tumhárí
laundí, aur tumháre mazdúr, aur tum-
háre us ajnabí ke liye jo tumháre
darmiyán rahtá ho,
7 Aur tumhárí mawáshí ke liye, aur
un chaupáyon ke liye jo terí zamín
par hain, us ká sab hásil un ke kháne
ke liye hogá.
8 ¶ Aur tú barason ke sát sabton
ko sát martaba ápne liye gin; aur wuh
'arsa barason ke sát jore húe sabton ká
tere liye unchás baras hogá.
9 Tab tú sátwen mahíne kí daswín
tárikh yúbal ká narsingá phunkwá:
tú kaffáre ke roz apne sáre mulk men
narsingá phunkwá.
10 So tum pacháswen baras ko
muqaddas karo, aur tamám mulk men
us ke sáre báshindon ke darmiyán
ázádí kí manádí karo: yih tumháre
liye yúbal hai; aur tum men se har ek
apní apní milkíyat par jáwe, aur har
ek apne apne khándán men phir shámil
ho.
11 Wuh pacháswán baras tumháre
liye yúbal ká hai; tum kuchh mat
boiyo, aur na use jo us men az khud
uge káṭiyo, na apne angúr, jise tú ne
árásta na kiyá thá, jam'a kíjiyo.
12 Kyúnki yih yúbal hai; yih
tumháre liye muqaddas hai; kheton
men jo hásil ho, tum use kháo.
13 Us yúbal ke sál tum men se har
ek apní apní milkíyat par phir jáwe.
14 Aur agar tú apne hamsáe ke
háth kuchh beche, yá apne hamsáe se

mol le, to tum ek dúsre par zulm na kíjiyo.
15 Yúbal ke ba'd barason ke shumár ke muwáfiq tú apne hamsáe se mol lená, aur wuh hásilát ke barason ke shumár ke mutábiq tere háth beche.
16 Barason kí kasrat ke muwáfiq tú us ká mol baṛháiyo, aur barason kí kamí ke muwáfiq tú us kí qímat ghaṭáiyo: ki barason ke shumár ke muwáfiq wuh tere háth hásilát bechtá hai.
17 Aur tum ek dúsre par zulm na karo, balki tú apne Ḳhudá se ḍariyo: ki main Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún.
18 ¶ So tum merí sharí'at par 'amal kíjiyo, aur mere hukmon kí muháfazat karná, aur un par 'amal karná; ki tum zamín par sahíh sálim rahoge.
19 Aur zamín tum ko apne phal degí, aur tum peṭ bhar kháoge, aur us par salámat rahá karoge.
20 Aur agar tum kaho, ki Ham sátwen baras kyá kháwenge? kyúnki dekho, ki ham bote nahín, na galla jam'a karte hain:
21 So main chhaṭhe sál apní barakat ko tum par názil karúngá, aur zamín tum ko tín sál ká hásil degí.
22 Tum áṭhwen baras boo, aur nauwen baras tak puráná galla kháo; jab tak us ká nayá galla áwe, puráná kháo.
23 ¶ Zamín hamesha ke liye bechí na jáwe; ki zamín merí hai; aur tum mere musáfir aur mihmán ho.
24 Tum apní milkíyaton kí sárí zamín men, zamín ke chhuṛáe jáne par razámand ho.
25 ¶ Agar terá bhái miskín muhtáj ho, aur kuchh apní milkíyat se beche, aur koí us ke nazdík ke rishtadáron men se áwe, ki use chhuṛá le, to wuh us ko, jise us ke bhái ne bechá hai, chhuṛá le.
26 Agar wuh aisá koí chhuṛánewálá na rakhtá ho, aur us ká háth pahunche, ki áp use chhuṛáwe;
27 To cháhiye ki wuh apní bechí húí milkíyat ke barason ko gin jáwe, aur us qadr jo báqí barason ká hissa hai, use us ko, jis ke háth bechí hai, pher de; tab wuh apní milkíyat par jáwe.
28 Aur agar wuh use pher dene na sake, to us kí bechí húí milk yúbal ke sál tak ḳharídár ke pás rahe: aur yúbal ke sál chhúṭ jáegí; tab wuh apní milkíyat par phir jáwe.
29 Aur agar koí ghar ko, jo aise shahr men hai, jis ke gird shahrpanáh ho, beche, to wuh us ke ibtidáe bechne se ek baras ke andar use chhuṛá saktá hai: wuh sál bhar ke andar use chhuṛáwe.
30 Aur agar sál bhar kí muddat men wuh chhuṛáyá na jáwe, to wuh ghar, jo shahrpanáh ke andar hai, ḳharídár pás us ke qarnon men hamesha tak us ká rahe: wuh yúbal ke sál men chhúṭ na jáegá.
31 Lekin aise ghar, jo gánwon men hain, jin ke ás pás díwár nahín, we zamín ke kheton kí mánind gine jáenge; we chhuṛáe jáwen, aur yúbal men chhúṭ jáenge.
32 Lekin we shahr jo Láwíon ke hain, aur un kí milkíyaton ke ghar, jo un shahron men hain, Láwí un ko kisí waqt jab cháhen chhuṛáwen.
33 Aur agar koí dúsrá Láwí use chhuṛáwe, to wuh ghar yá shahr us ke pás rahegá; phir yúbal ke sál chhúṭ jáegá; kyúnki baní Isráel ke darmiyán aise ghar, jo Láwíon kí milkíyaton ke shahron men hain, un kí abadí milkíyat hain.
34 Par we khet, jo un ke shahron kí nawáhí men hain, beche na jáwen; ki yih un kí milkíyat i abadí hai.
35 ¶ Aur agar tumhárá bhái tumháre bích men muhtáj aur tihídast ho jáwe, to tum us kí dastgírí karo, ḳhwáh wuh ajnabí ho, ḳhwáh musáfir, tá ki wuh tere sáth zindagání basar kare.

36 Tú us se súd aur naf'a mat le, par
apne Khudá se dar, tá ki terá bháí tere
sáth zindagání basar kare.
37 Tú use súd par rúpiye qarz mat
de, na use naf'a ke liye kháná khilá.
38 Main KHUDÁWAND tumhárá Khu-
dá hún, jo tum ko zamín i Misr se
nikál láyá, tá ki tumhen Kan'án kí
zamín dún, aur tumhárá Khudá hoún.
39 ¶ Aur agar terá bháí jo tujh pás
hai muflis ho jáe, aur tere háth bik jáe,
to tú us se gulám kí mánind khidmat
na karwá:
40 Balki wuh mazdúr aur musáfir
kí mánind tere sáth rahe, aur yúbal ke
sál tak terí khidmat kare:
41 Aur ba'd us ke wuh tujh se judá
ho jáegá; wuh aur us ke larke us ke
sáth; aur apne gharáne ke pás, aur
apne báp kí milkíyat ko phir jáegá.
42 Is liye ki we to mere bande
hain, jinhen main zamín i Misr se
báhar le áyá: we gulámon kí tarah
beche na jáwen.
43 Tú un par sakhtí se hukm mat
kar, par apne Khudá se dar.
44 Tumháre gulám, aur tumhárí
laundíán, jinhen tum rakh lo, cháhiye
ki un qaumon men kí hon, jo tumháre
ás pás rahtí hain; tum un men se
gulám laundíán mol lená.
45 Aur un ajnabíon ke larkon men
se bhí, jo tum men búd o básh karte
hain, aur un ke gharánon men se, jo
tumhárí zamín men paidá húe háin,
mol líjiyo; we tumhárí milkíyat honge.
46 Aur tum unhen mírás ke taur
par rakh lo, ki tumháre ba'd tumháre
larkon kí mírásí milkíyat howen; we
abad tak tumháre barde hain: lekin
tum apne bháíon se, jo baní Isráel
hain, ek dúsre par sakhtí karke khid-
mat mat lo.
47 ¶ Aur agar koí musáfir yá aj-
nabí, jo tere sáth hai, daulatmand ho
jáwe, aur terá bháí, jo us ke sáth hai,
muhtáj ho jáe, aur us ajnabí yá mu-
sáfir ke háth, jo tere sáth hai, yá us
ke háth, jis ki asl ajnabí ke khándán
men se ho, kisí ke háth apne ta,ín bech
dále:
48 Us ke beche jáne ke ba'd wuh
chhuráyá já saktá hai; har ek us ke
bháíon men se jo cháhe, so us ko
chhuráwe:
49 Khwáh us ká chachá, khwáh us
ke chache ká betá use chhuráwe, yá
jo koí us ke gharáne men us ká qaríb
ho, us ko chhurá saktá hai; aur agar
us ká háth pahunche, to wuh áp apne
ko chhuráwe.
50 Aur wuh apne kharídár ke sáth,
us sál se jis men ki us ke háth bechá
gayá, yúbal ke sál tak, hisáb kare; aur
us ke bik jáne kí qímat barason ke
shumár ke muwáfiq howe; us ká hisáb
mazdúr ke aiyám ke mánind us ke
sáth hogá.
51 Agar bahut se baras báqí howen,
to wuh apne chhuráe jáne kí qímat
un rúpiyon men se jin par wuh bechá
gayá, un barason ke muwáfiq, pher de.
52 Aur agar yúbal ke sál tak thore
baras hon, to wuh us ke sáth hisáb
kare, aur apne chhuráe jáne kí qímat
apne un barason ke muwáfiq use pher
de.
53 Aur wuh us mazdúr kí tarah,
jis ká sáliyána muqarrar ho, us ke
sáth sál ba sál rahe: aur wuh tere
huzúr sakhtí karke us se kám na le.
54 Aur agar wuh un barason men
chhuráyá na jáe, to yúbal ke sál men
wuh ázád ho jáegá, wuh aur us ke
larke us ke sáth;
55 Kyúnki baní Isráel mere bande
hain; we mere bande hain, jinhen
main zamín i Misr se nikál láyá: main
KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.

XXVI BAB.

TUM apne liye buton ko, yá kisí
taráshí húí múrat ko, na banái-
yo, aur na pújne kí lát ko khará
karo, aur na apne liye koí súrat-dár
patthar apne mulk men qáim karo,
ki us ke áge sijda karo: is liye ki

main̲ KHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá hún̲.

2 ¶ Tum mere sabton̲ kí muháfazat karo, aur mere maqdis kí ta'zím: main̲ KHUDÁWAND hún̲.

3 ¶ Agar tum merí sharí'aton̲ par chaloge, aur mere hukmon̲ ko ḥifz karoge, aur un par 'amal karoge;

4 To main̲ tumháre liye waqt par men̲h barsáún̲gá, aur zamín apní baṛhtí tum ko degí, aur maidán ke daraḳht apne phal den̲ge:

5 Yahán̲ tak ki dáone ká waqt angúr toṛne ke waqt tak, aur angúr toṛne ká waqt bone ke waqt tak pahunchegá; aur tum peṭ bharke kháná kháoge, aur tum árám se apne mulk men̲ rahoge.

6 Aur main̲ zamín men̲ salámatí baḳhshún̲gá; aur tum sooge, aur tum ko koí na ḍaráegá: aur main̲ sab darindon̲ ko us zamín par se dafa' karún̲gá, aur tumhárí zamín par hargiz talwár na chalegí.

7 Aur tum apne dushmanon̲ ká píchhá karoge, aur we tumháre áge talwár se gir jáen̲ge.

8 Aur tumháre pánch ek sau ká píchhá karen̲ge, aur tumháre sau das hazár ká píchhá karen̲ge: aur tumháre dushman talwár se tumháre áge gir jáen̲ge.

9 Main̲ tumhárí taraf tawajjuh karún̲gá, aur tumhen̲ baromand karún̲gá; aur main̲ tum ko baṛháún̲gá, aur apná 'ahd tum se qáim karún̲gá.

10 Aur puráná zaḳhíra kháoge, aur aglá zaḳhíra, naye ke hone ke sabab, nikál báhar karoge.

11 Aur main̲ apná maskan tum men̲ qáim rakhún̲gá; aur merí rúh tum se nafrat na karegí.

12 Aur main̲ tumháre darmiyán sair karún̲gá, aur tumhárá Ḳhudá hoún̲gá, aur tum merí qaum hoge.

13 Main̲ KHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá hún̲, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, ki tum un ke gulám na ho; aur main̲ ne tumhárí gardanon̲ ke júon̲ ko toṛá, aur tumhen̲ sídhá chaláyá.

14 ¶ Par agar tum mere sunnewále na ho, aur un sab hukmon̲ par 'amal na karo;

15 Aur merí sunnaton̲ ko haqír jáno, yá tumháre dil merí 'adálaton̲ ko nápasand karen̲, aisá ki tum mere hukmon̲ par 'amal na karo, aur mujh se 'ahd-shikaní karo:

16 To main̲ bhí tum se waisá hí karún̲gá, aur ḳhauf, aur sill, aur tap i sozán̲ ko tumháre úpar gálib karáún̲gá, jis se tumhárí ánkhen̲ phúṭen̲, aur dil dukhen̲; aur tum apne bíj befáida booge, is liye ki tumháre dushman use kháen̲ge.

17 Aur merá chihra tumháre barḳhiláf hogá, aur tum apne dushmanon̲ ke sámhne qatl kiye jáoge: we jo tumhárá kína rakhte hain̲, tum par hukúmat karen̲ge, aur tum, bagair us ke ki tumhen̲ koí ragede, bhágte jáoge.

18 Aur agar tum, báwujúd un sab hádison̲ ke, merí farmánbardárí na karoge, to main̲ tumháre gunáhon̲ ke bá'is tum par apní sazá ko sát martaba ziyáda karún̲gá.

19 Aur tumhen̲ jo ghamanḍ apne zor ká hai, so main̲ use toṛún̲gá; aur tumhárá ásmán lohá sá, aur tumhárí zamín pítal sí kar dún̲gá:

20 Aur tumhárí qúwat be-fáida ḳharch hogí, kyún̲ki tumhárí zamín apná hásil na baḳhshegí, aur na zamín ke daraḳht apne phal den̲ge.

21 ¶ Aur agar tum us par bhí merí muḳhálafat karoge, aur merá kahná na mánoge; to main̲ tumháre gunáhon̲ ke muwáfiq tumháre úpar sát martaba ziyáda baláen̲ láún̲gá.

22 Aur main̲ jangal ke darinde bhí tum men̲ bhejún̲gá, aur we tumhen̲ beaulád karen̲ge, aur tumháre chárpáyon̲ ko nest karen̲ge, aur tumhen̲ kam kar den̲ge; aur tumháre ráste súne paṛe rahen̲ge.

23 Aur agar tum in chízon̲ se na
sudharo ki merí taraf phiro, balki merí
muk̲hálafat par chaloge;
24 To main̲ bhí tumhárí muk̲hála-
fat par chalún̲gá, aur main̲ tumháre
gunáhon̲ ke liye tumhen̲ aur sát bár
márún̲gá.
25 Aur tum par us talwár ko, jo
mere 'ahd ke jhagṛe ká badlá lenewálí
hogí, utárún̲gá: ki jab tum apne
shahron̲ men̲ jam'a hoge, tab main̲
tum men̲ wabá bhejún̲gá, aur tum
dushmanon̲ ke háth men̲ sompe jáoge.
26 Aur jab main̲ tumhárí roṭí ki
ṭek toṛ ḍálún̲gá, to das randián̲ tum-
hárí roṭián̲ ek tanúr men̲ pakáwen̲gí
aur tumhárí roṭián̲ taul karke tumhen̲
den̲gí; aur tum kháoge, par ser na
hoge.
27 Aur agar tum us sab par bhí
merí na sunoge, aur mere bark̲hiláf
chaloge;
28 To main̲ gazab kí ráh se tum-
háre bark̲hiláf chalún̲gá, aur main̲ bhí
tumháre gunáhon̲ ke bá'is tum ko sát
bár sazá dún̲gá.
29 Aur tum apne beṭon̲ ká gosht
kháoge, hán̲, apní beṭíon̲ ká gosht bhí
kháoge.
30 Aur main̲ tumhárí únchí jagah-
on̲ ko ḍhá dún̲gá, aur tumhárí múra-
ton̲ ko káṭ ḍálún̲gá, aur tumhárí láshen̲
tumháre buton̲ kí láshon̲ par phen̲-
kún̲gá, aur merá jí tum se nafrat
karegá.
31 Aur tumháre shahron̲ ko wírán
karún̲gá, aur tumháre maqdison̲ ko
ujáṛ dún̲gá, aur main̲ tumhárí k̲hush-
búíon̲ kí bú ko na sún̲ghún̲gá.
32 Aur main̲ tumhárí zamín ko
ujáṛ karáún̲gá; aur tumháre dushman,
jo wahán̲ rahte hain̲, us se hairán
hon̲ge.
33 Aur main̲ tumhen̲ gair-qaumon̲
men̲ tittar bittar karún̲gá, aur tum par
píchhe se talwár chaláún̲gá; ki tum-
hárí zamín ujáṛ hogí, anr tumháre
shahr wírán.

34 Tab zamín, apne wírán rahne kí
sárí muddat men̲, aur jis waqt tum
dushmanon̲ ke shahron̲ men̲ hoge, apne
sabton̲ ká árám páwegí; tab zamín
árám karegí, aur apne sabton̲ se hazz
uṭháegí.
35 Aur wuh apní wíráni kí sárí
muddat men̲, is liye ki jab tum us par
búd o básh karte the, tumháre sabton̲
men̲ paṛtí hone ká árám na kiyá thá,
chain karegí.
36 Aur main̲ un ke dilon̲ men̲, jo
tum men̲ se apne dushmanon̲ kí zamín
men̲ bach rahen̲ge, k̲hauf ḍálún̲gá;
aur pát khaṛakne kí sadá un ká píchhá
karegí; aur we aise bhágen̲ge, jaise
talwár se bhágte hain̲; aur we, bagair
us ke ki koí un ká píchhá kare, gir
paṛen̲ge.
37 Aur we bagair us ke ki koí un
ká píchhá kare, un kí mánind jo tal-
wár se bhágte hain̲, ek par ek gir
paṛen̲ge; aur tum apne dushmanon̲ ke
sámhne ṭhahar na sakoge.
38 Aur tum gair-qaumon̲ ke dar-
miyán halák hoge, aur tumháre dush-
manon̲ kí zamín tumhen̲ kháwegí.
39 Aur we, jo tum men̲ se báqí
hon̲ge, apní badkárí se tumháre dush-
manon̲ ke mulkon̲ men̲ súkh jáen̲ge,
aur apne bápdádon̲ ke gunáhon̲ ke
sabab bhí ápas men̲ ghulen̲ge.
40 Aur jab we apní badkárí aur
apne bápdádon̲ kí badkárí ká, apní
hukm-'udúlí ke sáth, ki unhon̲ ne merí
'udúl-hukmí kí, aur merí marzí ke
k̲hiláf chál chale, is sab ká iqrár
karen̲;
41 Aur ki main̲ bhí chalne men̲ un
ká muk̲hálif húá, aur un ko un ke
dushmanon̲ kí zamín men̲ láyá; agar
us waqt un ke dil, jo ná-mak̲htún
hain̲, pashemán howen̲, aur we áp
ko apní badkárí kí sazá ke láiq
samjhen̲:
42 Tab main̲ apná 'ahd Ya'qúb ke
sáth yád karún̲gá, aur apná 'ahd Iz,háq
ke sáth bhí, aur apná 'ahd Abirahám

ke sáth bhí yád karúṉga; aur us sarzamín ko yád karúṉgá.

43 Wuhí zamín un se chhoṛí jáwegí, aur apní wíráni ke dinoṉ meṉ jo un kí gair-háziri se haiṉ, apne sabtoṉ ko páwegí; aur we áp ko apní badkárí kí sazá ke láiq jáneṉge, is liye ki unhoṉ ne mere hukmoṉ ko zalíl jáná, aur is liye ki un ke diloṉ ne merí sharí'atoṉ se nafrat khái.

44 Lekin báwujúd us sab ke, jab ki we apne dushmanoṉ kí zamín par hoṉge, maiṉ unheṉ tark na karúṉgá, aur na maiṉ un se nafrat karúṉgá, ki unheṉ bilkull faná kar dúṉ, aur un se 'ahd-shikaní karúṉ: ki maiṉ Ḳhudáwand un ká Ḳhudá húṉ.

45 Maiṉ un kí ḳhátir un ke báp-dádoṉ ke 'ahd ko, jinheṉ maiṉ, gair-qaumoṉ kí áṉkhoṉ ke sámhne, zamín i Misr se nikál láyá, tá ki maiṉ un ká Khudá hoúṉ, yád karúṉgá: maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

46 Ye we sharí'ateṉ, aur ahkám, aur qáwánín haiṉ, jo Ḳhudáwand ne koh i Síná par apne aur baní Isráel ke darmiyán Músá ke wasíle muqarrar farmáe.

XXVII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

2 Baní Isráel ko farmá, aur unheṉ kah, ki Agar koí insán mannat mánke kisí ko Ḳhudáwand ke liye maḳhsús kare, to tere qímat ṭhahráne ke muwáfiq un kí jáneṉ Ḳhudáwand ke liye hoṉgí.

3 Pas mard kí terí ṭhahráí húí qímat, bís baras ke 'umrwále se leke sáṭh baraswále tak, wuh qímat jo tujh se andáz kí jáwe, so pachás misqál, maqdis ke misqál ke muwáfiq, howe.

4 Aur agar wuh 'aurat ho, to tís misqál terí ṭhahráí húí qímat ho.

5 Aur agar us kí 'umr pánch baras se bís baras tak kí ho, to us kí terí ṭhahráí húí qímat bís misqál howe, agar mard ho; aur agar 'aurat ho, to das misqál.

6 Par agar us kí 'umr ek mahíne se leke pánch baras tak kí howe, to us kí qímat tere ṭhahráne se pánch misqál rúpá howe, agar mard ho; aur agar 'aurat ho, to tín misqál.

7 Aur agar wuh sáṭh baras ká, yá sáṭh se úpar ho, to pandrah misqál us kí terí ṭhahráí qímat hogí, agar mard ho; aur agar 'aurat ho, to das misqál.

8 Par agar tere andáz kí banisbat us ká maqdúr kam ho, to káhin ke huzúr házir kiyá jáwe, aur káhin us kí qímat ṭhahráwe; káhin us shaḳhs kí qímat, jis ne mannat mání hai, us ke maqdúr ke muwáfiq ṭhahráwe.

9 Aur agar wuh jánwar ho, jaisá ki log Ḳhudáwand kí qurbání guzránte haiṉ, to sab kuchh, jo un meṉ se Ḳhudáwand ke liye nazr guzráneṉ, muqaddas hogá.

10 Lázim hai ki wuh use na badle; achchhe ke badle burá, aur bure ke badle achchhá, na dewe: aur agar wuh kisí hálat meṉ chaupáya ke badle dúsrá chaupáya de, to wuh aur us ká badlá donoṉ muqaddas howeṉ.

11 Aur agar wuh nápák chaupáya ho, ki waisá Ḳhudáwand kí qurbání nahíṉ guzránte, to cháhiye ki wuh káhin ke huzúr khaṛá kiyá jáwe:

12 Aur káhin us kí qímat ṭhahráwe, ḳhwáh wuh achchhá ho, ḳhwáh burá ho; tere, ya'ne káhin ke qímat ṭhahráne ke muwáfiq, qímat ṭhahregí.

13 Aur agar wuh cháhe ki us ká fidiya deke use chhuṛáwe, to us qímat ká pánchwáṉ hissa us par ziyáda kiyá jáwe.

14 ¶ Aur agar koí apne ghar ko maḳhsús kare, tá ki wuh Ḳhudáwand ke liye muqaddas ho, to káhin us kí ḳhúbí aur badí ke mutábiq us kí qímat ṭhahráwe: pas jaisá káhin use ánke, so us ke muwáfiq wuh ṭhahregá.

15 Aur agar wuh, jis ne ghar ko muqaddas kiyá, cháhe ki ghar ká fidiya deke chhuṛáwe, to terí ṭhahrái húí qímat ká pánchwán̲ hissa us par baṛháke de, aur ghar us ká hogá.
16 Agar koí shakhs apní milkíyat men̲ se koí khet Ḳhudáwand ke liye muqaddas kare, to cháhiye ki terá qímat karná, us ke bíj ke muwáfiq ho: aur har ḳhomar jau ke badle pachás misqál chándí ho.
17 Agar koí yúbal ke sál kí ibtidá men̲ apná khet muqaddas ṭhahráwe, to us kí qímat jo tú ánke wuhí ṭhahre.
18 Par agar wuh yúbal ke ba'd zamín muqaddas ṭhahráwe, to káhin un barason̲ ke muwáfiq, jo yúbal ke sál tak báqí hain̲, rúpiyon̲ ká hisáb kare, aur terí qímat se utná kam kiyá jáwe.
19 Aur agar wuh, jis ne zamín muqaddas ṭhahrái, cháhe ki kisí tarah se us ká fidiya deke chhuṛáwe, to wuh terí qímat ká pánchwán̲ hissa qímat par ziyáda kare, tab wuh us kí ho jáegí.
20 Aur agar wuh us zamín ká fidiya deke na chhuṛáwe, yá agar wuh use dúsre shakhs ke háth beche, to wuh phir kabhí chhurái na jáegí.
21 Balki wuh zamín, jab yúbal ke sál men̲ chhúṭe, to us zamín ke muwáfiq, jo Ḳhudáwand ke liye haram hai, muqaddas hogí; aur wuh káhin kí milkíyat hogí.
22 Aur agar koí zamín jo kisí ne mol lí hai, aur us kí maurúsí nahín̲, Ḳhudáwand ke liye muqaddas ṭhaháwe
23 To káhin un barason̲ ke muwáfiq, jo yúbal ke sál tak báqí hain̲, tere ánkne ke mutábiq us se hisáb kare: phir wuh terí ánkí húí qímat ko usí din dewe, ki Ḳhudáwand ke liye muqaddas ho.
24 Aur zamín yúbal ke sál men̲ us kí hogí, jis se wuh mol lí gayí; usí kí, jo us zamín ká málik thá.
25 Aur cháhiye ki terí sab án̲kí húí qímaten̲ maqdis ke misqál ke hisáb se howen̲; ek ek misqál bís jiráh ká ho.
26 ¶ Chaupáyon̲ men̲ se faqat wuh, jo pahle paidá húá hai, ki ḳháss Ḳhudáwand ká hai, use koí makhsús nahín̲ kar saktá hai: ḳhwáh wuh gáe bail se ho, ḳhwáh bheṛ bakrí se: wuh to Ḳhudáwand hí ká hai.
27 Agar wuh nápák jánwar ká ho, to wuh tere ánkne ke muwáfiq us kí qímat deke chhuṛáwe, aur pánchwán̲ hissa us par ziyáda kare: aur agar wuh fidiya na diyá jáwe, to wuh terí ánkí húí qímat par bechá jáwe.
28 Lekin koí haram kí húí chíz, jise kisí shakhs ne Ḳhudáwand ke liye apne sab mál se haram ṭhahráyá ho, ḳhwáh insán ho, yá haiwán, yá kuchh us kí milkíyat ke khet men̲ se ho, hargiz bechí na jáwe, aur na us ká fidiya diyá jáwe: kyún̲ki har ek haram kí húí chíz Ḳhudáwand ke liye niháyat muqaddas hai.
29 Wuh sab haram, jo ádmíon̲ men̲ se haram kiyá jáwe, to us ká fidiya diyá na jáwe; wuh albatta qatl kiyá jáwe.
30 Aur zamín kí sárí dahyakí, ḳhwáh zamín ke bíj kí, ḳhwáh daraḳhton̲ ke mewon̲ kí, Ḳhudáwand kí hai: wuh Ḳhudáwand ke liye muqaddas hai.
31 Aur agar koí cháhe, ki kisí tarah se apne daswen̲ hisson̲ ká fidiya deke chhuṛáwe, to us ká pánchwán̲ hissa us par baṛháwe.
32 Phir gáe bail, aur bheṛ bakrí kí dahyakí kí bábat, sab kuchh jo charwáhe kí láṭhí ke níche guzartá hai, so us men̲ se daswán̲ hissa Ḳhudáwand ke liye muqaddas hogá.
33 Wuh us ko tajwíz na kare, ki wuh achchhá hai, yá burá hai, aur na use badle: aur agar kahín̲ koí use badle, to wuh asl aur badal donon̲ ke donon̲ muqaddas ho jáenge; us ká fidiya na liyá jáwe.
34 We ahkám, jo Ḳhudáwand ne baní Isráel ke liye koh i Síná par Músá ko farmáe, ve hain.

MÚSÁ KI CHAUTHÍ KITÁB

MUSAMMÁ BA

GINTI′.

I BAB.

JAB Misr kí zamín se baní Isráel nikle, tab dúsre baras ke dúsre mahíne kí pahlí táríḳh Síná ke bayábán ke bích, jámá'at ke ḳhaime meṉ, KHUDÁWAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

2 Tú baní Isráel kí sárí jamá'at ká, mutábiq un ke firqoṉ ke aur un ke ábái ḳhándánoṉ ke, ism-shumárí ke sáth, har ek mard sar ba sar ginke, hisáb kar :

3 Bís baraswále se úpar tak, jitne baní Isráel meṉ se laṛái ke liye nikalte haiṉ, tú aur Hárún unheṉ un ke lashkaroṉ meṉ gin.

4 Aur har ek firqe se ek ek ádmí, har ek jo apne apne ábái ḳhándán ká sardár hai, tumháre sáth ho.

5 ¶ Aur un ke nám, jo tumháre sáth khaṛe hoṉ, ye haiṉ : firqe Rúbin meṉ se Ilisúr bin Shadíúr.

6 Firqe Sama'ún meṉ se Salúmiel bin Súrishaddí.

7 Firqe Yahúdáh meṉ se Nahsún bin 'Amminadáb.

8 Firqe Ishakár se Nataniel bin Zugr.

9 Firqe Zabúlún meṉ se Iliáb bin Hailún.

10 Baní Yúsuf ke firqe Ifráím se Ilísám'á bin 'Ammihúd, aur firqe Munassí se Jamaliel bin Fidáhsúr.

11 Firqe Binyamín se Abidán bin Jida'úní.

12 Firqe Dán se Aḳhi'azar bin 'Ammishaddí.

13 Firqe A′shar se Faja'iel bin 'Akrán.

14 Firqe Jadd se Ilyásaf bin Da'úel.

15 Firqe Naftálí se Aḳhir'a bin 'Ainán.

16 Ye jamá'at ke buláe húe the, jo apne ábái ḳhándánoṉ meṉ ra,ís, aur baní Isráel meṉ hazároṉ ke sardár the.

17 ¶ So Músá aur Hárún ne un shaḳhsoṉ ko, jo nám ba nám bayán kíe gaye, sáth liyá ;

18 Aur unhoṉ ne dúsre mahíne kí pahlí táríḳh sárí jamá'at ko jam'a kiyá ; aur unhoṉ ne apne apne ábái ḳhándán ke námoṉ ke shumár ke muwáfiq judá judá, bís baraswále se leke úpar tak, apná nasabnáma bayán kiyá.

19 Músá ne, jaisá KHUDÁWAND ne use hukm farmáyá thá, un ko dasht i Síná meṉ giná.

20 So baní Rúbin, wuh, jo Isráel ká palauṭhá beṭá thá, apne nasaboṉ, aur apne gharánoṉ, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námoṉ ke shumár ke mutábiq, sab mard sar ba sar ginke, bís baraswále se úpar tak, sab jo laṛái ke liye nikalte the ;

21 Jo Rúbin ke firqe meṉ se gine gaye, chhiyálís hazár pánch sau the.

22 ¶ Aur baní Sama'ún, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, jitne un men gine gaye, so námon ke shumár ke mutábiq, aur un ke siron ke hisáb se, sab mard ek ek karke, bís baraswále se úpar tak, sab jo laṛáí ke liye nikalte the;

23 Jo Sama'ún ke firqe men se gine gaye, so unsaṭh hazár tín sau the.

24 ¶ Baní Jadd, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke, bís baraswále se úpar tak, sab jo laṛáí ke liye nikalte the;

25 Jo Jadd ke firqe men se gine gaye, paintális hazár chha sau pachás the.

26 ¶ Aur baní Yahúdáh, apne nasabon, aur gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke, bís baraswále se úpar tak, sab jo jang ke liye nikalte the;

27 Jo Yahúdáh ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, chauhattar hazár chha sau the.

28 ¶ Aur baní Ishakár, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

29 Jo Ishakár ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, chauwan hazár chár sau the.

30 ¶ Aur baní Zabúlún, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

31 Jo Zabúlún ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, satáwan hazár chár sau the.

32 ¶ Baní Yúsuf men se baní Ifráím, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

33 Jo Ifráím ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, chálís hazár pánch sau the.

34 ¶ Aur baní Munassí, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

35 Jo Munassí ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, battís hazár do sau the.

36 ¶ Aur baní Binyamín, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

37 Jo Binyamín ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, paintís hazár chár sau the.

38 ¶ Aur baní Dán, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

39 Jo Dán ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, básaṭh hazár sát sau the.

40 ¶ Aur baní A'shar, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

41 Jo A'shar ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, iktális hazár pánch sau the.

42 ¶ Baní Naftálí, apne nasabon, aur apne gharánon, aur apne ábái khándán ke muwáfiq, aur námon ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís

baraswáie se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

43 Jo Naftálí ke firqe ke the, un men se jo gine gaye, tirpan hazár chár sau the.

44 We jo gine gaye the, jinhen Músá aur Hárún ne baní Isráel ke sardáron ke sáth, ki bárah ádmí the, giná, ye hain; un men se ek ek apne ábái khándán men ra,ís thá.

45 So we sab, jo baní Isráel men se apne ábái khándánon men bís baras se leke úpar tak gine gaye, sab Isráel ke jo jang ke liye nikalte the;

46 We sab, jo shumár kíye gaye, chha lákh tín hazár pánch sau pachás the.

47 ¶ Lekin we jo Láwí the, apne ábái firqe ke mutábiq, un ke sáth gine nahín gaye.

48 Kyúnki Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá thá, ki

49 Tú faqat un ko, jo Láwí ke firqe men hain, shumár na kíjiyo, aur unhen baní Isráel ke shumár men dákhil na karná;

50 Balki tú Láwíon ko shahádat ke maskan, aur us ke sab zurúf, aur us ke sáre lawázim par muqarrar kíjiyo: we us maskan aur us ke sab zurúf ko uth//áyá karen, aur we us men khidmat karen, aur maskan ke ás pás khaimon men rahen.

51 Aur jab maskan ke kúch ká waqt ho, to use Láwí utáren; aur jab maskan ke khará karne ká waqt ho, to Láwí use khará karen; aur ajnabíon men jo koí us ke nazdík áwe, to ján se márá jáwe.

52 Aur baní Isráel men se har ek apní apní khaimagáh men apne apne jhandon tale apne apne lashkaron men khaima khará karen.

53 Lekin Láwí shahádat ke maskan ke gird khaima khará karen, tá ki baní Isráel kí jamá'at par gazab názil na ho; aur Láwí shahádat ke maskan kí muháfazat karen.

54 So baní Isráel ne un sab hukmon ke mutábiq, jo Khudáwand ne Músá aur Hárún ko farmáe the, yún hí 'amal kiyá.

II BAB.

PHIR Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, ki

2 Baní Isráel men se har ek apne jhande tale apne ábái khándán ke nishánon ke sáth derá dálen; jamá'at ke khaime ke muqábil aur us ke girdágird we khaime khará karen.

3 Aur baní Yahúdáh kí khaimagáh ke jhande ke log, púrab ko, súraj ke nikalne kí jagah kí taraf, apná lashkar leke khaima khará karen, aur 'Amminadáb ká betá Nahsún baní Yahúdáh ká sardár ho.

4 Aur us ká lashkar, aur un men se jo us ke sáth gine gaye, sab chauhattar hazár chha sau the.

5 Aur us ke pás Ishakár ká firqa khaima khará kare; aur Zugr ká betá Nataniel baní Ishakár ká sardár ho.

6 Aur us ká lashkar, aur sab jo us ke sáth gine gaye, chauwan hazár chár sau the.

7 Phir Zabulún ká firqa; aur Hailún ká betá Iliáb baní Zabulún ká sardár ho.

8 Aur us ká lashkar, aur sab jo us ke sáth gine gaye, satáwan hazár chár sau the.

9 So we sab, jo Yahúdáh kí khaimagáh men gine gaye, un kí faujon men, ek lákh chhiyálís hazár chár sau the. Pahle un ká kúch howe.

10 ¶ Aur dakhin taraf ko, Rúbin kí khaimagáh ká jhandá, mutábiq un ke lashkaron ke, hogá; aur Shadíúr ká betá Ilisúr baní Rúbin ká sardár ho.

11 Aur us ká lashkar, aur sab jo us ke sáth gine gaye, chhiyálís hazár pánch sau the.

12 Aur us ke pás baní Sama'ún ká firqa khaima khará kare; aur Súr-

ishaddí ká betá Salúmiel baní Sam'aún
ká sardár ho.
13 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, unsath hazár tín
sau the.
14 Phir Jadd ká firqa; aur Ra'úel
ká betá Ilyásaf baní Jadd ká sardár
ho.
15 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, paintálís hazár chha
sau pachás the.
16 So we sab, jo Rúbin kí khai-
magáh men gine gaye, un kí faujon
men ek lákh ikáwan hazár chár sau
pachás the. Dúsre un ká kúch howe.
17 ¶ Tab jamá'at ká khaima Lá-
wíon ke lashkar ke sáth, jo khaimagáh
ke darmiyán hai, áge jáe: jis tarah we
khaima khará karen, waise hí har
shakhs apní apní tartíb se apne jhandon
ke sáth kúch kare.
18 ¶ Pachchhim taraf ko, Ifráím
kí khaimagáh ká jhandá, mutábiq un
ke lashkaron ke, howe; aur 'Ammihúd
ká betá Ilísám'á baní Ifráím ká sardár
ho.
19 Aur us ká lashkar, aur un men
se jo us ke sáth gine gaye, chálís hazár
pánch sau the.
20 Aur us ke pás Munassí ká firqa;
aur Fidáhsúr ká betá Jamaliel baní
Munassí ká sardár ho.
21 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, battís hazár do sau
the.
22 Phir Binyamín ká firqa; aur
Jida'úní ká betá Abídán baní Bin-
yamín ká sardár ho.
23 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, paintís hazár chár
sau the.
24 So we sab, jo Ifráím kí khai-
magáh men gine gaye, un kí faujon
men ek lákh áth hazár ek sau the.
Aur we tísre kúch karen.
25 ¶ Aur uttar taraf ko, Dán kí
khaimagáh ká jhandá, mutábiq un ke
lashkaron ke, howe; aur 'Ammishaddí
ká betá Akhi'azar baní Dán ká sardár
ho.
26 Aur us ká lashkar, aur un men
se jo us ke sáth gine gaye, básath
hazár sát sau the.
27 Aur us ke pás A'shar ká firqa
derá dálegá; aur 'Akrán ká betá Faja-
'iel baní A'shar ká sardár ho.
28 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, iktálís hazár pánch
sau the.
29 ¶ Phir Naftálí ká firqa; aur
'Ainán ká betá Akhir'a baní Naftálí
ká sardár ho.
30 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, tirpan hazár chár
sau the.
31 So we sab, jo Dán kí khaimagáh
men gine gaye, ek lákh satáwan hazár
chha sau the: we apne jhandon ko
leke ákhir ko kúch kiyá karen.
32 ¶ Baní Isráel ká shumár un ke
ábái khándán ke muwáfiq yih hai; we
sab, jo khaimagáhon men un ke lash-
karon men gine gaye, chha lákh tín
hazár pánch sau pachás the.
33 Lekin Láwí, jaisá KHUDÁWAND
ne Músá ko hukm kiyá thá, baní
Isráel men gine na gaye.
34 Aur baní Isráel ne un sab hukm-
on par, jo KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáe, 'amal kiyá: we apne jhandon
tale derá dálá karte the; aur har ek
ne un men se, apne apne gharáne aur
apne apne ábái khándán ke mutábiq,
kúch kiyá.

III BA'B.

YIHI Hárún aur Músá ká naslnáma
thá, jis roz KHUDÁWAND ne koh
i Síná par Músá se báten kín.
2 Aur Hárún ke beton ke nám ye
hain; Nadab, jo palauthá thá, aur
Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar.
3 Ye nám hain un baní Hárún ke,
jo kahánat ke liye mamsúh húe, aur
jinhen us ne kahánat kí khidmat ke
liye makhsús kiyá.
4 Aur Nadab aur Abihú, jab unhon

ne dasht i Síná men Khudáwand ke
áge dúsrí tarah kí ág guzrání, tab
Khudáwand ke huzúr mar gaye, aur
we be-aulád the; aur Ili'azar aur
Itamar apne báp Hárún ke huzúr
kahánat kí khidmat rakhte the.
5 ¶ Phir Khudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
6 Láwí ke firqe ko pás bulá, aur un
ko Hárún káhin ke áge házir kar, tá
ki we us kí khidmat karen.
7 Aur we us kí amánat, aur sárí
jamá'at kí amánat kí, jamá'at ke
khaime ke áge, hifázat karen, tá ki
maskan kí 'ibádat púrí karen.
8 Aur we jamá'at ke khaime ke sab
zurúf, aur baní Isráel kí sárí amánat
kí hifázat karen, tá ki maskan kí
'ibádat púrí karen.
9 Aur tú Láwíon ke ta,ín Hárún
aur us ke beton ko somp de; baní
Isráel men se ye sab ke sab us ko
sompe gaye hain.
10 Aur Hárún aur us ke beton ko
muqarrar kar, tá ki we kahánat kí
khidmat men mashgúl rahen; aur
agar koí ajnabí nazdík áwe, to már
dálá jáwe.
11 Phir Khudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
12 Dekh, main ne baní Isráel men
se un sab palauthon ke badle, jo baní
Isráel men rihm ke pahle kholnewále
hain, Láwíon ko liyá; so Láwí mere
liye honge;
13 Kyúnki sáre palauthe mere hain;
ki jis din main ne zamín i Misr men
sáre palauthe máre, to main ne baní
Isráel ke sab palauthe, kyá insán ke,
kyá haiwán ke, apne liye muqaddas
kiye; we mere honge: main Khudá-
wand hún.
14 ¶ Phir Khudáwand ne dasht i
Síná men Músá ko khitáb karke farmá-
yá, ki
15 Baní Láwí ko un ke ábái khán-
dán aur un ke gharánon ke mutábiq
shumár kar: har ek narína farzand ek
mahíne ke bachche se leke úpar tak
shumár kar.
16 Chunánchi Músá ne, jaisá Khu-
dáwand ne use farmáyá thá, unhen
giná.
17 So Láwí ke beton ke nám ye
hain; Jairsún, aur Qihát, aur Mirárí.
18 Jairsún ke beton ke nám, un ke
gharánon ke mutábiq, ye hain; Libní,
aur Sama'í.
19 Aur Qihát ke bete, apne gha-
ránon ke mutábiq, 'Amrám, aur Izhár,
aur Habrún, aur 'Uzziel hain.
20 Aur baní Mirárí, apne gharánon
ke mutábiq, Mahlí, aur Músí hain: so
baní Láwí ke gharáne, un ke ábái
khándán ke muwáfiq, ye hain.
21 Aur Jairsún ke gharáne; Libní
ká gharáná aur Sama'í ká gharáná: ye
Jairsúníon ke gharáne hain.
22 Chunánchi sáre mardon ke shu-
már ke muwáfiq, jo un se gine gaye,
ek mahíne se leke úpar tak, sab jo ki
shumár kiye gaye, sát hazár pánch sau
the.
23 Jairsún ke gharáne maskan ke
pichhwáre pachchhim kí taraf ko apní
khaimagáh karen.
24 Aur Láel ká betá Ilyásaf Jair-
súníon ke ábái khándán ká sardár ho.
25 Aur jamá'at ke khaime se baní
Jairsún maskan, aur khaime, aur us
ke parde, aur jamá'at ke khaime ke
darwáze ke parde kí muháfazat karen,
26 Aur sahn ke pardon kí, aur sahn
ke darwáze ke parde kí, jo maskan
aur mazbah ke gird hai, aur us kí
rassíon kí, us kí sab khidmat ke liye.
27 ¶ Aur Qihát se 'Amrámíon ká
gharáná, aur Izháríon ká gharáná, aur
Habrúníon ká gharáná, aur 'Uzzielíon
ká gharáná thá: ye sab Qihátíon ke
gharáne hain.
28 Un ke sáre mard apne shumár
ke muwáfiq ek mahínewále se leke
úpar tak, sab áth hazár chha sau the;
maqdis kí nigahbání un ke zimma
thí.

29 Baní Qihát maskan kí dakhin
taraf khaima khará karen.
30 Aur 'Uzziel ká betá Ilisafan
baní Qihát ke sáre gharánon ká sardár
ho.
31 Aur sandúq, aur mez, aur sha-
m'adán, aur mazbah, aur maqdis ke
zurúf, jo un kí khidmat men the, aur
parde, aur un kí sab tarah kí khidmat
ke saranjám, un ke zimma' hon.
32 Aur Hárún káhin ká betá Ili-
'azar Láwíon ke sardáron ká sardár,
aur maqdis ke nigahbánon ká nigahbán
ho.
33 ¶ Mirárí se Mahlíon ká gharáná,
aur Músíon ká gharáná thá: ye Mirá-
ríon ke gharáne hain.
34 Un men se, jo gine gaye, un ke
sáre mard, un ke shumár ke muwáfiq,
ek mahínawále se leke úpar tak, sab
chha hazár do sau the.
35 Aur Abikhail ká betá Súriel
Miráríon ke gharánon ke ábáí khándán
ká sardár ho: aur ye maskan kí uttar
taraf khaima khará karen.
36 Aur maskan ke takhton, aur us
ke bendon, aur us ke sutúnon, aur us
ke páyon, aur us ke sab zurúf, aur us
kí khidmat ke sab lawázim kí muhá-
fazat baní Mirárí ke zimma' hai;
37 Aur sahn ke sutúnon kí, jo gird-
ágird us ke hain, aur un ke páyon,
aur un kí mekhon, aur un kí rassíon
kí.
38 ¶ Aur khaima khará karnewále
maskan ke sámhne púrab taraf, jidhar
se súraj nikaltá hai, jamá'at ke khaime
ke áge, Músá, aur Hárún, aur us ke
bete hon, jo maskan kí muháfazat
Baní Isráel kí hifázat ke liye karte
hain; aur jo ajnabí us se nazdík howe,
már dálá jáwe.
39 So sab Láwí jo gine gaye, jinhen
Músá aur Hárún ne KHUDÁWAND ke
hukm ke mutábiq un ke gharánon
men shumár kiyá, sab mard, ek ma-
híne ke se leke úpar tak, báís hazár
the.
40 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá, ki baní Isráel ke sáre
palauthe beton ko, ek mahíne ke se
leke úpar tak gin, aur un ke námon
ká shumár kar.
41 Aur mere liye, ki main KHUDÁ-
WAND hún, Láwíon ko, baní Isráel ke
sab palauthe beton ke badle, aur
Láwíon ke chaupáyon ko, baní Isráel
ke sab chaupáyon ke pahle paidá húon
ke badle, le.
42 Chunánchi Músá ne, jaisá KHU-
DÁWAND ne use farmáyá, baní Isráel ke
sáre palauthon ko giná.
43 So sáre palauthe mard, un ke
námon ke shumár ke muwáfiq, ek
mahíne ke se leke úpar tak, un men
se jo gine gaye, báís hazár do sau
tihattar the.
44 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
45 Baní Isráel ke sáre palauthon
ke badle Láwíon ko, aur un ke chau-
páyon ke badle Láwíon ke chaupáyon
ko, le: aur Láwí mere honge: main
KHUDÁWAND hún.
46 Aur tú un do sau tihattar baní
Isráel ke palauthon ká fidiya, jo
Láwíon se ziyáda hain;
47 A'dmí píchhe pánch misqál
maqdis ke misqál ke mutábiq, le: (har
misqál bís jíráh ká:)
48 Aur tú yih rúpá, jo un kí ziyá-
datí ká fidiya hai, Hárún aur us ke
beton ko de.
49 So Músá ne un ke fidiye ká rúpá
un ke háth se, jo ziyáda the, liyá, un
se jin ká fidiya Láwíon se diyá gayá:
50 Baní Isráel ke palauthe beton ke
háth se ek hazár tín sau painsath
misqál ká, maqdis ke misqál se, rúpá
liyá:
51 Aur Músá ne wuh rúpá, un sab
ke fidiye men, KHUDÁWAND ke hukm
ke mutábiq, jis tarah se KHUDÁWAND
ne Músá ko farmáyá thá, Hárún aur us
ke beton ko diyá.

IV BAB.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá aur
Hárún ko ḳhitáb karke farmá-
yá, ki
2 Sab baní Qihát ko Láwíon̲ men̲
se, un ke gharánon̲, aur un ke ábái
ḳhándán ke muwáfiq, shumár kar,
3 Tís baraswále se leke aur us se
úpar us tak, jo pachás baras ká hai,
har ek jo majma' men̲ shámil hotá ki
jamá'at ke ḳhaime men̲ ḳhidmat kare.
4 Jamá'at ke ḳhaime men̲, aur un
chízon̲ men̲, jo niháyat muqaddas
hain̲, baní Qihát kí ḳhidmat yih ho:
ki
5 ¶ Jab ḳhaime ká kúch ho, to
Hárún aur us ke beṭe áwen̲, aur us
parde ko, jo oṭ ke taur par hai, utár-
en̲, aur us se 'ahdnáme ke sandúq ko
chhipáwen̲:
6 Aur us par tuḳhas kí khálon̲ ká
giláf ḍálen̲, aur us ke úpar ásmání
rang ká kapṛá bichháwen̲, aur us men̲
choben̲ ḍálen̲.
7 Aur nazr kí roṭí kí mez par ás-
mání rang ká kapṛá bichháke, bartan,
aur chamche, aur thálíán̲, aur baṛe baṛe
piyále tapáwan ke liye, us par rakhen̲:
aur hamesha kí roṭí us par howe:
8 Aur un par qirmizí rang ká kap-
ṛá bichháwen̲, aur use tuḳhas kí khálon̲
ke giláf se ḍhámpen̲, aur us kí choben̲
us men̲ ḍálen̲.
9 Phir ásmání rang ká kapṛá leke
shama'dán aur us ke chirágon̲, aur us
ke gulgíron̲, aur us kí laganon̲, aur us
ke sab tel ke zurúf par, jin se ḳhidmat
kí játí hai, ḍhámpen̲;
10 Aur us ko aur us ke sab zurúf
ko tuḳhas kí khálon̲ ke giláf men̲
rakhen̲, aur us ko ek chob par rakhen̲.
11 Aur sone ke mazbah par ásmání
rang ká kapṛá bichháwen̲, aur use tuḳ-
has kí khálon̲ ke ghaṭáṭop se ḍhámpen̲,
aur us kí choben̲ us men̲ ḍálen̲:
12 Aur sáre bartanon̲ ko, jo maqdis
kí ḳhidmat men̲ áte hain̲, leke, ásmání
rang ke kapṛe men̲ lapeṭen̲, aur unhen̲
tuḳhas kí khálon̲ ke giláf se ḍhámpen̲,
aur ek chob par rakhen̲.
13 Aur mazbah men̲ se rákh nikál
phenken̲, aur kapṛá argawání rang ká
us par bichháwen̲:
14 Aur sáre bartan, jo us kí ḳhid-
mat ke liye darkár hain̲, jaise ange-
ṭhíán̲, aur síḳhen̲, aur pháoṛíán̲, aur
piyále, garaz mazbah ke sáre bartan
us par rakhen̲: aur us par tuḳhas kí
khálon̲ ká giláf bichháwen̲, aur us kí
choben̲ us men̲ ḍálen̲.
15 Aur jab Hárún aur us ke beṭe
maqdis ko, aur maqdis ke sab asbáb
ko ḍhámp chuken̲, tab ḳhaimagáh ke
kúch ke waqt baní Qihát us ke uṭháne
ke liye áwen̲; lekin we muqaddas
chízon̲ ko na chhúen̲, tá ki mar na
jáwen̲. Jamá'at ke ḳhaime men̲ ye
chízen̲ baní Qihát ke uṭháne kí hain̲.
16 ¶ Aur chirágon̲ ká tel, aur
ḳhushbú masálih ke baḳhúr, aur dái-
mí nazr kí qurbání kí, aur malne ke
tel, aur tamám maskan kí, aur us sab
kí jo us men̲ hai, aur us ke zurúf kí
nigáhbání, Hárún káhin ke beṭe Ili-
'azar ká 'uhda hai.
17 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá,
ki
18 Tum Láwíon̲ men̲ se baní Qihát
ke firqe ko káṭ na ḍáliyo:
19 Balki un se aisá karo, ki we
jíwen̲, aur páktarín chízon̲ ke nazdík
áne se mar na jáwen̲: Hárún aur us ke
beṭe dáḳhil howen̲, ki un men̲ se har
ek ko us kí ḳhidmat par, aur us ká
bojh uṭháne par muqarrar karen̲:
20 Lekin jab ki muqaddas chízen̲
ḍhámpí jáwen̲, to we unhen̲ dekhne ko
andar na áwen̲, tá ki mar na jáwen̲.
21 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
22 Baní Jairsún ko bhí, un ke ábái
ḳhándánon̲ aur un ke gharánon̲ ke
muwáfiq, gin:
23 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, un sab ko,

jo majma' men khidmat ke liye shámil
hote, tá ki jamá'at ke khaime ká kám
karen, shumár kar.
24 Baní Jairsún ke gharánon ká
kám khidmat karne, aur bojh utháne
men, yih hai: ki
25 We maskan ke parde, aur jamá-
'at ká khaima, us ká ghatátop, aur
tukhas kí khálon ká ghatátop jo us
par hai, aur jamá'at ke khaime ke
darwáze ká parda, utháwen,
26 Aur sahn ke parde, aur sahn ke
darwáze ká parda, jo maskan aur
mazbah ke girdágird hai, aur un kí
rassíán, aur sáre zurúf jo un kí khid-
mat ke wáste hain, aur sab kám jo un
ke wáste darkár hain, karen.
27 Baní Jairsún kí sárí khidmaten
bojh utháne men aur sab kám karne
men, Hárún aur baní Hárún ke hukm
ke mutábiq howen: aur tum un men
se har ek ká bojh muqarrar karke
unhen supurd kíjiyo.
28 Baní Jairsún ke gharánon kí
khidmat jamá'at ke khaime men yih
hai: aur we káhin Hárún ke bete
Itamar ke hukm men rahen.
29 ¶ Baní Mirárí ko, un ke ábái
khándán aur gharánon ke mutábiq,
gin:
30 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, har ek
ko jo khidmat ke liye dákhil hotá,
tá ki jamá'at ke khaime ká kám kare,
shumár kar.
31 Aur us khidmat ke muwáfiq, jo
jamá'at ke khaime men un ke liye hai,
un ke bojh ye muqarrar hain; maskan
ke takhte, aur us ke bende, aur us ke
sutún, aur us ke páe,
32 Aur sahn ke sutún, jo girdágird
hain, aur un ke páe, aur un kí mekhen,
aur un kí rassíán, aur un ke sab zurúf,
aur un ke sab zarúriyát samet: aur un
ko nám ba nám ginke un ke bojhon ke
muqarrar zurúf un ko díjiyo.
33 So baní Mirárí ke gharánon kí
khidmat, wuh sárí khidmat jo unhen
jamá'at ke khaime men thí, yih hai;
aur we káhin Hárún ke bete Itamar
ke hukm men rahen.
34 ¶ Chunánchi Músá aur Hárún
aur jamá'at ke sardáron ne baní Qihát
ke gharánon ko, un ke ábái khándán
ke mutábiq, giná.
35 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, un sab ko,
jo us khidmat men shámil húe, tá ki
jamá'at ke khaime ká kám karen, ek
ek karke shumár kiyá.
36 So we, jo apne gharánon ke mu-
wáfiq gine gaye, do hazár sát sau pa-
chás the.
37 We sab ye hain, jo baní Qihát
ke gharánon men se shumár kiye gaye,
sab jitne jamá'at ke khaime kí khid-
mat ke láiq the, jinhen Músá aur
Hárún ne, KHUDÁWAND ke hukm ke
mutábiq, jo Músá ke wasíle se farmáyá
thá, shumár kiyá.
38 Aur baní Jairsún, jo apne gha-
ránon ke aur apne ábái khándán ke
mutábiq gine gaye,
39 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, sab jo us
khidmat men shámil hote, tá ki ja-
má'at ke khaima ká kám karen;
40 We sab jo un men se un ke gha-
ránon aur ábái khándán ke mutá-
biq gine gaye, do hazár chha sau tís
húe.
41 We sab ye hain, jo baní Jairsún
ke gharánon men se jamá'at ke khai-
me kí khidmat ke liye gine gaye, jin-
hen Músá aur Hárún ne KHUDÁWAND
ke hukm se shumár kiyá.
42 ¶ Aur baní Mirárí ke gharánon
men se, jo apne gharánon aur apne
ábái khándán ke mutábiq gine gaye,
43 Tís baraswále se leke, aur us se
úpar pachás baraswále tak, sab jo us
khidmat men shámil húe, tá ki jamá-
'at ke khaime ká kám karen;
44 We sab, jo un men se un ke
gharánon ke muwáfiq gine gaye, tín
hazár do sau the.

45 We sab ye hain, jo baní Mirárí ke gharánon men se gine gaye, jinhen Músá aur Hárún ne, KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq, jo Músá ke wasíle se farmáyá thá, shumár kiyá.

46 So sáre baní Láwí, jinhen Músá aur Hárún aur Isráel ke sardáron ne, un ke gharánon aur ábái khándán ke mutábiq,

47 Tís baraswále se leke aur us se úpar pachás baraswále tak giná, sab jo jamá'at ke khaime kí khidmatguzárí ká kám, aur bojh uṭháne ká kám karne men shámil húe:

48 We sab, jo gine gaye, áṭh hazár pánch sau assí the.

49 KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq Músá ke háth se shumár kiye gaye, har ek us kí khidmat, aur har ek us ke bojh ke mutábiq: we KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq, jo Músá ko húá, isí tarah gine gaye.

V BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

2 Baní Isráel ko hukm kar, ki har ek mabrús, aur har ek jiryánwálá, aur jo murda ke sabab nápák hai, un ko khaimagáh se báhar kar den:

3 Kyá mard, aur kyá 'aurat, donon ko nikálo; tum unhen khaimagáh se báhar kar do, tá ki we apní khaimagáhon ko, jin ke darmiyán main rahtá hún, nápák na karen.

4 Chunánchi baní Isráel ne aisá hí kiyá, aur unhen khaimagáh se báhar kar diyá: jaisá KHUDÁWAND ne Músá ko hukm kiyá, waisá hí baní Isráel ne kiyá.

5 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

6 Baní Isráel ko hukm kar aur kah, ki Agar koí mard yá 'aurat KHUDÁWAND se be-wafái karke aisá koí gunáh kare, jo ádmí karte hain, aur taqsírwár ho jáwe;

7 To cháhiye ki apne gunáh ká, jo kiyá hai, iqrár kare, aur apní taqsír ká badlá, us ká púrá dám, pher de, aur us ká pánchwán hissa us par ziyáda kare, aur us ko, jis ká wuh qusúrwár húá hai, hawála kar de.

8 Lekin agar us shakhs ká koí wáris na howe, jo us taqsír ká badlá lewe; to us taqsír ká badlá KHUDÁWAND ke liye káhin ko siwá kafáre ke mendhe ke, ki us se us ká kafára diyá játá hai, pahuncháyá jáwe.

9 Aur baní Isráel kí sárí muqaddas kí húí chízon men se, jinhen káhin pás láwen, har ek uṭhái húí qurbání us kí hogí.

10 Aur har ek shakhs kí muqaddas kí húí chízen us kí hongí; aur jo chíz koí káhin ko degá, us kí hogí.

11 Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

12 Baní Isráel ko hukm kar aur kah, ki Agar kisí kí jorú gumráh ho jáwe, aur us se be-wafái kare;

13 ¶ Aur koí us 'aurat ke sáth hambistar howe, aur yih us ke shauhar se poshída ho, aur parde kí bát rahe, aur wuh nápák ho jáwe, aur us par koí gawáh na howe, aur fi'al karte húe pakrí na jáwe;

14 Aur us ke shauhar ke dil men gairat ká khiyál áwe, aur wuh apní jorú se gairat kháwe, aur wuh 'aurat nápák ho; yá us ke shauhar ke dil men gairat ká khiyál áwe, aur wuh apní jorú se gairat kháwe, aur wuh 'aurat nápák na ho;

15 To cháhiye ki wuh shakhs apní jorú ko káhin pás házir kare, aur us 'aurat ke liye ek aifah jau ke áte ká daswán hissa qurbání ke wáste láwe; aur wuh us par tel aur lubán na ḍále; kyúnki wuh gairat ká hadya, ya'ne yádgárí ká hadya hai, ki gunáh ko yád men láwe.

16 Tab káhin us 'aurat ko nazdík láwe, aur KHUDÁWAND ke huzúr use khará kare.

17 Aur káhin miṭṭí ke ek básan men muqaddas pání lewe, aur maskan

ke farsh kí gard leke us pání men
miláwe.
18 Phir káhin us 'aurat ko KHUDÁ-
WAND ke huzúr khaṛá kare, aur us
ká sir nangá kare, aur yád-dihí ká
hadya us ke háthon par rakhe, ki yih
gairat ká hadya hai; aur káhin us
kaṛwe pání ko, jo la'nat ká bá'is hai,
apne háth men lewe.
19 Aur us 'aurat ko qasam deke
kahe, ki Agar koí mard terá hambis-
tar nahín húá, aur agar tú apne
shauhar ko chhoṛke dúsre ke sáth
nápák nahín húí, to tú is kaṛwe pání
kí tásír se, jo la'nat ká bá'is hai, bachí
rah:
20 Aur agar tú apne shauhar ke
siwá dúsre par máil húí hai, aur ná-
pák húí, aur tere shauhar ke siwá koí
dúsrá tujh se hambistar húá hai;
21 Tab káhin us 'aurat ko la'nat
kí qasam dewe, aur káhin us 'aurat se
kahe, ki KHUDÁWAND tujhe terí qaum
men zarb ul masal la'nat aur qasam
ká kare, ki KHUDÁWAND terí rán ko
saṛáwe, aur tere peṭ ko sujáwe;
22 Aur yih pání, jo la'nat ká sabab
hai, terí antríon men jáke terá peṭ
phuláwe, aur terí rán saṛáwe: aur
'aurat A'mín, ámín, kahe.
23 Phir káhin un lá'naton ko ek
kitáb men likhe, aur kaṛwe pání se
use miṭáwe:
24 Aur káhin yih kaṛwá pání, jo
la'nat ká sabab hai, us 'aurat ko pi-
láwe: tab yih pání, jo la'nat ká sa-
bab hai, kaṛwá karne ke liye us 'aurat
ke jism men dákhil hogá.
25 Phir káhin us 'aurat ke háth se
gairat ká hadya leke KHUDÁWAND ke
huzúr us ko hiláwe, aur use mazbah
ke nazdík láwe:
26 Aur us hadya se jo yádgárí ke
liye hai, ek muṭṭhí leke káhin maz-
bah par jaláwe; ba'd us ke wuh pání
us 'aurat ko piláwe.
27 Aur jab wuh use yih pání pilá-
wegá, tab aisá hogá, ki agar wuh
gunáhgár hogí, aur us ne apne shau-
har ke barkhiláf khatá kí hogí, to
wuh pání, jo la'nat ká sabab hai, us
ke jism men dákhil hoke kaṛwá ho
jáegá, aur us ká peṭ phúlegá, aur us
kí rán saṛ jáegí, aur wuh 'aurat apní
qaum men mal'ún hogí.
28 Par agar wuh nápák na ho,
balki pák ho, to wuh be-ilzám ṭhah-
regí, aur bachche janegí.
29 Us 'aurat kí bábat, jo apne
shauhar ko chhoṛke dúsre se burá
kám kare, aur nápák ho jáe, gairat
ke liye yih sharí'at hai:
30 Aur jab mard ko gairat ká khi-
yál áwe, aur wuh apní jorú se gairat
kháwe, to use KHUDAWAND ke áge
khaṛá kare, aur káhin us par yih sárá
shar'a járí kare.
31 Tab mard gunáh se pák hogá,
aur wuh 'aurat apne gunáh ko áp
uṭháwegí.

VI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, aur un
ko kah, Jab koí mard yá 'aurat apne
ta,ín alag karke mannat máne, ki
áp ko KHUDÁWAND ke liye nazír
banáwe;
3 To cháhiye ki wuh mai se aur
nashe kí chízon se parhez kare, aur
mai ká, yá sharáb ká, koí sirká na
píwe, aur angúr ká shírá hargiz na
píwe, aur na táza angúr kháwe, na
súkhá.
4 Aur apne nazír hone ke sab di-
non men koí chíz, jo angúron se pai-
dá hotí hai, bíj se leke us ke chhilke
tak na kháwe.
5 Aur apne nazír hone ki mannat
ke sab dinon men us ke sir par usturá
na pherá jáwe: jab tak ki we aiyám,
jin men us ne áp ko KHUDÁWAND ke
liye nazír kiyá hai, guzar na jáwen,
wuh muqaddas hai; apne sir ke bálon
ko barhne de.
6 KHUDÁWAND ke liye apne sáre

nazír hone ke dinon men murde kí
lásh ke nazdík na jáwe.
7 Wuh apne báp, aur apní má, aur
apne bhái, aur apní bahin ke liye, jab
we mar jáwen, apne ta,ín nápák na
kare; kyúnki us ke Khudá kí kháss
khidmat kí mannat us ke sir par hai.
8 Wuh apne nazír hone ke sab di-
non men KHUDÁWAND ke liye mu-
qaddas hai.
9 Aur agar koí insan us ke pás
nágahání mar jáwe, aur us ke sir kí
mannat ko nápák kare; to wuh apne
pák hone ke din apná sir mundáwe;
sátwen din use mundáwe.
10 Aur áthwen roz do qumríán, yá
kabútar ke do bachche, jamá'at ke
khaime ke darwáze par káhin pás
láwe:
11 Aur káhin ek ko khatá kí qur-
bání ke liye, aur dúsre ko sokhtaní
qurbání ke liye, guzráne; aur us se
us khatá ká, ki murde ke sabab se
húí, kafára dewe; aur apne sir ko usí
din muqaddas kare.
12 Phir apne nazír hone ke dinon
ko KHUDÁWAND ke liye muqaddas
kare, aur ek ek-sála nar barra taqsír kí
qurbání ke liye láwe: par us ke guzre
din gine na jáenge; kyúnki us kí man-
nat nápák ho gayí.
13 ¶ Aur nazír ke liye yih sharí'at
hai: ki jab us kí mannat ke din púre
hon, to wuh jamá'at ke khaime ke dar-
wáze par házir kiyá jáwe.
14 Aur wuh KHUDÁWAND ke liye
apní qurbání guzráne: sokhtaní qur-
bání ke liye ek be-'aib ek-sála nar
barra, aur khatá kí qurbání ke liye
ek be-'aib ek-sála máda barra, aur sa-
lámatí kí qurbání ke liye ek be-'aib
mendhá;
15 Aur fatírí rotíon aur mihín
maide ke kulchon tel se mile húe, aur
fatírí chuprí húí rotíon kí ek tokrí ko,
aur un kí nazr kí qurbání aur un ke
tapáwan,
16 Aur káhin unhen KHUDÁWAND
ke huzúr láke us kí khatá kí qurbání
aur us kí sokhtaní qurbání ko guz-
rán de.
17 Aur us mendhe ko, fatírí rotíon
kí tokrí samet, KHUDÁWAND ke liye
salámatí kí qurbání kare; aur káhin
us kí nazr kí qurbání aur us ká tapá-
wan guzráne.
18 Phir wuh nazír jamá'at ke
khaime ke darwáze par apne sir kí
mannat ko mundáwe: aur un bálon
ko, jo us ke sir kí mannat hai, leke, us
ág men, jo salámatí kí qurbání ke tale
hai, dál de.
19 Phir káhin us mendhe ká paká-
yá húá shána, aur tokrí men se ek
fatírí rotí, aur fatírí kulcha leke us
nazír ke háthon par, jab wuh apní man-
nat ke bál ko mundá chuke, rakhe.
20 Phir káhin un ko hiláne kí qur-
bání ke taur par KHUDÁWAND ke
huzúr hiláwe: yih, hiláne ke síne aur
uthháne ke sháne samet, káhin ke liye
muqaddas hai: ba'd us ke nazír mai
píne ká mukhtár hai.
21 Us nazír kí, jo mannat máne,
aur apne alag hone kí mannat kí bábat
KHUDÁWAND ke áge apní qurbání,
siwá us ke jo us ke háth pahunche,
guzráne, yih sharí'at hai; aur cháhiye
ki yih us kí mannat ke muwáfiq ho,
aur us ko apne alag hone kí mannat kí
sharí'at ke muwáfiq guzráne.
22 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
23 Hárún aur us ke beton ko hukm
kar, aur unhen kah, ki Tumhen chá-
hiye ki baní Isráel ke haqq men yún
du'á karo, aur unhen kaho: ki
24 KHUDÁWAND tujhe barakat bakh-
she, aur terí nigahbání kare:
25 KHUDÁWAND apne chihre ká jal-
wá tujhe dikháe, aur tujh par rahm
kare:
26 KHUDÁWAND ká chihra tujh par
mutawajjih howe, aur tujhe salámatí
bakhshe.
27 Aur we merá nám baní Isráel

par rakhen, ki main unhen barakat bakhshúngá.

VII BA'B.

AUR aisá húá, ki jis din Músá maskan ka khará karne se fárig húá, aur us ko aur us ke sab zurúf ko tel malkar muqaddas kiyá, aur aise hí mazbah ko us ke sab zurúf samet tel malkar unhen muqaddas kiyá;
2 To Isráelí ra,ís, jo apne ábáí khándánon men ra,ís aur firqon ke sardár the, aur shumár kiye húon ke úpar muqarrar the, nazdík áe.
3 Aur we dhámpí húí chha gáríán, aur bárah badhiyá bail apná hadya KHUDÁWAND ke huzúr láe; do do ra,íson kí taraf se ek ek gárí, aur har ek kí taraf se ek ek bail: chunánchi we unhen maskan ke sámhne le áe.
4 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
5 Tú yih un se le, tá ki we jamá'at ke khaime kí khidmat men áwen, aur baní Láwí men, har shakhs ko us kí khidmat ke muwáfiq, bánt de.
6 So Músá ne gáríán aur bail leke baní Láwí ko diye.
7 Do gáríán aur chár bail us ne baní Jairsún ko un kí khidmat ke muwáfiq diye:
8 Aur chár gáríán aur áth bail baní Mirárí ko, jo Hárún káhin ke bete Itamar ke farmánbardár the, un kí khidmat ke muwáfiq diye.
9 Lekin us ne baní Qihát ko kuchh na diyá: is liye ki maqdis kí khidmat, jo un ke liye muqarrar húí, yih thí, ki we apne kándhon par utháke le chalen.
10 ¶ Aur ra,ís jis din ki mazbah mamsúh húá, us kí taqdís ke liye hadye láe; wuhí ra,ís apne hadye mazbah ke sámhne láe.
11 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá, ki Ek ek din ek ek ra,ís mazbah kí taqdís ke liye apne apne hadye guzráne.
12 So pahle din Yahúdáh ke firqe men se 'Ammínadáb ke bete Nahsún ne apná hadya guzráná.
13 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donon tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the:
14 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
15 Ek jawán bail, ek mendhá, ek nar barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
16 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
17 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. 'Ammínadáb ke bete Nashún ká hadya yih thá.
18 ¶ Dúsre din Zugr ke bete Nataniel ne, jo Ishakár ke firqe ká sardár thá, apná hadya guzráná.
19 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donon tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the:
20 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
21 Ek jawán bail, ek mendhá, ek barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
22 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
23 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. Zugr ke bete Nataniel ká hadya yih thá.
24 ¶ Aur tísre din Hailún ke bete Iliáb ne, jo Zabulún ke firqe ká sardár thá, apná hadya guzráná.
25 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donon tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the:

26 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
27 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
28 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
29 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Hailún ke bete
Iliáb ká hadya yih thá.
30 ¶ Chauthe din Shadíúr ke bete
Ilisúr ne, jo Rúbin ke firqe ká sardár
thá, apná hadya guzráná.
31 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
32 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
33 Ek bachhrá, ek mendhá, ek barra
ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
34 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
35 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Shadíúr ke bete
Ilisúr ká hadya yih thá.
36 ¶ Aur pánchwen din Súrishaddí
ke bete Salúmiel ne, jo Sama'ún ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzráná.
37 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
38 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
39 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
40 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
41 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Súrishaddí ke
bete Salúmiel ká hadya yih thá.
42 ¶ Aur chhathwen din Da'úel ke
bete Ilyásaf ne, jo Jadd ke firqe ká
sardár thá, apná hadya guzráná.
43 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
44 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
45 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
46 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
47 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barra ek-sála. Da'úel ke bete
Ilyásaf ká hadya yih thá.
48 ¶ Aur sátwen din 'Ammihúd ke
bete Ilísám'á ne, jo Ifráím ke firqe ká
sardár thá, apná hadya guzráná.
49 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
50 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
51 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
52 Ek halwán khatá kí qurbáni ke
liye:
53 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. 'Ammihúd ke
bete Ilísám'á ká hadya yih thá.
54 ¶ Aur áthwen roz Fidáhsúr ke
bete Jamaliel ne, jo Munassí ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzráná.
55 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke

misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
56 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
57 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
58 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
59 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Fidáhsúr ke bete
Jamaliel ká hadya yih thá.
60 ¶ Aur nawen din Jida'úní ke
bete Abidán ne, jo Binyamín ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzráná.
61 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
62 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
63 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
64 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
65 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Jida'úní ke bete
Abidán ká hadya yih thá.
66 ¶ Aur daswen din 'Ammishad-
dí ke bete Akhi'azar ne, jo Dán ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzráná.
67 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
68 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
69 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
70 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
71 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. 'Ammishaddí ke
bete Akhi'azar ká hadya yih thá.
72 ¶ Aur gyárahwen din 'Akrán
ke bete Faja'iel ne, jo A'shar ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzráná.
73 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the.
74 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
75 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
76 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
77 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. 'Akrán ke bete
Faja'iel ká hadya yih thá.
78 ¶ Aur bárahwen din 'Ainán ke
bete Akhir'a ne, jo baní Naftálí ke
firqe ká sardár thá, apná hadya guz-
ráná.
79 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon nazr kí
qurbání ke liye tel ke mile húe maide
se bhare húe the:
80 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
81 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
82 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
83 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. 'Ainán ke bete
Akhir'a ká hadya yih thá.
84 Mazbah ke hadye us kí taqdís ke

liye, jis din us par tel malá gayá, jo
Isráelí ra,íson̲ ne guzráne, ye the:
Rupe kí bárah qáben̲, rúpe ke bárah
tasht, sone ke bárah chamche:
85 Rúpe kí har ek qáb wazn men̲
ek sau tís misqál, har ek tasht sattar
misqál: rúpe ke sab bartan maqdis ke
misqál ke taul se do hazár chár sau
misqál the:
86 Sone ke bárah chamche baḳhúr
se labrez, har chamcha das misqál,
maqdis ke misqál ke taul se: soná
sáre chamchon̲ ká ek sau bís misqál
thá.
87 Soḳhtaní qurbání ke liye bárah
bachhṛe, bárah menḍhe, bárah barre
ek-sála, un kí nazr kí qurbání samet:
aur ḳhatá kí qurbání ke liye bárah
halwán.
88 Aur salámatí kí qurbání ke liye
sab bachhṛe chaubís, menḍhe sáṭh, hal-
wán sáṭh, ek-sála barre sáṭh. Jis din
mazbah par tel malá gayá, mazbah kí
taqdís is tarah se thí.
89 Aur jab Músá jamá'at ke ḳhai-
me men̲ dáḳhil húá, tá ki Us se ham-
kalám ho, to us ne kafára-gáh par se,
jo shahádat ke sandúq par thí, donon̲
karúbíon̲ ke darmiyán se kisí kí áwáz
suní, jo us ke sáth ḳhitáb kartí thí:
aur us ne us se yún̲ kahá.

VIII BAB.

AUR ḲHUDÁWAND ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
2 Hárún ko hukm kar, aur use kah,
Jab tú chirágon̲ ko roshan kare, to
chábiye ki sáton̲ chirágon̲ kí roshní
shama'dán ke sámhne ho.
3 Chunánchi Hárún ne aisá hí kiyá;
us ne chirág roshan karke yún̲ rakhe,
ki ujálá shama'dán ke sámhne húá,
jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá thá.
4 Aur shama'dán kí banáwaṭ gaṛhe
húe sone se thí; wuh sab, ḳhwáh páya
us ká, ḳhwáh sosan us ke, gaṛhe húe
the; us namúne ke muwáfiq, jo ḲHU-
DÁWAND ne Músá ko dikháyá thá, us
ne waise hí shama'dán ko banáyá.
5 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
6 Láwíon̲ ko baní Isráel men̲ se
alag kar, aur unhen̲ pák kar.
7 Aur tú un ko aisá kar tá ki we
pák ho jáwen̲: tahárat ká pání leke
un par chhiṛak, aur we apne sab badan
par ustura phiráen̲, aur apne kapṛe
dhowen̲, tá ki pák ho jáwen̲.
8 Tab we ek bachhṛá us kí nazr kí
qurbání samet, jo maida tel milá húá
hai, lewen̲; aur tú ḳhatá kí qurbání
ke liye ek aur bachhṛá le.
9 Tab tú Láwíon̲ ko jamá'at ke
ḳhaime ke áge le á, aur baní Isráel kí
sárí jamá'at ko jam'a kar.
10 Aur Láwíon̲ ko ḲHUDÁWAND ke
áge lá, aur baní Isráel apne háth
Láwíon̲ par rakhen̲.
11 Aur Hárún Láwíon̲ ko baní Is-
ráel men̲ se, hiláne kí qurbání ke taur
par, ḲHUDÁWAND ke rúbarú guzráne,
tá ki we ḲHUDÁWAND kí ḳhidmat-
guzárí karen̲.
12 Tab Láwí apne háth bachhṛon̲
ke siron̲ par rakhen̲; aur tú ek ko
ḳhatá kí qurbání, aur dúsre ko soḳh-
taní qurbání ke liye ḲHUDÁWAND ke
áge guzrán, tá ki Láwíon̲ ke wáste
kafára diyá jáwe.
13 Phir tú Láwíon̲ ko Hárún aur us
ke beṭon̲ ke áge khaṛá kar, aur un ko
hiláne kí qurbání ke taur par ḲHU-
DÁWAND ke liye guzrán.
14 Aur tú Láwíon̲ ko baní Isráel
men̲ se judá kar, ki Láwí mere hon̲ge.
15 Ba'd us ke Láwí jamá'at ke
ḳhaime men̲ ḳhidmat ke liye dáḳhil
howen̲: tú unhen̲ pák kar, aur tú
unhen̲ hiláne kí qurbání ke taur par
guzrán.
16 Is liye ki we sab ke sab baní
Isráel men̲ se mujhe diye gaye; is
liye ki main̲ ne baní Isráel ke sab pa-
lauṭhon̲ ke badle, jo rihm ke kholne-
wále hain̲, unhen̲ apne wáste liyá.

17 Kyúnki baní Isráel ke sáre palauthe, kyá insán, kyá haiwán, mere hain: main ne, jis din zamín i Misr men har ek palauthe ko halák kiyá, un ko apne liye muqaddas kiyá.
18 Aur baní Isráel ke sáre palauthon ke badle main ne Láwíon ko le liyá hai.
19 Aur main ne baní Isráel men se sab Láwí Hárún aur us ke beton ko de diyá hai, tá ki jamá'at ke khaime men baní Isráel kí jagah khidmatguzárí karen, aur baní Isráel ke liye kafára dewen; tá ki, jab baní Isráel maqdis ke nazdík áwen, wabá baní Isráel par na áwe.
20 Chunánchi Músá aur Hárún aur baní Isráel ke sáre majma' ne Láwíon se aisá hí kiyá: sab jo kuchh Khudáwand ne Láwíon kí bábat Músá ko hukm farmáyá thá, baní Isráel ne un se wuhí kiyá.
21 Tab Láwíon ne apne ta,ín pák kiyá, aur unhon ne apne kapre dhoe; aur Hárún ne unhen hiláne kí qurbání ke taur par Khudáwand ke rúbarú guzráná; aur Hárún ne un kí taraf se kafára diyá, tá ki unhen pák kare.
22 Ba'd us ke Láwí apní khidmat karne ko Hárún aur us ke beton ke sámhne jamá'at ke khaime men dákhil húe: jaisá Khudáwand ne Láwíon kí bábat Músá ko farmáyá thá, unhon ne waisá hí un se kiyá.
23 ¶ Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
24 Láwíon ká yih ma'múl rahe; ki we pachís baras ke hoke aur us se úpar tak jamá'at ke khaime men dákhil hon, tá ki khidmatguzárí karen:
25 Aur jab pachás baras ke hon, to khidmatguzárí se farágat páwen, aur phir kabhú khidmat na karen;
26 Par jamá'at ke khaime men apne bháíon ke sáth nigahbání ká kám kiyá karen, aur khidmat hargiz na karen. Tú Láwíon se un kí nigahbání kí bábat yún hí kíjiyo.

IX BA'B.

PHIR Khudáwand ne dasht i Síná men, Misr kí zamín se baní Isráel ke nikalne ke ba'd, dúsre sál ke pahile mahíne men, Músá ko farmáya, ki
2 Hukm kar, tá ki baní Isráel ke mu'aiyan waqt men fasah karen.
3 Is mahíne kí chaudahwín tárikh, zawál aur gurúb ke darmiyán, us ke muqarrarí waqt men use karo: us kí sab rasmon aur us ke sab thahráe húe dastúron ke muwáfiq use karo.
4 So Músá ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Fasah karo.
5 Aur unhon ne pahile mahíne kí chaudahwín tárikh, zawál aur gurúb ke darmiyán, dasht i Síná men fasah kí: aur baní Isráel ne sab par, jo Khudáwand ne Músá ko farmáyá thá, 'amal kiyá.
6 Aur wahán ba'ze log murde ke sabab se nápák húe the; we us roz fasah na kar saken; so we usí din Músá aur Hárún ke huzúr áe:
7 Aur unhon ne us se kahá, ki Ham murde ke sabab se nápák hain; aur kis liye ham baní Isráel ke darmiyán Khudáwand kí qurbání, us ke mu'aiyan waqt par, guzránne se báz rakhe jáwen?
8 Músá ne unhen kahá, Rah jáo; main sun lún, ki Khudáwand tumháre haqq men kyá hukm kartá hai.
9 ¶ Tab Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
10 Baní Isráel ko farmá aur unhen kah, ki Agar koí tum men se, yá tumhárí nasl men se, murde ke sabab nápák ho, yá kahín dúr safar men howe, tau bhí Khudáwand ke liye fasah kare:
11 Cháhiye ki wuh dúsre mahíne kí chaudahwín tárikh zawál o gurúb ke darmiyán use kare, aur fatírí rotíon aur karwí tarkáríon ke sáth use kháwe.

12 We us men se kuchh subh tak báqí na chhoren, aur us kí haddí ko na toren: we fasah kí sárí rasmon ke muwáfiq use karen.

13 Lekin wuh insán, jo pák hai, aur safar men nahín, agar fasah karne se báz rahe, to wuh insán apní qaum men se kát dálá jáegá; kyúnki wuh muqarrarí waqt par KHUDÁWAND kí qurbání na láyá; wuh apne gunáh ká bojh uthávegá.

14 Aur agar koí pardesí tum men búd o básh kare, aur KHUDÁWAND ke liye fasah karná cháhe; to wuh fasah ke qánún, aur us ke thahráe húe dastúron ke muwáfiq use kare: tumháre liye, khwáh pardesí, khwáh des men paidá húá ho, ek hí rasm hogí.

15 ¶ Aur jis din maskan khará kiyá gayá, to badlí ne shahádat ke khaime ke maskan ko chhipáyá: aur shám se subh tak maskan par ág kí sí súrat dikhái detí thí.

16 So hamesha aisá húá kiyá; ki din ko use badlí chhipátí thí, aur rát ko ág kí sí súrat rahtí thí.

17 Aur jab maskan par se badlí uthái játí thí, to baní Isráel kúch karte the; aur jahán badlí jáke thahartí thí, wahán baní Isráel khaima khará karte the.

18 KHUDÁWAND ke hukm se baní Isráel kúch karte the, aur KHUDÁWAND ke hukm se maqám karte the: aur jab tak ki badlí maskan par thahartí thí, khaimon men rahte the.

19 Aur jab badlí maskan par bahut dinon tak thahrí rahí, to baní Isráel KHUDÁWAND ke hukm par liház karte rahe, aur kúch na kiyá.

20 Aur aise hí jab badlí thore dinon tak maskan par rahí; we KHUDÁWAND ke hukm se apne khaimon men rahe, aur KHUDÁWAND ke hukm se unhon ne kúch kiyá.

21 Aur jab shám se subh tak badlí thahrí rahí, aur subh hote húe buland húí, to wúnhín unhon ne kúch kiyá: jab badlí buland hotí, khwáh din hotá khwáh rát, we kúch karte the.

22 Aur jab badlí maskan par thahrí rahtí, khwáh do din, khwáh ek mahína, khwáh ek baras, baní Isráel apne khaimon men muqím rahte, aur kúch na karte: par jab wuh buland hotí, tab we kúch karte.

23 KHUDÁWAND ke hukm se we apne khaime khare karte, aur KHUDÁWAND hí ke hukm se we kúch karte the: we KHUDÁWAND kí amánat kí, KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq, jo Músá kí ma'rifat húá, muháfazat karte the.

X BAB.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

2 Apne liye do narsinge rúpe se garhke baná: ek hí tukre se unhen banáne hogá: we terí jamá'at ko ikatthá karne ke liye, aur lashkaron ke kúch ke liye, honge.

3 So jab we unhen phúnken, cháhiye ki sárí qaum jamá'at ke khaime ke darwáze par tere pás jam'a howe.

4 Aur agar ek hí ko phúnken, to we ra,ís, jo hazaron Isráelíon ke sardár hain, tere pás jam'a howen.

5 Aur jab tum chhotí barí áwáz se phúnko, to un khaimon ká, jo púrab kí taraf khare hain, kúch ho jáe.

6 Jab tum do-bára chhotí barí áwáz se phúnko, to un khaimon ká, jo dakhin taraf hain, kúch howe: so we apne kúch ke liye chhotí barí áwáz se phúnken.

7 Lekin jab ki jamá'at ká jam'a karná manzúr ho, to barábar áwáz se phúnko, aur chhotí barí se mat phúnko.

8 Aur Hárún káhin ke bete narsinge phúnká karen; aur yih tumháre qarnon men abad tak rasm ke taur par járí rahe.

9 Aur jab tum apne mulk men dushmanon se, jo tum se muqábala karne par hon, larne ko niklo, to tum

narsinge chhoṭí baṛí áwáz se phúnko; to Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge tum yád kiye jáoge, aur tum apne dushmanon se naját páoge.

10 Aur tum apní ḳhushí ke din, aur apní 'ídon ke din, aur apne mahínon ke shurú' men, apní sokhtaní qurbánion aur apní salámatí kí qurbánion par narsinge phúnko; tá ki we tumháre Ḳhudáwand ke huzúr tumhárí yádgárí hon: main Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún.

11 ¶ Phir yún húá, ki dusre baras ke dúsre mahíne kí bíswín táríḳh, wuh badlí shahádat ke maskan se úpar uṭhái gayí.

12 To baní Isráel dasht i Síná se apne apne safaron men chale; aur badlí dasht i Fárán men já ṭhahrí.

13 So Ḳhudáwand ke farmáne ke mutábiq, jo Músá kí ma'rifat thá, pahlá kúch húá.

14 ¶ Pahle baní Yahúdáh kí ḳhaimagáh ká jhanḍá un ke lashkaron ke muwáfiq rawána húá: us ke lashkar ká sardár 'Amminadáb ká beṭá Nahsún thá.

15 Aur firqe baní Ishakár ke lashkar ká sardár Zugr ká beṭá Nataniel thá.

16 Aur firqe i Zabulún ke lashkar ká sardár Hailún ká beṭá Iliáb thá.

17 Phir maskan utárá gayá; tab baní Jairsún aur baní Mirárí ne maskan ko uṭháke kúch kiyá.

18 ¶ Phir Rúbin kí lashkargáh ká jhanḍá un ke lashkaron ke muwáfiq chalá: Shadíúr ká beṭá Ilisúr us ke lashkar ká sardár thá.

19 Aur firqe baní Sama'ún ke lashkaron ká sardár Súrishaddí ká beṭá Salúmiel thá.

20 Aur firqe baní Jadd ke lashkar ká sardár Da'úel ká beṭá Ilyásaf thá.

21 Phir Qihátíon ne maqdis uṭháke kúch kiyá: aur un ke pahunchne tak maskan khaṛá kiyá játá thá.

22 ¶ Phir baní Ifráím kí ḳhaimagáh ká jhanḍá un ke lashkaron ke muwáfiq chalá: us ke lashkar ká sardár 'Ammihúd ká beṭá Ilísám'á thá.

23 Aur firqe Munassí ke lashkar ká sardár Fidáhsúr ká beṭá Jamaliel thá.

24 Aur firqe baní Binyamín ke lashkar ká sardár Jida'úní ká beṭá Abidán thá.

25 ¶ Un ke sab lashkaron kí ḳhaimagáhon ke píchhe baní Dán kí ḳhaimagáh ká jhanḍá kúch húá: us ke lashkar ká sardár 'Ammishaddí ká beṭá Aḳhi'azar thá.

26 Aur firqe baní A'shar ke lashkar ká sardár 'Akrán ká beṭá Faja'iel thá.

27 Aur firqe baní Naftálí ke lashkar ká sardár 'Ainán ká beṭá Aḳhir'a thá.

28 So baní Isráel ke kúch un ke lashkaron ke muwáfiq, jis waqt we safar karte the, ye hí the.

29 ¶ Tab Músá ne Midyání Ra'úel ke beṭe Hubáb ko, jo Músá ká sasurá thá, kahá, Ham us maqám ko, ki Ḳhudáwand ne farmáyá hai, ki main wuh tumhen baḳhshúngá, játe hain: so tú hamáre sáth á, aur ham tujh se nekí karenge; is liye ki Ḳhudáwand ne baní Isráel se nekí ká wa'da kiyá hai.

30 Us ne use jawáb diyá, ki Main nahín játá, balki main apne watan ko aur apne rishtadáron men jáúngá.

31 Tab us ne kahá, ki Ham ko na chhoṛiye; kyúnki tú jántá hai, ki hamárá utarná bayábán men kaun kaunsí jagah munásib hai; so tú hamárí ánkhon kí jagah hogá.

32 Aur yún hogá, hán, yúnhín hogá, ki agar tú hamáre sáth chalegá, jo nekí Ḳhudáwand ham se karegá, wuhí ham tujh se karenge.

33 ¶ Phir unhon ne Ḳhudáwand ke pahár se tín din kí ráh safar kiyá: aur Ḳhudáwand ke 'ahd ká sandúq tín din kí ráh un se áge gayá; tá ki un ke liye árámgáh ḍhúnḍhe

34 Aur Ḳhudáwand kí badlí, jab
we din ko ḳhaimagáh se chalte the,
un ke úpar hotí thí.
35 Aur sandúq ke kúch ke waqt
Músá yih kahtá thá, Uṭh, ai Ḳhudá-
wand, tere dushman tittar bittar hoṉ:
aur we, jo tujh se kína rakhte haiṉ,
tere áge se bhágeṉ.
36 Aur us ke maqám karne ke waqt
yih kahtá thá, ki Ai Ḳhudáwand,
hazároṉ hazár Isráelíoṉ meṉ phir á.

XI BA'B.

AUR jab qaum shikáyat karne lagí,
tab Ḳhudáwand ke nazdík burí
ma'lúm húí: chunánchi Ḳhudáwand
ne suná, aur us ká gussa bhaṛká: aur
Ḳhudáwand kí ág un meṉ jalí, aur ek
taraf ḳhaimagáh ke kináron ko khá
gayí.
2 Tab log Músá ke pás chilláe; aur
Músá ne Ḳhudáwand se du'á mángí;
tab ág bujh gayí.
3 Aur is liye ki Ḳhudáwand kí ág
un meṉ bhaṛkí, us ne us jagah ká nám
Tab'arah rakhá.
4 ¶ Aur ba'zoṉ ne ajnabí qaumoṉ
se, jo un meṉ mile húe the, hirs se
ḳhwáhish kí: aur baní Isráel bhí
phire, aur roe, aur bole, Kaun hai, jo
hameṉ gosht kháne ko degá?
5 Ham ko machhlí yád átí hai, jo
ham muft Misr meṉ kháte the: aur
wuh khíre, aur wuh ḳharbúze, aur
wuh gandaná, aur wuh piyáz, aur wuh
lahsan:
6 Par ab to hamárí ján ḳhushk ho
chalí: yaháṉ to hamárí áṉkhoṉ ke
sámhne kuchh bhí nahíṉ, magar yih
mann.
7 Aur mann súkhe dhaniye ke
mánind thá, aur us ká rang motí ke
dáne ká sá thá.
8 Log idhar udhar jáke use jama'
karte the, aur chakkí meṉ píste the,
yá ukhlí meṉ kúṭte the, aur tawoṉ
par pakáte the, aur phulkíáṉ banáte
the: us ká maza táza tel ká sá thá.
9 Aur rát ko, jab ḳhaimoṉ par os
partí thí, to mann bhí us par paṛtá
thá.
10 ¶ Tab Músá ne suná, ki qaum
ke har ek gharáne ká har ek shaḳhs
apne apne ḳhaime ke darwáze par
khaṛá rotá hai, to Ḳhudáwand ká
gussa niháyat bhaṛká; aur Músá ne
bhí burá máná.
11 Tab Músá ne Ḳhudáwand se
kahá, ki Tú apne bande ko kyúṉ dukh
de rahá hai? aur tere rúbarú maiṉ ne
kyúṉ nahíṉ mihrbání páí, ki tú ne in
sab logoṉ ká bojh mujh par ḍálá
hai?
12 Kyá ye sáre log mere peṭ meṉ
paṛe the? yá maiṉ in ká báp húá, jo
tú mujhí ko kahtá hai, ki Unheṉ us
zamín meṉ, jis kí tú ne un ke bápdá-
doṉ se qasam kháí hai, apní god meṉ
le, jis tarah se dáí dúdhpíte bachche
ko god meṉ letí hai?
13 Maiṉ kaháṉ se gosht láúṉ, ki in
sab logoṉ ko kháne ko dúṉ? we mujhe
ro ro kahte haiṉ, Ham ko gosht de, ki
ham kháweṉ.
14 Maiṉ akelá ín sab logoṉ ká bojh
uṭhá nahíṉ saktá, is liye ki mujh par
bahut bhárí hai.
15 Jo tú mujh se yúṉ hí kartá hai,
to mujhe abhí már ḍáliye, agar terí
mujh par karam kí nazar hai; to
maiṉ apní balá na dekhúṉ.
16 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá, ki Baní Isráel ke buzurgoṉ
meṉ se sattar mard, ki jinheṉ tú qaum
ke buzurg aur un ke sardár jántá hai,
mere liye jam'a kar, aur un ko jamá'at
ke ḳhaime pás lá, tá ki we tujh samet
waháṉ khaṛe raheṉ.
17 To maiṉ utrúṉgá, aur tere sáth
waháṉ báteṉ karúṉgá: aur maiṉ us
rúh meṉ se, jo tujh meṉ hai, kuchh le
lúṉgá, aur un meṉ ḍálúṉgá; ki we
tere sáth qaum ká bojh uṭháweṉ, tá
ki tú akelá use na uṭháwe.
18 Aur logoṉ se kah, ki Fajr ko
apne ta,íṉ pák karo, ki tum gosht
kháoge: (is liye ki tumhárá roná

Ḳhudáwand ke kánon men pahunchá,
ki tum kahte the, Kaun hamen gosht
kháne ko degá? ham to Misr hí men
bhale the;) so Ḳhudáwand tumhen
gosht degá, aur tum kháoge.
19 Aur tum ek hí din na kháoge,
na do din, na pánch din, na das din,
na bís din;
20 Balki ek mahíná kámil kháoge,
jab tak ki yih tumháre nathnon kí ráh
nikle, aur tum us se nafrat rakho:
kyúnki tum ne Ḳhudáwand kí, jo
tumháre darmiyán hai, tahqír kí, aur
us ke áge yún kahke roe, ki Ham Misr
se kyún báhar áe?
21 Tab Músá ne kahá, ki Ye log,
jin men main hún, chha lákh píyáde
hain; aur tú kahtá hai, ki Main un-
hen itná gosht dúngá, ki we mahíná
bhar kháenge.
22 Kyá bheṛ bakrí aur gáe bail ke
galle un ke liye zabh kiye jáwenge, tá
ki un ke liye kifáyat ho? yá daryá kí
sárí machhlíán un ke liye jam'a kí
jáengí, tá ki unhen serí howe?
23 Ḳhudáwand ne Músá ko far-
máyá, Kyá Ḳhudáwand ká háth
chhoṭá ho gayá hai? ab tú dekhegá,
ki merí bát tere haqq men púrí hogí,
ki nahín.
24 ¶ Tab Músá ne báhar jáke
Ḳhudáwand kí báten qaum se kahín,
aur baní Isráel ke buzurgon men se
sattar shaḳhs ikaṭṭhe kiye, aur unhen
ḳhaime ke ás pás khaṛá kiyá.
25 Tab Ḳhudáwand badlí men
hoke utrá, aur us se bolá, aur us rúh
men se, jo us men thí, kuchh leke un
sattar buzurg shaḳhson ko dí: chun-
ánchi jab rúh ne un men qarár pakṛá,
to we nubúwat karne lage, aur ba'd us
ke phir na kí.
26 Aur un men se do shaḳhs ḳhai-
magáh hí men rahe the, jin men se
ek ká nám Ildád thá, aur dúsre ká
Medád: chunánchi rúh ne un men
qarár pakṛá; (ye bhí unhin men se
the, jo likhe gaye, par us ḳhaime ko
na gaye:) aur we ḳhaimagáh hí men
nubúwat karte the.
27 Tab ek jawán ne dauṛke Músá
ko ḳhabar dí, ki Ildád aur Medád ḳhai-
magáh men nubúwat karte hain.
28 So Músá ke ḳhádim Núh ke beṭe
Yashú' ne, jo us ke ḳháss jawánon
men se thá, Músá se kahá, ki Ai mere
ḳhudáwand Músá, unhen man'a kar.
29 Músá ne use kahá, Kyá tujhe
mere liye rashk átá hai? kásh ki
Ḳhudáwand ke sáre bande nabí hote,
aur Ḳhudáwand apní rúh un men
dáltá!
30 So Músá aur baní Isráel ke
buzurg ḳhaimagáh men jam'a húe.
31 ¶ Tab Ḳhudáwand kí taraf se
ek hawá uṭhí, aur daryá se baṭeren uṛá
láí, aur unhen ḳhaimagáh aur ḳhai-
magáh ke girdágird idhar udhar ek
din kí ráh tak phailáyá, aisá ki we
zamín par do háth buland húín.
32 Tab log us sáre din, aur us
sárí rát, aur us ke dúsre din bhí
khaṛe rahe, aur baṭeren jam'a kar
rahe; aur jis ne kam se kam jam'a
kín, das ḳhomar the; aur unhon ne
apne liye ḳhaimagáh ke ás pás unhen
phailá diyá.
33 Aur hanoz un ke dánton tale
gosht thá, pahle us se ki we use
chában, Ḳhudáwand ká gussa un
logon par bhaṛká, aur Ḳhudáwand
ne un logon ko baṛí marí se márá.
34 Aur us ne us maqám ká nám
Qabrát-ut-Taháwah rakhá; kyúnki
unhon ne un logon ko, jinhon ne hirs
kí thí, wahín gáṛá.
35 Phir un logon ne Qabrát-ut-
Taháwah se Hasírát ko kúch kiyá: so
we Hasírát men rahe.

XII BA'B.

AUR Miryam aur Hárún ne Músá
ká shakwá, us Kúshí 'aurat kí
bábat, ki us ne lí thí, kiyá: kyúnki
us ne ek Kúshí 'aurat lí thí.
2 Aur bole, Kyá Ḳhudáwand ne
faqat Músá hí se báten kí hain? kyá

us ne ham se bhí báten̲ nahín̲ kín̲?
Chunánchi Ḳhudáwand ne yih suná.
3 (Par wuh mard Músá sáre logon̲
se, jo rú e zamín par the, ziyáda halím
thá.)
4 So Ḳhudáwand ne nágahán
Músá ko, aur Hárún aur Miryam ko,
farmáyá, ki Tum tínon̲ jamá'at ke
ḳhaime ke pás áo. So we tínon̲ áe.
5 Tab Ḳhudáwand badlí ke sutún
men̲ hoke utrá, aur ḳhaime ke darwáze
par khaṛá rahá, aur Hárún aur Miryam
ko buláyá: we donon̲ áe.
6 Tab us ne farmáyá, ki Merí bá-
ten̲ suno; Agar tum men̲ se koí nabí
hotá, to main̲, jo Ḳhudáwand hún̲,
apne ta,ín̲ royá men̲ use ma'lúm
karwátá, aur us se ḳhwáb men̲ báten̲
kartá.
7 Par merá banda Músá aisá na-
hín̲; ki wuh mere sáre ghar men̲
amánatdár hai.
8 Main̲ us se ámhne sámhne saríh
báten̲ kartá hún̲, aur na ki poshída
báten̲; aur wuh Ḳhudáwand kí
shabíh ko dekhegá: pas tum mere
bande Músá ká shakwa karte húe
kyún̲ na ḍare?
9 Aur Ḳhudáwand ke gusse kí ág
un par bhaṛkí; aur wuh chalá gayá.
10 Tab badlí ḳhaime pás se játí
rahí; aur nágáh Miryam bars se barf
kí mánind safed ho gayí: aur Hárún
ne jo Miryam kí taraf dekhá, to kyá
dekhá, ki wuh mabrús thí.
11 Tab Hárún ne Músá ko kahá,
Háe, háe, mere ḳhudáwand, main̲ terí
minnat kartá hún̲, is gunáh ko ham
par mat rakh, ki nádání se ham ne
yih kiyá, aur is men̲ ḳhatá kí.
12 Wuh us murde kí mánind na
ho, jo apní má ke peṭ se nikle, aur us
ká ádhá badan gal gayá ho.
13 Tab Músá ne Ḳhudáwand ke
áge chilláke kahá, Ai Ḳhudá, main̲
terí minnat kartá hún̲, ab use changá
kar.
14 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá
ko farmáyá, ki Agar us ke báp ne us
ke mun̲h par faqat thúká hotá, to
kyá wuh sát din tak bhí sharminda
na rahtí? sát din tak ḳhaimagáh se
ḳhárij rahe: ba'd us ke use phir
shámil kará.
15 Chunánchi Miryam ḳhaimagáh
se sát din tak ḳhárij rahí; aur logon̲
ne, jab tak ki Miryam phir shámil na
kí gayí, kúch na kiyá.
16 Ba'd us ke logon̲ ne Hasírát se
kúch kiyá, aur Fárán ke bayábán
men̲ ḍere kiye.

XIII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
2 Tú logon̲ ko bhej, tá kí Kan'án
kí zamín kí, jo main̲ baní Isráel ko
detá hún̲, jásúsí karen̲; ek ek mard,
us ke ábáí firqe men̲ se, jo us men̲
sardár hai, bhej de.
3 Chunánchi Músá ne Ḳhudáwand
ke irshád ke muwáfiq dasht i Fárán
se un ko bhejá: we sab log baní Isráel
ke sardár the.
4 Aur un ke nám ye hain̲: Rúbin
ke firqe men̲ se Zakúr ká beṭá Sa-
mú'a.
5 Aur Sama'ún ke firqe men̲ se
Húrí ká beṭá Safat.
6 Aur Yahúdáh ke firqe men̲ se
Yafunnah ká beṭá Kálib.
7 Aur Ishakár ke firqe men̲ se
Yúsuf ká beṭá Ijál.
8 Aur Ifráím ke firqe men̲ se Nún
ká beṭá Húsí'a.
9 Aur Binyamín ke firqe men̲ se
Rafú ká beṭá Faltí.
10 Aur Zabulún ke firqe men̲ se
Súdí ká beṭá Jaddiel.
11 Aur Yúsuf ke firqe men̲ se,
ya'ne Munassí ke firqe se, Súsí ká
beṭá Jaddí.
12 Aur Dán ke firqe men̲ se Ja-
mallí ká beṭá 'Ammiel.
13 Aur A'shar ke firqe men̲ se
Mikáel ká beṭá Satúr.

14 Aur Naftálí ke firqe men se
Wafsí ká betá Nakhbí.
15 Aur Jadd ke firqe men se Mákí
ká betá Jyúel.
16 So un ke nám, jinhen Músá ne
zamín i Kan'án kí jásúsí ke liye bhejá,
ye hain. Aur Músá ne Nún ke bete
Húsí'a ká nám Yahoshú' rakhá.
17 ¶ Aur Músá ne unhen bhejá,
ki zamín i Kan'án kí jásúsí karen;
aur unhen kahá, ki Tum us ráh dak-
han kí taraf charh jáo, aur pahár ke
úpar chale jáo:
18 Aur us zamín ko dekho, ki kai-
sí hai; we log, jo wahán ke basnewá-
le hain, kaise hain, zoráwar hain yá
kamzor, thore hain yá bahut;
19 Aur wuh zamín, jis men we
rahte hain, kaisí hai, achchhí hai ki
burí; aur we shahr, jin men we baste
hain, kaise hain, khaimon men hain,
ya qila'on men;
20 Aur zamín kaisí hai, jaiyid hai,
yá banjar; us men darakht hain yá
nahín. Tum diláwarí karo, aur us
zamín ká kuchh mewa le áo. Aur
yih waqt angúr ke pahle phalon ke
pakne ká thá.
21 ¶ So we log charhe, aur zamín
kí jásúsí, dasht i Sín se Rahúb tak jo
Hamát ke ráste men hai, kí.
22 Aur we dakhan ko charhe, aur
Habrún tak áe, jahán 'Anáq ke bete
Akhimán, aur Sísí, aur Talmí the.
(Aur Habrún Zu'an se, jo Misr men
hai, sát baras áge basá thá.)
23 So we wádí i Iskál men áe;
wahán se unhon ne ek dálí angúr kí
guchchhe samet kátí, aur use ek chob
par rakhkar do ádmíon ne utháyá;
aur kuchh anár aur anjír bhí liye.
24 Us maqám ká nám us guchchhe
ke liye, ki jise baní Isráel wahán se
kát láe the, wádí i Iskál rakhá.
25 So we chálís din ke ba'd us za-
mín kí jásúsí karke phire.
26 ¶ Aur phirke Músá aur Hárún
aur baní Isráel kí sárí jamá'at ke pás
dasht i Fárán ke Qádis men áe; aur
unhen aur sárí jamá'at ko áke khabar
dí, aur us sarzamín ká mewa unhen
dikháyá.
27 Aur us se bayán karke kahá, ki
Ham us zamín tak, jahán tú ne hamen
bhejá thá, pahunche; us men sach-
much dúdh aur shahd bahtá hai, aur
yih wahán ká mewa hai.
28 Lekin we log, jo wahán baste
hain, zoráwar hain, aur un ke shahr
bare mazbút qila'on men hain; aur
ham ne baní 'Anáq ko bhí wahán
dekhá.
29 Aur us zamín men dakhin kí
taraf 'Amálíqí baste hain; aur Hit-
tí, aur Yabúsí, aur Amúrí pahápon
par rahte hain; aur sáhil i samundar
aur nawáhí i Yardan par Kan'ání rahte
hain.
30 Tab Kálib ne Músá ke huzúr
logon ko chup karwáyá, aur kahá, ki
Albatta ham log charhenge, aur mulk
le lenge; kyúnki hamen bilá shubha
us ke lene ká zor hai.
31 Tab un logon ne, jo us ke sáth
gaye the, kahá, ki Hamen zor nahín,
ki un logon par charhen; kyúnki we
ham se ziyáda zoráwar hain.
32 Phir unhon ne baní Isráel ko
us zamín kí, jise we dekhne gaye the,
ek burí khabar dí, aur bole, ki Yih
zamín, jis kí jásúsí men ham gaye the,
ek zamín hai, jo apne basnewálon ko
nigaltí hai: aur sab log, jinhen ham
ne wahán dekhá, bare qaddáwar hain.
33 Aur ham ne wahán jabbáron ko,
hán, baní 'Anáq ko, jo jabbáron kí nasl
men hain, dekhá; aur ham apní
nazaron men un ke sámhne aise the,
jaise tidde, aur aise hí ham un kí
nazaron men the.

XIV BA'B.

TAB sárí jamá'at chilláke roí, aur
log us rát bhar royá kiye.
2 Phir sáre baní Isráel Músá aur
Hárún par kurkuráe; aur sárí jamá'at
ne unhen kahá, Ai kásh ki ham Misr

men mar játe! yá kásh ki ham usí
bayábán men faná hote!
3 Ḳhudáwand kis liye ham ko is
zamín men láyá, ki talwár se gir jáen,
aur ki hamárí jorúán aur bachche lúṭ
ṭhahren? kyá hamáre liye achchhá
nahín, ki Misr ko phir jáwen?
4 Tab unhon ne ek dúsre se kahá,
ki A'o, ek ko apná sardár banáen, aur
Misr ko phir chalen.
5 Tab Músá aur Hárún baní Isráel
kí sárí guroh ke majma' ke sámhne
aundhe gire.
6 ¶ Aur Nún ke beṭe Yashú' aur
Yafunnah ke beṭe Kálib ne, jo us za-
mín kí jásúsí-karnewálon men se the,
apne kapṛe pháṛe:
7 Aur unhon ne baní Isráel kí sárí
jamá'at ko kahá, Wuh zamín, jis par
hamárá guzar us kí jásúsí ke liye húá,
niháyat ḳhúb zamín hai.
8 Agar Ḳhudá ham se rází hai, to
ham ko us zamín par le jáegá; aur yih
zamín, jis par dúdh o shahd bah rahá
hai, ham ko 'ináyat karegá.
9 Magar tum Ḳhudáwand se bagá-
wat na karo, aur na tum us zamín ke
logon se ḍaro; we to hamárí ḳhurák
hain: un ká sáya un se já chuká hai,
par Ḳhudáwand hamáre sáth hai: un
ká ḳhauf na karo.
10 Tab sárí jamá'at ne cháhá, ki un
par patthráo kare. Us waqt jamá'at ke
ḳhaime men sáre baní Isráel ke sámhne
Ḳhudáwand ká jalál numáyán húá.
11 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá, ki Ye log kab tak merí ihá-
nat karenge? aur kab tak merí sárí
nisháníon ke sabab, jo main ne unhen
dikháín, mujhe yaqín na karenge?
12 Main unhen wabá se márúngá,
aur mírás se ḳhárij karúngá, aur tujhe
dúsrí qaum, jo un se baṛí aur ziyáda
zoráwar hogí, banáúngá.
13 ¶ Músá ne Ḳhudáwand ko
kahá, ki Misr ke log ise sunenge (ki tú
apní qúwat se is qaum ko un ke dar-
miyán se nikál láyá;)
14 Aur we is zamín ke basnewálon
ko kahenge: inhon ne to suná hai, ki
tú Ḳhudáwand is qaum ke bích hai;
ki tú ne, ai Ḳhudáwand, apne ta,ín
rúbarú dikhláyá hai, aur terí badlí un
par rahtí hai; aur tú din ko badlí ke
sutún men, aur rát ko ág ke sutún
men, un ke áge áge chaltá hai.
15 ¶ Pas, agar tú ís qaum ko, jaise
ek ádmí ko, már ḍálegá, to we qaumen,
jinhon ne terí shuhrat suní hai, ka-
hengí, ki
16 Jab Ḳhudáwand is qaum ko us
zamín men, jis kí bábat us ne qasam
karke kahá thá, ki Main yih tumhen
dúngá, le já na saká, to us ne un ko
bayábán men halák kiyá.
17 So main terí minnat kartá hún,
ki mere Ḳhudáwand kí baṛí qudrat
záhir howe, jaisá tú ne yih kahke
farmáyá hai,
18 Ki Ḳhudáwand baṛá sábir, aur
baṛá rahím hai, gunáhon aur ḳhatáon
ká baḳhshnewálá, lekin wuh har hál
be-gunáh na ṭhahráegá; balki bápdá-
don ke gunáhon ká un ke laṛkon se, jo
un kí tísrí chauthí pusht hain, badlá
letá hai.
19 Ab tú apní rahmat kí firáwání
se is ummat ká gunáh baḳhsh díjiye,
jaisá tú Misr se leke yahán tak unhen
baḳhshtá rahá hai.
20 Tab Ḳhudáwand ne farmáyá,
ki Main ne tere kahe se baḳhshá:
21 Par mujhe apní hayát kí qasam,
ki sárí zamín Ḳhudáwand ke jalál se
ma'múr howegí.
22 Ki we sab log, jinhon ne merí
shaukat aur mere mu'ajize, jo main ne
Misr men aur us bayábán men záhir
kiye, dekhe, ab tak mujhe das marta-
be ázmáte, aur merí áwáz par kán na
dharte;
23 We us zamín ko, jis kí bábat
main ne un ke báp dádon se qasam kí
thí, na dekhenge, balki koí un men se,
jinhon ne merí ihánat kí, use na
dekhegá:

24 Lekin merá banda Kálib jo hai,
azbaski aur hí rúh us ke sáth thí, aur
us ne merí pairauí púrí kí hai, main
us ko us zamín men, jahán wuh gayá
thá, le jáúngá; aur we, jo us kí nasl se
honge, us ke wáris banenge.
25 (Par 'Amálíqí aur Kan'ání us
nasheb i zamín men rahte the.) So
kal phiro, aur bayábán men Bahr i
Qulzum kí ráh par já paro.
26 ¶ Phir Khudáwand ne Músá
aur Hárún ko khitáb karke farmáyá,
27 Main kab tak is khabís guroh
ke muqábil, jo merí shikáyat kartí
hai, sabr karún? baní Isráel jo mere
barkhiláf shikáyaten karte hain, main
ne un kí shikáyaten sunín.
28 Un se kah, Khudáwand kahtá
hai, Mujhe apní hayát kí qasam, jaisá
tum ne mujhe sunáke kahá hai, main
tum se waisáhí karúngá:
29 Tumhárí láshen, aur un sab kí,
jo tum men shumár kiye gaye, un ke
kull jam'a ke mutábiq, bís baraswále
se leke úparwále tak, jinhon ne merí
shikáyaten kín, is bayábán men
girengí:
30 Tum be-shakk us zamín tak na
pahunchoge, jis kí bábat main ne
qasam kháí, ki tumhen wahán basá-
úngá, siwá Yafunnah ke bete Kálib,
aur Nún ke bete Yashú' ke.
31 Aur tumháre larkon ko, jin ke
haqq men tum kahte ho, ki we lut
jáenge, main un ko dákhil karúngá;
us zamín kí qadr ko, jise tum ne zalíl
jáná, we pahchánenge.
32 Par tum jo ho, tumhárí láshen is
bayábán hí men girengí.
33 Aur tumháre larke is dasht men
chálís baras tak bhatakte phirenge,
aur tumhárí bargashtagí ke utháne-
wále honge, jab tak ki tumhárí láshen
is dasht men nest nábúd hon.
34 Un dinon ke shumár ke muwá-
fiq, jin men tum us zamín kí jásúsí
karte the, jo chálís din hain, din píchhe
ek sál hogá; so tum chálís baras tak
apne gunáh ko utháe rahoge; tab tum
merí 'ahd-shikaní ko ján loge.
35 Main ne, jo Khudáwand hún,
kahá hai, ki Main is sárí khabís guroh
se, jo merí mukhálafat par jam'a hain,
aisá hí karúngá; is dasht men we bar-
bád ho jáenge, aur yahín halák honge.
36 Aur we log, jinhen Músá ne
zamín kí jásúsí karne ko bhejá thá,
jinhon ne laut karke us zamín ko bad-
nám kiyá, aur sárí jamá'at ko targíb
dí ki us par kurkuráwe;
37 So we hí log, jo us zamín kí burí
khabar láe the, Khudáwand ke huzúr
wabá se mar gaye.
38 Par Nún ká betá Yashú' aur
Yafunnah ká betá Kálib un men se, jo
zamín kí jásúsí karne gaye the, jíte
rahe.
39 So Músá ne ye báten sab baní
Isráel se kahín: aur we niháyat gam-
gín húe.
40 ¶ Aur subh ko tarke uthe, aur
yih kahte húe pahár par charh gae, ki
Lo, ham yahán hain, aur us zamín par,
jis ke dene ká Khudáwand ne wa'da
kiyá hai, charh jáenge: kyúnki ham
ne gunáh kiyá hai.
41 Tab Músá bolá, Tum ab kyún
Khudáwand ke hukm kí mukhálafat
karte ho? yih to mufíd na hogí.
42 U'par mat jáo, ki Khudáwand
tumháre darmiyán nahín, tá ki tum
apne dushmanon se hazímat na páo.
43 Is liye ki 'Amálíqí aur Kan'ání
wahán tumháre sámhne hain, aur tum
talwár se máre jáoge: kyúnki Khudá-
wand se tum bargashta húe ho, so
Khudáwand tumháre sáth na hogá.
44 Lekin we gustákhí se pahár par
charhte chale gaye: par Khudáwand
ke 'ahd ká sandúq aur Músá khaima-
gáh se báhar na gaye.
45 Aur 'Amálíqí aur Kan'ání jo us
pahár par rahte the, utre, aur unhen
márá; aur we Hurmah tak unhen
márte chale áe.

XV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá,
2 Baní Isráel ko farmá aur kah, Jab
tum apne maskan kí zamín par, jo
main tumhen dúngá, pahuncho,
3 Aur KHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání guzráno, ya'ne sokhtaní qur-
bání, yá kháss mannat mánne ká za-
bíha, yá nij khushí kí qurbání, yá
tumhárí mu'aiyan auqát ke zabíha
guzráno, tá ki KHUDÁWAND ke liye
khushnúdí kí bú, gáe bail yá bher
bakrí se, howe;
4 To cháhiye ki wuh, jo apní qur-
bání KHUDÁWAND ke liye guzrántá
hai, ek daswán hissa maide ká, hín ke
chauthe hisse ke tel se milá húá, nazr
kí qurbání láwe.
5 Aur tapáwan ke liye mai chauthá
hissa hín ká, sokhtaní qurbání yá za-
bíhe ke sáth, ek ek barra ke wáste
guzrániyo.
6 Aur nazr kí qurbání ke mendhe
ke wáste aifah ke do daswen hisse
maida, tihái hín tel se milá húá, guz-
ráno.
7 Aur tapáwan ke liye tihái hín mai
KHUDÁWAND kí khushnúdí kí bú ke
liye guzrániyo.
8 Aur jo tú bail se sokhtaní qurbání
yá zabíha kháss mannat mánne men,
yá salámatí kí qurbánián KHUDÁWAND
ke liye guzráne;
9 To cháhiye ki ek ek bail ke sáth
tín daswen hisse aifah ke maida ádhe
hín tel se milá húá nazr kí qurbání ke
liye guzrániyo.
10 Aur tapáwan ke wáste ádhá hín
mai ág se KHUDÁWAND kí khushnúdí
kí bú ke liye guzrániyo.
11 Ek ek bail, aur mendhe, aur
barra, aur bakrí ke bachche ke sáth
yún hí kiyá jáwe.
12 Muwáfiq apne taiyár kiye húon
ke shumár ke, har ek ke sáth un ke
shumár ke mutábiq, aisá hí kíjiyo.
13 Sab, jitne des men paidá húe, jo
KHUDÁWAND ke liye khushbúí kí qur-
bání ág se guzránen, to usí taur par
'amal karen.
14 Aur agar pardesí tumháre sáth
rahtá ho, yá tumháre qarnon men
tumháre darmiyán húá ho, aur KHU-
DÁWAND ke liye khushbúí kí qurbání
ág se guzráne; to jis tarah tum karte
ho, wuh bhí kare.
15 Cháhiye ki tumháre liye jo ahl i
jamá'at hon, aur us pardesí ke liye, jis
kí búdobásh tum men ho, tumháre
qarnon men abad tak ek hí rasm howe:
KHUDÁWAND ke áge jaise tum ho,
waise hí pardesí bhí howe.
16 Tumháre liye aur pardesíon ke
liye, jo tum men rahte hain, ek hí
sharí'at aur ek hí rasm howe.
17 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
18 Baní Isráel ko farmá aur unhen
kah, Jab tum us zamín men pahun-
choge, jahán main tumhen le játá
hún:
19 To aisá hogá, ki jab tum us za-
mín par kí roṭí kháo, to KHUDÁWAND
ke liye uṭháne kí qurbání guzráno.
20 Tum apne pahle gúndhe húe áṭe
se ek girda, uṭháne kí qurbání ke
liye, charháo; jis tarah khalíhán kí
qurbání uṭháte, usí tarah use uṭháo.
21 Tum apne pahle hí gúndhe húe
áṭe se, apne qarnon men, KHUDÁWAND
ke liye uṭháne kí qurbání díjiyo.
22 ¶ Aur agar tum ne khatá kí ho,
aur in sab hukmon par, jo KHUDÁWAND
ne Músá ko farmáe, 'amal na kiye,
23 Sab we hukm, jo KHUDÁWAND
ne Músá kí ma'rifat us din se, ki
KHUDÁWAND ne hukm dená shurú'
kiyá, aur áge ko tumháre qarnon ke
darmiyán farmáe;
24 To yún cháhiye ki agar sahwan
koí khatá ho gayí, aur jamá'at us se
wáqif na húí ho, to sárí jamá'at ek
bachhrá sokhtaní qurbání ke liye
zabh kare, ki KHUDÁWAND ke liye
khushnúdí kí bú ho, aur us ke sáth us

kí nazr kí qurbání o us ká tapáwan
ma'múl ke muwáfiq charháwe, aur
khatá kí qurbání ke liye bakrí ká ek
bachcha guzráne.
25 Aur káhin baní Isráel kí sárí
jamá'at ke liye kafára dewe, ki un ká
gunáh bakhshá jáwe; kyúnki wuh
bhúl chúk se húá: so wuh apná hadya
láwen, ki KHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání howe, aur we apní khatá kí
qurbání apní bhúl chúk ke wáste
KHUDÁWAND ke huzúr guzránen:
26 To baní Isráel kí sárí jamá'at,
aur pardesí, jo un men rahte hain,
bakhshe jáenge, is liye ki sab log ná-
wáqif the.
27 ¶ Aur agar ek hí shakhs bhúl
chúk se khatá kare, to wuh khatá kí
qurbání ke liye bakrí ek-sála láwe.
28 Aur káhin us shakhs kí taraf se,
jis ne bhúl chúk se khatá kí, us kí
khatá ke liye KHUDÁWAND ke huzúr
kafára dewe, tá ki us ká kafára ho;
aur wuh bakhshá jáwe.
29 Tum bhúl chúk kí khatá kí
bábat us ke liye, jo baní Isráel men
paidá húá ho, aur pardesí ke liye, jo
un men rahtá ho, ek hí sharí'at rakho.
30 ¶ Lekin wuh shakhs, jo ján
bújhke gunáh kare, khwáh wuh desí
ho, khwáh pardesí, wuh KHUDÁWAND
kí ihánat kartá hai; wuh shakhs apní
guroh men se kat jáe.
31 Kyúnki us ne KHUDÁWAND ke
kalám kí ihánat kí, aur us ke hukm
ko tor dálá; wuh insán bilkull kat
jáe; us ká gunáh usí par ho.
32 ¶ Aur jab baní Isráel bayábán
men the, unhon ne ek shakhs ko
dekhá, ki wuh sabt ke din lakrián
jam'a kartá thá.
33 Tab we us ko, jo lakrián jam'a
kar rahá thá, pakarke Músá aur Há-
rún aur sárí jamá'at ke pás láe.
34 Unhon ne use qaid men dálá;
kyúnki un ko nahín kahá gayá thá,
ki us se kyá kiyá jáwe.
35 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Yih shakhs már dálá jáwe:
sárí jamá'at khaimagáh ke báhar us
par patthráo kare.
36 Chunánchi sárí jamá'at use khai-
magáh ke báhar le gayí, aur use sang-
sár kiyá, ki wuh mar gayá, jaisá KHU-
DÁWAND ne Músá ko farmáyá thá.
37 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músa
ko khitáb karke farmáyá,
38 Baní Isráel ko farmá aur unhen
kah, We tamám qarnon men apne
pairáhanon ke kanáron ko jhálar
lagáwen, aur ásmání rang ká dorá us
par lagáwen.
39 Yih jhálar tumháre liye záhir
hogí, tá ki tum jab use dekho, to
KHUDÁWAND ke sáre hukmon ko yád
karo, aur un par 'amal karo, aur apne
dilon aur ánkhon kí pairauí men, jin
ke liye tum ziná karte ho, jásúsí na
karo:
40 Tá ki tum mere sab hukmon ko
yád karo, aur un ko 'amal men láo,
aur apne Khudá ke liye muqaddas ho.
41 Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr
se báhar láyá, ki tumhárá Khudá
hoún: main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún.

XVI BAB.

AUR Qurah, bin Izhár, bin Qihat,
bin Láwí ne log liye, aur Dátan
o Abirám, baní Iliáb, aur On, bin
Falat, baní Rúbin, sáth the
2 Aur we, aur baní Isráel men se
ba'z log, ya'ne arhái sau shakhs, jo
sar-guroh, aur námí, aur jamá'at ke
mashhúr the, Músá ke muqábale men
uthe:
3 Aur we Músá aur Hárún kí mu-
khálafat par jam'a húe, aur unhen
kahá, Lo, tum ziyádatí karte ho, is
liye ki sárí jamá'at men har ek shakhs
muqaddas hai, aur KHUDÁWAND un ke
darmiyán hai: tum kyún áp ko KHU-
DÁWAND kí jamá'at se bará jánte ho?
4 Músá yih sunke munh ke bal
girá:

5 Phir us ne Qurah aur us kí sárí
guroh ko kahá, Kal Khudáwand
dikhláegá, ki kaun us ká hai, aur
kaun muqaddas hai; aur wuh usí ko
apne pás buláegá: aur wuh usí ko
jise us ne barguzída kiyá haí, apne
nazdík karegá.
6 So tum yún karo: Ai Qurah, tú
aur terí sárí guroh, apná apná 'údsoz
leo;
7 Aur un men ág bharo, aur Khudáwand
ke áge kal un men bakhúr
jaláo: aur yún hogá, ki wuh shakhs,
jo Khudáwand ká barguzída hai,
wuhí muqaddas hogá; lo, tumhín
ziyádatí karte ho, ai baní Láwí.
8 Phir Músá ne Qurah ko kahá, Ai
baní Láwí, sun rakho;
9 Tum kyá ise kam jánte ho, kí
Isráel ke Khudá ne tum ko baní
Isráel kí jamá'at men se chun liyá hai,
tá ki tum ko apne nazdík láwe, ki
Khudáwand ke khaime kí khidmat
karo, aur jamá'at ke huzúr us kí khidmat
ke liye khare raho?
10 Aur us ne tujh ko tere sab bháíon
samet, jo baní Láwí hain, apne
nazdík kiyá: ab tum kahánat ko bhí
cháhte ho?
11 So tú aur sab terí guroh Khudáwand
kí mukhálafat par ikatthí húí
hai: aur Hárún kaun hai, jo tum us
kí shikáyat karte ho?
12 ¶ Phir Músá ne Dátan aur
Abirám, Iliáb ke beton ko, bulwáyá:
we bole, Ham nahín áte:
13 Kyá yih chhotí bát thí ki tú
ham ko us zamín se, jis men dúdh aur
shahd bahtá hai, nikál láyá, ki hamen
bayábán men halák kare? dúsre, ab tú
áp ko hamáre úpar kull mukhtár
hákim banátá hai?
14 Na tú hamen aisí zamín men
láyá, jahán dúdh aur shahd bahe, na
tú ne khet aur angúr ke bág hamen
mírás kar diye: kyá tú in logon kí
ánkhen nikál dálegá? ham to nahín
áne ke.
15 Tab Músá ká gussa bharká, aur
Khudáwand se yún bolá, Un ke
hadye kí taraf tawajjuh mat kar,
main ne un se ek gadhá bhí nahín
liyá, na un men se kisí ko dukh diyá.
16 Phir Músá ne Qurah ko kahá, ki
Tú apní sárí guroh samet, tú aur we
aur Hárún bhí, Khudáwand ke huzúr
kal ke din házir ho:
17 Aur har ek shakhs apná apná
'údsoz lewe, aur us men bakhúr dále,
aur tum men se har ek apná 'údsoz
Khudáwand ke huzúr láwe, sab arhái
sau 'údsoz howen: aur tú aur Hárún
bhí apná apná 'údsoz láwe.
18 So har ek ádmí ne apná apná
'údsoz liyá, aur us men ág bharí, aur
us par bakhúr dálá, aur jamá'at ke
khaime ke darwáze par, Músá aur
Hárún samet, á khare húe.
19 Aur Qurah ne us sárí guroh ko
un kí mukhálafat men jamá'at ke
khaime ke darwáze par jam'a kiyá:
tab Khudáwand ká jalál us sárí
guroh ke sámhne záhir húá.
20 Aur Khudáwand ne Músá aur
Hárún ko khitáb karke farmáyá,
21 Tum áp ko us guroh men se judá
karo, tá ki main unhen ek pal men
halák karún.
22 Tab we aundhe gire aur bole, Ai
Khudá, sáre jismon kí jánon ke Khudá,
gunáh ek kare, aur tú sárí guroh
par gussa howe?
23 ¶ Tab Khudáwand ne Músá
ko khitáb karke farmáyá,
24 Ki tú jamá'at ko kah, ki Tum
Qurah, aur Dátan, aur Abirám ke
khaime ke girdágird se dúr ho.
25 So Músá uthá, aur Dátan aur
Abirám ke yahán gayá, aur baní Isráel
ke buzurg us ke píchhe ho liye.
26 Aur us ne jamá'at ko khitáb
karke kahá, ki Un sharíron ke khaimon
se nikal jáiyo, aur un kí kisí chíz
ko háth na lagáiyo, tá na howe ki tum
bhí un ke sab gunáhon men halák ho
jáo.

27 So we Qurah, aur Dátan, aur
Abirám ke khaimon ke girdágird se
uṭh gaye; aur Dátan, aur Abirám, aur
un kí jorúán, aur un ke beṭe, aur un
ke chhoṭe laṛke nikalke apne khaimon
ke darwáze par khaṛe húe.
28 Tab Músá ne kahá, Tum is se
jániyo, ki KHUDÁWAND ne mujhe
bhejá hai, ki yih sab kám karún; aur
ki main ne kuchh apní khwáhish se
nahín kiyá.
29 Agar ye ádmí us maut se maren,
jis maut se sab marte hain, yá un par
koí hádisa aisá howe, jo sab par hotá
hai, to main KHUDÁWAND ká bhejá
húá nahín:
30 Par agar KHUDÁWAND koí nayí
bát paidá kare, aur zamín apná munh
phailáwe, aur un ko us sab samet, jo
un ká hai, nigal jáwe, aur we jíte j
gor men jáen, to tum jániyo, ki un
logon ne KHUDÁWAND kí ihánat ki
hai.
31 Aur yún húá, ki jonhín Músá ye
sab báten kah chuká, to zamín, jo un
ke níche thí, phaṭí:
32 Aur zamín ne apná munh kholá,
aur unhen, aur un ke gharon, aur un
sab ádmíon ko, jo Qurah ke the, aur
un ke sab mál ko, nigal gayí.
33 So we, aur sab jo un ke the, jíte
jí gor men gaye, aur zamín ne unhen
chhipá liyá: aur jamá'at ke darmiyán
se faná ho gaye.
34 Aur sáre baní Isráel, jo un ke ás
pás the, un ká chilláná sunke bháge;
ki unhon ne kahá, Na ho, ki zamín
ham ko bhí nigal jáwe.
35 Phir KHUDÁWAND ke huzúr se
ek ág niklí, aur un aṛhái sau ko, jin-
hon ne bakhúr guzráná thá, khá gayí.
36 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
37 Hárún káhin ke beṭe Ili'azar ko
farmá, ki 'U'dsozon ko jale húon men
se uṭhá, aur ág wahín bakher de,
kyúnki we to muqaddas hain.
38 Un ádmíon ke 'údsozon se, jin-
hon ne apní jánon se badí kí hai, bárík
bárík pattar baná, ki mazbah par
ḍhámpe rahen: is liye ki unhon ne
unhen KHUDÁWAND ke huzúr rakhá,
we muqaddas hain: aur we baní Isráel
ke liye ek nishán honge.
39 Tab Ili'azar káhin ne we pital ke
'údsoz, jinhen unhon ne jo jal gaye
guzráná thá, liye, aur mazbah par
ḍhámpne ko un ke pattar banwáe;
40 Tá ki baní Isráel ke liye yád-
gárí hon, ki koí pardesí, jo Hárún kí
nasl se nahín, KHUDÁWAND ke huzúr
bakhúr jaláne ko nazdík na áwe, tá ki
us ká wuhí hál, jo Qurah aur us kí
guroh ká húá, na howe; jaisá KHUDÁ-
WAND ne us ke haqq men Músá kí
ma'rifat kahá thá.
41 ¶ Phir dúsre din baní Isráel kí
sárí jamá'at ne Músá aur Hárún kí shi-
kayát kí, aur bole, ki Tum ne KHU-
DÁWAND ke logon ko halák kiyá.
42 Aur yún húá ki jab wuh jamá'at
Músá aur Hárún kí mukhálafat par
jam'a húí, to unhon ne jonhín jamá'at
ke khaime par nigáh kí, wonhín,
dekho, badlí ne use chhipá liyá, aur
KHUDÁWAND ká jalál záhir húá.
43 Tab Músá aur Hárún jamá'at
ke khaime par áe.
44 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá
aur Hárún ko khitáb karke farmá-
yá, ki
45 Tum áp ko us jamá'at men se
judá karo, tá ki main unhen ek lahze
men nábúd kar ḍálún. Tab we aundhe
gir paṛe.
46 ¶ Aur Músá ne Hárún ko kahá,
'U'dsoz le, aur us men mazbah par kí
ág rakh, aur us men bakhúr ḍál, aur
jald jamá'at men dákhil hoke un ke
liye kafára de: kyúnki KHUDÁWAND
ke huzúr se gazab niklá, aur wabá
shurú' húí.
47 Tab Hárún ne, jaisá Músá ne
kahá, 'údsoz liyá, aur jamá'at men
lapakke dákhil húá; aur kyá dekhtá
hai, ki wabá logon men dákhil húí:

so us ne bakhúr jaláke un logon ke liye
kafára diyá.
48 Wuh un murdon aur zindon ke
bích khaṛá húá; tab wabá mauqúf
húí.
49 We sab jo wabá se mare, siwá
un ke, jo Qurah kí bábat halák húe,
chaudah hazár sát sau the.
50 Tab Hárún jamá'at ke khaime
ke darwáze par Músá pás phir áyá;
aur wabá mauqúf ho gayí.

XVII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko kah, aur un men
har ek se un ke ábáí khándán ke mu-
wáfiq, ya'ne un ke sab sardáron se, un
ke ábáí khándán ke mutábiq, ek ek
láṭhí le, aur ye sab bárah láṭhíán
hongí: aur har ek ká nám us kí láṭhí
par likh.
3 Aur Láwí kí láṭhí par Hárún ká
nám likh; is liye ki har ek sardár ke
wáste un ke ábáí khándánon men ek
ek láṭhí hogí.
4 Aur unhen jamá'at ke khaime
men shahádat ke sandúq ke sámhne,
jahán main tum se muláqát kartá
hún, rakh de.
5 Aur yún hogá, ki us shakhs kí
láṭhí se, jo merá barguzída hai, phúl
niklenge; aur main baní Isráel kí shi-
káyaten apne úpar se, jo terí mukhála-
fat se karte hain, dúr karúngá.
6 ¶ Chunánchi Músá ne baní Isráel
ko kahá, aur har ek ne un ke sardáron
men se apne apne ábáí khándán ke
muwáfiq láṭhí dí, sardár píchhe ek ek
láṭhí us ko dí, so bárah láṭhíán húín;
aur Hárún kí láṭhí unhín láṭhíon
men thí.
7 Aur Músá ne un láṭhíon ko sha-
hádat ke khaime men KHUDÁWAND ke
huzúr rakhá.
8 Aur aisá húá, ki Músá dúsre din
shahádat ke khaime men dákhil húá;
to kyá dekhtá hai, ki Hárún kí láṭhí,
jo Láwí ke gharáne kí thí, kalíyáí thí;
ki us men konpalen phúṭín, aur phúl
phúle, aur bádám lage.
9 Tab Músá sab láṭhíon ko KHU-
DÁWAND ke huzúr se sab baní Isráel
ke sámhne nikál láyá: unhon ne
dekhá, aur har ek ne apní láṭhí phir lí.
10 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko farmáyá, ki Hárún kí láṭhí sha-
hádat ke khaime men phir lá, ki sar-
kashon ke ilzám ke liye ek nishán
rahe, aur is tarah tú un kí shikáyaten
mujh se bilkull daf'a kare, tá ki we
halák na howen.
11 Aur Músá ne aisá hí kiyá; jaisá
KHUDÁWAND ne use farmáyá, waisá hí
us ne kiyá.
12 Tab baní Isráel ne Músá ko
khitáb karke kahá, Dekh, ham mare,
ham halák húe, ham sab ke sab faná
húe.
13 Jo koí KHUDÁWAND ke maskan
ke ek zarra bhí nazdík áwegá, mare-
gá: kyá ham sab mar marke miṭ
jáenge?

XVIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Hárún ko
farmáyá, ki maqdis ká gunáh
tujh par, aur tere beṭon, aur tere ábáí
khándán par tujh samet hogá: aur
terí kahánat ká gunáh tujh par, aur
tere beṭon par hogá.
2 Aur tú apne bháíon baní Láwí ko
bhí, jo tere báp ke firqe men hain,
apne sáth lá, tá ki tere sáth milen, aur
terí khidmat karen; par tú apne beṭon
samet shahádat ke khaime ke sámhne
khidmat-guzárí kar.
3 Aur we terí aur sáre khaime k[illegible]
muháfazat karen: faqat we maqdis k[illegible]
básanon aur mazbah ke nazdík n[illegible]
jáwen, tá na howe ki we bhí aur tum
bhí halák ho jáo.
4 So we tere sáth milen, aur ja
má'at ke khaime kí, us kí sárí khid
mat karne ke liye, muháfazat karen
aur koí pardesí tumháre nazdík n
áne páwe.
5 Aur tum maqdis aur mazbah k

muháfazat karo, tá ki áge ko phir baní Isráel par qahr na howe.

6 Aur dekho, ki maiṉ ne tumháre bháíoṉ baní Láwí ko baní Isráel meṉ se leke Ḳhudáwand ke liye ek hadya tumheṉ supurd kiyá, tá ki jamá'at ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṉ.

7 So tú apne beṭoṉ samet sab mazbah ke kámoṉ meṉ apní kahánat kí muháfazat kar, aur tum parde ke andar kí ḳhidmat karo: maiṉ ne kahánat kí ḳhidmat tum ko ek hadya diyá hai; aur jo pardesí nazdík áwe, qatl kiyá jáwe.

8 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Hárún ko farmáyá, Dekh, maiṉ ne baní Isráel kí sab pák chízoṉ meṉ se sab uṭhái húí qurbaníoṉ kí muháfazat tujhe dí; maiṉ ne unheṉ tere mamsúh hone ke sábab se tujhe aur tere beṭoṉ ko hamesha ke qánún ke taur par diyá.

9 Sab se pák chízoṉ meṉ kí, jo ág se mahfúz haiṉ, ye tere liye hoṉgí: un kí har ek qurbání, kyá nazr kí qurbání, kyá ḳhatá kí qurbání, kyá taqsír kí qurbání, jo mujh pás láweṉ, tere aur tere beṭoṉ ke liye niháyat muqaddas hogí.

10 Tú us ko us jagah par, jo bahut muqaddas hai, kháiyo; har koí mardoṉ se use kháwe: yih tere liye muqaddas hai.

11 Aur yih bhí tere liye hai: baní Isráel ke hadye kí uṭhái húí qurbání, un kí sab hilái húí qurbáníoṉ samet, tujhe, aur tere beṭoṉ, aur terí beṭíoṉ ko, tujh samet, hamesha ke qánún ke taur par, dí: jo koí tere ghar meṉ pák ho, so use kháwe.

12 Sab achchhe se achchhá tel, aur achchhí se achchhí mai, aur gehúṉ, un chízoṉ ke pahle phal, jinheṉ we Ḳhudáwand ko guzránte haiṉ, maiṉ ne tujh ko diye.

13 Aur un kí zamín ke sáre phal jo pahle pak jáweṉ, jinheṉ we Ḳhudáwand ke huzúr láweṉ, tere hoṉge: tere ghar meṉ jo koí pák ho, use kháwe.

14 Baní Isráel kí har ek haram kí húí chíz terí hai.

15 Har ek jo pahlá peṭ ká kholnewálá hai jándároṉ se, jise we Ḳhudáwand kí qurbání láweṉ, ḳhwáh insán ho, ḳhwáh haiwán, terá hogá: lekin tú ádmíoṉ ke palauṭhoṉ ká fidiya zarúr díjiyo, aur un ká, jo nápák chárpáyoṉ se pahle paidá howeṉ, fidiya díjiyo.

16 Aur tú un meṉ se jin ká fidiya dená hai, jab we ek mahíne ke hoṉ, so un ká, apne ánkne ke muwáfiq, pánch misqál rúpá, bís jírah ke misqál se jo maqdis meṉ murauwaj hai, fidiya díjiyo.

17 Lekin gáe ká palauṭhá, yá bheṛ ká palauṭhá, yá bakrí ká palauṭhá, tú un ká fidiya na díjiyo: we muqaddas haiṉ: tú un ká lahú mazbah par chhiṛkiyo, aur un kí charbí ág kí qurbání ke wáste jaláiyo, ki Ḳhudáwand ke liye ḳhushbúí ho.

18 Aur un ká gosht tere liye hogá, jaise ki hilái húí qurbání ká sína, aur dahiná shána, tere liye haiṉ.

19 Sab uṭhái húí qurbáníoṉ ko un muqaddas chízoṉ meṉ se, jinheṉ baní Isráel Ḳhudáwand ke liye guzráneṉ, tujh ko, aur tere beṭoṉ aur beṭíoṉ ko tujh samet, hamesha ke qánún ke taur par, diyá: yih Ḳhudáwand ke huzúr tere aur terí nasl ke liye tujh samet namak ká 'ahd hamesha ke liye hai.

20 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Hárún ko farmáyá, ki Tú un kí zamín meṉ se mírás na lená, aur tere liye un ke darmiyán hissa na hogá: kyúṉki baní Isráel meṉ terá hissa aur terí mírás maiṉ húṉ.

21 Aur dekh, maiṉ ne sáre dasweṉ hisse, jo baní Isráel nikáleṉ, baní Láwí ko mírás diye: yih us ḳhidmat ká, jo ki we karte haiṉ, ya'ne jamá'at ke ḳhaime kí ḳhidmat ká, badlá hai.

22 Aur áge ko baní Isráel jamá'at ke ḳhaime ke nazdík hargiz na áweṉ,

na ho ki we gunahgár hon, aur mar jáwen.
23 Balki baní Láwí jamá'at ke khaime kí khidmat karen; we un ke gunáhon ke uthánevále honge. Tumháre qarnon men yih hamesha ke liye qánún hogá, ki we baní Isráel ke darmiyán mírás na páwen.
24 Par we daswen hisse, jinhen baní Isráel uthái húí qurbání ke liye KHUDÁWAND ko láwen, main ne baní Láwí kí mírás men diye: is wáste main ne un ke haqq men kahá, ki We baní Isráel ke darmiyán mírás na páwen.
25 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá,
26 Ki Láwíon ko khitáb kar, aur unhen kah, ki Jab tum baní Isráel se we daswen hisse, jo main ne tumhárí mírás un kí taraf se kar diye hain, lo, to tum har daswen hisse ká daswán hissa utháne kí qurbání kí bábat, KHUDÁWAND ko guzráno.
27 Aur yih tumhárí uthái húi qurbání, tumháre liye, khalihán ke galle, aur kolhú kí kasrat i mai kí aisí, giní jáegí.
28 Isí tarah tum uthái húí qurbání KHUDÁWAND ke liye apne sab daswen hisson men se, jinhen tum baní Isráel se leoge, utháiyo; aur tum un men se uthái húí qurbání KHUDÁWAND kí Hárún káhin ko díjiyo.
29 Tum apne sáre hadyon men se sab uthái húí qurbánián KHUDÁWAND ke liye utháiyo; un men se jo sab se achchhá ho, un ke pák hisse men se utháyá jáwe.
30 Aur un se kaho, ki Jab tum un men se achchhe ko utháo, tab wuh tumháre liye, ai Láwío, jaisá khalihán ká galla, aur kolhú ká ras, mahsúb hogá.
31 Aur tum aur tumhárá khándán use, jis jagah cháho, wahán kháo: kyúnki yih us khidmat kí bábat, jo tum jamá'at ke khaime men karte ho, tumhárá mihnatána hai.
32 Aur jab tum us men se achchhe se achchhá utháoge, tab tum us ke sabab gunahgár na thahroge; aur baní Isráel kí muqaddas chízon ko nápák na karoge, tá ki tum halák na ho.

XIX BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá,
2 Yih sharí'at ká hukm hai, jo KHUDÁWAND ne yih kahte húe farmáyá, ki Baní Isráel ko kah, ki ek lál gáe, jo be-dág aur be-'aib ho, aur jis par kabhí júá na rakhá gayá ho, tujh pás láwen:
3 Tum use Ili'azar káhin ko do, ki use khaimagáh se báhar le jáwe, aur wuh us ke huzúr zabh kí jáwe:
4 Aur Ili'azar káhin apní unglí par us ká lahú leke jamá'at ke khaime ke áge kí taraf sát martabe chhirke.
5 Phir us kí ánkhon ke sámhne wuh gáe jalái jáwe; us ká chamrá, us ká gosht, us ká khún, us ke gobar samet, sab jaláyá jáwe.
6 Phir káhin wahán deodár kí lakrí aur zúfá aur qirmiz leke us jaltí húí gáe par dál de.
7 Tab káhin apne kapre dhowe, aur apná badan páni se dhowe, ba'd us ke khaimagáh men dákhil ho; aur káhin shám tak nápák rahegá.
8 Aur wuh, jo use jalátá hai, apne kapre páni se dhowe, aur apná badan páni se dhowe, aur shám tak nápák rahegá.
9 Aur koí pák shakhs us gáe kí rákh ko jam'a kare, aur khaimagáh ke báhar sáf jagah men dhar de; yih baní Isráel kí jamá'at ke liye mahfúz rahegí, tá ki judáí ke páni men miláí jáwe: yih gunáh se pák karne ke liye hai.
10 Aur wuh, jo us gáe kí rákh ko samettá hai, apne kapre dhowe, aur shám tak nápák rahegá: aur yih baní Isráel ke, aur un pardesíon ke liye, jo un men búdobásh karte hain, hamesha ke wáste ek qánún hai.

11 ¶ Jo koí kisí ádmí kí lásh ko chhúegá, sát din tak nápák rahegá.
12 Wuh apne ta,in tísre din us se sáf kare, aur sátwen din pák hogá: par agar wuh apne ta,in tísre din sáf na karegá, to sátwen din pák na hogá.
13 Jis kisí ne kisí mare húe ádmí kí lásh ko chhúá, aur áp ko pák na kiyá, to us ne KHUDÁWAND ke maskan ko nápák kiyá; wuh shakhs baní Isráel men se kat jáegá: kyúnki judái ká páni us par chhirká nahín gayá, wuh nápák hai: us kí nápákí ab tak us par hai.
14 Agar koí kisí khaime men mare, to us kí bábat yih hukm hai, ki jo koí us khaime men áwe, aur we sab, jo khaime men hain, sát din tak nápák rahenge.
15 Aur har ek khulá bartan, jis ká sarposh us par bandhá na ho, nápák hai.
16 Aur jo koí maidán men talwár ke máre húe ko chhúwe, yá murde ke badan ko, yá ádmí kí haddí ko, yá gor ko, sát din tak nápák rahegá.
17 So we nápák ádmí ke liye us jalí húi gáe kí rákh, jo gunáh se pák kartí hai, len, aur use ek básan men rakhke us par bahte húe páni se kuchh dálen;
18 Aur ek pák ádmí zúfá lewe, aur use páni men duboke khaime par aur sáre básanon par, aur un ádmíon par, jo wahán the, aur us par, jis ne haddí ko, yá kisí máre húe ko, yá murde ko, yá qabr ko, chhúá hai, chhirke;
19 Aur pák hí ádmí tísre din aur sátwen din nápák par chhirke; aur phir sátwen din apne ta,in pák kare, aur apne kapre dhowe, aur páni se naháwe, tab shám ko pák hogá.
20 Lekin wuh shakhs, jo nápák ho, aur us ne áp ko pák na kiyá, wuhí shakhs jamá'at men se kat jáegá; kyúnki us ne KHUDÁWAND ke maqdis ko nápák kiyá; is liye ki judái ká páni us par chhirká na gayá, wuh nápák hai.
21 Aur yih un ke liye hamesha ká qánún hogá, ki jo koí judái ká páni chhirke, apne kapre dhowe; aur jo koí judái ke páni ko chhúe, shám tak nápák rahegá.
22 Aur har ek chíz, jise nápák ádmí chhúe, nápák hai; aur jo koí us chíz ko chhúegá, shám tak nápák rahegá.

XX BAB.

BA'D us ke baní Isráel kí sárí jamá'at pahle mahíne men dasht i Sín ko áí, aur Qádis men rahne lagí; Miryam wahán marí, aur wahín gárí gayí.
2 Wahán jamá'at ke liye páni na thá; so we jam'a hoke Músá aur Hárún ke barkhiláf húe.
3 Aur un logon ne Músá se jhagrá kiyá, aur kahá, Ai kásh ki jab hamáre bháí KHUDÁWAND ke áge mar gaye, ham bhí mar játe!
4 Tum KHUDÁWAND kí jamá'at ko is dasht men kyún láe, ki ham aur hamáre jánwar yahán mar jáwen?
5 Aur tum hamen Misr se is bure maqám par pahuncháne ke wáste kyún nikál láe? yahán bone kí jagah nahín, aur na anjír kí, na angúr kí, na anár kí hai; yahán to píne ko páni bhí nahín.
6 Tab Músá aur Hárún jamá'at ke sámhne se jamá'at ke khaime ke darwáze par gaye, aur munh ke bal gire: tab KHUDÁWAND ká jalál un par záhir húá.
7 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
8 Wuh láthí le, aur tú aur Hárún terá bháí, tum donon jamá'at ko ikatthá karo, aur us chatán ko, jo un kí ánkhon ke sámhne hai, kaho, aur wuh apná páni degí; tú un ke liye chatán hí se páni nikálegá, aur us jamá'at ko aur un ke chárpáyon ko píne ko degá.
9 Chunánchi Músá ne KHUDÁWAND

ke áge se, jaisá use hukm húá thá, us láṭhí ko liyá.

10 Aur Músá aur Hárún ne jamá'at ko us chaṭán ke sámhne ikaṭṭhá kiyá, aur us ne unhen̲ kahá, ki Suno, ai bágío, kyá ham tumháre liye chaṭán hí se pání nikál láwen̲?

11 Tab Músá ne apná háth uṭháyá, aur us chaṭán ko do bár apní láṭhí se márá; to bahut pání niklá, aur jamá'at ne aur un ke chárpáyon̲ ne piyá.

12 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko kahá, Is liye ki tum mujh par i'atiqád na láe, tá ki baní Isráel ke huzúr merí taqdís karte, so tum is jamá'at ko us zamín men̲, jo main̲ ne unhen̲ dí hai, na láoge.

13 Yih Marîbah ká pání hai; kyún̲ki baní Isráel ne Ḳhudáwand se jhagṛá kiyá, aur us ne un ke darmiyán apne taín̲ muqaddas kiyá.

14 ¶ Tab Músá ne Qádis se Adúm ke bádsháh ko elchí ke háth yún̲ kahlá bhejá, ki Tere bhái Isráel ne kahá hai, ki We sab taklífen̲, jo ham par án paṛín̲, tú jántá hai;

15 Ki kyún̲kar hamáre bápdáde Misr men̲ gaye, aur ham log Misr men̲ bahut muddat rahe, aur Misríon̲ ne ham ko aur hamáre bápdádon̲ ko dukh diyá:

16 To jab ham Ḳhudáwand ke áge chilláe, tab us ne hamárí áwáz suní: so us ne ek firishte ko bhejá, aur ham ko Misr se nikál láyá; aur dekh, ham Qádis ke shahr men̲ hain̲, jo terí dúr kí sarhadd par hai.

17 So ham ko apne mulk men̲ hoke guzar jáne díjiye: ki ham kheton̲ aur angúr ke bágon̲ men̲ dáḳhil na hon̲ge, aur na kúon̲ ká pání píwen̲ge: ham sháhráh se hoke nikle chale jáwen̲ge, ham dahine aur báen̲ háth na muṛen̲ge, jab tak ki terí sarhaddon̲ se báhar na nikal jáwen̲.

18 Lekin Adúm ne us se kahá, Tú merí taraf guzar na kar; nahín̲ to, main̲ talwár leke tere barḳhiláf niklún̲gá.

19 Phir baní Isráel ne use kahá, ki Ham ráh se hoke chale jáen̲ge; aur agar main̲, yá mere jánwar terá pání píwen̲, to main̲ us kí qímat dún̲gá: main̲ to bagair aur kám kiye faqat apne páon̲ se guzar jáún̲gá.

20 Us ne kahá, Tú hargiz na jáegá. Tab Adúm us ke barḳhiláf qúwat i bázú se bahut log leke niklá.

21 So Adúm ne Isráel ko ráh na dí, ki us kí sarhadd men̲ se hoke jáwen: tab baní Isráel us kí taraf se muṛe.

22 ¶ Aur baní Isráel kí sárí jamá'at Qádis se rawána hoke koh i Húr par áí.

23 Aur Ḳhudáwand ne koh i Húr par, jo Adúm kí sarhadd se milá húá thá, Músá aur Hárún ko kahá,

24 Hárún apne logon̲ men̲ já milegá: kyún̲ki wuh us zamín men̲, jo main̲ ne baní Isráel ko dí hai, dáḳhil na hogá, is liye ki tum Marîbah ke pánion̲ par mere hukm ko ṭálke bágí húe.

25 Hárún aur us ke beṭe Ili'azar ko le, aur un ko koh i Húr ke úpar lá.

26 Hárún ke kapṛe utár, aur unhen̲ us ke beṭe Ili'azar ko pinhá: ki Hárún apne logon̲ men̲ já milegá, aur wahán̲ mar jáegá.

27 Chunánchi jaisá Ḳhudáwand ne hukm kiyá thá, Músá ne waisá hí kiyá; aur we sárí jamá'at kí ánkhon̲ ke sámhne koh i Húr par chaṛhe.

28 Aur Músá ne Hárún ke kapṛon̲ ko utárá, aur us ke beṭe Ili'azar ko unhen̲ pinháyá; aur Hárún ne wahán̲ pahár kí choṭí par rihlat kí: aur Músá aur Ili'azar pahár par se utar áe.

29 Jab sárí jamá'at ne dekhá, ki Hárún ne wafát pái, to Isráel ká sárá gharáná Hárún par tís din tak royá kiyá.

XXI BA'B.

AUR jab 'Arád Kan'ání bádsháh ne, jis ká páetaḳht dakhan kí atráf men thá, suná, ki Isráel Athárim kí ráh se áe, to Isráel se laṛá, aur kitne ek un men se pakaṛ le gayá.

2 Tab Isráel ne Ḳhudáwand kí mannat máni, aur bolá, ki Agar tú sach much un logon ko mere háth men giriftár kar de, to main un kí bastíon ko haram kar dúngá.

3 Chunánchi Ḳhudáwand ne Isráel kí áwáz suní, aur Kan'áníon ko giriftár kar diyá; aur unhon ne unhen aur un kí bastíon ko haram kar diyá: aur us ne us maqám ká nám Hurmah rakhá.

4 ¶ Phir unhon ne koh i Húr se daryá e Qulzum kí ráh se kúch kiyá, tá ki Adúm kí sarzamín se ghúm jáwen: lekin we log us ráh ke sabab niháyat dil-tang húe.

5 Aur logon ne Ḳhudá aur Músá se bigaṛke yún kahá, ki Tum kyún ham ko Misr se nikál láe, ki ham bayábán men maren? yahán to na roṭí hai, na pání; hamáre jí ko is halkí roṭí se karáhiyat átí hai.

6 Tab Ḳhudáwand ne un logon men jalánewále sámp bheje; unhon ne logon ko káṭá; aur bahut se baní Isráel mar miṭe.

7 ¶ Tab we log Músá pás áe, aur bole, Ham ne gunáh kiyá, ki ham ne Ḳhudáwand kí aur terí badgoí kí: so tú Ḳhudáwand se du'á máng, ki wuh ham men se un sámpon ko dúr kare. Chunánchi Músá ne logon ke liye du'á mángí.

8 Tab Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá, Ek jalánewálá sámp apne liye baná, aur ek neze par laṭká: aur aisá hogá, ki jo koí ḍasá húá us par nazar karegá, to wuh jítá rahegá.

9 Chunánchi Músá ne pítal ká ek sámp banáke ek neze par rakhá; aur aisá húá, ki sámp ne jo kisí ádmí ko káṭá, to jab us ne us pítal ke sámp par nigáh kí, to wuh jítá rahá.

10 ¶ Tab baní Isráel ne wahán se kúch kiyá, aur Aubát men ḳhaime khaṛe kiye.

11 Phir Aubát se kúch kiyá, aur 'Aiye ul 'Abárím par, dasht men jo Moáb ke muqábil púrab kí taraf hai, ḳhaime khaṛe kiye.

12 ¶ Wahán se kúch karke wádí i Zarad men ḳhaime khaṛe kiye.

13 Jab wahán se chale, to Arnún ke pár áke ḳhaime khaṛe kiye; wuh Amúríon kí sarhadd se áke bayábán men bahtí hai: kyúnki Arnún Moáb kí sarhadd hai, Moáb aur Amúríon ke darmiyán.

14 Is sabab Ḳhudáwand ke jang-náme men likhá hai, Wuh Súfah men Wahíb par qábiz húá, aur Arnún kí nahron par,

15 Aur nahron kí us wádí par, jo 'A'r ke maqám tak játí, aur Moáb kí sarhaddon kí taraf phailí hai.

16 Aur wahán se Biar par já paṛe: wuh ek kúá hai, jis kí bábat Ḳhudáwand ne Músá ko kahá, ki logon ko ikaṭṭhá kar, ki main unhen pání dúngá.

17 ¶ Us waqt Isráel ne yih rág gáyá, Ai kúe, tú ubal á; us ke jawáb men tum log gáo.

18 Ra,ísoṇ ne yih kúá khodá, qaum ke amíron ne use banáyá, hákim ke hukm se aur apní láṭhíon se. Tab we us dasht se Mattanah ko gaye;

19 Aur Mattanah se Nahaliel ko; aur Nahaliel se Bámát ko;

20 Aur Bámát se us wádí men, jo Moáb ke mulk men hai, Pisgah kí choṭí tak, jis ká rukh bayábán kí taraf hai.

21 ¶ Wahán baní Isráel ne Saihún ko, jo Amúríon ká bádsháh thá, elchíon se yih paigám kahlá bhejá, ki

22 Ham ko apní sarzamín se guzar jáne de: ham kheton aur angúr ke bágon men dáḳhil na honge; ham kúe ká pání na píwenge, balki sháhráh se sídhe chale jáenge, yahán tak ki terí sarhadd se báhar ho jáen.

23 Par Saihún ne na cháhá ki Isráel us kí sarhadd se guzar jáwe; balki Saihún áp apne sab logoṉ ko ikaṭṭhá karke Isráel se muqábala karne ko bayábán meṉ niklá; aur us ne Yahas meṉ pahunchke Isráel se jang kí.

24 Aur Isráel ne use talwár kí dhár se már liyá, aur us kí sarzamín par, Arnún se leke Yabúq tak, aur baní 'Ammún tak, qabza kiyá: kyúṉki baní 'Ammún kí sarhadd mazbút thí.

25 Garaz, baní Isráel ne ye sab shahr le liye; aur Amúrioṉ ke sab shahroṉ meṉ, Hasbún meṉ aur us ke sab gáṉwoṉ meṉ, baní Isráel base.

26 Hasbún Amúrioṉ ke bádsháh Saihún ká shahr thá, jo Moáb ke agle bádsháh se laṛá, aur us kí sári sarzamín, Arnún tak, us ke háth se le lí.

27 Isí liye zarb ul masal ke kahnewále yih kahte haiṉ, ki Hasbún meṉ áo, tá ki Saihún ká shahr bane, aur mazbút ho jáwe:

28 Ki ág Hasbún se niklí, aur shu'ala Saihún ke shahr se, jo Moáb ke 'A'r ko khá gayá, aur Arnún ke únche makánoṉ ke sardároṉ ko.

29 Ai Moáb, tujh par wáwailá hai! ai Kamús kí qaum, tú halák húí! us ne apne beṭe, jo bháge the, aur apní beṭiáṉ, Amúrioṉ ke bádsháh Saihún kí asír kar díṉ.

30 Ham ne unheṉ tíroṉ se tamám kiyá; Hasbún, Daibún tak, tabáh húá; aur ham ne Nufah tak, háṉ, Madibá tak, unheṉ be-chirág kar diyá.

31 ¶ Aur Isráel ne Amúrioṉ kí sarzamín meṉ sukúnat kí.

32 Phir Músá ne jásúsoṉ ko Ya'zír meṉ bhejá; unhoṉ ne us ke gáṉw le liye, aur Amúrioṉ ko, jo waháṉ the, nikál diyá.

33 ¶ Tab we phire, aur Basan kí ráh se chale; aur Basan ke bádsháh 'U'j, usí ne, aur us ke sab logoṉ ne, jang ke liye Adrá'e meṉ un ká sámhná kiyá.

34 Tab Khudáwand ne Músá ko farmáyá, ki Us se mat ḍar: ki maiṉ ne use, aur us ke log, aur us kí sarzamín ko tere háth meṉ diyá; so tú us se wuhí kar, jo tú ne Amúrioṉ ke bádsháh Saihún, Hasbún ke rahnewále, se kiyá.

35 Chunánchi unnoṉ ne us ko, aur us ke beṭoṉ aur sáre logoṉ ko yaháṉ tak márá, ki us ká koí báqí na rahá: aur us kí sarzamín ko apne qabze meṉ kar liyá.

XXII BAB.

PHIR baní Isráel ne kúch kiyá, aur Moáb ke maidánoṉ meṉ nahr i Yardan ke is pár Yaríhú ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye.

2 ¶ Aur Safúr ke beṭe Balaq ne wuh sab, jo baní Isráel ne Amúrioṉ se kiyá, dekhá.

3 Tab Moáb un logoṉ se nipaṭ ḍará, ki we bahut the; aur Moáb baní Isráel ke sabab se pareshán húá.

4 Aur Moáb ne Midyán ke buzurgoṉ se kahá, ki Ab yih guroh un sab ko, jo hamáre ás pás haiṉ, yúṉ cháṭ jáegí, jis tarah se bail maidán kí ghás ko cháṭ letá hai. Us waqt Safúr ká beṭá Balaq Moábíoṉ ká bádsháh thá.

5 So us ne Ba'úr ke beṭe Bala'ám pás Fatúr ko, jo us kí qaumwáloṉ kí sarzamín meṉ nahr ke kináre par thá, qásid bheje, tá ki use yih kahke bulá láweṉ, ki Dekh, ek qaum Misr se báhar áí hai: dekh, un se zamín kí sath chhip gayí hai, aur we mere muqábil maqám karte.

6 So ab áiye, aur merí ḳhátir se un logoṉ ke haqq meṉ bad-du'á kíjiye; ki we mujh se bahut qawí haiṉ: sháyad ki maiṉ gálib áke unheṉ már sakúṉ, aur unheṉ is zamín par se haṭá dúṉ: ki maiṉ yaqín jántá húṉ, ki jise tú barakat detá hai, use barakat hotí, aur jis par tú la'nat kartá, wuh la'natí húá.

7 So Moáb ke masháiḳh aur Midyán ke buzurg jádú kí mazdúrí háth

men leke rawána húe, aur Bala'ám pás
ae, aur Balaq ká paigám use pahun-
cháyá.
8 Us ne unhen kahá, ki A'j rát tum
yahán raho, aur jaisá kuchh KHUDÁ-
WAND mujhe farmáegá, main tumhen
kahúngá. Chunánchi Moáb ke amíron
ne Bala'ám ke yahán maqám kiyá.
9 Tab Khudá Bala'ám pás áyá, aur
us se kahá, Ye kaun ádmí hain, jo
tere pás hain?
10 Bala'ám ne Khudá ko jawáb
diyá, ki Safúr ke beṭe Balaq ne, jo
Moáb ká bádsháh hai, mere pás kahlá
bhejá hai, ki
11 Dekh, ek qaum hai, jo Misr se
nikal áí hai, aur un se zamín kí sath
chhip gayí: tú á, aur merí khátir ke
liye un ke haqq men bad-du'á kar;
sháyad main un par gálib á sakún,
aur unhen bhagá dún.
12 Tab Khudá ne Bala'ám ko ka-
há, Tú un ke sáth mat jáiyo; tú un
logon ke haqq men bad-du'á na kí-
jiyo: is liye ki we mubárak hain.
13 Bala'ám ne subh ko uṭhke Ba-
laq ke amíron se kahá, Tum apní
sarzamín ko jáo; kyúnki KHUDÁWAND
mujhe tumháre sáth jáne kí 'ijázat
nahín detá.
14 Aur Moáb ke sardár uṭhe, aur
Balaq pás gaye, aur bole, ki Bala'ám
hamáre sáth áne se inkár kartá hai.
15 ¶ Tab Balaq ne aur amíron ko,
jo pahlon se ziyáda, aur sharáfat men
un se baṛhkar the, dúsrí bár bhejá.
16 Unhon ne Bala'ám pás áke us
se kahá, Safúr ke beṭe Balaq ne yún
kahá hai, ki Mere pás áne se kisí
tarah na rukiye:
17 Main bahut baṛí 'izzat se terá
martaba baṛháúngá, aur jo kuchh tú
mujhe farmáegá, main tere liye karún-
gá: main terí minnat kartá hún, ki
á, aur in logon ke haqq men merí
khátir se bad-du'á kar.
18 Bala'ám ne Balaq ke khádimon
ke jawáb men kahá, Agar Balaq apná
ghar rúpe aur sone se bharke mujhe
dewe, tau bhí main KHUDÁWAND apne
Khudá ke hukm se báhar nahín já
saktá hún, ki us se kam yá ziyáda
karún.
19 So ab áp bhí is rát ko yahán
káṭiye; tá ki main dekhún, ki KHU-
DÁWAND mujhe kyá aur farmátá hai.
20 Phir Khudá rát ko Bala'ám pás
áyá, aur use kahá, Agar we log tujhe
buláne áwen, to uṭh, aur un ke sáth
já: magar jo bát main tujhe kahúngá,
wuhí kíjiyo.
21 So Bala'ám subh ko uṭhá, aur
apní gadhí par zín rakhá, aur Moáb
ke amíron ke hamráh gayá.
22 ¶ Tab Khudá ká qahr bhaṛká,
is liye ki wuh gayá: aur KHUDÁWAND
ká firishta jáke ráh men khaṛá húá,
tá ki us se muzáhamat kare. Pas wuh
apní gadhí par chaṛhá húá játá thá,
aur us ke do chákar us ke sáth the.
23 So gadhí ne KHUDÁWAND ke
firishte ko dekhá, ki ráh men khaṛá
hai; aur us ke háth men khinchí húí
talwár hai: tab gadhí ne ráh se munh
moṛá, aur maidán ko chalí: tab Bala-
'ám ne gadhí ko márá, tá ki use ráh
par láwe.
24 Tab KHUDÁWAND ká firishta
angúristán ke ek kúche men khaṛá
húá; wahán ek díwár idhar thí, aur
ek díwár udhar.
25 Phir jo gadhí ne KHUDÁWAND
ke firishte ko dekhá, to díwár se já
aṛí, aur Bala'ám ká pánw díwár se
dabáyá: phir us ne use márá.
26 Tab KHUDÁWAND ká firishta
phir áge chalá, aur ek tang ráh men,
jahán jagah na thí ki dahne yá báen
muṛe, jáke khaṛá húá.
27 Phir jo gadhí ne KHUDÁWAND
ke firishte ko dekhá, to Bala'ám ko
liye húe baiṭh gayí: tab Bala'ám ká
gussa bhaṛká, aur us ne gadhí ko
láṭhí se márá.
28 Tab KHUDÁWAND ne gadhí ká
munh kholá, aur us ne Bala'ám ko

kahá, Maiṉ ne terá kyá kiyá hai, ki
tú ne yih tín bár mujhe márá?
29 Bala'ám ne gadhí ko kahá, ki
Tú ne mujhe masḳhara banáyá: kásh
ki mere háth meṉ talwár hotí, to maiṉ
tujhe isí dam márke ḍál detá.
30 Gadhí ne Bala'ám ko kahá, Kyá
maiṉ terí gadhí nahíṉ húṉ, jis par tú
chaṛhá húá hai, jab se ki maiṉ tujh
pás húṉ, is din tak? kabhú maiṉ ne
tujh se aisá kiyá hai? Wuh bolá,
Nahíṉ.
31 Wúṉhíṉ Ḳhudáwand ne Ba-
la'ám kí áṅkheṉ kholíṉ, aur us ne
Ḳhudáwand ke firishte ko dekhá, ki
ráh meṉ khaṛá hai, aur us ke háth
meṉ ek talwár khíṉchí húí hai: us ne
apná sir jhukáyá, aur aundhá girá.
32 Ḳhudáwand ke firishte ne use
kahá, ki Tú ne apní gadhí ko yih tín
bár kyúṉ márá? dekh, maiṉ niklá
húṉ, ki terá muḳhálif banúṉ, is liye
ki terí chál merí nazar meṉ ṭeṛhí hai:
33 Aur gadhí ne mujh ko dekhá,
aur wuh yih tín martaba mere sámh-
ne se phirí: agar wuh mere sámhne
se na phirtí, to maiṉ tujh ko már hí
ḍáltá, aur us ko jítá chhoṛtá.
34 Bala'ám ne Ḳhudáwand ke
firishte ko kahá, Mujh se gunáh húá,
aur maiṉ ne na jáná ki tú mere mu-
qábale ko ráh meṉ khaṛá hai: so agar
tú us se ná-ḳhush hai, to maiṉ phir
jáúṉ.
35 Ḳhudáwand ke firishte ne Ba-
la'ám ko kahá, Ab to tú un ádmíoṉ
ke sáth já: magar faqat wuhí bát, jo
maiṉ tujhe kahúṉgá, kahiyo. So Ba-
la'ám Balaq ke amíroṉ ke hamráh
gayá.
36 ¶ Jab Balaq ne suná, ki Bala'ám
pahunchá hai, wuh us ke istiqbál ko
nikalke Moáb ke us shahr tak gayá,
jo Arnún kí sarhadd aur us ke mulk
kí dúr ke siwáne par thá.
37 Tab Balaq ne Bala'ám ko kahá,
Kyá maiṉ ne tákídan tere pás na
bhejá thá, ki tujh ko buláweṉ? tú
mujh pás kyúṉ na chalá áyá? kyá
mujh meṉ táqat nahíṉ, ki terá martaba
baṛháúṉ?
38 Bala'ám ne Balaq ko jawáb diyá,
Dekh, maiṉ tujh pás áyá: mujh meṉ
ab kuchh táqat hai, ki tujhe koí bát
kahúṉ? wuh bát jo Ḳhudá mere muṉh
meṉ ḍálegá, wuhí maiṉ kahúṉgá.
39 Aur Bala'ám Balaq ke sáth gayá,
aur we jákar Qaryat Ḥissát meṉ dáḳhil
húe.
40 Balaq ne bail aur meṇḍhe zabh
kiye, aur Bala'ám aur un sardároṉ ke
pás, jo us ke sáth the, bheje.
41 Aur subh ko yúṉ húá, ki Balaq
ne Bala'ám ko sáth liyá, aur use Ba'al
kí úṉchí jagahoṉ par láyá, tá ki waháṉ
se us qaum kí intihá tak dekhe.

XXIII BAB.

TAB Bala'ám ne Balaq ko kahá,
ki Mere liye yaháṉ sát mazbah
baná, aur mere liye yaháṉ sát bail aur
sát meṇḍhe taiyár kar.
2 Balaq ne, jaisá Bala'ám ne kahá
thá, kiyá; aur Balaq aur Bala'ám ne
har mazbah par ek bail aur ek meṇḍhá
chaṛháyá.
3 Phir Bala'ám ne Balaq ko kahá,
ki Apní soḳhtaní qurbání ke pás khaṛá
rah, aur maiṉ játá húṉ; sháyad Ḳhu-
dáwand mujh se muláqát kare: jo
kuchh wuh mujhe dikháegá, maiṉ tujh
se kahúṉgá. So wuh ek úṉchí jagah
par chalá.
4 Chunánchi Ḳhudá Bala'ám ko
milá: us ne use kahá, Maiṉ ne sát
mazbah taiyár kiye, aur un par ek ek
bail, aur ek ek meṇḍhá chaṛháyá.
5 Tab Ḳhudáwand ne ek bát Ba-
la'ám ke muṉh meṉ ḍálí, aur use kahá,
Balaq kane phir já, aur us ko yúṉ kah.
6 So wuh us ke pás phir áyá; aur
kyá dekhtá hai, ki wuh apní soḳh-
taní qurbání ke nazdík Moáb ke sab
amíroṉ samet khaṛá hai.
7 Tab us ne apní masal kahní shurú'
kí, ki Moáb ke bádsháh Balaq ne
A'rám se, púrab ke pahároṉ se, mujh

ko bulwáyá: A’iyo, Ya’qúb ko merí ḳhátir se bad-du’á kíjiyo; aur áiyo, Isráel ko burá kahiyo.

8 Maiṉ kyúṉkar us ko bad-du’á karúṉ, jis ko Ḳhudá ne bad-du’á nahíṉ kí? yá us ko burá kahúṉ, jis ko ḲHUDÁWAND ne burá nahíṉ kahá?

9 Kyúṉki chaṭánoṉ kí choṭí par se maiṉ us ko dekhtá húṉ, aur ṭíloṉ par se maiṉ use táktá húṉ: dekh, ye log akele sukúnat kareṉge, aur qaumoṉ ke darmiyán we shumár na kiye jáeṉge.

10 Ya’qúb kí gard ke zarroṉ ko kaun gin saktá hai, aur baní Isráel kí chauthái kaun shumár kar saktá hai? Kásh ki maiṉ sádiqoṉ kí maut marúṉ, aur merí ’áqibat un kí sí ho!

11 Tab Balaq ne Bala’ám ko kahá, Yih tú ne mujh se kyá kiyá? Maiṉ tujhe láyá, ki mere dushmanoṉ ko bad-du’á kare, aur dekh, ki tú unheṉ sarásar barakat de chuká.

12 Us ne jawáb diyá aur kahá, Kyá is par liház karná mujhe wájib nahíṉ, ki wuhí bát, jo ḲHUDÁWAND ne mere muṉh meṉ ḍálí, kahúṉ?

13 Phir Balaq ne use kahá, Ab mere sáth aur ek jagah chaliye; waháṉ se áp un ko dekhiye: tú un meṉ se faqat kinárewáloṉ ko dekhegá; we sab ke sab dekhe na jáeṉge; mere liye waháṉ se un par bad-du’á kar.

14 ¶ So wuh use waháṉ se Zufím ke maidán meṉ koh i Pisgah kí choṭí par le gayá; waháṉ sát mazbah banáe; har mazbah par ek bail aur ek menḍhá chaṛháyá.

15 Tab us ne Balaq se kahá, ki Tú yaháṉ apní soḳhtaní qurbání pás ṭhahrá rah, jab tak ki maiṉ waháṉ Ḳhudá se muláqát karúṉ.

16 Chunánchi ḲHUDÁWAND Bala’ám ko milá, aur us ke muṉh meṉ bát ḍálí, aur farmáyá, Balaq pás phir já, aur yúṉ kah.

17 Aur jab wuh us pás pahunchá, to kyá dekhtá hai, ki wuh apní soḳhtaní qurbání ke pás Moáb ke ra,ísoṉ samet khaṛá hai. Tab Balaq ne us se púchhá, ḲHUDÁWAND ne kyá farmáyá?

18 Tab us ne apní masal kahní shurú’ kí, aur bolá, Uṭh, ai Balaq, aur sun; ai Safúr ke beṭe, merí taraf kán dhar:

19 Ḳhudá insán nahíṉ, jo jhúṭh bole, na ádmízád hai, ki pashemán howe: kyá us ne jo kuchh ki kahá hai, so bajá na láwegá; aur jo kuchh ki farmáyá hai, kyá use púrá na karegá?

20 Dekh, maiṉ ne hukm páyá, ki barakat dúṉ; us ne barakat dí hai; maiṉ ise badal nahíṉ saktá.

21 Wuh Ya’qúb meṉ badí nahíṉ pátá, na Isráel meṉ fasád dekhtá hai: ḲHUDÁWAND us ká Ḳhudá us ke sáth hai, aur bádsháh kí dhúm un ke darmiyán hai.

22 Ḳhudá unheṉ Misr se nikál láyá: us ká gainḍe ká sá zor hai.

23 Koí afsún Ya’qúb par nahíṉ chaltá, koí bad-fálí Isráel ke barḳhiláf nahíṉ: chunánchi isí waqt Ya’qúb ke aur Isráel ke haqq meṉ yih kahá jáegá, ki Ḳhudá ne kyá kiyá!

24 Dekh, ye log bhárí singh ke taur se khaṛe hoṉge, aur wuh áp ko jawán singh kí tarah uṭháwegá: wuh na sowegá, jab tak ki shikár na khá le, aur jab tak ki márke us ká lahú na pí le.

25 ¶ Tab Balaq ne Bala’ám ko kahá, Tú hargiz bad-du’á na kar, aur unheṉ tú hargiz barakat na de.

26 Bala’ám ne jawáb diyá, aur Balaq ko kahá, Kyá maiṉ ne tujhe nahíṉ kahá, ki Sab kuchh jo ḲHUDÁWAND kahegá, maiṉ wuhí karúṉgá?

27 ¶ Tab Balaq ne Bala’ám ko kahá, A’iye, maiṉ áp ko ek aur jagah le jáúṉ; sháyad Ḳhudá ko pasand áwe, ki tú mere liye waháṉ se un par bad-du’á kare.

28 Tab Balaq Bala’ám ko Fagúr kí choṭí par, jis ká rukh bayábán kí taraf hai, láyá.

29 Wahán Bala'ám ne Balaq se
kahá, ki Mere liye yahán sát mazbah
baná, aur is jagah mere wáste sát bail
aur sát mendhe taiyár kar.
30 Chunánchi Balaq ne, jaisá Ba-
la'ám ne farmáyá thá, kiyá; aur har
ek mazbah par ek bail aur ek mendhá
guzráná.

XXIV BAB.

JAB Bala'ám ne dekhá, ki Isráel
ko barakat dená KHUDÁWAND ko
khush áyá, to wuh ab ke, jaisá áge
shugún ke khoj men játá thá, na gayá,
balki bayábán kí taraf tawajjuh kí.
2 Aur Bala'ám ne apní ánkh uṭhái,
aur Isráel ko dekhá, ki apne firqon kí
tartíb par ṭhahrá hai; tab Rúh Ulláh
us par názil húí.
3 Aur wuh apní masal le chalá, aur
bolá, Ba'úr ká beṭá Bala'ám kahtá hai,
hán, wuh shakhs, jis kí ánkhen khul
gayí hain, kahtá;
4 Wuh, jis ne Khudá kí báten
sunín, aur Qádir i mutlaq kí royá ko
dekhá hai, so paṛá thá, par us kí ánkh-
en khulí thín, kahtá hai:
5 Kyá hí khúb hain tere khaime, ai
Ya'qúb, aur tere maskan, ai Isráel!
6 Ye phaile húe hain, wádion kí
tarah se, aur lab i daryá ke bágon ke
taur par, jaise 'úd ke darakht jo KHU-
DÁWAND ne lagáe hon, aur jaise deo-
dár ke darakht, jo pání ke kanáre hon.
7 Aur wuh apní moṭhon se pání
baháwegá, aur us ká bíj bahut se pá-
nion men hogá; us ká bádsháh Agág
se buzurg hogá, aur us kí bádsháhat
buland hogí.
8 Khudá us ko Misr se báhar nikál
láyá; us men gaiṇḍe kí qúwat hai:
wuh qaumon ko, jo us ke dushman
hon, khá jáegá, aur un kí haḍḍián toṛ
ḍálegá, aur apne tíron se unhen chhed-
egá.
9 Wuh jhuktá hai, aur singh ke
mánind, balki bhárí singh kí tarah,
baiṭh játá: us ko kaun uṭhá saktá
hai? Mubárak hai wuh, jo tujhe mu-
bárak kahe; aur mal'ún hai wuh, jo
tujh par la'nat kare.
10 ¶ Tab Balaq ká gussa Bala'ám
par bhaṛká, aur us ne apní tálián
márín: aur Balaq ne Bala'ám ko kahá,
Main ne tujhe buláyá, ki tú mere
dushmanon par bad-du'á kare; aur
dekh, tú ne tínon bár unhen sarásar
barakat bakhshí.
11 Chal, ab apne makán ko bhág:
main ne dil men kahá thá, ki baṛí
'izzat se terá martaba baṛháún; par
dekh, KHUDÁWAND ne tujhe 'izzat se
báz rakhá.
12 Bala'ám ne Balaq ko jawáb diyá,
Kyá main ne tere qásidon ko bhí, jin-
hen tú ne mere pás bhejá, na kahá thá,
ki
13 Agar Balaq apná ghar rúpe sone
se bharke mujhe dewe, mujhe táqat
nahín, ki KHUDÁWAND ke farmán ke
siwá, apne dil se kuchh bhalá yá burá
kahún; balki jo kuchh KHUDÁWAND
kahegá, main wuhí kahúngá?
14 Ab tú dekh, main apne logon
men játá hún; so tú á, ki main tujhe
khabar dúngá, ki ye log tere logon se
pichhle dinon men kyá karenge.
15 ¶ Phir us ne apní masal kahní
shurú' kí, aur bolá, Ba'úr ká beṭá Ba-
la'ám kahtá hai; hán, wuh shakhs,
jis kí ánkhen khul gayí hain, kahtá;
16 Wuh, jis ne Khudá kí báten
sunín, aur Haqq Ta'álá ká 'ilm páyá,
jis ne Qádir i mutlaq kí royá dekhí, so
paṛá thá, par us kí ánkhen khulí thín,
kahtá hai:
17 Main use dekhúngá, par abhí
nahín; main us par nazar karúngá,
par na nazdík se; Ya'qúb se ek sitára
niklegá, aur Isráel se ek 'asa uṭhegá,
aur Moáb kí nawáhí ko már legá, aur
sab hangáma-karnewálon ko halák
karegá.
18 Adúm milkiyat hogá, hán, Sha-
'ír apne dushmanon kí milkiyat hogá,
aur Isráel bahádurí karegá.
19 Ya'qúb kí nasl se niklegá wuh,

jo riyásat karegá, aur use, jo shahr
men báqí rah jáegá, halák karegá.
20 ¶ Phir us ne 'Amálíq ko dekhá,
aur apní masal le chalá, aur bolá,
'Amálíq qaumon ke darmiyán pahlá
thá, par us ká anjám nestí nábúdí
hogí.
21 Phir us ne Qainíon par nigáh
kí, aur apní masal kahní shurú' kí,
aur bolá, ki Terá maskan mazbút hai;
tú pahár par apná áshiyána banátá:
22 Lekin Qainí barbád honge, ya-
hán tak ki Asúr tujhe pakar le jáegá.
23 Phir wuh apní masal le chalá,
aur bolá, Afsos! kaun zinda rahegá,
jab Khudá yún hí karegá?
24 Aur Kittím kí taraf se jaház
áwenge, aur Asúr ko dukh denge, aur
'Ibr ko bhí dukh denge; par wuh bhí
nest o nábúd hogá.
25 Tab Bala'ám uthá, aur rawána
húá, aur apne makán ko phir gayá;
aur Balaq ne bhí apní ráh lí.

XXV BÁB.

SO Isráel Sittim men muqím húe,
aur logon ne Moábíon kí betíon
se harámkárí shurú' kí.
2 Unhon ne apne ma'búdon kí qur-
báníon par logon kí da'wat kí: so
logon ne kháyá, aur un ke ma'búdon
ko sijda kiyá.
3 Aur Isráelí Ba'al-Fagúr se mile:
tab Khudáwand ká qahr baní Isráel
par bharká.
4 Aur Khudáwand ne Músá ko
farmáyá, Qaum ke sáre sardáron ko
pakar, aur un ko Khudáwand ke liye
áftáb ke muqábil latká de, tá ki Khu-
dáwand ke gazab ká bharakná Isráel
par se tal jáwe.
5 So Músá ne baní Isráel ke hákim-
on ko kahá, ki Tum men se har ek
apne logon ko, jo Ba'al-Fagúr se mil
gaye hain, qatl kare.
6 ¶ Aur dekho, ki ek Isráelí áyá,
aur apne bháíon ke pás ek Midyání
'aurat Músá aur baní Isráel kí sárí
jamá'at kí ánkhon ke sámhne láyá,
aur wuh jamá'at khaime ke darwáze
par rotí thí.
7 Aur jab ki Fínihás bin Ili'azar
bin Hárún káhin ne yih dekhá, wuh
jamá'at men se uthá, aur barchhí háth
men lí;
8 Aur us mard ke píchhe khaime
men ghusá, aur un donon ko, Isráelí
mard aur us 'aurat ke pet ko, chhedá.
Tab baní Isráel men se wabá játí rahí.
9 We, jo us wabá men mare, chau-
bís hazár the.
10 ¶ Phir Khudáwand ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
11 Fínihás ne, jo Hárún káhin ke
bete Ili'azar ká betá hai, mere qahr
ko baní Isráel par se pherá, ki un ke
bích use mere liye gairat áí; isí liye
main ne baní Isráel ko apní gairat se
nábúd na kiyá.
12 So tú kah, Dekh, main ne us
se apná sulh ká 'ahd bándhá:
13 So wuh us ke liye hogá, aur us
ke ba'd us kí nasl ke liye kahánat ká
'ahd i abadí hogá; kyúnki wuh apne
Khudá ke liye gairatmand thá, aur
us ne baní Isráel ke liye kafára diyá.
14 Us Isráelí shakhs ká nám, jo
us Midyání 'aurat ke sáth márá gayá,
Zimrí thá, Salú ká betá, jo baní
Sama'ún ke firqe ke ek ábáí khándán
ká sardár thá.
15 Aur us Midyání 'aurat ká nám,
jo márí gayí, Kazbí thá, Súr kí betí,
jo ek guroh ká sardár, aur baní Mid-
yán men 'álí-khándán thá.
16 ¶ Phir Khudáwand ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
17 Midyáníon ko tang karo, aur
unhen máro:
18 Kyúnki we apne makron se, ki
jin se tum ko fareb diyá hai, Fagúr
kí bábat, aur Kazbí kí bát men, jo
Midyán ke sardár kí betí, aur un kí
bahin thí, jo us wabá ke din, jo Fagúr
ke sabab se húí, márí gayí, tum ko
tang karte hain.

XXVI BA'B.

AUR aisá húá, ki ba'd us wabá ke,
KHUDÁWAND ne Músá ko aur
Hárún káhin ke bete Ili'azar ko, khitáb
karke kahá, ki
2 Baní Isráel kí sárí jamá'at ko, un
ke ábáí khándánon ke mutábiq, bís
baraswále se leke úparwále tak, jitne
Isráel men jang ke liye nikalne ke
qábil hain, gin jáo.
3 Chunánchi Músá aur Ili'azar ká-
hin ne Moáb ke maidánon men Yar-
dan ke kináre, Yaríhú ke muqábil, un
se kahá,
4 Tum, logon ko, bís baraswále se
leke úparwále tak, gino, jaise KHUDÁ-
WAND ne Músá aur baní Isráel ko, jo
Misr kí zamín se nikle the, hukm
kiyá thá.
5 ¶ Rúbin, Isráel ká palauthá betá:
Rúbin ke beton men Hanúk, jis se
Hanúkíon ká gharáná hai; aur Phalú,
jis se Phalwíon ká gharáná hai;
6 Aur Hasrún, jis se Hasrúníon
ká gharáná hai; aur Karmí, jis se
Karmíon ká gharáná hai.
7 So Rúbin ke gharáne ye hain:
un ke sab, jo gine gaye, tentális hazár
sát sau tís the.
8 Aur Phalú ke bete: Iliáb.
9 Aur Iliáb ke bete Namúel, aur
Dátan, aur Abirám: ye we Dátan
aur Abirám hain, jamá'at ke chune
húe, jo Qurah kí guroh men shámil
hoke, jis waqt KHUDÁWAND se jha-
garte the, Músá aur Hárún se jhagre:
10 Aur zamín ne apná munh kho-
lá, aur unhen Qurah samet nigal liyá,
jis waqt wuh guroh marí, jab ki ág ne
arháí sau ádmíon ko khá liyá: so we
'ibrat ke wáste nishána húe.
11 Lekin Qurah ke larke na mare.
12 ¶ Aur baní Sama'ún apne ghar-
ánon ke muwáfiq ye the: Namúel,
jis se Namúelíon ká gharáná; aur
Yamín, jis se Yamíníon ká gharáná;
aur Yakín, jis se Yakíníon ká ghar-
áná;
13 Aur Zárah, jis se Zárahíon ká
gharáná; aur Sáúl, jis se Sáúlíon ká
gharáná.
14 Aur ye Sama'úníon ke gharáne
hain; un men báís hazár do sau the.
15 ¶ Aur baní Jadd apne gharán-
on ke muwáfiq ye the: Safún, jis se
Safúníon ká gharáná; aur Hájí, jis
se Hájíon ká gharáná; aur Súní, jis se
Súníon ká gharáná;
16 Aur Uzní, jis se Uzníon ká ghar-
áná; aur 'I'rí jis se 'I'ríon ká gharáná;
17 Aur Arúd, jis se Arúdíon ká
gharáná; aur Arelí, jis se Arelíon ká
gharáná.
18 Baní Jadd ke yihí gharáne hain;
mutábiq un ke, jo un men se gine
gaye, chálís hazár pánch sau the.
19 ¶ Yahúdáh ke bete 'I'r aur Onán:
magar 'I'r aur Onán Kan'án men mar
gaye.
20 Aur baní Yahúdáh apne ghar-
ánon ke muwáfiq ye hain: Seláh, jis
se Seláníon ká gharáná; aur Pháras,
jis se Phárasíon ká gharáná; aur
Zarah, jis se Zarahíon ká gharáná.
21 Baní Pháras ye hain: Hasrún,
jis se Hasrúníon ká gharáná; aur
Hamúl, jis se Hamúlíon ká gharáná.
22 Ye baní Yahúdáh ke gharáne
hain: mutábiq un ke, jo un men se
gine gaye, chhihattar hazár pánch sau
the.
23 ¶ Aur baní Ishakár apne ghar-
ánon ke muwáfiq ye hain: Tola', jis
se Tola'íon ká gharáná; Fuwah, jis se
Fuwahíon ká gharáná;
24 Yasúb, jis se Yasúbíon ká ghar-
áná; Samrún, jis se Samrúníon ká
gharáná.
25 Ye Ishakár ke gharáne hain:
mutábiq un ke, jo un men se gine
gaye, chaunsath hazár tín sau the.
26 ¶ Aur baní Zabulún apne ghar-
ánon ke muwáfiq ye hain: Sarad, jis se
Saradíon ká gharáná; Ailún, jis se
Ailúníon ká gharáná; Yahliel, jis se
Yahlielíon ká gharáná.

27 Aur ye Zabulúníoṉ ke gharáne haiṉ: mutábiq un ke, jo un meṉ se gine gaye, sáṭh hazár pánch sau the.

28 Aur baní Yúsuf apne gharánoṉ ke muwáfiq ye the: Munassí aur Ifráím.

29 Munassí ká beṭá Makír, jis se Makíríoṉ ká gharáná; Makír se Jili'ád paidá húá, jis se Jili'ádíoṉ ká gharáná.

30 Jili'ád ke beṭe ye haiṉ: I'azar, jis se I'azaríoṉ ká gharáná; aur Khalaq, jis se Khalaqíoṉ ká gharáná;

31 Aur Asriel, jis se Asrielíoṉ ká gharáná; aur Sikm, jis se Sikmíoṉ ká gharáná;

32 Aur Simida', jis se Simida'íoṉ ká gharáná; aur Hifr, jis se Hifríoṉ ká gharáná.

33 ¶ Hifr ká beṭá Siláfihád; us ke beṭe na the, beṭíáṉ thíṉ: aur Siláfihád kí beṭíoṉ ke nám ye haiṉ; Mahlah, aur Nu'ah, aur Hajlah, aur Milkah, aur Tirzah.

34 Aur ye Munassí ke gharáne haiṉ: un meṉ se, jo gine gaye, báwan hazár sát sau the.

35 ¶ Aur baní Ifráím apne gharánoṉ ke muwáfiq ye haiṉ: Sútalah, jis se Sútalahíoṉ ká gharáná; aur Bakar, jis se Bakríoṉ ká gharáná; aur Tahan, jis se Tahaníoṉ ká gharáná.

36 Aur Sútalah ká beṭá 'Erán, jis se 'Eráníoṉ ká gharáná.

37 Aur ye baní Ifráím ke gharáne haiṉ: un meṉ se, jo gine gaye, battís hazár pánch sau the. So baní Yúsuf apne gharánoṉ ke muwáfiq ye the.

38 ¶ Aur baní Binyamín apne gharánoṉ ke muwáfiq ye haiṉ: Bala' jis se Bala'íoṉ ká gharáná; aur Ashbel, jis se Ashbelíoṉ ká gharáná; aur Akhirám, jis se Akhirámíoṉ ká gharáná;

39 Aur Súfám, jis se Súfámíoṉ ká gharáná; aur Húfám, jis se Húfámíoṉ ká gharáná.

40 Balá' ke do beṭe the: Ard, jis se Ardíoṉ ká gharáná; aur Na'amán, jis se Na'amáníoṉ ká gharáná;

41 Ye baní Binyamín ke gharáne the: un meṉ se, jo gine gaye, paintálís hazár chha sau the.

42 ¶ Aur baní Dán apne gharánoṉ ke muwáfiq ye haiṉ: Súhám, jis se Súhámíoṉ ká gharáná. Ye Dán ke gharáne haiṉ, mutábiq un ke gharánoṉ ke.

43 Suhámíoṉ ke sáre gharáne, mutábiq un ke jo un meṉ se gine gaye, chaunsaṭh hazár chár sau the.

44 ¶ Aur baní A'shar apne gharánoṉ ke muwáfiq ye haiṉ: Yimnah, jis se Yimníoṉ ká gharáná; aur Iswí, jis se Iswíoṉ ká gharáná; aur Barí'áh, jis se Barí'áhíoṉ ká gharáná.

45 Baní Barí'áh ye haiṉ: Hibr, jis se Hibríoṉ ká gharáná; aur Malkiel, jis se Malkielíoṉ ká gharáná.

46 Aur A'shar kí beṭí ká nám Sarah thá.

47 Aur ye baní A'shar ke gharáne haiṉ; mutábiq un ke, jo un meṉ se gine gaye, tirpan hazár chár sau the.

48 ¶ Baní Naftálí apne gharánoṉ ke muwáfiq ye haiṉ: Yahasíel, jis se Yahasíelíoṉ ká gharáná; aur Júní, jis se Júníoṉ ká gharáná;

49 Aur Yisr, jis se Yisríoṉ ká gharáná; aur Salím, jis se Salímíoṉ ká gharáná.

50 So ye Naftálí ke gharáne haiṉ, mutábiq un ke gharánoṉ ke: un meṉ se, jo gine gaye, paintálís hazár chár sau the.

51 Ye sab baní Isráel, jo gine gaye, chha lákh ek hazár sát sau tís the.

52 ¶ Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá,

53 Inhíṉ ko, un ke námoṉ ke shumár ke muwáfiq, yih zamín mírás ke taur par bánṭ dí jáwe.

54 Tú bahutoṉ ko bahut sí mírás díjiyo, aur thoroṉ ko thorí mírás: har ek ko us kí mírás usí ke shumár kiye húe logoṉ ke hisáb se dí jáwe.

55 Lekin zamín qur'a se taqsím kí jáwe: we apne ábái firqoṉ ke námoṉ ke muwáfiq mírás leweṉ.

56 Bahut hon, ya thore, qur'a se un
kí mírás taqsím kí jáwe.
57 ¶ Aur we, jo baní Láwí men
gine gaye, apne ábái gharánon ke hi-
sáb se ye hain : Jairsún, jis se Jairsún-
íon ká gharáná ; Qihát, jis se Qihátíon
ká gharáná : Mirárí, jis se Miráríon
ká gharáná.
58 Baní Láwíon ke gharáne ye
hain : Libní ká gharáná, Habún ká
gharáná, Mahlí ká gharáná, Músí ká
gharáná, Qurah ká gharáná. Aur
Qihát se 'Amrám paidá húá.
59 Aur 'Amrám kí jorú ká nám
Yúkabid thá, Láwí kí beṭí, jise us kí
má Láwí se Misr men janí : so wuh
'Amrám se Hárún aur Músá aur un kí
bahin Miryam ko janí.
60 Aur Hárún ke beṭe ye the ; Na-
dab, aur Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar.
61 So Nadab aur Abihú, us waqt ki
unhon ne ek ajnabí ág KHUDÁWAND
ke huzúr guzrání mar gaye.
62 Aur we, jo un men gine gaye, ek
mahínewále se leke úparwále tak, teís
hazár mard the : ye baní Isráel men
nahín gine gaye ; kyúnki un ko baní
Isráel ke sáth mírás nahín dí gayí.
63 ¶ Ye we hain, jo Músá aur Ili-
'azar káhin se gine gaye, ki unhon ne
baní Isráel ko Moáb ke maidánon
men, Yardan ke kanáre, Yaríhú ke
muqábil, shumár kiyá.
64 Par Músá aur Hárún káhin ke
gine húon men se, jis waqt baní Isráel
ko dasht i Síná men giná thá, ek
shakhs bhí in men na thá.
65 Kyúnki KHUDÁWAND ne un ke
haqq men farmáyá thá, ki We yaqínan
bayábán men mar jáenge. Chunánchi
un men se, siwá Yafunnah ke beṭe
Kálib, aur Nún ke beṭe Yashú' ke, ek
bhí na bachá.

XXVII BA'B.

TAB Yúsuf ke beṭe Munassí ke
gharánon men se Siláfihád bin
Hifr bin Jili'ád bin Makír bin Munassí
kí beṭíán, jin ke nám ye hain, Mahlah,
aur Nu'áh, aur Hajlah, aur Milkah, aur
Tirzah, nazdík áín ;
2 Aur Músá, aur Ili'azar káhin, aur
amíron, aur sab jamá'at ke sámhne,
jamá'at ke khaime ke darwáze ke naz-
dík, kharí húín, aur bolín, ki
3 Hamárá báp dasht men mar gayá ;
wuh un ke majma' men, jo KHUDÁWAND
ke barkhiláf hoke ikaṭṭhe húe the,
ya'ne Qurah ke majma' men, shámil
na thá ; balki apne gunáh ke sabab
mar gayá ; us ká koí beṭá na thá.
4 So hamáre báp ká nám us ke
gharáne se káhe ko játá rahe ? kyá is
liye ki us ká koí beṭá na thá ? Ham
ko hamáre báp ke bháíon ke shámil
hál hissa do.
5 Músá un ká muqaddama KHUDÁ-
WAND ke huzúr le gayá.
6 ¶ KHUDÁWAND ne Músá ko khi-
táb karke farmáyá, ki
7 Siláfihád kí beṭíán sach kahtí
hain : tú unhen un ke báp ke bháíon
men shámil karke mírás de ; aur aisá
kar, ki un ke báp kí mírás un men
jári rahe.
8 Aur baní Isráel ko kah, Agar koí
mard mar jáe, aur us ká koí beṭá na
ho, to us kí mírás us kí beṭí ke liye
jári rahe.
9 Agar us kí beṭí bhí na ho, to us
ke bháíon ko us kí mírás díjiyo.
10 Agar us ke bhái bhí na hon, to
tum us kí mírás us ke báp ke bháíon
ko do.
11 Agar us ke báp ke bhái bhí na
hon, to tum us kí mírás us ke gharáne
men se us ko, jis kí qarábat us se ziyá-
da nazdík ho, do ; wuh us ká wáris
hogá : aur yih hukm baní Isráel ke
liye, jaisá KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, farz hogá.
12 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko farmáyá, Ab tú Abárím ke is pahár
par charh, aur us zamín ko, jo main ne
baní Isráel ko 'ináyat farmái hai,
dekh.
13 Aur jab tú use dekh legá, to tú

bhí apne logon men mil jáegá, jis
tarah terá bháí Hárún mil gayá.
14 Kyúnki jab jamá'at ne mujh se
jhagrá kiyá, to tum ne bhí dasht i Sín
men sarkashí kí, us hukm kí bábat, ki
wahán ke pání par un kí ánkhon ke
sámhne merí taqdís kí jáwe: yih wuhí
Maríbah ká pání hai, Sín ke dasht
men, Qádis ke nazdík.
15 ¶ Tab Músá ne KHUDÁWAND ke
huzúr khitáb karke kahá, ki
16 Ai KHUDÁWAND, sab jismon kí
jánon ke Khudá, kisí ádmí ko jamá'at
ká sardár baná,
17 Jo un ke áge áge báhar jáe, aur
un ke áge áge andar áwe, aur báhar an-
dar áne jáne men un ká rahbar ho, tá ki
KHUDÁWAND kí jamá'at un bheron kí
mánind na ho, jin ká koi charwáhá
nahín.
18 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
kahá, ki Nún ke bete Yashú' ko le;
wuh ek shakhs hai, jis men Rúh hai:
us par apná háth rakh:
19 Aur use Ili'azar káhin, aur sárí
jamá'at ke áge khará kar, aur use un
ke huzúr wasíyat kar.
20 Aur apní 'izzat men se kuchh
us par dál de, tá kí baní Isráel kí sárí
jamá'at us kí farmánbardárí kare.
21 Wuh Ili'azar káhin ke áge kha-
rá ho, jo us ke liye U'rím ká hukm
KHUDÁWAND ke huzúr púchhe: wuh,
aur sáre baní Isráel, sárí jamá'at samet,
us ke kahne se báhar niklen, aur us ke
kahne se bhítar áwen.
22 So Músá ne, jaisá KHUDÁWAND
ne use farmáyá thá, kiyá: aur us ne
Yashú' ko leke Ili'azar káhin aur sárí
jamá'at ke sámhne khará kiyá:
23 Aur us ne apne háth us par
rakhe, aur use, jaisá KHUDÁWAND ne
us ko farmáyá thá, wasíyat kí.

XXVIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, aur un-
hen kah, ki Merí qurbání, aur merí
roṭí merí un qurbánion ke wáste jo ag
se guzráni játín, tá ki mere liye khush-
bú hon, so yád rakho, ki tum unhen
mere liye un ke waqt i mu'aiyan men
guzráno.
3 Tú unhen kah, ki Qurbání jo chá-
hiye ki tum KHUDÁWAND ke liye ág
se guzráno, so yih hai: eksála be-'aib
do barre, roz roz yih sokhtaní qurbání
hamesha ke liye;
4 Ek barra subh ko guzráno, aur ek
barra zawál aur gurúb ke darmiyán
guzráno;
5 Aur aifah ká ek daswán hissa
maida, chauthái hín kuṭe húe tel se
milá húá, nazr kí qurbání ke liye.
6 Yih wuh hamesha kí sokhtaní
qurbání hai, jo koh i Síná par mu-
qarrar kí gayí, ki khushbúí ho, aur ág
se KHUDÁWAND ke liye guzrání jáwe.
7 Aur us ká tapáwan chauthái hín
mai ek ek barra ke liye: maqdis hí
men us muskir ko KHUDÁWAND ke liye
bitáiyo, ki tapáwan ho.
8 Aur jab tú dúsrá barra zawál aur
gurúb ke darmiyán guzráne, to fajr kí
nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke
taur par use KHUDÁWAND kí khushnúdí
kí bú ke liye ág se guzrán.
9 ¶ Aur sabt ke roz eksála be-'aib
do barre, aur nazr kí qurbání do
daswen hisse maida tel se milá húá,
us ke tapáwan samet.
10 Yih sabt ba sabt kí sokhtaní
qurbání hai, jo hamesha kí sokhtaní
qurbání aur us ke tapáwan ke siwá,
guzrání jáwe.
11 ¶ Aur wuh sokhtaní qurbání, jo
tum har ek mahíne ke gurre ko KHU-
DÁWAND ke áge guzránoge, yih hai: do
bachhre, ek mendhá, sát eksála be-
'aib barre;
12 Aur ek bachhre píchhe, tín das-
wen hisse maida tel se milá húá nazr kí
qurbání ke liye; aur ek mendhe píchhe,
do daswen hisse maida tel se milá húá
nazr kí qurbání ke liye;
13 Aur ek barre píchhe, ek daswán

hissa maida tel se milá húá nazar kí qurbání ke liye, ki soḳhtaní qurbání ho, KHUDÁWAND ke liye ḳhushbúí, jo ág se guzrání jáe.

14 Aur un ká tapáwan ek bachhṛe píchhe ádhá hín, aur menḍhe píchhe tihái hín, aur barre píchhe chauthái hín: har baras ke har mahíne kí soḳhtaní qurbání yih hai.

15 Aur us dáimí soḳhtaní qurbání ke siwá ek halwán KHUDÁWAND kí ḳhatá kí qurbání ke liye apne tapáwan samet guzráná jáwe.

16 Pahle mahíne kí chaudahwín̲ táríḳh KHUDÁWAND kí fasah hai.

17 Aur us mahíne ke pandrahwen̲ din 'íd i fasah ho: sát din tak cháhiye ki tum fatírí roṭí kháo.

18 Pahlá roz muqaddas jamá'at ká hai; tum us din koí ḳhidmat ká kám na karná:

19 Aur tum KHUDÁWAND ke liye ág se qurbání guzrániyo, ki kull soḳhtaní ho; do bachhṛe, ek menḍhá, sát eksála be-'aib barre:

20 Aur un ke sáth nazr kí qurbání tín daswen̲ hisse maida tel se milá húá har bachhṛe píchhe, aur do daswen̲ hisse har menḍhe píchhe guzrániyo;

21 Aur sáton̲ barron̲ men̲ se har barre píchhe ek daswán̲ hissa:

22 Aur ḳhatá kí qurbání kí bábat ek bakrá, tá ki us se tumháre liye kafára diyá jáwe.

23 Tum subh kí soḳhtaní qurbání ke siwá, jo sadá guzrání játí hai, ye qurbáníán̲ guzráná karo.

24 Tum un sát dinon̲ men̲ soḳhtaní qurbání ká gosht ḳhushnúdí kí bú KHUDÁWAND ke liye isí tarah har roz guzrániyo: wuh us soḳhtaní qurbání aur tapáwan ke siwá, jo dáimí hai, guzráná jáwe.

25 Sátwen̲ din tumhárí muqaddas jamá'at hogí; tum koí ḳhidmat ká kám mat karná.

26 ¶ Aur pahle phalon̲ ke din, jis waqt tum nayí nazr kí qurbání apne hafton̲ men̲ KHUDÁWAND ke liye guzráno, to us din tumhárí muqaddas jamá'at hogí; aur koí ḳhidmat ká kám na kíjiyo:

27 Balki tum soḳhtaní qurbání kí bábat KHUDÁWAND kí ḳhushnúdí kí bú ke liye, do bachhṛe, ek menḍhá, sát eksála barre guzrániyo;

28 Aur un kí nazr kí qurbání tín daswen̲ hisse maida tel se milá húá har bachhṛe píchhe, aur do daswen̲ hisse har menḍhe píchhe,

29 Aur ek daswán̲ hissa sáton̲ barron̲ men̲ se har barre píchhe;

30 Aur ek bakrí ká bachcha, tá ki tumháre liye kafára diyá jáwe.

31 Siwá us soḳhtaní qurbání ke aur us kí nazr kí qurbání ke jo dáimí hain̲, yih guzrániyo: tumhárí ye sab qurbáníán̲ apne tapáwanon̲ samet cháhiye ki be-'aib howen̲.

XXIX BA'B.

AUR sátwen̲ mahíne ke pahle roz tumhárí muqaddas jamá'at hogí; us men̲ ḳhidmat ká koí kám na kariyo: yih tumháre narsinge phúnkne ká din hai.

2 Aur tum KHUDÁWAND kí ḳhushnúdí kí bú ke liye ek bachhṛá, ek menḍhá, aur sát eksála be-'aib barre soḳhtaní qurbání guzrániyo:

3 Aur un kí nazr kí qurbání tín daswen̲ hisse maida tel se milá húá har bachhṛe píchhe, aur do daswen̲ hisse har menḍhe píchhe,

4 Aur sát barron̲ men̲ se har barre píchhe ek daswán̲ hissa:

5 Aur bakrí ká ek bachcha ḳhatá kí qurbání ke liye, tá ki tumháre wáste kafára diyá jáwe:

6 Har mahíne kí soḳhtaní qurbání aur us kí nazr kí qurbání ke siwá, aur roz roz kí soḳhtaní qurbání ke aur us kí nazr kí qurbání ke, aur us ke tapáwanon̲ ke siwá, un ke dastúr ke muwáfiq, yih ḳhushbúí kí qurbání KHUDÁWAND ke liye ág se guzrání jáwe.

7 ¶ Aur us sátwen mahíne kí daswín táríkh muqaddas jamá'at hogí, aur tum apní jánon ko dukh do, aur kuchh kám na karná:
8 Par sokhtaní qurbání kí bábat ek bachhrá, ek mendhá, sát eksála barre KHUDÁWAND kí khushnúdí kí bú ke liye guzráno; cháhiye ki we tumháre liye be-'aib howen:
9 Aur un kí nazr kí qurbání tín daswen hisse maida tel se milá húá har bachhre píchhe, aur do daswen hisse nazr kí qurbání ke har mendhe píchhe,
10 Aur sát barron men se har ek barre píchhe ek daswán hissa:
11 Aur khatá kí qurbání ke liye bakrí ká ek bachcha us khatá kí qurbání ke siwá, jo kafáre ke liye hai, aur us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání ke aur un ke tapáwanon ke siwá.
12 ¶ Aur sátwen mahíne kí pandrahwín táríkh tumhárí muqaddas jamá'at hogí; us din tum koí khidmat ká kám na karo, aur sát din tak KHUDÁWAND ke liye 'íd karo:
13 Aur tum sokhtaní qurbání kí bábat KHUDÁWAND kí khushbúí ke liye ág se guzrániyo; terah bachhre, do mendhe, aur chaudah eksála barre; cháhiye ki we be-'aib howen:
14 Aur un kí nazr kí qurbání tín daswen hisse maida tel se milá húá, terah bachhron men se har bachhre píchhe, aur do daswen hisse do mendhon men se har mendhe píchhe,
15 Aur chaudah barron men se har barre píchhe ek daswán hissa:
16 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwanon ke.
17 ¶ Aur dúsre din bárah bachhre, do mendhe, cháudah eksála be-'aib barre guzrániyo:
18 Aur un kí nazr kí qurbání aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad ke mutábiq, ma'múl ke muwáfiq, howen:
19 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us nazr kí qurbání aur un ke tapáwanon ke.
20 ¶ Aur tísre din gyárah bachhre, do mendhe, aur chaudah ek sála be-'aib barre;
21 Aur un kí nazr kí qurbání aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon aur barron kí bábat, un ke 'adad ke mutábiq, ma'múl ke muwáfiq, howen:
22 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
23 ¶ Aur chauthe din das bachhre, do mendhe, chaudah eksála be-'aib barre:
24 Aur un kí nazr kí qurbání, aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad ke mutábiq, aur ma'múl ke muwáfiq, howen:
25 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
26 ¶ Aur pánchwen din nau bachhre, do mendhe, aur chaudah ek sála be-'aib barre:
27 Aur un kí nazr kí qurbání, aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad ke muwáfiq, aur ma'múl ke mutábiq, howen:
28 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
29 ¶ Aur chhathe din áth bachhre, do mendhe, chaudah eksála be-'aib barre:
30 Aur un kí nazr kí qurbání, aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad

ke mutábiq, aur ma'múl ke muwáfiq,
howen:
31 Aur bakrí ká ek bachcha khatá
kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qur-
bání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí
qurbání aur us ke tapáwan ke.
32 ¶ Aur sátwen din sát bachhre, do
mendhe, chaudah eksála be-'aib barre:
33 Aur un kí nazr kí qurbání aur
un ke tapáwan, bachhron, aur men-
dhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad
ke mutábiq, aur ma'múl ke muwáfiq,
howen:
34 Aur bakrí ká ek bachcha khatá
kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qur-
bání ke jo ki dáimí hai, aur us kí nazr
kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
35 ¶ Aur áthwen din tumhárí mu-
qaddas jamá'at hogí; tum us din koí
khidmat ká kám na kíjiyo:
36 Phir tum ek bachhrá, ek men-
dhá, sát eksála be-'aib barre sokhtaní
qurbání kí bábat KHUDÁWAND kí
khushbúí ke liye ág se guzráno:
37 Aur un kí nazr kí qurbání, aur
un ke tapáwan, bachhron, aur men-
dhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad
ke muwáfiq, aur ma'múl ke mutábiq,
howen:
38 Aur bakrí ká ek bachcha, kha-
tá kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní
qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr
kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
39 So yih wuh hai, jise tum KHU-
DÁWAND ke liye apní mu'aiyan 'ídon
men guzránoge, siwá tumhárí kháss
mannaton, aur khushí kí qurbánion,
aur sokhtaní qurbánion, aur nazr kí
qurbánion, aur tapáwanon, aur sa-
lámatí kí qurbánion ke.
40 Phir Músá ne baní Isráel se wuh
sab, jo KHUDÁWAND ne use farmáyá
thá, kahá.

XXX BA'B.

AUR Músá ne baní Isráel kí bábat
baní Isráel ke firqon ke sardáron
se kahá, ki Yih wuh bát hai jo KHU-
DÁWAND ne farmáí hai.
2 Agar koí mard KHUDÁWAND kí
mannat máne, yá qasam kháke apní
ján par koí kháss farz thahráwe; to
wuh apní bát na tále, balki sab, jo
kuchh us ke munh se niklá hai, 'amal
kare.
3 Aur agar koí 'aurat KHUDÁWAND
kí mannat máne, aur apní larkái ke
dinon men apne báp ke ghar hote húe
apne par koí farz thahráwe;
4 Aur us ká báp us kí mannat aur
us ke farz ká mazmún, jo us ne apní
ján par thahráyá, sunke chup ho rahe:
to sab we mannaten aur sab we farz jo
us ne apní ján par thahráe, qáim ra-
henge.
5 Lekin agar us ká báp usí din
sunte húe use man'a kare, to us kí
koí mannat yá koí farz, jo us ne apní
ján par thahráyá, sahíh nahín; aur
KHUDÁWAND us 'aurat ko bakhsh degá,
kyúnki us ke báp ne use ijázat na dí.
6 Aur agar wuh shauharwálí thí, jis
waqt us ne mannat máni, yá apne
munh se koí bát nikálí jise apní ján
par farz thahráyá;
7 To agar us ká shauhar yih sunke
us din chupká ho rahá: to us kí man-
naten sábit húín, aur us kí báten, jin
se apní ján par farz thahráyá, qáim
hongí.
8 Lekin agar us ke shauhar ne usí
din, jis din us ne suná, use man'a kiyá;
to us ne us kí mannat ko, jo us ne
máni, aur us kí bát ko, jo us ke munh
se niklí, jíse apní ján par farz thahráyá,
tor diya: to KHUDÁWAND us 'aurat ko
bakhsh degá.
9 Par bewa aur mutallaqa kí har ek
mannat, jise unhon ne apní ján par
farz thahráyá, us par qáim rahegí.
10 Aur agar us ne apne shauhar ke
ghar hote húe kuchh mannat máni, yá
qasam kháke apní ján par koí farz
thahráyá ho;
11 To agar us ká shauhar use sunke
chup ho rahá, aur use man'a na kiyá:
to us kí mannaten qáim húín, aur us

kí har ek bát, jise us ne apní ján par
farz ṭhahráyá hai, qáim rahegí.
12 Par agar us ke shauhar ne, jis
din suná, usí din unhen̲ toṛ ḍálá, to jo
kuchh, mannaton̲ aur báton̲ kí bábat,
jinhen̲ us ne apní ján par farz ṭhah-
ráyá, us ke mun̲h se niklá, to wuh
na ṭhahregá: us ke shauhar ne unhen̲
toṛ ḍálá; Ḳhudáwand us ko baḳhsh
degá.
13 Sab mannaten̲ jo wuh máne, yá
farz adá karne kí qasamen̲, jo wuh
apní ján ko dukh dene kí bábat kháwe,
us ká shauhar cháhe to, un ko sábit
rakhe, aur cháhe to, toṛ ḍále.
14 Par agar us ká shauhar sunke
roz roz chup rahe, to us ne us kí sab
mannaton̲, aur sab farzon̲ ko, jo apne
par ṭhahráyá, qáim kiyá: unhen̲ is
bá'is sábit kiyá, ki jis din suná, us ke
sámhne chup rahá.
15 Aur agar us ne sun liyá, aur
ba'd us ke us ne kisí tarah se unhen̲
toṛá; to wuh us 'aurat ká gunáh uṭhá-
wegá.
16 Mard aur us kí jorú ke darmiyán,
aur báp beṭí ke darmiyán, jab beṭí
laṛkái ke aiyám men̲ báp ke ghar howe,
ye ahkám hain̲, jo Ḳhudáwand ne
Músá ko farmáe.

XXXI BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Ahl i Midyán se baní Isráel ká
intiqám len̲: aur tú ba'd us ke apne
logon̲ se mil jáegá.
3 Tab Músá ne logon̲ ko farmáyá, ki
ba'ze tum men̲ se laṛáí ke liye taiyár
howen̲, aur Midyánion̲ ká sámhná
karne jáwen̲, tá ki Ḳhudáwand ke
liye Midyán se badlá len̲.
4 Isráel ke sab firqon̲ men̲ se har
ek firqe píchhe hazár jang karne ko
bhejo.
5 So hazáron̲ baní Isráel men̲ se har
firqe ke ek ek hazár házir kiye gaye;
ye sab, jo laṛáí ke liye hathyár-band
the, bárah hazár húe.
6 Músá ne un ko laṛáí par bhejá;
ek ek firqe ke píchhe ek hazár ko:
unhen̲ aur Ili'azar káhin ke beṭe Fíni-
hás ko pák zurúf ke sáth bhejá, aur
phúnkne ke narsinge us ke háth men̲
the.
7 Aur unhon̲ ne Midyánion̲ se laṛáí
kí, jaisá Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá thá; aur sáre mardon̲ ko qatl
kiyá.
8 Aur unhon̲ ne, un maqtúlon̲ ke
siwá, Awí, aur Raqm, aur Súr, aur
Húr, aur Raba' ko, jo Midyán ke pánch
bádsháh the, ján se márá: aur Ba'úr
ke beṭe Bala'ám ko bhí talwár se qatl
kiyá.
9 Aur baní Isráel ne Midyán kí
'auraton̲ aur un ke bachchon̲ ko asír
kiyá; aur un kí mawáshí aur bheṛ
bakrí aur mál o asbáb sab kuchh lúṭ
liyá.
10 Aur un ke sáre shahron̲ ko, jin
men̲ we rahte the, aur un ke sab qil-
'aon̲ ko, phúnk diyá.
11 Aur unhon̲ ne sárí ganímat, aur
sáre asír, insán aur haiwán, liye.
12 Aur we qaidí aur ganímat aur
lúṭ Músá aur Ili'azar káhin aur baní
Isráel kí sárí jamá'at ke pás ḳhaimagáh
men̲, Moáb ke maidánon̲ men̲, Yar-
dan ke kináre, jo Yaríhú ke muqábil
hai, láe.
13 ¶ Tab Músá, aur Ili'azar káhin,
aur jamá'at ke sáre sardár, un ke is-
tiqbál ke liye ḳhaimagáh se báhar
gaye.
14 Aur Músá lashkar ke ra,íson̲ par,
aur un par jo hazáron̲ ke sardár the,
aur un par jo saikṛon̲ ke sardár the, jo
jang karke phire, gusse húá:
15 Aur un ko kahá, ki Kyá tum ne
sab 'auraton̲ ko jítá rakhá?
16 Dekho, ye, Bala'ám ke kahne se,
Fagúr kí bábat Ḳhudáwand ke áge
Isráel ke gunahgár hone ká bá'is, húín̲;
chunánchi Ḳhudáwand kí jamá'at
men̲ wabá áí.
17 So tum un bachchon̲ ko, jitne

laṛke hain, sab ko qatl karo, aur har
ek 'aurat ko, jo mard kí suhbat se
wáqif thín, ján se máro.
18 Lekin we laṛkíán, jo mard kí
suhbat se wáqif nahín húín, un ko apne
liye zinda rakho.
19 Aur tum sát din tak khaimagáh
se báhar raho: jis kisí ne ádmí ko
márá ho, aur jis kisí ne lásh ko chhúá
ho, wuh áp ko aur apne qaidíon ko tísre
din aur sátwen din men pák kare.
20 Tum apne sab kapṛe, aur sab
chamṛe ke bartan, aur sab bakrí ke
bálon kí buní húí chízen, aur káṭh ke
sab bartan, pák karo.
21 ¶ Tab Ili'azar káhin ne un
sipáhíon ko, jo jang par gaye the, kahá,
ki Sharí'at ká hukm, jo KHUDÁWAND
ne Músá ko farmáyá, so yih hai:
22 Faqat soná, rúpá, pítal, lohá,
rángá, sísá,
23 Aur we sab chízen, jo ág men
ḍálí játí hain, tum unhen ág men ḍálo,
aur we pák hongí; phir unhen judáí
ke páni se bhí pák karo; par we sab
chízen jo ág men nahín ḍálí játín, tum
unhen us páni men ḍálo.
24 Aur tum sátwen din apne kapṛe
dhoo, tá ki tum pák ho; ba'd us ke
khaimagáh men dákhil ho.
25 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
26 Tú, aur Ili'azar káhin, aur jamá-
'at ke sardár milke, sáre insánon aur
haiwánon ká, jo lúṭ men áe hain,
shumár karo:
27 Aur lúṭ ko barábar taqsím kar-
ke, ádhá un ko jinhon ne is jang ko
apne zimma men rakhá, aur maidán
bhí pakṛá, aur ádhá sári jamá'at ko,
de:
28 Aur un jangí mardon se, jo
laṛáí ko gaye the, KHUDÁWAND ke
liye ek hissa le; har pánch sau jándár
píchhe ek jándár, khwáh insán hon,
khwáh gáe bail, khwáh gadhe hon,
khwáh bheṛ bakrí:
29 Un logon ke ádhe se le, aur
Ili'azar káhin ko de, tá ki KHUDÁWAND
ke liye uṭháne kí qurbání ho.
30 Aur baní Isráel ke ádhe se, jo
unhon ne páyá, kyá insán, kyá gáe
bail, kyá gadhe, kyá bheṛ bakrí, ya'ne
sab aqsám jánwaron kí, pachás pachás
píchhe ek ek le, aur unhen Láwíon ko
de, ki we KHUDÁWAND ke maskan kí
muháfazat karte hain.
31 Chunánchi Músá aur Ili'azar
káhin ne, jaisá KHUDÁWAND ne Músá
ko kahá, kiyá.
32 Aur mál ká jam'a, ya'ne lúṭ ká
baqiya jo jangí logon ne lúṭá thá, so
yih thá: chha lákh pachhattar hazár
bheṛ bakríán,
33 Aur bahattar hazár gáe bail,
34 Aur eksaṭh hazár gadhe,
35 Aur bilkull battís hazár ashkháss,
aisí 'auraten jo mard kí suhbat se
wáqif na húí thín.
36 So ádhá, jo un logon ká hissa
ṭhahrá, jo ki jang karne ko gaye the,
yih thá: tín lákh, saintís hazár, pánch
sau bheṛ bakríán:
37 Aur KHUDÁWAND ká hissa un
men se chha sau pachhattar bheṛ bak-
ríán húín.
38 Aur gáe bailon se, jo chhattís
hazár the, so KHUDÁWAND ká hissa
un men se bahattar gáe bail.
39 Aur gadhon men se, jo tís hazár
pánch sau the, KHUDÁWAND ká hissa
un men se eksaṭh gadhe.
40 Aur ádmíon men se, jo solah
hazár the, KHUDÁWAND ká hissa battís
ádmí húe.
41 Chunánchi Músá ne, KHUDÁ-
WAND ke hukm ke muwáfiq, us hisse
ko, jo KHUDÁWAND ke uṭháne kí qur-
bání thí, Ili'azar káhin ko diyá.
42 Aur baní Isráel ká ádhá, jise
Músá ne jangí logon ke ádhe se judá
kiyá thá,
43 (Wuh ádhá, jo jamá'at ke hisse
men paṛá, yih thá: tín lákh, saintís
hazár, pánch sau bheṛ bakrí,
44 Aur chhattís hazár gáe bail,

45 Aur tís hazár pánch sau gadhe,
46 Aur solah hazár ádmí;)
47 So baní Isráel ke usí ádhe se
Músá ne har pachás jándár píchhe,
insán aur haiwán se, ek ek liyá, aur
use Láwíon ko, jo KHUDÁWAND ke
maskan kí nigahbání karte the, diyá,
jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá thá.
48 ¶ Tab lashkar ke sardár, jo
hazáron aur saikron ke ra,ís the, Músá
ke pás áe:
49 Aur unhon ne Músá ko kahá,
ki Tere khádimon ne sab jangí logon
ko, jo hamáre hukm men hain, giná,
so un men ek jawán bhí kam na
húá.
50 So ham har ek chíz men se, jo
har ek ne pái, KHUDÁWAND ke liye
hadye láe hain, sone ke kharúe, aur
kangan, aur angúthián, aur mundre,
aur sab zurúf sone ke, tá ki hamárí
jánon ke liye KHUDÁWAND ke huzúr
kafára diyá jáwe.
51 Chunánchi Músá aur Ili'azar
káhin ne un se sab chízen sone kí
baní húí lín.
52 Aur us hadye ká sárá soná, jo
hazáron aur saikron ke sardáron ne
KHUDÁWAND ke liye guzráná, solah
hazár sát sau pachás misqál thá.
53 Kyúnki sab jangíon men se har
ek apne apne liye lút láyá thá.
54 So Músá aur Ili'azar káhin us
sone ko, jo unhon ne hazáron aur
saikron ke sardáron se liyá, jamá'at ke
khaime men láe, tá ki baní Isráel kí
yádgárí KHUDÁWAND ke huzúr ho.

XXXII BA'B.

AUR baní Rúbin aur baní Jadd kí mawáshí niháyat bahut thí: so jab unhon ne Ya'zír ke mulk ko, aur Jili'ád ke mulk ko dekhá hai, ki wuh sarzamín mawáshí ke gaun kí hai;
2 To Baní Rúbin aur Baní Jadd ne
áke Músá aur Ili'azar káhin aur jamá-
'at ke amíron se khitáb karke kahá, ki
3 'Atárát, aur Daibún, aur Ya'zír,
aur Nimrah, aur Hasbún, aur Ilí'álí,
aur Shabám, aur Nabú, aur Ba'ún,
4 Wuh mamlukat, jis par KHUDÁ-
WAND ne Isráel kí jamá'at ko fath dí,
mawáshí ke gaun kí zamín hai, aur
tere khádimon kí mawáshí bahut hai:
5 Pas, unhon ne kahá, Agar tujh ko
ham par karam kí nazar hai, to is
zamín ko apne khádimon kí mírás kar
de, aur ham ko Yardan pár na le já.
6 ¶ Músá ne baní Rúbin, aur baní
Jadd se kahá, Kyá tumháre bháí
larne ko jáwen, aur tum yahín baithe
raho?
7 Tum kis liye baní Isráel ke dilon
ko us pár kí zamín par jáne se, jo
KHUDÁWAND ne unhen dí hai, daráte
ho?
8 Isí tarah tumháre bápdádon ne
kiyá, jab main ne un ko Qádis-Barni'a
se bhejá, ki zamín kí jásúsí karen.
9 Ki jab we wádí i Iskál tak charh
gaye, aur us zamín ko dekhá, to un-
hon ne baní Isráel ko be-dil kar diyá,
tá ki we us zamín ko, jo KHUDÁWAND
ne un ko 'ináyat kí, na jáwen.
10 Aur usí waqt KHUDÁWAND ká
gussa bharká, aur us ne qasam karke
farmáyá, ki
11 Un logon men se, jo Misr se
nikle, bís baraswále se leke úparwále
tak, koí, us zamín ko, jis kí bábat
main ne Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb se qasam khái hai, hargiz na
dekhegá; kyúnki unhon ne merí púrí
farmánbardári na kí;
12 Magar Yafunnah Qinzí ká betá
Kálib, aur Nún ká betá Yashú', use
dekhenge; ki unhon ne KHUDÁWAND
kí farmánbardári púrí kí.
13 Tab KHUDÁWAND ká qahr Isráel
par bharká, aur us ne unhen maidán
men chális baras tak áwára rakhá, jab
tak ki wuh sárí pusht, jis ne KHUDÁ-
WAND ke rúbarú gunáh kiyá thá,
nábúd na húí.
14 Aur dekho, tum, jo ek bhárí
guroh gunáhgáron kí ho, apne bápdád-

on kí jagah uthe ho, tá ki KHUDÁWAND
ke qahr ko Isráelíon par ziyáda karo.
15 Kyúnki jo tum us kí pairauí
se phiroge, to wuh un ko phir bayábán
men chhor degá; aur un sab logon kí
halákat ke sabab tum hooge.
16 ¶ Tab we us ke nazdík áe aur
bole, ki Ham apní mawáshí ke liye
yahán bhersále, aur apne larkon ke
wáste mazbút shahr banáwenge:
17 Par ham khud hathyár bándhe
húe taiyár baní Isráel ke áge áge
jáwenge, yahán tak ki unhen un ke
makán tak pahuncháwen: aur hamáre
bálbachche mazbút shahron men, za-
mín ke báshindon ke sabab, rahen.
18 Aur ham apne gharon ko phir
na lautenge, jab tak ki baní Isráel
men se har ek apní mírás na páwe:
19 Kyúnki ham un men shámil
hoke Yardan ke us pár, yá us se áge,
mírás na lenge; is liye ki Yardan ke
is pár púrab kí taraf hamen mírás
milí.
20 ¶ Músá ne unhen farmáyá, Agar
tum yih kám karo, aur KHUDÁWAND
ke huzúr hathyárband hokar larne
jáo,
21 Aur tum sab hathyár bándh
bándhke KHUDÁWAND ke huzúr Yar-
dan ke us pár jáo, jab tak ki wuh
apne dushmanon ko apne sámhne se
daf'a na kare,
22 Aur wuh zamín KHUDÁWAND ke
áge maglúb ho; to ba'd us ke jab
phir áoge, KHUDÁWAND aur Isráel ke
áge be-gunáh thahroge; tab yih sar-
zamín KHUDÁWAND ke huzúr tumhárí
milkíyat hogí.
23 Par agar tum yún na karoge, to
dekho, ki tum KHUDÁWAND ke gunáh-
gár húe: aur yaqín jáno, ki tumhárá
gunáh tumhen pakregá.
24 So tum apne larkon ke liye
shahr biná karo, aur apne bher bak-
ríon ke liye bhersále; aur apne qaul ko
púrá karo.
25 Tab baní Jadd aur baní Rúbin
ne Músá ko khitáb karke kahá, ki
Tere khádim, jaisá ki hamáre khudá-
wand ká hukm hai, waisá hí karenge.
26 Hamáre bachche, hamárí jorúán,
hamáre galle, hamárí sab mawáshí
Jili'ád ke shahron men rahenge;
27 Par ham tere khádim har ek
hathyárband hoke KHUDÁWAND ke
áge larne ko pár jáenge, jaisá ki
hamáre khudáwand ne kahá hai.
28 Tab Músá ne un kí bábat Ili'azar
káhin, aur Nún ke bete Yashú', aur
baní Isráel ke firqon ke bápdádon ke
ra,íson ko, hukm kiyá,
29 Aur unhen kahá, ki Agar baní
Jadd aur baní Rúbin KHUDÁWAND ke
áge tumháre sáth Yardan ke pár har
ek hathyárband hoke larne ko jáwen,
aur zamín tumháre sámhne fath ho;
to tum Jili'ád kí sarzamín un kí mírás
kar do:
30 Par agar we hathyár bándhke
tumháre sáth pár na jáwen, to we
Kan'án kí sarzamín men tum hí men
shámil hoke mírás páwen.
31 Tab baní Jadd aur baní Rúbin
jawáb men bole, ki Jaisá KHUDÁ-
WAND ne tere khádimon ko farmáyá
hai, ham waisá hí karenge.
32 Ham hathyár bándhke KHUDÁ-
WAND ke huzúr us pár zamín i Kan'án
ko jáenge, tá ki Yardan ke idhar kí
zamín hamárí mírás howe.
33 Tab Músá ne Amúríon ke bád-
sháh Saihún kí mamlukat, aur Basan
ke bádsháh 'Új kí mamlukat, un kí
zamín ko, aur shahron ko jo un atráf
men the, ya'ne us sárí nawáhí ke
shahron ko, baní Jadd aur baní Rúbin
aur Munassí bin Yúsuf ke ádhe firqe
ko bakhshá.
34 ¶ Tab baní Jadd ne Daibún,
aur 'Atárát, aur 'Ará'ír,
35 Aur 'Atrát, aur Shofán, aur
Ya'zír, aur Yagbiháh,
36 Aur Bait-Nimrah, aur Bait-
Háran ko, muhkam shahr aur bher-
sále banáe.

37 Aur baní Rúbin ne Hasbún, aur
Ili'álí, aur Qaryataim,
38 Aur Nabú, aur Ba'al-Ma'ún ke
shahr, un ke nám badalke basáe, aur
Shibmáh biná kiyá: aur un shahron̲
ke, jo unhon̲ ne banáe, aur hí nám
rakhe.
39 Tab baní Makír ibn i Munassí
Jili'ád ko gaye, aur use le liyá, aur
Amúríon̲ ko, jo wahán̲ baste the,
k̤hárij kar diyá.
40 Aur Músá ne Jili'ád Makír ibn
i Munassí ko bak̤hshá: us ne wahán̲
sukúnat kí.
41 Aur Munassí ká beṭá Yáir niklá,
aur us ne us nawáhí kí bastíon̲ ko le
liyá, aur un ká nám Yáir-bastíán̲
rakhá.
42 Aur Nubah gayá, aur Qanát aur
us ke dihát ko le liyá, aur un ká nám
apne nám par Nubah rakhá.

XXXIII BA'B.

BANI' Isráel kí manzilen̲, jo Misr
kí zamín se Músá aur Hárún ke
tábi' hoke apní faujon̲ ke sáth nikle,
ye hain̲.
2 Aur Músá ne KHUDÁWAND ke
hukm ke mutábiq kúch ba kúch un
kí manzilon̲ ko qalamband kiyá: so
un ke har kúch kí sab manzilon̲ ká
bayán yih hai:
3 Ki baní Isráel pahle mahíne kí
pandrahwín̲ tárík̤h 'íd i fasah ke dúsre
din Ra'amsís se báládastí ke sáth kúch
karke sab Misríon̲ kí ánkhon̲ ke
sámhne rawána húe.
4 Aur Misrí log apne palauṭhon̲ ko,
jinhen̲ KHUDÁWAND ne un ke darmi-
yán qatl kiyá thá, gáṛ rahe the: KHU-
DÁWAND ne un ke ma'búdon̲ se bhí
intiqám liyá.
5 So baní Isráel ne Ra'amsís se
kúch karke Sukkát men̲ ḍere kiye.
6 Aur Sukkát se kúch karke Ai-
tám men̲, jo bayábán ke siwáne par
hai, á paṛe.
7 Phir Aitám se kúch karke Fí-
Alhirát ko, jo Ba'al-Safún ke muqábil
hai, phire: aur Mijdál ke sámhne ḍere
kiye.
8 Phir Fí-Alhirát ke sámhne se
kúch kiyá, aur daryá ke bích se
guzarke bayábán men̲ dák̤hil húe,
aur dasht i Aitám men̲ tín kúch kar-
ke áe, aur Márah men̲ ḍere kiye.
9 Aur Márah se kúch karke Ailím
men̲ áe; aur Ailím men̲ pání ke bárah
chashme aur k̤hurme ke sattar darak̤ht
the; aur yahán̲ ḍere kiye.
10 Aur Ailím se kúch karke daryá
e Qulzum par ḍere kiye.
11 Aur daryá e Qulzum se kúch
karke dasht i Sín ko k̤haimagáh kí.
12 Aur dasht i Sín se kúch karke
Dafqah men̲ ḍere kiye.
13 Aur Dafqah se kúch karke Alús
men̲ k̤haime kiye.
14 Aur Alús se chalke Rafídím
men̲ á paṛe; wahán̲ qaum ke píne ke
liye pání na thá.
15 Aur Rafídím se chalke dasht i
Síná men̲ k̤haime kiye.
16 Aur dasht i Síná se chalke
Qabrát ut Taháwah men̲ k̤haime kiye.
17 Aur Qabrát ut Taháwah se kúch
karke Hasírát men̲ ḍere kiye.
18 Aur Hasírát se kúch karke
Ritmah men̲ ḍere kiye.
19 Aur Ritmah ke uṭhe húe Rím-
mon-Fáras men̲ k̤haime kiye.
20 Aur Rímmon-Fáras se jo chale,
to Libnah men̲ ḍere kiye.
21 Aur Libnah ke chale húe Rais-
sah men̲ ḍere kiye.
22 Aur Raissah se chalke Qahílátah
men̲ ḍere kiye.
23 Aur Qahílátah se uṭhke koh i
Safar men̲ ḍere kiye.
24 Aur koh i Safar se kúch karke
Harádah men̲ k̤haimagáh kí.
25 Aur Harádah se safar karke
Maqhílot men̲ k̤haime kiye.
26 Aur Maqhílot se uṭhke Tahat
men̲ k̤haime kiye.
27 Aur Tahat se jo chale, to Tárah
men̲ k̤haime kiye.

28 Aur Tárah se kúch kiyá, to Mit-
qah men̲ ḍere kiye.
29 Aur Mitqah se rawána hoke
Hashmúnah men̲ ḍere kiye.
30 Aur Hashmúnah se jáke Mau-
sírot men̲ ḍere kiye.
31 Aur Mausírot se jáke Baní-
Ya'aqán men̲ ḍere kiye.
32 Aur Baní-Ya'aqán se chalke
Húrhajidjád ko ḳhaimagáh kí.
33 Aur Húrhajidjád se rawána hoke
Yutbátah men̲ ḳhaime kiye.
34 Aur Yutbátah se jáke 'Abrúnah
men̲ ḍere kiye.
35 Aur 'Abrúnah se chalke 'Asyún-
jábar men̲ ḳhaime kiye.
36 Aur 'Asyún-jábar se rawána
hoke dasht i Sín men̲, jo Qádis hai,
ḍere kiye.
37 Aur Qádis se chalke koh i Húr
men̲, jo zamín i Adúm kí sarhadd
hai, ḳhaimagáh kí.
38 Yahán̲ Hárún káhin Ḳhudá-
wand ke ḥukm ke mutábiq koh i
Húr par gayá, aur us ne, baní Isráel
ke Misr se nikalne ke píchhe chálís-
wen̲ baras ke pánchwen̲ mahíne kí
pahlí táríḳh, wahán̲ wafát pái.
39 Aur Hárún ek sau teís baras ká
thá, jo us ne koh i Húr men̲ wafát
pái.
40 Aur 'Arád Kan'ání bádsháh ne,
jo Kan'án kí sarzamín kí dakhan
taraf rahtá thá, suná, ki baní Isráel
á pahunche.
41 Aur koh i Húr se kúch karke
Zalmúnah men̲ ḍere kiye.
42 Aur Zalmúnah se kúch karke
Fúnon men̲ ḍere kiye.
43 Aur Fúnon se kúch karke Au-
bot men̲ ḍere kiye.
44 Aur Aubot se kúch karke 'Aiye
Abárím men̲, jo zamín i Moáb kí
sarhadd hai, ḍere kiye.
45 Aur 'A'iyim se kúch karke Dai-
bún-Jadd ko ḳhaimagáh kí.
46 Aur Daibún-Jadd se kúch karke
'Almún-Diblataim men̲ ḳhaime kiye.

47 Aur 'Almún-Diblataim se kúch
karke Abárím ke kohistán men̲, jo
Nabú ke muqábil hai, ḳhaime kiye.
48 Aur Abárím ke kohistán se
kúch karke Moáb ke maidánon̲ men̲,
Yardan ke kanáre, jo Yaríhú ke
muqábil hai, ḳhaime kiye.
49 Aur Yardan ke kanáre Bait ul
Yasímot se Abíl-Sittím tak Moáb ke
maidánon̲ men̲ ḳhaime kháṛe kiye.
50 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Moáb
ke maidánon̲ men̲, Yardan ke kanáre,
Yaríhú ke muqábil, Músá ko ḳhiṭáb
karke farmáyá, ki
51 Baní Isráel ko ḳhiṭáb kar, aur
unhen̲ kah, Jab tum Yardan se pár
hoke zamín i Kan'án men̲ dáḳhil ho;
52 To tum un sab ko, jo us zamín
ke báshinde hain̲, apne sámhne se
bhagáo: un kí múraten̲ faná kar do,
aur un ke ḍhále húe buton̲ ko nábúd
karo, aur un ke sab únche makánon̲
ko ḍhá do:
53 Aur un ko, jo us zamín ke bas-
newále hain̲, ḳhárij kar do, aur wahán̲
áp baso: kyún̲ki main̲ ne wuh sar-
zamín tumhen̲ dí hai, ki us ke málik
bano.
54 Aur tum qur'a phenkke us za-
mín ko apne gharánon̲ men̲ mírás ke
taur par bánṭ lo; bahuton̲ ko ba-
huterí mírás do, aur thoṛon̲ ko thoṛí
mírás do: har ek ká hissa wuhí za-
mín ho, jis ká qur'a us ke nám par
paṛe; apne ábái firqon̲ ke muwáfiq
tum mírás lo.
55 Par agar tum us zamín ke bá-
shindon̲ ko apne áge se daf'a na
karoge, to yún̲ hogá, ki we, jinhen̲
tum báqí rahne doge, tumhárí ánkhon̲
men̲ ḳhár hon̲ge, aur kánṭon̲ ke
mánind tumháre pahlúon̲ men̲ chu-
bhen̲ge, aur us zamín par, jahán̲ tum
basoge, tum ko diqq karen̲ge.
56 Aur áḳhir ko yih hogá, ki main̲
jo kuchh in se kiyá cháhtá thá, so
tum se karún̲gá.

XXXIV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, aur
unhen farmá, ki Jab tum sarzamín
i Kan'án men dákhil ho; (yih wuh
sarzamín hai, jo mírás ke liye tum
ko milegí, ya'ne Kan'án kí sarzamín
us ke siwánon samet;)
3 Tumhárí dakhaní atráf to dasht
i Sín se leke barábar Adúm ke siwáne
se hongí, phir tumhárí dakhaní sarhadd
daryá e shor kí intihá se púrab taraf
hogí:
4 Phir tumhárí sarhadd dakhan se
hoke Aqrábím kí charháí tak phiregí,
aur Sín tak pahunchegí: phir dakhan
se hoke Qádis-Barní'a tak niklegí, aur
Hasar-Addár se hoke 'Azmún tak pa-
hunchegí:
5 Aur yih sarhadd 'Azmún se hoke
Misr kí nahr tak ghúmke jáegí, aur us
kí intihá pachchhim taraf yihí hogí.
6 Aur pachchhimí siwáne kí bábat,
daryá e a'azam tumhárí sarhadd hogí:
yihí tumhárá pachchhimí siwána hogá.
7 Aur tumhárá siwáná uttar taraf
yih hogá: daryá e a'azam se koh i
Húr tak hadd apne liye bándhiye:
8 Phir koh i Húr se Hamát ke
madkhal tak tum apní hadd muqarrar
kíjiyo; us ká kanára Sidád se milegá.
9 ¶ Aur wuh hadd Zifrún kí ta-
raf niklegí, aur us kí intihá Hasar-
'Ainán hogí: yihí tumhárá uttar ká
siwána hogá.
10 Aur tum apne liye púrabí siwá-
na Hasar-'Ainán se leke Safám tak
ṭhahráiyo:
11 Aur yih sarhadd Safám se leke
Riblah tak, 'Ain kí púrab taraf, utregí;
aur wuh siwána utarte utarte daryá e
Kinnarat kí púrab taraf pahunchegá:
12 Phir wuh sarhadd Yardan tak
utregí, aur daryá e shor tak niklegí:
yihí tumhárí sarzamín, aur us ke ird-
gird kí sarhadden hongí.
13 Phir Músá ne baní Isráel ko
hukm diyá, aur kahá, Yih wuh zamín
hai, jise tum qur'a dálke mírás men
loge, jis kí bábat KHUDÁWAND ne
farmáyá, ki Tú nau firqon ko aur us
ádhe firqe ko bánṭ de;
14 Kyúnki baní Rúbin ke firqe ne,
apne ábáí khándán ke muwáfiq, aur
baní Jadd ne, apne ábáí khándán ke
mutábiq, mírás pái, aur baní Munassí
ke ádhe firqe ne bhí apní mírás pái:
15 Ki un arháí firqon ne Yardan ke
isí pár Yaríhú ke muqábil, púrab taraf
ko, súraj nikalne kí taraf, apní mírás
pái.
16 Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
17 We log, jo yih zamín tum ko
bánṭ denge, un ke nám ye hain: Ili'a-
zar káhin, aur Nún ká beṭá Yashú'.
18 Aur tum apne liye ek ek firqe
ká ek sardár lo, tá ki us zamín ko
hissa karke bánṭ de.
19 Aur un sardáron ke nám ye
hain: Yafunnah ká beṭá Kálib, Ya-
húdáh ke firqe se.
20 Aur 'Ammihúd ka beṭá Samúel,
baní Sam'aún ke firqe se.
21 Aur Yislún ká beṭá Ilidád, Bin-
yamín ke firqe se.
22 Aur Yuglí ká beṭá Búqí, baní
Dán ke firqe ká sardár.
23 Aur Afúd ká beṭá Hanníel, baní
Yúsuf ká sardár, jo baní Munassí ke
firqe se hain.
24 Aur Siftán ká beṭá Qamúel, baní
Ifráím ke firqe ká sardár.
25 Aur Farnák ká beṭá Ilisafan,
baní Zabulún ke firqe ká sardár.
26 Aur 'Azzán ká beṭá Faltiel, Baní
Ishakár ke firqe ká sardár.
27 Aur Salúmí ká beṭá Akhihúd,
baní A'shar ke firqe ká sardár.
28 Aur 'Ammihúd ká beṭá Fidahel,
baní Naftálí ke firqe ká sardár.
29 Ye we log hain, jinhen KHUDÁ-
WAND ne hukm diyá, ki Zamín i
Kan'án baní Isráel men mírás ke taur
par taqsím kar den.

XXXV BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne, Moáb ke
maidánon̲ men̲, Yardan ke kanáre,
Yaríhú ke muqábil, Músá ko ḳhitáb
karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, ki we
Láwíon̲ ko apní mírás men̲ se shahr
un ke rahne ke liye dewen̲; aur un
shahron̲ kí nawáhí bhí tum Láwíon̲
ko do.
3 Aur we shahr un ke rahne ke
liye hon̲ge; aur nawáhí un ke chár-
páyon̲, aur un kí hásilát, aur un ke
sab haiwánon̲ ke liye hon̲.
4 Aur shahron̲ kí nawáhí, jo tum
Láwíon̲ ko doge, har ek shahr kí díwár
se báhar cháron̲ taraf hazár hazár háth
ke pher men̲ hon̲.
5 Aur tum shahr ke báhar, us kí
púrab taraf, do hazár háth paimáish
karo; aur dakhan taraf do hazár háth;
aur pachchhim taraf do hazár háth;
aur uttar taraf do hazár háth; aur
shahr un ke bích o bích ho: ye un ke
liye un shahron̲ kí nawáhí hain̲.
6 Aur un shahron̲ men̲ se, jo tum
Láwíon̲ ko doge, chha shahr panáh
ke liye howen̲, jinhen̲ tum muqarrar
karo, tá ki ḳhúní un men̲ bhágke já
rahen̲; aur un shahron̲ ke siwá bayálís
shahr aur bhí do.
7 So sáre shahr, jo tum Láwíon̲ ko
doge, aṭhtálís shahr hon̲ge; we nawá-
hí samet hon̲ge.
8 Aur ye shahr jo diye jáwen̲, so
baní Isráel kí mírás men̲ se diye jáen̲:
jin ke qabze men̲ bahut se shahr hain̲,
bahut se den̲; aur jin pás thoṛe hain̲,
thoṛe den̲: har ek apne shahron̲ men̲
se apní mírás ke muwáfiq, jo us ne
pái hai, Láwíon̲ ko de.
9 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
10 Baní Isráel ko farmá, aur unhen̲
kah, Jab tum Yardan pár Kan'án kí
sarzamín men̲ dáḳhil ho;
11 To tum apne liye kaí shahr mu-
qarrar karo, tá ki panáh ke shahr tum-
háre liye hon̲; tá ki wuh ḳhúní, jis se
sahwan ḳhún ho jáe, bhágke wahán̲ já
rahe.
12 Ye shahr tumháre liye badlá
lenewále se panáh ke wáste hon̲ge,
aur ḳhúní, jab tak jamá'at ke rúbarú
faisale ke wáste khaṛá na ho, qatl kiyá
na jáwe.
13 So un shahron̲ men̲ se jo jo tum
doge, chha shahr panáh ke liye hon̲ge.
14 Tín un men̲ se Yardan ke isí pár
doge, aur tín Kan'án kí sarzamín men̲
doge: ye panáh ke shahr hon̲ge.
15 Ye chha shahr baní Isráel, aur
musáfir, aur us ke wáste jo tum men̲
búdobásh kartá hai, panáh ke liye
hon̲ge; tá ki har ek, jis se sahwan
ḳhún ho jáe, bhágke un men̲ já rahe.
16 Aur agar koí kisí ko lohe ke
hathyár se máre, aisá ki wuh mar jáe,
wuh ḳhúní hai: ḳhúní zarúr márá
jáwe.
17 Aur agar koí kisí ko aisá pat-
thar khínch máre, ki jis se wuh mar
saktá ho, aur wuh mar jáe, to wuh
ḳhúní hai: wuh ḳhúní zarúr qatl kiyá
jáe.
18 Aur agar koí kisí ko aisá láṭh
máre ki jis se wuh mar saktá ho, aur
wuh mar jáe, to wuh ḳhúní hai: ḳhú-
ní zarúr márá jáe.
19 Wuh shaḳhs, jo maqtúl ká walí
hai, ḳhúní ko áp hí qatl kare; jab wuh
use páwe, use már ḍále.
20 Aur agar koí kisí ko kíne se
ḍhakel de, yá dán̲w ghát se use paṭak
de, ki wuh mar jáe;
21 Yá 'adáwat se use apne háth se
thappaṛ máre, ki wuh mar jáe; to wuh
márnewálá zarúr márá jáe, ki ḳhúní
hai: maqtúl ká walí, jab us ḳhúní ko
páwe, use qatl kare.
22 Par agar koí kisí ko bagair 'adá-
wat ke, yá be-dán̲w ghát us par koí
chíz ḍál de;
23 Yá use bin dekhe aisá patthar
phen̲ke, ki jis se mar saktá, aur wuh
us par gire, aur wuh mar jáe, aur wuh

us ká dushman na thá, aur na us kí
buráí cháhtá thá;
24 To jamá'at us qátil aur maqtúl
ke walí ke darmiyán in hukmon ke
muwáfiq faisala kare;
25 Ki jamá'at us qátil ko maqtúl
ke walí ke háth se chhuṛáwe, áur
wuhí jamá'at usí panáh ke shahr men,
jahán wuh bhágke gayá thá, phir bhej
de; aur wuh usí men rahe, jab tak ki
sardár káhin, jo quds ke tel se mamsúh
húá thá, mar na jáe.
26 Lekin agar khúní apní panáh
ke shahr kí sarhadd se, jahán wuh
bhágke gayá thá, báhar áwe;
27 Aur maqtúl ká walí qátil ko
panáh ke shahr kí sarhaddon se báhar
páwe, aur wuh walí qátil ko qatl kare,
to us par khún ká gunáh nahín;
28 Kyúnki us qátil ko lázim thá,
ki sardár káhin kí wafát tak usí pa-
náh ke shahr men rahe: par sardár
káhin ke marne ke ba'd wuh qátil
apní maurúsí sarzamín men jáwe.
29 So tumhárí sárí bastíon men
tumháre sab qarnon men yihí hukm,
is ke faisale ke wáste, tumháre liye
hogá.
30 Jo koí kisi ko már ḍále, to qátil
gawáhon kí gawáhí ke muwáfiq qatl
kiyá jáe: par ek gawáh kí gawáhí
se koí márá na jáe.
31 Aur tum us qátil se, jis par qatl
ká fatwá ho, diyat mat lo: wuh zarúr
márá jáwe.
32 Aur tum us se bhí, jo apní pa-
náh ke shahr ko bhág gayá ho, diyat
mat lo, tá ki wuh sardár káhin kí
maut ke áge apni sarzamín men phir
áwe.
33 So tum us zamín ko, jahán tum
rahte ho, nápák mat kíjiyo; kyúnki
khún hí hai, jo zamín ko nápák kartá
hai: aur zamín us khún se, jo wahán
giráyá jáwe, pák nahín ho saktí, ma-
gar us ke giránewále ke lahú se.
34 Pas tum apní búdobásh kí sar-
zamín ko ki jis men main bastá hún,
gandá na karo; kyúnki main KHUDÁ-
WAND hún, jo baní Isráel ke darmiyán
rahtá hún.

XXXVI BA'B.

PHIR baní Jili'ád ke gharánon ke
abwí sardár, jo baní Yúsuf ke
gharánon men se Makír bin Munassí
ká hai, áe, aur Músá aur un ra,íson
ke huzúr, jo baní Isráel ke abwí sardár
hain, bole, ki
2 KHUDÁWAND ne hamáre áqá
ko farmáyá, ki Zamín qur'a se baní
Isráel ko mírás dí jáwe: aur hamáre
áqá ne KHUDÁWAND se hukm páyá, ki
hamáre bhái Siláfihád kí mírás us kí
beṭíon ko dí jáwe.
3 Pas, agar we baní Isráel ke aur
firqon ke beṭon men se kisí ke sáth
byáhí jáwen, to un kí mírás hamárí
ábáí mírás se nikal jáegí, aur us firqe
kí mírás men, jahán we byáhí gayín,
shámil kí jáegí: so wuh hamáre qur'a
kí mírás se alag kí jáegí.
4 Aur jab baní Isráel ke yúbal ká
sál áwegá, to un kí mírás us firqe kí
mírás men, jahán we byáhí gayín, miláí
jáegí; aur un kí mírás hamárí ábáí
mírás se nikal jáwegí.
5 Tab Músá ne KHUDÁWAND ke
kalám ke mutábiq baní Isráel ko
farmáyá, ki Baní Yúsuf ke firqewálon
ne achchhá kahá hai.
6 So KHUDÁWAND Siláfihád kí
beṭíon ke haqq men yún hukm detá
hai, ki We jise cháhen us se byáh
karen; magar cháhiye ki wuh gharáná
un ke ábáí firqe men ká ho;
7 Tá ki baní Isráel ke ek firqe kí
mírás dúsre firqe men na jáwe; aur
baní Isráel men se har shakhs apne
hí ábáí firqe kí mírás se muta'alliq
rahegá.
8 Aur har ek 'aurat, jis kí mírás
baní Isráel ke ek firqe men hai, apne
báp hí ke firqe men se ek ke sáth byáh
kare, tá ki baní Isráel men har ek
shakhs apne báp dádon kí mírás par
qáim rahe.

9 Aur ek firqe kí mírás dúsre firqe men̤ mil na jáwe; balki baní Isráel ke firqon̤ men̤ har ek shakhs apní mírás se muta'alliq rahe.
10 Chunánchi Siláfihád kí beṭíon̤ ne, jaisá Khudáwand ne Músá ko farmáyá, waisá hí kiyá:
11 Is liye ki Mahlah, aur Tirzah, aur Hajlah, aur Milkah, aur Nu'ah, Siláfihád kí beṭián̤, apne chachere bháíon̤ ke sáth byáhí gayín̤:
12 Munassí bin Yúsuf ke beṭon̤ ke gharánon̤ men̤ byáhí gayín̤; aur un kí mírás un ke báp ke firqe ke gharáne men̤ sábit rahí.
13 Ye we ahkám aur faisale hain̤, jo Khudáwand ne Músá kí ma'rifat Moáb ke maidánon̤ men̤, Yardan ke kanáre, Yaríhú ke muqábil, baní Isráel ke liye muqarrar farmáe.

MÚSA KÍ PÁNCHWÍN KITÁB,

MUSAMMÁ BA

ISTISNA'.

I BA'B.

YE we báten̤ hain̤, jo Músá ne Yardan ke is pár, bayábán ke maidán men̤, Súf ke muqábil, Fárán, aur Tofal, aur Lában, aur Hasírát, aur Dízahab ke darmiyán, sáre Isráel ko kahín̤.
2 Aur Hurib se Qádis-Barní'a tak Jabal i Sha'ír kí ráh se gyárah din kí ráh hai.
3 Aur aisá húá, ki chálíswen̤ sál, aur gyárahwen̤ mahíne, aur us mahíne kí pahlí tárikh Músá ne wuh sab báten̤ baní Isráel ko kahín̤, mutábiq us sab ke ki Khudáwand ne use hukm diyá thá ki unhen̤ kahe;
4 Ba'd us ke ki us ne Amúríon̤ ke bádsháh Saihún ko, jo Hasbún men̤ rahtá thá, aur Basan ke bádsháh 'U'j ko, jo Istárát men̤ rahtá thá, Adrá'e men̤ qatl kiyá:
5 Tab Yardan ke is pár Moáb ke maidán men̤ Músá ne is sharí'at ko bayán karná shurú' kiyá, aur kahá;
6 Ki Khudáwand hamáre Khudá ne Hurib men̤ ham se khitáb karke farmáyá, ki Tum is pahár par bahut rahe.
7 Ab phiro, aur safar karo, aur Amúríon̤ ke paháṛ, aur us ke ás pás kí jagahon̤ men̤, maidánon̤ men̤, paháṛon̤ men̤, nasheb men̤, janúb ko, aur samundar ke sáhil ko, Kan'áníon kí sarzamín tak aur Lubnán tak, aur baṛí nahr tak, jo nahr i Furát hai, jáo.
8 Dekho, main̤ ne yih zamín, jo tumháre áge hai, tumhen̤ 'ináyat kí: dákhil ho, aur us zamín ko, jis kí bábat Khudáwand ne tumháre báp-dádon̤, Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kí, ki tum ko aur tumháre ba'd tumhárí nasl ko dún̤gá, mírás men̤ lo.

9 ¶ Aur usí waqt main ne tum se ḳhitáb karke kahá, ki Main akelá tumhárá bojh uṭhá nahín saktá:

10 ḲHUDÁWAND tumháre Ḳhudá ne tumhen baṛháyá hai; aur, dekho, tum áj ke din aisí kasrat se ho, jaise ásmán ke sitáre.

11 ḲHUDÁWAND tumháre bápdádon ká Ḳhudá tum ko is se bhí ziyáda hazár chand baṛháwe; aur jaisá us ne tum se kahá hai, tum ko barakat bakhshe.

12 Main akelá tumhárí taklíf, aur tumháre bojh, aur tumháre jhagṛon ko kyúnkar uṭháyá karún?

13 So tum dánishmand logon ko aur ahl i ḳhirad ko, jo tumháre firqon men mashhúr howen, láo, ki main unhen tumháre sardár karúngá.

14 Aur tum ne mujhe jawáb diyá thá, aur kahá thá, ki Jo kuchh tú ne farmáyá, so us ká karná bihtar hai.

15 So main ne tumháre firqon ke ra,íson men se dánishwaron ko, jo mashhúr the, liyá, aur unhen tumháre ra,ís, hazáron ke sardár, aur saikṛon ke sardár, aur pachás pachás ke sardár, aur das das ke sardár, tumháre firqon ke darmiyán 'uhdedár kiye.

16 Aur usí waqt main ne tumháre qázíon se tákíd kí, ki Tumháre bháíon men jo muqaddama ho, to use suno; aur donon shaḳhson men, ḳhwáh we donon bháí hon, yá ek musáfir, jo us ke sáth rahtá ho, insáf se faisala karo.

17 Tum hargiz 'adálat men kisí kí tarafdárí na karo; tum chhoṭe kí aise suno, jaise baṛe kí sunte ho; tum kisí insán ke chihre se na ḍaro; kyúnki 'adálat jo hai, Ḳhudá kí hai: aur jo muqaddama tumháre nazdík mushkil ho, mere pás láo; main use sunúngá.

18 Aur main ne usí waqt sab kám, jo tumháre karne ke the, tum par jatá diye.

19 ¶ Aur jab ham ne Hurib se kúch kiyá, to jaisá ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne hamen farmáyá thá, us baṛe aur haulnák bayábán men gaye, jise tum ne Amúríon ke paháṛ ko játe húe dekhá; aur phir Qádis-Barni'a men áe.

20 Tab main ne tumhen kahá, ki Tum Amúríon ke paháṛ tak pahunche ho, jo ḲHUDÁWAND hamárá Ḳhudá hamen detá hai.

21 Dekho, ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne yih zamín, jo tere áge hai, tujhe 'ináyat kí hai: chaṛh, aur us ke wáris ho, jaisá ḲHUDÁWAND tere bápdádon ke Ḳhudá ne farmáyá hai; tú mat ḍar, aur be-dil na ho.

22 ¶ Tab tum sab mujh pás áe, aur bole, ki Ham apne jáne se áge log bhejenge; we jáke us zamín kí hamáre liye jásúsí karen, aur ham ko ḳhabar den, ki ham kis ráh se wahán chaṛh jáen, aur kaun se shahron men dáḳhil howen.

23 So wuh bát mujh ko ḳhush áí, aur main ne tum men se firqe píchhe ek ek ádmí karke bárah ádmí liye.

24 Aur we rawána húe, aur paháṛ par chaṛh gaye, aur wádí i Iskál men áe, aur us kí jásúsí kí.

25 Aur we us zamín ke mewon men se apne háthon men leke ham pás utar áe, aur hamen ḳhabar pahuncháí, aur bole, ki Yih, jo ḲHUDÁWAND hamárá Ḳhudá ham ko detá hai, achchhí zamín hai.

26 Tau bhí tum chaṛhne par rází na húe, balki tum ne ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke hukm se sarkashí kí:

27 Aur tum ne apne ḳhaimon men kuṛkuṛáke kahá, Azbas ki ḲHUDÁWAND hamárá kína rakhtá hai, is liye ham ko Misr kí zamín se nikál láyá, tá ki hamen Amúríon ke háth men giriftár karwá de, aur we hamen halák karen.

28 Ham kahán chaṛhen? hamáre bháíon ne to yún kahke hamen be-dil kar diyá, ki We log to ham se baṛe aur lambe hain; aur un ke shahr bhí baṛe aur un kí díwáren ásmán tak hain;

aur ham ne baní 'Anáq ko wahán dekhá.
29 Tab main ne tumhen kahá, Hirásán na ho, aur un se hargiz mat daro.
30 KHUDÁWAND tumhárá Khudá, jo tumháre áge áge chaltá hai, tumhárí taraf se jang karegá, us sáre kám ke mutábiq jo us ne tumháre liye Misr men tumhárí ánkhon ke sámhne kiyá;
31 Aur bayábán men bhí, jahán tum ne dekhá ki kyúnkar KHUDÁWAND tumháre Khudá ne, jaisá mard apne larke ko liye phirtá hai, tum ko us sáre ráste men, jis men chale áe, utháyá kiyá, yahán tak ki tum is jagah á pahunche.
32 Tad bhí is bát men tum KHUDÁWAND apne Khudá par ímán na láe,
33 Jo ráh men tum se áge játá thá, ki tumháre liye jagah tajwíz kare, jahán tum apne khaime khare karo, rát ko ág men hoke, tá ki tumhen wuh ráh roshan kare, jis men tum chalo, aur din ko badli men hoke.
34 Tab KHUDÁWAND ne tumhárí báten sunín, aur gussa húá, aur qasam kháke yún bolá: ki
35 Yaqínan is sharír pusht ke logon men se ek bhí us achchhí zamín ko, jis ke dene ká wa'da main ne un ke bápdádon se qasam kháke kiyá hai, na dekhegá;
36 Magar Yafunnah ká betá Kálib use dekhegá; aur main yih zamín, jis par us ne qadam márá hai, use aur us kí nasl ko dúngá, is liye ki us ne KHUDÁWAND kí púrí tábi'dárí kí.
37 Aur tumháre bá'is se KHUDÁWAND mujh par bhí gussa húá, aur bolá, Tú bhí us men dákhil na howegá.
38 Lekin Nún ká betá Yashú', jo terí khidmat men khará hai, us men dákhil hogá. Tú us kí qúwat barhá; kyúnki wuh baní Isráel ko un kí mírás men le jáegá.
39 Aur tumháre bachche, jinhen tum ne kahá ki shikár ho jáenge, aur tumháre larke, jinhen us din nek o bad ká imtiyáz nahín thá, wahán dákhil honge; aur main wuh unhen dúngá, aur we us ke wáris honge.
40 Par tum jo ho, so laut jáo, aur daryá e Qulzum kí ráh bayábán men kúch karo.
41 Tab tum ne mujhe jawáb diyá, aur kahá, ki Ham ne KHUDÁWAND ká gunáh kiyá hai; so ham, mutábiq us sab ke jo KHUDÁWAND hamáre Khudá ne farmáyá hai, charh jáenge, aur jang karenge. Phir tum sab ke sab hathyár bándhke taiyár húe, ki pahár par charh jáo.
42 Tab KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Tú unhen kah, ki U'par mat charho, aur na jang karo; ki main tumháre darmiyán nahín hún; na ho ki tum apne dushmanon ke áge máre paro.
43 So main ne tumhen wuh kah diyá; par tum ne na suná, balki KHUDÁWAND ke hukm se sarkashí kí, aur gustákhí se pahár par charh gaye.
44 Tab Amúrion ne, jo us koh par rahte the, tumhárá sámhná kiyá, aur shahd kí makkhíon kí mánind tumhen ragedá, aur Sha'ír men Hurmah tak tumhen márá.
45 Tab tum phire, aur KHUDÁWAND ke áge roe; par KHUDÁWAND ne tumhárí áwáz na suní, na tumhárí taraf kán rakhá.
46 Tab tum bahut din tak Qádis men rahe, un dinon ke mutábiq ki us jagah thahre.

II BAB.

TAB ham phire, aur jaisá ki KHUDÁWAND ne mujhe farmáyá thá, daryá e Qulzum kí ráh bayábán men áe, aur ek muddat tak koh i Sha'ír ke gird phirá kiye.
2 Phir KHUDÁWAND ne mujhe khitáb karke farmáyá, ki
3 Tum is pahár ke gird bahut phire; ab uttar taraf jáo.
4 Aur tú un logon se kah, ki Tum

ko ab apne bháíon baní 'Esau ke siwánon par hoke guzarná hogá; we Sha'ír men rahte hain; aur we tum se hirásán honge: so tum áp se chaukas raho:
5 Aur unhen mat chhero; kyúnki main un kí zamín se ek qadam bhar bhí tum ko nahín dene ká; is wáste ki main ne koh i Sha'ír 'Esau kí mírás men diyá hai.
6 Tum qímat deke khurish un se mol líjiyo, tá ki tum kháo; aur qímat deke pání kharídiyo, tá ki tum pío.
7 Ki KHUDÁWAND tere Khudá ne tere háth ke sab kámon men tujhe barakat dí hai; wuh is bare bayábán men terá chalná phirná jántá hai: is chális baras kí muddat se KHUDÁWAND terá Khudá tere sáth hai; tujhe kisí chíz kí kamí na húí.
8 So jab ham apne bháíon baní 'Esau ke sámhne se, jo Sha'ír men rahte hain, maidán kí ráh se Ailát aur Asyún-jabr se hoke guzar gaye, to ham phire, aur Moáb ke bayábán kí ráh men áe.
9 Tab KHUDÁWAND ne mujh se farmáyá, ki Moábíon ko dukh na de, aur na un se jang men muqábala kar: ki un kí zamín men se tujhe kuchh milkíyat na dúngá; kyúnki main ne baní Lút ko 'Ár mírás men diyá hai.
10 Wahán áge Aimím rahte the: wuh ek barí, aur bhárí, aur únchí qaddwálí qaum, 'Anáqíon kí mánind, thí.
11 Aur we bhí baní 'Anáq ke mánind jabábara men gine játe the; lekin Moábí un ko Aimím kahte the.
12 Par áge Sha'ír men Húrí rahte the; aur baní 'Esau ne jab ki unhen apne áge nábúd kiyá thá, un kí mírás lí, aur un kí jagah par áp base; jaisá ki Isráel ne apní mírás kí zamín men, jo KHUDÁWAND ne unhen dí thí, kiyá.
13 Ab utho, main ne us waqt kahá, aur wádí i Zarad ke pár ho; chunánchi ham wádí i Zarad se udhar guzre.
14 Aur jab se ham ne Qádis Barní'a ko chhorá, aur wádí i Zarad tak áe, athtís baras ká 'arsa húá; itne men jangí logon kí sárí pusht lashkar men se, jaisá KHUDÁWAND ne qasam karke unhen kahá thá, mar khap gayí.
15 Ki yaqínan KHUDÁWAND ká háth un ke barkhiláf thá, tá ki unhen pareshán kare, yahán tak ki unhen lashkar men se faná kar dále.
16 ¶ So aisá húá ki jab sáre jangi mard mar gaye, aur qaum men se faná ho gaye;
17 Tab KHUDÁWAND ne mujhe khitáb karke farmáyá,
18 Tujhe áj 'Ár men hoke, jo Moáb kí sarhadd hai, guzarná hai.
19 Aur jab tú baní 'Ammún ke ámhne sámhne á pahunche, to unhen dukh na de, aur na unhen chher; kyúnki main baní 'Ammún kí sarzamín men se tujhe mírás nahín dene ká; ki use main ne baní Lút kí mírás men diyá hai.
20 Wuh bhí jabábara kí zamín giní játí thí; áge wahán jabábara rahte the, aur 'Ammúní unhen Zamzúmí kahte the.
21 Wuh ek barí, aur bhárí, aur únchí qaddwálí qaum, 'Anáqíon kí mánind, thí; par KHUDÁWAND ne unhen un ke áge halák kiyá; so unhon ne un kí mírás lí, aur un kí jagah base:
22 Jis tarah us ne baní 'Esau se kiyá, jo Sha'ír men rahte the, ki us ne Húríon ko un ke áge se halák kiyá: so unhon ne un kí mírás lí, aur un kí jagah áj tak base hain:
23 Aur 'Awíon ko bhí, jo apní bastíon men 'Azzah tak rahte the, aur Kaftúríon ko, jo Kaftúr se nikle the, un ko halák kiyá, aur un kí jagah base.
24 ¶ So tum utho, kúch karo, aur nahr i Arnún ke pár jáo: dekho, main ne Hasbún ke bádsháh Amúrí Saihún ko, us kí sarzamín samet, tere háth men diyá hai: so us kí mírás lená

shurú' kar, aur jang men us ká muqá-
bala kar.
25 A'j ke din se main terá khauf
aur ru'ab un qaumon ke dil men dálná
shurú' karúngá, jo sáre ásmán ke
níche hain; we terí khabar sunengí,
aur kámpengí, aur tere áge be-táb ho
jáengí.
26 ¶ Tab main ne dasht i Qadímát
se Hasbún ke bádsháh Saihún pás el-
chíon ko bhejá, ki sulh ká paigám
deke kahen, ki:
27 Mujhe apní sarzamín kí ráh se
guzarne de; main sháh-ráh se chalá
jáúngá, aur dahne yá báen háth na
murúngá.
28 Rúpe ke 'iwaz kháná mujhe do,
to main use kháún; aur rúpe ke 'iwaz
pání bhí mujhe do, to main use píún;
main faqat apne páon se chalá jáúngá;
29 (Jis tarah baní 'Esau ne, jo Sha-
'ír men rahte hain, aur Moábíon ne, jo
'A'r men baste hain, mujh se sulúk
kiyá;) jab tak ki ham Yardan ke pár
us zamín men dákhil howen, jo KHU-
DÁWAND hamárá Khudá ham ko detá
hai.
30 Lekin Hasbún ke bádsháh Sai-
hún ne ham ko apne yahán se guzarne
na diyá; kyúnki KHUDÁWAND tere
Khudá ne us ká mizáj kará kar diyá,
aur us ke dil ko sakht, tá ki use tere
háth men dewe, jaisá áj hai.
31 Phir KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá, Dekh, main ne Saihún ko us
kí sarzamín samet tujhe dená shurú'
kiyá: tú mírás lená shurú' kar, tá ki us
kí zamín ká wáris ho jáwe.
32 Tab Saihún Yahas men hamáre
muqábale ke liye niklá,—wuh aur us
kí sárí qaum, tá ki ham se laren.
33 So KHUDÁWAND hamáre Khudá
ne use hamáre hawále kar diyá; aur
ham ne use, aur us ke beton ko, aur us
kí sab qaum ko halák kiyá.
34 Aur ham ne usí waqt us ke sáre
shahron ko le liyá, aur mardon, aur
auraton, aur bachchon ko, har ek shahr
men haram kiyá, aur kisí ko báqí na
chhorá:
35 Siwá chárpáyon ke, jinhen ham
ne apne liye ganímat jánke pakrá,
aur mál ke, jo ham ne shahron men
se lútá.
36 'Ará'ir se leke, jo nahr i Arnún
ke kanáre par hai, aur us shahr se leke,
jo nahr ke 'ain darmiyán hai, Jili'ád
tak, aisá koí shahr na thá, jise le lená
ham par dushwár ho: KHUDÁWAND
hamáre Khudá ne sab ko hamáre qabze
men kar diyá:
37 Magar baní 'Ammún kí sarza-
mín, aur wádí i Yabúq kí nawáhí, aur
kohistán kí bastíán, aur ba'ze ba'ze
maqám jahán KHUDÁWAND hamáre
Khudá ne hamen jáne na diyá, in ke
nazdík ham na gaye.

III BA'B.

TAB ham phire, aur Basan kí ráh
men charh gaye, aur Basan ká
bádsháh 'U'j Adrá'e men, wuh aur us
kí sárí qaum, hamáre muqábale ke liye
nikle, tá ki ham se laren.
2 Aur KHUDÁWAND ne us waqt
mujhe farmáyá, Us se mat dar, ki
main us ko aur us kí sárí qaum ko, us
kí sarzamín samet, tere qabze men kar
dúngá; tú us se wuhí kar, jo tú ne
Amúríon ke bádsháh Saihún se, jo
Hasbún men rahtá thá, kiyá.
3 Chunánchi KHUDÁWAND hamáre
Khudá ne Basan ke bádsháh 'U'j ko
bhí, us kí sárí qaum samet, hamáre
qábú men kar diyá; aur ham ne unhen
yahán tak márá, ki un men se koí báqí
na rahá.
4 Aur ham ne usí waqt us ke sab
shahr le liye; wahán ek shahr bhí
na rahá, jo ham ne un se le na liyá;
sáth shahr, Arjúb ká sárá mulk, 'U'j
kí mamlukat Basan men le lí.
5 Yih sab shahr únchí díwáron, aur
darwázon, aur qufion se mazbút the;
aur niháyat bahut shahr aur bhí, jo
be-panáh the, le liye.
6 Aur ham ne un ko, ya'ne un ke

mardon, aur 'auraton, aur larkon ko,
har ek shahr men, Hasbún ke bádsháh
Saihún kí tarah, haram kiyá.
7 Lekin sárí mawáshí, aur shahron
ká mál o asbáb, ham ne apne wáste lút
liyá.
8 Aur ham ne us waqt Amúríon ke
donon bádsháhon se Yardan ke is pár
kí sarzamín, wádí i Arnún se koh i
Harmún tak, le lí ;
9 (Us Harmún ko Saidání Siryún,
aur Amúrí Sanír kahte hain.)
10 Maidán ke sáre shahr, aur sárá
Jili'ád, aur sárá Basan, Salkah tak,
aur Adrá'e tak, jo Basan men 'Új kí
mamlukat ke shahr hain, le liye.
11 Kyúnki jabábara kí nasl men
se faqat Basan ká bádsháh 'Új báqí
rahá thá : aur dekho, us ká palang
lohe ká palang thá ; kyá wuh baní
'Ammún ke Rabbah men nahín hai ?
ádmí ke háth se, nau háth ká lambá,
chár háth ká chaurá.
12 Aur yih sab zamín ham ne usí
waqt qabze men kí ; 'Ará'ir se, jo
Arnún kí wádí par hai, aur ádhá
koh i Jili'ád, aur us ke shahr, main
ne yih sab Rúbiníon aur Jaddíon ko
bakhshe.
13 Aur Jili'ád ká baqíya, aur sárá
Basan, jo 'Új kí mamlukat thí, main
ne Munassí ke ádhe firqe ko diyá ;
Arjúb ká sárá mulk, sáre Basan sa-
met, jo jabábara kí sarzamín kahlátí
thí.
14 Munassí ke bete Yáir ne, Arjúb
kí sárí mamlukat, Jasúríon aur Ma-
'akátíon ke siwánon tak, le lí ; aur us
ne un ká apná nám rakhá, ya'ne Yáir
kí bastíán Basan men ; wuhí nám áj
tak hai.
15 Aur Makír ko Jili'ád main ne
diyá.
16 Aur Jili'ád se Arnún kí nahr tak,
us wádí ká ádhá, aur ás pás kí zamín
Yabúq kí nahr tak, jo baní 'Ammún kí
sarhadd hai, main ne Rúbiníon ko, aur
Jaddíon ko, dí ;
17 Aur maidán bhí diyá, aur Yardan
bhí us kí nawáhí samet Kinnarat se
leke maidán ke daryá, ya'ne daryá e
shor tak, jo Pisgáh ke chashmon ke
níche, aur púrab taraf hai.
18 ¶ Aur main ne usí waqt tum
ko hukm kiyá aur kahá, ki KHUDÁ-
WAND tumháre Khudá ne is zamín ká
tum ko wáris kiyá ; tum apne bháíon
baní Isráel ke áge hathyárband hoke
sab, jitne larne ke qábil hon, pár utro.
19 Magar tumhárí jorúán, aur tum-
háre bál bachche, aur tumhárí ma-
wáshí, tumháre shahron men, jo main
ne tumhen diye hain, rahen ; (ki main
jántá hún, tumhárí bahut mawáshí
hain :)
20 Jab tak ki KHUDÁWAND tumháre
bháíon ko chain bakhshe, jaisá tumhen
bakhshá, tá ki we bhí us zamín ke, jo
KHUDÁWAND tumhárá Khudá Yardan
ke us pár unhen detá hai, wáris howen ;
tab tum men se ek ek apní milkíyat
men, jo main ne tumhen dí hai, phir
áwenge.
21 ¶ Aur usí waqt main ne Yashú'
ko khitáb karke farmáyá, ki Tú ne
apní ánkhon se dekhá sab kuchh jo
KHUDÁWAND tumháre Khudá ne un do
bádsháhon se kiyá ; KHUDÁWAND un
sab mamlukaton se, jahán jahán tú
jáegá, aisá hí karegá.
22 Tum un se mat dariyo ; kyúnki
KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumhárí
taraf se áp laregá.
23 Tab main KHUDÁWAND ke huzúr
girgiráyá, aur bolá :
24 Ai málik KHUDÁWAND, tú ne
apní buzurgí, aur apní qudrat i bázú
apne bande ko dikhláná shurú' kiyá ;
ásmán par, yá zamín par, kaun sá
Khudá hai, jo tere kámon ke mutábiq,
yá qudrat ke muwáfiq, 'amal kar sake ?
25 Main terí minnat kartá hún,
mujhe parwánagí ho ki pár jáún, aur
wuh achchhí sarzamín, jo Yardan ke
pár hai, dekhún ; wuh achchhá pahár,
wuh Lubnán !

26 Lekin KHUDÁWAND tumháre sa-
bab se mujh par gussa húá, aur us ne
merí na suní; balki KHUDÁWAND ne
mujhe kahá, Itná tere liye káfí hai; is
muqaddame men mujh se kuchh aur
mat kah.
27 Koh i Pisgah kí choṭí par chaṛh,
aur pachchhim, aur uttar, aur dakhan,
aur púrab kí taraf ánkhen uṭhá, aur
apní ánkhon se dekh le: kyúnki tú is
Yardan ke pár na jáegá.
28 Par Yashú' ko wasíyat kar, aur
use dam dilásá de, aur us kí qúwat
baṛhá: ki wuh un logon ke áge áge pár
jáegá, aur wuhí un ko us zamín ká, jo
tú dekhtá hai, wáris karegá.
29 Chunánchi ham us wádí men
Bait ul Fagúr ke muqábil ṭhahre rahe.

IV BAB.

SO ab, ai Isráel, we sharí'aten, aur
ahkám, jo main tumhen sikhlátá
hún, sun lo, ki un par 'amal karo; tá
ki tum zinda raho, aur us zamín men,
jise KHUDÁWAND tumháre bápdádon
ká Khudá tum ko detá hai, dákhil
hoke us ke wáris ho jáo.
2 Tum is kalám men, jo main tum-
hen farmátá hun, kuchh ziyáda na
kíjiyo, aur na us men kam kíjiyo; tá
ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ke
hukmon ko, jo main ne tum tak
pahuncháe, hifz karo.
3 Jo kuchh ki KHUDÁWAND ne
Ba'al Fagúr ke sabab kiyá, wuh tum
ne apní ánkhon se dekhá hai, ki un
sab mardon ko, jo Ba'al Fagúr ke
pairau the, KHUDÁWAND tumháre
Khudá ne tumháre darmiyán se ná-
búd kiyá.
4 Par tum, jo KHUDÁWAND apne
Khudá se lipṭe rahe ho, so tum men se
har ek áj tak jítá maujúd hai.
5 Dekho, main ne shar'aen aur ah-
kám, jis tarah KHUDÁWAND mere
Khudá ne mujhe farmáyá, tum ko
sikhláe, tá ki tum us sarzamín men
jáke, jis ke wáris hoge, un par 'amal
karo.
6 So un ko hifz karo, aur un par
'amal karo; kyúnki qaumon kí nigáh
men tumhárí yihi dánishwarí aur
khiradmandí hai, jo in ishar'aon ko
sunke bolengí, ki Yaqínan yih buzurg
qaum niháyat fahím aur dáná hai.
7 Kyúnki aisí baṛí qaum kaun hai,
jis se Khudá aisá nazdík ho, jaisá
KHUDÁWAND hamárá Khudá, sab chíz-
on kí bábat jo ham us se mángte hain,
ham se nazdík hai?
8 Aur kaun aisí buzurgwár qaum
hai, jis kí shara'en aur ahkám aise rást
hon, jaisí yih sárí sharí'at hai, jo main
áj tumhen detá hún?
9 Sirf tú áp se chaukas ho, aur
apne dil kí hifázat men chálák rah;
na ho ki tú un chízon ko, jinhen terí
ánkhon ne dekhá, bhúl jáe; aur na ho,
ki yih báten zindagí bhar kabhí tere
dil se játí rahen: balki tú ye báten
apne beṭon, aur poton ko sikhlá;
10 Khusúsan jis din men tú KHU-
DÁWAND apne Khudá ke huzúr Hurib
men khaṛá húá, aur KHUDÁWAND
ne mujhe farmáyá, ki Qaum ko mere
huzúr jam'a kar, ki main unhen apne
kalám sunáúngá, tá ki we yih síkhen,
ki apne sab din, jitne zamín par jíte
rahen, mujh se ḍará karen, aur tá ki
we apne laṛkon ko sikhláen.
11 Chunánchi tum nazdík áe, aur
us pahár ke níche khaṛe rahe; aur
wuh pahár ásmán ke bíchon bích
tak andherí, aur badlíon, aur tíragí ke
sáth ág se jal rahá.
12 Aur KHUDÁWAND ne us ág men
se tumháre sáth khitáb kiyá; tum ne
báton kí áwáz suní, lekin shakl na
dekhí; faqat áwáz hí suní thí.
13 Aur us ne apná 'ahd tumháre
áge bayán kiyá, jis par 'amal karne
ká hukm bhí us ne tumhen diyá,
ya'ne Das Ahkám, jinhen us ne
patthar kí do takhtíon par likhá.
14 ¶ Aur KHUDÁWAND ne us waqt
mujhe farmáyá, ki sharí'aten aur
ahkám tum ko sikhláún, tá ki tum us

zamín men̲ hoke, jis ke wáris hone ke
liye tum pár játe ho, un par 'amal karo.
15 Pas tum áp se bahut k̲habardár
raho; kyún̲ki jis din Khudáwand ne
Hurib ke darmiyán ág men̲ se tumháre
sáth báten̲ kín̲, tum ne koí shakl
nahín̲ dekhí:
16 Na ho, ki tum k̲haráb ho jáo,
aur apne liye khodí húí múraten̲,
kisí mard yá 'aurat kí shakl, banáo;
17 Kisí haiwán kí shakl, jo zamín
par hai, yá kisí pardár jánwar kí
shakl, jo hawá men̲ urtá hai;
18 Yá kisí chíz kí shakl, jo zamín
par rengtí chaltí hai; yá kisí machhlí
kí shakl, jo zamín ke níche pánion̲
men̲ hai:
19 Na ho, ki tum ásmán kí taraf
ánkhen̲ uṭháo, aur súraj aur chánd ko,
aur sitáron̲ ko, balki ásmán kí sárí
fauj ko dekhke unhen̲ sijda karne, aur
un kí bandagí karne ke liye uskáe jáo,
jinhen̲ Khudáwand tumháre Ḳhudá
ne sab qaumon̲ ke wáste, jo sáre ás-
mán ke níche hain̲, 'ináyat kiyá hai.
20 Lekin Khudáwand ne tumhen̲
liyá, aur wuh tum ko lohe ke tanúr
se, ya'ne Misr se, nikál láyá, tá ki
tum us kí mírás ke log ho, jaisá ki
tum áj ke din ho.
21 Phir Khudáwand tumháre sa-
bab se mujh par gussa thá, aur qasam
karke bolá, ki Tú Yardan pár na
jáegá, aur us achchhí sarzamín men̲,
jis ká wáris Khudáwand terá Ḳhudá
tujh ko kartá hai, dák̲hil na howegá:
22 So zarúr hai, ki main̲ isí zamín
par marún̲gá; mujhe Yardan ke pár
utarná na hogá; lekin tum pár utroge,
aur us achchhí zamín ke wáris hoge.
23 Apní k̲habardárí karo, na ho ki
tum Khudáwand apne Ḳhudá ká
'ahd, jo us ne tum se kiyá, bhúl jáo,
aur apne liye taráshe húe but, yá kisí
chíz kí súrat, banáo, jis ke banáne se
Khudáwand tere Ḳhudá ne tujhe
man'a kiyá hai:
24 Kyún̲ki Khudáwand terá Ḳhudá
ek bhasam-karnewálí ág hai; wuh
gayúr Ḳhudá hai.
25 Jab tum se laṛke, aur laṛkon̲
ke laṛke, paidá hon̲ge, aur tum muddat
tak zamín par zindagí basar karoge,
aur tum bigaṛ jáoge, aur taráshe húe
but yá kisí chíz kí súrat banáoge, aur
Khudáwand apne Ḳhudá ke huzúr
sharárat karoge, ki use gusse men̲ láo:
26 To main̲ áj ke din tumháre bar-
k̲hiláf ásmán aur zamín ko gawáh látá
hún̲, ki tum us zamín par se, jahán̲
tum Yardan pár játe ho, ki wáris bano,
bilkull jald faná ho jáoge; tum wahán̲
apne dinon̲ ko na baṛháoge, par tum
nest o nábúd kiye jáoge.
27 Aur Khudáwand tum ko qaum-
on̲ men̲ tittar bittar karegá, aur tum
qaumon̲ ke darmiyán, jahán̲ Khudá-
wand tumhen̲ le jáegá, thoṛe se rah
jáoge.
28 Wahán̲ tum un ma'búdon̲ kí
bandagí karoge, jo ádmíon̲ ke háthon̲
se bane hain̲, lakṛí ke, aur patthar ke,
jo na dekhte, na sunte, na kháte, na
súnghte hain̲.
29 Par wahán̲ bhí, jab tú Khudá-
wand apne Ḳhudá ká tálib hogá, aur
apne púre dil se, aur apní sárí ján se
use ḍhúnḍhegá, to tú use páegá.
30 Jis waqt tú musíbat men̲ paṛe,
aur ye sab hádise ák̲hirí dinon̲ men̲
tujh par guzren̲, tab bhí agar tú Khu-
dáwand apne Ḳhudá kí taraf phiregá,
aur us kí áwáz sunegá;
31 (Kyún̲ki Khudáwand terá Ḳhu-
dá rahím Ḳhudá hai;) wuh tujhe
chhoṛ na degá, na tujhe halák karegá;
aur na us 'ahd ko, jis kí bábat us ne
tere bápdádon̲ se qasam kháí hai,
bhúlegá.
32 Kyún̲ki agle dinon̲ ká ahwál jo
tum se áge guzar gaye, us din se, ki
insán ko Khudáwand ne zamín par
paidá kiyá, púchho, aur ásmán ke
idhar se leke udhar tak púchho, ki
kyá aisá amr i 'azím kabhí wáqi' húá,
yá us ke mánind kadhí suná gayá?

33 Kabhí logon̲ ne Ḳhudá kí áwáz ág men̲ se boltí suní, jaisá tú ne suní, aur zinda rahe?

34 Yá kabhi Ḳhudá ne qasd kiyá thá, ki jáke ek guroh ko kisí qaum ke bích se imtihánon̲, aur nisháníon̲, aur mu'ajizon̲ ke wasíle, aur jang se, aur zoráwar háth aur baṛháe húe bázú se, aur haulnák májaron̲ se, apne liye iḳhtiyár kare, jis tarah ḲHUDÁWAND tumháre Ḳhudá ne tumhárí ánkhon̲ ke sámhne Misr men̲ tumháre liye kiyá?

35 Yih sab tujhí ko dikháyá gayá, tá ki tú jáne, ki ḲHUDÁWAND to Ḳhudá hai, aur us ke siwá koí nahín̲ hai.

36 Us ne apní áwáz ásmán par se tujhe sunáí, tá ki tujhe tarbiyat kare; aur zamín par us ne tujhe apní baṛí ág dikhláí; aur tú ne us ká kalám ág men̲ se suná.

37 Aur azbas ki wuh tere bápdádon̲ ko piyár kartá thá, is liye us ne un ke ba'd un kí nasl ko chun liyá, aur apní baṛí qudrat se tujh ko Misr se apne sámhne nikál láyá;

38 Tá ki tere áge se un qaumon̲ ko, jo tujh se zoráwar aur qúwatwar hain̲, daf'a kare, aur tujh ko dáḳhil kare, aur un kí sarzamín ká wáris tujhe kare, jaisá áj ke din húá.

39 Pas, áj ke din ján, aur apne dil men̲ gaur kar, ki ḲHUDÁWAND wuhí Ḳhudá hai jo úpar ásmán men̲ hai, aur níche zamín men̲ hai; aur ki us ke siwá koí nahín̲.

40 So tú us kí sharí'aton̲, aur us ke hukmon̲ ko, jo áj main̲ tujhe farmátá hún̲, hifz kar; tá ki terá, aur ba'd tere terí aulád ká, bhalá ho, aur terí 'umr ke din us zamín par, jo ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, baṛháe jáwen̲.

41 ¶ Phir Músá ne súraj ke nikalne kí taraf ko Yardan ke is pár tín bastíán̲ alag kín̲;

42 Tá ki wuh ḳhúní, jo anjáne apne paṛosí ko qatl kare, aur áge se us men̲ dushmaní na húí ho, bhágke wahán̲ já rahe; aur jab un shahron̲ men̲ se ek men̲ bhágke dáḳhil ho, to jítá bach rahe.

43 Ek to Basar, dasht men̲, baní Rúbin kí sarzamín ke maidán men̲; aur Rámát, Jilí'ád men̲, jo baní Jadd ká hai; aur Jaulán, Basan men̲, jo baní Munassí ká hai.

44 ¶ Yih wuh sharí'at hai, jo Músá ne baní Isráel ke huzúr muqarrar kí.

45 Ye hain̲ we shahádaten̲, we shar'aen̲, o we ahkám, jinhen̲ Músá ne baní Isráel ke liye, un ke Misr se nikalne ke ba'd, bayán kiyá,

46 Yardan ke is pár wádí men̲, Bait-Fagúr ke muqábil, Amúríon̲ ke bádsháh Saihún ke mulk men̲, jo Hasbún men̲ rahtá thá, jise Músá aur baní Isráel ne, jab Misr se nikal áe the, qatl kiyá:

47 Aur we us kí sarzamín, aur Basan ke bádsháh 'U'j kí mamlukat ke wáris húe; ye Amúríon̲ ke do bádsháh the, jo Yardan ke is pár súraj ke nikalne kí taraf rahte the;

48 'Ará'ir se leke, jo Arnún kí nahr ke kanáre par hai, koh i Síon tak, jo Harmún hai;

49 Aur sárá maidán Yardan ke is pár púrab taraf, nasheb ke daryá tak, jo Pisgah ke chashmon̲ ke tale hai.

V BA'B.

PHIR Músá ne sáre Isráel ko buláyá, aur unhen̲ kahá, Ai Isráel, ye shar'aen̲ aur ahkám sun rakho, jinhen̲ main̲ áj tumháre kánon̲ tak pahunchátá hún̲, tá ki tum unhen̲ síkho, aur hifz karo, aur un par 'amal karo.

2 ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne Hurib men̲ ham se ek 'ahd kiyá.

3 ḲHUDÁWAND ne yih 'ahd hamáre bápdádon̲ se nahín̲ kiyá, balki ḳhud ham se, ya'ne ham sab se, jo áj ke din jíte hain̲.

4 ḲHUDÁWAND ne tumháre sáth

túbarú pahár ke úpar ág men se kalám
kiyá.
5 Us waqt main ne tumháre aur
KHUDÁWAND ke darmiyán khare hoke
KHUDÁWAND ká kalám tum par záhir
kiyá; kyúnki tum ág ke sabab dar
gaye the, aur pahár par na charhe.
6 ¶ Tab us ne farmáyá, ki Main
KHUDÁWAND terá Khudá hún, jo tujh
ko Misr kí zamín se aur gulám-kháne
se, báhar láyá.
7 Mere áge terá koí dúsrá Khudá
na howe.
8 Tú apne liye taráshí húí múrat,
yá kisí chíz kí súrat, jo úpar ásmán
par, yá níche zamín par, yá zamín ke
níche pání men hai, mat baná:
9 Tú unhen sijda na kar, na un kí
bandagí kar; kyúnki main KHUDÁ-
WAND terá Khudá gaiyúr Khudá hún,
jo bápdádon kí badkárí ká badlá, un
kí aulád se, tísrí aur chauthí pusht
tak, jo ki merá kína rakhnewále hain,
letá hún;
10 Aur un men se, jo mere dost
hain, aur mere hukmon ko yád rakhte
hain, hazáron par rahm kartá hún.
11 Tú KHUDÁWAND apne Khudá ká
nám be sabab mat le; kyúnki KHUDÁ-
WAND us ko, jo us ká nám be-sabab
letá hai, be-gunáh na thahráegá.
12 Sabt ke din ko yád kar, tá ki tú
use muqaddas jáne, jaisá KHUDÁWAND
tere Khudá ne tujhe hukm kiyá hai;
13 Chha din tak tú mihnat kar,
aur apne sab kám kiyá kar;
14 Par sátwán roz KHUDÁWAND
tere Khudá ke sabt ká hai; tú us din
koí kám na kar, na tú, na terá betá,
na terí betí, na terá gulám, na terí laundí,
na terá bail, na terá gadhá, na terí koí
mawáshí, aur na musáfir, jo tere phá-
takon ke andar ho; tá ki terá gulám
aur terí laundí, terí tarah se árám
karen.
15 Yih bhí yád kar, ki tú Misr kí
zamín men gulám thá, aur wahán se
KHUDÁWAND terá Khudá apne zorá-
war háth aur barháe húe bázú se tujh
ko nikál láyá; is liye KHUDÁWAND
tere Khudá ne tujh ko hukm diyá, ki
Tú sabt ke din kí muháfazat kar.
16 ¶ Apne báp aur apní má ko
'izzat de, jaisá KHUDÁWAND tere
Khudá ne tujhe farmáyá hai; tá ki
terí 'umr ke din bahut howen, aur tá
ki us zamín men, jise KHUDÁWAND
terá Khudá tujhe detá hai, terá bhalá
ho.
17 Tú khún mat kar.
18 Tú ziná na kar.
19 Tú chorí na kar.
20 Tú apne hamsáe par jhúthí
gawáhí na de.
21 Tú apne hamsáe kí jorú ko mat
cháh: tú apne hamsáe ke ghar kí,
yá us kí zamín kí, us ke gulám kí, us
kí laundí kí, us ke bail kí, us ke gadhe
kí, yá hamsáe ke kisí mál kí lálach na
kar.
22 ¶ Yihí báten KHUDÁWAND ne
pahár par ág ke aur badlí ke aur be-
niháyat táríkí ke darmiyán se tumhárí
sárí jamá'at ko buland áwáz se kahín,
aur is se ziyáda kuchh na farmáyá.
Aur us ne un ko patthar kí do lauhon
par likhá, aur unhen mere supurd
kiyá.
23 Aur aisá húá ki jab tum ne an-
dhere men se yih áwáz suní, (kyúnki
pahár ág se jal rahá thá,) tum, ya'ne
tumháre firqon ke sarguroh aur buzurg,
mere nazdík áe.
24 Aur tum ne kahá, ki Dekh,
KHUDÁWAND hamáre Khudá ne apní
shaukat, aur apní buzurgí, ham ko
dikhláí, aur ham ne us kí áwáz ág
men se suní: ham ne áj ke din dekhá,
ki KHUDÁWAND ádmí se báten kartá
hai, aur ádmí jítá bachtá hai.
25 So ab ham kis liye halák howen,
ki yih aisí barí ág ham ko bhasam
káregí; agar ham KHUDÁWAND apne
Khudá kí áwáz ab kí phir sunenge, to
ham mar hí jáenge.
26 Kyúnki sáre bashar men kaun

hai, jis ne ág ke bích se zinda Ḳhudá ke bolne kí áwáz suní, jaisá ham ne suní hai, aur jítá rahá?

27 Tú áp hí nazdík já, aur sab jo kuchh KHUDÁWAND hamárá Ḳhudá farmáwe, sun; aur jo kuchh KHUDÁWAND hamárá Ḳhudá tujh ko kahe, tú ham se kah; ham use sunenge, aur us par 'amal karenge.

28 Aur jis waqt tum ne mujh se yih báten kahín, KHUDÁWAND ne tumhárí áwáz suní; tab KHUDÁWAND ne mujhe farmáyá, Main ne un logon kí áwáz aur báten, jo unhon ne tujh se kahín, sunín: jo kuchh unhon ne kahá, achchhá kahá.

29 Ai kásh ki un ke aise dil hon, ki we mujh se ḍaren, aur hamesha mere sab hukmon kí muháfazat karen, tá ki un ke liye aur un kí aulád ke liye abad tak bihtar howe!

30 Já, unhen kah, ki Apne ḳhaimon ko phir jáo.

31 Par tú yahán mujh pás khaṛá rah, aur main sárí shar'aen, aur ahkám, aur huqúq, tujh se bayán karúngá, jo ki cháhiye ki tú unhen sikhláe, tá ki we us zamín men, jis ká wáris main ne unhen kiyá hai, un par 'amal karen.

32 Pas tum ḳhabardár ho, ki jis tarah KHUDÁWAND tere Ḳhudá ne farmáyá, usí tarah 'amal karo, aur dahne yá báen háth ko na muṛo.

33 Tum un sab ráhon par, jin kí bábat KHUDÁWAND tumháre Ḳhudá ne tumhen farmáyá hai, chale chalo, tá ki tum zinda raho, aur tumhárá bhalá ho, aur us zamín par, jis ke tum wáris hoge, tumhárí 'umr ke din bahut ho jáwen.

VI BA'B.

YE wuh sharí'aten, aur huqúq, aur ahkám hain, jo KHUDÁWAND tumháre Ḳhudá ne mujhe farmáe, ki main tumhen sikhláún, tá ki tum us sarzamín men, jis ke wáris hone játe ho, un par 'amal karo:

2 Tá ki tú KHUDÁWAND apne Ḳhudá se ḍartá rahe, aur us ke sab huqúq, aur us ke sab hukmon ko, jo main tujhe farmátá hún, hifz kare; na faqat tú, balki tú, aur terá beṭá, aur terá potá, zindagí bhar, tá ki terí 'umr ke din baṛháe jáwen.

3 ¶ Pas, ai Isráel, sun le, aur us ke karne par dhyán rakh, tá ki terá bhalá ho, aur tum niháyat firáwán ho jáo, us zamín men, jis men shír aur shahd bahtá hai, jaisá KHUDÁWAND tumháre bápdádon ke Ḳhudá ne tujh se kahá hai.

4 Sun le, ai Isráel: KHUDÁWAND hamárá Ḳhudá, akelá KHUDÁWAND hai.

5 Tú apne sáre dil, aur apne sáre jí, aur apne sáre zor se, KHUDÁWAND apne Ḳhudá ko dost rakh.

6 Aur ye báten, jo áj ke din main tujhe farmátá hún, tere dil men rahen.

7 Aur tú ye báten koshish se apne laṛkon ko sikhlá, aur tú apne ghar men baiṭhte, aur ráh chalte, aur leṭte aur uṭhte waqt un ká charchá kar.

8 Aur tú un ko nishání ke liye apne háth par bándh, aur we terí ánkhon ke darmiyán ṭíkon ke mánind hongí.

9 Unhen apne ghar kí chaukhaṭon, aur apne pháṭakon par likh:

10 To yún hogá, ki jab KHUDÁWAND terá Ḳhudá tujh ko us zamín men le jáegá, jis kí bábat us ne tere bápdádon, Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kí hai, ki baṛe aur ḳhásse shahr, jinhen tú ne nahín banáyá, tujh ko degá,

11 Aur sab achchhí chízon se bhare húe ghar jinhen tú ne nahín bhará, aur khode khudáe kúe, jo tú ne nahín khode, aur angúr ke bág, aur zaitún ke daraḳht, jo tú ne nahín lagáe, tujhe 'ináyat karegá, aur tú kháegá, aur ser hogá;

12 To ḳhabardár rah, na ho ki tú KHUDÁWAND ko, jo tujhe Misr kí sar-

zamín se, jo gulám-ḳhána thá, nikál láyá, bhúl jáe.

13 Tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá se ḍará kar, aur us kí bandagí kiyá kar, aur us ke nám kí qasam kháyá kar.

14 Tum aur ma'búdon̲ kí, qaumon̲ ke ma'búdon̲ men̲ se, jo tumháre ás pás hain̲, pairauí na kar;

15 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá, jo tumháre darmiyán hai, gaiyúr Ḳhudá hai; na ho, ki ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ke qahr kí ág tujh par bhaṛke, aur tumhen̲ rú e zamín se faná kar de.

16 ¶ Tum ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ko mat ázmáo, jaisá tum ne use Massah men̲ ázmáyá.

17 Tum baṛí koshish se ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke hukmon̲ ko, aur us kí shahádaton̲ ko, aur huqúq ko, jo us ne tumhen̲ farmáe, hifz karo.

18 Aur tum wuhí karo, jo ḲHUDÁWAND kí nazar men̲ rást aur durust hai; tá ki tumhárá bhalá ho, aur tá ki tum dáḳhil hoke us suthrí zamín ke, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne tumháre bápdádon̲ se qasam kí, wáris ho;

19 Tá ki tumháre sáre dushman tumháre áge se daf'a howen̲, jaisá ḲHUDÁWAND ne farmáyá.

20 Aur jab áyande zamáne men̲ terá beṭá tujh se púchhe, aur kahe, ki Ye kaisí shahádaten̲, aur huqúq, aur ahkám hain̲, jo ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne tum ko farmáe hain̲?

21 To apne beṭe se kahiyo, ki Ham Misr men̲ Fira'ún ke gulám the; tab ḲHUDÁWAND apne zoráwar háth se ham ko Misr se nikál láyá:

22 Aur ḲHUDÁWAND ne baṛí zararwálí nisháníán̲, aur mu'ajize, Misr ko, aur Fira'ún ko, aur us ke sáre gharáne ko, hamárí nazaron̲ ke sámhne dikháe:

23 Aur wuh hamen̲ wahán̲ se nikál láyá, tá ki ham ko us sarzamín men̲ dáḳhil kare, aur use hamen̲ dewe, jis kí bábat us ne hamáre bápdádon̲ se qasam kí thí.

24 So ḲHUDÁWAND ne ham ko farmáyá, ki ham in sab huqúq par 'amal karen̲; aur ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá se, apní hamesha kí bhaláí ke wáste, ḍaren̲, tá ki wuh ham ko zinda rakhe, jaisá áj ke din hai.

25 Aur hamárí sadáqat yih hogí, agar ham ḲHUDÁWAND apne Ḳhuda ke huzúr in sab ahkám par liház rakhen̲, tá ki un par 'amal karen̲, jaisá us ne ham ko hukm kiyá hai.

VII BA'B.

JAB ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujh ko us sarzamín men̲, jis ká wáris tú hone játá hai, dáḳhil kare, aur tere áge se un bahut sí qaumon̲ ko daf'a kare, ya'ne Hittíon̲, aur Jirjásíon̲, aur Amúríon̲, aur Kan'áníon̲, aur Farizzíon̲, aur Hawíon̲, aur Yabúsíon̲ ko, jo sát qaumen̲ ki baṛí aur qawí tujh se hain̲;

2 Aur jab ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá unhen̲ tere hawále kare, to tú unhen̲ máriyo, aur haram kíjiyo: na tú un se koí 'ahd kariyo, aur na un par rahm kariyo:

3 Na un se byáh karná; us ke beṭe ko apní beṭí na dená, na apne beṭe ke liye us kí koí beṭí lená.

4 Kyún̲ki we tere beṭe ko merí pairauí se phiráwen̲ge, tá ki we aur ma'búdon̲ kí 'ibádat karen̲; aur ḲHUDÁWAND ká gussa tujh par bhaṛkegá, aur wuh tujhe ekáek halák kar degá.

5 So tum un se yih sulúk karo: tum un ke mazbahon̲ ko ḍhá do; un ke buton̲ ko toṛo; un ke ghane bágon̲ ko káṭ ḍálo; aur un kí taráshí húí múraten̲ ág men̲ jalá do.

6 Kyún̲ki tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye pák qaum hai; ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne tujhe chun liyá, ki tú sab gurohon̲ kí ba nisbat, jo zamín par hain̲, us kí ḳháss guroh ho.

7 ḲHUDÁWAND ne tum se muhabbat rakhí aur tumhen̲ barguzída kiyá, na

is liye ki tum aur gurohon se gintí
men ziyáda the; kyúnki tum sab
gurohon se kamtar the:
8 Balki is liye ki ḲHUDÁWAND ne
tum se muhabbat rakhí, aur us ne us
qasam ká, jo tumháre bápdádon se kí,
pás kiyá, ḲHUDÁWAND tum ko apne
zoráwar háth se nikál láyá, aur gulám-
khane se, aur Misr ke bádsháh Fira'ún
ke háth se, tumhen chhuṛáyá.
9 Pas, tú ján rakh, ki ḲHUDÁWAND
terá Ḳhudá wuhí Ḳhudá hai; wuh
wafádár Ḳhudá hai, jo 'ahd ká pás
kartá hai, aur hazár pusht tak un par,
jo us ke dost hain, aur us ke hukmon
ko mánte hain, rahm kartá hai;
10 Aur un ko, jo us ke dushman
hain, un ke munh par badlá dekar un-
hen faná kartá hai: wuh us kí bábat,
jo us ká kína rakhtá hai, derí na
karegá; wuh use us ke munh par
badlá degá.
11 So tú un shar'aon, aur huqúq,
aur ahkám kí, jo main áj ke din tujh
par jatátá hún, muháfazat kar, tá ki
un par 'amal kare.
12 ¶ So agar tum un hukmon ko
sunoge, aur yád rakhoge, aur un par
'amal karoge, to ḲHUDÁWAND terá
Ḳhudá us 'ahd, aur rahmat ko, jis kí
bábat us ne tere bápdádon se qasam
kí hai, tere liye yád rakhegá:
13 Aur tujhe piyár karegá, aur
tujhe barakat bakhshegá, aur tujhe
ziyáda karegá: wuh tere rihm ke
phal, aur terí zamín ke phal men, tere
galle aur terí mai, aur tere tel, aur
terí gáeon kí baṛhtí, aur terí bheṛon ke
gallon men, us zamín par, jis kí bábat
us ne tere bápdádon se qasam karke
kahá, ki Tujh ko dúngá, barakat
bakhshegá.
14 Tujhe sárí qaumon se ziyáda
barakat dí jáegí; aur tum men, yá
tumhárí mawáshí men se, koí nar yá
máda bánjh na hogá.
15 Aur ḲHUDÁWAND har ek qism
kí bímárí tujh se dúr rakhegá, aur
Misr ke sab bure rogon men se, jinhen
tú jántá hai, koí rog tujh par na láwe-
gá; balki un sab par ḍálegá, jó terá
kína rakhte hain.
16 Aur tú un sab gurohon ko, jin-
hen ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tere ha-
wále karegá, nigal jáegá; un par mut-
laq terí shafaqat kí nazar na hogí: tú
un ke ma'búdon kí bandagí na kar;
ki wuh tere liye phandá hai.
17 Agar tú apne dil men kahe, ki
Ye gurohen mujh se ziyáda hain; main
unhen kyúnkar nikál sakúngá?
18 So tú un se mat ḍar, balki jo
kuchh ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne
Fira'ún aur sáre Misr se kiyá, achchhí
tarah yád karná;
19 Wuh baṛí baṛí ázmáishen, jin-
hen terí ánkhon ne dekhá, aur we
nisháníán, aur we mu'ajize, wuh zorá-
war háth, wuh baṛháyá húá bázú, jin se
ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe nikál
láyá; aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá
un sab gurohon se, jin se tú ḍartá hai,
aisá hí karegá.
20 Aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá un
par barron ko bhejegá, tá ki unhen, jo
báqí aur apne ta,ín tujh se chhipáte
hain, halák kare.
21 Tú un se dahshat mat kháná;
kyúnki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá, jo
tum men hai, zoráwar aur ḍaráná
Ḳhudá hai.
22 Aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá
un gorohon ko tere áge se thoṛá thoṛá
karke daf'a karegá: tú ekáek unhen
halák na karná, aisá na howe ki janglí
darande tujh par baṛh jáwen.
23 Par ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá un
ko tere hawále karegá, aur unhen baṛí
halákat se barbád karegá, yahán tak
ki we nábúd ho jáenge.
24 Aur wuh un ke bádsháhon ko
tere háth men de degá, aur tú un ke
nám ko ásmán ke tale se miṭáwegá;
aur koí mard terá sámhná na kar
sakegá, yahán tak ki tú un ko halák
karegá.

25 Tú un ke ma'búdon kí taráshí
húí múraton ko ág se jaláiyo: tú us
rúpe sone ká jo un par hai lálach na
kíjiyo, aur use apne liye mat líjiyo, tá
na ho ki tú us ke phande men phans
jáe; kyúnki yih KHUDÁWAND tere
Khudá ke áge makrúh hai.
26 Aur tú koí makrúh chíz apne
ghar men mat lá, na ho ki tú us kí
tarah mal'ún ho jáe: tú us se ghin
kháná, aur us se bilkull nafrat rakhná;
kyúnki wuh mal'ún chíz hai.

VIII BA'B.

SA'RE hukmon par, jo áj ke din
main tujhe farmátá hún, dhyán
rakhke 'amal karná, tá ki tum jío aur
bahut ho, aur us zamín men, jis kí
bábat KHUDÁWAND ne tumháre bápdá-
don se qasam kí hai, tum dákhil hoke
us ke wáris ho jáo.
2 Aur us sárí ráh ko yád rakhiyo,
jis men KHUDÁWAND terá Khudá bay-
ábán ke bích in chálís baras tujh ko
liye phirá, tá ki tujhe 'ájiz kare, aur
tujhe ázmáwe, aur tere dil kí bát dary-
áft kare, ki tú us ke ahkám mánegá ki
nahín.
3 Aur us ne tujhe 'ájiz kiyá, aur
tujhe bhúkhá rakhá, aur wuh mann,
jise tú na jántá thá, aur na tere báp-
dáde jánte the, tujhe khiláyá; tá ki
yih tujh par jatáwe, ki insán faqat roṭí
hí kháne se jítá nahín rahtá, balki har
ek bát se, jo KHUDÁWAND ke munh se
nikaltí hai, jítá rahtá hai.
4 Chálís baras tak na tere kapre
tujh par puráne húe, aur na tere pánw
súje.
5 Tú apne dil men soch, ki jis tarah
ádmí apne beṭe ko tambíh kartá hai,
KHUDÁWAND terá Khudá tujh ko tam-
bíh kartá hai.
6 Pas, tú KHUDÁWAND apne Khudá
ke hukmon ko kifz kar, tá ki us kí
ráhon par chale, aur us se ḍartá rahe.
7 Kyúnki KHUDÁWAND terá Khudá
tujhe ek nafís zamín men dakhil kartá
hai, aisí sarzamín, jahan pání kí nah-
ren, aur chashme, aur jhílen, jo wá-
díon men se aur pahároṇ se nikaltí
hain;
8 Aisí zamín, jahán gehún, aur jau,
aur angúr, aur anjír, aur anár hote
hain; aisí zamín jahán zaitún ká tel
aur shahd hotá;
9 Aisí zamín, jahán tú mahangí kí
roṭí na kháegá, aur na kisí chíz ká
muhtáj hogá; aisí zamín, jis ke pat-
thar lohá hain, aur jis ke pahároṇ se
tú támbá khod legá.
10 Jab tú kháwe aur ser howe, tab
tú KHUDÁWAND apne Khudá ko, us
nafís zamín ke sabab, jis ko us ne
tujhe diyá hai, mubárak kahegá.
11 Khabardár ho, ki tú KHUDÁWAND
apne Khudá ko bhúl na jáe, ki us ke
shar'aon, aur huqúq, aur ahkám par,
jo áj main tumhen farmátá hún, 'amal
na kare:
12 Aisá na ho, ki jab tú kháwe,
aur terá peṭ bhare, aur suthre ghar
banáwe, aur un men rahe;
13 Aur tere gáe bail, aur bheṛ bakrí,
baṛh jáen; aur tujh ko rúpá, aur soná
ziyáda ho, aur terá sab mál bahut
howe;
14 Tab terá dil phúl uṭhe, aur tú
KHUDÁWAND apne Khudá ko farámosh
kare, jo tujhe zamín i Misr se, aur
gulám-kháne se nikál láyá;
15 Jo terá us baṛe ḍaráne dasht
men rahbar húá, jahán jalánewále
sámp aur bichchhú the, aur khushk-
sálí thí, jahán pání na thá; jis ne tere
liye chakmák ke patthar se pání
nikálá;
16 Jis ne bayábán men wuh mann,
jise tere bápdáde na jánte the, tujhe
khiláyá, tá ki tujhe 'ájiz kare, aur terí
ázmáish kare, ki ákhir men terá bhalá
ho;
17 Na ho ki tú apne dil men kahe,
ki Main ne apne zor aur apne háth kí
qúwat se yih mál paidá kiyá.
18 Par tú KHUDÁWAND apne Khu-
dá ko yád kar; kyúnki wuhí hai,

jis ne tujhe qúwat dí, jis se tá mál
paidá kare, tá ki wuh apne 'ahd ko,
jo us ne qasam kháke tere bápdádon
se kiyá, qáim rakhe, jaisá áj ke din
húá.
19 Aur yún hogá, ki agar tú kabhí
KHUDÁWAND apne Khudá ko bhúlegá,
aur gair-ma'búdon kí pairauí aur un
kí bandagí aur un kí parastish karegá,
to main áj ke din tumháre barkhiláf
gawáhí detá hún, ki tum nest o nábúd
ho jáoge:
20 Un gurohon kí mánind, jinhen
KHUDÁWAND tumháre sámhne faná
kartá hai, tum bhí faná hoge; is sabab
se ki tum KHUDÁWAND apne Khudá
kí áwáz ke sunnewále na húe.

IX BA'B.

SUN le, ai Isráel: tujhe áj ke din
Yardan pár jáná hai, tá ki tú un
qaumon ká, jo tujh se barí aur zoráwar
hain, aur un shahron ká, jo bare, aur
un kí díwáren ásmán tak uthái húí
hain, wáris howe.
2 Wahán ke log bare aur qaddáwar
hain, jo baní 'Anáq hain, jinhen tú
jántá hai, aur un kí bábat suná hai,
ki kahte hain, Kaun hai, jo baní 'Anáq
ke sámhne thahar sake!
3 Pas tú áj ke din samajh le, ki
KHUDÁWAND terá Khudá wuh hai, jo
tere áge áge pár játá hai; bhasam
karnewálí ág kí mánind wuh un ko
faná karegá; wuh unhen tere áge past
karegá: tú un ko khárij karegá, aur
filfaur halák karegá, jaisá KHUDÁWAND
ne tujhe kahá hai.
4 Aur jab KHUDÁWAND terá Khudá
un ko tere áge se nikál dále, tú apne
dil men mat kahiyo, ki KHUDÁWAND
ne merí sadáqat ke sabab se mujhe is
zamín men, us ke wáris hone ke liye,
dákhil kiyá: balki KHUDÁWAND is sa-
bab, ki ye qaumen sharír hain, un ko
tere áge se nikáltá hai.
5 Tú apní sadáqat se, aur apne dil
kí rástí se, us zamín ká wáris hone
nahín játá: balki KHUDÁWAND terá
Khudá un qaumon kí sharárat ke bá'is
un ko tere áge se khárij kartá hai, tá
ki wuh us bát ko, jo us ne qasam
karke tere bápdádon Abirahám aur
Iz,háq aur Ya'qúb se kahí, púrá kare.
6 Pas, tú samajh le, ki KHUDÁWAND
terá Khudá terí sadáqat ke sabab se
tujh ko is nafís sarzamín ká wáris
nahín kartá; kyúnki tum to gardan-
kash log ho.
7 ¶ Pas, yád kar, aur bhúl na já,
ki tú ne KHUDÁWAND apne Khudá ko
bayábán men kyúnkar gussa diláyá;
jis din se ki tum Misr se báhar nikle,
jab tak ki is maqám men áe, tum
KHUDÁWAND se bágí the.
8 Aur tum Hurib men bhí KHUDÁ-
WAND ko gusse men láe; chunánchi
KHUDÁWAND tum se gussawar hoke
tum ko faná kiyá cháhtá thá.
9 Jis waqt main do patthar kí
takhtíán lene ko pahár par charhá, usí
'ahd kí takhtíán, jo KHUDÁWAND ne
tum se kiyá, aur main chálís din rát
tak usí pahár par rahá, na main ne
rotí khái, na páni piyá:
10 Tab KHUDÁWAND ne patthar kí
do lauhen Khudá kí unglí se likhí húí
mujh ko sompín; aur un par jo likhá
thá, so un sab báton ke muwáfiq húá,
jo KHUDÁWAND ne pahár par ág men
se jamá'at ke din tum se kahí thín.
11 Aur aisá húá, ki chálís din aur
chálís rát ke ba'd KHUDÁWAND ne
patthar kí wuh donon lauhen, ya'ne
'ahd kí lauhen, mujh ko dín.
12 Aur KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá, ki Uth, aur yahán se níche
já; kyúnki terí qaum, jise tú Misr se
nikál láyá, kharáb ho gayí; we us ráh
se, jo main ne unhen batái, jald báhar
gaye; unhon ne apne liye ek múrat
dhálke banái.
13 Phir KHUDÁWAND ne mujhe
khitáb karke farmáyá, ki Main ne is
qaum ko dekhá; aur dekh, yih gardan-
kash qaum hai;
14 Chhor mujhe, tá ki main unhen

halák karún, aur un ká nám ásmán
ke níche se mitá dálún; aur main tujh
se ek qaum, jo is se bhárí aur qúwat-
war ho, banáúngá.
15 Chunánchi main phirá aur pahár
par se utrá, aur pahár ág se jal rahá
thá: aur 'ahd kí we donon lauhen
mere donon háthon men thín.
16 Tab main ne nigáh kí, aur dekho,
tum ne Khudáwand apne Khudá ká
gunáh kiyá thá, aur apne liye dhálá
húá bachhrá banáyá: tum bahut jald
us ráh se, jo Khudáwand ne tumhen
batáí, báhar gaye the.
17 Tab main ne we donon lauhen
thámke apne donon háthon se phenk
dín, aur tumhárí ánkhon ke sámhne
unhen tor dálá.
18 Aur main áge kí tarah se chálís
din aur chálís rát tak Khudáwand ke
áge girá pará rahá: main ne na rotí
kháí, na pání piyá, un sab gunáhon ke
sabab se ki tum ne kiye, jab ki tum
ne Khudáwand ke áge aisí buráí kí,
ki use gusse men láe.
19 Kyúnki main Khudáwand ke
qahr aur tez gusse se dará, ki wuh tum
par bahut gussa thá, aur tumhen
nábúd kiyá cháhtá thá. Lekin Khu-
dáwand ne us waqt bhí merí suní.
20 Aur Khudáwand ká bará gussa
Hárún par bhí bharká, aur use halák
karne par thá; main ne us waqt Hárún
ke liye bhí du'á mángí.
21 Aur main ne tumháre gunáh ko,
ya'ne us bachhre ko, jo tum ne banáyá
thá, liyá, aur ág men jaláyá; phir use
kútá, aur mihín písá, aisá ki wuh
gubár sá ho gayá; aur main ne us
rákh ko us chashme men, jo pahár se
niklá thá, dál diyá.
22 Aur Tab'arah, aur Massah, aur
Qabrát ut Taháwah men bhí, tum ne
Khudáwand ko gussá diláyá.
23 Aur usí tarah us waqt, jab Khu-
dáwand ne tum ko Qádis-Barní'a se
báhar bhejá, aur farmáyá, Charh jáo,
aur us zamín ke, jo main ne tum ko
dí hai, wáris bano; us waqt tum Khu-
dáwand apne Khudá ke hukm se phir
gaye, aur tum us par ímán na láe, aur
us kí áwáz ko na suná.
24 Jis din se main ne tumhen jáná,
tum Khudáwand se sarkashí karte
ho.
25 So main Khudáwand ke sámh-
ne chálís din aur chálís rát girá pará
rahá, jaisá ki áge pará thá; kyúnki
Khudáwand ne farmáyá thá, ki Main
in ko halák karúngá.
26 Is liye main ne Khudáwand kí
minnat kí, aur kahá, Ai Málik Khu-
dáwand, apní qaum ko, aur apní
mírás ko, jise tú ne apní buzurgwárí
se naját bakhshí, aur jise tú zoráwar
háth se Misr se nikál láyá, halák na
kar.
27 Apne khádimon, Abirahám, aur
Iz,háq aur Ya'qúb ko, yád farmá: is
qaum kí khudsarí, aur un kí sharárat,
aur un ke gunáh par, nazar na kar;
28 Na howe ki wuh sarzamín, jahán
se tú ham ko nikál láyá, kahe, Is liye
ki Khudáwand qádir na thá, ki un ko
us sarzamín men, jis kí bábat us ne
un se wa'da kiyá, dákhil kare, aur is
liye, ki wuh un ká kína rakhtá thá,
wuh unhen nikál le gayá, tá ki unhen
dasht men halák kare.
29 Ba har hál we terí qaum hain,
aur terí mírás hain, jinhen tú apne
bare zor se, aur barháe húe bázú se,
nikál láyá hai.

X BAB.

Us waqt Khudáwand ne mujhe
farmáyá, ki Apne liye patthar
kí do takhtián pahlíon kí mánind
taráshke baná, aur pahár par mujh pás
charh á, aur ek chobí sandúq baná.
2 Aur main un takhtíon par wuhí
báten likhúngá, jo pahlí takhtíon par,
jinhen tú ne tor dálá, likhí thín; ba'd
us ke tum un ko sandúq men rakhiyo.
3 Tab main ne shittím kí lakrí ká
sandúq banáyá, aur patthar kí do
takhtián pahlíon ke mánind taráshín,

aur un donon takhtíon ko apne háth
men liye húe pahár par charhá.
4 Aur us ne un takhtíon par, pahle
likhne ke muwáfiq, wuhí das ahkám,
jo KHUDÁWAND ne pahár par ág ke
bích se majma' ke din tumhen farmáe
the, likhe; aur KHUDÁWAND ne mujhe
we din.
5 Tab main phirá, aur pahár par se
utrá, aur un takhtíon ko us sandúq
men, jo main ne banáyá thá, rakhá:
chunánchi we hanoz us men hain,
jaisá ki KHUDÁWAND ne mujhe hukm
kiyá hai.
6 ¶ Tab baní Isráel ne Biarát i
baní Ya'aqán se Mausírah ko kúch
kiyá: wahán Hárún ká intiqál húá,
aur wahín gárá gáyá, aur us ká betá
Ili'azar kahánat ke mansab par us ká
qáim-maqám húá.
7 Wahán se unhon ne Judjúdah ko
kúch kiyá; aur Judjúdah se Yutbát
ko, jo pání kí nahron ke sabab kháss
sarzamín hai.
8 ¶ Us waqt KHUDÁWAND ne Láwí
ke firqe ko is liye judá kiyá, ki KHU-
DÁWAND ke 'ahd ke sandúq ko uth   áwe,
aur KHUDÁWAND ke huzúr khará hoke
us kí khidmat-guzárí kare, aur us ká
nám leke du'á dewe; chunánchi áj ke
din tak yúnhín hai.
9 Is liye Láwí ká hissa aur mírás
us ke bháíon ke sáth nahín, ki KHU-
DÁWAND us kí mírás hai, jaisá KHUDÁ-
WAND tere Khudá ne use kahá.
10 Aur main agle dinon kí tarah
chálís rát aur chálís din pahár par phir
thahrá rahá, aur us daf'a bhí KHUDÁ-
WAND ne merí suní, aur KHUDÁWAND
ne na cháhá ki tujhe halák kare.
11 Phir KHUDÁWAND ne mujhe
kahá, ki Uth, aur qaum ke áge áge
kúch kar, tá ki we us sarzamín men
dákhil hoke us ke wáris ho jáwen, jis
kí main ne un ke bápdádon se qasam
karke kahá thá, ki un ko bakh-
shúngá.
12 ¶ Ab, ai Isráel, KHUDÁWAND
terá Khudá tujh se kyá cháhtá hai,
magar yih, ki tú KHUDÁWAND apne
Khudá se dará kare, aur us ki sab
ráhon par chale, aur us se muhabbat
rakhe, aur apne sáre dil aur apní sárí
ján se KHUDÁWAND apne Khudá kí
bandagí kare,
13 Aur us ke ahkám aur huqúq ko,
jo main áj ke din tujhe farmátá hún,
hifz kare, tá ki terá bhalá ho?
14 Dekh, ki ásmán, aur ásmánon
ká ásmán, KHUDÁWAND tere Khudá
ká hai; zamín bhí, aur sab kuchh jo us
men hai.
15 Faqat yihí thá, ki KHUDÁWAND
ko khush áyá, ki tumháre bápdádon
se muhabbat rakhe; is liye un ke ba'd
un kí aulád ko, ya'ne tum ko, sárí
gurohon kí banisbat pahle barguzída
kiyá, jaisá ki áj hai.
16 Pas, apne dilon ká khatna karo,
aur áge ko gardan-kashí na karo.
17 Ki KHUDÁWAND tumhárá Khudá,
wuhí khudáon ká Khudá, aur khudá-
wandon ká Khudáwand hai; wuh
buzurgwár, aur qádir, aur haibatnák
Khudá hai, jo záhir par nazar nahín
kartá, aur rishwat nahín letá.
18 Wuh yatímon aur bewon ká
insáf kartá hai, aur pardesí se aisí
muhabbat rakhtá hai, ki use khánâ
aur kaprá detá hai.
19 So tum bhí pardesí ko piyár
karo; ki tum bhí zamín i Misr men
pardesí the.
20 Tú KHUDÁWAND apne Khudá se
dartá rah; usí kí bandagí kar, aur
usí se liptá rah, aur usí ke nám kí
qasam khá.
21 Wuhí terá fakhr hai, aur wuhí
terá Khudá hai, jis ne tere liye aise
bare aur haulnák kám kiye, jinhen tú
ne apní ánkhon se dekhá.
22 Tumháre bápdáde, jab Misr men
utre, to sattar ádmí the; aur ab KHU-
DÁWAND tere Khudá ne tujhe ásmán
ke sitáron ke mánind barháyá.

XI BAB.

SO tú KHUDÁWAND apne Khudá ko dost rakh, aur us kí amánat kí, aur huqúq, aur sharí'aton, aur ahkám kí hamesha muháfazat kar.
2 Aur tum áj ke din ján lo, ki main tumhárí aulád se khitáb nahín kartá, jinhon ne na jání hai, aur na dekhí hai KHUDÁWAND tere Khudá kí tambíh, aur us kí buzurgí, aur us ká zoráwar háth, aur us ká barháyá húá bázú,
3 Aur us ke mu'ajize, aur us ke we kám ki us ne Misr ke darmiyán Fira'ún sháh i Misr aur us kí sári sarzamín ke sáth kiye;
4 Aur wuh, jo us ne Misr ke lashkar ke sáth, aur un ke ghoron, aur un kí gáríon ke sáth kiyá; ki kyúnkar us ne un ke úpar daryá e Qulzum ká pání bahá láyá, jis waqt unhon ne tumhárá píchhá kiyá; so KHUDÁWAND ne unhen halák kiyá, ki áj ke din tak nábúd hain;
5 Aur wuh, jo us ne bayábán men, jis waqt tak tum yahán pahunche, tumháre sáth kiyá;
6 Aur wuh, jo us ne Dátan aur Abirám ke sáth kiyá, jo Rúbin ke bete Iliáb ke bete the; ki kyúnkar zamín ne apná munh kholá, aur un ke gharánon, aur un ke khaimon, aur us sáre mál ko, jo un ke qabze men thá, sáre Isráel ke darmiyán nigal gayí:
7 Balki tumhín ne KHUDÁWAND ke we sab bare kám, jo us ne kiye, apní ánkhon se dekhe.
8 So tú un sáre hukmon kí, jo áj main tujhe farmátá hún, muháfazat kar, tá ki tum qúwat páo, aur dákhil hoke us zamín ke, jis ke málik hone ke liye tum játe ho, wáris ho;
9 Aur tá ki tum us zamín par apní 'umr bahut barháo, jis kí bábat KHUDÁWAND ne tumháre bápdádon se qasam karke kahá, ki Main un ko, aur un kí nasl ko, dúngá,—wuh sarzamín, jis men dúdh aur shahd bahtá hai.
10 ¶ Ki wuh zamín, jis men tú us ká wáris hone játá hai, Misr kí sí nahín, jahán se tum nikal áe, jahán tú apná bíj botá thá, aur use apne pánw se, tarkárí ke bág ki tarah, pání se sínchtá thá:
11 Lekin wuh zamín, jis ke wáris hone ko tum játe ho, paháron aur wádíon ki zamín hai, aur ásmán ke menh se seráb hotí hai.
12 Yih wuh zamín hai, jise KHUDÁWAND terá Khudá cháhtá hai, aur hamesha, sál ke shurú' se sál ke ákhir tak, KHUDÁWAND tere Khudá kí ánkhen us par lagí hain.
13 ¶ Aur yún hogá, ki agar tum mere hukmon ko, jo áj main tumhen farmátá hún, koshish se sunke, KHUDÁWAND apne Khudá ko dost rakho, ki apne sáre dil, aur apne sáre jí se us kí bandagí karo,
14 To main tum ko tumhárí zamín par menh 'ain waqt par, pahlí aur pichhlí barsát, barsáúngá, tá ki tum apná galla, aur apní mai, aur apná tel jam'a karo.
15 Aur main tere kheton men tere chárpáyon ke liye ghás ugwáúngá, tá ki tú kháe aur ser ho.
16 Tum áp se khabardár raho, aisá na ho ki tumháre dil fareb khá jáwen, aur tum phir jáo, aur gair ma'búdon kí bandagí karo, aur unhen sijda karo,
17 Aur KHUDÁWAND ká gussa tum par bharke, aur wuh ásmán ko band kare, ki menh na barse, aur zamín apná hásil na de; aur tum us achchhí zamín par se, jo KHUDÁWAND tum ko detá hai, jald faná ho jáo.
18 ¶ So tum merí in báton ko apne dilon aur apní jánon men jagah do, aur unhen nishán ke liye apne háthon par bándho, aur we tumhárí donon ánkhon ke darmiyán tíkon kí mánind rahen.

19 Aur tum unhen apne laṛkon ko
paṛháo, jis waqt ki tú apne ghar men
baiṭhá ho, aur apní ráh chaltá ho, aur
sote waqt, aur uṭhte waqt, un ká charchá
kar.
20 Aur tú unhen apne ghar kí
chaukhaṭon par, aur apne pháṭakon
par likh:
21 Tá ki terí aur terí aulád kí 'umr
ke din, jis tarah se ásmán ke din jo
zamín ke úpar hai, us sarzamínmen
bahut howen, jis kí bábat KHUDÁ-
WAND ne tere bápdádon se qasam
karke kahá, ki Main use tumhen
dúngá.
22 ¶ Kyúnki agar tum un sab huk-
mon kí, jo main tumhen farmátá hún,
koshish se muháfazat karo, aur un par
'amal karo, ki KHUDÁWAND apne
Khudá ko dost rakho, aur us kí sárí
ráhon par chalo, aur us se lipṭe raho;
23 To KHUDÁWAND in sab gurohon
ko tumháre áge se nikál ḍálegá; aur
tum in gurohon ke, jo tum se buzurg-
tar aur qawítar hain, wáris hoge.
24 Jis jis jagah tumháre pánw ke
talwe parenge, wuh wuh jagah tum-
hárí ho jáegí; bayábán se, aur Lubnán
se, aur nahr se, jo nahr i Furát hai,
leke, daryá e garbí tak, tumhárá siwána
hogá.
25 Yahán kisí ádmí kí majál na
hogí, ki tumháre sámhne khaṛá ho
sake: ki KHUDÁWAND tumhárá Khu-
dá tumhárá ru'ab aur khauf us sárí
sarzamín par, jis par tum qadam
mároge, ḍálegá, jaisá us ne tum se
kahá hai.
26 ¶ Dekho, main áj ke din tum-
háre áge barakat aur la'nat rakh detá
hún;
27 Barakat, jab ki tum KHUDÁWAND
apne Khudá ke hukmon ko, jo áj main
tumhen farmátá hún, máno:
28 Aur la'nat, jab kí KHUDÁWAND
apne Khudá kí farmánbardárí na karo,
aur us ráh se, jis kí bábat áj main tum-
hen farmátá hún, phirke, gair-ma-
'búdon kí pairauí karo, jinhen tum ne
nahín jáná.
29 Aur yún hogá, ki jab KHUDÁ-
WAND terá Khudá tujh ko us sar-
zamín men, jahán tú játá hai ki us
ká wáris bane, dákhil karegá, to tú
us barakat ko koh i Garizím par se,
aur us la'nat ko koh i 'Aibál par se,
sunáwega.
30 Dekh, we paháṛ Yardan pár wáqi'
hain, us taraf ko jidhar áftáb gurúb
hotá hai, Kan'ánion kí sarzamín men,
jo maidán men Jiljál ke muqábil,
Morih ke balúṭon ke qaríb, rahte hain.
31 Kyúnki tum Yardan pár játe ho,
tá ki us sarzamín ke, jo KHUDÁWAND
tumhárá Khudá tumhen detá hai,
wáris ho; so tum us ke wáris hoge,
aur us men basoge.
32 So tum in sab huqúq aur huk-
mon kí muháfazat karo, jinhen main
áj tumháre sámhne rakhtá hún, aur
un par 'amal karo.

XII BA'B.

YE we huqúq, aur ahkám hain, jin
par tumhen lázim hai, ki us sar-
zamín men, jise KHUDÁWAND tumháre
bápdádon ká Khudá tumhárí milkíyat
hone ke liye tumhen detá hai, nigáh
rakho, tá ki sab din, jab tak tum za-
mín par jíte raho, un par 'amal karo.
2 Tum un sab jagahon ko, jahán un
qaumon ne, jin ke tum wáris hoge,
apne ma'búdon kí bandagí kí hai,
únche paháṛon par, aur ṭílon par, aur
har ek hare darakht tale, nest o nábúd
kar díjiyo.
3 Un ke mazbahon ko ḍhá díjiyo,
aur un ke sutúnon ko toṛiyo, aur un
ke ghane bágon men ág lagáiyo, aur
un ke ma'búdon kí khudí húí múraton
ko chaknáchúr kíjiyo, aur un ke námon
ko us jagah se miṭá díjiyo.
4 Tum aisá kuchh KHUDÁWAND
apne Khudá ke liye mat kíjiyo.
5 Balki wuh jagah, jise KHUDÁ-
WAND tumhárá Khudá tumháre sab
firqon ke darmiyán pasand karegá, ki

wahán apná nám rakhe, ya'ne usí ká maskan, tum púchho, aur wahán áyá karo;

6 Aur wahín tum apní soḳhtaní qurbáníon, aur apne zabíhon, aur apní dahyakíon, aur háth se uṭhái húí qurbáníon ko, aur apní mannaton kí chízen, aur apní ḳhushí kí qurbáníon, aur apne bheṛ bakrí aur gáe bail ke palauṭhon ko, guzráno:

7 Aur wahán tum Khudáwand apne Ḳhudá ke áge kháo; aur tum aur tumháre gharáne, apne un sab kámon men, jin men tum háth lagáte ho, aur jin men Khudáwand tumháre Ḳhudá ne tum ko barakat dí hai, ḳhushí karo.

8 Tum aise kám, jaise ham yahán karte hain, ki har ek kí nazar men jo kuchh bhalá ma'lúm ho, so kare, wahán mat kíjiyo.

9 Kyúnki tum us árám aur mírás tak, jo Khudáwand tumhárá Ḳhudá tumhen detá hai, hanoz nahín pahunche.

10 Lekin jab tum Yardan pár jáoge, aur us sarzamín men, jise Khudáwand tumhárá Ḳhudá tumhári mírás kar detá hai, búd o básh karoge; aur wuh tum ko tumháre sab dushmanon se, jo cháron taraf hain, rihái degá, yahán tak ki tum be-ḳhauf búd o básh karo;

11 To wahán ek maqám hogá, jise Khudáwand tumhárá Ḳhudá is liye chun legá, ki us ká nám wahán rakhá jáe; so tum ye sab kuchh, jo main tumhen farmátá hún, wahán le jáo; ya'ne apní soḳhtaní qurbáníán, aur apne zabíhe, aur apní dahyakíán, aur apne háth ke uṭháe húe hadye, aur sab apní ḳháss mannaton kí chízen, jo Khudáwand ke liye tum se mání játí hain, wahán guzrániyo:

12 Aur tum apne beṭon, aur apní beṭíon, aur apne gulámon, aur apní laundíon, us Láwí samet, jo tumháre pháṭakon ke andar ho, is liye ki us ká bakhra aur mírás tumháre sáth nahín, Khudáwand apne Ḳhudá ke áge ḳhush rahiyo.

13 Tú áp se chaukas rah, aur apní soḳhtaní qurbáníán har ek jagah, jo nazar áwe, mat guzrán;

14 Magar us hí jagah, jise Khudáwand tumháre firqon men se ek ke darmiyán chun legá, tú apní soḳhtaní qurbáníán wahán guzrániyo; aur sab kuchh, jo main tujhe hukm kartá hún, wahín kíjiyo.

15 Tis par bhí, jo kuchh terá jí cháhe, zabh kar, aur apne sab darwázon men gosht kháyá kar, Khudáwand apne Ḳhudá kí barakat ke muwáfiq, jo us ne tum ko dí hai: ḳhwáh pák ho, ḳhwáh nápák, har koí, misl áhú, aur hiran ke, use kháe.

16 Faqat tú lahú mat khá: balki tú use páni kí tarah zamín par unḍel de.

17 ¶ Lekin tú apne galle, aur mai, aur tel kí dahyakíán, aur apne gáe bail, aur bheṛ bakrí ke palauṭhe, aur apní mannaton kí chízen, jo tú máne, aur apní ḳhushí ke hadye, aur we qurbáníán, jinhen tú ne apne háth se uṭháyá, apne pháṭakon ke andar mat kháiyo:

18 Balki tujh par, aur tere beṭe aur terí beṭí par, aur tere gulám aur terí launḍí par, aur Láwí par, jo tere pháṭakon ke andar hai, wájib hai, ki un chízon ko Khudáwand apne Ḳhudá ke áge us jagah, jise Khudáwand terá Ḳhudá chun lewe, kháo: aur tú Khudáwand apne Ḳhudá ke áge apne sab kámon men, jin men tú háth lagátá hai, ḳhush rahiyo.

19 A'p se chaukas rah, ki jab tak ki tú zamín par jítá rahe, Láwí ko tark na karná.

20 ¶ Jab Khudáwand terá Ḳhudá terí sarhaddon ko baṛháwe, jaisá us ne tujh se wa'da kiyá, aur tú kahe, ki Main gosht kháúngá, ki merá jí gosht kháne ká mushtáq hai, to tú gosht,

aur har ek chíz, jise terá jí cháhe,
kháiyo.
21 Aur agar wuh makán, jise Khudáwand tere Khudá ne is liye chun
liyá hai, ki apná nám wahán rakhe,
tere makán se bahut dúr ho, to tú
apne gáe bail, aur bher bakrí men se,
jo Khudáwand ne tujhe diye, zabh
kíjiyo, jaisá main ne tujhe farmáyá,
aur tú apne darwázon men jo kuchh
terá jí cháhe kháiyo.
22 Jis tarah ki áhú aur hiran ko
kháte hain, tú us hí tarah unhen
kháiyo: pák aur nápák un ke kháne
men barábar hain.
23 Lekin khabardár ki lahú mat
kháiyo; kyúnki lahú jo hai, so ján
hai; aur munásib nahín ki tú gosht ke
sáth ján kháwe.
24 Tú use mat kháiyo; balki use
pání kí tarah zamín par undeliyo.
25 Tú use na khána; tá ki terá aur
tere ba'd terí aulád ká bhalá ho, jab ki
tú wuh, jo nek hai, Khudáwand kí
ánkhon ke sámhne kare.
26 Lekin tú apní muqaddas chízen
jo tere pás hon, aur apní mannaton kí
chízen us makán men, jise Khudáwand chun lewe, le jáiyo.
27 Aur tú apní sokhtaní qurbáníán,
un ká gosht aur lahú, Khudáwand
apne Khudá ke mazbah par charháiyo;
aur tere zabíhon ká lahú Khudáwand
tere Khudá ke mazbah par undelá
jáegá, magar gosht tú kháiyo.
28 In sab báton ko, jin ká main
tumhen hukm detá hún, dhyán rakhke
suno, tá ki tumhárá, aur tumháre ba'd
tumhárí aulád ká abad tak bhalá ho,
jab ki tum wuh, jo Khudáwand tumháre Khudá kí nazar men nek aur rást
hai, karo.
29 ¶ Jab Khudáwand terá Khudá
un gurohon ko tere áge wahán, jahán
tú játá hai ki wáris bane, kát dále, aur
tú un ká wáris ho jáe, aur un kí sarzamín men búdobásh kare;
30 To tú apne se hoshyár rah, na
ho ki tere sámhne un ke nábúd hone
ke ba'd, tú un kí pairauí karke phande
men phanse; aur na ho ki tú un ke
ma'búdon kí bábat, yih kahke, púchhe,
ki Ye jamá'aten apne ma'búdon kí
bandagí kyúnkar kartí thín? main bhí
us hí tarah karúngá.
31 Tú Khudáwand apne Khudá se
aisá mat kíjiyo; kyúnki unhon ne har
ek makrúh kám, jis se Khudáwand
'adáwat rakhtá hai, apne ma'búdon ke
liye kiyá; yahán tak ki apne beton
aur betíon ko bhí apne ma'búdon ke
liye ág men dálke jalá diyá.
32 Tum har ek bát par, jis ká
hukm main tumhen detá hún, dhyán
rakhke 'amal kíjiyo: tú us se ziyáda
na karná, na us se kam karná.

XIII BA'B.

AGAR tumháre darmiyán koí nabí
yá khwáb-dekhnewálá záhir ho,
aur tumhen koí nishán yá mu'ajiza
dikhláwe;
2 Aur us nishán yá mu'ajize ke
mutábiq, jo us ne tumhen dikháyá,
bát wáq'i ho, aur wuh tumhen kahe,
A'o, ham gair-ma'búdon kí, jinhen tum
ne nahín jáná, pairauí karen, aur un
kí bandagí karen:
3 Tú hargiz us nabí yá khwáb-dekhnewále kí bát par kán mat dhariyo; ki Khudáwand tumhárá Khudá
tumhen ázmátá hai, tá daryáft kare,
ki tum Khudáwand apne Khudá ko
apne sáre dil aur apní sárí ján se dost
rakhte ho, ki nahín.
4 Cháhiye ki tum Khudáwand
apne Khudá kí pairauí karo, aur us se
daro, aur us ke hukmon ko hifz karo,
aur us kí bát máno; tum us kí bandagí karo, aur us hí se lipte raho.
5 Aur wuh nabí, yá wuh khwáb-dekhnewálá, qatl kiyá jáegá; kyúnki
us ne tumhen Khudáwand tumháre
Khudá se, jo tum ko Misr se báhar
nikál láyá, aur us gulám-kháne se
riháí dí, phiráne ke liye kahá thá, tá
ki tumhen us ráh se, jis par Khudá-

WAND tumháre Khudá ne tumhen chalne ká hukm diyá hai, bahkáwe. Isí tarah tú badí ko apne darmiyán se judá kár degá.

6 ¶ Agar terá bháí, jo terí má ká betá hai, yá terá hí betá, yá terí betí, yá terí hamkanár jorú, yá terá dost, jo tujhe terí ján ke barábar 'azíz ho, tujhe poshíde men phusláwe, aur kahe, ki A'o, gair-ma'búdon kí bandagí karen, jin se tú aur tere bápdáde wáqif nahín the,

7 Ya'ne un logon ke ma'búdon men se, jo tumháre girdágird, tumháre nazdík, yá tum se dúr, zamín ke is sire se us sire tak, rahte hain;

8 To tú us se muwáfiq na honá, aur na us kí bát sunná; tú us par rahm kí nigáh na rakhná, tú us kí ri'áyat na karná, tú use poshída na rakhná:

9 Balki tú us ko zarúr qatl karná; us ke qatl par pahle terá háth pare, aur ba'd us ke sab qaum ke háth.

10 Aur tú use sangsár karná, tá ki wuh mar jáe; kyúnki us ne cháhá, ki tujhe KHUDÁWAND tere Khudá se, us hí se, jo tujhe zamín i Misr se, gulámkháne hí se, nikál láyá, bargashta kare.

11 Tab sáre baní Isráel sunke darenge, aur tumháre darmiyán phir waisí sharárat na karenge.

12 ¶ Agar tú un shahron men se, jo KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe sukúnat ke liye bakhshe hain, kisi kí bábat yih afwáh sune, ki

13 Ba'ze log, baní Bali'ál, tumháre darmiyán se nikal gaye, aur apne shahr ke logon ko yún kahke gumráh kiyá, ki A'o, ham chalen, aur gair-ma'búdon kí, jinhen tum ne nahín jáná, bandagí karen;

14 Tab tujhe púchhná, aur talásh karná, aur khúb tahqíq karná hogá; aur dekh, agar yih bát sach ho, aur yaqín ko pahunche, ki aisá nafratí kám tumháre darmiyán kiyá gayá;

15 To tú us shahr ke báshindon ko, talwár kí dhár se zarúr qatl karegá, use, aur sab kuchh jo us shahr men hai, aur wahán kí mawáshí ko talwár kí dhár hí se nest o nábúd karegá.

16 Aur us kí sárí lút wahán ke kúche ke bích o bích ikatthí karegá, aur us shahr ko aur wahán kí lút ko, KHUDÁWAND apne Khudá ke liye, ág se jalá degá: aur wuh hamesha ko ek tílá hogá; phir banáyá na jáegá.

17 Aur un haram kí chízon men se kuchh tere háth se lagá búṭá na rahe: tá ki KHUDÁWAND apne qahr i tund se báz áwe, aur tujh par karam kare, aur tujh par rahm farmáwe, aur tujhe ziyáda kare, jaisá ki us ne tumháre bápdádon se qasam kí hai;

18 Jis waqt ki tú KHUDÁWAND apne Khudá kí áwáz sune, ki tú us ke hukmon par, jo áj main tujhe farmátá hún, hifz kare, tá ki tú us ko, jo KHUDÁWAND tere Khudá kí nazaron men bhalá hai, bajá láwe.

XIV BA'B.

TUM KHUDÁWAND apne Khudá ke farzand ho; tum kisí murde ke sabab apne ko na káṭo, na apní ánkhon ke bích bál múndo.

2 Kyúnki tú KHUDÁWAND apne Khudá ke liye muqaddas qaum hai, aur KHUDÁWAND ne tujh ko chun liyá hai, tá ki sab qaumon kí banisbat, jo zamín par hain, tú us ke liye kháss qaum ho.

3 ¶ Tú kisí ghinauní chíz ko mat kháiyo.

4 We chárpáe, ki jinhen tum khá sakte ho, ye hain: Bail, aur jhund men se bher, aur bakrí;

5 Aur hiran, aur áhú, aur yahmúr, aur buz-kohí, aur rím, aur gáw-mesh aur takka-kohí.

6 Aur har ek chárpáya, jis ke khur chire húe hon, aur us ke khur men shigáf ho, aisá ki us se do panje hote, aur jugálí kartá ho, to tum use kháoge.

7 Lekin un men se, ki jugálí karte
hain, yá un ke khur chire húe hain,
tum inhen mat kháiyo; jaise únt, aur
khargosh, aur yarbú'a; is liye ki ye
jugálí karte hain, lekin un ke khur
chire húe nahín hain: so yih tumháre
liye nápák hain.
8 Aur súar bhí, ki us ke khur chire
húe hain, par jugálí nahín kartá: wuh
tumháre liye nápák hai; tum un ká
gosht na kháiyo, na un kí lásh ko
háth lagáiyo.
9 ¶ Abí jánwaron men se yihí
kháoge; jitnon ke par hon aur chhil-
ke, tum unhen kháoge:
10 Magar jis ke par aur chhilke na
hon, tum use mat kháiyo; wuh tum-
háre liye nápák hai.
11 ¶ Har ek paranda, jo pák hai,
tum use kháoge.
12 Lekin we, jin ká khāná harám
hai, ye hain: 'uqáb, aur ustukhwán-
khwár, aur bahrí 'uqáb,
13 Aur chílh, aur sufed chílh, aur
giddh, aur jo un kí jins se hain;
14 Aur har ek jins ká kauwá;
15 Aur shutr-murg, aur ullú, aur
bahrí baglá, aur báz kí har ek qism;
16 Aur búm, aur chúhemár, aur
chakwá,
17 Aur hawásil, aur rakham, aur
máhí-khwár,
18 Aur laklak, aur baglá, aur jo un
kí jins se hon, aur hudhud, aur cham-
gádar.
19 Aur har ek haiwán, jo rengke
chale aur ure, tumháre liye nápák hai;
tum use mat kháiyo.
20 Sab we parande, jo pák hain,
tum unhen kháoge.
21 ¶ Jo haiwán áp se mar jáe, tum
use mat kháiyo; tú use kisí pardesí
ko, jo tere phátakon ke andar howe,
díjiyo, tá ki wuh use kháwe; yá kisí
ajnabí ádmí ke háth bech dáliyo;
kyúnki tu KHUDÁWAND apne Khudá
kí muqaddas qaum hai. Tú halwán
us kí má ke dúdh men mat ubáliyo.
22 Tú apne galle men se, jo sál ba
sál tere kheton men hásil hotá hai,
daswán hissa wafádárí se judá kíjiyo.
23 Aur tú KHUDÁWAND apne Khu-
dá ke huzúr us jagah, jise us ne apne
nám ke liye pasand farmáyá, ki us ká
nám wahán rahe, apne galle kí, aur
apní mai kí, aur apne tel kí dahyakí,
aur apne gáe bail, aur bher bakrí ke
pahle bachche kháiyo; tá ki tú KHU-
DÁWAND apne Khudá se hamesha dar-
ná síkhe.
24 Aur agar rasta tere liye daráz
ho, aisá ki tú use na le já sake; yá
agar wuh makán, jise KHUDÁWAND
tere Khudá ne pasand farmáyá, ki
apná nám wahán rakhe, bahut dúr ho,
jab KHUDÁWAND tere Khudá ne tujh
ko barakat bakhshí:
25 Tab tú naqdí ke liye un ko
bech, aur us naqdí ko bandhí húí apne
háth men leke us maqám par, jise
KHUDÁWAND terá Khudá chun lewe,
já:
26 Aur us naqdí se, jis chíz ko terá
jí cháhe, mol le, khwáh gáe bail, yá
bher bakrí, yá mai, yá muskir, yá aur
kuchh, jis par terá jí rágib ho, aur
wahán KHUDÁWAND apne Khudá ke
áge kháná khá, aur tú aur terá sárá
gharáná khushí kare,
27 Aur Láwí bhí, jo tere phátakon
ke andar hai; tú use hargiz tark na
kíjiyo; kyúnki us ke liye hissa aur
mírás tere sáth nahín hai.
28 ¶ Tín sál ke ba'd tú us sál ke
paidáwár kí sárí dahyakí nikáliyo, aur
apne phátakon ke andar use jam'a
kíjiyo:
29 Aur Láwí, is liye ki us ká koí
hissa aur mírás tere sáth nahín, aur
musáfir, aur yatím, aur bewa, jo tere
phátakon ke andar hain, áwen, aur
kháwen, aur ser howen, tá ki KHUDÁ-
WAND terá Khudá tere háth ke sab
kámon men, jo tú kartá hai, tujhe
barakat bakhshe.

XV BA'B.

HAR sát sál ke ba'd tujhe chhuṭkáre kí rasm mán lená hogá.

2 Aur chhuṭkárá karne ká taur yih hai, ki Agar kisí ne apne paṛosí ko kuchh qarz diyá ho, to wuh use mu'áf kare, aur apne paṛosí se, yá bháí se, use talab na kare; is liye ki yih KHUDÁWAND ke chhuṭkáre kí rasm kahlátí hai.

3 Ajnabí se tú us ko talab kar saktá hai; par jo kuchh terá tere bháí par hai, to terá hí háth us ke liye chhoṛ dewe;

4 Magar jis waqt ki tumháre darmiyán mutlaq koí kangál na ho; kyúṉki KHUDÁWAND us zamín par, jise KHUDÁWAND terá Khudá terí mírás aur milk kar detá hai, tujhe bahut sí barakat degá:

5 Sirf is shart par, ki tú KHUDÁWAND apne Khudá kí áwáz par kán lagáwegá, aur dhyán rakhke in sab hukmoṉ par, jo áj maiṉ tujhe amr kartá húṉ, 'amal karegá.

6 Kyúṉki KHUDÁWAND terá Khudá, jaisá us ne tujhe kahá hai, tujhe barakat bakhshegá; aur tú bahut sí qaumoṉ ko qarz degá, par tú un se qarz na legá; aur tú bahut sí gurohoṉ par bádsháhat karegá, aur we tujh par bádsháhat na kareṉgí.

7 ¶ Agar tumháre bích tumháre bháíoṉ meṉ se, tere kisí pháṭak ke andar, terí us sarzamín par, jise KHUDÁWAND terá Khudá' tujhe detá hai, koí muflis howe, tú us se sakht-dilí mat kíjiyo, aur apne muflis bháí kí taraf se apná háth mat band kíjiyo;

8 Balki tú us par apná háth kusháda rakhiyo, aur kisí kám meṉ jo wuh cháhe, baqadr us kí ihtiyáj ke, us ko zarúr qarz díjiyo.

9 Khabardár, ki tere bure dil meṉ yih andesha na guzre, aur tú kahe, ki Sátwáṉ sál, chhuṭkáre ká sál, nazdík hai; aur terí ánkh tere muflis bháí se phir jáe, aur tú use kuchh na dewe; aur wuh tujh par KHUDÁWAND se faryád kare, aur wuh tere liye gunáh ṭhahre.

10 Use tujh ko zarúr dená hogá; aur jab tú use dewe, to cháhiye ki terá dil gamgín na ho; kyúṉki is hí sabab se KHUDÁWAND terá Khudá, tere sáre kámoṉ meṉ, aur sab mu'ámaloṉ meṉ ki jin meṉ tú apná háth ḍále, tujh ko barakat bakhshegá.

11 Ki miskín zamín par se kabhí játe na raheṉge; is liye maiṉ yih kahke tujhe hukm kartá húṉ, ki Tú apne bháí ke wáste, aur apne miskín ke liye, aur apne muhtáj ke wáste jo terí zamín par hai, apná háth kusháda rakhiyo.

12 ¶ Agar terá bháí, khwáh 'Ibrání mard ho, khwáh 'Ibrání 'aurat, tere háth bechá jáe, aur chha baras tak terí khidmat kare; to tú sátweṉ sál us ko apne pás se ázád kar díjiyo.

13 Aur jab tú use ázád karke apne pás se rukhsat kare, to use khálí-háth mat rukhsat karná:

14 Balki tú apní bheṛ bakrí, aur khatte, aur kolhú meṉ se, us barakat meṉ se jo KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe bakhshí hai, dil kholke de.

15 Aur yád kar, ki tú zamín i Misr meṉ gulám thá, aur KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe chhuṛáyá; is liye maiṉ tujhe is kí bábat áj yih hukm kartá húṉ.

16 Aur aisá hogá, ki agar wuh tujhe yúṉ kahe, ki Maiṉ tere pás se na jáúṉgá; ki maiṉ tujhe aur tere ghar ko dost rakhtá húṉ; is liye ki tere pás rahná us ke nazdík achchhá hai;

17 To tú ek súá le, aur us ká kán chhedke us súe ko kán samet apne darwáze meṉ ghusa de, ki wuh hamesha ko terá gulám hogá. Aur apní laundí se bhí aisá hí kíjiyo.

18 Aur jab tú use ázád karke apne pás se rukhsat kare, to cháhiye ki yih tujh par dushwár na guzre; kyúṉki us ne do mazdúroṉ ke barábar chha

baras tak terí khidmat kí: so KHUDÁWAND terá Khudá tujhe sab kuchh men jo tú kare tujhe barakat degá.
19 ¶ Tere gáe bail, aur bher bakrí ke nar palauthe, jitne paidá hon, un sab ko KHUDÁWAND apne Khudá ke liye muqaddas kíjiyo; tú apne bail ke palauthe se kuchh kám na líjiyo; na apní bher ke palauthe ká bál katriyo.
20 Tú use KHUDÁWAND apne Khudá ke áge, us jagah par jo KHUDÁWAND pasand karegá, apne khándán samet, har sál kháiyo.
21 Par agar us men koí 'aib howe, langrá ho, yá andhá ho, yá aur koí burá 'aib ho, to use KHUDÁWAND apne Khudá ke liye zabh mat kíjiyo.
22 Tú use apne phátakon ke andar kháegá; hiran aur áhú kí tarah, pák ho yá nápák, donon barábar hain.
23 Magar tú us ká lahú na khánâ; balki tú us ko pání kí tarah zamín par undelná.

XVI BA'B.

ABI'B ke mahíne kí muháfazat kíjiyo, aur KHUDÁWAND apne Khudá kí fasah kíjiyo; kyúnki KHUDÁWAND terá Khudá Abíb mahíne men rát ke waqt tujh ko Misr se nikál láyá.
2 Is liye tú us jagah par, jise KHUDÁWAND pasand karegá, ki wahán apná nám rakhe, KHUDÁWAND apne Khudá ke liye tú apní gáe bail aur bher bakrí men se fasah zabh kíjiyo.
3 Tú us ke sáth khamírí roṭí mat khánâ; tú sát din tak us ke sáth fatírí roṭí, jo dukh kí roṭí hai, kháiyo; kyúnki tú zamín i Misr se jaldí karke niklá; tá ki tú us din ko, jis men tú Misr ke mulk se niklá, apní zindagí ke sab din yád rakhe.
4 Aur cháhiye ki terí sárí sarzamín men sát din tak khamírí roṭí tere sáth dikhái na de; aur na us gosht men se, jise tú ne pahle din shám ko zabh kiyá, us sárí rát ko subh tak báqí rahe.
5 Tú apne kisí jagah ke phátak ke andar, jo KHUDÁWAND terá Khudá tujhe detá hai, fasah zabh nahín karná:
6 Balki usí jagah, jise KHUDÁWAND terá Khudá pasand karegá, ki apná nám wahán rakhe, shám ko, áftáb gurúb hote, usí waqt, jis waqt tú Misr se niklá, wahán fasah zabh kíjiyo.
7 Aur tú use us jagah, jo KHUDÁWAND terá Khudá pasand karegá, use bhúniyo aur kháiyo, aur subh ko phirke apne khaimon ko rawána hújiyo.
8 Chha din tak fatírí roṭí khánâ, aur sátwen din men KHUDÁWAND tere Khudá kí muqaddas jamá'at hogí; us men kuchh károbár na kíjiyo.
9 ¶ Tú apne liye sát hafte gin; galle ko hansúá lagáne kí ibtidá se un sát hafton ká ginná shurú' kar.
10 Aur hafton kí 'íd KHUDÁWAND apne Khudá ke liye apne háth kí khushí ke ek hadye se, jo tú degá, jis qadr ki KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe barakat dí, kar:
11 Aur tú KHUDÁWAND apne Khudá ke sámhne khushí kar, tú, aur terá beṭá, aur terí beṭí, aur terá gulám, aur terí launḍí, aur Láwí bhí, jo tere phátakon ke andar hai, aur musáfir, aur yatím, aur bewa, jo tum men hai, us jagah jise KHUDÁWAND tere Khudá ne pasand kiyá hai, ki apná nám wahán rakhe.
12 Aur yád rakh, ki tú Misr men gulám thá; so in qánúnon par liház rakhke un par 'amal kar.
13 ¶ Jab tú apne khalíhán aur kolhú ká mál jam'a kar chuke, to sát din tak khaimon kí 'íd kíjiyo:
14 Aur 'íd karte waqt tú khushí karegá, tú, aur terá beṭá, aur terí beṭí, aur terá gulám, aur terí launḍí, aur Láwí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa bhí, jo tere phátakon ke andar hain.
15 Sát din tak KHUDÁWAND apne

Ḳhudá ke liye, usí jagah, jo KHUDÁ-
WAND ko pasand hai, 'íd kíjiyo: is liye
ki KHUDÁWAND terá Ḳhudá tere sáre
paidáwár men̲, aur tere háth ke sáre
kámon̲ men̲, tujhe barakat bakhshegá;
so tú zarúr ḳhushí karegá.

16 ¶ Har ek sál cháhiye, ki tere
yahán̲ ká har ek mard tín martabe,
ya'ne 'íd i fatír ko, aur hafton̲ kí 'íd
ko, aur ḳhaimon̲ kí 'íd ko, KHUDÁ-
WAND tere Ḳhudá ke sámhne, us jagah,
jise wuh pasand farmáwegá, házir ho:
aur we KHUDÁWAND ke áge ḳhálí-háth
na dikhái den̲:

17 Balki har ek mard apne maqdúr
ke, aur KHUDÁWAND tere Ḳhudá kí
barakat ke muwáfiq, jo us ne tujhe dí
hai, kuchh láwe.

18 ¶ Tú apní sárí bastíon̲ ke phá-
ṭakon̲ par, jo KHUDÁWAND terá Ḳhudá
tujh ko degá, apne sáre firqon̲ men̲
Qází aur Hákim muqarrar kíjiyo; we
insáf se logon̲ kí 'adálat karen̲.

19 Tú 'adálat men̲ muqaddama mat
bigáṛiyo: tú tarafdárí na kíjiyo, na
rishwat líjiyo; ki rishwat dánishmand
kí án̲khon̲ ko andhá kar detí hai, aur
sádiq kí báton̲ ko phertí hai.

20 Tú us kí, jo sarásar haqq hai,
pairauí kíjiyo, tá ki tú jíe, aur us za-
mín ká, jo KHUDÁWAND terá Ḳhudá
tujh ko detá hai, wáris howe.

21 ¶ Tú KHUDÁWAND apne Ḳhudá
kí qurbángáh ke nazdík apne liye
ghane bág na lagáiyo:

22 Na apne liye kisí tarah kí múrat
biṭháiyo; ki is se KHUDÁWAND terá
Ḳhudá nafrat rakhtá hai.

XVII BA'B.

TU' KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke
liye bail, yá bheṛ bakrí, jis men̲
koí 'aib yá burái ho, zabh mat kíjiyo;
kyún̲ki KHUDÁWAND tere Ḳhudá ko is
se nafrat hai.

2 ¶ Agar tumháre darmiyán terí
kisí bastí ke pháṭak ke andar, jo KHU-
DÁWAND terá Ḳhudá tujh ko detá hai,
kahín̲ koí mard yá 'aurat pái jáe, jis
ne KHUDÁWAND tere Ḳhudá ke huzúr
badkárí kí ho, ki us ke 'ahd ko toṛá
ho,

3 Aur jáke gair-ma'búdon̲ kí ban
dagí kí ho, aur unhen̲ sijda kiyá ho,
ḳhwáh súraj ko, ḳhwáh chánd, ḳhwáh
ásmání fauj ke kisí jirm ko, jin kí par-
astish ká hukm main̲ ne nahín̲ kiyá;

4 Aur yih tujhe kahá jáwe, aur
tú sun páwe, aur tahqíqát kare, aur
dekho, yih sach nikle, aur yih bát
yaqín ko pahunche, ki Isráel men̲ aisá
ghinauná kám húá:

5 To tú us mard, yá us 'aurat ko,
jis ne yih burá kám kiyá, apne phá-
ṭakon̲ par báhar lá, aur us mard yá
us 'aurat par yahán̲ tak patthráo
kíjiyo, ki we mar jáwen̲.

6 Wuh, jo wájib ul qatl hai, do
yá tín ádmíon̲ kí gawáhí se qatl kiyá
jáe: lekin ek hí ádmí kí gawáhí se
wuh qatl na kiyá jáe.

7 Gawáhon̲ ke háth pahle us par
uṭhen̲, tá ki us ko qatl karen̲, aur un
ke ba'd báqí sab logon̲ ke háth. Tum
yún̲ hí apne bích se sharárat ko nest o
nábúd kíjiyo.

8 ¶ Agar koí muqaddama uṭhe,
jis ke faisale se tú 'ájiz hotá, ápas
ke ḳhún kí bábat, yá ápas ke da'we
kí bábat, yá ápas kí már píṭ kí bábat,
jo tere pháṭakon̲ ke andar jhagṛe ke
bá'is hote; to tú uṭh, aur us maqám
men̲, jo KHUDÁWAND terá Ḳhudá
pasand farmáwe, chaṛh já;

9 Aur káhinon̲ ke, ya'ne Láwíon̲
ke, aur us qází ke pás, jo un dinon̲
men̲ ho, házir ho, aur un se púchh;
ki we tujhe haqq ká faisala batá-
wenge:

10 Aur tú us faisale ke mutábiq,
jo we tujh par us maqám se, jise
KHUDÁWAND pasand kare, záhir kar
den̲, 'amal kíjiyo; ḳhabardár, ki un
sab ko, jo we tujhe síkháwen̲, 'amal
men̲ láiyo:

11 Sharí'at ke faisale ke muwáfiq
jo we tujhe sikháwen̲, aur us hukm

ke mutábiq, jo we tujhe kahen̲, kíjiyo;
aur us faisale se, jo we tujh par záhir
karen̲, dahne yá báen̲ mat muṛiyo.
12 Aur jo koí shak͟hs gusták͟hí kare,
ki us káhin kí bát, jo Ḳhudáwand
tere K͟hudá ke áge k͟hidmat ke liye
khaṛá hai, yá us qází ká suk͟han na
sune, to wuh shak͟hs zinda na rahe.
Tú Isráel men̲ se burái ko yún̲ nest o
nábúd kíjiyo:
13 Tá ki sáre log sunen̲ aur ḍaren̲,
aur áyande ko phir gusták͟hí na karen̲.
14 ¶ Jab tú us zamín men̲, jo
Ḳhudáwand terá K͟hudá tujhe detá
hai, páhunche, aur us par qábiz ho,
aur us men̲ búd o básh kare, aur kahe,
ki Un sab qaumon̲ ke muwáfiq, jo
mere girdágird hain̲, main̲ bhí apne
úpar ek bádsháh qáim karún̲gá;
15 To tú ba har hál faqat us ko
apne úpar bádsháh qáim kíjiyo, jise
Ḳhudáwand terá K͟hudá pasand
farmáwe: tú apne bháíon̲ men̲ se ek
ko apne úpar bádsháh muqarrar kíji-
yo: aur kisí ajnabí ko, jo terá bhái
nahín̲, apne úpar bádsháh qáim na
karná.
16 Pas use lázim hai, ki apne liye
bahut ghoṛe jam'a na kare, aur na
logon̲ ko Misr men̲ rawána kare, tá ki
us ke liye bahut se ghoṛe láwen̲; is
liye ki Ḳhudáwand ne tumhen̲ far-
máyá hai, ki Tum us ráh men̲ phir
kabhí na jáiyo.
17 Aur na wuh apne liye bahut sí
jorúán̲ kare; tá na ho ki us ká dil
phir jáe: aur na wuh apne liye bahut
rúpá aur soná jam'a kare.
18 Aur yún̲ hogá, ki jab wuh apne
tak͟ht i saltanat par julús kare, to
apne wáste is sharí'at kí ek naql, us
men̲ se, jo Láwí káhinon̲ ke huzúr hai,
kitáb men̲ likhe:
19 Wuh naql us ke pás rahegí, aur
apní zindagí ke sab din men̲ use paṛhá
kare: tá ki wuh Ḳhudáwand apne
K͟hudá se ḍarná síkhe, aur is sharí'at
kí sab báton̲ aur in huqúq kí muhá-
fazat kare, tá ki unhen̲ 'amal men̲
láwe:
20 Tá ki us ká dil us ke bháíon̲
par ghamanḍ na kare, aur hukm se
dahine yá báen̲ na muṛe: tá ki us kí
bádsháhat men̲ us kí aur us ke far-
zandon̲ kí, Isráel ke darmiyán 'umr-
daráz ho.

XVIII BAB.

KA'HINON̲ aur Láwíon̲ ká, balki
sáre firqe i Láwí ká hissa aur
mírás Isráel ke darmiyán na hogá: we
to Ḳhudáwand kí qurbáníán̲, jo ág
se guzrání játín̲, aur usí kí mírás,
kháen̲ge.
2 Pas un kí mírás un ke bháíon̲ ke
sáth na hogí; balki Ḳhudáwand hí
un kí mírás hai, jaisá us ne unhen̲
farmáyá thá.
3 ¶ Aur káhinon̲ ká haqq logon̲ kí
taraf se, ya'ne un se, jo qurbání guz-
ránte hain̲, bail yá bheṛ bakrí kí, yih
hogá, ki we káhin ko shána, aur kan-
paṭíán̲, aur jhojh, den̲ge.
4 Aur tú apne galle men̲ se, aur
apní mai aur tel men̲ se, jo pahle
hásil hotá hai, aur apní bheṛon̲ kí
ún men̲ se, jo pahle katrí jáe, use
díjiyo:
5 Ki Ḳhudáwand tere K͟hudá ne
use tere sáre firqon̲ men̲ se chun liyá
hai, use aur us ke beṭon̲ ko, tá ki we
Ḳhudáwand ke nám se hamesha tak
k͟hidmat ke liye khaṛe rahen̲.
6 ¶ Agar koí Láwí, tamám Isráel
ke darmiyán tere pháṭakon̲ men̲ se ki-
sí ke andar se, jahán̲ wuh búd o básh
kartá thá, áwe, aur us jagah men̲, jise
Ḳhudáwand ne pasand farmáyá hai,
sáre dil kí cháh se házir ho;
7 To wuh Ḳhudáwand apne K͟hudá
ke nám se k͟hidmat kiyá kare, jis tarah
us ke sáre bháí, ya'ne Láwí, karte, jo
Ḳhudáwand ke huzúr wahán̲ khaṛe
rahte hain̲.
8 We barábar hissa kháne ko pá-
wen̲ge; siwá us ke jo us ke bápdádon̲
kí mírás bechne se use hásil ho.

9 ¶ Jab tú us sarzamín meṉ, jo Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko detá hai, dáḳhil ho, to tú waháṉ kí gurohoṉ ke ḳaríh kámoṉ ke mutábiq 'amal karná mat síkhiyo.

10 Tum meṉ koí páyá na jáe, jo apne beṭe yá beṭí ko ág meṉ guzar karwáe, yá gaib-go, yá nujúmí, yá fál-kholnewálá, yá ḍáen ban*:

11 Yá mantar-paṛhnewálá na ho, na yár deo se suwál karnewálá, aur na rammál, aur na sáhir ho.

12 Kyúṉki we sab jo aise kám karte haiṉ, Ḳhudáwand kí nafrat ke bá'is haiṉ: aur aisí karáhatoṉ ke sabab se Ḳhudáwand terá Ḳhudá un ko tere áge se dúr kartá hai.

13 Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge kámil ho.

14 Kyúṉki we gurohen, jin ká tú wáris hogá, nujúmíoṉ aur gaib-gooṉ kí taraf kán dhartí haiṉ: par tú jo hai, Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujh ko ijázat nahíṉ dí, ki aisá kare.

15 ¶ Ḳhudáwand terá Ḳhudá tere liye, tere hí darmiyán se, tere hí bháíoṉ meṉ se, merí mánind, ek nabí barpá karegá; tum us kí taraf kán dhariyo;

16 Us sab kí mánind, jo tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá se Hurib meṉ majma' ke din mángá, aur kahá, ki Aisá na ho, ki maiṉ Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz phir sunúṉ, aur aisí shiddat kí ág maiṉ phir dekhúṉ, tá ki maiṉ mar na jáúṉ.

17 Aur Ḳhudáwand ne mujhe kahá, ki Unhoṉ ne jo kuchh kahá, so achchhá kahá.

18 Maiṉ un ke liye, un ke bháíoṉ meṉ se, tujh sá ek Nabí barpá karúṉgá, aur apná kalám us ke muṉh meṉ ḍálúṉgá; aur jo kuchh maiṉ use farmáúṉgá, wuh sab un se kahegá.

19 Aur aisá hogá, ki jo koí merí bátoṉ ko, jinheṉ wuh merá nám leke kahegá, na sunegá, to maiṉ us ká hisáb us se lúṉgá.

20 Lekin wuh nabí, jo aisí gustáḳhí kare, ki koí bát mere nám se kahe, jis ke kahne ká maiṉ ne use hukm nahíṉ diyá, yá aur ma'búdoṉ ke nám se kahe, to wuh nabí qatl kiyá jáwe.

21 Aur agar tú apne dil meṉ kahe, ki Maiṉ kyúṉkar jánúṉ, ki yih bát Ḳhudáwand kí kahí húí nahíṉ?

22 To ján rakh, ki jab nabí Ḳhudáwand ke nám se kuchh kahe, aur wuh, jo us ne kahá hai, wáq'i na ho, yá púrá na ho, to wuh bát Ḳhudáwand ne nahíṉ kahí; balki us nabí ne gustáḳhí se kahí hai: tú us se mat ḍar.

XIX BA'B.

JAB Ḳhudáwand terá Ḳhudá un qaumoṉ ko, jin kí sarzamín Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko 'ináyat kartá hai, káṭ ḍále, aur tú un ká wáris ho, aur un ke shahroṉ meṉ aur un ke gharoṉ meṉ base;

2 To tú us sarzamín ke bíchoṉbích, jise Ḳhudáwand terá Ḳhudá terí mírás kar detá hai, tín shahr apne liye judá kíjiyo.

3 Tab tú apne liye ek ráh muqarrar kíjiyo, aur apní sarzamín kí atráf ko, jo Ḳhudáwand terá Ḳhudá terí mírás kar detá hai, tín hisse kíjiyo, tá ki har ek ḳhúní bhágke waháṉ já rahe.

4 ¶ Aur yihí ḳhúní ká shar'a hai, jo waháṉ bháge, tá ki jítá rahe: Jo koí apne hamsáe ko ná-dánistagí se máre, aur wuh us se pahle us ká kína na rakhtá thá;

5 Maslan, koí shaḳhs apne hamsáe ke sáth lakṛíáṉ káṭne ko jangal meṉ jáwe, aur kulháṛá háth meṉ uṭháe, ki daraḳht káṭe, aur kulháṛá daste se nikal jáe, aur us ke hamsáe ke já lage, aisá ki wuh mar jáe; to wuh un shahroṉ meṉ se ek meṉ bhág jáe, aur wuh jítá bachegá:

6 Tá aisá na ho ki maqtúl ká wáris apne dil ke josh se qátil ká píchhá kare, aur ráh ke dúr hone ke sabab us ko já pakṛe, aur use qatl kare, háláṉki

wuh wájib-ul qatl nahíṉ; kyúṉki wuh áge se is ká kína na rakhtá thá.

7 Is liye maiṉ tujhe aisá kahke ḥukm detá húṉ, ki Tú apne liye tín shahr judá muqarrar kíjiyo.

8 Aur agar KHUDÁWAND terá Ḳhudá terá qalamrau baṛháwe, jaisá us ne tere báqdádoṉ se qasam karke kahá hai, aur wuh sárá mulk, jo us ne tere bapdádoṉ ko dene kahá, tujhe dewe;

9 So agar tú in sab ḥukmoṉ par, jo áj ke din maiṉ tujhe batátá húṉ, dhyán rakhke 'amal kare, aur KHUDÁWAND apne Ḳhudá ko dost rakhe, aur hamesha us kí ráhoṉ par chale; to tú un tín shahroṉ par tín shahr aur apne liye baṛháiyo:

10 Tá ki be-gunáh ká lahú terí zamín par, jise KHUDÁWAND terá Ḳhudá terí mírás kar detá hai, baháyá na jáe, ki ḳhún tujh par ho.

11 ¶ Lekin agar koí shaḳhs, jo apne hamsáe ká kína rakhtá ho, aur us kí ghát meṉ lagá ho, aur us par ḥamla kare, aur use zaḳhm i kárí máre, ki wuh mar jáe, aur un meṉ se kisí shahr meṉ bhág jáe:

12 To us ke shahr ke buzurg logoṉ ko bhejeṉ, aur use waháṉ se pakaṛwá mangwáeṉ, aur maqtúl ke wáris ke háth meṉ ḥawále kareṉ, tá ki wuh már ḍálá jáe.

13 Tú us par raḥm kí nazar na kíjiyo; balki tú be-jurm ke ḳhún ká gunáh Isráel se daf'a kíjiyo, tá ki terá bhalá ho.

14 ¶ Tú apne hamsáe kí ḥadd ká nishán, jise agle logoṉ ne terí mírás kí zamín par qáim kiyá hai, us mulk meṉ, jise KHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe wáris hone ke liye detá hai, mat haṭá.

15 ¶ Kisí shaḳhs kí kisí taraḥ kí badkárí aur kisí taraḥ ke gunáh par, koí gunáh kyúṉ na ho, ek gawáh bas nahíṉ; balki do gawáhoṉ kí gawáhí se, yá tín gawáhoṉ se, har ek bát sábit kí jáe.

16 ¶ Agar koí jhúṭhá gawáh uṭhe, ki kisí shaḳhs par kisí burái kí gawáhí de;

17 To we donoṉ shaḳhs, jin meṉ jhagṛá hai, KHUDÁWAND ke ḥuzúr káhinoṉ aur qázioṉ ke áge, jo un dinoṉ meṉ hoṉge, khaṛe howeṉ;

18 Aur qází log ḳhúb taḥqíqát kareṉ: to dekho, agar wuh gawáh jhuṭhá gawáh nikle, aur us ne apne bhái par jhúṭhí gawáhí dí ho;

19 To tum us se wuh sulúk kíjiyo, jo us ne cháhá thá, ki apne bhái se kare: tú is taraḥ burái ko apne darmiyán se daf'a kíjiyo;

20 Tá ki báqí log suneṉ, aur dahshat kháeṉ, aur áge ko tumháre darmiyán aisí sharárat phir na kareṉ.

21 Aur terí ánkh murúwat na kare; ki ján ká badlá ján, ánkh ká badlá ánkh, dánt ká badlá dánt, háth ká badlá háth, aur páṉw ká badlá páṉw hogá.

XX BA'B.

AUR jab tú jang ke liye apne dushmanoṉ ká sámhná kare, aur dekhe, ki un ke ghoṛe, aur gáṛiáṉ, aur log tujh se ziyáda haiṉ, to tú un se ḳhauf na kar; kyúṉki KHUDÁWAND terá Ḳhudá, jo tujhe Miṣr kí sarzamín se chhuṛá láyá, tere sáth hai.

2 Aur yúṉ hogá, ki jab tum jang ke liye un ke nazdík jáo, to káhin, logoṉ pás áke, un se ḳhiṭáb kare,

3 Aur un se kahe, ki Ai baní Isráel, suno; tum áj ke din apne dushmanoṉ se nazdík húe ho, ki un se jang karo: so tumháre dil hirásán na hoṉ, tum ḳhauf na karo, aur mat kámpo, aur in se dahshat na kháo;

4 Kyúṉki KHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá wuh hai jo tumháre sáth játá hai, ki tumhárí taraf se tumháre dushmanoṉ ke sáth jang kare, aur tumheṉ bacháwe.

5 ¶ Aur we, jo manṣabdár haiṉ, logoṉ se ḳhiṭáb karke kaheṉ, ki Tum meṉ kaun shaḳhs hai, jis ne nayá ghar

banáyá ho, aur use makhsús na kiyá ho? to wuh rawána ho, aur apne ghar ko phir jáe, tá na howe ki wuh jang men qatl ho, aur dúsrá shakhs use makhsús kare.

6 Aur kaun shakhs hai, jis ne ták-istán lagáyá ho, aur us ke phal men se hanoz kuchh kháyá nahín? wuh bhí rawána ho, aur apne ghar ko phir jáe, tá na ho ki wuh jang men márá jáe, aur dúsrá koí us men se kháwe.

7 Aur kaun shakhs hai, jis ne kisí 'aurat se apní mangní kí hai, aur wuh use apne pás nahín láyá? to wuh bhí rawána ho, aur apne ghar ko phir jáwe, tá na ho ki wuh larte waqt qatl ho, aur dúsrá mard use le.

8 Aur mansabdár phir logon se mu-khátib hoke yih bhí kahen, ki Kaun shakhs hai, jo khaufnák aur kachcha-dil hai? so rawána howe, aur apne ghar phir jáe; na ho ki us ke bháíon ke dil us ke dil kí mánind bode ho jáen.

9 Aur jab mansabdár yih sab kuchh logon se kah chuken, to lashkar ke sargurohon ko logon ke áge jáne ke liye muqarrar karen.

10 ¶ Aur jab tú kisí shahr ke pás us se larne ke liye á pahunche, to pahle us se sulh ká paigám kar:

11 Tab yún hogá, ki agar wuh tujhe jawáb de ki sulh manzúr, aur darwáza tere liye khol de, to sárí khalq, jo us shahr men pái jáwe, terí khidmat-guzár hogí, aur terí khidmat karegí.

12 Aur agar wuh tujh se sulh na kare, balki tujh se jang kare, to tú us ká muhásara kar:

13 Aur jab KHUDÁWAND terá Khudá use tere qabze men kar dewe, to wahán ke har ek mard ko talwár kí dhár se qatl kar:

14 Magar 'auraton, aur larkon, aur mawáshí ko, aur jo kuchh us shahr men ho, us ká sárá lút, apne liye le; aur tú apne dushmanon kí us lút ko, jo KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe dí hai, kháiyo.

15 Isí tarah se tú, un sab shahron se, jo tujh se bahut dúr hain, aur in qaumon ke shahron men se nahín hain, kíjiyo:

16 Lekin in qaumon ke shahron men, jinhen KHUDÁWAND terá Khudá terí mírás kar detá hai, kisí chíz ko, jo sáns letí hai, jítá na chhoriyo:

17 Balki tú in ko haram kíjiyo, Hittí, aur Amúrí, aur Kan'ání, aur Farizzí, aur Hawí, aur Yabúsí ko, jaisá KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe hukm kiyá hai:

18 Tá ki we apne sáre karíh kámon ke mutábiq jo unhon ne apne ma-'búdon se kiye, tum ko 'amal karná na sikhláen, ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ke gunahgár ho jáo.

19 ¶ Jab tum kisí shahr ko, is iráde se ki laráí karke use le lo, muddat tak muhásara kiye raho, to tabar chaláke us ke darakhton ko kharáb na kíjiyo; kyúnki ho saktá hai ki tú un ká mewa kháwe; so tú unhen kát na dáliyo, tá ki tú unhen muhásare ke kám men láwe; kyúnki maidán ke darakht ádmí kí zindagí hain:

20 Magar un darakhton ko, jo terí dánist men kháne ke wáste kám ke na hon, kharáb kar, aur kát dál, aur us shahr ke muqábil, jo tujh se lartá hai, burj baná, jab tak ki wuh tere qábú men áwe.

XXI BA'B.

AGAR us sarzamín men, jis ká KHUDÁWAND terá Khudá tujhe wáris kartá hai, kisí maqtúl kí lásh parí húí mile, aur daryáft na ho, ki us ká qátil kaun hai;

2 Tab tere buzurg, aur tere sáre qází báhar niklen, aur un bastíon tak, jo maqtúl ke girdágird hain darmiyán ko nápen:

3 Aur yún hogá, ki jo shahr maq-túl se ziyáda nazdík hai, usí shahr ke

buzurg ek bachhiyá len, jis se hanoz
kuchh khidmat na lí gayí ho, aur júe
tale na áí ho;
4 Aur us shahr ke buzurg us ba-
chhiye ko ek bíhar wádí men, jo na
jotí gayí ho, na us men kuchh boyá
gayá ho, le jáen, aur wahán us wádí
men us bachhiye kí gardan káten.
5 Tab káhin, baní Láwí nazdík
áwen; kyúnki KHUDÁWAND tere Khu-
dá ne unhín ko chun liyá hai, ki us kí
khidmat karen, aur KHUDÁWAND ká
nám leke barakat bakhshen, aur unhín
ke sukhan se har ek jhagrá, aur har ek
már pít, faisal hogí.
6 Phir us shahr ke sáre buzurg, jo
maqtúl se nazdík hain, us bachhiye
ke úpar, jo us wádí men gardan márí
gayí, apne háth dhoen;
7 Aur bolen, aur kahen, ki Hamáre
háthon ne yih khún nahín kiyá, na
hamárí ánkhon ne dekhá.
8 Ai KHUDÁWAND, apní qaum Is-
ráel ká kafára le, jinhen tú ne chhu-
ráyá hai, aur be-gunáhí ká khún apní
qaum Isráel ke zimme mat rakh. Tab
wuh khún unhen bakhshá jáegá.
9 So jis waqt tú wuh kare, jo
KHUDÁWAND ke nazdík durust hai, to
tú be-gunáhí ká khún apne darmiyán
se daf'a karegá.
10 ¶ Aur jab tú larái ke liye apne
dushmanon par khurúj kare, aur KHU-
DÁWAND terá Khudá un ko tere háth-
on men giriftár kare, aur tú unhen
asír kar láe;
11 Aur un asíron men khúbsúrat
'aurat dekhe, aur terá jí use cháhe, ki
tú use apní jorú banáwe;
12 To tú use apne ghar men lá, us
ká sir mundwá, aur nákhún katwá;
13 To wuh apní asírí ká libás utá-
re, aur tere ghar men rahe, aur ek
mahíne bhar apne báp aur apní má ke
sog men baithe; ba'd us ke tú us ke
sáth khalwat kar, aur us ká khasam
ban, aur wuh terí jorú bane.
14 Ba'd us ke agar tú us se khush-
waqt na ho, to jahán wuh cháhe, use
jáne de; par tú use naqdí ke 'iwaz
hargiz bech nahín saktá, na tú us se
kuchh naf'a paidá kar saktá hai; ky-
únki tú ne use ruswá kiyá.
15 ¶ Agar kisí mard kí do jorúán
hon, aur ek mahbúb aúr dúsrí gair-
mahbúb ho; aur mahbúb aur gair-
mahbúb donon se larke hon; aur
palauthá betá gair-mahbúb se ho;
16 To yún hogá, ki jab wuh apne
beton par mírás kí taqsím kare, to
mahbúb ke palauthe bete ko gair-
mahbúb ke bete par, jo filhaqíqat pa-
lauthá hai, fauqiyat na de:
17 Balki wuh gair-mahbúb ke bete
ko apne sab mál se dúná hissa deke
palauthá thahráwe; kyúnki wuh us
kí pahlí qúwat ká hai, aur palauthe
hone ká haqq usí ká hai.
18 ¶ Agar kisí ádmí ká betá gar-
dan-kash aur magrá ho, jo apne báp
aur apní má kí áwáz ko na sune, aur
we har chand use tambíh karen, par
wuh un par kán na lagáwe:
19 Tab us ká báp aur us kí má use
pakren, aur báhar le jáke us shahr ke
buzurgon ke pás, aur us jagah ke dar-
wáze par, láen;
20 Aur we us ke shahr ke buzurg-
on se 'arz karen, ki Yih hamárá betá
gardankash aur magrá hai; hargiz
hamárí bát nahín mántá; bará hí
kháú aur matwálá hai.
21 To us ke shahr ke sab log us par
patthráo karen, ki wuh mar jáe. Tú
sharárat ko apne darmiyán se yun
daf'a kíjiyo, tá ki sárá Isráel sune, aur
dare.
22 ¶ Aur agar kisí ne kuchh aisá
gunáh kiyá ho, jis se us ká qatl wájib
ho, aur wuh márá jáwe, aur tú use
darakht men latkáwe;
23 To us kí lásh rát bhar darakht
par latkí na rahe; balki tú usí din use
gár de; kyúnki wuh, jo phánsí diyá
játá hai, Khudá ká mal'ún hai: is
liye cháhiye ki terí zamín, jis ká wáris

Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko
kartá hai, nápák na kí jáwe.

XXII BA'B.

TU' apne bhái ke bail aur bheṛ ko,
jo khoí jáe, dekhke, apní ánkh
un se mat chhipá: balki zarúr hai
ki tú unhen apne bhái ke pás phir
láwe.
2 Aur agar terá bhái tere paṛos
men na ho, yá tú use pahchántá na
ho, to tú use apne ghar men le á, aur
wuh tere pás rahe, jab tak ki terá
bhái us kí talásh kare; to tú use pher
díjiyo.
3 Usí tarah tú us ke gadhe se kí-
jiyo; usí tarah us kí poshák se kí-
jiyo; balki apne bhái kí har ek chíz
se, jo us pás se gum ho, aur tú use
páwe, to yún hí kíjiyo: tú us se apne
ko mat chhipáiyo.
4 ¶ Tú apne bhái ká gadhá yá
bail ráh men girá dekhke un se áp ko
mat chhipá: tú un ke uṭháne men us
kí madad kíjiyo.
5 ¶ 'Aurat mard ká libás na pa-
hine, aur mard 'aurat kí poshák na
pahine; kyúnki Ḳhudáwand terá
Ḳhudá un sab se, jo aisá karte hain,
nafrat rakhtá hai.
6 ¶ Agar ráh chalte kisí chiṛiye
ká ghonslá daraḳht par yá zamín par
tujhe dikhái de, ḳhwáh us men bach-
che hon, ḳhwáh anḍe, aur má bach-
chon par yá anḍon par baiṭhí húí ho,
to tú bachchon ko má samet mat
pakṛiyo:
7 Balki tú zarúr má ko chhoṛ dí-
jiyo, aur bachchon ko apne liye líjiyo;
tá ki terá bhalá ho, aur terí 'umr
daráz ho.
8 ¶ Jab tú nayá ghar banáwe, to
apní chhat par áṛ ke liye díwár baná,
tá na howe ki koí wahán se gire, aur
tú apne ghar men ḳhún ká sabab ho.
9 ¶ Tú apne tákistán men kaí
tarah ke bíj na boiyo; tá na howe ki
tere boe húe bíj ká paidáwár aur tá-
kistán ká hásil donon nápák ho jáen.
10 ¶ Tú hal men bail ke sáth
gadhá mat chaláiyo.
11 ¶ Tú mukhtalif bináwaṭ ká
kapṛá, jaise ún aur sút se milá húá,
mat pahiniyo.
12 ¶ Tú apní us poshák ke cháron
konon men, jise tú oṛhtá hai, jhálar
lagáiyo.
13 ¶ Agar koí jorú kare, aur us se
ḳhalwat kare, aur ba'd us ke us se
bugz rakhe;
14 Aur us ke sabab log us 'aurat kí
bábat kuchh kahne lagen, aur wuh us
ko badnám kare, aur kahe, ki Main ne
is 'aurat se byáh kiyá, aur jab main us
pás gayá, to main ne use kunwárí na
páyá;
15 To us laṛkí ká báp aur us kí má
kunwáripan kí nishánián leke us shahr
ke darwáze par buzurgon ke huzúr
láwen;
16 Aur us laṛkí ká báp buzurgon se
kahe, ki Main ne apní beṭí is shaḳhs
ko byáh dí hai; ab yih us se bugz
rakhtá hai;
17 Aur dekho, us ke sabab sab log
us kí badgoí karte, ki us ne kahá hai,
ki Main ne terí beṭí ko kunwárí na
páyá: so merí beṭí kí kunwáripan kí
nishánián ye hain: aur we us chádar
ko shahr ke buzurgon ke sámhne bich-
háwen:
18 Tab shahr ke buzurg us shaḳhs
ko pakaṛke use sazá den;
19 Aur we us se sau misqál rúpá
jarímána lewen, aur laṛkí ke báp ko
den; is liye ki us ne Isráel men kí
kunwárí ko badnám kiyá; aur wuh
us kí jorú baní rahegí; wuh tá zin-
dagí us ko taláq na de.
20 Par agar yih bát sach nikle, aur
laṛkí ke kunwáripan kí nishánián pái
na jáen;
21 To we us laṛkí ko us ke má báp
ke ghar ke darwáze par nikál láwen
aur us kí bastí ke log us par patthráo
karen, ki wuh mar jáe; kyúnki us ne
Isráel ke darmiyán sharárat kí, ki apne

báp ke ghar men harámkárí kí: so tú sharr ko apne darmiyán se daf'a kíjiyo.

22 ¶ Agar koí mard shauharwálí 'aurat se zina karte páyá jáe, to we donon már ḍále jáwen, mard, jis ne us 'aurat se suhbat kí, aur 'aurat bhí: so tú baní Isráel men se sharr ko daf'a kíjiyo.

23 ¶ Jo laṛkí ki kunwárí hai, aur wuh kisí kí mangetar ho, aur koí aur shakhs use shahr men páke us se ham-suhbat ho;

24 To tum un donon ko us shahr ke darwáze par nikál láo, aur tum un par patthráo karo, ki we mar jáen; laṛkí ko, is liye ki wuh shahr men hote húe na chilláí; aur mard ko, is liye ki us ne apne hamsáe kí jorú ko ruswá kiyá: so tú sharr ko apne darmiyán se daf'a kíjiyo.

25 ¶ Lekin agar koí mard ek laṛkí ko, jo kisí kí mangetar hai, maidán men páwe, aur mard jabr karke us se mil baiṭhe; to faqat wuh mard, jo us ke sáth mil baiṭhá, már ḍálá jáe:

26 Par us laṛkí ko kuchh na kíjiyo, ki laṛkí ká aisá gunáh nahín ki qatl kí jáwe; kyúnki yih mu'ámala aisá hai, jaise koí apne hamsáe par hamla kare aur use qatl kare:

27 Kyúnki us ne laṛkí ko maidán men páyá, aur wuh mangetar laṛkí chilláí; wahán koí na thá, jo use chhuṛáwe.

28 ¶ Agar koí ádmí kunwárí laṛkí ko páwe, jo kisí kí mangetar na ho, aur use pakaṛke us se hambistar ho, aur we pakṛe jáen;

29 To wuh mard, jo us ke sáth hambistar húá, laṛkí ke báp ko pachás misqál rúpá de, aur wuh us kí jorú howe; kyúnki us ne use ruswá kiyá, aur use apní zindagí bhar taláq na de.

30 ¶ Koí apne báp kí jorú ko na le, aur apne báp kí barahnagí záhir na kare.

XXIII BAB.

JIS ke khusiye kuchle gaye hon, yá álat káṭ ḍálí gayi ho, to wuh KHUDÁWAND kí jamá'at men dákhil na howe.

2 Harámí bachcha KHUDÁWAND kí jamá'at men dákhil na howe; us kí daswín pusht tak wuh KHUDÁWAND kí jamá'at men shámilhál na ho.

3 Koí 'Ammúní yá Moábí KHUDÁWAND kí jamá'at men daswín pusht tak dákhil na howe; we kadhí hamesha tak KHUDÁWAND kí jamá'at men shámil na howen:

4 Is liye ki unhon ne, jab ki tum Misr se nikle, ráh men roṭí aur pání leke tumhárá istiqbál na kiyá; aur is liye ki we Ba'úr ke beṭe Bala'ám ko Fatúr se, jo Arám Nahraim men hai, ujrat deke bulá láe, tá ki wuh tujh par la'nat kare.

5 Lekin KHUDÁWAND tere Khudá ne na cháhá, ki Bala'ám kí sune; balki KHUDÁWAND tere Khudá ne tere liye la'nat ko barakat se badal kiyá, is liye ki KHUDÁWAND tere Khudá ne tujh ko dost rakhá.

6 Apní zindagí ke sab din hamesha un kí khairiyat aur bhaláí na cháhiyo.

7 ¶ Tú kisí Adúmí se nafrat na rakhiyo; kyúnki wuh terá bháí hai: tú kisí Misrí se nafrat na kíjiyo; kyúnki tú us kí sarzamín men pardesí thá.

8 Un kí tísrí pusht ke jo laṛke paidá hon, to KHUDÁWAND kí jamá'at men dákhil howen.

9 ¶ Jab ki fauj tere dushmanon par khurúj kare, tab tú har ek burí chíz se apne ta,ín mahfúz rakhiyo.

10 ¶ Agar tumháre darmiyán koí shakhs us nápákí se, jo rát ko ittifáqan hotí hai, najis ho jáe, to wuh khaimagáh se báhar nikal jáwe, aur phir khaimagáh men na áwe:

11 Lekin jab shám hone lage wuh pání se gusl kare; aur jab áftáb gurúb ho chuke, to khaimagáh men phir áwe.

12 ¶ Aur khaimagáh ke báhar ek maqám hogá, aur tú wahán báhar nikalkar jáyá kíjiyo:

13 Aur tere pás tere hathyár ke sáth ek khanti ho; aur jis waqt tú báhar jáke baithe, tú us se khodiyo, aur phirke use jo tujh se niklá chhipáiyo:

14 Is liye ki KHUDÁWAND terá Khudá terí khaimagáh ke darmiyán phirá kartá hai, tá ki tujhe bacháwe, aur tere dushmanon ko tere ikhtiyár men kare; so terí khaimagáh pák rahe, tá na howe ki wuh tere darmiyán nápákí dekhe aur tujh se phir jáe.

15 ¶ Agar kisí ká gulám apne áqá se bhágke tujh pás panáh mánge, to tú us ke áqá ke hawále mat kar:

16 Wuh tere darmiyán, jis jagah cháhe, tere sáth rahe; tere phátakon men se kisí ke andar, jo use achchhá ma'lúm ho, so maqám kare: so tú use taklíf na dená.

17 ¶ Na Isráel kí betíon men se koí fáhisha ho, na Isráel ke beton men koí gándú ho.

18 Tú kisí fáhisha kí kharchí, yá kutte kí qímat, kisí mannat ke liye, KHUDÁWAND apne Khudá ke ghar men dákhil na karná: KHUDÁWAND terá Khudá un donon se nafrat kartá hai.

19 ¶ Tú apne bhái ko súd par qarz na díjiyo; na naqd ke súd par, na gallaját ke súd; na kisí chíz ke, jis kí 'áriyat súd par kí játí.

20 Tú ajnabí ko súdí qarz de saktá hai; par apne bhái ko súdí qarz mat díjiyo; tá ki KHUDÁWAND terá Khudá us sarzamín men, jis ká tú wáris hone játá hai, un sab kámon men, jin men tú háth lagáwe, tujhe barakat dewe.

21 ¶ Jab tú KHUDÁWAND apne Khudá kí kuchh mannat mán chuká, to us ke adá karne men derí na kar; is liye ki KHUDÁWAND terá Khudá zarúr tujh se us ká tálib hogá; so tú gunahgár thahregá.

22 Lekin agar tú kuchh mannat na máne, tú gunahgár nahín.

23 Jo kuchh tere munh se niklá, to us ko, us mannat ke muwáfiq jo tú ne KHUDÁWAND apne Khudá ke liye apní khushí se máni hai, aur jis ká tú ne apne munh se iqrár kiyá hai, yád rakh, aur usí par 'amal kar.

24 ¶ Jab tú apne hamsáe ke tákistán men dákhil ho, to tú jitne angúr cháhe apní khushí se khá, lekin apne bartan men na rakh.

25 Jab tú apne hamsáe ke khet men dákhil ho, to tú apne háth se bálen tore, par apne bhái ká khet hansúe se mat kát.

XXIV BA'B.

AGAR koí mard koí 'aurat leke us se byáh kare, aur ba'd us ke aisá ho ki wuh us kí nigáh men 'azíz na ho, is sabab se ki us ne us men kuchh palíd bát pái, to wuh us ká taláqnáma likhke us ke háth de, aur use apne ghar se báhar kare.

2 Aur jab wuh us ke ghar se nikal gayí, to jáke dúsre mard kí howe.

3 Par agar dúsrá shauhar bhí us se ná-khush ho jáe, aur us ká taláqnáma likhke us ke háth men dewe, aur apne ghar se nikál de, yá agar dúsrá shauhar use jorú karke mar jáe;

4 To rawá nahín ki us ká pahlá shauhar, jis ne use nikál diyá thá, use phir le, aur ba'd us ke ki wuh nápák ho chukí, use phir apní jorú kare; kyúnki wuh KHUDÁWAND ke huzúr nafratí kám hai: so tú us zamín ko, jis ká wáris KHUDÁWAND terá Khudá tujhe kartá hai, nápák mat kar.

5 ¶ Jab kisí ká nayá byáh howe, to wuh jang ke liye na nikle, aur na us par kisí kám ká bojh dálá jáwe; balki sál bhar apne ghar men fárig rahe, aur apní jorú kí, jo us ne lí hai, khátir kare.

6 ¶ Koí shakhs kisí kí chakkí ke níche ká, yá úpar ká pát girauna le;

kyúnki wuh ádmí kí zindagí girau letá hai.

7 ¶ Agar koí shakhs apne bháíon baní Isráel men se kisí ko churáne men pakṛá jáwe, aur us ká byopár kare, yá use bech ḍále; to wuh chor márá jáe; aur tú sharr ko apne darmiyán se daf'a kar.

8 ¶ Koṛh kí bímárí kí bábat khabardár rah, aur Láwí káhinon kí sab báton par, jitní tumhen sikháwen, koshish se nigáh rakh, aur un ke mutábiq 'amal kar; jaisá main ne unhen hukm kiyá hai, waisá hí hoshyárí se kíjiyo.

9 Yád kar, ki KHUDÁWAND tere Khudá ne, jab tum Misr se nikle the, ráh men Miryam se kyá kiyá.

10 ¶ Jab tú apne bhái ko koí chíz 'áriyat dewe, to us ke girau lene ko us ke ghar men mat ghus;

11 Balki tú báhar khaṛá rah, aur wuh shakhs, jise tú ne kuchh 'áriyat diyá hai, áp apná girau tere pás láwe.

12 Phir agar wuh shakhs miskín ho, to us ká girau sáth rakhke mat soiyo:

13 Tú jab áftáb gurúb hone lage, us ká girau use pher dená, tá ki wuh apná oṛhná oṛhke sowe, aur tere liye du'á kare: to wuh tere liye KHUDÁWAND tere Khudá ke áge sadáqat ṭhahregí.

14 ¶ Tú apne garíb aur muhtáj chákar par zulm na karná, khwáh wuh tere bháíon men se ho, khwáh un pardesíon men se, jo terí zamín par tere pháṭakon ke andar rahte hon.

15 Tú usí din us se peshtar ki áftáb gurúb ho us kí mazdúrí de ḍáliyo; kyúnki wuh garíb hai, aur us ká dil us hí men lagá hai; na ho ki KHUDÁWAND se terí faryád kare, aur wuh tere liye gunáh ṭhahre.

16 Aulád ke badle bápdáde máre na jáen, na bápdádon ke badle aulád qatl kí jáen: har ek apne hí gunáh ke sabab márá jáegá.

17 Tú pardesí aur yatím ke muqaddame men khalal mat ḍál, aur na bewá ká kapṛá girau le;

18 Aur yád kar, ki tú Misr men áp asír thá, aur KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe wahán se chhuṛáyá; is liye main tujhe hukm kartá hún, ki tú yún kar.

19 ¶ Jab tú apne khet men apná hásil káṭe, aur ek púlá khet men bhúlke chhoṛe, to us ke lene ko phir mat já: wuh pardesí, aur yatím, aur bewá ke liye rahe: tá ki KHUDÁWAND terá Khudá tere háth ke sáre kámon men tujhe barakat bakhshe.

20 Jab tú apne zaitún ke darakht ko jháṛ ḍále, to us ke ba'd us kí alag alag shákhon ko mat jháṛ; balki wuh pardesí, aur yatím, aur bewá ke liye rahe.

21 Jab tú apne tákistán ke angúr jam'a kare, to us ke ba'd us kí khoshachíní mat kíjiyo: wuh pardesí, aur yatím, aur bewá ke liye rahe.

22 Aur yád kar ki tú Misr kí sarzamín men gulám thá; isí liye main tujhe farmátá hún, ki yún kar.

XXV BA'B.

AGAR logon men kisí tarah ká jhagṛá ho, aur we 'adálat men áwen, tá ki qází un ká insáf karen; to cháhiye ki sádiq ko be-gunáh ṭhahráwen aur sharír ko gunáhgár.

2 Aur aisá hogá, ki agar wuh sharír is láiq ho ki márá jáwe, to qází kahe, ki Ise pachháṛen; aur jaisá us ká gunáh howe, qází ke huzúr use usí qadr máren.

3 Chális koṛe wuh use máre, par ziyáda na máre: tá na ho, ki agar wuh baṛháwe, aur us ko us se bahut ziyáda már máre, to terá bhái tere áge haqír ma'lúm howe.

4 ¶ Dáone ke waqt tú bail ká munh mat bándh.

5 ¶ Agar kai bhái ek já rahte hon, aur ek un men se be-aulád mar jáe, to us marhúm kí joṛú ká byáh kisí ajna-

bí se na kiyá jáwe, balki us ke shauhar ká bháí us se khalwat kare, aur use apní jorú kar le, aur bháwaj ká haqq use adá kare:

6 Aur yún hogá, ki us ká palauthá, jo us se paidá ho, to us ke marhúm bháí ke nám par qáim hogá, tá ki us ká nám Isráel men se mit na jáe:

7 Aur agar wuh mard apne bháí kí jorú lená na cháhe, to us marhúm bháí kí jorú darwáze par buzurgon pás jáe aur kahe, Mere shauhar ke bháí ne Isráel men apne bháí ká nám bahál rakhne se inkár kiyá, aur bháwaj ká haqq adá karná qabúl nahín kiyá:

8 Tab us ke shahr ke buzurg us mard ko talab karen, aur us se guftogú karen; so agar wuh us bát par qáim rahe, aur kahe, ki Main nahín cháhtá, ki ise lún;

9 To us ke bháí kí jorú buzurgon ke sámhne us ke nazdík áwe, aur us ke pánw se jútí nikále, aur us ke munh par thúk de, aur jawáb de, aur kahe, ki Us shakhs ke sáth, jo apne bháí ká ghar na banáwe, yihí kiyá jáegá:

10 Aur Isráel men us ká nám yih rakhá jáe, ki Yih us shakhs ká ghar hai, jis ká jútá nikálá gayá.

11 ¶ Jab do shakhs ápas men larte hon, aur ek kí jorú nazdík áwe, tá ki apne shauhar ko us ke háth se, jo use már rahá hai, chhuráwe, aur apná háth barháke us kí sharmgáh pakre;

12 To tú us ká háth kát dáliyo; terí ánkh us par rahm na kare.

13 ¶ Tú apne thaile men mukhtalif bát, ek bará ek chhotá, mat rakhiyo.

14 Tú apne ghar men mukhtalif paimáne, ek bará ek chhotá, mat rakhiyo.

15 Tú ek púrá aur thík bát, aur ek púrá aur thík paimána rakhiyo; tá ki us zamín men, jise Khudáwand terá Khudá tujhe detá hai, terí 'umr daráz ho.

16 Is liye ki we sab, jo aise kám karte hain, aur we sab, jo ná-haqq karte hain, Khudáwand tere Khudá ko nafrat ke bá'is hain.

17 Yád kar, ki jab tú Misr se niklá, to ráh men 'Amálíq ne tujh se kyá kiyá;

18 Ki kyúnkar ráh men tujh se milá, aur jis waqt tú mánda aur thaká thá, us ne tere píchhe ke sab logon ko, jo za'íf pichhre húe the, már liyá, aur wuh Khudá se na dará.

19 Is liye jab Khudáwand terá Khudá us sarzamín men, jis ko Khudáwand terá Khudá mírás ke liye tujhe 'ináyat kartá hai, tere sáre dushmanon se, jo ás pás hain, farágat bakhshe, to tú 'Amálíq ke zikr ko ásmán ke níche se mita dená: tú hargiz yih bát mat bhúliyo.

XXVI BÁB.

AUR aisá hogá ki jab tú us sarzamín men, jis ko Khudáwand terá Khudá tujhe mírás ke liye detá hai, dákhil howe, aur us ká málik ho, aur us men base;

2 To tú us sarzamín ká, jo Khudáwand tere Khudá ne tujhe dí hai, har qism ká pahlá phal, jise tú zamín se hásil kare, leke ek tokre men rakh, aur us jagah, jise Khudáwand terá Khudá pasand kare ki apná nám wahán rakhe, le jáegá:

3 Aur us káhin ke pás, jo un dinon men hogá, jáegá, aur us se kahegá, ki Áj ke din main Khudáwand tere Khudá ke huzúr iqrár kartá hún, ki main us mulk men, jis kí bábat Khudáwand ne hamáre bápdádon se qasam karke farmáyá thá, ki Tum ko dúngá, dákhil húá.

4 Aur káhin wuh tokrá tere háth se leke Khudáwand tere Khudá ke mazbah ke áge rakh degá.

5 Tab tú Khudáwand apne Khudá ke áge 'arz karke yún kahiyo, ki Arámí, jo marne par thá, merá báp thá; wuh Misr men utrá, aur us ne wahán thore logon ke sáth sukúnat

kí; tab phir wahán ek bahut baṛí aur
bhárí aur zoráwar guroh baní:
6 So Misríon ne ham se burá sulúk
kiyá, aur ham ko dukh diyá, aur ham
par saḳht ḳhidmat ká bojh ḍálá:
7 Aur jab ham ne Ḳhudáwand
apne bápdádon ke Ḳhudá ke áge far-
yád kí, to Ḳhudáwand ne hamárí
áwáz suní, aur hamárí taklíf, aur
mihnat, aur majbúrí ko, dekhá;
8 Aur Ḳhudáwand qawí háth, aur
baṛháe húe bázú se, aur baṛí haibat
se, aur nisháníon se, 'ajáib aur garáib
ke sáth, ham ko Misr se nikál láyá;
9 Aur wuh ham ko is maqám par
láyá hai; aur us ne ham ko yih sar-
zamín baḳhshí, aisí sarzamín, ki jis
men dúdh o shahd bahtá hai.
10 Aur ab dekh, ki main is zamín
ke pahle phal, jise tú ne, ai Ḳhudá-
wand, mujhe diyá, láyá hun. So tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge rakh
díjiyo, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke áge sijda kíjiyo:
11 Aur tú, aur Láwí, aur jo musáfir
ki tum men ho, milke har ek ni'amat
par, jo Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne
tujhe aur tere gharáne ko baḳhshí hai,
ḳhushí kíjiyo.
12 ¶ Aur jab tú tísre sál, jo dah-
yakí ká sál hai, apne paidáwár kí sárí
dahyakíon ko judá karke, Láwí, aur
musáfir, aur yatím, aur bewa ko de
chuke, tá ki we tere pháṭakon ke andar
kháwen aur ser howen;
13 Tab tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke áge yún kahiyo, ki Main apne ghar
se muqaddas chízen nikál láyá, aur
Láwí, aur musáfir, aur yatím, aur
bewa ko, un sab hukmon ke mutábiq,
jo tú ne mujhe kiye, dín: aur main
ne tere hukmon ko nahín ṭál diyá, aur
na unhen bhúlá:
14 Aur main ne us men se apne
mátam ke waqt men na kháyá, aur
na main ne us men se kisí nápák bát
men ḳharch kiyá, aur na kuchh mur-
don ke liye de ḍálá: balki main ne
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz par
kán lagáyá, aur sab kuchh jo tú ne
mujhe farmáyá, main ne us ke mutá-
biq 'amal kiyá.
15 A'smán par se, jo terá muqaddas
maskan hai, níche nazar kar, aur apní
qaum Isráel men, aur is zamín men, jo
tú ne ham ko dí hai, jaise tú ne ha-
máre bápdádon se qasam kí thí, bara-
kat baḳhsh; wuh ek zamín hai, jis
men dúdh o shahd bah rahá hai.
16 ¶ A'j hí ke din Ḳhudáwand
tere Ḳhudá ne tujhe farmáyá, ki Tú
in shara'on aur hukmon par 'amal
kar: tú is liye unhen hifz kar, aur
apne sáre dil aur apne sáre jí se in par
'amal kar.
17 Tú ne áj ke din iqrár kiyá hai,
ki Ḳhudáwand merá Ḳhudá hai, aur
main us kí ráhon par chalúngá, aur us
ke shara'on, aur us ke huqúq, aur us
ke hukmon kí muháfazat karúngá,
aur us kí áwáz ká shanawá húngá:
18 Aur Ḳhudáwand ne bhí áj ke
din tujh se iqrár farmáyá, jaisá us ne
tujh se wa'da kiyá thá, ki tú us kí
ḳháss guroh howe; aur tú us ke sab
ahkám kí muháfazat kare;
19 Aur tujhe sárí gurohon se, jin-
hen us ne paidá kiyá, sifat, aur nám,
aur 'izzat men ziyáda bálá kare; aur
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí muqad-
das guroh howe, jaisá us ne kahá.

XXVII BAB.

PHIR Músá ne baní Isráel ke buzurg-
on ke sáth hoke logon ko kahá,
ki Un sab hukmon kí, jo áj ke din
main tumhen kahtá hún, muháfazat
karo.
2 Aur aisá hogá ki jis din tú Yar-
dan pár hoke us sarzamín men, jo
Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujhe detá
hai, pahunche, to tú apne liye baṛe baṛe
patthar khaṛe kíjiyo, aur chúná se un
par astarkári kíjiyo:
3 Aur pár jáne ke ba'd is sharí'at
kí sab báten un par likhiyo; tá ki tú
us zamín men, jo Ḳhudáwand terá

Ḳhudá tujhe detá hai, dáḳhil ho;
wuh ek zamín hai, jis men̲ dúdh o
shahd bahtá hai; jaisá Ḳhudáwand
tere bápdádon̲ ke Ḳhudá ne tujh se
wa'da kiyá hai.
4 So jab tum Yardan ke pár utar
jáo, to tum un pattharon̲ ko, jin kí
bábat main̲ tumhen̲ áj ke din hukm
kartá hún̲, 'Aibál ke pahár̤ par nasb
kíjiyo, aur un par chúná kí astarkárí
kíjiyo.
5 Aur wahán̲ Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke liye ek mazbah pattharon̲
se banáiyo; un ko lohá na lagáiyo.
6 Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká
mazbah sábút pattharon̲ se banáiyo;
aur wahán̲ Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke liye soḳhtaní qurbáníán̲ guzrániyo.
7 Aur salámatí kí qurbáníán char̤-
háiyo, aur wahín̲ kháiyo, aur Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá ke huzúr ḳhushí
kíjiyo.
8 Aur un pattharon̲ par is sharí'at
kí sárí báten̲ sáf aur wázih likhiyo.
9 ¶ Phir Músá aur Láwí káhinon̲
ne sáre baní Isráel se kahá, ki Ai Is-
ráel, hoshyár ho, aur sun le, ki tú áj
ke din Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí
guroh húá.
10 So tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí áwáz par kán lagá, aur us ke sha-
ra'on̲ aur hukmon̲ par, jo áj ke din
main̲ tujh par jatátá hún̲, 'amal kar.
11 ¶ Aur Músá ne usí din jamá'at
ko tákíd karke kahá, ki
12 Ye Jarizím ke pahár̤ par khar̤e
rahen̲, aur jab jamá'at Yardan pár
utre, to use barakat sunáwen̲, ya'ne
Sama'ún, aur Láwí, aur Yahúdáh, aur
Ishakár, aur Yúsuf, aur Binyamín:
13 Aur un ke muqábil ye, ya'ne
Rúbin, aur Jadd, aur A'shar, aur
Zabulún, aur Dán, aur Naftálí, 'Aibál
ke pahár̤ par khar̤e hokar la'nat suná-
wen̲.
14 ¶ Aur baní Láwí baní Isráel ke
sáre mardon̲ se muḳhátib hokar buland
áwáz se kahen̲, ki
15 Us shaḳhs par, jo apne háthon̲
kí kárigarí se khodke yá d̤hálke but
banáwe, jis se Ḳhudáwand ko nafrat
hai, aur use poshída makán men̲
rakhe, la'nat hai: tab sárí jamá'at
jawáb deke kahe, A'mín.
16 Jo koí apne báp yá apní má ko
haqír jáne, us par la'nat: aur sab
jamá'at kahe, A'mín.
17 Jo apne hamsáe kí sarhadd ke
nishán ko sarkáwe, us par la'nat: aur
sab jamá'at kahe, A'mín.
18 Wuh, jo andhe ko ráh se bah-
káwe, us par la'nat: sab jamá'at kahe,
A'mín.
19 Jo pardesí, yá yatím, yá bewa
ke muqaddama' ko bigár̤e, us par
la'nat: sab jamá'at kahe, A'mín.
20 Wuh, jo apne báp kí jorú ke
sáth hambistar howe, us par la'nat;
kyún̲ki us ne apne báp ká dáman
ughár̤á: sab jamá'at kahe, A'mín.
21 Jo koí kisí qism ke chárpáe ke
sáth jimá' kare, us par la'nat: sab
jamá'at kahe, A'mín.
22 Jo koí apní bahin ke sáth, jo
apní má kí beṭí yá apne báp kí beṭí
ho, hambistar howe, us par la'nat: sab
jamá'at kahe, A'mín.
23 Jo koí apní sás se hambistar ho,
us par la'nat: sab jamá'at kahe,
A'mín.
24 Jo koí apne hamsáe ko chhipke
máre, us par la'nat: sab jamá'at kahe,
A'mín.
25 Jo koí rishwat le, tá ki kisí begu-
náh ko qatl kare, us par la'nat: sab
jamá'at kahe, A'mín.
26 Jo koí is sharí'at kí sab báton̲
par qáim na rahe, ki un par 'amal
kare, us par la'nat; sab jamá'at kahe,
A'mín.

XXVIII BA'B.

AUR aisá hogá, ki agar tú koshish
karke Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí áwáz sune, tá ki in sab hukmon̲
par, jo áj ke din main̲ tujhe farmátá
hún̲, dhyán rakhke 'amal kare, to

Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujhe za-
mín kí qaumoṉ kí banisbat sarfaráz
karegá :
2 Aur jab tú Ḳhudáwand apne
Ḳhudá kí áwáz ká shanawá hogá, to
yih sárí barakateṉ tujh par áweṉgí,
aur tujhe pahuncheṉgí.
3 So tú shahr meṉ mubárak hogá,
aur khet meṉ bhí mubárak hogá.
4 Tere badan ke phal, aur terí za-
mín ke phal, aur terí mawáshí ke phal,
aur terí gáe bail kí baṛhtí, aur tere
bheṛ bakrí ke galle, mubárak hoṉge.
5 Terá ṭokrá aur terá kaṭhrá mu-
bárak hogá.
6 Tú bhítar áne ke waqt mubárak
hogá, aur tú báhar jáne ke waqt mu-
bárak hogá.
7 Ḳhudáwand aisá karegá ki tere
dushman, jo tujh par hamla kareṉge,
tere rúbarú máre jáweṉ ; ki we ek
ráh se tujh par chaṛháí kareṉge, aur
sát ráhoṉ se tere áge se bhágeṉge.
8 Ḳhudáwand tere ambárḳhánoṉ
meṉ, aur sáre kámoṉ meṉ, jin meṉ
tú háth lagáwe, tere liye barakat ká
hukm degá ; aur us zamín meṉ, jo
Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko detá
hai, tujhe mubárak karegá.
9 Agar tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke hukmoṉ ko hifz karegá, aur us kí
ráhoṉ par chalegá, to Ḳhudáwand
tujh ko apne liye pák qaum banáegá,
jaisá ki us ne tujh se qasam kí hai.
10 Aur zamín ke sáre firqe dekh-
eṉge, ki tú Ḳhudáwand ke nám se
kahláyá ; so we tujh se ḍarte raheṉge.
11 Aur Ḳhudáwand tujhe achchhí
chízoṉ meṉ, tere badan ke phaloṉ, aur
terí mawáshí ke phaloṉ, aur terí zamín
ke phaloṉ meṉ, us zamín meṉ, jis kí
bábat Ḳhudáwand ne tere bápdádoṉ
se qasam karke farmáyá, ki tujh ko
dúṉgá, firáwání degá.
12 Ḳhudáwand apná ḳhássa ḳha-
zána tere áge kholegá, ásmán ko, ki
wuh terí zamín par barwaqt meṉh
barsáe ; aur wuh tere háth ke sáre
kámoṉ meṉ barakat degá : tú bahut
sí gurohoṉ ko qarz degá, par tú qarz
na legá.
13 Aur Ḳhudáwand tujhe sir ban-
áegá, na dum ; aur tú faqat buland hí
hogá, aur past na hogá ; agar tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukmoṉ
par jo maiṉ tujhe áj ke din jatátá húṉ,
kán lagáwe, ki un ko hifz kare aur un
par 'amal kare ;
14 Aur un sab bátoṉ meṉ se kisí
meṉ, jo áj ke din maiṉ tujhe hukm
kartá húṉ, dahne báeṉ na muṛe, ki
gair ma'búdoṉ kí pairauí aur un kí
'ibádat kare.
15 ¶ Lekin agar tú Ḳhudáwand
apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá na
hogá, ki us ke sáre shar'aoṉ aur huk-
moṉ par, jo áj ke din maiṉ tujhe
batátá húṉ, dhyán rakhke 'amal kare ;
to aisá hogá, ki yih sárí la'nateṉ
tujh par utreṉgí, aur tujh tak pahun-
cheṉgí.
16 Tú shahr meṉ la'natí hogá, aur
tú khet meṉ bhí la'natí hogá.
17 Terá ṭokrá aur terá kaṭhrá la'natí
hogá.
18 Tere badan ká phal, aur terí
zamín ká phal, terí gáe bail kí baṛhtí,
aur tere bheṛ bakrí ke galle la'natí
ho jáeṉge.
19 Tú bhítar áne ke waqt la'natí
hogá, aur tú báhar jáne ke waqt
la'natí hogá.
20 Ḳhudáwand un sáre kámoṉ
meṉ, jin meṉ tú karne ke liye háth
lagáwe, tujh par la'nat aur hairat aur
malámat názil karegá, yaháṉ tak ki tú
halák hogá, aur jald nábúd ho jáegá,
tere 'amaloṉ kí burái ke bá'is, jin ke
sabab se tú ne mujhe tark kiyá.
21 Ḳhudáwand aisá karegá, ki
wabá tujh se lipṭí rahegí, yaháṉ tak
ki wuh tujhe us sarzamín se, jis ká tú
wáris hone játá hai, nest o nábúd kar
degí.
22 Ḳhudáwand tujh ko sukhandí
se, aur tap, aur josh i ḳhún, aur baṛí

jalan se, aur khushksálí se, aur jhulas
se, aur lendhe se máregá; aur we
tujhe ragedenge, ki tú halák ho jáegá.
23 Aur ásmán, jo tere sir par hai,
pítal ká, aur zamín, jo tere níche hai,
lohe kí hogí.
24 KHUDÁWAND menh ke badle terí
zamín par khák o dhúl barsáegá; yih
ásmán se tujh par názil hogá, yahán
tak ki tú nábúd ho jáegá.
25 KHUDÁWAND aisá karegá, ki tú
apne dushmanon ke áge márá jáe; tú
ek ráh se un par charh jáegá, aur un
ke áge sát ráhon se bhágegá: aur za-
mín kí sárí mamlukaton men tere liye
pareshání hogí.
26 Aur terí lásh hawá ke parandon
aur zamín ke darandon kí khurák ho
jáegí, aur koí un ká hánknewálá na
hogá.
27 KHUDÁWAND tujh ko Misr ke
phore, aur bawásír, aur khurand, aur
khárish se máregá, jin se tú shifá na
pá sakegá.
28 Khudá tujh ko díwánapan, aur
ná-bínái, aur dil kí hairat se, máregá.
29 Aur jis tarah andhá andhere
men tatoltá hai, tú do pahar ko tátoltá
phiregá: aur tú apní ráhon men
kámyáb na hogá: aur tujh par hame-
sha zulm hí hogá, aur tú lútá jáegá,
aur koí terá bachánewálá na hogá.
30 Tú ek 'aurat se mangní karegá,
aur dúsrá shakhs us se hambistar
hogá; tú ghar banáegá, par us men
sukúnat na karegá: tú tákistán lag-
áegá, aur us ke angúr ke phalon ko
jam'a na karegá.
31 Terá bail terí ánkhon ke sámhne
zabh kiyá jáegá, aur tú us ká gosht
kháne na páegá: terá gadhá tere
rúbarú zabardastí se pakrá jáegá, aur
tujh ko phir diyá na jáegá: terí bheren
tere dushmanon ko dí jáengí, aur terá
koí na hogá, jo unhen chhuráegá.
32 Tere bete aur terí betíán dúsrí
qaum ko dí jáengí, aur terí ánkhen
dekhengí, aur sáre din un kí ráh takte
takte thak jáengí: aur tere háth men
kuchh zor na hogá.
33 Terí zamín aur terí sárí mihnat-
on ke phal ko ek guroh, jis se tú ná-
wáqif hai, khá jáegí, aur tú faqat
hamesha zulm kiyá húá aur kuchlá
húá rahegá:
34 Yahán tak ki tú yih sab kuchh
apní ánkhon se dekhte dekhte díwána
ban jáegá.
35 KHUDÁWAND tujhe tere ghutnon
men aur tángen men aise bure phoron
ká ázár degá, jis se tú páon ke talwe
se leke chándí tak changá na ho
sakegá.
36 KHUDÁWAND tujh ko aur tere
bádsháh ko, jise tú apne úpar qáim
karegá, ek guroh ke darmiyán, jis se
tú aur tere bápdáde wáqif na the, le
jáegá; aur wahán tú gair-ma'búdon kí
bandagí karegá, jo lakrián aur patthar
hain.
37 Aur tú un sab qaumon men,
jahán jahán KHUDÁWAND tujhe le
jáegá, hairání ká bá'is, aur zarb ul
masal, aur la'n ta'n ká nisháná hogá.
38 Tú khet men bahut sá bíj bá-
har le jáegá, aur thorá hásil kátke
phir láwegá, is liye ki use tiddí chát
legí.
39 Tú tákistán lagáegá, aur un kí
khidmat karegá; lekin mai ko píne
aur angúr ko jam'a karne na páegá, ki
unhen kíre khá jáenge.
40 Terí sárí atráf men zaitún ke
darakht honge; par tú apne par raugan
malne ko na páegá, ki tere zaitún ke
darakhton ká phal gir jáegá.
41 Tujh se bete aur betíán paidá
hongí; par we tere na rahenge, ki we
asír ho jáenge.
42 Tere sáre darákhton, aur terí
zamín ke phalon ko, tiddíán barbád
kar dengí.
43 Pardesí, jo tere darmiyán hai,
terí banisbat niháyat sarfaráz hogá;
aur tú niháyat past ho jáegá.
44 Wuh tujhe qarz degá, aur tú us

ko qarz na degá: wuh sir hogá, aur tú dum hogá.

45 Mujmalan yih sárí la'naten̲ tujh par utren̲gí, aur terá píchhá karen̲gí, aur tujh tak pahunchen̲gí, yahán̲ tak ki tú halák ho jáegá; is liye ki tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz na suní, ki us ke hukmon̲ aur us ke shara'on̲ ko, jinhen̲ us ne tujh ko farmáyá hai, hifz kare.

46 Aur ye la'naten̲ tujh par aur terí nasl par, nisháni aur hairat ke liye, abad tak hon̲gí.

47 Kyún̲ki tú ne sab chízon̲ kí firáwání ke bá'is apne dil kí ḳhushí aur ḳhurramí se Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí bandagí na kí:

48 Is liye tú bhúkh, piyás, aur nangepan, aur sab chízon̲ kí ihtiyáj men̲ giriftár hoke, apne un dushmanon̲ kí ḳhidmat karegá, jinhen̲ Ḳhudáwand tujh par bhejegá: aur wuh terí gardan men̲ lohe ká tauq ḍálegá, yahán̲ tak ki tujhe faná kar degá.

49 Ḳhudáwand ek guroh dúr se, zamín kí intihá se, aisá jald, balki jaisá 'uqáb uṛtá hai, tujh par chaṛhá láegá; wuh ek guroh hogí, jis kí zubán tú na samjhegá.

50 Wuh tursh-rú guroh hogí, jo na búṛhe ká adab, na jawán par karam karegí:

51 Aur wuh terí mawáshí ká phal, aur terí zamín ká phal, khá jáegí, yahán̲ tak ki tú halák ho jáegá: is liye ki galle, aur mai, aur tel, aur terí gáe bail kí baṛhtí, aur bheṛ bakrí ke gallon̲ men̲ se tere liye kuchh na chhoṛegí, yahán̲ tak kí wuh tujhe faná kar degí.

52 Aur wuh tujhe tere sab pháṭakon̲ men̲ á gheregí, yahán̲ tak ki terí únchí aur muhkam díwáren̲, jin ká tujhe apne sáre mulk men̲ bharosá thá, gir jáen̲gí; aur wuh tujhe us sárí zamín men̲, jise Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujhe diyá hai, har ek shahr ke sab pháṭakon̲ men̲ á gheregí.

53 Aur tú apne hí badan ká phal, hán̲, apne beṭon̲ aur apní beṭíon̲ ká gosht, jinhen̲ Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujhe baḳhshá thá, us muhásare ke waqt, aur us tangí men̲, jo tere bairíon̲ ke sabab se tujh par hogí, kháegá.

54 Wuh shaḳhs, jo tum men̲ narm-dil aur bahut náz-parwarda hogá, us kí bhí nazar apne bhái kí taraf, aur apní hamkanár jorú kí taraf, aur apne báqí laṛkon̲ kí taraf, jinhen̲ us ne chhoṛ diyá hogá, burí hogí;

55 Yahán̲ tak ki wuh apne bachchon̲ ke gosht men̲ se, jise wuh kháegá, un men̲ se kisí ko kuchh na degá; kyún̲ki us muhásare aur tangí men̲, jo tere dushmanon̲ ke bá'is se tere sáre pháṭakon̲ men̲ tujh par hogí, us ke liye kuchh báqí na rahegá.

56 Wuh 'aurat bhí, jo tumháre darmiyán narm-dil aur niháyat náz-nín hogí, aisí ki nazákat aur narmí se apne pán̲w ká talwá zamín par lagáne kí jur,at nahín̲ rakhtí, us kí nazar apne hamkanár shauhar kí taraf, aur apne beṭe kí taraf, aur apní beṭí kí taraf, burí hogí,

57 Aur apní kherí kí taraf, jo us ke pán̲won̲ ke darmiyán nikaltí, aur apne laṛkon̲ kí taraf, jinhen̲ wuh janegí; kyún̲ki wuh us muhásare aur tangí men̲, jo tere dushmanon̲ ke sabab se tujh par tere darwázon̲ men̲ paṛegí, nirí muhtájí ke bá'is chhipke un ko kháegí.

58 Agar tú dhyán rakhke is sharí'at kí sab báton̲ par, jo is kitáb men̲ likhí hain̲, 'amal na karegá, ki us ke jalálí aur haulnák nám, YAHOWA'H TERE ḲHUDA', se na ḍare;

59 Tab Ḳhudáwand terí áfaten̲, aur terí aulád kí áfaten̲, 'ajab tarah se baṛháwegá, ki saḳht áfaten̲ hon̲ jo bahut din rahen̲gí, aur baṛí bímáríán̲ jo der tak ṭhahren̲gí.

60 Aur Misr ke sáre marz, jin se tú hirásán thá, tujh par láwegá, aur we tujh se lage rahen̲ge.

61 Aur un sab bímáríon aur áfaton ko bhí, jo is sharí'at kí kitáb men mazkúr nahín, unhen bhí KHUDÁWAND tujh par názil karegá, yahán tak ki tú nest o nábúd ho jáegá.
62 Aur tum gintí men thore se rah jáoge, báwujúde ki kasrat ke sabab ásmán ke sitáron kí mánind the; ki tú KHUDÁWAND apne Khudá kí áwáz ko sunne nahín chahtá thá.
63 Aur yún hogá, ki jis tarah KHUDÁWAND ne tum se khush hokar tumháre sáth nekí kí, aur tumhen bahut kar diyá, usí tarah KHUDÁWAND tumhárí bábat khush hogá, ki tumhen halák kare, aur nest o nábúd kar dále; aur tú us sarzamín se, jis ká tú málik hone játá hai, jar se ukhár dálá jáegá.
64 Aur KHUDÁWAND tujh ko sab qaumon ke darmiyán zamín ke is sire se us sire tak tittar bittar karegá, aur wahán tú gair ma'búdon kí, jo lakrián aur patthar hain, jin se na tú na tere bápdáde wáqif the, parastish karegá.
65 Aur un qaumon men tujh ko árám na milegá, balki tere pánw ke talwe ko qarár na hogá; kyúnki KHUDÁWAND wahán tujh ko dil ká dharká, aur ánkhon kí dhundhláhat, aur jí kí gamnákí, degá.
66 Aur terí zindagí terí nazar men be-thikáná ho jáegí: aur tú rát aur din dartá rahegá, aur tujh ko apní zindagí par kuchh bharosá na hogá:
67 Apne dil ke khauf se, jise tú kháegá, aur un chízon se, jinhen terí ánkhen dekhengí, subh ko tú kahegá, Ai kásh ki shám hotí! aur shám ko kahegá, Ai kásh ki subh hotí!
68 Aur KHUDÁWAND tujh ko us ráh se, jis kí bábat main ne tujhe kahá, ki Tú use phir na dekhegá, kishtíon par Misr ko phir le jáegá, aur tum wahán gulám aur laundí hone ke liye apne dushmanon ke háth beche jáoge, aur koí tumhen mol na legá.

XXIX BA'B.

YE us 'ahd kí báten hain, jo KHUDÁWAND ne Músá ko hukm diyá, ki Moáb kí sarzamín men baní Isráel se bándhe; us 'ahd ke siwá, jo us ne un se Hurib men bándhá thá.
2 So Músá ne sáre Isráel ko buláyá, aur un se kahá, Sab kuchh, ki KHUDÁWAND ne tumhárí ánkhon ke sámne Misr kí sarzamín men Fira'ún aur us ke sáre khádimon, aur us ke sáre mulk se, kiyá, tum ne dekhá;
3 We barí ázmáishen, jinhen tum ne apní ánkhon se dekhá, we nisháníán, aur we bare mu'ajize:
4 Lekin KHUDÁWAND ne tum ko wuh dil jo samjhe, aur we ánkhen jo dekhen, aur we kán jo sunen, áj tak nahín diye.
5 Aur main ne chálís baras bayábán men tumhárí rahbarí kí hai; tumháre kapre tum par puráne nahín húe, aur na terí jútí tere pánw men puráni húí.
6 Tum ne na rotí kháí, aur na tum ne mai yá koí nashe kí chíz pí; tá ki tum jáno, ki main KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.
7 Aur jab tum is jagah par áe, to Hasbún ká bádsháh Saihún, aur Basan ká bádsháh 'U'j, larne ke liye hamáre sámhne nikal áe, aur ham ne unhen márá:
8 Aur ham ne un ká mulk le liyá, aur Rúbiníon, aur Jaddíon, aur Munassíon ke ádhe firqe ko mírás ke wáste diyá.
9 Pas, tum is 'ahd kí báton kí muháfazat karo, aur un par 'amal karo; tá ki sab kámon men, jo tum karte ho, kámyáb ho.
10 ¶ A'j ke din tum KHUDÁWAND apne Khudá ke áge khare rahte ho, tumháre firqon ke sardár, aur tumháre buzurg, aur tumháre mansabdár, aur Isráel ke sab mard,
11 Aur tumháre bachche, aur tumhárí jorúán, aur wuh pardesí, jo terí

khaimagáh men rahtá hai, tumháre
lakarháre se leke tumháre páni ke
bharnewále tak:
12 Tá ki tú KHUDÁWAND apne
Khudá ke 'ahd aur us kí qasam men
shámil ho, jise KHUDÁWAND terá Khu-
dá tujh se áj ke din kartá hai:
13 Tá ki wuh áj ke din tujhe apne
liye ek guroh ṭhahráwe, ki wuh terá
Khudá ho, jaisá us ne tujhe kahá,
aur jaisá us ne tere bápdádon, Abi-
rahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se
qasam kí hai.
14 Aur main faqat tumháre hí sáth
yih 'ahd aur qasam nahín kartá:
15 Balki us ke sáth bhí, jo áj ke din
KHUDÁWAND hamáre Khudá ke áge
yahán maujúd hai, aur us ke sáth bhí
jo áj ke din yahán hamáre sáth házir
nahín:
16 (Ki tum jánte ho, ki kyúnkar
ham Misr men baste the, aur kyúnkar
un gurohon ke darmiyán hoke, jin
se tum guzar gaye, ham chale áe
hain;
17 Aur tum ne un kí lakrí, aur
patthar, aur rúpe, aur sone kí kará-
haton aur najis ma'búdon ko, jo un ke
darmiyán the, dekhá hai:)
18 Na ho ki tumháre darmiyán koí
mard, yá 'aurat, yá gharáná, yá firqa,
aisá ho, ki us ká dil áj ke din KHU-
DÁWAND hamáre Khudá se bargashta
ho, ki jáke un gurohon ke ma'búdon
kí bandagí kare; na ho ki tumháre
darmiyán aisí jar ho, jo zahr kí karwá-
haṭ ká, aur afsantín ká sá phal láwe;
19 Aur aisá na ho, ki jab wuh is la'-
nat kí báten sune, to apne dil men áp
ko mubárak jáne, aur kahe, ki Main
chain karúngá, agarchi apne dil kí
sarkashí men chalún, ki tishnagí par
aur bhí apná nasha barháún;
20 KHUDÁWAND use na chhoregá;
balki usí waqt us shakhs par KHUDÁ-
WAND ke qahr aur gairat ká dhuwán
uṭhegá; aur sárí la'naten, jo is kitáb
men likhí hain, us par parengí, aur
KHUDÁWAND us ke nám ko ásmán ke
níche se miṭá degá.
21 Aur KHUDÁWAND, 'ahd kí un
sab la'naton ke mutábiq jo is sharí'at
kí kitáb men likhí hain, use baní
Isráel ke sáre firqon men se burái ke
liye judá karegá:
22 Yahán tak ki tumháre farzandon
kí pichhlí nasl, jo tumháre ba'd qáim
hogí, aur musáfir bhí, jo dúr kí zamín
se áwenge, jab us sarzamín kí baláon
ko aur un kí bímárion ko, jo KHUDÁ-
WAND ne us par názil kí hain, dekhen;
23 Aur ki yih sárí zamín gandhak
aur shore se jal gayí, ki boí jotí nahín
játí, na us se kuchh jamtá hai, aur na
kisí qism kí ghás ugtí hai, jaise ki
Sadúm, aur 'Amúrah, aur Adamah,
aur Ziboim ulaṭ gae, jinhen ki KHU-
DÁWAND ne apne gazab aur apne qahr
se ulaṭ diyá, tab we kahenge,
24 Balki sárí gurohen kahengí, ki
KHUDÁWAND ne is sarzamín se aisá
kyún kiyá? aur is bare gazab ke
bharakne ká kyá bá'is hai?
25 Us waqt log kahenge, Is liye ki
unhon ne KHUDÁWAND apne bápdádon
ke Khudá ke us 'ahd ko, jo Misr kí
sarzamín se nikálne ke waqt un se
bándhá thá, chhor diyá:
26 Kyúnki unhon ne jáke gair
ma'búdon kí khidmat kí, aur unhen
sijda kiyá; aise ma'búdon ko, jinhen
we na jánte the, aur jinhen us ne un
ko na diyá thá.
27 So KHUDÁWAND ká gazab us
zamín par bharká, ki us ne sárí la'-
naten, jo is kitáb men likhí hain, us
par názil kín.
28 Aur KHUDÁWAND ne qahr, aur
gusse, aur bare gazab se un ko un kí
zamín se ukhárá, aur dúsrí zamín par,
áj ke din kí tarah, unhen phenká.
29 Poshída báten KHUDÁWAND ha-
máre Khudá ke zimme hain; par we jo
záhir kí gayín, hamáre aur hamárí au-
lád ke liye hamesha tak hain, tá ki
ham is sharí'at kí sab báton par 'amal
karen.

XXX BA'B.

AUR yún hogá, ki jab yih sab kuchh tujh par guzregá, barakat aur la'nat, jinhen main ne tere áge rakhá, aur tú un sab gurohon men, jahán jahán ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá tujh ko bhagáwe, unhen yád karegá;

2 Aur tú ḴHUDÁWAND apne Ḵhudá kí taraf phiregá, aur un hukmon ke muwáfiq, jo áj main ne tujhe kahe, tú apne bálbachchon samet, apne sáre dil aur apne sáre jí se us kí áwáz ko sun legá;

3 Tab ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá terí asírí ko badlegá, aur tujh par rahm karegá, aur phirke tujh ko un sab gurohon men se, jin men ḴHUDÁWAND tere Ḵhudá ne tujhe tittar bittar kiyá thá, tujhe jam'a karegá.

4 Agar tujh men se koí ásmán kí us intihá tak bhagáyá gayá hogá, to ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá wahán se tujhe jam'a karegá, aur wahán se tujhe pher láwegá:

5 Aur ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá tujh ko us zamín men, jis par tere bápdáde qábiz húe, láwegá, aur tú us ká málik hogá; aur wuh tujh se nekí karegá, aur tere bápdádon se ziyáda tujh ko barháwegá.

6 Aur ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá tere dil aur terí nasl ke dil ká ḵhatna karegá, tá ki tú ḴHUDÁWAND apne Ḵhudá ko apne sáre dil aur apne sáre jí se dost rakhe, aur jítá rahe.

7 Aur ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá ye sárí la'naten tere dushmanon par aur un par jo terá kína rakhte hain, jinhon ne tujhe dukh diyá, názil karegá.

8 Aur tú phir áegá, aur ḴHUDÁWAND kí áwáz ká shanawá hogá, aur us ke un sab hukmon par, jo áj ke din main tujhe farmátá hún, 'amal karegá.

9 Aur ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá tere háth ke har ek kám men, aur tere badan ke phal men, aur terí mawáshí ke phal men, aur terí zamín ke phal men bhaláí ke liye tujhe firáwání degá; kyúnki ḴHUDÁWAND tujh se ḵhush hoke phir terí bhaláí karegá, jaisá wuh tere bápdádon se ḵhush thá;

10 Basharte ki tú ḴHUDÁWAND apne Ḵhudá kí áwáz ká shanawá hoke us ke hukmon ko aur shar'aon ko, jo sharí'at kí is kitáb men likhe húe hain, hifz kare; aur tú apne sáre dil aur apne sáre jí se ḴHUDÁWAND apne Ḵhudá kí taraf phire.

11 ¶ Kyúnki wuh hukm, jo áj ke din main tujhe kartá hún, wuh tujh se poshída nahín, aur na wuh dúr hai.

12 Yih ásmán par nahín, ki tú kahe, Hamáre liye kaun ásmán par charh jáegá, aur use ham pás láegá, tá ki ham use sunen, aur us par 'amal karen?

13 Aur na yih samundar ke pár hai, ki tú kahe, Kaun hamáre liye samundar ke pár jáegá, aur use ham pás láegá, tá ki ham use sunen, aur us par 'amal karen?

14 Balki yih bát tujh se bahut nazdík hai, ki tere munh hí men hai, aur tere dil men hai, tá ki tú us par 'amal kare.

15 ¶ Dekh, main ne áj ke din zindagí aur nekí ko, aur maut aur badí ko, tere áge rakhá;

16 Chunánchi main áj ke din tujhe hukm kartá hún, ki Tú ḴHUDÁWAND apne Ḵhudá ko dost rakh, ki us kí ráhon par chale, aur us ke shara'on, aur qánúnon, aur hukmon kí muháfazat kare; tá ki tú jíe aur barhe, aur ḴHUDÁWAND terá Ḵhudá us sarzamín men, jis ká tú wáris hone játá hai, tujh ko barakat baḵhshegá.

17 Par agar terá dil phir jáe, yahán tak ki tú shanawá na rahe, par targíb pákar tú dúsre ma'búdon ko sijda kare, aur un kí bandagí kare;

18 To áj ke din main tumhen jatá detá hún, ki tum zarúr fanáá hoge, aur us sarzamín par, jis ke wáris hone ko

tum Yardan pár játe ho, tum apní
'umr ke din na baṛháoge.
19 Main áj ke din ásmán aur zamín
ko tumháre úpar gawáh látá hún, ki
main ne zindagí aur maut, aur barakat
aur la'nat, tumháre sámhne rakhí; pas
tum zindagí ko pasand karo, tá ki tú
aur terí aulád donon jío:
20 Tá ki tú ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá ko dost rakhe, aur us kí áwáz
ká shanawá ho, aur us se lipṭá rahe;
ki wuhí terí zindagí, aur terí 'umr kí
darází hai; tá ki tú us sarzamín men,
jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne tere
bápdádon, Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb se qasam kháke kahá, ki Use
main tumhen dúngá, sukúnat kare.

XXXI BA'B.

TAB Músá chalá, aur ye báten sáre
Isráel se kahín:
2 Aur us ne unhen kahá, ki Main
to áj ke din ek sau bís baras ká hún;
main is se áge báhar bhítar á já nahín
saktá; aur ḲHUDÁWAND ne bhí mujhe
farmáyá hai, ki Tú is Yardan ke pár
na jáegá.
3 ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá hí tere
áge áge pár jáegá, aur wuhí un gurohon
ko tere áge faná karegá, aur tú un ká
wáris hogá: aur Yashú', jaisá ki ḲHU-
DÁWAND ne kahá hai, tere áge áge pár
jáegá.
4 Aur ḲHUDÁWAND un se wuhí
karegá, jo us ne Amúríon ke bádsháh
Saihún aur 'U'j se, aur un kí zamín se,
kiyá, aur jinhen us ne halák kiyá.
5 Aur ḲHUDÁWAND, tumhárí án-
khon ke sámhne, un ko chhoṛ degá,
tá ki tum un se un sab hukmon ke
muwáfiq, jo main ne tumhen farmáe,
mu'ámala karo.
6 Mazbút ho jáo, aur diláwar hoo,
ḳhauf na kháo, aur un se mat ḍaro;
kyúnki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá wuhí
hai, jo tere sáth játá hai: wuh tujh
se gáfil na hogá, aur tujh ko na
chhoṛegá.
7 ¶ Phir Músá ne Yashú' ko talab
farmáyá, aur sáre Isráel ke huzúr use
kahá, ki Mazbút ho, aur diláwárí kar;
kyúnki tú is qaum ke sáth us sarzamín
men jáegá, jis kí bábat ḲHUDÁWAND
ne un ke bápdádon se qasam karke
kahá, ki Main unhen dúngá; aur tú
unhen us ká wáris karegá.
8 Aur ḲHUDÁWAND, wuhí hai, jo
tere áge játá hai; wuh tere sáth rah-
egá; wuh tujh se gáfil na hogá, aur
tujhe na chhoṛegá; so tú ḳhauf na
kar, aur be-dil na ho.
9 ¶ Aur Músá ne is sharí'at ko
likhá, aur baní Láwí aur káhinon ke,
jo ḲHUDÁWAND ke 'ahd ke sandúq ko
uṭháte the, aur Isráel ke sáre buzurgon
ke, hawále kiyá.
10 Aur Músá ne unhen yih kahke
farmáyá, ki Har ek sát baras ke
áḳhir men, chhuṭkárá dene ke sál ke
mu'aiyan waqt par, ḳhaimon kí 'íd
men,
11 Jab ki sárá Isráel ḲHUDÁWAND
tere Ḳhudá ke áge, us jagah par, jise
wuh pasand karegá, hazír húá kare, to
tú is sharí'at ko paṛhke sáre Isráel ko
sunáyá kar.
12 Sáre logon ko, mardon aur 'au-
raton, aur laṛkon, aur apne musáfiron
ko, jo tere pháṭakon ke andar ho, jam'a
kíjiyo, tá ki we sunen, aur ḲHUDÁ-
WAND tere Ḳhudá se ḍarná síkhen, aur
is sharí'at ke sáre hukmon par dhyán
rakhke 'amal karen;
13 Aur tá ki un ke laṛke, jinhon ne
ye báten nahín jánín, sunen, aur jab
tak ki tum us sarzamín men, jis ke
wáris hone ko tum Yardan pár játe ho,
raho, ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá se ḍarná
síkhá karen;
14 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá
ko farmáyá, ki Dekh, tere din á pa-
hunche ki jin men tujhe marná hai; so
Yashú' ko bulá, aur tum jamá'at ke
ḳhaime men áp ko házir karo, tá ki
main use tákíd karún. Chunánchi
Músá aur Yashú' rawána húe, aur un-

hon ne apne ta,ín jamá'at ke khaime
men házir kiyá.
15 Aur KHUDÁWAND, badlí ke sutún
men hoke, khaime men namúd húá,
aur badlí ká sutún khaime ke darwáze
par áke qáim húá.
16 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá
ko farmáyá, Dekh, tú apne bápdádon
ke sáth so rahegá, aur is qaum ke log
uthenge, aur us sarzamín par, jahán ye
basne játe hain, us ke ajnabí ma'búdon
kí pairauí karne se zinákár ho jáenge,
aur mujh ko chhor denge, aur us 'ahd
ko, jo main ne un ke sáth bándhá hai,
torenge.
17 Aur us din merá qahr un par
bharkegá, aur main unhen chhor
dúngá, aur main un se apná munh
chhipáúngá, aur we nigle jáenge, aur
bahut sí musíbaten aur áfaten un par
parengí; chunánchi we us din kahenge,
Kyá mujh par ye baláen is liye nahín
parín, ki merá Khudá mere darmiyán
nahín?
18 Aur un sab badíon ke sabab se,
jo unhon ne kí hongín, aur is liye
ki ajnabí ma'búdon kí taraf phire
honge, main us roz apná munh chhip-
áúngá.
19 So tum yih gít apne liye likho,
aur use baní Isráel ko sikháo, aur use
un ke munh men rakho, tá ki yih gít
baní Isráel par merá gawáh rahe.
20 Is liye ki jab main unhen us
sarzamín men pahuncháún, jis kí
bábat main ne un ke bápdádon se
qasam kí, jis men dúdh o shahd bahtá
hai, aur we kháenge, aur ser howenge,
aur mote ho jáenge; tab we gair ma'-
búdon kí taraf phir jáenge, aur un kí
'ibádat karenge aur mujhe gussa
diláwenge, aur mere 'ahd ko tor dá-
lenge.
21 Aur yún hogá, ki jab bahut sí
musíbaten aur áfaten un par parengí,
to yih gít un ke barkhiláf gawáh kí
tarah gawáhí degá; ki us ká parhná
un kí nasl ke munh se bhuláyá na
jáegá; kyúnki main un ke khiyálon
ko, jo we is hí waqt karte hain, us se
peshtar ki main us sarzamín men, jis
kí bábat main ne qasam kí hai, un ko
pahuncháún, jántá hún.
22 ¶ Chunánchi Músá ne usí din
yih gít likhá, aur use baní Isráel ko
sikháyá.
23 Aur us ne Nún ke bete Yashú'
ko hukm kiyá, aur kahá, Mazbút ho,
aur diláwarí kar; kyúnki tú baní
Isráel ko us sarzamín men, jis kí
bábat main ne un se qasam kí hai, le
jáegá, aur main tere sáth húngá.
24 ¶ Aur aisá húá, ki jab Músá is
sharí'at kí báton ko kitáb men likh
chuká, aur we tamám húín;
25 To Músá ne Láwíon ko, jo KHU-
DÁWAND ke 'ahd ke sandúq ko utháte
the, farmáyá, ki
26 Is sharí'at kí kitáb ko leke
KHUDÁWAND apne Khudá ke 'ahd
ke sandúq kí ek bagal men rakho, tá
ki wuh tumháre barkhiláf gawáh rahe.
27 Kyúnki main terí bagáwat, aur
terí gardankashí ko jántá hún, dekh,
hanoz ki main jítá aur áj ke din tak
tumháre sáth hún, tum ne KHUDÁ-
WAND se bagáwat kí hai: to mere
marne ke ba'd kitná ziyáda karoge?
28 ¶ Apne firqon ke sáre buzurgon
aur mansabdáron ko mujh pás jam'a
karo, tá ki main yih báten un ke
kánon tak pahuncháún, aur ásmán
aur zamín ko darmiyán láke un par
gawáh karún.
29 Kyúnki main jántá hún, ki
mere marne ke ba'd tum apne ta,ín
kharáb karoge, aur is ráh se, jis kí
bábat main ne tum ko hukm diyá hai,
phir jáoge; aur ki ákhirí dinon men
tum par badí paregí; is liye ki tum
KHUDÁWAND ke huzúr badí karoge, ki
apne háth ke kámon se use gussa
diláoge.
30 So Músá ne is gít kí báten,
Isráel kí sárí jamá'at ko kah sunáín,
yahán tak ki we tamám húín.

XXXII BAB.

AI ásmáno, kán rakho, ki main kahúngá; aur ai zamín, mere munh kí báten sun.

2 Merí ta'lím menh kí búndon kí tarah giregí, aur merí báten os kí mánind ṭapkengí, jaise kí sabze par phúhí paṛe, aur ghás par jhaṛíán:

3 Ki main Ḳhudáwand ká nám pukártá hún: tum hamáre Ḳhudá kí buzurgí jáno.

4 Ki wuh Chaṭán hai, us ká kám kámil hai, ki us kí sab ráhen rást hain: Ḳhudá sachchá hai, aur badí se mubarrá hai; wuh sádiq aur barhaqq hai.

5 Unhon ne áp ko ḳharáb kiyá; we us ke farzand nahín: un ká 'aib hai, ki we ek kajrau aur gardankash pusht hain.

6 Ai jáhil aur ai beshu'úr logo! kyá tum Ḳhudáwand ko 'iwaz men aisá kuchh dete ho? kyá wuh terá báp nahín hai, jis ne tujhe mol liyá? kyá us ne tujhe banáyá nahín, aur tujhe qáim nahín kiyá?

7 ¶ Agle dinon ko yád karo, aur guzrí bahut pushton ke barson ko socho: apne báp se púchho, to wuh tumhen batáwegá; aur apne buzurgon se, ki we tujh se bayán karenge.

8 Jis waqt ki Haqq Ta'álá ne qaumon ko mírás bánṭí, aur jis waqt us ne baní A'dam ko judá judá kiyá, usí waqt baní Isráel ke shumár ke muwáfiq gurohon kí hadden muqarrar kín.

9 Kyúnki Ḳhudáwand ká hissa us ke log hain; Ya'qúb us kí mápí húí mírás hai.

10 Us ne unhen wírán zamín, aur sunsán aur mátam-angez bayábán men páyá: wuh us ke gird o pesh rahá, aur us ne use tarbiyat kiyá; us ne us kí muháfazat apní ánkh kí putlí kí tarah ki.

11 Jis tarah 'uqáb apne khondhe ko hilátá hai, aur apne bachchon ke úpar phurphurátá hai, aur apne bázúon ko phailáke unhen letá hai, aur apne paron par unhen uṭhátá hai;

12 Usí tarah faqat Ḳhudáwand hí ne un kí rahbarí kí, aur us ke sáth koí ajnabí ma'búd na thá.

13 Us ne use zamín kí únchí jagahon par sawár kiyá, tá ki wuh kheton ká hásil kháwe; aur us ne use chaṭán men se shahd, aur saḳht patthar men se tel, chusáyá;

14 Aur gáe ke makkhan, aur bheṛ bakrí ke dúdh, barron kí charbí, aur Basan ke jane húe menḍhon, aur bakron, aur gehún ke gurdon kí charbí samet; aur tú ne angúr ká ḳhális shíra i surḳh piyá.

15 ¶ Lekin Yasúran moṭá ho gayá, aur láten chaláne lagá: tú to moṭá ho gayá, tú bhárí paṛ gayá, aur charbí men chhip gayá: tab us ne Ḳhudáwand apne Ḳháliq ko chhoṛ diyá, aur apní naját kí Chaṭán ko haqír jáná.

16 Unhon ne ajnabí ma'búdon ke sabab use gairat diláí; aur we use nafratí kámon se gusse men láe.

17 Unhon ne shaitánon ke liye qurbáníán guzránín, na Ḳhudá ke liye; balki aise ma'búdon ke liye, jin ko áge we na pahchánte the; jo naye the, aur hál men ma'lúm húe, aur un se tere bápdáde na ḍarte the.

18 Tú us Chaṭán se, jis ne tujhe paidá kiyá, gáfil húá; aur us Ḳhudá ko, jis ne tujhe súrat baḳhshí, bhúl gayá.

19 Aur jab Ḳhudáwand ne yih dekhá, to un se nafrat kí, is liye ki us ke beṭon aur us kí beṭíon ne use gussa diláyá.

20 Aur us ne yih farmáyá, ki Main un se apná munh chhipáúngá, tá ki main dekhún, ki un ká anjám kyá hogá; is liye ki we kaj nasl hain, aise laṛke, jin men amánat nahín.

21 Unhon ne us ke sabab se, jo Ḳhudá nahín, mujhe gairat diláí, aur apní wáhíyát báton se mujhe gussa

diláyá; so main bhí unhen us se, jo
guroh nahín, gairat men ḍálúngá,
aur ek be-'aql qaum se unhen ḳhafá
karúngá.
22 Kyúnki mere gusse se ek ág
bhaṛkí hai, jo asfal jahannam tak
jalegí; aur zamín ko us ke paidáwár
samet khá jáegí, aur paháṛon kí
bunyádon ko jalá degí.
23 Main un kí baláon ko un ke úpar
baṛháúngá, aur un par apne tíron ko
ḳharch karúngá.
24 We bhúkh se jal jáenge, aur
sozinda garmí aur kaṛwí halákat ke
luqme honge: main un par darandon
ke dánton ko, aur zamín ke zahrdár
sámpon ko chhoṛúngá.
25 Báhar se talwár, aur andar ke
makánon se ḳhauf, jawán ko aur kun-
wárí ko bhí, shírḳhwár ko aur sir sufed
ko bhí, halák karenge.
26 Main ne kahá, Main unhen kone
kone paráganda kartá; main ádmíon
ke darmiyán se un ke zikr ko miṭá
detá:
27 Agar main muḳhálif ke gazab
ká andesha na kartá, tá na ho ki un ke
dushman bar'aks samjhen, aur na ho
ki we kahen, Hamárá hí háth bálá
húá, aur Ḳhudáwand ne yih sab
kuchh nahín kiyá.
28 Kyúnki we ek guroh hain, jo
maslahat se ḳhálí hain, aur un ko 'aql
nahín.
29 Kásh ki we dánishmand hote, ki
we use samajhte, aur apní 'áqibat ká
andesha karte!
30 To aisá hotá, ki un men se ek
shaḳhs ek hazár ko ragedtá, aur do
shaḳhs das hazár ko bhagáte, agar un
kí Chaṭán un ko bech na ḍáltí, aur
Ḳhudáwand un ko asír na karwátá.
31 Kyúnki un kí chaṭán aisí nahín,
jaisí hamárí Chaṭán hai; aur yih bát
hamáre dushman bhí jánte hain.
32 Ki un kí ták Sadúm ke aur
'Amúrah ke kheton ke ták kí tarah
hai: aur un ke angúr pitt ke se angúr
hain, aur un ke guchchhe talḳh hain:
33 Un kí mai azhdahon ká zahr
hai, aur 'afaíon ká haláhal.
34 Kyá yih sab mujh pás zaḳhíra
nahín, aur mere ḳhazánon men sar-
bamuhr nahín?
35 Intiqám lená aur sazá dená merá
kám hai; un ká pánw bar waqt phis-
legá: ki un kí ḳharábhálí ká din
nazdík hai, aur we hádise, jo un par
wáqi' honge, jald chale áte hain.
36 Kyúnki Ḳhudáwand apne logon
ká insáf laregá, aur apne bandon kí
hálat ke sabab pachhtáwegá, jab ki
dekhegá, ki un kí qúwat játí rahí, aur
ki un men jo qaid húe, yá ázád, koí
báqí na rahá.
37 Aur kahegá, ki Un ke we ma'-
búd aur wuh chaṭán, ki jin ká unhen
bharosá thá, kyá húe?
38 Jinhon ne un ke zabíhon kí
charbí khái, aur un ke tapáwan kí mai
pí: ab we uṭhen aur tumhárá chára
karen, aur tumháre himáyatí hon.
39 Ab dekho, ki main, hán, main hí
wuh hún, aur koí ma'búd mere sáth
nahín; main hí mártá hún, aur main
hí jilátá hún; main hí zaḳhmí kartá
hún, aur main hí changá kartá hún;
aur aisá koí nahín, jo mere háth se
chhuṛáwe.
40 Ki main apná háth ásmán kí
taraf uṭhátá hún, aur kahtá hún, ki
Main hamesha zinda hún.
41 Agar main apní chamaktí tal-
wár tez karún, aur merá háth 'adálat
ko pakaṛ rakhe, to main apne dush-
manon se intiqám lúngá, aur un ko, jo
merá kína rakhte hain, sazá dúngá.
42 Main apne tíron ko ḳhún se mast
karúngá, aur merí talwár gosht kháegí;
maqtúlon ke lahú se, aur asíron ke
aur dushmanon ke sardáron ke siron
par se.
43 Ai guroho, us kí qaum ke sáth
ḳhushí se gáo, is liye ki wuh apne
bandon ke ḳhún ká badlá, aur apne
dushmanon se intiqám legá, aur apní

sarzamín par, aur apní qaum par, rahm karegá.

44 ¶ Tab Músá áyá, aur us ne aur Nún ke beṭe Húsí'a ne is gít kí sárí báteṉ logoṉ ko kah sunáíṉ.

45 Aur jab Músá ye sárí báteṉ sab Isráel ko kah chuká;

46 Tab us ne unheṉ kahá, ki In sárí bátoṉ se, jin ke liye áj ke din maiṉ tum par gawáhí detá húṉ, apne dil lagáo, aur apne laṛkoṉ ko hukm do, ki we dhyán rakhke is sharí'at kí sárí bátoṉ par 'amal kareṉ.

47 Ki yih shai aisí nahíṉ, jis se tumheṉ nafa' na ho; balki yih tumhárí zindagí hai, aur isí chíz ke bá'is se us sarzamín meṉ, jaháṉ tum Yardan pár utarte ho, ki us ke wáris ho jáo, tumhárí 'umr daráz hogí.

48 Aur KHUDÁWAND ne usí din Músá ko farmáyá aur kahá, ki

49 'Abárím ke kohistán, Nabú ke paháṛ par, jo Moáb kí zamín meṉ Yaríhú ke muqábil hai, chaṛh já, aur Kan'án kí zamín ko, ki jise maiṉ Isráel kí milk kar dúṉgá, dekh:

50 Aur us paháṛ par, jis par tú játá hai, mar já, aur apne logoṉ meṉ shámil ho, jaise terá bháí Hárún Húr ke paháṛ par mar gayá, aur apne logoṉ meṉ já milá:

51 Is liye ki tum donoṉ ne baní Isráel ke darmiyán dasht i Sín ke Qádis meṉ Maríbah ke pání ke nazdík merá gunáh kiyá, aur is liye ki tum ne baní Isráel ke darmiyán merí taqdís na kí.

52 Par tú us sarzamín ko, jo tere sámhne hai, dekh le; lekin us sarzamín meṉ, jo maiṉ baní Isráel ko 'ináyat kartá húṉ, dákhil na hogá.

XXXIII BA'B.

AUR yih wuh barakat hai jo Músá, mard i Khudá ne apne marne se áge baní Isráel ko bakhshí;

2 Aur us ne kahá, ki KHUDÁWAND Síná se áyá, aur Sha'ír se un par tulú' húá; Fárán hí ke paháṛ se wuh jalwagar húá; das hazár qudsíoṉ ke sáth áyá; aur us ke dahne háth ek átashí sharí'at un ke liye thí.

3 ¶ Háṉ, wuh us qaum se baṛí muhabbat rakhtá hai; us ke sáre muqaddas tere háth meṉ haiṉ: aur we tere qadamoṉ ke nazdík baiṭhe haiṉ; aur terí bátoṉ ko máneṉge.

4 Músá ne ham ko ek sharí'at farmáí, jo ki Ya'qúb kí jamá'at kí mírás ho.

5 Aur jis waqt qaum ke sardár, aur baní Isráel ke firqe, jam'a the, wuh Yasúran meṉ bádsháh thá.

6 ¶ Ai kásh, ki Rúbin jíwe, aur na mare, aur us ke log thoṛe na hoṉ.

7 ¶ Aur Yahúdáh ke liye us ne kahá, Ai KHUDÁWAND, Yahúdáh kí áwáz sun, aur use us ke logoṉ ke darmiyán phir lá; us ke háth us ke liye káfí howeṉ, aur tú us ke dushmanoṉ ke muqábil us ká madadgár ho.

8 ¶ Aur Láwí ke haqq meṉ kahá, ki Terá Tummím aur terá U'rím us muqaddas ádmí kí amánat meṉ rahe, jise tú ne Massah meṉ imtihán kiyá, aur jis ke sáth tú ne Maríbah ke chashmoṉ par jhagṛá kiyá;

9 Jis ne apne báp aur apní má se kahá, ki Maiṉ ne us par nigáh nahíṉ kí; us ne apne bháíoṉ ko bhí na máná, aur apne beṭoṉ ko bhí us ne na pahcháná; is liye ki unhoṉ ne terí bátoṉ par dhyán rakhá, aur tere 'ahd kí muháfazat kí.

10 We terí 'adálat ke faisale Ya'qúb ko sikhláweṉ, aur terí sharí'at Isráel ko; we tere áge bakhúr rakheṉge, aur kull sokhtaní qurbání ko tere mazbah par chaṛháweṉge.

11 Ai KHUDÁWAND, us ke asbáb meṉ barakat de, aur us ke háthoṉ ke kámoṉ ko qabúl kar: aur un kí kamaroṉ ko, jo us ká sámhná kareṉ, aur un kí jo us ká kína rakheṉ, chhedke toṛ ḍál, ki we phir na uṭh sakeṉ.

12 ¶ Aur yih Binyamin ke haqq

men̲ kahá, ḲHUDÁWAND ká piyárá salámatí se us ke pás rahegá, aur ḲHUDÁWAND sáre din us par sáya karegá, aur wuh us ke donon̲ shánon̲ ke bích sukúnat karegá.

13 ¶ Aur Yúsuf ke haqq men̲ kahá, ki Us kí sarzamín ḲHUDÁWAND ke huzúr mutabarrak howe, ásmán ke tuhfaját se, aur shabnam se, aur gahráo se, jo níche paṛá hai,

14 Aur áftáb ke tuhfa hásilon̲ se, aur máhtáb kí tuhfa ugí húí chízon̲ se,

15 Aur qadímí paháṛon̲ kí qímatí chízon̲ se, aur abadí ṭílon̲ ke tuhfaját se,

16 Mujmalan zamín aur us kí ma'múrí kí qímatí chízon̲ se, aur us kí ḳhair-ḳhwáhí ke sabab, jo búṭe men̲ rahtá thá: ai kásh, ki wuh barakat Yúsuf ke sir par, aur us kí chándí par, jo apne bháíon̲ se judá kiyá gayá thá, názil ho!

17 Us kí shándárí aisí hai, jaise us ke bail ke palauṭhe kí, aur us ke do síng gainḍe ke se síng; unhín̲ se wuh qaumon̲ ko ek sáth zamín kí intihá tak relegá: we Ifráím ke dason̲ hazár hain̲, aur we Munassí ke hazáron̲.

18 ¶ Aur Zabulún ke haqq men̲ kahá, Ai Zabulún, tú apne báhar jáne men̲ shád ho; aur Ishakár, tú apne ḳhaimon̲ men̲.

19 We logon̲ ko paháṛ par buláen̲ge, aur wahán̲ sadáqat kí qurbáníán̲ guzránen̲ge; kyún̲ki we samundaron̲ kí firáwání ko, aur ḳhazánon̲ ko, jo retí men̲ chhipe hain̲, chús len̲ge.

20 ¶ Aur Jadd ke haqq men̲ kahá, Mubárak hai wuh jo Jadd kí taraqqí kare: wuh sher kí mánind paṛá rahtá hai, jo sir ke chándí ko bázú samet phaṛtá hai.

21 Us ne auwal baḳhrá apne liye tajwíz kiyá; ki wuh wahán̲ shar'a-denewále ke hisse men̲ salámat rahá; aur wuh ummat ke ra,íson̲ ke sáth áyá; wuh ḲHUDÁWAND ke 'adl ko, aur us kí 'adálat ko Isráel ke sáth, 'amal men̲ láyá.

22 ¶ Aur Dán ke haqq men̲ kahá, Dán ek sher-bachcha hai, jo Basan se uchhlegá.

23 ¶ Aur Naftálí ke haqq men̲ kahá, Ai Naftálí, tú fazl se bharpúr, aur ḲHUDÁWAND kí barakaton̲ se ma'múr ho: tú pachhim aur dakhan ká málik ho.

24 ¶ Aur A'shar ke haqq men̲ kahá, A'shar aulád kí barakat páwe; wuh apne bháíon̲ ká maqbúl ho; aur apná pán̲w tel men̲ ḍubowe.

25 Tere júte lohe pítal se hon̲; aur jaise tere din howen̲ waisí terí qúwat ho.

26 ¶ Yasúran ke Ḳhudá kí mánind koí nahín̲, jo ásmán par terí madad ke liye sawár hai, aur us kí buzurgí aflák par hai.

27 Abadí Ḳhudá terí panáh hai, aur us ke abadí bázú tere níche hain̲: aur wuh dushmanon̲ ko tere áge se nikál ḍálegá, aur kahegá, ki Unhen̲ halák kar.

28 Aur Isráel tanhá dil-jama'í ke sáth sukúnat karegá: Ya'qúb ká chashma galla aur mai kí sarzamín par járí hogá; balki us men̲ ásmán se os giregí.

29 Ai Isráel, tú nekbaḳht hai: aur ai ummat, tujh sí kaun hai, jo ki ḲHUDÁWAND kí bacháí húí hai: wuh terí madad ke liye sipar, aur terí 'izzat ke liye talwár hai! Tere dushman terí ḳhushámad karen̲ge; aur tú un ke únche makánon̲ ko pámál karegá.

XXXIV BÁB.

AUR Músá Moáb ke maidánon̲ se Nabú ke paháṛ par Pisgáh kí chonṭí par, jo Yaríhú ke muqábil hai, chaṛh gayá; aur ḲHUDÁWAND ne sárí sarzamín, Jili'ád se leke Dán tak, us ko dikhláí;

2 Aur sárí sarzamín Naftálí, aur Ifráím aur Munassí kí sarzamín, aur

sárí sarzamín Yahúdáh kí, pachhim
ke samundar tak;
3 Aur dakhan ká mulk, aur wádí
Yarihú ká maidán, jo khurmon ká
shahr hai, Zugr tak, us ko dikháyá.
4 Aur KHUDÁWAND ne use farmáyá,
ki Yih wuh sarzamín hai, jis kí bábat
main ne Abiraháin, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb se qasam karke kahá, ki Main
use terí nasl ko dúngá; main ne tujhe
diyá ki tú ise apní ánkhon se dekhe,
par tú us pár jáke us men dákhil na
hogá.
5 ¶ So KHUDÁWAND ká banda
Músá, KHUDÁWAND ke hukm ke
muwáfiq, Moáb kí sarzamín men mar
gayá.
6 Aur us ne use Moáb kí ek wádí
men Bait-Fagúr ke muqábil gárá:
par áj ke din tak koí us kí qabr ko
nahín jántá.
7 ¶ Aur Músá apne marne ke waqt
ek sau bís baras ká thá, ki na us kí
ánkhen dhundhláín, aur na us kí
tázagí játí rahí.
8 ¶ So baní Isráel Músá ke liye
Moáb ke maidánon men tís din tak
royá kiye; aur un ke rone pítne ke
din Músá ke liye ákhir húe.
9 ¶ Aur Nún ká betá Yashú' dánáí
kí rúh se ma'múr húá: kyúnki Músá
ne apne háth us par rakhe the: aur
baní Isráel us ke shanawá húe, aur
jaisá KHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá
thá, unhon ne waisá hí kiyá.
10 ¶ Ab tak baní Isráel men Músá
kí mánind koí nabí nahín uthá, jis se
KHUDÁWAND ámhne sámhne áshnáí
kartá,
11 Un sab nisháníon, aur 'ajáib aur
garáib kí bábat, jin ke karne ke liye,
Fira'ún aur us ke sab khádimon, aur
us kí sárí sarzamín ke sámhne, KHU-
DÁWAND ne use Misr kí zamín men
bhejá thá,
12 Aur us qawí háth, aur barí hai-
bat ke sab kámon kí bábat, jo Músá
ne tamám baní Isráel ke áge kar
dikháe.

YASHU' KI' KITA'B.

I BA'B.

JAB KHUDÁWAND ká banda Músá
mar gayá, to yún húá, ki KHU-
DÁWAND ne Nún ke bete Yashú' ko,
jo Músá ká khádim thá, khitáb karke
farmáyá, ki
2 Merá banda Músá mar gayá hai;
so ab tú uth, aur is Yardan pár is sárí
qaum samet us sarzamín ko, jo main
unhen, ya'ne baní Isráel ko, detá hún,
utar já.
3 Har ek jagah ko, jise tumháre
pánw ka talwa pámál karegá, wuh main
tumhen 'ináyat kar chuká, jaisá main
ne Músá se kahá.
4 Bayábán aur us Lubnán se leke
barí nahr tak jo Furát kí nahr hai,
Hittíon kí sárí sarzamín, aur daryá e
a'azam tak, jo súraj ke dhal jáne kí
taraf hai, tumhári sarhadd hogí.
5 Terí zindagí bhar koí terá sámhná
na kar sakegá: jis tarah main Músá
ke sáth thá, tere sáth húngá: main
tujh se gáfil na húngá, aur na tujhe
chhorúngá.
6 Mazbút ho, aur diláwarí kar: is

liye ki tú yih sarzamín, jis kí bábat
main ne un ke bápdádon se qasam khái
thí, ki main unhen dúngá, is qaum kí
mírás kar degá.
7 Faqat tú mazbút ho, aur khúb
diláwarí kar, tá ki tú us sab sharí'at
ke muwáfiq, jis ká mere bande Músá
ne tujh ko hukm kiyá, dhyán karke
'amal kare. Us se dahne yá báen
háth ko mat phir, tá ki tú har jagah,
jahán jahán tú játá hai, kámyáb ho.
8 Is sharí'at kí kitáb ká zikr tere
munh se chhút na jáwe; balki tú rát
din us men gaur kiyá kar, tá ki tú us
sab par, jo us men likhá hai, dhyán
rakhke 'amal kare: tab tú apní ráh
men iqbálmand hogá, aur tab hí tú
kámyáb ho jáegá.
9 Kyá main ne tujh ko hukm nahín
kiyá, ki Mazbút ho, aur diláwarí kar?
khauf na khá, aur be-dil mat ho; ky-
únki KHUDÁWAND terá Khudá, jahán
jahán tú játá hai, tere sáth hai.
10 ¶ Tab Yashú' ne logon ke man-
sabdáron ko khitáb karke farmáyá, ki
11 Tum lashkar ke darmiyán guzro,
aur logon ko hukm karo, ki Apne liye
rasad taiyár karen; is liye ki tum tín
din ba'd is Yardan pár utroge, tá ki
us zamín ke, jo KHUDÁWAND tumhárá
Khudá tum ko detá hai, málik ho.
12 ¶ Aur baní Rúbin aur baní
Jadd aur ádhe firqe baní Munassí ko
Yashú' ne farmáyá, aur kahá, ki
13 Us bát ko, jo KHUDÁWAND ke
bande Músá ne tumhen farmái, yád
karo, ki us ne kahá, KHUDÁWAND tum-
háre Khudá ne tum ko árám bakhshá
hai, aur yih sarzamín tum ko 'ináyat
kí.
14 Tumhárí jorúán, aur tumháre bál
bachche, aur tumhárí mawáshí is sar-
zamín par, jo Músá ne Yardan kí isí
taraf tum ko dí hai, rahen; par tum
sab, jitne sáhib i jang ho, hathyár-
band hoke, apne bháíon ke áge áge
pare bándhe húe pár jáo, aur un kí
madad karo;
15 Jab tak ki KHUDÁWAND tum-
háre bháíon ko chain de, jaise us ne
tumhen diyá hai, aur we bhí us sar-
zamín ke, jo KHUDÁWAND tumhára
Khudá unhen detá hai, wáris hon:
tab tum is sarzamín par, jo tumhárí
mírás hai, aur KHUDÁWAND ke bande
Músá ne Yardan ke is pár, súraj ke
nikalne kí taraf, tumhen dí hai, phir
áiyo, aur us ke málik rahiyo.
16 ¶ Tab unhon ne Yashú' ko ja-
wáb diyá, aur kahá, ki Jo jo tú ne
hamen farmáyá, ham wuh karenge;
aur jahán jahán tú hamen bhejegá,
ham jáenge.
17 Jis tarah ham sab báton men
Músá ke shanawá húe, isí tarah tere
bhí shanawá honge; sirf is par, ki
KHUDÁWAND terá Khudá, jis tarah
Músá ke sáth thá, tere sáth bhí rahe.
18 Jo koí tere hukm kí mukhálafat
kare, aur terí báton ká, kisí mu'ámale
men, jis kí bábat tú use farmáwe,
shanawá na ho, már dálá jáe: tú faqat
mazbút ho, aur diláwarí kar.

II BAB.

TAB Nún ke bete Yashú' ne Sittim
se do mard bheje, ki chhipke
jásúsí karen; aur unhen kahá, ki Jáo,
us sarzamín ko, aur Yaríhú ko dekho.
Chunánchi we gaye, aur ek fáhisha ke
ghar men, jis ká nám Ráhab thá, áe,
aur wahín tike.
2 Tab Yaríhú ke bádsháh ko kha-
bar pahunchí, ki Dekh, áj kí rát baní
Isráel men se ba'ze log yahán dákhil
húe hain, tá ki zamín kí jásúsí karen.
3 Aur Yaríhú ke bádsháh ne Ráhab
ko kahlá bhejá, ki Un logon ko, jo
tujh pás áe hain, aur tere ghar men
dákhil húe, báhar lá; is liye ki we
sárí zamín kí jásúsí karne ko áe hain.
4 Tab us 'aurat ne un donon mard-
on ko liyá, aur unhen chhipá rakhá,
aur yún kahá, ki Mard to mere pás áe
the; par main nahín jántí hún, ki ka-
hán ke the;
5 So aisá húá ki, phátak band karte

waqt jab andherá thá, we mard nikal
gaye; aur maiṉ nahíṉ jántí húṉ, ki we
mard kaháṉ gaye: so jald un ká píchh-
há karo, ki tum un tak pahunchoge.
6 Par wuh unheṉ apní chhat par
chaṛhá le gayí thí, aur san kí lakṛíoṉ
ke níche, jo chhat par tartíb se dharí
thíṉ, chhipáyá thá.
7 Aur log un ke píchhe Yardan kí
ráh páyáboṉ tak gaye; aur jyúṉhíṉ
un ke píchhá-karnewále nikal gaye,
wúṉhíṉ unhoṉ ne phátak band kar
liyá.
8 ¶ Aur wuh 'aurat, us se peshtar
ki we leṭ jáweṉ, un pás chhat par
chaṛh gayí;
9 Aur unheṉ kahá, Mujhe yaqín
húá, ki Ḳhudáwand ne yih sarzamín
tumheṉ 'atá kí, aur ki tumhárá ru'ab
ham logoṉ par gálib húá hai, aur ki is
sarzamín ke sáre basnewále tumháre
áge gal gaye haiṉ.
10 Ki ham ne suná, ki jab tum Misr
se báhar nikle, to Ḳhudáwand ne
tumháre áge daryá e Qulzum ke pání
ko kis tarah sukhá diyá, aur tum ne
Amúríoṉ ke do bádsháhoṉ Saihúṉ aur
'Új se, jo Yardan ke us pár the, kyá
kiyá, ki jinheṉ tum ne nest o nábúd
kiyá.
11 Aur ham ne jyúṉhíṉ yih sab
kuchh suná, to hamáre dil pighal gaye,
aur tumháre sámhne kisí meṉ mutlaq
jur'at báqí na rahí; kyúṉki Ḳhudá-
wand tumhárá Ḳhudá úpar ásmán ká,
aur níche zamín ká Ḳhudá hai.
12 So ab mujh se Ḳhudáwand kí
qasam kíjiye; is liye ki maiṉ ne tum
par mihrbání kí hai, tum bhí mere báp
ke gharáne par mihrbání karo, aur
mujhe ek sachchí nishání do;
13 Aur mere báp aur merí má ko,
aur mere bháíoṉ aur bahinoṉ ko, us
sab samet, jo un ká hai, bacháo, aur
hamárí jánoṉ ko maut se rihái do.
14 Unhoṉ ne use jawáb diyá, ki
Hamárí jáneṉ tumhárí jánoṉ ke 'iwaz
haiṉ, basharte ki tú hamárá yih hál
fásh na kare. Aur aisá hogá, ki jab
Ḳhudáwand is sarzamín ko hamáre
qabze meṉ kar dewe, to ham tere sáth
mihrbání aur wafádárí se sulúk ka-
reṉge.
15 Tab us ne unheṉ rassí se daríche
kí ráh se níche utár diyá; ki us ká
ghar shahr-panáh se lagá húá thá, aur
wuh díwár par rahtí thí.
16 Aur us ne unheṉ kahá, ki Pa-
háṛ par chaṛh jáo, na ho ki píchhá-
karnewále tum ko mileṉ; so tum tín
din tak áp ko waháṉ chhipáe rakho,
jab tak ki píchhá-karnewále phir na
áweṉ; ba'd us ke tum apní ráh chale
jáiyo.
17 Tab un mardoṉ ne use kahá,
Is qasam ká, jo tú ne ham se lí, ham
par ilzám na howe.
18 Dekh, jab ham is sarzamín meṉ
áweṉge, to yih qirmizí sút kí ḍorí, ki
jis se tú ne hameṉ níche laṭká diyá, is
daríche se bándhiyo, aur apne báp,
aur apní má, aur apne bháíoṉ, aur
apne báp ke sáre gharáne ko, apne pás
ghar meṉ jam'a kíjiyo;
19 Aur aisá hogá, ki jo koí tere
ghar ke darwáze se báhar kúche meṉ
jáegá, to us ká ḳhún usí ke sir par
hogá, aur ham be-gunáh hoṉge; aur
jo koí tere sáth ghar meṉ hogá, agar
kisí ká háth us par chale, to us ká
ḳhún hamáre sir par hai.
20 Aur agar tú hamárá yih hál fásh
karegí, to ham us qasam se, jo tú ne
ham se lí hai, báhar ho jáeṉge.
21 Wuh bolí, Jaisá tum ne kahá,
waisá hí ho. So us ne unheṉ widá'
kiyá, aur we rawána húe: tab us ne
qirmizí sút kí ḍorí khiṛkí se bándhí.
22 Aur we rawána hoke paháṛ par
gaye, aur waháṉ tín din tak rahe, jab
tak ki un ke píchhá-karnewále phir
áe; aur un píchhá-karnewáloṉ ne un
ko tamám ráh meṉ ḍhúṉḍhá, aur na
páyá.
23 ¶ Tab we donoṉ mard phire,
aur paháṛ se utre, aur pár húe, aur

Nún ke beṭe Yashú' pás áe, aur sab hál,
jo unhen̲ wáq'i húá thá, us se kahá.
24 Aur unhon̲ ne Yashú' ko kahá,
ki Yaqínan Khudáwand ne yih sárí
zamín hamáre qabze men̲ kar dí hai,
kyún̲ki is mulk ke sáre basnewále bhí
hamáre áge gal gaye hain̲.

III BAB.

TAB Yashú' subh sawere uṭhá; aur
unhon̲ ne Sittim se kúch kiyá,
aur wuh aur sáre baní Isráel Yardan
pás áe, aur pár utarne se áge wahán̲
maqám kiyá.
2 Aur aisá húá, ki tín din ke ba'd
mansabdáron̲ ne lashkar ke darmiyán
guzar kiyá;
3 Aur unhon̲ ne logon̲ ko hukm
diyá, ki jab tum Khudáwand apne
Khudá ke 'ahd ke sandúq ko, aur
káhin aur Láwí ko use uṭháte húe
dekho, tab tum apní jagah se kúch
karo, aur us ke píchhe chalo.
4 Lekin tumháre aur us ke darmi-
yán qaríb do hazár háth ká fásila
rahe; us ke nazdík na jáiyo, tá ki
tum us ráh ko, jis se tumhen̲ guzarná
zarúr hai, pahcháno; is liye ki tum is
se peshtar is ráh se kabhú nahín̲
guzre.
5 Aur Yashú' ne logon̲ ko kahá,
Apne ta,ín̲ muqaddas karo; kyún̲ki
kal ke din Khudáwand tumháre dar-
miyán 'ajáibát záhir karegá.
6 Phir Yashú' ne káhinon̲ ko khi-
táb karke kahá, ki Tum 'ahd ke san-
dúq ko uṭháo, aur logon̲ ke áge áge
pár utro. Chunánchi unhon̲ ne 'ahd
ke sandúq ko uṭháyá, aur jamá'at ke
áge áge chale.
7 ¶ Tab Khudáwand ne Yashú'
ko farmáyá, Á'j ke din se main̲ sáre
Isráel kí ánkhon̲ ke sámhne tujhe
'izzat bakhshná shurú' karún̲gá; tá ki
we jánen̲, ki jis tarah main̲ Músá ke
sáth thá, tere bhí sáth hún̲gá.
8 Aur tú un káhinon̲ ko, jo 'ahd ke
sandúq ko uṭháe játe hain̲, hukm kar,
aur kah, ki Jab tum Yardan ke pání
ke kanáre par pahuncho, to Yardan
hí men̲ khaṛe rahiyo.
9 ¶ So Yashú' ne baní Isráel se
kahá, ki Idhar áo, aur Khudáwand
apne Khudá kí báten̲ suno.
10 Aur Yashú' ne kahá, Ab is se
tum yaqín karoge, ki zinda Khudá
tumháre darmiyán hai, aur ki wuh
Kan'ánion̲ aur Hittíon̲, aur Hawíon̲,
aur Farizzíon̲, aur Jirjásíon̲, aur Amú-
ríon̲, aur Yabúsíon̲ ko, tumháre áge se
zarúr daf'a karegá.
11 Dekho, usí ke 'ahd ká sandúq,
jo sárí zamín ká Málik hai, tumháre
áge Yardan se hoke guzartá hai.
12 So ab tum bárah shakhs Isráel
ke firqon̲ men̲ se, firqe píchhe ek
mard, lo.
13 Aur aisá hogá, ki jab káhinon̲
ke pán̲w ke talwe, jo ki Khudáwand
sárí dunyá ke Málik ke 'ahd ká san-
dúq uṭháte hain̲, Yardan ke pání men̲
dhare jáwen̲, tab Yardan ke pání, un
pánion̲ se, jo úpar se bahte hain̲, alag
ho jáen̲ge, aur we wahán̲ jam'a hoke
ek ḍher ho jáen̲ge.
14 ¶ Aur aisá húá, ki jab lashkar
ne apne khaimon̲ se kúch kiyá, tá ki
Yardan ke pár jáwen̲, aur káhinon̲ ne
qaum ke áge 'ahd ke sandúq ko uṭháyá
thá,
15 Aur 'ahd ke sandúq ke uṭháne-
wále Yardan tak áe, aur un káhinon̲
ke pán̲w, jo sandúq ko uṭháe húe the,
kanáre ke pání men̲ ḍúbe the, (ki
Yardan daryá kí báṛh sárí fasl i rabí'
men̲ har taraf se apne sab kanáron̲ par
hotí hai,)
16 To wún̲hín̲ úpar ká bahnewálá
pání Adam ke shahr men̲, jo Zartán
kí taraf hai, ṭhahar gayá, aur ḍher kí
tarah buland húá; aur wuh pání jo
maidán ke daryá, ya'ne daryá e shor
kí taraf, bahá játá thá, mauqúf húá,
aur alag ho gayá, aur log Yaríhú ke
muqábil pár utre.
17 Aur we káhin, jo Khudáwand
ke 'ahd ká sandúq uṭháe húe the,

Yardan ke bíchon bích súkhí zamín
par khare ho rahe, aur sáre baní Isráel
khushk zamín par hoke guzre, yahán
tak ki sárí jamá'at Yardan ke pár ho
gayí.

IV BA'B.

AUR yún húá, ki jab sárí qaum
Yardan pár húí, to KHUDÁWAND
ne Yashú' ko khitáb karke farmáyá,
ki
2 Har ek firqe píchhe ek ek mard
karke tú jamá'at men se bárah mard
le,
3 Aur unhen hukm kar, aur kah, ki
Tum apne liye Yardan ke bíchon bích
men us jagah se, jahán káhinon ke
pánw mazbút khare hon, bárah pat-
thar lo, aur unhen sáth le jáke us
khaimagáh par, jis men tum áj kí rát
derá dáloge, nasb karo.
4 Tab Yashú' ne un bárah mardon
ko, jinhen us ne baní Isráel men se,
firqe píchhe ek ek mard karke, taiyár
kiyá thá, buláyá.
5 Aur Yashú' ne unhen kahá, ki
Yardan ke bích KHUDÁWAND apne
Khudá ke 'ahd ke sandúq ke áge gu-
zar jáo, aur har ek tum men se baní
Isráel ke firqon ke shumár ke mutá-
biq ek ek patthar apne kándhe par
utháwe;
6 Tá ki yih tumháre darmiyán ek
nishán ho, aur jab tumhárí aulád
áyande zamáne men tum se púchhe,
ki In pattharon se kyá murád hai?
7 To tum unhen jawáb do, ki Yar-
dan ká pání KHUDÁWAND ke 'ahd ke
sandúq ke áge do hisse ho gayá thá;
kyúnki usí waqt, jis men wuh Yardan
se hoke guzrá, tab Yardan ká pání do
hisse húá: so ye patthar abad tak
yádgárí ke wáste baní Isráel ke liye
rahenge.
8 Chunánchi baní Isráel ne, jaisá
Yashú' ne farmáyá thá, kiyá, aur jaisá
KHUDÁWAND ne Yashú' ko kahá thá,
unhon ne baní Isráel ke firqon ke
shumár ke mutábiq Yardan ke bíchon
bích se bárah patthar uthá liye, aur
unhen us jagah tak, jahán we maqám
karte the, apne sáth pár le gaye, aur
wahán unhen rakh diyá.
9 Aur Yashú' ne Yardan ke bíchon
bích us jagah par, jahán un káhinon
ke pánw jo 'ahd ke sandúq ko liye
játe the, khare rahe, bárah patthar
nasb kiye: chunánchi we áj ke din
tak wahán hain.
10 ¶ Kyúnki we káhin jo sandúq
ko liye játe the, Yardan ke bíchon
bích khare rahe, jab tak ki har ek bát,
jo KHUDÁWAND ne Yashú' ko farmáí
thí, ki wuh logon ko kahe, mutábiq
us ke jo Músá ne Yashú' ko tákíd kí
thí, tamám na ho chukí: aur logon
ne jaldí kí, aur pár guzre.
11 Aur aisá húá, ki jab sárí jamá'at
pár guzar gayí, tab KHUDÁWAND ká
sandúq, aur káhin, logon ke rú ba rú
pár ho gaye.
12 Aur baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur ádhá firqa baní Munassí ká, hath-
yár-band hoke baní Isráel ke áge guz-
re, jaisá ki Músá ne unhen farmáyá
thá:
13 Qaríb chálís hazár ke jang ke
wáste taiyár, KHUDÁWAND ke huzúr
muqábale ke liye, Yaríhú ke maidá-
non men pár utre.
14 ¶ Us din KHUDÁWAND ne sáre
Isráel kí nazaron men Yashú' ko 'izzat
bakhshí; aur we, jis tarah Músá se us
kí 'umr bhar darte the, isí tarah we
us se bhí dar gaye.
15 Tab KHUDÁWAND ne Yashú' ko
khitáb karke farmáyá,
16 Ki un káhinon ko, jo 'ahd ká
sandúq utháte hain, hukm kar, ki
Yardan se nikalke úpar áwen.
17 Chunánchi Yashú' ne káhinon
ko hukm deke kahá, ki Yardan se ni-
kalke úpar áo.
18 Aur aisá húá, ki jonhín we ká-
hin, jo KHUDÁWAND ke 'ahd ká san-
dúq utháe láte the, Yardan ke darmi-
yán se nikalke úpar áe, balki jab un

ke pánw ke talwe khushkí par pare
the, to wúnhín Yardan ke pání apní
jagah men phire, aur pahle kí tarah
apne sab kanáron par bah gaye.
19 ¶ Aur log pahle mahíne kí das-
wín táríkh Yardan se nikalke úpar áe,
aur Yaríhú kí púrab taraf ko Jiljál
men khaime nasb kiye.
20 Aur Yashú' ne un bárah pat-
tharon ko, jo Yardan se uṭhá láe the,
Jiljál men nasb kiyá.
21 Aur us ne baní Isráel ko khitáb
karke kahá, ki Jab tumháre laṛke
áyande zamáne men apne bápdádon
se púchhen aur kahen, ki In pattharon
se kyá murád hai?
22 Tab tum apne laṛkon ko aisá
kahke ágáh kíjiyo, ki Isráel khushkí
khushkí is Yardan se guzrá thá;
23 Ki KHUDÁWAND tumháre Khu-
dá ne Yardan ke pánion ko tumháre
sámhne khushk kar diyá, jab tak ki
tum pár ho gaye; jis tarah KHUDÁ-
WAND tumháre Khudá ne daryá e Qul-
zum ko kiyá thá, jise hamáre sámhne
khushk kar diyá, jab tak ki ham pár
guzre:
24 Tá ki zamín kí sárí qaumen
jánen, ki KHUDÁWAND ká háth qawí
hai; aur ki tum KHUDÁWAND apne
Khudá se hamesha ḍará karo.

V BAB.

AUR aisá húá, ki jab Amúríon ke
sáre bádsháhon ne, jo Yardan
ke pár pachchhim taraf ko the, aur
Kan'ánion ke sáre bádsháhon ne, jo
samundar ke nazdík the, suná, ki
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke áge
Yardan ke pánion ko sukhá diyá, ya-
hán tak ki we pár utre, to un ke dil
pighal gaye, aur un men baní Isráel
ke sabab se dam báqí na rahá.
2 ¶ Us waqt KHUDÁWAND ne Ya-
shú' ko kahá, ki Patthríon se apne
liye chhurián baná, aur baní Isráel ká
phirke dúsrí bár khatna kar.
3 Aur Yashú' ne patthríon se chhu-
rián banáín, aur Jibi'at-ul-'Arálot ke
pás baní Isráel ke khatne kiye.
4 Aur Yashú' ne jo khatna kiyá, us
ká sabab yih hai, ki we log, jo Misr
se nikle, un men jitne jangí mard the,
so sab Misr se nikalke bayábán ke
darmiyán ráh men mar gaye.
5 Pas we sab log, jo nikle the, un
ká khatna ho chuká thá: par we sab,
jo Misr se nikalne ke ba'd ráh men
bayábán ke darmiyán paidá húe the,
un ká khatna na húá thá:
6 Ki baní Isráel chálís baras tak
bayábán men phirte rahe, yahán tak
ki we sáre jangí mard, jo Misr se
nikle the, halák húe, is liye ki we
KHUDÁWAND kí áwáz ke shanawá na
húe; unhín se KHUDÁWAND ne qasam
karke kahá thá, ki Main tum ko wuh
zamín na dikháúngá, jis kí bábat
KHUDÁWAND ne un ke bápdádon se
qasam karke kahá, ki Main tum ko
dúngá; wuh zamín, jis men shír o
shahd bahtá hai.
7 So Yashú' ne unhín ke laṛkon ká,
jinhen Us ne barpá kiyá ki un kí
jagah howen, khatna karwáyá; kyún-
ki we ná-makhtún the, ki ráh men
unhon ne un ká khatna na kiyá thá.
8 Aur aisá húá, ki jab sab logon ká
khatna kar chuke the, tab we apní
apní jagahon par maqám kar rahe, jab
tak ki we change húe.
9 Phir KHUDÁWAND ne Yashú' ko
kahá, ki Áj ke din main ne Misr kí
malámat ko tum par se luṛhkáyá. Isí
sabab áj ke din tak us jagah ká nám
Jiljál hai.
10 ¶ So baní Isráel ne Jiljál men
khaime kiye, aur unhon ne Yaríhú ke
maidánon men us mahíne kí chau-
dahwín táríkh shám ke waqt 'íd i
fasah kí.
11 Aur unhon ne dúsre din ko fasah
karne ke ba'd us zamín ke dána kí
fatírí roṭián, aur usí din men bhuní
húí bálen bhí, kháín.
12 ¶ Aur jab unhon ne us zamín

ká dána kháyá, to usí din se mann
mauqúf húá, aur áge phir baní Isráel
ko mann na milá; aur unhon ne usí
sál Kan'án kí sarzamín ká hásil kháyá.
13 ¶ Aur aisá húá, ki jis waqt ki
Yashú' Yaríhú ke nazdík thá, to us
ne apní ánkhen úpar kín, aur dekhá,
aur kyá dekhá, ki us ke muqábil ek
shakhs talwár háth men khínche húe
khará hai. Aur Yashú' us pás gayá,
aur use kahá, Tú hamárí taraf hai, yá
hamáre dushmanon kí taraf?
14 Wuh bolá, Nahín, balki main is
waqt KHUDÁWAND ke lashkar ká sar-
dár hoke áyá hún. Tab Yashú' zamín
par aundhá girá, aur sijda kiyá, aur
use kahá, Merá Málik apne bande ko
kyá irshád farmátá hai?
15 Aur KHUDÁWAND ke lashkar ke
sardár ne Yashú' ko kahá, ki Apne
pánw se apní jútí utár, kyúnki yih
makán, jahán tú khará hai, muqaddas
hai. So Yashú' ne aisá hí kiyá.

VI BÁB.

AUR Yaríhú baní Isráel ke sabab
niháyat mazbútí se band húá
thá, ki na koí báhar játá thá, na koí
bhítar átá thá.
2 Aur KHUDÁWAND ne Yashú' ko
kahá, ki Dekh, main ne Yaríhú ko, aur
us ke bádsháh, aur wahán ke sáhib
i jang ko, tere qábú men kar diyá.
3 So tum sáre jangí mard shahr
ko gher lo, aur ek daf'a us ke ás pás
phiro. Aur tum chha din tak yúnhín
kíjiyo.
4 Aur sát káhin sandúq ke áge yú-
bal ke sát narsinge liye jáwen: aur
tum sátwen din sát martaba shahr ke
ás pás phiro, aur káhin narsinge
phúnken.
5 Aur yún hogá, ki jab we der tak
yúbal kí qarnái phúnkenge, aur jab
narsinge kí áwáz sunoge, to sárí jamá-
'at niháyat zor se lalkáregí, aur shahr
kí díwár sarásar gir jáegí, aur har ek
sídhá apne apne sámhne úpar charh
jáegá.

6 ¶ Aur Nún ke bete Yashú' ne
káhinon ko buláyá, aur unhen kahá,
ki 'Ahd ke sandúq ko utháo, aur sát
káhin yúbal ke sát narsinge KHUDÁ-
WAND ke sandúq ke áge liye húe
chalen.
7 Phir unhon ne jamá'at ko kahá,
Chalo, shahr ko ghero, aur jo koí
hathyár-band hai, KHUDÁWAND ke
sandúq ke áge áge chale.
8 ¶ Aur aisá húá, ki jab Yashú' ne
jamá'at se yih kahá, to sát káhin
yúbal ke sát narsinge leke KHUDÁ-
WAND ke áge áge chale; aur unhon
ne narsinge phúnke, aur KHUDÁWAND
ke 'ahd ká sandúq un ke píchhe
rawána húá.
9 ¶ Aur we log, jo hathyár-band
the, un káhinon ke, jo narsinge
phúnkte the, áge áge rawána húe;
aur fauj ke pichháríwále, sandúq ke
píchhe píchhe chale, us waqt men ki
we áge áge játe aur narsinge phúnkte
the.
10 Aur Yashú' ne logon ko kahá,
ki Tum mat lalkáriyo, balki tumhárí
áwáz sunne men na áwe, aur tumháre
munh se kuchh bát na nikle, magar
jis din men ki main tumhen lalkárne
ká hukm karún; tab tum lalkáriyo.
11 Chunánchi KHUDÁWAND ke san-
dúq ko barábar játe húe shahr ke gird
ek bár phiráyá: aur we khaimagáh
men áe, aur khaimon men árám kiyá.
12 ¶ Phir subh sawere Yashú'
uthá, aur káhinon ne KHUDÁWAND ká
sandúq uthá liyá.
13 Aur sát káhin yúbal ke sát
narsinge leke KHUDÁWAND ke sandúq
ke áge áge narsinge phúnkte chale
játe the: aur we, jo hathyár-band the,
un ke áge áge ho liye; par fauj ke
pichháríwále, KHUDÁWAND ke sandúq
ke píchhe chale, us waqt men ki
áge áge játe aur narsinge phúnkte
the.
14 So dúsre din bhí we ek martaba
shahr ke gird phire, aur khaimagáh

men phir áe: aisá unhon ne chha din
tak kiyá.
15 Aur sátwen din yún húá, ki we
subh ko pau phaṭṭe húe uṭhe, aur
usí ma'múl ke muwáfiq shahr ke gird
sát bár phire; sát bár shahr ke gird
faqat usí din phire.
16 So sátwín bár aisá húá, ki jis
waqt káhinon ne narsinge phúnke, us
waqt Yashú' ne logon ko hukm kiyá,
ki Lalkáro! ki Ḳhudáwand ne yih
shahr tum ko diyá.
17 ¶ Aur yih shahr haram hogá,
us sab samet jo us men hai, Ḳhudá-
wand ke liye; magar faqat Ráhab
fáhisha, un sab samet jo us ke sáth us
ke ghar men hain, jítí bachegí; is liye
ki us ne un qásidon ko, jo hamáre
bheje húe the, chhipáyá.
18 Lekin tum jo ho, zarúr apne
ta'ín haram kí chízon se mahfúz
rakho; na howe ki tum haram kí chíz
leke áp haram ho jáo, aur Isráel kí
ḳhaimagáh ko haram karáo, aur use
dukh do.
19 Lekin sab rúpá aur soná, aur
lohe aur pítal ke bartan, Ḳhudáwand
ke liye muqaddas hain; so Ḳhudá-
wand ke ḳhazáne men dáḳhil honge.
20 Chunánchí jab káhinon ne nar-
singe phúnke, log lalkáre. Aur aisá
húá, ki jab logon ne narsinge kí áwáz
suní, aur jamá'at zor se lalkárí, to
díwár sarásar gir paṛí, yahán tak ki
logon men se har ek ádmí apne sámhne
sídhá chaṛhke shahr men ghus gayá,
aur shahr ko le liyá.
21 Aur unhon ne un sab ko, jo
shahr men the, kyá mard, kyá 'aurat,
kyá jawán, kyá búṛhá, kyá bail, kyá
bheṛ, kyá gadhá, sab ko ek laḳht tah
i teg karke haram kiyá.
22 Par Yashú' ne un do shaḳhson
ko, jo jásúsí ke liye us zamín men
gaye the, hukm diyá thá, ki Fáhisha
ke ghar jáo, aur wahán se us 'aurat ko
us sab samet jo us ká ho, jaise tum ne
us se qasam kí thí, nikál láo.
23 Tab we donon jawán jásús andar
gaye, aur Ráhab ko, aur us ke báp,
aur us kí má, aur us ke bháíon ko,
aur us ke asbáb, balki us ká sárá
ḳhándán, nikál láe, aur unhen baní
Isráel kí ḳhaimagáh ke báhar rakhá.
24 Phir unhon ne us shahr ko, us
sab samet, jo us men thá, phúnk diyá;
magar rúpá, aur soná, aur pítal aur
lohe ke zurúf, Ḳhudáwand ke ḳhazáne
men dáḳhil kiye.
25 Aur Yashú' ne Ráhab fáhisha
kí, aur us ke báp ke gharáne kí, us
sab samet, jo us ká thá, jánbaḳhshí
kí; us kí búdobásh áj ke din tak Is-
ráel men hai; ki us ne un qásidon ko,
jinhen Yashú' ne Yaríhú men jásúsí
ke liye bhejá thá, chhipá rakhá thá.
26 ¶ Aur Yashú' ne us waqt qasam
dí aur kahá, ki Jo shakhs uṭhe, aur
Yaríhú ke shahr ko phir biná kare,
wuh Ḳhudáwand ke sámhne ma'lún
ho! Wuh apne palauṭhe par us kí
biná ḍálegá, aur apne chhoṭe beṭe par
us ke pháṭak qáim karegá!
27 So Ḳhudáwand Yashú' ke sáth
thá, aur us sárí sarzamín men us kí
shuhrat phailí.

VII BAB.

LEKIN baní Isráel ne kisí haram
chíz kí bábat be-wafái kí; is
wáste ki 'Akan bin Karmí, bin Zabdí,
bin Zárah ne, jo Yahúdáh ke firqe men
se thá, un haram chízon men se kuchh
liyá: aur Ḳhudáwand ká qahr baní
Isráel par bhaṛká.
2 Tab Yashú' ne Yaríhú se 'Ai ko,
jo Bait-áwan ke nazdík Baitel kí púrab
taraf hai, log bheje, aur unhen yih
kahke farmáyá, Chaṛh jáo, aur us
mulk kí jásúsí karo. Chunánchi we
log gaye, aur 'Ai kí jásúsí kí.
3 Aur we Yashú' pás phir áe, aur
use kahá, Sáre lashkar ko mat bhej;
faqat do tín hazár mard rawána hon,
ki chaṛhen, aur 'Ai ko máren; aur
sab logon ko bhejke taklíf mat de;
kyúnki we thoṛe se hain.

4 Chunánchi logon men se tín ha-
zár ke qaríb mard chaṛh gaye, aur 'Ai
ke logon ke sámhne se bhág áe.
5 Aur 'Aiwálon ne un men se
chhattís ádmí már liye, ki we pháṭak
ke muqábil se leke Shabarím tak un-
hen regede áe, aur unhon ne utár par
unhen márá. So logon ke dil pighal
gaye aur páni kí tarah ho gaye.
6 ¶ Tab Yashú' aur sáre Isráelí
buzurgon ne apne kapṛe pháṛe, aur
Ḳhudáwand ke 'ahd ke sandúq ke áge
shám tak aundhe paṛe rahe, aur apne
siron par ḳhák dharí.
7 Aur Yashú' bolá, Háe, ai Málik
Ḳhudáwand, tú is qaum ko kis liye
Yardan pár láyá? kyá is liye ki ham
ko Amúríon ke háth men giriftár
kare, tá ki we ham ko nábúd karen?
Ai kásh ki ham qaná'at karte, aur
Yardan ke us pár rahte!
8 Ai mere Málik, jis hál men ki
Isráelí apne dushman ke áge se píṭh
pherte hain, main kyá kahún?
9 Kyúnki Kan'ání aur is sarzamín
ke sáre basnewále sunenge, aur ham
ko gher lenge, aur hamárá nám zamín
par se miṭá ḍálenge; aur tú apne
buzurgwár nám ke liye kyá karegá?
10 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Yashú'
ko farmáyá, Uṭh khaṛá ho; kis liye
yún aundhá paṛá hai?
11 Isráel ne gunáh kiyá; aur unhon
ne us 'ahd se, jis kí bábat main ne un
ko hukm diyá, 'udúl kiyá; kyúnki
unhon ne haram chízon men se kuchh
liyá, aur chorí bhí kí, aur riyákárí bhí
kí, aur apne asbáb men milá bhí liyá.
12 Is liye baní Isráel apne dush-
manon ke sámhne ṭhahar na saken,
balki dushmanon ke sámhne píṭh
pherí, ki we la'natí húe. Ab main
áge ko tumháre sáth na hoúngá,
magar jab ki tú un mal'únon ko apne
darmiyán se faná kare.
13 Uṭh, logon ko pák kar, aur kah,
ki Apne ta,ín kal ke liye pák karo,
ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yún
farmátá hai. Ai Isráel, tere darmiyán
koí haram chíz hai; tú apne dush-
manon ke sámhne ṭhahar na sakegá,
jab tak ki us haram chíz ko apne bích
men se daf'a na karegá.
14 So tum kal subh ko mutábiq
apne firqon ke házir kiye jáoge; aur
aisá hogá, ki wuh firqa, jise Ḳhudá-
wand pakṛegá, apne apne ḳhándánon
samet áwegá; aur jis ḳhándán ko
Ḳhudáwand pakṛegá, wuh apne ghar
ghar samet áwegá; aur jis ghar ko
Ḳhudáwand pakṛegá, wuh ek ek
shaḳhs samet áwegá.
15 Aur aisá hogá, kí jis kisí ke pás
haram chíz pái jáwe, wuh us sab
samet, jo us ká hai, ág men jalá diyá
jáegá; is liye ki us ne Ḳhudáwand
ke 'ahd ko toṛ ḍálá, aur baní Isráel
ke darmiyán sharárat ká kám kiyá.
16 ¶ Tab Yashú' subh sawere uṭhá,
aur baní Isráel ko firqa ba firqa nazdík
láyá: so Yahúdáh ká firqa pakṛá
gayá.
17 Aur Yahúdáh ke ḳhándánon ko
nazdík láyá, aur Zárah ká ḳhándán
pakṛá gayá; aur Zárah ke ḳhándán
ke ek ek shaḳhs ko nazdík láyá, aur
Zabdí pakṛá gayá.
18 Aur us ke ghar ke har ek mard
ko nazdík láyá, aur 'Akan bin Karmí,
bin Zabdí, bin Zárah, jo Yahúdáh ke
firqe men thá, pakṛá gayá.
19 Tab Yashú' ne 'Akan ko kahá,
Ai mere farzand, ab Ḳhudáwand Is-
ráel ke Ḳhudá kí buzurgí kíjiye, aur
us ke áge iqrár kariye: ab tú mujh se
kah, ki tú ne kyá kiyá hai, aur mujh
se mat chhipá.
20 Tab 'Akan ne Yashú' ko jawáb
diyá, aur kahá, Fi-l-haqíqat main ne
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ká
gunáh kiyá hai, aur yún yún kiyá
hai:
21 Ki jab main ne Sin'ár ká nafís
lubáda, aur do sau misqál chándí, aur
pachás misqál wazn men sone kí ínṭ
lúṭ ke mál men dekhí, to main lal-

cháyá, aur unhen̲ uṭhá liyá; aur dekh,
ki yih sab mere ḳhaime ke bích zamín
men̲ gaṛá húá, aur chándí un ke tale
maujúd hai.
22 Tab Yashú' ne harkáre bheje;
we ḳhaime ko dauṛe; aur dekho, ki
wuh us ke ḳhaime men̲ chhipá thá, aur
chándí us ke níche thí.
23 We un ko ḳhaime men̲ se ni-
kálke Yashú' aur sáre baní Isráel ke
sámhne láe, aur unhen̲ KHUDÁWAND ke
huzúr rakh diyá.
24 Tab Yashú' ne, sáre Isráel samet,
Zárah ke beṭe 'Akan ko, aur rúpe, aur
lubáde, aur sone kí ínṭ, aur us ke be-
ṭon̲, aur us kí beṭíon̲, aur us ke bailon̲,
aur us ke gadhon̲, aur us kí bheṛon̲,
aur us ke ḳhaime, aur us ke sáre
asbáb ko, liyá, aur wádí i 'Akúr men̲
láe.
25 Aur Yashú' ne kahá, ki Tú ne
ham ko kyún̲ dukh diyá? KHUDÁ-
WAND áj ke din tujh ko dukh degá.
Tab sáre Isráel ne us par patthráo
kiyá, aur unhen̲ sangsár karne ke ba'd
ág se jaláyá.
26 Phir unhon̲ ne us ke úpar pat-
tharon̲ ká baṛá túdá kiyá, jo áj tak
hai. Tab KHUDÁWAND ne apne qahr
kí bhaṛak ko un par se pherá. Is liye
us jagah ká nám áj tak Wádí i 'Akúr
hai.

VIII BA'B.

TAB KHUDÁWAND ne Yashú' ko
farmáyá: Mat ḍar, aur hirásán
mat ho! Sáre jangí logon̲ ko sáth le,
aur uṭh, aur 'Ai par chaṛh já: dekh,
ki main̲ ne 'Ai ke bádsháh, aur us
ke log, aur us ke shahr, aur us kí sar-
zamín ko, tere qabze men̲ kar diyá:
2 Tú 'Ai se, aur us ke bádsháh se,
wuhí kíjiyo, jo tú ne Yaríhú aur us ke
bádsháh se kiyá; magar wahán̲ ká
mál aur mawáshí tum apne liye lúṭ
líjiyo: aur shahr ke píchhe se kamín
biṭhláo.
3 ¶ Tab Yashú' aur sáre jangí log
uṭhe, tá ki 'Ai par chaṛhen̲. Aur
Yashú' ne tís hazár bahádur chun liye,
aur rát ko unhen̲ rawána kiyá;
4 Aur unhen̲ farmáyá, Dekho, tum
shahr ke muqábale men̲, shahr ke
píchhe, kamín men̲ baiṭho; shahr se
bahut dúr mat jáiyo, aur tum sab
taiyár raho:
5 Aur main̲ sab logon̲ ko leke, jo
mere sáth hain̲, shahr ke nazdík
áún̲gá: aur aisá hogá, ki jab we
hamárá sámhná karne ko niklen̲, to
ham áge kí tarah un ke sámhne se
bhágen̲ge,
6 (Kyún̲ki we báhar nikalke ha-
márá píchhá karen̲ge,) yahán̲ tak ki
unhen̲ shahr se dúr khínch láwen̲ge;
kyún̲ki we kahen̲ge, ki Ye ab ke bhí,
áge kí tarah, hamáre sámhne se bhágte
hain̲: isí liye ham un ke áge se bhá-
gen̲ge.
7 Tab tum kamín-gáh se nikalná,
aur shahr men̲ 'amal kar lená; ki
KHUDÁWAND tumhárá Khudá use tum-
háre qabze men̲ kar degá.
8 Aur jab tum shahr ko le lo, to
shahr men̲ ág lagá díjiyo, aur KHU-
DÁWAND ke kahne ke muwáfiq kám
kíjiyo. Dekho, main̲ ne tumhen̲ hukm
kar diyá.
9 ¶ Tab Yashú' ne unhen̲ widá'
kiyá: aur we kamín-gáh men̲ gaye,
aur Baitel aur 'Ai ke darmiyán, 'Ai
kí pachchhim taraf, já baiṭhe. Aur
Yashú' us rát ko logon̲ ke bích rahá.
10 Aur Yashú' ne subh sawere
uṭhke logon̲ ko shumár kiyá, aur wuh,
baní Isráel ke buzurgon̲ samet, logon̲
ke áge hoke, 'Ai par chaṛhá.
11 Aur sáre jangí log, jo us ke sáth
the, úpar gaye, aur nazdík pahunche,
aur shahr ke sámhne áe, aur 'Ai kí
uttar taraf ko utre; aur un ke aur 'Ai
ke bích ek wádí thí.
12 Tab us ne pánch hazár log ke
qaríb judá kiye, aur unhen̲ Baitel aur
'Ai ke darmiyán, shahr kí pachchhim
taraf ko, kamín men̲ biṭháyá.
13 Aur jab unhon̲ ne logon̲ ko,

ya'ne sárí fauj ko jo shahr kí uttar
taraf thí, aur un ko jo shahr kí pach-
chhim taraf kamín men̲ the, biṭháyá
thá, to Yashú' usí rát us wádí ke dar-
miyán gayá.
14 ¶ Aur aisá húá, ki jab 'Ai ke
bádsháh ne yih dekhá, to unhon̲ ne
jaldí kí, aur sawere uṭhe; aur shahr
ke ádmí, ya'ne wuh aur us ke sáre
log, maidán kí taraf mu'aiyan waqt
par laṛáí ke liye baní Isráel ke mu-
qábil nikle; par use ma'lúm na húá,
ki shahr ke píchhe us kí ghát men̲
baiṭhe húe hain̲.
15 Tab Yashú' aur sárá Isráel ba-
yábán kí taraf un ke áge se yún̲ bhágé,
ki jaise máre kúṭe húe hote hain̲.
16 Tab sab log jo 'Ai men̲ the ek
já buláe gaye, ki unhen̲ rageden̲: chu-
nánchi unhon̲ ne Yashú' ko ragedá,
yahán̲ tak ki shahr se dúr khín̲che
gaye.
17 Us waqt 'Ai men̲ aur Baitel men̲
koí mard báqí na rahá, jo Isráel ká
píchhá karne ko na niklá; aur we
shahr ko khulá chhoṛkar Isráel ke
píchhe dauṛ paṛe.
18 Tab Ḳhudáwand ne Yashú' ko
farmáyá, ki Bhále ko, jo tere háth
men̲ hai, 'Ai kí taraf baṛhá de, ki
main̲ use tere qabze men̲ kar dún̲gá.
Aur Yashú' ne us bhále ko, jo us ke
háth men̲ thá, shahr kí taraf baṛháyá.
19 Tab us ke háth ke baṛháe jáne
par we jo kamín men̲ the apní jagah
se nikle, aur dauṛ paṛe, aur shahr men̲
paiṭh gaye, aur use le liyá, aur jaldí
se shahr men̲ ág lagá dí.
20 Aur jab 'Ai ke logon̲ ne píchhe
phirke dekhá, aur kyá dekhá, ki
dhuwán̲ shahr se ásmán tak uṭh rahá
hai, to unhen̲ táqat na rahí, jo idhar
bhágen̲ yá udhar: aur log, jo bayábán
kí taraf bhágte the, ragednewálon̲ par
phir paṛe.
21 Aur jab Yashú' aur sáre baní
Isráel ne dekhá, ki ghátwálon̲ ne
shahr le liyá, aur shahr se dhúwán̲
uṭh rahá hai, to unhon̲ ne palaṭke 'Ai
ke logon̲ ko qatl kiyá.
22 Aur we jo shahr men̲ the un kí
muḳhálafat men̲ nikle, aur 'Ai ke log
Isráelíon̲ ke bích men̲ paṛ gaye, ki
ba'ze un kí ek taraf húe, aur ba'ze
dúsrí taraf: so unhon̲ ne unhen̲ yahán̲
tak márá, ki un men̲ se kisí ko báqí
na chhoṛá, aur na kisí ko bhágne diyá.
23 Aur unhon̲ ne 'Ai ke bádsháh
ko jítá pakṛá, aur use Yashú' pás láe.
24 Aur aisá húá ki jab Isráel maidán
men̲, us bayábán ke darmiyán jahán̲
un ká píchhá kiyá, 'Ai ke logon̲ ko
qatl kar chuke, aur jab we sab tah i
teg húe, yahán̲ tak ki bilkull khap
gaye; to sáre baní Isráel 'Ai ko phire,
aur use talwár kí dhár se márá.
25 Chunánchi we jo us din máre
gaye, mard aur 'aurat, bárah hazár
the; ya'ne 'Ai ke sab log.
26 Kyún̲ki Yashú' ne apná háth
jis se bhálá uṭháyá, jab tak ki 'Ai ke
sáre rahnewálon̲ ko haram na kar diyá
thá, phir na khín̲chá.
27 Isráel ne us shahr kí faqat ma-
wáshí aur asbáb ko apne liye lúṭá,
Ḳhudáwand ke hukm ke mutábiq
jo us ne Yashú' ko farmáyá thá.
28 Aur Yashú' ne 'Ai ko jalákar
hamesha ke liye rákh ká túda kar
diyá: so wuh áj ke din tak ḳharába
hai.
29 Aur us ne 'Ai ke bádsháh ko
phán̲sí deke shám tak daraḳht par
laṭká rakhá; aur jyún̲hín̲ súraj ḍúb
gayá, Yashú' ne hukm kiyá, ki us kí
lásh ko daraḳht se utáren̲, aur shahr
ke pháṭak kí ráhguzar par phenk den̲,
aur us par pattharon̲ ká baṛá túda
karen̲: so wuh áj ke din tak hai.
30 ¶ Tab Yashú' ne 'Ajbál ke pa-
háṛ par Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá
ke liye ek mazbah banáyá,
31 Jaisá Ḳhudáwand ke bande
Músá ne baní Isráel ko hukm diyá
thá: (chunánchi Músá kí sharí'at kí
kitáb men̲ likhá húá hai,) ki sábút

patthaṟon ká ek mazbah, ki jis par
kisí ne lohá na lagáyá ho: aur unhon
ne KHUDÁWAND ke liye us par sokhtaní
qurbáníán charháín, aur salámatí
ke zabíhe kiye.
32 ¶ Aur us ne wahán un patthar-
on par sharí'at kí, jo Músá ne baní
Isráel ke huzúr likhí thí, ek naql
kanda kí.
33 Aur sare Isráel, aur un ke bu-
zurg log, aur mansabdár, aur un ke
qází, aur usí tarah se musáfir bhí, aur
we jo un men paidá húe the, Láwí
káhinon ke áge, jo KHUDÁWAND ke
'ahd ke sandúq ke uthánewále the,
sandúq ke idhar aur udhar khare the;
ádhe un men se Garizím ke pahár par,
aur ádhe un men se 'Aibál ke pahár
par, jaisá ki KHUDÁWAND ke bande
Músá ne pahle farmáyá thá, ki we
Isráel ke logon ko barakat dewen.
34 Ba'd us ke us ne sharí'at kí
barakaton aur la'naton kí sárí báten,
jaisí ki sharí'at kí kitáb men likhí húí
hain, parhke sunáín:
35 Chunánchi jo Músá ne farmáyá
thá, us men se ek bát bhí na rahí, jise
Yashú' ne baní Isráel kí sárí jamá'at,
aur 'auraton, aur larkon, aur un musá-
firon ke huzúr, jo un ke darmiyán
guzrán karte the, na parhá.

IX BA'B.

AUR aisá húá, ki jab un sab bád-
sháhon ne, jo Yardan ke is pár,
paháron par, aur wádíon men, aur bare
samundar ke sab sáhilon par, Lubnán
ke muqábil, Hittí, aur Amúrí, aur
Kan'ání, aur Farizzí, aur Hawí, aur
Yabúsí the, suná:
2 Tab we sab ke sab faráham húe,
tá ki ek munh hoke Yashú' aur baní
Isráel se laráí karen.
3 ¶ Aur jab Jiba'ún ke báshindon
ne suná, ki Yashú' ne Yaríhú aur 'Ai
se aisá kuchh kiyá;
4 To we bhí makr karke áe; aur
unhon ne apne ta,ín aisá banáyá, ki
goyá elchí hain, aur puráne bore, aur
puráni, phatí, jorí húí mai kí mashken,
apne gadhon par ládín;
5 Aur puráne júte paiwand kiye
húe pánwon men, aur puráne kapre
apne badanon par; aur un ke safar ká
tosha súkhí phaphúndí lagí húí rotíán
thín.
6 We us súrat se Yashú' pás Jiljál
men khaimagáh ke bích gaye, aur us
se aur Isráel ke logon se kahá, ki Ham
ek mulk se, jo dúr hai, áe hain: so ab
tum ham se 'ahd bándho.
7 Tab Isráelí logon ne Hawíon ko
kahá, ki Sháyad tum is sarzamín ke
rahnewále ho, jo hamáre darmiyán kí
hai: pas, ham tum se kyúnkar 'ahd
bándhen?
8 Unhon ne Yashú' se kahá, Ham
tere gulám hain. Tab Yashú' ne un
se púchhá, Tum kaun ho? aur kahán
se áte ho?
9 Unhon ne use kahá, ki Tere gulám
ek mulk se, jo bahut dúr hai, KHUDÁ-
WAND tere Khudá ke nám ke liye
chale áte hain; kyúnki ham ne us kí
khabar suní, aur wuh sab kuchh bhí,
jo us ne Misr men kiyá,
10 Aur wuh sab bhí, jo us ne Amú-
ríon ke do bádsháhon se, jo Yardan ke
us pár the, kiyá, ya'ne Hasbún ke bád-
sháh Saihún se, aur Basan ke bádsháh
'U'j se, jo 'Istárát men thá.
11 So hamáre buzurgon aur ham-
watanon ne ham ko khitáb karke ka-
há, Tum safar kí khurák apne sáth lo,
aur un ke istiqbál karne ko jáo, aur
unhen kaho, ki Ham tumháre gulám
hain; is liye tum fil-hál hamáre sáth
'ahd bándho.
12 So yih hamárí rotí apne tosha
ke liye, jis din ham tere pás áne ko
apne gharon se nikle, garm lí; aur
dekho, ki yih súkh gayí, aur use pha-
phúndí lag gayí.
13 Aur ye mai kí mashken, jo ham
ne bharí thín, nayí thín; ab muláhaza
kar, ki ye chák húín; aur yih hamáre

kapre aur hamáre júte safar kí niháyat
darází se puráne ho gaye.
14 Tab un logon ne un ke toshe
men se kuchh liyá, aur KHUDÁWAND
se mashwarat na kí.
15 Aur Yashú' ne un se sulh kí, aur
un se 'ahd bándhá, ki un kí ján bakh-
shí kare; aur jamá'at ke ra,ís un se
ham-qasam húe.
16 ¶ Aur un ke 'ahd bándhne se
tín din ke ba'd unhen sunne men áyá,
ki we un ke parosí hain, aur unhín
men rahte hain.
17 So baní Isráel ne kúch kiyá, aur
tísre din un ke shahron men dákhil
húe. Un ke shahron ke nám Jiba'ún,
aur Kafírah, aur Biarot, aur Qaryat ul
Ya'arím hain.
18 Aur baní Isráel ne un ko qatl
nahín kiyá, is liye ki jamá'at ke ra,íson
ne un se KHUDÁWAND Isráel ke Khu-
dá kí qasam kí thí. Tab sárí jamá'at
ne ra,íson se jhagrá kiyá.
19 Par sab ra,íson ne sárí jamá'at
ko kahá, ki Ham ne un se KHUDÁ-
WAND Isráel ke Khudá kí qasam kí
hai; is liye ham unhen chhú nahín
sakte.
20 Ham un se yihí karenge; ham
unhen jítá chhorenge, tá na ho ki us
qasam ke bá'is, jo ham ne un se kí,
ham par gazab ho.
21 Aur ra,íson ne unhen kahá, ki
Unhen jítá chhoro; lekin we sárí
jamá'at ke liye lakarháre, aur pání
bharnewále, howen, jaisá ki ra,íson ne
un se iqrár kiyá hai.
22 ¶ Tab Yashú' ne unhen talab
farmáyá, aur kahá, Tum ne ham se
aisá kahke kyún fareb kiyá, ki Ham
bahut dúr ke rahnewále hain, báwu-
júde ki hamáre darmiyán rahte ho?
23 Ab is sabab se tum la'natí húe,
aur tum men se koí is hálat se na
chhútegá, ki gulám rahoge, aur mere
Khudá ke ghar ke liye lakrí ke kátne-
wále aur pání ke bharnewále hooge.
24 Unhon ne Yashú' ko jawáb diyá,
aur kahá, ki Tere gulámon ne tahqíq
khabar pái thí, ki KHUDÁWAND tere
Khudá ne apne bande Músá ko far-
máyá, ki sárí sarzamín tumhen dewe,
aur is sarzamín ke sáre báshindon ko
tumháre sámhne nest o nábúd kare:
so hamen apní jánon ke liye tum logon
ká bará khauf thá, aur is liye ham ne
yih kuchh kiyá.
25 Aur ab, dekh, ham tere qábú
men hain; jo kuchh tú ham se karná
bihtar aur munásib jáne, so kar.
26 Par us ne un se wuhí kiyá, aur
baní Isráel ke háth se unhen naját dí,
ki unhen qatl na kiyá.
27 Aur Yashú' ne usí din muqarrar
kiyá, ki we jamá'at ke liye aur KHU-
DÁWAND ke mazbah ke liye us jagah,
jise wuh pasand farmáegá, lakarháre
aur pání bharnewále howen.

X BA'B.

AUR jab Yarúsalam ká bádsháh
Adún i Sidq ne suná, ki kyún-
kar Yashú' ne 'Ai ko le liyá, aur use
nest o nábúd kiyá, aur jaisá ki us ne
Yaríhú aur wahán ke bádsháh se kiyá,
waisá hí us ne 'Ai aur us ke bádsháh
se kiyá, aur kyúnkar Jiba'ún ke logon
ne baní Isráel se sulh kí, aur un ke
darmiyán rahe;
2 To we nipat hirásán húe, kyúnki
Jiba'ún ek bará shahr thá, aur bád-
sháhí shahron men se ek ke barábar
thá, aur 'Ai kí nisbat bará thá, aur us
ke sab log bare bahádur the.
3 Is liye Yarúsalam ke bádsháh
Adún i Sidq ne Habrún ke bádsháh
Húhám, aur Yarmút ke bádsháh Pir-
ám, aur Lakís ke bádsháh Yafí'a, aur
'Ijlún ke bádsháh Dabír ko, paigam
bhejá, aur kahá, ki
4 Mujh pás charh áo, aur merí ku-
mak karo, tá ki ham Jiba'ún ko már-
en; ki us ne Yashú' aur baní Isráel
se sulh kí.
5 Tab Amúríon ke pánch bádshá-
hon, ya'ne Yarúsalam ke bádsháh, aur
Habrún ke bádsháh, aur Yarmút ke

bádsháh, aur Lakís ke bádsháh, aur 'Ijlún ke bádsháh ne eká kiyá, aur we aur un kí sárí faujen chaṛh gayín, aur Jiba'ún ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye, aur us se jang shurú' kí.

6 ¶ Tab Jiba'ún ke logon ne Yashú' ko, jo Jiljál men ḳhaimazan thá, kahlá bhejá, ki Apne chákaron se apná háth mat khínch; ham tak jald pahunch, aur hamen bachá, aur hamárá chára kar; is liye ki sáre Amúrí bádsháh, jo kohistán men rahte hain, ham par jam'a húe hain.

7 Tab Yashú' sáre baháduron aur jangí logon ko hamráh leke Jiljál se chaṛhá.

8 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Yashú' ko farmáyá: Un se mat ḍar: is liye ki main ne un ko tere qábú men kar diyá; un men se ek mard bhí tere sámhne ṭhahar na sakegá.

9 Tab Yashú' Jiljál se kúch karke rát bhar chalá gayá, aur nágahán un pás á pahunchá.

10 Aur Ḳhudáwand ne un ko Isráel ke sámhne shikast dí, aur Jiba'ún men unhen ba shiddat qatl kiyá, aur us sárí ráh men, jo Bait-Haurán ke úpar játí hai, unhen ragedá, aur 'Azíqah aur Muqqaidah tak unhen márke ḍál diyá.

11 Aur aisá húá, ki jab we Isráel ke sámhne se bhág nikle, aur Bait-Haurán ke utár par the, to Ḳhudáwand ne 'Azíqah tak ásmán se un par baṛe patthar giráe, aur we múe; aur we, jo olon se máre gaye, un se, jinhen baní Isráel ne tah i teg kiyá, kahín bahut the.

12 ¶ Aur jis din Ḳhudáwand ne Amúríon ko baní Isráel ke áge, un ke qábú men kar diyá, us din Yashú' ne Ḳhudáwand ke huzúr Isráel kí ánkhon ke sámhne yún kahá, ki Ai áftáb, Jiba'ún par ṭhahrá rah; aur Ai mahtáb, tú bhí wádí i Aiyalún ke darmiyán!

13 Tab áftáb khaṛá rahá, aur mahtáb ṭhahar gayá, yahán tak ki un logon ne apne dushmanon se intiqám liyá. Kyá yih Kitáb ul yáshar men nahín likhá hai? Aur áftáb ásmán ke bíchon bích ṭhahar rahá, aur qaríb din bhar ke páchchhim kí taraf ko máil na húá.

14 Aur us se áge aisá din kabhí na húá, aur na us ke ba'd thá; is liye ki Ḳhudáwand ek mard kí áwáz ká shanawá húá, ki Ḳhudáwand Isráel ke liye laṛá.

15 ¶ Ba'd us ke Yashú', aur us ke sáth sárá Isráel, Jiljál kí ḳhaimagáh ko phir gayá.

16 Aur we pánchon bádsháh bháge, aur Muqqaidah ke magáre men já chhipe.

17 Yashú' ko yih ḳhabar pahunchí, ki we pánch bádsháh mile, aur Muqqaidah ke magáre men chhipe húe hain.

18 Yashú' ne hukm kiyá, ki Baṛe baṛe patthar us magáre ke munh par luṛhká do, aur wahán log biṭháo, ki un kí chaukí karen:

19 Par tum ṭhahro mat, balki apne dushmanon ká píchhá karo, aur un kí pichháṛí ke logon ko már ḍálo; un ko muhlat mat do, ki apne shahron men dáḳhil hon; is liye ki Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne un ko tumháre qabze men kar diyá hai.

20 Aur aisá húá, ki jab Yashú' aur baní Isráel ne, un ko ba shiddat qatl karte húe, us kám ko tamám kiyá thá, yahán tak ki we nest o nábúd ho gaye, to we, jo un men se báqí rahe the, un shahron men, jin kí shahrpanáhen thín, dáḳhil húe.

21 Aur sáre log Muqqaidah men, jahán ḳhaimagáh thí, Yashú' pás salámat phir áe: kisí ne baní Isráel ke barḳhiláf zubán na hiláí.

22 Phir Yashú' ne hukm kiyá, ki Magáre ká munh kholo, aur un pánchon bádsháhon ko magáre se báhar nikálke mujh pás láo.

23 Unhon ne aisá hí kiyá, aur un pánch bádsháhon ko, ya'ne sháh i

Yarúsalam, aur sháh i Habrún, aur sháh i Yarmút, aur sháh i Lakís, aur sháh i 'Ijlún ko, magáre se us pás nikál láe.

24 Aur aisá húá, ki jab we un ko Yashú' ke sámhne láe, to Yashú' ne baní Isráel ke sáre logon̲ ko talab kiyá; aur jangí baháduron̲ ke sardáron̲ ko, jo us ke sáth the, farmáyá: A'ge áo, aur in bádsháhon̲ kí gardanon̲ par pán̲w rakho. We nazdík áe, aur un kí gardanon̲ par pán̲w rakhe.

25 Tab Yashú' ne unhen̲ farmáyá: Ḳhauf na karo, aur hirásán mat ho; mazbút ho jáo, aur diláwar hoo: is liye ki Ḳhudáwand tumháre dushmanon̲ se, jin ká muqábalá karoge, aisá hí karegá.

26 Aur áḳhir Yashú' ne unhen̲ márá, aur qatl kiyá, aur pánch daraḳhton̲ men̲ pánchon̲ ko laṭká diyá: so we shám tak daraḳhton̲ men̲ laṭke rahe.

27 Aur aisá húá ki jab súraj ḍhalne par thá, to unhon̲ ne Yashú' ke hukm se unhen̲ daraḳhton̲ par se utárá, aur usí gár men̲, jis men̲ we já chhipe the, ḍál diyá, aur gár ke mun̲h par baṛe baṛe patthar rakhe: chunánchi we áj ke din tak hain̲.

28 ¶ Aur usí din Yashú' ne Muqqaidah ko le liyá, aur use tah i teg kiyá, aur us ke bádsháh ko, aur us ke sáre zí-rúhon̲ ko, halák kiyá; us sab men̲ se us ne ek ko bhí báqí na chhoṛá: aur Muqqaidah ke bádsháh se wuhí kiyá, jo Yaríhú ke bádsháh se kiyá thá.

29 Ba'd us ke Yashú' ne, aur us ke sáth sáre Isráel ne, Muqqaidah se Libnah ko kúch kiyá, aur Libnah se laṛá.

30 Aur Ḳhudáwand ne us ko bhí, us ke bádsháh samet, baní Isráel ke qábú men̲ kar diyá, aur us ne use aur us ke sab zí-rúhon̲ ko tah i teg kiyá; us men̲ ek ko bhí báqí na chhoṛá; aur wahán̲ ke bádsháh se wuh kiyá, jo Yaríhú ke bádsháh se kiyá thá.

31 ¶ Phir Libnah se Yashú' ne, aur us ke sáth sáre Isráel ne, Lakís kí taraf guzar kí, aur us ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye, aur us se laṛá:

32 Aur Ḳhudáwand ne Lakís ko Isráel ke qabze men̲ kar diyá; us ne dúsre din us par fath pái, aur use tah i teg kiyá, aur sáre zí-rúhon̲ ko, jo us men̲ the, qatl kiyá, sab jaisá ki us ne Libnah se kiyá thá.

33 ¶ Us waqt Jazar ká bádsháh Húram Lakís kí kumak ko chaṛh áyá: so Yashú' ne us ko aur us ke logon̲ ko már liyá, yahán̲ tak ki us ká ek bhí jítá na bachá.

34 Aur Yashú' ne, aur us ke sáth sáre Isráel ne, Lakís se 'Ijlún kí taraf guzar kí, aur us ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye, aur us se jang shurú' kí:

35 Aur usí din use le liyá, aur use talwár kí dhár se márá, aur un sab ko, jo us men̲ the, usí din haram kar diyá, sab jaisá ki us ne Lakís men̲ kiyá thá.

36 Phir 'Ijlún se Yashú' aur us ke sáth sárá Isráel Habrún par chaṛhe, aur us se laṛe,

37 Aur use le liyá, aur use, aur us ke bádsháh, aur us kí sárí bastíon̲ ko; aur wahán̲ ke sáre zí-rúhon̲ ko tah i teg kiyá, aur jaisá us ne 'Ijlún men̲ kiyá thá, ek ko bhí jítá na chhoṛá, balki use, sab logon̲ samet jo us men̲ the, faná kar diyá.

38 Wahán̲ se Yashú' aur us ke sáth sárá Isráel phirke Dabír ko áe, aur us se laṛe.

39 Aur use, aur us ke bádsháh, aur us kí sárí bastíon̲ ko, qábú men̲ kar liyá; aur unhen̲ tah i teg kiyá, aur sáre logon̲ ko, jo us men̲ the, haram kar diyá, ek ko bhí báqí na chhoṛá: sab jaisá ki us ne Habrún, aur us ke bádsháh se kiyá thá, waisá hí Dabír se aur us ke bádsháh se kiyá: aur jaisá ki us ne Libnah se aur us ke bádsháh se kiyá thá.

40 ¶ So Yashú' ne kohistán kí sárí sarzamín, aur dakhan kí, aur

nasheb kí, aur chashmon̲ kí sárí sar-
zamín ko tah i teg kiyá, aur wahán̲ ke
sáre bádsháhon̲ ko faná kiyá: ek ko
bhi jítá na chhoṛá, balki wahán̲ ke har
ek dam-lenewále ko haram kar diyá,
jaisá ki Ḵhudáwand Isráel ke Ḵhudá
ne hukm kiyá thá.
41 Aur Yashú' ne Qádis-Barní'a se
leke 'Azah tak, aur Jashan kí sárí sar-
zamín ko Jiba'ún tak, unhen̲ már liyá.
42 Aur Yashú' ne un sab bádsháh-
on̲ par, aur un kí sarzamín par, ek-
bárgí fath páí; is liye ki Ḵhudáwand
Isráel ká Ḵhudá Isráel kí taraf se lará.
43 Ba'd us ke Yashú' sáre Isráel
samet Jiljál ko lauṭ gayá.

XI BAB.

JAB Hasúr ke bádsháh Yabín ne yih
suná, to us ne Madún ke bádsháh
Yúbáb, aur Simrún ke bádsháh, aur
Iksháf ke bádsháh ko,
2 Aur un bádsháhon̲ ko, jo kohistán
men̲ uttar taraf ko, aur maidánon̲ men̲
jo Kinnarat kí dakhan taraf hain̲, aur
us wádí men̲, aur Nafát i Dor men̲
pachchhim taraf, rahte the,
3 Aur un ko, jo Kan'án ke púrab
aur pachchhim ko base the, aur Amú-
ríon̲ ko, aur Hittíon̲ ko, aur Farizzíon̲
ko, aur Yabúsíon̲ ko jo paháṛon̲ men̲
rahte the, aur Hawíon̲ ko, jo Harmún
ke níche sarzamín i Misfáh men̲ the,
kahlá bhejá.
4 Tab we apne sab lashkaron̲ samet,
aisí kasrat kí guroh ki jaise samundar
ke kanáre ret ke dáne hote hain̲, be-
shúmar ghoṛe aur gáṛíán̲ leke, báhar
nikle.
5 Aur jab ye sáre bádsháh ápas
men̲ ittifáq karke ikaṭṭhe húe, to un-
hon̲ ne Merúm ke páníon̲ par ḵhaime
khaṛe kiye, tá ki baní Isráel se muqá-
bala karen̲.
6 ¶ Tab Ḵhudáwand ne Yashú'
ko farmáyá: Un ke sabab hirásán
mat ho; is wáste ki kal isí waqt main̲
un sab ko Isráel ke sámhne márke
ḍál dún̲gá: tú in ke ghoṛon̲ ki kún-
chen̲ máregá, aur un kí gáṛíán̲ ág se
jaláegá.
7 Chunánchi Yashú' áyá, aur sáre
jangí mard us ke sáth Merúm ke pá-
níon̲ par nágahán hamla karke un par
á paṛe.
8 Aur Ḵhudáwand ne un ko Isráel
ke qabze men̲ kar diyá: so unhon̲ ne
unhen̲ márá, aur baṛe Saidá, aur Mis-
rafát ul Máim, aur Misfáh kí wádí
tak, jo púrab taraf hai, unhen̲ ragedá;
aur unhon̲ ne un ko qatl kiyá, yahán̲
tak ki un ká ek bhí báqí na chhoṛá.
9 Aur Yashú' ne Ḵhudáwand ke
hukm ke muwáfiq un se kiyá, ki un
ke ghoṛon̲ kí kúnchen̲ márín̲, aur un
kí gáṛíán̲ jaláín̲.
10 ¶ Phir Yashú' usí waqt lauṭ áyá
aur Hasúr ko le liyá, aur us ke bád-
sháh ko talwár se márá; kyún̲ki agle
waqt men̲ Hasúr un sárí mamlukaton̲
ká sardár thá.
11 Aur unhon̲ ne un sab zí-rúhon̲
ko, jo wahán̲ the, talwár kí dhár se
faná kiyá, aisá ki wahán̲ koí sán̲s-
lenewálá báqí na rahá; aur us ne
Hasúr ko ág se jaláyá.
12 Aur Yashú' ne un bádsháhon̲ ke
sáre shahron̲ ko, aur un shahron̲ ke
sáre bádsháhon̲ ko, apne qabze men̲
kiyá, aur unhen̲ tah i teg kiyá, aur
haram kiyá, jaisá ki Ḵhudáwand ke
bande Músá ne hukm kiyá thá.
13 Magar un shahron̲ ko, jo apne
apne paháṛon̲ par the, baní Isráel ne
na jaláyá, siwá Hasúr ke, jise Yashú'
ne phúnk diyá thá.
14 Aur un shahron̲ ke sáre mál aur
mawáshí ko baní Isráel ne apne liye
lúṭ liyá; lekin har ek insán ko talwár
kí dhár se qatl kiyá, yahán̲ tak ki
unhen̲ nábúd kar diyá; ek sán̲s-lene-
wále ko bhí báqí na chhoṛá.
15 ¶ Jaisá ki Ḵhudáwand ne ap-
ne bande Músá ko farmáyá thá, waise
hí Músá ne Yashú' ko irshád kiyá, aur
Yashú' ne bhí waisá hí kiyá; us ne
un mu'ámalon̲ men̲, jin kí bábat Ḵhu-

dáwand ne Músá ko farmáyá thá, ek ko bhí ná-tamám na chhorá.
16 Chunánchi Yashú' ne us sárí sarzamín ko, kohistán, aur dakhan kí sárí mamlukat, aur Jashan ká sárá mulk, aur wádí, aur maidán, aur Isráel ke kohistán aur usí kí wádí ko,
17 Koh i Khalaq se leke, jo Sha'ír kí taraf charhtá hai, Ba'al i Jadd tak, jo wádí i Lubnán men koh i Harmún ke níche hai, sab ko le liyá, aur un ke sáre bádsháhon ko qabze men kar liyá, aur unhen márá, aur qatl kiyá.
18 Yashú' ne muddat tak un sáre bádsháhon se lará kiyá.
19 Siwá Hawíon ke, jo Jiba'ún ke báshinde the, koí shahr na thá, jis ne baní Isráel se sulh kí ho, balki sab ko unhon ne larkar liyá.
20 Kyúnki yih Khudáwand kí taraf se thá, ki un ke dil sakht ho gaye the, tá ki we jang ke liye Isráel ká muqábala karen, aur tá ki wuh un ko haram kare, aur ki we maurid rahm ke na rahen, balki wuh un ko nest o nábúd kar dewe; jaisá ki Khudáwand ne Músá ko farmáyá.
21 ¶ Aur usí waqt Yashú' ne áke baní 'Anáq ko, paháron par se, Habrún se, aur Dabír se, aur 'Anáb se, balki Yahúdáh ke sáre kohistán se, aur Isráel ke sáre kohistán se, kát dálá: Yashú' ne un ko un ke shahron samet haram kar diyá.
22 So baní 'Anáq men se baní Isráel ke qalamrau men koí báqí na rahá; magar 'Azah, aur Ját, aur Ashdúd men chand báqí the.
23 So Yashú' ne us sab kí tarah, ki Khudáwand ne Músá ko farmáyá tha, us sárí sarzamín ko le liyá; aur Yashú' ne use Isráel kí mírás, un ke firqe firqe kí qismaton ke mutábiq, kar diyá. Aur zamín jang se fárig húí.

XII BÁB.

Us sarzamín ke bádsháh, jinhen baní Isráel ne qatl kiyá, aur jin kí sarzamín, Yardan ke us pár súraj ke nikalne kí taraf, nahr i Arnún se leke koh i Harmún tak, aur púrab ká sárá maidán, mírás men liyá, ye hain:
2 Amúríon ká bádsháh Saihún, jo Hasbún men rahtá thá, aur 'Ará'ir se leke, jo nahr i Arnún ke kanáre par hai, aur us wádí ke bích o bích se, aur ádhe Jashan se, wádí Yabúq tak, jo baní 'Ammún kí sarhadd kai, bádsháhat kartá thá;
3 Aur maidán se bahr i Kinnarat tak, jo púrab taraf hai, aur maidán ke daryá tak, jo daryá e shor hai, púrab kí taraf us ráh se, jo Bait ul Yasímát ko játí hai, aur dakhan se, jo Pisgah ke chashmon ke níche hai:
4 ¶ Aur Basan ke bádsháh 'U'j kí sarzamín, jo Jabábara kí nasl men se thá, aur 'Istárát aur Adrá'e men rahtá thá;
5 Aur wuh koh i Harmún aur Salkah, aur sáre Basan men, Jasúríon, aur Ma'akátíon kí sarhadd tak, aur ádhe Jili'ád men, jo Hasbún ke bádsháh Saihún kí sarhadd thí, bádsháhat kartá thá.
6 Un ko Khudáwand ke bande Músá aur baní Isráel ne márá: aur Khudáwand ke bande Músá ne baní Rúbin aur baní Jadd aur Munassí ke ádhe firqe ko us sarzamín ká wáris kiyá.
7 ¶ Aur us sarzamín ke bádsháh, jinhen Yashú' aur baní Isráel ne Yardan ke is pár pachchhim taraf márá, Ba'al i Jadd se leke, jo wádí i Lubnán men hai, koh i Khalaq tak, jo Sha'ír tak chalá gayá hai, jise Yashú' ne baní Isráel ke firqon ko mírás ke liye, un kí qismaton ke mutábiq, diyá;
8 Paháron men, aur wádíon men, aur maidánon men, aur chashmon men, aur bayábán men, aur dakhan mulk men, jahán Hittí, aur Amúrí, aur Kan'ání, aur Farizzí, aur Hawí aur Yabúsí, rahte the; we bádsháh ye hain:

9 ¶ Yaríhú ká bádsháh ek; 'Ai ká
bádsháh, jo Baitel ke nazdík hai, ek;
10 Yarúsalam ká bádsháh ek; Hab-
rún ká bádsháh ek;
11 Yarmút ká bádsháh ek; Lakís
ká bádsháh ek;
12 'Ijlún ká bádsháh ek; Jazar ká
bádsháh ek;
13 Dabír ká bádsháh ek; Jadar ká
bádsháh ek;
14 Hurmah ká bádsháh ek; 'Arád
ká bádsháh ek;
15 Libnah ká bádsháh ek; 'Adúl-
lám ká bádsháh ek;
16 Muqqaidah ká bádsháh ek; Bai-
tel ká bádsháh ek;
17 Taffúah ká bádsháh ek; Hifar
ká bádsháh ek;
18 Afíq ká bádsháh ek; Lásarún
ká bádsháh ek;
19 Madún ká bádsháh ek; Hasúr
ká bádsháh ek;
20 Simrún-Mirún ká bádsháh ek;
Iksháf ká bádsháh ek;
21 Ta'anak ká bádsháh ek; Majid-
do ká bádsháh ek;
22 Qádis ká bádsháh ek; Yuqní-
'ám-Karmil ká bádsháh ek:
23 Nafát i Dor men Dor ká bád-
sháh ek; Jiljál men Jawíon ká bád-
sháh ek;
24 Tirzah ká bádsháh ek: ye sab
iktís bádsháh the.

XIII BAB.

AUR Yashú' búrhá aur 'umr-rasída
húá; aur KHUDÁWAND ne us ko
farmáyá, ki Tú búrhá aur 'umr-rasída
húá, aur hanoz bahut sí zamín báqí
hai, jo qabze men nahín áí.
2 Aur wuh sarzamín, jo báqí hai,
so yih hai: Filistíon kí sab hadden,
aur sárá Jasúrí,
3 Saihúr se, jo Misr ke sámhne hai,
hudúd i 'Aqrún tak uttar kí taraf ko,
jo Kan'án men giná játá hai; Filis-
tíon ke pánch qutub, ya'ne 'Azátí, aur
Ashdúdí, aur Asqalúní, aur Játí, aur
'Aqrúní; aur 'Awí bhí;
4 Dakhan kí taraf se, Kan'án kí
sárí sarzamín, aur Magárah se, jo
Saidáníon ká hai, Afíq tak, aur Amú-
ríon kí sarhaddon tak;
5 Aur Jabalíon kí sarzamín, aur
sárá Lubnán súraj ke nikalne kí taraf,
Ba'al i Jadd se, jo koh i Harmún ke
níche hai, Hamát ke madkhal tak.
6 Sáre kohistání, Lubnán se leke
Misrafát ul Má,im tak, aur sáre Saidá-
ní, main un ko baní Isráel ke sámhne
se nikál dálúngá; magar tú qur'a dál-
ke use Isráelíon men mírás ke liye
taqsím kar de, jaisá main ne tujhe
farmáyá.
7 Tú yih sarzamín nau firqon ko
aur Munassí ke ádhe firqe ko mírás
ke taur par bánt de.
8 Us ke, ya'ne dúsre ádhe ke, sáth
baní Rúbin aur baní Jadd ne apní
mírás pái, jo Músá ne Yardan ke us
pár púrab taraf ko unhen dí, jaisá ki
KHUDÁWAND ke bande Músá ne un-
hen dí;
9 'Ará'ir se, jo Arnún ke kanáre
par hai, aur us shahr se, jo nahr ke
bíchon bích hai, aur Medibá ká sárá
maidán Daibún tak;
10 Aur Amúríon ke bádsháh Sai-
hún ke sáre shahr, jo Hasbún men
takht-nishín thá, baní 'Ammún kí
sarhadd tak;
11 Aur Jili'ád, aur Jasúríon, aur
Ma'akátíon kí atráf, aur sárá koh i
Harmún, aur sárá Basan, Salkah
tak;
12 Basan men 'Új kí sárí mamlu-
kat, jo 'Istárát aur Adrá'e men hukm-
rán thá, jo Rifáíon ke baqiya men se
báqí rahá: so Músá ne unhen márá
aur khárij kiyá.
13 Lekin baní Isráel ne Jasúríon
aur Ma'akátíon ko khárij nahín kiyá:
chunánchi Jasúrí aur Ma'akátí áj tak
Isráelíon ke darmiyán baste hain.
14 Faqat Láwí ke firqe ko us ne
koí mírás na dí; KHUDÁWAND Isráel
ke Khudá kí qurbáníán, jo ág se guz-

ráni játí hain, so un kí mírás hain, jaisá us ne unhen kahá.
15 ¶ Aur Músá ne baní Rúbin ke firqe ko un ke gharánon ke muwáfiq mírás dí.
16 Aur 'Ará'ir se, jo áb i Arnún ke kanáre par hai, un kí sarhadd thí; aur wuh shahr, jo daryá ke bíchon bích hai, aur sárá maidán, jo Medibá se nazdík hai;
17 Hasbún aur us ke sáre shahr jo maidán men hain; Daibún, aur Bámát-Ba'al, aur Bait-Ba'al Ma'ún,
18 Aur Yahsáh, aur Qadímát, aur Mafa'át,
19 Aur Qaryataim, aur Shibmáh, aur Zarat us Sahar, jo wádí ke koh men hai,
20 Aur Bait-Fagúr, aur Ashdút-Pisgah, aur Bait ul Yasímát,
21 Aur maidán ke sáre shahr, aur Amúrion ke bádsháh Saihún ká sárá mulk, jo Hasbún men saltanat kartá thá, jise Músá ne Midyán ke ra,íson, 'Awí, aur Raqam, aur Súr, aur Húr, aur Raba', Saihún ke ra,íson samet, jo us zamín men baste the, qatl kiyá.
22 ¶ Aur Ba'úr ke bete Bala'ám ko bhí, jo nujúmí thá, baní Isráel ne, un ke darmiyán jo un se maqtúl húe, talwár se qatl kiyá.
23 Aur baní Rúbin kí sarhadd Yardan aur us kí nawáhí huí. Ye shahr, aur un ke gánw, Rúbin kí mírás, mutábiq un ke gharánon ke, thahre.
24 Aur Músá ne Jadd ke firqe ko, ya'ne baní Jadd ko, mutábiq un ke gharánon ke, hissa diyá.
25 Aur un kí sarhadd yih thí: Ya'zír, aur Jili'ád ke sáre shahr, aur baní 'Ammún ki ádhí sarzamín 'Ará'ir tak, jo Rabbah ke sámhne hai;
26 Aur Hasbún se Rámat ul Misfáh aur Batúním tak, aur Mahnaim se Dabír kí sarhadd tak;
27 Aur wádí men, Bait-Háram, aur Bait-Nimrah, aur Sukkát, aur Safún, Hasbún ke bádsháh Saihún kí mamlukat ká baqiya, aur Yardan aur us kí nawáhí daryá e Kannarat ke kanáre tak, jo Yardan ke us pár púrab taraf ko hai.
28 Ye shahr apne gánwon samet baní Jadd kí mírás, un ke gharánon ke mutábiq, húe.
29 ¶ Aur Músá ne Munassí ke ádhe firqe ko bhí hissa diyá; so ádhe baní Munassí ke firqe ká hissa, un ke gharánon ke muwáfiq, yih thá.
30 Aur un kí sarhadd Mahnaim se shurú' húí, ya'ne sárá Basan, aur Basan ke bádsháh 'Új kí sárí mamlukat, aur sárí Yáir-bastíán, jo Basan men hain, aur we sáth shahr hain:
31 Aur ádhá Jili'ád, aur 'Istárát, aur Adrá'e, Basan ke Bádsháh 'Új ke shahr, Munassí ke bete Makír kí aulád ko, usí Makír kí aulád ke ádhe ko, mutábiq un ke gharánon ke, mile.
32 Ye hain we, jinhen Músá ne Moáb ke bayábán men Yardan ke pár Yaríhú ke lagbhag púrab kí taraf mírás ke liye taqsím kiyá.
33 Lekin Músá ne Láwí ke firqe ko mírás na dí; KHUDÁWAND Isráel ká Khudá un kí mírás hai, jaisá us ne unhen kahá.

XIV BA'B.

AUR we mamlukaten, jinhen Kan'án kí sarzamín ke darmiyán baní Isráel ne apní mírás men páyá, jinhen Ili'azar káhin, aur Nún ke bete Yashú', aur baní Isráel ke firqon ke abwí sardáron ne un ko mírás ke liye diyá, ye hain.
2 Un kí mírásen qur'a ke muwáfiq thín, jaisá KHUDÁWAND ne nau firqon aur ádhe firqe ke haqq men Músá kí ma'rifat farmáyá.
3 Ki Músá ne Yardan ke us pár arhái firqon ko mírás dí thí; par us ne Láwíon ko un ke darmiyán kuchh mírás na dí.
4 Kyúnki baní Yúsuf do firqe the, Munassí aur Ifráím: so unhon ne Láwíon ko zamín men se kuchh hissa

na diyá, magar kaí shahr un ke rahne
ke liye, aur un kí nawáhí un kí ma-
wáshí aur mál ke liye.
5 Aur jaisá ki Ḳhudáwand ne
Músá ko farmáyá, waisá hí baní Isráel
ne kiyá; aur unhoṉ ne zamín ko bánṭ
diyá.
6 ¶ Tab baní Yahúdáh Jiljál meṉ
Yashú' pás áe: aur Qinzí Yafunnah
ke beṭe Kálib ne use kahá, ki Us bát
ko, jo Ḳhudáwand ne mard i Ḳhudá
Músá ko merí aur terí bábat Qádis-
Barní'a meṉ kahá, tú jántá hai.
7 Jis waqt Ḳhudáwand ke bande
Músá ne Qádis-Barní'a se mujh ko
bhejá, ki is sarzamín kí jásúsí karúṉ,
us waqt maiṉ chálís baras ká thá, aur
maiṉ ne us ko, us ke muwáfiq jo mere
dil meṉ thá, ḳhabar dí.
8 Tau bhí mere bháíoṉ ne, jo mere
sáth chaṛh gaye the, jamá'at ke diloṉ
ko pighlá diyá; lekin maiṉ ne Ḳhu-
dáwand apne Ḳhudá kí púrí pairauí kí.
9 Tab Músá ne us din qasam kháke
kahá, ki Yaqínan wuh zamín, jis par
tú ne apne qadam rakhe, terí aur tere
beṭoṉ kí mírás hamesha ke liye hogí;
kyúṉki tú ne Ḳhudáwand mere
Ḳhudá kí púrí pairauí kí.
10 Aur ab dekh, Ḳhudáwand ne
us waqt se leke, ki Ḳhudáwand ne
yih bát Músá ko kahí, jab ki baní
Isráel bayábán meṉ áwára the, is waqt
tak paintális baras mujh ko jítá rakhá,
jaisá ki us ne farmáyá, aur ab dekh,
ki maiṉ áj ke din pachásí baras ká
búṛhá húṉ:
11 Aur hanoz maiṉ aisá táqatwar
húṉ, jaisá us din thá ki jis din Músá
ne mujhe bhejá; jaisí laṛne kí qúwat
mujh meṉ tab thí, ab bhí áne jáne
meṉ waisí hí qúwat hai.
12 So yih paháṛí, jis ká zikr Ḳhudá-
wand ne us roz kiyá hai, mujh ko de;
kyúṉki tú ne us din suná, ki waháṉ
Baní 'Anáq baste haiṉ, aur waháṉ ke
shahr baṛe aur muhkam haiṉ; pas
agar aisá ho ki Ḳhudáwand mere sáth
rahe, to maiṉ unheṉ nikál dúṉgá, jaisá
ki Ḳhudáwand ne kahá hai.
13 Tab Yashú' ne us ko du'á dí,
aur Yafunnah ke beṭe Kálib ko Hab-
rún mírás meṉ diyá.
14 So Habrún us waqt se áj tak
Qinzí Yafunnah ke beṭe Kálib kí
mírás húá, is liye ki us ne Ḳhudá-
wand Isráel ke Ḳhudá kí púrí pairauí
kí.
15 Aur agle waqt meṉ Habrún ká
nám Qaryat-Arba' thá; aur wuh Arba'
Baní 'Anáq ke darmiyán baṛá ádmí
thá. Aur wuh sarzamín jang se fárig
húí.

XV BAB.

AUR baní Yahúdáh ke firqe ká qu-
r'aí hissa, un ke gharánoṉ ke
mutábiq, yih thá: Dasht i Sín, dakhan
kí taraf, dakhaní siwáne kí intihá se
Adúm kí sarhadd tak.
2 Aur us kí dakhaní hadd daryá e
shor ke kanáre se, us kol se jo dakhan
ko máil hai, shurú' húí.
3 Aur yih hadd dakhan kí taraf
'Aqrábím kí chaṛháí se hoke Sín tak
pahunchí, aur dakhan se Qádis-Barní'a
ko chaṛhí, aur Hasrún pás jáke Adár
ko chaṛhí, aur waháṉ se Qarqa' ko
phirí;
4 Aur waháṉ se 'Azmún ko pahun-
chí, aur phir Misr kí nahr se já milí,
aur us kí sarhaddeṉ samundar tak
pahunchí haiṉ. Tumhárí dakhaní
sarhadd yih hogí.
5 Aur us kí púrabí hadd daryá e
shor, Yardan ke sire tak, thí. Aur us
kí shimálí hadd us daryá ke kol se, jo
nahr i Yardan ke 'ain sire par hai:
6 Aur yih hadd Bait-Hajlah tak
chaṛhí, aur Bait ul 'Arábah kí uttar
taraf se guzrí; aur wuh sarhadd Rú-
bin ke beṭe Bohan ke patthar tak
pahunchí:
7 Phir wuh sarhadd 'Akúr kí wádí
se hoke Dabír ko chaṛhí, aur waháṉ
se shimál kí samt ko chalke Jiljál ke
rukh, jo Adúmmím kí chaṛháí ke

muqábil hai, aur wádí ke janúb ko
hai, gayí: aur phir wuh hadd 'Ain-
Shams ke pání pás hoke 'Ain Rájil
pás já niklí:
8 Aur wuh sarhadd Bin-Hinnúm kí
wádí men̲ se hoke Yabúsíon̲ kí bastí
kí dakhan taraf gayí; Yarúsalam wuhí
hai: aur phir us pahár̤ kí chonṭí tak,
jo wádí i Hinnúm ke muqábil pach-
chhim taraf ko hai, aur wuh Rifáíon̲ kí
wádí kí uttar taraf wáqi' hai:
9 Aur wuh sarhadd pahár̤ kí chonṭí
se áb i Naftúah ke chashme tak gayí,
aur wahán̲ se 'Ifrún ke shahron̲ pás
já niklí; aur wuh sarhaddd wahán̲ se
Ba'alah tak, jo Qaryat-Ya'arím hai,
pahunchí:
10 Aur wuh sarhadd Ba'alah se
hoke magrib kí samt koh i Sha'ír ko
phirí, aur Hár-Ya'arím, ya'ne Kaslún
ke pás uttar taraf pahunchí, aur Bait-
Shams ko utar gayí, aur Timnah ko
chalí:
11 Aur wuh sarhadd 'Aqrún kí
uttar taraf já niklí; aur wuh sarhadd
Sikrún se hoke Ba'alah ke pahár̤ tak
guzrí, aur Yabniel pás niklí; aur is
hadd kí intihá samundar thí.
12 Aur us kí hadd pachchhim taraf
bahr i a'azam aur us ká sáhil hai.
Baní Yahúdáh ke gird kí hadden̲ un
ke gharánon̲ ke mutábiq ye hain̲.
13 ¶ Aur Yafunnah ke beṭe Kálib
ko, baní Yahúdáh ke darmiyán, jaisá
ki KHUDÁWAND ne Yashú' ko farmáyá
thá, 'Anáq ke báp Arba' ká shahr, jo
Habrún hai, hissa diyá.
14 So Kálib ne wahán̲ se tín baní
'Anáq ko, Sísí, aur Aḳhimán, aur
Talmí ko, ḳhárij kiyá.
15 Aur wuh wahán̲ se Dabíríon̲ par
char̤h gayá; par Dabír ká qadímí nám
Qaryat-Sifar thá.
16 ¶ So Kálib ne kahá, Jo koí ki
Qaryat-Sifar ko já máre, aur use le le,
to main̲ use apní beṭí 'Aksah byáh
dúngá.
17 Tab Kálib ke chhoṭe bháí Qanaz
ke beṭe Gutniel ne us par qabza kiyá;
so us ne apní beṭí 'Aksah use byáh
dí.
18 Aur aisá húá, ki jab wuh us pás
áí, to us ne use ubhárá, tá ki wuh us
ke báp se ek khet mánge; so wuh apne
gadhe par se utrí. Tab Kálib ne use
kahá, Tú kyá cháhtí hai?
19 Wuh bolí, Mujhe barakat díjiye;
ki tú ne dakhan taraf kí zamín mujhe
'ináyat kí, so mujhe pání ke chashme
bhí díjiye. Tab us ne use úpar ke
sote aur níche ke sote 'ináyat kiye.
20 Baní Yahúdáh ke firqe kí mírás,
un ke gharánon̲ ke mutábiq, yih hai.
21 ¶ Aur Adúm kí sarzamín kí
taraf dakhan ko baní Yahúdáh kí sar-
hadd kí intihá ke shahr ye hain̲: Qab-
ziel, aur 'Edar, aur Yajúr,
22 Aur Qainah, aur Daimúnah, aur
'Ad'adah,
23 Aur Qádis, aur Hasúr, aur It-
nán,
24 Zíf, aur Talam, aur Ba'alút,
25 Aur Hasúr, aur Hadatah, aur
Qaryat-Hasrún, jo Hasúr hai,
26 Aur Amám, aur Sam'a, aur Mo-
ládah,
27 Aur Hasár-Jaddah, aur Hash-
mún, aur Bait-Falat,
28 Aur Hasár-Su'ál, aur Biarsab'a,
aur Bizyutyáh,
29 Ba'alah, aur 'Aiyím, aur 'Azam,
30 Aur Iltolád, aur Kasíl, aur Hur-
mah,
31 Aur Siqláj, aur Madmannah, aur
Sansannah,
32 Aur Labáwat, aur Silhím, aur
'Ain, aur Rimmon; ye sab untís shahr,
aur un ke gán̲w:
33 Aur we shahr jo nasheb men̲
wáqi' húe, ye hain̲; Istál, aur Sur'áh,
aur Asnáh,
34 Aur Zanúh, aur 'Ain-Janním,
Taffúah, aur 'Ainám,
35 Yarmút, aur 'Adúllám, Shokah,
aur 'Azíqah,
36 Aur Sa'arím, aur 'Aditaim, aur

Jadírah, aur Jadírataim: chaudah shahr, aur un ke gáñw:

37 Zinán, aur Hadásah, aur Mijdal-Jadd,

38 Aur Díla'án, aur Misfáh, aur Yuqtiel,

39 Lakís, aur Busqat, aur 'Ijlún,

40 Aur Kabbún, aur Lahmám, aur Kitlís,

41 Aur Jadírút, aur Bait i Dajún, aur Na'amah, aur Muqqaidah: solah shahr, aur un ke gáñw:

42 Libnah, aur 'Atr, aur 'Asan,

43 Aur Iftáh, aur Asnah, aur Nasíb,

44 Aur Qa'ílah, aur Akzíb, aur Marísah: nau shahr, aur un ke gáñw:

45 'Aqrún, aur us kí bastíañ, aur us ke gáñw:

46 'Aqrún se samundar tak Ashdúd kí atráf ke sáre shahr, aur un ke gáñw:

47 Ashdúd apne shahroñ aur gáñw samet; aur 'Azah apne shahroñ aur gáñw samet, Misr kí nahr tak, aur daryá e a'azam aur us ke sáhil tak.

48 ¶ Aur kohistán meñ: Samír, aur Yatír, aur Shokah,

49 Aur Dannah, aur Qaryat-Sannah, jo Dabír hai,

50 Aur 'Anáb, aur Istimúh, aur 'Aním,

51 Aur Jashan, aur Haulán, aur Jilúh: gyárah shahr, aur un ke gáñw:

52 Aráb, aur Dúmah, aur Ish'án,

53 Aur Yanúm, aur Bait-Taffúah, aur Afíqah,

54 Aur Humtah, aur Qaryat-Arba', jo Habrún hai, aur Si'úr; nau shahr aur un ke gáñw:

55 Ma'ún, Karmil, aur Zíf, aur Yuttah,

56 Aur Yazra'el, aur Yaqdi'ám, aur Zanúah,

57 Qain, Jibi'ah, aur Timnah: das shahr, apne gáñw samet:

58 Halhúl, aur Bait-'Súr aur Jadúr,

59 Aur Ma'arát, aur Bait-'Anút, aur Iltiqún: chha shahr, apne gáñw samet:

60 Qaryat-Ba'al, jo Qaryat-Ya'arím hai, aur Rabbah: do shahr, apne gáñw samet:.

61 Aur bayábán meñ; Bait-'Arábah, aur Maddín, aur Sakákah,

62 Aur Nabsán, aur 'I'r i Shor, aur 'Ain i Jadí: chha shahr, aur un ke gáñw.

63 ¶ Lekin Yabúsí, jo Yarúsalam meñ rahte the, so un ko baní Yahúdáh khárij na kar sakeñ: chunánchi Yabúsí baní Yahúdáh ke sáth áj ke din tak Yarúsalám meñ baste haiñ.

XVI BA'B.

AUR baní Yúsuf ká qura'í hissa, Yardan se Yaríhú ke ás pás, hoke, púrab taraf ko áb i Yaríhú pás, niklá, aur us bayábán tak, jo Yaríhú se Baitel ke pahár ko játá hai, gayá;

2 Phir Baitel se nikalke, Lauz ko gayá, aur Arkí kí haddoñ ke pás guzarke 'Atárot tak pahunchá,

3 Aur wahán se pachchhim rukh Yaflítí kí hadd pás, aur Bait-Haurán i nasheb, aur Jazar kí hadd tak, pahunchtá hai; aur us kí intihá samundar hai.

4 Yúñ baní Yúsuf Munassí aur Ifráím ne apní mírás lí.

5 ¶ Aur baní Ifráím kí sarhadd, un ke gharánoñ ke mutábiq, yih thí: un kí mírás kí hadd púrab taraf ko 'Atárot-Addár se Bait-Haurán i faráz ko phirí;

6 Aur uttar taraf ko wuh hadd samundar ke rukh Mikmatát pás niklí; aur wuh hadd púrab taraf Tánát-Sailá ko phirí, aur us kí púrab taraf se guzarke Yanúháh tak pahunchí;

7 Aur Yanúháh se 'Atárot aur Na'arátah pás utrí, aur Yaríhú se guzarke Yardan pás já niklí.

8 Aur wuh hadd pachchhim taraf ko Taffúah se Nahr i Qánáh tak; aur us kí intihá samundar tak hai. Baní

Ifráím ke firqe kí mírás, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, yih hai.

9 Aur baní Ifráím ke liye alag alag shahr baní Munassí kí mírás men̲ the, sab shahr aur un ke gán̲w.

10 Aur un Kan'áníon̲ ko, jo Jazar ke báshinde the, unhon̲ ne ḳhárij na kiyá: so we áj ke din tak Ifráímíon̲ ke sáth baste hain̲, aur jizya deke ḳhidmat karte.

XVII BA'B.

AUR Munassí ke firqe ne bhí ek qur'aí hissa páyá, ki wuh Yúsuf ká palauṭhá hai, ya'ne Jili'ád ke báp Munassí ke palauṭhe Makír ne: is liye ki wuh jangí mard thá, use Jili'ád aur Basan mile.

2 Aur báqí baní Munassí ke liye bhí, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, hissa milá; baní Abi'azar, aur baní Ḳhalaq, aur baní Asriel, aur baní Sikm, aur baní Hifr, aur baní Simida' ke liye: Yúsuf ke beṭe Munassí ke farzand i narína un ke gharánon̲ ke mutábiq ye the.

3 ¶ Aur Siláfihád bin Hifr bin Jili'ád bin Makír bin Munassí ke beṭe na the, magar beṭíán̲ thín̲: aur us kí beṭíon̲ ke nám ye hain̲, Mahlah, aur Nu'ah, aur Hajlah, aur Milkah, aur Tirzah.

4 So we Ili'azar káhin aur Nún ke beṭe Yashú' aur amíron̲ ke nazdík áke bolín̲, ki Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá, ki wuh ham ko hamáre bháíon̲ ke darmiyán mírás de. Chunánchi Ḳhudáwand ke farmán ke mutábiq us ne un ke báp ke bháíon̲ ke darmiyán un ko mírás dí.

5 So Jili'ád kí zamín ke aur Basan ke siwá, jo Yardan ke us pár hai, das hisse Munassí ke húe.

6 Ki Munassí kí beṭíon̲ ne apne bháíon̲ ke sáth mírás páí: aur Munassí ke báqí beṭon̲ ne Jili'ád kí zamín páí.

7 ¶ Aur A'shar se leke Mikmatát tak, jo Sikm ke muqábil hai, Munassí kí hadd thí; so wuh hadd dahine háth par 'Ain i Taffúah ke ḳhaimon̲ tak chalí gayí.

8 Is liye ki sarzamín i Taffúah Munassí kí thí, par Taffúah, jo Munassí kí sarhadd par thá, baní Ifráím ká hissa thá;

9 So us kí hadd, Nahr i Qánáh tak, us daryá kí dakhan taraf já utrí: Ifráím ke ye shahr Munassí ke shahron̲ ke darmiyán hain̲: aur Munassí kí hadd us daryá kí uttar taraf bhí thí, aur us kí intihá samundar thí.

10 So dakhan taraf Ifráím kí húí, aur uttar taraf Munassí kí, aur us kí sarhadd samundar thí. So we donon̲ uttar taraf ko A'shar se, aur púrab taraf ko Ishakár se, já milín̲.

11 Aur Ishakár aur A'shar men̲ Bait-Shán aur us ke shahr, aur Ibli'ám aur us ke shahr, aur ahl i Dor aur us ke shahr, aur ahl i 'Ain-Dor aur us ke shahr, aur ahl i Ta'anák aur us ke shahr, aur ahl i Majiddo aur us ke shahr; mujmalan, tín zila' Munassí ke hisse men̲ the.

12 Tau bhí baní Munassí un shahron̲ ke rahnewálon̲ ko ḳhárij na kar saken̲: so wahán̲ us zamín men̲ Kan'ání ḳhwáh na ḳhwáh baste the.

13 Lekin jab baní Isráel ne zor pakṛá, to Kan'áníon̲ se ḳhiráj liyá; par bilkull unhen̲ ḳhárij na kiyá.

14 ¶ Aur baní Yúsuf ne Yashú' ko kahá, ki Tú ne kis wáste ek hí qur'a ḍálá aur mujh ko faqat ek hí hissa mírás ke liye diyá, agarchi ham bahut log hain̲, kyún̲ki Ḳhudáwand ne ham ko barakat dí hai?

15 Tab Yashú' ne unhen̲ jawáb diyá, ki Agar tum bahut se ho, to jangal men̲ jáo, aur wahán̲ use Farizzíon̲ aur Rifáíon̲ kí sarzamín men̲ apne liye káṭkar sáf kar lo, agar Ifráím ká kohistán tumháre liye tang ho.

16 Baní Yúsuf ne kahá, ki Yih kohistán hamáre liye káfí nahín̲ hai; aur sáre Kan'ání jo nasheb kí atráf men̲ baste hain̲, ya'ne we jo Bait-Shán

aur us ke díhát men, aur Yazra'el kí wádí men, rahte hain, lohe kí gáṛíán rakhte hain.
17 Yashú' ne baní Yúsuf Ifráím aur Munassí ko khitáb karke kahá, ki Tum bahut se ho, aur bahut sá zor rakhte ho; tumháre liye faqat ek hissa na hogá;
18 Balki paháṛ tumháre liye hogá; wuh jangal hai; tum use sáf karo, ki us ke dáman bhí tumháre liye honge: agarchi Kan'ánion kí gáṛíán lohe kí hain, aur we log qawí hain, par tum unhen khárij kar sakoge.

XVIII BA'B.

AUR baní Isráel kí sárí guroh Sailá men jam'a húí, aur wahán unhon ne jamá'at ká khaima khaṛá kiyá. Aur wuh sarzamín un ke áge maglúb húí.
2 ¶ Ab baní Isráel ke sát firqe báqí rahe, jinhon ne hanoz mírás na páí.
3 So Yashú' ne baní Isráel se kahá, ki Tum kab tak us zamín ke lene men, jo KHUDÁWAND tumháre báp-dádon ke Khudá ne tum ko dí hai, sustí karoge?
4 So tum apne darmiyán har ek firqe men se tín tín shakhs chunke do: main unhen bhejúngá, ki we uṭhke is sarzamín kí sair karen, aur un kí mírás ke muwáfiq us ká hál likhen, aur phir mujh pás áwen.
5 Aur we us ke sát hisse karen: Yahúdáh apní atráf men dakhan ko rahe, aur Yúsuf ká gharáná apní atráf men uttar ko ṭhahre.
6 So tum is sarzamín ke sát hisse likhke mere yahán láo, tá ki main KHUDÁWAND ke áge, jo hamárá Khudá hai, tumháre liye qur'a ḍálún.
7 Lekin tumháre darmiyán baní Láwí ká hissa nahín, ki KHUDÁWAND kí kahánat un kí mírás hai. Aur Jadd, aur Rúbin, aur ádhe firqe Munassí ne to Yardan ke us pár, púrab taraf ko, apní mírás páí hai, jo KHUDÁWAND ke bande Músá ne unhen bakhshí.
8 ¶ Tab we log uṭhe, aur rawána húe: aur Yashú' ne un logon ko, jo us sarzamín ká hál likhne ke liye gaye, tákíd kí, ki Us sarzamín men jáo, aur sair karo, aur us ká hál likhke mujh pás phir áo, tá ki main Sailá men KHUDÁWAND ke áge tumháre liye qur'a ḍálún.
9 Chunánchi we log gaye, aur us zamín men guzre, aur shahron ke mutábiq us ká hál kitáb men likhke us ke sát hisse muqarrar kiye, aur Yashú' pás us khaimagáh men, jo Sailá men thí, phir áe.
10 ¶ Tab Yashú' ne Sailá men un ke liye KHUDÁWAND ke áge qur'a ḍálá: aur zamín wahán baní Isráel ko, un kí qismaton ke mutábiq, Yashú' ne taqsím kí.
11 ¶ Aur baní Binyamín ke firqe ká qur'a un ke gharánon ke mutábiq yih paṛá, ki un ke hisse kí sarhadd baní Yahúdáh aur baní Yúsuf ke darmiyán húí.
12 So un ke hisse kí shimálí hadd Yardan se thí, aur yih hadd Yaríhú ke ás pás uttar taraf ko chaṛhí, aur pachchhim taraf paháṛon ke darmiyán chalí, aur us kí nikás Bait-áwan ke bayábán tak thí.
13 Aur wuh sarhadd wahán se Lauz ko, jo Baitel hai, dakhan taraf gayí; aur wuh sarhadd wahán se, 'Atárot-Adár hoke us paháṛí pás, jo Bait-Haurán i nasheb ke dakhan ko hai, já utrí.
14 Aur sarhadd ne, wahán se áge baṛhke aur us paháṛ se hoke, jo Bait-Haurán kí dakhan taraf hai, samundar ke kone ko gher liyá, aur us kí nikás Qaryat-Ba'al tak thí, jo Qaryat-Ya'arím, baní Yahúdáh ká ek shahr, hai: yih pachchhim kí hadd thí.
15 Aur dakhan kí atráf Qaryat-Ya'arím kí intihá se shurú' húín, aur un kí hadd pachchhim ko niklí,

aur Naftúah ke chashme tak chalí
gayí;
16 Aur wahán se wuh hadd us
pahár ke sire tak, jo baní Hinnúm kí
wádí ke sámhne hai, utrí; wuh
Rifáíon ke nasheb kí uttar taraf ko
hai; aur phir wahán se dakhan ke
jánib Hinnúm kí wádí aur Yabúsí ke
kanáre tak níche jáke 'Ain-Rájil pás
utrí,
17 Aur uttar taraf se barhái jáke
'Ain-Shams tak niklí, aur wahán se
Jalílút tak áge barhí, jo Adúmmím kí
charhái ke muqábil hai, aur wahán se
Rúbin ke bete Bohan ke patthar tak
pahunchí;
18 Aur wahán se us kanáre ko
gayí, jo 'Arábah ke muqábil aur uttar
rukh hai, aur 'Arábah hí men já
utrí:
19 Phir wuh sarhadd wahán se uttar
taraf jáke Bait-Hajlah ke kanáre tak
pahunchí: aur us sarhadd kí intihá
daryá e shor ká uttarwálá kol thá,
jo Yardan ke dakhaní sire par hai:
yih dakhaní sarhadd thí.
20 Aur us kí púrabí hadd Yardan
thí. Baní Binyamín kí mírás, us kí
sab girdágird haddon ke mutábiq, un
ke gharánon ke muwáfiq, yih thí.
21 Aur we shahr, jo baní Binyamín
ke firqe ke the, un ke gharánon ke
muwáfiq, ye hain: Yaríhú, aur Bait-
Hajlah, aur wádí i Qasís,
22 Aur Bait-'Arábah, aur Sama-
raim, aur Baitel,
23 Aur 'Awím, aur Fárah, aur
'Ufrah,
24 Aur Kafar ul 'Ammúní, aur
'Ufní, aur Jab'a; bárah shahr aur un
ke díhát:
25 Aur Jiba'ún, aur Rámah, aur
Biarút,
26 Misfáh, aur Kafírah, aur Mozah,
27 Aur Raqam, aur Irfáel, aur
Taralah,
28 Aur Zil'a, Alif, aur Yabúsí, jo
Yarúsalam hai, aur Jiba'at, o Qaryat:
chaudah shahr, aur un ke díhát.
Baní Binyamín kí mírás, un ke gha-
ránon ke muwáfiq, yih hai.

XIX BA'B.

AUR dúsrá qur'a Sama'ún nám par,
baní Sama'ún ke firqe ke waste,
un ke gharánon ke muwáfiq, niklá;
aur un kí mírás baní Yahúdáh kí
mírás ke darmiyán thí.
2 Aur un kí mírás men Biarsab'a
thá, aur Sab'a, aur Moládah,
3 Aur Hasár-Sá'úl, aur Bálah, aur
'Azam,
4 Aur Itolád, aur Batúl, aur
Hurmah,
5 Aur Siqláj, aur Bait-Markabút,
aur Hasár-Súsah,
6 Aur Bait-Libáwat, aur Sharahan,
ye terah shahr, aur un ke díhát;
7 'Ain, aur Rimmon, aur 'Atar, aur
'Asan: ye chár shahr, aur un ke
díhát:
8 Aur sáre díhát, jo in shahron ke
ás pás the, Ba'alát-Biar aur Rámat
ul janúb tak. Yih baní Sama'ún ke
firqe kí mírás, un ke gharánon ke
muwáfiq, thahrí.
9 Baní Yahúdáh kí milkíyat men
se baní Sama'ún kí mírás lí gayí, is
liye ki baní Yahúdáh ká hissa un kí
ihtiyáj se ziyáda thá; so baní Sama'ún
ne apní mírás un kí mírás ke darmi-
yán páí.
10 ¶ Aur tísrá qur'a baní Zabulún
ká, un ke gharánon ke muwáfiq, niklá.
Aur un kí mírás kí hadd Sárid tak
húí:
11 Aur un kí sarhadd samundar,
aur Mar'alah kí taraf, chalí, aur
Dabbásat tak barhí, aur us nahr se,
jo Yuqni'ám ke áge hai, já milí;
12 Aur Sárid se púrab ko súraj ke
nikalne kí taraf phirke Kislút-Tabúr
ke siwáne ko gayí, aur wahán se
Dabarat tak charhí, aur wahán se
Yafí'a ko charhí;
13 Aur wahán se púrab taraf Jit-

tah-Hifr aur 'Ittah-Qázín tak guzar
gayí, aur waháṉ se Rimmon pás, jo
Ní'ah tak pahunchtí hai, já niklí;
14 Aur wuh sarhadd uttar taraf ko
Hannátún ke gird phirí; aur us kí
intihá Iftáhel kí wádí thí:
15 Aur Qattat, aur Nahalál, aur
Simrún, aur Idálah, aur Baitlaham:
ye bárah shahr, aur un ke díhát.
16 Ye sab shahr aur un ke díhát
baní Zabulún kí mírás, un ke gharánoṉ
ke muwáfiq, thí.
17 ¶ Aur chauthá qur'a Ishakár
ke nám par baní Ishakár ke liye, un
ke gharánoṉ ke muwáfiq, niklá.
18 Aur un ká siwána Yazra'el,
aur Kasulút, aur Shúním,
19 Aur Hafrím, aur Shiyún, aur
Anákharát,
20 Aur Rabbít, aur Qisyún, aur
Abiz,
21 Aur Rámat, aur 'Ain-Janním,
aur 'Ain-Haddah, aur Bait-Fasís kí
taraf húá.
22 Aur un kí sarhadd Tabúr, aur
Shakhsímáh, aur Bait-Shams se já
milí; aur un ke siwáne kí intihá
Yardan thí: solah shahr aur un ke
díhát.
23 Ye shahr aur un ke díhát baní
Ishakár ke firqe kí mírás un ke
gharánoṉ ke muwáfiq thí.
24 ¶ Aur pánchwáṉ qur'a baní
A'shar ke firqe ká, un ke gharánoṉ
ke muwáfiq, niklá.
25 Aur un ká siwána yih hai:
Khilqat, aur Halí, aur Batan, aur
Iksháf,
26 Aur Alammalik, aur 'Am'ád, aur
Misál; aur pachchhim taraf wuh
Karmil tak, aur Saihúr-Libnát tak, já
pahunchá;
27 Aur súraj ke nikalne kí taraf
Bait-Dajún ko phirá, aur phir Zabulún
aur wádí i Iftáel se, jo Bait ul 'Umuq
kí uttar taraf hai, aur Nagíel se já
milá, aur us kí intihá Kabúl ke báeṉ
ko thí,
28 Aur 'Abrún, aur Rahúb, aur Ham-
mún, aur Qánáh, Saidá e 'azím tak;
29 Phir wuh sarhadd Rámah aur
muhkam shahr Súr kí taraf ko phirí;
aur waháṉ se wuh hadd murke Húsah
tak gayí; aur us kí intihá samundar,
us ke sáhil se Akzíb tak, thí.
30 Aur 'Ummah, aur Afiq, aur Ra-
húb: ye báis shahr aur un ke díhát.
31 Baní A'shar ke firqe kí mírás, un
ke gharánoṉ ke muwáfiq, ye shahr
aur un ke díhát the.
32 ¶ Chhathá qur'a baní Naftálí ke
nám par, baní Naftálí ke liye, un ke
gharánoṉ ke muwáfiq, niklá.
33 Aur un kí sarhadd Halaf se, aur
Za'ananím ke balútoṉ ke bág se, aur
Adámí-Naqab, aur Yabníel se Laqúm
tak, thí; aur us kí intihá Yardan thí.
34 Aur hadd pachchhim rukh Az-
nút-Tabúr kí taraf phirí, aur waháṉ
se Huqúq pás nikalke Zabulún se
dakhan taraf, aur A'shar se pachchhim
taraf, aur Yahúdáh se Yardan ke kanáre
súraj ke nikalne kí taraf, já milí.
35 Aur ye shahr i muhkam, Siddím,
Sair, aur Hammát, Raqqat, aur Kinn-
arat haiṉ,
36 Aur Adámah, aur Rámah, aur
Hasúr,
37 Aur Qádis, aur Adrá'e, aur 'Ain-
Hasúr,
38 Aur Irún, aur Mijdál-el, aur
Hurím, aur Bait-'Anát, aur Bait-
Shams: unnís shahr aur un ke díhát.
39 Ye shahr aur un ke díhát baní
Naftálí ke firqe kí mírás, un ke ghar-
ánoṉ ke muwáfiq, the.
40 ¶ Aur sátwáṉ qur'a baní Dán
ke firqe ká, un ke gharánoṉ ke mu-
wáfiq, niklá.
41 Aur un kí mírás kí sarhaddeṉ
ye haiṉ: Sur'ah, aur Istál, aur 'Ir-
Shams.
42 Aur Sa'alabín, aur Aiyalún, aur
Itláh,
43 Aur Ailún, aur Timnátah, aur
'Aqrún,

44 Aur Iltaqíh, aur Jibbatún, aur Ba'alát,
45 Aur Yahúd, aur Baní-Baraq, aur Ját-Rimmon,
46 Aur Me-Yarqún, aur Raqqún, us siwáne ke sáth jo Yáfo ke muqábil hai.
47 Aur yahán se baní Dán kí hadd niklí, jo un ke liye kifáyat na thí; is liye baní Dán Lasim par jang ke liye charh gaye, aur use le liyá, aur wahán ke logon ko tah i teg kiyá, aur us par qábiz húe, aur wahán base; aur Lasim ká nám Dán apne báp Dán ke nám ke mutábiq rakhá.
48 Ye sab shahr aur un ke díhát baní Dán ke firqe kí mírás, un ke gharánon ke muwáfiq, the.
49 ¶ Jab ki zamín ko mírás ke liye, mutábiq us kí sarhaddon ke, taqsím karne se fárig ho chuke, tab baní Isráel ne Nún ke beṭe Yashú' ko apne darmiyán mírás dí.
50 Aur unhon ne KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq Timnat-Sirah ká shahr, jo koh i Ifráím men hai, jise us ne mángá thá, use diyá. Aur us ne us shahr ko ta'mír kiyá, aur us men já basá.
51 Ye we mulk hain, jo Ili'azar káhin ne, aur Nún ke beṭe Yashú' ne, aur baní Isráel ke firqon ke abwí sardáron ne, qur'a ḍálke Sailá men KHUDÁWAND ke huzúr, jamá'at ke khaime ke darwáze ke sámhne, taqsím kar diye. Yún we zamín kí taqsím karne se fárig húe.

XX BAB.

AUR phir KHUDÁWAND ne Yashú' ko khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko farmá, aur kah, ki Apne liye aise shahr, panáh ke wáste, jin kí bábat main ne Músá kí ma'rifat tumhen hukm kiyá, muqarrar karo;
3 Tá ki wuh khúní, jo nágahán aur ná-dánistagí se kisí ko már ḍále, wahán bhág jáe; aur we khún ke intiqám-lenewále se tumhárí panáh ke liye honge.
4 Aur jab koí un shahron men se kisí ek shahr men bhág jáe, to shahr ke darwáze par khaṛá rahe, aur us shahr ke buzurgon se apná hál kah sunáwe, tab we buzurg use shahr men apne pás le jáwen, aur jagah den, tá ki wuh un ke sáth búdobásh kare.
5 Aur agar khún ká intiqám-lenewálá use ragede, to we us khúní ko us ke hawále na karen; kyúnki us ne apne paṛosí ko ná-dánistagí se márá, aur wuh us se áge us ká kuchh kína na rakhtá thá.
6 Aur wuh jab tak 'adálat ke liye jamá'at ke huzúr na khaṛá ho, aur sardár káhin kí maut tak, jo un dinon men ho, usí shahr men base; ba'd us ke wuh khúní phire, aur apne shahr men jáwe, aur apne ghar men us shahr men, jahán se wuh bhágá thá, dákhil ho.
7 ¶ So unhon ne panáh ke liye in shahron ko muqaddas kiyá; Qádis, koh i Naftálí ke darmiyán Jalíl men; aur Sikm, koh i Ifráím ke darmiyán; aur Qaryat-Arba', jo Habrún hai, koh i Yahúdáh men.
8 Aur Yardan ke us pár Yaríhú kí púrab taraf ko Basar, bayábán men, baní Rúbin ke firqe ke maidán men; aur Rámát, Jili'ád men, jo Jadd ke firqe ká hai; aur Jaulán, Munassí ke firqe ká, Basan men, muqarrar kiyá.
9 ¶ Ye bastián sáre baní Isráel aur us musáfir ke liye, jo un ke darmiyán base, muqarrar kí gayín, tá ki jo koí ki ná-dánistagí se kisí ko qatl kare, to wahán bháge, aur jab tak ki jamá'at ke áge házir na howe, tab tak khún ke intiqám-lenewále ke háth se márá na jáe.

XXI BAB.

TAB Láwíon ke abwí sardár Ili'azar káhin, aur Nún ke beṭe Yashú', aur baní Isráel ke firqon ke abwí sardáron ke pás, áe;

2 Aur unhon ne Kan'án kí sar-
zamín Sailá men un se ham-kalám
hoke kahá, ki KHUDÁWAND ne Músá
kí ma'rifat farmáyá hai, ki bastíán
hamáre rahne ko, aur un kí nawáhí
hamárí mawáshí ke liye, ham ko dí
jáwen.
3 Tab baní Isráel ne apní mírás
men se KHUDÁWAND ke kahne ke
mutábiq ye shahr aur un kí nawáhí
Láwíon ko dín.
4 So qur'a Qihát ke gharánon ke
nám par niklá; aur Hárún káhin kí
aulád ko, jo baní Láwí ke firqe men
se thá, qur'a ke rú se Yahúdáh ke
firqe, aur Sama'ún ke firqe, aur Bin-
yamín ke firqe men se terah shahr
mile.
5 Aur Qihát kí aulád ne, jo báqí
rahí thín, firqa i Ifráím ke gharáne,
aur firqa i Dán, aur ádhe firqe i Mu-
nassí men se das shahr qur'a kí ráh se
páe.
6 Aur baní Jairsún ne az rú e qur'a
baní Ishakár ke firqe ke gharánon, aur
A'shar ke firqe, aur Naftálí ke firqe,
aur Munassí ke ádhe firqe men se, jo
Basan men hai, terah shahr páe.
7 Aur baní Mirárí ne apne ghará-
non samet baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur baní Zabulún se, bárah shahr páe.
8 Aur baní Isráel ne qur'a dálke
ye shahr, aur un kí nawáhí, jaisá KHU-
DÁWAND ne Músá kí ma'rifat farmáyá
thá, Láwíon ke qabze men kar dín.
9 ¶ So unhon ne firqe i baní Ya-
húdáh, aur firqe i baní Sama'ún men
se, ye shahr diye, jin ke nám yahán
zikr kiye játe hain,
10 Baní Hárún ko, jo Qihát ke
gharáne ke baní Láwí men se the,
kyúnki pahlá qur'a un ke nám ká
thá.
11 So unhon ne 'Anáq ke báp Arba'
ká shahr, jo Habrún kahlátá hai, Ya-
húdáh ke kohistán men, us ke girdágird
kí atráf samet, un ko diyá.
12 Lekin us shahr ke khet aur us
ke díhát unhon ne Yafunnah ke bete
Kálib kí milkíyat kar dí.
13 ¶ So unhon ne Hárún káhin kí
aulád ko, qátil kí panáh ke liye, Hab-
rún ká shahr, us kí nawáhí samet,
diyá; aur Libnah, us kí nawáhí samet;
14 Aur Yatír nawáhí samet; aur
Istimú'a, us kí nawáhí samet;
15 Aur Haulán, aur us kí nawáhí;
aur Dabír, aur us kí nawáhí;
16 Aur 'Ain, aur us kí nawáhí; aur
Yútah, aur us kí nawáhí; aur Bait-
Shams, aur us kí nawáhí: ye nau shahr
un donon firqon men se.
17 Aur Binyamín ke firqe men se
Jib'aún, aur us kí nawáhí; aur Jib'a,
aur us kí nawáhí;
18 Aur 'Anátút, aur us kí nawáhí;
aur 'Almún, aur us kí nawáhí: ye
chár shahr.
19 So sáre shahr baní Hárún ke, jo
káhin hain, terah shahr the, un kí
nawáhí samet.
20 ¶ Aur baní Qihát ke gharánon
ko, un Láwíon ko, jo Baní Qihát men
se báqí the, firqe i Ifráím men se ye
shahr qur'a se mile.
21 Qátil kí panáh ke liye Ifráím ke
pahár men unhen Sikm diyá, aur us
kí nawáhí; aur Jazar aur us kí
nawáhí;
22 Aur Qibzaim, aur us kí nawáhí:
aur Bait-Haurán, aur us kí nawáhí: ye
chár shahr.
23 Aur firqe i Dán men se, Iltaqih,
aur us kí nawáhí; aur Jibbatún, aur
us kí nawáhí;
24 Aur Aiyálún, aur us kí nawáhí:
aur Ját-Rimmon, aur us kí nawáhí:
ye chár shahr.
25 Aur ádhe firqe i Munassí men
se, Ta'anák, aur us kí nawáhí; aur
Ját-Rimmon, aur us kí nawáhí: ye
do shahr.
26 Ye sab das shahr, apní nawáhí
samet, Qihát kí báqí aulád ke ghará-
non ko mile.
27 ¶ Aur baní Jairsún ko, jo Lá-

wíon ke gharánon men se hain, dúsre ádhe firqe i Munassí men se, unhon ne Basan men Jaulán, aur us kí nawáhí, tá ki qátil ke liye panáh ká shahr ho; aur Ba'-Istárah aur us kí nawáhí: ye do shahr diye.

28 Aur firqe i Ishakár men se, Qisyún, aur us kí nawáhí; aur Dabarat, aur us kí nawáhí;

29 Yarmút, aur us kí nawáhí; aur Ain-Janním, aur us kí nawáhí; ye chár shahr.

30 Aur firqe i A'shar men se, Masál, aur us kí nawáhí; aur Abdúm, aur us kí nawáhí;

31 Khilqat, aur us kí nawáhí; aur Rahúb, aur us kí nawáhí: ye chár shahr.

32 Aur firqe i Naftálí men se, Jalíl men Qádis, aur us kí nawáhí, tá ki qátil kí panáh ke liye shahr ho; aur Hammát-Dor, aur us kí nawáhí; aur Qartán, aur us kí nawáhí: ye tín shahr.

33 So sáre shahr Jairsúníon ke, mutábiq un ke gharánon ke, terah shahr hain, apní nawáhí samet.

34 ¶ Aur baní Mirárí ke gharánon ko, jo Láwíon men se báqí the, firqe i Zabulún men se ye shahr mile, Yuqni'ám, aur us kí nawáhí; Qartáh, aur us kí nawáhí;

35 Dimnah, aur us kí nawáhí; Nahalál, aur us kí nawáhí: ye chár shahr.

36 Aur firqe i Rúbin men se, Basar, aur us kí nawáhí; Yahsah, aur us kí nawáhí;

37 Qadímút, aur us kí nawáhí; aur Mifa'at, aur us kí nawáhí: chár shahr.

38 Aur firqe i Jadd men se, qátil kí panáh ká shahr, Rámát, Jili'ád men, aur us kí nawáhí; aur Mahnaim, aur us kí nawáhí;

39 Hasbún, aur us kí nawáhí; Ya'zír, aur us kí nawáhí: bilkull chár shahr.

40 So we sáre shahr, jo baní Mirárí ke gharánon ko, jo Láwíon ke gharánon men báqí the, aur we qur'a se mile, bárah the.

41 Pas, baní Isráel kí milkíyat ke darmiyán, Láwíon ke sab shahr, un kí nawáhí samet, athtális the.

42 Un shahron men se har ek shahr apne girdnawáh kí atráf samet thá: sab shahron se isí tarah húá.

43 ¶ So Khudáwand ne wuh sárí sarzamín, jis kí bábat us ne qasam khái thí, ki un ke bápdádon ko dewegá, Isráel ko dí: so we us par qábiz húe, aur us men base.

44 Aur Khudáwand ne us sab ke mutábiq, jo un ke bápdádon se qasam karke kahá thá, har ek taraf se un ko árám diyá: aur un ke sab dushmanon men se ek bhí un ke sámhne khará na rahá; Khudáwand ne un ke sáre dushmanon ko un ke qabze men kar diyá.

45 Aur un kí sárí achchhí báton men se, jo Khudáwand ne baní Isráel ke gharáne ko kahí thín, ek bát bhí na rah gayí; sab kí sab púrí húín.

XXII BA'B.

Us waqt Yashú' ne Rúbiníon, aur Jaddíon, aur ádhe firqe Munassí ko talab kiyá,

2 Aur unhen kahá, ki Tum ne us sab ko, jo Khudáwand ke bande Músá ne tumhen farmáyá, hifz kiyá, aur un sab báton men, jo main ne tumhen farmáyá, merí farmánbardárí kí;

3 Tum ne apne bháíon ko us muddat men áj ke din tak nahín chhorá, balki Khudáwand apne Khudá ke hukm aur tákíd kí muháfazat kí.

4 Aur ab Khudáwand tumháre Khudá ne tumháre bháíon ko áram bakhshá, jaisá us ne un se wa'da kiyá thá; so tum ab phir jáo, aur apne khaimon men aur apní maurúsí sarzamín men, jo Khudáwand ke bande

Músá ne Yardan ke us pár tum ko dí
hai, rawána ho.
5 Lekin koshish se hoshyárí ke sáth
us farmán aur shar'a par, jis kí bábat
KHUDÁWAND ke bande Músá ne tum
ko kahá, 'amal karo, ki KHUDÁWAND
apne Khudá ko dost rakho, aur us kí
sárí ráhon par chalo, aur us ke huk-
mon ko hifz karo, aur us se lipṭe raho,
aur apne sáre dil aur apní sárí ján
se us kí bandagí karo.
6 Aur Yashú' ne un ke haqq men
du'á e khair kí, aur unhen rukhsat
kiyá: so we apne khaimon ko rawána
húe,
7 ¶ A'dhe firqe Munassí ko to
Músá ne Basan men mírás dí thí, aur
ádhe ko Yashú' ne un ke bháíon ke
darmiyán Yardan ke is pár pachchhim
taraf mírás dí. Aur jis waqt ki Yashú'
ne un ko rukhsat kiyá, ki apne khai-
mon ko jáen, to un ke liye bhí barakat
mángí,
8 Aur un se kalám kiyá aur kahá,
ki Baṛí daulat ke sáth, aur bahut sí
mawáshí, aur rúpá, aur soná, aur
támbá, aur lohá, aur bahut sí poshák
leke apne khaimon ko jáo; aur apne
dushmanon ke mál ko apne bháíon
ke sáth bánṭ lo.
9 ¶ Tab baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur ádhá firqa i Munassí phire, aur
baní Isráel ke darmiyán se, jo Sailá
men the, jo zamín i Kan'án men hai,
rawána húe, tá ki Jili'ád kí mamlukat
ko, jo un kí sarzamín i maurúsí thí,
jise unhon ne Músá kí ma'rifat KHUDÁ-
WAND ke hukm se páyá, jáen.
10 ¶ Aur jab ki we Yardan kí un
atráf men jo zamín i Kan'án men hain
pahunche, to baní Rúbin, aur baní
Jadd, aur ádhe firqe Munassí ne wahán
Yardan par ek mazbah banáyá, ek
baṛá mazbah jo namúdár ho.
11 ¶ Baní Isráel ne yih khabar
suní, ki Dekho, baní Rúbin, aur baní
Jadd ne, aur ádhe firqe Munassí ne
zamín i Kan'án ke sámhne, Yardan
ke kanáre par, baní Isráel kí guzar-
gáh men, mazbah biná kiyá hai.
12 Aur jab baní Isráel ne yih suná,
to baní Isráel kí sárí jamá'at Sailá men
faráham húí, tá ki un par chaṛh jáen,
aur laṛen.
13 Aur baní Isráel ne Ili'azar káhin
ke beṭe Fínihás ko baní Rúbin, aur
baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí pás,
jo sarzamín i Jili'ád men the, bhejá;
14 Aur baní Isráel ke har ek
gharáne men se ek ek amír karke das
amír us ke sáth gaye; ki un men se
har ek apne ábáí khándánon men,
hazáron Isráelíon ke darmiyán, sardár
thá.
15 ¶ So we baní Rúbin, aur baní
Jadd, aur ádhe firqe Munassí ke pás,
un kí sarzamín Jili'ád men áe, aur un
se kahá, ki
16 KHUDÁWAND kí sárí jamá'at ne
yún payám kiyá hai, ki Tum ne Isráel
ke Khudá se yih kyá sarkashí kí, jo
tum ne áj ke din KHUDÁWAND kí
pairauí se bargashta hoke apne liye ek
mazbah biná kiyá, ki áj ke din tum
KHUDÁWAND se bágí húe?
17 Kyá hamáre liye Fagúr kí bad-
kárí kuchh kam thí, jis ke sabab ham
áj ke din tak pák nahín húe, agarchi
KHUDÁWAND kí jamá'at men wabá húí,
ki
18 Tum áj ke din KHUDÁWAND kí
pairauí se bargashta ho? aur aisá
hogá, ki jis hál tum áj KHUDÁWAND
se bágí húe, to kal Isráel kí sárí jamá-
'at par us ká qahr názil hogá.
19 Báwujúd is ke, agar tumhárí
milkíyat kí zamín nápák hai, to tum
pár áo, us sarzamín men, jo KHUDÁ-
WAND kí milkíyat hai, jahán KHUDÁ-
WAND ká maskan qáim hai, aur
hamáre darmiyán mírás lo; lekin
KHUDÁWAND hamáre Khudá ke maz-
bah ke siwá apne liye koí aur mazbah
banáke KHUDÁWAND se bágí mat ho,
aur hamárí mukhálafat na karo.
20 Kyá Zárah ke beṭe 'Akan ne

haram chízon kí bábat bewafáí na kí?
so baní Isráel kí sárí jamá'at par gazab
názil húá, aur wuh shakhs akelá hí
apní badkárí se halák na húá.
21 ¶ Tab baní Rúbin, aur baní
Jadd, aur ádhe firqe Munassí ne hazá-
ron Isráelíon ke sardáron ko jawáb diyá,
aur kahá,
22 KHUDÁWAND khudáon ka Khudá,
KHUDÁWAND khudáon ká Khudá
jántá hai, aur Isráel bhí jánenge, ki
agar ham ne bagáwat kí ráh se, yá
KHUDÁWAND kí mukhálafat se, (to áj
ke din hamen báqí na chhoriyo,)
23 A'j ke din apne liye yih mazbah
banáyá ho, tá ki KHUDÁWAND kí
pairauí se phiren, yá us par sokhtaní
qurbání, yá nazr kí qurbání, yá salá-
matí ke zabíhe, charháwen, to KHUDÁ-
WAND hí is ká hisáb lewe;
24 Balki ham ne is bát ke khauf se
yih kiyá, ki ham kahte the, ki mum-
kin hai, ki áyande men tumhárí aulád
hamárí aulád ko kahen, ki Tum ko
KHUDÁWAND Isráel ke Khudá se kyá
kám hai?
25 Ki KHUDÁWAND ne to hamáre
aur tumháre darmiyán, ai baní Rúbin
aur baní Jadd, Yardan kí hadd bándhí;
KHUDÁWAND men tumhárí sharákat
nahín hai: pas tumhárí aulád hamárí
aulád ko KHUDÁWAND ke khauf se báz
rakhengí.
26 Is liye ham ne kahá, ki A'o,
ham apne liye ek mazbah banáwen;
so na sokhtaní qurbání ke liye, aur na
zabíhe ke liye:
27 Balki is liye, ki hamáre aur
tumháre, aur hamáre ba'd hamárí áne-
wálí pushton ke darmiyán ek shahádat
rahe, tá ki ham KHUDÁWAND ke huzúr
us kí 'ibádat karen, ki apní sokhtaní
qurbáníon aur apne zabíhon, aur apní
salámatí ke hadyon ko, guzránen; tá
ki áge ko tumhárí aulád hamárí aulád
ko na kahen, ki KHUDÁWAND men
tumhárí sharákat nahín.
28 Is liye ham ne kahá, ki Aisá
hogá, ki jab we ham ko, yá hamárí
aulád ko, yún kahenge, to ham unhen
jawáb denge, ki Dekho, KHUDÁWAND
ke mazbah ká namúna, jise hamáre
bápdádon ne biná kiyá, na sokhtaní
qurbáníon, aur na zabíhon ke liye,
balki is liye ki hamáre tumháre dar-
miyán gawáh rahe.
29 Hargiz na ho, ki ham KHUDÁ-
WAND se bágí hon, aur áj KHUDÁWAND
kí pairauí se phirke KHUDÁWAND apne
Khudá ke mazbah ke siwá, jo us ke
khaime ke sámhne hai, sokhtaní qur-
báníon aur nazr kí qurbaníon aur
zabíhon ke liye ek aur mazbah biná
karen.
30 ¶ Jab Fínihás káhin aur jamá'at
ke amíron, hazáron Isráelíon ke sar-
gurohon ne, jo us ke sáth áe the, ye
báten, jo baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur ádhe firqe Munassí ne kahín,
sunín, to yih un kí nazar men khush
áyá.
31 Tab Ili'azar ke bete Fíniház
káhin ne baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur ádhe firqe Munassí ko kahá, A'j
ke din ham ne jáná ki KHUDÁWAND
hamáre darmiyán hai; kyúnki tum
ne KHUDÁWAND kí mukhálafat se yih
gunáh nahín kiyá. Ab tum ne baní
Isráel ko KHUDÁWAND ke háth men
se riháí bakhshí.
32 ¶ Tab Ili'azar ká betá Fíniház
káhin, aur umará, baní Rúbin aur baní
Jadd pás se, zamín i Jili'ad men se,
sarzamín i Kan'án men baní Isráel pás
phir áe, aur un pás khabar láe.
33 So usí khabar se baní Isráel
shádmán húe; aur baní Isráel ne
Khudá kí hamd kí, aur iráda na kiyá
ki jang ke liye un par charh jáwen,
aur us sarzamín ko, jis men baní
Rúbin aur baní Jadd baste the, ujár
den.
34 Tab baní Rúbin aur baní Jadd
ne us mazbah ká nám 'I'd rakhá, ki
wuh hamáre darmiyán ek gawáh thah-
rá, ki YAHOWÁH Khudá hai.

XXIII BA'B.

AUR jab ki KHUDÁWAND ne baní
Isráel ko un ke sáre girdágird ke
dushmanon se rihái bakhshí thí, to ek
muddat ke ba'd yún húá, ki Yashú'
búrhá aur 'umr-rasída húá.
2 Tab Yashú' ne sáre Isráel, un ke
buzurgon, aur un ke sardáron, aur un
ke qázíon, aur un ke mansabdáron ko,
buláyá, aur un se kahá, ki Main búrhá,
aur 'umr-rasída hún:
3 Tum sab kuchh, jo KHUDÁWAND
tumháre Khudá ne tumháre sabab se
un sab qaumon ke sáth kiyá, dekh
chuke ho; ki KHUDÁWAND tumháre
Khudá ne áp tumháre liye jang kí.
4 Dekho, ki main ne qur'a karke
un sab gurohon ko, jo báqí thín, tum
men taqsím kiyá, ki we un sab qau-
mon samet, jinhen main ne kát dálá,
Yardan se leke bare samundar tak,
pachchhim taraf, tumháre firqon ke
liye mírás howen.
5 So KHUDÁWAND tumhárá Khudá
jo hai, wuhí un ko tumháre sámhne
se nikálegá, aur tumhárí nazar se
gáib kar degá, aur tum un kí zamín
par qábiz hoge, jaisá ki KHUDÁWAND
tumháre Khudá ne tum se wa'da
farmáyá hai.
6 So tum us sab par, jo Músá kí
sharí'at kí kitáb men likhá hai, hifz
aur 'amal karne ke liye himmat bánd-
ho, tá ki dahine yá báen háth us se
na muro;
7 Tá ki tum un qaumon men, jo
tumháre darmiyán hanoz báqí hain,
shámil na ho jáo; aur un ke ma'búdon
ke nám ká zikr na karo, na un ká nám
leke qasam khiláo, aur na un kí 'ibádat
karo, aur na un ko sijda karo;
8 Balki KHUDÁWAND apne Khudá
se lipte raho, jaisá ki tum ne áj ke din
tak kiyá hai.
9 Kyúnki KHUDÁWAND ne barí
qawí gurohon ko tumháre sámhne se
daf'a kiyá; magar tum aise ho, ki koí
áj ke din tak tumháre sámhne khará
na rah saká.
10 Tum men se ek mard ek hazár
ko bhagáegá; ki KHUDÁWAND tum-
hárá Khudá hai, jo tumháre liye lartá
hai, jaisá ki us ne tum se wa'da kiyá
hai.
11 Pas, tum apne dilon kí bábat
niháyat khabardár raho, ki tum KHU-
DÁWAND apne Khudá ko dost rakho.
12 Ki agar tum kisí tarah se bar-
gashta ho, aur un gurohon ke baqiya se
lipto, jo tumháre darmiyán báqí hain,
aur un ke sáth nisbaten karo, aur un
se milo, aur we tum se milen;
13 To yaqín jáno, ki KHUDÁWAND
tumhárá Khudá phir un gurohon ko
tumháre sámhne se daf'a na karegá;
balki we tumháre liye phande, aur
dám, aur tumhárí bagalon ke liye
kore, aur tumhárí ánkhon ke liye
kánte hongí, yahán tak ki tum is ach-
chhí sarzamín se, jo KHUDÁWAND tum-
háre Khudá ne tumhen 'ináyat kí hai,
nábúd ho jáoge.
14 Aur dekho, ki main bhí zamín
ke sab rahnewálon kí ráh men áj hí
rihlat karne par hún: so tum apne
sáre dilon men aur sáre jíon men jánte
ho, ki un sab bhalí báton men se, jo
KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tum-
háre haqq men irshád kí hain, ek bhí
nahín rah gayí; sab púrí húín, aur ek
bhí un men se nahín chhútí.
15 So aisá hogá, ki jis tarah we sárí
bhaláíán, jin kí bábat KHUDÁWAND
tumháre Khudá ne wa'da kiyá thá,
tumháre áge áín, isí tarah KHUDÁ-
WAND sárí buráíán tum par láwegá,
yahán tak ki is achchhí sarzamín par
se, jo KHUDÁWAND tumháre Khudá ne
tumhen dí hai, tum ko nest o nábúd
karegá.
16 Jab tum KHUDÁWAND apne Khu-
dá ke us 'ahd ko, jo us ne tum se kiyá
tor dáloge, aur chalke gair ma'búdon
kí bandagí karoge, aur unhen sijda
karoge, to KHUDÁWAND ká qahr tum

par bharkegá, aur tum is achchhí zamín par se, jo us ne tumheṉ baḳhshí hai, jald halák ho jáoge.

XXIV BA'B.

BA'D us ke Yashú' ne Isráel ke sab firqoṉ ko Sikm meṉ jam'a kiyá, aur Isráel ke buzurgoṉ aur sardároṉ, aur qázioṉ, aur mansabdároṉ ko, talab kiyá; aur unhoṉ ne apne ko Ḳhudá ke áge házir kiyá.

2 Tab Yashú' ne un sab logoṉ ko kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Tumháre bápdáde, Tárah Abirahám ká báp, aur Nahúr ká báp, qadím zamáne meṉ nahr ke pár rahte the, aur we gair ma'búdoṉ kí bandagí karte the.

3 Aur maiṉ ne tumháre báp Abirahám ko nahr ke pár se leke Kan'án kí sárí zamín ke darmiyán us kí rahbarí kí, aur us kí nasl ko baṛháyá, aur use Iz,háq 'ináyat kiyá.

4 Aur maiṉ ne Iz,háq ko Ya'qúb aur 'Esau baḳhshe; aur 'Esau ko Sha'ír ká kohistán diyá, ki wuh us ká wáris howe; Ya'qúb apní aulád samet Misr ko utrá.

5 Tab maiṉ ne Músá aur Hárún ko bhejá, aur mutábiq us kám ke jo un ke darmiyán kiyá Misr ko márá, aur áḳhir ko tumheṉ nikál láyá.

6 Tumháre bápdádoṉ ko maiṉ Misr se nikál láyá, aur tum samundar par áe; tab Misrioṉ ne gáṛioṉ aur sawároṉ ko leke lál samundar tak tumháre bápdádoṉ ká píchhá kiyá.

7 Aur jab unhoṉ ne Ḳhudáwand ko pukárá, to us ne tumháre aur Misrioṉ ke darmiyán andherá kar diyá, aur samundar ko un par pher diyá, ki unheṉ chhipá liyá; aur tum ne, jo kuchh ki maiṉ ne Misr meṉ kiyá, apní ánkhoṉ se dekhá; aur tum bahut din tak bayábán meṉ rahá kiye.

8 Phir maiṉ tumheṉ Amúrioṉ kí sarzamín meṉ, jo Yardan ke us pár rahte the, le áyá; we tum se laṛe, aur maiṉ ne unheṉ tumháre qábú meṉ kar diyá, tá ki tum un kí sarzamín ke málik ho; aur maiṉ ne unheṉ tumháre áge halák kiyá.

9 Phir Safúr ká beṭá Balaq Moáb ká bádsháh uṭhá, aur Isráel se laṛá, aur Ba'úr ke beṭe Bala'ám ko bulá bhejá, ki tum par la'nat kare:

10 Par maiṉ ne na cháhá, ki Bala'ám kí sunúṉ; is liye wuh tumháre haqq meṉ du'á e ḳhair kartá rahá: pas maiṉ ne tumheṉ us ke háth meṉ se rihái baḳhshí.

11 Phir tum Yardan ke is pár utre, aur Yaríhú tak áe: Yaríhú ke logoṉ ne, Amúrioṉ, aur Farizzioṉ, aur Kan'ánioṉ, aur Hittíoṉ, aur Jirjásioṉ, aur Hawíoṉ, aur Yabúsioṉ ne tum se muqábala kiyá; aur maiṉ ne unheṉ tumháre qabze meṉ kar diyá.

12 Tab maiṉ ne tumháre áge barroṉ ko bhejá, jin ke sabab do Amúrí bádsháh tumháre sámhne se daf'a húe; na tumhárí talwár aur na tumhárí kamán ke sabab.

13 Aur maiṉ ne tumheṉ wuh zamín, jis ke liye tum ne mihnat na kí, aur we shahr, jinheṉ tum ne biná na kiyá, 'ináyat kiye, aur tum un meṉ base; aur tum tákistánoṉ aur zaitún ke bágíchoṉ se, jo tum ne nahíṉ lagáe, kháte ho.

14 ¶ Pas, ab tum Ḳhudáwand se ḍaro, aur nek-niyatí se aur sadáqat se us kí bandagí karo; aur un ma'búdoṉ ko, jin kí tumháre bápdáde nahr ke pár aur Misr meṉ 'ibádat karte the, nikál phenko; aur Ḳhudáwand kí bandagí karo.

15 Aur agar Ḳhudáwand kí bandagí karná tumheṉ burá ma'lúm ho, to ḳhair, áj ke din tum use, jis kí tum bandagí karoge, iḳhtiyár karo; yá to un ma'búdoṉ ko, jin kí bandagí tumháre bápdáde nahr ke pár karte the, yá Amúrioṉ ke ma'búdoṉ ko, jin kí sarzamín meṉ tum baste ho; lekin maiṉ aur merá gharáná jo hai, so ham Ḳhudáwand kí bandagí kareṉge.

16 Tab logoṉ ne jawáb meṉ kahá, Hargiz aisá na ho, ki ham KHUDÁWAND ko chhoṛke dúsre ma'búdoṉ kí bandagí kareṉ;
17 Kyúṉki KHUDÁWAND hamárá Khudá wuh hai, jo ham ko aur hamáre bápdádoṉ ko zamín i Misr se aur gulám-kháne se nikál láyá, aur us ne we baṛí nisháníáṉ hamárí nazar ke sámhne numáyáṉ kíṉ, aur us sárí ráh meṉ, jis meṉ ham chalte the, aur un sab logoṉ ke darmiyán, jin meṉ ham hoke guzre, ham ko bachá rakhá:
18 Aur KHUDÁWAND ne sab logoṉ ko, Amúríoṉ ko bhí, jo is sarzamín meṉ baste the, hamáre sámhne se hánkke dúr kar diyá: so ham bhí usí KHUDÁWAND kí bandagí kareṉge; kyúṉki wuh hamárá Khudá hai.
19 Phir Yashú' ne logoṉ ko kahá, Tum KHUDÁWAND kí bandagí na kar sakoge; kyúṉki wuh niháyat pák Khudá hai; wuh gayúr Khudá hai; jo tumhárí khatáeṉ aur tumháre gunáh na bakhshegá.
20 So agar tum KHUDÁWAND ko chhoṛoge, aur ajnabí ma'búdoṉ kí bandagí karoge, to wuh us ke ba'd ki tum se nekí kar chuká hai, tum se phir jáegá, aur tumhárí badí karegá, aur tumheṉ faná kar dálegá.
21 Tab logoṉ ne Yashú' ko kahá, Kabhí nahíṉ, balki ham KHUDÁWAND hí kí bandagí kareṉge.
22 Tab Yashú' ne logoṉ ko kahá, Tum áp hí apne úpar gawáh húe, ki tum ne KHUDÁWAND ko ikhtiyár kiyá ki us kí bandagí karo.
23 Tab us ne kahá, Pas, ab tum ajnabí ma'búdoṉ ko, jo tumháre darmiyán haiṉ, nikál phenko, aur apne diloṉ ko KHUDÁWAND Isráel ke Khudá kí taraf máil karo.
24 Tab logoṉ ne Yashú' ko kahá, ki Ham KHUDÁWAND apne Khudá kí 'ibádat kareṉge, aur us kí bát máneṉge.
25 So Yashú' ne us roz logoṉ se 'ahd kiyá, aur un ke wáste Sikm meṉ ek rasm aur ek sunnat muqarrar kí.
26 ¶ Aur Yashú' ne yih báteṉ Khudá kí sharí'at kí kitáb meṉ likhíṉ, aur ek baṛá patthar leke use balút ke darakht tale, jo KHUDÁWAND ke maqdis ke ás pás thá, nasb kiyá.
27 Aur Yashú' ne sáre logoṉ ko kahá, ki Dekho, yih patthar hamárá gawáh hai; kyúṉki us ne we sab báteṉ, jo KHUDÁWAND ne hameṉ farmáíṉ, suní haiṉ; is liye yihí tum par gawáh hai, na ho ki tum apne Khudá se inkár karo.
28 Phir Yashú' ne logoṉ ko rukhsat kiyá, har ek ko us kí mírás kí taraf.
29 ¶ Aur aisá húá, ki ba'd in bátoṉ ke, Nún ká betá Yashú', KHUDÁWAND ká banda, jo ek sau das baras ká búṛhá thá, rihlat kar gayá.
30 Aur unhoṉ ne use, us kí mírás ke siwáne par, Timnat-Sirah meṉ, jo kohistán i Ifráím meṉ koh i Ja'as kí uttar taraf ko hai, dafan kiyá.
31 Aur Isráel Yashú' kí zindagí ke sab din, aur un buzurgoṉ ke sab dinoṉ meṉ, jo Yashú' ke ba'd zinda rahe, aur KHUDÁWAND ke sáre kámoṉ ko, jo us ne baní Isráel ke liye kiye, jánte the, KHUDÁWAND kí bandagí kartá rahá.
32 ¶ Aur Yúsuf kí haddíoṉ ko, jinheṉ baní Isráel Misr se uṭhá láe the, unhoṉ ne Sikm ke bích, us zamín ke qit'a meṉ, jise Ya'qúb ne Sikm ke báp Hamúr ke beṭoṉ se sau qasítoṉ par mol liyá thá, gáṛá: so wuh zamín baní Yúsuf kí mírás húí.
33 Aur Hárún ká beṭá Ilí'azar bhí mar gayá. Aur unhoṉ ne use us pahár meṉ, jo us ke beṭe Finihás ká thá, jo kohistán i Ifráím meṉ use diyá gayá thá, dafan kiyá.

QA'ZI'ON KI' KITA'B.

1 BA'B.

AUR Yashú' ke marne ke ba'd yún húá, ki baní Isráel ne Ḳhudáwand se suwál kiyá, aur kahá, ki Kan'ánion se jang karne ko hamáre wáste pahle kaun chaṛhegá?

2 So Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Yahúdáh chaṛhegá; aur dekho, main ne yih sarzamín us ke qabze men kar dí.

3 Tab Yahúdáh ne apne bhái Sama'ún ko kahá, ki Mere qur'a ke hisse men mere sáth chaṛh, ki ham Kan'ánion se laṛái karen; aur isí tarah main bhí tere qur'a ke hisse men tere sáth chaṛhúngá. So Sama'ún us ke sáth gayá.

4 Tab Yahúdáh chaṛhá; aur Ḳhudáwand ne Kan'ánion aur Farizzíon ko un ke qabze men kar diyá: aur unhon ne Bazaq men das hazár mard qatl kiye.

5 Aur unhon ne Adún i Bazaq ko Bazaq men páyá; aur us se laṛe, aur Kan'ánion aur Farizzíon ko márá.

6 Par Adún i Bazaq bhág niklá; aur unhon ne us ká píchhá kiyá, aur já pakṛá, aur us ke háthon ke angúṭhe aur páon ke angúṭhe káṭe.

7 Tab Adún i Bazaq ne kahá, ki Háth páon ke angúṭhe kaṭe húe sattar bádsháh mere mez ke níche ṭukṛe chunke kháte the; so jaisá main ne kiyá thá, waisáhí Ḳhudá ne mujhe badlá diyá. Phir we use Yarúsalam men láe, aur wuh wahán mar gayá.

8 Kyúnki baní Yahúdáh Yarúsalam se laṛe the, aur use le liyá thá, aur use tah i teg kiyá, aur shahr ko ág se phúnk diyá.

9 ¶ Ba'd us ke baní Yahúdáh utarke un Kan'ánion se, jo kohistán men aur dakhan kí sarzamín aur nasheb men baste the, laṛe.

10 Aur Yahúdáh un Kan'ánion ká, jo Habrún men rahte the, sámhná karne ko gayá; (us Habrún ká nám áge Qaryat-Arba' thá;) wahán unhon ne Sísí, aur Aḳhimán, aur Talmí ko márá.

11 Aur wuh wahán se jáke Dabíríon par chaṛhá; (aur Dabír ká nám áge Qaryat-Sifar thá).

12 Tab Kálib ne kahá, Jo koí ki Qaryat-Sifar ko já máre, aur use le le, to main use apní beṭí 'Aksah byáh dúngá.

13 Tab Kálib ke chhoṭe bhái Qanaz ke beṭe Gutniel ne use le liyá: aur us ne apní beṭí 'Aksah use byáh dí.

14 Aur aisá húá, ki jis waqt ki wuh us pás gayí, to us ne use targíb dí, tá ki wuh us ke báp se ek khet mánge: phir wuh apne gadhe par se jald utrí; tab Kálib ne use kahá, Tú kyá cháhtí hai?

15 Us ne use kahá, Mujhe barakat díjiye; ki tú ne jo mujhe dakhan men ek sarzamín baḳhshí, to mujhe pání ke chashme bhí de. Tab Kálib ne úpar ke chashme aur níche ke chashme use diye.

16 ¶ Tab Músá ke sasure Qainí kí aulád khajúron ke shahr se baní Yahúdáh ke sáth Yahúdáh ke bayábán ko, jo 'Arád kí dakhan taraf hai,

charhín̲; aur we jáke logon̲ ke dar-
miyán basín̲.
17 Aur Yahúdáh apne bhái Sa-
ma'ún ke sáth gayá; aur unhon̲ ne
un Kan'ánion̲ ko, jo Safát men̲ rahte
the, já márá, aur shahr ko haram kar
diyá: aur us shahr ká nám Hurmah
kahláyá.
18 Aur Yahúdáh ne 'Azah aur us kí
nawáhí, aur Asqalún aur us kí nawáhí,
aur 'Aqrún aur us kí nawáhí ko, le liyá.
19 Aur Ḳhudáwand Yahúdáh ke
sáth thá; aur us ne kohistánion̲ ko
ḳhárij kiyá; par nasheb ke rahnewálon̲
ko ḳhárij na kar saká, kyún̲ki un
pás lohe kí rathen̲ thín̲.
20 Tab unhon̲ ne Habrún, Músá ke
kahne ke muwáfiq, Kálib ko diyá:
aur us ne wahán̲ se 'Anáq ke tín beṭon̲
ko nikál diyá.
21 Aur baní Binyamín ne un Ya-
búsíon̲ ko, jo Yarúsalam men̲ rahte
the, daf'a na kiyá: so Yabúsí baní
Binyamín ke sáth áj ke din tak Ya-
rúsalam men̲ baste hain̲.
22 ¶ Aur Yúsuf ká gharáná, we
bhí Baitel par charh gaye: aur Ḳhu-
dáwand un ke sáth thá.
23 Aur Yúsuf ke gharáne ne jásúsí
karne ke wáste Baitel ko log bheje:
aur us shahr ká nám áge Lauz thá.
24 So jásúson̲ ne ek shaḳhs ko, jo
shahr se niklá, dekhá; to us se kahá,
ki Shahr men̲ dáḳhil hone kí ráh ham
ko batlá, ki ham tujh se nekí karen̲ge.
25 Chunánchi us ne shahr men̲
dáḳhil hone kí ráh unhen̲ batái, aur
unhon̲ ne shahr ko tah i teg kiyá; par
us shaḳhs ko us ke sáre gharáne samet
jítá chhoṛá.
26 Aur wuh shaḳhs Hittíon̲ kí
sarzamín men̲ gayá, aur wahán̲ ek
shahr banáyá, aur us ká nám Lauz
rakhá: chunánchi áj tak us ká yihí
nám hai.
27 ¶ Aur Munassí ne bhí Bait-
Shán aur us ke díhát ko, aur Ta'anák
ko aur us ke díhát ko, aur Dor ke
báshindon̲ ko aur us ke díhát ko, aur
Ibli'ám ke báshindon̲ ko aur us ke
díhát ko, aur Majiddo ke báshindon̲
ko aur us ke díhát ko, ḳhárij na kiyá;
ki Kan'ání usí zamín par ḳhwáh na
ḳhwáh baste the.
28 Aur jab Isráelíon̲ ne zor pakṛá,
to Kan'ánion̲ se ḳhiráj liyá, par un-
hen̲ bilkull ḳhárij na kiyá.
29 ¶ Aur Ifráím ne bhí un Kan-
'ánion̲ ko, jo Jazar men̲ baste the, na
nikálá; so Kan'ání Jazar ke báshindon̲
ke darmiyán baste the.
30 ¶ Aur Zabulún ne bhí Qitrún
aur Nahalál ke logon̲ ko na nikálá;
so Kan'ání un men̲ búdobásh karte
the, aur ḳhiráj dete the.
31 ¶ Aur A'shar ne bhí 'Akko, aur
Saidá, aur Ahláb, aur Akzíb, aur
Hilbah, aur Afíq, aur Rahúb ke rah-
newálon̲ ko, ḳhárij na kiyá:
32 Balki A'sharí un Kan'ánion̲ ke
darmiyán, jo us sarzamín ke báshinde
the, baste the; aur unhon̲ ne unhen̲
ḳhárij na kiyá.
33 ¶ Aur Naftálí ne bhí Bait-
Shams aur Bait-'Anát ke basnewálon̲
ko ḳhárij na kiyá; so we, un Kan-
'ánion̲ men̲ jo wahán̲ rahte the, base:
lekin Bait-Shams aur Bait-'Anát ke
báshinde unhen̲ ḳhiráj dete the.
34 Aur Amúrion̲ ne baní Dán ko
kohistán men̲ haṭáke tang kiyá: ya-
hán̲ tak ki unhon̲ ne unhen̲ nasheb
men̲ utarne kí muhlat na dí:
35 Par Amúrí Haris ke koh par
Aiyalún men̲ aur Sa'alabím men̲
ḳhwáh na ḳhwáh baste the; par baní
Yúsuf ká háth yahán̲ tak zoráwar húá,
ki un se ḳhiráj liyá.
36 Aur Amúrion̲ ká siwána 'Aq-
rábím kí charhái se, chaṭán hí se, aur
us se ziyáda únche par se, thá.

II BA'B.

TAB Ḳhudáwand ká firishta Jiljál
se Bokím ko áyá, aur us ne
kahá, Main̲ ne tumhen̲ Misr se nikál
láyá, aur tumhen̲ is sarzamín men̲, jis

kí bábat maiṉ ne tumhare bápdádoṉ se qasam kháí thí, le áyá; aur maiṉ ne kahá, ki Maiṉ hargiz tum se 'ahd-shikaní na karúṉgá.

2 So tum is sarzamín ke báshindoṉ ke sáth 'ahd na bándho; balki tum un ke mazbahoṉ ko ḍháo: par tum ne merí farmánbardárí na kí: tum ne yúṉ kyúṉ kiyá?

3 Isí wáste maiṉ ne bhí kahá, ki Maiṉ un ko tumháre áge se daf'a na karúṉgá; balki we tumhárí paslíoṉ ke kánṭe, aur un ke ma'búd tumháre liye phande hoṉge.

4 Aur aisá húá, ki jab Ḳhudáwand ke firishte ne sáre baní Isráel ko ye báteṉ kahíṉ, to we chillá chilláke rone lage.

5 Aur unhoṉ ne us jagah ká nám Bokím rakhá: waháṉ unhoṉ ne Ḳhudáwand ke liye qurbáníáṉ chaṛháíṉ.

6 ¶ Aur jis waqt Yashú' ne jamá'at ko rukhsat kiyá, tab baní Isráel meṉ se har ek apní mírás par gayá, tá ki us zamín ko qabze meṉ láwe.

7 Aur we log, jab tak Yashú' jítá thá, aur jab tak we buzurg jíte the, jo Yashú' ke ba'd bahut din tak jíte rahe, jinhoṉ ne Ḳhudáwand kí sárí baṛí qudrateṉ, jo us ne Isráel ke liye kíṉ, dekhí thíṉ, tab tak Ḳhudáwand kí 'ibádat karte rahe.

8 Aur Nún ká beṭá Yashú', Ḳhudáwand ká banda, ek sau das baras ká búṛhá hoke, mar gayá.

9 Aur unhoṉ ne us kí maurúsí zamín Timnat-Haris meṉ, koh i Ifráím ke bích, jo koh i Ja'as kí uttar kí taraf ko hai, use dafan kiyá.

10 Garaz, us pusht ke sáre log apne bápdádoṉ meṉ já shámil húe; aur un ke ba'd ek aur pusht paidá húí, jis ne na Ḳhudáwand ko, aur na un kámoṉ ko, jo us ne Isráel ke liye kiye the, pahcháná.

11 ¶ Tab baní Isráel ne Ḳhudáwand ke áge badkáríáṉ kíṉ, aur Ba'alím kí bandagí karne lage:

12 Aur unhoṉ ne Ḳhudáwand apne bápdádoṉ ke Ḳhudá ko, jo unheṉ zamín i Misr se nikál láyá thá, chhoṛ diyá, aur ajnabí ma'búdoṉ kí, un logoṉ ke ma'búdoṉ meṉ se jo un ke gird nawáh the, bandagí kí, aur un ke áge sijde kiye, aur Ḳhudáwand ko gusse meṉ láe.

13 So unhoṉ ne Ḳhudáwand ko tark kiyá, aur Ba'al aur 'Istárát kí bandagí kí.

14 ¶ Tab Ḳhudáwand ká qahr Isráel par bhaṛká, aur us ne un ko gáratgaroṉ ke qabze meṉ kar diyá, jinhoṉ ne unheṉ gárat kiyá, aur unheṉ un ke dushmanoṉ ke háth, jo ás pás the, bechá, ki we phir apne dushmanoṉ se muqábala na kar sakeṉ.

15 Aur we jaháṉ kahíṉ ḳhurúj karte the, Ḳhudáwand ká háth buráí ke liye un par thá, jaisá Ḳhudáwand ne farmáyá thá, aur jaisá ki Ḳhudáwand ne un se qasam kháí thí: so we niháyat ḳharáb-hál húe.

16 ¶ Tab Ḳhudáwand ne hákimoṉ ko khaṛá kiyá, jinhoṉ ne unheṉ un ke gáratgaroṉ ke háth se chhuṛáyá.

17 Lekin we apne hákimoṉ ke bhí shanawá na húe, ki ajnabí ma'búdoṉ ke pairau hoke ziná karte the, aur unheṉ sijda karte the: aur we us ráh se, jis par un ke bápdáde Ḳhudáwand kí farmánbardárí karke chalte the, bahut jald phir gaye, aur un ke se kám na kiye.

18 Aur jab Ḳhudáwand ne un ke liye hákimoṉ ko khaṛá kiyá, to Ḳhudáwand hákim ke sáth thá, aur unheṉ un ke dushmanoṉ ke háth se, jab tak ki hákim jítá thá, chhuṛátá rahá: is liye ki Ḳhudáwand un ke kuṛhne se, jo we apne satánewáloṉ aur dukh-denewáloṉ ke sabab karte the, pachhtáyá.

19 Aur aisá húá, ki jab wuh hákim mar gayá, to we phir bargashta húe, aur apne bápdádoṉ kí nisbat apne ta,íṉ ziyáda ḳharáb kiyá, aur butoṉ

kí pairauí kí, aur un ke áge sijda
kiyá: aur we na to apne apne kámoṉ
se báz áe, aur na apní gustáḳhí kí
ráh se.
20 ¶ Tab Ḳhudáwand ká gazab
Isráel par phir bhaṛká; aur us ne
kahá, ki Azbaski in logoṉ ne mere us
'ahd ko, jo maiṉ ne un ke bápdádoṉ
se bándhá thá, toṛ ḍálá, aur merá
kahá na suná;
21 To maiṉ bhí ab un qaumoṉ meṉ
se, jinheṉ Yashú' chhoṛkar mar gayá,
kisí ko bhí un ke áge se daf'a na
karúṉgá;
22 Tá ki maiṉ Isráel ko un qaum-
oṉ ke wasíle ázmáúṉ, ki we Ḳhudá-
wand kí ráh par chalne ke liye use
hifz kareṉge, jis tarah se un ke báp-
dáde hifz karte the, ki nahíṉ.
23 So Ḳhudáwand ne un qaumoṉ
ko rahne diyá, aur unheṉ jald na nikál
diyá; aur Yashú' ke háth meṉ bhi
unheṉ hawála na kiyá.

III BA'B.

AUR ye we qaumeṉ haiṉ, jinheṉ
Ḳhudáwand ne rahne diyá, tá
ki Isráel ko, ya'ne un sab ko jo Kan-
'án kí sárí laṛáíáṉ na jánte the, un ke
wasíle ázmáe;
2 Faqat is liye ki baní Isráel kí
pushteṉ laṛáí síkhná jáneṉ, ḳháss
karke we jo agle hál se wáqif na
thíṉ.
3 So we log Filistíoṉ ke pánch
qutb, aur sáre Kan'ání, aur Saidání,
aur Hawí the, jo koh i Lubnán meṉ,
koh i Ba'al i Harmún se leke Hamát
ke madḳhal tak, baste the.
4 Ye is liye rahe, tá ki un ke wasíle
Isráel ká tajriba kiyá jáwe, aur jáná
jáwe, ki we Ḳhudáwand ke hukmoṉ
ko, jo us ne Músá kí ma'rifat un ke
bápdádoṉ ko farmáe the, suneṉge, ki
nahíṉ.
5 ¶ So baní Isráel Kan'ánioṉ, aur
Hittíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ,
aur Hawíoṉ, aur Yabúsíoṉ ke darmi-
yán baste the:
6 Aur unhoṉ ne un kí beṭíoṉ se áp
nikáh kiye, aur apní beṭíaṉ un ke
beṭoṉ ko díṉ, aur un ke ma'búdoṉ kí
bandagí kí.
7 So baní Isráel ne Ḳhudáwand
ke áge badkárí kí, aur Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ko bhúle, aur Ba'alím o
Yasírát kí bandagí kí.
8 ¶ Is liye Ḳhudáwand ká qahr
Isráel par bhaṛká, aur us ne unheṉ
Arám-Nahraim ke bádsháh Kúshan-
Risata'ím ke háth bech ḍálá: so we
Kúshan-Risata'ím kí ḳhidmat áṭh ba-
ras tak karte rahe.
9 Tab baní Isráel ne Ḳhudáwand
se faryád kí, aur Ḳhudáwand ne baní
Isráel ke liye ek rihái-denewále ko
uṭháyá, aur Kálib ke chhoṭe bhái
Qanaz ke beṭe Gutniel ne unheṉ chhu-
ṛáyá.
10 Aur Ḳhudáwand kí Rúh us par
utrí, aur wuh Isráel ká hákim húá,
aur jang ke liye niklá: tab Ḳhudá-
wand ne Arám ke bádsháh Kúshan-
Risata'ím ko us ke qabze meṉ kar
diyá, aur us ká háth Kúshan-Risata-
'ím par gálib rahá.
11 Aur us sarzamín meṉ chális ba-
ras tak sulh ká chain rahá. Aur
Qanaz ká beṭá Gutniel mar gayá.
12 ¶ Phir baní Isráel ne Ḳhudá-
wand ke áge badí kí: tab Ḳhudá-
wand ne Moáb ke bádsháh 'Ijlún ko
Isráel par qawí kiyá; is liye ki unhoṉ
ne Ḳhudáwand ke rúbarú phir bad-
kárí kí thí.
13 Aur us ne baní 'Ammún aur
baní 'Amáliq ko apne yaháṉ jam'a
kiyá, aur jáke Isráel ko márá, aur
khajúroṉ ká shahr le liyá.
14 So baní Isráel aṭhárah baras tak
Moáb ke bádsháh 'Ijlún kí ḳhidmat
karte rahe.
15 Phir baní Isráel Ḳhudáwand ke
áge chilláe, aur Ḳhudáwand ne un
ke liye ek chhuṛánewále ko, ek Bin-
yamíní, Jirá ke beṭe Ahúd ko, jo báeṉ-
hathá thá, uṭháyá; aur baní Isráel ne

us kí ma'rifat Moáb ke bádsháh 'Ijlún
ke liye hadya bhejá.
16 Aur Ahúd ne apne liye ek do-
dhárí talwár, ek háth kí lambí, ban-
wáí; aur use apne jáme ke tale, dahní
rán par, bándhá.
17 Aur Moáb ke bádsháh 'Ijlún ke
pás wuh hadya láyá; aur 'Ijlún bárá
motá ádmí thá.
18 Aur aisá húá, ki jab wuh hadya
guzrán chuká, to un logon ko, jo
hadya láe the, rukhsat kiyá.
19 Aur wuh áp us patthar kí khán
se, jo Jiljál men hai, phirá, aur áke
kahá, ki Ai bádsháh, mere pás tere
liye ek bhed ká paigám hai: wuh
bolá, Chup rah. Tab sab jo us ke pás
the us kí taraf se báhar gaye.
20 So Ahúd us ke huzúr áyá; us
waqt wuh hawádár bálákháne men,
jo apne liye banáyá thá, akelá baithá
thá: tab Ahúd ne kahá, Tere liye
mujh pás KHUDÁWAND kí taraf se ek
paigám hai. Tab wuh kursí par se uth
khará húá.
21 Tab Ahúd ne apná báyán háth
lambá kiyá, aur dahne rán par se wuh
talwár lí, aur us kí tond men ghuser
dí;
22 Aur phal qabze samet us men
dúb gayá; aur talwár ojh men atak
rahí, aisá ki wuh use us kí tond se
nikál na saká; aur gandagí nikal parí.
23 Tab Ahúd ne barámade men bá-
har áke bálákháne ke darwáze apne
píchhe band kiye, aur qufl lagáe.
24 Aur jab wuh nikal gayá, to us
ke khádim áe; aur unhon ne dekhá,
aur kyá dekhá, ki bálákháne ke dar-
wáze band hain; tab we bole, ki Wuh
be-shakk hawádár kamare men farágat
kartá hai.
25 Aur we yahán tak thahre rahe
ki pareshán húe; aur jab dekhá, ki
wuh bálákháne ke darwáze nahín
kholtá hai, tab unhon ne kunjí lí, aur
darwáze khole: aur apne málik ko
dekhá, ki zamín par mará pará hai.
26 Aur un ke thahar játe waqt
Ahúd bhág gayá, aur patthar kí khán
se guzar gayá, aur Sa'írat men jáke
bachá.
27 Aur aisá húá ki jab wahán pa-
hunchá thá, us ne koh i Ifráím par
narsingá phúnká; tab baní Isráel us
ke sáth pahár par se utre, aur wuh un
ke áge húá.
28 Aur us ne unhen kahá, Mere
píchhe píchhe chale chalo; ki KHU-
DÁWAND ne tumháre Moábí dushman-
on ko tumháre qabze men kar diyá.
So we us ke píchhe utar gaye, aur
Yardan ke páyábon ko, jo Moáb kí
taraf the, apne qabze men kiyá; aur
ek ko bhí pár utarne na diyá.
29 Us waqt unhon ne Moáb ke das
hazár mard ke qaríb, jo sab ke sab
mote táze aur bahádur the, qatl kiye;
un men se ek bhí na bachá.
30 So Moáb us din Isráel ke qábú
men áyá. Aur us sarzamín men assí
baras sulh ká chain rahá.
31 ¶ Ba'd us ke 'Anát ká betá
Shamjar khará húá, aur us ne Filistí
chha sau mard paine se máre: aur us
ne bhí Isráel ko rihái dí.

IV BA'B.

AUR Ahúd ke mar jáne ke ba'd,
baní Isráel ne phir KHUDÁWAND
ke huzúr badí kí.
2 So KHUDÁWAND ne un ko Kan-
'án ke bádsháh Yábín ke háth men,
jo Hasúr men saltanat kartá thá,
bechá; aur us ke lashkar ke sardar
ká nám Sísará thá; wuh Harúsat i
Jawím men rahtá thá.
3 Tab baní Isráel KHUDÁWAND ke
áge chilláe: ki us pás lohe kí nau sau
rathen thín; us ne bís baras tak ba
shiddat baní Isráel ko satáyá.
4 ¶ Us waqt Lafídot kí jorú Dabú-
rah nabiya baní Isráel kí hákim thí.
5 Aur wuh koh i Ifráím men, Rámah
aur Baitel ke darmiyán, Dabúrah ke
khurme ke níche rahtí thí: aur baní
Isráel us pás 'adálat ke liye áte the.

6 Tab us ne Qádis-Naftálí se Abi-
nú'am ke beṭe Baraq ko bulá bhejá, aur
us se kahá, ki Kyá Ḳhudáwand Isráel
ke Ḳhudá ne hukm nahín̲ kiyá, ki
Já, aur Tabúr ke paháṛ kí taraf logon̲
ko khín̲ch lá, aur baní Naftálí aur
baní Zabulún men̲ se das hazár apne
sáth le?
7 Aur main̲ nahr i Qaisún par Sí-
sará Yábín ke lashkar ke sardár ko,
aur us kí rathon̲, aur us kí bhíṛ bháṛ
ko, tere pás khín̲ch láún̲gá, aur use
tere qabze men̲ kar dún̲gá.
8 Aur Baraq ne use kahá, Agar tú
mere sáth chalegí, to main̲ jáún̲gá;
aur jo tú mere sáth na chalegí, to
main̲ na jáún̲gá.
9 Wuh bolí, Main̲ zarúr tere sáth
chalún̲gí: lekin is safar men̲, jo tú
kartá hai, terí kuchh 'izzat na hogí;
kyún̲ki Ḳhudáwand Sísará ko ek
'aurat ke háth men̲ bech ḍálegá. So
Dabúrah uṭhí, aur Baraq ke sáth Qá-
dis ko gayí.
10 ¶ Aur Baraq ne Zabulún aur
Naftálí ko Qádis men̲ buláyá; aur
wuh das hazár mard apne hamráh
leke chaṛhá, aur Dabúrah bhí us ke
sáth chaṛhí.
11 Ab Hibr Qainí ne, jo Músá ke
sasure Hubáb kí nasl se thá, Qainíon̲
se áp ko alag kiyá, aur Za'anaim men̲
balút ke daraḳht ke pás, jo Qádis
ke lag bhag hai, apná ḳhaima khaṛá
kiyá.
12 Tab unhon̲ ne Sísará ko ḳhabar
pahunchái, ki Baraq bin Abinú'am
koh i Tabúr par chaṛhá.
13 Aur Sísará ne apní sárí rathen̲,
jo lohe kí nau sau rathen̲ thín̲, aur
apne sáth ke sáre log Harúsat i Ja-
wím se leke nahr i Qaisún tak ikaṭṭhe
kiye.
14 Tab Dabúrah ne Baraq ko kahá,
ki Uṭh; kyún̲ki yih wuh din hai, ki
jis men̲ Ḳhudáwand ne Sísará ko
tere háth men̲ kar diyá hai: kyá
Ḳhudáwand tere áge ḳhurúj nahín̲
kartá hai? Tab Baraq koh i Tabúr
se utrá, aur das hazár mard us ke
píchhe the.
15 Tab Ḳhudáwand ne Sísará ko,
aur us kí sárí rathon̲ aur us ke sáre
lashkar ko, talwár kí dhár se Baraq
ke sámhne shikast dí, yahán̲ tak ki
Sísará rath par se utarke paidal bhágá.
16 Aur Baraq rathon̲ aur lashkar ko
Harúsat i Jawím tak ragedtá gayá:
chunánchi Sísará ká sárá lashkar tal-
wár se márá paṛá, aur ek bhí na
bachá.
17 Aur Sísará paidal bhágke Hibr
Qainí kí jorú Yá'el ke ḳhaime par
gayá; is liye ki Hasúr ke bádsháh
Yábín aur Hibr Qainí ke gharáne men̲
sulh thí.
18 ¶ Tab Yá'el Sísará se milne ko
niklí, aur use kahá, ki Ai mere ḳhu-
dáwand, áiye, mere yahán̲ áiye, aur
mat ḍariye. Aur jab ki wuh us ke
pás ḳhaime men̲ gayá, to us ne use
kammal uṛhá diyá.
19 Tab us ne use kahá, ki Thoṛá sá
pání píne ká mujhe 'ináyat kíjiye, ki
main̲ piyásá hún̲. So us ne dúdh kí
ek mashk kholí, aur use piláke phir
use chhipá diyá.
20 Phir us ne use kahá, ki Ḳhaime
ke darwáze par khaṛí rah; aur aisá
hogá, ki jab koí áwe, aur tujh se
púchhe aur kahe, ki Yahán̲ koí mard
hai? to tú kahná, ki Nahín̲.
21 Tab Hibr kí jorú Yá'el ne ḳhai-
me kí ek mekh uṭhái, aur ek mekhchú
ko háth men̲ liyá, aur dabe páon̲ us
pás jáke, aur mekh us kí kanpaṭí par
dharke aisí gáṛí, ki zamín men̲ já
dhan̲sí: kyún̲ki wuh bhárí ḳhwáb
men̲ thá, aur mánda ho gayá thá. So
wuh mar gayá.
22 Aur dekho, jab ki Baraq Sísará
ko regedtá áyá, to Yá'el us se milne ko
niklí, aur use kahá, ki A'o, aur main̲
tujhe wuh shaḳhs, jise tú ḍhúndhtá
hai, dikhlá dún̲gí. Aur jab wuh us
ke ḳhaime men̲ dáḳhil húá, to dekhá,

ki Sísará mará paṛá hai, aur mekh us
kí kanpaṭí men̲ hai.
23 So Ḳhudá ne us din Kan'án ke
bádsháh Yábín ko baní Isráel ke
sámhne maglúb kiyá.
24 Aur baní Isráel ke háth niháyat
zor pakaṛ chale, ki Kan'án ke bádsháh
Yábín par gálib húe, yahán̲ tak ki
unhon̲ ne sháh i Kan'án Yábín ko nest
kar ḍálá.

V BAB.

USI' din Dabúrah aur Abinú'am ke
beṭe Baraq ne gáte húe kahá;
2 ḲHUDÁWAND ko mubárakbád ka-
ho; ki Isráel men̲ sarguroh áge áge
játe the, aur log apne ta,ín̲ ḳhushí se
bhartí karáte the.
3 Suno, ai bádsháho, aur kán dharo,
ai sháhzádo, ki main̲, hán̲, main̲ hí,
ḲHUDÁWAND ke liye gáún̲gí; main̲
ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí madh
karún̲gí.
4 Ai ḲHUDÁWAND, jab ki tú ne
Sha'ír se ḳhurúj kiyá, aur Adúm ke
maidán se áge baṛhá, to zamín larzí,
aur ásmán ṭapke, aur badlíon̲ se bún-
dián̲ paṛín̲.
5 Pahár ḲHUDÁWAND ke áge pighle,
aur yih koh i Síná bhí ḲHUDÁWAND
Isráel ke Ḳhudá ke áge.
6 'Anát ke beṭe Shamjar ke dinon̲
men̲, Yá'el ke aiyám men̲, sháhráhen̲
súní ho gayí thín̲, aur sáḳhte raston̲ ke
musáfir ṭeṛhí ráhon̲ se játe the.
7 Sarguroh Isráel men̲ báqí na rahe:
we báqí na rahe, jab tak ki main̲
Dabúrah barpá na húí, jab tak ki main̲
Isráel men̲ má hone ko na uṭhí.
8 Unhon̲ ne naye ma'búd iḳhtiyár
kiye: tab pháṭakon̲ par laṛái húí.
Kyá chálís hazár baní Isráel ke dar-
miyán ek ḍhál yá ek neza nazar paṛtá
thá?
9 Merá dil Isráel ke hákimon̲ kí
taraf máil hai, un logon̲ kí taraf, jin-
hon̲ ne ḳhushí se áp ko házir kiyá.
ḲHUDÁWAND ko mubárakbád kaho.
10 Tum, jo sufed gadhon̲ par chaṛhte
ho, aur tum, jo 'adálat par baiṭhte ho,
aur ráh chalte ho, alápo;
11 Un kí áwáz ke sabab jo panghaṭ-
on̲ par lúṭ ká mál bánṭte hain̲: wahán̲
we ḲHUDÁWAND ke sádiq kámon̲ kí
saná karen̲ge, balki us ke sargurohon̲
ke sádiq kámon̲ kí, jo Isráel men̲ hain̲.
Tab ḲHUDÁWAND ke log pháṭakon̲ par
utar áwen̲.
12 Jág, jág, Ai Dabúrah! jág, jág,
aur gít gá! Uṭh, Ai Baraq, bin Abi-
nú'am, aur apne bandhúon̲ ke bándhne
ko chal.
13 Tab ek baqiya ne zabardaston̲
par ḳhurúj kiyá: ḲHUDÁWAND kí
qaum mere wáste jabbáron̲ par wárid
húí.
14 Ifráím men̲ se we áe, jin kí jaṛ
'Amálíq men̲ phailí hai. Ba'd tere,
Binyamín terí gurohon̲ men̲ shámil
húá; Makír men̲ se sarguroh wárid
húe, aur Zabulún men̲ se we jo kátib
ke qalam se likhte hain̲:
15 Aur sardár Ishakár men̲ se Da-
búrah ke hamráh húe; jaisá Ishakár
waisá Baraq; we us ke pás wádí men̲
bheje gaye. Rúbin kí nahron̲ pás dil
kí baṛí saláhen̲ húín̲.
16 Tú káhe ko bheṛsálon̲ men̲ rahá
kartá thá, ki gallon̲ ká mimiyáná suná
kare? Rúbin kí nahron̲ pás baṛí dilí
tajwízen̲ to húín̲.
17 Jili'ád Yardan pár sákin rahá;
aur Dán, tú káhe ko apní kishtíon̲ men̲
ṭhahrá? A'shar samundar ke kanáre
par baiṭhá, aur apne bandaron̲ men̲
qarár pakṛá.
18 Zabulún aur Naftálí we log the,
jinhon̲ ne apní ján ko maidán kí únchí
jagahon̲ par haqír kar ḍálá.
19 Bádsháh áe, aur laṛe; tab Kan-
'án ke bádsháh Ta'anák men̲ daryá e
Majiddo pás laṛe; unhon̲ ne rúpe kí
lúṭ na pái.
20 A'smán par se laṛe: sitáre apní
manzilon̲ men̲ Sísará se laṛe.
21 Rúd i Qaisún unhen̲ bahá le
gayá, rúd i qadím, rúd i Qaisún. Ai

merí ján, tú ne zoráwaroṉ ko pámál
kiyá.
22 Us waqt un ke bahádurọṉ ke
ghoṛoṉ ke sum un ke ḍapṭáte ḍapṭáte
ṭúṭ gaye.
23 Tum Meroz par la'nat karo, KHU-
DÁWAND ká firishta bolá: us ke básh-
indoṉ par baṛí la'nat karo; ki we
ḲHUDÁWAND kí kumak karne ko,
ḲHUDÁWAND kí kumak karne ko, jab-
bároṉ ke muqábil na áe.
24 Hibr Qainí kí jorú Yá'el sab
'auratoṉ se mubárak ho; wuh un
'auratoṉ se, jo ḳhaimoṉ meṉ haiṉ,
mubárak ho.
25 Us ne páni mángá, us ne dúdh
diyá: wuh amíroṉ kí qáb meṉ dahí
láí.
26 Us ne apná háth meḳh par ḍálá,
aur dahná háth kárígar ke meḳhchú
par; aur meḳhchú se Sísará ko márá,
aur us ke sir ko kuchlá aur phoṛá, aur
us kí kanpaṭí wár pár chhedí.
27 Wuh us ke qadamoṉ ke áge sar-
nigúṉ húá, wuh girá, aur paṛá rahá:
wuh us ke qadamoṉ ke áge sarnigúṉ
húá, wuh gir paṛá: jaháṉ wuh sarnigúṉ
húá, waháṉ hí wuh girke mar gayá.
28 Sísará kí má ne khiṛkí se jháṉká,
aur jharokhe se chilláí, ki Us kí gáṛí
ke áne meṉ itní der kyúṉ lagí? Us kí
gáṛíoṉ ke pahiye kyúṉ aṭak rahe?
29 Us kí dánishmand 'auratoṉ ne
use jawáb diyá, balki us ne áp apne
jawáb meṉ kahá,
30 Kyá unhoṉ ne kuchh nahíṉ páyá,
aur lúṭ nahíṉ bánṭí; har ek pahlawán
ko ek ek yá do do kúṉwáríáṉ, aur
Sísará ko rangárang ḳhil'at, aur ran-
gárang sozní ká ḳhil'at, aur rangárang
sozní ke do ḳhil'at lúṭ uṭhánewáloṉ kí
gardanoṉ ke liye?
31 Is tarah, ai ḲHUDÁWAND, tere
sáre dushman halák howeṉ, aur tere
muhabbat-karnewále súraj kí mánind
howeṉ, jab ki wuh apne zor se tulú'
hotá hai. Aur zamín meṉ chális baras
amn rahá.

VI BAB.

PHIR baní Isráel ne ḲHUDÁWAND
ke áge badí kí: tab ḲHUDÁWAND
ne unheṉ sát baras tak Midyánioṉ ke
qabze meṉ kar diyá.
2 Aur Midyánioṉ ká háth Isráel
par qawí húá: aur Midyánioṉ ke sabab
baní Isráel ne apne liye paháṛoṉ meṉ
khoh, aur gár, aur mazbút makán
banáe.
3 Aur aisá hotá thá, ki jis waqt
baní Isráel kuchh bote the, us waqt
Midyání, aur 'Amálíqí, aur ahl i ma-
shriq, un ke muqábil chaṛh áte the;
4 Aur un ke sámhne ḳhaime khaṛá
karke khetoṉ ke hásil 'Azah ke dáḳhil
hone ke maqám tak barbád karte the;
aur baní Isráel ke liye ek zarra bhí
ḳhurák na rahne dete the, na bheṛ
bakrí, na gáe bail, na gadhá.
5 Kyúṉki we apní mawáshí aur
apne ḳhaimoṉ samet ṭiḍḍíoṉ ke da'
ke mánind áte the, aur un ká, aur un
ke úṉṭoṉ ká shumár na hotá thá, aur
un kí sarzamín meṉ dáḳhil hoke us ko
barbád kar dete the.
6 So Isráel Midyánioṉ ke sabab
niháyat miskín húe, aur baní Isráel
ḲHUDÁWAND ke áge chilláe.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab baní Is-
ráel ne Midyánioṉ ke sabab ḲHUDÁ-
WAND ke áge faryád kí,
8 To ḲHUDÁWAND ne baní Isráel
pás ek nabí bheja, jis ne unheṉ kahá,
ki ḲHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá yúṉ
farmátá hai, ki Maiṉ tum ko Misr se
chaṛhá láyá, aur maiṉ tumheṉ gulám-
oṉ ke ghar se nikál láyá;
9 Aur maiṉ ne Misríoṉ ke háth se,
aur un sab ke háth se, jo tumheṉ
satáte the, chhuṛáyá, aur tumháre
sámhne se unheṉ daf'a kiyá, aur un
ká mulk tum ko diyá;
10 Aur maiṉ ne tumheṉ kahá, ki
ḲHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá maiṉ
húṉ; so tum un Amúríoṉ ke ma'-
búdoṉ se, ki jin ke mulk meṉ baste

ho, mat ḍaro: par tum merí áwáz ke shanawá na húe.

11 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ká firishta áyá, aur 'Ufráh meṉ balút ke ek daraḳht tale, jo Yúás Abi'azrí ká thá, báiṭhá; aur us waqt us ká beṭá Jida'ún mai ke ek kolhú ke pás gehúṉ jháṛ rahá thá, ki Midyánioṉ ke háth se bacháwe.

12 So ḲHUDÁWAND ká firishta use dikhái diyá, aur us se kahá, ki ḲHUDÁWAND tere sáth hai, ai bahádur pahlawán.

13 Jida'ún ne use kahá, Ai Málik mere, agar ḲHUDÁWAND hamáre sáth hai, to ham par ye sab hádise kyúṉ paṛe? aur kaháṉ haiṉ us kí we sab qudrateṉ, jo hamáre bápdádoṉ ne ham se bayán kíṉ, aur kahá, Kyá ḲHUDÁWAND ham ko Misr se nahíṉ nikál láyá? lekin ab ḲHUDÁWAND ne ham ko chhoṛ diyá, aur ham ko Midyánioṉ ke qabze meṉ kar diyá.

14 Tab ḲHUDÁWAND ne us par nigáh kí, aur kahá, ki Apní is qúwat ke sáth já, ki tú baní Isráel ko Midyánioṉ ke háth se rihái degá; kyá maiṉ tujhe nahíṉ bhejtá?

15 Aur us ne use kahá, Ai mere málik, maiṉ kis tarah baní Isráel ko bacháúṉ? Dekh, ki merá gharáná Munassí meṉ haqír hai, aur maiṉ apne bápdádoṉ ke gharáne meṉ sab se chhoṭá húṉ.

16 Tab ḲHUDÁWAND ne use farmáyá, ki Maiṉ tere sáth húṉgá, aur tú Midyánioṉ ko ek hí ádmí kí tarah már legá.

17 Tab us ne use kahá, ki Agar ab maiṉ ne terí nigáh meṉ manzúrí pái, to mujhe koí nishán dikhá, ki jis se maiṉ jánúṉ, ki mujh se tú hí boltá hai.

18 Aur maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki jab tak ki maiṉ tujh pás phir áúṉ, aur apná hadya nikál láúṉ, aur tere áge guzránúṉ, tab tak tú yaháṉ se qadam na uṭháiyo. So us ne kahá, ki Jab tak tú phir áegá, tab tak maiṉ ṭhahrá rahúṉgá.

19 ¶ Tab Jida'ún gayá, aur us ne bakrí ká ek bachcha, aur ser bhar áṭe kí fatírí roṭiáṉ taiyár kíṉ; aur gosht ko us ne ṭokrí meṉ rakhá, aur shorbá ek kaṭore meṉ ḍálke us ke liye balút ke daraḳht tale láke guzráná.

20 Tab Ḳhudá ke firishte ne use kahá, ki Is gosht aur fatírí roṭioṉ ko le jáke us chaṭán par rakh, aur us par shorbá ḍál. So us ne waisá hí kiyá.

21 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ke firishte ne us 'asá kí nok se, jo us ke háth meṉ thá, gosht aur fatírí roṭioṉ ko chhúá, aur us patthar se ág niklí, aur gosht aur fatírí roṭiáṉ khá gayí. Tab ḲHUDÁWAND ká firishta us kí nazar se gáib ho gayá.

22 Jab Jida'ún ne dekhá, ki wuh ḲHUDÁWAND ká firishta thá, to Jida'ún ne kahá, Afsos hai, ai Málik ḲHUDÁWAND, ki maiṉ ne ḲHUDÁWAND ke firishte ko ámhne sámhne dekhá.

23 So ḲHUDÁWAND ne use kahá, Salám tujh par ho, ḳhauf na kar, ki tú na maregá.

24 Tab Jida'ún ne waháṉ ḲHUDÁWAND ke liye mazbah banáyá, aur us ká nám Yahowáh-Salúm rakhá: so wuh Abi'azrioṉ ke 'Ufrah meṉ áj ke din tak maujúd hai.

25 ¶ Aur aisá húá, ki usí rát ḲHUDÁWAND ne use kahá, ki Apne báp ká jawán bail, ya'ne wuh dúsrá bail, jo sát baras ká hai, le, aur Ba'al ká mazbah, jo tere báp ká hai, ḍhá de, aur us par ká ghaná bág káṭ ḍál:

26 Aur ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye is chaṭán kí chonṭí par, mu'aiyan jagah par, ek mazbah baná, aur us dúsre bail ko leke us ghane bág kí lakṛí ke sáth, jise tú káṭ ḍálegá, soḳhtaní qurbání guzrán.

27 Tab Jida'ún ne apne chákaroṉ se das ádmí liye, aur, jaisá ki ḲHUDÁWAND ne use farmáyá thá, kiyá; aur azbaski wuh yih kám din meṉ karne

se apne báp ke ḳhándán aur us shahr
ke báshindon̲ se ḍará, is liye us ne yih
rát ko kiyá.
28 ¶ Aur jab us shahr ke log subh
sawere uṭhe, to kyá dekhte hain̲, ki
Ba'al ká mazbah ḍháyá húá paṛá hai,
aur us par ká ghaná bág kaṭá paṛá
hai, aur us mazbah par, jo biná kiyá
gayá thá, wuh dúsrá bail us par chaṛ-
háyá húá hai.
29 Tab unhon̲ ne ápas men̲ kahá,
Wuh kaun hai, jis ne yih kám kiyá?
Aur jab unhon̲ ne tahqíqát aur pursish
kí, to logon̲ ne kahá, ki Yúás ke beṭe
Jida'ún ne yih kám kiyá hai.
30 Tab us shahr ke logon̲ ne Yúás
ko kahá, ki Apne beṭe ko nikál lá, tá
ki wuh qatl kiyá jáwe, is liye ki us ne
Ba'al ká mazbah ḍháyá, aur us par ká
ghaná bág káṭ ḍálá.
31 Yúás ne un sabhon̲ ko, jo us ke
sámhne khaṛe húe the, kahá, Kyá
tum Ba'al ke wáste jhagṛá karte ho,
aur tum use bacháyá cháhte ho? Jo
koí us kí taraf se jhagṛá kartá hai, so
áj hí subh márá jáe. Agar wuh Ḳhudá
hai, to áp hí apne liye jhagṛe; ki us
ká mazbah fuláne ne girá diyá.
32 Is liye us ne us din se us ká nám
Yarubba'al rakhá, aur kahá, ki Ba-
'al áp us se jhagṛá karegá; is liye ki
fuláne ne us ká mazbah girá diyá.
33 ¶ Tab sáre Midyání, aur 'Amá-
líqí, aur mashriq ke log, báham jam'a
húe, aur pár utre, aur Yazra'el kí wádí
men̲ ḳhaime khaṛe kiye.
34 Tab Ḳhudáwand kí Rúh Jidá-
'ún par názil húí; so us ne narsingá
phúnká, aur Abi'azar ke log us kí
pairauí men̲ ikaṭṭhe húe.
35 Phir us ne sáre Munassí pás
qásid bheje; so we bhí us kí pairauí
men̲ faráham húe: aur us ne A'shar,
aur Zabulún, aur Naftálí ke pás bhí
qásid rawána kiye; so we bhí un ke
istiqbál ke liye nikal áe.
36 ¶ Tab Jida'ún ne Ḳhudá se
kahá, ki Agar tú cháhtá hai, ki merá
háth baní Isráel ko riháí de, jaisá tú
ne farmáyá hai,
37 To dekh, ki main̲ ún ká katran
khalíhán men̲ rakh detá hún̲: so agar
os faqat ún ke katran hí par paṛá ho-
we, aur ás pás kí zamín sab súkhí ra-
he, to main̲ yaqín karún̲gá, ki jaisá tú
ne kahá hai, tú waise hí baní Isráel
ko mere háthon̲ se riháí baḳhshegá.
38 Aur aisá hí húá, ki wuh subh
ko sawere jo uṭhá, aur ún ke us katran
ko sameṭke nichoṛá, to us katran men̲
se os ká pání ek piyála bharke niklá.
39 Tab Jida'ún ne Ḳhudá se kahá,
ki Terá gussa mujh par na bhaṛke, ki
main̲ faqat ek bár aur kahtá hún̲:
main̲ terí minnat kartá hún̲, ki faqat
ab kí ek bár aur is ún ke katran se
terí ázmáish karún̲; so ab ke cháhiye
ki sirf ún ká katran hí súkhá rahe,
aur ás pás kí sab zamín par os paṛe.
40 So Ḳhudá ne usí rát aisá kiyá,
ki ún ká katran to faqat ḳhushk rahá,
aur sárí zamín par os paṛí thí.

VII BA'B.

TAB Yarubba'al, jo Jida'ún hai,
sárí jamá'at samet, jo us ke sáth
thí, subh sawere uṭhá, aur Harúd ke
kúe pás ḳhaime khaṛe kiye; aur
Midyánion̲ ká lashkar un kí uttar
taraf ko, koh i Morih ke muttasil,
wádí men̲ thá.
2 Tab Ḳhudáwand ne Jida'ún ko
kahá, ki Tere sáth ke log bahut ziyáda
hain̲, ki main̲ Midyánion̲ ko un ke
qabze men̲ kar dún̲; aisá na ho, ki
Isráel mere sámhne apne par faḳhr
kare, aur kahe, ki Mere hí háth ne
mujhe bacháyá.
3 So tú ab logon̲ ko sunáke manádí
kar, aur kah, ki Jo koí tarsán aur
hirásán ho, so phir jáe, aur koh i
Jili'ád se fauran rawána ho: chunán-
chi un logon̲ men̲ se báis hazár mard
phir gaye, aur das hazár báqí rahe.
4 Tab Ḳhudáwand ne Jida'ún ko
farmáyá, ki Log hanoz ziyáda hain̲;
so tú unhen̲ pání pás níche lá, ki

wahán main teri khátir unhen ázmáúngá; aur aisá hogá, ki jis kí bábat main tujhe kahúngá, ki Yih tere sáth jáwe, wuhí tere sáth jáwe; aur we sab, jin ke haqq men main kahún, ki Ye tere sáth na jáwen, so tere sáth na jáwen.
5 So wuh un logon ko páni pás niche láyá, aur KHUDÁWAND ne Jida-'ún ko farmáyá, ki Jo shakhs páni chapar chapar karke kutte ke mánind píwe, tú har ek aise ko 'aláhida rakh, aur waise har ek ko bhí jo apne ghuṭnon par jhukke píwe.
6 So we, jinhon ne apná háth apne munh pás láke chapar chapar karke piyá, we ginti men tín sau mard the; aur báqí sab log páni píne ko ghuṭnon par jhuke.
7 Tab KHUDÁWAND ne Jida'ún ko kahá, ki Main in tín sau ádmíon se, jinhon ne chapar chapar karke piyá, tujhe riháí bakhshúngá, aur Midyáníon ko tere háth men kar dúngá; aur báqí sab logon men har ek ko us ke makán par phir jáne de.
8 Tab un logon ne apná tosha aur apne narsinge háthon men uṭháe, aur báqí sab Isráel men se har ek ko us ke khaime men bhejá, aur un tín sau ko apne pás rakhá; aur Midyáníon ká lashkar us ke níche wádí men thá.
9 ¶ Aur aisá húá, ki usí rát KHUDÁWAND ne use farmáyá, ki Uṭh, aur us lashkar pás já; ki main ne use tere qabze men kar diyá.
10 Aur agar tujhe utarne se khauf ho, to tú apne naukar Fúráh ke sáth lashkar men utar;
11 Aur tú sun legá, ki we kyá kahte hain; ba'd us ke tere háthon men qúwat áwegí, aur tú us lashkar pás utar sakegá. Chunánchi wuh apne jawán Fúráh ko sáth lekar un sipáhíon ke pás, jo paṛáo ke kanáre par the, gayá.
12 Aur Midyáni, aur 'Amáliqí, aur ahl i mashriq, wádí ke bích kasrat se
ṭiḍḍíon kí mánind paṛe the; aur un ke únt samundar ke kanáre kí ret kí mánind be-shumár the.
13 Aur jab Jida'ún pahunchá, to dekho, ki wahán ek shakhs thá, jo apná khwáb apne sáthí se bayán kartá thá, aur us ne kahá, ki Dekh, main ne ek khwáb dekhá hai, ki jau kí roṭí ká ek girda Midyání lashkar men girtá húá áyá, aur ek khaime par lag gayá, aur us khaime ko aisá márá ki wuh gir gayá, aur ulṭá diyá, aisa ki wuh khaima farsh ho gayá.
14 Tab us ke sáthí ne jawáb diyá, aur kahá, ki yih Yú'as ke beṭe Jida'ún Isráelí mard kí talwár ke siwá aur kuchh nahín. Khudá ne Midyán aur sárá lashkar us ke qabze men kar diyá.
15 ¶ Aur aisá húá, ki jis waqt Jida'ún ne yih khwáb aur us kí ta'bír suní, tab sijda kiyá, aur Isráelí lashkar ko phir áyá, aur bolá, Uṭho, ki KHUDÁWAND ne Midyání lashkar ko tumháre qabze men kar diyá.
16 Tab us ne un tín sau ádmíon ke tín gol kiye, aur har ek ke háth men ek narsingá aur us ke sáth ek khálí ghaṛá diyá, aur har ek ghaṛe ke andar mash'al rakhá.
17 Aur us ne unhen kahá, ki Mujhe dekhte bhálte raho; aur tum waise hí kám karo; aur khabardár, jab main paṛáo ke kanáre já pahunchún, to jo kuchh main karún, so tum bhí kíjiyo.
18 Jab main, aur we sab jo mere sáth hain, narsingá phúnken, to tum sab bhí paṛáo kí har ek taraf narsingá phúnkiyo, aur lalkáriyo, ki Yahowáh kí aur Jida'ún kí talwár!
19 ¶ Pas Jida'ún aur we sau shakhs, jo us ke sáth the, paṛáo ke kanáre par, darmiyání pahre ke shurú' men, áe; us hí waqt pahron kí tabdílí húí thí: tab unhon ne narsinge phúnke, aur un gharon ko jo un ke háthon men the toṛá.
20 Aur un tínon golon ne narsinge phúnke aur ghaṛe toṛe, aur mash'alon

ko apne báen háthon men liyá, aur
narsingon ko apne dahine háthon men
phúnkne ke liye, aur chillá uthe, ki
Yahowáh kí aur Jida'ún kí talwár!
21 Aur un men se har ek shakhs
apní jagah par lashkar kí har ek taraf
khará thá: tab sárá lashkar daurá aur
chillátá húá bhág niklá.
22 Aur un tín sau ne narsinge
phúnke, aur Khudáwand ne sáre
lashkar men har ek kí talwár us ke
sáthí par chalwái, aur we Bait-Sittah
ko, Sarirát ke pás, aur Abíl-Mahúlah
kí taraf, jo Tabbát pás hai, bhág gaye.
23 Tab Isráelí log, Naftálí, aur
A'shar, aur Munassí ke, jam'a hoke
nikle, aur Midyánion ká píchhá kiyá.
24 ¶ Aur Jida'ún ne tamám koh i
Ifráím men qásid bheje, aur kahá, ki
Midyánion kí mukhálafat men utro,
aur un ke áne se áge pánion par Bait
i Bárah tak, aur Yardan par, qábiz ho
jáo. Tab sáre Ifráímí jam'a hoke
pánion par Bait i Bárah tak aur Yar-
dan par qábiz húe.
25 Aur unhon ne Midyán ke do
sardáron 'Oreb aur Zíab ko pakrá; aur
'Oreb ko 'Oreb kí chatán par, aur Zíab
ko Zíab ke kolhú pás qatl kiyá; aur
Midyán ko ragedá; aur 'Oreb aur Zíab
ke sir Yardan ke pár Jida'ún pás láe.

VIII BA'B.

AUR Ifráím ke logon ne use kahá,
ki Yih kyá bát hai jo tú ne ham
se kí, ki jab tú Midyánion se larne
gayá, to tú ne hamen talab na kiyá?
Aur we us ke sáth bashiddat jhagre.
2 Us ne unhen kahá, ki Main ne
tumháre barábar ab kyá kiyá? Kyá
Ifráím ke chhore húe angúr Abi'azar
kí fasl se bihtar nahín?
3 Khudá ne Midyán ke sardár 'Oreb
aur Zíab ko tumháre qabze men kar
diyá: pas, tumháre barábar kám
karne ká mujhe kyá maqdúr thá? Jab
us ne yih kahá, to un ká gussa jo us
par thá dhímá húá.
4 ¶ Aur Jida'ún Yardan pás áyá,
aur wuh aur us ke tín sau sáthí ek
sáth pár utre, aur agarchi thake mánde
the tau bhí ragedte rahe.
5 Tab us ne Sukkát ke logon se
kahá, ki In logon ko, jo mere sáth
hain, rotí ke girde díjiye; is liye ki ye
thak gaye hain, aur main Midyán ke
donon bádsháhon Zibah aur Zillman'a
ká píchhá kiye játá hún.
6 ¶ So Sukkát ke sardáron ne ka-
há, Kyá Zibah aur Zillman'a ke háth
ab tere qabze men áe, jo ham tere lash-
kar ko rotián dewen?
7 Jida'ún bolá, ki Jis waqt ki Khu-
dáwand Zibah aur Zillman'a ko mere
háthon men kar degá, us waqt main
tumháre gosht ko babúl aur sadá
guláb ke kánton se dáúngá.
8 ¶ Aur wuh wahán se Fanúel ko
gayá, aur wahán ke logon se isí tarah
mángá: so Fanúel ke logon ne bhí
use jawáb diyá jis tarah Sukkátíon ne
use jawáb diyá thá.
9 So us ne Fanúel ke báshindon ko
bhí kahá, ki Jab main salámat phir-
úngá, to is burj ko dhá dúngá.
10 ¶ Ab Zibah aur Zillman'a apne
lashkar samet, ki pandrah hazár ke
qaríb the, ki faqat itne sharqí lashkar
men se bach rahe the, Qarqúr men the:
kyúnki ek lákh bís hazár ádmí talwa-
riye máre pare the.
11 ¶ Tab Jida'ún un kí taraf, jo
Nubah aur Yugbiháh kí púrab ko
khaimon men rahte the, gayá, aur us
lashkar ko márá; ki wuh lashkar gáfil
thá.
12 So jab ki Zibah aur Zillman'a
bhág, to us ne unhen ragedá, aur un
Midyání bádsháhon Zibah aur Zill-
man'a ko pakrá, aur sáre lashkar ko
pareshán kiyá.
13 ¶ Aur Yúás ká betá Jida'ún,
peshtar us se ki áftáb tulú' kare, jang-
gáh se phirá.
14 Aur Sukkátíon men se ek jawán
ko pakrá, aur us se púchh páchh kí:
so us ne use satthattar shakhson ká

patá batláyá; yih sab Sukkát ke sardár
aur buzurg the.
15 Tab wuh Sukkátíon̲ pás áyá,
aur kahá, Dekho, ki Zibah aur Zill-
man'a, jin kí bábat tum ne mujhe
ta'nazaní kí, aur mujhe kahá thá, ki
Kyá Zibah aur Zillman'a ke háth tere
qabze men̲ áe, ki ham tere jawánon̲
ko, jo thak gaye hain̲, roṭíán̲ den̲?
16 Tab us ne shahr ke buzurgon̲ ko
pakṛá, aur babúl aur sadá guláb ke
kánṭe liye, aur Sukkátíon̲ ko un kánṭ-
on̲ se samjháyá.
17 Aur Fanúel ká burj ḍhá diyá,
aur shahrwálon̲ ko qatl kiyá.
18 ¶ Phir us ne Zibah aur Zill-
man'a ko kahá, ki We log, jinhen̲
tum ne Tabúr men̲ márá, kaise the?
We bole, Aise the, ki jaisá tú hai;
aur har ek kí un men̲ aisí súrat thí
jaise sháhzáde kí.
19 Tab us ne kahá, ki We mere
bhái, merí má ke beṭe the: so K̲HUDÁ-
WAND i haiy kí qasam hai, ki agar tum
unhen̲ jítá chhoṛte, to main̲ bhí tum-
hen̲ na mártá.
20 Phir us ne apne baṛe beṭe Yatar
ko hukm kiyá, ki Uṭh, unhen̲ qatl
kar. Par us jawán ne apní talwár na
ainchí, kyún̲ki wuh ḍartá thá, aur
hanoz nau-jawán thá.
21 Tab Zibah aur Zillman'a ne
kahá, ki Tú áp uṭh, aur ham par
hamla kar; kyún̲ki jaisá ki mard hai,
taisá us ká zor hai. So Jida'ún ne
uṭhke Zibah aur Zillman'a ko qatl
kiyá, aur wuh zewar, jo un ke únṭon̲
kí gardanon̲ men̲ the, le liye.
22 ¶ Tab baní Isráel ne Jida'ún ko
kahá, ki Tú ham par hukúmat kar, tú,
aur terá beṭá, aur terá potá bhí;
kyún̲ki tú ne hamen̲ Midyán ke háth
se chhuṛáyá.
23 Tab Jida'ún ne unhen̲ kahá, ki
Na main̲ tum par hukúmat karún̲gá,
aur na merá beṭá tum par hukúmat
karegá, balki K̲HUDÁWAND hí tum par
hukúmat karegá.
24 ¶ Aur Jida'ún ne unhen̲ kahá,
ki Main̲ tum se ek suwál kartá hún̲,
aur wuh yih hai, ki har ek shak̲hs
tum men̲ se apní lúṭ ke karanphúl
mujhe de. Ki un ke karanphúl sone
ke hain̲, is liye ki we Ismá'elí the.
25 Unhon̲ ne jawáb diyá, ki Ham
baṛí k̲hushí se den̲ge. Pas unhon̲ ne ek
chádar bichhái, aur har ek ne apní lúṭ
ke mál se karanphúl us par ḍál diye.
26 So we sone ke karanphúl, jo us
ne mánge, wazn men̲ ek hazár sát sau
misqál the; siwá zewar, aur tauq, aur
argawání poshák ke, jo Midyání bád-
sháh pahinte the, aur siwá zanjíron̲
ke, jo un ke únṭon̲ kí gardanon̲ men̲
thín̲.
27 So Jida'ún ne un se ek 'afúd
banáyá, aur use apne shahr 'Ufrah
men̲ rakhá; aur wahán̲ sáre Isráel us
kí pairauí men̲ zinákár ho gaye. Aur
wuh Jida'ún aur us ke gharáne ke
liye phandá húá.
28 ¶ Yún̲ hí Midyání baní Isráel
ke áge aise maglúb húe, ki phir sir
na uṭhá saken̲. Aur Jida'ún ke dinon̲
men̲ chálís baras tak mamlukat men̲
amn rahá.
29 ¶ Aur Yúás ká beṭá Yarub-
ba'al apne ghar jáke wahán̲ rahá.
30 Aur Jida'ún ke sattar beṭe the,
jo us kí sulb se paidá húe the; kyún̲-
ki us kí jorúán̲ bahut sí thín̲.
31 Aur us kí ek haram bhí, jo Sikm
men̲ thí, us se ek beṭá janí; so us ne
us ká nám Abimalik rakhá.
32 ¶ Aur Yúás ká beṭá Jida'ún
niháyat búṛhá hoke mar gayá, aur
apne báp Yúás kí qabr men̲, Abi'az-
ríon̲ ke 'Ufrah ke darmiyán, madfún
húá.
33 Aur aisá húá, ki Jida'ún ke
marne ke ba'd, us hí waqt baní Isráel
phir gaye, aur Ba'alím kí pairauí
karke zinákár húe, aur Ba'al-Barít ko
apná ma'búd banáyá.
34 Aur baní Isráel ne K̲HUDÁWAND
apne K̲hudá ko, jis ne unhen̲ har ek

taraf se un ke dushmanon ke háth se
rihái dí thí, yád na kiyá:
35 Aur na unhon ne Yarubba'al
Jida'ún ke ghar ká, un sab nekíon ke
'iwaz, jo us ne baní Isráel se kí thín,
ihsán kiyá.

IX BAB.

TAB Yarubba'al ká beṭá Abimalik
Sikm men apne mámúon ke pás
gayá, aur un se aur apní sárí nanihál
se kahá, ki
2 Sikm ke sáre logon ko kahiyo,
Kyá tumháre liye yih bhalá hai, ki
sattar ádmí, jo sab Yarubba'al ke beṭe
hain, tum par saltanat karen, yá yih
ki ek hí faqat hukúmat kare? Aur
yih bhí yád rakho, ki main tumhárí
haḍḍí aur tumhárá gosht hún.
3 Aur us ke mámúon ne us kí bá-
bat Sikm ke sab logon ke kánon men
yih sab báten kahín: aur un ke dil
Abimalik kí pairauí par máil húe;
kyúnki we bole, ki Yih hamárá bhái
hai.
4 Aur unhon ne Ba'al-Barít ke
ghar men se sattar misqál chándí leke
use dí; so Abimalik ne use kharch
karke bánke aur bad-ma'ásh logon ko
naukar rakhá, aur we us ke pairau húe.
5 Aur wuh 'Ufrah men apne báp
ke ghar gayá, aur us ne Yarubba'al
ke beṭon ko, jo us ke bhái the, jo
sattar shakhs the, ek hí patthar par
qatl kiyá; magar Yarubba'al ká
chhoṭá beṭá Yútám bach rahá, is liye
ki us ne áp ko chhipáyá thá.
6 Tab Sikm ke sáre log, aur sab ahl
i Millo jam'a húe, aur gaye, aur us
balút ke sutún ke ás pás, jo Sikm
men thá, pahunchke Abimalik ko
bádsháh kiyá.
7 ¶ Jab is kí khabar Yútám ko húí,
wuh gayá, aur Jarizím ke pahár kí
chonṭí par charhke khaṛá húá, aur
chilláyá, aur pukárá, aur unhen kahá,
ki Ai Sikm ke logo, merí suno, tá ki
Khudá tumhárí sune.
8 Kisí waqt darakht gaye, tá ki
kisi ko mas,h karke apne par bádsháh
muqarrar karen. So unhon ne jáke
zaitún ke darakht ko kahá, ki Tú
hamárá bádsháh ho.
9 Tab zaitún ke darakht ne un se
kahá, Kyá main apní chiknáhaṭ ko,
jis ke wasíle Khudá aur insán ki ta'-
zím karte hain, chhoṛ dún, aur jáke
darakhton par hukmrán hún?
10 Tab darakhton ne anjír ke
darakht ko kahá, ki Tú á, aur ha-
márá sultán ho.
11 Par anjír ne unhen kahá, Kyá
main apní míṭhái aur suthrá mewa
chhoṛún, aur jáke darakhton par
hukmrán hún?
12 Tab darakhton ne ták ko kahá,
ki Chal, tú hamárá bádsháh ho.
13 So ták ne unhen kahá, ki Kyá
main apní mai ko, jis se Khudá aur
insán khush hote hain, chhoṛún, aur
jáke darakhton par hukmrán hún?
14 Tab un sab darakhton ne únṭ-
kaṭáre se kahá, ki Chal, tú hí hamárá
bádsháh ho.
15 Úṇṭkaṭáre ne darakhton se
kahá, Agar tum sach much mujhe
apná bádsháh mas,h karke banáo, to
áo, mere sáya men panáh lo; aur agar
nahín, to únṭkaṭáre se ek ág niklegí,
aur Lubnán ke saroon ko jalá degí.
16 So ab agar yih rástí aur sadáqat
se kiyá hai, jo tum ne Abimalik ko
apná bádsháh ṭhahráyá, aur agar tum
ne Yarubba'al se aur us ke gharáne se
achchhá sulúk kiyá, aur agar use us
ihsán ke muwáfiq, jo us ke háthon ne
kiyá, yih jazá dí;
17 (Kyúnki merá báp tumhárí
khátir laṛáíán laṛá, aur apní ján par
bahut khelá, aur tumhen Midyán ke
háthon se chhuṛáyá:
18 Aur tum ne áj mere báp ke
gharáne par balwá kiyá, aur us ke
sattar beṭe ek patthar par qatl kiye,
aur us kí laundí ke beṭe Abimalik ko
Sikm ke logon ká bádsháh kiyá, is
liye ki wuh tumhárá bhái hai;)

19 So agar tum ne sachái se aur wafádárí se Yarubba'al aur us ke ghar ke sáth áj ke din yih sulúk kiyá hai, to tum Abimalik se ḳhush raho, aur wuh tum se ḳhush rahe;

20 Aur agar nahíṉ, to Abimalik se ek ág nikle, aur Sikm ke logoṉ ko, aur ahl i Millo ko, jalá de; aur Sikm ke log aur ahl i Millo kí taraf se bhí ek ág nikle, aur Abimalik ko khá jáwe.

21 Aur Yútám udhar se dauṛá aur bhágá, aur Biar ko gayá, aur apne bhái Abimalik ke ḳhauf se wahíṉ rahá.

22 ¶ Jab Abimalik ne baní Isráel meṉ tín baras tak saltanat kí thí,

23 Tab Ḳhudá ne Abimalik aur Sikm ke logoṉ ke darmiyán ek bad rúh ko bhejá, aur ahl i Sikm ne Abimalik se dagábází shurú' kí:

24 Tá ki wuh be-rahmí, jo Yarubba'al ke sattar beṭoṉ ke sáth kí thí, áwe, aur un ká ḳhún un ke bhái Abimalik ke sir par, jis ne unheṉ qatl kiyá, aur Sikm ke logoṉ ke sir par, jinhoṉ ne us ke bháioṉ ke qatl meṉ us kí madad kí, rakhá jáwe.

25 Tab Sikm ke logoṉ ne pahárṛoṉ kí chonṭíoṉ par us ke liye jásús biṭháe, ki kamín meṉ baiṭheṉ; aur unhoṉ ne un ko, jo us ráh meṉ á nikle, lúṭá; aur Abimalik ko ḳhabar húí.

26 Tab Ja'al bin 'Abad apne bháioṉ samet áyá, aur Sikm kí taraf chalá, aur ahl i Sikm ne us ká i'atimád kiyá.

27 So we khetoṉ meṉ nikle, aur un ke tákistánoṉ ká phal toṛá, aur angúroṉ ko nichoṛá, aur ḳhushí kí, aur apne butḳháne meṉ ghuse, aur kháyá aur piyá, aur Abimalik par la'nat kí.

28 Tab Ja'al bin 'Abad ne kahá, Abimalik kaun hai, aur Sikm kyá hai, ki ham us kí ḳhidmatguzárí kareṉ? Kyá wuh Yarubba'al ká beṭá nahíṉ? aur kyá Zabúl us ká mansabdár nahíṉ? Tum Sikm ke báp Hamúr ke logoṉ kí ḳhidmatguzárí karo: ham us kí ḳhidmatguzárí kyúṉ kareṉ?

29 Ai kásh ki jamá'at mere qábú meṉ hotí, to maiṉ Abimalik ko kanáre kar detá! Aur us ne Abimalik se muḳhátib hoke kahá, ki Tú apne lashkar ko baṛhá, aur nikal á.

30 ¶ Jab Zabúl ne, jo shahr ká hákim thá, Ja'al bin 'Abad kí ye báteṉ suníṉ, to us ká gussa bhaṛká.

31 Aur us ne ḳhufyatan Abimalik pás qásid rawána kiye, aur kahlá bhejá, ki Dekh, Ja'al bin 'Abad apne bháioṉ samet Sikm meṉ áyá; aur dekh, ki we terí muḳhálafat meṉ shahr ko mazbút karte haiṉ.

32 Pas, tú apne logoṉ samet rát ko uṭh, aur maidán ke bích ghát meṉ baiṭh;

33 Aur subh ko, jyúṉhíṉ áftáb tulú' kare, sawere uṭhkar shahr par hamla kar; aur dekh, jab ki wuh apne logoṉ ke sáth terá sámhná karne ko nikle, to jo kuchh tere háth se ho sake tú un se kar.

34 ¶ So Abimalik apne sab logoṉ samet rát hí ko uṭhá, aur chár gol karke Sikm ke muqábil ghát meṉ baiṭhá.

35 Aur Ja'al bin 'Abad báhar niklá, aur shahr ke pháṭak ke ástáne par khaṛá rahá. Tab Abimalik apne logoṉ samet kamín-gáh se niklá.

36 Aur jab Ja'al ne fauj ko dekhá, to us ne Zabúl se kahá, ki Pahárṛoṉ kí chonṭíoṉ par se log utarte haiṉ. Zabúl ne use kahá, ki Ye pahárṛoṉ ke chháṉw haiṉ, jo tujhe ádmíoṉ ke aise nazar áte.

37 Tab Ja'al ne phir kahá, aur yúṉ bolá, ki Dekh, maidán ke bíchoṉ bích se log úpar se chale áte haiṉ, aur ek gol Ma'onaním ke dasht kí taraf se átá hai.

38 Tab Zabúl ne use kahá, Ab terá wuh muṉh kaháṉ hai, jis se tú ne kahá, ki Abimalik kaun hai, ki ham us kí ḳhidmatguzárí kareṉ? Kyá yih wuhí jamá'at nahíṉ, jise tú ne

zalíl samjhá? So ab báhar jáiye, aur un se laṛáí kíjiye.

39 Tab Ja'al Sikm ke logon̲ ke sámhne báhar niklá, aur Abimalik se laṛá.

40 Aur Abimalik ne use ragedá, aur wuh us ke sámhne se bhág niklá; aur ráh men̲ shahr ke pháṭak tak bahutere máre gaye, aur bahutere zaḳhmí húe.

41 Aur Abimalik ne Arúmah men̲ búdobásh kí: aur Zabúl ne Ja'al ko, aur us ke bháíon̲ ko, ḳhárij kar diyá, tá ki Sikm men̲ na rahen̲.

42 Aur dúsre din subh ko aisá húá, ki logon̲ ne nikalke maidán ko pakṛá; aur Abimalik ko ḳhabar húí.

43 So Abimalik ne log liye, aur unhen̲ tín gol kiyá, aur maidán ke bích ghát men̲ baiṭhá, aur muntazir rahá, aur dekho, ki log shahr se nikal áe; tab wuh un ká sámhná karne ko uṭhá, aur unhen̲ már liyá.

44 Aur Abimalik us gol samet, jo us ke sáth thá, áge lapká, aur shahr ke pháṭak kí ráh-guzar par áke khaṛá húá; aur do gol, jo maidán men̲ the, un logon̲ par á paṛe, aur unhen̲ káṭ ḍálá.

45 Aur Abimalik us din shám tak shahr se laṛtá rahá, aur shahr ko le liyá, aur shahr ke logon̲ ko qatl kiyá, aur shahr ko ḍháke ḳhák i siyáh kar diyá, aur us par namak bithráyá.

46 ¶ Aur jab Sikm ke burj ke sab logon̲ ne yih suná, to we Barít Ma'búd ke mandir ke gaṛh men̲ panáh ke liye já ghuse.

47 Aur Abimalik ko yih ḳhabar húí, ki Sikm ke burj ke sab log ikaṭṭhe húe hain̲:

48 Tab Abimalik apní fauj samet Zalmún ke paháṛ par chaṛhá; aur Abimalik ne kulháṛá apne háth men̲ liyá, aur daraḳhton̲ men̲ se ek daraḳht kí ḍálí káṭí, aur use uṭháke apne kándhe par dhará, aur apne sáthwále logon̲ ko kahá, Jo kuchh tum ne mujhe karte dekhá, tum bhí jald waisá hí karo.

49 Tab un sab logon̲ men̲ se har ek ne ek ḍálí káṭ lí, aur Abimalik ke píchhe ho liye, aur unhen̲ burj par ḍálke un men̲ ág lagá dí. Chunánchi Sikm ke burj men̲ jitne log the, jal mare; sab mard aur 'auraten̲, qaríb ek hazár ke the.

50 ¶ Phir Abimalik Taibiz men̲ áyá, aur Taibiz ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye, aur use le liyá.

51 Lekin wahán̲ shahr ke andar ek baṛá muhkam qil'a thá; so sáre mard, aur 'auraten̲, aur shahr ke sáre báshinde bhágke us men̲ já ghuse, aur darwáza band kar liyá, aur qil'a kí chhat par chaṛh gaye.

52 Tab Abimalik qil'a par áyá, aur us se laṛá, aur qil'a ke darwáze se, yih iráda karke ki use jalá de, nazdík húá.

53 Tab kisí 'aurat ne chakkí ke páṭ ká ek ṭukṛá Abimalik ke sir par ḍál diyá, aur us kí khopṛí ko toṛ ḍálá.

54 Tab Abimalik ne fauran ek jawán ko, jo us ká siláhbardár thá, buláyá, aur use kahá, ki Apní talwár khín̲ch aur mujhe már, tá ki mere haqq men̲ yih na kahen̲, ki Ek 'aurat ne use márá. Aur us jawán ne use bhonk dí; so wuh mar gayá.

55 Jab Isráelíon̲ ne dekhá, ki Abimalik tamám húá, to har ek apne makán ko rawána húá.

56 ¶ Is tarah se Ḳhudá ne Abimalik kí us sharárat ko, jo us ne apne sattar bháíon̲ ko márke apne báp se kí thí, us par pherá:

57 Aur Sikm ke logon̲ kí sárí badí Ḳhudá ne un ke siron̲ par ḍálí; aur wuh la'nat, jo Yarubba'al ke beṭe Yútám ne un par kí thí, un par á paṛí.

X BAB.

AUR Abimalik ke ba'd Tol'a bin Fúah bin Dúdú, jo Ishakár ke ḳhándán men̲ se thá, bani Isráel kí himáyat karne ko uṭhá; wuh Ifráím

ke paháṛ ke darmiyán Samír men̲
rahtá thá.
2 Us ne teís baras baní Isráel par
hukúmat kí, aur mar gayá, aur Samír
men̲ gáṛá gayá.
3 ¶ Ba'd us ke Jili'ádí Yáír uṭhá,
aur us ne baní Isráel par báís baras
hukúmat kí.
4 Us ke tís beṭe the, jo tís gadhí ke
bachheron̲ par chaṛhá karte the, aur
un ke tís shahr the, jin ke nám áj ke
din tak Yáír-bastíán̲ hain̲, Jili'ád kí
zamín men̲.
5 Aur Yáír mar gayá, aur Qámún
men̲ gáṛá gayá.
6 ¶ Tab baní Isráel ḲHUDÁWAND
ke huzúr phir badí karne lage, aur
unhon̲ ne Ba'alím, aur 'Istárát, aur
Arám ke ma'búdon̲, aur Saidá ke ma'-
búdon̲, aur Moáb ke ma'búdon, aur
baní 'Ammún ke ma'búdon̲, aur Filis-
tíon̲ ke ma'búdon̲ kí parastish kí, aur
ḲHUDÁWAND ko chhoṛ diyá, aur us kí
bandagí na kí.
7 Tab ḲHUDÁWAND ká qahr Isráel
par bhaṛká, aur us ne unhen̲ Filistíon̲
ke háth men̲, aur baní 'Ammún ke
háth men̲, bech ḍálá.
8 Aur unhon̲ ne usí sál men̲ baní
Isráel ko, balki aṭhárah baras sab baní
Isráel ko, jo Yardan ke pár 'Ammúníon̲
kí zamín men̲ aur Jili'ád men̲ the,
bashiddat dukh diyá, aur niháyat tang
kiyá.
9 Aur baní 'Ammún ne Yardan pár
hoke Yahúdáh aur Binyamín aur
Ifráím ke ḳhándán se jang kí, yahán̲
tak ki Isráel bahut tang áe.
10 ¶ Tab baní Isráel ne ḲHUDÁ-
WAND se faryád kí, aur kahá, ki Ham
ne terá gunáh kiyá, ki apne Ḳhudá ko
chhoṛá, aur Ba'alím kí parastish kí.
11 Aur ḲHUDÁWAND ne baní Isráel
ko farmáyá, Kyá aisá nahín̲, ki main̲
ne tumhen̲ Misríon̲ ke, aur Amúríon̲
ke, aur baní 'Ammún ke, aur Filistíon̲
ke háth se rihái dí?
12 Aur Saidáníon̲, aur Amáliqíon̲,
aur Má'úníon̲ ne bhí tum ko tang kiyá,
aur tum ne mujh ko pukárá, so main̲
ne tumhen̲ un ke háthon̲ se bhí
chhuṛáyá.
13 Báwujúd us sab ke tum ne mujhe
tark kiyá, aur ajnabí ma'búdon̲ kí par-
astish kí: so ab main̲ tumhen̲ rihái
nahín̲ dene ká.
14 Tum jáo, aur un ma'búdon̲ se,
jinhen̲ tum ne iḳhtiyár kiyá hai, far-
yád karo; ki we hí tumháre dukhon̲
ke waqt tum ko chhuṛáwen̲.
15 ¶ Phir baní Isráel ne ḲHUDÁ-
WAND se kahá, ki Ham ne to gunáh
kiyá: so tú us sab ke muwáfiq, jo tere
nazdík achchhá hai, ham se kar;
faqat áj hí hamen̲ rihái díjiye.
16 Aur unhon̲ ne ajnabí ma'búdon̲
ko apne darmiyán se dúr kiyá, aur
ḲHUDÁWAND kí bandagí kí; tab us ká
jí Isráel kí pareshání se gamgín húá.
17 Us waqt baní 'Ammún jam'a
húe, aur Jili'ád men̲ ḳhaime khaṛe
kiye. Aur baní Isráel bhí faráham
húe, aur Misfáh men̲ ḳhaimazan húe.
18 Tab Jili'ád ke logon̲ aur amíron̲
ne ápas men̲ kahá, Wuh kaun shaḳhs
hai, jo pahle baní 'Ammún se laṛná
shurú' kare? ki wuhí Jili'ád ke sab
báshindon̲ ká sardár hogá.

XI BA'B.

AUR Jili'ád men̲ Iftáh nám ek
shaḳhs baṛá bahádur thá: yih
ek qahba ke peṭ se paidá húá thá, aur
Iftáh ká báp Jili'ád thá.
2 Aur Jili'ád kí jorú us se beṭe janí;
aur us 'aurat ke beṭe baṛe húe, tab un-
hon̲ ne Iftáh ko ḳhárij kar diyá, aur
use kahá, ki Hamáre báp ke ghar men̲
terá hissa nahín̲, is liye ki tú ajnabí
'aurat ke peṭ se hai.
3 Tab Iftáh apne bháíon̲ ke pás se
bhágá, aur Túb kí zamín men̲ já rahá:
aur us ke pás bánke log jam'a húe, aur
we us ke sáth áyá jáyá karte the.
4 ¶ Aur aisá húá, ki ek muddat ke
ba'd baní 'Ammún baní Isráel se laṛe.
5 Aur yún̲ húá, ki jab baní 'Am-

mún baní Isráel se laṛne lage, to Jili-
'ádí buzurg nikle, ki Iftáh ko Túb kí
zamín se le áwen:
6 So unhon ne Iftáh ko kahá, ki A',
aur hamárá sardár ho, tá ki ham baní
'Ammún se laṛen.
7 Aur Iftáh ne Jili'ádí buzurgon se
kahá, Kyá tum ne mujh se 'adáwat
nahín kí, aur mujhe mere báp ke ghar
se nikál nahín diyá? So ab jo tum
tangí men paṛe, to mujh pás kyún áe?
8 Aur Jili'ádí buzurgon ne Iftáh ko
kahá, ki Ab ham is liye tere pás phir
áe, ki tú hamárá sáth dewe, aur baní
'Ammún se jang kare, aur hamárá aur
Jil'iád ke sáre báshindon ká sardár ho.
9 Aur Iftáh ne Jili'ádí buzurgon se
kahá, ki Agar tum mujhe apne yahán
phir le chalo, ki main baní 'Ammún
se laṛún, aur agar KHUDÁWAND un ko
mere áge maglúb kar de, to kyá main
tumhárá sardár hoúngá?
10 Jili'ádí buzurgon ne Iftáh ko
jawáb diyá, ki KHUDÁWAND hamáre
darmiyán sunnewálá howe, basharte ki
tere kahne ke mutábiq ham 'amal na
karen.
11 Tab Iftáh Jili'ádí buzurgon ke
sáth rawána húá, aur logon ne use
apná sardár aur hákim muqarrar kiyá:
aur Iftáh ne Misfáh men KHUDÁWAND
ke áge apní sab báten kahín.
12 ¶ Aur Iftáh ne baní 'Ammún
ke bádsháh pás elchí bheje, aur kahá,
Tujhe mujh se kyá hai, jo tú mujh par
merí sarzamín men laṛne ko chaṛh áyá
hai?
13 Aur baní 'Ammún ke bádsháh
ne Iftáh ke elchíon ko jawáb diyá, Is
liye ki jab baní Isráel Misr se nikal áe
the, to unhon ne merá mulk, Arnún
se leke Yabúq tak aur Yardan tak, le
liyá thá. So ab tú wuh sarzamín
salámatí se mujhe pher de.
14 Tab Iftáh ne un elchíon ko baní
'Ammún ke bádsháh pás phir bhejá;
15 Aur use kahá, Iftáh yih kahtá
hai, ki Isráel ne Moáb kí sarzamín
aur baní 'Ammún ká mulk nahín
liyá;
16 Kyúnki Isráelí jab Misr se nikal
áe the, aur daryá e Qulzum tak bayá-
bán men chale, aur Qádis men áe;
17 Tab Isráelíon ne Adúm ke bád-
sháh ko payám bhejá, ki Ham ko apní
sarhadd se guzarne de: lekin Adúm
ká bádsháh un ká shanawá na húá.
Aur isí tarah unhon ne Moáb ke bád-
sháh ko kahlá bhejá, aur us ne bhí na
máná: chunánchi Isráelí Qádis men
maqám kar rahe;
18 Tab we bayábán men hoke rawá-
na húe, aur Adúm kí sarzamín aur
Moáb ke mulk ke gird pherá kiyá,
aur Moáb kí sarzamín kí púrab taraf
se áe, aur Arnún ke us pár khaime
khaṛe kiye; par Moáb kí sarhadd men
dákhil na húe, is liye ki Moáb ká si-
wána Arnún hai.
19 Tab Isráel ne Amúríon ke bád-
sháh Saihún ke pás, jo Hasbún ká
bádsháh thá, elchí bheje; aur Isráel ne
us se kahá, ki Ham ko rukhsat díjiye,
ki ham tumhárí sarzamín se hoke apne
maqám ko chale jáen.
20 Par Saihún ne Isráel par i'atibár
na kiyá, ki unhen apní sarhadd se
guzarne dewe; balki Saihún ne apne
sab log jam'a kiye, aur Yahas men
khaimazan húá, aur Isráel se laṛá.
21 Aur KHUDÁWAND Isráel ke Khu-
dá ne Saihún ko, us ke sáre lashkar
samet, Isráel ke qabze men kar diyá,
aur unhon ne unhen már liyá. Isí
tarah Isráelí us mulk ke báshinde
Amúríon kí sárí zamín ke wáris ho
gaye.
22 Aur we Arnún se leke Yabúq
tak, aur bayábán se Yardan tak,
Amúríon kí sárí sarhaddon par qábiz
húe.
23 So ab jo KHUDÁWAND Isráel ke
Khudá ne Amúríon ko apní qaum
Isráel ke áge mírás se khárij kiyá, kyá
tú us ká wáris hogá?
24 Jo terá ma'búd Kamús tujhe

mírás men detá hai, kyá tú use mírás
men nahín letá? Pas, ham bhí un sab
ko, jinhen KHUDÁWAND hamárá Khu-
dá hamáre sámhne se khárij kar dewe,
ham un ke wáris honge.
25 Aur ab kyá tú Moáb ke bádsháh
Balaq se, jo Safúr ká betá thá, kuchh
bihtar hai? Kyá us ne baní Isráel se
kadhí jhagrá kiyá, yá kyá us ne kadhí
un ká sámhná kiyá?
26 Jis waqt ki baní Isráel Hasbún
men aur us ke shahron men, aur
'Ará'ir aur us ke shahron men, aur un
sab shahron men, jo Arnún ke donon
kanáron par hain, tín sau baras rahá
kiye; us waqt tum ne unhen kyún na
chhuráyá?
27 Garaz main ne terí badí nahín
kí, balki tú mujh se badí kartá hai, ki
mere sáth larne átá hai. Pas, KHU-
DÁWAND hí, jo Munsif hai, baní Isráel
aur baní 'Ammún ke darmiyán áj ke
din insáf kare.
28 Lekin baní 'Ammún ke bádsháh
ne un báton ko, jo Iftáh ne use kahlá
bhejín, na suná.
29 ¶ Tab KHUDÁWAND kí Rúh If-
táh par áí, aur wuh Jili'ád aur Mu-
nassi se guzarke Misfáh ko, jo Jili'ád
men hai, pahunchá, aur Jili'ád ke
Misfáh se baní 'Ammún kí taraf khu-
rúj kiyá.
30 Aur Iftáh ne KHUDÁWAND kí
mannat máni, aur kahá, ki Agar tú
yaqínan baní 'Ammún ko mere háth
men kar de,
31 To aisá hogá, ki main jab baní
'Ammún kí taraf se salámatí ke sáth
phirúngá, to jo koí mere ghar ke
darwáze se pahle mere istiqbál ko
niklegá, wuh KHUDÁWAND ká hogá,
aur main us ko sokhtaní qurbání guz-
ránúngá.
32 ¶ Tab Iftáh baní 'Ammún kí
taraf pár utrá, tá ki un se laráí kare:
aur KHUDÁWAND ne un ko us ke háth-
on men kar diyá.
33 Aur us ne 'Ará'ir se leke Minyat
ke madkhal tak, jo bís shahr hain, aur
Abíl-Karámím tak, niháyat bará qitál
kiyá. Us tarah baní 'Ammún baní
Isráel se maglúb húe.
34 ¶ Aur Iftáh Misfáh ko apne
ghar áyá, aur dekho, us kí betí table
bajátí aur náchtí húí us ke istiqbál
ke liye niklí: aur wuh iklautí farzand
thí; us ke siwá us ke koí betí betá na
thá.
35 Aur aisá húá, ki jab us ne use
dekhá, to us ne apne kapre pháre,
aur bolá, Háe, háe, merí betí; tú ne
mujh ko niháyat zalíl kiyá hai, balki
tú un men se hai, jo mujhe dukh dete
hain; kyúnki main ne KHUDÁWAND
ko zubán dí hai, aur tál nahín saktá.
36 Us ne us ko kahá, Ai mere báp,
agar tú ne KHUDÁWAND ko zubán dí
hai, to jo kuchh tere munh se niklá so
mujh se kar; is liye ki KHUDÁWAND
ne tere dushmanon baní 'Ammún se
terá intiqám liyá.
37 Phir us ne apne báp ko kahá,
Mere liye itná kar, ki do mahínon kí
muhlat mujh ko de, tá ki kohistán men
phirún, aur main apní sáthwálíon ke
sáth apne kunwárpan par roún.
38 Wuh bolá, Já. Aur us ne use
do mahíne kí rukhsat dí; aur wuh
apní sáthwálíon ko leke gayí, aur ko-
histán men apne kunwárpan par roí.
39 Aur aisá húá, ki do mahínon ke
ba'd wuh apne báp pás phir áí, aur us
ne us ke haqq men us mannat ko, jo
us ne máni thí, adá kiyá: so us ne
kisí mard ko na jáná. Chunánchi
baní Isráel men yih dastúr húá,
40 Ki sál ba sál Isráel kí betián
játí thín, ki har baras men chár din tak
Iftáh Jili'ádi kí betí kí sanákhwání
karen.

XII BA'B.

US waqt Ifráím ke log jam'a hoke
uttar atráf men gaye, aur Iftáh
se kahá, Tú jo baní 'Ammún se jang
karne ko pár utrá, to kyún hamen
talab na kiyá, ki ham tere sáth chalte?

So ab ham tere ghar ko tujh samet
jalá denge.
2 Iftáh ne unhen jawáb diyá, ki
Merá aur mere logon ká bará jhagrá
baní 'Ammún ke sáth ho rahá, aur jab
main ne tumhen buláyá, to tum ne un
ke háth se mujhe rihái na dí.
3 Aur jab main ne yih dekhá, ki
tumhárí taraf se rihái nahín hotí, to
main ne apní ján hathelí par rakhí,
aur pár utarke baní 'Ammún ká sámh-
ná kiyá, aur Khudáwand ne unhen
mere háth men kar diyá: so tum áj
ke din kis liye mujh pás áe ki mujh
se laro?
4 Tab Iftáh ne sáre Jili'ádíon ko
jam'a karke Ifráímíon se larái kí, aur
Jili'ádíon ne Ifráímíon ko már liyá;
kyúnki we kahte the, ki Tum Jili'ádí
Ifráím ke bhagore ho, jo Ifráímíon aur
Munassíon ke darmiyán rahte ho.
5 Aur Jili'ádíon ne Yardan ke pá-
yábon ko, jo Ifráímíon ke sámhne the,
apne qabze men kiyá. Aur aisá húá,
ki jo Ifráímí bhágá húá áyá, wuh bolá,
ki Mujhe pár jáne de. Aur Jili'ádíon
ne use kahá, ki Kyá tú Ifráímí hai?
Agar wuh bolá, Nahín;
6 Tab unhon ne use kahá, Kah to,
Shibulat; Wuh bolá, Sibulat; is liye
ki wuh sahíh na bol saktá thá. Tab
unhon ne use pakrá, aur Yardan ke
páyábon par qatl kiyá: chunánchi us
waqt wahán bayálís hazár Ifráímí qatl
kiye gaye.
7 Aur Iftáh ne chha baras tak baní
Isráel men hukúmat kí: ba'd us ke mar
gayá, aur Jili'ád ke shahron se ek
shahr men gárá gayá.
8 ¶ Ba'd us ke Ibsán Baitlahamí
baní Isráel ká hákim húá.
9 Us ke tís bete the, aur tís betián:
so tís betián us ne báhar byáh dín,
aur báhar se apne beton ke liye tís
betián le áyá. Wuh sát baras tak
Isráelíon ká hákim rahá.
10 So Ibsán mar gayá, aur Bait-
laham men gárá gayá.
11 ¶ Aur us ke ba'd Zabulúní Ailún
Isráelíon ká hákim húá; aur us ne das
baras Isráel par hukúmat kí.
12 Aur Zabulúní Ailún mar gayá,
aur Aiya'lún men Zabulún kí sarza-
mín men dafan kiyá gayá.
13 ¶ Us ke ba'd Hillel Fir'átúní ká
betá 'Abdún hákim húá.
14 Aur us ke chálís bete the, aur tís
pote, jo sattar gadhí ke bachheron par
charhá karte the. A'th baras us ne
Isráel par hukúmat kí.
15 Aur Hillel Fir'átúní ká betá
'Abdún mar gayá, aur 'Amálíq ke
kohistán men sarzamín i Ifráím men
Fir'átún ke bích gárá gayá.

XIII BA'B.

PHIR baní Isráel ne Khudáwand
kí nazar men badkárí kí: aur
Khudáwand ne unhen chálís baras
tak Filistíon ke háth men kar diyá.
2 ¶ Aur Dán ke gharáne men Zur-
'ah ká ek shakhs thá, jis ká nám
Manúha thá. Us kí jorú bánjh thí,
aur koí larká na janí.
3 Aur Khudáwand ká firishta us
'aurat ko dikhái diyá, aur use kahá,
ki Dekh, ab tú bánjh hai, aur jantí
nahín; par tú hámila hogí, aur betá
janegí.
4 So ab khabardár rahiyo, aur mai
yá nashe kí koí chíz na píjiyo, aur
har ek nápák chíz ke kháne se parhez
kíjiyo;
5 Kyúnki, dekh, tú hámila hogí,
aur betá janegí; us ke sir par kabhí
ustura na phiregá; is wáste ki wuh
larká rihm hí se Khudá ká nazír hogá;
aur wuh Isráelíon ko Filistíon ke háth
se rihái dená shurú' karegá.
6 ¶ Tab us 'aurat ne áke apne
shauhar se kahá, ki Ek mard i Khudá
mujh pás áyá; us kí súrat Khudá ke
firishte kí súrat kí tarah bahut daráni
thí: par main ne us se nahín púchhá,
ki Tú kahán se hai? aur na us ne
mujhe apná nám batáyá:
7 Par us ne mujhe kahá, Dekh, tú

námila hogí aur betá janegí; so tú ab
mai yá koí nasha na píná, aur nápák
chíz na kháná; kyúnki wuh larká
pet hí se, us ke marne ke din tak,
Khudá ká nazír hogá.
8 ¶ Tab Manúha ne KHUDÁWAND
ke huzúr 'ájizí se du'á kí, aur kahá,
Ai mere Málik, aisá kar ki wuh mard
i Khudá, jise tú ne bhejá thá, ham
logon pás phir áwe, aur ham ko sikh-
láwe, ki us larke se, jo paidá hone ko
hai, ham kyá karen.
9 Aur Khudá ne Manúha kí áwáz
suní; aur Khudá ká firishta us 'aurat
pás, jis waqt wuh khet men baithí
thí, phir áyá: us waqt us ká shauhar
Manúha us ke sáth na thá.
10 So us 'aurat ne phurtí kí, aur
daurke apne khasam ko jatáyá, aur
use kahá, ki Dekh, wuhí mard, jo agle
din mujhe dikhái diyá thá, so ab phir
mujhe dikhái diyá.
11 Tab Manúha uthke apní jorú ke
píchhe rawána húá, aur us mard pás
áyá, aur use kahá, Kyá tú wuhí mard
hai, jis ne is 'aurat se báten kín? Us
ne kahá, Main wuhí hún.
12 Tab Manúha ne kahá, Ai kásh
ki terí báten púrí howen! Par wuh
larká kis taur ká hogá? aur us ká
kám kyá hogá?
13 KHUDÁWAND ke firishte ne
Manúha se kahá, Un sab chízon se, jo
main ne kahín, yih 'aurat parhez kare.
14 Wuh aisí koí chíz, jo ták se
paidá hotí hai, na kháwe, aur mai yá
koí nasha na píe, aur nápák chíz na
kháwe; un sab hukmon kí, jo main
ne use kiye hain, muháfazat kare.
15 ¶ Aur Manúha ne KHUDÁWAND
ke firishte ko kahá, Ki tujh se ijázat
ho, to ham tujh ko rok rakhen, jab
tak ki ham tere liye ek bakrí ká bach-
cha taiyár karen.
16 Tab KHUDÁWAND ke firishte ne
Manúha ko jawáb diyá, Agarchi tú
mujhe rok rakhe, tau bhí main terí
rotí nahín kháne ká: par agar tú
sokhtaní qurbání guzránne cháhtá hai,
to tujhe lázim hai ki KHUDÁWAND ke
liye guzráne. Ki Manúha na jántá
thá, ki wuh KHUDÁWAND ká firishta
hai.
17 Phir Manúha ne KHUDÁWAND
ke firishte ko kahá, Apná nám batá,
tá ki jab terá kahá púrá ho, to ham
terí ta'ríf karen.
18 Aur KHUDÁWAND ke firishte ne
use kahá, Tú kyún merá nám púchhtá
hai? merá nám 'Ajíb hai.
19 Tab Manúha ne bakrí ká ek
bachcha nazr kí qurbání samet leke
ek chatán par KHUDÁWAND ke liye
unhen guzráná: aur firishte ne 'ajáib
kám kiye; aur Manúha aur us kí jorú
donon dekh rahe the.
20 Aur aisá húá, ki jab mazbah par
se ásmán kí taraf shu'ala uthá, to
KHUDÁWAND ká firishta shu'ala ke
darmiyán mazbah par se ásmán ko
chalá gayá. Aur Manúha aur us kí
jorú ne us hál ko dekhá, aur aundhe
munh zamín par gire.
21 Aur KHUDÁWAND ká firishta
Manúha aur us kí jorú ko phir dikhái
na diyá. Tab Manúha ne jáná, ki
wuh KHUDÁWAND ká firishta thá.
22 Tab Manúha ne apní jorú se
kahá, ki Ham ab zarúr mar jáenge,
kyúnki ham ne Khudá ko dekhá.
23 Us kí jorú ne use kahá, Agar
KHUDÁWAND cháhtá, ki hamen már
dále, to sokhtaní qurbání aur nazr kí
qurbání hamáre háthon se qabúl na
kartá, na hamen yih sab kuchh di-
khátá, aur na hamen is waqt yih, jo us
ne hamen kahá, kahtá.
24 ¶ Aur wuh 'aurat betá janí, aur
us ká nám Samsún rakhá; aur wuh
larká barhá, aur KHUDÁWAND ne use
mubárak kiyá.
25 Aur KHUDÁWAND kí Rúh ne
Dán kí khaimagáh Sur'ah aur Istál
ke darmiyán use waqt ba waqt ub-
hárne lagí.

XIV BA'B.

AUR Samsún Timnat men utrá;
aur Timnat men us ne Filistíon
kí beṭíon men se ek 'aurat ko dekhá.
2 Aur us ne phir áke apne báp aur
apní má se kahá, ki Main ne Filistíon
kí beṭíon men se Timnat men ek
'aurat ko dekhá: so tum use lo ki
merí jorú howe.
3 Tab us ke báp aur us kí má ne
use kahá, Kyá tere bháíon kí beṭíon
men aur merí sárí qaum men koí
'aurat nahín hai, jo tú ná-makhtún
Filistíon men se kisí ko jorú kiyá
cháhtá hai? Samsún ne apne báp ko
kahá, Isí ko mere wáste le; kyúnki
wuh mujhe bahut achchhí ma'lúm
hotí.
4 Par us ke má báp na samjhe,
ki yih KHUDÁWAND kí marzí se hai,
ki Filistíon se muqábala karne ká
dánw ḍhúnḍhtá hai; kyúnki us waqt
Filistí Isráel par hukmrán the.
5 ¶ Ba'd us ke Samsún aur us ke
má báp Timnat men utre, aur Timnat
ke tákistánon men pahunche; to dek-
ho, ek jawán sher us ke sámhne á
garjá.
6 Tab KHUDÁWAND kí Rúh Sam-
sún par názil húí, aur us ne use yún
phárá jaise bakrí ke bachche ko phárte
hain, báwujúde ki us ke háth men
kuchh na thá: par wuh, jo us ne kiyá
thá, apne báp se yá apní má se na
kahá.
7 Phir wuh utar gayá, aur us ne
us 'aurat se báten kín; aur wuh Sam-
sún kí nazar men achchhí lagí.
8 ¶ Aur ba'd ek muddat ke wuh
us ko lene gayá, aur us jagah pahunch-
ke kanáre gayá, tá ki us sher kí
lásh ko dekhe; aur dekho, ki wahán
sher kí lásh men shahd kí makkhíon
ká hujúm aur shahd bhí thá.
9 Us ne use háth men le liyá, aur
khátá húá chalá, aur apne má báp pás
áyá, aur unhen bhí kuchh diyá, aur
unhon ne kháyá: par us ne unhen na
jatáyá, ki main ne yih shahd sher kí
lásh men se nikálá.
10 ¶ Phir us ká báp us 'aurat ke
yahán utar gayá: wahán Samsún ne
baṛí mihmání kí; kyúnki jawánon ká
yih dastúr thá.
11 Aur aisá húá, ki jab wahán ke
logon ne use dekhá, to we tís rafíqon
ko láe, ki us ke sáth rahen.
12 ¶ Samsún ne unhen kahá, ki
Main tum se ek pahelí púchhtá hún:
so agar tum mihmání ke sát din men
use bújho, aur mujhe batláo, to main
tís kattání oṛhne aur tís joṛe kapṛe
tum ko dúngá:
13 Aur agar tum batá na sako, to
tum tís kattání oṛhne aur tís joṛe
kapṛe mujh ko do. We bole, ki Apní
pahelí bayán kar, tá ki ham use
sunen.
14 Tab us ne kahá, Khánewále
men se kháná niklá, aur zabardast
men se miṭhás. Aur we tín din tak
us pahelí ko hall na kar saken.
15 Aur sátwen din unhon ne Sam-
sún kí jorú se kahá, ki Hamáre liye
apne shauhar ko phuslá, tá ki pahelí
hamen bujhá dewe; nahín to ham
tujh ko aur tere báp ká ghar ág se
jalá denge: kyá tum ne ham ko isí
liye buláyá hai, ki hamárá jo kuchh
hai so apná kar lo?
16 Tab Samsún kí jorú us ke áge
roí, aur bolí, ki Tú mujh se dushmaní
rakhtá hai, aur mujh ko piyár nahín
kartá: tú ne merí qaum ke farzandon
se wuh pahelí púchhí, aur mujhe batlá
na dí. Us ne use kahá, Dekh main
ne apne báp aur apní má ko bhí nahín
batáí hai, so kyá tujhe batlá dún?
17 So wuh us ke áge un sát dinon
tak, jin men un kí mihmání ho rahí,
royá kí: aur sátwen din aisá húá, ki
us ne use batá dí; kyúnki us ne use
nipaṭ tang kiyá: so us ne apní qaum
ke farzandon se kah dí.
18 Aur us shahr ke logon ne sátwen
din súraj ke ḍúbne se pahle us se kahá,

Shahd se míṭhá kyá hai, aur bágh se zabardast kaun? Tab us ne unhen kahá, Agar tum merí bachhiyá ko hal tale na jotte, to merí pahelí kabhú na bújhte.
19 ¶ Phir Khudáwand kí Rúh us par názil húí, aur wuh Asqalún ko utar gayá; wahán us ne un ke tís ádmí máre, aur un kí poshák le lí, aur we joṛe kapṛe pahelí-bújhnewálon ko diye. So us ká gussa bhaṛká, aur wuh apne má báp ke ghar uṭhke chalá gayá.
20 Par Samsún kí jorú, us ke ek rafíq ko, jise us ne dost rakhá thá, dí gayí.

XV BAB.

BA'D ek muddat ke gehún káṭne ke mausim men aisá húá, ki Samsún ek bakrí ká bachcha leke apní jorú ke yahán gayá, aur us ne kahá, Main apní jorú pás koṭhrí men jáúngá. Magar us ke báp ne use andar jáne na diyá.
2 Aur us ke báp ne kahá, Mujh ko yaqín thá, ki tú us se bezár húá; is liye main ne use tere rafíq ko de ḍálá: kyá us kí chhoṭí bahin us se kahín khúbsúrat nahín hai? so us ke 'iwaz ise líjiye.
3 ¶ Samsún ne un kí bábat kahá, Main is waqt Filistíon ke muqábale men be-ilzám ṭhahrúngá, agarchi main un se buráí karún.
4 Aur Samsún ne jáke tín sau siyár pakṛe, aur do do karke dum se dum miláe, aur donon dumon ke bích mash'alen bándhín.
5 Aur mash'alon ko roshan karke siyár Filistíon ke khaṛe kheton men chhoṛ diye, aur púlíon se leke taiyár kheton tak, angúrí bágon aur zaitúnon samet, jalá diyá.
6 ¶ Tab Filistíon ne kahá, Yih kis ne kiyá? We bole, Timnatí ke dámád Samsún ne, is liye ki us ne us kí jorú chhínke us ke rafíq ko dí. Tab Filistí chaṛh áe, aur us 'aurat ko aur us ke báp ko ág se jalá diyá.
7 ¶ Aur Samsún ne unhen kahá, Agarchi tum ne aisá kiyá, tau bhí main tum se badlá lúngá; ba'd us ke báz áúngá.
8 Aur us ne unhen, kúlon aur ránon par, baṛí már márí: aur wahán se utarke Aitám kí paháṛí ke ek darár men já rahá.
9 ¶ Tab Filistí chaṛhe, aur sarzamín i Yahúdáh ke darmiyán khaimagáh kí, aur Lahí men phail gaye.
10 Aur Yahúdáh ke logon ne un se kahá, Tum ham par kyún chaṛh áe ho? We bole, Samsún ke bándhne ko ham áe hain, ki jaisá us ne ham se kiyá, ham us se waisá hí karen.
11 Tab Yahúdáh ke tín hazár jawán Aitám kí paháṛí ke us darár men utar gaye, aur Samsún ko kahá, Kyá tú na jántá thá, ki Filistí ham par hukmrán hain? so yih tú ne ham se kyá kiyá? Us ne unhen kahá, Jaisá unhon ne mujh se kiyá thá, main ne un se waisá hí kiyá.
12 Unhon ne use kahá, Ab ham áe hain, ki tujhe bándhke Filistíon ke qabze men kar den. Samsún ne unhen kahá, Mujh se qasam karo, ki Ham áp tujh par hamla na karenge.
13 Unhon ne use jawáb deke kahá, ki Nahín; par ham tujhe kaske bándhenge, aur un ke qabze men tujh ko kar denge: par hargiz tujhe ján se na márenge. Phir unhon ne use do nayí rassíon se bándhá, aur paháṛí men se use úpar láe.
14 ¶ Jab wuh Lahí men á pahunchá, to Filistí us par lalkáre: us waqt Khudáwand kí Rúh us par názil húí, aur we rasse, jin se us ke bázú bandhe the, aise ho gaye jaise san jo ág se jal jáe, aur us ke háthon par kí banden khul gayín.
15 Us waqt us ne ek gadhe ke jabṛe kí nayí haḍḍí páí, aur apná háth baṛháke use liyá, aur us se us ne ek hazár ádmí ko márá.
16 Aur Samsún bolá, Ek gadhe ke

jabṛe kí haḍḍí se to túdoṉ ke túde
húe; maiṉ ne ek gadhe ke jabṛe kí
haḍḍí se ek hazár mard be-ján kiye.
17 Aur aisá húá, ki jab yih kalám
kah chuká, to us ne jabṛá apne háth
meṉ se phenk diyá, aur us jagah ká
nám Rúmat-Lahí rakhá.
18 ¶ Aur wuh nipaṭ piyásá húá:
tab us ne Khudáwand ko pukárá, aur
kahá, Tú ne apne bande ke háth se yih
baṛí rihái bakhshí: ab kyá maiṉ piyás
se marúṉ, aur ná-makhtúnoṉ ke háth
meṉ paṛúṉ?
19 Par Khudá ne Lahí meṉ ek gaṛ-
há khodá, aur waháṉ se pání niklá;
aur jab us ne use piyá, tab us ke dam
meṉ dam áyá, aur dobára jiyá. Is liye
us ne us jagah ká nám 'Ain-Haqqore
rakhá, jo Lahí meṉ áj tak hai.
20 Aur us ne Filistíoṉ ke waqt meṉ
bís baras tak baní Isráel par hukúmat
kí.

XVI BAB.

BA'D us ke Samsún 'Azah ko gayá;
waháṉ us ne ek fáhisha 'aurat
dekhí; wuh us pás andar gayá.
2 Aur 'Azah ke logoṉ ko khabar
húí, ki Samsún yaháṉ áyá hai. Un-
hoṉ ne use gher liyá, aur sárí rát
shahr ke pháṭak par us kí ghát meṉ
lage rahe; par rát bhar chup cháp
rahe, aisá kahke, ki Subh ko, jab din
howe, to ham use már leṉge.
3 Aur Samsún ádhí rát tak leṭá ra-
há, aur ádhí rát ko uṭhke us ne shahr
ke pháṭak ke palloṉ ko aur donoṉ
bázúoṉ ko arange samet le gayá, aur
unheṉ apne kándhe par dharke us
pahár kí choṭí par, jo Habrún ke
sámhne hai, pahunchá diyá.
4 ¶ Aur ba'd ek muddat ke aisá
húá, ki wuh Súriq kí wádí meṉ ek
'aurat par, jis ká nám Dalílah thá,
'áshiq húá.
5 Aur Filistíoṉ ke qutb us 'aurat
pás chaṛh áe, aur use kahá, ki Tú use
phusláke daryáft kar le, ki us kí yih
shahzorí káhe se hai, aur ham kyúṉ-
kar us par galib áweṉ, tá ki ham use
bándhke use 'ájiz kareṉ, to ham meṉ
se ek ek gyárah gyárah sau rúpiye
tujhe deṉge.
6 ¶ Tab Dalílah ne Samsún ko
kahá, ki Mujhe batláiye, ki terí shah-
zorí káhe se hai; tujhe kyúṉkar koí
bándhe, tá ki tujhe 'ájiz kare.
7 Samsún ne use kahá, ki Agar we
mujh ko bed kí harí sát chháloṉ se, jo
súkh na gayí hoṉ, bándheṉ, to maiṉ
sust paṛúṉgá, aur jaisá koí aur ádmí
hai, waisá ho jáúṉgá.
8 Tab Filistíoṉ ke qutb bed kí sát
harí chháleṉ, jo khushk na húí thíṉ,
us 'aurat pás láe, aur 'aurat ne use un
se bándhá.
9 Ghátwále us pás koṭhrí ke andar
the. 'Aurat ne use kahá, ki Ai Sam-
sún, Filistí tujh par chaṛh áe! Us ne
bed kí un chháloṉ ko toṛá, jis tarah se
san ke tár, jis meṉ ág se jhulasne kí
bú áwe, toṛe jáweṉ. So daryáft na
húá, ki us kí qúwat káhe se hai.
10 Tab Dalílah ne Samsún ko ka-
há, ki Dekh, tú ne mujh se ṭhaṭṭhá
kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá: ab
mujhe batá díjiye, ki tú kyúṉkar
bándhá jáwe.
11 Us ne use kahá, Agar we mujhe
nayí ḍorioṉ se, jo kabhí kám meṉ na
ái hoṉ, kaske bándheṉ, to maiṉ kam-
zor húṉgá, aur kisí aur ádmí kí
mánind ho jáúṉgá.
12 Tab Dalílah ne nayí ḍoriáṉ líṉ,
aur us ko un se bándhá, aur us se
kahá, ki Ai Samsún, Filistí tujh par
chaṛh áe! Aur ghátwále to koṭhrí
meṉ baiṭh hí rahe the. So us ne apne
bázúoṉ par se un ko táge kí mánind
toṛ ḍálá.
13 Phir Dalílah ne Samsún se
kahá, Ab ke bhí tú ne mujh se ṭhaṭ-
ṭhá kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá:
mujhe batá, tú kis chíz se bándhá
jáegá? Us ne use kahá, Agar tú merí
sát laṭeṉ táne ke sáth bine.
14 Tab us ne khúnṭe se use kasá,

aur us se kahá, ki Ai Samsún, Filistí tujh par chaṛh áe! Wuh nínd se chaunká, aur us bunne ke khúnṭe ko táne ke sáth leke chalá gayá.

15 ¶ Tab us ne us se kahá, Kyúṉkar tú kahtá hai, ki maiṉ tujhe cháhtá húṉ, háláṉki terá dil mujh se nahíṉ lagá? Tú ne yih tín martabe mujh se ṭhaṭṭhá kiyá, aur mujhe nahíṉ batáyá ki terá zor kis meṉ hai.

16 Aur aisá húá, ki jab us ne use roz roz bátoṉ se tang kiyá, aur bahut sí haṭ kí, yaháṉ tak ki us ká dam nák meṉ áyá;

17 Tab us ne apne dil kí us se kahí, aur use batáyá, ki Mere sir par ustura nahíṉ phirá, is liye ki maiṉ apní má ke peṭ hí meṉ se Ḳhudá ká nazír húṉ: so agar merá sir múnḍá jáwe, to merá zor mujh se játá rahegá, aur maiṉ nátáqat ho jáúṉgá, aur jaise sab ádmí hote haiṉ, waisá hí maiṉ bhí ban jáúṉgá.

18 Aur jab Dalílah ne dekhá, ki ab us ne apne dil ká sab hál kholá, tab Filistíoṉ ke qutboṉ ko kahlá bhejá, ki Ab ke bár phir áo, ki sab, jo kuchh us ke dil meṉ thá, us ne mujh par záhir kiyá. So Filistíoṉ ke qutb us pás áe, aur naqdí apne háth meṉ láe.

19 Tab us ne use apne ghuṭnoṉ par sulá rakhá; aur ádmí buláke sát laṭeṉ jo us ke sir par thíṉ, munḍwá ḍáliṉ; aur use satáne lagí, aur us ká zor us se játa rahá.

20 Aur wuh bolí, Ai Samsún, Filistí tujh par chaṛh áe! Aur wuh nínd se jágá; aur us ne kahá, ki Maiṉ áge kí tarah báhar jáúṉgá, aur apne ta,iṉ hiláúṉgá: par wuh na jántá thá, ki KHUDÁWAND us pás se chalá gayá.

21 ¶ Tab Filistíoṉ ne use pakṛá, aur us kí ánkheṉ phoṛ ḍáliṉ, aur use 'Azah meṉ utár láe, aur pítal kí zanjíroṉ se jakṛá; aur wuh qaidḳháne meṉ paṛá húá chakkí pístá thá.

22 Garaz, ba'd us ke ki us ká sir munḍáyá gayá, us ke bál phir jamne lage.

23 Aur Filistíoṉ ke qutb faráham húe, tá ki apne ma'búd Dajún ke liye baṛí qurbání guzráneṉ, aur ḳhushí kareṉ; kyúṉki unhoṉ ne kahá, ki Hamáre ma'búd ne hamáre dushman Samsún ko hamáre qábú meṉ kar diyá.

24 Aur jab logoṉ kí nigáh us par paṛí, to unhoṉ ne apne ma'búd kí sitáish kí, aur bole, Hamáre ma'búd ne hamáre dushman ko, jis ne hamárá mulk ujáṛ kar diyá, aur ham meṉ se bahutoṉ ko halák kiyá, hamáre qábú meṉ kar diyá.

25 Aur aisá húá, ki jab we ḳhushdil ho gaye the, tab unhoṉ ne kahá, Samsún ko buláo, ki hamáre liye tamáshá kare. So unhoṉ ne Samsún ko qaidḳháne se bulwáyá; aur us ne un ke liye tamáshá kiyá: aur unhoṉ ne use do sutún ke bích meṉ khaṛá kiyá thá.

26 Tab Samsún ne us laṛke ko, jo us ká háth pakṛe húe thá, kahá, Mujhe un sutúnoṉ ko, jin par yih ghar qáim hai, chhúne de, tá ki maiṉ un par takya karúṉ.

27 Aur wuh ghar mardoṉ aur 'auratoṉ se bhará thá, aur Filistíoṉ ke sáre qutb wahíṉ the; qaríb tín hazár zan o mard ke chhat par the, jo Samsún ko tamáshá karte dekh rahe the.

28 Tab Samsún ne KHUDÁWAND ko pukárá, aur kahá, ki Ai Málik KHUDÁWAND, maiṉ tujh se minnat kartá húṉ, ki mujhe yád kar, ai Ḳhudá, aur ab kí bár mujhe zor baḳhsh, tá ki maiṉ ek bárgí Filistíoṉ se apní donoṉ ánkhoṉ ká badlá lúṉ.

29 Aur Samsún ne donoṉ darmiyání sutúnoṉ ko, jin par ghar qáim thá, aur jin par wuh takya kiye húe thá, ek ko dahne háth se aur dúsre ko báeṉ se pakṛá.

30 Aur Samsún bolá, Ki merí ján bhí Filistíoṉ ke sáth játí rahe. So ap-

ne sáre zor se jhukáyá, aur wuh ghar
un qutbon̲ aur un sab logon̲ par, jo
us men̲ the, gir paṛá. So we log,
jinhen̲ us ne apne marte dam márá,
un se, jinhen̲ us ne jíte jí qatl kiyá
thá, kahín̲ ziyáda the.
31 Tab us ke bháí aur us ke báp ká
sárá gharáná utar áyá, aur use uṭháke
úpar le gayá, aur use Sur'ah aur Istál
ke darmiyán us ke báp Manúha kí
qabristán men̲ gáṛá. Aur us ne bís ba-
ras tak baní Isráel par hukúmat kí.

XVII BA'B.

US waqt Ifráím ke paháṛ men̲ ek
shaḳhs thá, jis ká nám Míkáh
thá.
2 Us ne apní má se kahá, We gyá-
rah sau rúpiye, jo tujh se liye gaye
the, jin kí bábat tú ne la'nat bhejí,
aur mere kánon̲ men̲ bhí kahá, dekh,
wuh rúpá mere pás hai; main̲ ne use
liyá. Us kí má bolí, Ai mere beṭe,
Ḳhudáwand tujh ko barakat de.
3 Aur jab us ne we gyárah sau rúpiye
apní má ko pher diye, tab us kí má
ne kahá, ki Main̲ ne yih rúpá Ḳhu-
dáwand ke liye muqaddas kiyá thá,
ki apne háth se apne beṭe ko dún̲, ki
wuh ek but taráshá húá aur ek ḍhálá
húá banáwe: so ab main̲ tujhe pher
detí hún̲.
4 Par us ne we rúpiye apní má ko
pher diye. Us kí má ne do sau rúpiye
leke ḍhálnewále ko diyá; us ne un se
ek taráshá húá aur ek ḍhálá húá but
banáyá: so we donon̲ Míkáh ke ghar
men̲ the.
5 Aur wuh mard Míkáh Ḳhudá ká
ek ghar rakhtá thá, aur us ne ek afúd
aur Tiráfím ko banáyá thá, aur apne
beṭon̲ men̲ se ek ko muqaddas kiyá;
so wuh us ke liye káhin húá.
6 Us waqt Isráel men̲ koí bádsháh
na thá, aur har ek shaḳhs, jo us kí
nazar men̲ achchhá ma'lúm hotá,
wuhí kartá thá.
7 ¶ Aur Yahúdáh ke gharáne ke
Baitlaham i Yahúdáh men̲ ek jawán
thá, jo Láwí thá, jis ne wahán̲ sukúnat
iḳhtiyár kí thí.
8 Yih shaḳhs Yahúdáh ke shahr
Baitlaham se niklá, ki aur kahín̲,
jahán̲ jagah páwe, jáke rahe: so wuh
chalte chalte kohistán i Ifráím ke
darmiyán Míkáh ke ghar pahunchá.
9 Aur Míkáh ne use kahá, Tú kahán̲
se áyá hai? Us ne use kahá, Main̲
Baitlaham i Yahúdáh ká ek Láwí hún̲,
aur játá hún̲, ki aur kahín̲, jahán̲
jagah páún̲, wahín̲ rahún̲.
10 Míkáh ne use kahá, Mere sáth
rah, aur merá báp o káhin ho; main̲
tujhe das rúpiye sáliyána, aur ek joṛá
kapṛá, aur kháná dún̲gá. So Láwí
bhítar gayá.
11 Aur yih Láwí us mard ke sáth
rahne par rází húá; aur wuh jawán us
ke beṭon̲ men̲ se ek kí mánind thá.
12 Aur Míkáh ne us Láwí ko
muqaddas kiyá, aur wuh jawán us ká
káhin baná, aur Míkáh ke ghar men̲
rahá.
13 Tab Míkáh ne kahá, Main̲ ab
jántá hún̲, ki Ḳhudáwand mujh se
neki kiyá cháhtá hai, ki ek Láwí
merá káhin húá.

XVIII BA'B.

UN dinon̲ men̲ Isráel ká koí bád-
sháh na thá: aur unhín̲ dinon̲
men̲ Dán ká firqa kisí mírás ko apne
rahne ke liye ḍhúnḍhtá thá; kyún̲ki
unhen̲ us din tak Isráel ke firqon̲ ke
bích kámil mírás na milí thí.
2 So baní Dán ne apne gharáne men̲
se pánch bahádur mard apní sarhadd-
on̲ Sur'ah aur Istál men̲ se bheje, tá ki
zamín kí jásúsí karen̲, aur us kí ha-
qíqat daryáft karen̲; unhon̲ ne unhen̲
kahá, ki Jáo, aur zamín kí haqíqat
daryáft karo. We jab kohistán i
Ifráím men̲ Míkáh ke ghar men̲ áe,
to wahín̲ utre.
3 Jab Míkáh ke ghar pás pahunche
unhon̲ ne us Láwí jawán kí áwáz
pahcháni, aur udhar phirke use kahá,

Tujh ko yahán̲ kaun láyá? tú yahán̲ kyá kartá hai? aur yahán̲ tere liye kyá hai?

4 Us ne unhen̲ kahá, Míkáh ne mujh se yún̲ yún̲ sulúk kiyá, aur mujhe naukar rakhá, aur main̲ us ká káhin baná.

5 Unhon̲ ne use kahá, ki Ḳhudá se mashwarat líjiye, tá ki ham jánen̲, ki yih hamárá safar, jis men̲ ham bilfi'al hain̲, hamáre liye mubárak hogá, yá nahín̲.

6 Us káhin ne unhen̲ kahá, Salámatí se jáo; ki yih tumháre safar kí ráh, jis men̲ tum játe ho, Ḳhudáwand ke huzúr hai.

7 ¶ So we pánchon̲ shaḳhs chal nikle, aur Lais men̲ áe. Unhon̲ ne wahán̲ ke logon̲ ko dekhá, ki beḳhauf Saidáníon̲ ke taur par aman o chain se rahte hain̲; aur us sarzamín men̲ koí hákim na thá, jo un ko kisí bát men̲ zalíl kartá; aur ki we Saidáníon̲ se bahut dúr the, aur kisí se kuchh sarokár na rakhte the.

8 So we apne bháíon̲ pás Sur'ah aur Istál men̲ phir áe. Aur un ke bháíon̲ ne un se púchhá, ki Tum kyá kahte ho?

9 We bole, Uṭho, tá ki ham un par chaṛh jáen̲; ki ham ne wuh sarzamín dekhí, aur dekho, ki bahut ḳhúb hai; aur tum chup cháp rahte ho? ab chalne men̲ aur us zamín par qábiz hone men̲ sustí na karo.

10 Jab tum chaloge, to ek ásúda qaum men̲, aur ek mulk i wasí' men̲ dáḳhil hoge: ki Ḳhudá ne use tumháre qabze men̲ kar diyá hai; wuh ek mulk hai, jis men̲ dunyá kí sárí ni'amaton̲ men̲ se kisí kí kamtí nahín̲.

11 ¶ Tab baní Dán ke gharáne men̲ se Sur'ah aur Istál ke chha sau mard hathyár bándhke wahán̲ se rawána húe.

12 Aur we chaṛhe, aur unhon̲ ne áke sarzamín i Yahúdáh ke Qaryat-Ya'arím men̲ ḳhaimagáh kí; is liye we áj ke din tak us jagah ko Mahánah-Dán kahte hain̲; aur yih Qaryat-Ya'arím ke píchhe hai.

13 Aur wahán̲ se guzarke kohistán i Ifráím men̲ pahunche, aur Míkáh ke ghar men̲ áe.

14 ¶ Tab un pánch mardon̲ ne, jo Lais kí sarzamín men̲ jásúsí ke liye gaye the, apne bháíon̲ se ḳhitáb kiyá, aur unhen̲ kahá, Tumhen̲ ḳhabar hai, ki un gharon̲ men̲ ek afúd, aur Tiráfím, aur taráshá húá but, aur ek ḍhálá húá hai: so ab socho, ki tum ko kyá karná munásib hai.

15 Tab we us taraf gaye, aur us Láwí jawán ke makán men̲, ya'ne Míkáh ke ghar men̲, dáḳhil húe, aur us se ḳhair o 'áfiyat púchhí.

16 So we chha sau baní Dán hathyár-band bahádur jawán darwáze par khaṛe rahe.

17 Aur un pánchon̲ ne, jo zamín kí jásúsí ko nikle the, ghar ke andar ghuske taráshá húá but, aur afúd, aur Tiráfím, aur ḍhálá húá but, sab kuchh le liyá. Us waqt wuh káhin un chha sau jangí mardon̲ ke sáth jo hathyár-band the, darwáze par khaṛá thá.

18 So unhon̲ ne Míkáh ke ghar men̲ ghuske, taráshá húá but, aur afúd, aur Tiráfím, aur ḍhálá húá but, uṭhá liyá. Tab káhin un se bolá, Tum yih kyá karte ho?

19 Tab unhon̲ ne use kahá, Chup rah; apná háth apne munh̲ par dhar; aur hamáre sáth chal, aur hamárá báp aur káhin ban; tere liye ek shaḳhs ke ghar ká káhin honá achchhá hai, yá yih ki tú ek firqe, baní Isráel ke ek gharáne ká, káhin ho?

20 Tab káhin ká dil ḳhush ho gayá, aur us ne afúd, aur Tiráfím, aur taráshe húe but ko, uṭhá liyá, aur logon̲ ke darmiyán áyá.

21 Chunánchi we phire aur rawána húe, aur laṛkon̲ aur mawáshí, aur bhárí bhárí asbáb ko apne áge dharke chal nikle.

22 ¶ We Míkáh ke ghar se kuchh
dúr gaye the, ki Míkáh ke ghar ke ás
pás ke rahnewále faráham húe, aur
unhon ne baní Dán ko já hí liyá.
23 Aur unhon ne baní Dán ko lalká-
rá. Tab unhon ne apne munh phere
aur Míkáh se kahá, Tujh ko kyá
húá, jo tú is amboh ke sáth átá hai?
24 Wuh bolá, Tum ne mere ma'-
búdon ko, jinhen main ne banáyá, aur
mere káhin ko, le liyá, aur chale gaye;
ab merá kyá báqí rahá? Aur tum
kahte ho, ki Tujh ko kyá húá?
25 Tab baní Dán ne use kahá, ki
Terí áwáz hamáre bích men sunái na
jáwe, nahín to ham men se koí karwe
mizáj ádmí tujh par lapken: so tú apní
aur apne gharáne kí ján kí halákat ká
sabab hogá.
26 Aur baní Dán ne apní ráh lí: aur
Míkáh dekhke ki we mujh se zoráwar
hain, munh phiráke apne ghar ko
lautá.
27 Aur we Míkáh kí banáí húí chíz-
en us ke káhin samet jo us ke pás thá
líe húe Lais men un ásúda o gáfil log-
on ke bích já pahunche, aur un ko
unhon ne tah i teg kiyá, aur shahr
jalá diyá.
28 Un ká himáyatí koí na thá;
kyúnki wuh Saidá se dúr thá, aur
unhen kisí se kám na thá; aur wuh
Bait-Rahúb kí wádí men thá. Ba'd us
ke unhon ne ek shahr banáyá, aur us
men base.
29 Aur us shahr ká nám Dán rakhá,
un ke báp Dán náme ke mutábiq, jo
Isráel ko paidá thá: lekin pahle us
shahr ká nám Lais thá.
30 ¶ Aur baní Dán ne wuh tará-
shá húá but nasb kiyá: aur Yúnatan,
bin Jairsúm, bin Munassí, wuh aur us
ke bete, us sarzamín kí asírí ke din
tak, baní Dán ke káhin bane rahe.
31 Aur un sab dinon men jin men
Khudá ká ghar Sailá men rahá, Míkáh
ká taráshá húá but unhon ne apne liye
nasb kar rakhá.

XIX BAB.

UN dinon men, ki jin men baní
Isráel ká koí bádsháh na thá,
aisá húá, ki ek shakhs ne jo Láwí thá,
aur koh i Ifráím ke dáman par rahtá
thá, Yahúdáh ke Baitlaham se ek
haram ko apne wáste liyá.
2 Us kí haram us se bewafái karke
us pás se Yahúdáh ke Baitlaham men
apne báp ke ghar phir gayí, aur pure
chár mahíne wahán rahí.
3 Aur us ká khasam uthá, aur us
ke píchhe rawána húá, ki use manáe
aur pher láe; aur us ke sáth us ká
chákar aur do gadhe the. So wuh use
apne báp ke ghar men le gayí; aur
us chhokrí ke báp ne jyún use dekhá,
to us kí muláqát se khush húá.
4 So us ke sasur, ya'ne us 'aurat ke
báp ne use rok rakhá, aur wuh us ke
sáth tín din tak rahá: aur unhon ne
kháyá piyá, aur wahán tike rahe.
5 ¶ Chauthe din jyún we subh
sawere uthe, to aisá húá, ki wuh ra-
wána hone ke liye uth khará húá.
Tab chhokrí ke báp ne apne dámád se
kahá, Rotí ke ek tukre se apne dil ko
sambhál, ba'd us ke tum apní ráh lo.
6 So we donon baith gaye, aur mil-
ke kháyá piyá: kyúnki chhokrí ke
báp ne us shakhs ko kahá thá, ki Ra-
zámand húјiye, aur rát bhar rahiye,
aur apne dil ko khush rakhiye.
7 Phir jab wuh mard uth khará húá,
ki rawána ho, tab us ká sasur us se
bajidd húá; aur phir us ne wahán rát
ko kátá.
8 Aur pánchwen din sawere uthá,
tá ki rawána howe. Phir chhokrí ke
báp ne use kahá, Main terí minnat
kartá hún, ki tú apne dil ko sambhál.
So we din dhalte tak thahar gaye, aur
donon ne ek sáth kháyá.
9 Aur jab wuh shakhs, aur us kí
haram, aur us ká chákar, sab uthe, ki
rawána hon, phir chhokrí ke báp, us ke
sasur, ne use kahá, Dekh, ki din shám
ke qaríb hotá hai; main tum se min-

nat kartá húṉ, ki tum yaháṉ rát bhar káṭo; dekh, din ḍhaltá játá hai: yahíṉ rah jáiye, ki terá dil ḳhush ho, aur uṭhke subh sawere apní ráh líjiye, ki tú apne ḳhaime kí taraf rawána ho.

10 Par wuh shaḳhs us rát rahne se rází na húá: so wuh uṭhá aur rawána húá, aur Yabús ke barábar, jis ko Yarúsalam kahte haiṉ, pahunchá; donoṉ gadhe zín kiye húe us ke sáth the, aur us kí haram bhí sáth thí.

11 Jab we Yabús ke nazdík pahunche, to din bahut ḍhalá thá. Tab chákar ne apne sáhib se kahá, A'iye, ham Yabúsioṉ ke is shahr meṉ dáḳhil hoṉ, aur yahíṉ ṭikeṉ.

12 Us ke áqá ne use kahá, Ham begáne shahr meṉ, jo baní Isráel ká nahíṉ, dáḳhil na howeṉge, balki Jibí'ah kí samt já raheṉge.

13 Aur apne chákar se kahá, ki Chal, aur in makánoṉ meṉ se ek ke pás jáweṉ, yá Jibí'ah ke, yá Rámah ke, tá ki us meṉ rát ko káṭeṉ.

14 So we waháṉ se guzarke safar kar rahe; aur jab Jibí'ah baní Binyamín ke shahr ke nazdík áe, to súraj ḍúbá.

15 So we udhar phire, ki Jibí'ah meṉ dáḳhil hoke waháṉ ṭikeṉ. Aur jab wuh dáḳhil húá, to shahr ke ek kúche meṉ baiṭh gayá; kyúṉki waháṉ koí aisá na thá, jo unheṉ ṭikáne ke wáste apne ghar le játá.

16 ¶ Ittifáqan shám ke waqt ek pír mard khet par se kám tamám karke waháṉ áyá; wuh bhí koh i Ifráím ká thá, jo Jibí'ah meṉ á basá thá: par us maqám ke báshinde Binyamíní the.

17 Us ne jyúṉ ánkheṉ uṭháíṉ to dekhá, ki ek musáfir shaḳhs shahr ke raste par hai: so us pír mard ne kahá, Tú kaháṉ ko játá hai, aur kaháṉ se átá hai?

18 Us ne use kahá, ki Ham Yahúdáh ke Baitlaham se áke koh i Ifráím ke dáman ko játe haiṉ; maiṉ waháṉ se húṉ; maiṉ Yahúdáh ke Baitlaham ko gayá thá, aur ab Ḳhudáwand ke ghar ko játá húṉ; yaháṉ koí aisá mard nahíṉ, jo hameṉ apne ghar utáre.

19 Báwujúde ki hamáre sáth hamáre gadhoṉ ká dána chára bhí hai, aur mere, aur terí launḍí ke, aur is jawán ke liye, jo tere bandoṉ ke sáth hai, roṭí aur mai bhí hai; kisí chíz kí kamtí nahíṉ.

20 Us pír mard ne kahá, Terí salámatí ho; terá sárá ihtiyáj ba har súrat mere zimme ho, lekin ráste meṉ hargiz na ṭikiye.

21 Wuh use apne ghar le gayá, aur us ke gadhoṉ ko chára diyá: unhoṉ ne apne páṉw dhoe, aur kháyá piyá.

22 ¶ Aur jab we apne diloṉ ko ḳhush kar rahe the, to dekho, ki us shahr ke logoṉ meṉ se ba'zoṉ ne, jo baní Bali'ál the, us ghar ko gher liyá, aur darwáze ko píṭá, aur us búṛhe sáhib i ḳháne ko kahá, ki Us shaḳhs ko, jo tere ghar meṉ áyá hai, báhar lá, tá ki ham us ke sáth fi'al kareṉ.

23 Wuh búṛhá sáhib i ḳhána un pás báhar niklá, aur unheṉ kahá, Nahíṉ, mere bháío, aisí bad-fi'alí mat kíjiye; chúṉki yih shaḳhs mere ghar meṉ áyá hai, is liye jahálat ká kám mat kíjiye.

24 Dekho, merí kuṉwárí beṭí aur us kí haram to haiṉ; maiṉ abhí unheṉ báhar le átá húṉ; tum un kí hurmat lo, aur jo kuchh tumhárí nazar meṉ achchhá ho, wuhí un se karo: par is shaḳhs se aisá palíd kám mat karo.

25 Par we log us kí bát na mánte the: so us mard ne apní haram ko pakṛá, aur un pás báhar le áyá. Unhoṉ ne us se tamám rát badzátí karte karte subh kar dí; aur jab din chaṛhne lagá, to use chhoṛ gaye.

26 Wuh 'aurat pau phaṭte húe áí, aur us mard ke ghar ke darwáze par, jaháṉ us ká ḳháwind thá, gir paṛí, yaháṉ tak ki roshní húí.

27 Aur us ká ḳháwind subh ko
uṭhá, to us ne ghar ke darwáze khole,
aur báhar niklá, ki rawána ho: aur
dekho, wuh 'aurat jo us kí haram thí,
ghar ke darwáze par paṛí thí; aur us
ke háth ástáne par phaile húe the.
28 Us ne use kahá, Uṭh, á chale
chaleṉ; par kuchh jawáb na páyá.
Tab us shaḳhs ne use apne gadhe par
dhar liyá, aur wuh mard uṭhá, aur
apne makán ko rawána húá.
29 ¶ Us ne ghar pahunchke chhúrí
lí, aur apní haram ko leke haḍḍíoṉ
samet us ke bárah ṭukṛe káṭe, aur
Isráel kí sárí sarhaddoṉ meṉ bhej
diye.
30 Aur aisá húá, ki jis kisí ne yih
dekhá, wuh bolá, ki Jis din se ki baní
Isráel Misr se nikal áe, áj ke din tak,
aisá fi'al na húá, aur na aisá kisí ne
dekhá: is ko gaur karo, aur saláh lo,
aur bolo.

XX BA'B.

TAB sáre baní Isráel nikle, aur sárí
jamá'at, Dán se leke Biarsab'a
tak, zamín i Jilí'ád samet, ek hí ádmí
kí tarah hoke KHUDÁWAND ke huzúr
Misfáh meṉ ikaṭṭhí áí.
2 Aur tamám qaum ke sardároṉ ne,
ya'ne baní Isráel ke sáre firqoṉ ke,
Ḳhudá ke logoṉ ke majma' meṉ, chár
lákh piyádoṉ ke jo talwár khíṉche húe
the, apne ta,íṉ házir kiyá.
3 (Aur baní Binyamín ne suná, ki
baní Isráel Misfáh meṉ jam'a húe.)
Aur baní Isráel ne kahá, Bayán kar,
ki yih fazíhat kyúṉkar húí?
4 Tab us Láwí ne, jo us maqtúl
'aurat ká shauhar thá, jawáb diyá, aur
kahá, ki Maiṉ apní haram samet Jibi-
'ah meṉ, jo Binyamín ká hai, ṭikne ke
liye áyá thá:
5 Aur Jibi'ah ke log mujh par chaṛh
áe, aur rát ko ghar ke girdágird merí
ghát meṉ baiṭhe, aur cháhá ki mujhe
már leṉ; aur unhoṉ ne merí haram
ko aisá be-hurmat kiyá, ki wuh mar
gayí.
6 So maiṉ ne apní haram ko leke
use ṭukṛe ṭukṛe kiyá, aur un ṭukṛoṉ
ko Isráel kí sárí mírás kí sarzamín
meṉ bhejá; kyúṉki Isráel ke darmiyán
unhoṉ ne shuhdápan aur ahmaqí kí.
7 Dekho, tum sab baní Isráel ho;
ab tum yahíṉ apne liye bát aur mash-
warat karo.
8 ¶ Tab we log sab ke sab ek hí
ádmí kí tarah hoke uṭhe, aur bole, ki
Ham meṉ se koí apne ḳhaime meṉ na
jáegá, aur ham meṉ se koí apne ghar
kí taraf rukh na karegá.
9 Ab yih wuh hai, jo ham Jibi'ah
se kareṉge; ham qur'a ḍálke us par
chaṛhái kareṉge;
10 Ki ham Isráel ke sab firqoṉ meṉ
se sau píchhe das, aur hazár píchhe
sau, aur das hazár píchhe ek hazár
mard, logoṉ ke liye rasad lene ke
wáste, judá kareṉ, tá ki log jis waqt
ki Binyamín ke Jibi'ah meṉ áweṉ, to
us sárí ahmaqí ke mutábiq, jo unhoṉ
ne Isráel meṉ kí, 'amal kareṉ.
11 So sáre baní Isráel jam'a húe,
aur ek hí ádmí kí tarah muttahid
hoke us shahr par chaṛh áe.
12 ¶ Aur baní Isráel ke firqoṉ ne
Binyamín ke sáre firqe meṉ log bheje,
aur yúṉ kahá, ki Yih kyá sharárat
hai, jo tumháre darmiyán húí?
13 Ab un mardoṉ, baní Balí'ál ko,
jo Jibi'ah meṉ haiṉ, hamáre hawále
karo, ki ham unheṉ qatl kareṉ, aur
Isráel meṉ se sharr ko meṭ ḍáleṉ.
Lekin baní Binyamín ne apne bháíoṉ
baní Isráel ká kahá na máná:
14 Balki baní Binyamín shahroṉ
meṉ se Jibi'ah meṉ jam'a húe, tá
ki baní Isráel se laṛne ko ḳhurúj
kareṉ.
15 Aur baní Binyamín, jo shahroṉ
meṉ se us waqt jam'a húe, chhabbís
hazár talwariye jawán gine gaye, siwá
un ke jo Jibi'ah ke báshinde the, aur
we shumár meṉ sát sau chune húe
jawán the.
16 Un sab logoṉ meṉ se sát sau

chune húe jawán báe͟n-hathe the, jin
me͟n har ek patthar se bál par bekhatá
nisháná mártá thá.
17 Aur Isráel ke log, Binyamín ke
siwá, chár lákh talwariye jawán the:
ye sab sáhib i jang the.
18 ¶ Aur baní Isráel uṭhe, aur
Khudá ke ghar par chaṛh gaye, aur
Khudá se mashwarat cháhí, aur kahá,
ki Ham me͟n se kaun pahle baní Bin-
yamín se jáke laṛái kare? KHUDÁ-
WAND ne farmáyá, Pahle Yahúdáh.
19 So baní Isráel subh sawere uṭhe,
aur Jibi'ah ke barábar khaime khaṛe
kiye.
20 Aur Isráel ke log Binyamín se
laṛái karne ko nikle; aur Isráel ke log
Jibi'ah me͟n un ke muqábil saff bándh-
ke khaṛe húe.
21 Tab baní Binyamín ne Jibi'ah
se nikalke us din báís hazár Isráelío͟n
ko qatl karke khák me͟n milá diyá.
22 Par logo͟n ne, ya'ne Isráel ke
mardo͟n ne, apne ta,í͟n mazbút karke
dúsre din usí maqám par, jahá͟n pahle
din saff bándhí thí, phir saff bándhí.
23 Lekin baní Isráel úpar gaye, aur
shám tak KHUDÁWAND ke áge roe,
aur KHUDÁWAND se saláh púchhí, ki
Ham apne bhái Binyamín ke beṭo͟n se
laṛne ke liye un par phir chaṛhe͟n, yá
nahí͟n? KHUDÁWAND ne farmáyá, Us
par chaṛho.
24 So baní Isráel dúsre din baní
Binyamín ke muqábala ke liye naz-
dík áe.
25 Aur us dúsre din Binyamín ne
Jibi'ah se nikalke baní Isráel ke
aṭhárah hazár ádmí márke zamín par
ḍál diye; ye sab talwariye ádmí the.
26 ¶ Tab sáre baní Isráel aur sáre
log uṭhe, aur Khudá ke ghar me͟n áe,
aur roe, aur wahá͟n KHUDÁWAND ke
huzúr baiṭhe; aur us din sab ne shám
tak roza rakhá, aur sokhtaní qurbáníá͟n
aur salámatí kí qurbáníá͟n KHUDÁ-
WAND ke áge guzrání͟n.
27 Aur baní Isráel ne KHUDÁWAND
se púchhá; kyú͟nki Khudá ke 'ahd ká
sandúq un dino͟n me͟n wahí͟n thá.
28 Aur Hárún ke beṭe Ili'azar ká
beṭá Fínihás un dino͟n me͟n us ke áge
khaṛá rahtá thá. Tab baní Isráel ne
suwál kiyá, ki Mai͟n apne bhái Bin-
yamín se phir laṛái karú͟n, yá us se
báz áú͟n? KHUDÁWAND ne farmáyá,
Já, ki mai͟n kal un ko tere háth me͟n
kar dú͟ngá.
29 So baní Isráel ne Jibi'ah ke
girdágird kamínwálo͟n ko biṭhláyá.
30 Aur baní Isráel tísre din baní
Binyamín kí mukhálafat me͟n chaṛh
gaye, aur áge ke muwáfiq Jibi'ah ke
muqábil phir saff bándhí.
31 Aur baní Binyamín logo͟n ká
sámhná karne ko nikle, aur shahr se
dúr tak khi͟nch gaye the; aur un
sháhráho͟n par, jin me͟n kí ek ráh
Baitel ko, aur dúsrí maidán me͟n
Jibi'ah ko játí thí, áge kí tarah logo͟n
ko márná aur qatl karná shurú' kiyá,
aur Isráel ke tís ádmí ke qaríb már
ḍále.
32 Aur baní Binyamín ne kahá, ki
We áge kí tarah ham se maglúb húe.
Aur baní Isráel ne kahá, ki A'o, bhá-
ge͟n, aur unhe͟n shahr se sháhráho͟n par
khí͟nch láe͟n.
33 Tab sáre Isráel ke mard ek ek
apne maqám se uṭh khaṛe húe, aur us
jagah, jis ká nám Ba'al-Tamar hai,
saffe͟n bándhí͟n. Us waqt we Isráelí,
jo kamín me͟n baiṭhe the, apne maká-
no͟n se Jibi'ah ke maidán ke bích
fauran nikle.
34 Aur das hazár jawán, sáre Isráel
ke chune húe, ek taraf se Jibi'ah par
áe, aur sakht laṛái húí; par unho͟n ne
na jáná, ki un par balá názil húá
cháhtí hai.
35 Tab KHUDÁWAND ne Binyamín
ko Isráel ke áge márá: aur baní Isráel
ne us din pachís hazár ek sau Binya-
míníon͟ ko qatl kiyá: ye sab talwariye
mard the.
36 Aur baní Binyamín ne dekhá,

ki we maglúb húe; kyúnki Isráel ke
mardon ne Binyamínion ko tarah dí
thí, is liye ki we un kamínwálon ke
i'atimád par the, jinhen unhon ne
Jibi'ah ke ás pás bithháyá thá.
37 Tab kamínwálon ne phurtí kí,
aur Jibi'ah par jhapte; aur kamín-
wálon ne apne ta,in phailáyá, aur sáre
shahr ko tah i teg kiyá.
38 Isráel ke logon men aur un ka-
mínwálon men yih nishán muqarrar
húá thá, ki we ek bará shu'ala ma'a
dhúnwen ke shahr se uthával.
39 Aur jab Isráel ke log larne men
tarah dete gaye, to Binyamín ne márná
shurú' kiyá, aur un men ke qaríb tís
ádmí ke qatl kiye; kyúnki unhon ne
kahá, ki We yaqínan hamáre sámhne
shikast kháte játe hain, jis tarah pahlí
laráí men khái thí.
40 Par jis waqt shu'ala dhúwen ke
sutún ke sáth shahr se uthá, to baní
Binyamín ne apne píchhe nigáh kí,
aur dekho, ki shahr se ásmán tak
shu'ala uthá.
41 Aur jis waqt Isráel ke mard
phire, tab Binyamín ke log ghabráe,
ki unhon ne dekhá, ki balá názil húí.
42 So unhon ne Isráel ke mardon
ke sámhne se apní píth pherke bayá-
bán kí ráh lí; par laráí un par á parí;
aur un logon ne, jo aur shahron se áte
the, unhen bích men faná kar diyá.
43 Yún unhon ne Binyamínion ko
gherá, aur unhen ragedá, aur Jibi'ah
ke muqábil ásání se un ko latárá.
44 So athárah hazár baní Binyamín
gir gaye: ye sab bahádur mard the.
45 Aur we phirke Rimmon kí chat-
án kí taraf bayábán men bhág gaye,
aur sháhráhon men já ba já chun
chunke pánch hazár aur máre, aur
Jida'ún tak unhen khúb ragedá, aur
un men se do hazár aur máre.
46 So sab baní Binyamín, jo us din
gir gaye, pachís hazár talwariye jawán
the; aur ye sab ke sab bahádur the.
47 Par chha sau ádmí bayábán kí
taraf phirke Rimmon kí chatán ko
bhág gaye, aur Rimmon kí chatán
men chár mahíne rahe.
48 Tab Isráel ke mard baní Bin-
yamín par phire, aur har ek basti men
unhen tah i teg kiyá, mardon ko aur
haiwánát ko, aur un sab ko jo un ke
háth áe; aur jis jis shahr men gaye, un
sab ko phúnk diyá.

XXI BA'B.

AUR Isráel ke logon ne Misfáh men
qasam kháke kahá thá, ki Ham
men se koí apní betí ko Binyamín
men se kisí ko jorú hone ke liye na
degá.
2 Aur log Khudá ke ghar men áe,
aur shám tak wahán Khudá ke áge
rahe, aur chilláe, aur zár zár roe;
3 Aur bole, Ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Khudá, Isráel par yih kyá hádisa
pará, ki Isráel men se áj ke din ek
firqa kam ho gayá?
4 Aur aisá húá, ki subh ko dúsre
din sawere uthke logon ne us jagah ek
mazbah biná kiyá, aur sokhtani qur-
bánián aur salámatí kí qurbánián guz-
ránín.
5 Aur baní Isráel ne kahá, ki Isráel
ke sáre firqon men se kaun hai, jo
KHUDÁWAND ke huzúr jamá'at ke sáth
nahín charh áyá? kyúnki unhon ne
sakht qasam khái thí, ki Wuh, jo
KHUDÁWAND ke huzúr Misfáh men há-
zir na hogá, so zarúr qatl kiyá jáegá.
6 So baní Isráel apne bhái Binya-
mín kí bábat pachhtáe aur bole, ki
A'j ke din baní Isráel ká ek firqa kat
gayá.
7 Aur we, jo báqí rahe hain, ham
unhen jorúán kahán se den? ki ham
ne to KHUDÁWAND kí qasam khái hai,
ki Ham apní betián jorú karne ko un-
hen nahín denge.
8 ¶ Tab unhon ne kahá, ki Baní
Isráel men se kaun firqa hai, jo Mis-
fáh men KHUDÁWAND ke huzúr nahín
charh áyá? Aur dekho, ki lashkargáh
par jamá'at men shámil hone ke liye

Yabís-Jili'ád ke báshindon men se koí
wahán házir na thá.
9 Kyúnki unhon ne logon ká shu-
már kiyá, aur Yabís-Jili'ád ke báshin-
don men se kisí ko na páyá.
10 Tab unhon ne bárah hazár mard
i baháduŕ rawána kiye, aur unhen
hukm diyá, ki jáke Yabís-Jili'ád ke
báshindon ko, 'auraton aur bachchon
samet, qatl karo.
11 Aur yih wuh kám hai, jis ká
tum ko karná zarúr, ki sáre mardon,
aur 'auraton ko jo mard se hambistar
húí hon, halák kar dená.
12 So unhon ne Yabís-Jili'ád ke
báshindon men chár sau kunwárí
'auraten páín, jo mard se ná-wáqif
thín, ki kisí se hambistar na húí thín:
aur we unhen sarzamín i Kan'án men
Sailá ke bích lashkar men le áe.
13 Tab sárí jamá'at ne baní Binya-
mín ko, jo Rimmon kí chaṭán men
the, kahlá bhejá, aur salámatí ká pai-
gám unhen diyá.
14 So us waqt Binyamíní phir áe;
aur unhon ne Yabís-Jili'ád kí un
'auraton men se, jo jítí bachí thín, un
kí jorúán kar dín: par we un ke liye
bas na húín.
15 Aur log Binyamín ke liye bahut
pachhtáe, is liye ki Khudáwand ne
Isráel ke firqon men rakhna ḍálá.
16 ¶ Tab jamá'at ke buzurg bole,
ki Un ke liye jo bach rahe hain, jo-
rúon kí kyá fikr karen, ki baní Binya-
mín kí sárí 'auraten márí gayín?
17 Tab unhon ne kahá, ki Baní
Binyamín men se jo bach rahe hain,
zarúr hai, ki un ke liye mírás rahe, tá
ki baní Isráel ká ek firqa miṭ na jáe.
18 Tau bhí ham to apní beṭíon men
se unhen jorúán de nahín sakte: ky-
únki baní Isráel ne yih kahke qasam
kháí hai, ki Wuh jo baní Binyamín ko
jorú de, so ma'lún hai.
19 Tab unhon ne kahá, Dekho,
Sailá men, ek maqám par, jo Baitel kí
uttar taraf, aur us sháhráh kí púrab
taraf hai, jo Baitel se Sikm ko Labúnah
kí dakhan taraf hoke játí hai, wáqí'
hai, sál ba sál Khudáwand kí 'íd log
karte hain.
20 Tab unhon ne baní Binyamín
ko hukm kiyá, ki Jáo, aur angúrí bá-
gon ke darmiyán ghát men lago,
21 Aur intizár karo, aur dekho, ki
jab Sailá men kí beṭíán table aur daf
leke náchtí húí niklen, tab tum angú-
rí bágon men se nikalke Sailá kí be-
ṭíon men se ek ek apne liye jorú le lo,
aur Binyamín ke mulk ko liye chale
jáo.
22 Aur aisá hogá, ki jab un ke báp
yá bhái ham pás áke faryád karen, to
ham unhen kah denge, ki Un par
hamárí kháṭir mihrbání kíjiye; kyún-
ki us laṛáí men ham ne ek ek ke liye
ek jorú bachá na rakhí; aur tum ne
unhen ab áp se na dín, nahín to, tum
gunahgár hote.
23 Garaz, baní Binyamín ne aisá hí
kiyá, aur apne shumár ke muwáfiq un
men se, jo náchtí niklí thín, jinhen
pakaṛ liyá thá, ek ek ne apne liye
jorú le lí; aur apní mírás ko phire,
aur apne shahron kí marammat kí,
aur un men base.
24 Aur baní Isráel wahán se usí
waqt chale gaye, har ek apne firqe aur
apne gharáne men; aur we sab wahán
se rawána hoke ek ek apní mírás par
gayá.
25 Aur un dinon men baní Isráel
ká koí bádsháh na thá: har ek shakhs,
jo kuchh us kí nazar men achchhá
ma'lúm hotá thá, wuhí kartá thá.

RU'T KI' KITA'B.

I BA'B.

AB qázíon kí riyásat ke waqt men
aisá húá ki us sarzamín men kál
pará. Aur Yahúdáh ke Baitlaham se
ek mard apní jorú aur do beṭon samet
niklá, ki Moáb ke mulk men já base.
2 Us mard ká nám Ilimalik, aur us
kí jorú ká nám Na'úmí thá, aur us ke
do beṭon ke nám Mahlún, aur Kilyún
the; ye Yahúdáh ke Baitlaham ke
Ifrátí the. So we Moáb kí sarzamín
men áe, aur wahán rahe.
3 Aur Na'úmí ká shauhar Ilimalik
mar gayá; aur wuh aur us ke donon
beṭe báqí rah gaye the.
4 Un donon ne Moáb kí 'auraton
men se jorúán kín; ek ká nám 'Urfah,
aur dúsrí ká nám Rút thá; aur we das
baras ke qaríb wahán rahe.
5 Ba'd us ke Mahlún aur Kilyún
donon mar gaye; so wuh 'aurat apne
do beṭon se aur apne kháwind se tanhá
rahí.
6 ¶ Tab wuh apní donon bahúon
samet uṭhí, tá ki Moáb kí sarzamín se
lauṭ jáwe; is liye ki us ne Moáb ke
mulk men yih hál suná, ki KHUDÁ-
WAND ne apne logon kí khabar lí thí,
aur unhen roṭí dí.
7 So wuh us jagah se, jahán wuh thí,
donon bahúon samet chal niklí, aur
safar kí, ki Yahúdáh kí sarzamín ko
jáe.
8 Aur Na'úmí ne apní donon ba-
húon se kahá, Tum donon apne apne
maike ko jáo: jaise tum ne mere
donon marhúmon se aur mujh se mihr-
bání kí, waise hí KHUDÁWAND tum se
mihrbání kare.
9 Khudá aisá hí kare, ki har ek
tum men se apne khasam ke ghar men
árám páwe. Tab us ne unhen chúmá;
aur unhon ne milke áwáz i buland kí,
aur roín.
10 Phir un donon ne use kahá, So
nahín, balki ham tere sáth tere logon
ke darmiyán jáengí.
11 Aur Na'úmí bolí, Ai merí beṭío,
phir jáo; mere sáth káhe ko átí ho?
Kyá mere rihm men aur beṭe hain, jo
tumháre khasam howen?
12 Ai merí beṭío, phirke jáo; kyún-
ki main barí burhiyá hún, aur khasam
karne ke láiq nahín. Agar main kahtí
ki mujhe ummed hai, basharte ki áj
kí rát merá khasam ho, aur main larke
jantí;
13 So kyá tum, jab tak ki we bare
hote, un ke liye intizár kartín, aur
un ke intizár men khasam na kartín?
Nahín, merí beṭío; main tumháre sa-
bab se ziyáda dilgír hún, is liye ki
KHUDÁWAND ká háth merí mukhála-
fat men barháyá gayá hai.
14 Tab unhon ne phir áwáz i bu-
land kí, aur roín. Aur 'Urfah ne
apní sás kí machchián lín; par Rút
us se liptí rahí.
15 Aur us ne kahá, ki Dekh, tere
kháwind ke bhái kí jorú apne kunbe
aur apne ma'búd ke pás phir gayí: tú
bhí apne kháwind ke bhái kí jorú ke
píchhe chalí já.
16 Rút bolí, Mujh ko tang mat kar

ki main̲ tujhe tanhá chhoṛún̲, aur tere
píchhe na chalún̲; kyún̲ki jahán̲ tú
jáegí, main̲ jáún̲gí; aur jahán̲ tú rahegí,
main̲ rahún̲gí; tere log mere log, aur
terá Ḳhudá merá Ḳhudá hogá;
17 Jahán̲ tú maregí, wahín̲ main̲
marún̲gí; aur wahín̲ main̲ bhí gaṛún̲-
gí: Ḳhudáwand mujh se aisá hí aur
us se ziyáda kare, agar maut ke siwá
koí dúsrá sabab mujh ko tujh se judá
kar de.
18 Jab us ne dekhá, ki wuh us kí
hamráhí par nipaṭ máil hai, tab wuh
kahne se báz rahí.
19 ¶ So we donon̲ rawána húín̲,
yahán̲ tak ki Baitlaham men̲ áín̲. Jab
we Baitlaham men̲ dáḳhil húín̲, to sáre
shahr men̲ dhúm machí, aur we bole,
ki Yih Na'úmí hai?
20 Us ne unhen̲ kahá, Mujh ko
Na'úmí mat kaho, balki Marrah kaho;
is liye ki Qádir i Mutlaq ne mujh se
niháyat talḳhí kí.
21 Main̲ bharí púrí gayí, aur Ḳhu-
dáwand mujh ko ḳhálí pher láyá:
pas, tum kyún̲ mujhe Na'úmí kahtí
ho, hálánki Ḳhudáwand merá mu-
ḳhálif húá, aur Qádir i Mutlaq ne mujh
ko dukh diyá?
22 Garaz, Na'úmí aur us kí sáthí
us kí bahú Moábí Rút donon̲ Moáb
ke mulk se yahán̲ pahunchín̲; aur
jau káṭne ke mausim men̲ Baitlaham
men̲ dáḳhil húín̲.

II BA'B.

NA'U'MI' ke ḳhasam ká ek rish-
tadár thá, Ilimalik ke gharáne
men̲, baṛá máldár, jis ká nám Bo'az
thá.
2 So Moábí Rút ne Na'úmí se kahá,
Mujhe ijázat díjiye, to main̲ kheton̲
men̲ jáún̲, aur jo koí mihrbání kí
nazar mujh par kare, us ke píchhe
píchhe bálen̲ chun láún̲. Aur wuh
use bolí, Já, merí beṭí.
3 So wuh gayí, aur khet men̲ áke
káṭnewálon̲ ke píchhe bálen̲ chunne
lagí: aur aisá ittifáq húá ki khet ká
wuh hissa Ilimalik ke rishtadár Bo'az
ká thá.
4 ¶ Aur dekho, ki Bo'az Baitlaham
se á pahunchá, aur káṭnewálon̲ se
bolá, Ḳhudáwand tumháre sáth. Aur
we jawáb men̲ bole, Ḳhudáwand tujhe
barakat de.
5 Phir Bo'az ne apne chákar se,
jo káṭnewálon̲ par mu'aiyan thá, púch-
há, ki Yih kis kí chhokrí hai?
6 Chákar ne, jo káṭnewálon̲ par
mu'aiyan thá, jawáb diyá, ki Yih
Moábí chhokrí hai, jo Moáb se Na'úmí
ke sáth lauṭ áí;
7 Aur wuh bolí, Mihrbání karke
mujh ko káṭnewálon̲ ke píchhe púlíon̲
ke bích men̲ bálen̲ chunke jam'a karne
díjiye. So yih áke subh se ab tak,
ki ghar men̲ kuchh thoṛá árám karne
ke liye rahí, yahín̲ házir hai.
8 Bo'az ne Rút ko kahá, Merí beṭí,
kyá tú merí na sunegí? ki tú dúsre
khet men̲ bálen̲ chunne ko na já, aur
yahán̲ se na nikal, balki isí tarah merí
chhokríon̲ ke sáth sáth rah:
9 Is khet par jise we káṭte hain̲
nigáh rakh, aur un ke píchhe píchhe
chalí já: kyá main̲ ne in jawánon̲ ko
hukm nahín̲ kiyá, ki tujhe na chhúen̲?
aur jab tú piyásí ho, to ṭhiliyon̲ pás
já, aur wuhí, jo mere jawánon̲ ne
bhará hai, pí.
10 Tab wuh mun̲h ke bhal jhukí,
aur zamín par sijda kiyá, aur use
kahá, Kyá bá'is hai, ki tú ne mihrbání
kí nazar mujh par kí hai, ki merí
ḳhabar letá hai, hálánki main̲ ajnabí
'aurat hún̲?
11 Aur Bo'az ne jawáb diyá, aur
use kahá, ki Mujh par wuh sab záhir
kiyá gayá hai, jo kuchh tú ne apne
ḳháwind ke marne ke ba'd apní sás
ke sáth kiyá, aur kyún̲kar tú ne apne
báp ko aur apní má ko aur apne watan
ko chhoṛá, aur in logon̲ men̲, jinhen̲
tú is se peshtar na jántí thí, áí.
12 Ḳhudáwand tere kám ká badlá
de, balki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhu-

dá kí taraf se, jis ke paron̲ tale bharosá karke ái, tujh ko púrá badlá diyá jáwe.

13 Tab wuh bolí, Ai mere málik, kásh ki terí mihrbání kí nazar mujh par ho; ki tú ne mujhe dilásá diyá, aur báton̲ men̲ apní launḍí kí dildárí kí, agarchi main̲ terí laun̲ḍíon̲ men̲ se ek ke barábar nahín̲.

14 Phir Bo'az ne use kahá, Ki kháne ke waqt tú yahán̲ á, aur roṭí khá, aur apne nawále sirke men̲ bhigo. Tab wuh káṭnewálon̲ ke pás baiṭh gayí: aur us ne us ke pás bhúná huá anáj dhar diyá; so us ne kháyá, aur ser húí, aur kuchh chhoṛ diyá.

15 Aur jab wuh bálen̲ chunne uṭhí, to Bo'az ne apne jawánon̲ ko kahá, ki Use púlíon̲ ke bích men̲ bhí chunne do, aur use uláhná mat do.

16 Aur us ke liye muṭṭhon̲ men̲ se qasdan girá do, aur chhoṛ do, ki wuh chune, aur use koí malámat na kare.

17 So wuh shám tak chuntí rahí, aur jo kuchh us ne chuná thá, use jháṛá; so wuh qaríb ek aifah jau ke húá.

18 ¶ So wuh use uṭháke shahr ko gayí, aur jo kuchh us ne chuná thá, so us kí sás ne dekhá; aur us ne wuh bhí jo ser hoke chhoṛá thá nikálke apní sás ko diyá.

19 Phir us kí sás ne us se púchhá, ki Tú ne áj kahán̲ bálen̲ chunín̲, aur kahán̲ mihnat kí? Mubárak ho wuh, jis ne terí k̲habar lí. Tab us ne apní sás par use jis ke yahán̲ mihnat kí thí záhir kiyá, aur kahá, ki Us shak̲hs ká nám, jis ke yahán̲ áj main̲ ne mihnat kí, Bo'az hai.

20 Na'úmí ne apní bahú se kahá, Wuh K̲hudáwand se barakat páe, ki jis ne zindon̲ aur murdon̲ se apní mihrbání báz na rakhí. Aur Na'úmí ne use kahá, ki Yih shak̲hs hamárá qarábatí hai, un men̲ se, jo chhuṛá lene ká haqq rakhte hain̲.

21 Moábí Rút bolí, Us ne mujhe yih bhí kahá, ki Jab tak mere káṭne ká mausim rahe, tú mere jawánon̲ ke sáth sáth rahá kar.

22 Na'úmí ne apní bahú Rút se kahá, Ai merí beṭí, k̲húb hai ki tú us kí chhokríon̲ ke sáth hamesha jáyá kare, aur we tujhe dúsre khet par na páwen̲.

23 So us ne Bo'az kí laun̲ḍíon̲ ke sáth, jab tak jau aur gehún̲ káṭne ká mausim rahá, jáyá kí, aur apní sás ke yahán̲ rahá kí.

III BÁB.

PHIR us kí sás Na'úmí ne use kahá, Merí beṭí, kyá main̲ terá chain na cháhún̲, jis men̲ terí bhaláí ho?

2 Ab kyá Bo'az hamáre rishtadáron̲ men̲ se nahín̲, jis kí laun̲ḍíon̲ ke sáth tú rahí thí? Dekh, wuh áj rát khalíhán men̲ jau phaṭakegá.

3 So tú nahá dho, aur k̲hushbú lagá, aur apní poshák pahín, aur khalíhán ko utar já; aur jab tak wuh khá pí na chuke, tab tak apne ta,ín̲ us mard par záhir mat kar.

4 Jab wuh sone ko jáe, to us jagah ko, jahán̲ wuh sone jáegá, dekh; tab tú andar já, aur us ke pán̲w khol, aur wahín̲ paṛ rah; aur wuh sab, jo tujhe karná munásib hai, tujh se kahegá.

5 Us ne apní sás se kahá, Sab, jo kuchh tú ne mujh se kahá, main̲ karún̲gí.

6 ¶ Chunánchi wuh khalíhán ko utar gayí, aur jo kuchh ki us kí sás ne hukm diyá thá, wuh sab kiyá.

7 Aur jab Bo'az khá pí chuká, aur us ká dil k̲hush húá, to galle ke ḍher kí ek taraf jáke leṭá. Tab wuh dabe pán̲won̲ ái, aur us ke pán̲won̲ ko kholá, aur wahín̲ paṛ rahí.

8 ¶ Aur aisá húá, ki ádhí rát ko Bo'az hirásán húá, aur us ne karwaṭ lí, aur kyá dekhtá hai, ki ek 'aurat us ke pán̲won̲ pás paṛí hai.

9 Tab us ne púchhá, Tú kaun hai? Wuh bolí, Main̲ terí laun̲ḍí Rút: so tú apní laun̲ḍí par apní kamlí ko

phailá; kyúṉki tú un meṉ se hai jo chhuṛáne ká haqq rakhte haiṉ.

10 Wuh bolá, KHUDÁWAND tujhe barakat de, merí beṭí; ki tú ne pahle kí banisbat ab ke waqt ziyáda mihrbání kar dikhái, ki tú ne jawánoṉ ká, khwáh daulatmand, khwáh miskín, un ká píchhá na kiyá.

11 Ab, ai merí beṭí, mat ḍar; sab, jo kuchh ki tú cháhtí hai, maiṉ tujh se karúṉgá: ki merí qaum ká tamám shahr jántá hai, ki tú pák-dáman 'aurat hai.

12 Aur yih sach hai, ki maiṉ chhuṛáne ká haqq rakhtá húṉ; lekin ek aur bhí hai, jo qarábat meṉ mujh se ziyáda nazdík hai.

13 Is rát rah já, aur subh ko agar wuh qarábat ká haqq adá karná cháhe, to khair; qarábat ká haqq adá kare: aur agar wuh tere sáth qarábat ká haqq adá karná na cháhe, to zinda KHUDÁWAND kí qasam hai, maiṉ qarábat ká haqq adá karúṉgá: subh tak paṛí rah.

14 ¶ So wuh subh tak us ke páṉwoṉ pás paṛí rahí. Aur subh ko, aise sawere ki koí ek dúsre ko na pahchán sake, uṭh khaṛí húí. Tab us mard ne kahá, Záhir hone na páwe, ki khalíhán meṉ koí 'aurat áí thí.

15 Phir us ne kahá, Chádar ko jo tere úpar hai phailá, aur use tháme rah. Jab us ne use thámá, to us ne chha paimáne jau ke nápe, aur use us par rakh diyá: so wuh shahr ko gayí.

16 Jab wuh apní sás pás áí, to us ne kahá, Ai merí beṭí, tú kaun hai? Us ne sab kuchh, jo us mard ne us se kiyá thá, bayán kiyá;

17 Aur kahá, Mujh ko us ne ye chha paimáne jau ke diye, kyúṉki us ne mujhe kahá, ki Tú apní sás pás khálí háth na jáná.

18 Tab us kí sás ne kahá, Baiṭhí rah, merí beṭí, jab tak ki wuh bát, jo honhár hai, záhir na ho; is liye ki wuh shakhs, jab tak is kám ko áj hí tamám na karegá, árám na legá.

IV BA'B.

TAB Bo'az pháṭak par gayá, aur wahán já baiṭhá; aur kyá dekhtá hai? ki wuh qarábatí chhuṛánewálá, jis ká zikr Bo'az ne kiyá thá, átá hai. So us ne kahá, Ai fulánewáliye, aur yaháṉ ek kanáre baiṭhiye. So wuh phirke á baiṭhá.

2 Aur us ne shahr ke buzurgoṉ meṉ se das ádmí ko buláyá, aur kahá, Yaháṉ baiṭho. So we baiṭhe.

3 Tab us ne us qarábatí ko kahá, Na'úmí, jo Moáb ke mulk se phir áí, yih ṭukṛá zamín ká bechtí hai, jo hamáre bhái Ilimalik ká mál thá:

4 So maiṉ ne cháhá, ki tere káṉ meṉ khol karke kahúṉ. Ab tú in logoṉ ke huzúr, jo baiṭhe haiṉ, aur merí guroh ke buzurgoṉ ke áge, use mol le. Aur tú agar use chhuṛáegá, to chhuṛá; aur agar nahíṉ to mere áge iqrár kar, tá ki mujh ko ma'lúm ho; kyúṉki tere siwá koí nahíṉ chhuṛá saktá; aur maiṉ tere ba'd húṉ. Wuh bolá, Maiṉ chhuṛáúṉgá.

5 Tab Bo'az ne kahá, ki Jis din tú wuh zamín Na'úmí ke háth se mol le, to Rút Moábí us murde kí jorú se bhí mol lená hogá, tá ki us murde ká nám us kí mírás par qáim kare.

6 ¶ Tab us rishtadár ne kahá, Maiṉ apne liye use chhuṛá nahíṉ saktá, na ho ki maiṉ apní mírás kharáb karúṉ: us ke chhuṛáne ká jo merá haqq hai, tú hí le; mujhe us ke chhuṛáne ká maqdúr nahíṉ.

7 Aur Isráel meṉ chhuṛáte aur badal karte waqt har bát ke sábit karne ke liye yih guzre zamáne meṉ ma'múl thá, ki mard apní jútí utártá aur apne paṛosí ko detá thá: yih Isráel meṉ gawáhí dene ká taur thá.

8 So us qarábatí ne Bo'az ko kahá, ki Tú áp hí mol le; aur phir apná jútá utárá.

9 ¶ Aur Bo'az ne buzurgoṉ aur

sáre logon ko kahá, Tum áj ke din gawáh ho, ki main ne Ilimalik aur Kaliyún aur Mahlún ká sab kuchh Na'úmí ke háth se mol liyá.

10 Siwá us ke main ne Mahlún kí jorú Moábí Rút ko bhí ḳharídárí se apní jorú kiyá, tá ki us murde ke nám ko us kí mírás men qáim kare, aur us murde ká nám us ke bháíon aur us ke makán ke darwáze se gum na ho jáe; tum áj ke din gawáh ho.

11 Tab sáre logon ne, jo pháṭak par the, aur un buzurgon ne kahá, ki Ham gawáh hain. KHUDÁWAND us 'aurat ko, jo tere ghar men áí hai, Ráḳhil aur Liyáh ke mánind kare, jin donon ne Isráel ká ghar biná kiyá. Tú Ifrátah men zor paidá kar, aur Bait-laham men terá nám phaile;

12 Aur terá ghar us nasl se, jo KHUDÁWAND tujhe is 'aurat se degá, Pháras ká sá ho, jise Tamar Yahúdáh ke liye janí.

13 ¶ Tab Bo'az ne Rút ko liyá, so wuh us kí jorú húí. Aur jab us ne us se ḳhalwat kí, to wuh KHUDÁWAND ke fazl se hámila húí, aur beṭá janí.

14 Aur 'auraton ne Na'úmí ko kahá, KHUDÁWAND mubárak hai, ki jis ne áj ke din tujh ko biná chhuṛáne-wále ke na chhoṛá, tá ki us ká nám Isráel men mashhúr ho.

15 Aur wuh terí dobára hayát ká bá'is, aur tere buṛhápe ká pálnewálá hogá: ki terí bahú, jo tujhe cháhtí hai, aur tere liye sát beṭon se bihtar hai, use janí.

16 Aur Na'úmí ne us laṛke ko liyá, aur apní god men rakhá, aur us kí dadá húí.

17 Tab us kí paṛos kí 'auraten us ká nám leke bolín, ki Na'úmí ke liye beṭá paidá húá. Aur unhon ne us ká nám 'Obed rakhá; wuh Yassí ká báp húá, jo Dáúd ká báp thá.

18 ¶ So Pháras ká naslnáma yih hai, ki Pháras se Hasrún paidá húá;

19 Aur Hasrún se Rám paidá húá; aur Rám se 'Amminadáb paidá húá;

20 Aur 'Amminadáb se Nahsún paidá húá; aur Nahsún se Salmún paidá húá;

21 Aur Salmún se Bo'az paidá húá; aur Bo'az se 'Obed paidá húá;

22 Aur 'Obed se Yassí paidá húá; aur Yassí se Dáúd paidá húá.

SAMÚEL KÍ PAHLÍ KITA'B.

I BA'B.

KOHISTA'N i Ifráím men Rámataim-Súfím ká ek shaḳhs thá, aur us ká nám Ilqánah thá; wuh Yarúhám ká beṭá thá, jo Ilihú ká beṭá, jo Túhú ká beṭá, jo Zúf Ifrátí ká beṭá thá:

2 Us kí do jorúán thín; ek ká nám Hannah thá, aur dúsrí ká Fanínah: aur Fanínah auládwálí thí, aur Hannah be-aulád thí.

3 Yih shaḳhs har sál apne shahr se rawána hoke Sailá men RABB ul afwáj ke áge sijda karne, aur qurbání guzránne ko, játá thá; aur 'Elí ke do beṭe Hufní aur Fínihás wahán KHUDÁWAND ke káhin the.

4 ¶ Aur aisá thá, ki jis jis waqt

Ilqánah zabíha guzrántá thá, to apní
jorú Faninah ko us ká, aur us ke
beṭon, aur us kí beṭíon ke hisse, detá
thá:
5 Par Hannah ko duhra hissa diyá
kartá thá, is liye ki wuh Hannah ko
cháhtá thá; lekin KHUDÁWAND ne us
ká rihm band kar rakhá thá.
6 So us kí saut use kuṛháne ke liye
niháyat chherṭí thí, is wáste ki KHU-
DÁWAND ne us ká rihm band kar diyá
thá.
7 Aur har baras, jab wuh KHUDÁ-
WAND ke ghar játá thá, to isí taur se
yih use chherṭí thí: so wuh roṭí thí,
aur kuchh na khátí thí.
8 So aisá húá, ki us ke kháwind
Ilqánah ne use kahá, ki Ai Hannah,
tú kyún roṭí hai, aur kyún nahín
khátí? aur terá dil kyún kuṛhá hai?
Tere liye main kyá das beṭon se
achchhá nahín?
9 ¶ Garaz, Sailá men jab we khá
pí chuke, to Hannah uṭhí. Us waqt
'Elí káhin KHUDÁWAND kí haikal kí
chaukhaṭ pás kursí par baiṭhá húá
thá.
10 Aur wuh niháyat dilgír thí; so
us ne KHUDÁWAND se du'á mángí, aur
zár zár roí.
11 Aur us ne mannat mání aur
kahá, Ai RABB ul afwáj, agar tú apní
laundí kí musíbat par nazar kare, aur
mujhe yád farmáwe, aur apní laundí
ko farámosh na kare, aur apní laundí
ko farzand i narína bakhshe, to main
use KHUDÁWAND ke liye nazr guzrán-
úngí; jab tak ki wuh jíe, ustura us
ke sir par kabhú na phiregá.
12 Aur aisá húá ki jab wuh KHU-
DÁWAND ke áge du'á kar rahí, ki 'Elí
ne us ke munh par gaur se nazar kí.
13 Magar Hannah apne dil hí men
kahtí thí; ki faqat us ke honṭh hilte
the, par us kí áwáz na súní játí thí:
so 'Elí ko gumán húá, ki wuh nashe
men hai.
14 So 'Elí ne use kahá, ki Kab tak
tú nashe men rahegí? Tú apní mai
apne se judá kar de.
15 Tab Hannah ne jawáb diyá, aur
kahá, Nahín, mere khudáwand; main
to dilgír 'aurat hún; main ne na mai
na koí nasha piyá, par KHUDÁWAND
ke áge apná dil unḍel diyá hai.
16 Tú apní laundí ko Bali'ál kí
beṭí mat ján: main to apní fikron aur
dukhon ke hujúm se ab tak bol rahí
hún.
17 Tab 'Elí ne jawáb diyá, aur
kahá, ki Salámat já; aur Isráel ká
Khudá terí murád, jo tú ne us se
mángí hai, púrí kare.
18 Us ne kahá, ki Terí mihrbání kí
nazar terí laundí par ho. Tab wuh
'aurat gayí, aur kháná kháyá, aur
phir us ká chihra udás na rahá.
19 ¶ Aur we sawere uṭhe, aur
KHUDÁWAND ke áge sijda kiyá, aur
phire, aur Rámah men apne ghar par
áe: aur Ilqánah apní jorú Hannah se
hambistar húá; so KHUDÁWAND ne
use yád kiyá.
20 Aur aisá húá, ki Hannah ke
hámila hone ke ba'd, jab din púre húe
wuh beṭá janí, aur us ká nám Samúel
rakhá; is liye ki us ne kahá, ki Main
ne use KHUDÁWAND se mángke páyá
hai.
21 Aur wuh mard Ilqánah apne
sáre ghar samet us baras kí qurbání
aur apní mannat KHUDÁWAND ke áge
chaṛháne ko gayá.
22 Lekin Hannah na gayí; kyúnki
us ne apne kháwind se kahá, ki Jab
tak ki laṛke ká dúdh chhuṛáyá na jáe,
main yahín rahúngí, aur phir use leke
jáúngí, tá ki wuh KHUDÁWAND ke
sámhne házir ho, aur phir hamesha
wahín rahe.
23 So us ke kháwind Ilqánah ne
use kahá, Jo tujhe bhalá lage, so kar:
jab tak ki tú us ká dúdh na chhuṛáe,
ṭhahrí rah; faqat itní garaz hai ki
KHUDÁWAND apne sukhan ko barqarár
rakhe. So wuh 'aurat ṭhahrí rahí,

aur apne bete ko dúdh piláyá kí, yahán tak ki us ká dúdh chhuráyá.

24 ¶ Aur jab us ne us ká dúdh chhuráyá, to use apne sáth le chalí, aur tín jawán bail, aur ek aifah áte ká, aur mai ke ek mashk ko, apne sáth liyá, aur us larke ko Sailá men KHUDÁWAND ke ghar láí: aur wuh larká bahut hí chhotá thá.

25 Tab unhon ne ek jawán bail ko zabh kiyá, aur larke ko 'Elí pás láe:

26 Aur wuh bolí, Ai mere áqá, terí ján kí qasam, ai mere áqá, main wuhí 'aurat hún, jo tere pás KHUDÁWAND ke áge yahán kharí hoke du'á mángtí thí.

27 Main ne is larke ke liye du'á mángí thí: so KHUDÁWAND ne merá suwál, jo main ne us se kiyá thá, púrá kiyá:

28 So main ne bhí use KHUDÁWAND ko 'áriyat diyá, tá ki sárí 'umr KHUDÁWAND ká ho; is liye ki yih KHUDÁWAND se talab kiyá gayá thá. Aur us ne wahán KHUDÁWAND ke áge sijda kiyá.

II BA'B.

AUR Hannah ne du'á mángí, aur kahá, ki Merá dil KHUDÁWAND se khush hai; KHUDÁWAND se merá síng únchá húá: merá munh mere dushmanon ke sámhne kholá gayá; kyúnki main terí naját se khushwaqt húí.

2 KHUDÁWAND kí mánind koí quddús nahín: tere siwá koí nahín: koí chatán hamáre Khudá kí mánind nahín.

3 Gurúr se bahut báten na kaho: aur bará bol tumháre munh se na nikle: kyúnki KHUDÁWAND dánish ká Khudá hai, aur a'amál us ke áge taule játe hain.

4 Zoráwaron kí kamánen tútín, aur we, jo larkharáte the, un kí kamaren masbút húín.

5 We, jo pet bhare the, áp hí rotí ke liye mazdúr ho gaye; aur we jo bhúkhe the, unhon ne farágat pái; balki bánjh sát jantí hai, aur auládwálí ná-táqat ho gayí hai.

6 KHUDÁWAND mártá hai, aur jilátá hai; aur wuhí gor men utártá hai, aur wuhí uthátá hai.

7 KHUDÁWAND miskín kartá hai, aur daulatmand kartá hai; past kartá hai, aur buland kartá hai.

8 Náchíz ko khák par se wuhí uthá khará kartá hai, aur kangál ko kúre se uthá letá hai, tá ki unhen amíron ke darmiyán bitháe, aur hashmat ke takht ká málik kare; ki zamín kí thúnián KHUDÁWAND kí hain, aur us ne dunyá kí biná un par rakhí hai.

9 Wuh apne muqaddason ke qadam par nigáh rakhtá hai, par sharír andhere men chup-cháp pare rahenge; kyúnki qúwat hí se koí fath nahín pátá.

10 KHUDÁWAND ke mukhálif tukre tukre kiye jáenge; us ke hukm se ásmán par se un par bádal garjenge: KHUDÁWAND zamín kí intiháon kí 'adálat karegá; aur wuh apne bádsháh ko zor bakhshegá, aur apne masíh ke síng ko buland karegá.

11 Aur Ilqánah Rámah men apne ghar ko gayá. Aur wuh larká 'Elí káhin ke áge KHUDÁWAND kí khidmat kartá rahá.

12 ¶ Us 'Elí ke bete baní Bali'ál the; unhon ne KHUDÁWAND ko na pahcháná.

13 Aur káhinon ká dastúr logon ke sáth yih thá, ki jab koí shakhs qurbání charhátá thá, to káhin ká naukar gosht pakáne ke waqt ek si-shákha kántá apne háth men liye húe átá thá;

14 Aur us ko gosht men, jo karáh, yá degche, yá hande, yá nándí men thá, mártá thá, aur sab, jitná us kánte men nikaltá thá, káhin áp letá thá. So we Sailá men sáre Isráelíon se, jo wahán játe the, yúnhín karte the.

15 Aur aisá bhí hotá thá, ki us se

pahile ki charbí jaláí jáe, káhin ká ḳhidmatguzár átá, aur us shaḳhs se, jis ne qurbání kí, kahtá, ki Kabáb karne ke liye káhin ko gosht do; kyúṉki wuh tujh se pakká gosht nahíṉ, balki kachchá legá.

16 Aur agar use kisí ne kahá, ki Abhí we charbí jalá deṉ, tab jitná terá jí cháhe líjiyo; to wuh use jawáb detá, Nahíṉ; tú mujhe abhí de, nahíṉ to, maiṉ chhín lúṉgá.

17 So un jawánoṉ ká gunáh ḲHUDÁWAND ke áge bahut baṛá thá; kyúṉki log ḲHUDÁWAND kí qurbání se ghin karte the.

18 ¶ Par Samúel, jo laṛká thá, kattán ká afúd pahine húe ḲHUDÁWAND ke áge kám kiyá kartá thá.

19 Aur us kí má us ke liye ek chhoṭá kurtá banáke sál ba sál, jab apne ḳhawind ke sáth sáliyání qurbání chaṛháne átí thí, to láyá kartí thí.

20 ¶ So 'Elí ne Ilqánah aur us kí jorú ko du'á dí, aur kahá, ḲHUDÁWAND tujh ko is 'aurat se us 'áriyat ke 'iwaz meṉ jo ḲHUDÁWAND ko dí gayí, nasl de. Aur we apne ghar ko gaye.

21 Phir Hannah par ḲHUDÁWAND ne nazar kí, aur wuh hámila húí, aur tín beṭe aur do beṭiáṉ jani. Aur wuh laṛká Samúel ḲHUDÁWAND ke huzúr baṛhtá gayá.

22 ¶ Aur 'Elí niháyat búṛhá húá; aur us ne wuh sab kuchh suná, jo ki us ke beṭe sáre Isráel se kyá kiyá karte the, aur kyúṉkar un 'auratoṉ se, jo jamá'at ke ḳhaime ke ástáne par gol kí gol ikaṭṭhí hotí thíṉ, hamágoshí karte the.

23 Aur us ne unheṉ kahá, Tum aise kám kis liye karte ho? ki maiṉ tumhárí badzátiáṉ tamám qaum se suntá húṉ.

24 Nahíṉ, mere beṭo; kyúṉki yih achchhí bát nahíṉ, jo maiṉ suntá húṉ, ki tum ḲHUDÁWAND ke logoṉ ke phir jáne ke bá'is hote ho.

25 Agar ek insán dúsre ká gunáh kare, to munsif us ká insáf karegá: lekin agar insán ḲHUDÁWAND ká gunáh kare, to us kí shafá'at kaun kar sakegá? Báwujúd us ke unhoṉ ne apne báp ká kahá na máná; kyúṉki ḲHUDÁWAND unheṉ qatl kiyá cháhtá thá.

26 Aur wuh laṛká Samúel baṛhtá gayá, aur ḲHUDÁWAND aur ádmíoṉ ke áge maqbúl hotá chalá.

27 ¶ Tab ek mard i Ḳhudá 'Elí pás áyá, aur use kahá, ḲHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, Kyá maiṉ tere ábáí ḳhándán par, jab wuh Misr meṉ Fira'ún ke mulk meṉ thá, záhir nahíṉ húá?

28 Aur maiṉ ne use baní Isráel ke sáre firqoṉ meṉ se chun na liyá, tá ki merá káhin ho, aur mere mazbah par qurbání kare, aur ḳhushbú jaláwe, aur mere áge afúd pahine? aur maiṉ ne sárí qurbániáṉ, jo baní Isráel ág se guzránte haiṉ, tere báp ke gharáne ko na díṉ?

29 Pas tum kyúṉkar mere us zabíhe aur mere hadye ko, jo mere hukm se maskan meṉ guzráne jáweṉ, ṭhukráte ho; aur kyúṉ tú apne beṭoṉ ko mujh se ziyáda buzurgí detá hai, ki tum merí qaum Isráel ke hadyoṉ se achchhe se achchhá kháke moṭe bano?

30 So ḲHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá farmátá hai, ki Maiṉ ne to kahá thá, ki Terá gharáná aur tere báp ká gharáná hamesha mere huzúr meṉ chale: par ab ḲHUDÁWAND farmátá, ki Yih mujh se dúr howe; kyúṉki we, jo mujhe ta'zím karte haiṉ, maiṉ un ko buzurgí dúṉgá: par we, jo merí tahqír karte haiṉ, be-qadr hoṉge.

31 Dekh, we din áte haiṉ, ki maiṉ terá bázú, aur tere báp ke gharáne ká bázú, káṭ ḍálúṉgá, ki tere ghar meṉ koí búṛhá na hone páwe.

32 Aur us sárí bhaláí ke darmiyán jo wuh Isráel ke sáth karegá, tú ghar meṉ musíbat dekhegá, ki tere ghar meṉ kabhí koí búṛhá na hogá.

33 Aur terá wuh shakhs, ki jise
main apne mazbah se kát na dálúngá,
wuh terí ánkhon ká phor-dálnewálá
hogá, aur tere dil ká dukh-denewálá;
aur tere ghar kí sárí barhtí jawání men
mar mitegí.
34 Aur yih, jo tere donon beton
Hufní aur Fíniḥás par guzregá, tere
liye ek nishání hogí; we donon ke
donon ek hí din mar mitenge.
35 Aur main apne liye ek díndár
káhin barpá karúngá, jo sab kuchh
mere dil-khwáh aur mere khátir-khwáh
karegá: aur main us ke liye ek ustu-
wár ghar banáúngá; aur wuh hamesha
mere masíh ke áge áge chalegá.
36 Aur aisá hogá, ki har ek shakhs
jo tere ghar men bach rahegá, ek ṭukre
rúpe aur ek nawále roṭí ke liye us ke
sámhne áke sijda karegá, aur kahegá,
Kahánat ká koí kám mujhe díjiye ki
main ek ṭukrá roṭí kháyá karún.

III BAB.

AUR wuh larká Samúel 'Elí ke
sámhne KHUDÁWAND kí khid-
mat kartá thá. Aur un dinon men
KHUDÁWAND ká kalám kámyáb thá,
ki koí royá barmalá na hotí thí.
2 Aur us waqt aisá húá, ki jab 'Elí
apní jagah leṭá thá, aur us kí ánkhen
dhundhláne lagín, aisá ki wuh dekh
na saktá thá:
3 Aur Khudá ká chirág KHUDÁ-
WAND kí haikal men, ki jahán Khudá
ká sandúq thá, ab tak na bujhá thá,
aur Samúel leṭá thá:
4 Ki KHUDÁWAND ne Samúel ko
pukárá: wuh bolá, Main házir.
5 Aur daurke 'Elí pás gayá, aur
kahá, Tú ne jo mujhe pukárá hai,
main házir hún. Wuh bolá, Main ne
nahín pukárá; phir leṭ já. So wuh
jáke leṭ rahá.
6 Aur KHUDÁWAND ne Samúel ko
phir pukárá. Samúel uṭhke 'Elí pás
gayá, aur bolá, Main házir hún; ki tú
ne mujhe buláyá. Us ne kahá, Ai
mere beṭe, main ne nahín buláyá; phir
leṭ já.
7 Par Samúel ne hanoz KHUDÁ-
WAND ko pahchháná na thá, aur na
KHUDÁWAND ká kalám us par záhir
húá.
8 Phir KHUDÁWAND ne tísrí daf'a
Samúel ko pukárá. Aur wuh uṭhke
'Elí pás gayá, aur kahá, Main házir
hún, ki tú ne mujhe buláyá hai. 'Elí
ne ma'lúm kiyá, ki KHUDÁWAND ne
us larke ko pukárá thá.
9 Tab 'Elí ne Samúel ko kahá, Já,
aur paṛá rah: aur aisá hogá, ki jab
wuh tujhe pukáre, tú kahiyo, Ai
KHUDÁWAND, farmá, kyúnki terá
banda suntá hai. So Samúel apní
jagah jáke leṭ rahá.
10 Tab KHUDÁWAND á khaṛá húá,
aur áge kí tarah pukárá, Samúel,
Samúel. Samúel bolá, Farmá, kyúnki
terá banda suntá hai.
11 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Samúel
ko kahá, ki Dekh, main Isráel ke
darmiyán ek kám karúngá, jis se har
ek sunnewále ke donon kán sansaná
jáenge.
12 Us din main 'Elí par sab kuchh
láúngá, jitná main ne us ke gharáne
ke haqq men kahá hai: jab main
shurú' karúngá, to main anjám ko
pahuncháúngá.
13 Kyúnki main ne use kahá, ki
Main us badkárí ke sabab, jise us ne
jáná, us ke ghar se abad tak intiqám
lúngá; ki us ke beṭon ne apne ta,ín
la'natí kiyá hai, aur us ne unhen na
roká.
14 Aur isí liye 'Elí ke gharáne kí
bábat main ne qasam khái, ki 'Elí ke
gharáne kí badkárí kisí zabíhe yá
hadye ke sabab, agarchi abad tak kiye
jáen, kátí na jáegí.
15 ¶ Phir Samúel subh tak so
rahá, tab us ne KHUDÁWAND ke ghar
ke darwáze khole. Aur Samúel 'Elí
par royá záhir karne se ḍartá thá.
16 Tab 'Elí ne Samúel ko buláyá

aur kahá, Ai mere beṭe, Samúel. Wuh
bolá, Main házir.
17 Tab us ne púchhá, Wuh kyá
bát hai, jo us ne tujh se kahí? Use
mujh se poshída na kíjiye: agar tú
kuchh bhí un báton men, jo us ne
tujh se kahín, chhipáwe, to Khudá
tujh se aisá hí kare, aur us se ziyáda.
18 Tab Samúel ne us se sárá ka-
lám bayán kiyá, aur us se kuchh na
chhipáyá. Wuh bolá, Yih KHUDÁ-
WAND hai: jo bhalá jáne, so kare.
19 ¶ Aur Samúel baṛá hotá chalá,
aur KHUDÁWAND us ke sáth thá; aur
us ne us kí báton men se kisí ko
zamín par girne na diyá.
20 Aur sáre baní Isráel ne Dán se
leke Biarsab'a tak jáná, ki Samúel
KHUDÁWAND ká nabí muqarrar húá.
21 Aur KHUDÁWAND Sailá men
phir záhir húá: is liye ki KHUDÁ-
WAND ne apne ta,ín Sailá men Samúel
par KHUDÁWAND ke kalám se phir
záhir kiyá.

IV BA'B.

AUR Samúel kí bát sáre Isráel ko
pahunchí. Aur aisá húá, ki
Isráel Filistíon se laṛne ko nikle, aur
Aban'azar ke áspás khaimagáh kí:
aur Filistíon ne Afíq men khaime
khaṛe kiye.
2 Aur Filistíon ne Isráel ke mu-
qábale men apní saffen bándhín: aur
jab we báham muqábil húe, to Isráel
ne Filistíon se shikast pái; aur unhon
ne un ke lashkar men se qaríb chár
hazár ádmí ke máre.
3 ¶ Aur jab log lashkargáh men
phir áe the, tab Isráel ke buzurgon ne
kahá, ki KHUDÁWAND ne ham ko
Filistíon ke sámhne kyún shikast dí?
A'o, ham Khudá ke 'ahd ká sandúq
Sailá se apne pás le áen, tá ki wuh
hamáre darmiyán hoke ham ko
hamáre dushmanon ke háth se rihái
dewe.
4 So unhon ne Sailá men log bhe-
je, tá ki RABB ul afwáj ke 'ahd ke
sandúq ko, jo do karúbíon ke dar-
miyán dhará rahtá hai, wahán se le
áwen: aur 'Elí ke donon beṭe Hufní
aur Fínihás Khudá ke 'ahd ke sandúq
pás wahán házir the.
5 Aur jab KHUDÁWAND ke 'ahd ká
sandúq lashkargáh men á pahunchá,
to sáre Isráel khúb lalkáre, aisá ki
zamín laraz gayí.
6 Aur Filistíon ne jo lalkárne kí
áwáz suní, to bole, ki In 'Ibráníon kí
lashkargáh men yih kaisí lalkárne
kí áwáz hai? Phir unhon ne ma'lúm
kiyá, ki KHUDÁWAND ká sandúq lash-
kargáh men á pahunchá.
7 So Filistí ḍar gaye, ki unhon ne
kahá, Khudá lashkargáh men áyá:
aur bole, Ham par wáwailá hai! is
liye ki ís se pahle aisá kabhú na húá.
8 Ham par wáwailá hai! aise Khu-
dá e qádir ke háth se hamen kaun
bacháegá? Yih wuh Khudá hai, jis
ne Misríon ko maidán men har ek
qism kí balá se márá.
9 Ai Filistío, tum mazbút ho, aur
mardánagí karo, tá ki tum 'Ibráníon
ke bande na bano, jaise ki we tumháre
bande bane: balki mard kí tarah
bahádurí karo, aur laṛo.
10 ¶ So Filistí laṛe, aur baní Isráel
ne shikast khái, aur har ek apne apne
khaime ko bhágá: aur wahán niháyat
baṛí khúnrezí húí, kí tís hazár Isráelí
piyáde máre paṛe.
11 Aur Khudá ká sandúq lúṭá
gayá; aur 'Elí ke do beṭe Hufní aur
Fínihás máre gaye.
12 ¶ Tab baní Binyamín men ká
ek shakhs lashkar se dauṛá, aur kapṛe
pháṛe húe, aur sir par khák ḍále húe,
usí roz Sailá men pahunchá.
13 Aur jab wuh pahunchá, to de-
kho, ki 'Elí ráh ke kanáre ek kursí
par baiṭhá húá intizár kar rahá thá:
ki us ká dil Khudá ke sandúq ke liye
kámp rahá thá. Aur jyúnhín us
shakhs ne shahr men pahunchke kha-
bar dí, to sárá shahr chilláyá.

14 Aur 'Elí ne, jo chilláne kí áwáz suní, to us ne kahá, ki Yih shor kaisá hai? Aur wuh shakhs jhap á pahunchá, aur 'Elí ko khabar dí.

15 Aur 'Elí athánawe baras ká búrhá thá; aur us kí ánkhen dhundhlí ho gayí thín, aur use kuchh sújhtá na thá.

16 So us shakhs ne 'Elí se kahá, Main fauj men se átá hún, aur main áj hí lashkar ke bích se bhágá hún. Aur wuh bolá, Ai mere bete, kyá khabar hai?

17 Us qásid ne jawáb diyá, aur kahá, Baní Isráel Filistíon ke áge se bhága, aur logon men bhí barí khúnrezí húí, aur tere donon bete bhí Hufní aur Fínihás múe, aur Khudá ke sandúq ko le gaye.

18 Aur aisá húá, ki jyúnhín us ne Khudá ke sandúq ká zikr kiyá, wuh kursí par se píchhe ko pachhár kháke phátak ke kanáre girá, aur us kí gardan túṭ gayí, aur wuh mar gayá; ki wuh búrhá ádmí aur bhárí thá: aur wuh chálís baras baní Isráel ká qází rahá.

19 ¶ Aur us kí bahú, Fínihás kí jorú, peṭ se thí, aur us ke janne ká waqt nazdík thá; aur jab us ne ye khabaren sunín, ki Khudá ká sandúq le liyá gayá, aur us ke sasur aur kháwind mar gaye, to wuh jhukke jani, kyúnki dard i zih ne us par galaba kiyá.

20 Aur us ke marte waqt un 'auraton ne, jo wahán házir thín, use kahá, Mat dar, ki tú betá jani hai. Par us ne jawáb na diyá, balki tawajjuh na kí.

21 Aur us ne us larke ká nám I'kabúd rakhá, aur bolí, ki Hashmat Isráel se játí rahí; is bá'is ki Khudá ká sandúq le liyá gayá, aur us ke sasur aur kháwind ke sabab bhí.

22 Aur wuh bolí, ki Hashmat Isráel se játí rahí, ki Khudá ká sandúq le liyá gayá.

V BA'B.

AUR Filistíon ne Khudáwand ke sandúq ko liyá, aur Aban'azar se Ashdúd tak pahuncháyá.

2 Aur jab Filistí Khudá ke sandúq ko le áe, to unhon ne use Dajún ke ghar men dákhil kiyá, aur Dajún ke barábar rakhá.

3 ¶ Aur Ashdúdí jo subh ko uṭhe, to dekhá, ki Dajún Khudáwand ke sandúq ke áge aundhe munh zamín par gir pará hai. Tab unhon ne Dajún ko uṭháke us ke makán par phir qáim kiyá.

4 Phir jo we dúsre din kí subh ko sawere uṭhe, to dekho, Dajún Khudáwand ke sandúq ke áge munh ke bhal zamín par girá pará thá; aur Dajún ká sir aur us ke donon háthon ke panje dahlíz par kaṭe pare the; faqat machhlí kí súrat use sábút rahí.

5 Is liye Dajún ke káhin, aur sab koí jo Dajún ke ghar men dákhil hote hain, Dajún kí dahlíz par Ashdúd men áj tak pánw nahín rakhte hain.

6 Tab Khudáwand ká háth Ashdúdíon par bhárí par gayá, aur us ne unhen barbád kiyá; aur Ashdúd ko us kí nawáhí ke logon samet bawásír se márá.

7 Aur Ashdúdíon ne jab dekhá ki aisá húá, to bole, ki Isráel ke Khudá ká sandúq hamáre sáth na rahegá; kyúnki us ká háth ham par aur hamáre ma'búd Dajún par bhárí hai.

8 So unhon ne Filistíon ke sáre qutbon ko bulá bhejke apne yahán ikaṭṭhá kiyá, aur kahá, Ham Isráel ke Khudá ke sandúq ko kyá karen? Tab unhon ne jawáb diyá, ki cháhiye ki Isráel ke Khudá ke sandúq ko Ját men le jáwen. Chunánchi we Isráel ke Khudá ke sandúq ko wahán le gaye.

9 Aur jab we use le gaye the, to aisá húá, ki Khudáwand ká háth us shahr par barháyá gayá, ki us par barí tabáhí láwe: aur us ne us shahr

ke logon ko chhote se leke bare tak
márá, aur un ke sufron men bawásír
ká galaba húá.
10 ¶ Tab unhon ne Khudá ká san-
dúq 'Aqrún ko bhejá. Magar jyúnhín
Khudá ká sandúq 'Aqrún men pahun-
chá, to aisá húá ki 'Aqrúní chilláe, ki
We Isráel ke Khudá ká sandúq ham
men is liye láe hain, ki ham ko aur
hamáre logon ko qatl karen.
11 So unhon ne Filistíon ke qutb-
on ko buláke jam'a kiyá, aur kahá, ki
Isráel ke Khudá ke sandúq ko rawána
kar do, ki wuh apní jagah par jáe, tá
ki wuh ham ko aur hamáre logon ko
qatl na kare: kyúnki wahán sáre
shahr men maut kí barí dhúm húí,
aur Khudá ká háth niháyat bhárí thá.
12 Aur we log, jo mare na the, ba-
wásír men giriftár the: aur shahr kí
faryád ásmán tak gayí thí.

VI BA'B.

SO KHUDÁWAND ká sandúq sát ma-
híne tak Filistíon ke mulk men
rahá.
2 Tab Filistíon ne káhinon aur
nujúmíon ko buláyá, aur kahá, ki
Ham KHUDÁWAND ke is sandúq ko
kyá karen? Hamen batáo, ki ham
kyúnkar use us ke makán ko pahun-
chá dewen.
3 We bole, Agar tum Isráel ke
Khudá ke sandúq ko phir bhejte ho,
to khálí mat bhejo, balki ek taqsír kí
qurbání us ke liye sáth bhejo; tab
tum change hoge. Aur tumhen da-
ryáft hogá, ki wuh tum se kis liye
dastbardár nahín hotá.
4 Tab unhon ne púchhá, ki wuh
kaun sí taqsír kí qurbání hai, jo ham
us ke pás bhejen? We bole, ki Fi-
listí qutbon ke shumár ke mutábiq
pánch sonahle bawásír, aur sone hí ke
pánch chúhe: ki tum sab aur tum-
háre qutb ek hí ázár men mubtalá ho.
5 So tum apne bawásír kí súraten,
aur un chúhon kí múraten, jo mulk
ko kharáb karte hain, banáo; aur Is-
ráel ke Khudá kí hashmat jáno:
sháyad, ki wuh tum se, aur tumháre
ma'búdon, aur tumhárí sarzamín par
se, háth utháwe.
6 Tum kyún apne dil ko sakht
karte ho, jaisá ki Misríon ne aur Fi-
ra'ún ne apne dil ko sakht kiyá? jis
waqt ki us ne 'ajáib qudraten unhen
dikhláín, so kyá unhon ne un logon
ko jáne na diyá, aur we chale na
gaye?
7 Ab tum ek nayí gárí banáo, aur
do dúdhwálí gáen, jo júe tale na áí
hon, lo, aur un gáeon ko gárí men
joto, aur un ke bachchon ko ghar men
un ke píchhe rahne do:
8 Aur KHUDÁWAND ká sandúq leke
us gárí par rakho; aur sone kí chízen,
jo taqsír kí qurbání ke liye us ke pás
bhejte ho, ek sandúqche men dharke
us ke pahlú men rakh do; aur use
rawána kar do, ki chalí jáe.
9 Aur táko: agar wuh us kí sar-
hadd kí samt Bait-Shams ko charhe,
to usí ne ham par yih balá e 'azím
bhejí; aur agar na jáwe, to hamen
daryáft hogá, ki us ká háth ham par
nahín chalá, balki yih hádisa, jo ham
par húá, ittifáqí thá.
10 ¶ So logon ne aisá hí kiyá; ki
do dúdhwálí gáen lín, aur unhen gárí
men jotá, aur un ke bachchon ko ghar
men band kiyá:
11 Aur KHUDÁWAND ke sandúq, aur
sone ke chúhon, aur apne bawásír kí
súraton ke sandúqche ko, gárí par ládá.
12 So un gáeon ne Bait-Shams kí
sarak kí taraf sídhí ráh lí, aur us
sháh-ráh par chalín, aur chalte húe
dakártí thín, aur dahne yá báen háth
na murín: aur Filistí qutb un ke pí-
chhe Bait-Shams ke siwáne tak gaye.
13 Aur Bait-Shams ke log wádí
men gehún kí fasl kát rahe the: un-
hon ne jo ánkhen úpar kín, to sandúq
ko dekhá, aur dekhte hí khushwaqt
húe.
14 Aur gárí Bait-Shamsí Yashú' ke

khet men ái, aur wahán khaṛí ho rahí,
jahán ek baṛá patthar thá: so unhon
ne gáṛí kí lakṛíon ko chírá, aur gáeon
ko sokhtaní qurbání karke guzráná.
15 Aur Láwíon ne KHUDÁWAND ke
sandúq ko, us sandúqche samet, jo us
ke sáth thá, jis men sone kí chízen
thín, níche utárá, aur us ko us baṛe
patthar par rakhá: aur Bait-Shams
ke logon ne usí din KHUDÁWAND ke
liye sokhtaní qurbáníán kín, aur zabí-
hon ko zabh kiyá.
16 Aur jab un Filistí pánch qutb-
on ne yih dekhá, to we usí dín 'Aqrún
ko phire.
17 Aur ye sone ke bawásír jo the,
so Filistíon ne taqsír kí qurbání ke
liye KHUDÁWAND ko guzráne; un
men ek Ashdúd kí taraf se thá, aur
ek 'Azah kí, aur ek Asqalún kí, aur
ek Ját kí, aur ek 'Aqrún kí;
18 Aur ye sone ke chúhe, Filistíon
ke pánch qutb ke shahron ke shumár
ke mutábiq the, khwáh muhkam
shahron ke, khwáh báhar ke gánwon
ke, jitne Abíl ke baṛe patthar tak the,
jis par unhon ne KHUDÁWAND ke san-
dúq ko rakhá thá, jo áj ke din tak
Bait-Shamsí Yashú' ke khet men
maujúd hai.
19 ¶ Aur us ne Bait-Shams ke
logon ko márá, is liye ki unhon ne
KHUDÁWAND ke sandúq ke bhítar
dekhá; so us ne pachás hazár aur
sattar ádmí un men ke már ḍále: aur
wahán ke logon ne, is sabab se ki
KHUDÁWAND ne logon men se bahu-
ton ko már ḍálá, niháyat afsos kiyá.
20 So Bait-Shams ke log bole, ki
Kis kí majál hai, kí is KHUDÁWAND
Khudá e quddús ke áge khaṛá howe?
aur wuh hamáre pás se kis kí taraf
jáwe?
21 ¶ Tab unhon ne qásidon se
Qaryat-Ya'arím ke logon ko kahlá
bhejá, aur kahá, ki Filistí KHUDÁWAND
ke sandúq ko pher láe hain; tum áo,
aur use apne yahán le jáo.

VII BA'B.

TAB Qaryat-Ya'arím ke log áe, aur
KHUDÁWAND ke sandúq ko le
jáke Abínadáb ke ghar men, jo ṭíle
par hai, rakhá; aur us ke beṭe Ilí'azar
ko muqaddas kiyá, ki KHUDÁWAND
ke sandúq kí nigahbání kare.
2 Aur aisá húá, ki us waqt se ki
sandúq ne Qaryat-Ya'arím men qiyám
pakṛá, ek muddat bít gayí; chunán-
chi us ko bís baras ká 'arsa húá: aur
Isráel ke sáre gharáne ne KHUDÁWAND
ke liye nále kiye.
3 ¶ Aur Samúel ne Isráel ke sáre
gharáne ko khitáb karke kahá, ki
Agar tum apne sáre dil se KHUDÁ-
WAND kí taraf phiro, to un ajnabí
ma'búdon ko aur 'Istárát ko apne
darmiyán se nikál phenko, aur KHU-
DÁWAND kí taraf apne dilon ko mus-
ta'idd rakho, aur usí akele kí bandagí
karo; ki wuh Filistíon ke háth se
tumhen rihái degá.
4 Tab baní Isráel ne Ba'alím aur
'Istárát ko nikál phenká, aur akele
KHUDÁWAND kí bandagí kí.
5 Phir Samúel ne kahá, ki Sáre
Isráel ko Misfáh men jam'a karo, aur
main tumháre liye KHUDÁWAND se
du'á mángúngá.
6 So we sab Misfáh men faráham
húe, aur pání bharke KHUDÁWAND ke
áge unḍelá, aur us din roza rakhá, aur
wahán bole, ki Ham ne KHUDÁWAND
ká gunáh kiyá hai. Aur Samúel
Misfáh men baní Isráel kí 'adálat kar-
tá thá.
7 Aur jab Filistíon ne suná, ki
baní Isráel Misfáh men faráham húe
hain, to un ke qutb baní Isráel ke
muqábil charh áe. So baní Isráel yih
sunke Filistíon se ḍare.
8 Aur baní Isráel ne Samúel ko
kahá, ki Chupká mat ho, par KHUDÁ-
WAND hamáre Khudá ko pukárá kar,
tá ki wuh ham ko Filistíon ke háth
se bacháwe.
9 ¶ Samúel ne bheṛ ká dúdh pítá

bachcha leke, aur use kull sokhtaní
qurbání karke Khudáwand ko guz-
ráná; aur Samúel Isráel ke liye Khu-
dáwand ke huzúr chilláyá, aur Khu-
dáwand ne us kí suní.
10 Aur jis waqt Samúel us sokh-
taní qurbání ko guzrántá thá, to Fi-
listí jang ke liye Isráel ke muqábil
nazdík áe: tab Khudáwand Filistíon
ke úpar usí din baṛí taṛap se garjá,
aur unhen pareshán kiyá, aur we Is-
ráel se máre paṛe.
11 Aur Isráel ke logon ne Misfáh
se nikalke Filistíon ko ragedá, aur
Bait-Karr ke níche tak unhen márte
chale gaye.
12 Tab Samúel ne ek patthar leke
use Misfáh aur Shen ke bíchobích
nasb kiyá, aur us ká nám Aban'azar
rakhá, aur bolá, ki Yahán tak Khu-
dáwand ne hamárí madad kí.
13 ¶ So Filistí maglúb húe, aur
Isráel kí sarzamín men phir na áe:
aur Khudáwand ká háth Samúel ke
sab dinon men Filistíon ke mukhálif
thá.
14 Aur we bastíán, jo Filistíon ne
Isráel se le lí thín, 'Aqrún se leke Ját
tak, Isráel ke qabze men phir áin; aur
Isráel ne un kí nawáhí bhí Filistíon
ke háth se chhuṛáí. Aur Isráel aur
Amúríon men sulh húí.
15 Aur Samúel jab tak jiyá, Isráel
par hukmrán rahá.
16 Aur sál ba sál Baitel aur Jiljál
aur Misfáh men gasht kartá thá, aur
un sáre makánon men baní Isráel ki
'adálat kartá thá.
17 Aur Rámah hí men lauṭ átá thá,
kyúnki wahán us ká ghar thá, aur
wahán Isráel kí 'adálat kartá thá; aur
wahán us ne Khudáwand ke liye ek
mazbah banáyá.

VIII BAB.

Aur aisá húá ki jab Samúel búṛhá
ho gayá, to us ne apne beṭon ko
muqarrar kiyá ki Isráel kí 'adálat
karen.
2 Aur us ke palauṭhe ká nám Yúel
thá, aur us ke dúsre beṭe ká nám
Abiyáh; we donon Biarsab'a men
qází the.
3 Par us ke beṭe us kí ráh par na
chale, balki naf'a kí pairauí karte, aur
rishwat lete, aur 'adálat men tarafdárí
karte the.
4 Tab sáre Isráelí buzurg jam'a
hoke Rámah men Samúel pás áe;
5 Aur use kahá, ki Dekh, tú búṛhá
húá, aur tere beṭe terí ráh par nahín
chalte: ab tú kisí ko hamárá bádsháh
muqarrar kar, jo ham par hukúmat
kiyá kare, jaisá ki sab qaumon men
hai.
6 ¶ Lekin wuh kalám, jo unhon
ne kahá, ki Kisí ko hamárá bádsháh
kar, jo hákim ho, Samúel kí nazaron
men burá ma'lúm húá. Aur Samúel
ne Khudáwand se du'á mángí.
7 Aur Khudáwand ne Samúel ko
farmáyá, ki Logon kí áwáz par, aur
un sárí báton par, jo we tujhe kahen,
kán dhar; ki unhon ne tujh ko haqír
nahín kiyá, balki mujh ko haqír kiyá
hai, ki main un par saltanat na
karún.
8 Mutábiq un sab kámon ke jo un-
hon ne, us din se ki main unhen Misr
se nikál láyá, is roz tak mujh se kiyá,
ki mujhe tark kiyá, aur dúsre ma'búd-
on kí bandagí kí, waisá hí we tujh se
karte hain.
9 So tú un kí bát sun; tú bhí un
par gawáhí deke unhen khúb jatá de,
aur unhen batlá, ki jo bádsháh un par
saltanat karegá, us ke 'amal kis taur
ke honge.
10 ¶ Aur Samúel ne un logon ko,
jo us se bádsháh ke tálib the, Khudá-
wand kí sárí báten kahín.
11 Aur us ne kahá, ki Us bádsháh
ke, jo tum par saltanat karegá, is tarah
ke 'amal honge, ki wuh tumháre
beṭon ko leke, apne liye, aur apní
gáríon ke liye, aur apne sáth sawár
hone ke liye, naukar rakhegá, aur un

men̠ se ba'ze us kí gáṛí ke áge áge dauṛenge.

12 Aur apne liye hazár hazár ke risáladár, aur pachás pachás ke jam'a-dár banáegá; aur un se hal jutwáegá, aur fasl kaṭwáegá, aur apne liye jang ke hathyár aur apní gáṛíon̠ ke sáz banwáegá.

13 Aur tumhárí beṭíon̠ ko legá, tá ki we halwáyan, aur báwarchin, aur nán-báin howen̠.

14 Aur tumháre kheton̠, aur tumháre tákistánon̠, aur tumháre zaitún ke bágon̠ ko, jo achchhe se achchhe honge, legá, aur apne ḳhidmatguzáron̠ ko baḳhsh degá.

15 Aur tumháre gallaját aur angúrí bágon̠ ká daswán̠ hissa leke apne ḳhoj-on̠ aur apne ḳhádimon̠ ko degá.

16 Aur tumháre chákaron̠ aur tumhárí laundíon̠, aur tumháre achchhe achchhe shakíl jawánon̠ ko, aur tumháre gadhon̠ ko, legá, aur apne kám par lagáegá.

17 Aur tumhárí bheṛ bakríon̠ ká bhí daswán̠ hissa legá: so tum us ke gulám hooge.

18 Aur tum us din us bádsháh ke sabab, jise tum ne apne liye chuná hai, faryád karoge; par us din Ḳhudáwand tumhárí na sunegá.

19 ¶ Tau bhí logon̠ ne Samúel kí bát sunne se inkár kiyá, aur kahá, Nahín̠; ham to bádsháh cháhte hain̠, jo hamáre úpar muqarrar ho;

20 Tá ki ham bhí, aur sab gurohon̠ kí mánind, howen̠, aur hamárá bádsháh hamárí 'adálat kare, aur hamáre áge áge chale, aur hamáre liye laṛái kare.

21 Aur Samúel ne logon̠ kí sárí báten̠ sunín̠, aur unhen̠ Ḳhudáwand ke kánon̠ tak pahuncháyá.

22 Aur Ḳhudáwand ne Samúel ko farmáyá, Tú un kí bát sun, aur un ke liye ek bádsháh muqarrar kar. Tab Samúel ne Isráel ke logon̠ ko kahá, ki Har ek apní apní bastí ko jáwe.

IX BAB.

AUR baní Binyamín ká ek shaḳhs thá, jis ká nám Qís, bin Abíel, bin Sarúr, bin Bakúrat, bin Afíq thá: aur yih Binyamíní baṛá qúwatwar shaḳhs thá.

2 Us ká ek beṭá Sáúl nám, jo niháyat ḳhúb jawán thá, aur baní Isráel ke darmiyán us se ḳhúbsúrat koí shaḳhs na thá: yih sárí qaum men̠ kándhe se leke úpar tak har ek se únchá thá

3 Us Sáúl ke báp Qís ke gadhe khoe gaye. So Qís ne apne beṭe Sáúl ko kahá, ki Chákaron̠ men̠ se ek ko apne sáth le, aur uṭh, aur gadhon̠ ko ḍhúnḍhne já.

4 So wuh koh i Ifráím kí taraf se guzrá, aur Salísah kí sarzamín men̠ hoke nikal gayá, par unhen̠ na páyá: tab we Sa'alím kí sarzamín men̠ gaye, aur wahán̠ bhí na mile: phir we Binyamíníon̠ kí mamlukat men̠ áe, to un ko wahán̠ bhí na páyá.

5 Jab we Súf ke mulk men̠ áe, tab Sáúl ne apne chákar ko, jo us ke sáth thá, kahá, A', ham lauṭ jáwen̠, tá na ho ki merá báp gadhon̠ ká gam chhoṛke mere liye fikrmand ho.

6 Chákar ne use kahá, Dekh, is shahr men̠ mard i Ḳhudá hai; wuh 'izzatdár shaḳhs hai; sab kuchh, jaisá wuh kahtá hai, waisá hí hotá hai; á, us pás jáwen̠; sháyad ki wuh us ráh ko, ki jis men̠ jáná munásib hai, hamen̠ batáe.

7 Sáúl ne apne chákar se kahá, Lekin dekh, agar ham wahán̠ jáen̠, to ham us shaḳhs ke liye kyá lete jáen̠? Roṭíán̠ to hamáre toshadán men̠ báqí nahín̠ rahín̠, aur us mard i Ḳhudá ke liye koí hadya hamáre pás nahín̠; kyá kuchh hai hamáre pás?

8 Naukar ne Sáúl ko phir jawáb diyá, aur kahá, Dekh, páo misqál chándí mujh pás maujúd hai: so main̠ us mard i Ḳhudá ko dúngá, ki hamen̠ hamárí ráh batáwe.

9 [Agle zamáne men̲ baní Isráel ká
yih dastúr thá, ki jab koí shaḳhs
Ḳhudá se maslahat karne játá thá, to
kahtá thá, ki A'o, ham gaib-bín pás
jáen̲: is liye ki wuh, jo ab nabí kah-
látá hai, áge gaib-bín kahlátá thá.]
10 Tab Sáúl ne apne chákar se
kahá, Tú ne kyá ḳhúb kahá: á, cha-
len̲. So we shahr ko, jahán̲ wuh mard
i Ḳhudá thá, áe.
11 ¶ Aur shahr kí taraf ṭíle par
chaṛhte húe unhen̲ kaí chhokrián̲
milín̲, jo pání bharne játí thín̲; unhon̲
ne un se kahá, Ġaib-bín yahán̲ hai?
12 Unhon̲ ne un ko jawáb diyá, aur
kahá, Hán̲, hai; dekho, tumháre
sámhne hí hai; jald á pahuncho, ki
wuh áj hí shahr men̲ áyá hai; ki áj
ke din únche makán men̲ log zabíha
karte hain̲.
13 Jo tum shahr men̲ dáḳhil hoge,
to tum use, peshtar us se ki wuh
únche makán men̲ kháná kháne jáe,
fauran páoge: ki log, jab tak ki wuh
na jáe, nahín̲ kháte; is liye ki wuh
zabíhe ko barakat detá hai; ba'd us
ke mihmán log kháte hain̲. So ab
tum chaṛho, ki áj hí tum use páo.
14 So we shahr men̲ chaṛhke gaye,
aur shahr men̲ dáḳhil hote hí, dekho,
ki Samúel un ke sámhne báhar niklá,
ki únche mákan par jáe.
15 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Sáúl ke
áne se ek din peshtar Samúel ke kán
men̲ kah diyá thá, ki,
16 Kal isí waqt main̲ ek shaḳhs ko
Binyamín kí sarzamín se tujh pás
bhejún̲gá; so tú us par tel maliyo,
ki wuh merí qaum Isráel ká hákim
ho, tá ki mere logon̲ ko Filistíon̲ ke
háth se chhuṛáe; ki main̲ ne apne
logon̲ par nazar kí, is liye ki un ká
nála mujh tak pahunchá.
17 So jab Samúel Sáúl se dochár
húá, to wún̲hín̲ Ḳhudáwand ne use
kahá, ki Dekh, yihí shaḳhs hai, jis kí
bábat main̲ ne tujhe kahá thá; yihí
mere logon̲ par riyásat karegá.
18 So Sáúl pháṭak par Samúel ke
barábar pahunchá, aur us se kahá,
ki Mujhe batláiye, ki gaib-bín ká
ghar kahán̲ hai?
19 Samúel ne Sáúl ko jawáb diyá,
ki Wuh gaib-bín main̲ hí hún̲: mere
áge áge únche makán par chaṛh, ki
tum áj ke din mere sáth kháo; aur
kal main̲ tujhe ruḳhsat karún̲gá, aur
sab kuchh jo tere dil men̲ hai tujhe
batá dún̲gá.
20 Aur tere gadhe, jo tín din se
khoe gaye hain̲, un ko ḳhiyál mat
kar; ki we mile. Aur kis kí taraf
Isráel kí sárí ragbat hai? kyá terí
aur tere báp ke sáre gharáne kí taraf
nahín̲?
21 So Sáúl jawáb men̲ bolá, Kyá
main̲ Binyamíní nahín̲, jo Isráel ke
sab firqon̲ se chhoṭá hai? aur kyá
merá gharáná Binyamín ke firqe ke
sáre gharánon̲ men̲ sab se ziyáda
chhoṭá nahín̲? pas kyá sabab hai, jo
tú mujh se yún̲ boltá hai?
22 Aur Samúel ne Sáúl ko aur us
ke chákar ko sáth liyá, aur unhen̲
bárahdarí men̲ láyá, aur unhen̲ mih-
mánon̲ kí sadr jagah men̲ jo tís ek
ádmí the, biṭhláyá.
23 Samúel ne báwarchí ko farmáyá,
ki Wuh hissa, jo main̲ ne tujhe rakh
chhoṛne kahá thá, le á.
24 Báwarchí ne ek shána, us sab
samet jo us par thá, uṭháke Sáúl ke
sámhne rakhá. Aur Samúel ne kahá,
Dekh, yih jo rakhá húá thá, so use
apne sámhne dharke khá: is liye ki
jab se main̲ ne kahá, ki Main̲ ne in
logon̲ kí da'wat kí, tab hí se ab tak
tere liye rakh diyá gayá hai. So Sáúl
ne us din Samúel ke sáth kháná
kháyá.
25 ¶ Aur jab we únche makán se
shahr ko utre, to us ne Sáúl se ghar kí
chhat par báten̲ kín̲.
26 Aur we sawere uṭhe: aur aisá
húá ki jab din chaṛhne lagá, tab
Samúel ne Sáúl ko phir ghar kí chhat

par buláyá, aur kahá, Uṭh, ki maiṉ
tujhe rawána karúṉ. So Sáúl uṭhá,
aur we donoṉ, wuh aur Samúel, báhar
chale gaye.
27 Aur jab we shahr ke nikás par
utarte the, to Samúel ne Sáúl se kahá,
Apne chákar ko hukm kar, ki ham se
áge chalá jáe, (aur wuh áge gayá;)
par tú abhí khaṛá rah, tá ki maiṉ
Ḳhudá ká kalám tujhe sunáúṉ.

X BAB.

PHIR Samúel ne tel kí ek shíshí lí,
aur us ke sir par uṇḍelí, aur use
chúmá, aur kahá, Kyá yih is sabab se
nahíṉ, ki Ḳhudáwand ne tujh par tel
malá, ki tú us kí mírás ká sardár ho?
2 Aur jab tú mere pás se áj rawána
hogá, to Zilzah meṉ, Binyamín kí sar-
hadd ke darmiyán, Ráḳhil ke gor ke
pás, do shaḳhs tujhe mileṉge, aur we
tujhe kaheṉge, ki We gadhe, jinheṉ
tú ḍhúṇḍhne gayá thá, mile; aur dekh,
ab terá báp gadhoṉ kí taraf se be-fikr
húá, aur tumháre liye kuṛhtá hai, aur
kahtá hai, Maiṉ apne beṭe ke wáste
kyá karúṉ?
3 Tab tú waháṉ se áge baṛhegá, aur
Tabúr ke balút ke tale pahunchegá, to
waháṉ tín shaḳhs, jo Baitel meṉ,
Ḳhudá ke huzúr, chale játe hoṉge,
tujh se dochár hoṉge; ek to bakrí ke
tín bachche liye hogá, aur dúsrá tín
girde roṭí ke, aur tísrá mai ká ek
mashkíza:
4 Aur we tujhe salám kareṉge, aur
do girde tujhe deṉge: so tú un ke
háth se le líjiyo.
5 Aur ba'd us ke tú Jibi'at-Ilúhím
ke nazdík, jaháṉ Filistíoṉ kí chaukí
hai, pahunchegá; aur aisá hogá, ki
jab tú waháṉ shahr meṉ dáḳhil ho, to
nabíoṉ kí ek guroh, jo us únche ma-
kán se utartí hogí, tujhe milegí, aur
we murchang, aur ḍholak, aur báṉsrí,
aur barbat liye húe áte hoṉge, aur we
nubúwat karte hoṉge.
6 Tab Ḳhudáwand kí Rúh tujh par
názil hogí, aur tú bhí un ke sáth nu-
búwat karegá, balki tú aur súrat ká
ádmí ho jáegá.
7 Aur aisá hogá, ki jab ye nishániáṉ
tujh par záhir hoṉ, to phir jaisá terá
háth qábú páe, waisá 'amal kar; ki
Ḳhudá tere sáth hai.
8 Aur aisá bhí hogá, ki tú mujh se
peshtar Jiljál ko utar jáegá: aur dekh,
maiṉ tere pás áúṉgá, tá ki soḳhtaní
qurbániáṉ karúṉ, aur salámatí ke za-
bíhoṉ ko zabh karúṉ. So tú sát din
tak wahíṉ rahiyo, jab tak ki maiṉ
tujh pás á pahunchúṉ, aur tujhe ba-
táúṉ, ki tujh ko kyá karná hogá.
9 ¶ Aur aisá húá, ki jyúṉhíṉ us ne
Samúel se ruḳhsat hoke píṭh pherí,
wúṉhíṉ Ḳhudá ne use dúsrí tarah ká
dil diyá: aur we sab nishániáṉ usí din
wuqú' meṉ áíṉ.
10 Aur jab we Jibi'at ko áe, to dek-
ho ki nabíoṉ kí ek guroh us se dochár
húí, aur Ḳhudá kí Rúh us par názil
húí, aur us ne bhí un ke darmiyán
nubúwat kí.
11 Aur aisá húá, ki jab us ke agle
ján-pahcháno̱n ne yih dekhá, ki wuh
nabíoṉ ke darmiyán nubúwat kartá
hai, ek ne dúsre se kahá, ki Qís ke
beṭe ko kyá húá? Kyá Sáúl bhí na-
bíoṉ meṉ shámil ho gayá?
12 Aur ek ne un meṉ se jawáb diyá,
aur kahá, Lekin un ká báp kaun hai?
Tab hí se yih masal chalí, Kyá Sáúl
bhí nabíoṉ meṉ hai?
13 So jab wuh nubúwat kar chuká,
to únche makán meṉ áyá.
14 ¶ Waháṉ Sáúl ke chachá ne
use aur us ke chákar ko kahá, Tum
kaháṉ gaye the? Us ne kahá, Gadhe
ḍhúṇḍhne; aur jab ham ne dekhá ki
kahíṉ nahíṉ haiṉ, to Samúel pás áe.
15 Phir Sáúl ká chachá bolá, Mujhe
batláiye, ki Samúel ne tum ko kyá
kahá.
16 Sáúl ne apne chachá se kahá, Us
ne hameṉ sáf batláyá, ki gadhe mile.
Par saltanat ká mazmún, jo Samúel
ne use kahá thá, bayán na kiyá.

17 ¶ Ba'd us ke Samúel ne Misfáh
men Khudáwand ke huzúr logon ko
buláke ikatthá kiyá.
18 Aur baní Isráel ko kahá, ki
Khudáwand Isráel ká Khudá aisá
farmátá hai, ki Main Isráel ko Misr se
nikál láyá, aur tum ko Misríon ke
háth se, aur sári saltanaton ke háth se,
aur un ke háth se jo tum par zulm
karte the, rihái dí.
19 Aur tum ne áj ke din apne
Khudá ko, ki jis ne tumhen tumháre
sáre dushmanon aur tumhárí taklífon
se rihái bakhshí, haqír kar jáná; aur
tum ne use kahá, Hán, hamáre liye ek
bádsháh muqarrar kar. So ab ek ek
firqa karke, hazár hazár, sab ke sab
Khudáwand ke áge házir hoo.
20 Aur jab Samúel ne Isráel ke sáre
firqon ko házir karáyá thá, to qur'a
Binyamín ke firqe ke nám par pará.
21 Aur jab us ne Binyamín ke firqe
ko, us ke gharáne ke mutábiq, nazdík
buláyá, to Matrí ke gharáne ká nám
niklá, aur phir Qís ke bete Sáúl ká
nám niklá: aur unhon ne jo use dhúnḍhá, to na páyá.
22 So unhon ne Khudáwand se
phir púchhá, ki Wuh mard ab yahán
áegá, ki nahín? Khudáwand ne jawáb diyá, ki Dekho, us ne asbáb ke
darmiyán áp ko chhipáyá hai.
23 Tab we daure, aur use wahán se
láe: aur wuh, jab ki jamá'at ke darmiyán khará húá, to shánon se leke
úpar tak sab logon se ziyáda lambá thá.
24 Aur Samúel ne jamá'at ko kahá,
Tum use dekhte ho, ki jise Khudáwand ne chun liyá, ki us kí mánind
sáre logon men ek bhí nahín. Tab
sab log khushí se lalkáre, aur bole, ki
Bádsháh zinda rahe!
25 Phir Samúel ne jamá'at ko saltanat ke ádáb batláe, aur kitáb men
likhke Khudáwand ke huzúr rakhí.
Ba'd us ke Samúel ne sab logon ko
rukhsat kiyá, ki ek ek apne apne ghar
jáe.
26 ¶ Aur Sáúl bhí Jibi'ah ko apne
ghar gayá, aur logon ká ek jathá, jin
ke dilon ko Khudá ne máil kar diyá
thá, us ke sáth ho liyá.
27 Par baní Bali'ál bole, ki Yih
shakhs ham ko kis tarah bacháegá?
Aur us kí tahqír kí, aur us ke liye
nazráne na láe. Par us ne áp ko aisá
banáyá, ki goyá na suntá thá.

XI BAB.

TAB 'Ammúní Náhas charh áyá,
aur Yabís i Jili'ád ke muqábil
khaime khare kiye: tab Yabís ke sab
logon ne Náhas se kahá, Ham se
kuchh 'ahd o paimán kar, to ham terí
khidmat karenge.
2 Aur 'Ammúní Náhas ne unhen
jawáb diyá, ki Is shart par main tum
se 'ahd karúngá, ki main tum men har
ek se dahní ánkh nikál dálún, aur yih
zillat ká dág sáre Isráel par rakhún.
3 Tab Yabís ke buzurgon ne use
kahá, Ham ko sát din kí muhlat de,
tá ki ham Isráel kí sárí sarhaddon
men payám bhejen: agar hamárá himáyatí koí na milá, to ham tere huzúr
niklenge.
4 ¶ Tab Sáúl ke Jibi'ah men qásid
áe, aur unhon ne logon ke kánon men
yih khabar kahí: tab sab log pukár
pukárke roe.
5 Aur dekho, ki Sáúl khet se gáe
bail ke píchhe píchhe chalá átá thá;
aur Sáúl ne kahá, Kyá húá, ki log rote
hain? Unhon ne Yabís ke logon ká
payám kah sunáyá.
6 Aur jonhín Sáúl ne yih sandese
sune, wunhín Khudá kí Rúh us par
názil húí, aur us ká gussa niháyat
bharká.
7 Aur us ne bailon ká ek jorá liyá,
aur unhen chírke tukre tukre kiyá, aur
unhen qásidon ke háth Isráel kí sárí
sarhaddon men bhej diyá, aur yih kahá, ki Jo koí Sáúl aur Samúel ke
píchhe házir na ho, to us ke bailon se
aisá kiyá jáegá. Tab Khudáwand kí

khauf logon par pará, aur we ek dil
hoke áe.
8 Aur us ne unhen Bazaq men
giná; so baní Isráel tín lákh the, aur
Yahúdáh ke mard tís hazár.
9 So unhon ne un qásidon ko, jo áe
the, kahá, ki Tum Yabís i Jili'ád ke
logon ko yún kaho, ki Kal, jis waqt
ki áftáb garam hogá, tum rihái páoge.
So qásidon ne áke Yabís ke logon ko
khabar dí; aur we khush húe.
10 Tab ahl i Yabís ne unhen kahá,
Kal ham tum pás niklenge, aur sab
kuchh, jo tum bihtar samjho, so
hamáre haqq men kíjiyo.
11 Aur subh ko Sáúl ne logon ke
tín gol kiye; aur pichhle pahar lashkar
men á ghusá, aur baní 'Ammún ko
qatl kartá rahá, yahán tak ki din
bahut charh gayá: aur aisá húá, ki
we jo bach nikle, so aise tittar bittar
húe, ki do ek sáth na rahe.
12 ¶ Tab logon ne Samúel ko
kahá, Wuh kaun hai, jis ne kahá, ki
Kyá Sáúl hamárá bádsháh hogá? So
un logon ko láo, tá ki ham unhen qatl
karen.
13 Sáúl bolá, ki A'j ke din hargiz
koí márá na jáe: is liye ki KHUDÁ-
WAND ne Isráel ko áj ke din rihái
bakhshí.
14 Tab Samúel ne logon ko kahá,
A'o, Jilját ko jáen, tá ki wahán salta-
nat ko dúsrí bár sábit karen.
15 So sáre log Jilját ko gaye; aur
Jilját men KHUDÁWAND ke huzúr
unhon ne Sáúl ko bádsháh kiyá; aur
wahán unhon ne KHUDÁWAND ke áge
salámatí ke zabíhe zabh kiye; aur
wahán Sáúl ne aur sáre Isráelí mardon
ne barí khushí kí.

XII BA'B.

TAB Samúel ne sáre Isráel se kahá,
Dekho, jo kuchh tum ne mujhe
kahá, main ne tumhárí har ek bát
suní hai, aur ek ko tumháre úpar
bádsháh muqarrar kiyá.
2 Aur ab dekho, yih bádsháh tum-
háre áge jáyá kartá hai: aur main
búrhá hún, aur merá sir sufed hai:
aur dekho, mere bete tumháre sáth
hain; aur main larakpan se áj tak
tumháre áge áge chal rahá hún.
3 Aur dekho, main házir hún; so
áo, KHUDÁWAND ke aur us ke masíh
ke áge mujh par gawáhí do; ki kis ká
bail main ne le liyá? aur kis ká gadhá
main ne pakar rakhá? aur main ne
kis se dagábází kí? aur kis par main
ne zulm kiyá? aur kis ke háth se
main ne rishwat lí, tá ki main us se
chashmposhí karún? Ab main use
pher dene ko házir hún.
4 We bole, Tú ne ham se dagábází
nahín kí, aur na ham par zulm kiyá,
aur na tú ne kisí ke háth se kuchh le
liyá.
5 Tab us ne unhen kahá, ki KHU-
DÁWAND tum par gawáh, aur us ká
masíh áj ke din gawáh hai, ki tum ne
mere háth men kuchh nahín páyá.
We bole, Wuh gawáh.
6 ¶ Phir Samúel ne logon se kahá,
Hán, KHUDÁWAND hí hai wuh, jis ne
Músá aur Hárún ko muqarrar kiyá,
aur tumháre bápdádon ko zamín i
Misr se nikál láyá.
7 Ab chupcháp khare raho, tá ki
main KHUDÁWAND ke huzúr un sab
nekíon ke sabab, jo KHUDÁWAND ne
tum se aur tumháre bápdádon se kín,
tum se bahs karún.
8 Jis waqt ki Ya'qúb Misr men áyá,
aur tumháre bápdáde KHUDÁWAND ke
áge chilláe, to KHUDÁWAND ne Músá
aur Hárún ko bhejá, aur we tumháre
bápdádon ko Misr se nikál láe, aur
unhen is jagah par basáyá.
9 Phir jab we KHUDÁWAND apne
Khudá ko bhúl gaye, us ne unhen
Hasúr kí fauj ke sar-lashkar, Sísará,
ke háth, aur Filistíon ke háth, aur
sháh i Moáb ke háth, bechá, aur
unhon ne un se laráí kí.
10 Phir unhon ne KHUDÁWAND ko
pukárá, aur kahá, ki Ham ne gunáh

kiyá, is liye ki ham ne Ḳhudáwand
ko chhoṛá, aur Ba'alím aur 'Istárát kí
bandagí kí : par ab tú ham ko hamáre
dushmanon̲ ke háth se chhuṛá, to ham
terí bandagí karen̲ge.
11 Phir Ḳhudáwand ne Yarub-
ba'al, aur Bidán, aur Iftáh, aur Sa-
múel ko bhejá, aur tum ko tumháre
dushmanon̲ ke háth se, jo tumhárí
cháron̲ taraf the, riháí dí; aur tum
ne chain páyá.
12 Aur jab tum ne dekhá, ki baní
'Ammún ká bádsháh Náhas tum par
chaṛh áyá, to tum ne mujh se kahá,
Hán̲, hamen̲ ek bádsháh cháhiye, jo
ham par saltanat kare; háláṉki Ḳhu-
dáwand tumhárá Ḳhudá tumhárá
bádsháh thá.
13 Ab dekho, yih tumhárá bádsháh
hai, jise tum ne chun liyá, aur jis ke
tum mushtáq the; aur dekho, Ḳhu-
dáwand ne tumháre úpar bádsháh
muqarrar kiyá hai.
14 Agar tum Ḳhudáwand se ḍarte
rahoge, aur us kí bandagí karoge, aur
us ká hukm mánoge, aur Ḳhudáwand
ke farmánon̲ se sarkashí na karoge, to
tum aur bádsháh, jo tum par bádsháhí
kartá hai, Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke pairau rahoge:
15 Par agar tum Ḳhudáwand kí
bát na mánoge, aur Ḳhudáwand ke
farmánon̲ se sarkashí karoge; to Ḳhu-
dáwand ká háth tumháre mukhálif
hogá, jis tarah se ki tumháre báp-
dádon̲ ká mukhálif thá.
16 ¶ So ab tum khaṛe raho, aur
dekho wuh baṛá májará, jo Ḳhudá-
wand tumhárí ánkhon̲ ke sámhne
karegá.
17 Kyá áj gehún̲ káṭne ká din na-
hín̲? main̲ Ḳhudáwand se minnat
karún̲gá, ki wuh garaj karáwe, aur
pání barsáe; tá ki tum jáno aur dekho,
ki tum ne Ḳhudáwand ke huzúr ek
bádsháh ke mángne se baṛí sharárat kí.
18 Chunánchi Samúel ne Ḳhudá-
wand se minnat kí; aur Ḳhudáwand
ne usí din garaj karáyá, aur pání
barsáyá: tab sab log Ḳhudáwand se
aur Samúel se nipaṭ ḍar gaye.
19 Tab sab logon̲ ne Samúel se
kahá, ki Apne ḳhádimon̲ ke liye Ḳhu-
dáwand apne Ḳhudá kí minnat kar,
ki ham mar na jáen̲: ki ham ne
apne sáre gunáhon̲ par yih sharárat
ziyáda kí, ki apne liye ek bádsháh
mángá.
20 ¶ Tab Samúel ne logon̲ ko ka-
há: Ḳhauf na karo; ki yih sab sha-
rárat to tum ne kí; magar Ḳhudá-
wand kí pairauí se kanáre mat jáo,
balki apne sáre dilon̲ se Ḳhudáwand
kí bandagí karo;
21 Aur tum kanáre mat jáo, ki
bátil kí pairauí karo, jo mufíd na hogí,
aur riháí na degí; ki we sab bátil
hain̲.
22 Kyún̲ki Ḳhudáwand apne baṛe
nám ke liye apne logon̲ ko tark na
karegá: ki Ḳhudáwand kí marzí húí,
ki tum us kí qaum ṭhahro.
23 Aur main̲ jo hún̲, hargiz na
howe, ki tumháre liye du'á mángne
se báz áke Ḳhudáwand ká gunáhgár
houn̲: balki main̲ wuh ráh, jo achchhí
aur sídhí hai, tumhen̲ batláún̲gá:
24 So tum faqat itná karo, ki Ḳhu-
dáwand se ḍaro, aur apne sáre dil se
us kí sachchí 'ibádat karo; aur socho
ki us ne tumháre liye kaisá baṛá kám
kiyá hai.
25 Par agar tum áge ko bhí sha-
rárat ke kám karoge, to tum aur tum-
hárá bádsháh donon̲ halák ho jáoge.

XIII BA'B.

SA'U'L ne ek baras saltanat kí;
aur jab us kí saltanat ke do
baras guzre,
2 To Sáúl ne tín hazár ádmí Isráel
ke apne liye chune; do hazár Mikmás
men̲ aur Baitel ke koh men̲ Sáúl ke
sáth rahe, aur ek hazár Yúnatan ke
sáth Binyamín ke Jibi'ah men̲ rahe:
aur báqí har ek ko ún ke ḳhaime men̲
rukhsat kiyá.

3 Aur Yúnatan ne Filistíon ke pahrúon ko, jo Jibi'ah men the, márá; aur Filistíon ne yih suná. Aur Sáúl ne narsingá phunkwáke sárí mamlukat men yih manádí kí, ki Ai 'Ibráníо, suno.

4 Aur sáre Isráel ne yih ahwál suná, ki Sáúl ne Filistíon kí ek chaukí ke sipáhí máre, aur ki Isráel se bhí Filistíon ko nafrat thí. So jamá'at ko hukm húá, ki Sáúl pás Jiljál men jam'a howe.

5 ¶ Aur Filistí bhí Isráel se laṛne ko ikaṭṭhe húe; tís hazár un kí rathen thín, aur chha hazár sawár, aur bahut se log, aise jaise daryá ke kanáre kí ret: so we chaṛh áe, aur Mikmás men Bait-áwan kí púrab taraf ko ḳhaimazan húe.

6 Aur jab baní Isráel ne dekhá, ki ham shikanje men hain, kyúnki log tang-hál the, to gáron, aur kánṭon ke jangal, aur chaṭánon, aur gaṛhíon, aur gaṛhon men, já chhipe;

7 Aur ba'z 'Ibrání Yardan ke pár Jadd aur Jili'ád kí sarzamín ko chale gaye. Par Sáúl Jiljál hí men rahá, aur sab log jo us ke pairau the kámp rahe the.

8 ¶ Aur wuh wahán sát din Samúel ke mu'aiyan waqt tak ṭhahrá rahá: aur Samúel Jiljál men na áyá; aur sáre log us ke pás se tittar bittar ho gaye.

9 Tab Sáúl ne kahá, Soḳhtaní qurbání, aur salámatí kí qurbání, mujh pás láo. Aur us ne soḳhtaní qurbání guzrání.

10 Aur aisá húá ki jonhín wuh soḳhtaní qurbání guzrán chuká, to dekho Samúel á pahunchá; aur Sáúl us ke istiqbál ko niklá, tá ki wuh us ke haqq men du'á e ḳhair kare.

11 ¶ Aur Samúel ne púchhá, ki Tú ne kyá kiyá? Sáúl bolá, Main ne jo dekhá, ki log mere pás se tittar bittar ho gaye, aur tú muqarrar dinon ke bích na á pahunchá, aur Filistí Mikmás men jam'a húe;

12 To main ne kahá, ki Filistí Jiljál men mujh par á paṛenge, aur main ne Ḳhudáwand se ab tak du'á nahín mángí: is liye main ne apne par jabr kiyá, aur soḳhtaní qurbání guzrání.

13 So Samúel ne Sáúl ko kahá, Tú ne bewuqúfí kí; ki tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukm kí, jo us ne tujhe kiyá, muháfazat na kí; nahín to Ḳhudáwand ab terí saltanat baní Isráel men ab se hamesha tak qáim rakhtá.

14 Lekin ab terí saltanat qáim na rahegí; ki Ḳhudáwand ne ek shaḳhs apne dilḳhwáh ko talab kiyá hai; aur Ḳhudáwand ne use hukm kiyá, ki mere logon ká peshwá ho, is liye ki tú ne Ḳhudáwand ke hukm ko jo tujhe diyá gayá hifz na kiyá.

15 Aur Samúel uṭhá, aur Jiljál se Binyamín ke shahr Jibi'ah ko chaṛh gayá. Tab Sáúl ne un logon ko, jo us pás házir the, giná, aur we mard chha sau ke qaríb the.

16 Aur Sáúl aur us ká beṭá Yúnatan, aur un ke hamráhí log, Binyamín ke Jib'a men áke rahe; aur Filistí Mikmás men paṛe rahe.

17 ¶ Aur gáratgar, Filistíon ke lashkar se, tín gol hoke nikle: ek gol to Su'ál kí sarzamín ko 'U'frah kí ráh se gayá;

18 Aur dúsrá gol Bait-Haurán kí ráh áyá; aur tísre gol ne us sarhadd kí ráh lí, jis ká rukh wádí i Zibo'im kí taraf dasht ke sámhne hai.

19 ¶ Us waqt Isráel kí sári zamín men ek luhár na miltá thá; kyúnki Filistíon ne kahá thá, Na ho ki 'Ibrání log talwáren aur bhále apne liye banáwen.

20 So sáre Isráelí Filistíon ke pás utar játe the, tá ki har ek apná phál, aur apná bhálá, aur apná kulháṛá, aur apní kudálí, tez karwáe:

21 Par kudálíon, aur phálon, aur kánṭon, aur kulháṛon ke liye, aur pain-

on ko tez karne ke liye, un ke pás retí
to thí.
22 So aisá húá, ki laṛáí ke din, un
logon men se, jo Sáúl aur Yúnatan ke
sáth the, kisí ke háth men ek talwár
aur ek bhálá na thá; par Sáúl aur us
ke beṭe Yúnatan ke pás the:
23 Tab Filistíon ká tiláwá Mikmás
kí gháṭí par á paṛá.

XIV BA'B.

AUR ek din aisá húá, ki Sáúl ke beṭe
Yúnatan ne us jawán ko, jo us
ká silahbardár thá, kahá, ki A', ham
Filistíon ke pahre par, jo us taraf hai,
jáen. Par us ne apne báp ko ḳhabar
na kí.
2 Aur Sáúl Jibi'ah ke nikás par ek
anár ke daraḳht tale, jo Mijrún men
thá, ṭhahar rahá: aur qaríb chha sau
ádmí ke us ke sáth the;
3 Aur Aḳhiyáh bin Aḳhitúb, birá-
dar i I'kabúd, bin Fínihás, bin 'Elí, jo
Sailá men Ḳhudáwand ká káhin thá,
afúd pahine húe thá. Aur logon ko
ḳhabar na húí, ki Yúnatan chalá gayá.
4 ¶ Aur un guzargáhon men, jahán
se hoke Yúnatan cháhtá thá, ki Filis-
tíon ke pahre par já paṛe, ek taraf ek
baṛí nokílí chaṭán thí; aur dúsrí taraf
bhí ek baṛí nokílí chaṭán thí: ek ká
nám Búsís thá, aur dúsrí ká Sanah.
5 Un men se ek ká ruḳh uttar
taraf, Mikmás ke muqábil thá, aur
dúsrí ká ruḳh dakhan taraf Jibi'ah
ke muqábil.
6 Tab Yúnatan ne us jawán se, jo
us ká silahbardár thá, kahá, A', ham
udhar un ná-maḳhtúnon ke pahre par
jáwen; sháyad ki Ḳhudáwand hamáre
liye kám kare; ki Ḳhudáwand ke
nazdík kuchh dushwár nahín, ki agar
wuh cháhe, to bahuton se riháí báḳh-
she, aur cháhe, to thoṛon se.
7 Us ke silahbardár ne us se kahá,
Jo kuchh ki tere dil men hai, so kar,
aur apní ráh le; aur dekh, main tere
hasb i dilḳhwáh tere sáth hún.
8 Tab Yúnatan bolá, ki Dekh, ham
un logon pás us taraf jáenge, aur apne
ta,ín un par záhir karenge.
9 So agar we ham se yih kahen, Sabr
karo, jab tak ki ham tumháre pás na
áwen; to ham apní jagah khaṛe rahenge,
aur un ke pás na chaṛh jáenge.
10 Par agar we yún kahen, ki Chaṛh-
ke hamáre pás áo; to ham chaṛh
jáenge: ki Ḳhudáwand ne unhen ha-
máre háth men kar diyá: aur yih ha-
máre liye ek nishání hogí.
11 Tab un donon ne apne ta,ín
Filistíon ke pahre par záhir kiyá: aur
Filistí bole, Dekho, 'Ibrání un súráḳh-
on men se, jahán unhon ne apne ko
chhipáyá thá, báhar nikle áte hain.
12 Aur pahre ke logon ne Yúnatan
aur us ke silahbardár ko kahá, Ham
pás chaṛh áo, ki ham tumhen tamáshá
dikhláenge. So Yúnatan ne apne silah-
bardár se kahá, Ab mere píchhe chaṛh
á; ki Ḳhudáwand ne unhen Isráel ke
qabze men kar diyá.
13 Aur Yúnatan apne háthon aur
páon se lipaṭkar gayá, aur us ke píchhe
us ká silahbardár: aur we Yúnatan ke
áge mar gire; aur us ke silahbardár ne
bhí us ke píchhe log qatl kiye.
14 So yih pahlí ḳhúnrezí jo Yúnatan
aur us ke silahbardár ne kí, bís ek
ádmí kí thí, utní zamín par ki jahán
ek hal ádhe din men chale.
15 Tab lashkar, aur maidán, aur
sáre logon men larzish húí: aur pahre
ke log aur gárat-gar bhí kámp gaye,
aur zamín larzí: aur yih niháyat hí
baṛá zalzala thá.
16 Aur Sáúl ke nigáhbánon ne, jo
Binyamín ke Jibi'ah men the, nazar
kí; to kyá dekhte hain, ki wuh guroh
pighlí játí, aur we áp ko márte chale
játe hain.
17 Tab Sáúl ne logon se, jo us ke
sáth the, kahá, Gino, aur daryáft karo,
ki ham men se kaun gayá hai. Jab
unhon ne giná, to dekho Yúnatan aur
us ke silahbardár ko na páyá.
18 Us waqt Sáúl ne Aḳhiyáh ko

kahá, Khudá ká sandúq yahán lá;
kyúnki Khudá ká sandúq us roz baní
Isráel ke darmiyán thá.
19 ¶ Aur aisá húá, ki jis waqt
Sáúl káhin se bát kartá thá, to Filis-
tíon ke lashkar men jo shor pará, so
ziyáda hotá chalá játá thá: aur Sáúl
ne káhin se kahá, ki Apná háth báz
rakh.
20 Aur Sáúl aur sáre log jo us ke
sáth the jam'a húe, aur laráí ko áe;
aur dekho, ki har ek mard kí talwár
us ke sáthí par parí hai, aur niháyat
barí kharbaráhat húí.
21 Aur we 'Ibrání bhí, jo áge se
Filistíon ke sáth the, aur har taraf se
jam'a hoke us ke sáth lashkar men áe
the, phirke un Isráelíon men, jo Sáúl
aur Yúnatan ke hamráh the, shámil
húe.
22 Aur un sab Isráelí mardon ne
bhí, jo koh i Ifráím men chhip rahe
the, yih sunke ki Filistí bháge, filfaur
nikalke laráí ke maidán men un ká
píchhá kiyá.
23 So KHUDÁWAND ne us din Is-
ráelíon ko riháí dí: aur laráí Baitáwan
ke us pár tak pahunchí.
24 ¶ Aur Isráelí mard us din barí
taklíf men the: kyúnki Sáúl ne logon
ko qasam dí thí, aur yún kahá thá, ki
Jo koí áj shám tak kháná kháwe, us
par la'nat, tá ki main apne dushmanon
se badlá lún. Is sabab un logon men
se kisí ne kháná na chakhá thá.
25 Aur sab log ek ban men já pa-
hunche; aur wahán zamín par shahd
thá.
26 Aur jonhín ye log us ban men
pahunche, to dekho, ki wahán shahd
ṭapaktá hai: par koí apne munh tak
háth na le gayá, is liye ki log qasam se
dare.
27 Lekin Yúnatan ne, jis waqt us
ke báp ne logon ko qasam dí thí, na
suná thá: so us ne apne 'asá kí nok
se, jo us ke háth men thá, shahd ke
chhatte ko chhedá, aur háth men leke
munh men dálá; aur us kí ánkhon
men roshní áí.
28 Tab un logon men se ek ne us
se kahá, ki Tere báp ne logon ko
qasam deke kahá thá, ki Jo shakhs
áj ke din kuchh kháná kháwe, to us
par la'nat. Aur us waqt log thake húe
the.
29 Aur Yúnatan bolá, ki Mere báp
ne mamlukat ko dukh diyá: dekhiye,
ki main ne zarra sá shahd chakhá, so
merí ánkhon men kaisí roshní áí?
30 Kitná ziyáda achchhá hotá, agar
sáre log dushman kí lúṭ se, jo unhon
ne páí, khúb kháte? aisá hotá, to is
waqt Filistíon kí bahut ziyáda khún-
rezí hotí.
31 So unhon ne us din Mikmás se
leke Aiyalún tak Filistíon ko márá:
magar log bahut be-táb ho gaye.
32 Aur log lúṭ par gire, aur bheren,
aur bail, aur bachhre pakre, aur unhen
zamín par zabh kiyá, aur lahú samet
khá gaye.
33 ¶ Tab Sáúl ko khabar dí gayí,
ki Dekh, log KHUDÁWAND ká gunáh
karte hain, ki lahú samet kháe játe
hain. Wuh bolá, ki Tum ne khatá
kí; so ek bará patthar áj mere sámhne
dhalká láo.
34 Phir Sáúl ne kahá, ki Logon ke
darmiyán áp hí idhar udhar jáo, aur un
se kaho, ki Har ek shakhs apná apná
bail, aur apní apní bher, mujh pás láwe,
aur yahán zabh kare, aur kháwe; aur
lahú samet kháke KHUDÁWAND ká
gunáhgár na bane. Chunánchi us rát
ko logon men se har ek shakhs apná
bail wahín láyá, aur wahín zabh kiyá.
35 Aur Sáúl ne KHUDÁWAND ke
liye ek mazbah banáyá: yih pahlá
mazbah hai, jo us ne KHUDÁWAND ke
liye banáyá.
36 ¶ Phir Sáúl ne kahá, ki A'o, rát
hí ko Filistíon ká píchhá karen, aur
pau phaṭte tak unhen lúṭen, aur un
men se ek mard ko bhí na chhoren.
Aur we bole, Jo kuchh tú bihtar jáne,

so kar. Tab káhin bolá, ki A'o, yahán̲
Ḳhudá ke nazdík házir howen̲.
37 Chunánchi Sáúl ne Ḳhudá se
mashwarat púchhí, ki Main̲ Filistíon̲
ká píchhá karne ko utrún̲? Kyá tú
un ko Isráel ke háth men̲ giriftár kar-
wáegá? So us ne us din use kuchh
jawáb na diyá.
38 Tab Sáúl ne kahá, Lashkar ke
sáre ra,ís yahán̲ nazdík áwen̲, aur
tahqíq karen̲, aur dekhen̲, ki áj ke din
gunáh kyún̲kar húá hai.
39 Kyún̲ki KHUDÁWAND i haiy kí
qasam, ki jo Isráel ko rihái detá, agar
mere beṭe Yúnatan hí ká gunáh ho,
tau bhí wuh zarúr mar jáe. Aur sab
logon̲ men̲ se kisí ádmí ne use jawáb
na diyá.
40 Tab us ne sáre Isráel se kahá,
Tum sab ke sab ek taraf ho, aur main̲
aur merá beṭá Yúnatan dúsrí taraf.
Tab log Sáúl se bole, Jo tú munásib
jáne, so kar.
41 Sáúl ne KHUDÁWAND se kahá, ki
Ai Isráel ke Ḳhudá, rástí ká qur'a
'ináyat kar. Tab Sáúl aur Yúnatan
giriftár húe, aur log bach nikle.
42 Tab Sáúl ne kahá, ki Mere aur
mere beṭe Yúnatan ke nám par qur'a
ḍálo. Tab Yúnatan giriftár húá.
43 Aur Sáúl ne Yúnatan se kahá,
Mujhe batá, ki tú ne kyá kiyá hai.
Yúnatan ne use batáyá, aur kahá, ki
Main̲ ne to kuchh nahín̲ kiyá, magar
itná ki is 'asá kí nok se, jo mere háth
men̲ thá, ek zarra sá shahd chakhá
thá; aur dekh, ki mujhe marná hogá?
44 Sáúl ne kahá, Ḳhudá mujh se
aisá kare, aur us se ziyáda kare; lekin,
ai Yúnatan, tujh ko zarúr marná
hogá.
45 Tab logon̲ ne Sáúl ko kahá, Kyá
Yúnatan mar jáe, jis ne Isráel ke liye
aisí baṛí rihái kí? Aisá na hogá:
KHUDÁWAND i haiy kí qasam hai, ki
us ke sir ká ek bál bhí zamín par na
giráyá jáegá; ki us ne áj Ḳhudá ke
sáth kám kiyá. So logon̲ ne Yúnatan
kí ḳhalásí karwáí, ki wuh márá na
gayá.
46 Aur Sáúl Filistíon̲ ká píchhá
karne se báz áke úpar lauṭ gayá: aur
Filistí apne maqám ko gaye.
47 ¶ So Sáúl ne baní Isráel ke
úpar saltanat iḳhtiyár kí, aur har ek
taraf apne dushmanon̲ se, Moáb se,
aur baní 'Ammún se, aur Adúm se,
aur Zúbah ke bádsháhon̲ se, aur Fi-
listíon̲ se, laṛá kiyá: aur wuh, jis jis
taraf rujú' hotá thá, wahán̲ ke logon̲
ko satátá thá.
48 Phir us ne ek lashkar jam'a kiyá,
aur 'Amálíqíon̲ ko márá, aur Isráelíon̲
ko un ke gáratgaron̲ ke háth se chhu-
ṛáyá.
49 Aur Sáúl ke beṭon̲ ke nám ye
hain̲, Yúnatan, aur Iswí, aur Malik-
shú'a: aur us kí do beṭíon̲ ke nám ye
the; baṛí ká nám Mairab, aur chhoṭí
ká nám Maikal.
50 Aur Sáúl kí jorú ká nám Aḳhi-
nú'am thá, jo Aḳhima'az kí beṭí thí:
aur us kí fauj ke ra,ís ká nám Abinayir
thá, jo Sáúl ke chachá Naiyir ká beṭá
thá.
51 Aur Sáúl ke báp ká nám Qís
thá; aur Abinayir ká báp Naiyir Abíel
ká beṭá thá.
52 Aur 'umr bhar Sáúl ká Filistíon̲
se saḳht muqábala rahá: aur jab Sáúl
kisí zoráwar mard yá bahádur shaḳhs
ko dekhtá thá, to use apne pás rakhtá
thá.

XV BA'B.

AUR Samúel ne Sáúl ko kahá, ki
KHUDÁWAND ne mujhe bhejá, ki
main̲ tujhe mamsúh karún̲, tá ki tú us
kí qaum ká, jo Isráel hai, bádsháh ho:
so ab KHUDÁWAND kí áwáz aur us kí
báten̲ sun.
2 RABB ul afwáj yún̲ kahtá hai,
Mujh ko yád hai, jo kuchh ki 'Amálíq
ne Isráel se kiyá, jab ki we Misr se
nikal áe; ki wuh kyún̲kar un kí ráh
par ghát men̲ baiṭhá.
3 So ab tú já, aur 'Amálíq ko már,

aur sab jo kuchh ki un ká hai ek lakht
haram kar, aur un par rahm mat kar;
balki mard aur 'aurat, nannhe bachche
aur shírḳhwár, aur bail bheṛ, aur únṭ
aur gadhe tak, sab ko qatl kar.
4 Chunánchi Sáúl ne logon ko jam'a
kiyá, aur Taláim men unhen giná; so
we do lákh piyáde, aur Yahúdáh ke
das hazár the.
5 Aur Sáúl 'Amálíq kí ek bastí ke
pás áyá, aur wádí ke bích ghát men
baiṭhá.
6 ¶ Aur Sáúl ne Qainíon ko kahá,
ki Tum jáo, rawána ho, 'Amálíqíon
ke darmiyán se niklo, na ho ki main
tum ko un samet halák karún: is
liye ki tum ne sab baní Isráel par, jab
we Misr se nikal áe, to mihrbáníán kín.
So Qainí 'Amálíqíon men se nikle.
7 Aur Sáúl ne 'Amálíqíon ko Ha-
wílah se leke Súr tak, jo Misr ke sámh-
ne hai, márá.
8 Aur 'Amálíqíon ke bádsháh Ajáj
ko jítá pakṛá, aur sab logon ko talwár
kí dhár se haram kar diyá.
9 Lekin Sáúl aur logon ne Ajáj ko,
aur achchhí achchhí bheṛon, aur bailon
ko, aur pále húe bachchon ko, aur
barron ko, aur sab kuchh jo achchhá
thá, jítá rakhá, aur na cháhá ki unhen
haram kar den: magar har ek chíz ko,
jo náqis aur nikammí thí, us ko bilkull
halák kiyá.
10 ¶ Tab Ḳhudáwand ká kalám
Samúel ko pahunchá, aur kahá, ki
11 Mujhe afsos hai, ki main ne Sáúl
ko bádsháh hone ke liye qáim kiyá;
kyúnki wuh merí pairauí se phir gayá
hai, aur us ne mere hukmon par 'amal
na kiyá. So Samúel gamgín húá; aur
sárí rát Ḳhudáwand pás chillátá rahá.
12 Aur jab Samúel subh sawere
Sáúl se muláqát karne ko uṭhá, to
Samúel ko ḳhabar pahunchí, ki Sáúl
Karmil ko áyá thá, aur us ne apne
liye fath ká sutún khaṛá kiyá, aur
phirá, aur guzar gayá, aur utarke Jiljál
ko rawána húá.
13 Phir Samúel Sáúl pás gayá, aur
Sáúl ne use kahá, Tú Ḳhudáwand ká
mubárak banda ho; main ne Ḳhudá-
wand ke hukm par 'amal kiyá.
14 Aur Samúel ne kahá, Pas, yih
bheṛon ká mimiyáná, aur bailon ká
bambáná, kaisá hai, jo main suntá
hún?
15 Aur Sáúl ne kahá, ki In ko
'Amálíqíon kí taraf se le áe hain; is
liye ki logon ne achchhí achchhí bheṛ-
on aur bailon ko jítá rakhá, tá ki un-
hen Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke liye
zabh karen; aur báqí sab ko to ham
ne ek lakht haram kiyá.
16 Tab Samúel ne Sáúl ko kahá,
Thahar já, aur wuh jo Ḳhudáwand
ne áj kí rát mujh se kahá hai, so main
tujh se kahúngá. Aur wuh use bolá,
Farmáiye.
17 Samúel ne kahá, Kyá aisá nahín
hai, ki jab tú apní nazar men haqír
thá, to baní Isráel ke firqon ká sardár
muqarrar húá, aur Ḳhudáwand ne
tujhe mamsúh kiyá, ki baní Isráel ká
bádsháh ho?
18 Aur Ḳhudáwand ne tujhe safar
ko bhejá, aur farmáyá, ki Já, aur un
gunáhgár 'Amálíqíon ko ek lakht
haram kar, aur un se laráí kar, yahán
tak ki we nest o nábúd ho jáen.
19 Pas tú ne kis liye Ḳhudáwand
kí bát na mání, aur kyún lúṭ par ṭúṭá,
aur Ḳhudáwand kí nazaron ke áge
badí kí?
20 Sáúl ne Samúel ko kahá, Main
hí ne to Ḳhudáwand ká hukm máná,
aur us ráh par, jis par Ḳhudáwand ne
mujhe bhejá, chalá, aur 'Amálíq ke
bádsháh Ajáj ko le áyá hún, aur
'Amálíqíon ko ek lakht haram kiyá.
21 Par log lúṭ ke mál men se bheṛ
aur bail, ya'ne achchhí achchhí chízen
jinhen haram karná thá, le áe, tá ki
Jiljál men Ḳhudáwand tere Ḳhudá
ke áge qurbání karen.
22 Samúel bolá, Kyá Ḳhudáwand
soḳhtaní qurbáníon aur zabíhon se

khush hotá hai, yá is se ki us ká
hukm máná jáwe? Dekh, ki hukm
mánná qurbání charháne se, aur shana-
wá honá mendhon̲ kí charbí se, bihtar
hai.
23 Kyún̲ki ná-farmání aur jádúgarí
barábar hain̲, aur sarkashí aur kufr
aur butparastí barábar. Pas basabab
is ke, ki tú ne Ḳhudáwand ke hukm
ko radd kiyá hai, waisá hí us ne bhí
tujhe radd kiyá, ki bádsháh na rahe.
24 ¶ Aur Sáúl ne Samúel se kahá,
Main̲ ne gunáh kiyá: ki main̲ ne
Ḳhudáwand ke farmán ko aur terí
báton̲ ko ṭál diyá hai; kyún̲ki main̲
ne logon̲ ká pás kiyá, aur un kí bát
suní.
25 So ab mihrbání se merá gunáh
bakhshiye, aur mere sáth phiriye, tá
ki main̲ Ḳhudáwand ke áge sijda
karún̲.
26 Aur Samúel ne Sáúl ko kahá,
Main̲ tere sáth na jáún̲gá; ki tú ne
Ḳhudáwand ke kalám ko radd kiyá,
aur Ḳhudáwand ne tujhe radd kiyá,
ki Isráel par bádsháh na rahe.
27 Aur jab Samúel phirá, ki rawá-
na ho, to us ne us kí chádar ká koná
pakṛá, aur wuh chák ho gayá.
28 Tab Samúel ne use kahá, Ḳhu-
dáwand ne terí bádsháhat, jo tú baní
Isráel par kartá thá, tujh se áj hí chák
kar lí, aur tere ek paṛosí ko, jo tujh
se bihtar hai, dí.
29 Siwá is ke, Isráel ká Wafádár
jhúṭh nahín̲ boltá, aur pashemán
nahín̲ hotá: kyún̲ki wuh insán nahín̲
hai, ki pachhtáwe.
30 Tab us ne kahá, Main̲ ne gunáh
kiyá: par merí qaum ke buzurgon̲
aur Isráel ke áge merí 'izzat kíjiye,
aur mere sáth phiriye, tá ki main̲
Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke áge sijda
karún̲.
31 Tab Samúel Sáúl ke píchhe
phirá; aur Sáúl ne Ḳhudáwand ke
áge sijda kiyá.
32 ¶ Tab Samúel ne kahá, ki
'Amálíqíon̲ ke bádsháh Ajáj ko yahán̲
mujh pás láo. Aur Ajáj be-parwái se
us pás áyá. Aur Ajáj ne kahá, Fi-l-
haqíqat maut kí talḳhí guzar gayí.
33 Aur Samúel ne kahá, Jaisá terí
talwár ne 'auraton̲ ko be-aulád kiyá,
waisá hí terí má 'auraton̲ men̲ be-aulád
hogí. Aur Samúel ne Ajáj ko Jiljál
men̲ Ḳhudáwand ke áge ṭukṛe ṭukṛe
kiyá.
34 ¶ Aur Samúel Rámah ko gayá;
aur Sáúl apne ghar ko, Sáúlí-Jibi'ah
men̲, chaṛh gayá.
35 Aur jab tak jítá rahá, Samúel
us ko dekhne na gayá; tau bhí Sa-
múel Sáúl kí bábat gam khátá rahá:
aur Ḳhudáwand bhí pachhtáyá, ki
us ne Sáúl ko Isráel ká bádsháh kiyá.

XVI BÁB.

AUR Ḳhudáwand ne Samúel ko
kahá, Tú kab tak Sáúl kí bábat
gam khátá rahegá, jis hál ki main̲ ne
use Isráel kí saltanat se mardúd kiyá?
tú apne síng men̲ tel bhar, aur já;
main̲ tujhe Baitlahamí Yassí ke pás
bhejtá hún̲: ki main̲ ne us ke beṭon̲
men̲ se ek ko apne liye bádsháh ṭhah-
ráyá hai.
2 Aur Samúel bolá, ki Main̲ kyún̲-
kar jáún̲? ki agar Sáúl sunegá, to
mujhe már hí ḍálegá. Ḳhudáwand
ne farmáyá, Ek bachhiyá apne sáth
le já, aur kah, ki Main̲ Ḳhudáwand
ke liye qurbání karne ko áyá hún̲.
3 Aur jab tú zabíha guzráne, Yassí
kí da'wat kar, aur ba'd us ke main̲
tujhe batá dún̲gá, ki tú kyá karegá:
aur us ko, ki jis ká nám main̲ tujh ko
batláún̲, mere liye mamsúh kar.
4 Aur Samúel ne wuhí, jo ki Ḳhu-
dáwand ne farmáyá thá, kiyá, aur
Baitlaham men̲ áyá. Tab shahr ke
buzurg us ke áne ke sabab kámp gaye,
aur bole, Tú sulh ke ḳhiyál se áyá hai?
5 Wuh bolá, Hán̲, sulh ke ḳhiyál
se: main̲ Ḳhudáwand ke liye qur-
bání charháne áyá hún̲: tum apne
ta,ín̲ pák sáf karo, aur mere sáth

qurbání chaṛháne ke liye áo. Aur us ne Yassí ko us ke beṭon̲ samet muqaddas kiyá, aur unhen̲ qurbání chaṛháne ko buláyá.

6 ¶ Aur aisá húá, ki jab we áe, to us ne Iliáb par nigáh kí, aur bolá, Yaqínan yih Ḳhudáwand ká mamsúh us ke áge hai.

7 Par Ḳhudáwand ne Samúel se kahá, ki Tú us ke chihre par, aur us ke qadd kí únchái par, nazar na kar; is liye ki main̲ ne use ná-pasand kiyá: ki Ḳhudáwand insán kí mánind nahín̲ dekhtá; kyún̲ki ádmí záhir ko dekhtá hai, par Ḳhudáwand dil par nazar kartá hai.

8 Tab Yassí ne Abínadáb ko buláyá, aur use Samúel ke áge házir kiyá. Wuh bolá, Ḳhudáwand ne use bhí pasand nahín̲ kiyá.

9 Phir Yassí ne Sammah ko áge kiyá. Aur bolá, ki Ḳhudáwand use bhí pasand nahín̲ kartá.

10 Áḳhir ko Yassí ne apne sáton̲ beṭon̲ ko Samúel ke sámhne házir kiyá. So Samúel ne Yassí ko kahá, ki Ḳhudáwand ne inhen̲ pasand nahín̲ kiyá.

11 Aur Samúel ne Yassí ko kahá, ki Tere sab laṛke yihí hain̲? Wuh bolá, ki Sab se chhoṭá ab tak báqí hai, ki dekho, wuh bheṛ bakrián̲ charátá hai. So Samúel ne Yassí ko kahá, Use bulá bhej; kyún̲ki jab tak wuh yahán̲ na áegá, ham dastarḳhwán par na baiṭhenge.

12 So us ne bulá bhejá, aur use andar láyá. Wuh surḳh-rang, aur ḳhush-chashm, aur dekhne men̲ achchhá thá. Aur Ḳhudáwand ne farmáyá, Uṭh, aur use mamsúh kar: ki wuh yihí hai.

13 Tab Samúel ne tel ká síng liyá, aur use us ke bháion̲ ke darmiyán mamsúh kiyá: aur Ḳhudáwand kí Rúh us din se hamesha Dáúd par utartí rahí. Aur Samúel uṭhke Rámah ko rawána húá.

14 ¶ Par Ḳhudáwand kí Rúh Sáúl par se chalí gayí, aur Ḳhudáwand kí taraf se ek burí rúh use satáne lagí.

15 Tab Sáúl ke mulázimon̲ ne use kahá, Dekh, ab ek sharír rúh Ḳhudá kí taraf se tujhe satátí hai.

16 Ai hamáre sáhib, ab apne naukaron̲ ko jo tere sámhne hain̲, hukm kar, ki ek aise shaḳhs kí talásh karen̲, jo barbat bajáne men̲ ustád ho: aur aisá hogá, ki jis waqt Ḳhudá kí taraf se yih sharír rúh tujh par chaṛhegí, to wuh apne háth se bajáegá, aur tú bahál ho jáwegá.

17 Aur Sáúl ne apne ḳhádimon̲ ko kahá, ki Hán̲, mere liye achchhá bajánewálá ṭhahráo, aur mujh pás láo.

18 So us waqt us ke mulázimon̲ men̲ se ek yún̲ bol uṭhá, ki Dekh, main̲ ne Baitlaham ke Yassí ká ek beṭá dekhá, jo bajáne men̲ ustád hai, aur baṛá bahádur bhí, aur jangí mard hai, aur sáhib i tamíz, aur ḳhúbsúrat hai, aur Ḳhudáwand us ke sáth hai.

19 ¶ So Sáúl ne harkáron̲ se Yassí ko kahlá bhejá, ki Apne beṭe Dáúd ko, jo bheṛ bakríon̲ par muqarrar hai, mujh pás bhej.

20 Aur Yassí ne ek gadhá, jis par roṭián̲ ládí thín̲, aur ek mashk mai, aur bakrí ká ek bachcha, liyá, aur apne beṭe Dáúd ko diyá, ki Sáúl ke liye le jáwe.

21 Aur Dáúd Sáúl pás áyá, aur us ke huzúr khaṛá húá; aur us ne use bahut piyár kiyá; so wuh us ká silahbardár húá.

22 Aur Sáúl ne Yassí ko kahlá bhejá, ki Dáúd ko mere huzúr rahne díjiye; ki wuh merá manzúr i nazar húá hai.

23 Aur aisá húá, ki jab wuh burí rúh Ḳhudá kí taraf se Sáúl par chaṛhtí thí, to Dáúd barbat leke háth se bajátá thá: aur Sáúl árám pátá thá, aur wuh bahál hotá thá, aur sharír rúh us par se utartí thí.

XVII BA'B.

AB Filistion̲ ne jang ke iráde se
apní faujen̲ jam'a kín̲, aur Yahú-
dáh ke shahr Shokah men̲ faráham
húe, aur Shokah aur 'Azíqah ke
darmiyán Afas-dammím men̲ ḳhai-
mazan húe.
2 Aur Sáúl aur Isráel ke logon̲ ne
jam'a hoke Ailah kí wádí men̲ ḳhaime
khaṛe kiye, aur laṛáí ke liye Filistíon̲
ke muqábil paṛe bándhe.
3 Ek taraf Filistí ek pahár par
qáim the, aur dúsrí taraf ek pahár
par Isráel: aur un donon̲ ke darmiyán
ek wádí thí.
4 ¶ Us waqt Filistíon̲ ke lashkar
se ek mard i súrmá niklá, jis ká nám
Játí Júliyat thá: us ká qadd chha
háth ek bálisht lambá thá;
5 Aur us ke sir par pítal ká ek
ḳhod thá, aur pítal hí kí ek zirah
pahine húe thá, jo taul men̲ pánch
hazár misqál pítal kí thí.
6 Aur us kí do pinḍlíon̲ par pítal
kí do jarmúq the, aur us ke donon̲
shánon̲ ke darmiyán pítal ká chánd
thá.
7 Aur us ke bhále kí chhaṛ aisí thí,
jaise juláhe ká shahtír; aur us ke neze
ká phal chha sau misqál lohe ká thá;
aur ek shaḳhs sipar liye húe us ke
áge chaltá thá.
8 So wuh nikal khaṛá húá, aur
Isráel ke lashkaron̲ par lalkárá, aur
un se kahá, ki Tum ne kyún̲ jang ke
liye saff-áráí kí? kyá main̲ Filistí
nahín̲ hún̲, aur tum Sáúl ke ḳhádim?
so apne liye kisí shaḳhs ko chuno, jo
ki mere pás utar áwe.
9 Agar us men̲ mere muqábale kí
ján ho, aur wuh mujhe qatl kare, to
ham tumháre ḳhádim hon̲ge: par agar
main̲ us par gálib hoún̲, aur main̲ use
qatl karún̲, to tum hamáre ḳhádim
hoge, aur hamárí ḳhidmatguzárí ka-
roge.
10 Aur wuh Filistí bolá, ki Main̲ áj
ke din Isráelí faujon̲ ko fazíhat kartá
hún̲; mere liye koí mard ṭhahrá, ki
ham báham muqábala karen̲.
11 Jis waqt Sáúl aur sáre Isráel ne
us Filistí kí báten̲ sunín̲, to un kí
diláwarí nikal gayí, aur we nipaṭ ḍar
gaye.
12 ¶ Aur Dáúd Baitlaham i Ya-
húdáh ke Ifrátí mard ká beṭá thá, jis
ká nám Yassí thá; us ke áṭh beṭe the:
aur wuh áp Sáúl ke zamáne men̲ logon̲
ke darmiyán buḍḍhá ádmí giná játá thá.
13 Aur Yassí ke tín baṛe beṭe jáke
laṛáí men̲ Sáúl ke pairau húe: aur un
tínon̲ men̲, jo laṛne gaye the, us ká
nám jo sab se baṛá thá, Iliáb thá, aur
dúsre ká nám Abinadáb, aur tísre ká
Sammah.
14 Aur Dáúd sab se chhoṭá thá: so
us ke tínon̲ baṛe beṭe Sáúl kí pairauí
men̲ the.
15 Par Dáúd Sáúl se judá hoke apne
báp kí bheṛ bakríán̲ Baitlaham men̲
charáne gayá thá.
16 So wuh Filistí har roz subh shám
nazdík átá thá, aur chálís din tak apne
ta,in̲ dikhláyá.
17 So Yassí ne apne beṭe Dáúd se
kahá, ki Ye pachís ser bhúná húá
anáj, aur ye das girde roṭíon̲ ke leke,
lashkargáh ko apne bháíon̲ pás dauṛ
já;
18 Aur panír kí ye das chakkíán̲ un
ke hazárí sardár ke liye le já: aur
dekh, ki tere bháí kis tarah se hain̲,
aur un kí kuchh nishání lá.
19 Aur us waqt Sáúl, aur we, aur
Isráel ke sab log, Ailah kí wádí men̲
Filistíon̲ se laṛ rahe the.
20 ¶ Aur Dáúd subh sawere uṭhá,
aur bheṛon̲ ko ek nigahbán ke pás
chhoṛke, aur jaisá ki Yassí ne use far-
máyá thá, chíz leke rawána húá; aur
chhakṛon̲ ke morche men̲ pahunchá,
jis waqt lashkar ḳhurúj karne par thá,
aur laṛáí ke liye lalkártá thá.
21 Aur Isráel aur Filistíon̲ ne apne
apne lashkar ke ámhne sámhne paṛe
bándhe the.

22 So Dáúd ne apne asbáb ko us
pás, jo bahír ká nigahbán thá, chhorá,
aur áp lashkar ke darmiyán daurá,
aur áke apne bháíon kí khair o 'áfiyat
púchhí.
23 Aur wuh un se báten kartá hí
thá, aur dekho, ki wuh pahlawán
Filistí, Ját ká rahnewálá, jis ká nám
Júliyat thá, Filistí saffon men se
niklá: aur us ne unhín báton ke mu-
wáfiq phir báten kahín, aur Dáúd ne
sunín.
24 Aur sáre mard Isráel us shakhs
ko dekhke us ke sámhne se bháge, aur
bahut dare.
25 Tab Isráel ke mard yún bole,
Tum is ádmí ko, jo niklá hai, dekhte
ho? sach much yih Isráel ko ruswá
karne ko áyá hai: aur aisá hogá ki
jo koí us ko máregá, to bádsháh barí
daulat se use daulatmand karegá, aur
apní betí use degá, aur us ke báp ke
gharáne ko Isráel ke darmiyán ázád
karegá.
26 Aur Dáúd ne un logon se, jo us
ke gird pesh khare the, púchhá, ki
Jo shakhs is Filistí ko máre, aur is
nang ko Isráel men se mitá dále, to us
se kyá sulúk kiyá jáegá? kyúnki yih
ná-makhtún Filistí kyá mál hai, ki
wuh zinda Khudá kí faujon ko zalíl
kare?
27 Aur logon ne is taur ká jawáb
diyá, ki Us shakhs se, jo use máregá,
yih yih sulúk kiyá jáegá.
28 ¶ Aur us waqt us ke bare bháí
Iliáb ne us kí báton ko, jo wuh logon
se kartá thá, suná; aur Iliáb ká gussa
Dáúd par bharká, aur wuh bolá, ki Tú
yahán kyún utrá hai? aur wahán
jangal men un thorí sí bheron ko tú
ne kis pás chhorá? main tere gha-
mand aur tere dil kí sharárat se ágáh
hún; tú laráí ko dekhne ke liye utar
áyá hai.
29 So Dáúd bolá, Main ne ab kyá
qusúr kiyá? Kyá kuchh sabab nahín?
30 ¶ Aur wuh us se phirke dúsre
kí taraf gayá, aur phir wuhí báten
kahín: so logon ne use agle taur pa
jawáb diyá.
31 Aur jab we báten jo Dáúd ne
kahín, sunne men áí thín, tab unhon
ne Sáúl ke huzúr in kí khabar dí, aur
us ne use bulá bhejá.
32 ¶ Aur Dáúd ne Sáúl se kahá, ki
Us shakhs ke sabab se kisí ká dil na
ghabráwe; terá banda jáegá, aur us
Filistí se laregá.
33 So Sáúl ne Dáúd se kahá, Tujh
men yih táqat nahín, ki tú us Filistí
ká muqábala karne jáe, aur us se lare:
ki tú larká hai, aur yih jawání se sáhib
i jang hai.
34 Tab Dáúd ne Sáúl ko jawáb diyá,
ki Terá banda apne báp kí bheron kí
pásbání kartá thá, aur ek bágh aur ek
ríchh áyá, aur galle men se ek bachcha
le gayá:
35 So main us ke píchhe niklá, aur
use márá, aur use us ke munh se
chhuráyá; aur jab wuh mujh par
phir lapká, to main ne us kí dárhí
pakarke use márá, aur us ko halák
kiyá.
36 Tere bande ne bágh aur ríchh
donon ko ján se márá: so yih námakh-
tún Filistí un men se ek kí mánind
hogá, jo zinda Khudá kí faujon ko
zalíl kar rahá hai.
37 Phir Dáúd ne yih bhí kahá, ki
Jis Khudáwand ne mujhe bágh ke
panje aur ríchh ke changul se rihái dí,
wuhí mujh ko us Filistí ke háth se
bacháegá. Tab Sáúl ne Dáúd ko
kahá, Rawána ho, aur Khudá tere sáth
rahe.
38 ¶ Aur Sáúl ne apne hathyár
Dáúd par sajáe, aur pítal ká ek khod
us ke sir par rakhá, aur use zirah bhí
pahinái.
39 Aur Dáúd ne apní talwár apní
zirah par bándhí, aur jáne ke liye
qadam utháyá; kyúnki us ne use
jánchá na thá. Tab Dáúd ne Sáúl se
kahá, Main inhen liye já nahín saktá;

ki main ne un ko ázmáyá nahín. So Dáúd ne wuh sab apne úpar se utárke dhará.

40 Aur us ne apná laṭh háth men liyá, aur us wádí se pánch patthar chikne chikne apne wáste chun liye, aur unhen charwáhe ke thaile men, jo us pás thá, ya'ne jhole men, ḍálá; aur us ká faláḳhun us ke háth men thá: so wuh us Filistí ke nazdík jáne lagá.

41 Aur Filistí chalá, aur Dáúd ke nazdík áne lagá; aur us ke áge us ká sipar-bardár thá.

42 Aur jab Filistí ne idhar udhar nigáh kí, aur Dáúd ko dekhá, to use náchíz jáná; ki wuh laṛká surḳhrú aur názuk chihre ká thá.

43 So Filistí ne Dáúd se kahá, Kyá main kuttá hún, jo tú laṭh leke mujh pás áyá hai? Aur Filistí ne apne ma'búdon ke nám se Dáúd par la'nat kí.

44 Aur Filistí ne Dáúd ko kahá, Mujh pás á, ki main terá gosht hawáí parandon aur janglí darandon ko bánṭún.

45 Aur Dáúd ne Filistí ko kahá, Tú talwár, aur barchhá, aur sipar leke mere pás átá hai; par main RABB ul afwáj ke nám se, jo Isráel ke lashkaron ká Ḳhudá hai, jise tú ne zalíl kiyá, tere pás átá hún.

46 Aur áj hí ke din ḲHUDÁWAND tujh ko mere háth men giriftár karwáegá; aur main tujhe már lúngá, aur terá sir tujh se judá kar dúngá; aur main áj ke din Filistíon ke lashkar kí láshen hawá ke parandon aur zamín ke darandon ko dúngá; tá ki sárá jahán jáne, ki Isráel men ek Ḳhudá hai:

47 Aur yih sárí jamá'at daryáft karegí, ki ḲHUDÁWAND talwár aur bhále se bachátá nahín; is liye ki jang ká málik ḲHUDÁWAND hai, aur wuhí tum ko hamáre qabze men kar degá.

48 Aur aisá húá, ki jab Filistí uṭhá, aur áge baṛhke Dáúd ke muqábala ke liye nazdík húá, to Dáúd ne phurtí kí, aur saffon kí taraf Filistí se muqábala karne dauṛá.

49 Aur Dáúd ne apne thaile men apná háth ḍála, aur us men se ek patthar liyá, aur faláḳhun men dharke Filistí ke máthe par aisá márá, ki wuh patthar us ke máthe men garq ho gayá; aur wuh zamín par munh ke bhal gir paṛá.

50 So Dáúd ek faláḳhun aur ek patthar se us Filistí par gálib húá, aur us Filistí ko márá, aur qatl kiyá; aur Dáúd ke háth men talwár na thí.

51 So Dáúd lapakke Filistí ke úpar khaṛá húá, aur us kí talwár pakaṛke miyán se khínchí, aur use halák kiyá, aur us se us ká sir káṭ ḍálá. Aur Filistíon ne jo dekhá, ki un ká pahlawán márá paṛá, to we bhág nikle.

52 Aur Isráel aur Yahúdáh ke log uṭhe, aur lalkáre, aur Filistíon ko wádí tak aur 'Aqrún ke pháṭak kí ráh tak ragedá: aur Filistíon men se jo zaḳhmí húe, so Sagrím kí ráh men Ját aur 'Aqrún tak kanáre gire the.

53 Tab baní Isráel Filistíon ko ragedke phire, aur un ke ḳhaimon ko lúṭá.

54 Aur Dáúd us Filistí ká sir leke Yarúsalam men áyá; aur us ke hathyáron ko us ne apne ḳhaime men rakhá.

55 ¶ Aur Sáúl ne, jis waqt Dáúd ko Filistí ke sámhne játe dekhá, to us ne lashkar ke sardár Abinaiyir se púchhá, Abinaiyir, yih jawán kis ká beṭá hai? Abinaiyir bolá, Ai bádsháh, terí ján kí qasam, main nahín jántá.

56 Tab bádsháh ne kahá, Tú tahqíq kar, ki yih jawán kis ká farzand hai.

57 Aur jab Dáúd us Filistí ko qatl karke phirá, to Abinaiyir ne use liyá, aur Sáúl pás le gayá, aur Filistí ká sir us ke háth men thá.

58 Tab Sáúl ne us jawán se púchhá,
ki Tú kis ká beṭá hai? Aur Dáúd
ne jawáb diyá, ki Main̲ tere bande
Baitlahamí Yassí ká beṭá hún̲.

XVIII BA'B.

AUR aisá húá, ki jab wuh Sáúl se
bát kah chuká, to Yúnatan ká
jí Dáúd ke jí se mil gayá, aur Yúnatan
ne use apní ján ke barábar dost rakhá.
2 Aur Sáúl ne us din se use apne
sáth rakhá, aur phir use us ke báp ke
ghar jáne na diyá.
3 Aur Yúnatan aur Dáúd ne báham
qaul o qarár kiyá; kyún̲ki wuh use
apní ján ke barábar cháhtá thá.
4 Tab Yúnatan ne wuh qabá, jo
pahine húe thá, utárke, Dáúd ko dí,
aur apní poshák, balki apní talwár,
aur apní kamán, aur apná kamarband
bhí.
5 ¶ Aur Dáúd, jahán̲ kahín̲ Sáúl
us ko bhejtá thá, jáyá kartá thá, aur
iqbálmand hotá thá, yahán̲ tak ki Sáúl
ne use sipáh ká sardár kiyá: aur wuh
sab log aur Sáúl ke sáre mulázimon̲
ká manzúr i nazar húá.
6 Aur aisá húá, ki jab we áte the,
ba'd us ke ki Dáúd us Filistí ko qatl
karke lauṭá thá, to Isráel ke sáre
shahron̲ se 'auraten̲, gátí náchtí, ḳhushí
se table aur bájá aur sáz sáth leke,
Sáúl bádsháh ke istiqbál ko niklín̲.
7 Aur un 'auraton̲ ne bajáte húe
ápas ke jawáb men̲ kahá, ki Sáúl ne
apne hazáron̲ ko márá, aur Dáúd ne
apne das hazáron̲ ko.
8 Aur Sáúl sunke niháyat ḳhafá
húá, ki wuh bát use burí ma'lúm húí;
aur wuh bolá, Unhon̲ ne Dáúd ke liye
das hazár ṭhahráe, aur mere liye faqat
hazáron̲; ab kyá báqí rahá, jo wuh
páwe, magar saltanat?
9 Aur Sáúl ne us din se áge ko
Dáúd par ḳhúb nigáh rakhí.
10 ¶ Aur dúsre din aisá húá, ki
Ḳhudá kí taraf se wuh burí rúh Sáúl
par chaṛhí; tab wuh ghar men̲ nubú-
wat karne lagá: aur Dáúd us ke huzúr
áge kí tarah barbat-nawází kartá thá:
aur us waqt Sáúl ke háth men̲ ek
sáng thí.
11 Tab Sáúl ne sáng phen̲kí, aur
kahá, ki Main̲ Dáúd ko díwár ke sáth
chhedún̲gá. So Dáúd us ke sámhne
do martabe ḳhálí deke áp ko bachá
gayá.
12 ¶ So Sáúl Dáúd se ḍará kartá
thá; kyún̲ki Ḳhudáwand us ke sáth
thá, aur Sáúl se judá ho gayá.
13 Is liye Sáúl ne use apne pás se
judá kiyá, aur apne wáste use hazár
jawánon̲ ká sardár kiyá: aur wuh
logon̲ ke áge áyá jáyá kartá thá.
14 Aur Dáúd apní sárí ráhon̲ men̲
dánái ke sáth chaltá thá; aur Ḳhu-
dáwand us ke sáth thá.
15 Is liye jab Sáúl ne dekhá, ki
wuh baṛí dánishmandí kartá, to us se
ḍará.
16 Par tamám Isráel aur Yahúdáh
Dáúd ko piyár karte the, is liye ki
wuh un ke áge áyá jáyá kartá thá.
17 ¶ Tab Sáúl ne Dáúd ko kahá,
Dekh, Mairab merí baṛí beṭí hai;
main̲ use tujhe byáh detá hún̲; chá-
hiye ki tú merí ḳhidmat men̲ bahádur
farzand ho, aur Ḳhudáwand ke liye
laṛái kare. Kyún̲ki Sáúl ne dil men̲
kahá, ki Merá háth us par káhe ko
chale, balki Filistíon̲ ká háth us par
chale.
18 So Dáúd ne Sáúl se kahá, Main̲
kaun hún̲, aur merí ján kyá, aur
Isráel men̲ mere báp ká gharáná kaun,
ki main̲ bádsháh ká dámád hoún̲?
19 Par aisá húá, ki jab waqt áyá
ki Sáúl kí beṭí Mairab Dáúd se byáhí
jáwe, to wuh Mahúlátí 'Adriel se
byáhí gayí.
20 Aur Sáúl kí beṭí Maikal Dáúd
ko cháhtí thí: so unhon̲ ne Sáúl ko
ḳhabar dí, aur wuh us bát se ḳhush
húá.
21 Tab Sáúl ne kahá, Main̲ usí ko
use dún̲gá, tá ki yih us ke liye ek
phandá ho aur Filistíon̲ ká háth us

par pare. So Sáúl ne Dáúd se kahá, ki In donon̲ men̲ se ek ke sáth tú áj ke din merá dámád ho jáegá.

22 ¶ Aur Sáúl ne apne ḳhádimon̲ ko hukm kiyá, ki Dáúd se poshída men̲ báten̲ karo, aur kaho, ki Dekh, bádsháh tujh se rází hai, aur tú us ke sáre ḳhádimon̲ ká 'azíz hai: ab tú bádsháh ká dámád ban.

23 Chunánchi Sáúl ke mulázimon̲ ne ye báten̲ Dáúd ke kánon̲ men̲ kah sunáín̲. Aur Dáúd bolá, Kyá tum ko yih chhoṭá kám ma'lúm hotá hai, ki main̲ bádsháh ká dámád banún̲, jis hál ki main̲ miskín aur zalíl sá ádmí hún̲?

24 So Sáúl ke mulázimon̲ ne use ḳhabar dí, ki Dáúd yún̲ yún̲ kahtá hai.

25 Tab Sáúl ne kahá, Tum Dáúd se kaho, ki Bádsháh kisí tarah ká mahr nahín̲ mángtá hai, magar Filistíon̲ kí sau khalṛián̲, tá ki bádsháh ke dushman se intiqám liyá jáe. Magar Sáúl ká yih iráda thá, ki Dáúd ko Filistíon̲ ke háth se marwá ḍále.

26 Aur jab us ke ḳhádimon̲ ne ye báten̲ Dáúd se kahín̲, to Dáúd kí nazar men̲ yih bát achchhí ma'lúm húí, ki bádsháh ká dámád howe: aur hanoz din púre na húe the.

27 Tab Dáúd uṭhá, aur apne logon̲ ko leke gayá, aur do sau Filistí máre, aur Dáúd un kí khalṛián̲ láyá; aur unhon̲ ne we sab púrá shumár karke bádsháh ke áge rakh dín̲, tá ki wuh bádsháh ká dámád howe. Aur Sáúl ne apní beṭí Maikal use byáh dí.

28 ¶ Aur Sáúl ne yih dekhá, aur jáná, ki Ḳhudáwand Dáúd ke sáth hai, aur Sáúl kí beṭí Maikal use cháhtí thí.

29 Aur Sáúl Dáúd se ziyáda ḍartá thá; aur Sáúl Dáúd ká hamesha dushman ho gayá.

30 Tab Filistíon̲ ke amíron̲ ne ḳhurúj kiyá; aur jab se ki unhon̲ ne ḳhurúj kiyá, tab se Sáúl ke sáre chákaron̲ kí nisbat Dáúd ne ziyáda dánishmandíán̲ kín̲, aisá ki us ká nám bahut buland húá.

XIX BA'B.

Tab Sáúl ne apne beṭe Yúnatan aur apne sáre ḳhádimon̲ se kahá, ki Dáúd ko már ḍálo.

2 Lekin Sáúl ká beṭá Yúnatan Dáúd kí taraf niháyat rágib húá; so Yúnatan ne Dáúd ko kahá, Merá báp tere qatl kí fikr men̲ hai; so ab subh tak apní ḳhabardárí kíjiye, aur kisí poshíde makán men̲ chhipe rahiye;

3 Aur main̲ báhar jáke us maidán men̲, jahán̲ tú hogá, apne báp ke pás khaṛá hún̲gá, aur apne báp se terí bábat guftogú karún̲gá; aur jo mujhe daryáft hogá, so tujh se záhir karún̲gá.

4 ¶ So Yúnatan ne apne báp Sáúl se Dáúd kí ta'ríf kí, aur kahá, ki Bádsháh apne ḳhádim Dáúd se badí na kare; us ne terá gunáh kuchh nahín̲ kiyá, balki us ke a'amál tere wáste niháyat ḳhúb hain̲:

5 Kyún̲ki us ne apní ján hathelí par rakhí, aur us Filistí ko qatl kiyá, aur Ḳhudáwand ne Isráel ko baṛí rihái dí: aur tú ne dekhá, aur ḳhush húá: pas, tú kis liye be-gunáh ádmí se badí kiyá cháhtá hai, aur be-sabab Dáúd ke qatl ká ḳhwáhán̲ hai?

6 Aur Sáúl ne Yúnatan kí bát suní: aur Sáúl ne qasam kháke kahá, ki Zinda Ḳhudá kí qasam hai, wuh márá na jáegá.

7 Aur Yúnatan ne Dáúd ko buláyá, aur Yúnatan ne wuh sárí báten̲ us par záhir kín̲, aur Dáúd ko Sáúl pás láyá, aur wuh áge kí tarah házir rahne lagá.

8 ¶ Aur phir jang húí, aur Dáúd niklá, aur Filistíon̲ se laṛá, aur baṛá qitál karke unhen̲ qatl kiyá; aur we us ke sámhne se bhága.

9 Aur Ḳhudáwand kí taraf se wuh burí rúh Sáúl par chaṛhí; wuh apne ghar ke bích ek sáng háth men̲

liye húe baiṭhá thá, aur Dáúd háth
se bajá rahá thá.
10 Aur Sáúl ne cháhá ki Dáúd ko
díwár ke sáth barchhí se chhede; so
Dáúd Sáúl ke áge se ṭal gayá, aur
barchhí díwár men̲ já ghusí, aur Dáúd
bhág niklá, aur us rát bach gayá.
11 Aur Sáúl ne Dáúd ke ghar par
harkáre bheje, ki us kí chaukí dewen̲,
aur subh ko use már ḍálen̲: so Dáúd
kí jorú Maikal ne use k̲habar deke
kahá, Agar áj rát tú apní ján na
bacháe, to kal márá paṛegá.
12 ¶ Aur Maikal ne khiṛkí kí ráh
se Dáúd ko laṭká diyá: so wuh gayá,
aur bhágke bach rahá.
13 Aur Maikal ne ek putlá leke
palang par liṭá rakhá, aur bakríon̲ kí
khál takya kí jagah us ke sirháne par
rakhí, aur úpar se chádar uṛhá dí.
14 Aur jab Sáúl ne harkáre Dáúd
ke pakaṛne ko bheje, to yih bolí, ki
Wuh bímár hai.
15 Aur Sáúl ne harkáron̲ ko pher
bhejá, ki Dáúd ko dekhen̲; aur kahá,
ki Use palang samet mujh pás láo, ki
main̲ use qatl karún̲.
16 Aur harkáre jab andar áe, to
dekhá, ki palang par wuh putlá paṛá
húá hai, aur us ke sirháne par bakríon̲
kí pashm ká takya dhará hai.
17 Tab Sáúl ne Maikal ko kahá, ki
Tú ne mujh se is tarah kyún̲ dagá kí,
ki mere dushman ko rawána kiyá, aur
wuh bach rahá? So Maikal ne Sáúl
ko jawáb diyá, ki Us ne mujhe kahá,
Mujhe jáne de; káhe ko main̲ tujhe
már ḍalún̲?
18 ¶ Aur Dáúd bhágá, aur bach
rahá, aur Rámah men̲ Samúel pás áyá,
aur jo kuchh ki Sáúl ne us se kiyá thá
sab us se kahá. Tab wuh aur Samúel
donon̲ Nayút men̲ já rahe.
19 Aur Sáúl ko k̲habar pahunchí,
ki Dáúd Rámah ke bích Nayút men̲
baiṭhá hai.
20 Aur Sáúl ne Dáúd ke pakaṛne
ko harkáre bheje, aur unhon̲ ne jo
dekhá, ki nabíon̲ ká ek majma' hai,
aur we nubúwat kar rahe hain̲, aur
Samúel un ká peshwá baná khaṛá hai,
to K̲hudá kí Rúh Sáúl ke harkáron̲
par bhí názil húí, aur we bhí nubúwat
karne lage.
21 Aur jab Sáúl tak yih k̲habar
pahunchí, to us ne aur harkáre bheje,
aur we bhí nubúwat karne lage. To
Sáúl ne phir tísrí bár aur harkáre bheje,
aur we bhí nubúwat karne lage.
22 Tab wuh áp Rámah ko gayá, aur
us baṛe kúe par, jo Sekú men̲ hai, á
pahunchá: aur us ne púchhá, aur kahá,
ki Samúel aur Dáúd kahán̲ hain̲? Ek
ne kahá, ki Dekh, we Rámah ke bích
Nayút men̲ hain̲.
23 Tab wuh Rámah ke Nayút kí
taraf chalá: aur K̲hudá kí Rúh us par
bhí názil húí, aur wuh chaltá gayá, aur
nubúwat kartá gayá, yahán̲ tak ki
Rámah ke Nayút men̲ pahunchá.
24 Aur us ne bhí apne kapṛe utár
phenke, aur Samúel ke áge bhí usí
tarah nubúwat kí, aur us sáre din aur
us sárí rát nangá paṛá rahá. Is liye
yih masal húí, Kyá Sáúl bhí nabíon̲
men̲ hai?

XX BA'B.

TAB Dáúd Nayút i Rámah se bhágá,
aur Yúnatan ke huzúr áke kahá,
ki Main̲ ne kyá kiyá? merá kyá
gunáh hai? main̲ ne tere báp ke áge
kaun sí taqsír kí hai, jo wuh merí ján
ká k̲hwáhán̲ hai?
2 Aur wuh us se bolá, Hargiz na
ho, ki tú márá jáwe: dekh, ki merá
báp koí baṛá yá chhoṭá kám na karegá,
magar jab tak ki pahle mujh par záhir
kare; aur yih bát kis sabab se merá
báp mujh se chhipáwegá? aisá na
hogá.
3 Tab Dáúd ne qasam kháke kahá,
ki Tere báp ko bak̲húbí ma'lúm hai, ki
main̲ terá manzúr i nazar hún̲; aur us
ne kahá, ki Yúnatan yih na jáne, tá ki
gamgín na ho: par K̲hudá kí hayát
aur terí ján kí qasam, ki haqíqatan

mujh men aur maut men faqat ek hí qadam ká fásila hai.
4 Tab Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh terá jí cháhe, main tere liye wuhí karúngá.
5 Aur Dáúd ne Yúnatan se kahá, ki Dekh, kal nayá chánd hai, aur mujhe lázim hai, ki us din bádsháh ke sáth kháne baithún: so tú mujhe ijázat de, ki main tísre din shám tak maidán men chhipá rahún.
6 Agar terá báp mujhe gair-házir dekhe, to us se kahiyo, ki Dáúd ne mujh se bajidd hoke rukhsat mángí, tá ki wuh apne shahr Baitlaham ko jald jáwe; is liye ki wahán sáre gharáne ke liye sáliyána zabíha hai.
7 So agar wuh yún bole, ki Achchhá; to tere chákar kí salámatí hai: aur agar wuh gusse se bhar jáe, to yaqín ján, ki us ká iráda fásid hai.
8 Aur tujh ko lázim hai, ki tú apne khádim par mihrbání kare; ki tú ne apne khádim ko apne sáth KHUDÁWAND ke 'ahd men dákhil kiyá: par agar mujh men badí ho, to tú áp hí mujhe qatl kar: par káhe ko tú mujhe apne báp pás le jáwe?
9 Tab Yúnatan bolá, ki Tujh se yih dúr ho: agar mujhe yaqín hotá, ki mere báp ká iráda hai, ki tujh par badí utre, to kyá main tujhe khabar na kartá?
10 Phir Dáúd ne Yúnatan se kahá, ki Kaun mujhe khabar dewe? yá kyá jánen, terá báp tujhe sakht jawáb dewe?
11 ¶ Tab Yúnatan ne Dáúd se kahá, A', ham maidán men jáwen. Chunánchi we donon maidán ko gaye.
12 Aur Yúnatan ne Dáúd se kahá, Ai KHUDÁWAND Isráel ke Khudá, (gawáh rah,) jab main kal yá parson apne báp ká poshída matlab daryáft karún, aur dekho, agar Dáúd kí taraf tawajjuh hai, aur tere pás khabar na bhejún, aur tujh par záhir na karún;
13 To KHUDÁWAND Yúnatan se aisá hí kare, aur us se ziyáda: aur agar mere báp kí yihí marzí ho, ki tujh se badí kare, to main tujh par záhir karúngá, aur tujhe rawána kar dúngá, ki tú salámat chalá jáe; aur KHUDÁWAND tere sáth ho, jaisá ki mere báp ke sáth húá.
14 Aur tú sirf itná hí na kíjiyo, ki jab tak main jítá rahún, mujh par KHUDÁWAND ká sá karam kare, tá ki main mar na jáún:
15 Balki jab ki KHUDÁWAND tere sáre dushmanon ko zamín par se nest o nábúd kare, to hamesha mere ahl i bait par bhí apná karam mauqúf na kíjiyo.
16 So Yúnatan ne Dáúd ke khándán se 'ahd kiyá, aur kahá, ki KHUDÁWAND Dáúd ke dushmanon ke háth se intiqám lewe.
17 Aur Yúnatan ne Dáúd ko do bára qasam khilái, is liye ki wuh use bahut cháhtá thá; kyúnki wuh use aisá cháhtá thá, jaisá apní ján ko cháhtá thá.
18 Tab Yúnatan ne Dáúd se kahá, ki Kal nayá chánd hogá, aur terí gair-háziri ma'lúm ho jáegí, ki terá makán khálí rahegá.
19 So jab terí gair-házirí par tín din guzar jáen, to tú utarke jald us jagah, jahán tú ne áp ko us 'ahd ke roz chhipáyá, jáiyo, aur us patthar ke nazdík rahiyo, jis ká nám Azal hai.
20 Aur main áke us taraf tín tír is tarah chaláúngá, ki goyá nishána mártá hún.
21 Aur dekh main us waqt ek chhokre ko bhejúngá, ki tír dhúndhke láwe. Us waqt agar main chhokre se kahún, ki Dekh, tír tujh se kuchh aur is taraf hain, unhen uthá le; to tú nikal áiyo, ki tere liye khair hai, sharr nahín: KHUDÁWAND zinda hai.
22 Par agar main chhokre se yún kahún, ki Dekh, tír tujh se kuchh dúr us taraf hain; to tú nikal jáiyo, ki KHUDÁWAND ne tujhe rawána kiyá hai.

23 Rahá wuh mu'ámala jis ká char-
chá mujh se aur tujh se húá hai; so
dekh, KHUDÁWAND abad tak mere tere
darmiyán hai.
24 So Dáúd maidán men já chhipá;
aur jab nayá chánd húá, to bádsháh
kháná kháne par baithá.
25 Aur bádsháh apne dastúr ke
muwáfiq us masnad par, jo díwár ke
lag bhag thá, baithá, aur Yúnatan
uthá, aur Abinaiyir Sáúl ke pahlú
men baithá, aur Dáúd kí jagah khálí
thí.
26 Lekin us roz Sáúl ne kuchh
na kahá, ki us ne gumán kiyá, ki
Us par koí hádisa guzrá hogá; wuh
nápák hogá; yaqínan wuh pák na
hogá.
27 Aur dúsre din, jo mahíne ká
dúsrá din thá, aisá húá, ki Dáúd ká
makán phir khálí rahá: tab Sáúl ne
apne bete Yúnatan ko kahá, Kyá sabab
ki Yassí ká betá kháne ko na kal áyá
hai, na áj?
28 Tab Yúnatan ne Sáúl ko jawáb
diyá, ki Dáúd ne mujh se ba-jidd hoke
rukhsat lí, ki Baitlaham ko jáe:
29 Aur us ne kahá, ki Mujhe rukh-
sat díjiye; ki shahr men hamáre gha-
ráne ká zabíha hai, aur mere bhái ne
mujhe hukm kiyá, ki házir rahún; ab
agar tujh ko mujh par karam kí nazar
hai, to mujhe rukhsat díjiye, ki main
jáún, aur apne bháion se milún. Is
bá'is se wuh sháh ke dastarkhwán par
házir nahín húá.
30 Tab Sáúl ká gussa Yúnatan par
bharká, aur us ne use kahá, ki Ai kaj-
raftár bágiya ke bete, kyá main nahín
jántá, ki tú ne apní abtarí, aur apní
má kí barhanagí kí abtarí par, Yassí
ke bete ko chun liyá hai?
31 Aur jab tak ki Yassí ká yih betá
rú e zamín par báqí hai, to na tujhe
qarár hogá, na terí saltanat ko. Ab
jald log bhej, aur us ko mujh pás
pakar lá; ki wuh wájib ul qatl hai.
32 Tab Yúnatan ne apne báp ko
jawáb diyá, Wuh kyún márá jáwe? us
ne kyá kiyá hai?
33 Tab Sáúl ne bhálá phenká, ki
use máre; us harakat se Yúnatan ko
yaqín húá, ki us ke báp ne Dáúd ke
qatl ká púrá iráda kiyá hai.
34 So Yúnatan bare qahr ke sáth
dastarkhwán par se uth gayá, aur
kháná na kháyá; ki wuh Dáúd ke
liye nipát dilgír húá, ki us ke báp ne
use ruswá kiyá.
35 ¶ Aur subh ko Yúnatan usí
waqt, jo Dáúd se muqarrar kiyá gayá
thá, maidán ko gayá, aur ek chhotá
larká us ke sáth thá.
36 Aur us ne apne chhokre ko hukm
kiyá, ki Daur, aur ye tír, jo main cha-
látá hún, dhúndhke lá. Aur jonhín
wuh daurá, to us ne aisá tír lagáyá, ki
us chhokre se bahut dúr já girá.
37 Aur jab wuh chhokrá us tír ke
nazdík, jo Yúnatan ne lagáyá, pahun-
chá, to Yúnatan ne chhokre ko pukár-
ke kahá, Kyá wuh tír tujh se us taraf
nahín?
38 Aur Yúnatan ne chhokre ko
píchhe se chilláke kahá, Phurtí kar,
jald ho, derí mat kar. So Yúnatan ke
chhokre ne tíron ko jam'a kiyá, aur
apne áqá pás le áyá.
39 Par us chhokre ne kuchh na
jáná; faqat Dáúd aur Yúnatan hí us
ká bhed jánte the.
40 Phir Yúnatan ne apne hathyár
us chhokre ko diye, aur kahá, Já,
shahr ko le já.
41 ¶ Aur jab wuh chhokrá rawáná
húá, tab Dáúd dakhan kí taraf se niklá,
aur zamín par aundhá hoke girá, aur
tín sijde kiye; aur unhon ne ápas men
ek dúsre ko chúmá, aur báham roe, par
Dáúd bahut royá.
42 Aur Yúnatan ne Dáúd ko kahá,
ki Salámat chalá já, aur us 'ahd par,
jo ham donon ne qasam kháke bá-
ham kiyá hai, KHUDÁWAND gawáh
hai, ki Mere tere darmiyán, aur me-
rí terí nasl ke darmiyán abad tak

Ḳhudáwand howe. So wuh uṭhke
rawána húá; aur Yúnatan shahr ko
gayá.

XXI BAB.

AUR Dáúd Núb men̲ Aḳhimalik
káhin ke pás áyá: aur Aḳhima-
lik Dáúd ke áne se ḍará, aur us se
kahá, Tú kyún̲ tanhá hai, aur tere
sáth koí mard nahín̲?
2 So Dáúd ne Aḳhimalik káhin ko
kahá, ki Bádsháh ne mujhe ek kám
karne ko hukm diyá, aur mujhe far-
máyá hai, ki Yih kám, jis ke liye main̲
ne tujhe bhejá hai, kisí shaḳhs par
záhir na howe: aur chákaron̲ ko main̲
ne fulání fulání jagah biṭhá diyá.
3 Par ab tere háth men̲ kyá hai?
pánch girde roṭíon̲ ke, yá jo kuchh
maujúd ho, so mere háth men̲ de.
4 Aur káhin ne Dáúd ko jawáb
diyá, aur kahá, ki Mere háth men̲
'ámm roṭíán̲ nahín̲, par muqaddas
roṭíán̲ hain̲, agar jawán logon̲ ne apne
ta,ín̲ haqíqatan 'auraton̲ se bacháyá ho.
5 Tab Dáúd ne káhin ko jawáb deke
use kahá, Sach to yún̲ hai, ki is tín din
men̲, jab se ham nikle hain̲, 'auraton̲
se alag rahe hain̲, aur jawánon̲ ke zurúf
pák hain̲, aur roṭí ek taur par 'ámm
hai, băwujúde ki áj hí básan men̲ mu-
qaddas kí gayí ho.
6 So káhin ne muqaddas roṭí us ko
dí; ki wahán̲ nazr kí roṭí ke siwá, jo
Ḳhudáwand ke áge se uṭhái gayí thí
tá ki us ke 'iwaz us din men̲ jab ki
wuh uṭhái jáe garm roṭí rakhí jáwe,
aur roṭí na thí.
7 Aur wahán̲ us din Sáúl ke ḳhá-
dimon̲ men̲ se ek shaḳhs Ḳhudáwand
ke áge roká gayá thá; us ká nám
Adúmí Doeg thá; yih Sáúl ke charwá-
hon̲ men̲ sab se baṛá thá.
8 ¶ Phir Dáúd ne Aḳhimalik se
púchhá, Yahán̲ tere qábú men̲ koí neza
yá talwár to nahín̲? kyún̲ki main̲ apní
talwár aur apne hathyár apne sáth
nahín̲ láyá, ki mujhe bádsháh ke kám
kí jaldí thí.
9 So us káhin ne kahá, ki Filistí
Júliyat ká tegá, jise tú ne Ailah kí
wádí men̲ qatl kiyá, dekh ki ek kapṛe
men̲ lapeṭá húá afúd ke udhar dhará
húá hai: agar tú use liyá cháhtá hai,
to le; par us ke siwá yahán̲ aur nahín̲.
Tab Dáúd bolá, Us kí mánind koí
dúsrá nahín̲ hai; wuhí mujhe de.
10 ¶ Aur Dáúd uṭhá, aur Sáúl ke
ḳhauf se usí din bhágá, aur Ját ke
bádsháh Akís pás chalá gayá.
11 Aur Akís ke mulázimon̲ ne use
kahá, Kyá yih Dáúd nahín̲, us sar-
zamín ká bádsháh? aur kyá yih wuhí
nahín̲, ki jis ke liye we ápas men̲
náchte húe kahte the, ki Sáúl ne apne
hazáron̲ ko márá, aur Dáúd ne apne
das hazáron̲ ko?
12 Aur Dáúd ne yih báten̲ apne dil
men̲ rakhín̲, aur Ját ke bádsháh Akís
se niháyat ḍará.
13 Tab us ne us ke sámhne apní
waz'a badlí, aur un ke bích men̲ áp
ko díwána banáyá, aur pháṭak ke
pallon̲ par wáhiyát bát likhne lagá,
aur apne thúk ko apní ḍáṛhí par bah-
ne diyá.
14 Tab Akís ne apne chákaron̲ se
kahá, Lo, yih ádmí to siṛí hai: tum
use mujh pás kyún̲ láe?
15 Kyá mujhe siṛíon̲ kí zarúrat thí,
jo tum us ko mujh pás láe ho, ki mere
sámhne siṛípan kare? kyá aisá ádmí
mere ghar men̲ áne páwe?

XXII BAB.

AUR Dáúd wahán̲ se nikalke, 'Adul-
lám ke magáre men̲ bhág áyá:
aur us ke bhái, aur us ke báp ká
sárá gharáná, yih sunke us pás wahán̲
gayá.
2 Aur sáre kangál, aur har ek qarz-
dár, aur sab jo apní zindagí se bezár
the, us ke pás jam'a húe; aur wuh un
ká sardár húá: aur us ke sáth qaríb
chár sau ádmí ke ho gaye.
3 ¶ Aur wahán̲ se Dáúd Moáb ke
Misfah ko gayá, aur Moáb ke bádsháh
se kahá, Ijázat díjiye, ki mere má báp
nikal áwen̲, aur áp ke pás rahen̲, jab

tak ki mujh par na khule, ki Khudá
merá anjám kaisá kartá hai.
4 So wuh unhen sháh i Moáb ke
huzúr láyá; aur we, jab tak ki Dáúd
ne apne ta,ín muhkam makánon men
chhipá rakhá, usí ke sáth the.
5 ¶ Tab Jád nabí ne Dáúd ko kahá,
ki Muhkam makánon men chhipá mat
rah; rawáná ho, aur sarzamín i Yahú-
dáh ko nikal já. So Dáúd rawána húá,
aur Hárit ke ban men dákhil húá.
6 ¶ Jab Sáúl ne suná, ki Dáúd
záhir húá, aur log bhí jo us ke sáth
the; (kyúnki Sáúl us waqt Rámah ke
Jibi'ah men ek darakht ke sáye men
apná nezá háth men liye húe baithá
thá, aur us ke khádim us ke gird pesh
khare the.)
7 Tab Sáúl ne apne khádimon ko,
jo us ke gird o pesh khare húe the,
kaha, Suno to, ai Binyamínio, kyá
Yassí ká beta tum men se har ek ko
khet aur angúrí bág degá, aur tum
sab ko hazáron aur saikron ká sardár
karegá;
8 Jo tum sab ne merí mukhálafat
par ittifáq kiyá hai, aur koí nahín, jo
mujhe ágah kare, ki mere bete ne
Yassí ke bete se 'ahd o paimán kiyá
hai; aur tum men koí nahín, jo mere
liye gamgín ho, aur mujhe khabar
de, ki mere bete ne mere naukar ko
ubhárá hai, ki mere muqábil kamín
men baithe, jaisá ki áj ke din hai?
9 ¶ Tab Doeg Adúmí ne, jo Sáúl ke
khádimon par ta'inátí kartá thá, jawáb
diyá, aur kahá, ki Main ne Yassí ke
bete ko Núb men Akhitúb ke bete
Akhimalik káhin pás áte dekhá.
10 Aur us ne us ke liye Khudá-
wand se suwál kiyá, aur use ráh ká
tosha diyá, aur Filistí Júliyat kí tal-
wár use dí.
11 Tab bádsháh ne Akhitúb ke bete
Akhimalik káhin ko, aur us ke báp ke
sáre gharáne ko, un káhinon ko jo Núb
men the, bulwá bhejá: aur we sab
bádsháh pás házir húe.
12 Aur Sáúl ne kahá, ki Ai Akhitúb
ke bete, tú sun. Wuh bolá, Mere
khudáwand, main házir hún.
13 Aur Sáúl ne kahá, ki Tú ne aur
Yassí ke bete ne kyún merí mukhála-
fat par ittifáq kiyá, ki tú ne use roti
aur talwár dí, aur us ke liye Khudá se
suwál kiyá, tá ki wuh mere barkhiláf
uthe, aur kamín men baithe, jaisá ki
áj ke din hai?
14 Tab Akhimalik ne bádsháh se
jawáb men kahá, ki Tere sáre khádi-
mon men Dáúd sá amánatdár kaun
hai, jo bádsháh ká dámád, aur tere
hukm se jáyá kartá, aur tere ghar men
'izzatwálá hai?
15 Aur kyá main ne us ke liye
Khudá se suwál karná us waqt shurú'
kiyá? yih mujh se dúr hai: bádsháh
apne khádim kí bábat aur mere báp
ke sáre gharáne kí bábat bad-gumání
na kare; kyúnki terá khádim in báton
men se kuchh nahín jántá, na thorá na
bahut.
16 Tab bádsháh bolá, Akhimalik,
tú wájib ul qatl hai, tú aur tere báp ká
sárá gharáná.
17 ¶ Phir un piyádon ko, jo us ke
pás khare húe the, hukm kiyá, Tum
phiro, aur Khudáwand ke káhinon ko
már dálo; ki ye Dáúd se mile húe
hain; aur is liye ki unhon ne jáná, ki
wuh bhágá hai, aur mujhe khabar na
kí. Lekin bádsháh ke khádimon ne
Khudáwand ke káhinon par háth na
utháyá.
18 Tab bádsháh ne Doeg ko kahá,
Tú phir, aur un káhinon par hamla kar.
So Adúmí Doeg phirá, aur káhinon
par hamla kiyá; aur us din us ne
pachásí ádmí, jo kattán ke afúd pahine
húe the, qatl kiye.
19 Aur us ne káhinon ke shahr Núb
ko talwár kí dhár se már liyá, aur us
men ke mardon, aur 'auraton, aur
larkon, aur dúdh píte bachchon, aur
bailon, aur gadhon, aur bheron ko
talwár kí dhár se ek lakht qatl kiyá.

20 ¶ Akhitúb ke bete Akhimalik
ke beton men se ek shakhs, jis ká nám
Abiyátar thá, bach niklá, aur Dáúd
kí taraf bhág gayá.
21 Aur Abiyátar ne Dáúd ko khabar dí, ki Sáúl ne KHUDÁWAND ke
káhinon ko qatl kiyá.
22 Aur Dáúd ne Abiyátar ko kahá,
ki Jis din Adúmí Doeg wahán thá,
main usí din ján gayá thá, ki wuh
muqarrar Sáúl ko khabar degá: tere
báp ke sáre gharáne ke máre jáne ká
bá'is main hún.
23 So tú mere sáth rah, aur mat
dar: jo terí ján ká khwáhán hai, so
merí ján ká khwáhán hai: so tú mere
sáth salámat rahegá.

XXIII BA'B.

TAB unhon ne Dáúd ko khabar
deke kahá, ki Dekh, Filistí
Qa'ílah se larte hain, aur khalihánon
ko lútte hain.
2 Tab Dáúd ne KHUDÁWAND se
púchhá, ki Main jáún, aur un Filistíon ko márún? KHUDÁWAND ne Dáúd
ko farmáyá, Já, Filistíon ko már, aur
Qa'ílah ko bachá.
3 Us waqt Dáúd ke logon ne use
kahá, ki Dekh, ham to yahín Yahúdáh
men darte hain: pas, agar ham Qa'ílah
men jáke Filistí lashkaron ke sámhne
já paren, to kitná ziyáda darenge?
4 Tab Dáúd ne KHUDÁWAND se
phir mashwarat kí. So KHUDÁWAND
ne jawáb men farmáyá, ki Uth,
Qa'ílah ko utar já; ki main Filistíon
ko tere qábú men kar dúngá.
5 So Dáúd aur us ke log Qa'ílah
ko gaye, aur Filistíon se lare, aur un
kí mawáshí le áe, aur un men se
bahuton ko qatl kiyá. So Dáúd ne
Qa'ílíon ko bacháyá.
6 Aur aisá húá, ki jab Akhimalik
ká betá Abiyátar bhágke Qa'ílah men
Dáúd pás gayá, to us ke háth men ek
afúd thá, jise wuh liye gayá thá.
7 ¶ So Sáúl ko khabar húi, ki
Dáúd Qa'ílah men pahunchá. Aur
Sáúl bolá, ki Khudá ne use mere háth
men kar diyá; kyúnki wuh aise shahr
men, jis men phátaken aur arbange
hain, dákhil hoke qaid ho gayá hai.
8 Aur Sáúl ne manádí karke jang
ke liye apne sáre lashkar ko jam'a
kiyá, tá ki Qa'ílah men jáke Dáúd ko
aur us ke lashkar ko gher le.
9 ¶ Aur Dáúd ko ma'lúm ho gayá, ki Sáúl cháhtá hai, ki chupke se
mere sáth badí kare; tab us ne Abiyátar
káhin ko kahá, ki Afúd yahán lá.
10 Aur Dáúd ne kahá, ki Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, tere bande
ne suná hai, ki Sáúl ká iráda hai, ki
Qa'ílah men áke mere bá'is se shahr
ko barbád kare.
11 Kyá Qa'ílah ke log mujhe us ke
hawále kar denge? Kyá Sáúl, jaisá
tere bande ne suná hai, utregá? Ai
KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, main
terí minnat kartá hún, ki tú apne
bande ko batá. KHUDÁWAND ne kahá,
Wuh utregá.
12 Tab Dáúd ne kahá, Kyá Qa'ílah
ke log mujhe aur mere logon ko Sáúl
ke hawále kar denge, yá nahín? KHUDÁWAND ne kahá, Hawále kar denge.
13 ¶ Tab Dáúd apne logon samet,
jo qaríb chha sau ádmí ke the, uthá,
aur Qa'ílah se nikal gayá, aur jidhar
unhon ne ráh pái, udhar chale gaye.
Aur Sáúl ko khabar dí gayí, ki Dáúd
Qa'ílah se nikal gayá; to wuh jáne
se báz rahá.
14 Aur Dáúd ne bayábán ke bích
muhkam makánon men sukúnat kí,
aur dasht i Zíf men ek pahár ke bích
rahá. Aur Sáúl har roz us kí talásh
men lagá húá thá; par Khudá ne use
us ke háth men hawále na kiyá.
15 Aur Dáúd ján gayá, ki Sáúl us
ke qatl par musta'idd hoke niklá hai;
us waqt Dáúd dasht i Zíf ke bích ek
ban men thá.
16 ¶ Aur Sáúl ká betá Yúnatan
uthá, aur Dáúd ke pás ban men jáke

us ká háth Ḳhudá kí banisbat mazbút
kiyá.
17 Aur use kahá, Tú mat ḍar; ki
mere báp Sáúl ká háth tujh tak na
pahunchegá; aur tú baní Isráel ká
bádsháh hogá, aur main̲ martabe men̲
tujh se ba'd hoún̲gá; aur mere báp
Sáúl ko bhí is bát ká yaqín hai.
18 So un donon̲ ne Ḳhudáwand ke
áge 'ahd o paimán kiyá. Aur Dáúd
ban men̲ ṭhahrá rahá, aur Yúnatan
apne ghar ko gayá.
19 ¶ Tab Zíf ke log Jibi'ah men̲
Sáúl pás chaṛh áe, aur use kahá, Kyá
Dáúd hamáre darmiyán ban ke muh-
kam makánon̲ men̲ koh i Hakílah
men̲ Yasímún kí dakhan taraf chhipá
nahín̲ baiṭhá?
20 So ab tú, ai bádsháh, utar á, jis
tarah tere jí kí ḳhwáhish hai ki utre;
aur ham log use bádsháh ke háth men̲
hawále karná apne zimme rakhen̲ge.
21 Tab Sáúl bolá, Ḳhudáwand kí
taraf se tum mubárak ho; ki tum ne
mujh par rahm kiyá.
22 Ab jáiye, aur ziyáda taiyárí
kíjiye, aur jániye, aur dekhiye ki us
ká ṭhikáná kahán̲ hai, aur wuh kaun
hai jis ne use wahán̲ dekhá hai:
kyún̲ki mujhe ḳhabar húí, ki wuh
baṛí chaturáí kartá hai.
23 So tum dekho, aur un goshon̲
ko, jahán̲ jahán̲ wuh chhipá rahtá hai,
daryáft karo, aur tahqíq ḳhabar leke
mujh pás phir áo, ki main̲ tumháre
sáth chalún̲gá; aur aisá hogá, ki agar
wuh kahín̲ is sarzamín par howe, to
main̲ use Yahúdáh ke hazáron̲ men̲ se
ḍhúnḍh nikálún̲gá.
24 So we uṭhe, aur Sáúl se peshtar
Zíf ko gaye. Us waqt Dáúd apne
logon̲ samet dasht i Ma'ún ke bích
Yasímún kí dakhan taraf ko ek maidán
men̲ thá.
25 ¶ Sáúl aur us ke log bhí us kí
talásh men̲ nikle. Aur Dáúd ko
ḳhabar pahunchí: so wuh chaṭán par
se utar áyá, aur Ma'ún ke bayábán
men̲ ṭhahrá rahá: aur Sáúl ne yih
sunke Ma'ún ke bayábán men̲ Dáúd
ká píchhá kiyá.
26 So Sáúl paháṛ kí is taraf játá
thá, aur Dáúd apne logon̲ samet paháṛ
kí us taraf ko: aur Dáúd ne Sáúl ke
ḳhauf se jaldí kí, ki nikal jáe; is liye
ki Sáúl aur us ke logon̲ ne Dáúd ko
aur us ke logon̲ ko áspás se gher liyá
thá, ki unhen̲ pakaṛ len̲.
27 ¶ Us waqt ek qásid Sáúl pás á
pahunchá, aur bolá, ki Jaldí kar, aur
chalá á; ki Filistíon̲ ne mulk par
hamla kiyá.
28 So Sáúl Dáúd ká píchhá karne
se phirá, aur Filistíon̲ ke sámhne
húá: is liye unhon̲ ne us jagah ká
nám Sil'a Maḳhlaqát rakhá.
29 ¶ Aur Dáúd wahán̲ se nikalke
'Ain i Jadí ke bích muhkam makánon̲
men̲ á ṭhahrá.

XXIV BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sáúl Filistíon̲
ká píchhá karke phirá, to logon̲
ne use phir ḳhabar dí, ki Dáúd 'Ain
i Jadí ke bayábán men̲ hai.
2 So Sáúl, sab Isráel men̲ se tín
hazár chune húe mard leke, Ya'alím
kí paháṛion̲ kí taraf Dáúd ko, aur
us ke logon̲ ko, talásh karne chalá.
3 Tab bheṛsálon̲ kí taraf se, jo ráh
men̲ the, us ká guzar húá: wahán̲ ek
gár thá: so Sáúl us gár men̲ farágat
karne ghusá: aur us waqt Dáúd apne
logon̲ samet us gár ke kanáron̲ men̲
baiṭhá húá thá.
4 Aur Dáúd ke logon̲ ne us ko
kahá, Dekh, yih wuh din hai, jis kí
bábat Ḳhudáwand ne tujh ko far-
máyá, ki Dekh, main̲ tere dushman
ko tere háth men̲ kar dún̲gá, tá ki jo
terá jí cháhe so tú us se kare. So
Dáúd uṭhke Sáúl kí chádar ká koná
chupke se káṭ le gayá.
5 Aur ba'd us ke aisá húá, ki Dáúd
ká dil be-chain húá, is liye ki us ne
Sáúl kí chádar ká koná káṭá.
6 Aur us ne apne logon̲ se kahá,

Ḳhudáwand yih hone na dewe, ki maiṉ apne sáhib par, jo Ḳhudáwand ká masíh hai, aisá kám karke apná háth baṛháúṉ, jis hál ki wuh Ḳhudáwand ká masíh hai.

7 So Dáúd ne apne logoṉ ko yih báteṉ kahke roká, aur unheṉ Sáúl par háth chaláne na diyá. Aur Sáúl gár se uṭhke niklá, aur apní ráh lí.

8 Aur ba'd us ke Dáúd bhí uṭhá, aur us gár meṉ se niklá, aur Sáúl ke píchhe chilláyá, aur kahá, ki Ai mere ḳhudáwand bádsháh. Aur Sáúl ne píchhe phirke dekhá; tab Dáúd ne aundhe muṉh zamín par girke sijda kiyá.

9 ¶ Aur Dáúd ne Sáúl ko kahá, Tú kyúṉ logoṉ kí bátoṉ par kán dhartá hai, jo kahte haiṉ, ki Dekh, Dáúd terí badí cháhtá hai?

10 Dekh, áj ke din tú ne apní ánkhoṉ se dekhá, ki Ḳhudáwand ne áj hí tujhe kyúṉkar gár ke bích mere qábú meṉ kar diyá: aur kitnoṉ ne mujhe kahá, ki Tujhe már lúṉ: par merí ánkhoṉ ne terí ri'áyat kí, aur maiṉ ne kahá, ki Maiṉ apne málik par háth na chaláúṉgá; ki wuh Ḳhudáwand ká masíh hai.

11 Aur, ai mere báp, dekh, háṉ, yih bhí dekh, ki terí chádar ká koná mere háth meṉ hai: aur is sabab se, ki maiṉ ne terí chádar ká koná káṭá, aur tujhe már na ḍálá, so daryáft kar, aur dekh, ki mere háth meṉ kisí tarah kí badí aur burái nahíṉ hai, aur maiṉ ne terá koí gunáh nahíṉ kiyá; tau bhí tú merí ján ká píchhá kartá hai, tá ki use giriftár kare.

12 Ḳhudáwand merá terá insáf kare, aur Ḳhudáwand tujh se merá intiqám lewe: par merá háth tujh par na uṭhegá.

13 Aur jaisá mutaqaddimín kí masal meṉ kahá gayá hai, ki Buroṉ se burái hotí hai: par merá háth tujh par na uṭhegá.

14 Isráel ká bádsháh kis ke píchhe niklá, aur tú kis ko ragedne áyá? Kyá mare húe kutte ko, yá ek pissú ko?

15 Pas, Ḳhudáwand hí hákim howe, aur mere tere bích insáf kare, aur dekhe, aur mere muqaddame ko faisal kare, aur tere háth se mujhe chhuṛáwe.

16 ¶ Aur aisá húá, ki jab Dáúd ye báteṉ Sáúl ko kah chuká, to Sáúl bolá, Ai mere beṭe Dáúd, yih terí áwáz hai? Aur Sáúl áwáz buland karke royá.

17 Aur us ne Dáúd ko kahá, Tú mujh se ziyáda sádiq hai; is liye ki jis waqt maiṉ ne tujh se burái kí, tú ne mujh se badle meṉ nekí kí.

18 Aur tú ne áj ke din záhir kiyá, ki tú ne mere sáth ḳhush-sulúkí kí: ki Ḳhudáwand ne mujhe tere háth meṉ kar diyá, aur tú ne mujhe már na ḍálá.

19 Is liye ki jab koí apne dushman ko pátá hai, to kyá use salámat jáne detá hai? So Ḳhudáwand us nekí ke 'iwaz jo tú ne mujh se áj ke din kí, tujh ko nek jazá de.

20 Aur ab, dekh, maiṉ ḳhúb jántá húṉ, ki tú sach much bádsháh hogá, aur ki Isráel kí saltanat tere háth meṉ sábit hogí.

21 So tú mujh se Ḳhudáwand kí qasam kháke yúṉ kah, ki Maiṉ ba'd tere, terí nasl ko halák na karúṉgá, aur tere báp ke gharáne meṉ se tere nám ko na miṭá dúṉgá.

22 So Dáúd ne Sáúl se qasam kí. Aur Sáúl ghar ko chalá gayá: par Dáúd aur us ke log panáh kí jagah meṉ já baiṭhe.

XXV BA'B.

AUR Samúel mar gayá; aur sáre Isráelí jam'a hoke us par roe, aur Rámah meṉ us ke ghar ke bích use gáṛá. Aur Dáúd uṭhke dasht i Fárán kí taraf utrá.

2 Aur waháṉ Ma'ún meṉ ek shaḳhs thá, ki us ká Karmil meṉ bahut sá kárbár thá; yih shaḳhs baṛá máldár thá, ki tín hazár bheṛoṉ aur ek hazár bakríoṉ ká málik thá: aur yih Kar-

mil meṉ apní bheṛoṉ ke bál katartá
thá.
3 Aur us ká nám Nábál, aur us kí
jorú ká nám Abijail thá: yih 'aurat
bahut achchhí samajhdár aur ḳhushrú
thí; par wuh mard baṛá saḳht-dil aur
badkár thá; aur wuh Kálib ke ḳhán-
dán se thá.
4 ¶ Aur Dáúd ne bayábán meṉ
suná ki Nábál apní bheṛoṉ ká bál
katar rahá hai.
5 So Dáúd ne das jawán rawána
kiye, aur Dáúd ne un jawánoṉ ko
farmáyá, ki Tum Karmil ko rawána
ho, aur Nábál pás jáo, aur merá nám
leke use salám kaho:
6 Aur us ḳhush-hál ádmí se yúṉ
kaho, ki Tujh par salám, aur tere ghar
par salám, aur un sab par salám, jo
tere pás haiṉ.
7 Maiṉ ne ab suná hai, ki tere pás
bál-katarnewále haiṉ; aur tere ga-
ṛariye dasht meṉ hamáre sáth the; so
ham ne unheṉ nuqsán nahíṉ kiyá, aur
jab tak we Karmil meṉ hamáre sáth
the, un kí koí chíz kho na gayí.
8 Tú apne jawánoṉ se púchh, ki we
tujh se kaheṉge. So hamáre ye jawán
tere manzúr i nazar howeṉ, is liye ki
ham achchhe din meṉ áe haiṉ: maiṉ
terí minnat kartá húṉ, ki jo kuchh
tere háth áwe, apne ḳhádimoṉ ko aur
apne beṭe Dáúd ko 'atá kar.
9 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne áke
Nábál ko Dáúd ká nám leke un sárí
bátoṉ ke muwáfiq kahá, aur chup ho
rahe.
10 ¶ So Nábál ne Dáúd ke ḳhá-
dimoṉ ko jawáb diyá, aur kahá, ki
Dáúd kaun hai? aur Yassí ká beṭá
kaun? in dinoṉ meṉ bahut se chákar
haiṉ, jo apne apne áqáoṉ se bigáṛ
karke bhágte.
11 Kyá maiṉ apní roṭí, aur páni,
aur zabíhe, jo maiṉ ne apne katarne-
wáloṉ ke liye zabh kiye haiṉ, leke un
logoṉ ko dúṉ, jinheṉ maiṉ nahíṉ jántá
ki we kaháṉ se haiṉ?
12 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne phirke
apní ráh lí, aur lauṭ gaye, aur áe, aur
un sab bátoṉ ke muwáfiq us ko ḳha-
bar dí.
13 Tab Dáúd ne apne logoṉ ko ka-
há, Tum meṉ se ek ek apní apní tal-
wár bándhe. So har ek ne apní tal-
wár bándhí, aur Dáúd ne bhí apní
talwár hamáil kí: so qaríb chár sau
jawán ke Dáúd ke sáth chale, aur do
sau asbáb ke pás rahe.
14 ¶ So jawánoṉ meṉ se ek ne Ná-
bál kí jorú Abijail se kahá, ki Dekh,
Dáúd ne bayábán se hamáre áqá pás
mubárakbád kahne ke liye qásid
bheje; par wuh un par jhunjhláyá:
15 Aur un logoṉ ne ham se niháyat
nekí kí hai, ki ham ne nuqsán na
páyá, aur jab tak ham un meṉ mile
rahe, aur maidánoṉ meṉ the, tab tak
hamárí koí chíz gum nahíṉ húí.
16 Balki ham jab tak ki un ke sáth
bheṛ bakrí charáte rahe, to rát bhí aur
din ko bhí díwár kí tarah ham un kí
panáh meṉ the.
17 So ab samajh, aur soch, ki tú
kyá karegí; ki hamáre áqá par, aur us
ke sáre gharáne par balá názil húá
cháhtí hai: ki wuh Bali'ál ká aisá hí
beṭá hai, ki koí us ke áge bát nahíṉ
kar saktá.
18 ¶ Tab Abijail jaldí se uṭhí, aur
do sau girde roṭíoṉ ke, aur mai kí do
mashkeṉ, aur pánch bheṛeṉ taiyár
pakái húí, aur pánch paimáne bhúne
húe galle, aur ek sau ḳhoshe kishmish
ke, aur do sau liṭeṉ anjíroṉ kí, sáth
lín, aur unheṉ gadhoṉ par ládá.
19 Aur apne chákaroṉ ko kahá, ki
Mujh se áge rawána ho; dekho, maiṉ
tumháre píchhe átí húṉ. Aur us ne
apne shauhar Nábál ko ḳhabar na kí.
20 Aur aisá húá, ki joṉhíṉ wuh
gadhe par chaṛhke pahár ke áṛ se utrí,
woṉhíṉ Dáúd apne logoṉ samet utarte
húe us ke sámhne áyá; aur us ne un
se muláqát kí.
21 Aur Dáúd ne kahá thá ki Maiṉ

ne us ke sab mál kí, jo bayábán meṉ
thá, be-fáida is tarah nigahbání kí, ki
us kí sab chízoṉ meṉ se koí chíz gum
na húí: ki us ne nekí ke badle mujh
se badí kí.
22 So agar maiṉ subh kí roshní
húe par ek ko bhí, jo díwár par múte,
báqí chhoṛúṉ, to Khudá Dáúd ke dush-
manoṉ ke liye aisá kare, balki us se
ziyáda.
23 Aur Abijail ne, jo Dáúd ko
dekhá, to phurtí kí, aur gadhe se utrí,
aur Dáúd ke áge aundhí girí, aur za-
mín par sijda kiyá,
24 Aur us ke páṉwoṉ par gir paṛí,
aur bolí, Mujh par, ai mere ḳhudá-
wand, mujhí par yih gunáh rakh, aur
apní launḍí ko parwánagí díjiye, ki áp
ke kán meṉ bát kare, aur apní launḍí
kí 'arz suniye.
25 Maiṉ tujh se minnat kartá húṉ,
ki merá ḳhudáwand us Bali'álí mard
par apná ḳhiyál na kare, us Nábál
par: ki jaisá us ká nám hai, waisá hí
wuh hai; us ká nám Nábál hai, aur
himáqat us ke sáth hai: aur maiṉ ne,
jo terí launḍí húṉ, apne ḳhudáwand
ke jawánoṉ ko, jinheṉ áp ne bhejá thá,
na dekhá thá.
26 So ab, ai mere sáhib, KHUDÁ-
WAND kí qasam, jo jítá hai, aur terí
ján hí kí saugand, ki KHUDÁWAND ne
tujh ko ḳhúnrezí ke liye áne se aur
apne háth se intiqám lene se báz rakha,
tere dushman, aur we jo mere sáhib
ke bad-ḳhwáh haiṉ, Nábál ke waise
hoṉ.
27 Ab yih hadya, jo terí launḍí
apne sáhib ke huzúr láí hai, so un
jawánoṉ ko, jo mere ḳhudáwand kí
pairauí karte haiṉ, diyá jáwe.
28 Karam se apní launḍí ká gunáh
baḳhsh díjiye: KHUDÁWAND yaqínan
mere sáhib ke liye ek mazbút ghar
uṭháwegá; is liye ki merá málik
KHUDÁWAND kí laṛáíáṉ laṛtá hai, aur
tujh meṉ tamám 'umr buráí na páí
gayí.
29 Lekin ek mard uṭhá, ki tujhe
ragede, aur terí ján ká tálib ho: par
mere sáhib kí ján zindagí ke buqche
meṉ KHUDÁWAND tere Khudá ke sáth
bándhí jáegí; par tere dushmanoṉ kí
jáneṉ wuh unheṉ goyá falákhun ke
bích se phenk degá.
30 Aur aisá hogá, ki jis waqt KHU-
DÁWAND apne kahe ke muwáfiq sárí
nekíáṉ mere sáhib se kar chuke, aur
tujh ko Isráel ká sardár qáim kare,
31 To yih bát tere liye afsos ká
sabab na hogá, aur mere sáhib ke dil
kí ṭhokar ká bá'is na hogá, ki be-sabab
lahú baháyá, yá mere sáhib ne apná
intiqám liyá: par jis waqt KHUDÁ-
WAND mere sáhib par mihrbání kare,
tab tú apní launḍí ko yád farmá.
32 ¶ Aur Dáúd ne Abijail ko kahá,
ki KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá,
mubárak hai, jis ne tujhe bhejá ki tú
áj ke din merá istiqbál kare;
33 Aur terí saláh mubárak, aur tú
mubárak hai, ki tú ne mujh ko áj ke
din ḳhúnrezí se aur apne háth ke
intiqám lene se báz rakhá.
34 Kyúṉki sach hai, ki jaisá KHU-
DÁWAND Isráel ká Khudá zinda hai,
jis ne mujhe us se báz rakhá ki tujh
se badí karúṉ, so agar tú phurtí na
kartí, aur mujh pás milne ko chalí na
átí, to subh kí roshní tak Nábál ká
ek bhí, jo díwár par múttá, báqí na
rahtá.
35 Aur Dáúd ne us ke háth se, jo
kuchh ki wuh us ke liye láí thí, liyá,
aur use kahá, Apne ghar salámat já:
dekh, maiṉ ne terí bát mání, aur terá
muṉh qabúl kiyá.
36 ¶ Tab Abijail Nábál pás áí; aur
dekho, ki wuh apne ghar meṉ ziyáfat
kartá thá, jis tarah koí bádsháh ziyáfat
kare; aur Nábál ká jí apne meṉ bahut
hí magan húá thá, is liye ki bahut piyá
thá: so us ne use thoṛá yá bahut
kuchh na kahá, jab tak ki subh kí
roshní na ho gayí.
37 Aur aisá húá, ki subh ko, jab

Nábál kí mai utrí, aur us kí jorú ne
sab ahwál us se kahá, to us ká dil us
ke síne men̠ murda ho gayá, aur wuh
patthar kí mánind ho gayá.
38 Aur aisá húá, ki das din ke ba'd
K̤HUDÁWAND ne Nábál ko márá, aur
wuh mar gayá.
39 ¶ Aur jab Dáúd ne suná, ki
Nábál mará, to kahá, K̤HUDÁWAND
mubárak hai, ki jis ne Nábál ke háth
se merí ruswáí ká badlá liyá, aur apne
bande ko badí se báz rakhá: ki K̤HU-
DÁWAND ne Nábál kí sharárat ko usí
ke sir par ḍálá. Aur Dáúd ne paigám
bhejá, aur Abijail se bát kí, tá ki use
apní jorú kare.
40 Aur jab Dáúd ke k̤hádim Karmil
men̠ Abijail pás áe, unhon̠ ne us se
kahá, ki Dáúd ne ham ko tujh pás
bhejá, ki ham tujh ko us kí jorú banáne
ke liye lewen̠.
41 So wuh uṭhí, aur zamín par
aundhe mun̠h girí, aur bolí, ki Dekh,
terí launḍí to naukar hai, tá ki apne
k̤háwind ke k̤hádimon̠ ke pánw dhoe.
42 Aur Abijail ne jaldí kí, aur
uṭhke gadhe par sawár húí, aur apní
pánch launḍíán̠, jo us kí jilau men̠
thín̠, lín̠: aur Dáúd ke qásidon̠ ke sáth
rawána húí, aur us kí jorú baní.
43 Aur Dáúd ne Yazra'el men̠ se
Ak̤hinú'am ko bhí jorú kiyá; so we
donon̠ us kí jorúán̠ húín̠.
44 ¶ Par Sáúl ne apní beṭí Maikal,
jo Dáúd kí jorú thí, Lais ke beṭe
Jillímí Faltí ko dí thí.

XXVI BAB.

AUR Zifí Jibi'ah men̠ Sáúl pás áe,
aur bole, ki kyá Dáúd Hakílah
ke pahár̤ men̠, jo Yasímún ke sámhne
hai, apne ta,ín̠ nahín̠ chhipátá?
2 So Sáúl uṭhá, aur tín hazár chune
húe Isráelí jawán apne sáth leke dasht
i Zíf ko utar áyá, tá ki Dáúd ko talásh
kare.
3 Aur Sáúl kohistán i Hakílah men̠,
jo Yasímún ke sámhne hai, játe húe
k̤haimazan húá. Par Dáúd dasht
men̠ ṭhahrá; so us ne dekhá, ki Sáúl
us ká píchhá kiye húe dasht ko chalá
átá hai.
4 Pas Dáúd ne jásús bheje, aur
daryáft kiyá, ki Sáúl sach much áyá
hai.
5 ¶ Tab Dáúd uṭhke Sáúl kí k̤hai-
magáh ko chalá: aur Dáúd ne us
makán ko, jahán̠ Sáúl árám kartá thá,
aur Naiyir ká beṭá Abinaiyir bhí, jo
us ke lashkar ká sardár thá, dekhá:
aur Sáúl iháte ke bích sotá thá, aur
log us ke girdágird k̤haime kiye the.
6 Tab Dáúd ne mutakallim hoke
Hittí Ak̤himalik, aur Zarúyáh ke beṭe
Abishai ko, jo Yúab ká bhái thá, kahá,
Kaun mere sáth Sáúl ke k̤haime men̠
utregá? Abishai bolá, Main̠ tere sáth
utrún̠gá.
7 So Dáúd aur Abishai rát ko lash-
kar men̠ ghuse; aur dekho, us waqt
Sáúl iháte men̠ par̤á húá sotá thá, aur
us ká neza us ke sirháne par zamín
men̠ gar̤á thá; aur Abinaiyir aur ahl
i lashkar us ke gird par̤e húe the.
8 Us dam Abishai ne Dáúd ko ka-
há, K̤hudá ne áj ke din tere dushman
ko tere qábú men̠ kar diyá: ab hukm
ho, to main̠ use neze se ek hí bár men̠
márke zamín ke bích chhed lún̠, aur
main̠ use do bára na márún̠gá.
9 So Dáúd ne Abishai ko kahá, Use
ján se mat már: kyún̠ki K̤HUDÁWAND
ke masíh par kaun hai, jo háth uṭháwe,
aur be-gunáh ṭhahre?
10 Aur Dáúd ne yih bhí kahá, ki
Zinda K̤HUDÁWAND kí qasam, yá K̤HU-
DÁWAND áp us ko máregá, yá us ká
din áwegá, ki wuh apní maut se mare-
gá, yá wuh jang par char̤hegá, aur
márá jáegá:
11 Lekin K̤HUDÁWAND na kare, ki
main̠ K̤HUDÁWAND ke masíh par háth
chaláún̠: par áp us ke sirháne se yih
neza aur pání kí surálí le líjiye, aur
ham chale chalen̠.
12 So Dáúd ne neza aur pání kí
surálí Sáúl ke sirháne se le lí: aur

we chal nikle; aur yih kisí ádmí ne na dekhá, aur na jáná, aur koí na jágá; ki we sab ke sab sote the, ki KHUDÁWAND kí taraf se bhárí nínd un par áí thí.

13 ¶ Aur Daúd dúsrí taraf guzarke dúr tak pahár kí choṭí par khará húá; aur un ke darmiyán ek bará fásila thá.

14 Aur Dáúd ne logon ko aur Naiyir ke beṭe Abinaiyir ko pukárke kahá, ki Ai Abinaiyir, jawáb nahín detá? Tab Abinaiyir ne jawáb diyá, aur kahá, Tú kaun hai, jo bádsháh ko pukártá hai?

15 Tab Dáúd ne Abinaiyir ko kahá, Kyá tú bará bahádur nahín, aur baní Isráel men tujh sá kaun hai? So kis liye tú ne apne khudáwand bádsháh kí nigahbání na kí? ki logon men se ek shakhs tere khudáwand bádsháh ke qatl karne ko ghus gayá hai.

16 Pas yih kám tú ne kuchh achchhá na kíyá. KHUDÁWAND kí hayát kí qasam, ki tum wájib ul qatl ho, kyúnki tum ne apne áqá kí, jo KHUDÁWAND ká masíh hai, nigahbání na kí. Aur ab dekh, ki bádsháh ká barchhá, aur pání kí suráhí, jo us ke sirháne par thí, kahán hain?

17 Tab Sáúl ne Dáúd kí áwáz pahchání, aur kahá, Ai mere beṭe Dáúd, yih terí áwáz hai? Dáúd bolá, Ai mere khudáwand aur bádsháh, yih merí hí áwáz hai.

18 Aur us ne kahá, Merá khudáwand kyún is tarah apne khádim ke píchhe pará hai? main ne kyá kiyá hai? aur mere háth men kyá badí hai?

19 So ab main terí minnat kartá hún, ai mere khudáwand bádsháh, apne bande kí báton par kán rakh. Agar KHUDÁWAND ne tujh ko ubhárá ho, ki tú merí mukhálafat kare, to wuh hadya manzúr kare: aur agar baní A'dam ne aisá kiyá ho, to KHUDÁWAND ke huzúr se la'nat un par ho; kyúnki unhon ne áj ke din mujh ko khárij kiyá hai, ki main KHUDÁWAND kí dí húí mírás men shámil na rahún, aur mujhe kahte hain, Já, dúsre ma'búdon kí 'ibádat kar.

20 So ab KHUDÁWAND ke huzúr merá khún zamín par na bahe: kyúnki baní Isráel ká bádsháh ek pissú dhúndhne ko is tarah niklá hai, jaise koí paháron par títar ká shikár kartá hai.

21 ¶ Tab Sáúl ne kahá, Main ne khatá kí: ai mere beṭe Dáúd, phir á; ki main phir tujhe na satáúngá, is liye ki merí ján áj ke din terí nigáh men qímatí húí: dekh, main ne himáqat kí, aur niháyat barí khatá kí.

22 Aur Dáúd ne jawáb men kahá, ki Dekh, ki bádsháh ká neza hai! so jawánon men se ek áwe, ki use le jáwe.

23 Aur KHUDÁWAND har shakhs ko us kí sadáqat aur diyánatdárí ke muwáfiq jazá de: ki KHUDÁWAND ne áj tujhe mere qábú men kar diyá; par main ne na cháhá, ki KHUDÁWAND ke masíh par háth uṭháún.

24 Aur dekh, jis tarah terí zindagání merí ánkhon men áj ke din 'azíz nazar áí, isí tarah merí zindagání KHUDÁWAND kí nigáh men 'azíz howe, aur wuh mujhe sab taklífon se riháí bakhshe.

25 Tab Sáúl ne Dáúd ko kahá, Tú mubárak hai, ai mere beṭe Dáúd: tú bare bare kám bhí karegá, aur tú fathmand bhí hogá. So Dáúd apní ráh chalá gayá, aur Sáúl apne makán ko phirá.

XXVII BA'B.

AUR Dáúd ne apne dil men kahá, ki Ab main kisí din Sáúl ke háth men parke halák hoúngá: pas, mere liye is se bihtar kuchh nahín, ki main fauran bhágke Filistíon kí sarzamín men já rahún; aur Sáúl mujh se náummed hoke baní Isráel kí sarhaddon men phir mujhe na dhúndhegá: so us ke háth se merá chhuṭkárá hogá.

2 Tab Dáúd uṭhá, aur apne sáth ke chha sau jawánon̲ ko leke Ját ke bádsháh Ma'úk ke beṭe Akís kí taraf guzrá.

3 Aur Dáúd Ját men̲ Akís ke sáth rahá, wuh aur us ke log, jin men̲ se har ek apne gharáne samet thá, aur Dáúd apní donon̲ jorúon̲ ke sáth, ya-'ne Aḳhinú'am ke, jo Yazra'el kí thí, aur Karmilí Abíjail ke, jo Nábál kí jorú thí.

4 Aur Sáúl ko ḳhabar pahunchí, ki Dáúd Ját ko bhág gayá: so wuh phir us ke ḍhúnḍhne ke liye na niklá.

5 ¶ Aur Dáúd ne Akís se kahá, Agar tujh ko mujh par karam kí nazar hai, to ijázat de, ki log terí mamlukat men̲ se kisí bastí men̲ mujh ko itní jagah dewen̲, ki main̲ wahán̲ basún̲: kis wáste terá banda tere sáth dár-us-saltanat men̲ rahe?

6 So Akís ne us din shahr i Siqláj use diyá: is liye Siqláj áj ke din tak Yahúdáh ke bádsháhon̲ ke 'amal men̲ hai.

7 Aur bilkull zamána, ki jis men̲ Dáúd Filistíon̲ kí zamín men̲ rahá, so ek baras aur chár mahíne ká thá.

8 ¶ Aur Dáúd aur us ke log chaṛhe, aur Jasúríon̲, aur Jazaríon̲, aur 'Amáliqíon̲ par hamla kiyá: aur we Súr kí ráh se leke Misr ke siwáne tak us sarzamín men̲ qadím se baste the.

9 Aur Dáúd ne us sarzamín ko ḳharáb kiyá, aur 'aurat mard kisí ko jítá na chhoṛá, aur un kí bheṛ bakríán̲, aur bail, aur gadhe, aur únṭ, aur kapṛe lekar lúṭá, aur Akís pás phir áyá.

10 Aur Akís ne púchhá, ki A'j tú kahán̲ dauṛ gayá thá? So Dáúd bolá, Yahúdáh ke dakhan, aur Yarahmíelíon̲ ke dakhan, aur Qainíon̲ ke dakhan.

11 Aur Dáúd ne un men̲ se ek mard aur 'aurat ko bhí jo Ját tak ḳhabar le jáe, yih kahke, jítá na chhoṛá, aisá na ho, ki hamáre barḳhiláf yih ḳhabar dewen̲, ki Dáúd ne aisá aur aisá kiyá, aur jab tak ki wuh Filistíon̲ kí mamlukat men̲ rahe, tab tak us ká dastúr aisá hí hogá.

12 Aur Akís ká Dáúd par i'atimád húá, kyún̲ki us ne kahá, ki Us ne apní guroh Isráel se aisá kám kiyá, ki we us se kamál nafrat karte hon̲ge; so ab se hamesha ko yih merá ḳhádim rahegá.

XXVIII BA'B.

AUR unhín̲ dinon̲ men̲ aisá húá, ki Filistíon̲ ne apní faujen̲ jang ke wáste jam'a kín̲, tá ki Isráel se laṛen̲. Tab Akís ne Dáúd se kahá, Tú yaqín ján, ki tujhe aur tere logon̲ ko mere sáth laṛáí par nikalná hogá.

2 So Dáúd ne Akís ko kahá, yaqínan tujhe daryáft ho jáegá, ki kitná kám tere bande se ho sakegá. Aur Akís ne Dáúd ko kaha, Pas, main̲ apne sir kí nigahbání hamesha ke liye tujhe dún̲gá.

3 ¶ Aur Samúel mar chuká thá, aur sáre Isráel us par roe the, aur use usí ke shahr men̲, jo Rámah thá, gáṛá thá. Aur Sáúl ne un logon̲ ko, jin ke yár deo the, aur afsúngaron̲ ko mulk se ḳhárij kar diyá thá.

4 So Filistí jam'a hoke áe, aur Súním ko ḳhaimagáh kí: aur Sáúl ne bhí sáre Isráel ko jam'a kiyá, aur unhon̲ ne Jilbú'a men̲ ḳhaime khaṛe kiye.

5 Aur jab Sáúl ne Filistíon̲ ká lashkar dekhá, to hirásán húá, aur us ká dil niháyat kámpá.

6 Aur jis waqt Sáúl ne KHUDÁWAND se mashwarat púchhí, KHUDÁWAND ne use kuchh jawáb na diyá, na to ḳhwábon̲ se, aur na U'rím se, aur na nabíon̲ kí ma'rifat se.

7 ¶ Tab Sáúl ne apne mulázimon̲ ko kahá, Aisí 'aurat ko, jis ká yár deo ho, mere liye talásh karo, tá ki main̲ us pás jáún̲, aur us se púchhún̲. So

us ke mulázimon ne use kahá, ki Dekh, 'Ain-Dor ke bích ek 'aurat hai, jis ká yár deo hai.
8 So Sáúl ne apná bhekh badalke dúsrí poshák pahiní, aur gayá, aur do mard us ke sáth húe; aur rát ko us 'aurat ke pás pahunchá, aur use kahá, Mihrbání karke mere liye apne yár deo se mashwarat kíjiye, aur us ko jis ká nám tujh se main kahúngá, mere liye charháiye.
9 Tab us 'aurat ne use kahá, Dekh, tú jántá hai, ki Sáúl ne kyá kiyá, ki us ne un ko, jin ke yár deo the, aur afsúngaron ko, mulk se kát dálá: pas, tú kyún merí ján par phandá mártá hai, ki mujhe marwá dále?
10 Tab Sáúl ne Khudáwand kí qasam kháke kahá, ki Khudáwand kí hayát kí qasam, ki us bát ke liye tujhe koí sazá dí na jáegí.
11 Tab wuh 'aurat bolí, Main kis ko tere liye charháún? Wuh bolá, Samúel ko mere liye charhá.
12 Aur jis waqt us 'aurat ne Samúel ko dekhá, tab buland áwáz se chilláí: aur us 'aurat ne Sáúl ko kahá, Tú ne mujh se kyún dagá kí? kyúnki tú to Sáúl hai.
13 Tab bádsháh ne use kahá, Hirásán mat ho: tú ne kyá dekhá hai? Us 'aurat ne Sáúl ko kahá, ki Main ma'búdon ko dekhtí hún, ki zamín se charhte hain.
14 Tab us ne use kahá, ki Us kí shakl batá. Wuh bolí ki Ek búrhá ádmí úpar átá hai, aur ek chádar orhe húe hai. Tab Sáúl ne daryáft kiyá, ki wuh Samúel hai, aur us ne munh ke bhal girke zamín par sijda kiyá.
15 ¶ Tab Samúel ne Sáúl ko kahá, Tú ne kyún mujhe be-chain kiyá, ki mujhe charháyá? Aur Sáúl bolá, ki Main bare ranj men hún, ki Filistí mujh se larte hain, aur Khudá ne mujhe chhor diyá hai, aur kuchh jawáb nahín detá hai, na to nabíon kí ma'rifat se, aur na khwábon se: is liye main ne tujhe buláyá, tá ki tú mujhe batláwe, ki main kyá karún?
16 So Samúel ne kahá, Pas, tu mujh se kis liye púchhtá hai, jis hál ki Khudáwand ne tujhe chhor diyá hai, aur terá dushman baná hai?
17 Aur Khudáwand ne to apní taraf se aisá hí kiyá, jo us ne merí ma'rifat se kahá, ki Khudáwand ne tere háth se saltanat chák kar lí hai, aur tere parosí ko, jo Dáúd hai, 'ináyat kí hai:
18 Is liye ki tú Khudáwand kí áwáz ko na suntá thá, aur tú ne 'Amálíq se us ke qahr i shadíd ke muwáfiq kám na kiyá; isí sabab se Khudáwand ne áj ke din tujh se yih kuchh kiyá.
19 Siwá is ke Khudáwand Isráel ko tujh samet Filistíon ke háth men kar degá; aur kal tú aur tere bete mujh pás honge; aur Khudáwand Isráelí lashkar ko bhí Filistíon ke qábú men kar degá.
20 Tab Sáúl fauran zamín par lambá hoke girá, aur Samúel kí báton se us ne bará haul kháyá; aur us men kuchh qúwat báqí na rahí, is liye ki us ne din bhar aur rát bhar rotí na khái thí.
21 ¶ Tab wuh 'aurat Sáúl pás áí, aur dekhá, ki wuh be-niháyat ghabrá gayá hai; so us ne use kahá, ki Dekh, terí laundí ne terí áwáz suní, aur main ne apní ján apní hathelí par rakhí, aur jo báten tú ne mujh se kahí thín un ko máná hai:
22 So ab main tujh se minnat kartí, ki tú apní laundí kí bát sun, aur parwánagí de, ki main ek tukrá rotí ká tere huzúr láún; tú use khá, tá ki tujhe, jis waqt ki tú apní ráh chalá jáe, qúwat ho.
23 Par us ne na máná, aur kahá, Main nahín kháne ká. Par us ke mulázimon ne us 'aurat ke sáth hoke us par taqázá kiyá; tab us ne un ká kahá máná, ki zamín par se uthá, aur palang par baithá.

24 Aur us 'aurat ke ghar men ek motá bachhṛá thá; so us ne use jaldí zabh kiyá, aur áṭá leke gúndhá, aur fatírí roṭíán pakáín:
25 Aur Sáúl aur us ke mulázimon ke huzúr láí; aur unhon ne kháyá. Tab we uṭhe, aur usí rát wahán se chale gaye.

XXIX BA'B.

SO Filistíon ke sab lashkar Afíq men ikatthe áe the; aur Isráelí ek chashme ke nazdík, jo Yazra'el men hai, khaimazan húe.
2 Aur Filistíon ke umará, saikron aur hazáron ke sáth, áge áge játe the: par Dáúd apne logon samet Akís ke sáth píchhe píchhe guzartá thá.
3 Tab Filistí amíron ne kahá, In 'Ibráníon ká yahán kyá kám hai? Aur Akís ne Filistí amíron ko kahá, Kyá yih Isráel ke bádsháh Sáúl ká chákar Dáúd nahín hai, jo itne dinon aur itne barson se mere sáth hai, aur main ne, jab se ki wuh mujh pás áyá hai áj ke din tak, us men kuchh badí nahín páí?
4 Tab Filistí umará us se nákhush húe; aur Filistí amíron ne use kahá, ki Is shakhs ko yahán se phirá de, ki wuh apní jagah par, jo tú ne us ke liye ṭhahráí hai, phir jáe, aur hamare sáth jang men sharík hone ko na chale; tá aisá na ho, ki jang ke waqt wuh ham se dushmaní kare; kyúnki wuh apne sáhib ko apne se kis tarah rází karegá? kyá in logon ke siron se nahín?
5 Kyá yih wuhí Dáúd nahín, jis kí bábat we náchte húe gáte the, ki Sáúl ne to apne hazáron ko márá, aur Dáúd ne apne das hazáron ko.
6 ¶ Tab Akís ne Dáúd ko talab kiyá, aur use kahá, KHUDÁWAND i haiy kí qasam, ki tú rástkár hai, aur terí ámad o raft lashkar men mere sáth merí nazar men bihtar: ki main ne jis din se ki tú mujh pás áyá áj ke din tak tujh men kuchh badí nahín páí: lekin umará tujh se rází nahín.
7 So ab tú phir, aur salámat chalá já, tá ki Filistí qutb tujh se náráz na howen.
8 ¶ Tab Dáúd ne Akís ko kahá, ki Mujh se kyá húá, aur tú ne, us muddat men ki main tere sáth rahá áj ke din tak, mujh men kyá páyá, ki main apne khudáwand bádsháh ke dushmanon se jang karne ko na jáún?
9 Tab Akís ne Dáúd ko jawáb diyá, ki Yih mujh ko ma'lúm hai, aur tú merí nazar men Khudá ke firishte kí mánind achchhá hai: lekin Filistí amíron ne kahá, ki Wuh hamáre sáth jang ke liye na jáe.
10 So ab tú subh sawere apne áqá ke khádimon samet, jo tere sáth yahán áe hain, uṭhke filfaur subh kí roshní hote hote rawána ho.
11 So Dáúd apne logon samet subh sawere uṭhá, tá ki fajr ko wahán se chalke Filistíon ke mulk ko phir jáwe. Aur Filistí Yazra'el par chaṛhe.

XXX BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Dáúd aur us ke log tísre din Siqláj men pahunche, to 'Amálíqí dakhan taraf se Siqláj par chaṛh áe the, aur unhon ne Siqláj ko márá, aur ág se phúnk diyá thá;
2 Aur 'auraton ko, jo wahán thín, giriftár kiyá: par kisí chhoṭe baṛe ko qatl na kiyá, magar unhen le gaye, aur apní ráh lí.
3 ¶ So Dáúd aur us ke log shahr men dákhil húe, aur dekhá, ki shahr jalá paṛá hai: aur un kí jorúán, aur un ke beṭe, aur un kí beṭíán, asír ho gayí hain.
4 Tab Dáúd aur un logon ne, jo us ke sáth the, áwázen buland kín, aur roe, yahán tak ki un men táqat rone kí na rahí.
5 Aur Dáúd kí donon jorúán, Yazra'elí Akhinú'am, aur Abijail bhí, jo áge Karmilí Nábál kí jorú thí, asír ho gayí thín.

6 Aur Dáúd baṛe shikanje men thá;
kyúnki log is ká charchá karte the, ki
us par patthráo karen; is liye ki un
men se har ek apne beṭon aur beṭíon
ke liye nipaṭ dilgír thá: par Dáúd ne
KHUDÁWAND apne Khudá kí taraf se
apní khátir-jam'aí kí.
7 Aur Dáúd ne Akhimalik ke beṭe
Abiyátar káhin ko kahá, Main terí
minnat kartá hún, ki afúd mujh pás
le á. So Abiyátar afúd wahán Dáúd
pás le áyá.
8 Aur Dáúd ne KHUDÁWAND se saláh
púchhí, aur kahá, ki Main us fauj ká
píchhá karún, ki nahín? main unhen já
lúngá, ki nahín? Us ne jawáb men
farmáyá, Píchhá kar; ki tú yaqínan un
tak pahunchegá, aur be-shakk un se
chhuṛá láegá.
9 So Dáúd chalá, wuh aur we chha
sau jawán jo us ke sáth the, aur Basúr
ke nále tak áe, aur we jo píchhe chhoṛe
gaye wahán rahe.
10 Par Dáúd píchhá kar rahá, wuh
aur chár sau jawán: kyúnki do sau
píchhe rah gaye, ki aise thak gaye the
ki Basúr ke nále pár já na saken.
11 ¶ Aur unhon ne maidán men ek
Misrí ko páyá; so use Dáúd pás le áe,
aur use roṭí dí, so us ne kháí; aur use
pání bhí piláyá;
12 Aur unhon ne anjír kí liṭ ká ek
ṭukṛá, aur kishmish ke do khoshe use
diye: aur jab wuh khá chuká, to us
ke dam men dam áyá; kyúnki us
ne tín rát din se na roṭí kháí thí, na
pání piyá thá.
13 Tab Dáúd ne us se púchhá, Tú
kaun hai? aur tú kahán ká hai? Wuh
jawán bolá, Main ek Misrí hún, aur ek
'Amáliqí ká naukar hún; aur merá
áqá mujh ko chhoṛ gayá, ki tín din húe
ki main bímár ho gayá.
14 Ham ne Karetíon ke dakhan aur
Yahúdáh ke mulk par, Kálib ke dakhan
par bhí, chaṛháí kí thí; aur ham ne
Siqláj ko ág se phúnk diyá.
15 Aur Dáúd ne use kahá, ki Kyá
tú mujhe us jamá'at tak le jáne saktá
hai? Wuh bolá, Mujh se Khudá kí
qasam kháke kah, ki Main tujhe ján
se na márúnga, aur na tujhe tere
áqá ke hawále karúngá; to main tujh
ko us jamá'at tak le jáúngá.
16 ¶ Aur jab wuh us ko wahán le
gayá, tab dekho, ki we sab zamín kí
sath par phaile húe the, aur us bahut
se mál ke sabab, jo unhon ne Filistíon
ke mulk aur Yahúdáh ke mulk se lúṭá
thá, kháte píte aur náchte the.
17 So Dáúd ne pau phaṭne ke waqt
se leke dúsre din kí shám tak un ko
qatl kiyá; aur un men se ek bhí na
bachá, magar chár sau jawán ádmí jo
úṇṭon par chaṛhke bhág nikle.
18 Aur Dáúd ne sab, jo kuchh ki
'Amáliqí le gaye the, chhuṛá liyá: aur
apní donon jorúon ko bhí Dáúd ne
chhuṛáyá.
19 Aur un kí koí chíz gum na húí,
khwáh chhoṭí baṛí, khwah beṭí beṭá,
khwáh lúṭ, khwáh koí chíz jo apne
wáste lí thí; Dáúd ne sab ko phir
liyá.
20 Aur Dáúd ne sárí bheṛ bakríán,
aur gáe bail le liye, aur we inhen báqí
mawáshí ke áge hánk láe, aur kahte
the, ki Yih Dáúd ká mál hai.
21 ¶ Aur Dáúd un do sau jawánon
pás, jo thakke Dáúd ke sáth já na sake
the, aur un ke kahne se Basúr ke nále
par rah gaye the, phir áyá: aur we
Dáúd ke istiqbál ko aur un logon se,
jo us ke sáth the, milne ko nikle:
aur jab Dáúd un logon ke barábar
pahunchá, to us ne un se khair o
'áfiyat púchhí.
22 Us waqt sab badzát aur Bali'álí
logon ne, un men se jo Dáúd ke sáth
gaye the, khitáb karke kahá, Azbaski
ye hamáre sáth na gaye, ham un ko us
mál men se, jo ham ne chhuṛáyá hai,
koí hissa na denge, magar har ek ko us
kí jorú aur beṭá beṭí, ki unhen lete
jáwen, aur rawána hon.
23 So Dáúd bolá, Ai mere bháío,

Aisá na karná cháhiye us mál ke sáth
jo Khudáwand ne ham ko diyá, ki usí
ne hameṉ bacháyá, aur us guroh ko,
jis ne hameṉ lúṭá thá, hamáre háth
meṉ kar diyá.
24 Aur is muqaddame meṉ tumhárí
kaun sunegá? wuh, jo laṛáí meṉ sáth
thá, jaisá wuh hissa páegá, waisá hí
wuh, jo paṛáo par ṭhahar rahá, páegá:
donoṉ barábar hissa páenge.
25 So us ne us din se Isráel ke liye
yihí qánún aur áín muqarrar kiyá, jo
áj tak hai.
26 ¶ Aur jab Dáúd Siqláj meṉ áyá,
us ne lúṭ ke mál meṉ se Yahúdáh ke
buzurgoṉ, aur apne dostoṉ ke liye
kuchh bhejá, aur kahá, ki Dekho,
Khudáwand ke dushmanoṉ ke mál
meṉ se yih tumháre liye ek hadya hai;
27 Aur un pás bhejá, jo Baitel meṉ
the, aur un pás jo Rámát ul janúb
meṉ, aur un pás jo Yatír meṉ the,
28 Aur un pás jo 'Ará'ir meṉ the,
aur un pás jo Sifmút meṉ, aur un pás
jo Istimú'a meṉ the,
29 Aur un pás jo Rakhal meṉ the,
aur un pás jo Yarahmíelíoṉ ke shahr-
oṉ meṉ, aur un pás jo Qainíoṉ ke
shahroṉ meṉ,
30 Aur un pás jo Hurmah meṉ the,
aur un pás jo Kúr-'ásán meṉ, aur un
pás jo 'Aták meṉ,
31 Aur un pás jo Habrún meṉ the,
aur un sab jagahoṉ meṉ, jaháṉ jaháṉ
Dáúd aur us ke log phirá karte the,
bhejá.

XXXI BAB.

Aur Filistíoṉ kí Isráel se laṛáí húí:
aur Isráelí mard Filistíoṉ ke
sámhne se bháge, aur kohistán i Jilbú'a
meṉ mar gire.
2 Aur Filistíoṉ ne Sáúl aur us ke
beṭoṉ ká khúb píchhá kiyá; aur Yúna-
tan, aur Abinadáb, aur Malkisú'a, Sáúl
ke beṭoṉ ko, már liyá.
3 Aur Sáúl ke muqábil laṛáí bahut
baṛh gayí, aur tírandázoṉ ne use páyá,
aur wuh tírandázoṉ ke háthoṉ se
niháyat zakhmí húá.
4 Tab Sáúl ne apne silahbardár se
kahá, Apní talwár khíṉch, aur us se
mujhe chhed le, tá na howe, ki ye ná-
makhtún áweṉ, aur mujhe chhed leṉ,
aur mere sáth ṭhaṭṭhá kareṉ. Par us
ke silahbardár ne qabúl na kiyá, is
liye ki wuh niháyat ḍará. Tab Sáúl
ne talwár lí, aur us par girá.
5 Aur jab ki us ke silahbardár ne
dekhá, ki Sáúl mar gayá, to wuh bhí
apní talwár par girá, aur us ke sáth
mar gayá.
6 So Sáúl, aur us ke tínoṉ beṭe, aur
us ká silahbardár, aur us ke kháss log,
sab usí dín ek sáth mar miṭe.
7 ¶ Aur we Isráelí mard jo us wádí
kí dúsrí taraf the, aur we jo Yardan ke
pár the, yih dekhke ki Isráel ke log
bháge, aur Sáúl aur us ke beṭe máre
paṛe, shahroṉ ko chhoṛke bhág nikle;
aur Filistí áe, aur un meṉ base.
8 Aur dúsre din subh ko aisá húá, ki
jis waqt Filistí áe, tá ki láshoṉ ko nangá
kareṉ, to unhoṉ ne Sáúl aur us ke tín
beṭoṉ ko koh i Jilbú'a meṉ paṛá páyá.
9 So unhoṉ ne us ká sir káṭ liyá,
aur us ke hathyár utárke Filistíoṉ ke
mulk meṉ bhijwá diye, tá ki un ke
butkhánoṉ meṉ aur logoṉ meṉ us kí
manádí karáweṉ.
10 So unhoṉ ne us ke hathyároṉ
ko 'Istárát ke ghar meṉ rakhá: aur
us kí lásh ko Bait-Shán kí díwár par
lagá diyá.
11 ¶ Aur jab Yabísíoṉ ne, jo Jili'ád
meṉ the, suná, ki Filistíoṉ ne Sáúl se
yúṉ kiyá,
12 To un meṉ ke sáre bahádur
uṭhe, aur tamám rát chale gaye, aur
Bait-Shán kí shahr-panáh par se us kí
lásh us ke beṭoṉ kí láshoṉ samet leke
Yabís meṉ phir áe, aur waháṉ un ko
jalá diyá.
13 Aur un kí haḍḍíoṉ ko leke Ya-
bís meṉ un ke ek darakht ke tale gáṛ
diyá, aur sát din tak roza rakhá.

SAMU'EL KI' DU'SRI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Sáúl ke mar jáne ke ba'd, aisá
húá, jab Dáúd 'Amálíqíon ko qatl
karke phirá thá, aur Dáúd Siqláj men
do din rahá thá;
2 Tab tísre hí din aisá húá, ki dek-
ho, ek shakhs lashkargáh men se,
Sáúl ke pás se, pairáhan chák kiye
húe, aur sir par khák dále húe, áyá;
aur aisá húá ki jab Dáúd ke pás pa-
hunchá, to zamín par girá, aur sijda
kiyá.
3 Aur Dáúd ne use kahá, Tú kahán
se átá hai? Wuh use bolá, Main
Isráel kí lashkargáh se bach niklá
hún.
4 Tab Dáúd ne us se púchhá, Kyá
bát húí? mujh se kahiye. Us ne
kahá, ki Log jang-gáh se bhága, aur
bahut se gir gaye, aur mar gaye; aur
Sáúl aur us ká betá Yúnatan bhí mar
gaye.
5 Tab Dáúd ne us jawán ko, jis ne
us ko yih khabar dí, kahá, Tú ne
kyúnkar jáná, ki Sáúl aur us ká betá
Yúnatan mare?
6 Us jawán ne jo use khabar detá
thá kahá, ki Main Jilbú'a ke kohistán
men ittifáqan wárid húá, aur dekho,
us dam Sáúl apne neze par takya kiye
húe thá; aur dekho, ki rathon aur
sárathíon ne us ká niháyat píchhá
kiyá:
7 Aur us ne apne píchhe dekhke
mujh par nigáh kí, aur mujhe buláyá.
Main bolá, Házir.
8 So us ne mujhe kahá, Tú kaun
hai? Main ne use kahá, Main ek
'Amálíqí hún.

9 Phir us ne mujhe kahá, Mere pás
khará hoke mujhe qatl kar, ki main
bare 'azáb men hún, aur ab tak merá
dam mujh men hai.
10 Tab main us pás khará húá, aur
use qatl kiyá; kyúnki mujhe yaqín
thá, ki ab jo wuh girá hai to bachegá
nahín; aur main ne us ke sir ká táj,
aur kangan, jo us ke bázú par thá,
liyá; so main unhen apne khudáwand
pás láyá hún.
11 Tab Dáúd ne apná girebán pakrá
aur chák kiyá, aur sáre logon ne bhí
jo us ke sáth the aisá hí kiyá:
12 Aur we roe píte, aur unhon ne
Sáúl aur us ke bete Yúnatan, aur
KHUDÁWAND ke bandon, aur Isráel ke
gharáne ke liye, jo talwár se máre pare
the, shám tak roza rakhá.
13 ¶ Phir Dáúd ne us jawán se, jo
yih khabar láyá thá, púchhá, Are tú
kahán ká hai? Wuh bolá, ki Main
ek pardesí ká betá aur ek 'Amálíqí
hún.
14 So Dáúd ne use kahá, Kyá tú
KHUDÁWAND ke masíh par háth bar-
háne se, ki us ko halák kare, na dará?
15 Phir Dáúd ne ek jawán ko bu-
láyá, aur kahá, Nazdík já, aur us par
hamla kar. So us ne use aisá márá,
ki wuh mar gayá.
16 Aur Dáúd ne use kahá, Terá
khún tere hí sir par ho, ki tú hí ne
apne munh se áp par gawáhí dí, aur
kahá, ki Main ne KHUDÁWAND ke
masíh ko ján se márá.
17 ¶ Aur Dáúd ne Sáúl aur us ke
bete Yúnatan par yih marsiya kahke
nauha kiyá:

18 (Aur us ne unhen̲ hukm diyá, ki Baní Yahúdáh ko kamán ká soz sikhláwen̲. Dekh, wuh kitáb ul Yáshar men̲ likhá hai.)

19 Ai Isráel ke gazál, tú apne paháron̲ par márá paṛá: háe, bahádur kyún̲ gir gaye!

20 Ját men̲ k̲habar na do, Asqalún ke bázáron̲ men̲ manádí mat karo; na ho ki Filistíon̲ kí beṭíán̲ k̲hush hon̲, na ho ki ná-mak̲htúnon̲ kí beṭíán̲ shádiyána bajáen̲.

21 Ai Jilbú'a ke paháṛo, tum par os na paṛe, tum par menh na barse, aur na tumháre kheton̲ men̲ hadya kí chízen̲ hon̲; kyún̲ki wahán̲ baháduron̲ kí sipar phen̲kí gayí, sipar Sáúl kí, goyá ki us par tel na malá gayá thá.

22 Maqtúlon̲ ke k̲hún se aur baháduron̲ kí charbí se Yúnatan kí kamán kabhí ṭal na gayí, aur Sáúl kí talwár k̲hálí na lauṭí.

23 Sáúl aur Yúnatan apne jíte jí 'azíz aur dil-pasand the, aur we apní maut men̲ bhí judá na húe: we 'uqábon̲ se ziyádá tez-par the, aur we sheron̲ se ziyáda qawí the.

24 Ai Isráel kí beṭio, Sáúl par roo, jis ne tumhen̲ argawání libás aur aur nafís chízen̲ pahináín̲, jis ne tumhárí poshák ko sone ke zewaron̲ se zínat bak̲hshí.

25 Háe, we bahádur kyún̲ laṛáí ke darmiyán gir gaye! ai Yúnatan, tú apne únche makánon̲ men̲ márá paṛá.

26 Mujh par tere liye, ai mere bháí Yúnatan, baṛá dukh paṛá: tú mujhe niháyat dil-pasand thá: mujhe terí muhabbat 'ajíb thí, balki 'auraton̲ kí muhabbat se bhí ziyáda.

27 Háe, we bahádur kyún̲ gir gaye, aur jang ke hathyár nábúd ho gaye!

II BA'B.

AUR ba'd us ke aisá húá, ki Dáúd ne KHUDÁWAND se púchhá, aur kahá, ki Main̲ Yahúdáh kí bastíon̲ men̲ se kisí men̲ chaṛh jáún̲? KHUDÁWAND ne use farmáyá, Chaṛh já. Tab Dáúd ne kahá, Kidhar jáún̲? Us ne farmáyá, Habrún ko.

2 So Dáúd wahán̲ chaṛh gayá, aur us ke sáth us kí donon̲ joruán̲ bhí, Yazra'elí Ak̲hínú'am, aur Karmilí Nábál kí jorú Abijail, thín̲.

3 Aur us ke logon̲ ko jo us ke sáth the, har ek shak̲hs ko, us ke gharáne samet Dáúd úpar láyá: so we Habrún kí bastíon̲ men̲ á base.

4 Tab Yahúdáh ke log áe, aur wahán̲ unhon̲ ne Dáúd par tel malá, ta ki wuh Yahúdáh ke gharáne ká bádsháh ho. Aur unhon̲ ne Dáúd ko k̲habar dí, aur kahá, ki Yabís i Jili'ád ke logon̲ ne Sáúl ko gáṛá thá.

5 ¶ So Dáúd ne Yabís i Jili'ád ke logon̲ ke pás qásid bheje, aur un se kahá, ki KHUDÁWAND kí taraf se tum mubárak ho, is liye ki tum ne apne k̲hudáwand Sáúl par itná ihsán kiyá, aur use dafan kiyá.

6 Ab KHUDÁWAND tumháre sáth rahmat aur sacháí 'amal men̲ láe: aur main̲ bhí tum se us nekí ká badlá karún̲gá, is liye ki tum ne yih kám kiyá.

7 So ab tumháre bázú qawí howen̲, aur mardánagí karo, ki tumhárá k̲hudáwand Sáúl mar gayá, aur Yahúdáh ke gharáne ne mujh par tel malá, ki main̲ un ká bádsháh hoún̲.

8 ¶ Lekin Naiyir ke beṭe Abinaiyir ne, jo Sáúl ke lashkar ká sardár thá, Sáúl ke beṭe Ishbusat ko liyá, aur use Mahanaim men̲ pahuncháyá;

9 Aur use Jili'ád, aur Asharíon̲, aur Yazra'el, aur Ifráím, aur Binyamín, aur tamám Isráel ká bádsháh kiyá.

10 Aur Sáúl ke beṭe Ishbusat kí 'umr chálís baras kí thí, jis waqt ki Isráel ká bádsháh húá, aur us ne do baras bádsháhat kí. Lekin Yahúdáh ke gharáne ne Dáúd kí pairauí kí.

11 Aur wuh 'arsa, jis men̲ Dáúd ne Habrún men̲ baní Yahúdáh par hukúmat kí, sát baras chha mahíne ká thá.

12 ¶ Phir Naiyir ká beṭá Abinaiyir, aur Sáúl ke beṭe Ishbusat ke k̲hádim, Mahanaim se rawána hoke Jiba'ún men̲ áe.

13 Aur Zarúyáh ká beṭá Yúab aur Dáúd ke mulázim nikle, aur Jiba'ún ke kunḍ par un se mile, aur donon̲ baiṭhe, ek to kunḍ kí is taraf, aur dúsrá kunḍ kí us taraf.

14 Tab Abinaiyir ne Yúab ko kahá, ki Jawánon̲ ko parwánagí díjiye, ki uṭhen̲ aur hamáre sámhne khelen̲. So Yúab bolá, K̲hair, unhen̲ uṭhne do.

15 Tab Sáúl ke beṭe Ishbusat kí taraf se Binyamín ke bárah jawán uṭhe, aur us pár gaye, aur Dáúd ke k̲hádimon̲ kí taraf se bhí bárah jawán nikle.

16 So un men̲ se ek ek ne apne apne muk̲hálif ká sir pakṛá, aur apní talwár apne muk̲hálif ke pahlú men̲ godí, so we ek sáth gir gaye: is liye wuh jagah K̲halqit-hassúrím kahlái, jo Jiba'ún men̲ hai.

17 Aur us roz baṛí sak̲ht laṛáí húí; aur Abinaiyir ne aur Isráel ke logon̲ ne Dáúd ke k̲hádimon̲ ke sámhne shikast páí.

18 ¶ Aur wahán̲ Zarúyáh ke tín beṭe Yúab, aur Abishai, aur 'Asáhel, házir the: aur 'Asáhel janglí hiran kí mánind subukpá thá.

19 Aur 'Asáhel ne Abinaiyir ká píchhá kiyá; aur wuh játe waqt Abinaiyir ká píchhá karne se dahne yá báen̲ háth na muṛá.

20 Tab Abinaiyir ne apne píchhe nazar karke use kahá, Tú hí 'Asáhel hai? Wuh bolá, Hán̲.

21 Aur Abinaiyir ne use kahá, Apní dahní yá báín̲ samt ko muṛ, aur jawánon̲ men̲ se kisí ek ko pakaṛ, aur us ke hathyár lúṭ le. Par 'Asáhel ne na cháhá, ki us ká píchhá karne se kisí aur kí taraf muṛe.

22 Aur Abinaiyir ne 'Asáhel ko phir kahá, ki Merá píchhá karne se báz rah; kis liye main̲ tujhe zamín par márke ḍál dún̲? us hálat men̲ kyún̲kar tere bhái Yúab ko munh̲ dikháún̲gá?

23 Lekin us ne kisí taraf muṛne se inkár kiyá: tab Abinaiyir ne ulṭe bhále ke sire se us kí pánchwín̲ paslí ke níche men̲ use márá, aisá ki wuh us ke píṭh par pár ho gayá: so wuh wahán̲ girá, aur usí jagah mar gayá: aur aisá húá, ki jo koí us jagah, jahán̲ 'Asáhel mará paṛá thá, pahunchtá thá, to wahín̲ khaṛá rah játá thá.

24 Yúab aur Abishai bhí Abinaiyir ke píchhe dauṛ paṛe: aur jab we koh i Ammah tak, jo dasht i Jiba'ún ke raste men̲ Jíáh ke muqábil hai, pahunche, to súraj ḍúbá.

25 ¶ Aur baní Binyamín Abinaiyir kí pairauí karke ikaṭṭhe húe, aur ek fauj bane, aur ek pahár kí choṭí par khaṛe húe.

26 Tab Abinaiyir ne Yúab ko pukárke kahá, Kyá talwár abad tak halák kartí rahegí? kyá tú nahín̲ jántá, ki us ká anjám karwáhaṭ hogá? aur kab tak tú logon̲ ko apne apne bháion̲ ká píchhá karne se na rokegá?

27 ¶ Tab Yúab ne kahá, K̲hudá e haiy kí qasam, agar tú wuh bát na kahtá, to logon̲ men̲ se har ek apne bhái ká píchhá chhoṛke subh hí se phir gayá hotá.

28 Phir Yúab ne narsingá phúnká, aur sab log ṭhahar gaye, aur Isráel ke píchhe phir na gaye, aur laṛáí bhí phir na kí.

29 Aur Abinaiyir aur us ke log us sárí rát maidán men̲ chale gaye, aur Yardan ke pár húe, aur sáre Bitrún se guzar gaye, aur Mahanaim men̲ phir á pahunche.

30 Aur Yúab Abinaiyir ká píchhá karne se báz rahá: aur us ne jo sárí fauj ko jam'a kiyá, to Dáúd ke mulázimon̲ men̲ se 'Asáhel ke siwá unís ádmíon̲ ko na páyá.

31 Par Dáúd ke mulázimon̲ ne Binyamín men̲ se aur Abinaiyir ke

mulázimon men se logon ko aisá márá, ki tín sau sáth jawán mar gaye.
32 ¶ So unhon ne 'Asáhel ko uthäyá, aur us ke báp kí qabr men, jo Baitlaham men hai, gárá: aur Yúab aur us ke sab log tamám rát chale gaye, aur pau phatte húe Habrún men dákhil húe.

III BA'B.

ALGARAZ Sáúl ke gharáne aur Dáúd ke gharáne men muddat tak jang hotí rahí: par Dáúd roz ba roz zor pakartá gayá, aur Sáúl ká khándán 'ájiz hotá gayá.
2 ¶ Aur Habrún men Dáúd ko bete paidá húe: so us ke palauthe bete ká nám, jo Yazra'elí Akhinú'am ke pet se thá, Amnún thá;
3 Aur dúsre ká nám, jo Karmilí Nábál kí jorú Abijail ke pet se húá, Kiliáb thá; aur tísre ká, jo Jasúr ke bádsháh Talmí kí betí Ma'akah ke pet se thá, Abisalúm thá;
4 Aur chauthe ká Adúniyáh bin Hajjít; aur pánchwen ká Safatiyáh bin Abitál;
5 Aur chhathá Itrí'ám thá; wuh 'Ijláh ke pet se paidá húá, jo Dáúd kí jorú thí. Ye Dáúd ko Habrún men paidá húe.
6 ¶ Aur jab Sáúl ke gharáne aur Dáúd ke gharáne men laráí ho rahí, to aisá húá, ki Abinaiyir ne Sáúl ke gharáne kí tá,íd men apne ta,ín mazbút kiyá.
7 Aur Sáúl kí ek laundí thí, Aiyáh kí betí, jis ká nám Risfáh thá: so Ishbusat ne Abinaiyir ko kahá, Tú kyún mere báp kí laundí ke pás andar gayá?
8 So Abinaiyir Ishbusat kí is bát ke sabab bahut gussa húá, aur bolá, Kyá main kutte ká sir hún, ki Yahúdáh ká sámhná karke áj ke din tak tere báp Sáúl ke gharáne par, aur us ke bháion aur us ke doston par, mihrbání kartá hún, aur tujhe Dáúd ke hawále main ne nahín kiyá, ki tú áj is 'aurat kí bábat mujh par 'aib lagátá hai?
9 KHUDÁWAND Abinaiyir se aisá hí kare, balki us se ziyáda kare, agar main, jis tarah KHUDÁWAND ne Dáúd se qasam kí hai, usí tarah us ke sáth sulúk na karún;
10 Tá ki saltanat ko Sáúl ke gharáne se judá kar dún, aur Dáúd ke takht ko Isráel par, aur Yahúdáh par, Dán se leke Biarsab'a tak, qáim karún.
11 Tab wuh Abinaiyir ke sámhne phir kuchh jawáb de na saká, is liye ki us se dartá thá.
12 ¶ Aur Abinaiyir ne is sabab Dáúd pás elchí bheje, aur kahá, ki Mulk kis ká hai? Tú mere sáth apná 'ahd kar, aur dekh ki merá háth tere sáth hogá, tá ki sáre Isráel ko terí taraf mutawajjih kar dún.
13 ¶ So wuh bolá, Khair, main tere sáth 'ahd karúngá: par tujh se ek bát ká tálib hún, aur wuh yih hai, ki tú merá munh na dekhe, siwá is shart ke, ki jis waqt tú merá munh dekhne ko áwe, to Sáúl kí betí Maikal ko apne sáth láwe.
14 Aur Dáúd ne Sáúl ke bete Ishbusat ko qásidon kí ma'rifat kahlá bhejá, ki Merí jorú Maikal ko, jise main ne Filistíon kí sau khalríán deke byáhá, mere hawále kar.
15 So Ishbusat ne log bheje, aur us 'aurat ko us ke shauhar Láis ke bete Faltíel se chhinwáyá.
16 Aur us ká shauhar us 'aurat ke sáth us ke píchhe píchhe Bahúrím tak rotá húá chalá áyá. Tab Abinaiyir ne us se kahá, ki Chal, phir já. Aur wuh phir gayá.
17 ¶ Aur Abinaiyir ne Isráelí buzurgon se bátchít karke kahá, Tum to peshtar hí cháhte the, ki Dáúd tumháre úpar bádsháh ho:
18 Pas, ab 'amal men láo; kyúnki KHUDÁWAND ne Dáúd ke haqq men farmáyá hai, ki Main apne bande

Dáúd kí ma'rifat se apne log Isráel ko
Filistíon ke háth se, aur un ke sab
dushmanon ke háth se, rihái dúngá.
19 Aur Abinaiyir ne Binyamín ke
kánon men bhí bát dálí: aur phir
Abinaiyir Habrún ko gayá, tá ki sab
jo kuchh ki Isráel kí nazar men
achchhá thá, aur jo Binyamín ke sáre
gharáne kí nigáh men khúb thá, so
Dáúd ke kánon men kahe.
20 So Abinaiyir Habrún men Dáúd
pás áyá, aur bís jawán us ke sáth the.
Tab Dáúd ne Abinaiyir kí aur un
logon kí jo us ke sáth the ziyáfat kí.
21 Aur Abinaiyir ne Dáúd se kahá,
Ab main uthke jáúngá, aur sáre Isráel
ko apne khudáwand bádsháh ke pás
ikatthe karúngá, tá ki we tujh se
'ahd karen, aur tú apne khátirkhwáh
un sab par saltanat kare. So Dáúd
ne Abinaiyir ko rukhsat kiyá; aur
wuh salámat chalá gayá.
22 ¶ Aur, dekho, ki us waqt Dá-
úd ke log aur Yúab kisí lashkar ká
píchhá karke, aur lút ká bahut sá mál
apne sáth leke, áyá; aur us waqt
Abinaiyir Habrún men Dáúd pás na
thá; kyúnki us ne use rukhsat kiyá
thá, aur wuh salámat chalá gayá thá.
23 Aur jab Yúab aur lashkar ke
sab log, jo us ke sáth the, pahunche,
to unhon ne Yúab se kahá, ki Naiyir
ká betá Abinaiyir bádsháh pás áyá
thá, aur us ne use rukhsat kar diyá,
aur wuh salámat chalá gayá.
24 So Yúab bádsháh pás áyá, aur
bolá, Yih tú ne kyá kiyá? dekho ki
Abinaiyir tujh pás áyá; pas tú ne
use kyún rukhsat kar diyá, ki wuh
chal niklá?
25 Tú Naiyir ke bete Abinaiyir ko
jántá hai, ki wuh tujh pás áyá thá,
ki tujh se dagá kare, aur terí ámad o
raft daryáft kare, aur sab jo kuchh ki
tú kartá hai pahcháne.
26 Aur phir jab Yúab Dáúd pás se
nikal áyá, to us ne Abinaiyir ke
píchhe qásid bheje, aur we us ko
Sírah ke kúe se pher láe: par yih
Dáúd ko ma'lúm na thá.
27 So jab Abinaiyir Habrún men
phir áyá, to Yúab ne use darwáze ke
kone men ek kanáre kiyá, tá ki us ke
sáth chupke se bát kare; aur wahán us
kí pánchwin paslí ke tale aisá márá,
ki wuh mar gayá; yih us ke bháí
'Asáhel ke lahú ke badle men húá.
28 ¶ Aur ba'd us ke jab ki Dáúd ne
suná, wuh bolá, ki Main apní saltanat
samet KHUDÁWAND ke áge Naiyir ke
bete Abinaiyir ke khún kí bábat be-
gunáh hún;
29 Wuh Yúab ke sir aur us ke báp
ke sáre gharáne par rahe; aur Yúab ke
gharáne men aisá shakhs, jis ká jiríyán
ho, yá jo korhí ho, yá lakrí pakarke
chale, yá jo teg par gire, yá jo be-ma-
'ásh ho, kadhí us se judá na howe.
30 So Yúab aur us ke bháí Abishai
ne Abinaiyir ko már liyá; is liye ki us
ne un ke bháí 'Asáhel ko Jiba'ún ke
bích laráí men qatl kiyá thá.
31 ¶ Aur Dáúd ne Yúab ko aur sab
logon ko, jo us ke sáth the, farmáyá,
ki Apne kapre pháro, aur tát pahino,
aur Abinaiyir ke áge chalke roo: aur
Dáúd bádsháh áp janáze ke píchhe
píchhe chalá.
32 Aur unhon ne Abinaiyir ko
Habrún men gárá: aur bádsháh ne
apní áwáz buland kí, aur Abinaiyir ke
gor par royá; aur sab log bhí roe.
33 Aur bádsháh ne Abinaiyir par
yún nauha kiyá, aur kahá, Ai Abi-
naiyir, kyá tú mará hai, jis tarah se
ahmaq martá hai?
34 Tere háth bandhe na the; tere
pánwon men paikarián nahín lagí thín:
balki tú yún pará hai, jis tarah koí
sharíron ke áge partá hai. Tab us par
sab ke sab log dobára roe.
35 Aur jis waqt sab log wahán se
áe, aur cháhá ki Dáúd ko kuchh khilá-
wen, aur hanoz din báqí thá, to Dáúd
ne qasam kháí, aur kahá, Agar main
áftáb ke gurúb hone se peshtar rotí,

yá aur kuchh chakhún, to Khudá mujh se aisá hí kare, balki us se ziyáda kare.
36 Aur sab logon ne is par muláhaza kiyá, aur yih un kí nigáh men achchhá thá; is liye ki jo kuchh bádsháh ne kiyá, so sáre logon kí khushnúdí ká bá'is húá.
37 Aur sab logon ne, aur tamám Isráel ne, us din yaqín kar jáná, ki Naiyir ká betá Abinaiyir bádsháh kí marzí se márá nahín gayá.
38 Aur bádsháh ne apne mulázimon ko farmáyá, Kyá tum nahín jánte ho, ki áj ke din ek Wálí, balki ek bahut bará shakhs, Isráel ke darmiyán gir gayá?
39 Aur main áj ke din 'ájiz hún, agarchi mamsúh bádsháh hún: aur ye log, baní Zarúyáh, mujh par zabardast hain; par KHUDÁWAND badkár ko us kí badí ká púrá badlá degá.

IV BAB.

AUR Sáúl ke bete ne jo suná, ki Abinaiyir Habrún men mar gayá, to us ke háthon ká zor játá rahá, aur sáre Isráelí ghabráe.
2 Aur Sáúl ke bete ke do ádmí the, jo faujon ke sardár the; ek ká nám Ba'anah, aur dúsre ká nám Raikáb thá; ye donon baní Binyamín men Biarútí Rimmún ke bete the; ki Biarút bhí Binyamín men giná játá thá;
3 Aur Biarútí Jittaim ko bhág gaye the: chunánchi áj ke din tak we wahín rahte hain.
4 Aur Sáúl ke bete Yúnatan ká ek langrá betá thá. So wuh, jab ki Sáúl aur Yúnatan kí khabar Yazra'el se pahunchí, to pánch baras ká thá, so us kí dáí use leke bhág gayí thí: aur us ne jo bhágne men jaldí kí, to aisá húá, ki wuh gir pará, aur langrá ho gayá. Aur us ká nám Mifíbusat thá.
5 Aur Rimmún Biarútí ke bete Raikáb aur Ba'anah áe, aur din charhte waqt Ishbusat ke ghar men dákhil húe, aur wuh do pahar ko apne bistar par letá thá.
6 So we wahán jáke ghar ke andar gehún lene ke baháne se ghuse, aur us kí pánchwín paslí ke tale use márá: aur Raikáb aur us ká bháí Ba'anah bhág gaye.
7 Kyúnki jab we ghar ke darmiyán pahunche, to wuh apní khwábgáh men bistar par sotá thá; so unhon ne use márá, aur qatl kiyá, aur us ká sir kátá, aur us ká sir le liyá, aur tamám rát maidán kí ráh bháge chale gaye.
8 Aur Ishbusat ká sir Habrún men Dáúd pás láe, aur bádsháh ko kahá, ki Yih Sáúl tere dushman, jo terí ján ká tálib thá, us ke bete Ishbusat ká sir hai; so Khudáwand ne áj ke din mere Khudáwand bádsháh ká intiqám Sáúl aur us kí nasl se liyá.
9 ¶ Tab Dáúd ne Raikáb aur us ke bháí Ba'anah ko, jo Biarútí Rimmún ke bete the, jawáb diyá, aur unhen kahá, ki Zinda KHUDÁWAND kí qasam, ki jis ne merí rúh ko har ek gam se riháí dí:
10 Jab ek shakhs ne mujh ko kahá, ki Dekh, Sáúl mar gayá; aur samjhá, ki mujh ko khushkhabarí detá hai, to main ne use pakrá, aur Siqláj men use qatl kiyá; yihí jazá main ne us ko us kí khabar ke badle dí:
11 Pas kitní ziyáda cháhiye ki dí jáwe, jab sharíron ne ek rástkár insán ko, us ke ghar hí men, us ke bistar par qatl kiyá ho? to kyá main ab us ká intiqám tumháre háth se na lúngá, aur tumhen zamín par se nábúd na karúngá?
12 Tab Dáúd ne apne jawánon ko hukm diyá, aur unhon ne un ko qatl kiyá, aur un ke háth aur pánw kát dále, aur unhen Habrún kí báolí par latká diyá. Aur Ishbusat ke sir ko unhon ne leke Habrún ke bích Abinaiyir kí qabr men gár diyá.

V BA'B.

BA'D us ke, Isráel ke sáre firqe Habrún men Dáúd pás áe, aur use kahá, Dekh, ham terí haḍḍí aur tere gosht hain.

2 Aur sábiq zamáne men bhí, jab ki Sáúl hamárá bádsháh thá, to tú hí Isráel ko báhar le játá aur phir bhítar látá thá: aur KHUDÁWAND ne tujhe farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí logon kí ri'áyat karegá, aur tú Isráel ká sardár hogá.

3 Garaz, Isráel ke sáre buzurg Habrún men bádsháh pás áe; aur Dáúd bádsháh ne Habrún men un ke sáth KHUDÁWAND ke huzúr 'ahd kiyá: aur unhon ne Dáúd ke sir par tel malá, tá ki wuh Isráel ká bádsháh ho.

4 ¶ Aur Dáúd, jis waqt ki saltanat karne lagá, us waqt tís baras ká thá; aur us ne chálís baras saltanat kí.

5 Us ne Habrún men sát baras chha mahíne Yahúdáh par saltanat kí, aur Yarúsálam men sáre Isráel aur Yahúdáh par tentís baras.

6 ¶ Ba'd us ke, bádsháh apne logon samet Yarúsalam ko Yabúsíon ke pás, jo us zamín ke báshinde the, gayá: unhon ne Dáúd ko kahá thá, Jab tak ki tú andhon aur langron ko le na jáegá, yahán na áne páegá: aur unhon ne gumán kiyá, ki Dáúd yahán na á sakegá.

7 Lekin Dáúd ne Saihún kí gaṛhí pakṛí; aur wuhí Dáúd ká shahr húá.

8 Aur Dáúd ne us din kahá, ki Jo koí parnále tak pahunche, aur Yabúsíon, aur langron, aur andhon ko, jo Dáúd ke jání dushman hain, máre, to wuhí lashkar ká sardár hogá. Isí liye yih masal kahte hain, ki Andhe aur langre ghar men dáḳhil na honge.

9 Aur Dáúd gaṛhí men rahá, aur us ne us ká nám Dáúd ká shahr rakhá. Aur Dáúd ne Millo ke girdágird aur us ke andar ghar banáe.

10 Aur Dáúd rafta rafta taraqqí kartá gayá, aur ḲHUDÁWAND, lashkaron ká Ḳhudá, us ke sáth thá.

11 ¶ Tab Súr ke bádsháh Hírám ne saro kí lakṛí, aur baṛhaí, aur sangtarásh, elchíon ke sáth Dáúd pás bhijwáe, aur unhon ne Dáúd ke liye mahall banáyá.

12 Aur Dáúd ko yaqín húá, ki ḲHUDÁWAND ne mujhe baní Isráel ká bádsháh kiyá, aur ki us ne us kí saltanat ko Isráel kí ḳhátir baṛháyá thá.

13 ¶ So Dáúd ne Habrún se áke Yarúsalam men aur haramen aur jorúán kín: aur Dáúd ke aur beṭá beṭí paidá húe.

14 Aur us ke un beṭon ke nám, jo Yarúsalam men us ko paidá húe, ye the; Samú'ah, aur Sobáb, aur Nátan, aur Sulaimán,

15 Aur Ibhár, aur Ilisú'a, aur Nafaj, aur Yafí'a,

16 Aur Ilisam'a, aur Ilyad'a, aur Ilifálat.

17 ¶ Aur jab Filistíon ne suná, ki unhon ne Dáúd ko masíh karke Isráel ká bádsháh kiyá, to sáre Filistí Dáúd kí talásh men chaṛh áe; aur Dáúd ko ḳhabar húí, so wuh gaṛhí men utrá.

18 Aur Filistí áe, aur Rifáíon ke nasheb men phail paṛe.

19 Tab Dáúd ne ḲHUDÁWAND se mashwarat púchhí, aur kahá, ki Main Filistíon par chaṛh jáún? Kyá tú un ko mere qábú men kar degá? ḲHUDÁWAND ne Dáúd ko farmáyá, Chaṛh já, ki main be-shakk Filistíon ko tere háth men kar dúngá.

20 So Dáúd Ba'al-Parázím men áyá, aur wahán Dáúd ne unhen márá, aur bolá, ki ḲHUDÁWAND ne mere dushmanon par mere sámhne phúṭ ḍálí, jis tarah pánion se phúṭ hotí hai. Isí liye us ne us makán ká nám Ba'al-Parázím rakhá.

21 Aur unhon ne apne buton ko wahín chhoṛá: so Dáúd aur us ke logon ne unhen jalá diyá.

22 ¶ Aur Filistí phir charhe, aur
Rifáíon ke nasheb men phail pare.
23 So Dáúd ne KHUDÁWAND se
phir saláh púchhí. So us ne kahá, Tú
mat charh já, par pichhári se unhen
gher le, aur tút ke darakhton ke mu-
qábil hoke un par hamla kar.
24 Aur aisá howe, ki jis waqt ki
tú tút ke darakhton kí phungíon ke
darmiyán chalne kí sí áwáz sune, tab
chaukas ho: ki us waqt KHUDÁWAND
tere áge áge khurúj karke Filistíon ke
lashkar ko qatl karegá.
25 Aur Dáúd ne, jaisá ki KHUDÁ-
WAND ne use farmáyá thá, waisá hí
kiyá; aur Filistíon ko Jib'a se leke
Jazar ke madkhal tak márá.

VI BA'B.

PHIR Dáúd ne Isráel ke tís hazár,
sab chune húe jawán, jam'a kiye.
2 Aur Dáúd uthá, aur sáre logon
ko leke, jo us ke sáth the, Ba'alah i
Yahúdáh se chalá, tá ki Khudá ke
sandúq ko, jis ke pás wuh nám, ya'ne
RABB ul afwáj ká nám, liyá játá hai,
jo do karúbíon ke bích men sukúnat
kartá, wahán se charhá láe.
3 So unhon ne Khudá ke sandúq
ko nayí gárí par rakhá, aur use Abi-
nadáb ke ghar se, jo Jibi'ah men thá,
nikál láe; aur us nayí gárí ko Abina-
dáb ke beton ne, jo 'Uzzah aur Akhyú
the, hánká.
4 Aur we use Abinadáb ke ghar se,
jo Jibi'ah men thá, Khudá ke sandúq
ke sáth nikál láe; par Akhyú sandúq
ke áge áge chalá.
5 Aur Dáúd aur Isráel ká sárá ghar-
áná sanaubar kí lakrí kí sab tarah
ke sáz, jaise ki barbat, aur sárangián,
aur table, aur tambúre, aur jhánjh,
leke KHUDÁWAND ke áge áge bajáte
chale.
6 ¶ Aur jab we Nakún ke khali-
hán par pahunche, to 'Uzzah ne háth
barháke Khudá ke sandúq ko pakarke
thám liyá, is liye ki bailon ne use
hiláyá tha.
7 Tab KHUDÁWAND ká gussa 'Uz-
zah par bharká; aur Khudá ne use us
kí khatá ke sabab márá; aur wuh
Khudá ke sandúq ke nazdík mar
gayá.
8 Aur Dáúd is sabab se, ki KHUDÁ-
WAND ne 'Uzzah par hamla kiyá, ná-
khush húá: aur us ne us jagah ká
nám Paraz-'Uzzah rakhá, jo áj ke din
tak hai.
9 Aur Dáúd us din KHUDÁWAND se
dará, aur bolá, ki KHUDÁWAND ká
sandúq mujh pás kyúnkar áwegá?
10 Aur Dáúd ne na cháhá, ki KHU-
DÁWAND ke sandúq ko apne shahr
men le jáke apne pás rakhe: so Dáúd
use ek taraf 'Obed-Adúm ke ghar men
le gayá.
11 Aur KHUDÁWAND ká sandúq
Játí 'Obed-Adúm ke ghar men tín
mahíne tak rahá: aur KHUDÁWAND ne
'Obed-Adúm ko aur us ke sáre ghar-
áne ko barakat dí.
12 ¶ Aur yih khabar Dáúd bád-
sháh ko deke kahá, ki KHUDÁWAND
ne 'Obed-Adúm ke ghar ko, aur us kí
har ek chíz ko, Khudá ke sandúq ke
sabab se, mubárak kiyá. Tab Dáúd
gayá, aur Khudá ke sandúq ko 'Obed-
Adúm ke ghar se Dáúd ke shahr men
khushí se charhá láyá.
13 Aur aisá húá, ki jab KHUDÁ-
WAND ke sandúq ke uthánewále chha
qadam chale, to Dáúd ne bail aur
mote mote jánwar zabh kiye.
14 Aur Dáúd KHUDÁWAND ke áge,
apne sáre bal se náchte náchte, chalá;
aur Dáúd kattán ká afúd pahine thá.
15 So Dáúd aur Isráel ká sárá ghar-
áná KHUDÁWAND ke sandúq ko lal-
kárte aur narsinge bajáte le áe;
16 Aur jab ki KHUDÁWAND ká san-
dúq Dáúd ke shahr men dákhil húá,
to Sáúl kí betí Maikal ne khirkí se
nigáh kí, aur Dáúd bádsháh ko KHU-
DÁWAND ke áge uchhalte aur náchte
dekhá; so us ne apne dil men use
haqír jáná.

17 ¶ Aur we Ḳhudáwand ke san-
dúq ko andar láe, aur use us ke ḳháss
maqám par, us ḳhaime ke darmiyán
jo Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá thá,
rakh diyá; aur Dáúd ne soḳhtaní
qurbánián̲, aur salámatí kí qurbánián̲,
Ḳhudáwand ke áge chaṛháin̲.
18 Aur jab Dáúd soḳhtaní qurbá-
nián̲, aur salámatí kí qurbánián̲, cha-
ṛhá chuká, to us ne RABB ul afwáj
ká nám leke logon̲ ko barakat dí.
19 Aur us ne sab logon̲ ko, balki
Isráel kí sárí guroh ko, mardon̲ ke
siwá 'auraton̲ ko bhí, har ek ko ek ek
roṭí, aur ek ek boṭí, aur ek ek jám
mai ká diyá. So sab log har ek apne
apne ghar ko rawána húe.
20 ¶ Tab Dáúd phirá, tá ki apne
gharáne ko barakat dewe. Us waqt
Sáúl kí beṭí Maikal Dáúd ke istiqbál
ko niklí, aur bolí, ki Isráel ká bád-
sháh áj ke din kaisá shándár ma'lúm
húá, jis ne áj ke din apne mulázimon̲
kí laun̲ḍíon̲ kí ánkhon̲ men̲ apne ta,ín̲
nangá kiyá, jaise ki koí bánká áp ko
barmalá nangá kartá hai!
21 So Dáúd ne Maikal ko kahá,
Yih Ḳhudáwand ke áge thá, jis ne
tere báp aur us ke sáre gharáne ke
muqábale men̲ mujhe pasand kiyá,
aur Ḳhudáwand kí qaum Isráel ká
hákim kiyá: so main̲ Ḳhudáwand ke
áge náchún̲gá.
22 Balki main̲ us se ziyáda zalíl
banún̲gá, aur áp ko apní nazar men̲
kamína banáún̲gá: aur jin laun̲ḍíon̲
ká zikr ki tú ne kiyá, un ke áge main̲
'izzatwálá hoún̲gá.
23 So Sáúl kí beṭí Maikal marte
dam tak be-aulád rahí.

VII BA'B.

AUR aisá húá, ki jab ki bádsháh
ghar men̲ baiṭhá thá, aur Ḳhu-
dáwand ne use us ke sáre dushman-
on̲ kí bábat har ek taraf se árám
baḳhshá;
2 To bádsháh ne Nátan nabí ko
kahá, Dekhiye to, main̲ saro kí lak-
ríon̲ ke ghar men̲ rahtá hún̲, par
Ḳhudá ká sandúq pardon̲ ke darmi-
yán rahtá hai.
3 Tab Nátan ne bádsháh ko kahá,
Já, sab jo kuchh ki tere dil men̲ hai,
kar; ki Ḳhudáwand tere sáth hai.
4 ¶ Aur usí rát aisá húá, ki Ḳhu-
dáwand ká kalám Nátan ko pahun-
chá, aur us ne kahá, ki
5 Já, aur mere bande Dáúd se kah,
Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, ki Kyá
tú mere liye ek ghar jis men̲ main̲
rahún̲ banáyá cháhtá hai?
6 So main̲, jab se ki baní Isráel ko
Misr se nikál láyá, áj ke din tak, kisí
ghar men̲ nahín̲ rahá, balki ḳhaime
men̲ yá maskan men̲ phirtá rahá.
7 Aur jahán̲ jahán̲ main̲ sáre Is-
ráelíon̲ ke sáth phirtá rahá, to kyá
main̲ ne kahín̲ kisí Isráelí firqe ko,
jise main̲ ne hukm kiyá, ki mere Is-
ráelí guroh kí ri'áyat kare, kahá hai,
ki Tum mere liye saro ká ghar kyún̲
nahín̲ banáte?
8 So ab tú mere bande Dáúd se
aisá kah, ki RABB ul afwáj yún̲ far-
mátá hai, ki Main̲ ne tujhe bheṛsále
men̲ se, jahán̲ tú bheṛen̲ charátá thá,
uṭháke apní qaum Isráel ká hákim
kiyá;
9 Aur main̲, jahán̲ jahán̲ tú gayá,
tere sáth rahá, aur tere sáre dushman-
on̲ ko tere sámhne márá; aur main̲
ne un logon̲ kí mánind, jin ká nám
dunyá men̲ baṛá hai, terá nám baṛá
kiyá.
10 Siwá is ke main̲ apní guroh Is-
ráel ke liye ek makán muqarrar ka-
rún̲gá, aur wahán̲ unhen̲ lagáún̲gá, tá
ki we apne ḳháss makán men̲ basen̲,
aur phir áwára na hon̲; aur sharárat
ke farzand, áge kí tarah, un ko phir
dukh na den̲ge.
11 Aur na us din kí tarah, jis din
se main̲ ne qázíon̲ ko muqarrar kiyá,
ki merí Isráelí guroh par hákim hon̲,
aur tujh ko tere sáre dushmanon̲ se
árám diyá. Phir Ḳhudáwand tujh

ko farmátá hai, ki Main tere liye ghar bhí banáúngá.

12 ¶ Aur jab ki tere din púre honge, aur tú apne bápdádon ke sáth so rahegá, to main tere ba'd terí nasl ko, jo tere sulb se hogí, barpá karúngá, aur us kí saltanat ko qáim karúngá.

13 Wuhí mere nám ká ek ghar banáwegá, aur main us kí saltanat ká takht abad tak qáim rakhúngá.

14 Aur main us ká báp hoúngá, aur wuh merá betá hogá. So agar wuh koí khatá karegá, to main use ádmíon ke kore aur baní Adam ke táziyánon se tambíh karúngá;

15 Par merí rahmat us se judá na hogí, jis tarah ki main ne use Sáúl se judá kiyá, jis ko ki main ne tere áge se daf'a kiyá.

16 Balki terá ghar aur terí saltanat hamesha tak tere áge qáim rahegí: terá takht hamesha sábit hogá.

17 So Nátan ne, in sárí báton aur is sáre khwáb ke mutábiq, Dáúd se kahá.

18 ¶ Tab Dáúd bádsháh andar gayá, aur KHUDÁWAND ke áge baithá, aur bolá, ki Ai málik KHUDÁWAND, main kaun hún, aur merá ghar kyá hai, ki tú ne mujhe yahán tak pahuncháyá?

19 Aur yih bhí, ai málik KHUDÁWAND, hanoz terí nazar men haqír chíz hai; so tú ne apne bande ke ghar ke haqq men bahut muddat tak ká zikr kiyá. Aur, ai málik KHUDÁWAND, kyá yih insán ká zábita hai?

20 Aur Dáúd kí kyá majál jo tujh se aur kuchh kahe? ki tú, ai málik KHUDÁWAND, apne bande ko jántá hai.

21 Apne sukhan hí ke liye, aur apne dil ke mutábiq, yih sab bare kám tú ne kiye, tá ki tú apne bande ko ágáh kare.

22 So tú, ai KHUDÁWAND Khudá, buzurg hai; is liye ki koí terí mánind nahín, aur tere siwá, jahán tak ki ham ne apne kánon se suná hai, koí Khudá nahín.

23 Aur dunyá men terí qaum Isráel kí mánind ek guroh kaun hai, ki jis ke bacháne ko Khudá áp gayá, tá ki use apní qaum banáe, aur apne liye ek nám hásil kare, aur tumháre liye, aur sarzamín ke liye, bare aur haulnák mu'ajize apní is guroh ke áge, jise tú ne Misr kí qaumon se aur un ke ma'búdon se rihái bakhshí, záhir kare?

24 Kyúnki tú ne apne liye apní guroh baní Isráel ko muqarrar kiyá, tá ki we abad tak terí guroh hon; aur tú áp, ai KHUDÁWAND, un ká Khudá húá.

25 Aur ab tú, ai KHUDÁWAND Khudá, us bát ko, jo tú ne apne bande ke haqq men aur us ke gharáne ke haqq men farmái, abad tak qáim rakh, aur jaisá tú ne farmáyá, aisá hí kar;

26 Tá ki terá nám abad tak is kalám se buland ho, ki RABB ul afwáj Isráel ká Khudá hai: aur tere bande Dáúd ká ghar tere huzúr sábit ho.

27 Kyúnki tú ne, ai RABB ul afwáj, Isráel ke Khudá, apne bande ke kán khole, aur farmáyá, ki Main tere liye ghar banáúngá: so tere bande ne apne dil men yih muqarrar kiyá, ki tere áge yih munáját kare.

28 Aur ab, ai málik KHUDÁWAND, tú wuh Khudá hai, aur terí báten sachchí hain, aur tú ne apne bande se us nekí ká wa'da kiyá hai:

29 So ab apne bande ke ghar ko barakat dená tú manzúr kar, tá ki wuh tere rúbarú páedár rahe; ki tú hí ne, ai málik KHUDÁWAND, farmáyá hai; aur terí barakaton se tere bande ká ghar abad tak mubárak rahe.

VIII BA'B.

BA'D us ke, Dáúd ne Filistíon ko márá, aur unhen maglúb kiyá: aur Dáúd ne Mathag-ul-Ammáh ko un ke qabze se nikál liyá.

2 Aur us ne Moáb ko márá, aur un ko zamín par giráke rassí se nápá; do rassíon se unhen nápá, jin ko halák kare, aur ek samúchí rassí se un ko

nápá ki jin kí ján-bakhshí kare: so Moábí Dáúd ke khádim húe, aur hadye láe.

3 ¶ Aur Dáúd ne Zúbáh ke bádsháh Rahúb ke bete Hadad'azar ko bhí, jab ki wuh nahr i Furát par apní sarzamín ko phir qabze karne gayá, már liyá.

4 Aur Dáúd ne us ke ek hazár rath, aur sát sau sawár, aur bís hazár piyáde, pakar liye: aur Dáúd ne rathon ke sab ghoron kí khúnchen márín, par un men se sau rathon ke liye chhor diye.

5 Aur jab Dimishq ke Arámí Zúbah ke bádsháh Hadad'azar kí kumak ko áe, to Dáúd ne Arámíon ke báís hazár log qatl kiye.

6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arámíon ke darmiyán chaukíán bithláín: so Arámí bhí Dáúd ke khádim húe, aur hadye láe. Aur Dáúd jahán kahín játá thá, wahán Khudáwand us kí nigahbání kartá thá.

7 Aur Dáúd ne Hadad'azar ke mulázimon kí sonahlí dhálen chhín lín, aur unhen Yarúsalam men le áyá;

8 Aur Batáh aur Birútai se, jo Hadad'azar ke shahron men se the, Dáúd bádsháh bahut sá támbá le áyá.

9 ¶ Aur jab ki Hamát ke bádsháh Túgí ne suná, ki Dáúd ne Hadad'azar ká sárá lashkar márá,

10 To Túgí ne apne bete Yúrám ko Dáúd bádsháh pás bhejá, ki use salám kahe, aur mubárakbád de; is liye ki us ne Hadad'azar se laráí kí thí, aur use már liyá: aur yih is liye thá, ki Hadad'azar Túgí se lará kartá thá. So Yúrám rúpe ke zurúf, aur sone ke zurúf, aur támbe ke zurúf, apne sáth láyá.

11 Aur Dáúd bádsháh ne un ko Khudáwand ke liye makhsús kiyá, un sab maglúb qaumon ke rúpe aur sone samet, jo us ne nazr kiyá thá;

12 Ya'ne Arámíon, aur Moábíon, aur baní 'Ammún, aur Filistíon, aur Amáliqíon, aur Zúbáh ke bádsháh Rahúb ke bete Hadad'azar ke lút men se.

13 Aur Dáúd atharah hazár Arámí ádmí namak ke nasheb men márke laut áyá, aur bará nám hásil kiyá.

14 ¶ Aur us ne Adúm men chaukíán muqarrar kín, balki sáre Adúm men chaukíán bithláín. Aur sáre Adúmí bhí Dáúd ke khádim húe. Aur Dáúd jahán kahín gayá, wahán Khudáwand us ká nigáhbán rahá.

15 Aur Dáúd ne sáre Isráel par saltanat kí; aur Dáúd apní sárí ra'aiyat se 'adl aur insáf kartá thá.

16 Aur Zarúyáh ká betá Yúab lashkar ká sardár thá; aur Akhilúd ká betá Yahúsafat muarrikh thá;

17 Aur Akhitúb ká betá Sadúq, aur Abiyátar ká betá Akhimalik, káhin the; aur Shiráyáh munshí thá;

18 Yahúyad'a ká betá Bináyáh Karetíon aur Faletíon ká sardár thá; aur Dáúd ke bete wálí the.

IX BAB.

PHIR Dáúd ne kahá, Hanoz Sáúl ke gharáne men se koí báqí hai, ki main us par Yúnatan ke sabab se mihrbání karún?

2 Aur Sáúl ke gharáne ká ek khádim Zibá náme thá. Pas jab unhon ne use Dáúd pás buláyá thá, bádsháh ne us se kahá, ki Tú Zibá hai? Wuh bolá, Terá banda wuhí hai.

3 Tab bádsháh ne us se kahá, ki Sáúl ke gharáne men se koí báqí hai, tá ki main us se Khudá kí mihr ká kám karún? Zíbá ne bádsháh se kahá, Hanoz Yúnatan ká ek betá hai, jo pánwon ká langrá hai.

4 Tab bádsháh ne us se púchhá, Wuh kahán hai? Zíbá ne bádsháh ko kahá, ki Dekh, Lúdibár men 'Ammíel ke bete Makír ke ghar men hai.

5 ¶ So Dáúd bádsháh ne log bheje, aur Lúdíbár se, 'Ammíel ke bete Makír ke ghar se, use mangwá liyá.

6 Aur jab Sáúl ke bete Yúnatan ká betá Mifíbusat Dáúd pás pahunchá, to

us ne aundhá girke sijda kiyá. Tab
Dáúd ne kahá, Mifíbusat. Us ne ja-
wáb diyá, Dekh, ki terá banda hai.
7 ¶ So Dáúd ne use kahá, Mat ḍar,
ki main̲ tere báp Yúnatan ke liye tujh
se nekí karún̲gá, aur tere báp Sáúl kí
sárí zamín tujhe pher dún̲gá; aur tú
mere dastarḳhwán par hamesha khháná
kháegá.
8 Tab us ne sijda kiyá, aur bolá, ki
Terá banda aisá kyá hai, ki tú mujh
par, jo mará húá kuttá sá hún̲, nigáh
kare?
9 ¶ Tab bádsháh ne Sáúl ke ḳhá-
dim Zíbá ko buláyá, aur use kahá, ki
Main̲ ne sab, jo kuchh ki Sáúl aur us
ke gharáne ká thá, tere áqá ke beṭe ko
baḳhsh diyá.
10 So tú apne beṭon̲ aur chákaron̲
samet us ke liye zamín jot, aur hásil
le á, ki tere áqá ke kháne ko rahe:
par Mifíbusat, jo tere sáhib ká beṭá
hai, mere dastarḳhwán par hamesha
kháná kháegá. Aur us Zíbá ke pan-
dráh beṭe aur bís chákar the.
11 Aur Zíbá ne bádsháh se kahá,
Sab, jo kuchh mere ḳhudáwand bád-
sháh ne apne bande ko farmáyá, so áp
ká banda karegá. Par Mifíbusat ke
haqq men̲ bádsháh ne farmáyá, ki
Wuh mere dastarḳhwán par sháhzád-
on̲ kí mánind kháná kháegá.
12 Aur Mifíbusat ká ek chhoṭá beṭá
thá, jis ká nám Míká thá. Aur báqí,
jitne ki Zíbá ke ghar men̲ rahte the,
Mifíbusat ke ḳhádim the.
13 So Mifíbusat Yarúsalam men̲
rahá, ki wuh hamesha bádsháh ke
dastarḳhwán par kháná khátá thá;
aur donon̲ pánwon̲ se langṛá thá.

X BAB.

BA'D us ke aisá húá, ki baní 'Am-
mún ká bádsháh mar gayá, aur
us ká beṭá Hanún us ká jánishín húá.
2 Tab Dáúd ne kahá, ki Main̲ Ná-
has ke beṭe Hanún se nekí karún̲gá,
jaise ki us ke báp ne mujh se nekí kí.
So Dáúd ne apne ḳhádim bheje, tá ki
us se us ke báp kí mátampursí karen̲.
Chunánchi Dáúd ke ḳhádim baní 'Am-
mún kí sarhadd men̲ gaye.
3 Aur baní 'Ammún ke sardáron̲ ne
apne ḳhudáwand Hanún ko kahá,
Tujh ko kyá yih gumán hai, ki Dáúd
tere báp kí ta'zím kartá hai, ki us ne
mátampursí ke liye tujh pás log bheje
hain̲? kyá Dáúd ne apne ḳhádim tere
pás is liye nahín̲ bheje hain̲, ki shahr
ká hál daryáft karen̲, aur us kí jásúsí
karen̲, tá ki shahr ko gárat karen̲?
4 Tab Hanún ne Dáúd ke ḳhádim-
on̲ ko pakṛá, aur har ek kí ádhí
dáṛhí munḍwáí, aur un kí poshák un
ke sufron̲ ke bíchon̲ bích tak káṭ ḍálí,
aur unhen̲ ruḳhsat kar diyá.
5 Jab Dáúd ko ḳhabar pahunchí,
us ne un ke istiqbál ke liye log bheje;
is liye ki we log niháyat sharminda
the: so bádsháh ne farmáyá, Jab tak
ki tumhárí dáṛhián̲ na baṛhen̲, Yaríhú
men̲ raho; ba'd us ke chale áo.
6 ¶ Aur baní 'Ammún ne jo dekhá,
ki ham Dáúd ke áge gandagí ṭhahre,
to baní 'Ammún ne log bheje, aur
Bait-Rahúb ke Arámíon̲, aur Zúbah
ke Arámíon̲ se bís hazár piyáde, aur
Ma'akah ke bádsháh se hazár ádmí,
aur Ish-Túb se bárah hazár ádmí, nau-
kar rakhe.
7 Aur Dáúd ne yih sunke Yúab aur
baháduron̲ ke sáre lashkar ko bhejá.
8 Tab baní 'Ammún nikle, aur
shahr ke pháṭak ke madḳhal men̲
laṛáí ke liye saff bándhí: aur Zúbah
ke Arámí, aur Rahúb ke, aur Ish-Túb
ke, aur Ma'akah ke, maidán men̲ alag
ṭhahre.
9 Aur Yúab ne jo dekhá, ki laṛáí ká
sámhná do taraf se áge aur píchhe se
hai, to us ne baní Isráel ke ḳháss
logon̲ men̲ se log chun liye, aur Ará-
míon̲ ke muqábil pará bándhá:
10 Aur báqí logon̲ ko apne bháí
Abishai ke tábi' kar diyá, tá ki wuh
baní 'Ammún ke sámhne pará bándhe.
11 Aur kahá, Agar Arámí mujh par

gálib hon, to tú merí kumak kíjiyo; aur agar baní 'Ammún tujh par gálib hon, to main áke terí kumak karúngá.
12 So diláwarí kar, aur apní guroh ke liye, aur apne Khudá ke shahron ke liye, mardánagí kar: aur KHUDÁWAND jo bihtar jáne so kare.
13 Pas, Yúab aur we log jo us ke sáth the, Arámíon par hamla karne ke liye, áge barhe: aur we us ke áge se bhág nikle.
14 Aur baní 'Ammún bhí yih dekhke ki Arámí bhíge, we bhí Abishai ke sámhne se nikal daure, aur shahr men ghuse. Aur Yúab, baní 'Ammún ke muqábale se lautke, Yarúsalam men dákhil húá.
15 ¶ Aur jab Arámíon ne dekhá, ki Ham ne baní Isráel se shikast páí, to unhon ne apne ta,ín jam'a kiyá.
16 Aur Hadar'azar ne log bheje, aur Arámíon ko, jo daryá pár the, le áyá, aur we Hilám men áe; aur Sobak, jo Hadar'azar kí fauj ká sardár thá, un ká peshrau húá.
17 Aur Dáúd ne yih sunke sáre Isráelíon ko ikatthá kiyá, aur Yardan ke pár utrá, aur Hilám tak áyá. Aur Arámíon ne Dáúd ke muqábil pare bándhe, aur us ke sáth lare.
18 Aur Arámí Isráel ke sámhne se nikal bháge; aur Dáúd ne Arámíon kí sát sau gárián aur chálís hazár sawár kát dále, aur un kí fauj ke sardár Sobak ko már liyá, jo wahín mar gayá.
19 Aur jab un bádsháhon ne, jo Hadar'azar ke khidmatguzár the, dekhá, ki we Isráel se maglúb húe, to unhon ne Isráelíon se sulh kí, aur un kí khidmat kí. Garaz, Arámí baní 'Ammún kí phir kumak karne se dare.

XI BA'B.

AUR jab wuh sál tamám húá, aur we din á pahunche, jin men bádsháh khurúj karte, to Dáúd ne Yúab, aur us ke sáth apne khádimon aur sáre Isráel ko bhejá: aur unhon ne baní 'Ammún ko qatl kiyá, aur Rabbah ko já gherá. Par Dáúd Yarúsalam hí men rahá.
2 ¶ Aur ek din shám ko aisá húá, ki Dáúd apne bichhaune par se uthá, aur bádsháhí mahall kí chhat par tahalne lagá: aur wahán se us ne ek 'aurat ko dekhá, jo nahá rahí thí; aur wuh 'aurat niháyat khúbsúrat thí.
3 Tab Dáúd ne us 'aurat ká hál daryáft karne ko ádmí bheje. Unhon ne kahá, Kyá wuh Ili'ám kí betí Bintsab'a, Hittí U'riyáh kí jorú, nahín?
4 Aur Dáúd ne log bhejke us 'aurat ko bulá liyá; chunánchi wuh us pás áí, aur wuh us se hambistar húá; kyúnki wuh apní nápákí se pák húí thí: aur wuh apne ghar ko chalí gayí.
5 Aur wuh 'aurat hámila ho gayí; so us ne Dáúd pás khabar bhejí, ki Main hámila hún.
6 ¶ Aur Dáúd ne Yúab ko kahlá bhejá, ki Hittí U'riyáh ko mujh pás bhej de: so Yúab ne U'riyáh ko Dáúd pás bhej diyá.
7 Aur jab U'riyáh áyá, to Dáúd ne púchhá, ki Yúab kaisá hai? aur logon ká kyá hál hai? aur jang ke kaise anjám hote hain?
8 Phir Dáúd ne U'riyáh ko kahá, ki Apne ghar já, aur apne pánw dho. Aur U'riyáh jo bádsháh ke mahall se niklá, to bádsháh kí taraf se us ke píchhe píchhe ek khwán bhejá gayá.
9 Par U'riyáh bádsháh ke ghar ke ástáne par apne khudáwand ke sab khádimon ke sáth so rahá, aur apne ghar na gayá.
10 Aur jab unhon ne Dáúd ko yih kahke khabar dí thí, ki U'riyáh apne ghar na gayá, to Dáúd ne U'riyáh ko kahá, Kyá tú safar se nahín áyá? pas tú apne ghar kyún nahín gayá?
11 Tab U'riyáh ne Dáúd se kahá, ki Sandúq, aur Isráel, aur Yahúdáh, khaimon men rahte hain; aur merá khudáwand Yúab, aur mere khudá-

wand ke khádim, khule maidán men
pare húe hain; pas, main kyúnkar
apne ghar men jáún, aur kháún, aur
píún, aur apní jorú ke sáth so rahún?
terí hayát, aur terí ján kí qasam, ki
main yih kabhí na karúngá.
12 Phir Dáúd ne U'riyáh ko kahá,
ki A'j ke din bhí yahán rah já, aur
kal main tujhe rawána karúngá. So
U'riyáh us din aur dúsre din bhí
Yarúsalam men rah gayá.
13 Tab Dáúd ne use buláyá, aur us
ne us ke huzúr kháyá aur píyá; aur
us ne use mast kiyá: aur shám ko
wuh báhar jáke apne khudáwand ke
khádimon ke sáth apne bistar par so
rahá, par apne ghar men na gayá.
14 ¶ Aur subh ko Dáúd ne Yúab
ke liye khatt likhá, aur U'riyáh ke
háth men deke use bhejá.
15 Aur us ne khatt men yih likhá,
ki U'riyáh ko sakht laráí ke waqt agárí
kíjiyo, aur us ke pás se phir áiyo, tá
ki wuh márá jáe, aur ján ba haqq ho.
16 Aur aisá húá, ki Yúab, jo us
shahr ke girdágird kí hálat dekhne
gayá, to us ne U'riyáh ko aise maqám
par, jahán us ne jáná, ki jangí log
wahán hain, muqarrar kiyá.
17 Aur us shahr ke log nikle, aur
Yúab se lare, aur wahán Dáúd ke
khádimon men se thore se log kám áe,
aur Hittí U'riyáh bhí márá gayá.
18 ¶ Tab Yúab ne ádmí bhejá, aur
jang ká sab ahwál Dáúd se kahá.
19 Aur qásid ko aisá tákíd karke
kahá, ki Jab tú bádsháh se jang ká
sárá ahwál 'arz kar chuke,
20 To agar aisá ho, ki bádsháh ká
gussa bharke, aur wuh tujhe kahe, ki
Jab tum jang par charhe, to shahr se
kyún aise nazdík gaye? kyá tum na
jánte the, ki we díwár par se tír már-
enge?
21 Yarubbusat ke bete Abimalik ko
kis ne márá? kyá ek 'aurat ne chakkí
ká pát díwár par se us par nahín de
márá, ki wuh Tabiz men mar gayá?
so tum kyún shahr kí díwár ke tale
gaye the? tab kahiyo, ki Terá khádim
Hittí U'riyáh bhí márá gayá.
22 ¶ Chunánchi qásid rawána húá,
aur áyá, aur jo kuchh ki Yúab ne
kahlá bhejá thá, so Dáúd se kahá.
23 So qásid ne Dáúd se kahá, ki
Logon ne albatta ham par bará galba
kiyá, aur we maidán men ham pás
nikle, so ham unhen ragedte húe phá-
tak ke madkhal tak chale gaye.
24 Tab tírandázon ne díwár par se
tere khádimon ko nishána kiyá; bád-
sháh ke ba'ze khádim kám áe, aur
terá khádim Hittí U'riyáh bhí márá
gayá.
25 So Dáúd ne qásid ko kahá, ki
Yúab ko jáke kah, ki Yih bát terí
nazar men burí na thahre; is liye ki
talwár jaisá ise kátti hai, use bhí kátti
hai: tú shahr ke muqábil barí jang
kar, aur use dhá de: aur tu use dam-
dilása de.
26 ¶ Aur U'riyáh kí jorú apne
shauhar U'riyáh ká marná sunke sog
men baithí.
27 Aur jab sog ke din guzar gaye,
to Dáúd ne use apne ghar men bulwá
liyá, aur wuh us kí jorú húí, aur us
ke liye betá janí. Par wuh kám jo
Dáúd ne kiyá thá, KHUDÁWAND kí
nazar men burá húá.

XII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Nátan ko
Dáúd pás bhejá. Us ne us pás
áke us se kahá: Ek shahr men do
shakhs the; ek to daulatmand, aur
dúsrá kangál.
2 Us máldár pás bahut beshumár
bher bakrí aur gáe bail ke galle the:
3 Par us kangál pás bher kí ek
pathiyá ke siwá kuchh na thá, jise us
ne mol liyá thá, aur pálá thá; aur wuh
us ke aur us ke larkon ke pás barhí
thí; wuh usí kí rotí se khátí, aur us
ke piyále se pítí thí, aur us kí god
men sotí thí, aur us kí betí kí jagah
thí.

4 Aur aisá ittifáq húá, ki ek musáfir us daulatmand pás áyá, so us ne apne gáe bail aur bher bakrí ko bachá rakhá, aur us musáfir ke liye, jo us pás áyá thá, nahín pakáyá; balki us kangál kí bher le lí, aur us shakhs ke liye, jo us pás áyá thá, paká dálí.

5 Tab Dáúd ká gussa us shakhs par ba shiddat bharká; aur us ne Nátan ko kahá, ki Zinda KHUDÁWAND kí qasam, ki wuh shakhs, jis ne yih kám kiyá, wájib ul qatl hai;

6 So wuh shakhs chauguní pathiyá use pher de; kyúnki us ne aisá kám kiyá, aur kuchh rahm na kiyá.

7 ¶ Tab Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Wuh shakhs tú hí hai. KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne yún farmáyá hai, ki Main ne tujhe mas,h kiyá, tá ki tú Isráelíon par saltanat kare; aur main ne tujhe Sáúl ke háth se chhuráyá;

8 Aur main ne tere áqá ká ghar tujhe diyá, aur tere áqá kí jorúon ko terí god men diyá, aur Isráel aur Yahúdáh ká gharáná tujh ko diyá; aur agar yih sab kuchh thorá thá, to main tujh ko fuláni fuláni chíz bhí detá.

9 So tú ne kyún KHUDÁWAND ke hukm kí tahqír karke us ke áge badí kí? ki tú ne Hittí U'riyáh ko teg se qatl karwáyá, aur us kí jorú ko leke apní jorú kiyá, aur us ko baní 'Ammún kí talwár se marwá dálá?

10 So ab tere ghar se talwár kadhí játí na rahegí; ki tú ne mujhe haqír kiyá, aur Hittí U'riyáh kí jorú ko leke apní jorú kiyá.

11 Aur KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Dekh, main ek áfat ko tere hí ghar se tujh par utháúngá, aur main terí jorúon ko leke terí ánkhon ke sámhne tere hamsáe ko dúngá, aur wuh us áftáb ke sámhne terí jorúon ke sáth hambistar hogá.

12 Kyúnki tú ne to chhipe húe kiyá: par main sáre baní Isráel ke sámhne, aur áftáb ke sámhne, yih karúngá.

13 Tab Dáúd ne Nátan ko kahá, ki Main KHUDÁWAND ká gunáhgár hún. Aur Nátan ne Dáúd ko kahá, ki KHUDÁWAND ne bhí terá gunáh bakhshá, ki tú na maregá.

14 Lekin basabab is ke ki tere is kám ke karne se KHUDÁWAND ke dushmanon ne kufr bakne ká bará dánw páyá, yih larká bhí, jo tere liye paidá hogá, mar jáegá.

15 ¶ Aur Nátan apne ghar ko gayá. Aur KHUDÁWAND ne us larke ko, jo U'riyáh kí jorú se paidá húá, márá, ki wuh niháyat bímár pará.

16 So Dáúd ne us larke ke liye Khudá se minnat kí, aur roza rakhá, aur ghar men jákar sárí rát zamín par pará raha.

17 Aur us ke ghar ke buzurg uthke us pás áe, ki use khák par se utháwen: par wuh rází na húá, aur un ke sáth kháná na kháyá.

18 Aur aisá húá, ki sátwen din wuh larká mar gayá. Aur Dáúd ke mulázim máre dar ke kah na saken, ki Larká mar gayá; kyúnki unhon ne kahá, ki Jab wuh larká hanoz zinda thá, to ham ne use kahá, aur us ne hamárí bát na máni; aur ab, agar ham use kahen, ki Larká mar gayá, to wuh apní ján se kyá sulúk karegá?

19 Par jab Dáúd ne dekhá, ki us ke khádim kánáphúsí kar rahe hain, to Dáúd samajh gayá, ki larká mar gayá: is liye Dáúd ne apne khádimon ko kahá, Kyá larká mar gayá? We bole, Mar gayá.

20 Tab Dáúd khák par se uthá, aur naháyá, aur 'itr malá, aur poshák badlí, aur KHUDÁWAND ke ghar men áyá, aur sijda kiyá. Phir apne ghar men gayá, aur kháná mángá; aur we us ke áge rotí láe, so us ne kháí.

21 Tab us ke khádimon ne us ko kahá, Yih kaisá kám hai jo tú ne kiyá? tú ne us larke ke liye, jab wuh

jítá thá, roza rakhá, aur royá; aur jab
wuh larká mar gayá, to uṭhke tú ne
roṭí kháí.
22 Us ne kahá, ki Jab tak wuh
larká zinda thá, to main ne roza rakhá,
aur main rotá rahá; ki main ne kahá,
Kaun kah saktá hai, ki KHUDÁWAND
mujh par rahm karegá, tá ki larká
jíe?
23 Par ab to wuh mar gayá, pas,
main kis liye roza rakhún? kyá main
use apne pás phir lá saktá hún? main
us pás jánewálá hún, par wuh mujh
pás ánewálá nahín.
24 ¶ Aur Dáúd ne apní jorú Bint-
sab'a ko dilásá diyá, aur us ke sáth
khalwat kí, aur us se hambistar húá:
so wuh ek beṭá janí, aur us ne us ká
nám Sulaimán rakhá: aur wuh KHU-
DÁWAND ká piyárá húá.
25 Aur us ne Nátan nabí kí ma'ri-
fat se kahlá bhejá; aur us ká nám,
KHUDÁWAND ke sabab se, Yadídiyáh
rakhá.
26 ¶ Aur Yúab baní 'Ammún ke
Rabbah se lará, aur us ne wuh dár-us-
saltanat le liyá.
27 Phir Yúab ne qásidon kí ma'rifat
Dáúd ko kahlá bhejá, ki Main Rabbah
se lará, aur main ne pánion ke shahr
ko le liyá.
28 Pas ab tú báqí logon ko jam'a
kar, aur us shahr par kháimazan ho,
aur use le le; tá na howe, ki main us
shahr ko le lún, aur mere nám se wuh
kahláyá jáwe.
29 Tab Dáúd ne sáre logon ko jam'a
kiyá, aur Rabbah par charhá, aur us ke
muqábil lará, aur use le liyá.
30 Aur us ne wahán ke bádsháh ká
táj us bádsháh ke sir par se, un jawá-
hir samet jo us men jare the, le liyá:
aur us ká soná wazn men ek qintár
thá; so wuh Dáúd ke sir par rakhá
gayá: aur us ne us shahr se lúṭ ká
bahut sá mál nikálá.
31 Aur us ne un logon ko, jo us
men the, báhar nikálke áron, aur lohe
ke dáone kı gárion, aur lohe ke kul-
háron, ke níche kiyá, aur unhen ínton
ke jalte pazáwe ke darmiyán se cha-
láyá; aur us ne baní 'Ammún ke sáre
shahron se yih kuchh kiyá. Aur ba'd
us ke Dáúd aur sab log Yarúsalam ko
phire.

XIII BAB.

AUR is ke ba'd aisá húá, ki Dáúd
ke beṭe Abisalúm kí ek khúb-
súrat bahin thí, jis ká nám Tamar
thá; us par Dáúd ká beṭá Amnún
'áshiq húá.
2 Aur Amnún aisá be-chain húá,
ki apní bahin Tamar ke liye bímár
pará; kyúnki wuh kunwárí thí; so
Amnún ne us se kuchh karná apne
liye dushwár jáná.
3 Aur Dáúd ke bháí Sima'ah ká
beṭá Yúnadab Amnún ká dost thá:
aur yih Yúnadab bará 'áqil shakhs
thá.
4 So us ne use kahá, ki Tú bádsháh
ká beṭá hoke kyún din ba din dublá
hotá játá hai? kyá tú mujhe khabar
karegá? Tab Amnún ne use kahá, ki
Main apne bháí Abisalúm kí bahin
Tamar par 'áshiq hún.
5 So Yúnadab ne use kahá, Tú bis-
tar par pará rah, aur apne ta,ín bímár
baná; aur jab terá báp tujhe dekhne
áwe, to tú use kah, Merí bahin Tamar
ko parwánagí díjiye, ki áwe, aur mujhe
kuchh khiláwe, aur mere sámhne khá-
ná pakáwe, tá ki main dekhún, aur us
ke háth se kháún.
6 ¶ Tab Amnún pará rahá, aur
apne ta,ín bímár banáyá; aur jab bád-
sháh us ke dekhne ko áyá, to Amnún
ne bádsháh se kahá, Merí bahin Tamar
ko áne díjiye, ki wuh mere sámhne ek
do phulke pakáwe, tá ki main us ke
háth se kháún.
7 So Dáúd ne Tamar ke ghar kah-
lá bhejá, ki Tú abhí apne bháí Amnún
ke ghar já, aur us ke liye kháná paká.
8 So Tamar apne bháí Amnún ke
ghar gayí; aur wuh bistar par pará

húá thá. Aur us ne átá liyá, aur
gúndhá, aur us ke sámhne phulke
banáe, aur pakáe.
9 Aur unhen leke ek qáb men dha-
rá, aur us ke sámhne unhen rakh diyá;
par us ne kháne se inkár kiyá. Tab
Amnún ne kahá, ki Sab mard mere
pás se báhar nikal jáwen. So har ek
us ke pás se uṭh gayá.
10 Tab Amnún ne Tamar ko kahá,
ki Kháná koṭhrí ke andar lá, ki main
tere háth se kháúngá. So Tamar ne
wuh phulke, jo us ne pakáe the, liye,
aur koṭhrí men apne bháí Amnún ke
pás láí.
11 Aur jab wuh kháná us ke sámh-
ne láí, ki use khiláwe, to us ne use
pakṛá, aur us se kahá, A', ai merí búá,
mujh se hambistar ho.
12 Wuh bolí, Náhín, mere bhaiyá,
mujhe ruswá na kar; ki Isráel men
aisá kám karná achchhá nahín: so tú
aisí ahmaqí mat kar.
13 Aur main kyá karúngí, ki merí
ruswáí daf'a ho? aur tú Isráel ke
ahmaqon men se ek kí mánind hogá:
pas ab bádsháh se kahiye, so wuh
mujhe tujh se man'a na karegá.
14 Lekin us ne us kí bát na máni:
aur is liye ki wuh us se zoráwar thá,
so us se zabardastí kí, aur us se ham-
bistar húá.
15 Tab Amnún ne us se baṛí dush-
maní paidá kí, aisá ki wuh dushmaní,
jo us se rakhtá thá, us 'ishq se ziyáda
thí, jis se wuh us par 'áshiq húá thá.
Aur Amnún ne use kahá, Uṭh, chalí
já.
16 So us ne use kahá, ki Is ká koí
sabab nahín: yih badí, ki tú mujh ko
nikál detá, us kám se, jo tú ne mujh se
kiyá, ziyáda bad hai. Par us ne us kí
bát na sunná cháhá.
17 Tab Amnún ne apne ek chákar
ko, jo khidmat ke liye házir thá, bu-
láyá, aur kahá, ki Ise mere ghar se
báhar nikálke jald us ke píchhe dar-
wáze kí chhiṭkiní lagá de.
18 Aur wuh rangín joṛá pahine húe
thí, ki bádsháhon kí kunwárí beṭíán
aisí hí poshák pahintí thín. Garaz, us
ke khádim ne use báhar kar diyá, aur
us ke píchhe chhiṭkiní lagá dí.
19 ¶ Aur Tamar ne sir par khák
dálí, aur wuh rangín poshák, jo pahine
thí, pháṛí, aur sir par háth dharke rotí
húí chalí.
20 Aur us ke bháí Abisalúm ne use
dekhke kahá, Kyá terá bháí Amnún
tere sáth húá? par, ai merí bahin, ab
chupkí ho rah, ki wuh terá bháí hai,
aur us bát par apná dil na rakh. Tab
Tamar apne bháí Abisalúm ke ghar
men udás hoke rahí.
21 ¶ Aur jab Dáúd bádsháh ne yih
sab báten sunín, to niháyat gussawar
húá.
22 Aur Abisalúm ne apne bháí
Amnún ko kuchh bhalá burá na kaha,
ki Abisalúm Amnún se dushmaní rakh-
tá thá; is liye ki us ne us kí bahin
Tamar ko ruswá kiyá thá.
23 ¶ Aur aisá húá, ki púre do sál
ke ba'd, bheṛon ke bál-katarnewále
Abisalúm ke yahán Ba'al-Hasúr men,
jo Ifráím kí atráf men hai, maujúd
the: tab Abisalúm ne bádsháh ke sab
beṭon ko buláyá.
24 So Abisalúm bádsháh pás áyá,
aur kahá, ki Dekho to tere khádim
ke yahán bheṛon ke bál-katarnewále
maujúd hain; ai kásh ki bádsháh, aur
us ke mulázim, us ke bande ke sáth
chalte.
25 Tab bádsháh ne Abisalúm ko
kahá, Nahín, beṭe; ham sab ke sab is
waqt na jáen, tá na ho ki tujh par bár
howen. Aur us ne use tang kiyá; lekin
us ne na cháhá ki jáwe, par us ke haqq
men du'á kí.
26 Tab Abisalúm ne kahá, Agar aisá
nahín ho saktá, to mere bháí Amnún
ko mere sáth kar díjiye. Tab bádsháh
ne us se kahá, ki Wuh kis wáste tere
sáth jáe?
27 Tab Abisalúm ne use tang kiyá:

so us ne Amnún ko aur sáre sháhzádon
ko us ke sáth jáne diyá.
28 ¶ Aur Abisalúm ne apne khá-
dimon ko kah rakhá thá, ki Kha-
bardár raho, jab Amnún mai píke
khushdil howe, aur main tumhen
kahún, ki Amnún ko már lo, to tum
use már líjiyo; kuchh khauf na kí-
jiyo; kyá main tumhen hukm nahín
kartá? so diláwarí aur bahádurí kí-
jiyo.
29 Chunánchi Abisalúm ke naukar-
on ne Amnún se, jaisá ki Abisalúm ne
unhen farmáyá thá, waisá hí kiyá.
Tab sáre sháhzáde uthe, aur ek ek
apne apne khachchar par sawár húe,
aur bháge.
30 ¶ Aur aisá húá, ki hanoz we
ráh hí men the, jo Dáúd ko khabar
pahunchí, ki Abisalúm ne sáre sháh-
zádon ko qatl kiyá, aur un men se ek
bhí báqí na rahá.
31 So bádsháh uthá, aur apne kapre
pháre, aur khák par pará rahá, aur us
ke sáre khádim bhí kapre phárke us ke
huzúr khare húe.
32 Tab Dáúd ke bhái Sima'ah ká
betá Yúnadab mukhátib hoke bolá, ki
Merá khudáwand yih gumán na kare,
ki unhon ne un sáre jawánon ko, jo
bádsháh ke bete the, már liyá; balki
Amnún hí akelá márá gayá; is liye ki
Abisalúm ne, jis din se ki Amnún ne
us kí bahin Tamar ko ruswá kiyá, yih
bát thán rakhí thí.
33 So merá khudáwand bádsháh
aisá khiyál dil men na láwen, ki sáre
sháhzáde máre gaye; kyúnki Amnún
hí akelá qatl húá.
34 Aur Abisalúm bhágá. Aur us
jawán ne, jo nigáhbán thá, apní ánkh-
en utháín, aur dekhá, aur kyá dekhtá
hai, ki bahut se log pahár kí dáman kí
ráh us ke píchhe se áte hain.
35 Tab Yúnadab ne bádsháh se kahá,
ki Dekh, sháhzáde áe; aur jaisá tere
bande ne 'arz kí thí, waisá hí húá.
36 Aur aisá húá, ki jab wuh bát kah
chuká, to dekho, sháhzáde á pahunche,
aur chillá chilláke roe: aur bádsháh
bhí apne sab mulázimon ke sáth zár zár
royá.
37 ¶ Par Abisalúm bhagke Jasúr
ke bádsháh 'Ammihúd ke bete Talmí
pás gayá. Aur Dáúd har roz apne
bete par rotá thá.
38 Aur Abisalúm bhágke Jasúr men
pahunchá, aur tín baras tak wahán
rahá.
39 Aur Dáúd bádsháh ká dil Abi-
salúm ke pás jáne ke liye niháyat
musta'idd ho gayá; kyúnki Amnún kí
bábat tasallí pái thí, is liye ki wuh mar
chuká thá.

XIV BA'B.

AUR Zarúyáh ke bete Yúab ko jab
daryáft húá, ki bádsháh ká dil
Abisalúm kí taraf mutawajjih hai,
2 To Yúab ne Taqú'a men ádmí
bhejke wahán se ek dánishmand 'aurat
bulwái, aur use kahá, ki Mátam-zada
ká bhes ikhtiyár kíjiye, aur mátam ke
kapre pahiniye, aur tel apne úpar na
maliye, aur apne ta,ín us 'aurat kí
mánind kar dikháiye, jo muddat se kisí
ke marne se gamgín ho;
3 Aur bádsháh pás áiye, aur us se
is taur par bát kíjiye. So Yúab ne use
yih báten bayán karke sikhláín.
4 ¶ Aur jab wuh Taqú'a kí 'aurat
bádsháh pás ái, to zamín par aundhe
munh hoke girí, aur sijda kiyá, aur
bolí, Ai bádsháh, rihái de.
5 Tab bádsháh ne use farmáyá,
Tujhe kyá húá? Wuh boli, Máin ek
bewá 'aurat hún, aur merá shauhar
mar gayá hai.
6 So terí laundí ke do bete the; we
donon maidán men jhagre, aur wahán
koí na thá, jo unhen chhuráwe; so ek
ne dúsre ko márá, aur qatl kiyá.
7 Aur ab dekh, ki sárá kunbá terí
laundí ká mukhálif hoke uthá hai; aur
we kahte hain, ki Us ko, jis ne apne
bhái ko qatl kiyá, hamáre hawále kar,
tá ki ham us ke maqtúl bhái kí ján ke

badle men use qatl karen; aur wáris ko ham báqí na rakhenge; aur cháhte hain, ki us mere angáre ko, jo báqí rahá hai, bujháwen, aur mere shauhar ke nám aur baqiya ko zamín par na chhoren.

8 So bádsháh ne us 'aurat ko kahá, Tú apne ghar já, aur main terí bábat hukm karúngá.

9 Aur us Taqú'a kí 'aurat ne bádsháh ko kahá, Mere khudáwand bádsháh, sárí badí mujh par aur mere báp ke gharáne par howe; aur bádsháh aur us ká takht be-gunáh rahe.

10 Tab bádsháh ne farmáyá, Jo koí tujhe kuchh kahe, use mujh pás lá, ki wuh phir tujh ko chhú na sakegá.

11 Us waqt us ne kahá, ki Main 'arz kartí hún, ki bádsháh, Khudáwand apne Khudá ko yád karke, lahú ká badlá lenewálon ko roke, tá na howe ki we mere bete ko qatl karen. Tab wuh bolá, Zinda Khudáwand kí qasam, ki tere bete ká ek bál bhí zamín par na giregá.

12 Tab us 'aurat ne kahá, Apní laundí ko parwánagí díjiye, ki apne khudáwand bádsháh se ek bát aur kahe.

13 Wuh bolá, Kah. Tab us 'aurat ne kahá, ki Tú ne kis liye Khudá ke logon kí mukhálafat men is tarah ká khiyál kiyá hai? ki bádsháh, yih kahte húe khatá-karnewále kí mánind hai, jis hál ki bádsháh áp apne khárij kiye húe ko apne yahán phir nahín bulátá.

14 Kyúnki ham sab ko marná hai, aur pání kí mánind hain, jo zamín par giráyá játá aur phir jam'a nahín ho saktá; aur báwajúde ki Khudá insán ke záhir par nazar nahín kartá, tau bhí tadbír kartá hai, ki us ke khárij kiye húe us ke yahán se bilkull nikále na jáwen.

15 So ab ki main apne khudáwand bádsháh pás yih kahne áí hún, so is liye hai, ki logon ne mujhe daráyá: tab terí laundí ne kahá, ki Main áp bádsháh se 'arz karúngí; sháyad ki bádsháh apní laundí kí 'arz ke mutábiq 'amal kare.

16 Ki bádsháh zarúr sunegá, aur apní laundí ko us shakhs ke háth se, jo mujhe aur mere bete ko Khudá kí dí húí us mírás se khárij karke qatl kiyá cháhtá hai, chhuráegá.

17 Tab terí laundí ne kahá hai, ki Mere khudáwand bádsháh kí bát tasallí-bakhsh hogí; kyúnki merá khudáwand bádsháh neki aur badí ke imtiyáz karne men Khudá ke firishte kí mánind hai: so Khudáwand terá Khúdá tere sáth ho.

18 Us waqt bádsháh ne us 'aurat ko farmáyá, Main tujh se jo kuchh púchhún, so tú use mujh se mat chhipáná. Tab wuh 'aurat bolí, ki Mere khudáwand bádsháh ab farmáiye.

19 So bádsháh ne kahá, Kyá is sáre mu'ámale men Yúab ká háth tujh se milke shámil nahín hai? Us 'aurat ne jawáb diyá, aur kahá, ki Terí ján kí qasam, ai mere khudáwand bádsháh, koí un báton se, jo khudáwand bádsháh ne farmáín, kisí ká dahní yá báín taraf phirná mumkin nahín: tere khádim Yúab hí ne mujhe hukm diyá, aur us hí ne ye sab báten terí laundí ke munh men dálín.

20 Aur tere khádim Yúab ne yih sab is liye kiyá, tá ki is tarah ká mazmún zuhúr men áwe: aur merá khudáwand dánishmand hai, jis tarah se Khudá ká firishta dánishmand hai, ki jo kuchh zamín par hotá hai, so use daryáft kare.

21 ¶ Tab bádsháh ne Yúab ko farmáyá, ki Dekho, main ne yih faisal kiyá hai: is liye tú já, aur us jawán Abisalúm ko phir lá.

22 Tab Yúab zamín par aundhá hoke girá, aur sijda kiyá, aur bádsháh ko mubárakbád kahá, aur bolá, ki Áj tere bande ko yaqín húá, ki tujh ko, ai mere khudáwand bádsháh, mujh

par karam kí nigáh hai, is liye ki bád-
sháh ne apne k̲hádim kí 'arz qabúl kí.
23 Phir Yúab uṭhá, aur Jasúr ko
gayá, aur Abisalúm ko Yarúsalam
men̲ le áyá.
24 Tab bádsháh ne farmáyá, Wuh
apne ghar jáwe, aur merá mun̲h na
dekhe. So Abisalúm apne ghar gayá,
aur bádsháh ke chihre ko na dekhá.
25 ¶ Aur sáre Isráel men̲ koí shak̲hs
Abisalúm sá us kí k̲húbsúratí ke bá'is
qábil ta'ríf ke na thá; kyún̲ki us ke
pán̲won̲ ke talwe se leke sir kí chándí
tak us men̲ koí 'aib na thá.
26 Aur jab wuh apne sir ká bál
múnḍtá thá, (kyún̲ki har sál ke ák̲hir
wuh use múnḍtá thá, ki us ká bál
bahut ghaná thá; is liye wuh use
múnḍtá thá:) to apne sir ká bál wazn
men̲ do sau misqál bádsháhí taul se
andáz karke ṭhahrátá thá.
27 So Abisalúm ko tín beṭe paidá
húe, aur ek beṭí, jis ká nám Tamar
thá: wuh bahut k̲húbsúrat 'aurat thí.
28 ¶ Aur Abisalúm púre do baras
Yarúsalam men̲ rahá, aur bádsháh ká
mun̲h na dekhá.
29 So Abisalúm ne Yúab ko bul-
wáyá, tá ki use bádsháh pás bheje;
par wuh na cháhtá thá, ki us ke pás
áwe: aur phir us ne do bára bulwáyá,
so phir bhí us ne na cháhá ki áwe.
30 Tab us ne apne chákaron̲ se
kahá, ki Dekho, Yúab ká khet mere
khet se lagá hai, aur wahán̲ us ke
jau hain̲; so jáo, aur unhen̲ ág se
jaláo. So Abisalúm ke chákaron̲ ne
khet men̲ ág lagá dí.
31 Tab Yúab uṭhá, aur Abisalúm
ke ghar áyá, aur use kahá, Tere k̲há-
dimon̲ ne merá khet kyún̲ jalá diyá?
32 So Abisalúm ne Yúab ko jawáb
diyá, ki Dekho, main̲ ne tujhe kahlá
bhejá, ki yahán̲ á, tá ki main̲ tujhe
bádsháh pás bhejke paigám karún̲,
ki Main̲ Jasúr se kyún̲ yahán̲ áyá?
mere liye to wahán̲ rahná bihtar thá:
so ab bádsháh ká chihra mujhe dekhne
de; aur agar mujh men̲ koí badí ho,
to wuh mujhe már ḍále.
33 Tab Yúab ne bádsháh pás jáke
us se yih kahá: aur jab us ne Abi-
salúm ko bulwáyá, tab wuh bádsháh
ke huzúr áyá, aur bádsháh ke áge
aundhá hoke girá; aur bádsháh ne
Abisalúm ko bosa diyá.

XV BA'B.

BA'D us ke aisá húá ki Abisalúm
ne apne liye gáṛián̲, aur ghoṛe,
aur pachás ádmí ki us ke áge dauṛen̲,
taiyár kiye.
2 Aur Abisalúm subh ko uṭhke
pháṭak par sar i ráh khaṛá rahtá thá:
aur aisá húá, ki jab koí dádk̲hwáh
insáf ke liye bádsháh pás átá thá, to
Abisalúm use buláke púchhtá thá, ki
Tú kis shahr ká hai? Chunánchi kisí
ne jawáb diyá, ki Terá k̲hádim Isráel
ke firqon̲ men̲ se kisí firqe ká hai.
3 Aur Abisalúm ne us ko kahá,
Dekh, ki terí báten̲ achchhí aur
sachchí hain̲; lekin koí bádsháh kí
taraf se nahín̲ hai, jo terí sune.
4 Aur Abisalúm ne kahá, ki Kásh
ki main̲ mulk par qází hotá, to jo koí
dádk̲hwáh mujh pás átá, to main̲ us
ká insáf kartá!
5 Aur jab koí Abisalúm ke nazdík
átá thá, ki use salám kare, to wuh
háth dauṛáke use pakaṛ letá thá, aur
us kí machhchhí letá thá.
6 So Abisalúm ne sáre Isráel se, jo
bádsháh pás dádk̲hwáh áte the, usí
tarah kiyá: Abisalúm ne Isráel ke
logon̲ ká dil churáyá.
7 ¶ Aur ba'd chálís baras ke aisá
húá, ki Abisalúm ne bádsháh ko kahá,
Mujhe parwánagí ho, ki main̲ jáún̲,
aur apní mannat ko, jo main̲ ne KHU-
DÁWAND ke liye kí hai, Habrún men̲
adá karún̲.
8 Ki tere bande ne, jab ki Arámí
Jasúr men̲ thá, yih mannat mání thí,
ki agar KHUDÁWAND mujhe phir Yarú-
salam men̲ yaqínan pahunchá de, to
main̲ KHUDÁWAND kí 'ibádat karún̲gá.

9 Tab bádsháh ne use farmáyá, ki Salámat já. So wuh uṭhá, aur Habrún ko rawána húá.

10 ¶ Aur Abisalúm ne baní Isráel ke sáre firqon men jásús bhejke manádí kí, Jis waqt tum narsinge kí áwáz suno, to bol uṭho, ki Abisalúm Habrún men bádsháhat kartá.

11 Aur Abisalúm ke sáth Yarúsalam se do sau ádmí, jo buláe húe the, chale: we apní rástí se játe the, aur we kisí bát kí khabar na rakhte the.

12 Aur Abisalúm ne Jilúní Akhituffal ko, jo Dáúd ká mushír thá, us ke shahr Jilún se, jis waqt ki wuh qurbáníán guzrántá thá, buláyá. Aur fasád baṛhtá játá thá, ki pai dar pai Abisalúm pás log jam'a hote játe the.

13 ¶ Tab ek qásid ne áke Dáúd ko khabar dí, ki Baní Isráel ke dil Abisalúm kí taraf hain ki us kí pairauí karen.

14 So Dáúd ne apne hamráhí mulázimon ko, jo Yarúsalam men the, kahá, Uṭho, bhág chalen; nahín to, Abisalúm ke háth se ham na bachenge: jaldí chalo, na howe, ki achának ham ko pakaṛ le, aur ham par áfat láwe, aur talwár kí dhár se shahr ko gárat kare.

15 Aur bádsháh ke khádimon ne bádsháh se kahá, Dekh, ki tere khádim házir hain; jo kuchh ki khudáwand bádsháh farmáwe, wuhí hogá.

16 Tab bádsháh niklá, aur us ká sárá gharáná us ke píchhe húá. Aur bádsháh ne das 'auraten, jo haramen thín, píchhe chhoṛín, ki ghar kí nigáhbání karen.

17 Aur bádsháh niklá, aur sab log us ke píchhe húe, aur Bait i Mirháq men já ṭhahre.

18 Aur us ke sáre khádim us ke áge áge pár játe the; aur sáre Karetí aur Faletí aur sáre Játí, chha sau jawán jo Ját se us ke sáth áe the, bádsháh ke áge pár játe the.

19 ¶ Tab bádsháh ne Játí Ittai ko kahá, Tú hamáre sáth kyún niklá? tú phir já, aur bádsháh ke sáth rah; is liye ki tú ek ajnabí hai, jo apne makán se khárij bhí kiyá gayá hai.

20 Kal hí to tú áyá hai, aur kyá áj hí main tujhe apne sáth idhar udhar dauráún? jis hál ki main játá jahán kahín mujhe ṭhikána mile, is liye tú phir já, aur apne bháíon ko sáth le já: rahmat aur sachái tere sáth hon.

21 Tab Ittai ne bádsháh ko jawáb diyá, aur kahá, Khudáwand kí hayát kí, aur mere khudáwand bádsháh kí zindagí kí qasam, ki jahán kahín merá khudáwand bádsháh khwáh marte khwáh jíte hogá, wahín zarúr terá khádim bhí hogá.

22 So Dáúd ne Ittai ko kahá, ki Chal, aur pár já. Aur Játí Ittai, aur us ke sáre log, aur sab nannhe bachche, jo us ke sáth the, pár gaye.

23 Aur sárá mulk buland áwáz se royá, aur sáre log pár ho gaye; aur bádsháh khud nahr i Qidrún ke pár gayá, aur sab logon ne pár hoke dasht kí ráh lí.

24 ¶ Aur dekho, ki Sadúq bhí, aur us ke sáth sáre Láwí, Khudá ke 'ahd ká sandúq liye húe the: so unhon ne Khudá ke sandúq ko rakh diyá; aur Abiyátar úpar chaṛh gayá, yahán tak ki sáre log shahr se nikal áe.

25 Tab bádsháh ne Sadúq ko kahá, ki Khudá ká sandúq shahr ko pher le já: pas, agar Khudáwand ke karam kí nazar mujh par hogí, to wuh mujhe pher le áegá, aur use aur apne makán ko mujhe phir dikháegá:

26 Par agar wuh yún farmáwe, ki Main ab tujh se khush nahín; to dekh, main házir hún, jo kuchh us ke nazdík achchhá ho, so mujh se kare.

27 Aur bádsháh ne Sadúq káhin ko phir kahá, Kyá tú gaib-bín nahín? shahr ko salámat phir já, aur tumháre sáth tumháre donon beṭe hain, Akhima'az, jo terá beṭá hai, aur Yahúnatan, jo Abiyátar ká beṭá hai.

28 Aur dekh, main us dasht ke

ghát̤on̲ men̲ t̤hahrúngá, jab tak ki tumháre pás se merí ágáhí ke wáste kuchh paigám na áwe.
29 So Sadúq aur Abiyátar Khudá ká sandúq Yarúsalam men̲ pher láe, aur wahán̲ rahe.
30 ¶ Aur Dáúd koh i Zaitún kí charháí kí ráh gayá, aur charhte waqt rotá thá, aur apná sir dhámp liye thá, aur nange pán̲w thá, aur un sab logon̲ men̲, jo us ke sáth the, har ek ne apne sir chhipá liye the, aur charh játe the, aur charhte waqt rote the.
31 ¶ So ek ne Dáúd se kahá, Akhituffal bhí mufsidon̲ men̲ shámil hoke Abisalúm ke sáth hai. Tab Dáúd bolá, Ai KHUDÁWAND, main̲ tujh se minnat kartá, ki Akhituffal kí saláh ko ahmaqí se badal de.
32 ¶ Aur aisá húá, ki jab Dáúd pahár kí chot̤í par pahunchá, jahán̲ us ne Khudá ká sijda kiyá, to dekho, Húsí Arkí, apne kapre phára húe aur apne sir par khák dále húe, us ke istiqbál ko áyá.
33 Aur Dáúd ne use kahá, Agar tú mere sáth chalegá, to mujh par bár hogá:
34 Par agar tú shahr men̲ phir jáwe, aur Abisalúm se kahe, ki Ai bádsháh, main̲ terá khádim hún̲; jis tarah ki tere báp ká khádim thá, usí tarah terá bhí khádim hún̲; to ho saktá hai, ki tú merí khátir se Akhituffal kí mashwarat ko bátil kare.
35 Aur kyá tere sáth Sadúq aur Abiyátar donon̲ káhin nahín̲ hain̲? so aisá hogá, ki jo kuchh tú bádsháh ke ghar men̲ sune, so Sadúq aur Abiyátar káhinon̲ se kah de.
36 Aur dekho, ki un ke sáth un ke do bet̤e, Akhima'az, Sadúq ká, aur Yahúnatan, Abiyátar ká, bhí hain̲; pas, jo kuchh tum suno, so un kí ma'rifat se mujhe kahlá bhejo.
37 So Húsí, Dáúd ká dost, shahr ko áyá; aur Abisalúm bhí Yarúsalam men̲ dákhil húá.

XVI BA'B.

AUR jab Dáúd pahár kí chot̤í par se kuchh áge barhá thá, to Mifíbusat ká chákar Zíbá do gadhe liye húe, jin par do sau girde rot̤íon̲ ke, aur sau guchchhe angúr ke, aur sau aiyám i garmí ke phalon̲ ke, aur ek mashk mai kí ladí húí thí, us ke istiqbál ko á pahunchá.
2 Aur bádsháh ne Zíbá ko kahá, ki In se terí kyá murád hai? Zíbá bolá, ki Ye gadhe bádsháh ke gharáne kí sawárí ke liye; aur rot̤íán̲ aur aiyám i garmí ke phal jawánon̲ ke kháne ke liye hon̲; aur yih mai we, jo bayábán men̲ be-táb ho jáen̲, píen̲.
3 So bádsháh ne farmáyá, Tere áqá ká bet̤á kahán̲ hai? Zíbá ne bádsháh se kahá, ki Dekh, wuh Yarúsalam men̲ rahtá hai: aur us ne kahá hai, ki A'j hí Isráel ká gharáná mere báp kí mamlukat mujhe pher degá.
4 Tab bádsháh ne Zíbá ko kahá, ki Dekh, Mifíbusat ká jo kuchh hai, so sab terá hai. Tab Zíbá ne kahá, Terí qadambosí kartá hún̲, ki main̲ apne khudáwand bádsháh ká manzúr i nazar rahún̲.
5 ¶ Phir wahán̲ se Dáúd bádsháh Bahúrím men̲ áyá, aur wahán̲ se Sáúl ke ghar ke logon̲ men̲ se ek shakhs, jis ká nám Sima'í bin Jirá thá, niklá, aur la'nat karte húe chalá játá thá.
6 Aur us ne Dáúd par aur Dáúd bádsháh ke sáre khádimon̲ par patthar phenke: aur us waqt sáre bahádur aur sab log us ke dahne aur báen̲ háth the.
7 Aur Sima'í la'nat karte húe yún̲ kahtá thá, Nikal á, tú nikal á, ai khúní mard, ai Bali'ál ke ádmí;
8 Ki KHUDÁWAND ne Sáúl ke ghar ke sáre khún ko, ki jis ke 'iwaz tú bádsháh húá, tujh par pherá; aur KHUDÁWAND ne terí saltanat tere bet̤e Abisalúm ke háth dí; aur dekh, tú apní badí men̲ giriftár hai, is liye ki tú khúní mard hai.

9 ¶ Tab Zarúyáh ke beṭe Abishai
ne bádsháh ko kahá, Yih mará húá
kuttá káhe ko mere khudáwand bád-
sháh par la'nat kare? hukm ho, to
main jáún, aur us ká sir urá dún.
10 Bádsháh ne kahá, ki Ai baní
Zarúyáh, mujh ko tum se kyá? use
la'nat karne do, ki KHUDÁWAND ne
use kahá hai, ki Dáúd par la'nat kare.
Pas kaun kah saktá hai, ki Tú ne
kyún aisá kiyá?
11 Aur Dáúd ne Abishai aur apne
sab chákaron ko kahá, Dekh, merá
beṭá hí, jo merí sulb se paidá húá,
merí ján ká tálib hai: pas ab yih Bin-
yamíní kyá kuchh na karegá? use
chhoṛ do, aur la'nat karne do, ki KHU-
DÁWAND ne use kahá hai.
12 Sháyad ki KHUDÁWAND mere
dukh par nazar kare, aur KHUDÁWAND
áj ke din us kí la'nat ke badle men
mujh se neki kare.
13 Aur jis waqt Dáúd aur us ke
log ráh men chale játe the, to Sima'í
paháṛ kí taraf us ke barábar guzartá
thá, aur la'nat kartá thá, aur us kí ta-
raf patthar mártá thá, aur khák
phenktá thá.
14 Aur bádsháh aur us ke sáre
hamráh thake húe áe, aur wahán un-
hon ne dam liyá.
15 ¶ Aur Abisalúm aur us ke sáre
log, ya'ne baní Isráel, Yarúsalam men
áe, aur Akhituffal us ke sáth thá.
16 Aur aisá húá, ki jab Dáúd ká
dost, Húsí Arkí, Abisalúm pás áyá, to
Húsí ne Abisalúm ko kahá, ki Bád-
sháh jítá rahe, bádsháh jítá rahe.
17 Aur Abisalúm ne Húsí se kahá,
Kyá tú ne apne dost par yih mihrbání
kí? tú apne dost ke sáth kyún na
gayá?
18 Tab Húsí ne Abisalúm ko kahá,
So nahín; balki jis ko ki KHUDÁ-
WAND, aur yih qaum, aur Isráel ke
sáre mard, chun lewen, to main usí ká
húngá, aur usí ke sáth rahúngá.
19 Aur phir main kis kí khidmat
karún? kyá main us ke beṭe kí khid-
mat na karún? jaise main ne tere báp
ke huzúr men khidmat kí, waise hí
tere huzúr men bhí khidmat karúngá.
20 ¶ Tab Abisalúm ne Akhituffal
ko kahá, Tum ápas men saláh lo, ki
ham kyá karen.
21 So Akhituffal ne Abisalúm se
kahá, ki Apne báp kí haramon pás,
jinhen wuh ghar kí nigáhbání ko
chhoṛ gayá hai, andar já: is liye ki
jab sáre Isráel sunenge, ki tere báp
ko tujh se nafrat hai, to un sab ke
háth, jo tere sáth hain, qawí honge.
22 So unhon ne qasr kí chhat par
Abisalúm ke liye khaima khaṛá kiyá;
aur Abisalúm sáre baní Isráel ke
sámhne apne báp kí haramon ke pás
andar gayá.
23 Aur Akhituffal kí mashwarat,
jo un rozon men wuh kartá thá, aisí
hotí thí, ki goyá Khudá ke kalám ke
wasíle us ne daryáft kí thí: so Akhi-
tuffal kí mashwarat Dáúd aur Abisa-
lúm kí khidmat men aisí hí thí.

XVII BA'B.

PHIR Akhituffal ne Abisalúm se
kahá, Mujhe parwánagí de, ki
main abhí bárah hazár mard chun lún,
aur isí rát uṭhke Dáúd ká píchhá
karún:
2 Aur jis waqt ki wuh thaká mán-
da, aur us ke háth ḍhíle hon, to main
us par já paṛúngá, aur use ḍaráúngá,
ki us ke sáre hamráh bhág jáwenge,
aur main faqat bádsháh hí ko márí
lúngá:
3 Aur main sab logon ko terí taraf
phiráúngá; ki wuhí mard, jise tú
talásh kartá hai, us ká ákhir honá
sab ke phirne ke barábar hai: yún
sab ke sab salámat rahenge.
4 So wuh bát Abisalúm aur Isráelí
sáre buzurgon kí nazar men achchhí
thí.
5 Aur us waqt Abisalúm ne kahá,
ki Húsí Arkí ko bhí buláo, tá ki ham
us ke munh kí bhí sunen.

6 Chunánchi Húsí Abisalúm ke
huzúr áyá, aur Abisalúm ne farmáyá
aur use kahá, ki Aḳhituffal yún̲ kahtá
hai: so ham aisá karen̲, yá nahín̲? tú
kyá kahtá hai?
7 Pas, Húsí ne Abisalúm se kahá,
ki Yih mashwarat jo Aḳhituffal ne dí
hai, is waqt ke munásib nahín̲:
8 Chunánchi Húsí ne kahá, ki Tú
apne báp ko aur us ke logon̲ ko jántá
hai, ki kaise bahádur hain̲; aur we
apne dilon̲ men̲ us ríchhní kí mánind,
jis ke bachche jangal men̲ chhin gaye
hon̲, ranjída húe hain̲; aur terá báp
jangí mard hai, aur wuh logon̲ ke sáth
na rahegá.
9 Aur dekh, wuh kisí gár men̲, yá
kisí jagah men̲, chhipá húá hogá; aur
jab shurú' hí men̲ logon̲ men̲ se ba'ze
shikast kháwen̲, to sab men̲ yih char-
chá hogá ki Abisalúm ke pairauon̲ ká
qatl hotá hai.
10 Aur us waqt wuh bhí jo bahádur
hai, jis ká dil sher ke dil kí mánind
hai, bilkull pighal jáegá; kyún̲ki sárá
Isráel jántá hai, ki terá báp bará ba-
hádur hai, aur us ke hamráh bhí ba-
hádur log hain̲.
11 So main̲ yih mashwarat detá
hún̲, ki sárá Isráel, Dán se leke Biar-
sab'a tak, is qadr log, jis qadr wuh ret
hai jo daryá ke kanáre par ho, tere
sáth jam'a howen̲; aur tú áp jang par
charhe.
12 So us waqt kisí jagah jahán̲
kahín̲ wuh ho, ham us par ḳhurúj
karen̲ge, aur shabnam ke qatron̲ kí
mánind jo zamín par giren̲, us par
názil hon̲ge: tab wuh aur sab log, jo
us ke sáth hain̲, un men̲ ká ek bhí
jánbar na hogá.
13 Aur agar wuh kisí shahr men̲
dáḳhil húá hogá, to sáre baní Isráel
rassíán̲ leke us shahr ko charh jáen̲ge,
aur ham us ko nále ke bích aisá
khín̲ch láen̲ge, ki wahán̲ ek ḍhoká
bhí na mile.
14 Tab Abisalúm aur sáre Isráelí
bole, ki Yih mashwarat, jo Arkí Húsí
ne dí, Aḳhituffal kí mashwarat se ach-
chhí hai. Yih is liye húá, ki Ḳhudá-
wand ne yún̲ iráda kiyá, ki Aḳhituffal
kí nek mashwarat bátil kí jáwe, tá ki
Ḳhudáwand Abisalúm par balá názil
kare.
15 ¶ Ba'd us ke Húsí ne Sadúq aur
Abiyátar káhinon̲ se kahá, ki Aḳhi-
tuffal ne Abisalúm ko aur baní Isráel
ke buzurgon̲ ko yún̲ saláh dí, aur main̲
ne yún̲ yún̲ mashwarat kí.
16 So ab jald kisí ko bhejke Dáúd
se kaho, ki A'j kí rát dasht kí gháṭíon̲
par mat rah, balki filfaur pár utar já;
tá aisá na ho, ki bádsháh aur sab log
jo us ke sáth hain̲ nigle jáwen̲.
17 Us waqt Yahúnatan aur Aḳhi-
ma'az 'Ain-Rájil par rahe the, ki mu-
násib na thá, ki un kí ámad o raft shahr
men̲ záhir howe. Aur ek chhokrí ne
jáke unhen̲ ḳhabar kí; so we gaye, aur
Dáúd bádsháh ko ḳhabar dí.
18 Lekin ek chhokre ne unhen̲
dekhá, aur Abisalúm se kahá: par we
donon̲ phurtí karke nikal gaye, aur
Bahúrím men̲ dáḳhil hoke ek shaḳhs
ke ghar men̲ ghuse, jis ke sahn men̲ ek
kúá thá; so we us men̲ utar gaye.
19 Aur 'aurat ne ek chádar leke
kúe ke mun̲h par bichhái, aur us par
dalá húá galla phailá diyá; so kuchh
ḳhabar ma'lúm na húí.
20 Aur Abisalúm ke ḳhádim us
ghar par us 'aurat pás áe, aur púchhá,
ki Aḳhima'az aur Yahúnatan kahán̲
hain̲? Us 'aurat ne unhen̲ kahá, We
nále pár ho gaye hon̲ge. Aur jab un-
hon̲ ne unhen̲ ḍhún̲ḍhá aur na páyá,
to Yarúsalam ko phir áe.
21 Aur aisá húá, ki jab we phir
gaye, to we kúe se nikalke rawána húe,
aur jáke Dáúd bádsháh ko ḳhabar dí:
aur unhon̲ ne Dáúd se kahá, ki Uṭh,
aur jald pár utar: ki Aḳhituffal ne
tum par yún̲ yún̲ mashwarat dí hai.
22 Tab Dáúd aur us ke sáre log jo
us ke sáth the uṭhe, aur Yardan ke

pár utar gaye; balki subh kí roshní
hote hí ek bhí un men se báqí na thá,
jo Yardan ke pár na gayá ho.
23 ¶ Aur Akhituffal ne jo dekhá,
ki us kí mashwarat par 'amal na húá,
to us ne apne gadhe par zín kiyá, aur
sawár hoke apne shahr aur apne ghar
gayá, aur apne gharáne ká bandobast
kiyá, aur apne ta,ín phánsí dí, aur
mar gayá, aur apne báp kí gor men
gárá gayá.
24 Aur Dáúd Mahnaim men dákhil
húá. Aur Abisalúm Yardan ke pár
utrá, wuh aur Isráel ke sáre log us ke
sáth.
25 ¶ Aur Abisalúm ne Yúab ke
badle 'Amásá ko lashkar ká sardár
kiyá: yih 'Amásá ek ádmí ká betá thá,
jis ká nám Itrá Isráelí thá, jo Náhas
kí betí Yúab kí má Zarúyáh kí bahin
Abijail ke pás andar gayá thá.
26 Pas Isráel aur Abisalúm ne Jili-
'ád kí zamín men khaime khare kiye.
27 ¶ Aur jab Dáúd Mahnaim men
pahunchá, to aisá húá, ki Náhas ká
betá Súbí baní 'Ammún ke Rabbah
se, aur 'Ammíel ká betá Makír Lúdi-
bár se, aur Barzillí Jili'ádí Rájilím se,
28 Palang, aur básan, aur gilí bar-
tan, aur gehún, aur jau, aur átá, aur
bhúná anáj, aur lobiye kí phalián, aur
masúr, aur bhúne chane,
29 Aur shahd, aur makkhan, aur
bheren, aur gáwá panír, Dáúd ke aur
us ke sáth ke logon ke kháne ke liye
láe; kyúnki unhon ne kahá, ki We
log bayábán men bhúkhe aur mánde
aur piyáse hain.

XVIII BA'B.

AUR Dáúd ne un logon ko, jo us
ke sáth jam'a húe the, shumár
kiyá, aur hazáron ke sardár aur saik-
ron ke sardár muqarrar kiye.
2 Aur Dáúd ne logon kí ek tihái
Yúab ke qábú men, aur dúsrí tihái
Yúab ke bhái Zarúyáh ke bete Abi-
shai ke qábú men, aur tísrí tihái Ittai
Játí ke qábú men, kar dí, aur unhen
rawána kiyá. Aur bádsháh ne logon
se kahá, ki Main bhí zarúr tumháre
sáth niklúngá.
3 Par logon ne kahá, ki Tú mat
chal; ki agar ham bhág niklen, to
unhen kuchh hamárí parwá na hogí;
aur agar ham ádhe máre jáwen, tau
bhí unhen kuchh parwá na hogí: par
tú hamáre das hazár ke barábar hai:
so bihtar yih hai, ki tú shahr men
rahke wahán se hamárí madad kare.
4 Tab bádsháh ne unhen kahá, Jo
tumhen bihtar ma'lúm hotá hai, main
wuhí karúngá. So bádsháh shahr ke
darwáze par sar i ráh khará rahá, aur
sáre log sau sau aur hazár hazár hoke
chal nikle.
5 Aur us waqt bádsháh ne Yúab
aur Abishai aur Ittai ko farmáyá, ki
Merí khátir se us jawán, Abisalúm hí
ke sáth muláyamat kíjiyo. Aur bád-
sháh ne jo sab sardáron se Abisalúm
ke haqq men farmáyá, so sáre logon
ne suná.
6 ¶ Aur log nikalke maidán men
Isráel ke muqábil húe: aur Ifráím ke
ban men laráí húí;
7 Aur wahán Isráel ke log Dáúd ke
khádimon se máre pare, aur us din bís
hazár mardon ká sakht qatl húá.
8 Is liye ki us din sárí mamlukat
men já ba já laráí húí: chunánchi ban
ke sabab jo halák húe, un se jo talwár
se máre pare, kahín ziyáda the.
9 ¶ Aur us waqt Abisalúm Dáúd
ke khádimon ke sámhne á gayá. So
Abisalúm khachchar par sawár húá,
aur wuh khachchar ek bare balút ke
darakht kí motí dálíon ke níche
ghusá; tab us ká sir balút men atká,
aur wuh ásmán aur zamín ke bích o
bích latká húá rah gayá; aur khach-
char us ke tale se chalá gayá.
10 So ek shakhs ne dekhke Yuab ko
khabar kí, aur kahá, ki Dekh main ne
Abisalúm ko balút ke darakht men
latká húá dekhá.
11 Tab Yúab ne us ko, jis ne use

khabar dí thí, kahá, Lo, tú ne use
dekhá, to kyún use márke zamín par
na dál diyá? ki main tujhe das misqál
chándí aur ek kamarband 'ináyat
kartá.
12 Us shakhs ne Yúab se kahá, ki
Agar hazár misqál chándí mere háth
men taulke detá, tau bhí main bádsháh
ke bete par háth na uthátá; kyúnki
bádsháh ne ham log ke sunte húe
tujhe aur Abishai aur Ittai ko tákíd
karke kahá hai, ki Khabardár, koí
Abisalúm jawán ko na chhúwe.
13 Pas agar main aisá kartá, to
apní ján par dagá ká khel kheltá; ki
bádsháh se to koí bát poshída nahín,
balki tú bhí mujh se mukhálafat
kartá.
14 Tab Yúab ne kahá, ki Main tere
sáth is tarah se der na karún. So us
ne tín tír háth men liye, aur un se
Abisalúm ke dil ko wár pár chhedá;
aur wuh hanoz balút ke darakht ke
darmiyán jítá thá.
15 Aur das jawánon ne, jo Yúab ke
siláhbardár the, Abisalúm ko gherke
use márá, aur qatl kiyá.
16 Tab Yúab ne narsingá phúnká,
aur log Isráel ká píchhá karne se phire;
kyúnki Yúab ne logon ko báz rakhá.
17 Aur unhon ne Abisalúm ko leke
ban ke bích ek bare garhe men dál
diyá, aur us par pattharon ká ek bará
dher kiyá: aur sárá Isráel bhágke ek
ek apne khaime ko gayá.
18 ¶ Aur Abisalúm ne apne jíte jí
zamín leke apne liye bádsháhí nasheb
men ek sutún nasb kiyá thá; kyúnki
us ne kahá, ki Merá koí betá nahín,
jis se mere nám kí yádgárí rahe: aur
us ne apná nám us sutún ká bhí rakhá
thá: aur áj ke din tak wuh Yád i
Abisalúm kahlátá hai.
19 Tab Sadúq ke bete Akhima'az
ne kahá, ki Mujhe ijázat ho, ki main
daurke bádsháh ko khabar dún, ki
KHUDÁWAND ne us ke dushmanon se
us ká intiqám liyá.
20 Lekin Yúab ne use kahá, ki A'j
ke din tú koí khabar mat de; aur kisí
din tujhe khabar dene ká kám milegá:
par áj tujhe koí khabar na dená chá-
hiye, is liye ki sháhzáda mar gayá hai.
21 Tab Yúab ne Kúshí ko kahá, ki
Já, aur jo kuchh tú ne dekhá hai, so
bádsháh se kah. Tab Kúshí ne Yúab
ko sijda kiyá, aur daurá.
22 Phir Sadúq be bete Akhima'az
ne dúsrí bár Yúab se kahá, Jo kuchh
ho, par mujhe rukhsat díjiye, tá ki
Kúshí ke píchhe daur jáún. So Yúab
bolá, Ai mere bete, tú kyún daurne ká
qasd kartá hai, aur dekhtá hai ki koí
mauq'a kí khabar nahín?
23 Phir us ne kahá, Jo kuchh ho,
lekin mujhe daurne do. Tab us ne
kahá, Daur. Aur Akhima'az ne mai-
dán kí ráh lí, aur Kúshí se áge barh
gayá.
24 Aur us waqt Dáúd donon phá-
takon ke darmiyán baithá thá: aur
chaukídár phátak kí chhat kí díwár
par charhá thá; so us ne ánkh utháke
dekhá, ki ek shakhs akelá lapká átá
hai.
25 Aur chaukídár chilláyá, aur bád-
sháh ko khabar kí. So bádsháh ne
farmáyá, Agar wuh akelá hai, to us
kí zubán par koí khabar hogí. Aur
wuh chalte chalte nazdík hotá játá
thá.
26 Tab chaukídár ne ek aur ádmí
ko dekhá, ki daurá átá hai: aur chau-
kídár ne darbán ko pukárá, aur kahá,
ki Dekh, aur ek shakhs akelá daurá
átá hai. Aur bádsháh bolá, ki Wuh
bhí khabar látá hogá.
27 Tab chaukídár ne kahá, ki
Mujhe pahle ke daurne kí chál Sadúq
ke bete Akhima'az kí chál kí tarah
ma'lúm hotí hai. Tab bádsháh bolá,
Wuh nek mard hai, aur achchhí kha-
bar látá hai.
28 Aur Akhima'az chilláyá, aur
bádsháh se bolá, ki Salám. Aur bád-
sháh ke áge aundhá hoke girá, aur

sijda kiyá, aur kahá, ki KHUDÁWAND terá Khudá kyá hí mubárak hai, ki jis ne un ádmíon ko, jinhon ne mere khudáwand bádsháh par dast-darází kí thí, qábú men kar diyá hai.

29 Tab bádsháh bolá, Abisalúm jawán salámat hai? Akhima'az ne kahá, ki Jis waqt Yúab ne bádsháh ke khádim ko, aur tere khádim ko bhejá, us dam main ne ek barí harbarí dekhí, par main nahín jántá, ki wuh kyá thí.

30 Tab bádsháh ne kahá, Ek taraf já, aur yahán khará rah. So wuh ek taraf jáke khará ho rahá.

31 Aur dekho, ki Kúshí áyá. Aur Kúshí ne kahá, Mere khudáwand bádsháh, khabar láí játí; ki KHUDÁWAND ne áj ke din un sab se, jo terí mukhálafat men uthe the, terá badlá liyá.

32 Tab bádsháh ne Kúshí se púchhá, ki Abisalúm jawán salámat hai? Aur Kúshí ne jawáb deke kahá, ki Mere khudáwand bádsháh ke dushman, aur we sab, jo bádsháh kí mukhálafat men tere zarar ke liye uthte hain, usí jawán kí tarah ho jáen.

33 ¶ Tab bádsháh nipat dilgír húá, aur us kothrí par, jo phátak ke úpar thí, rotá húá charh gayá: aur charhte húe yún kahtá játá thá, Háe, mere bete Abisalúm, mere bete, mere bete Abisalúm! kásh ki tere 'iwaz main martá, ai Abisalúm, mere bete, mere bete!

XIX BAB.

AUR Yúab se kahá gayá, ki Dekh, bádsháh Abisalúm ke liye rotá píttá hai.

2 Aur wuh rihái, jo us din húí thí, sáre logon ke rone ká sabab húí; kyúnki logon ne us din khabar suní, ki bádsháh apne bete ke liye dilgír hai.

3 Aur log us din chorí se shahr men dákhil húe, jaisá ki log jo laráí se bhágte húe sharminda hoke áwen.

4 Aur bádsháh ne apná munh dhámpá, aur bádsháh buland áwáz se royá, aur kahá, ki háe, mere bete Abisalúm! háe, Abisalúm, mere bete, mere bete!

5 Tab Yúab ghar men bádsháh pás áyá, aur kahá, Tú áj ke din apne sab chákaron, ki jinhon ne áj ke din terí ján, aur tere beton aur terí betíon kí jánen, aur terí jorúon kí jánen, aur terí haramon kí jánen, bacháín, un ke munh kí sharmindagí ká bá'is húá;

6 Ki tú apne dushmanon ko piyár kartá hai, aur apne doston se kíná rakhtá hai. Kyúnki tú ne áj ke din yún záhir kiyá, ki tujhe na sardáron kí parwá hai, na khádimon kí; ki áj ke din main dekhtá hún, ki agar Abisalúm jítá hotá, aur ham sab áj ke din mar játe, to terí nazar men bahut achchhá ma'lúm hotá.

7 So ab uth, báhar nikal, aur apne khádimon ko dilásá de; ki main KHUDÁWAND kí qasam khátá hún, ki agar tú báhar na jáegá, to rát tak ek bhí tere sáth nahín rahne ká; aur yih tere liye un sab áfaton se, jo ibtidá e jawání se ab tak tujh par parín, bahut bad hogá.

8 So bádsháh uthá, aur darwáze par baithá: aur sab logon ko khabar pahunchí, ki Dekho, bádsháh darwáze par baithá hai. Tab sab log bádsháh pás áke jam'a húe, ki sáre Isráelí apne apne khaime ko bhág gaye the.

9 ¶ Aur Isráel ke sáre firqon kí tamám qaum ápas men jhagartí thí, aur kahtí thí, ki Bádsháh ne hamáre dushmanon ke háth aur Filistíon ke háth se ham ko bacháyá; aur ab wuh Abisalúm ke sámhne mamlukat se bhág gayá hai.

10 Aur Abisalúm, jise ham ne mamsúh karke apná hákim kiyá thá, ran men márá pará. So ab tum bádsháh ke phir láne kí bábat kyún ek bát bhí nahín bolte ho?

11 ¶ Tab Dáúd bádsháh ne Sadúq aur Abiyátar káhinon ko kahlá bhejá, ki Baní Yahúdáh ke buzurgon se kaho.

ki Tum bádsháh ke ta,ín ghar men
pher láne men kyún sab se ziyáda
gáfil húe ho, kháss karke jis hál ki
sáre Isráel kí báten bádsháh ko, ghar
hí men, pahunchín?
12 Aur tum mere bhái ho, aur tum
merí haddíán aur mere gosht ho: pas
tum bádsháh ko pher láne men kyún
sab se píchhe par gaye ho?
13 Aur 'Amásá se kaho, Kyá tú
merí haddí aur merá gosht nahín? so
agar main tujh ko Yúab kí jagah apne
huzúr men hamesha ke liye lashkar
ká sardár na karún, to Khudá mujh
se aisá hí kare, balki us se bhí ziyáda
kare.
14 Aur us ne sáre baní Yahúdáh
ká dil is tarah se pherá, jaise kisí ek
ká dil pherá játá hai; chunánchi un-
hon ne bádsháh ko paigám bhejá, ki Tú
apne sab khádimon samet phir chalá á.
15 So bádsháh phirá, aur Yardan
pár áyá. Aur sáre baní Yahúdáh
Jiljál tak áe, ki bádsháh ká istiqbál
karen, aur use Yardan ke pár le áwen.
16 ¶ Aur Jirá ká betá Sima'í Bin-
yamíní Bahúrím se jaldí karke chalá,
aur baní Yahúdáh ke sáth sharík hoke
Dáúd bádsháh ke istiqbál ko áyá.
17 Aur us ke sáth Binyamíní hazár
jawán the; aur Zíbá Sáúl ke ghar ká
khádim, apne pandrah beton aur bís
chákaron samet áyá; aur we bádsháh
ke sámhne Yardan ke pár utre.
18 Aur guzáre kí ek kishtí pár
gayí, ki bádsháh ke gharáne ko le
jáwe, aur aur kám jo us kí nazar men
achchhá ho so kare. Aur Jirá ká
betá Sima'í bádsháh ke sámhne, us ke
Yardan pár pahunchte hí, aundhá hoke
girá;
19 Aur bádsháh ko kahá, Ai mere
khudáwand, gunáh mujh par mat dhar,
aur us ko, jo tere bande ne, jis din ki
merá khudáwand bádsháh Yarúsalam
se niklá, bar'aksí se kahá thá, yád na
kar, ki bádsháh use apne dil men
rakhe.
20 Kyúnki terá banda jántá hai,
ki main ne gunáh kiyá hai; aur dekh,
áj ke din main Yúsuf ke gharáne men
se pahle niklá, ki apne khudáwand
bádsháh ke istiqbál karne ko utrún.
21 Aur Zarúyáh ke bete Abishai ne
jawáb men kahá, Kyá Sima'í is bá'is
márá na jáegá, ki us ne KHUDÁWAND
ke masíh par la'nat kí?
22 Aur Dáúd ne farmáyá, Ai ban[illegible]
Zarúyáh, mujhe tum se kyá, ki tum
áj ke din mere mukhálif ho jáo? kyá
Isráel men se koí ádmí áj ke din qatl
kiyá jáwe? kyá main to yih nahín
jántá, ki main áj ke din Isráel ká
bádsháh hún?
23 Tab bádsháh ne Sima'í ko kahá,
Tú márá na jáegá. Aur bádsháh ne
us par qasam kí.
24 ¶ Phir Sáúl ká betá Mifíbusat
bádsháh ke istiqbál ko utrá; aur us
ne, jis din se ki bádsháh niklá thá, us
din tak ki wuh salámat phir áyá, na
to apne pánw dhoe the, aur na apní
dárhí sanwárí thí, aur na apne kapre
dhulwáe the.
25 Aur aisá húá, ki jab wuh Ya-
rúsalam men bádsháh se milne áyá, to
bádsháh ne use kahá, Mifíbusat, kis
liye tú hamáre sáth na gayá?
26 Us ne jawáb diyá, Ai mere khu-
dáwand aur bádsháh, mere chákar ne
mujh se dagá kí: tere bande ne kahá
thá, ki Main apne liye gadhe par zín
bándhúngá, tá ki main sawár hoún,
aur bádsháh pás jáún; ki terá khádim
langrá hai.
27 So us ne mere khudáwand bád-
sháh ke huzúr mujh par, jo terá banda
hún, tuhmat kí; par merá khudáwand
bádsháh to Khudá ke firishte kí má-
nind hai: so jo terí [illegible]azaron men ach-
chhá ma'lúm ho, so kar.
28 Ki mere báp ká sárá gharáná
mere khudáwand bádsháh ke áge
murdon kí mánind thá: par tú ne
apne bande ko un men bithláyá, jo
tere dastarkhwán par kháná kháte

hain. Pas, mere liye kyá munásib
hai, ki ab bádsháh ke áge ziyáda shik-
wá karún?
29 Tab bádsháh ne use farmáyá, ki
Tú apná ahwál kyún bayán kartá játá
hai? main to kah chuká, ki Tú aur
Zíbá kheton ko bánt lo.
30 Aur Mifíbusat ne bádsháh ko
kahá, ki Hán, wuh sab le lewe; jis hál
ki merá khudáwand bádsháh apne
ghar men phir salámat pahunchá.
31 ¶ Aur Barzillí Jili'ádí Rájilím
se utarke bádsháh ke sáth Yardan pár
gayá, tá ki use Yardan ke pár le chale.
32 Aur yih Barzillí niháyat búrhá,
balki assí baras ká thá: aur us ne
bádsháh ko, jab ki wuh Mahnaim men
pará thá, rasad pahuncháí thí; is liye
ki wuh bahut bará ádmí thá.
33 So bádsháh ne Barzillí ko far-
máyá, ki Tú mere sáth pár chal, ki
main Yarúsalam men apne sáth terí
parwarish karúngá.
34 Aur Barzillí ne bádsháh ko jawáb
diyá, ki Ab main kitne din jíúngá, jo
bádsháh ke sáth Yarúsalam ko charh
jáún?
35 Ki áj ke din main assí baras ká
ho chuká; aur kyá main nek o bad
men imtiyáz kar saktá hún? aur kyá
terá banda, jo kuchh khátá pítá hai,
us ká mazá ján saktá hai? aur kyá
main gánewálon aur gánewálíon ká
gáná sun saktá hún? pas, terá banda
apne khudáwand bádsháh par kis wáste
bár howe?
36 Ki terá banda thorí dúr tak
Yardan ke pár bádsháh ke sáth játá;
aur kyá zarúr hai, ki bádsháh mujh se
badle men itná sulúk kare?
37 Apne bande ko rukhsat kíjiye,
ki phir jáe, tá ki main apne shahr men
marún, aur apne báp aur apní má kí
gor ke áspás garún. Par dekh, terá
banda Kimhám házir hai; wuh mere
khudáwand bádsháh ke sáth pár jáwe;
aur jo kuchh tujhe bhalá ma'lúm ho,
so us se kar.
38 Tab bádsháh ne jawáb diyá, ki
Kimhám mere sáth pár jáe, aur main
us se, jaise terí marzí hogí, waise sulúk
karúngá: aur jo kuchh tú mujh se
mángegá, so tere liye main karúngá.
39 Aur sab log Yardan ke pár ho
gaye. Aur jab bádsháh pár áyá, to
bádsháh ne Barzillí ko chúmá, aur us
ke liye barakat cháhí; aur wuh apne
makán ko phir gayá.
40 Tab bádsháh Jilján ko rawána
húá, aur Kimhám us ke sáth chalá:
aur Yahúdáh se sab log, aur Isráel ke
logon men se bhí ádhe, bádsháh ke sáth
guzre.
41 ¶ Aur dekho, ki Isráel ke sab
log bádsháh pás áe, aur bádsháh se
kahá, ki Hamáre bháí baní Yahúdáh
tujhe kyún churá láe, aur jáke bád-
sháh ko, aur us ke gharáne ko, aur
Dáúd ke sab sáthwále logon ko, Yardan
pár se le áe?
42 Tab sáre baní Yahúdáh ne baní
Isráel ko jawáb diyá, Yih is liye hai,
ki bádsháh ko ham se nazdík ká rishta
hai; so tumhen is sabab se ham par
kyún rashk átá hai? kyá ham ne bád-
sháh ká kuchh khá liyá hai? yá us ne
hamen kuchh 'inám diyá hai?
43 Phir baní Isráel ne baní Yahú-
dáh ko jawáb diyá, aur kahá, ki Ham
ko bádsháh se das nisbaten hain, aur
hamárá haqq tum se ziyáda Dáúd par
hai: pas, tum ham ko kyún haqír
jánte ho, ki tum ne bádsháh ke pher
láne men pahle ham se saláh na pú-
chhí? Aur baní Yahúdáh kí báten
baní Isráel kí báton se bahut sakht
thín.

XX BAB.

AUR ittifáqan wahán ek Bali'álí
shakhs Binyamíní thá, jis ká
nám Sib'a bin Bikrí thá: us ne nar-
singá phúnká, aur kahá, ki Na to
hamárá hissa Dáúd ke sáth hai, aur
na hamárí mírás Yassí ke bete ke sáth
hai: ai Isráel, apne apne khaime ko
chalo.

2 So har ek Isráelí Dáúd kí pairauí
ko chhoṛke Sib'a bin Bikrí ke píchhe
ho liyá: lekin Yahúdáh ke log Yar-
dan se leke Yarúsalam tak apne bád-
sháh se lipṭe rahe.
3 ¶ Aur Dáúd Yarúsalam ke bích
apne ghar meṉ dákhil húá. Aur bád-
sháh ne apní un das haramoṉ ko, jinheṉ
wuh apne ghar kí nigáhbání ke liye
chhoṛ gayá thá, leke qaid meṉ rakhá,
aur un ke liye kháná muqarrar kiyá,
par un ke pás na gayá. Pas we apne
marne ke din tak qaid meṉ rahíṉ, aur
ranḍápe meṉ guzrán kartí thíṉ.
4 ¶ Aur bádsháh ne 'Amásá ko
hukm kiyá, ki Tín din ke darmiyán
baní Yahúdáh ko mujh pás jam'a kar,
aur tú bhí yaháṉ házir ho.
5 So 'Amásá gayá, ki baní Yahúdáh
ko faráham kare; par us ne us waqt
se, jo us ke liye muqarrar kiyá thá,
ziyáda derí kí.
6 Tab Dáúd ne Abishai se kahá, ki
Ab Sib'a bin Bikrí kí taraf se ham ko
Abisalúm kí banisbat ziyáda nuqsán
hogá: so tú apne khudáwand ke khá-
dimoṉ ko le, aur us ká píchhá kar;
na ho, ki wuh muhkam shahroṉ meṉ
jáwe, aur hamárí nazar se bach nikle.
7 So us kí pairauí meṉ Yúab ke
log, aur Karetí, aur Faletí, aur sáre
bahádur, nikle, aur Yarúsalam se báhar
gaye, ki Sib'a bin Bikrí ká píchhá
kareṉ.
8 Aur jab we us baṛe patthar ke
nazdík, jo Jiba'ún meṉ hai, pahunche,
to 'Amásá un ke áge se áyá. Aur Yúab
ne apní poshák jo pahine thá kasí thí,
aur us ke úpar ek paṭká thá, ma'a
talwár ke, miyán kí húí, jo us kí ka-
mar meṉ bandhí thí, aur játe játe wuh
nikal paṛí.
9 So Yúab ne 'Amásá ko kahá, Ai
mere bhái, tú salámati se hai? Aur
Yúab ne 'Amásá kí dárhí dahne háth
se pakṛí, ki us ká bosa lewe.
10 Aur 'Amásá ne us talwar ká, jo
Yúab ke háth meṉ thí, khiyál na kiyá:
so us ne us se pánchwíṉ paslí par aisá
márá, ki us kí antṛiáṉ zamín par nikal
paṛíṉ, aur dúsrá wár na kiyá; so wuh
mar gayá. Phir Yúab aur us ká bhái
Abishai Sib'a bin Bikrí ke píchhe ra-
wána húe.
11 Tab ek shakhs Yúab ke jawánoṉ
meṉ se us ke pás khaṛá rahá, aur yúṉ
bolá, Jo koí Yúab se rází hai, aur jo
koí Dáúd kí taraf hai, so Yúab ke
píchhe chale.
12 Aur 'Amásá ráste ke darmiyán
lahú meṉ loṭ poṭ kar rahá. Aur jab
us shakhs ne dekhá, ki sab log khaṛe
haiṉ, to wuh 'Amásá ko ráh par se
maidán meṉ khíṉch le gayá, aur use
kapṛá uṛhá diyá; is liye ki dekhá, ki
jo koí us ke nazdík áyá, so khaṛá húá.
13 Aur jab wuh ráh par se use uṭhá
le gayá, to sab log Yúab ke sáth Sib'a
bin Bikrí ká píchhá karne ko rawána
húe.
14 ¶ So wuh sáre baní Isráel ke
firqoṉ meṉ hotá húá Abíl, aur Bait-
Ma'akah, aur sáre Biarím tak gayá;
aur we sab bhí jam'a húe, aur us ke
píchhe chale.
15 Aur unhoṉ ne áke use Bait-Ma-
'akah ke Abíl meṉ gherá, aur shahr ke
sámhne ek damdama bándhá, aur wuh
díwár ke barábar rahá; aur sab log, jo
Yúab ke sáth the, koshish kar rahe the,
ki díwár ko girá deṉ.
16 ¶ Us waqt ek dánishmand 'au-
rat shahr meṉ se chilláí, aur kahá, ki
Suno, suno; mihrbání se Yúab ko
kaho, ki Yaháṉ nazdík áiye, ki maiṉ
tujh se kuchh kahúṉ.
17 Aur jab wuh us ke nazdík áyá,
to us 'aurat ne use kahá, ki Kyá tú
Yúab hai? Wuh bolá, Maiṉ wuhí
húṉ. Tab us ne use kahá, ki Apní
bándí kí bát suniye. Wuh bolá, Maiṉ
suntá húṉ.
18 Tab wuh bolí, ki Qadím zamáne
meṉ yih masal kahte the, ki We zarúr
Abíl se mashwarat cháhenge: aur is
tarah we kám ko khatm karte the.

19 Aur main Isráel men sulhkhwáh
aur diyánatdár húṉ: so tú cháhtá hai,
ki ek shahr ko, aur us ko, jo Isráel kí
ek má thí, halák kare: so tú kyúṉ
KHUDÁWAND kí mirás ko nigalne cháh-
tá hai?
20 Yúab ne jawáb diyá, aur kahá,
Yih mujh se dúr rahe, yih mujh se dúr
rahe, ki nigal jáúṉ, yá halák karúṉ.
21 Yih aisí bát nahíṉ: balki koh
i Ifráím ká ek shakhs, jis ká nám Sib'a
bin Bikrí hai, us ne bádsháh par, ya'ne
Dáúd par apná háth uṭháyá hai: so
faqat usí ko mere hawále kar de, ki
main shahr se chalá jáúṉ. Us 'aurat
ne Yúab ko kahá, Dekh, us ká sir díwár
par se tujh pás phenk diyá jáegá.
22 Tab wuh 'aurat apní dánáí se
sab logoṉ ke pás gayí. So unhoṉ ne
Sib'a bin Bikrí ká sir káṭke báhar
Yúab kí taraf phenk diyá. Tab us ne
narsingá phúnká, aur log shahr par se
uṭhke ek ek apne khaime ko gaye.
Aur Yúab phirke Yarúsalam meṉ bád-
sháh pás áyá.
23 ¶ Aur Yúab Isráel ke sáre lash-
kar ká sardár thá, aur Bináyáh bin
Yahuyad'a Karetíoṉ aur Faletíoṉ ká
sardár thá;
24 Aur Adúrám khiráj ká dároga
thá; aur Akhilúd ká beṭá Yahúsafat
muhásib thá;
25 Aur Siba' munshí thá; aur Sa-
dúq aur Abiyátar káhin the;
26 Aur 'Irá Yáirí bhí Dáúd ká ek
sardár thá.

XXI BA'B.

PHIR Dáúd ke 'asr meṉ pai á pai
tín sál kál paṛá; aur Dáúd ne
KHUDÁWAND ke huzúr saláh púchhí.
So KHUDÁWAND ne farmáyá, ki Yih
Sáúl ke aur us ke khúnrez gharáne ke
sabab se hai, ki us ne Jiba'úníoṉ ko
qatl kiyá.
2 Tab bádsháh ne Jiba'úníoṉ ko
talab kiyá, aur un se bát kahí. (Aur
yih Jiba'úní Isráel kí nasl meṉ se na
the, balki Amúrí the jo báqí rah gaye
the; aur baní Isráel ne un se qasam
kí thí; aur Sáúl ne cháhá, ki unheṉ
qatl kare; kyúṉki use baní Isráel aur
baní Yahúdáh ke sabab gairat thí.)
3 So Dáúd ne Jiba'úníoṉ se kahá,
Main tumháre liye kyá karúṉ, aur
main kis chíz se kafára dúṉ, tá ki
tum KHUDÁWAND kí mirás ke liye
barakat cháho?
4 So Jiba'úníoṉ ne use kahá, ki
Ham Sáúl se aur us ke gharáne se
rúpe aur sone ke tálib nahíṉ; aur na
tú hamáre liye Isráel ke kisí mard KO
ján se már. So wuh bolá, Pas, aur
tum kyá cháhte ho, ki main tumháre
liye karúṉ?
5 Tab unhoṉ ne bádsháh ko jawáb
diyá, ki Wuh shakhs, jis ne hameṉ
halák kiyá, aur hamárí mukhálafat
par aise mansúbe bándhe, ki ham
nábúd kiye jáweṉ, aur Isráel kí kisí
mamlukat meṉ báqí na raheṉ,
6 So us ke beṭoṉ meṉ se sát ádmíoṉ
ko hamáre hawále kar, ki ham unheṉ
KHUDÁWAND ke liye KHUDÁWAND ke
barguzíde Sáúl ke Jibi'ah meṉ laṭká
deṉ. Tab bádsháh bolá, ki Main
unheṉ hawále karúṉgá.
7 Par bádsháh ne Mifíbusat bin
Yúnatan bin Sáúl par rahmat kí, us
qasam ke sabab, jo unhoṉ ne, ya'ne
Dáúd aur Sáúl ke beṭe Yúnatan ne,
KHUDÁWAND ko darmiyán deke ápas
meṉ khái thí.
8 Par bádsháh ne Aiyáh kí beṭí
Risfah ke do beṭe, jo Sáúl ke liye janí
thí, ya'ne Armúní aur Mifíbusat; aur
Sáúl kí beṭí Maikal ke pánch beṭe, jo
Barzillí Mahúlátí ke beṭe 'Adriel ke
liye janí thí, pakṛá;
9 Aur unheṉ Jiba'úníoṉ ke hawále
kiyá, aur unhoṉ ne unheṉ ṭíle par
KHUDÁWAND ke huzúr laṭká diyá: we
sátoṉ ke sát faná húe, aur fasl ke
auwal mausim meṉ, us ke pahle dinoṉ
meṉ, jis waqt ki jau káṭná shurú' húá
thá, we máre gaye.
10 ¶ Tab Aiyáh kí beṭí Risfah ne

ṭáṭ ká libás liyá, aur shurú' i fasl se
us ko apne wáste chaṭán par bichhá
diyá, jab tak ki ásmán se un par pání
paṛná shurú' húá; so us ne unhen din
ko hawái parandon se, aur rát ko
janglí darindon se, bacháyá, ki unhen
na chhúwen.
11 Aur Dáúd ko khabar pahunchí,
ki Sáúl kí haram Aiyáh kí beṭí Risfah
ne yún kiyá.
12 ¶ So Dáúd ne jáke Sáúl kí
haḍḍíon, aur us ke beṭe Yúnatan kí
haḍḍíon ko, Jili'ád ke Yabísíon se
pher liyá; ki we unhen Baitshán ke
kúche men se, jis waqt ki Filistíon ne
Sáúl ko Jibú'a men márá, aur unhen
laṭká diyá thá, churá le gaye the.
13 So wuh Sáúl kí haḍḍíon aur us
ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíon ko wahán
se le áyá, aur in sab kí haḍḍíon ko,
jo laṭkáe gaye the, jam'a karwáyá.
14 Aur unhon ne Sáúl aur us ke
beṭe Yúnatan kí haḍḍíon ko Binya-
míní zamín ke Zil'a men, us ke báp
Qís kí gor men, gáṛá: aur sab, jo
kuchh ki bádsháh ne farmáyá, unhon
ne kiyá. Aur ba'd us ke us sarzamín
kí bábat Khudá ne minnaten sun lín.
15 ¶ Aur Filistí Isráel se phir laṛe;
aur Dáúd apne khádimon ke sáth
niklá, aur Filistíon se laṛá; aur Dáúd
be-táb ho gayá.
16 Us waqt Ishbi-banúb ne, jo
Rafá ke beṭon men se thá, jis ke neze
ká phal wazn men tín sau misqál thá,
aur wuh ek nayá tegá bándhe thá,
cháhá, ki Dáúd ko már le.
17 Par Zarúyáh ke beṭe Abishai ne
us kí kumak kí, aur us Filistí par wár
kiyá, aur use qatl kiyá. Tab Dáúd
ke logon ne use qasam dí, aur kahá,
ki Tú phir kabhí hamáre sáth jang
par mat nikliyo, tá ki Isráel ká chirág
bujh na jáe.
18 Aur aisá húá, ki ba'd us ke phir
Filistíon se Júb men laṛáí húí: tab
Húsátí Sibkí ne Saf ko, jo Rafá ke
beṭon men se thá, qatl kiyá.
19 Aur phir Filistíon se Júb men
ek aur laṛaí húí: tab Ilhanán bin
Ya'rí i A'rijím ne, jo Baitlaham ká
thá, Játí Júliyat ko, jis ká neza aisá
thá, jaisá ki juláhon ká shahtír hotá
hai, márá.
20 Phir Ját men ek aur laṛáí húí,
aur wahán ek baṛá qadd-áwar shakhs
thá; us ke har háth men aur har
pánw men chha chha unglián thín,
jo sab kí sab chaubís hotí hain; aur
yih bhí Rafá ko paidá húá thá.
21 Us ne, jis waqt ki Isráel ko
ta'ana diyá, us waqt Dáúd ke bháí
Sima'í ke beṭe Yahúnatan ne use márá.
22 Yihí cháron Rafá ke sulb se Ját
men paidá húe, aur Dáúd ke háth se
aur us ke khádimon ke háth se máre
paṛe.

XXII BA'B.

AUR Dáúd ne, jis din ki KHUDÁ-
WAND ne us ko us ke sáre dush-
manon aur Sáúl ke háth se riháí dí,
KHUDÁWAND ke áge is gít kí báten
kahín:
2 Aur wuh bolá, ki KHUDÁWAND
merí chaṭán, aur merá gaṛh, aur merá
chhuṛánewálá hai;
3 Merí chaṭán ká Khudá hai: us
par merá bharosá hai; wuh merí sipar
hai, aur merí naját ká síng hai; merá
únchá burj, aur merí panáhgáh, aur
merá naját-denewálá hai; tú hí mujhe
zulm se bachátá hai.
4 Main KHUDÁWAND ko pukárúngá,
jo sitáish ke láiq hai: yún hí main
apne dushmanon se chhuṛáyá jáúngá.
5 Ki maut kí lahron ne mujhe
gherá; Bali'álí logon ke sailábon ne
mujhe ḍaráyá.
6 Gor ke dukhon ne mujh ko ghe-
rá; maut ke phandon ne mujhe áge
se já liyá.
7 Apní musíbat ke waqt main ne
KHUDÁWAND ko pukárá, aur apne
Khudá ke áge chilláyá: us ne apní
haikal men se merí áwáz suní, aur
merá nála us ke kánon tak pahunchá.

8 Tab zamín larzí aur kámpí;
ásmán kí bunyádeṉ hil gayíṉ aur
larzíṉ, is liye ki wuh gussewar húá.
9 Us ke nathnoṉ se ek dhuṉwáṉ uṭh
rahá, aur us ke muṉh se ág nikalke
khátí gayí, ki jis se koele dahak gaye.
10 Us ne ásmán ko jhukáyá, aur
wuh níche utrá, aur andherá us ke
páṉwoṉ tale thá.
11 Wuh ek karúbí par sawár hoke
uṛá; aur hawá ke paroṉ par namúd
húá.
12 Aur us ne apne girdágird táríkí
kí qanáteṉ khaṛí kíṉ, kále pánioṉ aur
bádaloṉ kí ghaṭá ke sáth.
13 Us chamak se, jo us ke áge áge
hotí thí, koele sulge.
14 ḲHUDÁWAND ásmán par se garjá,
aur Ta'álá ne apní áwáz sunáí.
15 Aur tír chaláe, aur unheṉ tittar
bittar kiyá; bijlí bhí chamkáí, aur
unheṉ shikast dí.
16 ḲHUDÁWAND kí jhunjhláhaṭ se,
aur us ke nathnoṉ ke dam ke jhoke
se, samundar kí tháheṉ namúd húíṉ;
dunyá kí neweṉ khul gayíṉ.
17 Us ne úpar se bhejá, aur mujhe
pakaṛ liyá; us ne mujhe bahut pánioṉ
meṉ se khíṉchke nikálá.
18 Us ne mujhe mere qawí dush-
man se, aur un se, jo merá kína rakhte
the, chhuṛáyá; ki we mujh se niháyat
zabardast the.
19 Unhoṉ ne merí musíbat ke din
mujhe áge se já liyá: par ḲHUDÁWAND
merá takiya thá.
20 Wuh mujh ko kusháda makán
meṉ nikál láyá: us ne mujh ko naját
bakhshí, is liye ki wuh mujh se ḳhush
thá.
21 ḲHUDÁWAND ne merí rástí ke
muwáfiq mujh ko jazá dí; aur mere
háthoṉ kí pákízagí ká mujhe badlá
diyá.
22 Kyúṉki maiṉ ne ḲHUDÁWAND
kí ráhoṉ kí muháfazat kí, aur maiṉ
ne apne Ḳhudá kí pairauí se sarkashí
na kí.
23 Ki us kí sárí 'adálateṉ mere zer
i nazar rahíṉ: aur us ke ahkám jo
haiṉ, so maiṉ ne unheṉ apne se dúr
na kiyá.
24 Maiṉ us ke huzúr meṉ rást thá,
aur maiṉ ne apne ta,íṉ apní badkárí
se báz rakhá.
25 So ḲHUDÁWAND ne merí rástí
aur merí pákí ke muwáfiq, jo us kí
ánkhoṉ ke sámhne thí, mujh ko sila
diyá.
26 Tú rahm-karnewále par rahm
kartá hai, aur rástí-karnewále ko apne
ta,íṉ rást dikhlátá hai.
27 Tú un ko, jo ḳhális haiṉ, apne
ta,íṉ ḳhális dikhátá hai; par jo ṭeṛhe
haiṉ, tú un par apne ta,íṉ ṭeṛhá záhir
kartá hai.
28 Tú un logoṉ ko, jin par bipat
paṛí hai, bachátá hai: par jo gha-
manḍ rakhte haiṉ, un par terí ánkheṉ
lagí haiṉ, tá ki unheṉ past kare.
29 Ki tú, ai ḲHUDÁWAND, merá
chirág hai: aur ḲHUDÁWAND mere
andhere ko roshan karegá.
30 Terí kumak se maiṉ ek fauj par
dauṛtá húṉ: maiṉ apne Ḳhudá kí
kumak se díwár kúd gayá.
31 Ḳhudá jo hai, us kí ráh kámil
hai; ḲHUDÁWAND ká kalám sáf, táyá
húá, hai: wuh un sab kí, jinheṉ us
ká bharosá hai, sipar hai.
32 ḲHUDÁWAND ke siwá kaun Ḳhu-
dá hai? aur hamáre Ḳhudá ko chhoṛke
kaun chaṭán hai?
33 Ḳhudá merí qúwat aur merá
zor; aur wuhí merí ráh kámil kartá
hai.
34 Wuh mere páṉwoṉ ko harní ke
se banátá hai; wuh mujh ko mere
únche makánoṉ par biṭhátá hai.
35 Wuh mere háthoṉ ko laṛne kí
ta'lím detá hai, aisá ki pítal kí kamán
mere bázúoṉ se jhukáí játí hai.
36 Tú hí ne apní naját kí sipar
mujh ko bakhshí: aur terí hí mihrbání
ne mujh ko buzurg kiyá.
37 Tú ne mere qadam mere tale

kusháda kiye, aisá ki mere ṭakhne
dagmagáte nahín.
38 Main ne apne dushmanon ká
píchhá kiyá, aur unhen faná kiyá,
aur munh na moṛá, jab tak ki unhen
nábúd na kiyá.
39 Main ne unhen khá liyá, aur
unhen zakhmí kiyá, aisá ki we uṭh
na saken; hán, we mere qadamon tale
paṛe hain.
40 Kyúnki tú ne jang ke liye zor
se merí kamar bándhí: we, jo mujh
par chaṛh áte hain, tú ne un ko mere
zer kar diyá.
41 Tú hí ne mere dushmanon kí
píṭh mujh ko dikhláí, tá ki main unhen,
jo merá kína rakhte hain, káṭ ḍálún.
42 We intizár men the, par chhu-
ránewálá koí na ṭhahrá; KHUDÁWAND
kí taraf bhí, par us ne unhen jawáb
na diyá.
43 Tab main ne unhen aisá písá,
ki gard kar diyá; main ne un ko aisá
raundá, ki ráste kí kíchaṛ ho gaye,
aur unhen bithrá diyá.
44 Tú hí ne mujh ko mere logon
ke jhagṛe se chhuṛáyá; tú hí ne mujh
ko gair-qaumon ká sardár kiyá; ek
guroh, jise main nahín pahchántá,
merí bandagí karegí.
45 Ajnabí log merí khushámad ka-
renge; yihí, ki sunenge, aur mere
farmánbardár ho jáenge.
46 Ajnabí log faná ho jáenge, aur
we apne áṛ ke makánon men dahshat
kháenge.
47 KHUDÁWAND zinda hai; aur
merí Chaṭán mubárak hai; merí na-
ját kí chaṭán ká Khudá buland aur
bálá hai.
48 Khudá hí hai, jo merá intiqám
letá hai, aur logon ko mere zer kar
detá hai
49 Aur wuh mujhe mere dushman-
on ke darmiyán se nikál látá hai: tú
hí mere hamla-karnewálon par mujhe
buland kartá hai: tú hí ne zálim
ádmí se mujh ko riháí dí hai.
50 So main, ai Khudá, qaumon ke
bích terá shukr karúngá, aur tere nám
ke gít gáúngá.
51 Ki wuh apne bádsháh kí naját
ká burj hai: aur apne masíh Dáúd par,
aur us kí nasl par, abad tak rahm
karnewálá hai.

XXIII BA'B.

YIH Dáúd ká pichhlá kalám hai.
Yassí ke beṭe Dáúd ne kahá, aur
us shakhs ne, jo sarfaráz kiyá gayá
thá, kahá, Ya'qúb ke Khudá ke masíh
ne, jo Isráel men achchhá gánewálá
thá, kahá,
2 KHUDÁWAND kí Rúh mujh men
bolí, aur us ká sukhan merí zubán par
thá.
3 Isráel ke Khudá ne kahá, Isráel
kí Chaṭán ne mujhe kahá, Insán par
saltanat kartá húá ek Sádiq hai, khu-
dátarsí ke sáth hukúmat kartá húá.
4 Aur wuh subh kí roshní ke má-
nind hogá, jab ki súraj nikaltá hai;
aisí subh, ki jis ke sáth badlíán nahín
hotín; aur ghás kí mánind, jo bárish
ke ba'd kaṛí dhúp ke bá'is zamín se
nikaltí.
5 Agarchi merá ghar Khudá kí
banisbat is ḍaul ká nahín, lekin us
ne ek abadí 'ahd, jo sab chízon men
árásta aur páedár hai, mere sáth kiyá
hai: ki merí sárí salámatí, aur merá
sárá shauq, yihí hai, báwujúde ki wuh
use na ugáwe.
6 ¶ Par Bali'ál ke log, sab ke sab
kánṭon kí mánind ukháṛ phenke jáen-
ge; kyúnki we háthon se pakṛe nahín
játe:
7 Aur jo shakhs ki unhen chhúá
cháhe, use zarúr hai ki lohá yá neza ke
phal ko us kám men láwe; aur we
wahín ke wahín ág se jaláe jáenge.
8 ¶ Aur Dáúd ke baháduron ke
nám ye hain: pahlá Ta-Hakmúní, jo
kursí par baiṭhtá thá, sardaron ka
ra,is thá; wuhí Adíno thá, jo Ezní
kahláyá; usí ne áṭh sau par bhálá

chaláyá, aur unhen ek hí waqt qatl
kiyá.
9 Us ke ba'd Dúdú ká beṭá Ili'azar
Akhúhí; yih un tín pahlawánon men
se ek thá, jo Dáúd ke sáth charh gaye
the, jab ki us ne un Filistíon ko jo
jang par charhe the ta'na diyá thá,
aur sáre baní Isráel chale gaye the:
10 So us ne uṭhke Filistíon ko má-
rá, yahán tak ki us ká háth thak
gayá, aur qabza háth men jam gayá:
aur KHUDÁWAND ne us din barí fath
kí; aur báqí log us ke píchhe faqat
lúṭne ke liye phir áe.
11 Ba'd us ke Harárí Ají ká beṭá
Sammah thá. Jis waqt Filistí chára
lene ke liye ek qit'a i zamín men,
jahán masúr ke darakht the, jam'a
húe the, aur sab log Filistíon ke áge
se bhág gaye,
12 Wuh us khet ke bíchon bích
khaṛá rahá, aur us ko bacháyá, aur
Filistíon ko qatl kiyá: aur KHUDÁ-
WAND ne baṛí fath kí.
13 Aur un tís men se tín sardár
nikle, aur 'Adullám ke magáre ko
dirau ke waqt Dáúd pás áe: aur Filis-
tíon kí fauj Rifáíon kí wádí men
khaimazan thí.
14 Aur Dáúd us waqt ek gaṛhí
men thá, aur Filistíon ká tiláwa Bait-
laham men thá.
15 Aur Dáúd ne taraste húe kahá,
Ai kásh ki koí shakhs us kúe ká, jo
Baitlaham ke ástáne par hai, ek ghúnṭ
pání mujhe pilátá!
16 Aur un tínon pahlawánon ne
Filistíon ká lashkar toṛá, aur Baitla-
ham ke kúe se pání bhará, aur láke
Dáúd ko diyá: lekin us ne na cháhá
ki píe; balki use KHUDÁWAND ke liye
tapáyá.
17 Aur us ne kahá, Mujh se dúr ho,
ai KHUDÁWAND, ki main aisá karún;
ki yih un logon ká lahú hai, jo apní
ján par khelke gaye: so us ne na chá-
há, ki use píe. Pas un tínon pahla-
wánon ne yihí kám kiye.
18 Aur Zarúyáh ke beṭe Yúab ká
bháí Abishai bhí tín men ek sardár
thá. Us ne tín sau par bhálá chaláyá,
aur unhen qatl kiyá, aur tín men nám-
dár húá.
19 Wuh to tínon men sab se ziyá-
da 'izzatwálá thá, aur un ká sardár
húá: par wuh pahle tínon ke barábar
na thá.
20 Aur Yahúyad'a ká beṭá Biná-
yáh, ek baṛe bahádur ká beṭá, jo Qab-
zíel ká thá, jis ne bahut se kám kiye
the; usí ne Moáb ke do jawán misl
sher i babar ke máre; aur jáke barf
ke mausim men ek gár ke bích ek
sher i babar márá.
21 Aur us ne ek rú-dár Misrí ko
qatl kiyá: us Misrí ke háth men ek
bhálá thá; par wuh laṭh leke us par
lapká, aur Misrí ke háth se bhálá
chhín liyá, aur usí ke bhále se use
márá.
22 Pas Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh
ne yih kuchh kiyá, aur tínon pah-
lawánon men us ká nám thá.
23 Wuh un tíson se ziyáda 'izzat-
wálá thá, par wuh un tín ke barábar
na thá. Aur Dáúd ne use apne kháss
lashkar ká sardár kiyá.
24 Aur Yúab ká bháí 'Asáhel in
tíson men se ek thá; aur Ilhanán
Baitlaham ke Dúdú ká beṭá,
25 Sammah Harúdí, Iliqa Harúdí,
26 Khalis Faltí, 'Í'rá bin 'Aqís
Taqú'í,
27 Abi'azar 'Anatútí, Mabúní Hú-
sátí,
28 Zalmún Akhúhí, Maharí Natú-
fátí,
29 Halib bin Ba'anah Natúfátí,
Ittai bin Ríbí, baní Binyamín ke
Jibi'ah ká,
30 Fira'túní Bináyáh, aur Nahal i
Ja'as ká Hiddí,
31 Abi-galbún 'Arbátí, 'Azmavat
Barhúmí,
32 Ilyahba Sa'albúní, Baní Yasín
Yahúnatan,

33 Sammah Harárí, Akhiám bin Sarár Harárí,

34 Ilifalat bin Ahasbí bin Ma'akátí, Ili'ám bin Akhituffal Jilúní,

35 Hasrai Karmilí, Fagarí Arbí,

36 Ijál bin Nátan, Zúbah se, Baní Jaddí,

37 Silaq 'Ammúní, Naharí Biarútí, jo Yúab bin Zarúyáh ká silahbardár thá,

38 'I'rá Itrí, Jaríb Itrí,

39 U'riyáh Hittí: sab saintís húe.

XXIV BA'B.

BA'D us ke KHUDÁWAND ká gussa Isráel par phir bharká; ki us ne Dáúd ke dil men dálá, ki un ká mukhálif hoke kahe, ki Já, aur Isráel aur Yahúdáh ko gin.

2 Kyúnki bádsháh ne lashkar ke sardár Yúab ko, jo us ke sáth thá, hukm kiyá, ki Isráel ke sáre firqon men, Dán se leke Biarsab'a tak, guzar karo, aur logon ko gino, tá ki logon ká 'adad mujhe ma'lúm ho.

3 Tab Yúab ne bádsháh ko kahá, ki KHUDÁWAND terá Khudá un logon ko us se, ki jitne we ab hain, sau chand ziyáda kare, aur ki mere khudáwand bádsháh kí ánkhen yih dekhen: par kyá sabab hai, ki mere khudáwand bádsháh ká dil is kám se lagá hai?

4 Lekin bádsháh kí bát Yúab aur lashkar ke sardáron par gálib áí. Aur Yúab aur lashkar ke sardár bádsháh ke huzúr se Isráel ke logon ká shumár karne ko nikal gaye.

5 ¶ Aur we Yardan pár utre, aur 'Ará'ir men, jo wádí i Jadd ke shahr kí dahní taraf ko Ya'zír ke rukh hai, khaimazan húe;

6 Wahán se Jiri'ád aur Tahtím-Hudsí kí sarzamín ko áe; aur Dán-Ya'an ko wárid húe; aur ghúmke Saidá tak pahunche;

7 Aur wahán se Súr ke muhkam shahr tak áe, aur Hawíon aur Kan'ánion ke sáre shahron tak bhí; aur Yahúdáh ke janúb ko Biarsab'a tak nikal gaye.

8 Chunánchi sárí mamlukat men sair karke nau mahíne bís din ke ba'd Yarúsalam ko áe.

9 Aur Yúab ne logon ke shumár kí fard bádsháh ko dí: so Isráel ke áth lákh bahadur mard talwariye the. Aur Yahúdáh ke mard pánch lákh the.

10 ¶ Aur Dáúd ká dil, ba'd us ke ki us ne logon ká shumár kiyá, bechain ho gayá: aur Dáúd ne KHUDÁWAND ko kahá, Yih, jo main ne kiyá, so bará gunáh hai; ab, ai KHUDÁWAND, fazl se apne bande ká gunáh bakhsh díjiye; ki main ne barí ahmaqí ká kám kiyá.

11 So jab Dáúd subh ko uthá, to KHUDÁWAND ká kalám Jád par, jo Dáúd ká gaib-bín thá, názil húá, aur us ne kahá, ki

12 Já, aur Dáúd se kah, ki KHUDÁWAND yún farmátá hai, Main tere sámhne tín baláen pesh látá hún; tú un men se ek ko ikhtiyár kar, ki main use tujh par bhejún.

13 So Jád Dáúd pás áyá, aur us ko khabar dí, aur us se púchhá, ki Tú kyá cháhtá hai? kyá tujh par, tere mulk men, sát baras ká kál pare? yá tú tín mahíne tak apne dushmanon se bhágtá phire, aur we tujhe rageden? yá terí mamlukat men tín din tak wabá pare? ab saláh le, aur tajwíz kar, ki main use, jis ne mujhe bhejá, kyá jawáb dún.

14 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Main bare shikanje men hún: lekin KHUDÁWAND ke háth men giriftár honá bihtar hai; ki us kí rahmaten 'azím hain: par insán ke háth men giriftár honá na cháhiye.

15 ¶ So KHUDÁWAND ne Isráel par wabá bhejí, jo us subh se leke muqarrarí waqt tak rahí: aur Dán se leke Biarsab'a tak logon men se sattar hazár ádmí mar gaye.

16 Aur jab firishte ne apná háth
barháyá ki Yarúsalam ko faná kare, to
Khudáwand badí karne se pachhtáyá;
aur us firishte ko, jo logon ko mártá
thá, kahá, Yih bas hai; ab apná háth
khínch. Us waqt Khudáwand ká
firishta Yabúsí Araunáh ke khalihán
par khará thá.
17 Aur Dáúd ne, jab us firishte ko,
jo logon ko mártá thá, dekhá, to Khu-
dáwand ko kahá, Dekh, gunáh to
main ne kiyá, aur badí mujh se húí;
par in bheron ká kyá qusúr? pas,
mujh hí par, aur mere báp ke gharáne
par, apná háth chaláiye.
18 ¶ Aur us roz Jád Dáúd pás áyá,
aur use kahá, Já, aur Yabúsí Araunáh
ke khalihán par Khudáwand ke liye
mazbah baná.
19 Aur Dáúd ne Jád ke kahne ke
muwáfiq, jaisá ki Khudáwand ká
hukm thá, kiyá.
20 Aur Araunáh ne nigáh kí, aur
bádsháh aur us ke chákaron ko apní
taraf áte dekhá: so Araunáh niklá,
aur bádsháh ke áge jhukke zamín par
sijda kiyá.
21 Aur Araunah ne kahá, Khudá-
wand merá bádsháh apne bande pás
kyún áyá? Dáúd ne kahá, Tá ki kha-
lihán tujh se mol lún, aur Khudá-
wand ká ek mazbah banáún, tá ki
logon men se wabá játí rahe.
22 Araunáh ne Dáúd ko kahá, ki
Merá khudáwand bádsháh, jo kuchh
bihtar jáne, lewe, aur use guzráne;
aur dekh, yahán sokhtaní qurbání ke
liye bail, aur dáen chaláne ke asbáb
bailon ke sámán samet, índhan ke liye
hain.
23 Yih sab kuchh Araunáh ne bád-
sháh kí tarah bádsháh ko diyá. So
Araunáh ne bádsháh se kahá, ki Khu-
dáwand terá Khudá tujh ko qabúl
kare.
24 Tab bádsháh ne Araunáh se
kahá, Yún nahín; balki main qímat
deke us ko tujh se mol lúngá; aur
main un chízon ko leke, ki jin par
merá kuchh kharch na ho, Khudá-
wand apne Khudá ko sokhtaní qur-
báníán na charháúngá. So Dáúd ne
wuh khalíhán aur we bail pachás mis-
qál chándí deke mol liye.
25 Aur Dáúd ne wahán Khudá-
wand ke liye mazbah banáyá, aur
sokhtaní qurbáníán aur salámatí kí
qurbáníán charháín. Aur Khudáwand
ne zamín ke liye un kí du'á qabúl kí,
aur wabá Isráel men se játí rahí.

SALA'TI'N KI' PAHLI' KITA'B.

---

1 BA'B.

AUR Dáúd bádsháh búrhá aur ku-
hansál húá; aur we us par kapre
urháte the, par wuh garm na hotá thá.
2 So us ke khádimon ne use kahá,
ki Hamáre khudáwand bádsháh ke
liye ek kunwárí 'aurat dhúndhí jáwe,
jo ki bádsháh ke huzúr kharí rahe,
aur us kí khabargírí kiyá kare, aur
terí god men so rahá kare, tá ki ha-
márá khudáwand bádsháh garm howe.
3 Chunánchi unhon ne Isráel kí
sárí mamlukat men ek jawán khush-
shakl 'aurat kí talásh kí, aur Shúna-
mít Abishág ko páyá; so use bádsháh
pás láe.

4 Aur wuh jawán 'aurat bahut shakíl thí: so wuh bádsháh kí ḳhabargírí aur us kí ḳhidmat kartí thí; lekin bádsháh ne us se suhbat na kí.

5 ¶ Us waqt Hajjít ke beṭe Adúniyáh ne apne ta,ín buland kiyá, aur kahá, Main bádsháh hoúngá; aur apne liye gáṛíán, aur sawár, aur pachás ádmí, jo us ke áge áge dauṛen, taiyár kiye.

6 Aur us ke báp ne us ko yih kahne se kabhí ázurda na kiyá thá, ki Tú ne yún kyún kiyá? aur wuh bhí bahut ḳhúbsúrat thá: aur us kí má jo thí use Abisalúm ke ba'd janí thí.

7 Aur wuh Zarúyáh ke beṭe Yúab aur Abiyátar káhin se guftogú kartá thá: aur ye donon Adúniyáh ke pairau hoke us kí madad karte the.

8 Lekin Sadúq káhin, aur Yahúyad'a ká beṭá Bináyáh, aur Nátan nabí, aur Sima'í, aur Re'í, aur Dáúd ke bahádur log, Adúniyáh ke sáth na the.

9 Aur Adúniyáh ne bheṛen, aur bail, aur péle húe chaupáe, Zuhalat ke patthar par, jo 'Ain Rájil ke barábar hai, zabh kiye, aur apne sab bháíon, ya'ne bádsháh ke beṭon kí, aur sab Yahúdáh ke logon, bádsháh ke mulázimon, kí da'wat kí:

10 Par Nátan nabí, aur Bináyáh, aur bahádur logon, aur apne bhái Sulaimán ko, na buláyá.

11 ¶ So Nátan ne Sulaimán kí má Bintsab'a se muḳhátib hoke kahá, Kyá tú ne nahín suná, ki Hajjít ká beṭá Adúniyáh saltanat kartá hai, aur hamárá ḳhudáwand Dáúd nahín jántá?

12 Ab tú á, ki main tujhe saláh dún, tá ki tú apní, aur apne beṭe Sulaimán kí, ján bacháe.

13 Tú já, aur Dáúd bádsháh ke huzúr men dáḳhil ho, aur use kah, Ai mere ḳhudáwand bádsháh, kyá tú ne apní laundí se qasam kháke nahín kahá, ki Yaqínan terá beṭá Sulaimán mere ba'd saltanat karegá, aur wuhí mere taḳht par baiṭhegá? pas, Adúniyáh kyún bádsháhat kartá hai?

14 Aur dekh, jis waqt ki tú bádsháh se bát chít karegí, tab main bhí tere píchhe á pahunchúngá, aur terí báton ko sábit karúngá.

15 ¶ So Bintsab'a andar ḳhalwatgáh men bádsháh pás gayí: aur bádsháh to bahut búṛhá thá; aur Shúnamít Abishág bádsháh kí ḳhidmat kartí thí.

16 Aur Bintsab'a jhukí, aur bádsháh ke huzúr sijda kiyá. Tab bádsháh ne irshád kiyá, ki Tú kyá mángtí hai?

17 Us ne yih 'arz kí, ki Ai mere ḳhudáwand, tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí qasam kháke apní laundí se kahá, ki Ba'd mere terá beṭá Sulaimán bádsháh hogá, aur mere taḳht par wuhí baiṭhegá.

18 Ab dekh, Adúniyáh saltanat kartá hai; aur ab tak, ai mere ḳhudáwand bádsháh, tujh ko is kí ḳhabar nahín húí.

19 Aur us ne bahut se bail, aur péle húe chaupáe, aur bheṛen, zabh kín, aur bádsháh ke sab beṭon, aur Abiyátar káhin, aur lashkar ke sardár Yúab, kí da'wat kí hai; par tere bande Sulaimán ko us ne nahín buláyá.

20 Aur ab, tú, ai mere ḳhudáwand bádsháh, sáre Isráel kí nigáh tujh par hai, tá ki tú unhen kahe, ki mere ḳhudáwand bádsháh ke taḳht par ba'd us ke kaun baiṭhe.

21 Nahín, to yih hogá, ki jab merá ḳhudáwand bádsháh apne bápdádon ke sáth árám karegá, to main aur merá beṭá Sulaimán donon taqsírwár gine jáenge.

22 ¶ Aur dekho, ki wuh bádsháh ke sáth hanoz báten hí kar rahí thí, ki Nátan nabí bhí á pahunchá.

23 Aur unhon ne bádsháh ko ḳhabar kí, aur kahá, ki Dekh, Nátan nabí házir hai. Aur jab wuh bádsháh ke

huzúr áyá, to us ne bádsháh ke huzúr
apne munh ke bhal sijda kiyá.
24 Aur Nátan bolá, Ai mere khu-
dáwand bádsháh, kyá tú ne farmáyá
hai, ki Mere ba'd Adúniyáh bádsháh
ho, aur mere takht par baithe?
25 Ki wuh áj ke din gaya, aur
bahut se bail, aur pále húe chárpáe,
aur bheren, zabh kín, aur bádsháh ke
sáre beton, aur lashkar ke sardáron,
aur Abiyátar káhin, kí da'wat kí; aur
dekh, we us ke huzúr kháte píte hain,
aur kahte hain, Bádsháh Adúniyáh
jítá rahe!
26 Par tere gulám ko, ya'ne mujhe,
aur Sadúq káhin, aur Yahúyad'a ke
bete Bináyáh, aur tere bande Sulaimán
ko, na buláyá.
27 Kyá yih mere khudáwand bád-
sháh ke hukm se húá; aur tú ne apne
bande ko khabar na kí, ki mere khu-
dáwand bádsháh ke ba'd us ke takht
par kaun baithegá?
28 ¶ Us waqt Dáúd bádsháh ne
jawáb diyá, aur farmáyá, ki Bintsab'a
ko mujh pás buláo. So wuh bádsháh
ke huzúr ái, aur bádsháh ke sámhne
kharí rahí.
29 Bádsháh ne qasam kháí, aur
farmáyá, Us KHUDÁWAND i haiy kí
qasam, jis ne merí rúh ko har nau' kí
áfat se riháí dí,
30 Ki jaisá main ne KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá kí qasam kháke tujhe
kahá thá, ki Yaqínan terá betá Sulai-
mán mere ba'd bádsháh hogá, aur
merí jagah mere takht par wuhí baith-
egá; so main áj ke din waisá hí
karúngá.
31 Tab Bintsab'a zamín par munh
ke bhal girí, aur bádsháh ke áge sijda
karke bolí, Merá khudáwand bádsháh
Dáúd hamesha jítá rahe.
32 ¶ Aur Dáúd bádsháh ne farm-
áyá, ki Sadúq káhin, aur Nátan nabí,
aur Yahúyad'a ke bete Bináyáh ko,
mujh pás buláo. So we bádsháh ke
huzúr házir húe.
33 Bádsháh ne unhen farmáyá, ki
Apne khudáwand ke mulázimon ko
apne sáth lo, aur mere bete Sulaimán
ko mere hí khachchar par sawár karo,
aur use níche Jaihún pás le jáo:
34 Aur wahán Sadúq káhin, aur
Nátan nabí us ke sir par tel malen, ki
wuh baní Isráel ká bádsháh ho: aur
tum narsingá phúnko, aur bolo, Sulai-
mán bádsháh jítá rahe.
35 Phir tum us ke pícnhe píchhe
hoke úpar chale áo, tá ki wuh áwe, aur
mere takht par baithe, ki wuh merí
jagah bádsháh hogá: ki main ne use
muqarrar kiyá, ki Isráel aur Yahúdáh
ká hákim ho.
36 Tab Yahúyad'a ke bete Bináyáh
ne bádsháh ke jawáb men kahá,
A'mín: aur KHUDÁWAND mere khu-
dáwand bádsháh ká Khudá yún hí
farmáwe.
37 Jis tarah KHUDÁWAND mere
khudáwand bádsháh ke sáth thá, usí
tarah Sulaimán ke sáth ho, aur us ke
takht ko mere khudáwand bádsháh
Dáúd ke takht se ziyáda 'álíshán kare.
38 So Sadúq káhin, aur Nátan nabí,
aur Yahúyad'a ká betá Bináyáh, aur
Karetí aur Faletí, sab ke sab níche
utre, aur Sulaimán ko Dáúd bádsháh
ke khachchar par sawár kiyá, aur
Jaihún par láe.
39 Aur Sadúq káhin ne khaime se
ek síng tel ká liyá, aur Sulaimán ko
mamsúh kiyá. Tab unhon ne nar-
singá phúnká, aur sab ke sab bole,
Sulaimán bádsháh jítá rahe.
40 Aur sáre log us ke píchhe úpar
áe, aur log shahnáí bajáte chale játe
the, aur barí khushí karte the, aise ki
zamín un ke gul shor se phattí thí.
41 ¶ Aur Adúniyáh aur us ke sáre
mihmánon ne, jo us ke sáth the, jon-
hín khá chuke, yih shor suná. Aur
jab Yúab ne narsinge kí áwáz suní, to
bolá, ki Shahr men kaisí harbarí ká
gul aur shor hotá hai?
42 Wuh yih kah hí rahá thá ki

dekho, Abiyátar káhin ká beṭá Yúna-
tan áyá; aur Adúniyáh ne us ko kahá,
Bhítar á, ki tú bahádur mard hai, aur
ḳhush-ḳhabarí látá hai.
43 Aur Yúnatan ne Adúniyáh se
jawáb deke kahá, ki Fi-l-haqíqat ha-
máre ḳhudáwand bádsháh Dáúd ne
Sulaimán ko bádsháh muqarrar kiyá.
44 Aur bádsháh ne Sadúq káhin,
aur Nátan nabí, aur Yahúyad'a ke
beṭe Bináyáh, aur Ka641 aur Faletí
ko, us ke sáth bhejá. So unhon̠ ne
bádsháh ke ḳhachchar par use sawár
kiyá:
45 Aur Sadúq káhin aur Nátan
nabí ne Jaihún par us ko mamsúh
kiyá: so we wahán̠ se aisí ḳhushí
karte húe phire hain̠, ki shahr gúnj
gayá. A'wáz jo tum ne suní, so wuhí
hai.
46 Aur Sulaimán ne saltanat ke
taḳht par julús farmáyá hai.
47 Siwá is ke bádsháh ke mulázim
áke hamáre ḳhudáwand bádsháh Dáúd
ko mubárakbád de rahe hain̠, aur
kahte hain̠, Ḳhudá Sulaimán ke nám
ko tere nám se ziyáda mashhúr kare,
aur us ke taḳht ko tere taḳht se ziyáda
buzurg kare. Aur bádsháh ne bistar
par apne ko jhukáyá.
48 Aur bádsháh ne bhí yún̠ farmá-
yá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá
mubárak hai, jis ne áj ke din ek ádmí
ṭhahráyá, ki wuh, merí hí ánkhon̠ ke
dekhte húe, mere taḳht par baiṭhe.
49 Tab sáre mihmán, jo Adúniyáh
ke sáth the, hirásán hoke uṭhe, aur
apní apní ráh chale gaye.
50 ¶ Aur Adúniyáh Sulaimán se
ḍarke uṭhá, aur jáke mazbah ke sín̠gon̠
ko pakṛá.
51 Aur Sulaimán ko ḳhabar húí,
ki Dekh, Adúniyáh Sulaimán bádsháh
se ḍartá hai: ki dekho, wuh mazbah
ke sín̠gon̠ ko pakṛe húe kahtá hai, ki
Sulaimán áj ke din mujh se qasam
kare, ki apne chákar ko tah i teg na
karegá.
52 Tab Sulaimán bolá, Agar wuh
apne ta,ín̠ láiq shaḳhs kar dikháwe
to us ká ek bál zamín par na giregá.
par agar us men̠ sharárat pái jáegí, to
wuh márá jáegá.
53 So Sulaimán bádsháh ne log
bheje, aur we use mazbah par se utár
láe. Us ne áke Sulaimán bádsháh ke
huzúr sijda kiyá: aur Sulaimán ne use
farmáyá, ki Apne ghar já.

II BA'B.

JAB Dáúd ke marne ke din nazdík
pahunche, tab us ne apne beṭe
Sulaimán ko yih wasíyat karke ka-
há, ki
2 Main̠ tamám jahán ke logon̠ kí
ráh játá hún̠: is liye tú mazbút ho,
aur apne ta,ín̠ mard kar dikhlá;
3 Aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí
tákíd ko, us kí ráhon̠ par chalne kí,
aur us ke qánúnon̠, aur us ke hukmon̠,
aur us ke farmánon̠, aur us kí shahá-
daton̠ par 'amal karne kí, bábat, jaisá
ki Músá kí kitáb men̠ likhá hai, mu-
háfazat kar, tá ki tú apne sab kámon̠
men̠, jahán̠ kahín̠ tú ruḳh kare, kám-
yáb ho:
4 Aur tá ki Ḳhudáwand apne us
suḳhan par qáim rahe, jo us ne mere
haqq men̠ kahá, ki Agar terí nasl apní
ráh par ḳhúb muláhaza kare, ki apne
sáre dil aur apní sárí ján se mere áge
sachái se chale, to terí nasl Isráel ke
taḳht se kabhí ḳhárij na hogí.
5 Aur tú jántá bhí hai, jo kuchh ki
Zarúyáh ke beṭe Yúab ne mujh se,
aur Isráelí lashkar ke do sardáron̠,
Naiyir ke beṭe Abinaiyir, aur Yatar
ke beṭe 'Amásá, se kiyá, jinhen̠ us ne
qatl kiyá, aur sulh men̠ jangí ḳhún
kiyá, aur jang ká ḳhún apne paṭke
par, jo us kí kamar men̠ bandhá thá,
aur apní jútíon̠ par, jo us ke pán̠won̠
men̠ thín̠, lagá diyá.
6 So tú apní dánish ke muwáfiq kar,
aur us ká sufaid sir salámat gor men̠
na utarne de.
7 Par Barzillí Jili'ádí ke beṭon̠ par

mihrbání kar, aur unhen̲ un men̲ jo tere dastarḳhwán par khána kháwen̲ shámil kar; is liye ki we, jis waqt ki main̲ tere bháí Abisalúm ke sabab se bhágá thá, to wunhín̲ mujh pás áe the.

8 Aur dekh, Bahúrím ká Binyamíní Jirá ká beṭá Simaʼí tere sáth hai; us ne, jis din ki main̲ Mahnaim ḳo játá thá, mujh par bahut burí laʼnat bhejí; par wuh Yardan par mere lene ko áyá, aur main̲ ne Ḳhudáwand kí qasam kháke use kahá, ki Main̲ tujhe talwár se qatl na karún̲gá.

9 So tú use be-gunáh na ján; kyún̲ki tú ʼáqil mard hai, aur jántá hai jo kuchh us se kiyá cháhiye; pas tú us ká sufaid sir lahúluhán karke gor men̲ utár.

10 Baʼd is ke Dáúd ne apne báp-dádon̲ ke sáth árám kiyá, aur shahr i Dáúd men̲ gáṛá gayá.

11 Aur sab din, ki Dáúd ne Isráel par saltanat kí, chálís baras the: sát baras Habrún men̲ bádsháhat kí, aur ten̲tís baras Yarúsalam men̲ us ne saltanat kí.

12 ¶ Tab Sulaimán apne báp Dáúd ke taḳht par baiṭhá; aur us kí saltanat niháyat páedár húí.

13 ¶ Tab Hajjít ká beṭá Adúniyáh Sulaimán kí má Bintsabʼa pás áyá. Us ne púchhá, Tú sulh se átá hai? Wuh bolá, Sulh se.

14 Phir us ne kaha, Main̲ tujh se kuchh kahá cháhtá hún̲. Wuh bolí, Kah.

15 Us ne kahá, Tú jántí hai, ki saltanat merí thí, aur sáre Isráel ke mun̲h merí taraf mutawajjih húe, ki main̲ saltanat karún̲; lekin saltanat palaṭ gayí, aur mere bháí kí húí; kyún̲ki yih Ḳhudáwand kí taraf se usí kí thí.

16 So main̲ tujh se ek ʼarz kartá hún̲; tú mujh se inkár na kar. Us ne kahá, Kah.

17 Us ne kahá, Karam karke Sulaimán bádsháh se kahiye, ki wuh terí bát ko na ṭálegá, ki Abishág Shúnamít mujhe byáh de.

18 So Bintsabʼa bolí, Achchhá; main̲ tere liye bádsháh se kahún̲gí.

19 ¶ Is liye Bintsabʼa Sulaimán bádsháh pás gayí, tá ki Adúniyáh ke wáste us se ʼarz kare. Bádsháh us ke istiqbál ke wáste uṭhá, aur us ke áge apne ta,ín̲ jhukáyá; phir apne taḳht par baiṭhá; aur bádsháh ne apní má ke liye kursí rakhwáí; so wuh us ke dahne háth baiṭhí.

20 Aur wuh bolí, Tujh se ek chhoṭí ʼarz kartí hún̲; merí bát mat ṭáliyo. Bádsháh ne us se kahá, Merí má, farmá: ki main̲ terí bát na ṭálún̲gá.

21 Wuh bolí, Abishág Shúnamít tere bháí Adúniyáh se byáhí jáe.

22 Tab Sulaimán bádsháh ne apní má ko jawáb diyá, aur kahá, ki Tú faqat Abishág Shúnamít ko Adúniyáh ke liye kyún̲ mángtí hai? balki us ke liye saltanat bhí máng; ki wuh merá baṛá bháí hai; balki us ke liye, aur Abiyátar káhin, aur Zarúyáh ke beṭe Yúab, ke liye bhí.

23 Tab Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand kí qasam kháke kahá, ki Agar Adúniyáh ne yih bát apní ján se muḳhálafat karke nahín̲ kahí, to Ḳhudá mujh se aisá hí kare, balki us se ziyáda.

24 So ab Ḳhudáwand kí hayát kí qasam, jis ne mujh ko qiyám baḳhshá, aur mujh ko mere báp Dáúd ke taḳht par biṭháyá, aur mere liye apne kalám ke mutábiq ek ghar banáyá, ki Adúniyáh áj hí ke din qatl kiyá jáegá.

25 Aur Sulaimán bádsháh ne Yahúyadʼa ke beṭe Bináyáh ko bhejá; us ne us par aisá hamla kiyá, ki wuh mar gayá.

26 ¶ Phir bádsháh ne Abiyátar káhin ko kahá, Tú ʼAnatút ko apne kheton̲ par já, kyún̲ki tú wájib ul qatl hai: par main̲ is waqt tujhe marwá nahín̲ ḍáltá, ki tú mere báp Dáúd ke huzúr Ḳhudáwand Yahowáh ká san-

dúq uṭhátá thá; aur is liye ki tú un sab dukhoṉ meṉ, jo mere báp par paṛe, sharík thá.

27 Aur Sulaimán ne Abiyátar ko ḳhárij kiyá, ki Ḳhudáwand ká káhin na ho; tá ki wuh Ḳhudáwand ká suḳhan púrá kare, jo us ne Sailá ke bích 'Elí ke gharáne ke haqq meṉ kahá.

28 ¶ Aur yih ḳhabar Yúab ko pahunchí: kyúṉki Yúab Adúniyáh ká pairau thá, agarchi Abisalúm ká pairau na húá thá. So Yúab Ḳhudáwand ke ḳhaime meṉ bhágá, aur mazbah ke síngoṉ ko pakṛe rahá.

29 Aur Sulaimán bádsháh ko ḳhabar húí, ki Yúab bhágke Ḳhudáwand ke ḳhaime meṉ gayá; aur dekho, ki mazbah ke ás pás hai. Tab Sulaimán ne Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ko kahlá bhejá, ki Jáke us par hamla kar.

30 So Bináyáh Ḳhudáwand ke ḳhaime meṉ gayá, aur use kahá, Bádsháh ká hukm hai, ki tú báhar nikal. Wuh bolá, Nahíṉ, maiṉ yahíṉ marúṉgá. Tab Bináyáh phir gayá, aur bádsháh se kahá, ki Yúab ne yúṉ kahá hai, aur us ne mujhe yúṉ jawáb diyá.

31 Tab bádsháh ne use farmáyá, Jaisá us ne kahá hai, waisá hí kar, aur us par hamla kar, aur use gáṛ de; tá ki tú un be-gunáhoṉ ke ḳhún ká intiqám, jo Yúab ne baháyá, mujh se aur mere báp ke ghar kí taraf se judá kar de.

32 Aur Ḳhudáwand us ká ḳhún us ke sir par dhare, ki us ne do shaḳhsoṉ par, jo us se ziyáda rástbáz aur us se bihtar the, hamla kiyá, aur unheṉ talwár se qatl kiyá, aur mere báp Dáúd ko ḳhabar na húí, Naiyir ká beṭá Abinaiyir, jo Isráelí lashkar ká sardár thá, aur Yatar ká beṭá Amásá, jo Yahúdáh kí fauj ká sardár thá.

33 So un ká ḳhún Yúab ke sir par, aur us kí nasl ke sir par abad tak rahegá: lekin Dáúd par, aur us kí nasl par, aur us ke ghar par, aur us ke taḳht par, abad tak Ḳhudáwand kí taraf se salámatí hogí.

34 So Yahúyad'a ká beṭá Bináyáh úpar gayá, aur us par já paṛa, aur use qatl kiyá: aur wuh bayábán ke bích apne hí ghar meṉ gáṛá gayá.

35 ¶ Phir bádsháh ne Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ko us kí jagah lashkar ká sardár kiyá: aur Sadúq káhin ko bádsháh ne Abiyátar ká jánishín kiyá.

36 ¶ Phir bádsháh ne Sima'í ko bulá bhejá, aur use farmáyá, ki Yarúsalam meṉ apne liye ek ghar baná, aur wahíṉ rah, aur waháṉ se kahíṉ na nikal já:

37 Ki aisá hogá, ki jis din tú báhar niklegá, aur nahr i Qidrún ke pár jáegá, us din yaqín jániyo, ki tú muqarrar márá jáegá; aur terá ḳhún tere hí sir par hogá.

38 Aur Sima'í ne bádsháh se kahá, ki Bát achchhí hai: jaisá mere ḳhudáwand bádsháh ne irshád kiyá, terá gulám waisá hí karegá. So Sima'í bahut dinoṉ tak Yarúsalam meṉ rahá.

39 Aur tísre baras ke áḳhir meṉ aisá húá, ki Sima'í ke chákaroṉ meṉ se do ádmí Ját ke bádsháh Ma'akah ke beṭe Akís ke yaháṉ bhág gaye. So logoṉ ne Sima'í ko kahá, ki Dekh, tere chákar Ját meṉ haiṉ.

40 So Sima'í ne uṭhke apne gadhe par zín bándhá, aur apne chákaroṉ kí talásh meṉ Ját ko Akís pás gayá: chunánchi Sima'í gayá, aur Ját se apne chákaroṉ ko le áyá.

41 Yih ḳhabar Sulaimán ko pahunchí, ki Sima'í Yarúsalam se Ját ko gayá, aur phir áyá.

42 Tab bádsháh ne log bheje, aur Sima'í ko talab kiyá, aur use kahá, Kyá maiṉ ne tujhe Ḳhudáwand kí qasam na dí thí, aur tujh se tákíd karke na kahá thá, ki Tú yaqínan jániyo, ki jis din tú báhar jáegá, aur kahíṉ sair karegá, us din tú muqarrar

márá jáegá? Aur tú ne mujhe kahá
thá, Yih sukhan, jo main ne suná, nek
hai.
43 Pas, tú ne KHUDÁWAND kí qasam
ko, aur us hukm ko, jo main ne tujhe
kiyá, kyún yád na rakhá?
44 Phir bádsháh ne Sima'í se kahá,
Tú us sárí sharárat ko, jo tú ne mere
báp Dáúd se kí, jis se terá dil wáqif
hai, khúb jántá hai: so KHUDÁWAND
terí sharárat ko phir tere hí sir par
dálegá:
45 Aur Sulaimán bádsháh mubárak
hogá, aur Dáúd ká takht KHUDÁWAND
ke áge tá abad páedár rahegá.
46 Aur bádsháh ne Yahúyad'a ke
bete Bináyáh ko hukm diyá; so wuh
báhar gayá, aur us par hamla kiyá,
yahán tak ki wuh mar gayá. Tab
saltanat Sulaimán ke háth men sábit
ho gayí.

III BA'B.

AUR Sulaimán ne Misr ke bádsháh
Fira'ún se nisbat kí, aur Fira'ún
kí betí ko byáhá, aur peshtar us se ki
apná mahall, aur KHUDÁWAND ká
ghar, aur Yarúsalam kí cháron taraf
kí díwáren, baná chuká, use Dáúd ke
shahr men le áyá.
2 Lekin us waqt log únchí jagahon
par qurbáníán karte the, is liye ki koí
ghar KHUDÁWAND ke nám ke liye un
dinon tak biná na kiyá gayá thá.
3 Aur Sulaimán KHUDÁWAND ko
dost rakhtá thá, aur apne báp Dáúd kí
wasíyaton par 'amal kartá thá: magar
únche makánon par qurbáníán kartá
thá, aur khushbúíán jalátá thá.
4 Aur bádsháh qurbání karne ke
liye Jiba'ún ko gayá, ki wuh únchá
aur bará makán thá; aur Sulaimán
ne us mazbah par hazár sokhtaní qur-
báníon ko charháyá.
5 ¶ So Jiba'ún men KHUDÁWAND
rát ke waqt Sulaimán ko khwáb men
dikhái diyá; aur Khudá ne kahá, Jo
tú cháhe, ki main tujhe dún, so máng.
6 Sulaimán ne 'arz kí, ki Tú ne
apne bande mere báp Dáúd par bahut
sá karam kiyá, is liye ki wuh tere áge
sadáqat aur nekokárí se, aur tujh par
sachchá dil rakhke chaltá phirtá rahá;
aur tú ne us ke liye yih barí ni'amat
rakh chhorí, ki tú ne use ek betá
'ináyat kiyá, jo us ke takht par
baithe: chunánchi áj ke din hai.
7 So ab, ai KHUDÁWAND mere
Khudá, tú ne apne bande ko mere báp
Dáúd kí jagah bádsháh kiyá: aur
main hanoz larká hún, aur báhar jáne
aur bhítar áne ká taur main nahín
jántá:
8 Aur terá banda tere logon ke bích
men hai, jinhen tú ne chun liyá hai;
we log bahut aur beshumár hain, ki
kasrat ke bá'is un ká hisáb nahín ho
saktá hai.
9 So tú apne bande ko aisá sa-
majhnewálá dil 'ináyat kar, ki wuh
tere logon kí 'adálat kare; tá ki main
nek aur bad men imtiyáz karún: ki
terí aisí bhárí guroh ká insáf kaun kar
saktá hai?
10 Aur yih bát KHUDÁWAND ke
áge khush ái, ki Sulaimán ne yih chíz
mángí.
11 Aur Khudá ne use kahá, Az-
baski tú ne yih chíz mángí, aur apní
'umr kí darází na cháhí, aur na apne
liye daulat ká suwál kiyá, aur na apne
dushmanon ke nábúd hone kí dar-
khwást kí, balki apne liye 'aqlmandí
mángí, tá ki 'adálat men khabardár
ho:
12 So dekh, ki main ne terí báton
ke mutábiq 'amal kiyá: dekh, ki
main ne ek 'áqil aur samajhdár dil
tujh ko bakhshá, aisá ki terí mánind
tujh se áge na húá; aur na tere ba'd
tujh sá barpá hogá:
13 Aur main ne tujh ko aur kuchh
bhí diyá, jo tú ne nahín mángá, ya'ne
daulat aur 'izzat; aisí, ki bádsháhon
ke bích tamám 'umr koí terí mánind
na hogá.
14 Aur agar tú merí ráhon par

chalegá, aur mere qánúnon aur sha-
rí'aton ko yád rakhegá, jis tarah ki
terá báp Dáúd chalá kiyá, to main
terí 'umr daráz karúngá.
15 So Sulaimán jágá; aur dekhá,
ki khwáb thá. Phir wuh Yarúsalam
men áyá, aur KHUDÁWAND ke 'ahd ke
sandúq ke áge khará rahá, aur sokh-
taní qurbáníán guzránín, aur salámatí
kí qurbáníán charháín, aur apne sáre
chákaron kí ziyáfat kí.
16 ¶ Us waqt do 'auraten, jo chhin-
ál thín, bádsháh pás áín, aur us ke
áge kharí húín.
17 Aur ek 'aurat bolí, Ai mere
khudáwand, ham donon 'auraten ek hí
ghar men rahtí hain, aur main us ke
sáth ghar men rahte húe ek bachcha
janí.
18 Aur jab main jan chukí, to tísre
din aisá húá, ki yih 'aurat bhí janí,
aur ham ek sáth thín; wahán ghar
men ham donon ke siwá koí aur na
thá.
19 So is 'aurat ká bachcha rát ko
mar gayá, is liye ki wuh us ke úpar
par gayí thí.
20 So wuh ádhí rát ko uthí, aur jis
waqt terí laundí sotí thí, mere bete
ko merí bagal se leke apní godí men
rakhá, aur apne mare húe bachche
ko merí godí men dál diyá.
21 Subh ko jab main uthí, ki apne
bachche ko dúdh piláún, to dekh, wuh
mará pará thá: par jab main ne subh
ke waqt khúb gaur kiyá, to dekhá, ki
yih merá betá nahín, jise main janí thí.
22 Phir wuh dúsrí 'aurat bolí, Aisá
nahín; yih jo jítá hai, merá betá hai,
aur mará húá terá betá hai. Wuh
bolí, ki Nahín; mará húá terá betá
hai, aur jítá merá betá hai. Un donon
ne bádsháh ke huzúr yún báten kín.
23 Bádsháh bolá, Ek kahtí hai, Yih
jítá húá merá betá hai, aur múá húá
terá betá hai: aur dúsrí kahtí hai, ki
Nahín; múá húá terá betá hai, aur
jítá húá merá betá hai.
24 So bádsháh ne kahá, Mere liye
ek talwár láo. Tab log bádsháh ke
huzúr talwár láe.
25 Phir bádsháh ne farmáyá, ki Is
jíte bachche ko barábar chíro, ádhá ek
ko do, aur ádhá ek ko.
26 Us waqt us 'aurat ne, ki yih
zinda bachcha jis ká thá, is sabab ki
us ká dil apne bachche par josh mártá
thá, bádsháh ke huzúr 'arz kí, ki Ai
mere khudáwand, jítá bachcha usí ko
díjiye, aur use hargiz qatl na kíjiye.
Dúsrí bolí, ki Yih na merá ho na terá,
balki chírá jáwe.
27 Tab bádsháh ne farmáyá, aur
hukm kiyá, ki Jítá bachcha usí ko do,
aur ise hargiz qatl mat karo; ki us kí
má yihí hai.
28 Aur sáre Isráel ne yih insáf, jo
bádsháh ne kiyá, suná, aur bádsháh
se dare; kyúnki unhon ne dekhá, ki
Khudá kí dánish 'adálat karne ke liye
us ke dil men hai.

IV BAB.

AUR Sulaimán bádsháh sáre Israel
ká bádsháh húá.
2 Aur sardár, jo us ke pás the,
so yihí the; 'Azariyáh bin Sadúq,
káhin,
3 Aur Ilihúrif aur Akhiyáh, Sísa
ke bete, kátib the; aur Akhilúd ká
betá, Yahúsafat, muarrikh.
4 Aur Yahúyad'a ká betá, Bináyáh:
lashkar ká sardár, aur Sadúq aur
Abiyátar, káhin:
5 Aur Nátan ká betá, 'Azariyáh,
mansabdáron ká dároga: aur Nátan
ká betá, Zabúd, bará mansabdár, aur
bádsháh ká dost thá:
6 Aur Akhisar, ghar ká díwán: aur
'Abdá ká betá, Adúnirám, khiráj ká
mukhtár thá.
7 ¶ Aur Sulaimán ne sáre Isráel
par bárah mansabdár muqarrar kiye,
jo bádsháh aur us ke gharáne ke liye
rasad pahuncháwen: har ek un men
se baras roz men mahíne bhar rasad
jam'a kartá thá.

8 Un ke nám ye hain: Bin-Húr,
koh i Ifráim men:
9 Aur Bin-Diqr, Maqas men, aur
Sa'albím men, aur Bait-Shams men,
aur Aiyalún men, jo Bait-Hanán men
hai:
10 Aur Bin-Hasad, Arbút men;
Shokah aur Hifr kí sárí sarzamín us
ke 'iláqe men thí:
11 Aur Bin-Abinadáb, Nafat-Dor
kí sárí mamlukat men; aur Sulaimán
kí betí Táfat us kí jorú thí:
12 Aur Akhilúd ká betá, Ba'ana jo
thá, so Ta'anák, aur Majiddo, aur
sárá Bait-shán, jo Zartánah se lagá
húá, aur Yazra'el ke nasheb men thá,
Bait-shán se leke Abíl-Mahúlah tak,
aur Yuqni'ám ke pár tak, us ke 'iláqe
men thá:
13 Aur Bin-Jabr, Rámát-Jili'ád
men; aur Munassí ke bete Yáir ke
shahr, jo Jili'ád men hain, Arjúb kí
mamlukat samet, jo Basan men hai,
ya'ne we bare sáth shahr, jin kí shahr-
panáhen aur pítal ke arbange hain, us
ke 'iláqe men the:
14 Aur 'Iddú ká betá, Akhinadáb,
Mahnaim men thá:
15 Aur Akhima'az Naftálí men;
aur Sulaimán kí betí Basmat us kí
jorú thí:
16 Aur Húsí ká betá, Ba'anah,
A'shar aur 'Alút men thá:
17 Aur Farúh ká betá, Yahúsafat,
Ishakár men:
18 Aur Ailá ká betá, Sima'í, Bin-
yamín men:
19 Aur U'rí ká betá, Jabar, Jili'ád
ke mulk men thá, jo Amúríon ke bád-
sháh Saihún kí mamlukat, aur Basan
ke bádsháh 'U'j kí mamlukat thí; aur
wuhí akelá un mamlukaton ká mukh-
tár thá.
20 ¶ Aur Yahúdáh aur Isráel bahut
the, balki kasrat kí banisbat sáhil i
daryá kí ret ke dánon kí mánind; we
kháte aur píte aur khushí karte the.
21 Aur Sulaimán sárí mamlukaton
par saltanat kartá thá, nahr i Furát se
leke Filistíon kí zamín tak, aur Misr
kí sarhadd tak: we use hadye dete
the, aur Sulaimán kí zindagí ke sab
din us kí khidmat-guzárí karte the.
22 ¶ Aur Sulaimán kí rasad ek hí
din ke wáste yih thí: tís karr maidá,
aur sáth karr átá,
23 Aur das mote bail, aur charáí
par ke bís bail, ek sau bheren, aur us
ke siwá chikáre, aur hiran, aur párhe,
aur pále húe murg.
24 Ki wuh daryá ke is pár Tifsah
se leke 'Azah tak un sáre bádsháhon
par, jo daryá kí isí taraf the, bádsháhat
kartá thá: aur un sab se, jo us ke
girdágird the, sulh rakhtá thá
25 Aur Yahúdáh aur Isráel men se
har ek shakhs apne ták, aur apne anjír
ke darakht kí chhánw men, Dán se
leke Biarsab'a tak, Sulaimán ke sab
dinon men salámatí ke sáth baithá
rahá.
26 ¶ Aur Sulaimán kí gáríon ke
ghoron ke liye chális hazár thán the;
aur bárah hazár sawár the.
27 Aur un mansabdáron men har
ek apní naubat ke ek mahíne tak,
Sulaimán bádsháh ke liye, aur un
sab ke liye, jo Sulaimán bádsháh ke
dastarkhwán par áte the, rasad pa-
hunchátá thá, aisá ki koí chíz báqí na
rahtí thí.
28 Aur ghoron aur tánghanon ke
liye jau aur puwál, us jagah jahán
kahín we hote the, har ek apne dastúr
ul 'amal ke mutábiq pahunchátá thá.
29 ¶ Aur Khudá ne Sulaimán ko
dánish aur khirad niháyat bahut dí,
aur dil kí was'at bhí 'ináyat kí, aisí
jaisí ret jo samundar ke kanáre par
hai.
30 Aur Sulaimán kí dánish sáre 'ahl
i mashriq kí dánish se, aur Misr kí
sárí dánish se, kahín bahut thí.
31 Is liye ki wuh sab ádmíon se,
Iskharáí-Aitán, aur Haimán, aur Kal-
kúl, aur Dard'a se, jo baní Mahúl the,

ziyáda dáná thá: aur girdágird kí har
ek qaum men̲ us ká nám phailá thá.
32 Aur us ne tín hazár masalen̲
kahín̲: aur us ke gít ek hazár aur
pánch the.
33 Aur us ne darak̲hton̲ kí kaifíyat
bayán kí, saro ke darak̲ht se leke, jo
Lubnán men̲ thá, us zúfa tak, jo dí-
wáron̲ par ugtá hai; aur chárpáyon̲,
aur parandon̲, aur rengnewálon̲, aur
machhlíon̲ ká hál bayán kiyá.
34 Aur sáre logon̲ men̲ se, aur bád-
sháhon̲ men̲ se, jinhon̲ tak us kí dánish
ká shuhra pahunchá thá, we Sulaimán
kí hikmat sunne ko áte the.

V BA'B.

AUR Súr ke bádsháh Hírám ne
Sulaimán pás apne k̲hádim bheje;
kyún̲ki us ne suná thá, ki unhon̲ ne
use mamsúh kiyá thá, ki us ke báp
kí jagah bádsháh ho: ki Hírám ha-
mesha Dáúd ká dost thá.
2 Aur Sulaimán ne Hírám ko kahlá
bhejá, ki
3 Tú jántá hai, ki merá báp Dáúd
KHUDÁWAND apne Khudá ke nám ke
liye ek ghar baná na saká; kyún̲ki
us kí har ek taraf laráíán̲ ho rahín̲,
jab tak ki KHUDÁWAND ne un sab
ko us ke qadamon̲ tale na kar diyá
thá.
4 Aur ab KHUDÁWAND mere Khudá
ne mujh ko har taraf se chain diyá
hai, ki na koí merá dushman hai, aur
na koí mujh par balá átí hai.
5 So dekh, main̲ ne thháná hai, ki
KHUDÁWAND apne Khudá ke nám ká
ek ghar utháún̲, jaisá ki KHUDÁWAND
ne mere báp Dáúd ko yih kahke farm-
áyá thá, ki Terá betá, jis ko main̲ terí
jagah tere takht par bitháún̲gá, wuhí
mere nám ká ghar banáegá.
6 So tú hukm kar, ki mere liye Lub-
nán se saro ke per káten̲; aur mere
chákar tere chákaron̲ ke sáth rahen̲-
ge: aur main̲, jo mihnatána ki tú mu-
qarrar karegá, tujh ko tere chákaron̲
ke liye dún̲gá; ki tú jántá hai, ki
hamáre bích men̲ aisá koí nahín̲ ki jis
kí dánish per kátne men̲ Saidáníon̲ ke
mánind ho.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab Hírám
ne Sulaimán kí báten̲ suní thín̲, wuh
niháyat k̲hush húá, aur bolá, ki A'j
ke din KHUDÁWAND mubárak ho, ki
us ne Dáúd ko aisá dánishwar betá
'ináyat kiyá, jo aisí barí guroh ká há-
kim hai.
8 Phir Hírám ne Sulaimán se kah-
lá bhejá, ki Jo kuchh tú ne mujh se
mangwáyá, main̲ ne samjhá; aur main̲
terí k̲hwáhish ke muwáfiq saro kí
lakrí aur sanaubar kí lakrí kí bábat
'amal karún̲gá.
9 Aur mere chákar unhen̲ Lubnán
se samundar tak utár láwen̲ge; aur
main̲ unhen̲ berá bandhwáke samun-
dar kí ráh se us jagah tak, jahán̲ tú
thahráegá, pahunchwáún̲gá, aur wahán̲
unhen̲ dalwáún̲gá, ki tú páegá; aur tú
mere mulázimon̲ ko k̲hurák deke merí
k̲hwáhish ko púrí karegá.
10 So Hírám ne saro ke darak̲ht aur
sanaubar ke darak̲ht Sulaimán kí sárí
k̲hwáhish ke mutábiq use diye.
11 Aur Sulaimán ne bís hazár karr
gehún̲ ke, aur bís karr kúte húe tel
ke, Hírám ko, us ke gharáne kí k̲hurák
ke liye, diye: yún̲ Sulaimán Hírám
ko sál ba sál detá thá.
12 Aur KHUDÁWAND ne Sulaimán
ko, jaisá ki us ne us se wa'da kiyá
thá, hikmat bak̲hshí: aur Hírám aur
Sulaimán ke darmiyán sulh húí; aur
un donon̲ ne ápas men̲ 'ahd o paimán
kiyá.
13 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ne sáre
Isráel se k̲hiráj ke taur par madad lí;
so tís hazár ádmí madad ko áe.
14 Aur wuh har mahíne men̲ das
hazár un men̲ se párí párí Lubnán ko
bhejtá thá: so we mahíne bhar Lub-
nán men̲ rahte the, aur do mahíne
apne ghar men̲: aur Adúnirám un be-
gáron̲ ká dároga thá.
15 Aur Sulaimán ke sattar hazár

bárbardár, aur assí hazár darakht
kátnewále kohistán men the;
16 Siwá Sulaimán ke un kháss
mansabdáron ke, jo us kám ke mukh-
tár the; ye tín hazár tín sau the; aur
un logon par, jo kám karte the, sardár
the.
17 Aur bádsháh ne hukm kiyá, aur
we bare bare nafís taráshe húe patthar
láe, tá ki ghar kí new dálí jáe.
18 Aur Sulaimán ke mi'amár, aur
Hírám ke mi'amár, aur sangtarásh,
unhen taráshte the: so unhon ne
lakrián aur patthar taiyár kiye, ki
ghar banáyá jáwe.

VI BA'B.

AUR zamín i Misr se baní Isráel ke
nikalne ke ba'd chár sau assí
baras guzre the, ki Sulaimán ki salta-
nat jo Isráel par thí, us ke chauthe
sál, Zíw ke mahíne, jo dúsrá mahíná
sál ká hai, aisá húá, ki us ne KHUDÁ-
WAND ká ghar banáná shurú' kiyá.
2 Aur wuh ghar, jo Sulaimán bád-
sháh ne KHUDÁWAND ke liye biná
kiyá, túl us ká sáth háth thá, aur 'arz
us ká bís háth, aur bulandí us kí tís
háth.
3 Aur us ghar kí haikal ke sámhne
ek usárá banáyá, jis ká túl bís háth
thá, ghar ke 'arz ke barábar; aur 'arz
us ká ghar ke sámhne kí taraf das
háth thá.
4 Aur us ne us ghar men jharokhe
banáe, bhítar kí taraf kusháda, aur
báhar kí taraf tang.
5 ¶ Aur ghar kí díwár se lagí húí
kothrián girdágird banáin, ghar kí un
díwáron se jo girdágird lagí húí thín,
ya'ne haikal aur ilhám-gáh kí: aur us
ne kothrián girdágird banáin:
6 Aur níche kí kothri pánch háth
chaklí, aur bích kí chha háth chaklí,
aur tísrí sát háth chaklí thí; is liye ki
ghar kí díwár ke barábar us ne girdá-
gird karián rakhne ke liye pushte
banáe, tá ki ghar kí díwáron hí men
lagái na jáwen
7 Aur jab yih ghar banáte the to
us men aise patthar lagáe, jo unhen
wahán láne se áge taiyár kiye gaye
the: yúnhí ghar bante waqt wahán
mártol, aur kulhári, aur lohe ke kisí
auzár kí áwáz suní na játí thí.
8 Aur bích kí kothrí ká darwáza
ghar kí dahní taraf ko rakhá: aur
unhon ne ghúmtí húí sírhián banáin,
tá ki un par hoke bích ke darje par,
aur bích ke darje se tísre darje par,
charh jáen.
9 So us ne ghar banáyá, aur use
tamám kiyá, aur us kí chhat saro ke
shahtíron aur takhton se pátí.
10 Aur us ne sáre ghar ke pás koth-
rián banáin, jinhon kí bulandí pánch
pánch háth thí; aur we saro kí karíon
ke sáth ghar se milí thín.
11 ¶ Us waqt KHUDÁWAND kí
taraf se Sulaimán par kalám utrá, aur
us ne kahá, ki
12 Is ghar kí bábat, jo tú banátá
hai, agar tú merí sharí'aton par chal-
egá, aur merí 'adálaton par 'amal
karegá, aur mere ahkám ko, un par
chalne ke liye, hifz karegá, to main
apne sukhan ko, jo main ne tere báp
Dáúd se kahá hai, tere sáth púrá ka-
rúngá;
13 Aur main baní Isráel ke dar-
miyán rahúngá, aur apní qaum Isráel
ko tark na karúngá.
14 So Sulaimán ne ghar banáyá,
aur use tamám kiyá.
15 Aur us ne andarwár ghar kí
díwáron par saro ke takhte lagáe, farsh
se leke chhat tak us ne use lakrí se
chhipáyá: aur us ne farsh ko bhí
sanaubar ke takhton se chhipáyá.
16 Aur us ne ghar kí baglon ke bís
háth kí díwáron ko saro ke takhton
se banáyá, farsh se leke us kí díwáron
tak: us ke andarún ke liye ilhám-gáh
ya'ne páktarín makán men yúnhín
takhta-bandí kí.
17 Aur ghar ke sámhne ká túl,
ya'ne haikal ká, chálís háth thá.

18 Aur ghar ke andarwár ke saro
kí lakṛí kí kalíán aur khile húe phúl
kanda kiye gaye the; aur yih sab saro
ke the, yahán tak ki patthar mutlaq
nazar na áte the.
19 Aur ilhám-gáh jo thá, so use
andar ko ghar ke bích men taiyár
kiyá, tá ki KHUDÁWAND ke 'ahd ká
sandúq us men rakhá jáwe.
20 Aur ilhám-gáh ke rúbarú túl us
ká bís háth húá, aur 'arz us ká bís
háth, aur bulandí us kí bís háth; aur
kundan se us par mulamma' kiyá:
aur mazbah par bhí mulamma' kiyá,
jo saro se banáyá gayá thá.
21 Yún Sulaimán ne ghar ke andar
par khális kundan ká mulamma' kiyá:
aur ilhám-gáh ke báharwár, sone kí
zanjíron ke ás pás, ek oṭ banáí, aur us
par soná lagáyá.
22 Isí tarah tamám ghar par sone
ká mulamma' kiyá, yahán tak ki ghar
tamám húá: aur ilhám-gáh kí taraf
jo mazbah thá, us par bhí tamám sone
ká mulamma' kiyá.
23 ¶ Aur ilhám-gáh ke andar
zaitún kí lakṛí ke do karúbí banáe, ki
bulandí un kí das háth kí thí:
24 Aur karúbí ke ek bázú ká 'arz
pánch háth ká kiyá, aur karúbí ke
dúsre bázú ká bhí pánch hí háth ká:
so ek bázú ke sire se dúsre bázú ke
sire tak das háth ká húá.
25 Aur das hí háth ká dúsre karúbí
ká bhí: donon karúbí ek hí andáze,
aur ek hí súrat par the:
26 Bulandí ek karúbí kí das háth
kí thí, aur usí tarah se dúsre karúbí
kí bhí.
27 Aur donon karúbíon ko anda-
rúní ghar ke bích men rakhá: aur
karúbí apne bázú phailáe húe the, aur
ek ká bázú ek díwár se lagá, aur dúsre
karúbí ká bázú dúsrí díwár se; aur un
ke bázú ghar ke bích ápas men ek
dúsre se mile húe the.
28 Aur karúbíon par sone ká mu-
lamma' kiyá.
29 Aur ghar kí sab díwáron par,
girdágird, karúbíon, aur khajúron, aur
khile húe phúlon kí súraten us ne
khodke taráshín, andarwár aur báhar-
wár.
30 Aur ghar ke farsh par andarwár
aur báharwár soná lagáyá.
31 ¶ Aur ilhám-gáh men dákhil
hone ke liye us ne zaitún kí lakṛí
ke kíwáṛ banáe un ke bázúon aur
chaukhaṭon ká 'arz díwár ká pánch-
wán hissa thá.
32 Donon kíwáṛe zaitún kí lakṛí
ke the; aur us ne un par karúbíon,
aur khajúron, aur khile húe phúlon
kí súraten, khodke taráshín; aur un
par sone ká mulamma' kiyá; aur
khajúron aur karúbíon donon par soná
maṛhá.
33 Usí tarah haikal ke darwáze ke
liye bhí, jo díwár ká chauthá hissa thá,
us ne zaitún kí lakṛí kí chaukhaṭ banáí.
34 Aur us ke do kíwáṛ sanaubar
kí lakṛí ke the: ek kíwáṛ ke do palle
the, jo ghúmte the; aur dúsre kíwáṛ
ke bhí do palle the, jo ghúmte the.
35 Aur un par karúbíon, aur kha-
júron, aur khile húe phúlon kí súraten
taráshín; aur un sab par sone ká mu-
lamma' kiyá, aisá ki wuh taráshí húí
súraton par ṭhík baiṭhá.
36 ¶ Aur andar ke sahn kí tín
saffen taráshe húe patthar kí banáín,
aur ek saff saro kí lakṛí kí.
37 ¶ Chauthe sál Zíw ke mahíne
men KHUDÁWAND ke ghar kí bunyád
ḍálí gayí:
38 Aur gyárahwen sál Búl ke
mahíne men, jo áṭhwán mahíná hai,
wuh ghar us ke sab asbáb samet, aur
naqshe kí har ek bát ke mutábiq,
tamám kiyá gayá. So us ne use sát
sál men banáyá.

VII BA'B.

AUR Sulaimán ne apná ghar bhí
banáyá, aur us kí ta'mír terah
baras men tamám húí.
2 ¶ Phir us ne Lubnání ban ká

ghar bhí banáyá, jis ká túl sau háth, aur 'arz pachás háth, aur bulandí tís háth kí, aur wuh saro kí lakṛí ke sutúnon kí chár saffon par ta'mír húá; aur sutúnon par saro ke darakht ke shahtír the.
3 Aur us kí chhat saro se banáí, aur kaṛion ko un shahtíron par rakhá, jo paintális sutúnon ke úpar the; har ek saff men pandrah sutún the.
4 Aur khiṛkíon kí tín saffen thín, jin kí tínon qatáron men ek rauzan dúsre rauzan ke muqábil thá.
5 Aur ghar ke darwáze, aur un ke chaukhaṭ, sab ke sab, khiṛkíon ke mutábiq chau-khúnṭ the; aur tínon qatáron men, har ek rauzan dúsre rauzan ke muqábil the.
6 ¶ Aur sutúnon kí ek dahlíz banáí; túl us ká pachás háth, aur 'arz us ká tís háth; aur ek barámada un ke rúbarú thá; aur sutún aur ek moṭá shahtír un ke sámhne the.
7 ¶ Aur ek dahlíz, ya'ne 'adálat kí dahlíz, takht ke liye banáí, tá ki wahán qaziye faisal kare: aur saro kí lakṛí us par bichhí thí, farsh kí ek taraf se dúsrí taraf tak.
8 ¶ Aur us ke ghar ke pás, ki jis men wuh rahtá thá, ek dúsrá sahn thá dahlíz ke andar, aur usí tarah se wuh bhí baná thá. Aur Sulaimán ne Fira'ún kí beṭí ke liye, ki jise us ne byáhá thá, usí dahlíz ke taur par ek makán banáyá.
9 Ye sab nafís pattharon se, jo taráshe húe pattharon ke andázon ke mutábiq áron se chíre gaye the, andarwár aur báharwár, new se leke munḍer tak, aur usí tarah ghar ke báhar baṛe sahn tak bane the.
10 Aur in kí bunyád qímatí aur baṛe baṛe pattharon se, das háth ke pattharon aur ba'ze áṭh háth ke pattharon se, thí.
11 Aur úpar qímatí patthar, taráshe húe pattharon ke andáz ke mutábiq, aur saro ke shahtír, the.
12 Aur baṛá sahn girdágird taráshe húe pattharon kí tín sataron se aur saro ke shahtíron kí ek satar se, baná thá: aur isí tarah KHUDÁWAND ke andar ke ghar ká sahn aur ghar kí dahlíz bhí húí.
13 ¶ Phir Sulaimán bádsháh ne Súr se Hírám ko bulá bhejá.
14 Aur wuh Naftálí firqe kí bewá 'aurat ká beṭá thá, aur us ká báp Súr ká ádmí, ṭhaṭherá thá: aur wuh dánish, aur 'aqlmandí, aur hikmat se, ki pítal kí sab tarah ká kám kare, ma'múr thá. So wuh Sulaimán bádsháh pás áyá, aur us ká sab kám kiyá.
15 Kyúnki us ne pítal ḍhálke do sutún banáe, har ek sutún aṭhárah háth únchá: aur ek ek ká gher bárah háth ke sút se andáz kiyá játá thá.
16 Aur do baṛe sirháne pítal se ḍhálke banáe, tá ki sutúnon kí choṭíon par rakhe jáwen; ek sirháne kí bulandí pánch háth kí thí, aur dúsre sirháne kí bulandí pánch háth kí thí.
17 Aur un sirhánon ke liye, jo sutúnon kí choṭíon par the, us ne chárkhánadár jálíán aur gandedár mále banáe; sát ek sirháne ke liye, aur sát dúsre sirháne ke liye.
18 Isí tarah us ne sutúnon ká kám kiyá; aur ek ek jálí ke liye, anáron kí do qatáren banáín, tá ki we un donon sirhánon ko, jo un sutúnon kí choṭíon par the, chhipá len: aur isí tarah dúsre ke sirháne ke liye banáyá.
19 Aur un sirhánon par, jo chár háth ke the, aur jo sutúnon ke úparí siron par the, un par dahlíz ke níche girdágird sosaní kám naqsh kiyá gayá thá:
20 Aur un hí sirhánon par, donon sutúnon ke úpar, us golái ke sámhne jo jálí se lagí thí, anár bane the: chunánchi us dúsre sirháne par, qatár par qatár, irdágird do sau anár the.
21 So us ne haikal kí dahlíz men sutún khaṛe kiye; ek sutún ghar ke dahne háth khaṛá kiyá, aur us ká

nám Yákin rakhá; aur dúsrá sutún
g̲har ke báen̲, aur us ká nám Bo'az
rakhá.
22 Aur sutúnon̲ kí choṭíon̲ par
sosaní kám thá: so sutúnon̲ ká kám
tamám húá.
23 ¶ Phir ḍhálá húá ek bahr
banáyá: wuh ek kanáre se dúsre
kanáre tak das háth thá; wuh bil-
kull gol thá, aur bulandí us kí pánch
háth thí; aur us ká gher tís háth ke
sút se andáz kiyá játá thá.
24 Aur girdágird us ke kanáre ke
níche gánṭhen̲ banáín̲, jo us ko ghertí
thín̲; har ek háth men̲ das das thín̲;
aur we bahr ko ghertí thín̲; gánṭhon̲
kí do qatáren̲ thín̲, aur jis waqt wuh
ḍhálá gayá, ye bhí ḍhálí gayí thín̲.
25 Aur bahr bárah bailon̲ par rakhá
gayá; tín ke chihre uttar ke muqábil,
aur tín ke chihre pachchhim ke mu-
qábil, aur tín ke chihre dakhan ke
muqábil, aur tín ke chihre púrab ke
muqábil; aur bahr un ke úpar thá,
aur un ke píchhe ke sab 'azú andar ko
the.
26 Aur dal us ká chár angusht ká,
aur us ká kanára piyále ke kanáre kí
tarah, aur us men̲ sosan ke phúl bane
the; aur bahr men̲ do hazár bath kí
gunjáish thí.
27 ¶ Aur pítal kí das kursíán̲ ba-
náín̲, ki túl har ek ká un men̲ se chár
háth ká thá, aur us ká 'arz chár háth
ká thá, aur bulandí us kí tín háth kí
thí.
28 Aur un kursíon̲ kí kárígarí is
tarah kí thí: in ke háshiye the, aur
háshiye kanáre ke golon̲ ke darmiyán
the:
29 Aur un háshiyon̲ par, jo kanáre
ke golon̲ ke darmiyán the, sher, aur
bail, aur karúbí bane the: aur un
golon̲ ke úpar chiníán̲ thín̲: aur
sheron̲ aur bailon̲ ke níche chand
joṛdár mihín kám the.
30 Aur har ek kursí ke liye chár
chár pahiye pítal ke, aur pítal kí dhú-
rián̲ thín̲; aur us ke cháron̲ konon̲ ke
níche áwan ke kandhe the; hauz ke
níche, har ek joṛ ke pás, ḍhále húe
kandhe the.
31 Aur us ká mun̲h us ke sirháne
ke darmiyán ek háth únchá thá: par
wuh mun̲h ḳhud ḍeṛh háth thá, aur
us ká kám kursí ke kám ke mutábiq
gol thá: aur usí mun̲h par naqqáshí
ká kám thá, aur yih us kí chiníon̲
samet chauras thá, aur na ki golákár.
32 Aur us ke kanáron̲ ke níche
chár pahiye bane; aur pahiyon̲ kí
dhúrián̲ kursí men̲ lagí thín̲; aur har
ek pahiye kí bulandí ḍeṛh háth kí thí.
33 Aur pahiyon̲ ká kám gáṛí ke
pahiyon̲ ká sá thá; aur un kí dhúrián̲,
aur un ke áwan, aur un kí púṭhián̲,
aur un ke áre, sab ḍhále húe the.
34 Aur kursí ke chár konon̲ par
chár kandhe the; aur we kandhe usí
kursí men̲ se the.
35 Aur kursí ke sire par ádh háth
únchí ek golái thí; aur kursí ke sire
kí kangnián̲ aur kanáre usí men̲ se
the.
36 Aur us ne un kangníon̲ kí chau-
rasái par, aur us ke kanáron̲ par,
karúbíon̲, aur sheron̲, aur khajúron̲
ke daraḳhton̲, ko kanda kiyá, ek ek
ke andáze ke, aur girdágird kí áráish
ke mutábiq.
37 Dason̲ kursíon̲ ká kám aisá hí
thá; aur un sab ká ek hí sánchá, aur
ek hí andáza, aur ek hí miqdár thá.
38 ¶ Aur pítal ke das hauz aise
banáe, ki un men̲ se har ek men̲ chálís
bath samáte the; aur har hauz kí
was'at chár háth kí thí; aur ek ek
hauz dason̲ kursíon̲ men̲ se ek ek kursí
par thá.
39 Pánch kursíán̲ ghar kí dahní
taraf rakhín̲, aur pánch ghar kí báín̲
taraf, aur bahr ko ghar ke dahne
púrab rukh, aur dakhan ke rúbarú,
rakhá.
40 ¶ Aur Hírám ne hauzon̲, aur
pháoron̲, aur piyálon̲ ko, banáyá. Pas

Hírám ne wuh sab kám, ki jise Su-
laimán bádsháh kí taraf Khudáwand
ke ghar ke liye banátá thá, tamám
kiyá:
41 Do sutún, aur we piyála-dár
sirháne, jo un do sutúnon kí chotíon
par the, banáe; aur do jálíán banáin,
ki jin se we do piyála-dár sirháne, jo
sutúnon kí chotíon par the, chhipáe
jáwen;
42 Aur donon jálion ke liye pítal
ke chár sau anár banáe; anáron kí
do qatáren ek ek jálí ke liye, tá ki
piyála-dár sirháne, jo sutúnon par the,
chhipáe jáwen;
43 Aur das kursíán, aur das kursíon
par das hauz;
44 Aur ek bahr, aur bahr ke níche
bárah bail;
45 Aur degen, aur pháore, aur
piyále: aur sab zurúf, jo Hírám ne
Sulaimán bádsháh kí khátir Khudá-
wand ke ghar ke liye banáe, phúl dhát
ke the.
46 Aur bádsháh ne un sab ko Yar-
dan ke maidán men Sukkát aur Zartán
ke darmiyán kachlí zamín men dhálá.
47 Aur Sulaimán ne un sab zurúf
ko, un kí niháyat kasrat ke bá'is, be-
taul chhorá: chunánchi us pítal ká
wazn thahráyá na gayá.
48 Aur Sulaimán ne Khudáwand
ke ghar ke liye sab zurúf bhí banáe,
ya'ne ek mazbah khális sone ká, aur
sone ká mez, tá ki us par nazr kí rotí
rakhí jáwe;
49 Aur kundan ke sham'adán banáe,
pánch to ilhám-gáh ke áge dahní taraf
ko, aur pánch báín taraf ko, aur us
ke phúl, aur chirág, aur gulgír sone ke,
50 Aur piyále, aur chamche, aur
gul-tarásh, aur bádiye, aur 'údsoz,
kundan ke; aur sone kí chúlen an-
darúní ghar, ya'ne páktarín makán ke
darwáze ke liye, aur ghar ke, ya'ne
haikal ke darwáze ke liye.
51 Aur sab wuh kám, jo Sulaimán
bádsháh ne Khudáwand ke ghar ke
liye kiyá, tamám húá. So Sulaimán
apne báp Dáúd kí niyáz kí húí chízon
ko, soná, aur chándí, aur zurúf ko,
andar láyá, aur Khudáwand ke ghar
ke khazánon men rakhá.

VIII BA'B.

PHIR Sulaimán ne Isráel ke bu-
zurgon, aur firqon ke sáre ra,íson,
aur baní Isráel ke ábáí khándánon ke
sab ashráf ko jam'a kiyá; so we Yarú-
salam men Sulaimán pás ikatthe húe,
tá ki Dáúd ke shahr se, jo Saihún hai,
Khudáwand ke sandúq ko úpar uthá
láwen.
2 Aur Sulaimán bádsháh pás Isráel
ke sáre log máh i Aitáním kí 'íd ke
liye, jo sátwán mahíná hai, jam'a húe.
3 Aur Isráel ke sáre buzurg áe, aur
káhinon ne sandúq utháyá:
4 Aur Khudáwand ká sandúq
úpar uthá láe, aur jamá'at ká khaima,
aur maqdis ke sáre zurúf, jo us khaime
men the: so unhen káhin aur Láwí
úpar uthá láe.
5 Aur Sulaimán bádsháh ne, aur
Isráel kí sárí jamá'at ne, jo us pás
jam'a thí, us ke sáth sandúq ke sámhne
khare hoke, bher bakrí aur gáe bail,
jo kasrat ke sabab gintí aur hisáb men
na á saken, zabh kiye.
6 Aur káhinon ne Khudáwand ke
'ahd ke sandúq ko us kí jagah par,
ghar kí ilhám-gáh men, ya'ne páktarín
makán men, láyá, aur use karúbíon ke
paron ke níche rakhá.
7 Kyúnki karúbí apne do bázú
sandúq kí jagah ke úpar phailáe húe
the, aur karúbíon ne sandúq ko aur us
ke chobon ko chhipá rakhá.
8 So choben idhar barháín, aise ki
chobon ke sire pák makán se, ilhám-
gáh ke sámhne, dikhái dete the, lekin
báhar se nahín dikhái dete the: aur we
wahán áj ke din tak hain.
9 Aur sandúq men kuchh na thá,
siwá patthar kí un do lauhon ke, jin-
hen Músá ne Hurib par us men rakhá,
jab ki Khudáwand ne baní Isráel se

un ke zamín i Misr se nikalte waqt
'ahd bándhá thá.
10 Phir aisá húá ki jab káhin pák
makán se nikle, to KHUDÁWAND ká
ghar badlí se bhar gayá;
11 Aur káhinon ko badlí ke sabab
táqat na húí, ki khare hoke khidmat
karen; is liye ki KHUDÁWAND ká
ghar KHUDÁWAND ke jalál se bhar
gayá thá.
12 ¶ Tab Sulaimán ne kahá, ki
KHUDÁWAND ne farmáyá thá, ki Main
ghatá kí tárikí men rahúngá.
13 Main hí ne fi-l-haqíqat ek ghar
terí sukúnat ke wáste banáyá, ek
makán abad tak tere julús ke liye.
14 Aur bádsháh ne apná munh
pherke Isráel kí sárí jamá'at ko bara-
kat dí: (aur Isráel kí sárí jamá'at
kharí húí;)
15 Phir kahá, ki KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá mubárak ho, jis ne apne
munh se mere báp Dáúd se kalám
kiyá, aur kahá, ki
16 Jis din se main apní guroh
Isráel ko Misr se nikál láyá, tab se
main ne sáre Isráelí firqon men se
kisí shahr ko, jis men merá ghar
banáyá jáe, aur us men merá nám ho,
chun na liyá; par main ne Dáúd
ko pasand kiyá, ki wuh merí guroh
Isráel par hákim ho.
17 Aur mere báp Dáúd ke dil men
thá, ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
ke nám par ek ghar banáwe.
18 So KHUDÁWAND ne mere báp
Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne
apne dil men is bát ká iráda kiyá, ki
mere nám ká ek ghar banáwe, pas, tú
ne jab ki apne dil men yún iráda kiyá,
to achchhá kiyá.
19 Lekin tú khud ghar na banae-
gá; balki terá betá, jo terí sulb se
niklegá, wuh mere nám ká ek ghar
banáegá.
20 So KHUDÁWAND ne apní bát, jo
kahí thí, púrí kí; aur main apne báp
Dáúd ká jánishín hone ke liye uthá;
aur jaisá ki KHUDÁWAND ne wa'da
kiyá thá, main Isráel ke takht par
baithá; aur main ne KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá ke nám ká ek ghar
banáyá.
21 Aur main ne wahán KHUDÁ-
WAND ke sandúq ke liye, ki jis men
wuh 'ahd hai, jo zamín i Misr se
nikalne ke waqt us ne hamáre báp-
dádon se bándhá thá, ek makán
muqarrar kiyá.
22 ¶ Aur Sulaimán ne Isráel kí
sárí jamá'at ke rúbarú KHUDÁWAND
ke mazbah ke áge khará hoke apne
háth ásmán kí taraf phailáe,
23 Aur kahá, Ai KHUDÁWAND,
Isráel ke Khudá, tujh sá koí Khudá
na úpar ásmán men hai, na níche
zamín men, jo ki apne un bandon ke
liye, jo tere áge apne sáre dilon se
chalte phirte hain, apne 'ahd ko, aur
apní rahmat ko, nigáh rakhtá hai;
24 Ki tú ne apne bande Dáúd mere
báp se wuh nigáh rakhí, jo tú ne use
kahá; tú ne apne munh hí se kahá,
aur wuhí apne háth se púrá kiyá,
jaisá áj ke din hái.
25 Aur ab, ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Khudá, yád kar wuh 'ahd, jo tú
ne apne bande Dáúd mere báp ke
sáth yih kahke kiyá thá, ki Tere liye
Isráel ke takht par baithnewálá mere
áge se nábúd na hogá; lekin yih hogá,
jab ki terí aulád apní ráh par khúb
nigáh kare, aur mere áge chale, jaisá
ki tú mere áge chalá.
26 Aur ab, ai Isráel ke Khudá, ap-
ne us qaul ko, jo tú ne apne bande
Dáúd mere báp se kiyá thá, rást kar.
27 Par kyá Khudá fi-l-haqíqat za-
mín par sukúnat kare? Dekh, ásmán
aur ásmánon ke ásmán terí gunjáish
nahín rakhte; phir kitní kamtí is ghar
men hogí, jo main ne banáyá?
28 Ai KHUDÁWAND mere Khudá,
apne bande kí du'á aur zárí par kán
dhar, aur du'á aur zárí, jo terá banda
áj ke din tere áge kartá hai, so sun:

29 Aur rát din terí ánkhen is ghar
kí taraf, ya'ne is maskan kí taraf jis
kí bábat tú ne farmáyá hai, ki Merá
nám wahín hogá, khulí rahen; tá ki
wuh du'á jo terá banda is makán men
mánge, so tujh se suní jáwe.
30 Aur tú apne bande aur apní
guroh Isráel kí minnaton kí taraf kán
dhar: jab ki we is ghar men du'á
karen, tab tú, apne hí maskan ásmán
par se sun: aur jab ki tú sune mu'áf
kar.
31 ¶ Agar koí shakhs apne paṛosí
ká gunáh kare, aur us par qasam rak-
hí jáwe, ki wuh qasam kháwe, aur is
ghar men tere mazbah ke áge qasam
láí jáwe:
32 To tú ásmán par se sun, aur
'amal kar, aur apne bandon ká insáf
kar, aur badkár ko badkár ṭhahrá de,
ki us kí rawish kí sazá us ke sir par
áwe, aur sádiq ko sádiq ṭhahrá, aur us
kí sadáqat ke mutábiq use jazá de.
33 ¶ Aur jab terí guroh Isráel apne
dushmanon ke áge shikast páwe, is
liye ki unhon ne terá gunáh kiyá, aur
phir terí taraf rujú' kare, aur tere nám
ká iqrár kare, aur du'á mánge, aur is
ghar men tujh se minnat kare:
34 To tú un kí du'á ásmán par se
sun, aur apní guroh Isráel kí khatá
bakhsh, aur unhen us zamín men, jo
tú ne un ke bápdádon ko dí hai, phirá
lá.
35 ¶ Phir jab ásmán band ho jáen,
aur bárish na howe, is liye ki unhon
ne terí khatákárí kí, agar we is jagah
men du'á mángen, aur tere nám ko
mán lewen, aur apní khatá se phiren,
is liye ki tú ne unhen dukh diyá:
36 To tú ásmán par se sun, aur
apne bandon aur apní guroh Isráel ke
gunáh bakhsh de, yahán tak ki unhen
us achchhí ráh kí, jis men chalná farz
hai, ta'lím kare, ki we us par chalen,
aur apní zamín par, jo tú ne apní
guroh ko mírás dí hai, menh barsáwe.
37 ¶ Aur jab ki zamín par kál, aur
wabá, aur bád i samúm, aur gerúí ho,
yá jab ki ṭiḍḍí aur jhánjhá howen, yá
jab ki un ke dushman un ke shahron
kí sarzamín men unhen gher lewen,
yá jab ki koí balá aur marz ho;
38 Phir jo koí insán, yá terí sárí
guroh Isráel, jis ne har ek apne dil ke
marz ko jáná, du'á aur zárí kare, aur
apne háth is ghar men phailáe:
39 To apne maskan, ásmán par se,
sun, aur bakhsh de, aur 'amal kar;
aur har ek ádmí ko, jis ke dil ko tú
jántá hai, us kí sab rawish ke mutá-
biq badlá de; is liye ki tú, hán, tú hí
akelá sáre baní A'dam ke dilon ko
jántá hai;
40 Tá ki apní zindagí ke sab din
jo us zamín men káṭen, ki jise tú ne
hamáre bápdádon ko diyá hai, tujh se
ḍarte rahen.
41 Aur ajnabí kí bábat bhí, jo baní
Isráel men se nahín hai, so jab tujh
pás dúr mulk se tere nám ke sabab
áwe;
42 (Kyúnki we tere buland nám,
aur qawí háth, aur phailáe húe bázú
ká hál sunenge;) jab ki wuh áwe, aur
tere áge is ghar men du'á mánge:
43 To ásmán par se, apne maskan
se, sun le, aur ajnabí kí wuh du'á jo
tujh se mánge us sab ke mutábiq
'amal kar, tá ki zamín kí sárí guro-
hen tere nám ko pahchánen, aur terí
guroh baní Isráel kí tarah tujh se
ḍaren, aur jánen, ki terá nám is ghar
par, jise main ne banáyá, liyá gayá
hai.
44 ¶ Aur jab terí guroh laṛáí ke
liye apne dushman ke barkhiláf nikle,
jahán kahín tú use bhej dewe, aur
KHUDÁWAND ke áge du'á mánge is
shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá,
aur is ghar kí taraf, jise main ne tere
nám ke liye banáyá:
45 To ásmán par se un kí du'á aur
munáját sun le, aur us muqaddame
men un ká hámí ho.
46 Jis waqt we tere áge khatá

karen, (kyúnki koí aisá ádmí nahín, jo khatákár na ho,) aur jab tú un par gazab kare, aur un ko dushmanon ke qábú men kar dewe, yahán tak ki we unhen asír karke dushmanon kí zamín par le jáen, jo dúr ho yá nazdík;
47 Agar we us zamín men, jis men asír hoke rahen, sochne lagen, aur tauba karen, aur apne asír-karnewálon kí zamín men tujh se minnat karen, aur kahen, ki Ham ne gunáh kiyá, ham ne gustákhí kí, ham ne sharárat kí;
48 Aur apne dushmanon kí zamín men, jo unhen asír karke le gaye, apne sáre dil aur ján se terí taraf mutawajjih hon, aur us zamín kí taraf, jo tú ne un ke bápdádon ko dí, aur us shahr kí taraf, jise tú ne chun liyá, aur is ghar kí taraf, jo main ne tere nám ke liye banáyá, tujh se du'á mángen:
49 To tú ásmán par se, apne maskan se, un kí du'á aur zárí sun, aur us muqaddame men un ká hámí ho,
50 Aur apne logon ko, jinhon ne tere áge khatáen kín, bakhsh de, aur un kí sárí buráián, jo unhon ne tere barkhiláf kí hain, mu'áf kar de, aur un ke asír-karnewálon ke áge un par shafaqat kar, ki we un par rahm karen:
51 Ki we terí guroh aur terí mírás hain, jise tú Misr kí zamín se, lohe ke bhatthe ke bích men se, nikál láyá:
52 Ki terí ánkhen tere bande kí zárí, aur terí qaum Isráel kí zárí kí taraf khulí rahen, ki tú un sab báton ko, jo kuchh tujh se mángen, sune:
53 Kyúnki tú ne zamín kí sárí gurohon men se un ko apne liye ek mírás judá kiyá, jaisá ki tú ne apne bande Músá kí ma'rifat kahá, jab ki tú hamáre bápdádon ko Misr se nikál láyá, ai Khudáwand Yahowáh.
54 ¶ Aur aisá húá, ki jab Sulaimán KHUDÁWAND ke áge us sárí du'á ko aur us sárí zárí ko tamám kar chuká, to KHUDÁWAND ke mazbah ke sámhne apne donon zánúon par us ke áge baithne se, ki us ke donon háth bhí ásmán kí taraf phaile the, uth khará húá.
55 Aur khará hoke, baní Isráel kí sárí guroh ke liye buland áwáz se barakat mángí, aur kahá:
56 KHUDÁWAND, jis ne apne sab kahne ke muwáfiq apní guroh Isráel ko árám bakhshá, mubárak ho; kyúnki koí ek bát un sab achchhí báton men se, jo KHUDÁWAND ne apne bande Músá kí ma'rifat se kahín, zamín par na girí.
57 KHUDÁWAND hamárá Khudá, jis tarah hamáre bápdádon ke sáth thá, hamáre sáth bhí ho, aur hamen tark na kare, aur hamen na chhore:
58 Balki hamáre dilon ko apní taraf máil kare; tá ki ham us kí sab ráhon men chalen, aur us ke shara'on, aur ahkám ko, ki jinhen us ne hamáre bápdádon par jatá diyá hai, yád rakhen.
59 Aur ye merí báten, jo KHUDÁWAND ke huzúr minnat karte waqt pesh kí hain, rát o din KHUDÁWAND hamáre Khudá se nazdík howen, tá ki apne bande kí himáyat kare, aur apní guroh Isráel kí himáyat har waqt jis waqt kám kí zarúrat ho, kiyá kare:
60 Tá ki zamín kí sárí gurohen ma'lúm karen, ki KHUDÁWAND wuhí Khudá hai, aur us ke siwá aur koí nahín.
61 Pas tumháre dil ká shauq KHUDÁWAND hamáre Khudá kí taraf kámil ho, tá ki us ke shara'on par chalo, aur áj ke din kí tarah us ke ahkám ko yád rakho.
62 ¶ Aur bádsháh aur sáre Isráel ne us ke sáth KHUDÁWAND ke áge zabíhe zabh kiye.
63 Aur Sulaimán ne salámatí kí qurbánián gáe bail se KHUDÁWAND ke áge báis hazár zabh kín, aur bher bakrí se ek lákh bís hazár. So bád-

sháh ne aur sáre baní Isráel ne us
roz Ḳhudáwand ká ghar maḳhsús
kiyá.
64 Usí din meṉ, bádsháh ne sahn
ke darmiyání hisse ko, jo Ḳhudáwand
ke mazbah ke rúbarú thá, muqaddas
kiyá; ki waháṉ soḳhtani qurbániáṉ,
aur nazr ki qurbániáṉ, aur salámatí
kí qurbánioṉ kí charbí guzrání; kyúṉ-
ki pítal ká mazbah, jo Ḳhudáwand
ke áge thá, chhoṭá thá, aur un soḳh-
taní qurbánioṉ, aur nazr kí qurbánioṉ,
aur salámatí kí charbíoṉ ke liye, jo
guzrání játí thíṉ, gunjáish na rakhtá
thá.
65 Aur Sulaimán ne us waqt, aur
sáre Isráel ne bhí us ke sáth, ek nihá-
yat baṛí jamá'at ne, Hamát ke madḳhal
se leke Misr kí nahr tak, Ḳhudáwand
hamáre Ḳhudá ke áge, sát roz aur
phir sát aur roz, ya'ne chaudah roz
'íd kí.
66 Aur áṭhweṉ roz us ne sárí guroh
ko ruḳhsat dí: so unhoṉ ne bádsháh
ko mubárakbád kahá, aur ḳhush aur
sáf diloṉ se us nekí ke bá'is, jo Ḳhu-
dáwand ne apne bande Dáúd, aur
apní guroh Isráel se kí thí, apne ḳhai-
moṉ ko gaye.

IX BA'B.

Aur aisá húá, ki jab Sulaimán
Ḳhudáwand ká ghar aur bád-
sháh ká qasr baná chuká, aur Sulai-
mán kí sárí tamanná, jo us ke dil meṉ
thí, púrí ho chukí:
2 To Ḳhudáwand Sulaimán ko
dúsrí bár dikhái diyá, jis tarah ki
Jiba'ún meṉ dikhái diyá thá.
3 Aur Ḳhudáwand ne use kahá,
Maiṉ ne terí du'á aur terí munáját, jo
tú ne mere áge kí, suní hai; aur is
ghar ko, jo tú ne banáyá, ki merá nám
abad tak us meṉ rahe, muqaddas kiyá;
so merí nigáh aur merá dil sadá usí
par rahegá.
4 Aur agar tú mere huzúr aisí chál
chalegá, jaise terá báp Dáúd dil kí
rástí aur sadáqat se chalá, aur un sab
hukmoṉ par, jo maiṉ ne tujhe kiye,
'amal karegá, aur merí sharí'atoṉ, aur
'adálatoṉ ko hifz karegá:
5 To maiṉ terí saltanat ká taḳht
Isráel meṉ hamesha qáim rakhúṉgá,
jaise maiṉ ne tere báp Dáúd se wa'da
kiyá, aur kahá, ki Tere yaháṉ mard
kí kamtí na hogí, jo Isráel ke taḳht
par baiṭhe.
6 Par agar tum yá tumhárí aulád
merí pairauí se kisí tarah se bargashta
ho, aur tum merí sharí'atoṉ aur merí
'adálatoṉ ko, jo maiṉ ne tumheṉ ba-
táíṉ, hifz na karoge, aur ajnabí ma'-
búdoṉ kí 'ibádat karne ko jáoge, aur
unheṉ sijda karoge:
7 To maiṉ Isráel ko us sarzamín se,
jo maiṉ ne unheṉ dí hai, faná karúṉ-
gá; aur is ghar ko, jise maiṉ ne apne
nám ke liye muqaddas kiyá hai, apní
nazar se girá dúṉgá; aur Isráel tamám
jahán meṉ zarb ul masal aur angusht-
numá hogá:
8 Aur is buland ghar ke barábar
se jo koí guzar karegá hairán hogá aur
síṭí bajáegá; aur we kaheṉge, ki
Ḳhudáwand ne is sarzamín aur is
ghar se aisá kyúṉ kiyá?
9 Tab we jawáb deṉge, Yih is liye
húá, ki unhoṉ ne Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ko, jo un ke bápdádoṉ ko
zamín i Misr se nikál láyá, tark kiyá,
aur ajnabí ma'búdoṉ ko iḳhtiyár kiyá,
aur unheṉ sijda kiyá, aur un kí ban-
dagí kí; is liye Ḳhudáwand ne un
par yih sab balá názil kí.
10 ¶ Aur aisá húá, ki bís baras
ba'd, jab Sulaimán ne ye donoṉ ghar,
ya'ne Ḳhudáwand ká ghar, aur bád-
sháh ká qasr, baná chuká;
11 (Kyúṉki Súr ká bádsháh Hírám
saro aur sanaubar kí lakṛiáṉ aur soná,
jaisá us kí sárí murád thí, Sulaimán
pás láyá thá;) tab aisá húá, ki Sulai-
mán bádsháh ne Jalíl kí zamín meṉ
bís shahr Hírám ko diye.
12 Aur Hírám Súr se niklá, tá ki
un shahroṉ ko, jo Sulaimán ne use

diye the, dekhe; par us kí nazaron men achchhe na the.

13 Aur bolá, Ai mere bhái, ye kyá shahr hain, jo tú ne mujhe diye? Aur us ne un ká nám Kábúl ká mulk rakhá, jo áj ke din tak hai.

14 Ba'd us ke Hírám ne bádsháh ke pás ek sau bís qintár soná bhejá.

15 ¶ Aur yihí bá'is hai, jis se Sulaimán bádsháh ne logon kí begárí lí, ki Ḳhudáwand ká ghar, aur apná qasr, aur Millo, aur Yarúsalam kí shahr-panáh, aur Hasúr, aur Majiddo, aur Jazar bhí biná kare.

16 Kyúnki Misr ká bádsháh Fira'ún chaṛh gayá thá, aur Jazar ko leke phúnk diyá thá, aur un Kan'áníon ko, jo us shahr men base the, qatl kiyá thá, aur apní beṭí ko, jo Sulaimán kí jorú thí, in'ám diyá thá.

17 So Sulaimán ne Jazar, aur Bait-Haurán i Asfal ko, phir ta'mír kiyá:

18 Aur Ba'alát, aur Dasht i Tadmúr ko, mamlukat ke darmiyán,

19 Aur ḳhazáne ke sáre shahr, jo Sulaimán ke the, aur us kí gáṛíon ke shahr, aur us ke sawáron ke shahr, biná kiye: aur jo kuchh Sulaimán kí tamanná thí, so Yarúsalam men, aur Lubnán men, aur apní mamlukat kí sárí zamín men, biná kiyá;

20 Lekin wuh sárí guroh, Amúríon kí, aur Hittíon, aur Farizzíon, aur Hawíon, aur Yabúsíon kí, báqí rahí, jo baní Isráel men se na thí,

21 Hán, un kí aulád, jo ba'd un ke zamín men báqí rahí, jinhen baní Isráel bilkull nábúd na kar saken, so Sulaimán ne un par ḳhiráj i ḳhádimí muqarrar kiyá, jo áj tak liyá játá hai.

22 Lekin Sulaimán ne baní Isráel men se kisí ko gulám na banáyá; ki we sáhib i jang, aur us ke chákar, aur us ke umará, aur us ke lashkar ke sardár, aur us kí gáṛíon aur us ke sawáron par hukmrán the.

23 Aur un men se, jo Sulaimán ke kám par ta'ináti karte the, pánch sau aur pachás 'ámil the, jo us ke sáre kárguzáron ke sardár the.

24 ¶ Aur Fira'ún kí beṭí Dáúd ke shahr se apne us ghar men, jo Sulaimán ne us ke liye banáyá thá, ái: tab Sulaimán ne Millo ko ta'mír kiyá.

25 ¶ Aur Sulaimán har baras tín bár soḳhtaní qurbáníon, aur salámatí kí qurbáníon ko, us mazbah par, jo us ne Ḳhudáwand ke liye biná kiyá thá, chaṛhátá thá; aur us mazbah par, jo Ḳhudáwand ke áge thá, baḳhúr jalátá thá. Is tarah us ne us ghar ko tamám kiyá.

26 ¶ Phir Sulaimán bádsháh ne 'Asyún-Jabr men, jo Ailút ke nazdík hai, daryá e Qulzum ke kanáre par, jo Adúm kí sarzamín men hai, jaházon kí bahr banái.

27 Aur Hírám ne us bahr men apne chákar malláh, jo samundar ke hál se ágáh the, Sulaimán ke chákaron ke sáth karke bhijwáe.

28 Aur we Ofír ko gaye, aur wahán se chár sau bís qintár soná leke Sulaimán bádsháh pás áe.

X BA'B.

AUR jab ki Ḳhudáwand ke nám kí bábat Sulaimán kí shuhrat Sabá kí Malika tak pahunchí, to wuh mushkil suwálon se use ázmáne ái.

2 Aur wuh baṛe jilau ke sáth, aur únṭon ke sáth, jin par ḳhushbúíán ladí thín, aur niháyat bahut soná, aur mahangmole jawáhir sáth leke, Yarúsalam men ái: aur us ne Sulaimán pás áke, jo kuchh us ke dil men thá, us sab kí bábat us se guftogú kí.

3 Sulaimán ne us ke sab suwálon ká jawáb diyá: bádsháh se koí chíz poshída na thí, jo us ke kisí suwál ká jawáb na detá.

4 Aur jab ki Sabá kí Malika ne Sulaimán kí sárí dánishmandí ká hál, aur us ghar ko, jo us ne biná kiyá thá,

5 Aur us ke dastarḳhwán kí ni'amaton, aur us ke mulázimon ká nishast,

aur us ke ḳhádimon̲ kí házirbáshí, aur
un kí poshák, aur us ke sáqíon̲, aur
us síṛhí ko, ki jis se wuh KHUDÁWAND
ke maskan ko játá thá, dekhá, to us
men̲ hawáss na rahe.
6 Aur us ne bádsháh se kahá, Yih
taḥqíq ḳhabar thí, jo main̲ ne terí
karámaton̲ aur terí dánish kí bábat
apne mulk men̲ suní thí.
7 Lekin jab tak ki main̲ ne áke apní
ánkhon̲ se na dekhá thá, tab tak un
báton̲ ko báwar na kiyá thá; aur
dekh, wuh ḳhabar jo main̲ ne suní thí
so ádhí bhí na húí; kyún̲ki terí dánish
aur iqbálmandí us shuhrat se, jo main̲
ne suní thí, kahín̲ ziyáda hai.
8 Nekbaḳht hain̲ tere log, aur nek-
baḳht hain̲ tere ḳhawáss, jo nit tere
ḥuzúr khaṛe rahte hain̲, aur terí hik-
mat sunte hain̲.
9 KHUDÁWAND terá Ḳhudá mu-
bárak ho, jo tujh se rází hai, aur tujhe
Isráel ke taḳht par biṭháyá hai: is
liye ki KHUDÁWAND ne Isráelíon̲ ko
sadá piyár kiyá, isí wáste us ne tujhe
bádsháh kiyá, tá ki tú 'adl aur insáf
kare.
10 Aur us ne bádsháh ko ek sau
bís qintár soná, aur masáliḥ ká baṛá
ḍher, aur jawáhir, diye; aur jis wufúr
se, ki Sabá kí malika ne masáliḥ Su-
laimán bádsháh ko 'ináyat kiye, phir
kisí se kabhí na mile.
11 Aur Hírámí bahr par, jis par
ládke Ofír ká soná láe, usí par Ofír se
chandan ke bahut se daraḳht aur ja-
wáhir dhare húe áe.
12 So bádsháh ne chandan ke da-
raḳhton̲ ke sutún KHUDÁWAND ke
ghar ke liye, aur apne qasr ke liye,
banwáe, aur barbaten̲, aur bín, gáne-
wálon̲ ke liye, banwáe: aur chandan
kí aisí bahut lakṛíán̲ na kabhí áín̲,
aur na áj ke din tak dekhí gayín̲.
13 Aur Sulaimán bádsháh ne Sabá
kí malika ko, us kí sárí ḳhwáhish ke
mutábiq, jo kuchh us ne mángá, so
diyá; siwá is ke Sulaimán ne us ko
apní bádsháhána saḳháwat se bahut
kuchh 'ináyat kiyá. Pas wuh ruḳhsat
húí, aur apne mulázimon̲ samet apne
mamlukat ko phir gayí.
14 ¶ Aur us sone ká wazn jo sál ba
sál Sulaimán ke háth átá thá, chha
sau chhiyásaṭh qintár sone ká thá;
15 Siwá us sone ke, jo saudágaron̲
se, aur masáliḥ ke tujjáron̲ ke saudá
ke sabab, aur 'Arab kí nawáhí ke sáre
salátín aur mulk ke súbadáron̲ kí taraf
se, us ko miltá thá.
16 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ne
soná gaṛhwáke do sau pharíán̲ banáín̲;
chha sau misqál soná ek pharí píchhe
ḳharch húá.
17 Aur gaṛhe húe sone kí tín sau
ḍhálen̲ banwáín̲; ek ek ḍhál tín tín
mána sone kí húí: aur bádsháh ne
unhen̲ Lubnání ban ke ghar men̲
rakhá.
18 ¶ 'Aláwa un ke bádsháh ne
háthí-dánt ká ek baṛá taḳht banwáyá,
aur us par achchhe se achchhá soná
phirwáyá.
19 Us taḳht kí chha síṛhíán̲ thín̲;
aur taḳht ká sirhána us kí pichhári
kí taraf gol thá: aur baiṭhne kí jagah
ke ás pás donon̲ taraf ek ek ṭekan thá,
aur ek ek ṭekan ke pás ek sher babar
khaṛá thá.
20 Aur un chha síṛhíon̲ men̲ se har
ek par dahne báen̲ ek ek sher thá, so
sab bárah sher húe; kisí saltanat men̲
aisá taḳht na baná thá.
21 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ke
píne ke sab básan sone ke the; aur
Lubnání ban ke ghar ke bhí sáre
básan ḳhális sone ke the: ek bhí rúpe
ká na thá; ki Sulaimán ke aiyám men̲
rúpe kí kuchh qadr na húí.
22 Kyún̲ki bádsháh kí, samundar
hí par, ek Tarsísí bahr Hírám kí bahr
ke sáth thí: tín baras men̲ ek bár
Tarsísí bahr átí thí, aur soná aur rúpá,
aur háthí-dánt, aur táús, aur bandar,
látí thí.
23 So Sulaimán bádsháh, daulat

aur hikmat kí banisbat, zamín ke sab
bádsháhon̲ se sabqat le gayá.
24 ¶ Aur sáre jahán ne Sulaimán
kí taraf tawajjuh kiyá, tá ki us kí
hikmat ko, jo Ḳhudá ne us ke dil men̲
ḍálí thí, sune.
25 Aur un men̲ se har ek ádmí
apná hadya, rúpe ke básan, aur sone
ke bartan, aur posháken̲, aur siláh, aur
ḳhushbúián̲, aur ghoṛe, aur ḳhachchar,
jitne har ek sál ke liye ṭhahráe húe
the, us ke áge guzránte the.
26 ¶ Aur Sulaimán ne gáṛián̲ aur
sawár bahut se jam'a kiye: us kí ek
hazár chár sau gáṛián̲ thín̲, aur bárah
hazár sawár, jinhen̲ us ne gáṛion̲ ke
shahron̲ men̲ rakhá, aur kitnon̲ ko
Yarúsalam men̲ bádsháh ke sáth.
27 Aur bádsháh ne Yarúsalam men̲
rúpe kí aisí kasrat karái, ki wuh pat-
tharon̲ kí mánind thá; aur saro ke
daraḳhton̲ ko utne kar diye ki jitne
gúlar ke daraḳht jo wádí men̲ hote
hain̲.
28 ¶ Aur Sulaimán ke liye Misr
men̲ ḳháss qism ke ghoṛe jam'a hote
the; aur bádsháh ke saudágar un jam'a
húon̲ ko muqarrar dám par lete the.
29 Aur ek gáṛí chha sau misqál
rúpe par Misr se nikaltí, aur úpar lái
játí thí, aur ghoṛá ḍeṛh sau misqál
par: aur usí tarah Hittíon̲ ke sáre
bádsháhon̲ aur Arámí bádsháhon̲ ke
liye un hí ke háth se nikál láte the.

XI BA'B.

PAR Sulaimán bádsháh bahut sí
ajnabí 'auraton̲ ko Fira'ún kí
betí ke siwá cháhtá thá, Moábí, aur
'Ammúní, aur Adúmí, aur Saidání,
aur Hittí 'auraton̲ ko;
2 Un qaumon̲ kí, jin kí bábat Ḳhu-
dáwand ne baní Isráel ko hukm kiyá,
ki Tum un ke pás andar na jáo, aur
we tum pás andar na áen̲; ki we
yaqínan tumháre dilon̲ ko apne ma'bú-
don̲ kí taraf máil karáengí: so Sulai-
mán unhín̲ se 'áshiq hoke liptá.
3 Us kí sát sau jorúán̲ begamát
thín̲, aur tín sau haramen̲; aur us kí
jorúon̲ ne us ke dil ko pherá.
4 Kyún̲ki aisá húá, ki jab Sulaimán
búṛhá húá, to us kí jorúon̲ ne us ke
dil ko gair-ma'búdon̲ kí taraf máil
kiyá; aur us ká dil Ḳhudáwand apne
Ḳhudá kí taraf kámil na thá, jaisá us
ke báp Dáúd ká dil thá.
5 So Sulaimán ne Saidáníon̲ kí debí
'Istárát, aur baní 'Ammún ke nafratí
Milkúm kí pairauí kí.
6 Aur Sulaimán ne Ḳhudáwand kí
nazar men̲ badí kí, aur us ne Ḳhudá-
wand kí púrí pairauí apne báp Dáúd
kí tarah na kí.
7 Chunánchi Sulaimán ne Moábíon̲
ke nafratí Kamús ke liye us paháṛ
par, jo Yarúsalam ke sámhne hai, aur
baní 'Ammún ke nafratí Molik ke
liye, ek buland makán banáyá.
8 Yún̲ hí us ne apní sárí ajnabí
jorúon̲ kí ḳhátir kiyá, jo apne ma'-
búdon̲ ke huzúr baḳhúr jaláyá kartí
thín̲, aur qurbáníán̲ guzráná kartí
thín̲.
9 ¶ So azbaski us ká dil Ḳhudá-
wand Isráel ke Ḳhudá se, jo use do
bár dikhái diyá, bargashta húá, is liye
Ḳhudáwand Sulaimán par gazabnák
húá;
10 Ki us ne use hukm kiyá thá, ki
wuh ajnabí ma'búdon̲ kí pairauí na
kare: par us ne Ḳhudáwand ke hukm
ko yád na rakhá.
11 Is sabab se Ḳhudáwand ne
Sulaimán ko kahá, Azbaskí tujh se
aisá aisá kuchh húá, aur tú ne mere
'ahd ko, aur merí sharí'aton̲ ko, jo
main̲ ne tujhe farmaín̲, hifz na kiyá,
is wáste main̲ saltanat ko fi-l-haqíqat
tujh se pháṛ lún̲gá, aur tere ḳhádim
ko dún̲gá;
12 Lekin tere báp Dáúd kí ḳhátir
se main̲ tere jíte jí aisá na karún̲gá;
par tere beṭe ke háth se pháṛ lún̲gá.
13 Magar sárí saltanat na pháṛ
lún̲gá, balki apne bande Dáúd kí
ḳhátir, aur Yarúsalam ke liye, jise

main ne chun liyá hai, ek firqa tere
bete ko dúngá.
14 ¶ So KHUDÁWAND ne Adúmí
Hadad ko ubhárá, ki Sulaimán ká
dushman ho: yih Adúmí bádsháhon
kí nasl se thá.
15 Kyúnki aisá húá, ki jab Dáúd
Adúm men thá, aur lashkar ká sardár
Yúab Adúm men sab mard qatl
karke un maqtúlon ko wahán gárne
gayá thá:
16 (Kyúnki Yúab chha mahíne tak
sáre Isráel ke sáth wahín rahá, jab tak
ki us ne Adúm men har ek mard ko
qatl na kiyá thá:)
17 Us waqt Hadad kaí ek Adúmíon
ke sáth, jo us ke báp ke chákar the,
Misr ko bhág gayá; aur Hadad us
waqt chhotá larká thá.
18 Phir we Midyán se nikalke Fá-
rán men áe: aur Fárán se log sáth leke
Misr men sháh i Misr Fira'ún ke pás
gaye; us ne us ko ghar diyá, aur us
ke liye ma'ásh muqarrar kí, aur use
jágír dí.
19 Aur Hadad Fira'ún ká niháyat
manzúr i nazar hotá gayá, yahán tak
ki us ne apní jorú kí bahin, ya'ne
malika Tahfanís kí bahin, usí ko byáh
dí.
20 Aur Tahfanís kí bahin us ke
liye ek betá janí, jis ká nám Janúbat
rakhá gayá, aur Tahfanís ne use Fira-
'ún ke ghar men leke us ká dúdh
chhuráyá: aur Janúbat Fira'ún ke
beton ke sáth Fira'ún ke ghar men
rahá kiyá.
21 Aur jab Hadad ne Misr men
suná, ki Dáúd apne bápdádon ke sáth
so rahá, aur lashkar ká sardár Yúab
bhí mar gayá thá, tab Hadad ne Fira-
'ún se kahá, Mujhe ijázat de, ki main
apne mulk ko jáún.
22 Fira'ún ne use kahá, ki Tujhe
mere pás kis chíz kí kamí húí, jo tú
cháhtá hai, ki apne mulk ko jáwe?
Us ne kahá, Kuchh nahín; lekin tú
mujhe kisí tarah se rukhsat kar.

23 ¶ Aur Khudá ne Iliyad'a ke
bete Razún ko bhí ubhárá, ki Sulai-
mán ká mukhálif ho; ki wuh Zúbah
ke bádsháh apne áqá Hadad'azar ke
pás se bhágá:
24 Aur us ne apne pás log jam'a
kiye, aur jis waqt Dáúd ne Zubah-
wálon ko qatl kiyá, wuh ek fauj ká
sardár húá: aur we Dimishq ko gaye,
aur wahán rahe; aur wuh Dimishq
par hukmrán húá.
25 Aur wuh bhí Sulaimán kí tamám
'umr Isráel ká dushman rahá; yih
siwá us nuqsán ke thá, jo Hadad kí
taraf se húá; ki us ne Isráel se nafrat
rakhí, aur Arám ká málik húá.
26 ¶ Aur Sarídah se Ifrátí Nabát
ke bete Yarubi'ám ne, jo Sulaimán ká
naukar thá, jis kí má ká nám, jo bewá
thí, Sarú'ah thá, bádsháh ke muqábil
hoke háth utháyá.
27 Aur bádsháh ke barkhiláf háth
utháne ká yih sabab húá, ki bádsháh
Millo ko banátá thá, aur apne báp
Dáúd ke shahr ke ghháte kí marammat
kartá thá.
28 Aur Yarubi'ám ek shahzor ba-
hádur ádmí thá: so Sulaimán ne, jo
us jawán ko chálák dekhá, to use
baní Yúsuf ke ghar ke sáre károbár
par mukhtár kiya.
29 Aur aisá húá, ki Yarubi'ám ek
bár Yarúsalam se báhar gayá; us waqt
Sailání Akhiyáh nabí ne use ráh men
páyá, aur wuh ek nayí chádar orhe
húe thá; ye donon maidán men akele
the.
30 So Akhiyáh ne us nayí chádar
ko, jo us par thí, pakarke phárá, aur
bárah tukre kiye.
31 Aur Yarubi'ám ko kahá, ki Das
tukre tú le; ki KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá yún farmátá hai, ki Dekh,
main Sulaimán ke háth se saltanat
chák kar lúngá, aur das firqe tujhe
dúngá:
32 (Magar ek firqa, mere bande
Dáúd kí khátir, aur Yarúsalam ke

liye, hán, us shahr ke liye, jise main ne baní Isráel ke sáre firqon ke shahron men se chun liyá hai, use diyá jáegá:)

33 Ki unhon ne mujhe tark kiyá, aur Saidáníon kí debí 'Istárát, aur Moábíon ke but Kamús, aur baní 'Ammún ke Milkúm kí parastish kí, aur merí ráhon men na chale, ki wuh kám, jo merí nazar men bhalá thá, karte, aur merí sharí'aton aur hukmon par apne báp Dáúd kí tarah 'amal karte.

34 Lekin main sárí mamlukat us ke háth se na nikál lúngá; ki main apne bande Dáúd kí ḳhátir, jise main ne barguzída kiyá, aur jis ne mere qánúnon aur sharí'aton par 'amal kiyá, jab tak wuh jítá rahegá, us ko wálí rakhúngá:

35 Par us ke beṭe ke háth se saltanat ko le lúngá, aur use, ya'ne das firqon ko, tujhe dúngá:

36 Aur us ke beṭe ko ek firqa dúngá, tá ki mere bande Dáúd ká chirág Yarúsalam ke shahr men, jise main ne apná nám rakhne ke liye barguzída kiyá hai, hamesha mere áge roshan rahe.

37 Aur main tujhe barpá karúngá, aur tú apne dil kí sárí ḳhwáhish ke muwáfiq saltanat karegá, aur Isráel ká bádsháh hogá.

38 Aur aisá hogá, ki agar tú mere sáre hukmon ká shanawá hogá, aur merí ráhon par chalegá, aur merí nazar men nekokárí karegá, ki merí sharí'aton aur hukmon ko mere bande Dáúd kí tarah hifz kare, to main tere sáth hoúngá, aur tere liye ek páedár ghar banáúngá, jaisá main ne Dáúd ke liye banáyá, aur Isráel ko tujhe dúngá.

39 Aur main isí sabab se Dáúd kí nasl ko dukh dúngá, par na abad tak.

40 Is liye Sulaimán ne cháhá, ki Yarubi'ám ko qatl kare. Par Yarubi'ám uṭhá, aur bhágke Misr men bádsháh i Misr Sisáq ke pás gayá; aur jab tak Sulaimán ne wafát pái, wuh wahín rahá.

41 ¶ Aur Sulaimán ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí hikmat, so kyá we Sulaimán ke ahwál kí kitáb men likhe húe nahín?

42 Garaz sárí muddat, ki Sulaimán ne Yarúsalam men sáre Isráel par saltanat kí, chálís baras kí thí.

43 Aur Sulaimán apne bápdádon ke sáth so rahá; aur apne báp Dáúd ke shahr men gáṛ diyá gayá; aur us ká beṭá Rahabi'ám us kí jagah bádsháh húá.

XII BA'B.

AUR Rahabi'ám Sikm ko gayá, is liye ki sáre Isráel Sikm men ikaṭṭhe húe the, tá ki use bádsháh karen.

2 Aur aisá húá, ki jab Nabát ke beṭe Yarubi'ám ne, jo hanoz Misr men thá, yih suná; (kyúnki wuh Sulaimán ke huzúr se bhágá, aur Yarubi'ám Misr men já basá thá;)

3 Ki unhon ne us pás log bhejke use bulwáyá: tab Yarubi'ám ne Isráel kí sárí jamá'at ke sáth áke Rahabi'ám ko yún kahá,

4 Ki tere báp ne ham par bhárí júá rakhá; so ab tú apne báp kí us sangín ḳhidmat ko, aur us bhárí júe ko, jo us ne ham par rakhá, halká kar, ki ham terí ḳhidmat karenge.

5 Tab us ne unhen kahá, Bilfi'al tum chale jáo, aur tín roz ke ba'd mujh pás phir áo. Chunánchi we log chale gaye.

6 ¶ Tab Rahabi'ám bádsháh ne un buzurgon se, jo us ke báp Sulaimán ke sámhne, jab tak wuh jítá thá, kháṛe rahte the, mashwarat kí, aur kahá, Tumhárí kyá saláh hai? main in logon ko kyá jawáb dúngá?

7 Unhon ne use kahá, ki Agar tú áj ke din is qaum ká ḳhádim hogá, aur un kí ḳhidmat karegá, aur unhen jawáb degá, aur un se nek báten

karegá, to we hamesha tak tere ḳhá-
dim ho rahenge.
8 Par us ne buzurgon kí us mash-
warat ke, jo unhon ne use dí, chhorke
un jawánon se, jo us ke sáth barhe
húe, aur us ke áge házir rahte the,
mashwarat kí:
9 Aur un se púchhá, ki Tum mujhe
kyá saláh dete ho, ki main in logon
ko, jinhon ne mujh se yih suwál
kiyá hai, ki Us júe ko, jo tere báp
ne ham par rakhá, halká kar, jawáb
dún?
10 Un jawánon ne, jo us ke sáth
barhe húe the, us ko kahá, Tú un
logon ko, jinhon ne tujhe kahá, Tere
báp ne hamáre júe ko bhárí kiyá, tú
us ko hamáre úpar se halká kar, yún
jawáb de, aur unhen yún kah, ki Merí
chhinguli mere báp kí kamar se ziyáda
daldár hogí:
11 Aur chúnki mere báp ne bhárí
júá tum par rakhá hai, to main tum-
háre júe ko aur ziyáda karúngá: mere
báp ne kore márke tumhen ṭhík kiyá,
main tumhen bichchhúon se ṭhík
banáúngá.
12 ¶ So Yarubi'ám aur sáre log
tísre din Rahabi'ám ke huzúr házir
húe, bádsháh ke farmáne ke mutábiq,
ki Tísre din mujh pás áiyo.
13 Aur bádsháh ne un logon ko
saḳht jawáb diyá, aur buzurgon kí us
mashwarat ko, jo unhon ne use dí thí,
tark kiyá;
14 Aur jawánon kí saláh ke mu-
wáfiq unhen kahá, ki Mere báp ne to
tum par bhárí júá rakhá, aur main
tumháre júe ko ziyáda bhárí karúngá:
mere báp ne tumhen koron se ṭhík
banáyá, par main tumhen bichchhúon
se ṭhík karúngá.
15 Pas bádsháh logon ká shanawá
na húá; kyúnki muqaddama KHUDÁ-
WAND kí taraf se thá, tá ki apní bát
ko, jo KHUDÁWAND ne Sailání Aḳhi-
yáh kí ma'rifat se Nabát ke beṭe Yaru-
bi'ám ko farmáí thí, púrá kare.
16 ¶ So sáre Isráelíon ne, yih dekh-
ke ki bádsháh un ká shanawá na húá,
bádsháh ko yún jawáb diyá, aur kahá,
ki Dáúd ke sáth hamárá kyá hissa
hai? Yassí ke beṭe ke sáth hamárí
mírás nahín: ai Isráel, chal apne
ḳhaimon ko: ai Dáúd, ab tú apne ghar
kí fikr kar. So Isráelí apne ḳhaimon
ko chale gaye.
17 Lekin Rahabi'ám baní Isráel
ká, jo Yahúdáh ke shahron men rahte
the, un ká bádsháh húá.
18 Ba'd us ke Rahabi'ám bádsháh
ne Adúrám ko, jo ḳhiráj ká dároga
thá, bhejá: so sáre Isráel ne us par
aisá patthráo kiyá, ki wuh mar gayá.
Tab Rahabi'ám bádsháh ne phurtí kí,
aur gárí par sawár hoke Yarúsalam ko
bhág gayá.
19 So Isráel áj ke din tak Dáúd
ke gharáne se bágí hai.
20 Aur aisá húá, ki jab sáre Isráel
ne suná, ki Yarubi'ám áyá, to unhon
ne use bulwáyá, ki jamá'at ke huzúr
áwe, aur unhon ne use sáre Isráel ká
bádsháh kiyá: sirf Yahúdáh ke firqe
ke siwá kisí ne Dáúd ke gharane kí
pairauí na kí.
21 ¶ Aur jab Rahabi'ám Yarúsa-
lam men dáḳhil húá, to us ne Yahú-
dáh ke sáre gharáne ko Binyamín ke
firqe samet, jo sab ek lákh assí hazár
jangí chune húe jawán the, ikaṭṭhá
kiyá, tá ki we Isráel ke gharáne se
larke saltanat ko Sulaimán ke beṭe
Rahabi'ám ke qabze men phir kar den.
22 Aur us waqt Sama'iyáh ko, jo
mard i Ḳhudá thá, Ḳhudá ká payám
áyá, aur us ne kahá,
23 Ki Yahúdáh ke bádsháh Sulai-
mán ke beṭe Rahabi'ám ko, aur Yahú-
dáh aur Binyámín ke sáre gharáne ko,
aur qaum ke us baqiya ko, kah, ki
24 KHUDÁWAND yún farmátá hai,
Tum charháí na karo, aur apne bháí-
on, baní Isráel, se laráí na karo; balki
har ek tum men se apne ghar ko
phire; ki yih bát merí taraf se hai

So we Ḳhudáwand ke sukhan ke
shanawá húe, aur Ḳhudáwand ke
hukm ke mutábiq phire, aur rawána
húe.
25 ¶ Tab Yarubi'ám ne kohistán
i Ifráím men̲ Sikm ko ta'mír kiyá, aur
us men̲ basá; ba'd us ke wahán̲ se
niklá, aur Fanúel ko ta'mír kiyá.
26 Aur Yarubi'ám ne apne dil
men̲ kahá, ki Ab saltanat Dáúd ke
gharáne men̲ phir jáegí:
27 Agar ye log Yarúsalam men̲
Ḳhudáwand ke ghar men̲ qurbání
guzránne ko úpar chaṛh jáen̲, to un
logon̲ ke dil apne ḳhudáwand kí taraf,
ya'ne Yahúdáh ke bádsháh Rahabi'ám
kí samt máil hon̲ge, aur we mujh ko
már len̲ge, aur sháh i Yahúdáh Raha-
bi'ám kí taraf phir jáen̲ge.
28 Is liye us bádsháh ne maslahat
kí, aur sone ke do bachhṛe banáe, aur
unhen̲ kahá, Yarúsalam men̲ tumhárá
jáná fuzúl hai: ai Isráel, dekh apne
Ḳhudá ko, jo tujhe zamín i Misr se
nikál láyá.
29 Aur us ne ek ko Baitel men̲
qáim kiyá, aur dúsre ko Dán men̲
rakhá.
30 Aur yih ḳhatá ká bá'is ṭhahrá;
kyún̲ki log Dán men̲ bhí us ke sámhne
parastish karne ko gaye.
31 Aur us ne únche makánon̲ par ek
ghar banáyá, aur 'awámm logon̲ ko,
jo baní Láwí na the, kahánat ká 'uhda
diyá.
32 Aur Yarubi'ám ne áṭhwen̲ mahíne
kí pandrahwín̲ táríḳh ek 'íd ṭhahráí,
us 'íd kí mánind jo baní Yahúdáh men̲
ma'múl thí, aur mazbah par qurbání
guzrání; aur aisá hí us ne Baitel men̲
kiyá, aur un bachhṛon̲ ke áge, jo us ne
banáe the, qurbáníán̲ guzránín̲; aur us
ne Baitel men̲ un únche makánon̲ ke
liye, jo us ne bíná kiye the, káhin mu-
qarrar kar rakhe.
33 So áṭhwen̲ mahíne kí pandrahwín̲
táríḳh, ya'ne us mahíne kí, jise apne
dil se íjád kiyá, mazbah par, jo us ne
Baitel men̲ banáyá thá, qurbání guzrá-
ní; aur baní Isráel ke liye 'íd ṭhahráí;
aur mazbah par qurbání guzrání, aur
baḳhúr jaláyá.

XIII BA'B.

AUR dekho, ki Ḳhudáwand ke
hukm se ek mard i Ḳhudá Yahú-
dáh se Baitel men̲ áyá: aur Yarubi'ám
mazbah ke áspás khaṛá húá, ki baḳhúr
jaláwe.
2 Aur wuh Ḳhudáwand ke sukhan
se mazbah kí mukhálafat men̲ chil-
láyá, aur kahá, Ai mazbah! ai mazbah!
Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, ki
Dekh, Dáúd ke gharáne se ek laṛká
Yúsiyáh náme paidá hogá; so wuh
únche makánon̲ ke káhinon̲ ko, jo tujh
par baḳhúr jaláte hain̲, tujh par
chaṛháegá, aur ádmíon̲ kí haḍḍíán̲ tujh
par jaláí jáen̲gí.
3 Aur us ne us hí din ek nishán
batáyá, aur kahá, Wuh 'alámat, jo Ḳhu-
dáwand ne batáí, yih hai, ki Dekho,
mazbah phaṭ jáegá, aur rákh jo us par
hai gir jáegí.
4 Aur aisá húá, ki jab Yarubi'ám
bádsháh ne us mard i Ḳhudá ká ka-
lám, jo Baitel men̲ mazbah kí mu-
ḳhálafat men̲ chilláyá thá, suná, to us
ne mazbah par se apná háth lambá
kiyá, aur kahá, ki Use pakaṛ lo. So us
ká wuh háth, jo us ne us par baṛháyá
thá, ḳhushk ho gayá, aisá ki wuh use
apne pás phir khín̲ch na saká.
5 Mazbah bhí phaṭ gayá, aur rákh
mazbah par se gir gayí, us nishání ke
mutábiq jo us mard i Ḳhudá ne Ḳhu-
dáwand ke hukm se záhir kí thí.
6 Tab bádsháh ne us mard i Ḳhudá
se mukhátib hoke kahá, ki Ab Ḳhu-
dáwand apne Ḳhudá ko maná, aur us
se mere liye minnat kar, tá ki merá
háth mere liye phir bahál kiyá jáwe.
Tab us mard i Ḳhudá ne Ḳhudá-
wand se du'á mángí, aur bádsháh ká
háth us ke liye durust kiyá gayá, aur
jaisá áge thá, waisá hí ho gayá.
7 Aur bádsháh ne us mard i Ḳhudá

ko farmáyá, ki Mere sáth ghar men
chal, aur apná jí sambhál, ki main
tujhe in'ám dúngá.
8 Par us mard i Khudá ne bádsháh
ko jawáb diyá, ki Agar tu apná ádhá
ghar mujhe dewe, tau bhí main tere
sáth andar na jáúngá, aur na main is
jagah roṭí kháúngá, aur na pání pí-
úngá:
9 Kyúnki KHUDÁWAND ne kalám
ke wasíle mujhe tákíd kí, aur kahá, ki
Na roṭí kháiyo, aur na pání píjiyo, aur
jis ráh se hoke tú játá hai, usí ráh se
na phiriyo.
10 Chunánchi wuh dúsrí ráh se
rawána húá, aur jis ráh hoke Baitel
men áyá thá, us ráh se na phirá.
11 ¶ Us waqt Baitel men ek búṛhá
nabí rahtá thá; so us ke beṭon ne áke
un sab kámon kí, jo mard i Khudá ne
us roz Baitel men kiye, use khabar dí:
un báton ko, jo us ne bádsháh se kahí
thín, unhen bhí apne báp ke áge bayán
kiyá.
12 So un ke báp ne un se kahá,
Wuh kis ráh se gayá? Aur us ke be-
ṭon ne dekhá thá, ki wuh mard i Khudá,
jo Yahúdáh se áyá, kis ráh se phir gayá.
13 Phir us ne apne beṭon se kahá,
Mere liye gadhe par zín bándho. So
unhon ne us ke liye gadhe par zín
bándhá: tab wuh us par chaṛhá,
14 Aur us mard i Khudá ke pichhe
chalá; so use balút ke darakht tale
baiṭhe páyá. Tab us ne use kahá, Tú
wuhí mard i Khudá hai, jo Yahúdáh se
áyá? Wuh bolá, Hán.
15 Tab us ne use kahá, Mere ghar
chal, aur roṭí khá.
16 Wuh bolá, ki Main tere sáth
phir chal nahín saktá hún, aur na
main tere ghar ke andar já saktá hún,
aur na main tere sáth us jagah roṭí
kháúngá, na pání píúngá:
17 Kyúnki KHUDÁWAND ká mujh ko
yún hukm húá, ki Tú wahán na roṭí
kháná, na pání píná, aur jis ráh tú
játá hai, us ráh se hoke na phirná.
18 Tab us ne use kahá, ki Jaisá tú
hai, main bhí ek nabí hún; aur KHU-
DÁWAND ke farmán se ek firishte ne
mujh ko kahá, ki Use apne sáth apne
ghar men phirá lá, tá ki wuh roṭí
kháwe aur pání píwe. Par us ne us
se jhúṭh kahá.
19 So wuh us ke sáth phir gayá,
aur us ke ghar men roṭí khái, aur pání
piyá.
20 ¶ Aur jis waqt we donon das-
tarkhwán par baiṭhe the, us waqt aisá
húá, ki KHUDÁWAND ká kalám us
nabí par, jo use phirá láyá thá, názil
húá:
21 Aur us ne us mard i Khudá ko,
jo Yahúdáh se áyá thá, chilláke kahá,
KHUDÁWAND yún farmátá hai, Is liye
ki tú ne KHUDÁWAND ke kalám se ná-
farmání kí, aur us ke hukm par, jo
KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe kiyá
thá, 'amal na kiyá,
22 Balki tú phir áyá, aur tú ne usí
jagah, jahán KHUDÁWAND ne tujhe
farmáyá thá, ki Na roṭí kháná, na pání
píná, roṭí bhí khái, aur pání bhí piyá;
so terí lásh tere bápdádon kí qabr men
pahunchái na jáegí.
23 ¶ Aur aisá húá, ki jab wuh roṭí
khá chuká aur pání pí chuká, to us ne
apne gadhe par us nabí ke liye, jise
wuh phirá láyá thá, zín bándhá.
24 Aur jab wuh rawána húá, to ráh
men use ek sher milá, aur us ne use
már ḍálá: so us kí lásh ráh men paṛí
thí, aur gadhá us ke nazdík khaṛá thá,
aur sher bhí us lásh pás házir rahá.
25 Aur dekho, udhar se logon ká
guzar húá, tab unhon ne dekhá, ki lásh
ráh men paṛí hai, aur sher lásh pás
khaṛá hai; so unhon ne shahr men áke
wahán, jahán wuh búṛhá nabí rahtá
thá, bayán kiyá.
26 Aur us nabí ne, jo use ráh se
phirá láyá thá, sunke kahá, Yih wuh
mard i Khudá hai, jis ne KHUDÁWAND
ke hukm se sarkashí kí: is liye KHU-
DÁWAND ne us ko sher ke qábú men

kar diyá, aur us ne use torá aur már
dálá, KHUDÁWAND ke us sukhan ke
mutábiq, jo us ne use kahá thá.
27 Phir us ne apne beton se kahá, ki
Mere liye gadhe par zín bándho. So
unhon ne bándhá.
28 Tab wuh gayá, aur us kí lásh ráh
men parí pái, aur gadhá aur sher lásh
pás khare the; ki sher ne na lásh ko
kháyá thá, aur na gadhe ko torá thá.
29 So us nabí ne us mard i Khudá kí
lásh ko utháyá, aur use gadhe par dálá,
aur phir láyá: aur yih búrhá nabí
shahr men dákhil húá, tá ki us par roe
aur use dafan kare.
30 Phir us ne us kí lásh ko apní
qabr men dhar diyá; aur we us par,
Háe, mere bhái! kahke, roe.
31 Aur aisá húá, ki jab use gár
chuká, to us ne apne beton se kahá, ki
Jab main mar jáún, to mujh ko usí gor
men, jis men wuh mard i Khudá gará
hai, gáriyo; merí haddián us kí had-
dion ke pás rakhiyo:
32 Is liye ki wuh kalám, jo us ne
KHUDÁWAND ke hukm se mazbah ke
barkhiláf, jo Baitel men hai, aur un sab
gharon, yá únche makánon ke bar-
khiláf, jo Samrún kí bastíon men hain,
kahá hai, zarúr púrá hogá.
33 ¶ Aur is májare ke ba'd bhí
Yarubi'ám apní gumráhí se báz na áyá;
balki us ne 'awámm men se logon ko
únche makánon ke káhin muqarrar
kiye: jis ne cháhá, use us ne makhsús
kiyá, aur wuh únche makánon ke
káhinon men shámil ho gayá.
34 Aur yih fi'al Yarubi'ám ke ghar-
áne ká gunáh thahrá, aisá ki wuh us
ke káte jáne, aur zamín se nest o ná-
búd kiye jáne, ká bá'is húá.

XIV BA'B.

US waqt Yarubi'ám ká betá Abiyáh
bímár pará.
2 So Yarubi'ám ne apní jorú se kahá,
Uthiye, aur apná bhes badal dáliye, tá
ki koí na pahcháne ki tú Yarubi'ám kí
jorú hai; aur Sailá ko rawána ho;
dekh, ki Akhiyáh nabí wahán hai, jis
ne mujhe kahá thá, ki Tú is qaum ka
bádsháh hogá.
3 Aur das girde rotíán, aur kuchh
súkhe kulíche, aur shahd ká ek mar-
tabán, apne sáth le, aur us pás já; ki
wuh tujhe batá degá, ki larke ká anjám
kyá hogá.
4 So Yarubi'ám kí jorú ne aisá kiyá,
ki uthí, aur Sailá ko gayí, aur Akhiyáh
ke ghar men pahunchí. Par Akhiyáh
ko kuchh nazar na átá thá, ki burhápe
ke sabab se us kí ánkhen baith gayí
thín.
5 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Akhiyáh
ko kahá, ki Dekh, Yarubi'ám kí jorú
tujh se kuchh apne bete kí bábat
púchhne átí hai, kyúnki wuh bímár
hai; so tú use yún yún kahiyo;
kyúnki aisá hogá ki jab wuh andar
áwegí to áp ko dúsrí 'aurat baná-
wegí.
6 Aur aisá húá, ki jonhín wuh dar-
wáze par pahunchí, aur Akhiyáh ne us
ke pánwon kí áwáz suní, to us ne use
kahá, Ai Yarubi'ám kí jorú, andar á;
tú kyún apne ta,ín dúsrí banátí hai?
ki main tujh pás bhejá gayá hún, tá ki
bhárí khabaren dún.
7 So tú já, aur Yarubi'ám se kah,
ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá yún
farmátá hai, ki Main ne tujhe qaum
men buland kiyá, aur apní qaum Isráel
par tujhe bádsháh kiyá,
8 Aur Dáúd ke gharáne se saltanat
chák kar lí, aur tujhe dí; tau bhí tú
mere bande Dáúd kí mánind na húá,
jis ne mere hukmon ko hifz kiyá, aur
apne sáre dil se merí pairauí kí, tá ki
faqat wuhí kare, jo merí nigáh men
achchhá thá;
9 Par tú ne un sab se, jo tujh se áge
the, ziyáda badí kí; kyúnki tú gayá,
aur apne liye gair-ma'búd aur dhále
húe but banáe, tá ki mujhe gussa
diláe, balki tú ne mujhe apní píth ke
píchhe phenká:
10 Is liye dekh, main Yarubi'ám ke

gharáne par balá názil karúngá, aisá ki
Yarubi'ám se har ek ko, jo díwár par
múte, aur use bhí jo band kiyá gayá
hai, aur Isráel men báqí chhorá gayá
hai, nábúd karúngá, aur Yarubi'ám ke
gharáne ká baqiya uṭhá le jáúngá, jis
tarah koí ádmí kúṛá kurkuṭ le jáyá
kartá, jab tak ki sab sáf na ho jáe.
11 So Yarubi'ám ká jo koí shahr
men maregá, use kutte kháenge; aur
use, jo maidán men maregá, hawáí
parande kháenge: kyúnki KHUDÁWAND ne yihí farmáyá hai.
12 So tú uṭh, aur apne ghar kí ráh
le, aur tere qadam shahr men dákhil
hote hí wuh laṛká mar jáegá.
13 Aur sárá Isráel us ke liye roegá,
aur use gáṛegá; ki Yarubi'ám ká, is
ke siwá, ek bhí qabr men na áwegá;
is liye ki Yarubi'ám ke gharáne men
se isí men ek bát pái gayí, jo KHUDÁWAND Isráel ke Khudá pás bhalí hai.
14 'Aláwa is ke KHUDÁWAND apní
taraf se ek ko baní Isráel ká bádsháh
barpá karegá, jo usí din Yarubi'ám ke
gharáne ko nábúd karegá; par kis
din? abhí hogá.
15 Kyúnki KHUDÁWAND Isráel ko
yún máregá, jis tarah senṭhá páni
men hiláyá játá, aur wuh Isráel ko us
suthri zamín se, jo us ne un ke báp-
dádon ko dí thí, ukháṛ phenkegá, aur
unhen daryá ke pár parágañda karegá;
kyúnki unhon ne apne liye Yasíraten
banáín, aur KHUDÁWAND ko gussa
diláyá hai.
16 Aur wuh Isráel ko, Yarubi'ám
ke gunáhon ke sabab, chhoṛ degá; is
liye ki wuh áp gunáhgár húá, aur
Isráel ke gunáh ká bá'is húá.
17 ¶ Aur Yarubi'ám kí jorú uṭhí,
aur rawána húí, aur Tirzah men áí;
aur jonhín wuh ástáne par pahunchí,
wonhín laṛká mar gayá.
18 Aur unhon ne use gáṛá, jaisá ki
KHUDÁWAND ne apne bande Akhiyáh
nabí kí ma'rifat se farmáyá thá; aur
sáre Isráel ne us par nauha kiyá.
19 Aur Yarubi'ám ká báqí ahwál,
ki wuh kyúnkar laṛá, aur us ne kyún-
kar saltanat kí, so dekho, Isráelí
bádsháhon kí tawáríkh men likhá hai.
20 Aur sab din jo Yarubi'ám ne
saltanat kí, so báís baras the; phir
apne bápdádon men já soyá. Tab us
ká beṭá Nádab us kí jagah bádsháh
húá.
21 ¶ Aur Sulaimán ká beṭá, Ra-
habi'ám, Yahúdáh men bádsháh thá.
Rahabi'ám iktálís baras kí 'umr men
thá, jab bádsháhat karne lagá, aur us
ne Yarúsalam ke shahr men, jise
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sáre
firqon men se chun liyá, tá ki apná
nám wahán rakhe, satrah baras tak
saltanat kí. Aur us kí má ká nám
Na'amah thá, jo 'Ammúniya thí.
22 Aur Yahúdáh ne KHUDÁWAND
ke huzúr badí kí, aur unhon ne apne
gunáhon se KHUDÁWAND ká gussa aisá
bhaṛkáyá, ki us se ziyáda bhí jo un ke
bápdádon ne kiyá thá.
23 Kyúnki unhon ne apne liye har
ek buland paháṛ par, aur har ek hare
darakht tale, únche makán, aur múrat-
en, aur Yasíraten, banáín.
24 Aur mulk men gánḍú bhí the;
so we un qaumon kí mánind, ki
jinhen KHUDÁWAND ne baní Isráel ke
sámhne se khárij kar diyá, nafrat ke
sab kám kiyá karte the.
25 ¶ Aur Rahabi'ám kí saltanat ke
pánchwen baras aisá húá, ki Misr ke
bádsháh Sísaq ne Yarúsalam par
chaṛháí kí:
26 Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar
ká khazána, aur bádsháh ke ghar ká
khazána, lúṭ liyá; us ne bilkull lúṭ
liyá; aur us ne we sab ḍhálen, jo
Sulaimán ne sone kí banáí thín, le
lín.
27 Aur Rahabi'ám bádsháh ne un
ke badle pítal kí ḍhálen banáín, aur
pásbánon ke sardár ke háthon men,
jo bádsháhí ghar ke darwáze par
chaukí dete the, dín.

28 Aur aisá húá ki jab bádsháh
KHUDÁWAND ke ghar játá thá, to
pásbán unhen̠ uṭhá lete the, aur phir
unhen̠ lákar chaukí ke silahkháne
men̠ rakh chhoṛte the.
29 ¶ Aur Rahabi'ám ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá
wuh Yahúdáh ke salátín kí tawáríkh
kí kitáb men̠ likhá nahín̠ hai?
30 Aur Rahabi'ám aur Yarubi'ám
men̠, un ke sab din, jang ho rahí.
31 Aur Rahabi'ám apne bápdádon̠
ke sáth soyá, aur Dáúd ke shahr men̠
apne bápdádon̠ ke sáth gáṛá gayá. Us
kí má ká nám Na'amah thá, jo 'Am-
múniya thí. Aur us ká beṭá Abiyám
us kí jagah bádsháh húá.

XV BA'B.

AUR Nabát ke beṭe Yarubi'ám kí
saltanat ke aṭhárahwen̠ baras
Abiyám Yahúdáh ká bádsháh húá.
2 Us ne Yarúsalam men̠ tín sál
bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Ma'akah thá, jo Abisalúm kí beṭí thí.
3 Us ne apne báp kí, un sab gunáh-
on̠ men̠, jo wuh us ke áge kar chuká
thá, pairauí kí; aur us ke dil ká
shauq KHUDÁWAND us ke Khudá kí
taraf kámil na thá, jaisá ki us ke báp
Dáúd ká dil kámil húá.
4 Báwujúd us ke, KHUDÁWAND us
ke Khudá ne Dáúd kí khátir se
Yarúsalam men̠ use ek chirág diyá,
tá ki us ke beṭe ko us ke ba'd qáim
maqám kare, aur Yarúsalam ko bar-
qarár rakhe:
5 Is liye ki Dáúd ne KHUDÁWAND
kí nigáh men̠ nekokárí kí, aur jab tak
jítá rahá, KHUDÁWAND ke kisí hukm
se munh na moṛá thá, magar U'riyáh
Hittí kí jorú ke muqaddame men̠.
6 Aur Rahabi'ám aur Yarubi'ám ke
darmiyán, jab tak wuh jítá thá, laṛái
rahí.
7 Aur Abiyám ká báqí ahwál aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh
Yahúdáh ke bádsháhon̠ kí tawáríkh
kí kitáb men̠ likhá nahin̠ hai? So
Abiyám aur Yarubi'ám men̠ bhí laṛái
thí.
8 Phir Abiyám apne bápdádon̠ ke
sáth so rahá, aur unhon̠ ne use Dáúd
ke shahr men̠ gáṛá: aur us ká beṭá
Asá us kí jagah bádsháh húá.
9 ¶ Aur Yarubi'ám bádsháh i Is-
ráel ke 'asr ke bíswen̠ hí sál Asá Ya-
húdah par saltanat karne lagá.
10 Us ne iktálís baras Yarúsalam
men̠ bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Ma'akah thá, jo Abisalúm kí beṭí
thí.
11 Aur Asá ne apne báp Dáúd ke
mánind KHUDÁWAND kí nazaron̠ ke
áge nekokárí ki.
12 Aur gánḍúon̠ ko mulk se nikál
diyá; aur un sab buton̠ ko, jinhen̠ us
ke bápdádon̠ ne banáyá thá, dúr kar
diyá.
13 Aur us ne apní má Ma'akah ko
bhí malika hone ke mansab se khárij
kiyá; kyún̠ki us ne ghane bág men̠
ek múrat banáí; so Asá ne us ke but
ko káṭ ḍálá, aur wádí Qidrún men̠ use
jalá diyá.
14 Lekin únche makán ḍháe na
gaye; báwujúd us ke Asá ká dil, jab
tak ki wuh jítá rahá, KHUDÁWAND kí
taraf kámil rahá.
15 Aur us ne we chízen̠, jo us ke
báp ne nazr kí thín̠, aur we chízen̠ jo
us ne áp nazr kí thín̠, kyá rúpá, kyá
soná, kya bartan, sab KHUDÁWAND ke
ghar men̠ dákhil kín̠.
16 ¶ Aur Asá aur Ba'ashá Isráel ke
bádsháh ke darmiyán laṛái ho rahí.
17 Aur sháh i Isráel Ba'ashá ne
Yahúdáh par charháí kí, aur Rámah
banáyá, tá ki sháh i Yahúdáh Asá pás
kisí kí ámad o raft na ho sake.
18 Tab Asá ne sab rúpá aur soná, jo
KHUDÁWAND ke ghar ke khazánon̠
men̠ báqí rahá thá, aur wuh khazána
jo sháh ke ghar men̠ thá, liyá, aur
apne khádimon̠ ke supurd kiyá: aur
Asá bádsháh ne unhen̠ sháh i Arám
Bin-Hadad kane, jo Hazyún ke beṭe

Tábrimún ká beṭá thá, aur Dimishq
meṉ rahtá thá, bhejá, aur payám kiyá,
19 Ki mere tere darmiyán, aur mere
báp aur tere báp ke darmiyán, 'ahd o
paimán hai: aur dekh, ki maiṉ ne
tere liye rúpá aur soná hadya bhejá;
so tú á, aur sháh i Isráel Ba'ashá se
'ahd-shikaní kar, tá ki wuh mere pás
se chalá jáwe.
20 Tab Bin-Hadad ne Asá bádsháh
kí bát mání, aur apne lashkar ke
sardároṉ ko Isráelí shahroṉ ke mu-
qábil bhejá, aur unhoṉ ne Aiyún, aur
Dán, aur Abíl-Bait-Ma'akah ko, aur
sárí Kinnarat ko, Naftálí ke sáre mulk
samet, gárat kiyá.
21 Aur jab Ba'ashá ne yih suná, to
Rámah ke banáne se háth khíṉchá, aur
Tirzah meṉ jáke rahá.
22 Us waqt Asá bádsháh ne sáre
Yahúdáh meṉ manádí kí, aisí ki koí
bachá na rahá: so we Rámah ke pat-
tharoṉ, aur us kí lakṛíoṉ ko, ki jin se
Ba'ashá ta'mír kartá thá, uṭhá le gaye;
aur Asá bádsháh ne un se Binyamín
ká Jib'a aur Misfáh banáyá.
23 Aur Asá ká báqí sab ahwál, aur
us kí sárí qúwat, aur wuh sab, jo us
ne kiyá, aur yih ki us ne kaise kaise
shahr biná kiye, so kyá wuh Yahúdáh
ke salátín kí táwáríkh kí kitáb meṉ
qalamband nahíṉ? Magar buṛhápe
meṉ us ke páṉwoṉ meṉ bímárí thí.
24 Aur Asá apne bápdádoṉ meṉ
shámil hoke soyá, aur apne bápdádoṉ
ke darmiyán shahr i Dáúd meṉ gáṛá
gayá; aur us ká beṭá Yahúsafat us kí
jagah bádsháh húá.
25 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke dúsre baras Yarubi'ám ká
beṭá Nádab Isráel ká bádsháh húá,
aur us ne Isráel par do baras saltanat
kí.
26 Aur us ne Ḳhudáwand kí na-
zar meṉ badí kí, aur apne báp kí ráh
par chalá, aur us gunáh meṉ, jis se
us ne baní Isráel ko gunáhgár kiyá
thá, us ká pairau húá.
27 ¶ Tab Ishakár ke gharáne meṉ
se Aḳhiyáh ke beṭe Ba'ashá ne us se
sarkashí kí, aur Jibatún meṉ, jo
Filistíoṉ ká shahr hai, use qatl kiyá.
Us waqt Nádab aur sáre baní Isráel
ne Jibatún ko gher liyá thá.
28 So sháh i Yahúdáh Asá kí sal-
tanat ke tísre sál Ba'ashá ne use már
liyá, aur us kí jagah bádsháh húá.
29 Aur aisá húá, ki jab bádsháhat
pái, tab us ne Yarubi'ám ke sáre
gharáne ko qatl kiyá; us ne, jaisá ki
Ḳhudáwand ne apne ḳhádim Aḳhi-
yáh Sailání kí ma'rifat se farmáyá thá,
Yarubi'ám ke kisí ek dam lenewále
ko bhí na chhoṛá, jab tak ki use faná
na kar diyá;
30 Un gunáhoṉ ke sabab, ki jinheṉ
Yarubi'ám ne áp kiyá thá, aur baní
Isráel se bhí karwáyá thá, balki us
gazab-angez chál ke bá'is ki jis se
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko
nipaṭ gussa diláyá thá.
31 ¶ Aur Nádab ke báqí ahwál, aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh
Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríkh ke
daftar meṉ likhá nahíṉ gayá?
32 Aur Asá aur sháh i Isráel Ba-
'ashá ke darmiyán un kí tamám 'umr
laṛáí ho rahí.
33 Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke tísre baras Aḳhiyáh ká
beṭá Ba'ashá Tirzah meṉ sáre Isráel
par bádsháhat karne lagá, aur us ne
chaubís baras bádsháhat kí.
34 Aur us ne Ḳhudáwand kí
nazaroṉ ke áge badí kí, aur Yarubi-
'ám kí ráh meṉ chalá, aur us ke
gunáh meṉ, jis se us ne Isráel ko
gunáhgár karwáyá, pairau húá.

XVI BA'B.

US waqt Hanání ke beṭe Yáhú par
Ḳhudáwand ká kalám Ba-
'ashá ke barḳhiláf názil húá;
2 Hálánki maiṉ ne tujhe ḳhák se
uṭháyá, aur apne log Isráelíoṉ par
tujhe sardár kiyá; par tú Yarubi'ám
kí ráh chalá, aur tú ne mere Isráelí

logon se gunáh karwáe, ki unhon ne
apne gunáhon se mujhe gussa diláyá;
3 To dekh, main Ba'ashá kí nasl
aur us ke gharáne kí nasl ko nábúd
kar dúngá, aur tere ghar ko Nabát ke
beṭe Yarubi'ám ke ghar kí mánind
kar dúngá.
4 Aur Ba'ashá ke ghar ká jo koí
shahr men maregá, use kutte kháenge;
aur us kí nasl ká jo maidán men mar
jáegá, use hawái parande khá jáenge.
5 Aur Ba'ashá ke báqí ahwál, aur
jo kuchh us ne kiyá, aur us kí qúwat,
so kyá wuh Isráelí salátín kí tawáríkh
kí kitáb men likhá nahín hai?
6 Garaz Ba'ashá apne bápdádon
men shámil hoke soyá, aur Tirzah men
gáṛá gayá, aur Ailáh us ká beṭá us
kí jagah bádsháh húá.
7 Aur Yáhú nabí bin Hanání ke
háth se bhí KHUDÁWAND ká payám
Ba'ashá aur us ke gharáne ke bar-
khiláf áyá, us sárí sharárat ke sabab,
jo us ne KHUDÁWAND ke huzúr kí;
ki apne háth ke kiye húe kámon se
use gussa diláyá thá, aur Yarubi'ám
kí mánind ho gayá, aur is sabab se
bhí use qatl kiyá thá.
8 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke chhabíswen baras Ba'ashá
ká beṭá Ailáh Tirzah men baní Isráel
ká bádsháh húá; aur do sál us ne
bádsháhat kí.
9 Us ke ba'd us ke khádim Zimrí
ne, jo us kí gáṛíon ke ádhe ká dároga
thá, us ke barkhiláf bandish bándhí,
jis waqt wuh Tirzah men thá, aur
Arzá ke ghar men, jo us ke mahall
ká ki Tirzah men húá díwán thá,
mast hone ke liye pítá thá.
10 So Zimrí ne andar jáke Asá
sháh i Yahúdáh kí saltanat ke sa-
táíswen sál men use márá aur qatl
kiyá, aur us kí jagah bádsháh húá.
11 ¶ Aur aisá húá, ki wuh jab
bádsháhat karne lagá, tab takht par
baiṭhte hí us ne Ba'ashá ke sáre
gharáne ko qatl kiyá, aur us ke rish-
tadáron aur us ek dostdáron men se ek
mard ko bhí báqí na rakhá.
12 Yún hí Zimrí ne KHUDÁWAND
ke us sukhan ke mutábiq, jo us ne
Ba'ashá ke haqq men Yáhú nabí kí
ma'rifat farmáyá thá, Ba'ashá ke
gharáne ko nábúd kiyá,
13 Ba'ashá ke sab gunáhon ke
sabab, aur us ke beṭe Ailáh ke gunáh
ke sabab, jo unhon ne kiye the, aur
jo ki unhon ne Isráel se karwáe the,
tá ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
ko apní batálaton se gussa diláwen.
14 Aur Ailáh ká báqí ahwál, aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá
Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb
men likhá nahín hai?
15 ¶ Aur Zimrí ne Tirzah men
sháh i Yahúdáh Asá kí saltanat ke
satáíswen baras men sát din bádsháhat
kí. Aur us waqt baní Isráel Jibatún
ko, jo Filistíon ká shahr hai, ghere
húe the.
16 Aur jonhín un logon ne, ki wahán
khaimazan the, yih charchá suná, ki
Zimrí ne bagáwat kí hai, aur bádsháh
ko már ḍálá, so sáre Isráelíon ne
'Umrí ko, jo lashkar ká sardár thá,
us din lashkargáh men Isráel par
bádsháh kiyá.
17 Tab 'Umrí Jibatún se rawána
hoke úpar gayá, aur sárá Isráel us ke
sáth thá, aur us ne Tirzah ká mu-
hásara kar liyá.
18 Aur aisá húá, ki jab Zimrí ne
dekhá, ki shahr le liyá gayá, to wuh
bádsháh ke ghar ke díwán i kháss
men dákhil húá, aur bádsháhí ghar
men apne úpar ág lagái aur wuh jal
mará,
19 Apní bad-fi'álíon ke sabab se jo
us ne KHUDÁWAND ke huzúr kí thín,
aur is liye ki Yarubi'ám kí ráh par
chalke us ke mánind áp bhí gunáh
kiye, aur baní Isráel se bhí gunáh
karwáe.
20 Aur Zimrí ká báqí ahwál, aur
us ká fitna fasád jo us ne kiyá, so kyá

wuh Isráelí salátín kí tawáríkh kí
kitáb men qalamband nahín hai?
21 ¶ Ba'd us ke baní Isráel do
jathe húe: ádhe log Jínat ke bete
Tibní ke pairau húe, ki use bádsháh
karen; aur ádhe log 'Umrí ke pairau
the.
22 Par we log, jo 'Umrí ke pairau
the, un logon par, jo Jínat ke bete
Tibní ke pairau the, gálib húe: pas
Tibní be-ján húá, aur 'Umrí bádsháh
húá.
23 ¶ Aur sháh Asá kí saltanat ke
ikíswen sál Isráel par 'Umrí bád-
sháhat kartá thá; kyúnki us ne bárah
baras saltanat kí: aur Tirzah men
chha baras tak bádsháh rahá.
24 So us ne Samrún ká pahár Sa-
mar se do qintár chándí ko mol liyá,
aur us pahár par shahr banáyá, aur us
shahr ká nám, jo us ne utháyá, pahár
ke málik Samar náme ke mutábiq
Samrún rakhá.
25 ¶ Par 'Umrí ne KHUDÁWAND ke
huzúr badí kí, balki un sab se, jo us
se áge the, badtar kám kiye.
26 Kyúnki wuh Nabát ke bete
Yarubi'ám ke sáre taríqa par chalá,
aur us ke gunáh men, jo us ne Isráel
se karwáyá thá, ki KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá ko apní batálaton
se gussa diláe, pairau húá.
27 Aur 'Umrí ke báqí 'ámál jo us
ne kiye, aur us ká zor, jo us ne di-
kháyá, so kyá wuh Isráelí salátín kí
tawáríkh kí kitáb men likhá húá na-
hín hai?
28 Ba'd us ke 'Umri apne bápdádon
men shámil hoke soyá, aur Samrún
men gárá gayá; aur us ká betá Akhiab
us kí jagah bádsháh húá.
29 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke athtíswen sál 'Umrí ká
betá Akhiab baní Isráel ká bádsháh
húá: aur Akhiab bin 'Umrí ne Sam-
rún men Isráel par báís baras saltanat
kí.
30 Aur Akhiab bin 'Umri ne un
sab se, jo us se áge the, KHUDÁWAND
ke huzúr ziyáda badkárián kín.
31 Aur aisá húá, ki us ne goyá is
samajh par, ki Nabát ke bete Yaru-
bi'ám ke gunáhon kí ráh men chalná
chhotí bát hai, Saidáníon ke bádsháh
Itba'al kí betí I'zabil se byáh kiyá, aur
jáke Ba'al ko pújá, aur us ke áge sijda
kiyá.
32 Aur Ba'al ke ghar men, jo us ne
Samrún men banáyá thá, Ba'al ke liye
ek mazbah taiyár kiyá.
33 Aur Akhiab ne ek ghaná bág
banáyá; aur Akhiab ne KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá ko, un sab Isráelí
bádsháhon se, jo us se áge the, gussa
diláne men ziyáda kiyá.
34 ¶ Aur us ke aiyám men Haiel
Baitelí ne Yaríhú ko ta'mír kiyá: so
us ne Abirám apne palauthe bete se
us kí biná dální shurú' kí, aur apne
chhote bete Sajúb par us ke darwáze
qáim kiye, KHUDÁWAND ke kalám ke
mutábiq jise Nún ke bete Yashú' ke
wasíle se farmáyá thá.

XVII BA'B.

TAB I'liyáh Tisbí ne, jo Jili'ád ke
báshindon men se thá, Akhiab
se kahá, ki KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá, jis ke sámhne main khará
hún, zinda hai; in barson men na os
paregí, na menh barsegá, magar mere
kalám ke mutábiq.
2 Aur KHUDÁWAND ká kalám us
par názil húá, aur us ne kahá, ki
3 Yahán se chal de, aur púrab taraf
apná rukh kar, aur wádí i Karít men,
jo Yardan ke sámhne hai, já chhip.
4 Aur aisá hogá, ki tú us nále se
píwegá; aur main ne kauwon ko hukm
kiyá hai, ki we wahán terí parwarish
karen.
5 So wuh rawána húá, aur KHU-
DÁWAND ke kalám par 'amal kiyá;
kyúnki wuh gayá, aur wádí i Karít
men, jo Yardan ke sámhne hai, baith
rahá.
6 Aur har subh ko kauwe us ke liye

roṭí aur gosht láte the, aur shám ko
bhí roṭí aur gosht láte; aur wuh us
nále ká pání pítá thá.
7 Aur ek muddat ke ba'd yún̲ húá,
ki wuh nálá súkh gayá; is liye ki us
zamín par men̲h na barsá thá.
8 ¶ Tab Ḳhudáwand ká kalám us
par názil húá, aur us ne kahá,
9 Ki uṭh, aur Saidá ke Sárapat ko
chalá já, aur wahán̲ rah; dekh, ki
main̲ ne ek bewe ko hukm diyá hai,
ki wahán̲ terí parwarish kare.
10 Chunánchi wuh uṭhá, aur Sára-
pat ko gayá. Aur jab wuh shahr ke
pháṭak par pahunchá, to dekho, ki
wuh bewa wahán̲ lakṛián̲ chun rahí
thí; so us ne use pukárke kahá, Mihr-
báni karke mujh ko ek ghúnṭ pání
kisí bartan men̲ lá díjiye, ki main̲
píún̲.
11 Aur jab wuh láne chalí, to wuh
chilláyá, aur kahá, 'Ináyat karke ek
ṭukṛá roṭí ká apne háth men̲ mere liye
letí áiyo.
12 Wuh bolí, Ḳhudáwand tere
Ḳhudá kí qasam, mujh pás roṭí nahín̲,
magar ek muṭṭhí bhar áṭá ek maṭke
men̲ hai, aur thoṛá tel ek loṭe men̲;
aur dekh, main̲ do ek lakṛián̲ chun
rahí hún̲, tá ki ghar jáke apne aur
apne beṭe ke liye use pakáún̲, tá ki
ham use kháwen̲ aur maren̲.
13 Tab I'liyáh ne use kahá, Mat
ḍar; já, aur jo kahtí hai, so kar; par
us se pahle mere liye ek ṭikiyá paká,
aur mere pás lá; ba'd us ke apne aur
apne beṭe ke liye pakáiyo.
14 Ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhu-
dá yún̲ farmátá hai, ki Maṭke ká áṭá
chuk na jáegá, aur loṭe ká tel tamám
na hogá, magar us din ki jis men̲ Ḳhu-
dáwand zamín par men̲h barsá de.
15 So us ne jáke, jaisá ki I'liyáh ne
us se kahá thá, kiyá; aur yih, aur wuh,
aur us ká kunbá, bahut dinon̲ tak
kháte rahe.
16 Aur na maṭke ká áṭá chuká, aur
na loṭe ká tel tamám húá; jaisá ki
Ḳhudáwand ne I'liyáh kí ma'rifat
farmáyá thá.
17 ¶ Aur aisá húá, ki ba'd us sab
ke, gharwálí 'aurat ká beṭá bímár paṛá,
aur us kí bímárí is shiddat kí húí, ki
us men̲ dam báqí na rahá.
18 Tab us ne I'liyáh ko kahá, Ai
mard i Khudá, tujhe mujh se kyá
kám hai? Kyá tú is wáste mujh pás
áyá, ki mere gunáh yád diláe, aur mere
beṭe ko már ḍále?
19 Us ne us ke jawáb men̲ kahá,
Apná beṭá mujh ko de. Aur wuh us
kí godí se leke us ko bálákháne par,
jahán̲ wuh rahtá thá, chaṛhá le gayá,
aur use apne palang par liṭáyá.
20 Aur us ne Ḳhudáwand ko pu-
kárá, aur kahá, Ai Ḳhudáwand mere
Ḳhudá, kyá tú ne is bewe par bhí, jis
ke yahán̲ main̲ rahtá hún̲, balá bhejí,
ki us ke beṭe ko be-ján kiyá?
21 Aur us ne áp ko tín bár us laṛke
par pasárá, aur Ḳhudáwand ko pu-
kárá, aur kahá, Ai Ḳhudáwand mere
Ḳhudá, apni 'ináyat se aisá kíjiye, ki
is laṛke kí ján us men̲ phir áwe.
22 Aur Ḳhudáwand ne I'liyáh kí
du'á suní, aur laṛke kí ján us men̲
phir áí, ki wuh jí uṭhá.
23 Tab I'liyáh ne us laṛke ko uṭhá
liyá, aur bálákháne par se ghar ke
andar le gayá, aur use us kí má ke
supurd kiyá: aur I'liyáh ne kahá, ki
Dekh, terá beṭá jítá hai.
24 Tab wuh 'aurat I'liyáh se bolí,
Ab main̲ is se ján gayí, ki tú mard
i Khudá hai, aur ki Ḳhudáwand ká
sukhan jo tere munh men̲ hai, so sach
hai.

XVIII BA'B.

AUR aisá húá, ki bahut dinon̲ ke
ba'd Ḳhudáwand ká kalám tísre
sál men̲ I'liyáh par názil húá, aur us
ne kahá, ki Já, aur apne ta,ín̲ Akhiab
ko dikhá, ki main̲ zamín par men̲h
barsaún̲gá.
2 So I'liyáh rawána húá, ki apne

ta,in Aḳhiab ko dikháe. Aur Sámrún
men sakht kál thá.
3 Us waqt Aḳhiab ne 'Abadiyáh
ko, jo us ke ghar ká díwán thá, talab
kiyá. Aur 'Abadiyáh Ḳhudáwand
se bahut ḍartá thá;
4 Kyúnki aisá húá, ki jis waqt I'za-
bil ne Ḳhudáwand ke nabíon ko qatl
kiyá, to 'Abadiyáh ne sau nabíon ko
leke, pachás pachás karke, ek gár men
chhipáyá, aur unhen roṭí pání se pálá.
5 So Aḳhiab ne 'Abadiyáh se kahá,
Mamlukat men sair kar, aur páni ke
sab chashmon aur nálon ke pás já;
sháyad ham ko kahín ghás mil jáe, jis
se ham ghoron aur ḳhachcharon kí ján
bacháen, aur hamáre sab chárpáe bar-
bád na howen.
6 So unhon ne mamlukat ko do
hisse karke ápas men báṇṭá, ki tamám
kí sair karen: Aḳhiab akelá ek taraf
ko gayá, aur 'Abadiyáh akelá dúsrí
taraf ko.
7 ¶ Aur 'Abadiyáh ráh hí men thá,
aur dekh ki I'liyáh use milá: us ne
use pahchání, aur aundhá girá, aur
bolá, Kyá merá ḳhudáwand I'liyáh tú
hai?
8 Us ne use jawáb diyá, ki Main hí
hún; já, apne ḳhudáwand ko kah, ki
Dekh, I'liyáh házir hai.
9 Wuh bolá, Merá kyá gunáh hai
jo tú cháhtá hai ki mujh ko, jo terá
banda hún, Aḳhiab ke háth men
hawále kare, tá ki wuh mujhe qatl
kare?
10 Ḳhudáwand tere Ḳhudá e haiy
kí qasam, ki koi guroh aur koí mam-
lukat báqí nahín rahí, jahán mere
ḳhudáwand ne terí talásh ke liye na-
hín bhejá; aur jab unhon ne kahá, ki
Wuh yahán nahín, to us ne us guroh
aur mamlukat se qasam lí, ki Wuh
hamen nahín milá hai.
11 Aur ab tú kahtá hai, ki Apne
ḳhudáwand ko jákar kah, ki Dekh,
I'liyáh házir hai.
12 Aur aisá hogá, ki jab main tujh
pás se chalá jáúngá, to Ḳhudáwand
kí Rúh tujh ko aisí jagah, jis kí ḳha-
bar mujhe nahín, le jáegí; aur jab
main jáke Aḳhiab ko kahúngá, aur
wuh tujhe na pá sakegá, to mujh ko
qatl karegá: aur main, jo terá banda
hún, apne laṛakpan se Ḳhudáwand se
ḍartá hún.
13 Kyá mere ḳhudáwand ko ḳha-
bar nahín dí gayí, ki jis waqt I'zabil
ne Ḳhudáwand ke nabíon ko qatl
kiyá, us waqt men kyúnkar main ne
Ḳhudáwand ke nabíon men se sau
mard ko leke pachás pachás karke, ek
gár men chhipáyá, aur unhen roṭí páni
se pálá?
14 Aur ab tú kahtá hai, ki Jáke
apne ḳhudáwand ko ḳhabar de, ki
I'liyáh házir hai; so wuh to mujhe
már ḍálegá.
15 Tab I'liyáh ne kahá, Rabb ul
afwáj zinda hai, jis ke áge main khaṛá
hún, main áj ke din use apne ta,in
zarúr dikháúngá.
16 So 'Abadiyáh Aḳhiab se milne
ko gayá, aur use ḳhabar dí; aur A-
ḳhiab I'liyáh kí muláqát ko niklá.
17 ¶ Aur aisá húá, ki jab Aḳhiab
ne I'liyáh ko dekhá, to Aḳhiab ne
use kahá, Kyá tú hí Isráel ká ízá-dene-
wálá hai?
18 Wuh bolá, Main Isráel ká ízá-
denewálá nahín; balki tú aur tere báp
ká gharáná hai; ki tum ne Ḳhudá-
wand ke hukmon ko tark kiyá, aur
Ba'alím ke pairau húe.
19 Ab tú log bhej; aur sáre Isráel
ko, aur Ba'al ke sáṛhe chár sau nabíon
ko, aur ghane bágon ke chár sau na-
bíon ko, jo I'zabil ke dastarḳhwán par
kháte hain, koh i Karmil par mujh pás
ikaṭṭhá kar.
20 Chunánchi Aḳhiab ne sáre baní
Isráel ko talab kiyá, aur nabíon ko
koh i Karmil par ikaṭṭhá kiyá.
21 Aur I'liyáh ne logon ke darmi-
yán áke kahá, ki Tum kab tak do fik-
ron men laṭke rahoge? agar Ḳhudá

WAND Ḳhudá hai, to us ke pairau ho:
par agar Ba'al hai, to us ke pairau ho.
Magar logon ne us ke jawáb men ek
bát na kahí.
22 Tab I'liyáh ne un logon ko ka-
há, KHUDÁWAND ke nabíon men se
main, hán, main hí akelá báqí hún; par
Ba'al ke nabí chár sau pachás ádmí
hain.
23 So we ab ham ko do bail dewen;
aur we apne liye ek bail ko pasand
kar len, aur use ṭukṛe ṭukṛe karen, aur
lakṛíon par dharen, aur ág na den; aur
main dúsrá bail taiyár karúngá, aur
use lakṛíon par dharúngá, aur ág na
dúngá:
24 Tab tum apne ḳhudáon ká nám
lo, aur main Yahowáh ká nám lúngá:
aur wuh Ḳhudá jo ág se jawáb bheje,
so wuhí Ḳhudá ṭhahre. Aur sab log-
on ne jawáb diyá, aur kahá, Kyá ḳhúb
kalám hai!
25 Aur I'liyáh ne Ba'al ke nabíon
ko kahá, Tum apne liye ek bail chun
lo, aur pahle use taiyár karo, ki tum
bahut ho; aur apne ḳhudáon ká nám
lo, aur ág mat do.
26 So unhon ne wuh bail, jo unhen
diyá gayá, liyá, aur use taiyár kiyá;
aur subh se do pahar tak Ba'al ká nám
liyá kiyá, ki Ai Ba'al, hamárí sun.
Par kuchh áwáz na húí, aur na koí
jawáb-denewálá thá. Aur we us maz-
bah par, jo baná thá, kúdá kiye.
27 Aur do pahar ko aisá húá, ki
I'liyáh un par hansá, aur bolá, Bu-
land áwáz se pukáro: kyúnki wuh to
ek ḳhudá hai, sháyad wuh báten kar
rahá hai, yá wuh ḳhalwat men hai, yá
kahín safar men hai, aur sháyad ki
wuh sotá hai, so zarúr hai ki wuh jag-
áyá jáwe.
28 Tab we buland áwáz se chilláe,
aur unhon ne, jaisá un men dastúr hai,
áp ko chhuríon aur nashtaron se ghá-
yal kiyá, yahán tak ki lahú un par
bah gayá.
29 Aur aisá húá, ki jab do pahar
ká waqt guzar gayá, aur we shám kí
qurbání ke chaṛháne ke waqt tak
nubúwat karte rahe, par na kuchh
sadá húí, na koí jawáb-denewálá ṭhah-
rá, na sunnewálá:
30 Tab I'liyáh ne sab logon se kahá,
ki Mere nazdík áo. Chunánchi sab
log us ke nazdík gaye. Tab us ne
KHUDÁWAND ke us mazbah ko, jo
ḍháyá gayá thá, phirke banáyá.
31 Aur I'liyáh ne baní Ya'qúb ke
firqon ke shumár ke mutábiq, jin par
KHUDÁWAND ká kalám is mazmún ká
názil húá thá, ki Terá nám Isráel hogá,
bárah patthar liye.
32 Aur us ne un pattharon se KHU-
DÁWAND ke nám ká ek mazbah biná
kiyá; aur mazbah ke ird gird us ne
aisí baṛí kháí, ki jis men do paimáne
bíj ke samáwen, khodí;
33 Aur lakṛíon ko qaríne se chuná;
aur bail ko ṭukṛe ṭukṛe kiyá, aur lak-
ṛíon par dhará, aur kahá, Chár maṭke
pání se bharwáo, aur us soḳhtaní qur-
bání par aur lakṛíon par ḍál do.
34 Phir us ne kahá, ki Do-bára
aisá hí karo. So unhon ne do-bára
kiyá. Phir us ne kahá, Si-bára karo.
So unhon ne si-bára bhí kiyá.
35 Aur pání mazbah ke girdágird
phail gaya, aur kháí bhí pání se bhar
gayí.
36 Aur jab shám kí qurbání chaṛ-
háne ká waqt pahunchá, to aisá húá,
ki I'liyáh nabí nazdík áyá, aur bolá,
ki Ai KHUDAWAND, Abirahám aur
Iz,háq aur Isráel ke Ḳhudá, áj ke din
ma'lúm ho jáe, ki tú Isráel ká Ḳhudá
hai, aur main terá banda hún, aur
main ne yih sab kuchh tere kahe se
kiyá hai.
37 Merí sun, ai KHUDÁWAND, merí
sun, tá ki ye log jánen, ki tú hí KHU-
DÁWAND Ḳhudá hai, aur tú ne un ke
dilon ko phir pherá.
38 Tab KHUDÁWAND kí taraf se ág
názil húí, aur us ne us soḳhtaní qur-
bání, aur lakṛíon, aur pattharon, aur

mátí ko jalá diyá, aur us pání ko, jo
khái men thá, chát liyá.
39 Jab un sab logon ne yih dekhá,
to we aundhe munh gire, aur bole,
KHUDÁWAND wuhí Khudá hai! KHU-
DÁWAND wuhí Khudá hai!
40 I'liyáh ne unhen kahá, Ba'al ke
nabíon ko pakar lo, ki un men ek bhí
jáne na páe. So unhon ne unhen pak-
rá: aur I'liyáh un ko wádí i Qaisún
men láyá, aur unhen qatl kiyá.
41 ¶ Phir I'liyáh ne Akhiab ko
kahá, Charh já, khá aur pí; ki barí
bárish kí áwáz hai.
42 Chunánchi Akhiab charh gayá,
tá ki kháwe aur píwe. Aur I'liyáh
Karmil kí chotí par gayá; aur áp ko
zamín par jhukáyá, aur apná munh
apne ghutnon ke bích rakhá,
43 Aur apne chákar ko kahá, U'par
to já, aur samundar kí taraf nazar kar.
So wuh gayá, aur dekhke bolá, Kuchh
nahín. Us ne kahá, ki Sát bár já.
44 Aur sátwen martaba aisá húá, ki
wuh bolá, Dekho, badlí ká ek chhotá
sá tukrá, ádmí ke háth kí mánind,
samundar par se uthá hai. Tab us ne
kahá, ki Já, aur Akhiab ko kah, gárí
ko jot, aur utar já, na ho ki menh tujh
ko jáne na de.
45 Itne men aisá húá, ki ásmán
badlíon se aur ándhíon se siyáh ho
gayá; aur shiddat kí bárish húí. Aur
Akhiab sawár hoke Yazra'el ko gayá.
46 Aur KHUDÁWAND ká háth I'liyáh
par thá; aur us ne apní kamar kasí,
aur Akhiab ke áge áge Yazra'el ke dar
áne kí jagah tak daur gayá.

XIX BÁB.

PHIR Akhiab ne sab kuchh I'zabil
se kahá, ki I'liyáh ne yún yún
kiyá, aur ki kyúnkar us ne sáre na-
bíon ko tah i teg kiyá.
2 So I'zabil ne qásid kí ma'rifat
I'liyáh ko kahlá bhejá, ki Agar main
kal ke din isí waqt tujhe bhí un men
ká ek na karún, to ma'búd mujh se
aisá karen, balki us se ziyáda karen.
3 Aur jab use yih daryáft húá, to
wuh uthá, aur apní ján ke bacháo ke
liye, Biarsab'a men, jo Yahúdáh ká
hai, áyá, aur wahán apná chákar
chhorá.
4 Magar wuh áp ek din kí ráh
dasht men nikal gayá, aur jáke ratama
ke ek darakht tale baithá, aur apne
liye maut mángí, aur kahá, ki Bas
hai; ab, ai KHUDÁWAND, merí ján le,
ki main apne bápdádon se bihtar
nahín.
5 Aur jonhín ratama ke darakht
tale letá, aur so rahá, to dekho, ek
firishte ne use chhúá, aur us se kahá,
Uth, aur khá.
6 Us ne jo nigáh kí, to kyá dekhá,
ki ek rotí angáron par hai, aur us ke
sirháne pání kí ek suráhí dharí hai.
Tab us ne kháyá aur piyá, aur phir let
rahá.
7 Tab KHUDÁWAND ká firishta do-
bára áyá aur use chhúá, aur kahá,
Uth, khá; ki yih safar tere liye bahut
bará hai.
8 So us ne uthke kháyá aur piyá,
aur us kháne kí qúwat se chális din
rát Khudá ke pahár Hurib tak safar
kar gayá.
9 ¶ Aur wahán pahunchke ek gár
men gayá, aur wahín rahá; aur dekho,
ki KHUDÁWAND ká kalám us par názil
húá, aur us ne use kahá, Ai I'liyáh, tú
yahán kyá kartá hai?
10 Wuh bolá, ki KHUDÁWAND lash-
karon ke Khudá ke liye mujhe barí
gairat áí; ki baní Isráel ne tere 'ahd
ko tark kiyá, ki tere mazbah dháe,
aur tere nabíon ko talwár se qatl kiyá,
aur main, hán, main hí akelá jítá
bachá; so we merí ján ke khwáhán
hain, ki use len.
11 Us ne kahá, Báhar nikal, aur
pahár par KHUDÁWAND ke áge khará
ho. Aur dekh, ki KHUDÁWAND guzar
gayá; aur barí shadíd ándhí ne pa-
háron ko phor dálá hai, aur KHUDÁ-
WAND ke áge chatánon ko tor tár kiyá

hai; par Ḳhudáwand ándhí men̲ na-
hín̲: aur ándhí ke ba'd zalzala áyá;
par Ḳhudáwand zalzale men̲ nahín̲.
12 Zalzale ke ba'd ág áí; par Ḳhu-
dáwand ág men̲ nahín̲: aur ág ke ba'd
ek dabí húí halkí áwáz áí.
13 Aur aisá húá ki I'liyáh ne sunke
apne chihre ke gird apní chádar ko
lapeṭá, aur báhar nikalke gár ke mun̲h
par khaṛá húá; aur dekho, use yih
áwáz áí, ki I'liyáh, tú yahán̲ kyá kar-
tá hai?
14 Wuh bolá, ki Mujhe Ḳhudá-
wand lashkaron̲ ke Ḳhudá ke liye baṛí
gairat áí; ki baní Isráel ne tere 'ahd
ko tark kiyá, ki tere mazbah ḍháe,
aur tere nabíon̲ ko talwár se qatl kiyá,
aur main̲, hán̲, main̲ hí akelá jítá
bachá; so we merí ján ke ḳhwáhán̲
hain̲, ki use len̲.
15 Ḳhudáwand ne use farmáyá,
Nikal, aur bayábán kí ráh le, aur
Dimishq ko já; aur jab tú wahán̲
pahunche, to Hazáel ko mamsúh kar,
ki wuh Arám ká bádsháh howe.
16 Aur Nimsí ke beṭe Yáhú ko mam-
súh kar, ki Isráel ká bádsháh ho, aur
Abíl-Mahúlah ke Ilísá' bin Sáfat ko
mamsúh kar, ki terí jagah nabí ho.
17 Aur aisá hogá, ki jo koí Hazáel
kí talwár se bachegá, use Yáhú qatl
karegá; aur jo Yáhú kí talwár se bach
rahegá, use Ilísá' máregá.
18 Lekin main̲ ne Isráel ke darmi-
yán sát hazár apne liye rakh chhoṛe
hain̲, sab jin ke ghuṭne Ba'al ke áge
nahín̲ jhuke, aur har ek ká mun̲h jis
ne use nahín̲ chúmá.
19 ¶ Chunánchi us ne wahán̲ se
rawána hoke Sáfat ke beṭe Ilísá' ko
páyá, jo hal jottá thá, ki bárah joṛe
us ke áge chal rahe, aur wuh ḳhud
bárahwen̲ ke sáth thá: so I'liyáh us
ke barábar se guzrá, aur apní chádar
us par ḍál dí.
20 Tab us ne bailon̲ ko chhoṛá, aur
I'liyáh ke píchhe dauṛá, aur kahá, ki
Mujhe muhlat díjiye, ki apne báp má
ko chúmún̲, tab tere píchhe chalún̲.
Us ne us se kahá, ki Lauṭ já; main̲
ne terá kyá kiyá hai?
21 Tab wuh us ke pás se phir gayá;
aur us ne ek joṛí bail leke unhen̲ zabh
kiyá, aur hal kí lakṛíon̲ se un ká
gosht pakáyá, aur logon̲ ko diyá; so
unhon̲ ne kháyá. Tab wuh uṭhá, aur
I'liyáh ke píchhe rawána húá, aur us
kí ḳhidmat kí.

XX BA'B.

AB Arám ke bádsháh Bin-Hadad ne
apne sáre lashkar ko ikaṭṭhá
kiyá, aur us ke sáth battís bádsháh,
aur ghoṛe, aur gáṛián̲ thín̲; aur Sam-
rún par chaṛhkar use gher liyá, aur us
se jang kí.
2 Aur Isráel ke bádsháh Aḳhiab pás,
jo shahr men̲ thá, qásid bheje, ki jáke
kahen̲, Bin-Hadad yún̲ kahtá hai, ki
3 Terá rúpá, aur terá soná, merá hai;
terí jorúán̲, aur tere farzand, we bhí
jo sab se ḳhúbsúrat hain̲, mere hain̲.
4 So Isráel ke bádsháh ne jawáb
men̲ kahá, Ai mere ḳhudáwand bád-
sháh, jaisá tú ne farmáyá, waisá hí
main̲, aur jo kuchh mere pás hai, sab
terá hí hai.
5 Phir qásidon̲ ne do-bára áke kahá,
ki Bin-Hadad yún̲ farmátá hai, Agar-
chi main̲ ne tujhe kahlá bhejá thá, ki
tú apná rúpá aur soná aur apní jorúán̲
aur apne bachche mere hawále kar de;
6 Lekin ab main̲ kal isí waqt apne
ḳhádimon̲ ko tujh pás bhejún̲gá; so
we tere ghar aur tere ḳhádimon̲ ke
gharon̲ men̲ taláshí karenge, aur jo
kuchh ki terí nigáh men̲ nafís hogá,
we use apne qabze men̲ karke le jáenge.
7 Tab Isráel ke bádsháh ne mam-
lukat ke sáre buzurgon̲ ko talab kiyá,
aur kahá, Is par muláhaza kíjiye, aur
dekhiye, ki yih mard kyún̲kar badí
cháhtá hai; ki us ne merí jorúán̲, aur
mere bachche, aur merá rúpá, aur merá
soná, mujh se máng bhejá, aur main̲
ne us se inkár na kiyá.
8 Tab sáre buzurgon̲ aur sáre logon̲

ne use kahá, Us kí mat sun, aur mat
mán.
9 Chunánchi us ne Bin-Hadad ke
qásidon se kahá, Mere khudáwand
bádsháh se kaho, Jo kuchh tú ne apne
khádim se pahle talab kiyá, wuhí
main karúngá; par yih bát mujh se
nahín ho saktí. So qásid rawána húe,
aur use jawáb pahuncháyá.
10 Tab Bin-Hadad ne use kahlá
bhejá, ki Agar Samrún kí mátí un
sab logon ke liye jo merí pairauí
karte mutthí mutthí karke káfí ho, to
ma'búd mujh se yún karen; balki us
se ziyáda karen.
11 Phir sháh i Isráel ne jawáb diyá,
Tum kaho, ki Wuh, jo hathyár bándh-
tá ho, cháhiye ki us kí mánind, jo use
utártá ho, fakhr na kare.
12 Aur aisá húá, ki jis waqt Bin-
Hadad ne, jo bádsháhon ke sáth
khaimon men mai-noshí kar rahá thá,
yih suná, to apne mulázimon ko hukm
kiyá, ki Saff bándho. So unhon ne
shahr ke muqábil saffbandí kí.
13 ¶ Aur dekho, ki nabíon men
se ek ne Isráel ke bádsháh Akhiab
pás áke kahá, KHUDÁWAND yún farmá-
tá hai, ki Yih barí guroh tú ne dekhí;
so dekh, main áj ke din use tere háth
men giriftár kar dúngá; aur tú jánegá,
ki KHUDÁWAND main hí hún.
14 Tab Akhiab ne púchhá, Kin kí
ma'rifat se? wuh bolá, KHUDÁWAND
yún farmátá hai, ki Súbon ke sardáron
ke jawánon kí ma'rifat se. Phir us
ne púchhá, ki Un men se saff-árái
kaun kare? Us ne jawáb diyá, ki Tú.
15 Tab us ne súbon ke sardáron ke
jawánon ko shumár kiyá; so we do
sau battís húe; phir ba'd us ke us ne
sab logon ko, ya'ne sab baní Isráel ko,
bhí giná; so we sát hazár húe.
16 Aur ye sab do pahar din ko nik-
le; aur Bin-Hadad aur we battís bád-
sháh, jo us ke kumakí the, khaimon
men mast hone ke liye píte the.
17 Tab súbon ke sardáron ke ja-
wán pahle nikle; aur Bin-Hadad ne
log bheje, aur unhon ne use khabar dí,
ki Samrún se log nikle hain.
18 Wuh bolá, Agar we sulh-khwáh
hoke nikle hain, to unhen jítá pakar
lo; aur agar we jang-jo nikle hain, tau
bhí unhen jítá pakro.
19 Tab súbon ke sardáron ke jawán
shahr se nikle, aur lashkar un ke
píchhe thá.
20 Aur un men se ek ek ne apne
ek ek mard ko qatl kiyá; so Arámí
bhága, aur Isráel ne un ká píchhá
kiyá. Aur sháh i Arám Bin-Hadad,
kisí ghore par sawár ho, aur sawáron
ke sáth bhág niklá.
21 Aur sháh i Isráel ne nikalke
ghoron aur gáríon ko már liyá, aur
Arámíon ko ba shiddat qatl kiyá.
22 ¶ Us waqt wuh nabí Isráelí
bádsháh pás áyá, aur kahá, Phir já,
aur apne ta,ín mazbút kar, aur daryáft
kar, aur dekh le ki tú kyá karegá; is
liye ki sál ke phirte waqt sháh i Arám
phir tujh par charháí karegá.
23 Tab sháh i Arám ke khádimon
ne use kahá, Un ke khudá pahárí
khudá hain, is liye unhon ne ham par
fath páí: par cháhiye ki ab ham
maidán men un se jang karen, to
yaqínan ham un par gálib honge.
24 Aur bhí ek kám kar, ki un bád-
sháhon ko ma'zúl kar, har ek ko us
ke 'uhde se, aur un kí jagah risáladáron
ko muqarrar kar:
25 Aur apne liye ek lashkar, itná
ki jitná tabáh húá, taiyár kar, ghoron
ke badle ghore, aur gáríon kí jagah
gáríán: aur ham maidán men un ká
sámhná karenge; ki ham yaqínan un
par gálib honge. So us ne un ká kahá
máná, aur aisá hí kiyá.
26 Aur aisá húá, ki sál ke phirte
waqt Bin-Hadad ne Arámíon ká shu-
már kiyá, aur Afíq par charhá, tá ki
Isráel se muqábala kare.
27 Aur baní Isráel to shumár kiye
húe the, aur sab házir the, aur un

ká sámhná karne ko gaye: aur baní
Isráel un ke barábar khaimazan hoke
aise ma'lúm hote the, jaise ki halwánon
ke do chhote galle: par Arámíon kí
kasrat se zamín bhar gayí thí.
28 Us waqt ek mard i Khudá Is-
ráel ke bádsháh pás áyá, aur use kahá,
ki KHUDÁWAND yún farmátá hai,
Chúnki Arámíon ne yún kahá, ki
KHUDÁWAND paháron ká Khudá hai,
aur wádíon ká Khudá nahín; is liye
main is sárí barí guroh ko tere háth
men kar dúngá: aur tum jánoge, ki
main KHUDÁWAND hún.
29 So we ek dúsre ke ámhne
sámhne sát din tak khaimazan rahe.
Aur sátwen din laráí ke liye báham
mil gaye; aur baní Isráel ne ek din
men Arámíon ke ek lákh piyáde qatl
kiye.
30 Aur báqí jo the, Afiq ke shahr
ko bháge, aur wahán ek díwár satáis
hazár par, jo báqí rahe the, girí. Aur
Bin-Hadad bhágke shahr ke bích ek
ghar kí andarúní kothrí men gayá.
31 ¶ Aur us ke khádimon ne use
kahá, Dekh, ham ab sunte hain, ki
Isráel ke gharáne ke salátín bahut
rahím hain; so hamen parwánagí
díjiye, ki apní kamaron par tát kasen,
aur apne siron par rassíán bándhen,
aur Isráel ke bádsháh ke huzúr jáwen;
sháyad ki wuh terí ján-bakhshí kare.
32 Chunánchi unhon ne kamaron
par tát aur siron par rassíán bándhín,
aur sháh i Isráel ke sámhne áke yún
bole, ki Terá khádim Bin-Hadad yún
kahtá hai, ki Mihrbání karke merí ján
bakhshiye. Wuh bolá, Kyá hanoz
wuh jítá hai? wuh merá bháí hai.
33 Aur we log jatan se intizár karte
the, ki us se koí bát nikle; so unhon
ne ise jald pakar liyá, aur kahá, ki
Terá bháí Bin-Hadad. Tab us ne
farmáyá, ki Jáo, use le áo. Tab Bin-
Hadad us se milne niklá; aur us ne
use gárí men charhá láyá.
34 Aur Bin-Hadad ne use kahá,
We bastíán, jo mere báp ne tere báp
se le lín, main tujhe phir detá hún;
aur jis tarah mere báp ne Samrún men
bázár banáe, tú Dimishq men apne
nám ke bázár baná. So Akhiab bolá,
ki Main is 'ahd par tujhe rawána
karúngá. Chunánchi us ne us se 'ahd
kiyá, aur use rawána kiyá.
35 ¶ Us waqt nabízádon men se
ek ne KHUDÁWAND ke ilhám se apne
parosí se kahá, ki Mujhe már líjiye.
Par us shakhs ne us ke márne se inkár
kiyá.
36 Tab us ne us se kahá, ki Is liye
ki tú ne KHUDÁWAND ká hukm na
máná; so dekh, jonhín tú mujh pás se
rawána hogá, wonhín ek sher tujhe
már legá. Chunánchi jonhín wuh us
ke pás se rawána húá, wonhín use ek
sher milá, aur use phár dálá.
37 Tab us ne ek dúsre ko, jo use
milá, kahá, Mujhe már líjiye. Us ne
use aisá márá, ki márte márte use
zakhmí kiyá.
38 Tab wuh nabí chalá gayá, aur
ráh men bádsháh ká intizár karne
lagá, aur apne munh par rákh malke
apne bhes ko badal dálá.
39 Aur jonhín bádsháh udhar se
guzrá, wonhín wuh bádsháh ke áge
chilláyá, aur kahá, ki Terá khádim
jang-gáh men gayá thá; aur dekho, ek
shakhs ek taraf niklá, aur apne sáth
ek ádmí mujh pás le áyá, aur kahá, ki
Is shakhs kí nigahbání kar: agar yih
kisí tarah se gáib ho jáwe, to us kí ján
ke badle terí ján jáegí; aur nahín to,
tú ek qintár rúpá degá.
40 Aur jis waqt terá khádim idhar
udhar kám men phansá thá, us waqt
wuh nikal bhágá. So sháh i Isráel ne
use kahá, Tujh par wuhí fatwá hogá;
tú ne áp apná insáf kiyá.
41 Phir us ne phurtí karke apne
munh kí rákh ponchhí; tab sháh i
Isráel ne use pahcháná, ki wuh nabíon
men se ek hai.
42 Tab us ne use kahá, KHUDÁ-

WAND yún farmátá hai, Is liye ki tú
ne apne háth se ek shakhs ko nikalne
diyá, jise main ne wájib ul qatl thah-
ráyá thá, so us kí ján ke badle terí
ján jáegí, aur tere log us ke logon ke
badle honge.
43 So sháh i Isráel udás aur ná-
khush hoke ghar ko gayá, aur Samrún
men áyá.

XXI BA'B.

AUR aisá húá, ki un sab báton ke
ba'd, ki Nabát Yazra'elí ká ek
tákistán Yazra'el men thá, jo Samrún
ke bádsháh Akhiab ke qasr se lagá
húá thá.
2 So Akhiab ne Nabát ko kahá,
Apná tákistán mujh ko de, tá ki main
use apní tarkárí ká bág banáún, ki
yih mere ghar se lagá húá hai; aur
main us ke badle tujh ko us se bihtar
ek angúrí bág dúngá; yá agar terí
nigáh men achchhá ho, to main tujh
ko us kí qímat dúngá.
3 Par Nabát ne Akhiab ko jawáb
diyá, KHUDÁWAND na kare, ki main
apne bápdádon kí mírás tujh ko dún.
4 Aur Akhiab us sukhan se, jo
Yazra'elí Nabát ne use kahá, udás aur
ná-khush hoke apne ghar men áyá; ki
us ne kahá thá, ki Main apne bápdá-
don kí mírás tujh ko na dúngá. Aur
wuh bistar par let gayá, aur apná
munh pher liyá, aur rotí kháne ko na
cháhá.
5 Tab us kí jorú I'zabil us pás áí,
aur use kahá, ki Terá jí aisá kyún
udás hai, ki tú rotí nahín khátá?
6 Us ne use jawáb diyá, ki Main ne
Yazra'elí Nabát se bát chít kí, aur us
se kahá, ki Apná angúrí bág mere
háth bech; aur agar tú cháhe, to main
us ke badle aur ek angúrí bág tujh ko
dúngá; lekin us ne kahá, Main tujh
ko apná angúrí bág na dúngá.
7 Tab us kí jorú I'zabil ne use kahá,
Kyá tú Isráel kí bádsháhat ká málik
nahín hai? Uth, rotí khá, aur khush-
dil ho: Yazra'elí Nabát ká angúrí bág
main tujh ko dúngí.
8 So us ne Akhiab ke nám se náme
likhe, aur un par us kí muhr kí, aur
un buzurgon aur amíron pás, jo Nabát
ke shahr men us ke sáth rahte the,
bheje.
9 Aur un námon men is mazmún
kí bát likhí, ki Manádí karo ki roza
rakhá jáwe, aur Nabát ko logon ke
darmiyán buland bitháo:
10 Aur baní Bali'ál men se do
shakhs us ke sámhne házir karo, ki us
ke úpar gawáhí den aur kahen, ki Tú
ne Khudá par aur bádsháh par la'nat
bhejí; tab use pakarke le jáo, aur
sangsár karo, ki mar jáe.
11 Chunánchi us ke shahr ke log-
on, ya'ne buzurgon aur amíron ne, jo
us ke shahr ke báshinde the, jaisá
I'zabil ne unhen paigám kahlá bhejá,
aur jaisá un námon men, jo us ne un
pás bheje the, likhá thá, waisá hí kiyá.
12 Unhon ne manádí kí, ki roza
rakhá jáwe, aur Nabát ko logon ke
bích buland bitháyá.
13 Us waqt baní Bali'ál men se do
shakhs andar áe, aur us ke áge baithe;
aur baní Bali'ál ne dangal ke huzúr us
par, ya'ne Nabát par, gawáhí dí, aur
kahá, ki Nabát ne Khudá par aur
bádsháh par la'nat bhejí hai. Tab we
use shahr se báhar le gaye, aur us par
patthráo kiyá, ki wuh mar gayá.
14 Ba'd us ke unhon ne I'zabil ko
kahlá bhejá, ki Nabát sangsár kiyá
gayá, aur mar gayá.
15 ¶ Aur aisá húá, ki jonhín I'zabil
ne yih suná, ki Nabát sangsár húá, aur
mar gayá, to I'zabil ne Akhiab se
kahá, ki Uth, aur Nabát Yazra'elí ke
angúrí bág ká, jise us ne na cháhá thá
ki tere háth beche, málik ho; ki
Nabát jítá nahín, balki mar gayá.
16 Aur yún húá, ki jab Akhiab ne
suná, ki Nabát mar gayá, to Akhiab
uthá, tá ki Yazra'elí Nabát ke angúrí
bág men jáke us par qabza kare.

17 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
I'liyáh Tisbí par názil húá, aur us ne
kahá, ki
18 Uṭh, aur jáke Akhiab sháh i
Isráel se, jo Samrún men hai, muláqát
kar: dekh, ki wuh Nabát ke angúrí
bág men hai, aur us ká málik hone ke
liye waháṉ gayá hai.
19 So tú use kah, ki KHUDÁWAND
yún farmátá hai, Tú ne kyá ján bhí
márí, aur milkíyat bhí lí? Aur tú
use kah, KHUDÁWAND farmátá hai,
Jis jagah par kutton ne Nabát ká
lahú cháṭá, usí jagah terá, hán, terá
bhí lahú kutte cháṭenge.
20 Aur Akhiab ne I'liyáh se kahá,
Ai mere dushman, kyá tú ne merá
surág lagáyá? Us ne jawáb diyá, ki
Lagáyá; is liye ki tú ne KHUDÁWAND
ke huzúr badkárí karne ke liye áp ko
bechá.
21 Ab dekh, ki main tujh par áfat
láúngá, aur terí nasl ko nábúd kar-
úngá, balki Akhiab se har ek ko jo
díwár par múte, aur use bhí jo band
kiyá jáwe, aur Isráel men báqí rahe,
káṭ ḍálúngá.
22 Aur tere ghar ko Nabát ke beṭe
Yarubi'ám ke ghar, aur Akhiyáh ke
beṭe Ba'ashá ke ghar kí mánind kar
ḍálúngá, us chiṛháo ke sabab se ki jis
se tú ne mujh ko chiṛháyá hai, aur is
liye bhí, ki tú ne Isráel ko gunáhgár
kiyá.
23 Aur KHUDÁWAND I'zabil ke
haqq men bhí farmátá hai, ki Yazra'el
kí díwár pás I'zabil ko kutte kháenge.
24 Akhiab ká jo koí shahr men
maregá, use kutte kháenge, aur jo
maidán men maregá, use hawái pa-
rande kháenge.
25 ¶ Balki Akhiab kí mánind koí
na thá, ki us ne KHUDÁWAND ke
huzúr badkárí karne ke liye áp ko
bechá; aur us kí jorú I'zabil ne use
ubhárá.
26 Chunánchi us ne Amúrion kí
mánind, jinhen KHUDÁWAND ne baní
Isráel ke áge se khárij kiyá, har ek
bát men buton ke pairau hoke niháyat
ghinauná kám kiyá.
27 Aur aisá húá, ki Akhiab ne yihí
báten sunke apne kapṛe pháṛe, aur
apne tan par ṭáṭ ḍálá, aur roza rakhá,
aur ṭáṭ pahine húe dabe pánwon se
chaltá rahá.
28 Tab KHUDÁWAND ká kalám
I'liyáh Tisbí par názil húá, aur us ne
kahá,
29 Tú dekhtá hai, ki Akhiab ne áp
ko mere huzúr kyúnkar kháksár
banáyá hai? is liye main us ke aiyám
men yih balá na bhejúngá; balki us ke
beṭe ke aiyám men us ke gharáne par
wuh balá názil karúngá.

XXII BA'B.

BA'D us ke tín baras tak we rahe,
aur Isráel aur Arám ke dar-
miyán laṛái na húí.
2 Aur tísre sál aisá húa, ki Yahú-
dáh ká bádsháh Yahúsafat sháh i
Isráel ke yahán utar áyá.
3 Tab sháh i Isráel ne apne mulá-
zimon se kahá, ki Tum jánte ho, ki
Rámát i Jili'ád hamárá hai: kyá ham
chupke rahen, aur sháh i Arám ke
háth se phir na le len?
4 Phir us ne Yahúsafat se kahá,
Kyá mere sáth laṛne ko tú Rámát i
Jili'ád par chaṛhegá? So Yahúsafat
ne sháh i Isráel ko jawáb diyá, Jaisá
tú hai, waisá main hún; jaise tere log,
waise mere log; jaise tere ghoṛe, waise
mere ghoṛe.
5 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel
se kahá, A'j ke din KHUDÁWAND kí
marzí ilhám se daryáft kíjiye.
6 Tab sháh i Isráel ne us roz nabí-
on ko, jo qaríb chár sau ádmí the,
ikaṭṭhá kiyá, aur un se púchhá, Main
Rámát i Jili'ád par laṛne chaṛhún, yá
us se báz rahún? We bole, Chaṛh já;
ki KHUDÁWAND use bádsháh ke qabze
men kar degá.
7 Phir Yahúsafat bolá, Un ke siwá

Khudáwand ká koí nabí hai, ki ham
us se púchhen?
8 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, ki Ek shakhs, Imlah ká betá
Míkáyáh, hai; us se ham Khudáwand
kí mashwarat púchh sakte hain: lekin
main us se dushmaní rakhtá hún;
kyúnki wuh mere haqq men neki kí
nahín, balki badí kí pesh-khabarí kar-
tá hai. Tab Yahúsafat bolá, Bádsháh
aisá na farmáwe.
9 Tab sháh i Isráel ne ek khwája-
sará ko buláke hukm kiyá, ki Imlah
ke bete Míkáyáh ko jald lá.
10 Us waqt sháh i Isráel, aur sháh
i Yahúdáh Yahúsafat, Samrún ke phá-
tak ke sámhne, is men dar áne kí ráh
par, ek khalihán men, apne apne takht
par, sháhána libás pahine húe, baithe
the; aur sáre nabí un ke huzúr pesh-
íngoí kar rahe the.
11 Aur Kana'ánah ke bete Sidqiyáh
ne apne liye lohe kí síngen banáín, aur
bolá, Khudáwand yún farmátá hai, ki
Tú in se Arámíon ko máregá, yahán
tak ki unhen nábúd kar dále.
12 Aur sab nabíon ne yún pesh-
khabarí kí, aur kahá, ki Rámát i
Jili'ád par charh já, aur kámyáb ho;
ki Khudáwand use sháh ke qabze
men kar degá.
13 Aur us qásid ne, jo Míkáyáh ko
buláne gayá thá, use kahá, ki Ab dekh,
sab nabí ek zubán hoke bádsháh ko
khush-khabarí dete hain; so karam
karke terí bát un men kí báton kí sí
howe, aur jo nek hai, wuhí kah.
14 Míkáyáh bolá, Khudáwand i
haiy kí qasam, jo Khudáwand mujhe
farmáwegá, main wuhí kahúngá.
15 ¶ So wuh sháh pás áyá. Tab
sháh ne use farmáyá, Míkáyáh, ham
larne ko Rámát i Jili'ád par charhen,
yá us se báz rahen? Us ne jawáb
men kahá, Já, aur kámyáb ho, ki
Khudáwand use sháh ke qabze men
kar degá.
16 Phir sháh ne use kahá, Main
kitne martabe tujhe qasam deke ja-
táún, ki tú mujh se kuchh na kahe,
magar Khudáwand ke nám se wuhí
jo sach hai?
17 Tab wuh bolá, Main ne sáre Is-
ráel ko un bheron kí mánind, jo be-
chaupán hon, paháron par bhatakte
húe dekhá; aur Khudáwand ne far-
máyá, ki In ká koí áqá nahín: so un
men se har ek apne apne ghar salámat
chalá jáwe.
18 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, Kyá main ne tujh se na ka-
há thá, ki Yih mere haqq men neki
kí nahín, balki badí kí peshkhabarí
karegá?
19 Phir us ne kahá, ki Is liye tum
Khudáwand ke sukhan ko suno:
Main ne Khudáwand ko us kí kursí
par baithe dekhá, aur ásmání sárá
lashkar us pás us ke dahne háth aur
us ke báen háth khará thá.
20 Aur Khudáwand ne farmáyá,
ki Akhiab ko kaun targíb degá, tá
ki wuh charh jáwe, aur Rámát i Jili-
'ád ke sámhne khet áwe? Tab ek is
tarah se bolá, aur ek us tarah se.
21 Us waqt ek rúh nikalke Khudá-
wand ke sámhne á kharí húí, aur bolí,
ki Main use targíb dúngí.
22 Phir Khudáwand ne farmáyá,
Kis tarah se? Wuh bolí, Main rawá-
na húngí, aur jhúthí rúh banke us ke
sáre nabíon ke munh men parúngí.
Aur wuh bolá, Tú use targíb degí, aur
gálib bhí hogí: rawána ho, aur aisá kar.
23 So dekh, Khudáwand ne tere
in sab nabíon ke munh men jhúthí
rúh dálí hai; aur Khudáwand hí ne
terí bábat burí khabar dí hai.
24 Tab Kana'ánah ká betá Sidqiyáh
nazdík áyá, aur Míkáyáh ke gál par
ek thappar márke bolá, ki Khudá-
wand kí Rúh kis ráh men hoke mujh
pás se gayí, aur tujh se bolí?
25 Míkáyáh bolá, Dekh, ki tú us
din, jis din ki tú andar kí kothrí men
ghusegá, ki chhip rahe, dekhegá.

26 Aur sháh i Isráel ne kahá, Mí-
káyáh ko pakaṛ lo, aur shahr ke názim
Amún pás, aur Yúás sháhzáde pás, le
jáo;
27 Aur kaho, Bádsháh yúṉ farmátá
hai, ki Mere salámatí se phir áne tak,
tang-hálí kí roṭí aur tang-hálí ká pání
use diye jáweṉ.
28 Tab Míkáyáh bolá, Agar tú kisí
tarah salámatí se phir áwe, to Ḳhudá-
wand ne merí ma'rifat kuchh nahíṉ
kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum
sab ke sab sun lo.
29 Ba'd us ke sháh i Isráel, aur
sháh i Yahúdáh Yahúsafat Rámát i
Jili'ád par chaṛhe.
30 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, Maiṉ apná bhes badalke laṛáí
meṉ játá húṉ; par tú apná libás
pahine rah. So sháh i Isráel súrat
badalke laṛáí meṉ gayá.
31 Aur sháh i Arám ne apne battís
sardároṉ ko, jo us kí gáṛíoṉ ke úpar
muqarrar the, hukm diyá thá, ki Kisí
chhoṭe yá baṛe se jang na kíjiyo,
magar faqat sháh i Isráel se.
32 Aur aisá húá ki gáṛíoṉ ke sar-
dároṉ ne Yahúsafat ko dekhke yúṉ
kahá, ki Yaqínan sháh i Isráel yihí
hai. Aur unhoṉ ne us taraf hoke chá-
há, ki us ká sámhná kareṉ. Tab
Yahúsafat chilláyá.
33 Aur jab gáṛíoṉ ke sardároṉ ne
dekhá, ki wuh sháh i Isráel nahíṉ, to
we us ká píchhá karne se báz áe.
34 Aur ek shaḳhs ne bagair shist
bándhe ek tír chaláyá, so wuh itti-
fáqan sháh i Isráel ke jaushan ke ban-
doṉ ke darmiyán lagá. Tab us ne
apne gáṛíwán ko kahá, ki Bág pher,
aur mujhe lashkar se nikál le chal, ki
maiṉ zaḳhmí húá.
35 Par us din jang shadíd húí, aur
bádsháh Arámíoṉ ke muqábil gáṛí par
ṭhahrá rahá; aur shám hote hote mar
gayá: aur lahú us ke zaḳhm se gáṛí
ke páṉwdán meṉ bahtá rahá.
36 Tab áftáb gurúb hote húe lash-
kar meṉ manádí kí gayí, ki Har ek
ádmí apne shahr, aur har ek ádmí
apne mulk ko jáwe.
37 ¶ Pas bádsháh mar gayá, aur
use Samrún meṉ le gaye; aur Samrún
meṉ bádsháh ko gáṛ diyá.
38 Aur gáṛí ko Samrún ke kuṇḍ
meṉ dhoyá, aur kuttoṉ ne us ká lahú
cháṭá, (aur siláh bhí dhoe,) jaisá ki
Ḳhudáwand ne irshád farmáyá thá.
39 Aur Aḳhiab kí báqí báteṉ, aur
sab kuchh jo us ne kiyá thá, aur
háthí-dánt ká ghar, jo us ne banáyá
thá, aur un sab shahroṉ ká hál jo us
ne ta'mír kiye, so kyá wuh Isráelí
salátín kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá
húá nahíṉ hai?
40 Aur Aḳhiab apne bápdádoṉ ke
darmiyán so rahá: aur us ká beṭá
Aḳhaziyáh us kí jagah bádsháh húá.
41 ¶ Aur Asá ká beṭá Yahúsafat,
sháh i Isráel Aḳhiab kí saltanat ke
chauthe baras, Yahúdáh ká bádsháh
húá.
42 Aur Yahúsafat kí 'umr, jab ki
wuh saltanat karne lagá, paintís baras
kí thí: so us ne Yarúsalam meṉ pachís
baras bádsháhat kí. Us kí má ká
nám 'Azúbah thá, jo Silhí kí beṭí thí.
43 Wuh apne báp Asá kí sab ráhoṉ
par chalá; us se wuh kisí taraf na
muṛá, par wuh jo Ḳhudáwand kí
nazar meṉ achchhá thá kartá rahá:
lekin hanoz únche makán na giráe
gaye the, par un únche makánoṉ par
log zabíhe guzránte, aur ḳhushbúíáṉ
jaláte the.
44 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel
se sulh kí.
45 Aur Yahúsafat kí báqí báteṉ,
aur us ke zor ká hál jo us ne kar
dikhláyá, aur us ke jang karne kí
kaifiyat, so kyá wuh Yahúdáh ke
salátín kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhí
húí nahíṉ hai?
46 Aur us ne gánḍúoṉ ko, jo us ke
báp Asá ke 'asr meṉ báqí rah gaye
the, mulk se ḳhárij kar diyá thá.

47 Aur Adúm men koí bádsháh na
thá; balki ek náib bádsháhat ká ban-
dobast kartá thá.
48 Aur Yahúsafat ke Tarsís ke das
jaház the, jo Ofir ko soná ke liye jáen;
par we wahán tak na gaye, ki 'Asyún-
Jabr hí men ṭúṭ gaye.
49 Tab Akhiab ke beṭe Akhaziyáh
ne Yahúsafat se kahá, ki Jaházon par
apne khádimon ke sáth mere khádim-
on ko bhí jáne de. Par Yahúsafat
ne na máná.
50 Phir Yahúsafat apne bápdádon
ke darmiyán já soyá, aur apne báp
Dáúd ke shahr men apne bápdádon
ke darmiyán madfún húá: aur us ká
beṭá Yahúrám us kí jagah bádsháh
húá.
51 ¶ Aur Akhiab ká beṭá Akha-
ziyáh sháh i Yahúdáh Yahúsafat kí
saltanat ke satrahwen baras Samrún
men Isráel ká bádsháh húá; aur wuh
do baras Isráel ká bádsháh rahá.
52 Aur us ne KHUDÁWAND ke hu-
zúr badkárí kí; aur apne báp kí ráh,
aur apní má kí ráh, aur Nabát ke
beṭe Yarubi'ám kí ráh par, jis ne baní
Isráel se gunáh karwáe, chalá:
53 Ki us ne, sab ke muwáfiq jo us
ke báp ne kiyá, Ba'al kí parastish kí,
aur us ko sijda kiyá, aur KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá ko gussa diláyá.

SALA'TI'N KI' DU'SRI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Akhiab ke marne ke ba'd
Moáb Isráel se bágí húá.
2 Aur Akhaziyáh apne bálákháne
ke, jo Samrún men thá, ek jharokhe
se gir paṛá, aur bímár húá: so us ne
qásidon ko bhejá, aur unhen kahá, ki
Jáo, aur 'Aqrún ke ma'búd Ba'al-
zabúb se púchho, ki Main is bímárí se
changá hoúngá, ki nahín.
3 Us dam KHUDÁWAND ke firish-
te ne Tisbí I'liyáh ko hukm kiyá, ki
Uṭh, aur shahr i Samrún ke qásidon
se milne já, aur unhen kah, Hán!
magar Isráel ká koí Khudá nahín, jo
tum 'Aqrún ke ma'búd Ba'alzabúb se
púchhne chale ho?
4 So KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Tú us palang par se, jis par tú
chaṛhá hai, utarne na páwegá, aur
albatta mar hí jáwegá. Chunánchi
I'liyáh rawána húá.
5 ¶ Aur jab qásid us pás ulṭe phir
gaye the, us ne un se púchhá, Tum
kis liye ab phir áe ho?
6 Unhon ne kahá, Ek shakhs ha-
máre istiqbál ko áyá, jis ne hamen
kahá, ki Us bádsháh pás, jis ne tum-
hen bhejá hai, phir jáo, aur use kaho,
KHUDÁWAND yún farmátá hai, Hán, is
liye ki Isráel ká koí Khudá nahín, so
tú 'Aqrún ke ma'búd Ba'al-zabúb se
púchhne bhejtá hai? So tú us palang
se, jis par tú chaṛhá hai, utarne na
páwegá, aur mar hí jáwegá.
7 Us ne un se suwál kiyá, ki Us
shakhs kí shakl jo tumhen milá, aur
jis ne tumhen ye báten kahín, kaisí
thí?
8 We use bole, Wuh ek bahut
bálonwálá ádmí thá, aur chamṛe ke
tasme se apní kamar kase húe. Tab
us ne kahá, ki Wuh Tisbí I'liyáh thá.
9 Us waqt bádsháh ne ek pachás

ke sardár ko us ke pachás ádmí ke sáth bhejá. So wuh us ke pás gayá; aur dekho, ki wuh ek tíle kí choṭí par baiṭhá thá. Us ne use kahá, Ai mard i Khudá, bádsháh kahtá hai, Tú utar á.
10 Tab I'liyáh ne us pachás ke sardár ko jawáb diyá, aur kahá, Agar main mard i Khudá hún, to ág ásmán se názil ho, aur tujhe tere pachásoṉ samet khá jáwe. Pas ág ásmán se utrí, aur use us ke pachásoṉ samet khá gayí.
11 Phir us ne dobára aur ek pachás ke sardár ko us ke pachás ádmí ke sáth us ke pás bhejá. Us ne bhí mukhátib hoke use kahá, ki Ai mard i Khudá, bádsháh yúṉ farmátá hai, Jald utar á.
12 I'liyáh ne unheṉ bhí yihí jawáb diyá, aur kahá, ki Agar maiṉ mard i Khudá húṉ, to ág ásmán se názil ho, aur tujhe tere pachásoṉ samet khá jáwe. Pas Khudá kí ág ásmán se utrí, aur use us ke pachásoṉ samet khá gayí.
13 ¶ Phir us ne ek tísre pachás ke sardár ko us ke pachás ádmí ke sáth bhejá. So yih tísre pachás ká sardár gayá, aur áke I'liyáh ke áge ghuṭnoṉ par jhuká, aur us kí minnat kí, aur use kahá, ki Ai mard i Khudá, merí ján, aur apne khádimoṉ in pachásoṉ kí ján, terí nigáh meṉ giránbahá hoṉ.
14 Dekh, ki ásmání ág ne agle pachásoṉ ke do sardároṉ ko, un ke pachásoṉ samet, khá liyá; so ab merí ján terí nazar meṉ qímatí ho.
15 Us waqt KHUDÁWAND ke firishte ne I'liyáh ko hukm kiyá, ki Us ke sáth utar já, aur us se mat dar. Tab wuh uṭhá, aur us ke sáth bádsháh pás utar gayá.
16 Aur use kahá, KHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, ki Chúṉki tú ne qásidoṉ ko bhejá, ki 'Aqrún ke ma'búd Ba'alzabúb se suwál kareṉ, so kyá is liye kiyá, ki Isráel ká koí Khudá na thá, jis ke kalám kí bábat tú púchh sake? so tú is palang par se, jis par tú charhá hai, utarne na páwegá; yaqínan mar hí jáwegá.
17 ¶ Chunánchi wuh KHUDÁWAND ke irshád ke mutábiq, jaisá I'liyáh ne kahá thá, mar gayá. Aur is liye ki us ká koí beṭá na thá, so Yahúrám, sháh i Yahúdáh Yahúrám bin Yahúsafat kí saltanat ke dúsre sál, us kí jagah bádsháh húá.
18 Aur Akhaziyáh ke báqí 'ámál jo us ne kiye, so kyá we Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhe húe nahíṉ haiṉ?

II BA'B.

AUR yúṉ húá, ki jab KHUDÁWAND ne cháhá, ki I'liyáh ko ek bagúle meṉ uṛáke ásmán par le jáwe, tab I'liyáh Ilísá' ko leke Jiljál se chalá.
2 Aur I'liyáh ne Ilísá' ko kahá, Tú yaháṉ ṭhahriye, is liye ki KHUDÁWAND ne mujhe Baitel ko bhejá hai. So Ilísá' bolá, KHUDÁWAND kí hayát, aur terí ján kí saugand, maiṉ tujhe na chhoṛúṉgá. So we Baitel ko utar gaye.
3 Aur ambiyázáde, jo Baitel meṉ the, nikalke Ilísá' pás áe, aur us ko kahá, Tujhe ágáhí hai, ki KHUDÁWAND áj tere sir par se tere áqá ko uṭhá legá? Wuh bolá, Háṉ, maiṉ jántá húṉ; tum chup raho.
4 Tab I'liyáh ne us ko kahá, Ai Ilísá', tú yaháṉ ṭhahriye, ki KHUDÁWAND ne mujhe Yaríhú ko bhejá hai. Us ne kahá, KHUDÁWAND kí hayát, aur terí ján kí qasam, maiṉ tujh se judá na hoúṉgá. Chunánchi we Yaríhú meṉ áe.
5 Aur ambiyázáde, jo Yaríhú meṉ the, Ilísá' pás áe, aur use kahá, Tú is se ágáh hai, ki KHUDÁWAND áj tere áqá ko tere sir par se uṭhá le jáegá? Wuh bolá, Maiṉ to jántá húṉ; tum chup raho.
6 Aur phir I'liyáh ne us ko kahá,

Tú yahán dirang kíjiye, ki Ḳhudá-
wand ne mujh ko Yardan par bhejá
hai. Wuh bolá, Ḳhudáwand kí
hayát, aur terí ján kí qasam, main
tujh ko na chhoṛúngá. Chunánchi we
donon áge chale.
7 Aur un ke píchhe píchhe pachás
ádmí ambiyázádon men se rawána
húe, aur sámhne kí taraf dúr kháṛe ho
rahe; aur we donon lab i Yardan
khaṛe húe.
8 Aur I'liyáh ne apní chádar ko
liyá, aur lapeṭke páni par márá, ki
páni do hisse hoke idhar udhar ho
gayá; aur we donon ḳhushk zamín
par hoke pár gaye.
9 ¶ Aur aisá húá ki jab pár húe,
tab I'liyáh ne Ilísá' ko kahá, ki Is se
áge ki main tujh se judá kiyá jáún,
use máng, jo tú cháhtá ki main tujhe
dún. Tab Ilísá' bolá, Mihrbání karke
aisá kíjiye, ki us rúh ká, jo tujh par
hai, so mujh par duhrá hissa ho.
10 Tab wuh bolá, Tú ne bhárí
suwál kiyá: so agar tú mujhe áp se
judá hote húe dekhegá, to tere liye
aisá hí hogá; aur agar nahín, to aisá
na hogá.
11 Aur aisá húá, ki jonhín we
donon baṛhte aur báten karte chale
játe the, to dekh, ki ek átashí rath aur
átashí ghoron ne darmiyán áke un
donon ko judá kar diyá: aur I'liyáh
bagúle men hoke ásmán par játá rahá.
12 ¶ Aur Ilísá' ne yih dekhá, aur
chilláyá, Ai mere báp! mere báp!
Isráel kí rath, aur us ke sárathí! So
us ne use phir na dekhá: aur us ne
apne kapron par háth márá, aur unhen
do hisse kiyá.
13 Aur us ne I'liyáh kí chádar ko
bhí, jo úpar se gir paṛí thí, uṭhá liyá,
aur ulṭá phirá, aur Yardan ke kanáre
par khaṛá húá.
14 Aur wahán us ne I'liyáh kí
chádar ko, jo us par se gir paṛí thí,
leke páni par márá, aur kahá, ki
Ḳhudáwand I'liyáh ká Ḳhudá kahán
hai? aur us ne bhí us chádar ko jab
páni par márá, to páni idhar udhar
ho gayá, aur Ilísá' pár húá.
15 Aur jab un ambiyázádon ne,
jo Yaríhú se dekhne nikle the, use
dekhá, to we bole, I'liyáh kí rúh Ilísá'
par utrí. Aur we us ke istiqbál ko
áe, aur us ke sámhne zamín par jhuke.
16 ¶ Aur unhon ne use kahá, ki
Dekh, ab tere ḳhádimon ke sáth
pachás zoráwar jawán hain; ham tujh
se minnat karte, ki tú unhen jáne de,
ki we tere áqá ko ḍhúnḍhen: kyá
jáne ki Ḳhudáwand kí Rúh ne use
uṭháke kisí pahár par, yá kisí wádí
men, phenk diyá ho. Wuh bolá, Kisí
ko mat bhejo.
17 Aur jab unhon ne us se bahut
sí hat kí, yahán tak ki wuh sharminda
húá, tab us ne kahá, ki Bhejo. Tab
unhon ne un pachásón ko bhejá; aur
unhon ne tín din tak use ḍhúnḍhá, par
use na páyá.
18 Aur jab us pás phir áe, (ki wuh
us waqt Yaríhú men maqám kar
rahá thá,) tab us ne unhen kahá, Kyá
main ne kahá na thá, ki Tum mat
jáo?
19 ¶ Phir us shahr ke logon ne
Ilísá' ko kahá, ki Dekhiye, yih shahr
kyá achchhe mauqa' par hai, chunán-
chi hamáre ḳhudáwand par roshan
hai; lekin us ká páni nákára aur
zamín banjar hai.
20 So us ne unhen farmáyá, ki Ek
nayá piyála láo, aur us men namak
ḍálo. So we us pás láe.
21 Tab wuh páni ke chashmon par
gayá, aur wuh namak un men ḍálá,
aur is tarah bolá, Ḳhudáwand yún
farmátá hai, Main ne in pánion ko
achchhá kiyá hai; ab áge ko maut aur
banjarpaná na hogá.
22 Aur Ilísá' ke kalám ke mutábiq,
jo us ne farmáyá, un chashmon ká
páni achchhá kiyá gayá, jo áj ke din
tak hai.
23 ¶ Aur wahán se wuh Baitel ko

charhá; aur jab wuh ráh men charháí
par thá, to shahr ke chhoṭe laṛke nikle,
aur use chiṛháne lage, aur use kahá,
Chalá já, ai ganje sirwále! chalá já, ai
ganje sirwála!
24 Tab us ne píchhe phirke un par
nigáh kí, aur KHUDÁWAND ká nám
leke un par la'nat bhejí. So wúnhín
ban se do ríchhníán niklín, aur unhon
ne un men se bayálís chhokre phár
dále.
25 Phir wuh wahán se koh i Karmil
ko gayá, aur phir wahán se Samrún
ko lauṭ áyá.

III BA'B.

AUR sháh i Yahúdáh Yahúsafat kí
saltanat ke aṭhárahwen baras
Akhiab ká beṭá Yahúrám Samrún men
Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bárah
sál saltanat kí.
2 Aur us ne bhí KHUDÁWAND ke
áge badí kí; par na aisí ki jaisí us ke
báp aur us kí má ne kí; is liye ki us
ne Ba'al ke but ko, jo us ke báp ne
banáya thá, nikál phenká.
3 Lekin wuh Nabát ke beṭe Yaru-
bi'ám kí tarah, jis ne Isráel se gunáh
karwáe, gunáh kartá rahá; aur us se
hargiz kanára na kiyá.
4 ¶ Aur Moáb ká bádsháh Mísá
bahutsí bheṛ bakrí ká málik thá, aur
Isráel ke bádsháh ko ek lákh barre
aur ek lákh mendhe ún samet hadye
bhejtá thá.
5 Aur aisá húá, ki jab Akhiab mar
gayá, to sháh i Moáb Isráel ke bád-
sháh se bágí húá.
6 ¶ Aur usí waqt Yahúrám bád-
sháh Samrún se niklá, aur us ne sáre
Isráel ká shumár kiyá.
7 Aur us ne jáke sháh i Yahúdáh
Yahúsafat se paigám kiyá, ki Sháh i
Moáb mujh se bágí húá: so kyá tú
Moáb se laṛne ke liye mere sáth chaṛh
jáegá? Us ne jawáb diyá, Main chaṛ-
húngá: kyúnki jaisá tú, waisá main;
jaise tere log, waise mere log; jaise tere
ghoṛe, waise mere ghoṛe.
8 Tab us ne púchhá, Ham kis ráh
se chaṛhen? So wuh bolá, Dasht i
Adúm kí ráh se.
9 Chunánchi sháh i Isráel, aur sháh
i Yahúdáh, aur sháh i Adúm nikle;
aur sát din kí ráh we ghúmke gaye,
aur un ke lashkar aur un ke chárpáyon
ke liye, jo píchhe píchhe áte the, pání
báqí na rahá.
10 Us waqt sháh i Isráel bolá, Af-
sos! ki KHUDÁWAND ne in tín bád-
sháhon ko ikaṭṭhá kiyá, tá ki unhen
sháh i Moáb ke háth men hawála kare.
11 So Yahúsafat bolá, Kyá KHUDÁ-
WAND ke nabíon men se koí yahán
nahín, ki jis ke wasíle ham KHUDÁ-
WAND kí marzí púchhen? Tab sháh
i Isráel ke khádimon men se ek bol
uṭhá, ki Ilísá' bin Sáfat yahán hai, jo
Iliyáh ke háth par pání ḍálke dhuláyá
kartá thá.
12 Phir Yahúsafat bolá, KHUDÁ-
WAND ká kalám us ke sáth hai. So
sháh i Isráel aur Yahúsafat aur sháh i
Adúm us ke yahán utre.
13 Tab Ilísá' ne sháh i Isráel ko
kahá, Mujh ko tujh se kyá kám hai?
Tú apne báp ke nabíon, aur apní má
ke nabíon, pás já. Par sháh i Isráel
ne us se kahá, Nahín, is liye ki KHU-
DÁWAND ne in tín bádsháhon ko jam'a
kiyá, ki unhen sháh i Moáb ke háth
men hawále kare.
14 Phir Ilísá' bolá, RABB ul afwáj kí
hayát kí qasam, jis ke áge main khaṛá
hún, yaqín hai, ki agar mujhe sháh
i Yahúdáh Yahúsafat kí huzúrí ká pás
na hotá, to main terí taraf nazar na
kartá, aur tujh par ánkh bhí na uṭhátá.
15 Par ab ek bín-bajánewálá mere
pás láo. Aur aisá húá ki jab us ne
bín bajái, to KHUDÁWAND ká háth us
par á gayá.
16 Aur wuh bolá, KHUDÁWAND yún
farmátá hai, ki Is wádí ko kháíon se
ma'múr karo.
17 Ki KHUDÁWAND farmátá hai,
Tum na hawá átí dekhoge, aur na

menh dekhoge, tad bhí yih wádí pání se bhar jáegí, tá ki tum pío, tum, aur tumhárí mawáshí, aur tumháre chár-páye bhí.

18 Aur yih KHUDÁWAND ke huzúr chhoṭí bát hai; ki wuh Moábíon ko bhí tumháre háth men hawále kar degá.

19 Aur tum har ek muhkam shahr aur har ek námí bastí ko már loge, aur har ek achchhe darakht ko káṭke girá doge, aur pání ke har ek kúe ko bhar doge, aur har ek achchhe khet ko pattharon se kharáb karoge.

20 So subh ko, qurbání chaṛháne ke waqt, aisá húá, ki dekho, Adúm kí ráh se pání bahtá áyá, aur zamín pání se bhar gayí.

21 ¶ Aur jab sáre Moábíon men shuhrat phailí thí, ki yihí bádsháh ham se laṛne chaṛhe hain, un sab ko, jo hathyár bándhne jánte the, aur un ke siwá bhí jam'a kiyá, aur we chaṛhke apní sarhadd par khaṛe rahe.

22 Aur subh sawere uṭhe, aur us waqt súraj kí jot pání par paṛtí thí, aur Moábíon ne us taraf ká pání aisá surkh dekhá, jaisá lahú hotá.

23 Tab we bol uṭhe, ki Yih lahú hai; bádsháh log yaqínan qatl húe hain; we ápas men laṛke kaṭ mare: pas, ai Moáb, ab lúṭ par ṭúṭo.

24 Aur jab we Isráel kí lashkargáh men áe, to Isráelí uṭhe, aur Moábíon ko aisá márá, ki we un ke áge se bhág nikle; par we Moábíon ko márte húe un ke mulk men bhí áge baṛhe.

25 Aur unhon ne un ke shahron ko mismár kiyá, aur zamín ke har ek achchhe qita' par sabhon ne apne apne patthar ḍále, aur use bhar diyá; aur pání ke sáre kúe band kar diye, aur sab achchhe darakht káṭke girá diye: faqat Qír-Harásat hí ke pattharon ko báqí chhoṛá; aur falákhun-andázon ne us ko bhí já gherá, aur use márá.

26 ¶ Aur jab sháh i Moáb ne dekhá, ki mujh par jang kí shiddat mere maqdúr se ziyáda húí, to us ne apne sáth sát sau jawán talwariye liye, ki pare chírke sháh i Adúm tak já paṛen: par we aisá na kar saken.

27 Tab us ne apne baṛe beṭe ko, jo us kí jagah bádsháh húá cháhtá thá, díwár par sokhtaní qurbání karke guzráná. Aur us waqt Isráel par baṛá qahr áyá: so we us ke pás se rawána hoke apne mulk ko phire.

IV BA'B.

AUR ambiyázádon kí jorúon men se ek 'aurat Ilísá' ke áge chilláí, aur yún bolí, ki Terá khádim merá shauhar mar gayá; aur tú jántá hai, ki terá khádim KHUDÁWAND se ḍartá thá: so ab us ká qarz-khwáh áyá hai, ki mere donon beṭon ko leke apne gulám banáwe.

2 Tab Ilísá' ne use farmáyá, Main tere liye kyá karún? mujhe batlá, ki tujh pás ghar men kyá hai? Wuh bolí, ki Terí bándí ke ghar men ek piyála tel ke siwá kuchh nahín.

3 Tab us ne kahá, ki Tú já, aur báhar se, apne sab hamsáyon se, bartan 'áriyat le, aur we sab khálí howen, aur thoṛe bartan mat máng.

4 Aur jab tú phir andar áe, to apne par aur apne do beṭon par darwáza band kar; aur un sab bartanon men unḍel de, aur jo bhar jáwe use uṭháke alag rakh.

5 So wuh us ke pás se gayí, aur us ne apne par aur apne do beṭon par darwáza band kiyá, jo us ke pás láte játe the; aur wuh unḍeltí játí thí.

6 Aur aisá húá, ki jab we bartan ma'múr ho gaye, tab us ne apne beṭe ko kahá, Ek aur bhí bartan lá. Wuh us se bolá, Aur bartan to nahín. Tab tel mauqúf ho gayá.

7 Us waqt us ne áke mard i Khudá ko khabar dí. Tab wuh bolá, Já, aur tel bech, aur qarz adá kar; aur báqí jo hai, so us se tú aur tere farzand guzrán karen.

8 ¶ Aur ek roz aisá ittifáq húá, ki

Ilísá' ne Súním ko safar kiyá; wahán ek daulatmand 'aurat thí: aur us ne ba jidd hoke us kí da'wat kí, ki wuh roṭí kháe. So aisá húá, ki jab us ko wahán se guzarná paṛtá, to wuh roṭí kháne ke liye wahán utartá thá.
9 Phir us ne apne shauhar se kahá, Dekhiye, ki mujhe daryáft húá hai, ki yih mard i Ḳhudá, jo aksar hamárí taraf átá hai, so muqaddas hai.
10 Pas áo, ham us ke liye ek chhoṭí sí koṭhrí díwár par banáwen, aur wahán us ke liye palang dharen, aur ek mez lagáwen, aur ek chaukí rakhen, aur ek sham'adán: aur jab wuh ham pás áyá kare, to wahín utre.
11 So ek din aisá húá, ki wuh wahán gayá, aur us makán men utrá, aur soyá.
12 Tab us ne apne ḳhádim Jaihází ko kahá, Is Shúnamít ko bulá. So us ne use bulàyá. To wuh us ke sámhne á khaṛí húí.
13 Phir us ne apne ḳhádim se kahá, Tú use kah, ki Tú ne jo hamáre liye is qadr fikren kín, to tere liye kyá kiyá jáwe? kyá tú cháhtí hai ki bádsháh yá fauj ke sardár se terí sifárish kí jáwe? Wuh bolí, ki Main apní qaum ke darmiyán rahtí hún.
14 Phir us ne kahá, Main us ke liye kyá karún? Tab Jaihází bolá, Sach hai, ki is ká koí farzand nahín, aur us ká shauhar búṛhá hai.
15 Tab wuh bolá, Use bulá. Aur jab us ne use bulàyá, tab wuh darwáze par khaṛí húí.
16 Tab wuh bolá, Isí waqt ke qaríb, mutábiq zindagí kí 'ádat ke, tú ek beṭá god men legí. So wuh bolí, Nahín, ai mere ḳhudáwand; ai mard i Ḳhudá, apní laundí se jhúṭh mat kah.
17 So wuh 'aurat peṭ se húí, aur usí waqt, jo Ilísá' ne us se kahá thá, zindagí kí 'ádat ke mutábiq, wuh ek beṭá janí.
18 ¶ Aur jab wuh laṛká baṛhá thá, ek din aisá húá, ki wuh khet-káṭnewálon ke darmiyán apne báp pás gayá.
19 Aur us ne apne báp se kahá, Háe, merá sir! háe, merá sir! Us ne ek jawán ko kahá, Use uṭháke us kí má pás pahunchá.
20 Tab us ne use leke us kí má pás pahuncháyá. Aur wuh us ke ghuṭnon par paṛe paṛe do pahar ko mar gayá.
21 Tab us kí má ne úpar jáke use us mard i Ḳhudá ke palang par dál diyá, aur us par darwáza band karke niklí.
22 Aur us ne apne shauhar ko pukárá, aur kahá, ki Jald jawánon men se ek ko, aur gadhon men se ek ko, mere liye bhejiye, tá ki main mard i Ḳhudá pás dauṛ jáún, aur phir áún.
23 Us ne púchhá, ki Áj tú us pás kyún jáyá cháhtí hai? áj na chánd rát hai, na sabt hai. Wuh bolí, ki Salámatí hogí.
24 Aur us ne gadhe par zín bándhá, aur jawán se kahá, Hánkke le chal, aur áge baṛh, aur sawárí ká qadam mere liye mat ghaṭá, magar jab ki main tujhe kahún.
25 Chunánchi wuh chal niklí, aur koh i Karmil par mard i Ḳhudá ke huzúr áí. Aur aisá húá, ki us mard i Ḳhudá ne dúr se use dekhke apne ḳhádim Jaihází se kahá, Dekh, yih wuhí Shúnamít 'aurat hai:
26 Uṭh, us ke istiqbál ko dauṛ, aur us se púchh, Terí salámatí hai? aur tere shauhar kí salámatí hai? tere laṛke kí salámatí hai? Wuh bolí, Salámatí.
27 Aur us pahár par mard i Ḳhudá ke pás áke wuh us ke pánwon se lipṭí. Aur Jaihází ne nazdík áke cháhá, ki use sarkáwe. Par mard i Ḳhudá ne kahá, ki Use chhoṛ de; ki yih dil-ázurda hai, aur KHUDÁWAND ne bát mujh se chhipáí, aur mujhe ḳhabar na dí.
28 Tab wuh bolí, Kyá main ne apne ḳhudáwand se kadhí beṭá mángá?

kyá main ne nahín kahá thá, ki Mujhe mat dhokhá de?

29 Tab us ne Jaihází ko kahá, Kamar bándh, aur merá 'asá apne háth men le, aur chalá já; agar koí tujhe ráh men mile, to use salám na kar; agar wuh tujhe salám kare, to jawáb mat de; aur merá 'asá us laṛke ke munh par rakh.

30 Par us laṛke kí má bolí, KHUDÁWAND kí hayát aur terí ján kí saugand, main tujhe na chhoṛúngí. Tab wuh uṭhá, aur us ke sáth chalá.

31 Aur Jaihází un se áge rawána húá, aur us ne 'asá laṛke ke chihre par rakhá; par na áwáz thí, aur na chaunk húí. Tab wuh phirke us pás chalá áyá, aur use kahá, ki Laṛká na jágá.

32 Aur jab Ilísá' us ghar men pahunchá, to dekh, wuh laṛká mará húá us ke palang par paṛá thá.

33 So wuh andar gayá, aur apne donon par darwáza band karke KHUDÁWAND se du'á mángí.

34 Aur chaṛhke us laṛke se lipṭá, aur us ke munh par apná munh rakhá, aur us kí ánkhon par apní ánkhen, aur us ke háthon par apne háth, aur apne ta,ín laṛke ke úpar pasárá: tab us laṛke ká badan garm hone lagá.

35 Phir wuh uṭhá, aur us ghar men tahalá; aur phir chaṛhke us laṛke se lipṭá; aur wuh laṛká sát bár chhínká, aur laṛke ne apní ánkhen khol dín.

36 Tab us ne Jaihází ko buláke kahá, Shúnamít ko bulá. So us ne use buláyá. Aur jab wuh andar us pás áí, to us ne use farmáyá, Apná beṭá uṭhá le.

37 Tab wuh andar jáke us ke qadamon par girí, aur zamín par sijda kiyá, aur apne beṭe ko uṭháke báhar gayí.

38 ¶ Aur Ilísá' phir Jiljál men dákhil húá. Us waqt us mulk men kál paṛá thá, aur wahán ambiyázáde us ke huzúr baiṭhe húe the. Aur us ne apne khádim se kahá, Baṛá deg chaṛhá, aur in ambiyázádon ke liye lapsí paká.

39 Aur un men se ek maidán men gayá, ki kuchh tarkárí chun láe. So us ne janglí latá páí, aur us men se dáman bhar kí tomṛíán toṛke le áyá, aur unhen káṭke us deg men ḍál diyá: par we wáqif na the.

40 Chunánchi unhon ne un mardon ke kháne ke liye us men se unḍelá. Aur aisá húá, ki jonhín us lapsí men se kháne lage, to chillá uṭhe, aur kahá, Ai mard i Khudá, deg men maut hai. Aur we khá na saken.

41 Tab us ne kahá, ki A'ṭá lá. Aur use deg men ḍál diyá; aur us ne kahá, ki Logon ke liye unḍel do, tá ki we kháwen. Tab deg men kuchh nuqsán páyá na gayá.

42 ¶ Usí waqt Ba'al-Salísah se ek shakhs mard i Khudá pás áyá, aur jau ke pahle phalon kí roṭíon ke bís girde, aur anáj kí bharí húí bálen chhilke samet, láyá. Aur wuh bolá, ki In logon ko de, ki we kháwen.

43 Us dam us ká khádim bolá, ki Kyá main ise sau ádmíon ke sámhne rakhún? Tab us ne phir kahá, ki Logon ko de, tá ki kháwen: ki KHUDÁWAND yún farmátá hai, We kháenge, aur us men se bhí kuchh chhoṛenge.

44 Tab us ne un ke áge rakhá, aur unhon ne kháyá, aur jaisá KHUDÁWAND ne farmáyá thá, us men se kuchh chhoṛá.

V BAB.

AUR Na'amán, jo sháh i Arám ke lashkar ká sardár thá, apne sáhib ke nazdík buzurg shakhs aur 'izzatwálá thá; kyúnki KHUDÁWAND ne us ke wasíle se Arám ko riháí dí thí: so yih baṛá bahádur aur sáhib i himmat thá; par wuh koṛhí thá.

2 Aur Arámí, guroh ba guroh, nikle the, aur Isráel ke mulk men se ek chhoṭí chhokṛí asír karke le áe the

so wuh Na'amán kí jorú kí khidmat kartí thí.

3 Us ne apní bíbí se kahá, Kásh ki merá sáhib us nabí ke yahán hotá, jo Samrún men hai! to wuh use us ke korh se shifá bakhshtá.

4 So ek ne andar jáke apne khudáwand se kahá, Wuh chhokrí, jo Isráel kí mamlukat kí hai, yún yún kahtí hai.

5 So Arám ke bádsháh ne kahá, Chal nikal, ki main sháh i Isráel ko khatt bhejúngá. Chunánchi wuh rawána húá, aur das qintár rúpá, aur chha hazár misqál soná, aur das jore kapre apne háth men le chalá.

6 Aur wuh khatt sháh i Isráel pás láyá, jis ká mazmún yih thá, ki Yih náma jab tujh ko pahunche, to dekh, main ne apne khádim Na'amán ko tujh kane bhejá hai, tá ki tú us ke korh ko daf'a kare.

7 Aur aisá húá, ki jab sháh i Isráel ne us khatt ko parhá thá, us ne apne kapre pháre, aur bolá, Kyá main Khudá hún, ki márún aur jiláún, jo us shakhs ne mujh pás is ádmí ko bhejá, ki us ká korh kho dún? so ab ise gaur kíjiye, aur dekhiye, ki wuh mujh se jhagarne ká híla dhúndhtá hai.

8 ¶ Aur aisá húá, ki jab mard i Khudá Ilísá' ne suná, ki sháh i Isráel ne apne kapre pháre, to bádsháh ko kahlá bhejá, Tú ne apne kapre kyún pháre? ab use mujh pás áne de, tá ki jáne ki Isráel men ek nabí hai.

9 Chunánchi Na'amán apne ghoron aur apní gárí samet áyá, aur Ilísá' ke ghar ke darwáze par khará rahá.

10 Tab Ilísá' ne us pás qásid bhejke kahá, Já, aur Yardan men sát bár gota már, ki terá badan phir bahál ho jáegá, aur tú pák sáf hogá.

11 Par Na'amán malúl húá, aur chalá gayá, aur bolá, Mujhe gumán thá ki wuh be-shakk mujh pás nikal áwegá, aur khará hoke KHUDÁWAND apne Khudá ká nám legá, aur us jagah par háth pheregá, aur korh ko kho degá.

12 Dekh, Abánah aur Farfar, Dimishqí nahren, Isráelí sáre pánion se kahín bihtar nahín? kyá main un men nahá dho nahín saktá, ki changá hoún? So wuh phirá, aur gussawar hoke chalá gayá.

13 Tab us ke mulázim us ke pás áke bole, aur use kahá, Ai hamáre báp, agar nabí tujhe kuchh bará hukm kartá, to kyá tú use nahín mántá? so kitná ziyáda mánná cháhiye, jo us ne tujh se kahá, Nahá le, aur pák ho?

14 Tab wuh utar gayá, aur jaisá mard i Khudá ne kahá thá, Yardan men sát gote máre, aur us ká badan chhote bachche ke badan kí mánind ho gayá, aur wuh pák húá.

15 ¶ Tab wuh mard i Khudá pás phir áyá, wuh aur us ke sab ham-rikáb, aur us ke sámhne khará húá, aur yún kahá, ki Dekh, ab main ne jáná, ki sárí zamín par koí Khudá nahín hai, magar Isráel men; is liye ab karam kí ráh se apne khádim ká hadya qabúl kíjiyo.

16 Wuh bolá, KHUDÁWAND kí saugand, ki jis ke áge main khará hún, main kuchh na lúngá. Aur us ne use bahut tang kiyá, ki lewe; par us ne inkár kiyá.

17 Aur Na'amán ne kahá, Main terí minnat kartá hún, kyá tere khádim ko do khachcharon ke bojhe kí mittí dí na jáwe? terá khádim to áge ko KHUDÁWAND ke siwá kisí gair-ma'búd ke liye sokhtaní qurbání aur zabíha na charháwegá.

18 Magar ek bát men KHUDÁWAND tere khádim ko mu'áf kare, ki jis waqt merá sáhib Bait i Rimmún men jáe, ki wahán parastish kare, aur wuh mere háth par takya kare, aur main Rimmún ke áge jhukún: so jab main Rimmún ke áge apne ta'ín jhukáún, to KHUDÁWAND is bát men tere khádim ko mu'áf kare.

19 Wuh use bolá, ki Salámat já. Chunánchi wuh us se rukhsat hoke thorí dúr gayá.

20 ¶ Us waqt mard i Khudá Ilísá' ke khádim Jaihází ne apne men kahá, ki Dekh, mere sáhib ne Na'amán Arámí se narmí kí hai, ki us ke háthon se wuh jo apne sáth le áyá thá, na liyá, aur use rawána kiyá: par KHUDÁWAND kí saugand, main to us ke píchhe daur jáúngá, aur us se kuchh lúngá.

21 Chunánchi Jaihází Na'amán ke píchhe daurá. Aur Na'amán ne jo dekhá, ki wuh píchhe lapká átá hai, to wuh gárí par se us kí muláqát ko utrá, aur bolá, ki Sab khair hai?

22 Us ne kahá, Sab khair hai. Magar mere sáhib ne mujhe bhejá hai, aur kahá hai, ki Dekh, ambiyázádon men se ab do jawán koh i Ifráím se áe hain: so mihrbání karke ek qintár rúpá aur do jore kapre un ke liye díjiye.

23 Na'amán ne kahá, Khush hújiye, aur do qintár líjiye. Aur wuh us par bajidd húá, aur do qintár rúpá do thailíon men, aur do jore kapre bándhe, aur apne do naukaron par dhare, aur we us ke áge liye chale.

24 Aur us ne tíle par áke un ke háth se unhen le liyá, aur ghar men rakhke un mardon ko rukhsat kiyá. So we rawána ho gaye.

25 Phir wuh andar jáke apne sáhib ke huzúr khará húá. Aur Ilísá' ne use kahá, Jaihází, kahán se tú áyá hai? Wuh bolá, Terá khádim to kahín na gayá thá.

26 Phir us ne use kahá, Kyá merá dil us waqt, jis waqt wuh shakhs apní gárí par se utarke terí muláqát ko phirá, tere sáth na gayá thá? Kyá yih aisá waqt hai, ki jis men rúpá, aur poshák, aur zaitún ke bág, aur tákistán, aur bheren, aur bail, aur gulám, aur laundíán, lewen?

27 So Na'amán ká korh ab tujhe lage, aur terí nasl se pusht dar pusht judá na howe. So wuh barf kí mánind korhí hoke us ke sámhne se nikal gayá.

VI BAB.

AUR ambiyázádon ne Ilísá' ko kahá, Dekhiye, yih makán, jis men ham tere sáth rahte hain, hamáre liye tang hai:

2 Ab ham ko parwánagí díjiye, ki ham Yardan pás jáwen, aur ham sab wahán se ek ek karí lewen, aur yahán ek jagah banáwen, jis men ham rahen. Wuh bolá, Jáiyo.

3 Tab ek ne kahá, Mihrbání se apne khádimon ke sáth chaliye. Us ne kahá, Main chalúngá.

4 Chunánchi wuh un ke sáth gayá. Aur unhon ne Yardan pás áke lakríán kát dálín.

5 Aur us waqt ek kí kulhárí men ká lohá, karí kátte húe, pání men gir gayá: so wuh chillá uthá, aur kaha, Ai khudáwand, afsos! yih to mangní kí thí.

6 Mard i Khudá bolá, Kis jagah girá? Us ne use wuh jagah batláí. Tab us ne ek chharí kátke us jagah dál dí, aur lohá tairne lagá.

7 Tab us ne kahá, Apne liye uthá le. So us ne háth barháke use uthá liyá.

8 ¶ Ba'd us ke sháh i Arám sháh i Isráel se lartá thá; aur us ne apne mulázimon se yih saláh thahráí, ki Ham fulání fulání jagah khaime khare karenge.

9 So mard i Khudá ne sháh i Isráel ko kahlá bhejá, Khabardár, tú fulání jagah se mat guzriyo, ki wahán Arámí utre hain.

10 Phir sháh i Isráel ne us jagah, jis kí khabar mard i Khudá ne use dí thí, aur us kí bábat use chitáyá thá, log bheje, aur wahán apne ta,ín bachá rakhá; aur ek yá do bár nahín, balki ziyáda.

11 Tab us sabab se sháh i Arám ká dil nipat ghabráyá, aur us ne ap-

ne khádimon ko talab karke un se kahá, Tum mujhe nahín batáte, ki ham men se sháh i Isráel kí taraf kaun hai?

12 Tab us ke ek khádim ne kahá, Ai mere khudáwand bádsháh, koí bhí nahín: magar Ilísá' nabí, jo Isráel men hai, terí har ek bát kí, jo tú apní khalwatgáh men kahtá hai, sháh i Isráel ko khabar detá hai.

13 ¶ Us waqt us ne kahá, Jáo, aur khojo, ki wuh kahán hai, tá ki main log bhejke use pakar lún. So unhon ne use khabar kí, ki Wuh Dútain men hai.

14 Tab us ne wahán ghore aur gáríán ek bare lashkar ke sáth bhejín: so unhon ne rát ko ákar us shahr ko gher liyá.

15 Aur subh ko sawere, jo mard i Khudá ká khádim uthá, aur báhar niklá, to us ne dekhá, ki lashkar ne, ma'a ghoron aur gárion ke, shahr ko gher liyá hai. Aur us ke khádim ne jákar use kahá, Afsos, ai mere sáhib, ham kyá karenge?

16 So us ne jawáb diyá, Mat dar, ki hamáre sáthwále un ke sáthwálon se bahut hain.

17 Tab Ilísá' ne du'á kí, aur kahá, Ai KHUDÁWAND, us kí ánkhen khol díjiye, ki yih dekhe. Tab KHUDÁWAND ne us jawán kí ánkhen kholín, aur us ne jo nigáh kí, to dekhá ki Ilísá' ke girdágird ká pahár átashí ghoron aur gárion se bhará húá hai.

18 Aur jab we us kí taraf ko utre, tab Ilísá' ne KHUDÁWAND se du'á mángí, aur kahá, In logon ko mihrbání karke andhá kar díjiye. So us ne, jaisá Ilísá' ne kahá thá, un ko andhá kar diyá.

19 ¶ Phir Ilísá' ne unhen kahá, Yih wuh rásta nahín, aur yih to wuh shahr nahín: tum mere píchhe chale áo, ki tum ko us shakhs pás, jis kí tum talásh karte ho, le jáúngá. Aur wuh unhen Samrún men le gayá.

20 Aur aisá húá ki jab we Samrún men pahunche, to Ilísá' ne yún kahá, Ai KHUDÁWAND, in logon ko bínáí de, tá ki we dekhen. Tab KHUDÁWAND ne un kí ánkhen kholín, aur unhen bínáí milí; aur kyá dekhte hain, ki we Samrún ke darmiyán the.

21 Aur sháh i Isráel ne unhen dekhke Ilísá' se kahá, ki Ai mere báp, kyá main unhen már lún? main unhen már lún?

22 Us ne jawáb diyá, ki Tú unhen na máregá: kyá tú un ko márná cháhtá, jinhen tú ne apní talwár aur kamán ke zor se asír kiyá? ab tú un ke áge rotí pání rakh, tá we kháwen, aur píwen, aur apne áqá pás jáwen.

23 So us ne un ke liye bahut sá khání pakwáyá: aur jab we khá pí chuke, to us ne unhen rukhsat kiyá; tab we apne áqá pás chale gaye. Pas Arám ke lashkar Isráel kí sarzamín men phir na áe.

24 ¶ Ba'd us ke aisá húá ki Bin-Hadad sháh i Arám apní sárí fauj ikatthí karke charhá, aur Samrún ko já gherá.

25 Tab Samrún men bará kál pará; aur dekho, we use yahán tak ghere rahe, ki gadhe ká ek kalla assí dirham ko, aur kabútaron kí bít ká ek chauthái paimána pánch dirham ko, biká.

26 Aur ek din sháh i Isráel shahr-panáh kí díwár par phirtá thá, ki ek 'aurat us ke huzúr chilláí, aur bolí, Ai mere khudáwand, ai bádsháh, merí madad kar.

27 Tab wuh bolá, ki Agar KHUDÁWAND hí terí madad na kare, to main terí kyúnkar madad karún? kyá khalihán se, yá angúr ke kolhú se?

28 Phir bádsháh ne use kahá, Tujh ko kyá húá? Wuh bolí, Is 'aurat ne mujhe kahá, ki Apná betá lá, tá ki ham áj ke din use kháwen; aur merá betá jo hai, so use ham kal kháenge.

29 So ham ne apne bete ko pakáyá, aur ham ne use kháyá: aur dúsre din

main ne us se kahá, Apná beṭá lá, tá ki áj ham use kháwen; lekin us ne apná beṭá chhipá rakhá.

30 ¶ Aur aisá húá ki sháh ne us 'aurat kí báten sunke apne kapṛe pháṛe, aur wuh díwár par chalá játá thá, aur logon ne jo nigáh kí, to dekho, us ne apne tan par andarwár ṭáṭ pahiná thá.

31 Aur us ne kahá, ki Agar áj ke din Sáfat ke beṭe Ilísá' ká sir tan par rahe, to KHUDÁWAND mujh se aisá kare, aur us se ziyáda kare.

32 Aur Ilísá' apne ghar men baiṭhá thá, aur buzurgán bhí us ke sáth baiṭhe the: aur bádsháh ne apne huzúr ká ek shaḳhs bhejá; par us se pahle ki wuh qásid us tak pahunche, us ne buzurgon se kahá, Tum dekhte ho, ki us qátilzáde ne bhejá hai, ki merá sir káṭ ḍále? so dekho, jab wuh qásid áwe, to darwáza band kar lo, aur use mazbútí se darwáze par pakṛe raho; kyá us ke píchhe píchhe us ke sáhib ke pánwon kí áhaṭ nahín?

33 Aur wuh un se hanoz yih kah hí rahá thá, ki dekho, wuh qásid us pás á pahunchá, aur us ne kahá, ki Yih balá KHUDÁWAND kí taraf se hai: ab áge main KHUDÁWAND kí kyá ráh takún?

VII BA'B.

TAB Ilísá' ne kahá, Tum KHUDÁWAND kí bát suno; KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Kal isí waqt ke qaríb Samrún ke darwáze par mihín áṭe ká ek paimána ek misqál ko aur jau ke do paimáne ek misqál ko bikenge.

2 Aur us waqt tísre darje ke mansabdár ne, jis ke háthon par bádsháh takya kartá thá, mard i Ḳhudá ko jawáb diyá, aur kahá, Dekh, ki agar KHUDÁWAND ásmán men khiṛkián lagáwe, to yih hál ho saktá hai? Tab us ne kahá, Dekh, tú apní ánkhon se dekhegá, par us men se na kháegá.

3 ¶ So shahr ke darwáze ke ástáne par chár koṛhí the: unhon ne ek dúsre se kahá, Ham yahán baiṭhe baiṭhe kyún maren?

4 Agar ham kahen, ki shahr ke andar jáwenge, to shahr men kál hai, aur ham wahán mar jáenge; aur agar yahín baiṭhe rahen, tau bhí marenge. So áo, ham Arámí lashkar men mil jáen: agar we ham ko jítá chhoṛenge, to ham bachenge; aur agar we ham ko már lenge, to hamen marná hí to hai.

5 Chunánchi we shám ke waqt uṭhke Arámíon ke lashkar ko chal nikle: aur jab we Arámíon kí lashkargáh kí báharí hadd se nazdík húe, to dekho, wahán koí bhí na thá.

6 Is liye ki KHUDÁWAND ne gáṛíon ká sannáṭá, aur ghoṛon ká sannáṭá, balki ek baṛí fauj ká sannáṭá, Arámí lashkar ko sunáyá thá: so unhon ne ápas men kahá thá, ki Dekho, sháh i Isráel ne Hittí bádsháhon aur Misrí bádsháhon ko ajúra deke buláyá, ki we ham par chaṛh áwen.

7 Tab we uṭhke shám ko bhág nikle, aur apne ḍere, aur apne ghoṛe, aur apne gadhe, aur sárí lashkargáh, jis tarah thí, waisí hí chhoṛke apní ján ke liye bháge.

8 Aur ye koṛhí, jab lashkargáh kí báharí hadd par pahunche, to ek ḳhaime men ghuse, aur unhon ne wahán kháyá, aur piyá, aur rúpá, aur soná, aur libás, wahán se liyá, aur ek jagah jáke chhipá rakhá; aur phir áke dúsre ḳhaime men ghuse, aur wahán se bhí le gaye, aur chhipáke áe.

9 Phir unhon ne ápas men kahá, Ham achchhá nahín karte: áj ká din ḳhush-ḳhabarí ká din hai: so agar ham chup howen, aur subh tak yahán ṭhahren, to sazá páwenge: pas, áo, ham jáke sháh ke ghar men ḳhabar karen.

10 Chunánchi unhon ne áke shahr ke darbán ko ḳhabar kí, aur unhen kahá, Ham Arámíon kí lashkargáh

men̲ gaye, aur dekho, ki wahán̲ na
ádmí hai, na ádmí kí áwáz, magar
ghoṛe bandhe húe, aur gadhe bandhe
húe, aur ḳhaime jyún̲ ke tyún̲ hain̲.
11 So us ne aur darbánon̲ ko buláyá;
aur unhon̲ ne bádsháhke qasr ke an-
dar ḳhabar kí.
12 ¶ Tab bádsháh rát hí ko uṭhá,
aur apne ḳhádimon̲ ko kahá, Main̲
tumhen̲ batátá hún̲, Arámíon̲ ne ha-
máre barḳhiláf yih kyá kiyá. We ḳhúb
jánte hain̲ ki ham bhúkhe hain̲; so
we apní lashkargáh se nikalke maidán
men̲ chhipe hain̲, yih kahke ki Jis waqt
we shahr se niklen̲, to ham un ko jítá
pakaṛ lenge, aur shahr men̲ ghusenge.
13 Aur us ke ḳhádimon̲ men̲ se ek
ne jawáb men̲ yún̲ kahá, ki Ham un
bache húe ghoṛon̲ men̲ se, jo shahr
men̲ báqí hain̲, pánch ghoṛe lewen̲, (ki
we to Isráelíon̲ kí guroh ke mánind
hain̲, jo báqí rahí; hán̲, sárí Isráelí
jamá'at ke mánind, jo faná ho gayí:)
aur ham unhen̲ bhejen̲, aur daryáft
karen̲.
14 So unhon̲ ne gáṛí ke do ghoṛe
liye; aur bádsháh ne log Arámíon̲ ke
lashkar ke píchhe bhejke kahá, Tum
jáo, aur dekho.
15 Chunánchi we un ke píchhe Yar-
dan tak chale gaye; aur dekho, ki
sárí ráh kapṛon̲ se, aur bartanon̲ se, jo
Arámíon̲ ne jaldí men̲ phenk diye the,
bharí thí. So qásidon̲ ne phirke bád-
sháh ko ḳhabar dí.
16 Tab logon̲ ne nikalke Arámíon̲
kí lashkargáh ko lúṭá. So mihín áṭe
ká ek paimána ek misqál ko, aur jau
ke do paimáne ek misqál ko, bike, jáisá
Ḳhudáwand ne farmáyá thá.
17 ¶ Aur bádsháh ne tísre darje ke
mansabdár ko, jis ke háthon̲ par takya
kartá thá, muqarrar kiyá, ki darwáze
kí nigahbání kare: aur logon̲ ne use
latáṛ ḍálá, aur wuh mar gayá, jaisá
mard i Ḳhudá ne kahá thá, jo us waqt
bolá, jis waqt ki bádsháh us pás áyá
thá.
18 Aur mard i Ḳhudá ne jo kuchh
bádsháh se kahá thá, ki Jau ke do
paimáne ek misqál ko, aur mihín áṭe
ká ek paimána ek misqál ko kal is
waqt ke qaríb Samrún ke darwáze par
milegá, so us ke mutábiq aisá húá:
19 Aur us waqt tísre darje ke man-
sabdár ne mard i Ḳhudá ko jawáb deke
kahá thá, Ab dekh, agar Ḳhudáwand
ásmán men̲ khiṛkíán̲ lagáwe, to yih
hál ho saktá hai? Mard i Ḳhudá ne
yún̲ farmáyá thá, ki Tú apní ánkhon̲
se dekhegá, par us men̲ se na kháegá.
20 Us par aisá hádisa guzrá; ki
logon̲ ne use darwáze par latáṛ ḍálá,
aur wuh mar gayá.

VIII BA'B.

PHIR Ilísá' ne us 'aurat se, ki jis ke
beṭe ko us ne jiláyá thá, kahá,
Uṭh, aur apne kunbe samet já, aur
jahán̲ kahín̲ rahná munásib ho, wahán̲
rah: kyún̲ki Ḳhudáwand ne kál ko
talab farmáyá hai; aur zamín par sát
baras tak kál rahegá.
2 Tab wuh 'aurat uṭhí, aur us ne
mard i Ḳhudá ke kahne ke mutábiq
kiyá, aur apne kunbe samet jáke Filis-
tíon̲ ke mulk men̲ sát baras tak rahí.
3 Aur aisá húá, ki sátwen̲ sál ke
áḳhir yih 'aurat Filistíon̲ kí za-
mín se phirí, aur bádsháh pás chalí
gayí, tá ki apne ghar aur apní zamín
ke liye faryád kare.
4 Us waqt bádsháh mard i Ḳhudá
ke chákar Jaihází se báten̲ kartá thá,
aur kahtá thá, ki Sáre mu'ajize, jo
Ilísá' ne dikhláe hain̲, unhen̲ mere áge
bayán kíjiye.
5 Aur aisá húá, ki jab wuh bádsháh
se kah hí rahá thá, ki kyún̲kar us ne
murde ko jiláyá; aur dekho, ki us
'aurat ne, jis ke beṭe ko us ne jiláyá
thá, áke bádsháh ke huzúr apne ghar
aur apní zamín kí bábat faryád kí.
Tab Jaihází bol uṭhá, ki Ai mere ḳhu-
dáwand bádsháh, wuh 'aurat aur us ká
wuh beṭá, jise Ilísá' ne jiláyá, yihí
hain̲.

6 Aur bádsháh ne jo us 'aurat se
púchhá, to us ne use bayán kiyá. Tab
bádsháh ne ek khwájasará ko us ke
sáth karke farmáyá, ki Us ká sab
kuchh jo thá, aur zamín ká sab paidá-
wár, jis din se ki us ne yih zamín chho-
rí hai áj ke din tak, us ko pher do.
7 ¶ Phir Ilísá' Dimishq men áyá;
aur sháh i Arám Bin-Hadad bímár thá.
Aur us ko khabar húí ki mard i
Khudá yahán áyá hai.
8 Aur bádsháh ne Hazáel ko kahá,
Kuchh hadya apne háth men le, aur
mard i Khudá ká istiqbál karne já,
aur KHUDÁWAND kí marzí us se dary-
áft kar, aur kah, Kyá main is bímárí
se changá hoúngá?
9 Chunánchi Hazáel us se milne
chalá, aur us ne Dimishq kí sárí ach-
chhí chízon ká hadya, chálís únton par
ladá húá, apne sáth liyá, aur wuh áyá,
aur us ke sámhne khará húá, aur bolá,
Arám ke bádsháh, tere bete Bin-Ha-
dad ne mujh ko tere pás bhejá hai,
aur púchhtá hai, Kyá main is bímárí
se changá hoúngá?
10 Ilísá' ne use kahá, Já, us se kah,
Mumkin hai ki tú changá ho; lekin
KHUDÁWAND ne mujh ko khabar dí,
ki wuh yaqínan mar jáegá.
11 Aur wuh us kí taraf apná chih-
ra qáim kiye rahá, yahán tak ki wuh
sharmá gayá: aur mard i Khudá ro
diyá.
12 Aur Hazáel ne kahá, Merá khu-
dáwand kyún rotá? Tab us ne jawáb
diyá, Is liye ki main us badsulúkí se,
jo ki tú baní Isráel se karegá, khúb
ágáh hún; ki tú un ke hasín shahron
ko phúnk degá, aur un ke jawánon ko
tah i teg karegá, aur un ke larkon ko
patak degá, aur un kí petwálíon ke pet
pháregá.
13 Phir Hazáel bolá, Kyá terá gulám
kuttá hai, jo aisí barí bát karegá? Tab
Ilísá' bolá, KHUDÁWAND ne mujhe
khabar dí hai, ki tú Arám ká bádsháh
hogá.
14 Phir wuh rawána húá, aur Ilísá'
pás se apne áqá pás gayá. Tab us ne
púchhá, Ilísá' ne tujhe kyá kahá? Us
ne kahá, ki Us ne mujhe batáyá, ki Tú
albatta changá hogá.
15 Aur dúsre din aisá húá, ki us ne
ek motá kaprá liyá, aur use bhigoke
us ke munh par rakhá. So wuh mar
gayá: aur Hazáel us kí jagah bádsháh
húá.
16 ¶ Aur sháh i Isráel Yúrám bin
Akhiab kí saltanat ke pánchwen sál,
jis waqt ki Yahúsafat sháh i Yahúdáh
thá, tab Yahúsafat ká betá Yáhúrám
takht par baithá.
17 Aur jab ki wuh saltanat karne
lagá, tab us kí 'umr battís baras kí thí:
aur us ne Yarúsalam men áth baras
bádsháhat kí.
18 Aur wuh bhí Akhiab ke gharáne
kí mánind Isráelí bádsháhon kí ráh
par chalá, ki Akhiab kí betí us kí jorú
thí: aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
badí kí.
19 Lekin KHUDÁWAND ne na cháhá,
ki Yahúdáh ko halák kare; kyúnki
use apne bande Dáúd ká pás thá; ki
us ne kahá thá, Main tujhe aur terí
nasl ko hamesha ke liye ek chirág
dúngá.
20 So usí ke dinon men Adúm
Yahúdáh ke háth se nikalke bágí húá,
aur unhon ne apne liye ek bádsháh
banáyá.
21 Tab Yúrám Sha'ír men áyá, aur
sab gáríán us ke sáth thín: aur us ne
rát ko uthke Adúmíon ko, jo use ghere
húe the, aur gáríon ke sab sardáron ko,
márá; aur log apne khaimon ko bhág
gaye.
22 Lekin Adúm Yahúdáh ke háth
se nikalke áj ke din tak bágí hai. Aur
usí waqt Libnáh bhí bágí húá.
23 Aur Yúrám ká báqí ahwál, aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Ya-
húdáh ke bádsháhon kí tawáríkh k[i]
kitáb men likhá nahín hai?
24 Phir Yúrám ne apne bápdádo[n]

men shámil hoke árám kiyá, aur Dáúd
ke shahr men apne bápdádon ke dar-
miyán gárá gayá: aur us ká betá
Akhaziyáh us kí jagah bádsháh húá.
25 ¶ Aur Akhiab ke bete sháh i
Isráel kí saltanat ke bárahwen baras
sháh i Yahúdáh Yahúrám ká betá
Akhaziyáh saltanat karne lagá.
26 Akhaziyáh báís baras ká thá, jab
ki bádsháh húá; aur ek baras us ne
Yarúsalam men saltanat kí. Us kí má
ká nám 'Ataliyáh thá, jo sháh i Isráel
'Umrí kí betí thí.
27 Aur wuh bhí Akhiab ke gharáne
kí ráh par chalá; aur us ne Akhiab ke
gharáne kí mánind KHUDÁWAND ke
áge badí kí; kyúnki Akhiab ke gharáne
se dámád kí nisbat use thí.
28 ¶ Aur wuh Akhiab ke bete Yúr-
ám ke sáth sháh i Arám Hazáel se
larne ko Rámát i Jili'ád par charhá; aur
Arámíon ne Yúrám ko zakhmí kiyá.
29 So Yúrám bádsháh phir gayá, tá
ki Yazra'el men un zakhmon kí, jo us
ne sháh i Arám Hazáel ke muqábale
men Rámah ke maqám par Arámíon
ke háthon se utháe the, dawá kare.
Aur Yahúrám ká betá sháh i Yahúdáh
Akhaziyáh Yazra'el ko gayá, ki Akhiab
ke bete Yúrám ko, jo ki zakhmí thá,
dekhe.

IX BAB.

TAB Ilísá' nabí ne ambiyázádon men
se ek ko buláyá, aur us se kahá,
Apní kamar bándh, aur tel kí yih
shíshí apne háth men le, aur Rámát i
Jili'ád ko já:
2 Aur jab tú wahán pahunche, to
Nimsí ke bete Yahúsafat ke bete Yáhú
ko dhúndh le, aur andar jáke use us
ke bháíon ke darmiyán se uthwáke
andar kí kothrí men le já:
3 Tab yih shíshí tel kí le, aur us ke
sir par dál, aur kah, KHUDÁWAND yún
farmátá hai, Main ne tujhe masah karke
Isráel ká bádsháh kiyá. Ba'd us ke
tú darwáza kholke chal de, aur derí
mat kar.
4 ¶ So wuh jawán, wuh nabízáda
jawán, Rámát i Jili'ád ko gayá.
5 Aur jab wuh áyá, to dekho,
lashkar ke sardár baithe húe the. Us
ne kahá, Ai sardár, mujhe tere liye ek
paigám hai. Yáhú bolá, Ham sab men
se kis ke liye? Us ne kahá, Tere liye,
ai sardár.
6 So wuh uthke ghar men gayá;
aur us ne us ke sir par wuh tel undelá,
aur use kahá, KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá yún farmátá hai, ki Main ne
tujhe mamsúh karke KHUDÁWAND kí
qaum Isráel ká bádsháh kiyá.
7 Aur tú apne áqá Akhiab ke ghar-
áne ko máregá, tá ki main apne bandon
nabíon ke khún ká, aur KHUDÁWAND
ke sáre bandon ke khún ká, I'zabil ke
háth se intiqám lún.
8 Kyúnki Akhiab ká sárá gharána
nábúd hogá; aur main Akhiab ke har
ek ko, jo díwár par múte, aur use bhí,
jo Isráel men band kiyá húá aur chhorá
gayá ho, kát dálúngá.
9 Aur main Akhiab ke ghar ko, Na-
bát ke bete Yarubi'ám ke ghar, aur
Akhiyáh ke bete Ba'ashá ke ghar kí
mánind kar dúngá:
10 Aur I'zabil ko Yazra'el kí mil-
kíyat men kutte kháenge; wahán koí
na hogá, jo use gáre. Phir us ne dar-
wáza kholá, aur nikal bhágá.
11 Tab Yáhú nikalke apne áqá ke
khádimon ke darmiyán áyá; aur ek ne
use kahá, Sab khair hai? yih díwána
tujh kane kyún áyá thá? Us ne unhen
jawáb diyá, Tum us shakhs se, aur us
ke payám se, wáqif ho.
12 We bole, Jhúth; ab hamen hál
batáo. Tab us ne kahá, Us ne mujhe
yún yún kahá, ki KHUDÁWAND far-
mátá hai, Main ne tujhe masah karke
Isráel ká bádsháh kiyá.
13 So unhon ne jaldí kí, aur har ek
ne apní poshák leke us ke níche sírhí
ke sire par rakhí, aur narsingá phúnká,
ki Yáhú saltanat kartá hai.
14 So Nimsí ke bete Yahúsafat ke

bete Yáhú ne Yúrám se bagáwat kí.
(Ki us waqt Yúrám, wuh aur sárá
Isráel, sháh i Arám Hazáel ke sabab,
Rámát i Jili'ád kí himáyat kar rahe
the).
15 Lekin sháh Yúrám phir gayá thá,
ki Yazra'el men un zakhmon kí, jo us
ne sháh i Arám Hazáel ke muqábil
Arámíon ke háth se kháe the, dawá
kare. Tab Yáhú ne kahá, Agar tum
ko achchhá lage, to kisí ko shahr se
nikal bhágne na do, ki Yazra'el ko
khabar pahuncháwe.
16 Aur Yáhú gárí par sawár hoke
Yazra'el ko gayá, ki Yúrám wahín pará
thá. Aur sháh i Yahúdáh Akhaziyáh
Yúrám kí muláqát ko áyá húá thá.
17 Aur Yazra'el men ek nigahbán
burj par khará thá, aur us ne jo Yáhú
kí guroh ko áte húe dekhá, to bolá,
Main ek guroh ko dekhtá hún. Yúrám
ne kahá, Ek sawár ko bulá, aur use
bhej, ki un se já mile, aur púchhe,
Khair hai?
18 Chunánchi ek shakhs sawár hoke
us se milne ko gayá, aur kahá, Bádsháh
púchhtá hai, Khair hai? Yáhú ne
kahá, Tujh ko khair se kyá kám?
Mere píchhe ho le. Phir nigahbán bolá
ki, Qásid un pás pahunchá, lekin phir
nahín átá.
19 Tab us ne dúsre sawár ko rawá-
na kiyá. Us ne bhí un pás pahunchke
kahá, Bádsháh yún kahtá hai, Khair
hai? Yáhú ne jawáb diyá, Tujhe
khair se kyá kám hai? Mere píchhe
ho le.
20 Phir nigahbán bolá, Wuh bhí un
pás pahunchá, aur phir nahín átá.
Aur us ke hánkne ká taur Nimsí ke
bete Yáhú ke hánkne kí mánind hai;
ki wuh díwáne kí tarah tund hánktá
hai.
21 Tab Yúrám ne farmáyá, Joto; so
us kí gárí jotí gayí. Tab sháh i Isráel
Yúrám, aur sháh i Yahúdáh Akhaziyáh,
apní apní gárion par charhke chal
nikle, aur we Yáhú ke istiqbál ko gaye,
aur Yazra'elí Nabát kí milkíyat men
us se dochár húe.
22 Aur aisá húá, ki jab Yúrám ne
Yáhú ko dekhá, tab us ne kahá, Ai
Yáhú, Khair hai? Wuh bolá, Kyá
khair hai, jis hál ki terí má I'zabil kí
zinákárián, aur us kí jádúgarián, hanoz
is qadr hain?
23 Tab Yúrám ne apne háth phere,
aur bhágá, aur Akhaziyáh se kahá, ki
Ai Akhaziyáh, fitna hai.
24 Tab Yáhú ne apne sáre zor se
kamán khínchí, aur Yúrám ke donon
shánon ke darmiyán márá, aisá ki tír
us ke dil se guzar gayá: aur wuh gárí
ke bích men jhukke girá.
25 Tab Yáhú ne apne lashkar ke
sardár Bidqar ko kahá, ki Use leke
Yazra'elí Nabát kí milkíyat ke khet
men dál de: kyúnki yád kar, ki jis
waqt main aur tú us ke báp Akhiab
kí pairauí men sawár hoke daure the,
to Khudáwand ne yih fatwá us par
diyá thá;
26 Ki yaqínan main ne kal Nabát
ke khún aur us ke beton ke khún
ko dekhá hai, Khudáwand farmátá
hai; aur main usí khet men terá badlá
lúngá, Khudáwand farmátá hai. So
jaisá Khudáwand ne farmáyá hai
use leke usí jagah dál de.
27 ¶ Aur jab sháh i Yahúdáh
Akhaziyáh ne yih dekhá, to wuh bág
kí bárahdarí kí ráh se nikal bhágá
aur Yáhú ne us ká píchhá kiyá, au
kahá, ki Use bhí gárí hí men már k
Chunánchi unhon ne use Júr kí char
hái par, jo Ibli'ám ke muttasil ha
márá. Aur wuh bhágke Majiddo me
áyá, aur wahán mar gayá.
28 Aur us ke khádim us ko gá
men dálke Yarúsalam men le gay
aur use us kí qabr men Dáúd ke sha
men us ke bápdádon ke sáth gárá.
29 Aur Akhiab ke bete Yúrám
julús ke gyárahwen baras Akhaziyá
Yahúdáh ká bádsháh húá thá.
30 ¶ Aur jab Yáhú Yazra'el m

dákhil húá, to I'zabil ne suná, aur
apní ánkhon men surma lagáyá, aur
apná sir sanwárá, aur ek khiṛkí se
jhánkne lagí.
31 Aur jonhín Yáhú darwáze pás
pahunchá, to wuh bolí, Kyá Zimrí ko
salámatí milí, jis ne apne áqá ko márá?
32 Aur us ne daríche kí taraf sir
uṭháyá, aur kahá, Merí taraf kaun hai,
kaun? Tab do tín khwájasaráon ne
us kí taraf dekhá.
33 Tab us ne kahá, Use níche girá
do. So unhon ne use níche girá diyá,
aur us ká lahú díwár par, aur ghoṛon
par, paṛá: aur us ne use pámál kiyá.
34 Aur andar áke us ne kháyá aur
piyá; phir farmáyá, ki Jáo, us la'nat
kí márí húí randí ko dekho, aur use
gáṛo; ki wuh sháhzádí hai.
35 Aur we use gáṛne gaye; par
khopṛí aur us ke pánwon aur hathe-
líon ke siwá us ká kuchh aur na páyá.
36 So we phir áe, aur use khabar
dí. Wuh bolá, Yih wuh bát hai, jo
KHUDÁWAND ne apne bande I'liyáh
Tisbí kí ma'rifat farmáí thí, ki Yaz-
ra'el kí maurúsí zamín men kutte
I'zabil ká gosht kháenge:
37 Aur I'zabil kí lásh Yazra'el kí
maurúsí zamín men gúh ke mánind,
jo zamín par ho, paṛí rahegí; aisá ki
na kahá jáegá, ki Yih I'zabil hai.

X BA'B.

SAMRU'N men Akhiab ke sattar
beṭe the. So Yáhú ne náme
likhe, aur Yazra'el ke amíron, aur
buzurgon pás, aur un pás, jo Akhiab
ke beṭon ke murabbí the, Samrún ko
bheje;
2 Is mazmún ke, ki Jis hál men
ki tumháre áqá ke beṭe tumháre pás
hain, aur tumhárí gáṛíán, aur ghoṛe
bhí hain, aur ek hasín shahr, aur
hathyár bhí; so is khatt ke pahunchte
hí,
3 Us ko, jo tumháre sáhib ke beṭon
men se achchhá aur láiq howe, chun
lo, aur use us ke báp ke takht par
biṭháo, aur apne sáhib ke ghar ke liye
jang karo.
4 Lekin we niháyat hirásán húe,
aur bole, Dekho, do bádsháh to us ke
sámhne khaṛe rah na saken; pas, ham
kyúnkar khaṛe ho sakenge?
5 Tab us ne jo mahall ká díwán
thá, aur us ne jo shahr ká hákim thá,
buzurgon aur murabbíon ke sáth Yáhú
ko kahlá bhejá, Ham sab tere khádim
hain; aur jo kuchh tú farmáwegá,
wuh sab ham karenge; par ham kisí
ko bádsháh na karenge; jo terí nazar
men achchhá howe, so kar.
6 Tab us ne dúsrí bár ek khatt un
pás likh bhejá, jis ká mazmún yih
thá, ki Agar tum mere ho, aur merí
áwáz ke shanawá hooge, to apne sáhib
ke beṭon ke siron ko leke kal Yazra'el
men isí waqt mujh pás chale áo. Us
waqt sháhzáde, jo ki sattar ádmí the,
shahr ke un amíron ke sáth the, jo un
ke murabbí the.
7 So aisá húá, ki jab yih náma un
pás áyá, to unhon ne sháhzádon ko
pakaṛ liyá, aur un sattar ádmíon ko
qatl kiyá, aur un ke siron to ṭokron
men rakhá, aur us ke pás Yazra'el men
bhejá.
8 ¶ Tab ek qásid ne áke use kha-
bar dí, aur kahá, ki We log sháhzádon
ke sir láe hain. Wuh bolá, ki Tum
shahr ke darwáze ke madkhal par un
ke do túde karo, aur kal tak yúnhín
rahne do.
9 Aur subh ko aisá húá, ki wuh
niklá, aur khaṛá rahá, aur sab logon
ko kahá, Tum to rást ho. Dekho,
main ne to apne áqá ke barkhiláf
bandish bándhí, aur use márá; par in
sab ko kis ne márá?
10 Ab jáno, ki KHUDÁWAND ke us
kalám men se, jo KHUDÁWAND ne
Akhiab ke gharáne ke haqq men far-
máyá thá, koí bát zamín par na giregí;
kyúnki KHUDÁWAND ne jo kuchh ki
apne bande I'liyáh kí ma'rifat se far-
máyá, use púrá kiyá.

11 So Yáhú ne un sab ko, jo Akhiab ke gharáne se Yazra'el men bach rahe the, aur us ke sáre amíron, aur us ke sáre rishtadáron, aur us ke khádimon ko, qatl kiyá, yahán tak ki us ke liye ek ko bhí báqí na chhorá.
12 ¶ Aur phir wuh uthke Samrún ko chalá. Aur Bait i 'Eqd ur Ro'ím kí ráh men,
13 Yáhú sháh i Yahúdáh Akhaziyáh ke bháíon se milá, aur púchhá, ki Tum kaun ho? We bole, Ham Akhaziyáh ke bháí hain; aur ham játe hain ki bádsháh ke beton ko, aur malika ke beton ko, salám karen.
14 Tab us ne kahá, ki Unhen jítá pakar lo. So unhon ne un ko jítá pakar liyá, aur unhen, jo bayálís ádmí the, Bait i 'Eqd ke hauz pás qatl kiyá; un men se ek ko bhí na chhorá.
15 ¶ Phir wahán se áge chalá, aur Yahúnadab bin Raikáb se, jo us ke istiqbál ko átá thá, milá. Tab us ne use salám kiyá, aur us se kahá, Kyá terá dil sáf hai, jis tarah ki merá dil tere dil ke sáth hai? Tab Yahúnadab ne jawáb diyá, ki Sáf hai. So us ne kahá, Agar aisá hai, to apná háth mujhe de. So us ne use apná háth diyá; aur us ne use gárí men apne sáth bithá liyá,
16 Aur kahá, ki Mere sáth chal, aur merí gairat, jo KHUDÁWAND ke liye hai, dekh. So unhon ne use us ke sáth gárí par sawár karáyá.
17 Aur jab wuh Samrún men pahunchá, to us ne un sab ko, jo Akhiab ke yahán báqí the, qatl kiyá, yahán tak ki us ne, jaisá KHUDÁWAND ne I'liyáh kí ma'rifat farmáyá thá, us ko nest o nábúd kar diyá.
18 ¶ Phir Yáhú ne sab logon ko faráham kiyá, aur unhen kahá, ki Akhiab ne Ba'al kí thorí parastish kí: Yáhú us kí bahut sí parastish karegá.
19 Ab tum Ba'al ke sab nabíon, aur us ke sáre khádimon, aur us ke sáre káhinon ko, mujh pás talab karo; un men se ek bhí báqí na rahe: ki main Ba'al ke liye barí qurbání karúngá; aur jo koí házir na hogá, so jítá na bachegá. Par Yáhú ne un se makr kiyá, aur iráda kiyá ki Ba'al-paraston ko halák kare.
20 Aur Yáhú ne kahá, ki Ba'al kí 'íd ke liye manádí karo: so unhon ne manádí kí.
21 Aur Yáhú ne sáre Isráel ke darmiyán log bheje. Chunánchi sáre Ba'al-parast áe; aisá koí na thá, jo na áyá ho. Aur we Ba'al ke ghar men dákhil húe; aur Ba'al ká ghar is sire se us sire tak bhar gayá.
22 Phir us ne us ko, jo toshe-kháne par muqarrar thá, hukm kiyá, ki Un sab Ba'al-paraston ke liye libás nikál. So us ne un ke liye libás nikalwáe.
23 Tab Yáhú, aur Yahúnadab bin Raikáb, Ba'al ke ghar ke andar gaye, aur Ba'al-paraston ko kahá, ki Khoj karo, aur dekho, ki yahán tumháre darmiyán KHUDÁWAND ke bandon men se koí na ho; magar Ba'al-parast hí faqat howen.
24 Aur jab we andar zabíhe aur sokhtaní qurbáníán guzránne gaye, to Yáhú ne báhar assí jawán muqarrar kiye, aur kahá, Agar koí un logon men se, jinhen main ne tumháre qábú men kar diyá hai, nikal jáne páwe, to chhornewále kí ján us kí ján ke badle hogí.
25 Aur aisá húá, ki jonhín wuh sokhtaní qurbání charhá chuká, to Yáhú ne pásbánon aur sardáron ko hukm kiyá, ki Ghuso, aur unhen qatl karo; ek bhí báhar na jáne páwe. Chunánchi unhon ne unhen teg se be-ján kiyá. Aur pásbán aur sardár un kí láshon ko báhar phenkke Bait Ba'al ke shahr ko gaye.
26 Aur unhon ne Ba'al ke ghar ki múraton ko nikálá, aur unhen ág men jaláyá.

27 Aur Ba'al ke but ko chaknáchúr
kiyá, aur Ba'al ká ghar ḍhá diyá, aur
páekháṇa banáyá: chunánchi áj ke
din tak hai.
28 So Yáhú ne Ba'al ko Isráel ke
darmiyán se nest o nábúd kar diyá.
29 ¶ Lekin un gunáhon ke karne
se, jo Nabát ke beṭe Yarubi'ám ne
Isráelíon se karwáe the, Yáhú báz na
áyá, ya'ne, sone ke bachhron ke
mánne se, jo Baitel aur Dán men
the.
30 So KHUDÁWAND ne Yáhú ko
kahá, Azbas ki tú ne nekí kí, ki use,
jo merí nigáh men bhalá thá, anjám
diyá hai, aur sab kuchh ki mere dil
men thá tú ne Akhiab ke gharáne se
kiyá, so tere beṭe chauthí pusht tak
Isráel ke takht par baiṭhenge.
31 Par Yáhú ne KHUDÁWAND Is-
ráel ke Khudá kí sharí'at par apne
sáre dil se chalne kí bábat fikr na kí;
kyúnki us ne Yarubi'ám ke gunáhon
ko, jis ne Isráel ko gumráh kiyá, tark
na kiyá.
32 ¶ Un dinon men KHUDÁWAND
ne Isráel ko ghaṭáná shurú' kiyá; ki
Hazáel ne unhen Isráel kí sab sar-
haddon men márá;
33 Yardan se leke púrab taraf tak,
Jili'ád kí sárí sarzamín, aur Jaddíon,
aur Rúbíníon, aur Munassíon ko, 'Ará-
'ir se leke, jo nahr i Arnún par hai,
ya'ne, Jili'ád, aur Basan bhí.
34 Aur Yáhú ká báqí ahwál, aur
us ká har ek kám, aur us kí qúwat
ká bayán, kyá Isráelí bádsháhon kí
tawáríkh kí kitáb men likhá nahín
hai?
35 Ba'd us ke Yáhú apne bápdá-
don ke darmiyán já soyá; aur unhon
ne use Samrún men gáṛá. Aur us ká
beṭá Yahúakhaz us kí jagah bádsháh
húá.
36 Aur wuh 'arsa, ki jis men Yáhú
ne Samrún men baní Isráel par salta-
nat kí, so aṭháís baras ká thá.

XI BAB.

TAB Akhaziyáh kí má 'Ataliyáh
ne, jyún dekhá ki us ká beṭá
múá, to uṭhke bádsháh kí sárí nasl ko
qatl kiyá.
2 Par Yúrám bádsháh kí beṭí Ya-
húsab'a ne, jo Akhaziyáh kí bahin
thí, Akhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá,
aur use un sháhzádon se, jo qatl húe
the, chorí se judá kiyá; aur use us
kí dadá samet 'Ataliyáh kí nigáh se
bistaron kí koṭhrí men aisá chhipá
rakhá ki wuh márá na gayá.
3 So wuh us ke sáth KHUDÁWAND
ke ghar men chha baras tak chhipá
húá thá. Aur 'Ataliyáh mulk kí sal-
tanat kartí thí.
4 ¶ Aur sátwen baras men Yahú-
yad'a ne sau sau ke sardáron ko, sar-
lashkaron aur pásbánon samet, bulá
bhejá, aur unhen KHUDÁWAND ke
ghar men apne pás talab karke un se
'ahd o paimán kiyá, aur KHUDÁWAND
ke ghar men un se qasam karái, aur
bádsháh ke beṭe ko unhen dikhláyá.
5 Aur us ne unhen hukm deke ka-
há, Yih wuh kám hai, jis ká tumhen
karná zarúr hai: Tum men se wuh
tihái, jo sabt ke din andar átí hai, so
sháh ke qasr kí nigahbání men chaukí
pahrá dewe;
6 Aur dúsrí tihái, Súr ke darwáze
par rahe; aur tísrí, us darwáze par, jo
pásdáron ke píchhe hai, rahe: tum ko
cháhiye ki is tarah ghar kí khabar-
dárí karo ki koí toṛ táṛke na ghuse.
7 Aur do hisse tum sab men se jo
sabt ke din báhar nikalte, hán, we hí
bádsháh ke áspás hoke KHUDÁWAND
ke ghar kí nigahbání karen.
8 Aur tum har taraf se bádsháh ko
gheroge, aur har ek ádmí apne apne
hathyár háth men liye rahenge: aur
jo koí saffon ke andar chalá áwe, to
wuh márá jáwe, aur tum andar báhar
áte játe bádsháh ke sáth rahoge.
9 Chunánchi sau sau ke sardáron
ne, jaisá Yahúyad'a káhin ne unhen

kahá thá, sab kuchh kiyá: aur un
men se har ek ne apne apne logon ko,
jinhen sabt ke din andar áne kí párí
thí, ma'a un logon ke, jin ko sabt ke
din báhar nikalne kí párí thí, liyá,
aur Yahúyad'a káhin pás áe.

10 Aur káhin ne Dáúd bádsháh kí
barchhíán aur siparen, jo Ḳhudáwand
ke ghar men thín, sau sau ke sardáron
ko dín.

11 Aur pásbánon men se har ek
ádmí apne apne hathyár leke haikal
ke dahne kone se leke haikal ke báen
goshe tak, aur mazbah aur haikal kí
bagal men, bádsháh ke girdágird
khaṛe húe.

12 Phir us ne sháhzáde ko nikálá,
aur us par táj rakhá, aur shahádat-
náma use diyá; aur use bádsháh kiyá,
aur mamsúh kiyá; aur unhon ne
tálíán bajáín, aur bole, ki Bádsháh
jítá rahe!

13 ¶ Aur jab 'Ataliyáh ne pásbán-
on aur logon ká gul suná, to logon ke
darmiyán Ḳhudáwand kí haikal men
dáḳhil húí.

14 Aur jab us ne nigáh kí, to dekho,
ki muwáfiq dastúr ke bádsháh sutún
ke pás khaṛá hai; aur umará, aur
narsinga-bajánewále, bádsháh ke pás
hain; aur sárí mamlukat ke log
ḳhushí men hain, aur narsinge phúnk-
te hain: tab 'Ataliyáh ne apne kapṛe
pháṛe, aur chilláke kahá, Fitna, fitna.

15 Tab Yahúyad'a káhin ne sau sau
ke sardáron ko, aur sarlashkaron ko,
hukm kiyá, aur unhen kahá, ki Us ko
saffon men se báhar karo, aur use, jo
us kí pairauí kare, qatl karo; ki káhin
ne kahá thá, Aisá na ho ki wuh
Ḳhudáwand ke ghar ke andar márí
jáwe.

16 Tab unhon ne us par háth cha-
láe, aur wuh us ráh men játí thí, jis
ráh se ki sháh ke qasr men ghoṛe
dáḳhil hote the: so wahán qatl kí
gayí.

17 ¶ Aur Yahúyad'a ne Ḳhudá-
wand aur bádsháh aur logon ke dar-
miyán ek 'ahd bándhá, ki we Ḳhudá-
wand ke log howen: aur bádsháh aur
logon ke darmiyán bhí 'ahd bándhá.

18 Tab mamlukat ke sáre log Ba'al
ke ghar men gaye, aur use ḍháyá; aur
unhon ne us kí múraton aur us ke
mazbahon ko bilkull chaknáchúr kiyá;
aur Ba'al ke káhin Mattán ko mazba-
hon ke sámhne qatl kiyá. Aur káhin
ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye ni-
gahbánon ko muqarrar kiyá.

19 Phir us ne sau sau ke sardáron,
aur sarlashkaron, aur pásbánon ko,
aur ahl i mamlukat ko, faráham kiyá;
so we bádsháh ko Ḳhudáwand ke
ghar se utárke pásbánon ke pháṭak
kí ráh se bádsháh ke qasr men le áe.
So us ne bádsháhon ke taḳht par julús
farmáyá.

20 Aur mamlukat ke sab log ḳhush-
waqt húe, aur shahr men amn o chain
húá. Aur unhon ne 'Ataliyáh ko
sháh ke qasr ke tale talwár se qatl
kiyá.

21 Aur jab Yúás taḳht i saltanat
par baiṭhá, to sát baras ká thá.

XII BAB.

Aur Yáhú kí saltanat ke sátwen
baras Yahúás bádsháh húá: aur
us ne Yarúsálam men chálís baras
bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Zibyáh thá, jo Biarsab'a kí thí.

2 Aur Yahúás ne apní 'umr bhar,
jab tak ki Yahúyad'a kahin use tar-
bíyat kartá rahá, Ḳhudáwand ke
huzúr nekokárí kí.

3 Lekin únche makán giráe na
gaye the; aur log hanoz únche makán-
on par qurbáníán guzránte aur ḳhush-
búíán jaláte the.

4 ¶ Aur Yahúás ne káhinon ko
kahá, ki Muqaddas kí húí chízon men
kí sárí naqdí, jo Ḳhudáwand ke ghar
men pahunchái játí hai, chunánchi
wuh naqdí jo har ek kí taraf se miltí
jo shumár kiyá játá, aur wuh naqdí
jo har ek se miltí, mutábiq us qímat

ke jo us kí ján kí ṭhahre, aur sárí naqdí jo har ek apní ḳhushí se Ḳhudáwand ke ghar men̲ látá hai,

5 So us sab ko káhin apne pás le rakhen̲, har ek apne apne jánpahchán se; aur ghar ke daráron̲ kí, jahán̲ jahán̲ hon̲, marammat men̲ ḳharch karen̲.

6 Par aisá húá ki Yahúás kí saltanat ke teiswen̲ sál tak káhinon̲ ne ghar ke daráron̲ kí marammat na kí.

7 Tab Yahúás bádsháh ne Yahúyad'a káhin ko aur káhinon̲ ke sáth talab kiyá, aur unhen̲ kahá, Tum ghar ke daráron̲ kí marammat kyún̲ nahín̲ karte? So ab apne doston̲ se naqdí na liyá karo, balki use ghar kí daráron̲ kí marammat ke liye hawála karo.

8 So káhinon ne yih qabúl kiyá, ki na to logon̲ se naqdí lewen̲, aur na ghar ke daráron̲ kí marammat karen̲.

9 Tab Yahúyad'a káhin ne ek sandúq liyá, aur us ke sarposh men̲ ek súráḳh kar dí, aur use mazbah ke nazdík aisí jagah rakhá, ki Ḳhudáwand ke ghar men̲ jo koí áwe to wuh us kí dahní taraf howe: aur we káhin, jo darwáze ke nigahbán̲ the, us sab naqdí ko, ki Ḳhudáwand ke ghar men̲ láí játí thí, leke us men̲ ḍál dete the.

10 Aur aisá thá, ki jab we dekhte the, ki sandúq men̲ bahut naqdí ho gayí, to bádsháh ká kátib aur sardár káhin úpar áke use thailíon̲ men̲ bándhte the, aur us naqdí ko, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲ miltí thí, ginte the.

11 Aur we us naqdí ko, jo giní játí thí, un ke háthon̲ men̲, jo Ḳhudáwand ke ghar par kám ke liye mu'aiyan the, dete the: so we baṛhaíon̲, aur mi'máron̲ ko, jo Ḳhudáwand ke ghar ká kám banáte the, nikál dete the,

12 Aur rájon̲ ko, aur sang-taráshon̲ ko, aur lakṛí aur taráshe húe patthar mol lene ke liye, tá ki Ḳhudáwand ke ghar ke daráron̲ kí marammat karen̲, balki us sab ke liye jo ghar kí marammat ke wáste darkár hotá thá, dete the.

13 Lekin us naqdí se, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲ láí játí thí, Ḳhudáwand ke ghar ke liye rupahle piyále, yá gulgír, yá degche, yá qarnaí, ḳhwáh rúpe ke bartan, ḳhwáh sone ke bartan, na banáe játe the:

14 Balki use kárígaron̲ ko dete the, aur usí se unhon̲ ne Ḳhudáwand ke ghar kí marammat kí.

15 Aur jin logon̲ ke háth us naqdí ko supurd karte the, tá ki we use leke kárígaron̲ ko den̲, un se us ká kuchh hisáb na lete the, is liye ki we diyánat se kám karte the.

16 Par wuh naqdí jo ḳhatá kí bábat, aur wuh naqdí jo gunáh kí bábat, adá kí játí thí, so wuh Ḳhudáwand ke ghar men̲ dáḳhil na hotí thí; balki wuh káhinon̲ kí ṭhahartí thí.

17 ¶ Aur usí waqt Arám ke bádsháh Hazáel ne chaṛháí kí, aur Ját par hamla kiyá, aur use le liyá: aur phir Hazáel Yarúsalam kí taraf mutawajjih húá, ki us par chaṛhe.

18 ¶ Tab sháh i Yahúdáh Yahúás ne sárí muqaddas chízen̲, jo us ke bápdádon̲ Yahúsafat, aur Yúrám, aur Aḳhaziyáh, Yahúdáh ke bádsháhon̲ ne nazr chaṛháí thín̲, aur apní sab mutabarrak chízen̲, us sab sone samet, jo Ḳhudáwand ke ghar ke ḳhazánon̲ aur sháh ke qasr men̲ maujúd thá, leke sháh i Arám Hazáel ke liye bhejín̲: tab wuh Yarúsalam kí taraf se phir gayá.

19 ¶ Aur Yúás ká báqí ahwál, aur sab jo kuchh ki us ne kiyá, so kyá wuh Yahúdáh ke bádsháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲ likhá húá nahín̲ hai?

20 Tab us ke ḳhádimon̲ ne uṭhke ápas men̲ eká kiyá, aur Yúás ko Bait-Millo men̲, jo Sillá ke utár par hai, qatl kiyá:

21 Ya'ne Yúsakár bin Samá'at, aur
Yahúzabad bin Shúmír ne, jo us ke
khádimon men se the, use már liyá,
aur wuh mar gayá; aur unhon ne us
ke bápdádon ke darmiyán Dáúd ke
shahr men use gárá: aur us ká betá
Amasiyáh us kí jagah bádsháh húá.

XIII BAB.

AUR sháh i Yahúdáh Akhaziyáh ke bete Yúás kí saltanat ke teíswen baras men Yáhú ká betá Yahúakhaz Samrún ke bích baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne satrah baras saltanat kí.

2 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
men badí kí; aur Nabát ke bete
Yarubi'ám kí badkárí men, ki jis ne
baní Isráel se gunáh karwáe, pairau
húá; us se kanára na kiyá.

3 ¶ Tab KHUDÁWAND ká gussa
baní Isráel par bharká, aur us ne
unhen, un ke sab din, Arám ke bád-
sháh Hazáel ke, aur Hazáel ke bete
Bin-Hadad ke qábú men kar diyá.

4 Aur Yahúakhaz ne KHUDÁWAND
ke áge 'ájizí kí; so KHUDÁWAND ne us
kí suní; kyúnki us ne Isráel ke dukh
par nazar kí, ki Arám ká bádsháh
unhen dukh detá thá.

5 (Aur KHUDÁWAND ne baní Isráel
ko ek naját-denewálá 'ináyat kiyá,
yahán tak ki unhon ne Arámíon ke
háth se naját páí; aur baní Isráel áge
kí tarah apne khaimon men rahne lage.

6 Lekin unhon ne Yarubi'ám ke
ghar ke gunáhon ko, ki jis ne baní
Isráel ko gunáhgár kiyá thá, tark na
kiyá, balki usí taur par chalte rahe;
aur Samrún hí men Yasírat bhí báqí
rahí.)

7 Aur us ne logon men se kisí ko
Yahúakhaz ke liye na chhor diyá,
magar pachás sawár, aur das gárián,
aur das hazár piyáde: is liye ki Arám
ke bádsháh ne unhen tabáh kiyá, aur
dáone se unhen aisá kar diyá ki we
khalíhán ke gubár kí mánind the.

8 ¶ Aur Yahúakhaz ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí
qúwat, so kyá Isráelí bádsháhon kí
tawáríkh kí kitáb men likhí nahín
hai?

9 Aur Yahúakhaz apne bápdádon
men shámil hoke soyá, aur unhon ne
use Samrún men gárá. Tab us ká
betá Yúás us kí jagah bádsháh húá.

10 Aur sháh i Yahúdáh Yúás kí
saltanat ke saintíswen baras Yahúa-
khaz ká betá Yahúás Samrún men
Isráelíon ká bádsháh húá: solah baras
us ne saltanat kí.

11 Aur us ne bhí KHUDÁWAND ke
huzúr badí kí; aur un gunáhon se, jo
Nabát ke bete Yarubi'ám ne kiye the,
aur jin se us ne Isráelíon ko gunahgár
karáyá thá, báz na áyá.

12 Aur Yúás ká báqí ahwál, aur sab
kuchh jo us ne kiyá, aur us kí qúwat
ká bayán, ki wuh kyúnkar sháh i
Yahúdáh Amasiyáh se lará, so kyá
wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí
kitáb men likhá húá nahín hai?

13 Aur Yúás bhí apne bápdádon
men shámil hoke soyá; aur Yarubi'ám
us ke takht par baithá: aur Yúás Sam-
rún men Isráelí bádsháhon ke dar-
miyán gárá gayá.

14 ¶ Us waqt Ilísá' us bímárí men
giriftár húá, ki jis se wuh mar gayá.
So Isráel ká bádsháh Yúás us pás
utar gayá, aur us ke munh par royá,
aur bolá, Ai mere báp! ai mere báp!
Isráel kí rath, aur us ke sárathí!

15 Aur Ilísá' ne us ko kahá, Tír o
kamán háth men le. So us ne tír o
kamán háth men liye.

16 Phir us ne sháh i Isráel ko kahá,
Kamán par háth charhá. Us ne apná
háth charháyá: aur Ilísá' ne bádsháh
ke háthon par apne háth rakh diye;

17 Aur us ne farmáyá, ki Púrab
taraf kí khirkí khol. So us ne kholí.
Tab Ilísá' ne kahá, Tír chalá. So us
ne chaláyá. Phir Ilísá' bolá, Yih
KHUDÁWAND kí naját ká tír, aur Arám
se naját páne ká tír: so tú Afíq men

Arámíon ko máregá, yahán tak ki we
nábúd ho jáenge.
18 Phir us ne kahá, Tír le. Aur us
ne liyá. Phir us ne sháh i Isráel se
kahá, Zamín par tír lagá. Aur us ne
tín bár tír lagáyá, aur ṭhahar rahá.
19 Tab mard i Ḳhudá us par gusse
húá, aur bolá, Cháhiye thá ki tú
pánch yá chha bár tír lagátá, tá ki tú
Arámíon ko yahán tak mártá ki we
nábúd ho játe. Lekin ab tú Arámíon
par faqat tín fath páwegá.
20 ¶ Ba'd us ke Ilísá' ne intiqál
kiyá, aur unhon ne use dafan kiyá.
Aur naye sál ke shurú' men Moáb kí
faujen mulk men ghusín.
21 Aur aisá húá, ki jis waqt we ek
murde ko gáṛá cháhte the, tab dekho,
ek fauj nazar áí; aur unhon ne us
shaḳhs ko Ilísá' kí qabr men ḍál diyá:
aur jab wuh shaḳhs giráyá gayá, aur
Ilísá' kí haḍḍíon se lagá, to wuh jí
uṭhá, aur pánwon par khaṛá húá.
22 ¶ Par Arám ká bádsháh Hazáel,
jab tak Yahúaḳhaz jítá thá, tab tak
Isráelíon ko satátá rahá.
23 Aur Ḳhudáwand un par mihr-
bán húá, aur use un par rahm áyá;
aur us 'ahd ke sabab, jo us ne Abira-
hám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se bándhá
thá, un ká pás kiyá; aur us ne na
cháhá ki unhen miṭá ḍále, aur na us ne
unhen hanoz apne huzúr se dúr kiyá.
24 Chunánchi Arám ká bádsháh
Hazáel mar gayá; aur us ká beṭá Bin-
Hadad us kí jagah bádsháh húá.
25 Ba'd us ke Yahúaḳhaz ke beṭe
Yahúás ne Hazáel ke beṭe Bin-Hadad
ke háth se we bastíán, jo us ne us ke
báp Yahúaḳhaz se jang karke le lí
thín, chhín lín. Tín bár Yúás ne use
shikast dí, aur Isráelíon ke shahr phirá
liye.

XIV BA'B.

AUR sháh i Isráel Yahúaḳhaz ke
beṭe Yúás kí saltanat ke dúsre
sál men sháh i Yahúdáh Yúás ká beṭá
Amasiyáh bádsháh húá.
2 Wuh pachís baras ká thá, jab
taḳht par baiṭhá, aur us ne Yarúsalam
men untís baras bádsháhat kí. Us kí
má ká nám Yahú'addán thá, jo Yarú-
salam kí thí.
3 Us ne Ḳhudáwand ke huzúr
nekokárí kí, par na apne báp Dáúd kí
mánind: balki us ne sab kuchh apne
báp Yúás kí tarah kiyá.
4 Lekin únche makán giráe na gaye
the: chunánchi log únche makánon
par qurbáníán guzránte aur ḳhush-
búíán jaláte the.
5 ¶ Aur aisá húá ki jyúnhín bád-
sháhat us ke háth men qáim húí, to
wonhín us ne apne un mulázimon ko,
ki jinhon ne us ke báp bádsháh ko
qatl kiyá thá, ján se márá.
6 Par un ḳhúníon ke bachchon ko
qatl na kiyá: jaisá ki Músá kí sharí'at
kí kitáb men likhá hai, ki jis men
Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Beṭon ke
badle bápdádon ko qatl mat karo; aur
na bápdádon ke badle beṭon ko; balki
har ek shaḳhs us gunáh ke sabab, jo
us ne kiyá ho, márá jáwe.
7 Aur us ne wádí i Shor men das
hazár Adúmí máre, aur Sil'a ká shahr
laṛke le liyá; aur us ká nám Yuqtiel
rakhá, jo áj ke din tak hai.
8 ¶ Tab Amasiyáh ne Isráel ke
bádsháh Yahúás bin Yahúaḳhaz bin
Yáhú pás qásid bheje, aur payám kiyá,
ki A'o, ham ek dúsre ká sámhná
karen.
9 So Yahúás sháh i Isráel ne sháh
i Yahúdáh Amasiyáh ko kahlá bhejá,
ki Lubnán kí bhaṭkaṭaiye ne Lubnán
ke saro se paigám kiyá, ki Apní beṭí
mere beṭe se byáh de; magar us waqt
ek darinda jánwar, jo Lubnán men thá,
us ke pás se guzrá, aur bhaṭkaṭaiye ko
latáṛ márá.
10 Tú ne beshakk Adúm ko márá;
so tere dil ne tujh men ghamanḍ paidá
kiyá hai; pas, us par faḳhr kar, aur
ghar men baiṭhá rah: kyá zarúr hai
ki tú apne zarar ke liye apná háth

dákhil kare, aur tú gir jáwe, tú aur
Yahúdáh tere samet?
11 Par Amasiyáh ne us kí na suní.
Tab sháh i Isráel Yahúás charh gayá,
aur wuh aur sháh i Yahúdáh Ama-
siyáh Bait-Shams men, jo Yahúdáh ká
hai, muqábil húe.
12 So Yahúdáh ne Isráel ke sámh-
ne se shikast pái; aur un men se har
ek apne apne khaime ko bhágá.
13 Lekin sháh i Isráel Yahúás ne
sháh i Yahúdáh Amasiyáh bin Yúás
bin Akhaziyáh ko Bait-Shams men
pakar liyá, aur use Yarúsalam men
láyá, aur Yarúsalam kí díwár Ifráím
ke darwáze se leke goshe ke darwáze
tak, jo chár sau háth kí thí, dhá dí.
14 Aur sárá soná, aur rúpá, aur sáre
bartan, jo KHUDÁWAND ke ghar men,
aur sháh ke mahall ke khazáne men,
páe, le liye, aur bahut se log zámin
hone ke liye pakre, aur Samrún ko
phirá.
15 ¶ Aur Yahúás ke báqí a'amál
jo us ne kiye, aur us kí qúwat, ki wuh
sháh i Yahúdáh Amasiyáh se kyúnkar
lará, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí
tawáríkh kí kitáb men likhí húí nahín
hai?
16 Aur Yahúás apne bápdádon men
shámil hoke soyá, aur Isráelí bádsháh-
on ke darmiyán Samrún men gárá
gayá; aur us ká betá Yarubi'ám us kí
jagah bádsháh húá.
17 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Yúás ká
betá Amasiyáh, sháh i Isráel Yahúa-
khaz ke bete Yahúás ke marne ke ba'd
pandrah baras jiyá.
18 Aur Amasiyáh ká báqí ahwál,
so kyá wuh Yahúdáh ke bádsháhon
kí tawáríkh kí kítáb men likhá húá
nahín hai?
19 Aur Yarúsalam hí men logon ne
us par balwá kiyá; so wuh bhágke
Lakís ko gayá: phir unhon ne us ke
píchhe log Lakís men bheje, aur wahán
use qatl kiyá.
20 Tab we use ghoron par dálke le
áe, aur Dáúd ke shahr men Yarúsalam
ke darmiyán us ke bápdádon ke bích
use gárá.
21 ¶ Tab Yahúdáh ke sáre logon
ne 'Azariyáh ko, jo solah baras ká thá,
leke, us ke báp Amasiyáh kí jagah
bádsháh kiyá.
22 Usí ne Ailat ká shahr biná kiyá,
aur ba'd us ke ki bádsháh apne báp-
dádon men shámil hoke soyá, tab use
phir Yahúdáh kí mamlukat men dákhil
kiyá.
23 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Yúás ke
bete Amasiyáh kí saltanat ke pandrah-
wen baras Yahúás ká betá Yarubi'ám
Isráel ká bádsháh Samrún men bád-
sháhat karne lagá: us ne iktálís baras
bádsháhat kí.
24 Aur us ne KHUDÁWAND ke
huzúr badí kí: Nabát ke bete Yaru-
bi'ám ke sab gunáhon se, ki jis ne
Isráel ko gunáhgár kiyá thá, hargiz
báz na áyá.
25 Aur us ne, Hamát ke madkhal
se leke maidán ke daryá tak, baní
Isráel kí sárí haddon par phir qabza
kiyá, jaisá ki KHUDÁWAND Isráel ke
Khudá ne Amittai ke bete apne bande
Yúnah nabí kí ma'rifat, jo Ját-Hifr
ká thá, farmáyá thá.
26 Is liye ki KHUDÁWAND ne dekhá
ki Isráel par bará ranj hai, ki un men
se koí band kiyá húá nahín, aur na
koí báqí chhorá gayá, aur na koí Is-
ráel ká madadgár thá.
27 Aur KHUDÁWAND ne yih na
farmáyá thá, ki Main ásmán ke tale
se Isráel ká nám mitá dúngá: so us
ne un ko Yúás ke bete Yarubi'ám ke
háth ke wasíle rihái dí.
28 ¶ Aur Yarubi'ám ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us
kí qúwat, ki kyúnkar us ne laráí kí,
aur Dimishq aur Hamát ko, jo Yahú-
dáh ke the, Isráel ke liye phirá liyá,
so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí
tawáríkh kí kitáb men likhí húí nahín
hai?

29 Ákhír ko Yarubi'ám ne apne
bápdádon, ya'ne Isráelí bádsháhon, ke
darmiyán árám kiyá; aur us ká beṭá
Zakariyáh us kí jagah bádsháh húá.

XV BAB.

SHA'H i Isráel Yarubi'ám kí salta-
nat ke satáíswen baras sháh i
Yahúdáh Amasiyáh ká beṭá 'Azariyáh
bádsháh húá.
2 Aur jab wuh takht par baiṭhá, to
solah baras ká thá; us ne Yarúsalam
men báwan baras bádsháhat kí. Us
kí má ká nám Yakúliyáh thá, jo Ya-
rúsalam kí thí.
3 Us ne KHUDÁWAND ke huzúr
nekokáríán kín, un sab ke mutábiq ki
us ke báp Amasiyáh ne kí thín.
4 Lekin únche makán giráe na
gaye; aur log ab tak únche makánon
par qurbáníán karte, aur khushbúíán
jaláte the.
5 ¶ So KHUDÁWAND ne bádsháh
ko márá, yahán tak ki wuh marne ke
roz tak korhí rahá, aur 'aláhida ghar
men bastá thá. Aur bádsháh ká beṭá
Yútám mahall ká málik thá, aur mulk
ke logon kí 'adálat kiyá kartá thá.
6 Aur 'Azariyáh ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá
wuh Yahúdáh ke bádsháhon kí ta-
wáríkh kí kitáb men likhá nahín hai?
7 Aur 'Azariyáh apne bápdádon
men shámil hoke soyá; aur unhon ne
use Dáúd ke shahr men us ke báp-
dádon ke darmiyán gárá: aur us ká
beṭá Yútám us kí jagah bádsháh húá.
8 Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh
kí bádsháhat ke arhtíswen sál Yarúbi-
'ám ke beṭe Zakariyáh ne Isráel par
Samrún men chha mahíne bádsháhat kí.
9 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
apne bápdádon kí mánind badí kí; aur
Nabát ke beṭe Yarubi'ámwále gunáhon
ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá
thá, tark na kiyá.
10 Aur Yabís ke beṭe Salúm ne us
ke barkhiláf bandish bándhí, aur dan-
gal ke huzúr us par wár kiyá, aur use
qatl kiyá, aur us kí jagah bádsháh
húá.
11 Aur Zakariyáh ká báqí ahwál jo
hain, so dekho, we Isráelí bádsháhon
kí tawáríkh kí kitáb men likhe húe
hain.
12 Aur yih KHUDÁWAND ká wuh
sukhan hai, jo us ne Yáhú se kahá thá,
ki Chauthí pusht tak tere farzand Isráel
ke takht par baiṭhenge: so us ke
mutábiq wuqú' men áyá.
13 ¶ Aur sháh i Yahúdáh 'Uzziyáh
kí saltanat ke untáliswen baras Yabís
ká beṭá Salúm bádsháhat karne lagá;
aur us ne Samrún men mahíná bhar
saltanat kí.
14 Kyúnki Jádí ká beṭá Manáhim
Tirzah se charhá, aur Samrún men
áyá, aur Yabís ke beṭe Salúm ko Sam-
rún hí men márá, aur use qatl kiyá,
aur us kí jagah bádsháh húá.
15 Aur Salúm ká báqí ahwál, aur
us bandish ká jo us ne bándhí, so dekho,
wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí
kitáb men likhá hai?
16 ¶ Tab Manáhim ne Tifsah ko
un sab samet jo us men the, Tirzah se
leke us kí sarhaddon tak, já márá: us
ne us ko is wáste márá ki unhon ne us
ke liye darwáze khol na diye; aur us
ne un sab ke, jo peṭwálíán thín, peṭ
phár ḍále.
17 Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh
kí bádsháhat ke untáliswen baras Jádí
ká beṭá Manáhim Isráelíon ká bád-
sháh húá, aur us ne Samrún men das
baras saltanat kí.
18 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
badí kí; aur Nabát ke beṭe Yarubi'ám
ke gunáhon se, jis ne baní Isráel ko
gumráh kiyá thá, apne jíte jí báz na
áyá.
19 Tab Asúr ká bádsháh Púl us kí
mamlukat par charh áyá. So Maná-
him ne hazár qintár chándí Púl ko
nazr dí, tá ki wuh us kí dastgírí kare,
aur mamlukat us ke qabze men qáim
rakhe.

20 Aur Manáhim ne yih naqdí Isráel se tahsíl kí, sab daulatmand amíron se, har ek ádmí se pachás pachás misqál rúpá liyá, tá ki Asúr ke bádsháh ko de. So Asúr ká bádsháh phir gayá, aur waháṉ, mulk men, na rahá.
21 ¶ Aur Manáhim ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai?
22 Aur Manáhim apne bápdádon men shámil hoke so rahá; aur us ká beṭá Fiqahiyáh us kí jagah bádsháh húá.
23 ¶ Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh kí saltanat ke pacháswen sál Manáhim ká beṭá Fiqahiyáh Isráelíon ká bádsháh húá, aur us ne Samrún men do baras bádsháhat kí.
24 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr badí kí; ki us ne Nabát ke beṭe Yarubi'ám ke gunáhon ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, tark na kiyá.
25 Aur Fiqah bin Ramaliyáh ne, jo us ke sardáron men se thá, us ke barkhiláf bandish bándhí, aur use Samrún ke darmiyán, bádsháh ke mahall ke díwán i kháss men, Arjúb aur Ariyáh, aur pachás ádmíon samet, jo baní Jili'ádí the, márá; aur use qatl karke us kí jagah bádsháh húá.
26 Aur Fiqahiyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, dekho, ki wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá hai.
27 ¶ Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh kí saltanat ke báwanwen baras, Fiqah bin Ramaliyáh Samrún men baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bís baras saltanat kí.
28 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge badí kí; aur un gunáhon se, jin se Nabát ke beṭe Yarubi'ám ne Isráelíon ko gumráh kiyá thá, báz na áyá.
29 Aur sháh i Isráel Fiqah ke aiyám men sháh i Asúr Tiglat-pilásar ne áke 'Aiyún, aur Abíl-Bait-Ma'akah, aur Yanúha, aur Qádis, aur Hasúr, aur Jili'ád, aur Jalíl, aur Naftálí kí sárí mamlukat ko, le liyá; aur logon ko asír karke Asúr men le áyá.
30 Us waqt Húsi'a bin Ailah ne Fiqah bin Ramaliyáh ke barkhiláf bandish bándhí, aur use márá aur qatl kiyá, aur 'Uzziyáh ke beṭe Yútám kí bádsháhat ke bíswen baras us kí jagah bádsháh húá.
31 Aur Fiqah ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, dekho, ki wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá hai.
32 ¶ Aur sháh i Isráel Ramaliyáh ke beṭe Fiqah kí saltanat ke dúsre sál, sháh i Yahúdáh 'Uzziyáh ká beṭá Yútám bádsháh húá.
33 Aur jab wuh takht par baiṭhá, to pachís baras ká thá; us ne solah baras Yarúsalam men saltanat kí. Us kí má ká nám Yarúsá thá, jo Sadúq kí beṭí thí.
34 Us ne KHUDÁWAND ke huzúr nekokárí kí: us ne sab kuchh kiyá, jo kuchh us ke báp 'Uzziyáh ne kiyá thá.
35 ¶ Lekin únche makán giráe na gaye; aur hanoz log únche makánon par qurbáníán karte, aur khushbúíán jaláte the. Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar ká 'A'lí Darwáza banáyá.
36 ¶ Aur Yútám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai?
37 Aur unhín dinon men KHUDÁWAND ne sháh i Arám Razín ko, aur Fiqah bin Ramaliyáh ko, Yahúdáh par charháí karne ke liye, bhejná shurú' kiyá.
38 Aur Yútám apne bápdádon men já soyá; aur apne báp Dáúd ke shahr men apne bápdádon ke darmiyán madfún húá: aur us ká beṭá A'khaz us kí jagah bádsháh húá.

XVI BAB.

AUR Ramaliyáh ke bețe Fiqah kí
1 saltanat ke satrahwen baras sháh
i Yahúdáh Yútám ká bețá A'khaz
takht par baithá.
2 Us waqt ki jab wuh bádsháh húá
bís baras ká thá, aur us ne solah baras
Yarúsalam men bádsháhat kí. Aur us
ne KHUDÁWAND apne Khudá ke huzúr
nekokárí na kí, jis tarah ki us ke báp
Dáúd ne kí thí.
3 Balki wuh Isráelí bádsháhon kí
ráh par chalá; aur us ne un ajnabíon
ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinhen
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne
se khárij kar diyá thá, apne bețe ko
ág ke darmiyán guzárá.
4 Aur únche makánon, aur țílon
par, aur har ek hare darakht tale qur-
báníán kín, aur khushbúíán jaláín.
5 ¶ Us waqt sháh i Arám Razín
aur sháh i Isráel Ramaliyáh ká bețá
Fiqah Yarúsalam par larne ko charhe.
Aur unhon ne A'khaz ko gher liyá,
lekin gálib na áe.
6 Usí waqt sháh i Arám Razín ne
Ailat ko leke Arám men phir shámil
kiyá, aur Yahúdíon ko Ailat se nikál
diyá; aur Arámí Ailat men áe, aur áj
ke din tak we wahín baste hain.
7 Aur A'khaz ne Asúr ke bádsháh
Tiglat-pilásar pás elchí bheje, aur pai-
gám kiyá, ki Main terá khádim aur
terá bețá hún: so tú á, aur mujh ko
Arám ke bádsháh ke háth se, aur sháh
i Isráel ke háth se, jo mujh par charh
áe hain, rihái de.
8 Aur A'khaz ne wuh rúpá aur so-
ná, jo KHUDÁWAND ke ghar men, aur
bádsháhí mahall ke khazáne men, mau-
júd thá, leke sháh i Asúr ke liye naz-
rána bhejá.
9 Aur sháh i Asúr ne us kí bát
mání; chunánchi us ne Dimishq par
lashkarkashí kí, aur use le liyá, aur
wahán ke logon ko asír karke Qír
men láyá, aur Razín ko qatl kiyá.
10 ¶ Tab A'khaz bádsháh sháh i
Asúr Tiglat-pilásar kí muláqát ke liye
Dimishq ko chalá. Aur us ne ek
mazbah ko dekhá, jo Dimishq men
thá; aur A'khaz bádsháh ne us maz-
bah ke daul ká aur us ke sab kám ká
naqsha U'riyáh káhin kane bhejá.
11 Aur U'riyáh káhin ne ṭhík usí
ke mutábiq, jise A'khaz ne Dimishq
se bhejá thá, ek mazbah banáyá. So
U'riyáh káhin ne, jab tak ki bádsháh
A'khaz Dimishq se áwe hí áwe, us
mazbah ko taiyár kiyá.
12 Aur jab bádsháh Dimishq se
lauț áyá thá, to bádsháh ne mazbah
ko dekhá; aur bádsháh mazbah ke pás
gayá, aur us par qurbání guzrání.
13 Aur us ne usí mazbah par apní
sokhtaní qurbání, aur apní nazr kí
qurbání, jalái, aur apná tapáwan tap-
áyá, aur apní salámatí ke zabíhon ká
lahú usí par chhirká.
14 Aur us ne pítal ká mazbah bhí,
jo KHUDÁWAND ke áge thá, ghar ke
sámhne hí se, ya'ne is mazbah, aur
KHUDÁWAND ke ghar ke bích men se,
uṭhwáyá, aur is mazbah kí uttar taraf
rakhwá diyá.
15 Aur sháh i A'khaz ne U'riyáh
káhin ko hukm kiyá, ki Bare mazbah
par subh kí sokhtaní qurbání, aur
shám kí nazr kí qurbání, aur bádsháh
kí sokhtaní qurbání, aur us kí nazr kí
qurbání, aur mamlukat ke sáre logon
kí sokhtaní qurbání aur un kí nazr kí
qurbání, aur un ká tapáwan, guzráno;
aur sokhtaní qurbání ká sárá khún,
aur zabíhe ká sárá láhú, us par chhirko;
aur pítal ká wuh mazbah mere liye
hogá, ki us se main púchhá karún.
16 So U'riyáh káhin ne, jo kuchh
sháh i A'khaz ne farmáyá, wuh sab
kiyá.
17 ¶ Aur sháh i A'khaz ne kursíon
ke kagaron ko káț dálá, aur un ke úpar
ke bartanon ko un se judá kiyá, aur us
bahr ko pítal ke bailon par se, jo us ke
tale the, utárke pattharon ke pațáo
par rakhá.

18 Aur us ne us shámiyáne ko, jo
unhon ne sabt ke din ke wáste ghar
ke andar banáyá thá, aur bádsháh kí
darámad ke makán ko, jo báharwár
thá, sháh i Asúr ke liye KHUDÁWAND
ke ghar se judá kar diyá.
19 ¶ Aur A'khaz ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá
wuh Yahúdáh ke bádsháhon kí tawá-
ríkh kí kitáb men likhá húá nahín?
20 Aur A'khaz apne bápdádon men
shámil hoke soyá, aur apne bápdádon
ke darmiyán shahr i Dáúd men gárá
gayá: aur us ká betá Hizqiyáh us kí
jagah bádsháh húá.

XVII BA'B.

AUR sháh i Yahúdáh A'khaz kí
saltanat ke bárahwen baras Ai-
lah ká betá Húsí'a Isráel par Samrún
men bádsháh húá, aur nau baras
báhsháhat kí.
2 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge
badí kí, par na Isráelí bádsháhon ke
mánind jo us se áge the.
3 ¶ Usí par sháh i Asúr Salmanazar
ne charhái kí, aur Húsí'a us ká khá-
dim ho gayá, aur use hadye diye.
4 Ba'd us ke sháh i Asúr ne Húsí'a
men fasád páyá; kyúnki us ne sháh i
Misr So ke pás elchí bheje, aur sál sál
ke dastúr par sháh i Asúr ke liye koí
hadya nahín láyá. So sháh i Asúr
ne use giriftár kiyá, aur qaid men
dálá.
5 ¶ Aur sháh i Asúr sárí mamlukat
par charhá, aur Samrún par áke tín
baras use ghere rahá.
6 ¶ Aur Húsí'a kí saltanat ke nau-
wen baras sháh i Asúr ne Samrún par
qabza kiyá, aur Isráelíon ko asír karke
Asúr men le gayá, aur unhen Khalah
aur Khábúr men, jo Jauzán ke nahr
ke kanáre par the, aur Mádí kí bastíon
men, basáyá.
7 Aur yih is liye húá, ki baní Isráel
ne KHUDÁWAND apne Khudá ke huzúr,
jis ne un ko zamín i Misr se nikálke
sháh i Misr Fira'ún ke háth se rihái
dí thí, gunáh kiye the, aur gair m
'búdon ká khauf kháyá thá,
8 Aur un ajnabí gurohon ke qánún
on par chale, jinhen KHUDÁWAND ne
baní Isráel ke áge se khárij kiyá, aur
Isráelí bádsháhon ke qánúnon par, jo
unhon ne khud íjád kiye the.
9 Chunánchi baní Isráel ne KHU-
DÁWAND apne Khudá kí mukhálafat
men poshída aise aise kám kiye, jo us
kí nigáh men bhale na the, aur unhon
ne apní sárí bastíon men, nigahbánon
ke burj se leke mahsúr shahr tak, apne
liye únche únche makán banáe.
10 Aur har ek únche koh par, aur
har ek hare darakht tale, sutúnon aur
Yasíraton ko nasb kiyá.
11 Aur wahán, un sab únche ma-
kánon par, un gair-gurohon ke má-
nind, jinhen KHUDÁWAND ne un ke
sámhne se daf'a kiyá, khushbúián
jaláín; balki unhon ne aisí sharáraten
kín, ki jin se KHUDÁWAND ko gussa-
war kiyá:
12 Kyúnki unhon ne but púje,
báwujúde ki KHUDÁWAND ne unhen
kahá thá, ki Tum yih kám na kíjiyo.
13 Aur báwujúd us ke, ki KHUDÁ-
WAND ne sáre nabíon aur gaib-bínon
kí ma'rifat se Isráel aur Yahúdáh par
báten jatái thín, aur kahá, ki Tum
apní bad ráhon se báz áo, aur mere
hukmon aur mere qánúnon ko us sárí
sharí'at ke muwáfiq, jo main ne tum-
háre bápdádon ko 'atá kí, aur jise main
ne apne bandon nabíon kí wasátat se
tum tak bhejá, hifz karo.
14 Par unhon ne na suná, balki
apne bápdádon kí gardankashí ke má-
nind, jo KHUDÁWAND apne Khudá par
ímán na láe the, gardankashí kí.
15 Aur us ke qánúnon ko, aur us
ke 'ahd ko, jo us ne un ke bápdádon
se bándhá thá, aur us kí gawáhíon ko,
jo us ne un par dí thín, radd kiyá; aur
batálaton ko ikhtiyár kiyá, aur behúda
húe, aur un ummaton ke pairau ho
gaye, jo un ke gird o pesh thín, jinhen

dikháke Khudáwand ne unhen hukm
kiyá thá, ki Tum un ke se kám mat
kíjiyo.
16 Aur unhon ne Khudáwand ap-
ne Khudá ke sab hukm tark kiye, aur
apne liye dhálí húí múraten, ya'ne do
bachhre, banáe, aur Yasírat taiyár kí,
aur ásmání sitáron kí sárí fauj kí pa-
rastish, aur Ba'al kí 'ibádat, kí.
17 Aur unhon ne apne bete betí ko
ág ke darmiyán guzárá; aur fálgírí
aur jádúgarí kí; aur apne ta,ín bech
dálá, ki Khudáwand ke huzúr bad-
káríán karen, ki use gussa diláwen.
18 Un bá'ison se Khudáwand baní
Isráel par nipat gusse húá, aur apní
nazar se unhen giráke dúr kar diyá;
un men se koí na bachá, magar faqat
Yahúdáh ká firqa.
19 Aur Yahúdáh ne bhí Khudá-
wand apne Khudá ke hukmon ko yád
na rakhá, balki we bhí un qánúnon
par chale, ki jinhen Isráelíon ne íjád
kiyá thá.
20 Tab Khudáwand ne Isráel kí
sárí nasl ko mardúd kiyá, aur un ko
dukh diyá, aur unhen luteron ke
háthon men giriftár karwáyá, yahán
tak ki us ne un ko apne áge se dúr
kar diyá.
21 Aur us ne Isráel ko Dáúd ke
gharáne se chák karke judá kiyá; aur
unhon ne Nabát ke bete Yarubi'ám
ko bádsháh kiyá: aur Yarubi'ám ne
Isráelíon ko Khudáwand kí pairauí se
báz rakhá, aur un se bará gunáh kar-
wáyá.
22 Aur baní Isráel un sab gunáhon
men, jo Yarubi'ám ne kiye, us ke
pairau húe; we un se báz na áe;
23 Yahán tak ki Khudáwand ne
baní Isráel ko apne áge se khárij kar
diyá, jaisá us ne apne sáre bandon kí
ma'rifat se, jo nabí the, farmáyá thá.
Yúnhín baní Isráel apní mamlukat se
khárij hoke Asúr men asír ho gaye,
jaisá ki áj ke din hain.
24 ¶ Aur sháh i Asúr ne Bábul ke,
aur Kútah ke, aur 'Awá ke, aur
Hamát ke, aur Sifrwáim ke logon ko
láke Samrún kí bastíon men baní
Isráel kí jagah basáyá: so we Samrún
ke málik húe, aur us ke shahron men
base.
25 Aur aisá húá, ki shurú'men jab
á base, to Khudáwand se na dare:
so Khudáwand ne un ke darmiyán
sheron ko bhejá, aur unhon ne un
men se bá'zon ko márá.
26 Is liye unhon ne sháh i Asúr ko
yún khabar pahuncháí, ki We gurohen,
jinhen tú ne le jáke Samrún kí bastíon
men basáyá hai, us mulk ke Khudá
ke taríqe se wáqif nahín: chunánchi
us ne un men sher bheje hain, aur
dekh, we unhen phárte hain, is liye ki
us sarzamín ke Khudá ke taríqe ko
jántín nahín.
27 Tab Asúr ke bádsháh ne hukm
kiyá, aur kahá, ki Un káhinon men
se, jinhen tum wahán se yahán le áe
ho, kisí ko wahán le jáo, ki we jáke
wahín rahen, aur wuh unhen us sar-
zamín ke Khudá ke taríqe ká hál
sikhláwe.
28 So un káhinon men se, jinhen
we Samrún se le gaye the, ek áyá, aur
Baitel men rahá: aur us ne unhen
batláyá, ki un ko Khudáwand se
kyúnkar darná cháhiye.
29 Tis par bhí har ek guroh ne
apne apne taur ke ma'búd banáe, aur
un únche makánon men, jo Samrúníon
ne biná kiye the, rakhe, har ek qaum
ne apne apne shahron men, ki jin men
we rahte the.
30 Bábulíon ne Sukkát i Banát
banáe, aur Kútíon ne Naiyirgul, aur
Hamátíon ne Asímá,
31 Aur 'Awáíon ne Nibház aur
Tartáq banáyá, aur Sifrwáimíon ne
apne beton ko Adrammalik ke liye
aur 'Anammalik ke liye, jo un ke
ma'búd the, ág men jaláyá.
32 So we Khudáwand se bhí darte
the, aur unhon ne apne liye kamzát

logon men se leke únche makánon ke káhin banáe: aur we un ke liye únche makánon par ke butkhánon men qurbáníán guzránte the.
33 Yún we KHUDÁWAND se bhí darte the, aur apne ma'búdon kí bhí, un logon ke taur par jo unhen wahán se asír karke le gaye, parastish karte the.
34 So áj ke din tak, we agle dastúr par chalte hain: we KHUDÁWAND se darte nahín, aur un ke qánúnon, aur un kí rasmon aur us shar'a aur hukmon par nahín chalte, jo KHUDÁWAND ne baní Ya'qúb ke liye, jis ká nám us ne Isráel rakhá, muqarrar kiye,
35 Aur jin se KHUDÁWAND ne 'ahd kiyá, aur jinhen tákíd karke kahá, ki Tum gair-ma'búdon se na daro, aur un ke áge sijda na karo, aur un kí parastish na karo, aur na un ke liye qurbáníán guzráno;
36 Balki tum KHUDÁWAND se, jo apní barí qúwat se, aur barháe húe bázú se, tum ko zamín i Misr se báhar nikál láyá, darte raho, tum usí kí parastish kíjiyo, aur usí ke liye qurbáníán guzrániyo.
37 Aur tum un qánúnon, aur rasmon, aur sharí'aton, aur hukmon ko, jo us ne tumháre liye qalamband kiye, un par muláhaza karke sadá ko hifz kíjiyo; aur tum gair-ma'búdon se mat dariyo;
38 Aur us 'ahd ko, jo main ne tum se kiyá hai, tum mat bhúliyo; aur gair-ma'búdon ká khauf mat kíjiyo:
39 Balki tum KHUDÁWAND apne hí Khudá ká khauf kíjiyo; ki wuhí tum ko tumháre sáre dushmanon ke háth se rihái degá.
40 Lekin unhon ne na suná, balki apne agle dastúron par 'amal kiyá.
41 Chunánchi un gurohon ne, aur un ke farzandon ne, aur un ke farzandon ke farzandon ne, KHUDÁWAND ká bhí dar rakhá, aur apní khodí húí múraton kí bhí bandagí kí; jis tarah un ke bápdáde 'amal karte the, we bhí áj ke din tak karte hain.

XVIII BA'B.

PAR aisá húá, ki sháh Ailáh ke bete Húsí'a kí saltanat ke tísre sál sháh i Yahúdáh A'khaz ká betá Hizqiyáh bádsháh húá.
2 Aur jab ki wuh bádsháhat karne lagá, to pachís baras ká thá; aur us ne untís baras Yarúsalam men bádsháhat kí. Us kí má ká nám Abí thá, jo Zakariyáh kí betí thí.
3 Us ne apne báp Dáúd ke mánind KHUDÁWAND ke huzúr sab bát men nekokárí kí:
4 ¶ Ki us ne únche makánon ko dhá diyá, aur múraton ko torá, aur Yasíraton ko kát dálá; aur us ne pítal ke sámp ko, jo Músá ne banáyá thá, torke chaknáchúr kiyá; kyúnki bani Isráel un dinon tak us ke áge khushbúíán jaláte the; aur us ne us ká nám Nahúshtán rakhá.
5 Aur us ne KHUDÁWAND Isráel ke Khudá par tawakkul kiyá, aisá ki ba'd us ke Yahúdáh ke sab bádsháhon men waisá ek na húá, aur na us se áge koí húá thá.
6 Wuh KHUDÁWAND se liptá rahá, aur us kí pairauí karne se báz na áyá; balki us ne us ke hukmon ko, jo KHUDÁWAND ne Músá ko diye the, hifz kiyá.
7 Aur KHUDÁWAND us ke sáth thá; wuh jidhar ko gayá, kámyáb rahá: aur sháh i Asúr se bágí húá, aur us kí khidmat na kí.
8 Us ne Filistíon ko, 'Azah tak, aur un kí sarhaddon kí intihá tak, nigahbánon ke burj se leke muhkam shahr tak, márá.
9 ¶ Aur aisá húá, ki sháh i Hizqiyáh kí saltanat ke chauthe baras, jo sháh i Isráel Ailáh ke bete Húsí'a kí bádsháhat ká sátwán baras thá, sháh i Asúr Salmanazar ne Samrún par charhái kí, aur us ká muhásara kiyá.

10 Aur tísre sál ke áḳhir unhon̲ ne
us ko le liyá: hán̲, Hizqiyáh kí salta-
nat ke chhaṭhe sál, jo sháh i Isráel
Húsí'a kí bádsháhat ká nauwán̲ baras
hai, Samrún le liyá gayá.
11 Aur sháh i Asúr Isráel ko wahán̲
se pakaṛke Asúr ko le gayá, aur unhen̲
Ḳhalah aur Ḳhábúr men̲, Jauzán kí
nahr ke kanáre par, Mádí kí bastíon̲
ke bích rakhá.
12 Yih is liye húá, ki unhon̲ ne
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí bát na
máni, par us ke 'ahd se, aur us sab se,
jo Ḳhudáwand ke bande Músá ne far-
máyá thá, 'udúl kiyá, ki na us kí
sunne, aur na use 'amal men̲ láne ko
cháhte the.
13 ¶ Aur Hizqiyáh bádsháh kí
saltanat ke chaudahwen̲ baras yún̲
húá, ki Asúr ká bádsháh Sanherib
Yahúdáh ke sab hasín shahron̲ par
chaṛhá, aur us ne unhen̲ le liyá.
14 Tab sháh i Yahúdáh Hizqiyáh
ne sháh i Asúr ko, jo Lakís men̲ thá,
yih kahlá bhejá, ki Mujh se ḳhatá
húí; ab merí taraf se phir já, aur jo
kuchh ḳhiráj ki tú mujh par dharegá,
use main̲ uṭhá lún̲gá. So Asúr ke
bádsháh ne tín sau qintár rúpá, aur
tís qintár soná, sháh i Yahúdáh par
muqarrar kiyá.
15 Tab Hizqiyáh ne sárá rúpá, jo
Ḳhudáwand ke ghar, aur sháh ke qasr
ke ḳhazáne men̲ maujúd thá, leke use
diyá.
16 Us waqt Hizqiyáh ne Ḳhudá-
wand kí haikal ke darwázon̲ ká, aur
sutúnon̲ par ká soná, jo sháh i Yahú-
dáh Hizqiyáh ne lagáyá thá, chhílá,
aur Asúr ke bádsháh ko diyá.
17 ¶ Ba'd us ke sháh i Asúr ne
Tartán, aur Rab-Sáris, aur Rab-Sáqí
ko, Lakís se baṛí fauj aur bhári lash-
kar ke sáth bádsháh Hizqiyáh pás
bhejá, ki Yarúsalam par chaṛháí karen̲.
So we chaṛhe, aur Yarúsalam ko áe. Aur
áke us kuṇḍ kí nahr par, jo dhobíon̲ ke
maidán kí ráh men̲ hai, khaṛe rahe.
18 Aur jab unhon̲ ne bádsháh ko
pukárá, to Ḳhilqiyáh ká beṭá Iliyáqím,
jo ghar ká díwán thá, aur Shabnah
mutasaddí, aur A'saf muhásib ká beṭá
Yúaḳh, un pás báhar áe.
19 Aur Rab-Sáqí ne unhen̲ kahá,
Tum jáke Hizqiyáh se kaho, ki Bád-
sháh i 'Azím, Asúr ká bádsháh, yún̲
farmátá hai, ki Wuh kaun sá takya
hai, ki jis par tujhe i'atimád hai?
20 Tú ne jo kahá, (lekin wuh faqat
mun̲h kí bát hai,) ki Mujh men̲ mas-
lahat aur jang kí qúwat maujúd hai.
So ab tú kis par i'atimád rakhtá hai,
ki tú ne mujh se sarkashí kí?
21 Dekh, tujhe Misr ke 'asá par, us
masle húe sarkanḍe par, bharosá hai:
us par to agar koí ṭek kare, to wuh us
ke háth men̲ garegá aur use chubhegá:
so sháh i Misr Fira'ún un sab ke sáth,
jo us par bharosá rakhte hain̲, aisá hí
hai.
22 Aur agar tum mujhe kahte ho,
ki Hamárá tawakkul Ḳhudáwand
hamáre Ḳhudá par hai: kyá wuhí
nahín̲, ki jis ke únche makán, aur jis
ke mazbah, Hizqiyáh ne dúr kar ḍále,
aur Yahúdáh aur Yarúsalam ko kahá,
Tum Yarúsalam men̲ is mazbah ke áge
parastish karo?
23 Pas mere ḳhudáwand sháh i
Asúr ko girau díjiye, aur main̲ tujhe
do hazár ghoṛe dún̲gá, basharte ki tú
apní taraf se un par sawáron̲ ko chaṛhá
sake.
24 Is hálat men̲, tú kyún̲kar mere
ḳhudáwand ke kamtarín mulázimon̲
ke ek sardár ká bhí mun̲h phirá sake,
aur gáríon̲ aur sawáron̲ ke wáste Misr
ká bharosá rakhe?
25 Aur kyá main̲ is makán ke gá-
rat karne ko, Ḳhudáwand ke be-hukm,
chaṛh áyá hún̲? Ḳhudáwand ne to
mujhe farmáyá, ki Us mulk par chaṛh,
aur use gárat kar.
26 Tab Iliyáqím bin Ḳhilqiyáh, aur
Shabnah, aur Yúaḳh ne, Rab-Sáqí se
'arz kí, ki Arámí bolí men̲ apne chá-

karon se kalám kíjiye, ki yih bolí ham samajhte hain; aur un logon ke áge jo díwár par chaṛhe hain Yahúdí lugat men ham se báten na kíjiye.

27 Tab Rab-Sáqí ne un se kahá, Kyá mere ḳhudáwand ne mujh ko tere ḳhudáwand pás, yá tujh pás, yih báten kahne ko bhejá hai? kyá us ne mujhe un logon pás, jo shahrpanáh par baiṭhe hain, nahín bhejá, ki we tumháre sáth apní gúh kháwen, aur apná pesháb píwen?

28 Phir Rab-Sáqí khaṛá húá, aur Yahúdí lugat men chilláke bolá, aur yún kahá, Are tum, bádsháh i 'azím, sháh i Asúr, ká kalám suno:

29 Sháh yún farmátá hai, ki Hizqiyáh tum ko fareb na dene páwe; kyúnki wuh tumhen us ke háth se riháí nahín de sakegá.

30 Aur Ḳhudáwand par tawakkul karne kí bábat us kí na máno, jab kahtá, ki Ḳhudáwand yaqínan ham ko riháí degá, aur yih shahr sháh i Asúr ke háth hawále na kiyá jáwegá.

31 Hizqiyáh kí na suno: ki sháh i Asúr yún farmátá hai, ki Nazrána deke mujh se 'ahd karo, aur nikalke mujh pás áo, aur tab hí tum men se har ek apne ták, aur har ek apne anjír ke daraḳht ká mewa kháwe, aur apne hauz ká pání píwe:

32 Jab tak ki main áún, aur tum ko yahán se ek sarzamín men, jo tumháre mulk ke mánind hai, le jáún; ki wuh galla aur mai kí sarzamín hai; wuh roṭí aur tákistán ká mulk hai; wuh zaitúní tel aur shahd ká mulk hai; ki tum jío aur na maro: aur Hizqiyáh kí na suno, jab wuh tum ko targíb dewe, aur kahe, ki Ḳhudáwand ham ko riháí degá.

33 Kyá gurohon ke ma'búdon men se kisí ne bhí apní sarzamín ko Asúr ke bádsháh ke háth se chhuṛáyá hai?

34 Hamát aur Arfád ke ma'búd kahán hain? aur Sifrwáim aur Hen'a aur 'Iwáh ke ma'búd kahán hain? kyá unhon ne Samrún ko mere háth se chhuṛáyá hai?

35 Un mulkon ke sab ma'búdon ke darmiyán wuh kaun sá hai, jis ne apná mulk mere háth se chhuṛáyá, ki Ḳhudáwand bhí Yarúsalam mere háth se chhuṛáwegá?

36 Par log chup ho rahe, aur us ke jawáb men ek bát bhí na kahí: kyúnki bádsháh ká hukm yún thá, ki Use jawáb mat do.

37 Aur Ḳhilqiyáh ká beṭá Iliyáqím, jo ghar ká díwán thá, aur Shabnah mutasaddí, aur A'saf muhásib ká beṭá Yúaḳh, apne kapṛe chák kiye húe, Hizqiyáh pás áe, aur Rab-Sáqí kí báten use sunáín.

XIX BA'B.

AUR aisá húá, ki Hizqiyáh bádsháh ne yih sunke apne kapṛe pháṛe, aur ṭáṭ oṛhá, aur Ḳhudáwand ke ghar men gayá.

2 Aur us ne ghar ke díwán Iliyáqím, aur Shabnah mutasaddí, aur káhinon ke buzurgon ko, ṭáṭ oṛháke Amús ke beṭe Yas'aiyáh nabí pás bhejá.

3 So unhon ne use kahá, Hizqiyáh yún kahtá hai, ki A'j ká din dukh, aur malámat, aur kufr ká din hai: kyúnki laṛke paidá hone par hain, aur janwáne ká zor nahín.

4 Sháyad ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá Rab-Sáqí kí sab báten sune, jise us ke sáhib, Asúr ke bádsháh, ne bhejá, ki zinda Ḳhudá par malámat kare, aur un báton ke sabab, jo Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne suní hain, ilzám dewe. Pas tú us baqiya ke wáste, jo chhoṛá gayá hai, du'á men áwáz buland kar.

5 Pas, sháh i Hizqiyáh ke mulázim Yas'aiyáh pás áe.

6 ¶ Aur Yas'aiyáh ne unhen farmáyá, ki Tum apne áqá se yún kaho, Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Tú un báton se, jo tú ne sunín, jinhen sháh i Asúr ke mulázimon ne kahke merí takfír kí, hirásán mat ho.

7 Dekh, ki main us par ek jhonká

bhejúngá, aur wuh ek afwáh sunke
apni mamlukat ko phir jáegá: aur
main use usí sarzamín men talwár se
marwá dálúngá.
8 ¶ So Rab-Sáqí phir gayá; aur us
ne sháh i Asúr ko Libnah se larte páyá,
ki use khabar pahunchí thí ki wuh
Lakís se kúch kar gayá;
9 Aur wahán jab use Habsh ke
bádsháh Tirháqah kí khabar húí, ki
dekh, wuh tujh par lashkar-kashí karne
átá hai, tab us ne phir elchí bhejkar
Hizqiyáh se paigám kiyá, aur kahá,
10 Ki sháh i Yahúdáh Hizqiyáh se
kaho, ki Terá Khudá, jis par tú takyá
kartá hai, is bát men tujhe fareb na
de, ki Yarúsalam sháh i Asúr ke qabze
men kiyá na jáegá.
11 Dekh, tú ne suná hai, ki Asúr
ke bádsháhon ne sáre mulkon ko kyá
kiyá, ki sab ko bilkull gárat kar dálá:
so kyá tú riháí pá saktá hai?
12 Kyá un gurohon ke ma'búdon
ne un ko, ki jinhen mere bápdádon ne
halák kiyá, ya'ne Jauzán, aur Harrán,
aur Rasaf, aur Tillasár men baní 'Adan
ko, chhuráyá hai?
13 Hamát ká bádsháh, aur Arfád ká
bádsháh, Qarya-Sifrwáim, aur Hen'a,
aur 'Iwáh ke bádsháh, kahán hain?
14 ¶ So Hizqiyáh ne elchíon ke
háth se náma liyá, aur use parhá; aur
Hizqiyáh uthke KHUDÁWAND ke ghar
men dákhil húá, aur KHUDÁWAND ke
áge use khol diyá.
15 Aur Hizqiyáh ne KHUDÁWAND
ke áge du'á mángi, aur kahá, Ai
KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, jo
karúbíon ke darmiyán sukúnat kartá,
tú hí akelá zamín kí sárí mamlukaton
ká Khudá hai; tú hí ne ásmán o
zamín ko paidá kiyá.
16 Ai KHUDÁWAND, kán dhar, aur
sun; ai KHUDÁWAND, apní ánkhen
khol, aur dekh; aur Sanherib kí un
sab báton ko, jis ne is ádmí ko bhejá,
tá ki zinda Khudá ko malámat kare,
sun le.
17 Sach hai, ai KHUDÁWAND, ki
Asúr ke bádsháhon ne logon ko un ke
mulkon samet kharáb kiyá,
18 Aur un ke ma'búdon ko ág men
dálá; ki we khudá na the, balki
ádmíon kí dastkárí the, lakrí, aur
patthar: so unhon ne unhen faná
kiyá.
19 Aur ab, ai KHUDÁWAND, hamáre
Khudá, tú ham ko us ke háth se bachá
líjiye, tá ki zamín kí sárí bádsháhaten
yaqín kar jánen, ki tú hí akelá KHU-
DÁWAND Khudá hai.
20 ¶ Tab Amús ke bete Yas'aiyáh
ne Hizqiyáh ko kahlá bhejá, ki KHU-
DÁWAND Isráel ká Khudá yún farmátá
hai, ki Tú ne du'á men jo kuchh sháh
i Asúr Sanherib kí mukhálafat men
mujh se mángá hai, main ne suná.
21 Yih wuh kalám hai, jo KHUDÁ-
WAND ne us ke haqq men farmáyá;
Saihún kí bákira betí ne tujh ko
haqír jáná, aur tujh par hansí; hán,
Yarúsalam kí betí ne tujh par si-
dhuná.
22 Tú ne kis ko malámat, aur kis
kí tú ne takfír kí? kis par tú ne apní
áwáz buland kí, aur ánkhen úpar
utháín? hán, Isráel ke Quddús par.
23 Tú ne apne qásidon kí wasátat
se KHUDÁWAND ko malámat kí, aur
kahá, Main apní be-shumár gáríon se
paháron kí únchái par, aur Lubnán kí
dámanon par, charh áyá hún: aur
wahán ke saroon ke únche peron aur
sanaubar ke khásse darakhton ko kát
dálúngá, aur us kí sarhaddon ke
musáfir-khánon men, aur us ke zarkhez
maidán ke ban men, ghusá chalá
jáúngá.
24 Main ne khodá, aur gair ká
pání piyá, aur main ne apne pánwon
ke talwon se ghere húe shahron kí sab
nahr nálon ko sukhá dálá.
25 Kyá tú bahut din se sun na
chuká, ki main hí ne yih kiyá, aur ki
qadím zamánon se main hí ne yih
banáyá? mere hí intizám se yih húá,

ki tú ghere húe shahron̲ ko gárat karne
aur ḍher kar dene ke liye maujúd
rahá.
26 So wahán̲ ke basnewále kamzor
húe, aur ghabrá gaye, aur sharminda
húe; we aise the, jaise ki maidán kí
ghás yá sabzí, yá jaise ki chhaton̲ par
kí ghás jo puḳhta hone se peshtar
súkh játí hai.
27 Main̲ terá ṭhikáná, aur terá
báhar jáná, aur andar áná, aur terí
ḳhafagí, jo mujh par húí, jántá hún̲.
28 Pas is liye ki tere qahr kí, jo tú
ne mujh par kiyá, aur tere hangáme
kí, khabar mere kánon̲ tak pahunchí,
so main̲ apná kánṭá terí nák men̲
márún̲gá, aur apní lagám tere labon̲ ke
darmiyán dún̲gá; aur tú jis ráh se
áyá hai, main̲ tujhe usí ráh se pher-
ún̲gá.
29 Ab tere liye yihí nishán hai, ki
tum is baras we chízen̲, jo azḳhud
ugtí hain̲, kháoge, aur dúsre sál bhi
wuhí chízen̲ jo un se paidá hon̲; aur
tísre sál tum booge, aur káṭoge, aur
tákistán lagáoge, aur us ke phal
kháoge.
30 Aur wuh baqíya, jo Yahúdáh ke
gharáne se bach rahá, phir níche jaṛ
pakṛegá, aur úpar phalegá.
31 Ki ek baqíya Yarúsalam se, aur
we jo bach rahe hain̲, koh i Saihún se,
ḳhurúj karen̲ge; Ḳhudáwand kí gai-
yúrí aisá karegí.
32 So Ḳhudáwand sháh i Asúr ke
haqq men̲ yún̲ farmátá hai, ki Wuh
is shahr men̲ dáḳhil na hogá, na yahán̲
tír chaláwegá, na sipar pakaṛke us ke
sámhne áwegá, aur na us ke muqábil
damdama bándhegá;
33 Balki jis ráh se wuh áyá, usí ráh
se phir jáegá; aur is shahr men̲ dáḳhil
na hogá, Ḳhudáwand farmátá hai;
34 Ki main̲ apne liye, aur apne
bande Dáúd ke liye, is shahr ke ba-
cháne ke wáste us kí pushtí karún̲gá.
35 ¶ So usí rát ko aisá húá, ki
Ḳhudáwand ke firishte ne nikalke
Asúr kí lashkargáh men̲ ek lákh
pachásí hazár ádmí ján se máre: we jo
subh sawere uṭhe, to dekho, ki we sab
mare paṛe the.
36 Tab sháh i Sanherib ne kúch
kiyá, aur chalá gayá, aur phir gayá,
aur Nínawáh men̲ á rahá.
37 Aur aisá húá, ki jis waqt wuh
apne ma'búd Nisrúk ke ghar men̲ pújá
kartá thá, us waqt Adrammalik aur
Sárazar us ke beṭon̲ ne use talwár se
qatl kiyá: aur we ḳhud bhágke Arárát
kí sarzamín ko gaye. Aur Asar-
Haddún, us ká beṭá, us kí jagah
bádsháh húá.

XX BA'B.

UNHI'N dinon̲ men̲ Hizqiyáh ko
maut kí bímárí húí. Tab Amús
ká beṭá Yas'aiyáh us pás áyá, aur use
kahá, Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, ki
Tú apne ghar kí bábat wasíyat kar;
is liye ki tú mar jáegá, aur na jíegá.
2 Tab Hizqiyáh ne apná mun̲h
díwár kí taraf kiyá, aur Ḳhudáwand
se du'á mángí, aur kahá:
3 Ai Ḳhudáwand, main̲ tujh se
minnat kartá, ki ab yád farmáiye, ki
main̲ kyún̲kar rástí aur dil ke kámil
shauq se tere áge chaltá phirtá rahá,
aur jo terí nigáh men̲ achchhá thá,
wuhí main̲ ne kiyá. Aur Hizqiyáh
zár zár royá.
4 Aur peshtar us ke ki Yas'aiyáh
ghar ke darmiyání sahn men̲ nikle,
aisá húá, ki Ḳhudáwand ká kalám us
par názil húá, aur us ne kahá,
5 Tú phir já, aur Hizqiyáh ko, jo
mere logon̲ ká sardár hai, kah, ki
Ḳhudáwand tere báp Dáúd ká Ḳhudá
yún̲ farmátá hai, ki Main̲ ne terí du'á
suní, aur main̲ ne tere án̲súon̲ ko
dekhá: dekh, main̲ tujhe shifá dún̲gá,
aur tísre din tú Ḳhudáwand ke ghar
men̲ chaṛh áwegá.
6 Aur main̲ terí 'umr pandrah
baras baṛháún̲gá, aur main̲ tujh ko,
aur is shahr ko, Asúr ke bádsháh ke
háth se rihái dún̲gá, aur apne liye, aur

apne bande Dáúd ke liye, is shahr kí
pushtí karúngá.
7 Aur Yas'aiyáh ne kahá Anjír kí
ṭikiyá lo: so unhon ne lí, aur use us
phore par rakhá, aur wuh changá ho
gayá.
8 ¶ Tab Hizqiyáh ne Yas'aiyáh se
kahá, Us kí kyá nisháni hai, kí KHU-
DÁWAND mujhe sihhat bakhshegá, aur
main tísre din KHUDÁWAND ke ghar
charh jáúngá?
9 Yas'aiyáh bolá, KHUDÁWAND kí
taraf se us ká nishán jo KHUDÁWAND
apne wa'da ko púrá karegá tere liye
yih hai, ki sáya yá das darje áge ko
jáwe, yá das darje píchhe ko phir
jáwe?
10 Tab Hizqiyáh ne jawáb diyá,
Yih to chhoṭí bát hai, ki sáya das
darje áge ko jáwe; so yún nahín, balki
aisá ho, ki sáya das darje píchhe ko
phir jáwe.
11 Tab Yas'aiyáh nabí ne KHUDÁ-
WAND se du'á mángí: so us ne sáye ko
Ákhaz kí dhúp-gharí men das darje
píchhe phiráyá, un darjon men ki jin
se ḍhal gayá thá.
12 ¶ Us waqt sháh i Bábul Barú-
dak-Baladán bin Baladán ne náma aur
hadya Hizqiyáh ko bhejá: ki us ne
suná thá, ki Hizqiyáh bímár húá thá.
13 So Hizqiyáh ne un kí báten
sunín; aur us ne apná sárá ghar aur
us kí nafís chízen, rúpá, aur soná, aur
masálih, aur qímatí 'itr, aur apná
silah-kháná, aur har ek chíz jo us ke
khazáne men pái gayín, un ko dikh-
láín: aur us ke ghar men, us kí sárí
mamlukat men, aisí koí chíz na thí, jo
Hizqiyáh ne un ko na dikhlái ho.
14 ¶ Tab Yas'aiyáh nabí Hizqiyáh
bádsháh pás áyá, aur use kahá, ki Un
logon ne kyá kahá? aur ye kahán se
tujh pás áe? Hizqiyáh ne kahá, Ye
ba'íd mulk se, Bábul hí se, mujh pás
áe hain.
15 Phir us ne púchhá, Unhon ne
tere ghar men kyá dekhá? Hizqiyáh
bolá, Unhon ne sab, jo kuchh ki mere
ghar men hai, dekhá; mere khazáne
men aisí koí chíz na rahí, jo main ne
unhen na dikhlái.
16 Tab Yas'aiyáh ne Hizqíyáh se
kahá, KHUDÁWAND ká kalám sun.
17 Dekh, we din áte hain, ki sab jo
kuchh tere ghar men hai, aur jo kuchh
ki tere bápdádon ne áj ke din tak jam'a
kar rakhá hai, sab Bábul ko le jáenge;
kuchh báqí na rahegá, KHUDÁWAND
farmátá hai.
18 Aur tere beṭon men se, jo tujh
se niklenge, aur tere hí nutfe se paidá
honge, asír ho jáenge; aur we sháh i
Bábul ke mahallon men khwájasará
honge.
19 Hizqiyáh ne Yas'aiyáh se kahá,
KHUDÁWAND ká kalám, jo tú ne kahá
hai, bhalá hai. Phir us ne kahá, Kyá
bhalá nahín, agar mere jíne tak amn
aur amán rahe?
20 ¶ Hizqiyáh ká báqí ahwál, aur
us kí qúwat ká zikr, ki kyúnkar us ne
kunḍ aur táláb banáyá, aur shahr
men nahr láyá, kyá sháhán i Yahúdáh
kí tawáríkh men likhá húá nahín hai?
21 Aur Hizqiyáh ne apne bápdádon
men shámil hoke árám kiyá: aur us
ká beṭá Munassí us kí jagah bádsháh
húá.

XXI BAB.

JAB Munassí bádsháh húá, to wuh
bárah baras ká thá: us ne pach-
pan baras Yarúsalam men bádsháhat
kí. Us kí má ká nám Hifzibáh thá.
2 Us ne un qaumon ke nafratí kám
ke muwáfiq, jinhen KHUDÁWAND ne
baní Isráel ke áge se daf'a kiyá, KHU-
DÁWAND ke huzúr badí kí.
3 Kyúnki us ne un únche makán-
on ko, jinhen us ke báp Hizqiyáh ne
ḍháyá thá, phir biná kiyá; aur Ba'al
ke liye mazbah uṭháe, aur Yasírat
banái, jis tarah se ki sháh i Isráel
Akhiab ne kiyá thá; aur ásmán kí sárí
fauj kí parastish kí, aur un kí bandagí
kí.

4 Aur us ne ḲHUDÁWAND ke us ghar men̲, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne farmáyá thá, ki main̲ Yarúsalam men̲ apná nám rakhún̲gá, mazbah banáe.

5 Aur us ne ásmán kí sárí fauj ke liye mazbah ḲHUDÁWAND ke ghar ke donon̲ sahnon̲ men̲ biná kiye.

6 Aur us ne apne beṭe ko ág men̲ guzárá, aur sa'aton̲ ko máná, aur jádúgarí kí, aur dewon̲ aur afsúngaron̲ se yárí kí; us ne ḲHUDÁWAND ke áge us ko gussa diláne ke liye baṛí sharárat kí.

7 Aur us ne Yasírat kí múrat ko, jo us ne banáí, us ghar men̲ nasb kiyá, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne Dáúd ko, aur us ke beṭe Sulaimán ko, kahá thá, ki Isí ghar men̲, aur Yarúsalam men̲, jise main̲ ne baní Isráel ke sáre firqon̲ men̲ se chun liyá hai, main̲ apná nám abad tak rakhún̲gá:

8 Aur main̲ baní Isráel ke pán̲won̲ ko is sarzamín se, jo main̲ ne un ke bápdádon̲ ko 'ináyat kí hai, kabhí na ṭalwáún̲gá, magar is shart par, ki we un báton̲ ko, jo main̲ ne unhen̲ farmáín̲, aur us sab sharí'at ko, jo mere bande Músá ne un par jatá dí thí, 'amal men̲ láwen̲.

9 Par we shanawá na húe: aur Munassí ne unhen̲ yahán̲ tak bhaṭkáyá, ki unhon̲ ne un gurohon̲ kí nisbat, jinhen̲ ḲHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne nábúd kiyá, ziyáda badkárí kí.

10 ¶ Chunánchi ḲHUDÁWAND ne apne bandon̲ nabíon̲ kí ma'rifat se farmáyá;

11 Is liye ki sháh i Yahúdáh Munassí ne nafratí kám kiye, aur Amúríon̲ kí nisbat, jo us se peshtar the, badtar 'amal kiye, aur Yahúdáh se bhí apne buton̲ ke sabab gunáh karwáe:

12 Isí liye ḲHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne yún̲ farmáyá, Dekho, main̲ Yarúsalam aur Yahúdáh par aisí balá bhejtá hún̲, ki us kí ḳhabar jis ke kán tak pahunchegí, us ke donon̲ kán jhanjhaná uṭhenge.

13 Aur main̲ Yarúsalam par Samrún kí rassí, aur Aḳhiab ke gharáne ká sáhul, us par ḍálún̲gá; aur main̲ Yarúsalam ko yún̲ sáf karún̲gá, jis tarah koí thálí ko sáf kare, jo ki sáf bhí kare aur ulṭá bhí dewe.

14 Aur main̲ apní mírás ke báqí logon̲ ko tark karún̲gá, aur unhen̲ un ke dushmanon̲ ke háthon̲ men̲ hawála karún̲gá; aur we apne dushmanon̲ ke liye shikár aur lúṭ hon̲ge:

15 Kyún̲ki unhon̲ ne mere huzúr badí kí; aur jis din se un ke bápdáde Misr se nikle, áj ke din tak, unhon̲ ne mujhe gussa diláyá kiyá.

16 'Aláwa us ke, Munassí ne, us gunáh ke siwá, ki us ne Yahúdáh ko gumráh karke ḲHUDÁWAND ke huzúr us se badkáríán̲ karwáín̲, yahán̲ tak be-gunáhon̲ ke ḳhún kiye, ki Yarúsalam is sire se leke us sire tak bhar gayá.

17 ¶ Ab Munassí ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur yih ki us ne kaisá gunáh kiyá, so kyá wuh baní Yahúdáh ke bádsháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲ likhá húá nahín̲?

18 Aur Munassí ne apne bápdádon̲ ke darmiyán árám kiyá, aur apne ghar ke bág men̲, jo 'Uzzá ká bág hai, gáṛá gayá: aur us ká beṭá Amún us kí jagah bádsháh húá.

19 Aur Amún, jab taḳht par baiṭhá, to báís baras ká thá. Us ne Yarúsalam men̲ do baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Musallimat thá, jo Harús Yutbahí kí beṭí thí.

20 Aur jaisá us ke báp Munassí ne kiyá, us ne bhí ḲHUDÁWAND ke huzúr badí kí.

21 Aur wuh apne báp kí sárí ráhon̲ par chalá, aur us ke báp ne jin buton̲ kí bandagí aur parastish kí, us ne bhí un kí bandagí kí.

22 Aur us ne ḲHUDÁWAND apne

bápdádon̲ ke Ḳhudá ko tark kiyá, aur
Ḳhudáwand kí ráh par na chalá.
23 ¶ A'ḳhir ko, Amún ke ḳhádimon̲
ne us ke barḳhiláf bandish bándhí,
aur bádsháh ko us ke qasr men̲ qatl
kiyá.
24 Aur mulk kí ra'aiyat ne un sab
ko qatl kiyá, ki jinhon̲ ne Amún bád-
sháh ke barḳhiláf bandish bándhí thí.
Aur mulk ke logon̲ ne us ke beṭe
Yúsiyáh ko us kí jagah bádsháh kiyá.
25 Aur Amún ke báqí a'amál, jo
us ne kiye, so kyá Yahúdáh ke bád-
sháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲
likhe húe nahín̲ hain̲?
26 Aur wuh apne gor men̲ 'Uzzá
ke bág ke darmiyán gáṛá gayá: aur
us ká beṭá Yúsiyáh us kí jagah bád-
sháh húá.

XXII BA'B.

JAB Yúsiyáh taḳht par baiṭhá, to
áṭh baras ká thá; us ne iktís
baras Yarúsalam men̲ saltanat kí. Us
kí má ká nám Jadídah thá, jo Busqatí
'Adáyáh kí beṭí thí.
2 Us ne we kám kiye, jo Ḳhudá-
wand kí nigáh men̲ bhale the, aur
apne báp Dáúd kí sárí ráhon̲ par chalá,
aur dahne yá báen̲ mutlaq na muṛá.
3 ¶ Aur Yúsiyáh bádsháh kí sal-
tanat ke aṭhárahwen̲ baras aisá húá,
ki bádsháh ne Sáfan bin Asaliyáh bin
Masullám kátib ko yún̲ kahke Ḳhu-
dáwand ke ghar ko bhejá;
4 Ki tú Ḳhilqiyáh sardár káhin pás
já, aur use kah, ki Us chándí ká, jo
Ḳhudáwand ke ghar men̲ lái játí hai,
aur jise darbánon̲ ne logon̲ se leke
jam'a kiyá hai, hisáb kar.
5 Aur wuh mublag un kárguzáron̲
ko, jo Ḳhudáwand ke ghar ke nigah-
bán hain̲, dewe, ki we use un kárígaron̲
ko, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲ kám
karte hain̲, den̲, ki ghar ke daráron̲ kí
marammat howe;
6 Ya'ne baṛhaíon̲, aur mi'amáron̲,
aur sang-taráshon̲ ko, aur lakṛíon̲ aur
taráshe húe pattharon̲ ke mol lene ko,
ki ghar kí marammat ho.
7 Lekin wuh naqdí, jo un ke háth
men̲ dí játí thí, kabhú us ká hisáb un
se liyá na játá thá, is liye ki we
amánatdárí se kám karte the.
8 ¶ Aur sardár káhin Ḳhilqiyáh
ne Sáfan kátib ko kahá, Main̲ ne
Ḳhudáwand ke ghar men̲ Tauret kí
kitáb pái hai. Aur Ḳhilqiyáh ne wuh
kitáb Sáfan ko dí, so us ne paṛhí.
9 Aur Sáfan kátib bádsháh pás áyá,
aur bádsháh ko ḳhabar dí, ki Tere
ḳhádimon̲ ne wuh naqdí, jo ghar men̲
maujúd thí, jam'a kí, aur un kárgu-
záron̲ ke háth men̲ supurd kí, jo Ḳhu-
dáwand ke ghar ke nigahbán hain̲.
10 Ab Sáfan kátib ne bádsháh par
záhir karke us se kahá, ki Ḳhilqiyáh
káhin ne mujhe yih kitáb dí. Aur
Sáfan ne use bádsháh ke huzúr paṛhá.
11 Aur aisá húá, ki jab bádsháh ne
Tauret kí kitáb kí báten̲ sunín̲, to
apne kapṛe pháṛe;
12 Aur Ḳhilqiyáh káhin, aur Sáfan
ke beṭe Aḳhiqám, aur Míkáyáh ke
beṭe 'Akbúr, aur Sáfan kátib, aur
'Asáyáh ko, jo sháh ká mulázim thá,
farmáyá, ki
13 Tum jáo, aur merí, aur sab logon̲
kí, aur sáre Yahúdáh kí bábat Ḳhu-
dáwand se púchho, ki Is kitáb men̲,
jo milí, ye kaisí báten̲ hain̲? ki Ḳhu-
dáwand ká gussa ham par nipaṭ
bhaṛká hai, ki hamáre bápdádon̲ ne is
kitáb kí báton̲ par kán na lagáyá, aur
jo kuchh us men̲ likhá hai us ke
mutábiq kuchh na kiyá.
14 Tab Ḳhilqiyáh káhin, aur Aḳhi-
qám, aur 'Akbúr, aur Sáfan, aur
'Asáyáh, Ḳhuldah nabiya pás gaye,
jo toshaḳhána ke dároga Salúm bin
Tiqwah bin Ḳharḳhas kí jorú thí;
(ki wuh Yarúsalam ke bích Mishnah
náme mahalle men̲ rahtí thí;) so
unhon̲ ne us se báten̲ kín̲.
15 ¶ Tab us ne unhen̲ kahá, Ḳhu-
dáwand Isráel ká Ḳhudá yún̲ farmátá

hai, ki Tum us shaḳhs se, jis ne tum-
heṉ mujh pás bhejá hai, kaho,
16 Ki ḲHUDÁWAND yúṉ farmátá
hai, Maiṉ un sab bátoṉ ke mutábiq,
jinheṉ sháh i Yahúdáh ne kitáb meṉ
paṛhá hai, is maqám par, aur un par,
jo is maqám meṉ rahte haiṉ, balá názil
karúṉgá:
17 Kyúṉki unhoṉ ne mujhe tark
kiyá, aur gair-ma'búdoṉ ke áge ḳhush-
búíáṉ jaláíṉ, tá ki apne háthoṉ ke sáre
kámoṉ se mujhe gussa diláweṉ: so
merá qahr is maqám par bhaṛkegá, aur
ṭhaṇḍá na hogá.
18 Lekin sháh i Yahúdáh ko, jis
ne tum ko bhejá, ki ḲHUDÁWAND se
suwál karo, so tum use kahiyo, ki
ḲHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá yúṉ
kahtá hai, ki In bátoṉ kí bábat, jo tú
ne suníṉ;
19 Is liye ki terá dil narm hai, aur
jab tú ne wuh bát suní, jo maiṉ ne is
maqám ke aur us ke báshindoṉ ke
haqq meṉ kahí, ki we ek wírána aur
la'natí bhí hoṉge, tú ne ḲHUDÁWAND
ke áge 'ájizí kí, aur apne kapṛe pháṛe,
aur mere áge royá; so maiṉ ne bhí terí
suní, ḲHUDÁWAND farmátá hai.
20 Is liye dekh, maiṉ tujhe tere báp-
dádoṉ ke sáth shámil karúṉgá, aur tú
apne gor meṉ salámatí se utár diyá
jáegá; aur sárí áfat ko, jo mere hukm
se is maqám par názil hogí, terí áṉkheṉ
na dekheṉgí. So we yih ḳhabar bád-
sháh pás láe.

XXIII BA'B.

SO bádsháh ne log bheje, aur un-
hoṉ ne Yahúdáh aur Yarúsalam
ke sáre buzurgoṉ ko us ke pás jam'a
kiyá.
2 Aur bádsháh ḲHUDÁWAND ke ghar
par chaṛh gayá; aur us ke sáth Yahú-
dáh ke sáre log, aur Yarúsalam ke sáre
báshinde, aur káhin, aur nabí, aur sab
chhoṭe baṛe log the; aur us ne 'ahd
kí sárí báteṉ us kitáb kí, jo ḲHUDÁ-
WAND ke ghar meṉ milí thí, unheṉ
paṛh sunáíṉ.
3 ¶ Aur bádsháh sutún se lagke
khaṛá húá, aur ḲHUDÁWAND ke áge
'ahd kiyá, ki ḲHUDÁWAND kí pairauí
kare, aur us ke hukmoṉ, aur us kí
shahádatoṉ, aur us ke qánúnoṉ ko, apne
sáre dil aur sárí ján se hifz kare; aur
is 'ahd kí bátoṉ par, jo is kitáb meṉ
likhí haiṉ, 'amal kare. Aur sáre log
us 'ahd par qáim húe.
4 Phir bádsháh ne sardár káhin
Khilqiyáh ko, aur un káhinoṉ ko, jo
dúsre darje meṉ the, aur darbánoṉ ko,
hukm kiyá, ki sáre bartan, jo Ba'al,
aur Yasírat, aur ásmán kí sárí fauj ke
liye banáe the, ḲHUDÁWAND kí haikal
se báhar nikáleṉ; aur us ne Yarúsalam
se báhar hoke Qidrún ke ás pás ke
khetoṉ meṉ unheṉ jalá diyá, aur un
kí rákh Baitel ko pahuncháí:
5 Aur un butparast káhinoṉ ko,
jinheṉ sháhán i Yahúdáh ne muqarrar
kiyá thá, ki únche makánoṉ par Yahú-
dáh kí bastíoṉ meṉ, aur un makánoṉ
meṉ, jo Yarúsalam ke gird o pesh the,
ḳhushbúíáṉ jaláyá kareṉ, un sab samet,
jo Ba'al, aur Súraj, aur Chánd, aur
Rás-Chakr, aur ásmán ke sáre lashkar,
ke liye ḳhushbúíáṉ jaláte the, mauqúf
kiyá.
6 Aur us ne Yasírat ko ḲHUDÁWAND
ke ghar se Yarúsalam ke báhar Qidrún
nahr ke maidán meṉ nikalwáyá, aur
use wádí i Qidrún meṉ jalá diyá, aur
raundke gard kar diyá, aur us gard
ko 'awámm logoṉ kí goroṉ par phenk
diyá.
7 Aur gánḍúoṉ ke gharoṉ ko, jo
ḲHUDÁWAND ke ghar se mile húe the,
jin meṉ randíáṉ Yasírat ke liye parde
bintíáṉ thíṉ, ḍhá diyá.
8 Aur us ne Yahúdáh ke sab shahr-
oṉ se káhinoṉ ko faráham kiyá, aur un
sab únche makánoṉ meṉ, jin meṉ
káhin ḳhushbúíáṉ jaláte the, Jib'a se
Biarsab'a tak, najásat ḍalwáí; aur us
ne un únche makánoṉ ko, jo shahr ke
názim Yashú' ke darwáze kí darámad
ke báeṉ háth ko the, girá diyá.

9 Par únche makánon ke káhin Ya-
rúsalam men Khudáwand ke mazbah
pás na áte the, lekin we fatírí roṭí apne
bháíon ke sáth khá lete the.
10 Aur us ne Túfat par, jo Baní Hin-
núm kí wádí men hai, najásat phink-
wáí, tá ki koí Molik ke liye apne beṭe
beṭí ko ág ke darmiyán na guzáre.
11 Aur un ghoron ko, jo Yahúdáh
ke bádsháhon ne súraj kí nazr kiye
the, Khudáwand ke ghar ke ástáne
ke barábar, aur Nátan-Malik khwá-
jasará ke dálán ke nazdík, jo shahr kí
nawáhí men thá, nikálá, aur súráj kí
gáṛíon ko ág se jalá diyá.
12 Aur un mazbahon ko, jo A'khaz
ke bálákháne kí chhat par the, jinhen
sháhán i Yahúdáh ne biná kiyá thá,
aur un mazbahon ko, jinhen Munassí
ne Khudáwand ke ghar ke do sahnon
men biná kiyá thá, bádsháh ne ḍhá
diyá, aur wahán se dauṛke un ke
khák ko wádí i Qidrún men phinkwá
diyá.
13 Aur bádsháh ne un únche ma-
kánon par, jo Yarúsalam ke muqábil
Koh i Halákat kí dahní taraf the,
jinhen sháh i Isráel Sulaimán ne Sai-
dáníon kí nafratí 'Istárát, aur Moábíon
ke nafratí Kamús, aur baní 'Ammún
ke nafratí Milkum ke liye banáyá thá,
najásat ḍalwáí.
14 Aur buton ko chaknáchúr kiyá,
aur Yasíraton ko káṭ ḍálá, aur un kí
jagah men murdon kí haḍḍián bhar
dín.
15 ¶ Us ke siwá us ne Baitel ke
mazbah ko, aur us únche makán ko,
jise Nabát ke beṭe Yarubi'ám Isráelíon
ke gumráh karnewále ne banáyá thá,
wuhí mazbah, aur wuhí únchá makán,
donon ko, us ne ḍhá diyá, aur us únche
makán men ág lagá dí, aur raundte
raundte use khák kar diyá, aur Yasí-
rat ko jaláyá.
16 Aur jab Yúsiyáh ne munh phe-
rá, us ne pahár par qabren dekhín;
to us ne log bhejke un qabron men
kí haḍḍián nikalwáín, aur mazbah
par jaláín, aur un par najásat ḍáli,
Khudáwand ke us kalám ke mutá-
biq, jise mard i Khudá ne pukárke
kahá thá, jis ne un báton kí munádı
kí thí.
17 Phir us ne púchhá, Yih yádgárí
ká patthar kyá hai, jise main dekhtá
hún? So shahr ke logon ne use kahá,
Yih us mard i Khudá kí gor hai, jis ne
Yahúdáh se ákar un kámon kí, jo tú
ne Baitel ke mazbah se kiye, pukárke
khabar dí:
18 Tab us ne kahá, Use rahne do;
koí us kí haḍḍíon ko na sarkáwe. So
unhon ne us kí haḍḍián us nabí kí
haḍḍíon ke sáth, jo Samrún se áyá thá,
rahne dín.
19 Aur Yúsiyáh ne un sab gharon
ko, jo únche makánon par Samrún kí
bastíon men the, jinhen Isráelí bád-
sháhon ne biná kiyá, tá ki Khudá-
wand ko gussawar kare, ḍhá diyá;
chunánchi sab, jo kuchh ki us ne Bai-
tel men kiyá thá, un ko bhí kiyá.
20 Aur únche makánon ke sab
káhinon ko, jo wahán the, us ne maz-
bahon par zabh kiyá, aur ádmíon kí
haḍḍián un par jaláín, aur Yarúsalam
ko phirá.
21 ¶ Aur bádsháh ne sáre logon
ko hukm kiyá, aur kahá, ki Khudá-
wand apne Khudá ke liye fasah kí
'íd karo, jaisá ki is 'ahd kí kitáb men
likhá hai.
22 Aur yaqínan qázíon ke zamáne
se leke jo Isráelíon kí 'adálat karte
the, Isráel ke bádsháhon ke sab din,
aur Yahúdáh ke bádsháhon ke za-
máne tak, aisí 'íd i fasah kabhí na húí
thí,
23 Jaisí Yúsiyáh bádsháh ke aṭhá-
rahwen baras men thí, ki usí men
Yarúsalam ke bích Khudáwand ke
liye 'íd i fasah húí.
24 ¶ Siwá us ke, un ko bhí, jo
dewon se yárí, aur afsúngarí karte the,
aur múraton, aur buton, aur sab nai

ratí chízon̲ ko, jo mulk i Yahúdáh aur Yarúsalam men̲ nazar átí thín̲, Yúsiyáh ne daf'a kar diyá, tá ki wuh sharí'at kí we báten̲ jo us kitáb men̲, jise Ḳhilqiyáh káhin ne Ḳhudáwand ke g͟har men̲ páyá thá, lik͟hí thín, púrí kare.

25 So us kí mánind na agle zamáne men̲ aisá koí bádsháh húá, jo apne sáre dil, aur apní sárí ján, aur apne sáre zor se Músá kí sárí sharí'at ke mutábiq Ḳhudáwand kí taraf mutawajjih húá; aur na ba'd us ke koí us ke mánind barpá húá.

26 ¶ Báwujúd us ke, Ḳhudáwand apne sak͟ht o shadíd qahr se, ki jis se us ká gazab baní Yahúdáh par bhaṛká thá, un sárí gazab-angez badkárion̲ ke sabab, jin se Munassí ne use nipaṭ ázurda kiyá thá, na phirá.

27 Aur Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Main̲ Yahúdáh ko bhí apní ánkhon̲ ke sámhne se us tarah dúr karún̲gá, jis tarah se ki Isráel ko dúr kiyá; aur main̲ is shahr Yarúsalam ko, jise main̲ ne barguzída kiyá, aur is ghar ko, jis kí bábat main̲ ne kahá, ki Merá nám wahín̲ hogá, mardúd karún̲gá.

28 Aur Yúsiyáh ká báqí ahwál, aur sab jo kuchh ki us ne kiyá, so kyá wuh Yahúdáh ke bádsháhon̲ kí tawárík͟h kí kitáb men̲ likhá húá nahín̲ hai?

29 ¶ Us ke aiyám men̲ sháh i Misr Fira'ún-Nikoh Furát kí samt ko Asúr ke bádsháh par chaṛhá, aur Yúsiyáh bádsháh us ká sámhná karne ko niklá; aur Majiddo men̲, jis waqt us ká muqábala húá, to us ne use már ḍálá.

30 Aur us ke mulázim us kí lásh ko ek gáṛí men̲ ḍálke Majiddo se Yarúsalam men̲ le gaye, aur us ko usí kí qabr men̲ gáṛá. Aur ahl i mamlukat ne Yúsiyáh ke beṭe Yahúak͟haz ko leke use mamsúh kiyá, aur us ke báp kí jagah use bádsháh kiyá.

31 ¶ Aur Yahúak͟haz, jis waqt ki bádsháh húá, us waqt teís baras ká thá: us ne Yarúsalam men̲ tín mahíne bádsháhat kí. Us kí má ká nám Hamútal thá, jo Libnáh ke rahnewále Yaramiyáh kí beṭí thí.

32 Aur us ne us sab kí mánind, jo us ke bápdádon̲ ne kiyá, Ḳhudáwand ke huzúr badí kí.

33 Aur Fira'ún-Nikoh ne use Riblah men̲, jo zamín i Hamát hai, zanjír se band kiyá; tá ki wuh Yarúsalam men̲ saltanat na kare: aur ahl i mamlukat par sau qintár rúpá, aur ek qintár soná, k͟hiráj muqarrar kiyá.

34 Aur Fira'ún-Nikoh ne Yúsiyáh ke beṭe Iliyáqím ko us ke báp Yúsiyáh kí jagah bádsháh kiyá; aur us ká nám badalke Yahúyaqím rakhá, aur Yahúak͟haz ko le gayá: so wuh Misr men̲ pahunchke wahán̲ mar gayá.

35 Aur Yahúyaqím ne rúpá aur soná Fira'ún ko pahuncháyá; magar Fira'ún ke hukm ke mutábiq rúpá dene ke liye us ne mamlukat par k͟hiráj muqarrar kiyá: har ek se, jo us mamlukat ká thá, us k͟hiráj ke muwáfiq jitná us par átá thá, rúpá soná liyá, tá ki Fira'ún ko dewe.

36 ¶ Aur Yahúyaqím, jis din tak͟ht par baiṭhá, pachís baras ká thá; us ne Yarúsalam men̲ gyárah baras saltanat kí. Us kí má ká nám Zabúdah thá, jo Rúmáh ke Fidáyáh kí beṭí thí.

37 Us ne bhí us sab kí mánind, jo us ke bápdádon̲ ne kiyá, Ḳhudáwand ke huzúr badí kí.

XXIV BA'B.

US ke aiyám men̲ Bábul ká bádsháh Nabúkadnazar chaṛh áyá, aur Yahúyaqím tín baras tak us ká tábi' rahá; tab wuh us se phir gayá, aur sarkashí kí.

2 Aur Ḳhudáwand ne Kasdíon̲ kí faujen̲, aur Arám kí faujen̲, aur Moáb kí faujen̲, aur baní 'Ammún kí faujen̲, us par bhejín̲, aur Yahúdáh par bhí bhejín̲, tá ki use halák karen̲, jaisá ki Ḳhudáwand ne apne bandon̲ nabíon̲ kí ma'rifat se farmáyá thá.

3 Yaqínan Ḳhudáwand hí ke hukm se Yahúdáh par yih sab kuchh húá, tá ki unhen apne huzúr se dúr kare, Munassí ke sáre gunáhon ke bá'is, mutábiq us sab ke jo us ne kiyá;

4 Aur un sáre be-gunáhon ke ḳhún ke sabab, jise Munassí ne bahá diyá; kyúnki Munassí ne be-gunáhon ke ḳhún se Yarúsalam ko aisá bhar diyá thá, ki Ḳhudáwand ne na cháhá, ki use mu'áf kare.

5 ¶ Aur Yahúyaqím ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríḳh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

6 Aur Yahúyaqím apne bápdádon men shámil hoke so rahá: aur Yahúyakín us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.

7 Ba'd us ke sháh i Misr kabhí phir apní mamlukat se báhar na gayá, is liye ki sháh i Bábul ne Misr kí nahr se leke nahr i Furát tak sárí zamín par, jitní sháh i Misr kí thí, 'amal kar liyá.

8 ¶ Aur Yahúyakín, jab taḳht par baiṭhá, tab aṭhárah baras ká thá, aur Yarúsalam men us ne tín mahíne bádsháhat kí. Us kí má ká nám Nahúshtá thá, jo Yarúsalamí Ilnátan kí betí thí.

9 Us ne, us sab kí mánind jo us ke báp ne kiyá thá, Ḳhudáwand ke huzúr badí kí.

10 ¶ Us waqt sháh i Bábul Nabúkadnazar ke ḳhádim Yarúsalam par charhe, aur shahr ko gher liyá.

11 Aur sháh i Bábul Nabúkadnazar ne bhí shahr par lashkarkashí kí, aur us ke ḳhádimon ne us ká muhásara kiyá.

12 Tab sháh i Yahúdáh Yahúyakín apní má, aur apne ḳhawáss, aur apne amíron, aur apne ḳhwájasaráon samet, shahr se nikalke sháh i Bábul pás gayá: aur sháh i Bábul ne apní saltanat ke áṭhwen baras use pakaṛ liyá.

13 Aur Ḳhudáwand ke ghar ká sárá ḳhazána, aur wuh ḳhazána jo sháh ke qasr men thá, báhar nikálke le gayá, aur un sáre sunahle bartanon ko bhí, jo sháh i Isráel Sulaimán ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye banáe the, us kalám ke mutábiq jo Ḳhudáwand ne farmáyá thá, lúṭ le gayá.

14 Aur sáre Yarúsalam ko, aur sab amíron, aur sab jangí baháduron ko, jo das hazár ádmí the, aur sáre peshawálon aur loháron ko, asír karke le gayá: so wahán mulk ke kangálon ke siwá koí báqí na rahá.

15 Aur Yahúyakín ko, aur bádsháh kí má ko, aur bádsháh kí jorúon ko, aur us ke ḳhwájasaráon ko, aur mulk ke baháduron ko, asír karke Yarúsalam men se Bábul men le gayá.

16 Aur sáre baháduron ko, jo sát hazár jáwán the, aur ahl i pesha aur loháron ko, jo ek hazár the, garaz, un sab ko, jo zoráwar aur jang ke láiq the, sháh i Bábul pakaṛke Yarúsalam se Bábul men le áyá.

17 ¶ Aur sháh i Bábul ne us ke chache Mattaniyáh ko us kí jagah táj baḳhshá; us ká nám badalke Sidqiyáh rakhá.

18 Sidqiyáh, jab bádsháh húá, to ikkís baras ká thá: us ne gyárah baras Yarúsalam men saltanat kí. Us kí má ká nám Hamútal thá, jo Libnáhí Yaramiyáh kí beṭí thí.

19 Us ne bhí us sab kí mánind, jo Yahúyaqím ne kiyá, Ḳhudáwand ke áge badí kí.

20 Kyúnki Ḳhudáwand ke gazab se Yarúsalam aur Yahúdáh ke darmiyán aisá wáqi' húá, ki Sidqiyáh sháh i Bábul se bágí ho gayá, aisá ki Ḳhudáwand ne unhen apne áge se daf'a kiyá.

XXV BA'B.

US kí saltanat ke nauwen baras ke daswen mahíne ke daswen din yún húá, ki sháh i Bábul Nabúkadnazar, us ne, aur us kí sárí fauj ne,

Yarúsalam par charhái kí, aur us ke
muqábil khaime khare kiye, aur unhon
ne shahr ke sámhne girdágird hisár
banáe.
2 Aur bádsháh Sidqiyáh kí saltanat
ke gyárahwen baras tak shahr ká
muhásara ho rahá.
3 Aur chauthe mahíne ke nauwen
din shahr men mahangí barh gayí, ki
mulk ke logon ko rotí muyassar na
thí.
4 ¶ Tab shahr túṭá, aur sáre bahá-
dur rát ko us darwáze kí ráh se, jo do
díwáron ke darmiyán bádsháh ke bág
kí taraf ko thí, nikalke bhág gaye:
(us waqt Kasdí shahr ko ghere húe
the:) so Sidqiyáh us ráh se bayábán ko
bhág gayá.
5 Tab Kasdíon kí fauj ne bádsháh
ká píchhá kiyá, aur use Yaríhú ke
maidán men já liyá, aur us ká sárá
lashkar us se judá ho gayá thá.
6 So we bádsháh ko pakarke sháh
i Bábul pás Riblah men láe; aur
unhon ne us par fatwá diyá.
7 Aur unhon ne Sidqiyáh ke beṭon
ko us kí ánkhon ke sámhne qatl kiyá,
aur Sidqiyáh kí ánkhen nikálín, aur
pítal kí beríán us par lagáín, aur use
Bábul ko le gaye.
8 ¶ Aur sháh i Bábul Nabúkad-
nazar kí saltanat ke unísween baras ke
pánchwen mahíne ke sátwen din, sháh
i Bábul ká ek khádim Nabúzaradán,
jo jilaudáron ká sardár thá, Yarúsalam
men áyá.
9 Us ne KHUDÁWAND ká ghar, aur
bádsháh ká qasr, aur Yarúsalam ke
sáre ghar, hán, har ek ra,ís ká ghar,
jalá diyá.
10 Aur Kasdíon ke sáre lashkar ne,
jo jilaudáron ke sardár ke hamráh thá,
un díwáron ko, jo Yarúsalam ke girdá-
gird thín, girá diyá.
11 Aur báqí logon ko, jo shahr men
chhoṛe gaye the, aur un ko, jo apnon
ko chhoṛke sháh i Bábul kí panáh lí
thí, tamám jamá'at ke baqíya ke sáth,
Nabúzaradán, jilaudáron ká sardár,
pakar le gayá.
12 Par jilaudáron ke sardár ne
wahán ke kangálon ko rahne diyá, ki
tákistánon kí khabar lewen, aur khetí
karen.
13 Aur pítal ke un sutúnon ko, jo
KHUDÁWAND ke ghar men the, aur
kursíon ko, aur pítal ke bahr ko, jo
KHUDÁWAND ke ghar men thá, Kas-
díon ne torke chúr chár kiyá, aur un
ke pítal ko Bábul men le gaye.
14 Aur degen, aur belche, aur gul-
gír, aur chamche, aur pítal ke sáre
bartan, jo wahán kám áte the, le
gaye.
15 Aur angeṭhíán, aur piyále, aur
sab kuchh jo sonahlá thá, un ká soná,
aur jo rupahlá thá, un ká rúpá, so
jilaudáron ká sardár le gayá.
16 Un do sutúnon, aur ek bahr, aur
kursíon ko, jinhen Sulaimán ne KHU-
DÁWAND ke ghar ke liye banáyá thá,
in sab chízon ke pítal ká wazn be-hisáb
thá.
17 Ek sutún aṭhárah háth únchá
thá, aur us ke úpar ká sirháná pítal
ká thá; aur wuh sirháná tín háth
buland thá; us sirháne par girdágird
jálián, aur anár kí kalíán, sab pítal kí
baní húi thín; aur dúsre sutún men
usí tarah jálíon ká kám thá.
18 ¶ Aur jilaudáron ká sardár Sira-
yah sardár káhin ko, aur dúsre káhin
Safaniyáh ko, aur tín darbánon ko, le
gayá;
19 Aur us ne shahr men ek man-
sabdár ko jo sipahsálár thá, aur pánch
shakhs un men se, jo bádsháh ká
munh dekhte the, aur shahr men mau-
júd the, aur lashkar ká bará muharrir,
jo mamlukat kí maujúdát dekhtá thá,
aur sáṭh ádmí us mamlukat ke, jo
shahr men maujúd the, pakre;
20 Aur jilaudáron ká sardár Na-
búzaradán un ko pakaṛke sháh i Bábul
ke huzúr, jo Riblah men thá, le gayá.
21 Aur sháh i Bábul ne Hamát kí

sarzamín ke Riblah men un ko márá,
aur unhen qatl kiyá. So Yahúdáh
bhí apní sarzamín se khárij húá.
22 ¶ Magar un logon par, jo Ya-
húdáh kí sarzamín men rahe, jinhen
Nabúkadnazar sháh i Bábul ne chhorá
thá, unhín par us ne Jidaliyáh bin
Akhiqám bin Sáfan ko sardár muqar-
rar kiyá.
23 Aur jab sipáh aur sab sipahdáron
ne suná, ki sháh i Bábul ne Jidaliyáh
ko hákim kiyá, to Ismá'el bin Natani-
yáh, aur Yúhanán bin Qaríh, aur Si-
ráyáh bin Tanhúmat Natúfátí, aur
Yazaniyáh bin Ma'akátí, apne logon
samet Misfáh men Jidaliyáh ke pás
házir húe.
24 So Jidaliyáh ne un ko, aur un ke
rafíqon ko, qasam di, aur unhen kahá,
Kasdíon ke khádim hone se mat daro:
mulk men baso, aur sháh i Bábul kí
khidmat karo; ki us men tumhárí
bhaláí hogí.
25 Magar sátwen mahíne aisá húá,
ki Ismá'el bin Nataniyáh bin Ilísam'a,
jo bádsháh kí nasl se thá, áyá, aur us
ke sáth das mard the, so Jidaliyáh ko
aisá márá, ki wuh mar gayá; aur un
Yahúdíon aur Kasdíon ko, jo us ke
sáth Misfáh men the, qatl kiyá.
26 Tab sab log, khwáh chhote
khwáh bare, aur sipahdár, uthe, aur
Misr men á rahe; kyúnki we Kasdíon
se darte the.
27 ¶ Aur Yahúyakín sháh i Ya-
húdáh kí asírí ke saintíswen baras
bárahwen mahíne ke satáiswen din
aisá húá, ki sháh i Bábul Awíl-Ma-
rúdak ne apní saltanat ke pahle hí sál
Yahúyakín sháh i Yahúdáh ko qaid
se chhuráke sarfaráz kiyá;
28 Aur us se muhabbat kí báten
kahín, aur us kí kursí un sab bád-
sháhon kí kursí se, jo us ke sáth Bábul
men the, buland kí;
29 Aur wuh libás, jo zindán men
pahine thá, badal dálá; aur wuh apní
'umr bhar barábar us ke huzúr men
kháná khátá thá.
30 Aur us ká rozína, jo ek ek din
ke píchhe muqarrar húá, so hamesha
bilá-nága, jab tak ki wuh jítá rahá,
bádsháh kí taraf se us ko pahunchtá
rahá.

TAWA'RI'KH KI' PAHLI' KITA'B.

I BA'B.

ADAM, Set, Anús,
2 Qínán, Mahalaliel, Yárid,
3 Hanúk, Matúsilah, Lamak,
4 Núh, Sim, Hám, aur Yáfat.
5 ¶ Baní Yáfat: Jumar, aur Má-
júj, aur Mádí, aur Yúnán, aur Túbal,
aur Masak, aur Tírás.
6 Aur baní Jumar: Askanáz, aur
Rífat, aur Tujarmah.
7 Aur baní Yúnán: Ilísah, aur
Tarsís, Kittí, aur Dúdání.
8 ¶ Baní Hám: Kúsh, aur Misr,
Fút, aur Kan'án.
9 Aur baní Kúsh: Sabá, aur Ha-
wílah, aur Sabtah, aur Ragmah, aur

Sabtaki. Aur baní Ragmah: Sabá,
aur Dadán.
10 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá;
wuh zamín par jabbár hone lagá.
11 Aur Misr se Lúdí, aur 'Anámí,
aur Lihábí, aur Naftúhí,
12 Aur Fatrúsí, aur Kaslúhí, (jin se
Filistí nikle,) aur Kaftúrí, paidá húe.
13 Aur Kan'án se Saidá us ká pa-
lauṭhá, aur Hitt,
14 Aur Yabúsí, aur Amúrí, aur
Jirjáshí,
15 Aur Hawí, aur 'Arqí, aur Síní,
16 Aur Arwádí, aur Simárí, aur
Hamátí, paidá húe.
17 ¶ Baní Sim: 'Ailám, aur Asúr,
aur Arfaksad, aur Lúd, aur Arám, aur
'U'z, aur Húl, aur Jatar, aur Masak.
18 Aur Arfaksad se Silah paidá húá,
aur Silah se 'I'br paidá húá.
19 Aur 'I'br ko do beṭe paidá húe;
pahle ká nám Falaj, kyúnki us ke
dinon men zamín qismat kí gayí; aur
us ke bháí ká nám Yuqtán thá.
20 Aur Yuqtán se Almúdád, aur
Salaf, aur Hisár i Maut, aur Irakh,
21 Aur Hadúrám, aur U'zál, aur
Diqlah,
22 Aur 'Aibál, aur Abimáel, aur
Sabá,
23 Aur Ofír, aur Hawílah, aur
Yúbáb, paidá húe. Ye sab baní
Yuqtán hain.
24 ¶ Sim, Arfaksad, Silah,
25 'I'br, Falaj, Ra'ú,
26 Sarúj, Nahúr, Tárah,
27 Abirám, ya'ne Abirahám.
28 Baní Abirahám: Iz,háq aur
Ismá'el.
29 ¶ Yih un ká nasabnáma hai:
Ismá'el ká palauṭhá Nabít, aur Qidár,
aur Adabiel, aur Mibsám,
30 Mismá', aur Dúmah, Masá, Ha-
dad, Taima,
31 Itúr, Nafís, Qidmah. Ye baní
Ismá'el hain.
32 ¶ Aur Abirahám kí haram Qa-
túrah ke beṭe ye hain: wuh Zimrán,
aur Yuqsán, aur Midán, aur Midyán,
aur Isbáq, aur Súkh ko janí. Aur
baní Yuqsán: Sibá, aur Dadán.
33 Aur baní Midyán: 'Aifah, aur
Gifr, aur Hanúk, aur Abídá', aur Ildu'á.
Ye sab baní Qatúrah hain.
34 Aur Abirahám se Iz,háq paidá
húá. Baní Iz,háq: Esau, aur Isráel.
35 ¶ Baní 'Esau: Ilifaz, Ra'úel,
aur Ya'ús, aur Ya'lám, aur Qurah.
36 Baní Ilifaz: Taiman, aur A'mír,
Safú, aur Ja'tám, Qanaz, aur Timná'
aur 'Amálíq.
37 Baní Ra'úel: Nahat, Zárah,
Sammah, aur Mizzah.
38 Aur baní Sha'ír: Laután, aur
Sobal, aur Saba'ún, aur 'Anah, aur
Daisún, aur Asar, aur Daisán.
39 Aur baní Laután: Húrí, aur
Hímán; aur Laután kí bahin Timná'.
40 Baní Sobal: 'Alyán, aur Má-
nahat, 'Aibál, Safí aur Onám. Aur
baní Saba'ún: Aiyah, aur 'Anah.
41 Baní 'Anah: Daisún. Aur baní
Daisún: Hamrán, aur Ishbán, aur
Yitrán, aur Kirán.
42 Aur baní Asar: Bilhán, aur
Za'wán, aur Ya'qán. Baní Daisán:
'U'z, aur I'rán.
43 ¶ Aur bádsháh, jo zamín i
Adúm par musallit húe, peshtar us ke
ki baní Isráel ká koí bádsháh ho, yehí
hain; Bálig bin Ba'úr: aur us ke
shahr ká nám Dinhábá thá.
44 Aur Bálig mar gayá, aur Yúbáb
bin Zárah, jo Basrí thá, us ke badle
bádsháh húá.
45 Phir Yúbáb mar gayá, aur Ha-
shám, jo Taiman kí zamín ká thá, us
ká qáim-maqám húá.
46 Aur Hashám mar gayá, aur Ha-
dad bin Bidad, jis ne Moáb ke maidán
men Midyánion ko már dálá, us ke
badle bádsháh húá: aur us kí takhtgáh
ká nám Gawít thá.
47 Aur Hadad mar gayá, aur Sham-
lah, jo Mashriqa ká thá, us ke badle
bádsháh húá.

48 Aur Shamlah mar gayá, aur Sáúl, jo nahr ke kanáre par Rahubút ká báshinda thá, us ke badle bádsháh húá.
49 Aur Sáúl mar gayá, aur Ba'al-Hanán bin 'Akbúr us ke badle bádsháh húá.
50 Aur Ba'al-Hanán mar gayá, aur Hadad us ke badle bádsháh húá; us kí bastí ká nám Fágí thá, aur us kí jorú ká nám Muhaitabiel, jo Matrid kí beṭí aur Mízáháb kí potí thí.
51 ¶ Aur Hadad mar gayá. Aur Adúm ke ra,ís ye the: ra,ís Timná', ra,ís 'Alyáh, ra,ís Yatít,
52 Ra,ís Ahlibámah, ra,ís Ailah, ra,ís Fainún,
53 Ra,ís Qanaz, ra,ís Taiman, ra,ís Mibsár,
54 Ra,ís Majdiel, ra,ís 'Irám. Adúm ke ra,ís ye hain.

II BA'B.

YE baní Isráel hain: Rúbin, Sama-'ún, Láwí, Yahúdáh, Ishakár, aur Zabulún,
2 Dán, Yúsuf, aur Binyamín, Naftálí, Jadd, aur A'shar.
3 ¶ Baní Yahúdáh: 'I'r, aur Onán, aur Selah; ye tín us ke liye Kan'ání 'aurat Su'a kí beṭí se paidá húe. Aur Yahúdáh ká palauṭhá 'I'r KHUDÁWAND kí nazar men sharír thá; is liye us ne us ko már ḍálá.
4 Aur us kí bahú Tamar us ke liye Pháras aur Zárah ko janí. Yahúdáh ke sab beṭe pánch hain.
5 Baní Pháras: Hasrún, aur Hamúl.
6 Aur baní Zárah: Zimrí, aur Aitán, aur Haimán, aur Kalkúl, aur Dárá'; we bilkull pánch the.
7 Aur baní Karmí: 'Akar, jis ne Isráel ko dukh diyá, ki us ne haram chízon kí bábat gunáh kiyá.
8 Aur baní Aitán: 'Azariyáh.
9 Aur Hasrún ke beṭe, jo us ke liye paidá húe, ye hain: Yarahmíel, aur Rám, aur Kalúbí.
10 Aur Rám se 'Amminadáb paidá húá, aur 'Amminadáb se Nahsún, jo baní Yahúdáh ká sardár thá, paidá húá.
11 Aur Nahsún se Salmá paidá húá, aur Salmá se Bo'az paidá húá.
12 Aur Bo'az se 'Obed paidá húá, aur 'Obed se Yassí paidá húá.
13 ¶ Aur Yassí se us ká palauṭhá Ilíáb paidá húá, aur Abinadáb dúsrá, aur Simma' tísrá,
14 Nataniel chauthá, Raddí pánchwán,
15 'Ozam chhaṭhwán, Dáúd sátwán.
16 Aur un kí bahinen Zarúyáh aur Abijail thín. Aur baní Zarúyáh: Abishai, aur Yúab, aur 'Asahel, tín.
17 Aur Abijail se 'Amásá paidá húá: aur 'Amásá ká báp Yatar Ismá-'elí thá.
18 ¶ Aur Hasrún ke beṭe Kálib ne apní jorú 'Azúbah se, aur Yarí'út se, aulád pái: 'Azúbah ke beṭe ye hain; Yashar, aur Súbáb, aur Ardún.
19 Aur 'Azúbah mar gayí, aur Kálib ne Ifrát ko byáh kiyá, aur wuh us ke liye Húr ko janí.
20 Aur Húr se U'rí paidá húá, aur U'rí se Bazilliel paidá húá.
21 ¶ Ba'd us ke Hasrún Jili'ád ke báp Makír kí beṭí ke pás gayá, aur sáṭh baras ká hoke us ko byáh kiyá, aur wuh us ke liye Shajúb ko janí.
22 Aur Shajúb se Yáir paidá húá, jo zamín i Jili'ád men teís shahr ká málik thá.
23 Us ne Yáir kí bastíon ke sáth Jasúr, aur Arám, aur Qanát ko, un ke díhát samet, ya'ne sáṭh shahr ko, un se le liyá. Ye sab Jili'ád ke báp Makír ke beṭon ke the.
24 Aur ba'd us ke ki Hasrún Kálib-Ifrátah men mar gayá thá, Abiyáh Hasrún kí jorú us ke liye Taqú'a ke báp Ashúr ko janí.
25 ¶ Aur Hasrún ke palauṭhe Yarahmiel ke beṭe ye hain: Rám us ká palauṭhá, aur Búnah, aur Oran, aur Ozam, aur Akhiyáh.

R

26 Aur Yarahmiel kí dúsrí jorú bhí
thí, jis ká nám 'Atárah, jo Onám kí
má thí.
27 Aur Yarahmiel ke palauṭhe Rám
ke beṭe, Ma'az, aur Yamín, aur 'Eqar
hain.
28 Aur baní Onám: Sammí, aur
Yad'a. Aur baní Sammí: Nádab, aur
Abisúr.
29 Aur Abisúr kí jorú ká nám
Abikhail, jo us ke liye Akhbán aur
Molid ko janí.
30 Aur baní Nádab: Silid, aur
Affáim. Aur Silid be-aulád mar gayá.
31 Aur baní Affáim: Yasa'í. Aur
baní Yasa'í: Sesán. Aur Sesán kí
aulád: Akhlí.
32 Aur Sammí ke bhái Yád'a ke
beṭe: Yatar, aur Yúnatan hain. Aur
Yatar be-aulád mar gayá.
33 Aur baní Yúnatan: Falat, aur
Zázá. Ye Yarahmiel ke beṭe hain.
34 ¶ Aur Sesán ke beṭe na the,
balki beṭián thín. Aur Sesán ká ek
Misrí naukar Yarkh'a nám thá.
35 So Sesán ne apní beṭí ko apne
naukar Yarkh'a se byáh diyá, aur wuh
us ke liye 'Attí ko janí.
36 Aur 'Attí se Nátan paidá húá,
aur Nátan se Zábád paidá húá,
37 Aur Zábád se Iflál paidá húá,
aur Iflál se 'Obed paidá húá,
38 Aur 'Obed se Yáhú paidá húá,
aur Yáhú se 'Azariyáh paidá húá,
39 Aur 'Azariyáh se Khalas paidá
húá, aur Khalas se Ili'ásah paidá húá,
40 Aur Ili'ásah se Sisamí paidá
húá, aur Sisamí se Salúm paidá húá,
41 Aur Salúm se Yaqamiyáh paidá
húá, aur Yaqamiyáh se Ilísám'a paidá
húá.
42 ¶ Yarahmiel ke bhái Kálib ke
beṭe ye hain: Misá us ká palauṭhá, jo
Zíf ká báp hai, aur Habrún ke báp
Marísah ke beṭe.
43 Aur baní Habrún: Qurah, aur
Taffúah, aur Raqam, aur Sama'.
44 Aur Sama' se Yurqi'ám ká báp,
Rakham, paidá húá; aur Raqam se
Sammí paidá húá.
45 Aur Sammí ká beṭá, Ma'ún: aur
Ma'ún Bait-Súr ká báp thá.
46 Aur Kálib kí haram 'Aifah se
Háran, aur Mauzá, aur Jáziz, paidá
húe. Aur Háran se Jáziz paidá húá.
47 Aur baní Yahdí: Rajam, aur
Yútám, aur Jasám, aur Falat, aur
'Aifah, aur Sha'af.
48 Aur Kálib kí haram Ma'akah
se Shibir, aur Tirkhanáh, paidá húe;
49 Aur us se Madmannáh ká báp,
Sha'áf, aur Makbíná ká báp, Siwá,
aur Jib'a ká báp, paidá húe. Aur
Kálib kí beṭí 'Aksah hai.
50 ¶ Ye Kálib bin Húr, Ifrátáh ke
palauṭhe, ke beṭe hain: Sobal, báp
Qaryat-Ya'arím ká,
51 Salmá, báp Baitlaham ká, Khá-
rif, báp Bait-Jádir ká.
52 Aur Qaryat-Ya'arím ke báp So-
bal ke beṭe the: Haráí, aur Manákhat
ke ádhe log.
53 Aur Qaryat-Ya'arím ke gharáne
ye the: Itrí, aur Fútí, aur Samátí,
aur Masra'í, jin se Sura'atí aur Istálí
nikle hain.
54 Baní Salmá: Baitlaham, aur
Natúfátí, aur 'Atarot, ahl i Yúab, aur
Manúkhatíon ke ádhe log, Sura'í:
55 Aur Ya'biz ke rahnewále, Sá-
firon ke gharáne, Tir'átí, aur Sam'átí,
aur Saukátí. Ye we Qainí hain, jo
Raikáb ke gharáne ke báp Hamát se
nikle hain.

III BA'B.

YE baní Dáúd hain, jo Habrún men
us ke liye paidá húe: palauṭhá
Amnún, Yazra'elí Akhinú'am se; dús-
rá Dániel, Karmilí Abijail se;
2 Tísrá Abisalúm, jo Jasúr ke bád-
sháh Talmí kí beṭí Ma'akah ká beṭá
thá; chauthá Adúniyáh, bin Hajjít;
3 Pánchwán Safatiyáh, Abitál se;
chhaṭhwán Itri'ám, us kí jorú 'Ijlah se.
4 Ye chha Habrún men us ke liye
paidá húe; aur wuh wahán sát baras

chha mahíne bádsháhat kartá rahá,
aur Yarúsalam men tentís baras bád-
sháhat kí.
5 Aur Yarúsalam men us ke liye
ye paidá húe: Símí'á, aur Sobáb, aur
Nátan, aur Sulaimán; ye chár 'Am-
miel kí beṭí Bintsú'a se;
6 Aur Ibhár, aur Ilísam'a, aur Ilí-
fálat,
7 Aur Nujah, aur Nafaj, aur Yafí'a,
8 Aur Ilísam'a, aur Ilyad'a, aur
Ilifalat, nau.
9 Ye sab baní Dáúd the, siwá ha-
ramon ke beṭon ke. Aur Tamar un
kí bahin thí.
10 ¶ Aur Sulaimán ká beṭá Raha-
bi'ám, us ká beṭá Abiyáh, us ká beṭá
Asá, us ká beṭá Yahúsafat,
11 Us ká beṭá Yúrám, us ká beṭá
Akhaziyáh, us ká beṭá Yúás,
12 Us ká beṭá Amasiyáh, us ká be-
ṭá 'Azariyáh, us ká beṭá Yútám,
13 Us ká beṭá A'khaz, us ká beṭá
Hizqiyáh, us ká beṭá Munassí,
14 Us ká beṭá Amún, us ká beṭá
Yúsiyáh.
15 Aur baní Yúsiyáh: palauṭhá
Yúhanán, dúsrá Yahúyaqím, tísrá Sid-
qiyáh, chauthá Salúm.
16 Aur baní Yahúyaqím: us ká
beṭá Yakúniyáh, us ká beṭá Sidqiyáh.
17 ¶ Aur baní Yakúniyáh; Asír,
us ká beṭá Siyáltiel,
18 Aur Malikirám, aur Fidáyáh,
aur Shenázar, Yaqamiyáh, Húsam'a,
aur Nadabiyáh.
19 Aur baní Fidáyáh: Zarúbábul,
aur Sama'í. Aur baní Zarúbábul:
Masullám, aur Hanániyáh, aur un kí
bahin Salúmít;
20 Aur Hasúbah, aur Ahl, aur Ba-
rakiyáh, aur Hasadiyáh, Yúsabhasad,
pánch.
21 Aur baní Hanániyáh: Falati-
yáh, aur Yas'aiyáh: baní Rifáyáh,
baní Arnán, baní 'Abadiyáh, baní
Sakaniyáh.
22 Aur baní Sakaniyáh: Sam'ai-
yáh. Aur baní Sam'aiyáh: Hatúsh,
aur Ijál, aur Baríh, aur Na'ariyáh, aur
Safat, chha.
23 Aur Na'ariyáh ke beṭe: Ilayú-
'ainí, aur Hizqiyáh, aur 'Azriqám, tín.
24 Aur baní Ilayú'ainí: Húdaiwá-
hú, aur Iliyásib, aur Filáyáh, aur
'Aqqúb, aur Yúhanán, aur Diláyáh,
aur 'Anání, sát.

IV BA'B.

BANI' Yahúdáh: Pháras, Hasrún,
aur Karmí, aur Húr, aur Sobal.
2 Aur Riyáyáh bin Sobal se Yahat
paidá húá; aur Yahat se Akhúmai,
aur Láhad, paidá húe. Ye Sura'átíon
ke khándán hain.
3 Aur ye Aitám ke báp se hain:
Yazra'el, aur Ismá', aur Idbás; aur un
kí bahin ká nám Hazililfúní:
4 Aur Fanúel Jadúr ká báp, aur
'Azar Húsah ká báp thá. Baitlaham
ke báp Ifrátáh ke palauṭhe Húr ke
beṭe ye hain.
5 ¶ Taqú'a ke báp Ashúr kí do
jorúán thín, Hiláh, aur Na'aráh.
6 Aur Na'aráh us ke liye Akhúsám,
aur Hifr, aur Taimaní, aur Hakhastarí,
janí. Ye baní Na'aráh hain.
7 Aur baní Hiláh: Zarat, aur Ya-
zúár, aur Itnán.
8 Aur Qúz se 'Anúb, aur Zobíbah,
aur Harúm ke beṭe A'khirkhail ke
gharáne paidá húe.
9 ¶ Aur Ya'biz apne bháíon se
'izzatdár thá: aur us kí má ne kahá,
ki Main 'azáb men us ko janí; is liye
us ne us ká nám Ya'biz rakhá.
10 Aur Ya'biz ne Isráel ke Khudá
se du'á mángí aur kahá, Kásh ki tú
mujhe barakat bakhshtá, aur merí
hadden baṛhátá, aur terá háth mujh
par hotá, aur mujhe badí se bachá
rakhtá, ki wuh mujhe na kalpáwe!
Tab Khudá ne us ká matlab púrá
kiyá.
11 ¶ Aur Súkhah ke bháí Kalúb
se Mahír paidá húá, jo Istún ká báp
hai.

12 Aur Istún se Bait i Rafá, aur Fásikh, aur 'Ír-Nahas ká báp Tahinnah, paidá húe. Ye Raikah ke log hain.

13 Aur baní Qanaz: Gutniel, aur Shiráyáh. Aur baní Gutniel: Hatat.

14 Aur Ma'únátí se 'Ufrah paidá húá, aur Shiráyáh se Yúab paidá húá, jo Kharásím kí wádí ká báp hai, ki we kárígar the.

15 Aur Yafunnah ke beṭe Kálib ke beṭe: 'Írú, aur Ailáh, aur Na'am. Aur baní Ailáh: Qanaz.

16 Aur baní Yihalilel: Zíf, aur Zífah, Tairiyáh, aur Asariel.

17 Aur baní 'Azrah: Yatar, aur Marad, aur Gifr, aur Yalún; aur wuh Miryam ko, aur Sammí ko, aur Istimú'a ke báp Isbáh ko, janí.

18 Aur us kí jorú Yahúdiyáh se Jadúr ká báp Yarad, aur Shoko ká báp Hibr, aur Zanúh ká báp Yaqútiel, paidá húe. Aur Fira'ún kí beṭí Bintiyáh ke beṭe, jise Marad ne liyá, ye hain.

19 Aur us kí jorú Húdiyáh Naham kí bahin ke beṭe, ye hain: Qa'ílah ká báp Jarmí, aur Istimú'a Ma'akátí.

20 Aur baní Símún: Amún, aur Rinnah, Bin-Hannán, aur Tailún. Aur baní Yasa'í: Zohit, aur Bin-Zohit.

21 ¶ Baní Selah bin Yahúdáh: 'Ír Lakah ká báp, aur Lagdah Marísah ká báp, aur un ke gharáne kí gurohen, jo Bait-Ashbi'a ke logon ke liye bárík kattán ká kám karte the,

22 Aur Yúqím, aur Kozíbá ke log, aur Yúás, aur Sharráf, jo Moáb ke darmiyán iqtidár rakhte the, aur Yasúbí-Laham. Ye qadím báten hain.

23 Ye kumhár the, aur bágon aur báṛon ke báshinde: we wahán bádsháh ke sáth us ke kám ke liye rahte the.

24 ¶ Baní Sama'ún: Namúel, aur Yamín, Yaríb, Zárah, Sáúl:

25 Us ká beṭá Salúm, us ká beṭá Mibsám, us ká beṭá Mism'a.

26 Aur baní Mism'a: Hamúel, us ká beṭá Zakúr, us ká beṭá Sama'í.

27 Aur Sama'í ke solah beṭe aur chha beṭíán thín: lekin us ke bháíon ke bahut beṭe na the, aur un ke sáre gharáne baní Yahúdáh kí mánind na baṛhe.

28 Aur we Biarsab'a men, aur Moláḍáh, aur Hasár-Su'ál,

29 Aur Bilháh men, aur 'Azam men, aur Toláḍ men,

30 Aur Batúel men, aur Hurmah men, aur Siqláj men,

31 Aur Bait-Markabút men, aur Hasár-Súsím men, aur Bait-Biráí men, aur Sagarím men, rahte the. Dáúd kí saltanat tak ye un ke shahr the.

32 Aur un kí bastíán: 'Aitám, aur 'Ain, Rimmon, aur Tokan, aur 'Aisan, pánch shahr;

33 Aur un ke sab díhát, jo Ba'al tak un shahron ke ás pás the. Ye un ke maqám aur un ke nasab-náme hain.

34 Aur Misobáb, Yamlík, aur Yúshah bin Amasiyáh,

35 Aur Yúel, aur Yáhú bin Yúsíbiyáh, bin Shiráyáh, bin 'Asíel,

36 Aur Ilayú'ainí, aur Ya'qúbah, aur Yasúkháyáh, aur 'Asáyáh, aur 'Adiel, aur Yasímiel, aur Bináyáh,

37 Aur Zízá bin Shifa'í, bin Allún, bin Yadáyáh, bin Simrí, bin Sam'aiyáh:

38 Ye, jin ke nám mazkúr húe, apne apne gharáne ke sardár the; aur un ká ábái gharáná bahut baṛh gayá.

39 ¶ Aur we Jadúr kí darámad talak, us wádí ke púrab tak apne gallon ke liye charágáh ḍhúnḍhne gaye.

40 Wahán unhon ne suthrí aur achchhí charágáh páí, ki wuh zamín wasí', aur chain aur sukh kí jagah thí, ki Hám ke log qadím se us men rahte the.

41 Aur we, jin ke nám likhe gaye hain, sháh i Yahúdáh Hizqiyáh ke dinon men chaṛh áe, aur unhon ne un ká paṛáo márá, aur Ma'úním ko jo wahán mile qatl kiyá, aisá ki we áj ke din tak nábúd hain, aur un ke gharon

men áp rahe, kyúnki un ke gallon ke
liye wahán charáí thí.
42 Aur un men se, ya'ne Sama'ún
ke beṭon men se, pánch sau mard
Sha'ír ke pahár par gaye, aur Yasa'í
ke beṭe Falatiyáh, aur Na'ariyáh, aur
Rifáyáh, aur 'Uzziel, un ke sardár
the;
43 Aur un báqí 'Amálíqíon ko, jo
bhág nikle the, qatl kiyá, aur áj ke
din tak wahán baste hain.

V BA'B.

AUR baní Rúbin Isráel ke palauṭhe
ke, (ki wuh to us ká baṛá beṭá
thá, lekin is liye ki us ne apne báp ke
bichhaune ko nápák kiyá thá, us ke
palauṭhe hone ká haqq Yúsuf bin Is-
ráel ke beṭon ko diyá gayá, aur pusht-
náma ká subút palauṭhe hone par
mauqúf nahín.
2 Ki Yahúdáh albatta apne bháíon
se zoráwar ho gayá, aur sardár aur
wálí usí men se hai, lekin palauṭhe
hone ká haqq Yúsuf ká ṭhahrá;)
3 So Isráel ke palauṭhe Rúbin ke
beṭe: Hanúk, aur Phalú, Hasrún, aur
Karmí.
4 Baní Yúel: us ká beṭá Sam'aiyáh,
us ká beṭá Júj, us ká beṭá Sima'í,
5 Us ká beṭá Míkáh, us ká beṭá
Riyáyáh, us ká beṭá Ba'al,
6 Us ká beṭá Baírah, jis ko Asúr
ká bádsháh Tilgát-pilnésar le gayá;
wuh Rúbínion ká sardár thá.
7 Aur us ke bhái un ke gharánon
ke muwáfiq, jis waqt un kí pushton ká
nasab-náma likhá gayá, ye the, sardár
Ya'íel, aur Zakariyáh,
8 Aur Balig bin 'Azaz, bin Sam'a,
bin Yúel; wuh 'Ará'ir men, aur Nabú,
aur Ba'al-Má'ún tak basá.
9 Aur púrab taraf nahr i Furát se
bayábán men dákhil hone kí jagah tak
rahá kiyá; ki un ke bahut se galle
zamín i Jili'ád men ho gaye the.
10 Aur Sáúl ke dinon men unhon
ne Hájiríon se laṛáí kí, jo un ke háth
se máre paṛe: aur we Jili'ád ke púrab
kí sárí sath par un ke khaimon men
base.
11 ¶ Aur baní Jadd un ke áge za-
mín i Basan men Salkah tak rahe:
12 Sardár Yúel, aur dúsrá Sáfam
aur Ya'aní, aur Sáfat, Basan men.
13 Aur un ke bhái un ke ábáí gha-
ráne ke muwáfiq ye hain: Míkáel,
aur Masullám, aur Sab'a, aur Yúrí, aur
Ya'akán, aur Zí'a, aur 'I'br, sát.
14 Ye baní Abikhail bin Húrí, bin
Yarúáh, bin Jili'ád, bin Míkáel, bin
Yasísí, bin Yahdú, bin Búz;
15 Akhí bin 'Abdiel, bin Júní, un
ke abwí gharáne ká sardár thá.
16 Aur we Jili'ád, aur Basan, aur
us kí bastíon men, aur Sarún kí sárí
nawáhí men, un kí sarhaddon par
rahe.
17 Yahúdáh ke bádsháh Yútám ke
dinon men, aur Isráel ke bádsháh
Yarúbi'ám ke dinon men, un sabhon
ke nám nasab-náme men likhe gaye.
18 ¶ Aur baní Rúbin, aur Jaddí,
aur Munassí ká ádhá firqa, diler mard,
aur sáhib i sipar o teg, aur tírandáz,
aur jang-ázmúda, chauális hazár sát
sau sáth shakhs the, jo jang karne ko
nikal játe the.
19 Ye Hájiríon se, aur Itúr, aur
Nafís, aur Nodab se, laṛe.
20 Aur un se muqábala karne ke
liye madad páí, aur Hájirí, aur sab jo
un ke sáth the, un ke háth men ha-
wále kiye gaye; kyúnki unhon ne
laṛáí men Khudá kí du'á kí, aur un kí
du'á qabúl húí, is liye ki unhon ne us
par bharosá rakhá.
21 Aur we un kí mawáshí le gaye;
un ke únton men se pachás hazár únt,
aur aṛháí lákh bheṛ, aur do hazár
gadhe, aur ek lákh ádmí.
22 So bahut se log maqtúl hoke gir
gaye, ki jang Khudá kí thí. Aur we
asírí ke waqt tak un kí jagah men
rahte the.
23 So Munassí ke ádhe firqe ke log
us sarzamín men base: we Basan se

Ba'al-Harmún, aur Sanír, aur Harmún
ke pahár tak, barhke phaile.
24 Aur un ke ábáí gharáne ke sar-
dar ye the: I'far, aur Yasa'í, aur Iliel,
'Azriel, Yaramiyáh, aur Húdáwiyáh,
aur Yahdiel, jo pahlawán, aur bahádur,
aur námdár, aur apne ábáí gharáne ke
sardár the.
25 ¶ Lekin we apne bápdádon ke
Khudá se phir gaye, aur us mulk ke
logon ke ma'búdon kí gumráhí se
parastish kí, jinhen Khudá ne un ke
áge halák kiyá.
26 Tab Isráel ke Khudá ne Asúr ke
bádsháh Púl ká dil, aur Asúr ke bád-
sháh Tilgát-pilnásar ká dil ubhárá, aur
unhen, ya'ne Rúbiníon ko, aur Jaddíon
ko, aur Munassí ke ádhe firqe ko,
jiláwatan karáyá, aur unhen Khalah
ko, aur Khábúr, aur Hárá, aur Jauzán
kí nahr ko, láyá; ye áj ke din tak
wahín hain.

VI BA'B.

BANI Láwí: Jairsún, Qihát, aur
Mirárí.
2 Aur baní Qihát: 'Amrám, aur
Izhár, aur Habrún, aur 'Uzziel.
3 Aur baní 'Amrám: Hárún, aur
Músá, aur Miryam. Aur baní Há-
rún: Nadab, aur Abihú, Ili'azar, aur
Itamar.
4 ¶ Ili'azar se Fínihás paidá húá,
Fínihás se Abisú'a paidá húá,
5 Aur Abisú'a se Búqí paidá húá,
aur Búqí se 'Uzzí paidá húá,
6 Aur 'Uzzí se Zarákhiyáh paidá
húá, aur Zarákhiyáh se Miráyút paidá
húá,
7 Miráyút se Amariyáh paidá húá,
aur Amariyáh se Akhitúb paidá húá,
8 Aur Akhitúb se Sadúq paidá húá,
aur Sadúq se Akhima'az paidá húá,
9 Aur Akhima'az se 'Azariyáh paidá
húá, aur 'Azariyáh se Yúhanán paidá
húá,
10 Aur Yúhanán se 'Azariyáh paidá
húá, (yih wuh hai, jo haikal men, jo
Sulaimán ne Yarúsalam men banáí.
káhin thá:)
11 Aur 'Azariyáh se Amariyáh paidá
húá, aur Amariyáh se Akhitúb paidá
húá,
12 Aur Akhitúb se Sadúq paidá húá,
aur Sadúq se Salúm paidá húá,
13 Aur Salúm se Khilqiyáh paidá
húá, aur Khilqiyáh se 'Azariyáh paidá
húá,
14 Aur 'Azariyáh se Siráyáh paidá
húá, aur Siráyáh se Yahúsadaq paidá
húá.
15 Aur jis waqt KHUDÁWAND ne
Nabúkadnazar ke háth se Yahúdáh aur
Yarúsalam ko jiláwatan karáyá, Ya-
húsadaq bhí asír ho gayá.
16 ¶ Baní Láwí: Jairsúm, Qihát,
aur Mirárí.
17 Aur Jairsúm ke beton ke nám ye
hain: Libní, aur Sima'í.
18 Aur baní Qihát: 'Amrám, aur
Izhár, aur Habrún, aur 'Uzziel.
19 Baní Mirárí: Mahlí, aur Músí.
Aur Láwíon ke khándán un ke bápon
ke muwáfiq ye hain.
20 Baní Jairsúm: us ká betá Libní,
us ká betá Yahat, us ká betá Zimmah,
21 Us ká betá Yúakh, us ká betá
'I'dú, us ká betá Zárah, us ká betá
Yatrí.
22 Baní Qihát: us ká betá 'Am-
minadáb, us ká betá Qurah, us ká betá
'Asír,
23 Us ká betá Ilqanah, us ká betá
Abiyásaf, us ká betá Asír,
24 Us ká betá Tahat, us ká betá
U'riel, us ká betá 'Uzziyáh, us ká betá
Sáúl.
25 Aur baní Ilqanah: 'Amásí, aur
Akhimot.
26 Phir bábat Ilqánah kí, Ilqánah
ke bete; us ká betá Súfí, us ká betá
Nahat,
27 Us ká betá Iliáb, us ká betá
Yarúhám, us ká betá Ilqánah.
28 Baní Samúel: bará Wasní, aur
Abiyáh.

29 Baní Mirárí: Mahlí, us ká beṭá
Libní, us ká beṭá Sama'í, us ká beṭá
'Uzzah,
30 Us ká beṭá Simá', us ká beṭá
Hajjiyáh, us ká beṭá 'Asáyáh.
31 Ye we hain, jinhen Dáúd ne, ba'd
us ke ki sandúq árámgáh men áyá,
KHUDÁWAND ke ghar men gánewálon
kí gurohon par muqarrar kiyá.
32 Aur we jamá'at ke khaime ke
maskan ke áge gáne kí khidmat karte
the, jab tak ki Sulaimán ne Yarúsalam
men KHUDÁWAND ká ghar biná kiyá;
aur ba'd us ke we apní apní bárí ke
muwáfiq khidmat men házir hote the.
33 Aur we jo apne laṛkon samet
khidmat-guzárí karte the, ye hain:
Baní Qihát men se, Haimán sarodí,
bin Yúel, bin Samúel,
34 Bin Ilqánah, bin Yarúhám, bin
Iliel, bin Túkh,
35 Bin Súf, bin Ilqánah, bin Mahat,
bin 'Amásí,
36 Bin Ilqánah, bin Yúel, bin
'Azariyáh, bin Safaniyáh,
37 Bin Tahat, bin Asír, bin Abiásaf,
bin Qurah,
38 Bin Izhár, bin Qihát, bin Láwí,
bin Isráel.
39 Aur us ká bhái A'saf, jo us ke
dahne khaṛá hotá thá: ya'ne A'saf bin
Barakiyáh, bin Samá',
40 Bin Míkáel, bin Ba'asiyáh, bin
Malikiyáh,
41 Bin Atní, bin Zárah, bin 'Adáyáh,
42 Bin Aitán, bin Zimmah, bin
Sima'í,
43 Bin Yahat, bin Jairsúm, bin
Láwí.
44 Aur baní Mirárí un ke bhái báen
háth khaṛe hote the: Aitán bin Qísí,
bin 'Abdí, bin Malúk,
45 Bin Hasabiyáh, bin Amasiyáh,
bin Khilqiyáh,
46 Bin Amsí, bin Bání, bin Sámar,
47 Bin Mahlí, bin Músí, bin Mirárí,
bin Láwí.
48 Aur un ke bhái Láwí Bait-Ulláh
ke maskan kí sárí khidmat par muqar-
rar húe.
49 ¶ Aur Hárún aur us ke beṭe
sokhtaní qurbání ke mazbah par, aur
bakhúr kí qurbángáh men, qurbání
charháte the, aur páktarín makán kí
khidmat karte, aur Isráel ke liye ka-
fára dete the, jaisá ki Khudá ke
bande Músá ne in sab kí bábat hukm
kiyá thá.
50 Aur ye baní Hárún: us ká beṭá
Ili'azar, us ká beṭá Fínihás, us ká
beṭá Abisú'a,
51 Us ká beṭá Buqqí, us ká beṭá
'Uzzí, us ká beṭá Zarákhiyáh,
52 Us ká beṭá Miráyút, us ká beṭá
Amariyáh, us ká beṭá Akhitúb,
53 Us ká beṭá Sadúq, us ká beṭá
Akhima'az.
54 ¶ Aur Qihátí gharáne ke baní
Hárún ke rahne ke makán un ke qil-
'aon aur un kí sarhaddon men hain; ki
un ke nám par yih chiṭṭhí niklí.
55 Unhon ne Yahúdáh kí zamín men
Habrún aur us kí girdnawáh ko unhen
diyá.
56 Lekin shahr ke khet aur us ke
díhát Yafunnah ke beṭe Kálib ko diye.
57 Aur baní Hárún ko Yahúdáh ke
ye shahr mile: Habrún jo panáhgáh
thí, aur Libnah aur us kí girdnawáh,
aur Yatír, aur Istimú'a, aur un kí
girdnawáhen,
58 Aur Hailán aur us kí girdnawáh,
aur Dabír aur us kí girdnawáh,
59 Aur 'Asan aur us kí girdnawáh,
aur Bait-Shams aur us kí girdnawáh:
60 Aur Binyamín ke firqe men se;
Jib'a aur us kí girdnawáh, aur 'Alamat
aur us kí girdnawáh, aur 'Anatút aur
us kí girdnawah. Un ke gharánon ke
sab shahr terah hain.
61 Aur Qihát ke báqí beṭon ko, jo us
firqe men us gharáne ke báqí the, us
ádhe firqe se, ya'ne Munassí ke ádhe
firqe se, das shahr qur'a se mile.
62 Aur Jairsúm ke beṭon ko, un ke
gharánon ke muwáfiq, Ishakár ke

firqe se, aur A'shar ke firqe se, aur
Naftálí ke firqe men se, aur Basan
men Munassí ke firqe se, terah shahr
mile.
63 Mirárí ke beton ko, un ke gha-
ránon ke muwáfiq, Rúbin ke firqe se,
aur Jadd ke firqe se, aur Zabulún ke
firqe se, bárah shahr qur'a se mile.
64 So baní Isráel ne Láwíon ko we
shahr aur un kí girdnawáhen dín.
65 Pas, baní Yahúdáh ke firqe se,
aur baní Sama'ún ke firqe se, aur baní
Binyamín ke firqe se, ye shahr, jin
ke nám mazkúr húe, qur'a se diye
gaye.
66 Aur jo baní Qihát ke gharánon
se báqí the, un kí sarhaddon ke shahr
Ifráím ke firqe se the.
67 So unhon ne un kí panáhgáh ke
shahron men se, koh i Ifráím men Sikm
aur us kí girdnawáh dí; aur Jazar aur
us kí girdnawáh,
68 Aur Yuqmi'ám aur us kí gird-
nawáh, aur Bait-Haurán aur us kí
girdnawáh,
69 Aur Aiyalún aur us kí girdna-
wáh, aur Ját-Rimmon aur us kí
girdnawáh;
70 Aur Munassí ke ádhe firqe se,
Anar aur us kí girdnawáh, aur Bi-
la'ám aur us kí girdnawáh, báqí baní
Qihát ke gharáne ko milí.
71 Baní Jairsúm ko: Munassí ke
ádhe firqe ke gharáne men se, Basan
men Jaulán aur us kí girdnawáh, aur
'Istárát aur us kí girdnáwáh;
72 Aur Ishakár ke firqe se, Qádis
aur us kí girdnawáh, Dábirát aur us
kí girdnawáh,
73 Aur Rámát aur us kí girdnawáh,
aur 'Ainaim aur us kí girdnawáh;
74 Aur A'shar ke firqe se, Masal
aur us kí girdnawáh, aur 'Abdún aur
us kí girdnawáh,
75 Aur Huqúq aur us kí girdna-
wáh, aur Rahúb aur us kí girdnawáh;
76 Aur Naftálí ke firqe se, Jalíl
men Qádis aur us kí girdnawáh, aur
Hammún aur us kí girdnawáh, aur
Qaryataim aur us kí girdnawáh.
77 Báqí baní Mirárí ko Zabulún ke
firqe se mile, Rimmon aur us kí
girdnawáh, aur Tebúr aur us kí girdna-
wáh.
78 Yaríhú ke nazdík Yardan ke
pár, ya'ne Yardan kí púrab taraf,
Rúbin ke firqe se, bayabán men, Basar
aur us kí girdnawáh, aur Yahsah aur
us kí girdnawáh,
79 Aur Qadímút aur us kí girdna-
wáh, aur Mifa'at aur us kí girdnawáh.
80 Aur Jadd ke firqe se, Jili'ád
men Rámát aur us kí girdnawáh, aur
Mahnaim aur us kí girdnawáh,
81 Aur Hasbún aur us kí girdna-
wáh, aur Ya'zír aur us kí girdnawáh.

VII BA'B.

AUR baní Ishakár the, Tol'a, aur
Fúáh, aur Yasúb, aur Simrún,
chár.
2 Aur baní Tol'a: 'Uzzí, aur Rifá-
yáh, aur Yariel, aur Yahmí, aur Ib-
sám, aur Samúel, jo Tol'a ke abwí
gharáne ke sardár the; we apne pusht-
wálon ke darmiyán niháyat himmatí
aur bahádur the; aur Dáúd ke aiyám
men un ká shumár báis hazár chha
sau thá.
3 Aur baní 'Uzzí: Izrákhiyáh. Aur
baní Izrákhiyáh: Míkáel, aur 'Abadi-
yáh, aur Yúel, aur Yissiyáh, pánch;
aur sab sardár the.
4 Aur un ke sáth sipáhíon kí gu-
rohen jang ke qábil thín; we sab un
ke khándánon ke muwáfiq, un ke ábáí
gharáne ke mutábiq, chhattís hazár
jawán the; kyúnki un kí bahut sí
jorúán aur bete the.
5 Aur un ke bhái Ishakár ke sáre
gharánon men pahlawán aur bahádur,
nasabnáme men gine húe, bilkull
satásí hazár the.
6 ¶ Baní Binyamín: Bala', aur
Bakr, aur Yadí'el, tín.
7 Aur baní Bala': Isbún, aur 'Uzzí,
aur 'Uzziel, aur Yarímút, aur 'I'rí,

pánch; ye apne ábái gharáne ke
sardár baṛe bahádur log, aur apne
nasabnámon men báís hazár chauntís
gine játe the.
8 Aur baní Bakr: Zamírah, aur
Yúás, aur Ili'azar, aur Ilayú'ainí, aur
'Umrí, aur Yarímút, aur Abiyáh, aur
'Anatút, aur 'Alámat. Ye sab Bakr
ke beṭe the:
9 Aur gintí men, apne nasabnáme
ke muwáfiq, bís hazár do sau baṛe
bahádur log the, jo apne abwí gharáne
ke sardár the.
10 Aur baní Yadia'el: Bilhán. Aur
baní Bilhán: Ya'ús, aur Binyamín,
aur Ahúd, aur Kan'ánah, aur Zaitán,
aur Tarsís, aur Aḳhisahar.
11 Ye sab Yadia'el ke beṭe apne
abwí ra,íson ke muwáfiq baṛe bahádur
log the, aur satrah hazár do sau the,
jo maidán pakaṛne aur jang karne ke
láiq the.
12 Aur Suffím, aur Huffím, 'Ír ke
beṭe, aur Hashím, Akhír ke beṭe.
13 ¶ Baní Naftálí: Yahsiel, aur
Júní, aur Yasar, aur Salúm, baní
Bilhah.
14 ¶ Baní Munassí: Asriel, jise
wuh janí; (magar us kí Arámí haram
Jil'ád ke báp Makír ko janí:
15 Aur Makír ne Huffím aur Suffím
kí bahin ko jorú kiyá, aur un kí bahin
ká nám Ma'akah thá;) aur dúsre ká
nám Siláfihád thá; aur Siláfihád kí
beṭíán thín.
16 Aur Makír kí jorú Ma'akah ek
beṭá janí, aur us ká nám Faras rakhá,
aur us ke bháí ká nám Sharas; aur
us ke beṭe Aulám, aur Raqam the.
17 Aur baní Aulám: Bidán. Ye
Jili'ád bin Makír bin Munassí ke beṭe
the.
18 Aur us kí bahin Hammúlikat
Ishhúd, aur Abi'azar, aur Mahalah ko,
janí.
19 Aur baní Simíd'a: Aḳhyán, aur
Sikm, aur Liqhí, aur Ani'ám.
20 ¶ Aur baní Ifráím: Sútalah,
us ká beṭá Barad, us ká beṭá Tahat,
us ká beṭá Ili'adah, us ká beṭá Tahat.
21 ¶ Us ká beṭá Zabad, us ká be-
ṭá Sútalah, aur 'Azar, aur Ili'ad,
jinhen Ját ke logon ne, jo us zamín
men aslí báshinde the, már ḍálá;
kyúnki we un kí mawáshí ke le lene
ko utar áe the.
22 Aur un ká báp Ifráím bahut
dinon tak mátam kartá rahá, aur us
ke bháí use tasallí dene ko áe.
23 ¶ Phir us ne apní jorú se suh-
bat kí, aur wuh hámila húí, aur ek
beṭá janí, aur us ne us ká nám Barí'ah
rakhá; kyúnki us ke ghar par áfat áí
thí.
24 (Aur us kí beṭí Sharáh thí, jis
ne Bait-Hauran i 'Alí aur Sáfil, aur
'Uzzan i Sharáh, banáyá.)
25 Aur us ká beṭá Rafáh, aur Ra-
saf bhí, aur us ká beṭá Tiláh, aur us
ká beṭá Tahan,
26 Us ká beṭá Lagdán, us ká beṭá
'Ammihúd, us ká beṭá Ilisam'a,
27 Us ká beṭá Nún, us ká beṭá
Yahúsú'a.
28 ¶ Aur un kí milkíyaten aur
shahr ye the; Baitel aur us ke díhát,
aur púrab kí taraf Na'arán, aur pach-
chhim taraf Jazar aur us ke díhát,
aur Sikm aur us ke díhát, 'Azah aur
us ke díhát tak;
29 Aur baní Munassí kí taraf Bait-
Shán aur us ke díhát, Ta'anák aur us
ke díhát, Majiddo aur us ke díhát,
Dor aur us ke díhát the. In men
Yúsuf bin Isráel ke beṭe rahte the.
30 ¶ Baní A'shar: Yimnáh, aur
Iswáh, aur Iswí, aur Barí'ah, aur un
kí bahin Sirah.
31 Aur baní Barí'ah: Hibar, aur
Malkiel, Birzávít ká báp.
32 Aur Hibar se Yaflít, aur Somir,
aur Ḳhútám, aur un kí bahin Sú'a,
paidá húe.
33 Aur baní Yaflít: Fásák, aur
Bimhál, aur 'Aswát. Ye baní Yaflít
hain.

34 Aur baní Sámir: Aḳhí, aur
Ṙúhjah, aur Yahubbah, aur Arám.
35 Aur us ke bhái Hílam ke beṭe:
Súfah, aur Imn'a, aur Salas, aur
Amal.
36 Aur baní Súfah: Súah, aur Har-
nafar, aur Sú'al, aur Biarí, aur Imráh,
37 Basar, aur Húd, aur Sammá,
aur Silsah, aur Itrán, aur Biará.
38 Aur baní Yatar: Yafunnah, aur
Fisfáh, aur A'rá.
39 Aur baní 'Ulla: Araḳh, aur
Haniel, aur Riziyá.
40 Ye sab baní A'shar apne báp-
dádon̲ ke ghar ke sardár, mumtáz
pahlawán bahádur sharífon̲ ke sharíf
the. Un men̲ se, jo apne shajara ke
rú se maidán pakaṛne, aur jang karne
ke láiq the, shumár men̲ chhabbís
hazár jawán the.

VIII BA'B.

AUR Binyamín se us ká palauṭhá
Bala' paidá húá, dúsrá Ashbel,
tísrá A'ḳhiraḳh,
2 Chauthá Núhah, aur pánchwán̲
Rafá.
3 Aur Bala' ke beṭe the: Addár,
aur Jirá, aur Abihúd,
4 Aur Abisú'a, aur Na'amán, aur
Aḳhúah,
5 Aur Jirá, aur Safúfán, aur Húrám.
6 Ye Ahúd ke beṭe hain̲, jo Jib'a
ke báshindon̲ ke abwí ra,ís the; aur
unhon̲ ne unhen̲ Munáḳhat men̲
jiláwatan karáyá:
7 Ya'ne Na'amán, aur Aḳhiyáh, aur
Jirá; usí ne unhen̲ jiláwatan karwáyá,
aur us se Uzzá, aur Aḳhihúd, paidá
húe.
8 Aur unhen̲ bhijwá dene ke ba'd,
Saharím ko, Moáb ke mulk men̲, laṛke
paidá húe; Húsím aur Ba'ara us kí
jorúán̲ thín̲.
9 Aur us kí jorú Húdas se Yúbáb,
aur Zibya, aur Maisá, aur Malkám,
10 Aur Ya'úz, aur Sakiyáh, aur
Mirmah, paidá húe. Ye us ke beṭe
abwí ra,ís the.
11 Aur Húsím se Abitúb, aur Ili-
fi'al, paidá húe.
12 Aur baní Ilifi'al: 'I'br, aur
Mish'ám, aur Sámir; us ne Onú, aur
Ludd, aur us ke shahron̲ ko, biná
kiyá;
13 Aur Barí'ah aur Sam'a ne, jo
Aiyalún ke báshindon̲ ke abwí ra,ís
the, Ját ke báshindon̲ ko bhagá diyá;
14 Aur Aḳhyú, Shashaq, aur Ya-
rímút,
15 Aur Zabadiyáh, aur 'Arád, aur
'Adar,
16 Aur Míkáel, aur Isfáh, aur Yú-
ḳhá, baní Barí'ah hain̲;
17 Aur Zabadiyáh, aur Masullám,
aur Hiziqí, aur Hibar,
18 Aur Yasmarí, aur Yazliyáh, aur
Yúbáb, baní Ilifi'al hain̲;
19 Aur Yaqím, aur Zikrí, aur
Zabdí,
20 Aur Ili'ainí, aur Ziltí, aur Iliel,
21 Aur 'Adáyáh, aur Biráyáh, aur
Simrát, baní Sama'í hain̲;
22 Aur Isfán, aur 'I'br, aur Iliel,
23 Aur 'Abdún, aur Zikrí, aur
Hanán,
24 Aur Hanániyáh, aur 'Ailám, aur
'Antútiyáh,
25 Aur Yafdiyáh, aur Fanúel, baní
Shasháq hain̲;
26 Aur Shamsarí, aur Shaháriyáh,
aur 'Atáliyáh,
27 Aur Ya'rasiyáh, aur Iliyáh, aur
Zikrí, baní Yahúrám hain̲.
28 Ye apní pushton̲ men̲ abwí
sardár aur ra,ís the. Ye Yarúsalam
men̲ rahte the.
29 Aur Jiba'ún men̲ Jiba'ún ká báp
rahtá thá; aur us kí jorú ká nám Ma-
'akah thá:
30 Aur us ká palauṭhá beṭá 'Abdún,
aur Súr, aur Qís, aur Ba'al, aur
Nádab,
31 Aur Jadúr, aur Aḳhyú, aur
Zakar.
32 Aur Miklút se Simiáh paidá
húá. Aur we bhí apne bháíon̲ ke sáth

Yarúsalam men̲ un ke sámhne rahte
the.
33 ¶ Aur Naiyir se Qís paidá húá,
aur Qís se Sáúl paidá húá, aur Sáúl se
Yahúnatan, aur Malikishú'a, aur Abi-
nadáb, aur Ishba'al, paidá húe.
34 Aur Yahúnatan ká beṭá Maríb-
ba'al thá; aur Maríbba'al se Míkáh
paidá húá.
35 Aur baní Míkáh: Fítún, aur
Malik, aur Tárí'a, aur A'ḳhaz.
36 Aur A'ḳhaz se Yahú'adah paidá
húá; aur Yahú'adah se 'A'lamat, aur
Azmáwat, aur Zimrí paidá húe; aur
Zimrí se Mauzá paidá húá;
37 Aur Mauzá se Bina'a paidá húá;
us ká beṭá Ráfah, us ká beṭá Ili'asah,
us ká beṭá Asíl.
38 Aur Asíl ke chha beṭe the, aur
ye un ke nám: 'Azriqám, Bokirú, aur
Ismá'el, aur Sagariyáh, aur 'Abadiyáh,
aur Hanán. Ye sab Asíl ke beṭe hain̲.
39 Aur us ke bháí 'Ishaq ke beṭe:
us ká palauṭhá Aulám, dúsrá Ya'ús,
tísrá Ilifalat.
40 Aur Aulám ke beṭe zoráwar,
sáhib i shujá'at, tírandáz the, aur us
ke bahut se beṭe aur pote the; sab
ḍeṛh sau the. Ye sab baní Binyamín
the.

IX BA'B.

PAS sárá Isráel nasab-námon̲ ke rú
se giná húá thá; aur dekho, un
ke nám Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon̲ ke daftar men̲ likhe húe hain̲,
jo apne gunáhon̲ ke sabab Bábul ko
asír hoke gaye.
2 ¶ Aur we jo pahle apni milkí-
yaton̲ aur apne shahron̲ men̲ basne ko
áe, so Isráelí, aur káhin, aur Láwí, aur
Natíním the.
3 Aur baní Yahúdáh men̲ se, aur
baní Binyamín men̲ se, aur baní Ifráím
aur Munassí men̲ se, jo Yarúsalam men̲
rahte the, ye hain̲:
4 'U'tí bin 'Ammihúd, bin 'Umrí,
bin Imrí, bin Bání, jo Phára̤s bin
Yahúdáh kí aulád men̲ se thá.
5 Aur Sailáníon̲ men̲ se: 'Asáyáh
palauṭhá, aur us ke beṭe.
6 Aur baní Zárah men̲ se: Ya'úel,
aur un ke chha sau nawwe bháí.
7 Aur baní Binyamín men̲ se: Sallú
bin Masullám, bin Húdáviyáh, bin
Hasínúáh,
8 Aur Ibniyáh bin Yarúhám, aur
Ailáh bin 'Uzzí, bin Mikrí, aur Masul-
lám bin Safatiyáh, bin Ra'úel, bin
Ibniyáh;
9 Aur un ke nasabon̲ ke mutábiq
un ke nau sau chhappan bháí. Ye sab
mard apne ábáí gharáne ke abwí ra,ís
the.
10 Aur káhinon̲ men̲ se: Yad'aiyáh,
aur Yahúyarib, aur Yakín,
11 Aur 'Azariyáh bin Ḳhilqiyáh,
bin Masullám, bin Sadúq, bin Miráyút
bin Aḳhitúb, jo Ḳhudá ke ghar ká
názim thá;
12 Aur 'Adáyáh bin Yarúhám, bin
Fashhúr, bin Malkiyáh, aur Ma'así
bin 'Adiel, bin Yahzírah, bin Masul-
lám, bin Musallimít, bin Immer;
13 Aur un ke bháí, un ke ábáí
gharáne ke ra,ís, ek hazár sát sau sáṭh
the, jo Ḳhudá ke ghar kí ḳhidmat ke
kám ke liye táqatwar aur sáhib i
murúwat the.
14 Aur Láwíon̲ men̲ se: Sam'aiyáh
bin Hasúb, bin 'Azriqám, bin Hasabi-
yáh, baní Mirárí men̲ se;
15 Aur Baqbaqqar, Haras, aur Jalál,
aur Mattaniyáh bin Míkáh, bin Zikrí,
bin A'saf;
16 Aur 'Abadiyáh bin Sam'aiyáh,
bin Jalál, bin Yadútún, aur Barakiyáh
bin Asá, bin Ilqánah, jo Natúfátíon̲ kí
bastíon̲ men̲ baste the.
17 Aur darbán: Sallúm, aur 'Aq-
qúb, aur Talmon, aur Aḳhimán, aur
un ke bháí; Sallúm sardár thá;
18 We ab tak bádsháh ke darwáze
par púrab taraf rahkar baní Láwí kí
gurohon̲ ke darbán hain̲.
19 Aur Sallúm bin Qúrí, bin Abiá
saf, bin Qúrah, aur us ke ábáí gharáne

ke bhái, ya'ne Qúrahí, bandagí ke
kám par ta'ínát the, aur khaime ke
ástánon ke nigahbán the; un ke báp-
dáde, KHUDÁWAND ke lashkar ke sar-
guroh hoke, daramad-gáh ke nigahbán
the.
20 Aur Fínihás bin Ili'azar áge un
ká sardár thá, aur KHUDÁWAND us ke
sáth thá.
21 Zakariyáh bin Musalimíyáh ja-
má'at ke khaime ká darbán thá.
22 Ye sab, jo darwázon ke ástánon
par chaukídárí karne ke liye muqarrar
the, do sau bárah the. Ye apne nasab-
námon ke rú se apne gánwon men
gine húe the, jinhen Dáúd aur Samúel
gaib-bín ne un kí amánatdárí ke kám
par muqarrar kiyá.
23 So we aur un ke bete KHUDÁ-
WAND ke ghar ke, ya'ne us khaime ke,
makán ke darwázon par chaukí dene
ko házir the.
24 Aur cháron taraf, púrab, pach-
chhim, uttar, dakhan kí taraf, darbán
the.
25 Aur un ke bhái apní bastíon men
the, ki sátwen din naubat ba naubat
un ke sáth áwen.
26 Ki we chár sardár darbán, jo
Láwí the, amánatdár the, aur Khudá
ke ghar kí kothríon par aur khazánon
par muqarrar the.
27 ¶ Aur we Khudá ke ghar ke ás
pás rahá karte the, ki nigahbání karná
un par mauqúf thá, aur subh ko us ká
kholná unhín ke zimme thá.
28 Aur un men se ba'ze 'ibádat ke
bartanon par muqarrar the, ki we
unhen gin ginke báhar bhítar le áwen
aur le jáwen.
29 Aur ba'ze un men se bait ul
muqaddas ke sáre básanon aur asbáb,
aur maida, aur mai, aur tel, aur lubán,
aur khushbúdár masálih ke ihtimám
par muqarrar the.
30 Aur káhinon ke beton men se
kitne khushbúdár masálih ká tel perte
the.
31 Aur Láwíon men se Matittiyáh,
jo Qurahí Sallúm ká palauthá thá, un
chízon kí, jo tawe par taiyár kí játí
thín, amánat rakhtá thá.
32 Aur baní Qihát, ya'ne un kí
birádarí men se, ba'ze nazr kí roṭí par
ta'ínát the, ki har sabt ko us kí
taiyárí karen.
33 Aur ye we gánewále hain, jo
Láwíon men abwí ra,ís the, aur
kothríon kí khidmat se mu'áf húe, ki
unhen rát din 'ibádat-guzárí men
házir rahná thá.
34 Láwíon ke ye abwí ra,ís apní
birádarí ke sardár the, aur Yarúsalam
men rahte the.
35 ¶ Aur Jiba'ún men Jiba'ún ká
báp Ya'úel rahtá thá, aur us kí jorú ká
nám Ma'akáh thá:
36 Aur us ká palauthá betá 'Ab-
dún, ba'd us ke Súr, aur Qís, aur Ba'al,
aur Naiyir, aur Nadab,
37 Aur Jadúr, aur Akhyú, aur
Zakariyáh, aur Miqlút.
38 Aur Miqlút se Simi'ám paidá
húá. Aur we bhí apne bháíon ke
sáth Yarúsalam men apne bháíon ke
sámhne rahte the.
39 Aur Naiyir se Qís paidá húá, aur
Qís se Sáúl paidá húá, aur Sáúl se
Yahúnatan, aur Malikishú'a, aur Abi-
nadáb, aur Ishba'al, paidá húe.
40 Aur Yahúnatan ká betá Maríb-
ba'al thá, aur Maríbba'al se Míkáh
paidá húá.
41 Aur baní Míkáh: Fítún, aur
Malik, aur Tahrí'a, aur A'khaz.
42 Aur A'khaz se Ya'arah paidá
húá, aur Ya'arah se 'A'lamat, aur
'Azmáwat, aur Zimrí, paidá húe: aur
Zimrí se Mauzá paidá húá.
43 Aur Mauzá se Bina'a paidá húá;
us ká betá Rifáyáh, us ká betá Ili'asah,
us ká betá Asíl.
44 Aur Asíl ke chha bete the, aur
ye un ke nám: 'Azríqám, Bokirú, aur
Ismá'el, aur Sagariyáh, aur Abadiyáh,
aur Hanán: ye baní Asíl the.

X BA'B.

AUR Filistí Isráel se laṛe; aur Isráel ke log Filistíon̲ ke áge se bháge, aur kohistán i Jilbú'a men̲ máre paṛe.
2 Aur Filistíon̲ ne Sáúl ká aur us ke beṭon̲ ká ḳhúb píchhá kiyá; aur Filistíon̲ ne Yúnatan, aur Abinadáb, aur Malikishú'a ko, jo Sáúl ke beṭe the, már liyá.
3 Aur Sáúl par jang ba shiddat baṛh gayí, aur tírandázon̲ ne use hadaf kiyá, aisá ki wuh tírandázon̲ se zaḳhmí húá.
4 Tab Sáúl ne apne silahbardár se kahá, Apní talwár khínch, aur us se mujhe chhed, tá na howe ki ye námaḳhtún áke mujh se ṭhaṭṭhá karen̲. Par us ke silahbardár ne qabúl na kiyá, kyún̲ki wuh bahut ḍar gayá. Tab Sáúl ne talwár lí, aur us par gir paṛá.
5 Aur jab ki us ke silahbardár ne dekhá, ki Sáúl mar gayá, to wuh bhí us talwár par girá, aur mar gayá.
6 So Sáúl mar gayá, aur us ke tínon̲ beṭe, us ke sáre ghar samet mar miṭe.
7 Aur Isráel ke sáre log, jo maidán men̲ the, yih dekhke ki we log bháge, aur Sáúl aur us ke beṭe máre paṛe, apní bastíán̲ chhoṛ chhoṛke bhág nikle; aur Filistí ákar un men̲ base.
8 ¶ Aur dúsre din subh ko, jis waqt Filistí áe, tá ki láshon̲ ko nangá karen̲, to unhon̲ ne Sáúl aur us ke beṭon̲ ko koh i Jilbú'a men̲ paṛá páyá.
9 Aur jab us ko nangá kiyá, tab unhon̲ ne us ká sir le liyá, aur us ke hathyár bhí, aur Filistíon̲ ke mulk men̲ cháron̲ taraf bhijwá diye, tá ki un ke butḳhánon̲ par aur logon̲ ke darmiyán us ḳhushḳhabarí ko pahunch※en̲.
10 Aur unhon̲ ne us ke hathyáron̲ ko apne ma'búdon̲ ke ghar men̲ rakhá, aur us ke sir ko Dajún ke mandir par laṭká diyá.
11 ¶ Aur jab Yabís-Jili'ád ke sab logon̲ ne suná, jo kuchh ki Filistíon̲ ne Sáúl se kiyá,
12 Tab un men̲ ke sáre bahádur uṭhe, aur Sáúl kí lásh aur us ke beṭon̲ kí láshen̲ le gaye, aur unhen̲ Yabís men̲ láe, aur un kí haḍḍíon̲ ko Yabís ke balút ke tale gáṛ diyá, aur sát din tak roza rakhá.
13 ¶ So Sáúl mar gayá, apne gunáh ke sabab jo us ne KHUDÁWAND ká kiyá, ya'ne KHUDÁWAND ke kalám ke bá'is, jo us ne na máná, aur is liye bhí, ki us ne apní rah kí tajwíz ke wáste us se, jis ká yár deo thá, sawál kiyá,
14 Aur us ne KHUDÁWAND se sawál na kiyá; is wáste us ne us ko már ḍálá, aur mamlukat ke logon̲ ko Yassí ke beṭe Dáúd par máil karáyá.

XI BA'B.

AUR tamám Isráel Habrún men̲ Dáúd pás jam'a húe, aur use kahá, Dekh, ham terí haḍḍí aur tere gosht hain̲.
2 Is ke siwá, guzre waqt men̲ bhí jab Sáúl bádsháh thá, to tú hí nikálne biṭháne men̲ Isráelíon̲ ká rahbar thá; aur KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí logon̲ kí ri'áyat karegá, aur tú merí Isráelí qaum ká sardár hogá.
3 Ġaraz, Isráel ke sáre buzurg Habrún men̲ bádsháh pás áe; aur Dáúd ne Habrún men̲ un ke sáth KHUDÁWAND ke huzúr 'ahd kiyá; aur unhon̲ ne Dáúd ko mamsúh kiyá, tá ki wuh Isráelíon̲ ká bádsháh ho, jaisá ki KHUDÁWAND ne Samúel kí ma'rifat se kahá thá.
4 ¶ Aur Dáúd aur tamám Isráel Yarúsalam ko, jis ká nám Yabús thá, gaye, aur wahán̲ kí sarzamín ke báshinde Yabúsí the.
5 Aur Yabús ke báshindon̲ ne Dáúd se kahá, ki Tú yahán̲ áne na páwegá. Lekin Dáúd ne Saihún ká qil'a le liyá, aur wuhí Dáúd ká shahr húá.
6 Aur Dáúd ne kahá, ki Jo koí pahle Yabúsíon̲ ko már legá, so ra,is

aur sardár hogá. Tab Yúab bin Zarú-
yáh pahle charhá, aur sardár húá.
7 Aur Dáúd qil'a men rahá; is
wáste us ká nám Shahr i Dáúd húá.
8 Aur us ne shahr ko girdágird
banáyá, Millo se leke barábar girdá-
gird; aur Yúab ne báqí shahr kí maram-
mat kí.
9 Aur Dáúd taraqqí par taraqqí
kartá gayá, kyúnki RABB ul afwáj us
ke sáth thá.
10 ¶ Aur Dáúd ke hamráhí bahá-
duron ke kháss log, jo us kí rifáqat
karke zor pakarte gaye, aur jinhon ne
sáre Isráel ke sáth use bádsháh kiyá,
jaisá KHUDÁWAND ne Isráel ke haqq
men kahá thá, ye hain.
11 Chunánchi Dáúd ke bahádurон
ká shumár yih hai: Yasúbi'ám bin
Hakmúní, jo sardáron men bará thá:
us ne tín sau par apná bhálá chaláyá,
aur unhen ek bár qatl kiyá.
12 Us ke ba'd Akhúhí Dúdú ká
betá Ili'azar thá, jo un tín pahlawánon
men se ek thá.
13 Wuh Dáúd ke sáth Fasdammím
men thá, jahán Filistí jang karne ko
jam'a húe the, aur wahán ke khet men
ek qit'a i zamín jau se bharí húí thí,
aur log Filistíon ke áge se bháge:
14 Tab unhon ne us qit'a i zamín
ke bích men khare hoke use bacháyá,
aur Filistíon ko márá, aur KHUDÁ-
WAND ne barí rihái bakhshí.
15 ¶ Aur un tís sardáron men se
ye tín nikalkar chatán ko Dáúd pás
'Adullám ke magáre men gaye, aur
Filistíon kí fauj Rifáion kí wádí men
á parí thí.
16 Aur Dáúd us waqt garhí men
thá, aur Filistíon kí chaukí us waqt
Baitlaham men thí.
17 Aur Dáúd tarasá, aur bolá, Ai
kásh ki koí Baitlaham ke phátak ke
kúe men se mere liye píne ká pání
láwe!
18 Tab un tín pahlawánon ne Fi-
listíon ká lashkar torá, aur Baitlaham
ke kúe men se pání bhará, aur use
utháke Dáúd pás láe; lekin Dáúd ne
na cháhá, ki píwe; par use KHUDÁ-
WAND ke liye tapáyá,
19 Aur kahá, Mujh ko apne Khudá
kí taraf se harám howe, ki main yih
kám karún; kyá main un logon ká
lahú píún, jo apní jánon par khele
hain? ki we jánbází karke us ko láe
hain. So us ne na cháhá, ki use píwe.
Aise kám un tín pahlawánon ne kiye.
20 ¶ Aur Yúab ká bhái Abishai
tínon ká sardár thá: us ne tín sau par
bhálá chaláyá, aur unhen már dálá;
aur wuh in tínon men námdár thá.
21 Yih in tínon men un donon se
ziyáda námí thá, aur un ká sardár thá,
lekin un pahle tínon ke darje ko na
pahunchá.
22 Aur Bináyáh bin Yahúyad'a, ek
Qabzielí bahádur ká betá thá, jis ne
bahut se kám kiye the: us ne Moáb
ke do sher jawán máre, aur jáke barf
ke mausim men ek gár ke bích ek sher
márá.
23 Aur us ne pánch háth ke ek
qaddáwar Misrí ko qatl kiyá, aur us
Misrí ke háth men juláhon ke shahtír
ká sá bhálá thá; par wuh ek lath leke
us par utrá, aur bhále ko us Misrí ke
háth se chhín liyá, aur usí ke bhále se
us ko már dálá.
24 Yahúyad'a ke bete Bináyáh ne
aise kám kiye; aur wuh un tín bahá-
duron men námdár thá.
25 Dekho to, ki yih un tíson men
'izzatdár thá, par pahle tínon ke mar-
tabe ko na pahunchá; aur Dáúd ne use
apne hí kháss lashkar par sardár mu-
qarrar kiyá.
26 ¶ Aur ye lashkaron men bare
bahádur the: 'Asahel Yúab ká bhái;
aur Bait-lahamí Dúdú ká betá Ilha-
nán;
27 Aur Sammút Harúrí; Khalis
Falúní;
28 Taqú'í 'Aqís ká betá 'Irá; Abi-
'azar 'Anatútí;

29 Sibkí Húsátí; 'Ilí Ak̲h̲úhí;
30 Maharí Natúfátí; Halid bin
Ba'anah Natúfátí;
31 Baní Binyamín ke Jibi'ah ke
Ríbí ká beṭá Ittai; Bináyáh Fir'a-
túní;
32 Nahal i Ja'as ká Húrí; Abiel
'Arbátí;
33 'Azmávat Baharúmí; Ilyahbá
Sa'albúní;
34 Baní Hashím Jizúní; Harárí
Shají ká beṭá Yúnatan;
35 Aur Harárí Sakár ká beṭá Ak̲-
h̲iám; Ilifál bin U'r;
36 Hifar Makírátí; Ak̲h̲iyáh Fa-
lúní;
37 Hasrú Karmilí; Nagarí bin
Azbí;
38 Nátan ká bháí Yúel; Mibk̲h̲ár
bin Hájirí;
39 Silaq 'Ammúní; Naharí Bia-
rútí, jo Yúab bin Zarúyáh ká silahbar-
dár thá;
40 'I'rá Itrí; Jaríb Itrí;
41 U'riyáh Hittí; Zabad bin Ak̲h̲lí;
42 Sízá Rúbiní ká beṭá 'Adína, Rú-
biníon̲ ká sardár, jis ke sáth tís jawán
the;
43 Hanán bin Ma'akah; Yúsafat
Mitní;
44 'U'zziyá 'Istárátí; Samá' aur
Ya'úel baní K̲h̲útan 'Ará'irí;
45 Yadí'ael bin Simrí, aur us ká
bháí Yúk̲h̲á Tísí;
46 Iliel Maháwí; Yaríbí, aur Yú-
sáviyáh, baní Ilna'ám; aur Yitmah
Moábí;
47 Iliel; aur 'Obed; aur Ya'siel
Masobáyáhí.

XII BA'B.

YE we hain̲ jo Siqláj men̲ Dáúd
pás áe, jab ki wuh hanoz Qís
ke beṭe Sáúl ke sabab áp ko chhipáe
húe rakhtá thá; aur we un baháduron̲
men̲ the, jo laṛái men̲ madad karte
the.
2 We kamán-dár hoke dahne báen̲
háth se pattharon̲ ko márte the, aur
kamán se tíron̲ ko chaláte the; aur
baní Binyamín Sáúl kí birádari men̲
se ye the;
3 Sardár Ak̲h̲i'azar, aur Yúás, baní
Samá'ah Jibia'tí; aur Yaziel, aur
Falat, baní 'Azmávat; aur Barákah,
aur Yáhú 'Anatútí,
4 Aur Ismá'iyáh Jiba'úní, jo tíson̲
men̲ bahádúr thá, balki un tíson̲ ká
sardár thá; aur Yaramiyáh, aur
Yaháziel, aur Yúhanán, aur Yúsabád
Jadírátí,
5 Ili'auzí, aur Yarimút, aur Ba-
'aliyáh, aur Samariyáh, aur Safatiyáh
K̲h̲arúfí,
6 Ilqánah, aur Yasiyáh, aur 'Aza-
riel, aur Yú'azar, aur Yasúbi'ám,
Qurábí,
7 Aur Yúiláh, aur Zabadiyáh, baní
Yarúhám Jadúr se.
8 Aur Jaddíon̲ men̲ se kitne logon̲
ne apne ta,ín̲ alag kiyá, jo pahlawán,
aur ahl i jang, aur maidán pakaṛne ke
láiq the, jo ḍhál aur barchhí kám men̲
láná jánte the, jin ke mun̲h singh ke
se mun̲h the, aur pahároṇ par kí
harníon̲ kí mánind tez-qadam the, tá
ki bayábán ke gaṛh men̲ Dáúd pás
jáwen̲:
9 'Azar sardár, 'Abadiyáh dúsrá,
Iliáb tísrá,
10 Mismannah chauthá, Yaramiyáh
pán̲chwán̲,
11 'Attai chhaṭhwán̲, Iliel sátwán̲,
12 Yúhanán áṭhwán̲, Ilzabád nau-
wán̲,
13 Yaramiyáh daswán̲, Makbání
gyárahwán̲.
14 Ye baní Jadd men̲ se sarlashkar
the; in men̲ jo kamtar thá, sau jawán
ká, aur jo sab se baṛá thá, hazár ká,
sardár thá.
15 Ye we hain̲ jo pahle mahíne
men̲, jab Yardan ke sáre kanáre ḍúbe
the, pár utre, aur wádíon̲ ke sáre logon̲
ko púrab aur pachchhim kí taraf ko
bhagá diyá.

16 Aur baní Binyamín aur Yahúdáh men se ba'ze log garhí men Dáúd pás áe.
17 Tab Dáúd un ke istiqbál ke liye niklá, aur un se khitáb karke kahá, Agar merí madad ke liye tum log nekníyatí se mere pás áe ho, to merá dil tum se milá rahegá; par agar mujhe mere bairíon ke háth men pakarwáne áe ho, agarchi mere háth men kuchh zulm nahín, to hamáre bápdádon ká Khudá is par nigáh rakhe, aur malámat kare.
18 Tab rúh 'Amásí par, jo sardáron men bará thá, názil húí, ki wuh bolá, Ham tere hain, ai Dáúd, aur terí taraf hain, ai ibn i Yassí: salám, hán, salám tujh par, aur salám tere madadgáron par; kyúnki terá Khudá terí madad kartá hai. Tab Dáúd ne unhen qabúl kiyá, aur unhen faujon ká sardár kiyá.
19 Aur Munassí men se kaí log Dáúd se mil gaye, jab wuh Filistíon ke sáth jang ke liye Sáúl par charh gayá thá: par in kí madad in se na húí; kyúnki Filistíon ke qutbon ne saláh leke use widá kiyá, aur kahá, ki Wuh hamáre siron ko khatre men dálke apne áqá Sáúl se já milegá.
20 Jab wuh Siqláj ko rawána húá, Munassí men se 'Adnah, aur Yúzabád, aur Yadí'el, aur Míkáel, aur Yúzabád, aur Ilihú, aur Ziltí, jo baní Munassí men hazáron ke sardár the, us se mil gaye.
21 Unhon ne us guroh ke muqábale men Dáúd kí madad kí, ki we sab bare bahádur aur lashkar men sardár the.
22 Ki us waqt roz ba roz log madad ke liye Dáúd se milte játe the, yahán tak ki we fauj Ulláh kí sí barí fauj ban gaye.
23 ¶ Aur un logon ká shumár, jo larne ke hathyár bándhkar Habrún men Dáúd se mil gaye, ki KHUDÁWAND kí bát ke muwáfiq Sáúl kí mamlukat ke logon ko us par máil karen, yih hai:
24 Baní Yahúdáh chha hazár áth sau, jo sipar aur neza rakhkar jang ke liye taiyár the.
25 Baní Sama'ún men se sát hazár ek sau, jo jangí bare himmatwále the.
26 Baní Láwí men se chár hazár chha sau.
27 Aur Yahúyad'a Hárúníon ká sardár thá, aur us ke sáth tín hazár sát sau the;
28 Aur jawánmard Sadúq bahádur, aur us ke abwí gharáne ke báís sardár.
29 Aur baní Binyamín, Sáúl kí birádarí men se tín hazár; lekin us waqt tak aksar Sáúl ke gharáne ke tarafdár the.
30 Aur baní Ifráím men se bís hazár áth sau, jo bare bahádur, aur apne abwí gharáne ke námdár mard the.
31 Aur Munassí ke ádhe firqe se athárah hazár, jo nám ba nám buláe gaye, ki jáke Dáúd ko bádsháh karen.
32 Aur baní Ishakár men se, jo auqát ká imtiyáz karte the, aur wuh jo Isráel ko karná munásib thá jánte the, do sau the; aur un ke sáre bháí un ke hukm men the.
33 Aur Zabulún men se maidánpakarnewále, aur jang-ázmúda, asbáb i jang ke málik, pachás hazár, jo saffárái karní jánte, aur do-dile na the.
34 Aur Naftálí men se ek hazár sardár, aur un ke sáth saintis hazár jo dhál aur bhálá rakhte the.
35 Aur baní Dán men se atháis hazár chha sau larne ko taiyár rahte the.
36 Aur A'shar men se chálís hazár, jo lashkar ke sáth saff bándhne ko nikal játe the.
37 Aur Yardan ke pár ke Rúbiníon, aur Jaddíon, aur Munassí ke ádhe firqe men se, ek lákh bís hazár, jo jang ke sáre hathyár bándhkar larne ko taiyár rahte the.

38 Ye sab jangí mard, jo saff-árái
karní jánte the, Habrún ko áe, ki
Dáúd ko sáre Isráel ká bádsháh karen̲;
aur Isráel ke sáre báqí log bhí ek-dil
the, ki Dáúd ko bádsháh karen̲.
39 Aur we wahán̲ Dáúd ke sáth
tín din tak kháte píte rahe; ki un ke
bháíon̲ ne un ke liye taiyárí kí thí.
40 Aur jo un ke qaríb, Ishakár,
aur Zabulún, aur Naftálí tak rahte
the, so bhí gadhon̲ par, aur únṭon̲ par,
aur ḳhachcharon̲ par, aur bailon̲ par
ládke, roṭián̲, aur áṭá maida, aur
anjíron̲ ke kulche, aur kishmish ke
guchchhe, aur mai, aur tel, aur bail,
aur bheṛen̲, ifrát se láe; is liye ki
Isráel men̲ ḳhushwaqtí húí.

XIII BÁB.

AUR Dáúd ne un sardáron̲ se, jo
hazár hazár par aur sau sau
par the, balki har ek sar-lashkar se
saláh lí.
2 Aur Dáúd ne Isráel kí sárí ja-
má'at ko kahá, ki Agar tumháre
nazdík achchhá ho, aur ḲHUDÁWAND
hamáre Ḳhudá kí marzí ho, to áo,
ham Isráel kí sárí sarzamín men̲ apne
báqí bháíon̲ ke pás, aur sáth un ke,
káhinon̲ aur Láwíon̲ ke pás, un ke
shahron̲ aur un kí nawáhí men̲, log
bhejen̲, ki we hamáre pás jam'a howen̲.
3 Aur chalo, apne Ḳhudá ká san-
dúq apne yahán̲ pher láwen̲; kyún̲ki
ham Sáúl ke aiyám men̲ us ke tálib
na húe.
4 Tab sárí jamá'at ne kahá, ki
Ham yún̲hín̲ karen̲ge; kyún̲ki yih
bát sab logon̲ kí nigáh men̲ munásib
thí.
5 Tab Dáúd ne sáre Isráel ko Misr
ke Saihúr se Hamát ke madḳhal tak
jam'a kiyá, ki Ḳhudá ke sandúq ko
Qaryat-Ya'arím se láwen̲.
6 Aur Dáúd aur sáre Isráel Ba'alah
ko, ya'ne Qaryat-Ya'arím ko, jo Yahú-
dáh men̲ hai, chaṛh gaye, tá ki wahán̲
se ḲHUDÁWAND Ḳhudá ke sandúq ko,
jo karúbíon̲ ke darmiyán rahtá hai,
ki us ke nám kí du'á wahán̲ kí játí
hai, chaṛhá láwen̲.
7 Aur unhon̲ ne Ḳhuda ke sandúq
ko Abinadáb ke ghar men̲ se nikálke
nayí gáṛí par rakhá; aur 'Uzzá aur
Aḳhyú gáṛí ko hánkte the.
8 Aur Dáúd aur sáre Isráel ḲHU-
DÁWAND ke áge ba zor gíton̲ ko gáte,
aur kinnárat, aur barbat, aur daf, aur
jhánjh, aur turhíon̲ ko, bajáte chale.
9 ¶ Aur jab we Kaidún ke kha-
líhán par pahunche, to 'Uzzá ne san-
dúq ke thámne ko apná háth baṛ-
háyá; kyún̲ki bailon̲ ne ṭhokar kháí.
10 Tab ḲHUDÁWAND ká gussa 'Uzzá
par bhaṛká, aur us ne us ko már ḍálá,
is wáste ki us ne apná háth sandúq
par baṛháyá; aur wuh wahán̲ Ḳhudá
ke huzúr mar gayá.
11 Tab Dáúd udás húá, is liye ki
ḲHUDÁWAND ne 'Uzzá ke sabab
raḳhna ḍálá: aur us ne us maqám ká
nám Paraz-'Uzzá rakhá, jo áj tak us
ká nám hai.
12 Aur Dáúd us din Ḳhudá se ḍará,
aur bolá, Main̲ Ḳhudá ke sandúq ko
apne pás kyún̲kar láún̲?
13 So Dáúd sandúq ko apne yahán̲
Dáúd ke shahr men̲ na láyá, balki ek
taraf jáke Játí 'Obed-Adúm ke ghar
men̲ use utár diyá.
14 So Ḳhudá ká sandúq 'Obed-
Adúm ke gharáne ke sáth us ke ghar
men̲ tín mahíne tak rahá. Aur ḲHU-
DÁWAND ne 'Obed-Adúm ke ghar ko,
aur us kí sab chízon̲ ko, barakat dí.

XIV BÁB.

AUR Súr ke bádsháh Hírám ne
elchíon̲ ko Dáúd pás bhejá, aur
saro ke laṭhe, aur ráj bhí, aur baṛhaí,
ki us ke liye mahall banáwen̲.
2 Aur Dáúd ko yaqín húá, ki ḲHU-
DÁWAND ne use baní Isráel ká bádsháh
kiyá, ki us kí saltanat us ke Isráelí
logon̲ kí ḳhátir buland kí gayí.
3 ¶ Aur Dáúd ne Yarúsalam men̲
aur joṛúán̲ kín̲, aur use aur beṭe beṭíán̲
paidá húín̲.

4 Aur us ke un farzandon ke nám, jo Yarúsalam men paidá húe, ye the: Samú'a, aur Sobáb, aur Nátan, aur Sulaimán,
5 Aur Ibhár, aur Ilisú'a, aur Ilifálat,
6 Aur Naujah, aur Nafaj, aur Yafí'a,
7 Aur Ilisam'a, aur Ba'alyad'a, aur Ilífálat.
8 ¶ Aur jab Filistíon ne suná, ki unhon ne Dáúd ko mamsúh karke sáre Isráel ká bádsháh kiyá, to sab Filistí Dáúd kí talásh men charh áe. Aur Dáúd sunke un ke muqábale ko niklá.
9 Aur Filistí áe, aur Rifáíon kí wádí men phail gaye.
10 Tab Dáúd ne Khudá se suwál kiyá, aur kahá, Kyá main Filistíon par charh jáún? kyá tú unhen mere háth men kar degá? KHUDÁWAND ne use farmáyá, Charh já, ki main unhen tere háth men kar dúngá.
11 So we Ba'al-Parázím par charh áe, aur Dáúd ne wahán unhen márá. Aur Dáúd ne kahá, ki Khudá ne mere háth se mere dushmanon men yún rakhna dalwáyá, jaise ki pánion se rakhna partá hai; is sabab se us maqám ká nám Ba'al-Parázím rakhá.
12 Aur we apne buton ko wahán chhor gaye, aur Dáúd ne hukm kiyá, ki Unhen ág men jalá dewen.
13 Aur Filistí phir áke us wádí men phail gaye.
14 Aur Dáúd ne phir Khudá se suwál kiyá, aur Khudá ne us ko kahá, ki Tú un ká píchhá karke un par mat charh já, balki un se phir já, aur tút ke peron kí taraf se un par já par.
15 Aur jis waqt ki tú tút ke darakhton kí phungíon se chalne kí sí áwáz sune, tab laráí ko nikal; ki us waqt Khudá tere áge áge jáke Filistíon ke lashkar ko már legá.
16 Aur Dáúd ne, jaisá ki Khudá ne use farmáyá thá, kiyá; aur we Filistíon kí fauj ko Jiba'ún se leke Jazar tak qatl karte rahe.
17 Aur Dáúd ká nám sáre mulkon men phail gayá, aur KHUDÁWAND ne sab qaumon par us ká khauf dálá.

XV BA'B.

AUR us ne shahr i Dáúd men apne liye hawelián banáín, aur Khudá ke sandúq ke liye ek makán taiyár kiyá, aur us ke liye ek khaima khará kiyá.
2 Us waqt Dáúd ne kahá, ki Láwíon ke siwá koí Khudá ke sandúq ko utháyá na kare; ki KHUDÁWAND ne unhen pasand kiyá hai, ki Khudá ke sandúq ko utháwen, aur abad tak us ke huzúr khidmat karen.
3 Aur Dáúd ne sáre Isráel ko Yarúsalam men jam'a kiyá, ki KHUDÁWAND ke sandúq ko us makán men, jo us ne us ke liye taiyár kiyá thá, charhá láwen.
4 Aur Dáúd ne baní Hárún ko aur Láwíon ko ikatthá kiyá:
5 Baní Qihát men se; U'riel sardár, aur us ke ek sau bís bháí;
6 Baní Mirárí men se; 'Asáyáh sardár, aur us ke do sau bís bháí;
7 Baní Jairsúm men se; Yúel sardár, aur us ke ek sau tís bháí;
8 Baní Ilsafan men se; Sam'aiyáh sardár, aur us ke do sau bháí;
9 Baní Habrún men se; Iliel sardár, aur us ke assí bháí;
10 Baní 'Uzziel men se; 'Amminadáb sardár, aur us ke ek sau bárah bháí.
11 Aur Dáúd ne Sadúq aur Abiyátar káhinon ko, aur U'riel, aur 'Asáyáh, aur Yúel, aur Sam'aiyáh, aur Iliel, aur 'Amminadáb, Láwíon ko, buláyá,
12 Aur unhen kahá, Tum Láwíon ke abwí ra,is ho; tum apní taqdís karo, tum aur tumháre bháí bhí, aur KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke sandúq ko us jagah men, jo main ne us ke liye taiyár kí, charhá láo.
13 Is liye ki tum log pahlí bár házir na the, KHUDÁWAND hamáre Khudá

ne ham men rakhna ḍálá, ki ham ne
us kí talásh muqarrar ṭaur par na kí.
14 Tab káhinon aur Láwíon ne ap-
ní taqdís kí, tá ki Ḳhudáwand Isráel
ke Ḳhudá ke sandúq ko chaṛhá láwen.
15 So baní Láwí ne Ḳhudá ke
sandúq ko, jaisá ki Músá ne Ḳhudá-
wand ke kalám ke muwáfiq hukm
kiyá thá, chobon se apne kándhon par
uṭháyá.
16 Aur Dáúd ne Láwíon ke sardár-
on ko farmáyá, ki Apne bháíon men
se gánewálon ko muqarrar karen, ki
músíqí ke sáz, ya'ne barbaten, aur
kinnáraten, aur manjíre, chheṛen, aur
áwáz buland karke ḳhushí se gáwen.
17 Aur Láwíon ne Haimán bin Yúel
ko muqarrar kiyá; aur us ke bháíon
men se A'saf bin Barakiyáh ko; aur
baní Mirárí, un ke bháíon men se Ai-
tán bin Qausáyáh ko;
18 Aur un ke sáth un ke chhoṭe
bháí Zakariyáh, Bin, aur Ya'aziel, aur
Simírámút, aur Yahiel, aur 'Unní, aur
Iliáb, aur Bináyáh, aur Ma'asiyáh, aur
Mattitiyáh, aur Ilifalahú, aur Miqni-
yáhú, aur 'Obed-Adúm, aur Ya'íel ko,
jo darbán the.
19 Aur gánewále Haimán, A'saf,
aur Aitán, muqarrar húe, ki pítal ke
jhánjhon se gáte bajáte rahen;
20 Aur Zakariyáh, aur 'Aziel, aur
Simírámút, aur Yahiel, aur 'Unní, aur
Iliáb, aur Ma'asiyáh, aur Bináyáh, ki
barbaton ko únche sur men chheṛen;
21 Aur Mattitiyáh, aur Ilifalahú,
aur Miqniyáhú, aur 'Obed-Adúm, aur
Ya'íel, aur 'Azaziyáh, ki kinnáraton
ko dabí áwáz men chheṛen.
22 Aur Kanáníyáh, jo gáne ke liye
Láwíon ká ustád thá, rág sikhlátá thá,
ki wuh baṛá hí ḍháṛhí thá.
23 Aur Barakiyáh, aur Ilqánah,
sandúq ke darbán the.
24 Aur Shabaniyáh, aur Yahúsafat,
aur Nataniel, aur 'Amásí, aur Zakari-
yáh, aur Bináyáh, aur Ili'azar káhin,
narsinge phúnkte húe Ḳhudá ke san-
dúq ke áge áge játe the; aur 'Obed-
Adúm aur Yahiyáh sandúq ke darbán
the.
25 ¶ So Dáúd, aur Isráel ke bu-
zurg, aur hazáron ke sardár, rawána
húe, ki Ḳhudáwand ke 'ahd ke sandúq
ko 'Obed-Adúm ke ghar men se ba-
ḳhushí chaṛhá láwen.
26 Aur aisá húá, ki jis waqt Ḳhudá
ne un Láwíon ko, jo Ḳhudáwand ke
'ahd ke sandúq ko uṭháe liye játe the,
madad kí, to unhon ne sát bail aur sát
mendhe chaṛháe.
27 Aur Dáúd, aur sab Láwí, jo san-
dúq ko liye játe the, aur gánewále,
aur gánewálon ke sáth Kanáníyáh, jo
gáne men ustád thá, kattán ke pairá-
han se mulabbas the; aur Dáúd kattán
ká afúd bhí pahine thá.
28 Aur sáre Isráel pukárte húe, aur
narsingon ko bajáte húe, aur turhíon
ko phúnkte húe, aur manjíron aur kin-
náraton ko bhí chheṛte húe, Ḳhudá-
wand ke 'ahd ke sandúq ko úpar láe.
29 ¶ Aur yún húá, ki jab Ḳhudá-
wand ke 'ahd ká sandúq shahr i Dáúd
men pahunchá, to Sáúl kí beṭí Maikal
ne khiṛkí se nigáh kí, aur dekhá, ki
Dáúd bádsháh náchtá aur gat par
chaltá hai; aur us ne apne dil men us
ko haqír jáná.

XVI BA'B.

SO we Ḳhudá ke sandúq ko chaṛhá
láe, aur use us ḳhaime ke bích
men, jo Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá
thá, rakh diyá, aur soḳhtaní qurbáníon
ko, aur salámatí kí qurbáníon ko,
Ḳhudá ke huzúr guzráná.
2 Aur jab Dáúd soḳhtaní qurbáníon
ko, aur salámatí kí qurbáníon ko, guz-
rán chuká, to us ne Ḳhudáwand ká
nám leke logon ko barakat dí.
3 Aur us ne sáre Isráelí logon ko,
kyá mard, kyá 'aurat, har ek ko, ek ek
girda roṭí, aur gosht ká ek ek ṭukṛá,
aur mai kí ek ek suráhí dí.
4 ¶ Aur us ne Láwíon men se ba-
'zon ko muqarrar kiyá, ki Ḳhudáwand

ke sandúq ke áge khádim howen, aur
KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ká zikr,
aur shukr, aur hamd karen;
5 A'saf sardár, aur us ke ba'd Za-
kariyáh, aur Ya'íel, aur Simírámút,
aur Yahiel, aur Mattitiyáh, aur Ilíáb,
aur Bináyáh, aur 'Obed-Adúm, aur
Ya'íel, jo barbaten aur kinnáraten leke
gáte the; aur A'saf jhánjh se sunátá
bajátá thá.
6 Káhin Bináyáh aur Yahaziel
hamesha Khudá ke 'ahd ke sandúq
ke áge turhíon ká shor macháte the.
7 ¶ Tab usí din Dáúd ne A'saf aur
us ke bháíon ke háth men yih gít, ki
jis se we KHUDÁWAND ká shukr karen,
pahle supurd kiyá.
8 KHUDÁWAND kí sitáish karo, us
ká nám leke pukáro, qaumon ke dar-
miyán us ke kámon kí khabar do.
9 Us ke liye gáo, us ke liye bájá
bajáo, us ke 'ajáib kámon ká charchá
karo.
10 Us ke muqaddas nám par fakhr
karo; KHUDÁWAND ke tálibon ke dil
khushwaqt howen.
11 KHUDÁWAND ko aur us kí qúwat
ko dhúndho; us ká chihra hamesha
cháho.
12 Yád karo us ke 'ajáib kámon ko,
jo us ne kiye; us ke mu'ajizon ko, aur
us ke munh ke farmánon ko;
13 Ai nasl i Isráel us ke bande kí,
ai bani Ya'qúb, jo us ke barguzída
ho.
14 Wuh KHUDÁWAND hamárá
Khudá hai; tamám rú e zamín par us
kí 'adálaten hain.
15 Us ke 'ahd ko sadá yád rakho,
us kalám ko, jo us ne farmáyá, hazár
pushton tak:
16 Wuhí 'ahd jo us ne Abirahám
se kiyá, aur Iz,háq se us kí qasam
kháí,
17 Aur use Ya'qúb ke liye ek
sharí'at, aur Isráel ká 'ahd i abadí
thahráyá.
18 Yih kahke ki Main tujh ko
zamín i Kan'án, tumhárá maurúsí
hissa, dúngá;
19 Jis waqt ki tum shumár men
thore, bahut hí thore the, aur mulk
men pardesí the.
20 We qaum ba qaum aur mamlu-
kat ba mamlukat phirte the.
21 Us ne kisí ko un par zulm
karne na diyá, aur un kí khátir bád-
sháhon kí, yih kahke, tambíh kí,
22 Ki mere mamsúhon ko mat
chhúo, aur mere nabíon ko mat satáo.
23 Ai sárí dunyá, KHUDÁWAND ke
liye gá; roz ba roz us kí naját kí kha-
bar de.
24 Qaumon ke darmiyán us ke jalál
ká, aur sárí ummaton ke bích us ke
'ajáib kámon ká, bayán kar.
25 Kyúnki KHUDÁWAND buzurg,
aur niháyat mahmúd hai: wuh sáre
ma'búdon se ziyáda muhíb hai;
26 Ki qaumon ke sáre ma'búd hech
hain; par KHUDÁWAND ásmánon ká
banánewálá hai.
27 Jalál aur hashmat us ke huzúr
hain, qúwat aur shádmání us ke
makán men.
28 KHUDÁWAND hí ko jáno, ai
logon ke gharáno, KHUDÁWAND hí kí
hashmat o qúwat samjho.
29 KHUDÁWAND ke nám kí buzurgí
karo; hadye láke us ke huzúr men
házir ho, aur taqaddus i husn ke sáth
KHUDÁWAND ko sijda karo.
30 Sárí dunyá us ke huzúr kámpe,
ki zamín qáim húí, aur na hilegí.
31 A'smán khushí kare, aur zamín
shádiyána bajáwe; qaumon ke dar-
miyán kaho, ki KHUDÁWAND saltanat
kartá hai.
32 Samundar, us samet jo us men
bhará hai, shor macháwe; maidán
bhí, un sab samet jo us men hain, bág
bág howe.
33 Tab ban ke sáre darakht KHU-
DÁWAND ke huzúr gáenge, ki wuh
dunyá ká insáf karne ko átá hai.
34 KHUDÁWAND ká shukr karo, ki

wuh nek hai, ki us kí rahmat abadí hai.

35 Aur kaho, Ai hamárí naját ke Khudá, tú hamen bachá le, aur gairqaumon men se ham ko jam'a kar, aur un se riháí de, tá ki ham terá quddús nám leke shukr karen, aur terí sitáish par fakhr karen.

36 KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá, abad ul ábád mubárak ho. Aur sab log A'mín bole, aur sab ne KHUDÁWAND kí sitáish kí.

37 ¶ Aur us ne wahán KHUDÁWAND ke 'ahd ke sandúq ke áge A'saf aur us ke bháíon ko chhorá, ki roz roz ke zarúrí kám ke mutábiq hamesha khidmat karen;

38 Aur 'Obed-Adúm aur us ke arhsath bháíon ko, aur 'Obed-Adúm bin Yadutún, aur Húsáh ko, ki darbán howen.

39 Aur Sadúq káhin, aur us ke bháí káhin, KHUDÁWAND ke maskan ke áge Jiba'ún ke únche makán par muqarrar húe,

40 Ki KHUDÁWAND kí sharí'at kí sárí likhí húí báton ke muwáfiq, jo us ne Isráel ko farmáí, har subh aur shám sokhtaní qurbání ke mazbah par KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qurbánion ko charháen;

41 Aur un ke sáth Haimán aur Yadutún, aur báqí chune húe ádmí, jo nám ba nám bayán kiye gaye, ki KHUDÁWAND ká shukr karen, ki Us kí rahmat abadí hai.

42 Unhín ke sáth Haimán aur Yadutún the, ki turhíon, aur manjíron, aur bájon se Khudá ke liye gít gáte bajáte rahen. Aur baní Yadutún darbánon men the.

43 Tab sab log apne apne ghar gaye; aur Dáúd phirá, ki apne gharáne ko mubárakbád kahe.

XVII BA'B.

AUR yún húá, ki jab Dáúd apne ghar men baithá, to Dáúd ne Nátan nabí se kahá, Dekh, main saro kí lakríon ke banáe húe ghar men rahtá hún, aur KHUDÁWAND ke 'ahd ká sandúq pardon ke níche hai.

2 Tab Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh tere dil men hai, so kar, ki Khudá tere sáth hai.

3 ¶ Aur usí rát aisá húá, ki Khudá ká kalám Nátan ko pahunchá, aur bolá, ki

4 Jáke mere bande Dáúd se kah, ki KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Tú mere rahne ke liye ghar na banáwegá.

5 Main to, jab se ki baní Isráel ko charhá láyá áj ke din tak, kisí ghar men sákin na húá, balki khaima ba khaima aur maskan ba maskan phirtá rahá hún.

6 Us tamám waqt men ki main sáre Isráel men phirtá rahá, kyá main ne kabhí Isráelí qázíon men se, jinhen main ne hukm kiyá ki mere Isráelí logon kí ri'áyat karen, kisí ko ek bát kahí, aur bolá, ki Tum ne mere liye saro kí lakrí ká ghar kyún nahín banáyá hai?

7 Pas tú mere bande Dáúd ko yún kah, RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Main ne tujhe bhersále men se, jis waqt tú bheron kí nigahbání kartá thá, chun liyá, tá ki tú mere Isráelí logon ká peshwá howe.

8 Aur jahán kahín tú gayá, main tere sáth rahá, aur tere sáre dushmanon ko tere sámhne se kát dálá; aur main ne un logon ke mánind, ki jin ká nám dunyá men bará hai, terá nám bará kiyá.

9 Aur main ne apne Isráelí logon ke liye ek maqám thahráyá, aur unhen basáyá; aur we apní jagah men baste, aur phir na ghabráte hain; aur sharír log phir unhen dukh na denge, jaisá ki shurú' men húá,

10 Aur jaise us waqt bhí thá, jis waqt main ne apne Isráelí logon par qází muqarrar kiye. Siwá is ke, main tere sáre dushmanon ko dabáúngá, aur

tujhe khabar bhí detá hún, ki Khudáwand tere liye ek ghar banáwegá.
11 Aur jab tere din púre honge,
aur tujh ko apne bápdádon ke pás
jáná hogá, to aisá hogá, ki main tere
ba'd terí nasl ko, tere beṭon men se,
barpá karúngá, aur us kí saltanat ko
qáim karúngá.
12 Wuh mere liye ghar banáwegá,
aur main us kí kursí abad tak páedár
rakhúngá.
13 Main us ká báp húngá, aur wuh
merá beṭá hogá; aur main apne fazl
ko us se uṭhá na lúngá, jis tarah us se,
jo tere áge thá, uṭhá liyá.
14 Balki main us ko apne ghar men
aur apní mamlukat men abad tak
qáim rakhúngá, aur us ká takht abad
tak sábit rahegá.
15 So Nátan ne in sárí báton aur is
sárí royá ke mutábiq yúnhín Dáúd se
kahá.
16 ¶ Tab Dáúd bádsháh áyá, aur
Khudáwand ke huzúr baiṭhá, aur
bolá, Ai Khudáwand Khudá, main
kaun hún, aur merá ghar kyá hai, ki
tú ne mujh ko yahán tak pahuncháyá?
17 Aur yih, ai Khudá, terí nazar
men chhoṭí bát thí; so tú ne apne bande
ke ghar ke haqq men áyande kí bábat
muddat tak bhí qaul diyá, aur tú ne
mujh par yún nigáh kí, ai Khudáwand Khudá, ki goyá main baṛá
manzilatwálá ádmí hún.
18 A'ge Dáúd tujh se kyá kahe, jis
se terá banda 'izzat páwe? ki tú apne
bande ko jántá hai.
19 Ai Khudáwand, tú ne apne
bande ke liye, aur apne dil ke muwáfiq,
yih sárá baṛá kám kiyá, aur in sárí
buzurgíon kí khabar dí.
20 Ai Khudáwand, koí tere mánind
nahín, aur tere siwá, jahán tak ham ne
apne kánon se suná hai, koí Khudá
mutlaq nahín.
21 Aur sáre jahán men kaun sí qaum
hai, jaisí terí qaum Isráel, ki jis ke
bacháne ko Khudá áp gayá ho, ki use
apní jamá'at banáwe, aur baṛe aur
daráne kámon se apná nám buland
kare, ki tú ne apne logon ke áge se,
jinhen tú Misr men se bachá láyá,
qaumon ko bhagá diyá?
22 Kyúnki tú ne apne Isráelí logon
ko muqarrar kiyá, ki abad tak tere log
howen; aur tú áp, ai Khudáwand,
un ká Khudá húá hai.
23 Aur ab, ai Khudáwand, wuh
bát, jo tú ne apne bande ke haqq men,
aur us ke gharáne ke haqq men, farmáí,
abad tak sábit rahe, aur jaisá tú ne
kahá, waisá hí kar.
24 Hán, wuh páedár howe, tá ki
terá nám abad tak 'azím ho, ki kahá
jáwe, Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá
hai, hán, Isráel ke liye Khudá hai;
aur tere bande Dáúd ká gharáná tere
huzúr qáim rahe.
25 Kyúnki tú ne, ai mere Khudá,
apne bande ko kahá, ki main tere liye
ek ghar banáúngá; so tere bande ne
ek wásta páyá ki shukr kare.
26 Aur ab, ai Khudáwand, tú hí
Khudá hai, aur tú ne apne bande ko
is khairíyat ká wa'da kiyá:
27 Pas ab apní mihrbání se apne
bande ke ghar ko mubárak kar, ki
abad tak tere huzúr páedár rahe; kyúnki jis ko tú, ai Khudáwand, barakat detá hai, wuh abad tak mubárak
hai.

XVIII BA'B.

BA'D us ke yún húá, ki Dáúd ne
Filistíon ko márá, aur unhen
maglúb kiyá, aur Ját aur us ke díhát
Filistíon ke háth se le liye.
2 Phir us ne Moáb ko márá: aur
Moábí Dáúd ke tábi' húe, aur hadye
láe.
3 ¶ Aur Dáúd ne Zúbah ke bádsháh Hadar'azar ko bhí, jab ki wuh
apní saltanat nahr i Furát tak qáim
karne gayá, Hamát tak már liyá.
4 Aur Dáúd ne us se ek hazár rath,
aur sát hazár sawár, aur bís hazár

piyáde, giriftár karke liye, aur gárion
ke sáre ghoron ko, un kí rán kí nas
káṭkar, langṛá kiyá, magar un men se
sau ghoron ko bachá rakhá.
5 Aur Dimishq ke Arámí Zúbah ke
bádsháh Hadar'azar kí madad karne
ko áe, aur Dáúd ne Arámíon men se
báís hazár mard qatl kiye.
6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arám men
chaukíán biṭháín; aur Arámí Dáúd ke
tábi'dár húe, aur hadye láe. Is tarah
se, jahán kahín Dáúd gayá KHUDÁ-
WAND ne use salámat rakhá.
7 Aur Dáúd Hadar'azar ke naukaron
kí sonahlí ḍhálen leke unhen Yarúsa-
lam men láyá.
8 Aur Dáúd Hadar'azar ke shahron,
Tibkhat aur Kún, men se bahut sá
pítal láyá, jis se Sulaimán ne pítal ká
bahr, aur sutún, aur pítal ke bartan,
banáe.
9 ¶ Aur jab ki Hamát ke bádsháh
Tugú ne suná, ki Dáúd ne Zúbah ke
bádsháh Hadar'azar ká sárá lashkar
márá,
10 Tab us ne apne beṭe Hadúrám
ko Dáúd bádsháh pás bhejá, ki us kí
salámatí ká muzhda láwe, aur use mu-
bárakbád kahe, is liye ki us ne jang
karke Hadar'azar par fath pái; (ky-
únki Hadar'azar Tugú se laṛá kartá
thá;) aur har tarah ke sone aur rúpe
aur pítal ke bartan bhí bheje.
11 ¶ Aur Dáúd bádsháh ne un ko
bhí, us rúpe aur sone samet, jo us ne sab
qaumon, ya'ne Adúm se, aur Moáb se,
aur baní 'Ammún se, aur Filistíon se,
aur 'Amálíq se, liyá thá, KHUDÁWAND
ko nazr kiyá.
12 Aur Abishai bin Zarúyáh ne na-
mak ke nasheb men aṭhárah hazár
Adúmíon ko már ḍálá.
13 ¶ Aur us ne Adúm men chau-
kíán biṭháín; aur sáre Adúmí Dáúd ke
tábi'dár húe. Chunánchi jahán kahín
Dáúd gayá, KHUDÁWAND ne us ko
salámat rakhá.
14 ¶ So Dáúd sáre Isráel ká bád-
sháh hoke apní sárí ra'aiyat se 'adl o
insáf kartá thá.
15 Aur Yúab bin Zarúyáh lashkar
ká sardár thá; aur Yahúsafat bin
Akhilúd muarrikh thá;
16 Aur Sadúq bin Akhitúb aur
Abimalik bin Abiyátar káhin the; aur
Shaushá sáfir thá;
17 Aur Bináyáh bin Yahúyad'a
Karetíon aur Faletíon par thá; aur
Dáúd ke baṛe beṭe bádsháh ke gird
házir the.

XIX BAB.

BA'D us ke aisá húá, ki baní 'Am-
mún ká bádsháh Náhas mar
gayá, aur us ká beṭá us ke badle bád-
sháh húá.
2 Tab Dáúd ne kahá, ki Main Ná-
has ke beṭe Hanún se dostí karúngá,
kyúnki us ke báp ne mujh se dostí kí.
So Dáúd ne qásidon ko bhejá, tá ki us
se us ke báp kí bábat mátam-pursí
karen. Chunánchi Dáúd ke khádim
baní 'Ammún ke mulk men Hanún
ke pás pahunche, ki use tasallí dewen.
3 Tab baní 'Ammún ke amíron ne
Hanún se kahá, Kyá tujh ko yih gumán
hai ki Dáúd tere báp kí 'izzat kartá
hai, ki us ne mátam-pursí ke liye tujh
pás log bheje hain? kyá us ke khádim
tere pás is liye nahín áe, ki jásúsí
karen, aur gárat karen, aur mulk ká
bhed lewen?
4 Tab Hanún ne Dáúd ke khádimon
ko pakṛá, aur har ek kí dáṛhí mundwáí,
aur un kí ádhí poshák un ke sufron
tak káṭ ḍálí, aur unhen rawána kar
diyá.
5 Tab ba'zon ne áke un mardon ká
hál Dáúd se bayán kiyá. Us ne un
ke istiqbál ke liye log bheje, is liye ki
we mard niháyat sharminda kiye gaye
the. Aur bádsháh ne unhen farmáyá,
ki Jab tak tumhárí dáṛhíán na baṛhen,
Yaríhú men raho; ba'd us ke chale
áo.
6 ¶ Aur jab baní 'Ammún ne dek-
há ki ham Dáúd ke nazdík badbú

húe hain, to Hanún aur baní 'Ammún ne ek hazár qintár rúpá bhejá, ki Arám-Nahraim se, aur Arám i Ma'akah se, aur Zúbah se, rathon aur sawáron ko bhāṛá karen.

7 So unhon ne battís hazár rath, aur Ma'akah ke bádsháh ko, aur us ke logon ko, bhāṛá kiyá; we áke Madabá ke sámhne baiṭh gaye. Aur baní 'Ammún apne apne shahron men se jam'a húe, aur laṛne ko áe.

8 Aur Dáúd ne yih sunke Yúab ko, aur bahádurон ke sáre lashkar ko, bhejá.

9 Tab baní 'Ammún nikle, aur shahr ke pháṭak ke sámhne laṛáí ke liye saff bándhí; aur we bádsháh, jo áe the, so maidán men alag the.

10 Jab Yúab ne jang ká rukh apne sámhne do taraf se áge píchhe dekhá, tab us ne Isráel ke ḳháss logon men se log chun liye, aur Arámíon ke muqábil pará bándhá.

11 Aur báqí logon ko apne bháí Abishai ke ikhtiyár men diyá, aur unhon ne baní 'Ammún ke sámhne pará bándhá.

12 Aur us ne kahá, Agar Arámí mujh par gálib hon, to tú merí madad kíjiyo; aur agar baní 'Ammún tujh par gálib hon, to main terí madad karúngá.

13 So himmat bándho, aur áo, ki ham apne logon ke liye, aur apne Ḳhudá ke shahron ke liye, bahádurí karenge; aur Ḳhudáwand, jo us kí nazar men bihtar ṭhahre, wuhí karegá.

14 Pas Yúab apne sáthwále log leke Arámíon se laṛne ko áge baṛhá, aur we us ke áge se bhág nikle.

15 Aur jab baní 'Ammún ne Arámíon ko bhágte dekhá, to we bhí us ke bháí Abishai ke áge se bháge, aur shahr men ghuse. Tab Yúab Yarúsalam ko phirá.

16 ¶ Aur jab Arámíon ne dekhá, ki ham ne baní Isráel se shikast pái, to we qásidon ko bhejkar nadí pár ke Arámíon ko le áe, aur Hadar'azar ka sipahsálár Sofak un ke áge áge chaltá thá.

17 Aur is kí ḳhabar Dáúd ko milí; tab wuh sab Isráel ko jam'a karke Yardan pár gayá, aur un par chaṛh áyá, aur un ke muqábil saff bándhí. So jab Dáúd ne Arámíon ke muqábale men jang kí saff bándhí, to we us se laṛe.

18 Lekin Arámí Isráel ke áge se bháge; aur Dáúd ne Arámíon ke sát hazár gáṛí ke sawáron ko, aur chálís hazár piyádon ko, már ḍálá, aur lashkar ke sardár Sofak ko qatl kiyá.

19 Aur jab Hadar'azar ke naukaron ne dekhá, ki ham Isráel ke áge hár gaye, to we Dáúd se sulh karke us ke tábi'dár húe. Garaz, Arámí baní 'Ammún kí madad karne ko dobára rází na húe.

XX BA'B.

PHIR aisá húá, ki naye sál ke shurú' men, jis waqt bádsháh jang ke liye ḳhurúj karte, to Yúab ne lashkar ke ḳháss logon ko le jáke baní 'Ammún ke mulk ko gárat kiyá, aur áke Rabbah ko gher liyá. Lekin Dáúd Yarúsalam men ṭhahar gayá. Aur Yúab ne Rabbah ko már liyá, aur use ujáṛ diyá.

2 Aur Dáúd ne un ke bádsháh ke táj ko us ke sir par se utár liyá, aur daryáft kiyá ki us ká soná wazn men ek qintár thá, aur ki us men bahut qímatí patthar the; aur wuh Dáúd ke sir par rakhá gayá; aur wuh us shahr men se lúṭ ká bahut sá mál nikál láyá.

3 Aur us ne un logon ko, jo us men the, báhar nikálá, aur áron se, aur lohe ke halon se, aur kulháṛon se, unhen káṭá. Aur Dáúd ne baní 'Ammún ke sáre shahron se aisá sulúk kiyá. Tab Dáúd aur sárí guroh Yarúsalam ko phirí.

4 ¶ Aur ba'd us ke aisá húá, ki Jazar men Filistíon se laṛáí shurú'

húí. Tab Húsátí Sibkí ne Saffí ko, jo
Rafá kí nasl se thá, qatl kiyá, aur
Filistí maglúb húe.
5 Aur Filistíon se phir laṛái húí.
Tab Ya'úr ke beṭe Ilhanán ne Játí
Júliyat ke bhái Lahmí ko, jis ke
bhále kí chhaṛ juláhe ke shahtír kí sí
thí, már ḍálá.
6 Phir Ját men ek aur laṛái húí;
aur wahán baṛá qaddáwar pahlawán
thá, jis kí chaubís unglián, har háth
pánw men chha chha, thín, aur wuh
bhí Rafá kí nasl men thá.
7 Wuh Isráel par harf láyá; lekin
Dáúd ke bhái Sima'í ke beṭe Yahú-
natan ne us ko már ḍálá.
8 Ye Ját men Rafá se paidá húe,
aur Dáúd aur us ke ḳhádimon ke
háth se máre paṛe.

XXI BAB.

AUR Shaitán Isráel ke muqábale
men uṭhá, aur Dáúd ko ubháṛá
ki Isráel ko shumár kare.
2 Tab Dáúd ne Yúab ko, aur logon
ke sardáron ko, kahá, ki Jáo, Biarsab'a
se Dán tak Isráel ko gino, aur un kí
gintí mere pás láo, ki main jánún.
3 Yúab bolá, Ḳhudáwand apne
logon ko, jitne hain, utne se sau guná
ziyáda kare: ai mere ḳhudáwand bád-
sháh, kyá we sab ke sab mere ḳhudá-
wand ke tábi'dár nahín hain? phir
merá ḳhudáwand yih bát kyún cháhtá
hai? kis wáste áp Isráel ke liye
taqsírwár hone ke sabab honge?
4 Lekin bádsháh ká farmán Yúab
par gálib húá. Chunánchi Yúab nikal
gayá, aur tamám Isráel men guzrá,
aur Yarúsalam men phir áyá.
5 ¶ Tab Yúab ne logon ke shumár
kí fard Dáúd ko dí. Aur sáre Isráel
gyárah lákh talwariye, aur Yahúdáh
chár lákh sattar hazár talwariye the.
6 Lekin us ne un men ahl i Láwí
aur baní Binyamín ká shumár shámil
na kiyá: kyúnki bádsháh ká hukm
Yúab ke nazdík makrúh thá.
7 Aur yih bát Ḳhudá kí nazar men
bahut burí thí; is liye us ne Isráel ko
márá.
8 Tab Dáúd ne Ḳhudá se kahá, ki
Mujh se baṛá gunáh húá, ki main ne
yih kám kiyá; ab apne bande ká
qusúr mu'áf kíjiye, ki main ne bahut
behúda kám kiyá hai.
9 ¶ Aur Ḳhudáwand Dáúd ke
gaibbín Jád se hamkalám húá, aur
bolá,
10 Ki Já, Dáúd ko kah, Ḳhudá-
wand yún farmátá hai, ki Main tere
áge tín baláen dhartá hún; un men
se ek chun le, ki main use tujh par
bhejún.
11 So Jád Dáúd pás áyá, aur use
kahá, ki Ḳhudáwand yún farmátá
hai, ki In men se chun le,
12 Ki tín baras ká kál ho, yá tú
apne bairíon ke áge tín mahíne tak
halák hotá jáwe, aur tere dushmanon
kí talwár tujh par á paṛe, yá tín din
Ḳhudáwand kí talwár, ya'ne marí,
mulk men chale, aur Ḳhudáwand ká
firishta Isráel kí sárí sarhaddon men
faná kartá jáe. Ab sochke batá ki
main apne bhejnewále ko kyá jawáb
dún.
13 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Main
baṛí tangí men hún; main Ḳhudá-
wand ke háth men paṛún, ki us kí
rahmaten bahut 'azím hain; lekin
insán ke háth men na paṛún.
14 ¶ So Ḳhudáwand ne Isráel par
marí bhejí: aur Isráel men se sattar
hazár ádmí mar miṭe.
15 Aur Ḳhudáwand ne ek firishta
Yarúsalam ko bhejá, ki use faná kare;
aur us ke faná karte hí Ḳhudáwand
dekhkar us halákí ke liye pachhtáyá,
aur us halák-karnewále firishte ko
kahá, Bas, ab apná háth khínch.
Aur Ḳhudáwand ká firishta Yabúsí
Urnán ke khalíhán par khaṛá thá.
16 Aur Dáúd ne apní ánkhen uṭhá-
ke ásmán o zamín ke bích adhar men
Ḳhudáwand ke firishte ko khaṛe húe
dekhá, ki us ke háth men ek khínchí

húí talwár thí, jise Yarúsalam par chalátá hai. Tab Dáúd aur buzurg tát orhe húe munh ke bhal gire.

17 Aur Dáúd ne Khudá se kahá, Kyá main hí ne hukm nahín kiyá thá, ki logon ká shumár kiyá jáwe? gunáh to main ne kiyá, aur sach much badí mujh se húí; par in bheron ne kyá fi'al kiyá? Ai KHUDÁWAND, mere Khudá, terá háth mujh par aur mere ábái gharáne par ho, na tere logon par, ki we marí men giriftár howen.

18 ¶ Aur KHUDÁWAND ke firishte ne Jád ko hukm kiyá, ki Dáúd ko kahe, ki Dáúd charh jáe, ki Yabúsí Urnán ke khalíhán par KHUDÁWAND ke liye ek qurbángáh uthárwe.

19 Aur Dáúd Jád ke kalám ke muwáfiq, jo us ne KHUDÁWAND ke nám se kahá thá, charh gayá.

20 Aur Urnán ne phirke firishte ko dekhá; aur us ke chár beton ne us ke sáth áp áp ko chhipáyá. Us waqt Urnán gehún píttá thá.

21 Aur jab Dáúd Urnán pás áyá, tab Urnán ne nigáh kí, aur Dáúd ko dekhá, aur khalíhán se báhar gayá, aur Dáúd ke áge jhukke zamín par sijda kiyá.

22 Aur Dáúd ne Urnán ko kahá, ki Is khalíhán kí jagah mujhe de, ki main us par KHUDÁWAND ke liye ek qurbángáh banáún: us ká púrá dám leke mujhe de, tá ki marí logon ke bích se tham jáe.

23 Urnán ne Dáúd se kahá, Líjiye apne liye, aur merá khudáwand bádsháh, jo us kí nazar men bihtar ma'lúm howe, so kare: dekhiye, main bail sokhtaní qurbání ke liye, aur nauraj índhan ke liye, aur gehún nazr kí qurbání ke liye, sab detá hún.

24 Dáúd bádsháh ne Urnán se kahá, So nahín, balki main púrá dám deke use mol lúngá; kyúnki main use, jo terá hai, KHUDÁWAND ke liye nahín lene ká, aur bagair kharch kiye sokhtaní qurbáníán na guzránúngá.

25 So Dáúd ne Urnán ko us jagah ke liye chha sau misqál soná taulke diyá.

26 Aur Dáúd ne wahán KHUDÁWAND ke liye mazbah banáyá, aur sokhtaní qurbáníon ko, aur salámatí kí qurbáníon ko, guzráná, aur KHUDÁWAND se du'á kí, jis ne ásmán par se sokhtaní qurbání ke mazbah par ág bhejkar us ko jawáb diyá.

27 Aur KHUDÁWAND ne us firishte ko hukm diyá, tab us ne apní talwár miyán men phir kí.

28 ¶ Us waqt jab ki Dáúd ne dekhá, ki KHUDÁWAND ne Yabúsí Urnán ke khalíhán men us ko jawáb diyá thá, to wahán qurbání charhái kí.

29 Kyúnki us waqt KHUDÁWAND ká maskan, jo Músá ne bayábán men banáyá thá, aur sokhtaní qurbání ká mazbah, Jiba'ún kí únchí jagah men the.

30 Lekin Dáúd Khudá kí talásh men wahán us ke áge na já saká, ki wuh KHUDÁWAND ke firishte kí talwár se dartá thá.

XXII BA'B.

AUR Dáúd bolá, Yahín KHUDÁWAND Khudá ká ghar, aur yahín Isráel kí sokhtaní qurbání ká mazbah, hogá.

2 Aur Dáúd ne hukm diyá, ki Un pardesíon ko, jo Isráel ke mulk men hain, jam'a karen; aur us ne sangtarásh muqarrar kiye, ki Khudá ke ghar ke banáne ke liye chaukone patthar tárashen.

3 Aur Dáúd darwázon ke kiwáron ke kílon aur qabzon ke liye bahut sá lohá, aur itná pítal ki taul se báhar thá,

4 Aur itne saro ke lathe, ki gintí se báhar the, taiyár kartá thá; ki Saidání aur Súrí bahut sí saro kí lakrí Dáúd pás láte the.

5 Aur Dáúd ne kahá, ki Merá betá Sulaimán larká aur bachcha hai; aur cháhiye ki KHUDÁWAND ká ghar, jo

ban jáwe, so niháyat 'umda howe, ki
us ká nám aur raunaq sáre mulkon̲
men̲ phail jáe: so main̲ us ke liye
taiyárí karún̲gá. Chunánchi Dáúd ne
apne marne ke áge bahut sí taiyárí kí.
6 ¶ Aur us ne apne beṭe Sulaimán
ko buláyá, aur use hukm diyá, ki
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke liye
ek ghar banáwe.
7 Aur Dáúd ne Sulaimán se kahá,
Ai mere beṭe, main̲ jo hún̲, so mere
dil men̲ thá, ki Ḳhudáwand apne
Khudá ke nám ke liye ek ghar ba-
náún̲;
8 Lekin Ḳhudáwand ká kalám is
mazmún ká mujh par utrá, ki Tú ne
bahut sí ḳhúnrezí kí, aur baṛí laṛáián̲
laṛín̲: tujhe mere nám ke liye ghar na
banáná hogá; kyún̲ki tú ne zamín
par mere áge bahut lahú baháyá hai.
9 Dekh, tujh se ek beṭá paidá hogá:
wuh sáhib i sulh hogá, aur main̲ use
us kí cháron̲ taraf ke sáre dushmanon̲
se sulh dún̲gá; ki Sulaimán us ká
nám hogá, aur amán o árám main̲ us
ke dinon̲ men̲ Isráel ko bakhshún̲gá.
10 Wuhí mere nám ke liye ek ghar
banáwegá; wuh merá beṭá hogá, aur
main̲ us ká báp hún̲gá; aur main̲
Isráel par us kí saltanat ká takht abad
tak sábit rakhún̲gá.
11 Ab, ai mere beṭe, Ḳhudáwand
tere sáth howe, ki tú iqbálmand ho,
aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká ghar
banáwe, jaisá ki us ne tere haqq men̲
kahá hai.
12 Faqat Ḳhudáwand tujhe 'aql
aur samajh bakhshe, aur Isráel kí
bábat tujhe ḳháss hukm de, tá ki tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí sharí'at
ko hifz kare.
13 Tab tú iqbálmand hogá, jab ki
tú un qánúnon̲ aur sharí'aton̲ par, jo
us ne Músá ko Isráel ke liye farmáín̲,
'amal karne men̲ chálák hogá. Mazbút
ho, aur himmat bándh, mat ḍar, aur
na ghabrá.
14 Dekh, main̲ ne apní mihnat o
mashaqqat se Ḳhudáwand ke ghar
ke liye ek lákh qintár soná, aur das
lákh qintár rúpá, aur be-andáza pítal
aur lohá taiyár kiyá; ki wuh kasrat
se hai; aur lakṛián̲ aur patthar main̲
ne taiyár kiye; aur tú un par aur
baṛháiyo.
15 Aur bahut se kárígar, patthar
ke toṛnewále, aur sangtarásh, aur
baṛhai, aur sab tarah ke hunarmand,
har qism ke kám ke liye tere pás házir
hain̲.
16 Sone ká, aur rúpe ká, aur pítal
ká, aur lohe ká kuchh hisáb nahín̲.
Uṭh, aur kám kar, aur Ḳhudáwand
tere sáth ho.
17 ¶ Aur Dáúd ne Isráel ke sab
sardáron̲ ko hukm diyá, ki us ke beṭe
Sulaimán kí madad karen̲, aur kahá,
18 Kyá Ḳhudáwand tumhárá
Ḳhudá tumháre sáth nahín̲ hai? aur
tumhen̲ cháron̲ taraf se chain nahín̲
diyá hai? kyún̲ki us ne mulk ke bá-
shindon̲ ko mere qábú men̲ kar diyá
hai, aur mulk Ḳhudáwand ke áge
aur us ke logon̲ ke áge maglúb húá
hai.
19 So ab apne dil o ján se Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá kí talásh men̲ lage
raho; aur uṭho, aur Ḳhudáwand
Ḳhudá kí maqdis banáo, tá ki tum
Ḳhudáwand ke 'ahd ke sandúq ko,
aur Ḳhudá ke pák bartanon̲ ko, us
ghar men̲, jo Ḳhudáwand ke nám ká
banegá, chaṛhá láo.

XXIII BA'B.

AUR jab Dáúd búṛhá aur 'umr-ásúda
thá, to us ne apne beṭe Sulaimán
ko Isráel ká bádsháh kiyá.
2 Aur us ne Isráel ke sáre sardáron̲
ko, káhinon̲ aur Láwíon̲ ke sáth, jam'a
kiyá.
3 Aur Láwí, jo tís baras kí aur us
se ziyáda 'umr ke the, gine gaye, aur
un kí gintí ek ek karke aṭhtís hazár
mard kí thí.
4 In men̲ se chaubís hazár Ḳhudá-
wand ke ghar ke kám par ta'ínát the;

aur chha hazár muharrir aur munsif the;
5 Aur chár hazár darbán the; aur
chár hazár un sázon ko, jo main ne
(Dáúd ne farmáyá hai,) Khudá kí
shukrguzárí ke liye banáe the, leke
nagma-khwání karte the.
6 Aur Dáúd ne unhen baní Láwí
ke shumár ke mutábiq alag bárí-
dárion men taqsím kiyá; ya'ne Jair-
sún, Qihát, aur Mirárí ko.
7 Jairsúnion men se ye the: Lagdán,
aur Sima'í.
8 Baní Lagdán: sardár Yahiel, aur
Zaitám, aur Yúel, tín.
9 Baní Sima'í: Salúmít, aur Hazáel,
aur Hárán, tín. Ye Lagdán ke ghar-
áne ke abwí sardár the.
10 Aur baní Sima'í: Yahat, Zíná,
aur Ya'ús, aur Barí'ah; ye baní Sima'í
chár the.
11 Aur Yahat sardár thá, aur Zízáh
dúsrá; aur Ya'ús aur Barí'ah ke bete
bahut na the, aur is sabab se we ek hí
hisáb men un ke ábái khándán ke
mutábiq gine gaye.
12 ¶ Baní Qihát: 'Amrám, Izhár,
Habrún, aur 'Uzziel, chár.
13 Baní 'Amrám: Hárún aur Músá.
Aur Hárún alag kiyá gayá, ki páktarín
chízon kí taqdís kare, wuh aur us ke
bete hamesha ke liye, tá ki we KHU-
DÁWAND ke áge khushbúí jaláwen, aur
us kí 'ibádat karen, aur us ká nám
leke abad tak barakat dewen.
14 Rahá mard i Khudá Músá, us
ke bete Láwí ke firqe men mahsúb
the.
15 Baní Músá: Jairsúm, aur Ili-
'azar.
16 Baní Jairsúm men, Sabúel sar-
dár thá.
17 Aur baní Ili'azar ye the: Rahá-
biyáhú sardár. Aur Ili'azar ke aur
bete na the, par Rahábiyáhú ke bahut
se bete the.
18 Baní Izhár men, Salúmít sardár.
19 Baní Habrún men, Yariyáh sar-
dár, Amariyáh dúsrá, Yaháziel tísrá,
aur Yaqámi'ám chauthá.
20 Baní 'Uzziel men, Míkáh sardár,
aur Yasiyáh dúsrá.
21 Baní Mirárí: Mahlí, aur Músí.
Baní Mahlí: Ili'azar, aur Qís.
22 Aur Ili'azar mar gayá, aur us
ke bete na the, magar betíán; aur un
ke bhái Qís ke beton ne unhen byáh
kiyá.
23 Baní Músí: Mahlí, aur 'Edar,
aur Yarimút, tín.
24 Yehí baní Láwí apne apne ábái
khándán ke mutábiq the: un ke
abwí sardár, jaisá ki we nám ba nám
ek ek nafar karke gine gaye, ye hain;
we bís baras aur úpar kí 'umr se
KHUDÁWAND ke ghar kí khidmat karte
the.
25 Kyúnki Dáúd ne kahá, ki KHU-
DÁWAND Isráel ke Khudá ne apne
logon ko áram diyá hai, aur wuh abad
tak Yarúsalam men sukúnat karegá:
26 Aur Láwíon ko bhí, kyúnki áge
ko maskan, aur us kí khidmat ke sáre
hathyár, unhen utháná na paregá.
27 Kyúnki Dáúd kí pichhlí báton
ke muwáfiq baní Láwí, jo bís baras
aur ziyáda 'umr ke the, gine gaye:
28 Kyúnki un ká kám yih thá, ki
baní Hárún ke pás házir rahen, ki
KHUDÁWAND ke ghar kí khidmat kí
jáwe, aur ki sahnon par, aur kothríon
par, aur sárí muqaddas chízon ke pák
karne par, aur Khudá ke ghar kí
khidmat ke kám ke liye,
29 Aur nazr kí rotí ke liye, aur
maida kí nazr kí qurbání ke liye, aur
fatírí chapátíon ke liye, aur tawe men
kí rotí aur púrí ke liye, aur har tarah
ke taul aur náp ke liye, muqarrar
howen;
30 Aur ki har subh ko khare hoke
KHUDÁWAND kí shukrguzárí aur sitáish
karen, aur waise hí shám ko bhí;
31 Aur ki sabton, aur naye chándon,
aur muqarrarí 'ídon men gintí karke
un kí thahrái húí párí ke muwáfiq

sárí sokhtaní qurbáníán KHUDÁWAND
ke age bilá-nága charháyá karen:
32 Aur yún KHUDÁWAND ke ghar
kí khidmat karte húe jamá'at ke
khaime kí amánat, aur maqdis kí
amánat, aur apne bháíon baní Hárún
kí amánat kí hifázat karen.

XXIV BAB.

AUR baní Hárún kí taqsímen ye
thín. Baní Hárún: Nadab, aur
Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar.
2 Aur Nadab aur Abihú apne báp
se pahle mar gaye, aur un ke bete na
the: so Ili'azar aur Itamar ne kahánat
ká kám kiyá.
3 Aur Dáúd ne unhen, ya'ne Ili'azar
ke beton men se Sadúq ko, aur Itamar
ke beton men se Akhimalik ko, un ke
'uhdon ke muwáfiq, un kí khidmat men
bánt diyá.
4 Aur baní Ili'azar men se, baní
Itamar kí banisbat, ziyáda ashráf mard
maujúd the: aur is tarah se we bánte
gaye. Baní Ili'azar ke abwí gharáne
ke solah sardár the, aur baní Itamar
ke abwí gharáne ke áth.
5 Is tarah qur'a dálke we bánte
gaye, un men se aur in men se donon;
ki maqdis ke sardár, aur Khudá kí
khidmat ke sardár, baní Ili'azar men
se aur baní Itamar men se the.
6 Aur Sam'aiyáh kátib ne, jo Na-
taniel ká betá aur Láwíon men se ek
thá, un ke námon ko bádsháh ke áge,
aur amíron ke, aur Sadúq káhin ke,
aur Akhimalik bin Abiyátar ke, aur
káhinon ke, aur Láwíon ke abwí sar-
dáron ke áge, chitthí par likhá; ek
ek abwí gharáná Ili'azar ke liye ni-
kálá gayá, aur ek ek Itamar ke liye
nikálá gayá.
7 Aur pahlí chitthí Yahúyaríb kí
niklí, dúsrí Yad'aiyáh kí,
8 Tísrí Hárim kí, chauthí Shu'úrím
kí,
9 Pánchwín Malkiyáh kí, chhatwín
Miyámín kí,
10 Sátwín Haqqúz kí, áthwín Abi-
yáh kí,
11 Nauwín Yashú' kí, daswín Si-
kaniyáh kí,
12 Gyárahwín Iliyásib kí, bárahwín
Yaqím kí,
13 Terahwín Huffáh kí, chaudahwín
Yasbiáb kí,
14 Pandrahwín Biljáh kí, solahwín
Immer kí,
15 Satrahwín Khazír kí, athárah-
wín Fazíz kí,
16 Uníswín Fatahiyáh kí, bíswín
Yahizqiel kí,
17 Ikkíswín Yákin kí, báíswín Ja-
múl kí,
18 Teíswín Diláyáh kí, chaubíswín
Ma'aziyáh kí.
19 Yih un kí khidmat kí tartíben
thín, ki apne báp Hárún ke hukm se,
apne dastúr ke muwáfiq, KHUDÁWAND
ke ghar men áwen, jaisá ki KHUDÁ-
WAND Isráel ke Khudá ne use hukm
kiyá thá.
20 ¶ Aur báqí baní Láwí ye the:
'Amrám ke beton men se Súbáel; Sú-
báel ke beton men se Yahadiyáh;
21 Rahá Rahabiyáhú; baní Raha-
biyáhú men se pahlá Yassiyáh;
22 Izhárion men se Salúmút; baní
Salúmút men se Yahat.
23 Aur baní Habrún men se Yari-
yáh pahlá, Amariyáh dúsrá, Yaháziel
tísrá, Yaqami'ám chauthá.
24 Baní 'Uzziel; Míkáh: baní Mí-
káh men se Samír.
25 Míkáh ká bhái Yassiyáh; baní
Yassiyáh men se Zakariyáh.
26 Baní Mirárí; Mahlí, aur Músí:
baní Ya'ziyáh; Banú.
27 ¶ Baní Mirárí Ya'ziyáh se; Banú,
aur Súham, aur Zakkúr, aur 'Ibrí.
28 Mahlí se Ili'azar húá, jis ká koí
betá na thá.
29 Qís se, baní Qís Yarahmiel.
30 Aur baní Músí; Mahlí, aur 'Edar,
aur Yarimút. Ye Láwíon ke bete un
ke abwí gharáne ke muwáfiq hain.

31 Inhon ne, apne bháíon baní Há-
rún ke ámhne sámhne hoke Dáúd
bádsháh ke, aur Sadúq, aur Akhimalik,
aur káhinon, aur Láwíon ke abwí sar-
dáron ke huzúr men, ya'ne unhon ne
jo bápdáde aur bare the apne chhote
bháíon ke barábar hoke chitthián
dálín.

XXV BA'B.

AUR Dáúd aur lashkar ke sardáron
ne A'saf, aur Haimán, aur Yadu-
tún, ke beton men se ba'zon ko 'ibádat
ke liye muqarrar kiyá, ki barbaton se,
aur kinnáraton se, aur jhánjhon se,
nubúwat karen; aur 'ibádat ke kám-
karnewálon ká shumár yih thá:
2 A'saf ke beton men se; Zakkúr,
aur Yúsuf, aur Nataniyáh, aur Asarí-
láh; A'saf ke ye bete A'saf ke pás
házir rahte the, jo bádsháh ke hukm
ke mutábiq nubúwat kartá thá.
3 Yadutún se Yadutún ke bete:
Jidaliyáh, aur Zarí, aur Yas'aiyáh,
Hasabiyáh, aur Mattitiyáh, aur Sima'i;
ye chha apne báp Yadutún ke mahkúm
the, jo KHUDÁWAND ke shukr aur
hamd ke liye barbat bajáke nubúwat
kartá thá.
4 Haimán se Haimán ke bete: Bú-
qiyáh, Mattaniyáh, 'Uzziel, Sabúel,
aur Yarimút, Hananiyáh, Hanání, Ilí-
atah, Jiddaltí, aur Rumamtí-'Azar,
Yasbiqáshah, Mallútí, Hautír, Maha-
ziyút;
5 Ye sab bádsháh ke gaibbín Hai-
mán ke bete the, jo Khudá ke mu'á-
malon men síng buland karne ko thá;
aur Khudá ne Haimán ko chaudah
bete aur tín betián dín.
6 Ye sab apne báp ke batáne ke
muwáfiq KHUDÁWAND ke ghar men
jhánjh, aur barbat, aur kinnárat se,
gáne ko házir the, ki Khudá ke ghar
kí khidmat karen; jaisá ki A'saf, aur
Yadutún, aur Haimán ko, bádsháh ká
hukm hotá thá.
7 Aur un kí gintí un ke bháíon ke
sáth, jo KHUDÁWAND kí nagmasází
men sikhláe gaye the, ya'ne sab jo
taiyár the, so do sau athású thí.
8 ¶ Aur we sab ke sab, kyá chhote
kyá bare, kyá ustád kyá shágird,
guroh muqábil guroh ke, khidmat kí
chitthián dálte the.
9 Pahlí chitthí A'saf kí, aur us ke
bete Yúsuf ko milí; dúsri Jidaliyáh
ko, aur us ke bhái aur bete us samet
bárah the;
10 Tísrí Zakkúr ko; wuh aur us ke
bete aur bhái bárah the;
11 Chauthí Yizrí ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
12 Pánchwín Nataniyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
13 Chhatwín Buqqiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
14 Sátwín Yasaríláh ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
15 A'thwín Yas'aiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
16 Nauwín Mattaniyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
17 Daswín Sima'í ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
18 Gyárahwín 'Azariel ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
19 Bárahwín Hasabiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
20 Terahwín Sabúel ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
21 Chaudahwín Mattitiyáh ko; us
ke bete aur bhái us samet bárah the;
22 Pandrahwín Yarimút ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
23 Solahwín Hananiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
24 Satrahwín Yasbiqáshah ko; us
ke bete aur bhái us samet bárah the;
25 Athárahwín Hanání ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
26 Unníswín Mallútí ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
27 Bíswín Ilíatah ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
28 Ikíswín Hautír ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;

29 Báíswín Jiddaltí ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
30 Teíswín Mahaziyút ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
31 Chaubíswín Rumamtí-'Azar ko;
us ke bete aur bhái us samet bárah
the.

XXVI BA'B.

DARBA'NON kí taqsímon kí bá-
bat: Qurahíon men, Masalami-
yáh bin Qura, jo baní A'saf men se
thá.
2 Aur baní Masalamiyáh: Zakari-
yáh palauthá, Yadí'el dúsrá, Zabadiyáh
tísrá, Yatniel chauthá,
3 'Ailám pánchwán, Yúhanán
chhatwán, Ilyahú'ainí sátwán.
4 Aur baní 'Obed-Adúm men se:
Sam'aiyáh palauthá, Yahúzabád dúsrá,
Yúakh tísrá, aur Sakár chauthá, aur
Nataniel pánchwán,
5 'Ammíel chhathá, Ishakár sátwán,
Fa'ultí áthwán; kyúnki Khudá ne use
barakat bakhshí thí.
6 Aur us ke bete Sam'aiyáh ko bhí
bete paidá húe, jo apne ábái khándán
par sardárí karte the, ki we niháyat
mazbút aur bahádur the.
7 Baní Sam'aiyáh: 'Utní, aur Ra-
fáel, aur 'Obed, aur us ká bhái Ilzabád,
jo sab zoráwar mard the, aur Ilihú, aur
Samakiyáh.
8 Ye sab 'Obed-Adúm ke beton men
se the; we, aur un ke bete, aur un ke
bhái, jo sab mard i ádmí aur bare
khidmatí the, básath, 'Obed-Adúm se
the.
9 Aur Masalamiyáh ke bete aur
bhái athárah pahlawán the.
10 Aur Mirárí kí aulád men se Hú-
sah ke bete: Simrí ra,ís thá; (wuh to
palauthá na thá, par us ke báp ne use
ra,ís kiyá;)
11 Dúsrá Khilqiyáh, tísrá Tabali-
yáh, chauthá Zakariyáh; Húsah ke
sab bete aur bhái terah the.
12 Inhen darbánon kí báridárián,
sardon ke shumár ke muwáfiq, milín,
ki we ek dúsre ke muqábil chaukí
dewen, aur KHUDÁWAND ke ghar men
khidmat karen.
13 ¶ Aur kyá chhote kyá bare,
unhon ne apne apne ábái khándán ke
muwáfiq har ek darwáze ke liye qur'a
dálá.
14 Aur púrab taraf ká qur'a Sala-
miyáh ke liye pará. Phir us ke bete
Zakariyáh ke liye bhí, jo 'aqlmand
saláhkár thá, qur'a dálá gayá, aur us
ká qur'a uttar kí taraf ká niklá.
15 'Obed-Adúm ke liye dakhan kí
taraf ká; aur us ke beton ke liye Bait-
Asuffím ká;
16 Suffím aur Húsah ke liye pach-
chhim kí taraf ká, Salkat ke phátak
ke nazdík, jahán bánd ká rásta úpar
játá hai, aisá ki ek chaukí dúsrí ke
ámhne sámhne húí.
17 Púrab kí taraf chha Láwí chau-
kí dete the, uttar kí taraf har roz chár,
dakhan kí taraf har roz chár, aur Asuf-
fím ke pás do do;
18 Pachchhim kí taraf Parbár kí
samt chár bánd ke ráste ke liye, aur
do Parbár ke liye.
19 Baní Qurahí aur baní Mirárí men
ke darbánon kí báridárián yún thín.
20 ¶ Aur Láwíon men se Akhiyáh
Khudá ke ghar ke khazáne aur nazr
kí chízon ke khazáne par muqarrar
thá.
21 Rahe baní Lagdán; Jairsúní
Lagdán kí aulád, jo us Lagdán ke, jo
Jairsúní thá, abwí ra,ís the, Yahielí
thí.
22 Baní Yahielí, Zaitám aur us ká
bhái Yúel, KHUDÁWAND ke ghar ke
khazáne par muqarrar the.
23 'Amrámíon, Izháríon, Habrúníon,
aur 'Uzzíelíon men se, kai ek muqarrar
the.
24 Aur Sabúel bin Jairsúm bin
Músá bait-ul mál par sardár thá.
25 Aur us ke bhái Ili'azar kí taraf
se; us ká betá Rahaliyáh, us ká betá
Yas'aiyáh, aur us ká betá Yúrám,

aur us ká beṭá Zikrí, aur us ká beṭá Salúmít.
26 Wuhí Salúmít aur us ke bhái nazr kí húí chízon par muqarrar the, jo Dáúd bádsháh ne, aur abwí ra,íson ne, aur hazáron aur saikron ke sardáron ne, aur lashkar ke sardáron ne, nazr charháí thín.
27 Laráí kí lúṭ men se unhon ne KHUDÁWAND ke ghar kí ta'mír ke liye nazr kí thí.
28 Aur sab jo Samúel gaibbín ne, aur Sáúl bin Qís ne, aur Abinaiyir bin Naiyir ne, aur Yúab bin Zarúyáh ne nazr kí thí, wuh sab muqaddas mál Salúmít ke aur us ke bháíon ke háth men supurd thá.
29 ¶ Izháríon men se, Kananiyáh aur us ke beṭe, shahr ke báhar ke bandobast ke liye, Isráel ke hákim aur qází the.
30 Habrúníon men se, Hasabiyáh aur us ke bhái, ek hazár sát sau diláwar mard, Isráel ke logon par, jo Yardan pár magrib kí samt the, KHUDÁWAND ke sab kám aur bádsháh kí naukarí ke liye ta'ínát the.
31 Habrúníon men Yariyáh, Habrúníon ká, us ke ábái nasabon ke muwáfiq, sardár thá. Dáúd kí saltanat ke chálíswen baras men un kí talab húí, aur Jili'ád ke Ya'zír men un ke darmiyán diláwar mard páe gaye.
32 Aur us ke bhái do hazár sát sau sáhib i himmat aur abwí ra,ís the, jinhen Dáúd bádsháh ne Rúbiníon, aur Jaddíon, aur ádhe firqe Munassí ke úpar, har ek kám ke liye jo Khudá se ta'alluq rakhtá thá, aur bádsháh ke mu'ámalon ke liye, sardár muqarrar kiyá.

XXVII BA'B.

AB baní Isráel, apne shumár ke muwáfiq, jo abwí ra,ís the, aur hazáron aur saikron ke sardár the, aur un men ke mansabdár jo báridáríon kí har ek bát men bádsháh kí khidmat karte the, aur baras ke sab mahínon men mahíne mahíne áyá jáyá karte the, so har ek báridárí men chaubís hazár the.
2 Pahle mahíne kí pahlí báridárí par Yasúbi'ám bin Zabdiel thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
3 Baní Paras men se wuhí pahle mahíne ke lashkaron ke sardáron ká ra,ís thá.
4 Aur dúsre mahíne kí báridári par Dúdai Akhúhí thá, aur us kí báridári men Miqlút bhí sardár thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
5 Tísre mahíne ke tísre lashkar ká sardár Yahúyad'a baṛe mansabdár ká beṭá Bináyáh thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
6 Yih wuh Bináyáh hai jo tíson men bahádur thá, aur un tíson se bálá thá; aur us kí báridárí men us ká beṭá 'Ammízábád bhí shámil thá.
7 Chauthe mahíne ke liye Yúab ká bhái 'Asahel thá, aur us ká náib us ká beṭá Zabadiyáh thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
8 Pánchwen mahíne ke liye pánchwán sardár Samhút Ishrákhí thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
9 Chhaṭwen mahíne ke liye chhaṭwán sardár Taqú'í Aqqís ká beṭá 'I'rá thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
10 Sátwen mahíne ke liye sátwán sardár baní Ifráím men se Falúní Khelas thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
11 A'ṭhwen mahíne ke liye áṭhwán sardár Zárhíon men se Húsátí Sibbakí thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
12 Nauwen mahíne ke liye nauwán sardár Binyamíníon men se 'Anatútí Abí'azar sardár thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.
13 Daswen mahíne ke liye daswán sardár Zárhíon men se Natúfátí Mahar' thá, aur us kí báridárí men chaubís hazár the.

14 Gyárahweṉ mahíne ke liye gyá-
rahwáṉ sardár baní Ifráím meṉ se Fir-
atúní Bináyáh thá, aur us kí bárídárí
meṉ chaubís hazár the.
15 Bárahweṉ mahíne ke liye bárah-
wáṉ sardár Gutnielíoṉ meṉ se Natúfátí
Ḳhaldí thá, aur us kí bárídárí meṉ
chaubís hazár the.
16 ¶ Aur ye Isráel ke firqoṉ par
muqarrar the: Rúbiníoṉ par Ili'azar
bin Zikrí sardár thá; Sama'úníoṉ par
Safatiyáh bin Ma'akah;
17 Láwíoṉ par Hasabiyáh bin Qa-
múel; Hárúníoṉ par Sadúq;
18 Yahúdáh par Ilihú, Dáúd ke
bháíoṉ meṉ se; Ishakár par 'Umrí bin
Míkáel;
19 Zabulún par Ismá'iyáh bin 'Aba-
diyáh; Naftálí par Yarímút bin 'Azriel;
20 Baní Ifráím par Húsi'a bin
'Azaziyáh; ádhe firqe i Munassí par
Yúel bin Fidáyáh;
21 Jili'ád meṉ ádhe firqe i Munassí
par 'I'dú bin Zakariyáh; Binyamín par
Ya'asiel bin Abinaiyir;
22 Dán par 'Azriel bin Yarúhám.
Ye Isráel ke firqoṉ ke sardár the.
23 ¶ Par Dáúd ne un ká, jo bís baras
ke aur kam 'umr ke the, shumár na
kiyá; kyúṉki Ḳhudáwand ne wa'da
kiyá thá, ki maiṉ Isráel ko ásmán ke
tároṉ kí mánind barháúṉgá.
24 Zarúyáh ke beṭe Yúab ne gin-
ná shurú' kiyá, par tamám na kiyá,
ki us sabab se Isráel par qahr názil
húá; aur wuh hisáb Dáúd bádsháh
kí tawáríḳh kí fard meṉ mundaraj na
húá.
25 Aur bádsháh ke ḳhazáne par
'Azmávat bin 'Adíel muqarrar thá:
aur khetoṉ meṉ, aur shahroṉ meṉ, aur
gáṉwoṉ meṉ, aur qil'oṉ meṉ ke ambár-
ḳhánoṉ par Yahúnatan bin 'Uzziyáh
thá:
26 Aur kisánoṉ par, jo zamín ko
jotte bote the, 'Azrí bin Kalúb thá:
27 Aur angúristánoṉ par Sima'í
Rámátí thá: aur angúroṉ ke hásil par
mai ke zaḳhíre ke liye Zabadí Shifmí
thá:
28 Aur zaitún be bágoṉ aur gúlar ke
daraḳhtoṉ par, jo nasheb ke maidánoṉ
meṉ the, Ba'al-Hanán Jadirí thá: aur
Yúás tel ke godám par:
29 Aur gáe bail par, jo Sarún meṉ
charte the, Sitrí Sarúní thá: aur Safat
bin 'Adlí un gáe bailoṉ par, jo taráíoṉ
meṉ charte the:
30 Aur únṭoṉ par Ismá'elí Abbál
thá: aur gadhoṉ par Yahdaiyáh Marú-
ní thá:
31 Aur bheṛ bakrí par Yázíz Hájirí
thá. Ye sab Dáúd bádsháh ke mál par
muqarrar the.
32 Aur Dáúd ká chachá Yahúnatan,
is liye ki 'áqil thá, mushír aur munshí
thá: aur Yahiel bin Hakmúní sháh-
zádoṉ ke sáth rahtá thá:
33 Aur Aḳhituffal bádsháh ká mu-
shír thá: aur Húsí Arkí bádsháh ká
rafíq thá:
34 Aur Aḳhituffal ke píchhe Ya-
húyad'a bin Bináyáh aur Abiyátar
the: aur bádsháhí fauj ká sipahsálár
Yúab thá.

XXVIII BÁB.

AUR Dáúd ne Isráel ke sab amíroṉ
ko, jo firqoṉ ke sardár the, aur
un gurohoṉ ke sardároṉ ko, jo bárí
bárí bádsháh kí ḳhidmat karte the, aur
hazároṉ ke sardároṉ ko, aur saikṛoṉ
ke sardároṉ ko, aur bádsháh ke aur us
ke beṭoṉ ke sab mál aur mawáshí ke
sardároṉ ko, aur ḳhwájasaráoṉ ko, aur
baháduroṉ ko, aur sáre pahlawánoṉ
ko, Yarúsalam meṉ jam'a kiyá.
2 Tab Dáúd bádsháh apne páṉwoṉ
par uṭh khaṛá húá, aur bolá, ki Ai mere
bháío, aur mere logo, merí suno: Mere
dil meṉ thá, ki Ḳhudáwand ke 'ahd
ke sandúq ke liye árámgáh, aur hamáre
Ḳhudá ke liye páṉwoṉ kí kursí, baná-
úṉ, aur maiṉ ne us ke banáne ke liye
taiyárí kí thí:
3 Par Ḳhudá ne mujhe kahá, ki Tú
mere nám ke liye ghar mat banáná,

kyúnki tú jangí mard hai, aur lahú baháyá hai.
4 Lekin KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne mujhe mere báp ke sáre gharáne men se chun liyá, ki main Isráel par abad tak saltanat karún; kyúnki us ne Yahúdáh ko peshwá hone ke liye intikháb kiyá; aur Yahúdáh ke gharáne men se mere báp ke gharáne ko chuná hai, aur mere báp ke beton men se mujhe pasand kiyá, ki mujhe Isráel ká bádsháh kare:
5 Aur mere sáre beton men se, (kyúnki KHUDÁWAND ne mujhe bahut bete diye hain,) us ne mere bete Sulaimán ko pasand kiyá, ki KHUDÁWAND kí mamlukat Isráel ke takht par baithe.
6 Aur us ne mujhe kahá, ki Terá betá Sulaimán mere liye ghar aur bárgáhen banáwegá; kyúnki main ne use chun liyá, ki merá betá ho, aur main us ká báp húngá.
7 Aur agar wuh mere hukmon aur mere farmánon par 'amal karne men qáim rahegá, jaisa ki is waqt hai, to main us kí bádsháhat hamesha tak qáim rakhúngá.
8 Aur ab sáre Isráel, ya'ne KHUDÁWAND kí jamá'at, ke dekhne men, aur hamáre Khudá ke sunne men, main tumhen nasíhat detá hún, ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ke sab hukmon ko hifz karo, aur tahqíq karte raho, tá ki tum is achchhí sarzamín ke wáris hoo, aur apne ba'd apne beton ko hamesha kí mírás ke liye use chhor jáo.
9 ¶ Aur ai mere bete Sulaimán, tú apne báp ke Khudá ko pahchán, aur kámil dil se aur jí kí ragbat se us kí bandagí kar; ki KHUDÁWAND sáre dilon ko jánchtá hai, aur khiyálon ko aur sáre tasauwuron ko pahchántá hai: agar tú use dhúndhegá, to wuh tujh se páyá jáegá; aur agar tú use chhoregá, to wuh hamesha ko tujhe radd karegá.
10 Ab dekh, aur ise gaur kar, ki KHUDÁWAND ne tujhí ko pasand kiyá hai, ki maqdis ke liye ek ghar banáwe; so diláwar ho aur use baná.
11 ¶ Tab Dáúd ne apne bete Sulaimán ko us usáre ká, aur us ke makánon ká, aur us ke khazánon ká, aur us ke bálákhánon ká, aur us ke bhítar kí kothríon ká, aur bait ul kafára ká naqsha diyá,
12 Aur naqsha sab ká, jo Rúh se us ko milá thá, KHUDÁWAND ke ghar ke sahnon ká, aur ás pás kí kothríon ká, Khudá ke maskan ke khazánon ká, aur niyáz kí húí chízon ke khazánon ká bhí:
13 Aur káhinon aur Láwíon kí bárídáríon ke liye namúna diyá, aur KHUDÁWAND ke maskan kí bandagí ke sáre kám ke liye, aur KHUDÁWAND ke maskan kí 'ibádat ke sáre zurúf ke liye;
14 Aur sone ke zurúf ke liye soná taul diyá, har tarah kí khidmat ke sab zurúf ke liye, aur rúpe ke sáre zurúf ke liye rúpá taul diyá, har tarah kí khidmat ke sáre zurúf ke liye;
15 Ya'ne sonahle sham'adánon ká, aur un ke sonahle chirágon ká púrá wazn diyá, har ek sham'adán aur us ke chirágon ke andáz ke mutábiq: aur rúpe ke sham'adánon ke liye rúpá taul diyá, har ek sham'adán aur us ke chirágon ke liye, har ek sham'adán ke isti'amál ke mutábiq.
16 Aur nazr kí rotí kí mezon ke liye soná taul diyá, har ek mez ke liye, aur rúpá rúpahlí mezon ke liye:
17 Aur kánton, aur piyálon, aur jámon ke liye, khális soná diyá; aur sonahle jámon ke liye, har ek jám ke liye, soná taul diyá, aur rúpahle jámon ke liye, har ek jám ke liye, rúpá taul diyá:
18 Aur bakhúr kí qurbángáh ke liye khális soná taul diyá; aur sonahle karúbíon ke markab kí banáwat ke liye, jo par phailáe húe KHUDÁWAND

ke 'ahd ke sandúq par sáya dálte
hain.
19 Yih sab likhke (Daud ne far-
máyá,) KHUDÁWAND ne apne háth se,
jo mujh par thá, is naqshe ke sab kám
mujhe sikhláe.
20 Aur Dáúd ne apne bete Sulai-
mán se kahá, ki Mazbút aur diláwar
ho, aur kám baná; mat dar, aur na
ghabrá; kyúnki KHUDÁWAND Khudá,
jo merá Khudá hai, tere sáth hai;
wuh tujh se gáfil na hogá, aur na
tujhe chhoregá, jab tak ki tú KHUDÁ-
WAND ke maskan kí khidmat ke liye
sárá kám tamám na kare.
21 Aur dekh, káhinon aur Láwíon
kí bárídáríán Khudá ke maskan kí
sárí khidmat ke liye házir hain; aur
har qism ke kám ke liye sab ádmí, jo
har tarah kí khidmat men chálák aur
máhir hain, aur umará aur log sab ke
sab tere hukm men hain.

XXIX BAB.

AUR Dáúd bádsháh ne sárí jamá'at
ko kahá, ki Merá betá Sulaimán,
jo akelá Khudá se chuná gayá hai,
hanoz larká aur názuk hai, aur kám
bará hai; kyúnki wuh maskan, na
insán ke liye, balki KHUDÁWAND
Khudá ke liye, hogá.
2 Lekin main ne apne sáre maq-
dúr bhar apne Khudá kí haikal ke
liye taiyárí kí hai; sonahlon ke liye
soná, aur rúpahlon ke liye rúpá, aur
pítalíon ke liye pítal, áhaníon ke liye
lohá, aur chobíon ke liye lakrí, aur
billaur ke patthar, aur jarne ke liye
jagmagáte rang ba rang ke patthar,
aur har qism ke mahangmole patthar,
aur bahut se marmar ke patthar;
3 Aur is liye ki main ne apná dil
apne Khudá ke ghar par lagáyá hai,
siwá us ke, jo main ne bait ul muqad-
das ke liye taiyár kar rakhá, apne
kháss mál men se apne Khudá ke mas-
kan ke liye soná aur rúpá diyá;
4 Ya'ne tín hazár qintár soná Ofír
ke sone se, aur sát hazár qintár khális
rúpá, maskan ki díwáron ke marhne
ke liye:
5 Wuh soná sonahlon ke liye, aur
wuh rúpá rúpahlon ke liye, aur kárí-
garíon ke sab kám ke liye, hogá. Aur
kaun taiyár hai, ki apná háth bharke
áj KHUDÁWAND ke áge áwe?
6 ¶ Aur ábái khándánon ke sardár,
aur Isráel ke firqon ke sardár, aur
hazáron aur saikron ke sardár, aur
bádsháh ke kám ke sardáron ne apní
razámandí záhir kí.
7 Aur unhon ne Khudá ke maskan
ke kám ke liye pánch hazár qintár
aur das hazár dirham soná, das hazár
qintár rúpá, athárah hazár qintár pí-
tal, aur ek lákh qintár lohá, diyá.
8 Aur jin ke pás qímatí patthar
the, unhon ne un ko Jairsúní Yahiel
ke háthon se KHUDÁWAND ke ghar ke
khazáne men de dálá.
9 Tab log shádmán húe, is liye ki
unhon ne khushí se hadye diye;
kyúnki we dil kí taiyárí se KHUDÁ-
WAND ke liye dete the: aur Dáúd
bádsháh ne bhí niháyat khushí kí.
10 ¶ Aur Dáúd ne sárí jamá'at ke
áge KHUDÁWAND ká shukr kiyá; aur
Dáúd ne kahá, ki Ai KHUDÁWAND,
hamáre báp Isráel ke Khudá, tú abad
ul ábád mubárak howe.
11 Ai KHUDÁWAND, buzurgí, aur
qudrat, aur jalál, aur abadíyat, aur
hashmat, balki sab kuchh, jo ásmán
aur zamín men hai, terá hai; ai KHU-
DÁWAND, bádsháhat terí hai, aur tú
sabhon ká sar hone ke liye sarfaráz
hai;
12 Aur daulat aur 'izzat terí taraf
se átí hain, aur tú sabhon par bád-
sháhat kartá hai, aur tere háth men
qudrat aur tawánái hain, aur tere qá-
bú men hai ki buzurgí aur zor sab ko
bakhshe.
13 Aur ab, ai hamáre Khudá, ham
terá shukr karte hain, aur tere jalálí
nám kí ta'ríf karte hain.
14 Par main kaun, aur mere log

kaun, ki ham is taur par aisí ḳhushí
se hadya guzrán saken̲? Kyún̲ki terí
taraf se sab kuchh hai, aur tere hí
háth kí dí húí chízon̲ men̲ se ham ne
tujhe diyá hai.
15 Kyún̲ki ham apne sáre bápdá-
don̲ kí tarah tere áge pardesí aur
musáfir hain̲; hamáre din zamín par
sáya kí tarah hain̲, aur un par kuchh
i'atibár nahín̲.
16 Ai KHUDÁWAND, hamáre Ḳhu-
dá, yih sárá zaḳhíra, jo ham ne taiyár
kiyá hai, ki tere pák nám ke liye ek
ghar banáwen̲, tere hí háth se milá
hai, aur sab terá hí hai.
17 Ai mere Ḳhudá, main̲ yih bhí
jántá hun̲, ki tú dil ko jánchtá hai,
aur rástí ko cháhtá hai. Main̲ ne to
apne dil kí rástí se yih sab kuchh ba
ḳhushí diyá; aur main̲ ne yih bhí
ḳhushwaqtí se dekhá ki tere log, jo
yahán̲ házir hain̲, tere liye ba ḳhushí
dete hain̲.
18 Ai KHUDÁWAND, hamáre báp-
dádon̲, Abirahám, Iz,háq, aur Isráel
ke Ḳhudá, aisá kar ki tere logon̲ ke
dilon̲ men̲ hamesha tak yih tasauwar
aur ḳhiyál bandhá rahe, aur tú un ke
dilon̲ ke bhí musta'idd kará, ki terí
taraf ruj'ú rahen̲:
19 Aur mere beṭe Sulaimán ko
sachchá dil baḳhsh, ki tere hukmon̲,
aur shahádaton̲, aur sharí'aton̲ ko, hifz
kare, aur un par 'amal kare, aur us
maskan ko banáwe, jis ke liye main̲
ne taiyárí kí hai.
20 ¶ Aur Dáúd ne sárí jamá'at se
kahá, ki Ab apne KHUDÁWAND Ḳhudá
kí hamd kariyo. Tab sárí jamá'at ne
KHUDÁWAND apne bápdádon̲ ke Ḳhu-
dá kí hamd kí, aur apne apne sir
jhukáke KHUDÁWAND ke áge aur bád-
sháh ke áge sijda kiyá.
21 Aur unhon̲ ne dúsre din sawere
KHUDÁWAND ke liye zabíhon̲ ko zabh
kiyá, aur KHUDÁWAND ke liye soḳh-
taní qurbáníon̲ ko guzráná, ek hazár
bail, aur ek hazár mendhe, aur ek
hazár bheṛ, un ke tapáwanon̲ aur bahut
se aur zabáih samet, jo sáre Isráel ke
liye the;
22 Aur unhon̲ ne usí din baṛí ḳhu-
shí se KHUDÁWAND ke áge kháyá piyá.
Aur unhon̲ ne dúsrí bár Dáúd ke beṭe
Sulaimán ko bádsháh kiyá, aur KHU-
DÁWAND ke liye peshwá hone ko use
mamsúh kiyá, aur Sadúq ko káhin
hone ke liye tel chupṛá.
23 Chunánchi Sulaimán KHUDÁ-
WAND ke taḳht par apne báp Dáúd kí
jagah men̲ bádsháh hoke baiṭhá, aur
iqbálmand thá; aur sárá Isráel us kí
farmánbardárí kartá thá.
24 Aur sab umará, aur bahádur, aur
Dáúd bádsháh ke sab beṭe bhí, Sulai-
mán bádsháh ke tábi'dár húe.
25 Aur KHUDÁWAND ne sáre Isráel
kí nazar men̲ Sulaimán ko niháyat
buzurg kiyá, aur use aisá dabdaba
bádsháhat ká diyá, jaisá us ke áge
Isráel men̲ kisí bádsháh ká na thá.
26 ¶ So Dáúd bin Yassí sáre Isráel
ká bádsháh thá.
27 Aur wuh 'arsa, ki jis men̲ Isráel
par bádsháhat kar rahá, so chális baras
ká thá; Habrún men̲ us ne sát baras
bádsháhat kí, aur Yarúsalam men̲ ten̲-
tís baras saltanat kí.
28 Aur wuh achchhí 'umrdarází
men̲, zindagí se aur daulat o 'izzat se
ásúda hoke, mar gayá; aur us ká beṭá
Sulaimán us kí jagah bádsháh húá.
29 Aur Dáúd bádsháh ká ahwál,
auwal o áḳhir, dekh, ki wuh sab Sa-
múel gaibbín kí tawáríḳh men̲, aur
Nátan nabí kí tawáríḳh men̲, aur Jád
gaibbín kí tawáríḳh men̲,
30 Ya'ne, us kí sárí hukúmat aur
zor ká tazkira, aur jo jo auqát us par,
aur Isráel par, aur zamín kí sárí mam-
lukaton̲ par, guzar gayín̲, in ká hál
sab likhá hai.

TAWA'RI'ḲH KI' DU'SRI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Sulaimán bin Dáúd apní bád-
sháhat par qáim húá, aur ḲHUDÁ-
WAND us ká Ḳhudá us ke sáth rahá,
aur use baṛí buzurgí baḳhshí.
2 Aur Sulaimán ne sáre Isráel se,
hazáron̲ aur saikron̲ ke sardáron̲ se,
aur qázion̲ se, aur sáre Isráel ke har
ek názim se, ya'ne abwí sardáron̲ se,
báten̲ kín̲.
3 Tab Sulaimán aur us ke sáth sárí
jamá'at Jiba'ún ke únche makán par
gayí; kyún̲ki Ḳhudá kí jamá'at ká
ḳhaima, jo ḲHUDÁWAND ke bande
Músá ne bayábán men̲ banáyá thá, so
wahín̲ thá.
4 Lekin Ḳhudá ke sandúq ko Dáúd
Qaryat-Ya'arím se us maqám men̲, jo
us ne us ke liye taiyár kiyá thá, uṭhá
láyá thá: kyún̲ki us ne us ke liye
Yarúsalam men̲ ek ḳhaima khaṛá kiyá
thá.
5 Par mazbah pítal ká, jo Bazilliel
bin U'rí ne banáyá thá, wahán̲ ḲHU-
DÁWAND ke ḳhaima ke áge thá: aur
Sulaimán sárí jamá'at ke sáth wahán̲
du'á mángne ko gayá.
6 Aur Sulaimán wahán̲ par ḲHUDÁ-
WAND ke áge pítal ke mazbah ke pás,
jo jamá'at ke ḳhaime ke sámhne thá,
chaṛh gayá, aur us par ek hazár soḳh-
taní qurbánion̲ ko chaṛháyá.
7 ¶ Usí rát Ḳhudá Sulaimán ko
dikhái diyá, aur use kahá, Jo tú cháhtá
hai ki main̲ tujhe dún̲, so máng le.
8 Sulaimán ne Ḳhudá se kahá, ki
Tú ne mere báp Dáúd par baṛí mihr-
bání kí, aur mujhe us kí jagah bád-
sháh kiyá:
9 Ab, ai ḲHUDÁWAND Ḳhudá, terí
bát, jo tú ne mere báp Dáúd se kahí,
barqarár rahe: ki tú ne ek qaum par,
jo kasrat ke liház se zamín kí dhúl kí
mánind baṛí hai, mujhe bádsháh kiyá.
10 Pas, mujhe 'aql aur samajh dí-
jiye, tá ki main̲ in logon̲ ke áge báhar
bhítar áyá jáyá karún̲; kyún̲ki terí
is baṛí qaum ká insáf kaun kar saktá
hai?
11 Tab Ḳhudá ne Sulaimán se kahá,
Is liye ki terá dil is par lagá thá, aur
tú ne mál o asbáb, yá daulat, yá 'izzat,
yá apne dushmanon̲ kí maut na cháhí,
aur na 'umr kí darází mángí, balki
apne liye hikmat aur dánái mángí, ki
mere logon̲ ká, jin par main̲ ne tujhe
bádsháh kiyá, insáf kare:
12 So hikmat aur dánái tujhe baḳh-
shí gayín̲, aur main̲ mál aur daulat
aur 'izzat tujhe aisí dún̲gá, jaisí tere
áge ke bádsháhon̲ men̲ se kisí ko na
húí, aur na kisí ko tere ba'd aisí hogí.
13 ¶ Chunánchi Sulaimán Jiba'ún
ke únche makán par se, jamá'at ke
ḳhaime ke áge se, Yarúsalam men̲
phir áyá, aur baní Isráel par bádsháhat
karne lagá.
14 Aur Sulaimán ne gáṛíán̲ aur sa-
wár bahut se jam'a kiye: us kí ek
hazár chár sau gáṛíán̲ thín̲, aur bárah
hazár sawár, jinhen̲ us ne gáṛion̲ ke
shahron̲ men̲ rakhá, aur kitnon̲ ko
Yarúsalam men̲ bádsháh ke sáth.
15 Aur bádsháh ne Yarúsalam men̲

soná chándí pattharon kí mánind ba-
hut kar diyá, aur saro kí lakríon ko
gúlar ke darakhton ke mánind, jo
maidán men kasrat se hote hain.
16 Aur Sulaimán ke liye Misr men
khháss qism ke ghore jam'a hote the:
aur bádsháh ke saudágar un jam'a
húon ko muqarrarí dám par lete the.
17 Aur ek gárí Misr se chha sau
misqál rúpe par nikaltí, aur úpar láí
játí thí, aur ghorá derh sau misqál
par; aur isí tarah Hittíon ke sáre bád-
sháhon aur Arám ke bádsháhon ke
liye unhín ke háth se nikál láte the.

II BA'B.

AUR Sulaimán ne iráda kiyá ki
KHUDÁWAND ke nám ke liye ek
ghar, aur apní saltanat ke liye ek ghar
banáwe.
2 Aur Sulaimán ne sattar hazár
bárbardáron, aur pahár men assí hazár
patthar-tornewálon ko thahráyá, aur
tín hazár chha sau ádmí, ki un se kám
lewen.
3 ¶ Aur Sulaimán ne Súr ke bád-
sháh Húrám pás kahlá bhejá, ki Jaisá
tú ne mere báp Dáúd se kiyá, aur us
ke pás saro kí lakríán bhejín, ki wuh
apne rahne ke liye ek ghar banáwe,
waisá mujh se bhí kar.
4 Dekh, main KHUDÁWAND apne
Khudá ke nám ke liye ek ghar banátá
hún, ki us ke liye muqaddas karún,
aur us ke áge khushbúí ká bakhúr
jaláún, aur hamesha ko nazr kí rotíán,
aur subh shám kí, aur sabton, aur
naye chándon, aur KHUDÁWAND ha-
máre Khudá kí 'ídon kí sokhtaní qur-
báníon ko guzránún, ki yih abad tak
Isráel par farz hai.
5 Aur wuh ghar, jo main banátá
hún, 'azím hogá; kyúnki hamárá
Khudá sab ma'búdon se 'azím hai.
6 Lekin kis ká maqdúr hai, ki us
ke liye ek ghar banáwe? hálánki ás-
mán men, balki ásmánon ke ásmán
men, us ki samáí ho na sakí, phir main
kaun hún, jo us ke liye ghar banáún,
magar faqat is liye ki us ke áge qur-
bání jaláún?
7 Ab mere pás ek shakhs bhejiyo,
jo sone, aur rúpe, aur pítal, aur lohe,
aur argawání, aur qirmizí, aur ásmání
rangon ke kámon men hoshyár, aur
naqqáshí men dánishmand ho, ki un
kárígaron ke sáth jo Yahúdáh aur
Yarúsalam men mujh pás hain, jinhen
mere báp Dáúd ne naukar rakhá, naq-
qáshí ká kám kare.
8 Aur saro aur sanaubar aur sandal
ke lathe Lubnán men se mere pás bhe-
jiyo; kyúnki main jántá hún, ki tere
chákar Lubnán ke darakhton ke kátne
men máhir hain; aur dekh, mere chá-
kar tere chákaron ke sáth rahenge,
9 Tá ki mere liye bahut sí lakríán
taiyár karen; ki wuh ghar, jo main
banátá hún, niháyat 'álíshán hogá.
10 Aur dekh, main tere naukaron
ko, un lakarháron ko jo darakhton ko
kátte hain, bís hazár karr sáf kiyá húá
gehún, aur bís hazár karr jau, aur bís
hazár batt mai, aur bís hazár batt tel,
dúngá.
11 ¶ Aur Súr ke bádsháh Húrám
ne yih jawáb likhkar Sulaimán pás
bhejá, Azbaski KHUDÁWAND apne
logon ko dost rakhtá hai, us ne tujh
ko un ká bádsháh kiyá.
12 Aur Húrám ne kahá, KHUDÁ-
WAND Isráel ká Khudá, jis ne ásmán
aur zamín ko paidá kiyá, mubárak
hai, ki us ne Dáúd bádsháh ko ek dáná
betá bakhshá, jo ki sáhib i imtiyáz o
'aqlmand hai, aur jo KHUDÁWAND ke
liye ek ghar, aur apní saltanat ke liye
ek ghar, banáwegá.
13 Aur ab main Húrám-Abí ek
hoshyár shakhs ko, jo ki imtiyáz karná
jántá hai, bhejtá hún;
14 Wuh Dán kí betíon men se ek
'aurat ká betá hai, par us ká báp Súr
ká ek shakhs hai; wuh sone, aur rúpe,
aur pítal, aur lohe, aur patthar, aur
lakrí, aur argawání, aur ásmání, aur
kattání, aur qirmizí, aur har tarah kí

naqqáshí ká kám jántá hai, aur har ek
mansúbe ko jo us se púchhá jáwe, us ko
íjád karne men máhir hai; wuh tere
hunarmandon aur mere makhdúm tere
báp Dáúd ke hunarmandon ke sáth sab
kám banáwegá.
15 Aur ab gehún, aur jau, aur tel
aur mai, jis ká mere khudáwand ne
zikr kiyá hai, apne khádimon ke liye
bhejiye:
16 To ham, jitní lakrián tujh ko
darkár hain, Lubnán men káṭenge,
aur unhen berá bandhwáke samundar
par se tere pás Yáfá men pahunchá-
wenge; tú unhen Yarúsalam men
charhá le jáiyo.
17 ¶ Aur Sulaimán ne Isráel ke
mulk men ke sáre pardesíon ko gin-
wáyá, ba'd us ginne ke jo us ke báp
Dáúd ne ginwáyá thá; aur we ek lákh
tirpan hazár chha sau ṭhahre.
18 Aur us ne un men se sattar hazár
ko bárbardárí par, aur assí hazár ko
pahár ke patthar ke torne par, mu-
qarrar kiyá, aur un par tín hazár ka-
rore ṭhahráe ki logon se kám lewen.

III BAB.

Aur Sulaimán Khudáwand ká
ghar Yarúsalam men koh i
Moriyáh par, jo us ke báp Dáúd ko
dikhláyá gayá, us jagah, jo Dáúd ne
Urnán Yabúsí ke khalíhán men mu-
qarrar kí thí, banáne lagá.
2 Aur us ne apní saltanat ke chau-
the baras ke dúsre mahíne kí dúsrí
táríkh ko banáná shurú' kiyá.
3 ¶ Aur ye we bunyáden hain, ki
jinhen Sulaimán ne Khudá ke ghar kí
biná ke wáste dálá: túl sáth háth,
agle andáze ke muwáfiq, aur 'arz bís
háth thá.
4 Aur sámhne ke usáre kí lambái
ghar kí chaurái ke muwáfiq bís háth,
aur únchái ek sau bís háth; aur us ne
use bhitar khális sone se marhá.
5 Aur us ne bare ghar kí chhat
sanaubar ke takhton se banái, aur
khális sone se marhí, aur us ke úpar
khajúron aur zanjíron ko banáyá.
6 Aur us ghar men qímati patthar
jare, tá ki wuh khushnumá howe; aur
soná Parwáim ká soná thá.
7 Aur us ne ghar ko, ya'ne shah-
tíron ko, aur khambhon ko, aur us kí
díwáron ko, aur us ke kiwáron ko, sone
se marhá, aur díwáron par karúbíon ko
khodá.
8 Aur us ne páktarín makán ba-
náyá, jis kí lambái ghar kí chaurái ke
muwáfiq bís háth, aur us kí chaurái
bís háth; aur us ne use chha sau qintár
chokhe sone se marhá.
9 Aur kílon ká taul pachás misqál
soná thá. Aur us ne úpar kí koṭhrián
bhí sone se marhín.
10 Aur us ne páktarín makán men
do karúbíon ko taráshkar banáyá, aur
unhen sone se marhá.
11 ¶ Aur karúbíon ke paron kí
lambái bís háth; ek par, pánch háth
ká, ghar kí díwár tak pahunchá, aur
dúsrá par, pánch háth ká, dúsre karúbí
ke par tak pahunchá;
12 Aur dúsre karúbí ká par, pánch
háth ká, ghar kí díwár tak pahunchá,
aur dúsrá par, pánch háth ká, dúsre
karúbí ke par ke sáth milá thá.
13 In karúbíon ke par bís háth tak
phaile; aur we apne apne pánwon par
khare the, aur un ke munh ghar kí
taraf the.
14 ¶ Aur us ne us ká parda ásmání,
aur argawání, aur qirmizí sút, aur
mihín kattán se banáyá, aur us par
karúbíon ko munaqqash kiyá.
15 Aur us ne ghar ke sámhne
paintís háth lambe do sutún banáe, aur
ek ek ká sirháná jo ek ek ke sire ke
úpar thá, pánch háth lambá thá.
16 Aur us ne ilhámgáh kí zanjíron
kí mánind zanjíren banáín, aur su-
túnon ke siron par lagáín, aur ek sau
anár banáe, aur zanjíron par rakhe.
17 Aur us ne haikal ke áge un su-
túnon ko khará kiyá, ek dahní aur

dúsrá báín taraf; aur dahne ká nám Yákín, aur báen ká nám Bo'az rakhá.

IV BA'B.

AUR us ne pítal ká mazbah bhí banáyá, lambái us kí bís háth, aur chaurái us kí bís háth, aur únchái us kí das háth.

2 ¶ Phir ek dhálá húá bahr banáyá, jo ird gird gol thá; 'arz us ká ek kanáre se dúsre kanáre tak das háth thá, aur bulandí us kí pánch háth; aur us ká gher tís háth ke sút se andáz kiyá játá thá.

3 Aur girdágird us ke níche bailon kí súraten thín, jo us ke girdágird thín; ek ek háth men das thín, aur us bahr ko cháron taraf se ghertí thín: bailon kí do qatáren us ke dhálne men usí ke sáth dhálí gayí thín.

4 Aur bahr bárah bailon par rakhá gayá, tín ke chihre uttar ke muqábil, aur tín ke chihre pachchhim ke muqábil, aur tín ke chihre dakhan ke muqábil, aur tín ke chihre púrab ke muqábil; aur bahr un ke úpar thá, aur un ke píchhe ke sab a'zá andar ko the.

5 Aur dal us ká chár angusht ká thá, aur us ká kanára piyále ke kanáre kí taraf, aur sosan ke phúl se mushábih thá; us kí gunjáish tín hazár batt kí thí.

6 ¶ Aur us ne das hauz banáe, aur pánch dahní aur pánch báín taraf rakhe, ki un men dhowen; aur jo chízen we sokhtaní qurbání ke liye charháte the, unhín men pání se sáf karte the: aur bahr káhinon ke dhone ke liye thá.

7 Aur us ne das sonahle sham'adán un ke qá'ide ke muwáfiq banáe, aur unhen haikal men pánch dahní aur pánch báín taraf rakhá.

8 Aur us ne das mezen bhí banáín, aur haikal men pánch dahní aur pánch báín taraf rakhín; aur us ne sone ke sau katore banáe.

9 ¶ Aur us ne káhinon ká sahn, aur bará sahn, aur us bare sahn ke darwáze, banáe, aur un ke kiwáron par pítal ke takhte jare.

10 Aur us ne bahr ko púrabí sire kí dahní taraf dakhan ke muqábil rakhá.

11 Aur Húrám ne bartan aur pháore aur katore banáe. Aur Húrám ne wuh kám, ki jis ká Sulaimán bádsháh ke wáste Khudá ke ghar ke liye karná thá, tamám kiyá:

12 Ya'ne do sutún, aur goláíán, aur sirháne, jo un do sutúnon ke úpar the, aur do mále jo sirhánon kí goláíon ko, jo sutúnon ke úpar thín, chhipáte the;

13 Aur donon málon par pítal ke chár sau anár, anáron kí do qatáren ek ek Mále par, tá ki sutúnon ke úpar ke sirhánon kí goláíán chhipái jáwen;

14 Aur kursíán banáín, aur un kúrsíon par hauz lagáe;

15 Aur ek bahr, aur us ke níche bárah bail.

16 Aur degen, aur pháore, aur kánte, aur sab zurúf, jo Húrám-Abí ne Sulaimán bádsháh kí khátir KHUDÁWAND ke ghar ke liye banáe, sáf phúl-dhát ke the.

17 Aur bádsháh ne un sab ko Yardan ke maidán men, Sukkát aur Zaridátáh ke darmiyán, kachlí zamín men dhálá.

18 Aur Sulaimán ne sab zurúf bare wufúr se yún banáe, ki wazn us pítal ká kuchh ma'lúm na ho saká.

19 ¶ Aur Sulaimán ne Khudá ke ghar ke liye sab zurúf bhí banáe, aur sone ká mazbah bhí, aur we mezen, jin par nazr kí rotíán hain;

20 Aur we sham'adán, aur un ke chirág, kundan se, ki we dastúr ke muwáfiq ilhám-gáh ke áge roshan howen;

21 Aur un ke phúl, aur chirág, aur gulgír sonahle, kundan se;

22 Aur chhuríán, aur chamche, aur piyále, aur mijmar, kháss sone se; aur maskan ká madkhal, andar ke

páktarín makán ke liye, aur ghar ke,
ya'ne, haikal ke kiwáre, sone ke the.

V BA'B.

IS tarah sab kám, jo Sulaimán ne
KHUDÁWAND ke ghar ke liye
kiyá, tamám húá, aur Sulaimán apne
báp Dáúd kí niyáz kí húí chízon ko
us men láyá; aur soná, aur chándí,
aur sab zurúf, Khudá ke ghar ke
khazáne men rakh diye.
2 ¶ Us waqt Sulaimán ne Isráel ke
buzurgon aur firqon ke sáre ra,íson,
baní Isráel ke ábái khándánon ke
sardáron ko, Yarúsalam men jam'a
kiyá, tá ki Dáúd ke shahr se, jo
Saihún hai, KHUDÁWAND ke 'ahd ká
sandúq charhá láwen.
3 Tab bádsháh pás baní Isráel ke
sáre log sátwen mahíne kí 'íd men
jam'a húe.
4 Aur baní Isráel ke sáre buzurg
áe; aur Láwíon ne sandúq utháyá.
5 So we sandúq uthá láe, aur jamá'at
ká khaima, aur maqdis ke sáre zurúf,
jo us khaima men the, káhin, jo Láwí
hain, unhen uthá láe.
6 Aur Sulaimán bádsháh ne, aur
baní Isráel kí sárí jamá'at ne, jo us pás
jam'a thí, sandúq ke áge khare hoke
bher bakrí aur bail is kasrat se zabh
kiye, ki bayán men nahín áte, na in
ká shumár ma'lúm hai.
7 Aur káhinon ne KHUDÁWAND ke
'ahd ke sandúq ko láke us kí jagah
maskan kí ilhám-gáh men, jo páktarín
makán hai, dákhil karke karúbíon ke
bázúon ke níche rakhá.
8 Aur karúbíon ke bázú sandúq kí
jagah par phaile húe the, aisá ki
karúbí sandúq ko aur us kí chobon ko
úpar se chhipáte the.
9 Aur unhon ne choben khínchkar
nikálín, yahán tak ki un ke sire san-
dúq par se ilhám-gáh ke áge dikhái
dete the, par báhar se nahín dikhái
dete the: aur we wahán áj ke din tak
hain.
10 Aur us sandúq men kuchh na
thá, siwá patthar kí un do lauhon ko,
jinhen Músá ne Hurib par us men
rakhá, jab ki KHUDÁWAND ne baní
Isráel se 'ahd bándhá, aur we zamín
i Misr se nikle the.
11 ¶ Aur jab káhin pák makán se
nikle, (ki sab káhin, jo házir the, apne
ko pák karke áe the, aur párí párí par
khidmat nahín karte the;
12 Aur Láwí, jo gáte the, we sab
ke sab, jaise A'saf, aur Haimán, aur
Yadutún, aur un ke bete aur un ke
bhái, mihín sútí kapre se mulabbas
hoke, aur manjíre, aur barbat, aur
kinnárat leke, qurbángáh kí púrab
taraf khare the, aur un ke sáth ek sau
bís káhin jo narsinge phúnkte the;)
13 To aisá húá, ki jab turhí-phúnk-
newále aur gánewále ek kí tarah ho
gaye, ki KHUDÁWAND kí hamd aur
shukrguzárí men goyá faqat ek kí
áwáz sunne men ái, aur jab narsingon,
aur manjíron, aur músíqí ke sab sázon
kí áwáz KHUDÁWAND kí shukrguzárí
men, ki Wuh bhalá hai, ki us kí rah-
mat abadí hai, buland húí: to aisá
húá ki wuh ghar, jo KHUDÁWAND ká
maskan hai, ek bádal se bhar gayá;
14 Yahán tak ki káhinon ko abr
ke sabab táqat na húí ki khare hoke
khidmat karen, is liye ki Khudá ká
ghar KHUDÁWAND ke jalál se ma'múr
ho gayá thá.

VI BA'B.

TAB Sulaimán ne kahá, KHUDÁ-
WAND ne farmáyá hai, ki Main
abrí táríkí men rahúngá.
2 Aur main jo hún, so main ne ek
ghar terí sukúnat ke liye banáyá, ek
makán abad tak tere julús ke liye.
3 Aur bádsháh ne apná munh
pherke Isráel kí sárí jamá'at ko bara-
kat dí: aur Isráel kí sárí jamá'at kharí
húí.
4 Phir kahá, ki KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá mubárak ho, jis ne apne
háth se wuh kalám ki jis ko apne

munh se mere báp Dáúd se kahá thá,
púrá kiyá,
5 Aur yún kahá, ki Jis din se main
apní guroh Isráel ko Misr kí sarzamín
se nikál láyá, tab se main ne sáre baní
Isráel ke firqon ke kisí shahr ko pas-
and na kiyá, ki us men merá ghar
banáyá jáwe, aur us men merá nám
ho; aur main ne kisí mard ko pasand
na kiyá, ki mere Isráelí logon ká sar-
dár howe:
6 Magar main ne Yarúsalam ko
barguzída kiyá, ki us men merá nám
howe; aur Dáúd ko barguzída kiyá,
ki mere Isráelí logon ká peshwá
howe.
7 Aur mere báp Dáúd ke dil men
thá, ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
ke nám ke liye ek ghar banáwe.
8 So KHUDÁWAND ne mere báp
Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne
apne dil men is bát ká iráda kiyá, ki
mere nám ká ek ghar banáwe, so tú
ne jab ki apne dil men yún iráda kiyá,
to achchhá kiyá;
9 Lekin tú khud ghar na banáegá,
balki terá betá, jo terí sulb se niklegá,
wúhí mere nám ká ghar banáwegá.
10 So KHUDÁWAND ne wuh bát, jo
kahí thí, púrí kí; kyúnki main apne
báp Dáúd kí jagah uth khará húá;
aur jaisá ki KHUDÁWAND ne kahá thá,
main Isráel ke takht par baithá; aur
main ne KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
ke nám ke liye ek ghar banáyá;
11 Aur main ne us men wuh san-
dúq rakhá, jis men KHUDÁWAND ke us
'ahd ká náma hai, jo us ne baní Isráel
se kiyá.
12 ¶ Aur Sulaimán ne Isráel kí
sárí jamá'at ke rúbarú KHUDÁWAND
ke mazbah ke áge khará hoke apne
háth phailáe:
13 Ki Sulaimán ne pánch háth
lambá, aur pánch háth chaurá, aur
tín háth únchá, pítal ká ek machán
banáyá thá, aur sahn ke bích men use
rakhá, aur usí par khará hoke Isráel
kí sárí jamá'at ke áge ghutne teke, aur
ásmán kí taraf apne háth phailáe,
14 Aur kahá, Ai KHUDÁWAND, Is-
ráel ke Khudá, tujh sá koí Khudá na
úpar ásmán men hai, aur na níche
zamín men; ki tú apne un bandon ke
liye, jo tere áge apne sáre dilon se
chalte phirte hain, 'ahd ko hifz kartá,
aur un par rahmat dikhátá hai:
15 Tú hí ne jo kuchh apne bande
mere báp Dáúd se kahá thá, so yád
kiyá; tú ne apne munh se farmáyá,
aur use apne háth se púrá kiyá, jaisá
áj ke din hai.
16 Aur ab, ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Khudá, yád kar wuh 'ahd jo tú ne
apne bande Dáúd mere báp ke sáth
yih kahke kiyá thá, ki Tere liye Isráel
ke takht par baithnewálá mere áge se
nábúd na hogá, basharte ki terí aulád
apní ráhon par khúb liház rakhen, ki
merí sharí'at par chalen, jaisá ki tú
mere áge chalá.
17 Aur ab, ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Khudá, apne us qaul ko, jo tú ne
apne bande Dáúd se kiyá thá, sábit
kar
18 Lekin kyá haqíqat men Khudá
ádmíon ke sáth zamín par sukúnat
karegá? Dekh, ásmán aur sáre ás-
mánon ke ásmán terí gunjáish nahín
rakhte: pas, kitní kamtí is ghar men
hogí, jo main ne banáyá?
19 Tis par bhí, ai KHUDÁWAND,
mere Khudá, apne bande kí du'á aur
zárí par kán dhariye, aur wuh du'á
aur zárí, jo terá banda tere áge kartá
hai, suniye:
20 Ki rát din terí ánkhen is ghar
par khulí rahen, is makán par, ki jis
kí bábat tú ne farmáyá ki main apná
nám wahán rakhúngá; ki tú us du'á
par, jo terá banda is ghar kí taraf
mutawajjih hoke kare, kán rakhe.
21 Aur tú apne bande kí du'á par,
aur apní guroh Isráel kí du'áon par,
jo we is makán kí taraf karen, kán
dhar; apne rahne kí jagah men se,

asmán par se, sun; aur jab tú sune, to
bakhsh de.
22 ¶ Agar koí apne hamsaye ká
gunáh kare, aur us par qasam rakhí
jáwe, ki wuh qasam kháwe, aur is
ghar meṉ tere mazbah ke áge qasam
láí jáwe;
23 To tú ásmán par se sun, aur
apne bandoṉ ká insáf kar, aur badkár
ko sazá de, aur is kí rawishoṉ ká
badlá us ke sir par ḍál de, aur sádiq
ko sádiq ṭhahrá, aur us kí sadáqat ke
mutábiq use jazá pahunchá de.
24 ¶ Aur jab terí guroh Isráel apne
dushmanoṉ ke áge shikast páwe, is
liye ki unhoṉ ne tere huzúr gunáh
kiyá, aur phir terí taraf rujú' kare, aur
tere nám ko mán lewe, aur is ghar
meṉ tere huzúr du'á aur zárí kare;
25 To tú un kí du'á ásmánoṉ par
se sun, aur apní guroh Isráel ke gunáh
bakhsh, aur unheṉ is sarzamín meṉ,
jo tú ne unheṉ aur un ke bápdádoṉ ko
dí hai, phir lá.
26 ¶ Aur agar un kí khatáoṉ ke
sabab ásmán band ho jáweṉ, aur na
barseṉ, is liye ki unhoṉ ne terá gunáh
kiyá hai; phir agar we is jagah kí
taraf du'á kareṉ, aur tere nám ká
iqrár kareṉ, aur apní khatáoṉ se phir-
eṉ, is liye ki tú ne un par musíbat
bhejí hai;
27 To tú ásmán par se un kí sun,
aur apne Isráelí bandoṉ, apne logoṉ,
ke gunáh bakhsh, jis hál ki tú ne wuh
achchhí ráh, ki jis par unheṉ chalná
cháhiye, unheṉ batáí hai; aur us
zamín par, jo tú ne apní guroh ko
mírás dí hai, meṉh barsá de.
28 ¶ Aur jab ki zamín par kál,
aur wabá, aur bád i samúm, aur gerúí
ho, aur jab ki ṭiḍḍíáṉ aur jhánjhe
kasrat se hoṉ, aur jab ki un ke dush-
man un ke mulk ke shahroṉ meṉ un-
heṉ gherke tang kareṉ; jo koí balá,
yá jo koí marz maujúd ho:
29 Us waqt jo du'á, aur jo minnat,
koí insán kare, yá tere sab Isráelí log
kareṉ, jab we har ek apne apne dukh
o ranj se ágáh howeṉ, aur apne háth
is ghar kí taraf phailáweṉ:
30 To tú use ásmán par se, apne
rahne ke makán meṉ se, sun, aur
bakhsh de; aur har ek shakhs ko, jis
ke dil ko tú jántá hai, us kí sab rawish
ke mutábiq badlá de; is liye ki tú hí
akelá sáre baní A'dam ke diloṉ ko
jántá hai:
31 Tá ki we tujh se ḍarte raheṉ,
aur terí ráhoṉ par, is sarzamín meṉ,
jo tú ne un ke bápdádoṉ ko dí hai,
apní 'umr bhar chaleṉ.
32 ¶ Aur wuh ajnabí bhí, jo tere
Isráelí logoṉ meṉ se nahíṉ hai, magar
tere buzurg nám, aur qawí háth, aur
tere baṛháe húe bázú ke sabab dúr
mulk se áyá hai, jab ki we áke is ghar
meṉ du'á mángeṉ;
33 To tú ásmán par se, apne rahne
kí jagah meṉ se, sun, aur jo kuchh
ajnabí tujh se mánge, so us kí du'á ke
mutábiq 'amal kar; tá ki zamín kí
sárí guroheṉ tere nám ko pahcháneṉ,
aur terí guroh baní Isráel kí tarah
tujh se ḍareṉ, aur jáneṉ ki terá nám
is ghar par, jise maiṉ ne banáyá, liyá
játá hai.
34 Aur jab terí guroh laṛáí ke liye
apne dushman ke barkhiláf us ráh
meṉ, jo tú unheṉ bhejegá, nikle, aur
tere áge du'á mánge is shahr kí taraf,
jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí
taraf, jise maiṉ ne tere nám ke liye
banáyá;
35 To tú ásmán par se un kí du'á
aur faryád ko sun, aur un ká insáf
kar.
36 Jis waqt we tere áge khatá kar-
eṉ, kyúṉki koí insán nahíṉ jo khatá
nahíṉ kartá, aur tú un par gazab kare,
aur unheṉ un ke dushmanoṉ ke háth
meṉ giriftár karwáe, aur we un ko
kisí mulk meṉ, dúr ho yá nazdík, asír
karke le jáweṉ;
37 Phir agar we apne dil meṉ yád
kareṉ us mulk meṉ, jis meṉ jiláwatan

kiye gaye, aur tauba karen, aur apne jiláwatan-karnewálon kí sarzamín men tujh se minnat karen, aur kahen, ki Ham ne khatá kí, ham ne badí kí, ham ne badzátíán kín;
38 Aur we apní asírí kí sarzamín men, jis men asír kiye gaye, apne sáre dil aur apní sárí ján se terí taraf mutawajjih hon, aur is zamín kí taraf, jo tú ne un ke bápdádon ko dí, aur is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí taraf, jo main ne tere nám ke liye banáyá, du'á mángen;
39 To tú ásmán par se, apne maskan men se, un kí du'á aur zárí sun, aur un ká insáf kar, aur apní guroh kí khatáen, jo unhon ne tere áge kín, bakhsh de.
40 Pas ab, ai mere Khudá, main minnat kartá hún, ki is du'á par jo is maqám men kí jáe, terí ánkhen khulí rahen, aur tere kán dhare rahen.
41 Aur ab, ai Khudáwand Khudá, uth, aur apne maqám i ráhat ko chal, tú aur terí qúwat ká sandúq: ai Khudáwand Khudá, tere káhin naját se mulabbas howen, aur tere muqaddas log nekí se khushwaqt rahen.
42 Ai Khudáwand Khudá, tú apne masíh ká munh na pher, balki apne bande Dáúd kí rahmaten jo us par húín yád farmá.

VII BA'B.

AUR jab Sulaimán du'á máng chuká thá, to ásmán se ág utrí, aur sokhtaní qurbání ko aur zabíhon ko khá gayí; aur wuh ghar Khudáwand ke jalál se bhar gayá.
2 So káhin Khudáwand ke ghar men dákhil na ho sake, is liye ki Khudáwand ká ghar Khudáwand ke jalál se bhar gayá thá.
3 Aur jab sáre baní Isráel ne ág ko aur Khudáwand ke jalál ko us ghar par utarte dekhá, tab zamín ke gach par munh ke bhal jhuk gaye aur sijda kiyá, aur Khudáwand ká shukr guzráná, ki Wuh bhalá hai, ki us kí rahmat abadí hai.
4 ¶ Tab bádsháh aur sáre logon ne Khudáwand ke áge zabíhe zabh kiye.
5 Aur Sulaimán bádsháh ne báís hazár bailon aur ek lákh bís hazár bheron ko qurbání ke liye guzráná: yún bádsháh aur sáre logon ne Khudá ke ghar ko makhsús kiyá.
6 Aur káhin apní apní khidmat men házir húe, aur Láwí bhí Khudáwand ke báje liye húe, jinhen Dáúd bádsháh ne banáyá thá, ki Khudáwand ká shukr karen, ki us kí rahmat abadí hai; (ki Dáúd ne un kí ma'rifat se hamd kí thí;) aur káhinon ne un ke áge narsinge phúnke, aur sáre Isráel khare húe.
7 Aur Sulaimán ne sahn ke bích ko, jo Khudáwand ke ghar ke áge thá, makhsús kiyá; kyúnki us ne wahán sokhtaní qurbáníán, aur salámatí kí qurbáníon kí charbí ko guzráná; kyúnki wuh mazbah pítal ká, jise Sulaimán ne banáyá thá, sokhtaní qurbáníon, aur nazr kí qurbáníon, aur sárí charbí ke liye gunjáish na rakhtá thá.
8 ¶ So us waqt Sulaimán aur us ke sáth sáre Isráel, jo ek bará hí amboh the, Hamát se Misr kí nahr tak, sát din 'íd karte rahe.
9 Aur áthwen din we 'ídí jamá'at ke liye faráham húe; kyúnki we sát din mazbah ke muqaddas karne ke liye, aur sát din 'íd ke liye, mánte the.
10 Aur sátwen mahíne kí teíswín táríkh ko us ne logon ko rukhsat kiyá, ki we us sárí nekí se, jo Khudáwand ne Dáúd aur Sulaimán se, aur apní guroh Isráel se, kí thí, khushwaqt aur dilshád hoke apne apne khaimon ko jáwen.
11 Chunánchi Sulaimán Khudáwand ká ghar aur bádsháh ká ghar baná chuká; aur jo kuchh Sulaimán ke dil men áyá thá, ki Khudáwand ke ghar men aur apne ghar men ba-

náwe, so us ne bakhúbí anjám tak
pahuncháyá.
12 ¶ Tab KHUDÁWAND rát ke waqt
Sulaimán par záhir húá, aur use kahá,
ki Main ne terí du'á suní, aur is
makán ko apne wáste chun liyá, ki
wuh qurbángáh howe.
13 Jo main ásmán ko band karún,
ki bárish na howe, aur tiddíon ko far-
máún, ki zamín ko kharáb karen, aur
jo main apne logon ke darmiyán marí
bhejún;
14 Pas agar mere log, jo mere nám
se kaháe játe hain, apne ta,in 'ájiz
karen, aur du'á mángen, aur merá
munh dhúndhen, aur apní burí ráhon
se phiren; to main ásmán par se su-
núngá, aur un kí khatáen bakhshúngá,
aur un kí zamín ko amán dúngá.
15 Ab se merí ánkhen khulí rahen-
gí, aur mere kán us du'á par, jo is
makán men kí jáwe, dhare honge.
16 Kyúnki main ne is ghar ko
pasand kiyá, aur muqaddas thahráyá,
ki us men merá nám abad tak rahe;
aur merí ánkhen aur merá dil har
waqt us par thahrenge.
17 Aur tú jo hai, so agar mere hu-
zúr aisi chál chalegá, jaisí terá báp
Dáúd chaltá thá, ki tú un sab hukm-
on par, jo main ne tujhe kiye, 'amal
kare, aur merí sharí'aton aur 'adálaton
ko hifz kare;
18 To main terí saltanat ká takht
hamesha qáim rakhúngá, jaisá main
ne tere báp Dáúd se ahd karke kahá,
ki Isráel ke sardár hone ke liye tere
yahán mard kí kadhí kamí na hogí.
19 Par agar tum merí pairauí se
bargashta hoge, aur merí sharí'aton
aur 'adálaton ko, jo main ne tumhen
batáín, hifz na karoge, aur jáke gair-
ma'búdon kí 'ibádat karoge, aur un-
hen sijda karoge;
20 To main unhen apní is sarzamín
se, jo main ne unhen dí hai, ukhár
dálúngá, aur is ghar ko, jise main ne
apne nám ke liye muqaddas kiyá hai,
apní nazar se girá dúngá, aur Isráel
ko tamám jahán men zarb ul masal
aur kaháwat kar dúngá.
21 Aur yih ghar, jo 'álíshán hai,
har ek ko, jo us se guzre, hairání ká
bá'is hogá; yahán tak ki wuh kahe-
gá, ki KHUDÁWAND ne is sarzamín se
aur is ghar se aisá kyún kiyá?
22 Tab yih jawáb diyá jáegá ki Yih
is wáste húá, ki unhon ne KHUDÁ-
WAND apne bápdádon ke Khudá ko,
jo unhen mulk i Misr se nikál láyá,
tark kiyá, aur gair-ma'búdon ko ikh-
tiyár kiyá, aur unhen sijda kiyá, aur
un kí bandagí kí; is liye KHUDÁWAND
ne un par yih sab balá názil kí.

VIII BAB.

AUR un bís baras ke ákhir men ki
jin men Sulaimán ne KHUDÁ-
WAND ká ghar aur apná ghar banáyá
thá, to yún húá, ki
2 Un shahron ko, jo Húrám ne Su-
laimán ko in'ám diye the, Sulaimán
ne phir ta'mír kiyá, aur baní Isráel ko
un men basáyá.
3 Aur Sulaimán Hamát i Zúbah
ko niklá, aur us par gálib húá.
4 Aur us ne bayábán men Tadmúr
banáyá, aur khazáne ke sáre shahr
bhí, jo us ne Hamát men banáe the.
5 Aur us ne Bait-Haurán i 'A'lí aur
Bait-Haurán i Sáfil ko banáyá, jo dí-
wáron aur phátakon aur arbangon se
mazbút kiye húe shahr the.
6 Aur Ba'alat, aur khazáne ke sáre
shahr, jo Sulaimán ke the, aur gáríon
ke shahr, aur sawáron ke shahr, aur
jo kuchh Sulaimán cháhtá thá, ki
Yarúsalam men, aur Lubnán men, aur
apní mamlukat kí sárí sarzamín men
biná kare, us ne biná kiyá.
7 ¶ Lekin wuh sárí guroh, jo Hit-
tíon, aur Amúríon, aur Farizzíon, aur
Hawíon, aur Yabúsíon se báqí rahí,
aur Isráelí na thí,
8 Hán, un kí aulád, jo ba'd un ke
zamín men báqí rahí, jinhen baní Is-
ráel ne nábúd na kiyá, so Sulaimán

ne un se khiráj ke badle kám liyá,
jaisá ki áj ke din hotá hai.
9 Lekin Sulaimán ne apne kám ke
liye baní Isráel men se kisí ko mazdúr
hone ke wáste muqarrar na kiyá; ki
we jangí mard, aur us ke lashkar ke
sardár, aur us kí gáríon aur us ke sa-
wáron ke bandobast karnewále the.
10 Aur Sulaimán bádsháh ke kháss
'uhdadáron men se do sau pachás the,
jo logon par muqarrar the.
11 ¶ Aur Sulaimán Fira'ún kí betí
ko Dáúd ke shahr se us ghar men, jo
us ke liye banáyá thá, uthá láyá; ki
us ne kahá, ki Merí jorú Isráel ke
bádsháh Dáúd ke ghar men na rahegí;
kyúnki muqaddas wuh hai, jis men
KHUDÁWAND ká sandúq áyá.
12 ¶ Tab Sulaimán ne KHUDÁ-
WAND ke liye KHUDÁWAND ke us maz-
bah par, jis ko us ne usáre ke sámhne
banáyá thá, sokhtaní qurbáníán guz-
ránín;
13 Chunánchi ba andáza roz roz kí,
jaisá Músá ne hukm diyá thá, aur sab-
ton kí, aur naye chándon kí, aur 'ídon
kí, baras baras tín bár, ya'ne fatírí
rotí kí 'íd kí, aur hafton kí 'íd kí, aur
khaimon kí 'íd kí qurbáníán guzránín.
14 ¶ Aur us ne apne báp Dáúd ke
hukm ke muwáfiq káhinon kí bárí-
dáríon ko un ke kám par muqarrar
kiyá, aur Láwíon ko un kí khidmat
par, ki we ek ek din jaisá ki farz thá
káhinon ke áge KHUDÁWAND kí hamd
karen aur khidmatguzárí karen, aur
darbánon ka un kí báridáríon ke mutá-
biq har ek phátak men muqarrar kiyá;
kyúnki mard i Khudá Dáúd ká hukm
yúnhín thá.
15 Aur we bádsháh ke hukm se, jo
us ne káhinon aur Láwíon ke haqq
men, aur har ek kám ke wáste aur
khazánon ke wáste kiyá thá, báhar na
gaye.
16 So Sulaimán ká sárá kám, KHU-
DÁWAND ke ghar kí bunyád dálne ke
din se us ke taiyár hone tak, tamám
húá; aur KHUDÁWAND ká ghar ban
gayá.
17 ¶ Us waqt Sulaimán samundar
ke kanáre Adúm ke mulk men 'As-
yúnjabr aur Ailút ko gayá.
18 Aur Húrám ne apne naukaron
ke háth se jaházon ko, aur malláhon
ko jo samundar ke hál se ágáh the, us
pás bhejá; aur we Sulaimán ke chá-
karon ke sáth Ofír ko gaye, aur wahán
se sárhe chár sau qintár soná liyá, aur
Sulaimán bádsháh ke pás láe.

IX BA'B.

AUR jab Sulaimán ká shuhra Sabá
kí malika tak pahunchá, to wuh
mushkil suwálon se use ázmáne áí,
aur bare amboh ke sáth Yarúsalam
men dákhil húí; us ke sáth bahut se
únt the, jin par khushbúíán ladí thín,
aur niháyat bahut soná, aur mahang-
mole jawáhir the: aur us ne Sulaimán
pás áke, jo kuchh us ke dil men thá,
sab kí bábat us se guftogú kí.
2 Sulaimán ne us ke sab suwálon
ká jawáb diyá: Sulaimán se koí chíz
poshída na thí, jo us ke kisí suwál ká
jawáb na detá.
3 Aur jis waqt Sabá kí malika ne
Sulaimán kí dánishmandí ko aur us
ghar ko, jo us ne banáyá thá,
4 Aur us ke dastarkhwánon kí ni-
'amaton ko, aur us ke khádimon kí
nishast ká taur, aur us ke mulázimon
kí házirbáshí, aur un kí poshák ko;
aur us ke sáqíon aur un ke libás ko;
aur us sírhí ko, jis se wuh KHUDÁWAND
ke maskan ko charh játá thá, dekhá;
to us ke hawáss ur gaye.
5 Aur us ne bádsháh se kahá, ki
Yih tahqíq khabar thí, jo main ne
tere kámon aur terí dánish kí bábat
apne mulk men suní thí:
6 Par jab tak main ne áke apní
ánkhon se na dekhá thá, tab tak un
báton ko báwar na kiyá thá: aur
dekh, main ne terí hikmat kí ziyádatí
kí ádhí khabar na suní thí; kyúnki

tú us shuhra se, jo maiṉ ne suná thá,
bartar hai.
7 Mubárak haiṉ tere log, aur mu-
bárak haiṉ tere ye mulázim, jo nit
tere huzúr khaṛe rahte haiṉ, aur terí
hikmat sunte haiṉ.
8 Ḳhudáwand terá Ḳhudá mu-
bárak ho, jo tujh se rází hai, aur jis
ne tujh ko apní kursí par biṭháyá, ki
tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí jagah
bádsháh ho: is liye ki terá Ḳhudá
Isráel ko piyár kartá, aur unheṉ abad
tak qáim rakhne cháhtá hai, so hí us
ne tujhe un ká bádsháh kiyá, ki tú 'adl
o insáf kare.
9 Aur us ne ek sau bís qintár soná,
aur bahut sí ḳhushbúíáṉ, aur qímatí
jawáhir, Sulaimán ko diye: aur kabhí
phir aisí ḳhushbúíáṉ muyassar na húíṉ,
jaisí Sabá kí malika ne Sulaimán bád-
sháh ko díṉ.
10 Húrám ke naukar aur Sulaimán
ke naukar, jo Ofír se soná láe, chan-
dan ke bahut se daraḳht aur jawáhir
bhí láe the.
11 Aur bádsháh ne chandan kí lakṛí
se Ḳhudáwand ke ghar ke liye aur
bádsháh ke qasr ke liye síṛhíáṉ ban-
wáíṉ, aur kinnárateṉ aur barbateṉ
gánewáloṉ ke liye taiyár karáíṉ: aur
aisí lakṛíáṉ Yahúdáh ke mulk meṉ áge
dekhne meṉ nahíṉ áí thíṉ.
12 ¶ So Sulaimán bádsháh ne Sabá
kí malika ko, jo kuchh us ne mángá,
us se ziyáda jo wuh bádsháh ke liye
láí, diyá. Aur wuh apne mulázimoṉ
samet apní mamlukat ko phir gayí.
13 ¶ Aur us sone ká wazn, jo Sulai-
mán ke pás sál ba sál átá thá, so chha
sau chhiyásaṭh qintár sone ká thá;
14 Siwá us sone ke, jo byopárí aur
saudágar láe. Aur 'Arab ke sab bád-
sháh aur mulk ke súbadár Sulaimán
pás soná chándí láe.
15 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ne
soná gaṛhwáke do sau pharíáṉ ban-
wáíṉ; chha sau misqál ká pítá húá
soná ek pharí píchhe ḳharch húá:
16 Aur sone hí kí tín sau ḍháleṉ
banwáíṉ; ek ek ḍhál tín tín sau mis-
qál sone kí húí; aur bádsháh ne unheṉ
Lubnání ban ke ghar meṉ rakhá.
17 ¶ Us ke siwá, bádsháh ne háthí-
dánt ká ek baṛá taḳht banwáyá, aur
us par ḳhális soná phirwáyá.
18 Us taḳht kí chha síṛhíáṉ thíṉ,
aur ek sonahlá moṛhá, páṉw rakhne
ká, taḳht se jaṛá thá, aur baiṭhne kí
jagah ke ás pás donoṉ taraf ek ek
ṭekan thá, aur har ek ṭekan ke pás ek
sher i babar khaṛá tha.
19 Aur un chha síṛhíoṉ par, har ek
ke idhar udhar, bárah sher khaṛe the.
Kisí saltanat meṉ aisá taḳht na baná
thá.
20 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ke
píne ke liye sáre básan sone ke the,
aur Lubnání ban ke ghar ke bhí sáre
básan kundan ke the; chándí ká koí
bhí na thá; is liye ki Sulaimán ke
aiyám meṉ rúpe kí kuchh qadr na thí.
21 Kyúṉki bádsháh ke jaház Hú-
rám ke naukaroṉ ke sáth Tarsís ko
játe the, aur waháṉ se un par lade húe,
tín baras meṉ ek bár, soná, aur rúpá,
aur háthí-dánt, aur bandar, aur mor,
us ke liye pahunchte the.
22 So Sulaimán bádsháh daulat aur
hikmat meṉ zamín ke sab bádsháhoṉ
se sabqat le gayá.
23 ¶ Aur zamín ke sáre bádsháh
Sulaimán kí muláqát ke mushtáq the,
ki we us kí hikmat ko, jo Ḳhudá ne
us ke dil meṉ ḍálí thí, suneṉ.
24 Aur un meṉ se har ek, sál ba sál,
apná apná hadya, rúpe ke básan, aur
sone ke bartan, aur poshák, aur hath-
yár, aur ḳhushbúíáṉ, aur ghoṛe, aur
ḳhachchar, jitne har ek sál ke liye
ṭhahráe húe the, us ke áge guzránte
the.
25 ¶ Aur Sulaimán ke chár hazár
thán ghoṛoṉ aur gáṛíoṉ ke the, aur
bárah hazár sawár, jinheṉ us ne gáṛíoṉ
ke shahroṉ meṉ rakhá, aur kitnoṉ ko
Yarúsalam meṉ bádsháh ke sáth.

26 ¶ Aur us ne nahr se leke Filistíon
ke mulk tak, aur Misr kí hadd tak,
sáre bádsháhon par bádsháhat kí.
27 Aur bádsháh ne Yarúsalam men
rúpe kí aisí kasrat karáí, ki wuh pat-
tharon kí mánind thá, aur saro ke
darakht utne kar diye, ki jitne gúlar
ke darakht hain, jo wádíon men hote:
28 Aur we Misr se aur sáre mulkon
se Sulaimán pás ghore láe.
29 ¶ Aur Sulaimán ká báqí ahwál,
auwal o ákhir jo hai, wuh to Nátan
nabí kí kitáb men, aur Sailání Akhiyáh
kí peshíngoí men, aur 'I'dú gaibbín kí
royaton kí kitáb men, jo us ne Ya-
rubi'ám bin Nabát kí bábat dekhí
thín, likhá hai.
30 Garaz Sulaimán ne Yarúsalam
men sáre Isráel par chálís baras sal-
tanat kí.
31 Tab Sulaimán apne bápdádon
ke sáth so gayá, aur apne báp Dáúd
ke shahr men gárá gayá: aur us ká
betá Rahabi'ám us kí jagah bádsháh
húá.

X BA'B.

AUR Rahabi'ám Sikm ko gayá; is
liye ki sáre Isráel Sikm men
ikatthe áe the, ki use bádsháh karen.
2 Aur aisá húá, ki jab Nabát ke
bete Yarubi'ám ne, jo Misr men thá,
ki wahán Sulaimán bádsháh ke áge se
nikal bhágá thá, yih suná, to Yarubi-
'ám Misr se phir áyá.
3 Aur logon ne bhejkar use buláyá.
So Yarubi'ám aur sáre Isráel áe, aur
Rahabi'ám se ham-kalám húe aur bole,
ki
4 Tere báp ne ham par bhárí júá
rakhá; so ab tú us sangín khidmat ko,
aur us bhárí júe ko, jo tere báp ne ham
par rakhá, kuchh halká kar, to ham
terí khidmat karenge.
5 Tab us ne unhen kahá, Tín din
ba'd mujh pás phir áo. Chunánchi
we log chale gaye.
6 ¶ Tab Rahabi'ám bádsháh ne un
buzurgon se, jo us ke báp Sulaimán
ke huzúr, jab tak ki jítá thá, khare
rahte the, mashwarat kí, aur kahá,
Tumhárí kyá saláh hai? main in
logon ko kyá jawáb dún?
7 Unhon ne use kahá, ki Agar tú
in logon par mihrbání karegá, aur un-
hen rází karegá, aur un se achchhí
achchhí báten kahegá, to we hamesha
terí khidmat karenge.
8 Lekin us ne us mashwarat ko, jo
buddhon ne use dí, chhorke, un ja-
wánon se, jinhon ne us ke sáth par-
warish páí thí, aur us ke áge házir
rahte the, mashwarat kí;
9 Aur un se púchhá, Tum mujhe
kyá saláh dete ho; main in logon ko,
jinhon ne mujh se yih suwál kiyá
hai, ki Us júe ko, jo tere báp ne ham
par rakhá, kuchh halká kar, kyá jawáb
dún?
10 Un jawánon ne, jo us ke sáth
pale the, us ko kahá, Tú un logon ko,
jinhon ne tujhe kahá, Tere báp ne
hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko
hamáre úpar se kuchh halká kar, yún
jawáb de, aur unhen yún kah, ki Merí
chhingulí mere báp kí kamar se ziyáda
daldár hai;
11 Aur ab mere báp ne to bhárí júá
tum par rakhá hai, par main us júe
ko aur ziyáda karúngá; mere báp ne
kore márke tumhen thík kiyá, par
main tumhen bichchhúon se thík
karúngá.
12 So Yarubi'ám aur sab log tísre
din Rahabi'ám ke huzúr házir húe,
bádsháh ke farmáne ke mutábiq, ki
Tísre din mujh pás phir áiyo.
13 Tab bádsháh ne un logon ko
sakht jawáb diyá; aur Rahabi'ám bád-
sháh ne buzurgon kí saláh ko chhorkar,
14 Jawánon kí saláh ke muwáfiq
unhen kahá, ki Mere báp ne to tum
par bhárí júá rakhá, par main us júe
ko ziyáda bhárí karúngá; mere báp
ne tumhen koron se thík kiyá, par
main tumhen bichchhúon se thík
karúngá.

15 So bádsháh logon ká shanawá
na húá; kyúnki yih inqiláb Khudá
kí taraf se thá, tá ki us bát ko, jo us ne
Sailání Akhiyáh kí ma'rifat se Nabát
ke bete Yarubi'ám ko farmái thí, púrá
kare.

16 ¶ Jab sáre Isráel ne yih dekhá,
ki bádsháh un ká shanawá na húá,
tab logon ne bádsháh ko jawáb diyá,
aur yún kahá, ki Dáúd ke sáth hamárá
kyá hissa hai? Yassí ke bete ke sáth
hamárí kuchh mírás nahín: ai Isráel,
chalo apne apne khaimon ko; ab, ai
Dáúd, apne hí ghar kí áp hí khabar
le. Chunánchi sáre Isráel apne
apne khaimon ko gaye.

17 Magar baní Isráel par, jo Yahúdáh
ke shahron men rahte the, Rahabi'ám
bádsháh húá.

18 Ba'd us ke Rahabi'ám bádsháh
ne Hadúrám ko, jo khiráj ká dároga
thá, bhejá; lekin baní Isráel ne us par
aisá patthráo kiyá, ki wuh mar gayá.
Tab Rahabi'ám ne phurtí kí, aur gárí
par sawár hokar Yarúsalam ko bhág
gayá.

19 So Isráel áj ke din tak Dáúd ke
gharáne se bágí hain.

XI BA'B.

AUR jab Rahabi'ám Yarúsalam men
dákhil húá, to us ne Yahúdáh
aur Binyamín ke gharáne men se ek
lákh assí hazár chune húe jawán, jo
sáhib i jang the, faráham kiye, tá ki
we Isráel se larke mamlukat ko Rahabi'ám
ke qabze men phir kar den.

2 Tab Khudáwand ká kalám mard
i Khudá Sam'aiyáh ko áyá, aur bolá,
ki

3 Yahúdáh ke bádsháh Sulaimán ke
bete Rahabi'ám ko aur sáre Isráel ko,
jo Yahúdáh aur Binyamín men hain,
kah, ki

4 Khudáwand yún farmátá hai,
Tum charhái na karo, aur apne bháíon
se jang na karo; balki har ek tum
men se apne apne ghar ko phire; ki
yih kám merí taraf se hai. Aur we
Khudáwand ke sukhan ke shanawá
húe, aur Yarubi'ám par charh jáne se
báz áe.

5 ¶ Aur Rahabi'ám Yarúsalam men
rahá, aur us ne Yahúdáh men hasín
shahr biná kiye.

6 Chunánchi us ne Baitlaham, aur
Aitám, aur Taqú'a,

7 Aur Bait-súr, aur Shoko, aur
'Adullám,

8 Aur Ját, aur Máresáh, aur Zíf,

9 Aur Adúraim, aur Lakís, aur
'Azíqah,

10 Aur Sur'ah, aur Aiyalún, aur
Habrún ko banáyá: ye Yahúdáh aur
Binyamín men niháyat hasín shahr
hain.

11 Aur us ne un hasín garhíon ko
bahut mazbút kiyá, aur un men qil-
'adáron ko rakhá, aur rasad, aur tel,
aur mai jam'a kí.

12 Aur har shahr men dhálen aur
bhále batore, aur Yahúdáh aur Binyamín
ko apní taraf páke un shahron
ko khúb mazbút kiyá.

13 ¶ Aur káhin aur Láwí, jo sáre
Isráel men the, so apní sárí sarhaddon
se us pás házir húe.

14 Láwí apní apní girdnawáhon aur
milkíyaton ko chhor chhor Yahúdáh
aur Yarúsalam men áe: kyúnki Yarubi'ám
aur us ke beton ne unhen Khudáwand
kí huzúrí kí kahánat se bar
taraf kiyá thá:

15 Aur us ne apne wáste únche
makánon ke, aur shayátín ke, aur un
bachhron ke liye, jo us ne banáe the,
káhinon ko muqarrar kiyá.

16 Aur Láwíon kí pairauí men Isráel
ke sáre firqon men se aise log,
jinhon ne apne dil ko Khudáwand Isráel
ke Khudá kí talásh men lagáyá
thá, Yarúsalam men áe, ki Khudáwand
apne bápdádon ke Khudá ke
huzúr qurbání charháwen.

17 So unhon ne Yahúdáh kí saltanat
ko qawí kiyá, aur tín baras tak Sulaimán
ke bete Rahabi'ám ko zor bakhshá,

kyúnki we tín hí baras tak Dáúd kí
aur Sulaimán kí ráh par chalte rahe.
18 ¶ Aur Rahabi'ám ne, Dáúd ke
beṭe Yarimút kí beṭí Mahálát ke siwá,
Yassí ke beṭe Iliáb kí beṭí Abikhail ko
byáh liyá.
19 Wuh us ke liye beṭe janí, Ya'ús,
aur Samaríyáh, aur Zaham.
20 Us ke píchhe us ne Abisalúm kí
beṭí Ma'akah ko byáh liyá, jo us ke
liye Abiyáh, aur 'Attai, aur Zaiza, aur
Salúmít ko janí.
21 Aur Rahabi'ám Abisalúm kí beṭí
Ma'akah ko apní sárí jorúon aur haram-
on se ziyáda piyár kartá thá: (ki us kí
aṭhárah jorúán aur sáṭh haramen thín,
aur us ke aṭháís beṭe aur sáṭh beṭíán
paidá húí thín.)
22 Aur Rahabi'ám ne Abiyáh bin
Ma'akah ko ra,ís kiyá, ki apne bhái-
on men sardár ho, tá ki use bádsháh
banáwe.
23 Aur us ne hoshyárí se kám kiyá,
aur apne beṭon ko Yahúdáh aur Bin-
yamín kí sárí mamlukat ke bích har
ek hasín shahr men bhejke alag alag
kar diyá, aur unhen bahut se asbáb i
ma'ásh diye. Aur us ne un ke liye
bahutsí jorúán talab kín.

XII BA'B.

AUR yún húá, ki jab Rahabi'ám ne
apní bádsháhat ko qáim kiyá,
aur wuh zoráwar baná thá, to us ne,
aur us ke sáth sáre Isráel ne, KHUDÁ-
WAND kí sharí'at ko tark kiyá
2 Aur Rahabi'ám bádsháh ke pánch-
wen baras men yún húá, ki Misr ká
bádsháh Sísaq Yarúsalam par chaṛh
áyá, is sabab ki we KHUDÁWAND ke
gunahgár húe the;
3 Aur us ke sáth bárah sau rath aur
sáṭh hazár sawár the; aur Lúbí, aur
Súkí, aur Kúshí log, jo us ke sáth
Misr men se nikal áe, be-shumár the.
4 Us ne Yahúdáh ke hasín shahr le
liye, aur Yarúsalam tak pahunchá.
5 ¶ Tab Sam'aiyáh nabí Rahabi'ám
pás, aur Yahúdáh ke amíron ke pás, jo
Sísaq ke ḍar ke máre Yarúsalam men
jam'a húe the, áyá, aur unhen kahá,
KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Tum
ne mujh ko chhoṛ diyá, is liye main ne
tumhen bhí Sísaq ke háth men chhoṛ
diyá hai.
6 Is hál men Isráel ke amíron ne aur
bádsháh ne apne ta,ín 'ájiz banáyá, aur
kahá, ki KHUDÁWAND sádiq hai.
7 Aur jab KHUDÁWAND ne dekhá,
ki we 'ájiz húe hain, to KHUDÁWAND
ká kalám Sam'aiyáh pás áyá, aur
kahá, ki Unhon ne 'ájizí kí hai, so
main unhen halák na karúngá, balki
thoṛí der men unhen rihái dúngá, aur
merá gazab Sísaq ke háth se Yarúsa-
lam par názil na hogá.
8 Tis par bhí we us ke khádim
honge, tá ki we merí khidmat aur
zamín ke bádsháhon kí khidmat ká
bhed samjhen.
9 So Misr ká bádsháh Sísaq Yarú-
salam par chaṛh áyá, aur KHUDÁWAND
ke ghar ke khazáne, aur bádsháh ke
ghar ke khazáne, le liye: balki wuh
sab le gayá, aur sone kí ḍhálon ko
bhí, jo Sulaimán ne banwáí thín, le
gayá.
10 Aur Rahabi'ám bádsháh ne un
ke badle pítal kí ḍhálen banáín, aur
pásbánon ke sardár ko, jo sháh ke
mahall kí nigahbání karte the, sompín.
11 Aur jab bádsháh KHUDÁWAND
ke ghar men játá thá, to jilaudár áte
the, aur unhen leke játe the, aur phir
unhen láke pásbánon ke silahkháne
men rakh chhoṛte the.
12 Aur jab us ne farotaní kí thí, to
KHUDÁWAND ká gazab us se yahán
tak phirá, ki use bilkull halák karná
na cháhá; aur hanoz Yahúdáh men
kuchh nekí báqí rahí thí.
13 ¶ So Rahabi'ám bádsháh ne áp
ko mazbút kiyá, aur Yarúsalam men
saltanat kartá rahá; ki Rahabi'ám
iktális baras kí 'umr men bádsháh
húá, aur us ne Yarúsalam men, ya'ne
us shahr men, jo KHUDÁWAND ne

Isráel ke sáre firqon men se pasand
kiyá thá, ki apná nám us men rakhe,
satrah baras tak bádsháhat kí. Aur
us kí má ká nám Na'amah thá, jo
'Ammúniya thí.
14 Aur us ne badkárí kí, ki us ne
KHUDÁWAND kí talásh men apná dil
na lagáyá.
15 Aur Rahabi'ám ká ahwál, auwal
o ákhir jo hai, so Sam'aiyáh nabí kí
kitáb men, aur 'I'dú gaibbín kí kitáb
men nasab námon ki bábat, likhá hai.
Aur Rahabi'ám aur Yarubi'ám ke dar-
miyán hamesha jang thí.
16 A'khir ko Rahabi'ám apne báp-
dádon ke sáth soyá, aur Dáúd ke shahr
men gáṛá gayá: aur us ká beṭá Abiyáh
us ke badle bádsháh húá.

XIII BA'B.

YARUBI'A'M bádsháh kí saltanat
ke aṭhárahwen baras men Abí-
yáh Yahúdáh men takht par baiṭhá.
2 Us ne Yarúsalam men tín baras
bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Míkáyáh thá, jo U'riel Jiba'ahí kí
beṭí thí. Aur Abiyáh aur Yarubi'ám
ke darmiyán jang ho rahí.
3 Aur Abiyáh ne chár lákh jangí
mard leke, jo chune húe jawán mard
the, jang ke liye saff bándhí; aur
Yarubi'ám ne bhí us ke muqábale men
áṭh lákh chune húe bahádur log leke
jang ke liye saff-árái kí.
4 ¶ Tab Abiyáh Samaraim ke pa-
háṛ par, jo Ifráím ke kohistán men
hai, khaṛá húá, aur kahá, ki Ai Ya-
rubi'ám, aur sáre Isráel, merí suno.
5 Kyá tumhen na jánná cháhiye,
ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne
Isráel kí saltanat Dáúd ko, usí ko aur
uske beṭon ko, namak ká 'ahd karke
hamesha ke liye dí hai?
6 Lekin Nabát ká beṭá Yarubi'ám,
jo Dáúd ke beṭe Sulaimán ká ek nau-
kar thá, uṭhá hai, aur apne kháwind
se bágí húá hai:
7 Aur us ke pás luchche, baní Ba-
li'ál, jam'a húe hain; aur jab Raha-
bi'ám hanoz jawán aur narm-dil thá,
aur un ká sámhná na kar saktá thá,
tab unhon ne Sulaiman ke beṭe Raha-
bi'ám kí mukhálafat men apní kamar
kasí.
8 Ab tum ko yih gumán hai, ki
tum KHUDÁWAND kí bádsháhat, jo
Dáúd ki aulád ke háth men hai, us ká
sámhná kar sakoge; aur tum baṛe
amboh ho, aur tumháre sáth we so-
nahle bachhṛe hain, jinhen Yarubi'ám
ne banáyá, ki tumháre ma'búd howen.
9 Kyá tum ne KHUDÁWAND ke
káhinon, Hárún ke beṭon, aur Láwíon
ko, khárij nahín kiyá, aur dunyá kí
mukhtalif qaumon ke mánind apne
liye káhin nahín muqarrar kiye? aisá,
ki jo koí ek bachhṛá aur sát menḍhe
leke apní taqdís karne áyá, wuh un
ká, jo haqíqat men Khudá nahín hain,
káhin húá.
10 Lekin ham log jo hain, so KHU-
DÁWAND hamárá Khudá hai, aur ham
ne use nahín chhoṛ diyá; aur káhin
jo KHUDÁWAND kí bandagí karte hain,
so Hárún ke beṭe hain, aur Láwí kám
ke liye házir rahte hain;
11 Aur we har subh aur har shám
ko KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qur-
báníán aur khushbúíán jaláte hain,
aur pák mez par nazr kí roṭíán rakhte
hain, aur sonahle sham'adán aur us ke
chírág har shám ko roshan karte hain;
kyúnki ham KHUDÁWAND apne Khudá
ke hukmon ko hifz karte hain; par
tum ne us ko chhoṛ diyá hai.
12 Aur dekho, Khudá hamáre bích
hamárá sarlashkar hai, aur us ke
káhin narsinge phúnkte hain, ki tum-
háre barkhiláf shor macháwen. Ai
baní Isráel, KHUDÁWAND apne báp-
dádon ke Khudá se mat laṛo; kyúnki
tum hargiz kámyáb na hooge.
13 ¶ Lekin Yarubi'ám ne un ke
píchhe ghúmke kamín ko biṭháyá: so
we baní Yahúdáh ke áge the, aur ghát
men baiṭhnewále un ke píchhe the.
14 Aur jab baní Yahúdáh ne píchhe

nazar kí, to kyá dekhte haiṉ, ki laṛáí
áge píchhe se hai; tab unhoṉ ne KHU-
DÁWAND se faryád kí, aur káhinoṉ ne
narsinge phúṉkkar shor macháyá.
15 Aur Yahúdáh ke logoṉ ne lal-
kárá: aur jab Yahúdáh ke logoṉ ne
lalkárá, to aisá húá, ki Ḳhudá ne
Abiyáh aur Yahúdáh ke áge se Yaru-
bi'ám ko aur sáre Isráel ko márá.
16 Aur baní Isráel Yahúdáh ke áge
se bhág gaye; aur Ḳhudá ne unheṉ in
ke háth meṉ kar diyá.
17 Aur Abiyáh aur us ke logoṉ ne
unheṉ qatl karke baṛí ḳhúnrezí kí;
so Isráel meṉ pánch lákh chune húe
mard gir gaye.
18 Yúṉhíṉ baní Isráel us waqt
maglúb húe; aur baní Yahúdáh gálib
húe, is liye ki we ḲHUDÁWAND apne
bápdádoṉ ke Ḳhudá par bharosá
rakhte the.
19 Aur Abiyáh ne Yarubi'ám ká
píchhá kiyá, aur in shahroṉ ko us se
le liyá, ya'ne Baitel aur us ke díhát,
Yasánah aur us ke díhát, 'Ifrún aur
us ke díhát.
20 Aur Abiyáh ke dinoṉ meṉ Ya-
rubi'ám ne phir zor na pakṛá; balki
ḲHUDÁWAND ne use márá, aur wuh
mar gayá.
21 ¶ Aur Abiyáh zoráwar húá, aur
chaudah jorúáṉ kíṉ, aur us ko báís
beṭe aur solah beṭiáṉ húíṉ.
22 Par Abiyáh ká báqí ahwál, aur
us ke kám o kalám, 'I'dú nabí kí taf-
sír kí kitáb meṉ likhe haiṉ.

XIV BA'B.

AUR Abiyáh apne bápdádoṉ ke
sáth so rahá, aur unhoṉ ne use
Dáúd ke shahr meṉ gáṛá: aur us ká
beṭá Asá us kí jagah meṉ bádsháh
húá. Us ke dinoṉ meṉ das baras tak
mulk meṉ chain rahá.
2 Aur Asá ne ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá ke huzúr nekokárí o rástbází
kí:
3 Ki us ne ajnabí mazbahoṉ ko aur
únche makánoṉ ko uṭhá diyá, aur
láṭoṉ ko girá diyá, aur Yasíratoṉ ko
káṭ ḍálá;
4 Aur Yahúdáh ko hukm kiyá, ki
ḲHUDÁWAND apne bápdádoṉ ke Ḳhudá
ko ḍhúṉḍheṉ, aur us kí sharí'at aur
hukm par 'amal kareṉ.
5 Aur us ne Yahúdáh ke sáre shahr-
oṉ meṉ se únche makánoṉ aur súraj
kí múratoṉ ko uṭhá diyá; aur us ke
áge mamlukat ko chain milá.
6 ¶ Aur us ne Yahúdáh meṉ hasín
shahr banáe, kyúṉki mulk meṉ chain
thá, aur un barsoṉ meṉ laṛáí na húí;
kyúṉki ḲHUDÁWAND ne use chain
baḳhshá thá.
7 Is liye us ne Yahúdáh ko kahá,
ki A'o, ham ye shahr biná kareṉ, aur
un ke gird díwár aur burj banáweṉ,
aur pháṭak aur aṛbange lagáweṉ, ki
mulk hanoz hamáre qábú meṉ hai;
kyúṉki ham ne ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá ko ḍhúṉḍhá; ham ne use
ḍhúṉḍhá, aur us ne ham ko chároṉ
taraf se árám baḳhshá hai. So unhoṉ
ne bináeṉ ḍálíṉ, aur kámyáb húe.
8 Aur Asá ke lashkar meṉ baní
Yahúdáh ke tín lákh mard the, jo
pharí aur bhálá uṭháte the; aur baní
Binyamín ke do lákh assí hazár the,
jo ḍhál uṭháte aur tír chaláte the: ye
sab ke sab bahádur mard the.
9 ¶ Aur us ke muqábale meṉ Zár-
ah Kúshí, das lákh kí ek fauj ko aur
tín sau rathoṉ ko leke, Maresah ko
áyá.
10 Tab Asá us ke sámhne niklá,
aur unhoṉ ne Maresah ke bích Safá-
tah kí wádí meṉ jang ke liye saff
bándhí.
11 Aur Asá ne ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá se faryád kí, aur kahá, ki Ai
ḲHUDÁWAND, tere nazdík bahutoṉ se,
yá un se jin ká zor na ho, kisí kí
madad karná dushwár nahíṉ: so, ai
ḲHUDÁWAND, hamáre Ḳhudá, tú ha
mári madad kar; kyúṉki ham log
tujh par bharosá rakhte haiṉ, aur tere
nám se is amboh par paṛte haiṉ. Tú,

ai ḲHUDÁWAND, hamárá Ḳhudá hai;
so kisí insán ko apne úpar gálib hone
mat de.
12 Tab ḲHUDÁWAND ne Asá ke aur
Yahúdáh ke áge se Kúshíoṉ ko márá,
aur Kúshí bhág gaye.
13 Phir Asá aur us ke sáthwále
logoṉ ne unheṉ Jirár tak ragedá; aur
Kúshíoṉ ká lashkar márá paṛá, aur
jítá na bachá; kyúṉki unhoṉ ne ḲHU-
DÁWAND ke áge se aur us ke lashkar
ke áge se shikast kháí thí. Aur we
bahut sí lúṭ le áe.
14 Aur unhoṉ ne Jirár ke ás pás ke
sáre shahroṉ ko márá; kyúṉki ḲHU-
DÁWAND ká ḳhauf un par paṛá thá:
aur unhoṉ ne sáre shahroṉ ko lúṭ liyá;
kyúṉki un meṉ baṛí lúṭ thí.
15 Aur unhoṉ ne mawáshí ke ma-
kánoṉ par bhí hamla kiyá, aur bheṛoṉ
ko aur úṉṭoṉ ko bahutáyat se leke
Yarúsalam ko phire.

XV BA'B.

AUR Ḳhudá kí Rúh 'Odid ke beṭe
'Azariyáh par názil húí.
2 Aur wuh Asá ke milne ko gayá,
aur use kahá, ki Ai Asá, aur sáre
Yahúdáh aur Binyamín, merí suno:
ḲHUDÁWAND tumháre sáth thá, is liye
ki tum us ke sáth the; aur agar tum
use ḍhúṇḍhoge, to wuh tumheṉ mile-
gá; par agar tum use chhoṛoge, to
wuh tumheṉ chhoṛegá.
3 Ab baṛí muddat se baní Isráel
bagair sachche Ḳhudá ke, aur bagair
sikhlánewále káhin ke, aur bagair
sharí'at ke, rahe haiṉ;
4 Par jab unhoṉ ne apne dukh meṉ
ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí taraf
phirke use ḍhúṇḍhá, to wuh unheṉ
mil gayá.
5 Aur un dinoṉ meṉ use jo báhar
játá thá, aur use jo bhítar átá thá,
mutlaq chain na miltá thá, balki mulk
ke sáre báshindoṉ par saḳht musíbat
thí.
6 Qaum qaum se aur shahr shahr
se gárat húe; kyúṉki Ḳhudá ne un-
heṉ har tarah kí tangí meṉ mubtalá
kiyá.
7 Lekin tum mazbút bano, aur ap-
ne háthoṉ ko ḍhílá hone na do; kyúṉ-
ki tumháre kám ká ajr milegá.
8 Aur jab Asá ne in bátoṉ ko, aur
'Odid nabí kí peshíngoí ko, suná, to
us ne diláwarí kí, aur Yahúdáh aur
Binyamín ke sáre mulk meṉ se, aur
un shahroṉ meṉ se, jo us ne Ifráím ke
kohistán meṉ liye the, makrúh múra-
toṉ ko nikál phenká, aur ḲHUDÁWAND
ke usáre ke áge ḲHUDÁWAND ke maz-
bah ko phir durust kiyá.
9 Aur us ne sáre Yahúdáh aur Bin-
yamín ko, aur un meṉ ke pardesíoṉ
ko, jo Ifráím meṉ se, aur Munassí
meṉ se, aur Sama'ún meṉ se, áe the,
jam'a kiyá; kyúṉki jab unhoṉ ne
dekhá, ki ḲHUDÁWAND us ká Ḳhudá
us ke sáth hai, to we Isráel meṉ se ba
kasrat us ke pás áe.
10 Aur we Asá kí saltanat ke pand-
rahweṉ baras ke tísre mahíne meṉ
Yarúsalam meṉ jam'a húe.
11 Aur unhoṉ ne usí waqt, us lúṭ
kí chízoṉ meṉ se jo we láe the, ḲHU-
DÁWAND ke liye sát sau bail aur sát
hazár bheṛ chaṛháe.
12 Aur we 'ahd meṉ shámil húe, ki
apne sáre dil se aur apní sárí ján se
ḲHUDÁWAND apne bápdádoṉ ke Ḳhu-
dá ko ḍhúṇḍheṉ;
13 Aur jo koí ḲHUDÁWAND Isráel
ke Ḳhudá ko na ḍhúṇḍhegá, so qatl
kiyá jáegá, kyá chhoṭá kyá baṛá, kyá
mard kyá 'aurat howe.
14 Aur unhoṉ ne baṛí áwáz se pu-
kárte lalkárte húe, aur turhíoṉ aur
narsingoṉ ká shor macháte húe, ḲHU-
DÁWAND ke liye qasam kháí.
15 Aur sáre Yahúdáh us qasam se
bág bág húe; kyúṉki unhoṉ ne apne
sáre dil se qasam kháí thí, aur kamál
árzú se use ḍhúṇḍhá, aur wuh unheṉ
mil gayá; aur ḲHUDÁWAND ne unheṉ
chároṉ taraf se árám baḳhshá.
16 ¶ Aur Asá bádsháh kí má Ma-

akah kí bábat, us ne us ko bhí ma-
lika hone ke mansab se khárij kiyá;
kyúnki us ne Yasírat ke liye ek but
nasb kiyá thá: so Asá ne us ke but
ko kát dálá aur use chúr chár kiyá,
aur wádí i Qidrún men jalá diyá.
17 Lekin únche makán, jo Isráel
men the, giráe na gaye; báwujúd us
ke, Asá ká sárá dil, jab tak wuh jítá
rahá, KHUDÁWAND hí se lagá thá.
18 ¶ Aur us ne we chízen, jo us ke
báp ne niyáz kí thín, aur we chízen,
jo us ne áp niyáz kí thín, kyá rúpá,
kyá soná, kyá bartan, sab KHUDÁ-
WAND ke ghar men dákhil kín.
19 Aur Asá kí saltanat ke paintís-
wen baras tak phir jang na húí.

XVI BA'B.

ASA' kí saltanat ke chhattíswen
baras men Isráel ká bádsháh
Ba'ashá Yahúdáh par charh áyá, aur
Rámah ko banáyá, tá ki Yahúdáh ke
bádsháh Asá ke yahán koí shakhs
áne aur jáne na páwe.
2 Tab Asá ne KHUDÁWAND ke ghar
ke aur bádsháh ke ghar ke khazánon
men se rúpá aur soná nikálá, aur
Arám ke bádsháh Bin-Hadad ke pás,
jo Dimishq men rahtá thá, bhejá, aur
kahá, ki
3 Mere tere darmiyán, aur mere
báp aur tere báp ke darmiyán, 'ahd
o paimán hai; dekh, ki main tere liye
rúpá aur soná bhejtá hún; so tú á,
aur sháh i Isráel Ba'ashá se 'ahd-shi-
kaní kar, tá ki wuh merí taraf se
chalá jáwe.
4 Tab Bin-Hadad ne Asá bádsháh
kí bát mání, aur apne lashkar ke sar-
dáron ko bhejá tá ki Isráelí shahron
par charhái karen; aur unhon ne 'Ai-
yún, aur Dán, aur Abílmáim, aur
Naftálí ke sab shahr, jin men makh-
zan the, gárat kiyá.
5 Aur aisá húá, ki jab Ba'ashá ne
yih suná, to Rámah ká banáná chhor
diyá, aur apne kám se háth utháyá.
6 Phir Asá bádsháh ne sáre Yahú-
dáh ko sáth liyá, aur we Rámah ke
pattharon ko aur lakríon ko le gaye,
jin se Ba'ashá Rámah banátá thá; aur
us ne un se Jib'a aur Misfáh ko ba-
náyá.
7 ¶ Us waqt Hanání gaibbín Ya-
húdáh ke bádsháh Asá pás áyá, aur
us se kahá, Chúnki tú ne Arám ke
bádsháh par takya kiyá, aur KHUDÁ-
WAND apne Khudá par takya nahín
kiyá, isí sabab se Arám ke bádsháh
ká lashkar tere háth se salámat niklá
hai.
8 Kyá un Kúshíon aur Lúbíon ká
lashkar firáwání men kam thá, jis ke
sáth gáríán aur sawár ifrát se the
par jab tú ne KHUDÁWAND par bha-
rosá rakhá, to us ne unhen tere qabze
men kar diyá.
9 Ki KHUDÁWAND kí ánkhen sárí
zamín men daurtí phirtí hain, tá ki
un kí madad men, jin ká dil usí par
takya kartá hai, apne ta,ín qawí dikh-
láwe. Is men tú ne bewuqúfí kí: so
áge ko tujh par jang ke hádise parte
rahenge.
10 Aur Asá us gaibbín se náráz
húá, aur use qaidkháne men dálá;
kyúnki us kalám ke sabab niháyat
gazabnák húá. Siwá is ke, Asá ne us
waqt logon men se kitnon par zulm
kiyá.
11 ¶ Aur dekh, Asá ká ahwál, au-
wal o ákhir jo hai, wuh Yahúdáh aur
Isráel ke bádsháhon kí tawáríkh kí
kitáb men qalamband hai.
12 Aur Asá kí saltanat ke untális-
wen baras men, us ke pánwon men
rog húá, aur wuh rog niháyat barh
gayá; aur apní bímárí men bhí wuh
KHUDÁWAND ká nahín, balki tabíbon
ká tálib húá.
13 ¶ So Asá apne bápdádon men
já soyá, aur apní saltanat ke iktális-
wen baras men mar gayá.
14 Aur wuh un maqbaron men, jo
us ne apne liye Dáúd ke shahr men
banáe the, gárá gayá; aur wuh k

tábút men dhará gayá, jo tuhfa 'itri-
yát o gúnágún khushbúíon se bhará
húá thá, jo gandhíon ne murakkab
karke banáín thín; aur unhon ne us
ke liye ek barí ág bárí.

XVII BA'B.

AUR us ká betá Yahúsafat us kí
jagah bádsháh húá, aur us ne
Isráel ke muqábil bará zor paidá
kiyá.
2 Aur us ne Yahúdáh ke sáre hasín
shahron men sipáhí rakhe, aur Yahú-
dáh ke mulk men aur Ifráím ke shah-
ron men, jinhen us ke báp Asá ne
liyá thá, chaukíán bitháín.
3 Aur KHUDÁWAND Yahúsafat ke
sáth thá; kyúnki wuh apne báp Dáúd
kí aglí chálon par chaltá thá, aur Ba-
'alím ká tálib na hotá thá;
4 Balki apne bápdádon ke Khudá
ká tálib húá, aur us ke hukmon par
chaltá thá, aur Isráel ke kámon ká
pairau na húá.
5 So KHUDÁWAND ne us ke háth
men bádsháhat ko qáim kar diyá; aur
sáre Yahúdáh Yahúsafat ke pás hadye
láe; aur us kí daulat aur 'izzat bahut
sí húí.
6 Aur wuh KHUDÁWAND kí ráhon
par chalke bahut khush-dil húá, aur
báqí únche makánon aur Yasíraton ko
Yahúdáh men se dúr kiyá.
7 ¶ Aur apní saltanat ke tísre ba-
ras men us ne Binkhail, aur 'Obadi-
yáh, aur Zakariyáh, aur Nataniel, aur
Míkáyáh ko, jo us ke umará the,
bhejá, ki Yahúdáh ke shahron men
ta'lím dewen.
8 Aur un ke sáth ye Láwí the:
Sam'aiyáh, aur Nataniyáh, aur Zaba-
diyáh, aur Asahiel, aur Samírámút,
aur Yahúnatan, aur Adúniyáh, aur
Túbiyáh, aur Túbadúniyáh, jo Láwí
the, aur un ke sáth Ilísam'a, aur Ya-
húrám, jo káhin the.
9 Aur we Yahúdáh men ta'lím
karte the, aur KHUDÁWAND kí tauret
kí kitáb un ke pás thí, aur we Yahú-
dáh ke sáre shahron men guzarte
phire, aur logon ko ta'lím dete rahe.
10 ¶ Aur KHUDÁWAND kí dahshat
Yahúdáh ke girdágird kí sarzamínon
kí mamlukaton par áí, aisí ki unhon
ne Yahúsafat ke sáth koí laráí na kí.
11 Aur ba'ze Filistí bhí Yahúsafat
ke pás hadye aur khiráj ke rúpae láe;
aur 'Arabí us pás bher bakrí láe, ya'ne,
sát hazár sát sau mendhe, aur sát
hazár sát sau bakre.
12 Aur Yahúsafat barhtá chalá
gayá, aur niháyat buzurg húá: aur us
ne Yahúdáh men qil'a aur hasín shahr
zakhíron ke liye biná kiye.
13 Aur Yahúdáh ke shahron men
us ká bará károbár thá: aur Yarúsalam
men us ke jangí log bahádur mard the.
14 Aur un ká shumár, un ke ábáí
khándánon ke muwáfiq, yih hai.
Yahúdáh men hazáron ke sardár ye
the; sardár 'Adnah, aur us ke sáth tín
lákh bahádur log the;
15 Us se utarke sardár Yahúhanán
thá, aur us ke sáth do lákh assí hazár
the;
16 Aur us se utarke Amasiyáh
bin Zikrí thá, jis ne apne ta,ín ba
khushí KHUDÁWAND ke liye makhsús
kiyá, aur us ke sáth do lákh bahádur
súrmá the;
17 Aur Binyamín men se ek bará
diler pahlawán Iliyad'a thá, aur us ke
sáth kamán aur sipar se musallah do
lákh the;
18 Aur us se utarke Yahúzabad
thá, aur us ke sáth ek lákh assí hazár
the, jo jang ke liye hathyár bándhte
the.
19 Ye bádsháh ke khidmatguzár
the, siwá un ke, jinhen bádsháh ne
tamám Yahúdáh ke hasín shahron men
muqarrar kiyá thá.

XVIII BA'B.

AUR Yahúsafat kí daulat aur hash-
mat firáwán húí; aur us ne
Akhiab se nisbat nátá kiyá.
2 Chand barason ke ba'd wuh

Akhiab pás Samrún ko utar gayá.
Aur Akhiab ne us ke aur us ke sáthíon
ke liye bahut se bher aur bail zabh
kiye, aur use ubhárá ki Rámát i Jili'ád
par charh jáwe.
3 Aur Isráel ke bádsháh Akhiab ne
Yahúdáh ke bádsháh Yahúsafat se
kahá, Kyá tú mere sáth Rámát i
Jili'ád ko chalegá? Wuh bolá, Jaisá
tú hai, waisá main hún, aur jaise tere
log, waise mere log: so main tere
sáth jang ke liye niklúngá.
4 ¶ Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel
se kahá, A'j ke din KHUDÁWAND ká
hukm daryáft kar líjiye.
5 Tab sháh i Isráel ne chár sau
nabíon ko jam'a kiyá, aur un se
púchhá, Kyá ham Rámát i Jili'ád ko
jang ke liye jáen, yá main báz rahún?
We bole, Charh já, aur Khudá use
bádsháh ke qabze men kar degá.
6 Phir Yahúsafat bolá, In ke siwá
KHUDÁWAND ká aur bhí koí nabí hai,
ki ham us se púchhen?
7 Sháh i Isráel ne kahá, ki Ek
shakhs Míkáyáh bin Imlah hai; us
se ham KHUDÁWAND kí mashwarat
púchh sakte hain; lekin main us se
dushmaní rakhtá hún, kyúnki wuh
mere liye nekí kí nahín, balki hamesha
badí kí peshkhabarí kartá hai. Tab
Yahúsafat bolá, Bádsháh aisá na far-
máwe.
8 So sháh i Isráel ne ek 'uhdadár
ko buláke hukm kiyá, ki Imlah ke
bete Míkáyáh ko jald házir kar.
9 Aur sháh i Isráel aur sháh i Ya-
húdáh Yahúsafat Samrún ke phátak
ke sámhne, us men dar áne kí ráh par,
ek khalíhán men jáke apne apne
takht par sháhána libás pahine húe
baithe the; aur sáre ambiyá un ke
huzúr nubúwat kar rahe the.
10 Aur Kana'anah ke bete Sidqiyáh
ne apne liye lohe ke síng banáe, aur
bolá, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki
Tú in se Arámíon ko aisá thelegá, ki
unhen nábúd kar dálegá.

11 Aur sab nabíon ne bhí yún nubú-
wat kí, aur kahá, ki Rámát i Jili'ád
par charh já, aur kámyáb ho: ki
KHUDÁWAND use sháh ke qabze men
kar degá.
12 Aur us qásid ne, jo Míkáyáh ke
buláne ko gayá thá, us se kahá, Dekh,
sab ambiyá ek-zubán hoke bádsháh
ko khush-khabarí dete hain: so karam
karke apná kalám unhín men ek ke
mánind kah, aur tú bhí khush-khabarí
de.
13 Míkáyáh bolá, KHUDÁWAND i
haiy kí qasam, jo kuchh merá Khudá
mujhe farmáwegá, main wuhí ka-
húngá.
14 So wuh bádsháh pás áyá. Tab
bádsháh ne use farmáyá, Míkáyáh,
ham larne ko Rámát i Jili'ád par
charhen, yá main báz rahún? Us ne
jawáb men kahá, ki Charh jáo, aur
kámyáb ho, aur we tumháre háth men
giriftár honge.
15 Phir sháh ne use kahá, Main
tujhe kitní bár qasam deke jatáún, ki
tú mujh se kuchh na kahe, magar
KHUDÁWAND ke nám se wuhí jo sach
hai?
16 Tab wuh bolá, Main ne sáre
baní Isráel ko, un bheron kí mánind jo
be-chaupán hon, paháron par bhatakte
húe dekhá: aur KHUDÁWAND ne far-
máyá, ki Koí un ká áqá nahín; so un
men se har ek apne apne ghar salámat
chalá jáwe.
17 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, Kyá main ne tujh se na kahá
thá, ki Wuh mere haqq men nekí kí
nahín, balki badí kí peshkhabarí
karegá?
18 Us ne do bára kahá, ki Tum
KHUDÁWAND ke sukhan ko suno:
Main ne KHUDÁWAND ko us kí kursí
par baithe dekhá, aur ásmání sárá
lashkar us ke dahne báen háth khará
thá.
19 Tab KHUDÁWAND ne farmáyá, ki
Sháh i Isráel Akhiab ko kaun targíb

degí, tá ki wuh charh jáwe, aur Rámát
i Jili'ád ke sámhne khet áwe? Tab
ek yún bolá, aur dúsrá wún bolá.
20 Us waqt ek rúh nikalke KHUDÁ-
WAND ke sámhne á kharí húí, aur
bolí, ki Main use targíb dúngí. Phir
KHUDÁWAND ne farmáyá, Kis tarah
se?
21 Wuh bolí, Main jáúngí, aur
jhúthí rúh banke us ke sáre nabíon ke
munh men parúngí. KHUDÁWAND
bolá, Tú use targíb degí, aur gálib bhí
hogí: rawána ho, aur aisá kar.
22 So dekh, KHUDÁWAND ne tere
in sab nabíon ke munh men jhúthí
rúh dálí hai, aur KHUDÁWAND hí ne
terí bábat burí khabar dí hai.
23 Tab Kana'anah ká betá Sidqiyáh
nazdík áyá, aur Míkáyáh ke gál par
ek thappar márke bolá, ki KHUDÁ-
WAND kí Rúh kaunsí ráh hoke mujh
pás se niklí aur tujh se bolí?
24 Míkáyáh bolá, Tú us din, jab
ki tú andar kí kothrí men ghusegá ki
chhip rahe, dekhegá.
25 Aur sháh i Isráel ne kahá, Mí-
káyáh ko pakar lo, aur use shahr ke
názim Amún pás aur Yúás sháhzáde
pás le jáo,
26 Aur kaho, ki Bádsháh yún far-
mátá hai, ki Is ko qaidkháne men
rakho, aur use tanghálí kí rotí aur
tanghálí ká pání diyá karo, jab tak ki
main salámat phir na áún.
27 Míkáyáh bolá, Agar tú kisí
tarah salámat phir áwe, to KHUDÁ-
WAND ne merí ma'rifat se kuchh nahín
kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum
sab ke sab sun rakho.
28 Ba'd us ke sháh i Isráel aur sháh
i Yahúdáh Yahúsafat Rámát i Jili'ád
par charhe.
29 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat se
kahá, Main apná bhes badalke laráí
men chalúngá, par tú apná libás
pahine rah. So sháh i Isráel ne rúp
badlá; aur we laráí men gaye.
30 Aur sháh i Arám ne rathon ke
sardáron ko jo us ke sáth the farmáyá
thá, ki Sháh i Isráel ke siwá, kisí
chhote bare se jang na kíjiyo.
31 Aur aisá húá, ki rathon ke sar-
dáron ne Yahúsafat ko dekhke yún
kahá, ki Sháh i Isráel to yihí hai. So
unhon ne larne ke liye use gherá.
Tab Yahúsafat ne du'á mángí, aur
KHUDÁWAND ne us kí madad kí, aur
Khudá ne unhen us se phirá diyá.
32 Aur aisá húá, ki jab rathon ke
sardáron ne dekhá ki wuh sháh i
Isráel nahín hai, to we us ká píchhá
karne se báz áe, aur phir gaye.
33 Aur ek shakhs ne bagair shist
bándhe tír lagáyá, so wuh ittifáqan
sháh i Isráel ke jaushan ke bandon ke
darmiyán lagá. Tab us ne apne rath-
bán ko kahá, ki Bág pher, aur mujhe
lashkar se nikál le chal, ki main
zakhmí húá.
34 Aur us din jang i shadíd húí:
aur sháh i Isráel Arámíon ke muqábil
rath par thahrá rahá, aur súraj dúbte
dúbte mar gayá.

XIX BAB.

AUR Yahúdáh ká bádsháh Yahú-
safat Yarúsalam ke bích apne
mahall men phir salámat dákhil húá.
2 Tab Hanání ká betá Yáhú gaibbín
us ke istiqbál ko niklá, aur Yahúsafat
bádsháh se kahá, Kyá sharír kí madad
karná munásib hai? aur kyá tú KHU-
DÁWAND ke dushmanon se dostí kartá
hai? is wáste KHUDÁWAND kí taraf se
tujh par qahr názil hogá;
3 Tis par bhí nekokárí tujh men páí
játí hai; kyúnki tú ne Yasíraton ko
mulk men se daf'a kiyá, aur KHUDÁ-
WAND kí talásh men apná dil lagáyá.
4 Aur Yahúsafat Yarúsalam men
rahá: phir logon ke darmiyán sair ko
niklá, aur Biarsab'a se Ifráím ke ko-
histán tak, unhen KHUDÁWAND un ke
bápdádon ke Khudá kí taraf phir
pherá.
5 ¶ Aur us ne mamlukat ke bích
Yahúdáh ke sáre hasín shahron men,

shahr ba shahr, qázion̲ ko muqarrar
kiyá.
6 Aur us ne qázion̲ ko kahá, ki Jo
kuchh karo, hoshyárí se karo; kyún̲ki
tum ádmion̲ ke liye nahín̲, balki Ḳhudá
ke liye 'adálat karte ho, jo ki muqad-
dame ke faisal karte waqt tumháre
sáth hai.
7 Pas, Ḳhudáwand ká ḳhauf tum
par howe, ki jo kuchh karo, so ḳhabar-
dárí se karo; kyún̲ki Ḳhudáwand
hamáre Ḳhudá ke sáth ná-insáfí na-
hín̲, na kisí kí rúdárí hai, na rishwat
lená hai.
8 ¶ Aur Yarúsalam men̲ bhí Ya-
húsafat ne Láwion̲, aur káhinon̲, aur
Isráel ke abwí sardáron̲ ko, muqarrar
kiyá, tá ki we Ḳhudáwand kí taraf se
'adálat karen̲, aur muqaddame faisal
karen̲; aur we Yarúsalam ko phire.
9 Aur us ne unhen̲ tákíd kí, aur
kahá, ki Tum jo kuchh karo, so Ḳhu-
dáwand ke ḍar ke sáth ímándárí se,
aur pák-dilí se, karo:
10 Tumháre bháí jo apne apne
shahron̲ men̲ rahte hain̲, jab kisí tarah
ká muqaddama, jo ápas ke ḳhún se,
yá sharí'at aur áín aur haqq o 'adálat
se, 'iláqa rakhtá ho, tum pás láwen̲,
tum pahle unhen̲ jatá díjiyo, ki we
Ḳhudáwand ká gunáh na karen̲, ki
tum par aur tumháre bháíon̲ par gazab
na paṛe; so tum aisá hí karo, aur
ḳhatá mat kíjiyo.
11 Aur dekho, Ḳhudáwand ke har
ek muqaddame men̲ Amariyáh káhin
tumhárá sardár hai, aur bádsháh ke
har ek muqaddame men̲ Zabadiyáh
bin Ismá'el, jo Yahúdáh ke ḳhándán
ká peshwá hai, muḳhtár hai: aur Láwí
bhí, jo 'uhdadár hain̲, tumháre áge
hain̲. So diláwar ho, aur kám karo,
ki Ḳhudáwand bhalon̲ ke sáth hogá.

XX BAB.

BA'D is ke bhi aisá húá, ki baní
Moáb, aur baní 'Ammún, aur
'Ammúnion̲ ke siwá aur kitne, Yahú-
safat se laṛne chaṛhe.
2 Tab kitnon̲ ne áke Yahúsafat ko
ḳhabar dí, aur kahá, ki Daryá ke pár
Arám kí taraf se, ek baṛá amboh terá
sámhná karne ko átá hai, aur dekh,
we Hasásún-Tamar men̲, jo 'Ain-Jadí
hai, pahunche hain̲.
3 Tab Yahúsafat ḍar gayá, aur
Ḳhudáwand kí talásh ko apná ruḳh
kiyá, aur tamám Yahúdáh men̲ roza
rakhne kí manádí karwáí.
4 Aur baní Yahúdáh jam'a húe ki
Ḳhudáwand se madad mángen̲; aur
we Yahúdáh ke sáre shahron̲ men̲ se
áe ki Ḳhudáwand ko ḍhúnḍhen̲.
5 Aur Yahúsafat, Yahúdáh aur Ya-
rúsalam kí jamá'at ke darmiyán, Ḳhu-
dáwand ke ghar men̲ naye sahn ke
áge khaṛá húá,
6 Aur kahá, ki Ai Ḳhudáwand,
hamáre bápdádon ke Ḳhudá, kyá ás-
mán men̲ tú Ḳhudá nahín̲? aur tú
qaumon̲ kí sárí mamlukaton̲ ká hákim
nahín̲? kyá tere háth men̲ aisá zor
aur qudrat nahín̲ hai, ki koí terá sámh-
ná nahín̲ kar saktá?
7 Kyá tú hamárá Ḳhudá nahín̲, jis
ne is sarzamín ke báshindon̲ ko apní
guroh Isráel ke áge se ḳhárij kiyá, aur
use apne dost Abirahám kí nasl ko
hamesha ke liye diyá?
8 Chunánchi we us men̲ baste hain̲,
aur unhon̲ ne tere nám ke liye us men̲
ek maqdis banáyá: kyún̲ki unhon̲ ne
kahá,
9 Agar balá, jaisá ki talwár, yá áfat,
yá marí, yá kál, ham par á paṛe, aur
ham is ghar ke áge aur tere huzúr á
khaṛe hon̲, (ki terá nám is ghar men̲
hai,) aur ham apne dukh men̲ tujh se
faryád karen̲, to tú hamárí sunegá, aur
bachá legá.
10 Ab nigáh farmá, ki baní 'Am-
mún, aur ahl i Moáb, aur koh i Sha'ír
ke log, jin ke bích men̲ tú ne baní
Isráel ko, jab we zamín i Misr se nikal
áe, jáne na diyá, balki we un se phir
gaye, aur unhen̲ halák na kiyá;
11 Dekh, we ham ko yih badlá dete

hain̲, ki chaṛh áte hain̲, tá ki ham ko terí mírás se, jis ká tú ne ham ko wáris kiyá, nikál dewen̲.

12 Ai hamáre Ḳhudá, kyá tú un ko sazá nahín̲ degá? kyún̲ki is baṛe amboh ke muqábil, jo ham par chaṛh átá hai, ham kuchh táqat nahín̲ rakhte; aur kaun kám karná hai, so bhí nahín̲ jánte; balki hamárí nigáh tujhí par hai.

13 Us waqt sáre baní Yahúdáh, apne bachchon̲, aur joṛúon̲, aur laṛkon̲ samet, ḲHUDÁWAND ke áge khaṛe húe.

14 ¶ Tab Yahaziel bin Zakariyáh, bin Bináyah, bin Ya'iel, bin Mattaniyáh, ek Láwí par, jo baní A'saf men̲ se thá, ḲHUDÁWAND kí Rúh jamá'at ke bích men̲ utar áí,

15 Aur us ne kahá, ki Ai sáre baní Yahúdáh, aur Yarúsalam ke báshindo, aur tú bhí, ai bádsháh Yahúsafat, kán lagáke suno, ḲHUDÁWAND tumhen̲ yún̲ farmátá hai, ki Tum is baṛe amboh se mat ḍaro, aur na ghabráo; ki jang tumhárí nahín̲, balki Ḳhudá kí hai.

16 Tum kal un par ḳhurúj karo; dekho, we Sís ke chaṛháo par se chaṛh áenge, aur dasht i Yarúel ke áge wádí ke sire par tumhen̲ milenge.

17 Tumhen̲ laṛáí karná darkár nahín̲; sábit qadamí se khaṛe raho, aur ḲHUDÁWAND kí naját ko, jo tum ko hogí, dekho. Ai Yahúdáh aur Yarúsalam, tum mat ḍaro, aur na ghabráo; par kal un ke muqábale ko niklo, ki ḲHUDÁWAND tumháre sáth hogá.

18 Tab Yahúsafat ne mun̲h ke bhal girke sijda kiyá, aur tamám Yahúdáh aur Yarúsalam ke rahnewálon̲ ne bhí ḲHUDÁWAND ke áge girke ḲHUDÁWAND ko sijda kiyá.

19 Aur Láwí baní Qihát men̲ se aur baní Qurah men̲ se uṭh khaṛe húe, ki áwáz i buland se ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí shukrguzárí karen̲.

20 ¶ Aur we subh sawere uṭhke dasht i Taqú'a men̲ rawána húe, aur un ke nikalte waqt Yahúsafat un ke darmiyán khaṛá húá, aur kahá, Ai Yahúdáh, aur Yarúsalam ke rahnewálo, merí suno; ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá par ímán láo, to tum qiyám pakṛoge; us ke nabíon̲ par ímán láo, to tum kámyáb hoge.

21 Jab wuh logon̲ ko pand de chuká, tab us ne ḲHUDÁWAND ke liye gánewálon̲ ko muqarrar kiyá, jo taqaddus ke husn ke sáth us kí hamd karte húe lashkar ke áge áge chalen̲, aur kahte jáwen̲, ki ḲHUDÁWAND kí sitáish karo, ki us kí rahmat abadí hai.

22 Jon̲ unhon̲ ne hamd aur saná gáná shurú' kiyá, ḲHUDÁWAND ne baní 'Ammún, aur baní Moáb, aur koh i Sha'ír ke báshindon̲ kí ghát men̲, jo Yahúdáh par chaṛh áe the, kamínwálon̲ ko lagáyá; so we ápas hí men̲ máre paṛe.

23 Aur baní 'Ammún aur baní Moáb koh i Sha'ír ke báshíndon̲ ke muqábale men̲ uṭhe, ki unhen̲ haram karen̲, aur nest o nábúd karen̲; aur jab we Sha'ír ke báshindon̲ ko tamám kar chuke, to ápas kí halákat ke liye ek dúsre ká madadgár húá.

24 Aur Yahúdáh ne chaukídáron̲ ke burj par, jo bayábán kí taraf hai, pahunchke us amboh par nazar kí, to kyá dekhte hain̲? ki láshen̲ zamín par paṛí hain̲, aur koí na bachá.

25 Tab Yahúsafat aur us ke log unhen̲ lútne ko áe, aur un murdon̲ men̲ mál i firáwán, aur qímatí jawáhir, páe, jinhen̲ apne liye utárá hai, aur itná lútá, ki na le já saken̲, aur itní ganímat milí, ki we tín din tak lútte rahe.

26 ¶ Aur chauthe din we Barákáh kí wádí men̲ jam'a húe; kyún̲ki unhon̲ ne wahán̲ ḲHUDÁWAND ká shukr kiyá: is liye us maqám ká nám áj ke din tak Barákáh kí wádí hai.

27 Ba'd us ke Yahúdáh aur Yarúsalam ke sáre log phire, aur Yahúsafat un ke áge áge gayá, tá ki we ḳhushí se Yarúsalam ko phir jáwen̲; kyún̲ki

KHUDÁWAND ne un ke bairíon par fath deke unhen khushí bakhshí thí.
28 Aur we barbaton, aur kinnáraton, aur narsingon ko, liye húe, Yarúsalam ke bích KHUDÁWAND ke ghar men áe.
29 Aur Khudá kí dahshat un sarzamínon kí sárí mamlukaton par paṛí, jab ki unhon ne suná, ki KHUDÁWAND Isráel ke bairíon se áp laṛá hai.
30 Aur Yahúsafat kí mamlukat men chain húá; aur us ke Khudá ne cháron taraf se use árám bakhshá.
31 ¶ Yahúsafat Yahúdáh par bádsháhat kartá rahá: wuh paintís baras kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne Yarúsalam men pachís baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám 'Azúbah thá, jo Silhí kí beṭí thí.
32 Aur wuh apne báp Asá kí ráh par chaltá thá, aur us se na phirá; balki jo kuchh KHUDÁWAND kí nazar men durust hai, us ne wuhí kiyá.
33 Magar únche makán na giráe gaye, ki ab tak logon ne apne dilon ko apne bápdádon ke Khudá kí taraf máil rahne ke liye taiyár na kiyá thá.
34 Aur Yahúsafat ká báqí ahwál, auwal o ákhir jo hai, wuh Yáhú bin Hanání kí tawáríkh men, jo Isráel ke salátín kí kitáb men shámil kí gayín, likhá hai.
35 ¶ Ba'd us ke Yahúdáh ke bádsháh Yahúsafat ne Isráel ke bádsháh Akhaziyáh se, jo baṛá badkár thá, mel kiyá:
36 Aur is liye us se shirkat kí, ki jaház banáwen, jo Tarsís ko jáwen; aur unhon ne 'Asyúnjabr men jaház banwáe.
37 Tab Ili'azar bin Dúdawáhú ne, jo Maresah ká thá, Yahúsafat ke barkhiláf nubúwat kí, aur kahá, Is liye ki tú Akhaziyáh se mil gayá hai, KHUDÁWAND terá kám bigáṛegá. So we jaház toṛ táṛ kiye gaye, ki we Tarsís ko na já saken.

XXI BA'B.

AUR Yahúsafat apne bápdádon men já milá, aur Dáúd ke shahr men apne bápdádon ke darmiyán gáṛá gayá: aur us ká beṭá Yahúrám us kí jagah men bádsháh húá.
2 Aur us ke bháí baní Yahúsafat 'Azariyáh, aur Yahiel, aur Zakariyáh, aur 'Azariyáh, aur Míkáel, aur Safatiyáh the: ye sab sháh i Isráel Yahúsafat ke beṭe the.
3 Aur un ke báp ne unhen bahut sá rúpá, aur soná, aur jawáhir, aur Yahúdáh men hasín shahr, 'ináyat kiye; lekin bádsháhat Yahúrám ko dí, kyúnki wuh palauṭhá thá.
4 Aur jab Yahúrám apne báp kí bádsháhat men qáim húá, aur zor páyá, to us ne apne sáre bháíon ko talwár se már ḍálá, aur Isráel ke ba'ze amíron ko bhí qatl kiyá.
5 ¶ Yahúrám battís baras kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne áṭh baras tak Yarúsalam men bádsháhat kí.
6 Aur wuh Akhiab ke gharáne ke mánind Isráelí bádsháhon kí rawish par chalá, ki Akhiab kí beṭí us kí jorú thí: aur us ne KHUDÁWAND kí nazar men jo burá thá, wuhí kiyá.
7 Lekin KHUDÁWAND ne na cháhá, ki Dáúd ke khándán ko halák kare, us 'ahd ke sabab se, jo us ne Dáúd se bándhá thá; kyúnki us ne wa'da kiyá thá, ki Main tujhe aur terí nasl ko hamesha ke liye ek chirág dúngá.
8 ¶ So usí ke 'asr men Adúmí Yahúdáh kí hukúmat kí taht se nikal gaye, aur apne liye ek bádsháh muqarrar kiyá.
9 Tab Yahúrám apne amíron ko aur apní sárí rathon ko sáth leke niklá, aur rát hí ko uṭhke Adúmíon ko, jo use aur rathon ke sardáron ko ghere húe the, márá.
10 Lekin Adúmí Yahúdáh se áj ke din tak bágí hain. Aur usí waqt Libnah bhí us ke háth ke tale se nikalke bágí húá; kyúnki us ne KHU-

dáwand apne bápdádon̲ ke Ḳhudá ko tark kiyá thá.
11 Siwá is ke us ne Yahúdáh ke pahároṇ par únche makán banáe, aur Yarúsalam ke báshindon̲ se ziná karwái, aur Yahúdáh par zabardastí kí, ki yún̲hín̲ karen̲.
12 ¶ Us waqt use Iliyáh nabí ká ek náma pahunchá, jis ká yih mazmún thá, ki Ḳhudáwand tere báp Dáúd ká Ḳhudá yún̲ farmátá hai, Is liye ki tú apne báp Yahúsafat kí rawishon̲ par, aur Yahúdáh ke bádsháh Asá kí rawishon̲ par, na chalá,
13 Balki Isráel ke bádsháhon̲ kí ráh par chalá hai, aur Yahúdáh se aur Yarúsalam ke báshindon̲ se aisá chhinálá karwáyá, jaisá Akhiab ke gharáne ká chhinálá hotá thá, aur apne báp ke gharáne ke apne bháíon̲ ko bhí, jo tujh se bihtar the, qatl kiyá:
14 So dekh, Ḳhudáwand tere logon̲ ko, aur tere beṭon̲ ko, aur terí jorúon̲ ko, aur tere sáre mál ko, baṛí már se máregá:
15 Aur tú baṛí bímárí men̲ mubtalá hogá, balki terí antṛíon̲ men̲ aisá rog hogá, ki rog ke máre terí antṛíán̲ har roz niklá karengí.
16 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Filistíon̲ aur un 'Arabíon̲ ká, jo Kúshíon̲ kí samt rahte hain̲, dil baṛháyá, ki Yahúrám ke muqábale men̲ uṭhen̲:
17 So we Yahúdáh par chaṛh áe, aur use shikast deke sáre mál ko, jo bádsháh ke ghar men̲ maujúd thá, aur us ke beṭon̲, aur us kí jorúon̲ ko bhí, le gaye; aur us ke beṭon̲ men̲ se Yahúakhaz ke siwá, jo sab se chhoṭá thá, us ká koí beṭá báqí na rahá.
18 ¶ Us sab ke píchhe Ḳhudáwand ne use márá, ki us kí antṛíon̲ men̲ aisá rog húá, ki jis kí shifá na ho sakí.
19 Aur aisá húá, ki ek muddat men̲, roz ba roz badtar hoke, do baras ke ba'd us ke rog ke máre us kí antṛíán̲ nikal paṛín̲, aur wuh burí bímárí men̲ mubtalá hoke mar gayá; aur us ke logon̲ ne us ke bápdádon̲ kí átash kí mánind us ke liye átash na kí.
20 Wuh battís baras kí 'umr men̲ bádsháh húá, aur us ne áṭh baras Yarúsalam men̲ bádsháhat kí; aur wuh bagair us par mátam kiye húe ke játá rahá. Aur wuh to Dáúd ke shahr men̲ gáṛá gayá, par bádsháhon̲ kí qabron̲ men̲ nahín̲.

XXII BA'B.

Aur Yarúsalam ke báshindon̲ ne us ke chhoṭe beṭe Akhaziyáh ko us kí jagah bádsháh kiyá; kyún̲ki us amboh ne, jo 'Arabíon̲ ke sáth chháoní men̲ áyá thá, sab baṛe beṭon̲ ko qatl kiyá thá. So Akhaziyáh bin Yahúrám Yahúdáh ká bádsháh húá.
2 Akhaziyáh bayálís baras kí 'umr men̲ bádsháh húá, aur ek baras us ne Yarúsalam men̲ bádsháhat kí. Us kí má ká nám 'Ataliyáh thá, jo 'Umrí kí beṭí thí.
3 Wuh bhí Akhiab ke gharáne kí ráhon̲ par chaltá thá; kyún̲ki us kí má us ko badkárí kí mashwarat detí thí.
4 So us ne Akhiab ke gharáne kí mánind Ḳhudáwand kí nazar men̲ badí kí; kyún̲ki unhon̲ ne us ke báp ke marne ke ba'd use aisí mashwaraten̲ dín̲, jin men̲ us kí barbádí thí.
5 ¶ Us ne bhí un kí saláh par 'amal kiyá, aur sháh i Isráel ke beṭe Yahúrám ke sáth sháh i Arám Hazáel se laṛne ko Rámát i Jili'ád par bhí chaṛhá; aur Arámíon̲ ne Yahúrám ko zakhmí kiyá.
6 Tab wuh un zakhmon̲ ke sabab, jo us ne Rámah men̲, jab sháh i Arám Hazáel ke sath laṛá, uṭháe the, Yazr'ael men̲ phir áyá ki 'iláj kare. Aur Yahúdáh ke bádsháh Yahúrám ká beṭá 'Azariyáh utar gayá, ki Akhiab ke beṭe Yahúrám ko Yazra'el men̲ dekhe, kyún̲ki wuh bímár thá.
7 Aur Yúrám pás jáne men̲ Ḳhudá kí taraf se Akhaziyáh kí halákat húí; ki jab á pahunchá thá, to Yahúrám ke

sáth Yáhú bin Nimsí ke, jise Ḳhudá-
wand ne Aḳhiab ke ḳhándán ke káṭ
ḍálne ko mamsúh kiyá thá, istiqbál ke
liye gayá.
8 Aur jab Yáhú Aḳhiab ke ḳhándán
se intiqám letá thá, to aisá húá, ki us
ne Yahúdáh ke amíroṉ ko aur Aḳha-
ziyáh ke bháioṉ ke beṭoṉ ko, jo Aḳha-
ziyáh kí ḳhidmat karte the, páyá, aur
unheṉ qatl kiyá.
9 Aur us ne Aḳhaziyáh ko ḍhúṉ-
ḍhá, aur unhoṉ ne use pakṛá, jab ki
wuh Samrún meṉ chhipá thá, aur use
Yáhú pás láe, aur unhoṉ ne use qatl
karke gáṛá; kyúṉki we bole, wuh to
Yahúsafat ká beṭá hai, jis ne apne sáre
dil se Ḳhudáwand ko ḍhúṉḍhá. So
Aḳhaziyáh ke gharáne meṉ kisí kí
táqat na rahí ki saltanat ko apne qábú
meṉ rakhe.
10 ¶ Par jab Aḳhaziyáh kí má
'Ataliyáh ne dekhá, ki merá beṭá mar
gayá, to us ne uṭhke Yahúdáh ke
gharáne ke sáre sháhzádoṉ ko halák
kiyá.
11 Tab sháhzádí Yahúsaba'at ne
Aḳhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá, aur
bádsháh ke qatl hote húe beṭoṉ meṉ
se churáyá, aur use aur us kí dáí ko
ek ḳhwábgáh meṉ rakhá. So bádsháh
Yahúrám kí beṭí Yahúyad'a káhin kí
jorú Yahúsaba'at ne, jo Aḳhaziyáh kí
bahin thí, use 'Ataliyáh se chhipáyá,
aisá ki us ne use qatl na kiyá.
12 Aur wuh un ke pás Ḳhudá kí
haikal meṉ chha baras tak chhipá
rahá. So 'Ataliyáh mulk kí malika
thí.

XXIII BA'B.

AUR sátweṉ baras meṉ Yahúyad'a
ne zor pakṛá, aur saikṛoṉ ke
sardároṉ ko, ya'ne 'Azariyáh bin Yahú-
rám, aur Ismá'el bin Yahúhanán, aur
Azariyáhú bin 'Obed, aur Ma'asiyáh
bin 'Adáyáh, aur Ilisáfat bin Zikrí ko,
'ahd karke apne sáth miláyá.
2 Unhoṉ ne Yahúdáh kí atráf meṉ
jákar Yahúdáh ke sáre shahroṉ meṉ se
Láwíoṉ ko aur Isráel ke abwí ra,ísoṉ
ko jam'a kiyá, aur we Yarúsalam meṉ
áe.
3 Aur sárí jamá'at ne Ḳhudá ke ghar
meṉ bádsháh ke sáth 'ahd bándhá.
Aur Yahúyad'a ne unheṉ kahá, Dekho,
yih sháhzáda, jaisá ki Ḳhudáwand ne
baní Dáúd ke haqq meṉ kahá hai,
bádsháhat faregá.
4 Aur tum ko cháhiye ki yúṉ karo:
Tum meṉ se, ya'ne káhinoṉ aur Láwí-
oṉ meṉ se, ek tiháí sabt ke din andar
áwe, ki darbán hoṉ;
5 Aur ek tiháí bádsháh ke ghar par
taiyár rahe; aur ek tiháí Yasúd ke
pháṭak par; aur sárí qaum Ḳhudá-
wand ke ghar ke sahnoṉ meṉ maujúd
rahe.
6 Aur Ḳhudáwand ke ghar meṉ
koí na áwe, magar káhin aur ḳhidmat-
guzár Lawí; we andar áweṉ, kyúṉki
we muqaddas haiṉ; par sab báqí log
Ḳhudáwand kí nigahbání meṉ házir
raheṉ.
7 Aur Láwí har ek apná hathyár
háth meṉ leke bádsháh ko chároṉ
taraf se gher leweṉ; aur jo koí hai-
kal meṉ áwe, qatl kiyá jáwe; aur
bádsháh ke báhar bhítar áne jáne meṉ
tum us ke sáth raho.
8 So Láwíoṉ aur sáre Yahúdáh ne
Yahúyad'a káhin ke sab hukm ke
mutábiq 'amal kiyá, aur har ek ne
apne apne logoṉ ko liyá, unheṉ jin ko
sabt meṉ bhítar áná thá, aur unheṉ
jin ko sabt meṉ báhar jáná thá;
kyúṉki Yahúyad'a káhin ne bárídáríoṉ
ko ruḳhsat na kiyá thá.
9 Aur Yahúyad'a káhin ne Dáúd
bádsháh kí barchhíáṉ, aur pharíáṉ,
aur ḍháleṉ, jo Ḳhudá ke ghar meṉ
thíṉ, saikṛoṉ ke sardároṉ ko díṉ.
10 Aur us ne har ek ke háth meṉ
hathyár deke, sáre logoṉ ko, haikal
kí dahní taraf se leke haikal kí báíṉ
taraf tak, sar á sar, mazbah aur haikal
ke gird, bádsháh ke áspás khaṛá kiyá.
11 Phir unhoṉ ne sháhzáde ko

nikálá, aur us ke sir par táj rakhke
shahádat-náma diyá, aur use bádsháh
kiyá. Aur Yahúyad'a aur us ke beṭon
ne use mamsúh kiyá, aur bole, Bád-
sháh jítá rahe.
12 ¶ Aur 'Ataliyáh ne jon logon
kí áwáz, jo dauṛe áte aur bádsháh ko
mubárakbád kahte the, suní, to logon
ke darmiyán Ḳhudáwand ke ghar
men dáḳhil húí;
13 Aur nigáh karke kyá dekhtí hai,
ki Bádsháh madḳhal men sutún se
lagke khaṛá hai, aur umará aur búq-
bajánewále bádsháh ke pás hain, aur
sárí mamlukat ke log ḳhushí men hain,
aur narsinge phúnkte hain, aur qauwál
bájon ko liye húe hain, aur we bhí jo
sitáish karne men ustád the. Tab
'Ataliyáh ne apne kapṛe pháṛe, aur
chilláke kahá, Fitna, fitna.
14 Par Yahúyad'a káhin ne saikṛon
ke sardáron ko aur fauj ke ra,íson ko
áge buláyá, aur unhen farmáyá, ki Us
ko saffon se báhar karo, aur wuh, jo us
kí pairauí kare, talwár se márá jáwe.
Kyúnki káhin ne kahá thá, ki Ḳhu-
dáwand ke ghar men use qatl mat
karo.
15 Tab unhon ne us par háth ḍále;
so wuh ghuṛ-pháṭak ke madḳhal men,
jo sháh ke mahall se lagá hai, dáḳhil
húí, aur wahán unhon ne use qatl kiyá.
16 ¶ Phir Yahúyad'a ne apne aur
sáre logon ke darmiyán, aur bádsháh
ke darmiyán, ek 'ahd muqarrar kiyá,
ki we Ḳhudáwand ke log howen.
17 Tab sáre log Ba'al ke ghar men
gaye, aur use ḍháyá, aur unhon ne us
ke mazbahon aur us kí múraton ko
chaknáchúr kiyá, aur Ba'al ke káhin
Mattán ko mazbahon ke sámhne qatl
kiyá.
18 Aur Yahúyad'a ne Ḳhudáwand
ke ghar kí nigahbání ke 'uhde Láwí
káhinon ke háth men sompe, jinhen
Dáúd ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye
gol gol kiyá thá, ki Ḳhudáwand kí
soḳhtaní qurbánion ko guzránen, jaisá
ki Músá kí tauret men likhá hai, aur
ki Dáúd ke taur par ba ḳhushí gáte
bajáte rahen.
19 Aur us ne Ḳhudáwand ke ghar
ke darwázon par darbánon ko biṭháyá,
tá ki jo koí kisí tarah nápák ho, so
bhítar jáne na páwe
20 Aur us ne saikṛon ke sardáron,
aur amíron, aur log ke hákimon, aur
mamlukat kí sárí guroh ko, faráham
kiyá, aur bádsháh ko Ḳhudáwand kí
haikal se nikál láyá; so we 'A'lí
Darwáze se hoke bádsháh ke ghar men
áe, aur bádsháh ko mamlukat kí kursí
par biṭháyá.
21 Us sarzamín kí sárí ḳhilqat
phúlí na samáí; aur shahr men amn
húá, ki unhon ne 'Ataliyáh ko talwár
se már ḍálá thá.

XXIV BA'B.

YU'A'S sát baras kí 'umr men bád-
sháh húá, aur us ne chálís baras
Yarúsalam men bádsháhat kí. Us kí
má ká nám Zibiyáh thá, jo Biarsab'a
kí thí.
2 Aur wuh jo Ḳhudáwand kí nazar
men durust hai, so Yúás, Yahúyad'a
káhin ke jíte jí us ke sab din, kiyá
kartá thá.
3 Aur Yahúyad'a ne us ke liye do
jorúán kar dín, aur us ko un se beṭe
aur beṭíán paidá húín.
4 ¶ Ba'd us ke yún húá, ki Yúás
ke dil men áyá, ki Ḳhudáwand ke
ghar kí marammat kare.
5 Tab us ne káhinon aur Láwíon
ko jam'a kiyá, aur unhen kahá, ki
Yahúdáh ke shahron men jáo, aur sáre
Isráel se sál ba sál apne Ḳhudá ke
ghar kí marammat ke liye naqdí liyá
karo, aur is kám men tum phurtí karo.
Lekin Láwíon ne yih kám jaldí se na
kiyá.
6 Tab bádsháh ne Yahúyad'a sar-
dár ko buláyá, aur use kahá, ki Tum
ne kyún Láwíon par taqázá nahín
kiyá, ki we shahádat ke ḳhaime ke
liye, Isráel kí jamá'at kí bihrí ko, jo

KHUDÁWAND ke banda Músá ne
ṭhahráí, Yahúdáh se aur Yarúsalam se
jam'a karke láwen?
7 Kyúnki us sharír 'aurat 'Ataliyáh
ke beṭon ne Khudá ke ghar ko gárat
kiyá thá; aur KHUDÁWAND ke ghar kí
muqaddas chízen leke un se Ba'alím
ke ghar ká kám nikálá.
8 Aur bádsháh ne farmáyá, ki We
ek sandúq banáwen, aur ki use KHU-
DÁWAND ke ghar ke darwáze par báhar
rakhen.
9 Aur Yahúdáh aur Yarúsalam men
manádí kí gayí, ki we us bihrí ko, jo
KHUDÁWAND ke banda Músá ne
bayábán men Isráel par ṭhahráí thí,
KHUDÁWAND ke liye láwen.
10 Aur sab umará aur sab log
khushí se láe, aur jab tak kám tamám
na húá, us sandúq men ḍálte rahe.
11 Aur aisá húá, ki jis waqt sandúq
Láwíon ke háth se bádsháh ke 'uhda-
dáron ke pás pahunchá, aur jab unhon
ne dekhá ki us men bahut naqdí hai,
tab bádsháh ká munshí aur sardár
káhin ká náib áke sandúq ko khálí
karte the, aur phir le jáke usí jagah
men rakhte the. We roz ba roz aisá
hí karte the, aur bahut sí naqdí baṭorte
the.
12 Phir bádsháh aur Yahúyad'a use
un ko dete the, jo KHUDÁWAND ke
ghar kí 'ibádat ke kám par muqarrar
the; so we sang-taráshon aur baṛhaíon
ko mazdúrí dete the, aur loháron ko
aur ṭhatheron ko bhí diyá karte the,
tá ki KHUDÁWAND ke ghar kí maram-
mat karen.
13 So kárígaron ne mihnat kí, aur
un ke háth se kám sábút ho gayá, aur
KHUDÁWAND ká ghar, jaise áge thá,
baḥál húá, aur mazbút baná.
14 Jab we kám tamám kar chuke,
to báqí naqdí bádsháh aur Yahúyad'a
pás láe, aur us se KHUDÁWAND ke
ghar ke liye bartan, ya'ne 'ibádat ke
bartan, aur we jo qurbání ke liye
darkár the, aur piyále, aur sone rúpe
ke zurúf, bane. So we Yahúyad'a ke
jíte jí KHUDÁWAND ke ghar men
hamesha sokhtaní qurbáníon ko guz-
ráná karte the.
15 ¶ Lekin Yahúyad'a búṛhá aur
'umr-ásúda hoke mar gayá; aur marne
ke waqt wuh ek sau tís baras ká thá.
16 Aur unhon ne use Dáúd ke
shahr men bádsháhon ke darmiyán
gárá, is sabab ki us ne Isráel men
Khudá kí aur us ke ghar kí bábat
nekokárí kí thí.
17 Aur Yahúyad'a ke marne ke
ba'd Yahúdáh ke amíron ne áke bád-
sháh ko sijda kiyá. Tab bádsháh un
ká shanawá húá.
18 Aur we KHUDÁWAND apne báp-
dádon ke Khudá ke ghar ko chhoṛkar
Yasíraton aur buton kí parastish
karne lage; aur un kí is khatá ke bá'is
Yahúdáh aur Yarúsalam par qahr húá.
19 Tau bhí us ne nabíon ko un pás
bhejá, ki unhen KHUDÁWAND kí taraf
pheren; chunánchi unhon ne un ko
jatáyá, par we un ke shanawá na húe.
20 Tab Khudá kí Rúh Yahúyad'a
káhin ke beṭe Zakariyáh par názil
húí, so us ne únche par khaṛá hoke
logon se kahá, ki Khudá yún farmátá
hai, Tum kyún KHUDÁWAND ke
hukmon se báhar játe ho? tum hargiz
kámyáb nahín ho sakte; is liye ki
tum KHUDÁWAND ko chhoṛ dete ho,
wuh tumhen bhí chhoṛ degá.
21 Tab unhon ne us kí mukhálafat
men ham-qasam hoke bádsháh ke
hukm se KHUDÁWAND ke ghar ke
sahn men use patthar máre.
22 So Yúás bádsháh ne us ke báp
Yahúyad'a ke ihsán ko, jo us ne us
par kiyá thá, yád na kiyá, balki us ke
beṭe ko qatl kiyá. Aur marte waqt
us ne kahá, KHUDÁWAND dekhe, aur
intiqám le.
23 ¶ Aur ba'd us ke usí sál ke
ákhir aisá húá, ki Arám kí fauj us par
chaṛh áí; aur we Yahúdáh men aur
Yarúsalam par áe, aur logon men se

sáre amíron ko chun chunke már dálá, aur un ká sárá asbáb lútke Dimishq ke bádsháh pás bhejá.

24 Agarchi Arám kí fauj men thore log the jo áe, lekin KHUDÁWAND ne ek niháyat bará lashkar un ke háth men kar diyá, is liye ki unhon ne KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá ko chhor diyá thá. So unhon ne Yúás se intiqám liyá.

25 Aur jab we us se phir gaye, ki we use bahut zakhm i kárí karke chale gaye, to us ke mulázimon ne, Yahúyad'a káhin ke bete ke khún ke sabab, us par balwá kiyá, aur use us ke bistar par aisá márá ki wuh mar gayá; aur unhon ne use Dáúd ke shahr men gárá, par use bádsháhon kí qabron men nahín rakhá.

26 Un logon ke nám, jinhon ne us par balwá kiyá, ye hain; 'Ammúniya Samá'at ká betá Zabad, aur Moábiya Simríyat ká betá Yahúzabad.

27 ¶ Ab us ke beton ká ahwál, aur us khiráj ká bhár, jo us par dhará gayá, aur Khudá ke maskan kí marammat ká tazkira, dekh, wuh sab bádsháhon kí tawárikhí daftar men likhá hai. Aur us ká betá Amasiyáh us kí jagah bádsháh húá.

XXV BA'B.

AMASIYA'H pachís baras kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne untís baras Yarúsalam men bádsháhat kí. Us kí má ká nám Yahú'adán thá, jo Yarúsalam kí thí.

2 Aur wuh jo KHUDÁWAND kí nazar men durust hai, so us ne to kiyá, par tamám dil se nahín.

3 ¶ Aur aisá húá, ki jab bádsháhat us ke háth men qáim ho gayí, to us ne apne mulázimon ko jinhon ne us ke báp bádsháh ko qatl kiyá thá, ján se márá.

4 Par un kí auläd ko qatl na kiyá, mutábiq us ke jo Músá kí sharí'at kí kitáb men likhá hai, ki us men KHUDÁWAND ne farmáyá hai, ki Beton ke badle bápdáde qatl na honge, aur na bápdádon ke badle bete qatl honge, balki har ek ádmí apne gunáh ke liye márá jáwe.

5 ¶ Aur Amasiyah ne Yahúdáh ko jam'a kiyá, aur unhen, un ke ábái khándánon ke muwáfiq, tamám mulk i Yahúdáh aur Binyamín men, hazár hazár ke sardár aur sau sau ke sardár, kiyá, aur unhen, jin kí 'umr bís baras yá us se úpar thí, shumár kiyá, aur unhen tín lákh chune húe mard páyá, jo barchhí aur dhál rakhkar larái par charhne ke qábil the.

6 Aur us ne sau qintár rúpá deke Isráel men se bhí ek lákh jangí mardon ko naukar rakhá.

7 Lekin ek mard i Khudá us pás áyá, aur us se kahá, Ai bádsháh, Isráel kí fauj tere sáth jáne na páwe; kyúnki KHUDÁWAND Isráel ke sáth, ya'ne sáre baní Ifráím ke sáth, nahín hai.

8 Par agar tú jáná cháhe, to 'amal kar, aur apne ta'ín larái ke liye mazbút kar, lekin Khudá tujhe dushmanon ke áge giráegá; kyúnki Khudá men sambhálne aur giráne kí táqat hai.

9 Tab Amasiyáh ne us mard i Khudá se kahá, Phir sau qintáron ke liye, jo main ne Isráel ke lashkar ko diye, ham kyá karen? Wuh mard i Khudá bolá, KHUDÁWAND qádir hai ki tujhe us se bahut ziyáda dewe.

10 Tab Amasiyáh ne us lashkar ko, jo Ifráím men se us pás áyá thá, judá kar diyá, ki we apní jagah ko phir jáwen: is sabab un ká gazab Yahúdáh par bharká, aur we nipat josh men áke ghar ko rawána húe.

11 ¶ Lekin Amasiyáh diler baná, aur apne logon ko leke Wádí i Shor men gayá, aur baní Sha'ír ke das hazár ko kát dálá.

12 Aur baní Yahúdáh ne un men se das hazár ko jite jí asír kiyá, aur unhen ek chatán kí choti par le jáke unhen us chatán kí choti par se phenk

diyá, ki sab ke sab chaknáchúr ho
gaye.
13 ¶ Par us lashkar ke log, jinhen̲
Amasiyáh ne lauṭá diyá thá, ki us ke
sáth jang men̲ na jáwen̲, we, Samrún
se leke Bait-Haurán tak, Yahúdáh ke
shahron̲ par á paṛe, aur un men̲ se tín
hazár jawánon̲ ko már ḍálá, aur bahut
sí lúṭ le gaye.
14 ¶ Aur jab Amasiyáh Adúmíon̲
ko márke phir áyá thá, to yún̲ húá,
ki wuh baní Sha'ír ke ma'búdon̲ ko
láyá, aur unhen̲ apne ma'búd hone ke
liye nasab kiyá, aur un ke áge sijda
kiyá, aur un ke liye ḳhushbúíán̲
jaláín̲.
15 Tab Ḳhudáwand ká gazab Ama-
siyáh par bhaṛká, aur us ne ek nabí
ko us pás bhejá, jis ne us se kahá, ki
Qaumon̲ ke ma'búd, jo apne hí logon̲
ko tere háth se chhuṛá na saken̲, tú ne
un ke píchhá kyún̲ kiyá?
16 Jab wuh us se báten̲ kartá thá,
to Amasiyáh ne us se kahá, ki Kyá
tú bádsháh ká saláhkár muqarrar kiyá
gayá? rah já; tú kyún̲ márá jáe?
Tab nabí rah gayá, aur kahá, Main̲
jántá hún̲ ki Ḳhudá ká iráda yih hai,
ki tujhe halák kare, is liye ki tú ne
yih kiyá, aur merí saláh ká shanawá
na húá.
17 ¶ Tab Yahúdáh ke bádsháh
Amasiyáh ne saláh leke Isráel ke bád-
sháh Yúás bin Yahúaḳhaz bin Yáhú
ke pás elchí bheje, aur paigám kiyá,
ki A'iye, ham ek dúsre ko rúbarú
dekhen̲.
18 So Isráel ke bádsháh Yúás ne
Yahúdáh ke bádsháh Amasiyáh ko
kahlá bhejá, ki Lubnán ke bhaṭkaṭ-
aiye ne Lubnán ke saro se paigám
kiyá, ki Apní beṭí mere beṭe se byáh
de; tab ek janglí darinda, jo Lubnán
men̲ thá, us ke pás guzrá, aur bhaṭ-
kaṭaiye ko latáṛ márá.
19 Tú kahtá hai, Dekh, main̲ ne
Adúmíon̲ ko márá hai; so tere dil
men̲ ghamanḍ samáyá hai, ki faḳhr
kare: ab ghar men̲ baiṭhá rah; kyá
zarúr hai, ki tú apne úpar áfat láwe,
aur tú gir jáwe, tú aur Yahúdáh
samet?
20 Lekin Amasiyáh ne na suná;
kyún̲ki yih Ḳhudá se thá, tá ki wuh
unhen̲ un ke háth men̲ kar dewe, is
liye ki unhon̲ ne Adúmíon̲ ke ma'-
búdon̲ kí pairauí kí thí.
21 So Isráel ká bádsháh Yúás
chaṛhá; aur we, ya'ne wuh aur sháh
i Yahúdáh Amasiyáh, Yahúdáh ke
Bait-Shams men̲ ek dúsre ke rúbarú
húe.
22 Par Yahúdá'n ne Israel ke age
shikast páí, aur har ek apne apne
ḳhaime ko bhágá.
23 Aur sháh i Isráel Yúás ne sháh
i Yahúdáh Amasiyáh bin Yúás bin
Yahúaḳhaz ko Bait-Shams men̲ pakaṛ
liyá, aur use Yarúsalam men̲ láyá, aur
Yarúsalam kí díwár Ifráím ke pháṭak
se leke Kone ke pháṭak tak, jo chár
sau háth kí thí, ḍhá dí;
24 Aur sárá soná aur rúpá, aur sáre
bartan, jo 'Obed-Adúm pás Ḳhudá ke
ghar men̲ páe, aur bádsháh ke ghar
ke ḳhazáne, le liye, aur bahut se log
zámini ke liye pakṛe, aur Samrún ko
phirá.
25 ¶ Aur Amasiyáh bin Yúás sháh
i Yahúdáh, Yúás bin Yahúaḳhaz sháh
i Isráel ke marne ke ba'd, pandrah
baras jítá rahá.
26 Ab Amasiyáh ká báqí ahwál,
auwal o áḳhir jo hai, wuh to Yahúdáh
aur Isráel ke bádsháhon̲ kí kitáb men̲
likhá hai.
27 ¶ Aur ba'd us ke ki Amasiyáh
Ḳhudáwand kí pairauí se phirá,
Yarúsalam men̲ logon̲ ne us par balwá
kiyá; so wuh Lakís ko bhág gayá:
par unhon̲ ne Lakís men̲ us ke píchhe
log bheje, aur use wahán̲ qatl kiyá.
28 Tab we use ghoṛon̲ par ḍálke
le áe, aur Yahúdáh ke shahr men̲
us ke bápdádon̲ ke darmiyán use gáṛ
diyá.

XXVI BA'B.

TAB Yahúdáh ke sáre logon ne 'Uzziyáh ko, jo solah baras ká thá, leke, us ke báp Amasiyáh kí jagah men bádsháh kiyá.

2 Us ne Ailút ká shahr biná kiyá; aur ba'd us ke ki bádsháh apne báp-dádon men já milá, use Yahúdáh kí mamlukat men phir dáḳhil kiyá.

3 So 'Uzziyáh solah baras kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne Yarúsalam men báwan baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Yakúliyáh thá, jo Yarúsalam kí thí.

4 Us ne wuh, jo Ḳhudáwand kí nazar men durust hai, kiyá, us sab ke mutábiq ki us ke báp Amasiyáh ne kiyá thá.

5 Aur wuh Zakariyáh ke dinon men, jo Ḳhudá kí royaton men máhir thá, Ḳhudá ká tálib rahá, aur jab tak ki wuh Ḳhudáwand ko ḍhúndh rahá, tab tak Ḳhudá ne us ko kámyáb rakhá.

6 Aur wuh niklá aur Filistíon se laṛá, aur Ját kí díwár ko, aur Ibnáh kí díwár ko, aur Ashdúd kí díwár ko, ḍhá diyá, aur Ashdúd ke ás pás Filistíon ke darmiyán shahron ko biná kiyá.

7 Aur Ḳhudá ne us kí madad kí, ki Filistíon par, aur un 'Arabíon par, jo Júr-Ba'al men rahte the, aur Ma'úníon par, gálib húá.

8 Aur 'Ammúníon ne 'Uzziyáh ko hadye diye; aur us ká nám Misr ke madḳhal tak phail gayá; kyúnki wuh niháyat zoráwar thá.

9 Phir 'Uzziyáh ne Yarúsalam men Kone ke pháṭak par, aur Wádí ke pháṭak par, aur díwár ke moṛ kí taraf, burj banáe, aur unhen mazbút kiyá.

10 Aur us ne bayábán men burj banwáe, aur bahut se kúe khudwáe; kyúnki nasheb men aur maidán men us kí bahut mawáshí thí, aur kohistán men aur Karmil men us ke kisán aur ták-bán the, kyúnki kishtkárí par niháyat rágib thá.

11 Aur 'Uzziyáh ke pás jangí mardon ká ek lashkar bhí thá, jo Ya'iel kátib aur Ma'asiyáh názim ke shumár ke mutábiq, gol gol karke, jang ke liye nikaltá thá, aur Hanániyáh ke zer farmán thá, jo bádsháh ke sardáron men se thá.

12 Aur un bahádur mardon ke abwí ra,íson ká kull shumár do hazár chha sau thá.

13 Aur un ke hukm men tín lákh sárhe sát hazár ká ek jangi lashkar thá, jo qawí fauj banke laṛne ko nikal játe the, ki dushmanon ke muqábil bádsháh kí madad karen.

14 Aur 'Uzziyáh ne un ke liye, ya'ne sáre lashkar ke liye, ḍhálon, aur barchhíon, aur ṭopon, aur baktaron, aur kamánon se leke, ḍhelwáns ke pattharon tak, sab kuchh taiyár kiyá.

15 Aur us ne Yarúsalam men hunarmand logon kí kárígarí se kal banwáin, ki un se, burjon aur fasílon par se, tír aur baṛe baṛe patthar máren. So us ká nám dúr tak phail gayá; kyúnki us kí madad 'ajab tarah se húí, yahán tak ki us ne baṛá zor paidá kiyá.

16 ¶ Lekin jab wuh qawí húá, to us ká dil phúl uṭhá, yahán tak ki wuh ḳharáb ho gayá; aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí ná-farmánbardárí kí, aur Ḳhudáwand kí haikal men gayá, tá ki ḳhushbúí ke mazbah par ḳhushbú jaláwe.

17 Tab 'Azariyáh káhin us ke píchhe gayá, aur us ke sáth Ḳhudáwand ke assí aur káhin the, jo sáhib i shujá'at the.

18 Aur unhon ne 'Uzziyáh bádsháh ká sámhná kiyá, aur use kahá, ki Ai 'Uzziyáh, terá kám nahín, ki Ḳhudáwand ke liye ḳhushbúí jaláwe, balki káhinon Hárún ke beton ká kám hai; ki we ḳhushbúí jaláne ke liye muqaddas kiye gaye hain: so maqdis se báhir jáiye; kyúnki tú ne ḳhatá kí hai, aur

yih kám KHUDÁWAND Ḳhudá se terí
'izzat ká bá'is na hogá.
19 Tab 'Uzziyáh gusse húá, aur
baḳhúr-dán ḳhushbú jaláne ko us ke
háth men̲ rahá; aur jon̲ káhinon̲ par
khafá hotá thá, to káhinon̲ ke huzúr
KHUDÁWAND ke ghar ke andar baḳhúr
ke mazbah ke pás us kí peshání par
korh phúṭ niklá.
20 Aur sardár káhin aur sáre káhin-
on̲ ne us par nazar kí, aur kyá dekhte
hain̲? ki us kí peshání par korh niklá
hai: so unhon̲ ne use jald nikálá,
balki wuh áp bhí jald chal niklá, kyún̲-
ki KHUDÁWAND ne use márá thá.
21 Chunánchi 'Uzziyáh bádsháh
apne marne ke din tak korhí rahá, aur
korhí hoke ek judá ghar men̲ rahá;
kyún̲ki wuh KHUDÁWAND ke ghar se
ḳhárij húá thá: aur us ká beṭá Yútám
bádsháh ke ghar ká muḳhtár thá, aur
ra'aiyat ká insáf kartá thá.
22 ¶ Aur 'Uzziyáh ká báqí ahwál,
auwal o áḳhir jo hai, so Amús ke beṭe
Yas'aiyáh nabí ne likhá hai.
23 So 'Uzziyáh apne bápdádon̲ men̲
já milá, aur unhon̲ ne us ko bádsháhon̲
ke qabristán ke maidán men̲ us ke
bápdádon̲ ke darmiyán gárá, ki we
bole, Wuh to korhí hai: aur us ká
beṭá Yútám us ke badle bádsháh húá.

XXVII BA'B.

YU'TA'M pachís baras kí 'umr men̲
bádsháh húá, aur us ne solah
baras Yarúsalam men̲ bádsháhat kí.
Us kí má ká nám Yarúsah thá, jo Sa-
dúq kí beṭí thí.
2 Aur us ne wuh, jo KHUDÁWAND
kí nazar men̲ durust hai, so kiyá, aur
jo kuchh kiyá, so sarásar apne báp
'Uzziyáh ke mánind kiyá; magar wuh
KHUDÁWAND kí haikal men̲ ghus na
gayá. Par log hanoz badkárí karte
rahe.
3 Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar
ká 'A'lí Darwáza banáyá, aur 'Ufal kí
díwár men̲ us ne bahut ta'mír kí.
4 Aur Yahúdáh ke kohistán men̲ us
ne shahr banwáe, aur jangalon̲ men̲ us
ne qil'a aur burj banwáe.
5 ¶ Aur wuh baní 'Ammún ke
bádsháh se laṛá, aur us par gálib húá.
Aur us baras men̲ baní 'Ammún ne
ek sau qintár rúpá, aur das hazár karr
gehún̲, aur das hazár karr jau use diye.
Utná hí baní 'Ammún ne dúsre aur
tísre baras men̲ bhí use diyá.
6 So Yútám zoráwar hotá gayá, is
liye ki us ne KHUDÁWAND apne Ḳhu-
dá ke áge apní ráhen̲ durust kí thín̲.
7 ¶ Ab Yútám ká báqí ahwál, aur
us kí sárí laṛáián̲, aur us ke a'amál,
dekho, we Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon̲ ke daftar men̲ likhe hain̲.
8 Wuh pachís baras ká hoke bád-
sháh húá, aur us ne solah baras Yarú-
salam men̲ bádsháhat kí.
9 ¶ Aur Yútám apne bápdádon̲ men̲
shámil hoke so gayá, aur unhon̲ ne
use Dáúd ke shahr men̲ gárá: aur us
ká beṭá A'ḳhaz us ke badle bádsháh
húá.

XXVIII BA'B.

A'KHAZ bís baras kí 'umr men̲ bád-
sháh húá, aur us ne solah baras
Yarúsalam men̲ bádsháhat kí. Aur
wuh jo KHUDÁWAND kí nazar men̲
durust hai, so us ne apne báp Dáúd kí
mánind nahín̲ kiyá;
2 Balki Isráel ke bádsháhon̲ kí rá-
hon̲ par chalá; aur us ne Ba'alím ke
liye ḍhále húe but bhí banáe.
3 Aur us ne baní Hinnúm kí wádí
men̲ qurbánián̲ jaláín̲, aur un qaumon̲
ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinhen̲
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne
se ḳhárij kiyá thá, apne hí beṭon̲ ko
ág men̲ jhonká.
4 Us ne únche makánon̲ aur pahár-
on̲ par, aur har ek hare daraḳht tale,
qurbánián̲ kín̲, aur baḳhúr jaláyá.
5 Tab KHUDÁWAND us ke Ḳhudá
ne us ko sháh i Arám ke háth men̲
kar diyá: so unhon̲ ne use márá, aur
un men̲ se bahut logon̲ ko we asír
karke le gaye, aur unhen̲ Dimishq men̲

pahuncháyá. Aur wuh sháh i Isráel
ke háth men bhí hawále kiyá gayá, jis
ne barí khúnrezí karke use zer kiyá.
6 ¶ Fiqah bin Ramaliyáh ne Yahúdáh men se ek lákh bís hazár bahádur logon ko ek hí din qatl kiyá; kyúnki unhon ne Khudáwand apne bápdádon ke Khudá ko chhor diyá thá.
7 Aur Zikrí ne, jo Ifráím ká ek pahlawán thá, Ma'asiyáh sháhzáde ko, aur qasr ke názim 'Azríqám ko, aur bádsháh ke wazír Ilqanah ko, már dálá.
8 Aur baní Isráel apne bháíon men se do lákh 'auraton aur bete betíon ko asír karke le gaye, aur un ká bahut sá mál lút liyá, aur lútí húí chízon ko Samrún men láe.
9 Aur wahán 'Odíd náme Khudáwand ká ek nabí thá: wuh us lashkar ke, jo Samrún ko phir játá thá, istiqbál ko gayá, aur unhen kahá, Dekho, Khudáwand tumháre bápdádon ke Khudá ne Yahúdáh par gusse hoke unhen tumháre háth men kar diyá; par tum ne aise gazab se, jo ásmán tak pahunch gayá, unhen qatl kiyá.
10 Aur tum ab is fikr men ho, ki baní Yahúdáh aur Yarúsalam ko pámál karke unhen apne gulám aur laundíán karo: par kyá Khudáwand tumháre Khudá ke nazdík tumhárá, hán, tumhárá hí gunáh nahín hogá?
11 Pas, tum ab merí suno, aur un asíron ko, jinhen tum ne apne bháíon men se asír kiyá, ázád karke phir bhejo; kyúnki Khudáwand ká qahr i 'azím tum par hai.
12 Tab baní Ifráím ke buzurg logon men se ba'ze, ya'ne Azariyáh bin Yahúhanán, aur Barakiyáh bin Masilímút, aur Yahizqiyáh bin Salúm, aur 'Amásá bin Khadlai uthe, aur unhen, jo lashkar se phir áte the, roká, aur unhen kahá, ki
13 Tum asíron ko yahán bhítar mat láo; ham to Khudáwand ke gunahgár hain, kyá tum cháhte ho, ki hamáre gunáhon aur hamárí khatáon ko barháo? kyúnki hamárá gunáh bará hai, aur Isráel par qahr i 'azím hai.
14 Tab un hathyárband logon ne asíron ko aur ganímat ko amíron aur sárí jamá'at ke áge chhor diyá.
15 Aur we mard, jin ke nám mazkúr húe, uthe, aur asíron ko le gaye, aur lút ke mál se un ke sab nangon ko kaprá pahináyá, aur unhen árásta kiyá, aur júte pahináe, aur unhen khiláyá piláyá, aur un par tel chuprá, aur un ke sáre mándon ko gadhon par bitháke nakhlistán ke shahr Yaríhú men un ke bháíon ke pás pahuncháyá; tab Samrún ko phire.
16 ¶ Us waqt A'khaz bádsháh ne Asúr ke bádsháhon pás log bheje, ki un se madad mángen;
17 Is liye ki Adúmí phir charh áe the, aur Yahúdáh ko márke asíron ko le gaye.
18 Filistí bhí Yahúdáh ke nasheb aur janúb ke shahron men á pare, aur Bait-Shams ko, aur Aiyalún ko, aur Jadírút ko, aur Shoko aur us ke díhát ko, aur Timnah aur us ke dihát ko, aur Jimsú aur us ke dihát ko, le liyá, aur un men base.
19 Kyúnki Khudáwand ne sháh i Isráel A'khaz ke sabab se Yahúdáh ko ghatáyá, is liye ki us ne Yahúdáh ko nangá kiyá thá, aur Khudáwand ká bará gunáh kiyá thá.
20 Aur sháh i Asúr Tiglatpilnásar us pás áyá; par us ne us ko tang kiyá, aur us kí kumak na kí.
21 Tab A'khaz ne Khudáwand ke ghar, aur qasr sháhí se, aur amíron ke gharon se, mál chhín leke sháh i Asúr ko diyá; tad bhí us ne us kí kuchh madad na kí.
22 ¶ Aur tangí ke waqt men bhí us ne Khudáwand se ziyáda náfarmání kí; yih wuh bádsháh A'khaz hai.
23 Ki us ne Damishq ke ma'búdon ke liye, jinhon ne use márá thá, qur-

báníán kín, aur kahá, ki Arám ke bádsháhon ke ma'búdon ne un kí madad kí hai, so main un ke liye qurbání karúngá, ki we merí madad karen. Lekin we us kí aur sáre Isráel kí ḳharábí ke bá'is húe.

24 Aur A'ḳhaz ne Ḳhudá ke ghar ke bartanon ko jama' kiyá, aur Ḳhudá ke ghar ke bartanon ko ṭukṛá ṭukṛá kiyá, aur ḲHUDÁWAND ke ghar ke darwázon ko band kiyá, aur apne liye Yarúsalam men har ek kone par mazbahon ko banáyá.

25 Aur Yahúdáh ke ek ek shahr men us ne únche makán banwáe, ki ajnabí ma'búdon ke liye ḳhushbú jaláwen, aur us ne ḲHUDÁWAND apne bápdádon ke Ḳhudá ko gussa diláyá.

26 ¶ Ab us ká báqí ahwál, aur us ke sáre a'amál, auwal o áḳhir jo hain, so Yahúdáh aur Isráel ke bádsháhon ke daftar men likhe húe hain.

27 Aur A'ḳhaz apne bápdádon men shámil hoke soyá, aur Yarúsalam shahr hí men gáṛá gayá; par unhon ne use Isráel ke bádsháhon ke goristán men na rakhá: aur us ká beṭá Hizqiyáh us ke badle bádsháh húá.

XXIX BA'B.

HIZQIYA'H pachís baras kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne untís baras Yarúsalam men bádsháhat kí. Us kí má ká nám Abiyáh thá, jo Zakariyáh kí beṭí thí.

2 Us ne wuh kám, jo ḲHUDÁWAND kí nazar men durust hai, so kiyá, us sab ke mutábiq jo us ke báp Dáúd ne kiyá thá.

3 ¶ Us ne apní saltanat ke pahle baras ke pahle mahíne men ḲHUDÁWAND ke ghar ke darwázon ko kholá, aur un kí marammat kí.

4 Aur káhinon aur Láwíon ko bulá láyá, aur unhen púrabí bázár men jam'a kiyá,

5 Aur unhen kahá, Ai Láwío, merí suno: tum ab apne ko pák karo, aur ḲHUDÁWAND apne bápdádon ke Ḳhudá ke ghar ko pák karo, aur maqdis men se sárí najásat ko nikál le jáo.

6 Kyúnki hamáre bápdádon ne gunáh kiye, aur jo ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá kí nazar men burá hai, so unhon ne wuhí kiyá, aur use chhoṛ diyá, aur apne apne munh ḲHUDÁWAND ke maskan se pher diye, aur apní apní píṭh us kí taraf kí hai:

7 Aur usáre ke kiwáṛon ko band kiyá hai, aur Isráel ke Ḳhudá ke maqdis men chirágon ko bujháyá hai, aur ḳhushbúíán nahín jaláín, aur soḳhtaní qurbáníán nahín guzránín.

8 Is sabab se ḲHUDÁWAND ká qahr Yahúdáh aur Yarúsalam par názil húá, aur us ne unhen chhoṛ diyá, ki ghabráhaṭ aur hairání men giriftár howen, aur ki un par síṭí bajái jáwe, chunánchi tum ne apní ánkhon se dekhá hai.

9 Dekho, is sabab hamáre bápdáde talwár se máre paṛe, aur hamáre beṭe beṭíán aur jorúán asírí men hain.

10 Ab mere dil men hai, ki ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá ke sáth 'ahd bándhún, tá ki us ká qahr i shadíd ham par se phir jáe.

11 Ai mere farzando, tum ab gáfil mat ho; kyúnki ḲHUDÁWAND ne tumhen chun liyá hai, ki us ke áge khaṛe raho, aur us kí bandagí karo, aur us kí ḳhidmatguzárí karo, aur ḳhushbúíán jaláo.

12 ¶ Tab ye Láwí uṭhe, ya'ne baní Qihát men se Mahat bin 'Amásí, aur Yúel bin 'Azariyáh, aur baní Mirárí men se Qís bin 'Abdí, aur 'Azariyáh bin Yahalalliel, aur baní Jairsún men se Yúaḳh bin Zimmah, aur 'Adan bin Yúaḳh,

13 Aur baní Ilisáfan men se Simrí, aur Ya'iel, aur baní A'saf men se Zakariyáh, aur Mattaniyáh,

14 Aur baní Haimán men se Yahiel, aur Sima'í, aur baní Yadutún men se Sam'aiyáh, aur 'Uzziel uṭhe;

15 Aur apne bháíon ko jam'a karke, aur apne ko pák karke, bádsháh ke

hukm ke muwáfiq, jo KHUDÁWAND ke
kalám ke mutábiq thá, KHUDÁWAND
ke ghar ke pák karne ko áe.
16 Aur káhin KHUDÁWAND ke an-
darúní ghar men, us ke pák karne ko,
dákhil húe, aur we sárí najásat ko, jo
KHUDÁWAND kí haikal men maujúd
thí, KHUDÁWAND ke ghar ke sahn
men báhar láe; aur Láwíon ne use
uṭháyá, ki báhar le jáke Qidrún ke
nále men ḍál dewen.
17 Aur pahle mahíne kí pahlí
táríkh men unhon ne taqdís ká kám
shurú' kiyá, aur we us mahíne ke áṭh-
wen din KHUDÁWAND ke usáre tak áe,
aur áṭh din tak KHUDÁWAND ke ghar
ko pák karte rahe, aur pahle mahíne
kí solahwín táríkh men we tamám kar
chuke.
18 Tab unhon ne Hizqiyáh bádsháh
ke pás jáke kahá, ki Ham ne KHUDÁ-
WAND ke tamám ghar ko, aur sokh-
taní qurbání ke mazbah ko, aur sab
zurúf ko, aur nazr kí roṭíon kí mez ko,
aur sab bartanon ko pák kiyá;
19 Aur ham ne un sáre básanon ko,
jinhen A'khaz bádsháh ne apní sal-
tanat ke waqt, jab bedíní kartá thá,
radd kar diyá thá, phir árásta aur
muqaddas kiyá; aur dekh, we KHU-
DÁWAND ke mazbah ke áge hain.
20 ¶ Tab Hizqiyáh bádsháh sawere
uṭhá, aur shahr ke ra,íson ko faráham
karke KHUDÁWAND ke ghar ko chaṛh
gayá.
21 Aur we sát bail, aur sát menḍhe,
aur sát barre, aur sát bakre láe, ki
mamlukat ke liye, aur maqdis ke liye,
aur Yahúdáh ke liye, khatá kí qurbání
hon. Aur us ne káhinon Hárún ke
beṭon ko hukm kiyá, ki unhen KHU-
DÁWAND ke mazbah par guzránen.
22 Tab unhon ne bailon ko zabh
kiyá, aur káhinon ne lahú leke maz-
bah par chhiṛká; phir menḍhon ko
zabh kiyá, aur lahú ko mazbah par
chhiṛká; phir barron ko zabh kiyá,
aur lahú ko mazbah par chhiṛká.
23 Aur we khatá kí qurbání ke
bakron ko bádsháh aur jamá'at ke áge
láe; aur unhon ne apne háth un par
rakhe.
24 Phir káhinon ne unhen zabh
kiyá, aur un ká lahú khatá ke liye
mazbah par chhiṛká, ki sáre Isráel ká
kafára ho; kyúnki bádsháh ne far-
máyá thá, ki sokhtaní qurbání aur
khatá kí qurbání sáre Isráel ke liye
guzrání jáwen.
25 Aur us ne Dáúd ke hukm ke,
aur bádsháh ke gaibbín Ját ke, aur
Nátan nabí ke, hukm ke mutábiq,
KHUDÁWAND ke ghar men jhánjh, aur
barbat, aur kinnárat Láwíon ko deke,
unhen muqarrar kiyá; ki KHUDÁ-
WAND ne apne nabíon kí ma'rifat yún
hukm kiyá thá.
26 Aur Láwí Dáúd ke bájon ko,
aur káhin narsingon ko, leke khaṛe
húe.
27 Aur Hizqiyáh ne farmáyá, ki
Sokhtaní qurbání mazbah par guzrání
jáe: aur jis waqt sokhtaní qurbání ká
guzránná shurú' húá, usí waqt KHU-
DÁWAND ká gít narsingon aur sháh i
Isráel Dáúd ke bájon ke sáth shurú'
húá.
28 Aur sárí jamá'at ne sijda kiyá,
aur gít ká gáná aur narsingon ká
bajáná sab hotá rahá, jab tak ki sokh-
taní qurbání jal na chukí.
29 Aur jab sokhtaní qurbání jal
chukí, tab bádsháh ne aur sab ne, jo
us ke sáth házir the, jhukke sijda kiyá.
30 Phir Hizqiyáh ne aur amíron ne
Láwíon ko hukm kiyá, ki Dáúd ke
aur A'saf gaibbín ke gíton ko isti'amál
karke KHUDÁWAND kí hamd men
gáwen. Aur we khushí se hamd gáe,
aur sir jhukáke unhon ne sijda kiyá.
31 Tab Hizqiyáh ne mukhátib hoke
kahá, ki Jis hál ki tum ne áp ko KHU-
DÁWAND ke liye pák kiyá, pas nazdík
jáo, aur KHUDÁWAND ke ghar men
zabíhon aur shukrguzárí kí qurbáníon
ko guzráno. Tab jamá'at ne zabíhon

aur shukr kí qurbáníon ko charháyá;
aur sab ashrát-dil logon ne sokhtaní
qurbáníon ko bhí guzráná.

32 Aur sokhtaní qurbáníon kí gin-
tí, jo jamá'at láí, so sattar bail, aur
sau mendhe, aur do sau barre thí: ye
sab ke sab KHUDÁWAND kí sokhtaní
qurbání ke liye the.

33 Aur chha sau bail aur tín hazár
bher muqaddas kín.

34 Magar káhin aise thore the, ki
we sab sokhtaní qurbání ke jánwaron
kí khál utár na saken: tab un ke bháí
Láwíon ne un kí madad kí, jab tak ki
kám tamám na húá, aur jab tak ki
báqí káhinon ne apne ko pák na kiyá;
kyúnki Láwí apne ta,ín pák karne
men káhinon kí nisbat se dil ke bahut
sídhe the.

35 Lekin sokhtaní qurbáníán bhí,
aur salámatí kí qurbáníon kí charbíán,
aur sokhtaní qurbáníon ke tapáwan,
wufúr se the. So KHUDÁWAND ke
ghar kí khidmat achchhe qaríne se húí.

36 Aur Hizqiyáh aur sab log bág
bág húe, ki Khudá ne logon ko taiyár
kar diyá; ki wuh májará nágáh wuqú'
men áyá.

XXX BA'B.

AUR Hizqiyáh ne sáre Isráel aur
Yahúdáh ko kahlá bhejá, aur
Ifráím aur Munassí ke pás bhí náme
likh bheje, ki we KHUDÁWAND ke
ghar par Yarúsalam men áwen, tá ki
KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke liye
'íd i fasah karen.

2 Kyúnki bádsháh ne, aur amíron
ne, aur Yarúsalam men kí sárí jamá'at
ne, maslahat karke thahráyá thá, ki
dúsre mahíne men 'íd i fasah karen.

3 Kyúnki we us waqt fasah nahín
kar saken, is liye ki káhinon ne ba qadr
i ihtiyáj apne ko pák nahín kiyá thá,
aur log bhí Yarúsalam men jam'a
nahín húe the.

4 Aur wuh bát bádsháh aur sárí
jamá'at kí nazar men achchhí thí.

5 So unhon ne is bát par ittifáq
kiyá, ki Biarsab'a se leke Dán tak
tamám Isráel ke darmiyán manádí kí
jáwe, ki log Yarúsalam men áke KHU-
DÁWAND Isráel ke Khudá kí 'íd i
fasah karen; kyúnki unhon ne bahut
din se nawishton ke mutábiq fasah na
kiyá thá.

6 Tab qásid bádsháh aur us ke
amíron ke háth se khatt páke bád-
sháh ke hukm ke muwáfiq tamám
Isráel aur Yahúdáh men rawána húe,
aur bole, Ai baní Isráel, Abirahám,
aur Iz,háq, aur Isráel ke KHUDÁWAND
Khudá kí taraf phir rujú' hoo, to wuh
tumháre báqí logon kí taraf, jo Asúr
ke bádsháhon ke háth se bach rahe
hain, phiregá.

7 Aur tum apne bápdádon ke má-
nind, aur apne bháíon ke mánind, mat
ho; ki unhon ne KHUDÁWAND apne
bápdádon ke Khudá kí ná-farmání kí
hai; is liye us ne unhen hairání men
dálá hai, jaise tum áp dekhte ho.

8 Pas, tum apne bápdádon ke má-
nind sakht-gardan mat hoo, balki
KHUDÁWAND se iqrár karo, aur us ke
maqdis ko áo, jise us ne hamesha ke
liye muqaddas kiyá hai, aur KHUDÁ-
WAND apne Khudá kí bandagí karo,
tá ki us ká qahr i shadíd tum par se
phir jáwe.

9 Kyúnki agar tum KHUDÁWAND
kí taraf phiroge, to tumháre bháí aur
tumháre bete apne asír karnewálon kí
nazar men rahm páwenge, yahán tak
ki is mulk men phir áwenge; kyúnki
KHUDÁWAND tumhárá Khudá gafúr
aur rahím hai: aur agar tum us kí
taraf phiroge, to wuh tum se apná
munh na moregá.

10 So qásid Ifráím aur Munassí ke
mulk men Zabulún tak shahr ba shahr
guzarte phire; lekin we un par hanse,
aur unhen thatthe men uráyá.

11 Tad bhí A'shar men se, aur Mu-
nassí men se, aur Zabulún men se
kaí logon ne farotaní kí, aur Yarúsalam
ko áe.

12 Aur Yahúdáh par bhí KHUDÁWAND ká háth thá, ki un kí yakdilí karáwe, tá ki we KHUDÁWAND ke kalám ke mutábiq bádsháh aur amíron ke hukm par 'amal karen.

13 ¶ So bahut log Yarúsalam men jam'a húe, ki dúsre mahíne men fatírí roṭí kí 'íd karen; we ek bahut baṛí jamá'at the.

14 Aur we uṭhe, aur un mazbahon ko, jo Yarúsalam men the, aur bakhúr kí sárí qurbángahon ko, unhon ne dúr kiyá, aur unhen Qidrún ke nále men phenk diyá.

15 Phir unhon ne dúsre mahíne kí chaudahwín táríkh men fasah ko zabh kiyá; aur káhinon aur Láwíon ne sharminda hoke apne ko pák kiyá, aur KHUDÁWAND ke ghar men sokhtaní qurbáníon ko guzráná.

16 Aur we apne dastúr par mard i Khudá Músá kí sharí'at ke mutábiq apní jagah men khaṛe húe; aur káhinon ne Láwíon ke háth se lahú leke chhiṛká.

17 Kyúnki jamá'at men bahut the, jinhon ne apne ko pák nahín kiyá thá; is wáste Láwíon ke zimme men kiyá gayá, ki we un sabhon ke liye, jinhon ne apne ko pák na kiyá thá, fasah ke barron ko zabh karen, tá ki we KHUDÁWAND ke liye muqaddas howen.

18 Kyúnki bahut se logon ne Ifráím men se, aur Munassí men se, aur Ishakár men se, aur Zabulún men se, apne ko pák nahín kiyá thá, aur us ke barkhiláf jo likhá húá hai fasah kháyá. Lekin Hizqiyáh ne un ke liye du'á mángí aur kahá, Ai KHUDÁWAND i karím, tú har ek ko,

19 Jis ne Khudá ko, jo us ke bápdádon ká KHUDÁWAND Khudá hai, ḍhúnḍhne ko dil lagáyá hai, mu'áf kar, agarchi bait i quds kí tahárat se pák na húá ho.

20 Aur KHUDÁWAND ne Hizqiyáh kí suní, aur logon ko mu'áf kiyá.

21 So baní Isráel, jo Yarúsalam men házir the, baṛí khushí se sát din tak 'íd i fatír karte rahe; aur Láwí aur káhin KHUDÁWAND kí hamd men har roz buland áwáz ke báje bajá bajáke KHUDÁWAND ká shukr karte the.

22 Aur Hizqiyáh ne sab Láwíon ko, aur un sabhon ko, jo ki KHUDÁWAND ke 'irfán kí achchhí bát sikhláte the, tasallí-bakhsh báten kahín: unhon ne sát din tak 'íd kí qurbáníán kháín, aur salámatí ke zabáih zabh kiye, aur KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá ká iqrár kiyá.

23 Phir sárí jamá'at ne mashwara kiyá, ki aur sát din 'íd karen; aur we khushí se aur sát din mánte the.

24 Kyúnki sháh i Yahúdáh Hizqiyáh ne jamá'at ke liye hazár bail aur sát hazár bheṛ 'ináyat kín, aur amíron ne bhí jamá'at ke liye hazár bail aur das hazár bheṛen 'ináyat kín; aur bahut se káhinon ne apne ko pák kiyá.

25 Aur Yahúdáh kí sárí jamá'at, aur káhin, aur Láwí, aur wuh sárí jamá'at, jo Isráel men se áí thí, aur we pardesí, jo Isráel ke mulk se áe the, aur Yahúdáh men rahte the, khushí karte the.

26 So Yarúsalam men baṛí khushí húí; kyúnki sháh i Isráel Sulaimán bin Dáúd ke dinon se Yarúsalam men aisí na húí thí.

27 ¶ Ba'd us ke káhin aur Láwí uṭhe, aur logon ko barakat dí, aur un kí áwáz suní gayí, aur un kí du'á us ke muqaddas makán ásmán tak pahunchí.

XXXI BA'B.

JAB yih sab ho chuká, tab sáre Isráelí, jo házir the, rawána hoke Yahúdáh ke shahron men gaye, aur sárí múraton ko toṛ ḍálá, aur Yasíraton ko káṭ ḍálá, aur únche makanon aur mazbahon ko, jo Yahúdáh, aur Binyamín, aur Ifráím, aur Munassí men bhí the, ḍhá diyá, yahán tak ki

sab ke sab nest o nábúd húe. Tab
sáre baní Isráel apne apne shahr, aur
har ek ádmí apní apní milkíyat par
phir gaye.
2 ¶ Aur Hizqiyáh ne káhinon aur
Láwíon kí báridáríon ko un kí nau-
baton ke muwáfiq, har ek ko us kí
khidmat ke liye, ya'ne káhinon aur
Láwíon ko sokhtaní qurbáníon aur
salámatí kí qurbáníon ke guzránne ke
liye, aur bandagí, aur shukrguzárí,
aur sitáish karne ke liye, KHUDÁ-
WAND ke darbár ke darwázon men
muqarrar kiyá.
3 Aur us ne apne mál men se bád-
sháhí hissa sokhtaní qurbáníon ke
liye, ya'ne subh aur shám kí sokhta-
ní qurbáníon ke liye, aur sabton kí,
aur naye chándon kí, aur 'ídon kí
sokhtaní qurbáníon ke liye, thahráyá,
jaisá ki KHUDÁWAND kí sharí'at men
likhá hai.
4 Aur us ne logon ko, jo Yarúsalam
men rahte the, hukm kiyá, ki Káhinon
aur Láwíon ká haqq adá karen, tá ki
we dil-jam'aí se KHUDÁWAND kí sharí-
'at ká kám karen.
5 ¶ Aur jab is farmán ne shuhrat
pái, tab baní Isráel anáj, aur mai, aur
tel, aur shahd, aur khet ke sáre hásil
ke pahle phal wufúr se láe; aur har
ek chíz ká daswán hissa kasrat se láe.
6 Aur baní Isráel aur Yahúdáh, jo
Yahúdáh ke shahron men rahte the,
we bhí gáe bail aur bher bakríon ká
daswán hissa, aur un muqaddas chíz-
on ká daswán hissa, jo KHUDÁWAND
un ke Khudá ke liye muqaddas kí
gayí thín, láe, aur in ke dher dher la-
gá diye.
7 Unhon ne tísre mahíne men dher
dher lagáná shurú' kiyá, aur sátwen
mahíne men tamám kiyá.
8 Aur Hizqiyáh aur amíron ne áke
dheron ko dekhá, aur KHUDÁWAND ko
aur us kí guroh Isráel ko mubárakbád
kahá.
9 Aur Hizqiyáh ne káhinon aur
Láwíon se un dheron ká ahwál pú-
chhá.
10 Tab sardár káhin 'Azariyáh ne,
jo Sadúq ke khándán ká thá, jawáb
men kahá, ki Jab se logon ne KHU-
DÁWAND ke ghar men hadya láná
shurú' kiyá, tab se ham kháne ko
bahut rakhte hain, aur ásúda hote
hain, aur bahut bach rahtá hai;
kyúnki KHUDÁWAND ne apne logon
ko barakat bakhshí hai, aur jo bachá,
so yihí bará ambár hai.
11 ¶ Aur Hizqiyáh ne hukm kiyá,
ki KHUDÁWAND ke ghar men ambár-
kháne banáwen; aur unhon ne unhen
banáyá;
12 Aur we hadye, aur dahyakíán,
aur niyáz kí húí chízen, diyánat se un
men láe: aur un par Kan'aniyáh Láwí
mukhtár thá, aur us ká bhái Sima'í
náib tha.
13 Aur Yahiel, 'Azaziyáh, aur Na-
hát, aur 'Asahel, aur Yarimút, aur
Yúzabad, aur Iliel, aur Ismákiyáh, aur
Mahát, aur Bináyáh, Hizqiyáh bád-
sháh ke aur Khudá ke ghar ke sardár
'Azariyáh ke hukm se, Kan'aniyáh
aur us ke bhái Sima'í ke peshkár the.
14 Aur Qura bin Yimnah ek Láwí,
jo púrab kí taraf ká darbán thá, un
chízon ká, jinhen we apní khushí
khátir se Khudá kí niyáz karte the,
dároga thá, tá ki KHUDÁWAND kí niyá-
zen aur páktarín chízen bánt dewe.
15 Aur us ke tábi' men 'Adan, aur
Minyamín, aur Yashú', aur Sam'aiyáh,
aur Amariyáh, aur Sakaniyáh, káhinon
ke shahron men muqarrar the, aur un
kí amánat men thá, ki apne bháíon ko,
kyá bare kyá chhote ko, un kí báridá-
ríon ke muwáfiq, hissa bánt dewen:
16 Un mardon ke siwá, jin ke nám
nasabnáme men likhe gaye the, aur un
kí 'umr tín baras yá us se úpar thí, un
sab ko, jo apní báridáríon ke mutábiq
apní khidmat men kám karne ke liye
roz ba roz KHUDÁWAND ke ghar áte
the;

17 Ya'ne un káhinon ko, jin ke nám
un ke ábái khándánon ke muwáfiq
likhe gaye, aur un likhe húe Láwíon
ko, jo bís baras ke aur úpar the, aur
apní báridárion men khidmat karte
the;
18 Aur un ke sab likhe húe bál-
bachchon, aur jorúon, aur beton, aur
betíon ko, garaz us sárí jamá'at ko,
bánt dewen; ki we amánat se apne ko
páktarín chízon kí taqsím ke liye pák
karte the:
19 Aur Hárún ke beton un káhinon
ke liye bhí, jo apne shahron kí gird-
nawáh ke kheton men the, shahr ba
shahr kaí ek mard, jin ke nám likhe
gaye the, muqarrar húe, ki káhinon ke
sab mardon ko, aur sab Láwíon ko,
jin ke nám nasabnáme men likhe húe
the, hissa dewen.
20 ¶ Aur Hizqiyáh ne tamám Ya-
húdáh men aisá hí kiyá, aur KHUDÁ-
WAND apne Khudá kí nazar men jo
bhalá aur rást aur sach hai, so kiyá.
21 Aur jo jo kám us ne shurú' kiyá,
tá ki Khudá ke ghar kí aur sharí'at kí
khidmatguzárí kare, aur apne Khudá
ká tálib hoke jo jo hukm us ne kiyá,
so apne sáre dil se kiyá aur kámyáb
húá.

XXXII BA'B.

UN báton aur us 'amal i diyánat-
dárí ke ba'd, Sháh i Asúr San-
herib charh áyá, aur mulk i Yahúdáh
men dákhil húá, aur wahán ke hasín
shahron ke muqábil paráo kiyá, aur
cháhá ki unhen apne qabze men láwe.
2 Aur jab Hizqiyáh ne dekhá, ki
Sanherib áyá hai, aur Yarúsalam se
larne ko rukh kiyá hai;
3 To us ne apne amíron aur bahá-
duron ke sáth mashwarat karke yih
thahráyá, ki páni ke un soton ko, jo
shahr se báhar the, band kare; aur
unhon ne us kí madad kí.
4 Aur bahut log jam'a húe, aur sab
chashmon aur us nahr ko, jo us sar-
zamín ke bích men bahtí hai, band
kiyá, aur kahá, ki Asúr ke bádsháh
áke káhe ko bahut páni páwen?
5 Aur us ne himmat bándhí, aur
sárí díwár ko, jo tútí thí, banáyá, aur
burjon tak únchá kiyá, aur báhar se
ek dúsrí díwár ko utháyá, aur Dáúd
ke shahr men Millo ko mazbút kiyá,
aur bahut sí talwáren aur dhálen ban-
wáín.
6 Aur us ne logon ke úpar jang ke
sardár thahráe, aur shahr ke phátak
ke chauk men unhen apne pás jam'a
kiyá, aur unhen dilásá diyá, aur kahá,
7 Mazbút ho, aur diláwarí karo, aur
Asúr ke bádsháh se aur us ke sáth ke
sáre amboh se mat daro, aur na gha-
bráo; kyúnki we jo hamáre sáth hain,
un kí nisbat se jo us ke hamráh hain,
bahut hain.
8 Us ke sáth bashar ká háth hai; le-
kin hamáre sáth KHUDÁWAND hamárá
Khudá hai. ki hamári madad kare, aur
hamárí taraf se lare. Aur logon ne
sháh i Yahúdáh Hizqiyáh kí báton par
takya kiyá.
9 ¶ Ba'd us ke sháh i Asúr Sanhe-
rib ne, jo apne sáre lashkar ke sáth
Lakís ke muqábil pará thá, apne nau-
karon ko Yarúsalam men sháh i Ya-
húdáh Hizqiyáh ke pás, aur tamám
Yahúdáh ke pás, jo Yarúsalam men
the, bhejá, aur payám kiyá, ki
10 Sháh i Asúr Sanherib yún far-
mátá hai, ki Tum log kis par takya
karte ho, ki Yarúsalam men, us ke
muhásare ke waqt, rahte ho?
11 Kyá Hizqiyáh tumhen purchak
deke nahín cháhtá hai, ki tum aisá
karo, ki píchhe kál se aur piyás se
mar jáo? ki wuh kahtá hai ki KHU-
DÁWAND hamárá Khudá hamen sháh i
Asúr ke háth se chhuráwegá?
12 Kyá yih wuh Hizqiyáh nahín,
jis ne us ke únche makán aur us ke
mazbah dúr kar dále, aur Yahúdáh
aur Yarúsalam ko hukm kiyá, ki Tum
ek hí mazbah ke áge parastish karo,
aur usí par khushbúí jaláo?

13 Kyá tum nahín jánte ho, jo
main ne aur mere bápdádon ne mulkon
ke sáre logon se kiyá hai? kyá un
sarzamínon kí qaumon ke ma'búd
apne apne mulk ko kisí tarah mere
háth se bachá saken?
14 Un logon ke sáre ma'búdon men,
jinhen mere bápdádon ne halák kiyá,
wuh kaun sa hai, jo apne logon ko
mere háth se bachá saká, ki tumhárá
Ḳhudá tumhen mere háth se bachá
sake?
15 Pas Hizqiyáh tumhen na bharmáwe,
aur tum ko is taur par targíb
dene na páwe, aur us kí bát ko sach
mat jáno: kyúnki kisí ummat ká yá
mamlukat ká ma'búd apne logon ko
mere háth se aur mere bápdádon ke
háth se chhurá na saká: to phir kyá
imkán hai ki tumhárá ma'búd tumhen
mere háth se chhuráwe?
16 Aur us ke naukaron ne Ḳhudáwand
Ḳhudá kí mukhálafat men aur
us ke bande Hizqiyáh kí mukhálafat
men bahutsí aur báten kahín.
17 Aur us ne ḳhatton men bhí
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí ihánat
likhí, aur us ke haqq men kufr
baká, ki wuh bolá, Jaisá aur mulkwálon
ke ma'búdon ne apne logon ko
mere háth se na chhuráyá hai, waisá
hí Hizqiyáh ká ma'búd bhí apne
logon ko mere háth se na chhuráwegá.
18 Aur unhon ne barí áwáz se pukárke
Yahúdíon kí zubán men Yarúsalam
ke logon ko, jo díwár par the,
ye báten kahín, ki unhen daráwen aur
hairán karen, tá ki shahr ko le lewen.
19 Aur unhon ne Yarúsalam ke
Ḳhudá ke haqq men aisí báten kín,
jaisí zamín kí qaumon ke ma'búdon
ke haqq men, jo insán kí dastkárí se
bane the, kahí thín.
20 Is sabab Hizqiyáh bádsháh aur
Amús ká betá Yas'aiyáh nabí du'á
mángke ásmán kí taraf chilláe.
21 ¶ Tab Ḳhudáwand ne ek firishte
ko bhejá, aur us ne sháh i Asúr ke
lashkar men sáre baháduron, aur peshwáon,
aur sardáron ko faná kiyá. Tab
wuh pashemán hoke apne hí mulk ko
phir gayá. Aur jab apne ma'búd ke
ghar men dáḳhil húá, to unhon ne, jo
us kí sulb se nikal áe the, use wahán
talwár se már dálá.
22 Isí tarah Ḳhudáwand ne Hizqiyáh
ko aur Yarúsalam ke báshindon
ko Asúr ke bádsháh Sanherib ke háth
se aur sabhon ke háth se chhuráyá,
aur un ke gird o pesh hoke un kí
hidáyat kí.
23 Aur bahut log Yarúsalam men
Ḳhudáwand ke liye hadye, aur sháh i
Yahúdáh Hizqiyáh ke liye qímatí
chízen, láe; aur ba'd us ke wuh sab
qaumon kí nazar men buzurg húá.
24 ¶ Un dinon men Hizqiyáh ko
maut kí bímárí húí, aur us ne Ḳhudáwand
se du'á mángí; tab us ne us se
báten kín, aur use ek nishán diyá.
25 Lekin Hizqiyáh ne us ihsán ke
mutábiq shukr na kiyá; balki us ke
dil men ghamand samáyá: aur is liye
us par aur Yahúdáh aur Yarúsalam
par gazab húá.
26 Tab Hizqiyáh dil ke us gurúr kí
bábat ḳháksár húá, wuh aur Yarúsalam
ke báshinde bhí, so Hizqiyáh ke dinon
men Ḳhudáwand ká gazab un par
názil na húá.
27 ¶ Aur Hizqiyáh kí daulat aur
'izzat barí thí; aur us ne chándí, aur
sone, aur jawáhir, aur ḳhushbúíon,
aur dhálon, aur har tarah kí qímatí
chízon ke liye, ḳhazáne banwáe;
28 Aur makhzan anáj aur mai aur
tel ke liye, aur istabal har jins kí
mawáshí ke liye, aur bhersále bher
bakríon ke liye.
29 Aur us ne apne liye gánw basáe,
aur bher bakrí, gáe bail ke galle bahut
barháe, ki Ḳhudá ne use bahut sá mál
bakhshá thá.
30 Aur Hizqiyáh ne Jaihún kí 'álí
nahr band karke use Dáúd ke shahr
kí pachchhim taraf níche utárá. Aur

Hizqiyáh apne sáre kám men̲ kámyáb
húá.
31 ¶ Tis par bhí Wálí i Bábul ke
elchion̲ kí bábat, jo us pás bheje húe
áe, ki us mu'ajize ká hál, jo mulk men̲
húá thá, daryáft karen̲, Khudá ne use
ázmáne ke liye chhoṛá, tá ki us ke dil
ká sab bhed ma'lúm kare.
32 ¶ Ab Hizqiyáh ká báqí ahwál,
aur us kí nekíán̲, dekho, ki we Amús
ke beṭe Yas'aiyáh nabí kí royá men̲,
aur Yahúdáh ke aur Isráel ke bádshá-
hon̲ ke daftar men̲, likhe húe hain̲.
33 Aur Hizqiyáh apne bápdádon̲
men̲ shámil hoke so gayá, aur unhon̲
ne use baní Dáúd kí qabron̲ ke dar-
miyán, ek qabr men̲ jo sab se únchí
thí, gáṛá; aur tamám Yahúdáh aur
Yarúsalam ke sab báshindon̲ ne us ke
marne ke waqt us kí ta'zím kí. Aur
us ká beṭá Munassí us ká jánishín
húá.

XXXIII BA'B.

MUNASSI' bárah baras kí 'umr
men̲ bádsháh húá, aur us ne
Yarúsalam men̲ pachpan baras bád-
sháhat kí.
2 Magar wuh jo Ḳhudáwand kí
nazar men̲ burá hai, so us ne kiyá, un
qaumon̲ ke nafratí kám ke mutábiq,
jinhen̲ Ḳhudáwand ne baní Isráel ke
áge se daf'a kiyá thá.
3 ¶ Aur us ne un únche makánon̲
ko, jinhen̲ us ke báp Hizqiyáh ne
ḍháyá thá, phir biná kiyá, aur Ba'alím
ke liye kitne mazbah banáe, aur
Yasíraten̲ lagáín̲, aur sáre ásmání
lashkar kí parastish aur bandagí kí.
4 Aur us ne Ḳhudáwand ke us
ghar men̲ bhí, jis kí bábat Ḳhudáwand
ne farmáyá thá, ki Merá nám Yarú-
salam men̲ abad tak rahegá, mazbah
banáe.
5 Aur us ne sáre ásmání lashkar ke
nám ke mazbah, Ḳhudáwand ke ghar
ke do sahnon̲ men̲, biná kiye.
6 Aur us ne baní Hinnúm kí wádí
men̲ apne farzandon̲ ko ág men̲ guzá-
rá, aur us ne sá'aton̲ ko máná, aur já-
dúgarí aur ṭoná kiyá, aur yár deo aur
afsúngaron̲ se mu'ámala kiyá; us ne
Ḳhudáwand ke áge use gussa diláne
ke wáste bahut badkáríán̲ kín̲.
7 Aur us ne ek khodá húá but, ek
súrat jo us ne banwáí, Ḳhudá ke us
ghar men̲ nasb kí, jis kí bábat Ḳhudá
ne Dáúd ko aur us ke beṭe Sulaimán
ko kahá thá, ki Is ghar men̲, aur Ya-
rúsalam men̲, jise main̲ ne baní Isráel
ke sáre firqon̲ men̲ se chun liyá hai,
main̲ apná nám abad tak rakhún̲gá;
8 Aur main̲ baní Isráel ke pán̲won̲
ko is sarzamín se, jo main̲ ne un ke
bápdádon̲ ko 'ináyat kí hai, hargiz na
ṭalwáún̲gá, basharte ki we ḳhabardárí
se un sab báton̲ par jo main̲ ne unhen̲
farmáín̲, aur us sárí sharí'at aur un
hukmon̲ par aur qánúnon̲ par, jo Músá
ne diye, 'amal karen̲.
9 Lekin Munassí ne Yahúdáh ko
aur Yarúsalam ke báshindon̲ ko yahán̲
tak bhaṭkáyá, ki unhon̲ ne un gurohon̲
kí nisbat se jinhen̲ Ḳhudáwand ne
baní Isráel ke sámhne nábúd kiyá,
ziyáda badkárí kí.
10 Aur Ḳhudáwand ne Munassí se
aur apne logon̲ se báten̲ kín̲; par we us
ke shanawá na húe.
11 ¶ Is sabab se Ḳhudáwand un
par sháh i Asúr ke sipahsáláron̲ ko
láyá; we Munassí ko kanṭiye se pa-
kaṛke aur beṛion̲ se jakaṛke Bábul ko
le gaye.
12 Jab us ne baṛí taklíf páí, tab wuh
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke chihre
ko manáne lagá, aur apne bápdádon̲
ke Ḳhudá ke áge niháyat ḳháksár
húá;
13 Aur us ne us se du'á mángí, aur
us kí du'á qabúl húí, aur us kí zárí
suní gayí, aur wuh use Yarúsalam men̲
us kí mamlukat ke darmiyán phir
láyá. Tab Munassí ne jáná ki Ḳhu-
dáwand wuhí Ḳhudá hai.
14 Ba'd us ke us ne Dáúd ke shahr
ke báhar, Jaihún kí pachchhim taraf,

wádí men Machhlí-phátak ke jilau-
kháne tak, ek díwár uthái, aur 'Ufal
ko gherá, aur use bahut únchá kiyá,
aur Yahúdáh ke sáre hasín shahron
men lashkar ke sardár bithláe.
15 Aur us ne ajnabí ma'búdon ko,
aur us but ko jo KHUDÁWAND ke ghar
men thá, aur sab mazbahon ko, jo
us ne KHUDÁWAND ke ghar ke pahár
par aur Yarúsalam men banwáe the,
daf'a kiyá, aur shahr ke báhar phenk
diyá.
16 Aur us ne KHUDÁWAND ke maz-
bah kí marammat kí, aur us par salá-
matí ke aur shukr ke zabíhon ko
charháyá, aur Yahúdáh ko farmáyá,
ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá kí
bandagí karen.
17 Tis par bhí log hanoz únche
makánon men qurbání guzránte rahe,
magar faqat KHUDÁWAND apne Khudá
ke liye.
18 ¶ Ab Munassí ke báqí sáre kám,
aur us kí zárí jo us ne apne Khudá ke
áge kí, aur un gaibbínon ká kalám jo
unhon ne KHUDÁWAND Isráel ke
Khudá ke nám se use pahuncháyá, we
sab báten Isráel ke bádsháhon kí
tawáríkh men likhí hain;
19 Us kí du'á bhí aur us ká qabúl
honá, aur us kí sárí khatáen, aur us
kí be-ímání, aur we maqám, jin par us
ne únche makán banwáe, aur Yasíraten
aur múraten rakhín, us se pahle ki wuh
táib o kháksár húá: we sab Húsí kí
tawáríkh men likhe hain.
20 Aur Munassí apne bápdádon
men shámil hoke soyá, aur unhon ne
use usí ke ghar men gárá: aur us ká
betá Amún us ke badle bádsháh húá.
21 ¶ Amún báís baras kí 'umr men
bádsháh húá, aur us ne do baras Yarú-
salam men bádsháhat kí.
22 Aur jo KHUDÁWAND kí nazar
men burá hai, so us ne kiyá, jaisá ki
us ke báp Munassí ne kiyá thá: aur
Amún ne un sab khodí húí múraton
ke áge, jo us ke báp Munassí ne banwái
thín, qurbáníán guzránín, aur un kí
bandagí kí:
23 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge
'ájizí na kí, jis tarah us ke báp Mu-
nassí ne 'ájizí kí thí; balki Amún
ne gunáh par gunáh kiyá.
24 A'khir ko, us ke khádimon ne
us par bandish bándhí, aur us ke ghar
men use qatl kiyá.
25 ¶ Lekin mamlukat kí ra'aiyat
ne un sab ko qatl kiyá, jinhon ne
Amún bádsháh ke barkhiláf bandish
bándhí thí; aur ahl i mulk ne us ke
bete Yúsiyáh ko us kí jagah men bád-
sháh kiyá.

XXXIV BA'B.

YU'SIYA'H áth baras kí 'umr men
bádsháh húá, aur us ne iktís
baras Yarúsalam men saltanat kí.
2 Us ne we kám kiye, jo KHUDÁ-
WAND ke áge bhale the, aur apne báp
Dáúd kí ráhon par chalá; zarra bhí
dahne báen na murá.
3 ¶ Aur us kí saltanat ke áthwen
baras men, jab hanoz larká thá, wuh
apne báp Dáúd ke Khudá ko dhúndh-
ne lagá; aur bárahwen baras men
Yahúdáh aur Yarúsalam ko únche
makánon, aur Yasíraton, aur khode
húe buton, aur dhálí húí múraton se
pák karne lagá.
4 Aur logon ne us ke sámhne Ba-
'alím ke mazbahon ko dhá diyá, aur
múraton ko, jo un ke úpar únche par
thín, kát dálá, aur Yasíraton, aur
khodí húí súraton, aur dhálí húí
múraton ko, tor dálá, aur unhen dhúl
kar dálá, aur us dhúl ko un kí qabron
par jinhon ne un ke liye qurbáníán
guzrání thín, bithráyá.
5 Aur us ne un káhinon kí haddíán
un ke mazbahon par jaláín, aur is
tarah se Yahúdáh aur Yarúsalam ko
pák kiyá.
6 Aur yúnhí Munassí, aur Ifráím,
aur Sama'ún ke shahron men, aur
Naftálí tak, un ke pháoron ko girdá gird
chaláyá.

7 Aur jab ki mazbahon ko aur
Yasíraton ko dhá diyá, aur múraton
ko dhúl kar dálá, aur Isráel ke tamám
mulk men sab buton ko kát dálá, tab
Yarúsalam men phir áyá.

8 ¶ Aur us kí saltanat ke athárah-
wen baras men, jab ki mulk aur haikal
ko pák kiyá thá, us ne Asaliyáh ke
bete Sáfan ko, aur shahr ke sardár
Ma'asiyáh ko, aur Yúakhaz ke bete
Yúakh muhásib ko, KHUDÁWAND apne
Khudá ke ghar kí marammat karne ko
bhejá.

9 We Khilqiyáh sardár káhin pás
áe, aur wuh naqdí jo Khudá ke ghar
men lái gayí thí, jise darbán Láwíon
ne baní Munassí se, aur baní Ifráím se,
aur Isráel ke sáre báqí logon se, aur
tamám Yahúdáh aur Binyamín se, aur
Yarúsalam ke báshindon se, leke jam'a
kiyá thá, unhon ne supurd kí.

10 Aur unhon ne use kárindon ke
háth men, jo KHUDÁWAND ke ghar par
ta'inát the, somp diyá, aur unhon ne
un kárigaron ko diyá, jo KHUDÁWAND
ke ghar ká kám karte the, ki maskan
kí marammat karen, aur use banáwen;

11 Ya'ne barhaíon aur mi'máron
ko, ki taráshe húe patthar, aur lathe
qainchíon ke liye, aur un gharon ke
pátne ke liye, jinhen Yahúdáh ke bád-
sháhon ne giráyá thá, mol lewen.

12 Aur we mard diyánat se kám
karte the. Aur un par Yahat aur
'Abadiyáh, Láwí, jo baní Mirárí men
se the, ta'inat the, aur Zakariyáh aur
Masullám, baní Qihát men se, kám
karáte the; aur we sab Láwí bájon ke
bajáne men máhir the.

13 Aur we bárbardáron ke bhí, aur
un sab ke, jo kisí qism ká kám yá
khidmat karte the, dároga the; aur
Láwíon men se ba'ze sáfir aur muh-
tamim aur darbán the.

14 ¶ Aur jab we us naqdí ko, jo
KHUDÁWAND ke ghar men lái gayí
thí, nikál láe, to Khilqiyáh káhin ne
KHUDÁWAND kí tauret kí kitáb, jo
Músá ke háth se húí, páí.

15 Tab Khilqiyáh ne Sáfan sáfir se
khitáb karke kahá, ki Main ne KHU-
DÁWAND ke ghar men tauret kí kitáb
páí. Aur Khilqiyáh ne wuh kitáb
Sáfan ko dí.

16 Aur Sáfan wuh kitáb bádsháh
ke pás le gayá; phir us ne bádsháh
ko yih jawáb diyá, aur kahá, ki Sab
jo tú ne apne naukaron ke háth men
kar diyá, so we karte hain;

17 Aur wuh naqdí, jo KHUDÁWAND
ke ghar men maujúd thí, unhon ne
jam'a kí, aur dárogon ke háth aur kár-
guzáron ke háth men supurd kí.

18 Phir Sáfan sáfir ne bádsháh ko
yih khabar deke kahá, ki Khilqiyáh
káhin ne mujhe yih kitáb dí. Aur
Sáfan ne use bádsháh ke huzúr parhá.

19 Aur aisá húá, ki jon bádsháh ne
us sharí'at kí báten sunín, to apne
kapre pháre.

20 Phir bádsháh ne Khilqiyáh ko,
aur Akhiqám bin Sáfan ko, aur 'Abdún
bin Míkáh ko, aur Sáfan sáfir ko, aur
bádsháh ke naukar 'Asáyáh ko, farm-
áyá aur kahá,

21 Tum jáo, aur mere liye aur un
logon ke liye, jo Isráel men aur Ya-
húdáh men se báqí rahe, is kitáb kí
báton ke haqq men, jo milí hai, KHU-
DÁWAND se púchho; kyúnki KHUDÁ-
WAND ká qahr, jo ham par názil hotá
hai, bahut bará hai, is sabab se ki ha-
máre bápdádon ne KHUDÁWAND ke
kalám ko hifz nahín kiyá, ki aisá sab
kuchh karen, jaisá ki is kitáb men
likhá hai.

22 Tab Khilqiyáh aur we, jin ko
bádsháh ne hukm kiyá thá, Khuldah
nabíya ke pás, jo toshakháne ke dároga
Salúm bin Tiqvat bin Khasrah kí jorú
thí, gaye: wuh Yarúsalam ke bích
Mishnah náme mahall men rahtí thí;
so unhon ne us se yún paigám kahá.

23 ¶ Us ne unhen kahá, KHUDÁ-
WAND Isráel ká Khudá yún farmátá

hai, ki Tum us shakhs se, jis ne tumhen mujh pás bhejá hai, kaho, ki
24 KHUDÁWAND yún farmátá hai, Dekho, main is makán par, aur us ke báshindon par, ek balá názil karúngá, balki we sárí la'naten, jo us kitáb men, ki sháh i Yahúdáh ke áge paṛhí gayí, likhí hain:
25 Kyúnki unhon ne mujhe tark kiyá, aur gair-ma'búdon ke áge khushbúián jaláín, tá ki apne háthon ke sáre kámon se mujhe gussa diláwen; so merá qahr is maqám par bharkegá, aur ṭhanḍá na hogá.
26 Rahá sháh i Yahúdáh, jis ne tum ko bhejá, ki KHUDÁWAND se ahwál daryáft karo; so tum use yún kaho, ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki Tú jo hai, so tú ne un mazmúnon ko suná;
27 Is sabab ki terá dil narmáyá, tú ne Khudá ke áge 'ájizí kí, jab ki tú ne us kí báten sunín jo us ne is makán aur us ke báshindon kí mukhálafat men kahín, aur mere áge farotaní kí, aur apne kapṛe pháṛe, aur mere áge royá; so main ne bhí kán dharke terí suní, KHUDÁWAND farmátá hai.
28 Dekh, main tujhe tere bápdádon ke sáth shámil karúngá, aur tú apní gor men salámatí se dafan kiyá jáegá, aur sárí áfat ko, jo main is maqám par aur usí ke báshindon par láúngá, terí ánkhen na dekhengí. So unhon ne phirke yih khabar bádsháh pás pahuncháí.
29 ¶ Tab bádsháh ne log bhejke Yahúdáh aur Yarúsalam ke sáre buzurgon ko apne pás jam'a kiyá.
30 Aur bádsháh KHUDÁWAND ke ghar ko chaṛh gayá, aur sáre baní Yahúdáh, aur Yarúsalam ke sáre báshinde, aur káhin, aur Láwí, aur sab chhoṭe baṛe log sáth chale, aur us ne 'ahd kí sárí báten us kitáb kí, jo KHUDÁWAND ke ghar men milí thí, unhen paṛh sunáín.
31 Aur bádsháh apne maqám par khaṛá húá, aur KHUDÁWAND ke áge 'ahd kiyá, aur kahá, ki Ham KHUDÁWAND kí pairauí karenge, aur us ke hukmon, aur us kí shahádaton, aur us ke qánúnon ko, apne sáre dil aur sárı ján se hifz karenge, aur us 'ahd kí báton par, jo is kitáb men likhí hain, 'amal karenge.
32 Aur us ne sab ko, jo Yarúsalam aur Binyamín men maujúd the, us 'ahd men sharík kiyá. Aur Yarúsalam ke báshindon ne Khudá, apne bápdádon ke Khudá ke 'ahd ke mutábiq 'amal kiyá.
33 Aur Yúsiyáh ne baní Isráel kí sárí sarzamínon men se sárí makrúhát ko daf'a kiyá, aur sab logon ko, jo ki Isráel men rahte the, 'ibádat men házir kiyá, ki KHUDÁWAND apne Khudá kí bandagí karen. Aur we us ke jíte jí KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá kí pairauí se phir na gaye.

XXXV BA'B.

AUR Yúsiyáh ne Yarúsalam men KHUDÁWAND ke liye 'íd i fasah kí; aur wuh fasah pahle mahíne kí chaudahwín táríkh men zabh húá.
2 Aur us ne káhinon ko un kí khidmaton par muqarrar kiyá, aur unhen KHUDÁWAND ke ghar kí 'ibádat ke liye ragbat diláí.
3 Aur un Láwíon se, jo KHUDÁWAND ke muqaddas hoke tamám Isráel ko ta'lím dete the, kaha, ki Pák sandúq ko us ghar men, jo sháh i Isráel Sulaimán bin Dáúd ne banáyá thá, rakho; ab se kándhe par uṭháe na phiro: ab tum KHUDÁWAND apne Khudá kí aur us kí guroh Isráel kí khidmat karo;
4 Aur apne ábái khándánon ke muwáfiq, apní báridárion ke mutábiq, jis tarah se sháh i Isráel Dáúd ne likhá thá aur us ke beṭe Sulaimán ne bhí likhá thá, apní khidmat men házir ho.
5 Aur tum maqdis men apní birádarí ya'ne qaum ke farzandon ke ábái khándánon ke firqon ke muwáfiq, aur

Láwíon̲ ke gharánon̲ kí báridári ke
mutábiq, khaṛe ho;
6 Aur apne ko pák karke fasah ko
zabh karo, aur apne bháíon̲ ko taiyár
karo, ki we KHUDÁWAND ke kalám ke
mutábiq, jo Músá se likhá gayá, kám
karen̲.
7 Aur Yúsiyáh ne logon̲ ke liye
gallon̲ men̲ se barre aur halwán diye,
ki un sab ke wáste jo házir the 'íd i
fasah ke zabíhe hon̲, aur gintí men̲
tís hazár húe, aur tín hazár gáe bail
húe; yih sab bádsháhí mál men̲ se
thá.
8 Aur us ke amíron̲ ne khushí se
logon̲ ko, aur káhinon̲ ko, aur Láwíon̲
ko diyá: Khilqiyáh, aur Zakariyáh,
aur Yahiel ne, jo Khudá ke ghar ke
názim the, káhinon̲ ko 'íd i fasah ke
zabíhon̲ ke liye do hazár chha sau
bheṛ bakrí aur tín sau gáe bail diye.
9 Aur Kan'aniyáh, aur us ke bhái
Sam'aiyáh, aur Nataniel, aur Hasa-
biyáh, aur Ya'iel, aur Yúzabad, jo
Láwíon̲ ke sardár the, unhon̲ ne Lá-
wíon̲ ko fasah ke liye pachás hazár
bheṛ bakrí aur pánch sau gáe bail diye.
10 So 'ibádat ke sámán muhaiyá
húe, aur káhin̲ apne maqám men̲, aur
Láwí apní báridárion̲ men̲, bádsháh
ke hukm ke muwáfiq, házir húe.
11 Unhon̲ ne fasah ko zabh kiyá,
aur káhinon̲ ne un ke háth se lahú leke
chhiṛká, aur Láwíon̲ ne khál khínchí.
12 Aur Láwí sokhtaní qurbáníán̲ le
chale, tá ki we baní Isráel ke ábái
khándánon̲ ke firqon̲ ke mutábiq un-
hen̲ dewen̲, ki KHUDÁWAND ke huzúr
guzránen̲, jaisá Músá kí kitáb men̲
likhá hai. Aur bailon̲ se bhí aisá hí
kiyá.
13 Aur unhon̲ ne dastúr ke muwá-
fiq fasah ko ág se bhúná; par aur pák
hadyon̲ ko degon̲, aur handon̲, aur
karáhíon̲ men̲, pakáyá, aur jald logon̲
ko bánṭ diyá.
14 Ba'd us ke unhon̲ ne apne liye
aur káhinon̲ ke liye taiyár kiyá; ky-
ún̲ki káhin baní Hárún sokhtaní qur-
báníon̲ aur charbíon̲ ke chaṛháne men̲
rát tak mashgúl rahe; so Láwíon̲ ne
apne liye aur káhinon̲ baní Hárún ke
liye taiyár kiyá.
15 Aur gánewále baní A'saf, Dáúd
ke, aur A'saf, aur Haimán, aur bád-
sháh ke gaibbín Yadutún ke hukm
ke muwáfiq, apne makánon̲ par the,
aur darbán har ek darwáze par házir
the; kyún̲ki unhen̲ apní khidmat par
se ṭal jáná munásib na thá; is liye un
ke bhái Láwíon̲ ne un ke liye taiyár
kiyá.
16 So usí din men̲ KHUDÁWAND kí
'ibádat kí sárí taiyárí ho gayí, tá ki
Yúsiyáh bádsháh ke hukm ke muwáfiq
'íd i fasah karen̲, aur KHUDÁWAND ke
mazbah par sokhtaní qurbáníán̲ guz-
ránen̲.
17 Aur baní Isráel ne, jo házir the,
usí waqt 'íd i fasah aur fatírí roṭí kí
'íd sát din tak kí.
18 Aur Samúel nabí ke dinon̲ se
Isráel men̲ aisí 'íd i fasah na húí thí,
balki Isráel ke sáre bádsháhon̲ ne bhí
aisí 'íd i fasah na kí thí, jaisí ki Yú-
siyáh, aur káhinon̲, aur Láwíon̲, aur
sáre baní Yahúdáh aur ahl i Isráel, jo
wahán̲ házir the, aur Yarúsalam ke
báshindon̲ ne kí.
19 Yúsiyáh kí saltanat ke aṭhárah-
wen̲ baras men̲ yih 'íd i fasah húí.
20 ¶ In báton̲ ke ba'd, jab Yúsiyáh
haikal kí marammat kar chuká, sháh i
Misr Níko chaṛh áyá, ki Karkimís par,
jo Furát ke kanáre par hai, lashkar-
kashí kare; tab Yúsiyáh us ká muqá-
bala karne ko niklá.
21 Tab us ne us pás elchí bheje aur
payám kiyá, ki Ai Yahúdáh ke bád-
sháh, tujh se merá kyá kám? main̲ is
waqt tujh par chaṛh nahín̲ átá hún̲,
balki usí ke ghar par, jis se merí laṛái
hai: aur Khudá ne mujh ko hukm kiyá,
ki jaldí karo: so tú Khudá ke, jo mere
sáth hai, barkhiláf mat paṛ, aisá na ho
ki wuh tujhe balák kare.

22 Lekin Yúsiyáh ne us se munh na
morá, balki us se larne ke liye apná
bhes badlá, aur Níko kí báton ká, jo
Khudá ke munh se niklín, shanawá
na húá, balki Majiddo kí wádí men
larne ko gayá.

23 Aur tírandázon ne Yúsiyáh bád-
sháh ko hadaf kiyá; aur bádsháh ne
apne naukaron se kahá, ki Mujhe le
jáo, kyúnki main zakhmí húá.

24 So us ke naukaron ne use us rath
par se utárá, aur us kí dúsri rath par
use charháyá, aur Yarúsalam ko le
gaye: aur wuh mar gayá, aur apne
bápdádon kí qabron men gárá gayá.
Aur tamám Yahúdáh aur Yarúsalam
ne Yúsiyáh ke liye mátam kiyá.

25 ¶ Aur Yaramiyáh ne Yúsiyáh
par nauha kiyá, aur sab gánewále aur
gánewálíán apne marsiyon men áj ke
din tak Yúsiyáh ká zikr karte hain:
yih unhon ne Isráelíon men ek sun-
nat muqarrar kí: aur dekh, we báten
nauhon kí kitáb men likhí hain.

26 Ab Yúsiyáh ke báqí ahwál, aur us
kí nekíán, mutábiq us ke, jo KHUDÁ-
WAND kí sharí'at men likhá hai,

27 Aur us ke a'amál, auwal o ákhir,
dekh, we Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke daftar men likhe hain.

XXXVI BA'B.

AUR mulk ke logon ne Yúsiyáh ke
bete Yahúakhaz ko liyá, aur us
ke báp kí jagah use Yarúsalam men
bádsháh kiyá.

2 Yahúakhaz teís baras kí 'umr men
bádsháh húá, aur us ne tín mahíne
Yarúsalam men bádsháhat kí.

3 Aur sháh i Misr ne Yarúsalam
men áke use khárij kar diyá, aur ahl i
mamlukat par sau qintár rúpá, aur ek
qintár soná, khiráj muqarrar kiyá.

4 Aur sháh i Misr ne us ke bháí
Iliyáqím ko Yahúdáh aur Yarúsalam
ká bádsháh kiyá, aur us ká nám bad-
alke Yahúyaqím rakhá. Aur Níko us
ke bháí Yahúakhaz ko pakarke use
Misr men le gayá.

5 ¶ Aur Yahúyaqím pachís baras
kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne
gyárah baras Yarúsalam men bádshá-
hat kí; aur wuh KHUDÁWAND apne
Khudá ke áge badkárí kartá rahá.

6 Us par sháh i Bábul Nabúkad-
nazar charh áyá, aur use berion se
bándhkar Bábul men le gayá.

7 Aur Nabúkadnazar KHUDÁWAND
ke ghar ke zurúf men se bhí ba'ze
Bábul ko le gayá, aur Bábul men apne
mandir ke bích unhen rakhá.

8 Ab Yahúyaqím ká báqí ahwál,
aur us ke makrúh kám, jo us ne kiye,
aur jo kuchh us men páyá gayá,
dekho, we Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke daftar men likhe hain. Aur
us ká betá Yahúyakín us ká jánishín
húá.

9 ¶ Yahúyakín áth baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne tín ma-
híne das roz Yarúsalam men saltanat
kí; aur us ne we kám kiye, jo KHUDÁ-
WAND kí nazar men bure hain.

10 Jab wuh sál ákhir húá, tab Na-
búkadnazar ne use Bábul men pakarwá
mangwáyá, KHUDÁWAND ke ghar ke
nafís bartanon samet, aur us ke bháí
Sidqiyáh ko Yahúdáh aur Yarúsalam
par bádsháh kiyá.

11 ¶ Sidqiyáh ikkís baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne gyárah
baras Yarúsalam men bádsháhat kí.

12 Aur wuh KHUDÁWAND apne
Khudá ke áge badkáríán kartá thá;
aur us ne Yaramiyáh nabí ke huzúr,
jis ne KHUDÁWAND ke munh kí báten
us se kahín, 'ájizí na kí.

13 Aur us ne Nabúkadnazar bád-
sháh se bhí, jis ne use Khudá kí qasam
diláí thí, bagáwat kí; balki wuh aisá
gardankash aur sakht-dil baná ki
KHUDÁWAND Isráel ke Khudá kí taraf
rujú' na húá.

14 ¶ Siwá us ke káhinon ke sab
sardáron aur logon ne, qaumon ke sáre
nafratí kámon kí taraf máil hoke, ba-
hutsí badkáríán kín; aur unhon ne

KHUDÁWAND ke ghar ko, jo us ne Yarúsalam men muqaddas ṭhahráyá thá, nápák kiyá.
15 Aur KHUDÁWAND un ke bápdádon ke Khudá ne apne rasúlon kí ma'rifat se un ke pás paigám bhejá; balki subh sawere uṭhke bhejá kiyá, ki apne logon par aur apne maskan par mihrbán thá:
16 Lekin unhon ne Khudá ke paigambaron ko ṭhaṭṭhe men uṛáyá, aur us kí báton ko náchíz jáná, aur us ke nabíon se bad-sulúkí kí, yahán tak ki KHUDÁWAND ká gazab apne logon par aisá bhaṛká, ki koí chára na rahá.
17 Tab wuh Kasdíon ke bádsháh ko un par chaṛhá láyá; us ne un ke maqdis ke ghar men un ke jawánon ko talwár se már ḍálá, aur us ne na kunwar par, na kunwárí par, aur na búṛhon par, balki na us par bhí jo bahut búṛhá thá, rahm kiyá; Khudá ne sab ko us ke qábú men kar diyá.
18 Aur wuh Khudá ke ghar ke sáre chhoṭe baṛe básanon ko, aur KHUDÁWAND ke ghar ke khazáne ko, aur bádsháh ke aur us ke amíron ke khazáne ko, sab ke sab Bábul ko le gayá.
19 Aur unhon ne Khudá ke ghar ko jalá diyá, aur Yarúsalam kí díwár ko ḍhá diyá, aur us ke sáre mahallon ko ág se jalá diyá, aur us kí sárí qímatí chízon ko barbád kiyá.
20 Aur wuh unhen, jo talwár se bache, Bábul ko asír karke le gayá; aur wahán we us ke aur us ke beṭon ke gulám rahe, jab tak ki Fárs kí saltanat shurú' na húí:
21 Tá ki KHUDÁWAND ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se kahá gayá thá, púrá howe, ki wuh sarzamín paṛtí rahe, jab tak ki us ke sab sabton ká waqt na guzar jáe; kyúnki jitne din wuh ujáṛ paṛí, wuh sabt kartí thí, jab tak ki sattar baras púre húe.
22 ¶ Ab sháh i Fárs Khoras kí saltanat ke pahle baras men, is khátir ki KHUDÁWAND ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se kahá gayá thá, púrá howe, KHUDÁWAND ne sháh i Fárs Khoras ká dil ubhárá, aur us ne apní sárí mamlukat men manádí karwáí, aur use qalamband bhí karke yún farmáyá, ki
23 Sháh i Fárs Khoras yún farmátá hai, KHUDÁWAND ásmán ke Khudá ne zamín kí sárí mamlukaten mujhe bakhshín; aur us ne mujh ko hukm diyá, ki main Yahúdáh ke Yarúsalam men us ke liye ek maskan banáún. Pas, jo tumháre darmiyán us kí qaum ká ho, KHUDÁWAND us ká Khudá us ke sáth ho, aur wuh rawána ho jáwe.

'AZRA' KI KITAB.

I BAB.

AUR sháh i Fárs Khoras kí saltanat ke pahle baras men, is khátir ki KHUDÁWAND ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se niklá thá, púrá howe, KHUDÁWAND ne sháh i Fárs Khoras ká dil ubhárá, ki us ne apní tamám mamlukat men manádí karwáí, aur use qalamband bhí karke yún farmáyá,
2 Sháh i Fárs Khoras yún farmátá hai, ki KHUDÁWAND ásmán ke Khudá ne zamín kí sárí mamlukaten mujhe

bakhshín, aur mujhe hukm kiyá hai,
ki Yarúsalam ke bích, jo Yahúdáh
men hai, us ke liye ek maskan banáún.
3 Pas, us kí sárí qaum men se tum-
háre darmiyán kaun kaun hai? us ká
Ḳhudá us ke sáth howe, aur wuh Ya-
rúsalam ko, jo shahr i Yahúdáh hai,
jáwe, aur Ḳhudáwand Isráel ke
Ḳhudá ká ghar banáwe, (ki wuhí
Ḳhudá hai,) jo Yarúsalam men hai.
4 Aur har ek jo báqí rahá ho, un
sab maqámon men se jahán kahín
wuh pardesí húá ho, so usí maqám
ke log soná chándí se, aur mál aur
mawáshí se, us kí madad karen, aur
us ke siwá, we Ḳhudá ke ghar ke liye,
jo Yarúsalam men hai, apne jí kí
ḳhwáhish se hadye guzránen.
5 ¶ Tab Yahúdáh aur Binyamín
ke abwí ra,ís, aur káhin, aur Láwí, un
sabhon ke sáth jin ke dilon ko Ḳhudá
ne ubhárá, uṭhe, ki jáke Yarúsalam
men Ḳhudáwand ká ghar banáwen.
6 Aur un sab ne jo un ke paṛos men
the, chándí ke bartan, aur sone, aur
asbáb, aur mawáshí, aur qímatí chízon
se, un kí dastgírí kí; us ke siwá apní
ḳhushí se hadye diye.
7 Aur Ḳhoras bádsháh bhí Ḳhu-
dáwand ke ghar ke un bartanon
ko, jinhen Nabúkadnazar Yarúsalam
men se le gayá thá, aur apne dewton
ke ghar men rakhá thá, nikál láyá.
8 Aur sháh i Fárs Ḳhoras ne unhen
ḳhazánchí Mitradát ke háth se nikal-
wáyá, aur us ne unhen Yahúdáh ke
amír Sheshbazzar ko gin diyá.
9 Aur un kí gintí yih hai: sone kí
tís thálíán, aur chándí kí hazár thálíán,
aur untís chhuríán,
10 Aur sone ke tís piyále, aur rúpe
ke chár sau das majhole piyále, aur
aur qism ke básan ek hazár.
11 Sone rúpe ke bartan sab milke
pánch hazár chár sau the. Sheshbaz-
zar yih sab bartan le gayá, un asíron
samet jinhen Bábul se Yarúsalam men
chaṛhá láyá.

II BAB.

AUR mulk ke logon men se, jinhen
asír karke le gaye the, ki sháh i
Bábul Nabúkadnazar unhen asír karke
Bábul ko le gayá, un ke nám jo asírí
se chhúṭke Yarúsalam aur Yahúdáh
men phir áe, har ek jo apne apne shahr
men áyá, ye hain;
2 We jo Zarubbábul ke sáth áe, so
ye hain: Yashú', Nahamiyáh, Siráyáh,
Ra'aláyáh, Mardakí, Bilshán, Misfár,
Bigvai, Rahúm, Ba'anah. Qaum Is-
ráel ke mardon ká yih shumár hai:
3 Baní Pargús, do hazár ek sau
bahattar;
4 Baní Safatiyáh, tín sau bahattar;
5 Baní Arakh, sát sau pachhattar;
6 Baní Pakhat i Moáb, baní Yashú'
aur Yúab men se, do hazár áṭh sau
bárah;
7 Baní 'Ailám, ek hazár do sau
chauwan;
8 Baní Zattú, nau sau paintális;
9 Baní Zakkai, sát sau sáṭh;
10 Baní Báni, chha sau bayális;
11 Baní Babai, chha sau teís;
12 Baní 'Azjád, ek hazár do sau
báís;
13 Baní Adúniqám, chha sau chhi-
yásaṭh;
14 Baní Bigvai, do hazár chhappan;
15 Baní 'Adín, chár sau chauwan;
16 Baní Atír, Hizqiyáh ke gharáne
ke, aṭhánauwe;
17 Baní Bazai, tín sau teís;
18 Baní Yúrah, ek sau bárah;
19 Baní Háshúm, do sau teís;
20 Baní Jibbár, panchánauwe;
21 Baní Baitlaham, ek sau teís;
22 Ahl i Natúfah, chhappan;
23 Ahl i 'Anatút, ek sau aṭháís;
24 Baní 'Azmávat, bayális;
25 Qaryat-'Arím ke, aur Kafirah
aur Biarút ke log, sát sau tentális;
26 Rámah aur Jib'a ke log chha
sau ikkís;
27 Ahl i Mikmás, ek sau báís;
28 Baitel aur 'Aí ke log do sau teís;

29 Baní Nabú, báwan;
30 Baní Majbís, ek sau chhappan;
31 Dúsre 'Ailám ke bete, ek hazár
do sau chauwan;
32 Baní Hárim, tín sau bís;
33 Lúd, aur Hádid, aur Aunú ke
bete, sát sau pachís;
34 Baní Yaríhú, tín sau paintális;
35 Baní Sanáah, tín hazár chha sau
tís.
36 ¶ Káhin: jo baní Yad'aiyáh, aur
Yashú' ke khándán men ke the, nau
sau tihattar;
37 Baní Amír, ek hazár báwan;
38 Baní Fashúr, ek hazár do sau
saintális;
39 Baní Hárim, ek hazár satrah.
40 ¶ Láwí: jo baní Húdáviyáh men
se Yashú' aur Qadmiel kí nasl men se
the, chauhattar.
41 ¶ Gánewále jo the: baní A'saf,
ek sau atháis.
42 ¶ Darbán log jo húe: baní Sa-
lúm, baní Atír, baní Tálmún, baní
'Aqqúb, baní Khatítá, baní Sobai, sab
milke ek sau untális.
43 ¶ Haikal ke bande: baní Zíhá,
baní Hasúfá, baní Taba'út,
44 Baní Qarús, baní Sígahá, baní
Fadún,
45 Baní Libánah, baní Hajábah,
baní 'Aqqúb,
46 Baní Hajáb, baní Shamlai, baní
Hanán,
47 Baní Jiddel, baní Jahar, baní
Riyáyáh,
48 Baní Rasín, baní Naqúdá, baní
Jazzám,
49 Baní 'Uzzá, baní Fásekh, baní
Basai,
50 Baní A'snáh, baní Ma'úním, baní
Nafúsím,
51 Baní Baqbúq, baní Haqúfa, baní
Harhúr,
52 Baní Bazlút, baní Mahídá, baní
Harshá,
53 Baní Barqús, baní Sísará, baní
Támah,
54 Baní Naziáh, baní Khatífá.
55 ¶ Sulaimán ke khádimon kí
aulád: baní Sútí, baní Súfirat, baní
Farúdá,
56 Baní Ya'alah, baní Darqún, baní
Jiddel,
57 Baní Safatiyáh, baní Khattíl,
baní Fúkirat Zabáimí, baní Amí.
58 Sab haikal ke bande aur Su-
laimán ke khádimon kí aulád, tín sau
bánwe.
59 Aur jo log Tall i Milh se, aur
Tall i Harsá se, aur Karúb se, aur Ad-
dán se, aur Amír se, gaye the, so ye
hain, par apne apne ábái khándán ko
aur apne nasl-náme ko, ki Isráel ke
hon yá nahín, batá na saken:
60 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh,
baní Naqúdá, chha sau báwan.
61 ¶ Aur káhinon ke beton men
se: baní Habáyáh, baní Qús, baní
Barzillí, jis ne Jili'ádí Barzillí kí
betíon men se ek ko jorú kiyá, aur un
ke nám se kahláyá.
62 Unhon ne apná nasabnáma, un
ke darmiyán jo nasl-námon ke mutá-
biq gine gaye the, dhúndhá, par na
páyá; is liye we nápákon kí tarah
kahánat se khárij ho gaye.
63 Aur Tirshátá ne unhen farmáyá,
ki Jab tak ek káhin U'rím o Tummím
ko sáth liye na uthe, tab tak páktarín
chízon men se na khání.
64 Sárí jamá'at ke log sab ke sab
milke bayális hazár tín sau sáth the.
65 Siwá un ke gulámon aur laun-
díon ke, jo sát hazár tín sau saintís
the: un men do sau gánewále aur
gánewálián thín.
66 Un ke ghore, sát sau chhattís,
un ke khachchar, do sau paintális,
67 Un ke únt, chár sau paintís
the; un ke gadhe, chha hazár sát sau
bís.
68 ¶ Aur abwí ra,íson men se ba'z-
on ne, jab Yarúsalam men KHUDÁ-
WAND ke ghar ko áe, khushí se Khudá
ke maskan ke liye, tá ki wuh apní hí

jagah par phir uṭháyá jáwe, hadye guzráne:

69 Unhon̲ ne apne maqdúr ke muwáfiq kám ke wáste sone ke iksaṭh hazár dirham, aur rúpe ke pánch hazár mánah, aur káhinon̲ ke ek sau pairáhan, ḳhazáne men̲ ḍál diye.

70 So káhin, aur Láwí, aur logon̲ men̲ se kitne, aur gánewále, aur darbán, aur haikal ke bande, apne apne shahron̲ men̲ base, aur tamám Isráel apne apne shahron̲ men̲ the.

III BA'B.

AUR jab sátwán̲ mahíná pahunchá, aur baní Isráel apne apne shahron̲ men̲ the, to log Yarúsalam men̲ jam'a hoke ek hí ádmí kí tarah húe.

2 Tab Yashú' bin Yúsadaq aur us ke bhái káhin, aur Zarubbábul bin Siyáltiel, aur us ke bhái, uṭh khaṛe húe, aur unhon̲ ne Isráel ke Ḳhudá ká mazbah banáyá, ki us par soḳhtaní qurbánion̲ ko chaṛháwen̲, jaisá mard i Ḳhudá Músá kí sharí'at men̲ likhá hai.

3 Aur unhon̲ ne mazbah ko us kí ḳháss jagah par rakhá; kyún̲ki un sarzamínon̲ kí qaumon̲ ke sabab se unhen̲ ḍar lagá thá: aur unhon̲ ne Ḳhudáwand ke liye us par soḳhtaní qurbáníán̲ guzránín̲, ya'ne subh aur shám kí soḳhtaní qurbáníán̲.

4 Aur unhon̲ ne nawishte ke mutábiq ḳhaimon̲ kí 'íd kí, aur roz ba roz kí soḳhtaní qurbáníán̲ gin ginke, rozmarra ke dastúr ke muwáfiq, chaṛháín̲;

5 Ba'd us ke hamesha kí soḳhtaní qurbání, aur naye chándon̲ kí, aur Ḳhudáwand kí sab muqaddas 'ídon̲ kí, aur wuh jise har ek ḳhushí se Ḳhudáwand ke liye látá thá, guzrání.

6 Sátwen̲ mahíne kí pahlí táríḳh se unhon̲ ne Ḳhudáwand ke liye soḳhtaní qurbánion̲ ká chaṛháná shurú' kiyá. Par Ḳhudáwand kí haikal kí bunyád hanoz ḍálí na gayí thí.

7 Aur unhon̲ ne sangtaráshon̲ aur baṛhaíon̲ ko naqdí dí, aur Saidánion̲ aur Súríon̲ ko kháná píná aur tel diyá, ki Lubnán se saro ke laṭhe samundar kí ráh se Yáfá ko láwen̲, jaisá ki sháh i Fárs Ḳhoras ne unhen̲ parwána diyá thá.

8 ¶ Phir un ke Ḳhudá ke ghar ko Yarúsalam men̲ á pahunchne ke ba'd, dúsre baras ke dúsre mahíne men̲, Zarubbábul bin Siyáltiel, aur Yashú' bin Yúsadaq ne, aur un ke báqí bhái káhinon̲, aur Láwíon̲ ne, aur sab ne, jo asírí se riháí páke Yarúsalam ko áe the, shurú' kiyá, aur Láwíon̲ ko, jo bís baras ke aur úpar the, muqarrar kiyá, ki Ḳhudáwand ke ghar ke kám par ta'ínát rahen̲.

9 Tab Yashú' aur us ke beṭe, aur us ke bhái, aur Qadmiel aur us ke beṭe, baní Yahúdáh, milke khaṛe rahe, ki Ḳhudá ke ghar men̲ kárígaron̲ par ta'ínát rahen̲; aur baní Hannadád aur un ke beṭe aur bhái Láwí aisá hí karte the.

10 So jab mi'amár Ḳhudáwand kí haikal kí bunyád ḍálte the, to unhon̲ ne káhinon̲ ko kapṛá pahináke, aur narsinge deke, aur Láwíon̲ baní A'saf ko jhán̲jh deke, muqarrar kiyá, ki sháh i Isráel Dáúd kí tartíb ke mutábiq Ḳhudáwand kí hamd karen̲.

11 Aur we báham naubat ba naubat Ḳhudáwand kí sitáish aur shukrguzárí men̲ gáte bajáte the, ki Wuh bhalá hai, ki us kí rahmat hamesha Isráel ke shámil-hál hai. Jab unhon̲ ne Ḳhudáwand kí sitáish kí, tab sab logon̲ ne milke na'ra márá, is liye ki Ḳhudáwand ke ghar kí bunyád paṛí thí.

12 Lekin bahut log un káhinon̲, aur Láwíon̲, aur abwí ra,íson̲ men̲ se, jo búṛhe the, jinhon̲ ne pahle ghar ko dekhá thá, jab is ghar kí bunyád un ke dekhne men̲ ḍálí gayí, to we baṛí áwáz se chilláke rone lage; lekin bahutere ḳhushí se lalkáre.

13 Aur aisá húá ki log ḳhushí kí áwáz aur logon̲ ke rone kí sadá judá

judá daryáft na kar saken; ki log khúb
chilláke na'ra márte the, jis kí áwáz
dúr tak pahunchí.

IV BAB.

AUR jab Yahúdáh aur Binyamín ke
dushmanon ne suná, ki we jo asír
húe the, KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
kí haikal ko banáte hain;
2 To we Zarubbábul aur abwí ra,-
ison ke pás áe, aur unhen kahá, ki
Hamen bhí apne sáth ta'mír karne do:
kyúnki ham tumháre mánind tumháre
Khudá ke tálib hain, aur ham sháh i
Asúr Asar-Haddún ke dinon se, jis ne
hamen yahán lá basáyá hai, us ke liye
qurbání guzránte hain.
3 Lekin Zarubbábul, aur Yashú',
aur Isráel ke báqí abwí ra,íson ne un-
hen kahá, ki Tumhárá kám nahín, ki
hamáre sáth hamáre Khudá ke liye ek
ghar banáo; balki ham áp hí ek sáth
hoke KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
ke liye ek maskan banáwenge, jaisá
ki sháh i Fárs Khoras ne hamen hukm
kiyá hai.
4 Tab mulk ke logon ne Yahúdáh
ke logon ke háthon do dhílá kar diyá,
aur ta'mír karne men unhen ghabrá
diyá.
5 Aur un kí mukhálafat men wa-
kílon ko naukar rakhá, ki un ká man-
súba bátil karen. Sháh i Fárs Khoras
ke jíte jí ke sab din, sháh i Fárs Dárá
kí saltanat tak yih hál ho rahá.
6 Phir jab Akhasúerus bádsháh húá,
to us kí saltanat ke shurú' men unhon
ne Yahúdáh aur Yarúsalam ke báshin-
don kí bábat shikáyat likh bhejí.
7 ¶ Phir Artakhshashatá ke dinon
men Bishlám, aur Mitradát, aur Tábiel,
aur un ke báqí rafíqon ne sháh i Fárs
Artakhshashatá ko likhá: un ká khatt
Arámí hurúf men thá, aur us kí 'ibárat
bhí Arámí zubán kí thí.
8 Rahúm díwán aur Shamsí kátib
ne Artakhshashatá bádsháh ke liye
Yarúsalam kí bábat ek darkhwást is
taur par likhí:
9 Rahúm díwán, aur Shamsí kátib,
aur un ke báqí rafíq, jo Dínah aur
Afársatkah, aur Tarfílah, aur Fárs,
aur Arak, aur Bábul, aur Sosan, aur
Dih, aur 'Ailám se hain,
10 Aur báqí gurohen, jinhen As-
naffar i buzurg o sharíf pár se le áyá,
aur Samrún ke shahron men basáyá,
aur nahr i Furát ke is pár ke báqí log,
wagaira.
11 ¶ Us 'arzí kí naql, jo unhon ne
us ke pás, ya'ne Artakhshashatá bád-
sháh pás, bhejí, yún hai: A'p ke gulám,
jinhon kí búd o básh nahr ke is pár
hai, wagaira.
12 Bádsháh par roshan howe, ki
Yahúdí log, jo huzúr kí taraf se ra-
wána hoke hamáre darmiyán áe, so
Yarúsalam men pahunche hain, aur us
bágí aur fasádí shahr ko banáte hain;
chunánchi díwáren uthá chuke, aur
newen miláín.
13 Ab bádsháh yaqín jáne, ki ye
log, jab shahr ban chukegá, aur díwár-
en taiyár hongí, tab we mahsúl, aur
málguzárí, aur khiráj, nahín denge, aur
bádsháhon kí ámdaní men khalal hogá.
14 Pas, chúnki ham log daulat-
kháne ká namak kháte hain, aur ham
ko láiq na thá ki bádsháh kí ruswáí
dekhke bardásht karen, is sabab ham
log bhejkar bádsháh ko ittilá' dete
hain;
15 Tá ki huzúr ke bápdádon ke ta-
wáríkh-námon men talásh kí jáwe, to
un tawáríkh-námon se bádsháh ko
daryáft ho jáwe, aur yaqín hásil howe,
ki yih shahr fitna-angez maqám hai,
jis se sháhon aur mamálik ko ranj
pahunchtá rahá hai, aur qadím se us
men fasád barpá húá hai: is wáste yih
shahr ujár kiyá gayá hai.
16 Ham bádsháh ko jatáte hain, ki
agar yih shahr phir biná ho, aur us ki
shahrpanáh bane, to is hálat men hu-
zúr ká 'amal nahr ke is pár kuchh na
rahegá.
17 ¶ Tab bádsháh ne Rahúm díwán,

aur Shamsí kátib, aur un ke báqí ra-
fíqon ko, jo Samrún men base, aur nahr
pár ke báqí logon ko, jawáb likhwá
bhejá: Salám, wagaira.
18 Wuh 'arzí jo tum ne hamáre pás
bhejí, so mere huzúr men sáf sáf parhí
gayí.
19 Aur main ne hukm kiyá hai, aur
talásh ho chukí, aur daryáft húá, ki
us shahr ne qadím se bádsháhon par
balwá kiyá hai, aur fitna o fasád us
men barpá rahá hai.
20 Aur bare zoráwar bádsháh Ya-
rúsalam men húe hain, jinhon ne
daryá ke pár tak 'amal kiyá, aur mah-
súl, aur málguzárí, aur khiráj liyá
karte the.
21 So ab hukm karo, ki un logon
ká kám mauqúf karáwen, aur yih
shahr banáyá na jáe, jab tak mujh se
farmán na nikle.
22 Khabardár, is men gaflat mat
karná; káhe ko ziyáda qabáhat ho, jis
se bádsháhon ko zarar pahunche?
23 ¶ Pas jonhín Artakhshashatá
bádsháh ke farmán kí naql Rahúm
aur Shamsí kátib, aur un ke rafíqon
ke áge parhí gayí thí, wunhín we jald
Yarúsalam ko Yahúdíon ke pás gaye,
aur jabr aur zor se un ko rok diyá.
24 Tab Yarúsalam men Khudá ke
ghar ká kám mauqúf húá. Aur yún-
hí sháh i Fárs Dárá kí saltanat ke
dúsre baras tak mauqúf rahá.

V BA'B.

PHIR Hajjí nabí aur Zakariyáh bin
'Iddú nabí un hí Yahúdíon ko jo
Yahúdáh aur Yarúsalam men the, Is-
ráel ke Khudá ke nám se nubúwat
karte the.
2 Tab Zarubbábul bin Siyáltiel aur
Yashú' bin Yúsadaq uthe, aur Khudá
ke ghar ko, jo Yarúsalam men hai,
banáne lage, aur Khudá ke we nabí
un ke sáth hokar un kí madad karte
the.
3 ¶ Us waqt nahr ke is pár ká
súbadár Tatnai, aur Shatar-Boznai,
apne musáhibon samet, us pás áe, aur
unhen yún kahá, ki Kis ne tum ko
hukm kiyá, ki is ghar ko banáo, aur
is díwár ko utháo?
4 Phir ham ne unhen is taur par
kahá, ki Un logon ke kyá nám hain,
jo is 'imárat kí ta'mír karte hain?
5 Par un ke Khudá kí nazar Yahú-
díon ke buzurgon par thí, yahán tak
ki we un ká kám mauqúf na kará
saken, jab tak ki wuh parwána Dárá
pás na pahunchá; aur tab unhon ne
is mazmún ká jawáb us kí bábat men
likh bhejá.
6 ¶ 'Arzí kí naql, jo nahr ke is pár
ke súbadár Tatnai, aur Shatar-Boznai,
aur un ke Afársakí rafíqon ne, jo nahr
ke is pár men búd o básh karte hain,
Dárá bádsháh pás bhejí.
7 Unhon ne us pás 'arzí bhejí, jis
men yún likhá thá: Dárá bádsháh
ko sab tarah ká salám ho.
8 Bádsháh ko ma'lúm ho, ki ham
Yahúdáh ke súbe men Alláh Ta'álá
ke ghar ke bích gaye hain; wuh bhá-
rí pattharon se bantá hai, aur díwáron
hí men lakrián lagái játí hain, aur
kám jald bantá játá hai, aur un ke
háthon se anjám tak pahunchtá játá.
9 Tab ham ne un buzurgon se su-
wál kiyá, aur unhen yún kahá, ki
Kis ne tumhen hukm kiyá, ki is ghar
ko banáo, aur is díwár ko utháo?
10 Aur ham ne un ke nám bhí
púchhe, tá ki ham un logon ke nám
likhke huzúr ko khabar dewen, ki un
ke sardár kaun hain.
11 Tab unhon ne hamen yún jawáb
diyá aur kahá, Ham ásmán aur zamín
ke Khudá ke bande hain, aur wuhí
maskan banáte hain, jo bahut baras
guzre, balki qadím se, baná thá, jise
Isráel ke ek bare bádsháh ne banwáyá,
aur ta'mír kiyá thá.
12 Lekin is liye ki hamáre bápdádon
ne ásmán ke Khudá ko gussa diláyá,
us ne unhen sháh i Bábul Nabúkad-
nazar Kasdí ke háth men kar diyá;

us ne is ghar ko ujáṛ diyá, aur logon̲
ko asír karke Bábul men̲ le gayá.
13 ¶ Lekin sháh i Bábul Ḳhoras
kí saltanat ke pahile baras men̲
Ḳhoras bádsháh ne hukm diyá, ki
Yih Bait-Ulláh phir banáyá jáwe.
14 Aur Ḳhudá ke ghar ke sonahle
rúpahle zurúf ko bhí, jinhen̲ Nabú-
kadnazar Yarúsalam kí haikal se nikál
le gayá, aur Bábul ke mandir men̲ lá
rakhá, un hí ko Ḳhoras bádsháh ne
Bábul ke mandir se phir nikál liyá,
aur Sheshbazzar náme ek shaḳhs ko,
jise us ne názim ṭhahráyá thá, somp
diyá;
15 Aur use farmáyá, ki In bartan-
on̲ ko leke jáiyo, aur Yarúsalam kí
haikal men̲ pahuncháiyo, aur Ḳhudá
ká maskan apní jagah par banáyá
jáwe.
16 So wuhí Sheshbazzar áyá,
aur Yarúsalam men̲ is Bait-Ulláh kí
bunyád ḍálí; aur us waqt se ab tak
ban rahá hai, par hanoz taiyár nahín̲
húá hai.
17 Ab agar bádsháh munásib jáne,
to sháh ke daulatḳháne men̲, jo Bá-
bul men̲ hai, daryáft kiyá jáe, ki
Ḳhoras bádsháh ne Yarúsalam men̲
Bait-Ulláh ke banáne ká hukm kiyá
thá, ki nahín̲; aur is muqaddame
men̲ bádsháh ham logon̲ par apní
marzí záhir kare.

VI BA'B.

TAB Dárá bádsháh ne hukm kiyá,
ki Bábul ke us daftarḳháne
men̲, jis men̲ mál dhará játá thá,
talásh kí jáwe.
2 Chunánchi Aḳhmatá ke qasr
men̲, jo Mádá ke súbe men̲ wáqi' hai,
ek túmár milá, jis men̲ yih hukm
likhá húá thá:
3 Ḳhoras bádsháh kí saltanat ke
pahle baras men̲, Ḳhoras bádsháh ne
Ḳhudá ke ghar kí bábat, jo Yarúsalam
men̲ hai, hukm kiyá, ki Wuh ghar aur
wuh makán jahán̲ qurbáníán̲ karte
hain̲, banáe jáwen, aur us kí bunyáden̲
mazbútí se ḍálí jáwen̲, aur us kí
únchái sáṭh háth, aur chauṛái bhí sáṭh
háth hogí;
4 Tín saffen̲ bhárí pattharon̲ kí hon̲,
aur ek saff nayí lakṛí kí; aur ḳharch
bádsháh ke ḳhazáne se diyá jáwe.
5 Aur Ḳhudá ke ghar ke sonahle
rúpahle bartan bhí, jinhen̲ Nabú-
kadnazar ne Yarúsalam kí haikal men̲
se nikál liyá, aur Bábul men̲ lá rakhá,
so phir diye jáwen̲, aur Yarúsalam kí
haikal men̲ apní apní jagah men̲
pahuncháe jáen̲, aur Ḳhudá ke ghar
men̲ rakhe jáen̲.
6 Pas, nahr pár ká súbadár Tatnai,
aur Shatar-Boznai, aur un ke Afársakí
rafíq, jo nahr pár hon̲, tum wahán̲ se
dúr ho jáo:
7 Tum is Bait-Ulláh ke kám men̲
dast-andází mat karo; Yahúdíon̲ ká
názim, aur Yahúdíon̲ ke buzurg log,
Ḳhudá ke ghar ko us kí jagah par
ta'mír karen̲.
8 Siwá is ke, ki tum ko Yahúdí
buzurgon̲ ke liye Bait-Ulláh ke ba-
náne men̲ kyá karná hai, so us kí
bábat merá yih hukm hai; ki bád-
sháh ke ḳhazáne men̲ se, ya'ne nahr
pár ke ḳhiráj men̲ se, un logon̲ ko
fauran ḳharch diyá jáwe, ki un ká
harj na ho.
9 Aur jo kuchh unhen̲ darkár ho,
bachhṛe, aur menḍhe, aur halwán,
ásmán ke Ḳhudá kí soḳhtaní qurbá-
níon̲ ke liye, aur gehún̲, aur namak,
aur mai, aur tel, so sab Yarúsalam
ke káhinon̲ ke kahe ke mutábiq be-
'uzr aur bilá-nága roz ba roz unhen̲
diye jáwen̲;
10 Tá ki we ḳhushbúdár qurbáníán̲
ásmán ke Ḳhudá ke huzúr men̲
guzránen̲, aur bádsháh aur bádsháh-
zádon̲ kí 'umr-darází ke liye du'á
mángen̲.
11 Main̲ aur ek hukm kartá hún̲,
ki Jo shaḳhs is farmán ko ṭál dewe,
us ke ghar par se koí laṭhá khínchke
nikálá jáe, aur wuh khaṛá kiyá jáe,

aur wuh us par phánsí diyá jáe; aur
is bát ke liye us ká ghar kúṛe ká ḍher
kiyá jáe.
12 Par wuh Khudá, jis ne apná
nám wahán rakhá hai, sab bádsháhon
aur logon ko, jo is hukm ko badalke,
Khudá ká wuh ghar, jo Yarúsalam
men hai, bigáṛne ko háth baṛháte hon,
gárat kare. Main Dárá hukm de
chuká; is par jald 'amal karná hai.
13 ¶ Tab nahr pár ke súbadár
Tatnai, aur Shatar-Boznai, aur un ke
rafíqon ne Dárá bádsháh ke farmán
ke mutábiq, jo us ne bhejá thá, fauran
'amal kiyá.
14 So Yahúdíon ke buzurg ta'mír
kar rahe, aur Hajjí nabí kí aur Za-
kariyáh bin 'Iddú kí nubúwat se
kámyáb húe. Chunánchi unhon ne
Isráel ke Khudá ke hukm ke mutábiq,
aur Fárs ke bádsháh Khoras, aur
Dárá, aur Artakhshashatá ke hukm
ke mutábiq, ta'mír kí, aur kám tamám
kiyá.
15 Aur yih maskan Adár mahíne
kí tísrí tárikh men, jo Dárá bádsháh
kí saltanat ká chhaṭhwán baras thá,
taiyár húá.
16 ¶ Aur baní Isráel, aur káhin,
aur Láwí, aur báqí asírí ke farzand,
Khudá ke ghar kí taqdís khushí se
karte the.
17 Aur we Bait-Ulláh kí taqdís ke
liye sau bail, aur do sau menḍhe, aur
chár sau halwán, aur tamám Isráel kí
khatá kí qurbání ke liye, Isráel ke
firqon ke shumár ke mutábiq, bárah
bakre chaṛháte the.
18 Aur unhon ne káhinon ko, un
kí taqsímon ke muwáfiq, aur Láwíon
ko, un kí báridáríon ke mutábiq, Khu-
dá kí bandagí ke liye, jo Yarúsalam
men hotí, muqarrar kiyá, jaisá ki
Músá kí kitáb men likhá hai.
19 Aur pahle mahíne kí chaudah-
wín tárikh asírí ke farzandon ne 'íd i
fasah kí;
20 Kyúnki káhinon aur Láwíon ne
apne ko pák kiyá thá; we sab ke sab
pák húe the; so unhon ne asírí ke sab
farzandon ke liye, aur apne bháí
káhinon ke liye, aur apne liye fasah
ko zabh kiyá.
21 Aur baní Isráel ne, jo asírí se
chhúṭe the, aur sabhon ne, jo Khudá-
wand Isráel ke Khudá ke tálib hoke
us sarzamín kí ajnabí gurohon kí
najásaton se pák húe the, fasah kháí.
22 Aur we khushí se sát din tak
fatírí roṭí kí 'íd karte rahe; kyúnki
Khudáwand ne unhen khushwaqt
kiyá thá, aur sháh i Asúr ke dil ko
un kí taraf pherá thá, ki Khudá,
Isráel ke Khudá ke maskan ke banáne
men un kí dastgírí kare.

VII BA'B.

In báton ke ba'd sháh i Fárs
Artakhshashatá kí saltanat ke
dinon men 'Azrá bin Siráyáh, bin
'Azariyáh, bin Khilqiyáh,
2 Bin Salúm, bin Sadúq, bin Akhi-
túb,
3 Bin Amariyáh, bin 'Azariyáh,
bin Miráyút,
4 Bin Zarákhiyáh, bin 'Uzzí, bin
Buqqí,
5 Bin Abisú'a, bin Fínihás, bin
Ilí'azar, bin Hárún sardár káhin:
6 Yihí 'Azrá Bábul se uṭh chalá;
aur wuh faqíh thá, jo Músá kí sha-
rí'at men, jise Khudáwand Isráel ke
Khudá ne diyá thá, máhir thá: aur is
liye ki Khudáwand us ke Khudá ká
háth us par thá, bádsháh ne us kí
darkhwást ke mutábiq us kí sárí
murád púrí kí thí.
7 Aur baní Isráel men se, aur ká-
hinon, aur Láwíon, aur gánewálon, aur
darbánon, aur haikal ke bandon men
se, kitne log Artakhshashatá bádsháh
kí saltanat ke sátwen baras men
Yarúsalam men áe.
8 Aur wuh bádsháh kí saltanat ke
sátwen baras ke pánchwen mahíne
Yarúsalam men pahunchá.
9 Ki Bábul se chal nikalne ká shurú'

pahle mahíne kí pahlí táríkh men
húá, aur pánchwen mahíne kí pahlí
táríkh men wuh Yarúsalam men á
pahunchá; kyúnki us ká Khudá
mihrbání se us kí dastgírí kartá thá.
10 Ki 'Azrá ne apne dil ko taiyár
kiyá thá, ki KHUDÁWAND kí sharí'at
ká tálib ho, aur us par 'amal kare, aur
Isráel ke darmiyán qánúnon aur huk-
mon kí ta'lím dewe.
11 ¶ Us parwáne kí naql, jo Ar-
takhshashatá bádsháh ne 'Azrá ko, jo
káhin aur faqíh thá, balki KHUDÁWAND
ke hukmon kí báton aur Isráel par ke
farzon ká mufassir thá, 'ináyat kiyá, so
yih hai:
12 Artakhshashatá sháhansháh ká,
'Azrá káhin ko, jo faqíh hai, aur ásmán
ke Khudá kí sharí'at men máhir hai,
wagaira.
13 Main yih hukm kartá hún, ki
sab, jo merí mamlukat men Isráel ke
logon men se, aur un ke káhinon aur
Láwíon men se, Yarúsalam ko apní
khushí se jáne cháhte hain, tere sáth
jáen.
14 Chúnki tú bádsháh aur us ke sát
mushíron kí taraf se bhejá játá hai, tá
ki apne Khudá kí sharí'at ke mutábiq,
jo tere háth men hai, Yahúdáh aur
Yarúsalam ká ahwál daryáft kare;
15 Aur rúpá aur soná, jo bádsháh
aur us ke wazíron ne Isráel ke Khudá
ke liye, jis ká maskan Yarúsalam men
hai, apní khushí se guzráná hai, wahán
le jáwe;
16 Aur sárá rúpá aur soná bhí, jo
tú Bábul ke tamám súbe men jam'a
kar saktá hai, un hadyon samet, jo log
aur káhin apne Khudá ke ghar ke liye,
jo Yarúsalam men hai, apní khushí se
dewen, pahuncháwe:
17 Tá ki tú filfaur is naqdí se bail,
aur mendhe, aur halwán, aur un kí nazr
kí qurbánion, aur un ke tapáwanon kí
chízen kharíde, aur Yarúsalam men
apne Khudá ke ghar ke mazbah par
unhen guzráne.
18 Aur jo kuchh tú aur tere bháí
báqí rúpe aur sone se karná munásib
aur bihtar jánte hon, so apne Khudá
kí marzí ke mutábiq karo.
19 Aur jo jo bartan tere Khudá ke
ghar kí bandagí ke liye diye gaye hain,
so Yarúsalam ke Khudá ke huzúr
somp de.
20 Aur tere Khudá ke ghar ká báqí
kharch, jo tujhe dená pare, so bádsháh
ke daulatkháne se dená.
21 Aur main, hán, main hí Artakh-
shashatá bádsháh nahr pár ke sab
khazánchíon ko hukm de chuká hún,
ki jo kuchh 'Azrá káhin o faqíh, jo
ásmán ke Khudá kí sharí'at men má-
hir hai, tum se cháhe, filfaur kiyá
jáwe;
22 Sau qintár rúpe tak, aur sau
karr gehún, aur sau batt mai, aur sau
batt tel tak, aur namak be-andáza.
23 Jo kuchh ásmán ke Khudá ká
hukm hai, so ásmán ke Khudá ke ghar
ke liye filfaur kiyá jáwe; káhe ko
bádsháh aur bádsháhzádon kí mam-
lukat par balá názil ho?
24 Aur tum ko jánná chahiye, ki
káhinon, aur Láwíon, aur gánewálon,
aur darbánon, aur haikal ke bandon,
aur us Khudá ke ghar ke khádimon
men se kisí se málguzárí, yá khiráj, yá
mahsúl lene ká ikhtiyár nahín hai.
25 Aur, ai 'Azrá, tú apne Khudá kí
us dánish ke mutábiq, jo tujh ko 'iná-
yat húí, hákimon aur qázíon ko mu-
qarrar kar, ki nahr pár ke sab logon
ká, jo tere Khudá kí sharí'at ko jánte
hain, insáf karen; aur tum un ko, jo
na jánte hon, sikhláo.
26 Aur jo koí tere Khudá kí sharí'at
par aur bádsháh ke farmán par 'amal
na kare, us par filfaur sazá ká hukm
kiyá jáwe, khwáh wuh qatl ká, yá des
nikálne ká, yá mál kí zabtí ká, yá qaid
hone ká ho.
27 ¶ Shukr KHUDÁWAND hamáre
bápdádon ke Khudá ká, ki aisí bát
bádsháh ke dil men dálí, ki Yarúsalam

men Khudáwand ke ghar ko árásta
kare;
28 Aur mujhe bádsháh aur us ke
mushíron ke huzúr, aur bádsháh ke
sab 'álí-qadr sardáron ke áge, apní
rahmat i be-hadd men mujhe chhipá
liyá. Aur is liye ki Khudáwand
mere Khudá ká háth mujh par húá,
main mazbút ho gayá, aur main ne
Isráel ke ra,íson ko jam'a kiyá, ki we
mere hamráh chale jáwen.

VIII BAB.

Ye un ke abwí ra,ís hain, aur yih un
ká nasabnáma hai, jo Bábul se,
Artakhshashatá bádsháh kí saltanat
men, mere sáth chal nikle.
2 Baní Fínihás men se, Jairsúm;
baní Itamar men se, Dániel; baní
Dáúd men se, Hattúsh.
3 Baní Sikaniyáh men se, baní Par-
gús men se, Zakariyáh, aur us ke sáth
derh sau mard nasl-náme ke rú se gine
gaye.
4 Baní Pakhat i Moáb men se, Ili-
hú'ainí bin Zarákhiyáh, aur us ke sáth
do sau mard.
5 Aur baní Sikaniyáh men se, bin
Yahaziel, aur us ke sáth tín sau mard.
6 Aur baní 'Adín men se, 'Abad bin
Yúnatan, aur us ke sáth pachás mard.
7 Aur baní 'Ailám men se, Yas'ai-
yáh bin Ataliyáh, aur us ke sáth sattar
mard.
8 Aur baní Safatiyáh men se, Za-
badiyáh bin Míkáel, aur us ke sáth
assí mard.
9 Aur baní Yúab men se, 'Abadiyáh
bin Yahiel, aur us ke sáth do sau athá-
rah mard.
10 Aur baní Salúmít men se, bin
Yúsifiyáh, aur us ke sáth ek sau sáth
mard.
11 Aur baní Babai men se, Zakari-
yáh bin Babai, aur us ke sáth atháís
mard.
12 Aur baní 'Azjád men se, Yúhá-
nán bin Haqqátán, aur us ke sáth ek
sau das mard.
13 Aur Adúniqám ke chhote beton
men se, jin ke ye nám hain, Ilifalat,
aur Ya'iel, aur Sam'aiyáh, aur un ke
sang sáth mard.
14 Aur baní Bigvai men se, 'U'tai
aur Zabbúd, aur un ke sáth sattar
mard.
15 ¶ Phir main ne unhen us daryá
ke pás, jo Aháwá kí samt ko bahtá
hai, jam'a kiyá; aur wahán ham tín
din khaimon men rahe; aur main ne
logon aur káhinon ko dekhá, par Láwí
ke beton men se kisí ko na páyá.
16 Tab main ne log bhejkar Ili'azar
ko, aur Aríel, aur Sam'aiyáh, aur Il-
nátan, aur Yaríb, aur Ilnátan, aur
Nátan, aur Zakariyáh, aur Masullám
ko, jo ra,ís the, aur Yúyaríb aur Ilná-
tan ko, jo samajhdár log the, buláyá.
17 Aur main ne unhen hukm deke
'I'dú ke pás, jo Kasífiyá nám ek ma-
qám ká sardár thá, kahlá bhejá, aur jo
kuchh unhen 'I'dú ko aur us ke bhái
haikal ke bandon ko Kasífiyá ke ma-
qám men kahná thá, batáyá, ki we
hamáre Khudá ke ghar ke liye khid-
mat karnewále hamáre pás láwen.
18 So is liye ki Khudá e mihrbán
ká háth ham par thá, we ek dánish-
mand shakhs baní Mahlí men se bin
Láwí, bin Isráel, aur Saribiyáh, aur us
ke bete aur bhái, athárah ko láe;
19 Aur Hasabiyáh ko, aur us ke
sáth baní Mirárí men se Yas'aiyáh ko,
aur us ke bháíon aur un ke beton ko,
jo bís the, láe;
20 Aur haikal ke bandon men se
bhí, jinhen Dáúd aur amíron ne Láwí-
on kí khidmat ke liye muqarrar kiyá
thá, do sau bís haikal ke bandon ko,
jin ke nám likhe húe the, le áe.
21 ¶ Aur main ne Aháwá ke darya
par manádí karwáí, ki roza rakhen, ki
ham apne Khudá ke huzúr dukh khín-
chen, aur us se du'á mángen, ki apne
liye, aur bálbachchon ke liye, aur apne
mál ke wáste, sídhí ráh páwen.
22 Kyúnki main sharm ke bá'is

bádsháh se sipáhíoṉ ká tuman aur
sawár, jo ráh meṉ hamáre dushmanoṉ
se muqábala kareṉ, máng na saká;
kyúṉki ham ne bádsháh se kahá thá,
ki Hamáre Ḳhudá ká háth un sabhoṉ
par hai, jo us ke tálib haiṉ, ki un ká
bhalá ho; par us ke jabr aur qahr un
sabhoṉ par jhúm rahte haiṉ, jo use
chhoṛte haiṉ.
23 So ham ne roza rakhkar is bát
ke liye apne Ḳhudá se du'á mángí;
aur hamárí du'á qabúl húí.
24 ¶ Tab maiṉ ne sardár káhinoṉ
meṉ se bárah ko, ya'ne Saribiyáh aur
Hasabiyáh ko, aur un ke sáth un ke
bháíoṉ meṉ se das ko, alag kiyá,
25 Aur unheṉ rúpá, soná, aur zurúf
ko, ya'ne apne Ḳhudá ke ghar ke us
hadye ko, jise bádsháh, aur us ke wa-
zíroṉ, aur amíroṉ, aur tamám Isráel
ne, jo waháṉ the, baḳhshá thá, wazn
karke diyá.
26 Aur maiṉ ne sáṛhe chha sau qin-
ṭár rúpá, aur rúpahle bartan ek sau
qinṭár ke, aur sau qinṭár soná, taulke,
un ke háthoṉ meṉ hawála kiyá.
27 Aur bís sonahle piyále ek hazár
dirham ke, aur daraḳhshán pítal ke do
bartan, jin kí qímat sone kí sí qímat
thí, diye.
28 Aur maiṉ ne unheṉ kahá, ki
Tum ḲHUDÁWAND ke liye muqaddas
ho, aur we bartan bhí muqaddas haiṉ,
aur rúpá aur soná ḲHUDÁWAND tum-
háre bápdádoṉ ke Ḳhudá ke liye ek
hadya hai, jo ḳhushí se baḳhshá gayá
hai.
29 Ḳhabardárí se un ko rakho, jab
tak ki tum Yarúsalam meṉ ḲHUDÁ-
WAND ke ghar kí koṭhríoṉ meṉ sardár
káhinoṉ aur Láwíoṉ ke sámhne, aur
Isráel ke abwí ra,ísoṉ ke sámhne un-
heṉ taul na do.
30 So káhinoṉ aur Láwíoṉ ne soná,
chándí, aur bartan ko taulke liyá, tá
ki unheṉ Yarúsalam meṉ hamáre
Ḳhudá ke ghar meṉ pahuncháweṉ.
31 ¶ Phir ham pahle mahíne kí bá-
rahwíṉ táríḳh meṉ Aháwá ke darya
se rawána húe, ki Yarúsalam ko jáweṉ:
aur hamáre Ḳhudá ká háth ham par
thá, aur us ne ham ko dushmanoṉ ke
aur ráh par ghát meṉ baiṭhnewáloṉ ke
háth se bachá rakhá.
32 Phir ham Yarúsalam meṉ pa-
hunchke tín din tak maqám kar rahe.
33 ¶ Aur chauthe din meṉ wuh
soná, chándí, aur bartan, apne Ḳhudá
ke ghar meṉ káhin Maremút bin
U'riyáh ke háth meṉ taul diyá; aur
us ke sáth Ili'azar bin Fínihás thá;
aur un ke sáth Yúzabád bin Yashú'
aur Nau'ídiyáh bin Binwí Láwí the;
34 Har ek kí gintí aur us ká taul
húá; aur usí waqt meṉ sárá taul
likhá gayá.
35 Aur un ke farzandoṉ ne bhí, jo
asír ho gaye the, aur phir chhúṭ áe
the, Isráel ke Ḳhudá ke liye soḳhtaní
qurbániaṉ guzráníṉ, tamám Isráel ke
liye bárah bail, aur ḳhatá kí qurbáníoṉ
ke liye chhiyánauwe menḍhe, aur
sathattar bheṛ, aur bárah bakre; ye
sab ḲHUDÁWAND ke liye soḳhtaní qur-
bání húe.
36 ¶ Aur bádsháh ke farmán bád-
sháh ke náiboṉ ko, aur un ko jo nahr
pár ke názim the, diye: aur unhoṉ ne
Ḳhudá ke ghar ke banáne meṉ logoṉ
kí madad kí.

IX BAB.

JAB yih sab kuchh ho chuká, amír-
oṉ ne mujh se áke kahá, ki Isráel
ke log, aur káhin, aur Láwí, in sarza-
mínoṉ kí qaumoṉ, Kan'áníoṉ, aur
Hittíoṉ, aur Farizzíoṉ, aur Yabú-
síoṉ, aur 'Ammúníoṉ, aur Moábíoṉ, aur
Misríoṉ, aur Amúríoṉ se, un ke nafratí
kámoṉ ke liház se, judá na rahe haiṉ;
2 Ki unhoṉ ne un kí beṭíoṉ meṉ
se apne liye aur apne beṭoṉ ke liye
jorúáṉ liyáṉ, yaháṉ tak ki muqaddas
tuḳhm ko in sarzamínoṉ kí qaumoṉ
meṉ milá diyá hai; aur amíroṉ aur
hákimoṉ ká háth is badkárí meṉ sab
se pahle lagá húá thá.

3 Magar maiṉ ne yih bát sunke apní poshák aur apní ridá phárí, aur sir aur dáṛhí ke bál ukháṛ ukháṛ hairán ho baiṭhá.

4 Tab we sab, jo Isráel ke Ḳhudá kí bátoṉ se, un ḳhárij kiye húe asíroṉ kí ná-farmání ke bá'is, larazte the, mere pás jam'a húe; aur maiṉ shám kí qurbání tak hairán ho baiṭhá.

5 ¶ Aur shám kí qurbání ke waqt maiṉ hosh meṉ áke uṭhá, aur apne kapṛe aur apní ridá phárkar apne ghuṭnoṉ par jhuká, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí taraf háth phailáe,

6 Aur bolá, Ai mere Ḳhudá, maiṉ sharmátá húṉ, aur terí taraf, ai mere Ḳhudá, apne muṉh ke uṭháne se lajjátá húṉ; kyúṉki hamáre gunáh hamáre sir ke úpar se bhí ziyáda baṛh gaye, aur hamárí ḳhatáeṉ ásmán tak pahunch gayí haiṉ.

7 Apne bápdádoṉ ke waqt se áj tak hamárí baṛí ná-farmání kí hálat ho rahí hai; aur apní badkárí ke sabab ham, aur hamáre bádsháh, aur hamáre káhin, un sarzamínoṉ ke bádsháhoṉ ke háth meṉ, qatl, aur asírí, aur gárat, aur zardrúí ke liye, hawále kiye gaye haiṉ, jaisá áj ke din hai.

8 Ab chand roz se Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ká fazl ham par húá hai, ki us ne hamárá kuchh baqiyá bachá rakhá hai, aur apne bait i muqaddas meṉ ham ko ek khúṉṭá diyá hai, tá ki hamárá Ḳhudá hamárí áṉkheṉ roshan kare, aur hamárí asírí meṉ kuchh hameṉ hayát i táza baḳhshe.

9 Kyúṉki ham to bandhúe the; lekin hamáre Ḳhudá ne ham ko hamárí gulámí meṉ nahíṉ chhoṛ diyá, par Fárs ke bádsháhoṉ ke sámhne ham par mihrbání kí, tá ki hameṉ nayí zindagí baḳhshe, aur ham apne Ḳhudá ke ghar ko uṭháweṉ, aur us wiráne kí marammat kareṉ, aur ki wuh hameṉ Yahúdáh aur Yarúsalam ke darmiyán ek panáh dewe.

10 Aur ab, ai hamáre Ḳhudá, ham ba'd is ke kyá kaheṉ? kyúṉki ham tere hukmoṉ se báhar gaye haiṉ,

11 Jo tú ne apne bande nabíoṉ kí ma'rifat se farmáe haiṉ; ki tú ne kahá hai, ki Wuh zamín, jise tum mírás meṉ lene ko játe ho, wuh un sarzamínoṉ kí qaumoṉ kí najásatoṉ se aur nafratí kámoṉ se nápák zamín hai, ki unhoṉ ne apní nápákí se us ko is sire se us sire tak bhar diyá hai.

12 Pas apní beṭíáṉ un ke beṭoṉ ko mat do, aur un kí beṭíáṉ apne beṭoṉ ke liye mat lo, aur un kí salámatí aur un kí ḳhairíyat kadhí mat cháho, tá ki tum mazbút bano, aur zamín ke mewe kháo, aur apne beṭoṉ ko hamesha kí mírás ke liye use chhoṛ jáo.

13 Aur sárí áfatoṉ ke ba'd, jo hamáre bure kámoṉ aur baṛe gunáhoṉ ke sabab ham par paṛí haiṉ, (ki tú ne, ai hamáre Ḳhudá, hamáre gunáhoṉ kí nisbat se kam sazá dí, balki aisí naját ham ko baḳhshí hai;)

14 Kyá ham phir tere hukmoṉ se báhar jáeṉ, aur in makrúhát rakhnewálí qaumoṉ se nátá nisbat kareṉ? kyá terá gazab ham par yaháṉ tak nahíṉ bhaṛkegá, ki ham ko nest o nábúd kare, aur kuchh na baqíya na bachtí rahe?)

15 Ai Ḳhudáwand, Isráel ke Ḳhudá, tú sádiq hai, ki ham áj tak bache húe maujúd haiṉ: dekh, ham tere áge apne gunáhoṉ meṉ giriftár haiṉ: aur is 'illat se tere huzúr khaṛe rah nahíṉ sakte.

X BAB.

AUR jab 'Azrá ne du'á mángí thí, aur ro roke aur Ḳhudá ke ghar ke áge áp ko giráke iqrár kiyá thá, to baní Isráel meṉ se mardoṉ, aur 'auratoṉ, aur laṛkoṉ kí ek bahut baṛí jamá'at us pás faráham húí; kyúṉki log phúṭ phúṭ rote the.

2 Tab Sikaniyáh bin Yahíel ne, baní Ailám meṉ se, 'Azrá se ḳhitáb karke kahá, Ham apne Ḳhudá ke gunáhgár to húe haiṉ, ki is sarzamín

kí qaumon men se ajnabí 'auraton ko
byáh láe hain; lekin is hál men bhí
Isráel ke liye ummed hai.
3 Pas, áo, ham, apne Khudá ke sáth
'ahd bándhke sárí ajnabí randíon ko
aur un kí auláde ko, apne makhdúm
kí aur un kí saláh ke mutábiq, jo
hamáre Khudá ke hukm ke bá'is
thartharáte hain, taláq dewen, aur yih
kám cháhiye ki sharí'at ke muwáfiq
ho.
4 Pas, ab tú uth, ki yih kám tere
zimme hai, aur ham bhí terí madad
karenge; jawánmardí kar, aur kám
bajá lá.
5 Tab 'Azrá uthá, aur sardár káhin-
on, aur Láwíon, aur sáre Isráel ko
yih qasam diláí, ki Ham is bát ke
mutábiq 'amal karenge. Aur unhon
ne qasam kháí.
6 ¶ Tab 'Azrá Khudá ke ghar ke
áge se uthá, aur Yúhánán bin Iliyásib
kí kothrí men dákhil húá, aur wahán
jáke na rotí kháí na pání piyá; kyúnki
wuh un jiláwatanon kí be-díní ke liye
afsos kartá rahá.
7 Phir unhon ne Yahúdáh aur
Yarúsalam men, asíron ke farzandon
ke darmiyán, manádí kí, ki Yarúsa-
lam men jam'a howen;
8 Aur jo koí ki amíron aur buzurg-
on kí saláh ke mutábíq tín din ke 'arse
men na áwe, us ká sárá mál zabt hogá,
aur wuh áp un jiláwatanon kí jamá'at
se khárij kiyá jáegá.
9 ¶ Tab Yahúdáh aur Binyamín
ke sab mard tín din ke 'arse men Ya-
rúsalam men jam'a húe: yih nauwen
mahíne kí bíswín táríkh thí: aur sab
log is muqaddame ke bá'is, aur shiddat
i bárish ke sabab, Khudá ke ghar ke
sámhne kúche men baithe kámpte
the.
10 Tab 'Azrá káhin uth khará húá,
aur unhen kahá, ki Tum ne ná-far-
mání kí, aur ajnabí randíon ko byáh
liyá, tá ki Isráel ká gunáh ziyáda
howe.
11 Pas, Khudáwand apne bápdá-
don ke Khudá ke áge iqrár karo, aur
us kí marzí par 'amal karo, aur is
sarzamín ke logon se aur un ajnabí
randíon se alag ho jáo.
12 Tab sárí jamá'at ne jawáb diyá,
aur buland áwáz se kahá, ki Jaisá tú
ne farmáyá hai, waisá ham ko karná
hogá.
13 Lekin log bahut hain, aur is waqt
shiddat kí bárish hai, aur ham báhar
thahar nahín sakte, aur yih ek do din
ká kám nahín hai: kyúnki is bát men
ham men se bahuton ne gunáh kiyá
hai.
14 Ab sárí jamá'at ke sardár yahán
thahre rahen, aur tú aisá bandobast
kar, ki we sab, jo hamáre shahron men
ajnabí randíon ko byáh láe honge,
muqarrar waqt par áwen, aur un ke
sáth har ek shahr ke buzurg aur
qází howen, jab tak hamáre Khudá ká
qahr i shadíd, jo is sabab se hai, ham
par se uth na jáwe.
15 ¶ Lekin faqat Yúnatan bin
'Asahel aur Yaháziyáh bin Tiqwah is
kám men the, aur Masullám aur
Sabbatí Láwí un kí madad karte the.
16 Chunánchi asíron ke farzandon
ne aisá hí kiyá. Aur 'Azrá káhin, aur
ba'ze aur abwí ra,ís, apne apne bápdá-
don ke gharánon kí taraf se, sab nám
ba nám alag kiye gaye, aur daswen
mahíne kí pahlí táríkh is bát kí tajwíz
karne ko á baithe.
17 Aur pahle mahíne ke pahle din
un sab mardon kí tajwíz, jo ajnabí
randíon ko byáh láe the, tamám húí.
18 ¶ Us waqt káhinon ke beton
men se kitne nikle, jinhon ne ajnabí
jorúán kí thín: baní Yashú' bin Yúsa-
daq men se, aur us ke bhái, Ma'asiyáh,
aur Ili'azar, aur Yárib, aur Jidaliyáh;
19 Unhon ne háth deke iqrár kiyá,
ki Ham apní jorúon ko taláq denge;
aur ba liház is ke ki gunahgár húe,
unhon ne galle ká ek mendhá apne
gunáh ke badle men guzráná.

20 Aur baní Immer men se: Hanání
aur Zabadiyáh.
21 Aur baní Hárim men se: Ma-
'asiyáh, aur Iliyáh, aur Sama'iyáh, aur
Yahiel, aur 'Uzziyáh.
22 Aur baní Fashúr men se: Ilyú-
'ainí, aur Ma'asiyáh, aur Ismá'el, aur
Nataníel, aur Yúzabád, aur Ili'asah.
23 Aur Láwíon men se: Yúzabád,
aur Sama'í, aur Qiláyáh, (jo Qalítá bhí
kahlátá hai,) Fatahiyáh, aur Yahúdáh,
aur Ili'azar.
24 Aur gánewálon men se: Iliyá-
sib; aur darbánon men se: Salúm,
aur Talam, aur U'rí.
25 Aur Isráel men se: jo baní Par-
gús men se, Ramiyáh, aur Yazziyáh,
aur Malkiyáh, aur Miyámín, aur Ili-
'azar, aur Malkiyáh, aur Bináyáh.
26 Aur baní 'Ailám men se: Mat-
taniyáh, aur Zakariyáh, aur Yahiel,
aur 'Abdí, aur Yarímút, aur Iliyáh.
27 Aur baní Zattú men se: Ilyú-
'ainí, aur Iliyásib, aur Mattaniyáh, aur
Yarímút, aur Zábád, aur 'Azízá.
28 Aur baní Babai men se: Yahú-
hánán, aur Hananiyáh, aur Zabbai,
aur 'Atlai.
29 Aur baní Báni men se: Masul-
lám, aur Malúk, aur 'Adáyáh, aur
Yásúb, aur Siyál, aur Rámút.
30 Aur baní Pakhat i Moáb men se:
Adná, aur Kilál, aur Bináyáh, aur
Ma'asiyáh, aur Mattaniyáh, aur Bazil-
liel, aur Binwí, aur Munassí.
31 Aur baní Hárim men se: Ili'azar,
aur Yashiyáh, aur Malkiyáh, aur Sam-
'aiyáh, aur Sim'aún,
32 Binyamín, aur Malúk, aur Sa-
mariyáh.
33 Aur baní Háshúm men se: Mat-
tanai, aur Mattatáh, aur Zábád, aur
Ilifalat, aur Yaremai, aur Munassí, aur
Sima'í.
34 Aur baní Báni men se: Ma'adai,
aur 'Amrám, aur U'el,
35 Bináyáh, aur Badiyáh, aur Ka-
lúh,
36 Aur Waniyáh, aur Maremút,
aur Iliyásib,
37 Aur Mattaniyáh, aur Mattanai,
aur Ya'asau,
38 Aur Báni, aur Binwí, aur Sima'í,
39 Aur Salamiyáh, aur Nátan, aur
'Adáyáh,
40 Maknadabai, Sásai, Sárai,
41 'Azariel, aur Salamiyáh, Sama-
riyáh,
42 Salúm, Amariyáh, Yúsuf.
43 Baní Nabú men se: Ya'íel, Mat-
titiyáh, Zábád, Zabíná, Yadau, aur
Yúel, Bináyáh.
44 Ye sab ajnabí 'auraton ko byáh
láe the: aur ba'zon ko un kí jorúon ke
pet se larke bhí húe the.

NAHAMIYA'H KI' KITA'B.

I BA'B.

NAHAMIYA'H bin Hakaliyáh kí
báten. Bíswen baras, Kisleu ke
mahíne men, jab main qasr i Sosan
men thá, to aisá húá,
2 Ki Hanání, jo mere bháíon men
se ek hai, wuh, aur ba'ze baní Yahú-
dáh, áe; aur main ne un se un Yahú-
díon ká hál, jo asíron men se báqí
rahe aur bach nikle the, aur Yarúsa
lam ká hál, púchhá.
3 Unhon ne mujh se kahá, ki We

báqí log, jo asírí men se bach nikle
hain, wahán ke súbe men niháyat
tasdí'a aur zillat uṭháte hain; aur
Yarúsalam kí díwar ḍhái húí hai, aur
us ke pháṭak ág se jale hain.
4 ¶ Aur aisá húá, ki jab main ne
ye báten suním, main baiṭh gayá, aur
rone lagá, aur kitne din tak gam kartá
rahá, aur roza rakhá, aur ásmán ke
Khudá ke huzúr du'á mángí,
5 Aur yún kahá, ki Ai KHUDÁWAND,
ásmán ke Khudá, tú Khudá e 'azím o
muhíb hai, aur un ke liye, jo tujhe
piyár karte aur tere hukmon ko hifz
karte hain, 'ahd aur fazl ko yád rakhtá
hai: main terí minnat kartá hún,
6 Ki tú apná kán lagá, aur apní án-
khen khol, ki apne bande kí is du'á ko
sune, jo main ab rát o din tere huzúr
tere bandon baní Isráel ke liye mángtá
hún, aur baní Isráel kí khatáon ko, jo
ham ne tere barkhiláf kín, mán letá
hún; ki main aur mere ábái khándán
ne bhí gunáh kiyá hai.
7 Ham ne terí mukhálafat men bare
fasád ká kám kiyá hai, aur un huk-
mon, aur qánúnon, aur 'adálaton par,
jo tú ne apne bande Músá ke wasíle se
farz ṭhahráe, 'amal nahín kiyá hai.
8 Main tujh se minnat kartá, ki us
qaul ko yád kar, jo tú ne apne bande
Músá ko farmáyá, aur kahá, Agar tum
badkárí karoge, to main tumhen qaum-
on men tittar bittar karúngá:
9 Par jab tum merí taraf phiroge,
aur mere hukmon ko mánoge, aur un
par 'amal karoge, to tum men se, jo
koi parágandа hoke ásmán ke us ka-
náre tak já paren, main unhen wahán
se jam'a karúngá, aur unhen us maqám
men, jise main ne apná nám wahán
dharne ke liye pasand kiyá hai, láúngá.
10 We to tere bande aur tere log
hain, jinhen tú ne apní barí qudrat se
aur qawí háth se chhuṛáyá hai.
11 Ai KHUDÁWAND, main terí min-
nat kartá hún, ki apne bande kí du'á
par, aur apne bandon kí du'á par, jo
ch....hte hain ki tere nám se ḍará karen,
terá kán khulá rahe, aur ki tú áj apne
bande ko kámyáb kare, aur is mard
ke huzúr mujh par rahm farmáe. Aur
main bádsháh ká sáqí thá.

II BA'B.

ARTAKHSHASHATA' bádsháh ke
bíswen baras Nísán ke mahíne
men yún húá, ki mai us ke áge thí: so
main ne mai uṭháke bádsháh ko dí.
Aur is se áge main kabhí us ke huzúr
men udás na húá thá.
2 Tab bádsháh ne mujhe kahá, Terá
chihra kyún udás hai, báwujúde ki tú
bímár nahín hai? pas yih kuchh na-
hín hogá, magar dil ká gam. Tab
main bahut ḍar gayá.
3 Aur main ne bádsháh se kahá, ki
Bádsháh hamesha jítá rahe: merá
chihra udás kyún na howe, jab ki wuh
shahr, jahán mere bápdádon kí qabrgáh
hai, ujár pará hai, aur us ke pháṭak ág
se bhasam kiye gaye hain?
4 Bádsháh ne mujh se farmáyá, ki
Phir terí kyá darkhwást hai? Tab
main ne ásmán ke Khudá se du'á
mángí,
5 Aur bádsháh se 'arz kí, Agar bád-
sháh kí marzí ho, aur terá banda terá
manzúr i nazar húá, to merí yih dar-
khwást hai, ki tú mujhe Yahúdáh men
mere bápdádon kí qabrgáh ke shahr
ko bhej, ki main us kí ta'mír karún.
6 Tab bádsháh ne, (ki begam bhí us
ke pás baiṭhí thí,) mujhe kahá, Terá
safar kab tak hogá, aur tú kab phire-
gá? Garaz, bádsháh kí marzí húí, ki
mujhe bheje; aur main ne us se ek
muddat batáí.
7 Phir main ne bádsháh se kahá,
Agar bádsháh kí marzí ho, to nahr pár
ke názimon ke liye mujhe parwáne
'ináyat howen, ki we mujhe Yahúdiya
tak salámat pahuncháwen;
8 Aur A'saf ke liye, jo bádsháhí
ramna ká nigáhbán hai, ek shuqqa
mile, ki wuh mujhe laṭhe dewe, ki un
se haikal ke áspás ke qasr ke pháṭakon

ke shahtír banen, aur shahr-panáh aur
wuh ghar, jis ko main játá hún, árásta
kiye jáwen. Aur is liye ki mere Khu-
dá kí mihrbání ká háth mujh par thá,
bádsháh ne mujhe ye 'ináyat kiye.
9 ¶ Phir main nahr pár ke názim-
on ke pás áyá, aur bádsháh ke parwáne
unhen diye; aur bádsháh ne sarlash-
karon aur sawáron ko mere sáth kar
diyá.
10 Aur jab Sanballat Húrúní aur
'Ammúní gulám Túbiyáh ne yih suná,
ki ek shakhs baní Isráel kí khairíyat
ká tálib hoke áyá hai, to niháyat gam-
gín húe.
11 Pas main Yarúsalam men dákhil
húá, aur wahán tín din rahá.
12 ¶ Ba'd is ke main rát ko uṭhá,
main, aur chand mard jo mere sáth
the; par jo kuchh kám karná mere
Khudá ne mere dil men Yarúsalam
kí bábat ḍálá thá, so main ne kisí ko
na batláyá; aur koí jánwar mere sáth
na thá, magar wuh jánwar, jis par
main sawár húá.
13 Aur main rát ko Wádí ke phá-
ṭak se niklá, aur áge baṛhke Nágkúe
pás aur Kúṛe ke pháṭak ko gayá, aur
Yarúsalam kí díwáron ko, jo ḍhái húí
thín, aur us ke pháṭakon ko, jo ág se
jale húe the, dekh liyá.
14 Aur main áge baṛhke Chashma
ke pháṭak aur bádsháh ke táláb ko
gayá; aur us jánwar ke liye jis par
main thá guzarne kí jagah na thí.
15 Phir main rát hí ko nále kí samt
chaṛh gayá, aur shahr-panáh ko dekh-
kar lauṭá, aur Wádí ke pháṭak se
dákhil húá, aur yúnhí phir áyá.
16 Par ra,íson ko daryáft na húá,
ki main kidhar gayá, aur kyá kartá
hún; ki main ne is waqt tak na
Yahúdíon ko, na káhinon ko, na
amíron, na hákimon, na báqíon ko
jo kárguzár the, kuchh batláyá thá.
17 ¶ Tab main ne unhen kahá,
Tum dekhte ho, ki ham kis musíbat
men hain, ki Yarúsalam ujáṛ paṛá hai,
aur us ke pháṭak jal gaye hain: áo,
ham Yarúsalam kí shahr-panáh baná-
wen, ki áge ko ham ta'na ke bá'is na
rahen.
18 Tab main ne unhen batláyá, ki
mere Khudá ká háth kyúnkar merí
taraf nekí ke liye baṛháyá húá thá, aur
bádsháh kí báten bhí, jo us ne mujhe
farmáín, unhen sunáín. We bole,
Chalo; ham uṭhke kám banáwen. So
is achchhe kám ke liye unhon ne apne
háthon ko mazbút kiyá.
19 Par jab Sanballat Húrúní, aur
'Ammúní gulám Túbiyáh, aur 'Arabí
Jasham ne suná, to unhon ne ham ko
ṭhaṭṭhe men uṛáyá, aur hamárí hiqárat
kí, aur kahá, Yih kaisá kám hai, ki
tum karte ho? kyá tum bádsháh se
bagáwat karoge?
20 Tab main ne unhen jawáb diyá,
aur unhen kahá, A'smán ká Khudá
wuhí ham ko kámyáb karegá; so ham
us ke bande uṭhke ta'mír karenge:
lekin tumhárá na hissa, na haqq, na
nishán i yádgár, Yarúsalam men hai.

III BA'B.

TAB Iliyásib sardár káhin aur us
ke bhái káhin uṭhe, aur Bher-
pháṭak ta'mír karne lage; aur unhon
ne use muqaddas kiyá, aur us ke
kiwáṛon ko lagáyá; unhon ne Miyáh
ke burj aur Hananiel ke burj tak use
muqaddas kiyá.
2 Us ke pás Yaríhú ke logon ne
ta'mír kí. Aur un ke pás Zakkúr bin
Imrí ne ta'mír kí.
3 Lekin Machhlí-pháṭak ko baní
Hassanáah ne ta'mír kí; unhon ne us
ke bareṭhe dhare, aur us ke kiwáṛe,
aur qufl, aur bende, lagáe.
4 Aur un ke pás Maremút bin
U'riyáh bin Qúz ne marammat kí.
Aur un ke pás Masullám bin Bara-
kiyáh bin Mashezabiel ne marammat
kí. Aur un ke pás Sadúq bin Ba'aná
ne marammat kí.
5 Aur un ke pás Taqú'íon ne ma-
rammat kí; par un ke amíron ne apne

málik ke kám par apní gardan na
jhukáí.
6 Aur Puráne pháṭak kí Yahúyada'
bin Fásakh aur Masullám bin Basú-
diyáh ne marammat kí; unhon̲ ne us
ke bareṭhe dhare, aur us ke kiwáṛe,
aur qufl, aur aṛbange, lagáe.
7 Aur un ke pás Malatiyáh Jiba'-
úní aur Yadún Marúnútí ne, aur Jiba'-
ún aur Misfáh ke logon̲ ne, nahr ke is
pár ke názim ke daulatkháne tak,
marammat kí.
8 Aur un ke pás 'Uzziel bin Khar-
háyáh ne, jo sonáron̲ men̲ se thá,
marammat kí; aur us ke pás 'attáron̲
men̲ se ek ke beṭe Hananiyáh ne
marammat kí, (ki unhon̲ ne Ya-
rúsalam ko chaklí díwár tak báqí
chhoṛ diyá thá.)
9 Aur un ke pás Rifáyáh ne, jo Húr
ká beṭá aur ádhe Yarúsalam ká sardár
thá, marammat kí.
10 Aur us ke pás Yadáyáh bin Ha-
rúmaf ne apne hí ghar ke sámhne tak
kí marammat kí; aur us ke pás
Hattúsh bin Hasabniyáh ne maram-
mat kí.
11 Malkiyáh bin Hárim aur Hasúb
bin Pakhat i Moáb ne dúsrá hissa aur
Bhaṭṭhá-burj kí marammat kí.
12 Aur us ke pás Salúm ne, jo
Halúhesh ká beṭá thá, aur dúsre ádhe
Yarúsalam ká sardár thá, us ne aur
us kí beṭíon̲ ne marammat kí.
13 Wádí ke pháṭak kí marammat
Hanún aur Zanúah ke báshindon̲ se
húí; unhon̲ ne use durust kiyá, aur
us ke kiwáṛe, aur qufl, aur aṛbange,
lagáe, aur Kúṛá-pháṭak tak díwár par
hazár háth kí joṛáí kí.
14 Aur Kúṛá-pháṭak kí marammat
Malkiyáh bin Raikáb ne, jo Bait-
Hakkaram ke ek hisse ká sardár thá,
kí; us ne use banáyá, aur us ke
kiwáṛe, aur qufl, aur aṛbange, lagáe.
15 Aur Chashma-pháṭak ko Salúm
bin Kull-Hazí ne, jo Misfáh ke ek
hisse ká sardár thá, durust kiyá; us
ne use banáyá, aur use páṭá, aur us
ke kiwáṛe, aur us ke qufl, aur us ke
aṛbange, lagáe; aur bádsháhí bág ke
pás Siloáh ke kunḍ kí díwáṛ ko, us
síṛhí tak jahán̲ Dáúd ke shahr se
utarte hain̲, banáyá.
16 Us ke píchhe Nahamiyáh bin
'Azbúq ne, jo ádhe Bait-Súr ká sardár
thá, us jagah se leke Dáúd kí qabron̲
ke muqábil aur us kunḍ tak, jo banáyá
gayá, aur Bait ul Jibborím tak,
marammat kí.
17 Us ke píchhe Láwíon̲ men̲ se
Rahúm bin Báni ne marammat kí.
Us ke pás Hasabiyáh ne, jo ádhe
Qa'ílah ká sardár thá, apne ṭukṛe kí
marammat kí.
18 Us ke píchhe un ke bháíon̲ men̲
se Bawí bin Hanadád ne, jo Qa'ílah ke
dúsre ádhe ká sardár thá, marammat
kí.
19 Aur us ke pás 'Azar bin Yashú'
Misfáh ke sardár ne ek dúsrá ṭukṛá,
us jagah ke muqábil jahán̲ díwár
muṛtí hai aur silahkháne ko chaṛh
játe hain̲, banáyá.
20 Us ke píchhe Barúk bin Zabbai
ne baṛí tamanná se, us moṛ se leke
sardár káhin Iliyásib ke ghar ke
darwáze tak, ek dúsrá ṭukṛá banáyá.
21 Us ke píchhe Maremút bin U'ri-
yáh bin Qúz ne, dúsrá ṭukṛá Iliyásib
ke ghar ke darwáze se leke Iliyásib ke
ghar kí intihá tak, banáyá.
22 Aur us ke píchhe nasheb ke
rahnewále káhinon̲ ne marammat kí.
23 Us ke píchhe Binyamín aur
Hasúb ne apne ghar ke sámhne tak
marammat kí. Un ke píchhe 'Aza-
riyáh bin Ma'asiyáh bin 'Ananiyáh
ne apne ghar ke barábar tak maram-
mat kí.
24 Us ke píchhe Binwí bin Hana-
dád ne, 'Azariyáh ke ghar se leke
díwár kí moṛ aur kone tak ek dúsrá
ṭukṛá banáyá.
25 Fálál bin U'zai ne us moṛ ke aur
us burj ke muqábil se leke, jo bád-

sháh ke qasr ke sámhne niklá átá
hai, jo qaidḳháne ke sahn se lagá húá
hai, marammat kí. Us ke píchhe
Fidáyáh bin Pargús ne ta'mír kí.
26 Aur Natiním ne 'Ufal se leke
jahán̲ we rahte the, púrab taraf ko
Jal-pháṭak tak aur us burj ke sámhne
tak, jo báhar paṛtá thá, ta'mír kí.
27 Un ke píchhe Taqú'ion̲ ne us
baṛe burj ke sámhne, jo báhar nikal
átá thá, 'Ufal kí díwár tak, dúsrá
ṭukṛá banáyá.
28 Ghuṛ-pháṭak par se leke káhinon̲
ne, har ek apne apne ghar ke sámhne,
marammat kí.
29 Un ke píchhe Sadúq bin Immer
ne apne ghar ke sámhne marammat
kí. Aur us ke píchhe Púrab-pháṭak
ke darbán Sam'aiyáh bin Sikaniyáh
ne marammat kí.
30 Us ke píchhe Hananiyáh bin
Salamiyáh aur Hanún ne, jo Salaf ká
chhaṭhwán̲ beṭá thá, ek dúsrá ṭukṛá
banáyá. Us ke píchhe Masullám bin
Barakiyáh ne apní koṭhrí ke sámhne
marammat kí.
31 Us ke píchhe sonár ke beṭe
Malkiyáh ne haikal ke bandon̲ ke aur
baipárion̲ ke mahalle tak, Mifqád-
pháṭak ke muqábil, aur us kone ke
báláḳháne tak, marammat kí.
32 Aur us kone ke báláḳháne aur
Bheṛ-pháṭak ke bích sonáron̲ aur
saudágaron̲ ne marammat kí.

IV PA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sanballat ne
suná, ki ham shahr-panáh ba-
náte hain̲, to wuh ranjída aur bahut
gusse húá, aur Yahúdíon̲ ko ṭhaṭṭhe
men̲ uṛáyá.
2 Aur us ne apne bháíon̲ aur Sam-
rúní lashkar ke áge kahá, ki Ye za'íf
Yahúdí kyá karte hain̲? kyá un ko
ijázat dí gayí? kyá we qurbání ka-
ren̲ge? kyá we ek hí din men̲ sab
kuchh kar chuken̲ge? kyá we jale
húe pattharon̲ ko kúṛe ke ḍheron̲ men̲
se chun chunke phir biná karen̲ge?
3 Aur Túbiyáh 'Ammúní ne, jo us
pás khaṛá thá, kahá, ki Yih jo unhon̲
ne banáyá hai, agar ek lomṛí chaṛh
jáe, wuh un kí patthar kí shahrpanáh
ko toṛ degí.
4 Sun le, ai hamáre Ḳhudá, ki ham
haqír jáne játe hain̲; aur un kí malá-
mat ko pherke unhín̲ ke sir par ḍál,
aur asírí ke mulk men̲ unhen̲ shikár
ke liye de:
5 Aur un ke gunáh mat ḍhámp,
aur tere áge un kí ḳhatá meṭí na jáe:
kyún̲ki unhon̲ ne mi'amáron̲ ke sámhne
terá gazab bhaṛkáyá.
6 Garaz ham log díwár banáte rahe,
aur sárí díwár ádhe tak joṛí gayí;
kyún̲ki log dil lagáke kám karte the.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab Sanballat,
aur Túbiyáh, aur 'Arabíon̲, aur 'Am-
múníon̲, aur Ashdúdíon̲ ne suná, ki
Yarúsalam kí díwáren̲ uṭhtí játí hain̲,
aur daráren̲ band hone lagín̲, to nipaṭ
jhunjhláe.
8 Aur sabhon̲ ne milke bandish
bándhí, ki jáke Yarúsalam se laṛen̲,
aur kám rok den̲.
9 Tab ham ne apne Ḳhudá se du'áen̲
mángín̲, aur un ke sabab nigáhbán
biṭhláe, ki rát din un se ḳhabardár
rahen̲.
10 Aur ahl i Yahúdáh ne kahá, ki
Bojh-uṭhánewálon̲ ká zor ghaṭ gayá,
aur roṛá bahut hai, yahán̲ tak ki ham
díwár nahín̲ baná sakte hain̲.
11 Aur hamáre bairíon̲ ne kahá, ki
Jab tak ham un ke bích men̲ na á len̲,
aur unhen̲ na már ḍálen̲, aur kám
mauqúf na karen̲, we na jánen̲ge, na
dekhen̲ge.
12 Aur aisá húá, ki jab Yahúdí
logon̲ ne, jo un ke ás pás rahte the,
sab jagahon̲ se, jin se we hamáre pás
áyá jáyá karte the, áke hamen̲ das bár
yih kah diyá:
13 ¶ To main̲ ne shahrpanáh ke
píchhe nasheb kí jagahon̲ men̲ aur
únche makánon̲ men̲, logon̲ ko, un
ke gharánon̲ ke mutábiq, biṭhláyá,

balki talwár, aur barchhí, aur tír kamán
bandhwáke, bithláyá.
14 Aur main ne nigáh kí, aur main
uthá, aur amíron aur názimon, aur
báqí logon ko kahá, ki Tum un se mat
daro: KHUDÁWAND ko, jo buzurg aur
muhíb hai, yád karo, aur apne bháíon,
aur apne beton, aur apní betíon, aur
apní jorúon, aur apne gharon ke liye
laro.
15 Aur aisá húá, ki jab hamáre
dushmanon ne suná, ki yih bát ham
par záhir húí, aur ki Khudá ne un
ká mansúba bátil kar diyá thá, tab
ham sab ke sab díwár kí samt ko
phire, aur har ek apne apne kám men
phir lag gayá.
16 Aur aisá húá, ki us din se mere
ádhe naukar kám karte the, aur ádhe
bhále, aur dhál, aur kamán liye, aur
baktar pahine húe, rahte the: aur we
jo názim the, Yahúdáh ke sáre khándán
ke píchhe maujúd the.
17 Jo log díwár banáte the, aur we
jo bojh utháte aur ládte the, har ek
apne ek háth se kám kartá thá, aur
dúsre men talwár rakhtá thá.
18 Kyúnki mi'amár jitne the har
ek apní talwár apní kamar par bándhe
húe kám karte the. Aur wuh jo nar-
singá phúnktá thá, mere pás thá.
19 ¶ Aur main ne amíron, aur ná-
zimon, aur báqí logon se kahá, ki
Kám to bará aur phailáo par hai, aur
díwár ke úpar ham men se ek dúsre se
judá aur dúr hai:
20 So jahán tum log narsinge kí
áwáz sunoge, wahán hamáre pás chale
áo: hamárá Khudá hamáre liye laregá.
21 So ham kám karte the; aur
ádhe log pau phatne se sitáron ke
dikhái dene tak bhále liye rahe.
22 Aur main ne usí waqt logon ko
hukm kiyá, ki Har ek shakhs apne
apne naukar samet rát ke waqt Yarú-
salam men rahá kare, tá ki rát ko
hamáre liye pahrá howe, aur din ko
kám kare.
23 So main, aur mere bháí, aur mere
naukar, aur we log jo nigáhbání ke
liye mere hamráh the, kabhí apne
kapre utárte na the, magar har ek
tahárat ke liye utártá thá.

V BAB.

AUR logon aur un kí jorúon ne
apne Yahúdí bháíon par barí
shikáyat kí.
2 Aur kitne kahte the, ki Ham aur
hamáre bete o betíán bahut hain: so
ham anáj le lenge, ki kháwen aur
jíwen.
3 Aur kitne bolte the, ki Ham ne
apne kheton, aur angúristánon, aur
makánon ko, girau rakhá, tá ki ham
mahangí men galla mol lewen.
4 Aur kitne kahte the, ki Ham ne
apne kheton aur angúristánon ko
girau rakhkar rúpiya qarz liyá hai,
ki bádsháh ke liye málguzárí adá
karen.
5 Báwujúd is ke hamáre jism to
hamáre bháíon ke se jism hain, aur
hamáre bálbachche un ke bálbachchon
ke mánind hain: aur dekho, ham apne
bete aur betíán gulámí men bechte,
aur hamárí betíon men se kitní laun-
díán húí hain, aur hamáre háthon men
táqat nahín hai ki unhen chhuráwen,
kyúnki hamáre khet aur angúristán
auron ke qabze men hain.
6 ¶ Jab main ne un kí faryád aur
ye báten sunín, to main nipat ázurda
húá.
7 Aur main ne apne dil men sochá,
aur main ne amíron aur sardáron se
jhagrá kiyá, aur unhen kahá, Tum log
har ek apne apne bháí se súd lete ho.
Aur main ne ek barí jamá'at ko un ke
muqábil jam'a kiyá,
8 Aur unhen kahá, ki Ham ne apne
maqdúr ke muwáfiq apne Yahúdí
bháíon ko, jo qaumon ke háth bik
gaye the, chhurá liyá; aur kyá tum
apne hí bháíon ko bechoge? aur kyá
we hamáre hí háth men bik jáen?

Tab we chup húe, aur unhen kuchh
jawáb na milá.
9 Phir main ne kahá, ki Yih jo tum
karte ho, so achchhá nahín: kyá tum
par wájib na thá, ki in qaumon kí
malámat ke sabab, jo hamáre dushman
hain, khudátarsí se chalte?
10 Main bhí, aur mere bháí aur
mere chákar, un se rúpá aur galla le
sakte: par main tumhárí minnat kartá
hún ki ham log súd lene se háth
utháwen.
11 A'j hí ke din un ke khet, aur un
ke anguristán, aur zaitún ke bág, aur
un ke ghar, aur sauwán hissa naqdí
ká, aur anáj, aur mai, aur tel ká, jo
tum ne un se liyá hai, unhen pher
díjiyo.
12 Tab unhon ne kahá, ki Ham
pher denge, aur un se kuchh na máng-
enge; jaisá tú ne farmáyá hai, waisá
hí karenge. Phir main ne káhinon
ko buláyá, aur un logon ko qasam
diláí, ki Is iqrár ke muwáfiq ham ka-
renge.
13 Phir main ne apná dáman jhárá
aur kahá, ki Isí tarah se Khudá har ek
shakhs ko, jo apne is qaul par 'amal
na kare, us ke ghar se aur us ke shugl
se jhatak dále; wuh yún jhatká jáe,
aur nikál phenká jáwe. Tab sárí
jamá'at ne kahá, A'mín, aur KHUDÁ-
WAND ká shukr kiyá. Aur logon ne
apne wa'da par wafá kí.
14 ¶ 'Aláwa us ke, jis din se ki
main Yahúdáh ke mulk men un ká
hákim thahráyá gayá, ya'ne Artakh-
shashatá bádsháh ke 'amal ke bíswen
baras se battíswen baras tak, jo bárah
baras hain, main ne aur mere bháíon
ne hákimí kí rotí na kháí.
15 Kyúnki we hákim, jo mere áge
the, ra'áiyat par ek bár the, aur anáj,
aur mai, aur chálís misqál rúpá, un se
lete the; aur un ke naukar bhí logon
par apná iqtidár jatáte the: lekin main
ne khudátarsí ke sabab aisá na kiyá.
16 'Aláwa us ke main is shahr-pa-
náh ke kám men barábar mashgúl
rahá; aur ham ne zamín ko mutlaq
mol nahín liyá; par mere sab chákar
wahán kám par jam'a húe.
17 Aur roz roz merí mez par, siwá
un ke jo áspás kí qaumon men se
áte the, derh sau Yahúdí aur sardár
the.
18 Chunánchi jo ek din ke liye
taiyár kiyá gayá, so ek bail, aur chha
palí húí bheríán thin; murgíán bhí
mere liye taiyár kí gayín; aur das das
din men mai kí har ek qism ká nayá
zakhíra hotá thá: báwujúd is sab ke,
hákimi kí rotí talab na kí, kyúnki
in logon par sakht khidmat ká bár
thá.
19 Ai mere Khudá, mujhe yád kar-
ke merá bhalá kar, us sab ke mutábiq
jo ki main ne in logon se kiyá.

VI BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sanballat, aur
Túbiyáh, aur Jasham 'Arabí, aur
hamáre báqí dushmanon ne suná, ki
main shahr-panáh ko baná chuká, aur
us men kuchh tútá phútá báqí na
rahá, agarchi usí waqt main ne phá-
takon men kiwáre na lagáe the:
2 Tab Sanballat aur Jasham ne
mujhe yih kahlá bhejá, ki A', ham
Aunú ke maidán ke kisí gánw men
báham muláqát karen; par we mujh
se badí karne kí fikr men the.
3 So main ne qásid bhejkar unhen
kahá, Main bare kám men lagá hún,
aur utar nahín saktá: kyá zarúr hai
ki main ise chhorke tum pás áún, aur
kám mauqúf rahe?
4 Aur unhon ne chár bár aisá pai-
gám bhejá, aur main ne unhen aisá
jawáb diyá.
5 Phir Sanballat ne pánchwín bár
usí tarah se apne naukar ko mere pás
bhejá; us ke háth men khulí húi
chitthí thí.
6 Us men likhá thá, ki Gair qaum-
on men yih afwáh hai, balki Jashmú
aisá kahtá hai, ki Tú aur Yahúdí log

bagáwat ká mansúba karte ho: aur
isí sabab se tú shahr-panáh banátá
hai, ki tú is khabar ke mutábiq un ká
bádsháh ho.
7 'Aláwa us ke tú ne nabíon ko
muqarrar kiyá, ki Yarúsalam men
terí bábat manádí karen, aur kahen, ki
Yahúdáh men ek bádsháh hai: pas in
báton kí khabar bádsháh ko pahun-
chegí: so ab chale á, tá ki ham báham
maslahat karen.
8 Tab main ne us pás kahlá bhejá,
ki Tere kahne ke muwáfiq koí bát
nahín húí, balki tú yih báten apne hí
dil se banátá hai.
9 Kyúnki un sabhon ne ham ko
daráyá, aur kahá, ki Us kám men un
ke háth dhíle kiye jáenge, ki wuh ban
na pare. Par ab, ai Khudá, tú mere
háthon ko zor bakhsh.
10 Phir main Sam'aiyáh bin Di-
láyáh bin Muhaitabiel ke ghar men
áyá; wuh band kiyá húá thá; aur us
ne kahá, A'íyo, ham Khudá ke ghar
men haikal ke andar muláqát karen,
aur haikal ke darwázon ko band
karen; kyúnki we tujhe qatl karne
ko áwenge; hán, rát ko tujhe qatl
karne ko áwenge.
11 Main ne kahá, Kyá mujh sá
shakhs bhége? aur mujh sá kaun hai,
ki haikal men ghuse, tá ki apní ján
bacháwe? main andar nahín jáne ká.
12 Aur main ne tahqíq kí, aur
dekh, ki Khudá ne use na bhejá thá,
balki merí mukhálafat men is sabab
se peshíngoí kí; ki Sanballat aur Túbi-
yáh ne use naukar rakhá thá.
13 Wuh is liye naukar rakhá gayá,
ki main dar jáún, aur aisá karke kha-
tákár hoún, ki jis se we merí badnámí
karen, aur mujhe ta'na den.
14 Ai mere Khudá, Túbiyáh ko aur
Sanballat ko, un ke in kámon ke liház
se, aur nabiya Nau'ídiyáh ko bhí, aur
báqí nabíon ko, jo mujhe daráne cháhte
the, yád kar.
15 ¶ Garaz báwan din men, Alúl
mahíne kí pachíswín táríkh men,
shahr-panáh ban chukí.
16 Aur aisá húá, ki jab hamáre sáre
bairíon ne suná, aur gair-gurohon ne,
jo hamáre áspás thín, dekhá, we áp
apní ánkhon se gir gaye; kyúnki un-
hen samajh parí ki yih kam hamáre
Khudá kí taraf se húá.
17 ¶ 'Aláwa is ke un dinon men
Yahúdáh ke amíron kí bahut sí chit-
thíán Túbiyáh pás bhejí játí thín, aur
Túbiyáh kí chitthíán un pás pa-
hunchtí thín.
18 Kyúnki bahut log Yahúdáh men
us ke ham-qasam the, ki wuh Sika-
niyáh bin Arakh ká dámád; aur us ke
bete Yahúhanán ne Masullám bin
Barakiyáh kí betí ko byáh liyá thá.
19 Aur we mere áge us kí nekíon
ká bayán karte the, aur merí báten
use sunáte the. Aur Túbiyáh ne
mujhe daráne ke liye náme bheje.

VII BA'B.

AUR aisá húá, ki jab shahr-panáh
ban chukí, aur main ne kiwáre
lagáe the, aur darbán, aur gánewále,
aur Láwí, muqarrar húe the,
2 Main ne apne bháí Hanání ko,
aur qasr ke názim Hananiyáh ko,
Yarúsalam men mukhtár kiyá, ki yih
bahuton se amánatdár aur khudátars
thá.
3 Aur main ne unhen kahá, ki Jab
tak dhúp na charhe, tab tak Yarú-
salam ke phátak khole na jáen, aur
un ke házir hote húe kiwáre band
kiye jáen, aur bende lagáe jáwen: aur
Yarúsalam ke báshindon kí chaukíán
muqarrar karo, ki har ek apní apní
chaukí men, aur har ek apne apne
ghar ke sámhne, chaukí ke liye thah-
ráyá jáe.
4 Kyúnki shahr to bará aur wasí'a
thá, par us men thore log the, aur
ghar bane húe na the.
5 ¶ Tab mere Khudá ne mere dil
men dálá, ki main amíron, aur sar-
dáron, aur logon ko jam'a karún, tá ki

naslnáme ke mutábiq un ká shumár
kiyá jáe. Aur main ne un logon ká
nasabnáma páyá, jo pahle charh áe
the, aur us men yih likhá páyá:
6 Ki is mamlukat ke báshinde jo
asír ho gaye, jinhen sháh i Bábul Na-
búkadnazar le gayá thá, aur jo Yarú-
salam aur Yahúdáh men phir áe, aur
har ek apne apne shahr men hai;
7 Un kí fard, jo Zarubbábul, Yashú',
Nahamiyáh, 'Azariyáh, Ragamiyáh,
Nahamání, Mardakí, Bilshán, Mis-
farat, Bigvai, Nahúm, Ba'anah ke sáth
áe. So baní Isráel ke logon ká shu-
már yih thá:
8 Baní Pargus, do hazár ek sau
bahattar;
9 Baní Safatiyáh, tín sau bahattar;
10 Baní Arakh, chha sau báwan;
11 Baní Pakhat i Moáb, jo Yashú'
aur Yúab kí nasl men se the, do hazár
áth sau athárah;
12 Baní 'Ailám, ek hazár do sau
chauwan;
13 Baní Zattú, áth sau paintálís;
14 Baní Zakkai, sát sau sáth;
15 Baní Binwí, chha sau athtálís;
16 Baní Babai, chha sau atháís;
17 Baní 'Azjád, do hazár tín sau
báís;
18 Baní Adúniqám, chha sau sat-
sath;
19 Baní Bigvai, do hazár satsath;
20 Baní 'Adín, chha sau pachpan;
21 Baní Atír, Hizqiyáh ke khán-
dán men se, athánawwe;
22 Baní Hashúm, tín sau atháís;
23 Baní Bazai, tín sau chaubís;
24 Baní Khárif, ek sau bárah;
25 Baní Jiba'ún, panchánawwe;
26 Baitlaham áur Natúfah ke log,
ek sau athásí;
27 'Anatút ke log, ek sau atháís;
28 Bait-'Azmávat ke log, bayálís;
29 Qaryat-Ya'arím, Kafírah, aur
Biarút ke log, sát sau tentálís;
30 Rámah aur Jib'a ke log, chha
sau ikkís;
31 Mikmás ke log, ek sau báís;
32 Baitel aur 'Aí ke log, ek sau
teís;
33 Dúsre Nabú ke log, báwan;
34 Dúsre 'Ailám ke bete, ek hazár
do sau chauwan;
35 Baní Hárim, tín sau bís;
36 Baní Yaríhú, tín sau paintálís;
37 Lúd, aur Hádid, aur Aunú ke
bete, sát sau ikkís;
38 Baní Sanáah, tín hazár nau sau
tís.
39 ¶ Káhin: jo Yashú' ke gharáne
ke baní Yad'aiyáh the, nau sau ti-
hattar;
40 Baní Immer, ek hazár báwan;
41 Baní Fashúr, ek hazár do sau
saintálís;
42 Baní Hárim, ek hazár satrah.
43 ¶ Láwí: jo Yashú', Qadmiel, aur
Húdaváh kí aulád the, chauhattar.
44 ¶ Gánewále: jo baní A'saf the,
ek sau athtálís.
45 ¶ Darbán: jo Salúm, aur Atír,
aur Tálmún, aur 'Aqqúb, aur Khatítá,
aur Sobai kí aulád the, ek sau athtís.
46 ¶ Bande haikal ke: baní Zíhá,
baní Hasúfa, baní Taba'út,
47 Baní Qarús, baní Sígá, baní
Fadún,
48 Baní Libánah, baní Hajábah,
baní Shalmaí,
49 Baní Hanán, baní Jiddal, baní
Jahár,
50 Baní Riyáyáh, baní Rasín, baní
Naqúdá,
51 Baní Jazzám, baní 'Uzzá, baní
Fásakh,
52 Baní Basai, baní Ma'úním, baní
Nafíshasím,
53 Baní Baqbúq, baní Haqúfa, baní
Harhúr,
54 Baní Bazlít, baní Mahída, baní
Harshá,
55 Baní Barqús, baní Sísará, baní
Támah,
56 Baní Naziáh, baní Khatífá the.
57 ¶ Sulaimán ke khádimon ke

farzand: baní Sútí, baní Súfirat, baní Farídá,
58 Baní Ya'alah, baní Darqún, baní Jiddal,
59 Baní Safatiyáh, baní Khatíl, baní Fúkirat Zabáimí, baní Amún the.
60 Haikal ke sab bande, aur Sulaimán ke khádimon ke sab farzand, tín sau bánwe shakhs the.
61 Aur we log, jo Tall i Milh, aur Tall i Harsá, aur Karúb, aur Addún, aur Immer se gaye the, par apne ábái khándán aur nasl dikhlá na saken, ki Isráel ke the yá na the, so ye hain:
62 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh, baní Naqúdá, chha sau bayálís.
63 ¶ Aur káhinon men se: baní Habáyáh, baní Qúz, baní Barzillí, jo Jili'ádí Barzillí kí betíon men se ek larkí ko byáh láyá thá, aur is liye un ke nám se kahláyá.
64 Inhon ne apná nasab-náma un ke darmiyán jo nasl-námon ke mutábiq gine gaye the dhúndhá, par wuh na milá; so we nápákon kí mánind kahánat se nikále gaye.
65 Aur Tirshátá ne unhen hukm kiyá, ki we páktarín chízon men se na kháwen, jab tak ki koí káhin U'rím o Tummím ke sáth phir barpá na ho.
66 ¶ Sárí jamá'at ke log sab ke sab milke bayálís hazár tín sau sáth the,
67 Siwá un ke gulámon aur laundíon ke, jo sát hazár tín sau saintís the: aur un men do sau paintális gánewále aur gánewálián thín.
68 Un ke ghore, sát sau chhattís: un ke khachchar, do sau paintális:
69 Un ke únt, chár sau paintís: un ke gadhe, chha hazár sát sau bís.
70 ¶ Un men se, jo apne bápdádon ke gharánon men ra,is the, ba'zon ne is kám kí madad kí: chunánchi Tirshátá ne ek hazár dirham soná, aur pachás piyále, aur káhinon ke pánch sau tís pairáhan, khazáne men dákhil kiye.
71 Aur abwí ra,ison men se ba'zon ne kárkháne ke khazáne men bís hazár dirham soná, aur do hazár do sau mánah rúpá, diyá.
72 Aur báqí logon ne jo diyá, so bís hazár dirham soná aur do hazár mánah rúpá, aur káhinon ke satsath pairáhan the.
73 Chunánchi káhin, aur Láwí, aur darbán, aur gánewále, aur qaum se ba'ze, aur haikal ke bande, aur tamám Isráel, apne apne shahr men base; aur jab sátwán mahíná shurú' húá, us waqt baní Isráel apne apne shahron men the.

VIII BA'B.

TAB sáre log ek hí ádmí kí tarah, us raste men jo Jal-phátak ke áge hai, jam'a húe. Aur unhon ne 'Azrá faqíh se 'arz kí, ki Músa kí sharí'at kí kitáb ko, jo KHUDÁWAND ne Isráel ko farmáí thí, láwe.
2 Tab sátwen mahíne kí pahlí táríkh men 'Azrá káhin mard o 'aurat kí jamá'at ke áge, ya'ne sab ke áge jo sunke samajh sakte the, Tauret ko láyá.
3 Aur Jal-phátak ke muqábil ke bázár men, pau phatne se do pahar tak, mardon aur 'auraton, aur sabhon ke áge jo samajh sakte the, parhtá rahá; aur sab log sharí'at kí kitáb kán dharke sunte rahe.
4 Aur 'Azrá faqíh ek chobí mimbar par, jo unhon ne isí kám ke liye banáyá thá, khará húá: aur us ke pás Mattitiyáh, aur Sama', aur 'Anáyáh, aur U'riyáh, aur Khilqiyáh, aur Ma'asiyáh, us ke dahne khare the; aur us ke báen Fidáyáh, aur Mísáel, aur Malkiyáh, aur Háshúm, aur Hasbadánah, aur Zakariyáh, aur Masullám khare the.
5 Aur 'Azrá faqíh ne sáre logon kí ánkhon ke áge kitáb kholí; kyúnki

wuh sab logon se buland thá; aur us
ke kholte hí sáre log uth khare húe:
6 Aur 'Azrá ne KHUDÁWAND Khu-
dá Ta'álá ko mubárakbád kahá: aur
sáre logon ne háth uthake jawáb men
A'mín, A'mín, kahá; aur unhon ne
sir jhukáe, aur munh ke bhal girke
zamín par KHUDÁWAND ko sijda kiyá.
7 Aur Yashú', aur Báni, aur Sari-
biyáh, aur Yámin, aur 'Aqqúb, aur
Sabbatai, aur Húdiyáh, aur Ma'asiyáh,
aur Qalítá, aur 'Azariyáh, aur Yúza-
bad, aur Hanán, aur Filáyáh, aur
Láwíon ne sharí'at ke ma'ne logon ko
samjháe; aur log apní apní jagah par
khare ho rahe.
8 Pas we Khuda kí sharí'at kí kitáb
sáf áwáz se parhte the, aur ma'ne bat-
láte, aur un parhí húí báton kí 'ibárat
un ko samjháte the.
9 ¶ Aur Nahamiyáh ne, jo Tirshá-
tá hai, aur 'Azrá káhin ne, jo faqíh
hai, aur un Láwíon ne, jo logon ko
sikhláte the, sáre logon se kahá, A'j ká
din KHUDÁWAND tumháre Khudá ke
liye muqaddas hai; gam mat karo, aur
na royá karo. Ki sab log sharí'at kí
báten sunke rote the.
10 Phir us ne unhen kahá, ki Ab
jáo, aur jo motá hai kháo, aur jo míthá
hai pío, aur jin ke liye kuchh taiyár
nahín húá, un ke pás hissa bhejo;
kyúnki áj ká din hamáre KHUDÁWAND
ke liye muqaddas hai, aur tum udás
mat hoo; kyúnki shádmání jo KHU-
DÁWAND kí bábat hai tumhárí qúwat
hai.
11 Aur Láwíon ne sab logon ko
chup karwáyá, aur kahá, ki Khámosh
ho, kyúnki áj ká din muqaddas hai;
tum hargiz gamgín mat hoo.
12 So sab log chale gaye, ki kháwen,
aur píwen, aur hisse bhejen, aur barí
khushí karen, kyúnki we un báton
ko, jo un ke áge parhí gayín, samjhe
the.
13 ¶ Aur dúsre din sáre logon ke
abwí ra,ís, aur káhin, aur Láwí, 'Azrá
faqíh pás jam'a húe, ki Tauret kí báten
búj hen.
14 Aur unhon ne daryáft kiyá, ki
us sharí'at men, jo KHUDÁWAND ne
Músá kí ma'rifat se farmái thí, likhá
hai, ki baní Isráel sátwen mahíne ki
'íd men khaimon men rahá karen,
15 Aur ki sab shahron men, aur
Yarúsalam men, ishtihár dewen, aur
yih manádí karwáen, ki Pahár par jáo,
aur zaitún kí dálíán, aur dashtí jalpái
kí dálíán, aur ás kí dálíán, aur khajúr
kí shákhen, aur ghane darakhton kí
dálíán, khaimon ke banáne ko, jaisá
likhá hai, láo.
16 ¶ So log báhar já jáke láe, aur
har ek apne apne ghar kí chhat par,
aur apní iháton men, aur Khudá ke
ghar ke sahnon men, aur Jal-phátak
ke raste men, aur Ifráímí-phátak ke
raste men, apne liye khaime banáe.
17 Aur sári jamá'at ke log, jo asírí
se phir áe the, pat-chhappar baná baná
un ke tale baith gaye; kyúnki Yashú'
bin Nún ke dinon se us din tak baní
Isráel ne aisá na kiyá thá. Chunánchi
niháyat barí khushwaqtí húí.
18 Aur pahle din se leke pichhle
din tak, us ne roz ba roz Khudá kí
sharí'at kí kitáb parhí. Aur unhon ne
sát din 'íd kí; aur áthwen din, dastúr
ke muwáfiq, 'ídí jamá'at húí.

IX BA'B.

PHIR is mahíne ke chaubíswen din
baní Isráel, roza rakhke, aur tát
orhke, aur mittí apne úpar uráke, ikat-
the áe.
2 Aur Isráel kí nasl ne apne ta,ín
sáre ajnabí logon se judá kiyá, aur
khare hoke apní khatáon ká, aur apne
bápdádon ke gunáhon ká, iqrár kiyá.
3 Aur unhon ne apní jagah par
khare hoke, pahar din charhe tak, KHU-
DÁWAND apne Khudá kí sharí'at kí
kitáb ko parhá; ba'd us ke, do pahar
tak, iqrár karke KHUDÁWAND apne
Khudá ko sijda kiyá.
4 ¶ Tab Láwíon men se Yashú',

aur Báni, aur Qadmiel, aur Sabaniyáh,
au. Búnní, aur Saribiyáh, aur Báni,
aur Kanáni, machán par khaṛe húe,
aur buland áwáz se Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke áge chilláe.
5 Phir Yashú', aur Qadmiel, aur
Báni, aur Ḥasabniyáh, aur Saribiyáh,
aur Húdiyáh, aur Sabaniyáh, aur
Fatahiyáh, Láwíon ne kahá, Khaṛe ho
jáo, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko
abad ul ábád mubárak kaho; balki terá
jalálí nám mubárak howe, jo sári mu-
bárakbádí aur hamd par bálá hai:
6 Tú, hán, tú hí akelá Ḳhudáwand
hai; tú ne ásmán ko, aur ásmánon ke
ásmán ko, aur un kí sári ábádí ko, aur
zamín ko, aur jo kuchh us par hai, aur
samundaron ko, aur jo kuchh un men
hai, banáyá; aur tú sabhon ká par-
wardigár hai; aur ásmánon ká lash-
kar terá sijda kartá hai.
7 Tú wuh Ḳhudáwand Ḳhudá hai,
jis ne Abirám ko chun liyá, aur use
Kasdíon ke U'r se nikál láyá, aur us
ká nám badalkar Abirahám nám
rakhá;
8 Tú ne us ká dil apne huzúr wa-
fádár páyá, aur us se yih 'ahd bándhá,
ki Main Kan'áníon, aur Hittíon, aur
Amúríon, aur Farizzíon, aur Yabúsíon,
aur Jirjásíon kí zamín 'ináyat karún-
gá, aur terí nasl ko dúngá; aur tú ne
apne sukhan púre kiye, kyúnki tú
sádiq ul qaul hai;
9 Aur tú ne hamáre bápdádon kí
tanghálí par, jo Misr men the, nigáh
kí, aur daryá e Qulzum ke kanáre un
kí faryád suní,
10 Aur Fira'ún par, aur us ke sáre
naukaron par, aur us ke mulk kí sári
ra'aiyat par, 'ajáib aur garáib kar
dikhláe; kyúnki tú jántá thá ki un-
hon ne gurúr ke sáth un se bad-sulúkí
kí. So tú ne apne liye nám hásil
kiyá, jaisá áj hai.
11 Aur tú ne un ke áge samundar
ko do hissa kiyá, yahán tak ki we
samundar ke bích o bích se súkhí za-
mín par hoke guzre; aur tú ne unhen
jo un ke píchhe paṛe the gahrápon men
ḍálá, jaisá ki ek patthar baṛe pánion
men paṛe.
12 Aur tú ne din ko bádal ke sutún
se, aur rát ko ág ke sutún se, un kí
rahnumái kí, tá ki us ráh men, jis men
we chalte the, un ke liye roshní howe.
13 Aur tú Síná pahár par utar áyá,
aur ásmán par se un ke sáth báten kín,
aur unhen sachchí 'adálaten, aur sach-
chí sharí'aten, aur achchhe qánún o
ahkám, un ko diye:
14 Aur un ko apne muqaddas sabt
se ágáh kiyá, aur apne bande Músá
ke háth se unhen ahkám, aur shar'aen,
aur faráiz, farmáe;
15 Aur tú ne un kí bhúkh ke sabab
ásmán par se unhen roṭí dí, aur un kí
pyás ke bá'is tú ne chaṭán men se un
ke liye páni nikálá, aur un se wa'da
farmáyá, ki we jáke us zamín par
qabza karen, jis kí bábat tú ne qasam
kháí thí, ki Main use tum ko bakh-
shúngá.
16 Lekin unhon ne aur hamáre báp-
dádon ne ghamand kiyá, aur sakht-
gardan bane, aur tere hukmon ke
shanawá na húe;
17 Aur unhon ne farmánbardár
hone se inkár kiyá, aur tere achambhe
kámon ko, jo tú ne un ke darmiyán
kiye, yád na rakhá; par apní gardanon
ko sakht kiyá, aur apní bagáwat se
apne liye ek sardár muqarrar kiyá, ki
we apní asírí men phir jáwen: par tú
Ḳhudá e gufúr, rahím o karím hai,
qahr men dhímá, aur mihrbání men
baṛhkar; so tú ne unhen tark na kiyá.
18 Hán, jab unhon ne apne liye
ḍhálá húá ek bachhṛá banáyá thá, aur
kahá thá, ki Yih terá ma'búd hai, jo
tumhen Misr ke mulk se nikál láyá,
aur jab unhon ne bahut se gazab-angez
kám kiye;
19 Tad bhí tú ne apní gúnágún
rahmaton ke mutábiq unhen bayábán
men chhoṛ na diyá: din ko bádal ká

sutún un ke sámhne se judá na húá, ki
wuh un kí rahnumáí kare, aur rát ko
ág ká sutún judá na húá, ki unhen us
ráh men, jis men játe the, roshní
baḳhshe.
20 Aur tú ne apní nek Rúh un kí
tarbíyat ke liye dí, aur mann ko un
ke munh men jáne se báz na rakhá,
aur unhen pání deke un kí piyás bu-
jháí.
21 Chálís baras tak tú bayábán men
un kí parwarish kartá rahá; kisí chíz
ke muhtáj na húe; un ke kapṛe puráne
na húe, aur un ke pánw na súje.
22 Is ke siwá tú ne unhen mam-
lukaten aur ummaten baḳhshín, aur
sarzamín ko us ke konon tak unhen
bánṭ diyá: so we Saihún ke mulk ke,
aur sháh i Hasbún ke mulk ke, aur
sháh i Basan 'U'j ke mulk ke, málik
húe.
23 Aur tú ne un kí aulád ko ásmán
ke sitáron kí mánind bahut kiyá, aur
unhen is sarzamín men láyá, jis kí
bábat tú ne un ke bápdádon se wa'da
karke kahá thá, ki Tum us men jáke
us ke málik hoge.
24 So un ke beṭe dáḳhil húe, aur is
zamín ke wáris bane, aur tú ne un ke
áge is zamín ke Kan'ání báshindon ko
maglúb kiyá, aur unhen, un ke bád-
sháhon, aur is sarzamín ke logon samet,
un ke háth men kar diyá, ki jaisá
cháhen, waisá un se karen.
25 So unhon ne hasín shahron aur
us jaiyid zamín ko páyá, aur we sab
tarah ke mál se bhare húe gharon,
aur khode húe kúon, aur bahut se
angúristánon, aur zaitúní bágon, aur
phaldár daraḳhton ke málik húe: tab
we kháke ser húe, aur moṭe táze bane,
aur tere baṛe ihsán se niháyat hazz
uṭháyá.
26 Lekin we ná-farmánbardár nik-
le, aur tujh se phir gaye, aur unhon
ne terí sharí'at ko apní pusht ke pí-
chhe phenká, aur tere nabíon ko, jo
un ko nasíhat dete the ki unhen terí
taraf phirá láwen, qatl kiyá, aur un-
hon ne apne kámon se tujh ko gussa
diláyá.
27 Tab tú ne unhen un ke dush-
manon ke háth men kar diyá, jinhon
ne un ko satáyá; par jab we apne
dukh ke waqt men tere áge chilláe, tú
ne ásmán par se un kí suní, aur apní
gúnágún rahmaton ke mutábiq unhen
chhuṛánewále diye, jinhon ne un ko un
ke dushmanon ke háth se chhuṛáyá.
28 Lekin jab unhen árám milá, tab
unhon ne phir tere áge badkárí kí; is
liye tú ne unhen un ke bairíon ke
qabze men chhoṛ diyá, aur we un par
musallit húe; lekin jab we phire, aur
tere áge chilláe, tú ne ásmán par se sun
sunke apní baṛí rahmat ke mutábiq
unhen bár bár chhuṛáyá;
29 Aur tú ne un ko jatá diyá, ki
apní sharí'at kí taraf unhen phiráyá
kare: par unhon ne ghamanḍ kiyá,
aur tere hukmon ke shanawá na hoke
terí 'adálaton ke barḳhiláf gunáh kiyá
(jinhen agar koí insán mán lewe, so
un se jíegá;) aur apne kándhe ko
khínchke apní gardan ko saḳht kiyá,
aur na suná.
30 Tad bhí tú bahut baras tak un
kí bardásht kartá rahá, aur apní Rúh
se, ya'ne apne nabíon kí ma'rifat se,
unhen samjhátá rahá: par we shanawá
na húe; tab tú ne unhen un mulkon ke
logon ke háth men chhoṛ diyá.
31 Báwujúd us ke tú ne apne baṛe
rahm se unhen ek laḳht nest o nábúd
na kiyá, aur unhen bilkull chhoṛ nahín
diyá; kyúnki Ḳhudá e rahím o karím
tú hí hai.
32 Aur ab, ai hamáre Ḳhudá, jo
buzurg, aur qádir, aur muhíb Ḳhudá
hai, aur 'ahd aur rahmat par wafá
kartá hai, wuh dukh, jo ham par, aur
hamáre bádsháhon par, aur hamáre
amíron par, aur hamáre káhinon par,
aur hamáre nabíon par, aur hamáre
bápdádon par, aur tere sáre logon par,
Asúr ke bádsháhon ke 'asr se áj ke

din tak, pará hai, so tere áge thorá
jáná na jáe.
33 Garaz us sab kí bábat, jo ham
par názil kí gayi, tú sádiq hai; ki tú
ne insáf kiyá, aur ham ne sharárat
kí.
34 Hamáre bádsháh, aur hamáre
umará, aur hamáre káhin, aur hamáre
bápdáde terí sharí'at par, 'amal nahín
karte the, aur tere hukmon ko nahín
mánte the, aur terí gawáhíon ko, jo tú
ne un par dín, na sunte the.
35 Kyúnki unhon ne apní mam-
lukat men, aur tere ihsán i bekirán kí
bakhshish páne men, jo tú ne unhen
bakhshí, aur is chaurí aur jaiyid zamín
men, jo tú ne un ke sámhne un kí kar
dí, terí bandagí na kí, aur na we apní
badkáríon se báz áe.
36 Dekh, ham áj ke din gulám
hain; balki isí zamín men, jo tú ne
hamáre bápdádon ko dí, ki us ke
phal kháwen aur us ká hásil páwen,
dekh, ham log isí zamín men gulám
hain.
37 Wuh un bádsháhon ke liye, jo
tú ne hamáre gunáhon ke sabab ham
par musallit kiye, bahut fáida detí
hai: hán, we hamáre badanon par bhí,
aur hamáre jánwaron par, jaisá cháhte
hain waisá hí ikhtiyár rakhte hain,
aur ham par sakht musíbat hai.
38 Aur in sárí báton ke sabab ham
log ek mazbút 'ahd karte aur likhte
hain; aur hamáre umará, aur hamáre
Láwí, aur hamáre káhin, us par muhr
karte hain.

X BA'B.

AUR we jinhon ne muhren kín, ye
hain: Nahamiyáh Tirshátá bin
Hakaliyáh, aur Sidqiyáh,
2 Siráyáh, 'Azariyáh, Yaramiyáh,
3 Fashúr, Amariyáh, Malkiyáh,
4 Hattúsh, Sabaniyáh, Mallúk,
5 Hárim, Maremút, 'Abadiyáh,
6 Dániel, Jinnatún, Barúk,
7 Masullám, Abiyáh, Míyamín,
8 Ma'aziyáh, Biljí, Sama'iyáh: ye
káhin the.
9 Aur Láwí: Yashú' bin Azaniyáh,
Binwí baní Hanádád men se, Qadmiel;
10 Aur un ke bháí, Sabaniyáh,
Húdiyáh, Qalítá, Filáyáh, Hanán,
11 Míká, Rahúb, Hasábiyáh,
12 Zakkúr, Saribiyáh, Sabaniyáh,
13 Húdiyáh, Bání, Banínú.
14 Logon ke ra,ís: Pargús, Pakhat
i Moáb, 'Ailám, Zattú, Bání,
15 Búnní, 'Azjád, Babai,
16 Adúniyáh, Bigvai, 'Adín,
17 Atír, Hizqiyáh, 'Azzúr,
18 Húdiyáh, Háshúm, Bazai,
19 Khárif, 'Anatút, Nabai,
20 Magfí'ás, Masullám, Hízír,
21 Mashezabíl, Sadúq, Yaddú',
22 Filatiyáh, Hanán, 'Anáyáh,
23 Húsí', Hananiyáh, Hasúb,
24 Hallúhosh, Filahá, Sobeq,
25 Rahúm, Hasabnáh, Ma'asiyáh,
26 Akhiyáh, Hanán, 'Anán,
27 Mallúk, Hárim, Ba'anáh.
28 ¶ Aur báqí log, aur káhin, aur
Láwí, aur darbán, aur gánewále, aur
haikal ke bande, aur sab jinhon ne
Khudá kí sharí'at ke liye áp ko sar-
zamínon kí qaumon se alag kiyá thá,
aur un kí jorúán, aur un ke bete, aur un
kí betíán, jin men se har ek samajhdár
aur 'aqlmand thá,
29 Apne 'izzatdár bháíon se mil gaye,
aur ham-qasam hoke yih kahá, ki Ham
Khudá kí sharí'at par, jo banda i Khu-
dá Músá kí ma'rifat se milí, chalenge,
aur YAHOWÁH hamáre Khudáwand ke
sab hukmon, aur us kí 'adálaton, aur
us ke qánúnon ko hifz karenge, aur un
par 'amal karenge, nahín to ham par
la'nat ho;
30 Aur ham apní betíán mulk ke
báshindon ko na denge, aur apne beton
ke liye un kí betíán na lenge;
31 Aur agar mulk ke log sabt ke
din kuchh saudá yá kháne kí chíz
bechne ko láwen, to ham sabt men yá
kisí muqaddas din men un se mol na

lenge: aur sátwen sál ká hásil chhor denge, aur har shakhs ká qarz us se mutálaba na karenge.
32 Aur ham ne apne liye qánún thahráe, ki ham par farz hon ki apne Khudá ke ghar ki bandagí ke liye sál ba sál misqál ká tísrá hissa diyá karen;
33 Ya'ne nazr kí rotíon, aur ma'-múlí nazr kí qurbání, aur hamesha kí sokhtaní qurbání, aur sabton, aur naye chándon, aur 'ídon kí qurbánion, aur muqaddas chízon ke liye, aur khatá kí qurbánion ke wáste, jin se Isráel ká kafára kiyá jáwe, aur hamáre Khudá ke ghar ke sáre kám ke liye.
34 Aur ham ne káhinon, aur Láwíon, aur logon ke darmiyán, lakríon ke hadye kí bábat, qur'a dálá, tá ki wuh hamáre Khudá ke ghar men hamáre bápdádon ke har ghar kí taraf se har waqt sál ba sál pahunche, aur ki Khudáwand hamáre Khudá ke mazbah par jaláyá jáwe, jaisá sharí'at men likhá hai:
35 Aur ki ham sál ba sál apní apní zamín ke pahle phal, aur sab darakhton ke sab mewon ke pahle phal, Khudáwand ke ghar men láwen;
36 Aur ki ham apne beton men ke aur apní mawáshí ke palauthe, aur apne gáe bail aur apne bher bakrí ke palauthe, jaisá ki sharí'at men likhá hai, apne Khudá ke ghar men káhinon ke pás, jo hamáre Khudá ke ghar men khidmatguzár hain, láwen;
37 Aur ki apne gúndhe húe áte se jo pahle ho, aur apní uthái húi qurbánion, aur sab darakhton ke mewon, aur mai, aur tel ke, káhinon ke pás apne Khudá ke ghar kí kothríon men, aur apne khet kí dahyakí, Láwíon ke pás láwen; tá ki Láwí sab shahron men, jahán ham kishtkárí karte hain, daswán hissa páyá karen.
38 Aur jis waqt Láwí dahyakí liyá karen, to káhin bin Hárún Láwíon ke sáth hon; aur Láwí dahyakíon ká daswán hissa hamáre Khudá ke bait ul mál kí kothríon men láwen.
39 Ki baní Isráel aur baní Láwí anáj kí, aur nayí mai, aur tel kí uthái húi qurbánián un makánon men láwen, jahán pák bartan, aur khidmatguzár káhin, aur darbán, aur qauwál hain; aur ham apne Khudá ke ghar ko na chhor denge.

XI BA'B.

Aur we jo logon ke sardár the Yarúsalam men rahte the; aur báqí logon ne chitthián dálín, ki har das shakhson men se ek ko láwen, ki we shahr i muqaddas Yarúsalam men basen, aur báqí nau hisse aur shahron men rahá karen.
2 Aur logon ne un sab ádmíon ko, jo apní khushí se Yarúsalam men á base, du'á dí.
3 ¶ So mamlukat ke log, jo Yarúsalam men á base, ye hain; (par Yahúdáh ke aur shahron men ahl i Isráel, aur káhin, aur Láwí, aur haikal ke bande, aur Sulaimán ke mulázimon kí aulád, har ek apní zamíndárí par apní apní bastí men bastá thá.)
4 Aur Yarúsalam men baní Yahúdáh aur baní Binyamín men se yih base. Baní Yahúdáh men se: 'Atáyáh bin 'Uzziyáh, bin Zakariyáh, bin Amariyáh, bin Safatiyáh, bin Mahalalíel, baní Pháras men se;
5 Aur Ma'asiyáh bin Barúk, bin Kull-Hozih, bin Hazáyáh, bin 'Adáyáh, bin Yúyaríb, bin Zakariyáh, bin Shiloní.
6 Sab baní Pháras, jo Yarúsalam men base, chár sau athsath jawán mard the.
7 Aur yih baní Binyamín hain: Sallú bin Masullám, bin Yúed, bin Fidáyáh, bin Qauláyáh, bin Ma'asiyáh, bin I'tiel, bin Yas'aiyáh;
8 Aur us ke píchhe Jabbai, aur Sallai, nau sau atháís.
9 Aur Yúel bin Zikrí un ká sardár

thá, aur Yahúdáh bin Hassanúah
shahr ke názim ká náib thá.
10 Káhinon men se: Yad'aiyáh bin
Yúyaríb, Yákín,
11 Shiráyáh bin Khilqiyáh, bin
Masullám, bin Sadúq, bin Miráyút,
bin Akhitúb, Khudá ke ghar ká
mukhtár thá.
12 Aur un ke bháí, jo haikal men
kám karte the, áṭh sau báís: aur
'Adáyáh, bin Yarúhám, bin Filaliyáh,
bin Amzí, bin Zakariyáh, bin Fashúr,
bin Malkiyáh,
13 Aur un ke bháí, ábáí khándán-
on ke ra,ís, do sau bayálís; aur
Amasai bin 'Azariel, bin Akhasai, bin
Masíllamút, bin Immer,
14 Aur un ke bháí, diler mard, ek
sau aṭháís; aur sardár un ká Zabdíel
bin Hajadúlím thá.
15 Aur Láwíon men se: Sam'aiyáh
bin Hasúb, bin 'Azriqám, bin Hasa-
biyáh, bin Búnní;
16 Aur Sabbatai, aur Yúzabád,
Láwíon ke ra,íson men se, Khudá ke
ghar ke báharí kám par muqarrar
the;
17 Aur Mattaniyáh bin Míká, bin
Zabdí, bin A'saf, sardár thá, jo ban-
dagí ke waqt shukrguzárí shurú' kar-
tá thá: aur Baqbúqiyáh apne bháíon
men se dúsrá thá, aur 'Abdá bin Sa-
mú'a, bin Jalál, bin Yadutún bhí thá.
18 Muqaddas shahr men sab Láwí
do sau chaurásí húe.
19 Aur darbán, 'Aqqúb, Tálmún,
aur un ke bháí, jo darwázon kí nigáh-
bání karte the, ek sau bahattar the.
20 ¶ Aur báqí Isráel, kyá káhin,
kyá Láwí, Yahúdáh ke sab shahron
men the; aur har ek apní apní mirás
par thá.
21 Aur haikal ke bande 'Ufal men
baste the: aur Zíhá, aur Jisfá, haikal
ke bandon ke dároge the.
22 Aur 'Uzzí bin Báni, bin Hasa-
biyáh, bin Mattaniyáh, bin Míká, jo
baní A'saf un gánewálon men se thá,
Yarúsalam men bait Ulláh ke kám ke
liye Láwíon ká sardár thá.
23 Ki un kí bábat bádsháh ká
hukm húá thá, ki gánewálon ko ek
muqarrar hissa, jo un ká rozmarra
thá, dewen.
24 Aur Fatahiyáh bin Mashezabíl,
Zarah bin Yahúdáh kí aulád men se,
har kám men jo logon se ta'alluq
rakhtá thá, bádsháh ká náib thá.
25 Rahe gánw aur un ke khet, so
baní Yahúdáh men se ba'ze log Qar-
yat Arba' aur us ke díhát men, aur
Daibún aur us ke díhát men, aur Ya-
qabziel aur us ke gánwon men, baste
the,
26 Aur Yashú' men, aur Moládah
men, aur Bait-Falat men,
27 Aur Hasar-Sú'al men, aur Bi-
arsab'a aur us ke díhát men,
28 Aur Siqláj men, aur Maqúnáh
aur us ke díhát men,
29 Aur 'Ain-Rimmon men, aur
Sára'áh men, aur Yármút men,
30 Zanoáh, 'Adullám, aur un ke
gánwon men, Lakís aur us ke kheton
men, 'Azíqah aur us ke díhát men.
We Biarsab'a se leke Hinnúm kí wádí
tak rahá karte the.
31 Aur baní Binyamín Jib'a se
Mikmás, aur 'Aiyá, aur Baitel, aur us
ke díhát,
32 Aur 'Anatút, aur Núb, aur
'Ananiyáh,
33 Aur Hásúr, aur Rámah, aur
Jittaim,
34 Aur Hádid, aur Zibo'im, aur
Nabállat,
35 Aur Lúd, aur Annú, aur Kha-
rásím kí wádí men, rahá karte the.
36 Aur Yahúdáh aur Binyamín
men Láwíon kí alag alag tafríqen
thín.

XII BA'B.

AB we káhin aur Láwí, jo Zarub-
bábul bin Siyáltiel aur Yashú'
ke sáth gaye, so ye hain: Siráyáh
Yaramiyáh, 'Azrá,

2 Amariyáh, Mallúk, Hattúsh,
3 Sikaniyáh, Rahúm, Maremút,
4 'I'ddú, Jinnatú, Abiyáh,
5 Miyamín, Ma'adiyáh, Biljah,
6 Sam'aiyáh aur Yúyaríb, Yad'ai-
yáh,
7 Sallú, 'Amúq, Khilqiyáh, Yad'ai-
yáh. Ye Yashú' ke dinon men ká-
hinon aur un ke bháíon ke ra,ís the.
8 Aur Láwí: Yashú', Binwí, Qad-
miel, Serabiyáh, Yahúdáh, aur Mat-
taniyáh, jo apne bháíon samet shukr
ke gít gáne par muqarrar thá;
9 Aur Baqbúqiyáh aur 'Unní, un
ke bháí, un ke sámhne kí chaukí par
nigáhbání karte the.
10 ¶ Aur Yashú' se Yúyaqím pai-
dá húá, aur Yúyaqím se Ilyásib paidá
húá, aur Ilyásib se Yúyada' paidá húá,
11 Aur Yúyada' se Yúnatan paidá
húá, aur Yúnatan se Yaddú' paidá
húá.
12 Aur Yúyaqím ke dinon men
káhinon ke abwí ra,ís ye the: Sirá-
yáh se Miráyáh; Yaramiyáh se Ha-
naniyáh;
13 'Azrá se Masullám; Amariyáh
se Yahúhanán;
14 Malikú se Yúnatan; Sabaniyáh
se Yúsuf;
15 Hárim se 'Adná; Miráyút se
Khalqai;
16 'I'ddú se Zakariyáh; Jinnatún
se Masullám;
17 Abiyáh se Zikrí; Minyamín se,
Mau'idiyáh se Filtí;
18 Biljah se Sammú'; Sam'aiyáh
se Yahúnatan;
19 Yúyaríb se Mattanai; Yad'ai-
yáh se 'Uzzí;
20 Sallai se Qallai; 'Amúq se 'I'br;
21 Khilqiyáh se Hasabiyáh; Ya-
d'aiyáh se Nataniel.
22 ¶ Ilyásib, aur Yúyada', aur Yú-
hanán, aur Yaddú' ke dinon men,
wíon ke abwí ra,ís likhe gaye; aur
inon ke, Dárá Fársí kí saltanat
23 Baní Láwí ke abwí ra,ís, Yúha-
nán bin Ilyásib ke dinon tak, tawá-
ríkh kí kitáb men likhe gaye hain.
24 Aur Láwíon ke ra,ís: Hasabi-
yáh, Serabiyáh, aur Yashú' bin Qad-
miel the, aur un ke bháí un ke ámhne
sámhne muqarrar húe, ki chaukí ba
chaukí, mard i Khudá Dáúd ke hukm
ke mutábiq, madhsaráí aur shukrgu-
zárí karen.
25 Mattaniyáh, aur Baqbúqiyáh,
aur 'Abadiyáh, aur Masullám, aur
Tálmún, aur 'Aqqúb, darbán, pháta-
kon ke makhzanon pás nigáhbání karte
the.
26 Ye Yúyaqím bin Yashú' bin
Yúsadaq ke dinon men, aur Nahami-
yáh hákim aur 'Azrá káhin o faqíh ke
dinon men the.
27 ¶ Aur we Yarúsalam kí shahr-
panáh kí taqdís karne ke waqt Láwíon
ko un kí sab jagahon se dhúndhte the,
ki unhen Yarúsalam ko láwen, tá ki
we khushí, aur shukrguzárí, aur sarod,
aur jhánjh, aur table, aur barbat se
shahr-panáh kí taqdís karen.
28 Tab gánewálon ke bete Yarúsa-
lam kí girdnawáh ke maidán se, aur
Natúfátí bastíon men se,
29 Bait ul Jiljál se, aur Jib'a, aur
'Azmávat ke kheton se, jam'a húe;
ki gánewálon ne Yarúsalam ke girdá-
gird apne liye bastíán basáí thín.
30 Aur káhinon aur Láwíon ne ap-
ne ko pák kiyá, aur logon ko aur
phátakon ko aur shahr-panáh ko bhí
pák sáf kiyá.
31 Tab main Yahúdáh ke amíron
ko díwár par láyá; aur main ne hamd
karnewálon ke do bare gol muqarrar
kiye, aur ek un men se díwár par
dahne, Kúrá-phátak kí taraf gayá.
32 Aur un ke píchhe Hús'aiyáh aur
Yahúdáh ke ádhe amír rawána húe,
33 'Azariyáh, 'Azrá, aur Masullám,
34 Yahúdáh, aur Binyamín, aur
Sam'aiyáh, aur Yaramiyáh,
35 Aur kitne káhinzáde narsinge

liye húe, ya'ne, Zakariyáh bin Yúnatan, bin Sam'aiyáh, bin Mattaniyáh, bin Mikáyáh, bin Zakkúr, bin A'saf;

36 Aur us ke bháí Sam'aiyáh, aur 'Azarael, Milalai, Jilalai, Ma'ai, Nataniel, aur Yahúdáh, aur Hanání, mard i Khudá Dáúd ke bájon ko leke rawána húe, aur 'Azrá faqíh un ke áge áge chaltá thá.

37 Aur we Chashma-phátak pás hoke, jo un ke sámhne thá, aur Dáúd ke shahr kí sírhíon par hoke, jo díwár se lagí húí thín, aur Dáúd ke ghar par se hoke Jal-phátak tak púrab kí taraf charh gaye.

38 Aur dúsrá gol shukrguzárí kartá húá un ke muqábil áyá, aur main aur ádhe log díwár ke úpar, Bhatthá-burj par se Chaurí-díwár tak,

39 Aur Ifráímí-phátak par se, aur Puráne-phátak par se, aur Machhlí-phátak par se, aur Hananiel ke burj, aur Miyáh ke burj par se, Bher-phátak tak, un ke píchhe ho gaye; aur we Qaidkháne ke phátak men khare rahe.

40 So ye donon gol shukrguzárí karte húe Khudá ke ghar men khare húe, aur main thá, aur sardáron men se ádhe mere sáth the:

41 Aur káhin; Ilyáqím, Ma'asiyáh, Minyamín, Míkáyáh, Ilayú'ainí, Zakariyáh, Hananiyáh, narsinge liye húe the;

42 Aur Ma'asiyáh, aur Sam'aiyáh, aur Ili'azar, aur 'Uzzí, aur Yahúhánán, aur Malkiyáh, aur 'Ailám, aur 'A'zar. So gánewále, Izrakhiyáh samet jo un ká sardár thá, buland áwáz se gáte bajáte the.

43 Aur us din unhon ne bare zabíhe zabh kiye, aur khushí kí; kyúnki Khudá ne barí khushí bakhshke unhen khushwaqt kiyá: aur joruán aur bachche bhí khush the; aur Yarúsalam kí khushí kí áwáz dúr tak pahunchí.

44 ¶ Aur us waqt ba'ze log khazáne kí kothríon, aur uthái húí qurbáníon, aur pahle phalon aur dahyakíon par muqarrar húe, tá ki shahron ke kheton se shara'í hissa káhinon aur Láwíon ke liye un men jam'a karen: ki baní Yahúdáh káhinon aur Láwíon ke sabab se, jo házir rahte the, khush húe.

45 Aur gánewále aur darbán apne Khudá ke ghar se, aur tahárat ke intizám se, Dáúd aur us ke bete Sulaimán ke hukm ke mutábiq, khabardár the.

46 Kyúnki qadím se Dáúd aur A'saf ke dinon men sardár qauwál the, aur Khudá kí hamd aur shukr ke gít the.

47 Aur tamám Isráel Zarubbábul ke dinon men, aur Nahamiyáh ke dinon men, gánewálon aur darbánon ko rozmarra ká haqq har roz dete the; aur we muqaddas chízen Láwíon ko, aur Láwí muqaddas chízen baní Hárún ko, dete the.

XIII BA'B.

US din unhon ne logon ko Músá kí kitáb parh sunáí, aur us men yih bát likhí húí niklí, ki 'Ammúní aur Moábí Khudá kí jamá'at men kabhí hamesha tak shámil na hone páwen;

2 Is liye ki we rotí aur pání leke baní Isráel ke istiqbál ko na nikle, par Bala'ám ko un kí barbádí ke liye naukar rakhá, tá ki un par la'nat kare: par hamáre Khudá ne us la'nat ko barakat se badal diyá.

3 Aur aisá húá, ki jab unhon ne yih sharí'at suní, to sab ajnabí logon ko, jo Isráel men mile húe the, apne se judá kar diyá.

4 ¶ Aur is ke áge Ilyásib káhin ne, jo hamáre Khudá ke ghar kí kothríon ká mukhtár thá, Túbiyáh se nátá kiyá thá;

5 Aur us ne us ke liye ek barí kothrí taiyár kí thí, jahán áge ko nazr kí qurbáníán, aur lubán, aur bartan, aur

anáj aur nayí mai aur tel kí dahyakíán, jo hukm ke mutábiq Láwíon, aur gánewálon, aur darbánon ke haqq kí thín, aur káhinon kí uṭhái húí qurbánían, dharí játí thín.

6 Par jab yih sab hotá thá, tab main Yarúsalam men na thá, kyúnki sháh i Bábul Artaḳhshashatá ke battíswen baras men main bádsháh pás gayá thá, aur us sál ke áḳhir men main ne bádsháh se ruḳhsat hásil kí.

7 So main Yarúsalam men áyá, aur jo badí Ilyásib ne Túbiyáh kí bábat kí thí, suní, ki Ḳhudá ke ghar ke sahnon men us ke wáste ek koṭhrí taiyár kí.

8 Is sabab se main nipaṭ malúl húá, aur main ne Túbiyáh ke ghar ke sáre asbáb ko us koṭhrí se báhar phenk diyá.

9 Phir main ne hukm kiyá, ki un koṭhríon ko pák karen; aur main Ḳhudá ke ghar ke bartan, aur nazr kí qurbáníán, aur lubán, wahán phir láyá.

10 ¶ Aur main ne daryáft kiyá, ki Láwíon ká haqq unhen na diyá gayá thá, aur ki ḳhidmatguzár Láwí aur gánewále har ek apne apne khet ko chale gaye the.

11 Tab main ne sardáron se takrár kiyá, aur kahá, ki Ḳhudá ká ghar kyún chhoṛá gayá? Aur main ne unhen jam'a kiyá, aur unhen un kí jagah par muqarrar kiyá.

12 Ba'd us ke sáre ahl i Yahúdáh ne anáj, aur nayí mai, aur tel ká daswán hissa ḳhazánon men dáḳhil kiyá.

13 Aur main ne Salamiyáh káhin, aur Sadúq faqíh, aur Láwíon men se Fidáyáh, ḳhazánon ke dároge muqarrar kiye; aur un ká madadgár Hanán bin Zakkúr bin Mattaniyáh thá, kyúnki we diyánatdár mashhúr the, aur apne bháíon ko bánṭ dená un hí ke zimme men thá.

14 Ai mere Ḳhudá, is ke haqq men mujhe yád kar, aur mere nek kámon ko, jo main ne apne Ḳhudá ke ghar aur us ke intizám ke liye kiye, miṭá na ḍál.

15 ¶ Un hí dinon men main ne Yahúdáh ke darmiyán kitnon ko dekhá, jo sabt ke din angúron ko kolhúon men kuchalte hain, aur púle bándhte, aur gadhe ládte hain; isí tarah mai bhí, aur angúr, aur anjír, aur sáre bojh, jinhen we sabt ke din Yarúsalam men láe: aur jis din we sídhá bechne lage, un kí badí un par jatáí.

16 Aur wahán Súr ke log bhí ṭikte the, jo machhlí aur har tarah kí chízen láke sabt ke din Yahúdáh aur Yarúsalam ke logon ke háth bechte the.

17 Tab main ne Yahúdáh ke sharíf logon se takrár karke kahá, ki Yih kyá burá kám hai, jo tum karte ho, ki sabt ke din ko muqaddas nahín jánte ho?

18 Kyá tumháre bápdádon ne aisá nahín kiyá, aur hamárá Ḳhudá ham par aur is shahr par yih sab áfaten nahín láyá? tad bhí tum sabt ke din ko pák na mánke Isráel par ziyáda gazab bharkáte ho?

19 Phir yún húá, ki sabt se áge, jab Yarúsalam ke pháṭakon ke bhítar andherá hone lagá, tab main ne hukm diyá, ki Pháṭakon ko band karen, aur jab tak sabt na bíte, tab tak we khole na jáwen: aur main ne apne naukaron ko pháṭakon par rakhá, ki sabt men koí bojh bhítar láne na páwe.

20 So byopárí aur har tarah ke mál ke bechnewále ek do bár Yarúsalam ke báhar ṭik rahe.

21 Tab main ne unhen malámat kí, aur unhen kahá, ki Tum log kis wáste díwár ke nazdík maqám karte ho? Agar phir aisá karoge, to main tum par háth ḍálúngá. Us waqt se we sabt ke din phir na áe.

22 Aur main ne Láwíon ko hukm kiyá, ki apne ko pák karen, aur pháṭakon ke darbán hone ko áwen,

ki sabt ke din kí taqdís karwáwen. Ai mere Khudá, mujh ko is ke haqq men yád kar, aur apní rahmat kí kasrat ke mutábiq mujh par shafaqat kar.

23 ¶ Unhín dinon men main ne chand Yahúdíon ko bhí dekhá, jo Ashdúdí, aur 'Ammúní, aur Moábí 'auraton ko byáh láe the.

24 Aur un ke larke ádhí Ashdúdí zubán bolte the, aur Yahúdí zubán bol na sakte the, balki milí julí bolí bolte the.

25 Tab main ne un se jhagrá kiyá, aur un kí malámat kí, aur un men se kitnon ko márá, aur un ke bál ukháre, aur un se yún Khudá kí qasam lí, ki Ham apní betián un ke beton ko na denge, aur un kí betián na apne beton ke liye, aur na apne liye, lenge.

26 Kyá sháh i Isráel Sulaimán ne in hí báton men gunáh nahín kiyá? hálánki aksar qaumon men aisá bádsháh na thá, is liye ki wuh apne Khudá ká piyárá thá, aur Khudá ne use tamám Isráel ká bádsháh kiyá, tau bhí ajnabí 'auraton ne use bhí gunahgár kiyá.

27 Kyá ham tumhárí sunke aisí barí khabásat karen, ki ajnabí 'auraton ko byáh láke Khudá ke gunahgár thahren?

28 Aur Iliyasib sardár káhin ke bete Yúyad'a ke beton men se ek Húrúní Sanballat ká dámád thá; is liye main ne us ká píchhá karke use apne pás se dúr kar diyá.

29 Ai mere Khudá, unhen yád kar, is liye ki unhon ne kahánat ko nápák kiyá, aur kahánat aur Láwíon ke 'ahd ko zalíl kiyá hai.

30 Yún hí main ne unhen sárí ajnabíon se pák kiyá, aur káhinon aur Láwíon men se har ek ko us ke kám par muqarrar karke un kí chaukíán bithláín;

31 Aur lakríon ke aur pahle phalon ke hadye thahráe, ki muqarrar waqton men guzráne jáwen. Ai mere Khudá, mujhe yád kar, ki merá bhalá ho.

A'STAR KI' KITA'B.

I BA'B.

AKHASU'ERUS ke dinon men yún húá, (yih wuh Akhasúerus hai jo Hindústán se Kúsh tak saltanat kartá thá: ek sau sattáis súbe us ke 'amal men the:)

2 Ki un dinon men jab Akhasúerus apne takht i saltanat par, jo qasr Sosan men thá, baithá,

3 Us ne apne julús ke tísre sál men apne arkán i daulat aur a'yán i saltanat kí mihmání kí: Fárs aur Máda ke hákimán, aur sab súbon ke ra,ís aur amír, us ke huzúr házir húe:

4 Us ne bahut roz, balki ek sau assí din tak, apní saltanat i 'azím kí daulat aur apní janáb wálá kí hasbmat unhen dikhlái.

5 Aur jab ye din bít gaye, to badsháh ne sab logon kí, jo dár-us-saltanat Sosan men házir the, kyá bare kyá chhote, bádsháhí qasr ke khána i bág men sát din tak ziyáfat kí.

6 Wahán sufed, aur sabz, aur ás-

máni rang ke parde, sang i marmar ke sutúnon̲ par se kattán kí aur argawání ḍorion̲ aur chándí ke halqon̲ se ṭange the; aur palang sone rúpe ke, aur farsh, jis par we dhare the, surḳh, aur ásmání, aur sufed, aur siyáh rang marmar ká thá.

7 Un ke píne ko sone ke piyále un ke háthon̲ men̲ diye; aur piyále har ḍaul ke the, aur sháhí mai bádsháh ke shán o shaukat ke láiq wáfir thí.

8 Aur mai-noshí hukm ke mutábiq hotí thí: koí zabardastí na pilátá thá; kyún̲ki bádsháh ne apne ghar ke sáre 'uhdadáron̲ ko tákíd farmáí thí, ki jo bát ho, so mihmánon̲ kí marzí se ho.

9 Aur Washtí malika ne bhí Aḳhasúerus bádsháh ke sháhí qasr men̲ sárí 'auraton̲ kí ziyáfat kí.

10 ¶ Sátwen̲ din men̲, jab bádsháh ká dil mai se ḳhush húá, to us ne sát ḳhojon̲ ko, jo Aḳhasúerus bádsháh ke huzúr ḳhidmatguzárí karte the, ya'ne Mahúmán, aur Biztá, aur Ḳharbúná, aur Bigtá, aur Abagtá, aur Zitár, aur Karkas ko, hukm kiyá,

11 Ki Washtí malika ko sháhí táj sir par rakhke bádsháh ke huzúr láwen̲, tá ki us ká jamál logon̲ aur amíron̲ ko dikhláwe; kyún̲ki wuh niháyat ḳhúbsúrat thí.

12 Ḳhwájasaráon̲ ne hukm pahuncháyá, lekin Washtí malika ne sháh ke hukm par áne se inkár kiyá. Tab bádsháh bahut gusse húá, balki us ke andar us ká gazab bhaṛká.

13 ¶ Tab bádsháh ne un dánishmandon̲ se, jo auqát ká imtiyáz karná jánte the, kahá, (kyún̲ki bádsháh ká dastúr thá, ki un se jo sharí'atdán aur 'adálat-shinás the yún̲ hí sulúk kare;

14 Aur jo bádsháh ke bahut nazdík the, so Kárshiná, aur Sitár, aur Admátá, aur Tarsís, aur Maras, aur Marsiná, aur Mamúkán the; we Fárs aur Máda ke sát wazír hoke bádsháh ká mun̲h dekhte the, aur mamlukat men̲ sadrnishín hote the:)

15 So bádsháh ne un se púchhá, ki A'ín ke mutábiq Washtí malika se kyá karná cháhiye; kyún̲ki us ne sháh Aḳhasúerus ká hukm ḳhwájasaráon̲ se sunkar nahín̲ máná hai?

16 Tab Mamúkán̲ ne bádsháh aur amíron̲ ke huzúr jawáb diyá, ki Washtí malika ne faqat bádsháh se nahín̲, balki sáre amíron̲ aur sáre logon̲ se bhí, jo Aḳhasúerus bádsháh ke sab súbon̲ men̲ hain̲, badí kí hai.

17 Kyún̲ki begam ká yih kám sárí 'auraton̲ men̲ charchá hogá, aur we yih ḳhabar sunke ki Aḳhasúerus bádsháh ne Washtí malika ko apne huzúr talab farmáyá, par wuh na áí, apne apne ḳháwindon̲ ko apní nazaron̲ se girá den̲gí;

18 Aur áj ke din Fárs aur Máda kí sárí begamen̲, jo malika kí bát sunen̲gí, bádsháh ke sab amíron̲ se yún̲hí kahen̲gí. So hiqárat aur jhagṛá bahut hogá.

19 Agar bádsháh kí marzí ho, to sháhána farmán nikle, aur wuh Fárs aur Máda ke áín men̲ likhá jáe, tá ki na ṭale, ki Washtí bádsháh Aḳhasúerus ke huzúr phir na áwe, aur bádsháh malika ká mansab ek dúsrí ko, jo us se bihtar hai, dewe.

20 Aur jo bádsháh ká farmán sárí mamlukat men̲ (ki wuh 'azím hai) já ba já shuhrat páwegá, to sárí jorúán̲, ashráfon̲ kí aur kamínon̲ kí, apne apne ḳháwindon̲ ko 'izzat den̲gí.

21 Aur yih bát bádsháh aur amíron̲ ko pasand áí; aur bádsháh ne Mamúkán kí bát ke mutábiq 'amal kiyá:

22 Ki us ne bádsháh ke sáre súbon̲ men̲ náme bheje, har súbe men̲ ek náma, us ḳhatt men̲ jo wahán̲ murauwaj thá, aur har qaum ke liye ek, usí zubán men̲ jo we bolte the, is mazmún ke, ki har ek mard apne apne ghar men̲ málik baná rahe; aur ki har ek qaum kí zubán men̲ is ká ishtihár den̲.

II BA'B.

IN báton̲ ke ba'd, jab Aḳhasúerus bádsháh ká gussa utrá, to us ne Washtí ko, aur jo ki us ne kiyá thá, aur jo ki us ke haqq men̲ farmáyá gayá thá, yád kiyá.

2 Tab bádsháh ko mulázimon̲ ne, jo us kí ḳhidmat karte the, us se 'arz kí, Hukm ho, to bádsháh ke liye jawán ḳhúbsúrat kun̲wárián̲ ḍhúnḍhí jáwen̲;

3 Aur bádsháh apní mamlukat ke sáre súbon̲ men̲ mansabdáron̲ ko muqarrar kare, tá ki we sárí jawán ḳhúbsúrat kun̲wárion̲ ko, qasr Sosan ke bích, mahall-sará men̲ jam'a karen̲, aur bádsháh ke ḳhwájasará Haijá ko, jo zanáne ká názir hai, supurd karen̲; aur un kí tahárat o zínat ká asbáb unhen̲ diyá jáwe;

4 Aur jo chhokrí bádsháh ko achchhí lage, so Washtí kí jagah malika howe. Yih bát bádsháh ko pasand áí; aur us ne aisá hí kiyá.

5 ¶ Sosan men̲, jo dár-us-saltanat thá, ek Yahúdí mard Mardakí nám bin Yáir, bin Sima'í, bin Qís, thá; wuh Binyamíní thá;

6 Wuh bhí Yarúsalam se be-watan húá thá, un qaidíon̲ ke sáth jo sháh i Yahúdáh Yakúniyáh ke hamráh hoke jiláwatan húe, ki jinhen̲ sháh Bábul Nabúkadnazar le gayá.

7 Us ne apne chachá kí beṭí Hadassá, ya'ne A'star ko pálá thá; kyún̲ki us ke má báp na the; aur wuh chhokrí ḳhush-manzar aur ḳhúbsúrat thí: aur jab us ke má báp mar gaye, to Mardakí ne use apní hí beṭí karke pálá thá.

8 ¶ Aur yún̲ húá, ki jab bádsháh ká hukm aur farmán sunne men̲ áyá, aur bahut kun̲wárián̲ dár-us-saltanat Sosan men̲ jam'a kí gayín̲, aur Haijá ke hawále men̲ húín̲, to A'star bhí bádsháh ke ghar men̲ pahunchái gayí, aur zanáne ke názir Haijá ko supurd húí.

9 Aur wuh laṛkí us kí nazar men̲ manzúr húí, aur us ne us par mihrbání kí; aur filfaur us ne wuh asbáb jo tahárat ke liye darkár thá, us ke rozína ke hisse ke siwá, 'ináyat kiyá, aur bádsháh ke qasr men̲ se use sát chhokrián̲ dín̲ jo us ke láiq thín̲, aur use us kí sahelíon̲ samet zanáne men̲ sab se achchhá mahall baḳhshá.

10 A'star ne apní qaum aur apne rishtadár záhir na kiye the; kyún̲ki Mardakí ne use kah diyá thá, ki na záhir kare.

11 Aur Mardakí roz ba roz zanáne ke sahn ke áge phirtá thá, ki daryáft kare, ki A'star kí ḳhairíyat hai, aur us ká anjám kyá hogá.

12 ¶ Aur jab har ek chhokrí kí bárí pahunchí ki Aḳhasúerus bádsháh ke huzúr jáwe, ba'd us ke ki bárah mahíne guzre, jaisá ki 'auraton̲ ká dastúr thá, (kyún̲ki itne din un kí tahárat men̲ bít játe hain̲, chha mahíne murr ká tel lagáwen̲, aur chha mahíne ḳhushbú upṭan suthrí chízon̲ ke sáth miláke jo 'auraton̲ kí safái ke liye thá, malá karen̲;)

13 Tab wuh chhokrí bádsháh ke huzúr gayí; aur sab kuchh, jo wuh cháhtí thí, ki zanáne men̲ se bádsháh ke ghar men̲ le chale, so us ko diyá játá thá.

14 Shám ko wuh játí thí, aur subh ko nikalke phir dúsre mahall men̲ játí thí, aur Sha'asjaz ḳhoje ko, jo bádsháh kí haramon̲ ká názir thá, hawále kí játí thí: wuh bádsháh ke huzúr phir na játí thí, magar jab ki bádsháh use cháhtá thá, aur us ká nám leke talab farmátá.

15 ¶ Aur jab Mardakí ke chachá Abiḳhail kí beṭí A'star kí, jise Mardakí ne apní beṭí kar rakhá thá, bádsháh ke huzúr jáne kí bárí pahunchí, to us ke siwá jo bádsháh ke ḳhoje Haijá ne, jo 'auraton̲ ká nigáhbán thá, ṭhahráyá, us se kuchh na mángá. Aur A'star har ek ko, jis kí nigáh us par paṛí, bhalí lagí.

16 Chunánchi A'star Akhasúerus bádsháh ke huzúr us ke dár-us-saltanat men us kí bádsháhat ke sátwen sál ke daswen mahíne men, jo Tebet mahíná hai, pahunchí.

17 Aur bádsháh ne A'star ko sab auraton se ziyáda piyár kiyá, aur wuh us kí nazar men un sab kunwáríon se ziyáda 'azíz aur pasandída húí: so us ne sháhí táj us ke sir par rakh diyá, aur Washtí kí jagah men use malika kiyá.

18 Aur bádsháh ne apne sáre amíron aur mulázimon ke liye ek barí ziyáfat kí, aur yih ziyáfat A'star kí khátir thí; aur súbon kí málguzárí mu'áf kí, aur bádsháh ke dabdaba ke mutábiq in'ám diye.

19 Aur jab kunwáríán dúsrí bár jam'a kí gayín, tab Mardakí bádsháh ke darwáze par baithá thá.

20 Aur Mardakí ke hukm ke mutábiq A'star ne apne rishtadáron aur apní qaum ko záhir na kiyá thá; ki A'star, jis tarah Mardakí ke ghar men, jab us se pálí játí thí, us ká hukm mántí thí, ab bhí mántí thí.

21 ¶ Un dinon men, jab Mardakí bádsháh ke darwáze men baithá thá, bádsháh ke do khoje Bigtán aur Tarash, un men se jo darwázon par nigáhbání karte the, gusse hoke cháhte the ki Akhasúerus bádsháh par háth dálen.

22 Aur yih bát Mardakí ko ma'lúm húí, aur us ne A'star malika ko khabar dí; aur A'star ne Mardakí ká nám leke bádsháh ko kahá.

23 Aur jab muqaddama tahqíqát kiyá gayá, to wuh bát sábit húí; so donon ko ek darakht men latkáke phánsí dí: aur yih sárá ahwál bádsháh ke huzúr, tawáríkh ke daftaron men, likhá gayá.

III BA'B.

In báton ke ba'd Akhasúerus bádsháh ne Ajájí Hammadátá ke bete Hámán kí taraqqí kí, aur use sarfaráz kiyá, aur us kí kursí ko sáre amíron kí nisbat se jo us ke sáth the bartar kiyá.

2 Aur bádsháh ke sáre mulázim, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Hámán ke áge jhukte the, aur use sijda karte the; kyúnki bádsháh ne us ke haqq men yún hukm kiyá thá. Magar Mardakí na jhuktá thá, na sijda kartá thá.

3 Tab bádsháh ke mulázimon ne, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Mardakí ko kahá, ki Tú kyún bádsháh ke hukm ko 'udúl kartá hai?

4 Aur aisá húá, ki jab we har roz use kahte the, aur us ne un kí na mání, to unhon ne Hámán ko ittilá' dí, tá dekhen ki Mardakí kí bát thahregí, ki nahín: kyúnki us ne unhen kahá thá, ki Main Yahúdí hún.

5 Aur jab Hámán ne dekhá ki Mardakí na jhuktá hai, na mujhe sijda kartá hai, to Hámán gusse se bhar gayá.

6 Lekin faqat Mardakí par háth dálná us kí nazar men haqír ma'lúm húá; kyúnki unhon ne us se Mardakí kí qaum ká bayán kiyá thá: so Hámán ne cháhá ki Mardakí kí ummat, ya'ne sab Yahúdí logon ko, jo Akhasúerus kí tamám mamlukat men rahte the, halák kare.

7 ¶ Phir Akhasúerus bádsháh kí saltanat ke bárahwen baras ke pahle mahíne men, jo Nísán mahíná hai, unhon ne púr, ya'ne qur'a, dálná shurú' kiyá; har roz aur har mahíná Hámán ke sámhne bárahwen mahíne tak jo Adár hai, qur'a dálte rahe.

8 ¶ Tab Hámán ne Akhasúerus bádsháh se 'arz kí, ki Huzúr kí mamlukat ke sáre súbon men ek qaum sab qaumon ke darmiyán paráganda hai, jo har kahín hai, aur us kí sharí'aten sab qaumon kí sharí'aton se mutafarriq hain, aur we bádsháh kí sharí'aton par 'amal nahín karte hain; so bádsháh ko munásib nahín ki unhen rahne dewe.

9 Agar bádsháh kí marzí howe, to
unhen̲ halák karne ká hukm likhá
jáwe; aur main̲ tahsíldáron̲ ke háth
men̲ rúpe ke das hazár tore taul dún̲-
gá, ki bádsháh ke khazánon̲ men̲
dákhil karen̲.
10 Tab bádsháh ne apne háth se
angúṭhí nikálke Yahúdíon̲ ke dush-
man Ajájí Hammadátá ke beṭe Há-
mán ko dí.
11 Aur bádsháh ne Hámán se ka-
há, ki Chándí tujhe bakhshí gayí, aur
log bhí, tá ki jo tú munásib jáne, so
un se kare.
12 Tab bádsháh ke munshí pahle
mahíne kí terahwín̲ táríkh talab kiye
gaye, aur jo kuchh Hámán ne kahá,
wuh sab bádsháh ke nauwábon̲, aur
har ek súbe ke názimon̲ ke liye, aur
har ek súbe men̲ har ek firqe ke
chaudharíon̲ ke liye, us khatt men̲ jo
we likhte the, aur ek ek qaum kí
lugat men̲ jo we bolte the, likhá gayá:
ye farmán sháh Akhasúerus ke nám
se likhe húe the, aur un par bádsháh
kí angúṭhí kí muhr kí gayí thí.
13 Ye náme ḍák ke wasíle bádsháh
ke sáre súbon̲ men̲ bheje gaye, ki
bárahwen̲ mahíne Adár náme kí terah-
wín̲ táríkh sab Yahúdíon̲ ko, jawánon̲,
búṛhon̲, nannhe bachchon̲, aur 'auraton̲
ko, ek hí din men̲, ek lakht káṭ ḍálen̲,
aur qatl karen̲, aur nest o nábúd
karen̲, aur un ká mál lúṭ lewen̲.
14 Us farmán kí ek ek naql ek ek
súbe ke liye lí gayí, aur sab logon̲
men̲ us ká ishtihár diyá gayá, tá ki
us din ke liye taiyár ho rahen̲.
15 Bádsháh ke hukm ke mutábiq
ḍák fi-l-faur rawána húí, aur wuh
hukm dár-us-saltanat Sosan men̲ diyá
gayá. Aur bádsháh aur Hámán mai-
noshí karne ko baiṭh gaye; par Sosan
shahr men̲ harbarí par gayí.

IV BA'B.

JAB Mardakí ne yih sab kuchh, jo
'amal men̲ áyá thá, ma'lúm kiyá,
to Mardakí ne apne kapṛe pháṛe, aur
táṭ pahinke aur rákh us par ḍálke
shahr ke bích men̲ gayá, aur shiddat
se chilláyá aur phúṭke royá.
2 Aur wuh bádsháh ke darwáze ke
áge áyá; kyún̲ki ṭáṭ ko oṛhke koí
bádsháh ke darwáze ke andar jáne na
pátá thá.
3 Aur har ek súbe men̲, jahán̲ ka-
hín̲ bádsháh ká hukm o farmán pa-
hunchá thá, wahán̲ Yahúdíon̲ ke
darmiyán roná, píṭná, aur wáwailá
par gayá; unhon̲ ne roze rakhe, aur
bahutere ṭáṭ ká libás pahinke khák
men̲ loṭe.
4 ¶ Phir A'star kí sahelíon̲ aur us
ke khojon̲ ne áke use khabar dí. Tab
maliká bahut gamgín húí; aur us ne
ek khil'at bhejá, ki Mardakí ko pahin-
áwen̲, aur ṭáṭ ká libás utáren̲; par us
ne qabúl na kiyá.
5 Tab A'star ne bádsháh ke un
khojon̲ men̲ se, jinhen̲ sháh ne mu-
qarrar farmáyá thá ki A'star ke pás
házir rahen̲, ek ko, Haták náme, bu-
láyá, aur use hukm kiyá ki Mardakí
se daryáft kare, ki yih kyá hai, aur
kis wáste hai.
6 So Haták nikalke shahr ke chauk
men̲, jo bádsháh ke darwáze ke áge
thá, Mardakí pás gayá.
7 Tab Mardakí ne sárí sarguzasht
jo us par guzrí thí, aur kitní naqdí
Hámán ne Yahúdíon̲ ke qatl hone kí
bábat bádsháh ke khazánon̲ men̲ taul
dene ká iqrár kiyá thá, us se bayán
kí.
8 Aur us farmán kí ek naql bhí, jo
un ke qatl kí bábat Sosan men̲ kiyá
gayá thá, use dí, tá ki A'star ko dikh-
láwe, aur us ke huzúr taqrír kare,
aur us se kahe, ki bádsháh ke huzúr
jáke us se minnat kare, aur us ke
huzúr men̲ apne logon̲ kí jánbakh-
shí cháhe.
9 Chunánchi Haták ne áke A'star
ko Mardakí kí báten̲ sunáín̲.
10 ¶ Phir A'star ne Haták se kah-
ke use Mardakí ke pás kahlá bhejá, ki

11 Bádsháh ke sab mulázim aur
bádsháhí súbaját ke sab log jánte
hain, ki jo koí, mard ho yá 'aurat, be
buláe, bádsháh kí bárgáh i andarúní
men jáwe, us ke qatl karne ká ek hí
hukm hai, magar wuh, jis ke liye bád-
sháh sone ká 'asá uṭháwe, jítá bachtá
hai: aur tís din húe ki bádsháh ne
mujhe apne huzúr men nahín buláyá.
12 Unhon ne Mardakí se A'star kí
báten kahín.
13 Tab Mardakí ne A'star ke jawáb
men kahlá bhejá, ki Apne dil men na
samjhiye, ki sáre Yahúdíon men se
main bádsháh ke mahall men bach
rahúngí.
14 Kyúnki agar tú is waqt ḳhá-
moshí iḳhtiyár karegí, to ḳhalásí aur
naját Yahúdíon ke liye dúsrí taraf se
tulú' hogí; par tú apne ábái ḳhándán
samet halák ho jáegí: aur kyá jáne ki
tú aise hí waqt ke liye saltanat ko
pahunchí?
15 Tab A'stár ne Mardakí ke jawáb
men phir kahlá bhejá, ki
16 Já, aur Sosan men jitne Yahúdí
rahte hain, unhen jam'a kar, aur tum
mere liye roza rakho, aur tín din tak,
din aur rát, kuchh na kháo na pío;
main bhí aur merí sahelíán roza
rakhengí; is tarah se main bádsháh
ke huzúr jáúngí, agarchi áín ke
mutábiq nahín hai; aur agar main
márí gayí, to márí gayí.
17 Chunánchi Mardakí rawána húá,
aur A'star ke hukm ke mutábiq sab
kuchh kiyá.

V BA'B.

AUR tísre din aisá húá, ki A'star
sháhána libás pahinke qasr
sháhí kí bárgáh i andarúní men bád-
sháhí daulatkháne ke sámhne kharí
húí. Aur bádsháh apne bádsháhí
daulat-ḳháne men apní saltanat ke
taḳht par qasr ke darwáze ke muqábil
baiṭhá thá.
2 Phir aisá húá, ki jab bádsháh ne
A'star malika ko bárgáh men kharí
dekhá, to wuh use manzúr i nazar áí;
aur bádsháh ne A'star ke liye sonahlá
'asá, jo us ke háth men thá, barháyá.
So A'star ne nazdík jáke 'asá kí nok
ko chhúá.
3 Tab bádsháh ne use kahá, ki Ai
A'star malika, tú kyá cháhtí hai? aur
terá kyá suwál hai? tujhe diyá jáegá,
agarchi ádhí saltanat howe.
4 A'star ne 'arz kí, Agar bádsháh
kí marzí ho, to bádsháh aur Hámán
áj mere jashn men shámil howen, jis
kí main ne sháh ke liye taiyárí kí
hai.
5 Bádsháh ne farmáyá, ki Hámán
se kah, ki Jald taiyár howe, aur A'star
ke kahe ke muwáfiq 'amal kare. So
bádsháh aur Hámán us jashn men áe,
jis kí taiyárí A'star ne kí thí.
6 ¶ Aur bádsháh ne jashn men mai-
noshí karte húe A'star se púchhá, ki
Terá kyá suwál hai? tujhe diyá
jáegá; aur terá kyá matlab hai?
agar ádhí mamlukat mánge, tau bhí
dí jáegí.
7 Tab A'star ne jawáb men kahá,
Merá suwál aur merá matlab yih hai;
8 Agar main bádsháh kí ánkhon
men manzúr i nazar hún, aur agar
bádsháh ko achchhá lage ki merá
suwál qabúl kare, aur merá matlab
púrá kare, to bádsháh aur Hámán
phir mere jashn men shámil hon, jis
kí main un ke liye taiyárí karúngí,
aur kal ke din jaisá bádsháh ne irshád
kiyá hai, main us par 'amal karúngí.
9 ¶ Us din Hámán ḳhushwaqt aur
dilshád hoke nikal gayá; par jab Há-
mán ne bádsháh ke darwáze par
Mardakí ko dekhá, ki uṭh khará na
húá, aur na us ke liye ráh se hatá, tab
us ká gazab Mardakí par bharká.
10 Lekin Hámán ne áp ko roká;
aur ghar men áke apne doston ko aur
apní jorú Zarish ko bulwá bhejá.
11 Aur Hámán ne un se apní shán
o shaukat ká, aur farzandon kí kasrat
ká, aur jahán tak bádsháh ne us kí

taraqqí kí thí, aur kyúnkar use amíron
par aur bádsháhí mulázimon par sar-
faráz kiyá thá, us sab ká tazkira un
se kiyá.
12 Aur Hámán ne yih bhí kahá, ki
Hán, A'star malika ne siwá mere kisí
ko bádsháh ke sáth apne jashn men,
jis kí us ne taiyárí kí, nahín buláyá;
aur kal ke liye bhí us ke ghar merí
aur bádsháh kí mihmání hai.
13 Lekin is sab se merá kuchh fái-
da nahín, jis hál ki main bádsháh ke
darwáze par Mardakí Yahúdí ko baithe
dekhtá hún.
14 ¶ Tab us kí jorú Zarish aur us
ke sáre doston ne use kahá, ki Pachás
háth únchí ek phánsí kí tikathí kharí
kí jáwe, aur kal bádsháh se 'arz kíjiye,
ki Mardakí us par tángá jáe: tab
khushdil hoke bádsháh ke hamráh
jashn men jáo. Yih bát Hámán ko
pasand áí; aur us ne wuh tikathí
banwáí.

VI BA'B.

BA'DSHA'H kí nínd us rát játí
rahí; aur us ne hukm kiyá ki
tawáríkh kí kitáb ko láwen; aur wuh
bádsháh ke huzúr parhí gayí.
2 Aur us men yih mazkúr húá, ki
Mardakí ne khabar dí thí ki darbánon
men se bádsháh ke do khoje Bigtáná
aur Tarash iráda rakhte hain ki
Akhasúerus bádsháh par háth barhá-
wen.
3 Bádsháh ne farmáyá, ki Is khair-
khwáhí ke liye Mardakí ko kyá
mansab aur kyá rutba milá hai?
Bádsháh ke musáhibon ne, jo us kí
khidmat men házir the, kahá, ki Us
ke liye kuchh nahín húá.
4 ¶ Phir bádsháh ne púchhá, ki
bárgáh men kaun házir hai? Itne
men Hámán bárgáh i 'ámm ke sire
par á pahunchá thá, ki bádsháh se
'arz kare, ki Mardakí us phánsí kí
tikathí par, jo us ne us ke liye taiyár
kí thí, tángá jáe.
5 So bádsháh ke mulázimon ne use
kahá, ki Dekho, Hámán bárgáh i 'ámm
men khará hai. Bádsháh ne farmáyá,
Bhítar áne do.
6 Jon Hámán bhítar áyá, bádsháh
ne us se púchhá, ki Jo shakhs ki
bádsháh ká manzúr i nazar ho, us se
kyá sulúk kiyá jáwe? Hámán ne
apne dil men sochá, ki Mere siwá
bádsháh ká manzúr i nazar kaun
hogá?
7 So Hámán ne bádsháh se kahá,
ki Wuh shakhs jise bádsháh sarfaráz
kiyá cháhe,
8 Cháhiye ki wuh khil'at sháhí, jo
bádsháh ke pahinne ká hai, aur wuh
ghorá, jo bádsháh kí sawárí ká hai, aur
sháhána táj, jo bádsháh ke sir par ká
hai, mangwáyá jáe;
9 Aur wuh khil'at aur ghorá us
shakhs ke háth men, jo sháh ke amíron
ká amír hai, supurd howen, aur wuh
us shakhs ko mulabbas kare, jise bád-
sháh sarfaráz kiyá cháhtá hai, aur
wuh use us ghore par sawár kare, aur
shahr ke bázár men hoke le áwe, aur
us ke áge pukáre, ki Jis ko bádsháh
sarfaráz karná cháhtá, us shakhs ke
liye aisá hí kiyá jáegá.
10 Tab bádsháh ne Hámán se far-
máyá, ki Jaldí kar, aur apne kahe ke
mutábiq khil'at aur ghorá le, aur
Mardakí Yahúdí ke liye, jo bádsháh
ke darwáze par baithá hai, waisá hí
kar; un báton men se, jo tú ne kahín,
ek bhí kam na ho.
11 Tab Hámán ne wuh khil'at aur
ghorá liyá, aur Mardakí ko pahináke
ghore par charháyá, aur shahr ke
bázár men phiráyá, aur us ke áge pu-
kárá, ki Jis shakhs ko bádsháh sarfa-
ráz kiyá cháhtá hai, us ke liye aisá hí
kiyá jáegá.
12 ¶ Aur Mardakí phir bádsháh
ke darwáze par áyá: par Hámán
ázurda aur sir dhámpe húe apne ghar
jald chalá gayá.
13 Aur Hámán ne apní jorú Zarish
se aur apne sáre doston se apná sárá

ahwál bayán kiyá. Tab us ke dánishmandon aur us kí jorú Zarish ne use kahá, ki Agar Mardakí, jis ke áge tú girne lagá, Yahúdíon kí nasl men se howe, to tú us par gálib na hogá, balki us ke áge zarúr girtá jáegá.

14 We us se ye báten kahte hí the, ki bádsháh ke khoje á pahunche, ki Hámán ko jald jashn men, jis kí A'star ne taiyárí kí thí, le chalen.

VII BA'B.

SO bádsháh aur Hámán A'star malika ke sáth mai-noshí ke liye áe.

2 Aur bádsháh ne us dúsre din mai-noshí ke waqt A'star se phir púchhá, ki Ai malika A'star, terá kyá suwál hai? wuh tujhe diyá jáegá; aur terá kyá matlab hai? ádhí bádsháhat tak púrá kiyá jáegá.

3 Tab A'star malika ne jawáb men kahá, Ai bádsháh, agar main terí manzúr i nazar hún, aur agar bádsháh kí marzí howe, to Mere suwál se merí ján mujhe bakhshí jáe, aur merí darkhwást se mere log bhí:

4 Kyúnki main aur mere log beche gaye hain, ki máre jáwen, aur qatl kiye jáwen, aur nest o nábúd ho jáwen. Lekin agar ham log beche játe, ki gulám aur laundíán banen, to main chupkí rahtí; agarchi dushman men yih sakat na thí, ki sháh ko tútá de.

5 ¶ Tab Akhasúerus bádsháh ne A'star malika se kahá, Wuh kaun hai, aur kahán hai, jis ke dil men yih samáyá, ki aisá kare?

6 A'star bolí, Wuh bairí aur wuh dushman yihí khabís Hámán hai. Tab Hámán, bádsháh aur malika ke áge, hirásán húá.

7 ¶ Aur bádsháh gazabnák hoke mai-khorí se uthá, aur khána i bág men gayá: par Hámán apní ján ke liye A'star malika se iltimás karne ko uth khará húá; kyúnki us ne jáná ki bádsháh mujh se badí karegá.

8 Aur bádsháh khána i bág se nikalke phir mahfil i mai men áyá; us waqt Hámán us palang par, jis par A'star baithí thí, pará thá. Tab bádsháh ne kahá, Magar yih ghar men mere sámhne malika par jabr kiyá cháhtá? Yih kalám bádsháh ke munh se nikalte hí, unhon ne Hámán ká munh dhámp liyá.

9 Phir Kharbúnah ne, jo khojon men se ek thá, bádsháh ke áge 'arz kí, ki Pachás háth kí únchí ek tikathí bhí dekhiye, ki jise Hámán ne Mardakí ke liye, jis ne bádsháh kí khair-khwáhí kí khabar dí, banwáyá thá, Hámán ke ghar men kharí hai. Tab bádsháh ne farmáyá, ki Use us par phánsí ke liye tángo.

10 So unhon ne Hámán ko usí tikathí par, jo us ne Mardakí ke liye kharí kar rakhí thí, phánsí dí. Tab bádsháh ká gussa dhímá húá

VIII BA'B.

USI' din Akhasúerus bádsháh ne Yahúdíon ke dushman Hámán ká ghar A'star malika ko bakhshá. Aur Mardakí bádsháh ke huzúr házir húá, kyúnki A'star ne wuh rishta, jo un ke darmiyán thá, záhir kiyá thá.

2 Aur bádsháh ne apní angúthí, jo us ne Hámán se le lí thí, utárke Mardakí ko dí. Aur A'star ne Mardakí ko Hámán ke ghar par mukhtár kiyá.

3 ¶ A'star ne phir bádsháh ke huzúr 'arz kí, aur us ke qadamon par girke aur ro roke us kí minnat kí, ki Hámán Ajájí kí bad-khwáhí aur wuh bandish, jo us ne Yahúdíon ke barkhiláf bándhí thí, bátil kí jáwen.

4 Tab bádsháh ne A'star kí taraf sonahlá 'asá barháyá; so A'star bádsháh ke huzúr uth kharí húí.

5 Phir wuh bolí, ki Agar bádsháh kí marzí howe, aur agar main us kí manzúr i nazar hún, aur yih bát bádsháh kí nigáh men achchhí howe, aur main us kí ánkhon ko bhalí dikhái dún, to likhá jáwe, ki we náme, jo

Ajájí Hammadátá ke bete Hámán ne un Yahúdíon ke qatl ke liye, jo sháh ke sáre súbon men baste hain, likhe the, mansúkh kiye jáwen:

6 Ki main kyúnkar us balá ko, jo mere logon par názil hogí, dekh sakún? aur main kyúnkar apne rishtadáron kí halákat par nazar karún?

7 ¶ Tab Akhasúerus bádsháh ne A'star malika se, aur Mardakí Yahúdí se, kahá, ki Dekho, main ne Hámán ká ghar A'star ko bakhshá hai, aur wuh phánsí kí tikathí par tángá gayá hai, is liye ki us ne Yahúdíon par háth dálá.

8 Ab tum bádsháh ke nám se Yahúdíon ke liye wuh likho, jo tumhárí nazar men achchhá ma'lúm howe, aur bádsháh kí angúthí se muhr karo: kyúnki jo nawishta, ki bádsháh ke nám se likhá gayá hai, aur bádsháh kí angúthí se chhápá gayá hai, use koí mansúkh kar nahín saktá hai.

9 So usí waqt tísre mahíne, ya'ne Saiwán mahíne kí teíswín táríkh, bádsháh ke munshí talab kiye gaye, aur Mardakí ke sáre kahe ke muwáfiq Yahúdíon, aur nauwábon, aur 'ámilon, aur súbon ke sardáron ke liye, jo sab ke sab Hindústán se leke Kúsh tak ek sau sattáís súbe the, har ek súbe ko wahán ke khatt, aur har ek qaum ko un kí lugat men, aur Yahúdíon ko un ke khatt aur un kí lugat men, sab báten likhí gayín.

10 Aur us ne Akhasúerus bádsháh ke nám se náme likhe, aur bádsháh kí angúthí se chháp diyá, aur un námon ko ghoron aur tánghan-sawáron, aur khachchar-sawáron, aur sándní-sawáron ko deke dák men rawána kiyá;

11 Unhín ke wasile bádsháh ne Yahúdíon ko parwánagí dí, ki har ek shahr men, jahán hon, ikatthe áwen, aur apní ján bacháne ke liye khare howen, aur us qaum aur us súbe kí sárí fauj ko, jo un par hamla-áwar hon, un kí zan o báchchon samet, ek lakht márke qatl karen, aur nest o nábúd karen, aur un ká mál lút lewen,

12 Ek hí din men, bádsháh Akhasúerus ke sab súbon men, ya'ne bárahwen mahíne kí, jo Adár mahíná hai, terahwín táríkh men.

13 Us farmán ká mazmún, jis kí naql har ek súbe men bhejí gayí thí, sáre logon par áshkárá húá, ki Yahúdí log usí din apne dushmanon se apná intiqám lene ko taiyár howen.

14 So dák ke log jo tánghanon aur khachcharon par sawár the, rawána húe, ki bádsháh ká hukm thá ki ba taur i zarúrat jald chalen. Aur wuh farmán dár-us-saltanat Sosan men diyá gayá.

15 ¶ Aur Mardakí sháh ke huzúr se sufed aur ásmání sháhána khil'at pahinke, aur sone ká ek bará táj sir par dharke, aur ek argawání kattání poshák pahinke, niklá. Aur Sosan shahr khushwaqt aur shádmán húá.

16 Yahúdíon ko roshní, aur khushí, aur shádmání, aur 'izzat ho gayí.

17 Aur har ek súbe men aur har ek shahr men, jahán kahín bádsháh ká hukm aur us ká farmán pahunchá thá, wahán ke Yahúdíon ko khushí aur shádmání, aur mihmání, aur achchhá din húá. Aur us wiláyat ke logon men se bahutere Yahúdí ho gaye; kyúnki Yahúdíon ká dar un par pará thá.

IX BA'B.

AB bárahwen mahíne, jo Adár mahíná hai, usí kí terahwín táríkh men, wuh waqt nazdík áyá ki bádsháh ká hukm aur farmán 'amal men láyá jáe, usí din, jis men Yahúdíon ke dushman un par gálib hone kí ummed rakhte the, (agarchi bar'aks us ke aisá ittifáq húá, ki Yahúdíon ne apne dushmanon par ikhtiyár páyá;)

2 Tab Yahúdí log, Akhasúerus bádsháh ke sáre súbon ke, apne apne

shahron men jam'a húe, ki un par,
jo un kí badí cháhte the, háth dálen:
aur koí un ká sámhná na kar saká;
kyúnki un ká dar sáre logon par pará
thá.
3 Aur súbon ke sab sardáron, aur
nauwábon, aur 'ámilon, aur bádsháh
ke kár-guzáron ne Yahúdíon kí madad
kí; is liye ki Mardakí ká dar un par
pará thá.
4 Kyúnki Mardakí bádsháh ke ghar
men bará thá, aur sáre súbon men us
ká shuhra húá; kyúnki yih shakhs
Mardakí taraqqí par taraqqí kartá
gayá.
5 Chunánchi Yahúdíon ne apne
sáre dushmanon ko talwár kí dhár se
márá aur kát dálá, aur unhen halák
kiyá, aur jo jo we cháhte the ki apne
bairíon se karen, so wuhí unhon ne
kiyá.
6 Aur Sosan dár-us-saltanat men
Yahúdíon ne pánch sau ádmíon ko
már dálá, aur halák kiyá.
7 Aur Parshandátá, aur Dalfún, aur
Aspátá,
8 Aur Poratá, aur Adaliyáh, aur
Aridatá,
9 Aur Parmashtá, aur Arísai, aur
Aridai, aur Wajízátá,
10 Ya'ne Yahúdíon ke bairí Hámán
bin Hammadátá ke das beton ko
unhon ne qatl kiyá: par lút par unhon
ne háth na dálá.
11 Us din un logon ke shumár kí
fard, jo dár-us-saltanat Sosan men qatl
kiye gaye the, bádsháh ke pás láí
gayí.
12 ¶ Phir bádsháh ne A'star ma-
lika se kahá, ki Yahúdíon ne dár-us-
saltanat Sosan men pánch sau ádmíon
ko, aur Hámán ke das beton ko márá,
aur halák kiyá, aur bádsháh ke báqí
súbon men unhon ne kyá kuchh na
kiyá hogá? ab terá kyá suwál hai?
so tujhe diyá jáegá; aur terá kyá aur
matlab hai? so púrá kiyá jáegá.
13 A'star bolí, Agar bádsháh kí
marzí howe, to Yahúdíon ko, jo So-
san men hain, ijázat ho, ki áj ke far-
mán ke muwáfiq kal bhí kám karen;
aur Hámán ke das beton ko us phánsí
kí tikathí par tángen.
14 So bádsháh ne hukm diyá ki
Aisá hí karen; aur Sosan men wuh
farmán diyá gayá; aur Hámán ke das
bete tánge gaye.
15 So Yahúdí jo Sosan men rahte
the, Adár mahíne ke chaudahwen din
men bhí jam'a húe, aur unhon ne
Sosan men tín sau ádmíon ko qatl
kiyá, par lút ke mál par háth na dálá.
16 Aur báqí Yahúdí, jo bádsháhí
súbaját men baste the, ikatthe hoke
apní jánon kí himáyat ke liye khare
húe, aur apne dushmanon ko márke
árám páyá, aur apne bairíon men se
pachhattar hazár ko qatl kiyá, par lút
ke mál par unhon ne háth na dálá.
17 Adár mahíne ke terahwen din
men yih húá: aur usí ke chaudahwen
din men unhon ne árám kiyá, aur use
ziyáfat aur khushí ká din thahráyá.
18 Par we Yahúdí, jo Sosan men
the, us kí terahwín, aur us kí chau-
dahwín táríkh men bhí jam'a húe, aur
us kí pandrahwín táríkh men árám
kiyá, aur use ziyáfat aur khushí ká
din thahráyá.
19 Is sabab, dihátí Yahúdíon ne jo
mufassal ke shahron men rahte the,
Adár mahíne ke chaudahwen din ko
khushí aur ziyáfat ká din aur ek ach-
chhá din, aur ek dúsre ko hisse bakh-
re bhejne ká din, thahráyá.
20 ¶ Aur Mardakí ne yih sárá ah-
wál likhá; aur us ne un Yahúdíon ke
liye jo Akhasúerus bádsháh ke sáre
súbaját men the, kyá nazdík kyá dúr,
sab ke liye náme bheje,
21 Ki un men yih bát muqarrar
howe, ki we Adár mahíne ke chaudah-
wen ko, aur usí ke pandrahwen din
ko bhí, sál ba sál máná karen,
22 Ki un dinon men Yahúdíon ne
apne dushmanon se rihái pái, aur us

mahíne meṉ un ká dukh sukh se, aur
un ká mátam 'íd ke din se, mubaddal
húá; is liye we unheṉ kháne píne, aur
ḵhushí karne, aur ápas meṉ baḵhra
bhejne, aur garíboṉ ko ḵhairát dene
ke din jáneṉ.
23 Yahúdíoṉ ne use apná dastúr-ul-
'amal kiyá, jaisá ki shurú' kiyá thá,
aur jaisá ki Mardakí ne unheṉ likhá
thá;
24 Kyúṉki Ajájí Hámán bin Ham-
madátá ne, jo sáre Yahúdíoṉ ká dush-
man thá, mansúba bándhá thá, ki
Yahúdí logoṉ ko nest o nábúd kare,
aur us ne púr, ya'ne qur'a, ḍálá thá,
ki unheṉ káṭ ḍále, aur nest o nábúd
kare;
25 Par jab A'star bádsháh ke hu-
zúr ái, us ne náme likhkar hukm
kiyá, ki Wuh fásid mansúba, jo us ne
Yahúdíoṉ ke barḵhiláf kiyá thá, us
hí ke sir par lauṭe, aur wuh apne
beṭoṉ samet pháṉsí kí ṭikaṭhí par ṭáṉ-
gá jáwe.
26 Is liye unhoṉ ne in dinoṉ ko púr
ke lafz se Púrím kahá. So is ḵhatt
kí sárí bátoṉ ke mutábiq, aur mutá-
biq us ke jo unhoṉ ne ḵhud dekhá
thá, aur jo un par guzrá thá,
27 Yahúdíoṉ ne yúṉ muqarrar ki-
yá, aur apne liye farz kiyá, aur apní
nasl par, aur un sabhoṉ par, jo un
meṉ mil gaye, farz ṭhahráyá, ki na-
wishte ke mutábiq, ham baras baras
in do dinoṉ ko muqarrar waqt par
mániṉge, aur yih kabhí mauqúf na
howe;
28 Aur ye din yád raheṉ, aur pusht
dar pusht, aur ḵhándán ba ḵhándán,
aur súba ba súba, aur shahr ba shahr,
máne jáweṉ, aur Púrím ke din Yahú-
díoṉ meṉ kabhí mauqúf na kiye
jáweṉ, na un ká zikr un kí nasl se
játá rahe.
29 Aur Abiḵhail kí beṭí A'star ma-
lika ne, aur Mardakí Yahúdí ne, baṛí
tákíd se likhá, tá ki is dúsre náme ke
mutábiq Púrím ká rawáj ho.
30 Aur us ne un námoṉ ko, Aḵha-
súerus kí mamlukat ke ek sau sattáís
súboṉ meṉ, sáre Yahúdíoṉ ke pás, amn
o amán ke mazmún kí tahrír ke sáth
bhej diyá,
31 Ki Púrím ke in dinoṉ ko, mu-
ta'aiyan waqt par, jaisá Mardakí
Yahúdí aur A'star malika ne un ke
liye ṭhahráyá thá, aur jaisá unhoṉ ne
apne liye aur apní nasl ke liye roza
rakhne aur royá karne ká dastúr ṭhah-
ráyá thá, muqarrar kareṉ.
32 Aur A'star ke hukm se Púrím
kí yih rasmeṉ muqarrar húíṉ, aur
kitáb meṉ likhí gayíṉ.

X BA'B.

AUR Aḵhasúerus bádsháh ne zamín
ke, aur samundar ke ṭápúoṉ ke,
logoṉ par ḵhiráj muqarrar kiyá.
2 Aur us kí tawánáí aur iqtidár ke
sab a'mál aur Mardakí kí taraqqí ká
bayán, jaháṉ tak bádsháh ne use
baṛháyá thá, so kyá we Máda aur
Fárs ke bádsháhoṉ kí tawáríḵh ke
daftar meṉ qalamband nahíṉ haiṉ?
3 Kyúṉki Mardakí Yahúdí darje
meṉ Aḵhasúerus bádsháh ke ba'd thá,
aur sáre Yahúdíoṉ meṉ buzurg thá,
aur apne bháíoṉ kí guroh meṉ maqbúl
hoke apne logoṉ ká daulat-ḵhwáh thá,
aur apní sárí qaum kí salámatí ká nit
charchá kartá thá.

AIYÚB KI KITÁB.

I BÁB

ÚZ kí sarzamín meṉ Aiyúb náme
ek shaḳhs thá; aur wuh shaḳhs
kámil aur sádiq thá, aur Ḳhudá se
ḍartá, aur badí se dúr rahtá thá.
2 Us ke sát beṭe aur tín beṭíáṉ
paidá húíṉ.
3 Us ke mál meṉ sát hazár bheṛeṉ,
aur tín hazár úṉṭ, aur pánch sau joṛe
bail, aur pánch sau gadhíáṉ thíṉ, aur
us ke naukar chákar bahut the, aisá
ki ahl i mashriq meṉ yih sab se baṛá
ádmí thá.
4 Us ke beṭe, har ek apne apne din
meṉ, apne gharoṉ meṉ jáke ziyáfat
karte the, aur apne sáth kháne píne
ke liye apní tínoṉ bahinoṉ ko bulá
bhejte the.
5 Aur jab un kí mihmání ke din
guzar gaye, to aisá húá, ki Aiyúb ne
bhejkar unheṉ buláyá, aur unheṉ pák
kiyá, aur subh ko sawere uṭhke, un
sabhoṉ ke shumár ke muwáfiq, soḳh-
tani qurbáníáṉ guzráníṉ; kyúṉki
Aiyúb ne kahá, ki Sháyad mere beṭoṉ
ne kuchh ḳhatá kí ho, aur apne diloṉ
meṉ Ḳhudá kí malámat kí ho. Aiyúb
hamesha yúṉ hí kiyá kartá thá.
6 ¶ Aur ek din aisá húá, ki baní
Ullah áe ki Ḳhudáwand ke huzúr
házir hoṉ, aur Shaitán bhí un ke dar-
miyán áyá.
7 Tab Ḳhudáwand ne Shaitán se
púchhá, ki Tú kaháṉ se átá hai?
Shaitán ne Ḳhudáwand ko jawáb
diyá, aur kahá, ki Zamín ke idhar
udhar se phirke, aur us meṉ sair kar-
ke, áyá húṉ.
8 Phir Ḳhudáwand ne Shaitán se
kahá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb
ká hál gaur kiyá, ki zamín par us sá
koí shaḳhs nahíṉ hai, ki wuh kámil
aur sádiq hai, aur Ḳhudá se ḍartá, aur
badí se dúr rahtá hai?
9 Shaitán ne Ḳhudáwand ko ja-
wáb diyá, aur kahá, Kyá Aiyúb muft
meṉ ḳhudátarsí kartá?
10 Kyá tú ne us ke gird, aur us ke
ghar ke áspás, aur us ke sáre mál o
asbáb kí chároṉ taraf se, iháta nahíṉ
kí hai? Tú ne us ke háth ke kám
meṉ barakat baḳhshí hai, aur us ká
mál zamín par baṛhtá játá hai.
11 Lekin apná háth baṛháke us ká
sab kuchh chhúíyo, to kyá wuh tere
muṉh par terí malámat na karegá?
12 Ḳhudáwand ne Shaitán se ka-
há, Dekh, us ká sab kuchh tere qábú
meṉ hai; magar faqat usí par apná
háth mat baṛhá. Tab Shaitán Ḳhu-
dáwand ke huzúr se chal niklá.
13 ¶ Aur ek din aisá húá, ki us ke
beṭe beṭíáṉ apne baṛe bhái ke ghar
meṉ khááná kháte aur mai píte the:
14 Us waqt ek qásid ne Aiyúb pás
áke kahá, ki Bail jotte the, aur gadhe
un ke pás charte the:
15 Nágáh Sabá ke log un par á
gire, aur unheṉ le gaye, aur naukaroṉ
ko talwár kí dhár se qatl kiyá; aur
faqat maiṉ hí akelá bach niklá, ki
tujhe ḳhabar dúṉ.
16 Hanoz wuh kahtá hí thá, ki ek
dúsre ne áke kahá, ki Ḳhudá kí ág
ásmán se paṛí, aur bheṛoṉ aur naukar
chákaroṉ ko jaláke tamám kar diyá;
aur faqat maiṉ hí akelá bach niklá, ki
tujhe ḳhabar dúṉ.
17 Hanoz yih kahtá hí thá, ki ek

aur áyá, aur bolá, Kasdí tín gol karke
aur únṯon par jhapakke unhen le gaye,
aur naukaron ko talwár kí dhár se
qatl kiyá; aur faqat main hí akelá
bach niklá, ki tujhe khabar dún.
18 Wuh yih kahtá hí thá, ki ek aur
bhí áyá, aur kahá, ki Tere beṭe beṭián
apne baṛe bháí ke ghar men kháná
kháte aur mai píte the;
19 Aur dekho, bayábán kí taraf se
ek baṛí ándhí áí, aur us ghar ke
cháron konon men lagí: so wuh ja-
wánon par gir paṛá, aur we dab mare;
aur faqat main hí akelá bach niklá, ki
tujhe khabar dún.
20 Tab Aiyúb ne uṭhke apná kapṛá
chák kiyá, aur sir munḍáyá, aur
zamín par jhuk paṛá, aur sijda kiyá,
21 Aur kahá, Apní má ke peṭ se
main nangá nikal áyá, aur phir nangá
wahán jáúngá: KHUDÁWAND ne diyá,
aur KHUDÁWAND ne le liyá; KHUDÁ-
WAND ká nám mubárak hai.
22 Is sáre muqaddame men Aiyúb
ne gunáh na kiyá, aur na Khudá par
be-wuqúfí ká 'aib lagáyá.

II BA'B.

PHIR ek din yún húá, ki baní
Ullah áe ki KHUDÁWAND ke
huzúr házir hon, aur Shaitán bhí un ke
darmiyán hoke áyá, ki KHUDÁWAND
ke áge házir ho.
2 Aur KHUDÁWAND ne Shaitán se
kahá, ki Tú kahán se átá hai? Aur
Shaitán ne jawáb deke KHUDÁWAND
se kahá, ki Zamín ke idhar udhar se
phirke, aur us men sair karke, átá
hún.
3 KHUDÁWAND ne Shaitán se pú-
chhá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb
ke hál ko gaur kiyá, ki zamin par us
sá koí shakhs nahín hai; ki wuh
kámil aur sádiq hai, aur Khudá se
ḍartá, aur badí se dúr rahtá hai; aur
báwujúd is ke ki tú ne mujh ko
ubhárá hai, ki be-sabab use halák
karún, tau bhí wuh apní diyánat ko
liye rahá?
4 Shaitán ne KHUDÁWAND ko ja-
wáb deke kahá, ki Khál ke badle
khál, balki insán apná sárá mál apní
ján par nisár karegá.
5 Lekin apná háth baṛháíyo, aur
us kí haḍḍí aur us ke gosht ko chhúí-
yo, to wuh tere munh par terí malá-
mat karegá.
6 Aur KHUDÁWAND ne Shaitán se
kahá, ki Dekh, wuh tere qábú men
hai; magar faqat us kí ján jáne na
páwe.
7 ¶ Tab Shaitán KHUDÁWAND ke
huzúr se chal niklá, aur Aiyúb ko
márá, aisá ki talwe se leke chándí tak
use jalte phoṛe húe.
8 Aur wuh ek ṭhíkrá leke apne ta,ín
khujláne lagá, aur rákh par baiṭh
gayá.
9 ¶ Tab us ki jorú ne use kahá, ki
Kyá tú ab tak apní diyánat par qáim
rahtá hai? Khudá kí malámat kar,
aur mar já.
10 Par us ne use kahá, ki Tú ná-
dán 'auraton kí sí bát boltí hai. Kyá,
ham Khudá se achchhí chízen lewen,
aur burí chízen na lewen? Is sab
men Aiyúb ne apne labon se khatá na
kí.
11 ¶ Jab Aiyúb ke tín doston ne,
ya'ne Taimaní Ilifaz, aur Súkhí Bil-
dad, aur Na'amátí Zofar, us sárí bipat
ká hál, jo us par paṛí thí, suná thá,
apne apne gharon se áe; kyúnki
unhon ne ápas men is bát par ittifáq
kiyá thá, ki jáke us ke sáth royá
karen, aur use tasallí dewen.
12 Aur jab unhon ne dúr se apní
ánkhen uṭháín ki nazar karen, aur
use na pahcháná, to we chillá chilláke
rone lage; aur har ek ne apná kapṛá
chák kiyá, aur apne sir ke úpar ásmán
kí taraf dhúl uṛáí.
13 Pas we sát din aur sát rát us ke
sáth zamín par baiṭhe rahe, aur kisí
ne use ek bát na kahí; kyúnki unhon
ne dekhá ki us ká gam bahut baṛá
hai.

III BA'B.

BA'D us ke Aiyúb ne apná munh
kholá, aur apne din par la'nat
kí.
2 Aur Aiyúb ne jawáb diyá, aur
kahá:
3 Nábúd ho wuh din, jis men main
paidá húá, aur wuh rát jis men kahte
the, ki Ek larká pet men pará.
4 Wuh din andherá ho; Khudá
úpar se us par nigáh na kare, aur
ujálá us par na chamke.
5 Andherá aur maut ká sáya use
álúda kare; ek badlí us par chhá
jáwe; din ká kusúf use daráwe.
6 Us rát par táríkí dabak baithe;
wuh sál ke dinon men giní na jáwe,
aur mahínon ke shumár men hisáb kí
na jáwe.
7 Dekh, wuh rát 'aláhida kí jáwe,
aur us men khushí kí sadá na áwe.
8 We jo din ko burá kahte hain,
aur lawiyatán ke chherne ke liye taiyár
hain, us rát par la'nat karen.
9 Us ke shám ke sitáre andhere
ho jáwen; wuh roshní kí ráh dekhe,
par wuh us ke liye na howe; wuh
subh kí palaken na dekhe:
10 Kyúnki us ne mere liye rihm
ke kiwáron ko band na kiyá, aur merí
ánkhon se gam na chhipáyá.
11 Main rihm hí men mar kyún na
gayá? pet se nikalte hí main ne ján
kyún na dí?
12 Ghutnon ne mujhe kyún áge se
liyá hai? aur chhátíán kyún húín ki
main unhen chúsún?
13 Ki ab to main chup cháp pará
rahtá, aur chain men hotá; main soyá
rahtá, aur árám kartá,
14 Bádsháhon aur mulk ke mu-
shíron ke sáth, jinhon ne we makán,
jo ki wírán hain, apne liye banáe;
15 Yá un amíron ke sáth, jo sone
ká mál rakhte the, aur chándí se apne
gharon ko bharte the;
16 Yá main húá na hotá, us haml
kí mánind, jo chhipke girá hai; yá
un bachchon kí mánind, jinhon ne
ujálá nahín dekhá.
17 Wahán sharír satáne se báz áte;
aur thake mánde chain se hain.
18 Wahán asír milke árám karte
hain; phir zálim kí áwáz nahín
sunte.
19 Chhote bare wahán ek sáth
hain; aur gulám apne áqá se ázád
hai.
20 Roshní us ko jo pareshání men
hai kyún bakhshí játí, aur zindagí un
ko jo shikasta-khátir hon?
21 We maut kí ráh dekhte hain
par wuh nahín átí; aur gáre húe
khazáne kí banisbat ziyáda árzú ke
sáth us ke liye khodte hain;
22 We to gor men játe húe niháyat
khushwaqt hote hain, aur bág bág
hote játe.
23 Aise ko kyún roshní bakhshí
játí, jis kí ráh chhipái húí hai, aur jise
Khudá ne gherkar tang kiyá hai?
24 Ki mere kháne ke áge mujhe
thandí sáns hotí, aur pání ke mánind
merí záríán nikalke bahtí hain.
25 Wuh haulnák májará, jis se
main dartá thá, so hí mujh ko húá;
aur jis se hirásán thá, wuhí mujh par
áí.
26 Main salámatí se na thá, aur na
árám kartá, na dilásá rakhtá thá;
phir bhí áfat áí.

IV BA'B.

TAB Taimaní Ilifaz ne jawáb diyá,
aur kahá,
2 Agar ham tujh se ek bát kahen,
to kyá tú náráz hogá? par kaun hai jo
apne ta,ín bolne se báz rakh sake?
3 Dekh, tú ne bahuton ko sikhláyá,
aur un ko jin ke háth kamzor the, zor
bakhshá.
4 Terí báton ne us ko, jo girtá thá,
thámbhá, aur tú ne jhuke húe ghut-
non ko sambhálá.
5 Par ab jab tujh par pará hai, to
tú betáb hotá hai? tujhe lagá hai, to
ghabrátá hai?

6 Kyá tú apní khudátarsı par takya
nahín kartá thá, aur apní díndárí ke
sabab ummed na rakhtá thá?
7 Yád kíjiyo, kyá koí be-gunáh
hote húe kadhí halák húá? aur kahán
sádiq máre gaye?
8 Jaisá ki main ne dekhá, we jo
burái ká hal jotte aur bíj badí ká bote
hain, we usí ko laute hain.
9 We Khudá ke jhoke se halák
hote hain, aur us ke nathnon ke dam
se faná ho játe hain.
10 Babar ká garajná, aur garanda
sher ká shor jútá rahtá, aur jawán sher
ke dánt tút játe hain.
11 Singh shikár kí kamtí se mar játá
hai, aur sherní ke bachche pareshán
hote hain.
12 Ek bát nihání mujh tak ái, aur
mere kán men us ká kuchh thorá sá
pahunchá.
13 Rát kí royaton ke tasauwuron ke
darmiyán, jab bhárí nínd logon par
partí hai,
14 Mujh par khauf aur aisá dar
gálib húá, ki merí sárí haddián kámpne
lagín.
15 Tab ek rúh mere chihre ke áge
guzrí; mere badan ke rúngte khare
húe:
16 Wuh kharí thí: main us kí
shakl pahchán na saká; ek shabíh
merí ánkhon ke sámhne thí: sunsání
húí, tab ek áwáz mere sunne men ái,
17 Kyá fání insán Khudá ke huzúr
sádiq thahregá? kyá bashar apne
Kháliq kí ba-nisbat pák hogá?
18 Dekh, us ne apne kár-guzáron ko
amánatdár na jáná, aur apne firishton
ko bewuqúf giná.
19 To gílí makánon ke báshindon
ká kyá zikr, jin kí bunyád khák men
hai? we kíre ke áge dab játe hain;
20 We subh se shám tak barbád
hote rahte hain; we hamesha ke liye
dab marte hain, aur koí un kí khabar
nahín letá.
21 Kyá un ká jamál jo un men hai,
játá nahín rahtá? we bagair dánái
síkhe mar játe hain.

V BA'B.

KISI' ko pukáriye; kyá koí tujhe
jawáb degá? aur qudsíon men
se tú kis kí taraf mutawajjih hogá?
2 Gussa nádán ádmí ko már dáltá
hai, aur dáh-bewuqúf ko khá játí hai.
3 Main ne bewuqúf ko jar pakarte
dekhá, par turt main ne us ke ghar
par la'nat kí.
4 Us ke bál-bachche salámatí se
dúr rahte; we darwáze hí par kuchle
játe hain, aur un ká koí chhuránewálá
nahín.
5 Us kí khetí bhúkhe khá játe hain,
balki use kánton hí men se nikál lete
hain; aur rahzan un ke mál ko nigaltá
hai.
6 Agarchi tasdí'a mittí se nahín
ugtí, aur taklíf zamín se nahín jamtí
hai;
7 Lekin ádmí taklíf ke liye paidá
hotá hai, jis tarah se chingárián úpar
ko ur játín.
8 Lekin main jo hún so Khudá ko
dhúndhúngá, aur apná hál Khudá par
záhir karúngá:
9 Ki wuh 'ajáib kartá hai be-qiyás,
aur garáib be-shumár:
10 Wuh zamín par menh barsátá
hai, aur dúr ke maidánon kí sath par
pání bhejtá hai:
11 Tá ki un logon ko, jo past hain,
buland kare, aur un ko, jo mátamzada
hain, sarfaráz karke chain bakhshe.
12 Wuh 'aiyáron ke mansúbon ko
bátil kartá hai, ki un ke háthon se un
ká matlab púrá nahín ho saktá.
13 Wuh 'aqlmandon ko un hí kí
'aiyárí men phansátá hai, aur terhe
tirchhe logon kí saláh ko ulat detá
hai.
14 Ki we din ko andhere men já
parte hain, aur do pahar ko rát kí
tarah tatolte phirte hain.
15 Wuh miskín ko talwár se, aur un

ke munh se, aur zabardast ke háth se,
bachátá hai.
16 So miskín ko ummed hai, aur
badkárí apná munh band kar detí hai.
17 Dekh, nekbakht wuh ádmí, jise
Khudá tambíh detá hai: so Qádir i
mutlaq kí tádíb ko haqír mat ján:
18 Ki wuh zakhm mártá hai, aur
use bándhtá hai; wuh gháyal kartá
hai, aur usí ke háth changá karte
hain.
19 Wuh chha musíbaton se tujhe
chhuráwegá; balki sát men se ek bhí
tujh ko zarar na pahuncháegí.
20 Wuh kál men tujh ko maut se
bacháwegá, aur laráí men talwár kí
dhár se.
21 Tú zubán ke kore se bachá ra-
hegá; aur jab halákat áwegí tujhe
kuchh khauf na hogá.
22 Halákat aur kál dekhke tú han-
segá; aur tú zamín ke darindon se na
daregá;
23 Kyúnki tú khet ke pattharon se
'ahd kiye rahegá, aur maidán ke dar-
indon se tujhe mel hogá.
24 Aur tú jánegá ki terá khaima
be-khauf o khatar hai; aur tú apne
ghar kí khabar legá, aur khatá na
karegá.
25 Aur yih bhí tú ján rakh, ki terí
nasl bahut hogí, aur terí aulád zamín
kí ghás kí mánind barhegí.
26 Tú 'umr-ásúda hoke gor men
áwegá, jis tarah galla ká ambár apne
mausim men jam'a kiyá játá.
27 Dekh, ham ne ise tahqíq kiyá,
aur yún hí hai; ise sun rakh, aur apne
bhale ke liye yaqín ján.

VI BA'B.

TAB Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Ai kásh ki merá gam taulá játá,
aur merá ranj tarázú men ek sáth dhará
játá!
3 Kyúnki wuh ab samundar kí ret
se bhárí thahartá; is liye merí báten
hadd se báhar barh gayí hain.
4 Ki Qádir i mutlaq ke tír mujh men
lage hain, merá dil un ká zahr pítá
hai; Khudá kí dahshaten mere muqábil
saff bándhtí hain.
5 Kyá gorkhar, jab us ke áge ghás
ho, renktá hai? yá bail, jab chára
sámhne ho, dakártá hai?
6 Jo chíz phíkí hai, kyá bagair
namak kháí játí hai? kyá ande kí
sufedí men maza hai?
7 We chízen, jin ke chhúne se merá
jí ghinátá hai, merá dawá sá kháná
hain.
8 Kásh ki merí du'á qabúl hotí; aur
Khudá merí árzú púrí kartá!
9 Kásh ki Khudá kí marzí hotí, ki
mujhe chúr chár kare; aur apná háth
barhátá, ki mujhe kát dále!
10 Tab to merí kuchh tasallí hotí,
aur main sakht dard men khushí se
lalkártá: wuh merí ri'áyat na kare;
kyúnki main ne us Quddús kí báton se
inkár nahín kiyá.
11 Lekin merí kyá táqat hai ki
main ummed rakhún? aur main kis
anjám ke liye apní zindagí barháún?
12 Kyá merí mazbútí pattharon kí
mazbútí hai? kyá merá jism pítal ká
hai?
13 Kyá aisá nahín, ki koí madad
mujh men mere liye na rahí? merí
riháí mujh se játí rahí.
14 Cháhiye ki shikasta-dil par us ká
dost tars kháwe; nahín to wuh Qádir
i mutlaq ke tars ko chhortá hai.
15 Mere bháíon ne nále ke mánind
mujhe dhokhá diyá, balki wádí ke
nálon ke mánind we guzar játe hain;
16 Un ká pání yakh ke sabab máil
ba siyáhí hotá hai, un men barf chhipá
hai;
17 Lekin jis waqt ki we garmí páte,
we gáib ho játe, aur garmí ke mausim
men apne makánon men súkh játe
hain.
18 Qáfile apní ráh se phirte; we
sunsán jagah men pahunchte, aur
halák hote hain.

19 Taiman ke qáfile un kí ráh
dekhte the; Sabá ke kárwán un ká
intizár karte the.
20 We pashemán hote hain, ki ummedwár the; we wahán pahunchte hí
ghabrá játe hain.
21 So ab tum bhí nahín rahe; tum
ne yih merí shikasta-hálí dekhí, aur
dar gaye.
22 Kyá main ne kahá, ki Mujhe
kuchh do? yá, Apne mál men se mujhe
kuchh bakhsho?
23 Yá, Dushman ke háth se mujhe
chhuráo? yá, Zabardast ke háth se
mujhe bacháo?
24 Mujhe sikháo, to main chupcháp
rahúngá; aur mujhe batáo jo ki khatá
mujh se húí ho.
25 Ma'qúl báton kí tásír kyá hí
khúb hai! par tumhárí sarzanish kis
bát par dalálat kartí?
26 Kyá tum báton par 'aib lagáne
ká khiyál karte ho? máyús kí báten
hawá sí hain.
27 Hán, tum yatím par jál dálte ho,
aur apne dost ke liye ek garhá khodte
ho.
28 Ab tum is par iktifá karo; mujh
par nigáh karo, to tumhen sújh paregá, ki main jhúth kahtá hún ki nahín.
29 Ab do bára kahiyo; tum andher
na karo; phirke kaho, ki is muqaddame men merí rástbází záhir hai.
30 Kyá merí zubán men kuchh
zabúní hai? kyá terhí báten daryáft
karne ke liye merá tálú nahín?

VII BA'B.

KYA' insán zamín par sipáhgarí ke
liye nahín? aur us ke din mazdúr ke dinon kí mánind nahín?
2 Jis tarah mazdúr sáya ke liye
hámptá, aur ajúradár apní mazdúri
cháhtá hai:
3 Usí tarah mashaqqat ke mahíne
merí mírás húe, aur taklíf kí ráten
mere liye muqarrar húín.
4 Jab main lettá hún, tab kahtá
hún, ki Main kab uthúngá, aur rát kab
bítegí? aur pau phatne tak chhatpatáne se thak játá hún.
5 Merá badan kíron aur khák ke
dhelon se mulabbas hai; merá chamrá
simat játá, aur phir gal játá hai.
6 Mere din yún jhap nikal gaye,
jaise juláhe kí dharkí nikal játí hai;
we guzar gaye, un kí phir ummed
nahín.
7 Yád kar, ki merí zindagí hawá
hai; merí ánkhen khushí phir na
dekhengí.
8 Jis kí ánkh mujhe dekhtí hai,
phir na dekhegí; terí ánkhen mujh
par lagí hain, so main maujúd na
rahúngá.
9 Jis tarah badlí játí rahtí aur gáib
ho játí hai: isí tarah jo gor men utrá,
phir úpar na áwegá.
10 Wuh phir apne ghar ko na phiregá, aur us ká makán use phir na
pahchánegá.
11 Is liye main apná munh na rokúngá; main apní jánkáhí men boltá
jáúngá; apní ján kí talkhí men nála
karúngá.
12 Kyá main samundar yá magarmachh hún, jo tú mujh par chaukí
bithátá hai?
13 Jab main kahtá hún, ki Merc
bistar se mujhe árám milegá, aur merá
bichhauná merá gam bhuláwegá:
14 Tab tú khwábon se mujhe darátá hai, aur royá dikháke mujhe haul
khilátá hai:
15 Yahán tak ki merí ján phánsí
cháhtí, aur maut ko in haddíon men
rahne se bihtar jántí hai.
16 Main súkhtá játá; main hamesha ko jítá na rahúngá; mujh par se
háth utháo, kyúnki mere din hawá
hain.
17 Kyá insán bhí kuchh hai, ki tú
use itní buzurgí dewe, aur apná dil us
par lagáwe?
18 Aur har subh ko us kí khabar
le, aur har dam use ázmáwe?
19 Tú kab tak mujh se ánkhen na

pheregá? aur mujhe fursat na degá,
ki main apná thúk niglún?
20 Main ne gunáh kiyá hai; ai
baní A'dam ke nigahbán, main tere
liye kyá karún? tú ne kyún mujhe
apná hadaf kar rakhá hai, yahán tak
ki main áp apne úpar bojh húá
hún?
21 Tú mere gunáh ko mu'áf kyún
nahín kartá, aur merí badkárí ko na-
hín mitátá? ki main to abhí khák
men so rahúngá; tú mujhe subh ko
dhúndhegá, aur main kahán?

VIII BA'B.

TAB Bildad Súkhí ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Tú kab tak aisí báten kahegá?
aur kab tak tú apne munh se yún
baktá jáegá, jaise shiddat kí ándhí
chaltí hai?
3 Kyá Khudá insáf ko ultáegá?
yá Qádir i mutlaq ráh i 'adálat se
bhatkegá?
4 Agar tere farzandon ne us ká
gunáh kiyá hai, aur us ne unhen un ke
gunáhon ke bá'is se radd kar diyá;
5 Jab tú Khudá ko sawere dhún-
dhegá, aur us Qádir i mutlaq se min-
nat karegá;
6 Agar tú pák-dil aur rástkár hai,
to wuh albatta tere liye abhí chaunk
uthegá, aur terí sadáqat ke ghar ko
bhágmán karegá.
7 Agarchi terá shurú' kotáh thá, par
wuh terá anjám niháyat barháegá.
8 Agle zamáne ke logon se púchhi-
ye, aur un ke bápdádon se khúb dar-
yáft kíjiye;
9 (Kyúnki ham to kal ke ádmí
hain, aur kuchh nahín jánte hain, ki
hamáre din zamín par sáya ke mánind
hain:)
10 Kyá we tujhe na sikhláwenge,
aur kyá we tujh se na kahenge, aur
apne dilon se báten na nikálenge?
11 Kyá bardí chihle bagair jamtí
hai? kyá narkat bagair pání ke barh-
tá hai?
12 Wuh hanoz sabz o tar hai, aur
kátá nahín gayá, tis par bhí wuh aur
sab búton kí ba-nisbat pahle súkh játá
hai.
13 Un kí, jo Khudá ko bhúl játe
hain, ye hí ráhen hain; aur riyákár
kí ummed torí játí hai:
14 Un kí ummed kí jar kat játí,
aur un kí ás makrí ká jálá sá hai.
15 Wuh apne ghar par takya kar-
egá, par wuh na thahregá; wuh use
mazbútí se pakre rahegá, par wuh na
thamegá.
16 Wuh súraj ke áge hará hotá hai,
aur us kí dálián apne hí bágíche men
phút phút nikaltí hain.
17 Us kí jaren pattharon ke dher
men torí marorí gayí hain, aur wuh
pattharon ke makán ko táktá hai.
18 Jo wuh apní jagah se ukhárá
jáwe, to wuh us ká inkár karegí, ki
Main ne tujhe nahín dekhá.
19 Dekh le, us kí ráh kí khushí
yihí hai; ba'd us ke zamín se dúsre
ugte hain.
20 Dekh, Khudá sachche ádmí ko
mardúd nahín kartá; wuh badkáron
kí dastgírí nahín karne ká:
21 Yahán tak ki wuh tere munh
ko hansí se bhar degá, aur tere labon
ko khushí kí áwáz se.
22 Jo terá kína rakhte hain sharm
se mulabbas honge; aur khabíson kí
búd o básh ká makán hech ho jáegá.

IX BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Sach, main jántá hún ki yún hí
hai: insán Khudá ke áge kyúnkar
sádiq thahregá?
3 Agar wuh us se bahs karne ko
utre, to wuh us ko hazár men ek ká
jawáb na de sakegá.
4 Wuh dil men 'aqlmand, aur zor
men tawáná hai: kis ne áp ko kará
karke us ká sámhná kiyá, aur bach
niklá?
5 Wuh pahá ron ko táltá hai, aur

unhen khabar nahín hoti: wuh apne
qahr se unhen ulat detá hai.
6 Wuh zamín ko us kí jagah se
sarká detá hai, aur us ke sutún thar-
tharáte hain.
7 Wuh áftáb ko farmátá hai, aur
wuh tulú' nahín hotá; aur wuh sitáron
par muhr karke unhen band kartá hai.
8 Wuh akelá ásmánon ko phailátá
hai, aur samundar kí lahron par qadam
rakhtá hai.
9 Us ne Arktúrus, o Oríon, o Plia-
dís, aur janúb ke khalwat-khánon ko,
banáyá.
10 Wuh 'ajáib kartá hai, jo be-qiyás
hain, aur garáib, jo be-shumár.
11 Dekh, wuh mere pás se pár utar-
tá, aur main nahín dekhtá; wuh guzar
bhí játá hai, par main use daryáft
nahín kartá.
12 Dekh, wuh chhín letá hai, kaun
use hatá saktá hai? kaun use kahegá,
ki Tú yih kyá kartá?
13 Jab Khudá apne gazab ko nahín
roktá, tab magrúr madadgár us ke tale
jhuk játe hain.
14 To main kaun hún, jo use jawáb
dún, aur báten chunke us se bahs
karún?
15 Agarchi main sádiq hotá, tab bhí
use jawáb na detá, balki apne 'adálat-
karnewále se minnat kartá.
16 Agar main pukártá, aur wuh
mujhe jawáb detá; tad bhí main báwar
na kartá, ki us ne merí suní.
17 Ki wuh mujhe ándhí se tortá
hai, aur be-sabab mere bahut se zakhm
kar detá hai.
18 Wuh mujhe dam lene kí bhí fur-
sat nahín detá, balki karwáhaton se
bhar detá hai.
19 Agar zor kí bábat kahún, to dekh,
wuh zoráwar hai: agar 'adálat kí bábat,
to mujhe da'wá karne ke liye kaun
talab karegá?
20 Agar main apne ta,ín sádiq thah-
ráún, merá hí munh mujhe gunahgár
thahráegá: agar main kahún ki main
sachchá hún, to is se merí kajrauí
sábit hogí.
21 Main to sachchá, sahíh, par main
khudbíní nahín kartá; láiq hai ki
apní ján kí tahqír karún.
22 Yih to ek bát hai, is liye main ne
kahá, ki Wuh har ek ko, khwáh sach-
chá ho, khwáh badkár, halák kartá hai.
23 Kásh ki korá nágahán már dáltá;
par wuh be-gunáhon ke imtihánon se
hanstá hai.
24 Zamín sharíron ke háth men
chhorí gayí hai; wuh us ke hákimon
ke munh ko dhámptá hai; agar nahín,
to wuh dúsrá kaun hai?
25 Merí 'umr ke din dák se bhí
jald-rau hain: we ur játe aur chain
nahín dekhte.
26 We guzar játe hain tezrau jaház
kí tarah, aur us 'uqáb ke mánind, jo
shikár par túte.
27 Agar main kahtá, ki Main apne
gam ko bhúlúngá, main apní tursh-
rúí chhorúngá, aur khush-dil húngá:
28 Tau bhí main apní sárí ma-
shaqqaton se hairán hotá; main jántá
hún, ki tú mujhe be-gunáh na thah-
ráwegá.
29 Chúnki main badkár hún, to phir
main káhe ko be-fáida mashaqqat
khínchtá hún?
30 Jo main apne ta,ín barf ke páni
se dhotá hún, aur apne háthon ko sábun
se pák kartá hún;
31 To tú mujhe garhe men gota
detá, aur mere kapre mujh se nafrat
rakhenge.
32 Kyúnki wuh mujh sá ádmí na-
hín, ki main us kí jawábdihí karún,
aur ham ek sáth mahkame men házir
howen.
33 Hamáre darmiyán koí sális na-
hín, jo apne háth donon par dhare.
34 Wuh apná sontá mujh par se
uthá lewe, aur us ká ru'ab mujhe na
daráwe:
35 Tab main kahúngá, aur us se
na darúngá; par merá aisá hál nahín.

X BA'B.

MERI' ján apní zindagí se bezár
hai; so main apní shikáyat áp
se be-rok tok karúngá; main apne dil
ki talkhí men bolúngá.
2 Main Khudá se kahúngá, ki Tú
mujhe ilzám na de; mujhe batlá, ki
tú mujh se muqábala kyún kartá
hai.
3 Kyá tujhe achchhá lagtá hai, ki
zulm kare, aur apne háthon kí banáí
húí chíz ko haqír jáne; aur badkáron
ke mansúbe par jalwagar howe?
4 Kyá terí ánkhen bashar kí ánkhen
hain? yá tú dekhtá hai, jis tarah se
insán dekhtá hai?
5 Tere din kyá insán ke din kí
mánind hain? aur tere baras ádmí ke
aiyám kí mánind?
6 Ki tú merí badkárí ko dhúndhtá
hai, aur merí khatá ko khojtá hai?
7 Tú jántá hai, ki main sharír na-
hín; aur ki koí tere háth se chhurá
nahín saktá.
8 Tere hí háthon ne to mujhe íjád
kiyá, aur har taraf se mujh ko sametke
banáyá; aur phir tú mujhe halák kartá
hai.
9 Yád farmáiye, ki tú ne mujhe
mittí ká sá pind banáyá: phir kyá tú
mujhe mittí men miláyá cháhtá?
10 Kyá tú ne mujhe dúdh ke má-
nind nahín undelá, aur dahí ke mánind
mujhe nahín jamáyá?
11 Tú ne mujhe chamre aur gosht
se pahináyá, aur mere gird haddíon
aur nason se iháta kí.
12 Tú ne mujhe zindagí aur taufíq
bakhshí, aur terí nigahbání se merí
rúh kí salámatí húí.
13 Tú ne yih chízen apne dil men
chhipá rakhín: main yaqín karke
jántá hún, ki yih terí maslahaten thín.
14 Agar main khatá karún, to tú
mujhe khúb nigáh kartá hai; aur na-
hín cháhtá ki merá gunáh bakhshe.
15 Agar main badkár hún, to mujh
par wáwailá! aur jo main sádiq hún,
main apná sir na utháúngá; main
apní ruswái se bhar gayá, is liye merí
musíbat ko dekh,
16 Ki wuh ziyáda hotí. Tú sher
ke mánind mujh ko shikár kartá; aur
phir 'ajíb súrat men hoke apne ta,ín
mujh par záhir kartá.
17 Tú mujh par apne aur gawáh
khará kartá, aur apná qahr mujh par
barhá detá; nayí nayí faujen mujh
par charh átín.
18 Kyún tú ne mujhe rihm se bá-
har nikálá hai? ai kásh ki merá dam
nikal játá, aur koí ánkh mujhe na
dekhtí!
19 To main us kí mánind hotá, jo
nahín húá hai, aur pet hí se qabr men
pahuncháyá játá.
20 Mere din kyá thore nahín? tham
já, aur mujh par se háth útha, ki
main zarra dam le lún,
21 Us se pahle ki wahán jáún,
jahán se na phirúngá, us andherí sar-
zamín men, us maut ke sáya ke mulk
men,
22 Us táríkí ke mulk men, jo táríkí
hí hai, us maut kí parchháín ke mulk
men, jis kí kuchh raunaq nahín, aur
jahán kí roshní táríkí sí hai.

XI BA'B.

TAB Zofar Na'amátí ne jawáb diyá
aur kahá:
2 Kyá túl i kalám ká jawáb nahín
diyá jáwe? aur kyá koí shakhs apní
ziyáda-goí se be-gunáh thahre?
3 Terí láfzaníán sunke kyá log chup
rahen? aur jab tú thatthá kartá hai,
kyá koí tujhe sharminda na kare?
4 Ki tú kahtá hai, Merá kalám
durust hai, aur main terí nazar men
sáf pák hún.
5 Lekin kásh ki Khudá khud bole,
aur apne labon ko tujh par khole;
6 Aur wuh tujhe hikmat ke asrár
dikhláwe; kyúnki we un se, jo záhir
húe, dúne hain! Ján rakh, ki Khudá
ne terí badkárí ká bahut hí kam badlá
liyá hai.

7 Kyá tú apní talásh se Khudá ká
bhed pá saktá hai? yá Qádir i mutlaq
ke kamál ko pahunch saktá hai?
8 Wuh to ásmán sá únchá hai: tú
kyá kar saktá? pátál se níchá hai;
tú kyá ján saktá hai?
9 Us ká andáz zamín se lambá, aur
samundar se chaurá hai.
10 Agar wuh pakre, aur qaid kare,
aur mahkame men láwe, to kaun use
phirá sake?
11 Kyúnki wuh behúda ádmíon ko
jántá hai, aur sharárat bhí dekhtá hai;
pas kyá wuh us par gaur na farmáegá?
12 Ki behúda insán cháhtá hai ki
dáná samjhá jáwe, agarchi insán
paidáish men gorkhar ke bachche
ke mánind hai.
13 Par agar tú apná dil durust kare,
aur apne háth us kí taraf barháwe;
14 Agar tere háth men badí ho, to
use dúr phenk de, aur sharárat ko
apne dere men rahne na de:
15 To tú albatta apná munh bedág
uṭháwegá; tú sábit-qadam hogá, aur
dahshat na kháegá;
16 Kyúnki tú apní pareshání bhúl
jáegá, aur use aisá jánegá jaise pánion
ko jo bah játe hain;
17 Terí 'umr ká din do pahar ke
waqt se ziyádatar roshan hogá; terí
zíllat ká hál subh sá ho jáegá.
18 Aur tú khátirjam'a hogá, kyún-
ki tere liye ummed hai; tú ne khijálat
uṭhái, par chain se árám karegá.
19 Tú árám se leṭegá, aur koí tujhe
ḍará na sakegá; bahutere log terí
khushámad karenge.
20 Lekin gunahgáron kí ánkhen
phúṭengí, un ke bhágne kí táqat játí
rahegí, aur un kí ummed aisí ho jáegí,
jaisá ki dam jo nikaltá hí ho.

XII BA'B.

AUR Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Sach hai, ki tum to ek guroh ho,
aur dánái tumháre sáth maregí.
3 Lekin merí bhí tumhárí sí 'aql
hai; main tum se kuchh chhoṭá na-
hín hún; hán, kaun hai jo aisí báten
nahín jántá?
4 Main wuh shakhs hún, jis par us
ká ham-nishín hanstá hai, par wuh
Khudá ko pukártá hai, aur wuh use
jawáb detá hai; sídhá o sádiq insán
maskhara banáyá játá hai.
5 Wuh shakhs, jis ke pánw phisalne
par hain, us jaláe húe mash'al kí
mánind hai, jo ásúda-hál ke nazdík
náchíz hai.
6 Dakaiton ke khaime salámat
hain, aur we log, jo Khudá ko gussa
diláte hain, chain men hain, ki apne
háth ko apná Khudá jánte hain.
7 Par tú haiwánon se púchhiyo, we
tujhe sikhláwenge; aur hawái paran-
don se, we tujhe batláwenge;
8 Yá zamín se daryáft kar, wuh
tujhe ta'lím degí; aur samundar ke
machh tujh se bayán karenge.
9 Kaun nahín jántá, ki KHUDÁ-
WAND hí ke háth ne yih sab kuchh
banáyá hai?
10 Us ke háth men sab zindon kí
ján hai, aur sáre bashar ká dam.
11 Kyá báton ko kán nahín pa-
rakhtá, jis tarah se tálú khurák ká
maza daryáft kartá?
12 Dánish buddhon ke sáth hai.
aur 'umr-darází ke sabab fahm hotá
hai.
13 Dánái aur tawánái us ke sáth
hain; wuh sáhib i maslahat aur sáhib
i fahm hai.
14 Dekh, wuh ghar ḍhá detá hai,
aur phir banáyá nahín játá; wuh
ádmí ko qaid kartá, aur phir rihái
mumkin nahín hotí.
15 Dekh wuh pánion ko band kar-
tá hai, aur we sab súkh játe hain;
phir wuh unhen chhoṛ detá, aur we
zamín ko ulaṭ dete hain.
16 Tawánái aur dánái us ke sáth
hain: fareb-khánewálá, aur fareb-
denewálá, usí ke qábú men hain.
17 Wuh mushíron ko gulám ba-

náke le játá hai, aur hákimon̲ ko
bewuqúf banátá hai.
18 Wuh bádsháhon̲ kí zanjíren̲
kholtá hai, aur unhin̲ kí kamaron̲ men̲
bándhtá hai.
19 Wuh amíron̲ ko gulámí men̲
ḍálke le játá hai, aur zabardaston̲ ko
ulaṭ detá hai.
20 Wuh diyánatdáron̲ ke kalám ko
phertá hai, aur búṛhon̲ kí 'aql ko le
letá hai.
21 Wuh amíron̲ par zillat ḍáltá hai,
aur zoráwaron̲ ká kamarband kholtá
hai.
22 Andhere men̲ se wuh poshída
chízen̲ áshkárá kartá hai, aur maut kí
parchháín̲ ko jalwagar kartá.
23 Wuhí qaumon̲ ko baṛhátá hai,
aur unhen̲ phir nest kartá hai; wuh
qaumon̲ ko phailátá hai, aur phir
unhen̲ tang kartá hai.
24 Wuh zamín ke sardáron̲ kí 'aql
uṛátá hai, aur aisá kartá hai ki we
bayábán men̲ be-ráh bhaṭakte phirte
hain̲.
25 We táríkí men̲, jahán̲ ujálá
nahín̲, ṭaṭolte phirte hain̲, aur aisá
kartá hai ki we matwále kí tarah
gumráh hote hain̲.

XIII BA'B.

DEKH, merí ánkh ne yih sab de-
khá hai, aur mere kán ne suná
hai; main̲ to use samajhtá hún̲.
2 Jo kuchh tum jánte ho, so main̲
bhí jántá hún̲; main̲ tum se chhoṭá
nahín̲ hún̲.
3 Kásh ki main̲ Qádir i mutlaq se
bol saktá! main̲ Ḳhudá se bahs karne
cháhtá hún̲.
4 Tum jhúṭhí báton̲ ke banánewále
ho, tum sab ke sab nákára tabíb ho.
5 Ai kásh ki tum chup ho rahte!
ki yihí tumhárí dánáí hotí.
6 Ab merá 'uzr suno, aur mere
labon̲ kí hujjaton̲ par kán dharo.
7 Kyá tum Ḳhudá kí taraf se sha-
rárat kí báten̲ kahoge, aur us ke liye
makkárí se bologe?
8 Kyá tum us ke tarafdár hoge,
aur Ḳhudá kí jánib se jhagṛoge?
9 Kyá ḳhúb ho, ki wuh tumhen̲
achchhí tarah ázmáwe? kyá tum
use fareb doge, jis tarah koí ádmí
dúsre ko fareb detá hai?
10 Agar tum poshída men̲ tarafdárí
karo, to yaqínan wuh tumhen̲ tambíh
degá.
11 Kyá us kí 'azamat tumhen̲ na-
hín̲ ḍaráwegí, aur us ká ru'ab tum par
nahín̲ paṛegá?
12 Tumhárí suní sunáí báten̲ to
rákh kí mánind hain̲, tumháre subút
ke pushte miṭṭí ke pushte hain̲.
13 Chup raho, aur mujh se alag ho,
tá ki main̲ bolún̲, tab mujh par jo áwe,
so áwe.
14 Káhe ko main̲ apná gosht apne
dánton̲ se chabáún̲, aur apní ján apní
hathelí par rakhún̲?
15 Dekh, jo wuh mujh ko már ḍál-
tá hai, tau bhí mujhe us ká bharosá
hai: lekin main̲ apní ravishon̲ kí bá-
bat us ke áge hujjat karún̲gá.
16 Wuhí merí naját hogá; kyún̲ki
riyákár us ke áge nahín̲ já saktá.
17 Gaur karke merí bát suno, aur
merá iqrár tumháre kánon̲ men̲ pa-
hunche.
18 Dekho, main̲ apná haqíqat i hál
mufassal bayán kartá hún̲; main̲ jántá
hún̲ ki sádiq ṭhahrún̲gá.
19 Kaun hai, jo mujhe mulzam
ṭhahráwe? agar aisá ho, to main̲ chup
rahún̲gá, aur mar jáún̲gá.
20 Faqat do sulúk tú mujh se mat
kar; tab main̲ apne ta,ín̲ tujh se na
chhipáún̲gá.
21 Apná háth mujh par se uṭhá le;
aur apne ru'ab ko mujhe ḍaráne na de.
22 Tab tú mujhe talab kar, aur
main̲ jawáb dún̲gá; yá mujh ko kahne
de, aur tú mujhe jawáb de.
23 Mere kitne gunáh aur qusúr
hain̲? merí taqsíren̲ aur ḳhatáen̲
mujhe jatá.
24 Tú apná munh kyún̲ chhipátá

hai, aur mujhe apná dushman jántá hai?

25 Kyá tú uṛáe húe patte ko toṛegá? kyá tú súkhe bhus ká píchhá karegá?

26 Ki tú mere haqq men̲ kaṛwí báten̲ likhtá hai, aur merí jawání kí badkáríon̲ ko merí mírás kar detá hai;

27 Aur mere pán̲won̲ ko káṭh men̲ ḍáltá hai, aur merí sárí ravishon̲ ko ták rahtá hai; aur mere pán̲won̲ ke qadamon̲ par hadd bándhtá hai;

28 Agarchi main̲ saṛí húí chíz ke mánind faná hotá hún̲, us kapṛe kí tarah, jise kíṛá khátá játá hai.

XIV BA'B.

INSA'N jo ki 'aurat se paidá hotá, thoṛe din tak jítá rahtá, aur sarásar ranj men̲ hai.

2 Wuh phúl ke mánind nikaltá hai, aur toṛá játá hai; wuh sáya kí tarah játá rahtá, aur nahín̲ ṭhahartá.

3 Kyá tú aise par apní ánkhen̲ kholtá hai, aur mujhe apne sáth 'adálat men̲ látá hai?

4 Kaun hai jo nápák se pák nikále? koí nahín̲.

5 Hálánki us ke din gine gaye, aur us ke mahínon̲ ká shumár tere pás hai, aur tú ne us kí hadden̲ bándhí hain̲, ki wuh un se pár nahín̲ já saktá;

6 To us se ánkhen̲ pher, tá ki wuh sustáwe, aur mazdúr kí tarah apne din ko khushí se púrá kare.

7 Kyún̲ki jab koí darakht káṭá játá hai, to ummed hotí hai ki wuh phir panape, aur us kí narm ḍálí ká nikalná mauqúf na hogá.

8 Agarchi us kí jaṛ zamín ke andar purání ho jáwe, aur us ká tana máṭí men̲ mare;

9 Tau bhí wuh pání ke súnghne se panpáegá, aur paudhe kí mánind shákhen̲ nikálegá.

10 Lekin insán martá aur paṛá rahtá: jab ádmí kí ján nikal játí hai, tab wuh kahán̲ hai?

11 Jaise ki táláb se pání ghaṭ játá, aur nadí haṭ játí aur súkh játí hai:

12 Usí tarah ádmí leṭ játá hai, aur nahín̲ uṭhtá: jab tak ásmán ṭal na jáen̲, we na jágenge, aur apní nínd se na chaunkenge.

13 Ai kásh ki tú mujhe gor men̲ chhipáwe, ki tú mujhe poshída rakhe, jab tak terá gazab játá na rahe; aur mere liye muqarrar waqt ṭhahráwe, aur us waqt mujhe yád farmáwe!

14 Jab ádmí mare, to kyá wuh phir jíegá? main̲ apní sakht khidmat ke sab din men̲ muntazir rahún̲gá, jab tak ki merí bahálí kí naubat na ho.

15 Tú to buláwegá, aur main̲ tujhe jawáb dún̲gá: aur tú apne háth ke kám par tawajjuh karegá.

16 Ki tú ab merí qadam-shumárí kartá hai: kyá tú merí bhúl chúk ko nahín̲ dekhá kartá hai?

17 Hán̲, merá gunáh thailí men̲ sar-ba-muhr hai, aur tú merí khatáen̲ síke rakhtá hai.

18 Yaqínan jis tarah paháṛ girke náchíz ho játá hai, aur chaṭán apní jagah se sarkái játí hai;

19 Pání pattharon̲ ko ghis ḍáltá hai, aur us kí báṛh un chízon̲ ko jo zamín kí miṭṭí se paidá hotí hain̲ yún̲ bahá le játí hai; usí tarah tú insán kí ummed ko miṭátá hai.

20 Tú use hamesha dabá rakhtá hai, so wuh játá rahtá hai; tú us ke chihre ko badal ḍáltá hai, aur use khárij kar detá hai.

21 Us ke beṭe taraqqí páte, par us ko khabar nahín̲ hotí; aur we khwár hote hain̲, par wuh kuchh nahín̲ dekhtá.

22 Balki us par ká gosht dard men̲ mubtalá hai, aur usí kí ján apne andar gam kartí hai.

XV BA'B.

TAB Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá aur kahá,

2 Kyá munásib hai ki dánishmand

ádmí hawái 'ilm sunáwe, aur apná peṭ
púrabí hawá se bhare?
3 Kyá láiq hai ki wuh behúda báten̲
karke mubáhasa kare, aur aisá kalám
kahe, jis se fáida na ho?
4 Balki tú to ḳhauf ko kanáre rakh-
tá, aur Ḳhudá ke áge du'á kí báten̲
thámtá hai.
5 Terá mun̲h terá gunáh batlátá
hai, go ki tú 'aiyáron̲ kí zubán iḳhti-
yár kartá hai.
6 Terá hí mun̲h tujhe gunahgár
ṭhahrátá hai, main̲ nahín̲; tere hí
honṭh tujh par gawáhí dete hain̲.
7 Kyá pahlá insán tú hí paidá húá?
kyá tú paháṛon̲ se pahle banáyá
gayá?
8 Kyá tú ne Ḳhudá ke bhed ko sun
páyá hai? aur apne hí pás hikmat le
rakhí?
9 Tú kyá jántá hai, jo ham nahín̲
jánte? tujh men̲ kaun sí samajh hai,
jo ham men̲ nahín̲?
10 Sir-sufed aur búṛhe log hamáre
hí darmiyán hain̲, jo tere báp se bhí
'umr men̲ baṛe hain̲.
11 Kyá Ḳhudá kí tasallíán̲ tere
nazdík haqír hain̲, aur muláyamat kí
wuh báten̲ jo tujh se kahí gayín̲?
12 Terá dil tujhe kyún̲ liye játá
hai, aur terí ánkhen̲ kis chíz par jha-
paktí hain̲,
13 Ki tú apní rúh ko Ḳhudá ke
muqábil phertá hai, aur apne mun̲h se
aisí báten̲ nikáltá hai?
14 Insán kaun hai ki pák ho sake?
aur wuh jo 'aurat se paidá húá, kyá
hai ki sádiq ṭhahre?
15 Dekh, ki wuh apne qudsíon̲ ká
i'atibár na kartá; us kí ánkhon̲ men̲
ásmán bhí pák nahín̲:
16 To ghinaune aur bigṛe húe ádmí
ká kyá zikr, jo badí ko pání ke mánind
pítá hai?
17 ¶ Main̲ tujhe bátáún̲gá, merí
sun; jo main̲ ne dekhá hai, so hí bay-
án karún̲gá;
18 Wuhí mazmún jo dánishmandon̲
ne apne bápdádon̲ se sunke bayán kiyá
hai, aur nahín̲ chhipáyá hai;
19 Ki faqat unhín̲ ko zamín baḳh-
shí gayí, aur koí begána un ke darmi-
yán na guzrá.
20 Sharír to apní tamám 'umr 'azáb
se chhaṭpaṭátá hai; aur zálim ke bar-
son̲ ká shumár us se chhipá hai.
21 Haulon̲ kí áwáz us ke kánon̲
men̲ bajtí hai; gáratgar salámatí hí
men̲ us par hamla karegá.
22 Wuh táríkí se bach nikalne kí
ummed nahín̲ rakhtá hai, balki talwár
us ká muntazir hai.
23 Wuh roṭí ke liye áwára phirta
hai, aur kahtá hai ki Kahán̲ hai? wuh
jántá hai ki táríkí ká din us ke háth
par maujúd hai.
24 A'fat aur bipat use ḍarátí hain̲,
aur us par gálib hotí hain̲, us bádsháh
ke mánind, jo laṛáí ke gul shor ke liye
taiyár hai.
25 Kyún̲ki wuh Ḳhudá par apná
háth baṛhátá, aur Qádir i mutlaq se
zor ázmáí kartá hai.
26 Wuh gardankash hoke us par,
apní siparon̲ ke saḳht phúlon̲ kí áṛ
men̲, dauṛtá hai.
27 Wuh to apná mun̲h apní farbihí
se ḍhámptá hai, aur apní kamar par
charbí ke muchche jamátá hai.
28 Par wuh wírán shahron̲ men
basegá, aur be-chirág gharon̲ men̲ rahe-
gá, jo ḍher ho jáne ke liye taiyár hain̲.
29 Wuh daulatmand na hogá, us ká
mál báqí na rahegá, aur zamín par us
kí taraqqí na hotí jáegí.
30 Wuh táríkí men̲ se kabhí nikal
na sakegá; lúh us kí sháḳhon̲ ko
ḳhushk kar degí; wuh us ke mun̲h
ke dam se faná hogá.
31 So wuh jo gumráh kiyá gayá,
batálat par takya na kare; kyún̲ki us
ká badlá bhí batálat hogá.
32 Us ke waqt se áge yih sab kuchh
tamám hogá, aur us kí sháḳh harí na
rahegí.
33 Wuh us ke kachche angúr, goya

angúr ke darakht se, jhár dálegá, aur
us kí kalíán zaitún kí tarah girá degá.
34 Riyákáron ká khándán ujar jáe-
gá; aur ág rishwat-khorí ke deron ko
jaláwegí.
35 Unhen ziyánkárí ká haml hai,
aur sharárat jante hain; un ke pet
men fareb bantá hai.

XVI BAB.

TAB Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Main ne aisí bahut sí báten sun-
ín; tum sab ke sab diqqdár tasallí-
denewále ho.
3 Kyá hawáí báton ká kadhí ákhir
hogá? aur kaun sí chíz hai, jise tú ne
burá máná, ki tú aisá jawáb detá hai?
4 Main bhí tumhárí tarah báten kar
saktá: agar tumhárí ján merí ján kí
jagah men hotí, main bhí tum par
báton ká dher lagá saktá, aur tum
par apná sir dhun saktá thá.
5 Par main to apne munh se tum-
hen zor bakhshtá, aur apne labon kí
jumbish se tumhárá ranj ghatátá.
6 Harchand main boltá hún, par
merá dukh nahín ghattá; aur jo bolne
se báz átá hún, tau bhí mujh se játá
nahín rahtá?
7 Ki ab us ne mujhe thakáyá hai:
tú ne merá sárá khándán barbád kiyá
hai.
8 Tú ne mujh par jhuríán dálín,
yihí mujh par gawáh hain, aur merá
dublápá, mere barkhiláf uthke, mere
munh par gawáhí detá hai.
9 Wuh mujhe gusse se tor dáltá
hai, jo merá kína rakhtá hai; wuh
mujh par dánt pístá hai: merá dush-
man mujhe dekh dekhke tez-chashmí
kartá hai.
10 We apne munh mujh par pasárte
hain; merí be-'izzatí karke we mere
gál par thapere márte hain; we mujh
par ek sáth jam'a húe hain.
11 Khudá ne mujhe be-insáfon ke
hawále kiyá hai, aur be-dínon ke
háthon men dál diyá hai.
12 Main árám se letá thá, par us
ne mujhe be-árám kiyá; us ne merá
galá pakrá, aur jharjharákar mere
parche uráe, aur mujhe apná nishána
banáyá.
13 Us ke tírandázon ne mujh ko
gherá; wuh merá gurda chír phár
kartá hai, aur rahm nahín kartá; wuh
merá pitt zamín par bahá detá hai.
14 Us ne mujhe shikast par shikast
deke torá; wuh ek jabbár ke mánind
mujh par charh áyá.
15 Main ne apne chamre par tát ká
libás siyá, aur apne síng ko dhúl men
miláyá.
16 Merá chihra rone se súj gayá
hai, aur merí abrúon par maut ká sáya
hai;
17 Agarchi mere háthon se be-insáfí
nahín húí hai; merí du'á bhí sáf hai.
18 Ai zamín, merá lahú mat dhámp,
aur merí faryád ko jagah na de.
19 Ab bhí dekh, merá gawáh ás-
mán par hai, aur merá sháhid 'álam i
bálá men.
20 Mere dost mujh par hanste hain,
par merí ánkhen Khudá kí taraf ánsú
bahátí hain.
21 Kásh ki ek bhí kisí ádmí ke liye
Khudá se bahs karne páwe, jis tarah
se ádmí apne dost ke liye bahs kartá
hai!
22 Kyúnki thore barson ke ba'd
main us ráh se chalá jáúngá, jahán se
na phirúngá.

XVII BAB.

MERA' jí phat gayá hai, mere din
ákhir húe, gor mere liye khulí
hai.
2 Kyá mere sáth hansí thatthe
nahín hote? in kí chher chhár par
merí ánkh nit lagí rahtí?
3 Ab tú rakh díjiye, aur merá zá-
min ho; kaun hai jo mujh se háth
miláwe?
4 Kyúnki tú ne un ke dilon se dá-
nish ko chhipáyá: is liye tú unhen
bulandí na bakhshegá.

5 Jo apne doston ko chhoṛ detá ki we lúṭe jáen, us ke farzandon kí ánkhen bhí játí rahengí.

6 Us ne mujhe logon ke liye masal banáyá hai, aur main munh par thúke húe sá hún.

7 Merí ánkhen gam ke máre dhundhlá gayín, aur mere a'azá parchháín kí mánind húe.

8 Mere is hál se sídhe ádmí hairán honge, aur nekokár ko riyákár par rashk áwegá.

9 Tis par bhí sádiq apní ráh men sábit-qadam rahegá, aur wuh, jis ke háth sáf hain, tawánáí par tawánáí paidá karegá.

10 Lekin tum sab jo ho, ab phiro, aur áo; main to tumháre darmiyán ek dánishmand nahín pátá.

11 Mere din guzar chuke, mere mansúbe, balki mere dil ke maqsad, miṭ gaye.

12 We rát ko din ṭhahráte; roshní táríkí ke nazdík hai.

13 Main to intizár kartá hún ki gor merá ghar hogí; andhere men apná bistar bichhátá hún.

14 Main ne saṛáhaṭ se kahá, Tú mere báp kí jagah hai; aur kíṛe se, ki Tú merí má o bahin hai.

15 So ab merí ummed kahán? jo merí ummed hai, so kaun use dekhegá?

16 Wuh mere sáth pátál ke darwázon tak utregí, wuh mujh se milke ḳhák men paṛí rahegí.

XVIII BA'B.

TAB Bildad Súḳhí ne jawáb diyá aur kahá,

2 Kitní der men tum báton ko tamám karoge? samajhdár ho, ba'd us ke ham bolenge.

3 Ham kyún haiwán kí mánind gine játe hain, aur tumhárí nazar men ḳhwár jáne játe?

4 Are tú, jo apne gazab men apní ján ko pháṛtá hai; kyá zamín terí khátir se ujáṛ hogí, aur chaṭán apní jagah se ṭálí jáegí?

5 Hán, sharír ká chirág zarúr bujháyá jáegá, aur us kí ág ká shu'ala na chamkegá.

6 Roshní us ke ḍere men táríkí ho jáegí, aur us ká chirág us ke úpar bujháyá jáegá.

7 Us kí zoráwarí ke qadam chhoṭe kiye jáenge; usí ká mansúba use girá degá.

8 Kyúnki wuh apne hí pánwon se jál men ḍálá játá hai, aur wuh phande par chaltá hai.

9 Dám us kí eṛí ko giriftár karegá, aur phandá use mazbútí se pakaṛ rakhegá.

10 Dám us ke liye zamín men chhipáyá húá hai, aur ráh men us ke liye kal lagáí gayí hai.

11 Dahshaten har ek taraf se use ghabráwengí, aur us ke darpai hoke use bhagáwengí.

12 Us ká zor bhúkh se játá rahegá, aur halákat us ke pás musta'idd rahegí.

13 Wuh us ke badan ke 'azúon ko khá legí; maut ká palauṭhá us ke 'azúon ko nigal jáegá.

14 Us ke bharose kí jaṛ us ke ḳhaime men se ukháṛ phenkí jáegí, aur wuh malik ul haul ke áge házir kiyá jáegá.

15 Dahshat us ke ḍere men á basegí, ki us ká na rahá; us ke makán par gandhak bithráyá jáegá.

16 Tale us kí jaṛ súkh jáegí, aur úpar se us kí ḍálí káṭí jáegí.

17 Us kí yádgárí zamín par se miṭáí jáegí, aur bázár men us ká nám na rahegá.

18 Wuh ujále se andhere men dhakelá jáegá, aur dunyá men se ragedá jáegá.

19 Us ká na beṭá na bhatíjá us ke logon men hogá, aur us ke makánon men koí báqí na rahegá.

20 We jo us ke ba'd howenge, us ke

din se sarásíma honge, jis tarah se we
jo us ke ham-'asr the hairán húe.
21 Yaqínan, sharíron ke maskan
aise hain, aur us kí jagah, jo Khudá
ko nahín pahchántá, yihí hai.

XIX BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Tum kab tak merí ján ko dukh
doge, aur apní báton se mujhe chak-
náchúr karoge?
3 Ab hí das bár tum ne mujhe
ruswá kiyá hai; kyá tum ko sharm
nahín átí, ki tum mujhe be-hawáss
kar dete ho?
4 Agar main mán letá ki mujh se
khatá húí, tau bhí merá qusúr mere hí
sáth hai.
5 Go ki tum mere muqábil apní
baráí karte ho, aur hujjat karke mujhe
ilzám dete ho:
6 Tau bhí ján rakho ki Khudá ne
mujhe girá diyá hai, aur apne jál se
mujhe gherá hai.
7 Dekh, main zulm ke bá'is faryád
kartá hún, par merí suní nahín játí;
main buland áwáz se chillátá hún, par
insáf nahín hotá.
8 Us ne merí ráh ke gird iháta
bándhí hai, ki main guzar nahín
saktá; us ne mere ráhguzar men
táríkí ko bithláyá hai.
9 Us ne merí hurmat utár dálí, aur
mere sir par se táj ko uthá liyá.
10 Us ne mujhe har taraf se barbád
kiyá hai, so main faná ho játá; aur
darakht ke mánind us ne merí ummed
ko ukhárá hai.
11 Us ne mujh par apná gazab
bharkáyá, wuh mujh ko apne dush-
manon men shumár kartá hai.
12 Us kí faujon ne ikatthí hoke
mujh pás apní ráh nikálí, aur we mere
dere kí cháron taraf khaimazan húín.
13 Us ne mere bháíon ko mujh se
dúr kiyá hai, aur mere ham-dam mujh
se begána húe hain.
14 Mere rishtadár mujh se judá ho
gaye, aur mere jánpahchán mujhe bhúl
gaye.
15 Mere ghar ke zarkharíd aur
merí laundíán mujhe begána jántí
hain; main un kí nazar men úprí
húá.
16 Main ne apne naukar ko pu-
kárá, par us ne jawáb na diyá; main
ne apne munh se us kí minnat kí.
17 Merí jorú ko bhí mere dam se
nafrat hotí, aur mere pet ke bachchon
ko merí minnat se.
18 Hán, larkon hí ne merí tahqír
kí; main uthá, aur unhon ne mere
barkhiláf báten kahín.
19 Mere ham-ráz dost mujh se
nafrat rakhte hain, aur we, jinhen
main piyár kartá thá, phirke mere
mukhálif ho gaye.
20 Merí haddíán mere gosht se aur
mere post se bhí á lagín; main to
apne dánton ke post ko bacháe niklá
hún.
21 Mujh par rahm karo, mujh par
rahm karo, ai tum mere dosto; ki
Khudá ke háth ne mujhe chhúá hai.
22 Tum kyún Khudá ke mánind
mujhe satáte ho, aur mere gosht par
qaná'at nahín karte?
23 Ai kásh ki merí báten ab likhí
játín! kásh ki we ek daftar men
qalamband hotín!
24 Ki we lohe ke qalam aur síse se
chatán par naqsh kí játín, jo abad tak
báqí rahtín!
25 Kyúnki main jántá hún ki
merá riháí-denewálá zinda hai, aur
wuh jo ákhirí hai, zamín par uth
khará hogá;
26 Aur harchand mere post ke ba'd
yih jism bhí nest kiyá jáe, lekin main
apne gosht men se Khudá ko dekhún-
gá;
27 Use main apne liye dekhúngá,
balki merí hí ánkhen dekhengí, na ki
begáne kí; mere gurde mere andar
men gal játe hain.
28 Par tum ko yih kahná cháhiye,

ki Ham use kyún satáte hain? ki
nálish ká kyá sabab páyá játá hai?
29 So talwár kí dhár se ḍaro; kyún-
ki qahr karná to talwár ke sazáwár
hai; tá ki tum ján rakho, ki insáf
hai.

XX BA'B.

TAB Zofar Na'amátí ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Ki mere andeshe mujhe ubhárte
ki jawáb dún, aur is liye jaldí karne
kí khwáhish mujh men samáí.
3 Main wuh malámat-ámez tam-
bíh, jo mujh ko húí, sun chuká, so
merí rúh kí khirad mujh ko targíb
detí hai, ki jawáb dún.
4 Kyá tú qadím se yih nahín jántá
hai, balki jab se insán zamín par
basáyá gayá,
5 Ki sharíron kí khushí karní thoṛe
din kí hai, aur be-dín kí shádmání ek
lamha kí?
6 Agarchi us ká qadd ásmán tak
pahunche, aur us ká sir bádal se já
lage:
7 Tau bhí wuh apní gúh kí mánind
abad tak faná ho jáegá: jinhon ne use
dekhá hai, so púchhenge, ki Wuh
kahán?
8 Wuh khwáb kí mánind uṛ jáegá,
aur páyá na jáegá; wuh rát ke dhokhe
kí mánind khaderá jáegá.
9 Wuh ánkh, jis ne us par nigáh kí
thí, phir us par nazar na karegí; aur
us ká makán us ko phir na dekhegá.
10 Us ke beṭe miskínon ko manáwenge,
aur usí ke háth un ká mál
wápas karenge.
11 Us kí haḍḍíán us ke posbída
gunáhon se bharí hain; we us ke sáth
khák men leṭenge.
12 Agarchi sharárat us ke munh
men míṭhí lage, agarchi wuh use apní
jíbh ke tale chhipáwe,
13 Agarchi use bacháe rakhe aur na
chhoṛe, balki apne tálú ke bích men
dabá lewe:
14 Tad bhí us ká kháná us ke peṭ
men aur hí ho jáegá, aur us ke andar
men zahr i qátil ṭhahregá.
15 Wuh daulat ko nigal gayá, par
wuh use phir uglegá; Khudá use us ke
peṭ se nikálegá.
16 Wuh bálishtiyá sámp ká zahr
chúsegá, aur afa'í kí jíbh use már
ḍálegí.
17 Wuh nálon aur daryáon aur
dúdh dahí aur shahd kí nahron ko
dekhne na páwegá.
18 Wuh un chízon ko, jin ke liye
us ne mashaqqat khínchí, pher degá,
aur unhen nigal na sakegá: jaisá us ká
asbáb hogá, waisí us kí wápasí hogí;
us se use khursandí na hogí.
19 Kyúnki us ne miskínon ko da-
báke chhoṛ diyá; us ne wuh ghar, jo
us ká banáyá húá na thá, le liyá.
20 Beshakk wuh apne peṭ men
ásúdagí na páwegá, aur jis par wuh
rágib húá us men se kuchh na bachá
rakhegá.
21 Us ke khá jáne se kuchh báqí
na rahegá; is liye us kí kámyábí
páedár nahín hogí.
22 Wuh apní kamál farágat men
tangdast hogá; har ek kharáb-hál ká
háth us par paṛegá.
23 Agar us pás apná peṭ bharne ko
howe, tau bhí Khudá us par apná qahr
i shadíd názil karegá, aur jis waqt
wuh khátá howe, use us par barsá-
wegá.
24 Agarchi wuh lohe ke hathyár se
bach nikle, par fúládí kamán ke tír se
márá paṛegá.
25 Wuh khínchá khínchá jáke us
ke badan se nikal átá hai; wuh da-
rakhshán tír us ke kaleje men se
nikaltá hai; haul us par gálib hote
hain.
26 Kamál táríkí us ke khazáne men
chhipí húí rahtí; ek ág jo phúnkí
nahín gayí use bhasam kar detí; wuh
us ko jo us ke khaime men rah gayá
ho khá jáegí.
27 A'smán us kí badkárí ko áshkárá

karegá, aur zamín us ke barḳhiláf uṭhegí.

28 Us ke ghar kí baṛhtí játí rahegí, us ke intiqám ke din meṉ wuh bah jáegí.

29 Ḳhudá kí taraf se sharír insán ká yihí baḳhra hai; yih wuh mírás hai jo Ḳhudá ne us ke liye muqarrar kí hai.

XXI BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá,

2 Gaur karke merí bát suno, aur is se tumhárí dil-jam'aí howe.

3 Pahle mujhe kahne do, aur jab maiṉ kah chukúṉ, tab tum ṭhaṭṭhá máro.

4 Maiṉ jo húṉ, kyá insán se faryád kartá húṉ? aur agar aisá hotá, to kyúṉ nahíṉ tang-dil hotá?

5 Mujh par nigáh karo, aur hairán hoo, aur apne muṉh par háth dharo.

6 Jab maiṉ yád kartá húṉ, to ghabrá játá húṉ, aur larza mere jism ko pakaṛtá hai.

7 Sharír kyúṉkar jíte rahte haiṉ, 'umr-daráz bhí hote, aur zor meṉ baṛhte játe haiṉ?

8 Un ke dekhte húe un ke farzand un ke sáth barqarár hote haiṉ, aur un kí nasl un kí ánkhoṉ ke sámhne.

9 Un ke ghar salámat aur beḳhauf haiṉ, aur Ḳhudá ká ḍanḍá un par nahíṉ paṛtá hai.

10 Un ká bail báhtá hai aur qásir nahíṉ hotá; un kí gáe gábhin hotí, aur us ká peṭ nahíṉ girtá.

11 We galle kí mánind apne bál-bachchoṉ ko báhar le játe haiṉ, aur un ke laṛke bále náchte haiṉ.

12 We table aur barbat bajáke gáte haiṉ, aur báṉsrí kí áwáz se ḳhush hote haiṉ.

13 We 'aish o 'ishrat se apní 'umr basar karte haiṉ, aur ek dam meṉ gor ke andar játe rahte haiṉ.

14 Tis par bhí we Ḳhudá se kahte haiṉ, ki Hamáre pás se játá rah; kyúṉki ham terí ráhoṉ kí pahchán nahíṉ cháhte haiṉ.

15 Qádir i mutlaq kaun hai, ki ham us kí bandagí kareṉ? aur agar us se minnat kareṉ, to hameṉ kyá naf'a hogá?

16 Dekh, un kí kámyábí un ke qabze meṉ nahíṉ hai; badkároṉ kí saláh mujh se dúr rahe.

17 Kyá aksar nahíṉ hotá, ki sharíroṉ ká chirág bujh játá hai, aur un par halákat átí hai? Ḳhudá apne gazab se unheṉ dukh bánṭ detá hai.

18 We aise haiṉ jaise khúṉṭí jo hawá ke áge ho, aur jaise bhúsá jise ándhí uṛá le játí hai.

19 Ḳhudá us kí badkárí ko us ke bachchoṉ ke liye ḳhazána kartá hai; wuh us ko bhí badlá detá hai, aur use is ká yaqín áwegá.

20 Us kí ánkheṉ apní ḳharábí dekheṉgí, aur wuh Qádir i mutlaq ke qahr ko pí legá.

21 Kyúṉki use apne ghar se kyá ḳhushí, jab wuh ḳhud na ho, aur us ke mahínoṉ ká silsila bích se kaṭ jáwe?

22 Kyá koí Ḳhudá ko 'ilm sikhla saktá hai? usí ko jo ki 'ulwíoṉ kí 'adálat kartá.

23 Ek to apní kamál tawánáí meṉ, apne kamál chain aur 'aish ke darmiyán, mar játá hai.

24 Us kí kamar charbí se bharí hai, aur us kí haḍḍíáṉ gúde se tar haiṉ.

25 Dúsrá apní ján kí talḳhí meṉ martá hai, aur kabhí ḳhushí se nahíṉ khátá.

26 We donoṉ ek hí tarah se ḳhák meṉ paṛe rahte haiṉ, aur kíṛe unheṉ chhipá lenge.

27 Dekho, maiṉ tumháre ḳhiyáloṉ ko, aur un mansúboṉ ko jo tum be-insáfí se merí muḳhálafat meṉ karte ho, jántá húṉ.

28 Kyúṉki tum kahte ho, ki Zabardast hákim ká ghar kaháṉ hai? aur we ḳhaime, jin meṉ sharír baste the, kaháṉ haiṉ?

29 Kyá tum ne ráh-guzaron se na-
hín púchhá hai? aur kyá tum un
nisháníon ko, jo un se húín, nahín
pahchánte?
30 Ki sharír halákat ke din ke
liye rakh chhoṛá gayá hai? we qahr
ke din men báhar nikále jáenge.
31 Kaun rúbarú hoke us kí ráh ko
us se bayán karegá, aur us ke kám ká
badlá kaun use degá?
32 Tau bhí wuh gor men dhúm
dhám se pahuncháyá játá, aur apne hí
qabr par be-dár rahtá.
33 Wádí ke ḍhele us ko míṭhe
lagenge, aur wuh sab ádmíon ko apne
píchhe khínchegá, jis tarah beshumár
log us ke áge rawána húe hain.
34 So tum kyúnkar 'abas mujhe ta-
sallí dete ho, jis hál ki, dekh, tumháre
jawábon men dagá maujúd hai?

XXII BA'B.

TAB Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Kyá Khudá ko insán se fáida
pahunch saktá hai, jis tarah se dánish-
mand apne liye fáida pátá hai?
3 Kyá tere rástbáz hone se Qádir
i mutlaq ko koí khushí hai? aur tú
jo apní ráh ko kámil kartá hai, to use
kyá fáida?
4 Kyá wuh tere ḍar ke máre tujhe
ḍapṭegá? kyá wuh tere sáth 'adálat
men chalegá?
5 Kyá terí sharárat baṛí nahín?
aur terí badkáríán be-hadd nahín?
6 Kyúnki tú ne mahz be-fáida ap-
ne bhái se girau máng liyá hogá, aur
nange ke kapṛe ko utár liyá hogá.
7 Tú ne thake mánde ko pání na-
hín piláyá, aur bhúkhe ko kháná
nahín khiláyá.
8 Zabardast ádmí jo hai so wuh
zamín ká málik húá; aur sáhib i
'izzat us men bas rahá.
9 Tú ne bewon ko khálí háth bhej
diyá hogá, aur yatímon ke bázú toṛe
gaye honge.
10 Is sabab se terí cháron taraf
phande hain, aur achának haul tujh
par paṛá hai;
11 Aisí táríkí, jis ke bá'is tú dekh
nahín saktá hai; pání kí aisí báṛh, jo
tujhe chhipá legí.
12 Kyá Khudá ásmán kí bulandí
par nahín? aur dekho, sitáron kí
únchái, ki kitne buland hain!
13 Lekin tú kahtá hai, Khudá kyá
jántá hai? andherí badlí kí áṛ men
hoke insáf kar saktá hai?
14 Andherá bádal us ke liye parda
hai, ki jis men wuh dekh nahín saktá;
aur wuh ásmán ke pher men phirá
kartá hai.
15 Kyá tú us qadím ráh ko pakṛe
rahtá hai, jis par sharír log qadam
márte the?
16 Jo apne waqt se peshtar káṭe
gaye, aur jin kí bunyád báṛh men bah
gayí:
17 Jinhon ne Khudá se kahá, ki
Ham se dúr ho: aur Qádir i mutlaq
un ke liye kyá kar saktá hai?
18 Tad bhí us ne un ke gharon ko
achchhí chízon se bhar diyá: par
sharíron kí saláh mujh se dúr rahe.
19 Sádiq un ká anjám dekhte, aur
khush hote hain; aur be-gunáh log
un par yih ṭhaṭṭhá márte hain;
20 Wáh, hamárá mukhálif kaisá
barbád húá! aur un ká baqiyá ág se
bhasam ho gayá hai.
21 Us se áshnái kíjiye, aur salámat
rah; tab terí khair hogí.
22 Us kí sharí'at ko us ke munh se
líjiye, aur us ke kalám ko apne dil
men jagah díjiye.
23 Agar tú Qádir i mutlaq kí taraf
phire, to tú bahál kiyá jáegá; magar
badkárí ko apne ḍere se báhar phenk
dená hogá.
24 Tab tú rúpá khák kí mánind,
aur Ofír ká soná nálon ke pattharon
ke mánind, faráham karegá.
25 Qádir i mutlaq tere liye soná
hogá, aur terí bahut chándí ṭhahregá.
26 Tab tú Qádir i mutlaq se mah-

zúz hogá, aur tú Khudá kí taraf apná
munh uthávegá.
27 Tú us se du'á mángegá, aur wuh
terí sunegá, aur tú apní nazren adá
karegá.
28 Jo tú mansúba bándhe, to tere
liye rawá ho jáegá; aur terí ráhon par
roshní chamkegí.
29 Jis waqt log past kiye jáen, tú
kahegá, Sarfarází hai; aur wuh use,
jo apní ánkhon se girá húá hai, bachá
legá.
30 Use bhí, jo be-gunáh nahín, wuh
chhuráegá: wuh tere háthon kí
pákízagí se rihái páwegá.

XXIII BA'B.

TAB Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 A'j hí merí shikáyat karwí hai;
wuh sadma, jo mujh par húá, merí
áhon se ziyádatar bhárí hai.
3 Kásh ki main jántá, ki wuh
mujh ko kahán mil saktá hai! to us
kí masnad tak játá!
4 Main apná mu'ámala us ke áge
qaríne se bayán kartá, aur apná munh
dalílon se bhartá.
5 Tab main ján letá, ki wuh mujhe
kyá jawáb de; aur mujhe ma'lúm
hotá, ki wuh mujh ko kyá kahe.
6 Kyá wuh apní 'azím qudrat se
mere sáth muqábala karegá? Kabhí
nahín; wuh to mujhe táqat bakh-
shegá.
7 Tab mumkin hotá ki rástkár us
ke sáth mubáhasa kare, aur main apne
insáf-karnewále se abad tak rihái pátá.
8 Dekho, main áge barh játá hún,
par wuh wahán nahín; aur píchhe
palattá hún, par main use nahín
dekhtá:
9 Báen háth phirtá hún, jahán wuh
kám men mashgúl rahtá hai, lekin
wuh mujhe dikhái nahín detá: wuh
áp ko dahine háth chhipátá hai, ki
mujhe nazar na áwe:
10 Lekin wuh us ráh ko jis par
main chaltá hún jántá hai: jab wuh
mujh ko táo chukegá, main sone ke
mánind nikal áúngá.
11 Mere pánw us ke naqsh i qadam
par dhare hain, us kí ráh ko main ne
hifz kiyá hai, aur us se kanára nahín
kiyá.
12 Main us ke labon ke hukmon
se nahín hatá; main ne us ke munh
kí báton ko apní zindagí kí zarúriyát
se 'azíztar jánke chhipá rakhá hai.
13 Lekin wuh khudsar hai, aur
kaun use phirá saktá hai? jo us ká
jí cháhtá hai so wuhí kartá hai.
14 Wuh us bát ko, jo us ne mere
liye muqarrar kí, púrá kartá hai, aur
aisí bahut sí báten us pás hain.
15 Isí wáste main us ke huzúr men
ghabrá játá hún; main jab sochtá
hún, us se dartá hún.
16 Khudá ne mere dil ko pighlá
dálá hai, Qádir i mutlaq ne mujh ko
hairán kiyá:
17 Ki main táríkí ke chhá lene ke
áge kát dálá na gayá; aur us ne merí
nazar se táríkí ko nahín chhipáyá.

XXIV BA'B.

AZBAS ki inqiláben Qádir i mutlaq
se chhipí nahín, to kyún we, jo
us ke áshná hain, us ke aiyám ko
nahín dekhte?
2 Log khet ke dándon ko sarkáte
hain; zabardastí se we gallon ko le
játe, aur charáte hain.
3 We yatím ke gadhe ko hánk le
játe hain, we bewe ke bail ko girau
lete hain.
4 We miskínon ko ráh se hatá dete
hain, aur zamín ke garíb gurbá sab
ke sab milke chhipte hain.
5 Dekho, bayábán ke gorkhar kí
tarah we apne kám par nikal játe;
we lút ke liye tarke uthte hain;
bayábán se un ká aur un ke bachchon
ká kháná háth átá hai.
6 We khet men us ká hásil kátte
hain: sharír ke angúron ko torte
hain.

7 We nange hoke rát ko be-kapṛe guzránte, aur jáṛe men̲ bhí un ká kuchh oṛhná nahín̲ hai.

8 We kohistán kí jhaṛí se bhígte hain̲, aur áṛ ke liye chaṭán se já lipaṭte hain̲.

9 We yatím ko chhátí se chhín lete hain̲, aur miskín se girau lete.

10 We us par jabr karte hain̲ ki nangá aur be-kapṛe chalá jáwe, aur bhúkhon̲ par ki púle uṭháwen̲;

11 Jo un kí chárdíwárí men̲ tel peṛte hain̲, aur kolhú men̲ un ke angúr kuchalte hain̲, aur piyáse rahte hain̲.

12 Log shahr ke báhar tak nála karte hain̲, aur zaḳhmí kí ján áh i jánsoz khin̲chtí hai; báwujúd us ke Ḳhudá un par 'aib nahín̲ lagátá.

13 Ye we hain̲ jo roshní se jhagaṛte hain̲; we us kí ráhon̲ ko nahín̲ jánte, na us ke ráston̲ men̲ ṭhaharte hain̲.

14 Ḳhúní pau phaṭte hí uṭhtá, aur muhtáj aur miskín ko már ḍáltá hai, aur rát ke waqt phir ḍakait ho játá hai.

15 Zání kí ánkhen̲ godhúlí ke muntazir rahtí hain̲; kyún̲ki wuh kahtá hai, Kisí kí ánkh mujhe na dekhe; aur apná mun̲h oṛhne se ḍhámp letá.

16 We andhere ke waqt gharon̲ men̲ sendh márte hain̲; din ko we chhipe rahte; we roshní ko nahín̲ pahchánte.

17 Kyún̲ki sahar un ke liye jaise maut kí parchháín̲ hai: we maut ke sáya ke haulon̲ kí ágáhí rakhte hain̲.

18 We goyá pání kí sath par jald rawán̲ hain̲: dunyá men̲ un ká baḳhra la'natí hai: tákistán kí ráh kí taraf tawajjuh na karen̲ge.

19 Jis tarah ḳhushkí aur garmí barf ke pání ko faná kartí hain̲, usí tarah gor gunahgáron̲ ko.

20 Rihm use bhúl jáegá; kíṛe us ko maza se kháen̲ge; wuh phir yád na kiyá jáegá; badkár daraḳht kí tarah toṛá jáegá.

21 Kyún̲ki wuh bánjh se, jo kabhí hámila nahín̲ hotí, bad-sulúkí kartá hai, aur bewe se neki nahín̲ kartá.

22 Wuh zabardaston̲ ko apní tawánái se ghasíṭ letá hai; jab wuh uṭhe, tab zindagí ká bharosá kisí ko nahín̲.

23 Agarchi wuh use salámatí dewe, jis par wuh takiya kare, lekin us kí án̲khen̲ un kí ráhon̲ par lagí hain̲.

24 We thoṛí muddat sarfaráz rahte, phir us ke ba'd we nahín̲ hain̲; we past kiye játe; we auron̲ kí tarah faná ho játe; aur jaisá ki gehún̲ kí bálen̲ toṛí játí hain̲, usí taur par we káṭe játe hain̲.

25 Aur agar yún̲hín̲ na ho, kaun hai jo mujh ko jhúṭhá kar sake? aur mere suḳhan ko náchíz ṭhahráwe?

XXV BAB.

TAB Bildad Súḳhí ne jawáb diyá aur kahá,

2 Saltanat aur mahábat us hí kí hain̲; wuh apne únche maḳánon̲ men̲ sulh karátá hai.

3 Kyá us ke lashkaron̲ ká kuchh shumár hai? aur kaun hai, jis par us ká naiyir tulú' nahín̲ hotá hai?

4 Pas Ḳhudá ke huzúr insán kyún̲kar sádiq samjhá jáwe? aur wuh jo 'aurat se paidá húá hai kyún̲kar pák ṭhahre?

5 Dekho, chánd bhí, to roshan nahín̲; hán̲, sitáre us kí nazar men̲ pák nahín̲:

6 To kitná kam insán hogá, jo ek kírá hai? yá ádamzád, jo ek kirm hai?

XXVI BAB.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá,

2 Wáh, tú ne us kí jo nátawán thá kaisí kumak kí! tú ne us bázú ko jis men̲ zor na thá kaisá sambhálá!

3 Tú ne nádán ko kyún̲kar saláh dí hai? aur tú ne kyún̲kar 'aqlmandí ko ba kasrat záhir kiyá?

4 Kis ke liye tú ne báten̲ kín̲, aur kis kí rúh hai, jo tujh men̲ se niklí?

5 Murde asfal men kámpte hain;
pání bhí, aur we jándár jo un men rahte
hain.
6 Pátál us ke áge nangá hai, aur
halákat kí jagah be-parda hai.
7 Us ne shimál ko khulú par phail-
áyá, aur zamín ko be-'iláqa latkáyá.
8 Wuh apne bádalon men pání
bándhtá hai; aur un ke níche abr
nahín phattá hai.
9 Wuh apne takht ká munh sarká
letá hai, aur apní badlí ko us par bi-
chhátá hai.
10 Us ne pánion kí sath par hadden
bándhín, us jagah tak jahán ujále aur
andhere kí tamámí hotí hai.
11 Us kí tambíh se ásmán ke sutún
kámpte, aur ghabrá játe hain.
12 Us ne apní qudrat se samundar
ko dántá, aur wuh apní dánish se us
ká gurúr dabátá hai.
13 Us ne apní rúh se ásmánon ko
áráish dí hai, aur us ke háth ne tez-
rau sámp ko banáyá hai.
14 Dekho, ye hí us kí ráhon ke sire
hain: lekin us ke bhed ká hál kyá hí
thorá sunne men átá hai! us kí qudrat
kí garaj kaun samajh saktá hai?

XXVII BA'B.

IS par Aiyúb ne apní tamsíl barháí
aur kahá,
2 Qasam zinda Khudá kí, jis ne
merá haqq le liyá, aur Qádir i mutlaq
kí, jis ne merí ján ko talkh karáyá
hai;
3 Ki jab tak merá dam mujh men
rahegá, aur Khudá kí rúh mere nathnon
men báqí hogí,
4 Mere honth badgoí na karenge,
aur merí zubán jhúth na bolegí.
5 Mujh se hargiz na ho, ki main
tumhen rástgo thahráún; main marne
tak apní diyánat kisí ko le lene na
dúngá.
6 Main apní sadáqat ko thámbe húe
hún, aur use kho na dúngá: merá dil,
jab tak zindagí hai, mujhe malámat
na karegá.
7 Merá dushman sharír ke mánind
ho, aur wuh jo merí mukhálafat men
uthtá hai, badkár ki mánind.
8 Kyúnki riyákár ne harchand ki
naf'a hásil kiyá, par jis waqt ki Khudá
us kí ján lewe, us kí ummaid kyá?
9 Jab us par bipat pare, kyá Khudá
us kí faryád sunegá?
10 Kyá wuh Qádir i mutlaq se mah-
zúz hogá? kyá wuh sadá Khudá ká
nám liye jáegá?
11 Main Khudá ke háth kí bábat
tumhen ta'lím dúngá: Qádir i mut-
laq ke intizám ká bhed tum se na
chhipáúngá.
12 Lo, tum logon ne yih sab kuchh
dekhá hai: phir kyún tum is tarah
sarásar behúda kám karte?
13 Sharír ádmí ká yihí bakhra hai
jo Khudá kí taraf se miltá, aur we
jo zulm karte hain un ká yihí hissa
hai, jo Qádir i mutlaq kí jánib se
páwenge.
14 Agarchi us ke farzand bahut
howen, tau bhí talwár ke liye muqar-
rar hain; aur us kí nasl rotí se ser na
hogí.
15 Us ke logon men se we, jo báqí
rahenge, jab maren to gáre jáenge;
magar us kí bewáen nauha na karengí.
16 Jo wuh khák kí mánind rúpe ke
túde lagáwe, aur pindol kí mánind
kapre taiyár kare;
17 Wuh to taiyár kare, par sádiq
log use pahinenge, aur be-jurm ádmí
chándí ko hissa kar lenge.
18 Wuh patange kí mánind apná
ghar banátá hai, aur us jhomprí kí
mánind jise chaukídár ne banáyá.
19 Wuh daulatmand let jáegá, par
wuh dafn na kiyá jáegá: palak ke
márte hí wuh hai nahín.
20 Haul pánion kí tarah use bahá
le játe hain, aur rát ko ándhí use
nágahán urá detí hai.
21 Púrabí hawá use pakar letí hai,
so wuh játá rahtá hai; wuh use us kí
jagah se ukhár phenkegí.

22 Ye hí wuh us par ḍál degá, aur
rahm na karegá; yih baṛe shauq se
cháhtá ki us ke háth se bhág nikle.
23 Log us par tálíán bajáenge, aur
síṭí bajá bajáke us kí jagah se dúr kar
denge.

XXVIII BA'B.

YAQI'NAN rúpe ke liye khán hai,
aur ek makán sone ke liye, jise
we sáf karte hain.
2 Lohá zamín se nikálá játá hai,
aur támbá patthar men se galáyá játá
hai.
3 Insán táríkí kí hadd bándhtá hai,
aur us ke dúr ke siwáne tak talásh
kartá hai, táríkí ke pattharon aur maut
ke sáya tak.
4 Wuh us jagah se jahán sukúnat
kartá hai, surág lagátá; we to pánw
ke farámosh kiye játe; we us men
laṭakte húe utarte, aur ádmíon se alag
hoke ḍolte húe játe hain.
5 Zamín, jis se khurák paidá hotí
hai, so us ká andar goyá ág se ulaṭ
palaṭ ho játá hai.
6 Us ke pattharon men nílam ká
maqám hai; aur us men soná ke ḍhele
hain.
7 Wuh ek ráh hai jise koí paranda
nahín jántá, aur giddh kí ánkh ne use
nahín dekhá;
8 Bure darindon ne bhí us par qadam
nahín márá, aur na us par sher i babar
guzrá.
9 We apná háth chaqmaq kí chaṭán
par dharte hain, aur paháṛon ko jaṛ se
ulaṭ dete hain.
10 We paháṛíán káṭke un men se
nadíán nikálte hain, aur un kí ánkh
har ek qímatí chíz ko dekhtí hai.
11 We sailábon ko rokke jhirjhiráne
bhí nahín dete; chhipí chízen roshan
kar dikháte hain.
12 Lekin dánáí kahán miltí hai?
aur fahmíd ká maqám kahán hai?
13 Insán us kí qímat nahín jántá;
wuh zindon kí sarzamín men muyassar
nahín hotí.
14 Gahráo kahtá hai, ki Mujh men
nahín; aur samundar kahtá hai, ki
Mujh pás nahín.
15 Kundan us ke liye diyá nahín
játá, aur us kí kharíd ke liye chándí
taulí nahín játí.
16 Ofír ká soná us ká mol ho nahín
saktá, aur wuh qímatí sulaimání yá
nílam se kharídí nahín játí.
17 Soná aur billaur us ke ham-qí-
mat nahín hain; chokhe sone ke zurúf
us ke badle men na diye jáwen.
18 Múnge aur shíshe ká kyá zikr?
kyúnki dánáí ká hasil motíon se zi-
yáda hai.
19 Kúsh ká zamurrud us kí ham-
qadr nahín, aur khális sone ko us se
kyá barábarí hai?
20 Pas, dánáí kahán se átí hai?
aur fahmíd kí jagah kidhar hai?
21 Jis hál ki wuh sab zindon kí
ánkhon se poshída hai, aur ásmán ke
parandon se chhipí hai.
22 Halákat aur maut kahtí hain,
ki Ham ne apne kánon se us kí shuh-
rat to suní hai.
23 Khudá us kí ráh se wáqif hai;
wuh us ke maqám ko jántá hai;
24 Kyúnki wuh zamín kí intihá
tak nazar kartá hai, aur sáre ásmán
ke níche dekhtá hai;
25 Jis waqt hawáon ká wazn kartá
hai; aur páníon ko tarázú men taultá
hai.
26 Jab us ne menh ke liye ek qá-
nún kiyá, aur ra'ad ke barq ke liye ek
ráh ṭhahráí:
27 Usí waqt us ne use dekhá, aur
us ká bayán kiyá; us ne use taiyár
kiyá, aur usí ne use ḍhúnḍh nikálá.
28 Aur us ne insán ko kahá, ki
Dekho, Khudáwand ká khauf dánáí
hai, aur badí se dúr rahná wuhí fah-
míd hai.

XXIX BA'B.

AUR Aiyúb ne apní masal par yih
baṛháyá aur kahá,
2 Kásh ki main aisá hotá jaisá

guzre húe mahínon men thá, jin dinon men Khudá merí nigahbání kartá thá;
3 Jab us ká chirág mere sir ke úpar roshan thá, aur us kí roshní se main andhere men chaltá thá;
4 Jaisá ki main jawání ke aiyám men thá, aur Khudá kí mihrbání ká bhed mere khaime par záhir thá;
5 Jab Qádir i mutlaq mere sáth thá, aur mere bachche mere ás pás the;
6 Jab main apne qadamon ko dúdh se dhotá thá, aur chatán mere liye tel kí nadíán baháti thí;
7 Jab main shahr men hoke phátak kí 'adálat-gáh ko játá thá, aur chauk men apní kursí ko taiyár karke rakhtá thá!
8 Tab jawán mujhe dekhke chhip játe the; aur buddhe uth khare hote the;
9 Ra,ís bolne se báz rahte the, aur apná háth honthon par dharte the;
10 Umará chup ho játe the, aur un kí zubánen un ke tálú se já lagtí thín;
11 Kyúnki kán, jab merí suntá thá, mujhe mubárak kahtá thá; aur ánkh jab mujhe dekhtí thí, mere liye gawáhí detí thí;
12 Kyúnki main ne miskín ko, jo nála kartá thá, rihái dí, yatím ko, aur us ko jis ká koí madadgár na thá.
13 Us kí du'á jo halák hone par thá mujh par ái, aur main ne bewe ke dil ko aisá khush kiyá ki wuh gáne lagí.
14 Main ne rástbází pahiní, aur us se main árásta húá: merí munsifmizájí pairáhan aur pagrí thí.
15 Main andhon ke liye ánkhen thá, aur langron ke liye pánw.
16 Main miskínon ke liye báp thá, aur wuh mu'ámala, jo mere ján pahchán ká na thá, us kí bhí tahqíq kartá thá.
17 Main ne be-insáf kí dárhen torín, aur us ke dánton men se lút ká mál khínch nikálá.
18 Tab main kahtá thá, ki Main apne ghonsle men marúngá, main apní 'umr ke din ret kí mánind barháúngá.
19 Merí jar páníon ke pás phailí húí thí, aur rát ko merí dálí par os parí rahí.
20 Merí shaukat mujh men táza ba táza thí, aur merí kamán mere háth men nau ba nau húí.
21 Log merí taraf kán rakhke muntazir rahte the; merí ráe ko sunke chup ho játe the.
22 Merí báten sunne ke ba'd we phir na bolte the; balki merá kalám un par búndon kí tarah rawán húá.
23 We merí ráh yún takte the jaise koí menh ká intizár kare; we kholke apná munh pasárte the, jaise koí ákhirí menh ke liye munh khole.
24 Agar main un par hanstá thá, we yaqín na láte the; we mere chihre ká núr girá na dete the.
25 Main un ke liye ráh chuntá, aur sardár ban baithtá thá, balki us bádsháh kí mánind jo lashkar men hai, aur us shakhs kí tarah jo gamgínon ko tasallí dewe, main un ke darmiyán guzrán kartá thá.

XXX BA'B.

AB to we jo mujh se kam-'umr hain, mujh se thatholíán karte hain, jin ke bápdádon ko agar apne galle ke kutton ke sáth bithátá, to apná nang samajhtá.
2 Un ke háthon ke zor se mujhe kyá kám thá, jin se anjám dene kí táqat játí rahí?
3 Mahangí se aur muhtájí se we bhúkhon marte the: táríkí ke bayábán men aur kharába aur wírána men bhágte phirte the.
4 We jhárí se loniyá torte the, aur ratama kí jaren apne kháne ke liye rotí ke badle kám men láte the.
5 We logon ke darmiyán se ragede játe; we un ke píchhe shor karte the, jaise chor ke píchhe karte hain.
6 We haulnák daríon men rahte

the, zamín ke gáron̲ men̲ aur chaṭán-
on̲ men̲.
7 We jháṛion̲ ke darmiyán chábte
the, aur kánṭon̲ ke tale we tittar bit-
tar the.
8 We be-wuqúfon̲ ke laṛke the,
gumnámon̲ ke farzand; we már khá-
ke mulk se ḳhárij kiye húe the.
9 Aur ab main̲ un ká rág hún̲; ab
main̲ un kí kaháwat hún̲!
10 We mujh se ghin kháte hain̲,
we mujh se dúr bhágte hain̲, aur me-
re mun̲h par thúkne se báz nahín̲
rahte hain̲.
11 Kyún̲ki we apní bág chhoṛte,
aur mujh ko dukh dete hain̲; unhon̲
ne mere áge lagám bhí nikál ḍálí.
12 In ke bachche mere dahine háth
khaṛe hote hain̲, aur mere pánwon̲
ko ṭhel dete hain̲, aur apní ḳharáb
ráhon̲ ko mujh tak nikálte hain̲.
13 We mere ráste ko bigáṛte hain̲,
aur we log mujhe ṭhokar khiláte hain̲,
jo áp láchár bekas ṭhahre hain̲.
14 We goyá baṛe darár kí ráh se
hoke mujh par utar paṛte hain̲: toṛ
táṛ kí áṛ men̲ we mujh par jhon̲k
kháke girte hain̲.
15 Wuh haulon̲ kí súrat men̲ hoke
mujh par phiráyá gayá hai; we hawá
ke mánind merí sharáfat ká píchhá
karte; merí 'áfiyat badlí kí tarah
parágandá húí játí hai.
16 Ab to merá jí mujh men̲ pighal
ke bah játá hai, aur musíbat ke aiyám
ne mujhe gher liyá.
17 Merí haḍḍián̲ ráton̲ ko mujh
men̲ chhedí játí hain̲, aur mere nason̲
ko árám nahín̲.
18 Marz kí shiddat se merá aur
súrat ká pairáhan ho gayá hai; wuh
mere qabá ke girebán kí mánind mere
gale par girdágird lag gayá hai.
19 Us ne mujhe kíchaṛ men̲ ḍál
diyá, aur main̲ ḳhák aur rákh sá ho
gayá.
20 Main̲ tujhe pukártá hún̲, aur tú
nahín̲ suntá; main̲ tere áge khaṛá
hotá hún̲, aur tú merí taraf mun̲h
nahín̲ kartá.
21 Tú mujh par be-rahm ho gayá
hai, tú áp apne zoráwar háth se merá
muḳhálif hotá hai.
22 Tú mujhe hawá par chaṛháke le
játá hai, aur mere chára ko barbád
kartá hai.
23 Kyún̲ki main̲ jántá hún̲, ki tú
mujhe maut ke yahán̲ le jáegá, aur
us ghar men̲ jis men̲ sab zinde jam'a
kiye jáen̲ge.
24 Lekin jab wuh háth baṛháwe
minnaten̲ kuchh kám na áwen̲gí; jin-
hen̲ wuh halák kare, un ká nála abas
hai.
25 Kyá main̲ us ke liye, jis ká
burá din áyá ho, nahín̲ royá? kyá
main̲ ne miskín ke liye gam nahín̲
kháyá?
26 Main̲ ne nek-baḳhtí ká intizár
kiyá, tab bad-baḳhtí áí; main̲ roshní
kí ráh dekhtá thá, par táríkí paṛí.
27 Merí antṛián̲ ubaltí hain̲ aur
thamtí nahín̲; musíbat ke din mujh
se á mile hain̲.
28 Báwujúde ki dhúp ká jalá nahín̲,
lekin main̲ siyáh hoke chaltá; main̲
ne khaṛe hoke jamá'at men̲ nála kiyá.
29 Main̲ azhdahon̲ ká bhái aur
shutr-murgon̲ ká ham-nishín húá.
30 Merá chamṛá mere tan par kálá
ho gayá, aur merí haḍḍián̲ garmí se
jal gayín̲.
31 Merí barbat se nauha kí sadá
nikaltí hai, merí bán̲srí se mátam-
karnewálon̲ kí áwáz átí hai.

XXXI BÁB.

MAIN ne apní ánkhon̲ se 'ahd
bándhá thá; phir main̲ kun̲-
wárí par kyún̲kar nazar karún̲?
2 Kyún̲ki úpar se Ḳhudá kí taraf
se kaunsá baḳhra átá hai? aur 'álam
i bálá par se Qádir i mutlaq kaunsí
mírás detá hai?
3 Kyá sharíron̲ ke liye halákat, aur
badkirdáron̲ ke liye ḳhárij honá nahín̲
hai?

4 Kyá wuh merí ráhon ko nahín
dekhtá, aur mere sab qadam shumár
nahín kartá hai?
5 Agar main ne sharárat men qa-
dam márá, aur agar mere pánw dagá
kí ráh par daure hon;
6 To wuh mujhe sachchí tarázú
men taule, aur Khudá merí diyánatdárí
ko daryáft kare.
7 Agar merá qadam raste se phirá
ho, aur merá díl merí ánkhon kí pai-
rauí men chalá ho, aur mere háthon
men chhút lagí ho;
8 To main boún, aur dúsrá kháwe,
aur merá paidáwár ukhár phenká jáwe.
9 Agar merá dil kisí 'aurat se farefta
húá ho, aur main apne parosí ke dar-
wáze par ghát men baithá;
10 To merí jorú dúsre ke liye chak-
kí píse, aur gair log us par jhuken.
11 Ki yih bará gunáh hai, hán yih
wuh badkárí hai, ki zarúr hai ki
hákimán us kí sazá dewen.
12 Yih ek ág hai jo bhasam karke
satyánás kartí hai, aur mere sáre hásil
ko kho detí hai.
13 Agar main ne apne khádim yá
khádima ke muqaddame ko, jis waqt
we mujh se jhagarte the, tarah diyá:
14 Pas jis dam Khudá uth khará
howe, main kyá karún? aur jab wuh
tajwíz kare, to main us ko kyá jawáb
dúngá?
15 Kyá jis ne mujhe rihm men
banáyá, use bhí nahín banáyá? aur
kyá ek hí ne ham ko pet men paidá
nahín kiyá hai?
16 Agar main ne miskín ko us ke
matlab se rok rakhá, yá main ne be-
won kí ánkhon ko kho diyá;
17 Yá apná nawála áp hí akelá
kháyá, aur yatím ne us men se kuchh
na kháyá;
(18 Kyúnki merí larkái se wuh
mere sáth yún palá thá, jaise báp ke
sáth palte hain, aur main apní má ke
pet hí men se bewe ká rahnumá húá;)
19 Agar main ne kisí ko kapre ke
na hone se marte dekhá, yá kisí mis-
kín ko nangá páyá;
20 Agar us kí kamar ne mujh ko
du'á na dí, aur agar us ne merí bheron
kí ún se garmí na pái;
21 Agar main ne yatím par háth
utháyá, jis waqt main ne dekhá ki
'adálat-gáh men merí madad hotí hai:
22 To merá bázú sháne ke ghar se
nikal jáwe, hán, bázú kí haddí bhí tút
jáwe.
23 Kyúnki Khudá kí taraf se halá-
kat mere liye dahshat ká bá'is thí, aur
us kí hashmat kí main bardásht na
kar saká.
24 Agar main ne sone par i'atimád
rakhá, aur chokhe sone ko kahá, Tú
merí já e ummed hai;
25 Agar main is sabab se phúlá
hotá ki merá mál firáwán húá, aur
mere háth ne bahut hásil kiyá thá;
26 Agar main ne súraj par nigáh
kí, jab chamaktá rahá, yá chánd par,
jis waqt wuh jhalaktá húá chaltá thá;
27 Aur merá dil chhipke farefta húá
ho, aur mere munh ne mere háth ko
chúmá ho:
28 To yih bhí wuh badkárí hai jis
kí sazá zarúr hai ki hákim dewe; ky-
únki is se main ne Khudá ká, jo úpar
hai, inkár kiyá.
29 Agar main apne dushman kí
halákat se shádmán húá, yá jab us par
balá názil húí, merá dil phúl uthá;
30 Par main ne apne munh ko har-
giz parwánagí na dí, ki us kí ján ke
liye la'nat kí árzú karke gunáhgár ho.
31 Kyá mere khaime ke log nahín
kahte the, ki Ai kásh ki us ke gosht
men se miltá! ham ser nahín húe.
32 Begáne ko sarak men rát ko
kátná na pará; main ne musáfir ke
liye darwáza kholá.
33 Kyá main ne A'dam kí tarah
apne gunáh ko dhámpá, aur apní bad-
kárí apne síne men chhipái:
34 Jis ba'is main barí bhír se dar
gayá, aur qabáil kí hiqárat se main ne

dahshat kháí, aur main̲ chup ho rahá,
aur darwáze se báhar na gayá?
35 Kásh ki koí merí sune! dekho,
merá dastḳhatt; ai kásh ki Qádir i
mutlaq mujh ko jawáb detá, aur merá
dushman apná da'wá qalamband kartá!
36 Sachmuch main̲ use apne kán-
dhe par dhartá, aur kuláh kí mánind
use apne sir par bándhtá.
37 Main̲ apne har ek qadam ká
hisáb use batá detá; main̲ sháhzáde
ke mánind us pás játá.
38 Agar merí zamín mere bá'is chil-
látí, yá us kí regháríán̲ báham rotín̲;
39 Agar main̲ ne us ke phal kháe,
aur rúpiye na diye, yá un ke málikon̲
kí ján mere zulm se nikal gayí:
40 To gehún̲ kí jagah únṭkaṭáre
ugen̲, aur jau ke 'iwaz talḳhdáne
howen̲.

Aiyúb kí báten̲ tamám húín̲.

XXXII BA'B.

AB ye tínon̲ mard Aiyúb ko jawáb
dene se báz áe, is liye ki wuh
apní nazar men̲ sádiq ṭhahrá.
2 Tab Ilihú bin Barakiel Búzí ká,
jo ki Rám ke ḳhándán men̲ se thá,
gussa bhaṛká: us ká gussa Aiyúb par
bhaṛká, is liye ki us ne apne ko Ḳhudá
se ziyáda sádiq ṭhahráyá thá:
3 Aur us ke tínon̲ doston̲ par bhí
us ká gazab bhaṛká, is liye ki unhon̲
ne jawáb na páyá thá, tau bhí Aiyúb
ko badkár ṭhahráyá.
4 Ilihú, jab tak ki Aiyúb kah chuká,
chupká rahá, kyún̲ki we 'umr men̲ us
se baṛe the.
5 Jab Ilihú ne dekhá, ki un tín
shaḳhson̲ ke munh men̲ jawáb na rahá,
to us ke qahr kí ág sulgí.
6 Aur Barakiel Búzí ke beṭe Ilihú
ne jawáb diyá aur kahá, Main̲ jawán
hún̲, aur tum to búṛhe; is liye main̲
ḍartá thá, aur main̲ ne jur,at na kí, ki
apní ráe tum par záhir karún̲.
7 Main̲ ne kahá, ki Cháhiye ki diní
log bolen̲, aur baṛí 'umrwále dánái kí
bát sikhláwen̲.
8 Lekin insán men̲ rúh hai: Qádir
i mutlaq apne dam se unhen̲ fahmíd
baḳhshtá hai.
9 Buzurg log hamesha dánishmand
nahín̲ hote; aur búṛhe hamesha haqq
ko nahín̲ samajhte.
10 Is liye main̲ ne kahá, ki Merí
suno; main̲ bhí apní ráe záhir kar-
ún̲gá.
11 Dekho, main̲ tumhárí báton̲ kí
intizárí kartá rahá; jab tak tum báten̲
tajwíz kar rahe, tumhárí bahson̲ ko
suntá gayá.
12 Hán̲, main̲ qasdan tum par ni-
gáh kar rahá, aur dekho, tum men̲ ek
nahín̲ jo Aiyúb ko qáil kartá, aur us
kí báton̲ ká jawáb detá:
13 Na howe, ki tum kaho, Ham to
dánái ká bhed pá gaye, ki Ḳhudá ne
us ko ḍhakel diyá hai, insán ne nahín̲.
14 Us ne to mujh se báten̲ nahín̲
kín̲, aur main̲ tumhárá sá jawáb use
na dún̲gá.
15 We hairán rah gaye, aur kuchh
jawáb na diyá; un kí koí bát na
rahí.
16 Hán̲, main̲ muntazir rahá, lekin
we bole nahín̲, we khaṛe rahe, par
kuchh aur jawáb na diyá;
17 Tab main̲ ne kahá, Main̲ bhí
apní bárí par jawáb dún̲gá, main̲ bhí
apní ráe záhir karún̲gá.
18 Ki mujh men̲ báten̲ bharí húí
hain̲, wuh rúh jo mere síne men̲ hai
mujhe majbúr kartí hai.
19 Dekho, merá sína band kí húí
mai kí mánind hai; wuh nayí mai kí
mashkon̲ kí tarah phaṭne par hai.
20 Main̲ bolún̲gá, tá ki main̲ árám
páún̲; main̲ apne labon̲ ko kholún̲gá,
aur jawáb dún̲gá.
21 Hargiz aisá na howe, ki main̲
kisí ádmí ke záhir hál par nigáh karún̲,
yá kisí shaḳhs se cháplúsí karún̲.
22 Kyún̲ki main̲ ḳhushámad kí
báten̲ kahne nahín̲ jántá; agar aisá
karún̲, to merá banánewálá mujh ko
jald uṭhá le jáegá.

XXXIII BA'B.

IS liye, ai Aiyúb, merá kalám sun le, aur merí sárí báton par kán dhar.

2 Dekh, main apná munh kholtá, aur merí zubán mere munh ke darmiyán sukhan-árái kartí hai.

3 Merí báten mere dil kí rástí se niklengí, aur mere honṭh ma'rifat kí saríh báten sunáwenge.

4 Ḳhudá kí Rúh ne mujh ko banáyá hai, aur Qádir i mutlaq ke dam ne mujh ko zindagí bakhshí hai.

5 Agar tú maqdúr rakhtá, to mujhe jawáb de, mere sámhne apní báton ko tartíb de, aur khaṛá ho.

6 Dekh, main Ḳhudá kí banisbat tujh sá hún; main bhí miṭṭí se baná hún.

7 Dekh, merá ru'ab tujhe hirásán na karegá, aur merá háth tujh par bhárí na hogá.

8 Filwáqi', tú ne mere sunte húe kahá, hán, main ne terí áwáz suní, jo yih báten kahtí thí,

9 Main pák hún, gunáh se mubarrá aur sáf hún; mujh men badí nahín.

10 Dekh, us ne mujh se jhagaṛne ká dánw páyá hai; wuh mujhe apná dushman jántá hai.

11 Wuh mere pánwon ko káṭh men ḍáltá hai, aur merí sárí ráhon ko dekhtá rahtá hai.

12 Dekh, is bát men tú munsif nahín hai; main tujhe jawáb detá hún ki Ḳhudá insán se baṛá hai.

13 Tú us se kyún jhagaṛtá hai? wuh apne sab kár o bár ká bhed mutlaq nahín kahtá.

14 Kyúnki Ḳhudá ek bár boltá hai, balki do bár, agar ádmí shanawá na húá ho;

15 Ḳhwáb men, rát kí royá men, jab bhárí nínd logon par paṛtí hai, aur we bichhaune par sote hain:

16 Us waqt wuh insán ke kán kholtá hai, aur un ke zihn men ta'lím naqsh kar detá hai.

17 Tá ki ádmí ko us ke kám se báz rakhe, aur gurúr ko insán se gáib karáwe.

18 Wuh us kí rúh ko bachá rakhtá hai, ki wuh gaṛhe men na gire, aur us kí ján ko, ki wuh bhále se na nikle.

19 Phir wuh apne bistar par dard se tambíh pátá hai, aur us kí sakht haḍḍián ṭúṭtí hain:

20 Aisá ki us ká jí roṭí se, aur us kí rúh nafís kháne se, nafrat rakhtí hai.

21 Us ká gosht súkh játá hai, yahán tak ki wuh dekhá nahín játá; aur us kí haḍḍián, jo dikhái nahín detí thín, ubhrí húí ma'lúm hotín.

22 So us kí ján gor ke nazdík, aur us kí zindagí halák-karnewálon tak pahunchtí.

23 Wahán, agar us ke sáth koí paigambar howe, yá koí tafsír-karnewálá, agarchi hazár píchhe ek ho, jo insán ko us ká farz batáwe:

24 To wuh us par rahm kartá hai, aur kahtá hai, ki Use gor men girne se bachá le: ki mujhe kafára milá hai.

25 Tab us ká jism laṛke ke jism se muláimtar hogá: wuh apní jawání ke aiyám ko phir dekhegá.

26 Wuh Ḳhudá se du'á mángegá, aur wuh us par mihrbání farmáwegá: wuh ḳhushí se us ká munh dekhegá: wuh insán ko us kí rástbází ká ajr degá.

27 Aisá shaḳhs ádmíon ke rú ba rú kahegá, ki Main ne gunáh kiyá, aur jo haqq thá us ke barḳhiláf kiyá, par us ne mujh se us ká badlá na liyá:

28 Us ne merí ján ko gor men girne na diyá, balki merí ján ujálá dekhtí hai.

29 Dekho, yih sab kám Ḳhudá insán ke liye do bár, balki tín bár, kartá,

30 Tá ki us kí ján gor se nikál lewe, ki wuh zindon kí roshní se roshan rahe.

31 Kán dhar, ai Aiyúb, aur merí sun; chupká rah, to main bolúngá.

32 Agar tujhe kuchh kahná hai, to jawáb de; báten kah, ki main terí sadáqat záhir karne cháhtá hún;

33 Aur nahín to, merí sun: ḳhámoshí iḳhtiyár kar, aur main tujhe dánáí sikhláúngá.

XXXIV BAB.

IS sab par Ilihú ne yih baṛháyá, aur kahá,

2 Ai ḳhiradmando, merí báten suno; ai ahl i 'irfán, merí taraf kán dharo.

3 Kyúnki kán kalám ko parakhtá hai, jis tarah se munh kháne kí chízon ko chakhtá hai.

4 A'o, ham apne liye wuh jo rást hai tajwíz karen: áo, ham ápas men wuh jo nek hai imtiyáz karen.

5 Aiyúb ne to kahá hai, Main sádiq hún, aur Ḳhudá ne merá haqq mujh se báz rakhá hai.

6 Kyá main apne haqq kí bábat jhúṭh bolún? us ke tír se merá zaḳhm kárí hai, agarchi main ne badkárí na kí.

7 Kaun ádmí Aiyúb sá hai, jo hiqárat ko pání kí mánind pitá hai?

8 Aur badkáron ke hamráh hoke ṭahaltá hai, aur sharír logon ke sáth chaltá hai?

9 Kyúnki us ne kahá, ki Insán ko kuchh fáida nahín, agarchi wuh Ḳhudá kí suhbat ko cháhe.

10 Is wáste, ai sáhibán i dánish, merí sun rakho: Ḳhudá se aisí bát dúr ho, ki wuh be-insáfí kare aur ki Qádir i mutlaq badkár bane.

11 Kyúnki wuh har ek ádmí ko us ke a'ámál ke mutábiq ajr detá, aur aisá kartá ki har insán apní chál ke muwáfiq phal pátá.

12 Yaqínan Ḳhudá ná-haqq nahín kartá, aur Qádir i mutlaq 'adálat men ḳhalal nahín dáltá.

13 Us ko kis ne zamín par hukúmat baḳhshí? aur kis ne sárí dunyá ká bandobast kiyá?

14 Agar wuh us ko gaur farmáe, aur apní rúh aur apná dam apní taraf samete:

15 To sáre bashar ek sáth faná honge, aur insán miṭṭí men phir mil jáegá.

16 So agar tujh men fahm hai, to yih sun rakh; aur merí áwáz aur kalám par kán dhar.

17 Kyá wuh, jo rástí ká dushman hai, hukmrání karegá? aur kyá tú cháhtá hai ki us ko, jo sar-á-pá insáf hai, ilzám de?

18 Kyá tú bádsháh se kahegá, ki Tú sharír hai? yá sháhzádon se, ki Tum badzát ho?

19 Lekin wuh sháhzádon ke záhir hál par nazar nahín kartá, aur daulatmand ko miskín se ziyáda munh nahín lagátá; kyúnki we sab ke sab us ke háth kí kárígarí hain.

20 We ek dam men mar játe hain; ádhí rát ko log ghabrá játe hain aur játe rahte; aur we jo zabardast hain, bagair háth ke zor kiye húe, máre paṛte hain.

21 Kyúnki us kí ánkhen insán kí ráhon par lagí hain, aur wuh un kí sárí ravishon par nazar kartá hai.

22 Koí táríkí nahín hai, na maut ká sáya hai, jahán badkárí karnewále áp ko chhipá saken.

23 Is liye insán ká hál der tak tajwíz karná zarúr nahín, jis waqt use Ḳhudá ke huzúr 'adálat men jáná paṛe.

24 Wuh bagair tajwíz kiye iḳhtiyárwálon ko ṭukṛe ṭukṛe karegá, aur un kí jagah dúsron ko nasb karegá.

25 Kyúnki wuh un ke kámon ko jántá hai: wuh un par rát phirá látá hai, aur we raunde játe hain.

26 Is liye ki we sharír hain, wuh un ko sab ke dekhte húe már detá hai;

27 Kyúnki we us kí pairauí se phir gaye the, aur us kí ráhon kí taraf dhyán na kiyá:

28 Yahán tak ki un ke sabab mis-

kínon kí faryád us tak pahunchí, aur
mazlúmon ká nála us ke sunne men
áyá.
29 Jab wuh chain detá hai, kaun
be-chainí karáwe? aur jab wuh apná
munh chhipáwe, khwáh guroh se yá
kisí ek akele se, kis ká maqdúr hai,
ki use dekhe?
30 Tá ki sharír ádmí saltanat na
kare, aur ra'aiyat ko phande men na
phansáwe.
31 Balki munásib yún hai ki Khu-
dá se kahiye, Main ne tambíh páí hai,
main phir bejá na karúngá.
32 Agar merí nazar se kuchh gáib
rahá ho, tú use mujhe dikhlá: agar
main ne badkárí kí ho, to main phir
na karúngá.
33 Kyá wuh terí dánist ke mutábiq
howe? wuh badlá degá, khwáh tú ná-
manzúr kare, khwáh manzúr kare; na
ki main: so wuh bát kah jise tú
jántá hai.
34 Ab we jo ahl i khirad hain mujh
se kahen, aur dáná insán, jo merí suntá
hai, bole.
35 Aiyúb ne ná-dánistagí se kahá
hai, aur us ká kalám be-wuqúfána hai.
36 Merí árzú yih hai, ki Aiyúb
ákhir tak ázmáyá jáe; is liye ki wuh
sharír logon ká sá jawáb detá hai.
37 Kyúnki wuh apní khatá par
fasád barhátá hai, wuh hamáre dar-
miyán tálián bajátá hai, aur Khudá
ke barkhiláf apní báten ziyáda kartá
hai.

XXXV BA'B.

ILIHU' ne 'aláwa us ke yih kahá,
aur yún bolá,
2 Kyá tú ise wájib jántá hai, jo tú
ne kahá, ki Merí sadáqat Khudá kí
sadáqat se ziyáda hai?
3 Tú jo kahtá hai, Mujh ko kyá
naf'a? aur main us se kyá fáida pátá,
jo gunáh nahín kiyá hotá?
4 Main tujhe in báton ká jawáb
dúngá, aur tere sáth tere rafíqon ko
bhí.
5 A'smánon par nazar kar aur
dekh; bádalon par, jo tujh se kahín
buland hain, nigáh kar.
6 Agar tú khatá kare, to us ko kyá
kartá hai? agar tere gunáh firáwán
howen, to tere kám se us ke yahán
kyá pahunchtá hai?
7 Agar tú sádiq howe, to use kyá
bakhshtá hai? yá wuh tere háth se
kyá pátá?
8 Terí sharárat se zarar us ko ho jo
terá sá insán hai, aur terí sadáqat se
ádamzád ko naf'a ho.
9 Log to zulm kí firáwání se maj-
búr hoke rote hain; we zabardaston
ke háth ke bá'is nála karte hain.
10 Lekin koí nahín kahtá hai, ki
Khudá merá banánewálá kahán hai,
jis se rát ko bhí gít gáne kí naubat
hotí?
11 Jo maidán ke charandon se
ham ko ziyáda sikhlátá hai, aur ás-
mán ke parandon se hamen ziyáda
dánishmand kartá hai?
12 Tab we chilláte hain, par wuh un
badkirdáron ke gurúr ke sabab se ja-
wáb nahín detá.
13 Yaqínan Khudá be-ma'ní nálon
ko nahín suntá, aur Qádir i mutlaq
un kí taraf mutawajjih nahín hotá.
14 Kháss karke jab tú kahtá hai,
ki Main use dekhtá nahín; lekin in-
sáf us ke huzúr men hai; pas, tú us ká
muntazir rah.
15 So, is liye ki us ká kuchh bhí
qahr nahín názil húá, aur us ne gunáh-
on kí kasrat par liház nahín kiyá;
16 Is wáste Aiyúb 'abas apná munh
kholtá hai; aur ma'rifat ke bagair
bahut báten kartá hai.

XXXVI BA'B.

AUR Ilihú ne is par yih barháyá
aur kahá,
2 Thorí der sabr kar, to main tujhe
dikhláúngá ki mujhe Khudá ke liye
aur báten kahná hai.
3 Main dúr se ma'rifat láúngá, aur

apne Kháliq kí taraf rástbází kí nisbat karúngá.

4 Fi-l-haqíqat meri báten jhúṭhí nahín: wuh jo ma'rifat men kámil hai, tere sáth hai.

5 Dekh, Khudá baṛá hai, lekin kisí ko haqír nahín jántá: us kí qúwat aur us kí dánish gálib hain.

6 Wuh sharíron ko jíne nahín detá, par mazlúmon ká insáf kartá hai.

7 Wuh rástbázon kí taraf se chashm-poshí nahín kartá; balki un ko bádsháhon ke sáth aise takht par, jis kí abadí páedárí hai, biṭhátá, aur we sarfaráz hain.

8 Aur agar we zanjíron se jakṛe játe hain, aur musíbat kí rassíon se bándhe játe hain;

9 To wuh unhen un ke 'amal, aur un ke gunáhon ko, ki unnon ne baṛí gustákhí kí, dikhlátá hai.

10 Aur un ke kánon ko kholtá hai, tá ki un kí tarbíyat ho, aur hukm detá hai ki badkárí se báz áo.

11 Agar we shanawá howen, aur bandagí karen, tab we apne dinon ko 'aish men káṭenge, aur apne barason ko 'ishraton men.

12 Par agar we farmánbardár na howen, to we talwár se halák kiye jáenge, aur bewuqúfí men marenge.

13 Phir we jo dil men be-dín hain, qahr jam'a karte hain: jis waqt wuh unhen bándh ḍáltá hai, un kí minnat kí áwáz nahín nikaltí.

14 Un kí ján jawání men játí hai, aur un kí zindagí fásiqon ke darmiyán ba-sar hotí.

15 Par wuh dukh men miskín ko riháí detá hai, aur jis waqt we musíbat men giriftár hon, to un ke kán kholtá hai.

16 Wuh to tujh ko tangí ke munh se chhuṛáke kusháda makánon men le játá, jahán tangí nahín; aur terí mez khúb charbídár chízon se chuní jáegí.

17 Lekin agar tú sharír ke muqaddame ko anjám dewe, to muqaddame ke sáth 'adálat bhí darpai hogí.

18 Qahr se ḍar, tá na howe ki wuh tujhe 'ízá deke nikál le jáe; us waqt bhárí fidiya tujhe na bachá sakegá.

19 Kyá wuh terí daulat kí qadr karegá? Hargiz nahín; na soná kám áwegá, na sáre jahán ká zor.

20 Rát kí khwáhish mat kar, jab log apní jagah se gáib kiye játe hain.

21 Khabardár, badkárí kí taraf máil na ho: ki terí pasand yihí húí, aur na ki musíbat.

22 Dekh, Khudá apní tawánáí ke sabab sarbuland hai; us kí mánind kaun tarbíyat karnewálá hai?

23 Kis ne us ke liye apní taraf se ráh ṭhahráí? yá, kaun us se kah saktá hai, Tú ne ná-insáfí kí?

24 Yád kar rakh ki tú us ke kám kí bábat jise log dekhte hain us kí baṛáí kare.

25 Sab ádmí use dekh sakte hain; balki insán dúr se us par nazar karte.

26 Dekh, Khudá buzurg hai, ham use nahín daryáft kar sakte; us ke barason ká shumár ṭhahrá nahín sakte.

27 Wuh pání kí chhoṭí chhoṭí búnden khínch nikáltá hai: us ke bukhár kí kasrat ke mutábiq we bárish hoke girtí hain:

28 Badlíán unhen ṭapkátín, aur phir firáwání se insán par chulátí hain.

29 Us kí badlíon ke phailáne ká taur, aur us ke khaime kí kaṛak, koí samajh saktá hai?

30 Dekh, wuh apní roshní apne úpar phailátá hai, aur samundar kí tháh ko chhipátá hai.

31 Un hí se logon ko sazá detá hai; aur roṭí bhí wáfir bakhshtá hai.

32 Wuh apne háthon ko bijlí kí roshní se mulabbas kartá hai; wuh use hukm detá ki mukhálif par já lage.

33 Us kí kaṛak ándhí kí bábat khabar detí hai, jis tarah baháim bhí us ke uṭhne kí ágáhí bakhshte hain.

XXXVII BA'B.

HA'N̲, is bát se merá dil taṛaptá hai, aur apní jagah se uchhaltá hai.

2 Jí lagáke us kí áwáz kí gaṛgaṛáhaṭ sun, aur wuh kaṛak, jo us ke mun̲h se nikaltí hai.

3 Wuh sáre ásmán ke tale us kí ráh lagátá hai, aur us kí tajallí zamín kí intihá tak pahunchtí hai.

4 Us ke píchhe gurrish kí áwáz hotí hai: wuh apní janáb kí gaṛgaṛáhaṭ kí áwáz detá hai; jis dam us kí sadá suní játí hai, wuh un kí táḳhír nahín̲ kartá.

5 Ḳhudá apní áwáz se 'ajab taur par garajtá hai; us ke aise baṛe kám hain̲, ki ham unhen̲ samajh nahín̲ sakte.

6 Wuh barf ko hukm detá hai ki Tú zamín par ho já; usí tarah phúhí ko, aur apní tawánáí ke men̲h ko, jo shiddat se paṛtá hai.

7 Wuh har ek insán ke háth band kar detá hai, tá ki us ke sab kárígar use mán lewen̲.

8 Tab haiwán apne gáron̲ men̲ ghuste hain̲, aur apní hí mazbút jagahon̲ men̲ paṛe rahte hain̲.

9 Janúb se bagúlá uṭhtá hai, aur sardí shimál se átí hai.

10 Ḳhudá kí sán̲s se yaḳh hotá hai, aur phaile húe pání munjamid ho játe hain̲.

11 Phir pharchhá hotá, aur ghaṭá dúr kí játí hai; us ká núr ghanghor ko titar bitar kartá hai.

12 Unhen̲ apne mashwara se har taraf phirátá hai, tá ki we jahán men̲, rú e zamín par, us ke farmán ke mutábiq kám karen̲,

13 Ḳhwáh tambíh ke liye, ḳhwáh apní sarzamín ke wáste, ḳhwáh rahmat kar ke unhen̲ bhejtá hai.

14 Ai Aiyúb, ise sun rakh: aur chupká ho rah, aur Ḳhudá ke 'ajáib o garáib ko soch.

15 A'yá tú jántá hai, ki Ḳhudá kyún̲kar in báton̲ ká intizám kartá, aur apne abr ká jalwa chamkátá hai?

16 Kyá tú bádalon̲ ká bhed, ki kyún̲kar laṭkáe gaye, jántá hai? ye usí ke 'ajáib kám hain̲, jis kí dánish kámil hai.

17 Jis waqt wuh zamín par dakhaní hawá se níwá paidá kartá hai, terí poshák kyún̲ garm hotí hai?

18 Kyá tú us ke sáth hoke falak ko phailátá hai, jo ḍhále húe áíne kí mánind mazbút hai?

19 Sikhlá hamen̲ ki us se kyá kahná cháhiye, kyún̲ki táríkí ke sabab ham koí bát pesh nahín̲ kar sakte.

20 Kyá us ko ḳhabar dí jáegí, ki main̲ kuchh boltá? kyá koí insán kuchh bole? yaqínan wuh niglá jáegá.

21 Ab to insán us ábdár roshní ko jo falak men̲ hai nahín̲ dekh sakte, jis waqt hawá chaltí hai aur use sáf kartí,

22 Aur samt shimálí se sone kí sí tajallí átí: Ḳhudá ká haibatnák jalál hai.

23 Qádir i mutlaq jo hai, ham us ke bhed tak pahunch nahín̲ sakte; us kí qudrat aur 'adálat 'azím hain̲, aur us ká insáf firáwán hai; wuh tasdí'a nahín̲ detá.

24 Is liye cháhiye ki log us se ḍarte rahen̲: wuh un men̲ se jo apne dil men̲ dánishmand hain̲, kisí par nigáh nahín̲ kartá.

XXXVIII BA'B.

TAB KHUDÁWAND ne Aiyúb ko bagúle men̲ se jawáb diyá, aur kahá,

2 Yih kaun hai, jo nádání kí báton̲ se maslahat ko andherá kar detá hai?

3 Ab mard kí mánind apní kamar bándh; main̲ tujh se suwál karún̲gá, aur tú mujh se bayán kar.

4 Tú kahán̲ thá, jab main̲ ne zamín kí bunyád ḍálí? batlá, agar tú ne samajh hásil kí hai.

5 Kis ne us ká andáza rakhá, agar tú jántá hai? yá kis ne us par sút khín̲chá?

6 Kaun sí chíz par us kí newen
dharí gayín? yá kis ne us ke kone ká
patthar bitháyá;
7 Jab subh ke sitáre milke gáte the,
aur sáre baní Ulláh khushí ke máre
lalkárte the?
8 Yá kis ne samundar ko darwáze
lagáke band kiyá, jis waqt wuh phút
niklá, ki goyá rihm se nikal pará?
9 Jab main ne badlí ko us kí po-
shák banáyá, aur us kí petí ke liye
barí táríkí ko;
10 Jab main ne us kí hadden bán-
dhín, aur bende aur kiwáre lagáe;
11 Aur kahá, ki Yahán tak tú
áná, áge na barhegá; aur is jagah terí
maujon ká gurúr thamegá.
12 Kyá tú ne apne hí dinon men
kabhí subh par hukm kiyá hai, aur
sufed subh ko farmáyá hai ki wuh
apne makán ko ján rakhe;
13 Ki wuh zamín ko us ke kaná-
ron tak ghere, tá ki sharír log us par
se khadere jáwen?
14 Us kí súrat badal játí, jaise ki
mittí jab us par muhr kí jáwe:
poshák kí mánind ubhrí húí rahtí.
15 Tab sharíron kí roshní un se alag
kí játí, aur barháyá húá bázú torá
játá.
16 Kyá tú samundar ke soton tak
já pahunchá hai? yá gahrápe kí tháh
men chal chuká hai?
17 Kyá maut-gáh ke darwáze tere
liye khul gaye? yá tú ne zill i maut
ke phátakon par nazar kí hai?
18 Kyá tú ne zamín kí was'at de-
khí hai? agar in sabhon ko jántá ho,
to taqrír kar.
19 Roshní ká maskan kahán hai?
aur táríkí jo hai us kí ráh ká makán
kahán hai,
20 Ki tú unhen un kí hadd par le
já sake, aur un ke ghar ke madkhal
ko daryáft kare?
21 Tú yih jántá hogá, ki tú us waqt
paidá húá thá? aur tere dinon ká
shumár bará hai?
22 Kyá tú barf ke makhzanon men
dákhil húá hai? yá olon ke khazánon
ko dekhá hai,
23 Jinhen main ne bipat ke waqt
aur jang aur laráí ke din ke liye rakh
chhorá hai?
24 Kis taríq se roshní bántí gayí
hai, jis ke sabab se zamín par púrabí
hawá chaltí hai?
25 Kis ne bárish ke sailábon ke
liye nálíán kátke nikálín, aur ra'ad
aur barq ke liye ráh muqarrar kí;
26 Ki zamín par barsáwe jahán
insán nahín, aur bayábán men jahán
ádmí nahín
27 Ki wírán aur sunsán makán ko
seráb karen, aur sabze men kalíán
jamáwe?
28 Kyá bárán ká koí báp hai? yá
os kí búndon ko kis ne tawallud kiyá
hai?
29 Kis ke batn se yakh niklá hai,
aur ásmán ká pálá kis ne paidá kiyá
hai?
30 Pání apne ta,ín goyá patthar ke
níche chhipáte hain, aur maujon kí
sath basta ho játí hai.
31 Kyá tú ne Haft sitáron kí band-
on ko lagáyá hai, yá Jabbár ká band-
han khol saktá hai?
32 Kyá tujh men qudrat hai ki
Mintaqat-ul burúj ko ek ek us ke
mausim par pesh kare? aur kyá tú
Arktúrus ko us ke beton samet ráh
par le já saktá hai?
33 Kyá tú aflák ke qánúnon ko
jántá hai? kyá tú ne un ká iqtidár
zamín par járí kiyá hai?
34 Kyá tú badlíon ko pukár saktá
hai, ki kasrat i bárish áke tujhe
chhipá le?
35 Kyá tú bijlíon ko bhej saktá
hai, ki we rawána howen, aur phir we
tujhe kahen, ki Dekh, ham házir
hain?
36 Kis ne gurdon ke andar khirad
rakhí? yá kis ne dil ko fahmíd 'atá
kí?

37 Kaun apní dánish se bádalon ko
gin saktá hai? yá kaun ásmání mash-
kon ká pání undel saktá,
38 Jab dhúl galke kíchar ho játí
hai, aur dhele lipat játe hain?
39 Kyá tú sherní ke liye shikár
máregá? yá sher-bachchon ká pet
bhar degá,
40 Jab we gáron men jhuke húe
rahte hain, aur mándon ke bích ghát
men dabak baithe hain?
41 Kaun janglí kauwe kí gizá tai-
yár kartá? jis waqt us ke bachche
Khudá ko chilláte hain, aur we khu-
rák kí muhtájí se bhatakte phirte
hain.

XXXIX BA'B.

KYA' tú pahárí bakríon ke janne
ká waqt jántá hai? yá tú hirní-
on ke byání hone par nigáh karegá?
2 Kyá tú un mahínon ko, jinhen
we púrá kartí hain, gin saktá hai? yá
tú us waqt ko jis waqt we jantíán
hain jántá hai?
3 We apne ta,ín jhukátí hain, aur
bachche jantí hain, aur janne ke dukh
se farágat pátí hain.
4 Un ke bachche mote ho játe
hain; we maidán men barhte hain;
we nikal játe hain, aur un pás phir
nahín áte.
5 Kis ne gorkhar ko ázád karke
báhar chhorá hai? aur kis ne dashtí
gadhe ká bandhan kholá hai?
6 Main hí ne bayábán ko us ká
ghar muqarrar kiyá, aur kháre dasht
ko us ká maskan.
7 Wuh shahr kí bhír bhár par
hanstá hai, aur hánknewále ke shor-
shár ko wuh nahín suntá.
8 Paháron men dhúndh dhúndhke
wuh charái pátá, aur wuh har ek harí
chíz kí talásh men phirtá hai.
9 Kyá gaindá terí khidmat ikhti-
yár karegá? kyá rát ko terí bárí men
kátegá?
10 Kyá tú gainde ko us ke rasse se
bándh saktá hai ki wuh reghárí par
chale? yá wuh tere píchhe píchhe
wádíon men hengá pheregá?
11 Kyá tú us par i'atimád rakhegá,
is liye ki us ká bará zor hai? yá apní
mihnat ká kám us par chhoregá?
12 Kyá tú us ká bharosá rakhegá,
ki wuh terí zirá'at ko ghar men láwe,
aur tere khalíhán men jam'a kare?
13 Shutr-murgí ká pankh khushí
se jumbish khátá; hán, us ke pankh
aur par laqlaq ke se hain.
14 Lekin wuh apne ande zamín par
chhor játí hai, aur dhúl se unhen seotí
hai,
15 Aur bhúl játí hai, ki we pánw
se raunde jáen, yá janglí jánwar se
tore jáen.
16 Wuh apne bachchon par sakhtí
kartí hai, goyá ki we us ke nahín; us
kí mashaqqat ráegán hotí, aur wuh
be-parwá rahtí hai;
17 Kyúnki Khudá ne us ko dánish
se mahrúm kiyá hai, us ne use shu'úr
nahín bakhshá.
18 Jis waqt wuh pankh márke áp
ko buland kar detí hai, ghore aur us
ke sawár par hanstí hai.
19 Kyá tú ne ghore ko zor bakhshá
hai? yá tú ne us kí gardan men ra'ad
pahináyá?
20 Kyá tú use tiddíon kí mánind
phandá saktá hai? us ke pharráne kí
shaukat muhíb hai.
21 Wuh maidán men táptá hai,
aur apne zor ke sabab wajd kartá hai,
aur hathyár-bandon se milne ko áge
barhtá.
22 Wuh dahshat par hanstá hai,
aur hirásán nahín hotá; talwár kí
taraf se wuh píth nahín phertá.
23 Tarkash us par harharátá hai,
jhaljhalátá húá bhálá aur barchhá
bhí.
24 Wuh josh aur kharosh se mittí
ko khá játá hai, aur turhí kí áwáz
sunke thamtá nahín.
25 Turhí kí áwáz ke hote hí wuh
há, há, kartá hai; dúr se khúnrezí ko

súnghtá hai, sar-lashkaron ká garajná
aur na'ra márná.
26 Kyá terí hoshyárí se báz urtá
hai? aur dakhan kí taraf par phailá-
ke nikal játá hai?
27 Kyá tere hukm se 'uqáb bulan-
dí pakartá hai, aur únche par ghonslá
bándhtá hai?
28 Wuh chatán par baserá kartá
hai, aur pahár ke karáre par aur hasín
makánon men rát ko káttá hai.
29 Wahán se wuh shikár kí talásh
kartá hai, aur us kí ánkhen dúr dúr
tak dekhtí hain.
30 Us ke bachche lahú chúste hain;
aur jahán maqtúl pare hain, wahán
wuh hotá hai.

XL BA'B.

ALA'WA us ke KHUDÁWAND ne
Aiyúb ko jawáb diyá aur
kahá,
2 Jo Qádir i mutlaq se jhagartá
hai, kyá wuh use qáil kar saktá hai?
jo Khudá se malámat kartá hai jawáb-
dihí kare.
3 ¶ Tab Aiyúb ne KHUDÁWAND ko
jawáb diyá aur kahá,
4 Dekh, main ná-chíz hún; main
tujhe kyá jawáb dún? main apná háth
apne munh par dhartá hún.
5 Ek bár main bolá; par phir main
jawábdihí na karúngá: hán, do bár
bolá, magar áge ko bát na barháúngá.
6 ¶ KHUDÁWAND ne Aiyúb ko
girdbád men se jawáb diyá, aur kahá,
7 Uth, mard kí mánind apní ka-
mar bándh; main tujh se púchhúngá,
aur tú mujhe batá de.
8 Kyá tú merí 'adálat ko bátil
thahráne cháhtá? kyá tú mujhe
mujrim karegá tá ki tú áp sádiq
thahre?
9 Kyá Khudá kí sí terí bánh hai?
kyá tú us kí sí áwáz se garaj saktá hai?
10 Ab áp ko shaukat aur fazílat se
sanwár: jalál aur jamál se apne ta,ín
mulabbas kar.
11 Apne gusse ká josh barhá, aur
har ek magrúr par nazar kar, aur use
past kar de.
12 Har ek magrúr ko dekh, aur use
zalíl kar; aur sharíron ko un ke ma-
kánon men latár dál.
13 Unhen ek sáth dhúl men chhi-
pá, aur un ke munh ko chhipe men
bándhkar rakh.
14 Tab main bhí terá iqrár karún-
gá, ki terá dahiná háth tujhe rihái de
saktá hai.
15 ¶ Bahemoth ko ab dekh, jise
main ne banáyá hai, ki tere sáth ho;
wuh bail kí mánind ghás khátá hai.
16 Dekh to, us kí qúwat us kí ka-
mar men hai, aur us ke pet ke patthon
men us ká zor hai.
17 Wuh apní dum ko saro ke da-
rakht kí mánind hilátá hai; us kí
jánghon kí nasen pech dar pech hain.
18 Us kí haddián támbe kí mazbút
nalíon kí mánind hain; us kí haddián
lohe ke bendon kí mánind hain.
19 Khudá kí khilqat men isí ká
auwal darja hai: wuh, jis ne us ko
banáyá, apní talwár us pás pahunchá
saktá hai.
20 Yaqínan us ke liye kohistán
men dána chára ugtá hai, jahán sáre
dashtí haiwánát kalol karte hain.
21 Wuh sáyadár darakhton ke tale,
aur naistán ke jhund men aur chihle
men, letá kartá hai.
22 Sáyadár darakht use apne sáya
men chhipá lete hain; nahron kí
beden us ke ird gird hain.
23 Dekh, nadí barhtí hai, par wuh
hirásán nahín hotá: Yardan kí sí bárh
us ke munh par pare, tau bhí wuh be-
bák rahtá hai.
24 Koí us ke dekhte húe use pak-
regá? jab ki wuh phandon men ho to
kyá us kí nák ko chhedegá?

XLI BA'B.

KYA' tú kantíye se liwiyátán ko
khínch saktá hai? yá rassí se
us kí jíbh ko dabá saktá hai?
2 Kyá tú us kí nák men ek bansí

dál saktá hai? yá us ká jabrá kánte
se chhed saktá hai?
3 Kyá wuh terí bahut sí minnaten
karegá? yá tujh se míṭhí báten ka-
hegá?
4 Kyá wuh tujh se qaul qarár
karegá? kyá tú use apne pás rakhegá,
ki wuh sadá terá naukar ho?
5 Kyá tú us se yún khel karegá,
jaisá chiṛiye se kheltá hai? yá tú apní
chhokríon ke bahláne ke liye use
bándhegá?
6 Kyá tere sharík use tijárat kí jins
samjhenge? yá we use tujjáron ke
háth bánṭ denge?
7 Kyá tú us kí khál ko khárdár
lohon se, yá us ke sir ko machhwe ke
tirsúlon se pur kar saktá hai?
8 Apná háth us par dhar, jang ko
yád kar; bas, tú phir aisá na karegá.
9 Dekh, us ke shikár kí ummed
'abas hai: ki jon kisí kí nigáh us par
paṛe, wuh gir paṛtá hai.
10 Kisí kí yih jur,at nahín, ki use
chheṛe: pas, kaun merá muqábala
karne saktá hai?
11 Kisí ne pahile mujhe kuchh diyá
hai, ki main use pher dún? jo kuchh
sáre ásmán ke níche hai, so sab merá
hai.
12 Main us ke azúon, aur us ke zor
ke ahwál kí, aur us ke nafís andáze kí
bábat chup na rahúngá.
13 Us kí jálídár poshish ke rukh ko
kaun udheṛe? us kí do-laṛí dáṛhon ke
bích men kaun jáe?
14 Us ke munh ke kiwáron ko
kaun khole? us ke dánt, jo chaugird
hain, sakht muhíb hain.
15 Us ko apní ḍhálon kí mazbútí
par ghamanḍ hai; we to goyá ki
muhr kí húí paiwasta hain.
16 Ek dúsre se yún juṛí húí hai, ki
un ke darmiyán hawá ká guzar nahín
ho saktá.
17 We báham milí húí balki aisí
saṭí húí hain ki ek se ek judá nahín ho
saktí.
18 Us ke chhínkne se roshní jha-
laktí, aur us kí ánkhen subh ke palak-
on kí mánind chamaktí hain
19 Us ke munh se shu'ale nikalte
hain, aur ág kí chingárián uchhal
paṛtí hain.
20 Us ke nathnon se bháph uṭhtá
hai, us deg yá us hánḍí kí mánind jo
ág par jal rahí ho.
21 Us ke dam se koele sulag játe
hain, aur us ke munh se shu'ale nikalte
hain.
22 Zor us kí gardan men rahtá hai,
aur hairání us ke áge se kúdke chalí
játí hai.
23 Us ke gosht ke parat báham
paiwasta hain; we us par khúb saṭe
húe; aur hil nahín sakte.
24 Us ká dil patthar kí mánind
kaṛá hai; hán, chakkí ke tarle páṭ kí
mánind sakht hai.
25 Us ke uṭhne se bahádur khauf-
nák hote hain, aur ḍar ke máre shist
bándhne men khatá karte hain.
26 Agar koí us par talwár chaláwe,
to wuh nahín lagtí; na bhále, na tír,
na barchhí se kuchh ban paṛtá.
27 Wuh lohe ko súkhí ghás jántá,
aur pítal ko saṛí lakṛí bújhtá hai.
28 Tír use bhagá nahín saktá;
falákhun ke patthar khúnṭíon kí
mánind us se phere játe hain.
29 Láṭhíán us ke nazdík bádh kí
mánind hain; aur barchhí ke hiláne
par wuh hanstá hai.
30 Us ke níche ke 'ázá sar-tez ṭhík-
ríon ke se hain; wuh hengá kí tarah
unhen kádo par phailá detá hai.
31 Wuh gahrápe ko hánde kí tarah
khaulátá hai, aur daryá ká wuh hál
kartá jo raugan ke deg ká hotá.
32 Jab wuh chalá játá, us ke píchhe
píchhe pání roshan hotá hai; koí
gumán kare, ki daryá par phaphúndí
lagí hai.
33 Zamín par is ká nazír nahín, jo
us kí mánind be-khauf paidá húá.
34 Wuh sárí únchí chízon ko táktá

hai: wuh sáre ahl i gurúr ká bádsháh hai.

XLII BA'B.

TAB Aiyúb ne Ḳhudáwand ko jawáb diyá, aur kahá,

2 Main jántá hún, ki tú sab kuchh kar saktá hai, aur ki mumkin nahín ki terá koí iráda anjám tak na pahunche.

3 Wuh kaun hai, jo nádání se mashwarat ko be-raunaq kar detá hai? kyúnki main ne wuh kahá jo main ne nahín samjhá, balki we kám mere liye niháyat hairat-afzá hain, jinhen main samajhtá na thá.

4 Merí suniye, tab main kahúngá; main tujh se púchhtá hún, tú mujh se taqrír kar.

5 Main ne terí ḳhabar apne kánon se suní thí; par ab merí ánkhen tujhe dekhtí hain.

6 Is liye main apne hí se bezár hún, aur ḳhák aur rákh par baiṭhá tauba kartá hún.

7 ¶ Aur aisá húá, ki jab Ḳhudáwand yih báten Aiyúb se kah chuká, to Ḳhudáwand ne Ilifaz Taimaní se kahá, ki Merá gazab tujh par aur tere donon doston par bhaṛká hai; kyúnki tum ne merí bábat haqq báten na kahín, jaisí mere bande Aiyúb ne kahí hain.

8 So ab apne liye sát bail aur sát menḍhe leke mere bande Aiyúb pás jáo, aur apne liye soḳhtaní qurbání guzráno, aur merá banda Aiyúb tumháre liye du'á mángegá; ki main us kí ḳhátir qabúl karúngá: na ho ki main tumhárí jahálat ke láiq tumháre sáth sulúk karún; kyúnki jaise mere bande Aiyúb ne merí bábat haqq báten kahí hain, tum ne nahín kahín.

9 Tab Ilifaz Taimaní, aur Bildad Súḳhí, aur Zofar Na'amátí gaye, aur jaisá Ḳhudáwand Ḳhudá ne unhen farmáyá thá, waisá unhon ne kiyá: aur Ḳhudáwand ne Aiyúb kí taraf tawajjuh kí.

10 Aur Ḳhudáwand ne, jis waqt ki Aiyúb ne apne doston ke liye du'á mángí, Aiyúb kí giriftárí ko mubaddal kiyá: aur Ḳhudáwand ne Aiyúb ko áge kí nisbat se dúní daulat 'ináyat kí.

11 Aur us ke sab bhái, aur sab bahin, aur us ke agle sab ján pahchán, us pás áe, aur us ke ghar men unhon ne us ke sáth kháná kháyá, aur us par afsos kiyá, aur un sárí baláon ke liye, jo Ḳhudáwand ne us par názil kí thín, tasallí dí, aur un men se har ek ne use ek qasíta, aur har ek ne use sone ká ek karnphúl baḳhshá.

12 Aur Ḳhudáwand ne Aiyúb ke áḳhir i 'umr men ibtidá kí nisbat se bahut barakat 'atá kí: aur wuh chaudah hazár bheṛon, aur chha hazár únṭon, aur ek hazár joṛe bail, aur ek hazár gadhon ká málik húá.

13 Use sát beṭe aur tín beṭián húín.

14 Aur us ne pahlí ká nám Yamíma, aur dúsrí ká nám Qasiyáh, aur tísrí ká nám Qaranhappúk, rakhá.

15 Aur sárí sarzamín men koí 'auraten Aiyúb kí beṭíon kí sí ḳhúbsúrat na milín; aur un ke báp ne unhen un ke bháíon ke darmiyán mírás dí.

16 Ba'd us ke Aiyúb ek sau chálís baras jiyá, aur apne beṭe aur apne beṭon ke beṭe chár pusht tak dekhe.

17 Aur Aiyúb búṛhá aur 'umrdaráz hoke mar gayá.

ZABU'R KI' KITA'B.

I ZABU'R.

MUBA'RAK wuh ádmí hai jo sha-
ríron̲ kí saláh par nahín̲ chal-
tá, aur ḳhatákáron̲ kí ráh par khaṛá
nahín̲ rahtá, aur ṭhaṭṭhá-karnewálon̲
kí majlis men̲ nahín̲ baiṭhtá;
2 Balki Ḳhudáwand kí sharí'at
men̲ magan rahtá, aur din rát us kí
sharí'at men̲ sochá kartá hai.
3 So wuh us daraḳht kí mánind
hogá, jo pání kí nahron̲ ke kanáre par
lagáyá jáwe, aur apne waqt par mewe
láwe; jis ke patte murjháte nahín̲;
aur apne har ek kám men̲ phúltá
phaltá rahegá.
4 Sharír aise nahín̲; balki we bhú-
se kí mánind hain̲, jise hawá uṛá le
játí hai.
5 So sharír 'adálat men̲ khaṛe na
rahen̲ge, na ḳhatákár sádiqon̲ kí ja-
má'at men̲.
6 Kyún̲ki Ḳhudáwand sádiqon̲ kí
ráh jántá hai; par sharíron̲ kí ráh nest
o nábúd hogí.

II ZABU'R.

QAUMEN̲ kis liye josh men̲ hain̲,
aur log bátil ḳhiyál karte hain̲?
2 Zamín ke bádsháh sámhná karte
hain̲, aur sardár ápas men̲ Ḳhudáwand
ke aur us ke Masíh ke muḳhálif man-
súbe bándhte hain̲:
3 Ki áo, ham un kí band khol
ḍálen̲, aur un kí rassián̲ apne se toṛ
phen̲ken̲.
4 Wuh jo ásmán par taḳht-nishín
hai, han̲segá, aur Ḳhudáwand unhen̲
ṭhaṭṭhon̲ men̲ uṛáwegá.
5 Tab wuh gusse men̲ un se báten̲
karegá, aur niháyat bezár hoke unhen̲
pareshání men̲ ḍálegá.
6 Main̲ ne to apne bádsháh ko koh
i muqaddas Saihún par biṭhláyá hai.
7 Main̲ hukm ko áshkára karún̲gá,
ki Ḳhudáwand ne mere haqq men̲
farmáyá, Tú merá beṭá hai; main̲ áj
ke din terá báp húá.
8 Mujh se máng, ki main̲ tujhe
qaumon̲ ká wáris karún̲gá, aur zamín
sarásar tere qabze men̲ kar dún̲gá.
9 Tú lohe ke 'asá se unhen̲ toṛegá;
kumhár ke bartan kí mánind tú un-
hen̲ chaknáchúr karegá.
10 Pas ab, ai bádsháho, hoshyár
ho: ai zamín kí 'adálat-karnewálo,
tarbíyat lo.
11 Ḍarte húe Ḳhudáwand kí ban-
dagí karo, aur kámpte húe ḳhushí
karo.
12 Beṭe ko chúmo, tá na howe ki
wuh bezár ho, aur tum ráh men̲ halák
ho jáo, jab us ká qahr ekáek bhaṛke.
Mubárak we sab jin ká tawakkul us
par hai.

III ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, jis waqt wuh apne
beṭe Abisalúm ke sámhne se bhágá.

AI Ḳhudáwand, we jo mujhe dukh
dete hain̲ kyá hí baṛh gaye! we
bahut hain̲, jo merí muḳhálafat par
uṭhte hain̲.
2 Bahutere merí ján kí bábat kahte
hain̲, ki Ḳhudá se ab us kí rihái nahín̲.
Siláh.
3 Par tú, ai Ḳhudáwand, mere liye
sipar hai; tú merí shaukat, aur merá
sarfaráz-karnewálá hai.

4 Main KHUDÁWAND kí taraf apní
áwáz ko buland kartá hún; wuh merí
du'á apne koh i muqaddas par se sun
letá hai. Siláh.
5 Main let gayá aur so rahá; main
jág uṭhá; kyúnki KHUDÁWAND mujh
ko sambháltá hai.
6 Das hazár ádmíon ne mujhe gher
liyá hai, par main un se nahín ḍarne
ká.
7 Uṭh, ai KHUDÁWAND; ai mere
Khudá, mujhe bachá; ki tú ne mere
sáre dushmanon ke gál par tamánche
máre; tú ne sharíron ke dánt toṛe.
8 Naját KHUDÁWAND hí se hai; terí
barakat tere logon par hai. Siláh.

IV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

JAB main tujhe pukárún, to tú sun,
ai merí sadáqat ke Khudá; tangí
men tú ne mujhe kushádagí bakhshí;
mujh par rahm farmá, aur merí
du'á sun le.
2 Ai mard-bachcho, kab tak merí
'izzat ruswái giní jáe? kab tak tum
bátil ko dost rakhoge, aur jhúṭh kí
pairauí karoge? Siláh.
3 Yaqín kar jáno, ki KHUDÁWAND
ne díndár ko apne liye alag kar rakhá
hai: KHUDÁWAND, jab main use pukárúngá, sun legá.
4 Kámpte raho, aur gunáh na karo;
apne bistar par paṛe húe apne hí dilon
men soch karo, aur chupke raho.
Siláh.
5 Sadáqat kí qurbáníán guzráno,
aur KHUDÁWAND par tawakkul karo.
6 Bahut se kahte hain, ki Kaun
ham ko koí chíz jo khúb hai dikhláwegá?
ai KHUDÁWAND, tú apne chihre
ká jalwa ham par roshan kar.
7 Tú ne mere dil ko khushí bakhshí
hai, us se ziyáda jo un ko us waqt
hotí thí, jab un ke galle aur mai kí
bahutáyat húí.
8 Main salámatí se leṭ jáúngá, aur
so hí rahúngá; kyúnki tú hí akelá, ai
KHUDÁWAND, mujhe salámatí se rahne
detá hai.

V ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo bánsrí ke sáth gáyá jáwe.

AI KHUDÁWAND, merí báton par
kán dhar, aur mere soch par
dhyán rakh.
2 Ai mere Bádsháh aur mere Khudá,
mere nále kí áwáz ko sun, ki main
tujhí se du'á mángtá hún.
3 Ai KHUDÁWAND, tú subh ko merí
áwáz sunegá; ki main subh ko apne
ta,ín taiyár karke terí taraf táktá rahúngá.
4 Ki tú wuh Khudá nahín, jo sharárat
se khush ho; sharír tere sáth
rah nahín saktá.
5 We jo shekhíbáz hain terí ánkhon
ke sámhne khaṛe nahín rah sakte;
tú sab badkirdáron se 'adáwat rakhtá
hai.
6 Tú un ko, jo jhúṭh bolte hain,
nábúd karegá: KHUDÁWAND khúní
aur dagábáz ádmí se nafrat kartá hai.
7 Lekin main jo hún so terí rahmat
kí kasrat se tere ghar men áúngá, aur
tujh se ḍarkar terí muqaddas haikal kí
taraf tujhe sijda karúngá.
8 Ai KHUDÁWAND, apní sadáqat
men merá rahbar ho; mere dushmanon
ke sabab se mere sámhne apní ráh
ko sídhá kar.
9 Ki un ke munh men kuchh kharáí
nahín; un ke bátin men sarásar
khoṭái hai; un ká galá khulí gor hai;
we apní zubán se khushámad karte
hain.
10 Ai Khudá, tú unhen mulzim
ján; aisá howe ki we apní mashwaraton
se áp hí gir jáwen; un ko un ke
gunáhon kí kasrat ke sabab nikál
phenk, ki unhon ne tujh se sarkashí
kí hai.
11 Tab we sab, jo tujh par bharosá
rakhte hain, khush rahenge; we hamesha
khushí se lalkárenge, ki tú un kí
nigáhbání kartá hai; aur sab tere nám

ke dost-rakhnewále tujh se shádmán
honge.
12 Is liye ki, ai KHUDÁWAND, sádiq
ko tú hí barakat detá hai; tú us ko
mihrbání kí sipar tale ḍhámp letá
hai.

VI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, bín ke sáth Shaminít par gáyá jáwe.

AI KHUDÁWAND, tú mujhe apne
gusse se mat ḍapaṭ, aur apne
gazab ke josh se mujh ko tambíh na
de.
2 Ai KHUDÁWAND, mujh par rahm
kar, ki main be-táb húá; ai KHUDÁ-
WAND, mujhe changá kar, ki merí
haddíon men larzish ho rahí hai.
3 Aur merí ján men bhí niháyat
kapkapí hai; pas tú, ai KHUDÁWAND,
kab tak?
4 Ai KHUDÁWAND, phir á, merí ján
ko chhuṛá; apní rahmat ke sabab
mujhe bachá le.
5 Is liye ki maut kí hálat men terí
yád nahín; kaun terí shukrguzárí gor
ke andar karegá?
6 Main karáhte karáhte thak gayá;
main sárí rát apne bistar par apne
ánsúon ko bahátá hún; main unhín
se apne palang ko bhigotá hún.
7 Gam ke sabab merí ánkhen dhun-
dhlá gayín; mere sab dushmanon ke
sabab se merí ánkhen burhiyá ho gayín.
8 Mujh se dúr raho, ai sáre badkir-
dáro, ki KHUDÁWAND ne mere rone kí
áwáz suní.
9 KHUDÁWAND ne merí faryád suní
hai; KHUDÁWAND merí du'á qabúl
karegá.
10 Mere sáre dushman sharminda
ho jáenge, aur niháyat kapkapí men
paṛenge: we phirenge aur nágahání
khijálat khínchenge.

VII ZABU'R

Dáúd ká Shijjáyún, jise us ne Khudáwand ke huzúr Kúsh Binyamíní kí báton kí bábat gáya.

AI KHUDÁWAND, mere Khudá, me-
rá bharosá tujh par hai; mujh
ko un sab se, jo mere píchhe paṛe
hain, bachá, aur mujhe rihái de:
2 Na howe ki dushman sher kí
tarah mujh ko pháṛe, aur jis waqt koí
merá bachánewálá na ho, mujhe purze
purze kare.
3 Ai KHUDÁWAND, mere Khudá,
agar main ne yih kiyá, agar mere
háth se badí húí;
4 Agar main ne us se, jo mujh se
mel rakhtá thá, badí kí ho; (yá main
ne us ko jo be-sabab merá dushman
thá lúṭá ho:)
5 To dushman dar-pai hoke merá
jí lewe, aur merí ján ko zamín par
páemál kare, aur merí 'izzat khák
men miláwe. Siláh.
6 Ai KHUDÁWAND, apne qahr men
uṭh, aur mere dushmanon ke josh o
kharosh kí mukhálafat men apne ta,ín
buland kar; aur mere liye jágtá rah,
ai tú, jo 'adálat ko muqarrar kartá hai.
7 Kyúnki logon kí gurohen tere ás
pás faráham húí hain; pas tú un ke
liye phir bulandí par já.
8 KHUDÁWAND qaumon kí 'adálat
karegá; ai KHUDÁWAND, jaisí merí
sadáqat, aur jaisí merí diyánatdárí
hai, waise hí merá insáf kar.
9 Ai kásh ki buron kí burái nest
o nábúd howe; lekin tú sádiqon ko
qúwat de; ki tú, ai sádiq Khudá,
dilon aur gurdon ká jánchnewálá hai.
10 Merí sipar Khudá ke sáth hai;
wuh un ko, jin ke dil sídhe hain, ri-
hái detá hai.
11 Khudá sádiq ká insáf kartá hai;
aur Haqq Ta'álá har roz badkár par
jhunjhlátá hai.
12 Agar wuh báz na áwegá, to
Khudá apní talwár tez karegá; us ne
to apní kamán par chillá chaṛháyá
hai, aur use taiyár kiyá hai.
13 Aur us ne us ke liye maut ká
sámán taiyár kiyá hai; wuh apne
jalte húe tír banátá hai.

14 Dekho, use badkárí ke dard lage, aur mashaqqat ká use peṭ rahá hai, aur jhúṭh ko jantá hai.

15 Us ne gaṛhá khodá, aur use gahrá kiyá; aur us gaṛhe men, jise wuh banátá thá, áp girá.

16 Us kí ziyánkárí usí ke sir par paṛegí, aur us ká zulm usí kí khopṛí par utregá.

17 Main Ḳhudáwand kí, us kí sadáqat ke mutábiq, sitáish karúngá; aur Ḳhudáwand Ta'álá ká nám gáúngá.

VIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo Jittít ke sur par gáyá jáwe.

AI Ḳhudáwand, hamáre Rabb, kyá hí buzurg hai terá nám tamám zamín par! tú ne apní shaukat ásmánon par záhir kí hai.

2 Tú ne apne muḳhálifon ke sabab bachchon aur shírḳhwáron ke munh men se qúwat paidá kí hai, tá ki tú dushman aur intiqám-lenewále ko ḳhámosh karáwe.

3 Jab main tere ásmánon par, jo terí dastkárián hain, dhyán kartá hún, aur chánd aur sitáron par, jo tú ne banáe:

4 To insán kyá hai, ki tú us kí yád kare, aur ádamzád kyá, ki tú áke us kí ḳhabar le?

5 Tú ne us ko firishton se thoṛá hí kam kiyá, aur shán o shaukat ká táj us ke sir par rakhá hai.

6 Tú ne us ko apne háth ke kámon par hukúmat baḳhshí; tú ne sab kuchh us ke qadamon ke níche kiyá hai:

7 Sárí bheṛ bakrián, aur gáe bail, aur janglí chaupáe;

8 Aur ásmán ke parinde, aur daryá kí machhlián, aur har ek chíz, jo daryá kí ráhon men guzartí hai.

9 Ai Ḳhudáwand, hamáre Rabb, kyá hí buzurg hai terá nám tamám zamín par!

IX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo Mút-labben par gáyá jáwe.

MAIN apne sáre dil se Ḳhudáwand kí sitáish karúngá; main tere sáre 'ajáib kámon ká bayán karúngá.

2 Main tujh se ḳhush aur ḳhushwaqt rahúngá; ai Ḥaqq Ta'álá, main tere nám kí sitáish karúngá.

3 Jab mere dushman ulṭe phiren, we tere sámhne se dab jáenge, aur halák honge.

4 Ki merá insáf aur qaziya tú ne chukáyá; tú taḳht i 'adálat par baiṭhke sachchá insáf kartá hai.

5 Tú ne qaumon ko malámat kiyá hai; tú ne sharríon ko faná kiyá, tú ne un ká nám abad ul ábád tak miṭá dálá hai.

6 Are ai dushman, ḳharábián hamesha ke liye tamám húín; tú ne shahr ke shahr ujáṛ diye, aur un ká zikr un ke sáth miṭ gayá hai.

7 Lekin Ḳhudáwand abad tak taḳht-nishín hai; us ne 'adálat ke liye apní masnad taiyár kí hai.

8 Aur wuh sadáqat se jahán ká insáf karegá, aur rástí se qaumon ki 'adálat karegá.

9 Ḳhudáwand mazlúmon ke liye muhkam makán hai, aur musíbat ke waqt men panáhgáh.

10 We, jo terá nám jánte hain, terá bharosá rakhenge, ki tú ne, ai Ḳhudáwand, un ko, jo terí talásh men hain, tark nahín kiyá hai.

11 Ḳhudáwand kí, jo Saihún par kursí-nishín hai, sitáish ke gít gáo; logon ke darmiyán us ke 'ajáib kámon ká bayán karo.

12 Jab wuh ḳhún kí pursish kartá hai, to unhen yád kartá hai; wuh láchár-on kí faryád ko farámosh nahín kartá.

13 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar; us dukh par, jo main apne dushmanon se khínchtá hún, nazar kar, ai tú, jo maut ke darwázon par se merá uṭhánewálá hai:

14 Tá ki main Saihún kí betí ke
darwázon par terí sab sitáishen bayán
karún, aur terí naját se wajd karún.
15 Gair-qaumen us kúe men, jo
unhon ne khodá thá, girí hain; us
dám men, jo unhon ne chhipáyá thá,
unhín ke pánw phanse.
16 KHUDÁWAND mashhúr húá, ki
us ne 'adálat kí hai; sharír apne háth-
on ke kám ke phande men phansá
hai. Hijjáyún. Siláh.
17 Sharír paltáe jáke jahannam
men dále jáenge; we sárí qaumen, jo
Khudá ko bhúl játí hain.
18 Ki miskín hamesha farámosh
nahín kiyá jáegá; 'ájizon kí ummed
sadá torí na jáegí.
19 Uth, ai KHUDÁWAND, ki insán
gálib na howe; qaumon ki 'adálat tere
huzúr men kí jáwe.
20 Ai KHUDÁWAND, un ko ḍará, tá
ki qaumen apne ta,ín bashar hí jánen.
Siláh.

X ZABU'R.

AI KHUDÁWAND, tú kyún dúr khaṛá
rahtá hai? dukh ke aiyám men
tú kyún áp ko chhipátá hai?
2 Sharír ke gurúr se miskín ká
kalejá jal játá hai; we un mashwa-
raton men, jo unhon ne kín, giriftár
hote hain.
3 Ki sharír apne nafs kí shahwat
par fakhr kartá hai, aur luṭere ko
nek-bakht kahke KHUDÁWAND ko
haqír jántá hai.
4 Sharír apní rúdárí ke ghamand
se tahqíqát nahín kartá; us ke sáre
khiyál hain, ki Khudá nahín hai.
5 Us kí 'ádaten hamesha eksán
rahtí hain; terí 'adálaten us kí nazar
se bahut úpar hain; wuh apne sáre
dushmanon se akaṛtá hai;
6 Apne dil men kahtá hai, Mujh
ko jumbish na hogí; mujh par pusht
dar pusht bhí bipat na paṛegí.
7 Us ká munh la'nat aur dagá aur
zulm se bhará hai; us kí zubán ke
níche fasád aur badí hain.
8 Wuh díhát kí gháton men baiṭh-
tá hai; wuh khalwat ke makánon
men be-gunáhon ko qatl kartá hai;
us kí ánkhen poshída miskín par lagí
húí hain.
9 Wuh chhipke sher kí mánind,
jo apní jháṛí men ho, ghát men lagá
húá hai; wuh ghát men rahtá hai, ki
miskín ko pakṛe; wuh miskín ko ap-
ne dám men láke pakaṛtá hai.
10 Wuh chúr chár hoke paṛ játá
hai; miskín us ke qúwatwaron se gir
játe hain.
11 Wuh apne dil men kahtá hai,
Khudá bhúl gayá hai; us ne apná
munh chhipáyá; us ne hargiz nahín
dekhá hai.
12 Uṭh, ai KHUDÁWAND, ai Khudá,
apná háth baṛhá; khháksáron ko bhúl
na já.
13 Sharír Khudá kí tahqír kyún
kartá hai? wuh apne dil men kahtá,
ki Tú tahqíqát na karegá.
14 Tú ne to dekhá hai; ki tú zi-
yánkárí aur ranjídagí par nazar kartá
hai, ki apne háth se badlá de; miskín
áp ko tere supurd kartá hai; yatím
ká madadgár tú hai.
15 Sharír aur bure ká bázú toṛ,
aisá ki us kí sharárat phir ḍhúnḍhí
na pái jáwe.
16 KHUDÁWAND azal se abad tak
Bádsháh hai; begání qaumen us kí
sarzamín par se faná húín.
17 Ai KHUDÁWAND, tú ne miskínon
ká matlab suná hai; tú un ke dilon
ko musta'idd karegá, aur kán dharke
sunegá;
18 Ki yatímon aur mazlúmon ká
insáf kare, tá ki khákí ádmí phir zulm
na kare.

XI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

MERA' tawakkul KHUDÁWAND par
hai; tum kyúnkar merí ján ko
kahte ho, ki Chiṛiyá sí apne paháṛ par
játí rah?

2 Ki dekh, sharír apní kamán par
chillá charháte hain; apná tír chille
men jorte, tá ki we poshída sídhe-
dilwálon par chhoren.
3 Jab ki bunyáden bigar gayín, to
sádiq kyá karegá?
4 KHUDÁWAND apní muqaddas hai-
kal men hai; KHUDÁWAND ká takht
ásmán par hai; us kí ánkhen dekhtí
hain; us kí palaken baní A'dam ko
ázmátí hain.
5 KHUDÁWAND sádiq ko jánchtá
hai; par sharír se aur us se jo sitam ko
cháhtá hai, us kí rúh nafrat rakhtí hai.
6 Wuh sharíron par angáre aur ág
aur gandhak barsáwegá; aur lúh un
ke piyále ká hissa hogá;
7 Is wáste ki KHUDÁWAND, jo sádiq
hai, sadáqat ko cháhtá hai, aur us ká
munh sídhe logon kí taraf mutawajjih
hai.

XII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr, jo Shaminít par gáyá jáwe.

AI KHUDÁWAND, riháí de; ki dín-
dár ádmí játe rahte hain, aur
diyánatdár log baní A'dam men se
gáib ho játe.
2 Un men har ek apne hamsáe ke
sáth behúda báten kartá hai; we
cháplúsí ke labon se aur do-dilí se
bolte hain.
3 KHUDÁWAND sab cháplúsí ke
honth, aur wuh zubán, jis se bará bol
nikaltá hai, kát dálegá;
4 Jo yún kahte hain, Ham apní
zubán se gálib honge; hamáre honth
hamáre hain; kaun hai, jo hamárá
málik hai?
5 Miskínon kí kharáb-hálí aur há-
jatmandon kí thandí sáns par nazar
karke KHUDÁWAND farmátá hai, Ab
main uthtá hún; jo us se akartá hai,
main us se us ko riháí dúngá.
6 KHUDÁWAND ká kalám chokhá
kalám hai, jaise ki rúpá mittí kí gha-
riyá men táyá gayá, aur sát martaba
sáf kiyá gayá.
7 Tú hí, ai KHUDÁWAND, un ká
háfiz hai; tú unhen is zamáne ke log-
on se abad tak bachá rakhegá.
8 Sharír log har taraf akarte phirte
hain; par un kí jítní sarfarází hai
baní A'dam kí utní hí pastí hai.

XIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI KHUDÁWAND, kab tak tú mujhe
bhúltá rahegá? kyá hamesha
tak? kab tak tú apná munh mujh se
chhipáegá?
2 Kab tak main apne jí men man-
súba bándhtá rahún, aur apne dil men
sáre din gam kiyá karún? kab tak
merá dushman mujh par sarbuland
rahegá?
3 Ai KHUDÁWAND, mere Khudá,
tawajjuh karke merí sun; merí án-
khen roshan kar, na ho, ki mujhe
maut kí nínd á jáwe;
4 Na ho, ki merá dushman kahe,
Main us par gálib húá; aur mere sa-
tánewále mere tal jáne se khush hon.
5 Aur main jo hún, so terí rahmat
par merá bharosá hai; merá dil terí
riháí se khushwaqt hogá.
6 Main KHUDÁWAND kí hamd aur
saná gáúngá; kyúnki us ne mujh par
ihsán kiyá hai.

XIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AHMAQ apne dil men kahtá hai,
Khudá nahín. We kharáb húe,
un ke kám makrúh hain, koí nekokár
nahín.
2 KHUDÁWAND ásmán par se baní
A'dam par nigáh kartá, tá dekhe ki
un men koí dánishmand, Khudá ká
tálib, hai, yá nahín.
3 We sab gumráh húe; we ek sáth
bigar gaye; koí nekokár nahín, ek bhí
nahín.
4 Kyá un sab badkáron ko samajh
nahín, jo mere bandon ko yún khá

játe hain̲ jaise roṭí kháte hain̲? we
Ḳhudáwand ká nám nahín̲ lete.
5 We wahán̲ baṛe ḳhauf men̲ húe;
kyún̲ki Ḳhudá sádiqon̲ kí nasl ke
darmiyán hai.
6 Tum miskín kí saláh kí tahqír
karte ho, is liye ki Ḳhudáwand us kí
panáh hai.
7 Kásh ki Isráel kí naját Saihún
men̲ se hotí! jab Ḳhudáwand apní
qaum ke qaidíon̲ ko pher láegá, to
Ya'qúb shád hogá, aur Isráel ḳhush.

XV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

Ai Ḳhudáwand, tere ḳhaime men̲
kaun rahegá? tere koh i mu-
qaddas par kaun sukúnat karegá?
2 Wuh jo sídhí chál chaltá hai, aur
sadáqat ke kám kartá hai, aur apne
dil se sach boltá hai.
3 Wuh jo apní zubán se chuglí na-
hín̲ khátá, aur apne hamsáe se badí
nahín̲ kartá, aur apne paṛosí par 'aib
nahín̲ lagátá hai.
4 Wuh jis kí nazar men̲ nikammá
ádmí ḳhwár hai; par wuh unhen̲ jo
Ḳhudáwand se ḍarte hain̲ 'izzat detá
hai; wuh jo apne zarar par qasam
khátá hai, aur badaltá nahín̲.
5 Wuh jo súd ke liye qarz nahín̲
detá, aur be-gunáhon̲ ke satáne ke liye
rishwat nahín̲ letá. Wuh jo yih kartá
hai kabhí na ṭalegá.

XVI ZABU'R.

Dáúd ká Miktám.

Ai Ḳhudá, tú merí hifázat kar, ky-
ún̲ki mujhe terá hí bharosá hai.
2 Ai merí ján, tú ne Yahowáh ko
kahá hai, ki Tú merá Ḳhudáwand hai,
tere bagair merí bhaláí nahín̲.
3 Un muqaddason̲ aur ḳháss logon̲
kí bábat jo sarzamín men̲ rahte hain̲
unhín̲ se merí sárí ḳhushí hai.
4 Un ke dukh, jo gair ke píchhe
dauṛte hain̲, baṛhte rahen̲ge; un ke
ḳhúnwále tapáwan main̲ na tapáún̲gá,
balki main̲ apne honṭhon̲ se un ke nám
bhí na lún̲gá.
5 Merí mírás ká aur mere piyále ká
hissa Ḳhudáwand hai; mere baḳhre
ká nigáhbán tú hai.
6 Dil-pazír makánon̲ men̲ mere liye
jaríb kí gayí; hán̲, merí mírás suthrí
hai.
7 Main̲ Ḳhudáwand ko mubárak
kahún̲gá, jo mujhe saláh detá hai;
mere gurde ráton̲ ko mujhe ta'lím dete
hain̲.
8 Merí nigáh hamesha Ḳhudáwand
par hai; is liye ki wuh mere dahne
háth hai, mujh ko kabhí jumbish na
hogí.
9 Isí sabab merá dil ḳhush hai, aur
merí zubán shád; merá jism bhí
ummed men̲ chain karegá,
10 Ki tú merí ján ko qabr men̲
rahne na degá, aur tú apne Quddús ko
saṛne na degá.
11 Tú mujh ko zindagání kí ráh
dikhláwegá; tere huzúr men̲ ḳhushíon̲
se serí hai; tere dahine háth men̲ abad
tak 'ishraten̲ hain̲.

XVII ZABU'R.

Dáúd kí ek namáz.

Ai Ḳhudáwand, sidq ko sun, aur
merí faryád par dhyán rakh, aur
merí du'á par, jo be-riyá labon̲ se
nikaltí hai, kán dhar.
2 Merá insáf tere huzúr se nikle;
terí ánkhen̲ rástí par nazar karen̲.
3 Tú mere dil ko ázmátá; tú rát ko
merí ḳhabar lene átá; tú mujhe pa-
rakhtá, par tú koí badí na páwegá;
merá mun̲h ḳhatá na karegá.
4 Insán ke fi'alon̲ ko dekhkar, tere
labon̲ ke sukhan ke sabab main̲ ne
apne ta,ín̲ halák-karnewále kí ráhon̲
se bachá rakhá.
5 Mere qadamon̲ ko apní ráhon̲ men̲
tháme rakh, ki mere pán̲w na phislen̲.
6 Main̲ tujhe pukártá hún̲, ki tú,
ai Ḳhudá, merí sunegá; merí taraf
kán dhar, merí 'arz sun le.
7 Apní 'ajíb mihrbání kar, ai tú, jo
tawakkul-karnewálon̲ ko un se, jo tere

dahine háth kí muḳhálafat men̲ uṭhte hain̲, bachátá hai.

8 Mujhe ánkh kí putlí kí mánind mahfúz rakh; mujhe apne paron̲ ke sáya tale chhipá le,

9 Un sharíron̲ se, jo mujh par zulm karte hain̲, aur mere jání dushmanon̲ se, jo mujhe ghere húe hain̲.

10 We apní charbí men̲ chhip gaye hain̲; we apne mun̲h se baṛá bol bolte hain̲.

11 We ab hamáre har ek qadam par ham ko gherte hain̲, aur un kí ánkhen̲ lagí húí hain̲, ki ham ko zamín par girá dewen̲.

12 Aur un kí misál yih hai, jaise sher, jo shikár par jí lagáe; aur jaisá sher ká bachcha, jo chhipke ghát men̲ baiṭhe.

13 Uṭh, ai Ḳhudáwand, us ká sámhná kar; us ko ḍhakel de; merí ján ko us sharír se, jo terí talwár hai, rihái de:

14 Un logon̲ se, ai Ḳhudáwand, jo tere háth hain̲, dunyá ke logon̲ se, jin ká baḳhra isí zindagání men̲ hai, aur jin ke peṭ tú apní nihání chízon̲ se bhartá; un kí aulád bhí ser hotí, aur we apní báqí daulat apne bál bachchon̲ ke liye chhoṛ játe hain̲.

15 Par main̲ jo hún̲, sadáqat men̲ terá mun̲h dekhún̲gá; aur jab main̲ terí súrat par hoke jágún̲gá, to main̲ ser hoún̲gá.

XVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Ḳhudáwand ke bande Dáúd ká Zabúr; us ne is Zabúr kí báton̲ ko us din men̲ Ḳhudáwand ke áge kahá, jis din Ḳhudáwand ne use us ke sáre dushmanon̲ ke háth se, aur Sáúl ke háth se bacháyá thá: Aur wuh bolá,

AI Ḳhudáwand, jo merí qúwat hai, main̲ tujh se muhabbat rakhtá hún̲.

2 Ḳhudáwand merí chaṭán, aur merá gaṛh, aur merá chhuṛánewálá hai; merá Ḳhudá, merí chaṭán, jis par merá bharosá hai; merí ḍhál, aur merí naját ká síng, aur merá únchá burj.

3 Main̲ Ḳhudáwand ko, jo sitáish ke láiq hai, pukártá hún̲, aur yún̲ apne dushmanon̲ se rihái pátá.

4 Maut kí rassíon̲ ne mujh ko gherá, aur be-dín logon̲ ke sailábon̲ ne mujhe ḍaráyá.

5 Gor hí kí rassíon̲ ne mujhe gher liyá; maut ke phandon̲ ne mujhe áge se phan̲sáyá.

6 Main̲ ne tangí ke waqt Ḳhudáwand ko pukárá, aur apne Ḳhudá ke áge chilláyá; us ne merí áwáz apní haikal men̲ se suní, aur merí faryád us ke sámhne us ke kánon̲ tak pahunchí.

7 Tab zamín kámpí, aur larzí, sáre paháṛ jaṛ múl se hil gaye, aur, is liye ki wuh gazabnák húá, thartharáe.

8 Us ke nathnon̲ se dhun̲wán̲ uṭhá, aur us ke mun̲h se ág bhaṛkí, jis se angáre dahak uṭhe.

9 Us ne ásmánon̲ ko jhukáyá, aur wuh níche utrá; us ke pán̲won̲ tale táríkí thí.

10 Wuh karúbí par sawár húá, aur parwáz kar gayá; wuh hawá ke paron̲ par uṛá.

11 Us ne táríkí ko apná parda kiyá; aur us ke girdágird pánion̲ ká andherá aur bádalon̲ kí ghaṭá us ká ḳhaima thá.

12 Us chamak se, jo us ke áge thí, us ke andhere bádal phaṭkar ole aur angáre ban gaye.

13 Ḳhudáwand ásmánon̲ men̲ garjá, aur Haqq Ta'álá ne apní áwáz sunáí; to ole aur angáre ban gaye.

14 Hán̲, us ne apne tír chhoṛe, aur un ko paráganda kiyá; aur bijlián̲ chamkáin̲, aur unhen̲ ghabrá diyá.

15 Us waqt pání kí tháhen̲ dikhái dín̲, aur terí jhunjhláhaṭ se, ai Ḳhudáwand, hán̲, tere nathnon̲ ke dam ke jhoke se, jahán kí newen̲ khul gayín̲.

16 Us ne úpar se bhejkar mujhe pakaṛ rakhá, gahre páníon̲ men̲ se us ne mujhe khín̲ch nikálá.

17 Mere zabardast dushman se, aur un se, jo merá kína rakhte the, us ne mujhe riháí dí; is liye ki we mujh se saḳht zoráwar the.

18 Unhon̲ ne bipat ke din merá sámhná kiyá; lekin Ḳhudáwand merá takiya thá.

19 Wuh mujhe nikálke ek kusháda jagah men̲ le gayá: us ne mujhe chhuṛáyá, kyún̲ki wuh mujh se ḳhush thá.

20 Ḳhudáwand ne, jaisí merí sadáqat thí, mujh ko jazá dí; aur mere háthon̲ kí pákízagí ke mutábiq us ne mujhe badlá diyá.

21 Is liye ki main̲ ne Ḳhudáwand kí ráhen̲ yád rakhín̲, aur sharárat karke apne Ḳhudá se mun̲h na moṛá.

22 Kyún̲ki us kí sárí 'adálaten̲ mere zer i nazar rahín̲, aur us ke hukmon̲ ko main̲ ne apne se dúr na kiyá.

23 Main̲ us ke sáth sídhá rahá, aur main̲ ne áp ko apní badkárí se báz rakhá.

24 So Ḳhudáwand ne merí sadáqat ke mutábiq, aur merí pákdastí ke muwáfiq, jo us kí ánkhon̲ ke sámhne thí, mujh ko jazá dí.

25 Rahm-karnewále ko tú apne ta,ín̲ rahím dikhlátá hai; aur nekí-karnewále par áp ko nekí-karnewálá záhir kartá.

26 Ḳhális ko tú apne ta,ín̲ ḳhális dikhlátá hai, aur kajrauon̲ ke sáth tú kajrau ma'lúm hotá.

27 Kyún̲ki tú miskínon̲ ko bachátá hai; aur tú únchí ánkhon̲ ko níchí kartá hai.

28 Tú merá chirág sulgátá hai; Ḳhudáwand merá Ḳhudá mere andhere ko ujálá kartá hai.

29 Ki main̲ terí kumak se ek fauj par dauṛtá hún̲; main̲ apne Ḳhudá kí madad se ek díwár kúd játá hún̲.

30 Ḳhudá jo hai, us kí ráh kámil hai; Ḳhudáwand ká suḳhan táyá húá hai; wuh un sab kí, jinhen̲ us ká bharosá hai, sipar hai.

31 Ḳhudáwand ke siwá Ḳhudá kaun hai? aur hamáre Ḳhudá ko chhoṛke Chaṭán kaun hai?

32 Ḳhudá hí hai, jo merí kamar ko mazbút bándhtá hai, aur merí ráh ko kámil kartá.

33 Wuh mere pán̲w harníon̲ ke se kartá hai, aur mujhe mere únche makánon̲ par khaṛá kartá.

34 Wuh mere háthon̲ ko jang kí ta'lím detá hai, yahán̲ tak ki pítal kí kamán mere bázúon̲ se jhukáí játí hai.

35 Tú ne apní naját kí sipar mujh ko 'ináyat kí, aur tere dahne háth ne mujh ko sambhálá, aur tere ihsán ne mujh ko buzurg kiyá.

36 Tú ne mere qadamon̲ ko mere tale kusháda kiyá, yahán̲ tak ki mere pán̲w phisalte nahín̲.

37 Main̲ ne apne dushmanon̲ ká píchhá kiyá, aur unhen̲ já liyá; main̲ píchhe na phirá jab tak unhen̲ faná na kiyá.

38 Main̲ ne unhen̲ márá hai, aisá ki we uṭh nahín̲ saken̲: we mere qadamon̲ ke níche gir paṛe hain̲.

39 Kyún̲ki tú ne laṛáí ke wáste merí kamar mazbút bándhí hai; tú ne un ko, jo mujh par chaṛh áe hain̲, mere níche jhukáyá.

40 Tú ne mere dushmanon̲ kí píṭh mujhe dikhláí; aur main̲ ne un ko, jo merá kína rakhte the, nábúd kiyá.

41 We chilláe, par koí bachánewálá na thá; hán̲, Ḳhudáwand ko pukárá, par us ne unhen̲ jawáb na diyá.

42 Tab main̲ ne unhen̲ aisá písá, ki we gard kí mánind, jo hawá men̲ hotí hai, ho gaye; main̲ ne unhen̲ yún̲ nikál phenká, jaise raston̲ men̲ kí kích.

43 Tú ne mujhe logon̲ ke jhagṛon̲ se riháí dí; tú ne mujhe ajnabí qaumon̲ ká sardár kiyá; we log, jinhen̲

main nahín jántá thá, merí farmánbardárí karenge.
44 Merí shuhrat sunte hí we mujhe mánenge; ajnabíon kí naslen merí
khushámad karengí.
45 Ajnabíon kí naslen murjhá jáwengí, aur apne chhipne ke makánon
men thartharáwengí.
46 KHUDÁWAND hí zinda hai; merí
Chatán mubárak hai; merá naját-denewálá Khudá buland hai.
47 Khudá hí hai, jo merá intiqám
letá hai, aur qaumon ko mere zer kartá hai.
48 Wuh mujhe mere dushmanon se
chhurátá hai; hán, tú mujhe un par, jo mujh se mukhálafat karne ko uthe hain, bálá kartá hai; tú ne mujhe zálim ádmí se riháí dí.
49 So main, ai KHUDÁWAND, qaumon ke darmiyán terá iqrár karúngá, aur tere nám ke gít gáúngá.
50 Wuh apne bádsháh ko barí riháíán bakhshtá hai, aur apne masíh par, Dáúd par, aur us kí nasl par, abad tak rahm kiyá kartá hai.

XIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

A'SMA'N Khudá ká jalál bayán karte hain, aur fazá us kí dastkárí dikhlátí hai.
2 Ek din dúsre din se báten kartá
hai, aur ek rát dúsrí rát ko ma'rifat bakhshtí hai.
3 Un kí koí lugat aur zubán nahín,
un kí áwáz suní nahín játí;
4 Par sárí zamín men un kí tár
gúnjtí hai, aur dunyá ke kanáron tak un ká kalám pahunchá hai. Un men us ne áftáb ke liye khaima khará kiyá hai,
5 Jo dulhe kí mánind khalwat-kháne se nikal átá hai, aur pahlawán kí tarah maidán men daurne se khush hotá hai.
6 Aflák ke kanáre se us kí barámad
hai, aur us kí gardish us ke dúsre kanáre tak hotí; us kí garmí se koí chíz chhipí nahín.
7 KHUDÁWAND kí tauret kámil
hai, ki dil kí phernewálí hai; KHUDÁWAND kí shahádat sachchí hai, ki sáda-dilon ko ta'lím denewálí hai.
8 KHUDÁWAND kí sharí'aten sídhí
hain, ki dil kí khushí bakhshtí hain; KHUDÁWAND ká hukm sáf hai, ki ankhon ko roshan kartá hai.
9 KHUDÁWAND ká khauf pák hai,
ki us ko abad tak páedárí hai; KHUDÁWAND kí 'adálaten sachchí aur tamám o kamál sídhí hain.
10 We sone se, balki bahut kundan
se, ziyáda nafís hain; shahd aur us ke chhatte ke tapkon se shíríntar hain.
11 Us ke siwá terá banda un se
tarbíyat pátá hai; un ke yád rakhne men bará hí ajr hai.
12 Apní bhúl chúkon ko kaun ján
saktá hai? tú mujh ko gunáh i pinhání se pák kar.
13 Apne bande ko 'amd ke gunáh-
on se bhí báz rakh; unhen mujh par gálib hone mat de; tab main rást houngá, aur bare gunáh se pák rahúngá.
14 Mere munh kí báten, aur mere
dil ke soch, tere huzúr men pasand áwen, ai KHUDÁWAND, merí chatán, aur mere fidiya-denewále.

XX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

MUSI'BAT ke din KHUDÁWAND terí sune; Ya'qúb ke Khudá ká nám tujhe bulandí bakhshe.
2 Maqdis hí se terí kumak bheje,
aur Saihún men se tujhe sambhále;
3 Tere sáre hadyon ko yád far-
máwe; aur terí sokhtaní qurbáníon ko qabúl kare; Siláh.
4 Tere dil kí khwáhish ke muwá-
fiq tujh ko in'ám dewe, aur tere sáre mansúbon ko púrá kare.
5 Ham terí naját se khushí maná-

wenge, aur apne Khudá ke nám par
apne jhande khare karenge: KHUDÁ-
WAND terí sárí murádeṉ púrí kare.
6 Ab maiṉ jántá húṉ, ki KHUDÁ-
WAND apne masíh ká chhuránewálá
hai; wuh apne dahne háth ke naját-
denewále zor se apne muqaddas ásmán
par se us kí sunegá.
7 Yih gáríoṉ ká, we ghoroṉ ká, par
ham KHUDÁWAND apne Khudá ke
nám ká zikr karenge.
8 We kham húe, aur gir pare: le-
kin ham uthe, aur sídhe khare húe.
9 Ai KHUDÁWAND, rihái de; jis
waqt ham pukáreṉ, us din bádsháh
hamárí sune.

XXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI KHUDÁWAND, terí tawánái se
bádsháh khushí kartá hai, aur
terí naját se kyá hí dil-shád hai!
2 Tú ne us ko us ke dil ká matlab
diyá; aur us ne jo kuchh apne munh
se mángá, tú ne use radd na kiyá.
Siláh.
3 Faiz kí barakatoṉ se tú áp hí us
ke sáth pesh áyá; tú ne khális sone
ká táj us ke sir par rakhá.
4 Us ne tujh se zindagí cháhí, aur
tú ne us ko 'umr kí darází abad tak
bakhshí.
5 Terí naját se us kí shaukat 'azím
hai; hashmat aur jalál ko tú ne us
par rakhá hai.
6 Ki tú ne us ko sadá kí barakatoṉ
ká sabab thahráyá hai; tú ne us ko
apne dídár se niháyat khushwaqt
kiyá.
7 Kyúṉki bádsháh KHUDÁWAND
par tawakkul rakhtá hai; Haqq Ta'álá
kí rahmat se wuh jumbish na páwegá.
8 Terá háth tere sáre dushmanoṉ ko
dhúndh nikálegá; terá dahná háth
tere bairíoṉ ká thikáná lagáwegá.
9 Jis waqt tú un par qahr ke sáth
nigáh kare, tú unheṉ tanúr kí tarah
dahkáwegá; KHUDÁWAND un ko apne
gazab se nigal jáwegá; aur ág un ko
khá legí.
10 Tú un ká phal zamín par se aur
un kí nasl baní A'dam ke darmiyán se
nábúd karegá.
11 Kyúṉki unhoṉ ne tere barkhi-
láf badí phailái, aur aisí burí fikr
sochí, ki use anjám tak pahunchá na
sakenge.
12 Ki tú un kí píth dikhláwega,
aur tú un ke rúbarú apne chille ko
charháwegá.
13 Ai KHUDÁWAND, tú apní hí qú-
wat se buland ho; ham terí qudrat kí
madh aur saná gáwenge.

XXII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká
Zabúr, jo Subh ke Gazál ke sur par
gáyá jáwe.

AI mere Khudá, ai mere Khudá, tú
ne mujhe kyúṉ chhorá hai? tú
merí ríhái se, aur mere karáhne kí
bátoṉ se, kyúṉ dúr rahá?
2 Ai mere Khudá, maiṉ din ko
chillátá húṉ, par tú nahíṉ suntá; rát
ko bhí, aur mujhe qarár nahíṉ;
3 Magar tú quddús hai: tú Isráel
kí madh meṉ sukúnat karnewálá hai.
4 Hamáre bápdádoṉ ne tujh par
tawakkul kiyá hai; unhoṉ ne to ta-
wakkul kíyá, aur tú ne unheṉ chhu-
ráyá.
5 Unhoṉ ne tujh se faryád kí, aur
rihái pái; unhoṉ ne tujh par bharosá
kiyá, aur sharminda na húe.
6 Par maiṉ kírá húṉ, na insán; ád-
míoṉ ká nang húṉ, aur qaum kí 'ár.
7 We sab jo mujh ko dekhte haiṉ
mujh par hanste haiṉ; we apne honth
pasárte haiṉ, we sir hilá hiláke kahte
haiṉ, ki
8 Us ne apne ta,iṉ KHUDÁWAND
par chhorá hai, ki wuh use bacháwe:
jis hál ki wuh us se rází hai, to wuhí
use chhuráwe.
9 Ba har hál tú hí hai, jo mujhe
pet se báhar láyá; merí má kí chhátíoṉ

par bhí tú hí mere i'atimád ká bá'is húá.

10 Maiṉ paidá hote hí tujh par phenká gayá; jab maiṉ apní má ke peṭ se niklá, tab hí se tú merá Ḳhudá hai.

11 Mujh se dúr mat rah, ki tangí pahunchá cháhtí, aur madadgár koí nahíṉ.

12 Bahut se bailoṉ ne mujhe á gherá hai: Basan ke mazbút bailoṉ ne chároṉ taraf se mujh par hujúm kiyá hai.

13 We mujh par pháṛnewále aur gúnjnewále sher kí tarah muṉh pasáre húe haiṉ.

14 Maiṉ pání kí tarah bahá játá húṉ, aur mere band band alag ho chale haiṉ; merá dil mom kí tarah mere síne meṉ pighal gayá.

15 Merí qúwat ṭhíkre kí tarah ḳhushk ho gayí; merí zubán tálú se lagí játí hai; aur tú mujhe maut kí ḳhák par biṭhátá hai.

16 Kyúṉki kutte mujh ko gherte haiṉ; sharíroṉ kí guroh merí iháta kartí hai; we mere háth aur mere páṉw chhedte.

17 Maiṉ apní sab haḍḍíoṉ ko gin saktá húṉ; we mujhe tákte haiṉ, aur ghúrte haiṉ.

18 We mere kapre ápas meṉ bánṭte haiṉ, aur mere libás par qur'a ḍálte haiṉ.

19 Par tú, ai KHUDÁWAND, dúr mat rah; ai merí tawánáí, jald merí madad ke liye á.

20 Merí ján ko talwár se bachá; merí wahída ko kutte ke háth se.

21 Babar ke muṉh se aur bhaiṉsoṉ ke síngoṉ se mujhe rihái de: tú ne merí sunke bacháyá hai.

22 Maiṉ apne bháioṉ meṉ terá nám bayán karúṉgá, aur majm'a meṉ terá sanáḳhwáṉ hoúṉgá.

23 Tum, jo KHUDÁWAND se ḍarte ho, us kí sitáish karo; ai Ya'qúb kí sárí nasl, tum us kí buzurgí karo; ai Isráel kí sárí aulád, us ká ḍar máno.

24 Ki us ne dardmand ke dard kí tahqír nahíṉ kí, na us se use nafrat áí, na us ne us se apná muṉh pher liyá; balki jab us ne us ko pukárá, us ne jawáb diyá.

25 Baṛí jamá'at meṉ mujh se terí sitáish hogí; maiṉ un ke áge jo us se ḍarte haiṉ, apní nazreṉ adá karúṉgá.

26 We jo halím haiṉ, kháweṉge, aur ser howeṉge; we jo KHUDÁWAND ke tálib haiṉ, us kí sitáish kareṉge; tumhárá dil abad tak jítá rahe.

27 Sáre jahán ko sarásar yád áwegá, aur we KHUDÁWAND kí taraf rujú' láweṉge; sab qaumoṉ ke gharáne tere áge sijda kareṉge.

28 Ki saltanat KHUDÁWAND kí hai; qaumoṉ ke darmiyán wuhí hákim hai.

29 Dunyá ke sáre daulatmand kháweṉge, aur sijda kareṉge; we sab bhí, jo ḳhák meṉ milte haiṉ, us ke huzúr jhukeṉge, aur we jin kí majál nahíṉ, ki apní ján bacháweṉ.

30 Ek nasl hogí, jo us kí bandagí karegí; wuh KHUDÁWAND kí ek pusht giní jáwegí.

31 We áweṉge, aur un logoṉ ko, jo paidá hoṉge, yih kahke us kí sadáqat záhir kareṉge, ki Us ne aisá kiyá.

XXIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

KHUDA'WAND merá chaupán hai; mujh ko kuchh kamí nahíṉ.

2 Wuh mujhe hariyálí charagáhoṉ meṉ biṭhlátá hai; wuh ráhat ke chashmoṉ kí taraf mujhe le pahunchátá hai.

3 Wuh merí ján pher látá hai; aur apne nám kí ḳhátir mujhe sadáqat kí ráhoṉ meṉ liye phirtá hai.

4 Balki jab maiṉ maut ke sáya kí wádí meṉ phirúṉ, to mujhe kuchh

khauf o khatar na hogá, kyúnki tú
mere sáth hai; terí chharí aur terí
láthí, we hí merí tasallí ke bá'is
hain.
5 Tú mere dushmanon ke rúbarú
mere áge dastarkhwán bichhátá; tú
mere sir par tel maltá; merá piyála
labrez hoke chhalaktá hai.
6 Lá-kalám mihrbání aur rahmat
'umr bhar mere qadam se lagí raheñ-
gí; aur main hamesha KHUDÁWAND ke
ghar men sukúnat karúngá.

XXIV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

ZAMI'N KHUDÁWAND kí hai, aur
us kí ma'múrí bhí; jahán aur
us ke sáre báshinde us ke hain.
2 Is liye ki us ne us kí biná pánìon
par rakhí, aur use sailábon par qáim
kiyá.
3 KHUDÁWAND ke pahár par kaun
charh saktá hai? aur us ke makán i
muqaddas par kaun khará rah saktá
hai?
4 Wuhí hai, jis ke háth sáf hain,
aur jis ká dil pák hai; jo apná dil
butlán par nahín lagátá, aur jo makr
se qasam nahín khátá.
5 KHUDÁWAND kí barakat use
pahunchegí, aur us ke naját-denewále
Khudá kí sadáqat us ke sáth hogí.
6 Yih wuh pusht hai, jo us kí tálib
hai; tere dídár ká khwáhán Ya'qúb
hai. Siláh.
7 Ai phátako, apne sir únche karo,
aur ai abadí darwázo, únche ho, ki
jalál ká Bádsháh dákhil howe.
8 Yih jalál ká Bádsháh kaun hai?
KHUDÁWAND, jo qawí aur qádir hai;
KHUDÁWAND, jo jang men zoráwar
hai.
9 Ai phátako, apne sir únche karo,
aur ai abadí darwázo, únche ho, ki
jalál ká Bádsháh dákhil howe.
10 Yih jalál ká Bádsháh kaun hai?
Lashkaron ká KHUDÁWAND wuhí jalál
ká Bádsháh hai. Siláh.

XXV ZABU'R.

Dáúd ká Zabur.

AI KHUDÁWAND, main apní ján ko
terí taraf uthátá hún.
2 Ai mere Khudá, main tujh par
bharosá rakhtá hún; mujhe sharm-
inda hone na de; mere dushman mujh
par shádiyána na bajáwen.
3 Aur un men se bhí, jo tujh se
ummed rakhte hain, koí sharminda
na ho; balki we, jo ná-haqq tujh se
sarkashí karte hain, sharminda ho-
wen.
4 Ai KHUDÁWAND, mujhe apní
ráhen dikhlá, mujh ko apne raste
batlá.
5 Apní sadáqat men mujh ko le
chal, aur mujh ko ta'lím de, ki merá
naját-denewálá Khudá tú hai; sáre
din main terá intizár khínchtá hún.
6 Ai KHUDÁWAND, apní rahmaton
ko aur apní mihrbánìon ko yád kar,
ki we qadím se sábit hain.
7 Merí jawání ke gunáhon ko, aur
mere qusúron ko yád mat kar; tú
apní rahmat ke mutábiq apní khúbí
ke liye, ai KHUDÁWAND, mujhe yád
farmá.
8 KHUDÁWAND bhalá aur sídhá
hai; is liye wuh gunahgáron ko ráh
i haqq dikhlátá hai.
9 Wuh halímon ko 'adálat kí ráh
batátá hai, aur miskínon ko apní ráh
kí bát sikhlátá hai.
10 KHUDÁWAND kí sárí ráhen
rahmat aur sadáqat hain, un ke liye,
jo us ke 'ahd o us kí shahádaton ko
yád rakhte hain.
11 Ai KHUDÁWAND, apne nám ke
wáste merí badí ko bakhsh de, ki
wuh barí hai.
12 Wuh kaun sá insán hai, jo KHU-
DÁWAND se dartá hai? wuh us ko
wuhí ráh, jo use pasand hai, batlá-
wegá.
13 Us ká jí chain se rahegá, aur us
kí nasl zamín kí wáris hogí.
14 KHUDÁWAND ká bhed un pás

hai, jo us se ḍarte hain; wuh un ko apne 'ahd kí shinásái 'ináyat karegá.
15 Merí ánkhen hamesha Khudáwand kí taraf lagí rahtí hain; kyúnki wuhí mere pánw phande se nikálegá.
16 Merí taraf mutawajjih ho, aur mujh par rahm kar, ki main akelá aur dukh men hún.
17 Mere dil ke gam bahut baṛh gaye; tú mujh ko mere dukhon se rihái de.
18 Merí pareshání aur merí mashaqqat par nigáh kar; aur mere sab gunáh bakhsh de.
19 Mere dushmanon ko dekh, ki we bahut hain; aur jo merá kína rakhte so andher karke rakhte hain.
20 Merí ján kí muháfazat kar, aur mujhe bachá le: aur mujhe sharminda hone na de; kyúnki mujhe terá hí bharosá hai.
21 Aisá kar, ki rástí aur sídhái mere nigahbán howen, ki mujhe tujh se ummed hai.
22 Ai Khudá, Isráel ko us kí sárí taklífon se rihái de.

XXVI ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI Khudáwand, merá insáf kar, ki main apní sídhái kí ráh chalá hún, aur main ne Khudáwand par tawakkul kiyá hai; main lagzish na kháúngá.
2 Ai Khudáwand, mujhe ázmá, aur merá imtihán kar; mere gurdon ko, aur mere dil ko, tá le.
3 Ki terí shafaqat merí ánkhon ke sámhne hai, aur main terí sachái kí ráh chalá hún.
4 Main behúdon ke sáth nahín baiṭhá, aur riyákáron ke sáth nahín chaltá hún.
5 Badkáron kí jamá'at ká main dushman hún; sharíron ke sáth main na baiṭhúngá.
6 Main be-gunáhí men apne háth dhoúngá: tab main, ai Khudáwand, tere mazbah kí tawáf karúngá;
7 Tá ki main shukr adá karne men apní áwáz uṭháún, aur tere sáre 'ajáib kámon ká bayán karún.
8 Ai Khudáwand, terí sukúnat ká ghar, balki wuh makán, jahán terá jalál rahtá hai, mujh ko khush áyá.
9 Merí ján ko gunahgáron men shámil mat kar, aur merí hayát ko khúnrez ádmíon ke sáth na milá:
10 Ki un ke háthon men fasád hai, aur un ká dahná háth rishwaton se pur hai.
11 Main o hún, apní sídhái se ráh chalúngá; mujhe makhlasí de, aur mujh par rahm kar.
12 Merá pánw hamwár jagah par hai; main majma'on men Khudáwand ko mubárak kahúngá.

XXVII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

KHUDA'WAND merí roshní hai, aur merí naját; mujh ko kis kí dahshat? Khudáwand merí zindagí ká pushta hai; mujh ko kis kí haibat?
2 Jis waqt sharír, jo mere dushman aur mere bairí hain, merá gosht kháne ko mujh par chaṛh áe, to unhon ne ṭhokar khái, aur gir gaye.
3 Agarchi ek lashkar mere barkhiláf khaima khaṛá kare, to mere dil ko kuchh khauf nahín; agarchi merí mukhálafat men laṛái barpá ho, tau bhí merá tawakkul sábit rahegá.
4 Main ne Khudáwand se ek suwál kiyá, usí ká main tálib rahúngá, ki main 'umr bhar Khudáwand ke ghar men sukúnat karún, tá ki Khudáwand ke jamál ko dekhún, aur us kí haikal men tahqíqát karún.
5 Kyúnki musíbat ke waqt wuh mujh ko apne khaime men chhipá legá; apne ḍere ke parde men mujhe poshída rakhegá; wuh mujhe chaṭán par chaṛháwegá.
6 So ab main apne sáre dushmanon men, jo mere ás pás hain, sarbuland kiyá jáúngá; main us ke khaime

men khushí kí qurbáníán karúngá;
main gáúngá, hán, main KHUDÁWAND
kí madh-saráí karúngá.
7 Ai KHUDÁWAND, jab main buland
áwáz se chilláún, to tú sun le,
aur mujh par rahm kar, aur mujhe
jawáb de.
8 Jab tú ne farmáyá hai, ki Mere
dídár ke tálib ho, tab merá dil bol
uthá, Ai KHUDÁWAND, main tere
dídár ká tálib hún.
9 Mujh se rúposh mat ho, aur gusse
se apne bande ko khárij mat kar:
ki tú sadá merá madadgár húá hai;
mujh ko tark na kar, aur mujh ko
chhor mat de, ai mere naját-denewále
Khudá.
10 Kyúnki merá báp aur merí má
mujh ko chhor gaye, par KHUDÁWAND
merí parwarish karegá.
11 Ai KHUDÁWAND, mujh ko apní
ráh batá, aur mere dushmanon ke
sabab mujhe us ráh par, jo barábar
hai, le chal.
12 Mere dushmanon kí marzí par
mujhe mat chhor; kyúnki jhúthe
gawáh, aur we jo zulm kí sáns lete
hain, mujh par barpá húe hain.
13 Agar mujhe i'atiqád na hotá, ki
main zindagí kí zamín men KHUDÁWAND
kí ni'amat dekhún, to main behawáss
ho játá.
14 KHUDÁWAND kí intizárí kar,
aur mazbút rah; wuh tere dil ko
taqwiyat degá; main phir kahtá hún,
ki KHUDÁWAND ká muntazir rah.

XXVIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

MAIN tujhe pukártá hún, ai KHUDÁWAND,
merí chatán; mujh
se khámoshí mat kar; na howe, ki
agar tú mujh se khámoshí kare, to
main un sá ho jáún, jo garhe men
girnewále hain.
2 Jab main tere áge chilláún, aur
terí muqaddas ilhámgáh kí taraf apne
háth uthaún, to tú merí minnaton kí
áwáz sun le.
3 Un sharíron aur badkirdáron ke
sáth, jo apne hamsáyon se salámatí
kí báten karte hain, magar un ke
dilon men sharr hai, mujh ko shámil
karke mat nikál.
4 Jaise un ke a'amál, balki jaise
un ke bure kám hain, un ko 'iwaz de;
jaisá un ke háthon ne kiyá hai, waisá
hí un se kar; un ká badlá un ko de.
5 Is liye ki we KHUDÁWAND ke
kámon aur us ke háthon kí kárígarí
kí taraf dhyán nahín karte, wuh unhen
dháwegá, aur na banáwegá.
6 KHUDÁWAND mubárak hai, ki us
ne merí minnat kí áwáz suní hai.
7 KHUDÁWAND merá zor, aur merí
sipar hai; mere dil ne us par tawakkul
kiyá hai, aur mujhe us kí pushtí
hai: so merá dil shiddat se khush
hai; main gít gáke us kí madh karúngá.
8 KHUDÁWAND un kí tawánáí hai,
aur wuh apne masíh ke liye muhkam
qil'a hai.
9 Apne logon ko naját bakhsh, aur
apní mírás men barakat de; un kí
ri'áyat kar, aur unhen hamesha tak
sarfaráz rakh.

XXIX ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

KHUDA'WAND kí nisbat se jáno,
ai qudratwálo, KHUDÁWAND kí
nisbat se jalál aur qudrat jáno.
2 KHUDÁWAND kí nisbat se jalál
us ke nám ke láiq mán lo; husn i
taqaddus se KHUDÁWAND ko sijda
karo.
3 KHUDÁWAND kí áwáz páníon par
hai; jalálwálá Khudá garajtá hai;
KHUDÁWAND bare pánion par hai.
4 KHUDÁWAND kí áwáz zoráwar
hai; KHUDÁWAND kí áwáz jalálwálí
hai.
5 KHUDÁWAND kí áwáz deodáron
ko tortí hai; balki KHUDÁWAND Lubnán
ke deodáron ko bhí tortá hai.
6 Wuh un ko bachhron kí mánind

kudátá hai; aur Lubnán aur Siryún
ko jawán bhainse kí mánind.
7 Khudáwand kí áwáz ág ke shu-
alon ko chírtí hai.
8 Khudáwand kí áwáz dasht ko
larzátí hai; Khudáwand dasht i Qá-
dis ko bhí larzátá hai.
9 Khudáwand kí áwáz se hirníon
ke pet girte hain, aur wuh jangalon
ko sáf kar detí hai; us kí haikal men
sab koí kahtá hai ki Us ká jalál ho.
10 Khudáwand túfán par baithá
hai; balki Khudáwand hamesha ke
liye saltanat ke takht par baithá hai.
11 Khudáwand apne logon ko zor
bakhshtá hai; Khudáwand apne
logon ko salámatí kí barakat detá hai.

XXX ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, jo ghar ke makhsús karne ke waqt gáyá jáwe.

Ai Khudáwand, main terí ta'zím
karúngá; kyúnki tú ne mujh ko
sarfaráz kiyá, aur mere dushmanon
ko mujh par khush hone na diyá.
2 Ai Khudáwand mere Khudá,
main ne tujhe pukárá, aur tú ne
mujhe changá kiyá.
3 Ai Khudáwand, tú merí ján ko
pátál se nikálke úpar láyá; un men
se, jo garhe men girte hain, tú ne
merí hí ján-bakhshí kí.
4 Ai Khudáwand ke muqaddas
logo, us ke liye gáo, aur us kí qud-
dúsí kí yádgárí men shukr karo.
5 Ki us ká gussa ek dam ká hai,
aur us ke karam men zindagání hai;
roná shám ko howe, par subh ko gáne
kí naubat hogí.
6 Main ne apne chain ke waqt ka-
há, Mujh ko kabhí jumbish na hogí.
7 Ai Khudáwand, tú ne apní mihr-
bání se mere pahár ko khúb qáim
kiyá; tú ne apná munh chhipáyá, aur
main ghabráyá.
8 Main tere áge, ai Khudáwand,
chilláyá: aur main ne Khudáwand
se fazl mángá.
9 Mere khún men kyá fáida hai,
jo main garhe men girún? kyá khák
terá shukr karegí? kyá wuh terí wafá
ko bayán karegí?
10 Sun, ai Khudáwand, aur mujh
par fazl kar; ai Khudáwand, tú
merá madadgár ho.
11 Tú ne mere wáste mere mátam
ko náchne se badal diyá; tú ne merá
tát khol dálá, aur merí kamar men
khushí ká patká bándhá;
12 Itne liye ki merí shaukat terí
madh aur saná gáwe, aur khámosh
na rahe. Ai Khudáwand mere Khu-
dá, main abad tak terá shukr kartá
rahúngá.

XXXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

Ai Khudáwand, merá tawakkul
tujh par hai; mujh ko kadhí
sharminda hone na de; mujhe apní
sadáqat se chhurá.
2 Apne kán merí taraf jhuká, aur
jald mujhe riháí de; tú mere liye
mazbút chatán, aur mere bacháo ke
liye ek muhkam qil'a ho.
3 Ki tú hí merí chatán aur merá
garh hai: pas, tú apne nám ke liye
merí rahbarí aur merí rahnumáí kar.
4 Mujhe us jál se, jo unhon ne
chhipáke mere liye bichháyá hai,
nikál, ki tú hí merá zor hai.
5 Main apní rúh ko tere háth men
somptá hún; ai Khudáwand, sacháí
ke Khudá, tú ne mujhe makhlasí dí
hai.
6 Main un se 'adáwat rakhtá hún,
ja darog butlánon kí nigahdárí karte
hain; magar main jo hún, so Khudá-
wand par merá tawakkul hai.
7 Main terí rahmat par shádán aur
shádmán húngá, ki tú ne mere dukh
par nigáh kí; tú ne merí ján kí sakh-
tíon ko pahchán liyá;
8 Aur mujh ko mere dushman ke
háth men hawále na kar diyá; tú ne
kusháda jagah men merá pánw khará
kiyá.

9 Ai KHUDÁWAND, mujh par sha-
faqat kar, ki main tang-hál hún; me-
rí ánkhen gam se játí rahín, balki
merí ján aur merá pet bhí.
10 Ki merí zindagání gam men
faná húí, aur merí 'umr karáhne men;
merí qúwat merí buráí se ghat chalí,
aur merí haddíán khushk ho gayín.
11 Main apne sab dushmanon ke
sámhne ek nang thá, khusúsan ham-
sáyon ke nazdík, aur apne ján-pah-
chánon ke pás 'ibrat; jo mujh ko ráh
par dekhte mujh se dúr bhágte hain.
12 Main us ádmí kí mánind, jo
mar jáwe, aur koí use yád na kare,
farámosh ho gayá hún: main túte
húe básan kí mánind hún.
13 Ki main ne bahuton kí tuh-
maten sunín; har taraf se khauf hotá,
ki we ápas men mere barkhiláf hoke
mashwarat karte, balki merí ján márne
par mansúba bándhte hain.
14 Par, ai KHUDÁWAND, main tujh
par tawakkul kartá; main kahtá hún,
Tú merá Khudá hai.
15 Merí auqát tere háth men hain;
mujh ko mere dushmanon ke háth
se riháí de, aur un se jo mere píchhe
pare hain.
16 Apne chihre ko apne bande par
chamká; apní rahmat se mujhe ba-
chá.
17 Ai KHUDÁWAND, mujhe sharm-
inda hone na de, kyúnki main tujhe
pukártá hún: balki sharír hí sharm-
inda hon, aur we gor men chup-cháp
pare rahen.
18 Jhúthe labon ko khámosh kar,
jin se gustákhí aur hiqárat kí sakht
báten sadáqat ke barkhiláf nikaltí
hain.
19 Wáh, kyá hí bará terá ihsán
hai, jo tú apne darnewálon ke liye
chhipá rakhtá hai, aur un par, jin ká
tawakkul tujh par hai, baní A'dam
ke sámhne záhir kartá hai!
20 Tú hí unhen ádmíon kí ban-
dishon se apní huzúrí ke parde men
chhipátá hai: tú hí unhen zubánon
ke jhagre se apne khaime men poshí-
da kartá hai.
21 KHUDÁWAND mubárak hai, ki
us ne muhkam shahr men apní 'ajíb
mihrbání mujh ko dikhláí.
22 Main ne ghabráke kahá, ki
Main terí nazaron se dúr phenká ga-
yá; báwujúd us ke jab main tere áge
chilláyá, to tú ne merí minnat kí
áwáz sun lí.
23 Ai KHUDÁWAND ke sáre muqad-
das logo, us se muhabbat rakho; ki
KHUDÁWAND díndáron ká nigáhbán
hai, aur gurúr-karnewálon ko be-tarah
badlá detá hai.
24 Ai logo, jo KHUDÁWAND se um-
med rakhte ho, tum sab zor pakro;
ki wuh tumháre dilon ko mazbútí
bakhshegá.

XXXII ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd.

MUBA'RAK hai wuh jis ká gunáh
bakhshá gayá, aur khatá dhám-
pí gayí.
2 Mubárak hai wuh ádmí, jis ke
gunáhon ko KHUDÁWAND hisáb men
nahín látá, aur jis ke dil men dagá
nahín.
3 Jab main chup rahá, to merí
haddíán sáre din karáhte karáhte gal
gayín.
4 Kyúnki terá háth rát din mujh
par bhárí thá; merí taráwat garmíon
kí khushkí se mubaddal húí. Siláh.
5 Main ne tujh pás apne gunáh ká
iqrár kiyá, aur main ne apní badkárí
nahín chhipáí. Main ne kahá, Main
KHUDÁWAND ke áge apne gunáh ká
iqrár karúngá: so tú ne merí badzátí
ke gunáh ko bakhsh diyá. Siláh.
6 Isí liye har ek jo díndár hai, us
waqt, jis men tú mil saktá hai, tujh
se du'á mángegá; yaqínan jo bare
páníon ke sailáb áwen, we use na
pahunchenge.
7 Tú mere chhipne ká makán hai;
tú mujhe dukhon se bachátá hai;

naját ke gíton se tú mujhe ghertá
hai. Siláh.
8 Main tujhe ta'lím dúngá, aur us
ráh men, jis men tú chalegá, tujhe
sikhláúngá: terí rahnumáí ke liye
main apní ánkh tujh par lagáúngá.
9 Tum ghoron aur khachcharon kí
mánind mat ho, ki un ko samajh na-
hín: aur un ká munh lagám aur bág
ke saranjám se band karná hai, na
howe ki we tujh tak áwen.
10 Sharír par bahutsí musíbaten
hain; par wuh jis ká bharosá Khu-
dáwand par hai, rahmat se gherá játá
hai.
11 Ai sádiqo, Khudáwand ke sa-
bab khush ho, aur shádmání karo;
aur tum sab, jo rást-dil ho khushí se
chilláo.

XXXIII ZABU'R.

Ai sádiqo, Khudáwand ke sabab
khushí karo, ki hamd karná
sídhe logon ko sajtá hai.
2 Barbat chherte húe Khudáwand
kí sitáish karo, aur das tár ká bín
bajáke us kí madh-saráí karo.
3 Us ke liye ek nayá gít gáo;
sughráí se bajá bajáke khushí se
chilláo.
4 Kyúnki Khudáwand ká kalám
sídhá hai, aur us ke sáre kám wafá ke
sáth hain.
5 Wuh sadáqat aur 'adálat ko dost
rakhtá hai; zamín Khudáwand kí
rahmat se ma'múr hai.
6 Khudáwand ke kalám se ásmán
bane, aur un ke sáre lashkar us ke
munh ke dam se.
7 Wuh daryá ká pání túde kí má-
nind jam'a kartá hai; wuh gahrápon
ko makhzanon men rakh chhortá hai.
8 Sárí zamín Khudáwand se dartí
rahe, aur jahán kí sárí ábádí us ká
khauf máne.
9 Ki us ne kahá, aur wuh ho gayá;
us ne farmáyá, aur wuh barpá húá.
10 Khudáwand qaumon kí mash-
waraton ko náchíz kartá hai; wuh
logon ke mansúbon ko bátil kar detá
hai.
11 Khudáwand kí mashwarat abad
tak sábit rahegí; us ke dil ke man-
súbe pusht dar pusht jári honge.
12 Khush-hál hai wuh qaum, jis
ká Khudá Khudáwand hai, aur we
log, jinhen us ne pasand karke apní
mírás kiyá.
13 Khudáwand ásmán par se dekh-
tá hai; wuh sáre baní A'dam par nigáh
kartá hai.
14 Wuh apní sukúnat ke maqám
se zamín ke sab báshindon ko táktá
hai.
15 Un ke dilon ká eksán karnewálá
wuhí hai; wuh un ke sáre 'amalon ká
thík jánnewálá hai.
16 Koí bádsháh nahín, jo apne lash-
kar kí firáwání se riháí páwe; koí
pahlawán apne zor kí kasrat se naját
nahín pátá.
17 Bach nikalne ke liye ghore se
kám nahín chaltá; wuh apne bare zor
se kisí ko bachá nahín saktá.
18 Dekho, Khudáwand kí ánkh un
par hai, jo us se darte hain, aur un par,
jo us kí rahmat ke ummedwár hain;
19 Tá ki un kí jánon ko maut se
chhuráwe, aur unhen kál men jítá
rakhe.
20 Hamárí jánon ko Khudáwand
ká intizár hai; wuhí hamárá chárá
aur hamárí sipar hai.
21 Hamárá dil usí se khush hai, ki
ham us ke muqaddas nám par bharosá
rakhte hain.
22 Ai Khudáwand, jaise hamen
tujh par tawakkul hai, waise hí terí
rahmat ham par howe.

XXXIV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, us waqt ká, jis waqt
us ne Abimalik ke huzúr apní waz'a
badlí; us ne use nikál diyá, aur
wuh chalá gayá.

Main har waqt Khudáwand ko
mubárak kahúngá; us kí sitá-
ish sadá mere munh men hogí.

2 Merí rúh KHUDÁWAND par fakhr
karegí; garíb log sunenge aur khush
honge.
3 Mere sáth Khudá kí baṛáí karo;
ham milke us ke nám ko buland karen.
4 Main ne KHUDÁWAND ko ḍhúnḍhá; us ne merí suní, aur mujhe mere
sáre khaufon se rihái dí.
5 Unhon ne us par nazar kí, aur
roshan ho gaye; aur un ke munh
sharminda na húe.
6 Yih miskín chilláyá, aur KHUDÁWAND ne suná, aur use us kí sárí musíbaton se bachá liyá.
7 KHUDÁWAND ká firishta un kí
cháron taraf jo us se ḍarte hain, khaima
khaṛá kartá hai, aur unhen bachátá
rahtá hai.
8 Are áo, chakho, aur dekho, ki
KHUDÁWAND mihrbán hai; mubárak
hai wuh ádmí, jis ká bharosá us par
hai.
9 Ai us ke muqaddas logo, KHUDÁWAND se ḍaro; kyúnki jo us se ḍarte
hain, unhen kuchh kamí nahín.
10 Sherní ke bachche hájatmand
hote, aur bhúkhe rahte hain; par jo
KHUDÁWAND ke tálib hain, unhen
kisí ni'amat kí kamí nahín.
11 A'o, ai laṛko, aur merí suno;
main tumhen Khudá-tarsí sikhláúngá.
12 Wuh kaun insán hai, jo zindagí
ká mushtáq hai, aur baṛí 'umr cháhtá
hai, tá ki bhaláí dekhe?
13 Apní zubán ko badí se, aur honṭhon ko dagá kí bát bolne se, báz rakh.
14 Badí se bhág, aur nekí kar;
salámatí ko ḍhúnḍh, aur usí ká píchhá
kar.
15 KHUDÁWAND kí ánkhen sádiqon
par, aur us ke kán un kí faryád par
hain.
16 KHUDÁWAND ká munh un ke
barkhiláf hai jo badkirdár hain, tá ki
un kí yádgárí zamín par se miṭá ḍále.
17 Sádiq chilláte hain, aur KHUDÁWAND suntá hai, aur unhen un ke sáre
dukhon se rihái detá hai.
18 KHUDÁWAND un ke nazdík hai,
jo shikasta-dil hain; aur un ko jo
khasta-ján hain, bachátá hai.
19 Sádiq par bahutsí musíbaten hotí
hain; par KHUDÁWAND us ko un sab
se chhuṛátá hai.
20 Wuh us kí sárí haḍḍíon ká nigahbán hai; un men se ek bhí ṭúṭne
nahín pátí.
21 Badí sharír ko halák karegí; aur
un par, jo sádiq ke kína rakhnewále
hain, ilzám diyá jáegá.
22 KHUDÁWAND apne bandon kí
jánon ko makhlasí detá hai; aur un
men se, jin ká tawakkul us par hai,
kisí par ilzám na diyá jáegá.

XXXV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, un se, jo mujh se
jhagaṛte hain, jhagaṛ; aur un se,
jo mujh se laṛte hain, laṛ.
2 Sipar aur pharí pakaṛ, aur merí
kumak ke liye khaṛá ho.
3 Bhálá nikál, aur un ke sámhne
kí ráh ko, jo mere píchhe paṛe hain,
band kar; merí ján ko farmá, ki Terí
naját main hún.
4 We jo merí ján ke khwáhán hain,
khajil aur ruswá hon; aur we jo merí
tabáhí ká mansúba bándhte hain, haṭáe
jáwen aur sharminda hon.
5 Jaise bhúsí hawá ke áge hotí hai,
waisehí we howen; aur KHUDÁWAND
ká firishta unhen ḍhakel de.
6 Un kí ráh andherí aur phisalní
ho; KHUDÁWAND ká firishta unhen
ragede.
7 Ki unhon ne be-sabab mere liye
gaṛhe men apná jál chhipáyá, aur náhaqq merí ján ke liye gaṛhá khodá
hai.
8 Us par nágahání tabáhí paṛe, aur
wuh apne jál men jo us ne chhipáyá
áp hí phanse, hán, usí men gire ki
halák howe.
9 Par merá jí KHUDÁWAND men
khushwaqt hogá, aur us kí naját se
shádmání karegá.

10 Merí sárí haḍḍíán kahengí, Ai
Ḳhudáwand, tujh sá kaun hai, jo
miskín ko us ke háth se jo us se zabar-
dast hai chhuṛátá, hán, miskín aur
muhtáj ko us se, jo unhen gárat kartá
hai?
11 Jhúṭhe gawáh uṭhe hain; we
mujh se we suwálát karte hain, jin se
main ágáh nahín.
12 We nekí ke 'iwaz men mujh se
badí karte hain; we merí ján ko bekas
chhoṛte hain.
13 Main ne to, jab we bímár the,
ṭáṭ ká libás pahiná, aur roze rakh
rakhke apne jí ko be-árám kiyá, aur
merí du'á palaṭke mere síne men átí
thí.
14 Main ne un se wuh sulúk kiyá,
jo koí apne dost aur bháí se karte;
main sir jhukákar aisá kuṛhá, jaise
koí apní má ke liye gam kare.
15 Par we merí musíbat se ḳhush
hoke jam'a ho gaye; we zalíl log
mujh par faráham húe, jin se main be-
ḳhabar thá; we mujhe pháṛte, aur
báz na áte;
16 Kamínon ke sáth, jo roṭí ke liye
ṭhaṭṭhá márte, aur mujh par dánt
kichkicháte.
17 Ai Ḳhudáwand, kab tak tú
dekhá karegá? un kí ḳharábíon se
merí ján ko chhuṛá; merí wahíd ko
sher-bachchon se.
18 Main baṛí jamá'at men terá
shukr karúngá; main logon kí kasrat
ke darmiyán terí sitáish karúngá.
19 We jo ná-haqq mere dushman
hain mujh par ḳhushwaqt na hon;
aur we, jo be-sabab mere bairí hain,
mujh par palak na máren.
20 Kyúnki we salámatí kí bát na-
hín karte; balki mulk ke salím logon
par makr ke mansúbe bándhte hain.
21 Aur unhon ne mujh par apná
munh pasárá hai, aur kahte hain,
Ahá, há, há, hamárí ánkhon ne yih
dekhá.
22 Ai Ḳhudáwand, tú yih dekhtá
hai; ḳhámoshí mat kar; ai Ḳhudá-
wand, mujh se mat dúr rah.
23 Ai mere Ḳhudá, ai mere Rabb,
uṭh, aur mere insáf ke liye aur mere
faisale ke liye jág.
24 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá,
apní sadáqat ke mutábiq merá insáf
kar, aur unhen mujh par ḳhushwaqt
na hone de.
25 We apne dilon men kahne na
páwen, Wáchhiṛe, yihí ham cháhte
the: aur we na kahen, ki Ham use
chaṭ kar gaye.
26 We, jo merí buráí se ḳhush hote
hain, sharminda aur ruswá howen; jo
merí dushmaní par phúlte hain, shar-
mindagí aur ruswáí ká libás pahinen.
27 We, jo merí nek-námí ke mush-
táq hain, ḳhushí se chilláwen, aur
shádmán hon, aur sadá kahá karen, ki
Wuh baṛá Ḳhudáwand hai, jo apne
bande kí salámatí ko cháhtá hai.
28 Aur merí zubán terí sadáqat aur
terí sitáish kí bát tamám din kahtí
rahegí.

XXXVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Ḳhudáwand
ke bande Dáúd ká Zabúr.

BADKA'R kí sharárat kí kahávat
mere dil ke andar hai, ki Ḳhu-
dá ká ḳhauf us kí ánkhon ke áge
nahín.
2 Kyúnki wuh apní nazar men áp
ko bhalá ṭhahráke apne ta,ín warga-
látá hai, ki merí buráí fásh na hogí
aur makrúh jání na jáegí.
3 Us ke munh kí báten badí aur
fareb hain; wuh dánishmandí aur
nekí ko tark kartá hai.
4 Wuh apne bistar par paṛe paṛe
badí ke mansúbe bándhtá hai; wuh
aisí ráh men jo achchhí nahín khaṛá
hoke rahtá hai; wuh buráí se nafrat
nahín khátá.
5 Ai Ḳhudáwand, ásmánon men
terí rahmat hai, aur terí wafádárí bad-
líon tak pahunchí hai.
6 Terí sadáqat baṛe paháṛon kí

mánind hai; terí 'adálaten bhí ek bará
gahráo hain; ai KHUDÁWAND, tú insán
aur haiwán ká parwardigár hai.
7 Ai Khudá, terí mihrbání kyá hí
'azíz hai! is liye baní A'dam tere
paron ke sáya tale áke panáh lete hain.
8 We tere ghar kí chiknái kháne se
ser howenge; aur tú apní 'ishraton ke
daryá se unhen seráb karegá
9 Ki zindagí ká chashma tere kane
hai; ham terí roshní men shámil hoke
roshní dekhenge.
10 Tú apne pahchánnewálon par
apní rahmat ko barhá, aur un par, jin
ke dil sídhe hain, apní sadáqat ko.
11 Ghamand-karnewálon ká pánw
mujh par na pare: aur na sharír ká
háth mujhe khárij kar de.
12 Badkár wahán gire húe hain;
we dhakele gaye hain, aur phir na uth
sakenge.

XXXVII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

BADKA'RON ke sabab tú mat
kurh, bure kám-karnewálon se
tú hasad na kar.
2 Ki we jaldí ghás kí mánind kát
dále jáenge, aur hare sabze kí tarah
murjháwenge.
3 KHUDÁWAND par tawakkul rakh,
aur nekí kar; tú sarzamín men zinda-
gání basar kar, aur diyánatdárí par
chará kar.
4 KHUDÁWAND kí yád men masrúr
rah, ki wuh tere dil ke matálib púre
karegá.
5 Apní ráh KHUDÁWAND par chhor
de; us par tawakkul kar; wuh khud
baná legá.
6 Wuh terí sadáqat ko núr kí tarah
záhir karegá, aur terí 'adálat ko do
pahar kí sí roshní bakhshegá.
7 KHUDÁWAND kí taraf chupke
rujú' ho, aur us ke intizár men thahrá
rah; us shakhs ke sabab se, jo apní
ráh men kámyáb hotá hai, aur bure
mansúbe bándhtá hai, mat kurh.
8 Gussa karne se báz á, aur gazab
ko tark kar: apne ta,ín mat uská, aisá
na ho, ki tú sharárat men gire.
9 Ki badkár kát dále jáenge; lekin
we, jo KHUDÁWAND ke muntazir hain,
zamín ko mírás men lenge.
10 Ki ek thorí sí muddat hai, ki
sharír na hogá; tú gaur karke us ká
makán dhúndhegá, aur wuh na hogá.
11 Lekin we jo halím hain, zamín
ke wáris honge, aur bahutsí ráhat páke
khush-dil honge.
12 Sharír sádiq ke barkhiláf ban-
dishen bándhtá hai, aur us par dánt
kichkichátá hai.
13 KHUDÁWAND us par hanstá hai;
kyúnki dekhtá hai ki us ká din átá
hai.
14 Sharír talwár nikálte, aur apní
kamán khínchte, tá ki miskín aur
muhtáj ko girá den, aur un ko, jin kí
ráhen sídhí hain, ján se máren.
15 Un kí talwár unhín ke dilon
men paithegí; un kí kamánen tút
jáwengí.
16 Thorá sá, jo sádiq ká hai, bahut
se sharíron ke mál o asbáb se bihtar
hai.
17 Ki sharíron ke bázú tore jáenge,
par KHUDÁWAND sádiqon ká thámne-
wálá hai.
18 KHUDÁWAND díndáron ke dinon
ko pahchántá hai, aur un kí mírás
abadí hogí.
19 We bure waqt men sharminda
na howenge, balki kál ke dinon men
ser rahenge.
20 Lekin we, jo sharír hain, halák
honge, aur KHUDÁWAND ke dushman
barron kí charbí kí mánind faná
honge; we dhúnwen kí mánind játe
rahenge.
21 Sharír udhár letá hai, aur phir
adá nahín kartá: par sádiq rahm
kartá hai aur 'inám detá hai.
22 Ki jin par us kí barakat hai,
zamín ke wáris honge; aur jin par us
kí la'nat hai, kat jáenge.
23 Insán ke qadam KHUDÁWAND

sábit rakhtá hai, aur us kí ráh ko dost
rakhtá hai.
24 Agarchi wuh gir jáwe, par pará
na rahegá; kyúnki KHUDÁWAND us ká
háth thámtá hai.
25 Main jawán thá, ab búrhá húá;
par main ne sádiq ko tark kiye húe,
aur us kí nasl men se kisí ko ṭukre
mángte na dekhá.
26 Wuh sadá rahm kartá rahtá
hai, aur qarz diyá kartá hai; us kí
nasl mubárak hai.
27 Badí se bhág, aur nekí kar, aur
abad tak ábád rah.
28 Ki KHUDÁWAND 'adálat ká dost-
dár hai, aur apne muqaddas logon ko
tark nahín kartá: we abad tak mahfúz
rahenge, par sharíron kí nasl káṭí
jáegí.
29 Sádiq zamín ke wáris honge, aur
abad tak us par basenge.
30 Sádiq ká munh dánái kí bát
kahtá hai; us kí zubán se 'adálat ká
kalima nikaltá hai.
31 Us ke Khudá kí sharí'at us ke
dil men hai; us ká pánw kabhí na
phislegá.
32 Sharír sádiq kí ghát men lagá
hai, aur us ke qatl ke darpai rahtá
hai.
33 KHUDÁWAND us ko us ke qábú
men na chhoregá, aur 'adálat ke waqt
use mujrim na ṭhahráwegá.
34 KHUDÁWAND ke muntazir rah,
aur us kí ráh ko yád rakh, ki wuh
tujh ko zamín ká wáris karke sarfa-
rází bakhshegá; aur jab sharír káṭe
jáenge, to tú dekhegá.
35 Main ne sharír bará ru'abdár
dekhá, jo áp ko us hare darakht kí
mánind, jo khud-rau ho, phailátá thá.
36 Par wuh guzar gayá, goyá thá
hí nahín; main ne use ḍhúnḍhá, wuh
kahín na milá.
37 Kámil ko ták, aur sídhe ko dekh
rakh; ki aise ádmí ká anjám salámatí
hai.
38 Par khatákár sab ke sab halák
ho jáenge; sharír ká anjám nestí
hai.
39 Sádiqon kí naját KHUDÁWAND se
hai; dukh ke waqt wuh un ká muh-
kam qila' hai.
40 KHUDÁWAND un kí madad kare-
gá, aur unhen rihái degá; wuh un ko
sharíron se chhuráwegá aur bachá-
wegá; is liye ki un ká bharosá us par
hai.

XXXVIII ZABU'R.

Tazkír ke liye, Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, apne gusse se mujh
ko mat jhirak, aur na apne qahr
se mujhe tambíh de.
2 Ki tere tír mujhe chubh gaye
hain, aur terá háth mujh par bhárí
hai.
3 Tere gusse ke sabab mere jism ko
sihhat nahín; aur mere gunáh ke bá'is
merí haḍḍíon ko árám nahín.
4 Ki mere gunáh mere sir se guzar
gaye, aur bhárí bojh kí mánind mujh
par bhárí ho gaye.
5 Mere gháo badbú ho gaye, aur sar
gaye, merí himáqat ke sabab se.
6 Main jhuká húá hún, aur kham-
dár ho gayá; main din bhar royá
kartá hún.
7 Kyúnki merí kamar bilkull
khushk ho gayí, aur mere jism men
sihhat nahín.
8 Main be-táb ho gayá hún, balki
nipaṭ pis gayá; aur dil kí ghabráhaṭ
se chillátá hún.
9 Ai KHUDÁWAND, merá sárá ishti-
yáq tere huzúr hai, aur merá karáhná
tujh se chhipá nahín.
10 Merá dil dharaktá hai; merá
zor mujh se játá rahá; aur merí ánkh-
on kí roshní, wuh bhí gáib húí.
11 Mere dost, aur mere áshná, merí
áfat ke sabab mujh se alag khare
rahe; aur mere rishtadár mujh se dúr
já khare húe.
12 We, jo merí ján ke khwáhán
hain, mere phansáne ko phande márte
hain: aur we, jo mere dukh ke rawá-

dár hain, mere haqq men aisí báten
kahte hain, jin men merá ziyán hai,
aur sáre din makr ke mansúbe bándhte
hain.
13 Par main bahre kí mánind ho
gayá, jo kuchh suntá nahín: aur
gúnge kí mánind, jo apná munh nahín
kholtá.
14 Main us shakhs kí mánind húá,
jis ne mutlaq na suná hai; aur us kí
mánind, jis ke munh men hujjat na
ho.
15 Ki, ai KHUDÁWAND, mujhe tujh
se ummed hai: tú jawáb degá, ai
KHUDÁWAND, mere Khudá.
16 Is liye main ne kahá, tá na
howe ki we mujh par khushí karen;
jo ki mere pánw ke phisalne par phúlte
hain.
17 Main girá cháhtá hún, aur merá
gam sadá mere sámhne hai.
18 Kyúnki main apná gunáh áp
kholke kahtá hún, aur apní taqsír ke
liye gamgín hún.
19 Mere dushman jíte hain, aur
qawí hain: aur we jo ná-haqq mere
bairí hain, bahut ho gaye.
20 We, jo nekí ke 'iwaz men badí
karte hain, mere dushman bane hain,
is liye ki main nekí kí pairauí kartá
hún.
21 Ai KHUDÁWAND, mujh ko tark
mat kar; ai mere Khudá, mujh se dúr
mat rah.
22 Merí madad ke liye jaldí kar, ai
KHUDÁWAND mere naját-denewále.

XXXIX ZABU'R.

Yadutún sardár muganní ke liye,
Dáúd ká Zabúr.

MAIN ne kahá, Main apní ráhon
kí khabardárí karúngá, ki merí
zubán se gunáh na ho; aur jis waqt
sharír mere sámhne hogá, to main
apne munh ko lagám dúngá.
2 Main gúngá aur khámosh ho
rahá, aur nek kahne se bhí rah gayá;
merá gam táza húá.
3 Síne ke bích mere dil men tapish
húí; mere sochne men ág bharkí; tab
main ne apní zubán se kahá,
4 Ai KHUDÁWAND, mujhe batá, ki
merá anjám kyá hai, aur merí 'umr
kitní hai? tá ki main jánún, ki us kí
kitní muddat báqí hai.
5 Dekh, tú ne merí 'umr bálisht
bhar kí; aur merí zindagí tere áge ná-
chíz hai; yaqínan har ek shakhs agar-
chi barqarár ho, lekin mahz besabát
hai. Siláh.
6 Bilá shakk har ek insán wahm
aur khiyál sá chaltá phirtá hai; be-
shubha we 'abas be-kal hote hain:
wuh zakhíra kartá hai, aur nahín
jántá ki use kaun legá.
7 Ab, ai KHUDÁWAND, mujhe kis
kí ummed hai? mujhe terí hí ummed
hai
8 Mujh ko mere sáre gunáhon se
naját de; mujh ko jáhilon ká nang
mat kar.
9 Main gúngá rahtá, main apná
munh na kholtá; kyúnki tú hí ne yih
kiyá hai.
10 Mujh se apní balá dúr kar; main
to tere háth ke zor se faná húá játá
hún.
11 Jab tú ádmí ko us ke gunáh ke
bá'is malámat karke adab detá hai, to
us ke jas ko patange kí mánind kho
detá hai: yaqínan har ek insán mahz
be-sabát hai. Siláh.
12 Ai KHUDÁWAND, merí du'á sun,
aur mere nála par kán dhar; mere
ánsú dekhke khámosh mat rah; kyún-
ki main tere sámhne pardesí, aur apne
sáre bápdádon kí mánind musáfir hún.
13 Mujh se ánkh pher le, tá ki
main dam le lún, us se áge ki main
yahán se jáún, aur phir na rahún.

XL ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

MAIN ne sabr se KHUDÁWAND ká
intizár kiyá: wuh merí taraf
máil húá, aur us ne merí faryád suní.
2 Wuh mujhe haulnák garhe aur

daldal kí kích se báhar nikál láyá, aur mere páṉw us ne chaṭán par rakhe, aur mere qadamoṉ ko sábit kiyá.

3 Aur us ne mere muṉh meṉ ek nayá gít ḍálá, jis se hamáre Ḳhudá kí hamd howe; bahutere dekheṉge aur ḍareṉge, aur Ḳhudáwand par tawakkul kareṉge.

4 Mubárak hai wuh insán, jo Ḳhudáwand par apná bharosá rakhtá hai; aur magrúroṉ kí, aur un kí, jo jhúṭh kí taraf phirte haiṉ, tawajjuh nahíṉ kartá.

5 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, terí 'ajáib qudrateṉ, jo tú ne kar dikhláíṉ, bahut sí haiṉ; aur terí tadbíreṉ, jo hamáre liye haiṉ, mumkin nahíṉ ki tere huzúr tartíb ke sáth giní jáweṉ; maiṉ to unheṉ kholke tere áge bayán kartá húṉ, lekin we to shumár se báhar haiṉ.

6 Zabíha aur hadya ko tú ne nahíṉ cháhá; tú ne mere kán khole: sokhtaní qurbání aur ḳhatá kí qurbání ká tú tálib nahíṉ.

7 Tab maiṉ ne kahá, Dekh, maiṉ átá húṉ; kitáb ke daftar meṉ mere haqq meṉ likhá hai,

8 Ai mere Ḳhudá, maiṉ terí marzí bajá láne par ḳhush húṉ; terí sharí'at to mere dil ke bích hai.

9 Maiṉ baṛí jamá'at meṉ sadáqat kí bashárat detá húṉ; dekh, ai Ḳhudáwand, maiṉ apná muṉh band nahíṉ kartá, aur tú jántá hai.

10 Maiṉ terí sadáqat kí bát apne dil meṉ chhipá na rakhtá; maiṉ terí wafádárí aur terí naját kí bát kahtá húṉ: maiṉ terí mihrbání aur terí sachái ko baṛí jamá'at se poshída nahíṉ rakhtá húṉ.

11 Ai Ḳhudáwand, apní rahmatoṉ ko mujh se dareg na kar; terí mihrbání aur terí wafádárí har dam merí nigahbán raheṉ.

12 Ki be-shumár buráíoṉ ne mujhe gher liyá: mere gunáhoṉ ne mujhe pakṛá, aisá ki maiṉ ánkh úpar nahíṉ kar saktá; we mere sir ke báloṉ se shumár meṉ ziyáda haiṉ: so maiṉ ne dil chhoṛ diyá.

13 Ai Ḳhudáwand, mihrbání karke mujhe rihái de; ai Ḳhudáwand, jald merí madad ko pahunch.

14 We jo merí ján márne ke darpai haiṉ, báham ḳhajil aur ruswá hoṉ; we jo merí tabáhí ke rawádár haiṉ, haṭáe jáweṉ aur sharminda hoṉ.

15 Sab, jo mujh par áhá, áhá, kahte haiṉ, apní is burái ke badle pareshán hoṉ.

16 Aur we sab, jo tere tálib haiṉ, tere sabab ḳhushwaqt aur ḳhurram howeṉ; aur we, jo terí naját ke 'áshiq haiṉ, sadá kahá kareṉ, ki Ḳhudáwand kí buzurgí ho.

17 Maiṉ to miskín aur muhtáj húṉ; lekin Ḳhudáwand merí fikr kartá hai: merá chára, merá chhuṛánewálá, tú hí hai; ai mere Ḳhudá, der mat kar.

XLI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

MUBA'RAK hai wuh, jo miskín kí fikr rakhtá hai: Ḳhudáwand bipat ke waqt usí ko rihái degá.

2 Ḳhudáwand us ká háfiz rahegá, aur use jítá rakhegá, aur wuh zamín par mubárak hogá: aur tú use us ke dushmanoṉ kí marzí par na chhoṛ degá.

3 Ḳhudáwand us ko bímárí ke bistar par sambhálegá: tú us kí bímárí meṉ us ká sárá bichhauná pherke bichháwegá.

4 Maiṉ ne kahá, Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar; merí ján ko shifá de, is liye ki maiṉ terá gunahgár húṉ.

5 Mere dushman mujhe burá kahte haiṉ, ki Wuh kab maregá, aur us ká nám kab miṭ jáegá?

6 Jab wuh mujhe dekhne ko átá hai, tab behúda báteṉ kartá hai: us ká dil burái ko apne liye sameṭtá hai;

wuh báhar játá hai, aur use bayán
kartá hai.
7 Sab jitne merá kína rakhte hain̲,
mere barḳhiláf ápas men̲ kánáphúsí
karte: we mere satáne ke liye man-
súbe bándhte hain̲,
8 Aur kahte hain̲, Ek burí bímárí
ise lagí hai: ab jo wuh paṛá hai phir
na uṭhegá.
9 Mere ham-dam ne bhí, jis par
mujhe bharosá thá, aur jo mere sáth
roṭí khátá thá, mujh par lát uṭhái.
10 Par tú, ai Ḳhudáwand, mujh
par rahm kar, aur mujh ko uṭhá khaṛá
kar, tá ki main̲ un se badlá lún̲.
11 Is se main̲ ján gayá ki tú mujh
se ḳhush húá hai, ki merá dushman
mujh par fath nahín̲ pátá.
12 Aur main̲ jo hún̲, so merí diyá-
natdárí ke báʼis tú mujh ko sambháltá
hai, aur mujh ko apne huzúr men̲ abad
tak sábit rakhegá.
13 Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá
azal se abad tak mubárak hai, A'mín,
phir A'mín.

XLII ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye, baní Qurah
ká Mashkíl.

JIS tarah se ki harní páni ke soton̲
kí niháyat piyásí hotí hai, waise
hí merí rúh, ai Ḳhudá, terí niháyat
piyásí hai.
2 Merí rúh Ḳhudá ke liye, zinda
Ḳhudá ke liye, tarastí hai: kab main̲
jáún̲, aur Ḳhudá ke huzúr házir
hoún̲?
3 Mere ánsú rát din merá kháná
hain̲, jis hál ki we har roz mujh se
púchhte hain̲, Terá Ḳhudá kahán̲ hai?
4 Main̲ yih yád kartá hún̲, aur apne
men̲ apní ján ko undeltá hún̲, is liye
ki main̲ guroh ke sáth hoke, us guroh
ke sáth jo ʼíd ke din ko mántí hai,
ḳhushí kí áwáz se gátá húá, aur shukr
kartá húá, Ḳhudá ke ghar men̲ játá
thá.
5 Ai mere jí, tú kyún̲ girá játá hai,
aur tú mujh men̲ kyún̲ be-árám hai?
Ḳhudá par bharosá rakh; ki main̲ us
kí sitáish áge ko bhí karún̲gá, ki us ká
chihra naját-denewálá hai.
6 Ai mere Ḳhudá, merá jí girá játá
hai; so main̲ Yardan kí zamín men̲,
aur Harmún men̲, koh i Misgár par,
tujhe yád karún̲gá.
7 Tere pání kí dháron̲ kí áwáz se
gahráo gahráo ko pukártá hai; terí sárí
maujen̲ aur terí ḍheú mere sir se guzar
gaye.
8 Ḳhudáwand din ke waqt apní
mihrbání ko farmáegá, aur rát ke waqt
main̲ us ká gít gáún̲gá; merí dúʼá merí
hayát ke Ḳhudá kí taraf hogí.
9 Main̲ Ḳhudá ko, jo merí chaṭán
hai, kahún̲gá, Tú mujhe kyún̲ bhúl
gayá hai? main̲ kyún̲ dushman ke
zulm se gam kartá chalá játá hún̲?
10 Mere dushman us talwár kí má-
nind, jo merí haḍḍíon̲ se guzar jáwe,
mujhe malámat karke dukh dete hain̲,
aur roz roz mujh ko kahte hain̲, Terá
Ḳhudá kahán̲ hai?
11 Ai mere jí, tú kyún̲ girá játá
hai, aur tú mujh men̲ kyún̲ be-árám
hai? Ḳhudá par tawakkul kar; kyún̲ki
main̲ us kí sitáish áge ko bhí karún̲gá,
jo mere chihre kí naját, aur merá Ḳhu-
dá hai.

XLIII ZABU'R.

AI Ḳhudá, merá insáf kar, aur is
be-rahm qaum par merí hujjat
sábit kar; mujhe makkár aur badkár
ádmí se rihái de.
2 Ki merá panáh-denewálá Ḳhudá
tú hai; kyún̲ tú mujhe dúr kartá hai?
main̲ dushman ke zulm se kyún̲ rotá
chalá játá hún̲?
3 Hán̲, apne núr aur apní sachái
ko záhir kar; we hí merí rahbarí
karen̲; we hí mujh ko tere koh i
muqaddas par aur tere maskanon̲ men̲
pahuncháen̲.
4 Tab main̲ Ḳhudá ke mazbah ke
pás, Ḳhudá ke huzúr, jo merí kamál
ḳhushí hai, jáún̲gá; aur main̲ barbat

oajáke terí sitáish karúngá, ai Khudá,
mere Khudá.
5 Ai mere jí, tú kyún girá játá hai,
aur tú mujh men kyún be-árám hai?
Khudá par tawakkul kar; ki main us
kí sitáish áge ko bhí karúngá, jo mere
chihre kí naját, aur merá Khudá hai.

XLIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Mashkíl.

AI Khudá, ham ne apne kánon se
suná, aur hamáre bápdádon ne
us kám ko, jo tú ne un ke dinon sábiq
zamáne men kiyá hai, ham se bayán
kiyá;
2 Ki tú ne qaumon ko apne háth
se khárij kiyá, aur inhen basáyá;
tú ne un logon ko ukhárá, aur in ko
phailáyá.
3 Ki we apní shamsher se is zamín
ke málik na húe, na apne bázú se
gálib áe; balki tere dahne háth se,
aur tere bázú se, aur tere chihre ke núr
se; is liye ki terí mihrbání un par thí.
4 Ai Khudá, tú merá Bádsháh hai;
Ya'qúb ke liye rihái ká hukm farmá.
5 Terí madad se ham apne dush-
manon ko dhakel denge; tere nám se
ham un ko, jo ham par charhte hain,
pámál karenge.
6 Ki merá takiya apní kamán par
nahín, na merí talwár mujhe bachá
saktí hai:
7 Balki tú hí ham ko hamáre dush-
manon se bachátá, aur un ko, jo
hamárá kína rakhte hain, ruswá kartá
hai.
8 Ham tamám din Khudá par fakhr
karte hain, aur tere nám kí abad tak
sitáish karenge. Siláh.
9 Lekin ab tú ne ham ko tark kiyá,
aur ruswá kiyá, aur hamáre lashkaron
se sáth nahín chaltá.
10 Tú dushman ke áge se ham ko
bhagá detá hai; aur we, jo hamárá
kína rakhte hain, apne wáste lút lete
hain.
11 Tú ne ham ko bheron kí mánind
un kí khurish kiyá, aur ham ko
qaumon ke darmiyán áwára kiyá.
12 Tú ne apne logon ko muft bech
dálá, aur un kí qímat se apní ámdaní
nahín barháí.
13 Tú ne ham ko hamáre parosíon
ká nang kiyá; un ke nazdík, jo hamáre
áspás hain, ham ko angusht-numá aur
maskhara kiyá.
14 Tú ne ham ko qaumon ke dar-
miyán zarb ul masal kiyá, aur logon
ke darmiyán sir dhunne ká sabab.
15 Merí ruswáí hamesha mere sámh-
ne hai, aur mere chihre kí sharmindagí
ne mujh ko dhámp liyá,
16 Tuhmat aur malámat karnewále
kí áwáz ke sabab, dushman aur inti-
qám-lenewále ke áge.
17 Yih sab kuchh ham par bítá;
par ham tujhe nahín bhúle, aur tere
'ahd men be-wafáí nahín kí.
18 Na hamáre dil tujh se bargashta
húe, aur na hamáre pánw terí ráh se
mure hain.
19 Par tú ne azhdahon ke makán
men ham ko kuchlá, aur maut ke sáya
tale ham ko chhipá diyá.
20 Agar ham apne Khudá ká nám
bhúl gaye, yá ham ne kisí ajnabí ma-
'búd kí taraf apne háth phailáe;
21 To kyá Khudá us kí tahqíqát na
karegá? wuh to dilon ke rázon se bhí
ágáh hai.
22 Ki tere hí liye ham sáre din
máre játe hain; aur zabh kí bheron ke
barábar gine játe hain.
23 Bedár ho; kyún so rahtá hai tú,
ai KHUDÁWAND? jág, ham ko hamesha
ke liye tark mat kar.
24 Tú kyún apná munh chhipátá
hai; aur hamárí musíbat, aur us zulm
ko jo ham par hotá, kyún bhuláe detá
hai?
25 Ki hamárí ján khák men mil
chalí; hamárá pet zamín se lagá.
26 Hamárí madad ke liye uth,
aur apní rahmaton ke wáste ham ko
rihái de.

XLV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah ká Mashkíl, ya'ne, Gazal ma'shúqon kí bábat, jo Sosanon ke sur par gáí jáwe.

MERE dil men achchhá mazmún josh mártá hai: main un chízon ko, jo main ne bádsháh ke haqq men banáyá hai, bayán kartá hún: merí zubán máhir likhnewále ká qalam hai.

2 Tú husn men baní A'dam se kahín ziyáda hai; tere honthon men lutf bitáyá gayá hai; isí liye Khudá ne tujh ko abad tak mubárak kiyá.

3 Ai pahlawán, apní talwár ko, jo terí hashmat aur buzurgwárí hai, hamáil karke apní rán par latká.

4 Aur apní buzurgwárí se sawár ho, aur sachái aur muláyamat aur sadáqat ke wáste iqbálmandí se áge barh; aur terá dahná háth tujh ko muhíb kám sikhláwegá.

5 Tere tír tez hain; log tere níche gire parte hain; we bádsháh ke dushmanon ke dil men lag játe hain.

6 Terá takht, ai Khudá, abad ul ábád hai; terí saltanat ká 'asá rástí ká 'asá hai.

7 Tú sadáqat ká dost aur sharárat ká dushman hai; is sabab Khudá, tere Khudá ne tujh ko khushí ke tel se, tere musáhibon se ziyáda, masah kiyá.

8 Tere sáre libás se murr, aur 'úd, aur taj kí khushbú átí hai, ki jin se háthí-dánt ke mahallon ke darmiyán unhon ne tujh ko khush kiyá hai.

9 Bádsháhon kí betíán terí 'izzatwálíon men hain; malika Ofír ke sone se árásta hoke tere dahne háth kharí hai.

10 Ai betí, sun le, aur soch, aur apne kán idhar dhar, aur apne logon aur apne báp ke ghar ko bhúl já;

11 Tá ki bádsháh tere jamál ká nipat mushtáq ho; ki wuh terá Khudáwand hai; tú use sijda kar.

12 Aur Súr kí betí hadye láwegí; qaum ke daulatmand terí khushámad karenge.

13 Shahzádí ghar ke andar kull jalwagar hai: us ká libás sarásar tásh ká hai.

14 Wuh sozní kapre pahinke bádsháh pás láí játí hai; kunwárí 'auraten jo us kí sahelíán hain, us ke píchhe píchhe tere pás pahunchái játí hain.

15 Khushí aur shádmání se we pahunchái játí hain; we bádsháh ke mahall men dákhil hotí hain.

16 Tere bete tere bápdádon ke qáim-maqám honge; tú unhen tamám zamín ke sardár muqarrar karegá.

17 Main sárí pushton ko terá nám yád diláúngá; pas sáre log abad ul ábád terí sitáish karenge.

XLVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah ká Zabúr, jo Gulámút par gáyá jáwe.

KHUDA' hamárí panáh, aur hamárá zor hai; wuh sakhtíon men madad ke liye niháyat musta'idd hai.

2 Is liye hamen kuchh khauf nahín, agarchi zamín ká inqiláb ho, aur pahár apní jagah se hilke samundar ke bích men bah jáwen;

3 Agarchi us ke pání shor macháwen aur phen uthwáwen, aur pahár un ke barhne se hil jáwen. Siláh.

4 Ek nadí hai, jis kí dharen Khudá ke shahr ko khush kartí hain, Haqq Ta'álá ke maskanon ke maqdis ko.

5 Khudá us ke bíchon bích hai; use hargiz jumbish na hogí; Khudá subh sawere us kí kumak karegá.

6 Qaumen jhunjhlátí hain; mamlukaten jumbish khátí hain; wuh apní áwáz sunátá; zamín pighal játí hai.

7 Lashkaron ká KHUDA'WAND hamáre sáth hai; Ya'qúb ká Khudá hamárí panáh hai. Siláh.

8 A'o, KHUDÁWAND ke kámon ko
dekho, ki zamín par kaisí kaisí wí-
ránián kartá hai.
9 Ki wuh zamín kí intihá tak la-
ráíán mauqúf karátá hai; wuh kamán
tortá, aur neze do tukre kartá, aur
gárion ko ág se jalátá hai.
10 Tham jáo, aur jáno ki main
Khudá hún: main qaumon men
buland hoúngá; main zamín par
buland húngá.
11 Lashkaron ká KHUDÁWAND ha-
máre sáth hai; Ya'qúb ká Khudá
hamárí panáh hai. Siláh.

XLVII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah ká Zabúr.

AI sab logo, tum tálián bajáo;
khushí kí buland áwáz se Khu-
dá ke huzúr ná'ra máro.
2 Ki KHUDÁWAND Ta'álá muhíb
hai; wuh tamám zamín ke úpar
Bádsháh i 'azím hai.
3 Wuh qaumon ko hamáre zer kar
dáltá hai, aur gurohon ko hamáre
pánwon ke níche.
4 Wuh hamárí mírás hamáre liye
pasand kartá, Ya'qúb ká fakhr, jise
wuh cháhtá hai. Siláh.
5 Khudá khushí se lalkárte húe
úpar charhá; hán, KHUDÁWAND turhí
kí áwáz ke sáth.
6 Gít gáke Khudá kí sitáish karo,
gít gáke sitáish karo; hamáre bád-
sháh kí sitáish gít gáke karo, gít gáke
sitáish karo.
7 Ki Khudá sáre jahán ká bádsháh
hai; soch samajhke us kí sitáish ke
gít gáo.
8 Khudá qaumon par bádsháhat
kartá hai; Khudá apne muqaddas
takht par baithá hai.
9 Qaumon ke umará, Abirahám
ke Khudá ke logon se milke, jam'a
húe hain: kyúnki jahán kí siparen
Khudá kí hain: wuh niháyat buland
hai.

XLVIII ZABU'R.

Baní Qurah ká Zabúr aur Gít.

KHUDA'WAND buzurg hai, aur
láiq hai ki hamáre Khudá ke
shahr men, us ke muqaddas pahár par,
us kí sitáish bahut tarah se kí jáe.
2 Bulandí se khúbsúrat, tamám
zamín kí khushí, koh i Saihún hai;
us kí uttar atráf men bare Bádsháh ká
shahr hai.
3 Us ke mahallon men mashhúr
hai ki Khudá jáe panáh hai.
4 Kyúnki dekh, ki bádsháh báham
áe, aur ek sáth guzre.
5 We dekhkar fauran dang húe;
we ghabráe, aur bhág gaye.
6 Kapkapí ne unhen wahán pak-
rá, aur aise dard ne, jaisá janne ke
waqt 'aurat ká hotá hai;
7 Us púrabí hawá se jo Tarsís ke
jahházon ko tor dáltí hai.
8 Jaisá ham ne suná thá, waisá hí
lashkaron ke KHUDÁWAND ke shahr
men, apne Khudá ke shahr men, ham
ne dekhá; Khudá use abad tak bar-
qarár rakhegá. Siláh.
9 Ai Khudá, ham terí haikal ke
darmiyán terí mihrbání ko gaur karte
hain.
10 Ai Khudá, jaisá terá nám hai,
zamín par sarásar waisí hí terí madh
hai; terá dahná háth sadáqat se
bhará húá hai.
11 Koh i Saihún khush howe;
Yahúdáh kí betián khushí karen; terí
'adálaton ke sabab.
12 Saihún men ghúmo, aur us ke
chaugird phiro; us ke burjon ko
gino.
13 Tum us kí shahr-panáh ko dil
se gaur karo, aur sochke us ke ma-
hallon ko dekho, tá ki tum ánewáli
pushton ko us kí khabar do.
14 Ki yih Khudá abad ul ábád
hamárá Khudá hai; tá dam i marg
wuhí hamárí hidáyat karegá.

XLIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr.

AI sárí ummato, yih suno; kán
dharo, tum sab jo dunyá meṉ
baste ho;
2 Kyá adná kyá a'lá, kyá daulat-
mand kyá muhtáj, sab ek sáth.
3 Mere muṉh se hikmat ke kalime
nikleṉge, aur mere dil ká dhyán
ḳhirad hogá.
4 Maiṉ ek tamsíl kí taraf apná kán
dharúṉgá; maiṉ apní ráz kí bát
barbat bajáte húe kholke kahúṉgá.
5 Maiṉ musíbat ke dinoṉ meṉ kis
liye ḍarúṉ, jab mere aṛangá-márne-
wáloṉ kí burái mujhe ghere?
6 Jo apní daulat par i'atimád karte
haiṉ, aur apne mál kí firáwání par
phúlte haiṉ;
7 Un meṉ se kisí ká maqdúr na-
híṉ, ki apne bhái ko chhuṛáwe, yá us
ká kafára Ḳhudá ko dewe:
8 (Ki un kí ján ká fidiya bhárí hai;
yih kám abad tak mauqúf rakhná
hogá:)
9 Ki wuh sadá jítá rahe, aur hargiz
maut na dekhe.
10 Kyúṉki wuh dekhtá hai ki
dánishmand log marte haiṉ, aur isí
tarah se bewuqúf aur haiwán ke se
ádmí faná hote haiṉ, aur apní daulat
auroṉ ke liye chhoṛ játe haiṉ.
11 Un ke dil meṉ ḳhiyál thá, ki
hamáre ghar abad tak qáim raheṉge,
aur hamáre maskan pusht dar pusht;
we apne nám apní zamínoṉ par rakhte.
12 Par insán hashmat kí hálat meṉ
mutlaq nahíṉ rahtá; wuh haiwánoṉ
kí mánind hai; we nest kiye játe.
13 Yih un kí ráh, un kí himáqat
hai, aur un ke pichhle log un kí bátoṉ
ko pasand karte haiṉ. Siláh.
14 We bheṛoṉ kí mánind pátál
meṉ ḍále játe haiṉ; maut unheṉ char
jáegí; aur rástkár subh ko un par
musallit hoṉge; un ká jamál pátál hí
ko degá; un ká koí ghar na rahá.
15 Lekin Ḳhudá merí ján pátál ke
qábú se chhuṛáwegá, ki wuh mujhe le
rakhegá. Siláh.
16 Tú ḳhaufnák mat ho, jab koí
daulatmand ho jáwe, jab us ke ghar
kí hashmat baṛhe;
17 Kyúṉki wuh marne ke waqt
kuchh sáth na le jáegá, aur us kí
shaukat us ke píchhe na utregí.
18 Agarchi wuh apne jíte jí apní
ján ko mubárakbád detá thá; aur jab
tú apní bhalái kare, log terí ta'ríf
kareṉge.
19 Wuh apne bápdádoṉ kí nasl
meṉ shámil ho jáegá; we hargiz ujálá
na dekheṉge.
20 Insán jo hashmat meṉ hai, aur
samajhtá nahíṉ, haiwánoṉ kí mánind
hai, jo faná ho játe haiṉ.

L ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

QA'DIR i mutlaq Ḳhudá Yahowáh
ne farmáyá, aur zamín ko súraj
ke nikalne kí jagah se leke us ke
ḍúbne kí jagah tak buláyá hai.
2 Saihún se, husn ke kamál se,
Ḳhudá jalwagar húá hai.
3 Hamárá Ḳhudá áwegá, aur chup-
cháp na rahegá; ág us ke áge áge
faná kartí jáegí, aur us ke girdágird
shiddat se túfán hogá.
4 Wuh úpar ásmánoṉ ko talab
kartá, aur zamín ko bhí, tá ki apne
logoṉ kí 'adálat kare.
5 Mere pák bandoṉ ko mere pás
faráham karo, jinhoṉ ne mere sáth
qurbání par 'ahd kiyá hai.
6 Tab ásmán us kí sadáqat ko ásh-
kárá kareṉge; ki Ḳhudá hí 'adálat
karnewálá hai. Siláh.
7 Ai merí qaum, sun, maiṉ kahtá
húṉ; ai Isráel, maiṉ tujh par gawáhí
detá húṉ: Ḳhudá, terá Ḳhudá, maiṉ
hí húṉ.
8 Maiṉ tujh ko tere zabíhoṉ kí
bábat malámat nahíṉ karúṉgá; ki
terí sokhtaní qurbániáṉ to hamesha
mere áge haiṉ.

9 Main tere ghar ká bail na lúngá,
na tere báre ká bakrá.
10 Ki jangal ke sab jándár mere
hain, aur kohistán ke haiwánát ha-
zárhá hazár.
11 Main pahár ke sáre parandon
se ágáh hún, aur dashtí charind mere
hain.
12 Agar main bhúkhá hotá, to tujh
se na kahtá; ki dunyá aur us kí ma-
'múrí merí hai.
13 Kyá main bailon ká gosht khá-
tá hún, yá bakron ká lahú pítá hún?
14 Tú shukrguzárí kí qurbáníán
Khudá ke áge guzrán, aur Haqq Ta-
'álá ke huzúr apní nazren adá kar.
15 Aur musíbat ke din mujh se
faryád kar: main tujhe makhlasí dún-
gá, aur tú merá jalál záhir karegá.
16 Par sharír ko Khudá kahtá hai,
Tujhe mere hukmon ke bayán karne
se kyá kám? tú kyún apne munh se
mere 'ahd ká zikr kartá hai?
17 Hálánki tú tarbíyat se 'adáwat
rakhtá hai, aur mere kalám ko apne
píchhe phenktá hai?
18 Jab tú chor ko dekhtá hai, to us
se rází hotá hai, aur záníon ká sharík
hotá hai.
19 Tú apná munh sharárat par cha-
látá hai, aur zubán se dagá ká man-
súba bándhtá hai.
20 Tú baithke apne bhái kí gíbat
kartá hai; tú apní hí má ke bete par
tuhmat lagátá hai.
21 Tú ne yih kiyá, aur main khá-
mosh ho rahá; tú ne gumán kiyá ki
main tujhí sá hún; par main tujhe
tambíh dúngá, aur tere kámon ko
terí ánkhon ke áge ek ek karke tujhe
dikháúngá.
22 Ab, ai Khudá ke farámosh-
karnewálo, is ko socho; na ho ki
main tumhen pára pára karún, aur
koí chhuránewálá na ho.
23 Jo koí sitáish ke zabíhe guzrán-
tá hai, wuh merá jalál záhir kartá
hai; aur us ko, jo apní chál chalan
durust rakhtá hai, main Khudá kí
naját dikhláúngá.

LI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jab Nátan nabí us ke huzúr men áyá, jis waqt wuh Bintsab'a pás gayá thá.

AI Khudá, apní rahm-dilí ke mutá-
biq mujh par shafaqat kar:
apní rahmaton kí kasrat ke muwáfiq
mere gunáh mitá de.
2 Merí buráí se mujhe khúb dho,
aur merí khatá se mujhe pák kar:
3 Ki main apne gunáhon ko mán
letá hún, aur merí khatá hamesha
mere sámhne hai.
4 Main ne terá hí gunáh kiyá hai,
aur tere hí huzúr badí kí hai; tá ki
tú apní báton men sádiq thahre, aur
jo tú 'adálat kare, to tú pák záhir ho.
5 Dekh, main ne buráí men súrat
pakrí, aur gunáh ke sáth merí má ne
mujhe pet men liyá.
6 Dekh, tú andar kí sachái cháhtá
hai: so bátin men mujh ko dánáí
sikhlá.
7 Zúfá se mujhe pák kar, ki main
sáf ho jáún; mujh ko dho, ki main
barf se ziyáda sufed hoún.
8 Mujhe khushí aur khurramí kí
khabar suná, ki merí haddíán, jinhen
tú ne tor dálá, shádmán hon.
9 Mere gunáhon se chashm-poshí
kar, aur merí sárí buráíán mitá dál.
10 Ai Khudá, mere andar ek pák
dil paidá kar, aur ek mustaqím rúh
mere bátin men naye sar se dál.
11 Mujh ko apne huzúr se mat
hánk; aur apní rúh i pák mujh se na
nikál.
12 Apní naját kí shádmání mujh
ko phir 'ináyat kar, aur apní ázád rúh
se mujh ko sambhál.
13 Tab main khatákáron ko terí
ráhen sikhláúngá, aur gunahgár terí
taraf rujú' karenge.
14 Ai Khudá, mere naját-dene-
wále Khudá, mujhe khún ke gunáh

se riháí de, ki merí zubán terí sadáqat ke gít buland áwáz se gáwe.
15 Ai Khudáwand, mere labon ko khol de, to merá munh terí sitáish bayán karegá.
16 Ki tú zabíhe se khush nahín hotá, nahín to main detá; sokhtaní qurbání men terí khushnúdí nahín.
17 Khudá ke zabíhe shikasta-ján hain; dil-shikasta aur kháksár ko, ai Khudá, tú haqír na jánegá.
18 Apní khushí se Saihún ke sáth bhaláí kar; Yarúsalam kí díwáron ko baná.
19 Tab tú sadáqat ke zabíhon aur sokhtaní qurbánion aur kámil qurbánion se khushnúd hogá; tab we tere mazbah par bachhre charháwenge.

LII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jab Adúmí Doeg ne áke Sáúl ko khabar dí aur us se kahá, ki Dáúd Akhimalik ke ghar men dákhil húá hai.

AI zabardast insán, tú ziyánkárí par kyún fakhr kartá hai? Khudá ká ihsán har roz hai.
2 Terí zubán kharábián íjád kartí hai; wuh dagábázián kartí hai tez usture kí mánind.
3 Tú sharárat ko nekí se, aur jhúth bolne ko sach kahne se, ziyáda dost rakhtá hai.
4 Tú buhtán kí sárí báton ko chábtí hai, ai dagábáz zubán.
5 Is liye Khudá abad tak tujhe barbád karegá, wuh tujhe uthá lejáwegá, aur tujhe tere khaime se jhár phenkegá, aur zindagí kí zamín se tujhe ukhár dálegá. Siláh.
6 Aur sádiq dekhenge, aur darenge, aur us par hansenge:
7 Dekh, yih wuh shakhs hai, ki jis ne Khudá ko apní panáhgáh na samjhá, par apne mál kí firáwání par takiya kiyá, aur apní sharárat se qawí húá.
8 Lekin main Khudá ke ghar men zaitún ke hare darakht kí mánind hún; merá bharosá abad ul ábád Khudá kí rahmat par hai.
9 So main sadá terí sitáish karúngá, ki tú ne aisá kiyá; aur tere nám ká intizár karúngá, jo tere muqaddas logon kí nazar men khúb hai.

LIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jo bánsríon ke sáth gáyá jáwe.

AHMAQ apne dil men kahtá hai, ki Khudá nahín? We kharáb húe, un ke kám makrúh hain, koí nekokár nahín.
2 Khudá ne ásmán par se baní A'dam par nazar kí hai, tá dekhe ki koí dánishmand, yá koí Khudá ká tálib hai.
3 Har ek un men se gumráh húá; we sab ke sab bigar gaye; koí nekokár nahín, ek bhí nahín.
4 Kyá un badkáron ko fahm nahín, jo mere logon ko yún kháte hain, jaise rotí ko kháte hain? we Khudá ká nám nahín lete hain.
5 We wahán niháyat dare, jahán khauf ká maqám na thá: ki Khudá un kí haddíán, jo tere muqábil khaimazan hain, khindá detá hai: tú unhen sharminda karegá, ki Khudá ne unhen haqír kiyá hai.
6 Kásh ki Isráel kí naját Saihún men se hotí! Jab Khudá apní qaum ke qaidíon ko phir láwegá, to Ya'qúb khush hogá, aur Isráel shádmán.

LIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jo bín ke sáth gáyá jáwe; us waqt ká, jab Zífíon ne áke Sáúl se kahá, ki Dekh, Dáúd áp ko hamáre yahán chhipátá hai.

AI Khudá, apne nám se mujh ko bachá, aur apní qúwat se merá insáf kar.
2 Ai Khudá, merí du'á sun, aur mere munh kí báton par kán dhar.
3 Ki begáne merí mukhálafat men

uṭhe hain, aur zálim merí ján ke píchhe paṛe hain: ye Khudá ko apne rúbarú nahín rakhte. Siláh.
4 Dekho, Khudá merá madadgár hai; KHUDÁWAND un ke darmiyán hai jo merí ján ko sambhálte hain.
5 Wuh mere dushmanon par burái ko lauṭá degá; apní wafádárí men tú unhen faná kar.
6 Ai KHUDÁWAND, main apní khushí se tere liye qurbání karúngá; main tere nám kí sitáish karúngá, ki bhalá hai.
7 Ki us ne sárí musíbaton se mujhe bacháyá hai; balki merí ánkh mere dushmanon kí kharábí dekhtí.

LV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

AI Khudá, merí du'á sun, aur merí minnat se munh mat pher.
2 Merí taraf kán dhar, aur merí sun; kuṛhtá húá main phirtá hún, aur chillátá hún;
3 Dushman kí áwáz, aur sharír ke zulm ke sabab; ki we mujh par zulm kiyá cháhte hain, aur gazab ke sáth merá kína rakhte hain.
4 Merá dil mujh men nipaṭ dukhtá hai; aur main maut ke haulon men paṛá hún.
5 Darná aur kámpná mujh par á paṛá; kapkapí mujh par gálib ái.
6 Main ne kahá, Kásh ki kabútar ke se mere pankh hote! to main uṛ játá, aur árám pátá.
7 Hán, main tab dúr tak sair kartá, aur jangalon men rahtá. Siláh.
8 Ki main shiddat kí ándhí aur jhakkaṛ se jaldí panáh ke liye bach nikaltá.
9 Ai KHUDÁWAND, unhen halák kar; un kí zubánon men tafriqa ḍál; ki main shahr men zulm aur jhagṛá dekhtá hún.
10 Din aur rát we us kí díwáron par sair karte phirte hain; ziyánkárí aur gam-khwárí us ke bích hotí rahtí hain.
11 Sharárat us ke darmiyán hai; zulm aur dagá us ke kúchon se játí nahín rahtín.
12 Dushman to nahín thá jo mujhe malámat kartá thá, nahín to main us kí bardásht kartá; na merá kína-rakhnewálá thá jo mujh par báládastí kartá thá, tab main us se chhip játá;
13 Balki tú, merá ham-darja ádmí, merá ulfatí banda, aur merá jánpahchán thá;
14 Ki ham milke khush-ikhtilátí karte the; aur guroh ke sáth Khudá ke ghar men jáyá karte the.
15 Nágahán un par maut á paṛe; we jíte-jí pátál men utren; kyúnki un ke gharon men aur un ke bích sharárat hai.
16 Par main Khudá ko pukárúngá; tab KHUDÁWAND mujhe bachá legá.
17 Shám ko, aur subh ko, aur do pahar ko, main faryád karúngá, aur nála karúngá; so wuh merí áwáz sun legá.
18 Us ne merí ján ko us jang men, jo unhon ne mujh se kí hai, salámat chhuṛáyá; kyúnki wahán bahut mere sáth the.
19 Khudá sunegá, aur unhen jawáb degá, ki wuh qadím se takhtnishín hai. Siláh. Azbas ki unhon ne inqilában nahín dekhín, we Khudá se nahín ḍarte.
20 Us ne un par, jo us se ikhtilát rakhte the, apne háth ḍále hain; us ne apní 'ahd-shikaní kí.
21 Us ká munh makkhan se ziyáda chikná hai, par us ke dil men jang hai; us kí báten tel se ziyáda muláim hain, par nangí talwáren hain.
22 Apná bojh KHUDÁWAND par ḍál, ki wuh tujhe thámbh legá; wuh kabhí sádiq ko lagzish kháne na degá.
23 Par, ai Khudá, tú un ko halákat ke gaṛhe men girá degá; khúní aur dagábáz log apní ádhí 'umr tak na pahunchenge; par merá i'atimád tujhí par hai.

LVI ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye, yih Miktám i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab Filistíon ne use Ját men pakrá: Yonat-elam-rákho-qím ke sur par gáyá jáwe.

AI Khudá, mujh par rahm farmá, ki insán mujhe niglá cháhtá hai: wuh lartá húá har roz mujhe satátá hai.

2 Mere dushman har roz mujh ko niglá cháhte hain, ki bahut hain jo gustákh hoke mujh se larte hain.

3 Jab main dartá hún, to main tujh par tawakkul kartá hún.

4 Main Khudá par, us ke qaul par, fakhr kartá hún; merá tawakkul Khudá par hai; main darne ká nahín, ki bashar merá kyá kar saktá hai.

5 We har roz merí báten kátte hain; un kí sárí fikr hai, ki mujh se badí karen.

6 We jam'a hoke kamín men baithe hain; we mere naqsh i qadam ko tákte hain, jab ki we merí ján lene kí intizárí men hain.

7 Un kí ummed hai ki badkárí karke nikal bachenge: ai Khudá, apne qahr se un logon ko dhakel de.

8 Tú merí áwáragíon ká shumár kartá; tú mere ánsúon ko apne shishe men rakh; kyá we tere daftar men mazkúr nahín?

9 Jab main faryád karúngá, to mere dushman ulte phirenge; mujhe yih yaqín hai, ki Khudá merí taraf hai.

10 Main Khudá par, us ke qaul par, fakhr kartá hún; main KHUDÁWAND par, us ke qaul par, fakhr kartá hún.

11 Merá tawakkul Khudá par hai; main darne ká nahín; insán merá kyá kar saktá hai?

12 Ai Khudá, terí mannaten mujh par hain; main terá shukrána adá karúngá.

13 Ki tú ne merí ján maut se bacháí; aur mere pánw ko phisalne na diyá, tá ki main Khudá ke áge zindon ke núr men chalún.

LVII ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye, yih Miktám i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab wuh Sáúl ke áge se magáre men bhág gayá: Al-tashit ke sur par gayá jáwe.

MUJH par rahm kar, ai Khudá, mujh par rahm kar; kyúnki merí ján ko terá bharosá hai; hán, main tere paron ke sáye tale panáh liye rahúngá, jab tak ki yih áfaten tal jáwen.

2 Main Khudá se, jo Haqq Ta'álá hai, faryád karúngá; usí Khudá se jo mere liye har ek kám ko anjám detá hai.

3 Wuh ásmán par se bhejtá aur mujh ko bachátá hai, aur use jo mujhe niglá cháhtá hai malámat kartá hai. Siláh. Khudá apní rahmat aur apní sachái ko bhejegá.

4 Merí ján sheron ke bích men hai; main átash-mizáj baní A'dam ke darmiyán letá hún, jin ke dánt barchhíán aur tír hain, aur jin kí zubán tez talwár hai.

5 Tú ásmánon par sarfaráz ho, ai Khudá, aur sárí zamín par terá jalál záhir ho.

6 Unhon ne mere pánwon ke liye jál lagáyá hai; merí ján jhukí húí hai; unhon ne mere áge garhá khodá hai, jis men áp gire hain. Siláh.

7 Merá dil qáim hai, ai Khudá, merá dil qáim hai; main gáúngá, aur madhsaráí karúngá.

8 Jág, ai merí shaukat; ai bín aur barbat, jág; main sawere uthúngá.

9 Main logon ke darmiyán terá shukr karúngá, ai KHUDÁWAND; main ummaton ke bích terá madhsará houngá.

10 Ki terí rahmat ásmánon tak buland hai, aur terí sachái badlíon tak.

11 Ai Khudá, tú ásmánon par sarfaráz ho; sárí zamín par terá jalál záhir howe.

LVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Miktám i Dáúd; Al-tashit ke sur par gáyá jáwe.

KYA' tum chupcháp rahte ho, jab ki haqq farmáná hai? ai A'damzádo, kyá tum sachchí 'adálat karte ho?

2 Balki tum apne dil men badkáríán karte ho; tum apne háthon ke zulm ko zamín par taulte ho.

3 Ahl i sharárat rihm se begána hote; we paidá hote hí bhaṭak játe aur jhúṭh bolte.

4 Un ká zahr sámp ká sá zahr hai; we us bahire nág kí mánind hain, jo apne kán band kar rakhtá hai,

5 Aur mantar paṛhnewálon kí áwáz nahín suntá; baṛe se baṛe mantar kí us men tásír nahín.

6 Ai Khudá, un ke dánt un ke munh men tor; ai KHUDÁWAND, sherbachchon kí ḍárhen toṛ ḍál.

7 We pání kí tarah, jo bah játá hai, gudáz ho jáwen; jab wuh tíron ko chille men joṛe, to we kaṭe húe ma'lúm hon.

8 Jis tarah ghongá gal játá, we faná howen: we 'aurat ke saqte kí tarah áftáb ko na dekhen.

9 Us se peshtar ki tumhárí degon men kánṭon se ánch lage, wuh girdbád kí mánind unhen, khwáh sábút khwáh jalá húá ho, uṛá degá.

10 Sádiq jab intiqám ko dekhegá, to khush hogá; wuh sharír ke lahú se apne pánw dhoegá;

11 Aisá ki ádmí kahegá, Yaqínan sádiq ke liye jazá hai; be-shakk ek Khudá hai, jo zamín par insáf kartá hai.

LIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Miktám i Dáúd, us waqt tasníf húá, jab Sáúl ne log bhejke us ke ghar kí chaukí dilwái, tá ki use qatl kare: Al-tashit ke sur par gáyá jáwe.

AI mere Khudá, mere dushmanon se mujhe chhuṛá; mere mukhálifon se mujh ko mahfúz rakh.

2 Mujhe badkáron se bachá le, aur khúní ádmíon se rihái de.

3 Dekh, ki we merí ján kí ghát men lage hain; zoráwar log merí mukhálafat par jam'a húe hain; ai KHUDÁWAND, merá kuchh gunáh aur taqsír nahín.

4 We dauṛte hain, aur áp ko taiyár karte hain, par mere kisí qusúr ke sabab nahín; tú mujh se milne ke liye jág, aur dekh.

5 Pas, ai KHUDÁWAND, Rabb ul afwáj, Isráel ke Khudá, sárí qaumon ká hál tajwíz karne ke liye jág; dagá denewále gunahgáron par rahm mat kar. Siláh.

6 We shám ko lauṭte hain; we kutte kí mánind bhaunkte hain, aur shahr men har taraf phirte hain.

7 Dekh, we munh se ḍakárte hain, aur un ke labon ke andar talwáren hain: aur kahte, ki Kaun suntá hai?

8 Par tú, ai KHUDÁWAND, un par hansegá; tú sárí qaumon ko maskhara banáwegá.

9 Harchand us ká zor hai, par main tujhí par nigáh rakhúngá, ki Khudá merí panáh hai.

10 Merá Khudá jo hai, us kí rahmat mujh ko áge se lene áwegí: Khudá merí murád ko mere dushmanon par púrí húí mujhe dikhláegá.

11 Unhen ján se mat már, na ho ki mere log bhúl jáen; unhen apní qudrat se áwára aur past kar, ai KHUDÁWAND hamárí sipar.

12 Ki un ke munh ká gunáh, un ke honṭhon kí bát hai; is liye kásh ki we apne ghamanḍ men giriftár howen; kyúnki we la'n ta'n karte, aur jhúṭhí báten kahte hain.

13 Qahr se un ko faná kar, unhen faná kar, tá ki we báqí na rahen; aur log yaqín karke jánen ki zamín kí

sarhaddon̠ tak Khudá Ya'qub kí sal-
tanat kartá hai. Siláh.
14 Phir shám ko we lauten̠, aur
kutte kí mánind bhaunkte jáen̠, aur
shahr kí har taraf phiren̠.
15 We kháne kí talásh men̠ bha-
takte phiren̠ge, aur jab ser na howen̠
to sárí rát ko wahán̠ káten̠ge.
16 Main̠ to terí qudrat kí saná gáún̠-
gá; hán̠, main̠ subh ko pukárke terí
rahmat ke gít gáún̠gá, ki tú merá
muhkam qil'a hai, aur musíbat ke din
merí panáhgáh.
17 Aur ai merí qúwat, main̠ terí
madh karún̠gá, ki Khudá merá muh-
kam qil'a, aur merá rahím Khudá
hai.

LX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Miktám, Sosan-'edút ke sur par ta'lím ke liye gáyá jáwe. Wuh us waqt tasníf húá, jab wuh Arám i Nahraim aur Arám i Zúbah se lará, aur Yúab phirá, aur namak ke nasheb men̠ bárah hazár Adúmíon̠ ko márá thá.

AI Khudá, tú ne ham ko radd kar
diyá, tú ne ham ko parágandá
kiyá; tú gussewar húá; tú hamárí
taraf phir mutawajjih ho.
2 Tú ne zamín ko larzáyá; tú ne
use torá: us ke rakhne milá de, ki
wuh kámptí hai.
3 Tú ne apne logon̠ ko sakht báten̠
likhláín̠; tú ne ham ko hairat kí mai
piláí.
4 Tú ne un ko jo tujh se darte hain̠
handá diyá, ki wuh haqq kí khátir
khará kiyá jáe. Siláh.
5 Tá ki tere mahbúb riháí páwen̠,
tú apne dahne háth se bachá le, aur
hamárí sun.
6 Khudá ne apne taqaddus men̠
farmáyá hai, is liye main̠ khushí kar-
ún̠gá; main̠ Sikm ko taqsím karún̠-
gá, aur Sukkát kí wádí ko mápún̠gá.
7 Jili'ad merá hai, aur Munassí
merá; Ifráím bhí mere sir ká bal hai;
Yahúdáh merá qánún-sáz hai;
8 Moáb mere dhone ká lagan hai;
main̠ Adúm par apní jútí chaláún̠gá;
ai Filist, mere bá'is shádiyána bajá.
9 Mujh ko hasín shahr men̠ kaun
le jáwegá? Adúm tak mujh ko kaun
pahuncháwegá?
10 Ai Khudá, kyá tú hí nahín̠, jis
ne hamen̠ radd kar diyá? tú hí, ai
Khudá, jo hamáre lashkaron̠ ke sáth
na chalá?
11 Musíbat men̠ hamárí madad
kar, ki riháí insán kí taraf se 'abas
hai.
12 Khudá hí se ham bahádurí kar-
en̠ge: kyún̠ki wuhí hamáre dushman-
on̠ ko pámál karegá.

LXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

AI Khudá, merá nála sun; merí
du'á qabúl kar.
2 Main̠ apní dilgírí men̠ zamín ke
sire se terí faryád karún̠gá: us chat-
án tak, jo mujh se únchí hai, mujh ko
le pahunchá.
3 Kyún̠ki tú mere liye ek panáh
húá hai; dushmanon̠ ke rú ba rú ek
mazbút burj.
4 Main̠ tere maskan men̠ sadá rahá
karún̠gá; main̠ tere paron̠ ke sayá tale
panáh lún̠gá. Siláh.
5 Ki ai Khudá, tú ne merí mannat-
en̠ qabúl kín̠; tú ne mujh ko un
logon̠ kí sí, jo tere nám se darte hain̠,
mírás dí.
6 Tú bádsháh kí zindagání bahut
barháegá, aur us kí 'umr pusht dar
pusht tak.
7 Wuh Khudá ke huzúr abad tak
sábit rahegá; aisá kar, ki rahmat aur
sachái se us kí muháfazat ho.
8 So main̠ abad tak tere nám kí
saná gáún̠gá, aur har roz apní nazren̠
guzránún̠gá.

LXII ZABU'R.

Yadutún sardár muganní ke liye,
Dáúd ká Zabúr.

MERI' ján chupke faqat Khudá hí
ke intizár men hai, ki merí
naját us se hai.
2 Wuhí akelá merí chaṭán, aur
merí naját hai; wuhí merá mazbút
qil'a hai; mujh ko shiddat se jumbish
na hogí.
3 Tum kab tak ek mard par hamla
karoge? tum sab áp hí shikast kháoge,
jaise jhukí húí díwár, aur jaise ḍag-
magátí bár.
4 We mansúba bándhte hain, faqat
is wáste ki use us kí shaukat se utár
den; we jhúṭh se khush hote hain;
we apne munh se to barakat bhejte
hain, par apne bátin men la'nat karte
hain. Siláh.
5 Ai merí ján, chupke faqat Khudá
ke intizár men rah; ki merí ummed
usí se hai.
6 Wuhí akelá merí chaṭán, aur
merí rihái, aur merá garh hai; so
mujh ko jumbish na hogí.
7 Merí naját, aur merí shaukat,
Khudá kí taraf se hai; mere zor kí
chaṭán, aur merí panáh, Khudá hai.
8 Ai logo, har waqt us par tawak-
kul karo, aur apne dil us ke huzúr
undel do: ki Khudá hamárí panáh
hai. Siláh.
9 Yaqínan kam-qadr log behúda
hain, aur 'álí-qadr ashkháss jhúṭhe
hain; so we sab ke sab behúdagí se
tarázú men bahut halke hain.
10 Zulm par takiya na karo, aur
lúṭ páṭ karke behúda na bano; agar
mál ziyáda hotá jáwe, to us par dil na
lagáo.
11 Khudá ne ek bár farmáyá, aur
main ne do martaba yih suná, ki Zor
Khudá ká hai.
12 Aur Rahmat bhí tujhí se hai, ai
KHUDÁWAND; ki tú har shakhs ko
us ke 'amal ke mutábiq badlá detá
hai.

LXIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, jab wuh dasht i
Yahúdáh men thá.

AI Khudá, tú merá Khudá hai;
main tarke tujh ko ḍhúnḍhún-
gá; merí ján terí piyásí hai, aur merá
jism khushk aur dhúp kí jalí húí
zamín men, jahán pání nahín, terá
mushtáq hai;
2 Tá ki terí qudrat, aur terí hash-
mat ko dekhe, jaisá ki main ne bait i
quds men dekhá hai.
3 Is liye ki terí mihrbání zindagí
se bihtar hai, to mere honṭh terí si-
táish karte rahenge.
4 Isí tarah jab tak ki main jítá hún,
tujh ko mubárak kahá karúngá, aur
terá nám le leke apne háth uṭháúngá.
5 Merí ján yún ser hogí, goyá ki
gúdá aur charbí se; aur merá munh
khushí karte húe honṭhon se terí si-
táish karegá:
6 Jab ki main tujhe apne bistar par
yád kartá hún, aur rát ke pahron
men terá dhyán kartá hún.
7 Is liye ki tú merá chára húá, pas
main tere paron kí chhánw tale khushí
manáúngá.
8 Merí ján tere píchhe lagí hai; terá
dahná háth mujh ko thámta hai.
9 So we, jo merí ján ke khwáhán
hain, tá ki mujhe halák karen, zamín
ke asfal ko játe rahenge.
10 We talwár se khet áwenge; we
gídaron ká luqma howenge.
11 Lekin bádsháh Khudá se masrúr
hogá; har ek shakhs, jo us kí qasam
khátá, fakhr karegá; par un ká munh,
jo jhúṭh bolte hain, band ho jáegá.

LXIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI Khudá, merí faryád men merí
áwáz sun, aur us dahshat se,
jo dushman ke sabab hotí, merí ján
bachá.
2 Aur sharíron kí pinhání mash-

warat, aur badkáron ke hangáme se
mujhe chhipá;
3 Jo apní zubán ko talwár kí má-
nind tez karte hain, aur kamán
khínchte hain, tá ki karwí báton ke
tír chaláwen;
4 Tá ki chhipke kámil ádmí ko
máren; we nágahání tír lagáte hain,
aur darte nahín.
5 We ek bure kám men áp ko qawí
karte hain; we poshída phande márne
kí bát chít karte hain; we kahte hain,
ki Ham ko kaun dekhegá?
6 We badkárion ke liye khojte hain;
we kahte, ki Ham ne pakkí tadbír
nikálí; un men se har ek ká bátin aur
dil gahrá hai.
7 Par Khudá un par ek tír chalá-
wegá; we nágahán gháyal ho jáenge.
8 So we apní zubán ke phande men
áp ko phansáwenge; sab, jo un ko
dekhenge, bhágenge;
9 Aur sab ádmí darenge, aur Khudá
ke kám ko bayán karenge; aur we us
ke fi'alon ko achchhí tarah samjhenge.
10 Sádiq Khudáwand ke sabab
khush hogá, aur us par tawakkul ka-
regá; aur we sab jo dil ke sídhe hain
fakhr karenge.

LXV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr, jo gáyá jáwe.

AI Khudá, Saihún men terá intizár
chupke se kiyá játá aur terí
hamd o saná hotí, aur tujhí ko nazr
adá kí jáegí.
2 Ai tú, jo du'á ká sunnewálá hai,
sáre bashar tujh pás áwenge.
3 Khatáon ne mujhe maglúb kiyá
hai; hamáre gunáhon ká kafára tú
hí karegá.
4 Mubárak hai wuh, jise tú ne chun
liyá, aur apne nazdík kiyá, tá ki wuh
terí bárgáhon men sukúnat kare; ham
tere ghar kí, hán, tere hí muqaddas
haikal kí, khúbí se ser honge.
5 Tú sadáqat se haulnák chízen
dikháke ham ko jawáb detá hai, ai
hamáre naját-denewále Khudá; tú
zamín ke sáre kanáron ká, aur un ká
bhí, jo dúr daryá ke bích men hain,
bharosá hai.
6 Tú ne, jo zor se kamarbasta hai,
apní qudrat se paháron ko qáim kiyá.
7 Tú daryáon ke shor ko, aur un kí
maujon kí áwáz ko, aur logon kí dhúm
ko, mauqúf karátá hai.
8 We, jo zamín kí intihá men baste
hain, tere nishánon se khauf kháte
hain; ki tú subh o shám ke nikalne
kí jagahon ko khush o khurram kartá
hai.
9 Tú zamín ká hál dekhá kartá,
aur us ko serábí bakhshtá hai; tú us
ko Khudá ke daryá se, jo pání se bhará
hai, málámál kartá hai; tú taiyárí
karke un ke liye galla maujúd kartá
hai.
10 Tú us kí reghárion ko khúb tar
kartá, aise ki us ke dhár baith játe;
tú us ko menhon se narm kartá hai;
tú us kí roídagí men barakat bakhshtá
hai.
11 Tú apne lutf se sál ko táj
bakhshtá hai; tere naqsh i pá se
raugan tapaktá hai.
12 Bayábán men charágáhon par
qatre tapakte hain; aur paháṛián har
taraf khushí se gherí húí hain.
13 Charágáhen gallon se mulabbas
hain, aur nasheb galle se dhamp gaye
hain; we khushí se lalkárte, balki we
gáte hain.

LXVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, ek Zabúr
yá Gít.

AI sárí sarzamíno, Khudá ke liye
khushí se chilláo.
2 Us ke nám ke jalál ke gít gáo;
hamd karte húe us kí hashmat záhir
karo.
3 Khudá se kaho, Tere kám kyá
hí muhíb hain! terí barí qudrat ke
bá'is tere sáre dushman terí khush-
ámad karenge.
4 Sárí zamín tujhe sijda karegí, aur

terí madhkhwán howegí; we tere nám
ká gít gáwenge. Siláh.
5 A'o, Khudá ke kám dekho; ki
baní A'dam ke haqq men us ke kám
muhíb hain.
6 Us ne samundar ko khushkí baná
dálá; we daryá men pánw dharke pár
chale gaye; wahán ham us ke sabab
se khushwaqt húe.
7 Wuh apní qudrat se abadí sal-
tanat kartá hai; us kí ánkhen qaum-
on ko dekhtí hain; gardankash log
apne ta,ín sarbuland na karen. Siláh.
8 Ai logo, hamáre Khudá ko mu-
bárak kaho, aur us kí sitáish karke
áwáz sunáo;
9 Jo hamárí ján ko zinda rakhtá
hai, aur hamáre pánw phisalne nahín
detá;
10 Ki tú ne, ai Khudá, ham ko
ázmáyá; tú ne ham ko yún táyá, jaise
rúpá táyá jáwe.
11 Tú ne ham ko dám men phans-
áyá; tú ne hamárí kamaron par dukh
bándhá hai.
12 Tú ne logon ko hamáre siron
par charháyá; ham ág aur pání men
pare; par tú ne ham ko seráb jagah
men pahuncháyá hai.
13 Main sokhtaní qurbání leke tere
ghar men jáúngá; main tere liye apní
nazren adá karúngá;
14 We hí, jo bipat ke waqt main
ne apne labon se muqarrar kín, aur
apne munh se mánín.
15 Main pále húe jánwar leke sokh-
taní qurbáníán, mendhon kí khush-
búíon samet, tere liye guzránúngá;
main bachhre aur bakre charháúngá.
Siláh.
16 Ai sáre khudátarso, tum áo;
suno, ki main bayán kartá hún, ki us
ne merí ján se yih yih kuchh kiyá.
17 Main apne munh se us pás chil-
láyá; aur us kí ta'ríf merí zubán se
húí.
18 Agar merá dil badkárí par máil
hai, to KHUDÁWAND merí na sunegá.
19 Par Khudá ne to suná hai; us
ne merí du'á kí áwáz par kán dhará.
20 Mubárak hai Khudá, jis ne merí
du'á ko na pherá, aur na apní rahmat
ko mujh se.

LXVII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, ek Zabúr yá
Gít, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

KHUDA' ham par rahm kare, aur
ham ko barakat dewe, aur apne
chihre ko ham par jalwagar farmáwe;
Siláh.
2 Tá ki terí ráh zamín men jání
jáwe, aur terí naját sárí qaumon men.
3 Ai Khudá, log terí sitáish karen;
sab log terí madh-khwání karen.
4 Ummaten khush howen, aur
khushí ke máre gáwen; ki tú rástí
se logon kí 'adálat karegá, aur zamín
par ummaton kí hidáyat farmáwegá.
Siláh.
5 Ai Khudá, log terí sitáish karen;
sáre log terí sitáish karen.
6 Zamín apná hásil paidá karegí;
Khudá, hamárá Khudá, ham ko bara-
kat degá.
7 Khudá ham ko barakat degá,
aur zamín ke sáre kanáre us ká dar
mánenge.

LXVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

KHUDA' uthe, us ke dushman
tittar bittar howen; we, jo us
ká kína rakhte hain, us ke huzúr se
bhágen.
2 Jis tarah dhuwán parágauda hotá
hai, usí tarah tú unhen parágauda
kar; jis tarah mom ág par pighaltá
hai, sharír Khudá ke huzúr men faná
howen.
3 Par sádiq shádmán hon, aur
Khudá ke sámhne masrúr hon; hán,
khushí ke máre phúle na samáwen.
4 Khudá ke gít gáo; us ke nám ke
saná-khwán ho; us kí ráh taiyár karo,
jo apne nám YA'H se sawár hoke

bayábánoṉ meṉ guzar játá, aur us ke
huzúr ḳhushí karo.
5 Yatímoṉ ká báp aur bewáoṉ ká
walí apne makán i muqaddas meṉ
Ḳhudá hai.
6 Ḳhudá tanháoṉ ko gharánewále
kartá hai; wuhí asíroṉ ko chhuṛá-
ke kámyábí meṉ látá hai; par sar-
kash log ḳhushk zamín meṉ rahte
haiṉ.
7 Ai Ḳhudá, jis dam tú apne band-
oṉ ke áge áge báhar niklá, aur jis dam
tú bayábán se guzrá; Siláh:
8 Zamín larzí, aur ásmán ṭapke,
Ḳhudá ke huzúr; háṉ, Síná kí bhí,
Ḳhudá ke huzúr, jo Isráel ká Ḳhudá
hai, jumbish húí.
9 Ai Ḳhudá, tú ne zor ká meṉh
barsáyá, jis se tú ne apní za'íf mírás
ko qáim kiyá.
10 Terí jamá'at us meṉ basí; ai
Ḳhudá, tú ne apne lutf se miskínoṉ
ke liye taiyárí kí.
11 Ḳhudáwand ne hukm diyá,
aur ḳhush-ḳhabarí-denewálíoṉ kí baṛí
jamá'at thí.
12 Lashkarwále bádsháh bhág bhág
gaye; aur 'aurat ne, jo ghar meṉ rahí,
lúṭ ká mál bánṭá.
13 Jab tum bherṣáloṉ ke darmiyán
qarár pakṛoge, tab tum aise hoge, jaise
kabútar, jis ke bál rúpe se maṛhe hoṉ,
aur jis ke par ḳhális sone se.
14 Jis waqt Qádir i mutlaq ne
bádsháhoṉ ko us meṉ tittar bittar
kiyá, to wuh Zalmún ke barf kí má-
nind sufed ho gayá.
15 Ḳhudá ká pahár Basan ká sá
pahár hai; Basan ke pahár kí mánind
ek choṭídár pahár hai.
16 Tum kyúṉ ḍáh karke tákte ho,
ai choṭídár paháro? yih wuh pahár hai,
jis meṉ Ḳhudá ne cháhá, ki base; háṉ,
Ḳhudáwand us meṉ tá abad basegá.
17 Ḳhudá kí gáṛíáṉ bís hazár haiṉ,
balki hazárhá hazár haiṉ; Ḳhudá-
wand un ke darmiyán hai: Síná maq-
dis meṉ hai.
18 Tú únche par chaṛhá; tú ne
asíroṉ ko asír kiyá; tú ne logoṉ ke,
balki sarkashoṉ ke darmiyán, hadye
liye, tá ki Ḳhudáwand Ḳhudá un
meṉ base.
19 Ḳhudáwand har roz mubárak
hai; wuh ham par bojh rakhtá hai;
wuhí hamárá naját-denewálá Ḳhudá
hai. Siláh.
20 Hamárá Ḳhudá, so naját-dene-
wálá Ḳhudá hai; aur maut se rihái
baḳhshná Yahowáh Ḳhudáwand hí ká
kám hai.
21 Balki Ḳhudá apne dushmanoṉ
ke sir, aur us shaḳhs kí bálwálí khopṛí
ko, jo gunáh kartá játá hai, chúr kar
degá.
22 Ḳhudáwand ne farmáyá, Maiṉ
Basan se unheṉ pher láúṉgá, háṉ, maiṉ
daryá ke gahráo meṉ se unheṉ pher
láúṉgá;
23 Tá ki tere páṉw tere dushmanoṉ
ke lahú se surḳh hoṉ, aur tere kuttoṉ
kí jíbheṉ bhí waisí ho jáweṉ.
24 Unhoṉ ne, ai Ḳhudá, terí cháleṉ
dekhíṉ; háṉ, mere Ḳhudá, mere Bád-
sháh, kí cháleṉ maqdis meṉ dekhíṉ.
25 Gánewále áge áge chale, bajá-
newále píchhe píchhe, aur kuṉwáríáṉ
un ke darmiyán khanjríáṉ bajátí
játíáṉ thíṉ.
26 Ai tum jo Isráel ke chashme se
ho, majma'oṉ meṉ Ḳhudá ko, háṉ,
Ḳhudáwand ko, mubárakbád kaho.
27 Chhoṭá Binyamín, un ká há-
kim, aur Yahúdáh ke sardár, aur un
kí guroh, aur Zabulún ke sardár, aur
Naftálí ke sardár, waháṉ haiṉ.
28 Tere Ḳhudá ne terí mazbútí ká
hukm kiyá; ai Ḳhudá, us kám ko,
jo tú ne hamáre liye kiyá, mazbútí
baḳhsh.
29 Terí haikal ke sabab, jo Yarú-
salam par bálá hai, bádsháh tujh pás
hadye láeṉge.
30 Tú naistán ke wahshí ko, aur
bailoṉ ke jhunḍ ko, qaumoṉ ke ba-
chhṛoṉ samet, ḍánṭ, tá ki har ek,

chándí kí ínten láke, tábi'dár bane; us ne un qaumon ko, jo jang se khush hotí hain, tittar bittar kiyá hai.
31 Umará Misr se áwenge; Kúsh ke log fauran apne háth Khudá kí taraf barháwenge.
32 Ai zamín kí mamlukato, Khudá ke gít gáo, aur KHUDÁWAND ke saná-khwán ho; Siláh:
33 U'sí ke, jo falak ul aflák par, jo qadím se hain, sawár hai; dekh, wuh apní áwáz sunátá hai, jo zor kí áwáz hai.
34 Tum tawánáí kí nisbat Khudá hí kí taraf karo; ki us kí jalálat Isráel par záhir hai, aur us ká zor badlíon men hai.
35 Ai Khudá, tú apne muqaddas makánon men muhíb hai; Isráel ká Khudá wuh hai, jo zor aur táqat apne logon ko bakhshtá hai. Khudá mubárak hai.

LXIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo Sosanon ke sur par gáyá jáwe.

AI Khudá, tú mujh ko bachá le, ki pání merí ján tak pahunche hain.
2 Main gahrí kích men dhas chalá, jahán khará hone kí jagah nahín; main gahre pání men pará; dheú mere úpar se guzarte hain.
3 Main chilláte chilláte thak gayá; merá galá khushk húá; apne Khudá kí intizárí karte karte merí ánkhen dhundhlá gayín.
4 We, jo be-sabab merá kína rakhte hain, shumár men mere sir ke bálon se ziyáda hain; we, jo mujhe halák kiyá cháhte hain, aur ná-haqq mere dushman hain, zabardast hain: jo kuchh ki main ne nahín chhíná, so main pher dúngá.
5 Ai Khudá, tú merí nádání se wáqif hai, aur merí taqsíren tujh se chhipí nahín.
6 Ai Khudáwand RABB ul afwáj, we jo terá intizár karte mere liye sharminda na howen; we, jo tujh ko dhúndhte hain, ai Isráel ke Khudá, mere liye sharminda na howen.
7 Kyúnki tere liye main ne malámat uthái hai, aur sharmindagí ne mere munh ko dhámpá.
8 Main apne bháíon ke nazdík pardesí baná, aur apní má ke farzandon ke bích ajnabí thahrá.
9 Ki tere ghar kí gairat ne mujh ko khá liyá; aur un kí malámaten, jo tujh ko malámat karte hain, mujh par parín.
10 Aur jab main royá, aur roza rakhke apní ján ko taklíf dí, to wuh bhí merí ruswái ká bá'is húá.
11 Aur jab main ne tát ká libás pahiná, to unhon ne mujhe zarb-ul-masal kiyá.
12 We, jo phátak par baithe hain, merí bábat bakte hain, aur nashebáz mere haqq men gáte hain.
13 Lekin, ai KHUDÁWAND, main jo hún, tujh se du'á mángtá hún; tú qabúliyat ke waqt, ai Khudá, apní rahmat kí be-páyání se, apní naját-denewálí sachái se, merí sun le.
14 Mujhe kích se nikál, ki main na dúbún; aisá kar, ki main un se, jo merá kína rakhte hain, aur páníon kí gahrái se, bacháyá jáún.
15 Pání kí bárh ko mujh par se guzarne na de; gahráo mujhe nigalne na páe; aur na kúá apná munh mujh par band karne páe.
16 Ai KHUDÁWAND, merí sun le, ki terí mihrbání khúb hai; apní rahmaton kí firáwání ke mutábiq merí taraf mutawajjih ho.
17 Aur apne bande se apná munh na chhipá, ki mujh par bipat hai; jaldí se merí sun.
18 Merí ján ke pás á, aur us ko chhurá; mere dushmanon ke sabab mujhe rihái de.
19 Tú merí malámat-kashí, aur merí ruswái, aur merí be-hurmatí se ágáh hai; mere sáre bairí tere áge hain.

20 Malámat ne merá dil toṛá;
main bímárí men giriftár hún; main
ne táká kiyá, ki koí mujh se ham-
dard howe, par koí nahín; aur koí
mujhe tasallí dewe, par na milá.
21 Unhon ne mujhe kháne ke
'iwaz pitt diyá; aur merí piyás bu-
jháne ko sirká piláyá.
22 Aisá kar, ki un ká dastarḳhwán
un ke liye phandá ho: aur jo kuchh
un kí bihtarí ke liye hai, un ke phan-
sáne ká dám howe.
23 Un kí ánkhen andhí ho jáen, tá
ki na dekhen; aur un kí kamaren
sadá kámptí rahen.
24 Apná gazab un par unḍel de,
aur terá qahr i shadíd unhen pakaṛ le.
25 Un ke mahall ujáṛ ho jáe; un
ke ḳhaimon men rahnewálá koí na
rahe.
26 Kyúnki we us ko, jo terá márá
húá hai, satáte hain; aur tere zaḳh-
míon kí taklíf báton se baṛháte hain.
27 Un ke gunáh par gunáh baṛhá,
aur unhen apní sadáqat men dáḳhil
hone na de.
28 Unhen zindon ke daftar se meṭ
de, aur sádiqon ke darmiyán un ko
qalamband na kar.
29 Par main miskín aur gamgín
hún; ai Ḳhudá, terí naját mujhe
sarfarází baḳhshe.
30 Main gít gáke Ḳhudá ke nám
kí hamd karúngá, aur shukrguzárí
karke us kí baṛáí karúngá.
31 Is se Ḳhudáwand, bail aur
bachhṛe kí nisbat se, jin ke síng aur
khur hote hain, ziyáda ḳhush hogá.
32 Pareshán i ḳhátir dekhenge, aur
ḳhush honge: aur tumháre dil, ai tum
jo Ḳhudá ke tálib ho, jí jáwen.
33 Kyúnki Ḳhudáwand miskínon
kí suntá hai, aur apne asíron kí hiqá-
rat nahín kartá.
34 A'smán aur zamín us kí sitáish
karen; samundar bhí, aur har ek chíz,
jo us men rengtí hai.
35 Ki Ḳhudá Saihún ko bachá legá,
aur Yahúdáh kí bastíon ko banáegá,
tá ki we wahán basen, aur us ko apní
mírás rakhen.
36 Us ke bandon kí aulád bhí us
kí wáris hogí: aur we, jo us ke nám
par 'áshiq hain, us men búdobásh
karenge.

LXX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr; tazkír ke wáste.

AI Ḳhudá, merí riháí ke liye, ai
Ḳhudáwand, merí kumak ke
liye, jald á.
2 We, jo merí ján ke dar-pai hain,
sharminda aur ḳhajil howen; we jo
mujh se badí karne cháhte ulṭe phiráe
jáwen, aur ruswá howen.
3 We, jo kahte hain, Ahá, áhá, us
be-'izzatí ke badle jo unhon ne kí, ulṭe
phiráe jáwen.
4 We sab, jo tere tálib hain, tujh
se ḳhush aur ḳhurram hon; aur we,
jo terí naját ke 'áshiq hain, sadá kahá
karen, ki Ḳhudá kí baṛáí ho.
5 Main miskín hún, aur muhtáj;
ai Ḳhudá, merí taraf jald á; tú hí
merá chára hai, aur merá naját-dene-
wálá; so ai Ḳhudáwand, der na kar.

LXXI ZABU'R.

AI Ḳhudáwand, merá bharosá tujh
par hai: tú mujhe kadhí shar-
minda hone na de.
2 Apní sadáqat se mujhe bachá le,
aur mujhe maḳhlasí baḳhsh; merí
taraf kán dhar, aur mujhe riháí de.
3 Tú mere rahne ke liye ek chaṭán
ho, jahán main hamesha jáyá karún:
tú hí ne merí naját ká hukm kiyá
hai; ki tú merí chaṭán, aur merá gaṛh
hai.
4 Ai mere Ḳhudá, sharír ke háth
se, aur kaj aur be-mihr insán ke panje
se, mujhe chhuṛá.
5 Kyúnki, ai Ḳhudáwand Yahowáh,
tú merí ummed hai; merí laṛkáí se
merá bharosá tujhí par hai.
6 Main us dam se ki peṭ se niklá,
tujhí se sambhálá gayá; tú wuh hai.

jis ne mujhe merí má ke rihm men se
nikálá: main sadá terí sitáish karúngá.
7 Main bahuton ke liye ek achambhá
húá hún; par tú merí muhkam
panáhgáh hai.
8 Merá munh terí sitáish aur tere
jamál kí ta'ríf se sáre din labrez rahe.
9 Burhápe men mujhe phenk na de;
merí za'ífí ke waqt mujhe tark mat
kar.
10 Ki mere dushman merá charchá
karte hain; aur we, jo merí ján kí
ghát men hain, ápas men maslahat
karte,
11 Aur kahte hain, ki Khudá ne
use tark kiyá hai: so us ká píchhá
karo, aur use pakro; ki us ká chhuránewálá
koí nahín.
12 Ai Khudá, mujh se dúr na ho;
ai mere Khudá, jald merí madad
kar.
13 We, jo mere jání dushman hain,
khajil aur faná howen; aur we jo merí
badí cháhte hain, sharm aur ruswáí se
mulabbas howen.
14 Par main har dam ummedwár
rahúngá, aur terí sárí sitáish ziyáda
ziyáda kartá jáúngá.
15 Merá munh terí sadáqat aur terí
naját sáre din bayán karegá; is liye
ki main un ká hisáb nahín jántá.
16 Main Khudáwand Yahowáh kí
qúwat se andar jáúngá; main sirf terí
hí sadáqat ká zikr karúngá.
17 Ki, ai Khudá, tú ne mujhe larkáí
se tarbíyat kiyá; aur ab tak main
terí 'ajáib qudraten bayán kartá rahá
hún.
18 Ab main búrhá aur sir sufed
hún; so ai Khudá, tú ab bhí mujhe
tark na kar, yahán tak ki main terí
qúwat is pusht par, aur tere zor ko har
ek shakhs par, jo áge ko paidá hogá,
záhir karún.
19 Ai Khudá, terí sadáqat bahut
buland hai, ki tú ne bare bare kám
kiye; ai Khudá, terí misl kaun hai?
20 Tú hai, jis ne hamen barí sakht
musíbaton se ágáhí dí; aur tú ham ko
phir jiláegá, aur zamín ke asfal se ham
ko phir úpar le áegá.
21 Tú merí baráí ziyáda karegá, aur
phir tawajjuh karke mujhe tasallí
bakhshegá.
22 Aur main bhí bín bajá bajáke,
ai mere Khudá, terí sitáish, terí amánat
kí sitáish karúngá; ai Isráel ke Quddús,
main barbat bajáke tere gít
gáúngá.
23 Mere honth, jis waqt ki main terí
madh-saráí karúngá, niháyat khush
honge; aur aise hí merá jí, jise tú ne
khalásí bakhshí.
24 Aur apní zubán se bhí sáre din
terí sadáqat kí báten kahtá rahúngá;
ki we, jo mere zarar ke khwáhán hain,
ruswá húe, aur pashemán ho gaye
hain.

LXXII ZABU'R.

Sulaimán ká.

AI Khudá, bádsháh ko apní 'adálaten
'atá kar, aur bádsháh ke
bete ko apní sadáqat de.
2 Wuh tere logon men sadáqat se
hukm karegá; aur tere miskínon men
'adálat se.
3 Pahár logon ke liye salámatí záhir
karenge, aur tíle bhí sadáqat se.
4 Wuh qaum ke miskínon ká insáf
karegá, aur muhtájon ke farzandon ko
bacháwegá, aur zálim ko tukre tukre
karegá.
5 Jab tak ki súraj aur chánd báqí
rahenge, sárí pushton ke log tujh se
dará karenge.
6 Wuh bárish kí mánind, jo káte
húe ghás par pare, názil hogá; aur
phúhí ke menh kí tarah, jo zamín ko
seráb kartá hai.
7 Us ke 'asr men, jab tak ki chánd
báqí rahegá, sádiq phalenge, aur salámatí
firáwán hogí.
8 Samundar se samundar tak, aur
daryá se intihá e zamín tak, us ká
hukm járí hogá.
9 We, jo bayábán ke báshinde hain,

us ke sámhne jhukenge; aur us ke
dushman mátí cháṭenge.
10 Tarsís aur jazíron ke salátín
nazren láwenge; aur Sabá aur Síbá ke
bádsháh hadye guzránenge.
11 Hán, sáre bádsháh us ke huzúr
sijda karenge; sárí gurohen us kí
bandagí karengí.
12 Kyúnki wuh duháí-denewále
muhtáj ko, aur miskín ko, aur un ko,
jin ká koí madadgár na ho, chhuṛá-
wegá.
13 Wuh miskín aur muhtáj par tars
kháegá, aur muhtájon kí ján bachá
legá.
14 Wuh un kí jánon ko zulm aur
gazab se bachá legá; un ká khún us
kí nazar men besh-qímat hogá.
15 Wuh jítá rahegá, aur Sabá ká
soná use diyá jáegá; us ke haqq men
sadá du'á hogí; har roz us kí mubárak-
bád kahí jáegí.
16 Anáj kí kasrat sarzamín men
paháṛon kí choṭíon par hogí; us ká
phal Lubnán ke darakht kí tarah jhaṛ-
jhaṛáegá; aur shahr ke log maidán ke
ghás kí mánind sarsabz honge.
17 Us ká nám abad tak báqí rahe-
gá; jab tak ki áftáb rahegá, us ke nám
ká rawáj hogá; log us ke bá'is apne
ta,ín mubárak kahenge; sárí qaumen
use mubárakbádí dengí.
18 KHUDÁWAND Khudá, Isráel ká
Khudá, jo akelá hí 'ajáib kám kartá
hai, mubárak hai.
19 Us ká jalíl nám abad tak mu-
bárak hai; sárá jahán us ke jalál se
ma'múr howe; A'mín, aur A'mín.
20 Dáúd bin Yassí kí du'áen tamám
húín.

LXXIII ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

TIS par bhí Khudá Isráel ke liye,
jitne sáf-dil hain, khúb hí hai!
2 Lekin main jo hún, so mere pán-
won ká phisalná nazdík thá, aur mere
qadamon ká rapaṭ jáná qaríb.
3 Ki main nádán ghamandíon par
hasad kartá thá, jab ki main ne sharír-
on kí kámyábí dekhí.
4 Ki un ke marne tak koí 'uqda
nahín; aur un kí qúwat kámil hai.
5 Aur ádmíon kí tarah un par bipat
nahín paṛtí, aur na aur logon kí tarah
un par áfat átí.
6 Isí liye ghamanḍ ne tauq kí tarah
un ko gher liyá, aur zulm ne un ko
poshák kí mánind ḍhámp liyá.
7 Un kí ánkhen charbí ke bá'is
ubhrí húí hain, aur un ke dil ke tasau-
wur hadd se baṛhte hain.
8 We ṭhaṭṭhá márte, aur sharárat
se zulm kí báten karte hain; gurúr se
bolte hain.
9 Unhon ne apne munh ásmánon
par kiye hain, aur un kí zubánen za-
mín kí sair kartíán hain.
10 So us ke log idhar rujú' láte hain;
aur pání bahutáyat se un se chúsá játá
hai.
11 Aur we kahte hain, Khudá kyún-
kar jántá? Haqq Ta'álá ko kyá ágáhí
hai?
12 Dekho, ye sharír jo sadá iqbál-
mand rahte hain; we apní daulat baṛ-
háte játe hain.
13 Yaqínan main ne apne dil ko
'abas sáf kiyá, aur be-gunáhí se apne
háth dhoe.
14 Ki main sáre din be-árám rahtá
hún, aur har subh ko tambíh pátá hún.
15 Agar main kahtá, ki yún bayán
karúngá; to dekh, ki main terí aulád
kí guroh se be-wafáí kartá.
16 Jab main is ko sochtá thá, tá ki
wuh merí samajh men áwe, to mere
nazdík yih baṛá mushkil thá;
17 Jab tak ki main Khudá ke
maqdis men dákhil na húá; tab main
ne un ká anjám samjhá.
18 Ki yaqínan tú un ko phisaltí
jagahon men biṭhátá hai; aur tú un ko
halákat men ḍhakel detá hai.
19 We ek dam men kyá hí wirán
ho gaye! we sakht dahshaton se kaise
sáf barbád ho gaye!

20 Jágnewále ke ḳhwáb kí mánind,
ai Ḳhudáwand, jab tú jágegá, tú un
kí súrat ko haqír jánegá.
21 Ki merá dil malúl húá, aur maiṉ
apne gurdoṉ meṉ chhid gayá.
22 Is tarah maiṉ jáhil thá, aur
nádán; maiṉ tere huzúr haiwán kí
mánind thá.
23 Tad bhí maiṉ hamesha tere hí
sáth thá; tú ne merá dahná háth
pakṛá.
24 Tú apní maslahat se mujhe
hidáyat karegá; aur áḳhir i kár mu-
jhe jalál meṉ shámil kar legá.
25 A'smán par merá kaun hai,
magar tú? aur zamín par tere siwá
koí nahíṉ, jis ká maiṉ mushtáq húṉ.
26 Merá jism aur merá dil ghaṭá
játá hai; par Ḳhudá mere dil kí
chaṭán, aur merá abadí hissa hai.
27 Ki dekh, we, jo tujh se dúr
haiṉ, faná hote haiṉ; tú ne un sab
ko, jo terí taraf se phirke zání húe,
halák kiyá hai.
28 Par maiṉ jo húṉ, so merí bha-
láí Ḳhudá ke nazdík rahne se hotí;
maiṉ ne Ḳhudáwand Yahowáh par
tawakkul kiyá hai, tá ki maiṉ tere
sáre kámoṉ ko shuhrat dúṉ.

LXXIV ZABU'R.

A'saf ká Mashkíl.

AI Ḳhudá, tú ne kyúṉ ham ko
hamesha ke liye radd kar diyá?
terí charágáh kí bheṛoṉ par tere qahr
ká dhuwáṉ kyúṉ uṭh rahá?
2 Apní us jamá'at ko, jis kí tú ne
qadím se ḳharídárí kí, apne mírásí
firqe ko, jise tú ne ḳhalásí baḳhshí,
us koh i Saihún ko, jis meṉ tú ne
sukúnat kí, yád farmá.
3 Dá,imí wíráníoṉ kí taraf apne
qadam baṛhá; ki dushman ne Bait i
Quds meṉ sab kuchh ḳharáb kar ḍálá
hai.
4 Tere dushman tere majma'oṉ ke
darmiyán gauga machá rahe haiṉ;
unhoṉ ne apne hí nishán nishán
ṭhahráe haiṉ.
5 Ek ek aisá ma'lúm hotá, ki goyá
ghane daraḳhtoṉ par kulháṛoṉ ko
únchá karke chalátá hai.
6 Ki ab we us kí naqqáshíoṉ ko
ek-bárgí tabaroṉ aur hathauṛoṉ se
toṛte haiṉ.
7 Unhoṉ ne tere maqdis meṉ ág
lagáí hai; unhoṉ ne tere nám ke
maskan ko zamín par giráke nápák
kiyá.
8 Unhoṉ ne apne dil meṉ kahá,
A'o, un ko ek sáth barbád kareṉ;
unhoṉ ne sarzamín meṉ Ḳhudá kí
sárí 'ibádatgáhoṉ ko jalá diyá hai.
9 Ham apne nishánoṉ ko nahíṉ
dekhte; koí nabí bhí nahíṉ; aur
hamáre darmiyán koí nahíṉ, jo jáne
ki yih kab tak hogá.
10 Ai Ḳhudá, dushman kab tak
malámat karegá? kyá dushman abad
tak tere nám par kufr bakegá?
11 Tú kyúṉ apná háth, apná dah-
ná háth, khíṉch letá hai? use apní
bagal se nikál, aur unheṉ tamám kar.
12 Ḳhudá merá qadímí bádsháh
hai, jo zamín ke bích naját ke kám
kartá hai.
13 Tú ne apní qudrat se daryá ko
chírá; tú ne pánioṉ meṉ magaroṉ ke
sir kuchle.
14 Tú ne lawiyatán ke siroṉ ke
ṭukṛe kiye; tú ne use bayábán ke
basnewáloṉ kí ḳhurish kiyá.
15 Tú ne chashmoṉ ko aur sailáboṉ
ko chírá; tú ne sadá bahnewále
daryáoṉ ko ḳhushk kiyá.
16 Din terá hai, aur rát bhí terí;
núr o áftáb tú hí ne ṭhahráe.
17 Zamín kí sárí sarhaddeṉ tú ne
muqarrar kíṉ; aiyám i garmí aur jáṛe
ko tú hí ne banáyá.
18 Ai Ḳhudáwand, ise yád rakh,
ki dushman malámat kartá hai, aur
jáhil qaum tere nám par kufr baktí
hai.
19 Apní fáḳhta kí ján bhíṛ ke qábú
meṉ na kar, aur apne miskínoṉ kí
guroh ko hamesha na bhúl.

20 'Ahd par muláhaza kar; ki
zamín ke sáre andhere maqám zulm
ke maskanon se ma'múr ho gaye.
21 Aisá hone na de, ki mazlúm
ruswá hoke ultá phire; balki miskín
aur muhtáj tere nám kí sitáish karen.
22 Uṭh, ai Khudá, apne muqad-
dame men áp hujjat kar, aur yád rakh
ki kyúnkar jáhil ádmí har roz tujhe
malámat kartá hai.
23 Apne dushmanon kí áwáz ko
bhúl na já; ki un ká gaugá, jo terá
muqábala karte hain, nit baṛhtá hai.

LXXV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr, jo Al-tashit ke sur par gáyá jáwe.

AI Khudá, ham terí hamd karte
hain; ham hamd karte hain;
terá nám ham se nazdík hai; tere
'ajáib kámon kí munádí hotí.
2 Jab ki main mauq'a páún, tab
main rástí se 'adálat karúngá.
3 Sarzamín aur us par ke sáre
basnewále pighal gaye: main hí ne
us ke sutúnon ko sambhálá hai. Siláh.
4 Main ne ghamandíon se kahá,
Ghamand na karo; aur shaníron se,
Síng na uṭháo;
5 Apná síng únchá na karo; gar-
dan-kashí se mat bolo.
6 Ki sarfarází na púrab se átí hai,
aur na pachchhim se, aur na dakhan se;
7 Balki Khudá 'adálat-karnewálá
hai; wuh ek ko past kartá, aur dúsre
ko sarfaráz kartá.
8 Ki KHUDÁWAND ke háth men ek
piyála hai, jis men surkh mai hai;
wuh ek tarkíb se bhará hai; us men
se wuh undeltá hai; magar us kí
talchhaṭ ko sarzamín ke sáre sharír
nichorenge, aur píenge.
9 Par main jo hún, abad tak bayán
karúngá, aur Ya'qúb ke Khudá kí
hamd gáúngá.
10 Aur main shaníron ke sab síng
káṭ ḍálúngá; par sádiqon ke síng
buland kiye jáenge.

LXXVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

KHUDA' Yahúdáh ke darmiyán
mashhúr hai; us ká nám Isráel
men buzurg hai.
2 Aur Sálim men us ká khaima
hai, aur Saihún men us ká maskan.
3 Wahán us ne kamánon ke tír,
aur siparen, aur talwáren toṛín, aur
laṛáíán mauqúf kar dín. Siláh.
4 Tú buzurg, balki shikárí paháṛon
se ziyáda shaukatwálá hai.
5 Mazbút-dilwále log luṭ gaye, we
apní nínd men so rahe; aur zabar-
daston men se kisí ne apne háth na
páe.
6 Terí ḍapaṭ se, ai Ya'qúb ke
Khudá, gáṛíán aur ghoṛe nínd men
garq húe.
7 Tujh se, hán, tujhí se ḍará chá-
hiye; aur jab tú ek daf'a qahr kare,
to kaun tere huzúr khaṛá rah saktá
hai?
8 Tú ne ásmánon par se hukm
sunáyá; zamín ḍarí, aur tham gayí;
9 Jis waqt ki Khudá 'adálat karne
uṭhá, tá ki zamín ke sáre halímon ko
bacháwe. Siláh.
10 Kyúnki ádmí ká gazab terí
sitáish karegá; magar gazab ke baqiye
se tú apní kamar ko kasegá.
11 Tum sab, jo us ke ás pás ho,
KHUDÁWAND apne Khudá kí nazren
máno, aur unhen adá karo; aur sab
log us ke huzúr, jis se ḍarná cháhiye,
hadye láwen.
12 Wuh amíron kí ján letá; wuh
zamín ke bádsháhon ke liye muhíb
hai.

LXXVII ZABU'R.

Yadútún sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr.

MAIN Khudá kí taraf apní áwáz
uṭhátá, aur pukártá hún, hán,
Khudá hí kí taraf apní áwáz uṭhatá
hún; so wuh merí taraf kán rakhtá hai.

2 Bipat ke din main ne Khudá-
wand kí talásh kí; mere háth rát ko
uthe rahe aur gire nahín; merí ján ne
tasallí páne se inkár kiyá.
3 Main Khudá ko yád kartá, aur
ghabrátá hún; main sochá kartá, aur
merá jí dúbá játá. Siláh.
4 Tú ne merí ánkhen khulí rakhín;
main hairán hotá, aur bol nahín saktá.
5 Main agle dinon ko, aur qadímí
barason ko, sochtá hún.
6 Main apná gít jo rát ke waqt
gáyá yád kartá hún, aur apne hí dil
men soch kartá hún; aur merí rúh
bahut sí taftísh kartí hai.
7 Kyá Khudáwand mujh ko ha-
mesha ke liye radd karegá? aur phir
kabhí mujh par mihrbání na farmáegá?
8 Kyá us kí rahmat sáf abad tak
játí rahí? aur kyá us ká wa'da pusht
dar pusht bátil ho gayá?
9 Kyá Khudá apní rahímí bhúl
gayá? kyá us ne qahr se apní rah-
maton ko band kar diyá? Siláh.
10 So main ne kahá, Merí za'ífí to
yih hai; Haqq Ta'álá ke dahne háth
se inqiláb hai.
11 Main Khudáwand ke kámon ká
tazkira karúngá; kyúnki main tere
qadímí 'ajáibát ko yád rakhúngá.
12 Main tere sab kám ko nit so-
chúngá, aur tere fi'alon par dhyán
karúngá.
13 Ai Khudá, terí ráh muqaddas
hai: kaun ma'búd Khudá kí mánind
bará hai?
14 Tú wuh Khudá hai, jo 'ajáib
kám kartá hai; tú ne apne zor ko
qaumon ke darmiyán záhir kiyá.
15 Tú ne apne bázú se apne logon
ko, baní Ya'qúb aur baní Yúsuf ko,
makhlasí bakhshí. Siláh.
16 Pánion ne, ai Khudá, pánion ne
tujh ko dekhá; we dar gaye; gahráo
bhí be-qarár húe.
17 Badlíon ne pání undel diyá;
bádalon ne áwáz sunáí; tere tír cháron
taraf se ure.
18 Tere garaj kí áwáz girdbád men
húí; bijlíon ne jahán ko roshan kar
diyá; zamín larzí aur kámpí.
19 Terí ráh samundar men hai, aur
terá guzar bare pánion men: tere
naqsh i qadam ma'lúm nahín.
20 Tú ne Músá aur Hárún ke háth
se, galle kí mánind, apne logon kí
rahnumáí kí.

LXXVIII ZABU'R.

A'saf ká Mashkíl.

AI merí guroh, merí ta'lím par kán
rakh; mere munh kí báten tum
kán dharke suno.
2 Main apná munh kholke ek tam-
síl kahúngá; aur main ráz kí báton
ko, jo qadím se hain, záhir karúngá;
3 Jinhen ham ne suná hai, aur jáná,
aur hamáre bápdádon ne ham se bayán
kiyá.
4 Ham un kí aulád se poshída na
rakhenge, balki ánewálí pusht par
Khudáwand kí sitáish, aur us kí
qudraten, aur us ke 'ajáib kám, jo us
ne kiye, záhir karenge.
5 Kyúnki us ne Ya'qúb men ek
shahádat qáim kí, aur baní Isráel men
ek sharí'at kar rakhí, jis kí bábat us
ne hamáre bápdádon ko hukm kiyá
ki we use apní aulád ko sikhláwen:
6 Tá ki ánewálí pusht, we farzand
jo paidá howen, síkhen, aur we uthke
apní aulád ko sikhláwen:
7 Aur we Khudá par tawakkul
karen, aur Khudá ke kámon ko bhulá
na den, balki us ke hukmon ko hifz
karen;
8 Aur apne bápdádon kí tarah ek
sharír aur sarkash nasl na hon; aisí
nasl, ki jis ne apná dil musta'idd na
kiyá, aur un ke jí Khudá se lage na
rahe.
9 Baní Ifráím ne hathyár lagáke,
aur kamánen pakarke, jang ke din
píth pherí.
10 Unhon ne Khudá ke 'ahd ko
hifz na kiyá, balki us kí sharí'at par
chalne se inkár kiyá;

11 Aur us ke kámon ko, aur us kí
'ajáib qudraton ko, jo us ne un par
záhir kín, bhúl gaye.
12 Us ne un ke bápdádon ke sámh-
ne zamín i Misr men, Zu'an ke maidán
men, 'ajáib kám kiye.
13 Us ne samundar ke do hisse
kiye, aur unhen pár pahuncháyá; aur
us ne pánion ko túda túda khará kar
diyá.
14 Din ke waqt us ne badlí se un kí
rahbarí kí, aur sárí rát ág ke shu'ale se.
15 Us ne bayábán men chatánon
ko chírá, aur un men se un ke píne ko
goyá gahre daryáon ká pání bakhshá.
16 Us ne chatán hí men se sailáb
nikále, aur nahron ká sá pání baháyá.
17 Tab bhí we us ká gunáh karte
gaye, aur bayábán men Haqq Ta'álá
se bagáwat kí.
18 Aur unhon ne apne nafs ke liye
kháná mángke apne dilon men Khudá
ko ázmáyá.
19 Hán, unhon ne Khudá kí mu-
khálafat men kalám kiyá, aur kahá,
Kyá Khudá dasht men khwán i
ni'amat de saktá hai?
20 Dekho, us ne chatán ko márá,
aisá ki pání bah niklá, aur dháren
phút chalín; kyá wuh rotí bhí de
saktá hai? kyá apne logon ke liye
gosht taiyár kar saktá hai?
21 So KHUDÁWAND ne suná, aur
niháyat gusse húá; is liye Ya'qúb
men ek ág bharkái gayí, aur Isráel
par qahr bhí uthá.
22 Kyúnki unhon ne Khudá par
i'atimád na kiyá, aur us kí naját par
i'atiqád na rákhá.
23 Aur us ne úpar se badlíon ko
hukm kiyá; aur us ne ásmán ke dar-
wáze khole;
24 Aur un par mann barsáyá, ki
kháwen, aur un ko ásmání galla
bakhshá.
25 Ek ek ne amíron kí gizá khái;
us ne unhen khurák bhejkar ásúda
kiyá.
26 Us ne ásmán men púrabí hawá
chalái, aur apne zor se us ne dakhaní
hawá ko bhí baháyá.
27 Aur us ne un par khák kí má-
nind gosht, aur daryá kí ret kí mánind
pardár murg, barsáe:
28 Aur us ne unhen, un ke khai-
mon ke bích men, aur un ke maskanon
ke áspás, giráyá.
29 So unhon ne kháyá, aur khúb
ser húe; ki us ne un kí tamanná un-
hen bakhshí;
30 We apní tamanná se kanáre na
rahe. Par jab ki un ká kháná un ke
munhon men thá,
31 Tab Khudá ká qahr un par
bharká, aur un men se tanauwaron ko
qatl kiyá, aur Isráel ke jawánon ko
girá dálá.
32 Báwujúd is sab ke phir unhon
ne gunáh kiye, aur us kí 'ajáib qud-
raton ke sabab i'atiqád na kiyá.
33 Tab us ne un ke dinon ko be-
húdagí men, aur un ke barason ko
hairání men, tamám kiyá.
34 Aur jab ki us ne unhen qatl
kiyá, tab unhon ne use dhúndhá, aur
báz áe, aur sawere Khudá ke tálib húe;
35 Aur yád kiyá, ki Khudá un kí
chatán; aur Khudá Ta'álá un ká
fidya-denewálá hai.
36 Lekin unhon ne apne munh se
us ke sáth riyákárí kí, aur apní zu-
bánon se us se jhúth bole;
37 Kyúnki un ke dil us ke sáth
qáim na the, aur we us ke 'ahd men
wafádár na rahe.
38 Par wuh rahím hai, aur us ne
un kí badkárián bakhshín, aur unhen
halák na kiyá; hán, bárhá us ne apne
qahr ko roká, aur apne sáre gazab ko
bharkáyá nahín.
39 Kyúnki us ne yád kiyá, ki we
bashar hain, jaise ki hawá, jo chalí
játí hai aur phir nahín átí.
40 Kitní bár unhon ne bayábán
men us se bagáwat kí, aur wírána men
use bezár kiyá.

41 Aur unhon ne phir Khudá ko
ázmáyá, aur Isráel ke Quddús par dág
lagáyá.
42 Unhon ne us ke háth ko yád na
kiyá, aur na us din ko, ki jab us ne un
ko dushman se chhuṛáyá.
43 Ki kyúnkar us ne Misr men
apne nishán, aur Zu'an ke maidán
men apne 'ajáib kám kar dikhláe:
44 Aur un kí nadíon ko lahú kar
ḍálá, ki we apní nahron se pí na saken.
45 Us ne un men ḍánson ko bhejá,
jo unhen khá gaye; aur menḍakon
ko, jinhon ne unhen halák kiyá.
46 Us ne un ke mewe kíron ko, un
kí mihnat ke phal ṭiḍḍíon ko khiláe.
47 Us ne un kí tákon ko olon se,
aur un ke anjír ke darakhton ko pále
se, márá.
48 Us ne un ke mawáshí ko olon ke
hawále kiyá, aur un ke gallon ko bijlí
ke.
49 Us ne, balá ke firishton ko bhejke,
un par apná shiddat ká qahr, gussa
aur gazab aur 'azáb názil kiye.
50 Us ne apne qahr ke liye ráh
nikálí; un kí ján ko maut se panáh
na dí, balki un kí jánen wabá ke ha-
wále kín.
51 Us ne Misr men sáre palauṭhe
máre; Hám ke maskanon men un kí
qúwaton ke pahle phal.
52 Par apne logon ko bheṛon kí
mánind rawána kiyá, aur un ko galle
kí tarah bayábán men ráh dikhái.
53 Aur unhen amn se le gayá, aisá
ki we na ḍare; par un ke dushmanon
ko samundar ne ḍubá liyá.
54 Aur us ne unhen apne muqaddas
siwáne par pahuncháyá, ya'ne us
paháṛ par, ki jise us ke dahne háth ne
páyá thá.
55 Aur us ne qaumon ko un ke
sámhne se hánká, aur qur'a ḍálke
jaríb se unhen mírás bánṭí, aur baní
Isráel ke firqon ko un ke khaimon
men basáyá.
56 Tis par bhí unhon ne Khudá
Ta'álá ko ázmáyá, aur use bezár kiyá,
aur us kí shahádaton ko hifz na kiyá;
57 Balki bargashta húe, aur apne
bápdádon kí mánind be-wafáí kí; we
ṭerhí kamán kí mánind ek taraf phir
gaye.
58 Aur unhon ne apne únche ma-
kánon ke sabab use gazabnák kiyá, aur
apní khodí húí múraton se us ko gairat
diláí.
59 Khudá yih sunke gusse húá, aur
Isráel se nafrat kí.
60 Aur us ne Sailá ke maskan ko, us
khaime ko jo us ne logon ke darmiyán
khaṛá kiyá thá, tark kiyá.
61 Aur us ne apne 'ahd ke sandúq
ko asír karwáyá, aur apní hashmat ko
dushmanon ke háth men kar diyá.
62 Us ne apne logon ko talwár ke
hawála kiyá; aur apní mírás par us ká
gussa bhaṛká.
63 A'g ne un ke jawánon ko faná
kiyá; aur un kí kunwáríon ká gauná
na húá.
64 Un ke káhin talwár se máre paṛe;
aur un kí bewáon ne un par nauha na
kiyá.
65 Tab Khudáwand us shakhs kí
tarah, jo nínd se chaunke, aur us pah-
lawán kí mánind, jo mai ke nashe men
húá thá, jágá.
66 Aur us ne apne dushmanon kí
pichháṛí márí; aur us ne unhen sadá
ká nang kiyá.
67 Aur us ne Yúsuf ke khaime ko
radd kiyá, aur Ifráím ke firqe ko chun
na liyá:
68 Par us ne Yahúdáh ke firqe ko,
aur koh i Saihún ko, jo us ká mahbúb
thá, barguzída kiyá.
69 Aur us ne apne maqdis ko ás-
mán sá buland banáyá, aur zamín kí
mánind, jis kí neo us ne hamesha ke
liye rakhí.
70 Aur us ne apne bande Dáúd ko
barguzída kiyá, aur gallon ke bheṛsálon
men se use nikál liyá:
71 Us ne use bachchewálí bheṛon

ke píchhe se le liyá, tá ki apne logon, baní Ya'qúb ko, aur baní Isráel ko, jo us kí mírás hain, charáwe.

72 So us ne unhen apne dil kí rástí se charáyá, aur apne háthon kí chá-lákí se un kí rahnumáí kí.

LXXIX ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

AI Khudá, gair-qaumon ne terí mírás men dakhl kiyá; terí muqaddas haikal ko unhon ne nápák kiyá; Yarúsalam ko dher kar diyá.

2 Tere bandon kí láshon ko unhon ne ásmání parindon kí, aur tere pák logon ke gosht ko zamín ke wahshíon kí, khurish kiyá.

3 Unhon ne un ke lahú ko Yarú-salam kí girdnawáh men pání kí má-nind baháyá; aur un ká gárnewálá koí na húá.

4 Ham to apne hamsáyon ke liye ek nang, aur un ke liye, jo hamáre áspás hain, já e tamaskhur aur istihzá húe.

5 Ai KHUDÁWAND, kab tak? kyá tú hamesha bezár rahegá? kyá terí gairat átash kí mánind bharkí hí rahegí?

6 Apná gussa un qaumon par undel de, jinhon ne tujh ko na pahcháná, aur un bádsháhaton par, ki jinhon ne terá nám na liyá.

7 Ki unhon ne Ya'qúb ko nigal liyá, aur us ke maskan ko ujár diyá.

8 Aglon kí badkáríon ko hamáre haqq men yád mat kar; apní rahmat-on ko jald hamáre liye ár kar, ki ham bahut past ho gaye.

9 Ai hamáre naját-denewále Khu-dá, apne nám ke jalál ke liye hamárí madad kar; ham ko bachá le, aur apne hí nám ke liye hamáre gunáhon ko dhámp le.

10 Gair-qaumen kis liye kahen, ki Un ká Khudá kahán hai? tú apne bandon ke baháe húe khún ká intiqám jo húá, hamárí nazaron ke áge gair-qaumon par jatá de.

11 Asíron kí sánson ko áp tak pahunchne de; apní barí qudrat ke muwáfiq un ko, jo maut ke liye mu-qarrar húe hain, bachá le.

12 Hamáre hamsáyon kí har ek malámat ká badlá, jis jis tarah ki unhon ne, ai KHUDÁWAND, terí ma-lámat kí, sát guná un kí god men rakh de.

13 So ham, tere bande, aur terí charágáh kí bheren, abad tak terí shukrguzárí karengí; ham har ek pusht ke áge terí sitáish kiyá karenge.

LXXX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr, jo Sosaním-'Edút ke sur par gáyá jáwe.

AI Isráel ke garariye, tú jo Yúsuf ko galle kí mánind le chaltá, aur karúbím ke úpar takht-nishín hai, jalwagar ho.

2 Ifráím aur Binyamín aur Munassí ke áge, apní qúwat ko harakat de, aur áke ham ko bachá.

3 Ai Khudá, ham ko phirá, aur apne chihre kí roshní dikhlá, to ham bach jáenge.

4 Ai KHUDÁWAND Khudá, lashkaron ke Khudá, kab tak tere qahr ká dhun-wán tere logon kí du'á ke barkhiláf uth rahegá?

5 Tú unhen ánsúon ká khána khi-látá hai, aur unhen matke bhar bharke ánsú pilátá hai.

6 Tú ham ko hamáre hamsáyon ke áge jhagre ká sabab kartá hai; hamáre dushman ápas men hanste hain.

7 Ai Khudá, lashkaron ke Khudá, ham ko phirá, aur apná chihra roshan kar, to ham bach jáenge.

8 Tú ek ták ko Misr se nikál láyá; tú ne gair-qaumon ko khárij kiyá, aur use lagáya.

9 Tú ne us ke áge jagah sáf kí, aur us ne gahrí jar pakrí, aur sarzamín ko bhar diyá.

10 Pahár us ke sáya tale chhip gaye,

aur Khudá ke deodár us kí shákhon
se dhamp gaye.
11 Us ne apní dálíán samundar
tak phailáín, aur apní tahníán nahr
tak.
12 Phir tú ne us kí iháte ko kyún
tor dálá? ki ab we sab, jo us ráh se
guzarte hain, use noch lete hain.
13 Janglí súar use kharáb kartá
hai, aur dashtí chaupáya use khá jatá
hai.
14 Ai Khudá, lashkaron ke Khudá,
ham terí minnat karte, ki phir ásmán
par se nigáh kar, aur dekh, aur is ták
par tawajjuh kar;
15 Is nabát par, jise tere dahne háth
ne lagáyá, apní shákh samet, jise tú
ne apne liye mazbút kiyá.
16 Wuh ág se jalái gayí, aur kátí
gayí; we tere chihre kí dapat se halák
hote hain.
17 Terá háth, tere dahne háth ke
insán par howe, us Ibn i A'dam par jise
tú ne apne liye tawáná kiyá hai.
18 Tab ham tujh se na phirenge;
ham ko jilá, ki terá nám liyá karenge.
19 Ai Khudáwand Khudá, lash-
karon ke Khudá, ham ko phirá, apne
chihre kí roshní chamká de, to ham
bach jáenge.

LXXXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr, jo Jittiyat ke sáth gáyá jáwe.

PUKA'RKE Khudá kí madh gáo,
ki wuh hamárá bútá hai; Ya'-
qúb ke Khudá ke liye khushí se lal-
káro.
2 Sur bándhke ek gít gáo, aur
tabla, aur khush-áwázdár barbat, bín
samet, bajáo;
3 Aur naye chánd ke waqt aur púre
chánd ke, hamárí muqarrarí 'íd ke din
qarnái phúnko.
4 Kyúnki yih Isráel kí sunnat, aur
Ya'qúb ke Khudá ká shar'a hai.
5 Us ne to yih Yúsuf ke darmiyán
shahádat ke liye thahráyá; jab us
ne mulk i Misr men khurúj kiyá;
wahán main ne ek bolí suní, jo na
samjhá.
6 Main ne us ke kándhe par se
bojh utárá; us ke háth tagárion se
chhuráe gaye.
7 Tú ne bipat men faryád kí; main
ne tujhe chhuráyá; main ne garaj kí
ár men se tujhe jawáb diyá; main ne
tujhe Maríbáh ke pánion par ázmáyá.
Siláh.
8 Ai mere logo, suno, ki main tujh
par gawáhí dúngá; ai Isráel, agar tú
merí sunegá,
9 To tere darmiyán koí dúsrá ma'-
búd na howe; tú kisí ajnabí ma'búd
ko sijda na karná.
10 Khudáwand, terá Khudá, main
hún, jo tujhe Misr kí sarzamín se
báhar láyá; apná munh khol, ki main
use bhar dúngá.
11 Par mere logon ne merí áwáz par
kán na dhará; aur Isráel ne mujhe na
cháhá.
12 Tab main ne unhen un ke dilon
kí sarkashí ke bas men chhor diyá; we
apní mashwaraton par chale.
13 Ai kásh ki mere log merí sunte,
aur Isráel merí ráhon par chaltá!
14 Ki main jaldí un ke dushmanon
ko maglúb kartá; aur un ke bairíon
par apná háth phirátá.
15 We jo Khudáwand ká kína
rakhte, us se dabke us kí khushámad
karte; par in ká waqt abadí hotá.
16 Wuh in ko suthre se suthre
gehún khilátá; aur chatán ke shahd
se main tujhe ser kartá.

LXXXII ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

KHUDA' kí jamá'at men Khudá
khará hai; iláhon ke darmiyán
wuh 'adálat kartá hai.
2 Tum kab tak be-insáfí se 'adálat
karoge, aur sharíron kí tarafdárí kar-
oge? Siláh.
3 Miskínon aur yatímon ká insáf

karo; dilgíron aur hájatmandon ká
ḥaqq pahuncháo.
4 Muhtáj aur miskín ko rihái do;
shaŕíron ke háthon se unhen chhuṛáo.
5 We nahín jánte, balki we sam-
jhenge nahín; we andhere men chalte
hain; zamín kí sárí bunyáden jumbish
kartí hain.
6 Main ne to kahá, ki Tum iláh ho;
aur tum sab Haqq Ta'álá ke farzand
ho.
7 Par tum bashar kí tarah maroge,
aur sháhzádon men se ek kí mánind
gir jáoge.
8 Ai Khudá, uṭh; tú áp zamín kí
'adálat kar; ki tú sárí ummaton ká
málik hai.

LXXXIII ZABU'R.

A'saf ká ek Gít, yá Zabúr.

AI Khudá, chup mat ho; khámoshí
mat kar, aur chain na le, ai
Khudá.
2 Kyúnki, dekh, tere dushman
dhúm macháte hain; aur unhon ne,
jo terá kína rakhte hain, sir uṭháyá
hai.
3 We chaturái se tere log par man-
súba bándhte hain, aur tere chhipáe
húon ke khiláf mashwarat karte hain.
4 We kahte hain, ki A'o, un ko
ukhár dálen, ki qaum na rahen, aur
Isráel ká nám phir zikr men na áwe.
5 Kyúnki unhon ne eká karke jí se
mashwarat kí hai, aur terí mukhálafat
men 'ahd bándhá hai.
6 Adúm ke ahl i khaima, aur Is-
má'elí, aur Moábí, aur sáre Hájirí,
7 Aur Jabal, aur 'Ammún, aur
'Amálíq, aur Filist, Súr ke báshindon
samet, muttafiq hain.
8 Asúr bhí un men shámil hai;
unhon ne baní Lút kí madad men
apne háth barháe. Siláh.
9 Tú un se aisá kar, ki jaisá tú ne
Midyáníon, aur Sísará, aur Yábín se,
wádi i Qaisún men, kiyá:
10 Jo 'Ain-Dor men halák húe; we
zamín kí khád ho gaye.
11 Unhen, hán, un ke amíron ko
Guráb aur Ziab kí mánind kar; balki
un ke sáre sardáron ko Zibah aur
Zillman'a kí mánind kar;
12 Jinhon ne kahá hai, ki A'o,
Khudá ke gharon ke ham málik
banen.
13 Ai mere Khudá, unhen girdbád
kí mánind kar, aur bhus kí mánind
rú ba rú hawá ke.
14 Jis tarah ág jangal ko jaláti hai,
aur jis tarah shu'ala paháṛon ko jhulas
detá hai;
15 Usí tarah tú apní ándhí se un
ká píchhá kar, aur apne túfán se un-
hen pareshán kar.
16 Ai KHUDÁWAND, un ke munh
ko ruswái se bhar de, tá ki we tere
nám ke tálib howen.
17 We abad tak sharminda aur pare-
shán hon; hán, we ruswá hon, aur
faná ho jáwen.
18 Aur we jánen, ki tú hí akelá, jis
ká nám YAHOWA'H hai, sárí zamín
par buland o bálá hai.

LXXXIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr, jo Jittiyat ke sáth gáyá
jáwe.

AI lashkaron ke KHUDÁWAND, tere
maskan kyá hí dilkash hain!
2 Merí rúh KHUDÁWAND kí bár-
gáhon ke liye árzúmand, balki gudáz
hotí hai; merá man aur merá tan
zinda Khudá ke liye lalkártá hai.
3 Gaure ne bhí apná ghonslá aur
abábíl ne apná áshiyána to páyá hai,
jahán we apne bachche rakhen, terí
qurbángáhon ko, ai lashkaron ke KHU-
DÁWAND, mere Bádsháh, aur mere
Khudá.
4 Mubárak we hain, jo tere ghar
men baste hain; we sadá terí sitáish
karenge. Siláh.
5 Mubárak wuh insán, jis men qú-
wat tujh se hai; un ke dil men terí
ráhen hain.
6 We Baká kí wádí men guzar

karte húe use ek kúá banáte; pahlí
barsát use barakaton se dhámp letí.
7 We qúwat se qúwat tak taraqqí
karte chale játe hain; yahán tak ki
Khudá ke áge Saihún men házir hote
hain.
8 Ai KHUDÁWAND, Rabb ul afwáj,
merí du'á qabúl kar; ai Ya'qúb ke
Khudá, kán dhar. Siláh.
9 Ai Khudá, ai hamárí sipar, nazar
kar, aur apne masíh ke munh par
nigáh rakh.
10 Ki ek din, jo terí bárgáhon men
kate, ek hazár se bihtar hai. Mere
liye Khudá ke ghar kí darbání sharárat
ke khaimon men rahne se bihtar
hai.
11 Kyúnki KHUDÁWAND Khudá ek
áftáb hai, aur sipar hai; KHUDÁWAND
fazl aur jalál bakhshtá hai; un logon
se, jo sídhí chál chalte hain, koí achchhí
chíz dareg na karegá.
12 Ai lashkaron ke KHUDÁWAND,
mubárak wuh insán hai, jise terá bharosá
hai.

LXXXV ZABU'R.

Sardár mugannī ke liye, baní Qurah
ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, tú ne apní sarzamín
par mihrbání kí hai: tú
Ya'qúb ke qaidíon ko pher láyá.
2 Tú ne apne logon ke gunáh
bakhsh diye; tú ne un kí sab khatá
chhipá dálí. Siláh.
3 Tú ne apne sab qahr ko uthá
liyá; tú apne gazab kí shiddat se báz
áyá hai.
4 Ai hamáre naját-denewále Khudá,
ham ko phirá, aur apne qahr ko ham
par se daf'a kar.
5 Kyá tú ham se sadá bezár rahegá?
kyá tú sárí pushton par apne qahr ko
khínchegá?
6 Kyá tú phirke hamen na jiláwegá,
tá ki tere log tujh se khushí karen?
7 Ai KHUDÁWAND, ham ko apní
rahmat dikhá, aur apní naját ham ko
bakhsh.
8 Main sunúngá, ki KHUDÁWAND
Khudá kyá farmátá hai; wuh to apne
bandon aur apne pák logon se salámatí
kí báten kahegá; par lázim hai
ki we phir jahálat kí taraf na phiren.
9 Yaqínan us kí naját un se, jo us
se darte hain, nazdík hai, tá ki jalál
hamárí sarzamín men base.
10 Rahmat aur sachái milí húí hain;
sadáqat aur salámatí ne ek dúsre se
bosá liyá hai.
11 Sachái zamín se ugegí, aur sadáqat
ásmán par se níche nazar karegí.
12 Hán, KHUDÁWAND bhí jo kuchh
khúb hai so degá; aur hamárí sarzamín
apná hásil paidá karegí.
13 Sadáqat us ke áge áge chalegí,
aur apne naqsh i qadam ko ek ráh
banáwegí.

LXXXVI ZABU'R.

Dáúd kí Namáz.

AI KHUDÁWAND, apná kán jhuká,
aur merí sun, ki main pareshán
aur miskín hún.
2 Merí ján kí hifázat kar, ki main
díndár hún; ai tú jo merá Khudá hai,
apne bande ko, jis ká tawakkul tujh
par hai, rihái de.
3 Ai KHUDÁWAND, mujh par rahm
kar, ki main tamám din tere áge nála
kartá hún.
4 Apne bande ke jí ko khush kar;
ki ai KHUDÁWAND, main apne dil ko
terí taraf uthátá hún.
5 Kyúnki tú, ai KHUDÁWAND, bhalá
hai, aur bakhshnewálá, aur terí rahmat
un sab par, jo tujhe pukárte hain,
wáfir hai.
6 Ai KHUDÁWAND, merí du'á sun,
aur merí munáját kí áwáz par kán
dhar.
7 Main apní bipat ke din tujhe pukárúngá,
ki tú merí sunegá.
8 Ma'búdon ke darmiyán, ai KHUDÁWAND,
tujh sá koí nahín, aur terí sí
sana'aten kahín nahín.
9 Ai KHUDÁWAND, sárí qaumen,
jinhen tú ne khalq kiyá, áwengí, aur

tere áge sijda karengí, aur tere nám kí
buzurgí karengí.
10 Ki tú buzurg hai, aur 'ajáib kám
kartá hai; tú hí akelá Khudá hai.
11 Ai KHUDÁWAND, mujh ko apní
ráh batá; main terí sachái men chal-
úngá; mere dil ko ek-tarfa kar, tá ki
main tere nám se darún.
12 Ai KHUDÁWAND, mere Khudá,
main apne sáre dil se terí sitáish kar-
úngá, aur abad tak tere nám kí
buzurgí karúngá.
13 Ki terí rahmat mujh par bahut
hai, aur tú ne merí rúh ko asfal pátál
se naját dí hai.
14 Ai Khudá, magrúron ne mujh
par charhái kí hai, aur katar logon kí
jamá'at merí ján ke píchhe parí hai;
aur unhon ne tujhe apní ánkhon ke
sámhne nahín rakhá.
15 Lekin tú, ai KHUDÁWAND, Khu-
dá e rahím aur karím aur bardásht-
karnewálá hai, aur shafaqat aur wafá
men barhkar hai.
16 Merí taraf mutawajjih ho, aur
mujh par rahm kar; apne bande ko
apní tawánái bakhsh, aur apní laundí
ke bete ko naját de.
17 Mujhe bhalái ká koí nishán dikh-
lá, tá ki we, jo merá kína rakhte hain,
dekhen, aur sharminda howen; ky-
únki tú ne, ai KHUDÁWAND, merí
madad kí, aur mujhe tasallí dí.

LXXXVII ZABU'R.

Baní Qurah ká Zabúr, yá Gít.

US kí bunyád muqaddas paháron
men hai.
2 KHUDÁWAND Saihún ke darwázon
ko Ya'qúb ke sáre maskanon se ziyáda
dost rakhtá hai.
3 Ai Khudá ke shahr, terí bábat
jalálwálí báten kahí játí hain! Siláh.
4 Main Rahab aur Bábul ko maz-
kúr karúngá, ki we mere pahchánne-
wálon men shámil hain; dekh, Filist,
aur Súr, Kúsh samet; yih wahán
paidá húá.
5 Aur Saihún kí bábat kahá jáegá,
ki Fulána, fulána, us men paidá húá
aur Haqq Ta'álá áp us ko qiyám
bakhshegá.
6 KHUDÁWAND, jis waqt qaumon ke
nám likhegá, to ginke kahegá, ki Yih
shakhs wahán paidá húá thá. Siláh.
7 Aur gánewále aur bajánewále bhí
honge; mere sáre chashme tujh men
maujúd hain.

LXXXVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr, yá Gít, jo Mahalat ke
sáth gáya jáwe. Haimán Izrákhí
ká Mashkíl.

AI KHUDÁWAND, mere naját-dene-
wále Khudá, main ne din rát
tere áge faryád kí.
2 Merí du'á tere huzúr pahunche;
apná kán merí faryád par dhar.
3 Ki merá jí dukhon se bhará húá
hai, aur merí ján pátál ke nazdík á
pahunchí hai.
4 Main un men giná gayá hún, jo
garhe men gire játe hain; main us
mard kí mánind hún, jis kí qúwat
kuchh na ho:
5 Murdon ke darmiyán ázád hún;
un maqtúlon kí mánind, jo gor men
lete hain, jinhen tú phir yád nahín
kartá; balki we tere háth se kát dále
gaye hain.
6 Tú ne mujh ko garhe ke asfal
men dálá, andhere makánon men,
gahráon men.
7 Terá qahr mujh par pará rahtá:
tú ne apní sárí maujon se mujh ko
dukh diyá. Siláh.
8 Tú ne mere ján-pahchánon ko
mujh se dúr kiyá; tú ne aisá kiyá ki
unhen mujh se nafrat átí hai; main
qaid men par gayá, aur nikal nahín
saktá.
9 Merí ánkhen dukh ke sabab
dhundhlá gayí hain: ai KHUDÁWAND,
main har roz tujhe pukártá hún;
main ne apne háth terí taraf phailáe
hain.
10 Kyá tú murdon ke liye 'ajáib

kám karegá? kyá murde uthenge, aur
terí sitáish karenge? Siláh.
11 Kyá gor men terí rahmat, aur
kyá halákat hí men terí sachái ká
charchá hogá?
12 Kyá tere 'ajáib andhere men
ma'lúm honge? aur terí sadáqat fará-
moshí kí sarzamín men?
13 Ai KHUDÁWAND, main jo hún
tujhe duhái detá hún; merí du'á subh
ke waqt tere huzúr men pahunchegí.
14 Ai KHUDÁWAND, tú kyún merí
ján ko radd kar detá hai, aur apná
munh mujh se chhipátá hai?
15 Main áfat-zada aur marne par
hún; main to larakpan se terí hai-
baten sahtá; main hairán hún.
16 Terá qahr mere sir se guzar
gayá; terí dahshaton ne mujhe faná
kiyá.
17 We tamám din pání kí mánind
merí cháron taraf maujzan hain; un-
hon ne mujhe bilkull gher liyá hai.
18 Dostdár aur áshná tú ne mujh
se dúr kar diye; mere ján pahchán
táríkí hí hain.

LXXXIX ZABU'R.

Aitán Izrákhí ká Mashkíl.

MAIN abad tak KHUDÁWAND kí
rahmaton ke gít gáúngá; main
sárí pushton ko apne munh se terí
sachái kí khabar dúngá.
2 Kyúnki main ne kahá, ki Rahmat
kí 'imárat abad tak uthtí jáegí; tú
apní sachái ko ásmánon hí par qáim
kar rakhegá.
3 Main ne apne barguzíde se ek
'ahd kiyá hai, main ne apne bande
Dáúd se qasam khái hai:
4 Main terí nasl ko abad tak qáim
rakhúngá, aur tere takht ko pusht dar
pusht qarár bakhshúngá. Siláh.
5 Aur ai KHUDÁWAND, ásmán tere
'ajáib kámon kí sitáish karenge;
muqaddas logon kí jamá'at terí wafá-
dárí kí bhí.
6 Ki ásmán par KHUDÁWAND ká
nazír kaun? baní Ulláh men KHUDÁ-
WAND kí mánind kaun hai?
7 Khudá quddúson kí majlis men
niháyat muhíb hai; aur un sab kí jo
us ke gird hain, ta'zím ke láiq hai.
8 Ai KHUDÁWAND, Rabb ul afwáj,
tujh sá tawáná KHUDÁWAND kaun hai?
aur tere áspás terí sachái hai.
9 Tú samundar ke josh o kharosh
par farmán-rawá hai; tú us kí maujon
ko, jis waqt ki we uthtí hain, thamá
detá hai.
10 Tú ne Rahab ko zakhmí kí tarah
chúr kiyá hai; tú ne apne zor i bázú se
apne dushmanon ko tittar bittar kiyá.
11 A'smán tere, zamín bhí terí,
jahán aur us kí ábádí tú ne banái.
12 Uttar aur dakhin ká íjád-karne-
wálá tú hai; Tabúr aur Harmún tere
nám se khushí manáte hain.
13 Terá bázú zor ká hai, terá háth
qawí, terá dahná háth buland hai.
14 'Adálat aur sadáqat tere takht
kí bunyád hain; rahmat aur sachái
tere áge áge chaltín.
15 Mubárak wuh guroh, jo 'ibádat
kí qarnái kí áwáz kí shinásá hai; ai
KHUDÁWAND, we tere chihre ke núr
men khirámán honge.
16 Tere nám ke sabab we sáre din
khushwaqt rahenge; terí sadáqat se
we bulandí páwenge.
17 Kyúnki un kí tawánái kí shau-
kat tú hai; terí mihrbání se hamáre
síng únche kiye jáenge.
18 Ki hamárí sipar KHUDÁWAND se
hai, aur Isráel ke Quddús kí taraf
hamárá bádsháh hai.
19 Tab tú ne royá men apne mu-
qaddas ko farmáyá aur kahá, Main ne
ek zabardast ko kumak ke liye barpá
kiyá; main ne qaum men se ek bar-
guzída ko buland kiyá.
20 Main ne apne bande Dáúd ko
páyá; main ne use apne muqaddas tel
se mamsúh kiyá.
21 Merá háth us ke sáth barqarár
rahegá; merá bázú use zor bakhshegá

22 Dushman use zarar na pahun-
chá sakegá; aur na sharárat ká far-
zand use dukh de sakegá.
23 Aur main us ke bairíon ko us ke
rú ba rú pámál karúngá; aur un ko, jo
us ká kína rakhte hain, de márúngá.
24 Magar merí sachái aur merí rah-
mat us ke sáth hongí; us ká síng mere
nám se únchá hogá.
25 Main us ká háth samundar par
rakhúngá, aur us ká dahná háth nahr-
on par.
26 Wuh mujhe pukárke kahegá, ki
Tú merá báp, merá Khudá, aur merí
naját kí chatán hai.
27 Main use apná palauthá bhí
thahráúngá, aur zamín ke bádsháhon
se bálá.
28 Abad tak apní rahmat us par
qáim rakhúngá; aur merá 'ahd us ke
sáth ustuwár hogá.
29 Us kí nasl ko abad tak páedárí
bakhshúngá, aur us ke takht ko bhí,
ásmán ke dinon ke barábar.
30 Agar us ke farzand merí sha-
rí'at ko chhor denge, aur mere hukm-
on par na chalenge;
31 Agar we mere huqúq ko 'udúl
karenge, aur mere hukmon ko yád na
rakhenge:
32 To main chharí se un ke gunáh-
on kí, aur koron se un kí badí kí sazá
dúngá.
33 Báwujúd is ke main apní rah-
mat us par se na khainchúngá, aur na
apní sachái ko jhuthláúngá.
34 Main apne 'ahd ko na torúngá;
aur us sukhan ko, jo mere munh se
nikal gayá, na badlúngá.
35 Main ne ek bár apní quddúsí kí
qasam khái; main Dáúd se jhúth na
bolúngá.
36 Us kí nasl abad tak qáim rahe-
gí, aur us ká takht mere áge súraj kí
mánind.
37 Wuh chánd kí tarah, aur ásmán
ke sachche gawáh kí mánind, abad
tak qáim rahegá. Siláh.
38 Par tú ne to radd kar diyá, aur
zalíl jáná; tú to apne mamsúh se
bezár húá.
39 Tú ne us 'ahd ko, jo apne bande
se kiyá thá, bátil kiyá; tú ne us ke
táj ko zamín par phenkke nápák
banáyá.
40 Tú ne us kí sárí iháton ko tor
dálá; tú ne us kí mazbút garhíon ko
gárat kiyá.
41 Sáre ráhguzar use lútte hain;
wuh apne hamsáyon ká nang húá.
42 Tú ne us ke dushmanon ke
dahne háth ko buland kiyá; tú ne us
ke sáre bairíon ko khush kiyá.
43 Tú ne us kí talwár kí dhár ko
bhí mor diyá, aur use jang men khará
nahín karáyá.
44 Tú ne us kí shaukat ko kho
diyá, aur us ke takht ko khák par de
márá.
45 Tú ne us kí jawání ke dinon ko
kotáh kiyá; tú ne use sharmindagí
ke libás se dhámpá. Siláh.
46 Ai Khudáwand, kab tak? kyá
tú abad tak apne ta,ín chhipáe rahe-
gá? kyá terá gussa ág kí tarah bhar-
aktá hí rahegá?
47 Yád kar ki merá waqt kitná
kotáh hai; tú ne kyún sab baní A'dam
ko 'abas paidá kiyá?
48 Kaun sá insán jítá hai, jo maut
ko na dekhegá? kyá wuh pátál ke
qabze se apní ján bacháegá? Siláh.
49 Ai Khudáwand, terí aglí we
mihrbánián kyá húín, jinhon kí bá-
bat tú ne Dáúd se apní wafádárí kí
qasam khái?
50 Ai Khudáwand, apne bandon
kí ruswái yád kar; ki main bahut-
erí qaumon kí sárí malámaton ko apní
god men liye húe hún;
51 Ki jis se, ai Khudáwand, tere
dushmanon ne hiqárat kí hai; ki jis
se tere mamsúh ke naqsh i qadam kí
hiqárat kí hai.
52 Khudáwand abad ul ábád mu-
bárak hai. A'mín, aur A'mín.

XC ZABU'R.

Mard i Khudá Músá kí Namáz.

AI KHUDÁWAND, pusht dar pusht
hamárí panáhgáh tú hí rahá,
2 Peshtar us se ki pahár paidá húe,
aur zamín aur dunyá ko tú ne baná-
yá, azal se abad tak, tú hí Khudá
hai.
3 Tú insán ko khák men pher detá
hai, aur farmátá hai, ki Ai baní
A'dam, phiro.
4 Ki hazár baras tere áge aise hain,
jaise kal ká din jo guzar gayá, aur
jaise ek pahar rát.
5 Tú unhen yún le játá hai, jaise
sailáb se; we goyá nínd hain: we
fajr ko us ghás kí mánind hain, jo
ugí ho.
6 Wuh subh ko lahlahátí hai, aur
tar o táza hotí hai; shám ko kátí játí
hai, aur súkh játí hai.
7 Ki ham tere qahr se faná ho ga-
ye, aur tere gazab se pareshán húe.
8 Tú ne hamárí badkáríán apne
áge rakhín, aur hamáre poshída gunáh
apne chihre kí roshní men.
9 Ki hamáre sáre din tere qahr
men guzre: aur hamáre baras khiyál
kí tarah basar ho gaye.
10 Hamárí zindagí ke din sattar
baras hain; aur agar qúwat ho, to
assí baras: lekin yih tawánái mihnat
aur mashaqqat hai; kyúnki ham jald
játe rahte hain, aur ur játe hain.
11 Tere qahr kí shiddat ká jánne-
wálá kaun hai? aur tere gazab ká,
jo tere ru'ab ke mutábiq hai?
12 Hamen hamárí 'umr ke din gin-
ná sikhá, aisá ki ham dáná dil hásil
karen.
13 Ai KHUDÁWAND, phir; kab tak?
aur apne bandon kí taraf phir muta-
wajjih ho.
14 Ham ko sawere apní rahmat se
ser kar, tá ki ham apní 'umr bhar
khushnúd aur khushwaqt rahen.
15 Jitne dinon tak tú ne ham ko
dukhí rakhá, aur jitne baras tak ham
ne zabúní dekhí, itne baras tak ham
ko khursandí de.
16 Apne kám apne bandon ko, aur
apní shaukat un ke farzandon ko,
dikhlá.
17 Aur KHUDÁWAND hamáre Khu-
dá kí ni'amat ham par howe, aur
hamáre háthon ká kám ham par qáim
ho; hán, tú hamáre háthon ke kám
ko qáim kar.

XCI ZABU'R.

WUH, jo Haqq Ta'álá ke parda
tale sukúnat kartá hai, so Qádir
i Mutlaq ke sáya tale rahegá.
2 Main KHUDÁWAND kí bábat kah-
tá hún, ki wuh merí panáh, aur merá
garh hai; merá Khudá, jis par merá
tawakkul hai.
3 Yaqínan wuh tujh ko saiyád ke
phande se, aur muhlik wabá se rihái
degá.
4 Wuh tujhe apne paron tale chhi-
páwegá, aur us ke pankhon ke níche
tujhe panáh milegí; us kí wafádárí
terí sipar aur pharí hogí.
5 Tú rát kí haibat se na daregá,
aur na us tír se, jo din ko urtá hai;
6 Aur na ki us wabá se, jo andhere
men chaltí hai, aur na us marí se, jo
do pahar ko wírán kartí hai.
7 Tere ás pás ek hazár gir jáwenge,
aur das hazár tere dahne háth par;
lekin wuh tere nazdík na áwegí.
8 Faqat tú apní ánkhon se nigáh
karegá, aur sharíron ke badle ko
dekhegá.
9 Kyúnki tú, ai KHUDÁWAND, merí
panáhgáh hai. Tú ne Haqq Ta'álá
ko apná maskan ikhtiyár kiyá;
10 Is liye tujh par koí áfat na áwe-
gí; aur koí wabá tere khaime ke pás
na pahunchegí.
11 Kyúnki wuh tere liye apne firish-
ton ko hukm karegá, ki we terí sab
ráhon men terí nigahbání karen;
12 Ki we tujhe apne háthon par
uthá lenge, tá na ho ki tere pánw ko
kisí patthar se thes lage.

13 Tú sher aur sámp ko latáregá;
tú sher-bachcha aur azhdahe ko pánw
tale kuchlegá.
14 Aur is liye ki us ne mujh se dil
lagáyá, main use naját dúngá: aur
main use únche par bitháúngá, ki us
ne merá nám pahchháná.
15 Wuh mujhe pukáregá, aur main
use jawáb dúngá; us ke dukh uthá-
ne ke waqt main us ke sáth húngá;
main use chhuráúngá, aur use 'izzat
dúngá.
16 Main use 'umr kí darází se ser
karúngá, aur apní naját use dikháún-
gá.

XCII ZABU'R.

Ek Zabúr, yá Gít, Sabt ke din ke liye.

KHUDA'WAND ká shukr karná,
aur tere nám kí sitáish ke gít
gáná, ai Haqq Ta'álá, bhalá hai;
2 Subh ko terí shafaqat ká, aur rát
ko terí amánatdárí ká tazkira karná;
3 Das tár ká sáz, aur bín, aur bar-
bat khush-ilhání se bajá bajáke.
4 Ki tú ne, ai KHUDÁWAND, apne
kám se mujhe khushwaqt kiyá; main
tere háthon kí sana'aton se shádiyána
bajáúngá.
5 Ai KHUDÁWAND, tere kám kyá
hí 'azím hain, tere mansúbe niháyat
'amíq hain!
6 Nádán ádmí nahín jántá, aur já-
hil use samajhtá nahín.
7 Jab ki sharír ghás kí mánind
ugte hain, aur sáre badkirdár lahlah-
áte hain: to yih is liye hai ki we
abad tak faná ho jáwen.
8 Par, ai KHUDÁWAND, tú abad ul
ábád buland hai.
9 Kyúnki dekh, tere dushman, ai
KHUDÁWAND, hán, tere dushman faná
honge; sáre badkárí-karnewále tittar
bittar honge.
10 Tú mere síng ko gainde ke síng
kí mánind buland karegá; main táza
tel se malá játa.
11 Merí ánkhen mere dushmanon
ko qarár se dekhengí, aur mere kán
bhí sharíron kí khabar, jo mujh par
charh áe, sunenge.
12 Sádiq khajúr ke darakht kí má-
nind lahlaháegá; wuh Lubnán ke
deodár kí tarah barhegá.
13 We, jo KHUDÁWAND ke ghar
men lagáe gae hain, hamáre Khudá
kí dargáhon men phúlenge.
14 We burhápe men bhí mewa
denge; we shádáb aur tar o táza
honge:
15 Tá ki záhir karen, ki KHUDÁ-
WAND sídhá hai: wuh merí chatán
hai; us men ná-rástí nahín hai.

XCIII ZABU'R.

KHUDA'WAND saltanat kartá
hai; wuh shaukat ká khil'at
pahine húe hai; KHUDÁWAND ne pa-
hiná hai; us ne apní kamar qúwat se
kasí; is liye jahán qáim hai, ki wuh
taltá nahín.
2 Terá takht qadím se mustahkam
hai; tú to azal se hai.
3 Nadíon ne utháí, ai KHUDÁ-
WAND, nadíon ne apní áwáz utháí;
nadíán apní josh o kharosh kí áwáz
utháti hain.
4 KHUDÁWAND bulandí par bahut
se pánion kí áwáz, aur samundar kí
barí maujon kí nisbat se qawítar hai.
5 Terí shahádaten niháyat yaqíní
hain; ai KHUDÁWAND, quddúsí tere
ghar ko hamesha zeb detí hai.

XCIV ZABU'R.

AI KHUDÁWAND, intiqámon ke
Khudá, ai intiqámon ke Khudá,
jalwagar ho.
2 Ai jahán ke insáf-karnewále, ap-
ne ta,ín buland kar; aur ghamand-
karnewálon ko badlá de.
3 Ai KHUDÁWAND, sharír kab tak,
hán, sharír kab tak shádiyána bajáyá
karenge?
4 We dakárte, we gustákhí kí bát-
en bolte; sáre badkárí-karnewále láf-
zaní karte.

5 We, ai Khudáwand, tere logon
ko pís dálte hain, aur terí mírás ko
dukh dete hain.
6 We bewa aur pardesí ko ján se
márte hain, aur yatím ko qatl karte
hain;
7 Aur kahte hain, Khudáwand na
dekhegá; Ya'qúb ká Khudá hargiz
samajh na legá.
8 Ai qaum ke be-wuqúfo, samjho;
ai jáhilo, tum kab hoshyár hoge?
9 Wuh, jis ne kán lagáyá, kyá
nahín suntá? wuh, jis ne ánkh banáí,
kyá náhin dekhtá?
10 Wuh, jo qaumon ko tambíh detá
hai, kyá wuh sazá na karegá? wuh jo
insán ko dánish sikhlátá hai, kyá wuh
wáqifiyat na rakhtá hogá?
11 Khudáwand insán ke khiyálát
ko jántá hai, ki we bátil hain.
12 Mubárak wuh insán, jise tú, ai
Khudáwand, tádíb kartá, aur apní
sharí'at men se us ko sikhlátá;
13 Tá ki tú us ko dukh ke din
chain bakhshe, yahán tak ki sharíron
ke liye garhá khodá jáwe.
14 Ki Khudáwand apne bandon
ko tark na karegá, aur apní mírás ko
chhor na degá.
15 Kyúnki 'adálat sadáqat kí taraf
phirke áwegí; aur we sab, jin ke dil
sídhe hain, us ke píchhe píchhe ho
lenge.
16 Mere wáste sharíron ke muqá-
bale men kaun uthegá? aur mere liye
badkárí-karnewálon ká kaun sámhná
karegá?
17 Agar Khudáwand merá ma-
dadgár na hotá, to nazdík thá ki
merí ján khámoshí ke 'álam men jáke
rahtí.
18 Jis waqt main ne kahá, Merá
pánw phisal chalá, so, ai Khudáwand,
terí rahmat ne mujh ko thám liyá.
19 Jab ki mere dil men fikren
kasrat se hotín, tab terí tasallíán mere
jí ko khush kartín.
20 Kyá ziyánkárí ke takht ko, jo
áín ke wasíle se masbaqqat karátá
hai, tere sáth kuchh shirkat hai.
21 We sádiq kí ján lene par hujúm
karte hain, aur be-gunáh ke lahú
baháne ká fatwá dete hain.
22 Lekin Khudáwand merá burj
hai, aur merá Khudá merí panáh kí
chatán hai:
23 So wuhí un kí badkárí un par
dálegá, aur unhín kí buráí men un ko
faná karegá; hán, Khudáwand ha-
márá Khudá un ko faná karegá.

XCV ZABU'R.

A'O, ham Khudáwand kí madh-
saráí karen; ham apní naját kí
chatán ko khush hoke lalkáren.
2 Ham shukrguzárí karte húe us
ke huzúr men jáwen, aur zabúr gáte
húe us ke áge khushí ká na'ra máren.
3 Kyúnki Khudáwand bará hí
Khudá hai, aur bará hí Bádsháh, jo
sab ma'búdon par muqaddam hai.
4 Zamín kí barí se barí gahráíán
us ke qabze men hain; paháron kí
buland chotíán bhí usí kí hain.
5 Samundar us ká hai, aur us ne
use paidá kiyá; aur usí ke háthon ne
khushkí bhí banáí.
6 A'o, ham sijda karen, aur jhuken,
ham apne kháliq Khudáwand ke
huzúr ghutne teken.
7 Ki wuh hamárá Khudá hai, aur
ham us kí charágáh ke log, aur us ke
háth kí bheren hain. Agar áj ke din
tum us kí áwáz suno,
8 Tum apne dilon ko sakht na
karo, jaisá ki Maríbah men, ázmáish
ke din, bayábán ke darmiyán karte
the;
9 Jab ki tumháre bápdádon ne
mujhe ázmáyá, aur merá imtihán
kiyá, aur mere kám ko bhí dekhá.
10 Chálís baras tak main us pusht
se náráz rahá, aur main ne kahá, Ye
we log hain, ki jin ke dil har waqt
gumráh hote hain, aur unhon ne merí
ráhon ko na pahcháná:
11 Ki jin se main ne apne gusse

men qasam khái, ki We merí árámgáh
men dákhil na honge.

XCVI ZABU'R.

A'O, KHUDÁWAND ke liye ek nayá
gít gáo; KHUDÁWAND ke liye
gá, ai sárí zamín.
2 KHUDÁWAND ke liye gáo, aur us
ke nám ko mubárak kaho; roz roz us
kí naját kí bashárat do.
3 Ummaton ke darmiyán us ke
jalál ko, aur sárí qaumon ke bích us
kí 'ajáib qudraton ko, bayán karo.
4 Kyúnki KHUDÁWAND buzurg aur
niháyat sitáish ke láiq hai; wuhí
sáre ma'búdon kí nisbat se ziyáda
muhíb hai.
5 Ki ummaton ke sáre ma'búd hech
hain; par ásmánon ká banánewálá
KHUDÁWAND hai.
6 'Azamat aur hashmat us ke áge
hain; tawánáí aur jamál us ke maq-
dis men hain.
7 KHUDÁWAND kí jáno, ai logon ke
gharáno, KHUDÁWAND kí hashmat o
qúwat jáno.
8 KHUDÁWAND kí, us ke nám kí
láiq buzurgí karo; hadye láo, aur us
kí bárgáhon men áo.
9 KHUDÁWAND ko taqaddus ke husn
ke sáth sijda karo; ai sárí zamín, us
ke huzúr kámptí rah.
10 Qaumon ke darmiyán kaho, ki
KHUDÁWAND saltanat kartá hai; is
liye jahán qáim hai, wuh jumbish
nahín pátá; wuh sadáqat se logon ká
insáf karegá.
11 A'smán khushí karen, aur za-
mín shádiyána bajáwe; samundar aur
us kí ma'múrí shor karen.
12 Maidán, us sab samet jo un men
hai, bág bág howen; ban ke sáre
darakht lahlaháwen,
13 KHUDÁWAND ke áge: kyúnki
wuh átá hai, wuh zamín kí 'adálat
karne átá hai; wuh sadáqat se jahán
kí, aur apní sachái se logon kí 'adálat
karegá.

XCVII ZABU'R.

KHUDA'WAND saltanat kartá
hai; zamín khushí kare: chhote
bare jazíre shád howen.
2 Badlián aur kálí ghatáen us ke
áspás hain; sadáqat aur 'adálat us ke
takht kí bunyád hain.
3 Ek ág us ke áge áge játí hai, aur
us ke dushmanon ko har taraf jalátí
hai.
4 Us kí bijlíon ne álam ko roshan
kiyá; zamín dekhte hí kámp gayí.
5 Pahár KHUDÁWAND ke huzúr se
mom kí mánind pighal gaye, sárí
zamín ke KHUDÁWAND ke rú ba rú.
6 A'smán us kí sadáqat kí manádí
karte hain, aur sárí ummaten us ke
jalál ko dekhtí hain.
7 Sharminda howen we sab, jo
khode húe but pújte hain, aur mú-
raton par phúlte hain; ai sáre ma'-
búdo, tum use sijda karo.
8 Saihún ne suná, aur magan húí:
Yahúdáh kí betián, ai KHUDÁWAND,
terí 'adálaton se khushwaqt húín.
9 Kyúnki, ai KHUDÁWAND, tú sárí
zamín par bálá hai; tú sáre ma'búdon
se nipat sarbuland hai.
10 Tum, jo Khudá ke cháhnewále
ho, badí se kína rakho; wuh apne
muqaddason kí jánon ká nigahbán
hai; wuhí un ko sharíron ke háth
se chhurátá hai.
11 Núr sádiqon ke liye boyá gayá
hai, aur khushí un ke liye, jin ke dil
sídhe hain.
12 Ai sádiqo, tum KHUDÁWAND
men khush ho, aur us kí quddúsí ko
yád karke shukr karo.

XCVIII ZABU'R.

KHUDA'WAND ká ek nayá gít
gáo; kyúnki us ne 'ajáibát
kiye; us ke dahne háth aur muqaddas
bázú ne use fath bakhshí.
2 KHUDÁWAND ne apní naját záhir
kí; us ne apní sadáqat ummaton ko
kholke dikhláí.

3 Us ne Isráel ke gharáne kí bábat apní rahmat aur amánat ko yád farmáyá; zamín ke sáre kanáron ne hamáre Khudá kí naját ko dekhá.
4 Ai sárí zamín, KHUDÁWAND ke liye khushí ká na'ra már; áwáz buland kar, aur khushí manáke madh gá.
5 KHUDÁWAND ke liye barbat bajáke gáo; barbat bajáke aur sur bándhke gáo.
6 Narsinge aur qarnái phúnkte húe KHUDÁWAND Bádsháh ke áge khushí kí áwázen karo.
7 Samundar aur us kí ma'múrí shor macháwen; sárí dunyá bhí, aur sab jo us men baste hain.
8 Nadián tál dewen, aur pahárián milke khushián karen,
9 KHUDÁWAND ke áge: ki wuh zamín kí 'adálat karne átá hai; wuh sadáqat se dunyá kí, aur rástí se ummaton kí 'adálat karegá.

XCIX ZABU'R.

KHUDA'WAND saltanat kartá hai; ummaten kámpen: wuh karúbíon ke úpar takht-nishín hai; zamín larze.
2 KHUDÁWAND Saihún men buzurg hai, aur wuh sárí qaumon par buland hai.
3 We tere buzurg aur muhíb nám kí sitáish karen, ki wuh quddús hai.
4 Bádsháh kí tawánái bhí 'adálat ko dost rakhtí hai: tú ne sadáqat ko qáim kiyá; aur tú ne 'adálat aur sadáqat ko baní Ya'qúb men anjám diye.
5 Tum KHUDÁWAND hamáre Khudá ko buzurg jáno, aur us ke pánwon kí kursí ke pás sijda karo; wuh Quddús hai.
6 Músá aur Hárún, us ke káhinon ke darmiyán, aur Samúel un ke bích, jo us ke nám-lewá hain; we KHUDÁWAND ko pukárte the, us ne un kí suní.
7 Us ne badlí ke sutún men se un ke sáth báten kín; unhon ne us kí shahádaton aur qaul ko, jo us ne unhen bakhshá, hifz kiyá.
8 Ai KHUDÁWAND, hamáre Khudá, tú ne un kí suní hai; tú un ká bakhshnewálá Khudá thá, agarchi tú un ke ba'd a'amál ká badlá bhí un se letá thá.
9 KHUDÁWAND hamáre Khudá ko buzurg jáno, aur us ke muqaddas pahár ke áge sijda karo; ki KHUDÁWAND hamárá Khudá quddús hai.

C ZABU'R.

Shukrguzárí ká Zabúr.

AI sárí sarzamíno, KHUDÁWAND ke liye khushí ká na'ra máro.
2 Khushí se KHUDÁWAND kí ibádat karo; gáte húe us ke huzúr men házir ho.
3 Tum jáno, ki KHUDÁWAND wuhí Khudá hai; usí ne ham ko banáyá, na ham ne apne ta,ín; ham us ke log hain, aur us kí charágáh kí bheren.
4 Shukrguzárí karte húe us ke darwázon men, aur hamd karte húe us kí bárgáhon men dákhil ho; us ká ihsán máno; us ke nám ko mubárak kaho.
5 Ki KHUDÁWAND bhalá hai; us kí rahmat abadí hai; aur us kí wafádárí pusht dar pusht hai.

CI ZABU'R.

Dáúd ká Zábúr.

MAIN rahmat aur 'adálat ke gít gáúngá; ai KHUDÁWAND, main terí sitáish ke gít gáúngá.
2 Main kámil ráh men dánishmandí ke sáth chalúngá. Tú mujh pás kab áwegá? main apne ghar men kámil dil se tahaltá phirúngá.
3 Main apní ánkhon ke rú ba rú kisí burí chíz ko na rakhúngá; main kajrauon ke kám se dushmaní rakhtá; mujhe us se kuchh 'iláqa na hogá.
4 Kaj-dilá ádmí mere yahán se chalá jáwe; main sharír se áshnái na karúngá.
5 Wuh, jo chhipke apne hamsáe

par tuhmat lagátá hai, main̲ use ján se
márún̲gá; wuh jo buland-nigáh hai,
aur wuh jis ke dil men̲ gurúr samáyá,
main̲ us kí bardásht na karún̲gá.
6 Merí ánkhen̲ mulk ke ímándáron̲
par hain̲, ki we mere sáth rahen̲; wuh,
jo kámil ráh par chaltá hai, merí
ḳhidmat karegá.
7 Wuh, jo dagábáz hai, mere ghar
ke andar na rahegá, aur jhúṭh-kahne-
wálá merí nazar tale na ṭhahregá.
8 Main̲ mulk ke sáre sharíron̲ ko
sawere faná karún̲gá, tá ki Ḳhudá-
wand ke shahr se sáre badkirdáron̲ ko
káṭ ḍálún̲.

CII ZABU'R.

Ek musíbatzade kí Namáz, jo majbúr
hoke Ḳhudáwand ke áge apná burá
hál bayán kartá hai.

AI Ḳhudáwand, merí du'á sun, aur
merí faryád ko apne huzúr pa-
hunchne de.
2 Apná mun̲h mujh se na chhipá;
merí tangí ke din merí taraf kán rakh;
jis din main̲ pukárún̲, jald mujhe
jawáb de.
3 Ki merí 'umr dhúwen̲ kí tarah
gáib ho játí, aur merí haḍḍián̲ lukṭí kí
mánind jal játín̲.
4 Merá dil khetí kí mánind márá
paṛá, aur súkh gayá; main̲ roṭí kháná
bhí bhúl játa.
5 Mere karáhne ke shor se merí
haḍḍián̲ mere gosht se á milín̲.
6 Main̲ janglí hawásil kí mánind
húá; main̲ wiráne ká ullú baná.
7 Main̲ paṛá jágtá hún̲, aur gaure
kí tarah chhat ke úpar akelá rahtá.
8 Mere dushman sáre din mujhe
malámat karte hain̲; we, jo mujh par
junún karte hain̲, merá nám leke
qasam kháte hain̲.
9 Kyún̲ki main̲ roṭí kí jagah ḳhák
phánktá hún̲, aur apne pání men̲ án̲sú
milátá hún̲,
10 Tere gazab aur qahr ke sabab
se; kyún̲ki tú ne mujh ko barpá kiyá,
phir girá diyá.

11 Merí 'umr ke din sáya kí tarah
ghaṭte hain̲, aur main̲ ghás kí mánind
murjháyá.
12 Par, tú, ai Ḳhudáwand, abad
tak báqí rahegá, aur terá zikr pusht
dar pusht.
13 Tú uṭhegá, aur Saihún par rah-
mat karegá; ki us par rahmat karne
ká waqt hai, hán̲, us ká muta'aiyan
waqt pahunchá hai.
14 Ki tere bande us ke pattharon̲
ko cháhte hain̲, aur us kí ḳhák par
shafaqat karte hain̲.
15 Aur qaumen̲ Ḳhudáwand ke
nám se ḍarengí, aur zamín ke sáre
bádsháh tere jalál se.
16 Kyún̲ki Ḳhudáwand Saihún ko
biná kartá, wuh apne jalál men̲ záhir
hotá.
17 Wuh muhtáj kí du'á kí taraf
mutawajjih hotá, aur un kí du'á ko
haqír nahín̲ jántá.
18 Yih pichhlí pusht ke liye likhá
jáegá; aur log, jo paidá howen̲ge,
Ḳhudáwand kí sitáish karen̲ge.
19 Ki us ne apne buland aur mu-
qaddas makán par se nigáh kí; Ḳhu-
dáwand ne ásmán par se zamín par
nazar kí;
20 Tá ki qaidí ká karáhná sune;
aur ki unhen, jin par qatl ká fatwá
húá hai, chhuṛáwe;
21 Tá ki Saihún men̲ Ḳhudáwand
ká nám bayán kiyá jáwe, aur Yarúsa-
lam men̲ us kí sitáish howe;
22 Jab ki ummaten̲ aur mamlukaten̲
Ḳhudáwand kí 'ibádat ke liye ek sáth
jam'a howen̲.
23 Us ne ráh men̲ merá zor ghaṭá
diyá; merí 'umr ko kotáh kiyá.
24 Main̲ ne kahá, Ai mere Ḳhudá,
merí ádhí 'umr men̲ mujh ko na uṭhá
le; tere baras pusht dar pusht hain̲.
25 Tú ne qadím se zamín kí biná
ḍálí; ásmán bhí tere háth kí sana'aten̲
hain̲.
26 We nest ho jáen̲ge, par tú báqí
rahegá; hán̲, we sab poshák kí mánind

puráne ho jáenge; tú unhen libás kí
mánind badlegá, aur we mubaddal
howenge:
27 Par tú wuhí hai, aur tere barson
kí intihá na hogí.
28 Tere bandon ke farzand base
rahenge, aur un kí nasl tere huzúr
qáim rahegí.

CIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI merí ján, KHUDÁWAND ko mubá-
rak kah; aur wuh sab, jo mujh
men ho, us ke muqaddas nám ko.
2 KHUDÁWAND ko mubárak kah,
ai merí ján; aur us kí sab ni'amaton
ko farámosh na kar:
3 Wuh terí sárí badkárion ko bakh-
shtá hai; wuh tujhe sárí bímárion se
shifá detá hai;
4 Wuh terí ján halákat se bachátá
hai; wuh tujh par shafaqat aur rah-
maton ká táj rakhtá hai;
5 Wuh terí 'umr ko achchhí achchhí
chízon se ásúda kartá hai; ki tú 'uqáb
kí mánind az sar i nau jawán hotá
hai.
6 KHUDÁWAND sáre mazlúmon ke
liye sadáqat aur insáf kartá hai.
7 Us ne apní ráhen Músá ko batláín,
aur apne kám baní Isráel ko.
8 KHUDÁWAND rahím aur karím
hai, gusse hone men dhímá, aur shafa-
qat men barhkar hai.
9 Us ká jhunjhláná dáimí nahín;
wuh apne gusse ko abad tak nahín
rakh chhortá.
10 Us ne hamáre gunáhon ke mu-
wáfiq ham se sulúk nahín kiyá, aur
hamárí badkárion ke mutábiq badlá
nahín diyá;
11 Balki jis tarah se ásmán zamín
ke úpar buland hai, usí tarah us kí
rahmat un par barí hai, jo us se darte
hain.
12 Púrab pachchhim se jitní dúr
hai, utní dúr tak us ne hamárí khatá-
on ko ham se judá kiyá.
13 Jis tarah báp beton par tars
khátá hai, usí tarah KHUDÁWAND un
par, jo us se darte hain, tars khátá
hai.
14 Ki wuh hamárí haqíqat ko jántá
hai; wuh yád rakhtá hai ki ham
mittí hain.
15 Insán jo hai, us ke din ghás kí
mánind hain; wuh janglí gul kí má-
nind phúltá hai.
16 Ki hawá us par se guzrí, aur
wuh nahín; aur us ká maqám phir
use na pahchánegá.
17 Lekin KHUDÁWAND kí rahmat
un par, jo us se darte hain, azal se
abad tak hai, aur us kí sadáqat far-
zandon ke farzandon par;
18 Jo ki us ke 'ahd ko hifz karte
hain, aur us ke hukmon ko yád karke
un par 'amal karte hain.
19 KHUDÁWAND ne ásmánon par
apná takht qáim kiyá, aur us kí
bádsháhat sab par musallit hai.
20 KHUDÁWAND ko mubárak kaho,
ai us ke firishto, tum jo zor men saba-
qat le játe ho, aur us ke hukmon par
'amal karte ho, aur us ke kalám kí
áwáz ko sunte ho.
21 KHUDÁWAND ko mubárak kaho,
ai sab us ke lashkaro, ai us ke khid-
mat-karnewálo, tum jo us kí marzí
par chalte ho.
22 KHUDÁWAND ko mubárak kaho,
ai us ke sáre makhlúq, us kí mamlu-
kat ke har maqám men; ai merí ján,
tú KHUDÁWAND ko mubárak kah.

CIV ZABU'R.

AI merí ján, KHUDÁWAND ko mu-
bárak kah. Ai KHUDÁWAND,
mere Khudá, tú niháyat buzurg hai;
tú hashmat aur jalál ká libás pahine
húe hai.
2 Wuh núr ko poshák kí mánind
pahintá hai, aur ásmánon ko parde
kí mánind phailátá hai:
3 Wuh apne bálákhánon ko pánion
men banátá hai, aur badlíon ko apní
rath thahrátá hai; aur hawá ke bázúon
par wuh sair kartá hai:

4 Wuh apne firishton ko rúhen
banátá hai, aur apne khidmat-guzáron
ko ág ká shu'ala:
5 Us ne zamín ko us kí bunyádon
par banáyá, ki use kabhí abad ul ábád
jumbish nahín.
6 Tú ne us ko gahráo se aisá
dhámpá jaise libás se; aur pání pa-
háron ke úpar khare the.
7 We terí ghurkí se bháge, aur terí
garajnewálí áwáz se gurezán húe.
8 Paháron par charhte hain; we
wádíon men, us jagah ke bích jo tú ne
un ke liye banáí, utar játe hain.
9 Tu ne ek hadd bándhí hai, us se
we guzarte nahín, aur zamín ko phir
chhipáne ke liye nahín áte.
10 Wuh chashmon ko járí karke
nadíon men bhejtá, we paháron ke
bích bahtí hain.
11 Aur we maidán ke har ek chau-
páye ko pání detí hain: gorkhar us se
apní piyás bujháte hain.
12 Un ke áspás hawáí parinde basere
lete hain; we dál dál par chahchaháte
hain.
13 Wuh apne bálákhánon se pa-
háron ko seráb kartá hai; terí sana-
'aton ke phalon se zamín ásúda
hai.
14 Chaupáyon ke liye ghás, aur
insán kí khidmat ke liye sabzí wuhí
ugátá hai; tá ki wuh zamín se khurák
paidá kare;
15 Aur mai, jo insán ke dil ko khush
kartí hai, aur raugan se ziyáda chihre
ko chamkátí hai, aur rotí, jo insán ke
dil ko tawánáí bakhshtí hai.
16 Khudáwand ke darakht tarí se
ser hain; Lubnán ke deodár, jo us ne
lagáe;
17 Jin men parinde áshiyáne ba-
náte hain; aur laglag, jo hai, saro ke
darakhton men us ká ghar hai.
18 Aur únche pahár kohí bakron ke
liye hain; aur chatán janglí khargoshon
kí panáh ke liye.
19 Us ne chánd ko waqt kí ti'adád
ke liye banáyá; aur áftáb apne gurúb
kí jagah ján rakhtá hai.
20 Tú andherá kartá, aur rát hotí,
jis men sáre janglí haiwán sair karte
hain.
21 Sher-bachche apne shikár ke liye
garajte hain, aur Khudá se apní khurák
mángte hain.
22 A'ftáb nikalte hí we jam'a hote
hain, aur apní mándon men let játe
hain.
23 Insán apne károbár ke liye bá-
har nikaltá hai, aur apní mihnat ke
liye shám tak.
24 Ai Khudáwand, terí sana'aten
kyá hí bahut hain! tú ne un sab ko
hikmat se banáyá; zamín tere mál se
pur hai.
25 Phir yih aisá bará aur chaurá
samundar hai, jis men be-shumár
chalnewále, chhote bare jánwar, mau-
júd hain.
26 Us men jaház rawán hain, aur
wuh lawiyatán bhí, jo tú ne banáyá,
tá ki us men kheltá phire.
27 Ye sab terí taraf takte hain, ki
tú un ko waqt par un kí khurák pahun-
chá dewe.
28 Jo tú unhen detá hai, so we
lete hain; tú apní mutthí kholtá
hai, to we achchhí chízon se ser hote
hain.
29 Tú apná munh chhipátá hai, we
hairán hote hain; tú un ká dam pher
letá hai, we mar játe hain, aur apní
mátí men phir mil játe hain.
30 Tú apná dam bhejtá hai, we paidá
hote hain; aur tú rú e zamín ko az sar
i nau árásta kartá hai.
31 Khudáwand ká jalál abadí hai;
Khudáwand apní sana'aton se khush
hai.
32 Wuh zamín par nigáh kartá hai,
so kámp játí hai; wuh paháron ko
chhútá hai, so un se dhúnwán uthtá
hai.
33 Main to jab tak jítá rahúngá,
tab tak Khudáwand ke gít gáúngá;

main jab tak maujúd rahúngá, apne
Khudá kí sitáish ke gít gáúngá.
34 Mere gaur ká mazmún use pa-
sand áwe; main KHUDÁWAND se mas-
rúr húngá.
35 Kásh ki gunáh-karnewále zamín
par se faná ho jáwen, aur sharír báqí
na rahen! Ai merí ján, KHUDÁWAND
ko mubárakbád kah. KHUDÁWAND kí
sitáish karo.

CV ZABU'R.

KHUDA'WAND ká shukr karo; us
ká nám lo; logon ke darmiyán
us ke kámon ko bayán karo.
2 Us ke liye gáo; us kí hamd ke
gít gáo; us ke sab 'ajáib kámon ká
charchá karo.
3 Us ke muqaddas nám par fakhr
karo; KHUDÁWAND ke tálibon ke dil
khushwaqt howen.
4 KHUDÁWAND ke aur us kí qúwat
ke tálib ho; sadá us ke chihre ke
khwáhán raho.
5 Us ke 'ajáib kámon ko, jo us ne
kiye, us ke garáib ko bhí, yád karo;
aur un 'adálat ke hukmon ko, jo us ne
apne munh se farmáe;
6 Ai Abirahám us ke bande kí nasl,
ai baní Ya'qúb, us ke barguzído.
7 Wuhí KHUDÁWAND hamárá Khu-
dá hai; tamám zamín men us kí
'adálaten hain.
8 Us ne abad tak apne 'ahd ko, us
sukhan ko, jo us ne hazár pushton ke
liye farmáyá hai, yád rakhá;
9 Wuhí 'ahd, jo us ne Abirahám
se kiyá, aur Iz,háq se us kí qasam
kháí;
10 Aur use Ya'qúb ke liye ek sha-
rí'at, aur Isráel ke liye ek 'ahd i abadí
thahráyá;
11 Yih kahte húe, ki main Kan'án
kí zamín tujh ko detá hún; yih terá
maurúsí hissa hai:
12 Jis waqt ki we shumár men kam
the, balki bahut thore, aur us zamín
men pardesí the.
13 Aur we qaum ba qaum aur
mamlukat ba mamlukat pare phirte
the.
14 Us ne kisí ko un par zulm karne
na diyá; us ne un kí khátir bádsháhon
ko malámat kí;
15 Ki, Mere mamsúhon ko mat
chhúo, aur mere nabíon se badí na
karo.
16 Balki us ne kál ko buláyá ki us
sarzamín men howe; us ne roṭí kí sárí
ṭek torí.
17 Us ne un ke áge ek shakhs ko
bhejá: Yúsuf bechá gayá ki gulám ho;
18 Jis ke pánwon ko unhon ne
paikaríán pahináke dukh diyá; us kí
ján lohe kí qaid húí:
19 Jis waqt tak ki us ká kalám pú-
rá húá; ki KHUDÁWAND ke sukhan se
wuh táyá gayá.
20 Bádsháh ne log bheje, aur use
rihái dí; qaumon ke hákim ne use
ázád kiyá.
21 Us ne use apne ghar ká mukhtár,
aur apní sárí milkíyaton par hákim
thahráyá;
22 Tá ki us ke sardáron ko, jab
cháhe, bándh dále, aur us ke buzurg-
wáron ko dánái sikhláwe.
23 Isráel bhí Misr men áyá, aur
Ya'qúb Hám kí sarzamín men musáfir
húá.
24 Aur us ne apne logon ko nihá-
yat hí barháyá, aur unhen un ke
dushmanon se ziyáda qawí kiyá.
25 Us ne un ke dilon ko pherá, ki
we us ke logon se 'adáwat karne lage,
aur us ke bandon se dagábází.
26 Tab us ne apne bande Músá ko,
aur apne barguzída Hárún ko, bhejá.
27 Unhon ne un ke darmiyán us kí
nisháníon ko dikhláyá, aur Hám kí
sarzamín men mu'ajizon ko.
28 Us ne táríkí bhejí, so andherá
húá; aur unhon ne us ke hukmon se
sarkashí na kí.
29 Us ne un ke páníon ko lahú
banáyá, aur un kí machhlíon ko már
dálá.

30 Un kí sarzamín ne bahut se meṇḍak ugle; un ke bádsháhon̲ kí koṭhríon̲ men̲ bhí.

31 Us ne hukm kiyá, aur ḍán̲sen̲ aur machchhaṛ un kí sab hudúd men̲ áín̲.

32 Us ne men̲h kí jagah un par ole barsáe, aur un kí sarzamín par dhadhaktí ág bhejí.

33 Us ne un ke angúron̲ ko aur un ke anjíron̲ ko barbád kiyá, aur un kí hudúd ke daraḳht ṭoṛ ḍále.

34 Us ne hukm kiyá, aur ṭiḍḍíán̲ áín̲; malaḳh bhí nikle, aur we beshumár the;

35 We un kí zamín kí sárí sabzíán̲ khá gaye, aur un ke mulk ke mewe nigal gaye.

36 Aur us ne un kí sarzamín men̲ sáre palauṭhe máre, un kí tamám qúwat ke pahile phal.

37 Aur wuh unhen̲ rúpe aur sone ke sáth nikál láyá, aur un ke firqon̲ men̲ ek bhí ná-tawán na thá.

38 Un ke nikal jáne se Misr ḳhush húá; kyún̲ki un ká ḳhauf un par paṛá thá.

39 Us ne badlí ko phailáyá, tá ki sáya kare; aur ág ko, tá ki rát ko roshan kare.

40 Unhon̲ ne mángá, us ne baṭeren̲ pahunchá dín̲, aur un ko ásmání roṭí se ser kiyá.

41 Us ne chaṭán ko chírá, aur pání uchhle; pání nadí kí mánind ḳhushkí par bahe.

42 Kyún̲ki us ne apne muqaddas kalám ko, aur apne bande Abirahám ko yád kiyá.

43 Wuh apne logon̲ ko ḳhushí ke sáth, aur apne barguzídon̲ ko shádiyáne ke sáth, nikál láyá;

44 Aur unhen̲ qaumon̲ kí sarzamínen̲ dín̲; unhon̲ ne qaumon̲ ká hásil mírás pái;

45 Tá ki we us ke huqúq ko hifz karen̲, aur us ke shar'aon̲ ko yád rakhen̲. Ḳhudáwand kí sitáish karo.

CVI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Ḳhudáwand ká shukr karo, kyún̲ki wuh bhalá hai; aur us kí rahmat abadí hai.

2 Kaun Ḳhudáwand kí qudraton̲ kí taqrír kar saktá hai? us kí sárí sitáishen̲ kaun suná saktá hai?

3 Mubárak we, jo insáf ko yád rakhte hain̲; aur wuh, jo hamesha sadáqat ke kám kartá hai.

4 Ai Ḳhudáwand, mujh par yád karke wuh mihrbání kar, jo tú apne logon̲ par kartá hai; hán̲, mujh par apní naját leke mutawajjih ho;

5 Tá ki main̲ tere barguzídon̲ ki bhaláí dekhún̲; aur tá ki main̲ terí qaum kí ḳhushwaqtí se ḳhush hoún̲, aur terí mírás ke sáth faḳhr karún̲.

6 Ham ne apne bápdádon̲ samet gunáh kiye: ham ne ná-farmání kí: ham ne sharárat kí.

7 Hamáre bápdáde Misr ke bích terí 'ajáib qudraton̲ ko na samjhe: unhon̲ ne terí rahmaton̲ kí kasrat ko yád na kiyá; balki daryá par, daryá e Qulzum par, bagáwat kí.

8 Lekin us ne apne nám ke liye unhen̲ bacháyá, tá ki apní qudrat záhir kare.

9 Aur us ne daryá e Qulzum ko ḍánṭá, so wuh súkh gayá; wuh unhen̲ gahráíon̲ men̲ se pár le gayá, jaise bayábán men̲ se.

10 Us ne unhen̲ us ke háth se, jo un ká kína rakhtá thá, rihái dí, aur dushman ke háth se ḳhalásí baḳhshí.

11 Aur páníon̲ ne un ke bairíon̲ ko chhipá liyá; un men̲ se ek bhí na bachá.

12 Tab we us kí báton̲ par ímán láe; we us kí hamd o saná gáe.

13 We jald us ke kámon̲ ko bhúl gaye; aur us kí saláh ke intizár men̲ na rahe.

14 Unhon̲ ne jangal men̲ hirs se

khwáhish kí, aur bayábán men Khudá
ko ázmáyá.
15 Us ne un ká matlab rawá kiyá,
par un kí jánon men lágarí bhejí.
16 Unhon ne khaimagáh men Músá
par, aur KHUDÁWAND ke muqaddas
mard Hárún par, hasad kiyá.
17 So zamín phaṭí, aur Dátan ko
nigal gayí; aur Abirám kí jamá'at ko
ḍhámp liyá.
18 Hán, un kí jamá'at men ág
bharkí; us shu'ale ne sharíron ko
bhasam kar diyá.
19 Unhon ne Hurib men ek bachhrá
banáyá, aur ḍhálí húí múrat ke áge
sijda kiyá.
20 Is tarah unhon ne apne jalál ko
ek bail kí tashbíh se, jo ghás khátá
hai, badal ḍálá.
21 Unhon ne apne naját-denewále
Khudá ko bhulá diyá, jis ne Misr men
baṛe baṛe kám kiye the;
22 'Ajáib kám Hám kí zamín men;
aur muhíb kám daryá e Qulzum par.
23 Aur us ne farmáyá, ki Main un-
hen halák karúngá: agar us ká bar-
guzída Músá us darár men us ke áge
na khaṛá hotá, tá ki us ke gazab ko
phere, na howe ki wuh unhen nábúd
kar ḍále.
24 Hán, unhon ne us dil-pazír sar-
zamín kí tahqír kí; we us ke sukhan
par ímán na láe;
25 Balki apne khaimon men kur-
kuṛáe, aur KHUDÁWAND kí áwáz ke
shanawá na húe.
26 Tab us ne apná háth un par
uṭháyá, ki unhen bayábán men girá
de;
27 Aur un kí nasl ko bhí ummaton
men girá de, aur unhen mulkon men
tittar bittar kar de.
28 Wahán we Ba'al-fagúr se mil
gaye, aur murdon kí qurbáníán kháne
lage.
29 Unhon ne us ko apne 'amalon
se gussa diláyá; aur wabá un men
phúṭ niklí.
30 Us waqt Fíníhás uṭhá, aur insáf
kiyá; so wabá játí rahí.
31 Aur yih us ke liye sadáqat giní
gayí, pusht dar pusht abad tak.
32 Unhon ne phir us ko Maríbah
ke pánion par gussa diláyá; so Músá
ko un ke sabab ziyán húá:
33 Kyúnki unhon ne us kí rúh ko
diqq kiyá, aisá ki wuh apne labon se
ná-munásib bolá.
34 Unhon ne un qaumon ko, jin kí
bábat KHUDÁWAND ne unhen hukm
diyá thá, már na ḍálá;
35 Balki gair-ummaton se mel kiyá,
aur un ke kám síkhe;
36 Aur un ke buton kí parastish
kí, jo un ke liye phandá húe.
37 Unhon ne to apne beṭon aur
apní beṭíon ko shayátín ke liye qur-
bání kiyá;
38 Aur be-qusúron ká, ya'ne apne
beṭon aur apní beṭíon ká, khún kiyá:
ki unhon ne un ko Kan'án ke buton
ke áge zabh kiyá; aur zamín lahú se
nápák húí.
39 Yúnhí apne kámon se álúda
húe, aur apne fi'alon se zinákár bane.
40 Tab KHUDÁWAND ká gussa apne
logon par bharká, aisá ki us ne apní
mírás se bhí nafrat kí;
41 Aur us ne unhen gair-qaumon
ke qabze men kar diyá; so we, jo un ká
kína rakhte the, un par musallit húe.
42 Un ke dushmanon ne un ko
satáyá; we zerdast hoke un ke táb'i
ho gaye.
43 Us ne bárhá un ko rihái dí:
par unhon ne apní mashwarat se use
bezár kiyá; aur we apní badkárí ke
sabab past kiye gaye.
44 So us ne un ke dukh par nazar
kí, jab ki us ne un ká nála suná.
45 Aur us ne un ke liye apne 'ahd
ko yád farmáyá, aur apní rahmaton kí
firáwání ke mutábiq pachhtáyá.
46 Us ne aisá kiyá, ki un sab ne
bhí, jo unhen asír karke le gaye, un
par tars kháyá.

47 Ai Khudáwand, hamáre Khudá,
ham ko rihái bakhsh, aur ham ko gair-
qaumon men se jam'a kar le, tá ki
tere muqaddas nám ká shukr karen,
aur terí sitáish par fakhr karen.
48 Khudáwand, Isráel ká Khudá,
azal se abad tak mubárak howe; aur
sáre log bolen, A'mín. Khudáwand
kí sitáish karo.

CVII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí shukrguzárí
karo, ki wuh bhalá hai; aur us
kí rahmat abadí hai.
2 We, jo Khudáwand ke chhuráe
húe hain, yún kahen: jinhen us ne
dushman ke háth se rihái bakhshí,
3 Aur unhen sarzamínon se jam'a
kiyá, púrab aur pachchhim, uttar aur
dakhin se.
4 We bayábán men, us wiráne men
jahán ráh nahín, bhatakte the; unhen
koí shahr na miltá thá, jahán basen.
5 We bhúkhe aur piyáse bhí húe,
un kí ján un men gash khátí thí.
6 So unhon ne apní bipat men
Khudáwand ko pukárá; us ne un
kí musíbaton se unhen rihái dí.
7 Aur unhen sídhí ráh men chal-
áyá, tá ki we basne láiq shahr men
pahunchen.
8 Cháhiye ki we Khudáwand ke
áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam
ke áge us ke 'ajáib kámon kí, sitáish
karen!
9 Kyúnki us ne tarastí húí ján ko
ser kiyá, aur bhúkhe ká jí khúbí se
bhar diyá.
10 We, jo táríkí men aur maut ke
sáya men baithe the, aur musíbat aur
lohe se jakre húe the;
11 Kyúnki unhon ne Khudá ke
hukmon se bagáwat kí, aur Haqq
Ta'álá kí maslahat kí hiqárat kí;
12 Is liye us ne un ke dilon ko ma-
shaqqat se 'ájiz kiyá; we gir pare, aur
koí madadgár na thá.
13 Tab unhon ne apní bipat men
Khudáwand ko pukárá, aur us ne
unhen un kí musíbaton se chhuráyá.
14 Us ne unhen táríkí aur maut
ke sáya tale se báhar nikálá, aur un
ke bandhanon ko tor dálá.
15 Cháhiye ki we Khudáwand ke
áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam
ke áge, us ke 'ajáib kámon kí, sitáish
karen!
16 Kyúnki us ne pítal ke darwáze
tore, aur lohe ke bende kát diye.
17 Ahmaq apní burí chál se, aur
apní badkárion ke sabab apne par
dukh láte the.
18 Un ke jí ko har ek tarah ke
kháne se nafrat húí; aur we maut ke
darwázon ke nazdík á pahunche.
19 Tab unhon ne apní musíbat
men Khudáwand ko pukárá; us ne
unhen un ke dukhon se khalásí dí hai.
20 Us ne apná kalám bhejá, aur
unhen changá kiyá, aur us ne unhen
un ke garhon se rihái bakhshí.
21 Cháhiye ki we Khudáwand ke
áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam
ke áge us ke 'ajáib kámon kí, sitáish
karen!
22 Aur shukr ke zabíhon ko guz-
ránen, aur shádmání se us ke kámon
ko bayán karen.
23 We, jo jahházon men samundar
kí sair karte hain; we, jo bare pánion
par jáke kár o bár karte hain:
24 We hí Khudáwand ke kámon
ko, aur gahráo men us ke 'ajáib ko,
dekhte hain.
25 Kyúnki wuh hukm kartá hai
aur túfání hawá uthtí hai, jo us kí
maujon ko buland kartí hai.
26 We ásmán par charhte hain;
phir gahráo men utarte hain; un kí
jánen pareshání se pighal játí hain.
27 We badmast kí tarah dagmagáte
aur larkharáte hain; un ke hawáss
bilkull ur gaye hain.
28 So we apní tangí men Khudá-
wand ko pukárte hain; aur wuh un
kí musíbaton se unhen chhurátá hai.

29 Wuh ándhí ko thamá detá hai,
aisá ki us kí maujen qarár pakarti
hain.
30 Tab we khush hote hain, ki un-
hen chain milá; wuhí un ko, jis ban-
dar men we jáyá cháhte hain, le
pahunchátá hai.
31 Cháhiye ki we KHUDÁWAND ke
áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam
ke áge us ke 'ajáib kámon kí, sitáish
karen!
32 We logon ke majma' men us kí
baráí karen, aur buzurgon kí majlis
men us kí sitáish karen.
33 Wuh nahron ko sahrá, aur pání
ke chashmon ko súkhí zamín kar dáltá
hai.
34 Jaiyid zamín ko shor kar detá
hai, un kí sharárat ke sabab se, jo
wanán baste hain.
35 Wuh bayábán ko jhíl aur khushk
zamín ko chashme banátá hai.
36 Wahán wuh bhúkhon ko basátá
hai, tá ki we rahne ke liye shahr taiyár
karen;
37 Aur khetí karen, aur angúron ke
bág lagáwen, jin se afzáish ke phal
hásil howen.
38 Wuh unhen barakat bhí detá
hai, so we bahut ho játe hain; aur
un kí mawáshí ko kam hone nahín
detá.
39 We phir ghat játe hain, aur zalíl
hote hain, zulm aur musíbat aur gam
ke máre.
40 Wuh amíron par zillat dáltá hai;
aur aisá kartá hai, ki we beráh bayá-
bán men bhatakte phirte hain.
41 Wuh kháksáron ko un kí 'ájizí
men se uthá khará kartá hai, aur un
ke gharánon ko galle kí tarah banátá
hai.
42 Sádiq log dekhenge, aur masrúr
honge, aur sáre badkáron ká munh
band ho jáegá.
43 Wuh kaun sá dáná hai, jo in par
muláhaza kare, ki we KHUDÁWAND kí
rahmaton ko khúb samjhenge?

CVIII ZABU'R.

Dáúd ká Gít, yá Zabúr.

AI Khudá, merá dil qáim hai; main
apní shaukat ke sáth gáúngá, aur
sitáish karúngá.
2 Jág, ai bín aur barbat; main sa-
were jágúngá.
3 Ai KHUDÁWAND, main logon ke
darmiyán terí shukrguzárí karúngá;
main qaumon ke bích terí hamd gá-
úngá.
4 Kyúnki terí rahmat 'azím hai,
balki ásmánon se barhkar; aur terí
amánatdárí badlíon tak hai.
5 Ai Khudá, tú ásmánon par sar-
faráz ho, aur terá jalál sárí zamín par;
6 Tá ki tere mahbúb rihái páwen:
tú apne dahne háth se naját de, aur
merí sun.
7 Khudá ne apne taqaddus men
farmáyá hai, Main khushí karúngá,
main Sikm ko taqsím karúngá, aur
Sukkát kí wádí ko mápúngá.
8 Jili'ád merá hai, aur Munassí bhí
merá, aur Ifráím bhí mere sir ká zor
hai, aur Yahúdáh merá qánúnsáz hai.
9 Moáb mere dhone ká lagan, Adúm
par main apní jútí chaláúngá, Filist
par main shádiyána bajáúngá.
10 Hasín shahr men kaun mujhe le
jáegá? Adúm tak merá rahbar kaun
hogá?
11 Ai Khudá, kyá tú nahín, jis ne
hamen radd kiyá? ai Khudá, kyá tú
nahín, jo hamáre lashkaron ke sáth
khurúj nahín kartá?
12 Bipat men hamárí kumak kar,
ki ádmí kí madad bátil hai.
13 Khudá hí se ham baháduri
karenge; kyúnki wuhí hamáre dush-
manon ko latár máregá.

CIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI Khudá, mere mahmúd, chup mat
ho;
2 Kyúnki unhon ne sharír ká munh
aur dagábáz ká dahan mujh par khul-

wáyá hai; we jhúṭhí zubán se mere
sáth báten karte hain.
3 Unhon ne kína kí báton se mujh
ko gher liyá hai, aur we be-sabab mujh
se laṛte hain.
4 We merí dostí ke 'iwaz men mujh
se dushmaní karte hain; par main jo
hún, du'á kartá.
5 Unhon ne merí nekí ke 'iwaz
mujh se badí kí hai, aur muhabbat ke
badle men 'adáwat.
6 Tú ek sharír ko us par muqarrar
kar, aur us ke dahne háth Shaitán
khaṛá rahe.
7 Ki jab us kí 'adálat kí jáwe, to
wuh mujrim ṭhahre, aur us kí du'á
gunáh giní jáwe.
8 Us ke din thoṛe howen; us ká
'uhda dúsrá páwe.
9 Us ke bachche yatím ho jáwen,
aur us kí joṛú bewa howe.
10 Us ke bachche sadá áwára rahen,
aur bhíkh mángen; we apne wíránon
se khurák ḍhúnḍhte phiren.
11 Qarz-khwáh sab kuchh jo us ká
ho pakaṛ le jáwe, aur pardesí us kí
kamáí ko lúṭ lewen.
12 Koí us par tars na kháwe; aur
koí na ho, jo us ke yatímon par rahm
kare.
13 Us kí nasl báqí na rahe, aur
dúsrí pusht men us ká nám miṭáyá
jáwe.
14 Us ke bápdádon kí badkárí
KHUDÁWAND ke huzúr mazkúr rahe,
aur us kí má ká gunáh miṭáyá na
jáwe.
15 We nit KHUDÁWAND ke áge mau-
júd rahen, aur wuh zamín par se un
ká tazkira nábúd kar de.
16 Kyúnki us ne rahímí ko yád na
kiyá; magar wuh miskín aur muhtáj
ke píchhe paṛá, balki dil-shikasta ke
bhí, tá ki us ko qatl kare.
17 Jaisá us ne la'nat karne ko dost
rakhá, so wuh us par á paṛe; aur jaisá
wuh barakat cháhne se bezár rahá, so
wuh barakat us se dúr rahe.
18 Jaisá us ne la'nat karne ko khil-
'at kí mánind pahin liyá, waise la'nat
pání ke mánind us kí antríon men,
aur tel kí tarah us kí haḍḍíon men
ghuse.
19 Wuh us ke liye aisí howe, jaise
poshák, jis se wuh mulabbas hotá hai,
aur jaise paṭká, jo sadá us kí kamar ke
gird lipṭá rahtá hai.
20 KHUDÁWAND kí taraf se mere
dushmanon ká, aur un ká, jo merí ján
ko burá kahte hain, yihí badlá howe.
21 Par tú, ai Yahowáh Khudáwand,
apne nám ke liye mujh se sulúk kar;
ki terí rahmat khúb hai, mujhe naját
de.
22 Ki main miskín aur muhtáj hún,
aur merá dil mujh men chhedá húá
hai.
23 Main ḍhalte húe sáye kí mánind,
tamám ho chalá; main ṭiḍḍí kí tarah
úpar tale uṛáyá gayá hún.
24 Mere ghuṭne fáqe se sust ho gaye,
aur merá gosht chiknáí ke bagair ek
dhokhá hai.
25 Main un ká nang húá; we mu-
jhe tákte hain, aur apná sir hiláte
hain.
26 Ai KHUDÁWAND, mere Khudá,
merí kumak kar; apní rahmat ke
mutábiq mujhe naját de;
27 Tá ki we jánen ki yih terá háth
hai; kí tú ne, ai KHUDÁWAND, yih
kiyá hai.
28 We la'nat karen, par tú barakat
de; jab we uṭhen, to sharminda ho-
wen; par terá banda shádmán ho.
29 Mere dushman khijálat kí po-
shák se mulabbas hon, aur apní shar-
mindagi kí chádar se áp ko chhipá
lewen.
30 Main apne munh se KHUDÁWAND
kí bahut hí sitáish karúngá; main
bahuton ke bích us kí hamd gáúngá.
31 Kyúnki wuh miskín ke dahne
háth par khaṛá hai, tá ki us ko un se,
jo us kí ján par fatwá dete hain, rihá
dewe.

CX ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

KHUDA'WAND ne mere Ḳhudáwand ko farmáyá, Tú mere dahne háth baiṭh, jab tak ki main̲ tere dushmanon̲ ko tere pán̲won̲ tale kí chaukí banáún̲.

2 Ḳhudáwand tere zor ká 'asá Saihún men̲ se bhejegá: tú apne dushmanon̲ ke darmiyán hukmrání kar.

3 Tere log terí qúwat ke din husn i taqaddus ke sáth áp se musta'idd hon̲ge; terí jawání ki os subh ke rihmwálí ki nisbat se ziyáda hogí.

4 Ḳhudáwand ne qasam kháí hai, aur wuh na pachhtáwegá, Tú Malik i Sidq ke taur par abad tak káhin hai.

5 Ḳhudáwand tere dahne háth par, apne qahr ke din, bádsháhon̲ ko de máregá.

6 Wuh qaumon̲ men̲ 'adálat taregá, wuh unhen̲ láshon̲ se bhar degá; wuh bahut mamlukaton̲ men̲ logon̲ ke siron̲ ko kuchlegá.

7 Wuh ráh men̲ nále ká pání píegá: is liye wuh sir ko buland karegá.

CXI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Main̲ tamám dil se Ḳhudáwand kí sitáish karún̲gá, sádiqon̲ kí mahfil men̲, aur jamá'at men̲.

2 Ḳhudáwand ke kám buzurg hain̲, un sab ke taftísh kiye húe, jo un ká shauq rakhte hain̲.

3 Us ká kám jáh o jalál hai, aur us kí sadáqat abad tak qáim hai.

4 Us ne apne 'ajáib kámon̲ ke liye yádgárí rakhí; Ḳhudáwand mihrbán aur rahím hai.

5 Us ne un ko, jo us se ḍarte hain̲, kháná diyá; wuh apne 'ahd ko abad tak yád farmáegá.

6 Us ne apne kámon̲ ká zor apne logon̲ ko dikhláyá, tá ki unhen̲ qaumon̲ kí mírás baḳhshe.

7 Us ke háth ke kám haqq aur 'adálat hain̲; us ke sáre ahkám yaqíní hain̲.

8 We hamesha abad tak qáim rahte; we sachái aur sídhái se kiye gaye hain̲.

9 Us ne apne logon̲ ke liye maḳhlasí bhejí; apne 'ahd ko abad tak mazbút farmáyá hai; us ká nám quddús aur muhíb hai.

10 Ḳhudáwand ká ḳhauf dánáí ká shurú' hai; un sab kí, jo us par 'amal karte hain̲, achchhí samajh hai; us kí sitáish abad tak qáim hai.

CXII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Mubárak wuh ádmí hai, jo Ḳhudáwand se ḳhauf rakhtá hai, aur us ke farmánon̲ se niháyat ḳhush hai.

2 Us kí nasl zamín par zoráwar hogí; sádiqon̲ kí aulád mubárak hogí.

3 Us ke ghar men̲ mál aur daulat hogí, aur us kí sadáqat abad tak qáim hai.

4 Táríkí hí men̲ rástkáron̲ ke liye núr chamaktá hai, ki wuh mihrbán, aur dardmand, aur sádiq hai.

5 Nek ádmí mihrbání kartá hai, aur qarz detá; wuh apní kár-rawáí rástí se kartá.

6 Yaqínan us ko kabhí jumbish na hogí; sádiq kí yádgárí abadí hogí.

7 Wuh burí ḳhabaren̲ sunke hirásán na hogá; us ká dil qáim hai, ki us ká tawakkul Ḳhudáwand par hai.

8 Us ká dil bar-qarár hai; wuh na ḍaregá, yahán̲ tak ki wuh apne dushmanon̲ kí ḳharábí dekhegá.

9 Us ne bikhráyá hai; us ne kangálon̲ ko diyá hai; us kí sadáqat abad tak qáim hai; us ká síng jalál ke sáth sarfaráz hogá.

10 Sharír dekhegá, aur kuṛhegá, aur apne dánt písegá, aur pighal jáegá; sharíron̲ kí tamanná faná ho jáegí.

CXIII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
Ai KHUDÁWAND ke bando, us
kí sitáish karo; KHUDÁWAND ke nám
kí madh karo.
2 KHUDÁWAND ká nám is dam se
abad tak mubárak howe.
3 A'ftáb ke tulú' se leke us ke gu-
rúb tak KHUDÁWAND ká nám mam-
dúh ho.
4 KHUDÁWAND sárí ummaton par
buland o bálá hai; us ká jalál ásmánon
par hai.
5 KHUDÁWAND hamáre Khudá kí
mánind kaun hai, jo bulandí par rahtá
hai,
6 Aur áp ko past kartá, tá ki ásmán
zamín par nigáh kare?
7 Wuh miskín ko khák se uthá
letá hai, aur muhtáj ko mazbale par
se úncha kartá hai;
8 Tá ki use amíron ke sáth, balki
apne hí logon ke amíron ke sáth,
bithláwe.
9 Wuh bánjh 'aurat ko ghar men
basátá hai, aisá ki wuh bachchon kí
má khushí ke sáth ho. KHUDÁWAND
kí sitáish karo.

CXIV ZABU'R.

JAB Isráel Misr se niklá, aur Ya'-
qúb ká gharáná ajnabí zubán-
bolnewále logon men se;
2 To Yahúdáh us kí maqdis húá,
aur Isráel us kí mamlukat.
3 Samundar ne yih dekhá, aur pa-
lat gayá, Yardan ne bhí, aur ultí bahí;
4 Paháron ne mendhon kí mánind
chhalángen márín, aur pahárion ne
bher ke bachchon kí mánind.
5 Ai samundar, tujhe kyá húá, ki
tú bhágá? aur ai Yardan, kyá húá, ki
tú ultí bahí?
6 Aur kyá húá, ai paháro, jo tum
mendhon kí mánind chhalángen márte
ho? aur ai tilo, jo tum bher ke
bachchon kí mánind?
7 Ai zamín, tú KHUDÁWAND ke
huzúr tharthará, Ya'qúb ke Khudá ke
huzúr;
8 Jo patthar ko pání ká hauz ba-
nátá hai; chaqmaq ke patthar ko
pání ká chashma.

CXV ZABU'R.

HAM ko, ai KHUDÁWAND, nahín,
ham ko nahín, balki apne nám
ko buzurgí de, apní rahmat ke liye,
aur apní sachái ke sabab se.
2 Qaumen kyún kahen, ki Un ká
Khudá ab kahán hai?
3 Hamárá Khudá to ásmán par
hai; us ne jo kuchh cháhá, so kiyá.
4 Un ke but rúpá aur soná hain,
ádmíon kí dastkárián.
5 We munh rakhte hain, par bolte
nahín; we ánkhen rakhte hain, par
dekhte nahín;
6 We kán rakhte hain, par sunte
nahín; un kí náken bhí hain, lekin
súnghte nahín;
7 We háth rakhte hain, par pa-
karte nahín; we pánw rakhte hain,
par chalte nahín; we apne gale se bhí
áwáz nahín nikálte.
8 We, jo unhen banáte hain, aur
we sab, jo un ká bharosá rakhte hain,
unhín kí mánind hain.
9 Ai Isráel, tú KHUDÁWAND par
tawakkul kar; wuhí un ká madadgár
aur un kí sipar hai.
10 Ai Hárún ke gharáne, tú KHU-
DÁWAND par tawakkul kar, ki wuhí
un ká madadgár aur un kí sipar hai.
11 Ai KHUDÁWAND ke darnewálo,
KHUDÁWAND par tawakkul karo;
wuhí un ká madadgár aur un kí sipar
hai.
12 KHUDÁWAND ne ham ko yád
kiyá; wuh hamen barakat degá; wuh
Isráel ke gharáne ko barakat degá;
wuh Hárún ke gharáne ko bhí barakat
degá.
13 Wuh un ko jo KHUDÁWAND se
darte hain, chhoton ko baron ke sáth
barakat degá.
14 KHUDÁWAND tumhárí barhtí

kare, tumhárí aur tumháre larkon kí
bhí.
15 Tum Khudáwand kí taraf se,
jis ne ásmán aur zamín ko paidá kiyá,
mubárak ho.
16 A'smán, hán, ásmán Khudá-
wand ke hain, lekin us ne zamín baní
A'dam ko 'ináyat kí.
17 Murde Khudáwand kí sitáish
nahín karte, aur na we sab, jo khá-
moshí ke 'álam men utar játe.
18 Lekin ham is waqt se leke abad
tak Khudáwand ko mubárak kahenge.
Khudáwand kí sitáish karo.

CXVI ZABU'R.

Main Khudáwand se muhabbat
rakhtá hún, ki us ne merí áwáz
aur merí minnaten sunín.
2 Is liye ki us ne merí taraf kán
dhare, so main, jab tak ki jítá rahúngá,
us ká nám liye jáúngá.
3 Maut ke dukhon ne mujh ko
gherá, aur qabr ke dardon ne mujhe
pakrá; main dukh aur gam men
giriftár húá.
4 Tab main ne Khudáwand ká
nám liyá, ki Ai Khudáwand, mihr-
bání karke merí ján bachá le.
5 Khudáwand mihrbán aur sádiq
hai; aur hamárá Khudá rahm-
karnewálá hai.
6 Khudáwand sáda logon ká ni-
gahbán hai; main 'ájiz ho gayá thá,
us ne mujhe bachá liyá.
7 Ai merí ján, apní árámgáh men
phir, ki Khudáwand ne tujh par
ihsán kiyá hai.
8 Tú ne mujh ko marne se, aur
merí ánkhon ko ánsú baháne se, aur
mere pánwon ko phisalne se, bacháyá.
9 Main Khudáwand ke áge zindagí
kí zamín men chalúngá.
10 Main ímán láyá, is liye main
bolá; mujh par barí bipat thí:
11 Main ne apní ghabráhat men
kahá, ki Sáre ádmí jhúthe hain.
12 Main Khudáwand ko, us kí
sárí ni'amaton ke 'iwaz men, jo mujhe
milín, kyá dún?
13 Main naját ká piyála utháúngá,
aur Khudáwand ká nám pukárúngá.
14 Main abhí us ke sáre logon ke
sámhne Khudáwand ke liye apní
nazren adá karúnga.
15 Khudáwand kí nigáh men us
ke muqaddas logon ká marná girán-
qadr hai.
16 Ai Khudáwand, main minnat
kartá hún, kyúnki main terá banda
hún; main terá banda, terí laundí ká
betá; tú ne mere bandhan khole.
17 Main tere huzúr shukrguzárí ke
zabíhe charháúngá, aur Khudáwand
ká nám pukárúngá.
18 Main abhí, us ke sáre logon ke
áge, apní nazren Khudáwand ke liye
adá karúngá,
19 Khudáwand ke ghar kí bár-
gáhon men, aur tere darmiyán, ai Yarú-
salam. Khudáwand kí sitáish karo.

CXVII ZABU'R.

Ai sárí qaumo, Khudáwand kí
hamd karo; ai sab ummato,
tum us kí sitáish karo.
2 Kyúnki us kí rahmat ham par
gálib húí; aur Khudáwand kí sachái
abad tak hai. Khudáwand kí sitáish
karo.

CXVIII ZABU'R.

Khudáwand kí shukrguzárí
karo; ki wuh nek hai; aur us
kí rahmat abad tak hai.
2 Ai kásh ki Isráel yih kahe, ki Us
kí rahmat abad tak hai.
3 Hárún ká gharáná bhí ab yih
kahe, ki Us kí rahmat abad tak hai.
4 Ai kásh ki we jo Khudáwand se
darte hain, yih kahen, ki Us kí rahmat
abad tak hai.
5 Main ne tangí men Khudáwand
ko pukárá; Khudáwand ne merí
sunke kushádagí bakhshí.
6 Khudáwand merí taraf hai, main

nahín ḍarne ká; insán merá kyá kar
saktá hai?
7 KHUDÁWAND mere madadgáron
men hai; pas, main unhen jo merá
kína rakhte hain dekh lúngá.
8 Tawakkul karná KHUDÁWAND
par us se bihtar hai, ki insán ká
bharosá rakhe.
9 KHUDÁWAND par tawakkul karná
us se bihtar hai, ki amíron ká bharosá
rakhe.
10 Sárí qaumon ne mujh ko gher
liyá; main yaqínan KHUDÁWAND ke
nám se un ko nábúd karúngá.
11 Unhon ne to mujhe gherá, hán,
unhon ne mujhe gherá hai; main
yaqínan KHUDÁWAND ke nám se unhen
nábúd karúngá.
12 Unhon ne mujhe shahd kí mak-
khíon kí tarah gher liyá; we kánṭon
kí ág kí mánind bujh gaye; main
yaqínan KHUDÁWAND ke nám se un-
hen nábúd karúngá.
13 Tú ne mujhe baṛe zor se ḍhake-
lá, tá ki mujhe girá de; lekin KHUDÁ-
WAND ne merí madad kí.
14 KHUDÁWAND merí qúwat aur
merá fakhr hai; wuh to merí naját
húá.
15 Sádiqon ke khaimon men khu-
shí aur naját kí áwáz hai. KHUDÁ-
WAND ká dahná háth baháduri kartá
hai;
16 KHUDÁWAND ká dahná háth
buland húá; KHUDÁWAND ká dahná
háth baháduri kartá hai.
17 Main na marúngá, balki jíúngá;
aur KHUDÁWAND ke kám bayán kar-
úngá.
18 KHUDÁWAND ne mujhe khúb
tambíh kí; lekin us ne mujhe maut
ke hawále na kiyá.
19 Sadáqat ke darwáze mere liye
kholo; main un se andar jáúngá;
main KHUDÁWAND kí sitáish karúngá.
20 KHUDÁWAND ká darwáza yih
hai; us men sádiq dákhil hote hain.
21 Main terí hamd o saná karúngá,
ki tú ne merí sun lí, aur merí naját
húá.
22 Wuh patthar, jise mi'máron ne
radd kiyá, kone ká sirá ho gayá hai.
23 Yih KHUDÁWAND se húá, jo
hamárí nazaron men 'ajíb hai.
24 KHUDÁWAND ne yih din muqar-
rar kiyá: ham to is men khushí
karenge, aur shádmán howenge.
25 Ai KHUDÁWAND, main minnat
kartá hún, naját bakhshiye; ai KHU-
DÁWAND main minnat kartá hún,
kámyábí bakhshiye.
26 Mubárak hai wuh, jo KHUDÁ-
WAND ke nám se átá hai; ham KHU-
DÁWAND ke ghar men se tum ko
mubárakbádí dete hain.
27 KHUDÁWAND wuh Khudá hai,
jis ne ham ko núr dikhláyá; qurbání
ko mazbah ke síngon tak rassíon se
bándho.
28 Merá Khudá tú hai, aur main
terí sitáish karúngá; tú merá Khudá
hai, main terí buzurgí karúngá.
29 KHUDÁWAND kí shukrguzárí
karo; ki wuh nek hai; aur us kí rah-
mat abad tak hai.

CXIX ZABU'R.

א A'LAF.

MUBA'RAK we, jo ráh men ká-
mil-raftár hain, aur KHUDÁ-
WAND ke shar'a par chalnewále hain.
2 Mubárak we hain, jo us kí shahá-
daton ko yád rakhte hain, aur apne
sáre dil se use ḍhúndhte hain.
3 We badí bhí nahín karte; we us
kí ráhon par chalte hain.
4 Tú ne hukm kiyá hai, ki ham jí
ján se tere qawá'id ko hifz karen.
5 Kásh ki merí ráhen durust kí
játín, tá ki tere hukmon ko liház ka-
rún!
6 Jab ki main tere sáre hukmon ko
nigáh rakhúngá, to sharminda na
hoúngá.
7 Main terí sadáqat ke infisálon ko
síkhke apne dil kí rástí se terí sitáish
karúngá.

8 Main tere hukmon ko hifz kar-
úngá; tú mujhe áḳhir tak na chhoṛ.

ב BET.

9 Jawán apní ráhen kis tarah sáf
kar rakhe? us par ḳhúb nigáh karne
se, tere kalám ke mutábiq.
10 Main ne apne sáre dil se terí
talásh kí hai: tú mujh ko apne huk-
mon se bhaṭakne mat de.
11 Main ne tere kalám ko apne dil
ke bích chhipá liyá, tá ki main terá
gunáh na karún.
12 Ai Ḳhudáwand, tú mubárak
hai; apne ahkám mujhe sikhlá.
13 Main ne apne labon se tere
munh kí sárí 'adálaton ko bayán kiyá.
14 Main terí shahádaton kí ráh
men aisá shádmán hún, jaise ki tamám
daulat se.
15 Main tere qawá'id men gaur
karúngá, aur terí rawishon ko muláha-
za karúngá.
16 Main tere hukmon men magan
rahúngá; main terá kalám na bhúl-
úngá.

ג JI'MAL.

17 Apne bande par ihsán kar, tá ki
main jí jáún, aur tere kalám ko yád
rakhún.
18 Merí ánkhen khol, tá ki main
terí sharí'at ke 'ajáib mazmúnon ko
dekhún.
19 Main zamín par ek musáfir hún:
apne hukm mujh se na chhipá.
20 Merá jí har dam terí 'adálaton
ke ishtiyáq men paṛá taṛaptá hai.
21 Tú ne magrúron ko, un la'natí-
on ko, jo tere hukmon se bhaṭak játe,
ḍántá hai.
22 Malámat aur hiqárat ko mujh
par se daf'a kar; kyúnki main ne terí
shahádaton ko hifz kar rakhá hai.
23 Amíron ne bhí majlis kí, aur
mere ḳhiláf báten kahín; par terá
banda tere huqúq par dhyán lagáe húe
hai.
24 Terí shahádaten bhí merí 'ishrat
aur merí saláh-denewálián hain.

ד DA'LAT.

25 Merí ján ḳhák se lagí játí hai;
tú apne qaul ke mutábiq mujh ko jilá.
26 Main ne apní ráhen bayán kín,
aur tú ne merí suní hai; mujhe apne
huqúq sikhlá.
27 Apne qawá'id kí ráh ko mujhe
bujhá de; main tere 'ajáib kámon par
dhyán karúngá.
28 Merí ján gam ke máre pighal
játí hai; apne qaul ke mutábiq mujh
ko qáim kar.
29 Darog-goí kí ráh mujh se dúr
kar, aur mihrbání karke apní sharí'at
mujhe baḳhsh.
30 Main ne sachái kí ráh iḳhtiyár
kí, aur terí 'adálaten apne rú ba rú
rakhín.
31 Main terí shahádaton se chimaṭ
rahá hún; ai Ḳhudáwand, mujhe
sharminda na kar.
32 Main tere hukmon kí ráh men
dauṛúngá, is liye ki tú merá dil kush-
áda kartá hai.

ה HE.

33 Ai Ḳhudáwand, mujhe apne
huqúq kí ráh batlá; main use áḳhir
tak yád rakhúngá.
34 Mujh ko fahm 'atá kar, aur
main terí sharí'at ko hifz karúngá;
hán, main use apne sáre dil se hifz kar
rakhúngá.
35 Mujhe apne hukmon ke ráste
men chalá, ki merí ḳhushí us men hai.
36 Mere dil ko apní shahádaton kí
taraf máil kar, na ki lálach kí taraf.
37 Merí ánkhon ko pher de, ki
butlán par nazar na karen; aur apní
ráh men mujhe zindagí baḳhsh.
38 Apne qaul ko apne bande ke
liye qáim rakh, is liye ki wuh tujh se
ḳhauf rakhtá hai.
39 Us malámat ko, jis se main
ḍartá hún, mujh se daf'a kar; ki terí
'adálaten bhalí hain.
40 Dekh, ki main tere qawá'id ká
mushtáq hún: apní sadáqat men mujhe
zindagí baḳhsh.

ו WA'O.

41 Ai Khudáwand, apní rahmaton
ko, hán, apní naját ko, apne qaul ke
mutábiq mujh tak áne de.
42 Tá ki main us ko jo mujhe ma-
lámat kartá hai jawáb dún; kyúnki
mujhe tere qaul ká bharosá hai.
43 Aur haqq bát ko mere munh se
kisí tarah judá na kar de; ki tere
hukmon par merá i'atimád hai.
44 Aur main terí sharí'at ko har
waqt abad ul ábád tak hifz kar rakh-
úngá.
45 Aur main kusháda jagah men
chaltá phirtá rahúngá; ki tere qawá-
'id ko dhúndhtá hún.
46 Aur main bádsháhon ke áge bhí
terí shahádaton ká tazkira karúngá,
aur sharminda na hoúngá.
47 Aur tere hukmon se hazz uthá-
úngá, ki main unhen cháhtá hún.
48 Main tere hukmon kí taraf, jin
se main muhabbat rakhtá hún, apne
háth utháúngá; aur tere huqúq ko
sochtá rahúngá.

ז ZAIN.

49 Apne bande kí khátir apne qaul
ko, jis ká tú ne mujhe ummedwár
kiyá, yád farmá.
50 Yih mere dukh men merí tasallí
hai, ki tere sukhan ne mujhe zindagí
bakhshí hai.
51 Magrúron ne mujh se bahut
thatholíán kín; lekin main ne terí
sharí'at se kanára na kiyá.
52 Ai Khudáwand, main ne terí
qadímí 'adálaton ko yád rakhá; so
tasallí pái.
53 Un sharíron ke sabab, jinhon ne
terí sharí'at ko chhor diyá hai, hairá-
ní ne mujhe á pakrá.
54 Mere musáfir-kháne men tere
ahkám mere gít hain.
55 Ai Khudáwand, main ne terá
nám rát ko yád kiyá hai, aur terí sha-
rí'at kí muháfazat kí hai.
56 Yih mujh ko is liye hai, ki
main ne tere farmánon ko hifz kiyá.

ח KHET.

57 Ai Khudáwand, tú merá bakh-
ra hai; main ne to kahá hai, ki Main
terí báton ko hifz karúngá.
58 Main apne sáre dil se tere chih-
re kí tawajjuh dhúndhtá hún: tú apne
qaul ke mutábiq mujh par rahm
farmá.
59 Main ne apní ráhon par gaur
kiyá, aur terí shahádaton kí taraf ap-
ne qadam phere.
60 Main ne phurtí kí, aur tere huk-
mon ke hifz karne men derí na kí.
61 Sharíron ke jálon ne mujhe
gherá; par main ne terí sharí'at ko
farámosh na kiyá.
62 Main ádhí rát ko uthúngá, ki
terí sadáqat ke infisálon ke sabab terí
shukrguzáríán karún.
63 Main un sab ká ham-nishín hún
jo tujh se darte hain, aur un ká jo
tere faráiz par 'amal karte hain.
64 Ai Khudáwand, zamín terí
rahmat se ma'múr hai: mujhe apne
huqúq sikhlá.

ט TET.

65 Ai Khudáwand, tú ne apne
kalám ke mutábiq apne bande se
khush-sulúkí kí hai.
66 Mujh ko achchhá imtiyáz aur
dánish sikhá, ki main tere hukmon
par ímán láyá hún.
67 Musíbat men giriftár hone se
peshtar main gumráh hotá thá; par
ab main ne tere kalám ko hifz kiyá
hai.
68 Tú nek hai, aur nekí kartá hai;
mujhe apne huqúq sikhlá.
69 Magrúron ne mujh par jhúth
bándhá hai; par main tere faráiz ko
apne sáre dil se hifz kar rakhúngá.
70 Un ká dil charbí kí mánind
chikná ho rahá hai; par main terí
sharí'at se magan hún.
71 Bhalá húá ki main ne dukh
páyá; ki main tere qawá'id ko sí-
khúngá.
72 Tere munh kí sharí'at mere liye

hazáron sone rúpe ke sikkon se bihtar
hai.

י YOD.

73 Tere háthon ne mujhe banáyá,
aur mujhe árásta kiyá: mujh ko fahm
'atá kar, tá ki main tere ahkám sí-
khún.
74 We jo tujh se darte hain, mujhe
dekhke khush honge; kyúnki main
ne tere sukhan par i'atimád rakhá.
75 Ai KHUDÁWAND, main jántá ki
terí 'adálaten rást hain; aur ki tú ne
wafádárí se mujh ko dukh diyá.
76 Jaisá tú ne apne bande se wa'-
da kiyá hai, waise terí shafaqat merí
tasallí ká bá'is ho.
77 Terí rahmaten mere shámil-hál
howen, tá ki main jítá rahún; ki terí
sharí'at merí khushí hai.
78 Magrúr sharminda howen, ki
unhon ne ná-haqq mere muqaddame
ko bigárá; par main tere faráiz par
dhyán rakhúngá.
79 Aisá ho, ki we jo tujh se darte
hain, aur we, jo terí shahádaton ko
jánte hain, merí taraf phiren.
80 Aisá kar, ki merá dil tere qa-
wá'id kí taraf kámil tawajjuh kare;
tá ki main sharminda na hoún.

כ KAF.

81 Merí ján terí naját ke shauq se
gash khátí hai; main tere qaul par
i'atimád rakhtá hún.
82 Merí ánkhen tere sukhan ke in-
tizár men yih kahte húe faná húín,
ki Tú mujhe kab tasallí degá?
83 Main to us mashk kí mánind
húá, jo dhunwen men dharí ho; par
tere qawá'id ko main bhúl na játá.
84 Tere bande kí 'umr ke din kit-
ne hain? tú kab mere satánewálon
se 'adálat karegá.
85 Magrúron ne, jo terí sharí'at ke
pairau nahín, mere liye garhe khode
hain.
86 Tere sáre hukm bar-haqq hain;
we ná-haqq mujh ko satáte hain; tú
merí kumak kar.
87 Nazdík hai, ki we mujhe zamín
par se nábúd karen; lekin main ne
tere faráiz ko tark nahín kiyá.
88 Apní rahmat ke mutábiq mujhe
zindagí bakhsh; ki main tere munh
kí shahádat ko hifz karúngá.

ל LA'MAD.

89 Ai KHUDÁWAND, terá kalám ás-
mán par sadá sábit hai.
90 Terí sachái pusht dar pusht hai;
tú ne zamín ko qiyám bakhshá, aur
wuh thahar rahí.
91 We terí 'adálaton ke liye áj ke
din tak qáim hain; kyúnki sab tere
khádim hain.
92 Agar terí sharí'at merí khushí
na hotí, to main apní musíbat men
halák ho játá.
93 Main tere faráiz ko kabhí far-
mosh na karúngá; ki tú ne un ke
wasíle se mujhe hayát bakhshí hai.
94 Main terá hún, mujhe bachá le;
ki main tere faráiz ká tálib hún.
95 Sharír merí ghát men lage húe
hain, ki mujhe halák karen; lekin
main terí shahádaton par dhyán rakh-
tá hún.
96 Main ne har ek kamál ko, ki
us kí hadd hai, dekhá: lekin tere
hukm niháyat wasí' hain.

מ MEM.

97 Ah! main terí sharí'at se kaisí
muhabbat rakhtá hún! merá soch
sáre din us hí men hai.
98 Tú apne hukmon ke wasíle se
mujh ko mere dushmanon se ziyáda
dánishmand kartá hai; ki we hame-
sha mere sáth hain.
99 Merí dánish un sab kí dánish
se, jo mujhe ta'lím dete hain, ziyáda
hai; kyúnki main terí shahádaton ká
dhyán kartá rahtá hún.
100 Main búrhon se ziyáda samajh-
tá hún; kyúnki main ne tere faráiz
ko hifz kiyá hai.
101 Main ne har ek burí ráh se
apne pánw báz rakhe, tá ki main tere
kalám ko hifz karún.

102 Main ne terí 'adálaton se kinára na kiyá; kyúnki tú ne mujhe ta'lím dí hai.
103 Terí báten mere tálú ko kyá hí míthí lagtí hain; balki shahd se bhí ziyáda jo mere munh men ho.
104 Tere faráiz ke wasíle se main ne fahmíd pái; is liye har ek jhúthí ráh se main 'adáwat rakhtá hún.

נ NU'N.

105 Terá kalám mere pánw ke liye chirág, aur merí ráh kí roshní hai.
106 Main ne qasam khái hai, aur main use púrá karúngá, ki main terí sadáqat ke infisálon ko hifz kar rakhúngá.
107 Mujh par barí musíbat hai: ai Khudáwand, apne kalám ke mutábiq mujhe jilá.
108 Ai Khudáwand, mihrbání farmáke mere munh ke hadyon ko qabúl kar, aur apní 'adálaten mujhe sikhlá.
109 Merí ján hamesha merí hathelí par hai; báwujúd us ke main ne terí sharí'at ko farámosh na kiyá.
110 Sharíron ne mere liye phandá lagáyá hai; par main tere faráiz se kináre na húá.
111 Main ne terí shahádaton ko abadí mirás jánke apná kar liyá; kyúnki we mere dil kí khushí ke bá'is hain.
112 Main ne apne dil ko is taraf máil kiyá, ki tere qawá'id par hamesha ákhir tak 'amal karún.

ס SA'MAK.

113 Be-sabát khiyálon se main bezár hún; par terí sharí'at se muhabbat rakhtá hún.
114 Tú mere chhipne ká makán, aur merí sipar hai; main tere kalám se ummed rakhtá hún.
115 Ai badkáro, mere pás se dúr ho jáo; ki main to apne Khudá ke hukmon kí muháfazat karúngá.
116 Apne qaul ke mutábiq mujhe sambhál, tá ki main jí jáún; aur apní ummed kí bábat mujhe sharminda na hone de.
117 Mujh ko thámbh, ki main salámat rahún; aur main hamesha tere huqúq par nigáh rakhúngá.
118 Tú un sab ko radd kar dáltá hai, jo tere huqúq se bhatak játe; ki un kí fitrat jhúth hai.
119 Tú ne zamín ke sab sharíron ko mail kí mánind dúr kiyá; so main terí shahádaton se muhabbat rakhtá hún.
120 Merá badan tere dar se kámptá hai, aur main terí 'adálaton se dartá hún.

ע 'AIN.

121 Main ne 'adálat aur sadáqat kí hai; mujhe un ke hawále na kar, jo mujh par zulm karte hain.
122 Khair ke liye apne bande ká zámin ho, tá ki magrúr log mujh par zulm na karen.
123 Merí ánkhen terí naját ke, aur terí sadáqat ke qaul ke, intizár men faná ho gayín.
124 Apne bande se apní rahmat ke mutábiq sulúk kar, aur mujh ko apne huqúq sikhlá.
125 Main terá bandá hún, mujh ko fahm de, tá ki main terí shahádaton ko pahchánún.
126 Khudáwand ke liye kám karne ká waqt hai, ki unhon ne terí sharí'at ko torá.
127 Main is liye tere hukmon ko sone se, balki chokhe sone se, ziyáda 'azíz rakhtá hún.
128 Is liye main tere sáre faráiz ko sab báton ke haqq men rást jántá hún, aur sab jhúthí ráhon ko dushman rakhtá hún.

פ FE.

129 Terí shahádaten 'ajíb o garíb hain; is liye merí ján unhen hifz kar rakhtí hai.
130 Tere kalám ká mukáshafa roshní bakhshtá hai; wuh sáre sáda logon ko fahmíd 'ináyat kartá hai.

131 Maiṉ apná muṉh kholke pará hámptá húṉ; kyúṉki maiṉ tere hukmoṉ ká mushtáq húṉ.
132 Jis tarah tú un par tawajjuh kiyá kartá hai, jo tere nám se muhabbat rakhte, mujh par bhí kar, aur mujh par rahm farmá.
133 Apne qaul se mere qadamoṉ ko ḍurust rakh, aur kisí tarah kí badí ko mujh par gálib hone na de.
134 Insán ke zulm se mujhe makhlasí de; tab maiṉ tere faráiz ko hifz karúṉgá.
135 Apne bande ko apne chihre kí jalwagarí dikhlá, aur mujhe apne huqúq sikhlá.
136 Pání kí nahreṉ merí ánkhoṉ se bahtí haiṉ, is liye ki log terí sharí'at ko hifz nahíṉ karte.

צ SA'DE.

137 Ai Khudáwand, tú sádiq hai, aur tere infisál wájibí haiṉ.
138 Tú ne apní shahádatoṉ ko sadáqat aur kamál amánatdárí ke sáth jatá diyá hai.
139 Merí gairat mujhe khá gayí; kyúṉki mere dushmanoṉ ne terí bátoṉ ko farámosh kiyá hai.
140 Terá kalám niháyat pákíza hai; is liye terá banda us se muhabbat rakhtá hai.
141 Maiṉ haqír aur zalíl húṉ; par maiṉ tere faráiz ko farámosh nahíṉ kartá.
142 Terí sadáqat abadí sadáqat hai, aur terí sharí'at haqq hai.
143 Musíbat aur áfat ne mujhe á liyá hai; lekin tere ahkám merí khushí haiṉ.
144 Terí shahádatoṉ kí sadáqat abadí hai: mujhe fahm 'atá kar, tá ki maiṉ jí jáúṉ.

ק QOF.

145 Maiṉ apne sáre dil se pukártá húṉ; ai Khudáwand, merí sun; maiṉ tere huqúq ko hifz karúṉgá.
146 Maiṉ tujhe pukártá húṉ; mujhe bachá le; to maiṉ terí shahádatoṉ ko yád rakhúṉgá.
147 Maiṉ subh par sabqat karte húe chillátá húṉ, ki mujhe tere sukhan par i'atimád hai.
148 Merí ánkhoṉ ne pahroṉ par sabqat kí hai, tá ki maiṉ tere sukhan ká dhyán rakhúṉ.
149 Ai Khudáwand, apní shafaqat ke mutábiq merí áwáz sun, aur apní 'adálatoṉ ke muwáfiq mujhe zindagí bakhsh.
150 We, jo sharárat ke darpai haiṉ, nazdík áe; we terí sharí'at se dúr haiṉ.
151 Ai Khudáwand, tú nazdík hai, aur tere sáre ahkám haqq haiṉ.
152 Maiṉ ne terí shahádatoṉ kí bábat qadím se ma'lúm kiyá, ki tú ne un kí bunyád ko abadí qiyám bakhshá.

ר RESH.

153 Merí musíbat par nazar kar, aur mujhe rihái de; ki maiṉ ne terí sharí'at ko farámosh nahíṉ kiyá.
154 Merí taraf se jawáb-dihí kar, aur mujhe makhlasí de; apne qaul ke mutábiq mujhe zindagí bakhsh.
155 Naját sharíroṉ se dúr hai; kyúṉki we tere huqúq ko nahíṉ ḍhúṉḍhte.
156 Ai Khudáwand, terí rahmateṉ bahut haiṉ; apní 'adálatoṉ ke mutábiq mujhe zinda kar.
157 We, jo mere píchhe paṛe haiṉ, aur we, jo mere dushman haiṉ, bahut haiṉ; lekin maiṉ ne terí shahádatoṉ se kinára na kiyá.
158 Maiṉ ne be-wafáoṉ ko dekhá, aur un se nafrat kí; kyúṉki unhoṉ ne tere sukhan ko hifz na kiyá.
159 Dekh, ki maiṉ tere faráiz ko kaisá cháhtá húṉ: ai Khudáwand, apní shafaqat ke mutábiq mujhe jilá.
160 Terá kalám ibtidá hí se sachchá hai; aur terí sadáqat ká har ek infisál abad tak.

ש SHI'N.

161 Sardár be-sabab mere píchhe paṛe haiṉ; par merá dil tere kalám hí se khauf khátá hai.

162 Main tere sukhan se, us kí mánind jise barí lút mil jáwe, khush hún.
163 Main jhúth se bezár hún, aur nafrat rakhtá hún; par terí sharí'at ko dost rakhtá hún.
164 Main terí sadáqat ke infisálon kí bábat har roz sát martabe terí sitáish kartá hún.
165 Un ko bará chain hai, jo terí sharí'at ko dost rakhte hain; un ko kisí tarah se thokar nahín lagtí.
166 Ai KHUDÁWAND, main terí naját ká ummedwár hún; aur main tere hukmon ko 'amal men láyá.
167 Merí rúh ne terí shahádaton ko hifz kiyá hai; aur main unhen ba shiddat 'azíz rakhtá hún.
168 Main ne tere faráiz aur terí shahádaton ko hifz kiyá hai; ki merí sárí ráhen tere áge hain.

ת TAU.

169 Ai KHUDÁWAND, mere nále ko apne huzúr áne de, aur apne kalám ke mutábiq mujh ko fahm 'atá kar.
170 Merí minnat ko apne huzúr pahunchne de, aur apne qaul ke mutábiq mujhe riháí de.
171 Mere labon se terí sitáish niklegí, jab ki tú mujhe apne huqúq sikhláe.
172 Merí zubán tere kalám ká charchá kartí rahegí; ki tere sáre ahkám sadáqat hain.
173 Ai kásh ki terá háth merí kumak kartá; ki main ne tere faráiz ko ikhtiyár kiyá hai.
174 Ai KHUDÁWAND, main terí naját ká mushtáq hún; aur terí sharí'at merí khurramí hai.
175 Merí ján jítí rahe, tá ki wuh terí sitáish kare; aur terí 'adálaton se merí kumak ho.
176 Main us bher kí mánind, jo khoí jáwe, bhaták gayá hún; apne bande ko dhúndh; ki main ne tere hukmon ko farámosh nahín kiyá.

CXX ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

APNI' pareshání men main ne KHUDÁWAND ko pukárá; us ne merí suní.
2 Ai KHUDÁWAND, merí ján ko jhúthe honthon aur dagábáz zubán se riháí de.
3 Ai jhúthí zubán, tujhe kyá diyá jáegá, aur tujhe kyá hásil hogá?
4 Pahlawán ke tez tír, ratama ke jalte húe koelon ke sáth.
5 Mujh par wáwailá hai, ki main Masak men sukúnat kartá, aur Qídár ke khaimon ke pás rahtá hún!
6 Merí ján un ke sáth, jo sulh se kína rakhte hain, ba-liház apne fáide ke ziyáda 'arse se rahí.
7 Main to sulh ká ádmí hún; lekin jab main boltá hún, to we jang par taiyár hote hain.

CXXI ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MAIN apní ánkhen paháron kí taraf uthátá hún. Kahán se merí madad áwegí?
2 Merí madad KHUDÁWAND se hai, jis ne ásmán o zamín ko paidá kiyá.
3 Wuh tere pánw ko phisalne na degá; wuh, jo terá háfiz hai, na únghegá.
4 Dekh, wuh jo Isráel ká muháfiz hai, hargiz na únghegá, aur na soegá.
5 KHUDÁWAND terá muháfiz hai; KHUDÁWAND tere dahne háth par terá sáyabán hai.
6 A'ftáb se din ko, aur máhtáb se rát ko, tujhe kuchh zarar na pahunchegá.
7 KHUDÁWAND har ek buráí se tujhe mahfúz rakhegá; wuh terí ján ko mahfúz rakhegá.
8 KHUDÁWAND tere jáne áne men, is waqt se leke abad tak, terá háfiz rahegá.

CXXII ZABU'R.

MAIN khush húá, jis waqt we mujhe kahte the, A'o, KHUDÁWAND ke ghar chalen.

2 Ai Yarúsalam, hamáre pánw tere
darwázon ke bích khare hain.
3 Ai Yarúsalam, tú baní hai, us
shahr kí mánind, jo ki báham khúb
paiwasta hai:
4 Jis men firqe, balki Yáh ke fir-
qe, Isráel kí shahádat ko charh játe
hain, ki KHUDÁWAND ke nám kí sitáish
karen.
5 Kyúnki us men 'adálat ke takht,
Dáúd ke khándán ke takht, rakhe
húe hain.
6 Yarúsalam kí salámatí ke liye
du'á mángo; we jo tujh ko dost rakhte
hain, salámat rahen.
7 Terí chár-díwárí men salámatí,
aur tere mahallon men amn o chain
howen.
8 Main apne bháíon aur doston ke
liye ab kahtá hún, Tujh men salámatí
howe.
9 KHUDÁWAND hamáre Khudá ke
ghar ke liye main terí khairíyat ká
tálib rahúngá.

CXXIII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MAIN ne apní ánkhen terí taraf
uṭháín, ai ásmán par baiṭhne-
wále.
2 Dekho, jis tarah se ki gulámon
kí ánkhen apne áqáon ke háth kí taraf
hain, aur laundíon kí ánkhen apní
bíbí ke háth kí taraf lagí rahtí hain,
isí tarah hamárí ánkhen KHUDÁWAND
apne Khudá kí taraf hain, jab tak ki
wuh ham par rahm na farmáwe.
3 Ai KHUDÁWAND, ham par rahm
farmá, ham par rahm farmá; ki ham
hiqárat se khúb ser ho gaye.
4 A'súda-hálon ke tamaskhur se,
aur magrúron kí hiqárat se, hamárí ján
niháyat ser húí.

CXXIV ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Dáúd.

AGAR KHUDÁWAND na hotá, jo ki
hamárí taraf thá, cháhiye ki
Isráel ab kahe;
2 Agar KHUDÁWAND na hotá, jo ki
hamárí taraf thá, jis waqt ki log ha-
máre muqábale men uṭhe;
3 To we usí waqt ham ko jítá nigal
játe, jab ki un ká gazab ham par
bharká thá;
4 Usí waqt ham pání men garq ho
játe; dhárá hamárí ján par guzar játí;
5 Usí waqt umadte húe pání ha-
márí ján hí par guzar karte.
6 Mubárak ho KHUDÁWAND, jis ne
ham ko un ke dánton ká shikár na
hone diyá.
7 Hamárí ján chiriyá kí tarah sai-
yád ke jál se chhúṭí; ki jál ṭúṭá, aur
ham nikal bháge.
8 Hamárí madad KHUDÁWAND ke
nám se hai, jis ne ásmán aur zamín ko
paidá kiyá.

CXXV ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

WE jin ká tawakkul KHUDÁWAND
par hai, koh i Saihún ke má-
nind hain, jo ṭaltá nahín, balki abad
tak sábit hai.
2 Yarúsalam jo hai, so pahár us ke
áspás hain; usí tarah KHUDÁWAND, is
waqt se leke abad tak, apne logon ke
áspás hai.
3 Kyúnki sharíron ká sonṭá sádiqon
ke hisse men nahín ṭhaharne ká; tá
na howe ki sádiq badkárí kí taraf
apne háth barháwen.
4 Ai KHUDÁWAND, bhalon se, aur
un se, jo sídhe-dil hain, bhaláí kar.
5 Par we, jo apní ṭerhí ráhon kí
taraf bhaṭak játe hain, KHUDÁWAND
un ko badkáron ke sáth rawána kare-
gá: lekin Isráel par salámatí hogí.

CXXVI ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

KHUDA'WAND jis waqt Saihúní
asíron ko phir láyá, us waqt
ham un ke mánind the, jo khwáb
dekhte hain.
2 Tab hamáre munh hansí se bhar
gaye, aur hamárí zubán gáne se; tab
gair-qaumon ke darmiyán yih charchá

thá, ki KHUDÁWAND ne un se bare
sulúk kiye.
3 Hán, KHUDÁWAND ne ham se
bare sulúk kiye; ham khush hain.
4 Ai KHUDÁWAND, hamáre asíron
ko pher lá, janúb kí nahron ke mánind.
5 We jo ánsúon ke sáth bote hain,
khushí se gáte húe dirau karenge.
6 Wuh to bíj ká zakhíra uṭháke
rotá húá chalá játá hai, par be-shubha
khushí ke sáth apní púlián uṭháe húe
phir áwegá.

CXXVII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Sulaimán.

JAB ki KHUDÁWAND hí ghar na
banáwe, to un kí mihnat, jo us
kí biná karte hain, be-fáida hai; agar
KHUDÁWAND hí shahr ká nigahbán na
hotá, to pásbán kí bedárí 'abas hai.
2 Tumhen kuchh fáida nahín, jo
sawere uṭhte ho, aur árám lená der
tak mauqúf rakhte, aur mashaqqaton
kí roṭián kháte ho; yún wuh apne
piyáre ko nínd detá hai.
3 Dekho, farzand KHUDÁWAND kí
taraf se mírás hain, aur peṭ ke phal
usí se ek ajr hain.
4 Jaise pahlawán ke háth men tír,
waise hí jawání ke farzand hain.
5 Mubárak wuh mard, jis ne apne
tarkash ko un se bhar diyá: we pashe-
mán na howenge, jis waqt darwáze par
dushmanon se báten karenge.

CXXVIII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MUBA'RAK hai har ek jo KHUDÁ-
WAND se dartá hai, aur us kí
ráhon par chaltá hai.
2 Ki tú apne háthon kí kamáí khá-
wegá; tú sa'ádatmand hai, aur khair
tere sáth hai.
3 Terí jorú us ták kí mánind hogí,
jo mewe se ladí húí tere ghar ke áspás
hai; tere bachche terí mez ke gird
zaitún ke paudhon kí mánind honge.
4 Dekho, wuh insán jo KHUDÁ-
WAND se dartá hai, aisá mubárak hogá.
5 KHUDÁWAND Saihún men se tujhe
barakat degá; aur tú apní 'umr bhar
Yarúsalam kí kámyábí dekhegá;
6 Balki tú apne bachchon ke bach-
che dekhegá. Salámatí Isráel par
howe.

CXXIX ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MERI' jawání se leke unhon ne
bárhá mujhe satáyá hai, Isráel
cháhiye ki ab kahe;
2 Merí jawání se leke bárhá unhon
ne mujhe dukh diyá; par we mujh
par gálib na húe.
3 Halwáhon ne merí píṭh par hal
jotá; unhon ne apní reghárián lambí
kín.
4 KHUDÁWAND sádiq hai; us ne
sharíron kí rassíon ko káṭ ḍálá.
5 We sab, jo Saihún se bugz rakhte
hain, sharminda howen, aur ulṭe phiráe
jáen.
6 We chhaton kí ghás kí mánind
howen, jo peshtar us se ki koí use
ukháre, khushk ho játí hai;
7 Jis se dirau-karnewálá apní muṭ-
ṭhí nahín bhartá, aur na púle-bándh-
newálá apne dáman ko;
8 Aur ráh-guzar nahín kahte, ki
KHUDÁWAND kí barakat tum par ho:
ham KHUDÁWAND ká nám leke tum-
háre liye du'á karte hain.

CXXX ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, main gahráon men
se tujhe pukártá hún.
2 Ai Khudáwand, merí áwáz sun,
merí minnat kí áwáz par tere kán
mutawajjih howen.
3 Ai YÁH, agar tú gunáh ká hisáb
le, to, ai Khudáwand. kaun khaṛá
rahegá?
4 Par tere pás to magfirat hai, tá ki
log terá ḍar rakhen.
5 Main KHUDÁWAND ke intizár
men hún; merí ján us ke intizár men
hai, aur mujhe us ke kalám ká bha-
rosá hai.
6 Merí rúh pásbánon kí banisbat jo

subh ke muntazir hote, hán, pásbánon
kí banisbat jo subh ke muntazir hote,
Khudáwand ká ziyáda intizár kartí
hai.
7 Ai Isráel, KHUDÁWAND par ta-
wakkul kar; ki rahmat KHUDÁWAND
ke pás hai, us ke pás kasrat se makh-
lasí hai.
8 Aur wuhí Isráel ko us kí sárí
badkáríon se riháí degá.

CXXXI ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Dáúd.

AI KHUDÁWAND, merá dil magrúr
nahín, aur main buland-nazar
nahín hún; main bare mu'ámalon, aur
un báton men, jo mere liye niháyat
'ujúba hain, dakhl nahín kartá.
2 Yaqínan main ne apne jí ko
thandá kiyá, aur use qarár karáyá,
jaisá ki dúdh se chhuráe húe larke ká,
jo apní má pás hai; hán, merá jí apne
men us larke ká sá hai, jis ká dúdh
chhuráyá gayá ho.
3 Ai Isráel, is dam se leke abad tak
KHUDÁWAND par tawakkul kar.

CXXXII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, Dáúd ke liye us
kí sárí mashaqqaton ko yád
kar:
2 Ki us ne KHUDÁWAND kí qasam
kháí, aur Ya'qúb ke Qádir kí mannat
mání;
3 Yaqínan main to apne rahne ke
dere men na jáúngá, aur na apne pa-
lang ke bichhaune par charhúngá;
4 Main na khwáb ko apní ánkhon
men jáne dúngá, aur na ungháí ko
apní palakon men,
5 Jab tak ki KHUDÁWAND ke liye
ek maqám, aur Ya'qúb ke Qádir ke
liye ek maskan na páún.
6 Dekho, ham ne us kí khabar
Ifrátá men suní; ham ne us ko bayá-
bán ke maidánon men páyá.
7 Ham us ke maskanon men jáen-
ge; aur ham us ke pánwon kí chaukí
ke sámhne sijda karenge.
8 Uth, ai KHUDÁWAND, apní árám-
gáh men dákhil ho, tú aur terí qúwat
ká sandúq.
9 Tere káhin sadáqat se mulabbas
howen, aur tere pák log khusní se lal-
káren.
10 Apne bande Dáúd kí khátir apne
mamsúh ke chihre ko mat phirá.
11 KHUDÁWAND ne sacháí se Dáúd
ke liye qasam kháí, jis se wuh na
phiregá, ki Main tere pet ke phal men
se kisí ko tere liye tere takht par bith-
láúngá.
12 Agar tere larke mere 'ahd aur
merí shahádat ko, jo main unhen jatá-
úngá, hifz karenge, to un ke larke bhí
tere takht par abad tak baithte chale
jáenge.
13 Ki KHUDÁWAND ne Saihún ko
chun liyá, aur cháhá, ki wuh apne
liye maskan ho.
14 Yih mere chain ká abadí makán
hai, main us men basúngá; kyúnki
main us par rágib hún.
15 Main us ke asbáb i ma'ásh men
bahut sí barakat dúngá; main us ke
miskínon ko rotí se ser karúngá.
16 Main us ke káhinon ko naját ká
libás pahináúngá; aur us ke pák log
khushí se lalkárenge.
17 Wahán main aisá karúngá ki
Dáúd ke liye ek síng phútegá; main
ne apne mamsúh ke liye ek chirág
taiyár kar rakhá hai.
18 Aur khijálat ko us ke dushman-
on ká libás karúngá: lekin us ke úpar
usí ká táj chamaktá rahegá.

CXXXIII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Dáúd.

DEKHO, kyá khúb aur kyá suháni
bát hai, ki bháí ek sáth búd o
básh karen!
2 Yih us mahang-mole 'itr kí má-
nind hai, jo sir par dálá jáwe; aur
bahke dárhí par, balki Hárún kí dárhí
par hoke, us ke pairáhan ke girebán
tak pahunche;
3 Aur Harmún kí os kí mánind, jo

Saihún ke paháron par gire; ki wahán
Khudáwand ne barakat aur hayát i
abadí kí bábat hukm farmáyá.

CXXXIV ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

DEKHO, ai Khudáwand ke sab
bando, jo rát ko Khudáwand
ke ghar men khare rahte ho, Khudá-
wand ko mubárak kaho.
2 Maqdis kí taraf apne háth utháo,
aur Khudáwand ko mubárak kaho.
3 Khudáwand, jo ásmán aur zamín
ká kháliq hai, tujhe Saihún men se
barakat bakhshe.

CXXXV ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
Khudáwand ke nám kí sitáish
karo; ai Khudáwand ke bando, us
kí sitáish karo.
2 Tum, jo Khudáwand ke ghar
men, hamáre Khudá ke ghar kí bár-
gáhon men, khare rahte ho,
3 Khudáwand kí sitáish karo; ky-
únki Khudáwand nek hai: us ke
nám kí sitáish ke gít gáo, ki yih kám
dil-pasand hai.
4 Ki Khudáwand ne Ya'qúb ko
apne wáste chun liyá, aur Isráel ko
apne kháss khazáne ke wáste.
5 Kyúnki main jántá hún, ki Khu-
dáwand buzurg hai; aur ki hamárá
Rabb sáre ma'búdon se bará hai.
6 Jo kuchh ki Khudáwand ne
cháhá, us ne ásmán, aur zamín, aur
daryáon, aur sáre gahráon men kiyá.
7 Bukhárát zamín kí atráf se wuhí
uthátá hai, aur bijlí menh ke sáth
banátá hai, aur hawá ko apne makh-
zanon se nikál látá hai.
8 Usí ne Misr ke palauthe máre,
kyá insán ke, kyá haiwán ke.
9 Usí ne bhejke nisháníán aur 'ajáib
garáib kám, ai Misr, tujh men Fira'ún
aur us ke sáre khádimon ko dikhláe.
10 Usí ne barí barí qaumon ko
márá, aur zarbardast bádsháhon ko
qatl kiyá;
11 Saihún Amúríon ke bádsháh,
aur 'U'j Basan ke bádsháh ko, aur
Kan'án kí sárí mamlukaton ko:
12 Aur un kí zamín mírás men,
hán, apne Isráelí logon ko mírás men
dí.
13 Ai Khudáwand, terá nám abad
tak hai; ai Khudáwand, terá zikr
pusht dar pusht báqí rahegá.
14 Kyunki Khudáwand apne logon
ká insáf karegá, aur apne bandon kí
hálat ke sabab pachhtáegá.
15 Gair-qaumon ke but soná, aur
rúpá, aur ádmíon kí dastkáríán, hain.
16 We munh rakhte hain, par bolte
nahín; we ánkhen rakhte hain, par
dekhte nahín;
17 We kán rakhte hain, par sunte
nahín; we to munh se sáns bhí nahín
lete.
18 We jo un ke banánewále hain,
unhín kí mánind hain; aur har ek,
jise un ká bharosá hai, aisá hí hai.
19 Ai Isráel ke gharáne, Khudá-
wand ko mubárak kaho; ai Harún
ke gharáne, Khudáwand ko mubárak
kaho.
20 Ai Láwí ke gharáne, Khudá-
wand ko mubárak kaho; ai tum jo
Khudáwand se darte ho, Khudáwand
ko mubárak kaho.
21 Khudáwand Saihún men mu-
bárak hai; wuh Yarúsalam men bastá
hai; Khudáwand kí sitáish karo.

CXXXVI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí shukrguzárí
karo; ki wuh bhalá hai, aur us
kí rahmat abad tak hai.
2 Us ká, jo iláhon ká Khudá hai,
shukr karo; ki us kí rahmat abad tak
hai.
3 Usí ká shukr karo, jo khudá-
wandon ká Khudáwand hai; ki us kí
rahmat abad tak hai.
4 Usí ká, jo akelá bare 'ajáib kám
kartá hai; ki us kí rahmat abad tak
hai.

5 Usí ká, jis ne dánáí se ásmán
banáe; ki us kí rahmat abad tak hai.
6 Usí ka, jis ne zamín ko pánío͟n ke
úpar phailáyá; ki us kí rahmat abad
tak hai.
7 Usí ká, jis ne baṛe baṛe naiyir
banáe; ki us kí rahmat abad tak hai:
8 A'ftáb, ki jis ká 'amal din ko hai;
ki us kí rahmat abad tak hai:
9 Aur máhtáb aur sitáre, jin ká
'amal rát ko hai; ki us kí rahmat
abad tak hai.
10 Usí ká, jis ne Misr ko, us ke
palauṭho͟n samet, márá; ki us kí rah-
mat abad tak hai:
11 Aur Isráelío͟n ko un ke darmiyán
se nikál láyá; ki us kí rahmat abad
tak hai:
12 Qawí háth se, aur baṛháe húe
bázú se; ki us kí rahmat abad tak
hai.
13 Usí ká, jis ne daryá e Qulzum
do hissa kiye; ki us kí rahmat abad
tak hai:
14 Aur Isráelío͟n ko us ke darmi-
yán se pár le gayá; ki us kí rahmat
abad tak hai:
15 Aur Fira'ún ko, us ke lashkar
samet, daryá e Qulzum me͟n jháṛ ḍá-
lá; ki us kí rahmat abad tak hai.
16 Usí ká, jo bayábán me͟n apne
logo͟n ká rahnumá húá; ki us kí
rahmat abad tak hai.
17 Usí ká, jis ne baṛe baṛe bádsháh-
o͟n ko qatl kiyá; ki us kí rahmat
abad tak hai:
18 Aur námwar salátín ko ján se
márá; ki us kí rahmat abad tak hai:
19 Amúrío͟n ke bádsháh Saihún ko;
ki us kí rahmat abad tak hai:
20 Aur Basan ke bádsháh 'U'j ko;
ki us kí rahmat abad tak hai:
21 Aur un kí sarzamín ko mírás
kar diyá; ki us kí rahmat abad tak
hai:
22 Apne bande Isráel kí mírás; ki
us kí rahmat abad tak hai.
23 Usí ká, jis ne ham ko, hamárí
pastí kí hálat me͟n, yád farmáyá; ki
us kí rahmat abad tak hai:
24 Aur ham ko hamáre dushman-
o͟n se ríhái bakhshí; ki us kí rahmat
abad tak hai.
25 Usí ká, jo har jándár ko rozí
detá hai; ki us kí rahmat abad tak hai.
26 A'smán ke Khudá kí shukrgu-
zárí karo; ki us kí rahmat abad tak
hai.

CXXXVII ZABU'R.

BA'BUL kí nadío͟n par, wahá͟n ham
baiṭhe, aur Saihún ko yád kar-
ke roe.
2 Ham ne apní barbate͟n bed ke
darakhto͟n me͟n, jo us ke bích me͟n
the, táng dín.
3 Kyú͟nki wahá͟n unho͟n ne, jo ham-
e͟n asír karke le gaye the, ham se
darkhwást kí, ki ham kuchh gáwe͟n;
aur we, jo hamáre satánewále the,
cháhte the ki ham khushí manáwe͟n,
yih kahke ki Saihún ke gíto͟n me͟n se
hamáre liye ek gít gáo.
4 Ham kyú͟nkar ajnabí kí sarzamín
me͟n KHUDÁWAND ke gít gáwe͟n?
5 Ai Yarúsalam, agar mai͟n tujh ko
bhúl jáú͟n, to merá dahná háth apná
hunar bhúle.
6 Agar mai͟n tujh ko yád na rakh-
ú͟n, aur agar mai͟n Yarúsalam ko apní
auwal khushí se ziyádatar 'azíz na
jánú͟n, to merí zubán tálú se lag jáe.
7 Ai KHUDÁWAND, baní Adúm kí
mukhálafat me͟n, Yarúsalam ke din
ko yád kar, ki unho͟n ne kahá, Use
barbád karo; use bekh o bun se bar-
bád karo.
8 Ai Bábul kí beṭí, jo gáratgar hai,
mubárak wuh jo tujh se us sulúk ká,
jo tú ne ham se kiyá, intiqám lewe.
9 Mubárak wuh, jo tere laṛko͟n ko
pakaṛke pattharo͟n par paṭak dewe.

CXXXVIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

MAI͟N apne sáre dil se terí sitáish
karú͟ngá; iláho͟n ke áge mai͟n
terí saná-khwání karú͟ngá.

2 Main̲ terí muqaddas haikal kí
taraf sijda karún̲gá, aur tere nám kí
sitáish karún̲gá, terí rahmat ke sabab,
aur terí sachái ke sabab; ki tú ne
apne qaul ko apne sáre nám se ziyáda
baṛháyá.
3 Jis din main̲ ne pukárá, tú ne
merí suní, aur merí rúh ko himmat
deke qawí kiyá.
4 Ai Ḳhudáwand, zamín ke sab
bádsháh tere mun̲h ke kalám sunke
terí sitáish karen̲ge.
5 Hán̲, we Ḳhudáwand kí ráhon̲
men̲ gáen̲ge, ki Ḳhudáwand ká jalál
baṛá hai.
6 Kyún̲ki Ḳhudáwand buland hai,
aur paston̲ par tawajjuh kartá hai,
aur magrúron̲ ko dúr se pahchántá
hai.
7 Harchand main̲ áfaton̲ ke darmi-
yán chaltá phirtá hún̲, par tú mujhe
zinda karegá; tú mere dushmanon̲ ke
qahr par apná háth baṛháegá, aur
apne dahne háth se mujhe bacháegá.
8 Ḳhudáwand mere liye kám ko
anjám degá; ai Ḳhudáwand, terí
rahmat abad tak hai; apne háthon̲ ke
banáe húe kámon̲ ko tark mat kar.

CXXXIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI Ḳhudáwand, tú mujhe jánchtá,
aur pahchántá hai.
2 Tú merá baiṭhná aur merá uṭhná
jántá hai: tú mere andeshe ko dúr se
daryáft kartá hai.
3 Tú merá chalná aur merá leṭná
ḳhúb jántá hai, balki tú merí sárí
rawishon̲ se wáqif hai.
4 Ki dekh, merí zubán par koí aisí
bát nahín̲, ki jis se tú, ai Ḳhudáwand,
bilkull ágáh nahín̲.
5 Tú áge píchhe merá ghernewálá
hai, aur tú ne apná háth mujh par
rakhá hai.
6 Aisá 'irfán mere liye niháyat
'ujúba hai; yih buland hai, main̲ us
ke ta,ín̲ nahín̲ pahunch saktá.
7 Terí rúh se main̲ kidhar jáún̲?
aur terí huzúrí se main̲ kahán̲ bhágún̲?
8 Agar main̲ ásmán ke úpar chaṛh
jáún̲, to tú wahán̲ hai; agar main̲
pátál men̲ apná bistar bichháún̲, to
dekh, tú wahán̲ bhí hai.
9 Agar subh ke pankh leke main̲
samundar ki intihá men̲ já rahún̲;
10 To wahán̲ bhí terá háth mujhe
le chalegá, aur terá dahná háth mujhe
sambhálegá.
11 Agar main̲ kahún̲, ki Táríkí to
mujhe chhipá legí; tab rát mere gird
roshní ho jáegí.
12 Yaqínan táríkí tere sámhne tí-
ragí nahín̲ paidá kartí; par rát din kí
mánind roshan hai; táríkí aur roshní
donon̲ ek-sán̲ hain̲.
13 Ki tú mere gurdon̲ ko apne qab-
ze men̲ rakhtá hai; merí má ke peṭ
men̲ tú ne mujh par sáya kiyá.
14 Main̲ terí sitáish hí kartá ra-
hún̲gá; kyún̲ki main̲ dahshatnák taur
se 'ajíb o garíb baná hún̲: tere kám
hairat-afzá hain̲; is ká mere jí ko
baṛá yaqín hai.
15 Jab ki main̲ parde men̲ banáyá
játá thá, aur zamín ke asfal men̲ man-
qúsh hotá thá, to mere jism kí súrat
tujh se chhipí na thí.
16 Terí ánkhon̲ ne mere be-tartíb
mádda ko dekhá; aur tere daftar men̲
ye sab chízen̲ tahrír kí gayín̲, aur un
ke dinon̲ ká hál bhí ki kab banen̲gí,
jab hanoz un men̲ se koí na thí.
17 Ai Ḳhudá, tere andeshe mere
haqq men̲ kyá hí qímatí hain̲! un kí
kull jam'a kyá hí baṛí hai!
18 Main̲ unhen̲ kyá ginún̲? we to
shumár men̲ ret se ziyáda hain̲; jab
main̲ jágtá hún̲, to phir bhí tere sáth
hún̲.
19 Ai Ḳhudá, tú yaqínan sharíron̲
ko qatl karegá; pas, ai ḳhúnío, mere
pás se dúr ho jáo.
20 Kyún̲ki we terí bábat shararat
se báten̲ karte hain̲; tere dushman to
terá nám abas lete hain̲.

21 Ai Khudáwand, kyá main un
ká kína nahín rakhtá, jo terá kína
rakhte hain? kyá main un se, jo tere
mukhálif hoke uṭhte hain, bezár na-
hín?
22 Main shiddat se un ká kína
rakhtá hún; main unhen apne dush-
manon men gintá hún.
23 Ai Khudá, mujhe jánch, aur
mere dil ko ján; mujhe ázmá, aur
mere andeshon ko pahchán:
24 Dekh, kyá mujh men koí dard-
angez 'ádat hai, ki nahín; aur mujh
ko abadí ráh men chalá.

CXL ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

Ai Khudáwand, sharír insán se
mujh ko rihái de; zálim ádmí-
on se mujhe bachá rakh;
2 Jo apne dilon men bure andeshe
karte hain; we har roz laṛáíon ke
wáste jama' hote.
3 Sámpon kí mánind we apní zu-
bánen tez karte; un ke honṭhon ke
tale afa'í ká zahr hai. Siláh.
4 Ai Khudáwand, sharír ke háth
se mujhe bachá; zálim insán se mu-
jhe mahfúz rakh; kyúnki we is fikr
men hain ki mere qadamon ko girá
dewen.
5 Magrúron ne chhipke mere liye
phandá aur rassíán taiyár kí hain;
unhon ne ráhguzar men jál bichháyá
hai; unhon ne mere liye dám lagáe
hain. Siláh.
6 Main ne Khudáwand se kahá,
Tú merá Khudá hai; ai Khudá-
wand, merí munáját kí áwáz sun.
7 Ai Yahowáh Khudáwand, ai me-
rí naját ke zor, jang ke dín tú ne
mere sir par sáya kiyá.
8 Ai Khudáwand, sharír ká mat-
lab púrá mat kar; us ke bure man-
súbon ko anjám tak pahunchne na
de, tá ki we sir na uṭháwen. Siláh.
9 Aur jinhon ne mujhe cháron ta-
raf se gher liyá hai, aisá kar ki un
ke honṭhon kí ziyánkárí unhín ke
siron par paṛe.
10 Un par angáre ḍále jáwen; wuh
unhen ág men jhonkegá, aur gaṛhon
men girá degá, ki we phir uṭh na
saken.
11 Bad-zubán ádmí zamín par qáim
na rahegá; sitam-gar insán sitam hí
ká shikár hoke nábúd ho jáegá.
12 Mujh ko yaqín hai, ki Khudá-
wand mazlúmon ká insáf karegá, aur
miskínon ká badlá legá.
13 Fi-l-haqíqat sádiq log terá nám
leke shukrguzárí karenge; aur rást-
báz tere huzúr men sukúnat karenge.

CXLI ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

Ai Khudáwand, main tujhe pu-
kártá hún; merí taraf jald á;
jab main tujhe pukárún, tab merí
áwáz par kán dhar.
2 Ki merí du'á tere huzúr bakhúr
kí tarah pahunchái jáwe; aur mere
háthon ká uṭháná shám kí qurbání
kí mánind ho.
3 Ai Khudáwand, mere munh par
nigahbán biṭhlá; mere honṭhon ke
darwázon kí darbání kar.
4 Mere dil ko kisí burí bát kí taraf
máil hone na de, ki wuh badkáron
men shámil hoke badkárí na kare;
aur mujhe un ke mazadár khánon
men se kuchh kháne na de.
5 Sádiq mujh ko máre, wuh mihr-
báni hai; wuh mujhe tambíh de, yih
mere sir ká raugan hai; agarchi do-
bára bhí kare, merá sir us se inkár na
karegá; par merí du'á un kí badká-
ríon ke bar'aks kí jáegí.
6 Un ke hákimon ne chaṭán ke
karáron ke darmiyán chhuṭṭí pái, aur
us waqt unhon ne merí báten sunín,
ki we míṭhí thín.
7 Hamárí haḍḍíán qabr ke munh
men yún bikhar gayín, jaise ki lakṛí
hotí, jab koí use zamín par chíre aur
káṭe.
8 Lekin, ai Yahowáh Khudáwand,

merí ánkheṉ terí taraf haiṉ; merá
tawakkul tujh par hai; tú merí ján
ko mat unḍel.
9 Mujh ko us dám se bachá jo un-
hoṉ ne mere liye bichháyá, aur bad-
károṉ ke jáloṉ se.
10 Ḳhabís apne dám meṉ ek sáth
phaṉs jáweṉ, jis waqt ki maiṉ us taraf
nikal jáúṉ.

CXLII ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd: ek du'á, jis waqt
wuh magáre meṉ thá.

MAIṈ Ḳhudáwand ke áge apní
áwáz buland kartá, maiṉ apní
áwáz hí se Ḳhudáwand se minnat
kartá húṉ.
2 Maiṉ apní faryád us ke huzúr
meṉ kholke kartá; aur apná dukh
dard us ke áge bayán kartá.
3 Jis waqt merá jí udás hai, tab tú
merí rawish jántá. Jis ráh ki maiṉ
chaltá húṉ, unhoṉ ne chhipke us meṉ
mere liye phandá lagáyá hai.
4 Maiṉ ne apne dahne háth nigáh
kí, aur dekhá, par koí na páyá, jo
mujhe pahchántá ho; mujhe kahíṉ
panáh na rahí; koí merí ján ká hál
púchhtá nahíṉ.
5 Ai Ḳhudáwand, maiṉ tere áge
chilláyá; aur maiṉ ne kahá, Tú merí
panáh hai, aur zindoṉ kí sarzamín meṉ
merá baḳhrá tú hai.
6 Merí sun le; kyúṉki maiṉ bahut
za'íf ho gayá húṉ; mujh ko un se, jo
mere píchhe paṛe haiṉ, chhuṛá le, ki
we mujh se zoráwar haiṉ.
7 Merí rúh ko qaid se riháí baḳhsh,
tá ki tere nám kí sitáish howe; sádiq
log mere áspás jam'a hoṉge, jab ki tú
mujh par ihsán karegá.

CXLIII ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

AI Ḳhudáwand, merí du'á sun,
merí minnatoṉ par kán rakh;
apní wafádárí se aur apní sadáqat se
merá jawáb de.
2 Aur apne bande ko apne sáth
'adálat meṉ na lá, kyúṉki koí insán
jítí ján tere huzúr rástbáz ṭhahar na-
híṉ saktá.
3 Ki dushman merí ján ke píchhe
paṛá hai; us ne merí zindagí ko ḳhák
par páemál kiyá; us ne mujh ko un
kí mánind, jo muddat se mar gaye
haiṉ, táríkí meṉ biṭháyá hai.
4 Is liye merá jí mujh meṉ udás ho
gayá hai; merá dil mere bích meṉ
ujaṛ gayá hai.
5 Maiṉ agle dinoṉ ko yád kartá húṉ;
maiṉ tere sáre kámoṉ ko sochtá húṉ;
maiṉ terí dastkárí par gaur kartá húṉ.
6 Maiṉ apne háth terí taraf baṛhátá
húṉ; merí rúh ḳhushk zamín kí má-
nind terí piyásí hai. Siláh.
7 Ai Ḳhudáwand, jald merí sun;
merí rúh tamám hone par hai; mujh
se muṉh na moṛ, nahíṉ to maiṉ un kí
mánind ho jáúṉgá, jo gaṛhe meṉ girte
haiṉ.
8 Mujh ko subh ke waqt apní sha-
faqat kí áwáz suná; kyúṉki merá
tawakkul tujh par hai: apní ráh ki
jis meṉ maiṉ chalúṉ, mujhe batá;
kyúṉki maiṉ apní rúh ko terí taraf
uṭhátá húṉ.
9 Ai Ḳhudáwand, mujh ko mere
dushmanoṉ se riháí de; ki maiṉ tere
pás panáh letá húṉ.
10 Mujhe apní marzí par chalná
sikhlá; kyúṉki tú hí to merá Ḳhudá
hai; terí nek rúh mujhe rástí ke mulk
meṉ le chale.
11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apne
nám ke liye zinda kar; apní sadáqat
ke liye merí ján musíbat se chhuṛá.
12 Aur apní rahmat se mere dush-
manoṉ ko faná kar; aur un sab ko, jo
mere jí ko, dukh dete haiṉ, nábúd kar;
kyúṉki maiṉ terá banda huṉ.

CXLIV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

KHUDA'WAND, merí chaṭán, mu-
bárak ho, jo mere háthoṉ ko
jang karná, aur merí unglíoṉ ko laṛná,
sikhlátá;

2 Merá shafaqat-karnewálá, aur
merá gaṛh, merá úṅchá burj, aur merá
chhuṛánewálá, merí sipar, aur wuh jis
par merá tawakkul hai, jo mere tale
mere logon̲ ko maglúb kartá hai.
3 Ai Ḳhudáwand, insán kyá hai,
ki tú use yád farmáwe? aur ádamzád
kaun hai, jo tú use shumár kare?
4 Insán to butlán kí mánind hai,
aur us kí zindagí ek guzarte húe sáya
kí mánind.
5 Ai Ḳhudáwand, apne ásmánon̲
ko jhuká, aur utar á: paháṛon̲ ko
chhú, to un se dhúwán̲ uṭhegá.
6 Bijlí girá, aur unhen̲ titar bitar
kar: apne tír chalá, aur unhen̲ ghabrá
de.
7 U'par se apne háth phailá, aur
mujhe rihái de; mujhe bahut páníon̲
se aur ajnabí aulád ke háth se chhuṛá
le;
8 Jin ke mun̲h se wáhí báten̲ ni-
kaltí hain̲, aur un ká dahná háth jhúṭh
ká dahná háth hai.
9 Ai Ḳhudá, main̲ tere liye ek nayá
gít gáún̲gá; main̲ das tár kí bín ba-
jáke terí saná-ḳhwání karún̲gá.
10 Tú hí hai, jo sháhon̲ ko naját
baḳhshtá hai, aur apne bande Dáúd ko
burí teg se bachátá hai.
11 Mujh ko ajnabí aulád ke háthon̲
se chhuṛá le, aur rihái baḳhsh, jinhon̲
ke mun̲h se wáhí kalám nikaltá hai,
aur jinhon̲ ká dahná háth jhúṭh ká
dahná háth hai;
12 Tá ki hamáre beṭe apní jawání
men̲ paudhon̲ kí mánind, aur hamárí
beṭíán̲ záviya kí ghúríon̲ kí mánind
howen̲, jo mahall ke andáza se ḳhush-
tarásh hon̲;
13 Tá ki hamáre maḳhzan málámál
howen̲, jin men̲ se har qism kí chíz
muyassar howe; aur hamárí bheṛen̲
hazáron̲ lákhon̲ hamárí galíon̲ men̲
janen̲;
14 Aur hamáre bail moṭe táze hon̲;
aur ki ṭúṭ paṛne kí naubat na howe,
aur na nikal jáne kí; aur ki hamáre
bázáron̲ men̲ kisí tarah kí nálish na
ho.
15 Mubárak hai wuh guroh, jis ká
yih hál ho; mubárak hai wuh guroh,
jis ká Ḳhudá Ḳhudáwand hai.

CXLV ZABU'R.

Dáúd ká saná e Zabúr.

AI Ḳhudá, mere bádsháh, main̲ terí
baṛáí karún̲gá; aur main̲ abad
ul ábád tere nám ko mubárak kah-
ún̲gá.
2 Main̲ har roz tujhe mubárak kah-
ún̲gá; aur main̲ abad ul ábád tere
nám kí sitáish karún̲gá.
3 Ḳhudáwand buzurg hai, aur wuh
niháyat sitáish ke láiq hai; aur us kí
buzurgí tahqíq karne se báhar hai.
4 Har ek pusht dúsrí pusht se tere
kámon̲ kí sitáish karegí, aur terí qud-
raton̲ ká bayán karegí.
5 Main̲ terí janáb kí jalíl 'izzat par,
aur tere 'ajáib kámon̲ par, dhyán kar-
ún̲gá.
6 Aur log tere haulnák kámon̲ kí
qudrat ká charchá karen̲; main̲ terí
buzurgí ká bayán karún̲gá.
7 We tere baṛe ihsán ká bahut sá
zikr karen̲ge, aur terí sadáqat ke gít
gáen̲ge.
8 Ḳhudáwand mihrbán aur rahím
hai; gussa karne men̲ dhímá, aur sha-
faqat men̲ baṛhkar hai.
9 Ḳhudáwand sab ke liye bhalá
hai; aur us kí rahmaten̲ us kí sárí
sana'aton̲ par hain̲.
10 Ai Ḳhudáwand, terí sárí dast-
kárían̲ terí saná-ḳhwání kartí hain̲;
aur tere muqaddas log tujhe mubárak-
bád kahte.
11 We terí saltanat ke jalál ká
bayán karte, aur terí qudrat ká char-
chá karte;
12 Tá ki ádmí-zádon̲ par us kí
qudraten̲, aur us kí saltanat kí jalíl
shaukaten̲, záhir karen̲.
13 Terí bádsháhat abadí bádsháhat
hai, aur terí hukúmat pusht dar pusht
qáim rahtí.

14 Khudáwand un sab ko, jo girte
hain, thámtá hai; aur un sab ko, jo
nihur gaye hain, uthá khará kartá hai.
15 Sab kí ánkhen tujh par lagí
hain; tú unhen waqt par un kí rozí
detá hai.
16 Tú apní mutthí kholtá hai, aur
har ek jándár ká pet bhartá hai.
17 Khudáwand apní sárí ráhon
men sádiq hai, aur apne sab kámon
men rahím hai.
18 Khudáwand un sab se, jo us ko
pukárte hain, nazdík hai; un sab se,
jo sachái se us ko pukárte hain.
19 Wuh un logon kí murád, jo us
se darte hain, púrí karegá; wuhí un
kí faryád sunegá, aur unhen bacháegá.
20 Khudáwand un sab kí, jo us se
muhabbat rakhte hain, hifázat kartá
hai; lekin sáre khabíson ko nábúd
karegá.
21 Merá munh Khudáwand kí si-
táish ká mazmún kahegá; hán, har ek
bashar abad ul ábád us ke muqaddas
nám ko mubárak kahá kare.

CXLVI ZABU'R.

Khuda'wand kí sitáish karo.
Ai merí ján, Khudáwand kí
sitáish kar.
2 Main jab tak jítá rahúngá, Khu-
dáwand kí sitáish karúngá; main jab
tak maujúd hún, Khudáwand kí
saná-khwání karúngá.
3 Amíron par, ádmí-záde par, tawak-
kul na karo; ki us men naját dene kí
táqat nahín.
4 Us ká dam nikal játá hai, wuh
apní mátí men phir játá hai; usí din
us ke mansúbe faná ho játe hain.
5 Mubárak hai wuh, jis kí kumak
Ya'qúb ká Khudá hai, aur jis ká ta-
wakkul Khudáwand us ke Khudá
par hai;
6 Jis ne ásmán banáyá, aur zamín,
aur daryá, aur sab jo kuchh ki un
men hai; jo hamesha apní sachái ko
barqarár rakhtá hai;
7 Jo mazlúmon ká insáf kartá hai,
aur bhúkhon ko rotí detá hai. Khudá-
wand asíron ko chhurátá hai;
8 Khudáwand andhon kí ánkhen
khol detá hai; Khudáwand unhen,
jo nihur gaye hain, sídhá khará kartá
hai; Khudáwand sádiqon ko 'azíz
rakhtá hai;
9 Khudáwand pardesíon ká ni-
gahbán hai; wuh yatímon aur bewon
ko sambháltá hai; lekin sharíron kí
ráh ko únchá níchá kartá hai.
10 Khudáwand abad tak saltanat
karegá, hán, terá Khudá, ai Saihún,
pusht dar pusht. Khudáwand kí
sitáish karo.

CXLVII ZABU'R.

Khuda'wand kí sitáish karo:
ki hamáre Khudá kí saná-khwá-
ní karná bhalá hai; is liye ki wuh
dil-'azíz hai; sitáish karná sháyasta
hai.
2 Khudáwand Yarúsalam ko ta'-
mír kartá hai; wuh Isráelí bichhure
húon ko jam'a kartá hai.
3 Wuh shikasta-dilon ká 'iláj kartá
hai; wuh un ke zakhmon ko bándh-
tá hai.
4 Wuh sitáron ká shumár kartá hai,
aur un ká judá judá nám rakhtá hai.
5 Hamárá Khudáwand buzurg hai,
aur bará qádir hai; us ká fahm bayán
se báhar hai.
6 Khudáwand halímon ko sam-
bháltá hai; par sharíron ko zamín par
patak detá hai.
7 Jawáb men apní bárí par tum
Khudáwand kí shukrguzárí ke gít
gáo; barbat bajáke hamáre Khudá kí
sitáish karo:
8 Jo ásmán par badlíon ká parda
dáltá hai; jo zamín ke liye menh
taiyár kartá hai; jo paháron par ghás
ugátá hai;
9 Jo bahímon ko rozí detá hai, aur
kauwon ke bachchon ko bhí, jo chil-
láte hain.

10 Us ko ghore ke zor se khushí nahín, aur mard kí pindlíon se razá nahín.

11 Khudáwand ko un se, jo us se darte hain, aur un se, jo us kí rahmat ke ummedwár hain, razá hai.

12 Ai Yarúsalam, Khudáwand kí sitáish kar; ai Saihún, apne Khudá kí sitáish kar.

13 Kyúnki us ne tere darwázon ke bendon ko mazbútí bakhshí, aur tujh men tere bachchon ko barakat dí.

14 Wuh terí atráf men amn bakhshtá, aur tujhe suthre se suthre gehún se ásúda kartá.

15 Wuh apná hukm zamín par bhejtá hai; us ká kalám niháyat tezrau hai.

16 Wuh barf ún kí mánind detá hai; wuh pálá rákh kí mánind bikhertá hai.

17 Wuh apne yakh ko luqmon kí mánind phenk detá hai; us kí thand kí bardásht kaun kar saktá hai?

18 Wuh apná hukm bhejtá hai, aur unhen galá detá hai; wuh apní hawá chalátá hai, aur pání bah játe hain.

19 Wuh apná kalám Ya'qúb par, aur apne huqúq aur apní 'adálaten Isráel par, záhir kartá hai.

20 Us ne kisí qaum se aisá sulúk nahín kiyá, aur na we us kí 'adálaton se ágáh ho gayín. Khudáwand kí sitáish karo.

CXLVIII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. A'smánon par se Khudáwand kí sitáish karo; bulandíon par se us kí sitáish karo.

2 Ai us ke sab firishto, us kí sitáish karo; ai us ke sab lashkaro, us kí sitáish karo.

3 Ai súraj, aur ai chánd, us kí sitáish karo; ai roshan sitáro, tum sab us kí sitáish karo.

4 Ai ásmánon ke ásmáno, aur ai pánío, jo ásmánon ke úpar ho, us kí sitáish karo.

5 We Khudáwand ke nám kí sitáish karen, ki us ne hukm diyá, aur we maujúd ho gaye.

6 Us ne un ko abadí páedárí bakhshí; us ne ek taqdír muqarrar kí, jo tal nahín saktí.

7 Ai tinníno, aur ai gahrápo, zamín par se Khudáwand kí sitáish karo.

8 A'g aur ole, barf aur bukhár, aur zor kí ándhí, jo us ke hukm ko bajá láte hain;

9 Pahár aur sáre tíle, mewadár darakht aur sáre deodár;

10 Janglí jánwar, aur sáre mawáshí, aur kíre makore, aur parinde;

11 Sháhán i zamín, aur sárí ummaten, umará aur zamín ke sab 'adálat-karnewále;

12 Jawán o kunwáríán bhí, aur búrhe, bachchon samet;

13 We Khudáwand ke nám kí sitáish karen, ki us ká nám akelá 'álishán hai; usí ká jalál zamín aur ásmán ke úpar phailá hai.

14 Wuhí apne logon ke síng ko buland kartá hai; yihí us ke pák logon kí, baní Isráel kí, us qaum kí jo us se nazdík hai, shaukat hai. Khudáwand kí sitáish karo.

CXLIX ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Khudáwand ká ek nayá gít gáo, aur us kí madh pák logon kí jamá'at men.

2 Isráel apne banánewále se shádmán howe; baní Saihún apne Bádsháh ke sabab khushí karen.

3 We us ke nám kí sitáish karte húe náchen; we tabla aur barbat bajáte húe us kí saná-khwání karen.

4 Kyúnki Khudáwand apne logon se khush hotá hai; wuh halímon ko naját kí zínat bakhshtá hai.

5 Pák log apní buzurgwárí par fakhr karen, aur apne bistaron par pare húe buland áwáz se gáyá karen.

6 Khudá kí sitáishen un kí zubán

par howen; aur ek do-dhárí talwár
un ke háthon men ho;
7 Tá ki gair-ummaton se intiqám
lewen, aur logon ko sazá dewen;
8 Ki un ke bádsháhon ko zanjíron
se, aur un ke amíron ko lohe kí berion
se jakren;
9 Tá ki un par wuh fatwá, jo likhá
húá hai, jári karen; ki us ke pák
logon kí yihi shaukat hai. KHUDÁ-
WAND kí sitáish karo.

CL ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
Us ke maqdis men Khudá kí
sitáish karo; us kí qudrat kí fazá par
us kí sitáish karo.
2 Us kí qudraton ke sabab us kí
sitáish karo; us kí buzurgí kí kasrat
ke mutábiq us kí sitáish karo.
3 Qarnái phúnkte húe us kí sitáish
karo; bín aur barbat chherte húe us
kí sitáish karo.
4 Tablá bajáte húe aur náchte húe
us kí sitáish karo; tárwále sázon ko
aur bánslíon ko bajáte húe us kí
sitáish karo.
5 Buland-áwáz jhánjh bajáke us
kí sitáish karo; khush-áwáz jhánjh
bajá bajáke us kí sitaish karo.
6 Har ek chíz, jo sáns letí hai,
KHUDÁWAND kí sitaish kare. KHU-
DÁWAND kí sitáish karo.

SULAIMA'N KE AMSA'L.

I BA'B.

DA'U'D ke bete baní Isráel ke bád-
sháh Sulaimán ke amsál;
2 Dánái aur tádíb síkhne ko, aur
tamíz kí báten samajhne ko;
3 Aur 'aql kí tarbíyat páne ko, aur
sadáqat, aur 'adálat, aur sári rástí
búјhne ko;
4 Aur sáda logon ko hoshyárí dene
ke liye, aur jawán ko dánish aur
imtiyáz.
5 Dáná ádmí agar sune, to wuh
ziyáda dánish páwegá, aur 'aqlwálá
maslahaten hásil karegá:
6 Ki masal, aur maqúla, aur ahl
i khirad kí báton ko, aur un ke mu-
'ammon ko samjhen.
7 ¶ KHUDÁWAND ká khauf dánish
kí ibtidá hai; lekin ahmaq dánái aur
tádíb ko haqír jánte hain.
8 Ai mere bete, apne báp kí tar-
bíyat ká shanawá ho, aur apní má kí
tákíd ko mat tark kar:
9 Ki yih tere sir ke liye raunaq
ká táj, aur terí gardan ke liye tauq
hain.
10 ¶ Ai mere bete, agar gunahgár
log tujhe phusláwen, tú mat mán.
11 Agar we kahen, A', hamáre sáth
chal, ki khúnrezí ke liye ghát men
lagen, aur chhipke ná-haqq begunáh
kí kamín men baithen;
12 Aur gor kí mánind un ko jítá
nigal jáwen, aur un kí tarah, jo garhe
men girte hain, samúchá;
13 Ham ko sab nafís asbáb milenge;
ham lút ke mál se apne ghar bhar-
enge;
14 Tú bhí ham logon ke darmiyán
apná qur'a dálegá; ham sab ke liye ek
hí thailí hogí:
15 To, ai mere bete, tú ráh men un

ke sáth mat chal, balki un ke ráste se
apne páṉwoṉ ko roke rah:
16 Kyúṉki un ke páṉw sharárat
ko dauṛte haiṉ, aur ḳhúnrezí ke liye
jaldí karte haiṉ.
17 Yaqínan jab chiṛiyá dekh le, to
dám bichháná 'abas hai.
18 We to apní hí ḳhúnrezí ke liye
ghát meṉ lage haiṉ; we chhipke apní
hí kamín meṉ baiṭhe.
19 Har ek jo ná-haqq zar-dost hai,
us kí rawisheṉ aisí hí haiṉ; ki we us
ke málikoṉ kí ján ko le lete haiṉ.
20 ¶ Dánái saṛak par hoke bulátí
hai; wuh bázároṉ meṉ áwáz sunátí
hai:
21 Wuh, jis makán meṉ ziyáda log
jam'a hote haiṉ, pukártí hai, aur shahr
ke pháṭakoṉ kí ḍewṛhíoṉ par kalám
kartí hai;
22 Ai sáda logo, tum kab tak sádagí
ko dost rakhoge? aur kab tak ṭhaṭṭhe-
báz apní ṭhaṭṭhebází par máil raheṉge,
aur jáhil 'ilm se kína rakheṉge?
23 Tum merí tambíh par muta-
wajjih ho; dekho, maiṉ apní rúh tum
par ḍálúṉgá, aur maiṉ apní báteṉ
tumheṉ samjháúṉgá.
24 ¶ Azbaski maiṉ ne buláyá, par
tum ne na máná; maiṉ ne apná háth
lambá kiyá, par koí mutawajjih na
húá;
25 Balki tum ne merí sárí mas-
lahatoṉ ko náchíz jáná, aur merí
sarzanish kí qadr na kí:
26 To maiṉ bhí tumhárí pareshání
par hansúṉgá, aur jab tum par dahshat
gálib hogí, to maiṉ ṭhaṭṭhe márúṉgá;
27 Jis waqt tumhárí dahshat ándhí
kí mánind tum par áwegí, aur tumhárí
áfat girdbád kí tarah tum tak pahun-
chegí; aur jis waqt tangí aur jánkaní
tum par paṛegí:
28 Tab we mujh ko pukáreṉge, par
maiṉ jawáb na dúṉgá; we sawere
mujh ko ḍhúnḍheṉge, par mujhe na
páweṉge:
29 Kyúṉki unhoṉ ne dánish ká
kína rakhá, aur Ḳhudáwand ke ḳhauf
ko iḳhtiyár na kiyá:
30 Unhoṉ ne merí maslahat ko
manzúr na kiyá; balki unhoṉ ne merí
sárí sarzanish ko haqír jáná:
31 So we apní hí ráh ke mewe
kháweṉge, aur apní hí maslahatoṉ se
ser howeṉge.
32 Ki jáhiloṉ kí bargashtagí unheṉ
qatl karegí, aur ahmaqoṉ kí kámyábí
unheṉ ján se máregí.
33 Lekin wuh, jo merí suntá hai,
itmínán se sukúnat karegá, aur balá
ke ḳhauf se mahfúz rahegá.

II BÁB.

Ai mere beṭe, agar tú merí bátoṉ ko
qabúl karegá, aur mere hukmoṉ
ko apne pás dhar rakhegá;
2 Aise ki tú dánái sunne kí taraf
apne kán dhare, aur fahmíd se apná
dil lagáwe;
3 Háṉ, agar tú 'aqlmandí ke liye
pukáregá, aur fahmíd ke liye apní
áwáz uṭháwegá;
4 Aur agar tú us ko yúṉ ḍhúnḍhe-
gá, jis tarah rúpe ko ḍhúnḍhte haiṉ;
aur yúṉ us kí talásh karegá, jis tarah
ganj nihání kí talásh karte haiṉ:
5 Tab tú Ḳhudáwand ke ḳhauf ko
samjhegá, aur Ḳhudá kí shinásái ko
páwegá.
6 Kyúṉki Ḳhudáwand dánái
baḳhshtá hai; us ke muṉh se dánish
aur fahm nikaltí haiṉ.
7 Wuh rástkároṉ ke liye salámatí
ko rakh chhoṛtá hai; wuh un ke liye,
jin kí rawish kámil hai, ek sipar hai;
8 Ki 'adálat ke rástoṉ ká muháfiz
ho, aur apne pák logoṉ kí ráh ká
nigahbán.
9 Tab hí tú sadáqat, aur 'adálat,
aur sárí rástí ko, aur har ek nek rawish
ko, samjhegá.
10 ¶ Jis waqt dánái tere dil meṉ
dáḳhil hogí, aur dánish tere jí ko
piyárí lagegí;
11 Us waqt imtiyáz terí nigahbání
karegá, aur fahmíd terí háfiz hogí;

12 Tá ki tujhe sharír kí ráh se, aur
us insán se, jo gumráhí kí báteṉ kartá
hai, bacháwe;
13 Jo rástí kí ráhoṉ ko tark karte
haiṉ, tá ki táríkí kí ráhoṉ meṉ chaleṉ;
14 Jo badí karne se ḳhushwaqt
hote haiṉ, aur sharíroṉ kí gumráhí se
ḳhurramí karte haiṉ;
15 Jin kí rawisheṉ ṭeṛhí haiṉ, aur
we apní ráhoṉ meṉ kajrau haiṉ;
16 Tá ki tú begána 'aurat se bachá
rahe, us ajnabí 'aurat se, jo tujh ko
apní bátoṉ se phuslátí hai;
17 Jo apní jawání ke ḳháwind ko
tark kar detí hai, aur apne Ḳhudá ke
'ahd ko bhulá detí hai.
18 Kyúṉki us ká ghar maut kí
taraf jhuká húá hai, aur us kí ráheṉ
murdoṉ kí taraf játí haiṉ.
19 Sab jo ki us kí taraf játe, phir
nahíṉ lauṭte; we zindagání kí ráhoṉ
ko phir nahíṉ pakaṛte.
20 ¶ Tá ki tú bhale logoṉ kí ráh
par chale, aur sádiqoṉ kí rawishoṉ ko
liye rahe.
21 Kyúṉki sídhe log mulk meṉ
baseṉge, aur sáf-dil log us meṉ báqí
raheṉge:
22 Lekin sharír log zamín par se
káṭ ḍále jáeṉge, aur be-ímán us se
ukháṛe jáeṉge.

III BA'B.

AI mere beṭe, merí sharí'at ko
farámosh na kar; par terá dil
mere hukmoṉ ko hifz kare;
2 Ki we 'umr kí darází, aur pírí,
aur salámatí tujh ko baḳhsheṉge.
3 Aisá mat kar ki rahmat aur
sadáqat tujh ko tark kareṉ; balki un
ko tú apní gardan par bándh, aur un
ko apne dil kí taḳhtí par likh rakh:
4 To tú Ḳhudá aur ḳhalq ká
manzúr i nazar hoke ni'amat aur baṛí
qadr páwegá.
5 ¶ Apne sáre dil se KHUDÁWAND
par tawakkul kar, aur apní samajh
par takiya mat kar.
6 Apní sárí ráhoṉ meṉ us ká iqrár
kar, aur wuh terí rahnumáí karegá.
7 ¶ Apní nigáh meṉ áp ko dá-
nishmand mat ján; KHUDÁWAND se
ḍar, aur badí se báz rah.
8 Yih terí náf ke liye sihhat, aur
terí haḍḍíoṉ ke liye taráwaṭ hogí.
9 Apne mál se, aur apní har qism
kí afzáish ke pahle phaloṉ se, KHUDÁ-
WAND kí ta'zím kar:
10 To tere ambárḳháne kasrat i
paidáwár se ma'múr howeṉge, aur tere
kolhú nayí mai se chhalak jáeṉge.
11 ¶ Ai mere beṭe, KHUDÁWAND kí
tambíh ko haqír mat ján, aur us kí
tádíb se bezár mat ho.
12 Kyúṉki KHUDÁWAND jis ko
piyár kartá hai, us ko tambíh detá
hai, jis tarah báp us beṭe ko, ki jis se
wuh ḳhush hai.
13 ¶ Kyá hí mubárak hai wuh
insán, jis ne dánáí ko páyá hai; aur
wuh ádmí, jis ne 'aqlmandí ko hásil
kiyá.
14 Kyúṉki us kí saudágarí chándí
kí saudágarí se, aur us ká hásil chokhe
sone se bihtar hai.
15 Ki wuh la'loṉ se ziyáda mahang-
molí hai; aur sárí chízeṉ, jin kí
ḳhwáhish tú rakh saktá hai, us ke
barábar nahíṉ.
16 'Umr kí darází us ke dahne háth
meṉ hai; aur us ke báeṉ háth meṉ
daulat aur 'izzat haiṉ.
17 Us kí ráheṉ ḳhushí kí ráheṉ
haiṉ, aur us kí sárí rawisheṉ salámatí
kí haiṉ.
18 Wuh un ke liye, jo use pakaṛe
rahte haiṉ, zindagání ká daraḳht hai:
ḳhushhál hai wuh jo use liye rakhtá
hai.
19 KHUDÁWAND ne dánáí se zamín
kí bunyád kí; aur 'aqlmandí se ásmán
árásta kiyá.
20 Us kí dánish se gahráíáṉ phúṭ
niklíṉ, aur ásmán se os kí búndeṉ
ṭapkíṉ.
21 ¶ Ai mere beṭe, un ko apní

ánkhon se ojhal mat hone de; balki
'aqlmandí aur tamíz ko nigáh rakh.
22 So we terí ján ke liye hayát, aur
terí gardan ke liye raunaq hongí.
23 Tab tú apní ráhon men salámatí
se chalegá, aur terá pánw ṭhokar na
kháegá.
24 Jis waqt tú leṭ rahegá, tú hirá-
sán na howegá; hán, tú leṭ rahegá,
aur terí nínd míṭhí hogí.
25 Achának haul se, aur sharíron
ke túfán se, jab ki wuh uṭhe, mat
ghabrá.
26 Ki KHUDÁWAND tere i'atimád
ká bá'is hogá, aur tere pánw ká háfiz,
tá ki wuh qaid na howe.
27 ¶ Un se, jo ihsán ke mustahiqq
hain, use báz mat rakh, jis waqt ki tere
háth men aisá karne ká ikhtiyár ho.
28 Jab tere pás ho, to apne hamsáye
ko yih mat kah, Já, aur phir á, ki
main kal dúngá.
29 Apne hamsáye par badí ká
mansúba mat bándh, jis hál ki wuh
be-fikr hoke tere pás rahtá hai.
30 ¶ Kisí insán se be-sabab jhagṛá
mat kar, jis hál men ki us ne tujh se
kuchh badí nahín kí.
31 ¶ Zálim par hasad na kar, aur
us kí ráhon men se kisí ko pasand na
kar;
32 Kyúnki kajrau se KHUDÁWAND
ko nafrat hai; par us ká ráz mustaqím
logon ke pás hai.
33 ¶ Sharíron ke ghar par KHUDÁ-
WAND kí la'nat hai; par wuh sádiqon
ke makán men barakat bakhshtá hai.
34 Yaqínan wuh ṭhaṭṭhá-karnewál-
on par ṭhaṭṭhá kartá hai; par farotanon
ko fazl bakhshtá hai.
35 Dánishmand log shaukat ke
wáris howenge; par jáhilon kí taraqqí
sharmindagí hogí.

IV BA'B.

AI laṛko, báp kí ta'lím suno, aur
'aqlmandí ke hásil karne par
dhyán rakho.
2 Main tum ko achchhí ta'lím detá
húṉ; so tum mere HUKM ko tark na
karo.
3 Ki main, apne báp ká beṭá, apní
má ke sámhne láṛlá iklautá thá.
4 Us ne bhí mujhe sikhláyá, aur
mujhe kahá, ki Merí báton par apná
dil lagá; mere hukmon ko hifz kar,
aur jítá rah.
5 Tú dánáí hásil kar, aur 'aqlmandí
bhí hásil kar, aur use farámosh na
kar; aur mere munh kí báton se
kanára mat kar.
6 Use tark na kar, ki wuh terí hi-
máyat karegí; us se muhabbat rakh,
wuh terí nigahbán hogí.
7 Dánáí auwal chíz hai; so tú
dánáí hásil kar, aur apní sab hásilát
ke sáth fahmíd paidá kar.
8 Tú us kí buzurgí kar, wuh tujhe
baṛháwegí; wuh tujhe sarfarází bakh-
shegí, jab tú use gale lagáwe.
9 Wuh tere sir par lutf ká zewar
rakhegí; wuh tujh ko shaukat ká táj
de degí.
10 Ai mere beṭe, sun, aur merí bát-
en mán; tab terí 'umr ke baras bahut
se honge.
11 Main ne tujhe dánáí kí ráh men
ta'lím dí hai; main ne sídhe ráston
men tujhe chaláyá.
12 Jab tú chalegá, to tere pánw
tang jagah men na paṛenge: jab tú
dauṛegá, to tú ṭhokar na kháwegá.
13 Tádíb ko mazbútí se pakaṛ
rakh; use jáne mat de; use dhar rakh,
ki wuh terí zindagání hai.
14 ¶ Sharíron kí ráh men dákhil
mat ho, aur khabíson ke ráste men
mat já.
15 Us se báz rah; us ke nazdík
guzar na kar; udhar se phir já, aur
guzar já.
16 Kyúnki we, jab tak ziyánkárí
na kar len, tab tak sote nahín; aur jis
hál ki kisí ko girá na den, un kí nínd
un se játí rahtí.
17 We sharárat kí roṭí kháte hain,
aur andher kí mai píte hain.

18 Lekin sádiqon kí rawish us
chamaknewále naiyir kí mánind hai,
jo púre din tak roshan hotá chalá játá
hai.
19 Sharíron kí ráh táríkí kí mánind
hai; we use, ki jis se we ṭhokar kháte
hain, nahín jánte.
20 ¶ Ai mere beṭe, merí báton par
dhyán rakh, aur mere kalám par kán
dhar.
21 Un ko apní nazar se gáib na
hone de, aur un ko apne dil ke dar-
miyán rakh chhoṛ.
22 Kyúnki we un ke liye, jo un ko
páte hain, zindagání, aur un ke sáre
jism ke liye sihhat hain.
23 ¶ Apne dil kí baṛí se baṛí kha-
bardárí kar, ki zindagání ke anjám usí
se hain.
24 Munh kí kajrauí ko apne se dúr
phenk de, aur ṭeṛhe labon ko apne pás
se dúr kar.
25 Aur aisá kar, ki terí ánkhen 'ain
sámhne dekhen, aur teri palaken tere
áge kí taraf sídhí nigáh karen.
26 Apne pánwon kí rawish ko gaur
kar; so terí sárí ráhen sábit ho jáwen-
gí.
27 Na dahne háth ko muṛ, aur na
báen ko; par apne pánw ko badí kí
taraf se pher.

V BA'B.

AI mere beṭe, merí dánáí par dhyán
rakh, aur merí fahmíd kí taraf
apne kán dhar;
2 Tá ki tú imtiyáz par nigáh rakhe,
aur tere lab dánish ko hifz karen.
3 ¶ Kyúnki begána 'aurat ke hon-
ṭhon se shahd ṭapká paṛtá hai, aur us
ká tálú tel se ziyáda chikná hai;
4 Par us ká anjám nágdauná kí
mánind kaṛwá hai, aur do-dhárí talwár
kí mánind tez hai.
5 Us ke pánw maut hí men utarte
hain; us ke qadam jahannam ko pakṛe
húe hain.
6 Tá na ho ki tú zindagí kí ráh ko
dhyán karne lage, us kí ráhen már-
pech kí hotín, so tú unhen pahchán
nahín saktá.
7 Pas, ai laṛko, merí suno, aur mere
munh kí báton se kanára na karo.
8 Apná rásta us se dúr banáo, aur
us ke ghar ke darwáze ke nazdík na
jáo;
9 Tá na howe, ki tú apní 'izzat
auron ko, aur apní 'umr be-rahmon ko
de:
10 Na howe, ki begána log terí
qúwat se ser howen, aur terí sárí kamáí
ajnabí ke ghar men sarf ho;
11 Aur tú ákhir ko, jis waqt terá
gosht aur terá badan faná ho jáwen-
ge, to karáhegá,
12 Aur tú kahegá, Afsos, main ne
tádíb se kyún kína rakhá, aur mere
dil ne sarzanish ko kyún haqír jáná;
13 Aur apne ustádon kí sadá ko na
máná, aur un kí taraf, jo mujhe tarbí-
yat karte the, apná kán na jhukáyá!
14 Qaríb thá, ki main jamá'at aur
majlis ke darmiyán har ek qism kí
badí karún.
15 ¶ Apne hí hauz se pání pí, aur
apní hí báolí men se bahtá pání:
16 To tere chashme báhar phail-
enge, aur galíon men tere pání kí
nahren.
17 Tú hí akelá un ká málik ho, aur
koí begána terá sharík na ho.
18 Tere chashme men barakat ho,
aur tú apní jawání kí jorú ke sáth
khushwaqt rah.
19 Wuh 'ishq-angez gazál aur dil-
pasand áhú terí hai; us kí chhátíon se
har waqt mahzúz ho, aur us kí mu-
habbat se hamesha farefta rah.
20 Aur, ai mere beṭe, tú kis liye
begána 'aurat se farefta, aur ajnabí se
ham-kinár hogá?
21 Ki insán kí ráhen KHUDÁWAND
kí ánkhon ke sámhne hain, aur wuh
us kí sárí rawishon ko jánchtá hai.
22 ¶ Sharír kí badkáríán usí ko
pakaṛ lengí, aur wuh apne hí gunáh kí
rassíon se jakṛá jáegá.

23 Wuh be-tarbíyat páe mar jáegá ; aur apní jahálat kí shiddat men̲ bhaṭaktá phiregá.

VI BA'B.

AI mere beṭe, agar tú apne dost ká zámin húá, aur agar tú ne kisí begáne se shart ká háth márá ;
2 To tú apne hí mun̲h kí báton̲ se phande men̲ phan̲sá, aur apne hí mun̲h ke sukhan se pakṛá gayá.
3 Ai mere beṭe, ab yih kar, aur apne ta,ín̲ bachá, jab ki tú apne dost ke háth men̲ giriftár húá hai : pas já, aur farotaní kar, aur apne bhái kí minnat samájat kar.
4 Apní ánkhen̲ nínd ke supurd mat kar, na apní palaken̲ úngh ke.
5 Apne ta,ín̲ gazál kí tarah saiyád ke háth se, aur chiṛiye kí mánind chiṛímár ke dast se bachá.
6 ¶ Ai káhil ádmí, chyún̲ṭí ke pás já ; us kí rawishen̲ dekh, aur dánish hásil kar :
7 Ki wuh, báwujúde ki us ká koí sardár, koí karoṛá, koí hákim nahín̲,
8 Garmí ke mausim men̲ apne liye khurish taiyár kartí hai, aur dirau ke waqt apne wáste khurák jam'a kartí hai.
9 Ai káhil ádmí, tú kab tak soyá karegá ? tú kab apní nínd se uṭhegá ?
10 Thoṛá soná, aur thoṛá únghná, aur thoṛá háthon̲ ko nínd ke liye sameṭ lená ;
11 So terí muflisí musáfir kí tarah á pahunchegí, aur terí muhtájí hathyár-band mard kí tarah.
12 ¶ Nákára ádmí aur sharír insán mun̲h kí kajrauí men̲ chaltá hai.
13 Wuh apní ánkhen̲ mártá hai ; wuh apne pán̲won̲ se báten̲ kartá hai ; wuh apní unglíon̲ se ta'lím detá hai.
14 Kajrauíán̲ us ke dil men̲ hain̲ ; wuh sadá ziyánkárí ke mansúbe bándhtá hai ; wuh jhagṛe barpá kartá hai.
15 So us par nágahání halákat áwegí ; wuh ek-ba-ek aisí shikast kháwegá, ki jis ká 'iláj na milegá.
16 ¶ KHUDÁWAND chha chízon̲ ká kína rakhtá hai, hán̲, sát hain̲ jin se us kí ján ko nafrat hai :
17 U'nchí ánkhen̲, jhúṭhí zubán, aur we háth jo be-gunáh ká khún karte,
18 Dil jo bure mansúbe bándhtá hai, pán̲w jo jald burái ke liye dauṛte hain̲,
19 Jhúṭhá gawáh, jo jhúṭh boltá hai, aur wuh jo bháíon̲ ke darmiyán jhagṛe barpá kartá hai.
20 ¶ Ai mere beṭe, apne báp ke hukm ko hifz kar, aur apní má kí tákíd ko mat chhoṛ.
21 Unhen̲ sadá apne dil par bándh rakh, aur unhen̲ apní gardan par gánṭh lagá.
22 Ki jab tú kahín̲ jáegá, to wuh terá rahbar hogá ; aur jab tú soegá, to wuh terí nigahbání karegá ; aur jab tú jágegá, to wuh tujh se báten̲ karegá.
23 Ki hukm jo hai, chirág hai ; aur tákíd jo hai, núr hai ; aur tarbíyat kí tambíhen̲ jo hain̲, zindagí kí ráhen̲ hain̲ ;
24 Ki tujhe burí 'aurat se mahfúz rakhen̲, aur begána 'aurat kí zubán kí cháplúsí se.
25 Apne dil men̲ us ke husn kí ragbat mat rakh ; aisá na kar ki wuh tujh ko apní palakon̲ se pakṛe.
26 Kyún̲ki fáhisha 'aurat ke sabab se ek hí girda roṭí kí naubat hotí ; aur khasamwálí záníya qímatí ján ká shikár kartí hai.
27 Kyá ho saktá hai, ki insán apne síne men̲ ág lewe, aur us ke kapṛe jal na jáwen̲ ?
28 Kyá mumkin hai, ki koí jalte húe koelon̲ par chale, aur us ke pán̲w na jalen̲ ?
29 Aisá hí hai wuh, jo apne hamsáye kí jorú se hambistar hotá hai ; jo koí use chhútá hai, so be-gunáh nahín̲ rah saktá.

30 Log chor ko, jo ki bhúkhá hoke
apná nafs bharne ko chorí kare, haqír
nahín jánte hain;
31 Par agar wuh khojke pakṛá
jáwe, to sát guná degá; balki wuh
apne ghar ká sárá mál adá karegá.
32 Wuh jo kisi kí jorú se ziná
kartá hai, kam-'aql hai; jo yih kartá
hai, apní ján ko halák kartá hai.
33 Wuh zakhm aur zillat páwegá;
us kí ruswái kisí tarah miṭái na jáegí.
34 Ki gairat se mard ko gazab hotá
hai; so wuh intiqám ke din hargiz
tars na kháegá.
35 Wuh kisí tarah ká fidya manzúr
na karegá; wuh hargiz rází na hogá,
agarchi terí taraf se bahut se in'ám
diye jáwen.

VII BA'B.

Ai mere beṭe, merí báton ko hifz
kar, aur mere hukmon ko apne
pás chhipá rakh.
2 Mere hukmon ko hifz kar, aur
jítá rah; aur merí tákíd ko apní
ánkhon kí putlí kí mánind baná.
3 Un ko apní unglíon par bándh;
un ko apne dil kí takhtí par likh.
4 Dánái ko kah, ki Tú merí bahin
hai; aur fahmíd ko apní áshná ján;
5 Tá ki we tujh ko begána 'aurat
se, us ajnabí se, jo apní báton se terí
cháplúsí kartí hai, bachá rakhen.
6 ¶ Ki main ne apne ghar ke da-
ríche men baiṭhe húe jharokhe se
nigáh kí,
7 Aur sáda lauhon ke darmiyán
nazar kí, aur beṭon men se ek jawán
ko, jo 'aqlmandí men qásir thá, dekhá,
8 Us galí men, jo us ke kone se
lag-bhag thí, guzartá thá; aur us ne
us ke ghar kí ráh lí;
9 Godhúlí men shám ko, kálí an-
dherí men ádhí rát ko:
10 Aur dekho, ki wahán ek 'aurat
jo dil kí chaturí thí, fáhisha ke bhes
men use milí.
11 Wuh gaugái aur khudsar hai;
us ke pánw apne ghar men nahín
ṭhaharte;
12 Chunánchi ab wuh ghar ke
báhar hai; phir ab wuh bázáron men
hai, aur kone kone kamín men lagí
hai.
13 So us ne use pakṛá, aur us kí
machchhíán lín, aur ḍhíṭhí nazar
karke us se kahá,
14 Salámatí ke zabíhe mujh par
farz the; áj ke din main ne apní
nazren adá kín.
15 Is liye main terí muláqát ko
báhar nikalke sawere tere mukhṛe ko
baṛí talásh se ḍhúnḍhtí thí; so main
ne tujhe páyá.
16 Main ne apne palang par bálá-
poshon, aur Misr ke dhárídár katán
ko bichháyá hai.
17 Main ne apne palang ko murr,
aur agar, aur dárchíní ke 'itr se,
khushbú kiyá hai.
18 A', milke subh tak muhabbat
se mast howen; á, báham 'ishqbází se
jí bahláwen.
19 Ki merá khasam to ghar men
nahín; us ne dúr ká safar kiyá hai:
20 Wuh thailá naqd ká apne háth
men le gayá hai; aur wuh chándrát
ko ghar áwegá.
21 Garaz us ne apní dil-kash guft-
gú kí bahut báton se us ko bahkáyá,
aur apne labon kí cháplúsí se use
gumráh kiyá.
22 Wuh ekáek us ke píchhe ho
liyá, jaise ki bail zabh hone ko, aur
jaise ki koí zanjír pahine húe be-
wuqúfon kí sazá páne ko játá;
23 Yahán tak ki barchhí us ke ji-
gar ke pár ho gayí, us murg kí má-
nind, jo dám kí taraf jald játá hai,
aur nahín jántá ki wahán us kí ján
jáegí.
24 ¶ So ab, ai beṭo, merí suno, aur
mere munh kí báton par dhyán rakho.
25 Apne dil ko us kí ráhon par
máil hone na de; bhaṭakkar us ke ráh-
guzaron men mat já.

26 Ki us ne bahutoṉ ko gháyal karke girá diyá hai; háṉ, us ne bahut se baháduroṉ ko qatl kiyá hai.

27 Us ká ghar pátál kí ráheṉ hai, jo maut ke andarúní makánoṉ meṉ pahuṉchátí haiṉ.

VIII BA'B.

KYA' dánái nahíṉ pukártí? Aur kyá fahmíd buland áwáz nahíṉ kartí?

2 Wuh saṛak ke pás únche maqámoṉ kí choṭíoṉ par, aur chau-ráhoṉ ke chabútare par, khaṛí hotí hai.

3 Wuh phátakoṉ ke nazdík, shahr ke madḳhal par, jaháṉ se darwázoṉ meṉ dáḳhil hote haiṉ, chillátí hai,

4 Ki Ai ádmío, maiṉ tumheṉ bulátí húṉ, aur baní A'dam kí taraf apní áwáz uṭhátí húṉ;

5 Ai bewuqúfo, ḳhirad ko samjho, aur ai jáhilo, tum samajhnewálá dil paidá karo.

6 Suno, ki maiṉ latíf mazmún kahtí húṉ; aur mere laboṉ se, jab we khulte haiṉ, to sachchí báteṉ nikaltí haiṉ.

7 Ki merá muṉh sach sach kahtá hai; aur mere laboṉ ko sharárat se nafrat hai.

8 Mere muṉh kí sárí báteṉ sadáqat se haiṉ; un meṉ kuchh ṭeṛhá tirchhá nahíṉ.

9 We sab us ke nazdík, jo dánish rakhtá hai, sídhí haiṉ; aur un ke ḳhiyál meṉ jo haqíqat-shinás haiṉ, rást haiṉ.

10 Merí tarbíyat ko qabúl karo, na rúpe ko; aur ma'rifat ko chokhe sone se ziyáda pasand karo.

11 Ki dánái la'loṉ se bhí bihtar hai; aur sárí chízeṉ, jin kí tamanná kí játí hai, us ke barábar ho nahíṉ saktíṉ.

12 Maiṉ, jo dánái húṉ, hoshyárí ke sáth rahtí húṉ, aur 'ilm ke mansúbe mujh hí se íjád hote haiṉ.

13 KHUDÁWAND ká ḳhauf yih hai, ki insán badí se kína rakhe; gurúr, aur sheḳhí, aur bad-ráhí, aur muṉh kí kajrauí se maiṉ kína rakhtí húṉ.

14 Maslahat aur sídhí tadbír merí haiṉ; maiṉ hí dánish húṉ, aur qúwat merí hí hai.

15 Sháhán mere sabab se saltanat karte haiṉ, aur salátín insáf se faisala karte haiṉ.

16 Mere bá'is se wálí, aur amír, aur zamín ke sáre munsif, hukúmat karte haiṉ.

17 Maiṉ un par 'áshiq húṉ, jo mujh par 'áshiq haiṉ; aur we, jo mujh ko sawere ḍhúṉḍhte haiṉ, mujh ko páweṉge.

18 Daulat aur 'izzat mere sáth haiṉ; háṉ, wuh daulat jo páedár hai, aur sadáqat.

19 Merá phal sone se, háṉ, chokhe sone se, aur merá hásil ḳhális chándí se, bihtar hai.

20 Maiṉ sadáqat kí ráh meṉ aur 'adálat kí ráhguzaroṉ ke darmiyán chaltí húṉ;

21 Tá ki maiṉ un ko, jo mujhe piyár karte haiṉ, achchhe mál ke wáris karúṉ; aur maiṉ un ke ḳhazáne bhar dúṉ.

22 KHUDÁWAND apne intizám ke shurú' meṉ mujhe rakhtá thá, apní sana'atoṉ se peshtar, qadím se.

23 Maiṉ azal se muqarrar húí, zamín kí paidáish kí ibtidá se pahle.

24 Maiṉ us waqt paidá húí, jab ki gahráo na the, aur chashmoṉ ke makán pání se bhare na the.

25 Maiṉ paháṛoṉ ke qáim kiye jáne ke peshtar, aur ṭíloṉ se áge paidá húí;

26 Hanoz us ne na zamín banái thí, na maidán, balki dunyá ká pahlá ḍhelá bhí nahíṉ.

27 Maiṉ us waqt thí, jab ki us ne ásmán banáe, aur samundar kí sath par dáirá khíṉchá;

28 Jis waqt us ne úpar kí taraf badlíoṉ ko muqarrar kiyá, aur jis waqt us ne gahráo ke chashmoṉ ko zor baḳhsha;

29 Jis waqt us ne samundar kí hadd
ṭhahráí, ki pání us ke hukm se báhar
na jáen; jis waqt us ne zamín kí
newen ḍálín;
30 Us waqt main parwarda kí má-
nind us ke sáth thí; aur main roz roz
us kí khushnúdí thí, aur har waqt us
ke huzúr khushí kartí thí.
31 Main us kí zamín kí ábád atráf
men shádí kartí thí, aur merí khush-
núdí baní A'dam kí suhbat se húí.
32 So ab, ai farzando, merí suno:
kyúnki we, jo merí ráhon ko hifz
karte hain, nekbakht hain.
33 Tarbíyat ko suno, ki tum dá-
nishmand bano, aur us se kanára na
karo.
34 Sa'ádatmand wuh insán, jo merí
suntá hai, aur jo har roz mere ástánon
par ráh taktá hai, aur mere darwázon
kí chaukhaṭon par intizár kartá rahtá
hai.
35 Kyúnki jo mujh ko pátá hai, so
zindagí ko pátá hai; aur wuh KHUDÁ-
WAND kí taraf se fazl hásil karegá.
36 Lekin wuh, jo merá gunáh kar-
tá hai, so apní ján se badí kartá hai;
we sab, jo merá kína rakhte hain,
maut ko piyár karte hain.

IX BA'B.

DA'NA'I' ne apne liye ghar banáyá
hai, us ne apne sát sutún taráshe
hain:
2 Us ne apne zabíhon ko zabh kiyá
hai; us ne apní mai ko miláyá hai;
us ne apní mez ko chuná hai.
3 Us ne apní sahelíon ko bhejá hai;
wuh shahr ke únche maqámon kí
choṭíon par pukártí hai,
4 Jo koí bewuqúf ho, idhar áwe;
usí ko, jo dánish se khálí hai, wuh
kahtí hai,
5 Chalá á, aur merí roṭíon men se
khá, aur us mai men se, jise main ne
miláyá hai, pí.
6 Jáhilon kí suhbat chhoṛ de, aur
zinda ho, aur dánish kí ráh par chalá
chal.
7 Wuh jo ṭhaṭṭhá-karnewále ko
tambíh kartá hai, apne liye zillat hásil
kartá hai; aur wuh jo sharír insán ko
ḍánṭtá hai, áp hí chhút pátá hai.
8 Thaṭṭhá-karnewále ko tambíh
mat kar, na ho ki wuh terá kína
rakhe; dánishmand ko tambíh kar,
ki wuh tujhe piyár karegá.
9 Dáná insán ko ta'lím de, ki wuh
ziyáda dánái hásil karegá; sádiq ko
sikhlá, ki wuh 'ilm men ziyáda ta-
raqqí karegá.
10 KHUDÁWAND ká khauf dánái ká
shurú' hai, aur Quddús kí pahchán
fahmíd hai.
11 Ki mere sabab se tere din baṛh-
enge, aur terí zindagání ke baras bahut
ho jáenge.
12 Agar tú dáná hogá, to terí dánái
tere hí liye hogí, aur tú jo ṭhaṭṭhá
kartá hai, to tú áp hí us kí sazá ká
bojh uṭháegá.
13 ¶ Bewuqúf 'aurat gaugáí hotí
hai; wuh ahmaq hai, aur kuchh nahín
jántí.
14 Wuh apne ghar ke darwáze par,
aur shahr ke únche makánon ke úpar,
píṛhí par baiṭhí hai,
15 Ki musáfiron ko, jo apní sídhí
ráh chale játe hain, buláwe:
16 Ki jo koí sáda-lauh hai, idhar
áwe; aur wuh jo dánish se khálí hai,
wuh us ko kahtí hai,
17 Chorí ke pání men shíríní hai;
aur wuh roṭí, jo chhipke kháí jáwe,
baṛí mazadár hai.
18 Lekin wuh nahín jántá, ki wa-
hán murde hain; us ke sáre mihmán
jahannam kí tháh men hain.

X BA'B.

SULAIMA'N kí maslen. Dánish-
mand beṭá báp ko khushnúd kar-
tá hai; par be-dánish farzand apní má
ká bár i khátir hotá hai.
2 Sharárat ke khazáne kuchh fáida
nahín karte; par sadáqat maut se naját
detí hai.
3 KHUDÁWAND sádiqon kí ján ko

bhúkh se halák hone na degá; par
wuh sharíron ko un kí sharárat ke
sabab dhakel degá.
4 Wuh jo dhíle háth se kám kartá
hai, kangál ho jáwegá; par chálákon
ká háth daulat paidá kartá hai.
5 Jo garmí ke mausim men ikatthá
kartá hai, wuh dánishwar betá hai·
par wuh, jo dirau ke waqt so rahtá hai,
ek betá hai jo ruswáí ká bá'is hai.
6 Sádiq ke sir par barakaten hain;
par sharíron ke munh ko zulm chhipá
degá.
7 Sádiq ká zikr barakat ke liye
hogá; lekin sharíron ká nám sar
jáwegá.
8 Wuh, jis ká dil 'áqil hai, hukm
mánegá; par gappí bewuqúf gir paregá.
9 Wuh jo rástí se chaltá hai, salá-
matí se játá hai; par wuh, jo ultí ráh
játá hai, mashhúr kiyá jáegá.
10 Wuh jo ánkhen matkátá hai,
gamgín kartá hai; aur gappí bewuqúf
gir paregá.
11 Sádiq ká munh zindagí ká
chashma hai; par zulm sharíron ká
munh dhámp legá.
12 Kínawarí jhagrá barpá kartí hai;
par muhabbat sáre gunáhon ko dhámp
detí hai.
13 Wuh jo sáhib i fahm hai, us ke
labon ke andar khirad hai; par wuh,
jo be-khirad hai, us kí píth ke liye
lath hai.
14 Dánishmand log ma'rifat fará-
ham karte hain; par jáhil ká munh
halákat se nazdík hai.
15 Máldár ádmí kí daulat us ká
hasín shahr hai; kangálon kí halákat
un kí tang-dastí hai.
16 Sádiq kí kamáí zindagání ke
liye hai; par khabíson ká phal gunáh
ke liye hai.
17 Jo ta'lím ko hifz kartá hai, wuh
zindagání kí ráh par hai; par wuh jo
tambíh se bhágtá hai, gumráh hotá
hai.
18 Wuh, jo jhúthe honthon se kína
chhipátá hai, aur wuh, jo tuhmat
kartá hai, bewuqúf hai.
19 Kalám kí kasrat men kuchh na
kuchh gunáh hogá; par wuh, jo apne
labon ko roke játá hai, dáná hai.
20 Sádiq kí zubán chokhí chándí
hai; sharíron ká dil kam-qímat hai.
21 Sádiqon ke honth bahuton ko
khiláte hain; lekin jáhil log be-dánishí
se marte hain.
22 Khudáwand hí kí barakat dau-
lat bakhshtí hai, aur wuh us par
kuchh mashaqqat na barhátá.
23 Ziyánkárí karná ahmaq ká ek
tamaskhur hai; par wuh, jo dánish-
mand hai, us ke liye 'aql hogí.
24 Sharír ká khauf usí par paregá;
par sádiqon ká matlab bar áwegá.
25 Jis tarah bagúlá játá rahtá hai,
usí tarah sharír báqí na rahegá; lekin
sádiq jo hai ek abadí bunyád hai.
26 Jaisá sirka dánton ke liye, aur
jaisá dhunwán ánkhon ke liye hai, aisá
hí sust ádmí un ke liye hai jo use
bhejte hain.
27 Khudáwand ká khauf 'umr ko
daráz kartá hai; par sharíron kí zin-
dagí ghatáí játí hai.
28 Sádiqon ká intizár khushí hai;
par sharíron kí ummed faná ho jáegí.
29 Khudáwand kí ráh sídhe logon
ke liye tawánáí hai; par badkirdáron
ke liye halákat hai.
30 Sádiqon ko kabhí jumbish na
hogí; par sharír zamín par hargiz na
rahenge.
31 Sádiqon ká munh khirad záhir
kartá hai; par wuh zubán, jo kajrau
hai, kát dálí jáegí.
32 Sádiq ke honthon ko ma'lúm
hai, ki pasandída bát kyá hai; par
sharír ká munh kajrauíán hain.

XI BAB.

Makr kí tarázú se Khudáwand
ko nafrat hai; lekin púrá bat-
khará us kí khushí hai.
2 Jab gurúr átá hai, tab ruswáí

bhí áti hai; par dánái kháksáron ke
sáth hai.
3 Sídhon kí rástí un kí rahnumá
hogí, aur khatákáron kí bargashtagí
unhen halák karegí.
4 Qahr ke din daulat se kám nahín
nikaltá; par sadáqat maut hí se rihái
detí hai.
5 Kámil ádmí kí sadáqat us kí ráh
sídhí kartí hai; par sharír apní sharárat se gir partá hai.
6 Sídhon kí sadáqat un ko rihái
degí; par khatákár apní hí sharárat
se pakre jáwenge.
7 Sharír insán jab mar gayá, to us
kí tamanná bhí marí; aur zálimon kí
ummed faná ho játí hai.
8 Sádiq musíbat se rihái pátá hai,
aur us ke badle sharír pakrá játá hai.
9 Riyákár insán apní báton se apne
hamsáye ko halák kartá hai: par
sádiq ma'rifat ke sabab rihái pátá hai.
10 Jab sádiq logon kí taraqqí hotí
hai, to shahr khush hotá hai; aur jab
sharír mar játá hai, to log khushí se
na'ra márte hain.
11 Sádiqon kí barakat se bastí sarfaráz hotí hai; par wuh khabíson ke
munh se girái játí hai.
12 Wuh, jo samajh se khálí hai,
apne parosí ko zalíl kartá hai; par
sáhib i fahm chup ho rahtá hai.
13 Lutrá ádmí áke jáke bhed fásh
kartá hai; par wuh jo dil se amánatdár hai, bát chhipátá hai.
14 Jahán maslahat nahín, wahán
logon kí tabáhí hai; lekin mushíron
kí kasrat se salámatí hai.
15 Wuh jo begána ádmí ká zámin
hotá hai, us ká bará tútá hogá; par
wuh, jo zámin hone se nafrat rakhtá
hai, be-khatar hai.
16 Jamálwálí 'aurat 'izzat hásil
kartí hai, aur pahlawán daulat hásil
karte hain.
17 Rahm-dil insán apní ján ke sáth
neki kartá hai; par wuh jo kattar hai,
apne jism ko bhí dukh detá hai.
18 Sharír kí kamái jo wuh kartá
hai jhúthí hai; par sadáqat bonewálá
sachchá ajr páwegá.
19 Jis tarah rástbází zindagí ko le
pahunchátí, usí tarah wuh jo badí ká
píchhá kartá hai, apní maut ko pahunchtá.
20 Jinhon ke dilon men burái hai,
un se KHUDÁWAND ko nafrat hai; par
jin kí rawishen sídhí hain, un se wuh
khush hai.
21 Harchand háth se háth miláyá
jáwe, par sharír be-sazá na chhútegá;
lekin sádiq kí nasl rihái páwegí.
22 Shakíl 'aurat, jo be-imtiyáz ho,
aisí hai, jaise sone kí nath súar kí
thuthní men.
23 Sádiq kí tamanná sirf nekí hai;
par sharíron kí ummed gazab hai.
24 Koí to aisá hai, jo khindátá hai,
tad bhí mál barhtá hai; phir koí hai,
jo nekí se háth ziyáda khínchtá hai,
par faqat kangálpan kí taraf hotá.
25 Wuh jo faiyáz-dil hai, motá ho
jáegá, aur wuh jo seráb kartá hai, áp
hí seráb hogá.
26 Wuh jo galla mol le le rakhtá
hai, log us par la'nat karenge; par us
ke sir par, jo bechtá hai, barakat
hogí.
27 Wuh jo koshish se nekí ke darpai hai, maqbúliyat ká tálib hai, aur
jo ziyánkárí kí talásh kartá hai, wuh
us ke áge áwegí.
28 Jise apne mál par bharosá hai,
wuh gir paregá; par sádiq patton kí
mánind hará hogá.
29 Wuh jo apne gharáne ko dukh
detá hai, hawá ká wáris hogá; aur
jáhil us kí chákarí karegá jis ká dil
hoshyár hai.
30 Sádiq ká phal jo hai, zindagí ká
darakht hai; aur wuh jo nekí se jíon
ko moh letá hai, dáná hai.
31 Dekh, sádiq ko zamín par badlá
diyá jáegá; to kitná ziyáda sharír aur
gunahgár ko.

XII BA'B.

JO koí tádíb ko dost rakhtá hai,
ma'rifat ko dost rakhtá hai; par
jo koí tambíh se kína rakhtá hai,
haiwán hai.
2 Nek-mard KHUDÁWAND kí mihr-
bání hásil kartá hai; par wuh us
shakhs ko, jo bure mansúbe kartá hai,
mujrim thahráwegá.
3 Koí insán sharárat se páedár
nahín rah saktá; par sádiqon kí bekh
ko kabhí jumbish na hogí.
4 Nek 'aurat apne shauhar ke liye
ek táj hai; par wuh, jo khajil kartí
hai, us kí haddíon men saráhat kí
mánind hai.
5 Sádiqon ke andeshe rástí hain; par
sharíron ke mansúbe makr hain.
6 Sharíron kí báten yihí hain, ki
kamín men baithke khún karen; par
sídhe logon ká munh unhen rihái
detá hai.
7 Sharír log ulat diye játe hain, aur
we maujúd nahín; par sádiqon ká ghar
qáim rahegá.
8 Insán kí ta'ríf us kí 'aqlmandí ke
mutábiq kí játí hai; par wuh, jo kaj-
dilá hai, ruswá hogá.
9 Wuh insán, jo chhotá samjhá
jáwe, magar us pás ek chákar howe,
us se bihtar hai jo áp ko bará jáne
aur roti ká muhtáj rahe.
10 Sádiq apne chaupáye kí ján kí
khabar letá; par sharíron kí rahmat
bhí 'ain zulm hai.
11 Jo apní zamín men kishtkárí
kartá hai, roti se ser hogá; par wuh,
jo nákáron ká pairau hai, dánish se
khálí hai.
12 Sharír badí ká shikár cháhte
hain; par sádiqon kí jar phailtí hai.
13 Sharír apne hí labon kí kha-
tákárí se phande men phansá; par
sádiq musíbat se nikal bachegá.
14 Insán apne munh ke phalon ke
wasíle khúbí se ser kiyá jáegá, aur
insán ke háthon kí jazá use dí jáegí.
15 Bewuqúf kí rawish us kí nigáh
men bhalí hai; par wuh, jo maslahat
ká sunnewálá hai, khiradmand hai.
16 Jáhil ká gussa filfaur daryáft ho
játá hai; par sáhib i tamíz ruswáí ko
dhámp detá hai.
17 Wuh jo sach boltá hai, sadáqat
ko áshkárá dikhlátá hai; par jhútha
gawáh dagá detá hai.
18 Be-ta,ammul kí bolí aisí hai,
jaise talwár kí húlen; par dánish-
waron kí zubán sihhat-bakhsh hai.
19 Sachche honth hamesha tak sá-
bit honge; par jhúthí zubán sirf ek
dam kí hai.
20 We jo badí ke mansúbe karte
hain, un ke dil men dagá hai; par
khushí un ke liye hai, jo ki sulh kí
maslahat karte hain.
21 Sádiq par koí burá hádisa na
paregá; par sharír ká sarásar ziyán
hogá.
22 Jhúthe labon se KHUDÁWAND
ko nafrat hai; par we, jo rástí se kám
rakhte hain, us kí khushí hain.
23 Dánishwar ádmí ma'rifat ko
chhipátá hai; par ahmaqon ke dil
himáqat kí manádí karte hain.
24 Chálák ádmí ká háth hukmrán
hogá; par sust ádmí khiráj-guzár
banegá.
25 Insán ke dil ká gam us ko jhu-
ká detá hai; par bhalí bát us ko
khushnúd kartí hai.
26 Wuh jo sádiq hai, apne hamsáya
kí rahnumáí kartá hai; par sharíron
kí ráh unhen bhatkátí hai.
27 Sust ádmí us ko, jise us ne shi-
kár kiyá, kabáb nahín kartá; par
chálák ádmí ká mál giránbahá hai.
28 Sadáqat kí ráh men zindagání
hai, aur us ke ráhguzaron men hargiz
maut nahín.

XIII BA'B.

DA'NISHWAR betá apne báp kí
ta'lím suntá hai; par thatthá-
karnewálá sarzanish par kán nahín
dhartá.
2 Insán apne munh ke phal men

se achchhá kháwegá; par gaddáron kí
ján sitam ko.
3 Wuh jo apne munh kí nigah-
bání kartá hai, apní ján kí nigahbání
kartá hai; par wuh jo apne honthon
ko pasártá hai, halák hogá.
4 Sust ádmí ká jí bahut kuchh
cháhtá hai, lekin use kuchh nahín
miltá; par chálákon ká jí motá hogá.
5 Sádiq insán jhúth se kína rakhtá
hai; par sharír ádmí nafrat-angez hai,
aur ruswá ho játá hai.
6 Sadáqat us kí, jis kí rawish sídhí
hai, nigahbání kartí hai; par sharárat
bhatakte pánw ko thes khilátí hai.
7 Ek to apne ta,ín daulatmand
thahrátá hai, lekin us ke pás kuchh
nahín hai: ek áp ko kangál kartá hai,
lekin bará daulatmand hai.
8 A'dmí kí ján ká fidiya us ká mál
aur asbáb hai; par kangál malámat
ko nahín suntá.
9 Sádiqon ká chirág roshan rahegá;
par shaníron ká diyá bujháyá jáegá.
10 Jhagrá sirf magrúri se hotá hai;
par 'aql un ke sáth hai, jo maslahat ko
pasand karte hain.
11 Wuh daulat jo batálat se hásil
kí jáwe, ghat játí hai; par jo koí
mihnat se faráham kartá hai, us kí
daulat barhtí rahegí.
12 Ummed ke der tak mauqúf rah-
ne se dil kí be-árámí hotí; par árzú
ká bar áná zindagí ká darakht hai.
13 Jo kalám kí tahqír kartá hai,
halák kiyá jáegá; par jo hukm se
dartá hai, us kí khairiyat hogí.
14 Dánishmand ká qánún hayát ká
chashma hai, tá ki wuh maut ke
phandon se chhutkárá páne ká bá'is
howe.
15 Fahm kí durustí qabúliyat bakh-
shtí hai; par khatákáron kí ráh kathin
hai.
16 Har ek dáná ádmí hoshyárí se
kám kartá hai; par ahmaq apní hi-
máqat ko phailá detá hai.
17 Sharír paigambar balá men
giriftár hotá hai; par diyánatdár elchí
sihhat-bakhsh hai.
18 Kangálpan aur ruswáí us ke liye
hain, jo tarbiyat ko pasand nahín
kartá; par wuh, jo tambíh par muta-
wajjih hotá hai, 'izzat páegá.
19 Jab murád hásil hotí hai, tab jí
bahut khush hotá hai; par badí se
báz áne men ahmaqon ko nafrat hai.
20 Wuh jo dánáon ke sáth chaltá
hai dáná hogá; par jáhilon ká ham-
nishín halák kiyá jáegá.
21 Badí gunahgáron ke píchhe
daurtí hai; par sádiqon ko achchhá
badlá diyá jáegá.
22 Nek ádmí apne poton ke liye
mírás chhortá hai; par gunahgár kí
daulat sádiqon ke liye faráham kí játí
hai.
23 Bahutsí khurák jote húe banjar
se kangálon ko hotí hai; par aisá bhí
hotá hai, ki koí insáf ke na hone se,
barbád ho játá hai.
24 Wuh jo apní chharí ko báz
rakhtá hai, apne bete se kína rakhtá
hai; par wuh jo use piyár kartá hai
sawere us kí tádíb kartá hai.
25 Sádiq kháke ser hotá hai; par
sharír ká pet nahín bhartá.

XIV BA'B.

DA'NISHWAR 'aurat apná ghar
banátí hai; par ahmaq use ap-
ne háthon se dhá detí hai.
2 Wuh jo apní rást rawishon par
chalá játá hai, KHUDÁWAND se dartá
hai; par wuh, jo apní ráhon men
kajrau hai, us kí hiqárat kartá hai.
3 Jáhilon ke munh men gurúr,
misl láthí kí hai; par dánishmandon
ke lab un kí nigahbání karte hain.
4 Jahán bail nahín, wahán nánden
pák sáf to hain; par galle kí afzáish
bail ke zor se hai.
5 Diyánatdár gawáh jhúth nahín
kahtá; lekin jhúthá gawáh bahuterí
jhúthí báten boltá hai.
6 Thatthebáz khirad kí talásh kar-

tá hai, aur nahín pátá; par ma'rifat use sahaj se miltí, jo fahmwálá hai.

7 Jáhil insán se, jab tú us men ma'rifat ke honth na dekhe, kinára kar já.

8 Dáná insán kí hikmat yih hai, ki apní ráh pahcháne; par jáhilon kí be-shu'úrí dhokhá hai.

9 Jáhil log gunáh karke hanste hain; par sádiqon ke darmiyán maqbúliyat hai.

10 Apní apní ján-káhí ko dil hí khúb jántá hai; aur begána us kí khurramí men dakhl nahín rakhtá.

11 Sharír ká ghar barbád ho jáegá; par sádiq ká khaima namúdár rahegá.

12 Ek ráh hai, jo insán ko sídhí dikhláí detí, par us kí intihá men maut kí ráhen hain.

13 Hansne men bhí dil ká gam hai, aur us shádmání ká anjám mátam hai.

14 Wuh jis ká dil rúgardán hai, apní hí ráhon se ser ho jáegá; par wuh jo bhalá ádmí hai, áp apní taraf se chain páwegá.

15 Nádán har ek sukhan ko yaqín kartá hai; par dáná apní rawish ko dekhtá bháltá hai.

16 Dánishwar insán dartá hai, aur badí se bhágtá hai; par be-dánish jhunjhlátá hai, aur be-bák rahtá hai.

17 Gussewar ádmí bewuqúfí kartá, aur fitna-angez ádmí ghinauná hotá hai.

18 Bewuqúf log jahálat kí mírás páte hain: par dánáon ke sir par ma'rifat ká táj hai.

19 Sharír log bhalon ke áge, aur khabís sádiqon ke darwázon par jhukte hain.

20 Kangál se us ká hamsáya bhí bezár hai; par máldár ke bahut se dost hain.

21 Wuh jo apne hamsáye ko haqír jántá hai, gunáh kartá hai; par wuh, jo kangál par rahm kartá hai, mubárak hai.

22 Kyá we jo burá mansúba karte hain, khatá nahín karte? par rahmat aur sacháí un ke liye hain, jo khair-andesh hain.

23 Har tarah kí mihnat se mál kí firáwání hotí; par labon kí ziyádagoí sirf muhtájí tak pahunchátí hai.

24 Dánishwaron ke liye un kí daulat táj hai; par jáhilon kí bewuqúfí, mahz bewuqúfí.

25 Sachchá gawáh ján bachátá hai; par dagábáz jhúth boltá hai.

26 Khudáwand ke khauf men qawí ummed hai, aur us ke farzandon ko panáh kí jagah miltí hai.

27 Khudáwand ká khauf zindagání ká chashma hai, tá ki maut ke phandon se chhutkárá ho.

28 Ri'áyá kí kasrat men bádsháh kí shándárí hai; par logon kí kamtí men sarkár kí kharábí hai.

29 Wuh jo jald gusse nahín hotá, bará fahmwálá hai; par wuh jo jhakkí hai, bewuqúfí ko sarfaráz kartá hai.

30 Tabí'at kí salímí badan kí hayát hai; par dáh haddíon kí gandagí hai.

31 Wuh jo miskín par zulm kartá hai, us ke banánewále ko malámat kartá hai; par wuh jo use ta'zím kartá hai, miskínon par rahm kartá hai.

32 Sharír insán apní sharárat se dhakel diyá játá hai; par sádiq marne par bhí ummedwár hai.

33 Dánish us ke dil men, jo samajhdár insán hai, thahrí rahtí hai; par jáhilon ke andar ká hál fásh ho játá hai.

34 Sadáqat guroh ko sarfarází bakhshtí hai; par gunáh qaumon ke liye ruswáí hai.

35 Dáná khádim par bádsháh kí mihrbání hai; par us ká qahr us par hai, jo ruswáí ká bá'is hai.

XV BA'B.

MULA'IM jawáb gusse ko kho detá hai; par karakht báten gazab-angez hain.

2 Dánishmandon kí zubán dánish ko khúb isti'amál kartí; par jáhilon ká munh jahálat ugaltá hai.
3 KHUDÁWAND kí ánkhen sab makánon men, kyá bure kyá bhale kí dekhnewálían hain.
4 Sihhat-bakhsh zubán zindagání ká darakht hai; par us kí kajrauí rúh kí shikastagí ká bá'is hai.
5 Jáhil apne báp kí tarbíyat ko haqír jántá hai; par wuh jo tambíh se khabardár hotá hai, dáná hai.
6 Sádiq ke ghar men bará khazána hai; par sharír kí ámdaní men pareshání shámil hai.
7 Dánishwar ke lab ma'rifat ko phailáte hain; par bewuqúf ká dil use jo rást nahín.
8 Sharír ke zabíhe se KHUDÁWAND ko nafrat hai; par sídhe ádmí kí du'á us kí razá hai.
9 Sharír kí rawish se KHUDÁWAND ko nafrat hai; par wuh use, jo sadáqat kí pairauí kartá hai, dost rakhtá hai.
10 Wuh, jis ne ráste ko tark kiyá hai, sakht tádíb páegá; aur wuh, jo tambíh ká kína rakhtá hai, mar jáegá.
11 Pátál aur halákat KHUDÁWAND ke rúbarú hain: to kitná ziyáda baní A'dam ke dil na honge?
12 Thatthebáz ádmí us ko jo use tambíh detá hai, dost nahín rakhtá; aur wuh dánishmandon kí majlis men hargiz nahín játá.
13 Khush-dilí khanda-rúí ko paidá kartí hai; par dil kí gamgíní se insán shikasta-khátir hotá hai.
14 Sanjída logon ká dil ma'rifat ká tálib hai; par jáhilon ká munh jahálat ko khátá hai.
15 Shikasta-khátir ke sab din bure hain; par wuh, jo khush-dil hai, hameshá jashn kartá hai.
16 Thorá, jo KHUDÁWAND ke khauf ke sáth ho, us bare ganj se, jo ranj ke sáth ho, bihtar hai.
17 Ság pát ká kháná us jagah par, jahán muhabbat hai, pále húe bail se, jis ke sáth bad-khwáhí ho, bihtar hai.
18 Gussewar insán fitna barpá kartá hai; par wuh, jo gusse men dhíma hai, jhagrá mitátá hai.
19 Káhil insán kí ráh kánton kí tattí sí hai; par rástkáron kí rawish sháhráh kí mánind hai.
20 Hoshyár betá báp ko khushnúd kartá hai; par bewuqúf ádmí apní má kí tahqír kartá hai.
21 Himáqat us kí nigáh men jo khirad se khálí hai, shádmání hai; par wuh insán, jo 'aqlmand hai, sídhí ráh chalá játá hai.
22 Sáre iráde, bagair maslahat ke, bátil hote hain; par we bahutere mushíron se qiyám páte hain.
23 Insán apne munh ke jawáb se masrúr hotá hai; aur wuh bát, jo waqt par kahí játí hai, kyá khúb hai!
24 Zindagání kí rawish dánishwar ke liye únche par hai, tá ki wuh níche kí taraf aur jahannam se nikal bháge.
25 KHUDÁWAND magrúron ká ghar dhá detá hai; par wuh bewa ke siwáne ko qáim kartá hai.
26 Sharíron ke andeshon se KHUDÁWAND ko nafrat hai; par pák logon ká kalám dilchasp hai.
27 Wuh jo hirs ke mál se khush hotá hai, apne gharáne ko dukh detá hai; par wuh, jo rishwat se nafrat rakhtá hai, jíegá.
28 Sádiq ká dil jawáb dene ke liye gaur kartá hai; par sharíron ká munh burí chízen ugaltá hai.
29 KHUDÁWAND sharíron se dúr hai; par wuh sádiqon kí du'á suntá hai.
30 A'nkhon ká núr dil ko khush kartá hai; aur khushkhabarí haddíon men farbihí paidá kartí hai.
31 Wuh kán jo zindagání kí tambíhen suntá hai, dánishwaron ke darmiyán sukúnat karegá.
32 Wuh jo tádíb ko na-manzúr

kartá, apní hí ján ko haqír jántá hai: par wuh, jo tambíh par kán lagátá, apne liye dánái pátá hai.
33 Khudáwand ká khauf, jo hai, khirad kí ta'lím hai; aur sarfarází se áge farotaní hai.

XVI BA'B.

INSA'N to apná dil musta'idd kartá; par zubán se jawáb dená Khudáwand kí taraf se hotá hai.
2 Insán kí sárí rawishen us kí ánkhon ke sámhne pák sáf hain; par Khudáwand rúhon ko taultá hai.
3 Apne sáre kám Khudáwand par dál de; to tere sáre mansúbe qáim rahenge.
4 Khudáwand ne har ek chíz apne liye banáí; hán, sharíron ko bhí us ne bure din ke liye banáyá.
5 Har ek se, jis ke dil men gurúr hai, Khudáwand ko nafrat hai; har chand háth se háth miláyá jáwe, wuh be-sazá na chhútegá.
6 Rahmat aur wafádárí se badkárí dhámpí játí hai; aur log Khudáwand ke khauf ke sabab badí se báz rahte hain.
7 Jab insán kí rawishen Khudáwand kí marzí ke mutábiq hotí hain, to wuh us ke dushmanon ko bhí us ke dost banátá hai.
8 Thorá sá, jo sadáqat ke sáth ho, barí ámdaní se, jo bagair rástí ke ho, bihtar hai.
9 A'dmí ká dil apní ek ráh thahrátá hai; par Khudáwand us ke qadamon ko sábit kartá hai.
10 Kalám rabbání bádsháh ke labon par hai, aur us ká munh 'adálat karne men khatá nahín kartá.
11 Púrá wazn aur thík tarázú Khudáwand kí hain; thailí ke sáre bát us ká kám hain.
12 Sharárat ká kám karne se bádsháhon ko nafrat hai; ki takht kí páedárí sadáqat se hai.
13 Sachche lab bádsháhon kí razámandí hain; aur we us ko, jo sach boltá hai, piyár karte hain.
14 Bádsháh ká gussa maut ke harkáron kí mánind hai; par dánishmand insán use thandhá kartá hai.
15 Bádsháh ke chihre ke núr men zindagání hai; aur us kí razá ákhirí barsát kí ek badlí kí mánind hai.
16 Khirad hásil karná sone se kyá hí bahut bihtar hai; aur fahmíd paidá karná rúpe se bahut pasandída hai.
17 Rástkár ádmí kí sháhráh yih hai, ki badí se bhúge; aur wuh, jo apní ráh se khabardár hai, apní ján ká nigahbán hai.
18 Halákat se pahle takabbur, aur zawál se áge dil ká gurúr hai.
19 Farotanon ke sáth farotan banná us se bihtar hai, ki lút ká mál magrúron ke sáth bánt líjiye.
20 Wuh jo dánishmandí se károbár kartá hai, bhaláí dekhegá; aur wuh, jis ká tawakkul Khudáwand par hai, sa'ádatmand hai.
21 Wuh jo 'aqlmand dil rakhtá hai, dáná kahlátá hai; aur shírín zubání se ma'rifat kí firáwání hotí hai.
22 Sáhib i dánish ke liye dánish zindagání ká chashma hai; par jáhilon kí tarbíyat jahálat hai.
23 Dánishmand ká dil us ke munh ko tarbíyat kartá hai, aur us ke labon kí fazílat ko barhátá hai.
24 Dil-pasand báten shahd ke chhatte kí mánind jí ko míthí lagtí hain, aur we haddíon ke liye shifá hain.
25 Aisí ráh maujúd hai, ki insán ko sídhí dikhláí dewe; par us kí intihá men maut kí ráhen hain.
26 Wuh jo mihnat kartá hai, apne liye kartá hai, kyúnki us ká munh us se mihnat karwátá hai.
27 Sharír ádmí sharárat ko khodke nikáltá hai, aur us ke labon men goyá jalánewálí ág hai.
28 Kajrau ádmí fitna-angezí kartá hai, aur kánáphúsí-karnewálá doston ko bhí judá kar detá hai.

29 Zálim ádmí apne hamsáye ko
wargalátá hai, aur us ko us ráh men
le játá hai, jo bhalí nahín.
30 Wuh ánkhen márke sharáraten
íjád kartá hai, aur lab hiláke fasád
barpá kartá hai.
31 Sufed sir shaukat ká táj hai,
basharte ki wuh rástbází kí ráh par
páyá jáwe.
32 Jo gussa karne men dhímá hai,
pahlawán se bihtar hai: aur wuh jo
apní rúh par zábit hai, us se jo shahr
ko le letá hai.
33 Qur'a god men dálá játá; par us
ká sárá intizám KHUDÁWAND kí taraf
se hai.

XVII BA'B.

RU'KHA' ek nawálá, jo chain ke
sáth ho, us ghar se, jo zabíhon
se pur ho, par jhagrá un ke sáth hai,
bihtar hai.
2 Dánishmand chákar us bete par,
jo khajil kartá hai, hukmrán hogá,
aur wuh bháíon men shámil hoke
mírás ká hissa lewegá.
3 Chándí ke liye ghariyá hai, aur
sone ke liye bhatthí; par KHUDÁWAND
dilon ko tátá hai.
4 Badkirdár ádmí jhúthe labon kí
suntá hai, aur darog-go kajrau zubán
ká shanawá hotá hai.
5 Wuh jo miskín par hanstá hai,
us ke banánewále kí hiqárat kartá
hai; aur wuh jo auron kí musíbat se
khush hotá hai, be-gunáh na thahregá.
6 Beton ke bete búrhon ke táj, aur
beton ke fakhr un ke bápdáde hain.
7 Khush-taqrírí bewuqúf ko nahín
sajtí; to kitná kam darog lab ashráf-
dil ko.
8 Hadya us kí ánkhon men, jis ke
háth lagtá hai, girán-bahá jawáhir hai,
aur wuh, jidhar us ká tawajjuh hotá
hai, kám ká thahartá hai.
9 Wuh jo qusúr ko chhipá dáltá
hai, dostí ká joyán hai; par wuh jo
aisí bát ká do-bára zikr kartá hai,
doston men judáí kartá hai.
10 Ek tambíh dánishwar ádmí men
us se ziyáda baith játí hai, ki sau kore
márná jáhil men.
11 Jo mahz sarkash hai, sharárat
ká joyán hai; so us ke muqábale men
ek sang-dil qásid bhejá jáegá.
12 Ríchh ká, ki jis ke bachche
pakre gaye, ádmí se muqábil honá,
ahmaq ke us kí himáqat men muqábil
hone se bihtar hai.
13 Wuh jo nekí ke badle badí kartá
hai, badí us ke ghar se hargiz judá na
ho jáegí.
14 Jhagre ká shurú' pání ke tútne
kí mánind hai: so is liye jhagre ko,
peshtar us se ki tez ho jáwe, chhor
do.
15 Wuh jo sharír ko sádiq thah-
rátá hai, aur wuh jo sádiq ko sharír
thahrátá hai, KHUDÁWAND ko un
donon se nafrat hai.
16 Káhe ko ahmaq ke háth men
qímat maujúd hai, jis se dánish mol
lewe, jis hál ki us ká dil us kí taraf
nahín?
17 Wuh jo dost hai, har waqt dostí
rakhtá hai, aur bhái musíbat ke din
ke liye paidá húá hai.
18 Wuh insán jo dánish se khálí
hai, shart ká háth mártá hai, aur apne
dost ke huzúr zámin hotá hai.
19 Wuh jo fitna-angez hai, gunáh
ko dost rakhtá hai; aur wuh jo apne
darwáze ko ziyáda buland kartá hai,
halákat ko dhúndhtá hai.
20 Wuh, jis ke dil men buráí hai,
bhaláí na páwegá; aur jis kí zubán
men nukta-chíní hai, wuh áfat men
giregá.
21 Wuh jo bewuqúf bachchá paidá
kartá hai, apne hí gam ke liye kartá;
ki be-dánish ke báp ko khushí nahín
22 Shádmán dil 'iláj kí tarah bhalí
tásír kartá hai; par afsurda dil haddíon
ko khushk kar detá hai.
23 Sharír insán bagal men se rishwat
letá hai, tá ki 'adálat kí ráhen bigáre.
24 Hikmat us ke chihre ke sámhne

hai, jo ma'rifatwálá hai; par jáhil kí ánkhen zamín ke kanáron se lagí hain.

25 Ahmaq betá apne báp ke liye gam hai, aur apní má ke liye barí talkhí.

26 Nekokáron ko sazá dená, aur ashráf-dilon ko insáf ke sabab se márná, bhalá nahín.

27 Wuh jo 'álim hai, báten kam kartá; thandhá-mizáj ádmí khiradmand hai.

28 Ahmaq bhí jab tak chupká hai, 'aqlmand giná játá hai; aur wuh jo apne lab múnde húe rakhtá hai, dánishmand mard hai.

XVIII BA'B.

KOI' áp ko 'aláhida karke apní hawass ko dhúndhtá hai, aur sárí dánáí se chirhtá hai.

2 Be-dánish fahm se hazz nahín uthátá; magar us se ki apne dil ká hál záhir kare.

3 Jahán kahín sharír log áte hain, wahán ruswáí átí hai, aur fazíhat ke sáth malámat hotí hai.

4 Insán ke munh kí báten gahre pánion kí mánind hain, aur hikmat ká chashma bahte nále ká sá hai.

5 'Adálat men sharír kí rúdárí karke sádiq ko girá dená khúb nahín.

6 Be-dánish ke honth fitna-angezí karte hain, aur us ká munh thapere mángtá hai.

7 Be-dánish ká munh us kí halákat hai, aur us ke honth us kí ján ke liye phande.

8 Lutre kí báten lazíz niwále hain, aur we pet ke andar játí hain.

9 Wuh jo kám men sustí kartá hai, fuzúl-kharch ká bháí hai.

10 KHUDÁWAND ká nám ek muhkam burj hai; sádiq us men daurtá hai, aur amn men rahtá hai.

11 Daulatmand ádmí ká mál us ká hasín shahr, aur us ke tasauwur men ek únchí díwár kí mánind hai.

12 Halákat se peshtar ádmí ká dil magrúr hotá hai, aur 'izzat se áge farotaní hotí hai.

13 Wuh jo us se áge ki sukhan ko tamám sun le, us ká jawáb dewe, yih us kí himáqat aur khijálat hai.

14 Insán kí ján apní nátawání ká tahammul karegí; par dil kí shikastagí kaun uthá saktá hai?

15 Samajhdár ká dil ma'rifat hásil kartá hai; aur dánishwar ke kán ma'rifat ke joyán hain.

16 A'dmí ká hadya us ke liye jagah kar letá hai, aur use bare ádmíon ke huzúr le pahunchátá hai.

17 Wuh jo apná hál pahle kah sunátá hai, nekokár ma'lúm hotá hai; par us ká hamsáya áke us ká bhed daryáft kartá hai.

18 Qur'a dálná jhagron ko mauqúf kartá hai, aur zabardaston ke darmiyán parke unhen judá kar detá hai.

19 Ranjída bháí ko rází karná ek hasín shahr ke le lene se mushkiltar hai; aur un ke jhagre aise hain, jaise qil'a ke bende.

20 A'dmí ká pet apne munh ke mewon se bhartá hai, aur apne labon kí barakat se ser hotá hai.

21 Maut aur zindagí zubán ke qábú men hain; aur we jo use dost rakhte hain, us ká mewa kháte hain.

22 Jis ne jorú ko páyá, us ne ek tuhfa páyá; aur us par KHUDÁWAND ká fazl húá.

23 Miskín khushámad kí báten karte hain; par daulatmand sakht jawáb detá hai.

24 Kisí ke bahut yár us kí barbádí ke liye hain; par ek dost aisá hai, jo bháí se ziyáda rifáqat kartá hai.

XIX BA'B.

WUH miskín, jo apní rástí men chaltá hai, us se, jis ke honthon men kajrauí hai, aur ahmaq hai, bihtar hai.

2 Ki rúh dánish se khálí rahe, yih achchhá nahín; aur wuh jo pánwon se jaldbází kartá hai, khatá kartá hai.

3 A'dmí kí jahálat use gumráh kar-
tí hai, aur us ká dil Ḳhudáwand se
bezár hotá hai.
4 Daulat bahut se dost paidá kartí
hai; par miskín apne hí dost se begána
hai.
5 Jhúṭhá gawáh be-gunáh na ṭhah-
regá, aur jhúṭh-bolnewálá na bachegá.
6 Bahutere log faiyáz kí ḳhushámad
karte hain̲: aur har ek ádmí usí ká
dost hai, jo in'ám detá hai.
7 Miskín ke to sáre bháí hí us ká
kína rakhte hain̲; pas, we jo us ke
dost hain̲, us se kitní ziyáda dúr bhá-
gen̲ge? wuh ḳhushámad kí báten̲ karke
un ká píchhá kartá hai, par we us ke
ḳhwáhán̲ nahín̲.
8 Wuh jo hikmat hásil kartá hai,
apní ján ko piyár kartá hai; wuh jo
dánish kí muháfazat kartá hai, fáida
uṭháwegá.
9 Jhúṭhá gawáh bin sazá páe na
chhúṭegá; aur wuh jo jhúṭh boltá hai,
faná hogá.
10 Ḳhush-waza,í ahmaq ko sajtí
nahín̲; to kitná ziyáda be-mauq'a hai,
ki ḳhádim shahzádon̲ par hukmrán ho.
11 A'dmí kí dánáí us ke gusse ko
ṭáltí hai; aur yih us kí shándárí hai,
ki ḳhatá se ánákání kare.
12 Bádsháh ká gazab sher kí gur-
rish kí mánind hai, aur us kí razá aisí
hai, jaise ki os, jo ghás par paṛtí
hai.
13 Be-dánish beṭá apne báp ke liye
ek balá hai; aur jorú ká jhagṛá ragṛá
sadá ká ṭapká hai.
14 Ghar aur mál wuh mírás hai,
jo báp se hásil hotí hai; par dánish-
mand jorú Ḳhudáwand se miltí hai.
15 Kahálat dil ko nínd men̲ garq
kar detí hai; aur árám-talab ká dil
bhúkhá rahtá hai.
16 Wuh jo hukm ko hifz kartá hai,
apní ján kí muháfazat kartá hai; par
wuh jo apní ráhon̲ se gáfil hai, márá
játá hai.
17 Wuh jo miskínon̲ par rahm
kartá hai, Ḳhudáwand ko udhár detá
hai; jo kuchh us ne diyá hogá, wuh
use phir degá.
18 Jab tak ki ummed báqí hai,
apne beṭe ko tarbíyat kiye já; par us
ke már ḍálne par dil na lagá.
19 Baṛá gussawar ádmí sazá hí
páwegá; kyún̲ki agar tú use riháí
dewe, to tujhe yih bár bár karná hogá.
20 Maslahat ko sun, aur tarbíyat-
pazír ho, tá ki terí 'áqibat dánáí ke
sáth ho.
21 A'dmí ke dil men̲ bahutere man-
súbe hote hain̲; par Ḳhudáwand ká
mansúba, wuhí qáim rahegá.
22 Agar koí ádmí shafaqat kare, to
yih us ká lutf hai; aur kangál jhúṭhe
se bihtar hai.
23 Ḳhudáwand ká ḳhauf zinda-
gání ke liye hai, aur wuh, jis ko yih
hai, ḳhushí se auqát káṭegá; badí
men̲ wuh giriftár na hogá.
24 Sust ádmí apná háth qáb men̲
chhipátá hai, aur itná nahín̲ kartá ki
use apne mun̲h tak phir láwe.
25 Ṭhaṭṭhe-karnewále ko már, to
wuh jo sáda-dil hai hoshyár ho jáegá;
aur sáhib i dánish ko tambíh kar, ki
wuh ma'rifat hásil karegá.
26 Wuh jo apne báp ko tabáh kar-
tá hai, aur apní má ko khadeṛtá hai,
wuh beṭá ḳhijálat ká kám kartá hai,
aur ruswáí hásil kartá hai.
27 Ai mere beṭe, wuh tarbíyat, jo
ma'rifat kí báton̲ se phirátí hai, us ke
sunne se tú áp ko báz rakh.
28 Namak-harám gawáh 'adálat par
han̲stá hai, aur sharír ká mun̲h bad-
kárí nigaltá rahtá hai.
29 Ṭhaṭṭhe-karnewálon̲ ke liye sa-
záen̲ ṭhahráí játín̲, aur jáhilon̲ kí píṭh
ke liye táziyána.

XX BA'B.

MAI maskhara banátí hai, aur
mast-karnewálí har ek chíz gaz-
ab-álúda kartí hai; jo un ká fareb
khátá, wuh dánishmand nahín̲ hai.
2 Bádsháh ká ru'ab aisá hai, jaise

sher kí gurrish; jo koí use gussa dilátá hai, wuh apní ján se badí kartá hai.

3 A'dmí kí 'izzat isí meṉ hai, ki jhagre se báz áwe; lekin har ek bedánish chhertá rahtá hai.

4 Sust ádmí járe ke bá'is hal nahíṉ chalátá; so wuh kátne ke waqt bhíkh mángegá, aur us pás kuchh na hogá.

5 A'dmí ke dil kí maslahat gahre pání kí mánind hai; par samajhdár ádmí use khínch nikálegá.

6 Bahutere haiṉ, jo apní apní faiyází mashhúr karte haiṉ; par wafádár insán ko kaun pá saktá hai?

7 Sádiq apní diyánat se ráh chaltá hai; us ke ba'd us ke larke iqbálmand hote haiṉ.

8 Bádsháh, jo 'adálat ke takht par julús farmátá hai, apní ánkhoṉ hí se har nau' kí badí dúr kartá hai.

9 Kaun kah saktá hai, ki Maiṉ ne apne dil ko sáf kiyá hai, maiṉ gunáh se pák húṉ?

10 Do tarah ke batkhare aur do tarah ke paimáne, in donoṉ se KHUDÁWAND ko nafrat hai.

11 Larke ká bhí hál us ke a'mál se jáná játá hai, ki us ká kám pák aur sídhá hai, ki nahíṉ.

12 Sunnewále kán, aur dekhnewálí ánkheṉ, donoṉ ká KHUDÁWAND banánewálá hai.

13 Bahut nínd se dil mat lagá, na howe ki tú kangál ho jáwe; apní ánkheṉ khol, ki tú rotí se ser hogá.

14 Mol-lenewálá kahtá hai, ki Yih burí hai, burí hai; par jab wuh chal niklá hai, tab fakhr kartá hai.

15 Soná to hai, aur bahut se la'l bhí haiṉ; par ma'rifat ke honth be-bahá jawáhir haiṉ.

16 Jo begána ká zámin howe, us ke kapre chhín le; aur jo ajnabí ká zámin howe, us kí chíz girau rakh le.

17 Dagá kí rotí ádmí ko míthí lagtí hai; par ákhir ko us ká muṉh kankaroṉ se bhará játá hai.

18 Har ek kám maslahat se thík hotá hai; aur jang khúb saláh leke kar.

19 Chugl-khor átá játá hai, aur bhed fásh kartá hai; so tú us ke sáth, jo laboṉ se lubhá letá hai, suhbat mat rakh.

20 Wuh jo apne báp aur apní má par la'nat kartá hai, us ká chirág shiddat kí táríkí meṉ bujháyá jáegá.

21 Ho saktá hai ki ek milkíyat ibtidá meṉ ek lakht hásil howe; par us ká anjám ná-mubárak hai.

22 Tú mat kah, ki Maiṉ badí ká badlá lúṉgá; par KHUDÁWAND ká intizár kar, ki wuh tujhe bacháwegá.

23 Do tarah ke tauloṉ se KHUDÁWAND ko nafrat hai, aur makr kí tarázú kuchh khúb nahíṉ.

24 A'dmí ke qadamoṉ ko KHUDÁWAND sábit rakhtá hai; pas kyúṉkar ho saktá hai, ki koí apní taríq ko samjhe?

25 Yih ádmí ke liye ek phandá hai, ki bagair soche kahe, Yih tabarruk hai, aur nazr mánne ke ba'd taftísh kare.

26 Dánishmand bádsháh sharíroṉ ko tittar bittar kartá hai, aur un par dáone ká pahiyá phirwátá hai.

27 A'dmí kí rúh KHUDÁWAND ká chirág hai, ki insán ke pet ke sáre andarúní hál ko daryáft kartí hai.

28 Rahmat aur rástí bádsháh ke nigahbán haiṉ; balki rahmat hí se us ká takht sambhálá játá hai.

29 Jawán ádmioṉ ká zor un ke liye shaukat hai; aur búrhoṉ kí zínat un ke sufed bál haiṉ.

30 Zakhm ká dág khalal ko dúr kartá hai; usí tarah se kore pet ko andarwár se sáf karte haiṉ.

XXI BA'B.

BA'DSHA'H ká dil KHUDÁWAND ke háth meṉ hai; wuh us ko pání ke náloṉ kí mánind jidhar cháhtá udhar phertá hai.

2 Har ek insán kí rawish usí kí

nigáh men ṭhík hai; par Ḳhudáwand
dilon ko taultá hai.
3 Rástí o insáf karná Ḳhudáwand
ke nazdík qurbání karne se ziyáda
pasandída hai.
4 Buland-bíní, aur dil kí ḳhud-
pasandí, aur sharíron ká chirág, gunáh
hai.
5 Chálákon ke andeshe faqat ba-
hutáyat ke bá'is hain; par sáre utáole
logon ke faqat ihtiyáj ko pahunchte.
6 Darog-goí karke ḳhazána fará-
ham karná, ek uṛái húí batálat hai un
logon kí, jo maut ko ḍhúnḍhte hain.
7 Sharíron kí ziyánkárí un ko jháṛ
ḍálegí; kyúnki unhon ne insáf karne
se inkár kiyá hai.
8 Gunáh se lade húe ádmí kí ráh
ṭeṛhí hai: par jo pák hai, us ká kám
sídhá hai.
9 Ghar kí chhat par ek goshe men
rahná, fitna-angez 'aurat ke sáth
kusháda ghar ke bhítar rahne se,
bihtar hai.
10 Sharír ká jí burái ká mushtáq
hai; us ká hamsáya us kí nigáh men
qabúliyat nahín pátá.
11 Jab ṭhaṭṭhe-karnewále ko sazá
dí játí hai, tab wuh, jo sáda-lauh hai,
dánish hásil kartá hai; aur jo dánish-
war tarbíyat-pazír hotá hai, to ma'rifat
pátá hai.
12 Sádiq ádmí dánishmandí se
sharír ke ghar par muláhaza kartá
hai, ki Ḳhudá sharíron ko un kí burái
ke sabab se girá detá hai.
13 Jo miskín ká nála sunke apne
kán band kar letá hai, wuh áp bhí
nála karegá, aur us kí suní na jáegí.
14 Chhipe men hadya dená gusse
ko ṭhanḍhá kartá hai, aur god men
'inám rakh dená shiddat ke qahr ko.
15 Sádiqon kí ḳhushí insáf karne
men hai; par un ke liye, jo badkárí
karte, halákat hai.
16 Wuh insán, jo samajh kí ráh se
bhaṭaktá hai, murdon ke gol men
paṛá rahegá.
17 Wuh jo khel tamáshá ko dost
rakhtá hai, kangál ádmí rahegá; wuh
jo mai aur ghí par máil hai, hargiz
máldár na hogá.
18 Sharír log sádiqon ke badle, aur
ḳhatákár rástbázon ke 'iwaz, fidya diye
jáwenge.
19 Bayábán hí men rahná, jhagṛálú
aur gussawar 'aurat ke sáth rahne se,
bihtar hai.
20 Ḳhazána i dil pasand aur tel
dánishmandon ke ghar men hain; par
ahmaq ádmí unhen uṛá degá.
21 Wuh jo sadáqat aur rahmat kí
pairauí kartá hai, zindagí aur sadáqat
aur 'izzat pátá hai.
22 Dánishmand ádmí zabardaston
ke shahr par chaṛhtá hai, aur jis zor par
un ká i'atimád hai, use girá detá hai.
23 Wuh jo apne munh aur apní
zubán kí nigahbání kartá hai, apní
ján ko diqqdárion se bachátá hai.
24 Magrúr aur ghamanḍí ṭhaṭṭhe-
báz us ká nám hai, jo gurúr aur gusse
se károbár kiyá kartá hai.
25 A'rám-talab kí tamanná use be-
ján kartí hai; kyúnki us ke háth
mihnat ko pasand nahín karte.
26 Wuh hirs se sáre din lálach
kartá rahtá hai; par sádiq ádmí detá
hai, aur rakh nahín chhoṛtá.
27 Sharíron kí qurbání nafrat hai;
ḳhusúsan, jab ki wuh bad-níyatí se
látá hai.
28 Jhúṭhá gawáh halák hotá hai;
par wuh shaḳhs, jo suná kartá hai,
bolne ke liye hamesha musta'idd
rahegá.
29 Sharír insán apne chihre ko
saḳht be-parwá kar detá hai; par wuh,
jo sádiq hai, apní ráh ko taiyár kartá
hai.
30 Koí hikmat, koí fahmíd, koí
mashwarat nahín, jo Ḳhudáwand ke
muqábil pesh áwe.
31 Jang ke din ke liye ghoṛá to
taiyár kiyá játá hai; par fathyábí
Ḳhudáwand kí taraf se hai.

XXII BA'B.

NEK-nám be-qiyás khazáne se
ziyádatar pasand kiyá jáwe, aur
ihsán rúpe aur sone se.
2 Daulatmand aur miskín ek hí
jagah faráham hote hain: un sab ká
banánewálá KHUDÁWAND hí hai.
3 Hoshyár insán balá ko pesh-bíní
se dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai;
par nádán log guzarte hain, aur sazá
páte hain.
4 Daulat, aur 'izzat, aur hayát,
farotaní aur KHUDÁWAND ke khauf
ká ajr hain.
5 Kajrau logon kí ráh men kánṭe
aur phande hain; wuh jo apní ján
kí nigahbání kartá hai, un se dúr
rahegá.
6 Laṛke ko us ráh men, ki jis men
jáná hai, sawere tarbíyat kar; kyúnki
jab wuh búṛhá húá, to wuh us ráh se
na muṛegá.
7 Máldár miskín par hukmrán hotá
hai, aur qarzdár qarz-denewále ká
chákar hai.
8 Wuh jo badkárí botá hai, batálat
káṭegá, aur us ke gusse ká sonṭá faná
ho jáegá.
9 Wuh jis kí ánkhen nek hain,
barakat páwegá; kyúnki wuh apní
roṭí men se miskínon ko detá hai.
10 Ṭhaṭṭhá-karnewále ádmí ko
nikál de, ki fasád játá rahegá; hán,
jhagṛá ragṛá aur ruswáí dúr ho jáenge.
11 Wuh jo sáf-dilí ko cháhtá, us
ke honṭhon men lutf hotá hai, aur
bádsháh us ká dostdár hogá.
12 KHUDÁWAND kí ánkhen ma'-
rifat kí nigahbání kartí hain, aur wuh
khatákáron ke károbár ko ulaṭ detá
hai.
13 A'ram-talab insán kahtá hai, ki
Báhar sher khaṛá hai; main galíon
men pháṛá jáúngá.
14 Begána 'aurat ká munh ek
gahrá gaṛhá hai; us men wuh girtá
hai, jis se KHUDÁWAND bezár hai.
15 Jahálat laṛke ke dil se wábasta
hai; par tarbíyat kí chhaṛí use us men
se dúr kar degí.
16 Wuh jo miskín par zulm kartá,
ki apní daulat baṛháwe, wuh máldár
ko degá, aur yaqínan kangál ho jáegá.
17 Apne kán ko jhuká, aur dánáon
kí báton ko sun, aur merí dánish par
apná dil lagá.
18 Ki yih kyá hí bhalá kám hai,
agar tú un ko apne bátin men rakh
chhoṛe; we tere labon par bhí ek
sáth musta'idd howenge.
19 Ki terá tawakkul KHUDÁWAND
par ho, main ne áj ke din tujhe, hán,
tujhí ko játá diyá hai.
20 Yaqínan main ne tere liye mas-
lahat aur dánish kí latíf báten us níyat
se likhín,
21 Ki main sacháí kí báton kí
haqíqat tujh par jatáún, tá ki tú un
ke jawáb men, jinhon ne tujh pás
kahlá bhejá hai, yaqíní báten kah
sake.
22 Miskín ko gárat mat kar, us ke
miskín hone ke sabab se; aur kharáb-
hál par, jo 'adálat-gáh par hai, zulm
na kar.
23 Kyúnki KHUDÁWAND un kí
taraf se hujjat sábit karegá, aur un kí
jánon ko, jinhon ne un ko gárat kiyá,
gárat karegá.
24 Gussawar ádmí se dostí mat
kar, aur gazab-nák insán ke sáth mat
já:
25 Na ho, ki tú us kí rawishen
síkhe, aur apní ján ko phande men
phansáwe.
26 Tú un men mat shámil ho, jo
sharṭ ke háth márte hain, aur na un
men, jo qarz kí bábat zámininí karte
hain;
27 Ki agar tujh pás dene ko kuchh
na ho, to kyá zarúr hai ki wuh terá
bistar tere tale se khínch le jáwe?
28 Un qadím haddon ko, jo tere
bápdádon ne bándhí hain, mat sarká.
29 Tú kisí ko apne kám men chá-
lák dekhtá hai? wuh sháhon ke huzúr

já khará hogá; wuh kamqadr logon ke áge khará na hogá.

XXIII BA'B.

JIS waqt tú hákim ke sáth kháne baithe, to khúb gaur kar ki tere sámhne kaun hai.

2 Agar tú kháne men harís hai, to apne gale par chhurí rakh de.

3 Us ke mazadár khánon kí tamanná mat kar, ki wuh dagá ká kháná hai.

4 Máldár hone ke liye mihnat mat kar; apní hí us dánishmandí se báz á.

5 Kyá tú un chizon par, jo hain nahín, apní ánkhen daurávegá? kyúnki we yaqínan apne liye par lagátin, ki 'uqáb kí mánind ásmán kí taraf ur jáwen.

6 Tú us kí rotí, jo tang-chashm hai, mat khá, aur us ke mazadár khánon kí tamanná mat rakh:

7 Kyúnki jaise us ke dil ke andeshe hain, wuh waisá hí hai; wuh tujh ko kahtá hai, Khá, aur pí; par us ká dil terí taraf nahín.

8 Wuh nawála, jo tú ne kháyá hai, tú use ugal degá, aur apní míthí báten ganwáegá.

9 Bewuqúf ke kánon men apní báten mat dál; kyúnki wuh tere dánishmandána kalám kí tahqír karegá.

10 Zamín kí qadím hadden mat sarká, aur yatímon ke kheton men dakhl mat kar:

11 Kyúnki un ká rihái-bakhshnewálá zabardast hai: wuhí khud tujh par un kí hujjaten sábit karegá.

12 Tarbíyat se apná dil lagá, aur hoshyárí kí báton par kán rakh.

13 Larke kí tádíb se dast-bardár mat ho; ki agar tú use chharí máregá, to wuh mar na jáegá.

14 Tú use chharí máregá, aur jahannam se us kí ján ko bacháwegá.

15 Ai mere bete, agar terá dil dánishwar hai, to merá dil, hán, merá hí dil khush hogá.

16 Aur jab tere labon se sac. báten niklengí, to mere gurde shádmán honge.

17 Aisá hone na de, ki terá dil gunahgáron par hasad kare; balki tú sáre din KHUDÁWAND se dartá rah.

18 Kyúnki áge ko ajr hai, aur terí ás tút na jáegí.

19 Ai mere bete, tú sun, aur dánishmand ho, aur apne dil kí rahbarí kar.

20 Tú un logon men shámil mat ho, jo mai-khor hain, aur na un men jo apne jism ko shahwat se ruswá karte hain.

21 Ki we jo sharábí aur aubásh hain, kangál ho jáenge, aur nínd unhen chithre pahináegí.

22 Apne báp kí bát, ki jis se tú paidá húá hai, sun, aur apní má ko us ke burhápe men haqír na ján.

23 Sachái ko mol le, aur use mat bech; hikmat, aur tarbíyat, aur khirad ko bhí.

24 Sádiq ká báp niháyat khush hogá, aur wuh, jis se dánishwar larká paidá ho, khushí hásil karegá.

25 Tere má báp khush honge, aur wuh jis ke pet men tú pará, masrúr hogí.

26 Ai mere bete, apná dil mujh ko de, aur merí ráhon se terí ánkhen khush hon.

27 Ki chhinál ek gahrí khái hai, aur ajnabí randí tang kúá hai.

28 Wuh qazzáq kí tarah ghát men lagí hai, aur baní A'dam men namakharámon ko ziyáda karwátí hai.

29 Wuh kaun hai, jo afsos kartá hai? aur kaun gamzada hai? aur kaun bará qaziya-karnewálá hai? aur kaun yáwa-go hai? aur kaun be-sabab gháyal hai? aur kis kí ánkhon kí surkhí hai?

30 We jo der talak mai-noshí karte hain; we jo milái húí mai kí talásh men rahte hain.

31 Jab mai lál lál howe, aur us ká 'aks jám par pare, aur jab wuh bahte

waqt apní khúbí dikhláwe, to us par
nazar mat kar.
32 Ki anjám i kár wuh sámp kí
mánind káttí hai, aur bichchhú kí
tarah dank márti hai.
33 Terí ánkhen begána 'auraton se
larengí, aur terá dil terhe mazmún
nikálegá.
34 Balki tú us kí mánind ho jáegá,
jo daryá ke darmiyán let jáwe, aur
mastúl ke sire par so rahe.
35 Tú kahegá, Unhon ne to mujh
ko márá hai, par dukhtá na thá; un-
hon ne mujhe pítá hai, par mujhe ma'-
lúm na hotá thá; main kab bedár
hoúngá? main phir us ká surág lagá
lúngá.

XXIV BA'B.

TU' bad ádmíon se hasad mat kar,
aur un kí suhbat kí khwáhish
mat rakh.
2 Kyúnki un ke dil zulm kí fikr
karte hain, aur un ke lab ziyánkárí
ká charchá karte hain.
3 Dánáí ke bá'is se ghar biná kiyá
játá hai, aur fahmíd ke sabab se us ko
qiyám hai:
4 Aur dánish ke wasíle se kothríán
nafís aur latíf mál se ma'múr ho jáengí.
5 Dáná ádmí zoráwar hai; hán,
ma'rifatwále insán ká zor barhtá rahtá
hai.
6 Kyúnki tú hakímána saláh ke
wasíle apní taraf se jang kar saktá
hai, aur mushíron kí kasrat se salá-
matí hai.
7 Hikmat jáhil ke liye bahut bu-
land hai; wuh darwáze par munh na
kholegá.
8 Wuh jo zabún mansúbe íjád kartá
hai, sáhib i fitrat kahláegá.
9 Nádání ká mansúba bhí gunáh
hai; aur thatthe-karnewále se khalq
ko nafrat hai.
10 Agar tú musíbat ke din sust ho
játá, to terá thorá zor hotá.
11 Un ko, jo qatl ke liye ghasíte
gaye hon, chhurá; agar tú un se jo
máre jáne par taiyár hain, apná háth
khínche;
12 Agar tú kahe, ki Dekho, hamen
yih ma'lúm na thá; to kyá wuh jo
dilon ká jánchnewálá hai, yih dekhtá
nahín? aur wuh jo terí ján ká nigah-
bán hai, yih nahín jántá? aur kyá
wuh har shakhs ko, jaise us ke kám
hain, waisá ajr na degá?
13 Ai mere bete, tú shahd khá, ki
wuh achchhá hai, aur shahd ká chhattá
bhí, ki wuh tere munh men míthá
hai:
14 Usí tarah ján kí hikmat terí ján
ke liye hogí: jab wuh tujh ko mil
jáwe, to tere liye nek anjám honge,
aur terí ás tút na jáegí.
15 Sharír kí tarah tú sádiq ke
ghar kí ghát men mat lag; us ke
chain ke makán ko gárat mat kar.
16 Ki sádiq ádmí sát bár girtá hai,
aur phir uthtá hai; par sharír balá
men girke pará rahtá hai.
17 Jab terá dushman gir pare, to
khushí mat kar, aur jab wuh phisal
jáwe, to dil-shád na ho:
18 Tá na howe ki KHUDÁWAND
dekhe, aur us kí nazar men wuh burá
howe, aur wuh apná qahr us par se
uthá lewe.
19 Zabún ádmíon ke sabab tú mat
kurh, aur sharíron par hasad mat kar:
20 Kyúnki sharír ádmí kí 'áqibat
nek na hogí: khabíson ká chirág bujh-
áyá jáegá.
21 Ai mere bete, tú KHUDÁWAND se
aur bádsháh se dar, aur un logon ke
sáth suhbat na rakh, jo talauwan-mizáj
hain:
22 Kyúnki un par nágahání áfat
áwegí, aur un donon ki barbádí kí
khabar kis ko hai?
23 Ye bhí hakímon kí taraf se
hain. 'Adálat karne men ádmí ke
záhir hál par nazar karná, bhalá nahín.
24 Wuh jo sharír ko kahtá hai, ki
Tú sádiq hai, log us par la'nat karenge,
aur qaumen us se nafrat kháengí:

25 Par we jo us se muqábala karte haiṉ, ḳhush hoṉge, aur achchhí barakat un ko milegí.

26 Har ek shaḳhs us hí ke honṭh, jo ma'qúl jawáb detá hai, chúmegá.

27 Pahle apne saranjám báhar meṉ taiyár kar, aur unheṉ maidán meṉ apne liye durust kar; ba'd us ke apná ghar baná.

28 Apne hamsáye ke barḳhiláf besabab gawáh mat ho, aur apne laboṉ se ṭhagí mat kar.

29 Aisá mat kah, ki Maiṉ us se yúṉ karúṉgá, jis tarah us ne mujh se kiyá; maiṉ us ádmí se us ke kám ke mutábiq sulúk karúṉgá.

30 Maiṉ ne árám-talab insán ke khet par, aur us shaḳhs ke tákistán kí taraf, jo dánish se ḳhálí thá, guzar kiyá;

31 Aur dekho, wuh sab kánṭoṉ se bhará húá thá, aur gazne us par bilkull phail gaye the, aur us kí sangín díwár giráí gayí thí.

32 Tab maiṉ ne dekhá, aur us ko dil se gaur kiyá; háṉ, maiṉ ne us par ḳhúb nigáh kí, aur 'ibrat pái.

33 Thoṛá aur soná, aur thoṛá aur úngh ná, aur sone ke liye háth sameṭná:

34 So terí tang-dastí us tarah áwegí, jis tarah koí safar se áwe, aur terí muflisí hathyár-band ádmí kí mánind.

XXV BA'B.

AUR yih bhí Sulaimán kí amsál haiṉ, jin kí sháh i Yahúdáh Hizqiyáh ke logoṉ ne naql kí thí.

2 Khudá kí shán yih hai, ki bát poshída kare; par bádsháhoṉ kí shaukat us meṉ hai, ki har chíz ká khoj kareṉ.

3 Jis tarah ásmán niháyat buland, aur zamín niháyat past hai, usí tarah bádsháhoṉ ke dil ká hál daryáft nahíṉ hotá.

4 Rúpe kí mail chhánṭ dál, to sonár ke liye ek bartan nikal áwegá.

5 Sharíroṉ ko bádsháh ke huzúr se dúr kar, tab us ká taḳht sadáqat se páedárí páwegá.

6 Sháh ke huzúr apní shaukat záhir mat kar, aur baṛe ádmíoṉ kí jagah khaṛá mat ho:

7 Kyúṉki agar tujh ko kahá jáwe, U'par á, to yih us se bihtar hai, ki tú amír ke huzúr, jis ká dídár tú ne apní ánkhoṉ se páyá, past ho jáwe.

8 Jhagṛá karne ko jald mat já; áḳhir ko, jab terá hamsáya tujh ko zalíl kare, tú kyá karegá?

9 Tú apne hamsáye ke sáth apne da'wá ká charchá kar; par ráz kí bát dúsre par fásh na kar:

10 Tá na howe, ki jo koí use sune, tujhe ruswá kare, aur terí badnámí kisí tarah se na miṭe.

11 Suḳhan jo mauq'a se kahá jáwe, sone ke seboṉ kí mánind hai jo rupahlí ṭokríoṉ meṉ hoṉ.

12 Jaise sone kí murkí, aur kundan ká gahná, waisá hí dánishwar nasíhatgo sunnewále ke kán ke liye hai.

13 Jaise ḳharíf ke mausim meṉ barf kí sardí, waisá hí wafádár elchí un ke liye, jinhoṉ ne use bhejá hai; kyúṉki wuh apne áqáoṉ kí ján ko tázadam kartá hai.

14 Wuh jo ek jhúṭhe in'ám par apní baṛáí kartá hai, un badlíoṉ aur hawáoṉ kí mánind hai, jin ke sáth bárish na ho.

15 Tahammul karne se sháhzáda rází ho játá hai; aur muláim zubán haddí ko bhí toṛtí hai.

16 Kyá tú ne shahd páyá? to itná khá, jitná tere liye bas hai; tá na howe ki tú ziyáda khá jáwe, aur use ugal dále.

17 Apne hamsáye ke ghar jáne se apne páṉwoṉ ko aksar báz rakh, tá na ho ki wuh tujh se diqq ho, aur terá kína paidá kare.

18 Wuh ádmí, jo apne hamsáye par jhúṭhí gawáhí detá hai, ek gúpál, aur ek talwár, aur ek tez tír hai.

19 Musíbat ke waqt be-i'atimád
insán ká i'atimád karná us dánt kí
mánind hai. jo ṭútá húá ho, aur us
páṉw kí mánind hai, jo band se ukhaṛ
gayá ho.
20 Gít gáná us ke áge, jo bahut
dilgír hai, aisá hai, jaisá ki kisí shaḵhs
ká kapṛá jáṛe meṉ utárná, aur jaisá
sirká jo shore par paṛe.
21 Agar terá dushman bhúkhá ho,
use roṭí kháne ko de; aur agar wuh
piyásá ho, use pání píne ko de:
22 Ki tú us ke sir par ág ke an-
gároṉ ká ḍher karegá, aur ḴHUDÁ-
WAND tujh ko jazá degá.
23 Shimálí hawá meṉh ko maujúd
kartí hai, usí tarah chugl-ḵhorí
turshrúí ko.
24 Ghar kí chhat par ek kone meṉ
rahná, jhagṛálú 'aurat ke sáth aur
'ámm ghar meṉ rahne se, bihtar hai.
25 Jaise ki ṭhanḍhá pání thake
mánde kí ján ke liye, waise hí wuh
ḵhush-ḵhabarí hai, jo dúr mulk se
áwe.
26 Sádiq ádmí ká ḵhabís ke áge
jumbish kháná aisá hai, jaisá chash-
ma, jis ká pání gadlá ho gayá ho, yá
sotá, jo bigaṛ gayá ho.
27 Bahut shahd kháná kuchh ḵhúb
nahíṉ, magar un kí shaukat ko tahqíq
karná zebá hai.
28 Wuh jo apne nafs par zábit
nahíṉ, us shahr kí mánind hai, jo
ḍháyá húá, aur bagair díwár ke hai.

XXVI BA'B.

JIS tarah aiyám i garmí meṉ barf,
aur fasl káṭne ke waqt meṉ bá-
rish ho, usí tarah bewuqúf ko 'izzat
zeb nahíṉ detí.
2 Jis tarah gaure ká áwára phirná,
aur abábíl ká uṛte phirná, usí tarah
us la'nat se, jo be-sabab ho, kuchh
zarar nahíṉ hotá.
3 Ghoṛe ke liye koṛá, aur gadhe ke
liye lagám hai, par ahmaq kí píṭh ke
liye chhaṛí hai.
4 Bewuqúf ko us kí himáqat kí
mánind jawáb mat de, tá na ho ki tú
bhí us kí mánind ho jáwe.
5 Bewuqúf ko us kí himáqat ke
mutábiq jawáb de, tá na ho ki wuh
apní ánkhoṉ meṉ dánishwar ṭhahre.
6 Wuh jo ek bewuqúf ke háth
kuchh paigám bhejtá hai, apne páṉw
káṭtá hai, aur ḵhisárat pí letá hai.
7 Jis tarah langṛe kí ṭángeṉ ba-
rábar nahíṉ hotíṉ, us taṛah bewuqúfoṉ
ke muṉh meṉ tamsíl hai.
8 Jaise ki jauharoṉ kí thailí pat-
tharoṉ ke ḍher meṉ ho, bewuqúf ko
'izzat dená aisá hí hai.
9 Jis tarah káṉṭá sharábí ke háth
meṉ chubhtá hai, usí tarah jáhiloṉ ke
muṉh ke liye tamsíl hai.
10 Haqq Ta'álá jis ne sab kuchh
banáyá, wuh bewuqúfoṉ ko ujrat detá,
aur ḵhatákároṉ ko bhí ujrat detá hai.
11 Jis tarah kuttá apne ugle húe
ko phir khátá hai, usí tarah bewuqúf
apní bewuqúfí ko bár bár záhir kartá
hai.
12 Tú us insán ko, jo apne nazdík
dánishmand ho, dekhtá hai? to us
kí banisbat ahmaq se ziyáda ummed
hai.
13 Káhil ádmí kahtá hai, Ráh meṉ
sher hai; bágh galíoṉ meṉ hai.
14 Jis tarah darwáza apní chúloṉ
hí par phirtá hai, árám-talab ádmí
apne bistar par aisá hí hai.
15 A'rám-talab insán apná háth
bartan meṉ chhipátá hai, aur use
muṉh tak phir láná us ko thakátá
hai.
16 Káhil-wujúd apne ta,íṉ sát
shaḵhsoṉ se, jo dalíleṉ lá sakte haiṉ,
ziyáda dánishmand jántá hai.
17 Wuh jo udhar guzar karte húe
kisí jhagṛe meṉ, jo us ká nahíṉ hai,
sharík hotá hai, us kí mánind hai jo
kutte ká kán pakaṛ letá hai.
18 Jis tarah wuh díwána insán hai,
jo jaltí lakṛiáṉ, aur tír, aur maut ke
hathyár phenktá hai,
19 Aisá hí hai wuh shaḵhs jo apne

hamsáya ko dagá dekar kahtá hai, ki
Main ne to thatthá hí kiyá.
20 Jab lakrí kí kamtí hotí, to ág
bujh játí hai; so jahán lutrá nahín,
wahán jhagrá daf'a hotá hai.
21 Jaise ki angáron par koele, aur
ág par índhan hai, waisá hí fitna-an-
gez ádmí jhagrá barpá karne ke liye
hai.
22 Lutre kí báten un lazíz nawálon
kí mánind hain, jo pet ke andar
pahunchen.
23 Ulfatí lab bad-khwáh dil ke
sáth us thíkre ke mánind hain, jis par
rúpe ká mail marhá ho.
24 Wuh jo kína rakhtá hai, labon
se apne ta,ín ná-wáqif záhir kartá, par
dil men dagá rakhtá hai;
25 Jab wuh muláim báten kare, us
par i'atimád na kar; kyúnki us ke dil
men sát nafraten hain.
26 Jis kí bad-khwáhí makr men
chhipí húí hai, us kí khabásat jamá'at
ke áge fásh kí jáegí.
27 Wuh jo garhá khodtá hai, áp
hí us men giregá; aur jo patthar
dhalkátá hai, wuh palatke usí par
paregá.
28 Darog zubán un ká kína rakhtí
hai, jin ko us ne ranjída kiyá; aur
dam-báz munh tabáhí karátá hai.

XXVII BA'B.

KAL ke din kí bábat ghamand
mat kar; kyúnki tú nahín jántá
hai ki kal kyá hogá.
2 Aisá hone de, ki dúsrá insán terí
sitáish kare, na ki terá hí munh; be-
gána kare, na ki tere hí lab.
3 Patthar bhárí hai, aur retá waz-
ní; lekin bewuqúf ká jhunjhláná un
donon se girántar hai.
4 Gazab sakht be-rahmí hai, aur
qahr ek sailáb hai; lekin kaun hai
jo gairat ke barábar khará rah sake?
5 Wuh malámat jo záhir howe, us
muhabbat se, jo poshída ho, bihtar
hai.
6 We gháo, jo dost ke háth se lag-
en, pur-wafá hain; par machchhián,
jo dushman lewe, dagá denewálíán
hain.
7 A'súda-ján chhatte se bhí nafrat
rakhtí hai; par us ke liye jo bhúkhá
hai, har ek karwí chíz míthí hai.
8 Insán, jo apne makán se áwára
ho, aisá hí hai jaisá murg jo apne
áshiyána se bhatak jáwe.
9 Khushbú aur 'itr dil kí farhat ke
bá'is hain; aisí hí kisí ke dost kí jání
saláh shírínί hai.
10 Apne dost ko, aur apne báp ke
dost ko, tark mat kar; aur jab tujh
par bipat pare, tab bhái ke ghar mat
já; ki hamsáya jo nazdík ho, us bhái
se jo dúr ho, bihtar hai.
11 Ai mere bete, dánishwar ho, aur
mere dil ko shád kar, tá ki main us
ko, jo mujhe malámat kartá hai,
jawáb de sakún.
12 Dáná ádmí peshbíní se balá ko
dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai;
par nádán log áge barhte hain, aur
sazá páte hain.
13 Jo begáne ká zámin howe, us ke
kapre le le; aur us se, jo ajnabí 'aurat
ká ho, girau máng le.
14 Wuh jo subh sawere uthke ap-
ne dost ke haqq men áwáz i buland
se du'á e khair kartá hai, us ke liye
yih ek la'nat mahsúb hogí.
15 Hamesha ká tapká, jo jharí ke
din men ho, aur jhagrálú 'aurat, donon
ek hain.
16 Wuh jo use chhipátá hai, hawá
ko chhipátá hai, aur apne dahne háth
ká 'itr, jo áp ko fásh kartá hai.
17 Jis tarah lohá lohe ko tez kartá
hai, usí tarah ádmí ke dost ke chihre
kí ábdárí us hí se hai.
18 Wuhjo anjír ke darakht kí
nigahbání kartá hai, us ká mewa
kháegá; usí tarah wuh, jo apne áqá
ká intizár kartá hai, 'izzat páwegá.
19 Jis tarah pání men chihra chih-
re se mushábih hai, usí tarah ádmí
ká dil ádmí se

20 Jis tarah pátál aur maut ko ásúlagí nahín, usí tarah insán kí ánkhen ser nahín hotín.
21 Jis tarah rúpe ke liye ghariyá, aur sone ke liye bhatthí hai, usí tarah ádmí kí sitáish karní ádmí ke liye hai.
22 Agarchi tú ahmaq ko píse húe gehún ke sáth okhlí men dálke músal se kúte, par us kí himáqat us se kabhí dúr na hogí.
23 Apne gallon ká ahwál daryáft karne men chálákí kar, aur apne jhundon ko achchhí tarah dekh.
24 Ki daulat sadá nahín rahtí; aur kyá tájwarí pusht dar pusht báqí rahtí hai?
25 Ghás súkh játí hai, phir sabza numáyán hotá hai, aur paháron ká chárá kátke faráham kiyá játá hai;
26 Barre terí poshish ke liye hain, aur bakre tere maidánon kí qímat hain;
27 Aur bakríon ká dúdh tere kháne ke liye, aur tere gharáne ke liye, aur terí laundíon kí guzrán ke liye káfí hai.

XXVIII BAB.

SHARIR log, harchand koí un ká píchhá nahín kartá, bhágte hain; par sádiq sher i babar kí mánind diler hain.
2 Mulk kí khatákáríon ke sabab se hákim bahut se hain: lekin ek insán se, jo hikmat aur ma'rifatwálá ho, intizám bahál rahegá.
3 Wuh miskín insán, jo miskín par zulm kartá hai, dharalle ká menh hai, jo ek dána bhí nahín chhortá.
4 We jo sharí'at ko tark karte hain, shaíron kí ta'ríf karte hain; par we jo sharí'at ko hifz karte hain, un se jhagarte hain.
5 Sharír ádmí haqq o bátil se ágáh nahín hain; par we jo KHUDÁWAND ke tálib hain, sab kuchh jánte hain.
6 Us se jo apní ráhon men kajrau hai, agarchi tawangar ho, wuh miskín, jo apní rástí par chalá játá hai, bihtar hai.
7 Wuh jo sharí'at ko hifz kartá hai, dánishwar betá hai; par wuh jo aubáshon ká ham-nishín hai, apne báp ko ruswá kartá hai.
8 Jo súdkhorí aur zulm se apní daulat barhátá hai, wuh us ke liye jo miskínon par rahm karegá batortá hai.
9 Wuh jo apne kán ko pher letá hai, tá ki sharí'at ko na sune, us kí du'á bhí nafrat-angez hogí.
10 Wuh jo sádiq ko bhatkátá hai, tá ki wuh burí ráh men chale, so apne garhe men áp giregá; par we jo rástrau hain, achchhí chízon ke wáris honge.
11 Máldár insán apní dánist men dánishwar hai; par wuh miskín jo dánishwálá hai use daryáft kar játá hai.
12 Jab sádiq log shádiyána bajáte, to bará dhúm dhám hotá hai; par jab sharír barpá hote hain, tab mard dhúndhne kí naubat hotí.
13 Wuh jo apne gunáhon ko chhipátá hai, kámyáb na howegá; par wuh jo gunáh ká iqrár kartá hai, aur use chhor detá hai, us par rahmat howegí.
14 Mubárak hai wuh insán, jo sadá dartá hai; par wuh jo apne dil ko sakht kartá hai, ziyán men giregá.
15 Jaisá garajtá húá sher, aur shikárdhúndhnewálá ríchh, waisá hí wuh sharír hai, jo miskín logon par hukmrán ho.
16 Wuh bádsháh jo dánish se mahrúm hai, bará zálim bhí hai; par wuh jo lálach se nafrat rakhtá hai, us kí 'umr daráz hogí.
17 Wuh insán jo zulm se kisí ká khún kartá hai, bhágke garhe men giregá; use koí thám nahín saktá.
18 Wuh jo sídhá chalá játá hai, bach jáwegá; par wuh jo ráh se bhatká húá hai, nágahán gir paregá.
19 Wuh jo apní zamín jottá hai, rotíon se ser howegá; par jo nikamme

logon̲ kí pairauí kartá hai, kangálpan se ser howegá.
20 Diyánatdár insán barakat se ma-'múr hotá hai; par jo daulatmand hone ke liye utáolí kartá hai, be-sazá na chhúṭegá.
21 A'dmíon̲ ke záhir hál par nazar karná ḳhúb nahín̲; kyún̲ki aisá ádmí roṭí ke ek ṭukṛe ke liye gunáh kartá hai.
22 Wuh jo daulat baṭorne men̲ utáolí kartá hai, burí ánkh rakhtá hai, aur nahín̲ jántá ki kangálpan us par áwegá.
23 Wuh jo kisí ádmí ko sarzanish kartá hai, áḳhir ko, us kí banisbat jo apní zubán se ḳhushámad kartá hai, ziyáda ihsán hásil karegá.
24 Wuh jo apne má báp ko lúṭtá hai, aur kahtá hai, ki Yih gunáh nahín̲, wuh gáratgar ká sáthí hai.
25 Jis ke dil men̲ ghamanḍ hai, wuh jhagṛá barpá kartá hai; par jis ká tawakkul KHUDÁWAND par hai, moṭá táza kiyá jáwegá.
26 Wuh jo apne dil par bharosá rakhtá hai, bewuqúf hai; par jo dánish se ráh chaltá hai, riháí páwegá.
27 Wuh jo miskínon̲ ko detá hai, muhtáj na hogá; par jo chashmposhí kartá hai, us par bahut la'naten̲ hongí.
28 Jab sharír ádmí barpá hote hain̲, to log apne ta,ín̲ chhipáte hain̲; par jab we faná hote hain̲, to sádiq log bahut ho játe hain̲.

XXIX BA'B.

WUH jo báwujúd bár bár tambíh páne ke sakht-gardaní kartá hai, nágahán barbád kiyá jáegá, aur us ká koí chára na hogá.
2 Jis waqt sádiq baṛhtí páte hain̲, to ḳhalq ḳhush hotí hai; par jab sharír iqtidárwále hote hain̲, to ḳhalq gam kartí hai.
3 Wuh jo hikmat se ulfat rakhtá hai, apne báp ko ḳhush kartá hai; par jo chhinálon̲ se ham-suhbat hotá hai, apná mál uṛátá hai.
4 Bádsháh 'adálat se apní mamlukat ko istiqlál baḳhshtá hai; par wuh shaḳhs, jo rishwat letá hai, us ko bigáṛtá hai.
5 Wuh insán jo apne hamsáya kí ḳhushámad kartá hai, us ke pán̲w ke liye jál bichhátá hai.
6 Ḳhabís insán ke gunáh men̲ phandá hai; par sádiq jo hai, gátá hai, aur ḳhushí kartá hai.
7 Sádiq ádmí miskínon̲ ká mu'ámala tahqíq kartá rahtá hai; lekin sharír us ke jánne ke liye muláhaza nahín̲ kartá.
8 Thaṭṭhebáz ádmí shahr men̲ fasád barpá karte hain̲; lekin dánishwále qahr ko pher dete hain̲.
9 Agar dánishwálá insán be-dánish se jhagṛá kare, ḳhwáh wuh qahr kare, ḳhwáh han̲sí kare, lekin árám nahín̲ hotá.
10 Ḳhúnrez ádmí sádiq ká kína rakhte hain̲; lekin ahl i insáf us kí ján bacháne ko qasd karte hain̲.
11 Jáhil apne dil men̲ jo kuchh hai záhir kartá hai; par dánishmand use píchhe ke mauq'a tak chhipáe rakhtá hai.
12 Agar koí hákim jhúṭh par kán rakhtá hai, to us ke sáre ḳhádim ḳhabís ho játe hain̲.
13 Miskín aur zabardast báham faráham hote hain̲, aur KHUDÁWAND un donon̲ kí ánkhen̲ roshan kartá hai.
14 Jab bádsháh diyánatdárí se miskínon̲ kí 'adálat kartá hai, to us ká taḳht sadá qáim rahtá.
15 Chhaṛí aur tambíh dánishbaḳhshnewálíán̲ hain̲; par wuh laṛká, jo betarbíyat chhoṛ diyá játá hai, apní má ko ruswá karegá.
16 Jab sharír log firáwán hote hain̲, to badkárí bahut hotí hai; lekin sádiq log un kí tabáhí dekhenge.
17 Apne beṭe ko tarbíyat kar, ki wuh tujhe chain degá; hán̲, wuh terí rúh ko ḳhushwaqt karegá.

18 Jahán̲ royá nahín̲, wahán̲ log be-qaid ho játe hain̲; lekin jo sharí'at ko hifz kartá hai nekbakht hai.

19 Zubání nasíhat hí se chákar nahín̲ sudhartá; kyún̲ki harchand wuh samajhtá hai, par jawáb nahín̲ detá.

20 Tú us insán ko, jo bagair ta'ammul kiye bolá kartá hai, dekhtá hai? us kí banisbat be-dánish kí bábat ziyáda ummed hai.

21 Wuh jo apne ḳhánazád ko laṛakpan se náz men̲ páltá hai, áḳhir i kár wuh us ká beṭá banegá.

22 Ġussawar ádmí fasád barpá kartá hai, aur ġazabnák insán bahut gunáh kartá hai.

23 A'dmí ká gurúr us ko past karegá; par wuh jo dil se farotan hai, 'izzat hásil karegá.

24 Jo koí chor ká sharík hotá hai, apní ján se dushmaní rakhtá hai; wuh la'nat kí qasam suntá hai, aur hál bayán nahín̲ kartá.

25 A'dmí ká ḍar ádmí ko phan̲sátá hai; par jo Ḳhudáwand par tawakkul kartá hai, mahfúz rahegá.

26 Bahut hain̲ jo hákim kí mihrbání ke tálib hain̲; lekin Ḳhudáwand se ádmí kí 'adálat hai.

27 Sharír insán sádiqon̲ ke liye nafrat hai; aur jo rást-rau hai, sharíron̲ ke liye nafrat hai.

XXX BA'B.

YA'QAH ke beṭe A'júr ká ilhámí kalám: us ádmí ne Ittíel, hán̲, Ittíel aur Ukál se kahá,

2 Ki main̲ har ek insán kí nisbat se haiwán hún̲, aur ádmí kí sí dánish mujh men̲ nahín̲.

3 Main̲ ne dunyáwí hikmat nahín̲ síkhí; par muqaddason̲ ká 'ilm main̲ rakhtá thá.

4 Kaun ásmán par chaṛhtá aur us par se utartá? kis ne hawá ko apní muṭṭhí men̲ jam'a kar liyá? kis ne pánion̲ ko chádar men̲ bándhá? kis ne zamín kí sárí hadden̲ ṭhahráín̲? agar tú kah saktá hai, to batlá, ki us ká nám kyá hai, aur us ke beṭe ká nám kyá hai?

5 Ḳhudá ká har ek suḳhan pák hai; wuh un ke liye, jin ká tawakkul us par hai, ek sipar hai.

6 Tú us kí báton̲ men̲ kuchh mat milá; na ho ki wuh tujh ko tambíh de, aur tú jhúṭhá ṭhahre.

7 Main̲ ne tujh se do suwál kiye hain̲; so mere marne ke áge mujhe dene se inkár na kar;

8 Batálat aur darog-goí mujh pás se dúr rakh; aur mujh ko na kangál kará, na daulatmand, par mere hál ke láiq mujhe ḳhurák de;

9 Tá na howe ki main̲ ser ho jáún̲, aur inkár karke kahún̲, ki Ḳhudáwand kaun hai? yá muhtáj hoke chorí karún̲, aur apne Ḳhudá ká nám ná-haqq lún̲.

10 Ḳhádim par us ke áqá ke huzúr tuhmat mat kar; na ho ki wuh tujh par la'nat kare, aur tú mujrim ṭhahre.

11 Ek pusht aisí hai, jo apne báp par la'nat kartí hai, aur apní má ko mubárak nahín̲ kahtí.

12 Ek pusht aisí hai, jo apní nigáh men̲ pák hai, lekin us kí gandagí us se dhoí nahín̲ gayí.

13 Ek pusht aisí hai, ki wáh, wáh, kyá hí buland-nazar hai! aur un kí palaken̲ úpar ko rahtí hain̲.

14 Ek pusht aisí hai, ki jis ke dánt talwáren̲ hain̲, aur dáṛhen̲ chhurián̲, tá ki zamín ke miskínon̲ ko káṭ kháwen̲, aur kangálon̲ ko ḳhalq men̲ se faná kar den̲.

15 Jonk kí do beṭián̲ hain̲, jo chillátí hain̲, ki Do, do. Tín hain̲ jo kabhí ser nahín̲ hotín̲; balki chár hain̲, jo kabhí nahín̲ kahtín̲, ki Bas:

16 Gor; aur bánjh ká rihm; aur zamín jo seráb nahín̲; aur átash jo kabhí na kahe, ki Bas.

17 Wuh ánkh, jo apne báp ko chiṛhátí hai, aur apní má ká farmánbardár honá haqír jántí hai, janglí kauwe wádí men̲ us ko uchakke nikál

len̲ge, aur giddh ke bachche use khá
len̲ge.
18 Yih tín aisí 'ajíb hain̲, ki merí
'aql se báhar hain̲; balki chár hain̲,
jinhen̲ main̲ nahín̲ jántá:
19 'Uqáb kí ráh ásmán men̲; aur
sámp kí ráh chaṭán par; aur jaház
kí ráh samundar ke bích men̲; aur
mard kí rawish jo kun̲wárí ke sáth hai.
20 Ziná-karnewálí 'aurat kí ráh yún̲
hí hai: wuh khátí hai, aur apná mun̲h
pon̲chhtí hai, aur kahtí hai, ki Main̲
ne kuchh zabúní na kí hai.
21 Tín chízon̲ se zamín be-chain
hotí hai; balki chár hain̲, jin kí wuh
bardásht nahín̲ kar saktí:
22 G̣ulám se, jo ki bádsháhat kar-
ne lage; aur ahmaq se, jab us ká peṭ
bhare;
23 Aur ná-maqbúl 'aurat se, jab
wuh byáhí jáwe, aur laun̲ḍí se, jo
apní bíbí kí walí-'ahd ho.
24 Chár hain̲, jo dunyá men̲ haqír
hain̲, lekin baṛe siyáne hain̲:
25 Chyún̲ṭe, harchand ki zormand
ḳhilqat nahín̲, lekin we garmí men̲
apne liye ḳhurák jam'a kar rakhte
hain̲;
26 Aur janglí ḳhargosh, agarchi ná-
tawán ḳhilqat hain̲, lekin we chaṭán-
on̲ ke darmiyán apná ghar banáte
hain̲;
27 Aur ṭiḍḍí, jis ká koí bádsháh
nahín̲, lekin we pare bándhke nikaltí
hain̲;
28 Aur makṛí, jo apne háthon̲ se
pakaṛtí hai, aur wuh bádsháhon̲ ke
mahallon̲ men̲ hai.
29 Tín ḳhush-raftár hain̲, balki
chár, jin ká chalná ḳhush-numá hai:
30 Ek to sher i babar, jo sáre hai-
wánát men̲ bahádur hai, aur kisí ke
sámhne se phirtá nahín̲;
31 Jangí ghoṛá saranjám se kasá
húá; aur bakrá; aur bádsháh, jis ká
sámhná koí na kare.
32 Agar tú ne áp ko baṛá ṭhahráke
nádání kí, yá tú ne kuchh burá man-
súba kiyá, to háth apne mun̲h par
rakh.
33 Yaqínan dúdh ke mathne se
makkhan nikálá játá hai, aur nák
maroṛne se lahú; usí tarah gussa
bhaṛkáne se fasád barpá hotá hai.

XXXI BA'B.

LAMU'EL bádsháh kí báten̲, wuh
ilhámí kalám, jo us kí má ne
use sikhláyá.
2 Kyá kahún̲, ai mere beṭe? kyá,
ai mere rihm ke beṭe? ai tú, jise main̲
ne nazren̲ mánke páyá, kyá?
3 Apní daulat 'auraton̲ ko mat de,
aur apní ráhen̲ bádsháhon̲ kí bigáṛ-
newálíon̲ kí taraf na nikál.
4 Ai Lamúel, bádsháhon̲, hán̲, bád-
sháhon̲ ko, mai-ḳhorí zebá nahín̲, aur
nashewálí chízen̲ sháhzádon̲ ko láiq
nahín̲;
5 Tá na howe ki we píwen̲, aur
sharí'at ko bhuláwen̲, aur mazlúmon̲
men̲ se kisí ká insáf karte húe bhaṭak
jáwen̲.
6 Sharáb us ko piláo jo marne par
hai, aur mai un ko, jo shikastadil
hain̲;
7 Tá ki wuh píwe, aur apní tang-
dastí farámosh kare, aur apní tabáh-
hálí ko phir yád na kare.
8 Apná mun̲h gún̲ge ke liye khol,
un sab kí hujjat bayán karne ko, jo
halák hone par hain̲.
9 Apní zubán khol, sachchí 'adálat
kar, aur miskínon̲ aur tihí-daston̲ ke
liye hujjat sábit kar.
10 ¶ Kis ko nekokár joṛú miltí
hai? ki us kí qímat la'lon̲ se bahut
ziyáda hai.
11 Us ke shauhar ke dil ko us par
i'atimád hai; so use manáfi' kí kamí
na hogí.
12 Wuh jab tak jítí rahegí us se
nekí hí karegí, badí na karegí.
13 Wuh súf aur kattán ḍhún̲ḍhtí
hai, aur ḳhushí ke sáth apne háthon̲
se kám kartí hai.
14 Wuh saudágaron̲ ke jaházon̲ kí

mánind hai: wuh apní khurish dúr se
le átí hai.
15 Wuh rát rahte húe uṭhtí hai,
aur apne gharáne ko khilátí hai, aur
apní chhokríon ko kám detí hai.
16 Wuh kisí khet kí bábat soch
kartí hai, aur use mol letí hai, aur
apne háthon ke naf'a se tákistán lagátí
hai.
17 Wuh mazbútí se apní kamar
bándhtí hai, aur apne bázúon ko maz-
bút kartí hai.
18 Wuh apní saudágarí tajwíz kartí
hai, ki wuh mufíd hai; rát ko us ká
chirág nahín bujhtá.
19 Wuh takle par apne háth chal-
átí hai, aur us ke háth aṭeran pakaṛte
hain.
20 Wuh garíb gurbá kí taraf apná
háth baṛhátí hai; hán, wuh apne háth
muhtájon kí taraf phailátí hai.
21 Wuh apne gharáne ke liye pálá
se nahín ḍartí; kyúnki us ke khándán
men har ek surkh libás oṛhe húe
hai.
22 Wuh apne liye nigárín báláposh
banátí hai; us kí poshák mihín kat-
táni, aur argawání hai.
23 Us ká shauhar pháṭak kí maj-
lisgáh men mashhúr hai, jab ki wuh
shahr ke buzurgwáron ke sáth baiṭhtá
hai.
24 Wuh mihín kattán ke thán bin-
tí aur bechtí hai, aur paṭke saudá-
garon ke pás amánat rakhtí hai.
25 'Izzat aur hurmat us kí poshák
hain; aur waqt i áyande kí bábat wuh
khushwaqt hogí.
26 Wuh apná munh kholke hik-
mat kí báten boltí hai; us kí zubán
men mihrbání kí sharí'at hai.
27 Wuh apne gharáne kí 'ádaton
par bakhúbí nigáh kartí hai, aur ká-
hilí kí roṭí nahín khátí.
28 Us ke beṭe uṭhte hain, aur use
mubárak kahte hain; aur us ká shau-
har bhi us kí ta'ríf kartá hai.
29 Bahuterí beṭíon ne nekokárí kí
hai, par tú sab par sabqat le gayí.
30 Husn dhokhá hai, aur jamál men
páedárí nahín; par wuh 'aurat, jo
KHUDÁWAND se ḍartí hai, sitúda ho
jáegí.
31 Use us ke háthon ká phal do;
aur us ke kám pháṭakon kí majlis-
gáhon men us kí sitáish karenge.

WA'IZ KI' KITA'B.

I BA'B.

SHA'H i Yarúsalam Dáúd ke beṭe
Wá'iz kí báten.
2 Butlánon kí butlán, Wá'iz kahtá
hai, butlánon kí butlán: sab kuchh
bátil hai.
3 Insán ko us sárí mihnat se, jo
wuh súraj ke níche khínchtá hai, kyá
hásil hotá hai?
4 Ek pusht játí hai, aur dúsrí pusht
átí hai; par zamín hamesha qáim rahtí
hai.
5 Súraj nikaltá hai, aur súraj ḍhaltá
hai, aur apne makán ko jahán se uṭhá
thá jald chalá játá hai.
6 Hawá dakhin taraf chalí játí hai,
aur pher kháke uttar kí taraf phirtí
hai; yih sadá chakr mártí hai; aur
apne ghumáo ke mutábiq pherá kartí.
7 Sárí nadián samundar men bah

játí hain̲, par samundar bhar nahín̲
játá; usí jagah, jahán̲ se nadián̲ niklín,
udhar hí ko we phir játí hain̲.
8 Sárí chízen̲ thak játí hain̲; ádmí
yih batáne nahín̲ saktá: ánkh dekhne
se ásúda nahín̲ hotí, aur na kán sunne
se bhartá hai.
9 Jo húá, wuhí phir hogá; aur jo
chíz ban chukí hai, wuhí hai jo banáí
jáegí; aur súraj ke níche koí nayí chíz
nahín̲.
10 Kyá koí chíz aisí hai jis kí bábat
kah saken̲, ki Dekho, yih to nayí hai?
wuh to sábiq men̲ un zamánon̲ ke
darmiyán, jo ham se áge the, maujúd
thí.
11 Aglí chízon̲ kí yádgárí nahín̲:
aur un chízon̲ kí jo átí hain̲, un logon̲
ke darmiyán jo un ke ba'd hon̲ge, yád
na hogí.
12 ¶ Main̲ Wá'iz Yarúsalam men̲
baní Isráel ká bádsháh thá.
13 Aur main̲ ne apná dil lagáyá, ki
jo kuchh ásmán ke níche kiyá játá
hai, us sab kí taftísh o tahqíq karún̲:
K̲h̲udá ne baní A'dam ko yih sak̲h̲t
dukh diyá, ki we is shugl men̲ aṭakke
lage rahen̲.
14 Main̲ ne sare kámon̲ ko dekhá,
jo ásmán ke níche kiye játe hain̲; aur
dekh, sab kuchh butlán aur hawá kí
charán hai.
15 Wuh jo ṭeṛhá hai, sídhá kiyá já
nahín̲ saktá, aur jo maujúd nahín̲, us
ká hisáb karná mumkin nahín̲ hai.
16 Main̲ ne yih bát apne dil men̲
kahí, Dekh, main̲ ne baṛí taraqqí kí,
balki un sabhon̲ se, jo mere áge Yarú-
salam men̲ the, ziyáda hikmat páí:
hán̲, merá dil hikmat aur dánish men̲
baṛá kárdán húá.
17 Lekin jab main̲ ne hikmat ke
jánne ko, aur himáqat aur jahálat ke
samajhne ko, dil lagáyá, to ma'lúm
kiyá ki yih bhí hawá par charná hai.
18 Kyún̲ki bahut hikmat men̲
bahut diqqat hai; aur jis ká 'irfán
firáwán hotá, us ká dukh ziyáda hotá.

II BA'B.

MAIN̲ ne apne dil men̲ kahá, ki
Are á, main̲ tujh ko k̲h̲ushí se
ázmáún̲gá, so 'ishrat kar le; lo, yih
bhí butlán hai.
2 Main̲ ne hansí se kahá, Tú dí-
wána: aur shádmání se, Yih kyá kartí
hai?
3 Main̲ ne apne dil men̲ tajwíz kí,
ki kyún̲kar jism kí táqat ke wáste
mai-noshí karún̲, par is tarah ki merá
dil hikmat kí taraf máil rahe: aur
ahmaqí ko pakaṛke rakhún̲, jab tak
dekhún̲, ki is men̲ baní A'dam kí kyá
bihbúdí hai, ki we ásmán ke níche
apní zindagí ke sab din yihí kiyá
karen̲.
4 Main̲ ne baṛe baṛe kám kiye:
main̲ ne apne liye 'imáraten̲ banáín̲:
aur main̲ ne apne liye tákistán lagáe:
5 Main̲ ne apne liye bágícha aur
bág taiyár kiye, aur un men̲ har qism
ke mewadár darak̲h̲t lagáe:
6 Main̲ ne apne liye táláb banáe,
ki un men̲ se bág ke darak̲h̲ton̲ ká
zak̲h̲íra sínchún̲:
7 Main̲ ne gulám aur laundián̲ mol
lín̲, aur mere k̲h̲ánazád mere ghar men̲
paidá húe: main̲ bhí bahut se gáe bail
aur bheṛ bakrí ke gallon̲ ká málik thá,
aisá ki main̲ un sabhon̲ se, jo mere áge
Yarúsalam men̲ the, ziyáda máldár
thá:
8 Main̲ ne soná aur rúpá, aur bád-
sháhon̲ aur disáwaron̲ ká k̲h̲áss k̲h̲a-
zána apne liye jam'a kiyá: main̲ ne
gánewále aur gánewálián̲ rakhín̲, aur
baní A'dam ke asbáb i 'aish begam
aur haramen̲, apne liye faráham kín̲.
9 So main̲ buzurg húá, aur sabhon̲
kí banisbat jo Yarúsalam men̲ mere
áge the ziyáda taraqqí kí: merí hik-
mat bhí mujh men̲ qáim rahí.
10 Aur sab kuchh, jo merí ánkhen̲
cháhtí thín̲, main̲ ne un se báz nahín̲
rakhá; main̲ ne apne dil ko kisí tarah
kí k̲h̲ushí se nahín̲ roká; kyún̲ki merá
dil merí sárí mihnat se shádmán húá;

aur merí sárí mihnat se merá bakhra yihí thá.
11 Ba'd us ke main ne un sab kámon par, jo mere háthon ne kiye the, aur us mihnat par, jo main ne kám karne men khínchí thí, nazar kí, aur dekhá, ki sab butlán aur hawá kí charán hai, aur ásmán ke tale kuchh fáida nahín.
12 ¶ Aur main hikmat aur himáqat aur jahálat ke dekhne par mutawajjih húá; kyúnki wuh shakhs, jo bádsháh ke ba'd áwegá, kyá karegá, magar wuh, jo qadím se log karte áe hain?
13 Aur main ne dekhá, ki jaisí roshní ko táríkí par fazílat hai, waisí hí hikmat men himáqat se ziyáda sharáfat hai.
14 Dánishwar apní ánkhen apne sir men rakhtá hai, par ahmaq andhere men chaltá hai; tis par bhí main ján gayá ki ek hí hádisa un sab par guzartá hai.
15 Tab main ne apne dil men kahá, Jaisá ahmaq par hádisa hotá hai, waisá mujh par bhí hogá; phir main káhe ko ziyáda dánishwar hún? So main ne apne dil men kahá, ki Yih bhí butlán hai.
16 Kyúnki na dánishwar aur na ahmaq ká zikr abad tak rahegá; kyúnki wuh jo hai, so ánewále dinon men sab farámosh ho jáegá; aur háe! dánishwar kyúnkar mar játá? isí tarah jis tarah ahmaq martá hai.
17 So main zindagí se bezár húá; kyúnki wuh kám, jo súraj ke níche kiyá játá hai, mujhe burá ma'lúm húá; kyúnki sab butlán aur hawá kí charán hai.
18 ¶ Balki main apní sárí mihnat ke kám se, jo súraj ke níche kiyá thá, bezár húá; is liye ki zarúr thá ki main use us ádmí ke liye, jo mere ba'd áwegá, chhor jáún.
19 Aur kaun jántá hai ki wuh dánishwar yá ahmaq hogá? ba har hál wuh merí sárí mihnat ke kám par, jo main ne kiyá, aur jis men main ne súraj ke tale apní hikmat záhir kí, zábit hogá. Yih bhí butlán hai.
20 Tab main phirá, ki apná dil us sáre kám se, jo main ne súraj ke níche kiyá thá, ná-ummed karún.
21 Kyúnki ek shakhs hai jis ke kám hikmat aur dánáí aur kámyábí ke sáth hain; lekin wuh use dúsre ádmí ke liye, jis ne us men kuchh mihnat nahín kí, chhor jáegá, ki us kí mírás ho. Yih bhí butlán aur balá e 'azím hai.
22 Kyúnki ádmí ko us kí sárí mashaqqat aur jánfisháni se, jo us ne súraj ke níche kí hai, kyá hásil hotá?
23 Kyúnki us ke liye 'umr bhar gam hai, aur us kí mihnat mátam hai; balki us ká dil rát ko bhí árám nahín pátá. Yih bhí butlán hai.
24 ¶ So insán ke liye is se ki wuh kháwe aur píwe, aur apní sárí mihnat ke darmiyán khush hoke apná jí bahláwe, kuchh bihtar nahín. Yih bhí main dekhá, ki yih Khudá ke háth ká diyá húá hai.
25 Kyúnki kaun khá saktá, aur kaun hazz uthá saktá, us se ziyáda ki main kartá?
26 Kyúnki wuh us ádmí ko jo us ke huzúr men achchhá hai, hikmat, aur dánáí, aur khushí, bakhshtá hai; lekin gunahgár ko koft khilátá hai; wuh jam'a kare, aur ambár lagáwe, tá ki use dewe, jo Khudá ká pasandída hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

III BA'B.

HAR chíz ká ek mausim hai, aur har kám ká, jo ásmán ke níche hotá, ek waqt hai:
2 Paidá hone ká ek waqt hai, aur mar jáne ká ek waqt hai; darakht lagáne ká ek waqt hai, aur ukhárne ká ek waqt hai;
3 Már dálne ká ek waqt hai, aur changá karne ká ek waqt hai; dháne

ka ek waqt hai, aur uṭháne ká ek waqt
hai;
4 Rone ká ek waqt hai, aur hansne
ká ek waqt hai; gam kháne ká ek
waqt hai, aur náchne ká ek waqt hai;
5 Patthar phenkne ká ek waqt hai,
aur patthar baṭorne ká ek waqt hai;
hamágoshí karne ká ek waqt hai, aur
hamágoshí se báz rahne ká ek waqt
hai;
6 Páne ke liye khojne ká ek waqt
hai, aur kho dene ká ek waqt hai;
rakh chhoṛne ká ek waqt hai, aur
ḳharch karne ká ek waqt hai;
7 Pháṛne ká ek waqt hai, aur síne
ká ek waqt hai; chup hone ká ek waqt
hai, aur bolne ká ek waqt hai;
8 Ulfat karne ká ek waqt hai, aur
'adáwat karne ká ek waqt hai; jang
ká ek waqt hai, aur sulh ká ek waqt
hai.
9 Kám-karnewále ko us se, jis men
wuh mihnat kartá hai, kyá hásil hotá
hai?
10 Main ne us kám ko dekhá, jo
Ḳhudá ne baní A'dam ko diyá hai, ki
us men mashgúl howen.
11 Us ne har ek chíz ko us ke mau-
sim men ḳhúb banáyá: aur us ne
dunyá ke károbár ko bhí un ke dil
men jáegír kiyá hai, is liye ki insán us
kám ko, jo Ḳhudá shurú' se áḳhir tak
kartá hai, nahín daryáft kar saktá.
12 Main yaqínan jántá ki insán ke
liye un men kuchh ḳhúbí nahín, magar
yih, ki we ḳhushwaqt howen, aur áp
apne jíte jí nekí kar len.
13 Aur yih bhí ki har ek insán
kháwe aur píwe, aur apní sárí mihnat
ká fáida páwe, to yih bhí Ḳhudá kí
baḳhshish hai.
14 Aur mujh par yaqín hai, ki sab
kuchh, jo Ḳhudá kartá hai, hamesha
ke liye hai; us men koí chíz baṛhái
nahín já saktí, aur na us men koí chíz
ghaṭái jáe: aur Ḳhudá yún kám kar-
tá, ki log us ke huzúr darte rahen.
15 Jo kuchh ki húá thá, ab bhí
hai; aur jo kuchh hone ko hai, so age
bhí húá; aur Ḳhudá guzashta ahwál
ká hisáb letá hai.
16 ¶ Phir main ne súraj ke níche
'adálat ká makán dekhá; wahán sha-
rárat thí: aur sadáqat ká makán; wa-
hán bhí badkárí thí.
17 Tab main ne apne dil men kahá,
ki Ḳhudá rástbázon aur sharíron kí
'adálat karegá; kyúnki har ek mu-
himm ke liye aur har kám ke liye ek
waqt hai.
18 Main ne apne dil men baní
A'dam ke hál kí bábat kahá, Kásh ki
Ḳhudá un par áshkárá kare, aur we áp
ko ki haiwán kí mánind hain, pah-
chánen.
19 Kyúnki jo baní A'dam par gu-
zartá, so haiwán par guzartá; ek hí
hádisa donon par guzartá hai: jis
tarah yih martá hai, us hí tarah wuh
martá hai; hán, sab men ek hí sáns
hai, aur insán ko haiwán par fauqíyat
nahín; kyúnki sab butlán hai.
20 Sab ke sab ek hí jagah játe
hain; sab ke sab ḳhák se hain, aur
sab ke sab phir ḳhák men já milte
hain.
21 Baní A'dam kí rúh jo úpar chaṛh-
tí, aur jánwaron kí rúh jo zamín ke
níche utartí, kaun jántá?
22 So main ne dekhá, ki insán ke
wáste is se ki wuh apne kár o bár men
ḳhush rahá kare, kuchh bihtar nahín,
is liye ki us ká baḳhra wuh hai: ky-
únki kaun use phir láegá, ki jo kuchh
ki us ke ba'd hogá dekh le?

IV BA'B.

TAB main phir phirá, aur main ne
sab zulmon par, jo súraj ke níche
kiye játe hain, nazar kí; aur mazlúmon
ke ánsúon ko dekhá, ki un ká koí
tasallí-denewálá na thá; aur ki we jo
un par zulm karte the zabardast the,
par un ká koí tasallí-denewálá na
rahá.
2 Tab main ne murdon ko, jo áge

mar chuke, un zindon̲ se, jo ab jíte
hain̲, ziyáda mubárak jáná.
3 Lekin donon̲ se nekbaḳht wuh
hai, jo ab tak nahín̲ húá hai, jis ne wuh
burá kám, jo súraj ke níche kiyá játá
hai, nahín̲ dekhá hai.
4 ¶ Ba'd us ke main̲ ne sárí mih-
nat ke kám aur har ek achchhí dast-
kárí ko dekhá, ki us ke sabab se ádmí
apne hamsáya se hasad kartá. Yih
bhí butlán aur hawá kí charán hai.
5 Be-dánish apne háth sameṭtá hai,
aur áp hí apná gosht khátá hai.
6 Ek muṭṭhí bhar, jo chain ke sáth
ho, us se bihtar hai, ki donon̲ muṭṭhíán̲
bharen̲, aur dard aur hawá ká charná
ho.
7 ¶ Aur main̲ phirá, aur súraj ke
níche kí butlán ko dekhá.
8 Koí akelá hai, aur us ke sáth koí
dúsrá nahín̲; us ke na beṭá na bháí
hai; tis par bhí us kí sárí mihnat kí
intihá nahín̲, aur us kí ánkh daulat se
ser nahín̲ hotí; wuh hargiz nahín̲
kahtá, ki Main̲ kis ke liye mihnat kar-
tá, aur apní ján ko 'aish se mahrúm
rakhtá hún̲? Yih bhí butlán, hán̲, yih
saḳht ranj hai.
9 ¶ Ek se do bihtar hain̲; kyún̲ki
un kí mihnat se un ko baṛá fáida hotá
hai.
10 Kyún̲ki agar we giren̲, to ek
apne sáthí ko uṭháwegá; par us par jo
tanhá hai jab girtá hai afsos hai, ky-
ún̲ki us ká koí dúsrá nahín̲, jo use
uṭhá khaṛá kare.
11 Phir agar do ek sáth leṭen̲, to
garm hote hain̲; par akelá kyún̲kar
garm ho jáegá?
12 Aur agar koí ek par gálib ho, to
we donon̲ us ká sámhná karen̲ge; aur
tihrí ḍorí jald nahín̲ ṭúṭtí.
13 ¶ Miskín laṛká jo dánishmand
hai, us búṛhe bewuqúf bádsháh se jo
ziyáda nasíhat sahne nahín̲ jántá, bih-
tar hai.
14 Kyún̲ki wuh qaidḳháne se ni-
kalke bádsháhat karne áyá; báwujúde
ki wuh jo saltanat hí men̲ paidá húá,
miskín ho chalá.
15 Main̲ ne sab zindon̲ ko, jo súraj
ke níche chalte hain̲, dekhá, ki we us
dúsre jawán ke sáth the, jo us ká já-
nishín hone ke liye barpá hotá hai.
16 Un sab logon̲ ká shumár nahín̲,
jin par wuh hukmrán hai; tad bhí we
jo us ke ba'd uṭhen̲ge, us se ḳhush na
hon̲ge. Yaqínan yih bhí butlán aur
hawá kí charán hai.

V BAB.

JAB ki tú Ḳhudá ke ghar ko játá
hai, to apne qadam ko hoshyárí
se rakh; aur sunne par ziyáda musta-
'idd ho, aur na ki ahmaqon̲ ke se zabíh
guzránne par; kyún̲ki we nahín̲ sa-
majhte ki zabúní ká kám karte hain̲.
2 Apne mun̲h se bolne men̲ jaldí
mat kar, aur apne dil ko rok, ki wuh
shitábí se Ḳhudá ke huzúr kuchh na
kahe; kyún̲ki Ḳhudá ásmán par hai,
aur tú zamín par: is liye tú apní bá-
ten̲ thoṛí kar.
3 Kyún̲ki kám kí kasrat ke bá'is se
ḳhwáb dekhá játá hai; aur ahmaq kí
áwáz báton̲ kí kasrat se jání játí hai.
4 Jab tú Ḳhudá ke liye mannat
máne, tú us ke adá karne men̲ derí na
kar; kyún̲ki wuh ahmaqon̲ se ḳhush-
núd nahín̲ hai: wuh jo tú ne mannat
mání hai de ḍál.
5 Terá mannat na mánná us se bih-
tar hai, ki tú mannat máne aur adá na
kare.
6 Apne mun̲h ko chhoṛ na de, ki us
se terá badan gunahgár ho jáwe; aur
firishte ke huzúr mat kah, ki Bhúl
chúk thí: káhe ko Ḳhudá terí áwáz
se bezár ho, aur tere háthon̲ ká kám
barbád kare?
7 Kyún̲ki ḳhwábon̲ ke wufúr men̲
aur báton̲ kí kasrat men̲ gúnágún ba-
tálaten̲ hain̲; pas tú Ḳhudá se ḍar.
8 ¶ Agar tú mulk men̲ miskínon̲
kí mazlúmí, aur 'adl aur sidq ke inqi-
láb ko hote dekhe, to us bát se hairán
mat ho; kyún̲ki wuh, jo us se jo bahut

buland hai bulandtar hai, nigáh kartá
hai: aur un se bhí koí bálátar hain.
9 ¶ Zamín ká hásil sab ke liye hai,
balki khetíbárí se bádsháh ká bhí kám
nikaltá hai.
10 Wuh jo rúpe par 'áshiq hai rúpe
se ásúda na hogá; aur jo daulat cháh-
tá hai, us ke barhne se ser na hogá.
Yih bhí butlán hai.
11 Jab mál kí firáwání hotí hai, to
us ke khánewále bhí bahut hote hain;
aur us ke málikon ke liye kyá fáida
hai, magar yih, ki we use apní ánkhon
se dekhen?
12 Mihnatí kí nínd míthí hai,
khwáh wuh thorá kháwe khwáh ba-
hut; lekin daulat kí firáwání máldár
ko sone nahín detí.
13 Ek balá e'azím hai, jise main ne
súraj ke níche hote dekhá, ki daulat
us ke málik ke nuqsán ke liye rakhí
játí hai.
14 Aur wuh mál kisí bure hádise se
barbád hotá hai; aur us ke ek betá
paidá hotá hai, to us waqt us ke háth
men kuchh nahín bach rahtá hai.
15 Jis tarah se wuh apní má ke pet
se niklá, usí tarah nangá, jaisá ki áyá
thá, phir jáegá; aur apní kamái men
se kuchh sáth na rakhegá, jise wuh
apne háth men le jáwe.
16 Aur yih bhí sakht zabúní hai,
ki ba'ainihí jaisá ki wuh áyá thá,
waisá hí jáegá; aur us ne jo hawá ke
liye mihnaten utháin, kyá fáida páyá?
17 Wuh apní 'umr bhar bechainí
men khátá hai, aur us kí diqqdárí,
aur bezárí, aur khafagí bahut hain.
18 ¶ Lo, jo main ne dekhá: yih
khúb hai, balki khushnumá hai, ki
ádmí kháwe aur píwe, aur apní sárí
mihnat se, jo súraj ke níche kartá hai,
apní 'umr bhar ráhat utháwe, jitní
'umr Khudá use dewe; ki us ká bakh-
rá yihí hai.
19 Har ek ádmí bhí, jise Khudá ne
mál o asbáb bakhshá, aur use ikhtiyár
bhí diyá ki us men se kháwe, aur apná
bakhrá lewe, aur apní mihnat ke sabab
khushí kare; yih to Khudá kí bakh-
shish hai.
20 Wuh apní zindagí ke dinon ko
bahut yád na karegá; is liye ki
Khudá us kí khush-dilí ke mutábiq us
se sulúk kartá hai.

VI BAB.

EK zabúní hai, jo main ne súraj ke
níche dekhí, aur wuh aksar
ádmíon ke darmiyán pái játí hai.
2 Koí aisá hai, ki Khudá ne use
dhan daulat aur 'izzat bakhshí hai,
yahán tak ki us ko kisí chíz kí, jise
us ká jí cháhtá hai, kamí nahín; tis
par bhí Khudá ne use taufíq nahín dí,
ki us se kháwe; balki ajnabí ádmí
use khátá hai: yih butlán hai, aur ek
sakht zabúní hai.
3 ¶ Agar ádmí ke sau farzand ho-
wen, aur wuh bahut baras jítá rahe,
aisá ki us kí 'umr ke baras bahut se
howen, aur agar us ká jí us se jo khúb
hai ser na ho, aur us ká dafan na ho,
to main kahtá hún, ki wuh haml jo
gir jáwe us se bihtar hai.
4 Kyúnki wuh batálat ke sáth áyá,
aur táríkí men játá hai, aur us ká nám
andhere se chhip játá:
5 Us ne súraj ko bhí na dekhá, na
kisí chíz ko jáná: so is ko dúsre kí
nisbat se ziyáda árám hai.
6 ¶ Hán, agarchi wuh do chand ek
hazár baras jiyá, tau bhí us ne kuchh
khúbí na dekhí: kyá sab ke sab ek hí
jagah nahín játe?
7 A'dmí kí sárí mihnat us ke munh
ke liye hai; tad bhí us ká jí nahín
bhartá.
8 Kyúnki dánishmand ko kyá hásil
hai jo be-wuqúf kane nahín? aur
miskín ko, jo ki zindon ke áge chalne
jántá hai, kyá fáida?
9 A'nkhon se dekhí húí chíz us se
jis par faqat jí chaláyá jáe, bihtar hai:
yih bhí butlán aur hawá kí charán
hai.
10 Jo kuchh húá hai, so to sábiq

men us ká nám rakhá gayá hai, aur
ma'lúm hai ki wuh insán hai; aur wuh
us ke sáth jo us se zoráwar hai jhagaṛ
nahín saktá.
11 ¶ Chúnki bahut sí chízen hain,
jin se batálat firáwán hotí hai, pas
insán ko kyá fáida hai?
12 Aur kaun jántá hai ki insán ke
liye, dunyá men, us kí 'umr i batálat
ke gine húe dinon men, jinhen par-
cháín ke mánind wuh káṭtá hai, kyá
achchhá hai? kaun insán ko batlá
saktá hai, ki us ke ba'd súraj ke níche
kyá wáq'i hogá?

VII BA'B.

NEKNA'MI' mahang-molí 'itr se
bihtar hai, aur marne ká din
paidá hone ke din se.
2 ¶ Mátam ke ghar men jáná ziyá-
fat ke ghar men dáḳhil hone se bihtar
hai; kyúnki sab logon ká anjám yihí
hai; aur jo zinda hai apne dil men use
soch karegá.
3 Gamgíní hansí se bihtar hai;
kyúnki chihre kí udásí se dil sudhar
játá hai.
4 Dáná ká dil mátam ke ghar men
hai; par ahmaq ká jí 'ishrat-ḳháne se
lagá hai.
5 Insán ke liye dánishwar ke ta'ne
sunná, ahmaqon ká rág sunne se,
bihtar hai.
6 Hánḍí ke níche jaisá kánṭon ká
chaṭakná, waisá hí be-dánishon ká
hansná hai: yih bhí butlán hai.
7 ¶ Yaqínan zulm dánishwar ádmí
ko báolá baná detá hai; aur rishwat
dil ko bigártí hai.
8 Kisí bát ká anjám us ke shurú'
se bihtar hai: aur jo dil se bardásht
kartá us se bihtar hai ki dil men
magrúr ho.
9 Tú apne jí men jald gussawar
mat ban; is liye ki gussa be-dánishon
ke síne men paṛá rahtá hai.
10 Mat kah, ki Agle din in se
kyúnkar bihtar the? kyúnki tú dá-
nishwarí se is muqaddama kí bábat
tajwíz nahín kartá.
11 ¶ Mírás ke muqabale men hik-
mat achchhí chíz hai: aur un ke liye
jo súraj ko dekhte hain súdmand hai.
12 Kyúnki hikmat himáyat ke
liye ek áṛ hai, aur rúpá ek áṛ hai;
lekin dánish kí ek ḳháss ḳhúbí hai,
ki hikmat un logon ko jo use rakhte
hain, zindagí baḳhshtí hai.
13 Ḳhudá ke kám ko dekh; kyún-
ki kaun us chíz ko sídhá kar saktá
hai, jise us ne ṭeṛhá kiyá hai?
14 Iqbálmandí ke din ḳhushí men
mashgúl ho, par musíbat ke din men
soch; is ko bhí Ḳhudá ne us ke mu-
qábil baná rakhá hai, itne liye ki
insán apne píchhe ke ahwál men se
kuchh daryáft na kare.
15 Main ne apní butlán ke dinon
men yih sab kuchh dekhá: ek rástkár
hai, jo apní rástkárí men martá hai;
aur ek badkár hai, jo apní badkárí
men 'umr-daráz hotá hai.
16 Hadd se ziyáda nekokár na ho;
aur hikmat men i'atidál se báhar mat
baṛh já: tujhe apná barbád karná kyá
zarúr hai?
17 Hadd se ziyáda badkár na ho,
aur ahmaq mat ban; apne waqt se
pahle káhe ko maregá?
18 Achchhá hai ki tú is ko pakaṛ-
ke rakhe, aur ki tú us par se bhí háth
na uṭháwe: ki wuh jo Ḳhudá se
ḍartá hai, un sab se bach niklegá.
19 Hikmat dánishwar ko, das pah-
lawánon se jo ki shahr men hon,
ziyáda zoráwar kartí hai.
20 Is liye ki koí insán zamín par
aisá sádiq nahín, ki nekí kare aur
ḳhatá na kare.
21 Phir bhí sab báton ke sunne par,
jo kahí jáwen, apná dil mat lagá; na
ho ki tú sun páwe ki terá naukar tujh
par la'nat kartá hai:
22 Kyúnki tú to apne dil se jántá
hai, ki tú ne áp isí tarah se bárhá
auron par la'nat kí hai.

23 ¶ Main ne hikmat se yih sab
kuchh ázmáyá hai: main ne kahá ki
main dánishwar hoúngá; par wuh
mujh se kahín dúr thí.
24 Wuh jo húá hai so dúr aur nihá-
yat gahrá hai; use kaun pá saktá
hai?
25 Main ne apne dil ke sáth tawaj-
juh kí, tá ki jánún, aur taftísh karún,
aur hikmat aur khirad ko daryáft
karún, aur ki himáqat kí badí ko, aur
ablahí aur díwánagí ko samjhún:
26 Tab main ne maut se talkhtar
us 'aurat ko páyá, jis ká dil phandon
ke, aur jálon ke, aur jis ke háth hath-
karíon ke mánind hain: wuh jo
Khudá ke huzúr men maqbúl hai, so
us se bachtá hai; lekin wuh jo gunah-
gár hai, us se pakrá játá hai.
27 Dekh, wá'iz kahtá hai, main ne
ek dúsre se muqábala karke, ki natíja
nikálún, yih páyá hai;
28 Jo ab tak merá jí dhúndhá kartá,
par mujhe mil nahín gayá; hazár
píchhe ek mard main ne páyá, par ek
'aurat un sabhon men nahín páí.
29 Lo, main ne sirf itná páyá, ki
Khudá ne insán ko rást banáyá; par
unhon ne bahut sí bandishen tajwíz
karke bándhín.

VIII BA'B.

KAUN dánishwar ke barábar hai?
aur ek ek bát kí tafsír kaun
karne jántá hai? insán kí hikmat us
ke munh ko roshan kartí hai, aur us
ke chihre kí dhíthái us se badal játí
hai.
2 Main tujhe saláh detá, ki tú bád-
sháh ká hukm, aur Khudá kí qasam
kí bát ko mántá rah.
3 Tú jald-bází karke us kí nazar se
ot mat ho: aur bure kám par musta-
'idd mat ho; kyúnki jo wuh cháhtá
hai, so kartá hai.
4 Is liye ki bádsháh ká hukm
gálib hai, aur kaun use kahegá, Tú
yih kyá kartá hai?
5 Wuh jo hukm mántá hai, so
zabúní ko na dekhegá; aur dánishwar
ká dil waqt ko, aur haqq o wájibí ko,
samajhtá hai;
6 ¶ Is liye ki har kám ká ek waqt
aur ek wájibí taur hai. Tau bhí
insán kí tabáhí us par barí hotí;
7 Kyúnki jo kuchh howegá, us ko
ma'lúm nahín, aur kaun use batlá
saktá ki kyúnkar hogá?
8 Kisí ádmí ko rúh par iqtidár
nahín ki use pakar rakhe, aur marne
ke din us ká kuchh bas nahín; aur us
larái men chhuttí nahín miltí, aur na
sharárat un ko, jo use íjád karte,
chhuráwegí.
9 Yih sab main ne dekhá, aur apná
dil sáre kám par, jo súraj ke níche
kiyá játá hai, lagáyá: aisá waqt hai,
ki jis men ek shakhs dúsre par hukú-
mat karke apne úpar balá látá hai.
10 Usí tarah se main ne dekhá, ki
sharír gáre gaye, aur log bhí áte the,
aur we pák makán se bhí játe the, aur
jis shahr men we aisá karte the,
farámosh húe: yih bhí butlán hai.
11 Azbaski bure kám par sazá ká
hukm filfaur diyá nahín játá, is liye
baní A'dam ká dil un men badkárí
par bashiddat máil hai.
12 ¶ Agarchi gunahgár sau bár
burái kare, aur un kí 'umr daráz ho-
we, tad bhí main yaqínan jántá hún,
ki unhín ká bhalá hogá, jo Khudá
se darte hain, aur us ke huzúr kámp-
te hain:
13 Lekin gunahgár ká bhalá ka-
dhí na hogá, aur na wuh apne dinon
ko sáya kí mánind barháegá; is liye
ki wuh Khudá ke huzúr dartá nahín.
14 Ek butlán hai, jo zamín par
isti'amál kiyá játá hai; ki nekokár
log hain, jin ko wuh wáqi' hotá hai,
jo cháhiye thá ki badkirdáron ko ho,
aur sharír log hain, jinhen wuh miltá
hai, jo cháhiye thá ki rástbázon ko
mile: main ne kahá ki yih bhí butlán
hai.
15 Tab main ne khurramí kí ta'ríf

kí; kyúṉki súraj ke níche insán ke
liye is se kuchh bihtar nahíṉ hai,
magar ki kháwe aur píwe, aur ḳhush
rahe; kyúṉki yih us kí mihnat ke
darmiyán, us kí zindagí ke sab din
tak, jo Ḳhudá ne súraj ke níche use
bak͟hshí, us ke sáth rahegí.
16 ¶ Jab maiṉ ne apná dil lagáyá,
ki hikmat síkhúṉ, aur us kám káj ko,
jo zamín par kiyá játá hai, dekh lúṉ,
(kyúṉki aisá bhí hai jis kí ánkheṉ na
rát na din nínd dekhtí haiṉ :)
17 Tab maiṉ ne Ḳhudá ke sáre
kám par nigáh kí, aur jáná, ki insán
us kám ko, jo súraj ke níche kiyá játá
hai, daryáft nahíṉ kar saktá hai:
agarchi insán mihnat se us ká khoj
kare, par kuchh daryáft nahíṉ karegá:
niháyat yih hai, ki harchand hakím
ko gumán howe, ki us ko ma'lúm
karegá, par us ká bhed kabhí pá na
sakegá.

IX BA'B.

IN sab báton̲ ko maiṉ ne dil se gaur
kiyá, aur sab hál kí taftísh kí,
aur ma'lúm húá ki sádiq aur hakím
aur un ke kám Ḳhudá ke háth meṉ
haiṉ; insán na muhabbat na 'adáwat
ko, us sab se jo us ke áge hai, jántá
hai.
2 Sab kuchh jo hotá sabhoṉ par
eksáṉ guzartá hai; sádiq aur sharír
par, nekokár aur pák aur nápák par,
us par jo qurbání látá, aur us par jo
qurbání nahíṉ látá, ek hí májará wáqi'
hotá hai: jaisá nekokár hai, waisá
ḳhatákár hai: jaisá wuh hai jo qasam
ḳhátá, aisá wuh hai jo qasam se ḍartá
hai.
3 Sab chízoṉ ke darmiyán jo súraj
ke níche hotí haiṉ ek zabúní yih hai,
ki ek hí hádisa sab par guzartá hai:
háṉ, baní A'dam ká dil bhí sharárat
se bhará hai, aur jab tak we jíte haiṉ
himáqat un ke dil meṉ rahtí hai, aur
ba'd us ke murdoṉ meṉ shámil hote
haiṉ.
4 ¶ Kyúṉki kaun hai ki maqbúl
howe? sab zindoṉ ke liye ummed
hai: kyúṉki jítá kuttá mare húe sher
se bihtar hai.
5 Is liye ki zinde jánte haiṉ ki ham
mareṉge; par murde kuchh bhí na-
híṉ jánte, aur un ke liye aur kuchh
ajr nahíṉ; kyúṉki un kí yádgárí játí
rahtí hai.
6 Un kí muhabbat bhí aur 'adáwat
aur un ká hasad ab mauqúf húe, aur
tá abad un sab kámoṉ meṉ jo súraj
ke níche kiye játe we hargiz shámil
na hoṉge, na bak͟hrá páweṉge.
7 ¶ Apní ráh chalá já, ḳhushí se
apní roṭí khá, aur ḳhush-dilí se apní
mai pí; ki Ḳhudá abhí tere kámoṉ
ko qabúl kartá hai.
8 Hamesha ujlá libás pahine rah,
aur apne sir ko chiknáhaṭ se ḳhálí na
rakh.
9 Apní batálat kí zindagí ke sab
din jo us ne súraj ke níche tujhe
bak͟hshí hai, háṉ, apní batálat ke sab
din, us jorú ke sáth jo terí piyárí hai,
'aish kar le, ki is zindagí meṉ aur terí
us mihnat ke darmiyán, jo tú ne súraj
ke níche kí, terá yihí bak͟hrá hai.
10 Jo kám terá háth karne páwe,
use apne maqdúr bhar kar; kyúṉki
waháṉ gor meṉ, jaháṉ tú játá hai, na
kám, na mansúba, na ágáhí, na hikmat
hai.
11 ¶ Phir maiṉ ne tawajjuh kí,
aur súraj ke níche dekhá, ki dauṛáhe
ko har waqt dauṛná nahíṉ átá, aur na
jang zoráwar ko, balki na roṭí dánish-
mand ko miltí, na daulat fahmídwáloṉ
ko, na 'izzat ahl i ḳhirad ko hai,
balki un sab ko waqt aur ittifáq ke
qá'ide se hotá hai.
12 Siwá is ke insán apná waqt bhí
nahíṉ pahchántá; jis tarah machh-
líáṉ, jo bure jál meṉ giriftár hotí haiṉ,
aur jis tarah chiṛiyáeṉ phande meṉ
phaṉsái játí haiṉ, usí tarah baní A'dam
bhí bad-waqtí meṉ, jab achának un
par jál paṛtá hai, phaṉs játe haiṉ.
13 ¶ Yih bhí maiṉ ne dekhá, ki

súraj ke níche hikmat hai, aur yih
mujhe barí chíz ma'lúm húí:
14 Ek chhotá shahr thá, aur us
men thore log the; us par ek bará
bádsháh charh áyá, aur use gher liyá,
aur us ke muqábil bare bare damdame
bándhe:
15 Magar us shahr ke bích unhon ne
ek kangál dánishwar mard ko páyá,
jis ne apní hikmat se us shahr ko ba-
chá liyá; báwujúd is ke kisí shakhs
ne us miskín mard ko yád nahín kiyá.
16 Tab main ne kahá, ki Hikmat
zor se bihtar hai; tis par bhí us mis-
kín kí hikmat kí tahqír hotí hai, aur
us kí báten suní nahín játín.
17 Dánishwaron kí báten jo mu-
láyamat se kí jáwen, us shakhs ke
shor kí nisbat se, jo be-wuqúfon par
farmán-rawá hai, ziyádatar suní játín.
18 Hikmat laráí ke bahut se hath-
yáron se bihtar hai; par ek gunahgár
bahut sá mál gárat karwátá hai.

X BAB.

MUT' makkhián 'attár ke 'itr ko
badbú karátín, aur us ke josh
kháne ke bá'is hotín; isí tarah dánish
aur 'izzat kí banisbat, thorí sí be-
wuqúfí kí barí qadr hotí.
2 Dánishwar ká dil us ke dahne
háth hai; par ahmaq ká dil us ke
báen hai.
3 Hán, ahmaq jo hai, jab wuh ráh
chaltá hai, us kí 'aql ur játí hai, aur
wuh sab se kahtá hai, ki Main ahmaq
hún.
4 Agar hákim tujh par qahr kare,
to apní jagah mat chhor; kyúnki
bardásht bare gunáhon kí bábat use
thandhá kar detí hai.
5 Ek zabúní hai, jo main ne súraj
ke níche dekhí; ek khatá kí tarah
hai, jo hákim hí se hotí hai:
6 Ahmaqí bahut buland-nishín hotí
hai, par daulatmand níche kí jagah
men baithte hain.
7 Main ne dekhá ki naukar ghoron
par sawár hoke phirte hain, aur sardár
naukaron ke mánind zamín par paidal
chalte hain.
8 Wuh jo garhá khodtá hai, so us
men giregá; aur jo díwár ko tortá hai,
use sámp dasegá.
9 Jo pattharon ko sarkátá hai, so
un se dukh pátá hai; aur jo lakrí
chírtá hai, so us se chot lagne ke
khatre men hotá hai.
10 Agar lohá kund hai, aur ádmí
dhár tez na kare, to bahut sá zor
karná partá hai; par anjám tak pa-
hunchåne ke wáste hikmat mufíd hai.
11 Agar sámp ne bagair mantar ke
dasá hai, to mantar-karnewále ko
kuchh fáida na hogá.
12 Dánishmand ke munh kí báten
latíf hain; par ahmaq ke honth usí
ko nigal játe hain.
13 Us ke munh kí báton kí ibtidá
ahmaqí hai; aur us kí báton kí intihá
fásid ablahí hai.
14 Ahmaq bahutsí báten banátá
hai; par ádmí nahín batá saktá hai,
ki kyá hogá; aur jo kuchh us ke ba'd
hogá, use kaun kah saktá hai?
15 Ahmaq kí mihnat use thakátí
hai; kyúnki wuh shahr men jáne ko
bhí nahín jántá.
16 ¶ Tujh par, ai mamlukat, afsos
hai, jab ná-bálig terá bádsháh húá,
aur tere sardár subh ko nosh i ján
karte hain.
17 Nekbakht hai tú, ai sarzamín,
jab amírzáda terá bádsháh húá, aur
tere sardár bar-waqt nosh karen, is
maqsad se ki un kí tawánáí báqí rahe,
aur na ki badmast howen.
18 ¶ Jab bahutsí kahálat hotí hai,
ghar ká gach bigar játá hai; aur dhíle
háthon se chhat tapaktí hai.
19 ¶ Hansne ke liye log ziyáfat
karte hain, aur mai ján ko khush
kartí hai; par rúpiyon se sab kám
nikaltá hai.
20 ¶ Tú apne dil men bhí bádsháh
par la'nat na kar, aur na apní
khwábgáh men bhí máldár par la'nat

kar; kyúnki hawái chiriyá mazmún ko le uregí, aur pardár us bát ko khol degá.

XI BA'B.

APNI' khurish ká galla pánion kí sath par dál de; kyúnki tú bahut dinon ke píchhe use páwegá.

2 Sát ko, balki áth ko, hissa de; kyúnki tú nahín jántá hai ki zamín par kyá balá áwegí.

3 Jab bádal pání se bhare hote hain, to zamín par baraske apne ta,ín khálí karte hain; aur agar darakht dakhin taraf yá uttar taraf gire, to jahán darakht girtá hai, wahín pará rahtá hai.

4 Jo hawá ko nazar karke atkaltá hai, so nahín botá hai; aur jo bádalon ko dekhtá hai, so nahín lautá hai.

5 Jaisá tú nahín jántá hai, ki hawá kí kyá ráh hai, aur hámila ke rihm men haddián kyúnkar barhtí hain, waisá hí tú Khudá ke kámon ko, jo sab kuchh kartá hai, nahín jánegá.

6 Fajr ko apná bíj bo, aur shám ko bhí apná háth dhílá hone na de; kyúnki tú nahín jántá hai, ki un men se kaun kám ká hogá, yih, yá wuh, yá donon ke donon barábar bhale honge.

7 ¶ Núr to míthá hai, aur súraj ká dekhná ánkhon ko achchhá lagtá hai:

8 Hán, agar ádmí bahutse barason tak jíwe, aur un sabhon men khushí kare; tad bhí munásib hai ki wuh táríkí ke dinon ko yád rakhe; kyúnki we bahut honge. Sab kuchh jo átá hai, so butlán hai.

9 ¶ Ai jawán, tú apní jawání men khush ho, aur apní bulúgat ke dinon men apná jí bahlá, aur apne dil kí ráhon men aur apní ánkhon kí manzúrí men chal; par ján rakh, ki in sárí báton ke liye Khudá tujh ko 'adálat men láwegá.

10 Aur diqqdárí ko apne dil se dúr kar, aur badí apne jism se nikál dál; kyúnki larakpan aur jawání donon hech hain.

XII BA'B.

APNI' jawání ke dinon men apne Kháliq ko yád kar; jab ki bure din hanoz nahín áe, aur we baras nazdík na húe, jin men tú kahegá, ki In se mujhe kuchh khushí nahín;

2 Jab ki hanoz súraj, aur roshní, aur chánd, aur sitáre, andhere nahín húe, aur badlíán bárish ke ba'd phir jam'a nahín hotín;

3 Jis din men ki ghar ke rakhwál thartharáne lagen, aur zoráwar log kubre ho jáwen, aur písnewálíán bekáj rahen, is liye ki we thorí sí hain, aur we jo khirkíon se jhánktíán hain dhundhlá jáwen,

4 Aur galí ke kiwáre band ho jáen, jab chakkí kí áwáz dhímí hotí, aur wuh chiriyá kí áwáz se chaunk uthe, aur nagma kí sárí betián za'íf ho jáwen;

5 Aur jab we charhái se bhí dar jáwen, aur dahshaten ráh men hon, aur bádám ná-pasand howe, aur tiddí ek bojh ma'lúm ho, aur khwáhish i nafs mit jáwe; kyúnki insán apne dáimí makán men chalá jáegá, aur mátam-karnewále galí galí phirenge:

6 Peshtar us se ki chándí kí dorí kholí jáe, aur sone kí katorí torí jáe, aur ghará chashma par phat jáe, aur hauz ká charkh tút jáe.

7 Us waqt khák khák se já milegí, jis tarah áge milí húí thí, aur rúh Khudá ke pás phir jáegí jis ne use diyá.

8 ¶ Butlánon kí butlán, wá'iz kahtá hai, sab butlán hain.

9 Garaz, azbaski wá'iz dánishmand thá, us ne sab tarah kí ágáhí logon ko bakhshí; hán, us ne bakhúbí gaur kiyá, aur khúb tajwíz kí, aur bahutsí maslen qaríne se bayán kín.

10 Wá'iz dil-'azíz báten páne kí talásh men rahá, aur yih sachchí báten rástí se likhí hain.

11 Dánishmand kí báten painon ke mánind hain, aur un khúntíon ke má-

nind, jo sáhibán i majlis se lagáí játí
hain̲, aur we ek hí charwáhe kí taraf
se milín̲.
12 So ab, ai mere beṭe, in se nasíhat-
pazír ho: bahut kitáben̲ banáne kí
intihá nahín̲ hai; aur bahut paṛhná
jism ko thaḳátá hai.
13 ¶ Ab áo, ham sab hásil i kalám
sunen̲: Ḳhudá se ḍar, aur us ke huk-
mon̲ ko mán; ki insán ká farz i kullí
yihí hai.
14 Kyún̲ki Ḳhudá har ek fi'al ko,
har ek poshída chíz ke sáth, ḳhwáh
bhalí ho, ḳhwáh burí, 'adálat men̲
láwegá.

ĠAZAL-UL-ĠAZALA'T.

I BA'B.

SULAIMA'N kí gazal-ul-gazalát.
2 Wuh apne mun̲h ke chúmon̲
se mujhe chúme; kyún̲ki terá 'ishq
mai se bihtar hai.
3 Jaisí tere latíf 'itron̲ kí ḳhushbú,
so terá nám hai; us 'itr kí mánind jo
baháyá jáwe: is wáste kun̲wárián̲ tujh
par 'áshiq hain̲.
4 Mujhe khín̲ch, to ham tere píchhe
dauṛen̲gí: bádsháh mujhe apne mahall
men̲ le áyá: ham tujh men̲ shádmán̲
aur masrúr hon̲gí; ham tere 'ishq kí
ta'ríf mai se ziyáda karen̲gí: we sach-
che dil se tujh par 'áshiq hain̲.
5 Main̲ siyáh-fám, par jamíla hún̲,
ai Yarúsalam kí beṭío, Qídár ke ḳhai-
mon̲ kí mánind, Sulaimán ke pardon̲
kí mánind.
6 Mujhe mat táko, ki main̲ siyáh-
fám hún̲, aur ki main̲ dhúp kí jalí
hún̲; merí má ke beṭe mujh se ná-
ḳhush the; unhon̲ ne mujh se tákis-
tánon̲ kí nigáhbání karáí; par main̲
ne apne tákistán kí, jo ḳháss merá hai,
nigáhbání nahín̲ kí.
7 Mujhe batlá, ai tú, jo mere dil ká
piyárá hai, ki kahán̲ charátá hai; tú
apne galle ko do pahar ke waqt kahán̲
biṭhá rakhtá hai? káhe ko main̲ tere
rafíqon̲ ke gallon̲ ke pás be-táb kí
tarah hún̲?
8 ¶ Ai tú jo 'auraton̲ ke darmiyán
niháyat shakíl hai, agar tú yih nahín̲
jántí hai, to galle ke naqsh i qadam
par já, aur apne halwánon̲ ko char-
wáhon̲ ke ḳhaimon̲ ke pás pás chará.
9 ¶ Ai merí jání, main̲ tujhe Fira'ún
kí rath kí ghoṛíon̲ men̲ ek se tashbíh
detá hún̲.
10 Tere gál ḳhush-numá hain̲, ki un
par motíon̲ kí laṛián̲ hain̲, aur aisí hí
terí gardan, ki us par sone kí zanjíren̲.
11 Ham tere liye sone ke tauq baná-
wen̲ge, aur un men̲ chándí ke phúl
jaṛen̲ge.
12 ¶ Jab tak bádsháh nosh i ján
farmá rahte, mere sumbul kí mahak
uṛtí rahtí.
13 Merá mahbúb mere liye murr ká
ek bastá hai; wuh sárí rát merí chhá-
tíon̲ ke darmiyán dhará rahegá.
14 Merá ma'shúq men̲hdí ke phúlon̲
ká ek dasta hai, jo 'Ain i Jadí ke an-
gúrí bágon̲ men̲ se húá.
15 ¶ Dekh, tú ḳhush-manzar hai,
ai merí jání; dekh, tú ḳhush-rú hai;
tú kabútar-chashm hai.
16 ¶ Dekh, tú hí ḳhúbsúrat hai, ai
mere mahbúb, balki dil-pasand hai:

hamárá chhatrí-dár palang bhí sabz
hai.
17 Hamáre ghar ke shahtír saro
hain̲, aur hamárí kaṛián̲ sanaubar.

II BA'B.

MAIN̲ Sarún kí nargis, aur wádíon̲
kí sosan hún̲.
2 ¶ Jaisí ki sosan k̲h̲áron̲ ke dar-
miyán, waisí merí jání beṭíon̲ ke dar-
miyán hai.
3 ¶ Jaisá ki seb ká darak̲h̲t ban ke
darak̲h̲ton̲ ke bích, waisá merá mah-
búb beṭon̲ ke bích men̲ hai: main̲ us
ke sáye men̲ niháyat k̲h̲ush hoke
baiṭhí hún̲, aur us ká phal mere mun̲h
men̲ míṭhá lagá.
4 Wuh mujh ko mai-k̲h̲áne ke an-
dar láyá, aur us ká jhanḍá jo mujh
par thá, 'ishq hai.
5 Anjír ke qurson̲ se mujh ko qarár
do, sebon̲ se mujh ko táza-dam karo;
kyún̲ki main̲ 'ishq kí bímár hún̲.
6 Us ká báyán̲ háth mere sir tale
hai, aur us ká dahná háth mujhe apne
gale se lagátá hai.
7 ¶ Ai Yarúsalam kí beṭío, main̲
gazálon̲ aur maidán kí harníon̲ kí
qasam tumhen̲ detá hún̲, ki tum merí
piyárí ko na jagáo, aur use na uṭháo,
jab tak ki wuh uṭhne na cháhe.
8 ¶ Wuh mere mahbúb kí áwáz!
Dekh, wuh paháṛon̲ par se kúdte, aur
ṭílon̲ par se phándte húe átá hai.
9 Merá mahbúb áhú yá jawán haran
kí mánind hai: dekh, wuh hamárí dí-
wár ke pichhwáṛe khaṛá hai, wuh
khiṛkíon̲ se jhánktá hai, jhanjhríon̲ se
áp ko dikhátá hai.
10 Mere mahbúb ne jawáb diyá, aur
mujh se kahá, Uṭh, ai merí piyárí,
ai merí náznín, chalí á.
11 Kyún̲ki dekh, járá guzar gayá,
us mausim ká bhárí men̲h baras chuká
aur nikal gayá;
12 Zamín par phúlon̲ kí bahár hai;
chiṛiyon̲ ke chahchaháne ká waqt á
pahunchá, aur hamárí sarzamín men̲
qumríon̲ kí áwáz sunne men̲ átí hai:
13 Anjír ke darak̲h̲ton̲ men̲ hare
anjír pakne lage, aur tákon̲ ke phúlon̲
se k̲h̲ush-bú átí hai. So uṭh, ai merí
'azíza, ai merí jamíla, chalí á.
14 ¶ Ai mere kabútar, jo chaṭánon̲
ke daráron̲ men̲, aur kaṛáṛon̲ kí áṛ
men̲ chhipá húá hai, apná chihra
mujhe dikhá, apní áwáz mujhe suná;
ki terí áwáz shírín hai, aur terá chihra
dil-pasand hai.
15 Hamáre liye lomṛíon̲ ko já pak-
ṛo, un lomṛí-bachchon̲ ko, jo tákistán
ko k̲h̲aráb karte hain̲; kyún̲ki hamárí
tákon̲ men̲ phúl lage hain̲.
16 ¶ Merá mahbúb merá hai, aur
main̲ us kí hún̲; wuh sosanon̲ ke dar-
miyán charátá hai.
17 Jab ki din ḍhale, aur sáya baṛhe,
tab tú phir á; ai mere mahbúb, tú
gazál yá kaṛárewále paháṛon̲ par ke
jawán haran kí tarah hoke á.

III BA'B.

APNE palang par rát ko main̲ ne
use ḍhún̲ḍhá, jise merá jí cháhtá
hai; main̲ ne use ḍhún̲ḍhá, par wuh
mujhe na milá.
2 Ab main̲ uṭhún̲gí, aur shahr ke
kúchon̲ aur saṛakon̲ men̲ phirún̲gí, aur
us ko ḍhún̲ḍhún̲gí, jise merá jí cháhtá
hai. Main̲ ne use ḍhún̲ḍhá, par na
páyá.
3 Náke-bandí, jo shahr men̲ phirte
hain̲, mujhe mile: Kyá tum ne us ko
dekhá, jis ko merá jí cháhtá hai?
4 Jab main̲ un se tanik áge baṛh
gayí thí, to wuh, jis ko merá dil cháh-
tá hai, mujhe milá; main̲ ne use pakaṛ
rakhá, aur use na chhoṛún̲gí, jab tak
ki main̲ use apní má ke ghar men̲, aur
apní wálida ke mahall men̲, na le jáún̲.
5 ¶ Ai Yarúsalam kí beṭío, main̲
tumhen̲ gazálon̲ aur maidán kí harníon̲
kí qasam detá hún̲, ki tum merí jání
ko mat jagáo, aur use mat uṭháo, jab
tak ki wuh uṭhne na cháhe.
6 ¶ Yih kaun hai, jo murr aur lu-
bán ká 'iṭr, aur saudágaron̲ kí sárí
k̲h̲ushbúián̲ male húe, bayábán se

dhúnwen ke sutún kí mánind chalí
átí hai?
7 Dekho us ki pálkí, jo Sulaimán
kí hai; jis ke áspás Isráelí bahádurón
men se sáth pahlawán hain.
8 Sab ke sab shamsher-dár aur jang
men máhir hain: har ek kí talwár, rát
ke khatre ke sabab se, us kí rán par
latkáí húí hai.
9 Sulaimán bádsháh ne Lubnán kí
lakríon kí ek pálkí banwáí.
10 Us ke dande rúpe ke, aur us ke
tekan sone ke, aur us kí gaddí arga-
wání banwáí, aur us ke andar ká farsh
Yarúsalam kí betíon ne 'ishq se mur-
ass'a kiyá.
11 Ai Saihún kí betío, báhar niklo,
aur Sulaimán bádsháh ko dekho, jis
ke sir par wuh táj hai, jo us kí má ne,
us ke byáh ke din men, aur us ke dil
kí shádí ke din men, us ke sir par
rakhá.

IV BA'B.

DEKH, ai merí jání, tú shakíl hai!
dekh, tú khúb-súrat hai! terí
ánkhen terí chádar ke píchhe kabú-
taron kí sí hain; terá bál bakríon ke
galle kí mánind hai, jo koh i Jilí'ád
par baithí hon.
2 Tere dánt bheríon ke galle kí
mánind hain, jin ke bál katre gaye,
aur jo nahán se nikaltí hain; un men
se har ek do do bachche janí hai, aur
un men ek bhí bánjh nahín.
3 Tere lab aise jaise qirmizí dore
hain; terá munh khúb hai; tere rukh-
sár terí chádar ke píchhe ádhe anár
kí mánind hain.
4 Terí gardan aisí jaise ki Dáúd ká
burj jo siláh-kháne ke liye baná hai;
us par hazár pharíán latkáí gayí hain;
we sab kí sab pahlawánon kí siparen
hain.
5 Terí do chhátíán áhú ke do bach-
chon kí mánind hain, jo ek sáth paidá
húe, jo sosanon ke darmiyán charte
hain.
6 Jab ki din dhale, aur sáya barhe,
main murr ke pahár aur lubán ke tíle
ko jáúngá.
7 Ai merí piyárí, tú sar-á-sar jamál
hai; tujh men koí 'aib nahín.
8 ¶ Mere sáth Lubnán se, ai dul-
hin, mere sáth Lubnán se tú chalí á;
Amána kí chotí par se, Sanír aur
Harmún kí chotí par se, sheron ke
makánon se, aur chíton ke paháron
par se, nazar daurá.
9 Ai merí búá, merí zauja, tú ne
merá dil gárat kiyá, tú ne apní ánkh-
on men se ek ánkh se, apne gale kí ek
zanjír se, mere dil ko gárat kiyá hai.
10 Ai merí bahin, merí zauja, terá
'ishq kyá khúb hai! terí muhabbat
mai se kitní ziyáda lazíz hai, aur tere
'itron kí ríh sárí khushbúíon se!
11 Tere honthon se shahd ke qatre
tapakte hain, ai merí zauja; shahd o
shír terí zubán ke tale hain; aur terí
poshák kí ríh Lubnán kí sí ríh hai.
12 Merí búá, merí zauja, ek mu-
qaffal bágícha hai; band kiyá húá ek
sotá hai, aur sar-ba-muhr ek chashma.
13 Tere bág ke paudhe anáron ke
darakht hain, jin men lazíz mewe
hain; menhdí hain, aur sumbul bhí
hain,
14 Aur jatámásí, aur za'farán, aur
bed-mushk, aur dárchíní, aur lubán
ke sáre darakht, aur murr, aur 'úd, aur
har tarah ke khushbúdár masálih;
15 Bágíchon men ek manb'a, aur
áb i hayát ká ek chashma, aur Lub-
nán ká jharná.
16 ¶ Ai uttar kí hawá, jág; aur
dakhin kí hawá, chal; mere bág par
bah, ki us kí bás mahake. Merá mah-
búb apne bágíche men áwe, aur us ke
lazíz mewe kháwe.

V BA'B.

MAIN apne bág men áyá hún, ai
merí bahin, merí zauja; main
apná murr apne balsán samet batortá
hún; main apná shahd us ke chhatte
ke sáth khátá hún; main apní mai
apne dúdh samet pítá hún. Ai dosto,

khá lo; pí lo, ai 'azízo, hán, wufúr se
pí lo.
2 ¶ Main soti hún, par merá dil
jágtá; mere mahbúb kí áwáz hai, jo
ki darwáze par khatkhatátá hai, Mere
liye khol, merí búá, merí jání, merí
kabútar, merí pák aur pákíza; ki merá
sir os se tar hai, aur merí zulfen rát kí
búndon se bharí hain.
3 ¶ Main to apná sáya utár chukí
hún; main use kyúnkar pahinún?
main to apne pánw dho chukí hún;
main unhen kyúnkar mailá karún?
4 Mere mahbúb ne apná háth ro-
shandán kí ráh se barháyá, aur mere
dil o jigar men us kí taraf jumbish
húí.
5 Main apne mahbúb ke liye khol-
ne ko uthí, aur mere háthon se murr
tapká; merí unglíon se khushbú murr
kí tapkí qufl ke qabzon par parí.
6 Main ne apne mahbúb ke liye
kholá; par merá mahbúb phirke chalá
gayá thá: main hosh men na thí, jab
ki wuh mujh se bolá; main ne use
dhúndhá, par na páyá; main ne use
pukárá, par us ne mujhe jawáb nahín
diyá.
7 Náke-bandí, jo shahr men phirte
mujhe mile; unhon ne mujhe márá
aur gháyal kiyá; hán, shahr-panáh ke
náke-bandí merá dú-shála le gaye.
8 Ai Yarúsalam kí betío, main tum-
hen qasam detí hún, ki agar tumhen
merá mahbúb mil jáe, tum use kahiyo,
ki main 'ishq kí bímár hún.
9 ¶ Tere mahbúb ko dúsre mahbúb
kí nisbat se kyá fazílat hai, ai tú jo
'auraton men jamíla hai? tere mah-
búb ko dúsre mahbúb se kyá fauqíyat
hai, jo tú hamen aisí qasam detí hai?
10 Mera mahbúb surkh o sufed hai,
das hazár ádmíon ke darmiyán wuh
jhande kí mánind khará hotá hai.
11 Us ká sir aisá hai jaisá chokhá
soná, us kí zulfen pech-dar-pech hain,
aur kauwe kí sí kálí hain.
12 Us kí ánkhen un kabútaron kí
mánind hain, jo lab i daryá dúdh men
naháke tamkanat se baithí hain.
13 Us ke rukhsáre phúlon ke cha-
man aur balsán kí ubhrí húí kiyárí
kí mánind hain; us ke lab sosan hain,
jin se bahtá húá murr tapaktá hai.
14 Us ke háth aise hain jaise sone
kí karíán, jin men Tarsís ke jawáhir
jare gaye; us ká pet háthí-dánt ká sá
kám hai, jis par nílam ke gul bane
hon.
15 Us ke pair aise jaise sang i mar-
mar ke sutún, jo sone ke páyon par
khare kiye jáwen; us kí qámat Lub-
nán kí sí; wuh khúbí men rashk i saro
hai.
16 Us ká munh shíríní hai; hán,
wuh sar-á-pá 'ishq-angez hai. Ai Ya-
rúsalam kí betío, yih merá piyárá, yih
merá jání hai.

VI BA'B.

TERA' mahbúb kahán gayá, ai tú
jo 'auraton men khúb-tarín hai?
terá mahbúb kis taraf niklá? ki ham
tere sáth us kí talásh men jáengí.
2 Merá mahbúb apne bostán men
balsán kí kiyáríon par gayá, ki bágíchon
men charáwe, aur sosanon ke phúlon
ko chune.
3 Main apne ma'shúq kí hún, aur
merá ma'shúq merá hai; wuh sosanon
ke darmiyán chartá hai.
4 ¶ Ai merí jání, tú Tirzah kí má-
nind khúbsúrat hai, Yarúsalam kí
mánind khush-manzar hai, aur hairán
karnewálí hai, jaise ki lashkar jo
jhandedár ho.
5 Apní ánkhen merí taraf se pher,
kyúnki we mujhe ghabrá detí hain:
terá bál bakríon ke galle kí mánind
hai, jo koh i Jili'ád par baithí hon.
6 Tere dánt bheríon ke galle kí
mánind hain, jo nahán se niklín, jin
men se har ek do do bachche janí hai,
aur un men se ek bhí bánjh nahín.
7 A'dhe anár kí mánind tere rukh-
sáre terí chádar ke píchhe dikhái dete
hain.

8 Sáth begamen, aur assí haramen,
aur be-shumár kunwáríán to hain;
9 Par merí kabútarí, merí pák
pákíza, be-nazír hai; wuh apní má
kí eklautí, aur apní wálida kí lárlí
hai. Betíon ne use dekhá, aur use
mubárak kahá, aur begamon aur ha-
ramon ne use dekhkar us kí sitáish kí.
10 ¶ Yih kaun hai, ki subh kí
mánind dikhái detí, jo chánd kí má-
nind hasína hai, aur súraj kí mánind
jamíla, aur jhande-dár fauj kí mánind
haibatnák?
11 Main chilgoza ke bág men gayá,
ki wádí kí nabatát dekh lún, ki ták
panapí, aur anáron men kalíán lagín,
ki nahín.
12 Kyún húá, mujhe nahín ma'lúm,
lekin mere jí ne ek-á-ek mujh ko 'Am-
mínádíb kí gárion par charháyá.
13 Phir áiye, phir áiye, ai Salúmi-
yat; phir áiye, phir áiye, ki ham tujh
par nazar karen. Tum Salúmiyat men
kyá dekhoge? Wuh aisí hai jaise do
lashkar jo mil jáen.

VII BA'B.

TERE pánw, ki gurgábíán pahine
húe, ai sháhzádí, kyá khúb ma'-
lúm hote! tere kúlon kí golái jawáhir
kí larí kí mánind hai jise kisí ustád
kárígar ne banáyá hai.
2 Terí náf gol piyála hai, jis men
miláí húí mai kí kamtí nahín; terá
pet gehún kí ek dherí hai, jis ke áspás
sosan lagí hain.
3 Terí do chhátíán do áhú-barron
kí mánind hain, jo ek sáth paidá húe
the.
4 Terí gardan háthí-dánt ke burj
kí mánind hai; terí ánkhen un kundon
kí misl hain, jo Hashbún men Bat-
Rabbím ke phátak par hain; terí nák
Lubnán ke burj kí misál hai, jo
Dimishq ke rukh baná hai.
5 Terá sir tujh par Karmil kí misl
hai, aur tere sir ká bál argawání kí
mánind hai: bádsháh terí kákulon se
atká hai.

6 Ai mahbúba, tú kaisí jamíla hai;
'aish ke liye tú kaisí ján-fazá hai!
7 Yih terí qámat tár kí misál hai,
aur terí chhátíán angúron ke guch-
chhon kí mánind hain.
8 Main ne kahá, ki Main is tár par
charhúngá, aur us kí shákhon ko thám
rakhúngá: filhál terí donon chhátíán
angúr ke guchchhon kí mánind hon,
aur tere nathnon ká ráiha seb sá howe;
9 Aur terá tálú us mai kí mánind
jo bihtar se bihtar ho, jo mere mah-
búb kí taraf sídhí ráh se chaltí, aur
unhín ke labon par se jo sote hain
áhista áhista bah játí.
10 ¶ Main apne mahbúb kí hún,
aur wuh mujh par máil hai.
11 Ai mere mahbúb, chal, ham
kheton ke darmiyán sair karen, aur
gánwon men rát ko káten.
12 Phir tarke angúrí bágon men
chalen, aur dekhen ki ták lahlahá
rahí, aur us ke phúl nikle hain, aur
anár kí kalíán khilí hain: wahán main
apní muhabbaten tujh par jatáúngí.
13 Dúdíon kí zor i mahak hai, aur
hamáre darwázon par har qism ke tar
o khushk mewe hain, jo main ne tere
liye zakhíra kiye hain, ai mere mah-
búb.

VIII BA'B.

KA'SH ki tú aisá hotá, jaisá merá
bhaiyá hai, jis ne merí má kí
chhátíon ko chúsá! main tujhe jab
báhar pátí, to terí machchhíán letí,
aur koí mujhe haqír na jántá.
2 Main tujh ko apní má ke ghar
men le jáúngí; wahán tú mujhe tar-
bíyat karegá; main apne anár ke ras
se tujhe khushbú mai piláúngí.
3 Us ká báyán háth mere sir ke
tale hai, aur us ká dahná mujhe gale
se chimtá legá.
4 Ai Yarúsalam kí betío, main
tumhen qasam detá hún, ki tum merí
jání ko mat jagáo, aur use mat utháo,
jab tak ki wuh áp uthne na cháhe.

5 ¶ Yih kaun hai, jo bayábán se
apne mahbúb par takiya kiye húe
chalí átí hai? Main ne tujhe seb ke
níche jagáyá; wahán terí má tujhe
jani; wahán terí wálida tujhe jani.
6 ¶ Nagín kí mánind mujhe apne
dil men lagá rakh, aur khátim kí
mánind apne bázú par; kyúnki 'ishq
maut kí mánind zabardast hai; aur
gairat gor sá be-murúwat hai; us kí
lauen ág kí lauen hain, aur Yahowáh ke
shu'ale kí mánind.
7 Bará pání 'ishq ko bujhá nahín
saktá, aur na bárhen use dubá saktí
hain: agar koí ádmí apne ghar ká
sárá mál 'ishq ke liye detá, to wuh
sarásar láiq hiqárat ke thahartá.
8 ¶ Hamárí ek chhotí bahin hai,
jis kí chhátíán hanoz nahín niklín;
ham apní bahin ke liye, jis din us kí
bát chale, kyá karen?
9 Agar wuh díwár howe, to ham
us par chándí ká ek qila' banáwenge;
agar wuh darwáza howe, to ham us
par saro kí takhtíon ká pushta denge
10 Main áp ek díwár hún, aur mere
pistán do burj hain: tab main us kí
nazar men us kí mánind thí, jis ne
salámatí pái hai.
11 Ba'al-Hámon men Sulaimán ká
tákistán thá: us ne us tákistán ko
bágbánon ke supurd kiyá, ki har ek
un men se mewa ke badle hazár mis-
qál rúpá láwe.
12 Merá tákistán, jo merá hí hai,
wuh mere sámhne hai: ai Sulaimán,
tú hazár le, aur we jo us ke phal ke
nigahbán hain do do sau.
13 Ai tú jo bostánon men rahtí
hai, rafíq terí sadá sunte hain; mujh
ko bhí suná.
14 ¶ Jaldí kar, ai mere mahbúb,
us gazál yá áhú-barre kí mánind, jo
balsánon kí pahárion par hai, ho já.

YAS'AIYA'H NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

ROYA' Yas'aiyáh bin Amús kí, jo
us ne Yahúdáh aur Yarúsalam
kí bábat Yahúdáh ke bádsháhon 'Uz-
zíyáh, aur Yútám, aur A'khaz, aur
Hizqiyáh ke dinon men dekhí.
2 Suno, ai ásmáno, aur kán lagá,
ai zamín, ki KHUDÁWAND yún far-
mátá hai, ki Larkon ko main ne pálá
aur posá, par unhon ne mujh se sar-
kashí kí.
3 Bail apne málik ko pahchántá
hai, aur gadhá apne sáhib kí charní
ko: baní Isráel nahín jánte, mere log
kuchh nahín sochte hain.
4 A'h, khatákár guroh, ek qaum
jo gunáh se ladí húí hai, badkáron
kí nasl, kharáb auláď, ki unhon ne
KHUDÁWAND ko tark kiyá, Isráel ke
Quddús ko haqír jáná, us se bilkull
phir gaye.
5 ¶ Tum kahán aur már kháoge,
agar tum ziyáda ná-farmání karoge?
tamám sir bímár hai, aur dil bilkull
sust hai.
6 Talwe se leke chándí tak us men
kahín sihhat nahín, balki zakhm, aur
chot, aur sare húe gháo hain; we na
dabáe gaye, na bándhe gaye, na tel se
narm kiye gaye hain.
7 Tumhárá mulk ujár hai, tumhárí
bastíán jal gayín; pardesí log tumhárí

zamín ko tumháre sámhne nigalte
hain̲, wuh wírán hai, goyá ki use
ajnabí logon̲ ne ujáṛá hai.
8 Aur Saihún kí beṭí chhoṛí gayí
hai, jaisí jhompṛí tákistán men̲, aur
chhappariyá kakṛí ke khet men̲, yá
us shahr kí mánind jo gherá gayá hai.
9 Agar Rabb ul afwáj hamárá thoṛá
baqíya báqí na chhoṛtá, to ham Sadúm
kí misl, aur 'Amúrah kí mánind, ho
játe.
10 ¶ Ai Sadúm ke hákimo, Khudáwand ká kalám suno; ai 'Amúrah
ke logo, hamáre Ḳhudá kí sharí'at par
kán dharo.
11 Khudáwand kahtá hai, Tumháre zabíhon̲ kí kasrat se mujhe kaun
kám? main̲ mendhon̲ kí sokhtaní
qurbánion̲ se, aur farbih bachhṛon̲ kí
charbí se ser hún̲, aur bailon̲ aur bheṛon̲ aur bakron̲ ká lahú nahín̲ cháhtá
hún̲.
12 Jab tum mere huzúr áke apne
ta,ín̲ dikhláte ho, to kaun tum se yih
cháhtá hai ki merí bárgáhon̲ ko
raundo?
13 Ab áge ko jhúṭhe hadye mat
láo; lubán se mujhe nafrat hai; naye
chánd aur sabt aur 'ídí jamá'at se bhí;
ki main̲ 'íd aur be-díní donon̲ kí bardásht nahín̲ kar saktá hún̲.
14 Merá jí tumháre naye chándon̲
aur tumhárí 'ídon̲ se bezár hai; we
mujh par ek bojh hain̲; main̲ un ke
uṭháne se thak gayá.
15 Jab tum apne háth phailáoge, to
main̲ tum se chashm-poshí karún̲gá;
hán̲, jab tum du'á par du'á mángoge,
to main̲ na sunún̲gá: tumháre háth to
lahú se bhare hain̲.
16 ¶ Apne ta,ín̲ dhoo, áp ko pák
karo; apne bure kámon̲ ko merí
ánkhon̲ ke sámhne se dúr karo; badfi'alí se báz áo;
17 Nekokárí síkho, insáf ke pairau
ho, mazlúmon̲ kí madad karo, yatímon̲
kí faryád-rasí karo, bewa 'auraton̲ ke
hámí ho.
18 Ab áo, ki ham báham hujjat
karen̲, Khudáwand kahtá hai: agarchi tumháre gunáh qirmizí howen̲, par
barf kí mánind sufed ho jáwen̲ge; aur
harchand we argawání howen̲, par ún
kí tarah ujle hon̲ge.
19 Agar tum rází aur farmánbardár
hoge, to tum zamín se achchhá phal
kháoge:
20 Par agar tum inkár karoge, aur
bágí hoge, to tum talwár ká luqma ho
jáoge; kyún̲ki Khudáwand ne apne
munh se farmáyá hai.
21 ¶ Wuh bastí, jo sar-á-sar pákdáman thí, kaisí chhinál ho gayí!
wuh to insáf se ma'múr thí; rástbází
us men̲ bastí thí, aur ab ḳhúní rahte
hain̲.
22 Terí chándí mail ho gayí; terí
mai men̲ pání mil gayá.
23 Tere sardár gardan-kash aur
choron̲ ke sharík hain̲; un men̲ se har
ek rishwat-dost aur in'ám ká tálib
hai; we yatímon̲ ká insáf nahín̲ karte,
aur bewon̲ kí faryád un tak nahín̲
pahunchtí.
24 Is liye Ḳhudáwand, Rabb ul
afwáj, jo Isráel ká Qádir hai, yún̲
farmátá hai, ki Hán̲, main̲ apne dushmanon̲ ko tamám karke árám páún̲gá,
aur apne bairíon̲ se apná intiqám
lún̲gá.
25 ¶ Par main̲ tujh par apná háth
baṛháún̲gá, aur terá mail goyá naushádar se sáf karún̲gá, aur us ránge ko jo
tujh men̲ milá hai judá karáún̲gá.
26 Aur main̲ tere qázíon̲ ko áge kí
tarah, aur tere mushíron̲ ko ibtidá ke
dastúr ke mutábiq, bahál karún̲gá: us
ke ba'd tú rástbáz bastí aur diyánatdár
ábádí kahláegí.
27 Saihún 'adálat ke sabab, aur we
jo us men̲ gunáh se phire hain̲, rástbází
ke bá'is, naját páwen̲ge.
28 ¶ Lekin gunahgár aur badkár
sab ek sáth halák hon̲ge, aur jo
Khudáwand se bágí húe, faná kiye
jáen̲ge.

29 Ki we un balúton se, jinhen tum
ne cháhá hai, sharminda honge, aur
tum un bágon se, jinhen tum ne
pasand kiyá hai, khajil hoge.
30 Aur tum us balút kí mánind ho
jáoge, jis ke patte jhar jáwen, aur us
bág kí misl, jo be-ábí se súkh jáwe.
31 Wahán ká pahlawán aisá ho
jáegá jaisá san, aur us ká kám chin-
gárí ho jáegá; we donon báham jal
jáenge, aur koí un kí ág na bujhá-
wegá.

II BA'B.

WUH bát jo Yas'aiyáh bin Amús
ne Yahúdáh aur Yarúsalam ke
haqq men royá men dekhí.
2 A'khirí dinon men aisá hogá, ki
KHUDÁWAND ke ghar ká pahár pahár-
on kí chotí par qáim kiyá jáegá, aur
tílon se únchá kiyá jáegá; aur sárí
qaumen us kí taraf rawána hongí.
3 Balki bahut se log jáenge aur
kahenge, A'o, ham KHUDÁWAND ke
pahár par charhen, aur Ya'qúb ke
Khudá ke ghar men; ki wuh apní
ráhen ham ko batláegá, aur ham us ke
raston par chalenge: kyúnki sharí'at
Saihún se, aur KHUDÁWAND ká kalám
Yarúsalam se, niklegá.
4 Aur wuh ummaton ke darmiyán
'adálat karegá, aur bahut se logon ko
dántegá; aur we apní talwáron ko torke
phálen, aur apne bhálon ko hansúe
baná dálenge: aur qaum qaum par
talwár na chaláegí, aur we phir kabhí
jang na síkhenge.
5 Ai Ya'qúb ke gharáne, tum áo,
ki ham KHUDÁWAND kí roshní men
chalen.
6 ¶ Tú ne to apne logon ko, ya'ne
Ya'qúb ke gharwálon ko, tark kiyá, is
liye ki un kí ma'múrí mashriqíon se
huí, aur Filístíon kí mánind shuguniye
hain, aur begánon kí aulád se shart ká
háth márte hain.
7 Phir un kí sarzamín sone rúpe se
málámál hai, aur un ke khazánon kí
kuchh intihá nahín; balki un ká mulk
ghoron se bhará hai, aur un kí rathon
ká kuchh shumár nahín.
8 Aur un kí sarzamín buton se bhí
bharpúr hai; we apne háthon ke banáe
húe kámon ko, aur apní unglíon kí
kárígarí ko, sijda karte hain.
9 Is sabab se chhotá ádmí past kiyá
játá, aur bará ádmí zalíl hotá, aur tú
unhen hargiz mu'áf na karegá.
10 ¶ Pahár ke níche ghus, aur
khák men chhip, KHUDÁWAND ke dar
ke sabab, aur us ke jalál kí buzurgí ke
bá'is.
11 Insán ke takabbur kí ánkh níche
kí jáegí, aur baní A'dam kí shekhí
past kí jáegí, aur us din KHUDÁWAND
akelá sar-buland hogá.
12 Kyúnki RABB ul afwáj ká din
har ek magrúr aur buland-nazar aur
ghamandí par áwegá; aur wuh past
kiyá jáegá;
13 Aur Lubnán ke sáre deodáron
par, jo buland aur únche hain, aur
Basan ke sáre balúton par,
14 Aur sáre únche paháron par, aur
sáre buland kohon par,
15 Aur har ek únche burj par, aur
har ek fasílí díwár par,
16 Aur Tarsís ke sáre jaházon par,
garaz, sáre khushnumá zurúf par.
17 Aur ádmí ká gurúr zer kiyá
jáegá, aur logon kí buland-bíní past
kí jáegí, aur us din KHUDÁWAND akelá
sar-buland hogá.
18 Aur but jo hain, we bilkull faná
ho jáenge.
19 Aur we paháron ke gáron men,
aur zamín ke shigáfon men, ghusenge,
KHUDÁWAND ke khauf se, aur us ke
jalál kí shaukat se, jis waqt wuh
uthegá ki zamín ko shiddat se hiláwe.
20 Us din ádmí apní rúpahlí mú-
raton aur sonahlí súraton ko, jo unhon
ne púјne ke liye banáín, chhuchhún-
daron aur chamgídaron ke áge phenk
denge;
21 Tá ki tílon ke shigáfon men,
aur chatánon ke rakhnon men, ghus

jáwen, KHUDÁWAND ke khauf se, aur
us ke jalál kí shaukat se, jab wuh
uthegá ki zamín ko shiddat se hilá
dewe.
22 Pas tum insán se, jis ká dam us
ke nathnon men hai, báz raho; kyúnki
us kí kyá qadr hai?

III BA'B.

KYU'NKI, dekho, Khudáwand,
RABB ul afwáj, Yarúsalam aur
Yahúdáh men se ṭek aur takiya ko,
roṭí kí sárí ṭek aur pání ká sárá takiya,
uṭhá legá,
2 Bahádur aur sáhib i jang ko, qází
aur nabí ko, ta'bír-karnewále o kuhan-
sál ko,
4 Pachás pachás ke jam'adáron, aur
'izzatdáron ko, aur saláhkáron ko, aur
unhen jo sihr men máhir, aur jádú men
mashsháq hain.
4 Aur main larkon ko un ke sardár
banáúngá, aur nannhe bachche un par
hukmrání karenge.
5 Logon men se har ek dúsre par,
aur har ek apne hamsáye par sitam
karegá; aur jawán búrhe se, aur páji
sharíf se ghamand karegá.
6 Agar koí ádmí apne báp ke ghar-
áne men se apne bhái ká dáman
pakarke kahe, ki Tú to poshákwálá
hai, so á, tú hamárá hákim ho, aur
yih khána i kharáb tere qábú men ho:
7 Us din wuh qasam kháegá, aur
kahegá, Main to sihhat-bakhsh na
hoúngá, ki mere ghar men na roṭí hai,
na kaprá: tú mujhe logon ká hákim
mat kar.
8 Ki Yarúsalam ṭakkar khá gayí,
aur Yahúdáh gir gayá; kyúnki un kí
bol-chál aur chál-chalan KHUDÁWAND
ke barkhiláf hain, ki us ke jalál kí
ánkhon ko gazab men dálen.
9 ¶ Un ke munh kí súrat un par
gawáhí detí hai; we apne gunáhon ko
Sadúm kí mánind záhir karte hain,
aur chhipáte nahín. Un kí jánon par
wáwailá hai! kyúnki we áp apne úpar
balá láte hain.
10 Rástbázon se kaho, ki Bhalá
hogá; ki we apne kámon ká phal
kháenge.
11 Sharíron par wáwailá hai! ki
burá hogá; kyúnki un ke háthon kí
kamáí unhen milegí.
12 ¶ Merí ummat jo hai, larke un
par zulm karte hain, aur 'auraten un
par hukmrání kartíán hain. Ai merí
ummat, tere peshwá tujh ko gumráh
karte hain, aur tere ráhgíron kí ráhon
ko bigárte hain.
13 KHUDÁWAND khará hai ki mu-
qaddama pesh kare, aur logon kí 'adá-
lat karne par musta'idd hai.
14 KHUDÁWAND apní ummat ke
buzurgon, aur un ke sardáron kí 'adá-
lat karne ko áwegá: ki tum jo ho, so
tákistán chaṭ kar gaye ho; aur mis-
kínon kí lúṭ tumháre gharon men hai.
15 Khudáwand RABB ul afwáj far-
mátá hai, ki is kí kyá ma'ní hai, ki
tum mere bandon ko dabá dete ho,
aur miskínon ke sir kuchalte ho?
16 ¶ Aur KHUDÁWAND phir far-
mátá hai, Azbaski Saihún kí beṭíán
shokh hain, aur gardankashí aur
shokh-chashmí se khirámán hotí hain,
aur apne pánwon se nit náz-raftárí
kartí, aur ghunghrú bajátíán játí
hain;
17 Is liye Khudáwand Saihún kí
beṭíon kí chándíon ko ganjí kar dále-
gá, aur KHUDÁWAND un ke andám i
nihání ko ughháregá.
18 Us din Khudáwand un ke khal-
khál kí phaban, aur jálíán, aur chánd
dúr karáegá,
19 Aur áweze, aur kharue, aur bá-
rík burqa',
20 Aur táj, aur paikaríán, aur paṭ-
ke, aur 'itrdán, aur ta'wíz,
21 Aur angúṭhíán, aur nák kí nath-
níán,
22 Aur zarbaft kí peshwázen, aur
kurtíán, aur dopaṭṭe, aur kíse,
23 Aur ársíán, aur kattání bárík
libás, aur dastáren, aur shálen.

24 Aur aisá hogá, ki khushbú ke
'iwaz saráhat hogí, aur patke ke badle
rassí, aur gundhe húe bál kí jagah
chandlápan, aur angiya ke 'iwaz ṭáṭ ká
orhná, aur husn ke badle sozish ká dág.
25 Tere bahádur mard talwár se,
aur tere pahlawán jang men gir jáenge.
26 Us ke phátak roná pítná kar-
enge; so wuh ujár hoke khák par
baithegí.

IV BA'B.

US din sát 'auraten ek mard ko
pakarke kahengí, ki Ham apní
roṭí kháengí, aur apne kapre pahinen-
gí: tú ham sab se sirf itná kar ki ham
tere nám kí kahláwen, tá ki hamárí
sharmindagí mite.
2 Us din KHUDÁWAND kí Shákh
shaukat aur hashmat hogí, aur zamín
ká Phal, un ke liye jo baní Isráel
men se bach nikle, lazíz aur khush-
numá hogá.
3 Aur aisá hogá, ki har ek jo Sai-
hún men chhúṭá húá hogá, aur Yarú-
salam men báqí rahegá, balki har ek
jis ká nám Yarúsalam ke zindon men
likhá hogá, muqaddas kahláegá.
4 Jis waqt ki Khudáwand Saihún
kí betíon kí gandagí ko dho dálegá,
aur Yarúsalam ká lahú us ke dar-
miyán rúh i 'adl aur rúh i sozán se sáf
karegá:
5 Tab KHUDÁWAND phir koh i Sai-
hún ke har ek makán par, aur us kí
majlisgáhon par, din ko ek bádal aur
dhúnwán, aur rát ko ek roshan shu-
'ala, paidá karegá, jo us sáre shaukat-
wále ke úpar hifázat ke liye hogá:
6 Aur ek khaima hogá, jo din ko
garmí men sáyadár makán, aur ándhí
aur jharí ke waqt árámgáh aur panáh
kí jagah hogá.

V BA'B.

AB main apne mahbúb ke liye apne
mahbúb ká ek gít, us ke tákis-
tán kí bábat, gáúngá. Mere mahbúb
ká tákistán buland aur jaiyid pahár
kí choṭí par lagá:
2 Aur us ne use khodá, aur us ke
patthar nikálke phenk diye, aur ach-
chhí se achchhí táken us men lagáín,
aur us ke bíchon bích burj banáyá,
aur ek kolhú bhí us men taráshá, aur
intizár kiyá ki us men achchhe
angúr lagen, lekin us men janglí an-
gúr lage.
3 Ab, ai Yarúsalam ke báshindo,
aur Yahúdáh ke logo, mere aur mere
tákistán ke bích áp hí insáf kíjiye.
4 Ki main apne tákistán ke liye
kyá ziyáda kar saká, jo main ne na
kiyá? aur ab jo main ne us ke an-
gúron ká intizár kiyá, to kis liye yih
janglí angúr láyá?
5 Ab lo, wuh jo main apne tákis-
tán se karúngá, so tumhen batátá
hún: ki main us kí bár girá dúngá,
aur wuh charágáh hogá; us kí iháta
tor dálúngá, aur wuh pámál kiyá
jáegá.
6 Aur main use bilkull wirán kar
dúngá, wuh na chhánṭá jáegá, na
niráyá jáegá; wahán sadá-guláb aur
kánṭe ugenge; aur main badlíon ko
hukm karúngá, ki us par menh na
barsáen.
7 So RABB ul afwáj ká tákistán jo
hai, baní Isráel ká gharáná hai, aur
baní Yahúdáh us ke khushnumá pau-
dhon ká zakhíra hai: us ne insáf ká
intizár kiyá, par dekh, khúnrezí hai;
wuh rástbází ká muntazir rahá, par
dekh, nála hai.
8 ¶ Un par wáwailá hai, jo ghar
se ghar aur khet se khet milá dete
hain, jab tak jagah na mile, aur tum
chhore játe ki akele zamín men baso
9 RABB ul afwáj ne mere kán men
kahá, Sach to yún hai, ki bahut se
ghar ujar jáenge, bare aur achchhe
be-chirág honge.
10 Ki pandrah bíghe tákistán se
faqat ek batt mai hásil hogí, aur ek
homar bíj se ek aifa galla.
11 ¶ Un par wáwailá hai, jo subh
sawere uṭhte hain, tá ki nashe-bází

ke darpai howen, aur shám ko bhí
apne ta,ín mai se sozán karte!
12 Aur un ke jashn kí mahfilon
men barbat, aur bín, aur daf, aur báns-
rí hai, mai ke sáth; lekin we KHU-
DÁWAND ke kám ko sochte nahín, aur
us ke háthon kí kárígarí par muláhaza
nahín karte.
13 ¶ Is liye mere log asírí men
játe hain, jis waqt ki we na jánte
howen; un ke 'izzatwále bhúkhon
marte, aur un ke máldár piyás se
khushk hote.
14 So pátál apní hawas barhátá hai,
aur apná munh be-intihá pasártá hai,
aur us men ashráf log aur razíl qaum,
balki us kí gaugái amboh, aur har ek
jo us men fakhr kartá hai, utrenge.
15 Aur kam-qadr ádmí jhukáyá
jáegá, aur 'álí-qadr past hogá, aur
magrúron kí ánkhen níche ho jáengí;
16 Aur RABB ul afwáj 'adálat men
sarbuland hogá, aur Khudá e quddús
kí taqdís sadáqat se kí jáegí.
17 Tab barre jahán jí cháhe char-
enge, aur daulatmandon ke wírán khet
pardesíon ke galle kháenge.
18 Un par wáwailá hai, jo badí kí
tanábon se áfat ko khínchte hain, aur
sazá ko gárí ke rasse se;
19 Aur jo kahte hain, ki Wuh jal-
dí kare, aur phurtí se apná kám kare,
ki ham dekhen: aur baní Isráel ke
Quddús kí mashwarat nazdík ho, aur
án pahunche, tá ki ham use jánen!
20 ¶ Un par wáwailá hai, jo badí
ko nekí aur nekí ko badí kahte hain,
aur roshní kí jagah andherá, aur an-
dhere kí jagah roshní karte hain, aur
mithái ke badle karwái, aur karwái ke
badle mithái rakhte hain!
21 Un par wáwailá hai, jo apní
ánkhon men áp ko dánishmand, aur
apní nigáh men áp ko sáhib i imtiyáz
jánte hain!
22 Un par wáwailá hai, jo mai píne
men zoráwar, aur nashe kí chízen
miláne men pahlawán hain;

23 Jo sharíron ke rishwat ke liye
sádiq thahráte hain, aur sádiqon se un
ká haqq chhín lete hain!
24 So jis tarah ki ág bhúsí ko khá
játí hai, aur jaltá húá puwál baith
játá hai, isí tarah un kí jar bosída
hogí, aur un kí kalí gard kí tarah ur
jáegí; kyúnki unhon ne RABB ul
afwáj kí sharí'at ko náchíz, aur Isráel
ke Quddús ke sukhan ko, zalíl jáná.
25 Is liye KHUDÁWAND ká qahr us
ke logon par bharká hai, aur us ne un
par apná háth chaláyá hai, aur unhen
márá hai; chunánchi pahár kámp
gaye, aur un kí láshen bázáron men
galíz kí mánind parí hain. Báwujúd
is ke us ká gussa pherá nahín gayá,
balki us ká háth hanoz phailá húá hai.
26 ¶ Kyúnki wuh qaumon ke liye
dúr se ek jhandá khará kartá hai, aur
unhen zamín kí intihá se sítí bajáke
bulátá hai; aur dekh, we daurke jald
áte hain:
27 Koí un men na thak játá aur na
phisal partá hai; we nahín únghte aur
nahín sote; un ká kamarband khultá
nahín hai; aur na un kí jútíon ká
tasma túttá hai:
28 Un ke tír tez hain, aur un kí
sárí kamánen kashída hain, un ke
ghoron ke sum chaqmáq ke patthar kí
mánind thaharte, aur un ke pahiye
girdbád kí mánind:
29 We sherní kí mánind garajte
hain; hán, we jawán sheron kí má-
nind garajte hain; we gurráte, aur
shikár pakarte, aur use be-rok tok le
játe hain, aur koí bachánewálá nahín.
30 Aur us din we un par aisá shor
macháenge, jaisá samundar ká shor
hotá hai; aur ye zamín kí taraf tá-
kenge, aur kyá dekhte hain? ki an-
dherá aur tang-hálí hai; aur roshní us
kí badlíon se tárík ho játí hai.

VI BA'B.

JIS baras ki Uzziyáh bádsháh mar
gayá, main ne KHUDÁWAND ko
ek barí bulandí par, únche takht ke

úpar baiṭhe dekhá, aur us ke libás ke
dáman se haikal ma'múr ho gayí.
2 Us ke ás pás sarráfím khaṛe the,
jin men̲ se har ek ke chha chha par
the; aur har ek do paron̲ se apná mun̲h
ḍhámpe thá, aur do se apne pán̲w
ḍhámpe, aur do se wuh uṛtá thá.
3 Aur ek ne dúsre ko pukárá aur
kahá, Quddús, Quddús, Quddús, RABB-
ul-afwáj hai: sárí zamín us ke jalál se
ma'múr hai.
4 Aur pukárnewále kí áwáz ke zor
se ástánon̲ kí bunyáden̲ hil gayín̲, aur
makán dhuwán̲ se bhar gayá.
5 ¶ Tab main̲ bol uṭhá, ki Háe
mujh par; main̲ to barbád húá! ki
main̲ nápák hon̲ṭhwálá ádmí hún̲, aur
najis-lab logon̲ ke darmiyán bastá hún̲;
kyún̲ki merí ánkhon̲ ne Bádsháh,
RABB ul afwáj ko dekhá.
6 Us dam ek un sarráfím men̲ se ek
sulgá húá koelá, jo us ne dastpanáh se
mazbah par se uṭhá liyá, apne háth
men̲ leke mere pás uṛá;
7 Aur us ne mere mun̲h ko chhúá,
aur kahá, ki Dekh, is ne tere labon̲ ko
chhúá, so terá gunáh daf'a húá, aur
terí khatá ká kafára ho gayá.
8 Us waqt main̲ ne KHUDÁWAND kí
áwáz suní, jo bolá, ki Main̲ kis ko bhe-
jún̲, aur hamárí taraf se kaun jáegá?
Tab main̲ bolá, Main̲ házir hún̲, mujhe
bhej.
9 ¶ Aur us ne farmáyá, ki Já, aur
in logon̲ ko kah, ki Tum suná karo,
par samjho nahín̲, tum dekhá karo,
par bújho nahín̲.
10 So tú in logon̲ ke dilon̲ ko charbá
de, aur un ke kánon̲ ko bhárí kar, aur
un kí ánkhen̲ músnd, tá na ho ki we
apní ánkhon̲ se dekhen̲, aur apne kán-
on̲ se sunen̲, aur apne dilon̲ men̲
ma'lúm karen̲, aur phiren̲, aur shifá
páwen̲.
11 Tab main̲ ne kahá, Ai KHUDÁ-
WAND, yih kab tak? Us ne jawáb
diyá, Yahán̲ tak ki bastián̲ wírán ho-
wen̲, aur koí basnewálá na rahe, aur
ghar be-chirág howen̲, aur zamín sará-
sar ujáṛ ho jáwe,
12 Aur KHUDÁWAND ádmíon̲ ko dúr
daf'a kare, aur sarzamín ke tark karne
kí baṛí naubat ho.
13 ¶ Aur go ki us men̲ daswán̲
hissa báqí rahe, tau bhí wuh phir bha-
sam kiyá jáegá: lekin wuh balút aur
butm kí mánind hogá, ki báwujúde ki
we káṭe jáwen̲, tau bhí un ká ek tana
rahtá hai; so us ká tana ek muqaddas
tukhm hogá.

VII BA'B.

AUR sháh i Yahúdáh A'khaz bin
Yútám bin 'Uzziyáh ke 'asr men̲
aisá húá, ki sháh i Arám Razín, sháh
i Isráel Fiqah bin Ramaliyáh ke sáth,
Yarúsalam par laṛne chaṛhá, par wuh
fathyáb na húá.
2 Us waqt Dáúd ke gharáne ko yih
khabar dí gayí, ki Arám Ifráím ko
sáth leke fauj baṛhátá hai: so us ke
dil aur us ke logon̲ ke dilon̲ ne yún̲
jumbish kháí, jis tarah ban ke darakht
ándhí se jumbish kháte hain̲.
3 Tab KHUDÁWAND ne Yas'aiyáh
ko hukm kiyá, ki Tú apne beṭe Shiyár-
yáshúb ko leke táláb i faráz kí díwárí
nahr ke sire par, jo rafúgaron̲ ke mai-
dán kí ráh men̲ hai, A'khaz se já mil;
4 Aur use kah, Khabardár ho, aur
be-qarár mat ho; in lúkṭion̲ ke do
dhuwán̲wále ṭukṛon̲ se, Arámí Razín
aur Ramaliyáh ke beṭe ke gussa ke
bhaṛakne se, mat ḍar, aur terá dil na
ghabráwe.
5 Azbaski Arám, aur Ifráím, aur
Ramaliyáh ká beṭá, tere barkhiláf
mashwarat karke kahte hain̲,
6 Ki A'o, ham Yahúdáh par chaṛh-
en̲, aur use ulṭá dewen̲, aur apne liye
use toṛ táṛ karen̲, aur Tábial ke beṭe
ko us ke darmiyán takhtnishín karen̲:
7 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún̲ kahtá hai, ki Us mansúbe ko
páedárí nahín̲, balki aisá na hogá;
8 Kyún̲ki Arám ká dár-us-saltanat
Dimishq hí hogá, aur Dimishq ká sar-

dár Razín; aur painsaṭh baras ke andar
Ifráím aisá kaṭ jáegá, ki qaum na
rahegá.
9 Ifráím ká bhí dár-us-saltanat
Samrún hí hogá, aur Samrún ká sardár
Ramaliyáh ká beṭá. Agar tum ímán
na láoge, to yaqínan qáim na rahoge.
10 ¶ Phir KHUDÁWAND ne A'khaz
se khitáb karke kahá, ki
11 KHUDÁWAND apne Khudá se koí
nishán máng, khwáh níche zamín men,
khwáh úpar bulandí men.
12 Par A'khaz ne kahá, ki Main
nahín mángne ká, aur main KHUDÁ-
WAND ko nahín ázmáne ká.
13 Tab nabí ne kahá, Ai Dáúd ke
khándán, ab tum suno: insán ko tha-
káná tumháre áge niháyat chhoṭí bát
hai; so kyá tum mere Khudá ko bhí
thakáoge?
14 Báwujúd iske KHUDÁWAND áp
tum ko ek nishán degá; Dekho, kun-
wárí hámila hogí, aur beṭá janegí, aur
us ká nám 'Immánúel rakhegí.
15 Wuh dahí o shahd kháegá, jis
waqt ki wuh burá tark karne ká, aur
bhalá pasand karne ká, imtiyáz páwe.
16 Par us se áge ki yih laṛká bad
tark karne ká, aur nek pasand karne
ká imtiyáz páwe, yih sarzamín, jise tú
barbád kartá hai, apne donon bádshá-
hon se chhoṛí jáegí.
17 ¶ KHUDÁWAND tujh par, aur
tere logon, aur tere báp ke gharáne
par, aise aiyám láwegá, ki us din se,
jab Ifráím Yahúdáh se judá húá, áj
tak kabhí na láyá, ya'ne sháh i Asúr
ko.
18 Aur us din aisá hogá, ki KHU-
DÁWAND Misr kí nahron ke us sire par
se makkhíon ko, aur Asúr kí sarzamín
men se zambúron ko, síṭí bajáke bulá-
wegá.
19 So we sab áwenge, aur wahshat
kí wádíon men aur chaṭánon ke dar-
áron men, aur sab kháristánon men,
aur sab charágáhon men, chhá jáenge.
20 Usí roz KHUDÁWAND us usture
se, jo nahr ke pár kiráya kar liyá, ya'ne
Asúr ke bádsháh se, sir aur pánwon ke
bál múndegá, aur us se dáṛhí bhí
khurchí jáegí.
21 Aur us din aisá hogá, ki koí
ádmí ek bachhiyá aur do bheṛen pálegá,
22 Aur aisá hogá ki we dúdh kí
firáwání se makkhan kháenge; kyún-
ki har ek, jo is sarzamín men bach
rahegá, makkhan aur shahd hí kháyá
karegá.
23 Aur us din aisá hogá, hi har ek
jagah jahán ek hazár ták hongí, jin kí
qímat ek hazár rúpiyon kí hogí, un kí
jagah sadá-guláb aur kháristán hogá.
24 Log tír aur kamánen leke wahán
áwenge; kyúnki wuh sárí sarzamín
sadá-guláb aur khár hogí.
25 Magar un sárí paháṛíon par, jo
kudálí se khodí játí thín, sadá-guláb
aur kánṭon ke khauf se tú phir na
chaṛhegá: so we gáe bail kí chará-
gáhen hongí, aur bheṛ bakrí unhen
latáṛengí.

VIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne mujhe kahá,
ki Ek baṛí takhtí le, aur ádmí
ke qalam se us par likh, ki Maher-
shálál-hásh-baz ke liye:
2 Aur ki main diyánatdár gawáhon
ko, ya'ne Uriyáh káhin ko aur Zaka-
riyáh bin Ya-Barakiyáh ko, muqarrar
karún.
3 Aur main nabiya ke pás gayá; so
wuh peṭ se húí, aur ek beṭá janí. Tab
KHUDÁWAND ne mujhe kahá, Us ká
nám Maher-shálál-hásh-baz rakh.
4 Ki us se peshtar, ki yih laṛká, Ai
mere báp, ai merí má, bol sake, Di-
mishq ká mál aur Samrún kí lúṭ ko
uṭhwáke sháh i Asúr ke huzúr le
jáenge.
5 ¶ Phir KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá,
6 Azbaski in logon ne Siloáh ke nále
ko, jo áhista bahtá hai, ná-pasand
kiyá, aur Razín aur Ramaliyáh ke
beṭe par máil húe;

7 So ab dekh, ki KHUDÁWAND daryá
ke sakht shadíd sailáb ko, ya'ne sháh
Asúr aur us kí sárí shaukat ko, un
par charhá láegá; aur wuh apne sáre
nálon ke pár barhegá, aur apne sáre
kanáron ke úpar guzregá:
8 Aur wuh Yahúdáh ke darmiyán
bahegá, aur us kí bárh chalí jáegí;
wuh gardan tak pahunch jáegí; aur
us ke paron ke phailáo se terí sarza-
mín kí sárí 'arz, ai 'Immánúel, dhap
jáegí.
9 ¶ Are qaumo, dhúm macháo, par
tum tukre tukre kiye jáoge; aur ai
tum sab jo zamín kí dúr atráf men ho,
use suno: apní kamaren bándho, par
tumháre tukre tukre kiye jáenge; apní
kamaren kaso, par tumháre purze purze
honge.
10 Tum mansúba bándho, par wuh
bátil hogá; hukm sunáo, par wuh
na thahregá: ki Khudá hamáre sáth
hai.
11 ¶ Kyúnki KHUDÁWAND ne, jab
us ká háth mujh par gálib húá, aur
in logon kí ráh men chalne se mujhe
man'a kiyá, mujh ko yún farmáyá, ki
12 Tum sab kuchh, jise ye log sázish
kahte hain, sázish mat kaho, aur jis se
we darte hain, tum mat daro, aur na
ghabráo.
13 RABB ul afwáj jo hai, tum us kí
taqdís karo; aur us hí se darte raho,
aur us hí kí dahshat rakho.
14 Wuh tumháre liye ek Maqdis
hogá; par Isráel ke donon gharánon
ke liye takkar ká patthar aur thokar
kháne kí chatán, aur Yarúsalam ke
báshindon ke liye phandá aur dám
howegá.
15 Bahut log un se thokar kháenge,
aur girenge, aur tút jáenge, aur dám
men phasenge, aur pakre jáenge.
16 Shahádat-náma band kar lo, aur
mere shágirdon ke liye sharí'at par
muhr karo.
17 Main bhí KHUDÁWAND kí ráh
dekhúngá, jo ab Ya'qúb ke gharáne se
apná munh chhipátá hai; main us ká
intizár karúngá.
18 Dekh, main un larkon samet, jo
KHUDÁWAND ne mujhe bakhshe, RABB
ul afwáj kí taraf se, jo koh i Saihún
men rahtá hai, baní Isráel ke darmiyán
nisháníon, aur 'ajáib o garáib ke liye
hún.
19 ¶ Aur jab we tum ko kahen,
Tum dewon ke yáron aur afsúngaron
kí, jo phusphusáte aur barbaráte hain,
talásh karo; to tum kaho, Kyá logon
ko munásib nahín ki apne Khudá ko
dhúndhen? kyá zindon kí bábat murd-
on se suwál karen?
20 Sharí'at par aur shahádat par
nazar karen; agar we us sukhan ke
mutábiq na bolen, to un par pau na
phategí.
21 Tab we kharáb-hál aur bhúkhe
hoke sarzamín men guzrenge; aur aisá
hogá, ki jab we bhúkhe hon, to we apní
ján se bezár honge, aur apne bádsháh
aur apne Khudá par la'nat karenge;
aur we úpar tákenge.
22 Phir zamín kí taraf ghúrenge,
aur kyá dekhte hain? tangí, aur táríkí
ko; ki we siyásat hí se tárík ho jáenge,
aur tíragí men khadere jáenge.

IX BA'B.

LEKIN tíragí wahán na rahegí,
jahán áge ko bipat parí thí: ki
us ne pahle Zabulún kí sarzamín ko,
aur Naftálí kí sarzamín ko, zillat dí,
par ákhirí zamáne men gairqaumon ke
Jalíl men, daryá kí samt, Yardan ke
pár, buzurgí degá.
2 We log jo táríkí men chalte the,
barí roshní dekhte; aur un par, jo
maut ke sáye ke mulk men rahte the,
núr chamaktá.
3 Tú ummat ko ziyáda kartá, jis kí
khushí tú ne afzúd na kí thí; we tere
áge aise khush hote, jaise dirau ke
waqt, aur ganímat kí taqsím ke waqt
log khush hote hain.
4 Kyúnki tú ne un ke bojh ke júe
ko, aur un ke kándhe ke lath ko, aur

un par zulm-karnewále ke 'asá ko, aisá
toṛá hai, jaisá ki Midyán ke din men
húá thá.
5 Ki jang men kharpe pahine húon
ke sab kharpe, aur kapṛe jo lahú se
sharábor hon, jaláne ke liye ág ká
índhan honge.
6 Ki hamáre liye ek laṛká tawallud
hotá, aur ham ko ek beṭá baḳhshá
gayá: aur saltanat us ke kándhe par
hogí: aur wuh is nám se kahlátá hai,
'Ajíb, Mushír, Ḳhudá e Qádir, Abadí-
yat ká Báp, Salámatí ká Sháhzáda:
7 Us kí saltanat ke iqbál aur salá-
matí kí kuchh intihá na hogí: wuh
Dáúd ke taḳht par, aur us kí mamlu-
kat par, áj se leke abad tak, bandobast
karegá, aur 'adálat aur sadáqat se use
qiyám baḳhshegá. RABB ul afwáj kí
gaiyúrí yih karegí.
8 ¶ ḲHUDÁWAND ne Ya'qúb ke
barḳhiláf ek suḳhan bhejá, aur wuh
suḳhan Isráel par názil húá.
9 Aur sáre log, kyá baní Ifráím aur
kyá ahl i Sámrún, ma'lúm karenge,
jo ki takabbur aur saḳht-dilí se kahte
hain,
10 Ki ínṭen gir gayín, par ham
taráshe húe pattharon kí 'imárat ba-
náenge; gúlar ke daraḳht káṭe gaye,
par ham saro ke lagáenge.
11 Is liye ḲHUDÁWAND Razín kí
muḳhálif gurohon ko un par chaṛ-
háegá, aur un ke bairíon ko ḳhud
hathyár bandhwáega.
12 A'ge Arámí honge, aur píchhe
Filistí, aur we Isráel ko munh pasárke
khá jáenge. Báwujúd us sab ke us ká
sárá gussa utar nahín gayá, balki us ká
háth hanoz baṛháyá húá hai.
13 ¶ Kyúnki log us kí taraf, jo
unhen mártá hai, nahín phire, aur
we RABB ul afwáj ko nahín ḍhúnḍhte
the.
14 So ḲHUDÁWAND Isráel ke sir aur
dum, aur sháḳh aur nai ko, ek hí din
men káṭ ḍálegá.
15 Wuh jo puráná hai, aur 'izzat-
dár, wuhí sir hai; aur jo nabí jhúṭhí
báten sikhlátá hai, wuhí dum hai.
16 Kyúnki we jo in logon ke pesh-
wá hain, un se ḳhatákárí karwáte
hain; aur we jo un kí pairauí karte
hain, nigle jáenge.
17 So ḲHUDÁWAND un ke jawánon
se ḳhushnúd nahín, aur wuh un ke
yatímon aur un kí bewon par kabhí
rahm na karegá; ki un men har ek be-
dín aur badkirdár hai, aur har ek munh
himáqat kí bát boltá hai. Báwujúd
us sab ke us ká sárá gussa utar nahín
gayá, balki us ká háth hanoz baṛháyá
húá hai.
18 ¶ Ki badzátí ág kí tarah jalátí
hai; wuh sadá-guláb kí báṛí aur ḳhá-
ristán ko faná kar degí, aur jangal kí
jháṛí men shu'ala-angez hogí, ki we
dhunwen kí mánind uṛte phirenge.
19 RABB ul afwáj ke qahr se yih sar-
zamín jaláí játí, aur log ág ke kundon
ke mánind howenge; aur ápas men ek
dúsre kí ri'áyat na karegá.
20 Aur koí ek dahne háth par qitál
karegá, aur bhúkhá hogá; aur wuh
báyen háth par kháegá, aur we ser na
honge; un men se har ek ádmí apne
bázú ká gosht kháegá;
21 Munassí Ifráím ká, aur Ifráím
Munassí ká: aur we milke Yahúdáh
ke muḳhálif honge. Báwujúd us sab
ke us ká sárá gussa utar nahín gayá,
balki us ká háth hanoz baṛháyá húá
hai.

X BA'B.

UN par wáwailá hai, jo be-insáfí ke
áín muqarrar karte hain, aur un
likhnewálon par jo ranj dene ke liye
rúbakáríán likhte;
2 Tá ki miskínon ko 'adálat se ná-
ummed karen, aur un ká haqq, jo mere
bandon men muhtáj hain, chhín lewen,
aur bewon ko ganímat karen, aur
yatímon ko lúṭen!
3 So tum mutálaba ke din aur us
ḳharábí do din, jo dúr se áwegí, kyá
karoge? tum kumak ke liye kis ke

pas dauroge? aur tum apní hashmat
kahán rakh chhoroge?
4 Agar we qaidíon ke darmiyán
dabak na baithen, we maqtúlon men
hoke pare rahenge. Báwujúd us sab
ke us ká sárá gussa utar nahín gayá,
balki us ká háth hanoz barháyá húá
hai.
5 Wáwailá Asúr par, mere gusse ke
dande par, jo lath us ke háth men hai,
so mere qahr ká hathyár hai!
6 Main use ek riyákár qaum par
bhejúngá, aur un logon kí mukhálafat
men, jin par merá qahr hai, main use
hukm i qátí dúngá, ki mál lúte, aur
ganímat le lewe, aur unhen bázáron kí
kíchar kí mánind latáre.
7 Lekin us ká yih khiyál nahín hai,
aur us ke dil men iráda nahín hai ki
aisá kare; balki us ke dil men hai ki
qatl kare, aur bahutsí gurohon ko kát
dále.
8 Kyúnki wuh kahtá hai, Kyá mere
umará sarásar bádsháh nahín?
9 Kyá Kalno Karkimís kí mánind
nahín hai, aur Hamát Arfád kí má-
nind nahín? aur Samrún Dimishq kí
mánind nahín hai?
10 Jis tarah se mere háth ne but-
on kí mamlukaten páín, aur un kí
khodí húí múraten bhí, jo Yarúsalam
aur Samrún kí múraton se kahín bih-
tar thín;
11 To kyá jaisá main ne Samrún
se aur us ke buton se kiyá, waisá hí
Yarúsalam se aur us ke buton se na
karúngá?
12 Par aisá hogá, ki jab Khudá-
wand koh i Saihún par, aur Yarúsa-
lam men, apná kám kar chukegá, tab
(wuh farmátá) main sháh i Asúr ko,
us ke gustákh dil ke samare kí, aur us
kí buland-nigáhí aur ghamand kí,
sazá dúngá.
13 Ki wuh kahtá hai, Main ne ap-
ne háth ke zor se, aur apní dánish se
yih kiyá hai, ki main dánishmand
hún; hán, main ne qaumon kí hadd-
en sarkáín, aur un ke khazáne lúte,
aur main ne jangí mard kí mánind
takht-nishínon ko utár diyá:
14 Aur mere háth ne logon kí dau-
lat ko, ghonsle kí tarah, páyá hai:
aur jaise koí un andon ko, jo pare
howen, samet lewe, waise main sárí
zamín par qábiz húá; aur kisí ek
men yih sakat na húí, ki par phailá-
we, yá chonch khole, yá chahchaháwe.
15 Kyá kulhárá us ke rú ba rú, jo
us se káttá hai, láfzaní karegá? yá
árá árákash ke sámhne shekhí kare-
gá? yih aisá hai, ki jaise lath us ko,
jo use utháe húe hai, hiláwe, aur son-
tá us ko, jo lakrí nahín hai, utháwe.
16 Is sabab se Khudáwand, Khudá-
wand Rabb ul afwáj, us ke mote mar-
don par lágarí bhejegá, aur us kí
shaukat ke níche ek sozish, ág kí sozish
kí mánind, bharkáegá.
17 Balki Isráel ká Núr hí ág bane-
gá, aur us ká Quddús ek shu'ala hogá;
aur wuh us ke kháron ko, aur sadá-
gulábon ko, ek din men jaláke bhasam
kar degá;
18 Aur us ke ban aur bág kí khush-
numáí ko, ján se gosht tak, faná kare-
gá; aur wuh aisá ho jáegá, jaisá koí
maríz jo gash kháwe.
19 Aur us ke bág ke darakht aise
thore báqí rahenge, ki ek larká bhí
unhen ginke likh le.
20 ¶ Aur us din aisá hogá, ki we
jo baní Isráel men se báqí rah jáenge,
aur ahl i Ya'qúb men se bach rahenge,
us par jis ne unhen márá phir takiya
na karenge, balki Khudáwand Isráel
ke Quddús par sachche dil se takiya
karenge.
21 Tau bhí faqat ek baqiya, jo Ya'-
qúb se báqí hogá, Khudá e qádir kí
taraf phiregá.
22 Kyúnki agarchi tere log, ai Is-
ráel, samundar kí ret kí mánind hon,
magar un men ká sirf ek baqiya phire-
gá; ki wuh sazá kí takmíl, jo us ne
thahráí hai, sadáqat se labrez hogí.

23 Kyúnki Khudáwand Rabb ul afwáj, sazá kí wuh takmíl, jo muqarrar kí gayí, sárí sarzamín ke bích men karegá.

24 ¶ Tis par bhí Khudáwand Rabb ul afwáj yih farmátá hai, ki Ai mere logo, tum jo Saihún men baste ho, Asúr ke sabab se mat ḍaro; wuh to tujh ko laṭh se máre, aur tujh par Misr ke taur par apná ḍanḍá uṭháwe;

25 Lekin ek thoṛí hí der hai ki josh o kharosh mauqúf hogá, aur merá qahr un ke halák karne se dhímá ho jáegá.

26 Kyúnki Rabb ul afwáj Midyán kí khúnrezí ke mutábiq, jo 'Oreb kí paháṛí par húí, us par ek koṛá uṭháwegá; us ká 'asá samundar par hogá; hán, wuh use Misr kí tarah hí uṭháwegá.

27 Aur us din aisá hogá ki us ká bojh tere kándhe par se, aur us ká júá terí gardan par se, uṭhá liyá jáegá, aur wuh júá mamsúhí ke bá'is se toṛá jáegá.

28 Wuh 'Aiyat men áyá hai, Mijrún men hoke guzar gayá; Mikmás men apná asbáb rakh chhoṛá hai:

29 We gháṭí se pár gaye; we Jib'a men shab-básh húe; Rámah hirásán hai; Jibi'ah-Sáúl bhág nikaltá hai.

30 Ai Jallím kí beṭí, chíkh már: ai miskín 'Anatút, apní áwáz Lais ko suná.

31 Madmenah chalá gayá; Jebím ke rahnewále nikal bháge.

32 Phir áj ke din Núb men khaimazan hogá: tab wuh apná háth Saihún kí beṭí ke paháṛ, Yarúsalam ke koh par, hiláwegá.

33 Dekho, Khudawand Rabb ul afwáj haibatnák waz'a se márke shákhon ko chhánṭ ḍálegá; wuh jo únche qadd ká hai káṭ ḍálá jáegá, aur we jo buland hain past ho jáenge.

34 Aur wuh jangal kí jháṛí ko lohe se káṭ ḍálegá, aur Lubnán ek zabardast ke háth se gir jáegá.

XI BA'B.

PAR Yassí ke tane se ek konpal niklegá, aur us kí jaṛon se ek phaldár Shákh paidá hogí;

2 Aur Khudáwand kí rúh us par ṭhahregí, hikmat aur khirad kí rúh, maslahat aur qudrat kí rúh, ma'rifat aur Khudáwand ke khauf kí rúh:

3 Aur wuh Khudáwand ke khauf kí bábat tez fahm hogá; wuh apní ánkhon ke dekhne ke mutábiq hukm na karegá, aur na apne kánon ke sunne ke muwáfiq faisal karegá;

4 Balki wuh rástí se miskínon ká insáf karegá, aur insáf se zamín ke kháksáron ke liye infisál karegá; aur wuh apne munh kí láṭhí se zamín ko máregá, aur apne labon ke dam se sharíron ko faná kar ḍálegá.

5 Us kí kamar ká paṭká rástbází hogá, aur us ke pahlú wafádárí ke paṭke se kase húe honge.

6 Us waqt bheṛiyá barre ke sáth rahegá, aur chítá halwán ke sáth baiṭhegá, aur bachhiyá aur sher-bachcha aur pálá húá bail mile jule rahenge, aur nannhá bachcha un kí peshrauí karegá.

7 Gáe aur ríchhní milke charengí, un ke bachche mile jule baiṭhenge, aur sher i babar bail kí tarah púál kháegá.

8 Aur dúdh-pítá bachcha sámp ke bil pás khelegá, aur wuh laṛká, jis ká dúdh chhuṛáyá gayá hogá, kále kí bámbhní men háth ḍálegá.

9 We mere muqaddas koh kí sab atráf men kisí ko dukh na denge, aur toṛ na ḍálenge; kyúnki jis tarah pání se samundar bhará húá hai, usí tarah zamín Khudáwand ke 'irfán se ma'múr hogí.

10 ¶ Aur us din aisá hogá ki Yassí kí us Jaṛ kí, jo qaumon ke liye jhande kí tarah khaṛí hogí, qaumen tálib hongí: aur us kí árámgáh jalál banegí.

11 Aur us din aisá hogá, ki Khu-

DÁWAND dúsre martaba apná háth
barháke apne logon ká baqiya jo bach
rahá ho, Asúr, aur Misr, aur Fatrús,
aur Kúsh, aur Ailám, aur Sin'ár, aur
Hamát, aur samundarí atráf se pher
láwegá.
12 Aur wuh qaumon ke liye ek
jhandá khará karegá, aur un Isráelíon
ko, jo khárij kiye gaye hain, jam'a
karegá, aur sáre baní Yahúdáh ko, jo
parágauda howenge, zamín ke cháron
konon se faráham karegá.
13 Tab baní Ifráím men hasad na
rahegá, aur baní Yahúdáh men ke kí-
nawar kát dále jáenge; baní Ifráím
baní Yahúdáh par hasad na karenge,
aur baní Yahúdáh baní Ifráím se kína
na rakhenge.
14 Par we pachchhim kí taraf Fi-
listíon ke kándhon par jhaptenge, aur
we milke púrab ke basnewálon ko lút-
enge, aur Adúm aur Moáb par háth
dálenge, aur baní Ammún un ke tábi-
'dár honge.
15 Tab KHUDÁWAND daryá e Misr
kí lisán ko bilkull met degá, aur apní
zoráwar ándhí se naddí par apná háth
hiláwegá, aur us ko sát nále kar degá,
aur aisá karegá ki log júte pahine húe
pár chale jáenge.
16 Aur us ke báqí logon ke liye, jo
Asúr men se bach rahenge, aisí ek
sháhráh hogí, jaisí baní Isráel ke liye
thí, jis din ki we Misr kí zamín se
nikle.

XII BA'B.

AUR us din tú kahegá, ki Ai KHU-
DÁWAND, main terí sitáish kar-
úngá; ki agarchi tú mujh se ná-khush
thá, par terá gussa utar gayá, aur tú
ne mujhe tasallí dí.
2 Dekho, Khudá merí naját hai:
main us par tawakkul karúngá, aur
na darúngá: ki YÁH YAHOWA'H
merá bútá aur merá sarod hai, aur
wuh merí naját húá hai.
3 So tum khush hoke naját ke
chashmon se pání bharoge.
4 Aur us din tum kahoge, ki KHU-
DÁWAND kí sitáish karo; us ká nám
lo; logon ke darmiyán us kí qudrat-
en bayán karo, aur kaho, ki us ká
nám 'álíshán hai.
5 KHUDÁWAND kí madh-saráí karo,
is liye ki us ne ek jalíl kám kiyá hai;
sárí zamín ko yih ma'lúm hai.
6 Ai Saihún kí basnewálí, tú chillá
aur lalkár, ki tere darmiyán Isráel ká
Quddús buzurg hai.

XIII BA'B.

BA'BUL kí bábat wuh ilhámí bát,
jise Amús ke bete Yas'aiyáh ne
royá men dekhá.
2 Tum be-ár pahár par ek jhandá
khará karo, un ko buland áwáz se
pukáro, aur háth hiláo, ki we sardár-
on ke darwázon ke andar jáwen.
3 Main ne apne makhsús kiye húon
ko hukm kiyá, main ne apne bahádur-
on ko, jo merí khudáwandí se masrúr
hain, buláyá hai, ki we mere qahr ko
anjám dewen.
4 Paháron men ek hujúm kí áwáz
hai, ek bare lashkar ká sá shor; yih
mamlukaton aur qaumon ke dange kí
áwáz hai jo faráham húin: RABB ul
afwáj jangí lashkar kí maujúdát letá
hai.
5 We dúr mulk se, ásmán kí intihá
kí taraf se, áte hain, hán, KHUDÁWAND
aur us ke qahr ke hathyár, tá ki sárí
mamlukat ko barbád karen.
6 ¶ Ab tum wáwailá karo, ki KHU-
DÁWAND ká din nazdík hai: wuh Qá-
dir i mutlaq kí taraf se, ek barí halá-
kat kí mánind, áwegá.
7 Is bá'is sáre háth dhíle howenge,
aur har ek ádmí ká dil pighal jáegá;
8 Aur we hirásán honge: jánkaní
aur gamgíní unhen á legí: un ká aisá
ainthan hogá, jaisá us 'aurat ká hotá
jise dard lagte hain: we sarásíma hote,
ek dúsre ko táká karenge, aur un ke
chihre shu'ale-numá chihre honge.
9 Dekho, KHUDÁWAND ká wuh din
átá hai, jo gazab men aur qahr i sha-

díd men sakht durusht hai; tá ki mulk
ko wírán kare, aur gunahgáron ko us
par se nest nábúd kare.
10 Ki ásmán ke sitáre aur kawákib
roshní na chamkáenge: aur súraj tulú'
hote hote andherá ho jáegá, aur chánd
apní roshní na degá.
11 Aur main jahán ko us kí buráí
ke sabab se, aur sharíron ko un kí
badkárí ke bá'is se, sazá dúngá; aur
main magrúron ká fakhr kho dúngá,
aur haibat-nák logon ká gurúr dhá
dúngá.
12 Main aisá karúngá, ki mard kun-
dan kí nisbat se, hán, insán Ofír ke
sone kí nisbat se bhí, bahut hí kámyáb
honge.
13 Is liye ki main ásmánon ko larz-
áúngá, aur zamín apní jagah se jhatkí
jáegí, Rabb ul afwáj ke qahr ke máre,
aur us ke bharakte húe gazab ke din
men.
14 Aur we áhú kí mánind honge,
jo khaderá játá hai, yá bheron kí tarah,
jinhen koí faráham na kare; un men
se har ek apní qaum kí taraf muta-
wajjih hogá, aur har ek apne watan ko
bhágegá.
15 Har ek jo mil jáegá, khonchá
kháegá; aur har ek jo gáib ho játá,
talwár se márá paregá.
16 Aur un ke bál-bachche un kí
ánkhon ke sámhne patake jáenge, un
ke ghar lúte jáenge, aur un kí jorúon
kí hurmat lí jáegí.
17 Dekho, main Mádíon ko un par
charháúngá, jo ki rúpe ko khátir men
nahín láte, aur sone se khush nahín hote.
18 Un kí kamánen jawán logon ko
tukre tukre kar dálengí, aur we pet ke
phal par rahm na karenge, aur un kí
ánkhen bachchon par shafaqat na
karengí.
19 ¶ Aur Bábul, jo mamlukaton kí
hashmat, aur Kasdíon kí buzurgí kí
raunaq hai, Sadúm aur 'Amúrah kí
mánind ho jáegí, jin ko Khudá ne ulat
diyá.
20 Wuh abad tak ábád na hogí, aur
pusht dar pusht koí us men na bas-
enge; wahán hargiz 'Arab log khaime
istáda na karenge, aur wahán garariye
gallon ko na bitháenge;
21 Par ban ke janglí darinde wahán
baithenge, aur un ke gharon men ullú
bhare húe honge; wahán shutr-murg
basenge, aur buz-kohí wahán kúdenge,
phándenge,
22 Aur gídar un ke 'álíshán ma-
kánon men, aur bheriye un ke rangma-
hallon men chilláenge: us ká waqt
nazdík pahunchá hai, aur us ke hone
ke áge bahut din na honge.

XIV BAB.

KYUNKI Khudáwand Ya'qúb
par rahm farmáegá, balki wuh
Isráel ko hanoz barguzída karke rakh-
egá, aur unhen un kí sarzamín men
phir bithláegá; aur pardesí un ke sáth
mel karenge, aur Ya'qúb ke gharáne
se mil jáenge.
2 Aur qaumen unhen le áwengí,
aur unhen un ke mulk men pahun-
cháwengí; aur Isráel ká gharáná,
Khudáwand kí sarzamín men un ká
málik hoke, unhen gulám aur laun-
dián rakhegá, kyúnki we unhen, jin-
hon ne un ko asír kiyá thá, asír
karenge, aur apne zulm-karnewálon
par hukúmat karenge.
3 Aur us roz aisá hogá, ki jab Khu-
dáwand tujhe terí mihnat o mashaq-
qat se, aur sakht khidmat se, jo unhon
ne tujh se karáí, ráhat bakhshegá,
4 ¶ Tab tú sháh i Bábul par masal
máregá, aur kahegá, Kyúnkar zálim
mauqúf kiyá gayá! wuh jo sone kí
jabran lenewálí thí, mauqúf kí gayí!
5 Khudáwand ne sharíron ká lath
torá, aur ná-insáf hákimon ká 'asá;
6 Wuhí jo logon ko qahr ke sáth
márne se mauqúf na rahá, aur ummat-
on par gazab ke sáth hukmrání karne
se báz na áyá.
7 Sárí zamín árám se hai, wuh
sákin hai: we ekáek gít gáte hain.

8 Hán, sanaubar ke darakht aur
Lubnán ke saro tere úpar, yih kahke,
khushí karte, ki Jab se tú níche giráyá
gayá, tab se koí lakarhárá hamárí
taraf na áyá.
9 Pátál níche se tere sabab jumbish
khátá hai, ki tere áte waqt terá istiq-
bál kare; wuh tere sabab murdon ko,
zamín ke sab sardáron ko, jagátá hai;
wuh ummaton ke sáre bádsháhon ko,
un ke takhton par se uthwáke, khará
kartá hai.
10 We sab bolenge, aur tujhe kah-
enge, Kyá tú bhí hamárí mánind ná-
zor húá; tú aisá ho gayá jaise ham
hain?
11 Terí shán o shaukat, aur tere
sáz aur báj kí khush-áwází, pátál men
utárí gayí; tere níche kíron ká farsh
húá, aur kirm hí terá báláposh bane.
12 Ai subh ke shándár farzand, tú
kyúnkar ásmán par se gir pará! tú jo
qaumon ko zer kartá thá, kyúnkar
zamín par patká gayá!
13 Tú to apne dil men kahtá thá,
Main ásmán par charhúngá; main
apne takht ko Khudá ke sitáron se
únchá karúngá; aur main uttar kí
atráf men, jamá'at ke pahár ke úpar
charhke, baithúngá.
14 Main badlíon kí únchái par charh-
úngá, main Khudá Ta'álá kí mánind
hoúngá.
15 Lekin tú pátál men, garhe kí
atráf men, utárá gayá.
16 We, jin kí nazar tujh par pare-
gí, tujhe gaur karke dekhenge, Kyá
yih wuhí shakhs hai, jis ne zamín ko
larzáyá, aur mamlukaton ko hilá diyá,
17 Jis ne jahán ko wírán kiyá, aur
us kí bastíán ujárín, jis ne apne asíron
ko na chhuráyá ki ghar kí taraf jáwen?
18 Ummaton ke sáre bádsháh, sab
ke sab, apne apne maskan men shau-
kat ke sáth árám karte hain;
19 Par tú apní gor se báhar, nafratí
konpal kí mánind, nikál phenká gayá;
tú un maqtúlon se jo ki talwár se
chhede gaye, aur jo garhe ke pattharon
par gire hain, dhámpá gayá; us lásh kí
mánind jo pánwon se latárá gayá.
20 Tú un ke sáth kabhí qabr men
dafan na kiyá jáegá; kyúnki tú ne
apní mamlukat ko wírán kiyá, aur
apní ra'aiyat ko qatl kiyá; badkáron
kí nasl kadhí nám-áwar na hogí.
21 Us ke farzandon ke liye qatl ke
sámán, un ke bápdádon ke gunáhon
ke sabab, taiyár karo; tá ki we barpá
na howen, aur mulk ke málik na ho
jáwen, aur shahr banáke dunyá ko
ábád na karen.
22 Kyúnki RABB ul afwáj farmátá
hai, ki Main un par charhúngá, aur
main Bábul ká nám mitáúngá, aur
unhen jo báqí hain, beton aur poton
samet, kát dálúngá, KHUDÁWAND far-
mátá hai.
23 RABB ul afwáj kahtá hai, Main
use khárpusht kí mírás aur dábar kí
jhílen kar dúngá, aur main use faná ke
jhárú se jhár dálúngá.
24 ¶ RABB ul afwáj qasam kháke
farmátá hai, ki Yaqínan, jaisá main ne
cháhá hai, aisá hí ho jáegá; aur jaisá
main ne iráda kiyá hai, aisá hí wáqi'
hogá:
25 Main apne hí mulk men Asúrí
ko shikast dúngá, aur apne paháron
par use pánwon tale latárúngá: tab us
ká júá un par se utregá, aur us ká bojh
un ke kándhon par se talegá.
26 Yih wuh iráda hai, jo sárí dunyá
kí bábat muqarrar kiyá gayá; aur yih
wuh háth hai, jo sárí ummaton par
barháyá gayá hai.
27 Ki RABB ul afwáj ne iráda kiyá
hai, so kaun use bátil karegá? aur us
ká háth lambá kiyá gayá hai, so kaun
use phiráwegá?
28 ¶ Jis sál ki A'khaz bádsháh
mar gayá, usí sál yih ilhámí kalám
bayán húá.
29 Ai sárí Filistína, tú is liye
khushí mat kar, ki us ká lath, jis ne
tujhe márá, tútá hai; kyúnki sámp kí

asl se ek nág niklegá, aur us ká phal ek átashí uṛnewálá sámp hogá.

30 Tab miskínon̲ ke palauṭhe kháen̲ge, aur muhtáj chain se baiṭhen̲ge; par main̲ terí jaṛ kál se marwáún̲gá, aur tere báqí log qatl kiye jáen̲ge.

31 Are, O darwáza, wáwailá kar; are, O shahr, chillá; ai Filistína, tú bilkull gudáz ho gayí; kyún̲ki shimál se ek dhun̲wán̲ uṭhegá, aur koí us ke lashkaron̲ men̲ píchhe na rah jáegá.

32 Us waqt gurohon̲ ke qásidon̲ ko kyá jawáb koí degá? Ki Khudáwand ne Saihún ko biná kiyá hai, aur us men̲ us ke miskín bande panáh len̲ge.

XV BA'B.

MOA'B kí bábat ilhámí kalám. Yaqínan hamla kí rát men̲ 'A'r i Moáb k̲haráb ho gayá; yaqínan hamla kí rát men̲ Qír i Moáb k̲haráb ho gayá:

2 We mandir aur Daibún ke únche makánon̲ par rone ke liye chaṛh játe: Nabú aur Medibá par ahl i Moáb wáwailá karte; un ke sáre sir munḍáe gaye, aur har ek kí dáṛhí káṭí gayí.

3 We apne raston̲ men̲ ṭáṭ ká kamarband bándhte hain̲, aur apne gharon̲ ke koṭhon̲ par, aur bázáron̲ men̲ nauha karte: phir we rote húe utarte hain̲.

4 Hashbún aur Alí'alah wáwailá karte, ki un kí áwáz Yahaz tak suní gayí; is par Moáb ke hathyár-band sipáhí chillá chilláke rote; us kí ján us men̲ ghabrá játí.

5 Merá dil Moáb ke liye chillátá, ki us ke bhágnewále Zugr tak, Iglát-Shalíshiyah tak, pahunche; hán̲, we Lúhít kí chaṛhái par rote húe chaṛh játe, aur Horonaim ke raste men̲ halákat ká wáwailá karte.

6 Kyún̲ki Nimrím kí nahren̲ k̲haráb ho gayín̲; kyún̲ki ghás kumhlá gayí, aur sabza murjhá gayá, aur roídagí faná húí.

7 Is liye we tuhfa mál, jo unhon̲ ne hásil kiyá thá, aur zak̲híra, jo unhon̲ ne rakh chhoṛá thá, bed kí nadí pár le játe.

8 Ki gulgula Moáb kí sarhaddon̲ tak húá, aur un ká nauha Ajlaim tak, aur un ká mátam Bíar i Elím tak pahunchá.

9 Harchand ki Daimún kí nadíán̲ lahú se bharí hain̲, tau bhí main̲ Daimún par ziyáda musíbat ḍálún̲gá; ki us par jo Moáb se bhágegá, aur us sarzamín ke báqí logon̲ par, ek sher i babar bhejún̲gá.

XVI BA'B.

TUM Silá' se, bayábán kí ráh, Saihún kí beṭí ke koh par, mulk ke hákim ke barre bhejo.

2 Kyún̲ki jis tarah bhaṭká húá parinda hai, jo ghon̲sle se nikálá gayá, usí tarah Moáb kí beṭíán̲ Arnún ke páyábon̲ men̲ hon̲gí, aur kahen̲gí,

3 Saláh do, insáf ká faisala karo; apná sáya do pahar ko bhí, ṭhík rát kí mánind, záhir karo; un ko, jo nikál diye gaye hain̲, chhipá lo; unhen̲, jo bhág e áe hain̲, záhir na karo.

4 Moáb ke k̲hárij kiye húe tere sáth rahen̲; tú un ko gáratgaron̲ ke sámhne se chhipá le; kyún̲ki sitamgar mauqúf hon̲ge, aur gáratgarí tamám ho jáegí; aur sáre páemál-karnewále zamín par se faná hon̲ge.

5 Yún̲ takht rahmat se qáim hogá, aur us par ek insáf-karnewálá, Dáúd ke k̲haime men̲, julús farmáke, 'adl kí pairauí karegá, aur 'adálat karne par musta'idd rahegá.

6 ¶ Ham ne Moáb ke ghamanḍ kí bát suní hai; wuh baṛá ghamanḍí hai; us men̲ gustáḳhí aur takabbur aur shek̲hí hai: par us kí jhúṭhí fak̲hren̲ kuchh chíz na hon̲gí.

7 So Moáb wáwailá karegá, Moáb ke liye har ek wáwailá karegá; Qír-Harásat kí bunyádon̲ ke liye tum mátam karoge, ki we bilkull márí parín̲.

8 Ki Hashbún ke khet súkh gaye;

Sibmah kí ták jo hai so gair-qaumon
ke sardáron ne us kí tuhfa dálíon ko
tor diyá; we Ya'zír tak barhín; we
jangal men bhí phailín; us kí laton
ne áp ko phailáyá; we daryá pár
guzrín.
9 ¶ So main Ya'zír ke rone kí
mánind Sibmah kí ták ke liye zárí
karúngá; ai Hashbún, ai Ili'álí, main
tujhe apne ánsúon se tar karúngá;
kyúnki tere aiyám i garmí ke mewon
par, aur galla kí fasl par, jangí gaugá á
pará hai.
10 Aur shádmání chhín lí gayí, aur
khushí hare bhare kheton men na
rahí; angúrí bágon men gáná nahín,
aur lalkárná nahín; latárnewále an-
gúron ko kolhúon men phir nahín
masalte; main ne angúron kí fasl ke
gaugá ko mauqúf kar diyá.
11 So merá andar Moáb ke liye
barbat ká sá figán kartá hai, aur merá
dil Qír-Háras ke liye.
12 ¶ Aur aisá hogá, ki harchand
Moáb áp ko házir kare, aur únche
makán par charhke áp ko thakáwe,
balki apne maqdis men jáke du'á
mánge; par kuchh fáida na hogá.
13 Yih wuh sukhan hai, jo Khudá-
wand ne Moáb ke haqq men muddat
se farmáyá hai:
14 Par ab Khudáwand yún far-
mátá hai, ki Tín baras ke andar, jo
mazdúron ke barson kí mánind hon,
Moáb kí shaukat, un sab bare bare
lashkaron samet, ghat jáegí, aur báqí
log thore honge, aur kuchh zor na
rakhenge.

XVII BA'B.

DIMISHQ kí bábat ilhámí kalám.
Dekho, Dimishq yún kharáb ho
jáegá ki shahr na rahegá, aur wuh aisá
tút jáegá ki dher dher banegá.
2 'Aráir kí bastíán khálí ho jáengí,
we gallon kí charágáhen hongí, we
wahán baithenge, aur koí un ke daráne
ko bhí wahán na hogá.
3 Aur Ifráím ká hasín shahr nábúd
hogá, Dimishq aur báqí Arám se sal-
tanat játí rahegí; Rabb ul afwáj
farmátá hai, ki jo hál baní Isráel kí
shaukat ká húá hai, wuhí un ká hál
hogá.
4 Aur us roz aisá hogá, ki Ya'qúb
kí hashmat ghat jáegí, aur us ká char-
bídár badan dublá hogá.
5 Yih aisá hogá, jaisá koí dirau-
karnewálá khare khet kátke galla
jam'a kare, aur apne háth se bálon ko
laue; aur aisá bhí ho jáegá, jaisá ki
koí Rifáíon kí wádí men khoshachíní
kare.
6 ¶ Kyúnki us men chunne ke liye
thore phal báqí rahenge, jaise ki zaitún
ke darakht men hote, jab wuh hiláyá
jáwe, do tín dáne phungí par, chár
pánch us kí phaldár phailí húí shákh-
on par, Khudáwand Isráel ká Khudá
farmátá hai.
7 Us roz insán apne Kháliq kí taraf
nazar karegá, aur us kí ánkhen Isráel
ke Quddús par tawajjuh karengí.
8 Aur wuh mazbahon par, apne
háth ke kám par, nazar na karegá,
use hargiz us par jise us kí unglíon ne
banáyá, kyá Yasírat aur kyá but, kisí
par tawajjuh na hogí.
9 ¶ Aur us din us ke hasín shahr
ujáre húe ban kí mánind honge, aur us
shákh kí mánind jo sab se úpar hai,
jise Isráel ke sámhne hí unhon ne
chhorá hai: aur wahán wírání hogí.
10 Is liye ki tú ne apne naját-dene-
wále Khudá ko farámosh kiyá, aur
apni tawánái kí Chatán ko yád na
kiyá, so tú khúbsúrat paudhe lagáegá,
aur ajnabí panerí us men jamáwegá:
11 Jis din tú use lagá dewe tú us
ke gird iháta bhí bándhe, aur jo tú ne
lagáyá, so subh ko phúle; par us ká
hásil, dukh aur sakht musíbat ke din
men, játá rahegá.
12 ¶ Háe, bahut qaumon ká han-
gáma hotá, we samundar ke shor kí
mánind shor machátí hain; aur um-

matoṉ ká gaugá hotá, we baṛe páníoṉ
ke rele kí mánind gaugá kartí haiṉ!
13 Ummateṉ zor ke páníoṉ ke rele
kí mánind shor kareṉgí: par Wuh
unheṉ ḍánṭegá, aur we dúr bhág jáeṉ-
gí, aur us bhúse kí tarah, jo ṭíloṉ ke
úpar ándhí se uṛtá phire, yá us patte
kí tarah jo bagúle meṉ ghúme, márí
márí phireṉgí.
14 Aur dekho, shám ke waqt to
haibat hai; aur subh hone se peshtar
we nábúd haiṉ. We jo ham ko gárat
karte haiṉ, yih un ká hissa hai, aur we
jo ham ko lúṭte haiṉ, yih un ká bakhra
hai.

XVIII BA'B.

ARE, O pharpharáte húe pankhoṉ kí
sarzamín, jo Kúsh kí nadíoṉ ke
pare hai:
2 Jo daryá kí ráh se, bardí ke náoṉ
meṉ, páníoṉ par elchíoṉ ko bhejtí hai,
aur kahtí, Ai tez-raftár elchío, us
guroh kane jáo, jo zoráwar aur himma-
tí hai, us qaum ke pás, jo ibtidá se ab
tak muhíb hai; aisí qaum jo zabardast
aur fathyáb hai, jis kí zamín nadíoṉ
se munqasim húí.
3 Ai jahán ke sáre báshindo, aur ai
zamín ke rahnewálo, jis waqt ki pa-
háṛoṉ par jhanḍá khaṛá kiyá jáe, tum
dekho, aur jis waqt ki narsingá phún-
ká jáe, tum suno.
4 Ki KHUDÁWAND ne mujh se yúṉ
farmáyá hai, ki Main apne muqarrar
maskan meṉ chup cháp baiṭhúṉgá, aur
nigáh kartá rahúṉgá, us shadíd garmí
kí mánind, jo kaṛí dhúp ke waqt paṛtí
hai, aur us shabnam-rez bádal kí
tarah, jo dirau kí garmí meṉ hotá
hai.
5 Ki fasl se peshtar jis waqt kalí
khil chukí, aur phúl kí jagah angúr
lageṉ jo pakne par haiṉ, us waqt wuh
ṭahníoṉ ko hansúe se káṭ ḍálegá, aur
konpaloṉ ko káṭke judá karegá.
6 Aur we paháṛ ke shikárí parind-
oṉ, aur maidán ke wahshí darindoṉ
ke liye paṛí raheṉgí, aur shikárí pa-
rinde un par garmí ke mausim meṉ
baiṭheṉge, aur zamín ke sáre wahshí
darinde jáṛe ke mausim meṉ un par
leṭeṉge.
7 ¶ Us waqt us qaum kí taraf se
jo zoráwar aur himmatí hai, us guroh
kí jo ibtidá se áj tak muhíb hai, us hí
qaum kí jo zabardast aur zafaryáb hai,
jis kí zamín nadíoṉ se munqasim húí,
ek hadya RABB ul afwáj ko, RABB ul
afwáj ke nám ke makán par, jo koh
i Saihún hai, pahuncháyá jáegá.

XIX BA'B.

MISR kí bábat ilhámí kalám.
Dekho, KHUDÁWAND ek tund-
rau abr par sawár hokar Misr meṉ
áwegá, aur Misr ke but us ke huzúr
meṉ larzán ho jáeṉge, aur Misr ká dil
us ke andar pighal jáegá.
2 Aur main Misríoṉ ko hathyár
deke ápas meṉ mukhálif kar dúṉgá,
un meṉ har ek apne bhái se, aur har
ek apne hamsáye se laṛegá, shahr
shahr se, aur saltanat saltanat se.
3 Aur Misr ká jí us ke andar
khushk ho jáegá, aur maiṉ us ke
mansúbe ko faná karúṉgá, aur we
butoṉ aur afsúngaroṉ kí, aur un kí
jin ke yár deo haiṉ, aur jádúgaroṉ kí,
talásh kareṉge.
4 Par maiṉ Misríoṉ ko ek sitamgar
hákim ke qábú meṉ kar dúṉgá, aur
ek zabardast bádsháh un par saltanat
karegá; yúṉ Khudáwand RABB ul
afwáj farmátá hai.
5 Daryá se bhí pání súkh jáeṉge,
aur nadí khushk aur khálí ho jáegí;
6 Aur nále badbú ho jáeṉge, aur
Misr kí nahreṉ khálí howeṉgí, aur
súkh jáweṉgí, aur bed aur nai kumh-
lá jáeṉgí.
7 Charágáheṉ nadí par, nadí ke ki-
náṛoṉ par, aur wuh sab chízeṉ jo nadí
ke áspás boí játí haiṉ, murjhá jáeṉ-
gí, aur faná howeṉgí, aur phir na
hoṉgí.
8 Tab machhwe mátam kareṉge,
aur sab jo nadí meṉ bansí ḍálte haiṉ,

gam karenge, aur we jo pánion kí sath
par jál dálte hain niháyat be-táb ho
jáenge.
9 Aur san ke jhárnewále, aur kat-
tán ke binnewále, ghabrá jáenge.
10 Hán, us ke arkán i daulat ne
shikast kháí, aur sáre ajúradár ranjída
i dil húe.
11 ¶ Yaqínan Zu'an ke sháhzáde
ahmaq bane; Fira'ún ke dánishmand
mushíron kí mashwarat fásid ho gayí:
so kyúnkar tum Fira'ún se kahte ho,
ki Main dánishmandon ká farzand,
aur sháhán i qadím kí nasl hún?
12 We tere dánishwar kahán hain?
we tujhe khabar dewen, agar we ján-
te, ki Rabb ul afwáj ne Misr ke haqq
men kyá iráda kiyá hai.
13 Zu'an ke wálián ahmaq húe,
Núf ke wálián dagá khá gaye, aur
unhon ne, hán, unhon ne, jinhon par
us kí gurohon ká ásrá thá, Misr ko
gumráh kiyá.
14 Khudáwand ne ek kajrau rúh
un ke darmiyán dhálí hai; aur unhon
ne Misríon ko un ke sab kámon men
us matwále kí tarah bhatkáyá, jo qai
karte húe dagmagátá hai.
15 Aur Misr ká koí kám na hogá,
jo sir, yá dum, shákh yá nai kare.
16 Us din Misrí 'auraton kí mánind
ho jáwenge, aur haibatzada aur hirásán
honge, Rabb ul afwáj ke háth ke
hiláne ke sabab, jise wuh un par
hiláwegá.
17 Tab Yahúdáh kí sarzamín Misr
ke liye dahshatwálí chíz hogí; har ek,
jis ke áge us ká zikr howe, apne dil
men haul kháegá, us iráde ke sabab
jo Rabb ul afwáj ne un ke mukhálif
hoke kiyá hai.
18 ¶ Us roz mulk i Misr men
pánch shahr honge, jo Kan'ání zubán
bolenge, aur Rabb ul afwáj kí qasam
kháwenge; un men se ek ká nám
Qaryat ul Haris kahláwegá.
19 Us roz Misr kí mamlukat ke
bichon bích Khudáwand ká ek
mazbah, aur us kí sarhadd men
Khudáwand ká ek sutún hogá:
20 Aur wuh Misr kí sarzamín men
Rabb ul afwáj ká ek nishán, aur ek
gawáh hogá; is liye ki unhon ne si-
tamgaron ke zulm se Khudáwand
ko pukárá, aur us ne un ke liye ek
rihái-denewálá aur ek hámí bhejá, aur
unhen rihái dí.
21 Aur Khudáwand apne ta,ín
Misríon par záhir karegá, aur us din
Misrí Khudáwand ko pahchánenge,
aur zabíhe aur hadye guzránenge, hán,
we Khudáwand ke liye mannaten
mánenge aur adá karenge.
22 Khudáwand to Misríon ko bahut
din tak márá karegá, lekin wuh unhen
changá bhí karegá; aur we Khudá-
wand kí taraf rujú' honge, aur wuh
un kí du'á sunegá, aur unhen sihhat
bakhshegá.
23 ¶ Us roz Misr se Asúr tak ek
sháh-ráh hogí, aur Asúrí Misr men
áwenge, aur Misrí Asúr ko jáenge;
aur Misrí Asúríon ke sáth milke
'ibádat karenge.
24 Us roz Isráel Misr aur Asúr ká
sális hogá, aur zamín ke darmiyán
barakat ká bá'is thahregá:
25 Ki Rabb ul afwáj use barakat
bakhshegá, aur farmáwegá, Mubárak
ho Misr merí ummat, aur Asúr mere
háth kí sana'at, aur Isráel merí mírás.

XX BA'B.

JIS sál men ki Tartán Ashdúd ko
áyá, jab ki sháh i Asúr Sarjún
kí taraf bhejá gayá thá, aur Ashdúd
se larái karke use le liyá;
2 Us waqt Khudáwand ne Yas-
'aiyáh bin Amús kí ma'rifat se yún
farmáyá, ki Já, aur tát ká libás apní
kamar se khol dál, aur apne pánwon
se júte utár. So us ne aisá hí kiyá,
ki wuh nangá aur nange pánwon
phirá kartá thá.
3 Tab Khudáwand ne farmáyá,
Jis tarah ki merá banda Yas'aiyáh
barahna aur nange pánwon tín baras

,ak phirá kartá, tá ki Misríon aur
Kúshíon ke liye nishán aur achambhá
ho;
4 Isí tarah sháh i Asúr Misríon ko
qaid karke, aur Kúshíon ko asír karke,
un ke jawánon aur búrhon ko, barahna
aur nange pánwon aur un kí suríncn
ko be-satr, Misríon kí ruswáí ke liye
le jáegá.
5 Tab we hirásán honge, aur Kúsh
se, jo un kí ummedgáh thí, aur Misr
se, jo un ká fakhr thá, sharminda
honge.
6 Aur us din in atráf ke báshinde
kahenge, ki Dekh, hamáre maljá ká
yih hál húá, jis men ham madad ke
liye bháge, tá ki Asúr ke bádsháh ke
áge se bach niklen: pas ham kis
tarah riháí pá saken?

XXI BA'B.

DASHT i daryá kí bábat ilhámí
kalám. Jis tarah se ki janúbí
girdbád zor se uthí chalí átí hai, usí
tarah wuh dasht se aur muhíb sar-
zamín se nazdík átá hai.
2 Ek haulnák royá mujhe nazar áí:
luterá lúttá hai, aur gáratgar gárat
kartá hai: ai Ailám, charháí kar; ai
Máda, muhásara kar; main sárá
karáhná jo us ke sabab húá mauqúf
kartá hún.
3 So merí kamar men tís hai; aur
jis tarah us 'aurat par, jise dard lagte
hain, shiddat hotí hai, usí tarah merí
hálat bhí jánkaní kí sí hai; main
hirásán hún, ki sun nahín saktá;
main pareshán hún, ki dekh nahín
saktá.
4 Merá dil ghabráyá, aur haul
ekáek mujh par gálib áyá; us ne merí
shám kí khushí ko mere liye khaufnák
kar diyá.
5 Dastarkhwán bichháyá gayá,
nigahbán khará kiyá gayá, we kháte
hain, aur píte hain: utho, ai wálío,
sipar par tel malo.
6 Ki Khudáwand ne mujhe yún
farmáyá, Já, nigahbán bithlá; jo
kuchh dekhe, so batláwe.
7 Us ne aswár dekhe ghur-charhon
ke, jo do do áte the, aur gadhon par
bhí sawár, aur únton par bhí sawár;
aur us ne barí fikr se táká.
8 Tab us ne sher kí sí áwáz se pu-
kárá, ki Ai Khudáwand, main apní
dídgáh par tamám din khará rahá,
aur main ne tamám rát ko apní chaukí
par kátá:
9 Aur dekh, sipáhíon ke gol, aur
un men ke ghur-charhe do do karke
áte. Phir us ne bát barháke yih kahá,
Bábul gir pará, gir pará, aur us ke
iláhon kí sárí putlíán us ne zamín par
patak dálín.
10 Ai mere dáen húe, aur mere
khalihán ke galla, jo kuchh main ne
Rabb ul afwáj Isráel ke Khudá se
suná, so tum se kah diyá.
11 ¶ Dúmah kí bábat ilhámí
kalám. Kisí ne mujh ko Sha'ír se
pukárá, ki Ai nigahbán, rát kí kyá
khabar hai? Ai nigahbán, rát kí kyá
khabar hai?
12 Nigahbán bolá, Subh hotí hai,
aur rát bhí. Agar tum púchhoge, to
púchho: tum phirke áo.
13 ¶ 'Arab kí bábat ilhámí kalám.
'Arab ke sahra men tum rát ko kátoge,
ai Dadáníon ke qáfilo.
14 Pání leke piyáse ká istiqbál karne
áo; ai Taimá kí sarzamín ke báshindo,
rotí leke bhágnewále ke milne ko
niklo.
15 Kyúnki we talwáron ke sámhne
se, nangí talwár se, aur khínchí húí
kamán se, aur jang kí shiddat se, bháge
hain.
16 Kyúnki Khudáwand ne mujh
ko yún farmáyá, Hanoz ek baras, hán,
mazdúr ke se ek thík baras men, Qídár
kí sárí hashmat játí rahegí:
17 Aur tírandázon ke jo báqí rahe,
Qídár ke bahádur log, ghat jáenge; ki
Khudáwand Isráel ke Khudá ne yún
farmáyá.

XXII BA'B.

ROYA' kí wádí kí bábat ilhámí ka-
lám. Ab tujhe kyá húá, jo tum
sab chhaton par charh gaye?
2 Ai tú, jo gul o shor se bhará thá,
aur jo gaugáí shahr thá, aur shádmán
bastí: tere maqtúl talwár se qatl na-
hín húe, aur laráí men máre nahín
gaye.
3 Tere sab sardár ek sáth bhág gaye,
we bagair tírandázon ke giriftár húe;
jitne tujh men páe gaye, sab ke sab,
balki we bhí jo dúr se bhág áe the,
asír kiye gaye hain.
4 Isí liye main ne kahá, Mujh se
chashm-poshí karo, ki main dárh már-
ke roúngá; merí tasallí kí fikr mat
karo, kyúnki merí qaum kí betí bar-
bád ho gayí.
5 Ki yih Khudáwand RABB ul af-
wáj kí taraf se royá kí wádí men dukh
ká din hai, aur pámál karne aur ghabrá
jáne ká din hai; ki díwáron par nála
karná hai, paháron tak pukárná hai.
6 Kyúnki Ailám tarkash uthá letá
hai; rath ke sawáron samet ghur-
charhe maujúd hain, aur Qír ne sipar
ká giláf utárá.
7 Terí kháss wádíán gáríon se bharí
húí hain, aur sawár darwáze hí par
pare bándhte hain.
8 ¶ Aur Yahúdáh ká niqáb utárá
gayá, aur tú ab dasht-mahall ke siláh-
kháne par nigáh kartá hai.
9 Aur tum shahr i Dáúd ke rakhne
dekhte, ki be-shumár hain, aur tum
níche táláb ká pání ek já jam'a karte
ho.
10 Aur tum Yarúsalam ke gharon
ko ginte, aur tum ghar dhá dete, tá ki
shahr-panáh ko mazbút karo.
11 Aur tum puráne kund ke pání
ke liye donon díwáron ke darmiyán ek
kháí banáte: lekin tum us ke bání par
nigáh nahín karte, aur us kí taraf, jis
ne qadím se us kí tadbír kí, mutawajjih
nahín hote.
12 Kyúnki Khudáwand RABB ul af-
wáj usí din men rone ká hukm kartá,
aur mátam karne ká, aur sir mundáne
ká, aur tát bándhne ká:
13 Lekin dekh, khushí aur shád-
mání hai: aur gáe bail ko zabh karte,
aur bher bakrí halál karte, aur gosht
kháte, aur mai píte: ki áo, kháwen
aur píwen, kyúnki kal to ham mar-
enge.
14 So RABB ul afwáj ne mere kán
men kahá, ki Tumhárí is badkárí ká
kafára tumháre marne tak qabúl na
hogá, Khudáwand RABB ul afwáj yihí
farmátá hai.
15 ¶ Khudáwand RABB ul afwáj
yih irshád kartá hai, ki Is khazánchí
Shabnah pás, jo mahall par mu'aiyan
hai, andar já, aur kah,
16 Terá yahán kyá hai? aur terá
yahán kaun hai? ki tú yahán apne
liye qabr taráshtá hai? wuh únche
par apní gor taráshtá hai, aur chatán
hí men apne liye hawelí garhwátá hai.
17 Dekh, ai zabardast, KHUDÁWAND
tujh ko munh ke bal girá degá, phir
yaqínan tujhe pakar rakhegá.
18 Wuh beshakk tujh ko gend kí
mánind ghumá ghumáke wasí' sar-
zamín men uchhál phenkegá; wahán
tú maregá, aur wahán terí hashmat kí
gáríán rahengí, ai tú jo apne muníb ke
ghar kí ruswáí hai.
19 Kyúnki main tujhe tere 'uhde se
bar-taraf karúngá, hán, wuh tujhe tere
darje se khínch utáregá.
20 ¶ Aur us din aisá hogá, ki main
apne bande Iliyáqím bin Khilqiyáh ko
buláúngá.
21 Aur main terá khil'at use pa-
hináúngá, aur terá patká us par ka-
súngá, aur terí hukúmat us ke háth
men supurd kar dúngá; aur wuh ahl
i Yarúsalam ká aur bait i Yahúdáh ká
báp hogá.
22 Aur main Dáúd ke ghar kí kunjí
us ke kándhe par dharúngá: so wuh
kholegá, aur koí band na karegá; aur
wuh band karegá, aur koí na kholegá.

23 Aur main us ko khúntí kí mánind mazbút jagah men sábit karúngá; aur wuh apne báp ke gharáne ke liye ek jalálwálá takht hogá.
24 Aur us ke báp ke khándán kí sárí hashmat, khwáh nasl khwáh ankurá, aur sáre chhote chhote bartan, piyálon se leke qarábon tak, sab ko us par latkáwenge.
25 Us din, RABB ul afwáj farmátá hai, wuh khúntí jo mazbút jagah men lagái gayí thí, hilái jáegí, aur wuh kátí jáegí, aur gir jáegí, aur us par ká bojh gir paregá, ki KHUDÁWAND ne yún farmáyá.

XXIII BA'B.

SU'R kí bábat ilhámí kalám. Ai Tarsís ke jahází, wáwailá karo, ki wuh ujar gayá; wahán koí ghar aur koí dákhil hone kí jagah nahín: Kittím kí sarzamín se unhen yih khabar pahunchtí hai.
2 Ai tápú ke basnewálo, jise Saidání saudágaron ne, jo samundar pár játe, bhar diyá hai, hairání se chup raho.
3 Bare bare pánion par se Síhor ká galla, aur nadí kí fasl, us kí ámdaní thí; so wuh qaumon kí tijáratgáh baná.
4 Ai Saidá, tú sharmá; ki samundar ne kahá hai, samundar ke garh hí ne, yih farmáke, ki Mujhe dard i zih nahín húá, aur main bachche nahín janí, main jawánon ko nahín páltí, aur kunwárion kí parwarish nahín kartí hún.
5 Jis tarah se log Misr kí khabar se dilgír húe, usí tarah we Súr kí khabar se shiddat ká dukh khínchenge.
6 Ai tápú ke basnewálo, tum zár zár roke Tarsís men pár utar jáo.
7 Kyá yih tumhárí shádmán bastí hai, jis kí purání neo qadím se hai? usí ke pánw use dúr dúr le játe, ki pardes men rahe.
8 Kis ne yih mansúba Súr ke barkhiláf bándhá, jo tájon kí 'ináyatkarnewálí hai, jis ke saudágar wálián, aur jis ke baipárí dunyá ke 'izzatwále hain?
9 RABB ul afwáj ne yih mansúba bándhá, ki sárí hashmat ke gurúr ko najis kare, aur dunyá ke sáre 'izzatwálon ko zalíl kare.
10 Ai Tarsís kí betí, tú ab nadí ki mánind apní sarzamín ke úpar barh já, ki us men koí band bándhá húá na rahá.
11 Us ne samundar ke úpar apná háth barháyá, us ne mamlukaton ko hiláyá; KHUDÁWAND ne Kana'án ke haqq men hukm kiyá hai, ki us ke hasín makánon ko dháwen.
12 Aur us ne kahá, Ai Saidá kí kunwárí betí, jo be-hurmat húí hai, tú phir kadhí fakhr na karegí: uth, Kittím men pár já, ki tujhe wahán bhí chain na milegá.
13 Kasdíon ke mulk ko dekh: yih qaum maujúd na thí; Asúr ne use un ká hissa thahráyá hai, jo ki bayábán men rahte the; unhon ne apne burj utháe, aur unhon ne is ke mahall gárat kiye, aur use wírán kiyá.
14 Ai Tarsís ke jahází, wáwailá karo, kyúnki tumhárá muhkam qila' ujárá gayá.
15 Aur us din aisá hogá, ki Súr kisí bádsháh ke aiyám ke mutábiq sattar baras tak farámosh ho jáegí, aur sattar baras ke píchhe Súr ko, chhinál kí mánind, gít gáne kí naubat hogí.
16 O chhinál, jo ki farámosh ho gayí hai, barbat uthá le, aur shahr men phirá kar, tár ko khúb chher, aur bahut sí gazalen gá, tá ki tujhe yád karen.
17 ¶ Kyúnki sattar baras ke ba'd aisá hogá, ki KHUDÁWAND Súr kí khabar lene áwegá, aur wuh phir kharchí ke liye jáegí, aur rú e zamín par kí sárí mamlukaton se zinákárí karegí.
18 Lekin us kí tijárat aur us kí kharchí KHUDÁWAND ke liye muqaddas hogí: aur us ká mál zakhíra

na kiyá jáegá, aur na rakh chhorá
jáegá, balki us kí tijárat ká hásil un
ke liye hogá, jo KHUDÁWAND ke huzúr
rahte hain, ki kháke ser howen, aur
nafís poshák pahinen.

XXIV BA'B.

DEKHO, KHUDÁWAND sarzamín ko
undelke khálí kartá hai, aur úpar
ke tale kartá hai, aur us ke báshindon
ko tittar bittar kar detá hai.
2 Aur yún hotá, ki jaisá ra'aiyat ká
hál hai, waisá káhin ká, jaisá naukar
ká, waisá us ke sáhib ká, jaisá laundí
ká, waisá us kí bíbí ká, jaisá mol-lene-
wále ká, waisá bechnewále ká, jaisá
qarz-denewále ká, waisá qarz-lenewále
ká, jaisá súd-lenewále ká, waisá súd-
denewále ká.
3 Sarzamín bilkull khálí ki jáegí,
aur ba shiddat gárat hogí; ki KHUDÁ-
WAND ne yih sukhan farmáyá hai.
4 Zamín gamgín hotí aur murjhá-
tí hai; jahán be-táb aur pazhmurda
hotá; sarzamín ke 'álí-qadr log ná-
tawán hote.
5 Sarzamín un ke níche jo us par
baste hain najis húí, ki unhon ne
sharí'aton ko 'udúl kiyá, qánúnon ko
badlá, 'ahd i abadí ko torá.
6 Is sabab se la'nat ne sarzamín
ko nigal liyá, aur us ke báshinde muj-
rim gine gaye; is liye zamín ke log
bhasam húe, aur thore ádmí rah gaye.
7 Nayí mai udás rahtí, angúr
kumhlátá hai, aur sab jo dilshád the
áh bharte hain.
8 Dholakon kí khushí band ho
gayí, un ke gul shor jo wajd karte the
ákhir húe, barbat kí shádmání játí
rahí.
9 We phir gít ke sáth mai nahín
píte; sharáb un ko, jo use píen, talkh
ma'lúm hotí.
10 Shahr tútá hai, aur wírán ho
gayá; har ek ghar band ho gayá, ki
koí andar já na sake.
11 Mai ke liye bázáron men wá-
wailá par rahá hai, sárí khushí par
tárikí chhá gayí, sarzamín kí 'ishrat
játí rahí.
12 Shahr men wírána ho rahá hai,
aur darwáze tor tár kiye gaye.
13 ¶ Tau bhí sarzamín ke bích log-
on ke darmiyán wuh aisá hogá, jaisá
zaitún ká darakht, jab jharjharáyá
gayá, aur angúron ke chhore húe
khosha, jab dirau ho chuká.
14 We apní áwáz buland karenge,
we gít gáwenge KHUDÁWAND ke jalál
ke sabab, we daryá par se lalkárenge.
15 Is liye tum shu'alon kí sarzamín
men KHUDÁWAND kí, aur samundar
ke jazíron men KHUDÁWAND ke nám
kí, jo Isráel ká Khudá hai, sitáish
karo.
16 ¶ Intihá e zamín se nagmon kí
áwáz hamen sunáí detí hai, Jalál o
'azamat us rástbáz ke howen! Par
main ne kahá, Merí tabáhí, merí ta-
báhí, mujh par wáwailá hai; lutere
lútte hain, hán, lutere lút ko lútte
hain.
17 Ai sarzamín ke báshinde, khauf,
aur garhá, aur dám, tujh par musallit
hain.
18 Aur aisá hogá, ki jo khaufnák
áwáz sunke bháge, so garhe men
giregá, aur jo garhe ke bích se nikal
áwe, so dám men phansegá; kyúnki
úpar ke daríche khule hain, aur zamín
kí newen hiltí hain.
19 Sarzamín ek lakht ujar gayí,
sarzamín yaksar shikast húí, sarzamín
shiddat se hiláí gayí.
20 Sarzamín matwále kí mánind
dagmagátí, aur jhomprí ke muwáfiq
sarkái játí, kyúnki us ke gunáh ká
bojh us par bhárí húá; wuh giregí aur
phir na uthegí.
21 Aur us din men aisá hogá, ki
KHUDÁWAND 'álíshánon ke lashkar
ko jo bulandí par hain, aur sarzamín
par sháhán i sarzamín ko, sazá degá.
22 Aur we un qaidíon kí mánind
jo garhe men dále jáwen, jam'a kiye
jáenge; aur we qaidkháne men qaid

kiye jáenge; par bahut dinon ke ba'd
un kí khabar lí jáegí.
23 Aur chánd muztarib hogá, aur
súraj sharminda, ki jis waqt Rabb ul
afwáj koh i Saihún par aur Yarúsalam
men, apne buzurgon kí guroh ke áge,
hashmat ke sáth saltanat kare.

XXV BA'B.

AI Khudáwand, tú merá Khudá
hai, main terí tamjíd karúngá,
tere nám kí sitáish karúngá; kyúnki
tú ne 'ajáib kám kiye hain; terí
maslahaten qadím se wafádárí aur
sachái hain.
2 Kyúnki tú ne shahr ko khák ká
dher kiyá, aur muhkam bastí ko ek
wírána; aur pardesíon ke qasron ko
aisá kiyá, ki shahr na rahá; wuh phir
banáyá na jáegá.
3 Is liye zabardast log terí sitáish
karenge, aur haibatnák gurohon kí
bastí terá dar mánegí.
4 Ki tú miskín ke liye qil'a húá,
aur muhtáj ke liye us kí pareshání ke
waqt men ek muhkam shahr, aur
ándhí se ek panáhgáh, aur garmí se
chhánw, jis waqt zálimon kí sáns aisí
ho, jaisá túfán jo díwár par chaltá hai.
5 Tú pardesíon ke shor ko yún nest
kartá, jaise garmí ko, jo be-áb makán
men ho; ki jis tarah abr ke sáye se
garmí nest hotí hai, usí tarah magrúron
ká shádiyána bajáná mauqúf hogá.
6 ¶ Aur Rabb ul afwáj is pahár par
sárí qaumon ke liye farbih chízon se
ek ziyáfat taiyár karegá, balki ek
ziyáfat talchhat par se nithrí húí mai
se, hán, farbih chízon se jo pur-magz
hon, aur mai se jo talchhat par se
khúb nithrí húí ho.
7 Aur wuh is pahár men us parde
ko, jo sárí qaumon par pará hai, aur
us niqáb ko, jo sárí gurohon par latak
rahá hai, nest kar degá.
8 Wuh ek lakht maut ko nigal
jáegá; aur Khudáwand Khudá sabhon
ke chihron se ánsú ponchh dálegá, aur
apne logon kí ruswái tamám sarzamín
par se kho degá; kyúnki Khudáwand
ne yih farmáyá hai.
9 ¶ Aur us roz yih kahá jáegá, Lo,
yih hamárá Khudá hai, ham us kí ráh
takte the, aur usí ne hamen bacháyá;
yih Khudáwand hai, ham us ke
intizár men the: ham us kí naját se
khush o khurram howenge.
10 Kyúnki is pahár par Khudá ká
háth dhará rahegá, aur Moáb apní hí
jagah men púál ke mánind, jo mazbale
ke bích raundá játá, latárá jáegá.
11 Aur wuh us ke darmiyán us kí
mánind, jo pairte húe háth phailátá
hai, apne háth phailáegá; par Wuh
us ke gurúr ko, us ke háthon ke fann
fareb samet, past karegá.
12 Aur wuh terí díwáron ke únche
burjon ko tor dálegá, aur níche karegá,
aur zamín ke, balki khák ke, barábar
kar degá.

XXVI BA'B.

US din Yahúdáh kí sarzamín men
yih gít gáyá jáegá, Hamárá to
ek muhkam shahr hai; us kí díwáron
aur burjon ke badle wuh naját hí ko
muqarrar karegá.
2 Tum darwáze kholo, tá ki rástbáz
qaum, jis ne sadáqat ko hifz kar rakhá
hai, andar áwe.
3 Jis ká dil qáim hai, tú khúb
salámatí se us kí nigahbání karegá;
kyúnki us ká tawakkul tujh par hai.
4 Abad tak Khudáwand par i'ati-
mád rakho; ki YAHOWA'H yaqínan
Yáh, ek abadí chatán hai.
5 ¶ Us ne un ko, jo únche par
baithe hain, níche utárá, aur buland
shahr ko zer kiyá: us ne use zer karke
khák men miláyá, aur gard kar diyá.
6 Wuh pánw se pámál hotá hai,
hán, miskínon ke pánwon, aur muh-
tájon ke qadamon se.
7 Sádiq kí ráh rástí hai; ai tú, jo
Haqq hai, tú hí sádiq kí ráh ko ham-
wár kartá hai.
8 Hán, terí 'adálaton kí ráh men,
ai Khudáwand, ham tere muntazir

rahe; hamárí ján ká ishtiyáq tere
nám, aur terí yád kí taraf hai.
9 Rát ko merí ján terá shauq
rakhtí thí; main ne apne dil se har
subh terí talásh kí; kyúnki jab zamín
par terí 'adálaten járí hotín, tab dunyá
ke basnewále sadáqat síkhte.
10 Harchand sharír par mihrbání
kí jáwe, par wuh rástí na síkhegá;
rástí ke mulk men nárástí ke kám
karegá, aur Khudá kí 'azamat par
liház na rakhegá.
11 Ai KHUDÁWAND, terá háth bu-
land hai, par we use nahín dekhte;
lekin we dekhenge, aur pashemán
honge; wuh gairat, jo tú apne logon
se rakhtá, aur wuh ág, jo tere dush-
manon par hogí, unhen bhasam kar
degí.
12 ¶ Ai KHUDÁWAND, tú ne ha-
máre liye salámatí thahráí hai, hán,
tú hí ne hamáre sáre kámon ko ha-
máre liye anjám diyá hai.
13 Ai KHUDÁWAND, hamáre Khu-
dá, tere siwá aur kháwind ham par
khudáwandí karte the; par ham tujhí
se sirf terá nám liyá karenge.
14 We mar gaye, phir na jíenge;
we rihlat kar gaye, phir na uthenge;
ki tú ne un par nazar kí, aur unhen
nábúd kiyá, aur un ke zikr ko bhí
mitá diyá hai.
15 Ai KHUDÁWAND, tú ne is qaum
ko kasrat bakhshí hai, tú ne is qaum
ko kasrat bakhshí; tú jalálí záhir
húá; tú ne mulk ke sáre siwánon ko
dúr tak barhá diyá hai.
16 Ai KHUDÁWAND, sakhtí men we
terí taraf rujú' húe, aur jis waqt terí
tádíb un par thí, unhon ne tujh se
dhímí áwáz ke sáth du'á mángí.
17 Jis tarah ki petwálí 'aurat, jis
ke janne ká waqt nazdík ho, dard
khátí hai, aur us pír se jo use lagí
chíkhen mártí, ai KHUDÁWAND, ham
terí nigáh men waise hí hain.
18 Ham hámila húe, hamen dard
i zih lagá, par goyá hawá jane: ham
ne sarzamín ke liye riháí hásil nahín
kí, aur dunyá men jo basen, we to
paidá nahín húe hain.
19 Tere murde jí uthenge, un kí
láshen uth kharí hongí. Tum jo khák
men já base ho, jágo aur gáo; kyúnki
terí os us os kí mánind hai jo nabátát
par partí, aur zamín murdon ko jan
dálegí.
20 ¶ Ai merí qaum, apní andar kí
kothríon men dákhil ho, aur apná
darwáza apne píchhe band kar le; aur
apne ta,ín thorí der chhipá, jab tak ki
gussa utar jáe.
21 Kyúnki dekho, KHUDÁWAND ap-
ne makán se chalá átá hai, tá ki zamín
ke báshindon ko un kí sharárat kí
sazá de; aur zamín us khún ko záhir
faregí jo us men hai, aur maqtúlon ko,
jo us men pare hain, phir na chhipá-
wegí.

XXVII BA'B.

US din KHUDÁWAND apní sakht aur
barí aur mazbút talwár se lawi-
yatán ko, us tez-rau sámp ko, aur
lawiyatán ko, us pechída sámp ko,
sazá degá, aur daryáí azhdahe ko qatl
karegá.
2 Us roz tákistán kí bábat ek gít
gáo.
3 Main KHUDÁWAND us kí hifázat
kartá hún; main use har dam sínchtá
hún; tá na ho ki use kuchh sadma
pahunche, main rát aur din us kí kha-
bardárí kartá hún.
4 Mujh men qahr nahín: tau bhí,
ai kásh ki jang-gáh men mere bar-
khiláf sadá-guláb aur kánte hote! to
main un par khurúj kartá, aur unhen
ek lakht jalá detá.
5 Par agar koí merí tawánáí ká
dáman pakre, to mujh se sulh kare;
hán, wuh mujh se sulh kare.
6 A'yande men Ya'qúb jar pakregá,
aur Isráel panpegá aur phúlegá, aur
zamín kí sath ko mewon se málámál
karegá.
7 ¶ Kyá us ne use márá jis tarah

se us ne us ke márnewále ko márá
hai? áyá wuh qatl húá jis tarah us ke
qatl-karnewále qatl húe?
8 Tú ne i'atidál ke sáth us ke taláq
dene ke waqt us se hujjat kí hai; wuh
púrabí hawá ke din apní sakht ándhí
se use urá le gayá hai;
9 Tau bhí, is tarah se Ya'qúb ke gu-
náh ká kafára húá; aur yih us ká sárá
phal hai, ki us ká gunáh dúr kiyá
gayá; jis waqt wuh mazbah ke sab
pattharon ko túṭe kankaron kí má-
nind ṭukṛe ṭukṛe kare; ki Yasíraten
aur súraj ke sutún phir qáim na kiye
jáenge.
10 Ki wuh hasín shahr wírán hai,
aur wuh bastí ujáṛ, aur bayábán kí
mánind khálí hai; wahán bachhṛá
charegá, aur wahán wuh leṭ rahegá,
aur us kí ḍálíán bilkull káṭ kháegá.
11 Jab us kí shákhen murjhá jáengí,
tab toṛí jáengí; 'auraten áengí, aur
unhen jaláengí; kyúnki wuh ek guroh
hai, jo dánish se khálí hai: is liye un
ká kháliq un par rahm na kartá, aur
un ká banánewálá un par tars na
khátá.
12 ¶ Aur aisá hogá ki KHUDÁWAND
ko us din nadí kí báṛh se leke Misr kí
dhár tak jharjharáne kí naubat áwegí,
aur tum, ai baní Isráel, ek ek karke
jam'a kiye jáoge.
13 Aur us din aisá hogá, ki baṛá
narsingá phúnká jáegá, aur we jo
Asúr ke mulk men hoke marne par
the, aur we jo Misr kí mamlukat men
jiláwatan húe, áwenge, aur Yarúsalam
ke muqaddas paháṛ par KHUDÁWAND
kí parastish karenge.

XXVIII BÁB.

WAWAILA' ghamanḍ ke táj par,
jo Ifráím ke matwálon ká hai,
aur un kí shándár shaukat par jo
kumhláyá húá phúl hai, jo un logon
kí shádáb wádí ke sire par hai, jo mai
se maglúb hote!
2 Dekho, KHUDÁWAND ká ek za-
bardast aur zoráwar hai, jo us ándhí
kí mánind jis ke sáth ole hain, aur
bád i samúm kí mánind, aur pánion
ke sailáb i shadíd kí mánind, use
zamín par háth se paṭak degá.
3 Ifráím ke matwálon ke ghamanḍí
táj páemál kiye jáenge:
4 Aur us shándár shaukat ká mur-
jháyá húá phúl, jo us shádáb wádí ke
sire par hai, anjír ke pahle phal kí
mánind hogá, jo garmí ke aiyám se
peshtar lage, jis par kisí kí nigáh paṛe,
aur wuh use dekhte hí, aur háth men
lete hí, jhap khá játá.
5 ¶ Us din RABB ul afwáj apní
qaum ke báqí logon ke liye shaukat
ká afsar aur husn ká táj hogá,
6 Aur 'adálat kí rúh hogá us ke
liye jo 'adálat kí kursí par baiṭhegá,
aur himmat un ke liye jo darwázon
par se laṛái ko phirá denge.
7 ¶ Par ye bhí mai ke sabab se
khatá karte hain; we nashe se ḍag-
magáte hain; káhin aur nabí nashe se
khatá karte hain; we mai se maglúb
hote, we nashe se ḍagmagáte, royat
men we khatá karte, aur we 'adálat
men lagzish karte hain.
8 Ki sab mezen uglí húí chízon se
aur gandagí se bharí húí hain, ki koí
jagah bhí sáf nahín.
9 ¶ Wuh kis ko dánish sikháwe-
gá? kis ko wa'z karke samjhá degá?
un ko jin ká dúdh chhuṛáyá gayá, jo
chhátíon se judá kiye gaye.
10 Kyúnki hukm par hukm, hukm
par hukm, qánún par qánún, qánún
par qánún hotá játá; thoṛá yahán,
thoṛá wahán.
11 Hán, wuh wahshí ke se honṭhon
aur ajnabí zubán se, is guroh ke sáth
báten karegá:
12 Ki us ne un se kahá, ki Yih wuh
árámgáh hai, tum un ko jo thake húe
hain árám díjiyo; aur yih chain kí
hálat hai: par we shanawá na húe.
13 So KHUDÁWAND ká kalám un
se yih hogá, Hukm par hukm, hukm
par hukm, qánún par qánún, qánún

par qánún, thorá yahán, thorá wahán,
tá ki we chale jáwen, aur pichhárí
giren, aur shikast kháwen, aur dám
men phansen, aur giriftár howen.
14 ¶ Pas, ai thatthebáz ádmío, jo
is guroh par, ki Yarúsalam men hai,
hukmrání karte ho, KHUDÁWAND ká
kalám suno.
15 Azbaski tum kahá karte ho, ki
Ham ne maut se 'ahd bándhá, aur
'álam i gaib se paimán kiyá; jab
muhlik táziyána bích se hoke chalegá,
ham par na paregá; ki ham ne jhúth
ko apní panáh kiyá hai, aur daroggoí
kí ár men apne ta,ín chhipáyá hai:
16 ¶ Báwujúd is ke Khudáwand
YAHOWÁH yún farmátá hai, Dekho,
main Saihún men bunyád ke liye ek
patthar rakhúngá, ek ázmáyá húá pat-
thar, kone ke sire ká ek mahang-molá,
ek mazbút neowálá patthar; us par
jo ímán láwe, utáolí na karegá.
17 Aur main sút par 'adálat, aur
sahúl par sadáqat, rakhúngá, aur ole
jhúthon kí panáh ko jhár dálenge, aur
pání chhipne ke makán bahá le jáenge.
18 ¶ Aur tumhárá 'ahd, jo maut se
húá, túțegá, aur tumhárí muwáfaqat,
jo 'álam i gaib se húí, qáim na rahegí;
jab wuh muhlik táziyána bích se hoke
chalegá, tab tum us ke charhánewále
ke níche páemál ho jáoge.
19 Jis jis waqt wuh guzartá howe,
wuh tumhen le jáegá; har ek subh ko
guzregá; aur din aur rát ko bhí; balki
us ká charchá sunná bhí ghabráne ká
sabab hogá.
20 Kyúnki palang chhotá hai, ki
koí us par apne ta,ín pasár nahín saktá
hai; aur báláposh tang hai, ki koí ap
ko us men lapet nahín saktá.
21 Ki KHUDÁWAND uthegá, jaisá
koh i Parásím men, aur wuh gazabnák
hogá, jaisá Jiba'ún kí wádí men, tá
apná, balki apná gair-ma'múlí kám
kare, aur apná 'amal kar guzre, hán,
apná anokhá 'amal.
22 So ab tum thatthá mat karo, na
ho ki tumhárí banden sakht ho jáwen;
kyúnki main ne Khudáwand RABB
ul afwáj se suná hai, ki us ne kámil
aur musammam iráda kiyá hai, ki sárí
sarzamín ko tabáh kare.
23 ¶ Kán dharke merí áwáz suno;
shanawá hokar merí bát par dil lagáo.
24 Kyá kisán bone ke liye sab din
hal chaláyá kartá? kyá wuh har waqt
apní zamín ko chásá kartá, aur us ke
dhele phorá kartá hai?
25 Jab us ko hamwár kar chuká,
to kyá wuh ajwáyan ko nahín chhínt-
tá, aur zírá ko dál nahín detá, aur
gehún ko pánt pánt men nahín botá,
aur jau ko us ke mu'aiyan makán men,
aur deo gandum ko us kí kháss kiyárí
men, nahín roptá?
26 Kyúnki us ká Khudá us ko tar-
bíyat karke tamíz bakhshtá, aur use
sikhlátá hai.
27 Ki ajwáyan ko dáone ke henge
se nahín dáote, aur zíre ke úpar gárí
ke chakkar nahín ghumáte, balki láthí
se ajwáyan ko jhártá hai, aur zíre ko
chharí se.
28 Rotí ke galle par dá,in chalátá
hai, lekin wuh hamesha use kúttá
nahín rahtá, aur apní gárí ke chakkar
aur ghoron ko us par hamesha phirátá
nahín rahtá; wuh use sarásar nahín
kuchlegá.
29 Yih bhí RABB ul afwáj se mu-
qarrar húá hai, jis ká intizám 'ajíb,
aur us kí dánáí barí hai.

XXIX BA'B.

ARIEL par afsos, Ariel us shahr
par, jis ká muhásara Dáúd ne
kiyá! sál par sál ziyáda karo; 'íd par
'íd máni jáe.
2 Tau bhí main Ariel ko dukh dún-
gá, aur wahán nauha aur gamkhwárí
hogí; par mere liye Ariel hí thahregá.
3 Main tere áspás khaimazan ho-
úngá, aur morcha-bandí karke tujhe
muhásara karúngá, aur tujh par burj
utháúngá.
4 Aur tú níche utárá jáegá, aur

zamín par se bolegá, aur ḳhák par se terí áwáz dhímí áwegí, terí sadá goyá ek bhút kí sí hogí, jo zamín ke andar se niklegí, aur terí bolí ḳhák par se churugne kí áwáz ma'lúm hogí.

5 Lekin tere dushmanon̲ ká gol bárík gard kí mánind hogá, aur un haibat-nákon̲ kí guroh uṛnewálí bhúsí kí mánind; aur yih nágahán, ek dam men̲, wáqi' hogá.

6 Rabb ul afwáj ḳhud, garajne aur zalzala ke sáth, aur baṛí áwáz, aur ándhí, aur túfán, aur ág ke muhlik shu'ale ke sáth, tujhe sazá dene áwegá.

7 ¶ Aur un sárí qaumon̲ ká gol jo Ariel se laṛegá, ya'ne, we sab jo us se, aur us ke morche se, jang karen̲ge, aur use dukh den̲ge, ḳhwáb yá rát kí royá kí mánind ho jáen̲ge.

8 Aur yih ṭhík is tarah hogá, jis tarah bhúkhá ádmí ḳhwáb men̲ ho, aur kyá dekhtá hai? ki khátá hai: par jág uṭhá hai, aur us ká jí bhará nahín̲; aur jis tarah piyásá ḳhwáb dekhe, aur kyá dekhtá? ki wuh pítá hai; par jágte hí, dekho, wuh be-táb hai, aur piyáse ká piyásá hai: aisá hí hál un sárí qaumon̲ ke gol ká hogá, jo koh i Saihún se jang kartí hain̲.

9 ¶ Thahar jáo, aur ta'ajjub karo: 'aish o 'ishrat karo, aur andhe ho jáo: we mast hain̲, par mai se nahín̲; we laṛkhaṛáte hain̲, par nashe se nahín̲.

10 Ki Ḳhudáwand ne tum par únghnewálí rúh ko ḍhálá hai, aur tumhárí ánkhen̲ jo ki nabí hain̲, múndí hain̲, aur tumháre sardáron̲ par, jo ki gaib-bín hain̲, hijáb ḍálá.

11 Aur sárí royá tumháre nazdík aisí ho gayí, jaisá us kitáb ká mazmún jo sar ba muhr ho, jise log ek paṛhe-likhe ko dewen̲, aur kahen̲, A'p use paṛhiye; aur wuh kahe, Main̲ paṛh nahín̲ saktá, kyún̲ki sar ba muhr hai:

12 Aur phir wuh kitáb ek anpaṛhe ko dewen̲, aur kahen̲, A'p ise paṛhiye; aur wuh kahe, Main̲ náḳhwánda hún̲, paṛh nahín̲ saktá.

13 ¶ So Ḳhudáwand farmátá hai, Azbaski ye log apní zubán se merí nazdíkí ḍhún̲ḍhte hain̲, aur apne honṭhon̲ se merí takrím karte hain̲, lekin un ke dil mujh se dúr hain̲, ki merá ḳhauf jo un ko húá, so faqat ádmíon̲ kí ta'límon̲ ke sunne se húá:

14 Is liye main̲ in logon̲ ke sáth 'ajíb sulúk karne ke liye áge baṛhún̲gá, aisá sulúk jo hairat-angez aur ta'ajjub ká bá'is hogá; ki un ke 'áqilon̲ kí 'aql záil ho jáegí, aur un ke dánáon̲ ke hosh-hawáss ṭhikáne na rahen̲ge.

15 Un par wáwailá hai, jo apní mashwarat ko Ḳhudá se ḳhúb chhipá rakhte hain̲, jin ká károbár andhere men̲ hotá hai, aur we kahte hain̲, Kaun ham ko dekhtá hai? kaun hamen̲ pahchántá?

16 Háe, tumhárí kaisí kají hai! kyá kumhár miṭṭí ke barábar giná jáegá? kyá wuh kám, jo us ne kiyá hai, kahegá, ki Us ne mujhe nahín̲ kiyá? kyá banáí húí chíz banánewále ko kahegí, ki Tú kuchh nahín̲ jántá?

17 Kyá bahut thoṛá 'arsa nahín̲ hai, ki Lubnán badal jáke ek shádáb maidán ho jáwegá, aur shádáb maidán jangal giná jáegá?

18 ¶ Aur us din bahre kitáb kí báten̲ sunen̲ge, aur andhon̲ kí ánkhen̲ táríkí aur andhere men̲ se dekhen̲gí.

19 Tab miskín log Ḳhudáwand ke haqq men̲ ziyáda ḳhushí karen̲ge, aur logon̲ ke garíb gurbá Isráel ke Quddús se ḳhushwaqt hon̲ge.

20 Ki zálim faná ho jáegá, aur ṭhaṭṭhá-karnewálá nábúd hogá, aur sab, jo badkárí karne ke liye bedár rahte, káṭ ḍále jáen̲ge:

21 Jo ádmí ko us ke muqaddame men̲ mujrim ṭhahráte, aur us ke liye jis ne 'adálat ke darwáze par muqaddama faisal kiyá phandá lagáte, aur rástbáz ádmí ko be-sabab pher dete hain̲.

22 Báwujúd is ke Ḳhudáwand, jo Abirahám ká naját-denewálá hai, Ya-

'qúb ke ḳhándán ke haqq men yún
farmátá hai, ki Ya'qúb ab pashemán
na hogá, aur hargiz wuh zard-rú na
hogá.
23 Balki jab us ke farzand mere
háthon ke banáe húe kámon par apne
bích men nigáh karen, tab we mere
nám kí taqdís karenge; hán, we
Ya'qúb ke Quddús kí taqdís karenge,
aur Isráel ke Ḳhudá se ḍarenge.
24 Aur we bhí, jo rúh men gumráh
hain, fahm hásil karenge, aur we jo
magre the, ta'lím-pazír honge.

XXX BA'B.

KHUDAWAND farmátá hai, Un
bágí laṛkon par afsos, ki aisí
maslahat karte hain, jo merí taraf se
nahín, aur 'ahd o paimán karte hain,
jo merí rúh kí taraf se nahín, tá ki
gunáh par gunáh karen!
2 We rawána hote hain ki Misr ko
utar jáwen, (aur mere munh se unhon
ne púchh nahín liyá,) tá ki Fira'ún
kí panáh men bhágen, aur Misr ke
sáye men jáke amn se rahen.
3 Lekin Fira'ún kí himáyat tum-
háre liye ḳhijálat hogí, aur Misr ke
sáye men panáh lená tumháre wáste
ghabráhaṭ hogá.
4 Ki us ke sardár Zu'an men to the,
aur us ke elchí Hanís men já pa-
hunche.
5 Un men se har ek us qaum se, jo
un ko kuchh fáida na báḳhsh sakí,
ḳhajil húá; wuh madad aur fáida ká
nahín, balki ḳhijálat aur malámat ká
bá'is hogí.
6 Janúb ke Bahímát ká bojh.
Bipat aur musíbat kí sarzamín men,
jahán se singhiní aur singh, aur sámp
aur átashí uṛnewále nág áte, we apní
daulat gadhon ke kándhon par, aur
apne ḳhazáne únṭon ke kajáwon par
dharke, us qaum ke pás le játe hain,
ki jis se un ko kuchh fáida na pahun-
chegá.
7 Kyúnki Misríon se jo kumak
mile, so bátil aur be-fáida hogí: is
liye main ne us kí bábat kahá hai, ki
Wuh Rahab hai, jo sustí karke baiṭhí
hai.
8 ¶ Ab tú chal, aur un ke áge
taḳhtí par likh, aur kitáb men qalam-
band kar, ki yih áyanda dinon ke liye,
balki hamesha tak, gawáhí rahe.
9 Ki yih ek bágí guroh hai, aur
jhúṭhe farzand, aise farzand jo KHUDÁ-
WAND kí sharí'at ke sunne se inkár
karte hain.
10 Jo royá dekhnewálon ko kahte
hain, ki Royá mat dekho, aur nabíon
ko, ki Ham par sachchí royaten záhir
mat karo, ham se muláim báten karo,
aur ham se jhúṭhí royaten batáo:
11 Ráh se báhar jáo, ráste se bar-
gashta hoo, aur Isráel ke Quddús ko
hamáre darmiyán se mauqúf karo.
12 Is liye Isráel ká Quddús yún
farmátá hai, Azbaski tum ne is su-
ḳhan ko radd kar diyá hai, aur zulm
aur kajrauí par bharosá rakhá, aur usí
par ṭhahre rahe;
13 Is liye yih badkárí tumháre liye
aisí hogí jaisí ek phaṭí húí díwár jo
girá cháhtí, ek únchí ubhrí húí díwár,
jis ká girná nágahán ek dam men
howe.
14 Wuh aise ṭúṭegí jaise kumhár ká
bartan ṭúṭtá, jise wuh toṛ ḍáltá aur
dareg nahín kartá; chunánchi us ke
ṭukṛon men ek ṭhíkrá na milegá, jis
men chúlhe par se ág uṭhái jáwe, yá
kunḍ se pání liyá jáwe.
15 Ki Ḳhudáwand YAHOWÁH, Is-
ráel ká Quddús, yún farmátá hai, ki
Phir áne men, aur chupke baiṭhne
men, tumhárí salámatí hai; ḳhámoshí
aur tawakkul men tumhárí qúwat hai;
par tum ne yih na cháhá.
16 Tum ne kahá, So nahín; balki
ham ghoṛon par chaṛhke bhágenge; is
wáste tum bhágoge: aur ki Ham tez-
rau jánwaron par sawár honge; so we
jo tumhárá píchhá karenge tez-rau
honge.

17 Ek kí ghurkí se ek hazár bhág-
enge; pánch kí ghurkí se tum aisá
bhágoge, ki tum us 'alámat kí mánind
jo pahár kí choṭí par, aur us nishán
kí mánind jo koh par nasb kiyá jáwe,
ho jáoge.
18 ¶ Báwajúd is ke KHUDÁWAND
tum par mihrbání dikhláne ke liye
ṭhahrá rahegá, aur tum par rahm karne
ke liye wuh uṭhegá; kyúnki KHUDÁ-
WAND 'ádil Khudá hai: mubárak we
sab jo us kí ráh takte hain.
19 Ki yaqínan Saihúní qaum Yarú-
salam men basegí; tú har waqt na
roegí; wuh terí duhái kí áwáz sunke
yaqínan tujh par rahm farmáwegá;
wuh use sunte hí tujhe jawáb degá.
20 Aur agarchi KHUDÁWAND tum
ko musíbat kí roṭí aur dushwárí ká
pání detá hai, par áge ko tere sikh-
lánewále tujh se apne ta,ín poshída na
rakhenge; par terí ánkhen tere ta'lím-
denewálon ko dekhengí.
21 Aur tere kán tere píchhe se yih
áwáz sunenge, jo kahtí, ki Ráh yihí
hai, us par chalo, jab ki tum dahine
aur jab ki tum báen muṛo.
22 Tab tum apní khodí húí múrat-
on ká rupahlá libás, aur ḍhále húe
putlon ke sonahle asbáb i zínat ko,
nápák karoge; tú use haiz ke latte kí
mánind phenk degá; tú use kahegá,
Nikal, dúr ho.
23 Tab wuh tere bíj ke liye, jo tú
zamín men bowe, bárán degá; aur za-
mín kí afzáish kí roṭí ká galla suthrá
aur kasrat se hogá; us din terí ma-
wáshí wasí' charágáhon men charegí.
24 Aur bail aur gadhon ke bachche,
jin se zamín kí halwáhí hotí hai, aisá
chára, jo chalní men ḍálke aur pankhá
karke chháná gayá, kháenge.
25 Aur har ek únche pahár par,
aur har ek buland ṭíle par, baṛí khún-
rezí ke din, jis waqt ki burj gir jáenge,
chashme aur pání kí nadián hongí.
26 Aur chánd kí chándní aisí hogí,
jaisí súraj kí roshní, aur súraj kí roshní
sát-guní, balki sát din kí roshní ke
barábar hogí, jis din KHUDÁWAND apne
bandon ke rakhna ko bándhegá, aur
un kí balá ke gháo ko changá karegá.
27 ¶ Dekho, KHUDÁWAND ká nám
dúr se chalá átá hai, us ká gazab bhaṛ-
ká aur bhárí dhunwán hotá: us ke lab
qahr-álúda, aur us kí zubán dhadhaktí
ág kí mánind hai;
28 Us kí sáns aisí hai, jaisá ki sai-
láb, jis kí báṛh ho, aur wuh ádhí gardan
tak chaṛhe; wuh gurohon ko batálat
ke cháj men phaṭkegá; aur qaumon ke
gálon par ek lagám hogá, tá ki unhen
gumráh kare.
29 Tab tum gít gáoge, jaise us rát
gáte ho, jab muqaddas 'íd mánte ho;
aur dil kí aisí khushí hogí, jaisí us
shakhs kí, jo bánsrí liye húe khirámán
ho, ki KHUDÁWAND ke pahár men Is-
ráel kí Chaṭán ke pás jáwe.
30 Kyúnki KHUDÁWAND apní ja-
lálwálí áwáz sunáegá, aur apne qahr
kí shiddat, aur átash i sozán ke shu'ale,
aur báṛh, aur ándhí, aur olon ke sáth,
apne háth ká utarná dikhláegá.
31 Hán, KHUDÁWAND kí áwáz hí se
Asúr tabáh ho jáegá; wuh use laṭh se
máregá.
32 Aur jis jis taraf us muqarrar laṭh
kí, jo KHUDÁWAND us par lagáegá,
choṭ hogí, us us taraf rabáb aur barbat
sáth sáth hogí; ki wuh shor shár kí
laṛáion men us se laṛegá.
33 Kyúnki Túfat muddat se árásta
kiyá gayá; hán, wuh bádsháh ke liye
gahrá aur wasí' taiyár kiyá gayá hai;
us ká ḍher ág aur bahutsá índhan hai;
aur KHUDÁWAND kí sáns, gandhak ke
sailáb kí mánind, us ko sulgátí hai.

XXXI BA'B.

UN par wáwailá hai, jo madad ke
liye Misr ko játe, aur ghoṛon par
i'atimád karte hain, aur gáṛion ká
bharosá rakhte hain, ki bahutsí hain,
aur ghuṛ-chaṛhon ká, ki un ká shumár
baṛá hai: par Isráel ke Quddús par

nigah nahín karte, aur KHUDÁWAND
ke tálib nahín hote.
2 Par Wuh bhí to 'aqlmand hai,
aur balá názil karegá, aur apne sukhan
ko ṭalne na degá; wuh sharíron ke
gharáne par, aur un par, jo badkirdáron
kí himáyat karte hain, charhái karegá.
3 Kyúnki Misrí to insán hain, Khu-
dá nahín; aur un ke ghore gosht hain,
rúh nahín. So jab KHUDÁWAND apná
háth barhánegá, to himáyatí gir jáegá,
aur wuh jis kí himáyat kí gayí past ho
jáegá, aur we sab ke sab ek sáth halák
ho jáwenge.
4 Ki KHUDÁWAND ne mujhe yún
kahá hai, ki Jis tarah se singh aur
singhní ká bachcha apne shikár ko
daboche húe, un garariyon ke gol ke
muqábil jo buláe jáke us par charhne
ko áte hain, gurrátá hai, aur un kí
lalkár se nahín ḍartá, aur un ke hujúm
se dab nahín játá: usí tarah RABB ul
afwáj koh i Saihún aur us ke ṭíle ke
liye larne ko utregá.
5 Jis súrat se chiriyáen apne bach-
chon kí, usí tarah RABB ul afwáj Yarú-
salam kí himáyat karegá; himáyat hí
karegá, aur use rihái bakhshegá; us par
rahm karegá, aur bach nikalne degá.
6 ¶ Ai tum, us kí taraf phiro, jis
se baní Isráel ne niháyat bagáwat kí
hai.
7 Kyúnki usí din har ek insán rúpe
ke buton ko, aur sone ke putlon ko, jo
tumháre háthon ne gunáh karne ke
liye banáe hain, radd kar degá.
8 ¶ Tab Asúrí gir jáenge usí kí
talwár se, jo insán nahín; hán, us kí
talwár, jo ádmí nahín, use halák kare-
gí; wuh talwár ke ḍar se bhágegá, aur
us ke jawán-mard khirájguzár ba-
nenge.
9 Aur wuh khauf ke sabab apne
hasín makán men chalá jáegá, aur us
ke sardár jhande ko dekhke laraz já-
enge; yih KHUDÁWAND farmátá hai,
jis kí ág Saihún men, aur jis ká tanúr
Yarúsalam men hai.

XXXII BÁB.

DEKH, ek bádsháh rástí se saltanat
karegá, aur sháhzáde 'adálat se
hukmrání karenge.
2 Hán, ek shakhs ándhí se panáh-
gáh kí mánind hogá, aur túfán se
chhipne kí jagah, aur pání kí nadíon
kí mánind khushk zamín men, aur
bhárí chaṭán ke sáya kí mánind mán-
dagí kí sarzamín men.
3 Aur un kí ánkhen jo dekhte hain
na dhundhláengí, aur un ke kán jo
sunte hain sunenge.
4 Be-liház ká dil bhí ma'rifat samjh-
egá, aur luknatí kí zubán sáf bolne
men must'aidd hogí.
5 ¶ Pájí ádmí phir sáhib i murúwat
na kahláegá, aur bakhíl ko koí sakhí
na kahegá.
6 Kyúnki pájí ádmí chanḍálpan kí
báten karegá, aur us ká dil badí ká
mansúba bándhegá, ki bedíní kare, aur
KHUDÁWAND ke barkhiláf darog-goí
kare, aur tá ki bhúkhe ke peṭ ko khálí
kare, aur piyáson se píne kí chíz ko
báz rakhe.
7 Aur bakhíl ke hathyár zabún hain,
wuh bure mansúbe bándhá kartá hai,
tá ki jhúṭhí báton se miskín ko, aur
muhtáj ko bhí, jis waqt wuh haqq
bayán kartá ho, halák kare.
8 Lekin sáhib i murúwat sakháwat
ke mansúbe bándhtá hai; aur wuh
sakháwat ke kámon men sábit qadam
rahegá.
9 ¶ Ai 'aurato, tum jo chain men
ho, uṭho, merí áwáz suno; ai be-parwá
beṭío, merí báton par kán dharo.
10 Sál se kuchh ziyáda 'arse men,
ai be-parwáo, tum be-árám ho jáoge;
kyúnki angúr ká mausim játá rahegá,
phal samețne kí naubat na áegí.
11 Ai 'aurato, tum jo sukh men ho,
kámptí raho; ai be-parwáo, ghabrá
jáo, apne ta,ín barahna aur nangá karo,
aur ṭáṭ apní kamaron par bándho.
12 We dilpazír kheton ke, aur phal-

dár ṭákon ke sabab apní chhátián píṭtí
hain.
13 Mere logon kí sarzamín men
kánṭe aur sadá-guláb jamenge, hán,
bág-o-bahár shahr ke sáre shádmán
gharon men bhí.
14 Kyúnki qasr chhoṛe jáenge, aur
shahr ke amwál tark kiye jáenge;
Ofel aur dídbání ká burj muddat tak
mánd honge, gorkharon kí árám-gáhen,
aur gallon kí charágáhen;
15 Jab tak ki 'álam i bálá se rúh
ham par unḍelí na jáwe; tab bayábán
mewadár bárí ho jáegá, aur mewadár
bárí ek ban giní jáegí.
16 Tab bayábán men 'adl basegá,
aur rástbází mewadár bárí men rahá
karegí.
17 Aur sadáqat ká anjám sulh hogá,
aur sadáqat ká phal abadí sukh aur
árám hogá.
18 Kyúnki mere log chain ke ma-
kánon men, aur be-ḳhatar gharon men,
aur ásúdagí aur asáish ke káshánon
men, rahenge.
19 Lekin ban ke girte waqt ole
paṛenge, aur shahr past makán men
past ho jáegá.
20 Bakhtáwar tum ho, jo sab nahron
ke áspás bote ho, aur bail aur gadhon
ke pánw udhar chaláte ho.

XXXIII BA'B.

TUJH par wáwailá hai, ki tú gárat
kartá hai, aur gárat na kiyá
gayá thá! tú lúṭtá hai, aur kisí ne tujh
ko nahín lúṭá thá; jab tú gárat kar
chukegá, to tú gárat kiyá jáegá, aur
jab tú lúṭ chukegá, tab aur log tujh ko
lúṭenge.
2 Ai KHUDÁWAND, ham par rahm
kar, ki ham terí ráh takte hain; tú
har subh un ká bázú ho, aur bipat ke
waqt hamárí salámatí.
3 Log kharbarí kí áwáz sunte hí
bháge; tere uṭhne hí se qaumen titar
bitar ho gayín.
4 Aur tumháre lúṭ ká mál isí tarah
baṭorá jáegá, jis tarah kíṛe baṭor lete
hain: log us par ṭiḍḍí kí mánind, jo
idhar udhar dauṛtí hai, dauṛenge.
5 KHUDÁWAND sarbuland hai, ky-
únki wuh bulandí par rahtá; wuh
'adálat aur sadáqat se Saihún ko ma-
'múr kar detá hai.
6 Usí se tere zamáne kí páedárí
hogí: wuh tere liye naját aur hikmat
aur dánish ká zakhíra hogá; KHUDÁ-
WAND hí ká ḳhauf us ká ḳhazána hai.
7 Dekh, un ke sáre bahádur báhar
khaṛe hoke chilláte, aur sulh ke elchí
phúṭ phúṭke rote hain.
8 Sháh-ráhen sunsán hain, ki chal-
newálá na rahá; us ne 'ahdshikaní kí,
shahron ko haqír jáná, aur insán ko
hisáb men na láyá hai.
9 Zamín kuṛhtí aur murjhátí hai:
Lubnán ruswá húá; wuh kumhlá
játá: Sarún bayábán kí mánind hai;
Basan aur Karmil ke patte jhaṛ játe.
10 Ab main uṭhúngá, KHUDÁWAND
farmátá hai, ab main sarfaráz hoúngá,
ab main apne ta,in buland karúngá.
11 Tumháre peṭ hí men kúṛe ká
haml hogá; tum kurkuṭ janoge; tum-
hárí gazab-nákí wuhí ág hai, jo tum-
hen bhasam karegí.
12 Aur qaumen jalte húe kankar
kí mánind hongí, we káṭe húe kánṭon
kí tarah ág men jaláí jáengí.
13 ¶ Tum jo dúr ho, suno, ki main
ne kyá kiyá, aur tum jo nazdík ho,
merí qudrat ká iqrár karo.
14 We gunahgár jo Saihún men
hain ḍar gaye; kapkapí ne bedínon ko
giriftár kiyá hai. Kaun ham men se
us muhlik ág men rah saktá hai? aur
kaun ham men se abadí shu'alon ke
darmiyán basne saktá?
15 Wuh jo rástí se chaltá hai, aur
sídhí báten kartá hai, jo us súd ko, jo
jaur aur jafá se hásil ho, haqír jántá
hai, jo rishwat ke 'iláqe se apná háth
khínchtá hai, jo apne kán band kartá,
tá ki ḳhúnrezí ke mazmún na sune,
aur ánkhen múndtá hai, tá ki ziyán-
kárí na dekhe;

16 So wuhí hai jo úncho par rahegá:
us kí panáhgáh pahár ká qil'a hogá;
us ko roṭí dí jáegí; us ko pání bhí har
waqt milegá.
17 Terí ánkhen Bádsháh ká jamál
dekhengí: we un sarzamínon par, jo
bahut dúr hain, nazar karengí.
18 Terá dil us haul ko ta,ammul se
sochegá. Kahán hai wuh kátib? ka-
hán hai wuh muhassil? kahán hai
wuh jo burjon ko gintá thá?
19 Tú phir us zabardast guroh ko
na dekhegá: us qaum ko, jis kí bolí
tú samajh nahín saktá, jo be-gána
zubán kí hai, ki bújhí nahín játí.
20 Hamárí 'ídgáh Saihún par nazar
kar: terí ánkhen Yarúsalam ko dekh-
en, ki salámatí ká maqám hai, balki
aisá khaima, jo hiláyá na jáegá, jis kí
mekhon men se ek bhí ukhárí na
jáegí, aur us kí ḍorion men se ek bhí
torí na jáegí.
21 Balki wahán zu-l-jalál KHUDÁ-
WAND, barí barí nadíon aur nahron ke
badle, hamárí gunjáish ke liye áp
maujúd hogá, ki wahán ḍánḍ kí kishtí
koí na jáegí, aur na namúd ke jaházon
ká guzar us men hogá.
22 Ki KHUDÁWAND hamárá Hákim
hai, KHUDÁWAND hamárá Sharí'at-
denewálá hai, KHUDÁWAND hamárá
Bádsháh hai; wuhí ham ko bachá-
wegá.
23 Terí rassíán ḍhílí hoke laṭak
rahín; log mastúl kí chúl ko mazbút
na kar sake; we pál na urá sake: so
lúṭ ká wáfir mál taqsím kiyá gayá;
langre bhí ganímat par qábiz ho gaye.
24 Wahán ke báshindon men bhí
koí na kahegá, ki Main bímár hún;
un logon ke gunáh, jo us men baste
hain, bakhshe gaye.

XXXIV BA'B.

AI qaumo, tum nazdík áke suno,
aur ai logo, tum kán rakho. za-
mín aur us kí ma'múrí, dunya aur sab
chízen jo us se nikaltí hain, sunen.
2 Kyúnki KHUDÁWAND ká qahr
sárí qaumon par, aur us ká gazab un
kí sárí faujon par hai; us ne unhen
haram kar diyá, us ne unhen hawála
kiyá, ki zabh kiye jáwen.
3 Aur un ke maqtúl phenk diye
jáenge, balki un kí láshon se sarí bú
uṭhegí, aur pahár un ke lahú se pighal
jáenge.
4 Aur aflák ká sárá lashkar bhí gal
jáegá, aur ásmán kágaz ke táo kí
mánind lapeṭe jáenge, balki un ká sárá
jathá yún jhar jáegá, jaise ki ták se
patte, aur anjír ke darakht se kumh-
láyá húá pát jhar játá hai.
5 Ki merí talwár ásmán men mast
karáí jáegí; dekho, wuh Adúm par,
un logon par, jinhen main ne haram
kar diyá hai, 'adálat karne ko utregí.
6 KHUDÁWAND kí talwár lahú se
bharí hai; wuh charbí aur barron aur
bakron ke lahú se, aur menḍhon ke
gurdon kí charbí se, chiknáí gayí:
kyúnki KHUDÁWAND ko Busrah men
ek zabíha karná hai, aur Adúm ke
mulk men barí khúnrezí.
7 Aur un ke sáth gainḍe aur sánr
aur bail girenge; aur un kí sarzamín
lahú se sharábor ho jáegí, aur un kí
gard charbí se chiknáí jáegí.
8 Kyúnki KHUDÁWAND ká intiqám
lene ká ek din, aur badlá lene ká ek
sál hai, ki jis men Saihún ká insáf
kare.
9 Aur us kí nadíán dhúná ho já-
engí, aur us kí khák gandhak, aur us
kí zamín rál i sozán hogí.
10 Yih rát din kabhí na bujhegí;
us se dhunwán abad tak uṭhtá rahegá;
nasl dar nasl wuh ujár rahegí; us samt
se abad ul ábád tak kisí ká guzar na
hogá.
11 ¶ Lekin hawásil aur khár-pusht
us ke málik honge; laklak aur janglí
kauwe us men basenge; aur us par
wírání ká sút paregá, aur sunsání ká
sáhúl ḍálá jáegá.
12 Us ke ashráf men se koí na hogá
jise we buláwen ki hukmrání karen;

aur us ke sháhzádon men se koí mau-
júd nahín.
13 Aur kánṭe us ke qasron men,
aur úntkaṭáre aur gazna us ke qil'aon
men jamenge; aur wuh bheriyon kí
já e sukúnat, aur shutr-murgon ke
rahne ká makán hogá.
14 Aur gídaṛ aur janglí billíán ek
dúsre se muláqát karenge, aur jhabbúá
bakrá apne yár ko pukáregá; aur
murg i shab wahán árám karegá, aur
apne chain ká maqám páwegá.
15 Wahán qifázat bámbhní niká-
legí, aur anḍe degí, aur apne chhánw
tale sewegí aur posegí; wahán giddh
jam'a honge, aur har ek ke sáth us kí
máda hogí.
16 ¶ Tum KHUDÁWAND kí kitáb
men ḍhúnḍho aur paṛho: un men se
ek bhí kam na hogá, aur koí be-juft
na hogá; kyúnki mere munh ne yihí
hukm kiyá hai, aur us kí Rúh hai, jis
ne unhen jam'a kiyá hai.
17 Aur us ne un ke liye qur'a ḍálá,
aur us ke háth ne rassí ḍálke unhen
hissa bánṭ diyá: so we abad tak us ke
málik honge, aur pusht dar pusht us
men basenge.

XXXV BA'B.

BAYA'BA'N aur wírána un ke sa-
bab se shádmán honge; aur
dasht khushí karegá, aur nargis kí
mánind shigufta hogá.
2 Wuh kasrat se kalíán láegá, aur
shádmán hoke aur na'ra márke khushí
karegá; Lubnán kí shaukat, aur Kar-
mil aur Sarún kí sharáfat use dí jáegí;
we KHUDÁWAND ká jalál aur hamáre
Khudá kí hashmat dekhenge.
3 ¶ Kamzor háthon ko zor do, aur
nátawán ghuṭnon ko páedárí bakhsho.
4 Un ko, jo kach-dile hain, kaho,
Himmat bándho, mat ḍaro, dekho,
tumhárá Khudá sazá aur jazá sáth
liye húe átá hai; hán, Khudá hí
áegá, aur tumhen bacháegá.
5 Us waqt andhon kí ánkhen wá
kí jáengí, aur bahron ke kán khole
jáenge.
6 Tab langṛe hiran kí mánind chau
kaṛíán bharenge, aur gúnge kí zubán
gáegí; kyúnki bayábán men páuí, aur
dasht men nadíán phúṭ niklengí.
7 Balki sahrá táláb ho jáegá, aur
piyásí zamín par pánion ke chashme
honge; bheriyon ke maskanon men,
jahán har ek paṛá thá, nai aur nal ká
ṭhikáná hogá.
8 Aur wahán ek únchí kí húí ráh
aur ek sháh-ráh hogí, aur wuh ráh
muqaddas ráh kahláegí: wuh jo nápák
hai us par guzar na karegá; wuh un-
hín ke liye hai; musáfir, agarchi ná-
wáqif howen, us men gumráh na honge.
9 Wahán sher i babar na hogá, aur
na koí darinda us par chaṛhegá; wuh
wahán na milegá; magar we jo chhu-
ṛáe húe hain, wahán sair karenge.
10 Hán, KHUDÁWAND ke chhuṛáe
húe lauṭenge, aur Saihún men gáte
húe áwenge, aur abadí surúr un ke
siron par hogá; we khushí aur shád-
mání hásil karenge, aur gam aur áh i
sard daf'a kí jáengí.

XXXVI BA'B.

AUR Hizqiyáh bádsháh ki saltanat
ke chaudahwen sál yún húá, ki
sháh i Asúr Sanherib Yahúdáh ke sab
hasín shahron par chaṛhá, aur unhen
le liyá.
2 Aur sháh i Asúr ne Rab-Sáqí ko
ek baṛe lashkar ke sáth Lakís se Hiz-
qiyáh ke pás Yarúsalam ko bhejá; aur
us ne 'álí kunḍ kí nahr par, jo rafú-
garon ke maidán kí saṛak men hai,
maqám kiyá.
3 Tab Iliyáqím bin Khilqiyáh, jo
ghar ká mukhtár thá, aur Shabnah
mutasaddí, aur muhásib Yúakh bin
A'saf, nikalke us pás áe.
4 ¶ Aur Rab-Sáqí ne unhen kahá,
Tum to Hizqiyáh se yih kaho, Bádsháh
i 'Azím, Asúr ká bádsháh, yún farmátá
hai, Wuh kaun sí ummed hai jise tú
aisá kahke rakhtá hai, ki

5 Mujh men, (lekin faqat munh ki bát hai,) maslahat aur jang kí qúwat maujúd hai: so ab tú kis par i'atimád kartá hai, jo tú ne mujh se sarkashí kí?

6 Dekh, tujhe us ṭúṭí húí chhaṛí par, Misr ke nal par, bharosá hai; us par to agar koí takiya kare, to wuh us ke háth men baiṭh jáegí, aur chubhegí; sháh i Misr Fira'ún un sab ke sáth, jo us par bharosá rakhte hain, aisá hí hai.

7 Par agar tú mujhe kahegá, ki Hamárá tawakkul Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá par hai: kyá wuh nahín ki jis ke únche makán, aur jis ke mazbah, Hizqiyáh ne dúr kar ḍále, aur Yahúdáh aur Yarúsalam ko kahá, ki Tum is mazbah ke áge parastish kiyá karo?

8 Ab mere ḳhudáwand sháh i Asúr ke sáth maidán pakṛiye, aur main tujhe do hazár ghoṛe dúngá, agar tú apne liye un par sawár chaṛhá sake.

9 Pas tujh men yih táqat kahán hai, ki tú mere ḳhudáwand ke mulázimon men se ek adná sardár ká munh phiráwe? tau bhí tú Misr kí gáṛíon aur sawáron ká bharosá rakhtá hai.

10 Aur kyá main is sarzamín ke gárat karne ko Ḳhudáwand ke behukm áyá hún? Ḳhudáwand hí ne to mujhe farmáyá, ki Us mulk par chaṛh já, aur use gárat kar.

11 ¶ Tab Iliyáqím aur Shabnah aur Yúaḳh ne Rab-Sáqí se 'arz kí, ki Arámí bolí men apne chákaron se kalám kíjiye, ki yih bolí ham samajhte hain, aur shahr-panáh ke logon ke sunte hí Yahúdí lugat men ham se báten na kíjiye.

12 ¶ Tab Rab-Sáqí bolá, Kyá mere ḳhudáwand ne mujh ko tere ḳhudáwand pás yá tujh pás báten kahne ko bhejá? aur kyá us ne mujhe un logon pás, jo shahrpanáh par baiṭhe hain, nahín bhejá, ki we tumháre sáth apní gúh kháen, aur apní pesháb píwen?

13 Phir Rab-Sáqí khaṛá húá, aur Yahúdí bolí men pukárke bolá, aur yún kahá, Are tum, bádsháh i 'azím sháh i Asúr ká kalám suno.

14 Sháh yún farmátá hai, ki Hizqiyáh tum ko fareb dene na páwe; kyúnki wuh tumhen chhuṛá nahín saktá.

15 Aur na wuh tum se Ḳhudáwand par tawakkul karáwe, yih kahke, ki Ḳhudáwand yaqínan ham ko bacháegá, aur yih shahr sháh i Asúr ke háth men na áwegá.

16 Hizqiyáh kí na suno: ki sháh i Asúr yún farmátá hai, ki Nazrána deke mujh se mel karo, aur nikalke mere pás áo, aur tum men se har ek apní apní ták ká, aur apne apne anjír ke daraḳht ká, phal kháwe, aur apne apne hauz ká pání píwe;

17 Jab tak ki main áún, aur tumhen yahán se ek sarzamín men, jo tumháre mulk kí mánind hai, le jáún; ki wuh ánáj aur mai kí sarzamín hai, wuh roṭí ke galla aur tákistánon ká mulk hai.

18 Hizqiyáh tumhen fareb dene na páwe, jo kahtá hai, ki Ḳhudáwand ham ko chhuṛáwegá: bhalá, kyá gurohon ke ma'búdon men se kisí ne bhí apní sarzamín ko Asúr ke bádsháh ke háth se bacháyá hai?

19 Hamát aur Arfád ke ma'búd kahán hain? Sifrwáim ke ma'búd kahán hain? kyá unhon ne Samrún ká mulk mere háth se bachá liyá?

20 Un sáre mulkon ke ma'búdon ke darmiyán wuh kaun sá hai, jis ne apná mulk mere háth se bacháyá, jo Ḳhudáwand bhí Yarúsalam ko mere háth se bacháwegá?

21 Tab we chup ho rahe, aur us ke jawáb men unhon ne ek bát bhí na kahí; kyúnki bádsháh ká hukm yún thá, ki Use jawáb mat dená.

22 ¶ Aur Iliyáqím bin Ḳhilqiyáh, jo ghar ká názim thá, aur Shabnah mutasaddí, aur muhásib Yúaḳh bin

A'saf, Hizqiyáh pás áe, aur apne kapre chák kiye húe Rab-Sáqí kí báten us se bayán kín.

XXXVII BA'B.

AUR aisá húá, ki Hizqiyáh bádsháh ne yih sunke apne kapre pháre, aur tát orhá, aur KHUDÁWAND ke ghar men gayá.
2 Aur us ne Iliyáqím ghar ke názim, aur Shabnah mutasaddí, aur káhinon ke buzurgon ko tát urháke Yas'aiyáh nabí bin Amús ke pás bhejá.
3 Aur unhon ne us se kahá, ki Hizqiyáh yún kahtá hai, ki A'j ká din dukh aur malámat aur tuhmat ká din hai; kyúnki larke paidá hone par hain, aur janne kí qúwat nahín.
4 Sháyad ki KHUDÁWAND terá Khudá Rab-Sáqí kí sab báten sunegá, jise us ke sáhib sháh i Asúr ne bhejá, ki Khudá e Haiy kí tahqír kare, aur un báton ke sabab, jo KHUDÁWAND tere Khudá ne suní hain, tambíh degá. Pas, tú un báqíon ke wáste, jo maujúd hain, du'á máng.
5 Pas sháh i Hizqiyáh ke mulázim Yas'aiyáh pás áe.
6 ¶ Tab Yas'aiyáh ne unhen farmáyá, Tum apne áqá se yún kaho, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Tú un báton se, jinhen sháh i Asúr ke jawánon ne kahke merí takfír kí, hirásán mat ho.
7 Dekh, main us men rúh dálúngá, aur wuh ek afwáh sunke apní mamlukat ko phir jáegá; aur main use us hí kí sarzamín men talwár se marwá dálúngá.
8 ¶ So Rab-Sáqí phir gayá, aur us ne sháh i Asúr ko Libnah se larte páyá; ki use khabar pahunchí thí, ki wuh Lakís se kúch kar gayá.
9 Ki use khabar milí thí, ki Kúsh ká bádsháh Tirháqah tujh par lashkarkashí karne ko átá hai. So jab yih suná, us ne phir elchíon ko bhejkar Hizqiyáh se payám kiyá,
10 Aur unhen kahá, ki Sháh i Yahúdáh Hizqiyáh se kaho, ki Terá Khudá, jis par terá i'atimád hai, us bát ká tujhe fareb na de, ki Yarúsalam sháh i Asúr ke qabze men na áwegá.
11 Dekh, tú ne suná hai, ki Asúr ke bádsháhon ne sárí sarzamínon ko kyá kyá kiyá, aur kyúnkar unhen haram kar diyá hai; so kyá tú rihái pá saktá hai?
12 Kyá un gurohon ke ma'búdon ne, unhen, ya'ne Jauzán, aur Harrán, aur Rasaf, aur baní 'Adan Tillasár men, jinhen hamáre bápdádon ne halák kiyá, so chhuráyá?
13 Hamát ká bádsháh, aur Arfád ká bádsháh, aur Qarya-Sifrwáim, aur Hen'a, aur 'Iwáh ká bádsháh kahán?
14 ¶ So Hizqiyáh ne elchíon se náme leke parhe, aur uthke KHUDÁWAND ke ghar men dákhil húá, aur KHUDÁWAND ke áge unhen khol diyá.
15 Aur Hizqiyáh ne KHUDÁWAND ke áge du'á mángí, aur kahá,
16 Ai RABB ul afwáj, Isráel ke Khudá, jo karúbíon ke darmiyán baithtá hai, tú hí akelá zamín kí sárí mamlukaton ká Khudá hai: tú hí ne ásmán aur zamín ko khalq kiyá.
17 Ai KHUDÁWAND, kán dhar aur sun; ai KHUDÁWAND, apní ánkhen khol, aur dekh, aur Sanherib kí un sab báton ko, jo us ne mujhe kahlá bhejín, tá ki Khudá e Haiy ko malámat kare, sun le.
18 Sach hai, ai KHUDÁWAND, ki Asúr ke bádsháhon ne sab qaumon ko, un ke mulkon samet, kharáb kiyá;
19 Aur un ke ma'búdon ko ág men dálá, ki we Khudá na the, balki ádmíon kí dastkárí the, lakrí, aur patthar: so unhon ne un ko faná kiyá.
20 Ab, ai KHUDÁWAND, hamáre Khudá, tú ham ko us ke háth se bachá le, tá ki zamín kí sárí mamlukaten yaqín kar jánen, ki KHUDÁWAND tú hí akelá hai.
21 ¶ Tab Yas'aiyáh bin Amús ne

Hizqiyáh ko kahlá bhejá, ki KHUDÁ-
WAND Isráel ká Khudá yún farmátá
hai, Is liye ki tú ne Sanherib kí bábat
du'á men mujh se 'arz kí;
22 So yihí kalám hai, jo KHUDÁ-
WAND ne us ke haqq men farmáyá,
ki Saihún kí bákira beṭí terí tahqír
kartí, aur tujh par hanstí, Yarúsalam
kí beṭí tujh par sir dhuntí.
23 Tú ne kis ko malámat, aur kis
kí tú ne takfír kí? aur tú ne kis par
apní áwáz buland kí? tú ne ánkhen
úpar karke Isráel ke Quddús par
ghurkí kí.
24 Tú ne apne khádimon kí wasátat
se KHUDÁWAND ko malámat kí, aur
kahá, ki Main apní gáṛion kí kasrat se
paháṛon kí choṭíon par chaṛhá, aur
Lubnán kí wádíon men gayá; wahán
ke buland deodáron ke peṛon, aur
sanoon ke khásse darakhton ko main
ne káṭá, aur us ke jangalon kí bulan-
dion men, jahán tak us ke Karmil kí
intihá hai, ghusá chalá gayá.
25 Main ne khodá, aur pání piyá;
balki main apne pánwon ke talwon se
Misr kí sab nadián sukhá ḍálúngá.
26 Kyá tere kánon tak nahín
pahunchá, ki main ne qadím se is kí
taiyárí kí, aur qadámat ke aiyám men
is ká naqsha khínchá? ab main hí ne,
jo muqarrar kiyá thá, so púrá kiyá,
ki tú ne mahsúr shahron ko kharáb
karke khandar kar diyá.
27 So wahán ke basnewále kamzor
húe, aur ghabrá gaye, aur sharminda
húe; we aise the jaise maidán men
ghás, aur khet kí sabzí, jaise ki
chhaton par kí ghás, aur jaisá ki anáj
ká pattá, jis ke ḍánṭhe ke nikalne se
peshtar, súkh játá hai.
28 Main terá ṭhikáná, aur terá
báhar bhítar áná jáná, aur terá mujh
par jhunjhláná, jántá hún.
29 Is liye ki terá jhunjhláná, jo tú
ne mujh par kiyá, aur terá ghamand
mere kánon tak pahunchá, main apná
kánṭa terí nák men márúngá, aur apní
lagám tere munh men dúngá, aur tú
jis ráh se áyá, main tujhe usí ráh se
phir pherúngá.
30 Ab tere liye yihí nishán hai, ki
tum is sál we chízen, jo az khud ugtí
hain, kháoge; aur dúsre sál bhí aisí
hí chízen; aur tísre sál tum booge,
aur káṭoge, aur tákistán lagáoge, aur
un ke mewe kháoge.
31 Aur wuh baqiya, jo Yahúdáh
ke gharáne se bach rahá, phir níche
men jaṛ bándhegá, aur úpar phalegá.
32 Ki ek baqíya Yarúsalam men
se, aur we jo bach rahe hain koh i
Saihún par se, khurúj karenge; RABB
ul afwáj kí gaiyúrí yih kám karegí.
33 So KHUDÁWAND sháh i Asúr ke
haqq men yún farmátá hai, ki Wuh is
shahr men na áwegá, na us ke andar
tír chaláwegá, na sipar pakaṛke us ke
barábar namúd hogá, aur na us ke
muqábil damdama bándhegá;
34 Balki jis ráh se wuh áyá, usí
ráh se phir jáegá, aur is shahr men á
na sakegá, KHUDÁWAND farmátá hai.
35 Aur main apní khátir, aur apne
bande Dáúd kí khátir, is shahr kí
pushtí karke use bacháúngá.
36 Pas KHUDÁWAND ke ek firishte
ne jáke Asúríon kí lashkargáh men ek
lákh pachási hazár ádmí ján se máre:
aur jab log subh sawere uṭhe, to
dekho, ki we sab mare paṛe the.
37 ¶ Tab Sanherib sháh i Asúr
ne kúch kiyá, aur chalá gayá, aur phir
gayá, aur Nínawáh men á rahá.
38 Aur aisá húá ki jis waqt wuh
apne ma'búd Nisrúk ke ghar men
pújá kartá thá, Adrammalik aur
Sárázar us ke beṭon ne use talwár
se qatl kiyá; aur we bhágke Arárát
kí sarzamín ko gaye: aur Asar-Haddún
us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.

XXXVIII BA'B.

UNHI'N dinon men Hizqiyáh ko
maut kí bímárí húí. Tab Yas-
'aiyáh nabí Amús ká beṭá us pás áyá,
aur use kahá, KHUDÁWAND yún

farmátá hai, Tú apne gharáne ko
wasíyat kar, ki tú mar jáegá, aur na
jíegá.
2 Tab Hizqiyáh ne apná munh
díwár kí taraf kiyá, aur ḲHUDÁWAND
se du'á mángí,
3 Aur kahá, Ai ḲHUDÁWAND, main
minnat kartá hún, ki tú yád farmá,
ki main kis tarah tere huzúr sachái
aur dil ke kámil shauq se chalá, aur
jo terí nazar men bhalá thá, us par
'amal kiyá. Aur Hizqiyáh zár zár
royá.
4 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ká yih ka-
lám Yas'aiyáh par názil húá,
5 Ki Já, aur Hizqiyáh se kah, ki
ḲHUDÁWAND tere báp Dáúd ká Ḳhudá
yún farmátá hai, ki Main ne terí du'á
suní, main ne tere ánsú dekhe: so
dekh, main terí 'umr par pandrah
baras aur baṛhá detá hún.
6 Aur main tujh ko aur is shahr ko
sháh i Asúr ke háth se bacháúngá;
aur main is shahr kí pushtí karúngá.
7 Aur ḲHUDÁWAND kí taraf se tere
liye yih nishán hai, ki ḲHUDÁWAND
us bát ko, jo us ne kahí, púrá karegá:
8 Dekh, main áftáb ke ḍhale húe
sáya ke darjon men se, jo Áḳhaz kí
dhúp-ghaṛí men andáz hote, das darje
phiráke chaṛhá láúngá. Chunánchi
áftáb, jin darjon se ki ḍhal gayá thá,
un men ke das darje phir chaṛh gayá.
9 ¶ Sháh i Yahúdáh Hizqiyáh kí
tahrír, jab wuh bímár thá, aur apní
bímárí se changá húá:
10 Main ne kahá, ki Main apní
ádhí 'umr ke darmiyán pátál ke
pháṭakon men dáḳhil húngá; merí
zindagí ke báqí baras mujh se chhín
liye gaye.
11 Main ne kahá, Main Yáh ko,
hán, Yáh ko zindon ke mulk men
phir na dekhúngá; insán aur dunyá
ke basnewále mujhe phir dikhái na
denge.
12 Merá ḳhaima torá játá hai, aur
gaṛariye ke pá kí mánind mujh se
le liyá játá; main juláhe kí mánind
apní zindagání ko háth par chaṛhátá;
wuh mujh ko tánt se alag kar detá;
subh se leke shám tak tú mujh ko
áḳhir kar ḍáltá hai.
13 Main ne subh tak tahammul
kiyá; tab wuh sher i babar kí mánind
merí sárí haḍḍián chúr kar ḍáltá:
subh se leke shám tak tú mujhe
tamám kar ḍáltá hai.
14 Main ababíl aur sáras kí tarah
kán kán chín chín kartá; main
kabútar kí tarah kuṛhtá; merí ánkhen
úpar dekhte dekhte faná ho játín; ai
ḲHUDÁWAND, mujh par galba húá,
merá muqaddama apne zimme le.
15 Main kyá kahún? us ne to
mujh se wa'da kiyá, aur us hí ne use
púrá kiyá: main apní báqí 'umr, apní
ján kí talḳhí ke sabab, áhista áhista
basar karúngá.
16 Ai ḲHUDÁWAND, inhín chízon
se insán kí zindagí hai, aur in sab se
merí rúh kí hayát hai: balki tú hí ne
mujhe changá kiyá, aur jítá rakhá.
17 Dekh, merá saḳht dard chain se
tabdíl húá, aur merí ján par mihrbán
hoke tú ne mujhe saṛáhaṭ ke gaṛhe se
rihái dí; kyúnki tú ne mere sáre
gunáhon ko apní píṭh ke píchhe phenk
diyá.
18 Ki pátál terí sitáish nahín kar
saktá, aur maut terí hamd kyá kare;
we jo gor men utre hain, terí sadáqat
ke ummedwár nahín.
19 Zinda jo hai, zinda hí terí sitáish
karegá, jaisá áj ke din main karta
hún; báp apní aulád ko terí sachái kí
ḳhabar degá.
20 ḲHUDÁWAND mujhe bacháne ke
liye taiyár thá; is liye ham apne tár-
dár sáz uṭháke 'umr bhar ḲHUDÁWAND
ke ghar men unhen chherte rahenge.
21 Kyúnki Yas'aiyáh ne kahá thá,
ki ek qurs anjír ká lekar marham ke
wáste dummal par rakhen, aur wuh
shifá páwegá.
22 Aur Hizqiyáh ne kahá thá, ki

Khudáwand ke ghar men mere jáne
ká kyá nishán hai?

XXXIX BA'B.

Us waqt Marodak-Baladán bin
Baladán sháh i Bábul ne Hiz-
qiyáh ke liye náme aur tahálf bheje;
kyunki us ne suná thá, ki wuh bímár
thá, aur phir changá húá.
2 Aur Hizqiyáh un ke áne se bahut
khush húá, aur apne zakhíre, ya'ne,
chándí aur soná, aur balsán, aur 'itr i
girán-bahá, aur tamám siláhkhána,
aur jo kuchh ki us ke khazánon men
maujúd thá, un ko dikhláyá: us ke
ghar men aur us kí mamlukat men
koí chíz na thí, jo Hizqiyáh ne unhen
na dikhlái.
3 ¶ Tab Yas'aiyáh nabí ne Hiz-
qiyáh bádsháh pás ákar us se kahá,
ki In shakhson ne kyá kahá, aur we
kahán se tere pás áe? Hizqiyáh ne
jawáb diyá, ki Ek dúr mulk, Bábul hí
se, mere pás áe.
4 Tab us ne kahá, ki Unhon ne
tere ghar men kyá kyá dekhá? Hiz-
qiyáh ne jawáb diyá, Sab jo kuchh
ki mere ghar men hai unhon ne
dekhá; mere khazánon men ab kuchh
nahín, jo main ne unhen nahín dikh-
láyá.
5 Tab Yas'aiyáh ne Hizqiyáh ko
kahá, ki Rabb ul afwáj ká kalám sun:
6 Dekh, we din áte hain, ki sab jo
kuchh ki tere ghar men hai, aur jo
kuchh ki tere bápdádon ne áj ke din
tak zakhíra kar rakhá hai, utháke
Bábul ko le jáenge; Khudáwand
farmátá hai, ki koí chíz báqí na
chhútegí.
7 Aur we tere beton men se, jo terí
nasl se honge, aur tujh se paidá honge,
le jáenge; aur we sháh i Bábul ke qasr
men khwájasará honge.
8 Tab Hizqiyáh ne Yas'aiyáh se
kahá, Khúb hai Khudáwand ká
kalám jo tú ne kahá. Aur us ne yih
bhí kahá, ki Mere aiyám men to
salámatí aur aman hogá.

XL BA'B.

Tum tasallí do, mere logon ko tum
tasallí do, tumhárá Khudá far-
mátá hai.
2 Yarúsalam ko dilásá do, aur use
pukárke kaho, ki us kí musíbat ke
din, jo jang o jadal ke the, guzar gaye,
us ke gunáh ká kafára húá, aur us ne
Khudáwand ke háth se apne sab
gunáhon ká badlá do chand páyá.
3 ¶ Bayábán men ek manadí-kar-
newále kí áwáz: Tum Khudáwand
kí ráh durust karo, sahrá men hamáre
Khudá ke liye ek sídhí sháhráh taiyár
karo.
4 Har ek nasheb únchá kiyá jáe,
aur har ek koh aur tílá past kiyá jáe;
aur har ek terhí chíz sídhí, aur ná-
hamwár jagahen hamwár kí jáen.
5 Aur Khudáwand ká jalál ásh-
kárá hogá, aur sab bashar ek sáth use
dekhenge; ki Khudáwand ke munh
ne yih farmáyá hai.
6 Ek áwáz húí, ki Manádí kar.
Aur main ne kahá, Main kyá manádí
karún? Sab bashar ghás hai, aur un
kí sárí raunaq maidán ke phúl kí má-
nind hai:
7 Ghás murjhátí hai, phúl kumh-
láte hain; kyúnki Khudáwand kí
hawá us par bahtí hai: yaqínan log
ghás hain.
8 Hán, ghás murjhátí hai, phúl
kumhláte hain; par hamáre Khudá ká
kalám abad tak qáim hai.
9 ¶ Ai tú jo Saihún ko khush-kha-
barián sunátí hai, únche pahár par
charh; ai tú, jo Yarúsalam ko ba-
shárat detí hai, zor se apní áwáz bu-
land kar; khúb pukár, aur mat dar;
Yahúdáh kí bastíon se kah, Dekho,
apná Khudá!
10 Dekho, Khudáwand Khudá za-
bardastí ke sáth áwegá, aur us ká bázú
apne liye saltanat karegá; dekho, us
ká sila us ke sáth hai, aur us ká ajr
us ke áge!

11 Wuh chaupán kí mánind apná
galla charáwegá; wuh barron ko apne
háth se faráham karegá, aur apní god
men uṭháke le chalegá, aur un ko, jo
dúdh pilátíán hain, áhista áhista le
jáegá.
12 ¶ Kis ne pánion ko apne háth
ke chullú se nápá, aur ásmán ko bá-
lisht se paimáish kiyá, aur zamín kí
gard ko paimáne men bhará, aur pa-
háṛon ko palron men ḍálke wazn kiyá,
aur ṭílon ko tarázú men taulá?
13 Kis ne KHUDÁWAND kí Rúh ko
andáz kiyá hai, yá us ká mushír hoke
use sikhláyá?
14 Us ne kis se mashwarat lí hai,
jo ki use ta'lím de, aur use 'adálat kí
ráh sikhláe, aur use ma'rifat kí bát
batláe, aur hikmat kí ráh se ágáh
kare?
15 Dekh, qaumen ḍol kí ek búnd
kí mánind hain, aur palṛe kí mihín
gard kí mánind giní játín; dekh, wuh
bahrí mamálik ko ek zarre kí mánind
uṭhá letá hai.
16 Lubnán índhan ke liye káfí
nahín, aur us ke bahíme sokhtaní qur-
bání ke liye bas nahín.
17 Sárí qaumen us ke áge kuchh
chíz nahín; balki we us ke nazdík
batálat aur náchízí se bhí hisáb men
kamtar hain.
18 ¶ Pas tum Ḳhudá ko kis se
tashbíh doge? aur kaunsí chíz us se
mushábih ṭhahráoge?
19 Kárígar ḍhálke ek múrat baná-
tá hai, aur sunár us par soná phertá
hai; sunár bhí us ke liye chándí kí
zanjíren píṭke banátá hai.
20 Aur jo aisá tihidast hai, ki us
pás nazr dene ko kuchh nahín, wuh
aisí lakṛí chun letá hai jo na saṛegí;
wuh hoshyár kárígar kí talásh kartá
hai, jo aisí múrat banáwe jo hil na
sake.
21 Kyá tum ne nahín jáná? kyá
tum ne nahín suná? kyá yih bát
ibtidá se tumhen kahí nahín gayí?
kyá tum zamín kí bunyád ká hál
nahín samjhe?
22 Yih hai wuh jo zamín ke kun-
ḍal ke úpar baiṭhá hai, jis ke áge us
ke báshinde ṭiḍḍon kí mánind hain,
jo ásmánon ko parde kí mánind tántá
hai, aur unhen tambúon kí tarah
sukúnat ke liye phailátá hai;
23 Jo sháhzádon ko náchíz kar
ḍáltá, aur dunyá ke hákimon ko be-
húda ṭhahrátá hai.
24 We hanoz lagáe na gaye, we
hanoz boye na gaye, un ká tana ha-
noz zamín men jaṛ na pakaṛ chuká:
to wuh faqat un par phúnk mártá, aur
we ḳhushk ho játe, aur girdbád un ko
bhúse kí tarah uṛátí.
25 Tum mujhe kis ke sáth tashbíh
doge? aur main kis chíz se mushábih
hoúngá? wuh Quddús farmátá hai.
26 Apní ánkhen úpar úṭháo, aur
dekho, ki kis ne in sabhon ko ḳhalq
ḳiyá. Wuh un ke lashkar ko shumár
karke nikáltá hai, aur un men se har
ek ká nám leke use bulátá; us kí
qudrat kí baṛái ke bá'is, aur us ke
bázú kí tawánái ke sabab, ek bhí
gair-házir nahín rahtá.
27 So ai Ya'qúb, tú kyún kahtá
hai, aur ai Isráel, tú kis liye farmátá
hai, ki Merí ráh KHUDÁWAND se poshí-
da hai, aur merí 'adálat mere Ḳhudá
se guzar gayí?
28 ¶ Kyá tú ne nahín jáná? kyá
tú ne nahín suná? KHUDÁWAND, so
abadí Ḳhudá hai, zamín ke kinároṉ
ká paidá-karnewálá; wuh thak nahín
játá, aur mánda nahín hotá; us ke
fahm kí tháh nahín miltí.
29 Wuh thake húon ko zor bakhsh-
tá hai, aur ná-tawánon kí tawánái ko
ziyáda kartá hai.
30 Kyúnki nau-jawán thak jáenge,
aur mánda ho jáenge, aur ḳhásse ja-
wán ek lakht gir paṛenge;
31 Lekin we jo KHUDÁWAND kí
ráh takte hain, sar i nau zor paidá
karenge; we 'uqábon kí mánind bál

o par se uṛenge; we dauṛenge aur na thakenge, we chalenge aur sust na ho jáenge.

XLI BA'B.

AI bahrí mamálik, mere áge chup ho raho; aur qaumen jo hain so we sar i nau zor paidá karen; we nazdík áwen, tab 'arz karen: áo, ham ek sáth mahkame men dáḳhil howen.

2 Kis ne us rástbáz ko púrab kí taraf se barpá kiyá, aur apne pánwon ke pás buláyá, aur ummaton ko us ke áge dhar diyá, aur use bádsháhon par musallit kiyá? kis ne unhen ḳhák kí mánind us kí talwár ke, aur uṛtí bhus kí mánind us kí kamán ke, hawále kiyá?

3 Us ne un ká píchhá kiyá; aur jis ráh par ki peshtar qadam na márá thá, salámat guzar gayá.

4 Kis ne yih kám kiyá hai aur use anjám diyá? Wuh jo sárí pushton ko ibtidá se talab kartá hai; main, Ḳhudáwand, pahlá hún, aur pichhlon ke sáth main wuhí hún.

5 Bahrí mamálik yih dekhte aur ḍar játe hain; zamín ke kináre hirásán hote, we nazdík áte aur házir hote hain.

6 Un men har ek ne apne paṛosí kí kumak kí, aur apne bháí se kahá hai, ki Himmat bándh.

7 Baṛhaí ne sunár ko, aur us ne, jo hathauṛí se sáf kartá hai, us ko, jo nihái par mártá hai, dilásá diyá, aur kahá, Joṛan to achchhá hai: so unhon ne us ko kíl se sábit kiyá hai, tá ki wuh na hile.

8 Par tú, ai Isráel, mere bande, ai Ya'qúb, jise main ne pasand kiyá, jo mere dost Abirahám kí nasl se hai,

9 Jise main ne dunyá ke kanáron men se le liyá, aur tujhe us ke siwánon se talab kiyá, aur tujh ko kahá, ki Tú merá banda hai; main ne tujh ko pasand kiyá, aur tujhe radd na karúngá.

10 ¶ Tú mat ḍar; ki main tere sáth hún; hirásán mat ho; ki main terá Ḳhudá hún: main tujhe zor baḳhshúngá, main terí kumak karúngá, main apní sadáqat ke dahine háth se tujhe sambhálúngá.

11 Dekh, we sab jo tujh par gusse se bhaṛakte the, pashemán aur ruswá howenge; we jo tujh se jhagaṛte the, náchíz hoke halák ho jáenge.

12 Tú unhen jo tujh se jhagṛá karte hain ḍhúnḍhegá, aur na páegá; we jo tujh se laṛte hain náchíz aur hech ho jáenge.

13 Kyúnki main Ḳhudáwand, terá Ḳhudá, terá dahiná háth pakaṛtá, aur tujhe kahtá, Mat ḍar, ki main terí pushtí karúngá.

14 Hirásán mat ho, ai kíṛe Ya'qúb, ai Isráel ke fání log; Main terí madad karúngá, Ḳhudáwand farmátá hai, hán, main jo Isráel ká Quddús terá riháí-denewálá hún.

15 Dekh, main tujhe dáone kí ek nayí gáṛí, ki jis ke bahut se tez dodháre dánt hon, banáúngá: tú pahároṇ ko dáwegá, aur unhen chúr chár karegá, aur ṭílon ko bhus kí mánind banáwegá.

16 Tú unhen pachhoṛegá, aur hawá unhen uṛá le jáegí, aur girdbád unhen tittar bittar karegí; par tú Ḳhudáwand se shádmán hogá, aur Isráel ke Quddús par faḳhr karegá.

17 Muhtáj aur miskín pání ḍhúnḍhte phirte, par wuh na miltá; un kí zubán piyás se ḳhushk hai: main Ḳhudáwand un kí sunúngá, main Isráel ká Ḳhudá unhen tark na karúngá.

18 Main ṭílon par nahren, aur wádíon men chashme kholúngá; main sahrá ko táláb, aur súkhí zamín ko pání kí nahren karúngá.

19 Main bayábán men deodár, aur babúl, aur ás, aur balsán ke daraḳht, ugwáúngá; main sahrá men saro, aur sanaubar, aur khair ke daraḳht ikaṭṭhe lagáúngá:

20 Tá ki we sab dekhen, aur jánen,

aur gaur karen, aur samjhen, ki Khudáwand hí ke háth ne yih banáyá, aur Isráel ke Quddús ne yih paidá kiyá.
21 Apní hujjaten barpá karo, Khudáwand farmátá hai; apní mazbút dalílen láo, Ya'qúb ká bádsháh kahtá hai:
22 We unhen áshkárá karen, aur hamen honewálí chízon kí khabar dewen; aur hamen dikhláwen, ki un kí aglí peshíngoíán kyá thín, tá ki ham unhen sochen, aur un ke anjám ko samjhen; yá we áyanda ká ahwál hamen kah sunáwen.
23 Batáo ki áge ko kyá hogá, tá ki ham jánen, ki tum iláh ho: hán, bhalá yá burá kuchh to karo, tá ki ham daren, aur ek sáth ghabráwen.
24 Dekho, tum náchíz se badtar ho, aur tumhárá kám nestí se bhí kharáb hai; wuh jo tumhen pasand kartá hai, makrúh hai.
25 Main ne shimál se ek ko barpá kiyá hai, aur wuh átá hai; wuh áftáb ke matla' se hoke merá nám legá; aur wuh sháhzádon ko gáre kí tarah latáregá, kumhár kí mánind jo mátí gúndhtá hai.
26 Kis ne yih ibtidá se bayán kiyá, ki ham jánen? aur kis ne áge se khabar dí, ki ham kahen, ki Sach hai? koí us ká bayán-karnewálá nahín, koí us ká khabar-denewálá nahín, koí nahín jo tumhárí báten sune.
27 Main hí ne pahle Saihún se kahá, ki Dekh, unhen dekh; aur main hí ne Yarúsalam ko ek bashárat-denewálá bakhshá.
28 Kyúnki main ne dekhá, ki koí na thá; un ke darmiyán bhí koí mushír na thá, ki jin se main púchhún, aur we mujhe jawáb dewen.
29 Dekho, we sab ke sab batálat hain; un ke kám hech hain; un kí dhálí húí múraten hawá aur khulú hain.

XLII BA'B.

Dekho merá Banda, jise main sambháltá; merá Barguzída, jis se merá jí rází hai; main ne apní rúh us par rakhí; wuh qaumon ke darmiyán 'adálat járí karegá.
2 Wuh na chilláegá, aur apní sadá buland na karegá, aur apní áwáz bázáron men na sunáwegá.
3 Wuh masle húe senthe ko na toregá, aur dhamaktí húí battí ko na bujháegá; wuh 'adálat ko járí karáegá, ki dáim rahe.
4 Us ká zawál na hogá, aur na maslá jáegá, jab tak ki rástí ko zamín par qáim na kare, aur bahrí mamálik us kí sharí'at kí ráh taken.
5 Khudáwand Khudá, jo ásmánon ko khalq kartá, aur unhen tántá, jo zamín ko aur unhen jo us men se nikalte hain phailátá, aur un logon ko jo us par hain sáns detá, aur un ko jo us par chalte hain rúh bakhshtá, yún farmátá hai:
6 Main Khudáwand ne tujhe sadáqat ke liye buláyá; main hí terá háth pakrúngá, aur terí hifázat karúngá, aur logon ke 'ahd aur qaumon ke núr ke liye tujhe dúngá;
7 Ki tú andhon kí ánkhen khole, aur bandhúon ko qaid se nikále, aur un ko, jo andhere men baithe hain, qaidkháne se chhuráwe.
8 Yahowáh main hún, yih merá nám hai, aur apní shaukat dúsre ko na dúngá, aur wuh sitáish jo mere liye hotí, khodí húí múraton ke liye hone na dúngá.
9 Dekho to, sábiq peshíngoíán bar áín, aur main nayí báten batlátá hún; us se peshtar ki wáqi' hon, main tum se bayán kartá hún.
10 Khudáwand ke liye ek nayá gít gáo, ai tum jo samundar par guzarte ho, aur tum jo us men baste ho; ai bahrí mamálik aur un ke báshindo, tum zamín par sar tá sar usí kí sitáish karo.

11 Bayábán aur us kí bastíán, Qídár ke ábád díhát, apní áwáz buland karenge. Sila' ke basnewále ek gít gáenge, paháṛon kí choṭíon par se lalkárenge.

12 We KHUDÁWAND ká jalál záhir karenge, aur bahrí mamálik men us kí saná-khwání karenge.

13 KHUDÁWAND ek bahádur kí mánind niklegá; wuh jangí mard kí mánind apní gairat ko uskáegá; wuh chilláegá, hán, wuh jang ke liye buláegá; wuh apne dushmanon par bahádurí karegá.

14 Main bahut muddat se chup rahá; main ḳhámosh ho rahá, aur áp ko roktá gayá; par ab main us 'aurat kí tarah, jise dard i zih ho, chilláúngá, aur hámpúngá, aur zor zor se ṭhanḍí sáns bhí lúngá.

15 Main paháṛon aur ṭílon ko wírán kar ḍálúngá, aur un ke sabzazáron ko ḳhushk karúngá, aur un kí nadíán basne ke láiq zamín banáúngá, aur tálábon ko sukhá dúngá.

16 Aur andhon ko us ráh se, ki jise we nahín jánte, le jáúngá; main unhen un raston par, jin se we ágáh nahín, le chalúngá; main un ke áge táríkí ko roshní, aur únchí níchí jagahon ko maidán kar dúngá. Main un se yih sulúk karúngá, aur unhen tark na karúngá.

17 ¶ We píchhe haṭen aur niháyat pashemán hon, jo khodí húí múraton ká bharosá rakhte hain, aur ḍhále húe buton ko kahte hain, Tum hamáre iláh ho.

18 Suno, ai bahiro, aur táko, ai andho, tá ki tum dekho.

19 Andhá kaun hai, magar merá banda? aur kaun aisá bahirá hai, jaisá merá rasúl, jise main bhejúngá? andhá kaun hai jaisá ki wuh jo kámil hai, aur KHUDÁWAND ke ḳhádim kí mánind andhá kaun hai?

20 Tú ne bahut chízen dekhí hain, par un par liház nahín rakhá; aur kán to khule hain, par kuchh nahín suná.

21 KHUDÁWAND apní sadáqat ke sabab rází húá; wuh sharí'at ko buzurgí degá, aur use 'izzat baḳhshegá.

22 Lekin yih ek guroh hai jo lúṭí gayí, aur gárat kí gayí; we sab ke sab zindánon men bandhe húe, aur qaidḳhánon men chhipáe gaye hain; we shikár húe, aur koí nahín bachátá, we lúṭe gaye, aur koí nahín kahtá, Phir do.

23 Kaun hai tumháre darmiyán jo is par kán dhare? kaun jí lagáwe, aur áyande men suná kare?

24 Kis ne Ya'qúb ko hawále kiyá, ki ganímat howe, aur Isráel ko ki luṭeron ke háth men paṛe? kyá KHUDÁWAND ne nahín, jis ke muḳhálif hoke unhon ne gunáh kiyá? kyúnki unhon ne na cháhá, ki us kí ráhon par chalen, aur we us kí sharí'at ke shanawá nahín húe.

25 Is liye us ne apne qahr ká shu'ala aur jang ká gazab us par ḍálá; so us par gird-á-gird ág lagí, par wuh use daryáft nahín kartá; wuh us se jal játá, par wuh ḳhátir men na látá.

XLIII BA'B.

SO ab KHUDÁWAND, ki jis ne, ai Ya'qúb, tujh ko paidá kiyá, aur jis ne, ai Isráel, tujh ko banáyá, yún kahtá hai, Mat ḍar, ki main ne tujhe riháí dí; main ne terá nám leke tujhe buláyá: tú merá hai.

2 Jab tú pánion men guzar karegá, to main tere sáth houngá; aur jab tú nadíon men hoke jáegá, to we tujhe na ḍubáengí; jab tú ág ke darmiyán chalegá, to tujhe ánch na lagegí, aur shu'ala tujhe na jaláwegá.

3 Ki main KHUDÁWAND, terá Ḳhudá hún; Isráel ká Quddús, terá bachánewálá main hún: main ne tere fidiye men Misr ko, aur tere badle Kúsh aur Sabá ko, diyá.

4 Azbaski tú merí nigáh men besh-

qímat thá, tú ne 'izzat pái; aur is liye
ki main ne tujhe piyár kiyá, main ne
tere badle log, aur terí ján ke 'iwaz
men gurohen, dín.
5 Tú mat dar, ki main tere sáth
hún; main terí nasl ko púrab se le
áúngá, aur pachchhim se tujhe faráham
karúngá;
6 Main uttar se kahúngá, ki De dál,
aur dakkhin se, ki Mat rakh chhor;
mere beton ko dúr se, aur merí beṭíon
ko zamín kí intihá se, láo;
7 Har ek ko, jo mere nám se kah-
látá, jise main ne apne jalál ke liye
khalq kiyá, jise main ne banáyá, hán,
jise main hí ne taiyár kiyá.
8 ¶ Un andhe logon ko, jo ánkhen
rakhte hain, aur un bahiron ko, jin ke
kán hain, báhar láke házir kar.
9 Sárí qaumen faráham kí jáwen,
aur sáre log jam'a howen: un ke dar-
miyán kaun hai, jo use bayán kare, yá
ham ko sábiq peshíngoíán batá dewe?
we apne gawáhon ko láwen, tá ki we
sachche sábit howen, aur log sunen,
aur kahen, ki Yih sach hai?
10 Tum mere gawáh ho, KHUDÁ-
WAND farmátá hai, aur merá Banda
bhí, jise main ne barguzída kiyá;
tá ki tum jáno, aur mujh par ímán
láo, aur samjho, ki main Wuhí hún:
mujh se áge koí Khudá na baná, aur
mere ba'd bhí koí na hogá.
11 Main, main hí, YAHOWÁH hún;
aur mere siwá koí bachánewálá nahín.
12 Main ne bayán kiyá, aur main
ne bachá liyá, aur main hí ne záhir
kiyá, jis waqt ki tum men koí ajnabí
ma'búd na thá: so tum mere gawáh
ho, KHUDÁWAND farmátá hai, ki main
hí Khudá hún.
13 Us waqt se ki din hone lagá
main hí hún, aur koí nahín ki mere
háth se chhurá sake; main kám kar-
úngá, kaun hain jo us men harj kar
den?
14 ¶ KHUDÁWAND, tumhárá naját-
denewák, Isráel ká Quddús, yún far-
mátá hai, ki Tumhárí khátir se main
ne Bábul ko bhejá hai, aur sáre ben-
don ko tale utárá, aur Kasdíon ko bhí
jo apní khushí ke jaházon par hain.
15 Main KHUDÁWAND tumhárá
Quddús hún, Isráel ká kháliq, tumhárá
Bádsháh hún.
16 KHUDÁWAND yún farmátá hai,
wuh jis ne samundar men rasta, aur
bare páníon men guzargáh banái hai,
17 Jis ne gáríán, aur ghore, aur
lashkar, aur baháduron ko nikálá hai,
yún farmátá kai, We sab ke sab gir
gaye, we na uthenge; we bujh gaye,
hán, we battí kí tarah bujh gaye.
18 ¶ Tum aglí chízon ko yád na
karo, aur qadím báton ko sochte na
raho.
19 Dekh, main ek nayí chíz kar-
úngá; ab wuh namúd hogí; kyá tum
us par muláhaza na karoge? hán,
main bayábán men ek ráh, aur sahrá
men nadíán, banáúngá.
20 Dasht ke bahíme, gídar aur shutr-
murg, merí ta'zím karenge, ki main
bayábán men pání, aur sahrá men na-
díán maujúd karúngá, ki we mere logon
ko, mere barguzídon ko, píne ke liye
howen.
21 Main ne in logon ko apne liye
banáyá; we merí sitáish karenge.
22 ¶ Lekin, ai Ya'qúb, tú ne mera
nám nahín liyá; balki, ai Isráel, tú
mujh se diqq húá.
23 Tú barron ko apní sokhtaní
qurbáníon ke liye mere huzúr nahín
láyá, aur tú ne apne zabíhon se merí
ta'zím nahín kí; main ne tujhe had-
yon kí bábat taklíf na dí, aur na
khushbúíon kí bábat tujhe diqqat dí.
24 Tú ne rúpe se mere liye khush-
búdár úkh nahín kharídí, aur tú ne
mujhe apne zabáih kí charbí se ser na
kiyá; lekin tú ne apne gunáhon se
mujhe bár-bardár karáyá, aur apní
khatáon se mujhe thakáyá.
25 Main hí wuh hún, jo apne nám
kí khátir tere gunáhon ko mitátá hún,

aur jo ki terí khatáon ko yád nahín
rakhúngá.
26 Mujhe yád dilá, ki ham milke
ápas men bahs karen; apná hál bayán
kar, tá ki tú sádiq thahre.
27 Tere bare báp ne gunáh kiyá,
aur tere tafsír-karnewálon ne merí
mukhálafat kí hai.
28 Is liye main ne maqdis ke amír-
on ko nápák thahráyá, aur Ya'qúb ko
haram kar diyá, aur Isráel ko chhorá,
ki us par ta'nazaní ho.

XLIV BA'B.

LEKIN ab, ai Ya'qúb, mere bande,
aur Isráel, tú jo merá barguzída
hai, sun:
2 Wuh KHUDÁWAND, terá paidá-
karnewálá, jis ne tujhe banáyá, aur
rihm hí se terí kumak kí hai, yún far-
mátá hai, Ai Ya'qúb, mere bande, aur
Yasúrún mere barguzíde, mat dar.
3 Ki main piyásí zamín par pání
undelúngá, aur khushk zamín par nále
baháúngá, main apní Rúh terí nasl par,
aur apní barakat terí aulád par názil
karúngá;
4 Aur we ghás ke darmiyán ugenge,
bed kí tarah, jo bahte pání ke kanáre
par ho.
5 Ek to kahegá, ki Main KHUDÁ-
WAND ká hún, aur dúsrá áp ko Ya'qúb
ke nám ká thahráegá, aur tísrá apne
háth par likhegá, ki Main KHUDÁWAND
ká hún, aur áp ko Isráel ke nám se
mulaqqab karegá.
6 KHUDÁWAND, Isráel ká Bádsháh,
aur us ká naját-denewálá RABB ul
afwáj, yún farmátá hai, ki Main auwal,
aur main ákhir hún, aur mere siwá koí
Khudá nahín.
7 Aur kaun merí mánind bulátá,
aur jab se main ne qadím logon kí
biná dálí, is ká bayán kartá, aur is kí
tartíb mere liye detá hai? hán, áne-
wálí chízen aur báten jo honewálí hain,
we unhen batláwen.
8 Tum na daro, aur hirásán mat ho,
kyá main ne qadím se tujhe yih nahín
batláyá, aur tere áge záhir nahín
kiyá? tum to mere gawáh ho. Kyá
mere siwá koí Khudá hai? koí chatán
nahín; main aisí koí nahín jántá.
9 ¶ Khodí húí múraton ke baná-
newále sab ke sab bátil hain, aur un
kí nafís chízen be-naf'a; we áp hí
apne gawáh hain: we dekhte nahín,
aur bújhte nahín, tá ki pashemán
howen.
10 Kis ne ek Khudá banáyá, aur
ek múrat, jo be-naf'a hai, dhálí?
11 Dekh, us ke sab hamsáz shar-
minda honge, kyúnki banánewále to
áp hí insán hain; we sab ke sab ikat-
the áwen, aur ek sáth khare hon; we
dar jáwenge, we sab ke sab sharminda
honge.
12 Lohár kulhárá banátá hai, aur
apná kám angáron se kartá hai, aur
use hathauron se durust kartá, aur
apne bázú kí qúwat se garhtá hai;
hán, wuh bhúkhá ho játá, aur us ká
zor ghat játá; wuh pání nahín pítá,
aur sust ho játá.
13 Barhaí sút phailátá hai, aur tez
hathyár se us kí súrat khínchtá hai;
wuh use rukhánion se sáf kartá hai,
aur parkár se us par naqsh kartá hai;
wuh use insán kí shakl, balki ádmí kí
khúbsúrat shabíh, banátá hai, tá ki use
ghar men nasb kare.
14 Wuh deodáron ko apne liye
káttá hai, aur saro e sahí aur balút ko
letá, aur ban ke darakhton men use jo
páedár thahrátá hai; wuh sanaubar
ká darakht lagátá, aur menh use sínch-
tá hai.
15 We hí ádmí ke is kám áte hain,
ki unhen jaláwe; kyúnki wuh un
men se letá hai, aur apne ta,ín garm
kartá hai; hán, wuh ág sulgátá, aur
rotí pakátá hai; wuh us se ek khudá
bhí banátá, aur us ke áge sijda kartá
hai; wuh ek khodí húí múrat banátá,
aur us ke áge munh ke bhal girtá.
16 Us ká ek tukrá lekar ág men
jalátá hai; aur us ke ek aur tukre par

wuh gosht khátá hai; wuh kabáb
bhúntá, aur ser hotá hai; phir wuh
táptá aur kahtá hai, Wáchhiṛe! main
garmáyá, main ne ág dekhí.
17 Magar us lakṛí ko jo bach rahtí
hai lekar ek khudá, ek khodí húí mú-
rat, apne liye banátá hai; aur us ke
áge munh ke bhal gir játá hai, aur use
sijda kartá, aur us se du'á mángkar
kahtá hai, Mujhe bachá, ki tú merá
khudá hai.
18 We nahín jánte aur nahín sa-
majhte; ki un kí ánkhen lepí gayín,
so we dekhte nahín, aur un ke dil bhí,
so we samajhte nahín.
19 Balki koí apne dil men nahín
sochtá, aur na kisí kí ma'rifat aur tamíz
hai, ki itná kahe, Main ne to us ká ek
ṭukṛá ág men jaláyá, aur main ne us
ke koelon par roṭí bhí pakái, aur main
ne gosht bhúná, aur kháyá; pas, main
kyúnkar us kí jo bach rahá hai ek
nafratí chíz banáún? kyá main da-
rakht ke kunde ko sijda karún?
20 Wuh rákh chartá hai: fareb-
khurda dil ne us ko aisá bahkáyá hai,
ki wuh apní ján bachá nahín saktá,
aur nahín kahtá, Kyá mere dahine
háth men jhúṭh nahín?
21 ¶ In báton ko yád rakh, ai Ya'-
qúb aur ai Isráel, ki tú merá banda
hai; main ne tujhe banáyá, aur tú
merá banda hai; ai Isráel, tujh ko
mujhe farámosh na karná hai.
22 Main ne terí khatáon ko bádal
kí mánind, aur tere gunáhon ko ghaṭá
kí mánind, miṭá ḍálá; merí taraf phir
á, ki main ne terá fidiya diyá hai.
23 Are, ai ásmáno, gáo, ki Khudá-
wand ne yih kiyá: aur lalkáro, ai za-
mín ke gahrápo: phúle na samáo, ai
paháṛo, ai jangal, aur us ke sab darakh-
to, ki Khudáwand ne Ya'qúb ko naját
dí, aur Isráel men áp ko mahmúd kiyá.
24 Khudáwand terá naját-denewálá,
jis ne tujhe rihm men baná ḍálá, yún
farmátá hai, ki Main Khudáwand sab
ká banánewálá hún; main hí ne akelá
ásmánon ko táná, aur áp tanhá zamín
ko farsh kiyá hai;
25 Darog-goon ke nishánon ko bátil
ṭhahrátá, aur fálgíron ko díwána baná-
tá hún, aur hikmatwálon ko radd kar
detá, aur un kí hikmat ko ahmaqí
ṭhahrátá hún;
26 Jo apne bande ke kalám ko sábit
kartá, aur apne rasúlon kí maslahat
ko púrá kartá hún; jo Yarúsalam kí
bábat kahtá hún, ki Wuh ábád kí
jáegí; aur Yahúdáh ke shahron kí bá-
bat, ki We banáe jáenge, aur main us
ke wírán makánon ko ta'mír karúngá;
27 Jo samundar ko kahtá hún, ki
Súkh já, aur main terí nadián sukhá
ḍálúngá;
28 Jo Khoras ke haqq men kahtá
hún, ki Wuh merá charwáhá hai, aur
wuh merí sári marzí púrí karegá; aur
Yarúsalam kí bábat kahtá hún, ki
Wuh banáí jáegí; aur haikal kí bábat,
ki Us kí bunyád ḍálí jáegí.

XLV BA'B.

KHUDA'WAND apne masíh Kho-
ras ke haqq men yún farmátá
hai, ki Main ne us ká dáhiná háth
pakṛá, ki ummaton ko us ke qábú men
karún, aur bádsháhon kí kamaren
khulwá ḍálún, aur duhráe húe darwáze
us ke liye khol dún, aur we darwáze
band na kiye jáenge;
2 Main tere áge chalúngá, aur ṭeṛhí
jagahon ko sídhá karúngá; main pítal
ke darwázon ke judá judá pallon ko
ṭukṛe ṭukṛe karúngá, aur lohe ke
bendon ko káṭ ḍálúngá:
3 Aur main gáṛe húe khazáne aur
poshída makánon ke ganj tujhe dúngá,
tá ki tú jáne, ki main, Khudáwand
Isráel ká Khudá hún, jis ne terá nám
leke buláyá hai.
4 Main ne apne bande Ya'qúb, aur
apne barguzíde Isráel ke liye tujhe
terá nám sáf sáf leke buláyá; main ne
tujhe mihrbání se pukárá, go ki tú
mujh ko nahín jántá.

5 ¶ Maiṉ hí ḲHUDÁWAND húṉ, aur koí nahíṉ; mere siwá koí Ḳhudá nahíṉ: maiṉ ne terí kamar bándhí, agarchi tú ne mujhe na pahcháná:

6 Tá ki log súraj ke nikalne kí atráf se ġurúb ki atráf tak jáneṉ, ki mere siwá koí nahíṉ; maiṉ hí ḲHUDÁWAND húṉ, aur mere siwá koí nahíṉ.

7 Maiṉ hí roshní banátá húṉ, aur táríkí paidá kartá húṉ; maiṉ salámatí ko banátá húṉ, aur balá ko paidá kartá húṉ; maiṉ hí ḲHUDÁWAND in sabhoṉ ká banánewálá húṉ.

8 Ai ásmáno, úpar se ṭapak paṛo, háṉ, badliáṉ rástbází ko barsáweṉ; zamín khul jáwe, aur naját aur sadáqat se phale, wuh unheṉ ek sáth ugáwe; maiṉ ḲHUDÁWAND us ká banánewálá hún.

9 Wáwailá us par jo apne ḳháliq se jhagaṛtá hai! Ṭhíkṛá to zamín ke ṭhíkṛoṉ se jhagṛe. Kyá máṭí kumhár se kahe, ki Tú kyá banátá hai? kyá terí dastkárí kahe, Us ke to háth nahíṉ?

10 Us par wáwailá hai, jo apne wálid se kahtá, ki Yih kyá hai, jis ká tú báp húá? aur apní má se, ki Tú kyá jantí hai?

11 ḲHUDÁWAND, Isráel ká Quddús, aur us ká Ḳháliq, yúṉ farmátá hai, A'newálí chízoṉ kí bábat, kyá tum mere beṭoṉ ke haqq meṉ mujh se púchhoge, yá mere háthoṉ ke kámoṉ kí bábat kuchh mujhe farmáoge?

12 Maiṉ ne zamín banáí, aur us par insán paidá kiyá; aur maiṉ hí ne, háṉ, mere háthoṉ ne ásmán táne, aur un ke sab lashkaroṉ par maiṉ ne hukm kiyá.

13 Maiṉ ne us ko sadáqat ke liye barpá kiyá hai, aur maiṉ us kí sárí ráheṉ árásta karúṉgá; wuh merá shahr banáegá, aur mere asíroṉ ko bagair qímat aur 'iwaz liye chhuṛáegá, RABB ul afwáj farmátá hai.

14 ḲHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, Misr kí daulat, aur Kúsh ká munáfa', aur Sabá ke qaddáwar log, tujh pás áweṉge, aur we tere howeṉge: we terí pairauí kareṉge; we beṛiáṉ pahine húe apná mulk chhoṛke áweṉge, aur tere áge sijda kareṉge, we tere áge minnat kareṉge, aur kaheṉge, Yaqínan Ḳhudá tujh meṉ hai, aur koí dúsrá nahíṉ, aur us ke siwá koí Ḳhudá nahíṉ.

15 Yaqínan tú ek Ḳhudá hai, jo áp ko chhipátá hai, ai Isráel ke Ḳhudá, ai naját-denewále.

16 We sab ke sab pashemán aur sarásíma bhí hoṉge; we jo but-tarásh haiṉ, sab ke sab ghabrá jáeṉge.

17 Par Isráel, ḲHUDÁWAND meṉ hoke, abadí naját ke sáth riháí páwegá; tum abad ul ábád kadhí pashemán aur sarásíma na hooge.

18 Kyúṉki ḲHUDÁWAND, jis ne ásmán paidá kiye, wuhí Ḳhudá hai; usí ne zamín banáí aur taiyár kí, us ne use qáim kiyá; us ne use 'abas paidá nahíṉ kiyá, balki use ábádí ke liye árásta kiyá; wuh yúṉ farmátá hai, ki maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ, aur mere siwá aur koí nahíṉ.

19 Maiṉ ne chhipe meṉ, zamín ke kisí tárík makán meṉ, to kalám nahíṉ kiyá; maiṉ ne Ya'qúb kí nasl ko nahíṉ kahá, ki Mujhe 'abas ḍhúṉḍho; maiṉ ḲHUDÁWAND sach kahtá húṉ, aur rástí kí báteṉ farmátá húṉ.

20 ¶ Ummatoṉ meṉ se tum, jo bach nikle ho, gol bándho, aur jam'a hoke pás áo: we jo apní lakṛí kí múrat liye phirte haiṉ, aur aise ḳhudá se, jo bachá nahíṉ saktá, du'á mángte haiṉ, dánish se ḳhálí haiṉ.

21 Tum manádí karo, aur nazdík áo; háṉ, we báham mashwarat kareṉ: kis ne qadím se yih záhir kiyá? kis ne qadím aiyám meṉ is kí ḳhabar áge se dí hai? kyá maiṉ ḲHUDÁWAND hí ne yih nahíṉ kiyá? ki mere siwá koí Ḳhudá nahíṉ hai; sádiq ul qaul, aur naját-denewálá Ḳhudá; mere siwá koí nahíṉ.

22 Merí taraf rujú' láo, tá ki tum naját páo, ai zamín ke kanároṉ ke

sáre rahnewálo; ki main Ḳhudá hún, aur mere siwá koí nahín.

23 Main ne apní hayát kí qasam kháí hai; kalám i sidq mere munh se niklá hai, aur na phiregá, ki Har ek ghuṭná mere áge jhukegá, aur har ek zubán merí qasam kháegí.

24 Mere haqq men har koí kahegá, ki Yaqínan Ḳhudáwand hí men mere liye rástbází aur tawánáí hai; usí ke pás wuh áwegá; aur we sab, jo us se bezár the, pashemán howenge.

25 Isráel kí sárí nasl Ḳhudáwand men sádiq ṭhahregí, aur us par faḳhr karegí.

XLVI BA'B.

Bel jhuktá hai, Nabú nihuṛtá hai; un ke but bahímon par, aur chaupáyon par, lade hain; jo bojh tum liye phirte the thake húe chaupáyon par bár hain.

2 We jhukte, we báham nihuṛte hain, we us bár ko bachá na sake, aur we áp hí asírí men játe.

3 ¶ Ai Ya'qúb ke gharáne, aur ai Isráel ke ghar ke sab logo, jo báqí rahe ho, jo rihm se mujh par bár ho paṛe, aur jinhen peṭ se main ne god men liyá, merí suno.

4 Main buṛhápe tak bhí wuhí hún, aur sir-sufedí ke waqt tak liye jáúngá; main hí ne ḳhalq kiyá, aur main hí uṭhátá rahúngá; main hí liye chalúngá, aur rihái dúngá.

5 ¶ Tum mujhe kis se tashbíh doge, aur mujhe kis kí mánind kahoge, aur mujhe kis se miláoge, tá ki ham eksán ṭhahren?

6 We soná thailí se ba ifráṭ nikálte hain, aur chándí ko tarázú men taulte hain, aur sunár ko naukar rakhte hain, tá ki wuh ek but banáwe; phir we munh ke bhal girte hain, hán, we sijda karte hain.

7 We use kándhe par uṭháte hain, we use le chalte, aur us kí jagah par nasb karte hain, aur wuh khaṛá rahtá hai: wuh apní jagah se sarak nahín játá; hán, koí use pukáre to pukáre, par wuh jawáb nahín detá, na use musíbat se chhuṛátá hai.

8 Is ko yád karo, aur apne ta,ín mard kar dikhláo; ai bargashto, ise phir soch men láo.

9 Aglí chízon ko jo qadím se hain yád karo, ki main Ḳhudá hún, aur koí dúsrá nahín; main Ḳhudá hún, aur mujh sá koí nahín,

10 Jo ibtidá se intihá tak ká ahwál, aur qadím waqton kí báten, jo ab tak púrí nahín húín, batátá hún, aur jo kahtá hún, Merí maslahat qáim rahegí, aur main apní sárí marzí ko púrá karúngá;

11 Jo 'uqáb ko púrab se, us shaḳhs ko, jo mere iráde ko tamám karegá, ek ba'íd mulk se bulátá hún; main hí ne yih kahá, aur main is ká anjám dúngá; main ne is ká iráda kiyá, aur main hí use púrá karúngá.

12 ¶ Ai saḳht-dilo, jo sadáqat se dúr ho, merí suno:

13 Main apní sadáqat ko nazdík látá hún; wuh dúr nahín hogí, aur merí salámatí táḳhír na karegí: aur main Saihún men naját, aur Isráel ko apná jalál baḳhshúngá.

XLVII BA'B.

Utar á, aur ḳhák par baiṭh, ai Bábul kí kunwárí beṭí: tú zamín par bagair taḳht ke baiṭh, ai Kasdíon kí duḳhtar; tú ab áge ko narm-andám aur náznín na kahláegí.

2 Chakkí le, aur áṭá pís; apná niqáb utár, aur sárí sameṭ le; ṭáng nangí kar, aur nadíon se hoke paidal já.

3 Terá badan nangá kiyá jáegá, balki terá satr bhí dekhá jáegá: main badlá lúngá, aur kisí par shafaqat na karúngá.

4 Hamárá naját-denewálá jo hai, Rabb ul afwáj us ká nám hai, wuh Isráel ká Quddús hai.

5 Ai Kasdíon kí beṭí, chup hoke

baiṭh; hán, andhere men dákhil ho;
ki tú áge ko mamlukaton kí malika
na kahláegí.
6 ¶ Main apne logon se nipaṭ be-
zár thá; main ne apní mírás ko nápák
kiyá, aur unhen tere háth men somp
diyá; tú ne un par rahm nahín kiyá;
tú ne búṛhon par bhí apná bhárí juá
rakhá.
7 ¶ Aur tú ne kahá bhí, ki Main
abad tak malika baní rahúngí: so tú
ne apne dil men un chízon ká khiyál
nahín kiyá, aur na anjám ko gaur
kiyá.
8 Pas ab yih bát sun, ai tú jo 'ish-
raton men ḍúbí hai, jo be-parwá rahtí
hai, jo apne dil men kahtí hai, ki
Main hún, aur mere siwá koí nahín;
main bewa kí tarah na baiṭhúngí, aur
na be-aulád hone kí hálat se wáqif
húngí:
9 So nágahán ek hí din men ye do
musíbaten tujh par á paṛengí, ki tere
laṛke játe rahenge, aur tú bewa ho
jáegí; we, báwujúd tere bahut se jádú,
aur tere be-shumár qawí sihron ke,
kámil hoke tujh par chaṛhengí.
10 ¶ Kyúnki tú ne apní khiyánat
par bharosá kiyá; tú ne kahá, Koí
mujh ko nahín dekhtá hai. Terí hik-
mat aur terí dánish ne tujhe bahkáyá;
ki tú ne apne dil men kahá, ki Main
hí hún, aur mere siwá aur koí nahín.
11 ¶ Is liye tujh par musíbat á
paṛegí, aur tú us men núr ká taṛká
honá na jánegí: aur aisi balá tujh par
názil hogí, ki jis ká kafára tú na de
sakegí; ekáek gárat tujh par áwegí,
aur tujh ko kuchh khabar na rahegí.
12 Ab apná jádú aur apná sárá sihr,
jin kí tú ne laṛkái se mashq kar rakhí
hai, isti'amál kiyá kar; sháyad ki tú
un se naf'a páwe, sháyad ki tú gálib
áwe.
13 Tú apní mashwaraton kí kasrat
se thak gayí: ab we jo aflák ko andáz
karte, aur munajjim, aur we jo naye
chánd ke ahwál kí peshkhabarí karte,
khaṛe howen, aur tujh ko, un chízon
se jo tujh par áwengí, rihái dewen.
14 Dekho, we bádh kí mánind
honge, ág unhen jaláegí; we áp ko ág
ke shu'ale kí shiddat se bachá na
sakenge; wuh to koelá na hogá, ki jis
pás áp ko garm karen, na ág hogí, ki
us ke nazdík baiṭhen.
15 We jin ke liye tú ne mihnat kí,
tere liye yún honge; hán, we jin ke
sáth tú ne jawání se mu'ámala kar
rakhá hai; we ḍagmagáke har ek
apne sámhne kí ráh lenge; terá rihái-
denewálá koí na rahegá.

XLVIII BA'B.

YIH bát sun, ai Ya'qúb ke gharáne;
ai tum, jo Isráel ke nám se kah-
láte ho, aur Yahúdáh ke chashme se
nikle ho, jo Khudáwand ká nám leke
qasam kháte ho, aur Isráel ke Khudá
ká iqrár karte ho, par amánat aur
sadáqat se nahín.
2 Ki we shahr i quds ke log kahláte
hain, aur Isráel ke Khudá par i'atimád
rakhte hain, jis ká nám Rabb ul afwáj
hai.
3 Main ne qadím se honewálí báton
kí khabar dí hai; we mere munh se
niklín; main ne unhen mashhúr kiyá;
main ne nágahání kiyá, aur we bar
áín.
4 Azbaski main jántá thá, ki tú
magrá hai, aur terí gardan ká paṭṭhá
lohe ká hai, aur terí peshání pítal kí
hai;
5 Is liye main ne ibtidá se yih bá-
ten tujhe kah sunáín, aur un ke wáqi'
hone se peshtar tujh par záhir kí hain,
tá na howe ki tú kahe, Mere but ne
yih kám kiyá, aur mere khode húe
sanam ne, aur merí ḍhálí húí múrat
ne ye báten farmáín.
6 Tú ne yih suná hai, so is sab par
muláhaza kar; kyá tum us ká iqrár
na karoge? ab main tujhe nayí chízen
aur chhipí húí chízen, jin se tú wáqif
na thá, dikhlátá.
7 We abhí khalq kí gayín, aur

sábiq men nahín; balki ab se pahle tú
ne unhen nahín suná, tá na ho, ki tú
kahe, Dekh, main unhen jántá thá.
8 Hán, tú yih na suntá na jántá
thá, hán, qadím se tere kán un par
khule na the; ki main jántá thá, ki tú
bilkull be-wafá hai, aur tú rihm hí se
bágí kahlátá hai.
9 ¶ Main ne apne nám kí ḳhátir
apne gusse men táḳhír kí hai, aur apne
jalál kí ḳhátir tere muqábil us ko roká,
ki tujhe káṭ na ḍálún.
10 Dekh, main ne tujhe táyá, par
na chándí kí mánind; main ne musí-
bat ke tanúr men tujhe ázmáyá.
11 Main ne apní ḳhátir, hán, apní
hí ḳhátir yih kiyá hai; ki merá nám
kyúnkar nápák kiyá jáwe? Main to
apní shaukat dúsre ko nahín dene ká.
12 ¶ Ai Ya'qúb, merí sun; aur ai
Isráel, jo merá buláyá húá hai; main
wuhí hún, main hí auwal, aur main hí
áḳhir bhí hún.
13 Yaqínan mere hí háth ne zamín
kí bunyád ḍálí, aur mere dahine háth
ne ásmán ko phailáyá; main ne unhen
pukárá, we ek sáth fauran khaṛe ho
gaye.
14 Tum sab milke faráham hoo,
aur sun lo; un sabhon men se wuh
kaun hai, jis ne ye báten bayán kín?
wuh jise Ḳhudáwand ne pasand kiyá
hai, us kí ḳhushí jo hai so Bábul ko
karegá, aur us ká háth Kasdíon kí
muḳhálafat men hogá.
15 Main, main hí ne kahá, hán,
main ne use buláyá; main use láyá
hún, aur wuh apní rawish men baḳh-
táwar hogá.
16 ¶ Tum mere nazdík áo, aur yih
suno; main ne shurú' hí se poshídagí
men kuchh nahín kahá; jis waqt se
ki wuh thá, main wahín thá; aur ab
Ḳhudáwand Yahowáh ne mujh ko aur
apní Rúh ko bhejá hai.
17 Ḳhudáwand terá naját-dene-
wálá, Isráel ká Quddús, yún farmátá
hai; Main hí Ḳhudáwand terá Ḳhu-
dá hún, jo tujhe fáida kí báten sikh-
látá hún, aur tujhe us ráh men, jis
men tujhe jáná lázim hai, le chaltá
hún.
18 Kásh ki tú mere ahkám ká sha-
nawá hotá! to terí salámatí nahr kí
mánind, aur terí sadáqat samundar kí
maujon kí mánind hotí:
19 Terí nasl bhí ret kí mánind, aur
tere sulbí farzand us ke sulbí sang-
rezon kí mánind bahut hote; us ká
nám mere áge se káṭá aur miṭáyá na
játá.
20 ¶ Tum Bábul se niklo, Kasdíon
ke darmiyán se bhágo; tarannum kí
áwáz se bayán karo, use mashhúr karo,
hán, us kí ḳhabar zamín ke kináron
tak pahuncháo; tum kahte jáo, ki
Ḳhudáwand ne apne bande Ya'qúb ko
rihái baḳhshí.
21 Aur jin bayábánon men wuh un-
hen le gayá, we piyáse na húe, ki us
ne un ke liye chaṭán men se pání
nikálá; us ne chaṭán ko chírá, aur
pání dharḍhaṛá niklá.
22 Ḳhudáwand farmátá hai, ki
Badkáron ke liye salámatí nahín.

XLIX BA'B.

AI bahrí sarzamíno, merí suno; ai
logo, tum jo dúr ho, kán dharo:
Ḳhudáwand ne mujhe rihm se buláyá;
main jab se apní má ke peṭ se niklá,
tab hí se us ne mere nám ko mazkúr
kiyá.
2 Aur us ne mere munh ko tez tal-
wár kí mánind kiyá, aur mujh ko
apne háth ke sáye tale chhipáyá; us
ne mujhe tír i ábdár kiyá, aur apne
tarkash men mujhe chhipá rakhá.
3 Aur us ne mujh se kahá, Tú merá
banda hai, tujh men, ai Isráel, main
apná jalál záhir karúngá.
4 Tab main ne kahá, ki Main ne
'abas mashaqqat khínchí, main ne muft
batálat ke liye apní qúwat uṛái; tau
bhí yaqínan merá muqaddama Ḳhu-
dáwand ke sáth hai, aur merá ajr mere
Ḳhudá ke pás.

5 ¶ Aur Ḳhudáwand ab yún kahtá hai, jis ne mujhe banáyá, ki main rihm se us ká ḳhádim ho jáún, tá ki Ya'qúb ko us ke pás phirá láún; agarchi Isráel us ke nazdík jam'a na howe, tau bhí main Ḳhudáwand kí nazar men jalíl ul qadr hoúngá, aur merá Ḳhudá merí tawánáí hogá.

6 Wuh farmátá hai, Yih to kam hai, ki tú Yá'qúb ke firqon ke barpá karne, aur Isráel ke bache húon ke phirá láne ke liye merá banda ho, balki main ne tujh ko gair qaumon ke liye núr bakhshá, ki tujh se merí naját zamín ke kinároṉ tak bhí pahunche.

7 Ḳhudáwand, Isráel ká naját-bakhshnewálá, aur us ká Quddús, use, jise insán haqír jántá hai, aur use, jis se ummat ko nafrat hai, aur use, jo hákimon ká chákar hai, yún farmátá hai, ki Sháhán nazar karenge, aur uṭh khaṛe honge; sháhzáde bhí aur sijda karenge, Ḳhudáwand ke liye, jo sádiq ul qaul hai, aur Isráel ká Quddús hai, jis ne tujhe barguzída kiyá hai.

8 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Main ne qabúliyat ke waqt men terí suní, aur naját ke din men terí madad kí; aur main ne terí hifázat kí, aur ummat ke liye tujhe ek 'ahd bakhshá, tá ki zamín ko barqarár rakhe, aur wírán mírás wárison ko dewe;

9 Tá ki tú qaidíon ko kahe, ki Nikal chalo; aur un ko, jo andhere men hain, ki A'p ko dikhláo. We ráhon men charenge, aur sárí únchí únchí jagahen un kí charágáhen hongí.

10 We na bhúkhe honge, na piyáse; aur na garmí ká josh aur dhúp un ko máregá; kyúnki wuh, jis kí rahmat un par hai, unhen le chalegá, aur pání ke soton kí taraf un kí rahbarí karegá.

11 Aur main apne sáre kohistán ko ek ráhguzar kar ḍálúngá, aur merí sháh-ráhen únchí kí jáengí.

12 Dekh, ye dúr se áwenge; aur dekh, ye uttar se aur pachchhim se; aur ye Síním ke mulk se.

13 ¶ Ai ásmáno, gáo; khush ho, ai zamín; áwáz i nagma uṭháo, ai paháṛo: ki Ḳhudáwand apne logon ko tasallí bakhshtá hai, aur apne ranjúron par rahm farmátá hai.

14 Lekin Saihún kahti hai, Yahowáh ne mujhe tark kiyá hai, aur Ḳhudáwand mujhe bhúl gayá hai.

15 Kyá ho saktá hai ki koí 'aurat apne dúdh-píte bachche ko bhúl jáwe, aur apne rihm ke farzand par tars na kháwe? Hán, we sháyad bhúl jáwen, par main tujhe na bhúlúngá.

16 Dekh, main ne terí taswír apní hathelíon par khodí hai, aur terí shahrpanáh hamesha tak mere sámhne hai.

17 Tere beṭe áne men jaldí karte; aur we jo tujhe barbád aur ujáṛ karte the tere bích se nikal játe.

18 ¶ Apní ánkhen úpar kar, aur cháron taraf nazar kar; ye sab ke sab milkar ikaṭṭhe hote hain, aur tujh pás áte hain. Ḳhudáwand kahtá hai, Apní hayát kí qasam, ki tú in sabhon ko zewar kí mánind pahin legí, aur unhen apne par dulhin kí mánind bándhegí.

19 Ki tere kharáb aur ujáṛ makánon aur barbád kiye húe mulk men ab basnewálon kí kasrat se gunjáish na rahegí, aur we jo tujh ko gárat karte the dúr daf'a honge.

20 Balki tere we laṛke, jo tujh se le liye gaye the, tere kánon men phir kahenge, ki Jagah basne ke liye tang hai, hamen jagah de, ki ham basen.

21 Tab tú apne dil men kahegí, Kaun mere liye in ká báp húá? ki main to lá-walad ho gayí, aur akelí thí; main to khárij kí húí, aur pardes men rahí; so kis ne in ko pálá? Dekh, main to akelí chhoṛí gayí: phir ye kahán the?

22 Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, Dekh, main gair-qaumon par apná háth uṭháúngá, aur ummaton par apná jhanḍá khaṛá karúngá; aur we tere beṭon ko apní godon men liye

áwenge, aur terí betíon ko apne kándhon par charháke pahuncháenge.
23 Aur sháhán tere pálnewále báp honge, aur un kí begamát terí pálnewálí máen; we tere áge aundhe munh zamín par jhukenge, aur tere pánwon kí khák chátenge; aur tú jánegí, ki main hí KHUDÁWAND hún; kyúnki we jo merí ráh takte hain, pashemán na honge.
24 ¶ Kyá ho saktá hai, ki shikár zabardaston se chhín liyá jáwe, yá wuh jo zoráwar se asír húá chhuráyá jáwe?
25 Hán, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Zoráwar ke asír bhí le liye jáenge, aur muhíb ká shikár chhurá diyá jáegá; ki main us se jo tere sáth jhagartá hai, jhagrá karúngá, aur tere farzandon ko rihái dúngá.
26 Aur main un ko jo tum par zulm karte hain unhín ká gosht khiláúngá; aur we míthí mai kí mánind apná hí lahú píke badmast ho jáwenge; aur sárá bashar jánegá, ki main KHUDÁWAND terá bachánewálá, main Ya'qúb ká Qádir terá chhuránewálá hún.

L BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai, ki Terí má ká taláq-náma, jise likhke main ne use chhor diyá, kahán hai? yá apne qarz-khwáhon men se kis ke háth men main ne tum ko bechá? Dekho, tum apní sharáraton ke sabab bik gaye ho, aur tumhárí khatáon ke bá'is tumhárí má ko taláq dí gayí.
2 Kis liye húá, ki jab main áyá koí ádmí na thá? kyún, jab main ne pukárá koí jawáb denewálá na húá? Kyá merá háth aisá kotáh ho gayá hai ki chhurá na saktá? yá naját dene ká merá zor nahín? dekho, main apní ek ghurkí se samundar ko sukhá detá hún, aur nahron ko sahrá kar dáltá hún; un men kí machhlíán pání ke na hone se badbú ho játín aur piyás se martí hain.
3 Main ásmánon ko táríkí pahinátá hún, aur un kí poshish tát kar detá hún.
4 Khudáwand YAHOWÁH ne mujh ko 'ulamá kí zubán bakhshí, tá ki main jánún ki kyúnkar us kí, jo thaká mánda hai, kalám hí se kumak karún; wuh mujhe har subh jagátá hai, aur merá kán ubhártá hai, ki 'álimon kí tarah sunún.
5 ¶ Khudáwand YAHOWÁH mere kán kholtá hai, aur main bágí nahín hún, aur na bargashta hotá.
6 Main apní píth márnewálon ko detá, aur apne gál un ko jo bál ko nochte: main apná munh ruswái aur thúk se nahín chhipátá.
7 ¶ Par Khudáwand YAHOWÁH merí himáyat kartá; aur is liye main sharminda na hoúngá; aur isí liye main ne chaqmáq ke patthar kí mánind apná munh rakh diyá, aur mujhe yaqín hai, ki pashemán na hoúngá.
8 Wuh jo mujhe rástbáz thahrátá hai nazdík hai; wuh kaun hai, jo mujh se jhagrá karegá? áo, ham ámhne sámhne khare howen: kaun hai jo mujh se da'wa kare? wuh mujh pás áwe.
9 Dekho, Khudáwand YAHOWÁH merí himáyat kartá hai: kaun mujhe mujrim thahráwe? dekh, we sab kapre kí mánind puráne ho jáenge; kíre unhen kháenge.
10 ¶ Tumháre darmiyán kaun hai jo KHUDÁWAND se dartá, aur us ke khádim kí báten suntá, aur andhere men chaltá, aur roshní nahín pátá? wuh KHUDÁWAND ke nám par i'atimád rakhe, aur apne Khudá par takiya kare.
11 Dekho, tum sab jo ág sulgáte ho, aur apne ta,ín mash'alon se gher lete ho, chalo apní hí ág ke shu'ale ke darmiyán, aur un mash'alon ke bích, jinhen tum ne sulgáyá. Tum mere háth se yihí páoge, ki 'azáb men let rahoge.

LI BAB.

MERI' suno, ai logo, tum jo sadáqat
kí pairauí karte ho, aur KHU-
DÁWAND ke joyán ho: us chatán par,
jis men se tum káte gaye ho, aur us
garhe ke súrákh par, jahán se tum
khode gaye ho, nazar karo.
2 Apne báp Abirahám par, aur
Sarah par, jo tumhen janí, nigáh karo:
ki jab main ne use buláyá wuh akelá
thá, par us ko barakat dí, aur us ko
bahut banáyá.
3 Ki KHUDÁWAND Saihún ko tasallí
degá; wuh us ke sáre wírán makánon
kí dildárí karegá; wuh us ká bayábán
'Adan kí mánind, aur us ká sahrá
KHUDÁWAND ká sá bág banáwegá;
khushí aur khurramí us men páí jáegí,
shukrguzárí aur gáne kí áwáz us men
hogí.
4 ¶ Merí suno, ai merí ummat;
merí taraf kán dhar, ai merí guroh;
ki ek sharí'at mujh se ráij hogí, aur
main apne shar'a ko qaumon kí roshní
ke liye qáim karúngá.
5 Merí rástbází nazdík hai, merí
naját chal niklí hai, aur mere bázú
qaumon par hukmrání karenge; bahrí
mamlukaten merá intizár karengí, aur
mere bázú par un ká tawakkul hogá.
6 Apní ánkhen ásmán kí taraf utháo,
aur níche zamín par nigáh karo: ki
ásmán dhúnwen kí mánind gáib ho
jáenge, aur zamín kapre kí tarah purání
hogí, aur we jo us par baste hain usí
tarah mar jáenge; par merí naját abad
tak rahegí, aur merí sadáqat mauqúf
na kí jáegí.
7 ¶ Merí suno, ai tum sab, jo sadá-
qat-shinás ho, ai logo, jin ke dil men
merí sharí'at hai; insán kí malámat
se mat daro, aur un kí ta'nazaní se
hirásán na hoo.
8 Kyúnki kírá un ko kapre kí má-
nind kháegá, aur kirm unhen pash-
míne kí tarah khá jáegá; par merí
sadáqat abad tak rahegí, aur merí naját
pusht dar pusht.
9 ¶ Jág, jág, tawánáí pahin le, ai
KHUDÁWAND ke bázú; jág, jaisá agle
zamáne men, aur salaf kí pushton
men: kyá tú wuhí nahín, jis ne Rahab
ko kátá, aur azhdahe ko gháyal kiyá?
10 Kyá tú wuhí nahín, jis ne sa-
mundar ko, aur bare gahrápon ká pání
sukhá dálá, jis ne daryá kí tháh ko
rasta baná dálá, tá ki we jin ká fidiya
liyá gayá pár guzren?
11 So we jinhen KHUDÁWAND ne
kharídá hai phirenge, aur gáte húe
Saihún men áwenge, aur abadí khushí
un ke sir par hogí; we khushí aur
khurramí hásil karenge, aur gam aur
alam bhág jáenge.
12 Wuh jo tumhen tasallí detá hai,
main hí hún: tú kaun hai ki insán se,
jo mar játá hai, aur baní A'dam se, jo
ghás ke mánind ho játá, dartá hai;
13 Aur KHUDÁWAND apne Kháliq
ko bhúl játá hai, jis ne ásmán phailáe,
aur zamín kí bunyád dálí; aur tú har
roz zálim ke josh o kharosh se, ki goya
wuh halák karne ko taiyár hai, dartá
hai? par zálim ká josh o kharosh
kahán hai?
14 Jhukáyá húá bandhúá jaldí se
ázád kiyá jáegá; wuh gár men na
maregá, aur us kí rotí kam na hogí.
15 Main KHUDÁWAND terá Khudá
hún, jo samundar ko thamá detá hún,
jis waqt us kí lahren josh máren; us
ká nám RABB ul afwáj hai.
16 Aur main ne apní báten tere
munh men dálín, aur tujhe apne háth
ke sáye tale chhipá rakhá, tá ki aflák
ko barpá karún, aur zamín kí bunyád
dálún, aur Saihún ko kahún, ki Tú
merí guroh hai.
17 ¶ Jág, jág, uth kharí ho, ai
Yarúsalam; tú ne to KHUDÁWAND ke
háth se us ke gazab ká piyála piyá,
tú ne thartharáhat ke jám ká talchhat
nosh kiyá, aur nichorke pí liyá hai.
18 Un sáre beton ke darmiyán,
jinhen wuh janí, koí nahín jo us ká
rahnumá ho, aur un sab larkon ke

bích, jinhen us ne pálá, ek nahín, jo
us ká háth pakre.
19 Ye do hádise tujh par pare;
kaun tere liye gam-khwár ho? wíráni
aur halákat, aur mahangí aur talwár:
kaun kuchh kare? Main khud tujhe
tasallí dúngá.
20 Tere bete gash khá gaye hain,
we har ek kúche ke sire men pare
hain, jaisá harin dám men; we KHU-
DÁWAND ke gazab se, aur tere Khudá
kí ghurkí se bhare húe hain.
21 ¶ Pas, ab tú, jo ázurda aur mast
hai, par mai se nahín, yih bát sun:
22 Terá Khudáwand YAHOWÁH,
aur terá Khudá, jo apne logon ke liye
hujjat sábit kartá hai, yún farmátá
hai, ki Dekh, main thartharáhat ká
piyála, aur apne qahr ke jám ká
talchhat, tere háth se le lúngá; tú use
phir kabhí na píegí:
23 Aur main use un ke háth men
dúngá, jo tujhe dukh dete, aur jo tujh
se kahte the, ki Jhuk já, tá ki ham
guzar jáen; aur tú ne apní píth ko
zamín kí tarah rakh diyá, balki sarak
kí tarah ráh-guzaron ke liye.

LII BA'B.

JA'G, jág; ai Saihún, apní shaukat
pahin le; ai Yarúsalam, muqad-
das shahr, apná sajíla libás orh le:
kyúnki áge ko koí ná-makhtún yá
nápák tujh men kadhí dákhil na hogá.
2 Apne úpar se gard jhár de; uth,
julus farmá, ai Yarúsalam; apne gale
ke bandhanon ko apne par se khol
phenk, ai Saihún kí asír betí.
3 Ki KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Jis hál ki tum muft beche gaye ho,
so tum bagair rúpe ke ázád kiye jáoge.
4 Khudáwand YAHOWÁH yún far-
mátá hai, ki Mere log ibtidá men Misr
ko utar gaye, ki wahán musáfir hoke
rahen; aur Asúríon ne besabab un par
zulm kiyá.
5 Pas, ab KHUDÁWAND yún farmátá
hai, Ab mujh ko yahán kyá fáida, ki
merí guroh muft asír kí gayí hai? we
jo un par hukmrání karte hain, háe,
háe, karte hain, KHUDÁWAND farmátá
hai, aur har roz nit mere nám kí takfír
kí játí hai.
6 Yaqínan mere log merá nám
jánenge; yaqínan we us din samjhenge,
ki kahnewálá main hí hún; dekho,
main hí hún.
7 ¶ Paháron ke úpar kyá hí khush-
numá hain us ke pánw, jo basháraten
detá hai, aur salámatí kí manádí kartá
hai, aur khairiyat kí khabar látá hai,
aur naját ká ishtihár detá hai; jo
Saihún ko kahtá hai, ki Terá Khudá
saltanat kartá hai!
8 Tere nigahbán apní áwáz buland
karenge: we áwázen miláke gáenge:
ki jab KHUDÁWAND Saihún ko bahál
karegá, tab we rú ba rú hoke dekhenge.
9 ¶ Khushí se lalkáro, aur báham
nagma karo, ai Yarúsalam ke wíráno;
kyúnki KHUDÁWAND ne apní qaum
ko dilásá diyá, us ne Yarúsalam ko
ázád kiyá.
10 KHUDÁWAND ne apná pák bázú
sárí qaumon kí ánkhon ke sámhne
nangá kiyá hai; aur zamín sartá-sar
hamáre Khudá kí naját ko dekhegí.
11 ¶ Rawána ho, rawána ho, wahán
se chale jáo, nápák chízon ko mat
chhúo; us ke darmiyán se nikal jáo;
aur pák hoo, are tum, jo KHUDÁWAND
ke zurúf utha liye játe ho.
12 Tum to jald na nikal jáoge, aur
na bhágnewále ke taur par chaloge;
kyúnki KHUDÁWAND tumháre áge áge
chalegá, aur Isráel ká Khudá tumhárá
chandáwal hogá.
13 ¶ Dekho, merá Banda iqbál-
mand hogá; wuh bálá aur sitúda hogá,
aur niháyat buland hogá.
14 Jis tarah bahutere tujhe dekhke
dang ho gaye, ki us ká chihra har ek
bashar se záid, aur us kí paikar baní
A'dam se ziyáda bigar gayí;
15 Usí tarah wuh bahut sí qaumon
par chhirkegá, aur bádsháh us ke áge
apná munh band karenge; kyúnki we

wuh kuchh dekhenge, jo un se kahá na gayá thá, aur jo kuchh unhon ne na suná thá, we daryáft karenge.

LIII BA'B.

HAMA'RE paigám par kaun i'atiqád láyá? aur KHUDÁWAND ká bázú kis par záhir húá?
2 Wuh us ke áge konpal kí tarah phút niklá hai, aur us jar kí mánind jo khushk zamín se panaptí ho; us ke díl daul kí kuchh khúbí na thí, aur na kuchh raunaq ki ham us par nigáh karen; aur koí numáish bhí nahín, ki ham us ke mushtáq howen.
3 Wuh ádmíon men be-niháyat zalíl aur haqír thá; wuh mard i gamnák aur ranj ká áshná húá; log us se goyá rúposh the; us kí tahqír kí gayí, aur ham ne us kí kuchh qadr na jání.
4 ¶ Yaqínan us ne hamárí mashaqqaten uthá lín, aur hamáre gamon ká bojh apne úpar charháyá; par ham ne us ká yih hál samjhá, ki wuh Khudá ká márá, kúṭá, aur satáyá húá hai.
5 Par wuh hamáre gunáhon ke sabab gháyal kiyá gayá, aur hamárí badkáríon ke bá'is kuchlá gayá; hamárí hí salámatí ke liye us par siyásat húí, tá ki us ke már kháne se ham change hon.
6 Ham sab bheron kí mánind bhatak gaye; ham men se har ek apní ráh ko phirá; par KHUDÁWAND ne ham sabhon kí badkárí us par ládí.
7 Wuh to niháyat satáyá gayá, aur gamzada húá, tau bhí us ne apná munh na kholá; wuh jaise barra jise zabh karne le játe, aur jaise bher apne bál-katarnewálon ke áge be-zubán hai, usí tarah us ne apná munh na kholá.
8 I'zá deke, aur us par hukm karke, we use le gaye: par kaun us ke zamáne ká bayán karegá? ki wuh zindon kí zamín se káṭ ḍálá gayá; merí guroh ke gunáhon ke sabab us par már parí.
9 Us kí qabr bhí sharíron ke darmiyán ṭhahráí gayí thí, par apne marne ke ba'd daulatmandon ke sáth wuh húá; kyúnki us ne kisí tarah ká zulm na kiyá, aur us ke munh men hargiz chhal na thá.
10 ¶ Lekin KHUDÁWAND ko pasand áyá, ki use kuchle; us ne use gamgín kiyá: jab us kí ján gunáh ke liye guzrání jáwe, to wuh apní nasl ko dekhegá, aur us kí 'umr daráz hogí, aur Khudá kí marzí us ke háth ke wasíle bar áwegí.
11 Apní ján hí ká dukh uṭháke wuh use dekhegá, aur ser hogá; apní hí pahchán se merá sádiq banda bahuton ko rástbáz ṭhahráegá; kyúnki wuh un kí badkárián apne úpar uṭhá legá.
12 Is liye main use buzurgon ke sáth ek hissa dúngá, aur wuh lúṭ ká mál zoráwaron ke sáth bánṭ legá, ki us ne apní ján maut ke liye undel dí; aur wuh gunahgáron ke darmiyán shumár kiyá gayá; aur us ne bahuton ke gunáh uṭhá liye, aur gunahgáron kí shafá'at kí.

LIV BA'B.

ARE, ai bánjh, tú jo nahín jantí thí khushí se lalkár; tú jo hámila na hotí thí wajd karke gá, aur khushí se chillá; kyúnki KHUDÁWAND farmátá hai, ki Be kas chhorí húí kí aulád khasamwálí kí aulád se ziyáda hain.
2 Apne khaime ke maqám ko barhá de, hán, apne maskanon ke parde phailá; dareg mat kar; apní ḍorián lambí, aur apní mekhen mazbút kar.
3 Is liye ki tú dahní aur báyín taraf barhegí, aur terí nasl qaumon kí wáris hogí, aur ujar shahron ko basáwegí.
4 Mat ḍar, ki tú phir pashemán na hogí; tú mat ghabrá, ki tú phir ruswá na hogí; ki tú apní jawání kí nang bhúl jáegí, aur apní bewagí ká 'ár phir yád na karegí.
5 Kyúnki terá Kháliq terá shauhar

hai; us ká nám Rabb ul afwáj hai, aur
terá naját-denewálá Isráel ká Quddús
hai; wuh sárí zamín ká Khudá kah-
láegá.
6 Kyúnki terá Khudá kahtá hai, ki
Khudáwand ne tujhe, jo taláq kí húí
aur dil-ázurda 'aurat sí hai, aur jawání
men kí ek jorú kí mánind jo radd kí
gayí ho, phir buláyá hai.
7 Main ne ek dam ke liye tujhe
chhor diyá; lekin ab main bahut sí
mihrbánion ke sáth tujhe samet lúngá.
8 Qahr kí shiddat ke hál men main
ne apná munh tujh se ek lahza chhi-
páyá; par ab main abadí 'ináyat se
tujh par rahm karúngá, Khudáwand,
terá bachánewálá, yún farmátá hai.
9 Ki mere áge yih Núh ke pání ká
sá mu'ámala hai; ki jis tarah main ne
qasam khái thí, ki phir zamín par
Núh ká sá túfán kabhí na áwegá, usí
tarah ab main ne qasam khái, ki main
tujh se phir kabhí ázurda na hoúngá,
aur tujh ko na ghurkúngá.
10 Pahár to játe rahen, aur koh hil
jáen; par merí mihrbání, jo tujh par
hai, kadhí gaib na hogí, aur merí sulh
ká 'ahd jumbish na karegá, Khudá-
wand, jo terá rahm karnewálá hai,
yún farmátá hai.
11 ¶ Ai tú jo ázurda-khátir hai,
aur ándhí kí uchhálí húi hai, aur
tasallí se mahrúm hai, dekh, ki main
tere pattharon ko surme men lagá-
úngá, aur terí bunyád nílamon se
dálúngá.
12 Main tere fasílon ko la'lon se,
aur tere phátakon ko chamakte húe
jawáhir se, aur terí sárí iháta besh-
qímat pattharon se banáúngá.
13 Aur tere sab farzand bhí Khu-
dáwand se ta'lím páwenge; aur tere
farzandon kí salámatí kámil hogí.
14 Tú rástbází se páedár ho jáegí;
tú zulm se dúr rahegí, ki tú na daregí;
aur ghabráhat se, ki wuh tere qaríb na
áwegí.
15 Mumkin hai, ki we kadhí ikat-
the áwen, par mere hukm se nahín;
jo koí tere barkhiláf jam'a hon, apnon
ko chhorke terí taraf áwenge.
16 Dekh, main ne lohár ko paidá
kiyá, jo koele ág men dálke phúnktá
hai, aur apne kám ke liye hathyár
nikáltá hai; aur gáratgar ko kharáb
karne ke liye bhí paidá kartá.
17 ¶ Koí hathyár, jo tere barkhi-
láf banáyá gayá, kám na áwegá; aur
jo zubán 'adálat men tujh par chalegí,
tú use mujrim karegá. Yih Khudá-
wand ke bandon kí mírás hai; aur un
kí rástbází mujh se hai, Khudáwand
farmátá hai.

LV BA'B.

Are, ai sab piyáso, pání pás áo, aur
wuh bhí jis ke pás naqdí na ho;
áo, mol lo, aur kháo; áo, mai aur
dúdh be rúpá, aur be qímat kharído.
2 Tum kis liye apní chándí ko us
chíz ke liye jo rotí nahín kharch karte
ho? aur kyún us ke wáste jo ásúda
nahín kartí mashaqqat khínchte ho?
tum merí suno, aur wuh jo achchhí
hai kháo, aur tumhárá jí charbí se
lazzat legá.
3 Kán jhukáo, aur mujh pás áo;
suno, tá ki tumhárí ján zinda rahe:
main tum se abadí 'ahd bándhúngá,
aur Dáúd kí sachchí ni'amaten tum-
hen dúngá.
4 Dekho, main ne use qaumon ke
liye gawáh muqarrar kiyá, balki logon
ká ek peshwá aur farmánrawá.
5 Dekh, tú ek guroh, jise tú nahín
jántá thá, buláwegá, aur we gurohen,
jo tujhe nahín pahchántí thín, Khu-
dáwand tere Khudá aur Isráel ke
Quddús ke liye, jis ne tujhe jalál bakh-
shá, tere pás daurtí áwengí.
6 ¶ Jab tak ki Khudáwand mil
saktá hai, tum use dhúndho; jab tak
ki wuh nazdík hai, tum use pukáro;
7 Wuh jo sharír hai, apní ráh ko
tark kare, aur badkirdár apne khiyálon
ko, aur Khudáwand kí taraf phire, ki
wuh us par rahmat karegá, aur ha-

máre Khudá kí taraf, ki wuh kasrat
se mu'áf karegá.
8 ¶ Ki KHUDÁWAND kahtá hai,
mere khiyál tumháre se khiyál nahín,
aur na tumhárí ráhen merí ráhen hain.
9 Kyúnki jis qadr ásmán zamín se
únche hain, usí qadr merí ráhen tum-
hárí ráhon se, aur mere khiyál tum-
háre khiyálon se.
10 Kyúnki jis tarah ásmán se bá-
rish hotí aur barf partá hai, aur phir
we wahán nahín játe, balki zamín ko
bhigote hain, aur us kí shádábí aur
roídagí ke bá'is hote, tá bonewále ko
bíj, aur khánewále ko rotí dewe:
11 Usí tarah merá kalám, jo mere
munh se nikaltá hai, hogá: wuh mujh
pás be-anjám na phiregá, balki jo
kuchh merí khwáhish hogí, wuh use
púrá karegá, aur us kám men, jis
ke liye main ne use bhejá, muassir
hogá.
12 Kyúnki tum khushí se nikloge,
aur salámatí ke sáth rawána kiye
jáoge; pahár aur koh tumháre áge
phúlke gáenge, aur maidán ke sáre
darakht tál denge.
13 Kánton kí jagah saro niklegá,
aur sadá-guláb ke badle ás ke darakht
jamenge; aur yih KHUDÁWAND ke
nám ke liye hogá, ek abadí nishán jo
kabhí kát dálá na jáegá.

LVI BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai,
ki Tum 'adl ko hifz karo, aur
rástbází ko 'amal men láo; kyúnki
merí naját áne par hai, aur merí rást-
bází áshkár hone par.
2 Mubárak wuh insán, jo yih kartá
hai, aur wuh ádamzád, jo ise pakre
rahtá; jo sabt ko mántá, aur use nápák
nahín kartá, aur apná háth sárí bad-
kárí se báz rakhtá hai.
3 ¶ Aur begáne ká farzand jo KHU-
DÁWAND se mil gayá, hargiz na kahe,
ki KHUDÁWAND ne mujh ko apne log-
on se bilkull judá kar diyá; aur
khoja na kahe, ki Dekho, main ek
súkhá darakht hún.
4 Kyúnki KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki We khoje, jo mere sabton ko
mánte hain, aur un kámon ko, jo
mujhe pasand áte, ikhtiyár karte hain,
aur mere 'ahd pakre rahte hain,
5 Main unhín ko apne ghar men
aur apní chár-díwárí ke bích yádgárí
ká ek nishán aur ek nám, jo beton aur
betíon ke nám se bihtar hai, bakhsh-
úngá; main har ek ko ek abadí nám
dúngá, jo mitáyá na jáegá.
6 Aur begáne kí aulád bhí, jinhon
ne apne ta,ín KHUDÁWAND se pai-
wasta kiyá hai, ki us kí bandagí kar-
en, aur KHUDÁWAND ke nám ko 'azíz
rakhen, aur us ke bande howen, we
sab, jo sabt ko hifz karke use nápák
na karen, aur mere 'ahd ko liye rahen;
7 Main un ko bhí apne muqaddas
pahár par láúngá, aur apní 'ibádatgáh
men unhen shádmán karúngá; aur un
kí sokhtaní qurbáníán aur un ke za-
báih mere mazbah par qabúl honge;
kyúnki merá ghar sárí qaumon kí
'ibádatgáh kahláegá.
8 Khudáwand YAHOWÁH, jo Isráel
ke titar bitar kiye húon ká jam'a-
karnewálá hai, yún farmátá hai, ki
Main un ke siwá, jo usí ke hoke jam'a
húe hain, auron ko bhí us pás jam'a
karúngá.
9 ¶ Ai dashtí haiwáno, tum sab ke
sab áo; khá lo, ai jangal ke sáre da-
rindo.
10 Us ke nigahbán andhe hain; we
sab jáhil hain, we sab gúnge kutte
hain, jo bhaunk nahín sakte; we
khwáb-dekhnewále hain, jo pare rahte
hain, aur únghná dost rakhte hain.
11 Aur we mar-bhúkhe kutte hain,
jo kabhí ser nahín hote; we charwáhe
hain, jo samajh nahín rakhte; we sab
phirke apní apní ráh lete hain, har ek
apne apne qit'e par se apná naf'a
dhúndhtá hai.
12 Har ek kahtá hai, Tum áo, mai

láúngá, aur ham nashe kí tarkíb ko khúb píenge, aur kal bhí áj hí kí tarah hogá, balki us se bahut bihtar.

LVII BA'B.

RA'STBA'Z halák hotá hai, aur koí is bát ko apní khátir men nahín látá hai; aur díndár log uṭhá liye játe hain, aur koí nahín sochtá, ki rástbáz uṭhá liyá gayá, ki ánewálí áfat se bache.

2 Wuh salámatí men dákhil hotá; we apne bichhaunon par chain karte, jitne apne áge sídhe chale játe the.

3 ¶ Par tum jo ho, so nazdík áo, ai jádúgarní ke beṭo, ai zání o chhinál ke bachcho.

4 Tum kis shakhs par ṭhaṭṭhe márte ho? kis par apná munh pasárte ho, aur jíbh nikálte ho? kyá tum bágí larke, aur dagábáz nasl nahín ho,

5 Jo buton ke sáth har ek hare darakht ke tale apne ta,ín uskáte ho, aur tiflon ko nashebon aur chaṭánon ke karáron ke tale zabh karte ho?

6 Wádí ke chikne patthar terá bakhra hain; we hí terá hissa hain; hán, tú ne unhín ke liye tapáwan biṭáyá hai, aur hadya charháyá hai. Kyá main in kámon se ṭhandhá kiyá jáún?

7 Ek únche aur buland pahár par tú ne apná palang rakhá hai, aur usí par zabíha zabh karne ko charh gayí.

8 Aur tú ne darwázon aur chaukhaṭon ke pichhwáre apní yádgárí kí 'alámaten nasb kín: aur tú ne mujh se judá hoke apne ta,ín dúsre par ughárá hai; hán, tú charhí hai, aur apná bichhauná tú ne bará bhí banáyá, aur un ke sáth 'ahd kar liyá hai; tú ne un ká bistar dost rakhá hai, tú ne us jagah ko pasand kiyá hai.

9 Tú raugan malke bádsháh ke áge safar kar gayí hai, aur apne ta,ín khúb mu'attar kiyá hai, aur apne elchí dúr dúr bheje hain, balki jahannam tak tú ne áp ko past kiyá hai.

10 Tú apne safar kí darází se thak gayí hai; tau bhí tú ne nahín kahá hai, ki Ná-ummedí kí bát hai: tú ne apne háth men mazbútí pái, is liye tú udás nahín húí.

11 Aur tú kis se darí, aur kis ká khauf kiyá, ki tú jhúṭh bolí, aur tú ne mujhe yád nahín kiyá, aur mujhe apní khátir men na rakhá? kyá main ek muddat se khámosh nahín rahá, tau bhí tú mujh se na darí?

12 Main terí sadáqat ko, aur tere kámon ko fásh karúngá, ki we tujhe kuchh naf'a na bakhshenge.

13 ¶ Jis waqt tú faryád karegí, tere buton kí jam'íyat tujhe chhuráwe; par hawá un sabhon ko urá le jáegí; ek jhonká unhen le jáegá; lekin wuh jis ká tawakkul mujh par hai, zamín ká málik hogá, aur mere muqaddas pahár ko mírás men páwegá:

14 Tab yih bát kahí jáegí, Are tum, ráh ko únchí karo, únchí karo, khúb barábar karo, merí guroh ke ráste par se us chíz ko, jo ṭhokar khilátí hai, uṭhá le jáo.

15 Kyúnki wuh jo 'álí aur buland hai, aur abad ul ábád sukúnat kartá hai, jis ká nám Quddús hai, yún farmátá hai, Main buland aur muqaddas makán men rahtá hún, aur us ke sáth bhí jo shikasta-dil aur farotan hai; ki 'ájizon kí rúh ko jiláún, aur kháksáron ke dil ko zinda karún.

16 Kyúnki main hamesha na jhagrúngá, aur main sadá gazabnák na rahúngá; ki yún hí rúh mere huzúr be-táb ho játí, aur jánen jo main ne banáín.

17 Ki main us ke lálach ke gunáh se gazabnák húá, so main ne use márá; main ne áp ko chhipáyá, aur gusse húá, is liye ki wuh us ráh par, jo us ke dil ne nikálí thí, bhaṭakke gayá thá.

18 Main ne us kí chálen dekhín, aur main hí use changá karúngá; main us ká rahbar hoúngá, aur us ko

aur us ke gam-ḳhwáron ko phir dilásá dúngá.

19 Ḳhudáwand kahtá hai, ki Main labon ká phal paidá kartá hún; Salámatí, salámatí us ko, jo dúr hai, aur us ko bhí jo nazdík hai; aur main hí use sihhat dúngá.

20 Lekin sharír jo hain, samundar kí mánind hain, jo nit mauj mártá, aur qarár pakaṛ nahín saktá, jis ká pání kíchaṛ aur chihlá uchháltá hai.

21 Merá Ḳhudá farmátá hai, ki Sharíron ke liye salámatí nahín.

LVIII BA'B.

GALA pháṛke chillá, dareg na kar, narsinge kí mánind apní áwáz buland kar, aur mere logon par un kí bagáwat ko, aur Ya'qúb ke gharáne par un kí ḳhatáon ko, záhir kar.

2 Ki we roz roz mere tálib hain, aur us guroh kí mánind, jis ne sadáqat ke kám kiye, aur apne Ḳhudá kí sunnaton ko tark na kiyá, merí ráhon ká bhed daryáft karne cháhte hain; we sadáqat kí sharí'aten mujh se talab karte hain; we Ḳhudá kí nazdíkí cháhte hain.

3 ¶ We kahte hain, Ham ne kis liye roze rakhe? tú to dekhtá nahín; aur ham ne kyún apní ján ko dukh diyá hai? tú us par liház nahín rakhtá. Dekho, tum apne roze ke din kám men mashgúl rahte ho, aur sab tarah kí saḳht mihnat logon se karáte ho.

4 Dekho, tum is maqsad se roza rakhte ho, ki jhagṛá ragṛá karo, aur ḳhabásat ke mukke máro: is tarah ká roza rakhná, jis tarah áj ke din rakhte ho, ki apní áwáz buland karte ho, so na cháhiye.

5 Kyá yih wuh roza hai, jo mujh ko pasand hai? aisá din ki us men ádmí apní ján ko dukh de, aur apne sir ko jháú kí tarah jhukáwe, aur ṭáṭ aur rákh bichháwe? Kyá tum yih roza, aur aisá din, jo Ḳhudáwand ká manzúr i nazar ho, kahoge?

6 Kyá wuh roza, jo main cháhtá hún, yih nahín, ki zulm kí zanjíren toṛen, aur júá ke bandhan kholen, aur mazlúmon ko ázád karen, balki har ek júá ko toṛ dálen?

7 Kyá yih nahín, ki tú apní roṭí bhúkhon ko khiláwe, aur miskínon ko, jo áwára hain, apne ghar men láwe, aur jab kisí ko nangá dekhe, to use pahináwe, aur tú apne hamjins se rú-poshí na kare?

8 ¶ Tab terí roshní subh kí mánind phúṭegí, aur terí 'áfiyat kí taraqqí jald záhir hogí; terí rástbází tere áge áge chalegí, aur Ḳhudáwand ká jalál terá chanḍáwal hogá.

9 Tab tú pukáregá, aur Ḳhudáwand jawáb degá; tú chilláegá, aur wuh bol uṭhegá, Main yahán hún. Agar tú us júe ko, aur unglíon se ishára karne ko, aur harzagoí ko apne darmiyán se dúr karegá;

10 Aur agar tú apne dil ko bhúkhe kí taraf máil kare, aur tú ázurda-dil ko ser kare; to terá núr tárikí men tulú' karegá, aur terí tíragí do pahar kí mánind hogí:

11 Aur Ḳhudáwand sadá terí rahnumáí karegá, aur ḳhushksálí men terá jí bharegá, aur terí haḍḍíon ko pur-magz karegá; so tú seráb bág kí mánind hogá, aur pání ke chashme kí mánind jis ká pání na ghaṭe.

12 Aur we jo tere honge, qadím wírán makánon ko ta'mír karenge, aur jo bináen pusht dar pusht ujáṛ paṛín, tú unhen phir uṭháwegá, aur tú Raḳhna ká band-karnewálá, aur ábádí ke liye Ráh ká durust karnewálá, kahláegá.

13 ¶ Agar tú sabt ko apná pánw rok rakhe, aur mere muqaddas din men apná kám na kare, aur sabt ko nafís aur Ḳhudáwand ká muqaddas aur mu'azzam kahe, aur us ko baṛá jáne, ki apne kár o bár na kare, aur apne naf'a ke kám mauqúf rakhe, aur be-fáida bát chít men use na káṭe:

14 Tab tú Ḳhudáwand men̲ masrúr hogá, aur main̲ tujhe dunyá ke únche makánon̲ par sawár karáún̲gá, aur main̲ tujhe tere báp Ya'qúb kí mírás se khiláún̲gá; kyún̲ki Ḳhudáwand hí ke mun̲h se yih irshád húá hai.

LIX BA'B.

DEKHO, Ḳhudáwand ká háth chhoṭá nahín̲, ki bachá na sake, aur us ká kán bhárí nahín̲, ki sun na sake;
2 Balki tumhárí badkáríán̲ tumháre aur tumháre Ḳhudá ke darmiyán judáí kartí hain̲, aur tumháre gunáhon̲ ne use tum se rúposh kiyá, aisá ki wuh nahín̲ suntá.
3 Kyún̲ki tumháre háth lahú se, aur tumhárí unglíán̲ badkárí se, álúda hain̲; tumháre lab jhúṭh bolte, aur tumhárí zubán sharárat kí báten̲ baktí hai.
4 Koí insáf kí bát pesh nahín̲ kartá, aur koí sachái se hujjat sábit nahín̲ kartá: we batálat par tawakkul karte hain̲, aur jhúṭh bolte hain̲; unhen̲ ziyán ká peṭ hai, we badkárí jante hain̲.
5 We nág ke anḍe seote hain̲, aur makṛí kí tarah jálá binte hain̲: wuh jo un ke anḍon̲ men̲ se kuchh kháe, mar jáegá; aur wuh jo toṛá jáe, us se afa'í niklegá.
6 Un ke jále kí poshák ban nahín̲ saktí, we apní banáwaṭ se áp ko ḍhámp nahín̲ sakte; un ke 'amal badkárí ke 'amal hain̲, aur zulm ká kám un ke háthon̲ men̲ hai.
7 Un ke pán̲w badí par dauṛte hain̲, aur we ná-haqq kí ḳhúnrezí par tez-qadam hote; un ke andeshe badkárí ke andeshe hain̲; tabáhí aur ḳharábí un kí ráhon̲ men̲ hain̲.
8 We salámatí ká rasta nahín̲ jánte, aur un kí rawishon̲ men̲ insáf nahín̲; we apne liye ṭeṛhí ráh banáte hain̲; jo koí us men̲ játá, salámatí ko na pahchánegá.
9 ¶ Is liye rástí ham se dúr hai, aur insáf hamáre nazdík nahín̲ pahunchtá; ham roshní kí ráh takte hain̲, par dekho, táríkí hai, aur jagmagáhaṭ kí, par ham andhere men̲ chalte hain̲.
10 Ham díwár ko andhe kí tarah ṭaṭolte hain̲, hán̲, yún̲ ṭaṭolte hain̲, ki goyá hamárí ánkhen̲ nahín̲; ham do pahar ko yún̲ ṭhokar kháte hain̲, ki goyá rát hotí hai; ham tandruston̲ ke darmiyán goyá murde hain̲.
11 Ham ríchhon̲ kí mánind gurráte hain̲, aur kabútaron̲ kí tarah kuṛhte hain̲; ham insáf kí ráh takte hain̲, par wuh kahín̲ nahín̲, aur naját ke muntazir hain̲, par wuh ham se dúr hai.
12 Ki hamárí bagáwaten̲ tere áge bahut hain̲, aur hamáre gunáh ek ek ham par gawáhí dete hain̲; kyún̲ki hamárí bagáwaten̲ hamáre sáth hain̲, aur ham apní badkáríon̲ ko jánte hain̲;
13 Ki ham ne bagáwat kí hai, aur Ḳhudáwand se be-ímání kí, aur apne Ḳhudá kí pairauí se kanáre ho gaye; ham zulm aur sarkashí kí báten̲ bolte the, aur jhúṭhí báten̲ dil men̲ tasauwur karke bolte the.
14 'Adálat to haṭái gayí, aur insáf dúr khaṛá ho rahá; sadáqat bázár men̲ gir paṛí, aur rástí dáḳhil nahín̲ ho saktí.
15 Hán̲, rástí gum ho gayí, aur wuh jo badí se bhágtá hai, shikár ho játá hai: Ḳhudáwand ne yih dekhá, aur us kí nazar men̲ burá ma'lúm húá, ki 'adálat nahín̲.
16 ¶ Aur us ne dekhá ki koí ádmí nahín̲, aur ta'ajjub kiyá ki koí shafá'at-karnewálá nahín̲: so us hí ke bázú ne us ke liye naját hásil kí, aur us kí rástbází hí ne use sambhálá.
17 Hán̲, us ne rástbází ko baktar ke badle pahiná, aur naját ká ḳhod us ke sir par thá; aur us ne libás kí jagah intiqám kí poshák pahiní, aur gairat ká jubba oṛhá.

18 Jaise un ke a'ámál hain, waisí
un ko jazá degá; apne bairíon par
qahr karegá, aur apne dushmanon ko
sazá degá, hán, bahrí mamálik ko púrá
badlá degá.
19 Tab we jo pachchhim men hain,
KHUDÁWAND ke nám se darenge, aur
jo púrab men hain, us ke jalál se. Jab
dushman bárh kí mánind charh áwegá,
to KHUDÁWAND kí Rúh us ke muqábil
ek nishán khará karegí.
20 ¶ Aur wuh bachánewálá Saihún
men áwegá, hán, un hi ke darmiyán
jo Ya'qúb men badí se báz áte, KHU-
DÁWAND farmátá hai.
21 Kyúnki Main jo hún, so un ke
sáth merá 'ahd yih hai, KHUDÁWAND
farmátá hai, ki Merí rúh jo tujh par
hai, aur merí báten, jo main ne tere
munh men dálí hain, tere munh se,
aur terí nasl ke munh se, aur terí nasl
kí nasl ke munh se, ab se leke abad
tak játí na rahengí; KHUDÁWAND ká
yihí irshád hai.

LX BAB.

UTH, roshan ho, ki terí roshní ái,
aur KHUDÁWAND ke jalál ne
tujh par tulú' kiyá hai.
2 Ki dekh, táríkí zamín par chhá
jáegí, aur tíragí qaumon par; lekin
KHUDÁWAND tujh par táli' hogá, aur
us ká jalál tujh par namúd hogá.
3 Aur qaumen terí roshní men, aur
sháhán tere tulú' kí tajallí men chal-
enge.
4 Apní ánkhen uthákar cháron taraf
nigáh kar; we sab ke sab ikatthe hote
hain, we tujh pás áte hain; tere bete
dúr se áwenge, aur terí betíán god men
utháí jáengí.
5 Tab tú dekhegí, aur roshan hogí;
hán, terá dil uchhlegá, aur kusháda
hogá; kyúnki samundar kí firáwání
terí taraf phiregí, aur qaumon kí daulat
tere pás faráham hogí.
6 U'nten kasrat se áke tujhe chhi-
pá lenge, Midyán aur 'Aifah ke jawán
únten; we sab jo Sabá ke hain,
áwenge; we soná aur lubán láwenge;
aur KHUDÁWAND kí ta'rífon kí bashá-
raten sunáwenge.
7 Qidár kí sárí bheren tere pás
jam'a hongí, Nabít ke mendhe terí
khidmat men házir honge; we merí
manzúrí ke wáste mere mazbah par
charháe jáenge, aur main apní shaukat
ke ghar ko buzurgí dúngá.
8 Ye kaun hain, jo badlí kí tarah
urte áte hain, aur kabútaron kí mánind
apní kábuk kí taraf?
9 Yaqínan bahrí mamálik merí ráh
takenge, aur Tarsís ke jaház pahle
áwenge, ki tere beton ko un ke rúpe
aur sone samet dúr se KHUDÁWAND
tere Khudá, aur Isráel ke Quddús ke
nám ke liye láwen; kyúnki us ne
tujhe buzurgí dí hai.
10 Aur ajnabíon ke bete terí dí-
wáren uth*wenge, aur un ke bádsháh
terí khidmat-guzárí karenge; agarchi
main ne apne qahr se tujhe márá, par
apní mihrbání se main tujh par rahm
karúngá.
11 Aur terí phátaken nit khulí
rahengí; we din rát kabhí band na
howengí; tá ki qaumon kí daulat ko
tere pás láwen, aur un ke bádsháhon
ko dhúm dhám ke sáth.
12 Ki wuh qaum, aur wuh mam-
lukat, jo terí khidmat-guzárí na karegí,
barbád ho jáwegí; hán, we qaumen
ek lakht halák kí jáengí.
13 Lubnán ká jalál tujh pás áwegá,
saro, aur sanaubar, aur deodár, ek sáth;
tá ki main apne muqaddas makán ko
árásta karún, aur apne pánwon kí
kursí ko raunaq bakhshún.
14 Aur tere gáratgaron ke bete bhí
tere áge nihure húe áwenge; hán, we
sab jinhon ne terí tahqír kí, tere pánw-
on par parenge; aur we KHUDÁWAND
ká shahr, Isráel ke Quddús ká Saihún,
terá nám rakhenge.
15 Us ke badle ki tú tark kí gayí,
aur tujh se nafrat húí, aisá ki kisí
ádmí ne terí taraf guzar bhí na kiyá,

main tujhe sharáfat i dáimí, aur pusht
dar pusht ke logon ká surúr banáúngá.
16 Tú qaumon ká dúdh bhí chús
legí, hán, bádsháhon kí chhátí chúse-
gí; aur tú jánegí, ki main KHUDÁWAND
terá bachánewálá, aur main Ya'qúb ká
Qádir terá chhuránewálá hún.
17 Main pítal ke badle soná láúngá,
aur lohe ke badle rúpá, aur lakrí ke
badle pítal, aur pattharon ke badle
lohá; aur main tere hákimon ko salá-
matí, aur tere 'ámilon ko sadáqat
banáúngá.
18 A'ge ko kabhí terí sarzamín men
zulm kí áwáz suní na jáegí, aur na ki
terí sarhaddon men kharábí yá bar-
bádí kí; tú apní díwáron ká nám Na-
ját, aur apne darwázon ká nám Sitú-
dagí rakhegí.
19 A'ge terí roshní din ko súraj se,
aur rát ko terí chándní chánd se na
hogí; balki KHUDÁWAND terá abadí
núr, aur terá Khudá terá jalál hogá.
20 Terá súraj phir kabhí na dhalegá,
aur tere chánd ká zawál na hogá; ky-
únki KHUDÁWAND terá abadí núr ho-
gá, aur tere mátam ke din ákhir ho
jáenge.
21 Aur tere log sab ke sab rástbáz
honge; we abad tak sarzamín ke wáris,
aur merí lagái húí tahní, aur mere
háth kí kárígarí thahrenge, tá ki merí
buzurgí záhir howe.
22 Ek chhote se ek hazár honge,
aur ek haqír se ek qawí guroh hogí;
main KHUDÁWAND us ke 'ain waqt
men yih sab kuchh jald karúngá.

LXI BA'B.

KHUDA'WAND Khudá kí Rúh
mujh par hai; kyúnki KHUDÁ-
WAND ne mujhe masíh kiyá, tá ki
musíbatzadon ko khush-khabaríán
dún; us ne mujhe bhejá hai, ki main
túte-dilon ko durust karún, aur qai-
díon ke liye chhútne, aur bandhúon ke
liye qaid se nikalne kí manádí karún;
2 Ki KHUDÁWAND ke sál i maqbúl
ká, aur hamáre Khudá ke intiqám ke
roz ká ishtihár dún, aur un sab ko, jo
gamzada hain, tasallí bakhshún:
3 Ki Saihún ke gamzadon ke liye
thikáná kar dún, ki un ko rákh ke
badle pagrí, aur nauhe kí jagah khushí
ká raugan, aur udásí ke badle sitáish
kí khil'at bakhshún; tá ki we sadáqat
ke darakht, aur KHUDÁWAND ke lagáe
húe paudhe, kahláwen, ki us ká jalál
záhir howe.
4 ¶ Tab we puráne ujár makánon
kí ta'mír karenge, aur qadím wiráníon
ko phir biná karenge, aur un ujáre húe
shahron ko phir banáwenge, jo pusht
dar pusht ujár pare the.
5 Pardesí á khare honge, aur tum-
háre gallon ko charáwenge, aur ajnabí
ke bete tumháre halwáhe, aur tákistán
ke rakhwále honge.
6 Par tum KHUDÁWAND ke káhin
kahláoge; we tumhen hamáre Khudá
ke khádim kahenge; tum qaumon ká
mál kháoge, aur un kí daulat tumháre
tasarruf ke liye hogí.
7 ¶ Tumhárí khijálat ke 'iwaz dú-
ná milegá; we apní ruswái ke badle
apne hisse se khush howenge: so we
apní sarzamín men do chand ke málik
honge, aur unhen dáimí shádmání
hogí.
8 Kyúnki main KHUDÁWAND insáf
ko 'azíz jántá hún, aur gáratgarí aur
zulm se nafrat rakhtá hún: so main
sachái se un ke kámon ká ajr dúngá,
aur un ke sáth ek abadí 'ahd bándh-
úngá.
9 Aur un kí nasl qaumon ke darmi-
yán námwar hogí, aur un kí aulád
ummaton ke darmiyán; sab jo unhen
dekhenge, iqrár karenge, ki yih wuh
nasl hai, jise KHUDÁWAND ne mubárak
kiyá hai.
10 Main KHUDÁWAND se nipat shád-
mán hoúngá, merí ján mere Khudá
men masrúr hogí; kyúnki us ne naját
ke kapre mujhe pahináe, us ne rástbází
kí khil'at se mujhe mulabbas kiyá, jis

tarah dulhá zínat kí chízon se áp ko sanwártá hai, aur dulhin gahná pahinke apná banáo kartí hai.

11 Kyúnki jis tarah zamín apne phal jamwátí hai, aur jis tarah bág un chízon ko, jo us men boí gayí hain, ugátá hai, usí tarah Ḳhudáwand Yahowáh sadáqat aur sitúdagí ko sárí qaumon ke huzúr ugáwegá.

LXII BA'B.

SAIHU'N kí ḳhátir main chup na rahúngá, aur Yarúsalam kí ḳhátir main dam na lúngá, jab tak ki us kí rástbází núr kí mánind na chamke, aur us kí naját roshan chirág kí tarah jalwagar na ho.

2 Tab qaumen terí rástbází, aur sáre bádsháh terí shaukat dekhenge; aur tú ek naye nám se kahláyá jáegá, jo Ḳhudáwand ká munh ḳhud tujhe rakh degá.

3 Aur tú Ḳhudáwand ke háth men daraḳhshán táj hogá, aur apne Ḳhudá kí hathelí men ek shahána afsar.

4 Tú áge ko Matrúka na kahláegí, aur terí sarzamín ká kabhí phir Ḳharába nám na hogá; balki tú Hifzíbáh kahláegí, aur terí sarzamín Ba'úláh; kyúnki Ḳhudáwand tujh se ḳhush hai, aur terí zamín ḳháwindwálí hogí.

5 ¶ Ki jis tarah jawán mard ek kunwárí 'aurat ko byáh látá hai, usí tarah we jo tujh ko ta'mír karte tujhe byáh le jáenge; aur jis tarah dulhá dulhin par ríjhtá hai, usí tarah terá Ḳhudá tujh par ríjhegá.

6 Ai Yarúsalam, main ne terí díwáron par nigahbán biṭhláe hain, we sáre din aur sárí rát kabhí chup na rahenge; tum jo Ḳhudáwand ká zikr karte ho, chupke na raho.

7 Aur jab tak wuh Yarúsalam ko qáim na kar le, aur use dunyá men sitúda karáwe, use chain karne na do.

8 Ḳhudáwand ne apne dahine háth aur apne qawí bázú kí qasam kháí hai, ki Yaqínan main áge ko terá galla tere dushmanon ko na dúngá ki kháen, aur ajnabí-záda terı mai, jis ke liye tú ne mihnat khínchí, áge ko na píenge;

9 Balki we hí, jinhon ne fasl kí hai, us men se kháenge, aur Ḳhudáwand kí madh karenge; aur we jo zaḳhíra men láe hain, use merí muqaddas bárgáhon men píenge.

10 ¶ Jáke guzar karo, ástánon par se guzro, logon ke liye ráh durust karo, ráh únchí karo, sháh-ráh únchí karo, patthar sarká do, qaumon ke liye ek jhanḍá khaṛá karo.

11 Dekh, Ḳhudáwand dunyá kí sarhaddon tak manádí kartá hai, ki Saihún kí beṭí ko kaho, Dekh, terá naját-denewálá átá hai; dekh, us ká ajr us ke sáth, aur us ká kám us ke áge hai.

12 Tab we muqaddas qaum, aur Ḳhudáwand ke chhuṛáe húe, kahláenge; aur tú Matlúba kahláwegí, aur Wuh shahr jo tark kiyá na gayá.

LXIII BA'B.

YIH kaun hai, jo Adúm se, aur ḳhúb surḳh poshák pahine húe Busrah se, átá hai? yih, jis ká libás daraḳhshán hai, aur apní tawánái kí buzurgí se ḳhirám kartá? Yih main hún, jo rástbází kí shuhrat detá hún, aur naját dene par qádir hún.

2 Kis liye terí poshák surḳh hai, aur terá libás us shaḳhs kí mánind, jo angúr ke kolhú men raundtá hai?

3 Main ne tan i tanhá angúron ko kolhú men kuchlá; aur logon men se mere sáth koí na thá; hán, main ne unhen apne gusse men latáṛá, aur apne josh men unhen raundá, aur un ká lahú mere libás par chhiṛká gayá, aur main ne apne sáre kapṛon ko najis kiyá.

4 Kyúnki intiqám ká din mere dil men hai, aur mere chhuṛáe húon ká sál á pahunchá hai.

5 Main ne nigáh kí, aur koí madadgár na thá; aur main ne ta'ajjub kiyá, ki koí sambhálnewálá na húá; so merá hí bázú naját ko apne liye

láyá, aur mere hí qahr ne mujhe sambhálá.
6 Hán, main ne apne qahr se qaumon ko latárá, aur apne gazab se unhen purza purza kiyá, aur un ke lahú ko zamín par girá diyá.
7 ¶ Main KHUDÁWAND kí shafaqat ká zikr karúngá, KHUDÁWAND hí kí sitáishon ká, us sab ke mutábiq jo KHUDÁWAND ne hamen 'ináyat kiyá hai, aur us barí mihrbání ke sabab, jo us ne Isráel ke gharáne par, apní kháss rahmaton aur firáwán shafaqaton ke mutábiq, záhir kí hai.
8 Ki us ne kahá, Yaqínan we mere hí log hain, aise larke jo bewafái na karenge; chunánchi wuh un ká bachánewálá húá.
9 Un kí sárí tangíon men wuh un ká mukhálif na húá, par us ke huzúr ke Firishte ne unhen bacháyá; us ne apní ulfat aur apní muhabbat se unhen naját dí; us ne unhen utháyá, aur qadím se hamesha unhen liye phirá.
10 ¶ Lekin we bágí húe, aur unhon ne us kí Rúh i Quds ko gamgín kiyá; is liye wuh un ká dushman ho gayá, aur wuh un se lará.
11 Phir us ne agle dinon ko, aur Músá ko, aur us kí ummat ko, yád kiyá, aur farmáyá, Wuh kahán hai jo un ko, apne galle ke chaupánon samet, samundar men se báhar láyá? wuh kahán hai, jis ne apní Rúh i Quds un ke andar dálí?
12 Jis ne Músá ke dahine háth par apne qawí bázú ko barháyá, aur un ke áge pánion ko chírá, tá ki apná aisá nám kare, jo abad tak rahe?
13 Jis ne gahrápon men se un kí rahnumái kí, ghore kí tarah, jo bayábán men chale, unhon ne thokar nahín khái?
14 Jis tarah chárpáye nasheb men utren, usí tarah KHUDÁWAND kí Rúh unhen árámgáh men lái, aur usí tarah tú ne apní qaum kí hidáyat kí, tá ki tú apne liye ek jalíl nám paidá kare.
15 ¶ A'smán par se nigáh kar, aur apne muqaddas aur jalíl maskan se dekh: terí gairat aur terí qúwat kahán hain, terí barí mayá, aur terí rahmaten jo mujh par húí thín, kyá mauqúf kí gayín?
16 Yaqínan tú hamárá Báp hai, agarchi Abirahám ham se ná-wáqif ho, aur Isráel hamen nahín pahcháne: tú, ai KHUDÁWAND, hamárá Báp hai, aur tú hamárá naját-bakhshnewálá hai; terá nám abad se hai.
17 ¶ Ai KHUDÁWAND, kyún tú ne hamen apní ráhon se gumráh kiyá? kyún tú ne hamáre dil ko sakht kiyá, ki tujh se na daren? Apne bandon kí khátir, apní mírás ke firqon kí khátir, phir á.
18 Terí qaum i muqaddas thorí muddat tak use qabze men rakhtí thí; aur ab hamáre dushmanon ne tere maqdis ko páemál kiyá.
19 Ham to un kí mánind húe, ki jin par tú ne kabhí tasallut nahín rakhí, aur jo tere nám ke nahín kahláte.

LXIV BA'B.

KA'SH ki tú ásmán ko pháre, aur utar áwe, ki tere huzúr men pahár larzish kháwen,
2 Jis tarah ág súkhí dálíon ko bártí, aur pání ág se josh mártá hai; tá ki terá nám tere mukhálifon men mashhúr howe, aur qaumen tere huzúr men larzán howen!
3 Jis waqt tú ne daraune kám kiye, jin ke ham muntazir na the, tú utar áyá, aur pahár tere huzúr kámp gaye.
4 Kyúnki ibtidá se kisí ne na suná, na kisí ke kánon tak pahunchá, aur na kisí Khudá ko, tere siwá, ánkhon se dekhá, jo apne intizár-khínchnewále ke sáth wuh aisá kuchh kare.
5 Tú us se miltá hai, jo khushí ke sáth rástbází ke kám kartá hai, aur un se, jo terí ráhon men tujhe yád rakhte hain: dekh, tú gussa húá, kyúnki ham ne gunáh kiye; lekin, is

liye ki we ráhen abadí hain, ham naját páwenge.

6 Aur ham to sab ke sab aise hain jaise nápák chíz, aur hamárí sárí rástbázíán gandí dhajjí kí sí hain, aur ham sab patte kí tarah kumhláte hain, aur hamárí badkáríán, ándhí kí mánind, hamen uṛá le gayín.

7 Siwá is ke koí nahín, jo terá nám lewe, jo áp ko ubhárke uṭhe aur terá ásrá pakṛe; pas hamárí badkárion ke sabab tú ne apná munh ham se chhipáyá, aur ham ko pighlá ḍálá.

8 Tau bhí, ai Ḳhudáwand, tú hamárá báp hai; ham máṭí hain, aur tú hamárá kumhár hai; aur ham sab ke sab tere háth ke banáe húe hain.

9 ¶ Ai Ḳhudáwand, nipaṭ gussa mat ho, aur hamárí badkáríán sadá yád na rakh: nigáh kar, dekh, ham terí minnat karte hain, ham sab tere log hain.

10 Tere pák shahr bayábán ban gaye, Saihún sunsán húá, Yarúsalam wírán hai.

11 Hamárá muqaddas aur ḳhushnumá ghar, jis men hamáre bápdáde terí sitáish karte the, ág se jaláyá gayá; aur hamárí sárí nafís chízen barbád ho gayín.

12 Ai Ḳhudáwand, kyá tú in chízon ke sabab se áp ko rokegá? kyá tú ḳhámosh rahegá, aur ham ko nipaṭ satátá rahegá?

LXV BA'B.

MAIN ne un kí taraf tawajjuh kí, jinhon ne mujh se na mángá; unhon ne mujhe páyá, jinhon ne mujhe na ḍhúnḍhá: main ne ek guroh ko, jo mere nám kí nahín kahlátí thí, kahá, Mujhe dekh, mujhe dekh.

2 Main ne ek sarkash guroh kí taraf, jo apní fikron kí pairauí men aisí ráh chaltí hai ki achchhí nahín, hamesha apne háthon ko phailáyá kiyá;

3 Aisí guroh kí taraf, jo sadá mere munh par mujhe khijáke gussa dilátí thí, aur bágon men qurbáníán kartí thí, aur khapron par ḳhushbúí jalátí thí;

4 Jo qabron men baiṭhtí thí, aur goron men rát ko káṭtí thí; jo súaron ká gosht kháti thí, aur nafratí chízon ká shorbá un ke básanon men thá;

5 Aur kahtí thí, Udhar hí khaṛá rah, mere nazdík mat á, kyúnki main tujh se ziyáda pák hún. Ye aise hain jaise dhunwán merí nák ke liye, aur jaise ág, jo din bhar jalá kartí hai.

6 Dekho, mere áge yih qalamband húá hai: so main chup na rahúngá; main badlá dúngá, balki un kí god men bhí badlá dúngá,

7 Tumhárí badkárion ká, aur tumháre bápdádon kí badkárion ká badlá ek sáth, Ḳhudáwand farmátá hai; kyúnki we paháṛon par ḳhushbúíán jaláte, aur ṭílon par merí takfír karte the; un agle kámon ká badlá main un kí god men mápke dúngá.

8 ¶ Ḳhudáwand yún farmátá hai, Jis tarah se shíra angúron ke ḳhoshe men maujúd hai, aur koí kahtá hai, Use ḳharáb na kar, ki us men barakat hai: us hí tarah main apne bandon kí ḳhátir karúngá, aur un sabhon ko halák na karúngá.

9 Aur main Ya'qúb men se ek nasl nikálúngá, aur Yahúdáh men se, jo mere paháṛ ke wáris hon; aur mere barguzíde us ke wáris honge, aur mere bande wahán basenge.

10 Aur Sarún gallon ká ghar hogá, aur 'A'kúr ká nasheb bailon ke baiṭhne ká maqám, mere un logon ke liye, jo mere tálib húe.

11 ¶ Lekin tum, jo Ḳhudáwand ko chhoṛte ho, aur mere muqaddas koh ko farámosh karte ho, aur Iqbál ke liye dastarḳhwán taiyár karte ho, aur Taqdír ke liye jám bharte ho:

12 Main tumhen gin ginke talwár ke hawála karúngá, aur tum sab zabh hone ke liye jhuk jáoge; yihí hogá, is liye ki jab main ne buláyá, tum ne jawáb nahín diyá, jab main ne kahá,

tum ne na suná, balki merí ánkhon ke áge badí kí, aur wuh chíz pasand kí, ki jis se main ná-khush húá.

13 Is liye Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai, ki Dekho, mere bande kháwenge, par tum bhúkhe rahoge; dekho, mere bande píwenge, par tum piyáse rahoge; aur dekho, mere bande shádmán honge, par tum pashemán hoge;

14 Dekho, mere bande dil kí khushí se gáenge, par tum dilgírí ke sabab nála karoge, aur jánkáhí se wáwailá karoge.

15 Aur tum apná nám apne píchhe chhoroge, jo mere barguzídon par la'nat ká bá'is hogá; kyúnki Khudáwand Yahowáh tum ko qatl karegá, aur apne bandon ko dúsre nám se buláegá:

16 Yahán tak ki jo koí zamín men apní du'á e khair kare, sachche Khudá ke nám se apní du'á e khair karegá; aur jo koí zamín men qasam kháe, sachche Khudá ke nám se qasam khá-egá; kyúnki aglí musíbaten farámosh ho gayín, aur we merí ánkhon se po-shída hain.

17 ¶ Ki dekho, main naye ásmán, aur nayí zamín ko paidá kartá hún; aur jo áge the, un ká phir zikr na hogá, aur we khátir men phir na áwenge.

18 Balki tum merí is nayí khilqat se abadí khushí aur shádmání karo; kyúnki dekh, main Yarúsalam ko khushí, aur us ke logon ko khurramí banáúngá.

19 Aur main Yarúsalam se khush hoúngá, aur apne logon se masrúr; us men rone kí sadá kabhí phir na suní jáegí, aur na nála karne kí áwáz.

20 So áge ko wahán aisá koí larká na hogá, jo kam 'umr rahe, aur na aisá koí búrhá, jo apní 'umr púrí na kare: kyúnki wuh larká hí hogá jo sau baras ká hoke mare; par gunahgár jo sau sau baras ke hoke mar jáwen, we mala'ún honge.

21 We ghar banáwenge, aur un men basenge; we tákistán lagáenge, aur un ke mewe kháenge.

22 Aur aisá na hogá ki we banáwen, aur dúsrá base; aur we lagáwen, aur dúsrá kháwe; kyúnki mere bandon ke aiyám darakht ke aiyám ke mánind honge, aur mere barguzíde apne háthon ke kám se khud fáida utháenge.

23 Un kí mashaqqat be-samara na hogí, aur we larke na janenge jo nágahán halák hon; kyúnki we apní aulád samet Khudáwand ke mubárakon kí nasl thahrenge.

24 Aur aisá hogá, ki peshtar us se ki we pukáren, main jawáb dúngá; aur we hanoz kah na chukenge, ki main sun lúngá.

25 Bheriyá aur bher ek sáth charenge, aur sher i babar bail kí mánind ghás kháegá; lekin sámp jo hai, so khák phánkegá. We mere sáre muqaddas pahár par dukh na denge, aur halák na karenge, Khudáwand farmátá hai.

LXVI BAB.

KHUDA'WAND yún farmátá hai, ki A'smán merá takht hai, aur zamín mere pánw rakhne kí chaukí; wuh ghar kahán hai, ki mere wáste banáyá cháhte? aur merí árámgáh kahán hai?

2 Ki ye sab chízen to mere háth ne banáín, aur ye sab maujúd húí hain, Khudáwand farmátá hai: lekin main us shakhs par nigáh karúngá, usí par jo garíb aur shikasta-dil hai, aur mere kalám ke sabab kámp játá hai.

3 Wuh jo bail zabh kartá, us kí mánind hai, jis ne ek ádmí ko már dálá; aur wuh jo ek barra qurbání kartá hai, us ke barábar hai, jis ne ek kutte kí gardan kátí hai; jo hadya charhátá hai aisá hai, jaise us ne súar ká lahú guzráná hai; wuh jo yádgárí ke liye lubán guzrántá, us kí mánind

hai, jis ne but ko mubárak kahá hai.
Hán̲, unhon̲ ne apní apní ráhen̲ chun
lin̲, aur un ke jí un kí nafratí chízon̲
se masrúr hain̲.
4 Main̲ bhí un ke liye musíbaton̲
ko chun lún̲gá, aur jin se we ḍarte
hain̲ unhen̲ un par ḍálún̲gá; kyún̲ki
jab main̲ ne pukárá, to kisí ne jawáb
na diyá; jab main̲ ne kahá, to unhon̲
ne na suná; balki unhon̲ ne merí
ánkhon̲ ke áge sharárat kí, aur us bát
ko iḳhtiyár kiyá, jis se main̲ ná-ḳhush
thá.
5 ¶ Ḳhudáwand kí bát suno, ai
tum jo us ke kalám ke sabab kámpte
ho; Tumháre bhái jo tumhárá kína
rakhte, aur mere nám ke wáste tum-
hen̲ ḳhárij kar dete hain̲, kahte hain̲,
Ḳhudáwand kí tamjíd kí jáegí; par
wuh tumhárí ḳhushí ke liye dikhái
degá, aur we pashemán hon̲ge.
6 Shahr kí taraf se gulgule kí áwáz!
aur haikal kí taraf se bhí áwáz! yih
Ḳhudáwand kí áwáz hai, jo apne
dushmanon̲ ko badlá detá hai.
7 Peshtar us se ki use dard lagen̲,
wuh jan parí; aur us se áge ki wuh
dard kháwe, us ko farzand i narína
paidá húá.
8 Aisí bát kis ne suní? aisí chízen̲
kis ne dekhín̲? Kyá ho saktá, ki za-
mín ko ek din men̲ janne ká dard
lage? yá ek-bárgí ek guroh paidá
howe? kyún̲ki jonhín̲ Saihún ko dard
lage, wonhín̲ wuh apne bachche jan
baiṭhí.
9 Kyá main̲ use janne ke waqt tak
láún̲, aur phir use na janáún̲? Ḳhu-
dáwand farmátá hai: kyá main̲ jo
janátá hún̲, janne se báz rakhún̲?
tumhárá Ḳhudá kahtá hai.
10 Tum Yarúsalam ke sáth ḳhushí
karo, aur us ke sabab shádmání karo,
tum sab jo us se muhabbat rakhte ho;
us ke sáth niháyat ḳhush ho, tum sab
jo us ke liye mátam karte the:
11 Tá ki tum chúso, aur us ke
tasallí-denewále pistánon̲ se ser hoo;
tá ki tum nichoṛo, aur us kí shaukat
kí firáwání se hazz úṭháo.
12 Kyún̲ki Ḳhudáwand yún̲ far-
mátá hai, Dekh, main̲ salámatí nahr
kí mánind, aur qaumon̲ kí daulat
báṛh kí mánind us pás rawán̲ karún̲-
gá: tab tum unhen̲ chúsoge, aur bagal
men̲ uṭháe jáoge, aur ghuṭnon̲ par
kudáe jáoge.
13 Jis tarah má apne beṭe ko dilásá
detí hai, usí tarah main̲ tumhen̲ dilásá
dún̲gá; Yarúsalam hí men̲ tum tasallí
páoge.
14 Aur jab tum yih dekhoge, to
tumhárá dil ḳhush hogá, aur tumhárí
haḍḍíán̲ sabze kí mánind nashw o
numá karengí; aur Ḳhudáwand ká
háth apne bandon̲ par záhir hogá,
par us ká gussa dushmanon̲ par bhaṛ-
kegá.
15 Kyún̲ki dekho, Ḳhudáwand ág
liye húe áwegá, aur us kí gáṛíán̲ gird-
bád kí mánind chalengí, tá ki josh se
apná gussa, aur átash ke shu'ala ke
sáth apná qahr un par láwe.
16 Ki ág se aur apní talwár se
Ḳhudáwand sáre bashar ká muqábala
karegá: aur Ḳhudáwand ke maqtúl
bahut se hon̲ge.
17 We jo bágon̲ ke bích men̲,
Aḳhad kí pairauí men̲, apne ta,ín̲ pák
aur táhir karte hain̲, un ke darmiyán
jo súar ká gosht, aur makrúh chízen̲,
aur chúhá kháte hain̲, we sab ke sab
faná ho jáenge, Ḳhudáwand farmátá
hai.
18 Par main̲ jo hún̲, so un ke kám
aur un ke andeshe mere huzúr hain̲;
aur aisá hogá, ki main̲ sárí ummaton̲
ko, aur gurohon̲ ko, jin kí zubánen̲
muḳhtalif hain̲, faráham karún̲gá, aur
we sab áwenge, aur merá jalál dekh-
enge.
19 Kyún̲ki main̲ un ke darmiyán
ek nishán nasb karún̲gá, aur main̲ un
ko, jo un men̲ se bach niklen̲, qaumon̲
kí taraf bhejún̲gá, ya'ne Tarsís, aur
Púl, aur Lúd ko, jo tírandáz hain̲, aur

Túbal, aur Yúnán ko, aur dúr ke bahrí
mamálik ko, jinhon ne merí khabar
nahín suní, aur merá jalál nahín de-
khá: we qaumon ke darmiyán merá
jalál bayán karenge.
20 Aur KHUDÁWAND farmátá hai,
ki We tumháre sáre bháíon ko, sárí
qaumon men se, ghoron par, aur gáríon
par, aur miyánon men, aur khach-
charon par, aur sándníon par bithláke,
KHUDÁWAND ke hadye ke liye, Yarú-
salam men mere koh i muqaddas ko
láwenge, jis tarah se baní Isráel pák
bartanon men hadya KHUDÁWAND ke
ghar men láte hain.
21 Aur KHUDÁWAND farmátá hai,
ki Main un men se káhin aur Láwí
hone ke liye lúngá.
22 Kyúnki jis tarah se naye ásmán,
aur nayí zamín, jo main banáúngá,
mere huzúr qáim rahenge, us hí tarah
tumhárí nasl, aur tumhárá nám báqí
rahegá, KHUDÁWAND farmátá hai.
23 Aur aisá hogá, ki ek naye chánd
se dúsre tak, aur ek sabt se dúsre tak,
sáre bashar 'ibádat ke liye mere huzúr
áwenge, KHUDÁWAND farmátá hai.
24 Aur we nikal nikalke un logon
kí láshon par, jo mujh se bágí húe,
nazar karenge; kyúnki un ká kírá na
maregá, aur un kí ág na bujhegí, aur
sáre bashar ko un se nafrat áwegí.

YARAMIYA'H NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHILQIYA'H ke bete Yaramiyáh
kí báten, jo Binyamín kí mam-
lukat men 'Anatútí káhinon men se
thá;
2 Jis par KHUDÁWAND ká kalám,
Amún ke bete Yahúdáh ke bádsháh
Yúsiyáh ke dinon men, us kí bádsháhat
ke terahwen baras men, názil húá.
3 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím
bin Yúsiyáh ke dinon men bhí, Ya-
húdáh ke bádsháh Sidqiyáh bin Yúsi-
yáh ke gyárahwen baras ke tamám
hone tak, Yarúsalam ke logon ke asír
ho jáne tak, jo pánchwen mahíne men
thá, názil hotá rahá.
4 KHUDÁWAND ká kalám mujh ko
pahunchá, aur us ne kahá,
5 Ki peshtar us se ki main ne tujhe
pet men khalq kiyá main tujhe jántá
thá, aur rihm men se tere nikalne ke
pahle main ne tujhe makhsús kiyá,
aur qaumon ke liye tujhe nabí thah-
ráyá.
6 Tab main ne kahá, Háe, Khudá-
wand YAHOWÁH! dekh, main bol na-
hín saktá: kyúnki larká hún.
7 ¶ Par KHUDÁWAND ne mujh ko
kahá, Mat kah, ki Main larká hún;
kyúnki jin sabhon ke pás main tujhe
bhejúngá, tú jáegá; aur sab kuchh jo
main tujhe farmáúngá, tú kahegá.
8 Tú un ke chihron ko dekhke mat
dar; kyúnki KHUDÁWAND kahtá hai,
Main tujhe chhuráne ko tere sáth
hún.
9 Tab KHUDÁWAND ne apná háth
barháke merá munh chhúá. Aur
KHUDÁWAND ne mujhe farmáyá, ki
Dekh, main ne apní báten tere munh
men dál dín.
10 Dekh, áj ke din main ne tujhe
qaumon par aur bádsháhaton par ikh-

tiyár diyá, ki ukháṛe aur ḍhá dewe, aur halák kare aur girá dewe, aur banáwe aur lagáwe.

11 ¶ Phir Ḳhudáwand ká kalám mujh ko pahunchá, aur us ne kahá, ki Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá hai? main̲ bolá, ki Bádám ke daraḳht kí ek ḍálí dekhtá hún̲.

12 Aur Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, ki Tú ne ḳhúb dekhá; kyún̲ki main̲ apne kalám ko púrá karne ke liye sawere be-dár hún̲gá.

13 Dúsri bár Ḳhudáwand ká kalám mujh par názil húá, aur us ne kahá, ki Tú kyá dekhtá hai? Main̲ ne kahá, Ubaltí húí deg dekhtá hún̲, jis ká mun̲h uttar kí taraf se hai.

14 Tab Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, ki Uttar kí taraf se wuh áfat áwegí, jo is sarzamín ke sáre báshindon̲ par hogí.

15 Kyún̲ki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Dekh, main̲ uttar kí bádsháhaton̲ ke sáre ḳhándánon̲ ko bulá-ún̲gá; aur we áwen̲ge, aur har ek apná apná taḳht Yarúsalam ke pháṭakon̲ men̲ dáḳhil hone kí ráh par, aur us kí sab díwáron̲ ke girdágird, aur Yahúdáh ke tamám shahron̲ ke muqábil, qáim karegá.

16 Aur main̲ un kí sárí sharárat kí bábat, ki unhon̲ ne mujhe chhoṛá hai, aur begáne iláhon̲ ke sámhne lubán jaláyá, aur apne hí háthon̲ ke kámon̲ ko sijda kiyá, apní ’adálat záhir karke un par hukm dún̲gá.

17 ¶ Is liye tú apní kamar bándhke uṭh khaṛá ho, aur jo kuchh main̲ tujhe farmáún̲, un se kah; un ke chihron̲ ko dekhke mat ḍar, na ho ki main̲ tujhe un ke sámhne sarásíma karún̲.

18 Kyún̲ki dekh, main̲ áj ke din tujh ko sárí sarzamín ke muqábil, aur Yahúdáh ke bádsháhon̲ ke muqábil, aur us ke amíron̲ ke muqábil, aur us ke káhinon̲ ke muqábil, aur mulk ke logon̲ ke muqábil, ek hasín shahr, aur lohe ká sutún, aur pítal kí díwár, banátá hún̲.

19 We to tere sáth laṛen̲, lekin tujh par gálib na hon̲ge; kyún̲ki Ḳhudáwand farmátá hai, Main̲ tere bacháne ko tere sáth hún̲.

II BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ká kalám mujh par názil húá, aur us ne kahá,

2 Ki Tú já, aur Yarúsalam ke sunte hí pukárke kah, ki Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, ki Main̲ terí bábat terí jawání kí mihrbání, aur tere byáh kí muhabbat ko yád kartá hún̲, jab ki tú bayábán men̲, hán̲, us sarzamín men̲ jahán̲ khetí na thí, mere píchhe píchhe chalí.

3 Isráel Ḳhudáwand ká muqaddas, aur us kí afzáish ká pahlá phal thá: sab jo use nigalte the gunahgár ṭhahre; un par balá áí, Ḳhudáwand farmátá hai.

4 Ai ahl i Ya’qúb, aur ahl i Isráel ke sab ḳhándáno, Ḳhudáwand ká kalám suno.

5 ¶ Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, ki Tumháre bápdádon̲ ne mujh men̲ kaunsí ná-insáfí pái, jo we mujh se dúr bháge, aur butlán ke pairau húe, aur áp bátil ho gaye?

6 Aur unhon̲ ne nahín̲ kahá, ki Ḳhudáwand kahán̲ hai, jo hamen̲ Misr kí sarzamín se nikál láyá, aur bayábán men̲, aur banjaṛ men̲, aur gaṛhon̲ kí sarzamín men̲, ḳhushk kí aur maut ke sáye kí sarzamín men̲, jahán̲ koí nahín̲ guzartá, aur koí ádmí búd o básh nahín̲ kartá, hamen̲ le chalá?

7 Aur main̲ tum ko bág-wálí zamín men̲ láyá, ki tum us ke mewe aur us ke achchhe phal kháo; par tum ne dáḳhil hoke merí zamín nápák kí, aur merí mírás ko makrúh karáyá.

8 Káhinon̲ ne nahín̲ kahá, ki Ḳhudáwand kahán̲ hai? aur unhon̲ ne jo sharí’at ke mu’ámale faisal karte mujhe na jáná; aur charwáhon̲ ne mujh se sarkashí kí; aur nabíon̲ ne

Ba'al ká nám leke nubúwat kí, aur un
chízon kí pairauí kí, jo ki fáida nahín
bakhshtín.
9 Is liye, KHUDÁWAND farmátá hai,
Main phir tum se bigár karúngá, aur
tumháre larkon ke larkon se bhí bigár
karúngá.
10 Kyúnki pár guzarke Kittíon ke
sáhilon men dekho, aur Qídár men
bhejke khúb socho, aur dekho, ki aisí
bát kahín húí jaisí ki yih bát hai?
11 Kyá kisí qaum ne apne iláhon ko,
jo haqíqat men Khudá nahín, badal
dálá? par merí qaum ne apne jalál ko
us se jo be-naf'a hai badlá.
12 Ai ásmáno, is se muta'ajjib ho
jáo, hán, ba-shiddat hairán ho, niháyat
muztarib hoo, KHUDÁWAND farmátá
hai.
13 Kyúnki mere logon ne do bu-
ráíán kín; unhon ne mujh jíte pání ke
sote ko chhor diyá, aur apne liye hauz
khode hain, túte húe hauz, jin men
pání nahín thahar saktá.
14 ¶ Kyá Isráel gulám thá? kyá
wuh khánazád thá? wuh kis liye lútá
gayá?
15 Jawán sher i babar us par gur-
ráte; we apní áwáz sunáte hain, aur
us ká mulk ujár dete; us ke shahr
jal gaye, wahán koí basnewálá na
rahá.
16 Baní Núf aur baní Tahfanís bhí
tere sir kí chándí ko khá játe hain.
17 Kyá tú yih apne úpar nahín
láyá hai, ki tú ne KHUDÁWAND apne
Khudá ko tark kiyá, jis waqt wuh tujh
ko ráh men le chaltá thá?
18 Aur ab Saihúr ká pání píne ko
tujhe Misr kí ráh men kyá kám hai?
aur nahr i Furát ká pání píne ko tujhe
Asúr kí ráh men kyá kám hai?
19 Terí hí sharárat terí tádíb kare-
gí, aur terí bagáwaten tujh ko sazá
dengí: ján aur dekh, ki yih burá aur
niháyat bejá kám hai, ki tú ne KHU-
DÁWAND apne Khudá ko tark kiyá
hai, aur ki merá khauf tujh ko nahín,
Khudáwand RABB ul afwáj farmátá
hai.
20 Kyúnki muddat húí ki tú ne
apná júá phár dálá, aur bandhanon ko
tor diyá, aur kahá, ki Main tábi' men na
rahúngí; hán, har ek únche pahár par,
aur har ek hare darakht ke tale, tú
ziná karne ko letí hai.
21 Main ne tujhe ek suthrí ták
lagáyá, bilkull chokhá bihan; phir tú
kyúnkar úparí angúr kí kam-qadr latá
mere liye ho gayí?
22 Harchand tú apne ko sajjí se
dhowe, aur bahut sí reh isti'amál kare,
tad bhí KHUDÁWAND Khudá kahtá
hai, Terí sharárat ká dág mere huzúr
baná rahtá hai.
23 Tú kyúnkar kahtí hai, ki Main
nápák nahín hún; main ne Ba'alím kí
pairauí nahín kí? wádí men apní rawish
dekh, aur jo kuchh tú ne kiyá hai ma'-
lúm kar: tú ek tez-rau úntní kí má-
nind hai, jo mast hoke idhar udhar
daurtí hai;
24 Máda gor-khar kí mánind, jis
kí 'ádat hai ki dasht men rahe, aur jo
hawas ke máre hawá súnghtí hai; us
kí mastí kí hálat men kaun use phirá
saktá hai? us ke dhúndhnewále thak
nahín játe; us ke mahíne men we use
páwenge.
25 Tú apne pánwon ko rok, ki we
be-jútí na ho jáwen, aur apne gale ko,
ki piyás na lage: lekin tú ne kahá, ki
Ná-ummedí kí bát hai; aisá nahín;
kyúnki main begánon par 'áshiq húí
hún, aur un ke píchhe chalúngí.
26 Jaisá ki chor jab pakrá játá hai
ruswá hotá hai, waisá hí Isráel ká
gharáná, we aur un ke bádsháh, un ke
amír, aur un ke káhin, aur un ke nabí
ruswá hote hain,
27 Jo ki káth se kahte hain, ki Tú
merá báp; aur patthar ko, ki Tú mujhe
janí hai; kyúnki unhon ne merí taraf
píth kí, aur munh nahín; par apní
musíbat ke waqt we kahenge, ki Uthke
ham ko bachá.

28 Lekin tere ma'búd kahán̲ hain̲, jinhen̲ tú ne apne liye banáyá? we uṭhen̲, agar terí musíbat ke waqt tujhe bachá saken̲; kyún̲ki, ai Yahúdáh, jitne tere shahr hain̲, utne tere ma'búd hain̲.

29 Tum káhe ko mujh se hujjat karoge? tum sab mujh se phir gaye ho, Ḳhudáwand kahtá hai.

30 Main̲ ne tumháre laṛkon̲ ko 'abas márá píṭá hai; we tarbíyat-pazír na húe; tumhárí hí talwár, pháṛnewále sher i babar kí mánind, tumháre nabíon̲ ko khá gayí hai.

31 ¶ Ai tum jo is pusht ke ho, Ḳhudáwand ke kalám ko liház karo. Kyá main̲ Isráel ke liye bayábán yá táríkí kí zamín húá? mere log kyún̲ kahte, ki Ham jahán̲ cháhen̲ phirte hain̲; phir tere pás na áwen̲ge?

32 Kyá kun̲wárí apne gahne, yá dulhin apne paṭke bhúl játí hai? par mere log beshumár dinon̲ se mujh ko bhúl gaye.

33 Kyún̲ tú apní ráh nikáltí hai ki 'ishq ká súrág le? yaqínan tú ne fáhishon̲ ko bhí apní ráhen̲ sikhláín̲.

34 Tere hí dámanon̲ men̲ be-gúnáh miskínon̲ ká ḳhún bhí páyá játá hai; main̲ ne use baṛí talásh se nahín̲ páyá, balki in sabhon̲ men̲ 'alániya dekhá.

35 Báwujúd is ke tú kahtá hai, ki Is liye ki main̲ be-qusúr hún̲, us ká gazab yaqínan mujh par se palaṭ jáegá. Dekh, main̲ tujh par hujjat sábit karún̲gá, is tere kahne se, ki Main̲ ne gunáh nahín̲ kiyá.

36 Tú apní ráh badalne ko kyún̲ itní ḍáwán̲ḍol phirtí hai? Misr se bhí tú sharminda hogí, jaise Asúr se tú sharminda húí.

37 Wahán̲ se bhí tú apne sir par háth rakhe húe nikal jáegí; kyún̲ki Ḳhudáwand ne unhen̲ jin par tú ne i'atimád kiyá haqír jáná, aur tú un se kámyáb na hogí.

III BAB.

KAHA'WAT hai, ki agar koí mard apní jorú ko nikále, aur wuh us ke yahán̲ se jáke dúsre mard kí ho jáe, to kyá wuh pahlá us pás phir jáegá? kyá wuh zamín niháyat nápák na hogí? lekin tú ne bahut se yáron̲ ke sáth ziná kiyá; tad bhí merí taraf phir, Ḳhudáwand farmátá hai.

2 Paháṛon̲ kí taraf apní ánkhen̲ uṭhá, aur dekh, kaunsí jagah hai jahán̲ tú ne suhbat na uṭháí? 'Arab kí mánind, jo bayábán men̲ hai, tú un ke liye ráhon̲ par baiṭhí; tú ne apní zinákárion̲ aur badkárion̲ se zamín ko nápák kiyá.

3 Is liye bárish nahín̲ hotí, aur ákhirí barsát nahín̲ húí; terí peshání par qahba-pan záhir hai, aur tú sharm nahín̲ mántí hai.

4 Kyá ab tú pukárke mujhe nahín̲ kahegí, ki Ai mere báp, tú merí jawání ká rahbar thá?

5 Kyá wuh sadá apná gazab rakhegá? kyá wuh use hamesha tak rakh chhoṛegá? Dekh, tú aisí báten̲ to kah chukí, lekin tujh se jitná ho saká bure kám kiye.

6 ¶ Yúsiyáh bádsháh ke dinon̲ men̲ bhí Ḳhudáwand ne mujh se kahá, Kyá tú ne dekhá hai, ki bargashta Isráel ne kyá kiyá hai? wuh har ek únche paháṛ par, aur har ek hare daraḳht ke tale gayí, aur wahán̲ zinákárí kí.

7 Aur jab wuh yih sab kuchh kar chukí, to main̲ ne kahá, ki Merí taraf phir á. Par wuh na phirí; aur us kí be-wafá bahin Yahúdáh ne yih hál dekhá.

8 Phir main̲ ne dekhá, ki jab isí bá'is se, ki us ne zinákárí kí thí, main̲ ne bargashta Isráel ko nikálá, aur use taláq-náma likh diyá, báwujúd is ke us kí be-wafá bahin Yahúdáh na ḍarí, balki us ne bhí jáke chhinálá kiyá.

9 Aur aisá húá ki us ne apne chhinále kí burái se zamín ko nápák kiyá,

aur patthar aur lakṛí ke sáth zinákárí
kí.
10 Aur báwujúd is sab ke, us kí be-
wafá bahin Yahúdáh merí taraf apne
sáre dil se na phirí, magar makr se,
KHUDÁWAND kahtá hai.
11 Aur KHUDÁWAND ne mujh se
kahá, ki Bargashta Isráel ne, be-wafá
Yahúdáh se ziyáda, apne ko sádiq
ṭhahráyá hai.
12 ¶ Já, aur uttar kí taraf pukár-
ke kah, KHUDÁWAND farmátá hai, ki
Ai bargashta Isráel, phir áo; main áge
ko tum par na ghurkúngá, kyúnki
KHUDÁWAND farmátá hai, Main rahím
hún; main sadá tak apná gazab na
rakh chhoṛúngá.
13 Sirf apní badkárí ká iqrár kar,
KHUDÁWAND farmátá hai, ki tú KHU-
DÁWAND apne Khudá se phir gayí hai,
aur har ek hare darakht ke tale be-
gánon ke sáth idhar udhar áwára phirí,
aur merí áwáz nahín suní.
14 KHUDÁWAND farmátá hai, Ai
bargashta laṛko, agarchi main ne tum
ko tark kiyá hai, tau bhí phir áo; aur
main tum ko har ek shahr men se ek
ek, aur gharáne men se do do leke,
tumhen Saihún men le áúngá:
15 Aur main tum ko apne khátir-
khwáh charwáhe dúngá, aur we tum-
hen dánái aur samajhdárí charáwenge.
16 Aur aisá hogá, KHUDÁWAND far-
mátá hai, ki jab un dinon men tum
mulk men baṛhoge, aur bahut hooge,
tab we phir na kahenge, ki KHUDÁ-
WAND ke 'ahd ká sandúq; us ká khiyál
bhí kabhí un ke dil men na áwegá; we
hargiz use yád na karenge, aur us ke
na hone se dareg na karenge; aur wuh
phir banáyá na jáegá.
17 Us waqt Yarúsalam KHUDÁ-
WAND ká takht kahláyá jáegá, aur us
men, Yarúsalam hí men, sárí qaumen
KHUDÁWAND ke nám se jam'a hongí:
aur we phir apne bure dil kí magrái
kí pairauí na karenge.
18 Unhín dinon men Yahúdáh ká
gharáná Isráel ke gharáne ke sáth
chalegá, aur we milke uttar kí zamín
men se is zamín men, jise main ne
tumháre bápdádon ko mírás men diyá,
áwenge.
19 Par main ne kahá, ki Main
kyúnkar tujhe laṛkon ke darmiyán
shámil karún, aur zamín i dilchasp,
qaumon kí sab se nafís mírás, tujhe
dún? phir main ne kahá, ki Tú mujhe
apná báp kahke pukáregí; aur tú phir
mujh se bargashta na hogí.
20 ¶ Tau bhí jis tarah se jorú be-
wafáí se apne khasam ko chhoṛ detı
hai, us hí tarah se tum ne, ai Isráel
ke gharáne, mujh se be-wafáí kí,
KHUDÁWAND kahtá hai.
21 U'nchí jagahon par ek áwáz
sunne men áí, baní Isráel ke rone aur
minnat karne kí; kyúnki unhon ne
apní ráh ṭeṛhí kí, aur KHUDÁWAND
apne Khudá ko bhúl gaye the.
22 Ai bargashta laṛko, phir áo;
main tumhárí bargashtagíán daf'a kar-
úngá. Dekh, ham tere pás áte hain,
ki tú, ai KHUDÁWAND, hamárá Khudá
hai.
23 Filhaqíqat Isráel kí naját ká
intizár karná, ki ṭílon kí taraf aur
paháṛon kí kasrat se hogí, so'abas hai;
yaqínan wuh KHUDÁWAND hamáre
Khudá se hai.
24 Kyúnki yih jo ruswáí ká bá'is
hai, hamárí jawání ke waqt se, hamáre
bápdádon ke mál ko, aur un kí bheṛon
aur bailon ko, un ke beṭon aur beṭíon
ko, nigal játí hai.
25 Ham apne nang men paṛe rahte,
aur ruswáí ham ko ḍhámptí; is liye
ki ham aur hamáre bápdáde, jawání
ke waqt se áj tak, KHUDÁWAND apne
Khudá ke khatákár hain, aur ham ne
KHUDÁWAND apne Khudá kí farmán-
bardárí na kí.

IV BA'B.

AI Isráel, agar tú phiregá, KHUDÁ-
WAND farmátá hai, to tú merí
taraf phir á: aur agar tú apní makrú-

hát ko merí nazar se dúr karegá, to tú
áwára na hogá;
2 Aur agar tú sachái, aur 'adálat,
aur sadáqat se, zinda KHUDÁWAND kí
qasam kháwegá, tab qaumen us ke
sabab apne ta,in mubárak jánengí, aur
us par fakhr karengí.
3 ¶ Kyúnki KHUDÁWAND Yahúdáh
aur Yarúsalam ke logon ko yún far-
mátá hai, ki Apní partí zamín ko apne
liye jot dálo, aur kánton ke darmiyán
mat boo.
4 Ai Yahúdáh ke logo, aur Yarú-
salam ke báshindo, KHUDÁWAND ke
liye apná khatna karáo, aur apne dil
kí khalrí utár phenko, tá na howe ki
tumhárí badkirdárion ke bá'is se merá
qahr ág kí mánind shu'ala-zan ho,
aur aisá bharke ki koí use bujhá na
sake.
5 Yahúdáh men ishtihár do, aur
Yarúsalam men is kí manádí karo, aur
kaho, ki Tum mamlukat men narsingá
phúnko; buland áwáz se pukáro, aur
kaho, ki Jam'a ho, ki hasín shahron
men chalen.
6 Tum Saihún kí men jhandá khará
karo: panáh lene ko bhágo, aur mat
thahro: kyúnki main ek balá ko, aur
halákat i shadíd ko, uttar kí taraf se
látá hún.
7 Sher i babar jhárí se niklá, aur
qaumon ke halák-karnewále ne derá
tor dálá hai; wuh apní jagah se niklá
ki terí zamín ko wírán kare; tere
shahr aise ujár honge, ki wahán insán
nám ko na rahe.
8 Is liye tum apní kamar par tát
bándho, chhátí píto, aur wáwailá karo;
kyúnki KHUDÁWAND ká bharaktá húá
qahr ham par se palat nahín játá.
9 Aur us din aisá hogá, KHUDÁ-
WAND kahtá hai, ki bádsháh ká jí aur
sardáron ke dil sust ho jáenge; aur
káhin hairat-zada, aur nabí sarásíma
honge.
10 Tab main ne kahá, Háe, ai KHU-
DÁWAND Khudá, yaqínan tú ne is
qaum ko aur Yarúsalam ko yih kahke
dagá dí, ki Tum salámat rahoge, há-
lánki talwár ján par lagí hai.
11 Us waqt is qaum ko aur Yarú-
salam ko yih kahá jáegá, ki Bayábán
kí únchí jagahon par se ek khushk
hawá merí qaum kí betí kí taraf
chalegí, usáne aur sáf karne ke liye
nahín,
12 Balki ek hawá, jo aision se sha-
díd hai, mere liye chalegí; abhí main
un par apne fatwe dúngá.
13 Dekho, wuh yún charhegá jaise
badlián, aur us kí gárián jaise ándhí;
us ke ghore 'uqábon se teztar hain.
Wáwailá ham par! ki ham barbád ho
gaye.
14 Ai Yarúsalam, tú apne dil ko
sharárat se pák kar, tá ki tú rihái páwe.
Kab tak tú bátil khiyálon ko apne dil
men jagah degá?
15 Kyúnki Dán se ek áwáz sunáí
detí hai, aur Ifráím ke pahár se taklíf
kí manádí hotí hai.
16 Qaumon ko khabar do; dekho,
Yarúsalam kí bábat manádí karo, ki
muhásara-karnewále dúr mulk se áte
hain, aur Yahúdáh ke shahron ke
muqábil lalkárenge.
17 Khet ke rakhwálon kí mánind
we use cháron taraf gherenge; kyúnki
us ne mujh se bagáwat kí, KHUDÁ-
WAND kahtá hai.
18 Terí chál aur tere kámon ne tere
liye yih hásil kiyá; yih terí sharárat
hai; yih azbaski talkh hai, wuh tere
dil ko pakar letá.
19 ¶ Merí antrián! merí antrián!
mere dil ke parde men dard hai; mere
dil kí aisí ghabráhat hai, ki main
chup nahín rah saktá, kyúnki, ai merí
ján, tú ne narsinge kí áwáz, aur laráí
kí lalkár suní.
20 Shikast par shikast kí khabar
hotí; yaqínan tamám sarzamín barbád
ho gayí; mere khaime achának, aur
mere parde ek dam men gárat kiye
gaye.

21 Kab tak main yih jhandá dekhá
karún, aur narsinge kí áwáz sunún?
22 Filhaqíqat mere log nádán hain,
unhon ne mujhe nahín pahcháná; we
be-shu'úr larke hain, aur imtiyáz nahín
rakhte: bure kám karne men chatur
hain, par nekokárí karne ke liye
samajh nahín rakhte.
23 Main ne sarzamín ko dekhá, aur
kyá dekhtá hún, ki wírán aur sunsán
hai; aflák ko bhí, ki be-núr hain.
24 Main ne paháron par nigáh kí,
aur kyá dekhtá hún, ki we kámp gaye,
aur sáre tíle zor se hile.
25 Main ne nazar kí, aur kyá
dekhtá hún, ki koí ádmí nahín; aur
sab hawáí parinde ur bhága.
26 Main ne dekhá, aur kyá dekhtá
hún, ki seráb sarzamín dasht ho gayí,
aur KHUDÁWAND ke áge, us ke qahr
kí shiddat ke áge, us ke sab shahr
barbád ho gaye.
27 Kyúnki KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Tamám mulk wírán hogá; tau
bhí main hanoz use bilkull halák na
karúngá.
28 Isí liye mulk mátam karegá,
aur úpar ke ásmán tárík honge; kyún-
ki main kah chuká, main ne iráda
kiyá hai, main us se na pachhtáúngá,
aur us se dar-guzar na karúngá.
29 Ghur-charhon aur tírandázon ke
shor se har ek bastí bhág jáegí: we
andhere jangalon men já rahenge, aur
chatánon par charh jáenge: har ek
shahr tark kiyá jáegá, aur koí ádmí
un men na rahegá.
30 Aur tú, ai barbád kí húí, kyá
karegí? Agarchi tú lál jorá pahine,
agarchi tú sonahle zewaron se apne ko
sanwáre, agarchi apní ánkhon men
surmá lagáwe, to 'abas áp ko khúbsú-
rat banáegí; tere 'áshiq tujh ko haqír
jánenge, we terí ján ke tálib honge.
31 Kyúnki main ne us 'aurat kí sí
ek áwáz jise dard lage hon, aur us kí
sí dardnák áwáz jo apná pahlá bachcha
jane, Saihún kí betí kí sadá suní, ki
wuh hámptí hai, aur apne háth phai-
láke kahtí hai, Háe mujh par, ki khú-
níon se merí ján ba-lab húí!

V BA'B.

YARU'SALAM ke kúchon men
idhar udhar dauro, aur ab dekhte
jáo, aur daryáft karo, aur us ke chauk-
on men dhúndho, agar koí ádmí wahán
mile, koí bhí ho jo insáf kartá, aur
sachái ká tálib hotá; aur main use
mu'áf karúngá.
2 Aur agarchi we kahen, ki KHUDÁ-
WAND zinda hai, tad bhí yaqínan we
jhúthí qasam kháte hain.
3 Ai KHUDÁWAND, kyá terí ánkhen
sachái par nahín hain? tú ne unhen
márá hai, par unhon ne afsos nahín
kiyá; tú ne unhen gárat kiyá, par we
tarbíyat-pazír na húe; unhon ne apne
chihron ko chatán se sakhttar banáyá;
unhon ne phirne se inkár kiyá hai.
4 Tab main ne kahá, ki Yaqínan ye
'awámm hain; we jáhil hain; kyúnki
we KHUDÁWAND kí ráh, aur apne
Khudá kí 'adálat se, ágáh nahín hain.
5 Main kháss logon ke pás jáúngá,
aur unhen bolúngá, kyúnki we KHU-
DÁWAND kí ráh, aur apne Khudá kí
'adálat se zarúr wáqif honge; par un
hon ne bilkull júá torá hai, aur ban-
dhanon ko jhatká dálá hai.
6 Is liye jangal ká sher i babar
unhen pháregá, shám ká bheriyá un-
hen halák karegá, tendúá un ke shahr-
on kí ghát men baithá rahegá: jo koí
un men se nikle, phárá jáegá; kyúnki
un kí sarkashíán bahut huin, aur un
kí bagáwaten barh gayín.
7 ¶ Yih terá kám main kyúnkar
mu'áf karún? tere farzandon ne mujh
ko chhorá, aur un kí qasam khái jo
Khudá nahín hain: agarchi main ne
unhen pet bhar khiláyá thá, tad bhí
unhon ne zinákárí kí, aur pare bándhke
qahba-khánon men ikatthe húe.
8 We pet-bhare ghoron ke mánind
hain: we subh sawere uthke har ek

ne apne parosí kí jorú par mastí se hinhinání kiyá hai.
9 KHUDÁWAND kahtá hai, ki In báton ke liye kyá main badlá na lúngá, aur aisí qaum se merá jí intiqám na legá?
10 ¶ Tum us kí díwáron par charho, aur torte jáo, par bilkull kharáb na karo; us kí charhtí húí dálián chhánto, kyúnki we KHUDÁWAND kí nahín hain.
11 Kyúnki KHUDÁWAND kahtá hai, ki Isráel ke gharáne aur Yahúdáh ke gharáne ne mujh se niháyat be-wafáí kí.
12 Unhon ne KHUDÁWAND se inkár kiyá hai, aur kahá, ki Wuh nahín hai; ham par hargiz áfat na áwegí, aur talwár aur kál ko ham na dekhenge.
13 Aur nabí jo hain so hawá ho gaye, aur kalám un men nahín hai; unhon par aisá hí hogá.
14 Pas KHUDÁWAND RABB ul afwáj yún kahtá hai, Is liye ki tum yih bát kahte ho, so dekho, main apne kalám ko tere munh men ág, aur is qaum ko lakrí, banáúngá, aur wuh unhen bhasam kar degí.
15 Ai Isráel ke gharáne, dekho, main tum par ek qaum dúr se charhá láúngá, KHUDÁWAND kahtá hai; wuh zabardast qaum hai, wuh qadím qaum hai, wuh aisí qaum hai, jis kí zubán tú nahín jántá, aur jo kuchh we kahte hain tú nahín samajhtá.
16 Un kí tarkash khulí húí qabr kí mánind hai; we sab bahádur hain.
17 Terí fasl ká anáj, aur terí rotí, jo tere beton aur betíon ke kháne kí thí, we khá jáenge; terí gáe bher we chat karenge; tere angúr aur terí anjír we kháenge; tere hasín shahron ko, jin par terá ásrá hai, we talwár se wírán kar denge.
18 Báwujúd is ke KHUDÁWAND kahtá hai, ki Un hí dinon men bhí main tumhen bilkull halák na karúngá.
19 ¶ Aur yún hogá, ki jab tum log kahoge, ki KHUDÁWAND hamáre Khudá ne yih sárá sulúk ham se kyún kiyá, tab tú unhen kahegá, ki Jis tarah se tum logon ne mujhe chhor diyá, aur apní sarzamín men begáne ma'búdon kí bandagí kí, us hí tarah tum us sarzamín men, jo tumhárí nahín hai, begáne logon kí bandagí karoge.
20 Ya'qúb ke gharáne men yih bát ishtihár karo, aur Yahúdáh men us kí manádí karo, aur kaho,
21 Ab ise sun, ai nádán aur be-'aql qaum, jo ánkhen rakhtí hai, par dekhtí nahín, jo kán rakhtí hai, par suntí nahín;
22 KHUDÁWAND kahtá hai, Kyá tum mujh se nahín darte? kyá tum mere huzúr nahín thartharáte, jis ne ret ko samundar kí hadd par ek aise qadím hukm se qáim kiyá, ki wuh us se barh nahín saktá: aur harchand us kí lahren báham parí uchhaltí hain, tad bhí we gálib nahín hotín; harchand we shor karen, tad bhí we us se guzar nahín saktín?
23 Lekin is qaum ká dil bágí aur sarkash hai; unhon ne sarkashí kí, aur gaye guzre.
24 Unhon ne apne dil men nahín kahá, ki Ham KHUDÁWAND apne Khudá se daren, jo mausim par aglí aur pichhlí bárishon ko detá hai: wuh hí fasl ke muqarrarí hafton ko hamáre liye maujúd kar rakhtá hai.
25 ¶ Tumhárí badkárion ne yih chízen tum se phiráín, hán, tumhárí khatákárion ne in achhchhí chízon ko tum se báz rakhá.
26 Kyúnki merí qaum ke darmiyán sharír log páe játe hain; we phandá lagánewálon kí mánind ghát men baithte hain; we jál phailáte, we ádmíon ko pakarte hain.
27 Jaise ki pinjrá chiriyon se bhará hai, taise un ká ghar makr se bhará hai: isí liye we bare aur máldár ho gaye.

28 We moṭe ho gaye, we chikne
hain: we bure kámon men sharíron se
sabqat le játe: we faryád ko, yatímon
kí faryád ko, nahín sunte, tau bhí we
kámyáb rahte: aur muhtájon ká insáf
nahín karte.
29 Khudáwand kahtá hai, Kyá
main in báton ká badlá na lún? aur
kyá merí rúh aisí qaum se intiqám na
legí?
30 ¶ Ek hairat-afzá aur haulnák
kám mulk men húá;
31 Ambiyá áyande kí jhúṭhí khab-
aren dete hain, aur káhin un ke wasíle
hukm-ráni karte hain, aur mere log
aisí báton ko pasand karte hain; ab,
tum us ke ákhir men kyá karoge?

VI BÁB.

Ai baní Binyamín, tum sab Yarú-
salam ke darmiyán se panáh ke
liye bhág niklo, aur Taqú'a men nar-
singá phúnko; aur Bait-Hakkáram
men ek nishán khará karo: ki uttar
kí taraf se ek balá, aur barí halákat
átí hai.
2 Main Saihún kí beṭí ko, jo shakíl
aur náznín hai, halák karúngá.
3 Charwáhe apne gallon ko liye húe
us pás áwenge, aur girdágird us ke
muqábil khaime khare karenge; har
ek apní apní jagah men charáwegá.
4 Tum us se larne kí taiyárí karo;
utho, aur ham do pahar ke waqt char-
haí karen. Ham par afsos hai! ki din
dhaltá hai, aur shám ke sáye barh játe
hain.
5 Uṭho, rát ko charh chalen, aur us
ke qasron ko dhá den.
6 ¶ Kyúnki Rabb ul afwáj yún
kahtá hai, ki Darakht káṭ dálo, aur
Yarúsalam ke muqábil damdama bán-
dho: yih wuh shahr hai, jis ko cháhiye
ki barí sazá dí jáwe; us ke darmiyán
har tarah ká zulm hai.
7 Jis tarah se sotá apná pání uch-
háltá hai, us hí tarah wuh apní kha-
básat ko uchhál rahí hai; zulm aur
sitam kí sadá us men suní játí hai;
har dam mere sámhne dukh dard aur
zakhm hain.
8 Ai Yarúsalam, tarbíyat-pazír ho,
tá na howe ki merá dil tujh se ghaṭ
jáe; na ho ki main tujhe wírán karún,
aur zamín be-chirág banáún.
9 ¶ Rabb ul afwáj yún kahtá hai,
ki Jo Isráel men se báqí rahen, un ko
we angúr kí mánind bilkull toṛ lenge:
tú apná háth, un kí mánind jo angúr
ko toṛte hain, ṭokríon men phir dákhil
kar.
10 Main kis se kahún aur kis ko
chitáún, tá ki we sunen? dekh, un ke
kán ná-makhtún hain, yahán tak ki
we sun nahín sakte: dekh, Khudá-
wand ká kalám un ke liye hiqárat ká
bá'is hai, we us se khush nahín hote.
11 Is liye main Khudáwand ke
qahr se labrez hún; us ke sahne se
main thak gayá hún; main use báhar
ke sáre larkon par, aur jawánon kí
jamá'at par undelúngá: kyúnki khasam
apní jorú ke sáth, aur búṛhá us samet
jo púrí 'umr ká hai, pakrá jáegá.
12 Aur un ke ghar, kheton aur
jorúon samet, auron ke ho jáenge:
kyúnki Khudáwand kahtá hai, ki
Main apná háth us sarzamín ke bá-
shindon par barháúngá.
13 Is liye ki chhoṭon se baron tak
sab ke sab lálchí hain; aur nabí se
káhin tak har ek jhúṭhá mu'ámala
kartá hai.
14 Kyúnki we merí qaum kí beṭí
ke gháo ko yih kahke faqat záhiran
changá karte hain, ki Salámatí, salá-
matí; hálánki salámatí nahín hai.
15 Cháhiye thá, is liye ki unhon ne
makrúh kám kiye the, ki we sharminda
howen, par we zarra sharminda na húe,
aur na unhon ne khijlat uṭhái; is
wáste we un ke darmiyán jo girá
cháhte hain, girenge; Khudáwand
kahtá hai, ki Jis waqt main un se
badlá lúngá, we giráe jáenge.
16 Khudáwand yún kahtá hai, ki
Ráhon par khare ho, aur dekho, aur

puráne raston kí bábat púchho, ki
bhalí ráh kahán hai? usí men chalo,
ki tum apne jíon men árám páoge.
Par unhon ne kahá, ki Ham us men
na chalenge.
17 Aur main ne tumháre úpar nigah-
bán bhí thahráe, aur kahá, ki Narsinge
kí áwáz suno. Par unhon ne kahá, ki
Ham na sunenge.
18 ¶ Is sabab, ai qaumo, suno, aur
ai jam'a kiye húe logo, ma'lúm karo,
ki un ke darmiyán kyá hai.
19 Ai zamín, sun: dekh, main is
qaum par áfat láúngá, jo un ke ande-
shon ká phal hai, is liye ki unhon ne
merí báton ko na máná, aur merí
sharí'at ko radd kar diyá hai.
20 Kis fáide ke liye Sabá se lubán,
aur dúr mulk se khushbúdár úkh mujh
tak áte hain? terí sokhtaní qurbáníán
mujhe pasand nahín hain, aur tere
zabíhe khush nahín áte.
21 Isí liye Khudáwand yún kahtá
hai, ki Dekh, main thokar-khilánewálí
chízen is qaum ke áge dál dúngá, aur
báp aur bete ikatthe thokar kháke un
par girenge, parosí aur us ká dost ek
sáth halák honge.
22 Khudáwand yún kahtá hai, ki
Dekh, uttar kí mamlukat se ek qaum
átí hai, aur dunyá kí sarhaddon se ek
barí guroh barpá kí jáegí.
23 We kamán aur neza isti'amál
karte; we sang-dil hain, aur rahm
nahín karte; un ke ná'ron kí sadá
samundar kí mánind hai; aur ghoron
par sawár hote, aur jangí mardon ke
mánind tere muqábil, ai Saihún kí betí,
we saff bándhte hain.
24 Ham ne un ká shuhra suná hai:
hamáre háth dhíle ho gaye; ham jan-
newálí 'aurat kí mánind musíbat men
aur dard men giriftár hain.
25 Maidán men mat jáo, aur ráh
men mat phiro; kyúnki dushman kí
talwár aur khauf har taraf hai.
26 ¶ Ai merí qaum kí betí, kamar
par tát bándh, aur rákh men lot; áp
ko, us ki mánind jis ká iklautá betá
mar jáwe, mátam kí shakl baná, aur
dil-kharásh nauha kar; kyúnki gárat-
gar ham par achának áwegá.
27 Main ne tujhe apní qaum ke liye
parakhnewálá aur jánchnewálá tháh-
ráyá, ki tú un kí ráhon ko jáne aur
parakhe.
28 We sab ke sab niháyat sarkash
hain; we gíbat ko kiyá karte hain;
we to támba aur lohá hain; we sab ke
sab kharáb karnewále hain.
29 Dhaunkní jal gayí, sísá ág se
bhasam ho gayá; kaserá be-fáida
gudáz kartá hai; kyúnki sharír alag
nahín hote.
30 Khotí chándí log un ká nám
rakhenge, ki Khudá ne unhen radd
kar diyá hai.

VII BA'B.

Yih wuh kalám hai jo Khudáwand
kí taraf se Yaramiyáh ko pahun-
chá, aur us ne kahá hai,
2 Tú Khudáwand ke ghar ke
phátak par khará ho, aur wahán is
kalám ká ishtihár de, aur kah, ki Ai
Yahúdáh ke sab log, jo Khudáwand kí
bandagí ke liye in phátakon se dákhil
hote ho, Khudáwand ká kalám suno.
3 Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá,
yún farmátá hai, ki Apní apní ráh aur
apne apne kám sudháro, tab main
tumhen is makán men basne dúngá.
4 Tum yih kahte húe jhúthí báton
par ásrá mat rakho, ki Khudáwand
kí haikal, Khudáwand kí haikal,
Khudáwand kí haikal ye hain.
5 Kyúnki agar tum apní apní ráh
aur apne apne kám sar-á-sar durust
karo, agar tum insán aur us ke ham-
sáye ke darmiyán sab tarah se insáf
karo;
6 Agar tum pardesí aur yatím aur
bewa par zulm na karo, aur is makán
men be-gunáh ká khún na baháo, aur
begáne ma'búdon kí pairauí, jis men
tumhárá nuqsán hai, na karo:
7 To main tum ko is makán men,

aur is sarzamín men, jise main ne
tumháre bápdádon ko hamesha ke liye
diyá hai, barábar basne dúngá.
8 ¶ Dekho, tum jhúṭhí báton par,
jo súdmand nahín ho saktín, i'atimád
karte ho.
9 Kyá tum chorí karoge, ḳhún
karoge, zinákárí karoge, jhúṭhí qasam
kháoge, aur Ba'al ke áge lubán jaláoge,
aur gair-ma'búdon kí, jinhen tum nahín
jánte the, pairauí karoge;
10 Aur mere huzúr is ghar men, jo
mere nám ká kahlátá hai, áke khaṛe
hoge, aur kahoge, ki Ham ne ḳhalásí
páí; tá ki ye sab nafratí kám karo?
11 Kyá yih ghar, jo mere nám ká
kahlátá hai, tumhárí ánkhon men
choron ká khoh hai? Dekh, Ḳhudá-
wand kahtá hai, ki Main hí ne yih
dekhá hai.
12 Pas ab mere us makán men, jo
Sailá men thá, jis par main ne pahle
apne nám ko qáim kiyá thá, jáo, aur
dekho, ki main ne apní guroh Isráel kí
burái ke sabab use kyá kiyá.
13 Aur ab isí liye ki tum logon ne
ye sab kám kiye, Ḳhudáwand kahtá
hai, aur main ne sawere uṭhke tum ko
kahá, aur kahtá hí rahá, par tum ne
na suná; aur main ne tumhen buláyá,
par tum ne jawáb na diyá;
14 So main is ghar se, jo mere nám
se kahláyá, jis par tumhárá i'atimád
hai, aur is makán se, jise main ne
tumhen aur tumháre bápdádon ko
diyá, wuhí karúngá jo main ne Sailá
se kiyá hai.
15 Aur main tumhen apne sámhne
se nikál dúngá, jis tarah se main ne
tumhárí sárí birádarí, Ifráím kí bilkull
nasl ko, nikál diyá hai.
16 Isí bá'is se tú is qaum ke liye
du'á mat máng, aur un ke wáste áwáz
buland na kar, aur na minnat kar, aur
mujh se shafá'at na kar; ki main terí
na sunúngá.
17 ¶ Kyá tú nahín dekhtá, jo
kuchh we Yahúdáh ke shahron men,
aur Yarúsalam ke kúchon men karte
hain?
18 Ki laṛke lakṛíán chunte hain, aur
báp ág sulgáte hain, aur 'auraten áṭá
gúndhtí hain, tá ki ásmán kí malika
ke liye kulícha banáwen, aur begáne
ma'búdon ko tapáwan tapáwen, ki
mujhe gussa diláwen.
19 Ḳhudáwand kahtá hai, ki Kyá
we mujhí ko gusse men láte hain? kyá
we áp apní zard-rúí ke liye apne ko
gusse men nahín láte?
20 Isí wáste Ḳhudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Dekh, merá gazab
aur merá qahr is makán par, aur
insán par, aur haiwán par, aur maidán
ke daraḳhton par, aur zamín ke paid-
áwár par, ḍhálá jáegá, aur wuh bhaṛ-
kegá, aur bujhegá nahín.
21 ¶ Rabb ul afwáj, Isráel ká
Ḳhudá, yún farmátá hai, ki Apne
zabíhon par apní soḳhtaní qurbáníán
bhí baṛháo, aur gosht kháo.
22 Kyúnki jis din main tumháre
bápdádon ko Misr kí zamín se nikál
láyá, unhen soḳhtaní qurbání aur
zabíhe kí bábat kuchh nahín kahá,
aur hukm nahín diyá:
23 Balki unhen itná hí kahke main
ne hukm diyá, ki Merí áwáz ke shana-
wá ho, aur main tumhárá Ḳhudá
hoúngá, aur tum mere log hoge; aur
us sárí ráh men chalo, jo main tumhen
farmáún, tá ki tumhárá bhalá howe.
24 Lekin unhon ne na suná, na kán
lagáyá, balki apní maslahaton aur
apne bure dil kí zidd par chale, aur
palaṭ gaye, aur áge na baṛhe.
25 Jis din se tumháre bápdáde Misr
kí zamín se nikal áe, áj ke din tak,
main ne tumháre pás apne sáre khid-
mat-guzár nabíon ko bhejá; main ne
har roz subh sawere uṭhke unhen
bhejá hai;
26 Lekin unhon ne merí na suní,
aur apná kán na lagáyá, balki apní
gardan saḳht kí; unhon ne apne báp-
dádon se ziyáda badkárí kí.

27 Agarchi tú ye sárí báte<u>n</u> un se
kahegá, lekin we terí na sune<u>n</u>ge;
agarchi tú unhe<u>n</u> buláwegá, lekin we
tujhe jawáb na de<u>n</u>ge.
28 So tú un ko kah, ki Yih wuh
qaum hai, jo Ḳhudáwand apne Ḳhu-
dá kí áwáz nahí<u>n</u> suntí, aur tambíh
nahí<u>n</u> mántí; sachái gir gayí, aur un
ke mu<u>n</u>h se játí rahí.
29 ¶ Ai Yarúsalam, apne bál mun-
ḍá, aur phenk de, aur únchí jagaho<u>n</u>
par jáke nauha kar; kyú<u>n</u>ki Ḳhudá-
wand ne us nasl ko, jis par us ká qahr
bhaṛká thá, mardúd kiyá, aur tark
kar diyá hai.
30 Ki baní Yahúdáh ne merí nazar
me<u>n</u> burái kí, Ḳhudáwand kahtá hai:
us ghar me<u>n</u>, jo mere nám ká kahlátá
hai, unho<u>n</u> ne apní makrúhát rakhí<u>n</u>,
ki use nápák kare<u>n</u>.
31 Aur unho<u>n</u> ne Túfat ke únche
makán, jo Bin-Hinnúm kí wádí me<u>n</u>
hai<u>n</u>, banáe, ki apne beṭo<u>n</u> aur beṭío<u>n</u>
ko ág me<u>n</u> jaláwe<u>n</u>, jis ká mai<u>n</u> ne
hukm nahí<u>n</u> diyá, aur mere dil me<u>n</u> is
ká ḳhiyál bhí áyá na thá.
32 ¶ Is liye, dekh, we din áte hai<u>n</u>,
Ḳhudáwand kahtá hai, ki áge ko yih
Túfat nahí<u>n</u> kahláegí, aur na Bin-
Hinnúm kí wádí, balki wádí ul qatl
kahláegí; aur we Túfat me<u>n</u> yahá<u>n</u> tak
gáṛe<u>n</u>ge, ki jagah na rahegí.
33 Aur is qaum kí láshe<u>n</u> hawái
parindo<u>n</u> aur dashtí charindo<u>n</u> kí
ḳhurák ho<u>n</u>gí; aur koí unhe<u>n</u> na
há<u>n</u>kegá.
34 Tab mai<u>n</u> Yahúdáh ke shahro<u>n</u>
me<u>n</u> aur Yarúsalam ke bázáro<u>n</u> me<u>n</u>,
ḳhushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz, dulhe
kí áwáz, aur dulhin kí áwáz, mauqúf
karú<u>n</u>gá; ki zamín wírán hogí.

VIII BA'B.

KHUDA'WAND farmátá hai, ki
Us waqt we Yahúdáh ke bád-
sháho<u>n</u> kí haḍḍíá<u>n</u>, aur us ke sardáro<u>n</u>
kí haḍḍíá<u>n</u>, aur káhino<u>n</u> kí haḍḍíá<u>n</u>,
aur nabío<u>n</u> kí haḍḍíá<u>n</u>, aur Yarúsalam
ke báshindo<u>n</u> kí haḍḍíá<u>n</u>, un kí qabro<u>n</u>
me<u>n</u> se nikál láwe<u>n</u>ge;
2 Aur un ko suraj, aur chánd, aur
sáre ásmání lashkar ke áge, jinhe<u>n</u> we
dost rakhte the, aur jin kí ḳhidmat
karte the, aur jin ke we pairau the,
aur jin se saláh lete the, aur jin ke
áge unho<u>n</u> ne sijda kiyá, bichháe<u>n</u>ge
we sameṭí na jáe<u>n</u>gí, aur na gáṛí já-
e<u>n</u>gí, balki we rú e zamín par khád kí
tarah ho<u>n</u>gí.
3 Aur we sáre log, jo is bure ghar-
áne me<u>n</u> se báqí rahe<u>n</u>ge, un sab báqí
makáno<u>n</u> me<u>n</u>, jahá<u>n</u> jahá<u>n</u> mai<u>n</u> un-
he<u>n</u> há<u>n</u>k dú<u>n</u>, maut ko zindagí se
ziyáda cháhe<u>n</u>ge, Rabb ul afwáj far-
mátá hai.
4 ¶ Is ke siwá tú unhe<u>n</u> kahegá,
ki Ḳhudáwand yú<u>n</u> kahtá hai, Kyá
we gire<u>n</u>ge aur phir na uṭhe<u>n</u>ge? kyá
wuh phir jáegá, aur phir na áegá?
5 Pas Yarúsalam ke ye log kyú<u>n</u>
hamesha kí bargashtagí ke sáth bar-
gashta hote? we makr se lipṭe húe
hai<u>n</u>, aur phir áne se inkár karte.
6 Mai<u>n</u> ne kán lagáyá aur suná;
we achchhí báte<u>n</u> nahí<u>n</u> bolte; kisí
ne apní burái se tauba karke nahí<u>n</u>
kahá, ki Mai<u>n</u> ne kyá kiyá? har ek
apní ráho<u>n</u> par phirke chalá, jis tarah
ghoṛá jang-gáh me<u>n</u> dauṛtá hai.
7 Há<u>n</u>, hawái laqlaq apne muqarrar
waqto<u>n</u> ko jántí hai; aur qumrí, aur
abábíl, aur chakwá, apne áne ká waqt
pahchán lete hai<u>n</u>; par merí qaum
Ḳhudáwand kí 'adálat ko nahí<u>n</u> pah-
chántí hai.
8 Tum kyú<u>n</u>kar kahte ho, ki Ham
to dánishmand, aur Ḳhudáwand kí
sharí'at hamáre pás hai? Dekh, ha-
qíqat me<u>n</u> us ne use 'abas baná rakhá
hai; naql-nawíso<u>n</u> ká qalam bátil hai.
9 Dánishmand sharminda húe, we
hairán húe, aur pakṛe gaye: dekh,
unho<u>n</u> ne Ḳhudáwand ke kalám ko
haqír jáná; to un me<u>n</u> kyá dánái ho
saktí hai?
10 Isí liye mai<u>n</u> un kí joruá<u>n</u> auro<u>n</u>

ko, aur un ke khet unhen, jo un ke
wáris honge, dúngá; kyúnki we sab,
chhote se bare tak, lálchí hain, aur nabí
se káhin tak har ek dagábází kartá hai.
11 Aur unhon ne merí qaum kí
betí ke gháo ko yih kahke faqat tanik
changá kiyá, ki Salámatí, salámatí;
jab ki salámatí na thí.
12 Kyá we, jis waqt unhon ne
makrúh kám kiyá thá, sharminda
húe? nahín, we zarra sharminda na
húe; we khijlat utháne ko nahín ján-
te; is wáste girnewálon ke darmiyán
we bhí girenge: KHUDÁWAND kahtá
hai, Jis waqt main un se badlá lúngá,
we bhí dagmagáke girenge.
13 ¶ Main unhen sar-á-sar faná
karúngá, KHUDÁWAND kahtá hai; ták
men angúr na honge, aur anjír ke
darakhton men anjír na honge, aur
patte bhí súkh jáenge; aur main un
ke liye we log muqarrar karúngá, jo
unhen dabáwenge.
14 Ham kyún chup cháp baith
rahte? áo, ikatthe howen, aur muh-
kam shahron men já ghusen, aur
wahán chupke ho rahen; kyúnki
KHUDÁWAND hamáre Khudá ne ham-
en chup karáyá hai, aur hamen halá-
hal ká pání píne ko diyá, is liye ki
ham KHUDÁWAND ke khatákár hain.
15 Ham salámatí ke muntazir the,
par khairíyat mutlaq na húí; aur
sihhat páne ke waqt ke, aur dekh,
dahshat!
16 Us ke ghoron ke farráne kí áwáz
Dán se suní játí hai: us ke bhárí
badanwálon ke hinhináne kí áwáz se
tamám zamín kámp gayí hai: ki we
áe, aur zamín ko, aur sab kuchh jo us
men hai, aur shahr ko bhí, us ke
báshindon samet, sab ko nigal játe.
17 Ki dekh, main tumháre darmi-
yán sámpon ko aur nágon ko bhejún-
gá, jin par mantar kárgar na hogá,
aur we tumhen kátenge, KHUDÁWAND
kahtá hai.
18 ¶ Mere andar kí khushí gam-
gíní hai; merá dil mujh men sust ho
gayá.
19 Dekh, merí qaum kí betí ke nále
kí áwáz dúr mulk se átí;—Kyá KHU-
DÁWAND Saihún men nahín? kyá us
ká bádsháh us ke darmiyán nahín?
We kyún apní taráshí húí múraton
se, aur begána butlánon se, mujh ko
gusse men láe?
20 Dirau ká waqt guzrá, garmí ke
aiyám tamám húe, aur ham ne riháí
nahín páí.
21 Merí qaum kí betí kí shikastagí
ke sabab main shikasta-dil húá; main
kurhtá rahtá hún; hairat ne mujhe
giriftár kar liyá.
22 Kyá Jili'ád men raugan i balsán
nahín hai? kyá wahán koí tabíb
nahín? merí qaum kí betí kyún chan-
gí nahín hotí?

IX BA'B.

AI kásh ki merá sir pání hotá, aur
merí ánkhen ánsúon ká sotá!
tab main apní qaum kí betí ke maq-
túlon par din aur rát rotá.
2 Kásh ki mere liye bayábán men
musáfiron ke rahne ká makán hotá!
to main apní qaum ko chhor detá, aur
un men se nikal játá, kyúnki we sab
zinákár hain, be-wafáon kí jamá'at.
3 We apní zubánon ko kamán kí
mánind jhúth bolne ke liye khínchte
hain, aur sachái ke liye sarzamín men
diler nahín hain; kyúnki we burái se
burái tak barh játe, aur mujh ko
nahín jánte, KHUDÁWAND kahtá hai.
4 Har ek apne sáthí se hoshyár
rahe, aur tum kisí bhái par i'atimád
na karo; kyúnki har ek bhái dagá ke
sáth píchhe se pánw atká degá, aur
har ek hamsáya gíbat kartá húá phi-
regá.
5 Aur har ek apne parosí ko fareb
degá, aur sach sach na bolegá; unhon
ne apní zubán ko jhúth bolná sikhlá-
yá, aur burái karne men jánfishán ho
rahe.
6 Terí búd o básh ká maqám fareb

ke darmiyán hai; fareb se unhon ne
mujhe pahchánne ká inkár kiyá, KHU-
DÁWAND kahtá hai.
7 Is liye RABB ul afwáj yún kahtá
hai, Dekh, main un ko pighlá dálúngá
aur unhen ázmáúngá; ki apní qaum
kí betí kí bábat kyá aur kar sakún?
8 Un kí zubán tír i qátil kí má-
nind hai: wuh makr kí bát boltí hai:
har ek apne parosí ko munh se salám
kahtá, par bátin men us kí ghát men
lagá hai.
9 ¶ KHUDÁWAND kahtá hai, ki Kyá
main in kámon par unhen sazá na
dúngá? kyá aisí qaum se merí rúh
intiqám na lewe?
10 Main paháron ke sabab roná
pítná karúngá, aur bayábán kí cha-
rágáhon ke liye wáwailá, kyúnki we
yahán tak jal gayín, ki koí un kí
taraf nahín guzartá; chaupáyon kí
áwáz log nahín sunte: hawáí parinde
aur charinde bhág gaye; we játe rahe.
11 Main Yarúsalam ko dher dher
aur gídaron ká gár kar dúngá; aur
main Yahúdáh ke shahron ko yahán
tak wírán karúngá, ki koí báshinda
na rahegá.
12 ¶ 'Aqlmand ádmí kaun hai, tá
ki ise samjhe? aur wuh kaun hai, jis
se KHUDÁWAND ke munh ne kahá, ki
wuh use záhir kare, ki sarzamín kis
liye wírán húí, aur bayábán kí má-
nind jal gayí, ki koí nahín guzartá?
13 KHUDÁWAND yún kahtá hai, Isí
liye ki unhon ne merí sharí'at ko, jo
main ne un ke áge rakhí thí, tark kar
diyá hai, aur merí áwáz ko na suná,
aur us ke muwáfiq na chale;
14 Balki unhon ne apne magre
dilon kí, aur Ba'alím kí, pairauí kí, jis
tarah se un ke bápdádon ne unhen
sikháyá thá:
15 Is liye RABB ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún farmátá hai, ki Dekh,
main unhen, hán, is qaum ko, afsantín
khiláúngá, aur haláhal ká páni píne
ko dúngá.
16 Aur main unhen gair-qaumon
men, jin ko na we na un ke bápdáde
jánte the, tittar bittar karúngá; aur
ek talwár bhejúngá jo un ká píchhá
karegí, yahán tak ki main unhen ná-
búd kar dálúngá.
17 ¶ RABB ul afwáj yún kahtá
hai, ki Socho, aur mátam-karnewálí
'auraton ko buláo, ki áwen; aur 'aiyár
'auraton ko bulwá bhejo, ki we bhí
áwen:
18 Aur we jaldí karen, aur hamáre
liye nauha uthawen, ki hamárí ánkh-
on se ánsú bahen, aur hamárí palakon
se pání dhardhará nikle.
19 Yaqínan Saihún se nauhá kí
áwáz suní játí hai, ki Kyá hí ham
gárat húe! ham shiddat se ruswá húe,
ki ham watan se áwára húe hain, aur
unhon ne hamáre maskánon ko girá
diyá hai.
20 Ai 'aurato, tum faqat KHUDÁ-
WAND ká kalám suno, aur tumhárá
kán us ke munh kí bát qabúl kare,
aur tum apní betíon ko nauha-garí
sikhláo, aur har ek apní parosin ko
nauha-angezí sikhá de.
21 Kyúnki maut hamárí khirkíon
men charh áí hai, aur hamáre mahal-
lon men paithí hai, ki larkon ko jo
báhar hon, aur jawánon ko jo bázáron
men hon, kát dále.
22 Bolo, KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki A'dmíon kí láshen khád kí
mánind khet par girengí, aur mutthí
bhar dána kí mánind, jo galla kátne
ke ba'd rah jáwe, jise koí jam'a nahín
kartá.
23 ¶ KHUDÁWAND yún kahtá hai,
Hakím apní hikmat par fakhr na kare,
aur qúwatwálá apní qúwat par fakhr
na kare, aur máldár apne mál par
fakhr na kare:
24 Lekin jo fakhr kartá hai is par
fakhr kare, ki samajhtá aur mujhe
jántá ki main KHUDÁWAND hún, jo
dunyá men rahmat, aur 'adálat, aur
rástbází se, hukmrání kartá hún; ki

merí khushnúdí in hí chízoṉ meṉ hai, KHUDÁWAND kahtá hai.

25 ¶ Dekh, we din áte haiṉ, KHUDÁWAND kahtá, ki maiṉ un sab ko jo makhtún haiṉ ná-makhtúnoṉ ke sáth sazá dúngá;

26 Misr ko, aur Yahúdáh ko, aur Adúm ko, aur baní 'Ammún ko, aur Moáb ko, aur un sabhoṉ ko jo gáodum dárhí ko rakhte haiṉ, jo bayábán ke báshinde haiṉ; kyúṉki yih sárí qaumeṉ ná-makhtún haiṉ, aur Isráel ke sáre gharáne ke dil ná-makhtún haiṉ.

X BÁB.

AI Isráel ke gharáne, wuh kalám ki KHUDÁWAND tum ko kahtá hai, suno;

2 KHUDÁWAND yúṉ kahtá hai, ki Tum qaumoṉ kí rawish ko na síkho, aur ásmán ke nishánoṉ se hairán na hoo, harchand qaumeṉ un se hairán haiṉ.

3 Kyúṉki qaumoṉ ke dastúr batálat haiṉ: ki we us darakht kí mánind haiṉ, jo jangal meṉ kulhárí se kátá játá, jise kárígar apne háthoṉ se banáwe.

4 We use chándí aur sone se árásta karte; we us meṉ hathauríoṉ se kíleṉ jarke use qáim karte haiṉ, ki wuh na hile.

5 We khajúr kí tarah sídhe haiṉ, par bolte nahíṉ; albatta zarúrat hai ki unheṉ uthá le jáweṉ, kyúṉki we chal nahíṉ sakte. Un se mat daro, kyúṉki un meṉ zarar pahuncháne kí sakat nahíṉ, aur na un meṉ qúwat hai ki fáida bakhshe.

6 Ai KHUDÁWAND, terá koí nazír nahíṉ hai: tú bará hai, aur qudrat ke sabab terá nám buzurg hai.

7 Kaun hai, ai qaumoṉ ke Bádsháh, jo tujh se na dare? kyúṉki yih tujh ko sajtá hai; kyúṉki qaumoṉ ke sáre hakímoṉ ke darmiyán, aur un kí sárí mamlukatoṉ ke bích, terá hamtá koí nahíṉ hai.

8 Magar we sarásar be-khirad aur ahmaq haiṉ; darakht jo hai, so batálatoṉ par ek malámat hai.

9 Tarsís se chándí ká pítá húá pattar láyá játá hai, aur U'fáz se soná, kárígar kí kárígarí aur thathere kí dastkárí: nílá aur argawání un ká libás hai: we sab ke sab hoshyár ádmíoṉ kí kárígarí haiṉ.

10 Lekin KHUDÁWAND sachchá Khudá hai, wuh zinda Khudá aur abadí Bádsháh hai: us ke qahr se zamín tharthartí, aur qaumeṉ us kí jaljaláhat kí bardásht nahíṉ kar saktí haiṉ.

11 Tum un se is tarah kaho, ki Jin ma'búdoṉ ne ásmán aur zamín ko nahíṉ banáyá, zamín par se aur is ásmán ke níche se nest honge.

12 Us hí ne apní qudrat se dunyá ko banáyá hai, us hí ne apní hikmat se jahán ko qáim kiyá hai, aur apní 'aqlmandí se ásmánoṉ ko phailáyá hai.

13 Jis waqt wuh apní áwáz nikáltá hai, ásmánoṉ meṉ pánioṉ kí ifrát hotí hai, aur wuh zamín kí sarhaddoṉ se bukhár uthátá hai; wuh menh ke sáth bijlí ko bhí banátá, aur hawá ko apne khazánoṉ se nikáltá hai.

14 Har ek ádmí haiwán kí mánind aur be-dánish hai; har ek thatherá múrat se sharminda hotá: kyúṉki wuh súrat jo us ne dhálí hai, so jhúthí hai, un meṉ dam nahíṉ.

15 We bátil haiṉ, balki hansí thatthe kí chíz: badlá lene ke waqt we nábúd honge.

16 Ya'qúb ká bakhra un ká sá nahíṉ hai, ki wuh sab chízoṉ ká kháliq hai; aur Isráel us kí mírás ká 'asá hai: RABB ul afwáj us ká nám hai.

17 ¶ Ai ghere húe qil'a kí báshinda, zamín par se apná asbáb jam'a kar le.

18 Kyúṉki KHUDÁWAND yúṉ kahtá hai, Dekho, ki maiṉ sarzamín ke báshindoṉ ko isí waqt, goyá falákhun se, nikál phenkúngá, aur unheṉ tang

karúngá, tá ki we use dil se ma'lúm
karen.
19 ¶ Háe mujh par! mere darár
ke sabab merí choṭ dard-angez hai;
par main ne kahá, ki Yaqínan yih ek
áfat hai, aur mujhe use uṭháná hai.
20 Merá ḳhaima gárat kiyá gayá,
aur merí sab meḳhen ukhárí gayín:
mere laṛke mere pás se chale gaye,
aur maujúd nahín hain: ab koí na
rahá, jo merá ḳhaima táne, aur mere
parde lagá de.
21 Kyúnki charwáhe haiwán kí
mánind ho gaye, aur unhon ne Ḳhu-
dáwand ko nahín ḍhúnḍhá hai: is
liye we kámyáb na húe, aur un ke
sáre galle tittar bittar ho gaye.
22 Dekh, gaugá kí áwáz, aur baṛe
hangáme kí, uttar ke mulk kí taraf
se átí hai, Yahúdáh ke shahr ujáṛe
jáenge, aur gídaṛon ke gár banenge.
23 ¶ Ai Ḳhudáwand, main jántá
hún, ki apní ráh nikální insán se na-
hín hai; insán jo chaltá hai us ke
qábú men nahín ki wuh apne qadam
jahán cháhe baṛháwe.
24 Ai Ḳhudáwand, mujhe tambíh
de, par andáze se; apne qahr se nahín,
na ho ki tú mujhe nábúd kar de.
25 Ai Ḳhudáwand, un qaumon par
jo tujhe nahín jántín, aur un gharánon
par, jo terá nám nahín lete, apná qahr
unḍel de: ki we Ya'qúb ko khá gaye,
aur use nigal gaye, aur chaṭ kar gaye,
aur us kí búd o básh ke maqám ko
ujáṛ diyá.

XI BA'B.

Ḳhudá'wand ká wuh kalám jo
Yaramiyáh ko pahunchá, aur
us ne kahá,
2 Ki Tum is 'ahd kí báten suno,
aur baní Yahúdáh aur Yarúsalam ke
báshindon se kaho;
3 Aur tú un se kah, Ḳhudáwand,
Isráel ká Ḳhudá, yún farmátá hai, ki
La'nat us insán par, jo is 'ahd kí
báton ko nahín suntá,
4 Jo main ne tumháre bápdádon
se us din farmáín, jab main unhen
zamín i Misr se, lohe ke tanúr se, yih
kahke báhar le áyá, ki Tum merí
áwáz kí farmánbardárí karo, aur jo
kuchh main ne tum ko hukm diyá
hai us par 'amal karo, so tum mere
log hoge, aur main tumhárá Ḳhudá
húngá;
5 Tá ki main us qasam ko, jo main
ne tumháre bápdádon se kí, ki main
unhen ek mulk dúngá jis men shír o
shahd bahtá hai, wafá karún; chunán-
chi áj ke din aisá hai. So main ne
jawáb deke kahá, Ai Ḳhudáwand,
A'mín.
6 Tab Ḳhudáwand ne mujhe kahá,
ki In sárí báton kí Yahúdáh ke shahr-
on men, aur Yarúsalam ke kúchon
men, manádí kar, aur kah, ki Is 'ahd
kí báten suno, aur un par 'amal karo.
7 Kyúnki main tumháre bapdádon
ko us din se, ki un ko zamín i Misr
se báhar nikál láyá, áj ke din tak,
tákíd se nasíhat detá hún; main subh
sawere uṭhke unhen nasíhat detá, aur
un se kahtá rahá, ki Merí suno.
8 Par unhon ne yih bát na mání,
na apne kán jhukáe, balki har ek ne
apne bure dil kí zidd kí pairauí kí: is
liye main ne is 'ahd kí sárí dhamkíán,
jo 'ahd main ne unhen kahá ki us par
'amal karen, aur unhon ne nahín kiyá,
un par púrí kín.
9 Tab Ḳhudáwand ne mujhe kahá,
ki Yahúdáh ke logon aur Yarúsalam
ke báshindon ke darmiyán fitna páyá
játá hai.
10 We apne bápdádon kí ḳharábíon
kí taraf, jinhon ne merí báton ke
sunne se inkár kiyá, phir gaye, aur
begáne ma'búdon ke pairau hoke un
kí bandagí kí: Isráel ke gharáne aur
Yahúdáh ke gharáne ne us 'ahd ko,
jo main ne un ke bápdádon se bándhá
thá, toṛ ḍálá hai.
11 ¶ Is liye Ḳhudáwand yún
kahtá hai, ki Dekh, main aisí balá un

par láúngá, jis se we bhág na sakenge;
aur harchand we mujhe pukáren, par
main un kí na sunúngá.
12 Tab Yahúdáh ke shahr aur Ya-
rúsalam ke báshinde jáenge, aur apne
ma'búdon ko, jin ke áge we lubán
jaláte hain, pukáren, par we musíbat
ke waqt unhen hargiz na bacháwenge.
13 Kyúnki, ai Yahúdáh, jitne tere
shahr hain utne tere ma'búd the: aur
jitne Yarúsalam ke kúche hain, utne
hí tum ne us makrúh chíz ke liye
mazbah banáe, Ba'al ke mazbah, ki
un par us ke liye lubán jaláo.
14 Tú is qaum ke liye du'á mat
máng, aur na un ke wáste apní áwáz
buland kar, aur na minnat kar;
kyúnki jab we apní bipat ke sabab
mujhe pukárenge, main un kí na
sunúngá.
15 Mere ghar men merí piyárí ko
kyá kám, jis hál ki wuh bahuterí
sharárat kartí hai, aur muqaddas
gosht tujh se játá rahá? jab tú bad-
kárí kartí tab tú khush hotí hai.
16 KHUDÁWAND ne terá nám kah-
láyá, Ek hare zaitún ká darakht, jis ká
phal khushnumá hai; bare hangáme
kí áwáz hote hí us ne us par ág lagáí,
aur us kí dálián torí gayín.
17 Kyúnki RABB ul afwáj ne, jis ne
tujhe lagáyá, tujh par balá ká hukm
kiyá, us badkárí ke liye jo Isráel ke
gharáne aur Yahúdáh ke gharáne ne,
apní mukhálafat men kí, ki Ba'al ke
áge lubán jaláyá, tá ki mujhe gussa
diláwe.
18 ¶ KHUDÁWAND ne yih mujh par
záhir kiyá, aur main ne ise jáná; tab
hí tú ne mujhe un ke kám dikhláe.
19 Lekin main gharele barre kí
mánind thá, jo zabh hone ke liye láyá
játá hai; aur mujhe na ma'lúm thá, ki
unhon ne mere barkhiláf mansúbe
bándhe, ki Ham darakht ko phal
samet nest karen, aur ham use zindon
ke mulk se kát dálen, tá ki us ká nám
phir zikr na áwe.
20 Par, ai RABB ul afwáj, jo sadáqat
se 'adálat kartá hai, jo gurdon aur dil
ko jánchtá hai, wuh intiqám jo tú un
se legá main hí dekhúngá; kyúnki
main ne apná da'wá tere áge záhir
kiyá.
21 Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki 'Anatút ke ádmíon kí bábat, jo
yih kahke terí ján ke khwáhán hain,
ki KHUDÁWAND ká nám leke nubúwat
na kar, na ho ki tú hamáre háth se
márá jáe:
22 Isí wáste RABB ul afwáj yún
kahtá hai, ki Dekh, main un ko sazá
dúngá; jawán talwár se máre jáenge;
un ke bete betián kál se marenge;
23 Aur un men se koí báqí na rahe-
gá; kyúnki main 'Anatút ke ádmíon
par, un kí siyásat ke baras men, áfat
láúngá.

XII BA'B.

AI KHUDÁWAND, tú sádiq hai; tau
bhí mujhe apne se 'arz karne de;
hán, mujhe parwánagí de, ki 'adálat ke
muqaddamon kí bábat tujh se guftogú
karún: Khabís log apní ráh men kyún
kámyáb hote hain? we sab kyún
chain se rahte, jo barmalá be-wafáí se
chalte?
2 Tú ne unhen lagáyá hai, aur
unhon ne jar bhí pakrí hai; we barh
gaye, phal bhí láe: tú un ke munh se
nazdík hai, par un ke gurdon se dúr
hai.
3 Lekin, tú, ai KHUDÁWAND, mujhe
jántá hai; tú ne mujhe dekhá, aur
mere dil ko jo terí taraf hai ázmáyá
hai; bheron kí mánind tú unhen zabh
hone ke liye khínchke nikál, hán,
zabh ke din ke wáste unhen alag kar
de.
4 Un kí khabásat se, jo sarzamín
par baste hain, kab tak sarzamín nála
kare, aur tamám mulk kí sabzí mur-
jháwe? charinde aur parinde gárat húe;
kyúnki unhon ne kahá, ki Koí hamárá
anjám na dekhegá.
5 ¶ Agar tú paidal-chalnewálon ke

sáth daurá hai, aur unhon ne tujhe
thaká diyá, phir tujh men táb kahán
hai ki ghur-charhon ke sáth barábarí
kare? aur agar salámatí kí sarzamín
men tú nidar húá, to Yardan kí bárh
men tú kyá karegá?
6 Chunánchi tere bháíon, aur tere
báp ke gharáne ne bhí, tere sáth be-
wafáí kí hai; hán, unhon ne barí
áwáz se tere píchhe lalkárá: un par
i'atiqád mat rakh, agarchi we muláim
báten tujh se karen.
7 ¶ Main ne apná ghar tark kiyá,
main ne apní mírás chhor dí; main ne
apní piyárí dildár ko us ke dushmanon
ke hawála kiyá.
8 Merí mírás mere liye aisí ho gayí,
jaisá ki sheri babar jo jangal men hai;
wuh mujh par barí áwáz se garajtí
hai; isí liye main us se nafrat rakhtá
hún.
9 Merí mírás mere haqq men aisí
hai, jaisá murdár-khwár ablaq parinda
hai; murdár-khwár parande us kí chár-
on taraf hain: áo, sab dashtí darindon
ko jam'a karo, unhen láo, ki we khá
jáwen.
10 Bahut se charwáhon ne mere
tákistán ko kharáb kiyá; unhon ne
merá hissa pámál kiyá; mere dil-
pasand hissa ko ujárke bayábán ba-
náyá hai.
11 Unhon ne use wírán kiyá; wuh
wírán hoke mujh se faryád kartí hai;
sárí zamín wírán ho gayí, tau bhí koí
us ko dil se sochtá nahín.
12 Bayábán kí sárí únchí jagahon
par gáratgar áe hain; kyúnki KHUDÁ-
WAND kí talwár zamín ke us sire se is
sire tak nigal játí; aur salámatí kisí
bashar ko nahín hotí.
13 Unhon ne gehún boyá, par kánte
jam'a kar lenge; unhon ne mashaqqat
khínchí, par fáida na uthávenge; we
tumháre paidáwár se sharminda honge;
is liye ki KHUDÁWAND ká qahr i
shadíd húá.
14 ¶ Mere sáre bure parosíon kí
barkhiláfí se, jinhon ne us mírás ko
chhúá, jis ká main ne apní qaum Is-
ráel ko wáris kiyá, KHUDÁWAND yún
kahtá hai, Dekh, main unhen un kí
sarzamín se ukhár dálúngá, aur Yahú-
dáh ke gharáne ko un ke darmiyán se
nikál phenkúngá.
15 Aur ba'd us ke ki main unhen
ukhár dálúngá, aisá hogá ki main phir
un par rahm karúngá, aur har ek ko
us kí mírás men, aur har ek ko us kí
zamín men, phir láúngá.
16 Aur aisá hogá ki agar we jí
lagáke mere logon kí taríqen síkhenge,
ki mere nám kí qasam kháen, ki KHU-
DÁWAND zinda hai, jaisá unhon ne mere
logon ko sikhláyá ki Ba'al kí qasam
kháwen, to we mere logon men shámil
hoke ban jáenge.
17 Lekin agar we shanawá na honge,
to main us qaum ko ek lakht ukhár
dálúngá, hán, main use ukhár dálúngá,
aur nest o nábúd kar dúngá, KHUDÁ-
WAND farmátá hai.

XIII BA'B.

KHUDA'WAND ne mujhe yún
farmáyá, ki Tú jáke apne liye
ek kattáni kamarband le, aur apní
kamar par bándh, par use pání men
mat bhigo.
2 So main ne KHUDÁWAND ke ka-
lám ke muwáfiq ek kamarband liyá,
aur apní kamar par dálá.
3 Aur KHUDÁWAND ká kalám do
bára mujh tak pahunchá, aur us ne
kahá,
4 Ki Is kamarband ko jo tú ne
kharídá, aur jo terí kamar par hai,
leke uth, aur Furát ko já, aur wahán
chatán ke ek shigáf men use chhipá
de.
5 Chunánchi main gayá, aur use
Furát ke kináre chhipá diyá, jaisá
KHUDÁWAND ne mujhe farmáyá thá.
6 Aur bahut dinon ke ba'd aisá húá,
ki KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki
Uth, Furát kí taraf já, aur us kamar-

band ko, jise tú ne mere hukm se
wahán chhipá rakhá hai, nikál le.
7 Tab main Furát ko gayá, aur
khodá, aur kamarband ko us jagah se
jahán main ne use gár diyá thá, nikálá;
aur dekh, kamarband aisá bigar gayá
ki kám ká na rahá.
8 Tab KHUDÁWAND ká kalám yih
kahtá húá mujh ko pahunchá,
9 Ki KHUDÁWAND yún kahtá hai,
ki Isí tarah main Yahúdáh ká gha-
mand, aur Yarúsalam ká bará gurúr,
dhá dúngá.
10 Ye bure log jo merá kalám sunne
se inkár karte hain, aur apne hí dil kí
sarkashí ke pairau hote, aur begáne
ma'búdon ká píchhá karke un kí band-
agí karte, aur unhen pújte hain, we
is kamarband kí mánind honge, jo
kisí kám ká nahín.
11 Kyúnki jaisá kamarband insán
kí kamar se lagá rahtá hai, waisá hí
KHUDÁWAND kahtá hai, ki Main ne
Isráel ká sárá gharáná, aur Yahúdáh
ká sárá gharáná liyá, ki mujh se lagá
rahe, tá ki we merí guroh hon, aur un
ke sabab se merá nám ho, aur merí
sitáish kí jáwe, aur merá jalál howe;
par unhon ne na suná.
12 ¶ Tú un se yih kalám bhí kah,
ki KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá, yún
kahtá hai, ki Har ek qarába men mai
bharí jáegí; aur we tujhe kahenge,
ki Ham kyá yaqínan yih nahín jánte,
ki har ek qarába men mai bharí jáegí?
13 Tab tú unhen kah, ki KHUDÁ-
WAND yún kahtá hai, Dekho, main is
sarzamín ke sáre rahnewálon ko, un
bádsháhon ko jo Dáúd ke takht par
baithe, aur káhinon, aur nabíon, aur
Yarúsalam ke sáre báshindon ko, mastí
se lab á lab karúngá.
14 Aur main un men se ek dúsre
par, beton ko aur bápon ko, ek sáth dál
dúngá, KHUDÁWAND kahtá hai; main
shafaqat na karúngá, aur hargiz ri-
'áyat na karúngá, aur rahm na dikh-
láúngá, balki unhen halák karúngá.

15 ¶ Are suno, aur kán lagáo
ghamand na karo; ki KHUDÁWAND ho
ne farmáyá hai.
16 Tum KHUDÁWAND apne Khudá
kí sitáish karo, us se pahle ki wuh
táríkí láwe, aur us se pahle ki tum-
háre pánw andhere pahárop par thokar
kháen, aur jab tum roshní ká intizár
karte ho, tab wuh use maut kí par-
chháín se badle, aur use sakht táríkí
banáwe.
17 Lekin agar tum na sunoge, to
merí ján tumháre gurúr ke sabab
khalwat-khánon men gam kháyá ka-
regí; hán, merí ánkhen phútke roengí,
aur ánsú baháwengí; kyúnki KHUDÁ-
WAND ká galla asírí men liyá játá.
18 Bádsháh aur malika ko kaho, ki
Utarke baitho; kyúnki tumhárí bu-
zurgí ká táj tumháre sir par se utárá
jáegá.
19 Dakkhin ke shahr band ho gaye,
aur koí nahín kholtá; sáre baní Ya-
húdáh asír ho gaye, sab ko asír karke
le gaye.
20 Apní ánkhen utháo, aur unhen
jo uttar se áte hain dekho; terá wuh
galla jo tujhe diyá gayá, kahán hai,
terá khushnumá galla?
21 Jis waqt wuh tujhe sazá degá,
tab tú kyá kahegá? kyúnki tú ne áp
un ko sikháyá ki tujh par hukmrán
hon: kyá tujh ko us 'aurat kí mánind
jise dard i zih ho, dard na lagegá?
22 ¶ Aur agar tú apne dil men ka-
he, Ye hádise mujh par kyún guzre?
Terí buráí kí shiddat se tere dáman
utháe gaye, aur terí eríán be-adabí se
fásh kí gayín.
23 Kyá Kúshí ádmí apne chamre
ko, yá tendúá apne dágon ko, badal
saktá hai? Tab hí tum nekí kar
sakoge, jin men badí karne kí 'ádat
ho rahí.
24 Is liye main un ko us kúre kí
mánind, jo bayábán kí hawá se urtá
phirtá hai, tittar bittar karúngá.
25 KHUDÁWAND kahtá hai, ki Merí

taraf se yihí terá hissa, terá nápá húá
bakhra, ki tú ne mujhe farámosh kiyá
hai, aur butlán par bharosá rakhá hai.
26 Main khud bhí terá dáman tere
chihre par uthá phenkúngá, ki terá
satr dekhá jáwe.
27 Terí zinákáríán, aur terá hin-
hináná, terí harámkárí kí buráí, aur
tere nafrat-angez kám, jo tú ne pa-
háron par, aur maidánon men kiye,
sab main ne dekhá hai. Ai Yarú-
salam, tujh par wáwailá! kyá tú pák
sáf na kí jáegí? kitní aur der tak yih
mauqúf rahe?

XIV BA'B.

KHUDA'WAND ká wuh kalám,
jo khushk-sálí kí bábat Yara-
miyáh tak pahunchá.
2 Yahúdáh mátam kartá hai, aur
us ke phátak udás hote hain; we
mátam kí poshák pahinke zamín tak
jhuke hain; aur Yarúsalam ká nála
úpar tak pahunchá.
3 Un ke umará apne adne logon ko
pání ke liye bhejte; we kundon tak
játe, par pání nahín páte; khálí ghar-
on ko leke phir áte; we pashemán
hote, aur ghabráte; we apne sir
dhámpte.
4 Is liye zamín phat gayí, ki zamín
par pání nahín barsá thá; kisán shar-
minda húe, we apne sir dhámpte.
5 Chunánchi harní maidán men
jantí, aur apne bachche ko chhor detí,
kyúnki ghás nahín hai.
6 Aur gorkhar únchí jagahon par
khare rahte, we nágon kí mánind
hawá surukte; un kí ánkhen baith
játín, ki ghás na rahí.
7 ¶ Agarchi hamárí buráíán ham
par gawáhí detí hain, tad bhí, ai
KHUDÁWAND, apne hí nám ke liye
'amal kar: kyúnki hamárí bargash-
tagíán bahut hain; ham tere khatákár
hain.
8 Ai Isráel kí ummedgáh, bipat ke
waqt men us ke bachánewále, tú kyún
mulk men pardesí kí mánind baná,
aur us musáfir kí mánind jo derá dáltá
hai jis men rát káte?
9 Tú kyún insán ki mánind hakká-
bakká hai, aur us bahádur kí mánind,
jo rihái nahín de saktá? ba har hál,
ai KHUDÁWAND, tú to hamáre darmi-
yán hai, aur ham tere nám ke kahláte
hain; tú hamen tark na kar.
10 KHUDÁWAND is qaum se yún
kahtá hai, ki Unhon ne gumráhí ko
yún dost rakhá hai, aur apne pánwon
ko nahín roká, is liye KHUDÁWAND
unhen qabúl nahín kartá: ab wuh un
kí badkárí yád karegá, aur un ke
gunáh kí sazá degá.
11 Aur KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá, ki Is qaum ke liye du'á mat
máng, ki un kí khair ho.
12 Kyúnki jab we roza rakhen,
main un ká nála na sunúngá; aur jab
we sokhtaní qurbáníán aur hadya
guzránen, main qabúl na karúngá:
balki talwár aur kál aur wabá se main
unhen halák karúngá.
13 ¶ Tab main ne kahá, Háe, ai
Khudáwand YAHOWÁH! dekh, ambiyá
un se kahte hain, ki Tum talwár na
dekhoge, aur tum par kál na áwegá;
balki main is makán men tum ko aisí
salámatí dúngá, jo qáim rahegí.
14 Tab KHUDÁWAND ne mujhe ka-
há, ki Ambiyá merá nám leke jhúthí
nubúwat karte hain: main ne unhen
nahín bhejá, aur hukm nahín diyá, na
unhen kahá: we jhúthí royá, aur
jhúthá 'ilm i gáib, aur be-asl báten,
aur apne dilon kí makkáríán, nubúwat
kí tarah tum par záhir karte hain.
15 Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, un nabíon kí bábat jo merá nám
leke nubúwat karte hain, jinhen main
ne nahín bhejá, aur jo kahte hain, ki
Talwár aur kál is sarzamin par na
hogá; ye nabí talwár aur kál se halák
kiye jáenge.
16 Aur jin logon se we nubúwat
karte hain, so we kál aur talwár ke

sabab se, Yarúsalam ke kúchon men
phenk diye jáenge, we aur un kí jo-
rúán, aur un ke bete, aur un kí betián;
aur un ká gárnewálá koí na hogá, ki
main un kí burái un par dálúngá.
17 ¶ Aur tú yih kalám un se ka-
hegá, ki Merí ánkhen rát o din ánsú
baháwen, aur hargiz na thambhen:
kyúnki merí qaum kí kunwárí betí,
bare rakhne ke sáth, bhárí sadma ke
sabab shikast ho gayí.
18 Agar main báhar maidán men
jáún, to dekh, wahán talwár ke máre
húe hain! aur agar main shahr men
dákhil hoún, to dekh, we hain jo kál
se súkhte játe! hán, nabí aur káhin
donon ek mulk kí taraf, jise we nahín
jánte hain, khárij hoke jáenge.
19 Kyá tú ne Yahúdáh ko bilkull
ná-manzúr kiyá? kyá terí ján Saihún
se bilkull nafrat rakhtí hai? tú ne
ham ko kyún márá, aur hamáre liye
shifá nahín? ham salámatí kí ráh tákte
the, aur khair kahín nahín húí, aur
sihhat páne ke waqt kí, par, dekh,
dahshat áí!
20 Ai Khudáwand, ham apní burái
aur apne bápdádon kí sarkashí ká
iqrár karte hain; kyúnki ham ne terá
gunáh kiyá hai.
21 Apne nám ke liye tú hamen
radd na kar, aur apne jalálí takht ko
be-'izzat na kará: yád farmá, aur ham
se 'ahd-shikaní na kar.
22 Qaumon kí butlánon men koí
hai, jo menh ko barsá saktí hai? yá
aflák pání de sakte hain? ai Khudá-
wand, hamáre Khudá, kyá tú wuhí
nahín hai? isí liye ham tere intizár
men rahenge; kyúnki tú hí yih sab
kám kartá hai.

XV BA'B.

TAB Khudáwand ne mujhe kahá,
ki Agarchi Músá yá Samúel mere
huzúr khare hote, tad bhí merá dil is
qaum kí taraf mutawajjih na hotá: un
ko mere sámhne se nikál de, ki we
chale jáen.
2 Aur yún hogá, ki jab we tujh se
kahen, ki Ham kidhar ko jáen? to
unhen kah, ki Khudáwand yún far-
mátá hai, ki We jo maut ke liye hain,
so maut ko jáen; aur jo talwár ke
liye hain, so talwár ko; aur jo kál ke
liye hain, so kál ko; aur jo asírí ke
liye hain, so asírí ko.
3 Aur main chár qism kí áfaton ko
un par bhejúngá, Khudáwand farmátá
hai; talwár ko, ki qatl kare, aur kut-
ton ko, ki phár dálen, aur ásmání pa-
rindon ko, aur zamín ke darindon ko,
ki niglen aur halák karen.
4 Aur main unhen, Yahúdáh ke
bádsháh Munassí bin Hizqiyáh ke
sabab, aur us kám ke bá'is jo us ne
Yarúsalam men kiyá hai, chhor dúngá,
ki we zamín kí sárí mamlukaton men
satáe jáwen.
5 Ab, ai Yarúsalam, kaun tujh par
rahm karegá? kaun terá hamdard
hogá? yá kaun terí taraf áwegá ki
terí khair o 'áfiyat púchhe?
6 Tú ne mujhe tark kiyá hai,
Khudáwand kahtá hai, tú píchhe
phir gayí: is liye main apná háth
tujh par barháúngá, aur tujhe barbád
karúngá; pachhtáte pachhtáte main
thak gayá.
7 Aur main unhen mulk ke phá-
takon par súp se phatkúngá; main
un ke bachche chhín lúngá, main apní
qaum ko halák karúngá, kyúnki we
apní ráhon se na phire.
8 Un kí bewáen mere áge samun-
dar kí retí se ziyáda húín: main ne do
pahar ke waqt má par ek jawán gárat-
gar musallit kiyá: main ne un par ek-
bárgí 'azáb o dahshat dálí hai.
9 Wuh jo sát janí hai, so sust ho
gayí hai; us ne ján dí hai; din rahte
us ká súraj dúb gayá; wuh pashemán
aur sarásíma ho gayí thí; Khudá-
wand kahtá hai, ki Main un ke báqí
logon ko un ke dushmanon ke áge
talwár ke hawála karúngá.
10 ¶ Mujh par wáwailá, ai merí

má, ki tú mujhe janí, ki main laráká
ádmí ho jáún, aur tamám sarzamín
men ek qaziya-karnewálá ṭhahrún!
main ne to na súd par qarz diyá, aur
na qarz liyá, tad bhí logon men se har
ek mujh par la'nat kartá hai.
11 KHUDÁWAND ne kahá, ki Yaqínan
main tujhe chhuṛáúngá, ki terí khair
ho; yaqínan main musíbat ke waqt
aur tangí ke waqt dushmanon se terí
dastgírí karáúngá.
12 Kyá koí ádmí lohe ko, uttar ke
lohe ko, aur pítal ko, toṛ saktá hai?
13 Tere mál aur tere khazánon ko
luṭwáúngá, qímat ke liye nahín, magar
tere sáre gunáhon ke liye; terí sárí
sarhaddon men yih hogá.
14 Aur main tujh se tere dushman-
on kí khidmat karáúngá, ek mulk men,
jise tú nahín jántá hai: kyúnki ek ág
mere qahr se sulgí, jise main tum par
bhí bhaṛká dúngá.
15 ¶ Ai KHUDÁWAND, tú yih jántá
hai; mujhe yád kar, aur merí khabar
le, aur mere satánewálon se merá inti-
qám le; tú bardásht karke mujhe na
le já: ján rakh ki main ne tere liye
malámat uṭhái hai.
16 Terí báten pái gayín, aur main
ne unhen kháyá; aur terí báten mere
dil kí khushí o khurramí thín: kyúnki,
ai KHUDÁWAND, Rabb ul afwáj, main
tere nám se kahláyá játá hún.
17 Main ṭhaṭṭhe-karnewálon kí
mahfil men nahín baiṭhá, na un ke
sáth phúlke khushí kí; tere háth ke
sabab main tanhá baiṭhá: kyúnki tú
ne mujhe apne qahr se labrez kar diyá
hai.
18 Merá gam kyún dáimí hai, aur
merá gháo lá-'iláj, ki sihhat-pazír na-
hín? tú mere liye sarásar dhokhe kí
nahr ká sá ho gayá hai, us pání kí
mánind jo nahín ṭhahartá.
19 ¶ Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Agar tú phire to main tujhe
pher láúngá, aur tú mere huzúr khaṛá
hogá; aur agar tú nafís ko khwár se
judá kar le, to tú mere munh kí má-
nind hogá: we terí taraf phiren, lekin
tú un kí taraf na phirná.
20 Aur main tujhe is qaum ke mu-
qábil pítal kí mazbút díwár ṭhahráúngá,
aur we tujh se laṛenge, par tujh par
gálib na honge: kyúnki KHUDÁWAND
kahtá hai, Main tere sáth hún, ki terí
hifázat karún, aur tujhe rihái dún.
21 Han, main tujhe badkáron ke
háth se rihái dúngá, aur zálimon ke
panje se tujhe chhuṛáúngá.

XVI BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám mujh
par názil húá, aur us ne kahá,
2 Tú apne liye jorú na kar, ki na
beṭe na beṭíán tere liye is makán men
howen.
3 Kyúnki KHUDÁWAND un beṭon
aur beṭíon kí bábat, jo is makán men
paidá húe hain, aur un kí máon kí
bábat jo unhen janín, aur un ke bápon
kí bábat jin se we paidá húe, yún
kahtá hai,
4 Ki We muhlik marzon se maren-
ge; un par koí mátam na karegá, aur
we gáṛe na jáenge; we khád kí mánind
zamín kí sath par paṛe rahenge: tal-
wár se aur kál se we halák kiye já-
enge; aur un kí láshen ásmání parindon
aur zamín ke darindon kí khurák
hongí.
5 Yaqínan KHUDÁWAND yún far-
mátá hai, ki Tú mátam ke ghar men
dákhil mat ho, aur na un par rone ke
liye já, na un se mátam-pursí kar; ki
KHUDÁWAND kahtá hai, Main ne apní
salámatí ko, ya'ne, mihrbání aur rah-
mat ko, is qaum par se uṭhá liyá hai.
6 Aur is mulk men baṛe aur chhoṭe
donon marenge; we gáṛe na jáenge,
aur log un par mátam na karenge, aur
koí un ke liye apne ko chhed na kare-
gá, aur na koí apne bál mundáwegá:
7 Aur log mátam-karnewálon ke
liye roṭí na toṛenge, ki unhen murdon
kí bábat tasallí den: aur we unhen

dil-dárí ká piyála na denge, ki we apne báp aur apní má ke liye píen.

8 Aur tú ziyáfat ke ghar men dákhil mat ho, ki un ke sáth baiṭhke kháe aur píe.

9 Kyúnki RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Dekh, main is makán men tumháre dekhte húe aur tumháre hí dinon men ḳhushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz, dulhe kí áwáz, aur dulhin kí áwáz, mauqúf karáúngá.

10 ¶ Aur aisá hogá ki jab tú ye sab báten is qaum par záhir karegá, aur we tujh se kahen, ki ḲHUDÁWAND ne kyún yih sab burí báten hamáre barḳhiláf kahín? hamárí kyá sharárat aur hamárí ḳhatá kyá, jo ham ne ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke barḳhiláf kí hai?

11 Tab tú unhen kahegá, Isí liye hai, ḲHUDÁWAND kahtá hai, ki tumháre bápdádon ne mujhe chhoṛ diyá hai, aur begáne ma'búdon kí pairauí kí, aur un kí bandagí aur parastish kí, aur mujhe tark kiyá, aur merí sharí'at par 'amal nahín kiyá;

12 Aur tum hí ne apne bápdádon se badtar kám kiyá; kyúnki, dekho, tum men se har ek apne bure dil kí sarkashí ke muwáfiq chaltá hai, ki merí na sune:

13 Is liye main tumhen is zamín se ḳhárij karke aise mulk men áwára karúngá, jise na tum aur na tumháre bápdáde jánte the; aur wahán tum rát din begáne ma'búdon kí bandagí karoge; kyúnki main tum par rahm na karúngá.

14 ¶ Tau bhí, dekh, we din áte hain, ḲHUDÁWAND kahtá hai, jin men log kabhí na kahenge ki ḲHUDÁWAND zinda hai, jo baní Isráel ko Misr kí sarzamín se nikál láyá;

15 Balki ḲHUDÁWAND zinda hai, jo baní Isráel ko uttar kí sarzamín se, aur un sárí mamlukaton se, jahán jahán ne unhen hánk diyá thá, nikál láyá; kyúnki main un ko us sarzamín men, jo main ne un ke bápdádon ko dí thí, phir láúngá.

16 ¶ Dekh, main bahut se machhwon ko bulwá bhejúngá, ḲHUDÁWAND kahtá hai, aur we unhen said karenge; aur us ke ba'd main bahut se shikáríon ko bulwá bhejúngá, aur we har pahár se, aur har ṭíle se, aur chaṭánon ke shigáfon se, un ko shikár karenge.

17 Kyúnki merí ánkhen un kí sárí ráhon par hain; we mere chihre se poshída nahín hain, aur un kí sharárat merí ánkhon se chhipí nahín hai.

18 Aur main pahle un kí sharárat aur ḳhatákárí kí dúní sazá dúngá; kyúnki unhon ne merí sarzamín ko apní makrúh chízon kí láshon se nápák kiyá, aur unhon ne merí mírás ko apní ghinauní chízon se bhar diyá hai.

19 Ai ḲHUDÁWAND, tú jo merí qúwat, aur merá gaṛh hai, aur bipat ke din men merí panáhgáh, dunyá ke kanáron se gair-qaumen tere pás áke kahengí, ki Filhaqíqat hamáre bápdádon ne jhúṭh aur butlán kí chízen mírás men lín, aur un men se koí nahín jis se faidá hotá.

20 Kyá insán apne liye iláhon ko banáwe, aur we Ḳhudá nahín hain?

21 Is liye, dekh, main is martaba unhen ágáh karáúngá, main apne háth aur apne zor ko unhen ma'lúm karáúngá; aur we jánenge ki ḲHUDÁWAND merá nám hai.

XVII BA'B.

YAHU'DA'H ká gunáh lohe ke qalam aur híre kí nok se likhá gayá hai; un ke dil kí taḳhtí par, aur tumháre mazbahon ke síngon par, kanda kiyá gayá hai;

2 Kyúnki un ke beṭe, hare daraḳhton ke pás, aur únche paháṛon par, apne mazbahon ko aur Yasíraton ko yád karte hain.

3 Ai mere pahár, jo maidán men hai, terá mál, aur tere sáre ḳhazáne,

aur tere únche makán, jinhen tú ne
apní sárí sarhaddon par gunáh ke liye
banáyá, luṭáúngá.
4 Aur tú az ḳhud us mírás se, jo
main ne tujhe dí, apne hí sabab se,
háth uṭháegá; aur main us zamín
men, jise tú nahín jántá, tujh se tere
dushmanon kí ḳhidmat karáúngá; ky-
únki tum ne jo mere qahr kí ág bhaṛ-
káí, so hamesha tak jaltí rahegí.
5 ¶ Ḳhudáwand yún kahtá hai,
La'nat us insán par hai, jo insán par
bharosá rakhtá hai, aur bashar ko
apná bázú jántá hai, aur jis ká dil
Ḳhudá se phir játá hai.
6 Kyúnki wuh ratama kí mánind
hogá, jo bayábán men hai, aur nekí ko
jis waqt wuh áwegí na dekhegá; par
dasht ke ḳhushk be-áb makánon men,
aur shora-zár zamín men rahegá, jis
men koí basnewálá na ho.
7 Mubárak hai wuh ádmí jo Ḳhu-
dáwand par tawakkul kartá hai, aur
jis kí ummedgáh Ḳhudáwand hai:
8 Kyúnki wuh us daraḳht kí má-
nind hogá, jo páníon ke kináre lagáyá
jáwe, aur apní jaṛ daryá kí taraf phai-
láwe, aur jab garmí áwe wuh us par
liház na rakhe, balki us ke patte hare
rahen; aur ḳhushksálí se wuh ande-
shamand na ho; aur phal láne se báz
na áe.
9 ¶ Dil sab chízon se ziyáda hí-
labáz hai; hán, wuh niháyat fásid
hai: us ko kaun daryáft kar saktá
hai?
10 Main Ḳhudáwand dil ko jánch-
tá hún, aur gurdon ko ázmátá, tá ki
main har ek ádmí ko us kí chál ke
muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke
mutábiq, badlá dún.
11 Jis tarah títar aise andon par
baiṭhe jo áp ne na diye hon; us hí
tarah wuh hai jo be-insáfí se daulat
hásil kartá hai, so apní 'umr ke bích o
bích use gum karegá, aur áḳhir ko
bhakúá rahegá.
12 ¶ Ek jalálí taḳht ibtidá se mu-
qarrar kiyá húá, hamáre maqdis ká
makán,
13 Isráel kí ummedgáh, Ḳhudá-
wand hai: we sab jo tujh ko tark
karte hain sharminda honge; aur we
jo mujhe chhoṛ játe hain we dunyá
men likhe jáenge, kyúnki unhon ne
Ḳhudáwand ko, jo áb i hayát ká
sotá hai, tark kiyá hai.
14 Ai Ḳhudáwand, mujhe changá
kar, tab main changá hoúngá; mujhe
bachá, tab main bachúngá; kyúnki
tú merá faḳhr hai.
15 ¶ Dekh, we mujhe kahte hain,
ki Ḳhudáwand ká kalám kahán hai?
wuh ab hí áwe.
16 Main ne to terí pairauí men
gaṛariyá banne se apne ta,ín báz nahín
rakhá, aur sog ke din kí árzú nahín
kí; tú ḳhud jántá hai: ki jo kuchh
mere labon se niklá tere chihre ke áge
thá.
17 Tú mere liye haul sá mat ho;
tú bipat ke din men merí panáh hai.
18 We jo mujh par sitam karte
hain sharminda howen, par main shar
minda na hoún; we hirásán howen,
par main hirásán na hoún; musíbat
ká din un par lá, aur dúní shikast se
unhen shikast de.
19 ¶ Ḳhudáwand ne mujh se yún
farmáyá hai, ki Já, aur merí qaum ke
farzandon ke pháṭak par, jis ke andar
sháhán i Yahúdáh áte hain aur jis se
báhar játe hain, aur Yarúsalam ke sab
pháṭakon par khaṛá ho;
20 Aur un se kah, ki Ai sháhán i
Yahúdáh, aur ai sab baní Yahúdáh,
aur Yarúsalam ke sáre báshindo, jo in
pháṭakon men áte játe ho, Ḳhudá-
wand ká kalám suno.
21 Ḳhudáwand yún kahtá hai, ki
Tum áp se chaukas raho, aur sabt ke
din bojh na uṭháo, aur Yarúsalam ke
pháṭakon kí ráh se andar mat láo;
22 Aur tum sabt ke din bojh apne
gharon se uṭháke báhar mat le jao,
aur kisí tarah ká kám na karo, balki

sabt ke din ko muqaddas jáno, jaisá
main̲ ne tumháre bápdádon̲ ko far-
máyá.
23 Lekin unhon̲ ne na máná, na
kán lagáyá, balki apní gardan ko
saḳht kiyá, ki shanawá na hon̲, aur
tarbíyat ko hásil na karen̲.
24 Aur aisá hogá, ki agar tum dil
deke merí sunoge, Ḳhudáwand kahtá
hai, aur sabt ke din men̲ tum is shahr
ke pháṭakon̲ ke andar bojh na láoge,
balki sabt ke din ko muqaddas jánoge,
yahán̲ tak ki us men̲ kuchh kám na
karoge;
25 To is shahr ke pháṭakon̲ men̲
bádsháh aur sardár dáḳhil hon̲ge, jo ki
Dáúd ke taḳht par julús karen̲; we,
aur un ke umará, Yahúdáh ke log, aur
Yarúsalam ke báshinde, gáríon̲ aur
ghoṛon̲ par sawár hon̲ge; aur yih shahr
hamesha tak qáim rahegá.
26 Aur Yahúdáh ke shahron̲ se, aur
Yarúsalam kí nawáhí se, aur Binyamín
kí sarzamín se, aur maidán se, aur
kohistán se, aur dakhin se, soḳhtaní
qurbáníán̲, aur zabíhen̲, aur hadye,
aur lubán liye húe áwen̲ge; aur un ke
sáth we hon̲ge, jo shukráne ke hadye
Ḳhudáwand ke ghar men̲ láwen̲.
27 Lekin agar tum merí na sunoge,
ki sabt ke din ko muqaddas jáno, aur
bojh uṭháe húe sabt ke din Yarúsalam
ke pháṭakon̲ men̲ dáḳhil hone se báz
na raho; tab main̲ us ke pháṭakon̲ men̲
ág sulgáún̲gá, jo Yarúsalam ke mahal-
lon̲ ko bhasam kar degí, aur hargiz na
bujhegí.

XVIII BA'B.

KHUDA'WAND ká wuh kalám jo
Yaramiyáh ko pahunchá, aur
us ne kahá,
2 Ki Uṭh, aur kumhár ke ghar já,
aur main̲ wahán̲ apní báten̲ tujhe
sunáún̲gá.
3 Tab main̲ kumhár ke ghar ko
utar gayá; aur kyá dekhtá hún̲, ki
wuh chák par kuchh kám kartá hai.
4 Us waqt wuh miṭṭí ká bartan, jo
us ne banáyá thá, so kumhár ke háth
men̲ bigaṛ gayá; tab us ne phirke us
ká ek dúsrá bartan banáyá, jaisá kum-
hár ko bhalá ma'lúm húá.
5 Tab Ḳhudáwand ká yih kalám
mujh par názil húá,
6 Ki Ai Isráel ke gharáne, kyá
main̲ is kumhár kí tarah tum se sulúk
nahín̲ kar saktá hún̲? Ḳhudáwand
kahtá hai. Dekho, jis tarah miṭṭí
kumhár ke háth men̲ hai, us hí tarah,
ai Isráel ke gharáne, tum mere háth
men̲ ho.
7 Agar kisí waqt main̲ kisí qaum
aur kisí bádsháhat ke haqq men̲ ka-
hún̲, ki use ukháṛún̲, aur toṛ ḍálún̲,
aur wírán karún̲;
8 Agar wuh qaum, jis ke haqq men̲
main̲ ne yih kahá, apní burái se báz
áwe, to main̲ bhí us badí se pachh-
táún̲gá jo us ke sáth karná ṭhahráyá
thá.
9 Aur phir agar main̲ kisí qaum
aur kisí bádsháhat kí bábat kahún̲,
ki use banáún̲ aur lagáún̲;
10 Aur wuh use, jo merí nazar men̲
burá hai, kare, aur merí áwáz ko na
sune, to main̲ bhí us nekí se pachh-
táún̲gá jo us ke sáth karne ko kahá
thá.
11 ¶ Aur ab main̲ tujhe hukm
detá, ki tú Yahúdáh ke logon̲ aur
Yarúsalam ke báshindon̲ se kah, ki
Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, Dekh,
main̲ tumháre liye musíbat tajwíz
kartá hún̲, aur tumhárí muḳhálafat
men̲ mansúba bándhtá hún̲: so ab
tum men̲ se har ek apní apní burí
rawish se báz áwe, aur apní apní ráhon̲
aur kámon̲ ko árásta kare.
12 Par unhon̲ ne kahá, ki Ná-um-
medí kí bát hai; is liye ki ham apne
ḳhiyálon̲ kí pairauí karen̲ge, aur har
ek apne apne bure dil kí kajrauí par
'amal karegá.
13 Is bá'is Ḳhudáwand yún̲ far-
mátá hai, ki Ab qaumon̲ ke darmiyán

púchho, ki kisí ne aisí báten kadhí
suní hain? Isráel kí kunwárí ne ni-
háyat haulnák kám kiyá.
14 Kyá Lubnán ká barf us maidán-
wále pahár par se kadhí gáib hogá?
kyá wuh thandá bahtá pání, jo dúr se
átá hai, súkh jáegá?
15 Tad bhí merí qaum mujh ko
bhúl gayí, aur bátil ke wáste lubán
jalátí, aur we unhen un kí ráhon men,
qadím ráhon men, thokar khiláte, tá
ki we pagdandíon men jáwen, aur aisí
ráh men jo banáí na gayí;
16 Ki we apní sarzamín ko wírání
aur hamesha kí hansí thatthe ká bá'is
karen; har ek jo udhar se guzre dang
hogá, aur apne sir ko hiláwegá.
17 Main unhen dushman ke sámhne
goyá púrabí hawá se tittar bittar kar
dúngá; un kí bipat ke din men main
unhen píth dikhláúngá, chihra na
dikhláúngá.
18 ¶ Tab unhon ne kahá, ki A'o,
ham Yaramiyáh kí mukhálafat men
mansúbe bándhen; kyúnki sharí'at
káhin se játí na rahegí, aur na saláh
hakím se, aur na kalám nabí se. A'o,
ham use zubán se máren, aur us kí
kisí bát par tawajjuh na karen.
19 Ai Khudáwand, tú mujh par
tawajjuh kar, aur un kí áwáz jo mujh
se jhagarte hain sun.
20 Kyá nekí ke badle badí kí já-
we? kyúnki unhon ne merí ján ke liye
garhá khodá. Yád kar ki main tere
huzúr khará húá, ki un kí shafá'at
karún, aur terá qahr un par se palat
dún.
21 Is liye un ke larkon ko kál ke
hawála kar, aur unhen talwár kí dhár
ke supurd kar; un kí jorúon se un ke
bachche chhíne jáwen, aur we khud
ránden hon; aur un ke mard máre
paren; un ke jawán jang-gáh men
talwár se qatl howen.
22 Jab tú achának un par fauj
charhá láwegá, un ke gharon se mátam
kí sadá nikle; kyúnki unhon ne merí
giriftárí ke liye garhá khodá, aur mere
pánwon ke liye phande chhipáe.
23 Par, ai Khudáwand, tú un kí
sárí mashwaraton ko, jo unhon ne
mukhálafat se mere qatl par kiyá,
jántá hai; un kí sharárat ko mu'áf na
kar, aur un ke gunáh ko apne áge se
mitá na dál, balki we tere huzúr giráe
jáen; apne qahr ke waqt men tú un
se aisá sulúk kar.

XIX BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai,
ki Tú jáke kumhár se mittí kí
suráhí mol le, aur qaum ke buzurgon
aur káhinon ke sardáron men se ba'zon
ko sáth le;
2 Aur bin Hinnúm kí wádí men,
kumháron ke phátak ke nikás ke áge,
nikal já, aur jo báten main tujh se
kahúngá tú wahán suná,
3 Aur kah, Ai Yahúdáh ke bád-
sháho, aur Yarúsalam ke báshindo,
Khudáwand ká kalám suno; Rabb ul
afwáj, Isráel ká Khudá, yún farmátá
hai, Dekho, main is makán par aisí
balá názil karúngá, ki jo koí is ká hál
sune, to us ke kán jhanjhaná jáenge.
4 Kyúnki unhon ne mujhe tark
kiyá, aur is makán ko gairon ke liye
thahráyá, aur us men be-gáne iláhon
ke wáste lubán jaláyá, jinhen na we,
na un ke bápdáde, na Yahúdáh ke
bádsháh, jánte the, aur is makán ko
ma'súmon ke lahú se bhar diyá;
5 Aur unhon ne Ba'al ke liye únche
únche makán banáe, tá ki apne beton
ko Ba'al kí sokhtaní qurbáníon ke liye
ág men jaláwen, jo main ne na farm-
áyá, aur na is ká zikr kiyá, aur na yih
mere khiyál men bhí áyá:
6 Is liye, dekh, we din áte hain,
Khudáwand kahtá hai, ki yih maqám
Túfat na kaháwegá, aur na bin Hin-
núm kí wádí, balki Wádí ul qatl kah-
láegá.
7 Aur is maqám hí men main Ya-
húdáh aur Yarúsalam kí saláh bátil

karúngá; aur main aisá karúngá ki
we apne dushmanon ke áge, aur un ke
háthon se, jo un kí ján ke khwáhán
hain, talwár se gir jáenge; aur main un
kí láshen hawáí parindon ko aur zamín
ke darindon ko dúngá, ki we kháwen.
8 Aur main yih shahr hairání aur
hiqárat ká bá'is karúngá; har ek jo us
se guzregá, dang hogá, aur us kí sab
áfaton ke sabab phuphkáregá.
9 Aur main unhen un ke beton ká
gosht, aur un kí betíon ká gosht, khil-
áúngá, balki har ek dúsre ká gosht
kháegá, muhásara ke waqt, us tangí
men jis se un ke dushman aur un kí
ján ke khwáhán unhen tang karenge.
10 Tab tú us suráhí ko un logon ke
sámhne jo tere sáth jáenge tor dáliyo,
11 Aur un ko kah, Rabb ul afwáj
yún kahtá hai, ki Main is qaum ko
aur is shahr ko isí tarah se tor dálúngá,
jis tarah se koí kumhár ke bartan ko
tore, jo phir sábút na ho sake; aur log
Túfat men gárenge, jab tak ki gárne
ká maqám na rahe.
12 Yúnhín main is makán se aur
us ke báshindon se karúngá, Khudá-
wand kahtá hai; chunánchi main is
shahr ko Túfat kí mánind kar dúngá:
13 Aur Yarúsalam ke ghar, aur
Yahúdáh ke bádsháhon ke ghar Túfat
ke maqám kí mánind nápák ho já-
wenge, hán, we sab ghar, jin kí chhat-
on par unhon ne ásmán ke sáre lashkar
ke liye lubán jaláyá, aur begáne iláhon
ke liye tapáwan tapáe.
14 Tab Yaramiyáh Túfat se, jahán
Khudáwand ne use nubúwat karne
ko bhejá thá, phir áyá, aur Khudá-
wand ke ghar ke sahn men khará hoke
sáre logon se kahá,
15 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún farmátá hai, ki Dekho,
main is shahr par aur us kí sárí bastí-
on par wuh sárí balá, jo main ne us
par bhejne ko kahá, láúngá, is liye ki
unhon ne niháyat gardan-kashí kí, tá
ki merí báton ko na sunen.

XX BA'B.

AISA' húá ki Fashúr bin Immer
káhin ne, jo Khudáwand ke
ghar men sardár názim thá, Yarami-
yáh ko yih báten nubúwat se kahte
suná.
2 Tab Fashúr ne Yaramiyáh nabí
ko márá, aur use us káth men dálá, jo
Binyamín ke phátak i bálá men, Khu-
dáwand ke ghar se nazdík thá.
3 Aur dúsre din yún húá, ki Fashúr
ne Yaramiyáh ko káth se nikálá.
Tab Yaramiyáh ne use kahá, ki Khu-
dáwand ne terá nám Fashúr nahín,
balki Majúr-Missábib rakhá:
4 Kyúnki Khudáwand yún kahtá
hai, ki Dekh, main aisá kar dúngá ki
tú áp apne liye, aur apne sab doston
ke liye, khauf ká bá'is hogá; kyúnki
we apne dushmanon kí talwár se máre
parenge, aur terí ánkhen yih hál dekh-
engí: aur main sáre Yahúdáh ko Bá-
bul ke bádsháh ke háth men hawála
karúngá, aur wuh un ko asír karke
Bábul men le jáegá, aur unhen talwár
se qatl karegá.
5 Aur main is shahr kí sárí daulat,
aur us ke sáre mahásil, aur us kí sárí
nafís chízon ko, aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke sab khazánon ko de dálún-
gá; hán, main unhen un ke dushmanon
ke háth men de dálúngá, jo unhen
lútenge, aur unhen pakarke Bábul men
le jáenge.
6 Aur ai Fashúr, tú aur sab jo tere
ghar men rahte hain, asír hoke jáenge:
aur tú Bábul men pahunchegá, aur
wahán tú maregá, aur wahán gárá
jáegá, tú aur tere sáre dost jin se tú ne
jhúthí nubúwat kí.
7 ¶ Ai Khudáwand, tú ne mujhe
targíb dí hai, aur main ne targíb páí;
tú mujh se tawánátar thá, aur tú gálib
áyá: main tab se barábar maskhara
bantá hún, har ek mujhe thatthe men
urátá hai.
8 Kyúnki jis jis waqt kalám kartá

thá, zor se pukártá thá; main ne to
pukárá, ki gazab aur halákat hotí; aur
KHUDÁWAND ká kalám har roz merí
malámat aur hansí ká bá'is hotá thá.
9 Tab main ne kahá, Main us ká
zikr na karúngá, na áge kabhí us ká
nám leke bolúngá: lekin us ká kalám
mere dil men jaltí ág kí mánind thá,
jo merí haddíon men chhipí húí thí,
aur main apne ta,ín zabt karne se thak
gayá, aur sah na saká.
10 ¶ Kyúnki main ne bahuton kí
tuhmat suní, cháron taraf khauf thá.
Us kí bábat ittilá' karo, we kahte hain,
aur ham us kí ittilá' karenge. Mere
sáre yár mere thokar kháne ke munta-
zir hain, aur kahte hain, Sháyad wuh
rágib ho jáegá, tab ham us par gálib
áwenge, aur us se apná badlá lenge.
11 Lekin KHUDÁWAND ek muhíb
bahádur kí mánind merí taraf ho rahá:
is liye mere satánewálon ne thokar
khái, aur gálib na húe, we niháyat
sharminda húe, is liye ki unhon ne
apná maqsad na páyá hai: un kí shar-
mindagí hamesha tak hogí, kabhí fará-
mosh na hogí.
12 Pas, ai RABB ul afwáj, jo sádiqon
ko ázmátá hai, aur gurdon aur dil par
nigáh rakhtá hai, jo badlá ki tú un se
legá, main use dekhún; is liye ki
main ne apná muqaddama tujh par
záhir kiyá.
13 KHUDÁWAND kí saná gáo, KHU-
DÁWAND kí sitáish karo; kyúnki us ne
miskín kí ján ko badkáron ke háth se
chhuráyá hai.
14 ¶ La'nat us din par, jis men
main paidá húá: wuh din, jis men
merí má mujh ko janí, hargiz mubárak
na howe.
15 La'nat us ádmí par, jis ne mere
báp ko yih kahke khabar dí, ki Tere
liye ek betá paidá húá, ki jis ke bá'is
use bará khush kiyá.
16 Hán, wuh ádmí un shahron kí
mánind howe, jinhen KHUDÁWAND ne
ulat diyá, aur pachhtáyá nahín: aur
wuh subh ko khaufnák shor sune, aur
do pahar ke waqt ek barí lalkár;
17 Is liye ki us ne mujhe rihm men
qatl na kiyá; tab merí má merí qabr
hotí, aur us ká rihm hamesha tak
phúlá rahtá.
18 Kis wáste main rihm se niklá,
ki mashaqqat aur ranj dekhún, aur ki
mere din ruswái men káte jáwen?

XXI BAB.

WUH kalám jo KHUDÁWAND kí
taraf se Yaramiyáh ko pahun-
chá, jab Sidqiyáh bádsháh ne Fashúr
bin Malkiyah, aur Safaniyáh bin Ma-
'asiyáh káhin ko us ke pás yih kahne
ko bhejá,
2 Ki Hamárí khátir KHUDÁWAND
se púchhiyo, kyúnki Bábul ká bádsháh
Nabúkadrazar hamáre sáth laráí kartá
hai; sháyad ki KHUDÁWAND ham se
apne sáre 'ajíb kámon ke muwáfiq aisá
sulúk kare, ki wuh ham logon ke ya-
hán se chalá jáwe.
3 ¶ Tab Yaramiyáh ne un se kahá,
ki Tum Sidqiyáh ko aisá kaho;
4 Ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún farmátá hai, ki Dekh, main laráí
ke hathyáron ko, jo tumháre háth men
hain, jin se tum Bábul ke bádsháh aur
Kasdíon ke sáth, jo chár díwáron ke
báhar tumhen ghere húe hain, larte
ho, pherúngá, aur main unhen is shahr
ke bích men ikatthe karúngá.
5 Aur main áp apne barháe húe
háth se aur qúwat i bázú se tumháre
sáth larúngá; hán, gusse se, aur gazab
se, aur bare qahr se.
6 Aur main is shahr ke báshindon
ko, insán o haiwán ko, márúngá; we
barí wabá se faná ho jáenge.
7 Aur is ke ba'd, KHUDÁWAND kah-
tá hai, Main Yahúdáh ke bádsháh
Sidqiyáh ko, aur us ke mulázimon ko,
aur qaum ko, hán, un ko jo is shahr
men wabá aur talwár aur kál se bach
niklenge, Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ke qabze men, aur un ke dush-
manon ke qabze men, aur un ke háth

men jo un kí ján ke khwáhán hain, hawála karúngá: aur wuh unhen talwár kí dhár se máregá; wuh unhen na chhoregá, aur na un par tars kháegá, na rahmat karegá.
8 ¶ Aur is qaum se tú kahegá, ki KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Dekho, main tumhen hayát kí ráh aur maut kí ráh dikhátá hún.
9 Jo koí is shahr men rahegá, so talwár aur kál aur wabá se maregá: lekin jo niklegá, aur Kasdíon kí, jo tumhen ghere húe hain, panáh legá, so jíegá, aur us kí ján us ke liye ganímat hogí.
10 Kyúnki main ne apná munh is shahr kí taraf kiyá hai, ki us se burái karún, aur us se bhalái na karún, KHUDÁWAND kahtá hai; Bábul ke bádsháh ke qábú men wuh kar diyá jáegá, aur wuh use ág se jaláwegá.
11 ¶ Aur Yahúdáh ke bádsháh ke gharáne se kah, ki KHUDÁWAND ká kalám suno;
12 Ai Dáúd ke gharáne, KHUDÁWAND yún kahtá hai, Tum subh uthke insáf karo, aur lúte húe ko zálim ke háth se chhuráo, na ho ki tumháre kámon kí burái ke sabab merá qahr ág kí tarah bharke, aur is tarah jale ki koí use bujhá na sake.
13 Ai wádí kí báshinda, aur maidán kí chatán, jo kahtí hai, ki Kaun ham par hamla karegá? yá hamáre maskanon men kaun ghusegá? KHUDÁWAND kahtá hai, Main terá mukhálif hún.
14 Aur tumháre kámon ke phal ke muwáfiq main tumhen sazá dúngá, KHUDÁWAND farmátá hai; aur main us ke ban men ág lagáúngá, jo us kí sárí nawáhí ko bhasam karegí.

XXII BA'B.

KHUDA'WAND yún kahtá hai, ki Yahúdáh ke bádsháh ke ghar ko já, aur wahán yih bát suná,
2 Aur kah, Ai Yahúdáh ke bádsháh, jo Dáúd ke takht par baithá hai, KHUDÁWAND ká kalám sun, tú, aur tere mulázim, aur tere log jo in darwázon se dákhil hote hain:
3 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki 'Adálat aur sadáqat ke kám karo, aur zálim ke háth se lúte húe ko chhuráo, aur kisí se bad-sulúkí na karo, aur musáfir, yatím, aur bewa par zulm na karo, aur is makán men be-gunáh ke khún ko mat baháo.
4 Kyúnki agar tum yihí kám karoge, to Dáúd ke jánishín bádsháh, rathon par aur ghoron par sawár hoke, is ghar ke darwázon men dákhil honge, har ek, aur us ke mulázim, aur us ke log.
5 Par agar tum in báton ko na sunoge, to main apní zát kí qasam khátá hún, KHUDÁWAND kahtá hai, ki yih ghar ek wírána ho jáegá.
6 Kyúnki Yahúdáh ke bádsháh ke gharáne kí bábat KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Tú mere liye Jili'ád hai, aur Lubnán kí chotí: tad bhí main yaqínan tujhe ujár dúngá ki bayábán ho, aur aise shahr jin men koí nahín bastá.
7 Aur main tere barkhiláf gáratgaron ko makhsús karúngá, har ek ko aur us ke hathyáron ko bhí; aur we tere kháss deodáron ko kátenge, aur unhen ág men dálenge.
8 Aur bahut qaumen is shahr kí samt se guzrengí, aur un men se ek dúsre se kahegá, ki KHUDÁWAND ne is bare shahr ko aisá kyún kiyá hai?
9 Tab we jawáb denge, Is liye ki unhon ne KHUDÁWAND apne Khudá ke 'ahd ko tark kiyá hai, aur begáne iláhon ko pújá, aur un kí bandagí kí.
10 ¶ Murde ke liye na roo, na us ke liye nauha karo: magar us ke liye jo chalá játá zár zár roo: kyúnki wuh phir na áwegá, na apne watan ko dekhegá.
11 Kyúnki Yahúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke bete Salúm kí bábat, jo

apne báp Yúsiyáh ká jánishín húá,
aur is makán se rawána ho gayá,
Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Wuh
idhar phir na áwegá:
12 Balki wuh us maqám meṉ, ja-
háṉ we use asír karke le gaye haiṉ,
maregá, aur is sarzamín ko phir na
dekhegá.
13 ¶ Us par wáwailá, jo apne ghar
ko be-insáfí se, aur apne bálákhánoṉ
ko zulm se banátá hai; jo apne paṛosí
ko begár pakaṛtá hai, aur us kí maz-
dúrí use nahíṉ detá;
14 Jo kahtá hai, ki Maiṉ apne liye
ek baṛá ghar aur hawá-dár bálá-khá-
na banáúṉgá; aur wuh apne liye
jhanjhríáṉ toṛke banátá hai; aur deo-
dár kí lakṛí kí chhat lagátá hai, aur
use shanjarfí kartá hai.
15 Kyá tú isí liye saltanat karegá,
ki tú deodárwále kám ká shauq rakh-
tá hai? kyá tere báp ne nahíṉ kháyá
piyá, aur 'adálat o sadáqat nahíṉ kí,
tab us ká bhalá húá?
16 Us ne miskín aur muhtáj ká
da'wá sunke us ká insáf kiyá; tab us
ká bhalá húá: kyá yihí merí pahchán
rakhná na thá? Ḳhudáwand kahtá
hai.
17 Par terí áṉkheṉ aur terá dil kisí
chíz par nahíṉ haiṉ, magar lálach par,
aur be-gunáh ke ḳhún par ki use
baháwe, aur sitam aur zulm par ki
use kare.
18 Isí liye Ḳhudáwand Yahúdáh
ke bádsháh Yúsiyáh ke beṭe Yahú-
yaqím kí bábat yúṉ kahtá hai, ki We
us par yih kahke na roeṉge, ki Háe,
mere bháí! yá Háe, bahin! We us ke
liye yih nauha na kareṉge, Háe, ḳhu-
dáwand! yá Háe, us kí shaukat!
19 Us ká dafan gadhe ká sá dafan
hogá; Yarúsalam ke pháṭakoṉ ke bá-
har ghasítá aur phenk diyá jáegá.
20 ¶ Tú Lubnán par chaṛh já, aur
chillá; aur Basan meṉ apní áwáz bu-
land kar, aur Abárím par se ro; ki
tere sab cháhnewále máre gaye.
21 Maiṉ ne terí iqbálmandí ke din
meṉ tujh se kalám kiyá; par tú bolí,
Maiṉ na sunúṉgí; terí jawání se yihí
terí 'ádat hai ki tú merí áwáz ko na-
híṉ mántí.
22 Ek ándhí tere charwáhoṉ ko
charáegí, aur tere 'áshiq asír hoke já-
eṉge; us waqt tú apní sárí sharárat ke
liye sharm kháegí, aur pashemán hogí.
23 Ai Lubnán kí basnewálí, jo ap-
ná áshiyána deodároṉ par banátí hai,
tú kaisí 'ájiz hogí jab tujhe shiddat ke
dukh hoṉge, aur us 'aurat ke se dard
jo janne par ho tujhe lageṉ!
24 Mujhe apní hayát kí qasam,
Ḳhudáwand farmátá hai, ki agarchi
Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ká
beṭá Kúniyáh mere dahne háth kí
angúṭhí hotá, tad bhí maiṉ tujhe
waháṉ se nikál phenktá;
25 Aur un ke qabze meṉ jo terí ján
ke ḳhwáháṉ haiṉ, aur un ke háth
meṉ, jin ke chihre se tú ḍartá hai,
ya'ne, Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ke háth meṉ, aur Kasdíoṉ ke
háth meṉ, maiṉ tujhe detá.
26 Háṉ, maiṉ tujhe, aur terí má
ko jo tujhe janí, gair-mulk meṉ, jaháṉ
tum paidá nahíṉ húe, nikál ḍálúṉgá;
aur waháṉ tum maroge.
27 Par us mulk meṉ jis meṉ we
cháhte haiṉ ki phir áweṉ, to hargiz
kabhí na lauṭeṉge.
28 Kyá yih shaḳhs Kúniyáh naf-
rat-angez ṭúṭá húá bartan hai? yá
raddí básan hai jo manzúr nahíṉ hotá?
we kis wáste nikále játe, wuh aur us
kí aulád, aur aisí zamín meṉ ḍále játe,
jise we nahíṉ jánte haiṉ?
29 Ai zamín, zamín, zamín, Ḳhu-
dáwand ká kalám sun.
30 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai,
Is ádmí ko be-aulád likho; aisá ádmí
jo apne dinoṉ meṉ iqbálmandí ká
muṉh na dekhegá; kyúṉki koí us kí
aulád meṉ se bhí iqbálmand na hogá,
ki kadhí Dáúd ke taḳht par baiṭhe,
aur Yahúdáh par saltanat kare.

XXIII BA'B.

UN charwáhon par wáwailá hai, jo merí charágáh kí bheron ko halák o pareshán karte hain! KHUDÁWAND kahtá hai.
2 Is liye KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá, un charwáhon kí mukhálafat men, jo merí qaum ko charáte hain, yún kahtá hai, ki Tum ne mere galle ko parágandá kiyá, aur unhen hánkke nikál diyá, aur nigahbání nahín kí: dekho, main tumháre kámon kí burái tum par ḍálúngá, KHUDÁWAND kahtá hai.
3 Par main un ko jo mere galle se
bach rahe hain sári sarzamínon se, jahán jahán main ne unhen hánk diyá thá, jam'a kar lúngá, aur unhen un ke bher-kháne men phir láúngá; aur we phalenge, aur baṛhenge.
4 Aur main un par aise chaupán
muqarrar karúngá, jo unhen charáwenge; aur we phir na ḍarenge, na ghabráenge, na gum ho jáenge, KHUDÁWAND kahtá hai.
5 ¶ Dekh, we din áte hain, KHU-
DÁWAND kahtá hai, ki main Dáúd ke liye Sadáqat kí ek Shákh nikálúngá, aur ek Bádsháh bádsháhí karegá, aur iqbálmand hogá, aur 'adálat o sadáqat zamín par karegá.
6 Us ke dinon men Yahúdáh naját
páwegá, aur Isráel salámatí se sukúnat karegá; aur us ká nám yih rakhá jáegá, KHUDA'WAND HAMA'RI' SADA'QAT.
7 Isí liye, dekh, we din áte hain,
KHUDÁWAND kahtá hai, ki we phir na kahenge, KHUDÁWAND zinda hai, jo baní Isráel ko mulk i Misr se nikál láyá;
8 Balki KHUDÁWAND zinda hai, jo
Isráel ke gharáne kí aulád ko uttar kí mamlukat se aur sáre mulkon se, jahán main ne unhen hánk diyá thá, chaṛhá láyá, aur unhen dákhil karáyá, ki we apní zamín men basen.
9 ¶ NABÍON KÍ BÁBAT. Merá dil
mere andar ṭúṭ gayá; merí sárí haḍḍíán kámptí hain: KHUDÁWAND ke sabab aur us kí muqaddas báton ke sabab main matwálá sá hún, aur us shakhs kí mánind jo mai se maglúb ho gayá.
10 Yaqínan zamín zinákáron se
bhar gayí; la'nat ke sabab zamín mátam kartí hai; maidán kí charágáhen súkh gayín: kyúnki un kí 'ádat burí hai, aur un ká zor ziyádatí hai.
11 Ki nabí aur káhin donon nápák
hain; hán, main ne apne ghar ke bích un kí burái pái, KHUDÁWAND kahtá hai.
12 Is liye un kí ráh un ke haqq
men aisí hogí jaise phislahí jagahen táríkí ke waqt men: we un men khadere jáke wahán girenge: ki main un par balá láúngá, ki yih un se intiqám lene ká baras hai, KHUDÁWAND kahtá hai.
13 Aur main ne Samrún ke nabíon
men himáqat dekhí hai; unhon ne Ba'al kí taraf se nubúwat kí, aur mere log Isráel ko bhaṭkáyá hai.
14 Main ne Yarúsalam ke nabíon
men bhí ek haulnák chíz dekhí; we zinákárí karte, aur jhúṭh ke pairau hote; we badkáron ke háthon ko bhí zor bakhshte hain, yahán tak ki koí apní burái se nahín phirtá: we sab mere liye aise hain jaise ki Sadúm, aur us ke báshinde 'Amúrah kí mánind hain.
15 Isí liye RABB ul afwáj nabíon kí
bábat yún kahtá hai, ki Dekh, main unhen nágdauná khiláúngá, aur haláhal ká pání piláúngá; kyúnki Yarúsalam ke nabíon ke sabab se sárí sarzamín men be-díní phailí hai.
16 RABB ul afwáj yún kahtá hai, ki
Un nabíon kí báten mat suno, jo tum se nubúwat karte hain; we tum ko batálat kí taraf máil karte; we apne dilon ke khwáb khiyálon ko kahte hain, aur na ki wuh báten jo ki KHUDÁWAND ke munh se niklín.

17 We un ko, jo mujhe haqír jánte haiṉ, kahte rahte haiṉ, Ḳhudáwand ne kahá, ki Tumhárí salámatí hogí; aur har ek ko, jo apne dil kí machláhaṭ par chaltá, we kahte haiṉ, ki Tum par koí balá na áwegí.

18 Par un meṉ se kaun Ḳhudáwand kí maslahat meṉ sábit qadam rahá? kis ne us ke suḳhan par liház kiyá aur use suná? kis ne us ke kalám kí taraf tawajjuh kí, aur us par kán lagáyá?

19 Dekh, Ḳhudáwand ke qahr se ek ándhí us kí taraf chalí, ek chakkar mártá húá túfán, jo sharíroṉ ke sir par paṛegá.

20 Ḳhudáwand ká gazab phir dhímá na hogá, jab tak ki wuh use anjám tak na pahuncháwe, aur apne dil ke iráde púre na kare; tum ánewále dinoṉ meṉ use baḳhúbí ma'lúm karoge.

21 Maiṉ ne in nabíoṉ ko nahíṉ bhejá, par we dauṛe haiṉ; maiṉ ne un se nahíṉ kahá, par unhoṉ ne nubúwat kí.

22 Pas agar we merí maslahat meṉ sábit-qadam rahte, tab we merí báteṉ mere logoṉ ko sunáte, tá ki un ko un kí burí ráh se, aur un ke kámoṉ kí burái se phiráweṉ.

23 Kyá maiṉ nazdík hí ká Ḳhudá húṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, aur dúr ká Ḳhudá nahíṉ?

24 Kyá koí ádmí chhipí jagahoṉ meṉ apne ko chhipá saktá hai, ki maiṉ use na dekhúṉ? Ḳhudáwand kahtá hai. Kyá ásmán aur zamín mujh se bhare nahíṉ haiṉ? Ḳhudáwand kahtá hai.

25 Maiṉ ne suná, jo nabíoṉ ne kahá, jo merá nám leke jhúṭhí nubúwat karte, aur kahte haiṉ, ki Maiṉ ne ḳhwáb dekhá, ḳhwáb dekhá.

26 Kab tak yih nabíoṉ ke dil meṉ rahegá, ki jhúṭhí nubúwat kareṉ? háṉ, we apne dil kí farebkárí ke nabí haiṉ;

27 Jo gumán rakhte haiṉ, ki apne ḳhwáboṉ se, jo un meṉ se har ek apne paṛosí se bayán kartá, merí qaum ko merá nám bhulá deṉ, jis tarah un ke bápdáde Ba'al ke sabab se merá nám bhúl gaye.

28 Jis nabí ke pás ḳhwáb hai, so ḳhwáb bayán kare; aur jis ke pás merá kalám hai, so mere kalám ko diyánatdárí se kahe. Gehúṉ ko bhúse se kyá nisbat? Ḳhudáwand kahtá hai.

29 Kyá merá kalám sarásar ág kí mánind nahíṉ hai? Ḳhudáwand kahtá hai; aur hathauṛe kí mánind, jo chaṭán ko chúr chár kartá hai?

30 Is liye, dekh, maiṉ un nabíoṉ ká muḳhálif húṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, jo har ek apne paṛosí se merí báteṉ churá rakhte haiṉ.

31 Dekh, maiṉ un nabíoṉ ká muḳhálif húṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, jo apní zubán ko isti'amál karte, aur kahte haiṉ, ki Wuh farmátá hai.

32 Dekh, maiṉ un ká muḳhálif húṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, jo jhúṭhe ḳhwáboṉ ko nubúwat se kahte haiṉ, aur unheṉ bayán karte, aur apní jhúṭhí bátoṉ se aur shekhíoṉ se mere logoṉ ko bhaṭkáte haiṉ; lekin maiṉ ne unheṉ nahíṉ bhejá, na unheṉ hukm diyá: is liye is qaum ko un se hargiz fáida na hogá, Ḳhudáwand kahtá hai

33 ¶ Aur jab yih qaum, yá nabí, yá káhin, tujh se púchhe aur kahe, ki Ḳhudáwand ká bhárí paigám kyá hai? tab tú unheṉ kahegá, Kyá hí bhárí paigám? ki maiṉ ne tum ko tark kiyá hai, Ḳhudáwand kahtá hai.

34 Aur nabí, aur káhin, aur qaum, jo koí kahe Ḳhudáwand ká bhárí paigám, maiṉ us shaḳhs ko aur us ke gharáne ko sazá dúngá.

35 Cháhiye ki har ek apne paṛosí se, aur har ek apne bhái se, yúṉ kahe, ki Ḳhudáwand ne kyá jawáb diyá hai? aur Ḳhudáwand ne kyá kahá hai?

36 Par KHUDÁWAND ke bhárí pai-
gám ká zikr tum ko kabhí na karná
hogá, ki har ek ádmí ká sukhan usí ke
liye bhárí paigám hogá; kyúnki tum
ne zinda Khudá, RABB ul afwáj, ha-
máre Khudá kí báton ko bigár dálá
hai.
37 Tú nabí se yún kahegá, ki KHU-
DÁWAND ne kyá jawáb diyá? aur
KHUDÁWAND ne kyá kahá hai?
38 Lekin jab ki tum kahte ho,
KHUDÁWAND ká bhárí paigám; is liye
KHUDÁWAND yún kahtá hai, Azbaski
tum yih bát kahte ho, KHUDÁWAND
ká bhárí paigám, aur main ne tum ko
kahlá bhejá, ki Mat kaho, KHUDÁ-
WAND ká bhárí paigám:
39 Is liye, dekh, main, hán, main hí
tum se bilkull be-khabar rahúngá, aur
tum ko aur is shahr ko, jo main ne
tum ko aur tumháre bápdádon ko
diyá, apní nazar se girá dúngá:
40 Aur main hamesha ke liye tum-
hen ek kalank lagáúngá, aur abadí
khijálat dúngá, jo kabhí farámosh na
hogí.

XXIV BA'B.

BA'D us ke ki Bábul ká bádsháh
Nabúkadrazar Yahúdáh ke
bádsháh Yakúniyáh bin Yahúyaqím
ko, aur Yahúdáh ke amíron ko, bar-
haíon aur loháron ke sáth, Yarúsalam
se asír karke Bábul men le gayá thá,
KHUDÁWAND ne mujh par numáyán
kiyá, aur dekh, do tokrián anjíron kí
KHUDÁWAND kí haikal ke sámhne
dharí thín.
2 Ek tokrí men achchhe se achchhe
anjír the, pahle pake húe anjíron kí
mánind; aur dúsrí tokrí men bure se
bure anjír, jo burái ke máre kháe na-
hín já sakte the.
3 Aur KHUDÁWAND ne mujh se
kahá, ki Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá
hai? Aur main ne kahá, Anjíron ko;
achchhe anjír, bahut achchhe; aur
bure, bahut bure, jo kháe nahín já
sakte hain, aise bure hain.
4 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám
yih kahtá húá mujh ko pahunchá, ki
5 KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki In achchhe anjíron
kí mánind main Yahúdáh ke un
asíron ko mánúngá, jinhen main ne is
maqám se Kasdíon ke mulk men
bhejá hai, ki wahán un ká bhalá ho.
6 Ki main un par nek nazar karún-
gá, aur unhen is mulk men phir láún-
gá, aur main unhen banáúngá, aur na
dháúngá: main unhen lagaungá aur
na ukhárúngá.
7 Aur main unhen aisá dil dúngá,
ki mujhe pahchánen, ki main KHU-
DÁWAND hún: aur we mere log honge,
aur main un ká Khudá húngá, jis hál
ki we merí taraf apne sáre dil se
phirenge.
8 ¶ Par bure anjíron kí bábat, jo
burái ke máre kháe nahín já sakte
hain, KHUDÁWAND yaqínan yún kahtá
hai, ki Yúnhí main Yahúdáh ke bád-
sháh Sidqiyáh ko, aur us ke amíron ko,
aur Yarúsalam ke báqí logon ko,
jo is mulk men bach rahe hain, aur jo
Misr kí sarzamín men baste hain,
chhor dúngá;
9 Hán, main unhen zamín kí sab
mamlukaton men iztiráb aur balá ke
hawála karúngá; tá ki we har ek
makán men, jahán jahán main unhen
hánkúngá, wahán we malámat, aur
masal kahne ko, aur ta'na, aur la'nat
karne ke bá'is howen.
10 Aur main un ke darmiyán tal-
wár, aur kál, aur wabá bhejúngá,
yahán tak ki we us sarzamín se, jo
main ne unhen aur un ke bápdádon ko
dí, mit jáenge.

XXV BA'B.

WUH kalám jo Yahúdáh ke sáre
logon kí bábat Yaramiyáh ko
pahunchá, Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras
men, jo Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ká pahlá baras thá;

2 Jise Yaramiyáh nabí ne Yahú-
dáh ke sáre logon, aur Yarúsalam ke
sáre báshindon ko sunáyá, aur yún
kahá,
3 Ki Yahúdáh ke bádsháh Yúsiyáh
bin 'Amún ke terahwen baras se áj
tak, jo teís baras hain, KHUDÁWAND ká
kalám mujh ko áyá kiyá, aur main
tum se kahtá rahá, subh sawere
uṭhke kahtá húá thá; par tum ne na
suná.
4 Aur KHUDÁWAND ne apne sáre
khidmat-guzár nabíon ko tumháre pás
bhejá, subh sawere uṭhke bhejá; par
tum ne na suná, na sunne ko apná
kán lagáyá.
5 Unhon ne kahá, ki Har ek apní
burí ráh se, aur apne kámon kí buráí
se, báz áo, aur us sarzamín men jise
KHUDÁWAND ne tum ko aur tumháre
bápdádon ko hamesha ke liye diyá,
baste raho:
6 Aur tum begáne iláhon ká píchhá
na karo, ki un kí bandagí aur sijda
karo, aur apne háthon ke kámon se
mujhe gussa na diláo; aur main tum
par kuchh zarar na pahuncháúngá.
7 Par tum ne merí na suní, KHUDÁ-
WAND kahtá hai; tá ki apne háthon ke
kámon se apne zíyán ke liye mujhe
gussa diláo.
8 ¶ Is liye RABB ul afwáj yún kah-
tá hai, Liházá tum ne merí báten na
sunín,
9 Dekh, main uttar ke sáre gha-
ránon ko, aur apne khidmat-guzár
sháh i Bábul Nabúkadrazar ko, bulá
bhejúngá, KHUDÁWAND kahtá hai, aur
main unhen is sarzamín, aur us ke
báshindon par, aur in sárí qaumon
par, jo chaugird hain, charhá láúngá,
aur unhen haram kar dúngá, aur
unhen já e hairat aur síṭí bajáne ká
bá'is karúngá, aur we sadá wírána
rahenge.
10 Balki main aisá karúngá, ki un
ke darmiyán khushí kí áwáz, aur
khurramí kí áwáz, dulhe kí áwáz, aur
dulhin kí áwáz, chakkí kí áwáz, aur
chirág kí roshní, báqí na rahe.
11 Aur yih sárí sarzamín wírána aur
hairání ká bá'is ho jáegí; aur yih qaum-
en sattar baras tak Bábul ke bádsháh
kí gulámí karengí.
12 ¶ Aur aisá hogá, KHUDÁWAND
kahtá hai, ki Jab sattar baras púre
honge, main Bábul ke bádsháh ko, aur
us qaum ko, aur Kasdíon kí sarzamín
ko, un kí badkárí ke sabab, sazá dúngá,
aur main use aisá ujárúngá ki hamesha
tak wírána rahe.
13 Hán, main us sarzamín par apní
sárí báten, jo main ne us kí bábat
kahín, ya'ne, we sab jo is kitáb men
likhí hain, jo Yaramiyáh ne nubúwat
karke sárí qaumon ko kah sunáín, púrí
karúngá.
14 Ki in se, hán, inhín se bahut
qaumen aur bare bádsháh gulám kí
sí khidmat lenge: tabhí main un se
un ke a'amál ke muwáfiq, aur un ke
háthon ke kámon ke mutábiq, badlá
lúngá.
15 ¶ Ki KHUDÁWAND Isráel ke
Khudá ne mujh ko yún kahá hai, ki
Gazab kí mai ká yih piyálá mere háth
se le, aur sárí gurohon ko, jin ke pás
main tujhe bhejtá hún, pilá,
16 Ki we píen, aur larbaráwen, aur
taraphen, us talwár ke sabab se jo main
un ke darmiyán chaláúngá.
17 Tab main ne KHUDÁWAND ke
háth se wuh piyála liyá, aur un sárí
gurohon ko, jin ke pás KHUDÁWAND
ne mujhe bhejá thá, piláyá;
18 Ya'ne, Yarúsalam, aur Yahúdáh
ke shahron ko, aur us ke bádsháhon,
aur us ke amíron ko, ki we barbád
howen, aur já e hairání, aur síṭí aur
la'nat ke sabab ṭhahren; jaisá áj ke din
hai;
19 Misr ke bádsháh Fira'ún ko, aur
us ke mulázimon, aur us ke amíron,
aur us kí sárí qaum ko;
20 Aur sab ajnabíon ko jo mile jule
hain, aur 'Úz kí zamín ke sáre bád-

sháhon ko, aur Filistíon kí sarzamín
ke sáre bádsháhon ko, aur 'Asqalún,
aur 'Azah, aur 'Aqrún ko, aur Ashdúd
ke báqí logon ko,
21 Adúm, aur Moáb, aur baní 'Am-
mún ko,
22 Aur Súr ke sáre bádsháhon ko,
aur Saidá ke sáre bádsháhon ko, aur
samundar pár ke bahrí mamálik ke
bádsháhon ko,
23 Didán aur Taimá, aur Búz ko,
aur un sabhon ko, jo dárhí ke goshe
mundáte,
24 Aur 'Arab ke sáre bádsháhon ko,
aur un mile jule logon ke sáre bád-
sháhon ko, jo bayábán men baste
hain,
25 Aur Zimrí ke sáre bádsháhon ko,
aur 'Ailám ke sáre bádsháhon ko, aur
Máda ke sáre bádsháhon ko,
26 Aur uttar ke sáre bádsháhon ko,
jo nazdík aur jo dúr hain, ek dúsre ke
sáth, aur dunyá kí sárí bádsháhaton
ko jo rú e zamín par hain: aur ba'd
un ke Sheshak ká bádsháh use píegá.
27 Aur tú unhen kahegá, ki Rabb
ul afwáj, Isráel ká Khudá, yún farmátá
hai, ki Tum pío, aur mast ho, aur qai
karo, aur gir paro, aur phir na utho,
us talwár ke sabab, jo main tumháre
darmiyán chaláúnga.
28 Aur aisá hogá, ki agar we píne
ko tere háth se piyála lene ká inkár
karen, tú un se kahegá, ki Rabb ul
afwáj yún kahtá hai, Yaqínan tum ko
píná hogá.
29 Kyúnki, dekh, main us shahr
par, jo mere nám ká kahlátá hai,
áfaten láná shurú' kartá hún, aur kyá
tum sáf bin sazá páe nikal jáoge?
Tum be sazá páe na chhútoge: ki main
talwár ko zamín ke sáre báshindon par
talab kartá hún, Rabb ul afwáj far-
mátá hai.
30 Is liye tú in sab báton kí khabar
deke un kí mukhálafat men nubúwat
karegá, aur un se kahegá, ki Khudá-
wand bulandí par se garjegá, aur apne
muqaddas makán se áwáz sunáwegá;
wuh bare zor shor se apní charágáh ke
úpar garjegá; angúr latárnewálon kí
mánind wuh zamín ke sáre báshindon
par lalkáregá.
31 Ek gaugá zamín kí sarhaddon
tak pahunchá hai; ki Khudáwand
qaumon se jhagregá; wuh sáre bashar
kí 'adálat karegá; wuh sharíron ko
talwár ke hawála karegá, Khudáwand
kahtá hai.
32 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki
Dekh, guroh guroh par balá názil hogí,
aur ek barí ándhí zamín kí sarhaddon
se uthái jáegí.
33 Aur Khudáwand ke maqtúl us
roz zamín ke ek sire se dúsre sire tak
pare honge; un par koí nauha na
karegá, we samete na jáenge, na gáre
jáenge; khád kí tarah we rú e zamín
par pare rahenge.
34 ¶ Ai charwáho, wáwailá karo,
aur chilláo; aur ai galle ke sardáro, tum
khud rákh men lot jáo: ki tumháre
qatl ke din, aur parágandagí ke din, án
pahunche hain; tum ek nafís básan kí
tarah gir jáoge.
35 Aur charwáhon ko bhágne kí
koí ráh na rahegí, aur na galle ke
sardáron ko nikal bachne kí.
36 Charwáhon ke nále kí áwáz, aur
galle ke sardáron ká ek nauha hai, ki
Khudáwand ne un kí charágáh ko
barbád kiyá hai.
37 Hán, we ráhat-bakhsh chará-
gáhen Khudáwand ke shadíd qahr ke
sabab se raundí játí hain.
38 Us ne jawán sher i babar kí
tarah apní jhárí ko chhorá hai; yaqí-
nan sitamgar ke zulm se, aur us ke
qahr kí shiddat se, un ká mulk wírán
ho gayá.

XXVI BA'B.

Yahu'da'h ke bádsháh Yúsiyáh
ke bete Yahúyaqím kí bádsháhí
ke shurú' men, yih kalám Khudá-
wand kí taraf se názil húá, aur us ne
kahá,

2 Ki Ḳhudáwand yún kahtá hai, Tú Ḳhudáwand ke ghar ke sahn men khaṛá ho, aur Yahúdáh ke sáre shahr ke logon se, jo Ḳhudáwand ke ghar men sijda karne ko áte hain, sárí báten, jo main ne tujhe hukm diyá hai ki un se kahe, kah; ek bát kam na kar:

3 Sháyad ki we shanawá howen, aur har ek apní burí ráh se báz áwe, ki main pachhtáke us badí se, jo un kí badkirdárion ke bá'is un se kiyá cháhtá hún, báz áún.

4 Aur tú un se kahegá, ki Ḳhudáwand yún kahtá hai, Agar tum merí na sunoge, ki merí sharí'at par, jo main ne tumháre áge muqarrar kí, 'amal karo,

5 Aur mere khidmat-guzár nabíon kí báten suno, jinhen main ne tumháre pás bhejá, hán, sawere uṭhke bhejá, par tum ne na suná;

6 To main is ghar ko Sailá kí mánind kar ḍálúngá, aur is shahr ko zamín kí sárí qaumon ke nazdík ek la'nat ṭhahráúngá.

7 Chunánchi káhinon, aur nabíon, aur sárí qaum ne Yaramiyáh ko Ḳhudáwand ke ghar men ye báten kahte suná.

8 ¶ Aur aisá húá, ki jab Yaramiyáh sárí báten kah chuká, jo Ḳhudáwand ne use hukm diyá thá ki sárí qaum se kahe, tab káhinon, aur nabíon, aur sárí qaum ne use pakṛá, aur kahá, ki Tú yaqínan qatl kiyá jáegá.

9 Tú ne Ḳhudáwand ká nám leke kis wáste nubúwat kí hai, aur kahá, ki Yih ghar Sailá kí mánind hogá, aur yih shahr wírán kiyá jáegá, aur us men ek basnewálá na hogá? Aur sáre log Yaramiyáh kí mukhálafat par Ḳhudáwand ke ghar men jam'a húe.

10 ¶ Jab Yahúdáh ke sardáron ne ye báten sunín, tab we bádsháh ke ghar se Ḳhudáwand ke ghar men áe, aur Ḳhudáwand ke ghar ke naye darwáze kí dahlíz par baiṭhe.

11 Aur káhinon aur nabíon ne sardáron se aur sárí qaum se khitáb karke kahá, ki Yih shakhs qatl ke láiq hai; kyúnki us ne is shahr ke barkhiláf nubúwat kí, jaisá tum ne apne kánon se suná.

12 ¶ Tab Yaramiyáh ne sáre sardáron aur sárí qaum se khitáb karke kahá, ki Ḳhudáwand ne mujhe bhejá, ki is ghar aur is shahr ke barkhiláf wuh sárí báten jo tum ne suní hain, main nubúwat se kahún.

13 So ab tum apní ráhon aur apne kámon ko árásta karo, aur Ḳhudáwand apne Khudá kí áwáz ke shanawá ho, tá ki Ḳhudáwand us badí se, jo us ne tum se karne ko kahá hai, pachhtáke báz áwe.

14 Aur merí bábat, dekho, ki main tumháre qábú men hún; jo tumhen bhalá lage, aur bihtar ṭhahre, mujh se karo.

15 Par yaqín jáno, ki agar tum mujhe qatl karoge, to be-gunáh ká khún apne par, aur is shahr par, aur us ke báshindon par, láoge; kyúnki sach-much Ḳhudáwand ne mujhe tumháre pás bhejá hai, ki tumháre sunte hí ye sárí báten kahún.

16 ¶ Tab sardáron aur sárí qaum ne káhinon aur nabíon se kahá, ki Yih shakhs qatl ke láiq nahín hai: kyúnki us ne Ḳhudáwand hamáre Khudá ke nám par ham se kalám kiyá.

17 Tab mulk ke kitne buzurgon ne uṭhke kahá, aur qaum kí sárí jamá'at se bole,

18 Ki Míkah Morashtí ne Yahúdáh ke bádsháh Hizqiyáh ke dinon men nubúwat kí, aur Yahúdáh kí sárí qaum se kahá, aur yún bolá, ki Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Saihún khet kí tarah jotá jáegá, aur Yarúsalam ḍher ḍher hogá, aur is ghar ká pahár jangal kí únchí jagahon kí mánind hogá.

19 Kyá Yahúdáh ke bádsháh Hiz-

qiyáh ne, aur sáre Yahúdáh ne, us ko qatl kiyá? kyá wuh Ḳhudáwand se na ḍará, aur Ḳhudáwand se minnat na kí? chunánchi Ḳhudáwand us badí se, jo kahá thá ki main tum se karúngá, pachhtáke báz áyá. Is tarah ham apní jánon se baṛí badí karenge.

20 Aur bhí ek ádmí thá, jis ne Ḳhudáwand ke nám se peshíngoí kí, U'riyáh bin Sam'aiyáh, Qaryat ul Ya'arím ká, jis ne is shahr ke, aur is sarzamín ke barḳhiláf, Yaramiyáh kí sárí báton ke muwáfiq, nubúwat kí:

21 Aur Yahúyaqím bádsháh, aur us ke sab baháduron ne, aur sáre sardáron ne, us kí báten sunín, aur bádsháh ne use qatl karne ko cháhá; par U'riyáh yih hál sunke ḍar gayá, aur bhágke Misr men chalá gayá;

22 Tab Yahúyaqím bádsháh ne kaí ádmíon ko, Ilnátan bin 'Akbúr aur us ke sáth kitne aur ádmíon ko, Misr men bhejá.

23 Aur we U'riyáh ko Misr se nikál láe, aur use Yahúyaqím bádsháh ke pás pahuncháyá; aur us ne us ko talwár se már ḍálá, aur us kí lásh ko 'awámm kí qabristán men phenkwá diyá.

24 Par Aḳhiqám bin Sáfan Yaramiyáh ká dastgír thá, tá ki wuh qatl hone ke liye qaum ke háth men hawála na kiyá jáwe.

XXVII BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh kí saltanat ke shurú' men, Ḳhudáwand kí taraf se yih kalám Yaramiyáh par názil húá, aur us ne kahá,

2 Ki Ḳhudáwand ne mujhe yún kahá, ki Bandon aur júon ko apne liye baná, aur unhen apní gardan par ḍál,

3 Aur unhen Adúm ke bádsháh, aur Moáb ke bádsháh, aur baní 'Ammún ke bádsháh, aur Súr ke bádsháh, aur Saidá ke bádsháh ke pás, un qásidon ke háth bhej, jo Yarúsalam men Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke pás áe hain;

4 Aur tú un ko un ke áqáon ke wáste tákíd kar, ki Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Tum apne málikon se isí tarah kahná;

5 Ki main ne zamín ko, aur insán o haiwán ko, jo rú e zamín par hain, apní baṛí qúwat se aur baṛháe húe bázú se paidá kiyá, aur un ko jinhen main ne munásib jáná use baḳhshá.

6 Aur ab main ne yih sárí mamlukaten apne ḳhidmat-guzár Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar ke qabze men kar dí hain, aur maidán ke jánwaron ko bhí use diyá, ki us ke kám áwen.

7 Aur ye sárí qaumen us kí, aur us ke beṭe kí, aur us ke pote kí ḳhidmat karengí, jab tak ki us kí mamlukat ká ṭhík waqt na áwe; tab bahut qaumen aur baṛe bádsháh us se ḳhidmat karwáenge.

8 Aur aisá hogá, ki jo qaum aur jo bádsháhat us kí, hán, Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar kí ḳhidmat na karegí, aur apní gardan Bábul ke bádsháh ke júe tale na jhukáegí, us qaum ko, Ḳhudáwand kahtá hai, main talwár se aur kál se aur wabá se siyásat dúngá, yahán tak ki main us ke háth se unhen nábúd kar ḍálúngá.

9 Is liye tum apne nabíon kí, aur apne gaib-dánon kí, aur apne ḳhwábbínon kí, aur apne shugúniyon kí, aur apne jádúgaron kí, na suno, jo tum se kahte hain, ki Tum Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat-guzárí na karoge:

10 Kyúnki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain, ki tum ko tumháre mulk se áwára karen, aur tá ki main tumhen hánk nikálún ki tum halák ho jáo.

11 Par jo qaum apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale rakh degí, aur us kí ḳhidmat karegí, main us ko us kí mamlukat men chain se rahne dúngá, Ḳhudáwand kahtá hai,

aur wuh us kí khetí karegí, aur us men̲ basegí.

12 ¶ Aur in sárí báton̲ ke muwáfiq main̲ ne Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se kahá, aur bolá, ki Apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale dharo, aur us kí aur us kí qaum kí ḳhidmat karo, aur jíte raho.

13 Tum talwár aur kál aur wabá se kyún̲ maroge, tú aur tere log, jaisá ḲHUDÁWAND ne us qaum kí bábat kahá hai, jo Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat na karegí?

14 Aur un nabíon̲ kí báten̲ na suno, jo tum se kahte aur bolte hain̲, ki Tum Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat na karoge: kyún̲ki we tumháre áge jhúṭhí jhúṭhí nubúwat karte hain̲.

15 Ki main̲ ne unhen̲ nahín̲ bhejá, ḲHUDÁWAND kahtá hai, par we mere nám se jhúṭhí nubúwat karte hain̲; tá ki main̲ tum ko hán̲kke ḳhárij kar dún̲, aur tum, un nabíon̲ ke sáth jo tum se nubúwat karte hain̲, halák ho jáo.

16 Main̲ ne káhinon̲ se bhí aur sáre logon̲ se ḳhitáb karke kahá, ki ḲHUDÁWAND yún̲ farmátá hai, Apne nabíon̲ kí báten̲ na suno, jo tum se nubúwat karte, aur kahte hain̲, ki Dekho, ḲHUDÁWAND ke ghar ke bartan Bábul se thoṛe din ba'd pher láe jáen̲ge: kyún̲ki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain̲.

17 Un kí na suno; Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat-guzárí karo, aur jíte raho: yih shahr káhe ko wírána bane?

18 Par agar we nabí hon̲, aur ḲHUDÁWAND ká kalám un kí amánat men̲ hai, to we RABB ul afwáj se shafá'at karen̲, tá ki we bartan jo ḲHUDÁWAND ke ghar men̲, aur Yahúdáh ke bádsháh ke ghar men̲, aur Yarúsalam men̲, báqí rahe hain̲, Bábul men̲ na pahunchen̲.

19 ¶ Kyún̲ki sutúnon̲ kí bábat RABB ul afwáj yún̲ kahtá hai, aur bahr kí bábat, aur kursíon̲ kí bábat, aur báqí bartanon̲ kí bábat jo is shahr men̲ rah gaye hain̲,

20 Jinhen̲ Bábul ká bádsháh Nabúkadnazar na le gayá, jis waqt wuh Yahúdáh ke bádsháh Yakúniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yahúdáh aur Yarúsalam ke sáre amíron̲ ko, Yarúsalam se Bábul men̲ asír karke le gayá;

21 Hán̲, RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, un bartanon̲ kí bábat, jo ḲHUDÁWAND ke ghar men̲, aur Yahúdáh ke bádsháh ke mahall men̲, aur Yarúsalam men̲, rah gaye hain̲, yún̲ kahtá hai,

22 Ki We Bábul men̲ pahuncháe jáen̲ge, aur wahán̲, us din tak ki main̲ un ko yád na farmáún̲, maujúd rahen̲ge, ḲHUDÁWAND kahtá hai: us waqt main̲ unhen̲ uṭhá lún̲gá, aur is makán men̲ phir pahuncháún̲gá.

XXVIII BÁB.

AUR usí sál men̲, Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke shurú' men̲, chauthe baras ke pánchwen̲ mahíne men̲, aisá húá, ki Jiba'úní 'Azzúr ká betá Hananiyáh nabí ne, ḲHUDÁWAND ke ghar men̲, káhinon̲ aur sáre logon̲ ke sámhne, mujh se ḳhitáb karke kahá,

2 Ki RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún̲ kahtá hai, Main̲ ne Bábul ke bádsháh ká júá toṛá hai.

3 Do hí baras ke andar main̲ ḲHUDÁWAND ke ghar ke sab bartanon̲ ko, jo Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar ne is makán se le jáke Bábul men̲ pahuncháyá, is makán men̲ phir le áún̲gá;

4 Yahúdáh ke bádsháh Yakúniyáh bin Yahúyaqím ko bhí, aur Yahúdáh ke sáre asíron̲ ko, jo Bábul men̲ gaye, is makán men̲ phir láún̲gá, ḲHUDÁWAND kahtá hai; kyún̲ki main̲ Bábul ke bádsháh ke júe ko toṛ ḍálún̲gá.

5 ¶ Tab Yaramiyáh nabí ne káhinon̲ aur sáre logon̲ ki ánkhon̲ ke sámhne, jo ḲHUDÁWAND ke ghar men̲ khaṛe the, Hananiyáh nabí se kahá,

6 Hán̲, Yaramiyáh nabí ne kahá, ki
A'mín, ḲHUDÁWAND aisá kare: ḲHU-
DÁWAND terí báton̲ ko jin kí tú ne
nubúwat se ḳhabar dí, púrí kare, ki
ḲHUDÁWAND ke ghar ke bartanon̲ ko,
aur sab ko jo we le gaye, Bábul se is
makán men̲ phir lete áwen̲.
7 Tis par bhí ab yih bát suniye, jo
main̲ tujh ko aur sáre logon̲ ko sunáke
kahtá hún̲;
8 Un nabíon̲ ne jo mujh se aur
tujh se áge agle zamáne men̲ the,
bahut se mulkon̲ aur baṛí bádsháhaton̲
kí bábat jang, aur balá, aur wabá ke
haqq men̲ nubúwat kí hai.
9 Wuh nabí jo salámatí kí ḳhabar
detá hai, jab us nabí ká kalám púrá
ho jáegá, tab jáná jáegá, ki filhaqíqat
ḲHUDÁWAND ne use bhejá hai.
10 ¶ Tab Hananiyáh nabí ne Ya-
ramiyáh nabí kí gardan par se júá
utárá, aur use toṛ ḍálá.
11 Aur Hananiyáh ne sáre logon̲ ke
dekhte waqt yih kahá, aur bolá, ki
ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai, ki Main̲
isí tarah Bábul ke bádsháh Nabúkad-
nazar ká júá, sárí qaumon̲ kí gardan
par se, do hí baras ke andar toṛ ḍálún̲-
gá. Tab Yaramiyáh nabí apní ráh
chalá gayá.
12 ¶ Par ḲHUDÁWAND ká kalám
Yaramiyáh par názil húá, aur kahá,
us ke ba'd ki Hananiyáh nabí ne Yara-
miyáh nabí kí gardan par se júá toṛá
thá,
13 Ki Já, aur Hananiyáh se kah,
ki ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai, Lakṛí
ke júon̲ ko tú ne toṛá; par tú lohe ke
júon̲ ko un ke 'iwaz banáwegá.
14 Kyún̲ki RABB ul afwáj, Isráel
ká Ḳhudá, yún̲ kahtá hai, Main̲ ne in
sárí qaumon̲ kí gardan par lohe ká júá
ḍál diyá, tá ki we sháh i Bábul Nabú-
kadnazar kí ḳhidmat karen̲; so we us
kí ḳhidmat-guzárí karengí: aur main̲
ne baháim bhí use diye.
15 ¶ Tab Yaramiyáh nabí ne Ha-
naniyáh nabí se kahá, Ai Hananiyáh,
ab sun; ḲHUDÁWAND ne tujhe nahín̲
bhejá hai; par tú is qaum ko jhúṭh
kah kahke ummedwár kartá hai.
16 Is liye ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá
hai, ki Dekh, main̲ tujhe rú e zamín
par se ḳhárij karún̲gá: tú isí sál men̲
maregá, kyún̲ki tú ne ḲHUDÁWAND
kí taraf se phir jáne kí bát kahí hai.
17 Chunánchi usí sál sátwen̲ mahíne
Hananiyáh nabí mar gayá.

XXIX BA'B.

AB ye us ḳhatt kí báten̲ hain̲, jo
Yaramiyáh nabí ne Yarúsalam se
báqí buzurgon̲ ko jo asír ho gaye the,
aur káhinon̲ ko, aur nabíon̲ ko, aur un
sáre logon̲ ko, jinhen̲ Nabúkadnazar
Yarúsalam se asír karke Bábul le gayá
thá;
2 Us ke ba'd ki Yakúniyáh bád-
sháh, aur malika, aur ḳhoje, aur
Yahúdáh aur Yarúsalam ke umará,
aur baṛhai, aur lohár, Yarúsalam se
chale gaye the;
3 Ili'ásah bin Sáfan aur Jamariyáh
bin Ḳhilqiyáh ke háth, (jinhen̲ Yahú-
dáh ke bádsháh Sidqiyáh ne Bábul
men̲ sháh i Bábul Nabúkadnazar ke
pás bhejá,) irsál kiyá, aur us ne kahá,
4 RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá,
un sab asíron̲ ko, jinhen̲ main̲ ne Ya-
rúsalam se asír karwáke Bábul bhejá
hai, yún̲ farmátá hai;
5 Tum ghar banáo, aur un men̲
baso; aur bág lagáo, aur un ke mewe
kháo;
6 Jorúán̲ karo, ki tum se beṭe be-
ṭíán̲ hon̲; aur apne beṭon̲ ke liye
jorúán̲ lo, aur apní beṭíán̲ ḳhasamon̲
ko do, ki we beṭe beṭíán̲ janen̲; ki wa-
hán̲ tum baṛho aur tum ghaṭ na jáo.
7 Aur us shahr kí ḳhair manáo, jis
men̲ main̲ ne tum ko asír karwáke
bhejá, aur us ke liye ḲHUDÁWAND se
du'á mángo: ki us kí salámatí men̲
tumhárí salámatí hogí.
8 ¶ Kyún̲ki RABB ul afwáj, Isráel
ká Ḳhudá, yún̲ kahtá hai, ki Un
nabíon̲ ko jo tumháre darmiyán hain̲,

aur apne gaib-goon ko apne ko
gumráh karne na do; aur apne khwáb-
bínon ko, jo tumháre hí kahne se
khwáb dekhte hain, na máno.
9 Ki we merá nám leke tumhen
áge kí jhúthí khabaren dete hain:
main ne unhen nahín bhejá, KHUDÁ-
WAND kahtá hai.
10 ¶ Kyúnki KHUDÁWAND yún
kahtá hai, ki Jab Bábul men sattar
baras guzar chukenge, to main tum-
hárí khabar lene áúngá, aur tumhen is
makán men phir láne se apní achchhí
bát tum par qáim karúngá.
11 Kyúnki main apne andeshon ko
jo tumhárí bábat kartá hún, jántá
hún, KHUDÁWAND kahtá hai, ki we
bhalái ke andeshe hain, burái ke na-
hín, tá ki main ummed-bakhsh anjám
tumhen dún:
12 Tab tum merá nám loge, aur
jáke mujh se du'á mángoge, aur main
tumhárí sunúngá.
13 Aur tum mujhe dhúndhoge, aur
páoge, jab apne sáre dil se merá surág
loge.
14 Aur main tumhen mil jáúngá,
KHUDÁWAND kahtá hai: aur main
tumhárí asírí ko mauqúf karáúngá,
aur tumhen sárí qaumon men se, aur
sab jagahon men se, jin men main ne
tumhen hánk diyá hai, jam'a karún-
gá, KHUDÁWAND kahtá hai; aur main
tumhen us makán men, jahán se main
ne tumhen asír karwáke bhejá, phir le
áúngá.
15 ¶ Hálánki tum ne kahá, ki
KHUDÁWAND ne Bábul men hamáre
liye nabí barpá kiye;
16 Is liye KHUDÁWAND us bádsháh
kí bábat, jo Dáúd ke takht par baithá
hai, aur sáre logon kí bábat jo is shahr
men baste hain, aur tumháre bháíon
kí bábat, jo tumháre sáth asír hoke
nahín gaye, yún kahtá hai;
17 RABB ul afwáj yún kahtá hai,
Dekho, main talwár aur kál aur wabá
un ke darmiyán bhejúngá, aur unhen
ná-gawár anjíron kí mánind banáúngá,
jo aise bure hain, ki kháe nahín játe
hain.
18 Aur main talwár aur kál aur
wabá leke un ke píchhe parúngá, aur
main unhen zamín kí sárí bádsháhaton
ke hawála karúngá, ki we satáe jáen,
aur sárí qaumon ke darmiyán jin men
main ne unhen hánká hai, já e la'nat,
aur hairat, aur phuphkár, aur malámat
ká bá'is honge:
19 Is liye ki unhon ne merí báten
nahín sunín, KHUDÁWAND kahtá hai,
jis waqt main ne apne khidmatguzár
nabíon ko un ke pás bhejá, hán, sawere
uthke bhejá; par tum ne na suná,
KHUDÁWAND kahtá hai.
20 ¶ Pas tum, ai asírí ke sáre logo,
jinhen main ne Yarúsalam se Bábul ko
bhejá hai, KHUDÁWAND ká kalám
suno;
21 RABB ul afwáj, Isráel ká Khudá,
Akhiab bin Qauláyáh kí bábat, aur
Sidqiyáh bin Ma'asiyáh kí bábat, jo
merá nám leke tumhen jhúthí peshín-
goíán sunáte hain, yún farmátá hai, ki
Dekho, main unhen Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ke háth men hawála
karúngá, aur wuh unhen tumhárí
ánkhon ke sámhne qatl karegá;
22 Aur Yahúdáh ke sáre asír, jo
Bábul men hain, un kí ek la'natí masal
banáwenge, aur kahenge, ki KHUDÁ-
WAND tujhe Sidqiyáh aur Akhiab kí
mánind kare, jin ko Bábul ke bádsháh
ne ág par bhúná;
23 Kyúnki unhon ne Isráel men
badzátí kí, aur apne parosíon kí jorúon
ke sáth zinákárí kí, aur merá nám leke
jhúthí báten kahín, jo main ne unhen
nahín farmáín; main jántá hún, aur
gawáh hún, KHUDÁWAND kahtá hai.
24 ¶ Tú Nakhalámí Sam'aiyáh ko
bhí kah, aur yih suná,
25 Ki RABB ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún farmátá hai, Isí liye ki tú
ne apne nám ke khatt Yarúsalam ke
sáre logon ko, aur Safaniyáh bin Ma-

'asiyáh káhin, aur sáre káhinon̲ ko, is taur par likh bheje,

26 Ki Ḳhudáwand ne Yahúyada' káhin kí jagah tujh ko káhin kiyá, ki tú Ḳhudáwand ke ghar ke názimon̲ men̲ ho, aur ki tú har ek siṛí ko, aur use jo apne ko nabí banátá hai, qaid kare, aur káṭh men̲ ḍále.

27 Pas tú ne 'Anatútí Yaramiyáh ko, jo bát banáke kahtá hai, ki Main̲ tumhárá nabí hún̲, kyún̲ goshmálí nahín̲ dí?

28 Kyún̲ki us ne Bábul men̲ hamáre pás yih kahlá bhejá hai, ki Is asírí kí muddat daráz hai; tum ghar banáo, aur baso; aur bág̲ lagáo, aur un ke mewe kháo.

29 Aur Safaniyáh káhin ne is ḳhatt ko, jab Yaramiyáh nabí suntá thá, paṛhá.

30 ¶ Tab Ḳhudáwand ká yih kalám Yaramiyáh ko pahunchá, aur kahá,

31 Asírí ke sáre logon̲ ko yih kahlá bhej, ki Ḳhudáwand Naḳhalámí Sam'aiyáh kí bábat yún̲ kahtá hai, Is liye ki Sam'aiyáh ne tum se nubúwat kí, aur main̲ ne use nahín̲ bhejá, par us ne ek jhúṭhí bát kahke tumhen̲ ummedwár kiyá;

32 Isí liye Ḳhudáwand yún̲ kahtá hai, ki Dekho, main̲ Naḳhalámí Sam'aiyáh ko aur us kí nasl ko sazá dún̲gá: us ká koí ádmí na rahegá, jo is qaum ke darmiyán base; aur wuh hargiz un nekíon̲ ko, jo main̲ apní qaum se karún̲gá, na dekhegá, Ḳhudáwand kahtá hai; kyún̲ki us ne Ḳhudáwand se bargashta hone kí bát kahí.

XXX BÁB.

WUH kalám jo Ḳhudáwand kí taraf se Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yún̲ farmátá hai, Sárí báten̲ jo main̲ ne tujh se kahín̲, tú kitáb men̲ likh,

3 Ki dekh, we din áte hain̲, Ḳhudáwand kahtá hai, ki main̲ apní qaum Isráel aur Yahúdáh kí asírí ko mauqúf karáún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai; aur main̲ aisá karún̲gá, ki we us sarzamín men̲, jise main̲ ne un ke bápdádon̲ ko diyá, phir áwen̲, aur us ke málik howen̲.

4 ¶ Aur ye we báten̲ hain̲, jo Ḳhudáwand ne Isráel aur Yahúdáh kí bábat kahín̲.

5 Ki Ḳhudáwand yún̲ kahtá hai, Ham ne harbaṛí kí áwáz suní, ḳhauf hotá, aur salámatí hai nahín̲.

6 Ab púchho, aur dekho, kyá kisí mard ko dard i zih lagá? kyá sabab hai, ki main̲ har ek mard ko, jannewálí 'aurat kí mánind, apne háth kamar par rakhe húe dekhtá hún̲, aur sab ke chihre zard ho gaye?

7 Háe! ki wuh din baṛá hai, yahán̲ tak ki us kí mánind koí nahín̲: wuh Ya'qúb kí musíbat ká waqt hai; par wuh us se rihái páwegá.

8 Kyún̲ki us din aisá hogá, Rabb ul afwáj kahtá hai, ki main̲ us ká júá terí gardan par se toṛún̲gá, aur tere bandon̲ ko khol ḍálún̲gá; aur begáne phir us se ḳhidmat-guzárí na karáwenge;

9 Par we Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí, aur apne bádsháh Dáúd kí, jise main̲ un ke liye barpá karún̲gá, ḳhidmat karenge.

10 ¶ Is liye, ai mere banda Ya'qúb, mat ḍar, Ḳhudáwand kahtá hai, aur ai Isráel, mat ghabrá, ki dekh, main̲ tujhe dúr se aur terí aulád ko asírí kí sarzamín se chhuṛáún̲gá; aur Ya'qúb phiregá, aur wuh chain karegá, aur ásúda hogá, aur koí use na ḍaráwegá.

11 Kyún̲ki main̲ tere sáth hún̲, Ḳhudáwand kahtá hai, ki tujhe bacháún̲; agarchi main̲ sab qaumon̲ ko, jin men̲ main̲ ne tujhe tittar bittar kiyá, tamám kar ḍálún̲gá, tad bhí tujhe tamám na karún̲gá; par main̲ tujhe andáza se tambíh dún̲gá, ki tujhe bin sazá diye na rahún̲gá.

12 Ki ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai, ki Terí choṭ lá-'iláj hai, aur terá gháo saḳht dard-nák hai.

13 Koí nahín̲ hai, jo tujhe dawá kare, ki tú changá ho jáwe; marham to kuchh tujh par lagáyá nahín̲ játá.

14 Tere sab dostdár tujhe bhúl gaye; we tere tálib nahín̲ hain̲; filhaqíqat main̲ ne tujhe dushman kí mánind gháyal kiyá, aur sang-dil kí tarah tádíb dí; is liye ki terí baṛí sharárat húí, aur tere gunáh ziyáda húe.

15 Apní choṭ ke sabab tú kyún̲ chillátí hai? terá dard lá-dawá hai: is liye ki terí sharárat niháyat baṛh gayí, aur terí ḳhatáen̲ bahut húín̲, main̲ ne tujh se aisá kiyá.

16 Tis par bhí sab jo tujhe nigalte hain̲, nigle jáen̲ge, aur tere sab dushman asír ho jáen̲ge; aur jo tujhe gárat karte hain̲, gárat kiye jáen̲ge; aur main̲ aisá karún̲gá, ki we sab jo tujh ko lúṭte hain̲ áp lúṭe jáen̲ge.

17 Kyún̲ki main̲ tujhe phir sihhat baḳhshún̲gá, aur tere gháo change karún̲gá, ḲHUDÁWAND kahtá hai; ki unhon̲ ne terá nám Mardúda rakhá, ki Yih Saihún hai, jis ká koí talabgár nahín̲.

18 ¶ ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai, ki Dekh, main̲ Ya'qúb ke ḳhaimon̲ ko, jo asírí men̲ hain̲, pher láún̲gá, aur us ke maskanon̲ par rahmat karún̲gá; aur shahr apne ṭíle par banáyá jáegá, aur qasr apne hí maqám par ábád ho jáegá.

19 Aur un men̲ se shukrguzárí aur ḳhushí-karnewálon̲ kí áwáz niklegí: aur main̲ unhen̲ afzáish baḳhshún̲gá, aur we ghaṭáe na jáen̲ge; aur main̲ unhen̲ shaukat baḳhshún̲gá, aur we ruswá na hon̲ge.

20 Aur un kí aulád aisí hon̲gí jaisí agle waqt men̲ thín̲, aur un kí jamá'at mere huzúr qáim rahegí; aur main̲ un sab ko, jo un par zulm karen̲, sazá dún̲gá.

21 Aur un ká názim un hí men̲ se hogá, aur un ká farmán-rawá un ke darmiyán se paidá hogá; aur main̲ use nazdík áne dún̲gá, aur wuh mere nazdík áwegá; kyún̲ki kaun hai jis ne apná dil lagáyá hai ki mere pás áwe? ḲHUDÁWAND kahtá hai.

22 Aur tum mere log hoge, aur main̲ tumhárá Ḳhudá hún̲gá.

23 Dekh, ḲHUDÁWAND kí ándhí shiddat se chaltí hai; aisí ándhí bauchháṛ ke sáth, jo ki sharíron̲ ke sir par paṛegí.

24 ḲHUDÁWAND ká qahr i shadíd, jab tak yih sab kuchh na ho le, aur wuh apne dil ke maqsad púre na kare, thamegá nahín̲; tum áḳhirí dinon̲ men̲ ise samjhoge.

XXXI BA'B.

US waqt men̲, ḲHUDÁWAND kahtá hai, Main̲ Isráel ke sáre gharánon̲ ká Ḳhudá hún̲gá, aur we mere log hon̲ge.

2 ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai, ki Isráel ne, ki ek guroh thí, jo talwár se bach niklí thí, bayábán men̲ fazl páyá, jab ki main̲ use árám dene gayá.

3 ḲHUDÁWAND qadím se mujh par záhir húá, aur kahá, ki Main̲ ne baṛí abadí 'ishq se tujhe piyár kiyá, is liye main̲ ne apní shafaqat tujh par baṛhái.

4 Main̲ tujhe phir biná karún̲gá, aur tú biná kí jáegí, ai Isráel kí kún̲wárí: tú phir table uṭháke apne ta,ín̲ san̲wáregí, aur ḳhushí-karnewálon̲ kí nách men̲ shámil hone ko niklegí.

5 Tú phir Samrún ke paháṛon̲ par tákistán lagáwegí; lagánewále lagáwen̲ge, aur un ke mewe kháwen̲ge.

6 Kyún̲ki ek din áwegá, ki Ifráím ke paháṛ par nigahbán pukáren̲ge, Uṭho, ki ham Saihún par ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke huzúr jáwen̲.

7 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai, ki Ya'qúb ke liye ḳhushí se gáo, aur qaumon̲ kí auwal qaum ke liye lalkáro; manádí karo, hamd karo, aur kaho, Ai ḲHUDÁWAND, apní qaum ko, Isráel ke báqí logon̲ ko, bachá.

8 Dekho, main uttar kí sarzamín se
unhen láúngá, aur zamín kí sarhaddon
se unhen jam'a karúngá, aur un men
andhe aur langre, aur wuh jo hámila
hai, aur wuh jise janne ke dard lage
hon, sab honge; barí jamá'at yahán
phir áwegí.
9 We rote húe áwenge, aur unhen
minnat karte húe main le chalúngá,
main pánion kí nahron ke kanáron
par ek barábar ráh se, jis men we tho-
kar na kháenge, unhen le chalúngá;
kyúnki main Isráel ká báp hún, aur
Ifráím merá palauthá hai.
10 ¶ Ai qaumo, KHUDÁWAND ká
kalám suno, aur dúr ke bahrí mamá-
lik men manádí karo, aur kaho, ki
Wuh, jis ne Isráel ko titar bitar kiyá,
wuhí use jam'a karegá, aur jaise char-
wáhá apne galle kí, waise wuh us kí
nigahbání karegá.
11 Kyúnki KHUDÁWAND ne Ya'qúb
ko fidiya men liyá hai, aur use us ke
háth se, jo us se zoráwar thá, rihái dí hai.
12 Is liye we áwenge, aur Saihún
kí choṭí par gáwenge, aur KHUDÁ-
WAND kí ni'amaton, ya'ne, anáj, aur
mai, aur tel, aur gáe bail ke aur bher
bakrí ke bachchon kí taraf ek sáth
rawán honge; aur un kí ján seráb bág
kí mánind hogí, aur we kabhí phir
gamzada na honge.
13 Us waqt kunwárí, jawán aur
búrhe logon samet, náchtí húí khushí
karegí, ki main un ke gam ko khushí
se badlúngá, aur un ko tasallí dúngá,
aur un kí gamgíní ke píchhe phir un-
hen shádmán karúngá.
14 Aur main káhinon kí ján ko far-
bihí se ser karúngá, aur mere log merí
ni'amaton se ásúda honge, KHUDÁ-
WAND kahtá hai.
15 ¶ KHUDÁWAND yún kahtá hai,
ki Rámah men ek áwáz suní gayí hai,
nauha aur zár zár rone kí; Rákhil
apne larkon par rotí hai, aur apne
larkon kí bábat tasallí nahín cháhtí,
kyúnki we nahín hain.

16 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Apní zárí kí áwáz ko rok, aur apní
ánkhon ko ánsúon se báz rakh; ki
terí mihnat ke liye ajr hai, KHUDÁ-
WAND kahtá hai; aur we dushmanon
kí zamín se phir áwenge.
17 Aur terí 'áqibat kí bábat um-
med hai, KHUDÁWAND kahtá hai, ki
tere larke apní sarhadd men phir dá-
khil honge.
18 ¶ Fil-haqíqat main ne Ifráím
ko apne liye mátam karte suná: Tú
ne mujhe tambíh dí, aur main ne, us
bachhre kí mánind jo sadháyá nahín
gayá, tambíh pái; tú mujhe pher, to
main phirúngá; kyúnki tú, ai KHU-
DÁWAND, merá Khudá hai.
19 Ki yaqínan ba'd us ke ki main
phirá, tab main ne tauba kí; aur apní
tarbíyat páne ke píchhe main ne to
háth apne rán par márá; main shar-
minda balki pareshán i khátir húá, is
liye ki main ne apní jawání kí malá-
mat uṭhái thí.
20 Kyá Ifráím merá piyárá betá
hai? kyá wuh pasandída farzand hai?
ki yaqínan báwujúde ki us par 'aib
lagáyá, tau bhí main use jí ján se yád
kartá hún: is liye merí antrián us ke
liye marorí játí hain; main yaqínan
us par rahmat karúngá, KHUDÁWAND
kahtá hai.
21 Apne liye sitún khare kar,
apne liye choben baná, us sháh-ráh
se, hán, us ráh se jis men tú gayá,
apná dil lagá; phir palaṭ, ai Isráel
kí kunwárí, apne in shahron men phir
chalí á.
22 ¶ Ai bargashta kunwárí, tú kab
tak do-dila rahegí? kyúnki KHUDÁ-
WAND zamín par ek nayí shai paidá
kartá, ki 'Aurat mard ko gher legí.
23 RABB ul afwáj, Isráel ká Khudá,
yún kahtá hai, ki Jab main un ke
asíron ko phir le áúngá, to we hanoz
Yahúdáh kí mamlukat, aur us ke
shahron men, is bát ká charchá karte
honge, ki Ai sadáqat ke maskan, ai

Quddúsí ke pahár, KHUDÁWAND tujhe
mubárak kahe.
24 Aur Yahúdáh, aur us ke sáre
shahr, we jo kisán hain, aur we jo
galle liye húe phirte, ek sáth wahán
basenge.
25 Kyúnki main ne thakí húí ján
ko ásúda kiyá, aur har gamgín rúh ko
ser kiyá.
26 Is par main jágá, aur nigáh kí,
aur merí nínd mujhe míthí ma'lúm
húí.
27 ¶ Dekho, we din áte hain, KHU-
DÁWAND kahtá hai, ki main Isráel ke
ghar men, aur Yahúdáh ke ghar men,
insán ká bíj aur haiwán ká bíj boúngá.
28 Aur aisá hogá, ki jis tarah main
ne un kí ghát men baithke unhen
ukhárá, aur dháyá, aur ultá diyá, aur
barbád kiyá, aur dukh diyá, usí tarah
main chaukí deke unhen banáúngá
aur lagáúngá, KHUDÁWAND kahtá hai.
29 Un dinon men yih phir na kahá
jáegá, ki Bápdádon ne kachche angúr
kháe, aur larkon ke dánt khatte ho
gaye.
30 Kyúnki har ek apní badkárí ke
sabab maregá: har ek jo kachche an-
gúr khátá, us ke dánt khatte honge.
31 ¶ Dekh, we din áte hain, KHU-
DÁWAND kahtá hai, ki Main Isráel ke
gharáne, aur Yahúdáh ke gharáne ke
sáth nayá 'ahd bándhúngá:
32 Us 'ahd ke muwáfiq nahín, jo
main ne un ke bápdádon se kiyá, jis
din main ne un kí dastgírí kí, tá ki
zamín i Misr se unhen nikál láún, aur
unhon ne mere us 'ahd ko torá, aur
main ne unhen tark kar diyá, KHU-
DÁWAND kahtá hai:
33 Balki yih wuh 'ahd hai, jo main
Isráel ke gharáne se karúngá; un
dinon ke ba'd, KHUDÁWAND farmátá
hai, main apní sharí'at ko un ke andar
rakhúngá, aur un ke dil par use likh-
úngá; aur main un ká Khudá húngá,
aur we mere log honge.
34 Aur we phir apne apne parosí,
aur apne apne bhái ko, yih kahke na
sikháwenge, ki KHUDÁWAND ko pah-
cháno; kyúnki chhote se bare tak we
sab mujhe jánenge, KHUDÁWAND kah-
tá hai: ki main un kí badkárí ko
bakhsh dúngá, aur un ke gunáh ko
yád na karúngá.
35 ¶ KHUDÁWAND yún kahtá hai,
wuh jis ne din kí roshní ke liye súraj
ko muqarrar kiyá hai, aur jis ne rát
kí roshní ke liye chánd aur sitáron
ká nizám kar diyá hai, jo samundar
ko thamá detá hai, jis waqt us kí
lahren shor kartí hon, us ká nám
RABB ul afwáj hai:
36 Agar yih nizám mere áge se
mauqúf ho jáegá, KHUDÁWAND kahtá
hai, to Isráel kí nasl bhí mere áge se
játí rahegí, ki hamesha tak qaum phir
na ho.
37 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Agar ho sake, ki úpar ásmán nápá
jáe, yá níche zamín kí newon ká an-
dáz kiyá jáwe, to main bhí un ke sáre
kámon ke sabab se Isráel kí sárí nasl
ko radd kar dúngá, KHUDÁWAND kah-
tá hai.
38 ¶ Dekh, we din áte hain, KHU-
DÁWAND kahtá hai, ki yih shahr,
Hananiel ke burj se kone ke phátak
tak, KHUDÁWAND ke liye biná kiyá
jáegá.
39 Aur phir paimáish kí rassí us ke
muqábil Járib pahár par se hoke Jo-
'átah ko gher legí.
40 Aur murdon kí láshon kí aur
rákh kí sárí wádí, aur sáre khet Qidrún
ke nále tak, aur Ghur-phátak ke kone
tak, súraj ke nikalne kí jagah kí taraf,
KHUDÁWAND ke liye muqaddas honge;
wuh phir hamesha tak na ukhárá na
giráyá jáegá.

XXXII BA'B.

WUH kalám jo Yahúdáh ke bád-
sháh Sidqiyáh ke daswen baras
men, jo Nabúkadrazar ká athárahwán
baras thá, KHUDÁWAND kí taraf se
Yaramiyáh ko pahunchá.

2 Aur us waqt Bábul ke bádsháh
kí fauj Yarúsalam ká muhásara kartí
thí; aur Yaramiyáh nabí us qaid-
kháne ke sahn men, jo Yahúdáh ke
bádsháh ke ghar men thá, band thá.
3 Ki Yahúdáh ke bádsháh Sidqi-
yáh ne use yih kahke qaid kiyá, ki
Tú kyún nubúwat kartá aur kahtá
hai, ki KHUDÁWAND yún kahtá hai,
Dekh, main is shahr ko Bábul ke bád-
sháh ke háth men hawála kar dúngá,
aur wuh use le legá;
4 Aur Yahúdáh ká bádsháh Sidqi-
yáh Kasdíon ke háth se na nikal
bachegá, lekin Bábul ke bádsháh ke
háth men zarúr hawála kiyá jáegá,
aur us se rúbarú báten karegá, aur
donon kí ánkhen muqábil hongí;
5 Aur wuh Sidqiyáh ko Bábul men
le jáegá, aur jab tak main us kí kha-
bar lene na áún, wahán wuh rahegá,
KHUDÁWAND kahtá hai; har chand
tum Kasdíon ke sáth jang karoge, par
kámyáb na hooge.
6 ¶ Tab Yaramiyáh ne kahá, ki
KHUDÁWAND ká kalám mujh par názil
húá, aur us ne kahá,
7 Dekh, tere chachá Salúm ká betá
Hanamiel tere pás áke kahegá, ki
Merá khet, jo 'Anatút men hai, apne
liye mol líjiye; kyúnki us ká chhur-
áná terá haqq hai.
8 Tab mere chachá ká betá Hana-
miel qaidkháne ke sahn men mere pás
áyá, aur jaisá KHUDÁWAND ne far-
máyá thá, mujh se kahá, ki Merá
khet, jo 'Anatút Binyamín ki sar-
zamín men hai, tú mol líjiyo: kyúnki
yih terá maurúsí haqq hai, aur is ká
chhuráná tere zimme men hai; apne
liye mol le. Tab main ne jáná ki yih
KHUDÁWAND ká kalám hai.
9 Aur main ne us khet ko, jo
'Anatút men thá, apne chachá ke
bete Hanamiel se mol liyá, aur naqd
satrah misqál rúpá taulke use diyá.
10 Aur main ne ek qabála likhá,
aur us par muhr kí, aur gawáh kar
rakhe, aur naqdí tarázú men taulke
use dí.
11 So main ne qabála liyá, jis par
áín aur dastúr ke muwáfiq band karke
muhr kí gayí thí, aur use bhí jo khulá
aur be-muhr thá.
12 Aur main ne qabála apne cha-
chá ke bete Hanamiel ke sámhne, aur
un gawáhon ke áge, jinhon ne apne
nám qabála par likhe the, sáre Yahú-
díon ke rú ba rú jo qaidkháne ke sahn
men baithe the, Bárúk bin Naiyiriyáh
bin Mahasiyáh ko sompá.
13 ¶ Aur main ne un ke áge Bá-
rúk ko hukm diyá, aur kahá,
14 Ki RABB ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Ye kágazát
le, yih qabála jo band hai, aur us par
muhr kí gayí, aur yih qabála jo be-
muhr aur khulá húá hai, aur unhen
mittí ke bartan men rakh, ki bahut
dinon tak thahren:
15 Kyúnki RABB ul afwáj, Isráel
ká Khudá, yún farmátá hai, ki Ghar,
aur khet, aur tákistán, phir is sar-
zamín men mol liye jáenge.
16 ¶ Us ke ba'd ki main ne qabála
Bárúk bin Naiyiriyáh ko sompá thá,
main ne yih kahke KHUDÁWAND se
du'á mángí,
17 Ai Khudáwand YAHOWÁH! dekh,
tú ne apní barí qudrat se, aur apne
barháe húe bázú se, ásmánon aur za-
mín ko paidá kiyá, aur tere áge koí
kám mushkil nahín hai:
18 Tú hazáron par mihrbání kar-
tá hai, aur bápdádon kí badkáríon ká
badlá un ke ba'd un ke farzandon kí
god men rakh detá hai; zabardast aur
qádir Khudá, RABB ul afwáj us ká
nám hai;
19 Mashwarat men buzurg aur kám
karne men qudrat-wálá hai: baní
A'dam kí sárí ráhen terí zer i nazar
hain; aur tú har ek ko us kí ráhon ke
muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke
mutábiq, detá:
20 Jis ne zamín i Misr men áj tak,

aur Isráel men, aur aur logon men,
nishán aur hairat-afzá qudraten dikh-
láín, aur apne liye ek nám paidá kiyá,
jaise áj ke din hai;
21 Kyúnki tú ne apní qaum Isráel
ko zamín i Misr se nishánon aur
qudraton ke sáth, aur qawí háth aur,
barháe húe bázú se, aur barí dhák se,
nikál láyá;
22 Aur yih mulk unhen diyá, jis
kí bábat tú ne un ke bápdádon se
qasam karke kahá thá, ki main unhen
dúngá; aisí sarzamín jahán shír o
shahd bahtá hai;
23 Aur we us men dákhil húe, aur
us ke málik ho gaye; par unhon ne
terí áwáz nahín suní, na terí sharía't
par chale, aur sab hukmon par jo tú
ne unhen farmáe, unhon ne 'amal
nahín kiyá; is liye un par yih balá
názil húí:
24 Dekh, shahr tak us ke le lene
ke liye damdama bándhe játe hain;
aur shahr Kasdíon ke háth men, jo us
par charhe hain, talwár, aur kál, aur
wabá ke sabab hawála kiyá játá: aur
jo kuchh tú ne kahá, so wuqú' men
áyá; aur dekh, tú áp dekhtá hai.
25 Tau bhí, ai Khudáwand YAHO-
WÁH, tú ne mujh se kahá, ki Wuh
khet apne liye naqdí deke mol le, aur
gawáhon kí gawáhí karwá, agarchi
yih shahr Kasdíon ke qabze men diyá
gayá.
26 ¶ Tab KHUDÁWAND ká kalám
Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne
kahá,
27 Ki Dekh, main KHUDÁWAND
hún, aur sáre bashar ká Khudá: kyá
mere áge koí kám dushwár hai?
28 Is liye KHUDÁWAND yún kah-
tá hai, ki Dekh, main is shahr ko
Kasdíon ke háth men, aur Bábul ke
bádsháh Nabúkadrazar ke háth men,
kar dúngá, aur wuh use le legá:
29 Aur Kasdí, jo is shahr par char-
háí karte hain, so áwenge, aur is shahr
men ág lagáwenge, aur use jaláwenge,
un gharon samet jin kí chhaton par
unhon ne Ba'al ke liye lubán jaláyá,
aur begáne iláhon ke liye tapáwan
tapáe, ki mujhe gussa diláwen.
30 Kyúnki baní Isráel aur baní
Yahúdáh ne, apní jawání se leke ab
tak, faqat wuhí kiyá jo merí nazar
men burá thá: baní Isráel ne apne
háthon ke kámon se mujhe sirf gussa
diláyá, KHUDÁWAND kahtá hai.
31 Ki yih shahr, jis din se ki un-
hon ne use biná kiyá áj ke din tak,
mere gussa aur qahr ká bá'is ho rahá
hai, yahán tak ki main cháhtá hún
ki use apne sámhne se daf'a karún,
32 Baní Isráel aur baní Yahúdáh
kí sárí badkárí ke liye jo unhon ne,
aur un ke bádsháhon ne, aur un ke
amíron ne, aur un ke káhinon ne, aur
un ke nabíon ne, aur Yahúdáh ke
logon ne, aur Yarúsalam ke báshindon
ne kí, ki mujhe ranjída karen.
33 Kyúnki unhon ne merí taraf
píth kí, aur munh na kiyá: harchand
main ne unhen sikhláyá, sawere uthke
sikhláyá, tad bhí unhon ne kán na
lagáyá, ki ta'lím páwen.
34 Balki us ghar men, jo mere nám
ká kahlátá hai, unhon ne apní mak-
rúhát rakhín, ki use nápák karen.
35 Aur unhon ne Ba'al ke únche
makánon ko, jo bin Hinnúm kí wádí
men hain, banáyá, ki apne beton aur
betíon ko Molik ke liye ág men
guzránen, jo main ne unhen na far-
máyá, na mere khiyál men bhí yih
mazmún guzrá, ki we aisá makrúh
kám karke Yahúdáh ko khatákár
karáwen.
36 ¶ Tis par bhí is shahr kí bábat,
jis ke haqq men tum kahte ho, ki
Talwár, aur kál, aur wabá ke sabab
wuh Bábul ke bádsháh ke háth men
hawála kiyá jáegá, KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá yún kahtá hai;
37 Dekh, main unhen un sárí sar-
zamínon se, jahán main ne un ko apne
gusse, aur apne gazab, aur qahr i

shadíd se hánk diyá hai, jam'a karún-
gá, aur is maqám men phir láúngá,
aur unhen amán se ábád karúngá:
38 Aur we mere log honge, aur
main un ká Khudá húngá:
39 Aur main aisí taufíq bakhshún-
gá, ki we ek dil ho jáwenge, aur ek
hí ráh par chalenge, aur mujh se nit
darenge, tá ki un ká aur ba'd un ke
un ke farzandon ká bhalá howe:
40 Aur main un ke sáth 'ahd i
abadí bándhúngá, ki main un kí
bhaláí karne se báz na áúngá; aur
main apná khauf un ke dil men dál-
úngá, ki we mujh se phir bargashta
na howen.
41 Hán, main un se khush hoke
un se nekí karúngá, aur apne sáre dil
se aur apní sárí ján se yaqínan unhen
is sarzamín men lagáúngá.
42 Kyúnki Khudáwand yún kahtá
hai, ki Jis tarah main ne is qaum
par yih sárí 'azím balá názil kí, usí
tarah main un pás wuh sárí nekí, jis
ká main ne un se zikr kiyá hai,
pahuncháúngá.
43 Aur is sarzamín men, jis kí bábat
tum kahte ho, ki Wuh wírán hai, ki
wahán na insán hai na haiwán, kyúnki
wuh Kasdíon ke háth men hawála kí
gayí, khet phir mol liye jáenge.
44 Binyamín kí sarzamín men, aur
Yarúsalam kí nawáhí men, aur Yahú-
dáh ke shahron men, aur kohistán ke
shahron men, aur wádí ke shahron
men, aur dakhin ke shahron men,
log kheton ko naqdí deke mol lenge,
aur qabále likháenge, aur un par
muhr karwáenge, aur gawáhon kí
gawáhí karwáenge; kyúnki main un
kí asírí kí hálat ko badal dálúngá,
Khudáwand kahtá hai.

XXXIII BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám phir
do bára Yaramiyáh par názil
húá, jis waqt wuh qaidkháne ke sahn
men qaid thá, aur us ne kahá,

2 Khudáwand jo yih kartá hai,
Khudáwand jo us ká báni aur qáim-
karnewálá hai, yún kahtá; Khudá-
wand us ká nám hai;
3 Ki mujhe pukár, aur main tujhe
jawáb dúngá, aur barí aur gahrí chízon
ko, jinhen tú nahín jántá, main tujh
par záhir karúngá.
4 Kyúnki Khudáwand Isráel ká
Khudá, is shahr ke gharon kí bábat,
aur Yahúdáh ke bádsháhon ke ghar-
on kí bábat, jo damdamon aur talwár
ke bá'is se dháe gaye hain, yún kahtá
hai;
5 We Kasdíon se larne áe hain, aur
un ko ádmíon kí láshon se bharne ko
áe, jinhen main ne apne gazab o qahr
se qatl kiyá hai, aur jin kí sárí kha-
básat ke liye main ne is shahr se apná
munh chhipáyá hai.
6 Dekh, main use sihhat aur shifá
bakhshúngá; main unhen changá kar-
úngá, aur amán aur sachái kí kasrat
un par záhir karúngá.
7 Aur main Yahúdáh kí asírí kí,
aur Isráel kí asírí kí hálat ko mu-
baddal karúngá, aur us tarah unhen
biná karúngá, jaise ki we pahle the.
8 Aur main unhen un kí sárí
sharárat se, jo unhon ne mere bar-
khiláf kí hai, pák karúngá; aur main
un kí sárí badkáríán, jinhen we karke
mere gunahgár húe, aur jin se unhon
ne mujh se bagáwat kí hai, mu'áf
karúngá.
9 ¶ Aur us se merá ek farkhunda
nám hogá, jo zamín kí sárí qaumon ke
áge sitáish aur 'izzat ká bá'is hogá, jis
waqt we us nekí ko, jo main un se
kartá hún, sunengí: aur us sárí bhaláí
aur iqbálmandí ke sabab, jo main un
ke liye maujúd karún, we darengí aur
kámpengí.
10 Khudáwand yún kahtá hai, ki
Is makán men, jis kí bábat tum kahte
ho ki wírán hai, wahán na insán hai
na haiwán hai, aur Yahúdáh ke shahr-
on men, aur Yarúsalam ke bázáron

men, jo wírán hain, jahán insán nahín, aur báshinda nahín, aur haiwán nahín hai,

11 Khushí kí áwáz aur khurramí kí áwáz suní jáegí; dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz; un kí áwáz jo kahte hain, RABB ul afwáj kí sitáish karo, kyúnki YAHOWÁH khúb hai, aur us kí rahmat abadí hai; hán, un kí áwáz jo KHUDÁWAND ke ghar men shukrguzárí kí qurbání láe. Kyúnki main is sarzamín kí asírí ko mubaddal karúngá, ki aisí ho, jis tarah ki shurú' men thí, KHUDÁWAND kahtá hai.

12 RABB ul afwáj yún kahtá hai, ki Is makán men, jo be-insán aur be-haiwán aur wírán hai, aur us ke sáre shahron men, charwáhon ke rahne ke makán honge, jo apne gallon ko yahán láke bitháenge.

13 Kohistán ke shahron men, aur wádí ke shahron men, aur dakhin ke shahron men, aur Binyamín kí sarzamín men, aur Yarúsalam kí nawáhí men, aur Yahúdáh ke shahron men, galle ginnewále ke háth ke níche phir guzrenge, KHUDÁWAND kahtá hai.

14 Dekh, we din áte hain, KHUDÁWAND kahtá hai, ki main wuh achchhí bát, jo main ne Isráel ke gharáne aur Yahúdáh ke gharáne se kahí hai, púri karúngá.

15 ¶ Un dinon men aur us waqt men, main Dáúd ke liye sadáqat kí Shákh jámwáúngá, aur wuh sarzamín men 'adálat o sadáqat se 'amal karegí.

16 Un dinon men Yahúdáh naját páwegá, aur Yarúsalam salámatí se sukúnat karegá, aur us ká yih nám kahláyá jáegá, KHUDÁWAND hamárí sadáqat.

17 ¶ Ki KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki aisá na hogá, ki Isráel ke gharáne ke takht par baithne ke liye Dáúd pás ádmí kí kamtí hogí;

18 Aur mere huzúr men bhí káhinon aur Láwíon men se, jo mere áge sokhtaní qurbáníán guzránen, aur hadye charháwen, aur hamesha kí qurbání karen, ádmí kí kamtí na hogí.

19 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

20 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Agar tum merá wuh 'ahd jo main ne din se kiyá, aur merá wuh 'ahd jo main ne rát se kiyá, tor sakte, ki din apne waqt par, aur rát apne hí waqt par, na ho;

21 To aisá bhí howe, ki wuh 'ahd jo main ne apne bande Dáúd se kiyá hai torá jáwe, ki us ke takht par bádsháhí karne ko betá na howe; aur Láwí káhinon se bhí, jo merí khidmat karte hain, merá 'ahd torá jáe.

22 Jaisá ki ásmán ká lashkar ginne men nahín átá, aur samundar kí ret nápí nahín játí, waisá hí main apne bande Dáúd kí nasl ko, aur Láwíon ko, jo merí khidmat karte hain, firáwání bakhshúngá.

23 Phir KHUDÁWAND ká kalám Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

24 Kyá tú ne yih nahín dekhá, ki ye log kyá kahte hain, ki Jin do gharánon ko KHUDÁWAND ne chuná, us ne unhen radd kar diyá? isí tarah we merí ummat ko haqír jánte hain, ki goyá un ke nazdík we qaum rahe nahín.

25 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Agar din rát ke sáth merá 'ahd na ho, aur agar main ne ásmán aur zamín ká nizám muqarrar nahín kiyá ho;

26 To main Ya'qúb kí nasl ko, aur apne bande Dáúd ko, radd kar dúngá, yahán tak ki main Abirahám aur Iz,háq aur Ya'qúb kí nasl par hukúmat karne ke liye uske farzandon men se kisí ko na lún; balki main un kí asírí ko mubaddal karúngá, aur un par rahmat karúngá.

XXXIV BA'B.

WUH kalám jo KHUDÁWAND kí taraf se Yaramiyáh par názil húá, jis waqt Bábul ká bádsháh Nabú-

kadnazar, aur us kí sárí fauj, aur us kí
mamlukat kí sárí bádsháhaten, jo us
kí táb'i thín, aur sárí qaumen, Yarúsa-
lam se aur us ke sáre shahron se, lartí
thín, aur us ne kahá,
2 Ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki Já, aur Yahúdáh ke
bádsháh Sidqiyáh se mutakallim ho,
aur us se kah, ki KHUDÁWAND yún
kahtá hai, Dekh, main is shahr ko Bá-
bul ke bádsháh ke qabze men kar
dúngá, aur wuh use ág se jaláwegá:
3 Aur tú us ke háth se na nikal
bachegá, balki yaqínan pakrá jáegá,
aur us ke háth men hawála kiyá jáegá;
aur terí ánkhen Bábul ke bádsháh kí
ánkhon ko dekhengí, aur wuh rúbarú
tujh se báten karegá, aur tú Bábul men
jáegá.
4 Tis par bhí, ai Yahúdáh ke bád-
sháh Sidqiyáh, KHUDÁWAND ká kalám
sun; KHUDÁWAND ne terí bábat yún
kahá hai, ki Tú talwár se na maregá;
5 Tú amn kí hálat men maregá, aur
jis tarah tere bápdádon ke liye, un bád-
sháhon ke wáste jo tujh se áge the,
khushbúíán jaláte the, tere liye bhí
jaláwenge; aur tujh par nauha karenge,
aur kahenge, Háe, khudáwand! kyún-
ki main ne yih bát kahí, KHUDÁWAND
kahtá hai.
6 Tab Yaramiyáh nabí ne yih sárí
báten Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh
se Yarúsalam men kahín,
7 Jis waqt Bábul ke bádsháh kí
fauj Yarúsalam se, aur Yahúdáh ke
sáre shahron se jo bach rahe the, aur
Lakís aur 'Azíqah se, lartí thí; kyúnki
ye hasín shahr Yahúdáh ke shahron
men se bach rahe the.
8 ¶ Wuh kalám jo KHUDÁWAND kí
taraf se Yaramiyáh ko pahunchá, ba'd
us ke ki Sidqiyáh bádsháh ne, Yarú-
salam ke sáre logon ke sáth, qaul qarár
karke un kí ázádí kí manádí kí thí;
9 Ki har ek apne gulám ko, aur har
ek apní laundí ko, 'Ibrání mard yá
'Ibrání 'aurat ko, ázád kar de; kí koí
apne Yahúdí bhái se khidmat na
karáwe.
10 Aur jab sáre sardáron ne, aur
sáre logon ne, jo is 'ahd men shámil
the, suná, ki har ek ko lázim hai, ki
apne gulám aur apní laundí ko ázád
kare, aur phir un se khidmat na kar-
áwe, to unhon ne máná, aur unhen
chhor diyá.
11 Par ba'd us ke we phir gaye, aur
un gulámon aur laundíon ko, jinhen
unhon ne ázád kiyá thá, pakarke phir
le áe, aur unhen táb'i kiyá, ki gulám
aur laundíán howen.
12 ¶ So KHUDÁWAND ká kalám
KHUDÁWAND kí taraf se Yaramiyáh par
názil húá, aur us ne kahá,
13 KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki Main ne tumháre
bápdádon ke sáth, jis din main unhen
zamín i Misr se, aur gulámkháne se,
nikál láyá, yih kahke 'ahd bándhá,
14 Ki sát sát baras kí intihá men
tum men se har ek apne bhái 'Ibrání
mard ko, jo tere háth bechá gayá ho,
ázád kar de; aur jab us ne chha baras
tak terí khidmat kí, tú use apne pás
se chhurá de: par tumháre bápdádon
ne merí na suní, na apná kán lagáyá.
15 Aur áj hí ke din tum phirke aur
hí ho gaye the, aur tum ne merí nazar
men nekokárí kí thí, ki har ek ne apne
parosí ko ázádí ká muzhda diyá; aur
tum ne us ghar men, jo mere nám ká
kahlátá hai, mere huzúr 'ahd bándhá
thá:
16 Par tum ne phir bargashta hoke
mere nám ko nápák kiyá, aur har ek
ne apne gulám ko, aur har ek ne apní
laundí ko, jinhen us ne un kí marzí ke
muwáfiq ázád kiyá thá, phir pakar liyá,
aur unhen phir táb'i men láe, ki we
tumháre liye gulám aur laundíán
banen.
17 Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Tum ne merí na suní, ki har ek
apne bhái ko, aur har ek apne parosí
ko, us kí ázádí ká muzhda dewe: dekh,

Khudáwand kahtá hai, Main tumhen talwár aur wabá aur kál kí ázádí ká muzhda detá hún; aur main tumhen zamín kí sárí bádsháhaton ke hawála karúngá, ki tum iztiráb men giriftár ho.

18 Aur main un ádmíon ko, jinhon ne mujh se 'ahd-shikaní kí, aur us 'ahd kí báten, jise unhon ne mere huzúr bándhá hai, púrí nahín kín, jab bachhre ko do tukre kiye, aur un tukron ke bích men se hoke guzre,

19 Ya'ne, Yahúdáh ke sardár, aur Yarúsalam ke sardár, aur khoje, aur káhin, aur zamín kí sárí qaum, jo bachhre ke tukron ke darmiyán guzrí;

20 Hán, main unhen un ke dushmanon ke háth men, aur un ke háth men jo un kí ján ke khwáhán hain, hawála karúngá: aur un kí láshen hawáí parindon aur zamín ke darindon kí khurák hongí.

21 Aur main Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko, aur us ke sardáron ko, un ke dushmanon ke háth men, aur un ke háth men jo un kí ján ke khwáhán hain, aur Bábul ke bádsháh kí fauj ke háth men, jo tum ko chhorke chalá gayá, kar dúngá.

22 Dekh, main hukm karúngá, Khudáwand kahtá hai, aur unhen phir is shahr par charhá láúngá; aur we us se larenge, aur use le lenge, aur use ág se jaláwenge: aur main Yahúdáh ke shahron ko wírán kar dúngá, ki un men ek basnewálá na ho.

XXXV BA'B.

Wuh kalám jo Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke dinon men Khudáwand kí taraf se Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ki Tú Raikábíon ke ghar já, aur un se kalám kar, aur unhen Khudáwand ke ghar men lá, aur us kí kothrion men se ek ke bích men unhen pahunchá de, aur unhen mai pilá.

3 Tab main ne Yazaniyáh bin Yaramiyáh bin Habaziniyáh, aur us ke bháíon, aur us ke sáre beton, aur Raikábíon ke sáre gharáne ko sáth liyá;

4 Aur main unhen Khudáwand ke ghar men, mard i Khudá Yajdaliyáh ke bete Hanán ke beton kí kothrí men láyá, jo sardáron kí kothrí ke nazdík thí, jo Salúm ke bete Ma'asiyáh darbán kí kothrí ke úpar thí.

5 Aur main ne mai bhare húe qadah aur piyále Raikábíon ke gharáne ke beton ke áge rakh diye, aur un se kahá, ki Mai pío.

6 Par unhon ne kahá, ki Ham mai na píenge: kyúnki hamáre báp Yúnadab bin Raikáb ne ham ko yih kahke hukm diyá, ki Tum mai na píná, na tum, na tumháre bete, hamesha tak:

7 Aur na ghar banáná, na bíj boná, na tákistán lagáná, na un ká málik honá: lekin 'umr bhar khaimon men rahná; tá ki jis sarzamín men tum musáfir ho, bahut dinon tak jíte raho.

8 Chunánchi ham ne apne báp Yúnadab bin Raikáb kí áwáz suní, jo kuchh us ne hamen hukm diyá, ki ham, aur hamárí jorúán, aur hamáre bete, aur hamárí betián, 'umr bhar mai na píwen;

9 Aur ham apne rahne ke liye ghar na banáwen; aur ham tákistán aur khet aur bíj nahín rakhte hain:

10 Par ham khaimon men base hain, aur ham ne farmánbardárí kí, aur jo kuchh hamáre báp Yúnadab ne hamen hukm diyá ham ne us par 'amal kiyá hai.

11 Lekin yún húá, ki jab Bábul ká bádsháh Nabúkadrazar is sarzamín par charh áyá, to ham ne kahá, ki A'o, ham Kasdíon kí fauj ke áge se aur Arámíon kí fauj ke áge se Yarúsalam ko chale jáwen: yúnhín ham Yarúsalam men baste hain.

12 ¶ Tab Khudáwand ká kalám

Yaramiyáh par názil húá, aur us ne
kahá,
13 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Já, aur
Yahúdáh ke ádmíon, aur Yarúsalam
ke báshindon ko, yún kah, Kyá tum
nasíhat qabúl na karoge, ki merí báten
suno, Khudáwand kahtá hai?
14 Jo báten Yúnadab bin Raikáb
ne apne beton ko farmáín, ki Mai na
pío, so we bajá láe; ki we áj ke din
tak mai nahín píte hain, balki unhon
ne apne báp ke hukm ko máná hai:
lekin main ne tum se kahá hai, subh
sawere uthke kahá, aur tum ne merí
na suní.
15 Kyúnki main ne apne sáre khid-
mat-guzár nabíon ko tumháre pás
bhejá hai, aur sawere uthke bhejá, aur
kahá, ki Tum har ek apní burí ráh se
phiro, aur apne kámon ko sudháro,
aur begáne iláhon ke píchhe na jáo,
ki un kí bandagí karo, aur jo sarzamín
main ne tumhen aur tumháre bápdád-
on ko dí hai tum us men basoge: par
tum ne na kán lagáyá, na merí suní.
16 Is sabab se ki Yúnadab bin
Raikáb ke bete apne báp ke hukm
ko, jo us ne unhen diyá thá, bajá láe;
par is qaum ne merí na suní:
17 Is liye Khudáwand, Rabb ul
afwáj, Isráel ká Khudá, yún kahtá hai,
Dekh, main Yahúdáh par, aur Yarú-
salam ke sáre báshindon par, wuh
sárí balá, jo main ne un se kahí hai,
názil karúngá; kyúnki main ne unhen
kahá hai, par unhon ne na suná; aur
main ne unhen buláyá hai, par unhon
ne jawáb na diyá.
18 ¶ Aur Yaramiyáh ne Raikábíon
ke gharáne se kahá, ki Rabb ul afwáj,
Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, Az-
baski tum ne apne báp Yúnadab ke
hukm ko máná hai, aur us kí sárí
wasíyaton par 'amal kiyá hai, aur jo
kuchh us ne tumhen farmáyá, so tum
ne kiyá hai:
19 Is liye Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Yúnadab bin
Raikáb ke liye, ádmí kí kamí, jo ki
mere huzúr men khará howe, kadhí
na hogí.

XXXVI BA'B.

AUR yún húá, ki Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh
ke chauthe baras men yih kalám
Khudáwand kí taraf se Yaramiyáh
ko pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki kitáb ká ek túmár apne liye
le, aur sárí báten jo main ne Isráel kí
bábat, aur Yahúdáh kí bábat, aur sárí
qaumon kí bábat, tujh se kahín, us
din se leke ki main tujh se kahne lagá,
hán, Yúsiyáh ke dinon se áj ke din
tak, us men likh.
3 Sháyad ki Yahúdáh ká gharáná
us sárí balá ká hál, jo main un par
názil karne ká iráda rakhtá hún, sune,
ki we har ek apní bad-ráhí se báz
áwen, aur main un kí sharárat aur
khatá ko mu'áf karún.
4 Tab Yaramiyáh ne Bárúk bin
Naiyiriyáh ko buláyá: aur Bárúk ne
Khudáwand kí sárí báten Yaramiyáh
ke munh se, jo us ne use kahí thín,
kitáb ke us túmár men likhín.
5 Aur Yaramiyáh ne Bárúk ko
hukm diyá, aur kahá, ki Main to
qaid hún; main Khudáwand ke ghar
men nahín já saktá hún:
6 Par tú já, aur Khudáwand kí
we báten, jo tú ne mere kahe se us
túmár men likhí hain, Khudáwand
ke ghar men, roze ke din, logon ke
sámhne parh suná; aur sáre Yahúdáh
ke sámhne bhí, jo apne shahron se áe
hon, tú wuhí báten parhke suná.
7 Sháyad ki we munh ke bal girke
Khudáwand se minnat karenge, aur
we har ek apní bad-ráhí se báz
áwenge: kyúnki Khudáwand ká
gazab o qahr, jise is qaum par kah
sunáyá hai, shadíd hai.
8 Aur Bárúk bin Naiyiriyáh ne sab
kuchh, jo Yaramiyáh nabí ne us ko
farmáyá thá, us ke mutábiq kiyá, aur

Ḳhudáwand ke ghar men Ḳhudá-
wand kí wuh báten, jo daftar men
likhí thín, paṛh sunáín.
9 Aur Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím bin Yúsiyáh ke pánchwen
baras ke nauwen mahíne men aisá
húá, ki Yarúsalam ke sáre logon ne,
aur un sáre logon ne jo Yahúdáh ke
shahron se Yarúsalam men áe the,
Ḳhudáwand ke áge roze kí manádí kí.
10 Tab Bárúk ne kitáb men Ya-
ramiyáh kí báten Ḳhudáwand ke
ghar ke bích, sáfir Jamariyáh bin
Sáfan kí koṭhrí men, úpar ke sahn ke
darmiyán, Ḳhudáwand ke ghar ke
naye darwáze ke ástáne par, sáre logon
ke sámhne paṛh sunáín.
11 ¶ Jab Míkáyáh bin Jamariyáh
bin Sáfan ne, Ḳhudáwand kí sárí bát-
on ko jo us kitáb men thín, suná thá,
12 Tab wuh utarke bádsháh ke
ghar, sáfir kí koṭhrí men, gayá: aur
dekh, sab sardár, ya'ne Ilisam'a sáfir,
aur Diláyáh bin Sam'aiyáh, aur Il-
nátan bin 'Akbúr, aur Jamariyáh bin
Sáfan, aur Sidqiyáh bin Hananiyáh,
aur sáre sardár, wahán baiṭhe the.
13 Tab Míkáyáh ne we sárí báten
jo us ne suní thín, jab Bárúk kitáb
logon ke áge paṛhtá thá, un se kahín.
14 Aur sáre sardáron ne Yihúdí bin
Nataniyáh bin Salamiyáh bin Kúshí
se Bárúk ke pás yih kahlá bhejá, ki
Wuh túmár, jo tú ne logon ke áge
paṛhá hai, apne háth men le, aur
chalá á. So Bárúk bin Naiyiriyáh
túmár ko apne háth men leke un ke
pás áyá.
15 Aur unhon ne use kahá, ki Ab
baiṭh já, aur hamáre rú ba rú yih
paṛhke suná. Tab Bárúk ne use un
ke sámhne paṛhke sunáyá.
16 Aur aisá húá, ki jab unhon ne
we sárí báten sunín, to we ápas men
ḍar gaye, aur Bárúk se kahá, ki Ye
sárí báten ham yaqínan bádsháh par
áshkárá karenge.
17 Aur unhon ne yih kahke Bárúk
se púchhá, ki Ham se kah, tú ne ye
sárí báten us ke munh se kyúnkar
likhín?
18 Tab Bárúk ne un se kahá, ki
Wuh ye sárí báten mujhe apne munh
se kahtá gayá, aur main siyáhí se
kitáb men likhtá gayá.
19 Tab sardáron ne Bárúk ko kahá,
ki Já, apne ta,ín chhipá, tú aur Yara-
miyáh; aur koí na jáne ki tum kahán
ho.
20 ¶ Aur we bádsháh ke pás sahn
men gaye, par unhon ne us túmár ko
Ilisam'a sáfir kí koṭhrí men rakh chhoṛá,
aur sárá mazmún bádsháh ko kah
sunáyá.
21 Tab bádsháh ne Yihúdí ko bhejá,
ki túmár láwe, aur wuh use Ilisam'a
sáfir kí koṭhrí men se le áyá: aur
Yihúdí ne bádsháh ke áge aur sáre
sardáron ke áge, jo bádsháh ke huzúr
khaṛe the, use paṛhke sunáyá.
22 Aur bádsháh jáṛe-wále mahall
men baiṭhá thá, ki nauwán mahíná
thá; wahán angeṭhí men us ke huzúr
ág roshan thí.
23 Aur aisá húá, ki jab Yihúdí ne
tín chár warq paṛhe the, to us ne use
sáfir kí chhurí se káṭá, aur angeṭhí kí
ág men ḍálá, yahán tak ki tamám
túmár angeṭhí kí ág se bhasam húá.
24 So we na ḍare, na unhon ne apne
kapṛe pháṛe, na to bádsháh ne, na us
ke mulázimon men se kisí ne, jinhon
ne yih sab báten suní thín.
25 Lekin Ilnátan, aur Diláyáh, aur
Jamariyáh ne bádsháh se 'arz kí thí,
ki Túmár ko na jaláiye: par us ne un
kí na suní.
26 Aur bádsháh ne sháhzade Ya-
rahmiel ko, aur Shiráyáh bin 'Azariel,
aur Salamiyáh bin 'Abadiel ko, hukm
diyá, ki Bárúk sáfir aur Yaramiyáh
nabí ko pakṛo: par Ḳhudáwand ne
unhen chhipáyá.
27 ¶ Aur us ke ba'd ki bádsháh ne
túmár aur un báton ko, jo Bárúk ne
Yaramiyáh ke kahe se likhá thá, ja-

láyá thá, KHUDÁWAND ká yih kalám
Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne
kahá,
28 Ki Tú dúsrá túmár apne liye le,
aur us men we sab sábiq báten, jo agle
túmár men thín, jise Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúyaqím ne jalá diyá hai, likh.
29 Aur Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím se kah, ki KHUDÁWAND yún
kahtá hai, ki Tú ne túmár ko jalá
diyá, aur kahá hai, ki Tú ne us men
aisá kyún likhá hai, ki sháh i Bábul
yaqínan áwegá, aur is sarzamín ko
gárat karegá, aur aisá wírán kar dega
ki na to insán na haiwán us men báqí
rahegá?
30 Is liye Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím kí bábat KHUDÁWAND yún
kahtá hai, ki Us kí nasl men se koí na
rahegá jo Dáúd ke takht par baithe,
aur us kí lásh phenkí jáegí, ki din ko
garmí men, aur rát ko pále men, parí
rahe.
31 Aur main us ko, aur us kí nasl
ko, aur us ke mulázimon ko, un kí
sharárat ke sabab sazá dúngá; aur
main un par, aur Yarúsalam ke bá-
shindon par, aur Yahúdáh ke logon
par, wuh sárí balá jo main ne un se
kahí hai, názil karúngá; par unhon ne
na suní.
32 ¶ Tab Yaramiyáh ne dúsrá tú-
már leke Bárúk bin Naiyiriyáh sáfir
ko diyá; aur us ne us kitáb kí sárí
báten, jise Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím ne ág men jaláyá thá, Ya-
ramiyáh ke munh se us men likhín:
aur un ke siwá waisí hí bahutsí báten
un men miláín.

XXXVII BÁB.

AUR Sidqiyáh bádsháh bin Yúsiyáh,
jise Bábul ke bádsháh Nabú-
kadrazar ne Yahúdáh kí sarzamín men
bádsháh kiyá thá, Kúniyáh bin Ya-
húyaqím kí jagah par bádsháhí kartá
thá.
2 Lekin na us ne, na us ke mulá-
zimon ne, na mulk ke logon ne, KHU-
DÁWAND kí wuh báten sunín, jo us
ne Yaramiyáh nabí kí ma'rifat kahí
thín.
3 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Yahú-
kal bin Salamiyáh, aur Safaniyáh bin
Ma'asiyáh káhin se Yaramiyáh nabí
ho kahlá bhejá, ki Ab hamáre liye
KHUDÁWAND hamáre Khudá se du'á
máng.
4 Hanoz Yaramiyáh logon ke dar-
miyán áyá jáyá kartá thá; kyúnki
unhon ne use qaidkháne men nahín
dálá thá.
5 Us waqt Fira'ún kí fauj Misr se
niklí thí; aur jab Kasdíon ne, jo Ya-
rúsalam ká muhásara karte the, un ká
shuhra suná, we Yarúsalam se rawána
ho gaye.
6 ¶ Tab KHUDÁWAND ká yih kalám
Yaramiyáh nabí ko pahunchá, aur us
ne kahá,
7 Ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki Tum Yahúdáh ke
bádsháh se, jis ne tumhen merí taraf
bhejá, ki mujh se suwál karo, yún
kaho, Dekh, Fira'ún kí fauj, jo tum-
hárí madad karne ko niklí hai, apní
sarzamín i Misr ko phir jáegí.
8 Aur Kasdí phir áke is shahr se
larenge, aur use le lenge, aur use ág se
jaláwenge.
9 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Tum apne ta,ín yih kahke mat bhuláo,
ki Kasdí zarúr ham se játe rahenge:
kyúnki we na jáenge.
10 Aur agarchi tum Kasdíon kí
sárí fauj ko, jo tum se lartí hai, márte,
aur un men se sirf zakhmí log báqí
rahte, tad bhí we har ek apne khaima
se uthte, aur is shahr ko phúnk dete.
11 ¶ Aur aisá húá, ki jab Kasdíon
kí fauj Fira'ún kí fauj ke sabab Ya-
rúsalam ke sámhne se kúch kar gayí
thí,
12 Tab Yaramiyáh Binyamín kí sar-
zamín men jáne ko Yarúsalam se nikal
gayá, ki apná hissa qaum ke darmiyán
wahán se lewe.

13 Aur jab wuh Binyamín ke darwáze par pahunchá, wahán nigahbánon ká ek jam'adár thá, jis ká nám Iriyáh bin Salamiyáh bin Hananiyáh thá; aur us ne yih kahke Yaramiyáh nabí ko pakṛá, ki Tú Kasdíon kí taraf bhágá játá hai.

14 Tab Yaramiyáh ne kahá, ki Jhúth; main Kasdíon kí taraf bhágá nahín játá hún. Par us ne us kí na suní: so Iriyáh Yaramiyáh ko pakaṛke sardáron ke pás láyá.

15 Aur sardár Yaramiyáh par gusse húe, aur use márá, aur Yúnatan sáfir ke ghar men use qaid kiyá; kyúnki unhon ne us ghar ko qaidkhána muqarrar kiyá thá.

16 ¶ Jab Yaramiyáh zindán men aur us ke tah-khánon men dákhil húá thá, aur Yaramiyáh wahán bahut dinon tak rahá thá;

17 Tab Sidqiyáh bádsháh ne ádmí bhejke use nikalwáyá: aur bádsháh ne apne ghar men us se yih kahke khufiyatan púchhá, ki Kyá KHUDÁWAND kí taraf se koí kalám hai? Aur Yaramiyáh ne kahá, ki Hai; kyúnki us ne kahá, ki Tú Bábul ke bádsháh ke háth men hawála kiyá jáegá.

18 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh bádsháh se kahá, ki Main ne terá, aur tere mulázimon ká, aur is qaum ká kyá qusúr kiyá hai, ki tum ne mujhe qaidkháne men ḍálá hai?

19 Ab tumháre nabí kahán hain, jo yih kahke tum se nubúwat karte the, ki Bábul ká bádsháh tum par aur is sarzamín par na chaṛh áwegá?

20 Ai mere khudáwand bádsháh, ab merí suniye: merí darkhwást áp ke sámhne qabúl ho, ki mujhe Yúnatan sáfir ke ghar men na phirwá díjiye, na ho ki main wahán mar jáún.

21 Tab Sidqiyáh bádsháh ne hukm kiyá, ki Yaramiyáh ko qaidkháne ke sahn men rakhen, aur har roz roṭí ká ek girda nánbáíon ke mahalle se leke use diyá karen, jab tak ki sáre shahr kí roṭíán chuk na jáen. Aur Yaramiyáh qaidkháne ke sahn men rahá.

XXXVIII BA'B.

US waqt Safatiyáh bin Matán, aur Jidaliyáh bin Fashúr, aur Yúkal bin Salamiyáh, aur Fashúr bin Malkiyáh ne we baten, jo Yaramiyáh sáre logon se kahtá rahá, sunín; ki wuh kahtá thá,

2 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Jo is shahr men rahegá, so talwár aur kál aur wabá se mar jáegá: aur jo Kasdíon men já milegá, so jíegá; aur us kí ján us ke liye ganímat hogí, aur wuh jítá rahegá.

3 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Yih shahr Bábul ke bádsháh kí fauj ke qabze men yaqínan kar diyá jáegá, aur wuh use le legá.

4 Is liye sardáron ne bádsháh se kahá, ki Ham terí minnat karte hain, ki is mard ko már ḍál; kyúnki wuh jangí logon ke háthon ko, jo is shahr men báqí rahe hain, aur sáre logon ke háthon ko, aisí báten kahke sust kartá hai: ki yih shakhs is qaum ká khair-khwáh nahín hai, balki bad-khwáh hai.

5 Tab Sidqiyáh bádsháh ne kahá, Dekho, wuh tumháre qábú men hai: kyúnki bádsháh aisá nahín jo tumhárí mukhálafat kare.

6 Tab unhon ne Yaramiyáh ko pakaṛke Milkiyáh sháhzáde kí chúán men, jo qaidkháne ke sahn men thí, ḍál diyá; aur unhon ne Yaramiyáh ko rassí bándhke laṭká diyá. Aur chúán men kuchh pání na thá, kíchar thí; aur Yaramiyáh kíchar men dhas gayá.

7 ¶ Aur jab 'Abd i Malik Kúshí ne, jo bádsháhí ghar ke khwájasaráon men se ek thá, suná, ki unhon ne Yaramiyáh ko chúán men ḍal diyá hai, aur bádsháh Binyamín ke darwáze men baiṭhá thá;

8 Tab 'Abd i Malik bádsháh ke ghar se niklá, aur bádsháh se yih 'arz kí, aur kahá,

9 Ki Ai mere khudáwand bádsháh,

in logon ne jo kuchh Yaramiyáh nabí
se kiyá so burá kiyá, ki unhon ne use
chúán men dál diyá hai, aur jahán wuh
hai bhúkh se maregá: kyúnki shahr
men roṭí nahín hai.
10 Tab bádsháh ne 'Abd i Malik
Kúshí ko yih kahke hukm diyá, ki Tú
yahán se tís ádmí apne sáth le, aur
Yaramiyáh nabí ko, peshtar us se ki
wuh mar jáe, chúán men se nikál.
11 Aur 'Abd i Malik un ádmíon ko
jo us ke pás the apne sáth leke bád-
sháh ke ghar men, khazáne ke níche,
gayá, aur puráne chithre aur puráne
saṛe húe latte wahán se liye, aur unhen
rassíon se chúán men Yaramiyáh ke
pás laṭkáyá.
12 Aur 'Abd i Malik Kúshí ne Yara-
miyáh se kahá, ki In puráne chithron
aur saṛe húe latton ko rassí ke níche
apne bagal tale rakh. Aur Yaramiyáh
ne waisá hí kiyá.
13 Aur unhon ne rassíon se Ya-
ramiyáh ko khínchá, aur chúán se
nikálá: aur Yaramiyáh qaidkháne ke
sahn men rahá.
14 ¶ Tab Sidqiyáh bádsháh ne Ya-
ramiyáh nabí ke pás log bheje, aur use
KHUDÁWAND ke ghar ke tísre madkhal
men apne pás bulwá liyá; aur bádsháh
ne Yaramiyáh se kahá, Main tujh se
ek bát púchhtá hún; tú mujh se kuchh
na chhipá.
15 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se
kahá, ki Agar main tujh se kholke
kahún, kyá tú mujhe yaqínan qatl na
karegá? aur agar main tujhe saláh
dún, tú merí na sunegá?
16 Tab Sidqiyáh bádsháh ne Ya-
ramiyáh ke áge poshída qasam kháke
kahá, Zinda KHUDÁWAND kí qasam, jis
ne merí yih ján banái hai, main tujhe
qatl na karúngá, aur tujhe un ke háth
men, jo terí ján ke khwáhán hain,
hawála na karúngá.
17 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se
kahá, ki KHUDÁWAND RABB ul afwáj,
Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, Ya-
qínan agar tú nikalke Bábul ke bád-
sháh ke sardáron men já milegá, to terí
ján bachegí, aur yih shahr ág se jaláyá
na jáegá; aur tú aur terá gharáná
jíegá:
18 Par agar tú Bábul ke bádsháh ke
sardáron se já na milegá, to yih shahr
Kasdíon ke háth men diyá jáegá, aur
we use phúnk denge, aur tú un ke háth
se rihái na páwegá.
19 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Ya-
ramiyáh se kahá, ki Main un Yahú-
díon se ḍartá hún, jo Kasdíon se mile
húe hain, na ho ki we mujhe un ke
háth men hawála karen, aur we mujh
par ta'na máren.
20 Aur Yaramiyáh ne kahá, We
tujhe hawála na karenge. Main terí
minnat kartá hún, ki tú KHUDÁWAND
ká sukhan, jo main tujh se kahtá hún,
sun; to terá bhalá hogá, aur terí ján
bachegí.
21 Par agar tú nikal jáne ká inkár
kare, to yihí kalám hai, jo KHUDÁ-
WAND ne mujh par záhir kiyá,
22 Ki Dekh, sab 'auraten jo Yahú-
dáh ke bádsháh ke mahall men rah
gayí hain, Bábul ke bádsháh ke sar-
dáron ke pás pahuncháí jáengí; aur we
yih kahengí, Tere yáron ne tujhe
ubhárá hai, aur tujh par gálib húe;
tere pánw chihlé men phans gaye, aur
we log phirke chale gaye.
23 Aur we terí sárí jorúon aur lar-
kon ko Kasdíon ke pás nikál le já-
enge; aur tú bhí un ke háth se rihái
na páwegá, balki Bábul ke bádsháh
ke háth men giriftár hogá; aur tú
is shahr ke ág se jaláe jáne ká bá'is
hogá.
24 ¶ Tab Sidqiyáh ne Yaramiyáh
se kahá, Yih báten koí na jáne, to tú
márá na jáegá.
25 Par agar sardár sunen, ki main
ne tujh se bátchít kí, aur we tere pás
áke kahen, ki Jo kuchh tú ne bádsháh
se kahá, ab ham par záhir kar, ham se
na chhipá, aur wuh bhí jo kuchh bád-

sháh ne tujh se kahá; aur ham tujhe
qatl na karenge;
26 Tab tú un se kah, ki Main ne
bádsháh se 'arz kí, ki wuh mujhe
Yúnatan ke ghar men phir na bheje,
ki main wahán mar jáúngá.
27 Aur sáre sardár Yaramiyáh ke
pás áe, aur us se púchhá; aur us ne in
sárí báton ke muwáfiq, jo bádsháh ne
farmáin, un se kahá. So we us kí
taraf se chup hoke chale gaye; kyúnki
wuh bát na suní gayí thí.
28 Aur jis din tak Yarúsalam le liyá
gayá, Yaramiyáh qaidkháne ke sahn
men rahá; aur jab Yarúsalam le liyá
gayá, wuh wahín thá.

XXXIX BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Sidqiyáh
ke nauwen baras ke daswen ma-
híne men, Bábul ká bádsháh Nabúkad-
razar apní sárí fauj samet Yarúsalam
par charh áyá, aur us ká muhásara
kiyá.
2 Sidqiyáh ke gyárahwen baras ke
chauthe mahíne men, aur us mahíne
kí nauwín táríkh, shahr ne shikast
páí.
3 Aur Bábul ke bádsháh ke sáre
sardár, ya'ne Naiyirgal-Sarazar, Sam-
jar-Nabú, Sarsakím, khojon ká sardár,
Naiyirgal-Sarazar, Majúsíon ká sardár,
aur Bábul ke bádsháh ke báqí sardár,
dákhil húe, aur darmiyání phátak par
baithe.
4 ¶ Aur aisá húá, ki Yahúdáh ká
bádsháh Sidqiyáh aur sáre jangí mard
unhen dekhke bháge, aur rát ko bád-
sháhí bág kí ráh us phátak se, jo do
díwáron ke darmiyán hai, shahr se
nikal gaye, aur bayábán kí ráh lí.
5 Par Kasdíon kí fauj ne un ká
píchhá kiyá, aur Yaríhú ke maidánon
men Sidqiyáh ko já hí liyá; aur use
leke Riblah men Hamát kí zamín ke
bích Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar
ke huzúr láe, jahán us ne us par
fatwá diyá.
6 Aur Bábul ke bádsháh ne Sid-
qiyáh ke beton ko Riblah men us kí
ánkhon ke áge qatl kiyá: aur Bábul ke
bádsháh ne Yahúdáh ke sáre amíron ko
bhí qatl kiyá.
7 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkhen
nikál dálín, aur use pítal kí zanjíron se
jakrá, ki Bábul ko le jáe.
8 ¶ Aur Kasdíon ne bádsháhí ma-
hall ko, aur logon ke gharon ko, ág se
jalá diyá, aur Yarúsalam kí díwáron ko
tor dálá.
9 Ba'd us ke jilaudáron ká sardár
Nabúsaradán báqí logon ko, jo shahr
men rah gaye the, aur un ko jo un kí
taraf hoke us pás bhág áe the, ya'ne,
qaum ke sáre báqí logon ko asír karke
Bábul ko le gayá.
10 Par qaum ke miskínon men se
jin ke pás kuchh na thá, jilaudáron ke
sardár Nabúsaradán ne Yahúdáh kí
sarzamín men chhorá, aur tákistán
aur khet us hí din men us ne unhen
bakhshe.
11 ¶ Aur Bábul ke bádsháh Na-
búkadrazar ne, Yaramiyáh ki bábat,
jilaudáron ke sardár Nabúsaradán ko
yih tákíd karke kahá,
12 Ki use leke us par nigáh i nek
kar, aur use kuchh dukh na de; balki
tú us se wuh kar jo wuh tujhe kahe.
13 So jilaudáron ke sardár Nabú-
saradán, Nabúshashbán, khojon ká sar-
dár, aur Naiyirgal-Sarazar, Majúsíon
ká sardár, aur Bábul ke sáre sardáron
ne bhejke,
14 Yaramiyáh ko qaidkháne ke sahn
se liyá, aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin
Sáfan ke supurd kiyá, ki use qasr men
le jáwe: so wuh logon ke darmiyán
rahá.
15 ¶ Aur jis waqt Yaramiyáh qaid-
kháne ke sahn men qaid thá, KHUDÁ-
WAND ká yih kalám us ko pahunchá,
aur us ne kahá,
16 Ki Já, 'Abd i Malik Kúshí se
kah, ki RABB ul afwáj, Isráel ká Khu-
dá, yún kahtá hai, Dekh, main apní
báten, jo main ne is shahr kí kharáb

kí bábat, aur na ki us kí bhaláí kí
bábat kahín, púrí karúngá; aur sab
kuchh us din tere hí áge púrá hogá.
17 Par us din main tujhe riháí
dúngá, KHUDÁWAND kahtá hai; aur
tú un logon ke háth men, jin se tú
dartá hai, hawála na kiyá jáegá.
18 Kyúnki main tujhe zarúr ba-
cháúngá, aur tú talwár se márá na
jáegá, balki terí ján tere liye ganímat
hogí; is liye ki tú ne mujh par bharosá
rakhá, KHUDÁWAND kahtá hai.

XL BA'B.

WUH kalám jo KHUDÁWAND kí
taraf se Yaramiyáh ko pahun-
chá, ba'd us ke ki jilaudáron ke sardár
Nabúsaradán ne use hathkarion se
jakrá húá páyá, un sab asíron ke dar-
miyán, jo Yarúsalam aur Yahúdáh ke
the, jinhen asír karke Bábul ko le
gaye, aur us ko Rámah se rawána kar
diyá.
2 Aur jilaudáron ke sardár ne Ya-
ramiyáh ko leke use kahá, ki KHUDÁ-
WAND tere Khudá ne is balá kí, jo is
makán par áí, khabar dí thí.
3 So KHUDÁWAND ne use názil kiyá,
aur us ne apne kahe ke muwáfiq kiyá;
is sabab ki tum logon ne KHUDÁWAND
kí khatá kí, aur us kí nahín suní, is
wáste yih tum par áí hai.
4 Aur dekh, áj ke din main ne tujhe
un hathkarion se, jo tere háthon men
hain, riháí dí hai. Agar mere sáth
Bábul chalná terí nazar men achchhá
lage, to tú chal, aur main tujh par
nigáh i nek karúngá; aur agar mere
sáth Bábul chalná terí nazar men burá
lage, to rah já; dekh, sárí sarzamín
tere áge hai: jidhar terá jí cháhe, aur
tú munásib jáne, tidhar já.
5 Us ne hanoz jawáb na diyá thá,
ki us ne phir kahá, Tú Jidaliyáh bin
Akhiqám bin Sáfan ke pás, jise Bábul
ke bádsháh ne Yahúdáh ke shahron
ká hákim kiyá hai, já, aur qaum ke
darmiyán us ke sáth rah; nahín to,
jidhar terí ánkhon men achchhá howe,
tidhar já. Aur jilaudáron ke sardár
ne use khurák dí, aur in'ám bhí diyá,
aur use rukhsat kiyá.
6 Tab Yaramiyáh Jidaliyáh bin
Akhiqám ke pás Misfáh men gayá, aur
us ke sáth un logon ke darmiyán, jo
zamín men báqí rah gaye the, rahá.
7 ¶ Jab lashkaron ke sáre sardáron
ne, aur un ke ádmíon ne, jo maidán men
rah gaye the, suná, ki Bábul ke bád-
sháh ne Jidaliyáh bin Akhiqám ko
zamín ká hákim kiyá hai, ki us ne
mardon, aur 'auraton, aur larkon ko,
aur mamlukat ke miskínon ko, jo asír
hoke Bábul ko bheje na gaye the, us
ke supurd kiyá thá;
8 Tab Ismá'el bin Nataniyáh, aur
Yúhanán, aur Yúnatan, baní Qaríh,
aur Siráyáh bin Tanhúmat, aur baní
'U'fí Natúfátí, aur Yazaniyáh bin Ma-
'akátí, apne ádmíon ke sáth Jidaliyáh
ke pás Misfáh men áe.
9 Aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin
Sáfan ne un se, aur un ke ádmíon se,
qasam kháke kahá, ki Tum Kasdíon
kí khidmat-guzárí karne se na daro:
zamín men baso, aur Bábul ke bádsháh
ke tábi'dár raho, aur isí men tumhárá
bhalá hogá.
10 Main jo hún, dekho, Misfáh men
rahtá, ki un Kasdíon kí, jo hamáre pás
áwen, khidmat karún; par tum mai,
aur tábistání mewe, aur tel jam'a
karke, apne bartanon men zakhíra
karo, aur apne shahron men, jin par
tum ne qabza kiyá hai, baso.
11 Aur jab sáre Yahúdíon ne, jo
Moáb, aur baní 'Ammún, aur Adúm,
aur un sárí nawáhíon men the, suná,
ki Bábul ke bádsháh ne Yahúdáh ke
chand logon ko chhorá hai, aur un par
Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko
hákim kiyá hai;
12 Tab sáre Yahúdí har jagah se,
jahán we titar bitar kiye gaye the,
phire, aur Yahúdáh kí sarzamín Misfáh
men Jidaliyáh ke pás áe, aur mai aur
tábistání mewe wufúr se jam'a kiye.

13 ¶ Aur Yúhanán bin Qaríh, aur
lashkaron ke sáre sardár, jo maidánon
men the, Misfáh men Jidaliyáh pás áe,
14 Aur use kahne lage, Kyá tú is se
ágáh hai, ki baní 'Ammún ke bádsháh
Ba'alís ne Ismá'el bin Nataniyáh ko
bhejá hai, ki terí ján máre? Par Jidali-
yáh bin Akhiqám ne un kí bát sach na
jání.
15 Aur Yúhanán bin Qaríh ne Mis-
fáh men Jidaliyáh se khufiyatan kahá,
Mujhe jáne díjiye, ki main Ismá'el bin
Nataniyáh ko qatl karún, aur koí na
jánegá; wuh kyúnkar tujhe qatl kare,
aur sáre Yahúdí, jo tujh pás jam'a húe
hain, bithráe jáen, aur Yahúdáh men
se we log, jo báqí rahe hain, halák
hon?
16 Par Jidaliyáh bin Akhiqám ne
Yúhanán bin Qaríh se kahá, Tú aisá
kám na kar, ki tú Ismá'el kí bábat
jhúṭh kahtá hai.

XLI BA'B.

AUR sátwen mahíne aisá húá, ki
Ismá'el bin Nataniyáh bin Ili-
sam'a jo sháhí nasl se thá, aur bádsháh
ke amíron men se das ádmí us ke sáth,
Jidaliyáh bin Akhiqám ke pás Misfáh
men áe; aur unhon ne wahán Misfáh
men ek sáth roṭí khái.
2 Tab Ismá'el bin Nataniyáh, un
das ádmíon samet jo us ke sáth the,
uṭhá, aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin
Sáfan ko, jise Bábul ke bádsháh ne mulk
ká hákim kiyá thá, talwár se márá,
aur use qatl kiyá.
3 Aur sáre Yahúdíon ko, jo us ke
sáth, ya'ne Jidaliyáh ke sáth, Misfáh
men the, aur Kasdíon ko, jo wahán
házir the, aur jangí mardon ko, Ismá'el
ne qatl kiyá.
4 Aur jab wuh Jidaliyáh ko már
chuká, aur kisí ko khabar na húí, us
ke dúsre din aisá húá,
5 Ki Sikm, aur Sailá, aur Samrún
se, kaí ek shakhs, jo sab ke sab assí
ádmí the, ḍárhí munḍáe, aur kapṛe
pháṛe, aur apne ko gháyal kiye húe,
aur hadye aur lubán apne háth men
liye húe wahán áe, tá ki KHUDÁWAND
ke ghar men guzránen.
6 Aur Ismá'el bin Nataniyáh Mis-
fáh se un ke istiqbál ko niklá, aur
áhista áhista chaltá húá aur rotá húá
áyá: aur aisá húá, ki jab wuh un se
milá, to un se kahne lagá, ki Jidaliyáh
bin Akhiqám ke pás chalo.
7 Aur aisá húá, ki jab we shahr ke
bíchon bích pahunche, tab Ismá'el bin
Nataniyáh ne aur us ke sáthíon ne
unhen qatl kiyá, aur unhen chúán men
ḍálá.
8 Par un men das ádmí maujúd the,
jinhon ne Ismá'el se kahá, ki Hamen
qatl na kar; kyúnki maidánon men
hamáre gehún, aur jau, aur tel, aur
shahd ke zakhíre hain. So wuh báz
rahá, aur unhen un ke bháíon ke sáth
qatl na kiyá.
9 Aur jis chúán men Ismá'el ne un
logon kí láshon ko ḍálá thá, jinhen us
ne Jidaliyáh ke sáth qatl kiyá, so wuhí
hai jise Asá bádsháh ne Isráel ke bád-
sháh Ba'ashá ke sabab banáyá thá;
aur Ismá'el bin Nataniyáh ne us ko
maqtúlon kí láshon se bhar diyá.
10 Aur Ismá'el sáre bache húe logon
ko, jo Misfáh men rahte the, ya'ne
bádsháh kí beṭíon, aur un sab logon
ko, jo Misfáh men rahte the, jinhen
jilaudáron ke sardár Nabúsaradán ne
Jidaliyáh bin Akhiqám ke supurd kiyá
thá, asír karke le gayá; unhín ko
Ismá'el bin Nataniyáh asír karke le
gayá, aur rawána húá, ki pár hoke
baní 'Ammún ke darmiyán jáe.
11 ¶ Par jab Yúhanán bin Qaríh
ne, aur lashkaron ke sáre sardáron ne,
jo us ke sáth the, Ismá'el bin Natani-
yáh kí sárí sharárat suní jo us ne kí
thí,
12 Tab we sab logon ko leke Ismá'el
bin Nataniyáh se laṛne ko gaye, aur
Jiba'ún ke baṛe pánion ke kanáre par
use já liyá.
13 Aur aisá húá, ki jab un sab logon

ne, jo Ismá'el ke sáth the, Yúhanán bin Qaríh ko, aur us ke sáth lashkaron ke sáre sardáron ko, dekhá, to we ḳhush húe.

14 Tab sáre log, jinhen Ismá'el Misfáh se pakaṛ le gayá thá, palṭe aur phire, aur Yúhanán bin Qaríh ke pás áe.

15 Par Ismá'el bin Nataniyáh áṭh ádmíon ke sáth Yúhanán ke sámhne se bhág niklá, aur baní 'Ammún kí taraf gayá.

16 Tab Yúhanán bin Qaríh ne, aur un sar-lashkaron ne jo us ke hamráh the, qaum ke sáre bache húon ko liyá, jinhen us ne Jidaliyáh bin Akhiqám ke qatl hone ke ba'd Misfáh se Ismá'el bin Nataniyáh ke háth se chhuṛáyá thá, ya'ne, bahádur jangí mardon, aur 'auraton, aur laṛkon, aur ḳhojon ko, jinhen wuh Jiba'ún se pher láyá thá;

17 Aur we rawána húe, aur Kimhám kí saráe men, jo Baitlaham ke nazdík hai, á rahe, tá ki Misr ko jáen,

18 Kasdíon ke sabab se; kyúnki we un se is bá'is ḍare, ki Ismá'el bin Nataniyáh ne Jidaliyáh bin Akhiqám ko, jise Bábul ke bádsháh ne us sarzamín ká hákim kiyá thá, qatl kiyá.

XLII BA'B.

TAB lashkaron ke sáre sardár, aur Yúhanán bin Qaríh, aur Yazaniyáh bin Hús'aiyáh, aur sáre log, chhoṭe se baṛe tak, pás áe,

2 Aur Yaramiyáh nabí se kahá, ki Hamárí darḳhwást tere áge á pahunche; aur apne Ḳhudáwand Ḳhudá se hamáre liye aur in sab báqí logon ke liye du'á mángiye, ki ham bahuton men se thoṛe, jaisá ki terí ánkhen ham ko dekhtí hain, bach rahe hain;

3 Tá ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá, wuh ráh jis men ham chalen, aur wuh kám jo ham karen, batlá de.

4 Tab Yaramiyáh nabí ne un se kahá, ki Main ne tumhárí suní; dekh, main Ḳhudáwan tumháre Ḳhudá se tumhárí báton ke muwáfiq du'á mángúngá; aur jo jawáb Ḳhudáwand tum ko degá, main tumhen sunáúngá; main tum se kuchh na chhipáúngá.

5 Aur unhon ne Yaramiyáh se kahá, ki Ḳhudáwand sachchá aur wafádár gawáh hamáre darmiyán howe, agar ham un sárí báton ke muwáfiq na karen, jin ke liye Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujhe hamáre pás bhejegá.

6 Ḳhwáh bhalá ma'lúm howe, ḳhwáh burá, ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká hukm, jis pás ham tujhe bhejte hain, mánenge; tá ki jab ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí bát mánen, to hamárá bhalá howe.

7 ¶ Ab das din ke ba'd yún húá, ki Ḳhudáwand ká kalám Yaramiyáh ko pahunchá.

8 Tab us ne Yúhanán bin Qaríh ko, aur lashkaron ke sáre sardáron ko, jo us ke sáth the, aur sáre logon ko chhoṭe se baṛe tak buláyá,

9 Aur un se kahá, ki Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá, jis ke pás tum ne mujhe bhejá, ki main us ke huzúr tumhárí 'arzí 'ájizí se guzránún, yún farmátá hai;

10 Agar tum is sarzamín men yaqínan ṭhahre rahoge, to main tumhen banáúngá, aur na ḍháúngá; aur main tumhen lagáúngá, aur na ukháṛúngá; kyúnki main us badí se, jo main ne tum se kí hai, pachhtátá hún.

11 Bábul ke bádsháh se, jis se tum ḍarte ho, mat ḍaro; us se mat ḍaro, Ḳhudáwand kahtá hai: kyúnki main tumháre sáth hún, ki tum ko bacháún, aur tumhen us ke háth se chhuṛáún.

12 Aur main tum par rahm karáúngá, aur wuh tum par rahm karegá, aur tum ko tumhárí sarzamín men phir jáne ke liye ruḳhsat degá.

13 ¶ Lekin agar tum kaho, ki Ham is sarzamín men phir na áwenge, na Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí bát mánenge,

14 Aur kaho, ki Nahín; ham sarzamín i Misr men jáenge, jahán ham laṛáí na dekhenge, na turhí kí áwáz

sunenge, na roṭí ke liye bhúkh se tarsenge, aur ham wahán basenge:

15 So, ai Yahúdáh ke báqí logo, ḲHUDÁWAND ká kalám suno; RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Agar tum sachmuch Misr men jáne ke liye apná rukh karte ho, aur wahán basne ke liye rawána hote ho;

16 To aisá hogá, ki wuh talwár, jis se tum ḍarte ho, wahán Misr kí sarzamín men tum ko já legí; aur wuh kál, jis se tum hirásán ho, wahán Misr tak tumhárá píchhá karegá; aur tum wahán maroge.

17 Balki aisá hogá, ki we sáre log, jo Misr kí taraf apná rukh karte ki wahán jáke rahen, talwár, aur kál, aur wabá se marenge; un men se koí báqí na rahegá, na koí us balá se, jo main un par názil karúngá, bhág sakegá.

18 Kyúnki RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Jis tarah merá gazab o qahr Yarúsalam ke báshindon par unḍelá gayá hai, usí tarah merá qahr tum par bhí, jab tum Misr men dákhil hoge, unḍelá jáegá: aur tum la'nat, aur hairání, aur nafrat, aur malámat ke bá'is hoge; aur is makán ko tum phir na dekhoge.

19 ¶ Ai Yahúdáh ke bache húo, ḲHUDÁWAND ne tumhárí bábat farmáyá hai, ki Misr men mat jáo: yaqín kar jáno, ki main ne áj ke din tum par gawáh kí tarah jatá diyá hai.

20 Filhaqíqat tum ne apní jánon kí khatákárí kí hai; kyúnki tum ne yih kahke ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke huzúr mujhe bhejá, ki Tú ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá se hamáre liye du'á máng; aur jo kuchh ḲHUDÁWAND hamárá Ḳhudá kahe, ham par záhir kar, aur ham karenge.

21 Aur main ne áj ke din tum par yih záhir kiyá hai; tau bhí tum ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí áwáz ko, yá kisí bát ko jis ke liye us ne mujhe tumháre pás bhejá hai, nahín mánoge.

22 Ab tum yaqín jáno, ki tum us makán men, jahán tum jáne aur rahne cháhte ho, talwár, aur kál, aur wabá se maroge.

XLIII BA'B.

AUR yún húá, ki jab Yaramiyáh ḲHUDÁWAND un ke Ḳhudá kí sárí báten, jin ke liye ḲHUDÁWAND un ke Ḳhudá ne use bhejá thá, ya'ne, ye sab báten sáre logon ko kah chuká thá,

2 Tab Azariyáh bin Hús'aiyáh, aur Yúhanán bin Qaríh, aur sáre magrúr logon ne Yaramiyáh se yún kahá, ki Tú jhúṭh kahtá hai; ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne tujhe yih kahne ko nahín bhejá, ki Misr men maqám karne ke liye mat jáo;

3 Par Bárúk bin Naiyiriyáh ne tujhe ubhárá ki tú hamárá mukhálif ho, tá ki ham Kasdíon ke háth men giriftár howen, aur we ham ko qatl karen, aur hamen asír karke Bábul le jáen.

4 So Yúhanán bin Qaríh, aur lashkaron ke sáre sardáron ne, aur sáre logon ne, ḲHUDÁWAND ká hukm, ki We Yahúdáh kí sarzamín men rahen, na máná.

5 Par Yúhanán bin Qaríh, aur lashkaron ke sáre sardáron ne, Yahúdáh ke sáre báqí logon ko, jo sárí qaumon men se, jahán we titar bitar kiye gaye the, Yahúdáh kí sarzamín men basne ke liye phir áe the, sáth liyá;

6 Ya'ne, mardon, aur 'auraton, aur larkon, aur bádsháh kí beṭíon, aur har kisí ko, jise jilaudáron ke sardár Nabúzaradán ne Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ke sáth chhoṛá thá, aur Yaramiyáh nabí ko, aur Bárúk bin Naiyiriyáh ko, sáth liyá.

7 So we Misr kí sarzamín men áe: kyúnki unhon ne ḲHUDÁWAND ká hukm na máná thá: chunánchi we Tahfanhís men pahunche.

8 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ká kalám Tahfanhís men Yaramiyáh par názil húá, aur us ne kahá,

9 Ki Baṛe patthar apne háth men̲
le, aur unhen̲ ínṭ ke bhaṭṭhe ke giláwe
ke bích jo Tahfanhís men̲ Fira'ún ke
qasr kí dahlíz par hai, baní Yahúdáh
kí ánkhon̲ ke sámhne chhipá;
10 Aur un se kah, ki Rabb ul afwáj,
Isráel ká K̲hudá, yún̲ kahtá hai, ki
Dekh, main̲ apne k̲hidmat-guzár sháh i
Bábul Nabúkadrazar ko buláún̲gá, aur
un pattharon̲ par, jinhen̲ main̲ ne
chhipwáyá hai, us ká tak̲ht rakhún̲gá,
aur wuh apne galíche ko us par bichá-
wegá.
11 Aur wuh áke zamín i Misr ko
máregá, aur jo maut ke liye hain̲ maut
ko, aur jo asírí ke liye hain̲ asírí ko,
aur jo talwár ke liye hain̲ talwár ko,
hawála karegá.
12 Aur main̲ Misr ke ma'búdon̲
ke gharon̲ men̲ ág bhaṛkáún̲gá; aur
wuh unhen̲ jaláwegá, aur asír karke le
jáegá: aur jaise charwáhá apná kapṛá
lapeṭtá hai, taise wuh zamín i Misr ko
lapeṭegá; aur wahán̲ se salámat chalá
jáegá.
13 Aur wuh Bait-Shams ke láṭhon̲
ko, jo zamín i Misr men̲ hai, toṛegá;
aur Misríon̲ ke ma'búdon̲ ke gharon̲ ko
ág se jalá degá.

XLIV BA'B.

WUH kalám jo sáre Yahúdíon̲ kí
bábat, jo sarzamín i Misr men̲,
aur Mijdál men̲, aur Tahfanhís men̲,
aur Núf men̲, aur Fatrús kí sarzamín
men̲, baste the, Yaramiyáh ko pahun-
chá, aur us ne kahá,
2 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká K̲hu-
dá, yún̲ kahtá hai, ki Tum ne yih sárí
balá, jo main̲ ne Yarúsalam par, aur
Yahúdáh ke sáre shahron̲ par, názil kí,
dekhí; aur dekh, we áj ke din wírána
hain̲, aur un men̲ ek basnewálá bhí
nahín̲,
3 Us sharárat ke sabab jo unhon̲ ne
mujhe gussa diláne ke liye kí hai,
ki we begáne ma'búdon̲ ke áge lubán
jaláne játe, aur un kí bandagí karte the,
jinhen̲ we na jánte the, na we, na tum,
na tumháre bápdáde.
4 Aur main̲ ne apne sáre k̲hidmat-
guzár nabíon̲ ko tumháre pás bhejá,
subh sawere uṭhke bhejá, aur kahá, ki
Tum wuh nafratí kám, jis se main̲
nafrat rakhtá hún̲, na karo.
5 Par unhon̲ ne na suná, na kán la-
gáyá, ki apní buráí se báz áwen̲, aur
begáne ma'búdon̲ ke áge lubán na
jaláwen̲.
6 Is liye merá gazab o qahr unḍelá
gayá, aur Yahúdáh ke shahron̲ aur
Yarúsalam ke bázáron̲ par bhaṛká;
aur we k̲haráb aur wírán húe, jaise áj
ke din hain̲.
7 Aur ab K̲hudáwand Rabb ul af-
wáj, Isráel ká K̲hudá, yún̲ kahtá hai;
ki Tum kyún̲ apní jánon̲ se yih baṛí
badí karte ho, ki Yahúdáh men̲ se
mard aur 'aurat, laṛká aur dúdh-pítá
bachcha káṭá jáe, aur tumháre liye
koí báqí na rahe?
8 Ki tum sarzamín i Misr men̲, ja-
hán̲ tum basne ke liye gaye ho, apne
háthon̲ ke kamon̲ se, aur begáne ma'-
búdon̲ ke áge lubán jaláne se, mujh ko
gussa diláte ho, ki tum nest kiye jáo,
aur zamín kí sárí qaumon̲ ke darmiyán
la'nat aur malámat ke bá'is ho?
9 Kyá tum apne bápdádon̲ kí bad-
káríán̲, aur Yahúdáh ke bádsháhon̲ kí
badkáríán̲, aur un kí jorúon̲ kí badká-
ríán̲, aur apní hí badkáríán̲, aur apní
jorúon̲ kí badkáríán̲, jo tum ne Yahú-
dáh kí sarzamín men̲, aur Yarúsalam
ke bázáron̲ men̲, kí hain̲, bhúl gaye
ho?
10 We áj ke din tak bhí dil-shikasta
na húe, aur na ḍare, aur merí sharí'at
aur huqúq par, jo main̲ ne tumháre
aur tumháre bápdádon̲ ke áge rakhe
hain̲, we na chale.
11 ¶ Is liye Rabb ul afwáj, Isráel ká
K̲hudá, yún̲ kahtá hai, ki Dekh, main̲
apná rukh badí ke liye tumháre bar-
k̲hiláf karún̲gá, táki sáre Yahúdáh ko
nest karún̲.

12 Aur main Yahúdáh ke báqí log-
on ko, jinhon ne sarzamín i Misr men
jáne ke liye apná rukh kiyá hai, ki
wahán maqám karen, pakṛúngá, aur
we sarzamín i Misr men nábúd honge;
we talwár aur kál se máre paṛenge;
we chhoṭe se baṛe tak nábúd honge;
we talwár aur kál se faná ho jáenge;
aur we la'nat, aur hairání, aur nafrín,
aur malámat ke bá'is honge.
13 Aur main un ko, jo sarzamín i
Misr men baste hain, us hí tarah sazá
dúngá, jis tarah main ne Yarúsalam
ko talwár, aur kál, aur wabá se sazá
dí hai.
14 Aur Yahúdáh ke báqí logon
men se, jo sarzamín i Misr men gaye
ki wahán maqám karen, koí nikal na
sakegá, aur na bachegá, ki phirke
Yahúdáh kí sarzamín men áwe, jis ke
we mushtáq hain ki phirke áwen aur
us men basen: kyúnki koí na phiregá,
siwá un ke jo nikal bhágen.
15 ¶ Tab sáre mardon ne, jo jánte
the ki un kí jorúon ne begáne ma'-
búdon ke áge lubán jaláyá hai, aur
sab 'auraton ne jo pás khaṛí thín, ek
baṛí jamá'at ne, ya'ne, sáre logon ne,
jo sarzamín i Misr men, Fatrús men,
baste the, Yaramiyáh ko yih kahke
jawáb diyá,
16 Ki Yih bát, jo tú ne Ḳhudá-
wand ká nám leke ham se kahí, ham
kabhí na mánenge;
17 Balki ham to wuh bát karenge,
jo hamáre hí munh se nikaltí hai:
ham to ásmán kí malika ke liye lubán
jaláwenge, aur us ko tapáwan tapá-
wenge, jis tarah ham áp, aur hamáre
bápdáde, hamáre bádsháh, aur hamáre
sardár, Yahúdáh ke shahron men, aur
Yarúsalam ke bázáron men, karte the,
ki us waqt ham bahut roṭí rakhte the,
aur ḳhush-hál the, aur badí nahín
dekhte the.
18 Par jab se ham ne ásmán kí ma-
lika ke liye lubán jalána, aur us ke
liye tapáwan tapáná, chhoṛ diyá, tab
se ham har chíz ke muhtáj hain, aur
talwár aur kál se faná húe.
19 Aur jab ásmán kí malika ke liye
ham lubán jaláte, aur use tapáwan
tapáte the, kyá ham ne apne shau-
haron ke bagair us kí bandagí ke liye
kulíche pakáe, aur us ko tapáwan
tapáe?
20 ¶ Tab Yaramiyáh ne sárí guroh
se, mardon aur 'auraton se, aur un sáre
logon se, jinhon ne use jawáb diyá
thá, kahá,
21 Kyá wuh lubán jo tum ne, aur
tumháre bápdádon ne, tumháre bád-
sháhon ne, aur tumháre sardáron ne,
ra'áiyat ke sáth, Yahúdáh ke shahron
men aur Yarúsalam ke bázáron men
jaláyá hai, Ḳhudáwand ne kuchh yád
nahín kiyá? kyá wuh ḳhátir men na
láyá?
22 So Ḳhudáwand us se áge tum-
háre bure kámon kí, aur tumháre na-
fratí kámon kí, jo tum ne kiye, bardásht
nahín kar saktá thá; is liye tumhárí
zamín wírán hai, aur hairání aur la'nat
ká bá'is, jis men koí basnewálá na
rahá, chunánchi áj ke din hai.
23 Azbaski tum ne lubán jaláyá,
aur Ḳhudáwand kí ḳhatá kí, aur
Ḳhudáwand kí áwáz ke shinawá na-
hín húe, na us kí sharí'at, na us ke
qawánín, na us kí shahádaton par
chale; is liye yih balá tum par paṛí
hai, chunánchi áj ke din hai.
24 Aur Yaramiyáh ne sáre logon,
aur sab 'auraton se, yún kahá, ki Ai
sáre Yahúdáh, jo Misr kí sarzamín
men ho, Ḳhudáwand ká kalám sun;
25 Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá,
yún kahtá hai, ki Tum ne aur tumhárí
jorúon ne apní zubán se kahá hai, aur
yih kahke apne háth se us ko anjám
bhí diyá hai, ki Ham un nazron ko,
jo ham ne ásmán kí malika ke liye
lubán jaláne kí bábat, aur us ke áge
tapáwan tapáne kí bábat, máná hai,
zarúr adá karenge: yaqínan 'auraten
tumhárí nazron ko qáim rakhengí.

aur yaqínan we tumhárí nazron̲ par
wafá karen̲gí.
26 Is liye, ai sáre baní Yahúdáh, jo
sarzamín i Misr men̲ baste ho, ḲHU-
DÁWAND ká kalám suno: Dekho,
ḲHUDÁWAND kahtá hai, main̲ ne apne
buzurg nám kí qasam kháí hai, ki
merá nám Yahúdáh ke logon̲ ke bích,
kisí ke mun̲h se, sárí sarzamín i Misr
men̲ phir na niklegá, ki wuh kahegá,
Ḳhudáwand YAHOWÁH zinda hai.
27 Dekho, main̲ un kí ghát men̲,
un se badí karne ke liye, aur nekí
nahín̲, lagá rahún̲gá, aur Yahúdáh ke
sáre log, jo sarzamín i Misr men̲ hain̲,
talwár aur kál se nábúd hon̲ge, jab
tak we tamám na hon̲.
28 Aur we jo talwár se bach rah-
en̲ge, aur Misr kí sarzamín se Yahú-
dáh kí sarzamín men̲ phir áwen̲ge,
thoṛe hon̲ge; aur Yahúdáh ke sáre
bache húe, jo zamín i Misr men̲ gaye,
ki wahán̲ maqám karen̲, jánen̲ge, ki
kis ká kalám qáïm rahegá, merá, yá
un ká.
29 ¶ Aur tumháre liye yih nishán
hai, ḲHUDÁWAND kahtá hai, ki main̲
is hí makán men̲ tum ko sazá dún̲gá,
tá ki tum jáno ki merí báten̲ tum par
balá ke áne kí bábat yaqínan qáïm
rahen̲gí:
30 ḲHUDÁWAND yún̲ kahtá hai;
Dekh, main̲ Misr ke bádsháh Fira-
'ún-Hufr'a ko us ke dushmanon̲ ke
qabze men̲, aur un ke qabze men̲ jo us
kí ján ke k͟hwáhán̲ hain̲, kar dún̲gá,
jis tarah main̲ ne Yahúdáh ke bádsháh
Sidqiyáh ko Bábul ke bádsháh Na-
búkadrazar ke qabze men̲ kar diyá
hai, jo us ká dushman, aur us kí ján
ká tálib thá.

XLV BA'B.

WUH kalám jo Yaramiyáh nabí ne
Bárúk bin Naiyiriyáh se us
waqt kahá, jis waqt wuh un báton̲ ko
Yaramiyáh ke kahe ke mutábiq, Ya-
húdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin
Yúsiyáh ke chauthe baras, daftar men̲
likhá thá,
2 Ki ḲHUDÁWAND, Isráel ká Ḳhu-
dá, tujh se, ai Bárúk, yún̲ kahtá hai;
3 Tú ne kahá, ki Mujh par afsos
hai! ki ḲHUDÁWAND ne mere dukh
dard par gam bhí baṛháyá hai; main̲
áh márte márte thak gayá, aur mujhe
árám na milá.
4 ¶ Tú us se yún̲ kahegá, ki ḲHU-
DÁWAND yún̲ kahtá hai, Dekh, wuh jo
main̲ ne banáyá main̲ ḍhá dún̲gá, aur
wuh jo main̲ ne lagáyá, main̲ ukháṛ
phenkún̲gá, ya'ne, is sárí sarzamín ko.
5 Aur kyá tú apne liye 'umda chíz-
en̲ ḍhúnḍhtá hai? mat ḍhúnḍh; ki
dekh, main̲ sáre jándáron̲ par ek balá
názil karún̲gá, ḲHUDÁWAND kahtá
hai; par main̲ terí ján ko un sáre
makánon̲ men̲, jahán̲ jahán̲ tú jáegá,
tujhe ganímat ke taur par bak͟hshún̲gá.

XLVI BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám jo Ya-
ramiyáh nabí ko gair-qaumon̲
kí bábat pahunchá, ya'ne,
2 Misr kí bábat, Misr ke bádsháh
Fira'ún-Nikoh kí fauj kí bábaṭ, jo
daryá e Furát ke kanáre par Karki-
mís men̲ thí, jis ko Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ne, Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chau-
the baras men̲, shikast dí thí.
3 Sipar aur ḍhál ko taiyár karo, aur
laṛáí par chale áo.
4 Ghoṛon ko joto; ghoṛon̲ par sawár
ho, aur k͟hod sir par rakhke niklo;
nezon̲ ko jilá do; baktaron̲ ko pahino.
5 Kyá sabab hai ki main̲ unhen̲
ghabráe húe dekhtá hún̲? we palaṭ
gaye hain̲, un ke baháduron̲ ne shikast
kháí; we ek bárgí bhág játe, aur
píchhe phirke nahín̲ dekhte; cháron̲
taraf ḍar hai, ḲHUDÁWAND kahtá hai.
6 Subuk-pá na bhágne páwegá, na
bahádur nikal bachegá; we ṭhokar
kháen̲ge, aur uttar ko daryá e Furát
ke kanáre giren̲ge.

7 Yih kaun hai, jo daryá kí mánind baṛhtá átá hai, jis ke pání sailábon kí mánind uchhalte hain?

8 Misr daryá kí tarah uṭhtá hai, aur us ke pání báṛh kí mánind uchhalte hain; aur wuh kahtá hai, ki Main chaṛhúngá, aur zamín ko chhipá lúngá; main shahron ko aur un ke báshindon ko nest karúngá.

9 Ghoṛon par chaṛho, aur rathen kharaktí jáwen; aur bahádur niklen; Kúsh aur Fút, jo sipar liye phirte, aur Lúdí jo kamán-kashí men máhir hain.

10 Kyúnki yih Ḳhudáwand Rabb ul afwáj ká din hai, aur intiqám ká din, tá ki wuh apne dushmanon se intiqám le: aur talwár khá jáegí aur ser hogí, aur un ká lahú píke mast hogí; kyúnki Ḳhudáwand Rabb ul afwáj ke liye, uttar kí sarzamín men daryá e Furát ke kanáre, zabíha muqarrar hai.

11 Ai Misr kí kunwárí beṭí, Jili'ád ko chaṛh já, aur balsán le; tú befáida bahut dawáen isti'amál kartí hai; tú changí na hogí.

12 Qaumon ne terí ruswáí ká hál suná; aur tere nála se zamín bhar gayí: kyúnki bahádur ne bahádur par ṭakkar kháí, we donon ek sáth gir gaye.

13 ¶ Wuh kalám, jo Ḳhudáwand ne Yaramiyáh nabí ko kahá, jis waqt sháh i Bábul Nabúkadrazar Misr kí mamlukat márne ko áyá.

14 Misr men áshkárá karo, Mijdál men ishtihár do, hán, Núf men manádí karo, aur Tahfanhís men yih kaho, ki Ap ko maujúd kar, taiyár ho rah; kyúnki talwár terí cháron taraf khá játí hai.

15 Kyá sabab hai ki terá bahádur giráyá gayá? wuh khaṛá rah na saká, kyúnki Ḳhudáwand ne us ko aundhá kar diyá.

16 Bahut hain jo ṭhokar kháte hain; ek dúsre par gir paṛtá; aur unhon ne kahá, ki Uṭho, aur ham apne logon men, aur apne watan men, muhlik talwár ke sabab se ulṭe phir jáwen.

17 We wahán chilláe, ki Misr ká bádsháh Fira'ún barbád húá; us ne apne muqarrar waqt ko guzarne diyá.

18 Wuh Bádsháh, jis ká nám Rabb ul afwáj hai, yún kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, jaisá Tabúr paháṛon men, aur jaisá Karmil samundar ke kanáre men hai, taisá wuh áwegá.

19 Ai beṭí, Misr kí báshinda, tú asírí ke liye apne asbáb taiyár kar; ki Núf wírán aur ujáṛ hogá, jis men ek basnewálá na rahe.

20 Misr niháyat ḳhúbsúrat bachhiyá hai; lekin ḳharábí átí hai, uttar kí sarzamín se átí hai.

21 Us ke ajúradár bhí us ke darmiyán moṭí bachhíyon kí mánind hain; par we bhí rúgardán húe, we ikaṭṭhe bháge: we khaṛe na rahe, kyúnki un kí halákat ká din un par áyá hai, un se intiqám lene ká waqt pahunchá.

22 Wuh sámp kí mánind chilchi láegí; kyúnki we fauj leke kúch karenge, aur kulháṛián leke lakaṛháron kí mánind us par áwenge.

23 We us ká jangal káṭenge, Ḳhudáwand kahtá hai, agarchi wuh aisá ghaná hai, ki koí us men hoke na jáwe; kyúnki we ṭiḍḍíon se ziyáda, balki be-shumár hain.

24 Misr kí beṭí sarásíma hogí; uttar kí qaum ke háth men mubtalá hogí.

25 Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, kahtá hai, Dekh, main Ammún i Nú ko, aur Fira'ún, aur Misr, aur us ke ma'búdon, aur us ke bádsháhon ko, ya'ne, Fira'ún aur un ko jo us par bharosá rakhte hain, sazá dúngá;

26 Aur main un ko un ke qábú men jo un kí ján ke ḳhwáhán hain, ya'ne, Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ke háth men, aur us ke mulá-

zimon ke háth men, kar dúngá; par
ba'd us ke wuh aisí ábád hogí jaise
agle dinon men thí, Ḳhudáwand
kahtá hai.
27 ¶ Par tú, ai mere banda Ya'qúb,
mat ḍar, aur tú, ai Isráel, mat ghabrá;
kyúnki, dekh, main tujhe dúr se, aur
terí aulád ko un kí asírí kí zamín se,
riháí dúngá, aur Ya'qúb phiregá, aur
árám aur chain karegá, aur koí use
na ḍaráwegá.
28 Ai mere banda Ya'qúb, hirásán
mat ho, Ḳhudáwand kahtá hai;
kyúnki main tere sáth hún; agar-
chi main sab qaumon ko, jin men
main ne tujhe hánk diyá, nest o ná-
búd karún, tad bhí tujhe nest o nábúd
na karúngá; par main andáza se terí
tádíb karúngá; kyúnki tujhe bin sazá
diye na chhoṛ sakúngá.

XLVII BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám, jo
Yaramiyáh nabí ko Filistíon
kí bábat pahunchá, peshtar us se ki
Fira'ún ne 'Azzáh ko márá.
2 Ḳhudáwand yún kahtá hai;
Dekh, uttar se pání chaṛhte hain, aur
we ek báṛh kí tarah honge, aur sar-
zamín par, aur sab par, jo us men hai,
shahr par, aur us ke báshindon par,
bah jáenge; us dam log chilláwenge,
aur sarzamín ke sáre báshinde nála
karenge.
3 Us ke qúwatwar ghoṛon ke sum-
on ke paṛne kí áwáz se, us kí gáríon
ke rele se, aur us ke pahiyon kí gaṛ-
gaṛáhaṭ se, báp apne laṛkon kí taraf
na dekhenge, un ke háth is qadr
kamzor honge;
4 Yih us din ke sabab se hogá, jo
átá hai ki sáre Filistíon ko gárat kare,
aur Súr aur Saidá se har madadgár ko,
jo báqí rah gayá hai, nest kare;
kyúnki Ḳhudáwand Filistíon ko,
Kaftúr ke jazíre ke bache húe logon
ko, gárat karegá.
5 'Azzáh par chandlápan áí hai;
'Asqalún apní wádí ke baqíya samet
nest kiyá gayá: tú kab tak apne ta,ín
káṭtá jáegá?
6 Ai Ḳhudáwand kí talwár, tú
kab tak na ṭhahregí? tú chal apne
giláf men, árám le, aur chain kar.
7 Wuh kis tarah ṭhahar saktí hai,
kyúnki Ḳhudáwand ne 'Asqalún par,
aur samundar ke sáhil par, us ke
chalne ká hukm use kiyá hai? us ne
use wahán muqarrar kiyá hai.

XLVIII BA'B.

MOA'B kí bábat, Rabb ul afwáj,
Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá
hai, Háe Nabú par! ki wuh wírán ho
gayá: Qaryataim ruswá húá, aur le
liyá gayá: Misjáb ḳhajil ko gayá, aur
hairán húá hai.
2 Moáb kí ta'ríf Hashbún men phir
na kí jáegí: unhon ne yih kahke us
par bure mansúbe bándhe, ki A'o, ham
use nest karen, ki wuh qaum na
kahláwe. Tú bhí, ai Madmen, káṭ
ḍálá jáegá; talwár terá píchhá karegí.
3 Horonaim men chíḳhen márne kí
áwáz hogí, wíráni aur baṛí halákat.
4 Moáb barbád húá; us ke bachche
apne nauha kí áwáz sunáte hain.
5 Kyúnki Lúhít kí chaṛháí par rone
par roná baṛhtá játá; yaqínan Horo-
naim kí utár par muḳhálif halákat kí
sí áwáz sunte hain.
6 Bhágo, apní ján bacháo, aur
bayábán men ratama ke daraḳht kí
mánind ho.
7 ¶ Aur is liye ki tú ne apne kám-
on aur ḳhazánon par takiya kiyá, tú
pakṛá jáegá, aur Kamús apne káhinon
aur sardáron samet asír hoke jáegá.
8 Aur gáratgar har ek shahr par
áwegá, aur koí shahr na bachegá:
wádí bhí wírán hogí, aur maidán ujáṛ
ho jáegá, jaisá Ḳhudáwand ne kahá
hai.
9 Moáb ko par lagá do, tá ki wuh
parwáz kare, aur chal de: ki us ke
shahr ujáṛ honge, aur un men koí
báshinda na rahegá.

10 La'natí wuh howe, jo Ḳhudáwand ká kám dagá ke sáth kare, aur la'natí wuh howe, jo apní talwár ko ḳhúnrezí se báz rakhe.

11 ¶ Moáb apní laṛkáí se bá árám hai, aur us kí talchhaṭ tahnishín rahí, aur wuh ek piyála se dúsre piyála men̲ unḍelá nahín̲ gayá, na asír hoke gayá; is liye us ká maza us men̲ rahá hai, aur us kí bú na badlí.

12 So, dekh, we din áte hain̲, Ḳhudáwand kahtá hai, ki main̲ inqiláb-karnewálon̲ ko us ke pás bhejún̲gá, ki we use ulṭáwen̲, aur us ke nándon̲ ko ḳhálí karen̲, aur un ke mashkon̲ ko toṛ ḍálen̲.

13 Tab Moáb Kamús se sharminda hogá, jis tarah Isráel ká gharáná Baitel se, jo un ká bharosá thá, ḳhajil húá.

14 ¶ Tum kyún̲kar kahte ho, ki Ham pahlawán hain̲, aur jang ke liye zoráwar log hain̲?

15 Moáb gárat húá, us ke shahron̲ ká dhún̲wán̲ uṭh rahá hai, aur us ke chune húe jawán qatl hone ke liye utar gaye, wuh Bádsháh kahtá hai, jis ká nám Rabb ul afwáj hai.

16 Nazdík hai ki Moáb par áfat áwe, aur us kí idbár dauṛí átí hai.

17 Ai sab, jo us ke ird á gird hain̲, us par afsos karo; aur tum sab jo us ke nám se wáqif ho, kaho, ki Yih moṭá 'asá, aur ḳhúbsúrat ḍanḍá kyún̲kar ṭúṭ gayá!

18 Ai Daibún kí beṭí, jo wahán̲ kí báshinda hai, apní shaukat se tale utar, aur piyásí baiṭh; kyún̲ki Moáb ká gáratgar tujh par chaṛhegá, aur tere qil'aon̲ ko toṛegá.

19 Ai 'Ará'ir kí báshinda, tú ráh par khaṛí ho, aur nigáh kar rakh; bhágnewále aur us se jo nikal bachí, púchh aur kah, ki Kyá májará hai?

20 Moáb ruswá húá, kyún̲ki wuh ḍhá diyá gayá; tum wáwailá macháo, aur chilláo; Arnún men̲ ishtihár do, ki Moáb gárat húá hai,

21 Aur ki sahrá kí atráf par, Haulán par, aur Jahazáh par, aur Maufa'at par,

22 Aur Daibún par, aur Nabú par, aur Bait i Diblataim par,

23 Aur Qaryataim par, aur Bait-Jamúl par, aur Bait-Ma'ún par,

24 Aur Qaryút par, aur Busrah aur sarzamín i Moáb ke sáre shahron̲ par, jo dúr hain̲ yá nazdík hain̲, sab par 'azáb áyá.

25 Moáb ká síng káṭá gayá hai, aur us ká bázú toṛá gayá, Ḳhudáwand kahtá hai.

26 ¶ Tum us ko madhúsh karo; kyún̲ki us ne áp ko Ḳhudáwand ke muqábil buland kiyá; tá ki Moáb apní qai men̲ loṭe, aur ek masḳhara bane.

27 Kyá Isráel tere áge masḳhara na thá? kyá wuh choron̲ ke darmiyán páyá gayá? ki jab jab tú us ká nám letá thá, tú apná sir dhuntá thá.

28 Ai Moáb ke báshindo, shahron̲ ko chhoṛ do, aur chaṭán par já baso, aur kabútar kí mánind ho, jo gahre gár ke mun̲h ke kanáron̲ men̲ áshiyána banátí hai.

29 Ham ne Moáb ká gurúr suná hai, (wuh niháyat magrúr hai) us kí gustáḳhí bhí, aur us kí sheḳhí, aur us ká ghamanḍ, aur us ke dil ká takabbur.

30 Main̲ us ká gussa jántá hún̲, Ḳhudáwand kahtá hai, aur us kí jhúṭhí sheḳhíán̲, kyún̲ki wuh jhúṭhí sheḳhíán̲ kartá hai.

31 Is liye main̲ Moáb ke liye wáwailá karún̲gá, sáre Moáb ke liye main̲ zár zár roún̲gá; Qír-Haras ke logon̲ ke liye mátam kiyá jáegá.

32 Ai Sibmah ke angúr, main̲ Ya'zír kí roáí kí tarah tere liye roún̲gá; terí sháḳhen̲ samundar tak phail gayí hain̲, we Ya'zír ke samundar tak pahunch gayín̲; tere pakke mewon̲ par, aur tere angúr ke guchchhon̲ par, gáratgar á paṛá hai.

33 Ḳhushí aur shádmání hare bha-
re khetoṉ se, aur Moáb kí sarzamín
se, uṭhái gayí; aur maiṉ ne aisá kiyá
ki angúr ke kolhú meṉ mai báqí na
rahí; ab koí lalkárke na latáṛegá; un
ká lalkárná lalkárná na hogá.
34 Hashbún ke rone se we apní
áwáz ko Ili'álí aur Jaház tak, aur
Zugr se Horonaim tak, Iglát-Shali-
shiyáh tak, buland karte haiṉ; kyúṉ-
ki Nimrím ke pání bhí ḳharáb ho
gaye haiṉ.
35 Aur maiṉ aisá karúṉgá, ḲHU-
DÁWAND kahtá hai, ki wuh jo únche
makánoṉ par qurbání chaṛhátá hai,
aur wuh jo apne má'búdoṉ ke áge
ḳhushbúí jalátá hai, Moáb ke darmi-
yán se mauqúf hogá.
36 So merá dil Moáb ke liye báns-
rí kí áwáz kí mánind áheṉ kartá, aur
merá dil Qír-Haras ke logoṉ ke liye
shahnáoṉ kí áwáz kí tarah figán kar-
tá; kyúṉki us meṉ se jo unhoṉ ne
zaḳhíra kiyá thá, wuh jo báqí rahá,
so talaf ho gayá.
37 Filhaqíqat har ek sir chandlá
hogá, aur har ek kí dáṛhí munḍái jáe-
gí: har ek ke háth par zaḳhm hogá,
aur har ek kí kamar par ṭáṭ.
38 Moáb ke sáre gharoṉ kí chhatoṉ
par, aur us ke sab bázároṉ meṉ baṛá
mátam hogá; kyúṉki maiṉ ne Moáb
ko, us bartan kí tarah jo pasand na áwe,
toṛá hai, ḲHUDÁWAND kahtá hai.
39 We wáwailá kareṉge, aur kah-
eṉge, ki Us ne kaisí shikast khái!
Moáb ne sharm ke máre kyúṉkar apní
píṭh pherí! usí tarah Moáb un sabhoṉ
ke liye, jo us ke chaugird haiṉ, hansí
aur ḳhauf ká bá'is hogá.
40 Kyúṉki ḲHUDÁWAND yúṉ kah-
tá hai, ki Dekh, wuh 'uqáb kí mánind
uṛegá, aur apne paroṉ ko Moáb ke
úpar phailáwegá.
41 Waháṉ ke shahr le liye játe, aur
qil'aját ekáek qabze meṉ áte haiṉ, aur
us din Moáb ke baháduroṉ ke dil jan-
newálí 'aurat ke dil kí tarah hoṉge.
42 Aur Moáb halák kiyá jáegá,
yaháṉ tak ki wuh qaum na kahláegá,
is liye ki us ne ḲHUDÁWAND ke mu-
qábil áp ko buland kiyá.
43 Dahshat, aur gaṛhá, aur jál tujh
par gálib hoṉge, ai Moáb ke báshinda,
ḲHUDÁWAND kahtá hai.
44 Wuh jo dahshat se bháge, gaṛ-
he meṉ giregá; aur jo gaṛhe se nikle,
jál meṉ phaṉsegá; kyúṉki maiṉ un
par, háṉ, Moáb par un kí siyásat ká
baras láúṉgá, ḲHUDÁWAND kahtá hai.
45 We jo bháge Hashbún ke sáya
ke tale be-táb hoke khaṛe húe; par
Hashbún se ág, aur Saihún meṉ se ek
shu'ala niklegá, aur Moáb kí ḍáṛhí ke
kone ko, aur har ek fasádí ke chándí
ko, khá legá.
46 Háe tujh par, ai Moáb! Kamús
ke log halák húe; ki tere beṭoṉ ko
asír karke le gaye, aur terí beṭiáṉ bhí
asír húíṉ.
47 ¶ Báwujúd is ke maiṉ áḳhirí
dinoṉ meṉ Moáb kí asírí ko mubad-
dal karúṉgá, ḲHUDÁWAND kahtá hai.
Moáb kí 'adálat yaháṉ tak húí.

XLIX BA'B.

BANI' 'Ammún kí bábat. ḲHU-
DÁWAND yúṉ kahtá hai, Kyá
Isráel ke beṭe nahíṉ haiṉ? kyá us ká
koí wáris nahíṉ? phir kyúṉ un ke
bádsháh ne Jadd ko mírás meṉ liyá
hai, aur us ke log us ke shahroṉ meṉ
base haiṉ?
2 Is liye, dekh, we din áte haiṉ,
ḲHUDÁWAND kahtá hai, ki maiṉ aisá
karúṉgá, ki baní 'Ammún ke Rabbah
meṉ laṛái ká hullaṛ suná jáegá, balki
wuh ek khanḍar ho jáegá, aur us kí
beṭiáṉ ág se jalái jáeṉgí: tab Isráel
un ká, jo us ke wáris the, wáris hogá,
ḲHUDÁWAND kahtá hai.
3 Ai Hashbún, wáwailá kar, ki 'Ai
barbád kí gayí: ai Rabbah kí beṭío,
chilláo, aur apní kamar par ṭáṭ
bándho, mátam karo, aur shahrpanáh-
oṉ par hoke idhar udhar dauṛo: ky-
úṉki un ká bádsháh asír hoke jáegá,

aur us ke káhin aur us ke sardár bhí
sáth jáenge.
4 Tú kyún wádíon par fakhr kartí
hai? terí wádí bah játí hai, ai bar-
gashta beṭí, jo yih kahke apne kha-
zánon par takiya kartí hai, ki Kaun
mujh tak á saktá hai?
5 Dekh, Khudáwand Rabb ul af-
wáj kahtá hai, main tujh par un sab
ká, jo tere gird o pesh hain, khauf
gálib karúngá, aur tum men se har ek
us ke sámhne se hánká jáegá; aur
koí na hogá jo áwáron ko jam'a kare.
6 Magar us ke ba'd main 'Ammú-
níon kí asírí ko mubaddal karúngá,
Khudáwand kahtá hai.
7 ¶ 'Adúm kí bábat. Rabb ul af-
wáj yún kahtá hai, ki Kyá Taimán
men khirad mutlaq na rahí? kyá
'áqilon kí maslahat játí rahí? kyá un
kí 'aql ur gayí?
8 Ai Dadán ke báshindo, tum pa-
laṭke bhágo, aur nashebon men já
baso; kyúnki main us par 'Esau kí
áfat, jis waqt us se intiqám lún, názil
karúngá.
9 Agar angúr-tornewále tere pás
áwen, to kyá koí dána na chhorenge?
yá, agar rát ko chor áwen, to we faqat
apne matlab bhar lúṭ lenge.
10 Par main 'Esau ko bilkull nan-
gá karúngá, us ke chhipe húe makán-
on ko be-satr karúngá, ki wuh apne
ta,ín chhipá na sake: us kí nasl, aur
us ke bháí, aur us ke parosí, sab nest
kiye jáenge, aur wuh áge ko na rahegá.
11 Tú apne yatím farzandon ko
chhor, main unhen jítá rakhúngá; aur
terí bewáen mujh par tawakkul karen.
12 Ki Khudáwand yún kahtá hai,
Dekh, jin ko sazáwár na thá ki piyála
píen, unhon ne khúb piyá: kyá tú
bin sazá páe nikal jáegá? tú bin sazá
páe na jáegá, par yaqínan us men se
píegá.
13 Kyúnki main ne apní zát kí
qasam kháí hai, Khudáwand kahtá
hai, ki Busrah já e hairat, aur malá-
mat, aur wíráni, aur la'nat, hogá, aur
us ke sáre shahr sadá wírán rahenge.
14 Main ne Khudáwand se ek af-
wáh suní hai, balki ek elchí yih kahne
ko qaumon ke darmiyán bhejá gayá
hai, ki Tum jam'a ho, aur us par já
paro, aur laráí par charho.
15 Ki dekh, main ne tujhe qaumon
ke darmiyán haqír kiyá, aur ádmíon
ke darmiyán zalíl kiyá.
16 Tere ru'ab ne, tere dil ke gurúr
ne, tujhe fareb diyá hai, ai tú jo paháṛ
ke rakhnon men rahtí hai, aur koh kí
choṭíon ko pakartí hai; báwujúde ki
tú apná áshiyána 'uqáb kí mánind
únchá bándhe, tad bhí main wahán
se tujhe níche utárúngá, Khudáwand
kahtá hai.
17 Aur Adúm bhí já e hairat hogá;
har ek, jo us kí taraf se guzregá, hai-
rán hogá; aur us kí sárí áfaton ke
sabab phuphkár karegá.
18 Ki jis tarah Sadúm aur 'Amúrah
aur un ke ás pás ke shahron ká hál
thá, jab we gárat ho gaye the, so us
men bhí ádmí na basegá, na ádamzád
us men rahegá, Khudáwand kahtá
hai.
19 Dekh, wuh sher i babar kí tarah
Yardan ke ban men se nikalke muh-
kam bastí par charhegá; par main
ánkh se use ishára karúngá, aur us ko
us ke áge se bhagáúngá. Par kaun
wuh barguzída hai, jise main muqar-
rar karún ki us ká mukhálif ho? ky-
únki mujh sá kaun hai? kaun hai,
jo mere liye waqt muqarrar kare? aur
wuh charwáhá kaun hai, jo mere
huzúr khará rah sakegá?
20 Is liye Khudáwand kí maslahat
ko jo us ne Adúm ke barkhiláf kí
hai, aur us ke mansúbon ko, jo us ne
Taimán ke báshindon kí mukhálafat
men bándhe hain, suno: Yaqínan we
jo galle men chhoṭe hain, unhen
ghasíṭ le jáenge; yaqínan un ká mas-
kan hí un ke sabab se hairán hogá.
21 Un ke girne kí áwáz se zamín

kámp jáegí; un ke chilláne ká shor
daryá e Qulzum par sunáí degá.
22 Dekh, wuh charhegá, aur 'uqáb
kí tarah uregá, aur Busrah ke úpar
apne paron ko phailáwegá; aur us din
Adúm ke baháduron ká dil us 'aurat
ke dil kí mánind hogá, jise dard i zih
húá.
23 ¶ Dimishq kí bábat. Hamát
aur Arfád dang ho gaye hain, kyún-
ki unhon ne ek burí khabar suní: we
pighal játe hain; samundar ne jumbish
kháí; wuh thahar nahín saktá.
24 Dimishq ká zor tútá hai, us ne
bhágne ke liye munh pherá, aur haul
ne use liyá hai; dard aur ranj ne, us
'aurat kí mánind jise janne ke dard
lage hon; use pakrá hai.
25 Kyúnkar hai, ki wuh ta'rífí
shahr, merí khushí ká shahr, nahín
bachá!
26 So us ke jawán us ke bázáron
men gir jáenge, aur sáre jangí mard
us din kát dále jáenge, Rabb ul afwáj
kahtá hai.
27 Aur main Dimishq kí shahr-
panáh men ág bharkáúngá, ki wuh
Bin-Hadad ke mahallon ko bhasam
kare.
28 ¶ Qídár kí bábat, aur Hasúr kí
bádsháhaton kí bábat, jinhen Bábul
ke bádsháh Nabúkadrazar ne márá
hai. Khudáwand yún kahtá hai, ki
Utho, Qídár par charho, aur púrab ke
logon ko halák karo.
29 Un ke khaimon aur un ke gal-
lon ko we le lenge: un ke pardon, aur
un ke sáre bartanon, aur un ke únton
ko we apne liye lete jáenge, aur we un
ke sabab se chilláenge, ki cháron taraf
khauf hai.
30 ¶ Bhágo, dúr nikal jáo, bayábán
men utarke raho, ai Hasúr ke báshindo,
Khudáwand farmátá hai; kyúnki
Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ne
tumhárí mukhálafat men maslahat kí,
aur tumháre barkhiláf iráda bándhá
hai.
31 Utho, us ásúda qaum par, jo be-
fikr rahá kartí hai, charho, Khudá-
wand kahtá hai, ki us ke na kiwáre,
na arbange, aur tanhá sukúnat kartí
hai.
32 Aur un ke únt ganímat ke liye
honge, aur un ke chaupáyon kí kasrat
lút ke liye; aur main un logon ko,
jin kí dárhíon ke gosha munde hain,
cháron hawáon kí taraf parágan da
karúngá; aur main un kí áfat cháron
taraf se un par uthwá láúngá, Khudá-
wand kahtá hai.
33 Aur Hasúr, gídaron ká maqám,
hamesha ká wírána hogá; wahán koí
ádmí na basegá, aur na koí ádamzád
us men rahegá.
34 ¶ Khudáwand ká kalám, Ya-
húdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí sal-
tanat ke shurú' men, 'Ailám kí bábat
Yaramiyáh nabí ko pahunchá, aur us
ne kahá;
35 Rabb ul afwáj yún kahtá hai,
Dekh, main 'Ailám kí kamán, un kí
barí tawánáí ko, tor dálúngá.
36 Aur main cháron hawáon ko
ásmán ke cháron konon se 'Ailám
par láúngá, aur un cháron hawáon kí
taraf main unhen parágan da karúngá;
aur koí aisí qaum na hogí, jis tak
'Ailám ke áwára log na pahunchenge.
37 Ki main 'Ailám ko un ke dush-
manon ke áge, aur un ke áge, jo un
kí ján ke khwáhán hain, hirásán
karúngá, aur main un par ek balá,
ya'ne, apne qahr i shadíd ko, názil
karúngá, Khudáwand kahtá hai; aur
talwár ko un ke píchhe lagá dúngá,
yahán tak ki unhen nábúd kar dálún.
38 Aur main apná takht 'Ailám
men rakhúngá, aur wahán se bádsháh
aur sardáron ko nábúd karúngá, Khu-
dáwand kahtá hai.
39 ¶ Par ákhirí dinon men aisá
hogá, ki main 'Ailám kí asírí ko mu-
baddal karúngá, Khudáwand kahtá
hai.

L BA'B.

WUH kalám, jo Khudáwand ne
Bábul kí bábat, aur sarzamín
i Kasdíon kí bábat, Yaramiyáh nabí
kí ma'rifat farmáyá.
2 Tum qaumon ke darmiyán ba-
yán karo, aur ishtihár do, aur jhandá
khará karo: manádí karo, mat chhi-
páo: kaho, ki Bábul le liyá gayá, Bel
ruswá húá, Marúdak sarásíma kiyá
gayá hai; us ke but khajil húe, us kí
múraten pareshán kí gayín.
3 Kyúnki uttar se ek qaum us par
charhtí hai, jo us kí sarzamín ko ujár
haregí, yahán tak ki koí us men na
rahegá: we bháge hain, we rawána
húe, kyá insán, aur kyá haiwán.
4 ¶ Un dinon men, aur us hí waqt
men, Khudáwand kahtá hai, baní
Isráel áwenge, we aur baní Yahúdáh
ek sáth; we rote rote chale jáenge,
aur Khudáwand apne Khudá ko
dhúndhenge.
5 We us taraf mutawajjih hoke
Saihún kí ráh púchhenge, ki A'o, ham
áp hí Khudáwand se milke us ke
sáth ek abadí 'ahd karen, jo kabhí
farámosh na ho.
6 Mere log bhatkí húí bheron kí
mánind húe: un ke charwáhon ne
unhen gumráh kar diyá hai, unhon
ne unhen paháron par le jáke chhor
diyá hai; we paháron se tíle tíle par
gaye, aur apne chain ká makán bhúl
gaye.
7 Sab jinhon ne un ko páyá unhen
nígal gaye; aur un ke dushmanon ne
kahá, Ham qusúrwár nahín hain,
kyúnki unhon ne Khudáwand ká
gunáh kiyá hai, wuh jo já e sadáqat
hai, hán, wuh Khudáwand jo un ke
bápdádon kí ummedgáh hai.
8 Bábul men se bhágo, aur Kasdíon
kí sarzamín se niklo, aur un bakron
kí mánind ho, jo gallon ke áge áge
játe hain.
9 ¶ Ki dekh, main uttar kí sar-
zamín se barí qaumon kí ek guroh
ko barpá karúngá, aur Bábul par le
áúngá; aur we us ke muqábil pare
bándhengi; wahán se we áwengí jo
use le lengín; un ke tír kár-ázmúda
bahádur ke tíron kí mánind honge, jo
khálí háth nahín lauttá hai.
10 Kasdistán lútá jáegá; sab jo
use lútenge, ásúda honge, Khudáwand
kahtá hai.
11 Azbaski tum shádmán the, aur
tum ne khushí kí, ai merí mírás ke
lútnewálo, aur dáonewálí bachhiyá kí
mánind kúdte phándte rahe, aur tum
ghoron kí mánind hinhináte rahe:
12 Is liye tumhárí má niháyat shar-
minda húí, wuh jo tumhen janí khij-
lat khátí; dekh, wuh jo qaumon men
kí píchhlí qaum hai bayábán húí,
súkhí zamín húí, aur wírána hai.
13 Khudáwand ke qahr ke sabab
se wuh ábád na hogá, balki bilkull
ujár hogá; jo koí Bábul se guzregá,
hairán hogá, aur us kí sárí áfaton ke
bá'is phuphkár haregá.
14 Tum Bábul ko gherke us kí
mukhálafat men pare bándho, ai sab
kamán-kasho, us par tír par tír lagáo,
tíron kí kifáyat na karo; kyúnki wuh
Khudáwand kí khatákár húí hai.
15 Use gherke tum us par lalkáro;
us ne itá'at manzúr kí; us kí bunyád-
en dhas gayín, us kí díwáren dhái
gayín; kyúnki Khudáwand ká inti-
qám yihí hai, jo us se liyá játá; jaisá
us ne kiyá, taisá tum us se karo.
16 Bábul men har ek bonewále ko,
aur use, jo dirau ke waqt daránti
pakre, kát dálo; zálim kí talwár kí
haibat se har ek apne logon men já
milegá, aur har ek apne watan ko
bhágegá.
17 ¶ Isráel parágauda bher hai;
sher i babaron ne use ragedá hai;
pahle, Asúr ke bádsháh ne use khá
liyá hai, aur ákhir men Bábul ke is
bádsháh Nabúkadrazar ne us kí had-
díon ko nochke sáf kiyá hai.
18 Is liye Rabb ul afwáj, Isráel ká

Khudá, yún kahtá hai, ki Dekh, main
Bábul ke bádsháh aur us kí sarzamín
ko sazá dúngá, jis tarah se main ne
Asúr ke bádsháh ko sazá dí hai.
19 Lekin main Isráel ko us ke
maskan men phir láúngá, aur wuh
Karmil aur Basan men charegá, aur
Ifráím aur Jili'ád ke pahár par us kí
ján ásúda hogí.
20 Un dinon men, aur usí waqt,
KHUDÁWAND kahtá hai, Isráel kí
sharárat tahqíq kí jáegí, par kuchh
na hogí; aur Yahúdáh kí khatáen
aur pái na jáengí: kyúnki jinhen
main bachá rakhúngá unhen mu'áf
karúngá.
21 ¶ Maratáim kí sarzamín par,
aur Fikod ke báshindon par, charhái
kar: use wírán kar, aur píchhe parke
unhen nábúd kar, KHUDÁWAND kahtá
hai, aur sab jo kuchh main ne tujhe
farmáyá, so tú us ke mutábiq 'amal
kar.
22 Larái aur barí halákat kí áwáz
sarzamín men hai.
23 Tamám dunyá ká hathaurá
kyúnkar kátá gayá, aur torá gayá?
Bábul qaumon ke darmiyán kyúnkar
já e hairat húí!
24 Main ne tere liye phandá la-
gáyá, aur ai Bábul, tú pakrí gayí;
magar tujhe khabar na rahí; terá
patá milá, aur tú pakrí gayí, is liye
ki tú ne KHUDÁWAND se larái kí
hai.
25 KHUDÁWAND ne apná siláh-
khána kholá hai, aur apne qahr ke
hathyáron ko báhar láyá; kyúnki
yih kám, jo Kasdíon kí sarzamín men
hotá hai, Khudáwand RABB ul afwáj
ká hai.
26 Sire se shurú' karke us par char-
ho, aur us ke ambárkhánon ko kho-
lo, us ko kandhar kar dálo, aur us ko
nest karo, us kí koí chíz báqí na
rakho.
27 Us ke sáre bailon ko halál karo,
we unhen maslakh men le jáwen; háe
un par! ki un ká din áyá, un ko sazá
dene ká waqt.
28 Un kí, jo sarzamín i Bábul se
bhág játe aur bach nikalte hain, yih
áwáz hotí, jo ki Saihún men ishtihár
kartí, ki KHUDÁWAND hamáre Khudá
ká intiqám, hán, apní haikal ke sabab
se us ká intiqám yihí hai.
29 Tírandázon ko buláke ikatthe
karo, ki Bábul par jáwen; ai sáre ka-
mán-kasho, har taraf se us ke muqábil
khaima khará karo; ki us ke bachne
kí jagah na ho; us ke kám ke muwáfiq
us ko badlá do; sab kuchh jo us ne
kiyá, us se karo; kyúnki us ne KHU-
DÁWAND Isráel ke Quddús ke áge barí
shekhí kí.
30 Is liye us ke jawán bázáron men
gir jáenge, aur sáre jangí mard us din
kát dále jáenge, KHUDÁWAND kahtá
hai.
31 Dekh, ai tú, jo bará ghamandí
hai, main terá mukhálif hún, Khudá-
wand RABB ul afwáj kahtá hai; fil-
haqíqat terá din á pahunchá, hán,
wuh waqt ki jis men main tujhe sazá
dún.
32 Aur wuh ghamandí thokar khá-
egá, aur wuh giregá, aur koí use na
utháwegá, aur main us ke shahron
men ág bharkáúngá, aur har ek jo
us ke áspás hogá, wuh unhen bhasam
karegí.
33 ¶ RABB ul afwáj yún kahtá hai,
ki Baní Isráel aur baní Yahúdáh ek
sáth mazlúm húe; aur un ke sáre asír-
karnewálon ne un par qaid i shadíd kí,
aur unhen chhorne se inkár kiyá.
34 Un ká chhuránewálá zoráwar
hai; RABB ul afwáj us ká nám hai;
wuh sarásar un kí hujjat sábit karegá,
tá ki wuh zamín ko ráhat bakhshe, aur
Bábul ke báshindon ko kampáwe.
35 ¶ KHUDÁWAND kahtá hai, ki
Talwár Kasdíon par, aur Bábul ke
báshindon par, aur us ke sardáron par,
aur us ke hakímon par hai.
36 Láfzanon par ek talwár hai, aur

we be-wuqúf ho jáenge; us ke baháduron par ek talwár hai, aur we haul kháenge.

37 Us ke ghoron par, aur us kí rathon par, aur sáre mutafarriq zátwálon par, jo us ke darmiyán hain, ek talwár hai, aur we 'auraton kí mánind honge: us ke ḳhazánon par ek talwár hai, aur we lúṭe jáenge.

38 Us ke pánion par ek talwár hai, we súkh jáenge; kyúnki wuh taráshí húí múraton kí mamlukat hai, aur apne dahshatnák buton ke wasíle se unhon ne apne ta,ín ahmaq kar dikhláyá.

39 Is liye dashtí darinde gídaṛon ke sáth wahán basenge, aur shutrmurg us men baserá lenge, aur wuh abad tak phir ábád na hogí, pusht dar pusht koí us men sukúnat na karegá.

40 Jis tarah Ḳhudá ne Sadúm aur 'Amúrah, aur us kí nawáhí ke shahron ko ulaṭ diyá, Ḳhudáwand kahtá hai, usí tarah koí ádmí wahán na basegá, na ádamzád us men rahegá.

41 Dekh, ek qaum, hán, ek baṛí guroh uttar se áwegí, aur bahutere bádsháh zamín kí sarhaddon se barpá kiye jáenge.

42 We kamán aur neza pakṛenge; we kaṭar hain, aur rahm na karenge; un kí áwáz samundar ke josh kí mánind haulnák hai; aur we ghoṛon par chaṛhenge, aur jangí mardon kí tarah tere muqábil, ai Bábul kí beṭí, saff-áráí karenge.

43 Bábul ke bádsháh ne un kí ḳhabar suní hai, aur us ke háth sust paṛ gaye hain; pareshání ne, aur jannewálí 'aurat ke se dardon ne, use á liyá.

44 Dekh, wuh sher i babar kí tarah Yardan ke ban men se nikalke muhkam bastí par chaṛhegá; par main us ke [illegible]ye ánkh se ishára karúngá, aur unhen us ke úpar se bhagáúngá: par chuná huá kaun hai, ki jise main muqarrar karún, ki us ká sámhná kare? kyúnki mujh sá kaun hai? aur kaun hai, jo mere liye waqt muqarrar kare? aur wuh charwáhá kaun hai, jo mere huzúr khaṛá rah sakegá?

45 Is liye Ḳhudáwand ke mansúbe ko, jo us ne Bábul ke barḳhiláf bándhá hai, suno; aur us ke iráde ko, jo us ne Kasdíon kí sarzamín kí muḳhálafat men kiyá hai: Yaqínan galle men we jo sab se chhoṭe hain unhen ghasíṭ le jáenge; yaqínan un ká maskan hí un ke sabab hairán hogá.

46 Us gaugá se ki Bábul le lí gayí zamín kámptí hai, aur wuh na'ra qaumon ne suná hai.

LI BA'B.

Khudá'wand yún kahtá hai, Dekh, main Bábul par, hán, us muḳhálif dár-us-saltanat ke rahnewálon par, ek muhlik hawá chaláúngá;

2 Aur main usánewálon ko Bábul men bhejúngá, ki use usáwen, aur us kí sarzamín ko ḳhálí karen; yaqínan us kí musíbat ke din men we us ke bairí hoke use cháron taraf gher lenge.

3 Us par jo kamán khínchtá, aur us par jo apne baktar par faḳhr karke uṭhtá, tírandáz apní kamán khínche: tum us ke jawánon par rahm mat karo; us ke sáre lashkar ko ek laḳht halák karo.

4 We jo qatl húe hain yún Kasdíon kí sarzamín men gir jáenge, aur we jo chhede húe hain us ke bázáron men paṛe rahenge.

5 Kyúnki Isráel aur Yahúdáh apne Ḳhudá se, Rabb ul afwáj se, tark nahín kiye gaye; harchand ki un kí wiláyat Isráel ke Quddús kí ná-farmánbardárí se lab á lab thí.

6 Bábul men se nikal bhágo, aur har ek apní ján bacháo, us kí sazá men sharík hoke halák mat ho jáo; kyúnki yih Ḳhudáwand ke intiqám ká waqt hai; wuh us ká badlá use detá hai.

7 Bábul Ḳhudáwand ke háth men sone ká piyálá thá, jis ne sárí dunyá

ko matwálá kiyá; qaumon ne us kí
mai pí; is liye qaumen dagmagátí hain.
8 Bábul ekáek gir gayí, aur gárat
húí; us par wáwailá karo; us ke zakhm
ke liye balsán lo, sháyad ki wuh chan-
gí kí jáwe.
9 Ham to Bábul ko changá karne
cháhte the, par wuh shifá na cháhtí
thí; tum us ko chhoro; áo, ham har
ek apne apne watan ko chale jáwen;
kyúnki us kí sazá ásmán tak pahunchí,
aur aflák tak buland húí.
10 Khudáwand ne hamárí rástbází
ko áshkára kiyá; áo, ham Saihún men
Khudáwand apne Khudá ke kám ká
bayán karen.
11 Tíron ko saiqal karo, siparon ko
bhar do, Khudáwand ne Mádion ke
bádsháhon kí tabí'at ko targíb dí;
kyúnki us ká iráda Bábul kí bábat
hai, ki use nest kare; filhaqíqat Khu-
dáwand ká intiqám, aur us kí haikal
ká intiqám yih hai.
12 Bábul kí díwáron par jhandá
khará karo, chaukíán mazbút karo,
pahra-dáron ko bitháo, kamín-gáhen
taiyár karo; kyúnki Khudáwand ne
jo iráda us ne bándhá thá, aur jo kuchh
us ne Bábul ke báshindon kí bábat
farmáyá thá, so púrá kiyá.
13 Ai tú, jo bare páníon par sukú-
nat kartí hai, jis ke ganj firáwán hain,
terí tamámí ká waqt á pahunchá, aur
terí gáratgarí ká paimána pur húá.
14 Rabb ul afwáj ne apní zát kí
qasam khái hai, ki Filhaqíqat main
tujh men log is tarah se bharúngá, jis
tarah se tiddián, aur we tujh par jang
ká na'ra márenge.
15 Us ne zamín ko apní qudrat se
banáyá hai, aur jahán ko apní hikmat
se qáim kiyá, aur ásmán ko apní 'aql
se phailáyá hai.
16 Wuh apní áwáz hí se ásmánon
par bahut se páni maujúd kartá, aur
wuh aisá kartá hai, ki zamín kí sar-
haddon se sáre bukhárát uthte hain;
wuh bijlíán páni ke sáth paidá kartá
hai, aur hawá ko apne makhzanon se
nikáltá hai.
17 Har ek ádmí apní hunar-mandí
se haiwán sá hotá hai; har ek sonár
taráshí húí múrat ke sabab khajil hotá
hai; kyúnki us kí dhálí húí múrat
jhúthí hai, aur un men sáns nahín.
18 We butlán hain, gumráhíon kí
kárígarí: jab ki un kí tahqíqát howen,
to we nest o nábúd kiye jáenge.
19 Ya'qúb ká bakhra un kí mánind
nahín hai; kyúnki wuh sárí chízon ká
kháliq hai, aur Isráel us kí mírás ká
'asá hai; us ká nám Rabb ul afwáj
hai.
20 Tú merá jangí tabar hai, aur
laráí ke hathyár, aur tujhí se main
qaumon ko tor dáltá, aur tujh se bád-
sháhaton ko nest kar detá.
21 Tujhi se main ghore aur sawár
ko tor detá; aur tujhí se rath aur us
ke sawár ko chúr kartá.
22 Tujhí se jorú khasam ko tor
dáltá; tujhí se búrhe aur jawán ko
tortá; aur tujhí se chhokre aur chhokrí
ko tor tár kartá.
23 Aur tujhí se charwáhe aur us ke
galle ko tor dáltá; aur tujhí se kisán
aur us ke jore bail ko tortá; aur tujh
se sardáron aur hákimon ko chúr kar
detá.
24 Aur main Bábul ko, aur Kasdis-
tán ke sáre báshindon ko, us sáre
ziyán ká, jo unhon ne Saihún ko tum-
hárí ánkhon ke áge kiyá hai, 'iwaz
detá, Khudáwand kahtá hai.
25 Dekh, Khudáwand kahtá hai,
ai halák-karnewále pahár, jo sárí za-
mín ko halák kartá hai, main terá
mukhálif hún, aur main apná háth
tujh par barháúngá, aur chatánon par
se tujhe lurhkáúngá, aur tujhe koh i
sozán kar dúngá.
26 Aur we na ek patthar kone ke
liye, na ek patthar neo ke liye tujh se
lenge; balki tú hamesha tak wírán
rahegá, Khudáwand kahtá hai.
27 Zamín par tum jhandá khará

karo, ummaton ke darmiyán tum narsingá phúnko, qaumon ko us kí mukhálafat men makhsús karo, Arárát, aur Minní, aur Ashkanáz kí mamlukaton ko us par charhá láo; sipahsálár ko us ke muqábil muqarrar karo; aisá karo ki ghur-charhe us par us shiddat se charháí karen, jaise roen-dár tiddián charhtín.
28 Qaumon ko, Mádíon ke bádsháhon ko, aur us ke 'ámilon ko, aur us ke hákimon ko, aur us kí saltanat kí sárí sarzamín ko, makhsús karo, ki us par charhen.
29 Aur zamín kámpegí, aur gam karegí; kyúnki Khudáwand ke iráde Bábul kí mukhálafat men qáim rahenge, ki Bábul kí sarzamín ko wírán kar de, jis men ek basnewálá na rahe.
30 Bábul ke bahádur laráí se mahrúm hain, qil'aon men baithe, un ká zor ghat gayá; we 'auraton kí mánind húe; us ke maskan jaláe gaye, us ke arbange tore gaye.
31 Harkára harkáre se milne ko, aur qásid qásid se milne ko dauregá, ki Bábul ke bádsháh ko ittilá' dewe, ki Terá shahr sartásar le liyá gayá,
32 Aur guzar-gáhen le lí gayín, aur kath-ghare ág se jaláe gaye, aur fauj harbará gayí.
33 Kyúnki Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, ki Bábul kí betí khalihán kí mánind hai, jab raundne ká waqt áyá: thorí der hai, ki us ke dirau ká waqt á pahunchá.
34 Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ne mujhe khá liyá, us ne mujhe shikast dí hai, us ne mujhe khálí bartan kar diyá, magar-machh kí mánind wuh mujhe nigal gayá hai, us ne apne pet ko merí ni'amaton se bhar liyá, us ne mujhe nikál diyá.
35 Saihún kí báshinda kahegí, ki Jo sitam mujh par aur mere logon par húá, Bábul par howe; aur Yarúsalam kahegí, ki Kasdistán ke báshindon par merá lahú howe.
36 Is liye Khudáwand yún kahtá hai, Dekh, main terí hujjat sábit karúngá, aur terá intiqám lúngá, aur us ke bahr ko sukháúngá, aur us ke sote ko khushk kar dúngá.
37 Aur Bábul khandar ho jáegá, aur gídaron ká maqám, aur hairaní aur sítí ká bá'is hogá, aur us men koí na basegá.
38 We sher i babaron kí mánind ikatthe garjenge, jawán sheri babaron kí tarah we garráenge.
39 Un kí taish men main un kí ziyáfaten karúngá, aur un ko mast karúngá, ki we wajd karen, aur khwáb i dáimí men pare rahen, aur na jágen, Khudáwand kahtá hai.
40 Main unhen barron kí tarah, aur mendhon kí tarah, bakron samet, maslakh par utár láúngá.
41 Sheshak kyúnkar le lí gayí hai! hán, sárí zamín kí sitúda ek bárgí lí gayí! Bábul qaumon ke darmiyán kaisí wírán ho gayí!
42 Samundar Bábul par charh gayá hai; wuh us kí lahron kí kasrat se chhip gayí.
43 Us kí bastián ujar gayín, we ek khushk zamín aur sahrá ho gayín, aisí sarzamín, jis men koí nahín bastá, na wahán ádamzád ká guzar hotá hai.
44 Kyúnki main Bábul men Bel ko sazá dúngá, aur jo kuchh wuh nigal gayá hai, main us ke munh se nikálúngá, aur qaumen us ke pás phir rawán na hongí; chunánchi Bábul kí díwár gir gayí hai.
45 Ai merí qaum, us men se nikal á, aur tum men har ek apní apní ján ko Khudáwand ke qahr i shadíd se bachá lewe.
46 Na ho, ki tumhárá dil sust howe, aur tum us afwáh se daro, jo zamín men suní jáegí; ek afwáh ek sál áwegí, aur phir dúsrí afwáh dúsre sál men, aur mulk men zulm hogá, aur hákim hákim se laregá.
47 Is liye dekh, we din áte hain, ki

main Bábul kí taráshí húí múraton se
intiqám lúngá, aur us kí sárí sarzamín
ghabrá jáegí, aur us ke sáre maqtúl us
ke darmiyán pare húe honge.
48 Us waqt ásmán aur zamín aur
sab kuchh, jo un men hai, Bábul ke
úpar shádiyána bajáenge; kyúnki
gáratgar uttar se áke us par charhenge,
Khudáwand kahtá hai.
49 Bábul bhí giregí, ai Isráel ke
maqtúlo; we jo Bábul men hain, ai
sárí zamín ke maqtúlo, khet rahenge.
50 Ai talwár ke bache húo, barh
jáo, mat khare ho; dúr hí se Khudá-
wand ko yád karo, aur Yarúsalam ká
khiyál tumháre dil men áwe.
51 Ham ghabráe húe hain, kyúnki
ham ne malámat suní; sharm ke bá'is
ham ne rúposhí kí; kyúnki begáne
Khudáwand ke ghar ke maqdison
men ghus áe.
52 Is liye dekh, we din áte hain,
Khudáwand kahtá hai, ki main us kí
taráshí húí múraton ko sazá dúngá,
aur us kí sárí wiláyat men gháyal
karáhenge.
53 Harchand Bábul ásmán par char-
há ho, aur agarchi us ne apní tawánái
ke únche makánon ko muhkam kiyá
ho, tad bhí gáratgar merí taraf se us
par charhenge, Khudáwand kahtá
hai.
54 Bábul se rone kí áwáz, aur barí
halákat kí sadá Kasdíon kí sarzamín
se átí hai;
55 Kyúnki Khudáwand Bábul ko
gárat kartá hai, aur us ke darmiyán
ke bare gul shor ko mauqúf kar detá
hai; us kí lahren bare pánion kí tarah
shor machátí thín, un ke shor kí áwáz
nikal átí thí.
56 Is liye ki gáratgar us par, hán,
Bábul par charh áyá hai, aur us ke
zoráwar log pakre jáenge; un kí har
ek kamán torí jáegí; ki Khudáwand
badlá-denewálá Khudá hai, wuh zarúr
intiqám legá.
57 Aur main us ke sardáron ko, aur
us ke 'álimon ko, aur us ke nawwábon
ko, aur us ke sipahsáláron ko, aur us
ke zoráwaron ko mast karúngá, aur we
hamesha kí nínd men pare rahenge,
aur na jágenge, wuh Bádsháh kahtá
hai, jis ká nám Rabb ul afwáj hai.
58 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki
Bábul ke bhárí shahr kí díwáren sarásar
dháí jáengí, aur us ke buland phátak
ág se jalá diye jáenge; yún logon kí
mihnat befáida thahregí, aur qaumon
ká kám jo unhon ne kiyá, aur us se
thak gayín, faqat ág ke wáste hogá.
59 ¶ Yih wuh bát hai, jo Yarami-
yáh nabí ne Síráyáh bin Naiyiriyáh
bin Mahasiyáh se kahí, jab wuh Ya-
húdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke sáth,
us ke julús ke chauthe baras, Bábul
men gayá. Aur yih Siráyáh sardár
salím ut taba' thá.
60 Isí tarah Yaramiyáh ne in sab
áfaton ko, jo Bábul par ánewálí thín,
kitáb men qalamband kiyá, ya'ne, in
sárí báton ko, jo Bábul kí bábat likhí
gayí hain.
61 Aur Yaramiyáh ne Siráyáh se
kahá, ki Jab tú Bábul men áegá, aur
dekhegá, aur in sab báton ko parhegá,
62 Tab tú kahegá, ki Ai Khudá-
wand, tú ne is makán kí barbádí kí
bábat farmáyá hai, ki main us ko nest
karúngá, aisá ki koí us men na base,
na insán na haiwán, par hamesha tak
wírán rahe.
63 Aur aisá hogá, ki jab tú is kitáb
ko parh chukegá, to ek patthar us se
bándhegá, aur Furát ke bích phenk
degá:
64 Aur tú kahegá, ki Bábul isí tarah
dúb jáegí, aur us musíbat ke tale se, jo
main us par dál dúngá, phir na uthegí:
aur we be-táb rahenge. Yaramiyáh kí
báten yahán tak hain.

LII BA'B.

SIDQIYA'H, jab bádsháh húá, to
ekkís baras ká thá; aur us ne
gyárah baras Yarúsalam men saltanat

kí; aur us kí má ká nám Hamútal
thá, jo Libnahí Yaramiyáh kí beṭí
thí.
2 Aur us ne us sab kí mánind, jo
Yahúyaqím ne kiyá thá, Ḳhudáwand
ke áge badkárí kí.
3 Aur Ḳhudáwand ke gazab se, jo
ki Yarúsalam aur Yahúdáh par ho
rahá thá, yahán tak ki us ne unhen
apne áge se dúr kar diyá, yih húá ki
Sidqiyáh ne Bábul ke bádsháh se ba-
gáwat kí.
4 ¶ Us kí saltanat ke nauwen baras
ke daswen mahíne ke daswen din yún
húá, ki Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ne, apní sárí fauj ke sáth, Ya-
rúsalam par chaṛháí kí, aur us ke
muqábil khaimazan húá, aur us ke
girdágird burj banáe.
5 Aur shahr Sidqiyáh bádsháh ke
gyárahwen baras tak gherá húá rahá.
6 Aur chauthe mahíne ke nauwen
din, shahr men jo mahangí thí so be-
niháyat baṛh gayí thí, aise ki mulk
ke logon ko roṭí na miltí thí.
7 Tab shahr toṛá gayá, aur sáre
jangí mard bháge, aur we rát ke waqt
us darwáze kí ráh se, jo do díwáron ke
darmiyán bádsháhí bág ke nazdík thí,
shahr se nikle; (aur Kasdí shahr ke
girdágird the;) lekin unhon ne maidán
kí ráh lí.
8 ¶ Tab Kasdíon ke lashkar ne
bádsháh ká píchhá kiyá, aur Sidqiyáh
ko Yaríhú ke maidánon men já liyá:
aur us ká sárá lashkar us se titar bitar
ho gayá.
9 So we bádsháh ko pakaṛke Riblah
tak, Hamát kí sarzamín men, Bábul
ke bádsháh pás láe, aur us ne us par
fatwá diyá.
10 Aur Bábul ke bádsháh ne Sid-
qiyáh ke beṭon ko us kí ánkhon ke
sámhne qatl kiyá; Yahúdáh ke sáre
sardáron ko bhí Riblah men qatl
kiyá.
11 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkhen
nikalwá ḍálín, aur Bábul ke bádsháh
ne us ko pítal kí zanjíron se jakṛá, aur
use Bábul le gayá, aur us ke marne ke
din tak use qaidkháne men rakhá.
12 ¶ Pánchwen mahíne ke daswen
din, jo Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ká uníswán baras thá, jilaudáron
ká sardár, Nabúzaradán, jo Bábul ke
bádsháh ke huzúr men khaṛá rahtá
thá, Yarúsalam men áyá.
13 Us ne Ḳhudáwand ká ghar, aur
bádsháh ká qasr, jalá diyá; aur Yarú-
salam ke sáre ghar, aur baṛe ádmíon
ke sáre ghar, ág se bhasam kar diye.
14 Aur Kasdíon ke sáre lashkar ne,
jo jilaudáron ke sardár ke sáth the,
Yarúsalam kí sárí díwáron ko har
taraf se toṛ ḍálá.
15 Aur jilaudáron ká sardár Na-
búzaradán, ba'ze muhtájon ko, aur
báqí logon ko, jo shahr men rah gaye
the, aur un bhagoṛon ko, jo Bábul ke
bádsháh kí taraf rujú' húe the, aur
jamá'at ke báqí logon ko, asír karke le
gayá.
16 Par jilaudáron ká sardár Na-
búzaradán zamín ke ba'ze kangálon ko
chhoṛ gayá, ki tákistánon kí bágbání
karen, aur khetí karen.
17 Aur pítal ke un sutúnon ko, jo
Ḳhudáwand ke ghar men the, aur
kursíon ko, aur pítal ke bahr ko, jo
Ḳhudáwand ke ghar men thá, Kasdí-
on ne toṛá, aur un ká wuh sab pítal
Bábul men le gaye.
18 Aur degen, aur belcha, aur gul-
gíren, aur laganen, aur chamcha, aur
pítal ke sáre bartan, jo wahán kí khid-
mat ke kám men isti'amál hote the,
we le gaye.
19 Aur básanon, aur angeṭhíon, aur
laganon, aur degon, aur sham'adánon,
aur chamchon, aur piyálon ko, sab ko
jo sone ke the, un ká soná, aur sab ko
jo rúpe ke the, un ká rúpá, jilaudáron
ká sardár le gayá.
20 Do sutún, ek bahr, aur birinjí
bárah bail, jo níche the, aur kursíán,
jinhen Sulaimán bádsháh ne Ḳhudá-

WAND ke ghar ke liye banáyá thá, in
sab zurúf ká pítal betaul thá.
21 Yih sutún jo the, un men ká ek
sutún athárah háth únchá, aur bárah
háth kí rassí us ke girdágird thí, aur
chár ungul motá thá; yih khokhlá
thá.
22 Aur us ke úpar pítal ká ek sir-
háná thá, aur wuh sirháná pánch háth
únchá thá; us sirháne par girdágird
pítal kí jálián, aur anár kí kalián baní
húí thín. Aur dúsrá sutún aur kalián
is ke mutábiq thín.
23 Aur cháron hawáon ke rukh
chhiyánauwe anár the, aur sab anár
jálíon par us ke girdágird ek sau the.
24 ¶ Aur jilaudáron ká sardár Sir-
áyáh sardár káhin ko, aur Safaniyáh
dúsre káhin ko, aur tín darbánon ko le
gayá.
25 Aur ek khoje ko, jo sipahsálár
thá, aur bádsháh ke musáhibon men
se sát shakhs ko, jo shahr men páe
gaye, aur lashkar ke sardár ke mu-
harrir ko, jo mamlukat kí maujúdát
ko dekhtá thá, aur us bádsháhat ke
sáth ádmíon ko, jo shahr men the,
wuh shahr se le gayá.
26 Aur jilaudáron ká sardár Nabú-
zaradán un ko pakarke Riblah men,
Bábul ke bádsháh ke huzúr, le gayá.
27 Aur Bábul ke bádsháh ne un-
hen Hamát kí sarzamín ke Riblah
men márke qatl kiyá, aur Yahúdáh
ko asír karke un kí sarzamín se le
gayá.
28 Ye we log hain, jin ko Nabú-
kadrazar asír karke le gayá: sátwen
baras men tín hazár teís Yahúdí:
29 Nabúkadrazar ke athárahwen
baras men, wuh Yarúsalam ke bá-
shindon men se, áth sau battís ádmí
asír karke le gayá:
30 Nabúkadrazar ke teíswen baras
men jilaudáron ká sardár Nabúza-
radán sát sau paintálís ádmí Yahúdíon
men se pakarke le gayá: sab ádmí
chár hazár chha sau the.
31 ¶ Yahúdáh ke bádsháh Yahú-
yakín kí asírí ke saintíswen baras ke
bárahwen mahíne ke pachíswen din
yún húá, ki Bábul ke bádsháh Awíl-
Marúdak ne apne julús ke pahle baras
Yahúdáh ke bádsháh Yahúyakín ko
sarfaráz kiyá, aur qaidkháne se nikálá,
32 Aur us ne us se muhabbat kí
báten kahín, aur us kí kursí un bád-
sháhon kí kursíon se, jo Bábul men us
ke sáth the, buland kí,
33 Aur us ne us ke qaidkháne ke
libáson ko badalwáyá; aur wuh sárí
'umr bhar har roz us ke huzúr kháná
khátá thá.
34 Aur us ke rozmarra ká kharch,
barábar ek ek roz ke liye us ká rozína,
us ke marne ke din tak, 'umr bhar,
Bábul ke bádsháh kí taraf se use diyá
játá thá.

YARAMIYA'H NABI' KA' NAUHA.

I BA'B.

WUH bastí kyúnkar akelí baithí hai jo khaláiq se bharí thí! wuh bewa kí mánind ho gayí; wuh jo qaumon ke darmiyán buzurg, aur súbon ke bích malika thí, so khiráj-guzár húí!
2 Wuh rát ko zár zár rotí hai, aur
us ke ánsú us ke rukhsáron par lage
hain: us ke yáron men se koí nahín

jo us ko tasallí de ; us ke sáre doston
ne us se bewafáí kí, we us ke dushman
ho gaye.
3 Zulm aur sakht khidmat ke sa-
bab jo us ne lí thí, Yahúdáh asír hoke
gayí ; wuh gair-qaumon ke darmiyán
bastí hai, wuh árám nahín pátí ; un
sabhon ne jo us ke píchhe pare the
ghátíon ke bích use já liyá.
4 Saihún kí ráhen mátam kartí
hain, ki koí muqarrar 'ídon ko nahín
átá : us ke sáre phátak sunsán hain :
us ke káhin thandí sáns bharte hain,
us kí kunwáríán gamgín, aur wuh
ázurda-khátir hai.
5 Us ke mukhálif gálib húe, aur us
ke dushman kámyáb ; kyúnki KHU-
DÁWAND ne us kí bagáwaton kí kasrat
ke sabab use ranj men dálá hai ; us
kí aulád dushman ke áge áge asír hoke
gayí.
6 Aur us kí sárí raunaq Saihún kí
betí se játí rahí ; us ke umará un
harinon kí mánind hain, jo charágáh
nahín páte, aur we apne píchhá-karne-
wálon ke áge ná-tawán hoke játe.
7 Yarúsalam apne ranj aur musí-
baton ke dinon men, jab us ke log
dushman ke qabze men pare the, aur
koí madadgár na thá, agle dinon kí
apní sárí dil-pazír chízon ko yád kartí ;
dushmanon ne use dekhkar us kí bar-
bádí par thatthá márá.
8 Yarúsalam ne bará gunáh kiyá
hai, is liye wuh karíh thahrí ; we sab
jo use buzurgí dete the us kí hiqárat
karte, is liye ki we us ká nangápan
dekhte hain ; hán, wuh bhí áh bhartí,
aur munh phertí hai.
9 Us kí gandagí us ke dáman men
hai ; wuh apní 'áqibat par dhyán na-
hín kartí thí ; is liye 'ajíb tarah se
wuh past kí gayí ; us ká koí tasallí-
denewálá na rahá. Ai KHUDÁWAND,
merí musíbat par nazar kar, kyúnki
dushman ne sir utháyá hai.
10 Bad-khwáh ne us kí sárí nafís
chízon par apná háth chaláyá hai ;
yaqínan áp hí ne dekhá hai ki gair-
qaumen, jin kí bábat tú ne farmáyá,
ki We terí jamá'at men shámil na
howen, so we us ke maqdis men dá-
khil húín.
11 Us ke sáre log áh karte, aur rotí
dhúndhte hain ; unhon ne apní suthrí
chízen de dálín, tá ki apní ján ke sam-
bhálne ke liye khurák mile ; ai KHU-
DÁWAND, dekh, aur muláhaza kar, ki
main zalíl ho gayí.
12 ¶ Ai sáre ráh-chalnewálo, kyá
tumháre áge yih kuchh nahín hai ?
dekho, aur nigáh rakho, kyá koí musí-
bat merí musíbat ke barábar hai, jo
mujh par parí hai, jise KHUDÁWAND
ne apne tez qahr ke din mujh par
dálá.
13 Us ne úpar se merí haddíon men
ág bhejí, aur wuh un men asar karke
gálib húí : us ne mere pánwon ke liye
dám bichháyá, us ne mujhe ultá
pherá : us ne mujhe wírán kar diyá,
main sáre din udás rahtí.
14 Merí bagáwaton ká júá usí ke
háth se bándhá gayá : us ke halqon
ne pech kháí, we merí gardan par
ubhre húe hain ; us ne merá zor ghatá
diyá hai ; Khudáwand ne mujhe un
ke háthon men kar diyá, jin ke áge
main uth nahín saktí hún.
15 Khudáwand ne mere pahlawánon
ko mere darmiyán latárá ; us ne mujh
par ek dangal buláyá, ki mere jawánon
ko dabá dále ; Khudáwand ne Yahú-
dáh kí kunwárí betí ko kolhú men
latárá.
16 Inhín sababon se main rotí hún ;
merí ánkh, merí ánkh páni hoke bah
játí hai, is liye ki tasallí-denewálá,
mere jí ká sambhálnewálá, mujh se
dúr hai ; mere larkebále játe rahe, is
liye ki dushman gálib hai.
17 Saihún ne apne donon háth
phailáe, us ká dilásá-denewálá koí
nahín ; Ya'qúb ke haqq men KHUDÁ-
WAND ne hukm kiyá hai, ki Us ke
dushman us ke chaugird hon : Yarú-

salam un ke darmiyán háiz 'aurat kí
sí hai.
18 ¶ Ḳhudáwand sádiq hai, kyún̲-
ki main̲ ne us ke hukm se sarkashí
kí; ai sab logo, suno, main̲ tumhárí
minnat kartá hún̲, aur mere g̲am par
nigáh karo: merí kun̲wárián̲ aur mere
jawán asír hoke gaye.
19 Main̲ ne apne 'áshiqon̲ ko bu-
láyá, unhon̲ ne mujhe bhuláwá diyá;
mere káhinon̲ aur mere buzurgon̲ ne,
apní ján ko bahál karne ke liye khána
ḍhúnḍhte ḍhúnḍhte, shahr hí men̲ ján
dí.
20 Dekh, ai Ḳhudáwand, ki main̲
tang-hál hún̲: merí antṛián̲ ubaltí
hain̲; merá dil mujh men̲ chakr mártá
hai; kyún̲ki main̲ ne shiddat se sar-
kashí kí hai; báhar talwár chhín letí,
aur ghar men̲ maut hai.
21 Unhon̲ ne merá áh márná suná;
aur ki merá tasallí-denewálá koí na-
hín̲; mere sáre dushmanon̲ ne merí
musíbat suní; we khush hain̲ ki tú
ne aisá kiyá; tú wuh din, jis kí manádí
kí hai, pahuncháegá, aur we merí má-
nind ho jáen̲ge.
22 Un kí sárí ḳhabásaten̲ tere huzúr
men̲ pesh áwen̲, aur jaisá tú ne mere
sáre gunáhon̲ ke sabab mujh se kiyá
hai, waisá hí un se kar; kyún̲ki merí
áhen̲ bahut hain̲, aur merá dil sust hai.

II BA'B.

KYU'N̲KAR Ḳhudáwand ne Sai-
hún kí beṭí ko apne qahr ke
abr ke tale chhipá diyá! us ne Isráel
ke jamál ko ásmán par se zamín par
paṭak diyá, aur apne qahr ke din apne
pánwon̲ rakhne kí kursí ko yád na
kiyá!
2 Ḳhudáwand ne Ya'qúb ke sáre
makánon̲ ko g̲árat kiyá, aur rahm na
kiyá; us ne apne qahr men̲ Yahúdáh
kí beṭí ke qil'aon̲ ko ḍhá diyá; us ne
unhen̲ ḳhák se barábar kiyá; us ne
bádsháhat aur us ke amíron̲ ko nápák
kiyá.
3 Us ne apne qahr i shadíd men̲
Isráel ká har ek síng bilkull káṭ ḍálá:
us ne dushman ke áge se apná dahná
háth khín̲ch liyá; wuh, shu'aladár ág
kí mánind, jo cháron̲ taraf sab kuchh
khá játí hai, Ya'qúb par bhaṛká.
4 Us ne dushman kí tarah apní ka-
mán khín̲chí: wuh apná dahná háth
lagáke bairí kí mánind khaṛá húá,
aur Saihún kí beṭí ke ḳhaime men̲ sab
jo ḳhushnumá the un ko már ḍálá:
us ne apne qahr ko ág kí tarah unḍelá.
5 Ḳhudáwand dushman kí mánind
húá hai, us ne Isráel ko ujáṛá, us ke
sáre mahallon̲ ko ḳharáb kiyá, us ke
qil'aon̲ ko ḍhá diyá, aur Yahúdáh kí
beṭí ke yahán̲ mátam aur nauha ko
bahut baṛháyá.
6 Us ne us kí iháte ko jaise bág kí
iháte ko toṛ ḍálá hai: us ne us kí
jamá'at ke makán ko ḍhá diyá hai;
Ḳhudáwand ne Saihún men̲ muqad-
das 'ídon̲ aur sabton̲ ko farámosh kar-
wáyá, aur apne qahr ke josh men̲ bád-
sháh aur káhin ko mardúd kar ḍálá.
7 Ḳhudáwand ne apne mazbah ko
radd kiyá, us ne apne maqdis se na-
frat kí; un ke mahallon̲ kí díwáron̲
ko dushman ke háth men̲ hawála
kiyá; unhon̲ ne Ḳhudáwand ke ghar
men̲ aisá shor macháyá, jaisá ki 'íd ke
din men̲ hotá thá.
8 Ḳhudáwand ne Saihún kí beṭí kí
díwár ke giráne ká qasd kiyá: us ne
ek rassí khín̲chí, aur ḳharáb karne se
apná háth na pherá; is liye us ne us
kí fasíl aur díwár ko g̲amḳhwár kiyá;
we ek sáth mátam karte.
9 Us ke darwáze zamín men̲ dhas
gaye: us ne us ke bendon̲ ko bigáṛ
ḍálá, aur toṛ tár kiyá: us ke bádsháh
aur umará g̲air-qaumon̲ ke darmiyán
hain̲; sharí'at jári nahín̲; us ke nabíon̲
ko bhí Ḳhudáwand kí taraf se royá
nazar nahín̲ átí.
10 Saihún kí beṭí ke buzurgán za-
mín par baiṭhe hain̲, we chup rahte
hain̲; unhon̲ ne apne siron̲ par ḳhák
uṛáí, apní kamaron̲ par ṭáṭ bándhá:

Yarúsalam kí kunwáríán apne siron ko zamín tak jhukátíán hain.

11 Merí qaum kí betí kí shikasta-
hálí kí bábat merí ánkhon kí bínái ánsúon se ghat chalí, merí antríon men marorá hai, merá kaleja bahke zamín par girá; is liye ki atfál aur dúdh-píte bachche shahr ke kúchon men gash kháte hain.

12 We apní máon ko, jis waqt un-
hen zakhmíon kí mánind shahr kí galíon ke bích gash átá thá, aur jis waqt un kí jánen un kí máon kí godon men undelí játí thín, kahne lage, ki Galla aur mai kahán?

13 Kis ko tujh par gawáh láún?
main tujh ko kis se tashbíh dún, ai Yarúsalam kí betí? kis se tujhe barábar karún, tá ki main tujhe tasallí bakhshún, ai Saihún kí kunwárí betí? kyúnki terá rakhna samundar kí mánind bará hai: kaun terí dawá kar saktá hai?

14 Tere nabíon ne terí bábat púch
aur bátil mazmún dekhe, aur terí sharárat ko tujh par záhir nahín kiyá, tá ki terí asírí ko badal dálen; balki jhúthe paigám, aur tere khárij hone ke jhúthe sabab, tere liye musháhada kiye.

15 Sáre ráh-chalnewále tujh par
tálíán bajáte hain, we sansaná játe hain, aur yih kahte húe Yarúsalam kí betí par sir hiláte hain, ki Yih wuhí shahr hai, jo Kamál i hasín thá, aur tamám jahán ká Farhat-bakhsh kahlátá thá.

16 Tere sáre dushman tujh par
munh pasárte hain, we phuphkárte hain, aur dánt píste aur kahte hain, ki Ham use nigal gaye; beshakk yih wuhí din hai, ki jis ke ham muntazir the; ham ne páyá, ham ne dekhá.

17 KHUDÁWAND ne jaisá mansúba
bándhá thá, waisá kiyá: us ne apní dhamkí ko, jo agle dinon men dí thí, púrá kiyá; us ne dháyá, aur rahm na kiyá: us ne tere dushmanon ko tujh par gálib karke khush kiyá: us ne tere mukhálifon ká síng buland kiyá.

18 Un ke dil ne KHUDÁWAND se
faryád kí hai, Ai Saihún kí betí kí díwár, sailáb kí tarah rát din ánsú bahá, tú árám na kar, aur terí ánkh kí putlí sustáne na páe.

19 Uth, aur rát ko chillá; pahron
ke ibtidá men apná dil KHUDÁWAND ke huzúr pání kí tarah undel; tú apne bachchon kí ján ke liye, jo har galí ke sire par máre bhúkh ke gash kháte hain, us kí taraf háth uthá.

20 ¶ Ai KHUDÁWAND, dekh, aur
gaur kar, ki yih tú ne kis se kiyá. Dekh, ki 'auraten apná phal, apne bálisht bhar lambe bachchon ko khátí hain! dekh, ki káhin aur nabí KHUDÁWAND ke maqdis men máre játe hain!

21 Jawán aur búrhe galíon men
khák par pare hain; merí kunwáríán aur mere jawán talwár se kát dále gaye: tú ne apne qahr ke din un ko már dálá, tú ne qatl kiyá aur rahm na kiyá.

22 Tú ne haulon ko mere ás pás
yún jam'a kiyá, jaise 'íd ke din bhír lagtí hai, yahán tak ki KHUDÁWAND ke qahr ke din koí na bachá, na báqí rahá; jin ko main ne apní god men pálá posá, un ko mere dushman ne faná kiyá.

III BA'B.

MAIN wuhí shakhs hún, jis ne us ke qahr ke dande se dukh dekhá.

2 Wuh mujhe le chalá, aur táríkí
men le áyá, roshní men nahín.

3 Yaqínan us ne bár bár phirke mujh
par tamám din apná háth chaláyá hai.

4 Us ne merá gosht aur chamrá
sukhlá dálá; merí haddíon ko chúr kiyá.

5 Us ne merí mukhálafat men ta'-
mír kí, us ne mere sir par márá, aur wuh dukhtá hai.

6 Us ne mujhe un murdon̲ kí má-
nind, jo muddat se mar gaye, tárík
makánon̲ men̲ biṭhá diyá.
7 Us ne mere gird aisí iháta bándhí
jis se main̲ nikal nahín̲ saktá hún̲; us
ne merí zanjír bhárí banáí.
8 Aur jab main̲ chillátá aur pukártá
hún̲, to wuh merí du'á ko radd kartá
hai.
9 Us ne taráshe húe pattharon̲ se
merí ráhon̲ ko band kiyá, us ne mere
raston̲ ko pechdár kiyá.
10 Wuh mere liye aisá húá, jaise
bhálú jo ghát men̲ baiṭhá ho, aur jaise
sher i babar jo chhipke kamíngáh men̲
lagá ho.
11 Us ne merí ráhon̲ ko kaj kiyá,
aur mujhe reza reza phárá; mujhe be-
kas chhoṛá.
12 Us ne kamán khín̲chí, aur mujhe
apne tír ká hadaf lagáyá.
13 Us ne apne tarkash-zádon̲ ko
mere gurdon̲ men̲ dákhil kiyá.
14 Main̲ apne logon̲ ke áge maz-
haka húá, aur tamám din un ká rág
hún̲.
15 Us ne mujh men̲ talḳhíán̲ bhar
dín̲, aur nágdaune se mast kiyá.
16 Sangrezon̲ se mere dánton̲ ko
toṛá, mujhe ḳhákistar men̲ loṭáyá.
17 Tú ne merí ján ko salámatí se
alag karke ṭál diyá: main̲ bihbúdí ko
bhúl gayá.
18 Aur main̲ ne kahá, ki Merí
ummed aur merí ás Ḳhudáwand se
ṭúṭ gayí:
19 Tú mere ranj aur dukh ko, yih
nágdauná, aur yih pitt, yád kar.
20 Hán̲, yád kiyá kar, kyún̲ki merí
ján mujh men̲ jhuk játí hai.
21 Is ko main̲ apne dil men̲ phertá
hún̲, is liye mujhe ummed hai.
22 ¶ Yih Ḳhudáwand kí rahmat-
on̲ se hai, ki ham nest na húe; is liye
ki us kí shafaqaten̲ mauqúf nahín̲ hotí
hain̲.
23 We har subh ko nayí táza hain̲:
terí wafádárí 'azím hai.

24 Merí ján kahtí hai, ki Ḳhudá-
wand merá hissa hai, is liye main̲ us
par bharosá rakhtá hún̲.
25 Ḳhudáwand un par mihrbán
hai, jo us ke muntazir hain̲, us ján par
jo use ḍhúnḍhtí hai.
26 Bhalá hai, ki insán Ḳhudáwand
kí naját ká ummedwár rahe, aur sabr
se us kí intizárí kare.
27 Insán ká is men̲ bhalá hai, ki
wuh apní jawání ke dinon̲ men̲ júá
uṭháwe.
28 Ki wuh akelá baiṭhe, aur chup-
ká rahe, kyún̲ki us hí ne use us par
rakhá hai;
29 Ki wuh apná mun̲h ḳhák par
rakhe, ki sháyad kuchh ummed hai;
30 Ki wuh apná gál us ko dewe jo
use tamáncha mártá hai; wuh malámat
se ḳhúb ser rahe.
31 Kyún̲ki Ḳhudáwand abad ul
ábád tak mardúd na rakhegá.
32 Agarchi wuh dukh detá hai, tis
par bhí apní rahmaton̲ kí firáwání ke
mutábiq shafaqat karegá.
33 Kyún̲ki wuh ḳhushí se musíbat
nahín̲ bhejtá, aur na baní A'dam ko
dukh detá hai.
34 Agar we zamín ke sáre qaidíon̲
ko páemál karen̲,
35 Agar Alláh Ta'álá ke huzúr kisí
ká haqq bátil karen̲,
36 Agar kisí ke muqaddame ko
bigáṛ ḍálen̲, to Ḳhudáwand manzúr
nahín̲ kartá hai.
37 ¶ Kaun hai, jo kahtá hai, aur
wuh ho játá hai, jis waqt Ḳhudáwand
ne us ká hukm nahín̲ diyá?
38 Kyá Alláh Ta'álá ke mun̲h se
bhalá aur burá nahín̲ nikaltá?
39 Káhe ko ádmí jo zinda hai, kur-
kuṛáwe? aisá ádmí apne gunáhon̲ kí
sazá ke bá'is?
40 A'o, ham khojen̲ aur apní ráhon̲
ko jánchen̲, aur Ḳhudáwand kí taraf
phiren̲.
41 Ham apne dil ko háthon̲ samet
ásmán kí taraf Ḳhudá ke áge uṭháwen̲.

42 Ham ne gunáh kiyá, aur bágí
húe hain; tú ne mu'áf nahín kiyá.
43 Tú ne ham ko qahr tale dhámp
diyá, aur hamen ragedá; tú ne hamen
qatl kiyá, aur rahm na kiyá.
44 Tú ne apne ko bádal men chhipá
rakhá, ki hamárí du'áon ká guzar tujh
tak na ho.
45 Tú ne hamen gurohon ke darmi-
yán kúrá aur jháran kí mánind kiyá.
46 Hamáre sáre dushman ham par
apne munh pasárte hain.
47 Haul aur phande men ham girif-
tár húe, wíráni aur tabáhí hai.
48 Merí qaum kí betí kí halákat ke
sabab merí ánkh pání kí nahron kí
mánind bah rahí hai.
49 Merí ánkh tapká kartí hai, aur
thamtí nahín; kyúnki farágat ke auqát
nahín hote,
50 Jab tak ki KHUDÁWAND ásmán
par se nigáh kare, aur dekhe.
51 Merí ánkh mere shahr kí sárí
betíon ke liye merí ján ko afsurda
kartí hai.
52 Jo be-sabab mere dushman the,
unhon ne mujhe chiriyon kí tarah
shiddat se ragedá:
53 Unhon ne merí ján ko chúán hí
men dukh diyá, aur mere úpar ek pat-
thar dálá.
54 Pání mere sir par se guzar gaye;
main ne kahá, ki Main mar chalá.
55 ¶ Gahre chúán men se, ai KHU-
DÁWAND, main ne terá nám liyá.
56 Tú ne merí suní; mere sáns lene
se, aur merí faryád se, apná kán band
na kar.
57 Tú us din men, jis din main ne
tujhe pukárá, nazdík áyá, aur kahá,
ki Mat dar.
58 Ai Khudáwand, tú ne mere dil
kí hujjaten sábit kiyán, aur merí ján
ko rihái bakhshí.
59 Ai KHUDÁWAND, tú ne merí
mazlúmí dekhí: tú mere muqaddame
ko faisal kar.
60 Tú ne un ká sárá bugz, aur un
ke sáre andeshon ko, jo unhon ne merí
mukhálafat men kiye, dekhá hai.
61 Ai KHUDÁWAND, tú ne un kí
malámaten, aur un kí sárí fikren, jo
unhon ne merí kharábí par kín, sunín;
62 Aur un kí báten bhí jo mujh par
charhe, aur un ke mansúbon ká hál jo
we sáre din mujh par bándhte hain.
63 Tú ne un ká baith jáná, aur un
ká uth khará honá, dekhá hai; main
un ká rág rang húá.
64 ¶ Ai KHUDÁWAND, un ke háth-
on ke kám ke mutábiq un ko badlá
de.
65 Un ko dil kí sakhtí de, terí
la'nat un par áwe.
66 Qahr se un ko raged, aur KHU-
DÁWAND ke ásmánon ke tale se un ko
nábúd kar.

IV BA'B.

SONA' kyúnkar be-jilá ho gayá!
khális kundan ká soná kyúnkar
badlá gayá! muqaddas patthar har ek
galí ke sire par phenke gaye hain.
2 Saihún ke mahang-mole bete, jo
kundan se mushábih the, so we kaise
kumhár ke háthon ke banáe húe kúzon
kí mánind thahre!
3 Gídar bhí chhátián nikáltí hain,
we apne bachchon ko dúdh chusátí
hain; merí qaum kí betí bayábán ke
shutr-murgon kí mánind be-rahm hai.
4 Dúdh-píte bachche kí zubán piyás
ke máre tálú se já lagí hai; nannhe
bachche rotí mángte hain, par un ke
liye koí tortá nahín.
5 We jo maza-dar kháná kháte the,
so galíon men be-táb pare hain; we
jo qirmizí poshák pahine húe pale the,
so mazbala se hamágoshí karte hain.
6 Kyúnki merí qaum kí betí kí
badkárí kí sazá, Sadúm ke gunáh kí
sazá se, ziyáda hai; wuh to ek lamha
men ma'dúm ho gayí, aur insán ke
háth us par daráz na kiye gaye.
7 Us ke sáre Nazír barf se bhí sáf
aur dúdh se sufed the, un ke badan

múnge se bhí ziyáda surkh the, un ká kálbúd nílam ká sá thá.

8 Ab un ká chihra Sihor se bhí kálá hai; we galíon̲ men̲ pahcháne nahín̲ játe; un ká chamṛá un kí haḍḍíon̲ se saṭá hai; wuh súkh gayá, lakṛí kí mánind ho gayá.

9 We jo talwár se qatl kiye játe hain̲ in se bihtar hain̲ jo bhúkh se marte hain̲; ki ye khet ke phal ke na páne se súkhte játe, aur mar rahte hain̲.

10 Rahm-dil 'auraton̲ ke háthon̲ ne apne bachchon̲ ko pakáyá; merí qaum kí beṭí kí halákat men̲ we hí un kí ḳhurák húe.

11 Khudáwand ne apná gazab anjám kiyá, apne qahr i shadíd ko unḍelá; us ne Saihún men̲ ek ág bhaṛkáí, aur wuh us kí bunyádon̲ ko khá gayí.

12 Zamín ke bádsháh aur dunyá ke sáre báshinde báwar nahín̲ karte the, ki bairí aur dushman Yarúsalam ke pháṭakon̲ men̲ ghus áwenge.

13 ¶ Us ke nabíon̲ ke gunáhon̲, aur us ke káhinon̲ kí ḳhatáon̲ ke sabab, jinhon̲ ne us ke darmiyán sádiqon̲ ká ḳhún baháyá, yih húá.

14 We andhe hoke galíon̲ men̲ bhaṭakte the, we ḳhún se álúda the, aisá ki log un ke kapṛe chhú na saken̲.

15 We unhen̲ pukárte rahe, ki Dúr ho, ai nápáko, dúr ho, dúr ho, chhúo mat: we to bháge, we áwára phirte; qaumon̲ ke darmiyán kahá játá hai, ki We phir rahne ká ṭhikáná na páwenge.

16 Khudáwand ke chihre ne un men̲ tafriqa ḍálá hai; wuh phir un par tawajjuh na karegá; unhon̲ ne káhinon̲ kí shaḳhsíyat par nigáh na kí, aur buzurgon̲ par mihrbání na kí.

17 Ham jo hain̲, so hamárí ánkhen̲ madad ke intizár se, jo be-bunyád thí, fanáh húín̲; ham apní dídgáhon̲ par se us qaum ke muntazir rahe, jo hamen̲ bachá na sakí.

18 We ham ko nar qadam par ragedte hain̲, yahán̲ tak ki ham apne bázáron̲ men̲ já nahín̲ sakte hain̲; hamárá áḳhir nazdík hai, hamáre din púre húe, kyúnki hamárí ajal á pahunchí.

19 Hamáre píchhá-karnewále ásmán ke 'uqábon̲ se bhí tez-par hain̲: unhon̲ ne hamen̲ paháṛon̲ par ragedá, we bayábán men̲ hamárí ghát men̲ lage.

20 Hamáre nathnon̲ ká dam, Khudáwand ká masíh, jis kí bábat ham ne kahá, ki Ham gair-qaumon̲ ke darmiyán us ke sáya tale zindagání basar karenge, so un ke gaṛhon̲ men̲ giriftár húá.

21 ¶ Ai Adúm kí beṭí, tú jo 'Uz kí sarzamín men̲ bastí hai, khush o ḳhurram ho; piyála tujh tak bhí pahunchegá; tú mast hogí, aur áp ko nangá karegí.

22 ¶ Ai Saihún kí beṭí, terí badkárí kí sazá tamám húí; wuh tujhe asír karke phir nahín̲ le jáegá; ai Adúm kí beṭí, wuh terí badkárí ká badlá degá, aur tere gunáhon̲ ke sabab tujh ko asír karke le jáegá.

V BAB.

Ai Khudáwand, jo kuchh ham par húá, us ko yád rakh: mutawajjih ho, aur hamárí ruswáí par nigáh kar.

2 Hamárí mírás ajnabíon̲ kí húí, hamáre ghar begánon̲ ne liye.

3 Ham yatím hain̲, aur hamáre báp nahín̲; hamárí máen̲ bewon̲ kí mánind ho gayín̲.

4 Ham ne apná pání bhí mol le leke piyá; aur lakṛí hamáre háth men̲ bechí gayí.

5 Hamárí gardanon̲ par júá ḍálke ham ko dukh dete: ham mashaqqat khínchte, aur árám nahín̲ páte hain̲.

6 Ham ne Misríon̲ aur Asúríon̲ ká tábi' honá manzúr kiyá, tá ki ham roṭí se ásúda hon̲.

7 Hamáre báp-dádon̲ ne gunáh kiyá.

aur we nahín hain; aur ham un kí
badkárion kí sazá ká bojh utháte.
8 Gulám ham par hukmráni karte;
koí nahín jo hamen un ke háth se
chhuráwe.
9 Us talwár ke khauf se jo bayábán
men hai, ham ján-báziáṉ karke apní
roṭí hásil karte.
10 Kál ke haulnák sadme se hamárá
post tanúr kí mánind siyáh ho gayá.
11 Unhon ne Saihún men 'auraton
ko, aur Yahúdáh ke shahron men
kunwárí chhokríon ko, jabran be-hur-
mat kiyá hai.
12 Umará ko un ke ek háth se latká
diyá hai: aur mashá,ikh kí rúdári kí
na gayí.
13 Unhon ne jawánon ko pakarke
un se chakkí piswáí; aur larke lakrí
ke bojh ke máre gir parte hain.
14 Buzurg logon ká phátakon par
jam'a honá mauqúf húá, aur jawán
apní nagma-pardází se báz áe.
15 Hamáre dil kí khushnúdí játí
rahí: hamárá náchná mátam se mu-
baddal húá.
16 Táj hamáre sir se gir pará: ham
par afsos, ki ham ne gunáh kiyá!
17 Is bá'is hamárá dil ná-tawán
húá; in báton ke sabab hamárí ánkhen
dhundhlá gayín.
18 Koh i Saihún kí wíráni ke sabab
lomríán us men chaltí phirtí hain.
19 Par tú, ai Khudáwand, abad
tak báqí rahegá, aur terá takht pusht
dar pusht hai.
20 Tú hamen hamesha ke liye kyún
bhúltá hai, aur itní muddat tak ham
ko tark kar detá hai?
21 Ai Khudáwand, ham ko apní
taraf phirá, aur ham phirenge; hamáre
din naye sar se járí kar, jaise ki qadím
zamáne men húá.
22 Par tú ne ham ko bilkull radd
kar diyá; tú ham se nipat bezár hai.

HIZQIEL NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

AUR tíswen baras ke chauthe ma-
híne kí pánchwín tárikh men
aisá húá, ki jab main nahr i Kibár ke
kináre par asíron ke darmiyán thá, to
ásmán khul gayá, aur main ne Khudá
kí royaten dekhín.
2 Aur us mahíne ke pánchwen din,
ya'ne, Yahúyakín bádsháh kí asírí ke
pánchwen baras men,
3 Aisá húá, ki Khudáwand ká
kalám Búzí káhin ke bete Hizqiel ko,
jo Kasdíon ke mulk men nahr i Kibár
ke kináre par thá, pahunchá; aur
wahán Khudáwand ká háth us par
thá.
4 ¶ Aur main ne nazar kí, to kyá
dekhtá hún, ki uttar se ek girdbád
uthí, ek barí ghatá, aur ek ág jis kí
lauen ápas men liptí játí thín, aur us
ke gird roshní chamaktí thí, aur us ke
bích men se, ya'ne, us ág men se saiqal
kiye húe pítal kí sí súrat jalwagar
húí.
5 Aur us ke bích se chár jándáron
kí ek shabíh nazar áí; aur un kí shakl
yih thí, ki we insán se mushábih the.
6 Aur har ek ke chár chár munh,
aur har ek ke chár chár pankh the.
7 Aur un ke pánw jo the, so sídhe
pánw the; aur un ke pánwon ke talwe
bachhrú ke pánwon ke talwe the; aur

we mánje húe pítal kí mánind jhalakte
the.
8 Aur un kí cháron taraf pankhon
ke níche insán ke háth the; aur munh
aur pankh un cháron ke the.
9 Un ke pankh ek dúsre se báham
paiwasta the; aur we chalte húe murte
na the, balki we sab barábar sídhe áge
ko chale játe the.
10 Rahí un ke chihron kí mushá-
bahat, so un cháron ká ek chihra
insán ká, aur ek chihra sher i babar
ká, un kí dahní taraf: aur un cháron
ká ek chihra sánr ká un kí báin taraf:
aur un cháron ká ek chihra 'uqáb ká
thá.
11 Un ke chihre yúnhín; aur un
ke pankh úpar se phailáe húe the:
har ek ke do pankh dúsre ke do
pankhon se jute húe the, aur do do se
un ká badan dhanpá húá thá.
12 Un men se har ek sídhá áge ko
chalá játá thá; jidhar rúh játí thí, we
játe the; we chalte húe phirte na the.
13 Rahí un jándáron kí súrat, so un
kí shakl ág ke sulge húe koelon kí sí,
aur chirágon kí mánind thí: wuh un
jándáron ke darmiyán idhar udhar átí
játí thí; aur wuh ág núrání thí; aur
us ág men se bijlí nikaltí thí.
14 Aur we jándár daur játe the, aur
palat áte the, jis tarah se bijlí kaundh
játí hai.
15 ¶ So jab main un jándáron ko
dekh rahá, to kyá dekhtá hún, ki un
jándáron ke pás ek ek pahiyá chár
munh rakhtá húá zamín par hai.
16 Rahí un pahiyon kí súrat, aur
un kí banáwat, so wuh zabarjad kí sí
dikhái detí thí; aur un cháron ká ek
hí daul thá; aur un kí shakl aur un
kí banáwat aisí thí, goyá ki pahiyá
pahiye ke bích men hai.
17 Jab we chalte the we chársú
dhalte the; aur dhalte húe we píchhe
phirte na the.
18 Aur un ke halqe jo the, so aise
únche the, ki dar lagtá thá; aur un
cháron ke halqon men girdágird án-
khen bharí húí thín.
19 Jab we jándár chalte the, pahiye
un ke sáth chalte the; aur jab we
jándár zamín par se utháe játe the,
pahiye bhí utháe játe the.
20 Jahán kahín rúh jánewálí thí,
we játe the, jidhar rúh jáne par thí:
aur pahiye un ke sáth utháe játe the;
kyúnki jándár kí rúh pahiyon men
thí.
21 Jab we chalte the, ye chalte the,
aur jab we thaharte the, ye thaharte
the; aur jab we zamín par se utháe
játe the, pahiye un ke sáth utháe játe
the; kyúnki pahiyon men jándár kí
rúh thí.
22 Aur us fazá kí súrat jo un ján-
dáron ke siron ke úpar thá, aisí thí,
jaisá dahshat-angez billaur ká jalwa
hotá; wuh un ke siron ke úpar phailá
thá.
23 Aur us fazá ke níche un ke par
musattah the, ek dúsre kí samt ko
thá: har ek ke do do the, jin se un ke
badanon ká ek pahlú, aur do do the,
jin se dúsrá pahlú dhanpá thá.
24 Aur main ne un ke paron kí
áwáz suní, goyá ki bahut páníon kí
áwáz, hán, Qádir i mutlaq kí áwáz
hai, jab we chalte the, aisí shor kí
áwáz húí jaisí lashkar kí áwáz hai;
we jab thaharte the, apne paron ko
latká dete the.
25 Aur jis waqt we thaharte the,
aur apne paron ko latká dete the,
us fazá men se, jo un ke siron ke úpar
thá, ek áwáz hotí thí.
26 ¶ Aur us fazá se únche par, jo
un ke siron ke úpar thá, takht kí
súrat thí, aur us kí namúd nílam ke
patthar kí sí thí, aur us takhtnumá
súrat par kisí insán kí sí shabíh us ke
únche par nazar ái.
27 Aur main ne us kí kamar se
leke úpar bulandí tak saiqal kiye húe
pítal ká sá rang, aur shu'ala sá jalwa,
us ke darmiyán aur girdágird dekhá.

aur us kí kamar se leke níche tak
main ne shu'ala kí sí tajallí dekhí, aur
chársú ek jagmagáhaṭ thí.
28 Jaisí us kamán kí súrat hai, jo
bárish ke dinon men bádal men
dikhláí detí hai, waisí hí ás pás kí us
jagmagáhaṭ kí namúd thí. Khudá-
wand ke jalál kí súrat kí yihí nu-
máish thí. Aur dekhte hí main aundhe
munh girá, aur main ne ek áwáz suní,
jaise ki kisí ne kahá.

II BA'B.

AUR us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, apne pánwon par
khaṛá ho, ki main to tujh se kuchh
kahúngá.
2 Jab us ne mujhe yún kahá, Rúh
mujh men dáḳhil húí, aur mujhe pán-
won par khaṛá kiyá; tab main ne us
kí suní jo mujh se báten kartá thá.
3 So us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, main tujhe baní Isráel, un
bágí gurohon ke pás, jo mujh se phir
gayí hain, bhejtá hún: we aur un ke
bápdáde áj ke din tak mujh se bagáwat
karte hain.
4 Kyúnki we be-hayá laṛke hain
aur saḳht-dil, jin ke pás main tujh ko
bhejtá hún. Aur tú un se kah, ki Khu-
dáwand Yahowáh yún farmátá hai.
5 So we ḳhwáh sunen yá sunne se
inkár karen, (ki we to sarkash ḳhándán
hain,) tad bhí itná to hogá, ki we
jánenge ki ek nabí un men rahá.
6 ¶ Aur tú, ai ádamzád, un se
hirásán mat ho, na un kí báton se
ḍar, harchand sadá-guláb aur ḳhár
tere sáth hain, aur bichchhúon ke bích
men tú rahtá hai; un kí báton se
tarsán mat ho, aur un ke chihron se
mat ghabrá, go ki we bágí ḳhándán
hain.
7 So tú merí báten un se kah,
ḳhwáh we sunen ḳhwáh sunne ke
liye máil na hon, ki we niháyat bágí
hain.
8 Par tú, ai ádamzád, tú merá
kalám, jo tujh se kahtá, sun; tú us
sarkash ḳhándán kí mánind sarkashí
mat kar: apná munh khol, aur jo
kuchh main tujhe detá hún, khá le.
9 ¶ Aur main ne nigáh kí, to dekho,
ek háth merí taraf baṛháyá húá hai,
aur dekho, us men kitáb ká túmár
hai;
10 Aur us ne use kholke mere
sámhne rakh diyá; us men báhar
bhítar likhá húá thá: aur us par yih
qalamband thá, Nauha, aur mátam,
aur wáwailá.

III BA'B.

PHIR us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, jo kuchh tú ne páyá,
so khá; is túmár ko nigal já, aur jáke
ahl i Isráel ko kah.
2 Tab main ne munh kholá, aur us
ne wuh túmár mujhe khiláyá.
3 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, aisá kar, ki terá peṭ is túmár
ko, jo main tujhe detá hún, kháwe,
aur tú us se apní antṛíán bhar de.
Tab main ne kháyá, aur wuh mere
munh men shahd kí mánind míṭhá
thá.
4 ¶ Phir us ne mujhe kahá, ki Ab
to, ai ádamzád, tú ahl i Isráel pás já,
aur merí báten unhen kah.
5 Kyúnki tú aisí guroh men, jo
gahre lab kí aur bhárí zubán kí hai,
nahín bhejá játá hai, balki ahl i Isráel
ke darmiyán;
6 Aur na ki bahut sí qaumon ke
pás jin ke lab gahre hain, aur un kí
zubán bhárí hai, ki un kí bát tú sa-
majh nahín saktá: yaqínan agar main
tujhe un ke pás bhejtá, we terí sunte.
7 Lekin ahl i Isráel terí bát na
sunenge; kyúnki we merí taraf kán
lagáne ko nahín cháhte: kyúnki sáre
ahl i Isráel be-hayáí kí peshání rakhte
aur sang-dil hain.
8 Dekh, main ne un ke chihron ke
muqábil tere munh ko durusht kiyá
hai, aur terí peshání ko un kí peshání
ke muqábil saḳht kiyá hai.
9 Dekh, main ne terí peshání ke

híre kí mánind, chaqmaq ke patthar
se bhí ziyáda, kaṛá kiyá hai: un se
mat ḍar, aur un ke chihron̲ ke bá'is
mat ghabrá, ki we bágí k̤hándán hain̲.
10 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, merí sárí báton̲ ko, jo main̲
tujhe kahún̲gá, apne dil se qabúl kar,
aur apne kánon̲ se sun.
11 Ab uṭh, asíron̲ pás, ya'ne, apní
qaum ke logon̲ pás já, aur un se báten̲
kar, aur unhen̲ kah, K̤hudáwand
Yahowáh yún̲ farmátá hai, k̤hwáh
we sunen̲, k̤hwáh we na sunen̲.
12 Aur Rúh ne mujhe uṭhá liyá,
aur main̲ ne apne píchhe ek baṛí
khaṛak kí áwáz suní, jo kahtí thí, ki
K̤hudáwand ká jalál jo us ke makán
se namúd húá mubárak.
13 Aur jándáron̲ ke paron̲ kí áwáz,
ki un men̲ ek ek dúsre se lagá, aur
un ke muqábil pahiyon̲ kí áwáz, aur
ek baṛe dhaṛáke kí áwáz mere sunne
men̲ áí.
14 Aur Rúh mujhe uṭháke le gayí:
so main̲ talk̤h-dil hoke aur rúh men̲
josh kháke rawána húá, ki K̤hudá-
wand ká háth mujh par gálib ho rahá.
15 ¶ Aur main̲ Tall i Abíb men̲
asíron̲ ke pás, jo Kibár kí nadí ke
kináre par rahte the, pahunchá, aur
main̲ ne unhen̲ wahán̲ baiṭhe húe
dekhá, aur un men̲ sát din tak ghab-
ráyá húá baiṭhá rahá.
16 Aur sát dinon̲ ke ba'd yún̲ húá,
ki K̤hudáwand ká kalám mujh ko
pahunchá, aur wuh bolá,
17 Ai ádamzád, main̲ ne tujhe ahl
i Isráel ká nigahbán muqarrar kiyá;
so tú mere mun̲h ká kalám sun, aur
merí taraf se unhen̲ jatá.
18 Jab main̲ sharír se kahún̲, ki
Tú yaqínan maregá, aur tú use na
chitáwe, aur sharír se na kahe, ki wuh
apní bad-ráhí se k̤habardár ho, tá ki
wuh us se phirke apní ján bacháwe,
to wuh sharír apní sharárat men̲
maregá; par main̲ us ke k̤hún kí báz-
purs tujh se karún̲gá.
19 Lekin agar tú ne sharír ko
jatáyá hai, aur wuh apní sharárat aur
apní burí ráh se na phirá hai, to wuh
apní badkárí men̲ maregá; par tú ne
apní ján ko bacháyá hai.
20 Aur agar rástbáz apní rástbázíán̲
chhoṛ dewe, aur gunáh kare, aur main̲
us ke áge ṭhokar khilánewálá patthar
rakhún̲, wuh mar jáegá: is liye ki tú
ne use nahín̲ jatáyá, to wuh apne
gunáh men̲ maregá, aur us kí sadáqat
ká kám jo us ne kiyá yád na kiyá
jáegá; par main̲ us ke k̤hún kí báz-
purs tujh se karún̲gá.
21 Lekin agar tú us rástbáz ko
chitá dewe ki gunáh na kare, aur wuh
gunáh na kartá ho, to wuh jíegá, is
liye ki nasíhat-pazír húá hai, aur tú
ne apní ján ko bacháyá hai.
22 ¶ Aur wahán̲ K̤hudáwand ká
háth mujh par thá, aur us ne mujhe
kahá, ki Uṭh, wádí men̲ nikal já, aur
wahán̲ main̲ tujh se báten̲ karún̲gá.
23 Tab main̲ uṭhke wádí men̲ gayá,
aur kyá dekhtá hún̲, ki K̤hudáwand
ká jalál, us shaukat kí mánind jo main̲
ne Kibár kí nadí ke kináre par dekhí
thí, khaṛá hai; aur main̲ mun̲h ke
bhal girá.
24 Tab Rúh mujh men̲ dák̤hil húí,
aur us ne mujhe pán̲won̲ par khaṛá
kiyá, aur mujh se báten̲ karke kahá,
ki Apne ghar já, aur darwáza band
karke chhip rah.
25 Aur, ai ádamzád, dekh, we tujh
par bandhan ḍálenge, aur un se tujhe
bándhenge, so tú un ke darmiyán phir
báhar na jáegá.
26 Aur main̲ aisá karún̲gá ki terí
jíbh tere tálú se lag jáegí, ki tú gún̲gá
rah jáe, aur tú un ke liye nasíhatgo
na hogá, kyún̲ki we bagí k̤hándán hain̲.
27 Par jab main̲ tujh se báten̲ kar-
ún̲, main̲ terá mun̲h kholún̲gá, tab tú
un se kahegá, ki K̤hudáwand Yaho-
wáh yún̲ farmátá hai; Jo suntá hai,
so sune, aur jo sunne se báz rahtá, so
báz rahe, kyún̲ki we bagí k̤hándán hain̲.

IV BA'B.

AUR, ai ádamzád, tú ek khaprá
uṭhá le, aur apne áge rakh de,
aur us par ek shahr, háṉ, Yarúsalam
hí kí taswír khíṉch:
2 Aur us ká muhásara kar, aur us
ke muqábil burj baná, aur us ke
sámhne ek damdama bándh, aur us ke
gird khaime khaṛá kar, aur us ke
ghere meṉ manjaníq lagá.
3 Phir apne liye lohe ká ek tawá
le, aur apne aur shahr ke darmiyán
use nasb kar, ki wuh lohe kí díwár
ṭhahre; aur tú apná muṉh us ke mu-
qábil kar, aur wuh ghere jáne kí hálat
meṉ ho, aur tú us ká ghernewálá hogá.
Yih ahl i Isráel ke liye nishán hai.
4 Phir tú apní bá,íṉ karwaṭ leṭ rah,
aur ahl i Isráel kí badkárí us par rakh
de; jitne dinoṉ tak tú leṭá rahegá, tú
un kí badkárí ká hámil rahegá.
5 Par maiṉ ne un kí badkárí ke
barasoṉ ko, un dinoṉ ke shumár ke
mutábiq jo tín sau nauwe din haiṉ,
tujh par rakhá: so tú ahl i Isráel ká
gunáh uṭhá legá.
6 Aur jab tú unheṉ púrá kar chu-
ke, phir apní dahní karwaṭ leṭ rah,
aur chálís din tak ahl i Yahúdáh kí
badkárí ká hámil ho; maiṉ ne tere
liye ek ek sál ke badle ek ek din mu-
qarrar kiyá.
7 Phir Yarúsalam kí taraf, jis ká
muhásara ho rahá, apná muṉh kar,
aur apná bázú nangá kar, aur us ke
barkhiláf nubúwat kar.
8 Aur dekh, maiṉ tujh par bandhan
ḍálúṉgá, ki tú karwaṭ se karwaṭ par
na phire, jab tak apne muhásare ke
dinoṉ ko púrá na kare.
9 ¶ Aur tú apne liye gehúṉ, aur
jau, aur báqilá, aur masúr, aur chená,
aur bájrá le, aur unheṉ ek hí bartan
meṉ rakh, aur un kí itní roṭíáṉ paká
ki jitne dinoṉ tak tú karwaṭ leṭá rahe:
tú tín sau nauwe din tak unheṉ kháyá
kar.
10 Aur terá kháná ki tú kháegá, so
ek ek din ke liye bís bís siql ko wazn
karke khá; tú waqt ba waqt use
kháyá kar.
11 Tú pání bhí andáza se, ek hín
ká chhaṭhwáṉ hissa, píegá; tú waqt
ba waqt use piyá kar.
12 Aur tú jau ke phulke kháyá
karegá, aur tú un kí ánkhoṉ ke sámh-
ne insán kí gúh se unheṉ pakáegá.
13 Aur KHUDÁWAND ne kahá, ki Is
hí tarah se baní Isráel apní nápák
roṭíoṉ ko un qaumoṉ ke darmiyán,
jaháṉ maiṉ unheṉ áwára karúṉgá,
kháyá kareṉge.
14 Tab maiṉ ne kahá, ki Háe,
Khudáwand YAHOWÁH, dekh, merí ján
kabhí nápák nahíṉ húí, aur apní
jawání se ab tak koí murdár chíz, jo
áp se mar jáe yá pháṛí jáwe, maiṉ ne
hargiz nahíṉ kháí, aur harám gosht
mere muṉh meṉ kabhí nahíṉ áyá.
15 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh,
maiṉ insán kí gúh ke 'iwaz tujhe gobar
detá húṉ, so tú apní roṭí us se paká.
16 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, dekh, maiṉ Yarúsalam meṉ
roṭí kí ṭek toṛ ḍálúṉgá, aur we roṭí
taulke fikrmandí se kháeṉge, aur pání
mápke hairat se píeṉge;
17 Tá ki we roṭí pání ke muhtáj
howeṉ, aur báham sarásíma howeṉ,
aur apní badkárí ke sabab se mar ra-
heṉ.

V BA'B.

AI ádamzád, tú ek tez chhurí le,
háṉ, hajjám ká ustura tujh se
liyá jáe, aur us se apná sir aur apní
ḍáṛhí muṉḍá; aur tarázú le aur báloṉ
ko taulke bánṭ de.
2 Tab tú shahr ke bích meṉ un ká
tísrá hissa leke ág ke darmiyán pheṉk
de, jis waqt muhásare ke din púre
howeṉ; aur tísrá hissa leke chhurí se
idhar udhar már; aur tísrá hissa hawá
meṉ uṛá; aur maiṉ talwár khíṉchke un
ká píchhá karúṉgá.
3 Aur un meṉ se thoṛe bál giṉke
le, aur unheṉ apne dáman meṉ bándh.

4 Phir in men se kaí ek le, aur un-
hen ág ke bích men dál, aur ág se
unhen jalá; ki us men se ek ág nik-
legí, jo Isráel ke sáre gharáne par
paregí.
5 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai: Yihí Yarúsalam hai; main
ne use qaumon aur mamlukaton ke
darmiyán, jo us ke áspás hain, rakhá
hai.
6 Lekin us ne merí 'adálaton ko
sharárat karke qaumon kí banisbat
ziyáda tál diyá, aur merí sharí'aton ko
áspás kí mamlukaton kí banisbat zi-
yáda 'udúl kiyá; ki unhon ne merí
'adálaton ko haqír jáná, aur merí
sharí'aton par 'amal nahín kiyá.
7 So Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai: Azbaski tum ne un qaum-
on kí nisbat se jo tumháre gird o pesh
hain ziyáda bagáwat kí, aur merí sha-
rí'aton par na chale, aur merí 'adálaton
par 'amal nahín kiye, magar un guroh-
on kí 'adálaton ko jo tumháre áspás
hain hifz kiyá;
8 So Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, ki Dekh, main, hán, main
hí terá mukhálif hún, aur tere darmi-
yán sab qaumon kí ánkhon ke sámhne
tujhe sazá dúngá.
9 Aur main tere sáre nafratí kámon
ke sabab tujh men wuhí karúngá, jo
main ne hargiz nahín kiyá hai, aur jo
main phir kabhí na karúngá.
10 So tere darmiyán báp beton ko
kháenge, aur bete apne bápon ko khá-
enge: aur main tujh se badlá lúngá,
aur tere sáre báqí logon ko har ek
hawá par parágauda karúngá.
11 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí
qasam, ki is sabab se ki tú ne apní
sárí makrúh chízon aur nafratí kámon
se mere maqdis ko nápák kiyá hai, is
liye main bhí tujhe ghatá dálúngá,
merí ánkhen ri'áyat na karengí, main
hargiz rahm na karúngá.
12 ¶ Terá tísrá hissa wabá se mar
jáegá, aur kál se tere bích men halák
ho jáegá; aur tísrá hissa talwár se terí
cháron taraf márá paregá; aur tísrá
hissa main har ek hawá par parágauda
karúngá, aur talwár khínchke un ke
píchhe parúngá.
13 Merá qahr yún anjám tak pa-
hunchegá, aur main apná gazab un
par názil karúngá, aur apná jí un se
thandá karúngá. Aur jab main un
par apná qahr anjám tak pahuncháún,
tab we jánenge ki mujh KHUDÁWAND
ne apní gairat se yih sab kuchh kahá
thá.
14 Is ke siwá, main tujh ko un
qaumon ke darmiyán jo tere áspás hain,
aur un sab kí nigáhon men, jo udhar
se guzar karenge, ek kharába aur mau-
rid i malámat karúngá.
15 So wuh já e malámat, aur já e
ihánat, maqám i 'ibrat aur já e hairat
un qaumon ke darmiyán, jo us ke
áspás hain, hogí, jab ki main gussa o
gazab aur tund malámaton se tere
darmiyán 'adálat karúngá. Main hí
KHUDÁWAND ne yih farmáyá hai:
16 Jab main kál ke bure tír, jo un
kí halákat ke liye hain, un kí taraf
rawána karúngá, jin ko main tumháre
halák karne ke liye chaláúngá, aur
main tum men mahangí ziyáda karún-
gá, aur tumhárí rotí kí tek tor dá-
lúngá:
17 Aur main tum men kál aur bure
darinde bhejúngá, aur we tujhe lá-
walad karenge; aur marí aur khún-
rezí tere darmiyán guzregí; aur main
talwár tujh par láúngá. Main hí KHU-
DÁWAND ne kahá hai.

VI BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujh
par názil húá, aur us ne kahá,
2 Ai ádamzád, Isráel ke paháron ke
muqábil apná munh kar, aur un ke
barkhiláf nubúwat kar,
3 Aur bol, ki Ai Isráel ke paháro,
Khudáwand YAHOWÁH ká kalám suno.
Khudáwand YAHOWÁH paháron ko,

aur tílon ko, aur nahron ko, aur wádíon ko, yún kahtá hai, ki Dekho, main, hán, main hí tum par talwár chaláúngá, aur tumháre únche makánon ko gárat karúngá.

4 Aur tumháre mazbah ujar jáenge, aur tumháre but tor dále jáenge; aur main tumháre maqtúlon ko tumhárí múraton ke áge dál dúngá.

5 Aur baní Isráel kí láshen un ke buton ke áge phenk dúngá; aur main tumhárí haddíon ko tumhárí qurbángáhon ke gird á gird bikhráúngá.

6 Tumhárí búd o básh ke sáre makánon men shahr wírán howenge, aur únche makán ujáre jáenge, ki tumháre mazbah kharáb kiye jáen, aur wírán howen, aur tumháre but tore jáen, aur na rahen, aur tumhárí múraten kát dálí jáen, aur tumhárí dastkáríán nábúd ho jáwen.

7 Aur maqtúl tumháre darmiyán girenge, aur tum jánoge ki main KHUDÁWAND hún.

8 ¶ Lekin main thore se chhor dúngá, tá ki tumháre chand log hon jo ummaton ke darmiyán talwár se bach niklenge, jis waqt mamlukaton men tum parágandá ho jáoge.

9 Aur we jo tum men se bach rahenge un qaumon ke darmiyán, jahán jahán we asír hoke jáenge, mujh ko yád karenge, jab main un ke zinákár dilon ko, jo mujh se dúr húe, aur un kí zinákár ánkhon ko jo buton kí pairauí men húín, shikasta karúngá; aur we áp apní sárí badkáríon ke sabab, jo unhon ne apne sáre ghinaune shuglon men kín, apne se apní nazar men nafrat kháwenge.

10 Tab we jánenge, ki main KHUDÁWAND hún; main ne jo kahá ki un par yih burái láúngá, so 'abas na kahá.

11 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Háth se thaperá már, aur pánw se pít, aur kah, ki Ahl i Isráel ke sáre ghinaune kámon par afsos! ki we talwár se, aur kál se, aur marí se girenge.

12 Wuh jo dúr hai, so marí se maregá, aur wuh jo nazdík hai, to talwár se giregá, aur wuh jo báqí rahe, aur gherá jáwe, so kál se maregá: aur main un par apne qahr ko yún anjám tak pahuncháúngá.

13 Aur jab un ke maqtúl har únche tíle par, aur paháron kí sárí chotíon par, aur har ek hare darakht tale, aur har ek ghane balút ke níche, har jagah jahán we apne sáre buton ke liye khushbúí jaláte the, un kí múraton ke pás un kí qurbángáhon kí cháron taraf pare húe honge, tab we pahchánenge ki KHUDÁWAND main hún.

14 Aur main un par apná háth chaláúngá, aur main un kí sarzamín ko, un kí búd o básh ke sab makánon men, Diblah ke bayábán se ziyáda wírán aur sunsán karúngá: tab we pahchánenge ki main KHUDÁWAND hún.

VII BÁB.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe áyá, aur us ne kahá,

2 Ai ádamzád, Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Isráel kí sarzamín ká ákhir húá, us sarzamín ke cháron konon par ákhir án pahunchá hai.

3 Ab terí ajal áí, aur main apná gazab tujh par názil karúngá, aur terí rawishon ke mutábiq terí 'adálat karúngá, aur tujhe un sáre ghinaune kámon ká badlá, jo tú ne kiye hain, tujh par lád dúngá.

4 Merí ánkh terí ri'áyat na karegí, aur main tujh par rahm na karúngá, balki main terí rawishon ká badlá tujhe dúngá, aur tere ghinaune kámon ke anjám tere darmiyán honge, tá ki tum jáno ki main KHUDÁWAND hún.

5 Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, Ek balá, iklí balá, dekh, wuh átí hai.

6 Ákhir áyá, ákhir áyá hai, wuh tujh par barpá húá hai: dekh, wuh á pahunchá.

7 Ai tú, jo zamín par bastá hai, inqiláb tujh tak áyá hai; waqt á pahunchá, hangáma ká din muttasil húá, aur na ki paháron par khushí kí lalkár.

8 Ab se thorí der men main apná qahr tujh par undelúngá, aur apná gazab jo tujh par hai anjám tak pahuncháúngá, aur terí rawishon ke mutábiq terí 'adálat karúngá, aur tere sáre ghinaune kámon ká badlá tujhe dúngá.

9 Merí ánkh ri'áyat na karegí, aur main hargiz rahm na karúngá: jaisí ki terí ráhen hain, waisá badlá tujhe dúngá, aur tere ghinaune kámon ke anjám tere darmiyán honge; aur tum jánoge ki main márnewálá KHUDÁWAND hún.

10 Dekh, wuh din, dekh, wuh án pahunchá hai: tujh tak inqiláb áyá, 'asá men kalíán lagín, gurúr men konpal phúte.

11 Sitamgarí niklí, jo sharárat ke liye chharí ho: koí un men se na rahegá, un ke amboh men se koí nahín, aur na un ke mál men se kuchh; aur un par mátam kiyá na jáegá.

12 Waqt áyá, din pahunchá: kharídnewálá khush na ho, na bechnewálá udás; kyúnki un ke sáre amboh par gazab názil hogá.

13 Kyúnki bechnewálá us tak jo bechá gayá phir na pahunchegá, agarchi hanoz we zindon ke darmiyán howen; kyúnki royá un kí sárí jamá'at kí bábat hai; ek bhí na lautegá, aur na koí jo apní badkárí se apní ján ko qiyám bakhshegá.

14 Turhí phúnko; sab taiyár ho jáwen; lekin koí jang men nahín játá hai; kyúnki merá qahr un kí sárí bhír par hai.

15 Talwár báhar, aur marí aur kál bhítar hain: wuh jo khet men hai, talwár se márá paregá, aur wuh jo shahr men hai, kál aur marí use nigal jáenge.

16 ¶ Par un men se we jo bach niklenge, bach niklenge, aur wádíon ke kabútaron kí mánind paháron par rahenge, aur sab ke sab nála karenge, har ek apní badkárí ke liye.

17 Sáre háth dhíle honge, aur sáre ghutne pání hoke bah jáenge.

18 We ṭát se kamar kasenge, aur haul unhen dhámpegá; aur sabhon ke munh par sharm hogí, aur un sabhon ke siron par chandlápan.

19 We apní chándí sarakon men phenk denge, aur un ká soná nafratí chíz kí mánind hogá: KHUDÁWAND ke qahr ke din men un ká soná chándí unhen na bachá sakegá; we apne jí ko ser na karenge, na apne peṭ bharenge: kyúnki unhon ne us hí se ṭhokar khákar badkárí kí thí.

20 ¶ Aur un ká khushnumá zewar jo hai, so shaukat ke liye rakhá gayá, par unhon ne apní nafratí múraten aur makrúh súraten us men nasb kiyán; is liye main ne use un ke liye harám chíz kí mánind kar diyá.

21 Aur main use ganímat ke liye pardesíon ke háth men, aur lúṭ ke liye zamín ke gáratgaron ke háth men, somp dúngá, aur we use nápák karenge.

22 Aur main apná munh un se pherúngá, tá ki we merí haram-sará ko nápák karen: us men gáratgar áwenge, aur use nápák karenge.

23 ¶ Berí baná: kyúnki mulk khúnrezí ke gunáhon se bharpúr hai, aur shahr zulm se bhará hai.

24 Main gair-qaumon men se un ko jo bure se bure hain le áúngá, aur we un ke gharon ke málik honge, aur main zabardaston ká ghamand miṭáúngá, aur we un ke maqdison ko nápák karenge.

25 Halákat átí hai, aur we salámatí ko dhúndhte phirenge, par wuh mutlaq na milegí.

26 Balá par balá áwegí, aur afwáh par afwáh hogí: tab we nabí kí royá kí talásh karen̲ge: par sharí'at káhin se, aur maslahat buzurgon̲ se, játí rahegí.

27 Bádsháh mátam karegá, aur sardár hairání ká libás pahinegá, aur ra'áiyat ke háth kámpen̲ge: main̲ un kí rawishon̲ ke muwáfiq un se sulúk karún̲gá, aur jis tarah se unhon̲ ne fatwá diyá, us tarah main̲ un par fatwá dún̲gá, tá ki we jánen̲ ki Ḳhudáwand main̲ hún̲.

VIII BA'B.

AUR chhaṭhwen̲ baras ke chhaṭhwen̲ mahíne kí pánchwín̲ táríḳh men̲ aisá húá, ki main̲ apne ghar men̲ baiṭhá thá, aur Yahúdáh ke masháiḳh mere áge baiṭhe the, ki Ḳhudáwand Yahowáh ká háth mujh par wahán̲ paṛá.

2 Tab main̲ ne nigáh kí, aur kyá dekhtá hún̲, ki ek súrat, ág kí mánind, nazar átí hai: us kí kamar se jo ma'lúm húí níche tak ág, aur us kí kamar se úpar tak jalwa i núr záhir húá, jis ká rang saiqal kiye húe pítal ká sá thá.

3 Aur us ne ek háth kí sí súrat nikálí, aur mere sir ke ek kákul ko pakaṛke mujhe khín̲chá; aur Rúh ne mujhe ásmán aur zamín ke darmiyán buland kiyá, aur mujhe Ḳhudá kí royaton̲ men̲, Yarúsalam ke bích, uttar taraf ke bhítarí darwáze par, jahán̲ rashk kí múrat kí nisheman thí, jo rashk ko chiṛátí hai, le áí.

4 Aur kyá dekhtá hún̲, ki wahán̲ Isráel ke Ḳhudá ká jalál, us royá ke mutábiq jo main̲ ne us wádí men̲ dekhí thí, maujúd hai.

5 ¶ Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apní ánkhen̲ to uttar kí taraf uṭhá. So main̲ ne uttar kí taraf ánkhen̲ uṭháín̲, aur kyá dekhtá hún̲, ki uttar kí taraf, mazbah ke darwáze par, rashk kí wuhí múrat madḳhal men̲ hai.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú un ke kám dekhtá hai? yih baṛí gandagíán̲ hain̲, jo ahl i Isráel yahán̲ karte hain̲, tá ki main̲ apne maqdis ko chhoṛke us se dúr jáún̲: par tú ek aur bár phir, aur tú is se ziyáda gandagíán̲ dekhegá.

7 ¶ Tab wuh mujhe sahn ke darwáze par láyá; aur main̲ ne nazar kí, aur kyá dekhtá hún̲, ki díwár men̲ ek chhed hai.

8 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, díwár to khod: so main̲ ne díwár ko khodá, aur ek darwáza dekhá.

9 Phir us ne mujhe kahá, ki Bhítar já, aur jo jo nafratí kám we yahán̲ karte hain̲, unhen̲ dekh.

10 Tab main̲ ne andar jáke dekhá; aur kyá dekhtá hún̲, ki har nau' ke kíṛon̲ kí jo rengte phirte hain̲, aur karíh jánwaron̲ kí sab súraten̲, aur ahl i Isráel kí sab múraten̲, girdágird díwár par munaqqash hain̲.

11 Aur ahl i Isráel ke buzurgon̲ men̲ se sattar shaḳhs un ke áge khaṛe hain̲, aur Yazaniyáh bin Sáfan un ke bíchon̲ bích khaṛá hai, aur har mard ke háth men̲ ek ek 'údsoz thá, aur baḳhúr ká ek bhárí bádal uṭh rahá hai.

12 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú ne dekhá hai, jo ahl i Isráel ke buzurg andhere men̲, har shaḳhs apne munaqqash káshánon̲ men̲, kyá karte hain̲? kyún̲ki we kahte hain̲, ki Ḳhudáwand hamen̲ nahín̲ dekhtá hai; Ḳhudáwand ne zamín ko chhoṛ diyá hai.

13 ¶ Aur us ne mujhe yih bhí kahá, ki Tú ek aur bár phir, aur in se ziyáda makrúh kám, jo we karte hain̲, dekhegá.

14 Tab wuh mujhe Ḳhudáwand ke ghar ke uttar ástáne ke darwáze par láyá, aur kyá dekhtá hún̲, ki wahán̲ 'auraten̲ baiṭhí húí Tammúz par nauha kartíán̲ thín̲.

15 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai

ádamzád, kyá tú ne yih dekhá hai? tú ek aur bár phir, aur tú aisí nafratí chízen̲ dekhegá jo in se bhí badtar hain̲.

16 Aur wuh mujhe Ḳhudáwand ke ghar ke andarúní sahn ke bhítar le gayá, aur kyá dekhtá hún̲, ki Ḳhudáwand ke ghar ke darwáze par, dahlíz aur mazbah ke darmiyán, pachís ek shak̲h̲s hain̲ jin kí píṭh Ḳhudáwand kí haikal kí taraf hain̲, aur un ke mun̲h púrab kí jánib hain̲, aur púrab kí jánib áftáb kí parastish karte hain̲.

17 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú ne yih dekhá hai? Kyá ahl i Yahúdáh ke nazdík yih chhoṭí bát hai, ki we yih ghinaune kám karen̲, jo yahán̲ karte hain̲, ki unhon̲ ne to mulk ko andher se bhar diyá hai, aur phirke mujhe gussa diláyá hai: aur dekh, we apní nák ḍálí se lagáte hain̲.

18 Lekin main̲ bhí qahr se badsulúkí karún̲gá: merí ánkh ri'áyat na karegí, aur main̲ hargiz rahm na karún̲gá: aur agarchi we chillá chilláke apne nále kí sadá mere kánon̲ tak pahunchá den̲, tau bhí main̲ un kí na sunún̲gá.

IX BA'B.

AUR us ne buland áwáz se pukárke mere kánon̲ men̲ kahá, ki Unhen̲, jo shahr ke muntazim hain̲, nazdík bulá, har ek shak̲h̲s apná hathyár ján márne ká apne háth men̲ le áwe.

2 Aur dekho, chha mard úpar ke darwáze kí ráh se, jo uttar taraf ká muqábil hai, chale áe, aur har ek mard ke háth men̲ us ká k̲h̲únrez hathyár thá, aur un ke darmiyán ek ádmí kattání libás pahine thá, aur us kí kamar par likhne kí dawát thí: so we andar gaye, aur pítal ke mazbah ke pás khaṛe húe.

3 Aur Isráel ke Ḳhudá ká jalál Karúbí par se, jis par wuh thá, uṭhke ghar ke ástáne par gayá. Aur us ne us mard ko, jo kattání libás pahine thá, aur jis ke pás likhne kí dawát thí, pukárá;

4 Aur Ḳhudáwand ne use kahá, ki Shahr ke darmiyán se, hán̲, Yarúsalam ke bích se guzar kar, aur un logon̲ kí peshání par, jo un sáre nafratí kámon̲ ke sabab se, jo us ke darmiyán kiye játe hain̲, áhen̲ márte aur rote hain̲, nishán kar de.

5 ¶ Aur us ne un logon̲ se mujhe sunáke kahá, ki Tum log us ke píchhe píchhe shahr men̲ wárpár jáo, aur máro; tumhárí ánkhen̲ ri'áyat na karen̲, aur tum rahm na karo.

6 Tum búṛhon̲, aur jawánon̲, aur chhokríon̲, aur nannhe bachchon̲, aur 'auraton̲ ko, ek lak̲h̲t már ḍálo; lekin jin par nishán hai, un men̲ se kisí ke pás na jáo: aur mere maqdis se shurú' karo. Tab unhon̲ ne un puráne logon̲ se jo haikal ke áge the, shurú' kiyá.

7 Aur us ne unhen̲ kahá, ki Ghar ko nápák karo, aur maqtúlon̲ se sahnon̲ ko bhar do: chalo, báhar niklo. So we nikal gaye, aur shahr men̲ qatl karne lage.

8 ¶ Aur jab we unhen̲ qatl kar rahe, aur main̲ bach rahá thá, to yún̲ húá, ki main̲ mun̲h ke bhal girá, aur chilláke kahá, ki Háe, Ḳhudáwand Yahowáh! kyá tú apná qahr Yarúsalam par názil karke Isráel ke sab báqí logon̲ ko halák karegá?

9 Tab us ne mujhe kahá, ki Isráel aur Yahúdáh ke k̲h̲ándán kí badkárí niháyat 'azím hai, ki sarzamín k̲h̲ún se bharí hai, aur shahr be-insáfí se bhará hai; kyún̲ki we kahte hain̲, ki Ḳhudáwand ne zamín ko tark kiyá hai, aur Ḳhudáwand nahín̲ dekhtá.

10 So main̲ jo hún̲, merí ánkh ri'áyat na karegí, aur main̲ hargiz rahm na karún̲gá; main̲ un kí chál chalan ká badlá un ke siron̲ par ḍálún̲gá.

11 Aur, dekho, ki wuh ádmí jo kattání libás pahine, aur jis ke pás likhne kí dawát thí, jawáb deke bolá,

ki Jaisá tú ne mujhe hukm diyá, main
ne kiyá.

X BAB.

TAB main ne nigáh kí, aur kyá
dekhtá hún, ki us fazá par jo
Karúbíon ke sir ke úpar thá, ek chíz
aisí dikhái dí jaisá nílam ká patthar
hotá hai aur us kí súrat takht kí sí
thí.
2 Aur us ne us ádmí ko, jo kattání
libás pahine thá, farmáyá aur kahá,
ki Un pahiyon ke andar já jo Karúbí
ke tale hain, aur ág ke angáre, jo
Karúbíon ke darmiyán hain, mutthí
bharke uthá, aur shahr ke úpar bikher
de. Aur wuh gayá, aur main dekhtá
thá.
3 Jab wuh shakhs andar gayá, tab
Karúbí ghar kí dahní taraf khare
húe; aur andarúní sahn bádal se bhar
gayá.
4 Tab KHUDÁWAND ká jalál Karúbí
par se uth gayá, aur ghar ke ástáne
par áyá; aur ghar bádal se bhar gayá,
aur sahn KHUDÁWAND ke jalál kí cha-
mak se ma'múr húá.
5 Aur Karúbíon ke paron kí sadá
báhar ke sahn tak pahunchke Khudá
e Qádir i mutlaq kí áwáz kí sí us ke
farmáte waqt suní játí thí.
6 Aur yún húá ki jab us ne us
shakhs ko, jo kattání libás orhe thá,
hukm kiyá, aur kahá, ki wuh pahiye
ke andar se aur Karúbíon ke bích se
ág le, tab wuh andar gayá aur pahiye
ke pás khará húá.
7 Aur ek Karúbí ne Karúbíon men
se apná háth us átash kí taraf, jo
Karúbíon ke darmiyán thí, barháyá,
aur ág leke us shakhs ke háthon par,
jo kattání libás pahine thá, rakhí; us
ne le lí, aur báhar niklá.
8 ¶ Aur Karúbíon ke darmiyán, un
ke paron ke níche, insán ke háth ká
sá daul nazar áyá
9 Phir jo main ne nigáh kí, to kyá
dekhtá hún, ki chár pahiye Karúbíon
ke ás pás hain, ek Karúbí ke pás ek
pahiyá, aur dúsre Karúbí ke pás dúsrá
pahiyá, maujúd thá; aur un pahiyon
ká jalwa dekhne men zabarjad ká sá
thá.
10 Aur un kí shaklen jo thín, so we
cháron ek tarah kí thín, jaise pahiyá
pahiye ke andar ho.
11 Jab we chalte the, we apní chár-
on taraf par chalte the, we chalte húe
phirte na the; jidhar sir dekhtá thá,
udhar we us ke píchhe píchhe játe the:
chalte húe we phirte na the;
12 Hán, un ke sáre badan, aur píth,
aur háth, aur par; aur un pahiyon men
girdágird ánkhen thín, un cháron men
un ke pahiye the.
13 Yih pahiye jo the, so main ne
suná ki unhen kisí ne pukárá aur kahá,
Ai pahiye.
14 Aur har ek ke chár munh the;
pahle ká munh Karúbí ká munh, aur
dúsre ká munh insán ká munh, aur
tísre ká munh sher i babar ká munh,
aur chauthe ká munh 'uqáb ká munh.
15 Aur Karúbí únche kiye gaye.
Yih wuh jándár thá, jo main ne Kibár
kí nadí ke pás dekhá thá.
16 Aur jab Karúbí chalte the, pa-
hiye bhí un ke sáth sáth chalte the;
aur jab Karúbíon ne apne pankh
buland kiye, tá ki zamín se úpar
charhen, to we pahiye un ke pás se
judá na húe.
17 Jab we thaharte the, ye thaharte
the; aur jab we buland hote the, ye un
ke sáth buland kiye játe the; kyúnki
jándár kí rúh un men thí.
18 Aur KHUDÁWAND ká jalál ghar
ke ástáne par se uth chalá, aur Karú-
bíon ke úpar thahar gayá.
19 Tab Karúbíon ne apne pankh
únche kiye, aur merí nazar ke sámh-
ne zamín se bulandí par charh gaye,
jis waqt we nikal gaye; aur pahiye
un ke sáth sáth the. Aur we KHUDÁ-
WAND ke ghar ke púrabí darwáze kí
dahlíz men khare húe; aur Isráel ke
Khudá ká jalál un ke úpar jalwagar thá.

20 Yih wuh jándár hai, jo main ne
Isráel ke Khudá ke níche Kibár kí
nadí ke kináre par dekhá thá ; aur mu-
jhe ma'lúm thá ki ye Karúbí hain.
21 Har ek ke chár munh the, aur har
ek ke chár pankh ; aur un ke pankhon
tale insán ká sá háth thá.
22 Aur un ke chihron kí súrat jo
thí, so we hí chihra the, jo main ne
Kibár kí nadí ke kináre par dekhe
the ; wuhí numáishen, aur wuhí ha-
qíqat. We sab ke sab sídhe áge hí ko
chale játe the.

XI BA'B.

AUR Rúh mujh ko uṭháke KHUDÁ-
WAND ke ghar ke púrabí darwáze
par, jis ká rukh púrab kí taraf hai, le
gayí, aur kyá dekhtá hún, ki us dar-
wáze kí dahlíz par pachís shakhs
hain ; aur main ne un ke darmiyán
Yazaniyáh bin 'Azúr, aur Falatiyáh
bin Bináyáh, logon ke sardáron ko,
dekhá.
2 Aur KHUDÁWAND ne mujhe kahá,
ki Ai ádamzád, yih we log hain jo is
shahr men badí ká mansúba bándhte
hain, aur burí mashwarat karte hain,
3 Ki we kahte hain, ki Wuh nazdík
nahín ; áo, ghar banáwen : wuh to
deg hai, aur ham gosht.
4 ¶ Is liye, tú un ká mukhálif
hoke un se nubúwat kar ; ai ádamzád,
nubúwat kar.
5 Aur KHUDÁWAND kí Rúh mujh
par parí, aur us ne mujhe kahá, ki
Yih kah : KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Ai ahl i Isráel, tum ne yún
yún kahá hai ; main tumháre dil ke
khiyálon men se jo tumháre dil men
uṭhte ek ek jántá hún.
6 Tum ne is shahr men bahuton ko
qatl kiyá, balki us kí sarakon ko
maqtúlon se bhar diyá hai.
7 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún kahtá hai, ki Tumháre maqtúl,
jin kí láshen tum ne shahr ke bích
dhar chhorí hain, yih wuhí gosht,
aur yih shahr wuhí deg hai ; par main
tum ko us ke bích men se báhar nikál-
úngá.
8 Tum talwár se ḍare ho ; aur Khu-
dáwand YAHOWÁH kahtá hai, ki Main
talwár tum par láúngá.
9 Aur main tumhen us ke bích
men se báhar nikálúngá, aur tumhen
pardesíon ke háthon men kar dúngá,
aur tum se badlá lúngá.
10 Tum talwár se máre paroge ;
Isráel kí sarhadd par main tumhárí
'adálat karúngá ; aur tum jánoge ki
main KHUDÁWAND hún.
11 Yih shahr tumhárá deg na hogá,
na tum us men ká gosht hoge, balki
main baní Isráel kí sarhadd par tum
se niyáo karúngá.
12 Aur tum jánoge ki main KHU-
DÁWAND hún, jis kí sharí'aton par tum
nahín chale, aur jis ke ahkám par
tum ne 'amal nahín kiyá, balki un
gair-qaumon ke ahkám par jo tumháre
áspás hain tum ne 'amal kiyá hai.
13 ¶ Aur jab main nubúwat kartá
thá, to yún húá, ki Falatiyáh bin
Bináyáh mar gayá. Tab main munh
ke bhal girá, aur buland áwáz se
chilláke kahá, ki Háe, Khudáwand
YAHOWÁH ! kyá tú baní Isráel ke
baqíya ko bilkull miṭá ḍálegá ?
14 Phir KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
15 Ki ai ádamzád, tere bháí, tere
bháí, tere qarábatí, aur sáre ahl i
Isráel, sab ke sab jo hain, we hí hain,
jin kí bábat Yarúsalam ke báshinde
kahte hain, ki KHUDÁWAND se dúr
alag raho ; yih sarzamín ham ko mí-
rás men dí gayí hai.
16 Is liye tú kah, ki Khudáwand
YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Harchand
main ne unhen qaumon ke darmiyán
dúr kar rakhá hai, aur unhen mulkon
men paráganda kiyá, lekin main un
ke liye thorí der tak, un mulkon men
jahán jahán main ne unhen paráganda
kiyá, ek maqdis húngá.
17 Is liye tú kah, ki Khudáwand

Yahowáh yún kahtá hai, ki Main
tumhen logon men se jam'a kar lúngá,
aur mulkon men se, jin men tum pará-
ganda húe, tumhen sameṭ lúngá, aur
Isráel ká mulk tumhen dúngá.
18 Aur we wahán áwenge, aur us
kí sárí nafratí aur karíh chízen us se
dúr kar denge.
19 Aur main unhen ek hí dil dúngá,
aur nayí rúh tumháre andar men
ḍálúngá, aur sangín dil un ke gosht
men se judá kar dúngá, aur unhen ek
goshtín dil 'ináyat karúngá:
20 Tá ki we mere haqqon par chal-
en, aur mere hukmon ko hifz karen,
aur un par 'amal karen; aur we mere
log honge, aur main un ká Ḳhudá
húngá.
21 Rahe we jin ká dil apní nafratí
aur karíh chízon kí marzí par un kí
pairauí men hai, so Ḳhudáwand
kahtá hai, ki Main un kí rawish ko
un ke sir par ḍálúngá.
22 ¶ Tab Karúbíon ne apne apne
pankh buland kiye, aur pahiye un ke
sáth sáth chale, aur Isráel ke Ḳhudá
ká jalál un ke úpar jalwagar thá.
23 Aur Ḳhudáwand ká jalál shahr
ke bích men se uṭh gayá, aur shahr kí
púrab taraf ke paháṛ par khaṛá húá.
24 ¶ Anjám i kár Rúh ne mujhe
uṭháyá, aur Ḳhudá kí Rúh ne royá
men mujhe phir Kasdíon ke mulk
men asíron pás pahunchá diyá. So
wuh royá, jo main ne dekhí, mujh se
úpar uṭh gayí.
25 Aur main ne asíron se Ḳhudá-
wand kí sárí báten kahín, jo us ne
mujh par záhir kí thín.

XII BA'B.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, tú ek sarkash
gharáne ke darmiyán rahtá hai, jin kí
ánkhen hain ki dekhen, par we nahín
dekhte, aur un ke kán hain ki sunen,
par we nahín sunte, kyúnki we bágí
ḳhándán hain.
3 Is liye, ai ádamzád, safar ká
asbáb taiyár kar, aur din ko un ke
dekhte hí apne makán se rawána ho:
tú un kí nazar ke sámhne apne makán
se dúsre makán ko já: mumkin hai
ki we sochen, harchand we bágí ḳhán-
dán hain.
4 Aur tú din men un kí ánkhon ke
sámhne apne asbáb ko báhar nikál,
jis tarah naql i makán ke liye asbáb
nikálte hain, aur shám ko un kí nazar
ke áge, un kí mánind jo asír hoke
nikal játe hain, nikal já.
5 Un kí ánkhon ke áge díwár ke
wárpár súráḳh kar, aur us ráh se as-
báb nikál.
6 Unhen dikháke tú use apne kán-
dhe par uṭhá, aur shám ko jab do waqt
milte hain, use nikál le já; tú apne
munh ko ḍhámp, tá ki terí nazar
zamín par na paṛe; kyúnki main ne
tujhe ahl i Isráel ke liye ek nishán
baná rakhá hai.
7 Chunánchi jaisá mujhe hukm húá
thá, waisá main ne kiyá: main ne
din ko apná asbáb, asíron ke asbáb kí
mánind, nikálá; aur shám ko main ne
apne háth se díwár sendhí; main ne
godhúlí ke waqt use nikálá, aur un kí
nazar ke áge kándhe par uṭhá liyá.
8 ¶ Aur subh ko Ḳhudáwand ká
kalám mujhe pahunchá, aur us ne
kahá,
9 Ki Ai ádamzád, kyá ahl i Isráel
ne, jo bágí ḳhándán hain, tujh se na-
hín kahá, ki Tú kyá kartá hai?
10 Un se kah, Ḳhudáwand Ya-
howáh yún farmátá hai, ki Yih il-
hámí paigám Yarúsalam ke sardár ke
liye, aur sáre ahl i Isráel ke liye jo un
ke darmiyán hain,
11 Kah, ki main tumháre liye
nishán hún; jaisá main ne kiyá,
waisá un se sulúk kiyá jáegá: we
jiláwatan honge, aur asírí men jáenge.
12 Aur jo un men sardár hai, so
shám ko andhere men uṭhke apne
kándhe par uṭháe húe nikal jáegá:

we díwár khodenge ki us ráh se nikál le jáwen; wuh apná munh ḍhámpegá, tá ki apní ánkhon se zamín ko na dekhe.

13 Aur main apná jál us par bichháúngá, ki wuh mere phande men phans jáe; aur main use Kasdíon ke mulk men Bábul ke bích láúngá; lekin wuh use na dekhegá, agarchi wahán maregá.

14 Aur main us ke áspás ke sáre himáyat-karnewálon ko, aur us ke sab golon ko, sárí atráf men parághanda karúngá, aur main talwár khínchke un ká píchhá karúngá.

15 Aur jab main unhen qaumon men parágandá karúngá, aur mamlukaton men unhen khindá dúngá, tab we jánenge, ki main Ḳhudáwand hún.

16 Lekin main un men se ba'zon ko jo shumár men thoṛe honge, talwár se, aur kál se, aur marí se, bachá rakhúngá, tá ki we qaumon ke darmiyán, jahán kahín áwen, apne sáre nafratí kámon ko bayán karen: aur we ma'lúm karenge, ki main Ḳhudáwand hún.

17 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

18 Ki Ai ádamzád, tú thartharáke apní roṭí khá, aur kámp kámpke aur soch sochke apná pání pí le,

19 Aur is mulk ke logon se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh, Yarúsalam, aur Isráel kí wiláyat ke báshindon ke haqq men yún kahtá hai, ki We fikrmandí se apní roṭí kháenge, aur hairání se apná pání píenge, tá ki us ko báshindon kí sitamgarí ke bá'is, us kí sarzamín, un sab chízon se, jin se wuh bharí hai, ḳhálí ko jáwe;

20 Aur wuh bastíán jo ábád hain ujáṛ ho jáengí, aur sarzamín wírán howegí; tá ki tum jáno, ki Ḳhudáwand main hún.

21 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

22 Ki Ai ádamzád, wuh kyá kaháwat hai, jo tum Isráel kí sarzamín kí bábat kahte ho, ki 'Arse men din bahut hote hain, aur sárí royá be-anjám hotí hai?

23 Is liye unhen kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, ki Main aisá karúngá, ki yih kaháwat mauqúf ho jáwe, aur we Isráel men yih phir kaháwat ke taur par na bolenge; balki tú unhen kah, ki Din nazdík áe, aur sárí royá ká anjám hotá hai.

24 Kyúnki áge ko ahl i Isráel ke darmiyán royá e bátil, aur ḳhushámad kí gaib-dání na hogí.

25 Kyúnki main Ḳhudáwand hún, main hí boltá hún: jo bát main kahúngá, so ho jáegí; us ke hone men derí na lagegí; balki Ḳhudáwand Yahowáh kahtá, ki Ai bágí ḳhándán, main tumháre dinon men kalám kahúngá, aur use púrá karúngá.

26 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

27 Ki Ai ádamzád, dekh, ahl i Isráel kahte hain, ki Jo royá men us ne dekhá hai, so bahut muddat men záhir hogá, aur wuh un zamánon kí ḳhabar detá jo bahut dúr hain;

28 Is liye unhen kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Áge ko mere sukhanon men se koí sukhan muddat píchhe záhir na hogá, balki Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, Wuh sukhan jo main kahún púrá ho jáegá.

XIII BA'B.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ki Ai ádamzád, Isráel ke nabíon se jo nubúwat karte hain, un ká muḳhálif hoke nubúwat kar, aur un se jo apne apne dil se nubúwat karte hain, un se kah, ki Ḳhudáwand ká kalám suno.

3 Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Behúda nabíon par wáwailá

hai, jo apní hí rúh kí pairauí karte hain̲, aur unhon̲ ne kuchh nahín̲ dekhá.

4 Ai Isráel, tere nabí un lomṛíon̲ kí mánind hain̲ jo ujáṛ makánon̲ men̲ rahtín̲.

5 Tum rakhnon̲ ke úpar na gaye, aur na Isráel ke ghar ke liye iháta bándhí hai, tá ki we ḲHUDÁWAND ke din jang-gáh men̲ khaṛe howen̲.

6 We dhokhá aur jhúṭhá shugún dekhke kahte hain̲, ki ḲHUDÁWAND kahtá hai, agarchi ḲHUDÁWAND ne unhen̲ nahín̲ bhejá hai: aur auron̲ men̲ ummed paidá karte, ki suḳhan púrá ho jáegá.

7 Kyá tum ne bátil royá nahín̲ dekhí, kyá tum ne jhúṭhí gaib-dání nahín̲ kí, aur bolte ho, ki ḲHUDÁWAND ne kahá hai, agarchi main̲ ne nahín̲ kahá?

8 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Tum ne jhúṭh kahá hai, aur dhokhá dekhá, is liye, dekho, Ḳhudáwand YAHOWÁH kahtá hai, ki Main̲ tumhárá muḳhálif hún̲.

9 Aur merá háth un nabíon̲ par, jo dhokhá dekhte hain̲, aur jhúṭhí gaib-dání karte hain̲, chalegá: we mere logon̲ ke majm'a men̲ shámil na honge, na we Isráel ke ḳhándán ke daftar men̲ likhe jáenge, aur na we Isráel ke mulk men̲ dáḳhil honge: so tum jánoge, ki main̲ Ḳhudáwand YAHOWÁH hún̲.

10 ¶ Is sabab, hán̲, is sabab se, ki unhon̲ ne mere logon̲ ko yih kahke wargaláná hai, ki Salámatí hai, aur salámatí na thí, aur ek ne díwár uṭhái, aur, dekho, dúsron̲ ne us par kachchí kahgil kí:

11 Tú un se, jo us par kachchá rekhta karte hain̲, kah, ki Wuh giregí; ki barsát kí jhaṛí lagegí, aur tum, ai baṛe baṛe olo, paṛoge, aur shiddat kí ek ándhí use toṛegí.

12 Aur dekh, wuh díwár giregí. Kyá log tum se na púchhenge, ki Wuh kahgil kahán̲ hai jo tum ne us par kí thí?

13 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Main̲ apne gazab ke túfán se use toṛ dún̲gá, aur mere qahr se jhamá-jham menh barsegá, aur mere ḳhashm ke patthar paṛenge, tá ki use nábúd karen̲.

14 So main̲ us díwár ko, jis par tum ne kachchí kahgil kí hai, toṛ ḍálún̲gá, aur zamín par giráún̲gá, yahán̲ tak ki us kí neo záhir ho jáegí; hán̲, wuh giregí, aur tum us ke bích men̲ halák hooge, aur jánoge, ki main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.

15 Main̲ apná qahr us díwár par aur un par, jinhon̲ ne us par kachchí kahgil kí hai, názil karún̲gá; aur tab main̲ tum se kahún̲gá, ki Díwár na rahí, aur na we jinhon̲ ne kahgil kí;

16 Ya'ne, Isráel ke nabí, jo Yarúsalam ke liye nubúwat karte hain̲, aur us kí salámatí kí royá dekhte hain̲, aur salámatí to hai nahín̲, Ḳhudáwand YAHOWÁH kahtá hai.

17 ¶ Aur ai ádamzád, tú apní qaum kí beṭíon̲ kí taraf, jo apne apne dil se nubúwat kartíán̲ hain̲, muḳhálif kí tarah mutawajjih ho, aur un ke barḳhiláf nubúwat kar,

18 Aur tú kah, ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Afsos tum par, jo sab kí kuhníon̲ ke níche kí gaddí sítí ho, aur har ek qadd ke muwáfiq sir ke liye takiya banátí ho, ki jánon̲ ko shikár karo! Kyá tum mere logon̲ kí jánon̲ kí ghát men̲ shauq se rahogí, aur apní jánon̲ ko bacháogí?

19 Kyá tum muṭṭhí bhar jau ke liye, aur roṭí ke ṭukṛon̲ ke liye, mujhe mere logon̲ men̲ nápák karogí, ki tum un jánon̲ ko már ḍálo jo marne ke láiq nahín̲, aur un jánon̲ ko jítá chhoṛ do jo jíne ke láiq nahín̲ hain̲, ki tum mere logon̲ se, jo jhúṭh sunte hain̲, jhúṭh boltí ho?

20 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Dekho, main̲ tumháre takiyon̲ ká, jinhen̲ leke tum un jánon̲ kí ghát men̲ shauq se rahtí ho

ki unhen̲ uṛá do, dushman hún̲, aur
main̲ unhen̲ tumhárí kuhníon̲ ke níche
se pháṛ ḍálún̲gá, aur un jánon̲ ko, ki
jin kí ghát men̲ tum shauq se rahtí
ho, tá ki un jánon̲ ko uṛá do, chhu-
ṛáún̲gá.
21 Aur main̲ tumhárí gaddíon̲ ko
pháṛún̲gá, aur apne logon̲ ko tumháre
háth se chhuṛáún̲gá, aur phir kabhí
tumhárá qábú na hogá ki unhen̲ shikár
karo; aur tum jánogí ki main̲ K̤hu-
dáwand hún̲.
22 Is liye ki tum ne jhúṭh bol bolke
sádiq ke dil ko udás kiyá, jo main̲ ne
gamgín nahín̲ kiyá, aur sharíron̲ ke
háthon̲ ko zor bak̲hshá hai, tá ki wuh
apní ján bacháne ke liye apní burí ráh
se báz na áwe:
23 Is sabab tum áge batálat na de-
khogí, aur phir jhúṭhí gaib-dání karne
na páogí; kyún̲ki main̲ apne logon̲ ko
tumháre háth se chhuṛáún̲gá: aur
tum jánogí ki K̤hudáwand main̲ hún̲.

XIV BA'B.

AUR Isráel ke buzurgon̲ men̲ se kaí
shak̲hs mujh pás áe, aur mere
sámhne baiṭhe.
2 Tab K̤hudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
3 Ki Ai ádamzád, in mardon̲ ne
apne buton̲ ko apne dil men̲ nasb kiyá
hai, aur apní badkárí ke ṭhokar-khilá-
newále lakaṛ ko apne chihre ke sámhne
rakhá hai: kyá aise mujh se suwál
karen̲?
4 Is liye tú un se báten̲ kar, aur un-
hen̲ kah, ki K̤hudáwand Yahowáh
yún̲ farmátá hai, ki Ahl i Isráel men̲
se har ek, jo apne buton̲ ko apne dil
men̲ nasb kartá hai, aur apní badkárí
ke ṭhokar-khilánewále lakaṛ ko apne
sámhne dhartá hai, aur nabí pás átá
hai, main̲ K̤hudáwand us ánewále ko
us ke buton̲ kí kasrat ke mutábiq
jawáb dún̲gá;
5 Tá ki main̲ ahl i Isráel se jaise un
ke dil hain̲ waisá sulúk karún̲, kyún̲ki
we sab ke sab apne buton̲ ke sabab
mujh se phir gaye hain̲.
6 ¶ Is liye tú ahl i Isráel se kah,
ki K̤hudáwand Yahowáh yún̲ farmátá
hai, ki Tauba karo, aur apne buton̲ se
phiro, aur apne sáre makrúhát se apná
mun̲h phero.
7 Kyún̲ki har ek ahl i Isráel men̲
se, aur un begánon̲ men̲ se, jo baní
Isráel men̲ rahte hain̲, jo mujh se judá
ho játá hai, aur apne dil men̲ apne but
ko nasb kartá hai, aur apní badkárí
ke ṭhokar-khilánewále lakaṛ ko apne
áge dhartá hai, aur nabí pás átá hai,
ki us kí ma'rifat mujh se suwál kare,
us ko main̲ hí K̤hudáwand áp jawáb
dún̲gá.
8 Aur main̲ apná mun̲h us shak̲hs
ke barkhiláf rakhún̲gá, aur use an-
gusht-numá aur zarb-ul-masal banáún̲-
gá, aur main̲ use apne logon̲ ke dar-
miyán se nábúd karún̲gá; aur tum
jánoge ki main̲ K̤hudáwand hún̲.
9 Aur wuh nabí jo hai, ki dagá
kháke kuchh kahe, to main̲ K̤hudá-
wand ne us nabí ko dagá dí hai, aur
main̲ apná háth us par chaláún̲gá, aur
use apne Isráelí logon̲ men̲ se nábúd
kar dún̲gá.
10 Aur we apní badkárí kí sazá kí
bardásht karen̲ge; jaisí púchhnewále
ke gunáh kí sazá hotí, ṭhík nabí ke
gunáh kí aisí sazá hogí;
11 Tá ki ahl i Isráel phir mujh se
bhaṭak na jáen̲, aur we apne ta,ín̲ apní
sárí badkáríon̲ se phir nápák na karen̲,
balki, K̤hudáwand Yahowáh kahtá
hai, We mere log howen̲, aur main̲ un
ká K̤hudá houn̲.
12 ¶ Aur K̤hudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
13 Ki Ai ádamzád, jab ki koí sar-
zamín k̲hatá i shadíd karke merí
gunahgár hotí hai, aur main̲ apná háth
us par chaláún̲, aur us kí roṭí kí ṭek
toṛún̲, aur us par kál bhejún̲, aur us
men̲ ke ádmíon̲ ko aur haiwánon̲ ko
halák karún̲;

14 Harchand ye tín shaḳhs, Núh,
aur Dániel, aur Aiyúb, us meṉ mau-
júd hote, to Ḳhudáwand YAHOWÁH
kahtá hai, ki We apní sadáqat se
faqat apní hí jánoṉ ko bacháte.
15 ¶ Agar maiṉ kisí sarzamín meṉ
bure darinde bhejúṉ, ki us meṉ phirke
use tabáh kareṉ, aur wuh yaháṉ tak
wírán ho jáe ki darindoṉ ke sabab koí
us se guzar na kare;
16 To Ḳhudáwand YAHOWÁH kah-
tá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam,
harchand ye tín shaḳhs us ke darmiyán
hote, to beṭoṉ ko na bacháte na beṭíoṉ
ko, faqat we hí bach játe, par mulk
be-chirág hotá.
17 ¶ Yá agar maiṉ us mulk par
talwár bhejúṉ, aur kahúṉ, ki Ai tal-
wár, mulk meṉ guzar kar, aur maiṉ
us ke insán aur haiwán ko káṭ ḍálúṉ:
18 To Ḳhudáwand YAHOWÁH kah-
tá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam,
ki harchand ye tín shaḳhs us meṉ
hote, to na beṭoṉ ko chhuṛá sakte na
beṭíoṉ ko, balki we akele bach játe.
19 ¶ Yá agar maiṉ us mulk meṉ
wabá bhejúṉ, aur ḳhúnrezí karáke ap-
ná gazab us par názil karúṉ, ki waháṉ
ke insán aur haiwán ko káṭ ḍálúṉ;
20 Aur Núh, aur Dániel, aur Aiyúb
us ke darmiyán hote, to Ḳhudáwand
YAHOWÁH kahtá hai, ki Mujhe apní
hayát kí qasam, ki we na beṭe na beṭí
ko chhuṛáte, we apní hí sadáqat se
apní hí jánoṉ ko chhuṛáte.
21 Pas Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ
kahtá hai, ki Kitná ziyáda hogá, jab
ki maiṉ apní chár baṛí baláeṉ, ya'ne,
talwár, aur kál, aur bure darinde, aur
wabá, Yarúsalam par bhejúṉ, ki us ke
insán aur haiwán ko káṭ ḍálúṉ!
22 ¶ Tau bhí, dekh, ki waháṉ thoṛe
bachke báqí raheṉge, jo báhar nikále
jáeṉge; un meṉ beṭe hoṉge, aur be-
ṭiáṉ: dekh, we nikalke tum pás
áweṉge, aur tum un kí rawish aur un
ke kám dekhoge: aur us kí bábat jo
maiṉ ne Yarúsalam par bhejí, aur un
sab áfatoṉ kí bábat jo maiṉ us par
láyá húṉ, tum ḳhátir-jam'a ho jáoge.
23 Aur we bhí, jab tum un kí ráh-
oṉ ko aur un ke kámoṉ ko dekhoge,
tumheṉ tasallí ke bá'is hoṉge; aur tum
jánoge ki jo maiṉ ne us sarzamín se
kiyá, so be-sabab nahíṉ kiyá, Ḳhudá-
wand YAHOWÁH kahtá hai.

XV BA'B.

AUR ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, kyá ták kí lakṛí
aur daraḳhtoṉ kí lakṛí se, kisí sháḳh
se jo ban meṉ hai, kuchh bihtar hai?
3 Kyá us kí lakṛí koí letá hai, ki
us se koí kám banáwe? yá log us kí
khúṉṭíáṉ baná lete haiṉ, ki bartan un
par laṭkáweṉ?
4 Dekh, wuh ág meṉ índhan ke
liye ḍálí játí hai; jab ág us ke donoṉ
siroṉ ko khá gayí, aur us ke bích ko
bhasam kar chukí, kyá wuh kisí kám
kí hai?
5 Dekh, jab wuh sábút thí, wuh
kisí kám kí láiq na thí: aur jab ki ág
us par lagí, aur wuh jal gayí, kyá us
se koí kám banegá?
6 ¶ Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH
yúṉ kahtá hai, ki Jis tarah ták kí
lakṛí banke aur daraḳhtoṉ kí banisbat
hai, ki jise maiṉ ne ág ke liye índhan
ṭhahráyá, usí tarah se maiṉ ne Yarú-
salam ke báshindoṉ ko ṭhahráyá hai.
7 Háṉ, maiṉ ne apná muṉh un ke
barḳhiláf sábit kiyá hai; we to ek ág
se nikal bhágeṉge, par dúsrí ág unheṉ
bhasam karegí; aur jab maiṉ un ke
barḳhiláf apná muṉh sábit karúṉ, to
tum jánoge ki ḲHUDÁWAND maiṉ húṉ.
8 Aur maiṉ us sarzamín ko ujáṛ
ḍálúṉgá, is liye ki unhoṉ ne baṛí ḳha-
ṭákárí kí hai, Ḳhudáwand YAHOWÁH
farmátá hai.

XVI BA'B.

PHIR ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, Yarúsalam ko us
ke nafratí kámoṉ se ágáh kar,

3 Aur kah, ki Khudáwand Yahowáh Yarúsalam se yún kahtá hai, ki Terí wiládat aur terí paidáish Kan'án kí sarzamín se hai; terá báp Amúrí thá, aur terí má Hittí.

4 Aur terí paidáish jo hai, so jis din ki tú paidá húí, terí náf káṭí na gayí, aur tú safáí ke liye pání se nahláí na gayí, aur tujh par namak mutlaq malá na gayá, aur tú kapṛon men lapeṭí na gayí.

5 Kisí kí ánkh ne tujh par rahm na kiyá, ki tere liye aisá kuchh kare, aur tujh par mihrbání dikhláwe, balki tú apne janam-din men báhar khet men phenkí gayí, ki tujh se nafrat rakhte the.

6 ¶ Tab main ne terí taraf guzar kiyá, aur tujhe tere hí lahú men loṭtá húá dekhá, aur main ne tujhe, jab tú apne lahú men thí, kahá, ki Jítí rah, hán, main ne tujhe, jab tú apne lahú hí men thí, kahá, Jítí rah.

7 Main ne tujhe, un konpalon kí mánind jo maidán men hain, hazárhá hazár baṛháyá, so tú baṛhí, aur baṛí húí, aur kamál o jamál tak pahunchí, ki terí donon chhátíán tarahdár húín, aur tere bál lambe húe, harchand ki áge tú nangí aur barahna thí.

8 Phir main ne terí taraf guzar kiyá, aur tujh par nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki terá wuh waqt thá ki jis men 'ishq paidá howe: tab main ne apná dáman tujh par phailáyá, aur terí barahnagí ḍhámpí, aur main ne tujh se qasam kháke 'ahd bándhá, Khudáwand Yahowáh farmátá hai, aur tú merí ho gayí.

9 Phir main ne tujhe pání se gusl diyá, aur terá lahú, jo tujhe lagá húá thá, dho ḍálá, aur tujh par raugan malá.

10 Aur main ne tujhe búṭedár kapṛe urháe, aur tukhs ke chám kí jútí pahináí, aur main ne suthrí kattán tere sir par bándhí, aur tujhe reshmí oṛhní se mulabbas kiyá.

11 Main ne tujhe zewar pahináke sanwárá, aur tere háthon par kaṛe, aur tere gale par tauq ḍálá.

12 Aur main ne terí nák men nath, aur tere kánon men bálíán pahináín, aur ek sajílá táj tere sir par rakhá.

13 So tú soná chándí se árásta húí aur terí poshák kattání, aur reshmí, aur chikandozí kí thí; aur tú mihín maida, aur shahd, aur chiknáí ká kháná kháyá kartí thí: aur tú kamál khúbsúrat húí, aur tú iqbálmand thí, yahán tak ki terí bádsháhat ho gayí.

14 Aur terí khúbsúratí ká shuhra qaumon ke darmiyán húá; kyúnki, Khudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Wuh merí us raunaq se, jo main ne tujhe bákhshí, kámil ho gayí thí.

15 ¶ Lekin tú apní khúbsúratí par takiya kartí thí, aur apne shuhra ke wasíle se ziná karne lagí, aur har ek se, jis ká terí taraf guzar húá, harámkáríán karke khul khelí; hán, usí se kí.

16 Aur tú ne apní razáíon men se leke apne liye únche únche makán rang ba rang ke árásta kiye, aur un par aisí ziná kí, jaisí na húí, na phir hogí:

17 Aur tú ne apne suthre zewar mere sone chándí ke, jo main ne tujhe bakhshe, leke apne liye mardon kí súraten banáín, aur un se ziná kí.

18 Aur apne búṭe káṛhí húí posháken leke unhen ḍhámp diyá, aur merá raugan aur lubán un ke áge dhará.

19 Aur merá kháná, jo main ne tujhe diyá, ya'ne, mihín maidá, aur chiknáí, aur shahd jo main tujhe khilátá thá, tú ne un kí mazadárí ke liye un ke áge rakhá; Khudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Yúnhí húá.

20 Aur tú ne apne beṭon ko aur apní beṭíon ko, jinhen tú mere liye janí, liyá, aur tú ne unhen un ke áge qurbání kiyá, tá ki we unhen chaṭ karen. Kyá terí zinákáríán chhoṭí bát thín,

21 Ki tú ne mere beṭon̲ ko bhí
zabh kiyá, aur unhen̲ hawála kiyá
ki we un ke liye ág men̲ se guzar
karen̲?
22 Aur apne sáre ghinaune kámon̲
aur zinákáríon̲ ke karte hí, tú ne apní
laṛkái ke dinon̲ ko, jab ki tú nangí
aur barahna thí, aur apne lahú men̲
loṭtí poṭtí thí, kabhí yád na kiyá.
23 Aur aisá húá, ki apní us sárí
badkárí ke siwá (wáwailá, wáwailá
tujh par! Ḳhudáwand Yahowáh
kahtá;)
24 Tú ne apne liye ek kasbíḳhána
banáyá, aur har ek bázár men̲ únchá
makán taiyár kiyá:
25 Tú ne raste ke har kone par
apná únchá makán ta'mír kiyá, aur
apní ḳhúbsúratí ko nafrat-angez kiyá,
aur har ek rah-guzar ke liye apne
pánwon̲ pasáre, aur harámkáríán̲ firá-
wání se kiyán̲.
26 Aur tú ne ahl i Misr apne paṛo-
síon̲ se, jo baṛe jism-wále hain̲, ziná
kí, aur chhinálá ifrát se kar karke
mujhe gussa diláyá.
27 Aur dekh, main̲ ne apná háth
tujh par chaláyá hai, aur terí ma'múlí
roṭí ko kam kar diyá, aur tujhe terí
bad-ḳhwáh Filistíon̲ kí beṭíon̲ ke qábú
men̲, jo terí ḳharáb ravish se shar-
minda hotí thín̲, kar diyá.
28 Tab tú ne ahl i Asúr se harám-
kárí kí, is liye ki tú ser na ho saktí
thí; hán̲, tú ne un se ziná kí, par un
se bhí ásúda na húí.
29 Aur tú ne mulk i Kan'án se,
Kasdíon̲ ke mulk talak, apní ziná-
káríán̲ firáwán kiyán̲, par us se bhí
ser na húí.
30 Ḳhudáwand Yahowáh kahtá
hai, ki Terá dil kaisá be-táb hai, ki
tú yih sab kuchh kartí hai, jo magrúr
fáhisha 'aurat ká kám hai;
31 Ki tú har ek saṛak ke sire par
apná kasbí-ḳhána banátí hai, aur har
ek bázár men̲ apná únchá makán
taiyár kartí hai; aur tú kasbí kí
mánind nahín̲, ki tú ḳharchí lená
haqír jántí thí;
32 Balkí biyáhí chhinál kí mánind
hai, jo apne shauhar ke 'iwaz gair
logon̲ ko qabúl kartí hai.
33 Log sárí kasbíon̲ ko ḳharchí de-
te hain̲, par tú apne dhagron̲ ko hadye
detí hai, aur unhen̲ ḳharchí detí hai,
tá ki we cháron̲ taraf se tere pás áwen̲,
aur tere sáth ziná karen̲.
34 Aur tú gair-'auraton̲ kí banisbat
ḳhiláf taur par zinákárí kartí, is liye
ki zinákárí ke liye tere píchhe koí áp
se nahín̲ játá, balki tú ḳharchí detí
hai, aur áp ḳharchí nahín̲ letí; is tarah
tú un se ḳhiláf chaltí.
35 ¶ So tú, are zániya, Ḳhudá-
wand kí bát sun:
36 Ḳhudáwand Yahowáh yún̲
kahtá hai, Is liye ki tere paise uṛáe
gaye, aur terí barahnagí záhir kí gayí,
terí zinákárí ke bá'is jo tú ne apne
yáron̲ se aur apne sáre nafratí buton̲
se kí hai, aur tere laṛkon̲ ke ḳhún ke
sabab jo tú ne unhen̲ guzráná;
37 Is liye, dekh, main̲ tere sáre
yáron̲ ko jinhen̲ tú achchhí lagí, aur
sabhon̲ ko, jinhen̲ tú cháhtí thí, un
sab samet jin ká tú kína rakhtí hai,
jam'a karún̲gá; main̲ unhen̲ cháron̲
taraf se terí muḳhálafat par faráham
karún̲gá, aur un ke áge terí nangái
ko ugháṛún̲gá, aur we terí sárí barah-
nagí dekhen̲ge.
38 Aur main̲ terá insáf aisá karún̲-
gá, jaisá zinákár joṛúon̲ aur ḳhúnrezon̲
ká insáf karte hain̲; aur main̲ gazab
aur gairat men̲ tujh se ḳhún ká sá
badlá lún̲gá.
39 Aur main̲ tujhe un ke háth men̲
kar dún̲gá, aur we tere kasbíḳhána ko
ḍháen̲ge, aur tere únche makánon̲ ko
toṛ den̲ge, aur tere kapṛe utáren̲ge, aur
tere ḳhushnuma zewarát chhín len̲ge,
aur tujhe 'uryán aur nangí karke
chhoṛ den̲ge.
40 Aur we tujh par ek gol chaṛhá
láwen̲ge, aur tujhe sangsár karen̲ge,

aur apní talwáron se tujhe tukre tukre kar dálenge.

41 Aur we tere ghar jaláwenge, aur bahut sí 'auraton kí nazar ke áge tujhe sazá denge: so main aisá kar dúngá ki tujh men chhinálá karne kí bát na rahegí, aur tú phir kharchí na degí.

42 So main apná qahr jo tere sabab se bharká thá bujhá dúngá, aur merí bad-gumání jo tujh se hai játí rahegí, aur main be-waswás ho jáúngá, aur phir gusse na hoúngá.

43 Is liye ki tú ne apní larkái ke dinon ko yád na kiyá, aur yih sab kuchh karke mujh ko diqq kiyá, is liye Khudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Dekh, main terí bad-ráhí ká natíja tere sir par dálúngá: ki tú áge ko apne sáre ghinaune kámon ke úpar aisí badzátí kar na sakegí.

44 ¶ Dekh, har ek shakhs, jo kaháwat kahá kartá hai, terí bábat yih masal kahegá, ki Jaisí má, waisí betí.

45 Tú betí apní us má kí hai, jo apne shauhar aur apní aulád se ghin khátí thí; tú sagí bahin apní un bahinon kí hai, jo apne khasamon aur apne larkon se nafrat rakhtí thín: tumhárí má Hittí, aur tumhárá báp Amúrí thá.

46 Aur terí barí bahin Samrún hai, jo tere báyen háth ko rahtí hai, wuh aur us kí betíán; aur terí chhotí bahin, jo tere dahine háth ko rahtí hai, so Sadúm aur us kí betíán hain.

47 Lekin tú faqat un kí ráh par chalí, so nahín; aur sirf un ke ghinaune kámon ke mutábiq kiyá, so nahín; ki yih to faqat chhotí bát thí; balki tú apní sárí ravishon kí bábat un se ziyáda bigar gayí.

48 Khudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki terí bahin Sadúm ne aisá nahín kiyá, na us ne, na us kí betíon ne, jaisá tú ne kiyá, tú ne, aur terí betíon ne.

49 Dekh, terí bahin Sadúm kí khabásat yih thí; gurúr, aur rotí kí serí, aur bahutsí kahálat us men aur us kí betíon men thín; par wuh garíb aur muhtáj ke háth ko na sambháltí thí.

50 Aur we magrí thín, aur unhon ne mere huzúr ghinaune kám kiye; is liye jab main ne dekhá, unhen uthá dálá.

51 Aur Samrún ne tere ádhe gunáh bhí nahín kiye, ki tú ne us kí banisbat makrúh kám kasrat se kiye, aur terí bahin terí banisbat be-gunáh hain, is qadr nafratí kám tujh se húe.

52 Pas tú áp, jo apní bahinon ko mujrim thahrátí hai, un gunáhon ke sabab se jo tú ne kiye, jo un ke gunáhon kí banisbat ziyáda nafrat-angez hain, malámat uthá: we tujh se ziyáda sádiq ma'lúm hotí hain: pas tú bhí ruswá ho, aur sharm khá, ki tú ne apní bahinon ko begunáh thahráyá hai.

53 Aur main un kí asírí ko mubaddal karúngá, ya'ne, Sadúm aur us kí betíon kí asírí ko, aur Samrún aur us kí betíon kí asírí ko, aur main tere asíron kí asírí ko un ke darmiyán pher dúngá;

54 Tá ki tú apní ruswái sahe, aur apne sáre kám se pashemán howe, jis waqt ki tú un ko tasallí detí ho.

55 Aur terí bahin, Sadúm aur us kí betíán, phir bahál ho jáwengí, aur Samrún aur us kí betíán phir bahál ho jáwengí, aur tú aur terí betíán phir bahál ho jáengí.

56 Tú apne ghamand ke dinon men apní bahin Sadúm ká nám zubán par bhí nahín letí thí,

57 Us se peshtar, ki terí badkárí fásh húí; chunánchi yih us waqt thí, jab ki Arám kí betíon ne aur un sabhon ne jo un ke ás pás thín tujhe malámat kí, aur Filistíon kí betíon ne cháron taraf se terí tahqír kí.

58 Khudáwand kahtá hai, ki Tú ab apní badzátí aur ghinaune kámon ká phal khátí hai.

59 Ki Khudáwand Yahowáh kah-
tá hai, ki Main tujh se, jaisá tú ne
kiyá, waisá sulúk karúngá, ki tú ne
qasam ko haqír jáná, aur 'ahd-shikaní
kí.
60 ¶ Tis par bhí main apne us 'ahd
ko, jo main ne terí jawání ke dinon
men tere sáth bándhá, yád karúngá,
aur hamesha ká 'ahd tere sáth qáim
karúngá.
61 Aur jab tú apní barí bahinon ko,
un ke siwá jo tujh se chhotí thín,
qabúl karegí, tab tú apní ráhon ko
yád karke pashemán hogí; aur main
unhen tujhe dúngá, ki terí betíán
howen, lekin yih tere 'ahd ke sabab se
nahín.
62 Aur main apná 'ahd tere sáth
qáim karúngá; aur tú jánegí ki Khu-
dáwand main hún;
63 Tá ki tú yád kare, aur pashemán
howe, aur sharm ke máre apná munh
phir kadhí na khole, jab ki main sab
kuchh jo tú ne kiyá hai mu'áf kartá
hún, Khudáwand Yahowáh kahtá hai.

XVII BA'B.

Aur Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, ek pahelí nikál, aur
ahl i Isráel se ek tamsíl kah,
3 Aur bol, ki Khudáwand Yaho-
wáh yún kahtá hai, ki Ek bará 'uqáb,
jo bare bázú aur lambe pankh rakhtá
thá, aur apne rang á rang bál o par
men chhipá húá Lubnán men áyá,
aur us ne deodár kí phungí tor lí.
4 Wuh sab se únchí dálí torke
tujjáron ke mulk men le gayá, aur
saudágaron ke shahr men use lagáyá.
5 Aur wuh us sarzamín men se bíj
le gayá, aur use qábil i zirá'at khet
men boyá; us ne use bahut pání ke
kanáre par, jis tarah bed ká darakht
lagáte hain, boyá.
6 Aur wuh ugá, aur angúr ká ek
past-qadd darakht húá, jo idhar udhar
phailá thá, aur us kí dálíán us kí taraf
jhukí thín, aur us kí jaren us ke níche
thín; chunánchi wuh angúr ká ek
darakht húá, us kí shákhen niklín, aur
us kí khúbsúrat phungíán barhín.
7 Aur ek aur bará 'uqáb thá, jis ke
bare bare pankh aur bahut se par o
bál the. Aur dekho, ki is ták ne apní
jaren us kí taraf jhukáín, aur us kí
taraf apne nakhlistán kí kiyáríon men
se apní dálíán barháín, tá ki wuh use
sínche.
8 Wuh bahut páníon ke kanáre par
jaiyid khet men lagáí gayí thí, ki us kí
dálíán niklen, aur us men mewa lagen,
aur wuh nafís angúr ká darakht howe.
9 So tú kah, ki Khudáwand Ya-
howáh yún kahtá hai, Kyá wuh
lahlaháwegá? kyá wuh us kí jar na
ukháregá, aur us ká phal na tor dále-
gá, ki wuh khushk ho jáwe, aur us ke
sáre patte us ke 'ain bahár men mur-
jháen? báwujúde ki wuh zor shor se
nahín, aur na bahut log leke use jar se
ukháre.
10 Dekh, wuh lagáyá to gayá, par
kyá barhegá? kyá wuh, jab púrabi
hawá us par lagegí, súkh na jáegá?
wuh apní kiyárí men jahán lagá thá
bilkull pazhmurda hogá.
11 ¶ Aur Khudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
12 Tú us bágí khándán se kah, Kyá
tum in báton ke ma'ne nahín jánte?
phir kah, Dekho, ki Bábul ká bádsháh
Yarúsalam par charh áyá, aur us ke
bádsháh ko, aur us ke sardáron ko,
pakarke unhen Bábul men apne yahán
le gayá.
13 Aur us ne bádsháhí nasl men se
ek ko liyá, aur us ke sáth 'ahd bándhá,
aur us se qasam lí; aur mulk ke pah-
lawánon ko bhí le gayá;
14 Tá ki wuh haqír mamlukat howe,
aisí ki wuh phir panap na sake, magar
yih, ki wuh us ke 'ahd ko hifz kare aur
us par qáim rahe.
15 Lekin us ne, elchíon ko Misr
men bhejkar ki use ghore aur bahut
log dewen, us se sarkashí kí. Kya

wuh kámyáb hogá? kyá wuh shak̲h̲s bach jáegá, jo aisá kuchh kartá hai? us ne ’ahd-shikaní kí, aur kyá aisá bach niklegá?

16 Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki us hí makán men̲, jo us bádsháh ká maskan hai jis ne use bádsháh kiyá, aur jis kí qasam ko us ne haqír jáná, aur jis ká ’ahd us ne toṛá, wuh Bábul men̲ us ke yahán̲ maregá.

17 Aur Fira’ún apne baṛe lashkar, aur bahut logon̲ ko leke, laṛáí men̲ us kí sharákat na karegá, jis waqt kí damdama bándhte howen̲, aur burj banáte hon̲, ki bahut jánon̲ ko halák karen̲.

18 Hálán̲ki us ne qasm ko haqír jáná, aur us ’ahd ko toṛá, harchand ki, dekh, us ne to apná háth diyá thá, us ne yih sab kuchh kiyá, so wuh na bachegá.

19 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki wuh merí hí qasam hai jo us ne haqír jání, aur wuh merá hí ’ahd hai jo us ne toṛá, usí ká badlá main̲ usí ke sir par ḍál dún̲gá.

20 Aur main̲ apná jál us par phailáún̲gá, aur wuh mere phande men̲ pakṛá jáegá, aur main̲ use Bábul ko le áún̲gá, aur merá gunáh jo us ne kiyá hai, us gunáh kí bábat main̲ wahán̲ us se jhagṛún̲gá.

21 Aur us ke sáre bhagoṛe, us kí sárí gurohon̲ samet, talwár se máre paṛen̲ge, aur jo bache rahen̲ge so sab hawáon̲ kí taraf parágand̲a ho jáen̲ge; aur tum jánoge ki mujh Ḳhudáwand ne yih kahá hai.

22 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Main̲ buland deodár kí sab se únchí ḍálí kí phungí bhí lún̲gá, aur use lagáún̲gá; phir us kí narm shák̲h̲on̲ men̲ se ek phungí toṛ ḍálún̲gá, aur use ek únche aur buland paháṛ par lagáún̲gá.

23 Isráel ke únche paháṛ par main̲ use lagáún̲gá; so wuh shák̲h̲en̲ nikálegí, aur us men̲ mewa lagen̲ge, aur wuh ek ’álíshán deodár hogá; aur sárí chiṛiye aur sab parinde us ke tale basen̲ge, we us kí ḍálíon̲ ke sáya men̲ baserá karen̲ge.

24 Aur maidán ke sáre daraḳht jánen̲ge, ki mujh Ḳhudáwand ne baṛe daraḳht ko past kiyá, aur chhoṭe daraḳht ko buland kiyá: hare daraḳht ko sukhá diyá, aur súkhe daraḳht ko hará kiyá: main̲ Ḳhudáwand ne kahá, aur use anjám dún̲gá.

XVIII BA’B.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Tum Isráel ke mulk ke haqq men̲ kyún̲ yih kaháwat kahte ho, ki Bápdádon̲ ne khaṭṭe angúr kháe, aur beṭon̲ ke dánt kund ho gaye?

3 Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki tum phir Isráel men̲ yih masal na kahoge.

4 Dekh, sárí jánen̲ merí hain̲; dekh, jis tarah báp kí ján, usí tarah beṭe kí ján, donon̲ merí hain̲; wuh ján jo gunáh kartí hai, so hí maregí.

5 ¶ Wuh insán jo sádiq hai, aur us ke kám ’adálat aur insáf ke mutábiq hon̲,

6 Jis ne paháṛon̲ par chaṛhke nahín̲ kháyá, aur ahl i Isráel ke buton̲ par apní ánkhen̲ uṭháke nigáh nahín̲ kí, aur apne hamsáye kí jorú ko nápák na kiyá, aur háiz ranḍí ke pás nahín̲ gayá,

7 Aur kisí par sitam na kiyá, aur qarzdár ká girau pher diyá, aur zulm se kuchh chhín nahín̲ liyá hai, bhúkhon̲ ko apní roṭí khiláí hai, aur nange ko kapṛá pahináyá hai,

8 Súd par nahín̲ diyá liyá, aur badí se apná háth khín̲chá hai, aur ádmí ádmí ke darmiyán sachchá insáf kiyá hai,

9 Merí ráhon̲ par chalá, aur mere hukmon̲ ko hifz kiyá ki sacháí par ’amal kare; wuh sádiq hai, Ḳhudá-

wand Yahowáh kahtá hai, wuh be-shubha jíegá.

10 ¶ Par agar us se ek beṭá paidá howe, jo ráh máre, yá ḳhúnrezí kare, aur un gunáhon̲ men̲ se koí ek gunáh kare,

11 Aur un sáre nek kámon̲ ko na kare, balki paháron̲ par chaṛhke kháe, aur apne paṛosí kí joṛú ko nápák kare,

12 Garíb aur muhtáj par sitám kare, zulm karke chhín lewe, girau pher na dewe, aur buton̲ par apní ánkhen̲ uṭháke nazar kare, aur ghinaune kám kare,

13 Súd par dewe, aur súd kháwe: to kyá wuh jíegá? wuh na jíegá; us ne ye sáre nafratí kám kiye; wuh yaqínan mar jáegá; us ká lahú us par hogá.

14 ¶ Phir dekho, agar us se ek beṭá paidá howe, jo un sáre gunáhon̲ ko, jo us ká báp kartá hai, dekhe, aur ḳhauf kháke us ke se kám na kare,

15 Aur paháron̲ par chaṛhke na kháwe, aur ahl i Isráel kí múraton̲ kí taraf apní ánkhen̲ na uṭháwe, aur apne paṛosí kí joṛú ko nápák na kare,

16 Aur kisí par sitam na kare, girau rok na rakhe, aur zulm karke kuchh chhín na lewe, bhúkhe ko apní roṭí khiláwe, aur nange ko kapṛe pahináwe,

17 Garíb se dast-bardár howe, aur byáj na lewe, na súd-ḳhor howe, par mere hukmon̲ par 'amal kare, aur merí ráhon̲ par chale: wuh apne báp ke gunáhon̲ ke liye na maregá; wuh yaqínan jítá rahegá.

18 Us ká báp jo hai, azbaski us ne be-rahmí se sitam kiyá, aur apne bhái ko zulm se lúṭá, aur apne logon̲ ke darmiyán aisá kám kiyá, jo achchhá nahín̲; dekh, wuh to apní hí badkárí men̲ mar jáegá.

19 ¶ Par tum kahte ho, ki Kyún̲? kyá beṭá báp ke gunáh ká bojh nahín̲ uṭhátá hai? So jab ki beṭe ne wuh jo shar'a men̲ durust aur rawá hai kiyá, aur us ne mere hukmon̲ ko hifz kiyá, aur un par 'amal kiyá, so wuh yaqínan jíegá.

20 Wuh ján jo gunáh kartí hai, so hí maregí. Beṭá báp kí badkárí ká bojh nahín̲ uṭháwegá, aur na báp beṭe kí badkárí ká bojh uṭháwegá; sádiq kí sadáqat usí par hogí, aur sharír kí sharárat usí par paṛegí.

21 Lekin agar sharír apní sárí ḳhaṭáon̲ se, jo us ne kí hain̲, báz áwe, aur mere sáre hukmon̲ ko hifz kare, aur jo kuchh shar'a men̲ durust aur rawá hai kare, to wuh yaqínan jíegá, wuh na maregá.

22 Us ke sáre gunáh, jo us ne kiye, us ke liye mahsúb na hon̲ge: apní rástbází men̲ jo us ne kí wuh jíegá.

23 Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Kyá mujhe us se kuchh shádmání hai, ki sharír mar jáwe, aur is se nahín̲ ki wuh apní ráhon̲ se báz áwe aur jíwe?

24 ¶ Phir agar sádiq apní sadáqat se báz áwe, aur gunáh kare, aur un sáre ghinaune kámon̲ ke mutábiq, jo sharír kartá hai, kare: to kyá wuh jíegá? Us kí sárí sadáqat jo us ne kí yád na hogí: wuh apne gunáhon̲ men̲ jo us ne kiye, aur us kí ḳhaṭáon̲ men̲ jo us ne kiyán̲, un hí men̲ wuh maregá.

25 ¶ Tis par bhí tum kahte ho ki Ḳhudáwand kí ravish barábar nahín̲. Ai ahl i Isráel, suno to: Kyá merí ravish barábar nahín̲? kyá tumhárí ravish báham muḳhtalif nahín̲?

26 Jab sádiq apní sadáqat se báz áwe, aur badkárí kare, aur us men̲ mare, to wuh apní badkárí ke sabab, jo us ne kí, mar jáegá.

27 Aur agar sharír apní sharárat se, jo kartá hai, báz áwe, aur wuh kám kare jo durust aur jáiz hai, to wuh apní ján jítí rakhegá.

28 Is liye ki us ne sochá, aur apne sáre gunáhon̲ se, jo kartá thá, báz áyá; so wuh yaqínan jíegá, wuh na maregá.

29 Tad bhí ahl i Isráel kahte hain,
ki KHUDÁWAND kí ravish barábar
nahín. Ai ahl i Isráel, kyá merí
ravishen barábar nahín? kyá tumhárí
ravishen báham mukhtalif nahín?
30 Pas Khudáwand YAHOWÁH kah-
tá hai, ki Ai ahl i Isráel, main har
ek kí ravish ke mutábiq tumhárí 'adá-
lat karúngá. So tauba karo, aur apní
sárí badkárion se báz áo; tá ki bad-
kárí tumhárí halákat ká bá'is na ho.
31 ¶ Sáre bure kám, jinhen karke
tum gunahgár húe áp se judá karke
phenk do, aur apne liye ek nayá dil,
aur nayí rúh, paidá karo; káhe ko
tum, jo ahl i Isráel ho, maroge?
32 Ki Khudáwand YAHOWÁH kah-
tá hai, ki Mujhe us ke marne se jo
martá hai shádmání nahín: is liye
phiro, aur jíte raho.

XIX BA'B.

AB tú Isráel ke sardáron par nauha
kar,
2 Aur kah, ki Terí má kaun hai?
Ek singhaní hai; wuh singhon ke dar-
miyán letí thí, aur jawán singh ke bích
men us ne apne bachchon ko pálá.
3 Aur us ne apne bachchon men se
ek ko posá; so wuh jawán singh húá,
aur shikár pakarne síkhá, aur ádmíon
ko nigalne lagá.
4 Aur qaumon ke darmiyán us ká
charchá húá; to wuh un ke garhe men
pakrá gayá, aur we use zanjíron se
jakarke zamín i Misr men láe.
5 Aur jab singhaní ne dekhá, ki
wuh bát multawí rahí, aur phir ki us
kí ummed játí rahí, tab us ne apne
bachchon men se dúsre ko liyá, aur
use pálke jawán singh kiyá.
6 Aur wuh singhon ke darmiyán
sair kartá phirá, aur jawán singh húá,
aur shikár pakarne síkhá, aur ádmíon
ko khá jáne lagá.
7 Aur us ne un ke mahallon ko
barbád kiyá, aur un ke shahron ko
wírán kiyá; us ke garajne kí áwáz se
sarzamín ujar gayí, aur us kí ábádí
na rahí.
8 Tab bahutsí qaumen súbon kí
cháron taraf se us kí ghát men bai-
thín, aur unhon ne us par apná jál
phailáyá; wuh un ke garhe men pak-
rá gayá.
9 Aur we use qaid karke aur zan-
jíron se jakarke Bábul ke bádsháh pás
le áe: unhon ne use qil'a men dálá,
tá ki us kí áwáz Isráel ke paháron
par phir suní na jáe.
10 ¶ Terí má us ták se mushábih
thí jo terí mánind pání ke pás lagái
gayí; wuh bahut se pánion ke bá'is
phaldár húí, aur us kí bahutsí dálíán
ho gayín.
11 Aur us kí shákhen aisí motí ho
gayín, ki bádsháhon ke 'asá un se
banáe jáwen, aur ghaní shákhon ke
bích men us ká qadd buland húá, aur
wuh apní ghaní shákhon samet únchí
dikhlái detí thí.
12 Lekin wuh gazab se ukhárí
gayí, zamín par bhí girái gayí, aur
púrabí hawá ne us ke mewe khushk
kar dále: aur us kí mazbút dálíán
torí gayín, aur súkh gayín, aur ág se
bhasam húín.
13 Aur ab wuh bayábán ke bích
ek súkhí aur piyásí zamín men lagái
gayí hai.
14 Aur ek chharí se, jo us kí dálíon
kí baní thí, ág nikalke us ká phal
khá gayí hai; aur us kí koí aisí motí
dálí na rahí, ki saltanat ká 'asá ho.
Yih nauha hai, aur nauha ke liye
rahegá.

XX BA'B.

AUR sátwen baras ke pánchwen
mahíne kí daswín táríkh men
yún húá, ki Isráel ke kai buzurg
KHUDÁWAND se kuchh púchhne áe,
aur mere sámhne baithe.
2 Tab KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
3 Ai ádamzád, Isráel ke buzurgon
se báten kar, aur unhen kah, ki KHU-

DÁWAND yún kahtá hai, Kyá tum
mujh se púchhne áe ho? Khudáwand
YAHOWÁH kahtá hai, ki Mujhe apní
hayát kí qasam, tum mujh se kuchh
púchhná na páoge.
4 Kyá tú un par hujjat sábit kar-
egá, ai ádamzád, kyá tú un par hujjat
sábit karegá? un ke bápdádon ke
nafratí kámon se unhen ágáh kar:
5 ¶ Aur unhen kah, ki Khudá-
wand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki
Jis din main ne Isráel ko barguzída
kiyá, tab main ne ahl i Ya'qúb kí
nasl par apná háth utháke qasam
kháí, aur Misr kí sarzamín men apne
ta,ín un par záhir kiyá, main ne un
par apná háth utháyá, aur unhen
kahá, Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún;
6 Jis din main ne un par apná háth
utháyá, ki unhen Misr kí sarzamín
se us zamín men láún, jo main ne un
ke liye dekhke thahráí thí, jahán
shahd aur dúdh bahte hain, aur wuh
sáre mulkon kí shaukat hai:
7 Aur main ne unhen kahá, ki
Tum men se har ek shakhs un naf-
ratí chízon ko, jo us ke manzúr i
nazar hain, phenk dewe, aur tum ap-
ne ta,ín Misr ke buton se nápák mat
karo: main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún.
8 Lekin we mujh se bágí húe, aur
na cháhá ki merí sunen: un men se
kisí ne un nafratí chízon ko jo us ke
manzúr i nazar thín tark na kiyá, aur
Misr ke buton ko chhor na diyá: tab
main ne kahá, ki Main apná qahr un
par undelúngá, aur apne sáre gazab
ko Misr kí sarzamín men un par názil
karúngá.
9 Lekin main ne apne nám ke liye
yún kiyá, tá ki wuh un qaumon kí
ánkhon ke sámhne, jin ke darmiyán
we rahte the, aur jin kí nigáhon men
main un par záhir húá, jis waqt un-
hen Misr kí zamín se nikál láyá, nápák
kiyá na jáwe.

10 ¶ So main ne unhen Misr kí
sarzamín se nikálá, aur unhen bayá-
bán men láyá.
11 Aur main ne apne ahkám un-
hen diye, aur apní 'adálaten unhen
dikhláín, jin par ádmí agar 'amal kare,
to un hí se jíegá.
12 Aur main ne apne sabt bhí un
hen diye, ki we mere aur un ke dar-
miyán nishán howen, tá ki we jánen
ki main KHUDÁWAND un ká muqad-
das-karnewálá hún.
13 Lekin ahl i Isráel bayábán men
mujh se bágí húe; we mere ahkám
par na chalte, aur merí 'adálaton se,
jin par agar insán 'amal kare to un hí
se jíegá, nafrat rakhte the; aur we
mere sabton ko niháyat nápák karte
the: tab main ne kahá, ki Main bayá-
bán men apná qahr un par názil kar-
úngá, ki unhen faná karún.
14 Lekin main ne apne nám ke
liye aisá kiyá, tá ki wuh un qaumon
ke huzúr, jin kí ánkhon ke sámhne
main unhen báhar láyá, nápák na
kiyá jáwe.
15 Aur main ne bhí bayábán men
un par apná háth utháyá, ki main
unhen us sarzamín men na láúngá, jo
main ne unhen dí, jis men dúdh aur
shahd bahte hain, aur jo sárí sarza-
mínon kí shaukat hai;
16 Kyúnki we merí 'adálaton se
nafrat rakhte the, aur mere hukmon
par na chalte the, aur mere sabton ko
nápák karte the, ki un ká jí un ke
buton ke píchhe chaltá thá.
17 Tis par bhí merí ánkhon ne un
par ri'áyat karke unhen halák na
kiyá, aur bayábán men ek lakht tam-
ám kar na dálá.
18 Aur main ne bayábán men un
ke farzandon se kahá, ki Tum apne
bápdádon kí ráhon par mat chalo, aur
un ki ráeon ko mat máno, aur un ke
buton se áp ko nápák mat karo:
19 Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún: merí sharí'aton par

chalo, aur mere hukmon ko máno, aur
un par 'amal karo;
20 Aur mere sabton ko muqaddas
jáno, ki we mere aur tumháre darmiyán
nishán howen, tá ki tum jáno ki main
KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.
21 Lekin farzandon ne bhí mujh se
bagáwat kí; we mere ahkám par na
chalte the, aur merí 'adálaton ko na
mánte the, ki un par 'amal karen, jin
par agar insán 'amal kare to un se
jíegá; aur we mere sabton ko nápák
karte the: tab main ne kahá, ki main
apná qahr un par undelúngá, aur
bayábán men apne sáre gazab ko un
par anjám dúngá.
22 Báwujúd us ke main ne apná
háth khínchá, aur apne nám ke liye
is tarah se kám kiyá, tá ki wuh un
qaumon ke huzúr, jin kí nazar ke áge
main unhen báhar láyá thá, nápák na
kiyá jáwe.
23 Phir main ne bayábán men un
par apná háth uthává, ki main unhen
qaumon men áwára karúngá, aur
mulkon men unhen paráganda kar-
úngá;
24 Is liye ki we merí 'adálaton par
'amal na karte the, balki mere qánún-
on se nafrat rakhte the, aur mere
sabton ko nápák karte the, aur un kí
ánkhen un ke bápdádon ke buton par
thín.
25 So main ne unhen we sunnaten
dín jo bhalí na thín, aur we 'adálaten
jin se we jíte na rahen;
26 Aur main ne unhen un hí ke
hadyon se, ki we sab palauthon ko
láte the ki ág men se guzar jáwen,
nápák kiyá, tá ki main unhen kharáb
karún, aur we jánen ki KHUDÁWAND
main hún.
27 ¶ Is liye, ai ádamzád, tú ahl i
Isráel se báten kar, aur unhen kah, ki
Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai,
ki Siwá is ke, tumháre bápdádon ne
aise kám karke merí be-izzatí kí, aur
merá gunáh karke khatákár húe.
28 Ki jab main unhen us mulk men
láyá, jise unhen dene ko main ne apná
háth utháyá thá, tab unhon ne har ek
únche pahár ko, aur sáre ghane da-
rakhton ko, dekhá, aur wahán apne
zabíhon ko zabh kiyá, aur wahán apní
gazab-angez nazr ko guzráná, aur
wahán apní khushbúí charháí, aur
wahán apne tapáwan tapáe.
29 Tab main ne unhen kahá, ki Yih
kaisá únchá makán hai jahán tum
játe ho? Aur unhon ne us ká nám
Bámah rakhá jo áj ke din tak hai.
30 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki
Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai,
Kyá tum bhí apne bápdádon ke taur
par nápák húe ho? aur un ke nafrat-
angez kámon kí mánind tum bhí
zinákárí karte ho?
31 Kyúnki jab apne hadya charh-
áte, aur apne beton ko láte, ki we ág
men hoke guzar karen, tum apne sáre
buton se apne ta,ín áj ke din tak
nápák karte ho: so, ai ahl i Isráel, kyá
main tumhen ijázat dún ki mujh se
kuchh púchho? Khudáwand YAHO-
WÁH kahtá hai, Mujhe apní hayát kí
qasam, mujh se púchhná na páoge.
32 Aur wuh jo tumháre jí men átá
hai, ki tum kahte ho, ki Ham gair-
qaumon kí mánind honge, aur mulkon
kí gurohon kí mánind ham lakrí aur
patthar ko pújenge, so kabhí wáq'i na
hogá.
33 ¶ Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki
main zoráwar háth se aur barháe húe
bázú se gazab názil karke tum par
saltanat karúngá:
34 Aur main zoráwar háth se aur
barháe húe bázú se qahr názil karke
tumhen qaumon men se báhar nikál
láúngá, aur un mulkon men se jin
men tum paráganda húe ho, jam'a
karúngá;
35 Aur main tumhen qaumon ke
bayábán men láúngá, aur rú-ba-rú
tum se mubáhasa karúngá.

36 Jis tarah se main ne tumháre
bápdádon ke sáth Misr ke mulk ke
bayábán men mubáhasa kiyá, Khudá-
wand Yahowáh kahtá hai, us hí tarah
main tum se bhí mubáhasa karúngá.
37 Aur main tumhen chharí ke
níche se chaláúngá, aur tumhen 'ahd
ke band men láúngá.
38 Aur main tum se un logon ko,
jo sarkash aur mujh se bágí hain, judá
karúngá: main unhen us mulk se jis
men we safar karke gaye nikál dúngá,
par we Isráel ke mulk men na áne
páwenge, tá ki tum jáno ki main Khu-
dáwand hún.
39 Aur tum se jo ahl i Isráel ho,
Khudáwand Yahowáh yún kahtá hai,
ki Jáo, har ek apne apne but kí 'ibádat
karo, aur ba'd is ke agar merí na
sunoge, to apní qurbánion se, aur apní
múraton se, merá muqaddas nám phir
nápák mat karo.
40 Kyúnki Khudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Mere muqaddas
pahár par, Isráel kí bulandí ke pahár
par, tamám ahl i Isráel, sab jo mulk
men hain, merí bandagí karenge; wa-
hán main unhen qabúl karúngá, aur
wahan main tumhárí utháí húí qur-
bánián, aur tumhárí nazron ke pahle
phal ko, aur tumhárí muqaddas chízen
pasand karúngá.
41 Jab main tumhen qaumon men
se nikál láúngá, aur un mulkon men
se, jin men main ne tum ko parágauda
kiyá jam'a karúngá, tab main tumhen
khushbúí kí mánind qabúl karúngá;
aur gair-qaumon kí nazar ke áge tum
se merí taqdís kí jáegí.
42 Aur jab main tumhen Isráel ke
mulk men, us sarzamín men, jis kí
bábat main ne tumháre bápdádon par
háth utháyá ki tumhen dúngá, láyá,
tab tum jánoge ki main Khudáwand
hún.
43 Aur wahán tum apní ravishon
ko, aur apne sab kámon ko, jin se tum
nápák húe ho, yád karoge, aur tum
apní sárí badkáríon ke sabab jo tum
ne kín apní nazar men ghinaune hoge.
44 Khudáwand Yahowáh kahtá,
ki Ai ahl i Isráel, jab main tumhárí
burí ravishon aur kharáb kámon ke
mutábiq nahín, balki apne nám kí
khátir tum se sulúk karúngá, tab tum
jánoge ki main Khudáwand hún.
45 ¶ Aur Khudáwand ká kalám
mujhe áyá, aur us ne kahá, ki
46 Ai ádamzád, janúb kí taraf
apná rukh kar, aur dakhin kí taraf
báten kar, aur janúb ke maidán ke
ban kí jánib nubúwat kar;
47 Aur janúb ke ban se kah, ki
Khudáwand ká kalám sun; Khudá-
wand Yahowáh yún farmátá, ki Dekh,
main tujh men ek ág bharkáúngá, aur
wuh har ek hará darakht, aur har ek
súkhá darakht, jo tujh men hai, khá
legí; us dhadhaktí ág ká shu'ala na
bujhegá, aur janúb se shimál tak sab
ke munh us se jhulas jáenge.
48 Aur sáre bashar dekhenge, ki
main Khudáwand ne use sulgáyá;
wuh na bujhegí.
49 Tab main ne kahá, ki Háe!
Khudáwand Yahowáh, we to merí
bábat kahte hain, Kyá wuh tamsílen
nahín kahtá?

XXI BA'B.

TAB Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú Yarúsalam kí
taraf apná rukh kar, aur muqaddas
makánon kí samt apná kalám dál, aur
Isráel kí sarzamín kí mukhálafat men
peshíngoí kar,
3 Aur Isráel kí sarzamín se kah, ki
Khudáwand yún farmátá hai, ki
Dekh, main terá mukhálif hún, aur
apní talwár ko miyán se nikálúngá,
aur tere sádiqon aur tere badkáron ko
tere darmiyán kát dálúngá.
4 So is liye ki main tere darmiyán
ke sádiqon aur badkáron ko kát dál-
úngá, is liye merí talwár apní miyán

se nikalke janúb se shimál tak sáre
jándáron̲ par chalegí.
5 Aur sáre bashar jánen̲ge, ki main̲
Ḳhudáwand ne apní talwár miyán se
khín̲chí hai; wuh phir us men̲ na
jáegí.
6 So ai ádamzád, kamar kí shikas-
tagí se áhen̲ már, aur talḳh-kámí se
un kí ánkhon̲ ke sámhne ṭhanḍí sáns
bhar.
7 Aur aisá hogá, ki jab we tujhe
kahen̲, ki Tú kyún̲ háe háe kartá hai?
to jawáb de, ki us afwáh ke liye; kyún̲-
ki wuh átí hai; aur har ek dil pighal
jáegá, aur sáre háth ḍhíle hon̲ge, aur
har ek jí ḍúb jáegá, aur sáre ghuṭne
pání kí mánind bah jáen̲ge: Ḳhudá-
wand Yahowáh kahtá hai, ki Dekh,
wuh átá hai, aur wáq'i ho jáegá.
8 ¶ Phir Ḳhudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
9 Ai ádamzád, nubúwat kar, aur
kah, ki Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai,
ki Tú kah, Ek talwár, ek talwár hai,
wuh tez kí gayí, aur saiqal bhí kí gayí
hai.
10 Us par báṛ kí gayí, tá ki us se
baṛí ḳhúnrezí kí jáwe; wuh saiqal kí
gayí tá ki wuh chamke: phir kyá ham
ḳhush howen̲? mere beṭe ká 'asá sab
lakṛí ko haqír jántá.
11 Aur us ne use saiqal hone ke
liye diyá, tá ki wuh háth men̲ chaláí
jáwe: wuh tez aur saiqal kí gayí, tá
ki qatl-karnewále ke háth men̲ dí
jáwe.
12 Ai ádamzád, tú ro roke chillá,
ki wuh mere logon̲ par chalegí, wuh
Isráel ke sab sardáron̲ par hogí, we
mere logon̲ samet talwár ko hawála
kiye gaye hain̲: is liye tú apní rán
par háth már.
13 Yaqínan wuh ázmáí gayí, aur
agar 'asá use haqír jáne, to kyá? wuh
nábúd hogá, Ḳhudáwand Yahowáh
farmátá hai.
14 Aur ai ádamzád, tú nubúwat
kar, aur tálí már, aur talwár tísre
martaba bhí dúní banáí jáwe, wuh
talwár jo maqtúlon̲ par kárgar húí:
wuh ek talwár hai, jo baṛí ḳhúnrezí
kí hai, jo ki unhen̲ ghertí hai.
15 Main̲ ne yih talwár nangí rakhí
hai, tá ki un ke dil pighal jáwen̲, aur
un ke sáre darwázon̲ men̲ bahut máre
paṛen̲. Háe, yih chamkái gayí, unhen̲
qatl karne ko khín̲chí gayí!
16 Muttafiq ho, dahine yá báen̲ já
lag, jidhar terá mun̲h paṛe.
17 Aur main̲ bhí tálí márún̲gá, aur
apná qahr karke apne jí ko ṭhanḍhá
karún̲gá: main̲ Ḳhudáwand ne yih
farmáyá hai.
18 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
19 Ai ádamzád, tú apne liye do
ráhen̲ nikál, jin men̲ Bábul ke bád-
sháh kí talwár áwe: ek hí mulk se
we donon̲ ráhen̲ niklen̲: aur ek háth
nishán ke liye baná, shahr kí ráh ke
sire men̲ use baná.
20 Ek ráh nikál, ki us men̲ talwár
baní 'Ammún kí Rabbah par, aur phir
ek aur, ki jis men̲ Yahúdáh ke mahsúr
shahr Yarúsalam par áwe.
21 Ki Bábul ká bádsháh baṛí saṛak
par wahán̲ jahán̲ do-ráhe ká sirá hai,
khaṛá hogá, ki rammálí kare, aur tír
hiláke qur'a ḍále, aur putlon̲ se suwál
kare, aur jigar par nazar kare.
22 Us ke dahne háth Yarúsalam
ká qur'a paṛegá, ki manjaníq lagáwe,
ki jang ká na'ra márne ke liye mun̲h
khole, ki lalkár lalkárke apní áwáz
buland kare, ki manjaníq pháṭakon̲
par lagáwe, ki damdama bándhe, ki
burj banáwe.
23 Lekin un kí nazar men̲ yih aisá
hogá jaisá jhúṭhá shugún, ya'ne, un ke
liye jo bhárí qasam kháte the, par wuh
us ḳhiyánat ko yád farmáegá ki we
pakṛe jáwen̲.
24 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ kahtá hai, ki Azbaski tumhárí
badkárí tum ko yád diláí gayí, ki
tumhárí bagáwaten̲ 'alániya húín̲,

yahán tak ki tumháre sáre kámon
men tumhárí khatáen dekh partí hain,
hán, is liye ki tumhen wuh yád diláí
gayí, tum háth men giriftár ho jáoge.
25 ¶ Are tú bedín sharír Isráel ke
bádsháh, jis ká din terí badkárí ke
anjám ko pahunchne par áyá hai,
26 Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Kuláh utár, aur táj le já;
yih aisá na rahegá; past ko buland
kar, aur use jo buland hai past kar.
27 Main hí use ulat, ulat, ulat dúngá; yih phir na hogá; aur jab ki wuh,
jis ká haqq hai, áwegá, main wuh use
dúngá.
28 ¶ Aur tú, ai ádamzád, nubúwat
kar, aur kah, ki Khudáwand YAHOWÁH baní 'Ammún kí, aur un kí
malámat kí bábat yún farmátá hai,
ki tú kah, ki Talwár, khínchí húí
talwár, wuh khúnrezí ke liye saiqal
kí gayí, tá ki chamak ke sabab se faná
kare:
29 Jab tak we tere liye dhokhá
dekhte hain, aur we tujh ko jhúthá
raml kahte hain, ki tujh ko un kí
gardanon par láwen, jo badkáron men
se máre gaye, jin ká din, sharárat ke
anjám ke waqt men, á pahunchá.
30 Kyá main use miyán men phir
karáúngá? main terí paidáish ke makán men, aur tere janam kí zamín
men, terí 'adálat karúngá.
31 Aur main apná qahr tujh par
undelúngá, aur apne gazab kí ág tujh
par phúnkúngá, aur tujh ko haiwání
ádmíon ke háth men, jo barbád karne
men chatur hain, kar dúngá.
32 Tú ág ke liye índhan hogá, aur
terá lahú sarzamín ke bích paregá, aur
terá zikr bhí phir kiyá na jáegá; kyúnki main KHUDÁWAND ne kahá hai.

XXII BAB.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, kyá tú ilzám degá,
kyá tú is khúní shahr par ilzám degá?
aisá, to us ke sáre nafratí kám tú us
ko dikhlá;
3 Aur kah, ki Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Ai shahr,
tú apne bích men khúnrezí kartá hai,
tá kí terá waqt áwe, aur tú apne wáste
buton ko apne nápák karne ke liye
banátá hai.
4 Tú us khún ke sabab se, jo tú ne
baháyá, mujrim thahrá; aur tú buton
ke bá'is, jinhen tú ne banáyá hai,
nápák húá; tú apne dinon ko nazdík
látá hai, aur apne barason tak pahunchá hai: is liye main ne tujhe qaumon
kí já e malámat, aur mulkon ká
thatthá kiyá.
5 Jo log tujh se nazdík hain, aur
we jo tujh se dúr hain, tujhe thatthá
márenge, ki terá nám bad, aur tú
fasádí mashhúr hai.
6 Dekh, Isráel ke sardár, sab ke
sab jo tujh men hain, apne maqdúr
bhar khúnrezí par musta'idd the.
7 Tere bích unhon ne má báp ko
haqír jáná hai: unhon ne tere darmiyán pardesíon par zulm kiyá hai:
unhon ne tujh men yatímon aur bewon
ko dukh diyá hai.
8 Tú ne mere maqdison ko náchíz
jáná hai, aur mere sabton ko zalíl kiyá
hai.
9 Tere bích men we log hain jo
chugul-khorí karke khún karwáte
hain: aur tere darmiyán we hain jo
paháron par charhke kháte hain: tere
bích men we hain jo fisq o fujúr karte
hain.
10 Tere bích báp ko bhí unhon ne
be-satr kiyá: tere bích unhon ne us
'aurat se, jo haiz ke sabab khárij kí
gayí thí, mubásharat kí hai.
11 Kisí ne dúsre kí jorú se burá
kám kiyá hai; aur dúsre ne apní bahú
se badzátí kí hai; aur kisí ne apní
bahin, apne báp kí betí ko, tere darmiyán kharáb kiyá hai.
12 Tere bích men unhon ne rishwat
lí, tá ki khún kiyá jáe. Tú ne byáj

aur súd liyá hai, aur zulm karke apne paṛosí ko lúṭá hai, aur mujhe farámosh kiyá, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

13 ¶ Dekh, maiṉ tere ná-rawá naf'a ke sabab jo tú ne kiyá, aur terí ḳhúnrezí ke bá'is jo tere bích meṉ húí hai, maiṉ ne apne háth par háth márá hai.

14 Kyá terá dil sambhalegá, aur tere háthoṉ meṉ zor rahegá, un dinoṉ meṉ jab maiṉ terá mu'ámala faisal karúṉgá? maiṉ Ḳhudáwand ne kahá hai, aur maiṉ hí 'amal karúṉgá.

15 Háṉ, maiṉ tujh ko qaumoṉ meṉ khinḍá dúṉgá, aur tujhe mulkoṉ meṉ parágauda karúṉgá, aur terí gandagí, jo tujh meṉ hai, nábúd kar dúṉgá;

16 Aur tú qaumoṉ kí nazar ke áge áp apne meṉ nápák ṭhahregá, aur ma'lúm karegá ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

17 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

18 Ai ádamzád, ahl i Isráel mere liye mail ho gaye haiṉ: we sab ke sab pítal, aur rángá, aur lohá, aur sísá haiṉ, jo ghaṛiye ke bích meṉ haiṉ: we aise haiṉ jaisá rúpe ká mail hotá hai.

19 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ kahtá hai, ki Is wáste ki tum sab mail ho gaye ho, so ab dekho, maiṉ tumheṉ Yarúsalam ke bích meṉ jam'a karúṉgá.

20 Jis tarah log rúpá, aur pítal, aur lohá, aur sísá, aur rángá ko ghaṛiye meṉ jam'a karte haiṉ, aur un par ág bhaṛkáte tá ki unheṉ pighlá ḍáleṉ, isí tarah maiṉ apne qahr meṉ, aur apne gazab meṉ, tumheṉ jam'a karúṉgá, aur tumheṉ wahíṉ chhoṛ dúṉgá, aur tumheṉ pighláúṉgá;

21 Háṉ, maiṉ tumheṉ ikaṭṭhe karúṉgá, aur apne gazab kí ág tum par bhaṛkáúṉgá, aur tum ko us ke bích meṉ pighlá ḍálúṉgá.

22 Jis tarah rúpá ghaṛiye meṉ galáyá játá hai, usí tarah tum us ke bích meṉ galáe jáoge; aur tum jánoge ki mujh Ḳhudáwand ne apná gazab tum par unḍelá hai.

23 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

24 Ai ádamzád, us se kah, ki Tú wuh sarzamín hai, jo sáf nahíṉ kí gayí hai, aur jis par qahr ke din meṉ pání kí bárish na húí.

25 Us ke darmiyán us ke nabíoṉ ne eká kiyá hai: we us sher i babar kí mánind haiṉ, jo garajtá aur shikár ko pháṛ ḍáltá hai: we jánoṉ ko khá játe haiṉ: we mál aur tuhfa chízoṉ ko chhín lete; unhoṉ ne us ke bích us kí bahuteríoṉ ko ránḍeṉ kar diyá.

26 Us ke káhinoṉ ne merí sharí'atoṉ ko udúl kiyá, aur mere maqdisoṉ ko zalíl kiyá hai; unhoṉ ne pák aur nápák meṉ kuchh farq na rakhá: unhoṉ ne najis aur táhir ká imtiyáz nahíṉ kiyá hai: unhoṉ ne apní ánkheṉ mere sabtoṉ se churáíṉ, aur maiṉ un meṉ be-'izzat húá.

27 Us ke sardár us ke darmiyán shikár ke pháṛnewále bheṛiyoṉ kí mánind haiṉ, ki ḳhúnrezí karte, aur jánoṉ ko halák karte haiṉ, tá ki ná-rawá naf'a páweṉ.

28 Us ke nabí un par nikammí kahgil karte haiṉ, dhokhá dekhte, aur jhúṭhí ḳhabareṉ dete haiṉ, aur bolte haiṉ, ki Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ farmátá hai, hálánki Ḳhudáwand ne nahíṉ kahá hai.

29 Us mulk ke log sitamgarí karte haiṉ, aur dakaití karte, aur garíb aur muhtáj ko satáte, aur pardesíoṉ par ná-haqq saḳhtí karte haiṉ.

30 Maiṉ ne un ke darmiyán ek shaḳhs ḍhúnḍhá, jo díwár uṭháwe, aur us sarzamín ke liye us ke darár meṉ mere sámhne khaṛá ho, tá ki maiṉ use wírán na karúṉ; par koí na milá.

31 Is sabab maiṉ apná qahr un par unḍelúṉgá, aur apne gazab kí ág se unheṉ faná karúṉgá, aur maiṉ un kí taríq ke anjám ko un ke siroṉ par

dálúngá, Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai.

XXIII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, do 'auraten thín, jo
ek hí má se paidá húín.
3 Unhon ne Misr men zinákárí kí;
we apní jawání men yár-báz húín;
wahán un kí chhátián malí gayín, aur
wahán un kí bikr ke pistán chhúe
gaye.
4 Un men kí barí ká nám Aholah,
aur us kí bahin Aholibah: aur we
merí jorúán húín, aur bete betián
janín. Un ke ye nám; Aholah, Sam-
rún hai; aur Aholibah, Yarúsalam.
5 Aur Aholah ne, jin dinon men
wuh merí thí, chhinálá karne lagí:
aur apne yáron par, ya'ne, Asúríon
par, jo hamsáya the, 'áshiq húí,
6 Ki we sar-lashkar, aur hákimán
the, aur sab ke sab dil-pasand jawán
mard, aur sawár the jo ghoron par
charhte the, aur argawání poshák pa-
hine húe the.
7 Is tarah us ne un sab ke sáth jo
Asúr ke barguzída mard the chhinálá
kiyá: aur wuh un sab ke sáth, jin se
wuh 'ishq-bází kartí thí, aur un ke
sáre buton se nápák ho gayí.
8 Us ne hargiz us zinákárí ko, jo
us ne Misr men kí thí, na chhorá;
kyúnki unhon ne us kí jawání men us
se khalwat kí thí, unhon ne us kí bikr
ke pistánon ko malá thá, aur apní ziná
us par undelí thí.
9 Is liye main ne use us ke yáron
ke háth men, hán, Asúríon ke háth
men, jin par wuh martí thí, kar diyá.
10 Unhon ne us ko be-satr kiyá, us
ke beton aur betíon ko chhín liyá, aur
use talwár se már dálá: so wuh 'aura-
ton ke darmiyán angusht-numá húí,
kyúnki unhon ne use 'adálat se sazá
dí.
11 Aur us kí bahin Aholibah ne
yih sab kuchh dekhá, par wuh shah-
wat-parastí men us se badtar húí, aur
us ne apní bahin kí zinákárí kí nisbat
se ziyáda zinákárí kí.
12 Wuh baní Asúr, ya'ne, un sar-
lashkaron aur hákimon par, jo us ke
hamsáya the, jo bharkílí poshák pa-
hinte the, aur ghoron par charhte the,
aur sab ke sab dil-pasand jawán-mard
the, 'áshiq húí.
13 Aur main ne dekhá, ki wuh bhí
nápák ho gayí; un donon kí ek hí
ráh o rasm thí.
14 Balki us ne zinákárí ziyáda kí:
kyúnki jab us ne díwár par mardon
kí súraten dekhín, Kasdíon kí tas-
wíren jo shangarf se khínchí húí thín,
15 Aur ki un ke kamaron par patke
kase húe the, aur un ke siron par ach-
chhí rangín pagrián thín, aur ki sab
ke sab dekhne men sar-lashkar hain,
Bábul ke beton se mushábih, jin ká
watan Kasdistán hai;
16 Tab dekhte hí wuh un par mar-
ne lagí, aur qásidon ko Kasdíon ke
mulk men un pás bhejá:
17 So Bábul ke bete us pás áke
'ishq ke bistar par charhe, aur unhon
ne us se ziná karke use álúda kiyá,
aur jab wuh un se nápák húí, to us
ká jí un se phir gayá.
18 Tab us kí zinákárí 'aláníya húí,
aur us kí barahnagí be-satr húí; tab
jaisá merá jí us kí bahin se hat gayá
thá, waisá merá dil us se bhí hatá.
19 Tis par bhí us ne, apní jawání
ke dinon ko yád karke, jab wuh Misr
kí sarzamín men chhinálá kartí thí,
zinákárí par zinákárí kí.
20 So wuh phir apne un yáron par
marne lagí, jin ká badan gadhon ká sá
badan, aur jin ká inzál ghoron ká sá
inzál thá.
21 Is tarah se tú ne apní jawání kí
shahwat-parastí, ki jis waqt Misrí terí
jawání ke pistánon ke sabab terí chhá-
tián malte the, phir yád diláí.
22 ¶ Is liye, ai Aholibah, Khudá-
wand YAHOWÁH yún kahtá hai, Dekh,

main un yáron ko, jin se terá jí phir
gayá hai, ubhárúngá ki tujh se mu-
khálafat karen, aur unhen bulá lá-
úngá ki we tujhe cháron taraf se gher
lewen.
23 Bábul ke beṭon ko, aur sáre
Kasdíon ko, Fikod, aur Sho'a, aur
Qo'a, aur un ke sáth Asúr ke sáre
beṭon ko, sab dil-pasand jawán-mar-
don ko, sar-lashkaron aur hákimon ko,
aur baṛe baṛe amíron aur námí logon
ko, jo sab ke sab ghoṛon par sawár
hote hain, tujh par chaṛhá láúngá.
24 So we rathon, aur chhakṛon,
aur gurohon kí baṛí amboh ke sabab
zoráwar hoke tujh par hamla karenge;
aur ḍhál aur pharí pakaṛke, aur ḳhod
pahinke, cháron taraf se tujhe gher
lenge: main 'adálat ká kám unhen
supurd karúngá, aur we apne áín ke
mutábiq tujh par hukm karenge.
25 Aur main apní gairat ko terí
mukhálafat men qáim karúngá, aur
we gazab-nák hoke tujh se pesh
áwenge, aur we terí nák aur tere kán
káṭ ḍálenge, aur tere báqí log talwár
se máre jáenge: we tere beṭon aur
beṭíon ko le lenge, aur jo kuchh terá
báqí rahegá, ág se bhasam hogá.
26 Aur we terí poshák tujh se utár-
enge, aur tere latíf zewarát lúṭ lenge.
27 Aur main terí shahwat-parastí
aur terí zinákárí kí 'ádat, jo tú ne
Misr kí zamín men síkhí, mauqúf
karáúngá, yahán tak ki tú un kí taraf
phir ánkh na uṭháegí, aur phir Misr
ko yád na karegí.
28 Kyúnki Ḳhudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Dekh, main tujhe
un ke háth men, jin se tú bezár hai,
hán, un hí ke háth men jin se terá jí
phir gayá hai, kar dúngá:
29 Aur we dushmanána sulúk tujh
se karenge, aur terá sárá mál jo tú ne
mihnat se paidá kiyá chhín lenge, aur
tujhe nang dhaṛang aur be-satr chhoṛ
denge, yahán tak ki terí shahwat-
parastí, aur terí ḳhabásat, aur terí
zinákárí ká bhed terí ruswáí ke liye
fásh ho jáwegá.
30 Main is liye yih tujh se karún-
gá, ki tú ne zinákárí ke liye gair-
qaumon ká píchhá kiyá, aur un ke
buton se nápák húí hai.
31 Tú apní bahin kí ráh par chalí
hai; is liye main ne us ká piyála tere
háth men diyá hai.
32 Ḳhudáwand Yahowáh yún far-
mátá hai, ki Tú apní bahin ke piyála
se, jo gahrá aur baṛá hai, píegá; tú
hansí jáegí, aur ṭhaṭṭhon men uṛáí
jáegí; kyúnki us men bahutsí samáí hai.
33 Tú mastí aur sog se bhar jáegí,
wírání aur hairat ká piyála terí bahin
Samrún ká piyála hai.
34 Tú use píegí aur nichoṛegí, aur
us kí ṭhíkrián chapaṛ chapaṛ kháegí,
aur apní chhátián nochegí; kyúnki
main hí ne kahá hai, Ḳhudawand Ya-
howáh farmátá hai.
35 Pas Ḳhudáwand Yahowáh yún
farmátá hai, Azbaski tú mujhe bhúl
gayí, aur mujhe apní píṭh ke píchhe
phenk chalí, so tú bhí apní badzátí
aur zinákárí ká bojh uṭhá legí.
36 ¶ Phir Ḳhudáwand ne mujhe
kahá, Ai ádamzád, kyá tú Aholah aur
Aholibah par hujjat sábit karegá?
hán, un ke ghinaune kám un par
záhir kar:
37 Ki unhon ne ziná kí, aur ḳhún
un ke háthon par lagá hai; hán, un-
hon ne apne buton se ziná kí, aur un
beṭon se bhí, jinhen we mere liye janí,
ág men guzar karáí, tá ki un ke liye
kháná hon.
38 Us ke siwá unhon ne mujh se
yih kiyá hai, ki usí din unhon ne
mere maqdis ko nápák kiyá, aur mere
sabton ko hurmat na dí.
39 Kyúnki jab we apní aulád ko
buton ke liye zabh kar chukín, tab we
usí din mere maqdis men dákhil húín,
tá ki use nápák karen; aur dekh, un-
hon ne mere ghar ke andar men aisá
kám kiyá hai.

40 Balki unhon ne dúr se mard
buláe, jin ke pás elchí bhí bhejá, aur
dekh, we áe: un hí ke liye tú nahái,
aur apní ánkhon men kájal lagáyá,
aur banáo singár kiyá.
41 Aur tú nafís palang par baiṭhí,
aur us ke sámhne mez árásta kí, aur
us par tú ne merá bakhúr aur merá
'itr dhará.
42 Aur logon ke ek hujúm shádiyá-
ná bajáte húe kí áwáz us men thí, aur
'awámm logon ke siwá bayábán se
sharábíon ko láe; we háthon par kan-
gan pahinte, aur siron par khushnumá
táj rakhte the.
43 Tab main ne us kí bábat jo zi-
nákárí karke buṛhiyá ho gayí thí,
kahá, Kyá yih log ab us se ziná kar-
enge, aur wuh un se karegí?
44 Tad bhí we us pás gaye; jis
tarah kisí chhinál ke pás játe hain, usí
tarah we un badzát 'auraton Aholah
aur Aholibah ke pás gaye.
45 ¶ Lekin sádiq mard ziná-kar-
newálíon ká fatwá, aur khúní 'auraton
ká fatwá un par denge; ki we ziná-
karnewálíán hain, aur khún un ke
háthon men lagá.
46 Kyúnki Khudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, ki Main un par ek
guroh chaṛhá láúngá, aur unhen chhoṛ
dúngá, ki we zulm uṭháwen, aur lúṭe
jáwen.
47 Aur wuh guroh un par sangsár
karegí, aur apní talwáron se unhen
már dálegí, un ke beṭon aur beṭíon ko
qatl karegí, aur un ke gharon ko ág se
jalá degí.
48 Is tarah se main badzátí ko zam-
ín se kho dúngá, tá ki sárí 'auraten
'ibrat-pazír howen, aur tumhárí bad-
zátí ke mutábiq na karen.
49 Aur we tumháre fisq o fujúr ká
badlá tum se lenge, aur tum apne but-
on ke gunáhon kí sazá ká bojh
uṭháoge; tá ki tum jáno ki Khudá-
wand YAHOWÁH main hí hún.

XXIV BA'B.

PHIR nauwen baras ke daswen
mahíne kí daswín táríkh men,
KHUDÁWAND ká kalám mujh tak
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, áj ke din, hán, is hí
din ká nám likh rakh: Sháh i Bábul
ne 'ain isí din Yarúsalam par khurúj
kiyá.
3 Aur us bágí khándán ke haqq
men ek tamsíl suná, aur unhen kah,
ki Khudáwand YAHOWÁH yún far-
mátá hai, ki Ek degcha chaṛhá de,
hán, use chaṛhá, aur us men pání bhí
dál.
4 Us ke muchche ikaṭṭhe karke us
men chhoṛ de, achchhe achchhe much-
che, ránen, aur sháne, aur suthrí suth-
rí haḍḍíán us men bhár de:
5 Aur galle men se chun chunke le,
aur us ke tale haḍḍíon ká túda dhar
de, aur use khúb josh de; we us kí
haḍḍíán us men khúb pakáwen.
6 ¶ Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, Us khúní shahr par
wáwailá hai, aur us deg par, jis men
zangár lagá hai, aur us ká zangár us
par se utárá nahín gayá! ek ek ṭukṛá
karke us men se nikál, aur us par
qur'a na paṛe.
7 Kyúnki us ká khún us ke dar-
miyán hai; us ne dhúp kí jalí húí
chaṭán par use biṭháyá; zamín par use
nahín giráyá ki khák men chhip jáe:
8 Chunánchi is bá'is se ki gazab
názil ho, aur intiqám liyá jáwe, main
ne us ká khún dhúp kí jalí húí chaṭán
par lagá diyá, tá ki wuh ḍhámpá na
jáe.
9 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, Wáwailá us khúní
shahr par! main índhan ká baṛá ḍher
lagáúngá.
10 Lakṛíán bahut baṭoro, ág sulgáo,
gosht aur lon mirch lagáo, aur haḍ-
ḍíán bhí jalá do.
11 Tab khálí use angáron par dharo,
ki us ká pítal garmáwe aur jale, aur

us men kí nápákí gal jáe, aur us ká zangár faná howe.

12 Saḳht mihnat se wuh thakátí, ki us ká baṛá zangár us men se nikal nahín játá; ág men bhí us ká zangár baná rahtá hai.

13 Terí nápákí men ḳhabásat hai; kyúnki main tujhe pák kiyá cháhtá hún, par tú pák honá nahín cháhtí hai: tú apní nápákí se phir pák na hogí, jab tak ki main apná qahr tujh par názil na kar chukún.

14 Mujh ḲHUDÁWAND ne yih kahá hai; yih ho jáegá, aur main use karúngá; main na haṭúngá, na chhoṛúngá, na pachhtáúngá: terí ráhon aur tere kámon ke mutábiq we tujh se 'adálat karenge, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai.

15 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

16 Ai ádamzád, dekh, main terí ánkh kí piyárí ko ek hí zarb men tujh se judá karúngá; par tú mátam na kar, na royá kar, aur tere ánsú na bahen.

17 Chupke ṭhanḍí sánsen bhar, murda par nauha mat kar, sir par apní pagṛí bándh, aur pánwon men jútí pahin, aur apne honṭhon ko mat ḍhámp, aur 'awámm kí roṭí mat khá.

18 So main ne subh ko logon se kalám kiyá, aur shám ko merí jorú mar gayí: aur main ne subh ko aisá kiyá, jaisá main ne hukm páyá thá.

19 ¶ Tab logon ne mujhe kahá, ki Kyá tú hamen na batáwegá, ki jo tú kartá hai ham se kyá nisbat rakhtá?

20 So main ne unhen kahá, ki ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

21 Isráel ke gharáne ko kah, ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Dekho, main apne maqdis ko, jo tumháre zor ká fakhr, aur tumhárí ánkh kí piyárí, aur dil kí mahbúb hai, nápák karúngá; aur tumháre beṭe, aur tumhárí beṭián, jinhen tum chhoṛ gaye, talwár se máre parenge.

22 Aur tum aisá karoge jaisá main ne kiyá; tum apne honṭhon ko na ḍhámpoge, aur 'awámm kí roṭí na kháoge.

23 Aur tumhárí pagṛián tumháre siron par, aur tumhárí jútián tumháre pánwon men hongí; aur tum nauha aur zárí na karoge, par apní sharárat ke sabab se ghuloge, aur ek dúsre ko dekh dekhke ṭhanḍí sánsen bharoge.

24 Chunánchi Hizqiel tumháre liye nishán hai: sab kuchh jo us ne kiyá, waisá tum karoge: aur jab yih ho jáegá, tum jánoge ki Ḳhudáwand YAHOWÁH main hún.

25 Aur tú, ai ádamzád, dekh, ki jis din main un se un ká zor, aur un kí shán o shaukat, aur un ke manzúr i nazar aur un ke dil ke margúb, ya'ne, un ke beṭe aur un kí beṭián un se le lúngá;

26 Us din wuh, jo bhág nikle, tujh pás áwegá, ki tere kánon men yih sunáwe.

27 Us din terá munh us par jo bach niklá hai khul jáegá, aur tú bolegá, aur phir gúngá na rahegá: so tú un ke liye ek nishán hogá, aur we jánenge ki ḲHUDÁWAND main hún.

XXV BAB.

AUR ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ai ádamzád, baní 'Ammún kí taraf apná ruḳh kar, aur un ke barḳhiláf peshíngoí kar;

3 Aur baní 'Ammún se kah, Ḳhudáwand YAHOWÁH ká kalám suno; Ḳhudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Azbaski tú ne mere maqdis kí bábat jis waqt wuh nápák kiyá gayá, aur Isráel kí sarzamín kí bábat jis waqt wuh ujárí gayí, aur ahl i Yahúdáh kí bábat jis waqt asír hoke gaye, Ahá kahá;

4 Is liye, dekh, main tujhe púrab ke logon ke qabze men kar dúngá, ki tú un kí milkíyat ho, aur we tujh men apne liye gánw basáwenge, aur apne

makán tere darmiyán biná karenge, aur tere mewa kháenge, aur terá dúdh pienge.
5 Aur main Rabbah ko úntsálá, aur baní 'Ammún kí sarzamín ko bhersálá karúngá; aur tum jánoge ki main KHUDÁWAND hún.
6 Kyúnki Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, Azbaski tú ne tálián bajáin, aur pánw márá, aur Isráel kí mamlukat kí barbádí par apní kamál adáwat se barí shádmání kí;
7 Is liye, dekh, main apná háth tujh par chaláúngá, aur tujhe gair-qaumon ke hawála karúngá, tá ki we tujh ko lút lewen; aur main tujhe logon men se kát dálúngá, aur mulkon men se tujhe nest o nábúd karúngá: main tujhe halák karúngá, aur tú jánegá ki KHUDÁWAND main hún.
8 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Azbaski Moáb aur Sha'ír kahte hain, ki Yahúdáh ká gharáná sárí gair-qaumon kí mánind hai;
9 Is liye, dekh, main Moáb ke pahlú ko, us ke shahron se, us kí sarhadd ke shahron se, jo zamín kí shaukat hain, Bait-Yasímút, aur Ba'al-Ma'ún, aur Qaryataim se, khol dúngá;
10 Aur main use púrab ke logon ko baní 'Ammún kí mukhálafat men mirás kar dúngá, tá ki qaumon ke darmiyán baní 'Ammún ká zikr na rahe.
11 Aur main Moáb par 'adálat karúngá; aur we jánenge ki KHUDÁWAND main hún.
12 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Azbaski Adúm ne ahl i Yahúdáh se kínakashí kí, aur un se apná intiqám leke gunáh kiyá;
13 Is liye Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Main apná háth Adúm par chaláúngá, aur us men ke insán aur haiwán ko nábúd karúngá, aur Taimán se leke use wírán karúngá, aur Dadán ke log bhí talwár se máre parenge.
14 Aur main apní guroh Isráel ke háth se Adúm par apná qahr názil karúngá, aur we mere gazab aur khashm ke mutábiq Adúm se sulúk karenge; so wuh intiqám jo main letá hún we ma'lúm karenge, Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai.
15 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Azbaski Filistíon ne kína-kashí kí, aur dil kí kínawarí se apná badlá liyá, tá ki qadím 'adáwat ke sabab use halák karen;
16 Is liye Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Dekh, main Filistíon par apná háth chaláúngá, aur Karetíon ko kát dálúngá, aur samundar ke sáhil ke báqí logon ko halák karúngá.
17 Aur main qahr kí ghurkíon ke sáth un se bará intiqám lúngá; aur jab main un se badlá le chukún, to we jánenge ki KHUDÁWAND main hún.

XXVI BA'B.

AUR gyárahwen baras, mahíne ke pahle din, yún húá, ki KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ai ádamzád, azbaski Súr Yarúsalam kí bábat kahtí hai, ki Ahá, wuh, jo qaumon kí darwáza thí, torí gayí hai; ab wuh sab kuchh mujh par máil hotá; main bhar jáúngí, ki wuh ujar gayí hai:
3 Is liye Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai, Dekh, ai Súr, main terá mukhálif hún, aur bahut sí qaumon ko tujh par charhá láúngá, jis tarah se samundar apní maujon ko charhá látá hai.
4 Aur we Súr kí shahrpanáh ko tor dálenge, aur us ke burjon ko dhá denge; aur main us kí mittí us par se jhár phenkúngá, aur use dhúp kí jalí húí chatán kar dúngá.
5 Wuh samundar ke darmiyán jál bichháne kí jagah hogí; kyúnki main hí ne kahá, Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai; aur wuh qaumon ke liye ganímat hogí

6 Aur us kí beṭíán̲ jo díhát men̲ hain̲ talwár se márí paṛen̲gí; aur we jánen̲gí ki main̲ KHUDÁWAND hún̲.

7 ¶ Kyún̲ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ farmátá hai, Dekh, main̲ Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ko, jo sháh-ansháh hai, ghoṛon̲ aur rathon̲ aur ghuṛ-chaṛhon̲, aur faujon̲, aur bahut se logon̲ ke amboh ke sáth shimál se Súr par chaṛhá láún̲gá.

8 Wuh terí beṭíon̲ ko, jo díhát men̲ hain̲, talwár se qatl karegá, aur tere ird-á-gird morcha-bandí karegá, aur tere barábar ek damdama bándhegá, aur terí muḳhálafat men̲ sipareṇ pakṛegá.

9 Wuh apne manjaníq ko terí shahr-panáh par chaláwegá, aur apne tabaron̲ se tere burjon̲ ko ḍhá degá.

10 Us ke ghoṛon̲ kí kasrat ke sabab dhúl jo uṛegí tujhe ḍhámp degí: us ke ghuṛ-chaṛhon̲, aur gáṛion̲, aur un ke pahiyon̲ kí gaṛgaṛáhaṭ kí áwáz se terí díwáren̲ kámp jáen̲gí, jab wuh tere pháṭakon̲ men̲ ghus jáegá, jis tarah kisí shahr men̲ ghus játe hain̲, jab us men̲ raḳhna ho gayá.

11 Wuh apne ghoṛon̲ ke sumon̲ tale terí sárí saṛakon̲ ko kuchal ḍálegá, aur wuh talwár se tere logon̲ ko qatl karegá, aur terí tawánáí ke sutún zamín se barábar ho jáen̲ge.

12 Aur we terí daulat lúṭ len̲ge, aur tere asbáb i tijárat ko gárat karen̲ge, aur we terí díwáren̲ toṛ ḍálen̲ge, aur tere rang-mahallon̲ ko ḍhá den̲ge, aur tere patthar, aur lakṛe, aur terí miṭṭí, samundar ke darmiyán ḍál den̲ge.

13 Aur main̲ tere gáne kí áwáz band kar dún̲gá; aur terí barbaton̲ kí sadá phir suní na jáegí.

14 Aur main̲ tujhe dhúp kí jalí húí chaṭán karún̲gá: tú jál phailáne kí jagah hogí; tú phir banáí na jáegí: kyún̲ki main̲ KHUDÁWAND ne yih kahá hai, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai.

15 ¶ Ḳhudáwand YAHOWÁH Súr se yún̲ kahtá hai, ki Jazáir tere gir parne ke shor se, jis waqt tere zaḳhmí karáhte hon̲ge, aur qatl ká kam tere bích men̲ járí ho, kyá na thartharáwen̲ge?

16 Tab samundar ke sáre sardár apne taḳhton̲ par se utren̲ge, aur apne doshále utár ḍálen̲ge, aur apne búṭedár pairáhan utár phenken̲ge; we thartharí kí poshák pahinke ḳhák par baiṭhen̲ge; we har dam kámpen̲ge, aur tere sabab hairatzada hon̲ge.

17 Aur we tujh par yih nauha karen̲ge, aur tujhe kahen̲ge, Háe, tú kaisí nábúd húí, jo bahrí mamálik se ábád thí, wuh bastí jo sitúda thí, jo samundar men̲ zoráwar thí, wuh aur us ke báshinde, ki jin se we sab jo us men̲ ámad o raft karte the haul kháte the!

18 Ab jazíre tere girne ke din kámpte hain̲; hán̲, samundar ke ṭápú tere anjám se ghabráte hain̲.

19 Kyún̲ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ farmátá hai, Jab main̲ tujhe, un shahron̲ kí mánind jo bechirág hain̲, wírán kar dún̲gá, jab main̲ tujh par samundar bahá dún̲gá, aur tú baṛe baṛe pání tale chhip jáegí:

20 Tab main̲ tujhe un samet, jo gaṛhe men̲ utar játe, puráne waqt ke logon̲ ke darmiyán tale utárún̲gá, aur zamín kí asfal jagahon̲ men̲ aur un ujáṛ makánon̲ men̲, jo qadím se hain̲, un ke sáth jo gaṛhe men̲ utar játe, tujhe basáún̲gá, tá ki tú phir ábád na howe; par main̲ zindon̲ ke mulk ko shaukat dún̲gá.

21 Main̲ tujhe já e 'ibrat karún̲gá, aur tú nábúd hogí; harchand terí talásh kí jáwe, tú kahín̲ abad tak pái na jáwe, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai.

XXVII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ai ádamzád, tú Súr par nauha
shurú' kar:
3 Aur Súr se kah, Ai tú, jis ne sa-
mundar ke 'ain madḳhal meṉ jagah
páí, aur bahut se bahrí mamálik ke
logoṉ ke liye ek tijárat-karnewálí hai,
Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ farmátá
hai, ki Ai Súr, tú kahtí hai, ki Merá
kamál husn hai.
4 Terí sarhaddeṉ samundar ke dar-
miyán haiṉ: tere mi'amároṉ ne terí
ḳhush-numáí ko kámil kiyá hai.
5 We Sanír ke saroon se tere ja-
házoṉ kí taḳhtiáṉ banáte the: we
Lubnán ke deodár káṭke tere liye
mastúl banáte the.
6 We Basan ke balút leke tere
dáṉḍoṉ ko banáte the; tere paṭau-
ṭanoṉ ko buqs kí lakṛí se, jise we
Kittíoṉ ke jazíroṉ se láte the, aur
háthí-dánt se jise we us meṉ jaṛte the,
taiyár karte the.
7 Tú apne pál ke liye Misr ke búṭe-
dár kattán phailátí thí; kabúdí aur
argawání se, jo Ilísah ke sáhiloṉ se
láe gaye, terá shámiyána thá.
8 Saidá aur Arwad ke rahnewále
tere ḍáṉḍí the; aur ai Súr, tere dá-
nishmand log, jo tere darmiyán the,
we tere náḳhudá the.
9 Jabal ke puráne aur dánishmand
log tere darmiyán the, ki jaház kí
raḳhna-bandí kareṉ: samundar ke
sáre jaház, aur un ke malláh, tujh meṉ
házir the, ki tere liye tijárat ká kám
kareṉ.
10 Fárs aur Lúd aur Fút ke log
tere lashkar meṉ the, aur tere bahá-
dur the: we sipar aur ḳhod tere bích
meṉ laṭkáte, aur we tujhe raunaq
baḳhshte the.
11 Arwad ke mard, terí hí fauj ke
sáth, cháron taraf terí shahrpanáh par
maujúd the, aur Jammadím log tere
burjoṉ par házir the: unhoṉ ne apní
sipareṉ cháron taraf terí díwároṉ par
laṭkáíṉ, aur tere jamál ko kámil kiyá.
12 Tarsís sab tarah ke mál kí kas-
rat ke sabab tere sáth tijárat kartí thí;
we rúpá, aur lohá, aur rángá, aur sísá
láke tere bázár meṉ baipár karte the.
13 Yávan, Túbal, aur Masak, tere
tujjár the; we tere bázár meṉ ádmíoṉ
aur pítal ke bartanoṉ kí saudágarí
karte the.
14 Ahl i Tujarmah ne terí háṭoṉ
meṉ ghoṛoṉ, aur chábuk-sawároṉ, aur
ḳhachcharoṉ kí tijárat kı.
15 Baní Dadán tere saudágar the;
bahut se bahrí mamálik tijárat ke
liye tere iḳhtiyár meṉ the; we 'iwaz
meṉ háthí ke ḳhamdár dánt aur ábnús
ke hadya láte the.
16 Arámí terí kárígaríoṉ kí kasrat
ke sabab tere sáth tijárat karte the;
we gauhar i shab-chirág, aur argawání,
aur chikandozí, aur kattán, aur múngá,
aur la'l láke tere bázár meṉ len den
karte the.
17 Yahúdáh aur Isráel ká mulk
tere saudágar the; we Minnít aur
Pannag ká gehúṉ, aur shahd, aur
raugan, aur balsán láke tere bázár
meṉ tijárat karte the.
18 Ahl i Dimishq terí dastkáríoṉ
kí kasrat ke sabab, aur qism qism ke
mál kí bahutáyat ke bá'is, Halbún kí
mai aur sufed ún kí tijárat tere yaháṉ
karte the.
19 Wadán aur Yáwán U'zál se tere
bázár meṉ áte the; áb-dár fúlád, aur
tejpát, aur bach, tere bázár meṉ we
bechte the.
20 Dadán terá saudágar thá, ki
sawárí ke chár-jáma tere háth bechtá
thá.
21 'Arab aur Qídár ke sab amír
tijárat kí ráh se tere 'iláqa-mand the;
we barre, aur meṉḍhe, aur bakrí leke
tere sáth tijárat karte the.
22 Sabá aur Ra'amah ke saudágar
tere sáth saudágarí karte the; we har
raqam ke nafís o ḳhushbúdár masálih,
aur har tarah ke qímatí patthar, aur
soná, tere bázár meṉ láke len den
karte the.

23 Harrán, aur Kannah, aur ʼAdan,
aur Sabá ke saudágar, aur Asúr, aur
Kilmad ke, tere sáth saudágarí karte
the.
24 Ye hí tere tujjár the; jo kím-
ḳhwáb, aur choge, aur argawání, aur
munaqqash posháken̲, aur sab tarah
ke búṭedár nafís kapṛe ke gaṭhiyon̲ ko
ḍorí se kase húe, aur mazbúṭ kiye húe,
terí tijáratgáh men̲ bechne ke liye láte
the.
25 Tarsís ke jaház terí tijárat kí
bábat terí taʼríf gáte the: tú to maʼ-
múr thí, aur samundar ke darmiyán
niháyat shán o shaukat rakhtí thí.
26 ¶ Tere ḍánḍí tujhe baṛe pání
men̲ láe; púrab kí hawá ne tujh ko
daryá ke bích men̲ torá hai.
27 Terá mál o asbáb, aur terá bázár,
aur terí ajnás i tijárat, aur tere ahl i
jaház, aur tere náḳhudá, tere náw ke
gahnewále, aur tere kár o bár ke gu-
máshte, aur sáre jangí mard jo tujh
men̲ hain̲, us sáre amboh samet jo tere
darmiyán faráham húá, terí tabáhí ke
din samundar ke bích men̲ giren̲ge.
28 Tere náḳhudáon̲ ke chilláne ke
shor se sárí nawáhí laraz jáen̲gí.
29 Aur sáre ḍánḍí, aur ahl i jaház,
aur samundar ke sáre náḳhudá apne
jaházon̲ par se utar áen̲ge; we ḳhush-
kí par khaṛe hon̲ge,
30 Aur apní áwáz buland karke
tere sabab se chilláwen̲ge, aur zár zár
roen̲ge, aur apne siron̲ par ḳhák uṛá-
wen̲ge, aur rákh men̲ loṭen̲ge.
31 We tere liye apne sab bál ko
munḍáwen̲ge, aur ṭáṭ ke paṭke bándh-
en̲ge, aur we tere liye dilshikast hoke
roen̲ge, aur ján gudáz nauha karen̲ge.
32 Aur nauha karte húe terá mar-
siya paṛhen̲ge, aur tujh par yún̲ roke
kahen̲ge, Kaun Súr kí mánind hai, jo
samundar ke darmiyán men̲ tabáh
húí?
33 Jab terá saudá samundar par
se játá thá, tab tú bahut qaumon̲ ko
málámál kar detí thí; tú apní daulat
aur ajnás i tijárat kí kasrat se zamín
ke bádsháhon̲ ko daulatmand kartí thí.
34 Par ab tú pánion̲ ke gahrápon̲
men̲ samundar ke zor se ṭúṭ gayí hai;
terí tijárat aur tere bích ká sárá amboh
ek sáth gir gayá.
35 Bahrí mamálik ke sáre rahnewále
terí bábat hairat-zada hon̲ge, aur un
ke bádsháh nipaṭ tarsán hon̲ge, aur un
ká chihra zard ho jáegá.
36 Qaumon̲ ke tujjár terá zikr sunke
sansaná jáen̲ge; tú já e ʼibrat hogí,
aur phir kadhí na hogí.

XXVIII BAʼB.

AUR ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ai ádamzád, Wálí i Súr se kah,
ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ far-
mátá hai, Azbaski tere dil men̲ gham-
anḍ samáyá, aur tú ne kahá hai, ki
Main̲ ek Iláh hún̲, aur Iláhon̲ ke taḳht
par samundar ke bích men̲ baiṭhá hún̲,
aur tú ne apná dil Iláh ká sá dil ba-
náyá hai: agarchi tú Iláh nahín̲, balki
insán hai:
3 Dekh, tú Dániel se ziyáda dá-
nishmand hai; aisá koí bhed nahín̲ jo
tujh se chhipá ho:
4 Tú ne apní hikmat aur ḳhirad se
mál hásil kiyá, aur soná aur rúpá apne
ḳhazánon̲ men̲ jamʼa kar diyá:
5 Tú ne apní baṛí hikmat se, aur
apní saudágarí se, apní daulat bahut
baṛhái, aur terá dil terí daulat ke báʼis
phúlá hai:
6 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH
farmátá hai, Azbaski tú ne apná dil
Iláh ká sá dil banáyá;
7 Is liye, dekh, main̲ tujh par par-
desíon̲ ko, jo gurohon̲ men̲ haibatnák
hain̲ charhá láún̲gá: we apní talwáren̲
khínchke terí dánish kí ḳhúbí kho
den̲ge, aur tere jamál ko nápák kar-
en̲ge.
8 We tujhe gaṛhe men̲ utáren̲ge, aur
tú un kí maut maregá jo samundar ke
darmiyán maqtúl hote.
9 Kyá tú us ke áge jo tujhe qatl

karegá phir kahegá, ki Maiṉ Iláh húṉ? liháza tú apne qatl-karnewále ke háth meṉ Iláh nahíṉ, balki insán ṭhahrá.

10 Jaise námaḳhtún marte haiṉ, waise hí tú ajnabí ke háth se márá paregá, ki maiṉ hí ne kahá hai, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai.

11 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

12 Ai ádamzád, Súr ke bádsháh par yih nauha kar, aur us se kah, Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ farmátá hai, Tú ḳhátim ul kamál húá, tú dánish se ma'múr, aur asl i jamál hai.

13 Tú 'Adan meṉ, bág Ulláh meṉ, rahá kartá thá; har ek qímatí patthar terí poshish ke liye thá, yáqút i surḳh, aur pukhráj, aur almás, aur azraq, aur sang i Sulaimání, aur zabarjad, aur nílam, aur zumurrud, aur gauhar i shab i chirág, aur soná: terí ḍholkíoṉ aur báṉsríoṉ ke banáne ká kám tere yaháṉ hotá rahá: jis din tú ḳhalq kiyá gayá, we taiyár húíṉ.

14 Tú ek masah kiyá húá Karúbí thá, jo sáya baḳhshtá thá; aur maiṉ ne tujhe Ḳhudá ke muqaddas paháṛ par rakhá thá; tú waháṉ rahá, aur tú átashí pattharoṉ ke darmiyán chaltá phirtá thá.

15 Tú apní paidáish ke din se apní ráh rasm meṉ kámil thá, jab tak ki tujh meṉ badkárí na pái gayí.

16 Terí saudágarí kí firáwání ke sabab se unhoṉ ne tujh meṉ zulm bhí bhar diyá, aur tú ḳhatákár ṭhahrá; so maiṉ ne tujh ko Ḳhudá ke paháṛ par se gandagí kí tarah phenk diyá, aur tujh sáya-baḳhshnewále Karúbí ko átashí pattharoṉ ke darmiyán se faná kar diyá.

17 Terá dil apne husn par ghamanḍ kartá thá; tú ne apne jamál kí kasrat ke sabab se apní hikmat kho dí; maiṉ ne tujhe zamín par ḍál diyá hai, aur bádsháhoṉ ke áge tujhe dhará, tá ki we tujhe dekh leṉ.

18 Tú ne apní sharáratoṉ kí kasrat se, aur apní saudágarí kí nárástí se, apne maqdisoṉ ko nápák kiyá: is liye maiṉ tere andar meṉ se ek ág nikálúṉgá, jo tujhe bhasam karegí, aur maiṉ tere sáre dekhnewáloṉ kí ánkhoṉ ke áge tujhe zamín par rákh kar dúṉgá.

19 Sab jo qaumoṉ ke darmiyán tere jánnewále haiṉ tujhe dekhke hairán hoṉge: tú já e 'ibrat hogá, aur phir kadhí na hogá.

20 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

21 Ai ádamzád, Saidá kí taraf mutawajjih ho, aur us kí muḳhálafat meṉ nubúwat kar,

22 Aur kah, Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ farmátá hai, Dekh, maiṉ terá muḳhálif húṉ, ai Saidá, aur maiṉ tere darmiyán apne liye jalál páúṉgá, tá ki we ma'lúm kareṉ, ki maiṉ KHUDÁWAND húṉ, jab maiṉ us meṉ 'adálat karúṉ, aur us meṉ muqaddas ṭhahráyá jáúṉ.

23 Maiṉ us meṉ wabá bhejúṉgá, aur us kí galíoṉ meṉ ḳhúnrezí karúṉgá, aur maqtúl us ke darmiyán us talwár se, jo chároṉ taraf se us par chalegí, gireṉge: aur we ma'lúm kareṉge ki maiṉ KHUDÁWAND húṉ.

24 ¶ Tab ahl i Isráel ke liye un kí chároṉ taraf ke sab logoṉ meṉ se, jo unheṉ haqír jánte the, koí chubhnewálá kánṭá, yá dukhánewálá ḳhár, na rahegá; aur we jáneṉge ki Ḳhudáwand YAHOWÁH maiṉ húṉ.

25 Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ farmátá hai, Jab maiṉ ahl i Isráel ko qaumoṉ meṉ se, jin meṉ we parágandа ho gaye, jam'a karúṉgá, tab maiṉ qaumoṉ kí ánkhoṉ ke sámhne un se apní taqdís karáúṉgá, aur we us sarzamín meṉ, jise maiṉ ne apne banda Ya'qúb ko diyá, baseṉge.

26 Aur we us meṉ be-ḳhatra sukúnat kareṉge, aur makán banáweṉge, aur angúristán lagáweṉge, aur ba salámat búd o básh kareṉge, jab maiṉ

un sabhon ko, jo cháron taraf se un kí hiqárat karte the, sazá dúngá; aur we jánenge ki main KHUDÁWAND un ká Khudá hún.

XXIX BA'B.

DASWEN baras ke daswen mahíne kí bárahwín táríkh ko KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ai ádamzád, tú Misr ke bádsháh Fira'ún ke barkhiláf apná rukh kar, aur us kí aur sáre mulk i Misr kí mukhálafat men nubúwat kar:

3 Báten kar, aur kah, ki Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Dekh, ai Misr ke bádsháh Fira'ún, main terá mukhálif hún; us bare ghariyál ká, jo apní nadíon ke bích let rahtá hai, aur kahtá hai, ki Merí nadí merí hí hai, aur main ne use apne liye paidá kiyá.

4 Lekin main tere jabron men kánte atkáúngá, aur main aisá karúngá ki terí nadíon kí machhlián tere chhilkon par chimtengí, aur main tujhe terí nadíon ke darmiyán men se báhar khínch nikálúngá, aur terí nadíon kí sab machhlián tere chhilkon par chimtengí.

5 Aur main tujhe, hán, tujhe aur terí nadíon kí machhlíon ko bayábán men phenk dúngá; tú khule húe maidán men pará rahegá; tú batorá na jáegá, aur na jam'a kiyá jáegá; main ne tujhe maidán ke darindon aur ásmán ke parindon kí khurák kar diyá hai.

6 Aur Misr ke sáre báshinde jánenge ki main KHUDÁWAND hún, is liye ki we Isráel ke gharáne ke liye faqat sarkande kí chharí the.

7 Jab unhon ne terá háth pakrá, tú tút gayá, aur un ká sárá kándhá phár dálá; phir jab unhon ne tujh par takiya kiyá, tú tukre tukre ho gayá, aur un kí sárí kamaron ko band se ukharwá dálá.

8 ¶ Is liye Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Dekh, ek talwár tujh par láúngá, aur tere darmiyán insán aur haiwán ko kát dálúngá.

9 Aur Misr kí sarzamín ujár aur wírán ho jáegí; aur we jánenge ki main KHUDÁWAND hún; is liye ki us ne kahá hai, ki Nadí merí hí hai, aur main ne use paidá kiyá hai.

10 Dekh, is liye main terá aur terí nadíon ká mukhálif hún, aur Misr kí sarzamín, Mijdál se Sawíneh tak, balki Kúsh kí sarhadd tak, mahz wírán aur ujár kar dúngá.

11 Kisí insán ká pánw udhar na paregá, aur na kisí guzarte húe haiwán ke pánw ká nishán us men hogá, kyúnki wuh chálís baras tak ábád na howegí.

12 Aur wírán mulkon ke darmiyán Misr kí sarzamín ko wírán karúngá, aur ujáre húe shahron ke darmiyán us ke shahr chálís baras tak ujár rahenge; aur main Misríon ko qaumon men parágande karúngá, aur unhen mulkon ke bích tittar bittar karúngá.

13 ¶ Lekin Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Chálís baras ke ákhir ákhir main Misríon ko, un qaumon ke darmiyán se jahán we parágande ho gaye, sametke ikatthe karúngá;

14 Aur main Misr ke asíron ko pher láúngá, aur unhen Fatrús kí zamín, un ke watan men lautáúngá, aur we wahán haqír mamlukat honge.

15 Wuh mamlukat sárí mamlukaton se ziyáda haqír hogí, aur phir qaumon par apne ta,ín buland na karegí; kyúnki main unhen ghatáúngá, tá ki phir qaumon par hukm-rání na karen.

16 Aur wuh phir Isráel ke gharáne ke liye já e tawakkul nahín hogí, ki we, jab un ke píchhe dekhne lagen, to un kí sharárat yád diláwenge; lekin jánenge ki main Khudáwand YAHOWÁH hún.

17 ¶ Satáíswen baras ke pahle ma-

híne kí pahlí táríkh KHUDÁWAND ká
kalám mujhe pahunchá, aur us ne
kahá,
18 Ki Ai ádamzád, Bábul ke bád-
sháh Nabúkadrazar ne apní fauj se
Súr kí mukhálafat men sakht khid-
mat karwáí hai; har ek sir ká bál
jhar gayá, aur har ek kandhá chhil
gayá; par na us ne, aur na us ke lash-
kar ne, Súr se us khidmat ke wáste
jo us ne us kí mukhálafat men kí thí,
kuchh darmáha páyá.
19 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, ki Dekh, main Misr
kí sarzamín ko Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ke háth men kar dún-
gá; wuh us kí guroh ko asír karegá;
aur us kí lút ko lút legá, aur us kí
ganímat ko le legá; aur wuh us ke
lashkar ká darmáha hogí.
20 Main ne Misr kí sarzamín us ke
mihnatána men, us mihnat ke bá'is
jo us ne us ke muqábil kí, use dí;
kyúnki unhon ne mere liye mashaq-
qat khinchí thí, Khudáwand YAHO-
WÁH kahtá hai.
21 ¶ Us din main aisá karúngá,
ki Isráel ke khándán ká síng phútegá,
aur tujhe un ke darmiyán munh kí
kushádagí 'atá karúngá; aur we já-
nenge ki main Khudáwand YAHO-
WÁH hún.

XXX BAB.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, nubúwat kar, aur
kah, ki Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, Chilláke kaho, Afsos us din
par!
3 Is liye ki wuh din qaríb hai, hán,
KHUDÁWAND ká din, badlíon ká din,
qaríb hai; wuh gair-qaumon ká kháss
waqt hogá.
4 Kyúnki talwár Misr par áwegí,
aur jab Misr men maqtúl girenge, aur
we us kí guroh ko asír karke le já-
enge, aur us kí bunyáden dhái jáengí,
Kúsh ke logon ko shiddat ká dard
lagegá.
5 Kúsh, aur Fút, aur Lúd, aur sárí
zát ke mile jule log, aur Kúb, aur us
sarzamín ke rahnewále jo 'ahdnáma
rakhte, un ke sáth talwár se girenge.
6 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Misr ke pushte gir jáenge, aur us ke
zor ká ghamand utárá jáegá; Mijdál
se Sawíneh tak we us men talwár se
gir jáenge, Khudáwand YAHOWÁH far-
mátá hai.
7 Aur we wírán mulkon ke darmi-
yán wírán honge, aur ujár shahron ke
darmiyán us ke shahr ujár rahenge.
8 Aur jab main Misr men ág bhark-
áúngá, aur us ke sáre madadgár halák
kiye jáenge, to we ma'lúm karenge
ki KHUDÁWAND main hún.
9 Us din bahutse elchí jaházon par
baithe húe merí taraf se rawána hon-
ge, ki gáfil Kúshíon ko daráwen; aur
jaise Misr ke din men, waise hí un ko
bhí shiddat ká dukh hogá: dekh, wuh
átá hai.
10 Khudáwand YAHOWÁH yún kah-
tá hai, ki Main Misr ke amboh ko
Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ke
háth se mitáúngá.
11 Wuh aur us kí guroh us ke sáth,
jo qaumon men haibatnák hai, zamín
ke ujárne ko láe jáenge; aur we Misr
par apní talwár miyán se khínchke
chaláenge, aur sarzamín ko maqtúlon
se ma'múr karenge.
12 Aur main nadíon ko sukhá dún-
gá, aur sarzamín ko sharíron ke háth
bechúngá; aur main us sarzamín ko,
aur us kí sárí ma'múrí ko, ajnabíon
ke háth se wírán karúngá; main
KHUDÁWAND ne kahá hai.
13 Khudáwand YAHOWÁH yún far-
mátá hai, ki Main buton ko bhí nest
karúngá, aur Núf men se múraton ko
mitá dálúngá; aur áge ko Misr kí sar-
zamín ká koí bádsháh na hogá; aur
Misr kí sarzamín men ek dahshat
rakhúngá.

14 Aur Fatrús ko wírán karún̲gá,
aur Zu'an men̲ ág bhaṛkáún̲gá, aur
No par 'adálat karún̲gá.
15 Aur main̲ Sín par, jo Misr kí
qúwat hai, apná qahr unḍelún̲gá, aur
Hamon-No ko káṭ ḍálún̲gá.
16 Aur jab main̲ Misr men̲ ek ág
lagá dún̲gá, Sín niháyat dukhegí, aur
No do ṭukṛe kí jáegí, aur Núf par har
roz musíbat hogí.
17 On aur Fí-Basat ke jawán tal-
wár se máre jáen̲ge; aur 'auraten̲ asír
hoke jáen̲gí.
18 Aur Tahfanhes men̲ bhí din an-
dherá hogá, jis waqt wahán̲ Misr ke
júon̲ ko toṛún̲gá; aur us kí qúwat kí
shaukat miṭ jáegí; aur wuh jo hai, us
par badlí chhá jáegí, aur us kí beṭián̲
asír hoke jáen̲gí.
19 Isí tarah se Misr kí 'adálat kar-
ke use sazá dún̲gá; aur we jánen̲ge ki
Ḳhudáwand main̲ hún̲.
20 ¶ Gyárahwen̲ baras ke pahle
mahíne kí sátwín̲ táríḳh ko yún̲ húá,
ki Ḳhudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
21 Ai ádamzád, main̲ ne Misr ke
bádsháh Fira'ún ká bázú toṛá; aur
dekh, wuh bándhá nahín̲ jáegá, dawá
kí tadbír karke us par paṭṭián̲ kasí
na jáen̲gí, ki talwár pakaṛne ke liye
mazbút ho.
22 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ farmátá hai, Dekh, main̲ Misr ke
bádsháh Fira'ún ká muḳhálif hún̲,
aur us ke bázúon̲ ko, use jo pur-zor
hai, aur use jo ṭúṭá thá, toṛún̲gá, aur
us ke háth se talwár giráún̲gá.
23 Aur Misríon̲ ko qaumon̲ ke dar-
miyán tittar bittar karún̲gá, aur
mulkon̲ men̲ bithráún̲gá.
24 Aur main̲ Bábul ke bádsháh ke
bázúon̲ ko qúwat baḳhshún̲gá, aur
apní talwár us ke háth men̲ dún̲gá;
lekin Fira'ún ke bázúon̲ ko toṛún̲gá,
aur wuh us ke áge, gháyal kí un áhon̲
kí mánind jo marne par ho, áh máre-
gá.
25 Hán̲, sháh i Bábul ke bázúon̲
ko qúwat baḳhshún̲gá, aur Fira'ún ke
bázú gir jáen̲ge; aur jab apní talwár
sháh i Bábul ke háth men̲ dún̲, aur
wuh un ko sarzamín i Misr par chal-
áwe, to we jánen̲ge ki main̲ Ḳhudá-
wand hún̲.
26 Aur main̲ Misríon̲ ko qaumon̲
men̲ parágandá karún̲gá, aur mulkon̲
men̲ tittar bittar kar dún̲gá; aur we
jánen̲ge ki main̲ Ḳhudáwand hún̲.

XXXI BA'B.

Aur gyárahwen̲ baras ke tísre
mahíne kí pahlí táríḳh ko yún̲
húá, ki Ḳhudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, sháh i Misr Fira'ún,
aur us kí guroh se kah, ki Tú apn
buzurgí men̲ kis kí mánind hai?
3 ¶ Dekh, Asúr Lubnán ká ek
deodár thá, jis kí ḍálián̲ ḳhúbsúrat
thín̲, aur pattíon̲ kí kasrat se wuh
ḳhúb sáyadár thá, aur us ká qadd
buland thá, aur us kí phungí ghaní
sháḳhon̲ ke darmiyán thí.
4 Páníon̲ ne use baṛá kiyá, gahráo
ne apní nahron̲ se, jo us ke thále ke
áspás járí ho rahí thín̲, use sarbuland
kiyá, aur apne ábrezon̲ ko maidán ke
sáre daraḳhton̲ par dauṛáyá.
5 Is liye un páníon̲ kí kasrat se, jo
us ne baháe, us ká qadd maidán ke
sáre daraḳhton̲ se buland húá, aur us
kí sháḳhen̲ bahut, aur us kí ḍálián̲
daráz húín̲.
6 Hawá ke sáre parinde us kí sháḳh-
on̲ par apne ghonsle banáte the, aur us
kí ḍálíon̲ ke níche sáre dashtí haiwán
bachche jantí thín̲, aur sab baṛí baṛí
qaumen̲ us ke sáya tale bastí thín̲.
7 Yún̲ hí wuh apní buzurgí men̲,
apní ḍálíon̲ kí darází ke sabab, ḳhush-
numá thá, ki us kí jaṛ baṛe páníon̲ ke
kanáre thí.
8 Ḳhudá ke bág ke deodár use
chhipá na sake, saro us kí sháḳhon̲,
aur sháh i balút us kí ḍálíon̲ ke bará-
bar na the, aur Ḳhudá ke bág ká koí

darakht us kí aisí bahár rakhtá na
thá.
9 Main ne use us kí dálíon kí firá-
wání se husn bakhshá, yahán tak ki
'Adan ke sáre darakhton ko, jo bág i
Khudá men the, us par rashk átá
thá.
10 ¶ Is liye Khudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, Is sabab se ki tú ne
apne ta,ín sarbuland kiyá, aur us ne
apní phungí ko ghaní shákhon ke dar-
miyán únchá kiyá, aur us ke dil men
us kí bulandí par gurúr samáyá;
11 Is liye main ne use gair-qaumon
men se ek zabardast ke qábú men kar
diyá; yaqínan wuh us se sulúk karegá;
main ne use us kí sharárat ke sabab
nikál diyá.
12 Aur ajnabí log, jo qaumon men
se haibat-nák hain, use kát dálenge,
aur phenk denge; paháron aur sárí
wádíon par us kí shákhen gir parengí,
aur zamín kí sárí nahron ke áspás
us kí dálián torí jáengí; aur zamín ke
sáre log jis waqt we use khárij karen,
us ke sáya ke tale se nikal jáenge.
13 Us ke kharába par hawá ke sáre
parinde baithenge, aur us kí shákhon
par maidán ke sáre charinde rahenge;
14 Tá ki sáre darakhton men se, jo
pánion ke kanáre par hain, koí darakht
apní bulandí se magrúr na ho, aur
apní phungí ghaní shákhon ke dar-
miyán únchí na kare, aur un darakhton
men se jo pání ko jazb karte hain, koí
apní bulandí men us ke áspás na
rahe; kyúnki we sab ke sab maut ke
qábú men kar diye gaye, aur zamín kí
níchí jagahon men, baní A'dam ke
darmiyán jo garhe men utre hain,
maujúd hain.
15 Khudáwand Yahowáh yún kah-
tá hai, ki Jis din wuh pátál men utre,
main mátam karwáúngá, main us ke
sabab gahráo ko dhámpúngá, aur us kí
nahron ko rok dúngá, aur barí sailáben
thahar jáengí; hán, main Lubnán ko
us ke liye siyáhposh karwáúngá, aur
us ke liye maidán ke sáre darakht
gashí men áenge.
16 Jis waqt main ne use, un samet
jo garhe men girte hain, pátál men
dálá, main ne aisá kiyá ki us ke girne
ke shor se sab qaumen thartharáín; aur
'Adan ke sáre darakht, Lubnán ke
chune húe aur achchhe, sab jo pání
ko jazb karte hain, zamín ke asfal ke
darja men tasallí páenge.
17 We bhí us ke sáth un tak jo
talwár se máre gaye pátál men utar
jáenge, aur we bhí jo us ke bázú the,
aur gair-qaumon ke darmiyán us ke
sáya tale baste the, wahín honge.
18 ¶ Tú shán o shaukat men 'Adan
ke darakhton men se kis kí mánind
hai? lekin tú 'Adan ke darakhton ke
sáth zamín kí níchí jagahon men dálá
jáegá: tú un samet jo talwár se máre
gaye hain ná-makhtúnon ke darmiyán
pará rahegá. Yihí Fira'ún aur us kí
sárí guroh hai, Khudáwand Yahowáh
kahtá hai.

XXXII BA'B.

BA'RAHWEN baras ke bárahwen
mahíne kí pahlí táríkh ko yún
húá, ki Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, Misr ke bádsháh
Fira'ún par nauha uthá, aur use kah,
ki Tú qaumon ke darmiyán jawán
sher i babar kí mánind hai, aur tú
daryáon ke ghariyál ká sá hai; tú
apní nahron men se nágáh nikal átá
thá, aur tú ne apne pánwon se pánion
ko tah o bálá kiyá, aur un kí nahron
ko gadlá kar diyá.
3 Khudáwand Yahowáh yún far-
mátá hai, ki Main bahuterí qaumon
ká amboh leke tujh par apná jál már-
úngá, aur we tujhe mere hí jál men
báhar nikálenge.
4 Tab main tujhe khushkí men
chhor dúngá, aur khule húe maidán
par tujhe phenkúngá, aur hawá ke
sáre parindon ke tujh par bitháúngá

aur tujh se sárí zamín ke darindon ko
ser karúngá.
5 Aur terá gosht paháron par dál-
úngá, aur wádíon ko terí bulandí se
bhar dúngá.
6 Aur main us sarzamín ko jis ke
pání men tú pairtá thá paháron tak
tere lahú se tar karúngá; aur nahren
tujh se labrez hongí.
7 Aur jab main tujhe bujháúngá,
to ásmán ko dhámpúngá, aur us ke
sitáron ko be-núr karúngá, súraj ko
badlí tale chhipáúngá, aur chánd apní
roshní nahín degá.
8 Aur main ásmán ke sáre roshan
sitáron ko tujh par tárík karúngá, aur
merí taraf se terí zamín par táríkí
chhá jáegí, Khudáwand Yahowáh
kahtá hai.
9 Aur jab main terí shikasta-hálí
kí khabar ko, qaumon ke darmiyán,
un mulkon men jin se tú náwáqif hai,
pahuncháúngá, to bahuterí qaumon ko
dil-ázurda karúngá.
10 Balki bahuterí qaumon ko tere
hál se hairán karúngá, aur un ke bád-
sháh tere sabab se barí larzish kháenge,
jab main un ke áge apní talwár cham-
káúngá; aur un men se har koí apní
ján ke liye, tere girne ke din, har dam
thartharáenge.
11 ¶ Kyúnki Khudáwand Yaho-
wáh yún farmátá hai, ki Bábul ke
bádsháh kí talwár tujh par niklegí.
12 Zabardaston kí talwár se, jo sab
ke sab qaumon ke bích haibatnák hain,
main terí guroh ko márke dál dúngá;
aur we Misr kí shaukat ko bigárenge,
aur us kí sárí bhír nest kí jáegí.
13 Aur main us ke sáre jánwaron ko
bare pánion ke áspás se nábúd kar-
úngá; aur áge ko na insán ke pánw
unhen gadlá karenge, na haiwán ke
sum unhen tah o bálá karenge.
14 Tab main un ke pánion ko gahrá
kar dúngá, aur aisá karúngá ki un kí
nadíán raugan kí tarah bahen, Khudá-
wand Yahowáh kahtá hai.
15 Jab main Misr kí sarzamín ko
wírán karúngá, aur wuh mulk un se,
jin se ma'múr thá, khálí ho jáegá, jab
main us ke sáre báshindon ko már
dálúngá, tab we jánenge ki Khudá-
wand main hún.
16 Yih wuh marsiya hai jise parhke
we us par nauha karenge; qaumon kí
betíán un ke liye nauha karengí; us
ke liye, hán, Misr par, aur us kí sárí
bhír par, nauha karengí, Khudáwand
Yahowáh kahtá hai.
17 ¶ Bárahwen baras ke mahíne ke
pandrahwen din yún húá, ki Khudá-
wand ká kalám mujhe pahunchá, aur
us ne kahá, ki
18 Ai ádamzád, Misr kí bhír par
wáwailá kar, aur us ko aur námdár
qaumon kí beṭíon ko, un ke sáth jo
garhe men utarte hain, zamín kí asfal
jagahon men girá de.
19 Husn men kaun tujh se afzal
thá? utar, aur ná-makhtúnon ke sáth
pará rah.
20 We un ke darmiyán girenge jo
talwár se máre pare hain; wuh talwár
ke hawála kí gayí hai; use aur us kí
sárí gurohon ko ghasítke le já.
21 We jo zoráwaron ke darmiyán
sab se zoráwar hain, pátál ke bích,
us se aur un se jo us ke kumakí hain
mukhátib honge; we utrenge, we ná-
makhtún pare rahenge, talwár ke
maqtúl.
22 Asúr aur us kí sárí guroh wahán
hain; us kí cháron taraf un kí qabren
hain; sab ke sab maqtúl, talwár ke
giráe húe;
23 Jin kí qabren garhe ke andar us
ke kináron men lagín, aur us kí sárí
guroh us kí qabr ke girdágird hai; sab
ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe, jo
zind[illegible] kí zamín men haibat ke bá'is
th[illegible]
24 Ailám aur us kí sárí guroh, jo
us kí qabr ke girdágird hain, wahán
hain: sab ke sab máre gaye, talwár
ke giráe húe hain, we zamín kí níchí

jagahon men ná-makhtún utar gaye,
jo zindon kí zamín men haibat ke bá'is
the; lekin unhon ne un ke sáth jo
garhe men girte hain khijálat pái.
25 Unhon ne us ke liye aur us kí
sárí guroh ke liye maqtúlon ke dar-
miyán ek bistar lagáyá hai; us kí
qabren us ke girdágird hain; sab ke
sab ná-makhtún talwár ke máre pare:
we zindon kí zamín men haibat ke
bá'is the, lekin unhon ne un ke sáth
jo garhe men girte hain ruswáí uthái;
we maqtúlon ke darmiyán dhare gaye.
26 Masak, aur Túbal, aur us kí sárí
guroh wahán hain; us kí qabren us
ke girdágird hain; sab ke sab ná-
makhtún, talwár ke maqtúl, agarchi
we zindon kí zamín men haibat ke
bá'is the.
27 Kyá we un baháduron ke sáth
jo ná-makhtúnon men se gir gaye, jo
apne jang ke hathyáron samet pátál
men utar gaye, pare na rahenge? un
kí talwáren un ke siron tale rakhí
gayí thín, aur un ke gunáh un kí
haddíon par lade hain, ki we zindon
kí zamín men baháduron ko bhí hai-
bat ke bá'is the?
28 Aur tú ná-makhtúnon ke dar-
miyán torá jáegá, aur talwár ke maq-
túlon ke sáth letegá.
29 Wahán Adúm bhí hai, us ke
bádsháh, aur us ke sáre amír, ki bá-
wujúde ki un kí qúwat thí, tau bhí
talwár ke maqtúlon ke pás dhare
hain; we ná-makhtúnon ke sáth, aur
un ke sáth jo garhe men girte hain,
pare rahte.
30 Shimál ke masah kiye húe log
sab ke sab, aur sáre Saidání jo maq-
túlon ke sáth utar gaye, wahán hain:
we báwujúd apne ru'ab ke apní zorá-
warí kí bábat sharminda húe, we tal-
wár ke maqtúlon ke sáth ná-makhtún
pare rahenge, aur un ke sáth jo garhe
men utre áp apní ruswáí uthawenge.
31 Fira'ún unhen dekhegá, aur use
apní sárí guroh kí bábat tasallí áwegí,
hán, Fira'ún aur us ke sáre lashkar kí
bábat, jo talwár se maqtúl hain, Khu-
dáwand YAHOWÁH kahtá hai.
32 Kyúnki main ne zindon kí za-
mín men apní haibat dálí: aur wuh
talwár ke maqtúlon ke sáth námakh-
túnon ke darmiyán dhará jáegá, hán,
Fira'ún aur us kí sárí guroh, Khudá-
wand YAHOWÁH farmátá hai.

XXXIII BAB.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú apní qaum ke
farzandon se yih kahkar bol, ki Jis
waqt main kisí sarzamín par talwár
chaláún, aur us sarzamín ke log apní
sarhaddon ke mardon men se ek ko
len, aur use apná nigahbán thahráwen,
3 Aur wuh, jab talwár ko apní sar-
zamín par áte dekhe, turhí phúnke,
aur logon ko hoshyár kare;
4 Tab jo koí turhí kí áwáz sune aur
hoshyár na howe, aur talwár áwe, aur
use már dále, to us ká khún usí ke sir
par hogá:
5 Us ne turhí kí áwáz suní, aur
hoshyár na húá: us ká khún usí par
hogá. Par wuh jo hoshyár hotá, to
apní ján bachátá.
6 Par agar nigahbán talwár ko áte
dekhe, aur turhí na phúnke, aur log
hoshyár kiye na jáwen, aur talwár áe,
aur un ke darmiyán se kisí ko le jáwe,
wuh to apní badkárí men márá pará;
lekin main nigahbán ke háth se us ke
khún kí báz-purs karúngá.
7 ¶ So tú, ai ádamzád, is liye ki
main ne tujhe ahl i Isráel ká nigah-
bán muqarrar kiyá, mere munh ká
kalám sun rakh, aur merí taraf se un-
hen hoshyár kar.
8 Jab main sharír se kahún, ki Ai
sharír, tú yaqínan maregá, aur us waqt
agar tú sharír se na kahe, aur use us
kí bad-ráhí se ágáh na kare, wuh
sharír to apní badkárí men maregá;
par main tere háth se us ke khún kí
báz-purs karúngá.

9 Lekin agar tú us sharír ko chitáwe ki wuh apní burí ráh se báz áwe; agar us waqt wuh apní ráh se báz na áwe, to wuh apní badkárí men maregá; lekin tú ne apní ján bachái hai.

10 Is liye, ai ádamzád, tú ahl i Isráel se kah, ki Tum yih kahte húe bolte ho, ki Filhaqíqat hamárí khatáen, aur hamáre gunáh ham par hain, aur ham un men ghulte rahte, to ham kyúnkar jíte rahte?

11 Tú un se kah, ki Khudáwand Yahowáh farmátá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam hai, ki sharír ke marne men mujhe kuchh khushí nahín, balki us men hai, ki sharír apní ráh se báz áwe, aur jíe; báz áo, tum apní burí ráhon se báz áo; tum káhe ko maroge, ai ahl i Isráel?

12 Is liye, ai ádamzád, apní ummat ke farzandon se yún kah, ki Sádiq kí sadáqat us ke gunáh ke din use na bacháwegí, aur sharír kí sharárat jo hai, so jis din men us se báz áwegá, wuh apní sharárat ke sabab nahín giregá, aur sádiq apní sadáqat ke sabab jis din ki wuh gunáh kare bach nahín sakegá.

13 Jab main sádiq se kahún, ki Tú yaqínan jíegá; agar wuh apní sadáqat par takiya kare, aur nárástí kare, to us kí sárí sadáqaten yád na hongí; lekin us gunáh ke sabab se, jo us ne kiyá hai, mar jáegá.

14 Phir jab sharír se kahún, ki Tú yaqínan maregá; agar wuh apní khatáon se báz áwe, aur 'adálat o sadáqat kare;

15 Agar wuh sharír girau pher de, aur jo us ne lút liyá hai wápas kare, aur zindagání ke qánúnon par chale, aur nárástí na kare; to wuh yaqínan jíegá, wuh nahín maregá.

16 Us kí khatáon men se jo us ne kín, ek bhí us ke munh par dharí na jáegí; us ne 'adálat o sadáqat kí hai, wuh yaqínan jíegá.

17 ¶ Par terí ummat ke farzand kahte hain, ki Khudáwand kí ráh barábar nahín: lekin we jo hain, unhín kí ráh hamwár nahín.

18 Agar sádiq apní sadáqat chhorke badkárí kare, to wuh yaqínan us badkárí ke sabab se maregá.

19 Phir agar sharír apní sharárat se báz áwe, aur 'adálat o sadáqat kare, to unhín ke sabab se jíegá.

20 ¶ Tis par bhí tum kahte ho, ki Khudáwand kí ráh barábar nahín hai Ai ahl i Isráel, main tum men se har ek kí, us kí ráh ke mutábiq, 'adálat karúngá.

21 ¶ Hamárí asírí ke bárahwen baras ke daswen mahíne kí pánchwín táríkh ko yún húá, ki ek shakhs jo Yarúsalam se bhág niklá thá mujh pás áyá, aur bolá, ki Shahr márá pará.

22 Aur shám ke waqt, us bhágnewále ke pahunchne se peshtar, Khudáwand ká háth mujh par thá, aur us ne merá munh khulwá diyá, us waqt tak ki wuh ádmí fajr ko mere pás áyá; hán, us hí ne merá munh khulwá diyá, aur main phir gúngá na rahá.

23 Tab Khudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

24 Ai ádamzád, Isráel kí sarzamín ke wíránon ke báshinde yih kahte húe bolte hain, ki Abirahám ek hí thá, aur wuh is sarzamín ká wáris húá, par ham bahut hain, zamín hamen mírás men dí gayí.

25 Is liye tú un se kah de, ki Khudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Tum lahú samet kháte ho, tum apne buton kí taraf ánkh uthákе dekhte ho, aur khúnrezí karte ho: kyá tum zamín ko mírás men páoge?

26 Tum apní talwár par takiya karte ho, tum makrúh kám karte ho, aur tum men se har koí apne hamsáya kí jorú ko nápák kartá hai: kyá tum zamín ko mírás men páoge?

27 Tú un se yún kah, ki Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, we jo

wíránon men hain talwár se máre
parenge, aur use, jo khule maidán men
hai, darindon ko dúngá ki nigal jáen,
aur we jo qila'on aur gáron men hain,
marí se marenge.
28 Kyúnki main is sarzamín ko
ujár dúngá, aur us kí qúwat ká gha-
mand játá rahegá, aur Isráel ke pahár
wírán honge, yahán tak ki koí guz-
regá nahín.
29 Aur jab main un ke sáre mak-
rúh kámon ke sabab, jo unhon ne kiye
hain, zamín ko wírán kar dúngá, to
we jánenge ki main KHUDÁWAND hún.
30 ¶ Par ai ádamzád, filhál terí
qaum ke farzand díwáron ke pás, aur
gharon ke ástánon par, terí bábat guf-
togú karte hain, aur ek dúsre se, hán,
har koí apne bháí se yih kahke boltá
hai, ki A', aur us bát ko, jo KHUDÁ-
WAND se nikaltí hai, sun.
31 Filhaqíqat we tujh pás áte hain,
jis tarah se ummat ke log áte, aur
merí guroh kí mánind tere áge baithe
hain, aur terí báten sunte hain, par un
par 'amal nahín karenge; kyúnki we
apne munh se bahutsi ulfat záhir
karte, par un ká dil lálach par daurtá
hai.
32 Aur dekh, tú un ke áge aisá hai
jaise ek shakhs ká dilchasp rág jo
khush-ilhán ho, aur bájá khúb bajá
sake; kyúnki we terí báten sunte
hain, par un par 'amal nahín karte.
33 Aur jab yih wáqi' hogá, (dekh,
ki aisá wáqi' hogá,) tab we jánenge ki
hamáre darmiyán ek nabí thá.

XXXIV BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, Isráel ke char-
wáhon ká mukhálif hoke un se nubú-
wat kar, hán, nubúwat kar, aur un se
kah, ki Khudáwand YAHOWÁH char-
wáhon ko yún farmátá hai, ki Isráel
ke charwáhon par, jo áp apne ta,ín
khiláte hain, wáwailá hai! kyá chau-
pánon ko yih bát láiq na thí ki gallon
ko charáwen?
3 Tum dúdh men se lete ho, aur
ún pahinte ho, aur unhen jo mote
ho gaye zabh karte; par galla nahín
charáte.
4 Tum ne kamzoron ko tawánáí
nahín bakhshí, aur bímáron ko changá
nahín kiyá, aur túte húe ko nahín
bándhá, aur we jo hánke gaye hain
unhen phir nahín láe, aur jo khoe
húe the un ko nahín dhúndhá, balki
be-murúwatí se aur be-rahmí se un
par hukúmat kí.
5 Aur we titar bitar ho gaye ki un
ká garariyá na thá; aur jab we pa-
rágandа the, to maidán ke darindon
kí khurák húe.
6 Merí bheren sáre paháron par,
aur har ek únche tíle par, bhataktí
phirtí thín; hán, merí bheren tamám
rú e zamín par titar bitar ho gayín,
aur kisí ne un ko na dhúndhá, na un
kí talásh kí.
7 ¶ Is liye, ai charwáho, tum
KHUDÁWAND ká kalám suno;
8 Khudáwand YAHOWÁH farmátá
hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam;
azbaski merí bheren shikár ho gayín,
hán, merí bheren har ek dashtí darin-
da kí khurák húín, is liye ki koí gara-
riyá na thá, aur mere chaupánon ne
merí bheron kí talásh na kí, balki
charwáhon ne apná pet bhará, aur
mere galle ko na charáyá;
9 Is liye, ai charwáho, KHUDÁ-
WAND ká kalám suno;
10 Khudáwand YAHOWÁH yún far-
mátá hai, ki Dekho, main charwáhon
ká mukhálif hún, aur apná galla un
ke háth se talab karúngá, aur unhen
gallabání kí khidmat se ma'zúl karún-
gá, aur charwáhe bhí khá na sakenge;
kyúnki main apná galla un ke munh
se chhurá lúngá, ki we un kí khurák
na hon.
11 ¶ Kyúnki Khudáwand YAHO-
WÁH farmátá hai, Dekh, main, main

hí apní bheron kí talásh karúngá, aur
unhen dhúndh nikálúngá.
12 Jis tarah se garariyá, jis din ki
wuh bheron ke darmiyán ho jo pa-
rágandа ho gayí hain, apne galle ko
dhúndhtá hai, us hí tarah main apní
bheron ko dhúndhúngá, aur unhen
har kahín se jahán we abr aur tárikí
ke din titar bitar ho gayí hain, bachá
láúngá;
13 Aur main unhen sárí qaumon
ke darmiyán se pher láúngá, aur sáre
mulkon men se faráham karúngá, aur
unhín kí sarzamín men pahuncháúngá,
aur Isráel ke paháron par, nahron ke
kanáre, aur zamín ke sáre ábád ma-
kánon men, charáúngá.
14 Aur achchhí charágáh men main
un ko charáúngá, aur un ká bhersálá
Isráel ke únche paháron par hogá;
wahán we achchhe bhersále men let-
enge, aur harí charágáh men Isráel
ke paháron par charenge.
15 Main hí apne galle ko chará-
úngá, aur unhen litáúngá, Khudáwand
Yahowáh farmátá hai.
16 Main us ko jo khoyá gayá
dhúndhúngá, aur use jo hánká gayá
hai, pher láúngá, aur us kí haddí ko
jo túṭ gayí hai bándhúngá, aur bí-
máron ko taqwiyat dúngá; par moton
aur zabardaston ko halák karúngá;
main unhen siyásat ká kháná khilá-
úngá.
17 Aur, ai merí bhero, tumháre
haqq men Khudáwand Yahowáh yún
farmátá hai, ki Dekh, main mawáshí
aur mawáshí ke darmiyán, mendhon
aur bakron ke darmiyán, imtiyáz
karke insáf karúngá.
18 Kyá tumhen chhotí bát ma'lúm
húí, ki tum achchhá sabzazár khá
jáo, aur is bá'is tum ne us sabze ko
jo bach rahá apne pánwon se latár
diyá? aur ki gahre pánion men pání
pío, aur is sabab tum ne báqí ko apne
pánwon se gadlá kiyá?
19 Aur merá galla jo hai, we use
jo tum ne apne pánwon se latárá hai
kháte hain, aur use jo tum ne apne
pánwon se gadlá kiyá píte hain.
20 ¶ Is liye Khudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Dekh, main, han,
main mote mawáshí aur duble ma-
wáshí ke bích insáf karúngá.
21 Azbaski tum ne pahlú aur kán-
dhe se dhakelá hai, aur sáre bímáron
ko apne síngon se relá hai, yahán tak
ki we titar bitar húe;
22 Is liye main apne galle ko bach-
áúngá, we phir kabhí shikár na honge;
aur main mawáshí aur mawáshí ko
darmiyán imtiyáz karúngá.
23 Aur main un ke liye ek chaupán
muqarrar karúngá, aur wuh un ko
charáwegá, ya'ne, merá banda Dáúd;
wuh un ko charáwegá, aur wuhí un
ká chaupán hogá.
24 Aur main Khudáwand un ká
Khudá húngá, aur merá banda Dáúd
un ke darmiyán sardár hogá; mujh
Khudáwand ne yún kahá hai.
25 Aur main un ke sáth sulh ká
'ahd bándhúngá, aur sáre bure darind-
on ko zamín par se nábúd karúngá;
aur we bayábán men salámatí se rahá
karenge, aur jangalon men sowenge.
26 Aur main unhen, aur un ma-
kánon ko jo mere pahár ke áspás hain,
barakat ká bá'is karúngá; aur main
menh ko us ke muqarrar waqt men
barsáúngá; barakat ke menh barsá
karenge.
27 Aur maidán ká darakht apná
mewa degá, aur zamín apná hásil
degí, aur we salámatí ke sáth apní
sarzamín men rahenge, aur jánenge
ki main Khudáwand hún, jab main
un ke júe ká bandhan torúngá, aur un
ke háth se, jo un se apní khidmat
karwáte hain, chhuráúngá.
28 Aur we áge ko gair-qaumon ke
liye shikár na howenge, aur zamín
ke darinde unhen nigal na sakenge;
par we amán se basenge; aur ko
ádmí unhen khauf ká bá'is na hogá.

29 Aur maiṉ un ke liye ek námwar
paudhá barpá karúṉgá, aur we phir
kabhí apní zamín meṉ máre bhúkh
ke halák na howeṉge, aur áge ko gair-
qaumoṉ ká ta'na na uṭháweṉge.
30 Isí tarah we jáneṉge ki maiṉ
ḲHUDÁWAND, un ká Ḳhudá, un ke
sáth húṉ, aur ki we, háṉ, ahl i Isráel,
mere log haiṉ, Ḳhudáwand YAHOWÁH
farmátá hai.
31 Aur tum, ai mere galla, merí
charágáh ke galla, insán ho, aur maiṉ
tumhárá Ḳhudá húṉ, Ḳhudáwand
YAHOWÁH farmátá hai.

XXXV BA'B.

AUR ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú Sha'ír ke paháṛ
ke sámhne muṉh kar, aur us ke bar-
ḳhiláf nubúwat kar,
3 Aur us se kah, ki Ḳhudáwand
YAHOWÁH yúṉ kahtá hai, ki Dekh, ai
Sha'ír ke paháṛ, maiṉ terá muḳhálif
húṉ, aur tujh par apná háth chalá-
úṉgá, aur tujhe wírán aur be-chirág
karúṉgá.
4 Maiṉ tere shahroṉ ko ujáṛúṉgá,
aur tú wírán hogá, aur jánegá ki
ḲHUDÁWAND maiṉ húṉ.
5 Is liye ki tú qadím se 'adáwat
rakhtá hai, aur tú ne baní Isráel ko,
un kí musíbat ke din, un ke aḳhir kí
sharárat ke waqt, talwár kí dhár ke
hawála kiyá hai:
6 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH
farmátá hai, ki Mujhe apní hayát kí
qasam, ki maiṉ tujhe ḳhún ke liye
ṭhahráúṉgá, aur ḳhún tujhe ragede-
gá: is liye ki tú ne ḳhúnrezí se nafrat
na rakhí, so ḳhún terá pichhá karegá.
7 Isí tarah maiṉ Sha'ír ke paháṛ
ko wírán aur be-chirág karúṉgá, aur
us meṉ se us ko jo waháṉ se hoke
chalá jáe, aur us ko jo lauṭ áwe, nábúd
karúṉgá.
8 Aur us ke paháṛoṉ ko us ke maq-
túloṉ ke tale chhipá ḍálúṉgá; talwár
ke maqtúl tere ṭíloṉ, aur terí wádíoṉ,
aur terí sárí nahroṉ meṉ gireṉge.
9 Maiṉ tujhe abad tak wírán rakh-
úṉgá, aur terí bastiáṉ phir na baseṉgí;
aur tum jánoge ki maiṉ ḲHUDÁWAND
húṉ.
10 Us sabab se ki tú ne kahá, ki
Yih do qaum aur yih do mulk mere
hoṉge, aur ham un ke málik hoṉge,
báwujúde ki ḲHUDÁWAND waháṉ thá;
11 Is liye ḲHUDÁWAND YAHOWÁH
farmátá hai, ki Mujhe apní hayát kí
qasam, ki maiṉ tere gussa ke mutá-
biq, aur tere rashk ke muwáfiq, jaisí
tú ne apní kínawarí se un ke sáth bad-
sulúkí kí, maiṉ bhí tujh se karúṉgá,
aur jab maiṉ tujhe sazá dúṉgá, maiṉ
un ke darmiyán mashhúr hoúṉgá.
12 Aur tú jánegá ki maiṉ ḲHUDÁ-
WAND húṉ, aur ki maiṉ ne terí sárí
hiqárat kí báteṉ jo tú ne Isráel ke
paháṛoṉ kí muḳhálafat meṉ kahíṉ,
ki We wírán húe, we hamáre qabze
meṉ diye gaye ki ham unheṉ nigal
jáweṉ, suníṉ.
13 Isí tarah tum ne mere barḳhiláf
apní zubán se láfzaní kí, aur mere
muqábil báteṉ bahut baṛháíṉ; so maiṉ
sun chuká húṉ.
14 Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ
kahtá hai, ki Jis waqt sárí dunyá
ḳhushí karegí, tab maiṉ tujhe wírán
karúṉgá.
15 Jis tarah tú ne Isráel ke ghará-
ne kí mírás par, is liye ki wuh wírán
thí, shádmání kí, us tarah maiṉ bhí
tujh se karúṉgá: ai Sha'ír ke paháṛ,
tú aur sárá Adúm bilkull wírán hogá;
aur we jáneṉge ki maiṉ ḲHUDÁWAND
húṉ.

XXXVI BA'B.

AUR tú, ai ádamzád, Isráel ke
paháṛoṉ se nubúwat kar, aur
kah, ki Ai Isráel ke paháṛo, tum
ḲHUDÁWAND ká kalám suno.
2 Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ kah-
tá hai, Us sabab se ki dushman ne
tum se muḳhálafat karke kahá hai,

ki Ahá, un únche únche qadím ma-
kánon ke bhí ham málik húe:
3 Is liye nubúwat kar, aur kah, ki
Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá
hai, Is sabab se, hán, isí sabab se ki
unhon ne tum ko wírán kiyá, aur tum-
hen har taraf se nigal gaye, tá ki we jo
gair-qaumon men se báqí hain tumháre
málik howen, aur tumháre haqq men
bad-goon ne zubán kholí hai, aur tum
logon ke áge angushtnumá húe ho:
4 Is liye, ai Isráel ke paháro, tum
Khudáwand YAHOWÁH ká kalám
suno: Khudáwand YAHOWÁH paháron,
aur tílon, aur nálon, aur wádíon, aur
ujár wíránon se, aur un shahron se
jo tark kiye gaye hain, jo ás-pás kí
qaumon ke báqí logon ke liye lút, aur
já e tamaskhur húe hain, yún farmátá
hai;
5 Hán, isí liye Khudáwand YAHO-
WÁH yún kahtá hai, ki Yaqínan main
ne apní átashí gairat men, qaumon ke
báqí logon ká aur sáre Adúm ká
mukhálif hoke, jinhon ne apne sáre
dil kí khushí se, aur qalbí 'adáwat se,
apne ta,ín merí sarzamín ke málik
muqarrar kiye, tá ki us kí charái un
ke liye ganímat ho, kalám kahá hai.
6 Is liye tú Isráel kí sarzamín kí
bábat nubúwat kar, aur paháron, aur
tílon, nashebon, aur wádíon se kah,
ki Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá
hai, Dekh, ki main apní gairat aur
qahr men bolá, is liye ki tum ne
qaumon kí malámat uthái hai;
7 So Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, ki Main ne apná háth utháyá, ki
yaqínan tumháre áspás kí qaumen áp
hí malámat utháwengí.
8 ¶ Par tum, ai Isráel ke paháro,
apní shákhen nikáloge, aur mere log
Isráel ke liye apná phal doge, kyúnki
we á pahunchne par hain.
9 Dekho, main tumhárí taraf hún,
aur tum par tawajjuh karúngá, aur
tum jote aur boe jáoge.
10 Aur main ádmíon ko, hán, Isráel
ke sáre gharáne ko, us bilkull ko, tum
par bahut barháúngá; aur shahr ábád
honge, aur kharába phir ta'mír kiye
jáenge.
11 Aur main insán o haiwán kí
tum par afzáish karúngá; aur we bahut
honge, aur phalenge; aur main tumhen
aisá basáúngá, jaise ki tum agle waqt
men the, aur tum par, pahle kí nisbat
se, ziyáda ihsán karúngá; aur tum
jánoge ki main KHUDÁWAND hún.
12 Hán, main aisá karúngá ki ád-
mí, ya'ne, mere Isráelí log tum par
phir chalenge; aur we tere málik
honge, aur tú un kí mírás hogí, aur
áge ko unhen be-aulád na karegí.
13 Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, Us sabab se ki tujhe kahte
hain, ki Tú, ai zamín, insán ko nigaltí
hai, aur tú ne apní qaumon ko be-
aulád kiyá;
14 Is liye na tú áge ko insán ko
niglegí, na áge ko apní qaumon ko
be-aulád karegí, Khudáwand YAHO-
WÁH kahtá hai.
15 Aur main aisá karúngá, ki log
tujh par kabhí gair-qaumon ká ta'na
na sunenge, aur áge ko tú qaumon kí
malámat na utháwegí, aur áyanda
men apne logon ko be-táb na karegí,
Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai.
16 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
17 Ai ádamzád, ahl i Isráel apní
sarzamín men baste the, magar unhon
ne apní ráhon aur apne kámon se us
ko nápák kiyá; un kí ráh mere áge
háiz 'aurat kí nápákí sí thí.
18 Is liye main ne un par, us
khúnrezí ke sabab jo unhon ne us
sarzamín men kí thi, aur un buton ke
sabab jin se unhon ne use nápák kiyá
thá, apná qahr undelá.
19 Aur main ne un ko qaumon
men paráganda kiyá, aur we mulkon
men titar bitar ho gaye, aur un kí
ráhon aur un ke kámon ke muwáfiq
main ne un kí 'adálat kí.

20 Aur jab we gair-qaumon ke darmiyán, jahán jahán we rawána húe, áe the, tab un logon ne mere muqaddas nám ko nápák kiyá, jab in kí bábat kahte the, ki Ye KHUDÁWAND ke log hain, aur us kí sarzamín se nikal áe hain.

21 ¶ Lekin mujhe apne pák nám ke sabab afsos áyá, jise ahl i Isráel ne gair-qaumon ke darmiyán, jahán we rawána húe nápák kiyá thá.

22 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Ai ahl i Isráel, tumhárí ḳhátir se nahín, balki apne muqaddas nám kí ḳhátir, jise tum ne gair-qaumon ke darmiyán, jahán tum rawána húe the, nápák kiyá, yih kartá hún.

23 Main apne buzurg nám kí, jo gair-qaumon ke darmiyán nápák kiyá gayá thá, jise tum ne un ke darmiyán nápák kiyá thá, taqdís karúngá: aur jab un kí ánkhon ke áge tum se merí taqdís hogí, tab gair-qaumen jánengí ki main ḲHUDÁWAND hún, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai.

24 Kyúnki main tumhen gair-qaumon men se nikál lúngá, aur sáre mulkon men se faráham karúngá, aur tumhen tumháre watan men le áúngá.

25 ¶ Tab tum par sáf pání chhiṛkúngá, aur tum pák sáf hoge: aur main tum ko tumhárí sárí gandagí se, aur tumháre sáre buton se, pák karúngá.

26 Aur main tumhen ek nayá dil baḳhshúngá, aur ek nayí rúh tumháre andar men ḍálúngá, aur tumháre gosht men se sangín dil ko nikál ḍálúngá, aur goshtín dil tumhen ’ináyat karúngá.

27 Aur main apní Rúh tum men ḍálúngá, aur main aisá karúngá ki tum merí sunnaton par ’amal karoge, aur tum mere hukmon ko hifz karoge, aur unhen bajá láoge.

28 Aur tum us sarzamín men, jise main ne tumháre bápdádon ko diyá hai, basoge, aur tum mere log hoge, aur main tumhárá Ḳhudá húngá.

29 Aur main tumhen tumhárí sárí nápákíon se mahfúz rakhúngá, aur main anáj mangwáúngá, aur ’ifrát baḳhshúngá, aur tum par kál nahín ḍálúngá.

30 Aur main daraḳht ke phalon men, aur khet ke hásil men, afzáish baḳhshúngá, yahán tak ki tum áge ko gair-qaumon ke darmiyán kál ke sabab se malámat na uṭháoge.

31 Tab tum apní bad-ráhíon aur dagá ke kámon ko, jo bhale na the, yád karoge, aur tum apní badkáríon aur nafrat-angez kámon ke sabab apní nazaron se gir jáoge.

32 Main tumhárí ḳhátir yih nahín kartá hún, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai; yih tumhen daryáft rahe: tum apní ráhon ke sabab ḳhijlat uṭháo, aur sharminda hoo, ai ahl i Isráel.

33 Ḳhudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Jis din main tumhen tumhárí sárí badkáríon se sáf karúngá, usí din tum ko tumháre shahron men basáúngá, aur tumháre wírán makán banáe jáenge.

34 Aur wuh wírán zamín, jo sáre ráh-guzaron kí nazaron men wírán paṛí thí, jotí jáegí.

35 Aur we kahenge ki Yih sarzamín, jo ḳharáb paṛí thí, bág i ’Adan kí mánind ho gayí, aur ujáṛ aur wírán aur ḳharáb shahr mahsúr aur ábád húe.

36 Tab gair-qaumen, jo tumháre áspás báqí rahí hain, jánengí ki main ḲHUDÁWAND ujáṛ makánon ko ta’mír kartá hún, aur wírána ko bág banátá hún; mujh ḲHUDÁWAND ne kahá hai, aur main hí karúngá.

37 Ḳhudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Tad bhí ahl i Isráel mujh se is kí bábat suwál karen, tá ki main un ke liye aisá karún: main un ke logon ko galle kí tarah firáwán karúngá.

38 Jaisá muqaddas galla thá, aur jis tarah Yarúsalam ká galla us kí ’ídon̲ men̲ thá, us hí tarah ujáṛ shahr ádmíon̲ ke golon̲ se ma múr hon̲ge; aur we jánen̲ge ki main̲ Ḳhudáwand hún̲.

XXXVII BA'B.

KHUDA'WAND ká háth mujh par thá, aur us ne mujhe Ḳhudáwand kí rúh men̲ uṭhá liyá, aur us wádí men̲, jo haḍḍíon̲ se bharpúr thí, mujhe utár diyá,

2 Aur mujhe un ke áspás chaugird phiráyá; aur dekh, we wádí ke maidán men̲ bahut thín̲; aur dekh we niháyat súkhí thín̲.

3 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá ye haḍḍíán̲ jí saktí hain̲? Main̲ ne jawáb men̲ kahá, ki Ai Ḳhudáwand Yahowáh, tú hí jántá hai.

4 Phir us ne mujhe kahá, ki Tú in haḍḍíon̲ ke úpar nubúwat kar, aur un se kah, ki Ai súkhí haḍḍío, tum Ḳhudáwand ká kalám suno.

5 Ḳhudáwand Yahowáh in haḍḍíon̲ ko yún̲ farmátá hai, ki Dekho, main̲ tumháre andar men̲ rúh dákhil karún̲gá, aur tum jíoge:

6 Aur tum par nasen̲ biṭhláún̲gá, aur gosht chaṛháún̲gá, aur tumhen̲ chamṛe se maṛhún̲gá, aur tum men̲ rúh ḍálún̲gá, aur tum jíoge; aur jánoge ki main̲ Ḳhudáwand hún̲.

7 So main̲ ne hukm ke bamújib nubúwat kí: aur jab main̲ nubúwat kartá thá, to ek shor húá, aur, dekh, ek jumbish, aur haḍḍíán̲ ápas men̲ mil gayín̲, har ek haḍḍí apní haḍḍí se.

8 Aur jo main̲ ne nigáh kí, to dekh, nasen̲ aur gosht un par chaṛh áe, aur chamṛe kí un par poshish ho gayí; par un men̲ rúh na thí.

9 Tab us ne mujhe kahá, ki Nubúwat kar, tú hawá se nubúwat kar, ai ádamzád, aur hawá se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ kahtá hai, ki Ai sán̲s, tú cháron̲ hawáon̲ men̲ se á, aur in maqtúlon̲ par phún̲k, ki we jíen̲.

10 So main̲ ne hukm ke bamújib nubúwat kí, aur un men̲ rúh ái, aur we jí uṭhe, aur apne pán̲won̲ par khaṛe húe, ek niháyat baṛá lashkar.

11 ¶ Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, ye haḍḍíán̲ sáre ahl i Isráel hain̲. Dekh, ye kahte hain̲, ki Hamárí haḍḍíán̲ súkh gayín̲, aur hamárí ummed játí rahí; ham to bilkull faná ho gaye.

12 Is liye tú nubúwat kar, aur un se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ kahtá hai, ki Dekh, ai mere log, main̲ tumhárí qabron̲ ko kholún̲gá, aur tumhen̲ tumhárí qabron̲ se báhar nikálún̲gá, aur Isráel kí sarzamín men̲ láún̲gá.

13 Aur, ai mere log, jab main̲ tumhárí qabron̲ ko kholún̲gá, aur tum ko tumhárí qabron̲ se báhar nikálún̲gá, tab jánoge ki Ḳhudáwand main̲ hún̲.

14 Aur main̲ apní Rúh tum men̲ ḍálún̲gá, aur tum jíoge, aur main̲ tum ko tumhárí sarzamín men̲ basáún̲gá; tab tum jánoge ki mujh Ḳhudáwand ne kahá, aur púrá kiyá, Ḳhudáwand farmátá hai.

15 ¶ Phir Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá. aur us ne kahá, ki

16 Ai ádamzád, tú ek lakṛí le, aur us par likh, Yahúdáh ke liye, aur baní Isráel us ke rafíqon̲ ke liye: phir dúsrí lakṛí le, aur us par yih likh, Yúsuf ke liye, jo Ifráím ká ’asá thá, aur sáre ahl i Isráel us ke rafíqon̲ ke liye:

17 Aur un donon̲ ko joṛ, tá ki we ek lakṛí tere liye howen̲; aur we tere háth men̲ ek hon̲gí.

18 ¶ Aur jab terí qaum ke log tujh se púchhen̲, aur kahen̲, ki In kámon̲ se tujh ko kyá wásta hai, kyá tú hamen̲ nahín̲ batáwegá?

19 To tú unhen̲ kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ kahtá hai, ki Dekh, main̲ Yúsuf kí lakṛí ko jo Ifráím ke

háth men hai, aur us ke rafíqon ko jo
Isráel ke gharáne hain, lúngá, aur us
ke sáth, hán, Yahúdáh kí lakṛí ke
sáth milá dúngá, aur un ko ek ʼasá
kar ḍálúngá, aur we mere háth men
ek hongí.

20 ¶ Aur we lakṛián, jin par tú
likhtá hai, un kí ánkhon ke áge tere
háth men hongí.

21 Aur tú unhen kah, ki Ḳhudá-
wand Yahowáh yún kahtá hai, ki
Dekh, main ahl i Isráel ko gair-qaum-
on ke darmiyán se, jahán jahán we
gaye, lúngá, aur har taraf se unhen
faráham karúngá, aur unhen un kí
mamlukat men láúngá.

22 Aur main unhen us mamlukat
men Isráel ke paháṛon par ek qaum
karúngá; aur ek bádsháh in sabhon
ká bádsháh hogá: aur we áge ko do
qaumen na hongí, aur phir kabhí alag
kí jáke do mamlukaten na hongí.

23 Aur we kabhí áp ko apne buton
se, aur apní nafrat-angez chízon se,
aur apní ḳhatákárion kí kisí ḳhatá-
kárí se, nápák na karenge; par main
unhen un ke sáre makánon se, jahán
unhon ne gunáh kiyá hai, chhuṛáúngá,
aur unhen pák karúngá; so we mere
log honge, aur main un ká Ḳhudá
húngá.

24 Aur merá banda Dáúd un ká
bádsháh hogá; aur un sab ká ek hí
charwáhá hogá; aur we mere hukmon
par chalenge, aur mere sharʼaon ko
hifz karenge, aur un par ʼamal karenge.

25 Aur we us sarzamín men, jise
main ne apne bande Yaʼqúb ko diyá
hai, jahán tumháre bápdáde baste the,
basenge, aur we, hán, we aur un kí
aulád, aur un kí aulád kí aulád, hame-
sha ko us men sukúnat karengí: aur
merá banda Dáúd hamesha ke liye un
ká sardár hogá.

26 Aur main un ke sáth salámatí
ká ʼahd bándhúngá; so wuh un ke
sáth abadí ʼahd hogá: aur main unhen
basáúngá, aur unhen afzáish baḳhsh-
úngá, aur un ke darmiyán apne maq-
dis ko hamesha tak qáim rakhúngá.

27 Merá ḳhaima bhí un ke sáth
hogá; hán, main un ká Ḳhudá húngá,
aur we mere log honge.

28 Aur jab merá maqdis hamesha
ke liye un ke darmiyán rahegá, to
gair-qaumen jánengí ki main Ḳhudá-
wand Isráel ko muqaddas kartá hún.

XXXVIII BAB.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh
ko pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ai ádamzád, tú Júj ke muqábil,
jo Májúj kí sarzamín ká hai, aur Rosh
aur Masak aur Túbál ká sardár hai,
apná munh kar, aur us ke barḳhiláf
nubúwat kar,

3 Aur kah, ki Ḳhudáwand Yaho-
wáh yún kahtá hai, ki Dekh, ai Júj,
Rosh aur Masak aur Túbál ke sardár,
main terá muḳhálif hún:

4 Aur main tujhe phirá dúngá, aur
tere jabron men bansíán márúngá, aur
tujhe, aur tere sáre lashkar, aur ghoṛon
aur sawáron ko, jo sab ke sab fáḳhira
poshák i jangí pahine, ek baṛá amboh,
jo pharíán aur siparen liye húe hain,
aur sab ke sab talwár pakaṛnewále
hain, khínch nikálúngá:

5 Aur un ke sáth Fárs aur Kúsh
aur Fút, jo sab ke sab siparen liye húe,
aur ḳhod pahine húe hain:

6 Júmar, aur us ká sárá lashkar,
aur uttar kí dúr atráf ke ahl i Tujar-
mah, aur us ká sárá lashkar, bahutere
log jo tere sáth hain.

7 Tú taiyár ho, aur apne liye tai-
yárí kar, tú áp aur terí sárí jamáʼat jo
tujh pás faráham húí hai, aur tú un kí
himáyat ke liye ho.

8 ¶ Aur bahut dinon ke baʼd tú
sardár muqarrar hogá, aur tú barason
ke aḳhír men us sarzamín par jo tal-
wár ke galbe se chhuṛáí gayí hai, aur
jis ke log bahuterí qaumon ke darmi-
yán se faráham kiye gaye hain, Isráel
ke paháṛon par, jo qadím se wírán the,
chaṛh áwegá; par wuh sárí qaumon

men se nikál lí gayí hai, aur we sab
ke sab amn o amán se sukúnat karenge.
9 Tú charhegá, aur ándhí kí tarah
áwegá, tú bádal kí mánind zamín ko
chhipáwegá, tú, aur terá sárá lashkar,
aur bahutere log tere sáth.
10 Khudáwand Yahowáh yún kah-
tá hai, ki Aisá bhí hogá, ki us din men
bahut se mazmún tere dil men áwenge,
aur tú ek burá andesha karegá:
11 Aur tú kahegá, ki Main díhát
kí sarzamín par charhúngá; main un
par jo chain men hain, aur árám se
baste hain, jo shahr-panáhen nahín
rakhte, aur bagair arbangon aur phá-
takon ke rahte hain, hamla karúngá;
12 Tá ki tú lúte, aur mál ko chhín
lewe, aur tú apná háth un wíránon par
jo ab base hain, aur un logon par, jo
sárí qaumon men se faráham húe hain,
jinhon ne mawáshí aur mál hásil kiye,
aur jo zamín kí náf par baste hain,
chaláwe.
13 Sabá aur Dadán aur Tarsís ke
saudágar, aur un ke sáre jawán sher i
babar tujhe kahenge, Kyá tú gárat
karne áyá? kyá tú ne apná gol is liye
jam'a kiyá hai, ki mál chhín le, aur
chándí aur soná le lewe, aur mawáshí
aur mál le jáwe, aur barí lút kare?
14 ¶ Is liye, ai ádamzád, nubúwat
kar, aur Júj se kah, ki Khudáwand
Yahowáh yún kahtá hai, ki Jis din
mere Isráelí log chain se basenge, kyá
tujhe khabar na hogí?
15 Aur tú apní jagah se, uttar kí
dúr atráf se, áwegá, tú, aur bahutere
log tere sáth jo sab ke sab ghoron par
sawár honge, ek barí fauj, aur bhárí
lashkar.
16 Tú mere Isráelí logon ká sámhná
karne áwegá, aur zamín ko bádal kí
tarah chhipá legá: yih ákhirí dinon
men hogá, aur main tujhe apní sar-
zamín par charhá láúngá, tá ki gair-
qaumen mujhe jánen, jis waqt main,
ai Júj, un kí ánkhon ke áge tujh hí se
apní taqdís karwáún.
17 Khudáwand Yahowáh yún kah-
tá hai, Kyá tú wuhí hai, ki jis kí bábat
main agle zamáne men apne khidmat-
guzár Isráelí nabíon kí ma'rifat, jo
guzre barson men aur dinon men nu-
búwat karte the, bolá, ki Main tujhe
un par charhá láúngá?
18 Aur yún hogá, ki unhín dinon
men jab Júj Isráel kí mamlukat par
charhegá, to merá qahr mere nathnon
men charhegá, Khudáwand Yahowáh
kahtá hai.
19 Kyúnki main ne apní gairat se,
aur qahr kí átash se, kahá, Yaqínan usí
din Isráel kí sarzamín men ek bará
zalzala hogá;
20 Yahán tak ki samundar k
machhlián, aur ásmán ke parinde, au
zamín ke charinde, aur sáre kíre ma
kore jo zamín par rengte phirte hain,
aur sáre insán jo rú e zamín par hain,
mere sámhne tharthará jáenge, aur pa-
hár ultáe jáenge, aur karáre baith já-
enge, aur har ek díwár zamín par gir
paregí.
21 Aur main apne sáre paháron se
us par ek talwár talab karúngá, Khu-
dáwand Yahowáh farmátá hai; aur
har ek insán kí talwár us ke bhái par
chalegí.
22 Aur main wabá bhejke aur
khúnrezí karke use sazá dúngá, aur
us par, aur us ke lashkaron par, aur un
bahut se logon par jo us ke sáth hain,
ek shiddat ká menh, aur bare bare ole,
aur ág, aur gandhak barsáúngá.
23 Isí tarah main apní buzurgí, aur
apní taqdís karwáúngá, aur bahuterí
qaumon kí nazaron men pahcháná
jáúngá; aur we jánenge ki Khudáwand
main hún.

XXXIX BAB.

Is liye tú, ai ádamzád, Júj ke bar-
khiláf nubúwat kar, aur bol, ki
Khudáwand Yahowáh yún kahtá hai,
ki Dekh, main terá mukhálif hún, ai
Júj, Rosh aur Masak aur Túbál ke
sardár:

2 Aur main tujhe palat dúngá, aur
tujhe liye phirúngá, aur aisá karúngá
ki tú uttar kí atráf se charh áwe, aur
tujhe Isráel ke paháron par láúngá:
3 Aur terí kamán jo tere báyen
háth men hai girá dúngá, aur aisá
karúngá ki tere tír tere dahine háth se
gir parenge.
4 Tú Isráel ke paháron par gir
jáegá, tú, aur terá sárá lashkar, us gu-
roh samet jo tere sáth hai; aur main
tujhe har qism ke shikárí parindon
aur maidán ke darindon ko khurák ke
liye dúngá.
5 Tú khule húe maidán men gir
paregá: kyúnki main hí ne kahá,
Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai.
6 Aur main Májúj par, aur un par
jo jazíron men be-parwái se sukúnat
karte hain, ek ág bhejúngá; aur we
jánenge ki main KHUDÁWAND hún.
7 Isí tarah main apne muqaddas
nám ko apní guroh Isráel ke bích
záhir karúngá; aur áge ko main hone
na dúngá, ki we mere pák nám ko be-
hurmat karen; aur gair-qaumen ján-
engí ki main KHUDÁWAND aur Isráel
ká Quddús hún.
8 ¶ Dekh, wuh pahunchá, aur
wuqú' men áyá, Khudáwand YAHO-
WÁH kahtá hai: yih wuhí din hai, ki
jis kí bábat main ne kahá.
9 Tab we jo Isráel ke shahron men
baste hain niklenge, aur ág lagákar
hathyáron ko jaláwenge, ya'ne, siparon
aur dhálon ko, kamánon aur tíron ko,
aur bhá'on aur barchhíon ko, aur we
sát baras tak unhen jaláte rahenge;
10 Yahán tak ki we maidán se
lakrí na láwenge, aur na use jangalon
se kátenge, kyúnki we hathyár hí
jaláwenge; aur we un ko jinhon ne
un ko lúṭá hai lúṭenge, aur unhen
jinhon ne un ko gárat kiyá hai gárat
karenge, Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai.
11 ¶ Aur usí din yún hogá, ki
Main wahán Isráel men Júj ko ek
goristán dúngá, ya'ne, ráh-guzaron kí
wádí, jo samundar ke púrab hai: us se
ráh-guzaron kí ráh band hogí: aur we
wahán Júj ko, aur us kí sárí jamá'at
ko gár denge: aur use Hámún-Júj kí
wádí nám rakhenge.
12 Aur sát mahíne tak ahl i Isráel
unhen gárte rahenge, tá ki zamín ko
sáf karen;
13 Hán, us sarzamín ke sáre log
unhen gárenge; aur yih un ke liye
námwarí ká sabab hogá, jis din ki
main buzurgí páúngá, Khudáwand
YAHOWÁH farmátá hai.
14 Aur we chand ádmíon ko chun
lenge, jo is kám men sadá mashgúl
rahenge, aur we zamín par guzarte húe
ráh-guzaron kí madad se unhen, jo rú
e zamín par pare rah gaye hain, gár-
enge, tá ki we use sáf karen; kámil
sát mahínon ke ba'd we taláshí lenge.
15 Aur we pardesí jo us sarzamín
se guzar karenge, jab un men se koí
kisí ádmí kí haddí dekhe, to us ke pás
ek nishán khará karegá, yahán tak ki
gárnewále Hámún-Júj kí wádí men
use gáren.
16 Aur shahr bhí Hámúnáh kah-
láegá. We isí tarah se zamín ko pák
karenge.
17 ¶ Aur, ai ádamzád, Khudáwand
YAHOWÁH kahtá hai, ki Tú har ek
pardár murg, aur maidán ke har ek
darinda se kah, ki Tum jam'a hokar
áo, mere us zabíhe par, jise main
tumháre liye zabh kartá hún, hán,
Isráel ke paháron par, ek bare zabíhe
par har taraf se jam'a hoo, tá ki tum
gosht kháo aur lahú pío.
18 Tum bahádurou ká gosht khá-
oge, aur zamín ke sardáron ká khún
píoge, hán, mendhon ká, aur barron,
aur bakron, aur bailon ká; we sab ke
sab Basan ke farbih hain.
19 Aur tum mere zabíhe kí, jise
main ne tumháre liye zabh kiyá, ya-
hán tak charbí kháoge ki chhak jáoge,
aur itná lahú píoge ki mast ho jáoge.

20 Isí tarah tum mere dastarkhwán
par ghoṛon aur rathon se, aur bahádur-
on aur sáre jangí mardon se ser hoge,
Ḳhudáwand YAHOWÁH kahtá hai.
21 Aur main gair-qaumon ke dar-
miyán apní buzurgí záhir karúngá,
aur sárí gair-qaumen merí un 'adálaton
ko jinhen main ne púrá kiyá, aur
mere us háth ko jise chalákar un par
rakhá, dekhengí.
22 So ahl i Isráel jánenge ki, us
din se leke áge ko, main ḲHUDÁWAND
un ká Ḳhudá rahúngá.
23 ¶ Aur gair-qaumen jánengí ki
ahl i Isráel apní badkáríon ke sabab
asír hoke gaye; chúnki we mujh se
bágí húe, is liye main ne un se apná
munh chhipáyá, aur un ko un ke dush-
manon ke háth men kar diyá; so we
sab ke sab talwár se gir gaye.
24 Un kí nápákí aur un ke gunáh-
on ke mutábiq main ne un se kiyá,
aur un se apná munh chhipáyá.
25 Báwujúd us ke Ḳhudáwand YA-
HOWÁH yún kahtá hai, ki Ab main
Ya'qúb kí asírí ko phiráúngá, aur sáre
ahl i Isráel par rahm karúngá, aur
apne muqaddas nám ke liye gayúr
húngá,
26 Us ke ba'd, ki we apní ruswáí
ká bojh uṭháwen, aur un sárí badkárí-
on ká bhí, jo ki unhon ne mujh se
bagáwat kí, jis waqt ki apní sarzamín
men ba árám rahte the, aur kisí ne
unhen na ḍaráyá.
27 Jab main un ko logon men se
pher láúngá, aur unhen un ke dush-
manon kí sarzamínon men se faráham
karúngá, aur bahuterí qaumon kí na-
zaron men un ke darmiyán taqdís
páúngá;
28 Tab we jánenge ki main ḲHU-
DÁWAND un ká Ḳhudá hún, is liye
ki main ne unhen gair-qaumon ká asír
karwáyá thá, aur ki main ne unhen
un hí ke mulk men láke jam'a kiyá, aur
un men se ek ko bhí wahán na chhoṛá.
29 Aur main phir kabhí un kí
taraf se apná munh nahín chhipá
rakhúngá; kyúnki main apní rúh ahl
i Isráel par undelúngá, Ḳhudáwand
YAHOWÁH kahtá hai.

XL BA'B.

HAMA'RI' asírí ke pachíswen baras
men, aur us baras ke shurú'
men, aur us mahíne kí daswín táríkh
men, jo shahr kí barbádí ká chaudah-
wán sál thá, usí din ḲHUDÁWAND ká
háth mujh par thá, aur wuh mujhe
wahán le gayá.
2 Wuh mujhe Ḳhudá kí royaton
men Isráel ke mulk ke bích le gayá,
aur us ne mujhe ek niháyat buland
pahár par biṭháyá; aur usí par, us kí
dakhin taraf, ek shahr ká sá naqsha
thá.
3 Aur wuh mujhe wahán le gayá,
to kyá dekhtá hún, ki ek shakhs thá,
jis kí rangat pítal kí rangat sí thí, aur
us ke háth men san kí ek ḍorí aur
paimáish ká ek sarkandá thá; aur
wuh phátak par khaṛá thá.
4 Aur us shakhs ne mujhe kahá, ki
Ai ádamzád, apní ánkhon se dekh,
aur kánon se sun, aur jo main tujhe
dikhláún, us sab par apne dil se dhyán
kar; kyúnki tú is liye yahán pahun-
cháyá gayá, tá ki main wuh sab kuchh
tujhe dikháún: so tú sab, jo kuchh
dekhtá hai, Isráel ke gharáne ko batá.
5 Aur kyá dekhtá hún, ki us ghar
ke báharwár áspás ek díwár hai: aur
us shakhs ke háth men paimáish ká
ek sarkandá hai, chha háth lambá, aur
un men ká ek ek háth púre háth se
chár ungal baṛá thá; so us ne us
'imárat kí chauṛái nápí, wuh ek sar-
kandá húí, aur únchái ek sarkandá.
6 ¶ Tab wuh us phátak par jo
púrab taraf thá áyá, aur us kí síṛhí par
chaṛhá, aur us phátak ke ástána ko
nápá jo ek sarkandá chauṛá thá: aur
dúsre ástána ká 'arz sarkandá bhar
thá.
7 Aur wahán kí koṭhrí ek sarkandá

lambí, aur ek sarkanḍá chauṛí thí;
aur koṭhrion ke bích pánch pánch
háth ká fásila thá, aur pháṭak kí
ḍiwṛhí ke pás bhítar kí taraf pháṭak
ká ástána ek sarkanḍá thá.
8 Aur us ne pháṭak kí ḍiwṛhí bhítar
se ek sarkanḍá nápí.
9 Tab us ne pháṭak kí ḍiwṛhí áṭh
háth nápí, aur us ke khambhe do
háth; aur pháṭak kí ḍiwṛhí bhítar kí
taraf thí.
10 Aur púrab taraf ke pháṭak kí
koṭhrián tín idhar tín udhar thín; ye
tínon paimáish men barábar thín; aur
idhar udhar ke khambhon ká ek hí
náp thá.
11 Aur us ne pháṭak ke darwáza kí
chauṛái das háth, aur lambái terah
háth nápí;
12 Aur koṭhríon ke áge kí hadd,
háth bhar idhar, aur háth bhar udhar
thí, aur koṭhrián chha háth idhar, aur
chha háth udhar thín.
13 Tab us ne pháṭak ko koṭhrí kí
chhat se dúsrí kí chhat tak pachís
háth chauṛá nápá, darwáza ke muqábil
darwáza.
14 Aur us ne sáṭh háth ke kham-
bhe banáe, aur sahn ke khambhon ke
pás girdá-gird darwáze the.
15 Aur madkhal ke pháṭak ke
sámhhne se leke bhítarwár pháṭak kí
ḍiwṛhí tak pachás háth ká farq thá.
16 Aur koṭhríon men aur un ke
khambhon men pháṭak ke bhítar gird
ba gird jharokhe the; waise hí dálán
ke bhítar gird ba gird bhí jharokhe
the, aur khambhon par nakhlon kí
súraten thín.
17 Phir wuh mujhe báhar ke sahn
men le gayá, aur kyá dekhtá hún, ki
hujre hain, aur cháron taraf sahn ká
gach baná, aur us gach par tís hujre
the.
18 Aur wuh gach pháṭakon ke pás
un pháṭakon ke barábar lagá, ya'ne,
níche ká gach.
19 Tab us ne us kí chauṛái níche
ke pháṭak ke sámhne se, bhítar ke sahn
ke áge, púrab taraf, aur uttar taraf,
báhar báhar, sau háth nápí.
20 ¶ Phir us ne báharwár sahn ke
pháṭak ki jis ká rukh uttar taraf thá,
us kí lambái aur chauṛái nápí.
21 Aur us kí koṭhrián, tín is taraf,
tín us taraf thín: aur us ke khambhe,
aur us ke dálán, pahle pháṭak ke nap
ke mutábiq the: us kí lambái pachás
háth, aur chauṛái pachís háth thí.
22 Aur us kí jhanjhrián, aur us ke
dálán, aur us ke nakhl, us pháṭak ke
andáza se the, jis ká rukh púrab kí
taraf thá, aur úpar tak sát ḍanḍon kí
chaṛhái thí; us kí ḍiwṛhián un ke áge
thín.
23 Aur bhítar ke sahn ká pháṭak
uttar taraf aur púrab taraf ke pháṭak
ke sámhne thá: aur us ne pháṭak se
pháṭak tak sau háth nápe.
24 ¶ Aur wuh mujhe dakhin kí
ráh se le gayá, aur kyá dekhtá hún,
ki dakhin kí taraf ek pháṭak hai;
aur us ne us ke khambhon ko aur us
kí ḍiwṛhíon ko un nápon ke mutábiq
nápá.
25 Aur us men aur us kí ḍiwṛhíon
men irdágird, un jhanjhríon kí sí
jhanjhrián thín; lambái pachás háth,
aur chauṛái pachís háth.
26 Aur us ke úpar jáne ke liye siṛhí
ke sát ḍanḍe the, aur us kí ḍiwṛhián un
ke áge thín, aur us ke khambhon par
nakhlon kí súraten thín, ek is taraf,
aur ek us taraf.
27 Aur dakhin kí taraf bhítar ke
sahn ká pháṭak thá; aur us ne dakhin
kí taraf pháṭak se pháṭak tak sau háth
nápe.
28 Aur wuh dakhin pháṭak kí ráh
se mujhe bhítar ke sahn men láyá:
aur un nápon ke mutábiq us ne dakhin
pháṭak ko nápá.
29 Aur us kí koṭhríon, aur us ke
khambhon, aur us kí ḍiwṛhíon ko un
nápon ke mutábiq: aur us men aur us
kí ḍiwṛhíon men irdágird jhanjhrián

thín; lambái pachás háth, chauṛái
pachís háth.
30 Aur ḍiwṛhíán irdágird pachís
háth lambí, aur pánch háth chauṛí
thín.
31 Us kí ḍiwṛhíán báharwár sahn
kí taraf thín, aur us ke khambhon par
nakhlon kí súraten, aur us ke úpar
chaṛhne ko áṭh ḍanḍe the.
32 ¶ Aur wuh mujhe púrab taraf
bhítarwár sahn men láyá, aur un
nápon ke mutábiq pháṭak nápá.
33 Aur us kí koṭhríon, aur us ke
khambhon, aur us kí ḍiwṛhíon ko un
nápon ke mutábiq: aur us men aur us
kí ḍiwṛhíon men irdágird jhanjhríán
thín; lambái un kí pachás háth thí,
aur chauṛái pachís háth.
34 Aur us kí dahlízen báharwár
sahn kí taraf thín, aur us ke kham-
bhon par idhar udhar nakhlon kí
súraten thín, aur us ke úpar chaṛhne
ke liye áṭh ḍanḍe the.
35 ¶ Aur wuh mujhe uttar ke phá-
ṭak kí taraf le gayá, aur un nápon ke
mutábiq use nápá.
36 Us kí koṭhríon, aur us kí dah-
lízon, aur us kí ḍiwṛhíon ko, jin men
irdágird jhanjhríán thín; lambái pach-
ás háth, aur chauṛái pachis háth thí.
37 Aur us ke khambhe báharwár
sahn kí taraf the, aur us ke khambhon
par, idhar udhar, nakhlon kí súraten
thín, aur us ke úpar chaṛhne ke liye
áṭh ḍanḍe the.
38 Aur hujre aur un ke darwáze
un pháṭakon ke khambhon ke áspás
the, jahán we sokhtaní qurbáníán
dhowen.
39 ¶ Aur pháṭak kí ḍiwṛhí men do
mezen is taraf, aur do mezen us taraf
thín, ki un par sokhtaní qurbání, aur
khatá kí qurbání, aur taqsír kí qur-
bání, zabh karen.
40 Aur us taraf báharwár uttar ke
pháṭak ke madkhal ke chaṛháo ke pás
do mezen thín, aur pháṭak kí ḍiwṛhí
kí dúsrí taraf do mezen.
41 Pháṭak ke áspás chár mezen is
taraf, aur chár mezen us taraf thín,
áṭh mezen, jin par we zabh karen.
42 Sokhtaní qurbání ke liye taráshe
húe pattharon kí chár mezen thín, jo
ḍeṛh háth lambí, aur ḍeṛh háth chauṛí,
aur háth bhar únchí thín, jin par we
sokhtaní qurbání aur zabíhe ke zabh
karne ke hathyár dharen.
43 Aur us ke andar cháron taraf
chár ungal chauṛí ankṛíán lagí thín,
aur qurbáníon ká gosht mezon ke úpar
dhará húá thá.
44 ¶ Aur andarúní pháṭak ke bá-
harwár andarúní sahn men, jo shimálí
pháṭak kí jánib men thá, gánewálon
ke hujre the, aur un ká rukh dakhin
kí taraf thá: aur ek púrab pháṭak kí
jánib men thá, jis ká rukh uttar kí
taraf thá.
45 Aur us ne mujhe kahá, ki Yih
hujra, jis ká manzar dakhin kí taraf
hai, un káhinon ke liye hai, jo ghar kí
nigahbání karte hain.
46 Aur wuh hujra, jis ká manzar
uttar kí taraf hai, un káhinon ke liye,
jo mazbah kí muháfazat men házir
hain: ye baní Sadúq hain, jo baní
Láwí men se KHUDÁWAND ke pás áte
hain ki us kí khidmat karen.
47 Aur us ne sahn ko sau háth lam-
bá, aur sau háth chauṛá, chaukor nápá:
aur mazbah ghar ke áge thá.
48 ¶ Phir wuh mujhe ghar kí
ḍiwṛhí men láyá, aur ḍiwṛhí ko nápá,
pánch háth idhar, aur pánch háth
udhar: aur pháṭak kí chauṛái tín háth
is taraf thí, aur tín háth us taraf.
49 Diwṛhí kí lambái bís háth, aur
chauṛái gyárah háth thí; aur síṛhí ke
ḍanḍe lage the, ki jin se we us ke úpar
chaṛh játe the: aur dahlíz par sutún
the, ek is taraf, aur ek us taraf.

XLI BA'B.

AUR wuh mujhe haikal men láyá
aur dahlízon ko nápá, chauṛái
is taraf chha háth, aur chauṛái us

taraf chha háth, yih ḳhaima ki chau-
ṛáí hai.
2 Aur darwáze kí chauṛáí das háth,
aur un bagalon kí jo darwáza ke pás
thín pánch háth is taraf, aur pánch
háth us taraf thí; aur us ne us kí
lambáí ko chálís háth nápá, aur us kí
chauṛáí bís háth.
3 Tab wuh andar gayá, aur darwáze
ke khambhe ko do háth nápá, aur
darwáza chha háth, aur darwáza kí
chauṛáí sát háth thí.
4 Aur us ne haikal ke áge lambáí
ko bís háth, aur chauṛáí ko bís háth
nápá, aur mujhe kahá, ki Yihí Quds ul
Aqdas hai.
5 Aur us ne ghar kí díwár chha
háth nápí, aur bagal ke pushton kí
chauṛáí ghar ke gird ba gird chár háth
thí.
6 Aur bagal kí koṭhríán tín thín,
koṭhrí ke úpar koṭhrí, qatár men tís;
aur we us díwár men, jo ghar ke ás
pás kí bagal kí koṭhríon ke liye thí,
dáḳhil kí gayí thín, tá ki we mazbút
howen, par ghar kí díwár se we milí
húí na thín.
7 Aur wuh un baglí koṭhríon se
úpar tak, cháron taraf, ziyáda chauṛá
hotá játá thá; ki ghar ká chaugird
ghar ke girdágird únchá únchá chalá
játá thá; is sabab se ghar kí chauṛáí
úpar ziyáda thí, aur níche se leke
bích tak, aur us se úpar tak baṛh
gayí.
8 Aur main ne ghar kí cháron taraf
kí únchái bhí dekhí; bagal kí koṭh-
ríon kí newen chha baṛe baṛe háth ke
púre sarkanḍe kí thín.
9 Aur bagal kí koṭhríon ke báhar
kí díwár kí chauṛáí pánch háth; aur
jo ḳhálí rahá, so ghar kí bagal kí koṭh-
ríon ke darmiyán thá.
10 Aur hujron ke darmiyán, ghar
kí cháron taraf gird ba gird, bís háth
chauṛá fásila thá.
11 Aur bagal kí koṭhríon ke dar-
wáze us ḳhálí jagah kí taraf the, ek
darwáza uttar taraf, aur ek darwáza
dakhin taraf: aur ḳhálí jagah kí
chauṛáí cháron taraf pánch háth kí
thí.
12 Aur wuh 'imárat, jo 'aláhida
jagah ke áge us kí pachchhim taraf
thí, so us kí chauṛáí sattar háth thí,
aur us 'imárat kí díwár cháron taraf
pánch háth moṭí, aur us kí lambáí
nauwe háth thí.
13 So us ne ghar ko sau háth lambá
nápá, aur 'aláhida jagah aur 'imárat
us kí díwáron samet sau háth lambí
thí.
14 Aur ghar ká agwáṛá, aur us 'a-
láhida jagah ká sámhná, jo púrab
taraf thá, so us kí chauṛáí sau háth
thí.
15 Aur 'aláhida jagah ke áge 'imá-
rat kí lambáí jo pichháṛí thí, aur bará-
made is taraf se aur us taraf se, bhítar
kí haikal aur báhar ke dálánon ke
sáth, us ne sau háth nápe.
16 Aur darwáze ke khambhe, aur
jhanjhríán, aur girdágird ke barámade,
jo darwáza ke khambhon ke muqábil
tín taraf the, lakṛí se cháron taraf
maṛhe húe the: aur zamín se jhanjh-
ríon tak, aur jhanjhríán bhí maṛhí húí
thín.
17 Darwáze ke úpar tak, aur an-
darúní ghar tak aur us ke báhar bhí,
cháron taraf kí sárí díwár ghar ke
báhar bhítar, sab ṭhík andáze se the.
18 Aur Karúbí aur naḳhl bane the,
is tarah ki ek naḳhl do Karúbíon ke
bích men thá, aur har ek Karúbí ke
do do munh the:
19 Chunánchi ek samt naḳhl kí
taraf insán ká munh thá, aur dúsrí
samt naḳhl kí taraf jawán sher i babar
ká munh: ghar kí cháron taraf is
tarah ká kám thá.
20 Zamín se darwáza ke úpar tak,
aur haikal kí díwár par Karúbí aur
naḳhl bane the.
21 Aur haikal ke darwáze ke kham-
bhe chaukor the, aur we bhí jo mu-

qaddas makán ke sámhne the, jaisí
súrat is kí, waisí hí súrat us kí thí.
22 Lakṛí ká mazbah tín háth ún-
chá thá, aur us kí lambáí do háth thí,
aur us ke kone, aur us kí kursí, aur us
kí díwáren̲, lakṛí kí thín̲. Aur us ne
mujhe kahá, ki Yih wuh mez hai, jo
Ḳhudáwand ke áge hai.
23 Aur haikal aur muqaddas ma-
kán ke do kiwáṛe the;
24 Aur kiwáṛon̲ ke do do palle the,
jo moṛe játe the, do ek kiwáṛe ke liye,
aur do dúsre ke liye.
25 Aur un par, ya'ne, haikal ke ki-
wáṛon̲ par, Karúbí aur nakhl bane the,
jaise ki díwáron̲ par bane the; aur
báhar kí ḍiwṛhí ke rukh par takhta-
bandí thí.
26 Aur ḍiwṛhí kí baglon̲ men̲, aur
ghar kí jánibí koṭhríon̲ men̲, aur moṭe
moṭe takhton̲ men̲ is taraf, aur us
taraf, jhanjhrián̲ aur nakhl the.

XLII BA'B.

PHIR wuh mujhe báharwár sahn
men̲ uttar taraf kí ráh se le
gayá, aur us koṭhrí men̲, jo 'aláhida
jagah aur 'imárat ke áge uttar kí taraf
thí, le áyá.
2 Sau háth kí lambáí kí jagah ke
muqábil, uttar taraf ká darwáza thá,
aur us kí chauṛáí pachás háth thí;
3 Bís háth ke muqábil jo bhítarwár
sahn ke liye the, aur báharwár sahn
ke gach ke muqábil, jánibí koṭhrián̲
tín darja kí ek dúsrí ke muqábil thín̲.
4 Aur koṭhríon̲ ke sámhne bhítar
bhítar das háth chauṛá thá, aur ek
rastá ek háth ká, aur un ke darwáza
uttar taraf the.
5 U'parwálí koṭhrián̲ chhoṭí thín̲,
kyún̲ki un ke barámade níchewálíon̲
aur bích-wálíon̲ kí 'imárat men̲ se the.
6 Kyún̲ki we tín darja kí thín̲, par
sahnon̲ ke sutúnon̲ kí mánind un ke
sutún na the: is liye we zamín par kí
níchewálíon̲ se aur bíchwálíon̲ se
saket thín̲.
7 Aur wuh díwár, jo báhar koṭh-
ríon̲ ke muqábil aur báharwár sahn kí
taraf koṭhríon̲ ke áge thí, so pachás
háth lambí thí.
8 Kyún̲ki báharwár sahn kí koṭh-
ríon̲ kí lambáí pachás háth thí: aur
dekho, ki haikal ke sámhne sau háth
the.
9 Aur in koṭhríon̲ ke níche púrab
kí taraf wuh madkhal thá, jahán̲ we
báharwár sahn se dákhil hote the.
10 Púrab taraf ke sahn kí chauṛí
díwár men̲, aur 'aláhida jagah, aur us
'imárat ke áge, koṭhrián̲ thín̲.
11 Aur un ke áge ek aisá rástá thá,
jaisá uttar taraf kí koṭhríon̲ ke áge
thá: un kí lambáí aur chauṛáí ke, aur
un ke sáre makhrajon̲, un hí kí tartíb-
on̲, aur darwázon̲ ke mutábiq.
12 Aur dakhin taraf kí koṭhríon̲ ke
darwázon̲ ke mutábiq, ek darwáza ráh
ke sire men̲ thá, ya'ne, sídhí díwár kí
ráh, púrab taraf, jahán̲ dákhil hote the.
13 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki
uttar kí koṭhrián̲, aur dakhin kí koṭh-
rián̲, jo 'aláhida jagah ke muqábil
hain̲, muqaddas koṭhrián̲ hain̲, jahán̲
káhin, jo Ḳhudáwand ke huzúr játe
hain̲, aqdas chízen̲ kháenge; we wa-
hán̲ aqdas chízen̲, ya'ne, nazr kí qur-
bání, aur khatá kí qurbání, aur taqsír
kí qurbání dharenge; kyún̲ki wuh
makán muqaddas hai.
14 Jab káhin dákhil howen̲, to we
maqdis se báharwár sahn men̲ na já-
wen̲, balki apní khidmat ke pairáhan
wahán̲ rakhen̲; kyún̲ki we muqaddas
hain̲, aur we dúsre kapṛe pahinke
'ámm makán men̲ jáwen̲.
15 So jab wuh bhítar ke ghar ko
náp chuká, to mujhe us pháṭak kí ráh
láyá, jis ká manzar púrab taraf hai,
aur ghar ko cháron̲ taraf se nápá.
16 Us ne paimáish ke sarkande se
púrab taraf pánch sau sarkande idhar
udhar nápe.
17 Us ne paimáish ke sarkande se
uttar taraf pánch sau sarkande idhar
udhar nápe.

18 Us ne paimáish ke sarkanḍe se
dakhin taraf bhí pánch sau sarkanḍe
nápe.
19 ¶ Us ne pachchhim taraf lauṭke
paimáish ke sarkanḍe se pánch sau
sarkanḍe nápe.
20 Us ne us kí cháron taraf nápín:
us kí cháron taraf ek díwár pánch sau
sarkanḍe lambí, aur pánch sau chauṛí
thí, tá ki pák ko nápák se judá kare.

XLIII BA'B.

BA'D us ke wuh mujhe pháṭak par
le áyá, us pháṭak par jis ká
manzar púrab taraf hai:
2 Aur dekh, ki Isráel ke Ḳhudá ká
jalál púrab taraf se áyá, aur us kí
áwáz bahutere pánion ke shor kí sí
thí, aur zamín us ke jalál se roshan
ho gayí.
3 Aur wuh us royá kí numáish ke
mutábiq, jise main ne dekhá, hán, us
royá ke mutábiq thá, jise main ne
dekhá, jab main shahr ko barbád
karne áyá thá; aur ye royaten us royá
kí mánind thín, jo main ne Kibar kí
nadí ke kináre par dekhí; aur main
munh ke bhal girá.
4 Aur KHUDÁWAND ká jalál us phá-
ṭak kí ráh se jis ká manzar púrab
taraf hai, ghar men dáḳhil húá.
5 Aur Rúh ne mujhe uṭhá liyá, aur
andarúní sahn men mujhe láyá, aur
dekh, ki ghar KHUDÁWAND ke jalál
se bhará húá hai.
6 Aur main ne kisí kí suní, jo ghar
men se mere sáth báten kartá thá;
aur ek shaḳhs mere pás khaṛá húá.
7 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, yih merí taḳht-gáh, aur
mere pánwon kí kursí, jahán main
baní Isráel ke darmiyán abad tak ra-
húngá, aur ahl i Isráel, we aur un ke
bádsháh, áge ko mere muqaddas nám
ko apní zinákárí se, aur apne bádsháh-
on kí láshon se, un ke marne par,
nápák na karenge;
8 Ki we apne ástáne mere ástánon
ke pás, aur apní chaukhaṭen merí
chaukhaṭon ke pás lagáte the, is tarah
ki mere aur un ke darmiyán sirf ek
díwár húí: isí tarah we apne un
ghinaune kámon se, jo unhon ne kiye,
mere muqaddas nám ko nápák karte
the; is liye main ne apne qahr men
unhen halák kiyá.
9 Pas ab we apní zinákáríán aur
apne bádsháhon kí láshen mujh se
dúr kar den, tab main un ke darmiyán
abad tak rahúngá.
10 ¶ Tú, ai ádamzád, ahl i Isráel
ko yih ghar dikhlá, tá ki we apne
gunáhon ke sabab sharminda ho já-
wen, aur we is namúna ko nápen.
11 Aur agar we apne sáre kámon
se pashemán hon, to us ghar ká naq-
sha, aur us kí tartíb, aur us ke ma-
ḳhárij o madáḳhil, aur un ke sáre naq-
she aur us ke sáre qawánín, aur us ke
sáre ḍhánche aur sáre áín ko unhen
dikhlá, aur un kí nazar ke áge likh,
tá ki we us ke sáre naqshe, aur us ke
sáre qawánín ko hifz karen, aur un
par 'amal karen.
12 Yih is ghar ká áín hai; Us kí
tamám sarhadden pahár kí choṭí par
aur us ke girdágird niháyat muqaddas
hongí. Dekh, yih is ghar ká áín hai.
13 ¶ Aur háth ke náp se qurbán-
gáh ke ye náp hain: Aur yih háth
jo hai, so ek háth chár ungal hai;
khokhlí jagah ek háth, aur ek háth
chauṛí, aur gird ba gird us ke dáman
ká kanára bálisht bhar chauṛá; aur
yih mazbah kí sath hai.
14 Aur zamín kí khokhlí jagah se
níche kí kursí tak do háth, aur us kí
chauṛái ek háth, aur chhoṭí kursí se
baṛí kursí tak chár háth, aur chauṛái
ek háth.
15 Aur qurbángáh chár háth hogí,
aur qurbángáh ke us ke úpar chár
síng honge.
16 Aur qurbángáh bárah háth lam-
bí, aur bárah chauṛí, chaukor hogí.
17 Aur kursí chaudah háth lambí,
aur chaudah háth chauṛí, chaukor;

aur girdágird us ká kanára ádhá háth; aur us kí angeṭhí girdágird ek háth, aur us kí síṛhí púrab taraf hogí.

18 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ farmátá hai, ki Yih qurbángáh ke qawánín jári hon̲ge, jis din men̲ we use banáwen̲, tá ki us par soḳhtaní qurbání chaṛháwen̲, aur us par lahú chhiṛken̲.

19 Aur tú káhinon̲, baní Láwí, ko, jo Sadúq kí nasl se hain̲, jo merí ḳhidmat ke liye mere nazdík áte hain̲, ḳhatá kí qurbání ke wáste ek jawán bail de, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

20 Aur tú us ke ḳhún men̲ se le, aur mazbah ke cháron̲ síngon̲ par, us kí kursí ke cháron̲ konon̲ par, aur us ke chaugird kí kangní par lagá: isí tarah kafára deke use pák o sáf kar.

21 Aur ḳhatá kí qurbání ke liye wuh bachhṛá le, aur wuh ghar kí muqarrar jagah men̲ maqdis ke báhar jaláyá jáegá.

22 Aur tú dúsre din bakrí ká ek be-'aib bachcha ḳhatá kí qurbání ke liye chaṛhá, aur we mazbah ko yún̲ kafárá deke pák karen̲ge, jis tarah se we use bachhṛe se pák karte the.

23 Aur jab tú use pák kar chuká, to ek be-'aib bachhṛá aur galle ká ek be-'aib menḍhá chaṛhá.

24 Aur tú unhen̲ Ḳhudáwand ke áge chaṛhá, aur káhin un par namak chhiṛken̲, aur unhen̲ soḳhtaní qurbání ke liye Ḳhudáwand ke áge chaṛháwen̲.

25 Aur tú sát din tak har roz ek bakrá ḳhatá kí qurbání ke liye taiyár kar rakh; we ek bachhṛá aur galle ká ek menḍhá bhí jo be-'aib hon̲, maujúd karen̲.

26 Sát din tak we qurbángáh ko pák o sáf karen̲ge, aur apne ta,ín̲ maḳhsús karen̲ge.

27 Aur jab ye din púre hon̲ge, to yún̲ hogá, ki áṭhwen̲ din aur us ke ba'd bhí, káhin log tumhárí soḳhtaní qurbánion̲ ko, aur tumhárí salámatí kí qurbánion̲ ko, mazbah par guzrán̲en̲ge; aur main̲ tumhen̲ qabúl karún̲gá, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

XLIV BA'B.

Tab wuh mujhe báharwár maqdis ke pháṭak kí ráh se, jis ká manzar púrab taraf hai, phirá láyá, aur wuh band thá.

2 Ḳhudáwand ne mujhe kahá, ki Yih pháṭak band rahegá, aur kholá nahín̲ jáegá, aur koí insán us se dáḳhil na hogá; chún̲ki Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá, us se dáḳhil húá hai, is liye wuh band rahegá.

3 Magar sardár, is liye ki sardár hai, Ḳhudáwand ke áge roṭí kháne ko us men̲ baiṭhegá: wuh us pháṭak ke usáre kí ráh se andar áwegá, aur usí ráh se báhar jáegá.

4 ¶ Phir wuh mujhe uttar pháṭak kí ráh se ghar ke áge láyá: aur main̲ ne dekhá, aur dekh, Ḳhudáwand ke jalál ne Ḳhudáwand ke ghar ko bhar diyá, aur main̲ mun̲h ke bhal girá.

5 Aur Ḳhudáwand ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú dil lagá, aur apní ánkhon̲ se dekh, aur jo kuchh ki Ḳhudáwand ke ghar ke qawánín o áín kí bábat tujh se kahtá hún̲, apne kánon̲ se sun, aur ghar ke madḳhal ko aur maqdis ke sab maḳhrajon̲ ko liház kar.

6 Aur tú ahl i Isráel ke bágí logon̲ se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ farmátá hai, ki Ai ahl i Isráel, tum bas jáno, ki tum ne yih sáre ghinaune kám kiye hain̲,

7 Chunánchi, jis waqt tum merí roṭí aur charbí aur lahú guzránte the, tab dil ke ná-maḳhtún aur jism ke ná-maḳhtún ajnabí-zádon̲ ko mere maqdis men̲ láe, tá ki we mere maqdis men̲ áwen̲, aur mere ghar ko nápák karen̲, aur unhon̲ ne tumháre sáre nafrat-angez kámon̲ ke sabab mere 'ahd ko toṛá.

8 Aur tum ne merí muqaddas chízon kí hifázat na kí, balki tum ne gairon ko apní taraf se mere maqdis men muqarrar kiyá hai, tá ki merí chízon kí amánatdárí karen.

9 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Un ajnabí-zádon men se, jo baní Isráel ke darmiyán hain, koí dil ká ná-maḳhtún, yá jism ká ná-maḳhtún ajnabí-záda mere maqdis men dáḳhil na hogá.

10 Balki baní Láwí bhí jo mujh se bargashta húe, jis waqt ki Isráel gumráh ho gayá, kyúnki we apne buton kí pairauí karke mujh se gumráh húe, so we hí apní sharárat kí sazá páwenge.

11 Tau bhí we mere maqdis men ḳhádim honge, aur mere ghar kí nigahbání karenge, aur mere ghar men ḳhidmat-guzárí karenge, we logon ká soḳhtaní qurbání aur zabíha zabh karenge, aur logon ke áge un kí ḳhidmat ke liye khaṛe rahenge.

12 Chúnki unhon ne un ke liye buton ke áge ḳhidmat kí thí, aur we ahl i Isráel ko badkárí ká ṭhokar-khilánewálá patthar húe; is liye main ne un par apná háth baṛháyá, aur we apní sharárat kí sazá páwenge, Ḳhudáwand Yahowáh farmátá hai.

13 Aur we mere huzúr á nahín sakenge, ki mere áge kahánat karen, yá quds ul aqdas men merí muqaddas chízon ke pás áwen; balki we apní ruswáí uṭháwenge, aur apne ghinaune kámon kí, jo unhon ne kiye hain, sazá páwenge.

14 Tau bhí main unhen ghar kí hifázat ke liye, aur us kí sárí ḳhidmat ke liye, aur us ke kámon ko anjám dene ke liye, nigahbán muqarrar karúngá.

15 ¶ Par káhin, baní Láwí, Sadúq ke beṭe, jo mere maqdis kí hifázat karte the, jis waqt ki baní Isráel mujh se gumráh ho gaye, so we merí ḳhidmat ke liye mere nazdík áwenge, aur mere huzúr khaṛe rahenge, ki mere áge charbí aur lahú guzránen, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

16 Aur we mere maqdis men dáḳhil honge, aur ḳhidmat ke liye merí mez ke pás áwenge, aur merí chízon kí amánatdárí karenge.

17 ¶ Aur yún hogá, ki jis waqt we andarwár sahn ke pháṭakon se dáḳhil honge, to we kattání poshák pahine húe áwenge, aur jab tak ki andarwár sahn ke pháṭakon ke darmiyán aur andar hí men ḳhidmat karte rahenge, ún un se orhá na jáegá.

18 We apne siron par kattání ṭopí, aur kamaron par kattání páejáme pahinenge, aur jo kuchh pasíne ká bá'is ho, use apní kamar par na bándhen.

19 Aur jis waqt we báharwár sahn men, ya'ne, 'awámm ke báharwár sahn men nikal jáwen, to apní ḳhidmat kí poshák utár ḍálenge, aur muqaddas hujron men rakhenge, aur dúsrí poshák pahinenge; magar we un kapṛon ko pahine húe 'awámm kí taqdís na karenge.

20 Aur we apná sir na munḍáwenge, aur na bál ko lambá hone denge, we sirf apne siron ke bál katarwáenge.

21 Aur jab andarwár sahn men dáḳhil hon, to koí káhin mai na píe.

22 Aur we bewá, yá mutallaqa ko, jorú na karenge, balki ahl i Isráel kí nasl kí kunwárí ko lenge, magar we us bewá ko jo káhin bewá chhoṛ gayá ho, apne liye lewen.

23 Aur we mere logon ko pák aur nápák ká farq batáwenge, aur unhen sikháenge ki we najis aur táhir men imtiyáz karen.

24 Aur we mu'ámala men 'adálat ke liye khaṛe honge: we mere hukmon ke bamújib 'adálat karenge: aur we merí sárí jamá'aton men merí sharí'aton aur mere qawánín ko hifz karenge, aur mere sabton ko muqaddas karenge.

25 Aur we apne ko nápák karne ke liye kisí murda ke pás na jáwen̲ge, magar faqat báp, yá má, yá beṭá beṭí, yá bháí, yá kún̲wárí bahin ke liye we apne ko nápák kar sakte hain̲.

26 Aur we us ke pák hone ke ba'd us ke liye aur sát din shumár karen̲ge.

27 Aur jis din ki wuh maqdis ke andar, andarúní sahn ke darmiyán, jáwe, tá ki maqdis men̲ ḳhidmat-guzárí kare, to wuh apne liye ḳhatá kí qurbání guzránegá, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

28 Aur yih un kí mírás hogí: main̲ hí un kí mírás hún̲: aur tum Isráel men̲ unhen̲ milkíyat nahín̲ doge: main̲ hí un kí milkíyat hún̲.

29 Aur we nazar kí qurbání, aur ḳhatá kí qurbání, aur taqsír kí qurbání kháen̲ge, aur har ek chíz, jo Isráel men̲ haram kí jáwe, unhín̲ kí hogí.

30 Aur sáre pahle phalon̲ ká pahlá, aur tumhárí sárí qurbáníon̲ kí har ek chíz kí, har ek qurbání káhin kí hogí; aur tum apne gúndhe húe áṭe ká pahlá káhin ko díjiyo, tá ki barakat tere ghar par názil hoke rahe.

31 Par wuh jo áp se mará, yá darindon̲ ká phárá húá, kyá parind, kyá charind, cháhiye ki káhin use na kháwen̲.

XLV BA'B.

AUR jab tum zamín ko qur'a se taqsím karoge ki ek ek ko mírás mile, to tum zamín ká ek muqaddas hissa Ḳhudáwand ke áge uṭháe húe hadya ke taur par guzránoge; us kí lambáí pachís hazár kí, aur chauṛái das hazár kí hogí; aur yih us ke chaugird kí sárí sarhaddon̲ ke darmiyán muqaddas hogí.

2 Us men̲ se ek qit'a, jis kí lambáí pánch sau, aur chauṛái pánch sau, jo cháron̲ taraf barábar hai, maqdis ke liye hogá, aur us kí iháta ke liye cháron̲ taraf pachás pachás háth kí zamín hogí.

3 Aur tú us paimáish kí pachís hazár kí lambáí aur das hazár kí chauṛái nápegá; aur us men̲ maqdis, quds ul aqdas, hogá.

4 Zamín ká muqaddas hissa un káhinon̲ ke liye hogá jo maqdis ke ḳhádim hain̲, aur jo Ḳhudáwand ke huzúr ḳhidmat karne ko áwen̲ge, aur wuh maqám un ke gharon̲ ke liye hogá, aur wuh maqdis ke liye muqaddas jagah hogí.

5 Aur wuh, jis kí lambáí pachís hazár aur chauṛái das hazár, ghar ke ḳhádim, baní Láwí, ke liye hogá, tá ki bís hujron̲ kí jagah ho.

6 ¶ Aur tum shahr ká hissa pánch hazár chauṛái men̲, aur lambáí men̲ pachís hazár, maqdis ke hadyawále hissa ke barábar muqarrar karo: so wuh sáre ahl i Isráel ke liye hogá.

7 ¶ Aur muqaddas hadyawále hissa kí aur shahr ke hissa kí ek taraf, aur dúsrí taraf muqaddas hadyawále hissa ke muqábil aur shahr ke hissa ke muqábil, pachchhim se pachchhim, aur púrab se púrab, ek hissa sardár ke liye hogá; aur lambáí us kí pachchhimí sarhadd se púrabí sarhadd tak un hisson̲ men̲ se ek ke muqábil ho.

8 Isráel ke darmiyán, zamín men̲ se, us ká yihí hissa hogá, aur mere sardár phir mere logon̲ par sitam na karen̲ge; aur we báqí zamín ahl i Isráel ko, un ke firqon̲ ke mutábiq, taqsím karen̲ge.

9 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ kahtá hai, ki Ai Isráel ke sardáro, itná tumháre liye bas ho, zulm aur lúṭ páṭ ko apne se dúr karo, 'adálat o sadáqat karo, aur mere logon̲ par sab tarah kí ziyádatí jo tum ne kí hai mauqúf karo, Ḳhudáwand Yahowáh farmátá hai.

10 Aur tum púrí tarázú aur púrá aifah aur púrá batt rakhá karo.

11 Aifah aur batt ek hí wazn ká ho, ki batt men̲ ḳhomar ká daswán̲ hissa ho, aur aifah bhí ḳhomar ke

daswan hissa ho: us ká andáza khomar ke mutábiq ho.
12 Aur misqál bís jírah ká ho, aur
bís misqál, pachís misqál, pandrah
misqál ká tumhárá mánah hogá.
13 Aur hadya jo tum guzránoge,
so yih hai: gehún ke khomar ke aifah
ká chhathá hissa, aur jau ke khomar
ke aifah ká chhathá hissa guzránoge.
14 Aur tel, ya'ne, tel ke batt kí
bábat yih hukm hai, ki tum karr men
se jo das batt ká khomar hai, ek batt
ká daswán hissa díjiyo: kyúnki khomar men das batt hain.
15 Aur galle men se, har do sai ke
píchhe, Isráel kí suthrí charágáh ká
ek barra nazr kí qurbání ke liye, aur
sokhtaní qurbání ke liye, aur salámatí kí qurbání ke liye, tá ki un
ke liye kafára ho, Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai.
16 Mulk ke sáre log us sardár ke
liye, jo Isráel men hai, yihí hadya
denge.
17 Aur sardár sokhtaní qurbáníán,
aur nazr kí qurbáníán, aur tapáwan,
'ídon aur naye chánd ke waqton, aur
sabton, aur ahl i Isráel ke sáre muqaddas dinon men dewegá; wuh khatá
kí qurbání, aur nazr kí qurbání, aur
sokhtaní qurbání, aur salámatí kí
qurbáníán, ahl i Isráel ke kafáre ke
liye taiyár karegá.
18 Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Pahle mahíne kí pahlí táríkh ko tú ek be-'aib jawán bail le,
aur maqdis ko pák kar:
19 Aur káhin khatá kí qurbání ke
bachhre ká lahú lewegá, aur use ghar
ke khambhon par, aur mazbah kí
kursí ke cháron konon par, aur andarwár sahn ke darwáze ke khambhon
par lagáwegá.
20 Aur tú mahíne kí sátwín táríkh
ko har ek ke liye jo saho kare, aur us
ke liye bhí jo nádán hai, aisáhí karegá; isí tarah tum ghar ká kafára
diyá karoge.
21 Tum pahle mahíne kí chaudahwín táríkh fasah ko, jo sát din kí 'íd
hai, mánoge, aur fatírí rotí kháí jáegí.
22 Aur usí din sardár apne liye, aur
sáre ahl i mamlukat ke liye, khatá
kí qurbání ke wáste ek bachhrá taiyár
kar rakhegá.
23 Aur 'íd ke sáton din men, wuh
har roz sát din tak sát be-'aib bachhre, aur sát mendhe muhaiyá karegá,
tá ki KHUDÁWAND ke áge sokhtaní
qurbání hon; aur har roz bakron men
se ek bachcha tá ki wuh khatá kí
qurbání ho.
24 Aur wuh har ek bachhre ke liye
ek aifah bhar nazr kí qurbání, aur har
ek mendhe ke liye ek aifah, aur har
ek aifah ke liye ek hín tel taiyár
karegá.
25 Sátwen mahíne kí pandrahwín
táríkh ko bhí wuh 'íd ke liye, jis tarah
se us ne in sát dinon men kiyá thá,
taiyárí karegá, khatá kí qurbání ke
mutábiq, sokhtaní qurbání ke mutábiq, aur nazr kí qurbání ke mutábiq,
aur tel ke mutábiq.

XLVI BA'B.

KHUDA'WAND YAHOWÁH yún
farmátá hai, kí Andarwár sahn
ká phátak, jis ká manzar púrab kí
taraf hai, un chha dinon tak, jin men
kám karná rawá hai, band rahegá, par
sabt ke din kholá jáegá, aur naye
chánd ke din bhí kholá jáegá.
2 Aur sardár báhar us phátak ke
usáre kí ráh se dákhil hogá, aur phátak ke khambhe pás khará rahegá,
aur káhin us kí sokhtaní qurbání, aur
us kí salámatí kí qurbáníán, karenge,
aur wuh phátak ke ástáne par sijda
karegá; tab niklegá; par phátak shám
tak band na hogá.
3 Aur mulk ke log usí phátak ke
darwáze par, sabton aur naye chánd
ke waqton men, KHUDÁWAND ke huzúr sijda kiyá karenge.
4 Aur sokhtaní qurbání, jo sardár

sabt ke din Ḳhudáwand ke áge guzránegá, so yih hai : chha be-'aib barre, aur ek be-'aib menḍhá ;

5 Aur ek nazr kí qurbání ek ek menḍhe ke liye ek aifah, aur ek nazr kí qurbání barron̲ ke liye jitná us ko dastras ho, aur ek aifah ke liye ek hín tel.

6 Aur naye chánd ke roz yih hogá : ek be-'aib jawán bail aur chha barre, aur ek menḍhá, sab ke sab be-'aib hon̲ge.

7 Aur wuh ek nazr kí qurbání taiyár karegá, ya'ne, har ek bail ke liye ek aifah, aur menḍhe ke liye ek aifah, aur barron̲ ke liye jitná us ko dastras ho, aur har ek aifah ke liye ek hín tel.

8 Aur jab sardár áwe ki dáḳhil ho, to pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil hogá, aur usí kí ráh se niklegá.

9 ¶ Par jab mulk ke log muqaddas 'ídon̲ ke waqt Ḳhudáwand ke huzúr házir hon̲ge, to wuh jo uttar ke pháṭak kí ráh se sijda karne ko bhítar átá hai, so dakhin ke pháṭak kí ráh báhar jáegá ; aur wuh jo dakhin ke pháṭak kí ráh se andar átá hai, so uttar ke pháṭak kí ráh se nikal jáegá ; jis pháṭak kí ráh se wuh andar áyá, us se báhar na jáegá, par us ke sámhne ke pháṭak kí ráh se nikal jáegá.

10 Aur jab we andar jáen̲ge, to sardár bhí un ke darmiyán hoke jáegá ; aur jab we báhar niklen̲ge, to wuh bhí nikal áwegá.

11 Aur 'ídon̲ men̲, aur muqarrar jamá'aton̲ ke waqt men̲, ek nazr kí qurbání ek ek bail ke liye ek aifah, aur menḍhe ke liye ek aifah hogí ; aur barron̲ ke liye jitná us ko dastras ho, aur har ek aifah ke liye ek hín tel.

12 Aur jab sardár koí soḳhtaní qurbání apní ḳhushí se taiyár kare, yá koí salámatí kí qurbánián̲ Ḳhudáwand ke áge apní ḳhushí se guzránne áwe, tab wuh pháṭak jis ká manzar púrab taraf hai us ke liye kholá jáegá, aur wuh jis taur par sabt ke din kiyá thá, us hí taur par apní soḳhtaní qurbání aur apní salámatí kí qurbánián̲ guzránegá : tab wuh báhar nikal áwegá, aur us ke nikalne ke ba'd pháṭak band kiyá jáegá.

13 Tú har roz Ḳhudáwand ke áge pahle sál ká ek be-'aib barra, soḳhtaní qurbání ke liye, chaṛháwegá ; tú use har subh chaṛháwegá.

14 Aur tú us ke liye har subh ko ek nazr kí qurbání guzránegá, ya'ne, aifah ká chhaṭhá hissa, aur mihín maida ke sáth miláne ko tel ke hín kí ek tihái ; dáimí hukm ke mutábiq hamesha ke liye Ḳhudáwand ke áge yih nazr kí qurbání hogí.

15 Isí tarah we barre aur nazr kí qurbání aur tel har subh hamesha kí soḳhtaní qurbání ke liye chaṛháwen̲.

16 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ farmátá hai, ki Agar sardár apne beṭon̲ men̲ se kisí ko hiba kar de, to wuh mírás us ke beṭon̲ kí hogí ; wuh wirásatá un kí mírás ho jáegí.

17 Par agar wuh apne gulámon̲ men̲ se kisí ko apní mírás men̲ se hiba kare, to wuh ḳhalásí ke sál tak us ká hogá, ba'd us ke sardár ká phir ho jáegá ; magar us kí mírás us ke beṭon̲ ke liye hogí.

18 Aur sardár logon̲ kí mírás men̲ se zulm karke nahín̲ legá, ki unhen̲ un kí mírás se be-daḳhl kare ; par wuh apní hí mírás men̲ se apne beṭon̲ ko mírás degá, tá ki mere log har ek apní mírás se tittar bittar na hon̲.

19 ¶ Phir wuh mujhe us madḳhal kí ráh se, jo pháṭak kí bagal men̲ thá, káhinon̲ ke muqaddas hujron̲ men̲, jin ká manzar uttar taraf thá, láyá, aur dekh, pachchhim taraf ko donon̲ siron̲ par ek ḳhálí jagah thí.

20 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh, wuh jagah hai, jis men̲ káhin log taqsír kí qurbání aur ḳhatá kí qurbání josh karen̲ge, aur nazr kí qurbání ko tanúr men̲ pakáwen̲ge, tá ki unhen

báharwár sahn men logon kí taqdís karne ke liye na le jáen.

21 Phir wuh mujhe báharwár sahn men láyá, aur sahn ke cháron konon kí taraf mujhe le gayá, aur dekh, sahn ke har ek kone men ek aur sahn thá.

22 Sahn ke cháron konon men chálís chálís háth lambe, aur tís tís háth chauṛe sahn the, ek dúsre ke muttasil; ye cháron konewále ek hí náp ke the.

23 Aur un ke girdágird, un cháron ke girdágird, ek díwár thí, aur cháron taraf díwár ke níche ubálne kí jagahen baní thín.

24 Tab us ne mujhe kahá, ki Yih ubálnewálon kí jagah hai, jahán ghar ke ḳhádim logon ke zabíha ubálen.

XLVII BA'B.

PHIR wuh mujhe ghar ke darwáze par láyá, aur dekh, pání ghar ke ástáne ke níche se púrab taraf ko nikle, ki ghar ká sámhná púrab rukh thá, aur pání ghar kí dahní taraf ke níche se mazbah kí dakhin taraf hoke bahte the.

2 Tab wuh mujhe uttar ke pháṭak kí ráh se báhar láyá, aur mujhe us ráh men, jis ká manzar púrab kí taraf hai, báharwár pháṭak par phiráke le áyá, aur dekh, dahní taraf se pání nikal áe the.

3 Aur wuh mard, jis ke háth men paimáish kí ḍorí thí, púrab taraf niklá, aur hazár háth nápá, aur mujhe pánion men láyá, aur pání ṭaḳhnon tak the.

4 Phir wuh hazár háth nápá, aur mujhe pánion ke darmiyán le áyá, aur pání ghuṭnon tak the; phir aur ek hazár nápá, aur us men hoke mujhe láyá, aur pání kamar tak the.

5 Ba'd us ke aur ek hazár háth nápá, aur wuh aisá daryá thá, ki main us ke pár guzar nahín saktá thá: kyúnki pání bahut ziyáda húe, tairáo ke pání, ek daryá, jis ke pár paidal jáná mumkin na thá.

6 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá? Tab wuh mujhe le gayá, aur daryá ke kináre par phir pahuncháyá.

7 Aur jab main phir áyá, to dekh, daryá ke kináre kí is taraf aur us taraf bahutere daraḳht the.

8 Tab us ne mujhe kahá, ki Yih pání púrab des kí taraf bah játe hain, aur maidán men nikal áte, aur samundar men já milte hain, aur samundar men milte hí us ke pání náqis se achchhe ho jáenge.

9 Aur yún hogá, ki har ek shai jo jítí aur chaltí phirtí hai, jahán kahín yih daryá áwegá, jíegí, aur machhlíon kí baṛí kasrat hogí; is liye ki ye pání wahán áwenge; kyúnki we achchhe ho jáenge, aur har ek shai, jahán kahín yih daryá átá hai, jíegí.

10 Aur yún hogá, ki 'Ain i Jadí se leke 'Ain i 'Ijlaim tak, us par machhwe khaṛe rahenge; we maqám jál bichháne kí jagah honge; un kí machhlián, apní apní jins ke mutábiq, baṛe samundar kí machhlíon kí sí niháyat kasír hongí.

11 Par us kí kíchaṛ kí jagahen aur us kí taráíán durust na kí jáengí; we shoristán hongí.

12 Aur daryá ke qaríb, us ke kináre par, is taraf aur us taraf, har ek qism ke mewadár daraḳht ugenge, jin ke patte kabhí nahín murjháenge, aur jin ke mewa kabhí chuk na jáenge; we apne apne mahíne men naye mewa láwenge, is liye ki un ke pání maqdis men se nikal áe hain; aur un ke mewa kháne ke liye, aur un ke patte dawá ke liye honge.

13 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Yih wuh sarhadd hai, jis ke bamújib tum zamín ko taqsím karoge, ki Isráel ke bárah firqon kí mírás howe. Yúsuf ke liye do hisse honge.

14 Aur tum ek dúsre ke sáth use mírás men láoge, jis kí bábat main ne apná háth uṭháyá, ki tumháre bápdá-

don ko dúngá; aur yih zamín tumhárí
mírás men paregí.
15 Aur úttar taraf zamín kí yihí
sarhadd hogí: bare samundar se leke,
Hatlún kí ráh, Sidád ke madkhal
tak;
16 Hamát, Bírútah, Sibraim, jo
Dimishq kí sarhadd aur Hamát kí sar-
hadd ke darmiyán hai; aur Hasar-
hattikún, jo Haurán ke kanáre par
hai.
17 Aur samundar se sarhadd yih
hogí, ya'ne, Hasar-'Ainán, Dimishq kí
sarhadd, aur uttar ko uttar atráf, aur
Hamát kí sarhadd. Aur yih uttar kí
sarhadd hai.
18 Aur púrabí sarhadd Haurán, aur
Dimishq, aur Jili'ád ke darmiyán se,
aur Isráel kí sarzamín ke darmiyán se
jo Yardan par hai, hogí; us sarhadd
se jo púrab ke samundar ke áspás hai
tum paimáish karoge. Aur yih púrab
kí sarhadd hai.
19 Aur dakhin kí sarhadd dakhin
taraf yih hai, ya'ne, Tamar se, Maríbah
ke pánion tak, jo Qádis men hain, us
wádí se bare samundar tak. Yihí da-
khin kí sarhadd dakhin taraf hai.
20 Aur usí sarhadd se Hamát ke
muqábil bará samundar pachchhim kí
sarhadd hogá. Yihí pachchhim kí
sarhadd hai.
21 Isí tarah tum Isráel ke firqon ke
mutábiq zamín ko ápas men taqsím
karoge.
22 ¶ Aur yún hogá kí tum apne
ko aur un begánon ko, jo tumháre
darmiyán baste hain, aur jin kí aulád
tumháre darmiyán paidá húí hain, so
unhen mírás ke liye qur'a se taqsím
karoge; aur we tumháre nazdík baní
Isráel ke darmiyán ham-watanon ke
barábar honge, aur tumháre sáth Isráel
ke firqon ke darmiyán mírás páwenge.
23 Aur yún hogá ki jis jis firqe men
koí begána bastá hai, wahán use mírás
doge, Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai.

XLVIII BA'B.

AUR ye firqon ke nám hain. Uttar
ke kanáre se, Hatlún kí ráh kí
sarhadd tak, Hamát jáne kí ráh, Ha-
sar-'Ainán, Dimishq ki sarhadd uttar
kí taraf, Hamát kí sarhadd tak, ki ye
us kí púrabí aur pachchhimí sarhadden
hain; Dán ke liye, ek hissa.
2 Aur Dán kí sarhadd ke muttasil,
púrabí sarhadd se pachchhimí sarhadd
tak, A'shar ke liye ek hissa.
3 Aur A'shar kí sarhadd ke mutta-
sil, púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Naftálí ke liye ek hissa.
4 Aur Naftálí kí sarhadd ke mutta-
sil, púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Munassí ke liye ek hissa.
5 Aur Munassí kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Ifráím ke liye ek hissa.
6 Aur Ifráím kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Rúbin ke liye ek hissa.
7 Aur Rúbin kí sarhadd ke mutta-
sil, púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Yahúdáh ke liye ek hissa.
8 ¶ Aur Yahúdáh kí sarhadd ke
muttasil, púrabí sarhadd se pach-
chhimí sarhadd tak, wuh hadyawálá
hissa hogá jo tum guzránoge, pachís
hazár us kí chaurán, aur us kí lambán
báqí hisson men se ek ke barábar,
púrabí sarhadd se pachchhimí sarhadd
tak, aur maqdis us ke darmiyán hogá.
9 Wuh hadyawálá hissa, jo tum log
KHUDÁWAND ke áge guzránoge, so
pachís hazár lambá hogá, aur das hazár
chaurá hogá.
10 Aur yih muqaddas hadyawálá
hissa un ke liye, hán, káhinon ko liye
hogá; uttar taraf pachís hazár us
kí lambáí hogí, aur das hazár us kí
chauráí pachchhim taraf, aur das ha-
zár us kí chauráí púrab taraf, aur
pachís hazár us kí lambáí dakhin
taraf; aur KHUDÁWAND ká maqdis
us ke darmiyán hogá.
11 Yih un káhinon ke liye hogá, jo

Sadúq ke beton men se muqaddas kiye
gaye hain, jinhon ne mere hukm ko
hifz kiyá, aur jo gumráh na húe, jab
baní Isráel gumráh húe, jis tarah se
baní Láwí gumráh húe.
12 Aur zamín ká yih hadyawálá
hissa, jo guzráná játá hai, baní Láwí
kí sarhadd ke muttasil, un ke liye
niháyat muqaddas chíz thahregá.
13 Aur káhinon kí sarhadd ke mu-
qábil baní Láwí ke liye ek hissa hogá
pachís hazár lambá, aur das hazár
chaurá; fil-jumla us kí lambái pachís
hazár, aur chaurái das hazár hogí.
14 Aur we us men se koí hissa na
bechen, aur na zamín ká pahlá hásil
badlen, aur na apne qabze se khárij
karen; kyúnki wuh Khudáwand ká
muqaddas hai.
15 ¶ Aur wuh pánch hazár ká hissa
jo chaurán men se bach rahá, us pachís
hazár ke muqábil, bastí aur us kí na-
wáhí ke liye 'ámm jagah hogí, aur
shahr us ke darmiyán hogá.
16 Aur us kí paimáishen ye hongí:
uttar taraf chár hazár pán sai, aur da-
khin taraf chár hazár pán sai, aur púrab
taraf chár hazár pán sai, aur pach-
chhim taraf chár hazár pán sai.
17 Aur shahr kí nawáhí ká maidán
uttar taraf do sau pachás, aur dakhin
taraf do sai pachás, aur púrab taraf do
sai pachás, aur pachchhim taraf do sai
pachás.
18 Aur lambán kí bachtí jo muqad-
das hadyawále hisse ke muqábil hai,
púrab taraf das hazár, aur pachchhim
taraf das hazár hogí, aur wuh muqad-
das hadyawále hisse ke muqábil hogí,
aur us ká hásil un kí khurák ke liye
hogá, jo shahr men khidmatguzárí
karte.
19 Aur shahr kí khidmat karnewále
Isráel ke sáre firqon men se hoke us kí
khidmat karenge.
20 Sáre hadyawále hisse kí lambái
pachís hazár hogí, aur us kí chaurái
pachís hazár hogí; tum muqaddas
hadyawále hisse ko chaukhúntá kar-
ke shahr kí milkíyat ke sáth guz-
ránoge.
21 ¶ Aur bachtí, jo muqaddas
hadyawále hisse aur shahr kí milkíyat
kí donon taraf, jo hadyawále hisse
ke pachís hazár ke muqábil púrab
taraf, aur pachís hazár ke muqábil
pachchhim taraf, sardár ke hisson ke
muqábil hai, so sardár ke liye hogí:
aur wuh muqaddas hadyawálá hissa
hogá: aur ghar ká maqdis us ke dar-
miyán hogá.
22 Aur baní Láwí kí milkíyat se,
aur shahr kí milkíyat se leke, jo sar-
dár kí milkíyat ke darmiyán hai, Ya-
húdáh kí sarhadd aur Binyamín kí
sarhadd ke bích, sardár ke liye hogí.
23 Aur báqí firqon ká aisá hí hogá:
so púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Binyamín ke liye ek hissa.
24 Aur Binyamín kí sarhadd ke
muttasil, púrabí sarhadd se pach-
chhimí sarhadd tak, Sama'ún ke liye
ek hissa.
25 Aur Sama'ún kí sarhadd ke
muttasil, púrabí sarhadd se pach-
chhimí sarhadd tak, Ishakár ke liye
ek hissa.
26 Aur Ishakár kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Zabulún ke liye ek hissa.
27 Aur Zabulún kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Jadd ke liye ek hissa.
28 Aur Jadd kí sarhadd ke mut-
tasil, dakhin taraf dakhin kináre kí
sarhadd, jo Tamar se leke Maríbah ke
pání tak jo Qádis men hai, aur daryá
tak, bare samundar kí taraf hogí.
29 Yih wuh sarzamín hai, jise tum
mírás ke liye Isráel ke firqon ko qur'a
se taqsím karoge, aur ye un ke hisse
hain, Khudáwand Yahowáh kahtá
hai.
30 ¶ Aur ye uttar taraf ko shahr
ke makhárij hain, chár hazár pán sai
andáze men.

31 Aur shahr ke phátak Isráel ke firqon se námzad honge; tín phátak uttar taraf; ek phátak Rúbin ká, ek phátak Yahúdáh ká, ek phátak Láwí ká.
32 Aur púrab taraf chár hazár pán sai, aur tín phátak; ek phátak Yúsuf ká, ek phátak Binyamín ká, ek phátak Dán ká.
33 Aur dakhin taraf chár hazár pán sai us ká andáza thá, aur tín phátak; ek phátak Sama'ún ká, ek phátak Ishakár ká, ek phátak Zabulún ká.
34 Aur pachchhim taraf chár hazár pán sai, aur tín phátak; ek phátak Jadd ká, ek phátak A'shar ká, ek phátak Naftálí ká.
35 Chaugird us ke athárah hazár hain; aur shahr ká nám usí din se yih hogá, Yahowáh-Shámmáh.

DA'NIEL NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yahúyaqím kí saltanat ke tísre sál men Bábul ká bádsháh Nabúkadnazar Yarúsalam men áyá, aur use gherá.
2 Aur Khudáwand ne Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ko, Bait-ul muqaddas ke ba'ze zurúf samet, us ke qábú men kar diyá: us ne unhen Sin'ár kí sarzamín men apne ma'búd ke ghar men le já rakhá; chunánchi us ne zurúf ko apne ma'búd ke khazáne men dákhil kiyá.
3 ¶ Aur bádsháh ne apne khwájasaráon ke sardár Aspináz ko hukm kiyá, ki baní Isráel men se, aur bádsháh kí nasl men se, aur amíron men se, kaí ek ko házir kare;
4 We aise jawán hon jin men 'aib na ho, balki khúbsúrat, aur hikmat men máhir, aur har báb men dánishwar, aur sáhib i 'ilm hon, aur jin men yih liyáqat ho ki sháhí qasr men khare rahen, aur Kasdíon ke 'ilm aur zubán síkhne ke qábil hon.
5 Aur bádsháh ne un ke liye bádsháhí khurák men se, aur apne píne kí mai men se, rozína ká hissa muqarrar kiyá; is tarah se unhen tín baras tak pálá, ki we ákhir ko bádsháh ke huzúr khare rahen.
6 Un ke darmiyán baní Yahúdáh men se Dániel, aur Hananiyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh the:
7 Aur khwájasaráon ke sardár ne un men se har ek ká nám rakhá; ya'ne, Dániel ko Beltashazzar, aur Hananiyáh ko Sadrak, aur Mísáel ko Mísak, aur 'Azariyáh ko 'Abednajú kahá.
8 ¶ Lekin Dániel ne apne dil men iráda kiyá, ki apne ta,ín bádsháhí khurák ke rozína hisse se, aur us kí mai se jo wuh pítá thá, nápák na kare; aur us ne khwájasaráon ke sardár se darkhwást kí, ki Main cháhtá hún ki apne ko nápák na karún.
9 Aur Khudá ne Dániel ko khwájasaráon ke sardár kí nazar men mu'azzaz o mahbúb karwáyá thá.
10 Aur khojon ke sardár ne Dániel se kahá, ki Main apne khudáwand bádsháh se, jis ne tumhárá kháná píná muqarrar kiyá hai, dartá hún; káhe ko tumháre chihre us ke huzúr tumháre rafíqon ke chihron se udás nazar áwen? to tum mere sir ko isí tarah se khatre men dáloge.

11 Tab Dániel ne Malzar ko, jise
k̲hojon̲ ke sardár ne Dániel, aur Ha-
naniyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh ká
dároga kiyá thá, kahá, ki
12 Main̲ terí minnat kartá hún̲, ki
tú das roz tak apne fidwíon̲ ko imtihán
kar le, aur hamen̲ kháne ko phalíán̲
aur píne ko pání de.
13 Ba'd us ke hamáre chihre aur
un jawánon̲ ke, jo bádsháh ká diyá
húá bak̲hra kháte hain̲, tere huzúr
dekhe jáen̲; tab jaisá tú dekhe, waisá
apne chákaron̲ se kar.
14 Chunánchi us ne un kí yih bát
qabúl kí, aur das roz tak unhen̲ áz-
mátá rahá.
15 Aur ba'd das roz ke un ke chih-
ron̲ kí un sab jawánon̲ ke chihron̲ kí
nisbat, jo bádsháh ká diyá húá bak̲hra
kháte the, ziyáda raunaq aur tázagí
nazar áí.
16 Tab Malzar ne un kí k̲hurák aur
mai ko, jo un ke liye muqarrar thí,
mauqúf kiyá, aur unhen̲ phalíán̲ kháne
ko dín̲.
17 ¶ Tab K̲hudá ne un cháron̲
jawánon̲ ko ma'rifat, aur har tarah kí
hikmat aur 'ilm men̲ mahárat bak̲hshí;
aur Dániel ko har tarah kí royá aur
k̲hwáb men̲ sáhib i fahm kiyá.
18 Aur jab we din bít gaye jin kí
bábat bádsháh ne kahá thá ki un ke
ba'd we unhen̲ sámhne láwen̲, k̲hojon̲
ká sardár unhen̲ Nabúkadnazar ke
huzúr le gayá.
19 Aur bádsháh ne un se guftogú
kí; aur un men̲ se Dániel, aur Hana-
niyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh kí
mánind koí na thá; is liye we bád-
sháh ke huzúr khaṛe rahne lage.
20 Aur har tarah kí k̲hiradmandí
aur dánishwarí ke báb men̲, jo kuchh
bádsháh ne un se púchhá, un sáre
fálgíron̲ aur nujúmíon̲ se, jo us ke
tamám mulk men̲ the, unhen̲ das
darja bihtar páyá.
21 Aur Dániel K̲horas bádsháh ke
pahle sál tak zinda rahá.

II BA'B.

AUR Nabúkadnazar kí saltanat ke
dúsre sál men̲ Nabúkadnazar ne
aise k̲hwáb dekhe, ki jin se us ká dil
ghabrá gayá, aur us kí nínd játí rahí.
2 Tab bádsháh ne hukm diyá, ki
fálgíron̲, aur nujúmíon̲, aur jádúgaron̲,
aur Kasdíon̲ ko buláwen̲, ki bádsháh
ke k̲hwáb use batáwen̲. Chunánchi
we áe, aur bádsháh ke huzúr khaṛe
húe.
3 Aur bádsháh ne un se kahá, ki
Main̲ ne ek k̲hwáb dekhá hai, aur us
k̲hwáb ká bhed daryáft karne kí fikr
se merá dil ghabrátá hai.
4 Tab Kasdíon̲ ne bádsháh ke áge
Arámí zubán men̲ 'arz kí, ki Bádsháh
abad tak jítá rah: apne chákaron̲ ko
k̲hwáb batláiye, to ham us kí ta'bír
karen̲ge.
5 Bádsháh ne jawáb men̲ Kasdíon̲
se kahá, Yih bát mujh se játí rahí hai:
agar tum k̲hwáb yád na diláo, aur us
kí ta'bír na karo, to tum ṭukṛe ṭukṛe
kiye jáoge, aur tumháre ghar ghúrá
ban jáen̲ge.
6 Aur agar k̲hwáb ko yád diláo, aur
us kí ta'bír batáo, to main̲ tumhen̲
in'ám aur ajúra dún̲gá, aur baṛí 'izzat
bak̲hshún̲gá; is liye k̲hwáb ko yád
diláo, aur us kí ta'bír mujh se bayán
karo.
7 Unhon̲ ne phir jawáb men̲ kahá,
Bádsháh apne chákaron̲ ko k̲hwáb
batláiye, to ham us kí ta'bír karen̲ge.
8 Bádsháh ne jawáb men̲ kahá, ki
Yaqínan main̲ jántá hún̲ ki tum derí
karne se fáida uṭháne cháhte ho, is
liye ki dekhte ho, ki bát mujh se játí
rahí hai.
9 Lekin agar tum k̲hwáb ko mujhe
na batáoge, to tumháre liye ek hi
hukm hai; kyún̲ki tum ne jhúṭh aur
híla kí báten̲ banáín̲, tá ki mere áge
kaho, jab tak ki waqt ṭal jáe: pas,
k̲hwáb ko batláo, to main̲ jánún̲ ki
us kí ta'bír bhí bayán kar sakte ho.
10 ¶ Kasdíon̲ ne bádsháh se 'arz

kí, ki Sárí dunyá men aisá to koí ek
shaḳhs bhí nahín, jo bádsháh kí bát
ko batá sake; aur na koí bádsháh, yá
amír, yá hákim aisá húá, jis ne aisá
suwál kisí fálgír, yá nujúmí, yá Kasdí
se kiyá ho.
11 Aur yih bát, jo bádsháh púchh-
tá hai, mushkil bát hai; aur siwá
Iláhon ke, jin kí sukúnat insán ke sáth
nahín, koí nahín hai ki bádsháh ke
áge use batá sake.
12 Is liye bádsháh gusse húá, aur
us ká qahr be-niháyat bhaṛká, aur us
ne hukm kiyá, ki Bábul ke sáre hakím-
on ko halák karen.
13 So yih hukm já ba já pahunchá,
ki hukamá maqtúl hon; tab Dániel
aur us ke rafíqon ko bhí ḍhúnḍhne
lage, ki unhen qatl karen.
14 ¶ Tab Dániel ne bádsháh ke
jilaudáron ke sardár Aryúk ko, jo
Bábul ke hakímon ke qatl karne ko
niklá thá, ḳhiradmandí aur dánishwarí
se jawáb diyá:
15 Us ne bádsháh ke jilaudáron ke
sardár Aryúk ke jawáb men kahá, ki
Yih hukm bádsháh se aisá jald kyún
niklá hai? Tab Aryúk ne Dániel se
us kí haqíqat kahí.
16 Aur Dániel ne bhítar jáke bád-
sháh se 'arz kí, ki Mujhe muhlat mile,
to main bádsháh ke huzúr us kí ta'bír
bayán karúngá.
17 Tab Dániel ne apne ghar jáke
Hananiyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh,
apne rafíqon ko, ittilá' dí;
18 Tá ki we is ráz ke báb men ás-
mán ke Ḳhudá se rahmaton ko talab
karen; na ho, ki Dániel aur us ke
rafíq, Bábul ke báqí hakímon ke sáth,
maqtúl hon.
19 ¶ Tab Dániel par rát ke ḳhwáb
men wuh ráz khulá. Tab Dániel ne
ásmán ke Ḳhudá ká shukr kiyá.
20 Dániel bolá aur kahá, ki Ḳhudá
ká nám tá abad mubárak ho, ki
hikmat aur qudrat us hí kí hai:
21 Kyúnki wuh waqton ko aur
zamánon ko tabdíl kartá hai; wuh
bádsháhon ko ma'zúl kartá, aur bád-
sháhon ko qáim kartá hai; wuh
hakímon ko hikmat, aur dánish-
mandon ko dánish, 'ináyat kartá hai:
22 Wuh gahrí aur poshída chízon
ko záhir kartá hai; aur jo kuchh an-
dhere men hai, use jántá hai; aur núr
usí ke sáth rahtá hai.
23 Main terá shukr kartá hún, aur
terí sitáish kartá hún, ai mere bápdá-
don ke Ḳhudá, jis ne mujhe hikmat
aur qúwat baḳhshí, aur jo chíz ham
ne tujh se mángí tú ne ab mujh par
záhir kí; kyúnki tú ne bádsháh ká
muqaddama ham par záhir kiyá hai.
24 ¶ Ba'd us ke Dániel Aryúk pás
gayá, jo bádsháh kí taraf se Bábul ke
hakímon ke qatl ke liye muqarrar húá
thá, aur us se yún kahá, ki Bábul
ke hakímon ko halák mat kar; mujhe
bádsháh ke huzúr le chal; main bád-
sháh ko ta'bír batá dúngá.
25 Tab Aryúk Dániel ko shitábí se
bádsháh ke huzúr le gayá, aur 'arz kí,
ki Main ne Yahúdáh ke asíron men se
ek shaḳhs ko páyá hai, jo bádsháh ko
ta'bír batá degá.
26 Bádsháh ne Dániel se, jis ká
laqab Beltashazzar thá, jawáb men
kahá, Kyá tú us ḳhwáb ko, jo main
ne dekhá, aur us kí ta'bír ko, mujh se
bayán kar saktá hai?
27 Dániel ne bádsháh ke huzúr
jawáb diyá, aur kahá, Wuh bhed jo
bádsháh ne púchhá, hukamá, aur
nujúmí, aur jádúgar, aur fálgír bád-
sháh ko batá nahín sakte;
28 Lekin ásmán par ek Ḳhudá hai,
jo ráz kí báten áshkára kartá hai; aur
wuh Nabúkadnazar bádsháh ko wuh
bát batátá hai, jo áḳhirí aiyám men
hogí. Terá ḳhwáb, aur tere dimágí
ḳhiyálen, jo tú ne apne palang par
dekhe, so ye hain;
29 Tú, ai bádsháh, apne palang par
letá húá ḳhiyál karne lagá, ki áyande
men kyá hogá; so wuh, jo rázon ká

kholnewálá hai, tujh par záhir kartá hai, ki kyá kuchh hogá.

30 Lekin yih ráz mujh par áshkárá kiyá gayá, is liye nahíṉ ki mujh meṉ kisí aur zinda kí nisbat se ziyáda hikmat hai, balki is liye ki is kí ta'bír bádsháh se kí jáwe, aur tá ki tú apne dil ke tasauwuroṉ ko pahcháne.

31 ¶ Tú ne, ai bádsháh, nazar kí thí, aur dekh, ek baṛí múrat thí. Wuh baṛí múrat, jis kí raunaq be-niháyat thí, tere sámhne khaṛí húí, aur us kí súrat haibatnák thí.

32 Us múrat ká sir ḳhális sone ká thá, us ká sína aur us ke bázú chándí ká, us ká shikam aur ráneṉ támbe kí thíṉ;

33 Us kí ṭángeṉ lohe kí, aur us ke páṉw kuchh lohe ke aur kuchh miṭṭí ke the.

34 Aur tú use dekhtá rahá yaháṉ tak ki ek patthar, bagair us ke ki koí háth se káṭke nikále, áp se niklá, jo us shakl ke páṉwoṉ par, jo lohe aur miṭṭí ke the, lagá, aur unheṉ ṭukṛe ṭukṛe kiyá.

35 Tab lohá, aur miṭṭí, aur támbá, aur chándí, aur soná, ṭukṛe ṭukṛe kiye gaye, aur tábistání khalíhán kí bhúsí kí mánind húe, aur hawá unheṉ uṛá le gayí, yaháṉ tak ki un ká patá na milá; aur wuh patthar, jis ne us múrat ko márá, ek baṛá paháṛ ban gayá, aur tamám zamín ko bhar diyá.

36 ¶ Wuh ḳhwáb yih hai, aur us kí ta'bír bádsháh ke huzúr bayán kartá húṉ.

37 Tú, ai bádsháh, bádsháhoṉ ká bádsháh hai: is liye ki ásmán ke Ḳhudá ne tujhe ek bádsháhat, aur tawánáí, aur qúwat, aur shaukat baḳhshí hai.

38 Aur jaháṉ kahíṉ baní A'dam sukúnat karte haiṉ, us ne maidán ke chaupáye aur hawá ke parinde tere qábú meṉ kar diye, aur tujhe un sabhoṉ ká hákim kiyá: tú hí wuh sone ká sir hai.

39 Aur tere ba'd ek aur saltanat barpá hogí jo tujh se chhoṭí hogí, aur us ke ba'd ek aur saltanat támbe kí, jo tamám zamín par hukúmat karegí;

40 Aur chauthí saltanat lohe kí mánind mazbút hogí, aur jis tarah ki lohá toṛ ḍáltá hai, aur sab chízoṉ par gálib hotá hai, háṉ, lohe kí tarah se jo sab chízoṉ ko ṭukṛe ṭukṛe kartá hai, usí tarah se wuh ṭukṛe ṭukṛe karegí, aur kuchal ḍálegí.

41 Aur jo ki tú ne dekhá, ki us ke páṉw aur unglíáṉ kuchh to kumhár kí máṭí kí aur kuchh lohe kí thíṉ, so us saltanat meṉ tafriqa hogá; magar jaisá ki tú ne dekhá ki us meṉ lohá gilláwe se milá húá thá, so lohe kí tawánáí us meṉ hogí.

42 Aur jaisá ki páṉw kí unglíáṉ kuchh lohe kí aur kuchh máṭí kí thíṉ, so wuh saltanat kuchh qawí, kuchh za'íf hogí.

43 Aur jaisá tú ne dekhá ki lohá gilláwe se milá húá hai, we apne ko insán kí nasl se miláweṉge; lekin jaisá lohá miṭṭí se mel nahíṉ khátá, taisá we báham mel na kháeṉge.

44 Aur un bádsháhoṉ ke aiyám meṉ ásmán ká Ḳhudá ek saltanat barpá karegá, jo tá abad nest na howegí; aur wuh saltanat dúsrí qaum ke qabze meṉ na paṛegí; wuh un sab mamlukatoṉ ko ṭukṛe ṭukṛe aur nest karegí, aur wuhí tá abad qáim rahegí.

45 Jaisá ki tú ne dekhá, ki wuh patthar, bagair us ke ki koí háth se us ko paháṛ se káṭ nikále, áp se áp niklá, aur us ne lohe, aur támbe, aur miṭṭí, aur chándí, aur sone ko ṭukṛe ṭukṛe kiyá; Ḳhudá Ta'álá ne bádsháh ko wuh kuchh dikháyá jo áge ko honewálá hai: aur yih ḳhwáb yaqíní hai, aur us kí ta'bír yaqíní.

46 ¶ Tab sháh i Nabúkadnazar aundhe muṉh girá, aur Dániel ko sijda kiyá, aur hukm diyá ki use in'ám aur 'itr deweṉ.

47 Bádsháh ne Dániel se kahá, ki

Haqíqat men̲ terá Ḳhudá iláhon̲ ká
Iláh, aur bádsháhon̲ ká Ḳhudáwand
hai, jo bhedon̲ ká fásh-karnewálá hai,
jis hál ki tú is ráz ko khol saká.
48 Tab bádsháh ne Dániel ko sar-
faráz kiyá, aur use bahutse tuhfe 'atá
kiye, aur use Bábul ke sáre súba par
farmán-rawái bakhshí, aur Bábul ke
hakímon̲ ke sardáron̲ par hukmrání
'ináyat kí.
49 Tab Dániel ne bádsháh se dar-
khwást kí, aur us ne Sadrak, aur
Mísak, aur 'Abed-najú ko Bábul ke
súba kí kár-pardází par muqarrar kiyá;
lekin Dániel bádsháh ke ástáne par
muqím húá.

III BA'B.

AUR Nabúkadnazar bádsháh ne
ek sone kí múrat banwái, jis kí
lambái sáṭh háth, aur chauṛái chha
háth kí thí, aur use Dúrá ke maidán
súba i Bábul men̲ nasb kiyá.
2 Tab Nabúkadnazar bádsháh ne
logon̲ ko bhejá, ki amíron̲, aur há-
kimon̲, aur sar-lashkaron̲, aur mun-
sifon̲, aur ḳhazánchíon̲, aur mushíron̲,
aur mujtahidon̲, aur sáre súbon̲ ke
mansabdáron̲ ko jam'a karen̲, tá ki we
us múrat kí, jise Nabúkadnazar bád-
sháh ne nasb kiyá thá, taqdís karne
ko áwen̲.
3 Tab amír, aur hákim, aur sar-
lashkar, aur munsif, aur ḳhazánchí
aur mushír, aur mujtahid, aur súbon̲
ke sáre mansabdár, us múrat kí taq-
dís ke liye, jise Nabúkadnazar bádsháh
ne nasb kiyá thá, jam'a húe; aur we
us múrat ke áge, jise Nabúkadnazar
ne nasb kiyá thá, khaṛe húe.
4 Tab ek munádí ne buland áwáz
se pukárá, ki Ai qaumo, ai guroho,
aur ai muḳhtalif luġaten̲-bolnewálo,
tumháre liye yih hukm hai, ki
5 Jis waqt qarnái, aur nai, aur sitár,
aur rabáb, aur barbat, aur chagána,
aur har tarah ke báje kí áwáz suno,
to us sone kí múrat ke áge, jise Nabú-
kadnazar bádsháh ne nasb kiyá hai,
aundhe mun̲h giro, aur sijda karo:
6 Aur jo koí aundhá mun̲h na gire,
aur sijda na kare, to usí ghaṛí ág kí
jaltí bhaṭṭhí ke bích men̲ ḍálá jáegá.
7 So usí dam jis waqt sári qaumon̲
ne qarnái, aur nai, aur sitár, aur rabáb,
aur barbat, aur har tarah ke báje kí
áwáz suní, usí waqt sári qaumen̲, aur
gurohen̲, aur zubánwále, us sunahlí
múrat ke áge jise Nabúkadnazar bád-
sháh ne nasb kiyá thá, aundhe mun̲h
gire, aur unhon̲ ne sijda kiyá.
8 ¶ So us waqt kaí ek Kasdí naz-
dík áe, aur Yahúdíon̲ par nálish kí.
9 Unhon̲ ne Nabúkadnazar bádsháh
ke áge 'arz kí, Ai bádsháh, tá abad
jítá rah.
10 Ai bádsháh, tú ne hukm kiyá
hai, ki jo koí qarnái, aur nai, aur sitár,
aur rabáb, aur barbat, aur chagána,
aur har tarah ke báje kí áwáz sune, so
us sone kí múrat ke áge zamín tak
jhuke aur sijda kare:
11 Aur jo koí zamín tak na jhuke
aur sijda na kare, so ek ág kí jaltí
bhaṭṭhí ke bích men̲ ḍálá jáegá.
12 Ab chand Yahúdí hain̲, jinhen̲
tú ne Bábul ke súba kí kár-pardází
par mu'aiyan kiyá hai, ya'ne, Sadrak,
aur Mísak, aur 'Abed-najú, in ádmíon̲
ne, ai bádsháh, terí ta'zím nahín̲ kí
hai; we tere ma'búdon̲ kí 'ibádat
nahín̲ karte hain̲, aur us sone kí múrat
ko, jise tú ne nasb kiyá, sijda nahín̲
karte.
13 ¶ Tab Nabúkadnazar ne qahr
aur gazab se hukm kiyá, ki Sadrak,
aur Mísak, aur 'Abed-najú ko házir
karen̲. So unhon̲ ne un ádmíon̲ ko
bádsháh ke huzúr házir kiyá.
14 Nabúkadnazar ne irshád kiyá,
aur unhen̲ kahá, Ai Sadrak, aur Mísak,
aur 'Abed-najú, kyá yih sach hai, ki
tum log mere ma'búdon̲ kí 'ibádat
nahín̲ karte ho, aur us sone kí múrat
ko, jise main̲ ne nasb kiyá, sijda nahín̲
karte?

15 Tis par bhí agar musta'idd raho, ki jis dam qarnái, aur nai, aur sitár, aur rabáb, aur barbat, aur chagána, aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to usí dam us múrat ke áge, jise main ne khaṛá kiyá, aundhe munh gir paṛo, aur sijda karo, to bihtar; par agar sijda na karoge, to usí ghaṛí ek ág kí jaltí bhaṭṭhí ke bích men ḍále jáoge; aur wuh Ḳhudá kaun hai, jo tumhen mere háth se chhuṛáwegá?

16 Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ne jawáb men bádsháh se kahá, ki Ai Nabúkadnazar, is muqaddama men tujhe jawáb dená ham zarúr nahín jánte.

17 Dekh to, hamárá Ḳhudá hai, jis kí 'ibádat ham karte hain, wuh hamen ág kí jaltí bhaṭṭhí se chhuṛáne kí qudrat rakhtá hai, aur wuh, ai bádsháh, tere háth se ham ko chhuṛáwegá.

18 Aur nahín to, ai bádsháh, tujhe ma'lúm ho, ki ham tere ma'búdon kí 'ibádat nahín karenge, aur us sone kí múrat ko, jise tú ne nasb kiyá hai, sijda na karenge.

19 ¶ Tab Nabúkadnazar gussa se bhar gayá, aur us ke chihre ká rang, Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú par mubaddal húá, aur us ne hukm diyá, ki bhaṭṭhí kí ánch us ma'múl se jo us ká thá, haft-chand ziyáda karen.

20 Aur lashkar ke zoráwar pahlawánon ko hukm kiyá, ki Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ko bándhen, aur ág kí jaltí bhaṭṭhí men ḍál den.

21 Tab we ashḳhás apní qabá, aur zerjáma, aur ṭopí, aur poshák samet bándhe gaye, aur ág kí jaltí bhaṭṭhí ke bích o bích men ḍále gaye.

22 Is liye ki bádsháh ká hukm tákídí thá, aur bhaṭṭhe kí ánch niháyat ziyáda húí, ág kí lau ne un logon ko, jinhon ne Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ko uṭháyá thá, halák kiyá.

23 Aur ye tín shaḳhs, ya'ne, Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú, bándhe húe ág kí jáltí bhaṭṭhí ke darmiyán gir paṛe.

24 Us waqt Nabúkadnazar bádsháh sarásíma húá, aur us ne jald uṭhkar arkán i daulat se muḳhátib hokar kahá, Kyá ham ne tín shaḳhson ko bandhwákar ág ke darmiyán nahín ḍalwáyá? Unhon ne jawáb men kahá, Ai bádsháh, sach hai.

25 Us ne jawáb men kahá, Dekho, main chár shaḳhs khule húe ág ke bích phirte dekhtá hún, aur unhen kuchh zarar na húá; aur chauthe kí súrat Ḳhudá ke Beṭe kí sí hai.

26 ¶ Tab Nabúkadnazar ne ág kí jaltí bhaṭṭhí ke darwáze par ákar pukárá, ki Ai Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú, Ḳhudá Ta'álá ke bando, báhar niklo, aur idhar áo. Tab Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ág ke darmiyán se nikal áe.

27 Tab amíron, aur hákimon, aur sar-lashkaron, aur bádsháh ke mushíron ne, faráham hokar un shaḳhson par nazar kí, ki ág kí un ke badanon par tásír na húí thí, aur na un ke sir ká ek bál jhulas gayá, aur na un kí poshák men mutlaq kuchh farq húá, aur na ág se jaláhaṭ kí bú un par se ma'lúm hotí thí.

28 Tab Nabúkadnazar ne pukárke kahá, ki Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ká Ḳhudá mubárak ho, jis ne apne firishte ko bhejá, aur apne bandon ko, jinhon ne us par tawakkul karke bádsháh ke hukm ko ṭál diyá hai, aur apne badanon ko nisár kiyá, ki siwá apne Ḳhudá ke dúsre ma'búd kí 'ibádat aur bandagí na karen, chhuṛáyá hai.

29 Is liye main hukm kartá hún, ki Jo qaum, yá guroh, yá ahl i lugat, Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ke Ḳhudá ke haqq men koí ná-láiq suḳhan bolenge, to un ke ṭukṛe ṭukṛe kiye jáenge, aur un ke ghar ghúre ban jáenge; kyúnki koí dúsrá Ḳhudá nahín, jo is tarah chhuṛá sake.

30 Tab bádsháh ne Sadrak, aur

Mísak, aur 'Abed-najú ko súba i Bábul men̲ sarfaráz kiyá.

IV BA'B.

NABU'KADNAZAR bádsháh kí taraf se sárí qaumon̲, aur gurohon̲, aur ahl i lugat ke liye, jo tamám rú e zamín par sukúnat karte hain̲, Salámatí tumhárí ziyáda ho.

2 Main̲ ne munásib jáná, ki un nisháníon̲ kí, aur 'ajíb kámon̲ kí, jo Ḳhudá Ta'álá ne mujh se kiye, ittilá' dún̲.

3 Us kí nisháníán̲ kyá hí nádir hain̲, aur us ke hairat-afzá kám kaise 'azím hain̲! us kí mamlukat ek abadí mamlukat hai, aur us kí saltanat pusht dar pusht.

4 ¶ Main̲ Nabúkadnazar apne ghar men̲ chain kartá thá, aur apne qasr men̲ kámrán húá:

5 Tab main̲ ne ek ḳhwáb dekhá, jis se main̲ hirásán ho gayá, aur un andeshon̲ se jo main̲ ne palang par kiye, aur un ḳhiyálon̲ se jo mere dimág men̲ the, main̲ ghabráyá.

6 Is liye main̲ ne hukm kiyá, ki Bábul ke sáre hukamá házir hon̲, tá ki us ḳhwáb kí ta'bír bayán karen̲.

7 Chunánchi sáhir, aur nujúmí, aur Kasdí, aur fálgír házir húe; aur main̲ ne un se apná ḳhwáb bayán kiyá; par unhon̲ ne mujh se us kí ta'bír na kí.

8 ¶ A'khir ko Dániel mere sámhne áyá, jis ká nám Beltashazzar, jo mere iláh ká bhí nám hai; us men̲ muqaddas Iláhon̲ kí rúh hai; so main̲ ne us ke áge ḳhwáb ko bayán kiyá, ki

9 Ai Beltashazzar, sáhiron̲ ke sardár, is liye ki main̲ jántá hún̲, ki quddús Iláhon̲ kí rúh tujh men̲ hai, aur ki koí ráz kí bát tujhe ranj ká bá'is nahín̲, us ḳhwáb ke ḳhiyálát jo main̲ ne dekhá, aur us kí ta'bír bayán kar.

10 Apne palang par lete húe apne dimág ke ḳhiyálát ye the; main̲ ne nigáh kí, aur, dekho, ki zamín ke bích o bích ek daraḳht hai, jo niháyat buland;

11 So wuh daraḳht baṛhá, aur us ne mazbútí paidá kí, aur us kí phunang ásmán tak pahunchí, aur wuh zamín kí intihá tak dikhái detá thá.

12 Us ke patte ḳhushnumá the, aur us ke mewe firáwán the, aur us men̲ sab kí ḳhurák thí; maidán ke charinde us ke sáye tale ráhat páte the, aur hawá ke parinde us kí sháḳhon̲ par baserá karte the, aur sáre jándáron̲ ne us se parwarish pái.

13 Main̲ ne apne palang par apne dimágí ḳhiyálát men̲ dekhá, to kyá dekhtá hún̲, ki ek nigahbán, hán̲, ek qudsí, ásmán par se utar áyá.

14 Us ne baṛí áwáz se lalkárke kahá, Daraḳht ko káṭo, us kí sháḳhen̲ tarásho, aur us ke patte jháṛo, aur us ká mewa khindá do; charinde us ke tale se játe rahen̲, aur parinde us kí sháḳhon̲ par se uṛ jáwen̲.

15 Tis par us kí jaṛon̲ ká kunda zamín men̲ chhoṛo; hán̲, lohe aur támbe ke halqe se bándhá húá maidán kí harí ghás men̲ rahne do; aur wuh ásmán ke shabnam se tar ho, aur zamín kí ghás ke sáth haiwánon̲ ke hisse men̲ paṛe.

16 Us ká dil ádmí ká sá dil na rahe, par use haiwán ká sá dil diyá jáwe; aur sát daur us par guzar jáenge.

17 Yih hukm nigahbánon̲ ke faisale se hai, aur yih amr qudsíon̲ ke kahne ke mutábiq hai, tá ki zinda log pahchánen̲, ki Ḳhudá Ta'álá ádmíon̲ kí mamlukat men̲ hukm-rání kartá hai, aur jise cháhe use detá hai, balki ádmíon̲ men̲ se adná ádmí ko us par qáim kartá hai.

18 Mujh Nabúkadnazar bádsháh ne yih ḳhwáb dekhá hai; par tú, ai Beltashazzar, us kí ta'bír bayán kar; kyúnki merí mamlukat ke sáre hukamá táqat nahín̲ rakhte ki mere áge us kí ta'bír bayán karen̲, magar tujh men̲

yih sakat hai, is liye ki quddús Iláhoṉ kí rúh tujh meṉ maujúd hai.

19 ¶ Tab Dániel, jis ká laqab Beltashazzar hai, ek sá'at tak sarásíma rahá, aur us ke andeshoṉ ne use ghabráyá. Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki Ai Beltashazzar, ḳhwáb aur us kí ta'bír se tú mat ghabrá. Beltashazzar ne jawáb meṉ kahá, Ai mere ḳhudáwand, yih ḳhwáb un ke liye ho, jo terá kína rakhte haiṉ, aur us kí ta'bír tere dushmanoṉ ke liye.

20 Wuh daraḳht, jo tú ne dekhá, ki baṛhá, aur us ne mazbútí paidá kí, aur us kí phunang ásmán tak pahunchí, aur zamín kí intihá tak dikhái detá thá;

21 Jis ke patte ḳhushnumá the, aur us ká mewa firáwán thá, aur us meṉ sabhoṉ kí ḳhurák thí; jis ke sáye tale maidán ke haiwán sukúnat karte the, aur sháḳhoṉ par hawá ke parinde baserá leṭe the;

22 Ai bádsháh, so tú hí hai; ki tú baṛhá, aur mazbút húá; kyúṉki terí buzurgí baṛí, balki ásmán tak pahunchí hai, aur terí saltanat zamín kí intihá tak.

23 Aur chúṉki bádsháh ne dekhá, ki ek nigahbán, háṉ, ek qudsí, ásmán par se utrá, aur bolá, ki Daraḳht ko káṭ ḍálo, aur use barbád karo; tis par us kí jaṛoṉ ká kunda zamín par chhoṛo; háṉ, use lohe aur támbe ke halqe se bándhke maidán kí harí ghás meṉ rahne do, ki wuh ásmán ke shabnam se tar ho, aur jab tak us par sát daur guzar jáweṉ, us ká baḳhra zamín ke haiwánoṉ ke sáth ho;

24 Ai bádsháh, us kí ta'bír, aur Haqq Ta'álá ká wuh hukm, jo bádsháh mere ḳhudáwand ke haqq meṉ húá hai, so yih hai:

25 Ki tujhe ádmíoṉ meṉ se hánkke nikál deṉge, aur maidán ke haiwánoṉ ke sáth tú já basegá, aur aisá kareṉge ki tú bailoṉ kí tarah ghás kháegá, aur ásmán ke shabnam se tú tar hogá, aur tujh par sát daur guzar jáeṉge, jab tak ki tú na jáne ki Ḳhudá Ta'álá insán kí mamlukat meṉ hukm-rání kartá hai, aur jise cháhe, usí ko detá hai.

26 Aur yih jo unhoṉ ne hukm kiyá, ki daraḳht kí jaṛoṉ ke kunda ko chhoṛ de, so yih hai, ki ba'd us ke ki tú jánegá, ki bádsháhat ká iqtidár ásmán kí taraf se hai, to tú apní saltanat par phir qáim hogá.

27 Is liye, ai bádsháh, áp ke áge merí nasíhat qabúl ho, aur tú apní ḳhatáoṉ ko sadáqat se, aur apní badkáríoṉ ko miskínoṉ par rahm karne se, toṛ de; agar aisá hogá, to terí rifáhiyat ek muddat tak rahegí.

28 ¶ Yih sárá hádisa bádsháh Nabúkadnazar par paṛá.

29 Bárah mahínoṉ ke áḳhir meṉ wuh Bábul kí mamlukat ke qasr meṉ ṭahaltá thá.

30 Bádsháh ne farmáyá, aur kahá, Kyá yih wuh baṛí Bábul nahíṉ, jise maiṉ ne apní tawánáí kí shiddat se banáyá, tá ki wuh dár-us-saltanat ho, aur us se merí shán o shaukat jalwagar howe?

31 Bádsháh ne muṉh se jyúṉhí yih kalám niklá, ásmán se ek áwáz áí, ki Ai bádsháh Nabúkadnazar, tujhe kahá játá hai; Saltanat tujh se játí rahí;

32 Aur tujhe ádmíoṉ meṉ se hánkke nikál deṉge, aur maidán ke haiwánoṉ ke sáth terí sukúnat hogí, aur tujhe bail kí tarah ghás khiláweṉge, aur sát daur tujh par guzreṉge, tá ki tú jáne, ki Ḳhudá Ta'álá ádmíoṉ kí mamlukat meṉ hukmrání kartá hai, aur jise cháhe use baḳhshtá hai.

33 Usí ghaṛí Nabúkadnazar par yih bát anjám tak pahunchí; aur wuh ádmíoṉ meṉ se nikálá gayá, aur bailoṉ kí tarah ghás khátá rahá, aur us ká badan ásmán ke shabnam se tar húá, yaháṉ tak ki us ke bál 'uqáboṉ ke paroṉ kí mánind, aur us ke náḳhun parindoṉ ke changul ke se baṛhe.

34 Aur un aiyám ke guzarne ke ba'd, main̲ Nabúkadnazar ne ásmán kí taraf apní ánkhen̲ uṭháín̲, aur merí 'aql mujh men̲ phir áí, aur main̲ ne Haqq Ta'álá ká shukr kiyá, aur us kí hamd o saná kí, jis kí hayát abadí hai, aur us kí saltanat abadí saltanat hai, aur us kí mamlukat pusht dar pusht;

35 Aur zamín ke sáre báshinde náchíz gine játe hain̲; aur wuh jaisá cháhtá hai, waisá ásmán ke lashkaron̲ aur zamín ke báshindon̲ ke darmiyán kám kartá hai; aur koí nahín̲, jo us ke háth ko rok sake, aur us se kahe, ki Tú kyá kartá hai?

36 Usí waqt merí 'aql mujh men̲ phir áí, aur merí saltanat kí shaukat ke liye merá ru'ab aur dabdaba mujh men̲ phir áe, aur mere mushíron̲ aur amíron̲ ne mujhe phir ḍhúnḍhá; aur main̲ apní mamlukat men̲ qáim húá, aur merá jalál aur raunaq niháyat afzúd húí.

37 Ab main̲ Nabúkadnazar ásmán ke bádsháh kí shukrguzárí, aur sitáish, aur takrím kartá hún̲; ki us ke sáre kám sadáqat hain̲, aur us kí sárí ráhen̲ 'adálat; aur wuh unhen̲, jo magrúrí se chalte hain̲, zalíl kar saktá hai.

V BA'B.

BELSHAZZAR bádsháh ne apne ek hazár amíron̲ kí mihmání baṛí dhúm se kí, aur un hazáron̲ ke áge mai-noshí kí.

2 Belshazzar ne, jab mai chakh gayá, hukm kiyá, ki sone aur chándí ke zurúf, jinhen̲ Nabúkadnazar us ká báp Yarúsalam kí haikal se nikál láyá thá, le áwen̲; tá ki bádsháh aur us ke umará, aur us kí jorúán̲, aur suraitinen̲ un men̲ mai píen̲.

3 Tab sone ke zurúf ko, jo haikal se, ya'ne, Khudá ke ghar se, jo Yarúsalam men̲ hai, nikále gaye the, láe, aur bádsháh aur umará, aur us kí jorúán̲, aur us kí suraitinen̲ un men̲ píne lagín̲.

4 Unhon̲ ne mai pí, aur sone, aur chándí, aur pítal, aur lohe, aur lakrí, aur patthar ke ma'búdon̲ kí sitáish kí.

5 ¶ Usí ghaṛí men̲ kisí ádmí ke háth kí unglíán̲ záhir húín̲, aur unhon̲ ne sham'adán ke muqábil bádsháh mahall kí díwár ke gach par likhá: aur bádsháh ne háth ká wuh sirá, jo likhtá thá, dekhá.

6 Tab bádsháh ká chihra mutagaiyir húá, aur us ke andeshon̲ ne use ghabrá diyá, yahán̲ tak ki us kí kamar kí joṛ ḍhílí ho gayí, aur us ke ghuṭne ek dúsre se ṭakráne lage.

7 Bádsháh ne baṛí áwáz se chillákar farmáyá, ki nujúmíon̲, aur Kasdíon̲, aur fálgíron̲ ko házir karen̲. Bádsháh ne Bábul ke hukamá ko yih kahkar farmáyá, ki Jo koí us likhe ko paṛhe, aur us ká mazmún mujh se bayán kare, so argawání khil'at páwegá, aur us kí gardan men̲ sone kí zanjír ḍálí jáegí, aur wuh mamlukat men̲ tísre darje ká hákim hogá.

8 Tab bádsháh ke sáre hukamá házir húe, par us likhe ko paṛh na saken̲, aur na bádsháh ko us ká mazmún záhir kar saken̲.

9 Tab Belshazzar nipaṭ ghabráyá, aur us ká chihra mubaddal húá, aur us ke umará sarásíma húe.

10 ¶ Tab malika, bádsháh aur us ke umará ke kahne se, jashngáh men̲ áí; malika yún̲ kahkar bolí, Ai bádsháh, tú abad jítá rah: tere khiyálát tujh ko na ghabráwen̲, aur terá chihra mubaddal na ho:

11 Terí mamlukat men̲ ek shakhs hai, jis men̲ quddús Iláhon̲ kí rúh hai, aur tere báp ke aiyám men̲ núr, aur dánish, aur hikmat, Iláhon̲ kí hikmat kí mánind, us men̲ páí játí thí, jise Nabúkadnazar bádsháh tere báp ne, ai bádsháh, tere hí báp ne sáhiron̲, aur nujúmíon̲, aur Kasdíon̲, aur jádúgaron̲ ká sardár kiyá thá;

12 Kyún̲ki us men̲ ek fázil rúh, aur dánish, aur 'aql, aur khwábon̲ kí ta'bír

karne, aur rázon̲ ke kholne, aur mush-
kilon̲ ke hall karne kí qúwat, us hí
Dániel men̲, jise bádsháh ne Beltashaz-
zar nám rakhá, pái gayí: pas Dániel
buláyá jáwe, ki wuh us ke ma'ne tujhe
batáwegá.
13 Tab Dániel bádsháh ke huzúr
házir kiyá gayá. Bádsháh Dániel se
yún̲ kahkar bolá, Kyá tú wuhí Dániel
hai jo Yahúdáh ke jilá-watanon̲ men̲ se
hai, jinhen̲ bádsháh merá báp Yahú-
dáh se láyá?
14 Main̲ ne terá shuhra suná hai, ki
Iláhon̲ kí rúh tujh men̲ hai, aur núr,
aur 'aql, aur k̲hirad i bárík tujh men̲
maujúd hain̲.
15 Pas hukamá aur nujúmí mere
huzúr házir kiye gaye, tá ki us na-
wishte ko paṛhen̲, aur us ká mazmún
mujh par záhir karen̲; lekin we us ká
mazmún mujh par záhir na kar sake.
16 Aur main̲ ne terá tazkira suná
hai, ki tú ma'ne kah saktá hai, aur
shubha záil kartá hai: pas, agar tú
us nawishte ko paṛhe, aur us ká maz-
mún mujh se bayán kare, to argawání
k̲hil'at páwegá, aur terí gardan men̲
sone kí zanjír ḍálí jáegí, aur tú
mamlukat men̲ tísre darje ká hákim
hogá.
17 ¶ Tab Dániel ne jawáb men̲
bádsháh ke huzúr kahá, Terá in'ám
tere hí pás rahe, aur apná sila dúsre
ko de; tau bhí main̲ bádsháh ke liye
is likhe ko paṛhún̲gá, aur us kí ma'ní
use batlá dún̲gá.
18 Ai tú bádsháh, K̲hudá Ta'álá ne
Nabúkadnazar tere báp ko saltanat,
aur hashmat, aur shaukat, aur 'izzat
bak̲hshí;
19 Aur us hashmat ke sabab, jo us
ne use dí, sárí qaumen̲, aur ummaten̲,
aur ahl i lugat us ke huzúr tarsán aur
larzán húe; jis ko cháhá us ne halák
kiyá, aur jise cháhá us ne jítá chhoṛá;
jis ko cháhá sarfaráz kiyá, aur jise
cháhá zalíl kiyá.
20 Lekin jab us kí tabí'at men̲
ghamanḍ samáyá, aur us ká dil g̲urúr
se sak̲ht húá, wuh apne tak̲ht i salta-
nat par baiṭhne se ma'zúl húá, aur us
kí hashmat chhíní gayí:
21 Aur wuh baní A'dam ke dar-
miyán se hánká gayá, aur us ká dil
haiwánon̲ sá baná, aur gor-k̲haron̲ ke
sáth rahtá thá, aur use bailon̲ kí tarah
ghás khiláte the, aur us ká badan
ásmán ke shabnam se tar húá, yahán̲
tak ki us ne ma'lúm kiyá, ki Haqq
Ta'álá insán kí mamlukat par tasallut
rakhtá hai, aur jise cháhe us par qáim
kartá hai.
22 Lekin tú, ai Belshazzar, jo us ká
beṭá hai, báwujúde ki tú us sab se
wáqif thá, tis par bhí tú ne apne dil se
'ájizí na kí;
23 Balki ásmánon̲ ke K̲hudáwand
ke áge apne ko sarbuland kiyá; aur
we us ke ghar ke zurúf tere áge láe,
aur tú ne apne umará, aur apní jorú-
on̲, aur apní suraitinon̲ ke sáth un
men̲ mai pí, aur tú ne chándí, aur
sone, aur pítal, aur lohe, aur lakṛí,
aur patthar ke ma'búdon̲ kí, jo na
dekhte, aur na sunte, aur na jánte
hain̲, un kí hamd kí, aur us K̲hudá
kí, jis ke háth men̲ terá dam hai, aur
jis ke qábú men̲ terí sárí ráhen̲ hain̲,
us kí ta'zím na kí.
24 So us kí taraf se us háth ká sirá
bhejá gayá, aur yih nawishta likhá
gayá.
25 ¶ Aur nawishta jo likhá gayá,
so yih hai, MANE, MANE, TIQEL,
U'PHARSI'N.
26 Aur lafz i MANE kí yih ma'ní
hai, K̲hudá ne terí mamlukat ká hisáb
kiyá, aur use tamám kar ḍálá.
27 TIQEL kí yih ma'ní hai, ki tú
tarázú men̲ taulá gayá, aur kam niklá.
28 PARES kí yih ma'ní hai, ki terí
mamlukat munqasim húí, aur Mádíon̲
aur Fársíon̲ ko dí gayí.
29 Tab Belshazzar ne hukm kiyá,
aur unhon̲ ne Dániel ko argawání
k̲hil'at pahináyá, aur sone ká kanṭhá

us kí gardan men̲ ḍálá, aur us ke liye
manádí karwáí, ki wuh mamlukat men̲
tísre darja ká hákim ho.
30 ¶ Usí rát ko Belshazzar, jo
Kasdíon̲ ká bádsháh thá, qatl húá.
31 Aur Dárá Mádí ne básaṭh baras
kí 'umr men̲ hoke mamlukat le lí.

VI BA'B.

DA'RA' ko pasand áyá ki mam-
lukat par ek sau bís sardár
muqarrar kare, jo sáre mulkon̲ par
hukúmat karen̲;
2 Aur un par tín peshwá, jin ká
auwal Dániel thá; tá ki sardár unhen̲
hisáb den̲, ki bádsháh ḳhisárat na
khínche.
3 Aur is liye ki ek fázil rúh Dániel
men̲ thí, wuh un peshwáon̲ aur sar-
dáron̲ se sabqat le gayá; aur bádsháh
ne cháhá ki use tamám mulk par
muḳhtár ṭhahráwe.
4 ¶ Tab un peshwáon̲ aur sardár-
on̲ ne cháhá ki mulkdárí kí bábat
Dániel par qusúr sábit karen̲; lekin
we koí dán̲w, yá koí qusúr, pá na
saken̲: kyún̲ki wuh diyánatdár thá,
aur us men̲ koí ḳhatá yá gunáh páyá
na gayá.
5 Tab un shaḳhson̲ ne kahá, ki Ham
is Dániel ko, us ke Ḳhudá kí sharí'at
ke muqaddame ke siwá, aur bát men̲
qusúrwár na páwen̲ge.
6 Pas, sab peshwáon̲ aur sardáron̲
ká bádsháh ke huzúr hujúm húá; aur
unhon̲ ne us se 'arz kí, ki Ai Dárá
bádsháh, tá abad jítá rah.
7 Mamlukat ke sáre peshwáon̲, aur
názimon̲, aur sardáron̲, aur mushíron̲,
aur sar-lashkaron̲ ne báham mashwarat
kí hai, ki ek ḳhusrauána áín muqarrar
karen̲, aur ek hukm i qawí dewen̲, ki
jo koí tís din tak siwá terí taraf ke, ai
bádsháh, kisí ma'búd se yá ádmí se
darḳhwást kare, so sher i babar kí
mánd men̲ ḍálá jáe.
8 Ab, ai bádsháh, is hukm ko barpá
kar, aur nawishte par dastḳhatt kar,
tá ki tabdíl na howe, Mádíon̲ aur
Fársíon̲ ke áín ke mutábiq jo tabdíl
nahín̲ hotá.
9 So Dárá bádsháh ne us nawishte
aur farmán par dastḳhatt kiyá.
10 ¶ Aur jab Dániel ne daryáft
kiyá, ki us nawishte par dastḳhatt
ho gayá hai, to wuh apne ghar men̲
áyá, aur apní koṭhrí ká darícha, jo
Yarúsalam kí taraf thá, kholkar, aur
din bhar tín martaba ghuṭne ṭekkar,
Ḳhudá ke huzúr, jis tarah se áge
kartá thá, du'á aur shukrguzárí kartá
rahá.
11 Tab ye log jam'a húe, aur Dániel
ko apne Ḳhudá ke huzúr du'á aur
iltimás karte húe páyá.
12 Tab we nazdík áe, aur bádsháh
ke huzúr bádsháh ke hukm ká maz-
kúr kiyá, ki Ai bádsháh, kyá tú ne
us farmán par dastḳhatt nahín̲ kiyá,
ki jo koí tís roz tak siwá tere kisí
ma'búd se yá ádmí se darḳhwást kare,
so sher i babar kí mánd men̲ ḍálá
jáegá? Bádsháh ne jawáb men̲ kahá,
ki Yih bát sach hai, Mádíon̲ aur Fár-
síon̲ ke áín ke mutábiq, jis men̲ badal-
ná rawá nahín̲.
13 Tab unhon̲ ne jawáb diyá, aur
bádsháh ke huzúr men̲ 'arz kí, ki Ai
bádsháh, wuh Dániel, jo Yahúdáh ke
jiláwatanon̲ men̲ se hai, so tujh ko
nahín̲ mántá, aur na us hukm ko jis
par tú ne dastḳhatt kiyá hai, par har
roz tín bár du'á mángtá hai.
14 Jab bádsháh ne yih báten̲ sun-
ín̲, to apne se niháyat ná-ḳhush húá,
aur us ne dil men̲ cháhá ki Dániel ko
chhuṛáwe, aur súraj ḍúbne tak us ke
chhuṛáne men̲ koshish kartá rahá.
15 Phir, we ashḳháss bádsháh ke
huzúr faráham húe, aur bádsháh se
kahne lage, ki Ai bádsháh, tú samajh
le, ki Mádíon̲ aur Fársíon̲ ká áín yún̲
hai, ki Jo hukm aur qánún ki bádsháh
muqarrar kare so nahín̲ badaltá.
16 Tab bádsháh ne hukm diyá, aur
we Dániel ko láe, aur sher i babar
kí mánd men̲ ḍál diyá. Par bádsháh

ne Dániel se kahá thá, aur farmáyá,
ki Terá Khudá, jis kí tú sadá bandagí
kartá hai, so tujhe chhuráwe.
17 Aur ek patthar láyá gayá, aur
us mánd ke munh par rakhá gayá, aur
bádsháh ne apní aur apne amíron kí
muhr us par kar dí, tá ki wuh bát, jo
Dániel ke haqq men thahráí gayí,
mubaddal na ho.
18 ¶ Tab bádsháh apne qasr men
gayá, aur us ne sárí rát fáqa kiyá, aur
musíqí ke sáz aur báje us ke áge nahín
láe, aur us kí nínd játí rahí.
19 Aur subh ko bare sawere bád-
sháh uthá, aur jaldí se sher i babaron
kí mánd kí taraf chalá.
20 Aur jab mánd tak pahunchá, to
gamnák áwáz se Dániel ko pukárá;
bádsháh ne Dániel ko khitáb karke
kahá, Ai Dániel, zinda Khudá ke ban-
da, kyá terá Khudá, jis kí bandagí tú
sadá kartá hai, qádir húá ki tujhe sher
i babaron se chhuráwe?
21 Tab Dániel ne bádsháh se kahá,
Ai bádsháh, tá abad zinda rah.
22 Mere Khudá ne apne firishte ko
bhejá hai, aur sher i babaron ke munh
ko band kar rakhá hai, yahán tak ki
unhon ne mujhe zarar na pahuncháyá;
is liye ki us ke áge mujh men be-
gunáhí pái gayí hai; aur tere áge bhí,
ai bádsháh, main ne khatá nahín kí.
23 Pas, bádsháh us ke sabab niháy-
yat shádmán húá, aur hukm diyá, ki
Dániel ko us mánd se nikálen. So
Dániel us mánd se nikálá gayá, aur
ma'lúm húá ki use kuchh zarar na
pahunchá thá, is liye ki us ne apne
Khudá par tawakkul kiyá thá.
24 ¶ Aur bádsháh ne hukm diyá,
aur we un shakhson ko jinhon ne
Dániel par nálish kí thí láe, aur un-
hen, un ke larke-bálon aur jorúon
samet, sher i babaron kí mánd men
dál diyá, aur sher i babar un par gálib
húe, aur us se peshtar ki mánd kí
tháh tak pahunchen, sher i babaron
ne un kí sárí haddián tor dálín.
25 ¶ Tab Dárá bádsháh ne sárí
qaumon, aur gurohon, aur ahl i lugat
ko, jo rú e zamín par baste the, náma
likhá; Tumhárí salámatí afzúd ho.
26 Main yih hukm kartá hún, ki
merí mamlukat ke har ek súba ke log
Dániel ke Khudá ke áge tarsán o
larzán hon; kyúnki wuhí zinda Khu-
dá hai, aur hamesha qáim hai, aur us
kí saltanat lá-zawál hai, aur us kí
mamlukat ákhir tak rahegí.
27 Wuhí chhurátá, aur bachátá hai,
aur ásmán aur zamín men wuhí nish-
ánián dikhátá, aur 'ajáib o garáib kartá
hai; usí ne Dániel ko sher i babaron
ke changulon se chhuráyá hai.
28 Pas, yih Dániel Dárá kí salta-
nat, aur Khoras Fársí kí saltanat men
kámyáb rahá.

VII BA'B.

SHA'H i Bábul Belshazzar ke pahle
sál men Dániel ne apne bistar
par ek khwáb, aur apne sir kí royaten
dekhín; tab us ne us khwáb ko likhá,
aur us ahwál ká mufassal bayán kiyá.
2 Dániel bolá, aur kahá, ki Main
ne rát ko ek royá dekhí, aur kyá
dekhtá hún, ki ásmán kí chár hawá-
en bare samundar par báham zor se
chalín.
3 Aur samundar se chár bare hai-
wán, jo ek dúsre se mutafarriq the,
nikle.
4 Pahlá sher i babar kí mánind thá,
aur 'uqáb ke se pankh rakhtá thá;
aur main dekhtá rahá, jab tak us ke
par ukháre gaye, aur wuh zamín se
utháyá gayá, aur ádmí kí tarah pán-
won par khará kiyá gayá, aur insán
ká dil use diyá gayá.
5 Aur kyá dekhtá hún, ki ek dúsrá
haiwán ríchh kí mánind thá, aur wuh
ek taraf sídhá khará húá, aur us ke
munh men us ke dánton ke darmiyán
tín paslíán thín: aur unhon ne use
kahá, ki Uth, aur bahut gosht khá.
6 Ba'd us ke main ne nazar kí, aur
kyá dekhtá hún, ki ek aur haiwán

tendúá kí mánind uṭhá, jis kí píṭh par
parinde ke se chár par the; aur us
haiwán ke chár sir the, aur saltanat
use dí gayí.
7 Is ke píchhe main̲ ne rát kí royat-
on̲ ke wasíle se dekhá, aur kyá
dekhtá hún̲, ki chauthá haiwán haul-
nák aur haibatnák, aur niháyat zabar-
dast, aur us ke dánt lohe ke the, aur
baṛe baṛe the; wuh nigal játá, aur ṭukṛe
ṭukṛe kar detá, aur bachtí ko apne
pán̲won̲ se latáṛtá thá; aur yih un sab
haiwánon̲ se, jo us ke áge the, muta-
farriq thá, aur us ke das síng the.
8 Main̲ ne un síngon̲ par gaur se
nazar kí, aur kyá dekhtá hún̲, ki un ke
bích men̲ se ek aur chhoṭá sá síng
niklá, jis ke áge pahlon̲ men̲ se tín
síng jaṛ se ukháṛe gaye; aur kyá
dekhtá hún̲, ki us síng men̲ ánkhen̲
thín̲, insán kí ánkhon̲ kí mánind, aur
ek mun̲h thá, jo baṛí baṛí báten̲ bol rahá
hai.
9 ¶ Main̲ yahán̲ tak dekhtá rahá,
ki kursíán̲ rakhí gayín̲, aur Qadím ul
Aiyám baiṭh gayá; us ká libás barf sá
sufed thá, aur us ke sir ká bál sáf
suthre ún kí mánind; us ká takht ág
ke shu'ala kí mánind thá, aur us ke
pahiye jaltí ág kí misl the.
10 Ek átashí sailáb bah rahá, jo us
ke áge se niklá thá, hazáron̲ hazár us
kí khidmat men̲ házir the, aur lákhon̲
lákh us ke áge khaṛe the: 'adálat ho
rahí thí, aur kitáben̲ khulí húí thín̲.
11 Main̲ ne dekhá, yahán̲ tak ki
us síng kí áwáz ke sabab, jo baṛe
ghamand kí báten̲ boltá rahá, hán̲,
main̲ yahán̲ tak dekhtá rahá, ki wuh
haiwán márá gayá, aur us ká badan
halák kiyá gayá, aur shu'alazan ág
men̲ ḍálá gayá.
12 Aur báqí haiwánon̲ kí saltanat
bhí un se le lí gayí; par un kí zinda-
gí qáim rahí, aur we ek muddat aur ek
sá'at tak jiye.
13 Main̲ ne rát kí royaton̲ ke wa-
síle dekhá, aur kyá dekhtá hún̲, ki ek
shakhs ádam-zád kí mánind ásmán ke
bádalon̲ ke sáth áyá, aur Qadím ul
Aiyám tak pahunchá; we use us ke
áge láe.
14 Aur tasallut, aur hashmat, aur
saltanat use dí gayí, ki sab qaumen̲,
aur ummaten̲, aur mukhtalif zubán-
bolnewále us kí khidmat-guzárí kar-
en̲; us kí saltanat abadí saltanat hai,
jo játí na rahegí, aur us kí mamlukat
aisí jo záil na hogí.
15 ¶ Mujh Dániel kí rúh mere
badan men̲ malúl húí, aur mere sir kí
royaton̲ ne mujhe ghabrá diyá.
16 Main̲ un men̲ se jo nazdík khaṛe
the ek shakhs ke pás gayá, aur us se
in sárí báton̲ kí haqíqat púchhí. Us
ne mujh se kahá, aur sárí haqíqat
mujhe batláí.
17 Ye chár baṛe haiwán chár bád-
sháh hain̲, jo zamín men̲ barpá honge.
18 Lekin Haqq Ta'álá ke muqaddas
log saltanat le lenge, aur abad tak,
hán̲, abad ul ábád tak, us saltanat ke
málik rahenge.
19 Tab main̲ ne cháhá, ki chauthe
haiwán kí haqíqat jánún̲, jo un sab-
hon̲ se mutafarriq thá, ki niháyat
haibatnák thá, jis ke dánt lohe ke, aur
nákhun pítal ke the, jo nigaltá, aur
ṭukṛe ṭukṛe kartá, aur bachtí ko apne
pán̲won̲ se latáṛtá thá;
20 Aur das síngon̲ kí, jo us ke sir
par the, aur us ek kí, jo niklá, aur jis
ke áge tín gir gaye, hán̲, us síng kí,
jis kí ánkhen̲ thín̲, aur ek mun̲h, jo
baṛe ghamand kí báten̲ boltá thá, aur
us ká chihra us ke sáthíon̲ kí nisbat
se ziyáda ru'ab-dár thá.
21 Main̲ ne dekhá, ki wuhí síng
muqaddason̲ se jang kartá, aur un par
gálib hotá rahá,
22 Jab tak ki Qadím ul Aiyám áyá,
aur Haqq Ta'álá ke muqaddason̲ ká
insáf kiyá gayá: aur waqt á pahunchá,
ki muqaddas log saltanat ke málik
howen̲.
23 Wuh yún̲ bolá, ki Chauthá hai-

wán chauthí saltanat hai jo dunyá
men̲ hogí; wuh sárí saltanaton̲ se mu-
tafarriq hogí, aur sárí zamín ko niglegí,
aur use latáṛegí, aur use ṭukṛe ṭukṛe
karegí.
24 Aur we das síng jo hain̲, so das
bádsháh hain̲ jo us saltanat men̲ se
uṭhenge; aur un ke ba'd ek aur uṭhe-
gá, aur wuh pahlon̲ se mutafarriq ho-
gá, aur tín bádsháhon̲ par gálib hogá.
25 Aur wuh Haqq Ta'álá kí mu-
k̲h̲álafat men̲ báten̲ karegá, aur Haqq
Ta'álá ke muqaddason̲ ko tasdí'a degá,
aur cháhegá ki waqton̲ aur sharí'aton̲
ko badal ḍále; aur we us ke qabze
men̲ diye jáenge, yahán̲ tak ki ek
muddat, aur muddaten̲, aur ádhí mud-
dat guzar jáegí.
26 Par 'adálat baiṭhegí, aur we us
kí saltanat us se le lenge, ki use hame-
sha ke liye nest o nábúd karen̲.
27 Aur tamám ásmán tale ke sáṛe
mulkon̲ kí saltanat, aur mamlukat aur
saltanat kí hashmat, Haqq Ta'álá ke
muqaddas logon̲ ko bak̲h̲shí jáegí; us
kí saltanat abadí saltanat hai, aur sárí
mamlukaten̲ us kí bandagí karen̲gí,
aur farmánbardár howen̲gí.
28 Wuh bát yahán̲ tak tamám húí.
Main̲ jo Dániel hún̲, mere andeshon̲
ne mujhe niháyat ghabráyá, aur merá
chihra mujh men̲ mubaddal húá; par
main̲ ne yih bát apne dil men̲ rakhí.

VIII BA'B.

BELSHAZZAR bádsháh kí sal-
tanat ke tísre sál men̲ mujhe,
hán̲, mujh Dániel ko ek royá nazar
áí, ba'd us ke jo shurú' men̲ mujhe
nazar áí thí.
2 Aur main̲ ne 'álam i royat men̲
dekhá, aur jis waqt main̲ ne dekhá,
aisá ma'lúm húá, ki main̲ Sosan ke
qasr men̲ thá, jo súba i 'Ailám men̲
hai; phir main̲ ne royat ke 'álam men̲
dekhá, ki main̲ U'láí kí nadí ke
kanáre par hún̲.
3 Tab main̲ ne apní ánkhen̲ uṭhá-
ke nazar kí, aur kyá dekhtá hún̲, ki
nadí ke áge ek menḍhá khaṛá hai, jis
ke do síng the; aur we do síng únche
the; lekin ek dúsre se baṛá thá, aur
baṛá dúsre ke píchhe uṭhá.
4 Main̲ ne us menḍhe ko dekhá, ki
pachchhim, uttar, dakhin taraf síng
mártá thá, yahán̲ tak ki koí jánwar
us ke sámhne khaṛá na ho saká, na
koí us ke háth se chhuṛá saká; par
wuh jo cháhtá thá so kartá thá, yahán̲
tak ki wuh bahut baṛá ho gayá.
5 Aur main̲ is soch men̲ thá, ki
dekh, ek bakrá pachchhim kí taraf se
áke tamám rú e zamín par aisá phirá
ki zamín ko bhí na chhúá; aur us
bakre kí donon̲ ánkhon̲ ke bích o bích
ek 'ajíb tarah ká síng thá.
6 Aur wuh us do síngwále menḍhe
ke pás, jise main̲ ne nadí ke sámhne
khaṛá dekhá, áyá, aur apne zor ke
qahr se us par dauṛ gayá.
7 Aur main̲ ne use dekhá, ki wuh
menḍhe ke qaríb pahunchá, aur us ká
gazab us par bhaṛká, aur menḍhe ko
márá, aur us ke donon̲ síng toṛ ḍále;
aur menḍhe ko qúwat na thí, kí us ká
sámhná kare; so us ne use zamín par
paṭak diyá, aur use latáṛá; aur koí
na thá, ki menḍhe ko us ke háth se
chhuṛá sake.
8 Aur wuh bakrá niháyat buzurg
húá; aur jab wuh pur-zor húá, tab us
ká baṛá síng ṭúṭ gayá; aur us kí jagah
nádir chár síng ásmán kí cháron̲
hawáon̲ kí taraf nikle.
9 Aur un men̲ ke ek se ek chhoṭá
síng niklá, jo dakhin, aur púrab, aur
dil-pasand sarzamín kí taraf be-nihá-
yat baṛh gayá.
10 Aur wuh baṛhkar ásmán ke
lashkar tak pahunchá, aur us lashkar
men̲ se aur sitáron̲ men̲ se ba'zon̲ ko
zamín par girá diyá, aur unhen̲ latá-
ṛá;
11 Balki us ne lashkar ke sardár
tak apne ko buland kiyá; aur us se
dáimí qurbání uṭhái gayí, aur maqdis
ká makán giráyá gayá.

12 So wuh lashkar, dáimí qurbání ke báb men khatá karne ke sabab, use hawála kiyá gayá, aur us ne sachái ko zamín par ḍálá; wuh yih kartá aur kámyáb hotá rahá.

13 ¶ Aur main ne ek qudsí ko bolte suná, aur dúsre qudsí ne us qudsí se, jo kalám kartá thá, púchhá, ki Wuh royat dáimí qurbání kí bábat, aur us ujáṛnewále kí sharárat kí bábat, ki maqdis aur lashkar donon diye gaye ki pámál howen, kab tak rahegí?

14 Us ne mujhe kahá, ki Do hazár tín sai din tak hai; phir maqdis pák kiyá jáegá.

15 ¶ Aur aisá húá, ki jab main Dániel ne yih royat dekhí thí, aur us kí ta'bír kí talásh kartá thá, to dekh, mere sámhne koí khaṛá thá jis kí súrat ádmí kí sí thí.

16 Aur main ne ek ádmí kí áwáz suní, ki U'láí ke darmiyán pukárke kahá, ki Ai Jabriel, is shakhs ko is royat kí ma'ní samjhá.

17 Chunánchi wuh udhar jahán main khaṛá thá nazdík áyá, aur jab pahunchá, main ḍar gayá, aur aundhe munh girá: par us ne mujhe kahá, Ai ádamzád, samajh; kyúnki yih royat ákhirí zamáne men anjám hogí.

18 Aur jab wuh mujh se kah rahá thá, main aundhe munh bhárí nínd men zamín par paṛá thá; tab us ne mujhe chhúá, aur sídhá khaṛá kiyá.

19 Aur kahá, ki Dekh, main tujhe samjháúngá, ki qahr ke ákhir men kyá hogá; kyúnki muqarrarí waqt par tamámí hogí.

20 Wuh menḍhá jise tú ne dekhá, ki us ke do síng hain, so Máda aur Fárs ke bádsháh hain.

21 Aur wuh bálwálá bakrá Yúnán ká bádsháh: aur wuh baṛá síng jo us kí ánkhon ke darmiyán hai, so us ká pahlá bádsháh hai.

22 Aur chúnki us ke ṭúṭ jáne ke ba'd us kí jagah men chár aur nikle, so ye chár salátín hain, jo us qaum ke darmiyán barpá honge, lekin un ká iqtidár us ká sá na hogá.

23 Aur un kí saltanat ke zamán i ákhir men, jis waqt khatákár log hadd tak pahunchenge, to ek bádsháh tursh-rú aur sáhib i fitrat barpá hogá.

24 Yih baṛá zabardast hogá, par us kí qúwat us kí isti'adád se na hogí; aur wuh 'ajíb tarah se qatl karegá, aur bakhtáwar hogá, aur kám bajá láwegá, aur zoráwaron ko aur muqaddas logon ko halák karegá,

25 Aur apní chaturái se aisá 'amal karegá, ki us kí fitrat ke mansúbe us ke háth ke tale khúb anjám páwenge; aur dil men baṛá ghamanḍ karegá; aur sulh ke waqt men bahuteron ko halák karegá; wuh Wálíon ke sardár se bhí muqábala karne ke liye uṭh khaṛá hogá; par bagair wasíla háth ke shikast páwegá.

26 Aur yih shám o subh kí royá, jo kahí gayí, so sach hai; par tú royat ko band kar rakh; kyúnki is ko abhí bahut dinon tak ká 'arsa hai.

27 Aur mujh Dániel ko gash áyá, aur main chand roz tak bímár paṛá rahá: ba'd us ke main uṭhá, aur bádsháh ká kár o bár karne lagá; aur royat se ghabrá rahá, par koí use na samjhá.

IX BA'B.

AKHASU'ERUS ke beṭe Dárá ke pahle sál men, jo Mádíon kí nasl se thá, aur Kasdíon kí mamlukat par bádsháh muqarrar húá thá;

2 Us kí saltanat ke pahle sál men main Dániel ne kitábon men un barson ká hisáb samjhá, jin kí bábat Khudáwand ká kalám Yaramiyáh nabí ko pahunchá thá, ki wuh Yarúsalam kí wírání ke sattar baras púre kare.

3 ¶ Aur main ne apná rukh Khudáwand Khudá kí taraf kiyá, aur minnat aur munáját karke, aur roza rakhke, aur ṭáṭ pahinke, aur rákh malke us kí talásh kí.

4 Aur main̲ ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá se du'á mángí, aur main̲ ne iqrár kiyá, aur kahá, ki Ai Ḳhudáwand, jo 'azím aur muhíb Ḳhudá hai, aur us 'ahd ko jo apne 'áshiqon̲ ke aur un ke sáth jo terí farmánbardárí karte hain̲ yád rakhtá hai, aur un par rahm kartá hai:

5 Ham ne ḳhatá kí, ham ne badkárí kí, ham ne sharárat kí, ham ne bagáwat kí, ki ham ne tere hukmon̲ aur terí sunnaton̲ se 'udúl kiyá hai;

6 Aur ham tere ḳhidmat-guzár nabíon̲ ke shanawá na húe, jinhon̲ ne terá nám leke hamáre bádsháhon̲, hamáre amíron̲, aur hamáre bápdádon̲, aur hamáre mulk ke sáre logon̲ ko kalám sunáyá.

7 Ai Ḳhudáwand, sadáqat terí hai, magar zard-rúí hamáre liye, jaisá áj ke din hai; hán̲, Yahúdáh ke logon̲ ke aur Yarúsalam ke báshindon̲ ke, aur sáre Isráelíon̲ ke liye jo nazdík hain̲ aur jo dúr hain̲, un sab mulkon̲ men̲, jahán̲ jahán̲ tú ne un̲ ke gunáh ke sabab, jo unhon̲ ne tere barḳhiláf hoke kiyá, unhen̲ parágandá kiyá.

8 Ai Ḳhudáwand, zard-rúí hamáre liye hai, hamáre bádsháhon̲, hamáre amíron̲, aur hamáre bápdádon̲ ke liye, ki ham tere gunahgár húe.

9 Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí rahmaten̲ aur ámurzgáríán̲ hain̲, harchand ki ham ne us se bagáwat kí hai:

10 Ham hargiz Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ke shanawa na húe, ki us kí sharí'aton̲ par, jinhen̲ us ne apne ḳhidmat-guzár nabíon̲ kí ma'rifat hamáre áge záhir kiyá, chalen̲.

11 Hán̲, sáre Isráel ne terí sharí'at se 'udúl kiyá, aur bargashta húe hain̲, tá ki terí áwáz ko na mánen̲: so wuh la'nat ham par á paṛí, aur us qasam ká wabál jo Ḳhudá ke banda Músá kí tauret men̲ likhí hai; is liye ki ham us ke gunáhgár ṭhahre.

12 Aur us ne apní wuh báten̲ jo us ne ham logon̲ ke, aur hamáre hákimon̲ ke, jo ham par hukúmat karte the, barḳhiláf kahín̲, so sábit kín̲, ki wuh ham par baṛí áfat láyá; kyún̲ki sáre ásmán tale aisá nahín̲ kiyá gayá, jaisá Yarúsalam men̲ kiyá gayá hai.

13 Chunánchi we sárí baláen̲, jo Músá kí tauret men̲ likhí hain̲, ham par názil húín̲: tau bhí ham ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge du'á na mángí, tá ki ham apní badkáríon̲ se báz áwen̲, aur terí sachái men̲ ḳhabardár howen̲.

14 Is liye Ḳhudáwand hamárí ghát men̲ lagá rahá, ki balá láwe, aur use ham par názil bhí kiyá, ki Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá apne sáre kámon̲ men̲, jo wuh kartá hai, sádiq hai; par ham us kí áwáz ke shanawá na húe.

15 Aur ab, ai Ḳhudáwand, hamáre Ḳhudá, jo zoráwar bázú se apne logon̲ ko zamín i Misr se báhar nikál láyá, aur tú ne apná baṛá nám kiyá, jaisá áj ke din hai, ham ne gunáh kiyá, ham ne sharárat kí.

16 ¶ Ai Ḳhudáwand, main̲ terí minnat kartá hún̲, ki tú apní sárí rástbází ke muwáfiq, apne qahr aur apne ḳhashm se, jo tere hí shahr Yarúsalam par hai, jo koh i muqaddas hai, dastbardár ho: kyún̲ki hamáre gunáhon̲ ke, aur hamáre bapdádon̲ kí sharáraton̲ ke sabab se Yarúsalam aur tere log, un sárí qaumon̲ ke huzúr jo áspás hain̲, maurid i malámat húe.

17 Ab, ai hamáre Ḳhudá, apne bande kí du'á aur iltimás sun, aur apne chihre kí roshní ko Ḳhudáwand kí ḳhátir apne maqdis par, jo wírán hai, chamká.

18 Ai mere Ḳhudá, apná kán idhar kar, aur sun: apní ánkhen̲ khol, aur hamáre wíránon̲ ko, aur us shahr ko, jo tere nám ká kahlátá hai, dekh; ki ham tere huzúr apní rástbázíon̲ par nahín̲, balki terí be-niháyat rahmaton̲ par takiya karke apní munáját karte hain̲.

19 Ai Ḳhudáwand, sun; ai Ḳhudáwand, mu'áf kar; ai Ḳhudáwand, sun le, aur 'amal kar; ai mere Ḳhudá, apní hí ḳhátir derí na kar; is liye ki terá shahr aur terí guroh tere hí nám kí kahlátí hai.

20 ¶ Maiṉ yih kahtá hí thá, aur du'á mángtá, aur apní badkárí aur apní qaum Isráel kí badkárí ká iqrár kartá thá, aur ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke huzúr, apne Ḳhudá ke pák paháṛ ke liye, apní munáját kartá hí thá;

21 Háṉ, du'á mángte hí hanoz mere muṉh se báteṉ ho rahíṉ, ki wuhí shaḳhs, ya'ne, Jabriel, jise maiṉ ne shurú' meṉ royat meṉ dekha thá, hukm ke mutábiq tez-parí kartá húá áyá, aur mujhe chhúá; yih shám kí qurbání guzránne ke waqt ke qaríb thá.

22 Aur us ne mujhe ḳhabar dí, aur mujh se báteṉ kíṉ, aur kahá, Ai Dániel, maiṉ ab is liye nikal áyá húṉ, ki tujhe dánish aur samajh baḳhshúṉ.

23 Jyúṉ tú ne du'á mángní shurú' kí, wúṉ yih hukm niklá, aur maiṉ áyá ki tujhe dikhláúṉ; kyúṉki tú bahut 'azíz hai; so is bát ko bújh, aur is royat ko samajh.

24 Sattar hafte tere logoṉ aur tere shahr i muqaddas ke liye muqarrar kiye gaye haiṉ, tá ki us muddat meṉ sharárat ḳhatm ho, aur ḳhatákáríáṉ áḳhir ho jáweṉ, aur badkárí kí bábat kafára kiyá jáwe, aur abadí rástbází pesh kí jáwe, aur us royat par aur nubúwat par muhr howe, aur us par jo sab se ziyáda quddús hai masah kiyá jáwe.

25 So tú bújh aur samajh, ki jis waqt se Yarúsalam kí do bára ta'mír karne ká hukm nikle, Masíh Bádsháhzáda tak sát hafte haiṉ, aur básaṭh hafte; us waqt bázár phir ta'mír kiye jáeṉge, aur díwár banáí jáegí, magar taṉgí ke dinoṉ meṉ.

26 Aur básaṭh haftoṉ ke ba'd Masíh qatl kiyá jáegá, par na apne liye; aur bádsháh jo áwegá, so us ke log shahr aur maqdis ko gárat kareṉge; aur us ká áḳhir áwegá goyá túfán ke zor se, aur áḳhir tak laṛáí rahegí, aur muqarrar kí húí ḳharábíáṉ hoṉgí.

27 Aur wuh us 'ahd ko bahutoṉ ke sáth ek hafte ke liye qáim karegá; aur hafta ke bích zabíha aur hadya mauqúf karegá, aur fasíloṉ par ujáṛnewále kí makrúhát dharí jáeṉgí, yaháṉ tak ki us kí bilkull gárat ho, aur wuh balá jo muqarrar kí gayí hai us ujáṛnewále par wáqi' ho.

X BA'B.

FA'RS ke bádsháh Ḳhoras ke tísre baras meṉ Dániel par, jis ká nám Beltashazzar rakhá gayá, ek bát záhir kí gayí: aur wuh bát sach thí, par baṛí lashkarkashí kí thí: aur us ne us bát par gaur kiyá, aur us royá ká bhed samjhá.

2 Maiṉ Dániel un dinoṉ meṉ tín haftoṉ tak gam khátá rahá.

3 Maiṉ ne marzí kí roṭí na kháí, aur mere muṉh meṉ boṭí aur mai na paṛí, aur maiṉ ne apne par tel na malá, yaháṉ tak ki tín hafte púre guzar gaye.

4 Aur pahle mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh meṉ maiṉ baṛí nadí Dijlah ke kináre par thá.

5 Aur maiṉ ne áṉkh uṭháke nazar kí; aur kyá dekhtá húṉ, ki ek shaḳhs kattání pairáhan pahine húe, jis kí kamar par U'fáz ke ḳhális sone ká paṭká bandhá thá, khaṛá hai.

6 Us ká badan zabarjad kí mánind, aur us ká muṉh bijlí ká sá thá, aur us kí áṉkheṉ do roshan chirágoṉ kí mánind thíṉ; us ke bázú aur us ke páṉw rangat meṉ chamakte húe pítal ke se the, aur us kí báteṉ karne kí áwáz aisí thí, jaisí amboh kí áwáz jab hotí.

7 Mujh Dániel ne tan tanhá yih royá dekhí, ki un shaḳhsoṉ ne, jo mere sáth the, royá na dekhí; lekin un par aisá larza chaṛhá, ki we áp áp ko chhipáne bhága.

8 So main̲ akelá rah gayá, aur yih
barí royá dekhí, aur mujh men̲ táb na
rahí; kyún̲ki merá rúp rang mujh
men̲ zard-rúi se mubaddal húá, aur
merí táqat játí rahí.

9 Par main̲ ne us kí áwáz aur báten̲
sunín̲: aur main̲ us kí áwáz aur báten̲
sunte waqt mun̲h ke bhal bhárí nínd
men̲ pará, aur merá mun̲h zamín kí
taraf thá.

10 ¶ Aur dekh, ek háth ne mujhe
chhúá, aur mujhe ghuṭnon̲ aur hathe-
líon̲ par biṭhláyá.

11 Aur us ne mujhe kahá, Ai Dá-
niel, 'azíz mard, un báton̲ ko, jo main̲
tujhe kahtá hún̲, samajh le, aur sídhá
khaṛá ho já; kyún̲ki main̲ tere pás ab
bhejá gayá hún̲. Aur jab us ne mujhe
yih bát kahí, main̲ kámptá húá khaṛá
ho gayá.

12 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai
Dániel, mat ḍar, ki pahle hí din se
jab tú ne apná dil lagáyá ki samjhe,
aur apne Khudá ke áge 'ájizí kare,
terí báten̲ suní gayín̲, aur terí báton̲
ke sabab main̲ áyá hún̲.

13 Par Fárs kí mamlukat ká sardár
ekís din tak mere muqábale men̲ khaṛá
rahá; aur dekh, Míkáel, jo sardáron̲
men̲ baṛá hai, merí madad ko pahun-
chá: so main̲ wahán̲ Fárs ke bádsháh-
on̲ ke sáth ṭhahrá.

14 Ab jo kuchh tere logon̲ par
pichhle dinon̲ men̲ guzregá, main̲ tujhe
batláne ko áyá hún̲; kyún̲ki hanoz
yih royá bahut dinon̲ ke mi'ád ke liye
hai.

15 Aur jab us ne yih báten̲ mujh se
kahín̲, main̲ ne apná mun̲h zamín kí
taraf kiyá, aur main̲ gún̲gá ho gayá.

16 Aur, dekho, kisí ne, jo baní
A'dam kí mánind thá, mere honṭhon̲
ko chhúá hai; tab main̲ ne apná mun̲h
kholá, aur bolá, aur us ko jo mere
sámhne khaṛá thá kahá, Ai mere khu-
dáwand, us royá ke bá'is mere gamon̲
ne mujh par hujúm kiyá hai, aur mujh
men̲ kuchh qúwat na rahí.

17 Aur yih kyún̲kar ho saktá hai,
ki mere aise khudáwand ká yih banda
mere aise khudáwand se báten̲ kare?
main̲ jo hún̲, so ek lakht mujh men̲
táb o táqat na rahí, aur mujh men̲ to
dam báqí nahín̲.

18 Tab aur ek ne, jis kí súrat ádmí
kí sí thí, áke mujhe chhúá, aur us ne
mujhe zor bakhshá.

19 Aur wuh bolá, ki Ai 'azíz mard,
mat ḍar; terí salámatí howe, zor pakaṛ;
hán̲, tawáná ho. Aur jab us ne mujhe
yih kahá, main̲ ne tawánáí páí, aur
bolá, Ai mere khudáwand, ab farmáiye;
kyún̲ki tú hí ne mujhe qúwat bakhshí
hai.

20 Tab wuh bolá, A'yá, tú jántá
hai, ki main̲ tujh pás kis liye áyá hún̲?
aur ab main̲ Fárs ke sardár se laṛne
ko phir jáún̲gá: aur jab main̲ chalá
jáún̲gá, tab dekh, Yúnán ká sardár
áwegá.

21 Par main̲ tujhe batá dún̲gá jo
kuchh ki sacháí kí kitáb men̲ likhá
hai; aur koí nahín̲ hai, jo in ke muqá-
bale men̲ merí kumak karne ke liye
kamar bándhegá, magar Míkáel jo
tumhárá sardár hai.

XI BA'B.

AUR Dárá Mádí kí saltanat ke pahle
baras men̲, main̲ hí thá, jo khaṛá
húá, tá ki use qáim karún̲ aur qúwat
dún̲.

2 Aur ab main̲ tujh ko wuh jo sach
hai batláún̲gá. Dekh, Fárs men̲ aur
bhí tín bádsháh barpá hon̲ge, aur
chauthá sabhon̲ se ziyáda daulatmand
hogá; aur jab wuh apní daulat ke bá'is
zoráwar ho jáwegá, tab wuh sab ko
ubháregá ki Yúnán kí sarzamín ke
mukhálif howen̲.

3 Lekin ek zabardast bádsháh barpá
hogá, aur baṛe tasallut se saltanat
karegá, aur jo cháhegá so karegá.

4 Aur jab wuh barpá hogá, to us
kí saltanat ṭúṭegí, aur ásmán kí chár-
on̲ hawáon̲ kí atráf par taqsím ho jáe-
gí, par us kí nasl ko na pahunchegí,

aur na us ke tasallut se muwáfiq hogí;
kyúnki us kí bádsháhat jaṛ se ukhaṛ
jáegí, aur wuh un ke liye jo un ke siwá
hain hogí.
5 ¶ Aur sháh i janúb zor pakṛegá,
aur ek us ke sardáron men se zor men
us se ziyáda hogá, aur tasallut páwegá,
aur us kí saltanat baṛí saltanat hogí.
6 Aur barson ke ba'd ákhir ko we
ápas men mel karenge; kyúnki sháh
i janúb kí beṭí sháh i shimál ke pás
áwegí tá ki ittihád howe; par wuh us
bázú kí qúwat ko na rakhegí; aur
wuh bhí khaṛá na hogá, aur na us ká
bázú; balki wuh un samet jo use láe
the, aur us ke báp samet, aur us samet,
jis ne use us aiyám men zor diyá thá,
hawála kí jáegí.
7 Lekin us kí nasl se, konpal kí
tarah jo jaṛ se nikle, ek us kí jagah
barpá hogá: wuh ek lashkar ke sáth
áwegá, aur sháh i shimál ke qi'la men
dákhil hogá, aur un par hamla karegá,
aur gálib hogá:
8 Aur wuh un ke ma'búdon ko un
ke sardáron samet asír karke Misr ko
le jáegá, aur un ke qímatí bartan sone
chándí ke bhí le jáegá; aur wuh uttar
ke bádsháh kí nisbat se bahut barson
tak zoráwar rahegá.
9 Phir wuh sháh i janúb kí mam-
lukat men dákhil hogá, par apní sar-
zamín men phir jáegá.
10 Lekin us ke beṭe áp ko uskáen-
ge, aur ek baṛá lashkar jam'a karenge;
aur ek yaqínan chaṛhegá, aur umḍegá,
aur guzregá, aur phiráwegá, aur we us
ke qi'la tak laṛenge.
11 Aur sháh i janúb ká gazab bhaṛ-
kegá, aur wuh nikalkar us se, hán,
sháh i shimál se jang karegá, aur
baṛá lashkar leke áwegá; par wuh
baṛá lashkar us ke qábú men diyá
jáegá.
12 Aur jab wuh lashkar uṛáyá jáe-
gá, tab us ke dil men ghamanḍ samáe-
gá, aur wuh hazáron, das hazáron ko
giráwegá; par wuh gálib na rahegá.
13 Kyúnki sháh i shimál phiregá,
aur ek lashkar ko jo pahle se ziyáda
hogá jam'a karegá, aur chand baras ke
ba'd apná wuh baṛá lashkar aur bahut
mál sáth leke áwegá.
14 Aur un dinon men bahutere sháh
i janúb par chaṛháí karenge; aur terí
qaum ke qazzák bhí uṭhenge, ki us
royá ko púrá karen; par we gir
jáenge.
15 Chunánchi sháh i shimál áwegá,
aur damdama bándhegá, aur hasín
shahr le legá; aur janúb ke bázú qáim
na rahenge, aur na us ke chune húe
logon ko qáim rahne kí táqat hogí.
16 Aur wuh jo us par chaṛhne áwe-
gá apní marzí ke mutábiq 'amal kare-
gá, aur koí us ká muqábala na kar
sakegá; wuh us sarzamín i jalíl men
qiyám pakṛegá, ki wuh bilkull us ke
háth ke tale áwe.
17 Aur wuh apná rukh karegá tá
ki apní sárí mamlukat ke zor se us
men dákhil howe, aur sádiq qaum ke
log us ke sáth honge; wuh yún hí
'amal karegá; aur wuh use jawán
kúnwárí degá ki wuh us kí halákat ká
bá'is howe; par wuh na ṭhahregí, aur
na us kí jánib máil rahegí.
18 Ba'd us ke wuh jazíron kí taraf
apná rukh karegá, aur bahut se le
legá; lekin ek sardár us malámat ko,
jo us ne us kí taraf se uṭhái thí,
mauqúf karáegá, balki siwá us ke
us malámat ko us hí par phir kar
ḍálegá.
19 Tab wuh apní sarzamín ke qil'a
kí taraf apná munh pher degá, par
wuh ṭhokar kháegá, aur gir paṛegá,
aur phir páyá na jáegá.
20 Aur us kí jagah par ek aur bar-
pá hogá, jo us khúbsúrat mamlukat ke
darmiyán khiráj-lenewálon ko bhejegá:
lekin wuh thoṛe roz men halák hogá,
par na gazab se, aur na jang se.
21 Phir us kí jagah par ek pájí
barpá hogá, jise we saltanat kí 'izzat
na denge, par wuh nigahán áwegá,

aur cháplúsí karke mamlukat par qá-
biz hogá.
22 Aur wuh lashkar jo báṛh kí ta-
rah chaṛh áwe, us ke sámhne se ulṭá
baháyá jáegá, aur shikast kháegá, aur
amír i 'ahd bhí.
23 Aur jab us ke sáth qaul o qarár
ho jáegá, wuh hílabází karegá; kyún-
ki wuh chaṛháí karegá, aur thoṛe log-
on kí madad se 'azím hogá.
24 Aur wuh nágahán súba ke ach-
chhe se achchhe makánon men dákhil
hogá: aur wuh aisá kuchh karegá, jo
na us ke bápdádon ne, na us ke dádon
ke pardádon ne kiyá; wuh ganímat,
aur lúṭ, aur mál unhen bánṭegá, aur
kuchh 'arse tak mazbút qil'aon ke le
lene par apne mansúbe bándhegá.
25 Aur wuh apne zor ko aur apne
dil ko ubháregá, ki baṛí fauj ke sáth
sháh i janúb par chaṛhe; aur sháh i
janúb ubhárá jáegá, ki baṛá aur nihá-
yat zoráwar lashkar leke jang karne
ko nikle; par wuh na ṭhahregá; ky-
únki we us kí mukhálafat men man-
súbe bándhenge.
26 Hán, we, jo us kí khurák men
se hissa páte hain, use toṛenge, aur
mukhálif kí fauj báṛh kí tarah chaṛ-
hegí, aur bahutere máre paṛenge.
27 Aur un donon bádsháhon ká dil
badkárí par máil hogá, aur we ek hí
mez par baiṭhe húe jhúṭh bolenge; par
kámyábí na hogí; kyúnki tamámí
muqarrar hí waqt par hogí.
28 Tab wuh baṛí daulat ke sáth
apní sarzamín men lauṭ jáwegá; aur
us ká dil 'ahd i muqaddas ke bar-
khiláf hogá; aur wuh 'amal karegá,
aur apní sarzamín men murája'at
karegá.
29 Mu'aiyan waqt par wuh phir
áwegá, aur dakhin kí taraf khurúj
karegá, par yih na agle taur par aur
na pichhle taur par hogá.
30 ¶ Ki Kittíon ke jaház us se mu-
qábala karenge: so wuh ázurda hogá,
aur phiregá, aur 'ahd i muqaddas par
us ká gazab bhaṛkegá: aur wuh us
ke mutábiq 'amal karegá: balki wuh
phiregá, aur un logon ke sáth, jinhon
ne 'ahd i muqaddas ko tark kar diyá
hai, ittifáq karegá.
31 Aur ek fauj us kí taraf hoke
istádagí karegí, aur we muhkam maq-
dis ko nápák karenge, aur dáimí qur-
bání ko mauqúf karenge, aur kharáb-
karnewálí makrúh chíz ko us men
dhar denge.
32 Aur wuh unhen, jo 'ahd ke mu-
qábil khabásat ke kám karte hain,
khushámad karke bargashta karegá;
par we log jo apne Khudá ko pah-
chánte hain mazbút honge, aur kám
karenge.
33 Aur we jo qaum ke darmiyán
ahl i dánish hain, bahuton ko tarbiyat
karenge; lekin we talwár se, aur átash
se, aur asír hone se, aur lúṭe jáne se,
bahut dinon tak tabáh rahenge.
34 Aur jab we tabáhí men paṛenge,
unhen thoṛí sí kumak pahunchegí;
lekin bahutere khushámad-goí se un
men shámil ho jáenge.
35 Aur ba'ze ahl i fahm gir jáenge,
tá ki un ká imtihán ho, aur we sáf o
sufed ho jáwen, yahán tak ki waqt i
ákhir áwe; kyúnki yih muqarrarí
waqt par mauqúf hai.
36 Aur bádsháh apní marzí ke
mutábiq 'amal karegá, aur áp ko bul-
and karegá, aur apne ta,ín sáre ma'-
búdon se baṛá jánegá, aur iláhon ke
Iláh ke muqábil hoke bahutsí hairat-
'afzá báten kahegá, aur iqbálmand
hogá, yahán tak ki qahr ke din púre
hon; kyúnki wuh jo ṭhahráyá gayá
hai so wáqi' hogá.
37 Aur wuh apne bápdádon ke Ilá-
hon kí taraf mutawajjih na hogá, aur
na 'auraton kí margúba ko, aur na kisí
Iláh ko mánegá, balki áp ko sab se
bálá jánegá.
38 Magar us kí jagah par hisáron
ke ma'búd kí ta'zím karegá; aur us
ma'búd kí, jise us ke bápdáde na jánte

the, soná, aur chándí, aur qímatí patthar, aur nafís hadya deke takrím karegá.
39 Wuh muhkam hisáron men ajnabí ma'búd ke sáth aisá kuchh karegá: jo use qabúl kartá hai, wuh use barí 'izzat bakhshegá, aur unhen bahuton ká sálár karegá, aur qímat ke liye zamín ko taqsím karegá.
40 Aur ákhir ke waqt men janúb ká bádsháh us par relegá, aur sháh i shimál rath; aur sawár, aur bahut jaház leke girdbád kí mánind us par charh áwegá, aur un sarzamínon men dákhil hogá, aur umdegá, aur guzregá.
41 Aur sarzamín i jalíl men bhí dákhil hogá, aur bahut giráe jáenge, magar Adúm, aur Moáb, aur baní 'Ammún ke kháss log, us ke háth se bachenge.
42 Aur wuh apná háth mulkon par chaláwegá, aur mulk i Misr bhí rihái na páwegá.
43 Par wuh soná chándí ke khazánon, aur Misr kí sárí nafís chízon par qábiz hogá; aur Lúbí aur Kúshí us kí pairauí karenge.
44 Lekin púrab kí aur uttar kí atráf se afwáhen use hairán karengí; is liye wuh bare gazab se niklegá, ki bahuton ko nest o nábúd kare.
45 Aur wuh shándár muqaddas pahár par apní gulál-bárí ko samundaron ke darmiyán barpá karegá; par wuh apní ajal ko pahunchegá, aur us ká koí madadgár na hogá.

XII BAB.

AUR us waqt Míkáel, wuh bará sardár, jo terí qaum ke farzandon kí himáyat ke liye khará hai, uthegá; aur aisí taklíf ká waqt hogá, jo ummat kí ibtidá se leke us waqt tak kabhí na húá thá; aur us waqt tere logon men se har ek jis ká nám kitáb men likhá hogá rihái páwegá.
2 Aur un men se bahutere, jo zamín par khák men so rahe hain, jág
uthenge, ba'ze hayát i abadí ke liye, aur ba'ze ruswái aur zillat i abadí ke liye.
3 Par ahl i dánish falak kí chamak kí mánind chamkenge; aur we, jin kí koshish se bahutere sádiq ho gaye, sitáron kí mánind, abad ul ábád tak.
4 Lekin tú, ai Dániel, in báton ko band kar rakh, aur kitáb par ákhir ke waqt tak muhr kar rakh: bahutere us par sarásar muláhaza karenge, aur dánish ziyáda hogí.
5 ¶ Aur main Dániel ne nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki do aur khare the, ek, daryá ke kanáre kí is taraf, dúsrá, daryá ke kanáre kí us taraf.
6 Aur ek ne us shakhs se, jo kattán ká libás pahine thá, aur daryá ke pánion par thá, púchhá, ki Ye 'ajáib chízen kitní muddat ke ba'd anjám tak pahunchengí?
7 Aur main ne suná, ki us shakhs ne jo kattání poshák pahine thá, jo daryá ke pánion par thá, apná dahná aur apná báyán háth ásmán kí taraf uthákar us kí jo hamesha jítá hai qasam khái, aur kahá, ki Ek muddat, aur muddaton, aur ádhí muddat tak rahengí: aur jab wuh púrá kar chukegá, aur muqaddas logon ká zor kho degá, ye sab chízen púrí hongí.
8 Aur main ne to suná, par nahín samjhá; tab main ne kahá, Ai mere Khudáwand, in chízon ká anjám kyá hogá?
9 Us ne kahá, Ai Dániel, tú apní ráh chalá já, ki ye báten ákhir ke waqt tak band o sar ba muhr rahengí.
10 Aur bahut log pák kiye jáenge, aur sufed kiye jáenge, aur ázmáe jáenge; lekin sharír sharárat karte rahenge, aur sharíron men se koí na samjhegá, par dánishwar samjhenge.
11 Aur jis waqt se dáimí qurbání mauqúf kí jáegí, aur wuh makrúh chíz jo kharáb kartí hai qáim kí jáegí, ek hazár do sau nauwe din honge.
12 Mubárak wuh jo intizár kartá

hai, aur ek hazár tín sau paintís roz
tak átá hai.
13 Par tú apní ráh chalá já jáb tak
ki waqt i akhír áwe: ki tú chain kar-
egá, aur apní mírás par akhír ke dinon
men uṭh khaṛá hogá.

HU'SI''A NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh 'Uzziyáh,
aur Yútám, aur A'khaz, aur
Hizqiyáh ke aiyám men, aur Isráel ke
bádsháh Yúás ke beṭe Yarubi'ám ke
dinon men, KHUDÁWAND ká kalám
Biarí ke beṭe Húsí'a ko pahunchá.
2 KHUDÁWAND ke kalám ká shurú',
jo Húsí'a ke wasíle se áyá, KHUDÁ-
WAND ne Húsí'a ko farmáyá, ki Já,
aur ek zinákár 'aurat aur ziná ke laṛke
apne liye le; kyúnki mulk ne KHUDÁ-
WAND ko chhoṛke baṛí zinákárí kí hai.
3 Pas, us ne jákar Diblaim kí beṭí
Júmar ko liyá; wuh hámila húí, aur
beṭá janí.
4 Aur KHUDÁWAND ne use kahá,
ki Us ká nám Yazra'el rakh; is liye
ki thoṛí muddat hai, aur main Yáhú
ke gharáne se Yazra'el ke khún ká
badlá lúngá, aur Isráel ke gharáne kí
saltanat ko tamám karúngá.
5 Aur usí din aisá májará hogá, ki
main Yazra'el kí wádí men Isráel kí
kamán toṛúngá.
6 ¶ Aur wuh phir hámila húí, aur
ek beṭí janí. Aur Khudá ne use far-
máyá, ki Us ká nám Lo-ruhámáh
rakh: kyúnki main Isráel ke gharáne
par phir rahm na karúngá, par unhen
bilkull uṭhá le jáúngá.
7 Lekin Yahúdáh ke gharáne par
rahm karúngá, aur unhen KHUDÁWAND
un ke Khudá ke wasíle se riháí dúngá;
aur kamán, aur talwár, aur laṛáí, aur
ghoron, aur sawáron ke zor se un ko
riháí nahín dúngá.
8 ¶ Aur Lo-ruhámáh ke dúdh ke
chhuṛáne ke ba'd wuh phir hámila húí,
aur ek beṭá janí.
9 Aur Us ne farmáyá, ki Us ká
nám Lo-'ammí rakh; kyúnki tum
mere log nahín ho, aur main tumhárá
nahín húngá.
10 ¶ Tau bhí baní Isráel shumár
men daryá kí ret ke dánon kí mánind
honge, jo mápe nahín játe, aur gine
nahín játe; aur aisá wáq'i hogá ki us
jagah jahán unhen kahá gayá hai, ki
Tum mere log nahín ho, us ke 'iwaz
men un se kahá jáegá, Tum zinda
Khudá ke farzand ho.
11 Aur baní Yahúdáh, aur baní
Isráel, báham faráham honge, aur apne
liye ek sardár ṭhahráwenge, aur us
sarzamín se nikal áenge; ki Yazra'el
ká din 'azím hogá.

II BA'B.

APNE bháíon se kaho, 'Ammí, aur
apní bahinon ko, Ruhámáh.
2 Tum apní má se bahs karo, bahs
karo, kyúnki wuh merí jorú nahín
hai, aur main us ká khasam nahín
hún: tá ki wuh apní harámkáríán
apní ánkhon ke sámhne se dúr kare,
aur apní zinákáríán apní chhátíon ke
darmiyán se:
3 Na ho ki main use nangá karún,
aur us tarah dál dún, jis tarah wuh
apní paidáish ke din húí, aur us ko
bayábán kí tarah banáún, aur súkhí
zamín kí mánind karún, aur piyás se
már dálún.

4 Aur us kí aulád par rahm na
karúngá, is liye ki we ziná-záda hain.
5 Kyúnki un kí má ne chhinálá
kiyá hai: wuh jo unhen janí, us ne
ruswái ká kám kiyá hai: is liye ki
us ne kahá hai, ki main apne dhagron
ká, jo mujh ko roṭí, aur páni, aur ún,
aur san, aur tel, aur sharbat dete hain,
píchhá karúngí.
6 ¶ Dekh, is sabab main terí ráh
ko kánṭon se band karúngá, aur díwár
bhí uṭháúngá, ki wuh apne raste na
páwe.
7 Aur wuh apne dhagron ke píchhe
píchhe jáegí, par un ke barábar nahín
pahunchegí; aur un ko ḍhúnḍhegí,
par nahín páwegí; tab wuh kahegí,
ki Main apne pahle ḳhasam pás phir
jáúngí; kyúnki merí wuh hálat is se
jo ab hai bihtar thí.
8 Kyúnki us ne na jáná, ki main
hí ne us ke ta,ín anáj, aur nayí mai,
aur tel diyá, aur us ke sone aur rúpe
ko, jis se unhon ne Ba'al kí múraten
banáín, afzúd kiyá.
9 Is liye main phirkar áúngá, aur
apne anáj ko us kí fasl ke waqt par,
aur apní mai ko us ke mausim par
le lúngá, aur apní ún aur san, jo main
ne use diyá ki wuh us se apne nange-
pan ko chhipáwe, so pher lúngá.
10 Phir us kí barí badzátí ko us ke
dhagron ke áge fásh karúngá, aur koí
us ko mere háth se nahín chhuráwegá.
11 Aur us kí sárí ḳhushíon ko, aur
'ídon ko, aur naye chánd ke dinon,
aur sabt ke dinon ko, aur us kí sárí
mu'aiyan majlison ko mauqúf karúngá.
12 Aur main us ke angúr aur anjír
ke un daraḳhton ko, jin kí bábat us
ne kahá hai, Ye merí ḳharchí hain,
jinhen mere 'áshiqon ne mujhe baḳhshá
hai, barbád karúngá, aur unhen jangal
banáúngá, aur janglí jánwar un ko
kháenge.
13 Aur main Ba'alím ke dinon ká
badlá, jin men us ne un ke liye lubán
jaláyá, aur wuh apne tain kán kí
bálíon se aur zewaron se sajákar apne
'áshiqon ke píchhe gayí, aur mujhe
bhúl gayí, us se lúngá, KHUDÁWAND
farmátá hai.
14 ¶ Dekh, báwujúd us ke main
us ko moh lúngá, aur harchand ki use
bayábán men le jáún tau bhí us se
tasallí kí báten kahúngá.
15 Aur wahán se us ke tákistán use
dúngá, aur 'Akúr kí wádí bhí, tá ki
wuh ummed ká darwáza ho: aur wuh
wahán gáyá karegí, jis tarah jawání
ke aiyám men kartí thí, aur us din kí
mánind, jis men wuh Misr kí zamín
se nikal áí.
16 Aur us din aisá hogá, KHUDÁ-
WAND farmátá hai, ki tú mujhe I'shí
kahegí, aur phir Ba'alí na kahegí.
17 Kyúnki Ba'alím ke námon ko
us ke munh se nikálúngá, aur we phir
kabhí un ke nám se yád na honge.
18 Aur main us din un ke liye mai-
dán ke wahshíon, aur hawá ke parind-
on, aur zamín kí rengnewálí chízon se
ek 'ahd karúngá; aur kamán, aur
talwár, aur laṛáí ko us sarzamín men
toṛ ḍálúngá, aur aisá karúngá ki we
amn o amán ke sáth árám men leṭ
jáwen.
19 Aur tujhe apní abadí mangetar
karúngá; hán, tujhe sadáqat aur 'adá-
lat, aur mihrbání, aur rahmat se apní
mangetar karúngá.
20 Main tujhe wafádárí se apní
mangetar karúngá, aur tú KHUDÁ-
WAND ko pahchánegí.
21 Aur usí din aisá hogá, ki main
sunúngá, KHUDÁWAND farmátá hai,
main ásmán kí sunúngá, aur ásmán
zamín kí sunegá;
22 Aur zamín anáj, aur nayí mai,
aur tel kí sunegí, aur we Yazra'el kí
sunenge.
23 Aur main us ko us sarzamín
men apne liye boúngá; aur Lo-ruhá-
máh par rahm karúngá, aur Lo-'ammí
ko kahúngá, 'ki Tú merí qaum hai;
aur we kahenge, Ai mere Ḳhudá.

III BA'B.

KHUDÁWAND ne mujhe farmá-
yá, ki Phir já, aur ek 'aurat se,
jo us ke dost kí piyárí hai, par ziná
kartí hai, muhabbat rakh, jis tarah se
ki KHUDÁWAND baní Isráel se, jo gair-
ma'búdon par nigáh karte hain, aur
kishmish ke kulíche cháhte hain, mu-
habbat rakhtá hai.
2 So main ne us ko pandrah rúpiye
aur derh khomar jau se apne liye mol
liyá:
3 Aur us ko kahá, Tú mere liye
bahut din tak baithí rahegí; tú har-
ámkárí na karegí, na kisí mard kí
hogí, aur main bhí tere liye yún hí
rahúngá.
4 Kyúnki baní Isráel bahut din tak
bagair bádsháh, aur bagair hákim, aur
bagair qurbání, aur bagair but, aur
bagair afúd, aur bagair tiráfím ke
rahenge;
5 Ba'd us ke baní Isráel phirenge,
aur KHUDÁWAND apne Khudá ko, aur
Dáúd apne bádsháh ko, dhúndhenge;
aur ákhirí dinon men we darte húe
KHUDÁWAND kí aur us kí mihrbáni kí
panáh lenge.

IV BA'B.

AI baní Isráel, KHUDÁWAND ká ka-
lám suno: kyúnki is sarzamín
ke rahnewálon se KHUDÁWAND ká ek
jhagrá hai, kyúnki mulk men na
rástí, na shafaqat, na Khudá-shinásí
hai.
2 Kosne, aur jhúth bolne, aur khún,
aur chorí, aur harámkárí karne ke
siwá kuchh nahín hotá; we phút
nikle hain, aur khún par khún hotá
hai.
3 Is liye sarzamín mátam karegí,
aur har ek jo ki us men rahtá hai, aur
maidán ke mawáshí aur hawá ke pa-
rinda, sab samet ná-tawán ho jáenge;
balki daryá kí machhlíán bhí gáib ho
jáengí.
4 Tis par bhí koí dúsre ke sáth
bahs nahín kare, aur na koí use ilzám
de; kyúnki tere log un kí mánind
hain, jo káhin se bahs karte hain.
5 Is liye tú din ko gir paregá, aur
tere sáth nabí bhí rát ko giregá, aur
main terí má ko tabáh karúngá.
6 ¶ Mere log halák húe hain, is
liye ki dánáí rakhte na the: is wáste
ki tú ne dánish se nafrat kí hai, main
bhí tujh se nafrat karúngá, ki tú mere
áge káhin nahín hogá: aur is liye ki
tú apne KHUDÁWAND ke shar'a ko
bhúlá hai, main bhí terí aulád ko bhúl
jáúngá.
7 Jaise we barhe waise unhon ne
mere gunáh ziyáda kiye; is liye un kí
hashmat ko ruswáí se badal dálúngá.
8 We mere logon kí khatá kí qur-
bání kháte hain, aur un kí badkárí
par apná dil lagáte hain.
9 Pas jaisá logon ká hál, waisá
káhinon ká hál hogá: main un ke
chalan kí sazá unhen dúngá, aur un
ke kámon ká badlá un se lúngá.
10 We kháwenge, par ásúda nahín
honge; we ziná karenge, par aulád
nahín barhegí; ki KHUDÁWAND kí
parwá rakhne se báz áe hain.
11 Harámkárí aur mai aur nayí
mai dil ko kho detí hain.
12 ¶ Mere log apne káth ke putle
se suwál karte hain; un kí láthí un
ko batá detí hai; kyúnki harámkárí
kí rúh ne unhen gumráh kiyá hai, aur
apne Khudá kí panáh ko chhorke
harámkárí karte hain.
13 Paháron kí chotíon par we qur-
bánían guzránte hain, aur tílon par
lubán jaláte hain; aur balút, aur
chinár, aur sháh-balút ke per tale
bhí; kyúnki un ke chhánw suháne
hain; is sabab tumhárí betíán chhiná-
lá kartín, aur tumhárí bahú zinákárí
kartí hain.
14 Jab tumhárí betíán chhinálá
karengí, aur tumhárí bahú zinákárí
karengí, to main un ko sazá nahín
dúngá; kyúnki we áp bhí qahbon ke

sáth kanáre játe hain, aur kasbíon ke
sáth qurbáníán guzránte hain: is liye
ye log, jo nádán hain, barbád kiye
jáenge.
15 ¶ Ai Isráel, harchand tú shah-
wat-parastí kare, tau bhí aisá na howe
ki Yahúdáh bhí gunahgár ho; tum
Jiljál men na áo, aur Bait-A'wan men
na chaṛh jáo, aur qasam na kháo, ki
KHUDÁWAND jítá hai.
16 Kyúnki Isráel píchhe haṭ játá
hai, us bachhiyá kí mánind jo pí-
chhe haṭṭí hai: ab KHUDÁWAND un
ko kusháda jagah men barra kí tarah
charáwegá.
17 Ifráím buton se mil gayá hai:
use chhoṛ do.
18 Jab we sharáb-khwárí kar chu-
ke, tab we bár bár ziná karte hain; us
ke sardár apná rú-siyáh honá manzúr
karte.
19 Hawá ne use apne pankhon se
pakáṛ liyá, aur we apní qurbáníon se
sharminda honge.

V BA'B.

AI káhino, yih bát suno; aur ai
Isráel ke khándán, kán dharo;
aur ai bádsháh ke gharáne, suno;
kyúnki fatwá tum par hai, is liye ki
tum Misfáh par ek dám húe, aur ek
jál bhí jo Tábúr par bichháyá húá
hai.
2 We jo bargashta húe zabíhon ko
kasrat se zabh karte; par main un
sabhon ko tambíh dúngá.
3 Main Ifráím ko jántá hún, aur
Isráel bhí mujh se chhipá nahín;
kyúnki tú, ai Ifráím, zinákárí kartá
hai, aur Isráel álúda hai.
4 Un ke kám unhen un ke Khudá
kí taraf rujú' hone nahín dete hain;
kyúnki zinákárí kí rúh un ke andar
hai, aur we KHUDÁWAND kí parwá
nahín rakhte.
5 Aur Isráel ká gurúr us ke munh
par gawáhí detá hai; aur Isráel aur
Ifráím apní apní badkáríon ke sabab
girenge; aur Yahúdáh bhí un ke sáth
giregá.
6 We gallon aur bheron ko leke
KHUDÁWAND ko ḍhúnḍhne jáenge,
lekin nahín páwenge; ki us ne áp ko
un se judá kar diyá.
7 Unhon ne KHUDÁWAND ke sáth
be-wafáí kí; kyúnki harám bachche
un se paidá húe: ab, ek mahíne ká
'arsa unhen un ke bakhron samet khá
jáegá.
8 Jibi'ah men qarnáe bajáo, aur
Rámah men turhí; Bait-A'wan men
lalkáro, ki ai Binyamín, wuh terá
píchhá kartá hai.
9 Tambíh ke din Ifráím wírán ho-
gá; Isráel ke firqon ke darmiyán, jo
kuchh ki yaqínan howegá, main ne
záhir kiyá hai.
10 Yahúdáh ke sardár un kí má-
nind húe, jo sarhadd ko sarkáte hain;
main un par apná qahr pání kí tarah
unḍelúngá.
11 Ifráím mazlúm hotá hai, aur
balá se kuchlá játá hai, is liye ki wuh
apní cháh se us hukm par chalá.
12 Is liye main Ifráím ke liye pa-
tangá sá húngá, aur Yahúdáh ke
gharáne ke liye ghun kí mánind
húngá.
13 Aur Ifráím ne apní ná-sází dekhí,
aur Yahúdáh ne apná zakhm; tab
Ifráím Asúr ko gayá hai, aur us mu-
khálif bádsháh ko bulá bhejá hai; lekin
wuh tum ko sihhat de na saká, aur
tumhárá zakhm changá na kar saká.
14 Main Ifráím ke liye sher i babar
kí mánind, aur Yahúdáh ke gharáne
ke liye jawán singh kí mánind húngá;
main, hán, main hí pháṛúngá, aur
chalá jáúngá; main uṭhá le jáúngá,
aur koí na chhuṛáwegá.
15 ¶ Main rawána húngá, main
apne makán men phir jáke rahúngá,
jab tak ki we siyásat na uṭháwen; tab
we mere munh ko ḍhúnḍhenge; we
apní musíbat men sawere mere tálib
honge.

VI BA'B.

A'O, ham Khudáwand kí taraf phiren; kyúnki us ne phárá hai, aur wuhí hamen changá karegá; us ne márá hai, aur wuhí hamárá zakhm bándhegá.

2 Wuh do din ba'd hamen hayát i táza bakhshegá; tísre din men wuh ham ko uṭhá khaṛá karegá, aur ham us ke huzúr men zinda rahenge.

3 Tab ham jánenge, hán, Khudáwand ke pahchánne ke liye ham pairauí karenge: subh kí mánind us ká khúruj muqarrar hai, aur barsát kí mánind hamáre liye us kí ámad hogí, pichhle menh kí mánind, jo zamín ko tar kartá hai.

4 ¶ Ai Ifráím, main tujh se kyá karún? ai Yahúdáh, main tujh se kyá karún? kyúnki tumhárí nekí subh ke bádal kí mánind hai, aur os kí mánind jo sawere játí rahtí hai.

5 Is liye main ne unhen nabíon ke wasíle se tarásh ḍálá hai, aur apne munh ke kalám se unhen kushta kiyá hai; terí baláen jo áín, so bijlí kí mánind chalín.

6 Kyúnki main ne rahm cháhá, aur na ki qurbání; aur Khudá shinásí kí, sokhtaní qurbáníon kí nisbat se ziyáda, talab kí.

7 Lekin we un ádmíon kí mánind hain jo 'ahd-shikaní karte hain; unhon ne wahán mujh se be-wafái kí hai.

8 Jili'ád jo hai, so badkáron kí bastí hai, wuh lahú-luhán qadamon se latáṛí húí hai.

9 Jis tarah se ḍakaiton ke gol kisí ádmí kí ghát men lagte hain, us hí tarah káhinon kí guroh Sikm kí ráh men qatl kartí játí hai; hán, we ján bújhke badkárí karte hain.

10 Main ne ek haulnák chíz Isráel ke gharáne men dekhí; wahán Ifráím kí zinákárí hai, aur Isráel álúda húá.

11 Ai Yahúdáh, tere bhí dirau karne ká waqt muqarrar húá. Jis waqt main ne apne logon kí asírí ko phir pherá,

VII BA'B.

JAB main Isráel ko changá karne par thá, to Ifráím kí bádkárí aur Samrún kí sharárat záhir húí: kyúnki we dagá karte hain; chor ghustá hai, aur ḍakaiton ká gol báhar lúṭtá hai.

2 Aur we apne dil men nahín sochte, ki mujhe un kí sárí shararáten yád hain; ab un ke 'amalon ne unhen áspás se gher liyá hai; we mere munh ke sámhne hain.

3 We bádsháh ko apní badkárí se, aur amíron ko apní darog-goí se, khush karte hain.

4 We sab ke sab zinákár hain, aur us tanúr kí mánind hain, jise nánbái garm kartá hai, aur áṭá gúndhne ke waqt se phir bhaṛkáne se báz rahtá hai, jab tak ki khamír uṭh na jáe.

5 Hamáre bádsháh ke din men umará mai-noshí karke harárat ke bá'is be-árám hain; wuh ṭhaṭṭhebázon kí rifáqat men apná háth baṛhátá hai.

6 Unhon ne ghát men lage húe apne dilon ko, jo ki tanúr kí mánind hain, pesh kiyá hai: un ká nánbái sárí rát soyá kartá hai; wuh subh ke waqt shu'aladár ág kí mánind jaltá hai.

7 We sab ke sab tanúr kí mánind dhadhakte hain, aur apne qázíon ko khá játe hain; un ke sáre bádsháh máre paṛe hain; un ke darmiyán koí na rahá jo merá nám le.

8 Ifráím jo hai gair-qaumon se mil jul gayá; Ifráím ek chapátí hai, jo ulṭái na gayí.

9 Pardesí us kí tawánái ko nigal gaye, aur us ko khabar nahín; aur jahán tahán us par sufed bál bhí ho gaye, par wuh us se wáqif nahín.

10 Aur Isráel ká gurúr us ke munh par gawáhí detá hai; tis par bhí we Khudáwand apne Khudá kí taraf nahín phirte hain, aur báwujúd is sáre hál ke us ko nahín ḍhúṇḍhte.

11 ¶ Ifráím us kabútar kí mánind

hai jo bholá aur ná-samajh ho: we Misr ko pukárte hain, Asúr ko játe hain.
12 Jab we jáenge, main un par apná jál márúngá; un ko hawá ke parindon kí mánind níche utárúngá; aur main un ko tambíh dúngá, chunánchi un kí jamá'at ke darmiyán yih suná játá hai.
13 Un par wáwailá hai! kyúnki we merí taraf se bhág gaye; halákat un par! ki we mujh se bágí húe: harchand main hí ne unhen chhuráyá, we mere haqq men jhúth bole.
14 Balki we apne apne bichhaune par chilláte hain, par mujh ko dil se nahín pukárte; we anáj aur mai ke liye to jama hote, par mujh se bágí rahte hain.
15 Báwujúde ki main ne un ko tarbíyat kiyá, aur un ke bázúon ko zor bakhshá, tau bhí we mujh par bad-andeshí karte hain.
16 We phirte hain, par Haqq Ta-'álá kí taraf nahín; we terhí kamán kí mánind hain jo dagá detí; un ke amír apní zubán kí gustákhí ke sabab talwár se giráe jáenge; is se we Misr kí sarzamín men maskhare banenge.

VIII BA'B.

APNE munh se qarnáe lagá. Wuh 'uqáb kí tarah KHUDÁWAND ke gharáne par tútá hai, kyúnki unhon ne mere 'ahd se 'udúl kiyá, aur merí sharí'at ke barkhiláf bagáwat kí.
2 We mujhe pukáren, Ai mere Khudá, ham baní Isráel tujhe pah-chánte hain.
3 Isráel ne wuh chíz jo achchhí hai phenk dí: dushman us ke píchhe píchhe daurenge.
4 Unhon ne bádsháh muqarrar kiye, par merí taraf se nahín; unhon ne sardáron ko thahráyá hai, aur main ne unhen na jáná; unhon ne apne rúpe aur apne sone ke ma'búd banáe hain, tá ki we nest kiye jáwen.
5 ¶ Ai Samrún, terá bachhrá naf-rat-angez hai: merá gussa un par bharká hai; kab tak in ká pákíza ho jáná ná-mumkin bát thahre?
6 Kyúnki yih bhí Isráel hí se thá: kárígar ne us ko banáyá hai, is liye wuh Khudá nahín: filhaqíqat Samrún ká bachhrá tukre tukre kiyá jáegá.
7 Is liye ki unhon ne hawá boí, we girdbád lauenge: un ká ankúrá na niklegá; na un kí bálon ke lagne se dána paidá hogá; aur agar paidá ho, to begáne log use chat kar jáenge.
8 Isráel niglá gayá: ab we qaumon ke darmiyán us bartan kí mánind honge, jo pasand nahín átá.
9 Ki we Asúr ko uth gaye hain, us gor-khar kí mánind jo tanhá rahtá hai; Ifráím ne dhagaron ko kharchí dí hai.
10 So main bhí, agarchi unhon ne qaumon ke darmiyán kharchí dí hai, ab unhen jam'a karúngá, aur we thorí sí muddat ba'd sardáron ke bádsháh ke bojh ke sabab se gamgíní karenge.
11 Kyúnki Ifráím ne badkárí ke liye bahut se mazbah banáe; we mazbah bá'is the, jin se us kí badkárí húí.
12 Main ne apní sharí'at ke bare bare mazmún us ke liye likhe; par we begána gine játe hain.
13 We mere hadyon kí qurbáníon ke liye gosht charháte hain, aur kháte hain; KHUDÁWAND un ko qabúl nahín kartá; ab wuh un kí buráí yád karegá, aur un ke gunáhon kí unhen sazá degá: we Misr ko phir jáenge.
14 Is liye ki Isráel ne apne Kháliq ko farámosh kiyá hai, aur butkháne banáe hain, aur Yahúdáh ne bahut se hasín shahr ta'mír kiye, is sabab main us ke shahron par ág bhejúngá, aur wuh un ke mahallon ko khá jáegí.

IX BA'B.

AI Isráel, qaumon kí tarah máre khushí ke mat phúl; kyúnki tú ne ziná karke apne Khudá ko chhorá hai, tujhe to har ek khalihán men kharchí pání bhalí lagí.
2 Khalihán aur kolhú un kí par-

warish ke liye káfí nahíṉ hoṉge, aur
nayí mai kí kotáhí hogí.
3 We Ḳhudáwand kí sarzamín
meṉ na basenge; balki Ifráím Misr
ko phir jáegá, aur we Asúr meṉ nápák
chízeṉ kháeṉge.
4 We mai ko Ḳhudáwand ke liye
na tapáweṉge, aur un ke zabíhe use
pasand nahíṉ áweṉge; we un ke liye
nauha-garoṉ kí roṭí kí mánind hoṉge;
jitne use kháeṉge, álúda hoṉge; kyúṉki
un kí roṭíáṉ un kí ján ke 'iwaz Ḳhu-
dáwand ke ghar meṉ dáḳhil nahíṉ
hoṉgí.
5 Tum jamá'at ke din, aur Ḳhudá-
wand kí 'íd ke din kyá karoge?
6 Dekh, we tabáhí ke áge se chale
játe haiṉ; lekin Misr un ko sameṭegá,
Mof un ko gáregá, gazne un kí chándí
ke achchhe ḳhazáne ke wáris hoṉge,
ḳhár un ke ḍeroṉ meṉ ugeṉge.
7 Sazá ke din áe haiṉ, intiqám ke
din áe haiṉ; Isráel ma'lúm karegá;
nabí be-wuqúf hai, rúhání ádmí díwána
hai, terí baṛí badkárí aur niháyat'adá-
wat ke sabab se.
8 Ifráím mere Ḳhudá kí taraf se
madad ká intizár kartá hai; nabí apní
sárí ráhoṉ meṉ chiṛímár ká jál hai;
wuh apne Ḳhudá ke ghar meṉ ek
phandá hai.
9 Unhoṉ ne, jaisá ki Jibi'ah ke
aiyám meṉ húá, áp ko niháyat ḳharáb
kiyá hai; wuh un kí sharárat yád kar-
egá; wuh un ke gunáhoṉ kí sazá degá.
10 Maiṉ ne Isráel ko un angúroṉ kí
mánind jo bayábán meṉ hoṉ páyá;
jaisá ki anjír ká pahlá paká húá phal
jo pahle martaba lage, waisá tumháre
bápdádoṉ ko dekhá; lekin we Ba'al-
Fagúr pás gaye, aur us be-hayá ke
liye unhoṉ ne áp ko alag kar diyá; we
apne us ma'shúq kí mánind makrúh
húe.
11 Ahl i Ifráím, so un kí shaukat
chiṛiyá kí mánind uṛ jáegí, yaháṉ tak
ki na janam, aur na rihm, aur na
hámilagí hogí.
12 Balki harchand we apne bach-
choṉ ko páleṉ, tau bhí maiṉ un ko
chhín lúṉgá, ki koí ádmíoṉ ke darmiyán
na rahe: filhaqíqat un par wáwailá
hogá, jis waqt maiṉ un ke pás se chalá
jáúṉ.
13 Ifráím ko maiṉ dekhtá húṉ ki
wuh Súr kí tarah nafís jagah meṉ
lagáyá húá hai; lekin Ifráím ká yih
hál hogá, ki wuh apne bachchoṉ ko
qátil ke áge le jáegá.
14 Ai Ḳhudáwand, un ko de: tú
unheṉ kyá degá? unheṉ wuh peṭ de
jo gir paṛe, aur we chhátíáṉ jo ḳhushk
raheṉ.
15 Un kí sárí sharárat Jiljál meṉ
hai; háṉ, waháṉ maiṉ ne un se 'adá-
wat kí; un kí badkáríoṉ ke sabab se
maiṉ ne un ko apne ghar se nikál diyá
hai, aur phir un se muhabbat na rakh-
úṉgá: un ke sáre sardar gardankash
haiṉ.
16 Ifráím márá húá hai, un kí jaṛ
súkh gayí, unheṉ phal na lagegá: aur
agar un kí joṛúáṉ un se hámila hoṉ,
to maiṉ un ke peṭ ke 'azíz phal ko már
ḍálúṉgá.
17 Merá Ḳhudá un ko radd kar
degá, is liye ki we us ke shanawá nahíṉ
húe: aur we qaumoṉ ke bích áwára
phireṉge.

X BA'B.

ISRA'EL ek lahlahátí húí ták hai, jis
meṉ phal lagá; jaise us ke phal
ziyáda haiṉ waise hí us ne bahut se
mazbah ta'mír kiye: us kí zamín kí
jaisí ḳhúbí thí, unhoṉ ne waisí hí
achchhí múrateṉ banáíṉ.
2 Un ká dil baṭ gayá; ab un ke
gunáh záhir hoṉge: wuh un ke maz-
bahoṉ ko ḍháegá, aur un ke butoṉ ko
toṛegá.
3 Kyúṉki ab we kaheṉge, ki Ha-
márá koí bádsháh nahíṉ; is liye ki
ham Ḳhudáwand se nahíṉ ḍarte; to
bádsháh hamáre liye kyá karegá?
4 We púch báteṉ bolte haiṉ, aur
'ahd bándhte hí jhúṭhí qasam kháte

hain: is liye jaisá khashkhásh khet kí
regháríon men, waisí balá ugke phúltí
hai.
5 Bait-A'wan kí bachhiyon ke sabab
se Samrún ke báshinde darenge; ki
wahán ke log us ke sabab roenge, aur
wahán ke butparast káhin us ke bá'is
kúdenge phirenge, hán, us kí shaukat
ke sabab, ki us men se játí rahí.
6 Use bhí Asúr men le jáke us
mukhálif bádsháh kí nazr karenge:
Ifráím nidámat uṭháegá, aur Isráel
apní mashwarat se khajil hogá.
7 Samrún jo hai, so us ká bádsháh
kaṭ gayá hai; wuh us chailí kí mánind
hai, jo pání kí sath par ho.
8 Aur A'wan ke únche makán, jo
Isráel ká mujassim gunáh hain, ḍháe
jáenge, aur un ke mazbahon par kánṭe
aur úntkaṭáre ugenge; aur we paháṛon
ko kahenge, ki Hamen ḍhámpo, aur
ṭílon ko, ki Ham par giro.
9 Ai ahl i Isráel, tum Jibi'ah ke
dinon se gunáh karte áe: wahán we
báqí rahe; kyá wuh laṛáí Jibi'ah men
un shaitán-bachchon par na á paṛe?
10 Merí murád hai ki main unhen
sazá dún; aur qaumen un par faráham
hongí, jab main unhen un ke do
gunáhon ke liye sazá dúngá.
11 So Ifráím ek sadháí húí bachhiyá
hai, jise dáoná pasand átá hai; par
main us kí achchhí gardan kí taraf
guzar jáúngá: main Ifráím par sawár
biṭháúngá; Yahúdáh hal jotegá, aur
Ya'qúb us ke ḍhelon ko toṛ dálegá.
12 Apne hí liye rástbází boo, aur
nekí ke mutábiq lauo; banjar ko apne
liye joto; kyúnki yih wuh waqt hai
ki jis men tum Khudáwand ko
ḍhúnḍho jab tak ki wuh áwe aur rástí
ko tum par barsáwe.
13 Tum ne sharárat ká hal jotá, tum
ne badkárí káṭí; tum ne jhúṭh ke phal
kháe; kyúnki tú ne apní ráh par, apne
baháduron ke amboh par, takiya kiyá.
14 Is sabab se tere logon men ek shor
o shár barpá hogá, aur tere sáre qil'a
ḍháe jáenge, jis tarah se Shalman ne
laṛáí ke din Bait-Arbel ko ḍhá diyá,
jab ki má apne bachchon samet aisí
kuchlí gayí ki wuh ṭukṛe ṭukṛe ho gayí
15 Yún wuh tum se Baitel men
tumhárí be-niháyat sharárat ke sabab
se kuchh karegá: sháh i Isráel subh
ko bilkull faná ho jáegá.

XI BA'B.

JAB Isráel laṛká thá, main ne us ko
'azíz rakhá, aur apne beṭe ko Misr
se buláyá.
2 Jab jab unhon ne un ko buláyá,
tab tab we un ke sámhne se chale gaye;
unhon ne Ba'alím ke áge qurbáníán
guzránín, aur taráshí húí múraton ke
áge lubán jaláyá.
3 Main ne Ifráím ke háth pakaṛke
unhen pánw pánw chalná sikhláyá;
lekin unhon ne na jáná ki main hí ne
unhen sihhat bakhshí.
4 Main ne unhen insán kí tarah
rassíon se, aur muhabbat kí ḍoríon se,
khínchá; main un ke haqq men un kí
mánind thá jo un kí gardan par se júá
utárte, aur main ne unhen khurák
deke khiláí.
5 ¶ We zamín i Misr men phir
nahín jáenge, par Asúr jo hai, un ká
bádsháh hogá, is liye ki we phirne se
inkár karte hain.
6 Talwár un ke shahron men cham-
káí jáegí, aur un ke arbangon ko ká-
ṭegí, aur un ko un kí mashwaraton ke
sabab nigal jáegí.
7 Kyúnki mere log máil hain ki
mujh se bargashtagí karen; báwujúde
ki unhon ne un ko buláyá ki Haqq
Ta'álá kí taraf phiren, par kisí ne na
cháhá ki use buzurgí dewe.
8 Ai Ifráím, main tujh se kyúnkar
dast-bardár hoún? ai Isráel, main tujhe
kyúnkar hawála karke chhoṛ dún? main
kyúnkar tujhe Admáh kí mánind
karún, aur tujhe Zíboim kí mánind
banáún? dil merá mujh men pech
khátá hai; merí shafaqaten harakat
men áín.

9 Main apne qahr kí shiddat ke
mutábiq 'amal nahín karúngá; main
phir kadhí Ifráím ko halák na kar-
úngá; kyúnki main Khudá hún, aur
insán nahín; main tere darmiyán qud-
dús hún; aur main qahr ke sáth nahín
áúngá.
10 We Khudáwand kí pairauí kar-
enge, jab ki wuh sher i babar kí tarah
garje; jis waqt wuh garjegá us waqt us
ke farzand samundar kí taraf se jald
áwenge:
11 We Misr se, gauriyá kí tarah, aur
Asúr kí sarzamín se, kabútar kí má-
nind jald áwenge, aur main un ko un
hí ke gharon men basáúngá, Khudá-
wand farmátá hai.
12 Ifráím ne darog-goí se, aur Isráel
ke gharáne ne makkárí se, mujh ko
gherá hai; aur Yahúdáh bhí ab tak
Khudá ke sáth dánwádol hai, hán, us
Quddús wafádár ke sáth.

XII BA'B.

IFRA'I'M hawá par chartá hai; hán,
wuh púrabí hawá ke píchhe daurtá
hai: wuh roz roz ziyáda jhúṭh boltá,
aur zulm kartá hai: we Asúríon se 'ahd
o paimán karte hain, aur tel Misr men
pahuncháyá játá hai.
2 Khudáwand ká Yahúdáh ke sáth
bhí ek jhagrá hai, aur Ya'qúb ko jaisí
us kí ravishen hain waisí sazá de degá;
us ke fi'alon ke muwáfiq us ko badlá
degá.
3 ¶ Us ne rihm men apne bháí kí
eṛí pakṛí, aur wuh apne zor se Khudá
ke sáth kushtí laṛá;
4 Hán, wuh Firishte ke sáth kushtí
laṛá, aur gálib áyá; wuh royá, aur us
ne us se minnat kí; us ne use Baitel
men páyá, aur wahán wuh hamáre
sáth ham-kalám húá;
5 Ya'ne, Khudáwand, Rabb ul af-
wáj; Yahowáh us ká yádgár hai.
6 Pas, tú apne Khudá kí taraf phir;
nekí aur rástí ko hifz kar, aur hamesha
apne Khudá ká ummedwár rah.
7 ¶ Kan'án jo hai, so us ke háth
men dagá kí tarázú hai; wuh chhal
ko dost rakhtá hai.
8 Ifráím to kahtá hai, ki Hán, main
daulatmand hún, aur main ne bahut
sá mál páyá: merí sárí mashaqqaton
men we koí zabúní jo gunáh ṭhahre
mujh men nahín páwenge.
9 Tis par bhí main zamín i Misr se
Khudáwand terá Khudá hún; áyan-
da bhí main tujh ko khaimon men 'ídí
aiyám ke dastúr par basáúngá.
10 Main ne to nabíon kí ma'rifat se
kalám kiyá hai, aur bahut sí royaten
záhir kí hain, aur main ne nabíon ko
darmiyán deke bahut sí tashbíhen
dikháin.
11 Yaqínan Jili'ád men badkárí
hai: we yaqínan barí batálat hain:
hán, we Jiljál men bailon ko qurbání
karte hain; un ke mazbah bhí khet
kí regháríon par ke túdon kí mánind
bahut hain.
12 Aur Ya'qúb Arám kí sarzamín
men bhág gayá; hán, Isráel jorú kí
khátir naukar baná; us ne zauja ke
liye chaupání kí.
13 Ek paigambar kí ma'rifat se
Khudáwand ne Isráel ko Misr se bá-
har nikálá, aur paigambar se wuh
mahfúz rahá.
14 Ifráím ne bare sakht gazab-angez
kám kiye: is liye us ká Khudáwand
us ká khún us ke úpar chhoregá, aur
us kí malámat ko us par phir dálegá.

XIII BA'B.

JAB jab Ifráím boltá thá, use thar-
tharáhaṭ húí, tab wuh Isráel ke
darmiyán sarfaráz kiyá gayá; par
Ba'al hí se gunahgár húá, aur mar
gayá.
2 Aur ab we gunáh par gunáh karte
játe hain; unhon ne apní chándí kí
dhálí húí múraten apne liye banáin,
aur apní fahmíd ke mutábiq but taiyár
kiye, jo sab ke sab kárígaron ke kám
hain: we un ke haqq men kahte hain,
Jo log qurbání guzránte, so bachhron
kí machchhián lewen.

3 Is liye we subh ke abr kí mánind hoṉge, aur os kí mánind, jo sawere játí rahtí hai, aur bhúsí kí taran, jo bagúle ke sáth khalihán par se uṛái játí hai, aur us dhúṉweṉ kí mánind hoṉge jo dúd-kash se niklá chalá játá hai.

4 Lekin maiṉ Misr kí sarzamín se Ḳhudáwand terá Ḳhudá húṉ; aur mere siwá tú kisí ma'búd ko nahíṉ jántá thá: is liye ki mere siwá koí aur naját-denewálá nahíṉ hai.

5 ¶ Maiṉ ne bayábán meṉ, us sarzamín meṉ jaháṉ pání ná-yáb hai, terí ḳhabar lí.

6 Muwáfiq un kí parwarish ke we ser húe: we ser húe, aur un ke dil meṉ ghamanḍ samáyá; is sabab we mujhe bhúl gaye.

7 Is liye maiṉ un ke liye sher i babar kí mánind húá; us tenduá kí mánind jo ráh meṉ baiṭhá ho, maiṉ un kí ghát meṉ lagá rahá.

8 Maiṉ us ríchhní kí mánind jis ke bachche chhín liye gaye hoṉ un se dochár húá, aur un ke dil ke parde ko pháṛá, aur sherní kí tarah un ko waháṉ nigal gayá; dashtí darinde ne un ko pháṛ ḍálá.

9 ¶ Ai Isráel, tú ne apne ta,íṉ barbád kiyá hai; tis par bhí mujh hí se terí kumak ho saktí hai.

10 Ab terá bádsháh kaháṉ, tá ki wuh tujhe tere sáre shahroṉ meṉ bacháwe? aur tere qází kaháṉ? jin kí bábat tú kahtá thá, ki Ek bádsháh aur umará mujhe de.

11 Maiṉ ne apne gusse meṉ tujhe bádsháh diyá, aur apne qahr se use uṭhá liyá.

12 Ifráím kí badkárí bándh rakhí gayí, us kí sazá ká sámán zaḳhíra kiyá gayá.

13 Jannewálí 'aurat kí sí píreṉ us par áweṉgí; wuh be-dánish farzand hai; nahíṉ to wuh us jagah jaháṉ se laṛke nikalte haiṉ der tak na rahtá.

14 Maiṉ unheṉ pátál ke qábú se fidya meṉ lúṉgá: maiṉ unheṉ maut se chhuṛáúṉgá; ai maut, terí marí kaháṉ hai? ai pátál, terí halákat kaháṉ? pachhtáná merí áṅkhoṉ ke sámhne se chhipá hai.

15 ¶ Agarchi wuh apne bháíoṉ ke darmiyán baromand to hai, par púrabí hawá áwegí; Ḳhudáwand kí hawá bayábán se uṭhegí, aur us ká sotá súkh jáegá, aur us ká chashma ḳhushk ho jáegá: wuh sáre dil-chasp bartanoṉ ká ḳhazána lúṭ legá.

16 Samrún ujaṛ jáegí; kyúṉki us ne apne Ḳhudá se bagáwat kí hai: we talwár se gir jáeṉge; un ke laṛke paṭke jáeṉge, aur un kí peṭwálí 'aurateṉ chírí pháṛí jáeṉgí.

XIV BAB.

Ai Isráel, tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí taraf phir; kyúṉki tú apní badkárí ke sabab gir gayá.

2 Tum kalima sáth leke Ḳhudáwand kí taraf phiro, aur use kaho, ki Sárí badkárí ko dúr kar, aur hameṉ 'ináyat se qabúl kar: tab ham apne honṭhoṉ ke bachhṛe nazr guzráneṉge.

3 Asúr to hameṉ rihái nahíṉ degá; ham ghoṛoṉ par sawár nahíṉ hoṉge; apne háthoṉ ke kámoṉ ko kabhí nahíṉ kaheṉge, ki Tum hamáre ma'búd ho; is liye ki tujhí se yatím shafaqat pátá hai.

4 ¶ Maiṉ un kí bagáwatoṉ ko raf'a karúṉgá: maiṉ kusháda-dilí se un ko piyár karúṉgá; kyúṉki merá gussa un par se uṭh gayá hai.

5 Maiṉ Isráel ke liye os kí mánind húṉgá; wuh sosan kí tarah phúlegá, aur Lubnán kí tarah apní jaṛeṉ pheṉkegá.

6 Us kí ḍálíáṉ phaileṉgí, aur zaitún ke daraḳht kí mánind wuh ḳhushnumá, aur Lubnán kí mánind ḳhushbú hogá.

7 Jo log ki us ke zer i sáya rahte haiṉ, we bahál ho jáeṉge, we gehúṉ kí tarah hare bhare hoṉge, aur ták kí tarah phúṭ phúṭ nikleṉge; un kí shuhrat Lubnán kí mai kí sí hogí.

8 Ifráím kahegá, ki Mujhe buton se
phir kyá kám hai? main ne us kí suní
hai, aur us par nigáh karúngá; main
saro ká sá hará darakht hún. Mere
sabab se tú baromand húá.
9 Dáná kaun hai, ki wuh yih báten
samjhe? aur ahl i dil kaun hai, jo in-
hen jáne? kyúnki KHUDÁWAND kí
ráhen sídhí hain, aur nek log un men
chalenge; par ná-farmán un men gir
parenge.

YUEL NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám, jo Yúel
bin Fatúel ko pahunchá.
2 Ai búrho, yih suno, aur zamín ke
sáre rahnewálo, kán dharo. Kyá aisá
kuchh tumháre aiyám men, yá tum-
háre bápdádon ke aiyám men, kabhí
húá thá?
3 Tum apní aulád se is ká tazkira
karo, aur tumhárí aulád apní aulád se,
aur un kí aulád apní nasl se tazkira
karen.
4 Ki jo kuchh chábnewálí-ṭiḍḍí se
bachá, use golí-ṭiḍḍí ne kháyá hai;
aur jo kuchh golí-ṭiḍḍí se bachá, use
cháṭnewálí-ṭiḍḍí ne kháyá; aur jo
kuchh cháṭnewálí-ṭiḍḍí se bachá, use
nigalnewálí-ṭiḍḍí ne kháyá.
5 Ai matwálo, jágo, aur roo; ai tum
sab jo mai-noshí karte ho, nayí mai ke
liye chilláo; kyúnki wuh tumháre
munh se chhín lí gayí hai.
6 Is liye ki ek guroh merí sarzamín
par charh áí; we zoráwar aur beshu-
már hain, aur un ke dánt sher i babar
ke dánt hain, aur un kí ḍárhen sherní
kí sí hain.
7 Unhon ne merí ták ko ujár ḍálá
hai, mere anjír ke darakht ko tor ḍálá
hai; unhon ne use bilkull chhíl chhál
karke ḍál diyá; us kí ḍálíán sufed
karáín.
8 ¶ Tum mátam karo, jis tarah
kunwárí apní jawání ke khasam ke
liye ṭáṭ pahine mátam kartí hai.
9 Hadya aur tapáwan KHUDÁWAND
ke ghar men láná mauqúf ho gayá;
káhin log, KHUDÁWAND ke khidmat-
guzár, rote hain.
10 Khet ujár ho gayá, zamín rotí
hai, kí galla kharáb ho gayá; nayí
mai khushk húí, raugan záy'i ho gayá.
11 Ai khetí-karnewálo, tum khi-
jálat uṭháo; ai tákistán ke bágbáno,
chilláo, gehún aur jau ke sabab se;
kyúnki maidán ke taiyár khet máre
pare.
12 Ták khushk ho gayí, anjír ká
darakht murjhá gayá; anár, aur khur-
ma, aur seb ke darakht, hán, maidán
ke sáre darakht jhurá gaye, hán, baní
A'dam ke darmiyán se khushí bhí
murjhá gayí.
13 Ai káhino, apní kamaren kaske
mátam karo; ai mazbah ke khidmat
karnewálo, tum wáwailá karo; ai mere
Khudá ke khádimo, tum dákhil hoke
sárí rát ṭáṭ pahine húe káṭte raho;
kyúnki hadye aur tapáwan tumháre
Khudá ke ghar se báz rakhe gaye.
14 ¶ Tum roza ke liye ek din ko
muqaddas karo, riyázat ke din kí
manádí karo; buzurgon ko, aur zamín
ke sáre rahnewálon ko, KHUDÁWAND
apne Khudá ke ghar men jam'a karo,
aur KHUDÁWAND ke áge nála karo.
15 Afsos is din ke bá'is! kyúnki

Ḳhudáwand ká din nazdík hai, aur
jaisí Qádir i mutlaq kí taraf se baṛí
halákat hotí, so us kí mánind wuh átá
hai.
16 Kyá hamárí ánkhon ke sámhne
aisá nahín ki ḳhurák na rahí? hán,
hamáre Ḳhudá ke ghar men bhí
farhat aur shádmání ká nám báqí na
rahá?
17 Bíj ḍhelon ke níche saṛ gaye,
khaliyán sunsán paṛe hain, khatte
toṛ ḍále gaye; kyúnki galla murjhá
gayá.
18 Chaupáye kaisí áh márte hain,
aur gáe bail ke galle ghabráe húe hain;
kyúnki un ke liye charágáh nahín hai;
hán, bheṛon ke galle bhí nest ho gaye
hain.
19 Ai Ḳhudáwand, main tere áge
faryád kartá hún; kyúnki ág ne bayá-
bán kí charágáhon ko jalá diyá hai,
aur shu'ala ne khet ke sáre daraḳhton
ko bhasam kar diyá hai.
20 Dasht ke baháim bhí terí taraf
úpar tákte hain; kyúnki pání kí
nadíán súkh gayín, aur ág bayábán
kí char'gáhon ko khá gayí.

II BA'B.

SAIHU'N men turhí phúnko, mere
muqaddas paháṛ par chhoṭí baṛí
áwáz se phúnko; sarzamín ke sáre
báshinde kámpen; kyúnki Ḳhudá-
wand ká din chalá átá hai, hán, á hí
pahunchá hai;
2 Andherí aur táríkí ká din, abr i
siyáh aur ghan-ghor ká din; jis tarah
se ki subh kí roshní paháṛon par
paṛtí hai, ek qaum baṛí aur zoráwar
hai, ki waisí áge bhí kabhí nahín húí,
aur barson tak pusht dar pusht hargiz
nahín hogí.
3 Un ke áge áge ek ág hai jo khá
letí hai, aur un ke píchhe píchhe ek
shu'ala hai jo jalátá játá hai; un ke
áge zamín bág i 'Adan kí mánind
hai, aur un ke píchhe ek wírán ba-
yábán hai; hán, un se kuchh nahín
bachtá.
4 Un kí namúd ghoṛon kí sí namúd
hai, aur sawáron kí mánind dauṛte
hain.
5 Paháṛon kí choṭíon par rathon
ke haṛhaṛáne kí mánind we phándte
hain; ág i sozán kí mánind jo dhaṛ
dhaṛ jaltí, aur khúnṭí ko khá letí hai;
we ek zoráwar qaum kí tarah, jo
laṛái ke liye saff bándhe musta'idd
hain.
6 Un ke rú ba rú log thartharáte;
hán, sab chihron ká rang faq ho játá.
7 We pahlawánon kí mánind dauṛ-
te, jangí jawánon kí tarah díwár par
chaṛh játe; aur har ek apní apní
ráh chalá játá, aur we apní saff ko na
toṛte.
8 We ek dúsre ko nahín ṭhelte; har
koí apní apní ráh chalá játá; aur agar
jangí hathyáron par giren, tau bhí
shikast nahín kháte.
9 We shahr ke darmiyán idhar
udhar dauṛte, díwár par phándte, ghar-
on par chaṛh játe, choron kí tarah
khiṛkíon se ghus játe.
10 Un ke áge zamín kámptí, ásmán
thartharáte, súraj aur chánd tárík ho
játe, sáre sitáre apní roshní dene se báz
áte.
11 Aur Ḳhudáwand apne lashkar
ke áge apní áwáz sunáegá, ki us kí
lashkargáh bahut baṛí hai; kyúnki
wuh zoráwar hai, jo us ke hukm ko
anjám kartá hai; kyúnki Ḳhudáwand
ká din bahut baṛá hai aur niháyat
ḳhaufnák hai: kaun us kí bardásht
kar saktá hai?
12 ¶ Pas, Ḳhudáwand farmátá
hai, tum ab apne sáre dil se roza rakh
rakhke aur mátam aur zári kar karke
merí taraf phiro:
13 Aur apne dil ko pháṛo na ki
apne kapṛon ko, aur Ḳhudáwand
apne Ḳhudá kí taraf mutawajjih hoo;
kyúnki wuh mihrbán aur shafíq hai,
qahr karne men dhíma aur niháyat
rahím hai, aur sazá dene se dareg
kartá.

14 Kaun jáne, ki wuh phire, aur
pachhtáwe, aur apne píchhe ek bara-
kat chhoṛ jáe, jo Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke liye ek hadya aur tapáwan
ho?
15 ¶ Saihún men̲ turhí phún̲ko,
aur ek din ko roza ke liye muqaddas
ṭhahráo, aur muqaddas jamá'at kí
manádí karo.
16 Tum logon̲ ko jam'a karo, ja-
má'at ko muqaddas karo; búṛhon̲ ko
ikaṭṭhe karo, laṛkon̲ ko aur shír-
ḳhwáron̲ ko bhí faráham karo; dulhá
apní koṭhrí se, aur dulhin apne ḳhal-
watkháne se, nikal áe.
17 Káhin log, Ḳhudáwand ke ḳhá-
dím, ḍiwṛhí aur qurbángáh ke darmi-
yán royá karen̲, aur kahen̲, ki Ai Ḳhu-
dáwand, apne logon̲ par shafaqat kar,
aur apní mírás kí ihánat rawá na
rakh; aisá na ho ki gair-qaumen̲ un
par hukúmat karen̲; we qaumon̲ ke
darmiyán káhe ko kahen̲, ki Un ká
Ḳhudá kahán̲ hai?
18 ¶ Us waqt Ḳhudáwand ko apní
sarzamín par gairat áwegí, aur wuh
apne logon̲ par shafaqat karegá.
19 Balki Ḳhudáwand apne logon̲
ko jawáb degá, aur un se kahegá, ki
Dekho, main̲ tumháre liye anáj, aur
nayí mai, aur tel bhejún̲gá, ki tum
log us se ser hoge; aur main̲ phir
tum ko gair-qaumon̲ men̲ ruswá na
karún̲gá:
20 Is ke siwá uttar ke lashkar ko
tum se dúr karún̲gá, aur use súkhí
wírán zamín men̲ hánk dún̲gá, us kí
agáṛí púrab ke samundar men̲ aur us
kí pichháṛí pachchhim ke samundar
men̲; aur us kí badbú uṭhegí, aur us kí
gandagi chaṛhegí, ki us ne baṛí gus-
táḳhí kí hai.
21 ¶ Ai sarzamín, mat ḍar; ḳhush
o ḳhurram rah; kyún̲ki Ḳhudáwand
baṛe baṛe kám karegá.
22 Ai dashtí bahímo, hirásán mat
ho; kyún̲ki bayábán kí charágáh sabz
hotí hai, aur daraḳht apná phal dete
hain̲, anjír aur ták apne zor ke samare
namúd karte hain̲.
23 Pas, ai Saihún kí aulád, tum
ḳhush hoo, aur Ḳhudáwand apne
Ḳhudá men̲ ḳhurramí karo; kyún̲ki
wuh aglí barsát i'atidál se tumhen̲
baḳhshtá, balki wuh tumháre liye zor
kí bárish bhejtá, wuhí aglí aur pichhlí
barsát jaise sábiq men̲ hotí thí:
24 Yahán̲ tak ki khalihán gehún̲ se
bhar jáen̲ge, aur kolhú nayí mai aur
tel se labrez hon̲ge.
25 Aur un barson̲ ke hásilát ko,
jinhen̲ golí-ṭiḍḍí, aur cháṭnewálí-ṭiḍ-
ḍí, aur nigalnewálí-ṭiḍḍí, aur cháb-
newálí-ṭiḍḍí ne, ya'ne us baṛí fauj ne,
jis ko main̲ ne tumháre darmiyán
bhejá thá, kháyá hai, so tumhen̲ pher
dún̲gá.
26 Aur tum bahutáyat se kháoge,
aur ser hoge, aur Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke nám kí, jis ne tum se 'ajáib
sulúk kiye, sitáish karoge; chunánchi
mere log hargiz sharminda nahín̲
hon̲ge.
27 Tab tum jánoge, ki main̲ Isráel
ke darmiyán hún̲, aur main̲ Ḳhudá-
wand tumhárá Ḳhudá hún̲, aur ki
dúsrá koí nahín̲; aur mere log kabhí
sharminda nahín̲ hon̲ge.
28 ¶ Aur is ke ba'd aisá hogá, ki
main̲ apní Rúh ko sáre bashar par
ḍhálún̲gá, aur tumháre beṭe beṭián̲
nubúwat karen̲ge, aur tumháre búṛhe
ḳhwáb dekhen̲ge, aur tumháre jawán
royaten̲;
29 Balki main̲ unhín̲ dinon̲ men̲
apní Rúh ko gulámon̲ aur launḍion̲
par ḍhálún̲gá.
30 Aur main̲ ásmánon̲ aur zamín
par 'ajáib qudraten̲ záhir karún̲gá,
ya'ne, lahú, aur ág, aur dhún̲wen̲ ke
sutún.
31 Súraj andherá, aur chánd lahú
ho jáegá, peshtar us ke ki Ḳhudá-
wand ká baṛá aur ḳhaufnák din á
pahunche.
32 Aur aisá hogá, ki jo koí Ḳhudá-

WAND ká nám legá, so naját páwegá;
ki Saihún ke pahár par, aur Yarúsalam
men, jaisá ki KHUDÁWAND ne farmáyá
hai, un báqí logon ke sáth jinhen KHU-
DÁWAND buláwega, we jo chhuráe húe
hain, honge.

III BA'B.

AUR dekh, unhín dinon men, aur
usí waqt men, ki jab Yahúdáh
aur Yarúsalam ke asíron ko pher
láúngá,
2 Tab sárí qaumon ko ikatthá kar-
úngá, aur unhen Yahúsafat kí wádí
men tale le áúngá, aur wahán un par,
merí guroh aur merí mírás Isráel ke
liye, jinhen unhon ne qaumon ke
darmiyán parágandа kiyá, aur merí
sarzamín ko bánt liyá, hujjat sábit
karúngá.
3 Hán, unhon ne mere logon par
qura' dálá, aur ek kasbí ke badle ek
larká diyá, aur mai ke liye ek larkí
bechí, tá ki we píwen.
4 Phir tumhen mujh se kyá kám
hai, ai Súr o Saidá, aur Filistíon kí
sárí nawáhí? kyá tum mujh ko badlá
doge? aur agar doge, to main wúhín
fauran tumhárá badlá tumháre sir par
phir phenk márúngá.
5 Kyúnki tum ne merá rúpá aur
merá soná le liyá hai, aur merí latíf
aur nafís chízen lejáke apne mandiron
men rakhín;
6 Aur tum ne Yahúdáh aur Yarú-
salam kí aulád ko Yúnáníon ke háth
bechá hai, tá ki unhen un ke mulk kí
sarhadd se dúr karo.
7 Dekho, main un ko us jagah se
jahán tum ne bechá hai, targíb deke
láúngá, aur tumhárá badlá tumháre sir
par dhálúngá;
8 Aur tumháre beton aur tumhárí
betíon ko bhí baní Yahúdáh ke háth
bechúngá, aur we un ko Sabáíon ke
háth, jo dúr mulk men rahte hain,
bechenge; kyúnki KHUDÁWAND ne
yih farmáyá hai.
9 ¶ Is bát kí, gair-qaumon ke dar-
miyán, manádí karo, Laráí kí taiyárí
karo, pahlawánon ko bedár karo, sáre
jangí jawán házir hon, we charh áwen:
10 Apne hal kí phálon ko pítke
talwáren banáo, aur hansúon ko pítke
bhále: ná-tawán insán kahe, ki Main
zoráwar hún.
11 Ai ird á gird kí sab qaumo, tum
phurtí se áo, aur apne ta,ín ikatthá
karo: ai KHUDÁWAND, aisá kar ki tere
pahlawán wahán utar jáwen.
12 Qaumen be-dár ho jáwen, aur
Yahúsafat kí wádí men áwen; kyún-
ki main wahán julús karúngá, tá ki
cháron taraf kí qaumon kí 'adálat
karún.
13 Hansúá lagáo, kyúnki khet pak
gayá hai: áo raundo, ki kolhú lab á
lab húá hai, aur hauz labrez hain;
kyúnki un kí sharárat 'azím hai.
14 Guroh par guroh infisál kí wádí
men hai: kyúnki KHUDÁWAND ká din
infisál kí wádí men á pahunchá.
15 Súraj aur chánd andhere ho já-
enge, aur sitáre apní roshní bakhshne
se báz áwenge.
16 Kyúnki KHUDÁWAND Saihún
men se na'ra máregá, aur Yarúsalam
men se apní áwáz buland karegá, aur
ásmán o zamín kámpenge: lekin KHU-
DÁWAND apne logon kí panáhgáh, aur
baní Isráel ká muhkam qil'a hai.
17 So tum jánoge, ki main KHUDÁ-
WAND tumhárá Khudá hún, jo Saihún
ke apne muqaddas pahár par rahtá
hún; so us waqt Yarúsalam bhí mu-
qaddas hogá, aur ajnabí log kabhí us
ke darmiyán nahín guzrenge.
18 ¶ Aur usí din aisá hogá, ki pa-
háron par se nayí mai tapkegí, aur
tílon par se dúdh kí ek nadí bahegí,
aur Yahúdáh kí sárí nahren bahte páni
se bhar jáengí; aur KHUDÁWAND ke
ghar se ek chashma járí hogá, aur Sittim
kí wádí ko seráb karegá.
19 Misr ek wírána hogá, aur Adúm
ek sunsán bayábán banegá, us zulm
ke sabab, jo unhon ne baní Yahúdáh

par kiyá; ki unhon ne un ke mulk
men be-gunáhon ká khún kiyá.
20 Lekin Yahúdáh sadá ábád ra-
hegá, aur Yarúsalam bhí pusht dar
pusht.
21 Kyúnki main un ká khún pák
jánúngá, jise main ne pák na jáná thá,
ki KHUDÁWAND Saihún men bastá
hai.

'A'MU'S NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

TAQU"A ke charwáhon men se
'A'mús kí báten, jo us ne Yahú-
dáh ke bádsháh 'Uzziyáh ke aiyám
men, aur Isráel ke bádsháh Yarubi'ám
bin Yúás ke aiyám men, Isráel kí
bábat, bhaunchál ke áne se do baras
áge ilhám se dekhín.
2 Aur us ne kahá, ki KHUDÁWAND
Saihún men se na'ra mártá, aur Ya-
rúsalam men se apní áwáz buland
kartá; is liye garariyon kí charágáhen
mátam kartín, aur Karmil kí choṭí
súkh játí.
3 KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki
Dimishq ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki unhon ne Jili'ád
ko khalihán men dáone kí áhaní kalon
se kúṭ ḍálá hai:
4 Pas, main Hazáel ke ghar men ek
ág bhejúngá, wuh Binhadad ke ma-
hallon ko khá jáegí.
5 Aur main Dimishq ke arbange
ko torúngá, aur Biq'at i A'wan ke
takht-nishín ko, aur us ko jo Bait-
'Adan ke ghar ká 'asá liye húe hai,
káṭ ḍálúngá; aur Arám ke log asír
hoke Qír ko jáenge, KHUDÁWAND far-
mátá hai.
6 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki 'Azzáh ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki we asíron ko púrá
shumár karke pakar le gaye hain, ki
unhen Adúm ke hawála karen:
7 Pas, main 'Azzáh kí shahr-panáh
par ek ág bhejúngá, jo us ke mahallon
ko khá jáegí:
8 Aur Ashdúd ke takht-nishín ko,
aur us ko jo Asqalún ká 'asá liye húe
hai, káṭ ḍálúngá; aur apne háth ko
Aqrún par pherke chaláúngá, aur
Filistíon ke báqí log nest ho jáenge,
Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai.
9 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Súr ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki unhon ne asíron ko
púrá shumár karke Adúm ke hawála
kiyá, aur birádarí ke 'ahd ko yád na-
hín kiyá:
10 Pas, main Súr kí shahr-panáh
par ek ág bhejúngá, jo us ke mahall-
on ko khá jáegí.
11 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Adúm ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki us ne talwár pa-
karke apne bháí ko ragedá, aur apní
rahm-dilí ko rok rakhá, aur us ká
gussa hamesha phártá rahá, aur wuh
apne gusse ko sadá rakh chhortá thá:
12 Pas, main Taimán par ek ág
bhejúngá, aur wuh Busráh ke mahall-
on ko khá jáegí.
13 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki baní 'Ammún ke tín gunáhon ke

liye, háṉ, chár ke sabab, maiṉ us se dast-bardár na húṉgá; is liye ki unhoṉ ne Jili'ád kí hámila 'auratoṉ ká peṭ chák kiyá, tá ki apní sarhadd baṛ háweṉ:
14 Pas, maiṉ Rabbáh kí shahr-panáh par ek ág bhaṛkáúṉgá, jo us ke mahalloṉ ko khá jáegí, aur us jang ke din na'ra hogá, aur us ándhí ke din girdbád uṭhegí:
15 Aur un ká bádsháh, balki wuh apne amíroṉ ke sáth asír hoke jáegá, Khudáwand farmátá hai.

II BA'B.

KHUDA'WAND yúṉ farmátá hai, ki Moáb ke tín gunáhoṉ ke liye, háṉ, chár ke sabab, main us se dast-bardár na húṉgá; kyúṉki us ne Adúm ke bádsháh ki haḍḍíoṉ ko jalákar chúná banáyá hai:
2 Pas, maiṉ Moáb par ek ág bhej-úṉgá, aur wuh Qaryút ke mahalloṉ ko khá jáegí; aur Moáb us shorshár ke darmiyán na'ra márte aur turhí phúnk-te hí mar jáegá:
3 Aur maiṉ qází ko us ke darmiyán hí káṭ ḍálúṉgá, aur us ke sáre amíroṉ ko us ke sáth qatl karuṉgá, Khudá-wand farmátá hai.
4 ¶ Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Yahúdáh ke tín gunáhoṉ ke liye, háṉ, chár ke sabab, maiṉ us se dast-bardár na húṉgá; is liye ki unhoṉ ne Khudáwand kí sharí'at ko haqír jáná, aur us ke hukmoṉ ko hifz nahíṉ kiyá, aur un ke jhúṭhe ma'búdoṉ ne, jin kí pairauí un ke bápdádoṉ ne kí, un ko gumráh kiyá hai:
5 So maiṉ Yahúdáh par ek ág bhej-úṉgá, aur wuh Yarúsalam ke mahalloṉ ko khá jáegí.
6 ¶ Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Isráel ke tín gunáhoṉ ke liye, háṉ, chár ke sabab, maiṉ us se dast-bardár na húṉgá; is liye ki unhoṉ ne rúpe par sádiq ko bechá, aur ek joṛá júte par ek miskín ko;
7 We us gard kí bhí jo miskínoṉ ke sir par howe lálach rakhte haiṉ, aur garíboṉ ko un kí ráh se phiráte haiṉ; aur ek mard aur us ká báp donoṉ ek hí chhokrí se ham-bistar hote haiṉ, ki mere muqaddas nám ko nápák kareṉ:
8 Aur we har mazbah ke pás un kapṛoṉ par jo girwí haiṉ leṭte haiṉ; aur apne butoṉ ke gharoṉ meṉ us mai ko, jo jarímána lagáke unhoṉ ne pái, píte haiṉ.
9 ¶ Tau bhí maiṉ hí ne to un ke áge Amúríoṉ ko nest kiyá hai, jin ki bulandi saro kí bulandí ke barábar thí, aur we balúṭ ke darakht kí misl mazbút the; háṉ, maiṉ hí ne úpar se us ká mewa barbád kiyá, aur tale se us kí jaṛeṉ káṭíṉ.
10 Aur maiṉ hí tum ko Misr kí zamín se nikál láyá, aur chálís baras tak bayábán meṉ tumheṉ liye phirá, tá ki tum Amúríoṉ kí sarzamín ko apní mírás meṉ leo.
11 Aur maiṉ ne tumháre beṭoṉ meṉ se nabí, aur tumháre jawánoṉ meṉ se Nazír barpá kiye. Kyá yih sach na-híṉ, ai baní Isráel? Khudáwand far-mátá hai.
12 Lekin tum ne Nazíroṉ ko mai piláí, aur nabíoṉ ko tákíd karke kahá, ki Nubúwat mat karo.
13 Dekho, maiṉ tum ko is tarah tale dabáúṉgá, jis tarah gáṛí dabátí hai jis ke úpar bahut sí púliáṉ ládí gayíṉ.
14 Tab tez-raftár se bhágne kí tá-qat játí rahegí, aur zoráwar apná zor már na sakegá, aur bahádur apní ján ko nahíṉ bacháwegá.
15 Aur kamán-khíṉchnewálá khaṛá na rahegá, aur tez-qadam apne ko na bacháwegá, aur wuh jo ghoṛe par sawár ho apne ta,íṉ na chhuṛáwegá.
16 Aur usí din aisá hogá, ki pah-lawánoṉ meṉ se jo koí dil-áwar hai nangá nikal bhágegá, Khudáwand farmátá hai.

III BA'B.

AI baní Isráel, yih bát suno, jo
KHUDÁWAND tumhárí mukhá-
lafat meṉ farmátá hai, aur us sáre
gharáne kí mukhálafat meṉ, jise maiṉ
Misr kí sarzamín se nikál láyá húṉ.
2 Us ne kahá, ki Zamín ke sáre
gharánoṉ meṉ se maiṉ ne sirf tumheṉ
jáná hai: is liye maiṉ tumheṉ tum-
hárí sárí badkárioṉ kí sazá dúṉgá.
3 Agar do shakhs muttafiq-ur-ráe
na hoṉ, to kyá ek sáth chal sakeṉge?
4 Kyá sher i babar jangal meṉ gar-
jegá, jab us ko shikár na milá ho?
aur agar jawán sher i babar ne kuchh
nahíṉ pakrá ho, to kyá wuh gár meṉ
se apní áwáz ko buland karegá?
5 Kyá koí chiriyá zamín par dám
meṉ phaṉs saktí hai, jab us ke liye
dám nahíṉ lagá ho? Kyá phandá,
jab tak ki kuchh na kuchh us meṉ
bajhá ho, zamín par se uchhlegá?
6 Kyá shahr meṉ turhí phúṉkí jáe,
aur log na kámpeṉ? kyá koí balá
shahr par áwe, aur KHUDÁWAND ne
use na bhejá ho?
7 Yaqínan Khudáwand YAHOWÁH
kuchh kám nahíṉ karegá, magar jis
hál ki wuh apná bhed apne khidmat-
guzár nabíoṉ par pahle áshkárá na
kare.
8 Sher i babar garjá hai: kaun hai
jo na daregá? Khudáwand YAHOWÁH
ne farmáyá hai: kaun hai jo nubú-
wat nahíṉ karegá?
9 ¶ Tum Ashdúd ke mahalloṉ meṉ,
aur sarzamín i Misr ke mahalloṉ meṉ,
manádí karo, aur kaho, ki Samrún ke
pahároṉ par apne ko jam'a karo, aur
us bare hangáme ko jo us ke bích
hotá hai, aur jaur o jafá ko jo us ke
darmiyán haiṉ, dekho.
10 Kyúṉki we nekí karne nahíṉ
jánte, KHUDÁWAND farmátá hai, jo
apne mahalloṉ meṉ zulm aur dakaití
ká ambár karte haiṉ.
11 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yúṉ farmátá hai, ki Ek dushman us
sarzamín ko gher legá, aur terí qúwat
ko dhá degá ki tujh meṉ na rahe, aur
tere mahall lúte jáeṉge.
12 KHUDÁWAND yúṉ farmátá hai,
ki Jis tarah se garariyá do ṭangríáṉ,
yá kán ká ek ṭukrá, sher i babar ke
muṉh se chhurá letá hai, waisá hí
baní Isráel, jo Samrún meṉ palang ke
goshe meṉ, aur Dimishq meṉ chárpái
par baiṭhe rahte haiṉ, chhurá liye já-
eṉge.
13 Tum log suno, aur Ya'qúb ke
gharáne par gawáhí do, Khudáwand
YAHOWÁH, Rabb ul afwáj, farmátá hai.
14 Ki maiṉ jis din meṉ Isráel ke
gunáhoṉ kí sazá dúṉgá, usí din meṉ
Baitel ke mazbahoṉ ko bhí dekh lúṉ-
gá; balki mazbah ke síng káṭe jáeṉge,
aur we zamín par gireṉge.
15 Aur maiṉ jáṛe ke mausim ke
ghar ko aiyám i garmí ke ghar samet
barbád kar dúṉgá, aur 'ájí mahall bhí
dháe jáeṉge, aur bare bare makán
wírán hoṉge, KHUDÁWAND farmátá
hai.

IV BA'B.

AI Basan kí gáeo, jo Samrún ke
kohistán meṉ rahtí ho, aur ga-
ríboṉ ko satátí ho, aur miskínoṉ ko
kuchaltí ho, aur apne málik ko kahtí
ho, ki Láo, ham píeṉ, so tum yih bát
suno.
2 Khudáwand YAHOWÁH ne apní
pákízagí kí qasam khái hai, ki Dekho,
we din tum par áweṉge, jin meṉ we
tum ko ánkrioṉ se, aur tumhárí aulád
ko bansíoṉ se, khínch le jáeṉge.
3 Aur tum meṉ se har ek us rakh-
ne se jo us ke sámhne hogá nikal
bhágegá; háṉ, tum qasr meṉ se nikál
dále jáoge, KHUDÁWAND farmátá hai.
4 ¶ Baitel meṉ áo, aur sarkashí
karo, aur Jiljál meṉ bagáwat firáwání
se karo; háṉ, subh ko apní qurbáníáṉ
láo, aur har ek tísre sál apní dahyakí-
áṉ guzráno:
5 Aur shukráne ke hadye khamír

ke sáth ág par chaṛháo, aur ikhtiyárí
hadyon kí manádí karo, aur mashhúr
karo, is liye ki ye sab kám tumhen
pasand hain, ai baní Isráel, Ḳhudá-
wand YAHOWÁH farmátá hai.
6 ¶ Harchand ki main ne tumháre
har shahr men tumhen dánt kí safái,
aur tumháre har makán men roṭí kí
kamí dí hai: tis par bhí tum merí
taraf nahín phire, ḲHUDÁWAND far-
mátá hai.
7 Aur agarchi main ne menh ko,
jab ki zirá’at ke pukhta hone men tín
mahíne báqí the, rok liyá hai ki tum
par na áwe; aur main ne ek shahr
par barsáyá, aur dúsre shahr par nahín
barsáyá; ek qiṭ’a zamín par menh
áyá, aur dúsre qiṭ’a kí, jahán menh na
áyá, taráwaṭ jatí rahí.
8 Aur do tín bastíán áwára hoke
ek bastí men áín, ki we log pání píen,
par ser na húe: tis par bhí tum merí
taraf nahín phire, ḲHUDÁWAND far-
mátá hai.
9 Phir main ne bád i samúm aur
lenḍhe se tum ko márá; aur tumháre
bág, aur tákistán, aur anjíron ke da-
rakht, aur zaitúní peṛ jab bahut húe,
ṭiḍḍíon ne khá liye: tis par bhí tum
merí taraf nahín phire, ḲHUDÁWAND
farmátá hai.
10 Main ne jaisá ki Misr men hotá
wabá ko tumháre darmiyán bhejí;
phir main ne tumháre jawánon ko
tumháre asír kiye húe ghoṛon ke sáth
talwár se már ḍálá, aur main ne aisá
kiyá ki tumhárí lashkargáh kí badbú
tumháre nathnon men á gayí hai: tis
par bhí tum merí taraf nahín phire,
ḲHUDÁWAND farmátá hai.
11 Main ne tum men se ba’zon ko
tabáh kiyá, jis tarah Ḳhudá ne Sadúm
aur ’Amúrah ko ulaṭ diyá; aur tum
us lúkṭí kí mánind húe jo ág se nikál
lí jáe: tis par bhí tum merí taraf
nahín phire, ḲHUDÁWAND farmátá hai.
12 Is liye, ai Isráel, main tujh se
yún hí karúngá: aur chúnki main
tujh se yún karúngá, ai Isráel, tú ap-
ne Ḳhudá kí muláqát kí taiyárí kar.
13 Kyúnki dekh, wuh hí hai jis ne
paháṛon ko banáyá hai, aur hawá ko
paidá kiyá hai, aur jo ádmí ke dil kí
bát use batátá hai, aur subh ko táríkí
kartá hai, aur zamín ke únche makán-
on par chaltá hai, us ká nám ḲHUDÁ-
WAND, Rabb ul afwáj hai.

V BA'B

AI Isráel ke khándán, is sukhan ko,
jo main tumhárí bábat kahtá
hún, ya’ne, is nauha ko suno.
2 Isráel kí kunwárí gir paṛí; wuh
phir na uṭhegí: wuh apní zamín par
aundhí paṛí hai; koí nahín jo phir use
uṭháke khaṛá kare.
3 Kyúnki Ḳhudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, Wuh shahr, jis men
se hazár nikalte the, so us men Isráel
ke liye ek sau rah jáenge; aur jis
shahr men se sau nikalte the, us men
das rah jáenge.
4 ¶ Kyúnki ḲHUDÁWAND Isráel ke
gharáne ko yún kahtá hai, ki Tum
mere tálib ho, to tum zinda rahoge:
5 Lekin Baitel ke tálib mat ho, aur
Jiljál men dákhil mat ho, aur Biar-
sab’a ko mat guzar jáo; kyúnki Jiljál
to asír hoke jáegá, aur Baitel náchíz
ho jáegá.
6 Tum ḲHUDÁWAND ke tálib ho,
tab to zinda rahoge; aisá na ho ki
wuh Yúsaf ke gharáne men ág kí má-
nind bhaṛak jáwe, aur use khá jáwe,
aur Baitel men us ká bujhánewálá koí
na howe.
7 Ai tum jo ’adálat ko mubaddal
karke nágdauná kar dete ho, aur rástí
ko zamín par ḍál dete ho,
8 Us kí talásh karo jis ne Suraiyá
aur Jabbár sitáron ko banáyá, jo maut
kí parchháín ko subh kar detá, aur
din ko andherí rát kartá hai, aur
samundar ke pánion ko bulátá hai,
aur unhen rú e zamín par unḍeltá
hai: us ká nám ḲHUDÁWAND hai;
9 Wuh jo zabardaston par ek ná-

gaháni halákat látá hai, aur jis se
mazbút gaṛh par ḳharábí ṭúṭtí hai.
10 We us ká kína rakhte hain jo
darwáze par sarzanish kartá hai, aur
we us se nafrat rakhte hain jo haqq
bát kahtá hai.
11 Pas, is liye ki tum miskínon ko
páemál karte ho, aur un se gehún ká
hadya chhín lete ho, agarchi tum ne
makánon ko taráshe húe pattharon se
banáyá hai, par un men nahín basoge,
aur tum ne nafís tákistán lagáe hain,
par un kí mai píne na páoge.
12 Kyúnki main tumhárí bahuterí
buráíon aur baṛe baṛe gunáhon se
ágáh hún; ki tum sádiqon ko satáte
ho, tum rishwat lete ho, aur miskín
ko 'adálat-gáh se kinára kar dete ho.
13 Is liye un dinon men we jo dáná
hain ḳhámosh ho rahenge, kyúnki
wuh burá waqt hai.
14 Tum nekí ke tálib ho aur badí
ke nahín, tá ki tum zinda raho; aur
yún hí Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj,
tumháre sáth rahegá, jaisá ki tum
kahte ho.
15 Badí ká kína rakho, aur nekí ko
chaho, aur darwáze par 'adálat ko
qáim karo: sháyad ki Ḳhudáwand,
lashkaron ká Ḳhudá, Yúsuf ke báqí
logon par ranm karc.
16 Is liye Yahowáh, Rabb ul af-
wáj, Ḳhudáwand, yún farmátá hai, ki
Sab bázáron men nauha howegá, aur
we sab galíon men afsos! afsos! kah-
enge; aur kisánon ko mátam ke liye,
aur un ko, jo nauhagarí men mahárat
rakhte hain, nauha ke liye buláwenge.
17 Aur sáre angúrí bágon men zárí
hogí; is liye ki main tujh men se
guzar karúngá, Ḳhudáwand farmátá
hai.
18 Tum par afsos, jo Ḳhudáwand
ke din kí tamanná rakhte ho! us se
tumhárá kyá fáida? Ḳhudáwand ká
din táríkí hai, roshní nahín.
19 Jaisá koí sher i babar se bháge,
aur ríchh use mile; yá ghar men jákar
apná háth díwár par rakhe, aur us ko
sámp káṭe.
20 Kyá Ḳhudáwand ká din táríkí
na hogá, aur roshní nahín? balki
niháyat andherá hogá, jis men kuchh
safáí na ho.
21 ¶ Main tumhárí 'ídon ko mak-
rúh jántá hún, hán, un se nafrat rakhtá
hún, aur main tumhárí muqaddas
jamá'aton se ḳhush na húngá.
22 Aur tum harchand soḳhtaní qur-
báníon aur hadyon ko mere áge guz-
ránoge, tau bhí main unhen qabúl
nahín karúngá; aur tumháre moṭe
bailon ke shukráne ke hadyon kí taraf
mutawajjih nahín húngá.
23 Ai tú, apne rágon kí áwáz ko
mere áge se dúr kar; kyúnki main
tere rabábon kí áwáz ko nahín sun-
úngá.
24 Lekin tú aisá kar ki 'adálat páni
kí tarah bahtí rahe, aur rástí baṛí nahr
kí mánind.
25 Ai ahl i Isráel, kyá tum log
chálís baras tak bayábán men mere
áge zabáih aur hadye guzránte rahe?
26 Tum ne to Milkúm ke ḳhaime
ko, aur apne buton ke Kíún ko, apne
ma'búd ke táre ko, jo tum ne apne
liye banáyá, uṭháyá kiye:
27 Is liye main tumhen asír karke
Dimishq ke pár le jáúngá, Ḳhudá-
wand, jis ká nám Rabb ul afwáj hai,
farmátá hai.

VI BA'B.

UN par afsos, jo Saihún men chain
se hain, aur Samrún ke paháṛ
par be-fikr hoke rahte hain, hán, us
qaum ke má'rúf ashḳhás par jo aur
qaumon kí nisbat se auwal ṭhahartí,
jin ke pás Isráel ke gharáne áte hain!
2 Tum Kalnah ko pár utarke jáo,
aur dekho; aur wahán se baṛí Hamát
tak sair karo; tab Filistíon ke Ját ko
utar jáo: kyá we in mamlukaton se
bihtar hain? aur un ke siwáne tum-
háre siwánon se baṛe hain?
3 Afsos hai un logon par, jo bure

din ká ḳhiyál apne se dúr karte hain, aur zulm kí chaukí ko apne pás khínchte hain;

4 Jo háthí-dánt ke palang par loṭte hain, aur apní chárpáion par phail phail leṭte hain, aur galle men ke barron ko, aur thán men se bachhṛon ko leke kháte hain;

5 Aur rabáb kí áwáz ke sáth gáte hain, aur Dáúd kí tarah músíqí ke sázon ko apne liye íjád karte hain;

6 Aur piyálon men se mai píte hain, aur apne badan par ḳháss 'iṭr malte hain; lekin Yúsuf kí shikasta-hálí ke liye gam nahín kháte.

7 ¶ Is liye we pahle asíron ke sáth asír hoke jáenge, aur un kí na'ra-kash mahfil jo árám se paṛe hain uṭh jáegí.

8 Ḳhudáwand YAHOWÁH ne apní zát kí qasam kháí hai, ḲHUDÁWAND Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Main Ya'qúb kí hashmat se nafrat rakhtá hún, aur us ke mahallon se kína; is liye main us shahr ko, us sab samet jo us men hai, hawála kar dúngá.

9 Balki yún hogá, ki agar kisí ghar men das ádmí báqí rahenge, to we bhí marenge.

10 Aur kisí ká rishtadár, wuh jo use jalátá hai, use uṭháwegá, tá ki us kí haḍḍíon ko ghar se nikále, aur us se, jo andarúní ghar ke bhítar hai, kahegá, ki Ab tak tere sáth aur koí hai? Wuh kahegá, Koí nahín. Tab wuh bolegá, ki Chup rah, ki ḲHUDÁWAND ká nám ham zikr na karen.

11 Kyúnki dekh, ḲHUDÁWAND ne hukm kiyá hai, aur wuh baṛe ghar men rakhna ḍálegá, aur chhoṭe ghar ko daráron se náqis karegá.

12 ¶ Kyá chaṭán par ghoṛe dauṛenge? kyá koí bail leke wahán hal jotegá? tad bhí tum ne 'adálat ko haláhal se, aur nekokárí ke phalon ko nágdaune se, mubaddal kiyá:

13 Tum hí log jo nikammí chíz par faḳhr karte ho, aur kahte ho, Kyá ham ne apne liye apní táqat se síng nahín nikále?

14 Lekin, ai Isráel ke ḳhándán, ḲHUDÁWAND lashkaron ká Ḳhudá farmátá hai, Dekh, main tum par ek guroh ko chaṛhá láúngá, aur we tum ko Hamát ke madkhal se leke bayábán ke nahr tak satáenge.

VII BA'B.

KHUDA'WAND YAHOWÁH ne mujhe yún dikhláyá, aur kyá dekhtá hún, ki us ne zirá'at kí áḳhirí roídagí kí ibtidá men ṭiḍḍián paidá kín; aur, dekho, wuhí áḳhirí hásil thá, jo bádsháhí zirá'at ke kaṭ chukne ke ba'd húá.

2 Aur yún húá, ki jab we zamín kí ghás ko bilkull khá chukín, tab main ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand YAHOWÁH, main terí minnat kartá hún, ki tú mu'áf kare: Ya'qúb kí kyá haqíqat hai, ki wuh uṭhke khaṛá howe? kyúnki wuh chhoṭá hai.

3 Is se ḲHUDÁWAND pachhtáke báz áyá: aur ḲHUDÁWAND ne kahá, ki Yih na hogá.

4 ¶ Phir Ḳhudáwand YAHOWÁH ne mujhe yún dikhláyá, aur kyá dekhtá hún, ki Ḳhudáwand YAHOWÁH ne ág ko buláyá ki muqábala kare; aur wuh baṛí gahráí ko faná kar gayí, aur us qiṭ'a ko khá gayí.

5 Tab main ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand YAHOWÁH, main terí minnat kartá hún, ki báz á: Ya'qúb kí kyá haqíqat hai, ki wuh uṭh khaṛá howe? kyúnki wuh chhoṭá hai.

6 Is se bhí ḲHUDÁWAND pachhtáke báz áyá: Yih nahín hogá, Ḳhudáwand YAHOWÁH ne kahá.

7 ¶ Phir mujhe yún dikhláyá, aur kyá dekhtá hún, ki ḲHUDÁWAND ek díwár par, jo sáhúl se banáí gayí thí, khaṛá thá; aur sáhúl us ke háth men thá.

8 Aur ḲHUDÁWAND ne mujhe farmáyá, ki Ai 'A'mús, tú kyá dekhtá hai?

Main ne kahá, Ek sáhúl ko. Ḳhudáwand ne kahá, ki Dekh, main ek sáhúl ko apní guroh Isráel ke bích o bích laṭkáúngá, aur main phir un kí taraf se guzar na jáúngá.

9 Aur Iz,háq ke únche únche makán ujáṛ honge, aur Isráel ke maqdis wírán ho jáenge; aur main talwár lekar Yarubi'ám ke gharáne par chaṛhúngá.

10 ¶ Tab Baitel ke káhin 'Amasiyáh ne Isráel ke bádsháh Yarubi'ám ko kahlá bhejá, ki 'A'mús ne Isráel ke gharáne ke darmiyán tujh par bandish bándhí hai, aur sarzamín us kí sárí báten sunne kí táb nahín rakhtí.

11 Kyúnki 'A'mús yún kahtá hai, ki Yarubi'ám talwár se márá jáegá, aur Isráel apne watan se yaqínan asír hoke jáegá.

12 Aur 'Amasiyáh ne 'A'mús se kahá, ki Ai gaib-go, tú yahán se bhágke Yahúdáh kí sarzamín men já, aur wahán roṭí khá, aur wahán nubúwat kar:

13 Par Baitel men phir kabhí nubúwat na kar; is liye ki yih bádsháh ká maqdis, aur us ká dár-us-saltanat hai.

14 ¶ Tab 'A'mús ne 'Amasiyáh ko jawáb men kahá, ki Main to nabí nahín, aur na nabí ká beṭá hún; balki charwáhá hún, aur gúlar ke phalon ká baṭornewálá:

15 Aur Ḳhudáwand ne mujhe liyá jab main galle ke píchhe píchhe játá thá, aur Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, ki Já, aur merí guroh Isráel se nubúwat kar.

16 ¶ So ab tú Ḳhudáwand ká kalám sun: Tú kahtá hai, ki Isráel ke ḳhiláf nubúwat mat kar, aur Iz,háq ke gharáne ke barḳhiláf bát mat ḍál:

17 Is liye Ḳhudáwand yún farmátá hai, Terí jorú shahr men chhinálá karegí, aur tere beṭe aur terí beṭián talwár se máre jáenge, aur terí zamín jaríb se taqsím kí jáegí, aur tú ek nápák sarzamín men mar jáegá, aur Isráel apne watan se yaqínan asír hoke jáegá.

VIII BA'B.

KHUDA'WAND Yahowáh ne mujhe yún dikhláyá, aur kyá dekhtá hún, ki Ek ṭokrí, jis men pakke mewe hain.

2 Aur us ne kahá, ki Ai 'A'mús, tú kyá dekhtá hai? Main ne kahá, ki Pakke mewon kí ek ṭokrí. Tab Ḳhudáwand ne mujhe kahá, ki Merí guroh Isráel kí ajal á pahunchí; main phir un se darguzar na karúngá.

3 Aur us din men qasr ke nagma nauha ho jáenge, Ḳhudáwand Yahowáh farmátá hai; já ba já bahut sí láshen paṛí hongí; we chupke unhen nikál phenkenge.

4 ¶ Is bát ko suno, are tum jo muhtájon ke píchhe hámpte járe ho, tá ki tum mulk ke miskínon ko miṭáo;

5 Aur tum kahte ho, ki Yih nayá chánd kab guzar jáegá, tá ki ham galla bechen? aur sabt ká din, tá ki gehún ke khatte kholen? aur aifah ko chhoṭá aur misqál ko baṛá karte, aur dagá se jhúṭhí tarázú banáte.

6 Tá ki ham rúpe par miskín ko, aur ek joṛá jútí par kangál ko, mol len, aur gehún ká phaṭkan bechen.

7 Ḳhudáwand ne Ya'qúb kí hashmat kí qasam kháí hai, ki Yaqínan main un ke kámon men se ek ko bhí nahín bhúlúngá.

8 Kyá wuh sarzamín us sabab se nahín kámpegí, aur har ek jo us par bastá hai mátam nahín karegá? kyá wuh báṛh kí mánind sar tá sar na chaṛhegí, aur Misr kí nadí kí mánind mauj máregí, aur utar jáegí?

9 Aur usí din men bhí yún hogá, Ḳhudáwand Yahowáh farmátá hai, ki Main aisá karúngá, ki súraj do pahar ke waqt gurúb ho jáegá, aur

main roz i roshan men sarzamín ko
andherá kar dúngá:
10 Aur main tumhárí 'ídon ko má-
tam se, aur tumháre gíton ko nauha
se, mubaddal karúngá; aur har ek kí
kamar par ṭáṭ bandhwáúngá, aur har
ek ke sir par chandlápan bhejúngá; aur
main aisá mátam karwáúngá, jaisá
iklaute beṭe par hotá hai, aur us ká
anjám talkh din hogá.
11 ¶ Dekho, we din áte hain, Ḳhu-
dáwand Yahowáh farmátá hai, ki
main us mulk men kál ḍálúngá; so
wuh na roṭí ká, aur na pání kí piyás
ká kál, balki aisá kál ki jis men
Ḳhudáwand kí báten suní na jáengí:
12 Tab we is samundar se us sa-
mundar ko, aur uttar se púrab ko,
bhaṭakte phirenge, aur Ḳhudáwand
ke kalám ḍhúnḍhne ke liye idhar
udhar dauṛenge; par nahín páwenge.
13 Aur us din shakíl kunwárián,
aur jawán mard máre piyás ke gash
khá jáenge;
14 We log jo Samrún ke gunáh kí
qasam kháte hain, aur kahte hain,
ki Ai Dán, tere ma'búd kí hayát kí
qasam, aur Biar-sab'a kí taríq kí
hayát kí: so we gir jáenge, aur phir
hargiz nahín uṭhenge.

IX BA'B.

MAIN ne Ḳhudáwand ko us maz-
bah ke pás khaṛe hote dekhá,
aur us ne farmáyá, Sutúnon ke sir-
hánon ko már, ki bunyáden hilen, hán,
unhen toṛ ḍál, ki sabhon ke sir par lag
jáwen; aur main un kí aulád ko tal-
wár se már ḍálúngá: un men se wuh
jo bhágegá so na bhág niklegá, aur jo
un men se nikal bháge rihái na pá-
wegá.
2 Agarchi we pátál men sendhke
jáen, to merá háth wahán se unhen
khínch nikálegá: agarchi ásmán par
chaṛh jáen, to main wahán se unhen
utár láúngá:
3 Agarchi we áp ko Karmil kí
bulandí par já chhipáwen, main khojke
unhen wahán se nikálúngá; aur ag-
archi samundar kí tháh men merí
nazar se chhip jáen, to main wahán
sámp ko hukm karúngá, aur wuh un
ko káṭegá:
4 Aur agarchi we asír hoke apne
dushmanon ke áge jáwen, to wahán
talwár ko hukm karúngá, aur wuh un
ko már ḍálegí; hán, main un par
nigáh i bad karúngá, aur nazar i nek
na karúngá.
5 Kyúnki Ḳhudáwand Rabb ul
afwáj wuh hai, ki agar apne háth se
zamín ko chhúe, wuh gudáz ho jáegí,
aur us ke sáre báshinde sab mátam
karenge; aur wuh nadí kí báṛh kí
mánind sartásar chaṛhegí, aur Misr
kí nadí kí mánind phir utar jáegí.
6 Yih wuh hai, jo ásmán par apne
bálákhánon ko bina kartá hai, aur
zamín par apne gardún ko qáim kartá
hai; wuh jo samundar ke pánion ko
bulátá hai, aur unhen rú e zamín par
unḍeltá hai: us ká nám Ḳhudáwand
hai.
7 Ai baní Isráel, kyá tum log mere
áge Kúsh kí aulád kí mánind nahín
ho? Ḳhudáwand farmátá hai. Kyá
main Isráel ko Misr kí sarzamín se,
aur Filistíon ko Kaftúr se, aur Arámí-
on ko Qír se, nahín nikál láyá hún?
8 Dekho, Ḳhudáwand Yahowáh kí
ánkhen is gunahgár mamlukat par
hain, aur main use miṭá ḍálúngá, ki
rú e zamín par na rahe; magar Ya'qúb
ke gharáne ko main bilkull nahín
miṭáúngá, Ḳhudáwand farmátá hai.
9 Ki dekho, main hukm karúngá,
aur Isráel ke gharáne ko sárí qaumon
ke darmiyán, jis tarah se chhalní men
chhánte hain, chhánúngá; aur ek
dána bhí zamín par girne na páwegá.
10 Merí guroh men ke sáre gunah-
gár, jo kahte hain, ki A'fat na to
píchhe se ham tak áwegí, aur na áge
se ham par paṛegí, so talwár se máre
jáenge.

11 ¶ Main usí din men Dáúd ke
gire húe maskan ko khaṛá karúngá,
aur us ke rakhnon ko band karúngá;
aur main us ke ṭúṭe phúṭe makán kí
marammat karúngá, aur use, jaisá
agle dinon men thá, waisá ta'mír kar-
úngá;
12 Tá ki we Adúm ke báqí logon
ko, aur sárí qaumon ko, jin par merá
nám kahá jáegá, apne qabze men
lewen, Khudáwand, jo is kám ká
karnewálá hai, farmátá hai.
13 Dekho, we din áte hain, Khu-
dáwand farmátá hai, ki jotnewálá
káṭnewále ká, aur angúr ká kuchal-
newálá bonewále ká píchhá karke us
ke barábar áwegá, aur paháṛon se nayí
mai ṭapkegí, aur sáre ṭíle gudáz honge.
14 Aur main apní guroh Isráel ke
asíron ko phir láúngá, aur we ujáṛ
shahron ko banáwenge, aur un men
búd o básh karenge; aur we tákis-
tánon ko lagáwenge, aur un kí mai
píenge; we bágon ko lagáenge, aur un
ke phal kháenge.
15 Kyúnki main un ko un kí sar-
zamín par lagáúngá; aur we apní sar-
zamín se, jis ko main ne unhen diyá
hai, kadhí ukháṛe na jáenge, Khudá-
wand terá Khudá farmátá hai.

'ABADIYA'H NABI' KI' KITA'B.

'ABADIYA'H kí royá. Khudá-
wand Yahowáh Adúm ke haqq
men yún farmátá hai: Ham ne Khu-
dáwand se ek khabar suni hai, aur
gair-qaumon ke darmiyán ek elchí
bhejá gayá hai, Uṭho tum, aur áo,
ham jang ke liye us par chaṛhen.
2 Dekh, main ne tujhe qaumon ke
darmiyán haqír kar diyá hai: tú ni-
háyat zalíl hai.
3 ¶ Tere dil ke ghamand ne tujh ko
ṭhagá hai, ai tú, jo chaṭán ke daráron
men rahtá hai; terá makán to buland
hai, aur tú apne dil men kahtá hai,
Aisá kaun hai, jo mujhe zamín par
tale utáregá?
4 Agarchi tú 'uqáb kí mánind bu-
landí pakṛe, aur sitáron ke darmiyán
apná ghonslá banáwe, tau bhí main
tujhe wahán se níche utárúngá, Khu-
dáwand farmátá hai.
5 Agar chor tere yahán áe hon, yá
rát ko ḍakait, (terí kaisí barbádí hai!)
to kyá we apne matlab ke mutábiq
nahín churáte? agar angúr-toṛnewále
tujh pás áe hon, to kyá we chand
angúr nahín chhoṛte?
6 'Esau ká mál kyúnkar ḍhúnḍh
nikálá gayá! aur us ke chhipe makán-
on men kis tarah talásh húí!
7 Tere sáre ham-'ahdon ne tujhe
sarhadd tak hánk diyá hai: aur un
logon ne, jo tujh se mel rakhte the,
tujhe fareb diyá, aur tujhe maglúb
kiyá: aur unhon ne jo terí roṭí kháte
the, tere níche jál bichháyá; us men
zarra dánáí nahín.
8 Khudáwand farmátá hai, Kyá
main us din men dánáon ko jo Adúm
men hain, aur 'aqlmandí ko jo 'Esau
ke paháṛ men hai, nábúd na karúngá?
9 Are o Taimán, tere pahlawán
ghabrá jáenge, yahán tak ki koh i
'Esau ke báshindon men se har ek káṭ
ḍálá jáegá.
10 ¶ Us qatl ke bá'is, aur us zulm
ke sabab, jo tú ne apne bhái Ya'qúb
par kiyá hai tú khijálat se mulabbas

hogá, aur tú abad ul ábád tak nest rahegá.
11 Jis din ki tú us ke muqábil khaṛá thá, jis din ki ajnabí log us ke lashkaron ko asír karke le gaye, aur begána logon ne us ke pháṭakon se dákhil hokar Yarúsalam par qur'a ḍálá, tú bhí un men se ek kí mánind thá.
12 Tujhe lázim na thá, ki tú us din apne bháí par, jis waqt wuh jiláwatan húá, nazar kartá, aur baní Yahúdáh kí halákat ke din men khushwaqt hotá, aur musíbat ke din ghamand kí báten kahtá.
13 Tujhe munásib na thá, ki tú mere logon ke pháṭakon se un kí musíbat ke din men ghustá; tujhe, hán, tujhe lázim na thá, ki un kí musíbat ke din un kí bipat par nazar kartá, aur un kí musíbat ke din un ke asbáb par háth baṛhátá:
14 Tujhe lázim na thá, ki ghátí men khaṛe hokar us ke logon ko jo bhághe játe the qatl kare, aur na us dukh ke din men us ke bache húon ko pakaṛke hawála kare.
15 Kyúnki sárí qaumon par KHUDÁWAND ká din á pahunchá hai; jaisá tú ne kiyá hai, waisá tujh se kiyá jáegá; terí badí ká badlá tere sir par paṛegá.
16 Kyúnki jis tarah tum ne mere muqaddas pahár par piyá, usí tarah sárí qaumen sadá píengí; hán, píengí, aur suṛukengí; aur we aisí hongí ki goyá we thín hí nahín.
17 ¶ Lekin we jo nikal bachen, Saihún ke pahár par maujúd honge, aur wuh muqaddas hogá; aur Ya'qúb ká gharáná apní mírás par qábiz hogá.
18 Tab Ya'qúb ká gharáná ek ág hogá, aur Yúsuf ká gharáná shu'ala, aur 'Esau ká gharáná púál; aur we un ke darmiyán bhaṛkenge, aur un ko khá jáenge; aur 'Esau ke gharáne se koí nahín bachegá, kyúnki KHUDÁWAND ne yih farmáyá.
19 Aur dakhin ke rahnewále 'Esau ke kohistán ke, aur maidán ke báshinde Filistíon ke málik honge; aur we Ifráím ke khet aur Samrún ke khet apne qábú men rakhenge; aur Binyámín Jili'ád ká wáris hogá.
20 Aur baní Isráel ke lashkar ke sáre asír, jo Kan'ánion ke bích Sárapat tak maujúd hain, aur Yarúsalam ke asír, jo Sifárád men hain, dakhin ke shahron par qábiz ho jáenge.
21 Aur riháí-denewále Saihún ke pahár par chaṛhke áwenge, tá ki 'Esau ke kohistán kí 'adálat karen; aur saltanat KHUDÁWAND kí hogí.

YU'NAH NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám Yúnah bin Amittai ko pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Uṭh, us baṛe shahr Nínawah ko já, aur us kí mukhálafat men manádí kar; kyúnki un kí sharárat mere sámhne úpar áí.
3 Lekin Yúnah KHUDÁWAND ke huzúr se Tarsís ko bhágne ke liye uṭhá; aur wuh Yáfá men utar gayá, aur wahán ek jaház ko, jo Tarsís ko jáne par thá, páyá: tab us ká kiráya dekar us par chaṛhá, tá ki KHUDÁWAND ke huzúr se Tarsís ko un ke sáth jáwe.

4 ¶ Lekin ḲHUDÁWAND ne samundar par ek baṛí ándhí bhejí, aur samundar ke darmiyán túfán ne shiddat kí, aisí ki gumán thá ki jaház tabáh ho jáwegá.

5 Tab malláh hirásán húe, aur har ek ne apne apne ma'búd ko pukárá, aur we ajnás jo jaház par thín̲ samundar men̲ ḍál dín̲, tá ki yún̲ use halká karen̲. Par Yúnah jaház ke andar utarkar paṛá thá, aur so gayá.

6 Tab ná-ḳhudá us ke pás gayá, aur use kahá, ki Kyún̲ húá, ki tú paṛke so rahá? uṭh, apne Ḳhudá ko pukár; agar aisá hogá, ki Ḳhudá hamen̲ yád kare, to ham halák na hon̲ge.

7 Aur unhon̲ ne ápas men̲ kahá, ki A'o, ham log qur'a ḍálkar daryáft karen̲, ki kis ke sabab se ham par yih balá ái. Chunánchi unhon̲ ne qur'a ḍálá, aur qur'a men̲ Yúnah ká nám niklá.

8 Tab unhon̲ ne us se kahá, Tú ham ko batlá, ki kis ke sabab se yih balá ham par ái hai: Terá kyá pesha hai? aur tú kahán̲ se áyá? terá watan kahán̲? aur tú kis qaum men̲ ká hai?

9 Us ne un se kahá, ki Main̲ 'Ibrání hún̲, aur ḲHUDÁWAND, ásmán ke Ḳhudá se, jis ne samundar aur ḳhushkí ko paidá kiyá hai, tarsán hún̲.

10 Tab we log niháyat ḍare, aur use kahne lage, ki Tú ne aisá kyún̲ kiyá? Kyún̲ki un logon̲ ne daryáft kiyá thá, ki wuh ḲHUDÁWAND ke huzúr se bhágá hai; is liye ki us ne áp unhen̲ kahá thá.

11 ¶ Tab unhon̲ ne us se púchhá, ki Ham tujh se kyá karen̲, tá ki samundar hamáre liye sákit ho jáe? ki samundar ziyáda túfání hotá chalá játá thá.

12 Tab us ne unhen̲ kahá, ki Tum log mujh ko uṭhákar samundar men̲ ḍál do, to tumháre wáste samundar ká talátum játá rahegá: kyún̲ki main̲ jántá hún̲, ki yih baṛí ándhí mere hí sabab se tum par názil húí.

13 Tis par bhí malláhon̲ ne ḍánḍ márne men̲ baṛí mihnat kí, tá ki kanára pakṛen̲, lekin we na saken̲; is liye ki samundar un kí muḳhálafat men̲ aur bhí ziyáda zor se mauj mártá thá.

14 Tab we ḲHUDÁWAND ke huzúr chilláe aur bole, ki Ai ḲHUDÁWAND, ab ham terí minnat karte hain̲, ki ham log is ádmí kí ján ke sabab se halák na howen̲, aur tú ḳhún i náhaqq ko hamárí gardan par mat ḍál: kyún̲ki, ai ḲHUDÁWAND, tú ne jo cháhá hai, so hí kiyá hai.

15 Aur unhon̲ ne Yúnah ko uṭhákar samundar men̲ ḍál diyá, aur samundar ká talátum mauqúf ho gayá.

16 Tab we log ḲHUDÁWAND se nipaṭ ḍare, aur unhon̲ ne ḲHUDÁWAND ke huzúr ek qurbání guzrání, aur nazren̲ mánín̲.

17 ¶ Par ḲHUDÁWAND ne ek baṛí machhlí muqarrar kar rakhí thí, ki Yúnah ko nigal jáwe. Aur Yúnah tín din rát machhlí ke peṭ men̲ rahá.

II BA'B.

TAB Yúnah ne machhlí ke peṭ men̲ ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá se du'á mángí,

2 Aur kahá, ki Main̲ ne apní bipat men̲ ḲHUDÁWAND ko pukárá, aur us ne merí suní; hán̲, main̲ pátál ke batún men̲ se chilláyá, aur tú ne merí áwáz suní.

3 Kyún̲ki tú hí ne mujhe gahráo men̲ samundar ke darmiyán ḍálá, aur páni ke dháron̲ ne mujhe gher liyá, aur terí sárí maujen̲ aur ḍheú mujh par se guzar gaye.

4 Tab main̲ ne kahá, ki Main̲ terí nazar se dúr phenká gayá; tau bhí terí muqaddas haikal kí taraf phir nazar karún̲gá.

5 Pánion̲ ne mujh ko merí ján tak gher liyá, aur gahráo ne cháron̲ taraf se mujhe band kar rakhá hai, aur sa-

mundar ke siwár mere sir par lapeṭe
gaye.
6 Aur main paháron kí jaron tak
utarke játá; zamín ke arbange mujh
par hamesha ke liye band rahte;
magar, ai KHUDÁWAND mere Khudá,
tú merí ján ko gor men se riháí degá.
7 Jis waqt merá jí mujh men dúb
gayá, tab main ne KHUDÁWAND ko
yád kiyá, aur merí du'á terí muqaddas
haikal men tujh tak pahunchí.
8 Jo log ki jhúṭhí batálaton ko
mánte hain, we apní ni'amaten kho
dete hain.
9 Par main shukrguzárí kí áwáz
sunáke tere áge qurbání guzránúngá;
main apní nazron ko adá karúngá.
Naját KHUDÁWAND se hai.
10 ¶ Aur KHUDÁWAND ne machhlí
ko kahá, aur us ne Yúnah ko khushkí
par ugal diyá.

III BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám dúsrí
bár Yúnah ko pahunchá, aur us
ne kahá, ki
2 Uṭh, us baṛe shahr Nínawah ko
já, aur wahán us bát kí manádí kar,
jis ká main tujhe hukm detá.
3 Tab Yúnah KHUDÁWAND ke ka-
lám ke mutábiq uṭhkar Nínawah ko
gayá. Aur Nínawah Khudá ke sámh-
ne ek baṛá shahr thá, ki us kí iháta
tín din kí ráh thí.
4 Aur Yúnah shahr men dákhil
hone lagá, aur ek din kí ráh jáke man-
ádí kí, aur kahá, Chálís aur din honge,
tab Nínawah barbád kiyá jáegá.
5 ¶ Tab Nínawah ke báshindon ne
Khudá par i'atiqád kiyá; aur roza kí
manádí kí; aur sab ne baṛe se chhoṭe
tak ṭáṭ pahiná.
6 Aur yih khabar Nínawah ke
bádsháh ko pahunchí; aur wuh apne
takht par se uṭhá, aur bádsháhí libás
ko utár ḍálá, aur ṭáṭ oṛhkar rákh par
baiṭh gayá.
7 Aur bádsháh aur us ke arkán i
daulat ke farmán se ek ishtihár Nína-
wah men kiyá gayá, aur is bát kí
manádí húí, ki Koí insán, yá haiwán,
galla, yá rama, koí chíz mutlaq na
chakhe, aur na kháwe, aur na pání
píwe;
8 Lekin insán aur haiwán ṭáṭ se
mulabbas howen, aur Khudá ke huzúr
shiddat se nála karen; balki har koí
apní apní burí ráh se, aur apne apne
zulm se, jo un ke háthon men hai, báz
áwen.
9 Kyá jánen, ki Khudá phiregá, aur
pachhtáegá, aur apne qahr i shadíd se
báz áwegá, tá ki ham log halák na
hon?
10 ¶ Aur Khudá ne un ke kámon
ko dekhá, ki we apní apní burí ráh se
báz áe: tab Khudá us badí se, jo us
ne kahí thí ki main un se karúngá,
pachhtáke báz áyá, aur us ne un se
wuh badí na kí.

IV BA'B.

PAR Yúnah us se niháyat nákhush
húá, aur nipaṭ ranjída ho gayá.
2 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge
du'á mángí, aur kahá, ki Ai KHUDÁ-
WAND, main tujh se 'arz kartá hún,
kyá yih merá maqúla na thá, jis waqt
main hanoz apne watan men thá? is
liye main áge se Tarsís ko bhágá; ky-
únki main jántá thá, ki tú karím aur
rahím Khudá hai, jo gussa karne men
dhímá hai, aur niháyat mihrbán hai,
aur pachhtáke áp ko badí se báz rakhtá
hai.
3 Ab, ai KHUDÁWAND, main terí
minnat kartá hún, ki merí ján ko mujh
se le le; kyúnki merá marná mere jíne
se bihtar hai.
4 ¶ Tab KHUDÁWAND ne farmáyá,
Kyá tú shiddat se ranjída hotá hai?
5 Aur Yúnah shahr se báhar jáke
shahr kí púrab taraf baiṭhá, aur wahán
apne liye ek chhappar banáyá; aur us
ke níche chhánw men baiṭh rahá, ki
dekhe ki us shahr ká hál kyá hotá
hai.
6 Tab KHUDÁWAND Khudá ne rendí

ká ek daraḳht ugáyá, aur use Yúnah
ke úpar dauṛáyá, tá ki wuh us ke sir
par sáya kare, aur use taklíf se chhuṛ-
áwe. Aur Yúnah us renḍí ke peṛ ke
sabab se niháyat ḳhush húá.
7 Lekin dúsre din subh ke waqt
Ḳhudá ne ek kíṛe ko taiyár kiyá, aur
us ne us renḍí ke daraḳht ko káṭá, aisá
ki wuh súkh gayá.
8 Aur jab áftáb chaṛhá, tab aisá húá,
ki Ḳhudá ne púrab kí taraf se lúh
chaláí; aur áftáb kí garmí ne Yúnah
ke sir meṉ asar kiyá; wuh gash meṉ
áyá, aur apní ján ke liye maut cháhí,
aur kahá, ki Is mere jíne se merá
marná bihtar hai.
9 Aur Ḳhudá ne Yúnah ko kahá,
Kyá tú us renḍí ke daraḳht ke sabab
shiddat se ranjída hai? Us ne kahá,
Maiṉ yaháṉ tak ranjída húṉ, ki marne
cháhtá húṉ.
10 Tab Ḳhudáwand ne farmáyá, ki
Tujhe us renḍí ke daraḳht par rahm
áyá, jis ke liye tú ne kuchh mihnat na
kí, aur na tú ne use ugáyá, jo ek hí
rát meṉ ugá, aur ek hí rát meṉ súkh
gayá:
11 Aur kyá mujhe lázim na thá ki
maiṉ itne baṛe shahr Nínawah par, jis
meṉ ek lákh bís hazár ádmíoṉ se zi-
yáda haiṉ, jo apne dahne báyeṉ háth ke
darmiyán imtiyáz nahíṉ kar sakte, aur
mawáshí bhí bahut haiṉ, shafaqat na
karúṉ?

MI'KAH NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám, jo
Yahúdáh ke sháhán Yútám, aur
A'ḳhaz, aur Hizqiyáh ke dinoṉ meṉ
Morashtí Míkah ko pahunchá, jise us
ne Samrún aur Yarúsalam kí bábat
dekhá.
2 Suno, ai sáre logo; aur kán dhar,
ai zamín, aur sab koí jo tujh par haiṉ:
aur Ḳhudáwand Yahowáh, háṉ, Ḳhu-
dáwand apní muqaddas haikal se tum
par gawáhí dewe.
3 Kyúṉki, dekh, Ḳhudáwand apne
maqám se báhar nikaltá hai, aur wuh
utregá, aur zamín ke únche makánoṉ
ko páemál karegá.
4 Aur paháṛ us ke tale pighal já-
eṉge, aur wádíáṉ phaṭeṉgí, jaisá ki
mom ág ke sámhne pighal játá, aur
jaisá ki pání jo karáre par se bah játá
hai.
5 Yih sab Ya'qúb kí ḳhatá aur
Isráel ke gunáh ke sabab se hai.
Ya'qúb kí ḳhatá kyá hai? kyá Samrún
nahíṉ? aur Yahúdáh ke únche makán
kyá haiṉ? kyá Yarúsalam nahíṉ?
6 Is liye maiṉ Samrún ko khet ke
túda kí mánind, aur angúrí bág̠ lagáne
kí jagah kí mánind banáúṉgá; aur
maiṉ us ke pattharoṉ ko wádí meṉ
ḍhalkáúṉgá, aur us kí newoṉ ko ug-
háṛúṉgá.
7 Aur us kí sárí khodí húí múrateṉ
chúr chúr kí jáeṉgí, aur us ke sab
asbáb, jo ḳharchí ke taur par mile the,
ág se jaláe jáeṉge; aur maiṉ us ke sáre
butoṉ ko ḳharáb karúṉgá: kyúṉki us
ne yih sab kuchh kasbí kí ḳharchí se
paidá kiyá hai, aur wuh phir kasbí kí
ḳharchí ho jáegá.
8 Is liye maiṉ kuṛhúṉgá, aur mátam
karúṉgá, maiṉ nangá aur barahna hoke
phirúṉgá: maiṉ gídaṛoṉ kí tarah chill-
áúṉgá, aur shutrmurgoṉ kí mánind
shor karúṉgá.

9 Kyúnki us ká zakhm lá-'iláj hai;
so wuh Yahúdáh tak bhí áyá, wuh
mere logon ke phátak tak, hán, Yarú-
salam tak pahunchá.
10 ¶ Tum Ját men us kí khabar
mat do, aur 'Akko men mat roo; Bait-
Afrah men khák par lotá kar.
11 Ai Safír kí rahnewálí, tú nangí
hoke aur sharm kháke chalí já: wuh
jo Za,anán men bastí hai nikal nahín
játí; Bait-Ezal ke mátam ke bá'is us
ke utarne kí jagah tum se le lí jáegí.
12 Marot kí rahnewálí apne amwál
ke liye kurhtí hai; kyúnki KHUDÁ-
WAND kí taraf se balá názil húí, jo
Yarúsalam ke phátak tak pahunchí.
13 Ai Lakís kí rahnewálí, bád-pá
jánwar ko gárí men jot: wuh Saihún
kí betí ke liye pahlá gunáh húí, ky-
únki Isráel kí khatáen tujh men pái
gayín.
14 Is liye tú Morasat-Ját ko taláq
kar degá: Akzib ke gharáne Isráel ke
bádsháhon se dagá karenge.
15 Balki, ai Marísah kí báshinda,
main us ko jo tujh par qábiz ho tere
darmiyán láúngá; wuh 'Adullám tak,
jo Isráel kí shaukat hai, áwegá.
16 A'p ko chandlá baná, apne pi-
yáre larkon ke liye apne sir mundá;
'uqáb kí mánind apne chandlápan ko
ziyáda kar; kyúnki we tujh pás se asír
hoke gaye.

II BA'B.

UN par wáwailá hai, jo burái ke
mansúba bándhte hain, aur apne
bistar par sharárat kí tadbíren íjád
karte! jab subh roshan hotí, we yih
'amal men láte hain, kyúnki wuh un
ke dast i qudrat men hai.
2 We kheton ká lálach karte hain,
aur zulm karke unhen le lete hain;
aur gharon ká tama' karte hain, aur
un ko chhín lete hain: isí tarah ádmí
par aur us ke ghar par, hán, mard par
aur us kí mírás par zulm karte hain.
3 Is liye KHUDÁWAND yún farmátá
hai, Dekh, main is gharáne kí mu-
khálafat men ek mansúba bándhtá hún,
ki jis se tum log apní gardan bachá
nahín sakoge; aur tum takabbur ke
sáth na chaloge; kyúnki yih ek burá
waqt hogá.
4 ¶ Usí din koí shakhs tum par ek
masal láegá, aur ek gamnák nauha se
mátam karegá, aur kahegá, ki Ham
bilkull gárat húe; us ne mere logon
ká bakhrá badal dálá: us ne kyúnkar
use mujh se judá kar diyá! us ne
hamáre khet kisí bágí ko bánt diye
hain.
5 Is liye tum men se koí nahín
rahegá, jis ke nám par KHUDÁWAND kí
jamá'at men qur'a pare, tá ki wuh
paimáish kí rassí dále.
6 We un ko, jo nubúwat karte,
kahte hain, ki Nubúwat mat karo; so
we un ke áge nubúwat na karenge:
aise logon se ruswái judá na hogí.
7 ¶ Ai logo, tum jo Ya'qúb ká ghar-
áná kahláte ho, kyá KHUDÁWAND kí
Rúh kotáh kí gayí hai? kyá us ke ye
hí kám hain? kyá merí báten us ke
liye, jo sídhá chaltá, mufíd nahín
hain?
8 Sábiq men mere log dushman kí
tarah uthe; tum un par se jo be-fikr
hoke ráste par chalte hain, goyá ki we
larái se phir áte hain, qabá ko chádar
samet utár lete ho.
9 Tum mere logon kí jorúon ko
un ke suthre gharon se nikál dete ho:
aur tum ne un kí aulád se hamesha ke
liye merí fauqíyat judá kar lí.
10 Tum log utho, aur jáo, kyúnki
yih tumhárí árámgáh nahín; ki yih
nápákí ke sabab tumhen halák karegí,
hán, sakht halákat hogí.
11 Agar koí shakhs hawá aur jhúth
kí pairauí karke darog-goí kare, aur
kahe, ki Main tujh se mai aur nashe
kí bábat nubúwat karúngá, to wuhí
shakhs is qaum ká nabí hogá.
12 ¶ Ai Ya'qúb, main yaqínan tere
sab ke sab ko faráham karúngá; main
yaqínan Isráel ke báqí logon ko jam'a

karúngá; main unhen un bheron kí
mánind jo Busrah men hon, aur us
galla kí mánind jo us kí charágáh
ke darmiyán ho, ikatthá karúngá;
ádmíon kí kasrat ke sabab we gul shor
karenge.
13 Tornewálá un ke áge áge gayá
hai; we torte háe phátak tak guzar
játe, aur us men se nikal játe; aur un
ká bádsháh un ke áge áge chalegá,
hán, KHUDÁWAND un ká sardár hogá.

III BA'B.

AUR main ne kahá, ki Ai Ya'qúb
ke sardáro, aur Isráel ke gharáne
ke qázío, main tumhárí minnat kartá
hún, so merí 'arz suno; Kyá tumháre
liye 'adálat ká jánná munásib nahín
hai?
2 Tum we ho jo nekí ká kína
rakhte hain, aur badí ko piyár karte
hain; jo logon ká post un par se
khínchte hain, aur un kí haddíon par
se gosht nochte hain;
3 Aur jo mere logon ká gosht kháte
hain, aur un kí khál un par se khínch-
te hain; aur un kí haddíon ko torte
hain, aur unhen tukre tukre karte hain,
goyá ki we hándí ke liye, aur goyá
ki we gosht hain jo deg men pará ho.
4 Tab we KHUDÁWAND ko pukár-
enge, par wuh un kí nahín sunegá;
hán, wuh us waqt un se apná munh
poshída karegá, is liye ki unhon ne
bure 'amál kiye hain.
5 ¶ KHUDÁWAND un nabíon ke
haqq men, jo mere logon ko gumráh
kar dete hain, aur jo apne dánton
se chabáyá karte hain, aur Salámatí
pukárte hain, par us se jo un ke munh
men luqma nahín dáltá hai, larne
par musta'idd hote hain, yún farmátá
hai:
6 Is liye tum par rát ho jáegí jis
men tum royá nahín dekhoge; aur tum
par táríkí chhá jáegí jis ke bá'is tum
gaibdání na kar sakoge; aur nabíon
par áftáb gurúb hogá, aur un ke liye
din andherá ban jáegá.
7 Tab gaibdán pashemán honge, aur
rammálí-karnewále sharm kháenge;
hán, sáre log apní dárhí ko dhámp-
enge; kyúnki Khudá kí taraf se kuchh
jawáb nahín hai.
8 ¶ Lekin main, KHUDÁWAND kí
rúh ke sabab se, qúwat aur rástí aur
diláwarí se lab á lab hún, tá ki Ya'-
qúb ko us ká gunáh, aur Isráel ko us
kí khatá jatáún.
9 Ai Ya'qúb ke gharáne ke sardáro,
aur ai Isráel ke gharáne ke qázío,
main tumhárí minnat kartá hún, tum
jo 'adálat se 'adáwat rakhte ho, aur
sárí rástí ko ultá dete ho, is bát ko
suno;
10 Tum jo Saihún ko khúnrezí se,
aur Yarúsalam ko be-insáfí se banáyá
karte ho.
11 Us ke sardár rishwat leke 'adálat
karte hain; aur us ke káhin ujrat leke
ta'lím dete hain; aur us ke gaibdán
naqdí ke liye rammálí karte hain; tis
par bhí we KHUDÁWAND par takiya
karte hain, aur kahte hain, Kyá KHU-
DÁWAND hamáre darmiyán nahín? koí
balá ham par nahín áwegí.
12 Is liye Saihún tumháre hí sabab
khet kí tarah jotá jáegá; aur Yarúsa-
lam túda túda ban jáegá; aur haikal
ká pahár jangal ke únche makánon kí
tarah ho jáegá.

IV BA'B.

LEKIN ákhirí dinon men aisá hogá,
ki KHUDÁWAND ke ghar ká
pahár paháron kí chotí par nasb kiyá
jáegá, aur sáre tílon se únchá kiyá
jáegá, aur ummaten us kí taraf rawána
hongí.
2 ¶ Aur bahuterí qaumen áwengí,
aur kahengí, ki Chalo, ki ham log
KHUDÁWAND ke pahár, aur Ya'qúb ke
Khudá ke ghar ko charh jáen, aur
wuh hamen apní ráhen sikhláwegá,
aur ham us ke ráston par chalenge:
kyúnki sharí'at Saihún se, aur KHU-
DÁWAND ká kalám Yarúsalam se
niklegá.

3 Aur wuh bahuterí qaumon ke darmiyán 'adálat karegá, aur zoráwar gurohon ke liye jo dúr rahtí hon infisál karegá; yahán tak ki we apní talwáron ko torkar phálen banáwengí, aur apní barchhíon ko hansúe; ek qaum dúsrí qaum par talwár nahín chaláegí, aur we phir jang kí ta'lím na lenge.

4 Tab we har koí apní apní ták ke níche aur anjír ke darakht tale baithenge, aur unhen koí nahín daráwegá: kyúnki Rabb ul afwáj ke munh ne yih farmáyá hai.

5 Kyúnki sárí qaumon men se har ek apne apne ma'búd ká nám leke chalegí; par ham log Khudáwand apne Khudá ká nám leke hamesha ke liye aur abad tak chalá karenge.

6 Khudáwand farmátá hai, ki Main usí din men un ko jo langráte hain, aur un ko jo khárij kiye gaye hain, faráham karúngá, aur un ko jinhen main ne dukh diyá thá samet lúngá.

7 Aur main un ko jo langráte hain ek baqíya thahráúngá, aur unhen jo dúr tak áwára kiye gaye the, ek zoráwar qaum banáúngá; aur Khudáwand Saihún ke pahár par ab se abad ul ábád tak un par saltanat karegá.

8 ¶ Aur tú, ai galle ke burj aur Saihún kí betí ke tíle, tujh par yih áwegí, ya'ne aglí saltanat, hán, Yarúsalam kí betí kí bádsháhat áwegí.

9 Ab tú kyún zor se chilláti hai? kyá tujh men koí bádsháh nahín hai? kyá terá saláhkár nest húá hai? kyúnki tujh men jannewálí 'aurat kí sí píren lagí hain.

10 Dard khá, aur jannewálí 'aurat kí tarah janne kí taklíf uthá, ai Saihún kí betí; kyúnki tú ab shahr se báhar niklegí, aur maidán men rahegí, aur Bábul tak jáegí; wahán hí tú rihái páegí; wahán Khudáwand tujh ko tere dushmanon ke qabze se chhuráwegá.

11 ¶ Aur ab bahuterí qaumen tere muqábil jam'a húí hain, aur kahtí hain, ki Wuh nápák kí jáe; ham apní ánkhon se Saihún ko dekhen.

12 Par we log Khudáwand ke andeshon se ágáh nahín hain, aur us ke iráde ko nahín jánte; kyúnki wuh unhen, un gatthon kí tarah jo khalíhán men hon, jam'a karegá.

13 Ai Saihún kí betí, uth, aur dáen chalá; kyúnki main tere síng ko lohá, aur tere khuron ko pítal banáúngá, aur tú bahuterí qaumon ko tukre tukre karegí; aur tú un ke zakhíre ko Khudáwand kí nazr karegí, aur un ke mál ko use degí, jo sárí zamín ká Khudáwand hai.

V BAB.

AI faujon kí betí, tú ab faujon kí tarah jam'a ho; ham par muhásara kiyá játá hai; unhon ne Isráel ke hákim ke gál par chharí márí hai.

2 Par, ai Baitlaham Ifrátáh, harchand ki tú Yahúdáh ke hazáron men shámil hone ke liye chhotá hai, tau bhí tujh men se wuh shakhs nikalke mujh pás áwegá, jo Isráel men Hákim hogá; aur us ká nikalná qadím se, aiyám ul azal se, hai.

3 Tis par bhí wuh unhen chhor degá, us waqt tak ki wuh jo janne ká dard kháne par hai jan chuke: tab us ke báqí bháí baní Isráel ke pás phir áwenge.

4 ¶ Aur wuh qáim hogá, aur Khudáwand kí qudrat se, aur Khudáwand apne Khudá ke nám kí buzurgí se, ri'áyat karegá; aur we qáim rahenge; kyúnki ab wuh zamín ke siwánon tak buzurg hogá.

5 Aur Yihí salámatí ká bá'is hogá. Aur jab Asúr hamárí sarzamín men áwegá, aur hamáre mahallon men qadam máregá, tab ham sát charwáhe aur áth sarguroh barpá karke us par charhenge.

6 Aur we talwár se Asúr ke mulk ko, aur Namrúd kí sarzamín ko, us ke madkhalon men, wírán karenge; aur

Asúr se rihái hogí, jab ki wuh hamárí
sarzamín men áwegá, aur hamárí sar-
haddon men qadam rakhegá.
7 Aur Ya'qúb ke báqí log bahuterí
qaumon ke darmiyán aise honge, jaisá
ki os Khudáwand se, aur jaisá ki
phúhí ghás par, jo ádmí ke liye nahín
thahartí, aur na baní A'dam kí khátir
rah játí hai.
8 ¶ Aur Ya'qúb ke báqí log gair-
qaumon ke darmiyán bahuterí guroh-
on ke bích aise honge, jaisá sher i
babar jangal ke jánwaron ke bích, aur
jaisá jawán sher bheron ke galle men
hotá hai; ki jab wuh un ke darmiyán
guzar kartá hai, wuh latártá bhí hai,
aur phár dáltá, aur koí chhuránewálá
nahín.
9 Terá háth tere dushmanon par
buland kiyá jáegá, aur tere sáre mu-
khálif nest ho jáenge.
10 Aur usí din men yún hogá, Khu-
dáwand farmátá hai, ki main tere
ghoron ko, jo tere darmiyán hain, kát
dálúngá, aur terí gárion ko nest kar-
úngá;
11 Aur terí sarzamín ke shahron ko
mitá dálúngá, aur tere sáre qil'on ko
dhá dúngá;
12 Aur main tere háth kí jádúgarí-
án munqat'a karúngá, aur tere yahán
sáhir phir na honge;
13 Aur terí khodí húí múraten, aur
wuh múraten jo nasb kí gayí hain,
tere darmiyán se nest kar dúngá, aur
tú áge apne háth kí banáí húí chíz ko
nahín pújegá.
14 Aur main terí Yasíraton ko tere
darmiyán se ukhár dálúngá, aur tere
shahron ko tabáh karúngá;
15 Aur main gussa aur qahr ke sáth
un qaumon se jo shanawá na húín,
intiqám lúngá.

VI BA'B.

AB tum yih suno jo Khudáwand
kahtá hai; ki Uth, paháron ke
sámhne mubáhasa kar, aur sáre tíle
terí áwáz sunen.
2 Ai paháro, aur ai chatáno, zamín
kí bunyádo, Khudáwand ká jhagrá
suno; kyúnki Khudáwand ko apne
logon ke sáth jhagrá hai, aur wuh
Isráel par hujjat sábit karegá.
3 Ai mere logo, main ne tum se kyá
kiyá hai? aur tumhon kis bát men
ázurda kiyá hai? so tum mujh par
gawáhí do.
4 Kyúnki main tum ko Misr kí sar-
zamín se nikál láyá, aur gulámon ke
ghar se fidya dekar chhurá liyá; aur
tere áge Músá, aur Hárún, aur Miryam
ko bhí bhejá hai.
5 Ai mere log, yád karo, ki Moáb
ke bádsháh Balaq ne kyá mashwarat
kí, aur Ba'úr ke bete Bala'ám ne use
kyá jawáb diyá hai; aur ki kyá húá
Shittím se Jilját tak; tá ki tum Khu-
dáwand kí rástíon se wáqif ho jáo.
6 ¶ Main kyá leke Khudáwand ke
huzúr men áún, aur Khudá Ta'álá ke
áge kyúnkar sijda karún? kyá sokh-
taní qurbánion aur yak-sále bachhron
ko lekar us ke áge áúngá?
7 Kyá Khudáwand hazáron men-
dhon se, yá tel ke das hazár nahron
se khush hogá? kyá main apne pa-
lauthe ko apne gunáh ke 'iwáz, apne
pet ke phal ko apní ján kí khatá ke
badle men de dálúngá?
8 Ai insán, us ne tujhe wuh dikh-
áyá hai jo kuchh ki bhalá hai; aur
Khudáwand tujh se aur kyá cháhtá
hai magar yih, ki tú insáf kare, aur
rahm-dilí ko piyár kare, aur apne Khu-
dá ke sáth farotaní se chale?
9 Khudáwand kí áwáz shahr ko
pukártí hai, aur jo 'aqlmand hai, tere
nám par liház karegá; tum us sonte
kí suno, aur us kí bhí jis ne use mu-
qarrar kiyá hai.
10 ¶ Kyá hanoz sharír ke ghar
men sharárat ke khazáne hain, aur
chhotá paimána jo la'natí hai?
11 Kyá main, jo dagá kí tarázú aur
jhúthe báton ká thailá rakhtá hún,
be-gunáh thahrún?

12 Is liye ki wahán ke daulatmand
zulm se labrez hain, aur us ke básh-
inde jhúṭh bolte hain, balki un ke
munh men un kí zubán dagá denewálí
hai.
13 Is liye main tujhe márte húe
terá zakhm i kárí karúngá, aur tere
gunáhon ke sabab tujh ko wírán kar
ḍálúngá.
14 Tú kháegá, par ásúda nahín
hogá, ki tere andar men udásí hogí;
tú pakaṛ legá, par nahín chhuṛá legá;
aur jo kuchh ki tú chhuṛá legá main
use talwár ke hawála karúngá.
15 Tú boegá, par kátegá nahín;
zaitún ko kolhú men peregá, par tel
nahín bharegá; aur tú nayí mai ke
liye angúr ko kuchlegá, par use nahín
píegá.
16 ¶ Kyúnki 'Umrí ke qawánín
khúb hifz kiye gaye, aur Akhiab ke
gharáne ke a'amál yád hain, aur tum
log un kí mashwaraton par chalte ho,
tá ki main tum ko wírán kar dún, aur
us ke rahnewálon ko phuphkárí ká
bá'is banáún; so tum merí guroh kí
ruswái uṭháoge.

VII BAB

AFSOS mujh par! kyúnki merá
aisá hál hai, jaisá ki tábistání
mewa jam'a karne ke ba'd, aur an-
gúron ke khosha toṛne ke píchhe hotá
hai: koí guchchha na milá jo kháne
men áwe; anjír ká koí pahle paká
húá phal nahín, jis ká merá jí mushtáq
hai.
2 Díndár ádmí mulk men se játá
rahá, aur koí baní A'dam men rástbáz
nahín: we sab ke sab ghát men baiṭhe
hain ki khún karen: har koí jál bichh-
ákar apne bhái ko phansátá hai.
3 ¶ Badí karne ke liye we háth-
chálák hain; sardár ujrat mángtá hai,
aur qází bhí wuhí cháhtá hai, aur
baṛe ádmí apne dil kí shahwat kí báten
karte hain: aur isí tarah burái ke liye
bandish bándhte hain.
4 Wuh jo un men bihtar se bihtar
hai, so sadá-guláb kí mánind hai; aur
jo baṛá hí rástbáz hai, so kánṭon kí
ṭaṭṭí se tez hai: tere nigahbánon ká
din, hán, tere intiqám ká din átá hai;
ab un kí ghabráhaṭ hogí.
5 ¶ Tum kisí dost par i'atimad na
karo: ham-ráz ká bharosá na rakho;
hán, tú apne munh ke darwáze apní
ham-kanár jorú hí ke sámhne band
kar rakh.
6 Kyúnki beṭá apne báp ko haqír
jántá hai; aur beṭí apní má ke, aur
bahú apní sás ke munh par chaṛhtí
hai; aur ádmí ke dushman us ke ghar
hí ke log hain.
7 Lekin main KHUDÁWAND kí ráh
dekhúngá, aur apne naját-denewále
Khudá ká intizár karúngá; merá
Khudá merí sunegá.
8 ¶ Ai merí dushman, tú mujh par
shádmání mat kar: kyúnki jab main
girúngá, to uṭhúngá; jab andhere men
baiṭhúngá, to KHUDÁWAND mere liye
núr hogá.
9 Main KHUDÁWAND ke qahr kí
bardásht karúngá, kyúnki main ne us
ká gunáh kiyá hai, yahán tak ki wuh
mere liye hujjat sábit kare, aur mere
liye infisál kare; wuh mujhe ujále
men láwegá, aur main us kí rástbází
ko dekhúngá.
10 Tab merí dushman us hálat ko
dekhegí, aur wuh jo mujhe kahtí thí,
ki KHUDÁWAND terá Khudá kahán
hai, sharmindagí se mulabbas hogí;
merí ánkhen use dekhengí; ab wuh
galíon ke chihle kí mánind latáṛí
jáegí.
11 Jis din ki terí díwáren phir uṭhái
jáengí, us din wuh hukm dúr tak jári
kiyá jáegá;
12 Usí din men we Asúr se Misr
tak, aur Misr se nahr tak, aur samun-
dar se samundar tak, aur kohistán se
kohistán tak, tujh pás áwenge.
13 Báwujúd us ke yih sarzamín un
ke sabab se jo us men baste hain, pur

un ke kámon ke phal ke sabab se wírán
hogí.
14 ¶ Apní qaum ko, sontá pakar-
ke, apne galla ko, jo terí mírás hai, aur
ban men alag Karmil ke bích rahá
kartá hai, chará: unhen Basan aur
Jili'ád men ba-dastúr i qadím charne
de.
15 Jaisá ki un dinon men jab ki tú
Misr kí sarzamín se niklá húá thá,
main us ke mutábiq unhen 'ajáib
qudraten dikhláúngá.
16 ¶ Gair-qaumen use dekhengí,
aur báwujúd apní sárí tawánáí ke
khijálat uṭháengí; we apne munh par
apne háth rakhengí, aur un ke kán
bahre ho jáenge.
17 We sámp kí tarah khák chát-
engí, aur zamín ke rengnewálon kí
tarah we apne bilon men thartharáwengí;
we KHUDÁWAND hamáre Khudá kí taraf ḍartí húí mutawajjih hongí,
hán, we tere sabab se hirásán hongí.
18 Tujh sá Khudá kaun hai, jo
badkárí ko mu'áf kare, aur apní mírás
ke báqí logon ke gunáhon se darguzre?
wuh apná gussa hamesha tak nahín
rakh chhoṛtá hai, kyúnki wuh rahm
karne se bahut khush hai.
19 Wuh phirke ham par shafaqat
karegá; wuhí hamáre gunáhon ko dabá
degá; hán, tú un kí sárí khatáon ko
samundar ke gahrápe men ḍál degá.
20 Tú Ya'qúb se wafádárí karegá,
aur Abirahám ko wuh mihrbání dikh-
láegá, jis kí bábat tú ne qadím zamáne
men hamáre bápdádon se qasam kháí
thí.

NAHU'M NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

NI'NAWAH kí bábat ilhámí ka-
lám: Ilqúshí Nahúm kí royá
kí kitáb.
2 KHUDÁWAND gayúr aur intiqám-
lenewálá Khudá hai; hán, KHUDÁ-
WAND intiqám-lenewálá aur qáhir hai;
KHUDÁWAND apne mukhálifon se
intiqám letá hai, aur apne dushmanon
ke liye qahr ko rakh chhoṛtá hai.
3 KHUDÁWAND gusse men dhímá,
magar zor men tawáná hai; aur wuh
gunahgáron ko be-gunáh nahín ṭhahrá-
wegá; KHUDÁWAND kí ráh girdbád
men aur ándhí men hai, aur badlián
us ke pánwon kí dhúl hain.
4 Wuhí samundar ko ḍánttá hai,
aur use sukhá detá hai, aur sárí nad-
díon ko khushk kar ḍáltá hai; Basan
aur Karmil kumhláte hain, aur Lubnán
ke phúl murjháte hain.
5 Us ke khauf se pahár kámpte hain,
aur ṭíle pighal játe hain, aur zamín us
ke huzúr men phúl uṭhtí hai; hán,
dunyá, aur sab jo kuchh ki us men hai.
6 Us ke qahr ke áge kaun khaṛá
rah sake? aur us ke qahr i shadíd ke
barábar kaun ṭhahar sake? us ká qahr
ág kí mánind ḍhálá játá hai, aur
chaṭánen us se ḍháí játí hain.
7 KHUDÁWAND nek hai, aur bipat
ke din ek hasín qil'a hai: wuh un ko
jo us ká bharosá rakhte hain pah-
chántá hai.
8 Lekin ab wuh us ke makán ko
ek baṛí báṛh se nest o nábúd karegá,
aur táríkí us ke dushmanon ko ra-
gedegí.

9 Tum Khudáwand ke barkhiláf
hoke kaun mansúba bándhte ho? wuh
sáf nábúd kar dálegá: bipat do bár
nahín uthegí.
10 Harchand we kánton kí mánind
tore marore gaye, aur apní mai se
sharábor hain, lekin we súkhe púál kí
tarah bilkull jaláe jáenge.
11 Ek sharír saláhkár tujh men se
niklá hai, jo Khudáwand ke barkhiláf
hoke bure mansúbe bándhtá hai.
12 Khudáwand yún farmátá hai,
ki agarchi we sahíh o sálim hon, aur
we bahutere aise howen, tis par bhí
usí hálat men we káte jáenge, aur wuh
játá rahegá. Báwujúde ki main ne
tujhe dukh diyá, phir kabhí tujhe
dukh na dúngá.
13 Aur ab main us ká júá tujh par
se tor dálúngá, aur tere bandhanon ko
tarká dálúngá.
14 Lekin Khudáwand tere haqq
men farmátá hai, ki tere nám ká aur
koí boyá na jáegá; main tere butkháne
ke bích se khodí húí aur dhálí húí
múraton ko nest karúngá; main use
terí qabr karúngá, kyúnki tú nikammá
hai.
15 Dekh, us ke pánw paháron par
hain, jo khush-khabarí látá hai, aur
salámatí kí manádí kartá hai! ai
Yahúdáh, tú apní 'ídon ko kiyá kar,
apní nazren, jo tú ne máni hain, adá
kar; kyúnki is ke ba'd sharír tere
darmiyán se nahín guzregá; wuh sáf
kát dálá gayá.

II BA'B.

PARA'GANDA karnewálá tere rú-
barú charh áyá hai: tú qil'a ko
mahfúz rakh, aur ráh kí nigahbání
kar, apní kamar bándh, aur áp ko sáre
zor se mazbút kar.
2 Kyúnki Khudáwand Ya'qúb kí
raunaq ko Isráel kí raunaq kí mánind
phir bahál karegá; agarchi khálí karne-
wálon ne unhen khálí kiyá hai, aur
un kí dálián tor dálí hain.

3 Us ke pahlawánon kí sipar surkh
rangí gayí hai, jangí mard qirmizí
poshák se mulabbas húe hain; gárián
us kí taiyárí ke din men ág kí sí
jhalakte húe hansúon se árásta hain,
aur sanaubar ke bhále hiláe játe hain.
4 Bázáron men gárián daurtí phirtín,
sháh-ráhon ke darmiyán betakán játín;
we mash'alon kí sí nazar átín, we bijlí
kí sí kaundhtín.
5 Wuh apne baháduron ko yád
farmátá; we chalte húe takkar kháte;
we us kí díwár par charhte húe jaldí
karte, aur artalá taiyár kiyá játá.
6 Nahron ke darwáze khul játe, aur
qasr gudáz ho játá.
7 Chúnki aisá thahráyá gayá, is
liye wuh nangí kí játí, hán, use le játe;
aur us kí laundián kabútaron kí má-
nind gutaktí húí mátam kartín, aur
chhátí pittín.
8 Nínawah to qadím ul aiyám se
táláb kí mánind hai, tau bhí we bhága
chale játe hain. We pukárenge, ki
Khare ho, khare ho; par koí munh
nahín phertá.
9 Chándí ko lúto, aur sone ko
lúto; kyúnki amwál kí kuchh intihá
nahín hai; sáre nafís zurrúf kasrat se
hain.
10 Khulú, aur sunsání, aur wíráni
hai; dil ká pighalná aur ghutnon ká
thartharáná; har ek kí kamar men
shiddat se dard hai; aur in sabhon ke
chihre ká rang urá húá hai.
11 Sherníon ká gár, aur sher i
babaron ke bachchon kí khurák páne
kí jagah kahán hai, ki jis men sher i
babar, aur sherní, aur sher i babar ke
bachche phirte the, aur un ko kisí ne
nahín daráyá?
12 Sher i babar apne bachchon kí
khurák ke muwáfiq phártá thá, aur
apní sherníon ke liye galá ghonttá
thá, aur apní mándon ko shikár se,
aur gáron ko pháre húon se bhartá
thá.
13 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki

Dekh, main terá mukhálif hún, aur
main us kí gáríon ko jalá dúngá, ki
dhunwán hoke uren, aur talwár tere
jawán sher i babaron ko khá jáegí; aur
main terá shikár zamín par se mitá
dálúngá, aur tere elchíon kí áwáz phir
suní na jáegí.

III BA'B.

KHU'NREZ shahr par wáwailá!
wuh jhúṭh aur lúṭ se bilkull
bhará hai; wuh shikár ko nikal jáne
nahín detá.
2 Kore kí áwáz, aur pahiyon kí
kharkharáhaṭ, aur ghoron kí lambíon
ká shor, aur uchhalnewálí gáríon kí
sadá hai.
3 Ghur-charhon ká sawár ho jáná,
aur talwáron kí chamak, aur bhálon
kí jhalak hotí, aur maqtúlon ká ḍher,
aur láshon ká túda hai; láshon kí
intihá nahín; we un kí láshon par
ṭhokar kháte hain.
4 Us khúbsúrat jádú-karnewálí
fáhisha kí zinákáríon kí kasrat se yih
hotá hai, ki wuh qaumon ko apní
zinákáríon se, aur gharánon ko apní
jádúgaríon se, bech dáltí thí.
5 RABB ul afwáj farmátá hai, ki
Dekh, main terá mukhálif hún, aur
tere dámanon ko uṭháke tere munh
par phenk dálúngá, aur qaumon ko
terí barahnagí, aur mamlukaton ko
terá satr dikhláúngá.
6 Aur main makrúh gandagíán tujh
par dálúngá, aur tujhe ruswá kar
dúngá, hán, tujhe angusht-numá kar-
úngá.
7 Aur aisá hogá, ki har ek jo tujh
par nigáh karegá tujh se bhágegá, aur
kahegá, ki Nínawah wírán húá hai;
us par kaun roegá? main tere liye
tasallí-denewále kahán se ḍhúnḍh
láún?
8 Kyá tú No-Ammún se bhalá hai,
jo nadíon ke darmiyán basá thá, aur
pání us kí cháron taraf thá, jis kí
shahrpanáh samundar thí, aur jis kí
díwár daryá par húí?
9 Kúsh us ká zor thá, aur Misr bhí,
aur un kí intihá na thí; Fút aur
Lúbim tere madad-karnewále the.
10 Tis par bhí wuh jilá-watan húí,
hán, asír hoke gayí; us ke bachche us
kí sab galíon ke sire par paṭak ḍále
gaye: aur unhon ne us ke 'izzatdáron
ke qur'a ḍále, aur us ke sáre buzurg
zanjíron se jakre gaye.
11 Tú bhí sar-mast hogí: tú áp ko
chhipáegí, tú bhí dushman ke áge se
panáh ḍhúnḍhegí.
12 Tere sáre hisár aise honge jaise
anjír ke darakht, jin par pahle pake
húe phal lage hain; ki agar we hiláe
jáen, to we khánewále ke munh men
gir parenge.
13 Dekh, tere log jo tere darmiyán
hain, so 'auraton ke se hain; terí
mamlukat ke darwáze tere dushmanon
ke munh par khule pare rahenge; ág
tere arbangon ko khá jáegí.
14 Tú us waqt ke liye jab tú gherí
jáwe pání bhar, aur apne artalon ko
mazbút kar; chihle men utar, aur gáre
ko sán, aur pajáwe ko durust kar.
15 Wahán ág tujhe khá jáegí; tal-
wár tujhe káṭ ḍálegí; wuh, cháṭne-
wálí-ṭiḍḍí kí tarah, tujhe khá jáegí,
agarchi tú apne ta,ín cháṭnewálí-ṭiḍ-
ḍíon kí mánind firáwán kare, aur
hujúm-karnewálí ṭiḍḍíon kí tarah áp
ko bahut kare.
16 Tú ne apne saudágaron ko firá-
wán kiyá, ki we ásmán ke sitáron se
ziyáda húe: cháṭnewálí-ṭiḍḍíán kha-
ráb kar detín, aur ur játí hain.
17 Tere tájdár hujúm-karnewálí
ṭiḍḍíon ke se hain, aur tere sardár
barí se barí ṭiḍḍíon ke se hain, jo sardí
ke waqt báron ke andar rahtí hain,
aur jab áftáb nikaltá hai, to bhág
játín, aur un ká makán ma'lúm nahín
hotá ki kahán hai.
18 Ai Asúr ke bádsháh, tere gara-
riye sote hain; tere sardár leṭ gaye

hain̲; terí ri'áyá pahároṇ par pará-
ganda húí hain̲, aur koí nahín̲ hai, jo
un ko ikaṭṭhá kare.
19 Terí shikastagí ká darmán na-
hín̲ hai, terá zaḳhm kárí hai: sab jo
terí shuhrat sunen̲ge tujh par tálí bajá-
wen̲ge: kyún̲ki kaun hai jis par terí
sharárat sadá hujúm na kartí thí?

HABAQQU'Q NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

WUH ilhámí kalám jo Habaqqúq
nabí ne dekhá.
2 Ai Ḳhudáwand, main̲ kab tak
nála karún̲, aur tú na sunegá? zulm
ke sabab kab tak main̲ tere áge chil-
láún̲, aur tú na bacháwegá?
3 Tú kyún̲ mujhe badí ko dekhne
detá, aur áp ázurda-hálí par nazar
kartá rahtá hai? kyún̲ki zulm aur
sitam mere áge hain̲: we log maujúd
hain̲, jo fitna-angezí aur fasád barpá
karte hain̲.
4 Is liye sharí'at ḍhílí ho gayí, aur
insáf mutlaq jári nahín̲ hotá; kyún̲ki
sharír rástkároṇ ko gher lete hain̲; is
sabab jhúṭhí 'adálat ho rahí hai.
5 ¶ Gair-qaumon̲ ke darmiyán
dekho, aur muláhaza karo, aur nihá-
yat ta'ajjub karo: is liye ki main̲
tumháre aiyám men̲ ek kám kartá
hún̲, jis ká bayán harchand ki koí tum
se kare, tum hargiz báwar na karoge.
6 Kyún̲ki dekho, main̲ Kasdíon̲ ko
charhá láún̲gá; we talḳh-rú aur tez-
mizáj qaum hain̲, jo zamín ke wasí'
mulkon̲ men̲ hoke guzar játe, tá ki un
ábád makánon̲ ko jo un ke nahín̲ hain̲
chhín lewen̲.
7 We ḍaráne aur haibatnák hain̲;
un kí 'adálat aur un ká fatwá un hí se
niklegá.
8 Un ke ghoṛe chíton̲ se bhí tez-
qadam hain̲, aur we un bheṛiyon̲ se
bhí jo shám ko nikalte ziyáda subukpá
hain̲: aur un ke sawár jamáte húe
áte, hán̲, un ke we sawár jo dúr se
chale áte hain̲; we 'uqáb kí mánind,
jo apní ḳhurák par jhapaṭtá hai, par-
wáz karte.
9 We lúṭne ko sab ke sab áte hain̲;
un ke chihre saff ba saff áge kí taraf
baṛhte, aur we asíron̲ ko ret ke dánon̲
kí mánind jam'a karte hain̲.
10 We bádsháhon̲ ko ṭhaṭṭhon̲ men̲
uṛáte, aur sháhzáde un ke áge mas-
ḳhara hote; aur we har ek qil'a ko
dekhke han̲sí karte, we miṭṭí se dam-
dama bándhkar use le lete.
11 Tab un kí tabí'at aur bhí tez ho
játí; aur we guzar játe, aur gunáh
karte, aisá gumán karke ki yih merí
qúwat mere ma'búd kí taraf se hai.
12 ¶ Ai mere Ḳhudáwand Ḳhudá,
ai mere Quddús, kyá tú azal se nahín̲
hai? ham nahín̲ maren̲ge. Ai Ḳhu-
dáwand, tú ne unhen̲ 'adálat ke liye
ṭhahráyá hai; aur ai Ḳhudá e Qádir,
tú ne un ko sarzanish ke liye muqar-
rar kiyá hai.
13 Terí ánkhen̲ aisí pák hain̲, ki tú
badí ko dekh nahín̲ saktá, aur tú
sharárat par nigáh kar nahín̲ saktá
hai: phir káhe ko in gáratgaron̲ par
nazar kartá hai, aur jis waqt sharír us
ádmí ko jo us se rástbáz hai nigal játá
hai, tab tú kis liye chupká rahtá hai?
14 Aur uaní A'dam ko samundar
kí machhlíon̲ kí mánind banátá hai,
aur kíṛe makoṛon̲ kí mánind kartá
hai, jin par koí hukúmat-karnewálá
nahín̲?

15 We un sabhon ko bansí se uṭhá
lete hain, aur apne jál men phansáte
hain, aur mahá-jál men jam'a karte
hain: is liye we shádmán aur khush-
waqt hain.
16 Isí liye we apne jál ke áge qur-
báníán guzránte hain, aur apne mahá-
jál par lubán jaláte hain; kyúnki un
ke wasíle se un ká bakhra lazíz hai,
aur un kí gizá charb hai.
17 Kyá we is liye apne jál ko khálí
karte, aur qaumon ko har waqt ke
qatl karne se báz nahín áte?

II BA'B.

MAIN apní dídgáh par khaṛá ra-
húngá, aur burj par apne liye
jagah ṭhahráúngá, aur muntazir ra-
húngá, ki dekhún, ki wuh mujhe kyá
kahegá, aur main apne mubáhase kí
bábat kyá jawáb dúngá.
2 Tab KHUDÁWAND ne mujhe jawáb
diyá, aur kahá, ki Royá ko likh, aur
lauhon par qalamband kar, ki wuh jo
use paṛhe so dauṛe.
3 Kyúnki yih royá hanoz ek mu-
qarrarí waqt ke liye hai, magar ákhir
ko apná mazmún záhir karegí, aur
jhúṭh na kahegí: agarchi wuh derí
kare, tau bhí us ká muntazir rah, ki
wuh yaqínan áegí, aur dirang na
karegí.
4 Dekh magrúr ko! us ká dil us
men rást nahín hai: par sádiq apne
ímán se jíegá.
5 ¶ Hán, azbaski mai dhokhá dene-
wálí hai, ádmí gustákh hotá; wuh
apne ghar men nahín rahtá; wuh
pátál kí mánind apní tamanná baṛhátá
hai; wuh maut ká sá hai ki ásúda
nahín hotá; balki sárí qaumon ko
apne pás jam'a kartá hai, aur sárí
gurohon ko apne nazdík fáráham kartá
hai.
6 Kyá sab ke sab us kí bábat masl
na láwenge, aur tahqír se us par ki-
náya na karenge, aur na kahenge, ki
Us par wáwailá hai jo us mál se, jo ki
us ká nahín hai, taraqqí kartá hai!
kab tak? aur us par, jo apne úpar
bahut se girau ládtá hai!
7 Kyá we jo tujhe satáwen achának
na uṭhenge, aur we jo tujhe muztarib
karen bedár na honge, aur tú un ke
liye lúṭ hogá?
8 Is liye ki tú ne bahut sí qaumon
ko lúṭ liyá hai, logon ke sáre bache
húe tujhe lúṭ lenge: ádmíon kí khún-
rezí aur zulm ke sabab, jo sarzamín,
aur shahr, aur us ke sáre báshindon
par húá.
9 ¶ Us par wáwailá, jo apne ghar
ke liye ná-haqq fáida uṭhátá hai, tá ki
apne áshiyáne ko bulandí par banáwe,
aur musíbat ke galabe se riháí páwe!
10 Tú ne bahutere logon ko mun-
qat'a karke apne gharáne ke liye sharm
hásil kiyá, aur apní ján ká gunahgár
húá.
11 Kyúnki patthar jo díwár men
hai chilláegá, aur ínṭ shahtír ke dar-
miyán us ko jawáb degí.
12 ¶ Us par wáwailá, jo khúnrezí
se qasbe ko biná kartá hai, aur sha-
rárat se shahr ko ta'mír kartá hai!
13 Dekho, kyá yih hál RABB ul
afwáj kí taraf se nahín hai, ki log ág
hí ke liye mihnat mashaqqat karen,
aur qaumen batálat ke liye apne ta,ín
thakáwen?
14 Kyúnki jis tarah pání se samun-
dar bhará húá hai, usí tarah zamín
KHUDÁWAND ke jalál kí shinásáí se
ma'múr hogí.
15 ¶ Us par wáwailá hai jo apne
hamsáye ko mai pilátá hai, aur apne
mashkíze se undelke use matwálá
kartá hai, tá ki tú un ká satr dekhe!
16 Tú 'izzat ke 'iwaz ruswáí se
bhar gayá hai; tú bhí pí, aur apní
khalṛí be-parda kar: KHUDÁWAND ke
dahne háth ká piyála chau-pher jáke
tujh tak pahunchegá, aur terí shaukat
par sharmindagí kí qai paṛegí.
17 Kyúnki wuh zor zulm jo Lubnán
par húe tujhe gher lenge, jis tarah se
darindon ká shikár karná unhen ḍarátá

hai; ádmíon̲ kí ḳhúnrezí, aur zulm ke sabab, jo mulk, aur shahr, aur us ke sáre báshindon̲ par húá.

18 ¶ Taráshí húí múrat se kyá hásil, ki us ke banánewále ne use khodke banáyá hai? ḍhálí húí múrat, aur jhúṭhon̲ ke sikhlánewále se kyá fáida, jo kám ká banánewálá us par bharosá rakhtá hai, ki gúnge buton̲ ko banátá hai?

19 Us par wáwailá hai, jo lakṛí se kahe, ki Jág; aur be-zubán patthar se, ki Jág uṭh, wuh sikhláwe! Dekh wuh to hai, aur us par sone rúpe ká mulamma' hai, par us ke bích men̲ mutlaqan dam nahín̲.

20 Magar Ḳhudáwand apní muqaddas haikal men̲ hai: sárí zamín us ke áge ḳhámosh ho rahe.

III BA'B.

HABAQQU'Q nabí kí du'á, Shijjíonút ke sur par.

2 Ai Ḳhudáwand, main̲ ne terí ḳhabar suní, aur ḍar gayá: ai Ḳhudáwand, tú barson̲ ke darmiyán apne kám ko naye sar se raunaq baḳhsh, barson̲ ke bích use shuhrat de: qahr ke darmiyán rahm ko yád kar.

3 Ḳhudá Taimán se, aur wuh jo Quddús hai koh i Fárán se áyá. Siláh. Us kí shaukat se ásmán chhip gayá, aur zamín us kí hamd se ma'múr húí.

4 Us kí jagmagáhaṭ núr kí mánind thí; us ke háth se kiranen̲ niklín̲: par wahán̲ bhí us kí qudrat dar-parda thí.

5 Marí us ke áge áge chalí; aur us ke qadamon̲ par átashí wabá rawána húí.

6 Wuh khaṛá húá, aur us ne zamín ko larzá diyá; us ne nigáh kí, aur qaumon̲ ko parágandа kar diyá; aur qadím paháṛ reza reza ho gaye, aur purání paháṛíán̲ us ke áge dhas gayín̲: us kí qadím ráhen̲ yihí hain̲.

7 Main̲ ne dekhá ki Kúshán ke khaimon̲ par bipat thí, aur zamín i Midyán ke parda kámp játe the.

8 Kyá tú nadíon̲ se bezár thá, ai Ḳhudáwand? kyá daryáon̲ par terá qahr thá? kyá samundar par terá gazab thá, ki tú apne ghoṛon̲ par, aur fathyábí kí gáṛíon̲ par, sawár húá?

9 Terí kamán bilkull nangí kí gayí, jaisá ki tú ne farmáyá; hán̲, qaumon̲ ke sáth qasam bhí kí. Siláh. Tú ne zamín ko chírke use nadíán̲ kar diyá.

10 Paháṛon̲ ne tujhe dekhá, aur kámp gaye; pání kí báṛh bahke guzar gayí; gahráo ne apní áwáz buland kí, aur apne háth úpar ko uṭháe.

11 Súraj aur chánd apne apne makán men̲ ṭhahar gaye, tere tíron̲ kí roshní ke bá'is jo uṛen̲, aur tere bhále kí chamkáhaṭ ke sabab.

12 Tú qahr ke sáth zamín par kúch kar gayá; tú ne niháyat gusse hoke qaumon̲ ko raund ḍálá hai.

13 Tú apní qaum ko rihái dene ke liye, hán̲, apní mamsúh ko rihái dene ke liye nikal chalá; tú bunyád ko gardan tak nangá karke sharír ke ghar ke sir ko kuchal ḍáltá hai. Siláh.

14 Tú ne us ke sardáron̲ men̲ se use jo 'álí darje ká thá, usí ke bhálon̲ se már ḍálá; we mujhe parágandа karne ko ándhí kí tarah nikal áe; un ká faḳhr yih thá, ki miskínon̲ ko ham chupke nigal jáwen̲.

15 Tú apne ghoṛon̲ ke sáth samundar se, hán̲, baṛe pání ke ḍheu ke darmiyán se guzar gayá.

16 Is ke sunte hí merá kalejá dahal gayá; us áwáz se mere hon̲ṭh hilne lage: saṛáhaṭ merí haḍḍíon̲ men̲ paiṭh gayí; mere tale ke 'azú kámp gaye, tá ki main̲ musíbat ke din árám páún̲, jab ki we log jo ham par hamla kiyá cháhte chaṛh áwen̲.

17 ¶ Harchand ki anjír ká daraḳht na phúle, aur tákon̲ men̲ mewe na lagen̲, aur zaitúnon̲ ke phal játe rahen̲, aur kheton̲ men̲ kuchh anáj paidá na ho, aur galla bhersále men̲ káṭ ḍálá jáwe, aur gáe bail thánon̲ men̲ na rahen̲;

18 Tis par bhí main Khudáwand
kí yád men khushí karúngá; main
apní naját ke Khudá ke sabab khush-
waqt hoúngá.
19 Khudáwand Khudá merí qú-
wat hai, aur wuh mujhe hirní ke se
pánw degá, aur mujhe mere únche
makánon par sair karwáegá. Sardár
muganní ke liye merí bínon ke sáth.

SAFANIYA'H NABI' KI' KITA'B.

BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yúsiyáh
bin A'mún ke aiyám men, Khu-
dáwand ká kalám, jo Safaniyáh bin
Kúshí, bin Jadaliyáh, bin Amariyáh,
bin Hizqiyáh ko pahunchá.
2 Main mulk kí sath par se sab ke
sab ko bilkull nest karúngá, Khudá-
wand farmátá hai.
3 Main insán ko aur haiwán ko
nest karúngá; hawá ke parindon ko,
aur samundar kí machhlíon ko, aur
sharíron ke sáth ṭhokar khilánewále
buton ko, nest karúngá, aur insán ko
mulk men se káṭ ḍálúngá, Khudá-
wand farmátá hai.
4 Main Yahúdáh par, aur Yarúsa-
lam ke sáre báshindon par, apná háth
chaláúngá, aur is makán men se Ba'al
ke báqí logon ko, aur Kamárím ke
nám ko káhinon ke sáth, nest kar-
úngá;
5 Aur un ko bhí, jo koṭhon par
charhke ásmán ke lashkar ko pújte
hain; aur un ko, jo sijda karke Khu-
dáwand kí qasam kháte hain, aur
Malkám kí saugand karte hain;
6 Aur un ko bhí, jo Khudáwand
se bargashta húe hain, aur jo Khudá-
wand ko nahín ḍhúnḍhte, aur us ke
tálib nahín hote.
7 Tum Khudáwand Yahowáh ke
huzúr chupke raho: kyúnki Khudá-
wand ká din nazdík hai: is liye ki
Khudáwand ne zabíhe kí taiyári kí
hai, aur jinhen us ne buláyá unhen
makhsús kiyá hai.
8 Aur Khudáwand ke zabíhe ke
din men aisá hogá, ki main amíron
ko, aur bádsháh-zádon ko, aur un
sabhon ko jitne ki ajnabí posházk
pahinte hain, sazá dúngá.
9 Main usí din men un sabhon ko,
ki jitne ástána ke úpar kúdke játe
hain, aur apne áqá ke gharon ko lúṭ
aur makr se bharte hain, sazá dúngá.
10 Aur usí din men aisá hogá, Khu-
dáwand farmátá hai, ki Machhlí-phá-
ṭak se nále kí áwáz, aur dúsre pháṭak
se mátam kí, aur ṭílon par se baṛí
kharkharáhaṭ kí sadá uṭhegí.
11 Ai Maktís ke rahnewálo, tum
mátam karo; kyúnki Kan'án ke sab
log máre gaye; we jo chándí ko uṭhá
liye játe the, so munqati' húe.
12 Aur us waqt yún hogá, ki main
chirág leke Yarúsalam men talásh
karúngá, aur jitne apní talchhaṭ par
jam gaye hain, aur apne dil men kah-
te hain, ki Khudáwand na bhalá
karegá, na burá karegá, un ko sazá
dúngá.
13 Tab un ke mál o asbáb lúṭe
jáenge, aur un ke ghar ujaṛ jáenge;
we to gharon ko banáwen, par un men
búd o básh nahín karenge; aur tá-
kistán lagáwen, par un kí mai nahín
píenge.

14 Khudáwand ká bará din qaríb
hai, hán, nazdík hai, aur barí jaldí
kartá: hán, Khudáwand ke din kí
áwáz hotí hai: wahán zabardast ád-
mí phútke roegá.
15 Wuh din qahr ká din hai, dukh
aur ranj ká din, wíráni aur kharábí ká
din, tárikí aur udásí ká din, abr aur
tíragí ká din,
16 Hasín shahron par, aur únche
burjon par, narsinge aur jangí lalkár
ká din.
17 Aur main insán par musíbat
dálúngá, yahán tak ki we andhon kí
mánind chalenge, is liye ki we Khu-
dáwand ke gunahgár húe; un ká
khún dhúl kí tarah giráyá jáegá, aur
un ká gosht gúh kí mánind.
18 Khudáwand ke qahr ke din
men na un kí chándí na un ká soná
un ko bachá sakegá; par sári sarza-
mín ko us kí gairat kí ág khá jáegí;
kyúnki wuh ek lakht mulk ke sáre
báshindon ko tamám kar dálegá.

II BA'B.

TUM 'aql pakro aur ta'ammul karo,
ai ná-pasand qaum,
2 Us se áge ki taqdír iláhí jane, us
se peshtar ki wuh din bhus kí mánind
játá rahe, us se áge ki Khudáwand
ká qahr i shadíd tum par názil howe,
us se peshtar ki Khudáwand ke
gazab ká din tum par á pahunche.
3 Ai mulk ke sáre halím logo, jo
us ke hukmon par chalte ho, tum
Khudáwand ko dhúndho; rástbází
ko dhúndho, farotaní kí talásh karo;
sháyad ki tum Khudáwand ke gazab
ke din chhipáe jáo.
4 ¶ Kyúnki 'Azzah tark kí jáegí,
aur Asqalún ek wírána hogí: aur Ash-
dúd jo hai we din ke do pahar ko use
nikál denge, aur 'Aqrún jar se ukhárí
jáegí.
5 Samundar ke sáhil ke rahnewálon
par, Karetíon kí qaum par, wáwailá
hai! Khudáwand ká kalám tumháre
barkhiláf hai, ai Kan'án, Filistíon kí
sarzamín; main tujhe nest o nábúd
karúngá, yahán tak ki koí basnewálá
na rahe.
6 Aur samundar ke sáhil chará-
gáhon, aur garariyon ke hauzon, aur
bher-khánon ke liye honge.
7 Aur wuhí nawáhí Yahúdáh ke
gharáne ke báqí logon ke liye hogí;
we us men charáyá karenge; we shám
ke waqt Asqalún ke makánon men let
rahenge; kyúnki Khudáwand un ká
Khudá un par phir nazar karegá, aur
un kí asírí ko mubaddal karegá.
8 ¶ Main ne Moáb kí malámat aur
baní 'Ammún ke ta'ne sune, ki unhon
ne merí qaum ko malámat kí, aur un
kí sarhaddon kí mukhálafat men ta-
kabbur kiyá hai.
9 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ke
Khudá ne apní hayát kí qasam khá-
kar farmáyá hai, Yaqínan Moáb Sadúm
kí mánind hogá, aur baní 'Ammún
'Amúrah kí mánind, balki wuh aisí
sarzamín hogí, jo pur-khár, aur na-
maksár, aur hamesha kí wíráni rahegí;
mere logon ke bache húe unhen lútenge,
aur merí qaum ke báqí log un ke má-
lik honge.
10 Yih un par un kí magrúrí ke
sabab wáqi' hogá; kyúnki unhon ne
Rabb ul afwáj ke logon kí malámat
kí hai, aur un ke barkhiláf apne ko
buland kiyá hai.
11 Khudáwand un ke liye hai-
batnák hogá, aur zamín ke sáre ma'-
búdon ko aisá karegá, ki we ghul
jáenge; aur har koí apní apní jagah
men, hán, bahrí mamálik ke sab básh-
inde us kí parastish karenge.
12 ¶ Tum bhí, ai Kúsh ke rahne-
wálo, merí talwár se máre jáoge.
13 Aur wuh uttar par apná háth
chaláegá, aur Asúr ko kharáb karegá,
aur Nínawah ko wírán aur bayábán
kí mánind khushk kar degá.
14 Aur galle us ke darmiyán let-
enge, hán, qaumon ke sáre baháim;
hawásil aur baglá us ke sutúnon ke

siron par maqám karenge; chahchaháne kí áwáz un ke jharokhon men hogí; un kí dahlízon men wíráni hogí; kyúnki saro ká kám jo baná hai be-ár chhorá gayá hai.
15 Yih wuh shádmán shahr hai jo be-fikr hoke rahtá thá, jis ne apne dil men kahá, ki Main hún, aur mere siwá koí dúsrá nahín; so wuh kaisí wíráni húá, haiwánon ke baithne kí jagah! har ek jo udhar se guzar karegá, so phuphkáregá, aur apná háth hiláwegá.

III BAB.

WA'WAILA' us sarkash aur álúda aur zulm-karnewále shahr par!
2 Us ne kalám ko nahín suná; wuh tarbíyat-pazír na húá; KHUDÁWAND par bharosá na rakhá; aur wuh apne Khudá ke nazdík na áyá.
3 Us ke darmiyán us ke sardár garajnewále babar hain; us ke qází bheriye hain, jo shám ko nikalte, aur haddíon ke chábne ká kám subh tak nahín chhorte.
4 Us ke nabí láfzan aur dagábáz hain; us ke káhinon ne maqdis ko nápák kiyá hai; unhon ne sharí'at se 'udúl kiyá hai.
5 KHUDÁWAND, jo sádiq hai, us ke darmiyán hai; wuh kuchh be-insáfí nahín karegá; wuh har subh ko apní 'adálat roshní men látá hai, us men kasr nahín; magar be-insáf ádmí sharm ko nahín jántá hai.
6 Main ne qaumon ko kát dálá: un ke burj barbád kiye gaye; main ne un ke kúchon ko wírán kiyá, ki un men koí nahín chaltá; un ke shahr ujár húe, aise ki koí insán nahín, koí báshinda nahín.
7 Main ne kahá, ki Faqat mujh se dartí rah; tú nasíhat qabúl kar; aisá ki us kí bastí kátí na jáwe, us sab ke mutábiq jo main ne us ke haqq men thahráyá; par unhon ne sawere uthkar apní tariqon ko bigárá.
8 ¶ Báwujúd is ke tum mere muntazir raho, KHUDÁWAND farmátá hai, us din tak ki main lút ke liye uthún; kyúnki merá iráda hai, ki qaumon ko jam'a karún, aur mamlukaton ko ikatthá karún, tá ki main apne gazab ko, hán, sáre qahr i shadíd ko un par názil karún; kyúnki merí gairat kí ág sárí zamín ko nigal jáegí.
9 Kyúnki main phir us waqt logon ko pák honth kar dúngá, tá ki we sab ke sab KHUDÁWAND ká nám lewen, aur ek dil hokar us kí bandagí karen.
10 Kúsh kí nahron ke pár se mere 'ábid, hán, mere parágande logon kí betí, mere liye hadya láwegí.
11 Usí din tú apne sáre kámon ke sabab, jin se tú merí gunahgár húí hai, khijlat na utháwegí; kyúnki main us waqt tere darmiyán se tere magrúr aur fakhr-báz logon ko nikál dúngá, aur tú mere muqaddas pahár par phir takabbur na karegí.
12 Aur main ek garíb aur miskín qaum ko tere darmiyán chhor dúngá, aur we KHUDÁWAND ke nám par bharosá rakhenge.
13 Isráel ke báqí log badkáríán nahín karenge, aur jhúth nahín bolenge, aur un ke munh men dagá-denewálí zubán nahín pái jáegí; balki we kháenge, aur let rahenge, aur koí un ko nahín daráwegá.
14 ¶ Ai Saihún kí betí, tú gá; ai Isráel, tú lalkár; ai Yarúsalam kí betí, tú apne tamám dil se khushí aur khurramí kar.
15 KHUDÁWAND terí áfaton ko uthá le gayá hai, us ne tere dushmanon ko nikál diyá hai; KHUDÁWAND Isráel ká bádsháh tere darmiyán hai; tú phir musíbat ko nahín dekhegí.
16 Us din Yarúsalam ko kahá jáegá, ki Tú mat dar; aur Saihún ko, ki Tere háth dhíle na hon.
17 KHUDÁWAND terá Khudá, jo tere darmiyán hai, so qádir hai; wuhí bachá legá, wuh tere sabab se shádmán

hoke khushí karegá; apní muhabbat
ke bá'is wuh ilzám dene ke badle
khámosh rahegá; wuh gáte húe tere
liye shádmání karegá.
18 Main un ko, jo muqaddas ja-
má'at ke liye gamgín hain, jo tum
men se hain, jin par us ke sabab
malámat ká bojh thá, faráham kar-
úngá.
19 Dekh, main usí waqt un sabhon
ko, jo tujhe satáte hain, márúngá, aur
wuh jo langrátí hai use rihái dúngá,
aur khárij kiye húon ko ikatthá kar-
úngá; aur har ek mamlukat men
jahán we ruswá kiye gaye main un-
hen sitúda aur námwar karúngá.
20 Jis waqt ki main tumhen jam'a
karúngá, usí waqt tum ko pher lá-
úngá; kyúnki jis waqt tumhárí
ánkhon ke áge tumhárí asírí ko mu-
baddal karúngá, tum ko zamín kí
sárí qaumon ke darmiyán námáwar
karúngá, aur tumhen sitúdagí bakhsh-
úngá, KHUDÁWAND farmátá hai.

HAJJI' NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

DA'RA' bádsháh kí saltanat ke
dúsre baras, aur us ke chhathe
mahíne, aur us mahíne kí pahlí táríkh,
KHUDÁWAND ká kalám Siyáltiel ke
bete Zarúbábul ko, jo Yahúdáh ká
názim thá, aur Yahúsadaq ke bete
Yahúsu'a ko, jo sardár káhin thá,
Hajjí nabí kí ma'rifat pahunchá, aur
us ne kahá,
2 Ki RABB ul afwáj yún farmátá
hai, ki Yih log kahte hain, ki Wuh
waqt, jis waqt ki KHUDÁWAND ká
ghar banáyá jáwe, abhí nahín pahun-
chá.
3 Tab KHUDÁWAND ká kalám Hajjí
nabí par názil húá, aur us ne kahá, ki
4 Are tum, kyá tumhárá waqt hai,
ki apne gharon men jin kí díwáron
par takhta-bandí kí gayí hai sukúnat
karo, aur yih ghar wírán rahe?
5 Aur ab RABB ul afwáj yún far-
mátá hai, ki Tum apní ráhon par gaur
karo.
6 Tum ne bahut sá boyá, par thorá
hásil karte ho; tum kháte ho, par
ásúda nahín hote; tum píte ho, par
píne se ser nahín hote; tum kapre
pahinte ho, par koí garm nahín hotá;
aur wuh jo mazdúrí kartá hai so mih-
natána jam'a kartá, tá ki use ek phatí
thailí men rakhe.
7 ¶ RABB ul afwáj yún farmátá
hai, ki Tum apní ráhon par gaur karo.
8 Pahár par charhkar lakrí láo, aur
ghar ko banáo; main us se khush
húngá, aur merí buzurgí kí jáegí,
KHUDÁWAND farmátá hai.
9 Tum muntazir bahut ke rahe, aur
dekho, thorá milá: aur jab tum use
ghar men láe, to main ne us par phún-
ká. Kyún? RABB ul afwáj farmátá
hai. Sabab yih hai, ki merá ghar
wírán hai, aur tum men se har koí
apne apne ghar ko daurá chalá játá
hai.
10 Is liye ásmán tumháre úpar band
hai ki os nahín girtí, aur zamín apne
hásil dene se báz áí.
11 Aur main ne khushk-sálí ko
talab kiyá, ki wuh zamín par, aur
pahápon par, aur anáj par, aur nayí
mai par, aur tel par, aur sab par jo
zamín se hásil hotá hai, aur insán par,

aur haiwán par, aur háth kí sári mihnat par áwe.

12 ¶ Tab Zarúbábul bin Siyáltiel, aur Yahúsú'a bin Yahúsadaq sardár káhin, aur qaum ke sáre báqí log, KHUDÁWAND apne Khudá ke kalám ke, aur Hajjí nabí ki báton ke, muwáfiq us ke ki jis ke liye KHUDÁWAND un ke Khudá ne use bhejá thá, shanawá húe; aur log KHUDÁWAND ke huzúr dar gaye.

13 Tab KHUDÁWAND ke paigambar Hajjí ne, KHUDÁWAND ká paigám páke, us qaum ko kahá, ki KHUDÁWAND farmátá hai, Main tumháre sáth hún.

14 Phir KHUDÁWAND ne Zarúbábul bin Siyáltiel Yahúdáh ke názim kí rúh ko, aur Yahúsú'a bin Yahúsadaq sardár káhin kí rúh ko, aur qaum ke báqí logon kí rúh ko, targíb dí: so we áe, aur RABB ul afwáj apne Khudá ke ghar ke banáne men mashgúl húe.

15 Aur yih wáqi'a Dárá bádsháh kí saltanat ke dúsre baras ke chhathe mahíne kí chaubíswín táríkh men húá.

II BA'B.

SA'TWEN mahíne, aur us mahíne kí ikkíswín táríkh KHUDÁWAND ká kalám Hajjí nabí kí ma'rifat á pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ab Zarúbábul bin Siyáltiel Yahúdáh ke názim ko, aur Yahúsú'a bin Yahúsadaq sardár káhin ko, aur qaum ke báqí logon ko, farmá aur aisá kah, ki,

3 Tum men se kaun rahá hai jis ne is haikal ko us kí pahlí raunaq par dekhá? aur ab yih kaisí hai jo ab dekhte ho? kyá yih us kí nisbat se tumhárí nazaron men ná-chíz nahín dikhlái detí hai?

4 Lekin, ai Zarúbábul, mazbút rah, KHUDÁWAND farmátá hai; aur ai Yahúsú'a bin Yahúsadaq sardár káhin, mazbút rah; aur ai sarzamín ke sáre logo, mazbút raho, KHUDÁWAND farmátá hai, aur kám karo; kyúnki main tumháre sáth hún, RABB ul afwáj farmátá hai:

5 Kalám us 'ahd ká, jo Misr se nikalte waqt main ne tum se bándhá, so qáim hai, aur merí wuh Rúh tumháre darmiyán rahtí hai: mat daro.

6 Kyúnki RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Hanoz ek martaba, aur thorí sí muddat ba'd, main ásmán, aur zamín, aur tari, aur khushkí ko hilá dúngá;

7 Balki main sári qaumon ko hilá dúngá, aur sári qaumon kí margúb chízen háth men áengí, aur main is ghar ko jalál se bhar dúngá, RABB ul afwáj farmátá hai.

8 Chándí merí hai, aur soná merá hai, RABB ul afwáj farmátá hai.

9 Is pichhle ghar ká jalál pahle ghar ke jalál se ziyáda hogá, RABB ul afwáj farmátá hai; aur main is makán men salámatí bakhshúngá, RABB ul afwáj farmátá hai.

10 ¶ Aur Dárá bádsháh kí saltanat ke dúsre sál, aur us ke nauwen mahíne kí chaubíswín táríkh, KHUDÁWAND ká kalám Hajjí nabí kí ma'rifat á pahunchá, aur us ne kahá,

11 Ki RABB ul afwáj yún farmátá hai, Shara' kí bábat káhinon se daryáft kar, aur kah,

12 Ki Agar koí ádmí pák gosht ko apne libás ke dáman men liye jáwe, aur apne dáman se rotí, yá lapsí, yá mai, yá tel, yá kisí tarah ke kháne kí chíz ko chhúe, to kyá wuh chíz pák thahregí? Tab káhinon ne jawáb diyá, aur kahá, ki Nahín.

13 Phir Hajjí ne kahá, ki Agar kisí murda ke chhúne ke sabab se koí ádmí nápák húá ho, aur in men se kisí ek ko chhúe, to kyá nápák thahregí? Káhinon ne jawáb men kahá, Hán, nápák hogí.

14 Phir Hajjí ne jawáb diyá, aur kahá, ki KHUDÁWAND farmátá hai, ki Is qaum ká aur is guroh ká merí nazar men aisá hí hál húá, aur un ke háthon

ká har ek kám aisá hí húá; aur jo
kuchh ki us jagah par guzránte the,
nápák húá.
15 Aur ab maiṉ tum se minnat
kartá húṉ, ki tum áj se aur is se áge
ke waqt ko, us din se ki Ḳhudáwand
kí haikal meṉ patthar par patthar na
rakhá gayá thá, andesha karo:
16 Us aiyám se aisá húá ki jab koí
shaḵhs bis púlíoṉ ke ambár pás gayá
to faqat das páíṉ; aur jab kolhú ke
pás gayá, ki pachás púrah bhar lewe,
to faqat bís páe.
17 Aur maiṉ ne tum ko bád i sa-
múm, aur gerúí, aur oloṉ se tumháre
háthoṉ ke sáre kámoṉ meṉ márá; par
tum merí taraf na phire, Ḳhudáwand
farmátá hai.
18 A'j se aur is se peshtar ke waqt
ko gaur karo, nauweṉ mahíne kí chau-
bíswíṉ taríḵh se, ya'ne, jis din se ki
Ḳhudáwand kí haikal kí neo ḍálí
gayí, gaur karo.
19 Kyá bíj hanoz khaliyán meṉ
hai? háṉ, hanoz ták aur anjír ke
daraḵhtoṉ, aur anár aur zaitún ke
daraḵhtoṉ par mewa nahíṉ húá; lekin
áj se maiṉ tum ko barakat dúṉgá.
20 ¶ Phir usí mahíne kí chaubís-
wíṉ táríḵh Ḳhudáwand ká kalám
Hajjí nabí ko pahunchá, aur us ne
kahá,
21 Ki Yahúdáh ke názim Zarúbá-
bul se kah de, ki Maiṉ ásmán aur
zamín ko hiláúṉgá;
22 Aur saltanatoṉ ke taḵht ulaṭ
dúṉgá, aur gair-qaumoṉ kí saltanatoṉ
kí tawánáí kho dúṉgá, aur rathoṉ ko
un ke sawároṉ samet ulaṭ dúṉgá, aur
ghoṛe aur we jo un par chaṛhe haiṉ
ek sáth gir jáeṉge, har ek ádmí apne
bháí kí talwár se.
23 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki
Ai mere banda Zarúbábul bin Siyáltiel,
usí din maiṉ tujhe lúṉgá, Ḳhudáwand
farmátá hai, aur nagín kí tarah tujhe
rakhúṉgá; is liye ki maiṉ ne tujhe man-
zúr kiyá, maiṉ Rabb ul afwáj farmátá
húṉ.

ZAKARIYA'H NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

DA'RA' ke dúsre baras ke áṭhweṉ
mahíne meṉ Ḳhudáwand ká
kaláṃ Zakariyáh nabí bin Barakiyáh
bin 'I'ddú ko pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ḳhudáwand tumháre bápdádoṉ
se be-niháyat náráz húá.
3 Is liye tú un se kah, ki Rabb ul
afwáj yúṉ farmátá hai, ki Tum merí
taraf phiro, Rabb ul afwáj farmátá
hai; to maiṉ tumhárí taraf phirúṉgá,
Rabb ul afwáj farmátá hai.
4 Tum apne bápdádoṉ kí mánind
mat hoo, jinheṉ agle nabíoṉ ne pukárke
kahá hai, ki Rabb ul afwáj yúṉ far-
mátá hai, ki Tum apní badráhíoṉ aur
badkáríoṉ se báz áo; par unhoṉ ne na
suná, aur mujhe na máná, Ḳhudá-
wand farmátá hai.
5 Tumháre bápdáde jo the, so kaháṉ?
aur ambiyá, kyá we sadá jíte haiṉ?

6 Par merí we báten̲, aur mere we
aḥkám, jo main̲ ne apne ḳhidmat-
guzár nabíon̲ ko farmáe the, kyá we
tumháre báp-dádon̲ tak nahín̲ pahun-
che the? chunánchi we phire, aur
unhon̲ ne kahá, ki Rabb ul afwáj
jaisá us ne cháhá thá ki ham se kare,
so hamárí 'ádaton̲ aur hamáre fi'alon̲
ke mutábiq waisá hí us ne ham se
kiyá hai.
7 ¶ Dárá ke dúsre baras, aur gyá-
rahwen̲ mahíne kí chaubíswín̲ táríḳh,
jo Sabát ká mahíná hai, Ḳhudáwand
ká kalám Zakariyáh nabí bin Baraki-
yáh bin 'I'ddú ko pahunchá, aur us ne
kahá,
8 Main̲ rát ko dekhtá thá, aur de-
kho, ki ek shaḳhs ek surang ghoṛe par
sawár hokar mihndí ke daraḳhton̲ ke
darmiyán, jo nasheb men̲ the, khaṛá
thá, aur us ke píchhe surang, aur ku-
mait, aur nuqre ghoṛe the.
9 Tab main̲ ne kahá, ki Ai mere
Ḳhudáwand, ye kyá hain̲? Phir
Firishte ne, jo mujh se guftogú kartá
thá, mujhe kahá, ki Main̲ tujhe dikh-
áún̲gá, ki ye kyá hain̲.
10 Aur wuh shaḳhs jo mihndí ke
daraḳhton̲ ke darmiyán khaṛá thá, us
ne jawáb men̲ kahá, ki Ye we hain̲,
jinhen̲ Ḳhudáwand ne bhejá hai, ki
sárí dunyá men̲ sair karen̲.
11 Aur unhon̲ ne Ḳhudáwand ke
us firishte ko, jo mihndí ke daraḳhton̲
ke darmiyán khaṛá thá, jawáb men̲
kahá, ki Ham ne sárí dunyá kí sair kí
hai, aur dekho, sárí zamín baiṭhí húí
hai, aur árám se hai.
12 ¶ Phir Ḳhudáwand ke firishte
ne jawáb dekar kahá, ki Ai Rabb ul
afwáj, tú Yarúsalam par aur Yahúdáh
ke shahron̲ par, jin par tú sattar baras
se gazab názil kartá hai, kab tak rahm
na karegá?
13 Aur Ḳhudáwand ne us firishte ke
jawáb men̲, jo mujh se guftogú kartá
thá, muláim aur dil-pazír báten̲ kahín̲.
14 Tab us firishte ne, jo mujh se
guftogú kartá thá, mujhe kahá, ki Tú
chilláke kah, ki Rabb ul afwáj yún̲
farmátá hai, ki Mujhe Yarúsalam aur
Saihún ke liye gairat átí hai, balki
baṛí gairat.
15 Aur main̲ un gair-qaumon̲ se, jo
ab baṛe chain se hain̲, niháyat ná-
ḳhush hún̲; ki main̲ thoṛá sá bezár
thá, aur unhon̲ ne us áfat ko ziyáda
kar diyá.
16 Is liye Ḳhudáwand yún̲ farmá-
tá hai, ki Main̲ rahmat karke Yarúsa-
lam men̲ phir áyá hún̲; us men̲ merá
ghar biná kiyá jáegá, Rabb ul afwáj
farmátá hai; aur ek rassí Yarúsalam
par khín̲chí jáegí.
17 Phir chilláke kah, ki Rabb ul af-
wáj yún̲ farmátá hai, ki Mere shahr
iqbálmandí se phir labrez hon̲ge, ky-
ún̲ki Ḳhudáwand phir Saihún ko ta-
sallí baḳhshegá, aur phir Yarúsalam ko
maqbúl karegá.
18 ¶ Phir main̲ ne apní ánkhen̲
uṭháín̲, aur nigáh kí, aur, dekho, ki
chár síng the.
19 Aur main̲ ne us firishte se, jo
mujh se guftogú kartá thá, púchhá, ki
Ye kyá hain̲? Us ne mujhe jawáb
diyá, Ye we síng hain̲, jinhon̲ ne Ya-
húdáh, aur Isráel, aur Yarúsalam ko
parágandá kiyá hai.
20 Phir Ḳhudáwand ne mujhe chár
baṛhaí dikhláe.
21 Tab main̲ ne kahá, ki Ye log kyá
karne áe hain̲? Us ne jawáb diyá, ki
Ye we síng hain̲, ki jinhon̲ ne Yahú-
dáh ko parágandá kiyá hai, aisá ki koí
ádmí bhí apná sir uṭhá na saká; lekin
ye is liye áe hain̲, ki unhen̲ ḍaráwen̲,
aur gair-qaumon̲ ke síngon̲ ko, jinhon̲
ne Yahúdáh kí mamlukat par us ke
pareshán karne ko apná síng uṭháyá
hai, girá dewen̲.

II BA'B.

1 PHIR main̲ ne apní ánkhen̲ uṭháín̲,
aur nigáh kí, aur, dekho, ek
shaḳhs nápne kí rassí háth men̲ liye
húe hai.

2 Aur main ne kahá, ki Tú kahán játá hai? Us ne mujhe kahá, ki Yarúsalam ke nápne ko, tá ki dekhún ki us kí chauṛáí kitní, aur us kí lambáí kitní.

3 Aur, dekho, wuh firishta jo mujh se guftogú kartá thá so nikal chalá, aur dúsrá firishta us ke istiqbál ko áyá,

4 Aur use kahá, ki Dauṛ, aur us jawán se mukhátib hoke kah, ki Yarúsalam un shahron kí mánind ábád hogá, jin kí shahr-panáh na ho insán aur haiwán kí kasrat ke sabab, jo us men ho jáwe.

5 Kyúnki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Main us ke liye cháron taraf se átashí díwár hoúngá, aur us ke bích o bích shaukat banúngá.

6 ¶ Ahá, há, uttar kí sarzamín se bhágke áo, Ḳhudáwand farmátá hai; agarchi main ne tum ko ásmán kí cháron hawáon kí mánind paráganda kiyá, Ḳhudáwand farmátá hai.

7 Ai Saihún, tú, jo Bábul kí beṭí ke sáth rahá kartí hai, apne ko chhuṛá.

8 Kyúnki Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Hashmat ke píchhe us ne mujhe un qaumon ke pás bhejá, ki jinhon ne tum ko gárat kiyá; filhaqíqat jo koí tumhen chhútá hai, so us kí ánkh kí putlí ko chhútá hai.

9 Kyúnki, dekh, main un par apná háth hiláúngá, aur we apne gulámon ke liye lúṭ honge: tab tum jánoge ki Rabb ul afwáj ne mujhe bhejá hai.

10 ¶ Ai Saihún kí beṭí, tú gá, aur khushí kar; kyúnki, dekh, main áúngá, aur tere darmiyán sukúnat karúngá, Ḳhudáwand farmátá hai.

11 Aur usí din bahuterí qaumen Ḳhudáwand se mel karengí, aur we mere log hongí, aur main tere bích men rahúngá, aur tú jánegá ki Rabb ul afwáj ne mujhe tujh pás bhejá hai.

12 Aur Ḳhudáwand Yahúdáh ko sarzamín i muqaddas men apná bakhra ján ke rakhegá, aur Yarúsalam phir us ká manzúr i nazar hogá.

13 Ai sárí khilqat, Ḳhudáwand ke áge chupkí ho rah; kyúnki wuh apne muqaddas makán ke darmiyán se uṭhá hai.

III BA'B.

AUR us ne mujhe yih dikhláyá, ki sardár káhin Yahúsú'a Ḳhudáwand ke firishte ke áge khaṛá thá, aur Shaitán us ke dahne háth istáda thá, tá ki us se muqábala kare.

2 Aur Ḳhudáwand ne Shaitán ko kahá, ki Ai Shaitán, Ḳhudáwand tujhe malámat kare; hán, wuh Ḳhudáwand, jis ne Yarúsalam ko manzúr kiyá hai, so tujhe malámat kare: kyá yih lúkṭí nahín jo ág se nikáli gayí hai?

3 Aur Yahúsú'a maile kapṛe pahine firishte ke áge khaṛá thá.

4 Phir us ne jawáb diyá, aur unhen jo us ke áge khaṛe the kahá, ki Mailí poshák ko us par se utár lo. Tab us ne use kahá, ki Dekh, main ne terí badkárí tujh se dúr kí, aur main tujhe nafís poshák pahináúngá.

5 Aur main ne kahá, ki Us ke sir par ek sáf kuláh rakhen. Tab unhon ne us ke sir par sáf kuláh rakhá, aur use poshák pahinái. Aur Ḳhudáwand ká firishta uske pás khaṛá húá.

6 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne Yahúsú'a se tákíd karke kahá, ki

7 Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Agar tú merí ráhon par chalegá, aur merí sharí'at ko hifz karegá, to tú mere ghar par hukúmat karegá, aur mere sahnon kí nigahbání karegá, aur main tujhe in men se, jo yahán pás khaṛe hain, aise log dúngá jo ki terí rahnumáí karen.

8 Ab, ai Yahúsú'a sardár káhin, sun, tú aur tere rafíq, jo tere áge baiṭhe hain; kyúnki ye ashkhás ba taur nisháni ke hain: ki dekh, main apne bande SHA'ḲH náme ko pesh láúngá.

9 Kyúnki us patthar ko, jo main ne

Yahúsú'a ke áge dhará hai, dekh: us
ek hí patthar par sát ánkhen hongí;
dekh, main is par kanda karúngá,
Rabb ul afwáj farmátá hai; aur main
is sarzamín kí badkárí kí siyásat ko
ek hí din men dúr karúngá.
10 Usí din, Rabb ul afwáj farmátá
hai, tum men se har ek ták ke chhánw
aur anjír ke tale apne hamsáya ko
buláwegá.

IV BA'B.

AUR wuh firishta, jo mujh se báten
kartá thá, phir áyá, aur jaisá koí
nínd se jagáyá játá hai, waisá us ne
mujhe jagáyá,
2 Aur mujh ko kahá, Tú kyá dekh-
tá hai? Aur main ne kahá, ki Main
dekhtá hún, aur dekho, ek sham'adán
bilkull sone ká, aur us ke sire par ek
kaṭorá hai, aur us ke úpar us ke sát
chirág, aur un sáton chirágon kí, jo us
ke úpar hain, sát nalíán.
3 Aur us ke nazdík do daraḳht zai-
tún ke, ek jo hai kaṭore kí dahní taraf,
aur dúsrá us kí báyin taraf.
4 Aur main ne us firishte ko, jo
mujh se kalám kartá thá, jawáb dekar
kahá, ki Ai mere ḳhudáwand, ye kyá
hain?
5 Tab us firishte ne, jo mujh se
kalám kartá thá, jawáb dekar kahá,
Kyá tú nahín jántá, ki ye kyá hain?
Main ne kahá, Nahín, ai mere ḳhudá-
wand.
6 Tab us ne mujhe jawáb dekar
kahá, ki Yih Zarúbábul ke liye Ḳhu-
dáwand ká kalám hai, ki Na to zor
se, aur na to tawánáí se, balki merí
Rúh se, Rabb ul afwáj farmátá hai.
7 Ai baṛe pahár, tú kyá hai? tú
Zarúbábul ke áge ek maidán ho jáegá:
aur wuhí sire ká patthar yih pukárte
húe nikálegá, ki Us par fazl, us par
fazl howe.
8 Phir Ḳhudáwand ká kalám mu-
jhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
9 Zarúbábul ke háthon ne is ghar
kí neo ḍálí, aur usí ke háth use tamám
bhí karenge; tab tú jánegá ki Rabb
ul afwáj ne mujhe tum pás bhejá hai.
10 Kyúnki kaun hai jis ne in chho-
ṭí chízon ke din kí tahqír kí hai?
kyúnki Ḳhudáwand kí we sát án-
khen, jo sárí zamín kí sair kartí hain,
ḳhushí se us sáhúl ko dekhtí hain, jo
Zarúbábul ke háth men hai.
11 ¶ Tab main ne use jawáb men
kahá, ki Ye donon zaitún ke daraḳht,
jo sham'adán ke dahne báyen hain, kyá
hain?
12 Aur main ne dúsrí bár ḳhitáb
karke use kahá, ki Zaitún kí ye do
sháḳhen, jo sone kí do nalíon ke mut-
tasil hain, jin kí ráh se sunahlá tel un
men se niklá chalá játá hai, so kyá
hain?
13 Us ne mujhe jawáb dekar kahá,
Kyá tú nahín jántá hai, ki ye kyá
hain? Main ne kahá, Nahín, ai mere
ḳhudáwand.
14 Us ne mujhe kahá, ki Ye we do
mamsúh hain, jo sárí zamín ke Ḳhu-
dáwand ke huzúr khaṛe rahte hain.

V BA'B.

TAB main phirá, aur main ne apní
ánkhen úpar kín, aur nazar kí,
aur, dekho, ek uṛtá húá túmár.
2 Us ne mujhe kahá, ki Tú kyá
dekhtá hai? Main ne jawáb diyá, ki
ek uṛtá húá túmár dekhtá hún, jis kí
lambáí bís háth, aur chauṛáí das háth.
3 Phir us ne mujhe kahá, Yih wuh
la'nat hai, jo tamám rú e zamín par
názil hotí hai; aur har ek jo chorí
kartá hai, is taraf ko us ke mutábiq
káṭ ḍálá jáegá; aur har ek jo bejá
qasam khátá hai, us taraf ko us ke
mutábiq káṭ ḍálá jáegá.
4 Main use pesh látá, Rabb ul afwáj
farmátá hai, aur wuh chor ke ghar men,
aur us ke ghar men jo mere nám kí
jhúṭhí qasam khátá hai, ghusegá, aur
us ke ghar ke bích o bích rahegá, aur
use us ke lakṛí aur us ke patthar samet
barbád karegá.
5 ¶ Aur wuh firishta, jo mujh se

kalám kartá thá, niklá, aur us ne
mujhe kahá, ki Ab tú apní ánkheṉ
uṭhá, aur dekh, ki yih jo nikal átá hai
kyá hai.
6 Maiṉ ne kahá, ki Yih kyá hai?
Wuh bolá, ki Yih jo nikaltá hai, ek
aifah hai. Aur us ne kahá, ki Sárí
sarzamín meṉ yihí un kí shabíh hai.
7 Aur dekho, ek síse ká qintár hai;
aur ek 'aurat hai jo aifah ke bíchoṉ
bích baiṭhí húí hai.
8 Aur us ne kahá, ki Yih sharárat
hai. Aur us ne us ko aifah ke bích
meṉ girá diyá, aur us síse ke báṭ ko us
ke muṉh par dhar diyá.
9 Phir maiṉ ne apní ánkheṉ uṭháíṉ,
aur nigáh kí, aur, dekho, do 'aurateṉ
nikal áíṉ, aur hawá un ke pankhoṉ
meṉ bharí thí: kyúṉki un ke pankh
laglag ke pankhoṉ kí mánind the; aur
we aifah ko ásmán zamín ke adhar
meṉ uṭhá le gayíṉ.
10 Tab maiṉ ne us firishte ko, jo
mujh se kalám kartá thá, kahá, ki Ye
aifah ko kidhar le játí haiṉ?
11 Us ne mujhe kahá, Is wáste liye
játí haiṉ ki Sín'ár kí sarzamín meṉ us
ká ek ghar banáweṉ: ki wuh qáim
kiyá jáegá, aur apní bunyád par rakhá
jáegá.

VI BA'B.

TAB maiṉ ne phir apní ánkheṉ úpar
uṭháíṉ, aur nigáh kí; to dekho,
ki Do paháṛoṉ ke bích meṉ se chár
gáṛíáṉ nikal áíṉ; aur we paháṛ támbe
ke paháṛ the.
2 Pahlí gáṛí meṉ surang ghoṛe; aur
dúsrí gáṛí meṉ mushkí ghoṛe the;
3 Aur tísrí gáṛí meṉ nuqre ghoṛe;
aur chauthí gáṛí meṉ kabre aur siyáh-
sufed ghoṛe the.
4 Tab maiṉ ne us firishte ko, jo
mujh se kalám kartá thá, khitáb karke
kahá, ki Ai mere khudáwand, ye kyá
haiṉ?
5 Aur firishte ne mujhe jawáb dekar
kahá, ki Ye ásmán kí chároṉ rúheṉ
haiṉ, jo sárí zamín ke Khudáwand ke
huzúr meṉ kharí thíṉ, aur ab nikalkar
játí haiṉ.
6 Aur mushkí ghoṛe, jo us meṉ
haiṉ, so uttar mulk meṉ játe haiṉ, aur
nuqre un kí pachchhim taraf játe
haiṉ, aur kabre dakhin ke mulk ko
játe haiṉ.
7 Aur siyáh-sufedoṉ ne nikalkar
yih mángá, ki sárí sarzamín par sair
kareṉ: aur us ne kahá, ki Chalo, aur
sarzamín par sair karo; aur unhoṉ ne
sarzamín par sair kí.
8 Tab us ne mujh ko pukárá, aur
mujh se kahá, ki Un ko dekh jo uttar
ke mulk ko gaye haiṉ; unhoṉ ne mere
jí ko uttar ke mulk meṉ ṭhanḍá kiyá
hai.
9 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
10 Tú asíroṉ se, ya'ne, Khuldí, aur
Túbiyáh, aur Yad'aiyáh se jo Bábul se
áe haiṉ, le, aur tú usí din já, háṉ,
Yúsiyáh bin Safaniyáh ke ghar meṉ
dákhil ho;
11 Phir chándí aur soná le, aur
tájoṉ ko baná, aur unheṉ Yahúsú'a
bin Yahúsadaq sardár káhin ke sir par
rakh;
12 Aur us se yúṉ kah, ki RABB ul
afwáj yúṉ farmátá hai, ki Dekh, wuh
shakhs, jis ká nám SHA'KH hai; aur
wuh apní jagah se ugegá, aur wuh
KHUDÁWAND kí haikal ko biná kar-
egá;
13 Háṉ, wuhí KHUDÁWAND kí
haikal ko banáegá; aur wuh sáhib i
shaukat hogá, aur apne takht par
baiṭhke hukúmat karegá; aur wuh
apne takht par julús karke káhin bhí
hogá; aur salámatí kí mashwarat
donoṉ ke darmiyán hogí.
14 Aur we táj Helam, aur Túbiyáh,
aur Yad'aiyáh, aur Hen bin Safaniyáh
kí taraf se hoṉge, tá ki KHUDÁWAND
kí haikal meṉ ek yádgárí howeṉ.
15 Aur we jo dúr dúr haiṉ, so
áweṉge, aur KHUDÁWAND kí haikal
meṉ ta'mír kareṉge; aur tum jánoge

ki Rabb ul afwáj ne mujhe tum pás
bhejá hai. Aur agar tum Khudáwand
apne Khudá kí farmánbardárí karoge,
to yún hogá.

VII BA'B.

DA'RA' kí saltanat ke chauthe baras
yún húá, ki Khudáwand ká
kalám nauwen mahíne kí chauthí
tárikh, ya'ne, Kislev mahíne men,
Zakariyáh ko pahunchá;
2 Yih us waqt húá jis waqt Baitel
ne Sharázur, aur Rajam-Malik, aur us
ke logon ko bhejá thá, tá ki we Khu-
dáwand ke chihre ko manáwen,
3 Aur ki Rabb ul afwáj ke ghar ke
káhinon se aur nabíon se kahen, Kyá
main pánchwen mahíne men roún aur
áp ko alag kar rakhún, jaisá ki main
ne sálhá sál se kiyá hai?
4 ¶ Tab Rabb ul afwáj ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
5 Tú mamlukat ke sáre logon se
aur káhinon se kah, ki Jab tum logon
ne pánchwen aur sátwen mahíne men
un sattar baras tak roza rakhá, aur
mátam kiyá, to kyá kabhí mere liye,
hán, mere hí liye roza rakhá thá?
6 Aur jab tum ne kháyá aur piyá,
to kyá tum ne apne liye na kháyá aur
piyá?
7 Kyá ye we báten nahín hain, jo
Khudáwand ne agle nabíon kí ma'-
rifat se pukár pukárke kahín, jis waqt
ki Yarúsalam ábád aur ásúda-hál thá,
aur us ke girdágird ke shahr waise hí
the, jis waqt log dakhin kí sarzamín
aur maidán men sukúnat karte the?
8 ¶ Phir Khudáwand ká kalám
Zakariyáh ko pahunchá; aur us ne
kahá, ki
9 Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki Tum sachchí 'adálat karo, aur har
koí apne apne bháí par karam aur
rahm kiyá kare.
10 Aur bewa, aur yatím, aur mu-
sáfir, aur miskín par zulm na karo:
aur koí tum men se apne dil men us
ziyán ká tasauwur na kare, jo us ke
bháí ne us ke sáth kiyá ho.
11 Lekin we shanawá na húe, balki
unhon ne gardan-kashí kí, aur apne
kánon ko band kiyá, tá ki na sunen.
12 Balki unhon ne apne dilon ko
kurand sá banáyá, tá ki sharí'at ko,
aur un paigámon ko jinhen Rabb ul
afwáj ne agle nabíon kí ma'rifat apní
Rúh se bhejá thá, na sunen; is liye
Rabb ul afwáj kí taraf se bará qahr
názil húá.
13 Aur yún húá, ki jis tarah wuh
chilláyá, aur we shanawá na húe, usí
tarah we chilláe, aur main ne nahín
suná, Rabb ul afwáj farmátá hai.
14 Balki main ne unhen un sárí
qaumon men, jin se we ná-wáqif the,
parágan̈da kiyá. Is tarah un ke
píchhe sarzamín wírán húí, aisí ki kisí
ne us men ámad o raft na kiyá; kyúnki
unhon ne us dilchasp sarzamín ko
wírán karáyá hai.

VIII BA'B.

PHIR Khudáwand ká kalám mujh
ko pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki Mujhe Saihún ke liye barí se barí
gairat húí hai; balki bare qahr ke sáth
mujhe us ke liye gairat húí.
3 Khudáwand yún farmátá hai, ki
Main Saihún men phir áyá, aur Yarú-
salam ke darmiyán sukúnat karúngá;
aur Yarúsalam ká nám Sachái kí bastí
hogá, aur Rabb ul afwáj ká pahár
Muqaddas pahár kahláegá.
4 Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki Phir búrhe mard aur búrhí 'auraten
Yarúsalam ke kúchon men baithí húí
hongí, aur har ek shakhs ke háth
men us ke burhápe ke sabab us ká 'asá
hogá.
5 Aur shahr ke kúche larkon aur
larkíon se ma'múr honge, jo kúchon hí
men kheltí hongí.
6 Aur Rabb ul afwáj yún farmátá
hai, ki Agarchi yih in dinon men is
qaum ke báqí logon kí nazar men

hairat-afzá ho, to kyá merí nazar men
bhí hairat-afzá hogá, Rabb ul afwáj
farmátá hai?
7 Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki
Dekh, main apne logon ko súraj ke
nikalne ke mulk se, aur us ke gurúb
hone ke mulk se, chhurá lúngá:
8 Aur main unhen láúngá, aur we
Yarúsalam ke darmiyán sukúnat kar-
enge; aur we mere log honge, aur
main sachái o sadáqat se un ká Khudá
húngá.
9 ¶ Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki Ai logo, tum jo in dinon men ye
báten nabíon kí zubán se sunte ho, jo
us din kahí thín, jab Rabb ul afwáj ke
maskan, ya'ne haikal kí neo dálí játí
thí, tá ki wuh biná kiyá jáwe, apne
háth mazbút karo.
10 Kyúnki un dinon se áge na insán
ke liye mazdúrí thí, aur na haiwán ká
kiráyá thá; aur dushmanon ke sabab
se jánewále aur ánewále kí salámatí na
thí; kyúnki main ne sab ádmíon ko
rawána kiyá, ki un men se har ek us
ke parosí ká dushman howe.
11 Lekin ab main is qaum ke báqí
logon ke liye nahín hoúngá, jis tarah
main agle aiyám men thá, Rabb ul
afwáj farmátá hai;
12 Balki zirá'at ká khúb paidáwár
hogá; ki ták apná phal nikálegí, aur
zamín apná hásil degí, aur ásmán apní
os bakhshenge; aur main is qaum ke
báqí logon ko in sab barakaton ká
málik karúngá.
13 Aur yún hogá, ai Yahúdáh ke
gharáne, aur ai Isráel ke gharáne, ki
jis tarah tum gair-qaumon ke darmiyán
ek la'nat the, us hí tarah se main tum
ko chhuráúngá, aur tum ek barakat
hoge: mat daro, balki tumháre háth
mazbút hon.
14 Kyúnki Rabb ul afwáj yún
farmátá hai, ki Jis tarah se main ne
qasd kiyá thá ki tum ko sazá dún,
jis waqt tumháre bápdádon ne mujhe
gussewar karáyá, Rabb ul afwáj far-
mátá hai, aur main apne iráde se
pachhtáke báz na áyá;
15 Usí tarah se main ne in dinon
men iráda kiyá hai, ki Yarúsalam aur
Yahúdáh ke gharáne se nekí karún;
pas, tum mat daro.
16 ¶ Par lázim hai ki tum in báton
par 'amal karo; Cháhiye ki har ek
ádmí apne parosí se sach kahe, aur tum
apne phátakon men sachchí aur sahíh
'adálat karo:
17 Aur tum men se koí apne dil
men us badí ko khiyál na kare, jo us
ke parosí ne us se kí ho; aur jhúthí
qasam ko manzúr na kare; kyúnki
main in sab chízon se nafrat rakhtá
hún, Khudáwand farmátá hai.
18 ¶ Phir Rabb ul afwáj ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
19 Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki Chauthe mahíne ká roza, aur pánch-
wen ká roza, aur sátwen ká roza, aur
daswen ká roza, ahl i Yahúdáh ke liye
khushí aur khurramí ke din aur tarab-
angez 'íden honge; is liye tum sachái
aur salámatí ko 'azíz rakho.
20 Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki A'ge ko aisá hogá, ki qaumen aur
bahutere shahron ke rahnewále áwenge;
21 Aur ek shahr ke báshinde dúsre
shahr men jákar kahenge, A'o jaldí
se, tá ki ham Khudáwand ke chihre
ko manáwen, aur Rabb ul afwáj ko
dhúndhen; main bhí, hán, main hí
jáúngá.
22 Aur bahuterí ummaten aur zo-
ráwar qaumen Rabb ul afwáj ke
dhúndhne ko, aur Khudáwand ke
chihre ke manáne ko, Yarúsalam men
áwengí.
23 Rabb ul afwáj yún farmátá hai,
ki Un dinon men aisá hogá, ki qaumon
ke das mard, jin kí judí judí lugat
ho, háth barháenge, hán, ek Yahúdí
shakhs ke dáman ko pakrenge, aur
kahenge, ki Ham tumháre sáth jáenge;
kyúnki ham ne suná hai, ki Khudá
tumháre sáth hai.

IX BA'B.

KHUDA'WAND ká ilhámí kalám
jo Hadrak kí sarzamín kí mu-
khálafat men hai, aur wuh Dimishq
tak pahunchke wahán thahar jáegá:
yih us waqt hogá, jab baní A'dam aur
Isráel ke sáre firqon kí ánkhen KHU-
DÁWAND kí taraf hongí.
2 Aur wuh Hamát kí mukhálafat
men bhí, jo us ke muttasil hai; Súr
aur Saidá kí mukhálafat men bhí, har-
chand ki wuh barí 'aqlmand hai.
3 Hán, agarchi Súr ne apne liye ek
mazbút qil'a banáyá, aur dhúl kí tarah
chándí ká túda kiyá, aur chokhe sone
ká bhí galíon kí kíchar kí mánind;
4 Dekho, Khudáwand use khárij
kar degá, aur wuh us ke mál o asbáb
ko samundar men dál degá; aur ág us
hí ko khá legí.
5 Asqalún dekhegí aur daregí, aur
'Azzáh bhí dekhegí aur bahut dard
kháegí; 'Aqrún bhí, ki us ke intizár
ke sabab se sharminda húí; aur 'Azzáh
se bádsháh játá rahegá, aur Asqalún
be-chirág hogí.
6 Aur ek ajnabí-záda Ashdúd men
takht-nishín hogá; aur main Filistíon
ká fakhr mitáúngá.
7 Aur main us ke khún ko us ke
munh men se, aur us kí nafrat-angez
chízon ko us ke dánton se, nikál dálún-
gá, aur wuh, hán, wuh bhí hamáre
Khudá ke liye bach rahegá, aur wuh
us názim kí mánind hogá, jo Yahúdáh
men hai, aur 'Aqrún Yabúsí kí mánind
hogá.
8 Aur main apne ghar ke áspás
khaima khará karúngá, jis waqt wuh
fauj ke sabab se charhke guzar jáe, aur
us waqt bhí jab wuh phir áwe; tis ke
píchhe koí zálim un ke darmiyán nahín
guzregá; kyúnki ab main apní ánkhon
se dekhtá hún.
9 ¶ Ai Saihún kí betí, tú niháyat
khushí kar; ai Yarúsalam kí betí, tú
khúb lalkár; ki dekh, terá Bádsháh
tujh pás átá hai; wuh sádiq hai, aur
naját dená us ke zimme men hai; wuh
farotan hai, aur gadhe par, balki jawán
gadhe par, hán, gadhí ke bachche par
sawár hai.
10 Aur main Ifráím kí gárián, aur
Yarúsalam ke ghore kát dálúngá, aur
jangí kamán tor dálí jáegí: aur wuh
qaumon ko sulh ká muzhda degá: aur
us kí saltanat samundar se samundar
tak, aur daryá se zamín kí intihá tak
hogí.
11 Aur tú jo hai, tere sáth ke 'ahd
ke lahú ke sabab main tere asíron ko
us chúán men se jahán pání nahín hai
nikálke báhar karúngá.
12 ¶ Tum mazbút qil'a men phir
áo, ai ummedwár asíro; main áj ke din
kahtá hún, ki Main tujhe do chand
dúngá;
13 Kyúnki main ne Yahúdáh ko
apne liye jhukáyá, aur kamán ko If-
ráím se bhar diyá, aur main ne tere
farzandon ko, ai Saihún, barpá kiyá
hai, ki tere hí beton par charhen; ai
Yúnán, main ne tujhe pahlawán kí
talwár kí mánind banáyá.
14 Aur KHUDÁWAND un kí madad
ke liye dikhláí degá, aur us ke tír bijlí
kí tarah niklenge; hán, Khudáwand
YAHOWÁH túrhí phúnkegá, aur wuh
dakhin ke bagúlon ke sáth khurúj
karegá.
15 Aur RABB ul afwáj un kí dast-
gírí karegá; aur we dushmanon ko
niglenge, aur falákhun ke pattharon
ko giráke unhen páemál karenge, aur
we píenge, aur matwálon kí mánind
shor macháenge; aur katore kí mánind
aur mazbah ke konon kí mánind we
ma'múr honge.
16 Aur KHUDÁWAND un ká Khudá
apní qaum ko bachá legá; wuh unhen
bheron kí tarah usí din bachá legá;
kyúnki we táj ke jawáhir kí mánind
honge, jo us kí sarzamín ke úpar
bulandí pakrenge.
17 Kyúnki us ká ihsán kyá hí 'azím

hai, aur us ká husn kyá hí khúb hai!
nau-jawán galle se baṛhenge, aur laṛ-
kíán nayí mai se.

X BA'B.

TUM Ḳhudáwand se mángo, ki
wuh akhír barsát men menh
barsáwe; ki Ḳhudáwand bijlíon ko
maujúd kartá, aur menh shiddat se
barsátá, aur har ek ke khet men ghás
paidá kartá.
2 Kyúnki Teráfím ne batálat kí
báten kahí hain, aur gaib-bínon ne
dhokhá dekhá hai, aur jhúṭhe ḳhwáb-
on ká bayán kiyá hai; we hawá kí sí
tasallí dete hain: is liye we galle kí
mánind bhaṭak rahe; unhon ne dukh
páyá, is liye ki un ká koí charwáhá na
thá.
3 Merá gazab charwáhon par bhaṛ-
ká hai, aur main ne bakron ko sazá dí
hai: tad bhí Rabb ul afwáj ne apne
galle, ya'ne ahl i Yahúdáh par, nazar
kí hai, aur un ko janggáh ká apná
ḳhúbsúrat ghoṛá sá banáyá.
4 Usí kí taraf se kone ká patthar,
usí se khúnṭí, usí se jangí kamán, usí
se har ek hákim niklegá.
5 ¶ Aur we pahlawánon kí mánind
laṛáí men dushmanon ko galíon ke
kíchaṛ kí tarah latárenge; aur we
laṛenge, is liye ki Ḳhudáwand un ke
sáth hai, aur unhen jo ghoṛon par sa-
wár hain ḳhajil kar denge.
6 Kyúnki main Yahúdáh ke ghar-
áne ko qúwat dúngá, aur Yúsuf ke
gharáne ko rihái baḳhshúngá; aur
main unhen láke phir bithláúngá, is
liye ki main ne un par rahm kiyá hai;
aur we aise honge, goyá ki main ne
unhen kadhí dúr nahín kiyá hai;
kyúnki main Ḳhudáwand un ká
Ḳhudá hún, aur un kí sunúngá.
7 Aur Ifráím pahlawán sá hogá,
aur un ká dil, jaisá ki mai se, waisá
masrúr hogá; balki un kí aulád bhí
dekhegí aur shádmání karegí; un ká
dil Ḳhudáwand se khush hogá.
8 Main un ke liye síṭí bajáúngá,
aur unhen faráham karúngá; kyúnki
main ne un ke liye fidiya diyá hai; aur
we bahut ho jáenge, jis tarah áge bahut
ho gaye the.
9 Harchand ki main ne un ko qau-
mon ke darmiyán parágand kiyá, tau
bhí we un dúr dúr mulkon men mujhe
yád karenge; aur we apne bál-bachchon
samet jíenge, aur phir áwenge.
10 Main un ko Misr kí sarzamín se
phir láúngá, aur unhen Asúr se jam'a
karúngá, aur Jili'ád aur Lubnán kí
sarzamín men láúngá, yahán tak ki
un ke liye gunjáish na hogí.
11 Aur wuh musíbat ke samundar
pár guzar jáegá; aur wuh samundar
kí lahron ko máregá, aur daryá kí sárí
gahráián súkh jáengi; aur Asúr ká
gurúr tale utárá jáegá, aur Misr ká
'asá játá rahegá.
12 Aur main un ko Ḳhudáwand
men taqwiyat dúngá; aur we us ká
nám leke idhar udhar chalenge, Ḳhu-
dáwand farmátá hai.

XI BA'B.

AI Lubnán, tú apne darwázon ko
khol de, tá ki ág tere deodáron
ko khá jáe.
2 Ai saro ke daraḳhto, tum nauha
karo; is liye ki deodár gir gaye; ky-
únki shándár gárat húe hain; ai Basaní
balút ke daraḳhto, figán karo; kyúnki
muháfaz ban girá hai.
3 ¶ Charwáhon ke nála kí áwáz
hai, is liye ki un kí hashmat gárat
húí; jawán sher i babaron ke garajne
kí áwáz hai, kyúnki Yardan ká faḳhr
ḍháyá gayá.
4 Ḳhudáwand merá Ḳhudá yún
farmátá hai, ki Bheṛ bakríon ko jo
zabh ke liye hain chará;
5 Jin ke málik unhen zabh karte
hain, aur gunahgár nahín ṭhahráe játe;
aur un men se har ek jo unhen bechtá
hai kahtá hai, ki Ḳhudáwand mu-
bárak ho, ki main máldár húá; aur
un ke charwáhon men se koí un par
rahm nahín kartá hai.

6 Kyún̲ki main̲ mulk ke rahne-
wálon̲ par áge ko rahm nahín̲ karún̲gá,
Ḳhudáwand farmátá hai; par dekh,
main̲ un ádmíon̲ ko, har ek shaḳhs ko,
us ke hamsáye ke, aur us ke bádsháh
ke qábú men̲ kar dún̲gá; aur we za-
mín ko tabáh karen̲ge, aur main̲ unhen̲
un ke háth se nahín̲ chhuṛáún̲gá.
7 Pas, main̲ ne un bheron̲ ko jo
zabh ke liye thín̲, hán̲, galle ke mis-
kínon̲ ko, charáyá; aur main̲ ne do
láṭhíán̲ lín̲; ek ko main̲ ne Ni'am ka-
há, aur dúsrí ko Habl; aur galle ko
charáyá.
8 Aur main̲ ne tín charwáhon̲ ko
ek mahíne men̲ halák kar diyá; aur
merí ján ne un se nafrat rakhí, aur un
ká jí bhí mujh se bezár húá.
9 Tab main̲ ne kahá, ki Main̲ tum-
hen̲ áge ko nahín̲ charáún̲gá; wuh jo
martá hai use marne do: aur jo káṭe
jáne par hai, káṭá jáwe; aur jo báqí
rahen̲ge, so un men̲ se har ek dúsre
ká gosht kháe.
10 ¶ Tab main̲ ne apní láṭhí Ni-
'am ko liyá, aur use káṭ ḍálá; ki apne
'ahd ko, jo main̲ ne sárí qaumon̲ se
bándhá thá, toṛún̲.
11 So wuh usí din men̲ toṛá gayá;
aur jhunḍ ke miskínon̲ ne, jo merí ráh
takte the, jáná, ki yih Ḳhudáwand
kí bát hai.
12 Aur main̲ ne unhen̲ kahá, ki
Agar tumhárí nazar men̲ bhalá lage,
to merí qímat mujhe do; aur nahín̲ to,
mat do; aur unhon̲ ne mere mol kí
bábat tís rúpiye taulke diye.
13 Aur Ḳhudáwand ne mujhe
hukm diyá, ki Use kumhár pás phenk
de, us achchhí qímat ko jo unhon̲ ne
merí ṭhahráí thí; aur main̲ ne un tís
rúpiyon̲ ko liyá, aur Ḳhudáwand ke
ghar men̲ kumhár ke liye phenk diyá.
14 Tab main̲ ne apní dúsrí láṭhí
Habl ko káṭ ḍálá, tá ki us birádarí ko
jo Yahúdáh aur Isráel men̲ hai toṛ
ḍálún̲.
15 ¶ Aur Ḳhudáwand ne mujhe
kahá, ki Tú phir nádán charwáhe ke
hathyár apne liye le.
16 Kyún̲ki dekh, main̲ mulk men̲
ek chaupán ko barpá karún̲gá, jo un
kí jo halák hone par hain̲ ḳhabar na-
hín̲ legá, aur us ko jo bhaṭká húá hai
nahín̲ ḍhúnḍhegá, aur us ko jo zaḳhmí
húá changá nahín̲ karegá, aur use jo
khaṛá rahtá nahín̲ charáegá, par moṭon̲
ká gosht kháegá, aur un ke khuron̲ ko
toṛ ḍálegá.
17 Us badzát gaṛariye par wáwailá
hai, jo galle ko chhoṛ játá hai! talwár
us ke bázú par, aur us kí dahiní ánkh
par hogí; us ká bázú bilkull súkh jáegá,
aur us kí dahiní ánkh phúṭ jáegí.

XII BA'B.

KHUDA'WAND ke suḳhan ká fat-
wá jo Isráel par hai; wuh Ḳhu-
dáwand farmátá hai, jo ásmánon̲ ko
phailátá hai, aur zamín kí neo ḍáltá
hai, aur insán ke andar us kí rúh paidá
kartá hai;
2 Dekho, main̲ aisá karún̲gá, ki
Yarúsalam áspás kí sárí qaumon̲ ke
liye thartharáhaṭ ká piyála hogá, aur
Yahúdáh ká bhí yih hál hogá, jis waqt
ki Yarúsalam gherá jáwe.
3 ¶ Aur main̲ us din Yarúsalam ko
sárí qaumon̲ ke liye ek bhárí patthar
kar dún̲gá, aur sab jo use uṭháen̲ge
ṭukṛe ṭukṛe kiye jáen̲ge, agarchi zamín
kí sárí qaumen̲ us ke muqábil jam'a
hon̲gí.
4 Usí din, Ḳhudáwand farmátá
hai, main̲ har ek ghoṛe ko aisá már-
ún̲gá, ki sab hairán rah jáwen̲, aur us
ke sawár ko díwána kar dún̲gá; magar
apní ánkhen̲ Yahúdáh ke gharáne par
khulí húí rakhún̲gá, par qaumon̲ ke
sab ghoṛon̲ ko márún̲gá ki we andhe
ho jáwen̲.
5 Tab Yahúdáh ke farmánrawá
apne dil men̲ kahen̲ge, ki Yarúsalam
ke báshinde, Rabb ul afwáj un ke
Ḳhudá ke sabab se, hamárí tawánái
hain̲.

6 ¶ Main us din Yahúdáh ke farmán-rawáon ko us átashdán kí mánind jo lakrion ke bích ho, aur us jaltí mash'al kí mánind jo púlon ke darmiyán howe, karúngá; aur we dahne báen par áspás kí sárí qaumon ko niglenge; aur Yarúsalam phir apne maqám par Yarúsalam hí men nishast karegí.

7 Aur KHUDÁWAND Yahúdáh ke khaimon ko pahle rihái degá, tá ki Dáúd ká gharáná aur Yarúsalam ke báshinde Yahúdáh kí banisbat apní ziyáda baṛái na karen.

8 Usí din KHUDÁWAND Yarúsalam ke báshindon kí himáyat karegá; aur wuh jo us din un men se girá paṛá hogá, so Dáúd kí mánind hogá, aur Dáúd ká gharáná Khudá kí mánind hogá, balki KHUDÁWAND ke firishte kí mánind jo un ke áge áge ho.

9 ¶ Aur usí din yún hogá, ki main un sárí qaumon kí, jo Yarúsalam par chaṛháí karne átí hain, surág lagáúngá, ki main unhen halák karún.

10 Aur main Dáúd ke gharáne par, aur Yarúsalam ke báshindon par, fazl aur munáját kí rúh barsáúngá; aur we mujh par, jise unhon ne chhedá hai, nazar karenge: aur we us ke liye mátam karenge, jaisá koí apne iklaute ke liye mátam kartá hai; aur we us ke liye talkh-kám honge, jis tarah se koí apne palauṭhe ke liye talkh-kámí men paṛtá hai.

11 Aur us din Yarúsalam men baṛá mátam hogá, Hadad-Rimmon ke mátam kí mánind Majiddon kí wádí men.

12 Aur sári mamlukat mátam karegí, har ek gharáná 'aláhida; Dáúd ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida; Nátan ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida;

13 Láwí ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida; Sama'í ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida;

14 Sáre gharáne jo báqí rahenge, ek ek gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida.

XIII BA'B.

US din gunáh aur nápákí ke wáste Dáúd ke gharáne ke liye, aur Yarúsalam ke báshindon ke liye, ek sotá phúṭ niklegá.

2 ¶ Aur usí din yún hogá, RABB ul afwáj farmátá hai, ki main buton ke námon ko zamín par se miṭá ḍálúngá, aur unhen phir koí yád na karegá: aur main nabíon ko, aur nápák rúh ko, dunyá se khárij kar dúngá.

3 Aur aisá hogá, ki jab koí nubúwat karegá, to us ká báp, aur us kí má, jin se wuh paidá húá, use kahenge, ki Tú na jíegá, kyúnki tú KHUDÁWAND ká nám leke jhúṭh boltá hai; aur us ke báp aur má, jin se wuh paidá húá, jis waqt wuh peshíngoí karegá, use húl márenge.

4 Aur us din aisá hogá, ki nabíon men se har ek, jis waqt wuh nubúwat kare, apní royá se sharminda hogá; aur we kabhí bálwálí libás na pahinenge, tá ki fareb den.

5 Balki ek ek kahegá, ki Main nabí nahín; main kisán hún; kyúnki merí ibtidáe jawání se kisí ne mujhe gulám kar rakhá thá.

6 Aur ek us se púchhegá, ki Tere háthon par ye kyá zakhm hain? to jawáb degá, We zakhm hain jo mujhe apne doston ke ghar men lage.

7 ¶ Ai talwár, tú mere charwáhe par, us insán par, jo merá hamtá hai, bedár ho, RABB ul afwáj farmátá hai; us charwáhe ko már, ki galla parágandá ho jáe; par main apná háth chhoṭon par chaláúngá.

8 Aur aisá hogá, KHUDÁWAND farmátá hai, ki sárí sarzamín men do hisse káṭe jáenge, aur marenge: lekin tísrá hissa us men báqí rahegá.

9 Aur main tísre hisse ko chaláúngá, ki we ág ke darmiyán hoke guzren,

aur main unhen yún sáf karúngá jis
tarah se rúpe ko sáf karte hain: aur
yún táúngá jis tarah se sone ko táte
hain: we merá nám lenge, aur main
un kí sunúngá; main kahúngá, ki Ye
mere log hain, aur we bolenge, ki
Ḳhudáwand merá Ḳhudá.

XIV BA'B.

DEKHO, Ḳhudáwand ká din átá
hai, aur tere lúṭ ká mál tere
darmiyán bánṭá jáegá.
2 Aur main sárí qaumon ko fará-
ham karúngá ki Yarúsalam par chaṛ-
hen aur laṛen; aur shahr le liyá jáegá,
aur ghar ke ghar lúṭe jáenge, aur
'auraten be-hurmat kí jáengí; aur
ádhá shahr asír hoke jáegá; par we jo
báqí rah jáenge, shahr men káṭe na
jáenge.
3 Tab Ḳhudáwand ḳhurúj karegá,
aur un qaumon ke sáth, jis tarah sábiq
men jang ke din laṛá thá, laṛáí karegá.
4 ¶ Aur us ke pánw usí din Zai-
tún ke pahár par, jo Yarúsalam ke
sámhne púrab ko hai, jame rahenge;
aur Zaitún ká pahár bíchon bích se
pachchim kí taraf aur púrab kí taraf
ko aisá phaṭ jáegá, ki us men baṛí
wádí ho jáegí; kyúnki ádhá pahár
uttar kí taraf sarak jáegá, aur ádhá us
ká dakhin kí taraf.
5 Aur tum mere paháṛon kí wádí
ko bhágoge; kyúnki paháṛon kí wádí
A'zal se já milegí; hán, jis tarah se
tum sháh i Yahúdáh 'Uzziyáh ke
aiyám men zalzala ke áge bhági the,
usí tarah se bhágoge; kyúnki Ḳhu-
dáwand merá Ḳhudá áwegá, aur sáre
qudsí tere sáth.
6 Aur usí din aisá hogá, ki nafís
ajrám i falak kí roshní na hogí; par
niháyat kasíf táríkí hogí.
7 Par ek din aisá hogá jo Ḳhudá-
wand ko ma'lúm hai: wuh to din aur
rát na hogá; balki yún hogá ki shám
ke waqt roshan hogá.
8 Aur usí din yún hogá, ki jítá pání
Yarúsalam men se járí hogá; us ká
ádhá púrabí samundar kí taraf, aur us
ká ádhá pachchhimí samundar kí
taraf; aiyám i garmí men aur jáṛe men
aisá hogá.
9 Aur Ḳhudáwand sárí dunyá ká
bádsháh ho jáegá; us din ek Ḳhudá-
wand hogá, aur us ká nám ek hogá.
10 Aur sárí sarzamín tabdíl hoke
us 'Arábáh kí mánind ho jáegí, jo
Jib'a se leke Rimmon tak Yarúsalam
kí dakhin taraf hai, par wuh buland
hogí, aur Binyamín ke pháṭak se pahle
pháṭak ke maqám tak, aur kone ke
pháṭak tak, aur Hananiel ke burj se
bádsháh ke angúrí kolhúon tak, apne
hí mauqa' par ábád kí jáegí.
11 Aur log us men sukúnat karen-
ge, aur phir la'nat mutlaq na hogí;
balki Yarúsalam amn o ámán se basegí.
12 ¶ Aur wuh marí, ki jis se Ḳhu-
dáwand sárí qaumon ko, jo laṛne ko
Yarúsalam par chaṛh áwen, máregá,
so yih hai: un ká gosht jis waqt we
apne pánwon par khaṛe honge faná ho
jáegá; aur un kí ánkhen un ke chashm-
ḳhánon men gal jáengí, aur un kí
zubán un ke munh men saṛ jáegí.
13 Aur usí din yún hogá, ki Ḳhu-
dáwand kí taraf se un ke darmiyán
baṛí garbaṛáhat á paṛegí; aur un men
se ek dúsre ká háth pakṛegá, aur us ká
háth dúsre ke háth ke muqábil uṭháyá
jáegá.
14 Aur Yahúdáh bhí Yarúsalam
men laṛegá; aur sárí gair-qaumon ká
mál jo áspás hain, kyá soná, kyá rúpá,
kyá libás, baṛí kasrat se faráham kiyá
jáegá.
15 Aur ghoṛon, aur ḳhachcharon,
aur únṭon, aur gadhon, aur sab hai-
wánon ko jo un lashkargáhon men
honge, us hí tarah kí marí jaisí yih hai
máregí.
16 ¶ Aur yún hogá, ki har ek jo
un sab qaumon men se, jo Yarúsalam
par chaṛh áwen, bach rahegá, sál ba
sál Bádsháh Rabb ul afwáj ko sijda

karne, aur 'íd i khaima mánne ko,
jáegá.
17 Aur yún hogá, ki zamín ke sáre
gharánon men se, jo Bádsháh Rabb
ul afwáj ke áge sijda karne ko Yarú-
salam men na áwe, un par menh nahín
barsegá.
18 Aur agar Misr ká gharáná na
charh jáe, aur na áwe, to un par bhí
nahín paregá; balki un par wuh marí
hogí, jis se Khudáwand un gair-
qaumon ko, jo nahín játí hain ki
khaimon kí 'íd mánen, máregá.
19 Yihí Misr kí sazá hogí, aur sárí
qaumon kı sazá, jo nahín játí hain ki
khaimon kí 'íd mánen.
20 ¶ Usí din ghoron kí ghantíon
par yih raqam hogá, QUDS YAHO-
WA'H KO; aur Khudáwand ke ghar
kí degen un piyálon ke jo mazbah ke
áge dhare gaye barábar hongí.
21 Balki Yarúsalam aur Yahúdáh
men kí sab deg Rabb ul afwáj ke liye
quds hongí; aur we sab, jo zabíhe ko
zabh karte hain, áwenge, aur un men
se kisí ko lenge, aur un men paká-
wenge; aur us din men phir koí Kan-
'ání Rabb ul afwáj ke ghar men na hogá.

MALA'KI' NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHUDA'WAND ká ilhámí kalám
jo Malákí kí ma'rifat se Isráel
ke liye irshád húá.
2 Khudáwand farmátá hai, ki Main
ne tumhen piyár kiyá hai. Tad bhí
tum kahte ho, ki Tú ne hamen kyún-
kar piyár kiyá? Kyá 'Esau Ya'qúb ká
bháí na thá? Khudáwand farmátá
hai; lekin main ne Ya'qúb ko piyár
kiyá,
3 Aur main ne 'Esau se dushmaní
rakhi, aur us ke paháron aur us kí
mírás ko wírán karke dashtí sámpon
ke nasíb kiyá.
4 Chúnki Adúm kahtá hai, ki Ha-
márá tahas-nahas to húá; lekin ham
phirke wírán makánon kí ta'mír karen-
ge. Rabb ul afwáj farmátá hai, ki
We ta'mír to karen, par main dháún-
gá; aur log un ká yih nám rakhenge,
Sharárat kí mamlukat, aur Wuh qaum,
jis par hamesha Khudáwand ká qahr
ho rahá.
5 Aur tumhárí ánkhen dekhengí,
aur tum kahoge, ki Khudáwand kí
buzurgí Isráel kí mamlukat se howe.
6 ¶ Betá apne báp kí, aur naukar
apne áqá kí ta'zím kartá hai: pas,
agar main báp hún, to merí 'izzat
kahán? aur agar áqá hún, to merá
khauf kahán? Rabb ul afwáj tumhen
kahtá hai, ai káhino, jo mere nám ko
haqír jánte ho. Tau bhí tum kahte
ho, ki Kis bát men ham ne tere nám
ko zalíl kiyá?
7 Tum mere mazbah par nápák
rotíán guzránte ho, aur kahte ho, ki
Kyúnkar ham ne tujhe nápák kiyá?
Is men, ki kahte ho, Khudáwand kí
mez haqír hai.
8 Ki jab tum andhe ko qurbání ke
liye guzránte ho, to kyá burá nahín
hai? aur agar langre ko aur bímár ko
guzráno, to kyá burá nahín? ab to
wuh chíz apne hákim kí nazr kar; to
kyá wuh tujh se rází hogá, aur tú us
ke áge manzúr i nazar hogá? Rabb ul
afwáj farmátá hai.

9 Ab tum Khudá ko manáo, tá ki
wuh ham par rahm farmáwe: tumháre
hí sabab se yih húá hai; kyá wuh
tumhen apná manzúr i nazar karegá?
Rabb ul afwaj farmátá hai.
10 Tumháre darmiyán aisá kaun
hai jo muft darwáza band kare? tum
mere mazbah par ráegán ág sulgáne
par rází nahín ho. Main tum se rází
nahín hún, Rabb ul afwáj farmátá hai;
aur tumháre háth ká hadya hargiz
qabúl na karúngá.
11 Kyúnki áftáb ke tulú' se us ke
gurúb tak merá nám qaumon ke dar-
miyán buzurg hogá; aur har makán
men mere nám par lubán aur pák
hadya guzráne jáenge: kyúnki merá
nám qaumon ke darmiyán buzurg
hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai.
12 ¶ Lekin tum ne use nápák kiyá;
chúnki kahte ho, ki Khudáwand kí
mez najis hai, aur us ká phal, hán, us
kí khurák, be-haqíqat hai.
13 Aur tum ne kahá, ki Dekho, kyá
barí taklíf hai! aur use tahqír kiyá,
Rabb ul afwáj farmátá hai; phir tum
pháre húe, aur langre, aur bímár ko
láe, aur is hí tarah ká hadya guzráná;
kyá main us ko tumháre háth se
qabúl karún? Khudáwand farmátá
hai.
14 Par wuh jo dagábáz hai us par
la'nat, ki us ke galle men nar hai, par
ma'yúb chíz kí nazr kartá, aur Khu-
dáwand ke liye guzrántá hai; kyúnki
main bará Bádsháh hún, Rabb ul
afwáj farmátá hai, aur merá nám
qaumon ke darmiyán khauf ká bá'is
hogá.

II BA'B.

AUR ab, ai káhino, tumháre liye yih
hukm hai.
2 Agar tum shanawá na hooge, aur
dil men yih na rakhoge ki mere nám
ko buzurgí do, Rabb ul afwáj farmátá
hai, to main la'nat ko tum par bhe-
júngá, aur main tumhárí barakaton
par la'nat karúngá; hán, un men ke
ek ek par main la'nat karúngá, is
liye ki tum us bát par dil nahín
lagáte ho.
3 Dekho, main tumháre zarar ke
liye bíj par bad-du'á karúngá; aur
najas jo hai, hán, tumhárí muqaddas
'ídon men najas jo hotá, tumháre
munh par phenk dúngá, aur log tum
ko us samet le jáenge.
4 Aur tum jánoge, ki main ne tum
ko yih hukm bhejá hai, is liye ki merá
'ahd Láwí ke sáth rahá, Rabb ul afwáj
farmátá hái.
5 Merá 'ahd, zindagí aur salámatí
kí bábat jo ki main ne use dín, us ke
sáth thá, kyúnki wuh mujh se dartá
rahá, aur mere nám ke huzúr tarsán
rahá.
6 Sachái kí sharí'at us ke munh
men thí, aur us ke labon men koí
sharárat pái na gayí; wuh mere sáth
salámatí aur rástí se chaltá rahá, aur
us ne bahuton ko badí kí ráh se pherá.
7 Kyúnki káhin ke honthon men
cháhiye ki ma'rifat hifázat se rahe, aur
lázim hai ki log us ke munh se sharí'at
kí talásh karen; is liye ki wuh Rabb
ul afwáj ká rasúl hai.
8 Par tum ráh se kanáre ho gaye;
tum ne bahuton ko sharí'at men tho-
kar khilái; tum ne Láwí ke 'ahd ko
kharáb kiyá, Rabb ul afwáj farmátá
hai.
9 Aur is liye main ne tumhen
tamám qaum ke áge zalíl aur haqír
kiyá, ki tum ne merí ráhon ko hifz
nahín kiyá, balki tum sharí'at men
tarafdár húe.
10 Kyá ham sabhon ká ek hí Báp
nahín? kyá ek hí Khudá ne ham sab-
hon ko paidá na kiyá? pas, kyá sabab
hai, ki ham apne bápdádon ke 'ahd ko
nápák karte, aur ápas men ek dúsre se
be-wafái karte?
11 ¶ Yahúdáh ne be-wafái kí hai;
Isráel aur Yarúsalam men ek makrúh
kám húá hai: Yahúdáh ne Khudá-
wand ke maqdis ko, jise us ne 'azíz

jáná, nápák kiyá, aur ajnabí ma'búd
kí beṭí byáh láyá.
12 KHUDÁWAND us shakhs ko jo
aisá kartá hai, kyá wuh jo pahrá detá,
yá wuh jo jawáb detá, aur use bhí jo
RABB ul afwáj ke áge hadya guzrántá
hai, nábúd kar ḍálegá, ki wuh Ya'qúb
ke khaimon men na rahe.
13 Aur yih tum ne do-bára kiyá, ki
KHUDÁWAND ke mazbah ko áṇsúon,
aur nálon, aur faryádon tale chhipá
diyá, yahán tak ki wuh phir kabhí
hadya qabúl na kare, aur tumháre
háth kí nazr khushí se kabhí na le.
14 ¶ Tis par bhí tum kahte ho, ki
Sabab kyá hai? Sabab yih hai, ki KHU-
DÁWAND tere aur terí jawání kí jorú
ke darmiyán gawáh húá, ki tú ne us se
be-wafái kí hai; tad bhí wuh terí jání,
aur tere 'ahd kí jorú hai.
15 Aur kyá us ne ek hí ko na ba-
náyá, báwujúde ki Rúh ká baqiya us
hí ká rahá? Aur káhe ko ek? Tá ki
Khudá-tars nasl páwe. Is liye tum
apní tabí'at se khabardár raho, aur koí
apní jawání kí jorú se be-wafái na
kare.
16 Kyúnki KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá farmátá hai, ki Main taláq se
bezár hún, aur us se bhí jo zulm tale
apní libás ko chhipá ḍáltá hai, RABB
ul afwáj farmátá hai: is liye tum apní
tabí'at kí bábat khabardár raho, tá ki
be-wafái na karo.
17 ¶ Tum ne apní báton se KHU-
DÁWAND ko be-zár kar diyá hai. Tad
bhí tum kahte ho, ki Kis bát men ham
ne use be-zár kiyá? Is men, jo kahte
ho, ki Har koí jo burái kartá hai, so
KHUDÁWAND kí nazar men nek hai,
aur wuh un se khush hai; aur yih, ki
Insáf ká Khudá kahán hai?

III BA'B.

DEKHO, main apne rasúl ko bhe-
júngá, aur wuh mere áge merí
ráh ko durust karegá; aur wuh Khu-
dáwand, jis kí talásh men tum ho,
hán, 'ahd ká rasúl, jis se tum khush ho,
wuh apní haikal men nágahán áwegá;
dekho, wuh yaqínan áwegá, RABB ul
afwáj farmátá hai.
2 Par us ke áne ke din men kaun
ṭhahar sakegá? aur jab wuh namúd
hogá, kaun hai jo khaṛá rahegá?
kyúnki wuh sunár kí ág, aur dhobí ke
sábun kí mánind hai.
3 Aur wuh rúpe ká mail káṭtá húá,
aur use khális kartá húá baiṭhegá;
aur wuh baní Láwí ko pák karegá:
wuh unhen rúpe aur sone kí mánind
sáf karegá, tá ki we rástbází se KHU-
DÁWAND ke áge hadya guzránen.
4 Tab Yahúdáh aur Yarúsalam ká
hadya KHUDÁWAND ko pasand áwegá,
jaisá agle dinon men aur guzre húe
barason men thá.
5 Aur main 'adálat ke liye tumháre
nazdík áúngá, aur jádúgaron par, aur
zinákáron par, aur jhúṭhí qasam-
kháneuwálon par, aur un par jo
mazdúron ko zulm se mazdúrí nahín
dete, aur bewon aur yatímon par sitam
karte, aur musáfir ko phirá dete, ki
wuh apná haqq na páwe, aur mujh se
nahín ḍarte, musta'idd hoke gawáhí
dúngá, RABB ul afwáj farmátá hai.
6 Kyúnki main KHUDÁWAND hún,
main badaltá nahín; isí liye, ai baní
Ya'qúb, tum nest nahín húe.
7 ¶ Tum apne bápdádon ke aiyám
se mere qánúnon se phir játe, aur
unhen tum ne hifz nahín kiyá. Tum
merí taraf phiro, to main tumhárí
taraf phirúngá, RABB ul afwáj farmátá
hai. Lekin tum kahte ho, ki Ham kis
bát men phiren?
8 ¶ Kyá koí ádmí Khudá ko jhan-
segá? Par tum ne mujh ko jhansá.
Aur tum kahte ho, ki Ham ne kis bát
men tujhe jhansá? Dahyakíon aur
hadyon men.
9 So tum us la'nat se la'natí húe:
kyúnki tum ne, hán, is tamám qaum
ne mujhe jhansá.
10 Tum sárí dahyakíon ko ganjíne
men láo, tá ki mere ghar men khurák

ho; aur is hí se merá imtihán karo,
Rabb ul afwáj farmátá hai, agar main
tum par ásmán ke darichon ko na
kholún, aur tum par barakat na bar-
sáún, aisá ki tum pás us ke liye jagah
na rahe.
11 Aur main nigalnewálíon ko tum-
hárí ḳhátir se ḍánṭúngá, aur we tum-
hárí zamín ke hásil ko barbád na
karengí; aur tumhárí ták khet men
be-phal na hongí, Rabb ul afwáj far-
mátá hai.
12 Aur sab qaumen tumhen mu-
bárak kahengí; ki tum ek dil-kushá
mamlukat hoge, Rabb ul afwáj farmátá
hai.
13 ¶ Tumhárí báten mere haqq
men shiddat se saḳht húín, Ḳhudá-
wand farmátá hai. Tis par tum kahte
ho, ki Ham ne terí muḳhálafat men
aisí kaun sí bát kahí hai?
14 Tum ne to kahá, ki Ḳhudá kí
bandagí karní 'abas hai; aur Kyá
fáida hogá, agar ham us ke hukmon
ko mánen, aur Rabb ul afwáj ke áge
mátamí súrat iḳhtiyár karke chalen?
15 Aur ab ham magrúron ko nek-
baḳht kahte hain, hán, we jo sharárat
karte hain, so taraqqí páte; we jo
Ḳhudá ko bhí ázmáte, tau bhí un ko
riháí miltí.
16 ¶ Tab un logon ne jo Ḳhudá-
wand se ḍarte the ápas men bár bár
guftogú kí, aur Ḳhudáwand ne kán
dharke suná, aur un ke liye, jo Ḳhudá-
wand se ḍarte, aur us ke nám ko yád
rakhte the, us ke áge yádgárí ká daftar
likhá gayá.
17 Aur we merá ḳháss ḳhazána
honge, us din men jise main ne mu-
qarrar kiyá hai, Rabb ul afwáj farmáta
hai; aur jis tarah koí apne beṭe par jo
us ká ḳhidmat-guzár hai shafaqat kartá
hai, main un par shafaqat karúngá.
18 Tab tum phiroge, aur sádiq aur
sharír ke darmiyán, us ke darmiyán,
jo Ḳhudá kí bandagí kartá, aur jo us
kí bandagí nahín kartá, imtiyáz karoge.

IV BA'B.

KYUNKI, dekho, wuh din átá hai,
jo tanúr kí mánind sozán hogá:
tab sáre magrúr aur har ek jo badkárí
kartá hai, khúnṭí kí mánind honge;
aur wuh din, jo átá hai, un ko jaláwegá,
Rabb ul afwáj farmátá hai, aisá ki wuh
un kí na jaṛ chhoṛegá na ḍálí.
2 ¶ Lekin tum par, jo mere nám se
ḍarte ho, A'ftáb i Sadáqat tál'i hogá, aur
us ke pankhon men shifá hogí: aur
tum nikloge, aur gáoḳháne ke bachh-
ṛon kí tarah kúdoge, phándoge.
3 Aur tum sharíron ko páemál
karoge: kyúnki jis din ki main yih
ṭhahráún, we tumháre pánwon tale kí
rákh honge, Rabb ul afwáj farmátá hai.
4 ¶ Tum mere bande Músá kí sha-
rí'at ko yád rakho, jise main ne sáre
baní Isráel ke liye Hurib men apne
qawánín aur ahkám samet farmá diyá.
5 ¶ Dekho, Ḳhudáwand ke buzurg
aur haulnák din ke áne se peshtar
main Iliyáh nabí ko tumháre pás
bhejúngá.
6 Aur wuh bápdádon ke dilon ko
beṭon kí taraf, aur beṭon ke dilon ko un
ke bápdádon kí taraf, máil karegá; tá
aisá na ho ki main áún, aur sarzamín
ko la'nat se márún.

PURÁNE 'AHD-NÁME KÁ ḲHÁTIMA HÚA.

Richard Clay & Sons, Limited, London and Bungay.

INJÍL I MUQADDAS

YA'NÍ

HAMÁRE ḲHUDÁWAND AUR MUNJÍ

YISÚ' MASÍH

KÁ NAYÁ 'AHDNAMÁ

JIS KÁ TARJUMA YÚNÁNÍ ZABÁN SE ZABÁN I URDÚ MEN̲ PAHLE KIYÁ GAYÁ THÁ, AUR SAN 1893 SE 1904 TAK TASHÍH KARKE AB ÁṬHWÍN̲ BÁR CHHAPWÁÍ GAYÍ HAI

LONDON

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY

1914

REVISED NEW TESTAMENT IN URDU.

The Greek Text on which this translation is based is that which approved itself to the Revisers of the English translation of the New Testament made in 1870–1881.

Since then the British and Foreign Bible Society has published a resultant Text, based on the researches of great scholars in the nineteenth century, and edited by the eminent textual critic, Professor Eb. Nestle, D.D. Variations of this Text from the readings of the English revisers are noted in the margin with the distinguishing letter N.

Wázih ho ki yih tarjuma Ṅaye 'Ahdnáme ke asl Yúnání matan ke mutábiq kiyá gayá, aur us matan kí wuh súrat manzúr húí jise Angrezí Naye 'Ahdnáme ke tarmímkunindagán ne (1870–1881) qadímí nuskhon̲ ko muqábala karke qabúl kiyá thá. Is ke ba'd, san 1904, British and Fárin Báibal Sosáití kí taraf se Yúnání Naye 'Ahdnáme kí ek âur taba' niklí, jis men̲ mashhúr o ma'rúf Iláhiyát ke Profesar Dáktar Eberhardt Nestle Sáhib ne, unníswín̲ sadí ke baṛe baṛe 'álimon̲ kí ráe ke mutábiq, matan kí âur bhí tashih kí thí. Is men̲ jo jo farq bamuqábala us matan ke niklá, jo mazkúra e bála Angrezí mutarjimon̲ ko manzúr thá, wuh is Urdú tarjume ke háshiye men̲, harf N. se ishára dekar, darj kiyá gayá hai.

Reprint of 1906 *edition.*

NAYE ‘AHDNAME

KÍ KITÁBON KÍ FIHRIST.

MATÍ KÍ INJÍL.

Yisú' Masíh ká nasabnáma.

I [1] Yisú' Masíh, ibn i Dáúd, ibn
i Ibráhím ká nasabnáma.
[2] Ibráhím se Izháq paidá húá;
aur Izháq se Ya'qúb paidá húá;
aur Ya'qúb se Yahúdáh aur us ke
bháí paidá húe; [3] aur Yahúdáh se
Firis aur Zorah Támár ke peṭ se
paidá húe; aur Firis se Hisron
paidá húá; aur Hisron se Rám
paidá húá; [4] aur Rám se 'Ammíná-
dáb paidá húá; aur 'Ammínádáb
se Nahshon paidá húá; aur
Nahshon se Salmon paidá húá;
[5] aur Salmon se Bo'az Ráháb ke
peṭ se paidá húá; aur Bo'az se
'Obed [a] Rút ke peṭ se paidá húá;
aur 'Obed [a] se Yishai paidá húá;
[6] aur Yishai se Dáúd bádsháh paidá
húá.
Aur Dáúd se Sulaimán us 'aurat
se paidá húá, jo pahle Uriyyáh kí
bíwí thí; [7] aur Sulaimán se Raha-
b'ám paidá húá; aur Rahab'ám
se Abiyyáh paidá húá; aur Abiyyáh
se Ásá paidá húá; [8] aur Ásá se
Yahosháfát paidá húá; aur Yaho-
sháfát se Yorám paidá húá; aur
Yorám se 'Uzziyyáh paidá húá;
[9] aur 'Uzziyyáh se Yotám paidá
húá; aur Yotám se Áház paidá
húá; aur Áház se Hizqiyyáh paidá
húá; [10] aur Hizqiyyáh se Manash-
shih paidá húá; aur Manashshih
se Ámon paidá huá; aur Ámon se
Yoshiyyáh paidá húá; [11] aur giriftár
hokar Bábil jáne ke zamáne men
Yoshiyyáh se Yakunyáh aur us ke
bháí paidá húe.
[12] Aur giriftár hokar Bábil jáne
ke ba'd Yakunyáh se Sha'altiyel
paidá húá; aur Sha'altiyel se Zarub-
bábil paidá húá; [13] aur Zarubbábil
se Abíhúd paidá húá; aur Abíhúd
se Ilyáqím paidá húá; aur Ilyáqím
se 'Ázor paidá húá; [14] aur 'Ázor
se Sadoq paidá húá; aur Sadoq se
Akhím paidá húá; aur Akhím se
Ilíhúd paidá húá; [15] aur Ilíhúd se
Il'ázár paidá húá; aur Il'ázár se
Mattán paidá húá; aur Mattán se
Ya'qúb paidá húá; [16] aur Ya'qúb
se Yúsuf paidá húá; yih us Maryam
ká shauhar thá, jis se Yisú' paidá
húá jo Masíh kahlátá hai.
[17] Pas sab pushten Ibráhím se
Dáúd tak chaudah pushten húín,
aur Dáúd se lekar giriftár hokar
Bábil jáne tak chaudah pushten;
aur giriftár hokar Bábil jáne se
lekar Masíh tak chaudah pushten
húín.

Yisú' Masíh kí paidáish ká hál.

[18] Ab Yisú' Masíh kí paidáish is
tarah húí, ki jab us kí mán Maryam
kí mangní Yúsuf ke sáth ho gayí,

[a] N. *Yobed.*

to un ke ikatthe hone se pahle, wuh
Rúhu'l Quds kí qudrat se hámila
páí gayí. 19 Pas us ke shauhar Yú-
suf ne, jo rástbáz thá, aur use bad-
nám karná nahín cháhtá thá, chup-
ke se us ke chhor dene ká iráda
kiyá. 20 Wuh in báton ko soch hí
rahá thá, ki Khudáwand ke firishte
ne use khwáb men dikhái dekar
kahá; Ai Yúsuf ibn i Dáúd, apní
bíwí Maryam ko apne hán le áne
se na dar; kyúnki jo us ke pet men
hai, wuh Rúhu'l Quds kí qudrat se
hai. 21 Wuh betá janegí, aur tú
us ká nám Yisú' rakhná; kyúnki
wuhí apne logon [a] ko un ke gunáhon
se naját degá. 22 Yih sab kuchh
is liye húá, ki jo Khudáwand ne
nabí kí ma'rifat kahá thá, wuh
púrá ho, ki

23 [b] Dekho ek kunwárí hámila
hogí, aur betá janegí,
Aur us ká nám 'Immánúel
rakkhenge;

jis ká tarjuma yih hai; Khudá ha-
máre sáth. 24 Pas Yúsuf ne nínd
se jágkar waisá hí kiyá, jaisá
Khudawand ke firishte ne use hukm
diyá thá; aur apní bíwí ko apne
hán le áyá; 25 aur us ko na jáná,
jab tak wuh betá na janí; aur us
ká nám Yisú' rakkhá.

Majúsíon ká mashriq se Masíh ke pás áná.

2 1 Jab Yisú' Herodes bádsháh
ke zamáne men Yahúdiya ke
Baitlahm men paidá húá, to dekho,
kaí Majúsí púrab se Yarúshalem
men yih kahte húe áe, ki 2 Yahú-
díon ká bádsháh jo paidá húá hai,
wuh kahán hai? kyúnki púrab men
us ká sitára dekhkar, ham use sijda
karne áe hain. 3 Yih sunkar Hero-
des bádsháh, aur us ke sáth Ya-
rúshalem ke sab log ghabrá gaye.
4 Aur us ne qaum ke sab sardár káh-
inon aur faqíhon ko jama' karke un
se púchhá, ki Masíh kí paidáish
kahán honí cháhiye? 5 Unhon ne
us se kahá, ki Yahúdiya ke Baitlahm
men; kyúnki nabí kí ma'rifat yún
likhá gayá hai, ki

6 [c] Ai Baitlahm, Yahúdáh ke
'iláqe,
Tú Yahúdáh ke hákimon men
hargiz sab se chhotá nahín;
Kyúnki tujh men se ek sardár
niklegá,
Jo merí ummat Isráíl kí gallabání
karegá.

7 Is par Herodes ne Majúsíon ko
chupke se bulákar un se tahqíq kiyá,
ki wuh sitára kis waqt dikhái diyá
thá; 8 aur yih kahkar unhen Bait-
lahm ko bhejá, ki Jákar us bachche
kí bábat thík thík daryáft karo,
aur jab wuh mile, to mujhe khabar
do, táki main bhí ákar use sijda
karún. 9 Wuh bádsháh kí bát
sunkar rawána húe, aur dekho, jo
sitára unhon ne púrab men dekhá
thá, wuh un ke áge áge chalá,
yahán tak ki us jagah ke úpar jákar
thahr gayá, jahán wuh bachcha
thá. 10 Wuh sitáre ko dekhkar
niháyat hí khush húe. 11 Aur us
ghar men pahunchkar, bachche ko
us kí mán Maryam ke pás dekhá,
aur us ke áge girkar sijda kiyá;
aur apne dibbe kholkar soná aur
lobán aur murr us ko nazr kiyá.
12 Aur Herodes ke pás phir na jáne
kí hidáyat khwáb men pákar, dúsrí
ráh se apne mulk ko rawána húe.

Yisú' ká bachná aur Baitlahm ke bachchon ká qatl honá.

13 Jab wuh rawána ho gaye, to
dekho, Khudáwand ke firishte ne
Yúsuf ko khwáb men dikhái dekar
kahá, ki Uth, bachche aur us kí mán

[a] Yá *apní ummat.* [b] Yasha'yáh 7. 14. [c] Míkáh 5. 2.

ko sáth lekar Misr ko bhág já; aur
jab tak ki main tujh se na kahún,
wahín rahná, kyúnki Herodes is
bachche ko talásh karne ko hai tá-
ki use halák kare. 14 Pas wuh
uṭhá, aur rát ke waqt bachche aur
us kí mán ko sáth lekar, Misr ko
rawána ho gayá; 15 aur Herodes
ke marne tak wahín rahá;
táki jo Ḳhudáwand ne nabí kí
ma'rifat kahá thá, wuh púrá ho,
ki [a] Misr men se main ne apne beṭe
ko buláyá. 16 Jab Herodes ne
dekhá, ki Majúsíon ne mere sáth
hansí kí, to niháyat ġusse húá, aur
ádmí bhejkar Baitlahm aur us kí
sárí sarhaddon ke andar ke un sab
laṛkon ko qatl karwá diyá, jo do do
baras ke yá is se chhoṭe the, us
waqt ke hisáb se jo us ne Majúsíon
se tahqíq kiyá thá. 17 Us waqt
wuh bát púrí húí, jo Yirmayáh
nabí kí ma'rifat kahí gayí thí, ki

18 [b] Rámáh men áwáz sunáí dí,
Roná aur baṛá mátam,
Ráhel apne bachchon ko ro rahí
hai,
Aur tasallí qabúl nahín kartí, is
liye ki wuh hain nahín.

Yisú' ká Misr se wápas ákar Násarat men já basná.

19 Jab Herodes mar gayá, to
dekho, Ḳhudáwand ke firishte ne
Misr men Yúsuf ko ḳhwáb men
dikhái dekar kahá; ki 20 Uṭh, is
bachche aur is kí mán ko lekar
Isráíl ke mulk men chalá já, kyúnki
jo bachche kí ján ke ḳhwáhán the,
wuh mar gaye. 21 Pas wuh uṭhá,
aur bachche aur us kí mán ko sáth
lekar, Isráíl ke mulk men á gayá.
22 Magar jab suná, ki Arḳhiláus
apne báp Herodes kí jagah Yahú-
diya men bádsháhí kartá hai, to
wahán jáne se ḍará; aur ḳhwáb
men hidáyat pákar Galíl ke 'iláqe
ko rawána ho gayá; 23 aur Násarat
nám ek shahr men já basá; táki
jo nabíon kí ma'rifat kahá gayá thá
púrá ho, ki wuh Násarí kahláegá.

Yúhanná kí manádí aur us ke baptisma dene ká hál.
(Mar. **1.** 2–8; Lúq. **3.** 1–17; Yúh. **1.** 6–8 aur 19–36.)

3 1 Un dinon men Yúhanná
baptisma [c] denewálá áyá, aur
Yahúdiya ke biyábán men yih
manádí karne lagá, ki 2 Tauba
karo; kyúnki ásmán kí bádsháhat
nazdík á gayí hai. 3 Yih wuhí hai
jis ká zikr Yasha'yáh nabí kí
ma'rifat yún húá, ki

[d] Biyábán men pukárnewále kí
áwáz átí hai, ki
Ḳhudáwand kí ráh taiyár karo,
Us ke ráste sídhe banáo.

4 Yih Yúhanná únṭ ke bálon kí
poshák pahine, aur chamṛe ká
paṭká apní kamar se bándhe rahtá
thá, aur is kí ḳhurák ṭiḍḍiyán aur
janglí shahd thá. 5 Us waqt
Yarúshalem, aur sáre Yahúdiya,
aur Yardan ke girdnawáh ke sab log
nikalkar us ke pás gaye; 6 aur
apne gunáhon ká iqrár karke daryá
e Yardan men us se baptisma [c] liyá.
7 Magar jab us ne bahut se Farísíon
aur Sadúqíon ko baptisma [c] ke liye
apne pás [e] áte dekhá, to un se
kahá, ki Ai sánp [f] ke bachcho,
tumhen kis ne jatá diyá, ki áne-
wále ġazab se bhágo? 8 Pas tauba
ke muwáfiq phal láo; 9 aur apne
dilon men yih kahne ká ḳhayál na
karo, ki Ibráhím hamárá báp hai;
kyúnki main tum se kahtá hún, ki
Ḳhudá in pattharon se Ibráhím ke
liye auládpaidá kar saktá hai.

[a] Hoshe' **11.** 1. [b] Yirmayáh **31.** 15. [c] Yá *istibáġ.*
[d] Yasha'yáh **40.** 3. [e] N. *apne pás* ... dárad [f] Yún. *afa'í.*

10 Aur ab darakhton kí jar par
kulhárá rakkhá húá hai; pas jo
darakht achchhá phal nahín látá,
wuh kátá aur ág men dálá játá hai.
11 Main to tumhen tauba ke liye
pání se baptisma [a] detá hún; lekin
jo mere ba'd átá hai, wuh mujh se
zoráwar hai; main us kí jútiyán
utháne ke láiq nahín: wuh tumhen
Rúhu'l Quds aur ág se baptisma [a]
degá: 12 us ká chháj [b] us ke háth
men hai, aur wuh apne khaliyán
ko khúb sáf karegá, aur apne
gehúon ko to khatte men jama'
karegá, magar bhúsí ko us ág men
jaláegá, jo bujhne kí nahín.

Yisú' ká Yúhanná se baptisma lená.
(Mar. 1. 9–11; Lúq. 3. 21, 22.)

13 Us waqt Yisú' Galíl se Yardan
ke kanáre Yúhanná ke pás us se
baptisma [c] lene áyá. 14 Magar
Yúhanná [d] yih kahkar use mana'
karne lagá, ki Main áp tujh se
baptisma [c] lene ká muhtáj hún, aur
tú mere pás áyá hai? 15 Yisú' ne
jawáb men us se kahá, ki Ab to
hone hí de; kyúnki hamen isí tarah
sárí rástbází púrí karní munásib
hai. Is par us ne hone diyá. 16 Aur
Yisú' baptisma [c] lekar fi'lfaur pání
ke pás se úpar gayá; aur dekho,
us ke liye [e] ásmán khul gayá, aur
us ne Khudá ke Rúh ko kabútar [f]
ki mánind utarte, aur apne úpar
áte dekhá. 17 Aur dekho, ásmán
se yih áwáz áí, ki Yih merá
piyárá Betá hai, jis se main khush
hún.

Yisú' kí ázmáish.
(Mar. 1. 12, 13; Lúq. 4. 1–13.)

4 1 Us waqt Rúh Yisú' ko jangal
men le gayá, táki Iblís se áz-
máyá jáe. 2 Aur chálís din aur
chálís rát fáqa karke, ákhir ko use
bhúk lagí. 3 Aur ázmánewále ne
pás ákar us se kahá, ki Agar tú
Khudá ká Betá hai, to farmá ki yih
patthar rotiyán ban jáen. 4 Us ne
jawáb men kahá; Likhá hai, ki [g]
Ádmí sirf rotí hí se jítá na rahegá,
balki har bát se, jo Khudá ke munh
se nikaltí hai. 5 Tab Iblís use
muqaddas shahr men le gayá, aur
haikal ke kangure par khará karke
us se kahá, ki 6 Agar tú Khudá ká
Betá hai, to apne taín níche girá
de; kyúnki likhá hai, ki

[h] Wuh terí bábat apne firishton
ko hukm degá;
Aur wuh tujhe háthon par uthá
lenge,
Aisá na ho, ki tere pánw ko pat-
thar kí thes lage.

7 Yisú' ne us se kahá; Yih bhí
likhá hai, ki [i] Tú Khudáwand apne
Khudá kí ázmáish na kar. 8 Phir
Iblís use ek bahut únche pahár
par le gayá, aur dunyá kí sárí
bádsháhaten aur un kí shán o
shaukat use dikháí, 9 aur us se kahá,
ki Agar tú jhukkar mujhe sijda
kare, to yih sab kuchh tujhe de
dúngá. 10 Yisú' ne us se kahá;
Ai Shaitán dúr ho, kyúnki likhá
kai, ki [k] Tú Khudáwand apne
Khudá ko sijda kar, aur sirf usí kí
'ibádat kar. 11 Tab Iblís us ke
pás se chalá gayá; aur dekho,
firishte ákar us kí khidmat karne
lage.

Galíl men Yisú' kí manádí ka shurú' honá.
(Mar. 1. 14, 15; Lúq. 4. 14, 15.)

12 Jab us ne suná, ki Yúhanná
pakarwá diyá gayá, to Galíl ko
rawána húá; 13 aur Násarat ko
chhorkar Kafarnahúm men já

a Yá *men istibág*. b Yá *súp*. c Yá *istibág*. d N. *Magar wuh*.
e N. *us ke liye* na dárad. f Yá *fákhta*. g Istisná 8. 3. h Zabúr 91. 11, 12
i Istisná 6. 16 k Istisná 6. 13.

basá, jo jhíl ke kanáre, Zabúlún
aur Naftálí kí sarhadd par hai;
14 táki jo Yasha'yáh nabí kí ma'-
rifat kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki

15 [a] Zabúlún ká 'iláqa, aur Naf-
tálí ká 'iláqa,
Daryá kí ráh Yardan ke pár,
Gair-qaumon̲ kí Galíl,
16 Jo log andhere men̲ baiṭhe the,
Unhon̲ ne baṛí raushní dekhí;
Aur jo maut ke mulk aur sáye
men̲ baiṭhe the,
Un par raushní chamkí.

17 Us waqt se Yisú' ne manádí
karní aur yih ḳahná shurú' kiyá, ki
Tauba karo, kyún̲ki ásmán kí bád-
sháhat nazdík á gayí hai.

Yisú' ke pahle shágirdon̲ ká buláyá jáná.
(Mar. **1.** 16–20; Lúq. **5.** 2–11;
Yúh. **1.** 40–42.)

18 Aur us ne Galíl kí jhíl ke
kanáre phirte húe do bháiyon̲,
ya'ní Shama'ún ko jo Patras kah-
látá hai, aur us ke bhái Andriyás
ko jhíl men̲ jál ḍálte dekhá;
kyún̲ki wuh machhliyon̲ ke pakaṛ-
newále the; 19 aur un se kahá,
ki Mere píchhe chale áo, to main̲
tumhen̲ ádmíon̲ ká pakaṛnewálá
banáún̲gá. 20 Wuh fauran jál
chhoṛkar us ke píchhe ho liye.
21 Aur wahán̲ se áge baṛhkar, us
ne âur do bháiyon̲, ya'ní Zabdí ke
beṭe Ya'qúb, aur us ke bhái Yú-
hanná ko dekhá ki apne báp Zabdí
ke sáth kishtí par apne jálon̲ kí
marammat kar rahe hain̲, aur
unhen̲ buláyá. 22 Wuh fauran
kishtí aur apne báp ko chhoṛkar
us ke píchhe ho liye.

Yisú' kí manádí, aur us ke mu'jizon̲ kí shuhrat.
(Mar. **1.** 39; Lúq. **4.** 15.)

23 Aur Yisú' [b] tamám Galíl men̲
phirtá rahá, aur un ke 'ibádatkhá-
non̲ men̲ ta'lím detá, aur bádsháhat
kí k̤hushk̤habarí kí manádí kartá,
aur logon̲ kí har tarah kí bímárí
aur har tarah kí kamzorí ko dúr
kartá rahá. 24 Aur us kí shuhrat
tamám Súriya men̲ phail gayí; aur
log sab bímáron̲ ko, jo tarah tarah
kí bímáríon̲ aur taklífon̲ men̲ girif-
tár the, aur unhen̲ jin men̲ bad-
rúhen̲ thín̲, aur mirgíwálon̲, aur
maflújon̲ ko us ke pás láe; aur us
ne unhen̲ achchhá kiyá. 25 Aur
Galíl, aur Dikapulis, aur Yarúsha-
lem, aur Yahúdiya, aur Yardan ke
pár se baṛí bhíṛ us ke píchhe ho lí.

Pahár par Yisú' ká wa'z.
(Lúq. **6.** 20–49; **11.** 1–4 aur 9–13 aur
33–36; **12.** 22–34 aur 57–59.)

5 1 Wuh is bhíṛ ko dekhkar, pa-
háṛ par chaṛh gayá; aur jab
baiṭh gayá, to us ke shágird us ke
pás áe; 2 aur wuh apní zabán
kholkar unhen̲ yún̲ ta'lím dene
lagá;

Yisú' ke pairawon̲ kí mubárakhálí.

3 Mubárak hain̲ wuh jo dil ke
garíb hain̲, kyún̲ki ásmán kí bád-
sháhat unhín̲ kí hai.
4 Mubárak hain̲ wuh jo gamgín
hain̲, kyún̲ki wuh tasallí páen̲ge.
5 Mubárak hain̲ wuh jo halím
hain̲, kyún̲ki wuh zamín ke wáris
hon̲ge.
6 Mubárak hain̲ wuh jo rástbází
ke bhúke aur piyáse hain̲, kyún̲ki
wuh ásúda hon̲ge.
7 Mubárak hain̲ wuh jo rahmdil
hain̲, kyún̲ki un par rahm kiyá
jáegá.
8 Mubárak hain̲ wuh jo pákdil
hain̲, kyún̲ki wuh K̤hudá ko
dekhen̲ge.
9 Mubárak hain̲ wuh jo sulh

[a] Yasha'yáh **9.** 1, 2.

[b] N. *Aur wuh.*

karáte hain̲, kyún̲ki wuh Ḳhudá ke
bete kahláen̲ge.
10 Mubárak hain̲ wuh jo rástbází
ke sabab satáe gaye hain̲, kyún̲ki
ásmán kí bádsháhat unhín̲ kí hai.
11 Jab mere sabab log tumhen̲ la‘n
ta‘n karen̲ge, aur satáen̲ge, aur har
tarah kí burí báten̲ tumhárí nisbat
náhaqq kahen̲ge, to tum mubárak
hoge. 12 Khushí karná, aur nihá-
yat shádmán honá, kyún̲ki ásmán
par tumhárá ajr baṛá hai, is liye ki
logon̲ ne un nabíon̲ ko bhí jo tum
se pahle the, isí tarah satáyá thá.

Âur logon̲ par Yisú‘ ke pairawon̲ kí tásír.

13 Tum zamín ke namak ho,
lekin agar namak ká maza játá
rahe, to wuh kis chíz se namkín
kiyá jáegá? Phir wuh kisí kám
ká nahín̲, siwá is ke, ki báhar
phen̲ká jáe, aur ádmíon̲ ke pán̲won̲
ke níche raun̲dá jáe. 14 Tum
dunyá ke núr ho; jo shahr pahár
par basá húá hai, wuh chhip nahín̲
saktá; 15 aur chirág jalákar pai-
máne[a] ke níche nahín̲, balki
chirágdán par rakhte hain̲, to us
se ghar ke sab logon̲ ko raushní
pahun̲chtí hai. 16 Isí tarah tum-
hárí raushní ádmíon̲ ke sámne
chamke, táki wuh tumháre nek
kámon̲ ko dekhkar tumháre Báp
kí, jo ásmán par hai, baṛáí karen̲.

Yisú‘ sharí‘at ká púrá karne aur karánewálá.

17 Yih na samjho, ki main̲
Tauret yá nabíon̲ kí kitábon̲ ko
mansúḳh karne áyá hún̲; mansúḳh
karne nahín̲, balki púrá karne
áyá hún̲. 18 Kyún̲ki main̲ tum se
sach kahtá hún̲, ki jab tak ásmán
aur zamín ṭal na jáen̲, ek nuqta yá
ek shosha Tauret se hargiz na ṭale-
gá, jab tak sab kuchh púrá na ho
jáe. 19 Pas jo koí in chhoṭe se chhoṭe
hukmon̲ men̲ se bhí kisí ko toṛegá,
aur yihí ádmíon̲ ko sikháegá, wuh
ásmán kí bádsháhat men̲ sab se
chhoṭá kahláegá; lekin jo un par
‘amal karegá, aur un kí ta‘lím degá,
wuh ásmán kí bádsháhat men̲ baṛá
kahláegá. 20 Kyún̲ki main̲ tum se
kahtá hún̲, ki Agar tumhárí rást-
bází faqíhon̲ aur Farísíon̲ kí rástbází
se ziyáda na hogí, to tum ásmán
kí bádsháhat men̲ hargiz dáḳhil na
hoge.

Ḳhún ke báre men̲.

21 Tum sun chuke ho, ki aglon̲
se kahá gayá thá, ki[b] Ḳhún na
kar, aur jo koí ḳhún karegá, wuh
‘adálat kí sazá ke láiq hogá; 22 le-
kin main̲ tum se yih kahtá hún̲,
ki jo koí apne bháí par gusse
hogá, wuh ‘adálat kí sazá ke láiq
hogá; aur jo koí apne bháí ko
págal[c] kahegá, wuh sadr ‘adálat
kí sazá ke láiq hogá; aur jo us ko
ahmaq kahegá, wuh ág ke jahan-
nam ká sazáwár hogá. 23 Pas agar
tú qurbángáh par apní nazr guz-
rántá ho, aur wahán̲ tujhe yád áe,
ki mere bháí ko mujh se kuchh
shikáyat hai; 24 to wahín̲ qurbán-
gáh ke áge apní nazr chhoṛ de, aur
jákar pahle apne bháí se miláp
kar; tab ákar apní nazr guzrán.
25 Jab tak tú apne mudda‘í ke sáth
ráh men̲ hai, us se jald sulh kar le,
kahín̲ aisá na ho ki mudda‘í tujhe
munsif ke hawále kar de, aur
munsif tujhe sipáhí ke hawále kar
de, aur tú qaidḳháne men̲ ḍálá jáe.
26 Main̲ tujh se sach kahtá hún̲,
ki jab tak tú kauṛí kauṛí adá na
kar degá, wahán̲ se hargiz na
chhúṭegá.

[a] Is lafz se ḍerh man ká paimána murád hai.
[b] Ḳhurúj 20. 13; Istisná 5. 17.
[c] Yún. *ráqa*.

Ziná ke báre men.

27 Tum sun chuke ho ki kahá
gayá thá, hi [a] Ziná na kar; 28 lekin
main tum se yih kahtá hún, ki jis
kisí ne burí khwáhish se kisí 'aurat
par nigáh kí, wuh apne dil men us
ke sáth ziná kar chuká. 29 Pas agar
terí dahiní ánkh tujhe thokar khiláe,
to use nikálkar apne pás se phenk
de; kyúnki tere liye yihí bihtar
hai, ki tere a'zá men se ek játá
rahe, aur terá sárá badan jahannam
men na dálá jáe. 30 Aur agar terá
dahiná háth tujhe thokar khiláe,
to us ko kátkar apne pás se phenk
de; kyúnki tere liye yihí bihtar
hai, ki tere a'zá men se ek játá
rahe, aur terá sárá badan jahannam
men na jáe. 31 Yih bhí kahá gayá
thá, ki [b] Jo koí apní bíwí ko chhore,
use taláqnáma likh de. 32 Lekin
main tum se yih kahtá hún, ki jo
koí apní bíwí ko harámkárí ke
siwá kisí âur sabab se chhor de,
wuh us se ziná karátá hai; aur jo
koí us chhorí húí se biyáh kare,
wuh ziná kartá hai.

Qasam kháne ke báre men.

33 Phir tum sun chuke ho, ki
aglon se kahá gayá thá, ki [c] Jhúthí
qasam na khá, balki apní qasamen
Khudáwand ke liye púrí kar. 34 Le-
kin main tum se yih kahtá hún,
ki bi'lkull qasam na khána; na to
ásmán kí, kyúnki wuh Khudá ká
takht hai; 35 na zamín kí, kyúnki
wuh us ke pánwon ke níche kí
chaukí hai; na Yarúshalem kí,
kyúnki wuh buzurg Bádsháh ká
shahr hai; 36 na apne sir kí qasam
khána, kyúnki tú ek bál ko bhí
safed yá kálá nahín kar saktá.
37 Balki tumhárá kalám Hán hán,
yá Nahín nahín ho; kyúnki jo is
se ziyáda hai, wuh badí se hai.

Intiqám lene ke báre men.

38 Tum sun chuke ho, ki kahá
gayá thá, ki [d] Ánkh ke badle ánkh,
aur dánt ke badle dánt; 39 lekin
main tum se yih kahtá hún, ki
sharír ká muqábala na karná;
balki jo koí tere dahine gál par
tamáncha máre, dúsrá bhí us kí
taraf pher de; 40 aur agar koí tujh
par nálish karke terá kurtá lená
cháhe, to choga bhí use le lene de;
41 aur jo koí tujhe ek kos begár
men le jáe, us ke sáth do kos chalá
já. 42 Jo koí tujh se mánge, use
de; aur jo tujh se qarz cháhe, us
se munh na mor.

'Adáwat ke báre men.

43 Tum sun chuke ho, ki kahá
gayá thá; [e] Apne parausí se ma-
habbat rakh, aur apne dushman
se 'adáwat; 44 lekin main tum se
yih kahtá hún, ki apne dushmanon
se mahabbat rakkho, aur apne
satánewálon ke liye du'á mángo;
45 táki tum apne Báp ke jo ásman
par hai bete thahro; kyúnki wuh
apne súraj ko badon aur nekon
dono par chamkátá hai, aur rást-
bázon aur nárástón dono par menh
barsátá hai. 46 Kyúnki agar tum
apne mahabbat rakhnewálon hí se
mahabbat rakkho, to tumháre liye
kyá ajr hai? kyá mahsúl lenewále
bhí aisá nahín karte? 47 Aur agar
tum faqat apne bháiyon hí ko salám
karo, to kyá ziyáda karte ho?
kyá gair-qaumon ke log bhí aisá
nahín karte? 48 Pas cháhiye ki
tum kámil ho jaisá tumhárá ásmá-
ní Báp kámil hai.

[a] Khurúj **20.** 14; Istisná **5.** 18. [b] Istisná **24.** 1 [c] Ahbár **19.** 12.
[d] Khurúj **21.** 24; Ahbár **24.** 20; Istisná **19.** 21. [e] Ahbár **19.** 18.

Yisú' ke pairawoṉ kí rástbází.

6 1 Ḳhabardár, apne rástbází ke
kám ádmíoṉ ke sámne di-
kháne ke liye na karo; nahíṉ to
tumháre Báp ke pás jo ásmán par
hai tumháre liye kuchh ajr nahíṉ
hai.

Ḳhairát ke báre meṉ.

2 Pas jab tú ḳhairát kare, to
apne áge narsingá na bajwá, jaisá
riyákár 'ibádatḳhánoṉ aur kúchoṉ
meṉ karte haiṉ, táki log un kí
baṛáí kareṉ. Maiṉ tum se sach
kahtá húṉ, ki wuh apná ajr pá
chuke. 3 Balki jab tú ḳhairát
kare, to jo terá dahiná háth kartá
hai, use terá báyáṉ háth na jáne;
4 táki terí ḳhairát poshída rahe; is
súrat meṉ terá Báp, jo poshídagí
meṉ dekhtá hai, tujhe badlá degá.

Du'á ke báre meṉ.

5 Aur jab tum du'á máṉgo, to
riyákároṉ kí mánind na ho; kyúṉ-
ki wuh 'ibádatḳhánoṉ meṉ aur
bázároṉ ke moroṉ par khare hokar
du'á máṉgní pasand karte haiṉ,
táki log unheṉ dekheṉ. Maiṉ tum
se sach kahtá húṉ, ki wuh apná
ajr pá chuke. 6 Balki jab tú du'á
máṉge, to apní koṭhrí meṉ já, aur
darwáza band karke apne Báp se
jo poshídagí meṉ hai du'á máṉg;
is súrat meṉ terá Báp jo poshídagí
meṉ dekhtá hai, tujhe badlá degá.
7 Aur du'á máṉgte waqt, gair-
qaumoṉ ke logoṉ kí tarah bak bak
na karo; kyúṉki wuh samajhte
haiṉ, ki hamáre bahut bolne ke
sabab hamárí suní jáegí. 8 Pas
un kí mánind na bano, kyúṉki
tumhárá Báp tumháre máṉgne se
pahle hí jántá hai, ki tum kin kin
chízoṉ ke muhtáj ho. 9 Pas tum
is tarah du'á máṉgá karo, ki Ai
hamáre Báp, tú jo ásmán par hai;
terá nám pák máná jáe; 10 terí
bádsháhat áe; terí marzí, jaisí
ásmán par púrí hotí hai, zamín
par bhí ho; 11 hamárí roz kí roṭí
áj hameṉ de; 12 aur jis tarah ham
ne apne qarzdároṉ ko mu'áf kiyá
hai, tú bhí hamáre qarz hameṉ
mu'áf kar; 13 aur hameṉ ázmáish
meṉ na lá, balki buráí[a] se bachá.
14 Is liye ki agar tum ádmíoṉ ke
qusúr mu'áf karoge, to tumhárá
ásmáni Báp bhí tumheṉ mu'áf
daregá. 15 Aur agar tum ádmíoṉ
ke qusúr mu'áf na karoge, to tum-
hárá Báp bhí tumháre qusúr mu'áf
na karegá.

Roze ke báre meṉ.

16 Aur jab tum roza rakkho, to
riyákároṉ kí tarah apní súrat udás
na banáo, kyúṉki wuh apná muṉh
bigáṛte haiṉ, táki log unheṉ roza-
dár jáneṉ. Maiṉ tum se sach
kahtá húṉ, ki wuh apná ajr pá
chuke. 17 Balki jab tú roza rak-
khe, to apne sir meṉ tel ḍál, aur
muṉh dho; 18 táki ádmí nahíṉ,
balki terá Báp, jo poshídagí meṉ
hai, tujhe rozadár jáne; is súrat
meṉ terá Báp, jo poshídagí meṉ
dekhtá hai, tujhe badlá degá.

*Ḳhudá par bharosá rakhne ke
báre meṉ.*

19 Apne wáste zamín par mál
jama' na karo, jaháṉ kíṛá aur zang
ḳharáb kartá hai, aur jaháṉ chor
naqb lagáte aur churáte haiṉ;
20 balki apne liye ásmán par mál
jama' karo, jaháṉ na kíṛá ḳharáb
kartá hai, na zang, aur na waháṉ
chor naqb lagáte aur churáte
haiṉ; 21 kyúṉki jaháṉ terá mál
hai, wahíṉ terá dil bhí lagá rahegá.
22 Badan ká chirág áṉkh hai: pas

[a] Yá *Sharír*.

agar terí án̲kh durust ho, to terá
sára badan raushan hoga ; 23 aur
agar terí án̲kh k̲h̲aráb ho, to terá
sárá badan tárík hogá ; pas agar
wuh raushní jo tujh men̲ hai
táríkí ho, to táríkí kaisí baṛí hogí !
24 Koí ádmí do málikon̲ kí k̲h̲idmat
nahín̲ kar saktá ; kyún̲ki yá to ek
se 'adáwat rakkhegá, aur dúsre se
mahabbat, yá ek se milá rahegá,
aur dúsre ko náchíz jánegá. Tum
K̲h̲udá aur daulat [a] dono kí k̲h̲idmat
nahín̲ kar sakte. 25 Is liye main̲
tum se kahtá hún̲, ki apní ján ká
fikr na karná ki ham kyá k̲h̲áen̲ge ?
yá kyá píen̲ge ? aur na apne badan
ká, ki kyá pahinen̲ge ? Kyá ján
k̲h̲urák se, aur badan poshák se
baṛhkar nahín̲ ? 26 Hawá [b] ke pa-
randon̲ ko dekho, ki na bote hain̲,
na káṭṭe, na koṭhiyon̲ men̲ jama'
karte hain̲ ; tau bhí tumhárá
ásmání Báp un ko khilátá hai.
Kyá tum un se ziyáda qadr nahín̲
rakhte ? 27 Tum men̲ aisá kaun
hai, jo fikr karke apní 'umr men̲
ek ghaṛí [c] bhí baṛhá sake ? 28 Aur
poshák ke liye kyún̲ fikr karte
ho ? Janglí sosan ke darak̲h̲ton̲ ko
gaur se dekho, ki wuh kis tarah
baṛhte hain̲ ; wuh na mihnat karte,
na kátte hain̲ ; 29 tau bhí main̲
tum se kahtá hún̲, ki Sulaimán
bhí, báwujúd apní sárí shán o
shaukat ke, un men̲ se kisí kí
mánind poshák pahine húe na thá.
30 Pas jab K̲h̲udá maidán kí ghás
ko, jo áj hai, aur kal tanúr men̲
jhon̲kí jáegí, aisí poshák pahinátá
hai, to ai kami'tiqádo, tum ko
kyún̲ na pahiná degá ? 31 Is liye
fikrmand hokar yih na kaho, ki
Ham kyá k̲h̲áen̲ge ? yá kyá píen̲-
ge ? yá kyá pahinen̲ge ? 32 kyún̲-
ki in sab chízon̲ kí talásh men̲
gair-qaumen̲ rahtí hain̲ ; aur
tumhárá ásmání Báp jántá hai, ki
tum in sab chízon̲ ke muhtáj ho ;
33 balki tum pahle us kí bádsháhat
aur us kí rástbází kí talásh karo,
to yih sab chízen̲ bhí tumhen̲ mil
jáen̲gí. 34 Pas kal ke liye fikr na
karo, kyún̲ki kal ká din apne liye
áp fikr kar legá. Áj ke liye áj hí
ká dukh káfí hai.

Âuron̲ par ilzám lagáne ke báre men̲.

7 1 'Aibjoí na karo, ki tumhárí
bhí 'aibjoí na kí jáe ; 2 kyún̲ki
jis tarah tum 'aibjoí karte ho,
usí tarah tumhárí bhí 'aibjoí kí
jáegí, aur jis paimáne se tum
nápte ho, usí se tumháre wáste
nápá jáegá. 3 Tú kyún̲ apne bháí
kí án̲kh ke tinke ko dekhtá hai,
aur apní án̲kh ke shahtír par gaur
nahín̲ kartá ? 4 Aur jab terí hí
án̲kh men̲ shahtír hai, to tú apne
bháí se kyún̲kar kah saktá hai, ki
Lá, terí án̲kh men̲ se tinká nikál
dún̲ ? 5 Ai riyákár, pahle apní
án̲kh men̲ se to shahtír nikál, phir
apne bháí kí án̲kh men̲ se tinke
ko achchhí tarah dekhkar nikál
sakegá.

Rúhání qadrshinásí ke bayán men̲.

6 Pák chíz kutton̲ ko na do, aur
apne motí súaron̲ ke áge na ḍálo ;
aisá na ho, ki wuh unhen̲ pán̲won̲
ke níche raunden̲, aur palaṭkar
tumhen̲ pháṛen̲.

Ímán ke sáth du'á mán̲gne ke bayán men̲.

7 Mán̲go, to tumhen̲ diyá jáegá ;
ḍhún̲ḍho, to páoge ; darwáza khaṭ-
khaṭáo, to tumháre wáste kholá
jáegá ; 8 kyún̲ki jo koí mán̲gtá hai,
use miltá hai ; aur jo ḍhún̲ḍhtá

[a] Yún. *mammon*. Yih ek ' Ibrání lafz hai.
[b] Yún. *ásmán*.
[c] Yá *apne qadd ko ek háth*.

hai, wuh pátá hai; aur jo khaṭ-
khaṭátá hai, us ke wáste kholá
jáegá. 9 Tum men aisá kaun sá
ádmí hai, ki agar us ká beṭá us se
roṭí mánge, to wuh use patthar
de? 10 Yá agar machhlí mánge,
to use sánp de? 11 Pas jab ki
tum bure hokar, apne bachchon ko
achchhí chízen dení jánte ho, to
tumhárá Báp jo ásmán par hai
apne mángnewálon ko achchhí
chízen kyún na degá? 12 Pas jo
kuchh tum cháhte ho, ki log tum-
háre sáth karen wuhí tum bhí un
ke sáth karo; kyúnki Tauret aur
nabíon kí ta‘lím yihí hai.

Tang aur chauṛá darwáza.

13 Tang darwáze se dákhil ho,
kyúnki wuh darwáza chauṛá hai,
aur wuh rásta kusháda hai, jo
halákat ko pahunchátá hai; aur
us se dákhil honewále bahut hain;
14 kyúnki wuh darwáza tang hai,
aur wuh rásta sakṛá hai, jo zindagí
kou pahunchátá hai, aur us ke
pánewále thoṛe hain.

Masíh kí ta‘lím par ‘amal karne ke bayán men.

15 Jhúṭhe nabíon se khabardár
raho, jo tumháre pás bheṛon ke
bhes men áte hain, magar bá-
ṭin men phárnewále bheṛiye hain.
16 Un ke phalon se tum unhen
pahchán loge. Kyá jháṛiyon se
angúr, yá úntkaṭáron se anjír toṛte
hain? 17 Isí tarah har ek achchhá
darakht achchhá phal látá hai, aur
burá darakht burá phal látá hai.
18 Achchhá darakht burá phal
nahín lá saktá, na burá darakht
achchhá phal lá saktá hai. 19 Jo
darakht achchhá phal nahín látá,
wuh káṭá aur ág men ḍálá játá
hai. 20 Pas un ke phalon se tum
unhen pahchán loge. 21 Jo mujh
se, Ai Khudáwand, ai Khudáwand,
kahte hain, un men se har ek
ásmán kí bádsháhat men dákhil
na hogá, magar wuhí jo mere
ásmání Báp kí marzí par chaltá
hai. 22 Us din bahutere mujh se
kahenge; Ai Khudáwand, ai Khu-
dáwand, kyá ham ne tere nám se
nubuwwat nahín kí, aur tere nám
se bad-rúhon ko nahín nikálá, aur
tere nám se bahut se mu‘jize
nahín dikháe? 23 Us waqt main
un se sáf kah dúngá, ki Merí kabhí
tum se wáqifíyat na thí: ai badká-
ro, mere pás se chale jáo. 24 Pas
jo koí merí yih báten suntá, aur
un par ‘amal kartá hai, wuh us
‘aqlmand ádmí kí mánind ṭhah-
regá, jis ne chaṭán par apná ghar
banáyá; 25 aur menh barsá, aur
pání chaṛhá, aur ándhiyán chalín,
aur us ghar par ṭakkaren lagín;
lekin wuh na girá, kyúnki us kí
bunyád chaṭán par ḍálí gayí thí.
26 Aur jo koí merí yih báten suntá
hai, aur un par ‘amal nahín kartá,
wuh us bewuqúf ádmí kí mánind
ṭhahregá, jis ne apná ghar ret par
banáyá; 27 aur menh barsá, aur
pání chaṛhá, aur ándhiyán chalín,
aur us ghar ko sadma pahuncháyá,
aur wuh gir gayá, aur bi'lkull bar-
bád ho gayá.

Yisú‘ ke wa‘z kí tásír.

28 Jab Yisú‘ ne yih báten khatm
kín, to aisá húá ki bhíṛ us kí ta‘lím
se hairán húí: 29 kyúnki wuh un
ke faqíhon kí tarah nahín, balki
sáhib i ikhtiyár kí tarah unhen
ta‘lím detá thá.

Ek koṛhí ko achchhá karná.
(Mar. 1. 40–44; Lúq. 5. 12–14.)

8 1 Jab wuh us pahár se utrá,
to bahut sí bhíṛ us ke píchhe
ho lí. 2 Aur dekho, ek koṛhí ne

pás ákar use sijda kiyá, aur kahá ;
Ai Ḵhudáwand, agar tú cháhe,
to mujhe pák sáf kar saktá hai.
3 Us ne háth baṛhákar use chhúá,
aur kahá ; Main̲ cháhtá hún̲, tú
pák sáf ho já. Wuh fauran koṛh
se pák sáf ho gayá. 4 Yisú' ne us
se kahá ; Ḵhabardár, kisí se na
kahná, balki jákar apne tain̲ káhin
ko dikhá, aur jo nazr Músá ne
muqarrar kí hai use guzrán, táki
un ke liye gawáhí ho.

Súbadár ke ḵhádim ko achchhá karná.
(Lúq. 7. 1–10.)

5 Aur jab wuh Kafarnahúm men̲
dáḵhil húá, to ek súbadár us ke
pás áyá, aur us kí minnat karke
kahá ; 6 Ai Ḵhudáwand, merá ḵhá-
dim fálij ká márá ghar men̲ paṛá
hai, aur niháyat taklíf men̲ hai.
7 Us ne us se kahá ; Main̲ ákar us
ko achchhá kar dún̲gá. 8 Súbadár
ne jawáb men̲ kahá ; Ai Ḵhudá-
wand, main̲ is láiq nahín̲, ki tú
merí chhat ke níche áe ; balki sirf
zabán se kah de, to merá ḵhádim
shifá pá jáegá. 9 Kyún̲ki main̲
bhí dúsre ke iḵhtiyár men̲ hún̲,
aur sipáhí mere mátaht hain̲ ; aur
jab ek se kahtá hún̲, ki Já, to wuh
játá hai ; aur dúsre se, ki Á, to
wuh átá hai ; aur apne naukar se
ki Yih kar, to wuh kartá hai.
10 Yisú' ne yih sunkar ta'ajjub ki-
yá, aur píchhe ánewálon̲ se kahá ;
Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
main̲ ne Isráíl men̲ bhí [a] aisá ímán
nahín̲ páyá. 11 Aur main̲ tum se
kahtá hún̲, ki bahutere púrab aur
pachchhim se ákar, Ibráhím aur
Izháq aur Ya'qúb ke sáth ásmán
kí bádsháhat kí ziyáfat men̲ sharík
hon̲ge : 12 magar bádsháhat ke
beṭe báhar andhere men̲ ḍále
jáen̲ge ; wahán̲ roná aur dánton̲
ká písná hogá. 13 Aur Yisú' ne
súbadár se kahá ; Já, jaisá tú ne
i'tiqád kiyá, tere liye waisá hí ho ;
aur usí ghaṛí ḵhádim ne shifá pái.

Patras kí sás aur áur bímáron̲ ko shifá baḵhshná.
(Mar. 1. 29–34 ; Lúq. 4. 38–41.)

14 Aur Yisú' ne Patras ke ghar
men̲ ákar, us kí sás ko tap men̲
paṛá dekhá. 15 Us ne us ká háth
chhúá, aur tap us par se utar gayí ;
aur wuh uṭh khaṛí húí, aur us kí
ḵhidmat karne lagí. 16 Jab shám
húí, to us ke pás bahut se logon̲ ko
láe, jin men̲ bad-rúhen̲ thín̲ : us ne
rúhon̲ ko zabán hí se kahkar nikál
diyá, aur sab bímáron̲ ko achchhá
kar diyá ; 17 táki jo Yasha'yáh
nabí kí ma'rifat kahá gayá thá,
wuh púrá ho, ki [b] Us ne áp hamárí
kamzoríán̲ le lín̲, aur bímáríán̲
uṭhá lín̲.

Yisú' ke shágird banne kí ba'z sharten̲.
(Lúq. 9. 57–60.)

18 Jab Yisú' ne apne gird bahut sí [c]
bhíṛ dekhí, to pár chalne ká hukm
diyá. 19 Aur ek faqíh ne pás ákar
us se kahá ; Ai Ustád, jahán̲ kahín̲
tú jáegá, main̲ tere píchhe chalún̲-
gá. 20 Yisú' ne us se kahá, ki
Lomriyon̲ ke bhaṭ hote hain̲, aur
hawá ke parandon̲ ke ghon̲sle ;
magar Ibn i Ádam ke liye sir
dharne kí bhí jagah nahín̲. 21 Ek
aur shágird ne us se kahá ; Ai
Ḵhudáwand, mujhe ijázat de, ki
pahle jákar apne báp ko dafn
karún̲. 22 Yisú' ne us se kahá ;
Tú mere píchhe chal, aur murdon̲
ko apne murde dafn karne de.

Jhíl par túfán ko thamá dená.
(Mar. 4. 36–41 ; Lúq 8. 22–25.)

23 Jab wuh kishtí par chaṛhá,
to us ke shágird us ke sáth ho

[a] N. *Isráíl ke kisí shaḵhs men̲.* [b] Yasha'yáh **53. 4.** [c] N. *bahut sí* na dárad.

liye. 24 Aur dekho, jhíl men̲ aisá
baṛá túfán áyá, ki kishtí lahron̲
men̲ chhip gayí; magar wuh sotá
thá. 25 Unhon̲ ne pás ákar use
jagáyá, aur kahá; Ai Ḳhudáwand,
hamen̲ bachá; ham halák húe
játe hain̲. 26 Us ne un se kahá;
Ai kami‘tiqádo, ḍarte kyún̲ ho?
Tab us ne uṭhkar hawá aur pání[a]
ko ḍánṭá, aur baṛá amn ho gayá.
27 Aur log ta‘ajjub karke kahne
lage; Yih kis tarah ká ádmí hai,
ki hawá aur pání[a] bhí us ká hukm
mánte hain̲.

Do ádmíon̲ men̲ se bad-rúhon̲ ko nikál dená.

(Mar. **5.** 1–20; Lúq. **8.** 26–39.)

28 Jab wuh us pár Gadareníon̲
ke mulk men̲ pahun̲chá, to do
ádmí jin men̲ bad-rúhen̲ thín̲,
qabron̲ se nikalkar use mile; wuh
aise tundmizáj the, ki koí us ráste
se guzar nahín̲ saktá thá. 29 Aur
dekho, unhon̲ ne chillákar kahá;
Ai Ḳhudá ke Beṭe, hamen̲ tujh se
kyá kám? Kyá tú is liye yahán̲
áyá hai, ki waqt se pahle hamen̲
‘azáb men ḍále? 30 Un se kuchh
dúr bahut se súaron̲ ká gol char
rahá thá. 31 Pas bad-rúhon̲ ne us
kí minnat karke kahá, ki Agar tú
ham ko nikáltá hai, to hamen̲
súaron̲ ke gol men̲ bhej de. 32 Us
ne un se kahá, ki Jáo. Wuh
nikalkar súaron̲ ke andar chalí
gayín̲; aur dekho, sárá gol karáṛe
par se jhapaṭkar jhíl men̲ já paṛá,
aur pání men̲ dúb mará. 33 Aur
charánewále bhráge, aur shahr men̲
jákar sab májará, aur un ká ahwál,
jin men̲ bad-rúhen̲ thín̲, bayán kiyá.
34 Aur dekho, sárá shahr Yisú‘ se
milne ko niklá, aur use dekhkar
minnat kí, ki hamárí sarhaddon̲
se báhar chalá já.

Ek maflúj ko achchhá karná.

(Mar. **2.** 3–12; Lúq. **5.** 18–26.)

9 1 Phir wuh kishtí par chaṛhkar
pár gayá, aur apne shahr men̲
áyá. 2 Aur dekho, log ek maflúj
ko, chárpáí par paṛá húá, us ke
pás láe. Yisú‘ ne un ká ímán
dekhkar, maflúj se kahá; Beṭá,
ḳhátir jama‘ rakh; tere gunáh
mu‘áf húe. 3 Aur dekho, ba‘z
faqíhon̲ ne apne dil men̲ kahá;
Yih kufr baktá hai. 4 Yisú‘ ne
un ke ḳhayál ma‘lúm karke kahá,
ki Tum kyún̲ apne dilon̲ men̲ bure
ḳhayál láte ho? 5 Ásán kyá hai,
yih kahná, ki Tere gunáh mu‘áf
húe, yá yih kahná, ki Uṭh aur
chal phir? 6 Lekin is liye ki tum
ján lo, ki Ibn i Ádam ko zamín
par gunáhon̲ ke mu‘áf karne ká
iḳhtiyár hai, (us ne maflúj se
kahá;) Uṭh: apní chárpáí uṭhá,
aur apne ghar chalá já. 7 Wuh
uṭhkar apne ghar chalá gayá.
8 Log yih dekhkar ḍar gaye, aur
Ḳhudá kí baṛáí karne lage, jis ne
ádmíon̲ ko aisá iḳhtiyár baḳhshá.

Matí rasúl ká buláyá jáná.

(Mar. **2.** 14; Lúq. **5.** 27, 28.)

9 Yisú‘ ne wahán̲ se áge baṛhkar,
Matí nám ek shaḳhs ko mahsúl kí
chaukí par baiṭhe dekhá; aur us
se kahá; Mere píchhe ho le. Wuh
uṭhkar us ke píchhe ho liyá.

Yisú‘ gunahgáron̲ ke sáth kyún̲ khátá thá?

(Mar. **2.** 15–17; Lúq. **5.** 29–32.)

10 Aur jab wuh ghar men̲ kháná
kháne baiṭhá húá thá, to aisá húá
ki bahut se mahsúl lenewále aur
gunahgár ákar Yisú‘ aur us ke
shágirdon̲ ke sáth kháne baiṭhe.
11 Farísíon̲ ne yih dekhkar us ke

[a] Yún. *jhíl.*

shágirdon̲ se kahá; Tumhárá ustád
mahsúl lenewálon̲ aur gunahgáron̲
ke sáth kyún̲ khátá hai? 12 Us
ne yih sunkar kahá, ki Tandu-
ruston̲ ko hakím darkár nahín̲,
balki bímáron̲ ko. 13 Magar tum
jákar is ke ma‘ní daryáft karo, ki [a]
Main̲ qurbání nahín̲, balki rahm
pasand kartá hún̲; kyún̲ki main̲
rástbázon̲ ko nahín̲, balki gunah-
gáron̲ ko buláne áyá hún̲.

Yisú‘ ke shágirdon̲ ke roza na rakhne ke bayán men̲.

(Mar. **2.** 18–22; Lúq. **5.** 33–38.)

14 Us waqt Yúhanná ke shá-
girdon̲ ne us ke pás ákar kahá;
Kyá sabab hai, ki ham aur Farísí
to aksar [b] roza rakhte hain̲, aur
tere shágird roza nahín̲ rakhte?
15 Yisú‘ ne un se kahá; Kyá
barátí, jab tak dúlhá un ke sáth
hai, mátam kar sakte hain̲?
Magar wuh din áen̲ge, ki dúlhá
un se judá kiyá jáegá, us waqt
wuh roza rakkhen̲ge. 16 Kore
kapṛe ká paiwand purání poshák
men̲ koí nahín̲ lagátá, kyún̲ki wuh
paiwand poshák men̲ se kuchh
khen̲ch letá hai, aur wuh ziyáda
phaṭ játí hai. 17 Aur nayí mai
purání mashkon̲ men nahín̲ bharte,
warna mashken̲ phaṭ játí hain̲, aur
mai bah játí hai, aur mashken̲
barbád ho játí hain̲; balki nayí
mai nayí mashkon̲ men̲ bharte
hain̲, aur wuh dono bachí rahtí
hain̲.

Ek bímár ‘aurat ká shifá páná aur ek murda laṛkí ká jiláyá jáná.

(Mar. **5** 22–43; Lúq. **8.** 41–56.)

18 Wuh un se yih báten̲ kah hí
rahá thá, ki dekho, ek sardár ne
ákar use sijda kiyá aur kahá;
Merí beṭí abhí marí hai; lekin tú
chalkar apná háth us par rakh, to
wuh zinda ho jáegí. 19 Yisú‘
uṭhkar apne shágirdon̲ samet us
ke píchhe ho liyá. 20 Aur dekho,
ek ‘aurat ne jis ke bárah baras se
ḳhún jári thá, us ke píchhe ákar
us kí poshák ká kanára chhúá;
21 kyún̲ki wuh apne jí men̲ kahtí
thí, ki Agar sirf us kí poshák hí
chhú lún̲gí, to achchhí ho jáún̲gí.
22 Yisú‘ ne phirkar use dekhá, aur
kahá; Beṭí, ḳhátir jama‘ rakh;
tere ímán ne tujhe achchhá kar
diyá; pas wuh ‘aurat usí ghaṛí
achchhí ho gayí. 23 Aur jab Yisú‘
sardár ke ghar men̲ áyá, aur bán̲slí
bajánewálon̲ ko, aur bhíṛ ko gul
macháte dekhá, 24 to kahá; Haṭ
jáo, kyún̲ki laṛkí marí nahín̲, balki
sotí hai. Wuh us par han̲sne lage.
25 Magar jab bhíṛ nikál dí gayí, to
us ne andar jákar, us ká háth
pakṛá, aur laṛkí uṭhí. 26 Aur is
bát kí shuhrat us tamám ‘iláqe
men̲ phail gayí.

Do andhon̲ ko bínáí baḳhshná.

27 Jab Yisú‘ wahán̲ se áge baṛhá,
to do andhe us ke píchhe yih
pukárte húe chale, ki Ai Ibn i
Dáúd, ham par rahm kar. 28 Jab
wuh ghar men̲ pahun̲chá, to wuh
andhe us ke pás áe; aur Yisú‘ ne
un se kahá; Kyá tumhen̲ i‘tiqád
hai, ki main̲ yih kar saktá hún̲?
Unhon̲ ne us se kahá; Hán̲,
Khudáwand. 29 Tab us ne un
kí án̲khen chhúkar kahá; Tumháre
i‘tiqád ke muwáfiq tumháre liye
ho. 30 Aur un kí án̲khen̲ khul
gayín̲. Aur Yisú‘ ne unhen̲ tákíd
karke kahá; Khabardár, koí is bát
ko na jáne. 31 Magar unhon̲ ne
nikalkar us tamám ‘iláqe men̲ us
kí shuhrat phailá dí.

[a] Hoshe‘ **6.** 6.

[b] N. *aksar* na dárad.

Ek gún̲ge ko achchhá karná.

32 Jab wuh báhar já rahe the,
to dekho, log ek gún̲ge ko us ke
pás láe, jis men̲ bad-rúh thí.
33 Aur jab wuh bad-rúh nikál dí
gayí, to gún̲gá bolne lagá; aur
logon̲ ne ta‘ajjub karke kahá, ki
Isráíl men̲ aisá kabhí nahín̲ dekhá
gayá. 34 Magar Farísíon̲ ne kahá,
ki Yih to bad-rúhon̲ ke sardár kí
madad se bad-rúhon̲ ko nikáltá
hai.

Galíl men̲ gasht karke rasúlon̲ ko muqarrar karná.

(Mar. **3.** 13–15, **6.** 6, 7; Lúq. **6.** 12, 13, **9.** 1, 2.)

35 Aur Yisú‘ sab shahron̲ aur
gán̲won̲ men̲ phirtá rahá, aur un
ke ‘ibádatkhánon̲ men̲ ta‘lím detá,
aur bádsháhat kí ḳhushḳhabarí kí
manádí kartá, aur har tarah kí
bímárí aur har tarah kí kamzorí
dúr kartá rahá. 36 Aur jab us ne
bhíṛ ko dekhá, to us ko logon̲ par
tars áyá, kyún̲ki wuh un bheṛon̲
kí mánind jin ká charwáhá na
ho, ḳhastahál aur paráganda the.
37 Tab us ne apne shágirdon̲ se
kahá, ki Fasl to bahut hai, lekin
mazdúr thoṛe hain̲. 38 Pas fasl ke
málik kí minnat karo, ki wuh apní
fasl káṭne ke liye mazdúr bhej de.
10 1 Phir us ne apne bárah shá-
girdon̲ ko pás bulákar, unhen̲
nápák rúhon̲ par iḳhtiyár baḳhshá,
ki un ko nikálen̲, aur har tarah kí
bímárí aur har tarah kí kamzorí ko
dúr karen̲.

Bárah rasúlon̲ ke nám.

(Mar. **3.** 16–19; Lúq. **6.** 14–16; A‘m. **1.** 13.)

2 Aur bárah rasúlon̲ ke nám yih
hain̲: pahlá, Shama‘ún, jo Patras
kahlátá hai, aur us ká bháí Andri-
yás; Zabdí ká beṭá Ya‘qúb, aur us
ká bháí Yúhanná; 3 Filippus, aur
Bar-Tulmai; Tomá aur Matí mah-
súl lenewálá; 4 Halfai ká beṭá
Ya‘qúb aur Taddai; Shama‘ún
Qan‘ání,[a] aur Yahúdáh Iskariyotí,
jis ne use pakaṛwá bhí diyá.

Rasúlon̲ ko manádí kí bábat hidáyat.

(Mar. **6.** 7–13; Lúq. **9.** 2–5.)

5 In bárah ko Yisú‘ ne bhejá,
aur unhen̲ hukm deke kahá, ki
Ġair-qaumon̲ kí taraf na jáná, aur
Sámaríon̲ ke kisí shahr men̲ dáḳhil
na honá; 6 balki Isráíl ke gharáne
kí khoí húí bheṛon̲ ke pás jáná.
7 Aur chalte chalte yih manádí
karná, ki Ásmán kí bádsháhat
nazdík á gayí hai. 8 Bímáron̲ ko
achchhá karná; murdon̲ ko jiláná;
koṛhíon̲ ko pák sáf karná; bad-rúhon̲
ko nikálná: tum ne muft páyá, muft
dená: 9 na soná apne kamarband
men̲ rakhná, na chán̲dí, na paise;
10 ráste ke liye na jholí lená, na
do do kurte, na jútiyán̲, na láṭhí;
kyún̲ki mazdúr apní ḳhurák ká
haqqdár hai. 11 Aur jis shahr yá
gán̲w men̲ dáḳhil ho, daryáft karo
ki us men̲ kaun láiq hai; aur jab
tak wahán̲ se rawána na ho, usí
ke hán̲ raho. 12 Aur ghar men̲
dáḳhil hote waqt, use du‘á e ḳhair
do; 13 aur agar wuh ghar láiq ho,
to tumhárá salám use pahun̲che.
aur agar láiq na ho, to tumhárá
salám tum par phir áe. 14 Aur
agar koí tumhen̲ qabúl na kare,
aur tumhárí báten̲ na sune, to us
ghar, yá us shahr se báhar nikalte
waqt, apne pán̲won̲ kí gard jhár
do. 15 Main̲ tum se sach kahtá
hún̲, ki ‘adálat ke din, us shahr kí
nisbat Sadom aur ‘Amoráh ke

[a] Ya‘ní *gairatmand.* Yih ek díní firqe ká nám thá, jo Yúnání men̲ *zelotes* kahlátá thá. Marqus **3.** 18, Luqá. **6.** 15 aur A‘mál **1.** 13 ko dekho.

‘iláqe ká hál ziyáda bardásht ke
láiq hogá.

Rasúlon̲ par honewálí taklífen̲.

16 Dekho, main̲ tumhen̲ bhejtá
hún̲, goyá bheron̲ ko bheriyon̲ ke
bích men̲; pas sánpon̲ kí mánind
hoshyár, aur kabútaron̲ kí mánind
bhole[a] bano. 17 Magar ádmíon̲ se
khabardár raho, kyún̲ki wuh tum-
hen̲ ‘adálaton̲ ke hawále karenge,
aur apne ‘ibádatkhánon̲ men̲ tum-
háre koṛe márenge; 18 aur tum
mere sabab hákimon̲ aur bád-
sháhon̲ ke sámne házir kiye jáoge,
táki un ke aur gair-qaumon̲ ke
liye gawáhí ho. 19 Lekin jab wuh
tumhen̲ pakaṛwáen̲, to fikr na
karná ki ham kis tarah kahen̲ yá
kyá kahen̲; kyún̲ki jo kuchh kahná
hogá, usí gharí tumhen̲ batáyá
jáegá. 20 Kyún̲ki bolnewále tum
nahín̲, balki tumháre Báp ká Rúh
hai jo tum men̲ boltá hai. 21 Bháí
ko bháí qatl ke liye hawále karegá,
aur beṭe ko báp; aur beṭe apne
mán̲ báp ke barkhiláf kháṛe hokar
unhen̲ marwá ḍálenge.[b] 22 Aur
mere nám ke bá‘is sab log tum se
‘adáwat karenge; magar jo ákhir
tak bardásht karegá, wuhí naját
páegá. 23 Lekin jab tumhen̲ ek
shahr men̲ satáen̲, to dúsre ko
bhág jáo, kyún̲ki main̲ tum se
sach kahtá hún̲, ki tum Isráíl ke
sab shahron̲ men̲ na phir chukoge,
ki Ibn i Ádam á jáegá.

Rasúlon̲ kí tasallí aur hifázat.

24 Shágird apne ustád se baṛá na-
hín̲ hotá, aur na naukar apne málik
se. 25 Shágird ke liye yih káfí hai,
ki apne ustád kí mánind ho, aur
naukar ke liye yih, ki apne málik
kí mánind. Jab unhon̲ ne ghar ke
málik ko Ba‘alzabúl kahá, to us
ke gharáne ke logon̲ ko kyún̲ na
kahenge? 26 Pas un se na ḍaro,
kyún̲ki koí chíz ḍhakí nahín̲, jo
kholí na jáegí, aur na koí chíz
chhipí hai, jo jání na jáegí. 27 Jo
kuchh main̲ tum se andhere men̲
kahtá hún̲, ujále men̲ kaho, aur jo
kuchh tum kán men̲ sunte ho, ko-
ṭhon̲ par us kí manádí karo. 28 Jo
badan ko qatl karte hain̲, aur rúh
ko qatl nahín̲ kar sakte, un se na
ḍaro; balki usí se ḍaro, jo rúh aur
badan dono ko jahannam men̲
halák kar saktá hai. 29 Kyá paise
kí do chiṛiyán̲ nahín̲ biktín̲? Aur
un men̲ se ek bhí tumháre Báp kí
marzí bagair zamín par nahín̲ gir
saktí; 30 balki tumháre sir ke bál
bhí sab gine húe hain̲. 31 Pas
ḍaro nahín̲; tumhárí qadr to bahut
sí chiṛiyon̲ se ziyáda hai. 32 Pas
jo koí ádmíon̲ ke sámne merá iqrár
karegá, main̲ bhí apne Báp ke
sámne, jo ásmán par hai, us ká
iqrár karún̲gá. 33 Magar jo koí
ádmíon̲ ke sámne merá inkár
karegá, main̲ bhí apne Báp ke
sámne, jo ásmán par hai, us ká
inkár karún̲gá.

Masíh ke pairawon̲ kí khudinkárí
(Lúq. 12. 51–53.)

34 Yih na samjho, ki main̲ zamín
par sulh karáne áyá; sulh karáne
nahín̲, balki talwár chalwáne áyá
hún̲. 35 Kyún̲ki main̲ is liye áyá
hún̲, ki ádmí ko us ke báp se, aur
beṭí ko us kí mán̲ se, aur bahú ko
us kí sás se, judá kar dún̲; 36 aur
ádmí ke dushman us ke ghar hí ke
log honge. 37 Jo koí báp yá mán̲
ko mujh se ziyáda ‘azíz rakhtá hai,
wuh mere láiq nahín̲; aur jo koí
beṭe yá beṭí ko mujh se ziyáda
‘azíz rakhtá hai, wuh mere láiq
nahín̲. 38 Aur jo koí apní salíb

[a] Yá *beázár*.

[b] Yá *már ḍálenge*.

na uṭháe[a] aur mere píchhe na
chale, wuh mere láiq nahíṉ. 39 Jo
koí apní ján bachátá[b] hai, use
khoegá, aur jo koí mere sabab apní
ján khotá hai, use bacháegá.[c]

Ḳhidmat ká ajr.

40 Jo tumheṉ qabúl kartá hai,
wuh mujhe qabúl kartá hai, aur
jo mujhe qabúl kartá hai, wuh mere
bhejnewále ko qabúl kartá hai.
41 Jo nabí ke nám se nabí ko qabúl
kartá hai, wuh nabí ká ajr páegá;
aur jo rástbáz ke nám se rástbáz
ko qabúl kartá hai, wuh rástbáz ká
ajr páegá. 42 Aur jo koí shágird
ke nám se in chhoṭoṉ meṉ se kisí
ko sirf ek piyála ṭhanḍá pání hí
piláegá, maiṉ tum se sach kahtá
húṉ, ki wuh apná ajr hargiz na
khoegá.

Yisú' ká ḳhud manádí karná.

XI 1 Jab Yisú' apne bárah shá-
girdoṉ ko hukm de chuká, to
aisá húá ki waháṉ se chalá gayá,
táki un ke shahroṉ meṉ ta'lím de
aur manádi kare.

Yúhanná baptisma denewále ká suwál aur Masíh ká jawáb.

(Lúq. 7. 18–35.)

2 Aur Yúhanná ne qaidḳháne
meṉ Masíh ke kámoṉ ká hál
sunkar, apne shágirdoṉ kí ma'rifat
us se púchhwá bhejá, 3 ki Áne-
wálá tú hí hai, yá ham dúsre kí ráh
dekheṉ? 4 Yisú' ne jawáb meṉ
un se kahá, ki Jo kuchh tum sunte
aur dekhte ho, jákar Yúhanná se
bayán kar do, 5 ki andhe dekhte,
aur langre chalte phirte haiṉ, korhí
pák sáf kiye játe, aur bahre sunte
haiṉ, aur murde zinda kiye játe
haiṉ, aur garíboṉ ko ḳhushḳhabarí
sunáí játí hai; 6 aur mubárak wuh
hai, jo mere sabab se ṭhokar na
kháe. 7 Jab wuh rawána ho liye,
to Yisú' ne Yúhanná kí bábat logoṉ
se kahná shurú' kiyá, ki Tum biyá-
bán meṉ kyá dekhne gaye the?
kyá hawá se hilte húe sarkande
ko? 8 To phir kyá dekhne gaye
the? Kyá mihín kapre pahine húe
shaḳhs ko? Dekho, jo mihín kapre
pahinte haiṉ, wuh bádsháhoṉ ke
gharoṉ meṉ hote haiṉ. 9 To phir
kyúṉ gaye the? Kyá ek nabí ke
dekhne ko? Háṉ, maiṉ tum se
kahtá húṉ, balki nabí se baṛe ko.
10 Yih wuhí hai, jis kí bábat likhá
hai, ki

[d] Dekh, maiṉ apná paigambar
tere áge bhejtá húṉ,
Jo terí ráh tere áge taiyár karegá.

11 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
jo 'auratoṉ se paidá húe haiṉ, un
meṉ Yúhanná baptisma[e] denewále
se koí baṛá nahíṉ húá,[f] lekin jo
ásmán kí bádsháhat meṉ chhoṭá
hai, wuh us se baṛá hai. 12 Aur
Yúhanná baptisma[e] denewále ke
dinoṉ se ab tak, ásmán kí bádshá-
hat par zor hotá rahá hai, aur
zoráwar use chhín lete haiṉ.
13 Kyúṉki sab nabíoṉ aur Tauret
ne Yúhanná tak nubuwwat kí.
14 Aur cháho to máno, Eliyyáh jo
ánewálá thá, yihí hai. 15 Jis ke
sunne ke[g] kán hoṉ, wuh sun le.
16 Pas is zamáne ke logoṉ[h] ko
maiṉ kis se tashbíh dúṉ? Wuh un
laṛkoṉ kí mánind haiṉ, jo bázároṉ
meṉ baiṭhe húe apne sáthíoṉ ko
pukárkar kahte haiṉ, 17 ki Ham
ne tumháre liye báṉslí bajáí, aur
tum na náche; ham ne mátam
kiyá, aur tum ne chhátí na píṭí.
18 Kyúṉki Yúhanná na khátá áyá,
na pítá; aur wuh kahte haiṉ, ki

[a] Yún. *le.* [b] Yún. *pátá.* [c] Yún. *páegá.* [d] Mal'áki 3. 1.
[e] Yá *istibág.* [f] Yún. *uṭhá hai.* [g] N. *Sunne ke* na dárad. [h] Yún. *is pusht.*

Us men̲ bad-rúh hai. 19 Ibn i
Ádam khátá pítá áyá, aur wuh
kahte hain; Dekho, kháú aur
sharábí ádmí, mahsúl lenewálon̲
aur gunahgáron̲ ká yár! Magar
hikmat apne kámon̲ se rást sábit
húí.

Yisú‘ ke mu‘jizon̲ ke dekhnewále shahron̲ par afsos.
(Lúq. **10.** 12–15.)

20 Wuh us waqt un shahron̲ ko
malámat karne lagá, jin men̲ us ke
aksar mu‘jize[a] záhir húe the,
kyún̲ki unhon̲ ne tauba na kí thí;
ki 21 Ai Khurázín, tujh par afsos!
Ai Baitsaidá, tujh par afsos! kyún̲-
ki jo mu‘jize[a] tum men̲ záhir húe,
agar wuh Súr aur Saidá men̲ záhir
hote, to ṭáṭ oṛhkar aur khák men̲
baiṭhkar, kab ke tauba kar lete.
22 Magar main̲ tum se kahtá hún̲,
ki ‘adálat ke din Súr aur Saidá ká
hál tumháre hál se ziyáda bardásht
ke láiq hogá. 23 Aur ai Kafarna-
húm, kyá tú ásmán tak baland
kiyá jáegá? tú to ‘álam i arwáh
men̲ utregá, kyún̲ki jo mu‘jize[a]
tujh men̲ záhir húe, agar Sadom
men̲ hote, to áj tak qáim rahtá.
24 Magar main̲ tum se kahtá hún̲,
ki ‘adálat ke din Sadom ke ‘iláqe
ká hál tere hál se ziyáda bardásht
ke láiq hogá.

Yisú‘ ká shukriya aur da‘wat.
(Lúq. **10.** 21, 22.)

25 Us waqt Yisú‘ ne kahá; [b] Ai
Báp, ásmán aur zamín ke Khudá-
wand, main̲ terí hamd kartá hún̲,
ki tú ne yih báten̲ dánáon̲ aur
‘aqlmandon̲ se chhipáín̲, aur bach-
chon̲ par záhir kín̲. 26 Hán̲, ai
Báp; kyún̲ki aisá hí tujhe pasand
áyá. 27 Mere Báp kí taraf se sab
kuchh mujhe saun̲pá gayá, aur koí
Beṭe ko nahín̲ jántá, siwá Báp ke;
aur koí Báp ko nahín̲ jántá, siwá
Beṭe ke, aur us ke, jis par Beṭá use
záhir karná cháhe. 28 Ai mihnat
uṭhánewálo, aur bojh se dabe húe
logo, sab mere pás áo, main̲
tumhen̲ árám dún̲gá. 29 Merá júá
apne úpar uṭhá lo, aur mujh se
síkho; kyún̲ki main̲ halím hún̲, aur
dil ká firotan; to tumhárí jánen̲
árám páen̲gí. 30 Kyún̲ki merá júá
muláim hai, aur merá bojh halká.

Ibn i Ádam Sabt ká málik hai.
(Mar. **2.** 23–28; Lúq. **6.** 1–5.)

12 1 Us waqt Yisú‘ Sabt ke din
kheton̲ men̲ hokar gayá, aur
us ke shágirdon̲ ko bhúk lagí, aur
bálen̲ toṛ toṛkar kháne lage. 2 Farí-
síon̲ ne dekhkar us se kahá, ki Dekh,
tere shágird wuh kám karte hain̲,
jo Sabt ke din karná rawá nahín̲.
3 Us ne un se kahá; Kyá tum ne
yih nahín̲ paṛhá, ki jab Dáúd aur
us ke sáthí bhúke the, to us ne
kyá kiyá? 4 wuh kyún̲kar Khudá
ke ghar men̲ gayá, aur[c] nazr kí
roṭiyán̲ kháín̲, jin ká kháná na us
ko rawá thá, na us ke sáthíon̲ ko,
magar sirf káhinon̲ ko? 5 Yá tum
ne Tauret men̲ nahín̲ paṛhá, ki
káhin Sabt ke din haikal men̲ Sabt
kí behurmatí karte hain̲, aur bequsúr
rahte hain̲? 6 Main̲ tum se kahtá
hún̲, ki yahán̲ wuh hai, jo haikal se
bhí baṛá hai. 7 Lekin agar tum is
ke ma‘ní jánte, ki [d] Main̲ qurbání
nahín̲, balki rahm pasand kartá hún̲,
to bequsúron̲ ko qusúrwár na thah-
ráte. 8 Kyún̲ki Ibn i Ádam Sabt
ká málik hai.

Sabt ke din ek shakhs ká súkhá húá háth achchhá kar dená.
(Mar. **3.** 1–6; Lúq. **6.** 6–11.)

9 Aur wuh wahán̲ se chalkar, un
ke ‘ibádatkháne men̲ gayá; 10 aur
dekho, wahán̲ ek ádmí thá, jis ká

[a] Yún. *qudraten̲.* [b] Yún. *jawáb men̲ kahá.* [c] N. *unhon̲ ne* izád. [d] Hoshe‘ **6.** 6.

háth súkhá húá thá. Unhon ne
us par ilzám lagáne ke iráde se yih
púchhá, ki Kyá Sabt ke din tandu-
rust karná rawá hai? [11] Us ne un
se kahá; Tum men aisá kaun hai,
jis kí ek hí bheṛ ho, aur wuh Sabt
ke din gaṛhe men gir jáe, to wuh
use pakaṛkar na nikále? [12] Pas
ádmí kí qadr to bheṛ se bahut hí
ziyáda hai. Is liye Sabt ke din
nekí karní rawá hai. [13] Tab us ne
us ádmí se kahá, ki Apná háth
baṛhá. Us ne baṛháyá, aur wuh
dúsre háth kí mánind durust ho
gayá. [14] Is par Farísíon ne báhar
jákar us ke barḳhiláf mashwara
kiyá, ki use kis tarah halák karen.
[15] Yisú' yih ma'lúm karke wahán
se rawána húá; aur bahut se log
us ke píchhe ho liye; aur us ne sab
ko achchhá kar diyá, [16] aur unhen
tákíd kí, ki mujhe záhir na karná;
[17] táki jo Yasha'yáh nabí kí ma'rifat
kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki

[18] [a] Dekho, yih merá ḳhádim hai,
jise main ne chuná,
Merá piyárá, jis se merá dil ḳhush
hai;
Main apná Rúh is par ḍálúngá;
Aur yih gair-qaumon ko insáf kí
ḳhabar degá.
[19] Yih na jhagṛá karegá, na shor;
Aur na bázáron men koí is kí
áwáz sunegá.
[20] Yih kuchle húe sarkanḍe ko
na toṛegá,
Aur dhuwán uṭhte húe san ko na
bujháegá,
Jab tak ki insáf kí fath na karáe;
[21] Aur is ke nám se gair-qaumen
ummed rakkhengí.

Farísíon ká kufr.
(Mar. **3.** 23–30; Lúq. **11.** 14–23,
12. 10.)

[22] Us waqt log us ke pás ek
andhe gúnge ko láe, jis men bad-
rúh thí; us ne use achchhá kar
diyá; chunánchi wuh gúngá bolne
aur dekhne lagá. [23] Aur sárí bhír
hairán hokar kahne lagí; Kyá yih
Ibn i Dáúd hai? [24] Farísíon ne
sunkar kahá, ki Yih bad-rúhon ke
sardár Ba'alzabúl kí madad bagair
bad-rúhon ko nahín nikáltá. [25] Us
ne un ke ḳhayálon ko jánkar un se
kahá; Jis kisí bádsháhat men phúṭ
paṛtí hai, wuh wírán ho játí hai,
aur jis kisí shahr yá ghar men phúṭ
paṛegí, wuh qáim na rahegá; [26] aur
agar Shaitán hí ne Shaitán ko
nikálá, to apná muḳhálif áp ho
gayá; [b] phir us kí badsháhat
kyúnkar qáim rahegí? [27] Aur
agar main Ba'alzabúl kí madad se
bad-rúhon ko nikáltá hún, to
tumháre beṭe kis kí madad se
nikálte hain? Pas wuhí tumháre
munsif honge. [28] Lekin agar main
Ḳhudá ke Rúh kí madad se bad-
rúhon ko nikáltá hún, to Ḳhudá kí
bádsháhat tumháre pás á pahunchí.
[29] Yá kyúnkar koí ádmí kisí zor-
áwar ke ghar men ghuskar us ká
asbáb lúṭ saktá hai, jab tak ki
pahle us zoráwar ko na bándh le?
phir wuh us ká ghar lúṭ legá. [30] Jo
mere sáth nahín, wuh mere ḳhiláf
hai; aur jo mere sáth jama' nahín
kartá, wuh bakhertá hai. [31] Is
liye main tum se kahtá hún, ki
Ádmíon ká har gunáh aur kufr to
mu'áf kiyá jáegá; magar jo kufr
Rúh ke haqq men ho, wuh mu'áf
na kiyá jáegá. [32] Aur jo koí Ibn i
Adam ke barḳhiláf koí bát kahegá,
wuh to use mu'áf kí jáegí; magar
jo koí Rúhu'l Quds ke barḳhiláf koí
bát kahegá, wuh use mu'áf na kí
jáegí, na is 'álam men, na ánewále
men. [33] Yá to daraḳht ko bhí
achchhá kaho,[c] aur us ke phal ko

[a] Yasha'yáh 42. 1–4. [b] Yá *usí men phúṭ paṛ gayí.* [c] Yún. *banáo.*

bhí achchhá; yá darakht ko bhí
burá kaho,[a] aur us ke phal ko bhí
burá; kyúnki darakht phal hí se
pahcháná játá hai. 34 Ai sánp[b] ke
bachcho, tum bure hokar kyúnkar
achchhí báten kah sakte ho?
kyúnki jo dil men bhará hai, wuhí
munh par átá hai. 35 Achchhá
ádmí achchhe khazáne se achchhí
chízen nikáltá hai; aur burá ádmí
bure khazáne se burí chízen nikáltá
hai. 36 Aur main tum se kahtá
hún, ki jo nikammí bát log ka-
henge, 'adálat ke din us ká hisáb
denge. 37 Kyúnki tú apní báton
ke sabab se rástbáz ṭhahráyá jáegá,
aur apní báton ke sabab se qusúr-
wár ṭhahráyá jáegá.

Nishán ke talab karnewálon ko jawáb denά.

(Lúq. 11. 29–32 aur 24–26.)

38 Is par ba'z faqíhon aur Farísíon
ne jawáb men us se kahá; Ai Ustád
ham tujh se ek nishán dekhná
cháhte hain. 39 Us ne jawáb dekar
un se kahá, ki Is zamáne ke bure
aur zinákár log[c] nishán talab karte
hain; magar Yúnus nabí ke nishán
ke siwá koí âur nishán un ko na
diyá jáegá; 40 kyúnki jaise Yúnus
tín rát din machhlí ke peṭ men
rahá, waise hí Ibn i Ádam tín
rát din zamín ke andar[d] rahegá.
41 Nínaweh ke log is zamáne ke
logon[e] ke sáth 'adálat ke din khaṛe
hokar inhen mujrim ṭhahráenge,
kyúnki unhon ne Yúnus kí manádí
par tauba kar lí, aur dekho, yahán
wuh hai jo Yúnus se bhí baṛá hai.
42 Dakkhan kí malika is zamáne ke
logon[e] ke sáth 'adálat ke din uṭhkar
inhen mujrim ṭhahráegí, kyúnki
wuh dunyá ke kanáre se Sulaimán
kí hikmat sunne ko áí, aur dekho,
yahán wuh hai, jo Sulaimán se bhí
baṛá hai. 43 Jab nápák rúh ádmí
men se nikaltí hai, to súkhe ma-
qámon men árám ḍhúnḍhtí phirtí
hai, aur pátí nahín. 44 Tab kahtí
hai, ki Main apne us ghar men phir
jáúngí, jis se niklí thí; aur ákar use
khálí aur jhaṛá húá aur árásta pátí
hai. 45 Phir jákar âur sát rúhen
apne se burí hamráh le átí hai, aur
wuh dákhil hokar wahán bastí hain,
aur us ádmí ká pichhlá hál pahle
se bhí kharáb ho játá hai. Is
zamáne ke bure logon[f] ká hál bhí
aisá hí hogá.

Yisú' kí rúhání rishtadárí.

(Mar. 3. 31–35; Lúq. 8. 19–21.)

46 Jab wuh bhíṛ se yih kah hí
rahá thá, to dekho, us kí mán aur[g]
bhái báhar khaṛe the, aur us se
báten karní cháhte the. 47 Kisí
ne us se kahá; Dekh, terí mán aur
tere bhái báhar khaṛe hain, aur
tujh se báten karní cháhte hain.
48 Us ne khabar denewále ke jawáb
men kahá; Kaun hai merí mán,
aur kaun hain mere bhái? 49 Aur
apne shágirdon kí taraf háth baṛ-
hákar kahá; Dekho, merí mán aur
mere bhái yih hain. 50 Kyúnki jo
koí mere ásmání Báp kí marzí par
chale, wuhí merá bhái aur bahin
aur mán hai.

Bíj bonewále kí tamsíl.

(Mar. 4. 1–20; Lúq. 8. 4–15.)

13 1 Usí roz Yisú' ghar se nikal-
kar jhíl ke kanáre já baiṭhá;
2 aur us ke pás aisí baṛí bhíṛ jama'
ho gayí, ki wuh kishtí par chaṛh
baiṭhá aur sárí bhíṛ kanáre par
khaṛí rahí. 3 Aur us ne un se bahut
sí báten tamsílon men kahín, ki
Dekho, ek bonewálá bíj bone niklá;
4 aur bote waqt kuchh dáne ráh ke

[a] Yún. *banáo.* [b] Yún. *afa'í.* [c] Yún. *Ek burí aur zinákár pusht.*
[d] Yún. *zamín ke dil men.* [e] Yún. *is pusht.* [f] Yún. *is burí pusht.* [g] N. *us ke* izáď

kanáre gire, aur parandon ne ákar
unhen chug liyá ; 5 aur kuchh
pathrílí zamín par gire, jahán unhen
bahut miṭṭí na milí, aur gahrí
miṭṭí na milne ke sabab jald ug áe;
6 aur jab súraj niklá, to jal gaye,
aur jaṛ na hone ke sabab súkh gaye.
7 Aur kuchh jhāṛiyon men gire, aur
jhāṛiyon ne baṛhkar unhen dabá
liyá ; 8 aur kuchh achchhí zamín
men gire, aur phal láe ; kuchh sau
guná, kuchh sáṭh guná, kuchh tís
guná. 9 Jis ke kán hon, wuh sun le.

Tamsílon men bolne ká maqsad, aur pahlí tamsíl kí táwíl.

10 Shágirdon ne pás ákar us se
kahá ; Tú un se tamsílon men kyún
báten kartá hai? 11 Us ne jawáb
men un se [a] kahá ; Is liye ki tum ko
ásmán kí bádsháhat ke bhedon kí
samajh dí gayí hai, magar unhen
nahín dí gayí. 12 Kyúnki jis ke
pás hai, use diyá jáegá, aur us ke
pás ziyáda ho jáegá ; aur jis ke pás
nahín hai, us se wuh bhí le liyá
jáegá, jo us ke pás hai. 13 Main
un se tamsílon men is liye báten
kartá hún, ki dekhte hain aur phir
nahín dekhte, aur sunte hain aur
phir nahín sunte, aur nahín sa-
majhte. 14 Aur un ke haqq men
Yasha'yáh kí yih peshíngoí púrí
hotí hai, ki

[b] Tum kánon se sunoge, aur hargiz na samjhoge ;
Aur ánkhon se dekhoge, aur hargiz ma'lúm na karoge ;
15 Kyúnki is ummat ke dil par charbí chhá gayí hai,
Aur wuh kánon se únchá sunte hain,
Aur unhon ne apní ánkhen band kar lí hain ;
Kahín aisá na ho, ki ánkhon se ma'lúm karen,
Aur kánon se sunen,
Aur dil se samjhen,
Aur rujú' lá'en,
Aur main unhen shifá bakhshún.

16 Lekin mubárak hain tumhárí
ánkhen, is liye ki wuh dekhtí hain,
aur tumháre kán, is liye ki wuh
sunte hain. 17 Kyúnki main tum
se sach kahtá hún, ki bahut se
nabíon aur rástbázon ko árzú thí,
ki jo báten tum dekhte ho, dekhen,
magar na dekhín ; aur jo báten tum
sunte ho, sunen, magar na sunín.
18 Pas bonewále kí tamsíl suno.
19 Jab koí bádsháhat ká kalám
suntá hai, aur samajhtá nahín, to
jo us ke dil men boyá gayá thá,
use wuh sharír ákar chhín le játá
hai. Yih wuh hai, jo ráh ke
kanáre boyá gayá thá. 20 Aur jo
pathrílí zamín men boyá gayá, yih
wuh hai jo kalám ko suntá hai,
aur use fi'lfaur khushí se qabúl
kar letá hai ; 21 lekin apne andar
jaṛ nahín rakhtá, balki chandroza
hai ; aur jab kalám ke sabab
musíbat yá zulm barpá hotá hai,
to fi'lfaur ṭhokar khá játá hai.
22 Aur jo jhāṛiyon men boyá gayá,
yih wuh hai, jo kalám ko suntá
hai, aur dunyá ká fikr, aur daulat
ká fareb us kalám ko dabá detá
hai, aur wuh bephal rah játá hai.
23 Aur jo achchhí zamín men boyá
gayá, yih wuh hai, jo kalám ko
suntá aur samajhtá hai, aur phal
bhí látá hai ; koí sau guná phaltá
hai, koí sáṭh guná, koí tís guná.

Kaṛwe dánon kí tamsíl.

24 Us ne ek âur tamsíl un ke
sámne pesh karke kahá, ki Ásmán
kí bádsháhat us ádmí kí mánind
hai, jis ne apne khet men achchhá
bíj boyá ; 25 magar logon ke sote
men, us ká dushman áyá, aur

[a] N. *un se* na dárad.

[b] Yasha'yah 6. 9, 10.

gehúon men karwe dáne[a] bhí
bokar chalá gayá. 26 Pas jab
pattiyán niklín, aur bálen áín, to
wuh karwe dáne bhí dikhái diye.
27 Ghar ke málik ke naukaron ne
ákar us se kahá; Ai khudáwand,
kyá tú ne apne khet men achchhá
bíj na boyá thá; phir us men
karwe dáne kahán se á gaye?
28 Us ne un se kahá; Yih kisí
dushman ne kiyá hai. Naukaron
ne us se kahá; To kyá tú cháhtá
hai, ki ham jákar unhen jama'
karen? 29 Us ne kahá; Nahín;
kahín aisá na ho, ki karwe dánon
ke jama' karne men, tum un ke
sáth gehún bhí ukhár lo. 30 Fasl
tak to dono ko ikatthá barhne do;
aur fasl ke waqt main kátnewálon
se kah dúngá, ki Pahle karwe dáne
jama' kar lo, aur jaláne ke wáste
un ke gatthe bándh lo, aur gehún
mere khatte men jama' kar do.

Ráí ke dáne kí tamsíl.

(Mar. **4.** 30–32; Lúq. **13.** 18, 19.)

31 Us ne ek âur tamsíl un ke
sámne pesh karke kahá, ki Ásmán
kí bádsháhat us ráí ke dáne kí
mánind hai, jise kisí ádmí ne lekar
apne khet men bo diyá: 32 wuh
sab bíjon se chhotá to hai, magar
jab barh játá hai, to sab tarkáríon
se bará hotá hai, aur aisá darakht
ho játá hai, ki hawá ke parande
ákar us kí dáliyon par baserá karte
hain.

Khamír kí tamsíl.

33 Us ne ek âur tamsíl unhen
sunáí, ki Ásmán kí bádsháhat us
khamír kí mánind hai, jise kisí
'aurat ne lekar tín paimáne[b] áte
men milá[c] diyá, aur hote hote sab
khamír ho gayá.

Tamsílon men bolne kí wajh.

34 Yih sab báten Yisú' ne bhír
se tamsílon men kahín, aur bagair
tamsíl ke wuh un se kuchh na
kahtá thá; 35 táki jo nabí kí
ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá
ho, ki

[d] Main tamsílen kahne ko apná munh kholúngá;
Main un báton ko záhir karúngá, jo biná e 'álam ke waqt se poshída rahí hain.

Karwe dánon kí tamsíl kí táwíl.

36 Us waqt wuh bhír ko chhor-
kar ghar men gayá, aur us ke
shágirdon ne us ke pás ákar kahá,
ki Khet ke karwe dánon kí tamsíl
hamen samjhá de. 37 Us ne jawáb
men kahá, ki Achchhe bíj ká bone-
wálá Ibn i Ádam hai, 38 aur khet
dunyá, aur achchhá bíj bádsháhat
ke farzand, aur karwe dáne us
sharír ke farzand; 39 jis dushman
ne unhen boyá, wuh Iblís hai; aur
fasl dunyá ká ákhir, aur kátne-
wále firishte. 40 Pas jaise karwe
dáne jama' kiye játe, aur ág men
jaláe játe hain, waise hí dunyá[e]
ke ákhir men hogá. 41 Ibn i
Ádam apne firishton ko bhejegá,
aur wuh sab thokar khilánewálí
chízon aur badkáron ko us kí
bádsháhat men se jama' karenge;
42 aur unhen ág kí bhattí men dál
denge; wahán roná aur dánton ká
písná hogá. 43 Us waqt rástbáz
apne Báp kí bádsháhat men áftáb
kí mánind chamkenge. Jis ke kán
hon, wuh sun le.

Chhipe húe khazáne kí tamsíl.

44 Ásmán kí bádsháhat khet
men ek chhipe húe khazáne kí

[a] Yún. *Zizaniyun*, ya'ní gehún kí shakl ká paudá, jis ke dáne nikamme hote hain.
[b] Is lafz se takhmínan bárah ser ká paimána murád hai.
[c] Yún. *chhipá*. [d] Zabúr **78.** 2. [e] Yún. *zamáne*.

mánind hai, jise kisí ádmí ne
pákar chhipá diyá, aur khushí ke
máre jákar jo kuchh us ká thá
bech dálá, aur us khet ko mol le
liyá.

Beshqímat motí kí tamsíl.

45 Phir ásmán kí bádsháhat us
saudágar kí mánind hai, jo 'umda
'umda motiyon kí talásh men thá:
46 jab use ek beshqímat motí milá,
to jákar jo kuchh us ká thá, sab
bech dálá, aur use mol le liyá.

Machhliyon ke jál kí tamsíl.

47 Phir ásmán kí bádsháhat us
bare jál kí mánind hai, jo daryá
men dálá gayá, aur us ne har qism
kí machhliyán samet lín: 48 aur
jab bhar gayá, to use kanáre par
khench láe, aur baithkar achchhí
achchhí to bartanon men jama'
kar lín, aur burí burí phenk dín.
49 Dunyá[a] ke ákhir men aisá hí
hogá; ki firishte niklenge, aur
sharíron ko rástbázon men se judá
karenge, aur unhen ág kí bhattí
men dál denge; 50 wahán roná
aur dánton ká písná hogá.

Tamsílon ke samajhne ká fáida.

51 Kyá tum yih sab báten
samajh gaye? Unhon ne us se
kahá; Hán. 52 Us ne un se kahá;
Is liye har faqíh jo ásmán kí
bádsháhat ká shágird baná hai,
us ghar ke málik kí mánind hai,
jo apne khazáne men se nayí aur
purání chízen nikáltá hai.

Yisú' ká apne watan men na máná jáná.

(Mar. 6. 1–6.)

53 Jab Yisú' yih tamsílen khatm
kar chuká, to aisá húá ki wahán
se rawána ho gayá. 54 Aur apne
watan men ákar un ke 'ibádat-
kháne men unhen aisí ta'lím dene
lagá, ki wuh hairán hokar bole, ki
Is ko yih hikmat aur mu'jize[b]
kahán se mil gaye? 55 Kyá yih
barhai ká betá nahín? aur is kí
mán ká nám Maryam, aur is ke
bhái Ya'qúb, aur Yúsuf, aur
Shama'ún, aur Yahúdáh nahín?
56 Aur kyá is kí sab bahinen
hamáre hán nahín? Phir yih sárí
báten is ko kahán se á gayín?
57 Aur unhon ne us ke sabab se
thokar khái. Magar Yisú' ne un
se kahá, ki Nabí apne watan aur
apne ghar ke siwá, aur kahín
be'izzat nahín hotá. 58 Aur us ne
un kí bei'tiqádí ke sabab wahán
bahut se mu'jize[b] na dikháe.

Yúhanná baptisma denewále ká qatl honá.

(Mar. 6. 14–29; Lúq. 9. 7–9.)

14 1 Us waqt chauthái mulk ke
hákim Herodes ne Yisú' kí
shuhrat suní, 2 aur apne khádimon
se kahá, ki Yih Yúhanná baptisma[c]
denewálá hai; wuh murdon men
se jí uthá hai, is liye us se yih
mu'jize záhir hote hain.[d] 3 Kyún-
ki Herodes ne apne bhái Filippus
kí bíwí Herodiyás ke sabab Yú-
hanná ko pakarkar bándhá, aur
qaidkháne men dál diyá thá; 4 is
liye ki Yúhanná ne us se kahá thá,
ki Is ká rakhná tujhe rawá nahín.
5 Aur wuh harchand use qatl karná
cháhtá thá, magar 'ámm logon se
dartá thá, kyúnki wuh use nabí
jánte the. 6 Lekin jab Herodes
kí sálgirih húí, to Herodiyás kí
betí ne mahfil[e] men náchkar,
Herodes ko khush kiyá. 7 Is par
us ne qasam khákar us se wa'da
kiyá, ki Jo kuchh tú mángegí,
tujhe dúngá. 8 Wuh apní mán

[a] Yún. *zamáne.* [b] Yún. *qudraten* [c] Yá *istibág.*
[d] Yún. *us men yih qudraten asar kartí hain.* [e] Yún. *bích.*

ke sikháne se bolí, ki Yúhanná
baptisma[a] denewále ká sir thál men̲
yahín̲ mujhe mangwá de. 9 Bád-
sháh gamgín húá, magar apní qa-
samon̲ aur mihmánon̲ ke sabab us
ne hukm diyá, ki de diyá jáe;
10 aur ádmí bhejkar, qaidk̲háne
men̲ Yúhanná ká sir kaṭwá diyá.
11 Aur us ká sir thál men̲ láyá
gayá, aur laṛkí ko diyá gayá; aur
wuh use apní mán̲ ke pás le gayí.
12 Aur us ke shágirdon̲ ne ákar
lásh uṭhá lí, aur use dafn kar diyá,
aur jákar Yisú' ko k̲habar dí.

Pán̲ch hazár ádmíon̲ ko khiláná.
(Mar. 6. 32–44; Lúq. 9. 10–17;
Yúh. 6. 1–13.)

13 Jab Yisú' ne yih suná, to
wahán̲ se kishtí par alag kisí
wírán jagah ko rawána húá; aur
log yih sunkar shahr shahr se
paidal us ke píchhe gaye. 14 Us
ne utarkar baṛí bhíṛ dekhí, aur use
un par tars áyá; aur us ne un
ke bímáron̲ ko achchhá kar diyá.
15 Aur jab shám húí, to shágird us
ke pás ákar bole, ki Jagah wírán
hai, aur ab waqt guzar gayá hai;[b]
logon̲ ko ruk̲hsat kar de, táki
gán̲won̲ men̲ jákar apne wáste
kháná mol len̲. 16 Yisú' ne un
se kahá, ki In ká jáná zarúr
nahín̲; tum hí inhen̲ kháne ko
do. 17 Unhon̲ ne us se kahá, ki
Yahán̲ hamáre pás pán̲ch roṭiyon̲
aur do machhliyon̲ ke siwá âur
kuchh nahín̲. 18 Us ne kahá;
Unhen̲ yahán̲ mere pás le áo.
19 Aur us ne logon̲ ko ghás par
baiṭhne ká hukm diyá; phir us ne
wuh pán̲ch roṭiyán̲, aur do machh-
liyán̲ lín̲, aur ásmán kí taraf
dekhkar barakat cháhí, aur toṛkar
shágirdon̲ ko roṭiyán̲ dín̲, aur
shágirdon̲ ne logon̲ ko. 20 Aur
sab khákar ser ho gaye, aur unhon̲
ne bache húe ṭukron̲ se bharí húí
bárah ṭokriyán̲ uṭháín̲. 21 Aur
khánewále, siwá 'auraton̲ aur
bachchon̲ ke, pán̲ch hazár mard
ke qaríb the.

Yisú' ká pání ke úpar chalná.
(Mar. 6. 45–51; Yúh. 6. 15–21.)

22 Aur us ne fauran shágirdon̲
ko majbúr kiyá, ki kishtí par
sawár hokar us se pahle pár chale
jáen̲, jab tak wuh logon̲ ko ruk̲hsat
kare. 23 Aur logon̲ ko ruk̲hsat
karke 'aláhida du'á mán̲gne ke
liye paháṛ par chaṛh gayá; aur
jab shám húí, to wahán̲ akelá thá.
24 Magar kishtí us waqt jhíl ke
bích men̲ thí,[c] aur lahron̲ se
ḍagmagá rahí thí, kyún̲ki hawá
muk̲hálif thí. 25 Aur wuh rát ke
chauthe pahar jhíl par chaltá húá
un ke pás áyá. 26 Shágird use
jhíl par chalte húe dekhkar ghabrá
gaye aur kahne lage, ki Bhút hai;
aur ḍar ke máre chillá uṭhe.
27 Yisú' ne fauran un se kahá;
K̲hátir jama' rakkho; main̲ hún̲;
ḍaro nahín̲. 28 Patras ne us se
jawáb men̲ kahá; Ai K̲hudáwand,
agar tú hai, to mujhe hukm de, ki
pání par chalkar tere pás áún̲.
29 Us ne kahá; Á. Patras kishtí
se utarkar, Yisú' ke pás jáne ke
liye pání par chalne lagá.[d] 30 Ma-
gar jab hawá dekhí, to ḍar gayá,
aur jab ḍúbne lagá, to chillákar
kahá; Ai K̲hudáwand, mujhe ba-
chá! 31 Yisú' ne fauran háth
baṛhákar use pakaṛ liyá, aur us
se kahá; Ai kam'itiqád, tú ne
kyún̲ shakk kiyá? 32 Aur jab
wuh kishtí par chaṛh áe, to hawá
tham gayí. 33 Aur jo kishtí par

[a] Yá *istibág.* [b] N. *pas* izád. [c] N. *us waqt kanáre se kai mil par thí.*
[d] N. *utarkar pání par chalne lagá, aur Yisú' ke pás áyá.*

the, unhon ne use sijda karke
kahá; Yaqínan Tú Ḳhudá ká
Beṭá hai.

Gannesarat ke logon men Yisú' ke mu'jize.
(Mar. **6.** 53–56.)

34 Wuh pár jákar Gannesarat
ke 'iláqe men pahunche. 35 Aur
wahán ke logon ne use pahchánkar,
us sáre girdnawáh men ḳhabar
bhejí, aur sab bímáron ko us ke
pás láe; 36 aur wuh us kí minnat
karne lage, ki us kí poshák ká
kanára hí chhú len; aur jitnon ne
chhúá, wuh achchhe ho gaye.

Harám halál ke báre men Yisú' kí ta'lím.
(Mar. **7.** 1–23.)

15 1 Us waqt Farísíon aur faqí-
hon ne Yarúshalem se Yisú'
ke pás ákar kahá, ki 2 Tere shá-
gird buzurgon kí riwáyat ko kyún
ṭál dete hain, ki roṭí kháte waqt
háth nahín dhote? 3 Us ne jawáb
men un se kahá, ki Tum apní
riwáyat se Ḳhudá ká hukm kyún
ṭál dete ho? 4 Kyúnki Ḳhudá ne
farmáyá hai, ki [a] Báp kí aur mán
kí 'izzat kar; aur, [b] Jo báp yá mán ko
burá kahe, wuh zarúr ján se márá
jáe. 5 Magar tum kahte ho, ki
Jo koí báp yá mán se kahe, ki
Jis chíz ká tujhe mujh se fáida
pahunch saktá thá, wuh Ḳhudá kí
nazr ho chukí; 6 to wuh apne báp
kí [c] 'izzat na kare. Pas tum ne
apní riwáyat se Ḳhudá ká kalám
bátil kar diyá. 7 Ai riyákáro,
Yasha'yáh ne tumháre haqq men
kyá ḳhúb nubuwwat kí, ki
8 [d] Yih ummat zabán se to merí
'izzat kartí hai; magar in ká
dil mujh se dúr hai.
9 Aur yih befáida merí parastish
karte hain;
Kyúnki ádmíon ke hukmon kí
ta'lím dete hain.
10 Phir us ne logon ko pás bulákar
un se kahá, ki Suno aur samjho;
11 jo chíz munh men játí hai, wuh
ádmí ko nápák nahín kartí, magar
jo munh se nikaltí hai, wuhí ádmí
ko nápák kartí hai. 12 Is par
shágirdon ne us ke pás ákar kahá;
Kyá tú jántá hai, ki Farísíon ne
yih bát sunkar ṭhokar khái? 13 Us
ne jawáb men kahá, ki Jo paudá
mere ásmání Báp ne nahín lagáyá,
jar se ukhárá jáegá. 14 Unhen
chhoṛ do; wuh andhe ráh batáne-
wále [e] hain, aur agar andhe ko
andhá ráh batáegá, to dono gaṛhe
men gir parenge. 15 Patras ne
jawáb men us se kahá, ki Yih
tamsíl hamen samjhá de. 16 Us
ne kahá; Kyá tum bhí ab tak
besamajh ho? 17 Kyá nahín
samajhte, ki jo kuchh munh men
játá hai, wuh peṭ men paṛtá, aur
páeḳháne men nikal játá hai?
18 Magar jo báten munh se nikaltí
hain, wuh dil se nikaltí hain, aur
wuhí ádmí ko nápák kartí hain.
19 Kyúnki bure ḳhayál, ḳhúnrezíán,
zinákáríán, harámkáríán, choriyán,
jhúṭhí gawáhíán, badgoíán dil hí
se nikaltí hain. 20 Yihí báten hain,
jo ádmí ko nápák kartí hain;
magar bagair háth dhoe khání
khání ádmí ko nápák nahín kartá.

Ek Kan'ání 'aurat kí laṛkí ko shifá baḳhshná.
(Mar. **7.** 24–30.)

21 Phir Yisú' wahán se nikalkar
Súr aur Saidá ke 'ilaqe ko rawána
húá. 22 Aur dekho ek Kan'ání

[a] Ḳhurúj **20.** 12; Istisná **5.** 16.
[b] Ḳhurúj **21.** 17; Ahbár **20.** 9.
[c] N. *yá apní mán kí izád.*
[d] Yasha'yáh **29.** 13.
[e] N. *andhe andhon ke ráh batánewále.*

'aurat un sarhaddon se niklí, aur
pukárkar kahá, ki Ai Ḳhudáwand,
Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar;
ek bad-rúh merí beṭí ko burí tarah
satátí hai. 23 Magar us ne kuchh
jawáb use na diyá. Aur us ke
shágirdon ne pás ákar, us se yih
'arz kí, ki Use rukhsat kar de,
kyúnki hamáre píchhe chillátí hai.
24 Us ne jawáb men kahá, ki
Main Isráíl ke gharáne kí khoí húí
bheron ke siwá âur kisí ke pás
nahín bhejá gayá. 25 Magar us
ne ákar use sijda kiyá aur kahá;
Ai Ḳhudáwand, merí madad kar.
26 Us ne jawáb men kahá, ki
Laṛkon kí roṭí lekar kutton ko ḍál
dení achchhí nahín. 27 Us ne
kahá; Hán, Ḳhudáwand; kyúnki
kutte bhí un ṭukṛon men se kháte
hain, jo un ke málikon kí mez se
girte hain. 28 Is par Yisú' ne
jawáb men us se kahá; Ai 'aurat,
terá baṛá hí ímán hai; jaisá cháhtí
hai, tere liye waisá hí ho; aur us
kí beṭí ne usí ghaṛí shifá páí.

Pahár par ke mu'jize.

29 Phir Yisú' wahán se chalkar,
Galíl kí jhíl ke nazdík áyá, aur
pahár par charhkar wahín baiṭh
gayá. 30 Aur ek baṛí bhíṛ langṛon,
andhon, gúngon, ṭunḍon,[a] aur
bahut se âur bímáron ko apne
sáth lekar us ke pás áí, aur un-
hen us ke pánwon men ḍál diyá;
aur us ne unhen achchhá kar
diyá; 31 chunánchi jab logon ne
dekhá, ki gúnge bolte, ṭunḍe
tandurust hote, aur langṛe chalte
phirte, aur andhe dekhte hain, to
ta'ajjub kiyá, aur Isráíl ke Ḳhudá
kí baṛáí kí.

Chár hazár ádmíon ko khiláná.
(Mar. 8. 1–10.)

32 Aur Yisú' ne apne shágirdon
ko pás bulákar kahá, ki Mujhe is
bhíṛ par tars átá hai, kyúnki yih
tín din se barábar mere sáth rahí
hai, aur in ke pás kuchh kháne ko
nahín; aur inhen bhúká rukhsat
karná main nahín cháhtá, kahín
aisá na ho, ki ráh men thakkar
rah jáen. 33 Shágirdon ne us se
kahá, ki Biyábán men ham itní
roṭiyán kahán se láen, ki aisí baṛí
bhíṛ ko ser karen? 34 Yisú' ne
un se kahá, ki Tumháre pás kitní
roṭiyán hain? Wuh bole, Sát, aur
thoṛí sí chhoṭí machhliyán hain.
35 Us ne logon ko hukm diyá, ki
zamín par baiṭh jáen. 36 Aur un
sát roṭiyon aur machhliyon ko
lekar shukr kiyá, aur unhen toṛ-
kar shágirdon ko detá gayá aur
shágird logon ko. 37 Aur sab
khákar ser ho gaye, aur bache
húe ṭukṛon se bhare húe sát ṭokre
uṭháe. 38 Aur khánewále, siwá
'auraton aur bachchon ke, chár
hazár mard the. 39 Phir wuh
bhíṛ ko rukhsat karke, kishtí par
sawár húá, aur Magadan kí sar-
haddon men á gayá.

Nishán ke talab karnewálon ko jawáb dená.
(Mar. 8. 11, 12.)

16 1 Phir Farísíon aur Sadú-
qíon ne pás ákar, ázmáne
ke liye us se darkhwást kí, ki
Hamen koí ásmání nishán dikhá.
2 Us ne jawáb men un se kahá, ki
Shám ko tum kahte ho, ki Khulá
rahegá, kyúnki ásmán lál hai.
3 Aur subh ko yih, ki Áj ándhí
chalegí, kyúnki ásmán lál aur
dhundhlá hai. Tum ásmán kí
súrat men to tamíz karní jánte ho,
magar zamánon kí 'alámaton men
tamíz nahín kar sakte? 4 Is
zamáne ke bure aur zinákár log[b]

[a] N. *langṛon, ṭunḍon, andhon, gúngon.*

[b] Yún. *Yih burí aur zinákár pusht.*

nishán talab karte hain̲, magar
Yúnus ke nishán ke siwá, koi âur
nishán un ko na diyá jáegá. Aur
wuh unhen̲ chhoṛkar chalá gayá.

Farísíon̲ aur Sadúqíon̲ kí ta'lím se hoshyár rahne ke báre men̲.
(Mar. 8. 13–21.)

5 Aur shágird pár játe waqt
roṭí sáth lení bhúl gaye the.
6 Yisú' ne un se kahá; Ḳhabardár,
Farísíon̲ aur Sadúqíon̲ ke ḳhamír
se hoshyár rahná. 7 Wuh ápas
men̲ charchá karne lage, ki Ham
roṭí nahín̲ láe. 8 Yisú' ne yih
ma'lúm karke kahá; Ai kam-
i'tiqádo, tum ápas men̲ kyún̲
charchá karte ho, ki hamáre pás
roṭí nahín̲? 9 Kyá ab tak nahín̲
samajhte, aur un pán̲ch hazár
ádmíon̲ kí pán̲ch roṭiyán̲ tumhen̲
yád nahín, aur na yih ki kitní
ṭokriyán̲ uṭháín̲? 10 Aur na un
chár hazár ádmíon̲ kí sát roṭiyán̲,
aur na yih ki kitne ṭokre uṭháe?
11 Kyá wajh hai, ki tum yih nahín̲
samajhte, ki main̲ ne tum se roṭí
kí bábat nahín̲ kahá? Farísíon̲
aur Sadúqíon̲ ke ḳhamír se ḳha-
bardár raho. 12 Tab un kí samajh
men̲ áyá, ki us ne roṭí ke ḳhamír
se nahín̲, balki Farísíon̲ aur Sadú-
qíon̲ kí ta'lím se ḳhabardár rahne
ko kahá thá.

Shama'ún Patras ká iqrár karná ki Yisú' Ḳhudá ká Beṭá hai.
(Mar. 8. 27–29; Lúq. 9. 18–20.)

13 Jab Yisú' Qaisariya Filippí
ke 'iláqe men̲ áyá, to apne shágir-
don̲ se yih púchhá, ki Log Ibn
i Ádam ko kyá kahte hain̲?
14 Unhon̲ ne kahá; Ba'z Yúhanná
baptisma[a] denewálá kahte hain̲,
ba'z Eliyyáh, ba'z Yirmayáh, yá
nabíon̲ men̲ se koí. 15 Us ne un
se kahá; Magar tum mujhe kyá
kahte ho? 16 Shama'ún Patras
ne jawáb men̲ kahá; Tú zinda
Ḳhudá ká Beṭá Masíh hai.
17 Yisú' ne jawáb men̲ us se kahá,
ki Mubárak hai tú, Shama'ún
Bar-Yoná; kyún̲ki yih bát gosht
aur ḳhún ne nahín̲, balki mere Báp
ne, jo ásmán par hai, tujh par
záhir kí hai. 18 Aur main̲ bhí
tujh se kahtá hún̲, ki Tú Patras
hai, aur main̲ is patthar[b] par apní
kalísiyá banáún̲gá, aur 'álam i
arwáh ke darwáze us par gálib na
áen̲ge. 19 Main̲ ásmán kí bádshá-
hat kí kunjiyán̲ tujhe dún̲ga, aur
jo kuchh tú zamín par bán̲dhegá,
wuh ásmán par bandhegá; aur jo
kuchh tú zamín par kholegá,
wuh ásmán par khulegá. 20 Us
waqt us ne shágirdon̲ ko hukm
diyá[c], ki kisí ko na batáná, ki yih
Masíh hai.

Yisú' kí maut aur us ke jalál kí peshíngoí.
(Mar. 8. 31–9. 1; Lúq. 9. 22–27.)

21 Us waqt se Yisú'[d] apne shá-
girdon̲ par záhir karne lagá, ki
Mujhe zarúr hai, ki Yarúshalem
ko jáún̲, aur buzurgon̲ aur sardár
káhinon̲ aur faqíhon̲ kí taraf se
bahut dukh uṭháún̲, aur qatl kiyá
jáún̲, aur tísre din jí uṭhún̲. 22 Is
par Patras us ko alag le jákar use
malámat karne lagá, ki Ai Ḳhudá-
wand, Ḳhudá na kare; yih tujh
par hargiz nahín̲ hone ká. 23 Us
ne phirkar Patras se kahá; Ai
Shaitán, mere sámne se dúr ho: tú
mere liye ṭhokar ká bá'is hai;
kyún̲ki tú Ḳhudá kí báton̲ ká
nahín̲, balki ádmíon̲ kí báton̲ ká
khayál rakhtá hai. 24 Us waqt
Yisú' ne apne shágirdon̲ se kahá,
ki Agar koí mere píchhe áná
cháhe, to apní ḳhudí se[e] inkár

a Yá *istibág*. b Yá *chaṭán*. c N. *tákíd ki*. d N. *Yisú' Masíh*. e Yá *apne ápe se*.

kare, aur apní salíb uṭháe aur
mere píchhe ho le. 25 Kyún̲ki jo
koí apní ján bachání cháhe, wuh
use khoegá, aur jo koí mere wáste
apní ján khoegá, wuh use páegá.
26 Aur agar ádmí sárí dunyá ḥásil
kare aur apní ján ká nuqsán uṭháe,
to use kyá fáida hogá? yá ádmí
apní ján ke badle kyá degá? 27
Kyún̲ki Ibn i Ádam apne Báp ke
jalál men̲ apne firishton̲ ke sáth
áegá; us waqt har ek ko us ke
kámon̲ ke muwáfiq badlá degá.
28 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
Jo yahán̲ khaṛe hain̲, un men se
ba'z aise hain̲ ki jab tak Ibn i
Ádam ko us kí bádsháhat men̲ áte
húe na dekh len̲ge, maut ká maza
hargiz na chakhen̲ge.

Yisú' kí súrat ká badal jáná.
(Mar. 9. 2–8; Lúq. 9. 28–36.)

17 1 Chha din ke ba'd Yisú'
ne Patras aur Ya'qúb aur us
ke bháí Yúhanná ko hamráh liyá,
aur unhen̲ ek ún̲che paháṛ par
alag le gayá; 2 aur un ke sámne
us kí súrat badal gayí; aur us ká
chihra súraj kí mánind chamká,
aur us kí poshák núr kí mánind
safed ho gayí. 3 Aur dekho, Músá
aur Eliyyáh us ke sáth báten̲ karte
húe unhen̲ dikhái diye. 4 Patras
ne Yisú' se kahá; [a] Ai Ḳhudáwand,
hamárá yahán̲ rahná achchhá hai;
marzí ho, to main̲ yahán̲ tín ḍere
banáún̲, ek tere liye, ek Músá ke
liye, ek Eliyyáh ke liye. 5 Wuh
bol hí rahá thá, ki dekho, ek
núrání bádal ne un par sáya kar
liyá, aur dekho, us bádal men̲ se
áwáz áí, ki Yih merá piyárá Beṭá
hai, jis se main̲ ḳhush hún̲; is kí
suno. 6 Shágird yih sunkar mun̲h
ke bal gire, aur bahut hí ḍare.
7 Yisú' ne pás ákar unhen̲ chhúá,
aur kahá, ki Uṭho, aur ḍaro nahín̲.
8 Jab unhon̲ ne apní án̲khen̲ uṭhá-
ín̲, to ek Yisú' ke siwá âur kisí ko
na dekhá.

Eliyyáh ke áne ke báre men̲.
(Mar. 9. 9–13.)

9 Jab wuh paháṛ se utarte the
to Yisú' ne unhen̲ yih hukm diyá,
ki Jab tak Ibn i Ádam murdon̲
men̲ se na jí uṭhe, jo kuchh tum
ne dekhá hai us ká zikr kisí se na
karná. 10 Us ke [b] shágirdon̲ ne us
se púchhá, ki Phir faqíh yih kyún̲
kahte hain̲, ki Eliyyáh ká pahle
áná zarúr hai? 11 Us ne jawáb
men̲ kahá; Eliyyáh albatta áegá,
aur sab kuchh bahál karegá;
12 lekin main̲ tum se kahtá hún̲,
ki Eliyyáh to á chuká, aur unhon̲
ne us ko nahín̲ pahchháná, balki jo
cháhá, us ke sáth kiyá; isí tarah
Ibn i Ádam bhí un ke háth se
dukh uṭháegá. 13 Tab shágird sam-
ajh gaye ki us ne ham se Yúhan-
ná baptisma [c] denewále kí bábat
kahá hai.

Ek mirgíwále laṛke ko achchhá karná.
(Mar. 9. 14–28; Lúq. 9. 37–42.)

14 Aur jab wuh bhíṛ ke pás
pahún̲che, to ek ádmí us ke pás
áyá, aur us ke áge ghuṭne ṭekkar
kahne lagá; 15 Ai Ḳhudáwand,
mere beṭe par rahm kar, kyún̲ki
us ko mirgí átí hai, aur wuh bahut [d]
dukh uṭhátá hai, is liye ki aksar
ág men̲ gir paṛtá hai, aur aksar
pání men̲ bhí. 16 Aur main̲ us ko
tere shágirdon̲ ke pás láyá thá,
magar wuh use achchhá na kar
sake. 17 Yisú' ne jawáb men̲
kahá; Ai bei'tiqád aur kajrau
qaum [e], main̲ kab tak tumháre sáth
rahún̲gá? kab tak tumhárí bar-
dásht karún̲gá? use yahán̲ mere
pás le áo. 18 Yisú' ne use jhiṛká,

[a] Yún. *jawáb men̲ kahá.* [b] N. *us ke* na dárad. [c] Yá *istibág.*
[d] N. *bahut* na dárad. [e] Yún. *pusht.*

aur bad-rúh us se nikal gayí, aur
wuh larká usí gharí achchhá ho
gayá. 19 Us waqt shágirdon ne
Yisú' ke pás alag ákar kahá, ki
Ham is ko kyún na nikál sake?
20 Us ne un se kahá; Apne ímán
kí kamí ke sabab; kyúnki main
tum se sach kahtá hún, ki Agar
tum men rái ke dáne ke barábar
bhí ímán hogá, to is pahár se kah
sakoge, ki Yahán se sarakkar
wahán chalá já, aur wuh chalá
jáegá; aur koí bát tumháre liye
námumkin na hogí.

Yisú' ke qatl hone kí peshíngoí.
(Mar. 9. 30–32; Lúq. 9. 43–45.)

22 Aur jab wuh Galíl men rahte[a]
the, to Yisú' ne un se kahá, ki Ibn
i Ádam ádmíon ke háth men
hawále kiyá jáegá; 23 aur wuh use
qatl karenge, aur wuh tísre din
zinda kiyá jáegá. Is par wuh
bahut hí gamgín húe.

Haikal ke mahsúl ko adá karná.

24 Aur jab Kafarnahúm men áe,
to ním misqál[b] lenewálon ne
Patras ke pás ákar kahá; Kyá
tumhárá ustád ním misqál nahín
detá? 25 Us ne kahá; Hán, detá
hai. Aur jab wuh ghar men áyá,
to Yisú' ne us ke bolne se pahle hí
kahá; Ai Shama'ún, tú kyá sa-
majhtá hai? Dunyá ke bádsháhkin
se mahsúl yá jizya lete hain? apne
beton se, yá gairon se? 26 Jab us
ne kahá, ki Gairon se; to Yisú' ne
us se kahá; Pas bete barí húe.
27 Magar is liye ki ham unhen
thokar na khiláen, tú jhíl par jákar
bansí dál, aur jo machhlí pahle
nikle use le; aur jab us ká munh
kholegá, to ek misqál[c] milegá;
wuh lekar mere aur apne badle
unhen de.

Ásmán kí bádsháhat men firotaní kí aur adná logon kí qadr.
(Mar. 9. 33–37; Lúq. 9. 46–48.)

18 1 Us waqt shágird Yisú' ke
pás ákar bole; Pas ásmán
kí bádsháhat men bará kaun hai?
2 Us ne ek bachche ko pás bulákar
use un ke bích men khará kar
diyá, 3 aur kahá; Main tum se
sach kahtá hún, ki agar tum na
phiro, aur bachchon kí mánind na
bano, to ásmán kí bádsháhat men
hargiz dákhil na hoge. 4 Pas jo
koí apne áp ko is bachche kí
mánind chhotá banáegá, wuhí
ásmán kí bádsháhat men bará
hogá. 5 Aur jo koí aise bachche
ko mere nám par qabúl kartá hai,
wuh mujhe qabúl kartá hai;
6 lekin jo koí in chhoton men se,
jo mujh par ímán láe hain, kisí ko
thokar khilátá hai, us ke liye yih
bihtar hai, ki ek barí chakkí[d] ká
pát us ke gale men latkáyá jáe,
aur wuh gahre samundar men dubo
diyá jáe. 7 Thokaron ke sabab
dunyá par afsos hai; kyúnki tho-
karon ká lagná zarúr hai, lekin us
ádmí par afsos hai, jis ke bá'is se
thokar lage. 8 Pas agar terá háth
yá terá pánw tujhe thokar khiláe,
to use kátkar apne pás se phenk
de; tundá yá langrá hokar zin-
dagí men dákhil honá tere liye
is se bihtar hai, ki do háth yá do
pánw hote, tú hamesha kí ág men
dálá jáe. 9 Aur agar terí ánkh
tujhe thokar khiláe, to use nikál-
kar apne pás se phenk de; káná
hokar zindagí men dákhil honá

[a] N. *ikatthe ho rahe.*
[b] Yún. *Didrakhma.* Is se ek sikka murád hai, jis kí qímat qarib ek rupaye ke hai, aur har ek Yahúdí ko haikal ke ikhráját ke liye sálána dená partá thá; Khurúj 30. 13 aur 38. 26 ko dekho.
[c] Yún. *Státer*, ya'ní taqríban do rupaye ká sikka.
[d] Yá *kharás.*

tere liye is se bihtar hai, ki do
ánkhen hote, tú ág ke jahannam
men ḍálá jáe. 10 Khabardár, in
chhoṭon men se kisí ko náchíz na
jánná; kyúnki main tum se kahtá
hún, ki Ásmán par un ke firishte
mere ásmání Báp ká munh har
waqt dekhte hain. 12 Tum kyá
samajhte ho? agar kisí ádmí kí
sau bheren hon, aur un men se ek
bhaṭak jáe, to kyá wuh ninnánawe
ko chhoṛkar aur paháṛon par
jákar,[a] us bhaṭkí húí ko na dhún-
ḍhegá? 13 Aur agar aisá ho ki
use páe, to main tum se sach
kahtá hún, ki wuh un ninnánawe
kí nisbat jo bhaṭkí nahín, is bher
kí ziyáda khushí karegá. 14 Isí
tarah tumháre Báp kí jo ásmán par
hai yih marzí nahín, ki in chhoṭon
men se ek bhí halák ho.

Bháiyon ke jhagṛon ke faisala karne ke bayán men.

15 Agar terá bháí terá[b] gunáh
kare, to já, aur akele men bát chít
karke use samjhá; agar wuh terí
sune, to tú ne apne bháí ko pá liyá.
16 Aur agar na sune, to áur ek do
ádmíon ko apne sáth le já, táki har
ek bát do tín gawáhon kí zabán se
sábit ho jáe. 17 Agar wuh un kí
bhí sunne se inkár kare, to kalísiyá
se kah; aur agar kalísiyá kí bhí
sunne se inkár kare, to tú use gair-
qaumwále aur mahsúl lenewále ke
barábar ján. 18 Main tum se sach
kahtá hún, ki Jo kuchh tum zamín
par bándhoge, wuh ásmán par
bandhegá; aur jo kuchh tum za-
mín par khologe, wuh ásmán par
khulega. 19 Phir main tum se[c]
kahtá hún, ki Agar tum men se do
shakhs zamín par kisí bát ke liye,
jise wuh mángte hon, ittifáq karen,
to wuh mere Báp kí taraf se, jo ás-
mán par hai, un ke liye ho jáegí.
20 Kyúnki jahán do yá tín mere
nám par ikaṭṭhe hain, wahán main
un ke bích men hún.

Bháí ke mu'áf karne ke bayán men.

21 Us waqt Patras ne pás ákar
us se kahá; Ai Khudáwand, agar
merá bháí merá gunáh kartá rahe,
to main kitní daf'a use mu'áf
karún? kyá sát daf'a tak? 22 Yisú'
ne us se kahá; Main tujh se yih
nahín kahtá, ki sát daf'a, balki sát
daf'a ke sattar gune tak. 23 Pas
ásmán kí bádsháhat us bádsháh kí
mánind hai, jis ne apne naukaron
se hisáb lená cháhá. 24 Aur jab
hisáb lene lagá, to us ke sámne ek
qarzdár házir kiyá gayá, jise das
hazár toṛe[d] dene the. 25 Magar
chúnki us ke pás kuchh adá karne
ko na thá, is liye us ke[e] málik ne
hukm diyá, ki Yih aur is kí jorú
bachche, aur jo kuchh is ká hai,
sab bechá jáe, aur qarz wusúl kar
liyá jáe. 26 Pas naukar ne girkar
use sijda kiyá aur kahá; Ai khudá-
wand,[f] mujhe muhlat de, to main
terá sárá qarz adá karúngá. 27 Us
naukar ke málik ne tars khákar
use chhoṛ diyá, aur us ká qarz
bakhsh diyá. 28 Jab wuh naukar
báhar niklá, to us ke hamkhid-
maton men se ek us ko milá, jis
par us ke sau dínár[g] áte the; us ne
us ko pakaṛkar us ká galá ghonṭá
aur kahá, ki Jo merá átá hai, adá
kar de. 29 Pas us ke hamkhidmat
ne us ke sámne girkar us kí minnat
kí aur kahá, Mujhe muhlat de,

[a] N. *ninnánawe ko paháṛon par na chhoṛegá, aur jákar.* [b] N. *terá* na dárad.
[c] N. *sach* izád. [d] Yún. *Talantun*, jis kí qímat qaríb 3600 rúpaye ke thí.
[e] N. *us ke* na dárad. [f] N. *Ai khudáwand* na dárad.
[g] Is mauqa' par Yúnání lafz *denariyus* se ek sikka murád hai, jis kí qímat takhmí-nan áṭh áne kí hai.

main tujhe adá kar dúngá. 30 Us
ne na máná, balki jákar use qaid-
kháne men dál diyá, ki jab tak
qarz adá na kar de, qaid rahe.
31 Pas us ke hamkhidmat yih hál
dekhkar bahut gamgín húe, aur
ákar apne málik ko sárá ahwál
suná diyá. 32 Is par us ke málik
ne us ko pás bulákar us se kahá;
Ai sharír naukar, main ne wuh
sárá qarz tujhe is liye bakhsh diyá
ki tú ne merí minnat kí thí; 33 kyá
tujhe lázim na thá, ki jaisá main
ne tujh par rahm kiyá, tú bhí apne
hamkhidmat par rahm kartá? 34 Aur
us ke málik ne gusse hokar, us ko
jalládon ke hawále kiyá, ki jab tak[a]
tamám qarz adá na kar de, qaid
rahe. 35 Isí tarah tumháre sáth
merá ásmání Báp bhí karegá, agar
tum men se har ek apne bhái ko
dil se mu'áf na kare.

Yardan ke pár Yisú' ke mu'jize.
(Mar. **10.** 1.)

19 1 Jab Yisú' yih báten khatm
kar chuká, to aisá húá ki
Galíl se rawána hokar, Yardan ke
pár Yahúdiya kí sarhaddon men
áyá; 2 aur us ke píchhe ek barí
bhír ho lí, aur us ne unhen wahán
achchhá kiyá.

Taláq ke báre men Yisú' kí ta'lím.
(Mar. **10.** 2–12.)

3 Aur Farísí use ázmáne ke
wáste us ke pás áe aur kahne lage;
Kyá har ek sabab se apní bíwí ká
chhor dená rawá hai? 4 Us ne
jawáb men kahá; Kyá tum ne na-
hín parhá, ki jis ne unhen banáya,[b]
us ne ibtidá hí se unhen mard aur
'aurat banákar kahá, ki 5 [c] Is sabab
se mard báp se aur mán se judá
hokar, apní bíwí ke sáth rahegá,
aur wuh dono ek jism honge? 6 Pas
wuh do nahín, balki ek jism hain.
Is liye jise Khudá ne jorá hai, use
ádmí judá na kare. 7 Unhon ne
us se kahá; Phir Músá ne kyún
hukm diyá hai, ki taláqnáma dekar
use chhor de? 8 Us ne un se
kahá, ki Músá ne tumhárí sakht-
dilí ke sabab tumhen apní bíwiyon
ke chhor dene kí ijázat dí, magar
ibtidá se aisá na thá. 9 Aur main
tum se kahtá hún, ki Jo koí apní
bíwí ko harámkárí ke siwá kisí aur
sabab se chhor de, aur dúsrí se
biyáh kare, wuh ziná kartá hai;[d]
aur jo koí chhorí húí se biyáh kar
le wuh bhí ziná kartá hai. 10 Shá-
girdon ne us se kahá, ki Agar mard
ká bíwí ke sáth aisá hí hál hai,
to biyáh karná hí achchhá nahín.
11 Us ne un se kahá, ki Sab is bát
ko qabúl nahín kar sakte, magar
wuhí jinhen yih qudrat dí gayí hai.
12 Kyúnki ba'z khoje aise hain, jo
mán ke pet hí se aise paidá húe, aur
ba'z khoje aise hain, jinhen ádmíon
ne khoja banáyá, aur ba'z khoje
aise hain, jinhon ne ásmán kí
bádsháhat ke liye apne áp ko khoja
banáyá. Jo qabúl kar saktá hai,
wuh qabúl kare.

Chhote bachchon se Yisú' kí mahabbat.
(Mar. **10.** 13–16; Lúq. **18.** 15–17.)

13 Us waqt log bachchon ko us
ke pás láe, táki wuh un par háth
rakkhe aur du'á mánge, magar
shágirdon ne unhen jhirká. 14 Le-
kin Yisú' ne kahá; Bachchon ko
mere pás áne do, aur unhen mana'
na karo, kyúnki ásmán kí bádshá-
hat aison hí kí hai. 15 Aur wuh
un par háth rakhkar wahán se
chalá gayá.

[a] N. *us ká izád.*
[b] N. *paidá kiyá.*
[c] Paidáish 2. 24.
[d] N. Áyat 9 kí báqí 'ibárat na dárad.

Yisú' ke púre shágird hone ká taríqa.
(Mar. **10.** 17–22; Lúq. **18.** 18–23.)

16 Aur dekho, ek shakhs ne pás
ákar us se kahá; Ai ustád main
kaun sí nekí karún, táki hamesha
kí zindagí páún? 17 Us ne us se
kahá, ki Tú mujh se nekí kí bábat
kyún púchhtá hai? nek to ek hí
hai; lekin agar tú zindagí men
dákhil honá cháhtá hai, to hukmon
par 'amal kar. 18 Us ne us se
kahá; Kaun se hukmon par?
Yisú' ne kahá; Yih, ki Khún na
kar; Ziná na kar; Chorí na kar;
Jhúṭhí gawáhí na de; 19 Apne[a]
báp kí aur mán kí 'izzat kar; aur
apne parausí se apní mánind
mahabbat rakh. 20 Us jawán ne
us se kahá, ki Main ne in sab par
'amal kiyá hai; ab mujh men kis
bát kí kamí hai? 21 Yisú' ne us
se kahá; Agar tú kámil honá cháhtá
hai, to já, apná mál o asbáb bechkar
garíbon ko de; tujhe ásmán par
khazána milegá; aur ákar mere
píchhe ho le. 22 Magar wuh jawán
yih bát sunkar gamgín hoke chalá
gayá, kyúnki baṛá máldár thá.

Yisú' kí pairawí ke ajr ke bayán men.
Angúrí bág ke mazdúron kí tamsíl.
(Mar. **10.** 23–31; Lúq. **18.** 24–30.)

23 Aur Yisú' ne apne shágirdon
se kahá; Main tum se sach kahtá
hún, ki daulatmand ká ásmán kí
bádsháhat men dákhil honá mush-
kil hai. 24 Aur phir tum se kahtá
hún, ki únṭ ká súí ke náke men se
nikal jáná is se ásán hai, ki daulat-
mand Khudá kí bádsháhat men
dákhil ho. 25 Shágird yih sunkar
bahut hí hairán húe, aur bole, ki
Phir kaun naját pá saktá hai?
26 Yisú' ne un kí taraf dekhkar
kahá, ki Yih ádmíon se to nahín
ho saktá, lekin Khudá se sab kuchh
ho saktá hai. 27 Is par Patras ne
jawáb men us se kahá, ki Dekh,
ham to sab kuchh chhoṛkar tere
píchhe ho liye hain; pas ham ko
kyá milegá? 28 Yisú' ne un se
kahá; Main tum se sach kahtá
hún, ki jab Ibn i Ádam nayí paidá-
ish men apne jalál ke takht par
baiṭhegá, to tum bhí jo mere píchhe
ho liye ho, bárah takhton par
baiṭhkar, Isráíl ke bárah kabílon
ká insáf karoge. 29 Aur jis kisí ne
gharon, yá bháiyon, yá bahinon,
yá báp, yá mán, yá bachchon,
yá kheton ko mere nám kí khátir
chhoṛ diyá hai, us ko sau guná
milegá[b] aur hamesha kí zindagí
ká wáris hogá. 30 Lekin bahut se
awwal ákhir ho jáenge, aur ákhir
20 awwal. 1 Kyúnki ásmán kí
bádsháhat us ghar ke málik
kí mánind hai, jo sawere niklá, táki
apne angúrí bág men mazdúr lagáe.
2 Aur us ne mazdúron se ek dínár[c]
roz ṭhahrákar, unhen apne bág
men bhej diyá. 3 Phir pahar din
chaṛhe ke qaríb nikalkar, us ne
auron ko bázár men bekár khaṛe
dekhá, 4 aur un se kahá; Tum
bhí bág men chale jáo; jo wájib
hai, tumhen dúngá. Pas wuh
chale gaye. 5 Phir us ne do pahar
aur tísre pahar ke qaríb nikalkar
waisá hí kiyá. 6 Aur koí ek ghanṭá
din rahe, phir nikalkar auron ko
khaṛe páyá, aur un se kahá; Tum
kyún yahán tamám din bekár
khaṛe rahe? 7 Unhon ne us se
kahá; Is liye ki kisí ne ham ko
mazdúrí par nahín lagáyá. Us ne
un se kahá; Tum bhí bág men
chale jáo. 8 Jab shám húí, to bág
ke málik ne apne kárinde se kahá,
ki Mazdúron ko bulá, aur pichhlon
se lekar pahlon tak unhen[d] maz-

a N. *Apne* na dárad.
c **18. 28.** ke háshiye ko dekho.
b N. *wuh kai guná ziyáda páegá.*
d N. *unhen* na dárad.

dúrí de de. [9] Jab wuh áe jo
ghanṭá bhar din rahe lagáe gaye
the, to unhen ek ek dínár milá.
[10] Jab pahle mazdúr áe, to unhon
ne yih samjhá, ki hamen ziyáda
milegá, aur un ko bhí ek hí ek
dínár milá. [11] Jab milá, to ghar
ke málik se yih kahkar shikáyat
karne lage, ki [12] In pichhlon ne
ek hí ghanṭá kám kiyá hai, aur
tú ne inhen hamáre barábar
kar diyá, jinhon ne din bhar ká
bojh uṭháyá, aur sakht dhúp sahí.
[13] Us ne jawáb dekar un men se
ek se kahá; Miyán, main tere sáth
beinsáfí nahín kartá; kyá terá
mujh se ek dínár nahín ṭhahrá thá?
[14] Jo terá hai uṭhá le, aur chalá já;
merí marzí yih hai, ki jitná tujhe
detá hún, is pichhle ko bhí utná hí
dún. [15] Kyá mujhe rawá nahín,
ki apne mál ko jo cháhún so ka-
rún? Yá tú is liye ki main nek
hún, burí nazar se dekhtá hai?
[16] Isí tarah ákhir awwal ho jáenge,
aur awwal ákhir.

Yisú' ke qatl hone aur jí uṭhne kí peshíngoí.
(Mar. **10.** 32–34; Lúq. **18.** 31–33.)

[17] Aur Yisú' Yarúshalem játe men
bárah shágirdon ko [a] alag le gayá,
aur ráh men un se kahá; [18] Dekho,
ham Yarúshalem ko játe hain, aur
Ibn i Ádam sardár káhinon aur
faqíhon ke hawále kiyá jáegá, aur
wuh us ke qatl ká hukm denge,
[19] aur use gair-qaumon ke hawále
karenge, táki wuh use ṭhaṭṭhon
men uráen, aur kore máren, aur
salíb par charháen, aur wuh tísre
din zinda kiyá jáegá.

Zabdí ke beṭon kí 'arz.
(Mar. **10.** 35–45.)

[20] Us waqt Zabdí ke beṭon kí
mán ne, apne beṭon ke sáth us ke
sámne ákar sijda kiyá, aur us se
kuchh 'arz karne lagí. [21] Us ne
us se kahá, ki Tú kyá cháhtí hai?
Us ne us se kahá; Farmá, ki yih
mere do beṭe terí bádsháhat men
ek terí dahní, aur ek terí báín taraf
baiṭhe. [22] Yisú' ne jawáb men
kahá; Tum nahín jánte, ki kyá
mángte ho. Jo piyála main píne
ko hún, kyá tum pí sakte ho?
Unhon ne us se kahá; Pí sakte
hain. [23] Us ne un se kahá; Merá
piyála to píoge, lekin apne dahne
báen kisí ko biṭhá dená merá kám
nahín, magar jin ke liye mere Báp
kí taraf se taiyár kiyá gayá, unhín
ke liye hai. [24] Aur jab dason ne
yih suná, to un dono bháiyon se
khafa húe. [25] Magar Yisú' ne
unhen pás bulákar kahá; Tum
jánte ho, ki gair-qaumon ke sardár
un par hukúmat chaláte, aur amír
un par ikhtiyár jatáte hain. [26] Tum
men aisá na hogá,[b] balki jo tum
men bará honá cháhe, wuh tumhárá
khádim bane, [27] aur jo tum men
awwal honá cháhe, wuh tumhá-
rá gulám bane: [28] chunánchi Ibn
i Ádam is liye nahín áyá, ki
khidmat le, balki khidmat kare,
aur apní ján bahuteron ke badle
fidye men de.

Do andhon ko bíná karná.
(Mar. **10.** 46–52; Lúq **18.** 35–43.)

[29] Aur jab wuh Yarího se nikalte
the, to ek barí bhír us ke píchhe
ho lí. [30] Aur dekho, do andhon ne
jo ráh ke kanáre baiṭhe húe the,
yih sunkar, ki Yisú' já rahá hai,
chillákar kahá; Ai Khudáwand,
Ibn i Dáúd, ham par rahm kar.
[31] Logon ne unhen dánṭá ki
chup rahen; lekin wuh aur bhí
chillákar bole; Ai Khudáwand,
Ibn i Dáúd, ham par rahm kar.

[a] N. *Jab Yisú' Yarúshalem jáne ko thá, to un bárah ko.* [b] N. *aisá nahín hai.*

32 Yisú‘ ne khaṛe hokar unheṉ
buláyá aur kahá; Tum kyá cháhte
ho, ki maiṉ tumháre liye karúṉ?
33 Unhoṉ ne us se kahá; Ai
Ḳhudáwand, yih ki hamárí áṉkheṉ
khul jáeṉ. 34 Yisú‘ ko tars áyá,
aur us ne un kí áṉkhoṉ ko chhúá;
aur wuh fauran bíná ho gaye, aur
us ke píchhe ho liye.

Yisú‘ ká ‘aláníya taur par Yarúshalem meṉ dáḳhil honá.

(Mar. **11.** 1–10; Lúq. **19.** 29–38; Yúh. **12.** 12–15.)

21 1 Aur jab wuh Yarúshalem
ke nazdík pahuṉche, aur
Zaitún ke pahāṛ par Baitfage ke
pás áe, to Yisú‘ ne do shágirdoṉ
ko yih kahkar bhejá, ki 2 Apne
sámne ke gáṉw meṉ jáo; waháṉ
pahuṉchte hí ek gadhí bandhí húí,
aur us ke sáth bachcha tumheṉ
milegá; unheṉ kholkar mere pás
le áo. 3 Aur agar koí tum se
kuchh kahe, to kahná, ki Yih
Ḳhudáwand ko darkár haiṉ; wuh
fi‘lfaur unheṉ bhej degá. 4 Yih
is liye húá, ki jo nabí kí ma‘rifat
kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki
5 [a] Siyyon kí beṭí se kaho, ki
Dekh, terá Bádsháh tere pás átá
hai;
Wuh halím hai, aur gadhe par
sawár hai;
Balki ládú ke bachche par.
6 Pas shágirdoṉ ne jákar, jaisá
Yisú‘ ne unheṉ hukm diyá thá,
waisá hí kiyá; 7 aur gadhí aur
bachche ko lákar apne kapṛe un
par ḍále; aur wuh un par baiṭh
gayá. 8 Aur bhíṛ meṉ ke aksar
logoṉ ne apne kapṛe ráste meṉ
bichháe, aur âuroṉ ne daraḳhtoṉ
se ḍáliyáṉ káṭkar ráh meṉ phailáíṉ.
9 Aur bhíṛ jo us ke áge áge játí
aur píchhe píchhe chalí átí thí,
pukár pukárkar kahtí thí, ki Ibn
i Dáúd ko Hosha‘ná,[b] mubárak hai
wuh, jo Ḳhudáwand ke nám par
átá hai, ‘álam i bálá par Hosha‘ná.[b]
10 Aur jab wuh Yarúshalem meṉ
dáḳhil húá, to sáre shahr meṉ
halchal paṛ gayí, aur log kahne lage;
Yih kaun hai? 11 Bhíṛ ke logoṉ
ne kahá; Yih Galíl ke Násarat ká
nabí Yisú‘ hai.

Haikal ko pák sáf karná.

(Mar. **11.** 15–18; Lúq. **19.** 45–47.)

12 Aur Yisú‘ ne Ḳhudá kí [c] haikal
meṉ dáḳhil hokar, un sab ko nikál
diyá, jo haikal meṉ ḳharíd o faroḳht
kar rahe the, aur sarráfoṉ ke taḳhte
aur kabútar-faroshoṉ kí chaukiyáṉ
ulaṭ díṉ, 13 aur un se kahá; Likhá
hai, ki [d] Merá ghar du‘á ká ghar
kahláegá; magar tum use ḍákúoṉ
kí khoh banáte ho. 14 Aur andhe
aur langṛe haikal meṉ us ke pás
áe; aur us ne unheṉ achchhá kiyá.
15 Lekin jab sardár káhinoṉ aur
faqíhoṉ ne un ‘ajíb kámoṉ ko, jo
us ne kiye, aur laṛkoṉ ko haikal
meṉ Ibn i Dáúd ko Hosha‘ná [b]
pukárte dekhá, to ḳhafa hokar us
se kahne lage; 16 Tú suntá hai, ki
yih kyá kahte haiṉ? Yisú‘ ne un
se kahá; Háṉ; kyá tum ne yih
kabhí nahíṉ paṛhá, ki [e] Bachchoṉ
aur shírḳhwároṉ ke muṉh se tú
ne hamd ko kámil karáyá? 17 Aur
wuh unheṉ chhoṛkar shahr ke
báhar Bait‘aniyyáh meṉ gayá, aur
rát ko wahíṉ rahá.

Ek bephal anjír ke daraḳht ká sukháyá jáná.

(Mar. **11.** 12–14 aur 20–24.)

18 Aur jab subh ko phir shahr

[a] Zakariyáh **9.** 9.
[b] ‘Ibrání zabán meṉ is ke ma‘ní haiṉ, *Karm karke naját de.* Zabúr **118.** 25 ko dekho.
[c] N. *Ḳhudá kí* na dárad.
[d] Yasha‘yáh **56. 7.**
[e] Zabúr **8.** 2.

men játá thá, to use bhúk lagí.
19 Aur anjír ká ek darakht ráh ke
kanáre dekhkar us ke pás gayá,
aur patton ke siwá us men kuchh
na pákar us se kahá, ki Áyanda
tujh men kabhí phal na lage. Aur
anjír ká darakht usí dam súkh
gayá. 20 Shágirdon ne yih dekhkar
ta'ajjub kiyá, aur kahá; Yih anjír
ká darakht kyúnkar ek dam men
súkh gayá? 21 Yisú' ne jawáb
men un se kahá; Main tum se
sach kahtá hún, ki Agar ímán
rakkho aur shakk na karo, to na
sirf wuh karoge, jo anjír ke darakht
ke sáth húá, balki agar is pahár se
bhí kahoge, ki Tú ukhar já, aur
samundar men já par, to yih ho
jáegá. 22 Aur jo kuchh du'á men
ímán ke sáth mángoge, wuh sab
tumhen milegá.

Apne ikhtiyár ke báre men Yisú' ká sardáron ko jawáb dená.

(Mar. **11.** 27–33; Lúq. **20.** 1–8.)

23 Aur jab wuh haikal men ákar
ta'lím de rahá thá, to sardár
káhinon, aur qaum ke buzurgon
ne us ke pás ákar kahá; Tú in
kámon ko kis ikhtiyár se kartá
hai? aur kis ne tujhe yih ikhtiyár
diyá hai? 24 Yisú' ne jawáb men
un se kahá, ki Main bhí tum se ek
bát púchhtá hún; agar wuh mujhe
batáoge, to main bhí tum ko ba-
táúngá, ki in kámon ko kis ikhtiyár
se kartá hún. 25 Yúhanná ká
baptisma [a] kahán se thá? ásmán kí
taraf se, yá insán kí taraf se?
Wuh ápas men saláh karne lage,
ki Agar ham kahen, Ásmán kí taraf
se, to wuh ham se kahegá, phir
tum ne kyún us ká yaqín na kiyá?
26 Aur agar kahen, Insán kí taraf
se, to ham 'awámm se darte hain,
kyúnki sab Yúhanná ko nabí jánte
hain. 27 Pas unhon ne jawáb men
Yisú' se kahá, ki Ham nahín jánte.
Us ne bhí un se kahá; Main bhí
tumhen nahín batátá, ki in kámon
ko kis ikhtiyár se kartá hún.
28 Tum kyá samajhte ho? Ek
ádmí ke do bete the; us ne pahle
ke pás jákar kahá; Betá, já; áj
angúrí bág men kám kar. 29 Us
ne jawáb men kahá; Main nahín
jáúngá; magar píchhe pachhtákar
gayá.[b] 30 Phir dúsre ke pás jákar
us ne isí tarah kahá. Us ne jawáb
diyá; Achchhá janáb: magar gayá
nahín.[c] 31 In dono men se kaun
apne báp kí marzí bajá láyá?
Wuh bole; Pahlá.[d] Yisú' ne un se
kahá; Main tum se sach kahtá
hún, ki Mahsúl lenewále aur
kasbián tum se pahle Khudá kí
bádsháhat men dákhil hotí hain.
32 Kyúnki Yúhanná rástbází kí
taríq par tumháre pás áyá, aur
tum ne us ká yaqín na kiyá, magar
mahsúl lenewálon aur kasbíon ne
us ká yaqín kiyá; aur tum yih
dekhkar píchhe bhí na pachhtáe,
ki us ká yaqín kar lete.

Angúrí bág ke thekedáron kí tamsíl.

(Mar. **12.** 1–12; Lúq. **20.** 9–19.)

33 Ek âur tamsíl suno. Ek ghar
ká málik thá, jis ne angúrí bág
lagáyá, aur us ke cháron taraf
iháta gherá aur us men hauz khodá,
aur burj banáyá, aur use bágbánon
ko theke par dekar pardes chalá
gayá. 34 Aur jab phal ká mausim
qaríb áyá, to us ne apne naukaron
ko bágbánon ke pás apná [e] phal
lene ko bhejá. 35 Aur bágbánon
ne us ke naukaron ko pakarkar

[a] Yá *istibág.*
[b] N. *Achchhá janáb, magar gayá nahín.*
[c] N. *Main nahín játá; magar píchhe pachhtákar gayá.*
[d] N. *Dúsrá.*
[e] Yá *us ká.*

kisí ko píṭá, aur kisí ko qatl kiyá,
aur kisí ko sangsár kiyá. 36 Phir
us ne âur naukaroṉ ko bhejá, jo
pahloṉ se ziyáda the, aur unhoṉ
ne in ke sáth bhí usí tarah kiyá.
37 Áḵhir us ne apne beṭe ko un ke
pás yih kahkar bhejá, ki Wuh mere
beṭe ká to liház kareṉge. 38 Jab
bágbánoṉ ne beṭe ko dekhá, to
ápas meṉ kahá, ki Yihí wáris hai;
áo, ise qatl karke is kí mírás par
qabza kar leṉ. 39 Aur use pa-
kaṛkar bág se báhar nikálá, aur
qatl kar diyá. 40 Pas jab bág ká
málik áegá, to un bágbánoṉ ke
sáth kyá karegá? 41 Unhoṉ ne
us se kahá; Un bure ádmíoṉ ko
burí tarah halák karegá, aur bág
ká ṭheká âur bágbánoṉ ko degá,
jo mausim par us ko phal deṉ.
42 Yisú‘ ne un se kahá; Kyá tum
ne kitáb i muqaddas meṉ kabhí
nahíṉ paṛhá, ki

[a] Jis patthar ko mi‘máron ne
radd kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar
ho gayá;
Yih Ḵhudáwand kí taraf se húá,
Aur hamárí nazar meṉ ‘ajíb hai?

43 Is liye maiṉ tum se kahtá húṉ,
ki Ḵhudá kí bádsháhat tum se le
lí jáegí, aur us qaum ko, jo us ke
phal láe, de dí jáegí. 44 Aur jo is
patthar par giregá, us ke ṭukṛe
ṭukṛe ho jáeṉge, magar jis par
wuh giregá, use pís ḍálegá. 45 Aur
jab sardár káhinoṉ aur Farísíoṉ ne
us kí tamsíleṉ suníṉ, to samajh
gaye, ki hamáre haqq meṉ kahtá hai.
46 Aur wuh us ke pakaṛne kí koshish
meṉ the, lekin logoṉ se ḍarte the,
kyúṉki wuh use nabí jánte the.

Shahzáde kí shádí kí tamsíl.

22 1 Aur Yisú‘ phir un se tam-
síloṉ meṉ kahne [b] lagá, ki
2 Ásmán kí bádsháhat us bádsháh
kí mánind hai, jis ne apne beṭe kí
shádí kí; 3 aur apne naukaroṉ ko
bhejá ki buláe húoṉ ko shádí meṉ
buláeṉ; magar unhoṉ ne áná na
cháhá. 4 Phir us ne âur naukaroṉ
ko yih kahkar bhejá, ki Buláe
húoṉ se kaho, ki Dekho, maiṉ ne
ziyáfat taiyár kar lí hai; mere bail
aur moṭe moṭe jánwar zabh ho
chuke haiṉ, aur sab kuchh taiyár
hai; shádí meṉ áo. 5 Magar wuh
beparwáí karke chal diye, koí apne
khet ko, koí apní saudágarí ko,
6 aur báqíoṉ ne us ke naukaroṉ
ko pakaṛkar be‘izzat kiyá, aur már
ḍálá. 7 Bádsháh ko gussa áyá,
aur apná lashkar bhejkar, un
ḵhúníoṉ ko halák kar diyá, aur
un ká shahr phúṉk diyá. 8 Tab
us ne apne naukaroṉ se kahá, ki
Shádí kí ziyáfat to taiyár hai,
magar buláe húe láiq na the.
9 Pas rástoṉ ke nákoṉ par jáo, aur
jitne tumheṉ mileṉ, shádí meṉ
bulá láo. 10 Aur wuh naukar
báhar rástoṉ par jákar, jo unheṉ
mile, kyá bure kyá bhale, sab ko [c]
jama‘ kar láe, aur shádí kí mahfil
mihmánoṉ se bhar gayí. 11 Aur
jab bádsháh mihmánoṉ ke dekhne
ko andar áyá, to us ne wahán ek
ádmí ko dekhá, jo shádí kí poshák
pahine húe na thá; 12 aur us se
kahá; Miyáṉ, tú shádí kí poshák
pahine bagair yaháṉ kyúṉkar á
gayá? Lekin us ká muṉh band
ho gayá. 13 Is par bádsháh ne
ḵhádimoṉ se kahá; Us ke háth
páṉw báṉdhkar us ko báhar andhere
meṉ ḍál do; waháṉ roná aur dáṉtoṉ
ká pisná hogá. 14 Kyúṉki buláe
húe bahut haiṉ, magar barguzída
thoṛe.

[a] **Zabúr 118.** 22, 23. [b] **Yún.** *jawáb meṉ kahne.* [c] N. *un ko.*

Jizya dene ke báre men Yisú' ká faisala.
(Mar. **12.** 13–17; Lúq. **20.** 20–26.)

15 Us waqt Farísíon ne jákar
mashwara kiyá, ki use kyúnkar
báton men phansáen. 16 Pas
unhon ne apne shágirdon ko
Herodíon ke sáth us ke pás bhejá,
aur unhon ne kahá; Ai ustád, ham
jánte hain ki tu sachchá hai, aur
sachchái se Khudá kí ráh kí ta'lím
detá hai, aur kisí kí parwá nahín
kartá; kyúnki tú kisí ádmí ká
tarafdár nahín. 17 Pas hamen batá,
tú kyá samajhtá hai? Qaisar ko
jizya dená rawá hai, yá nahín?
18 Yisú' ne un kí sharárat jánkar
kahá; Ai riyákáro, mujhe kyún
ázmáte ho? 19 Jizye ká sikka
mujhe dikháo. Wuh ek dínár [a] us
ke pás le áe. 20 Us ne un se
kahá; Yih súrat aur nám kis ká
hai? 21 Unhon ne us se [b] kahá;
Qaisar ká. Is par us ne un se
kahá; Pas jo Qaisar ká hai, Qaisar
ko, aur jo Khudá ká hai, Khudá
ko adá karo. 22 Unhon ne yih
sunkar ta'ajjub kiyá, aur use
chhorkar chale gaye.

Sadúqíon ko qiyámat ke báre men jawáb dená.
(Mar. **12.** 18–27; Lúq. **20.** 27–40.)

23 Usí din Sadúqí, jo kahte hain,
ki qiyámat hai hí nahín, us ke pás
áe, aur us se yih suwál kiyá, ki
24 Ai ustád, Músá ne kahá thá ki [c]
Agar koí beaulád mar jáe, to us ká
bháí us kí bíwí se biyáh kar le, aur
apne bháí ke liye nasl paidá kare.
25 Ab hamáre darmiyán sát bháí
the; aur pahlá biyáh karke mar
gayá, aur is sabab se, ki us ke
aulád na thí, apní bíwí apne bháí
ke liye chhor gayá; 26 isí tarah
dúsrá aur tísrá bhí, sátwen tak.
27 Sab ke píchhe wuh 'aurat bhí
mar gayí. 28 Pas wuh qiyámat
men un sáton men se kis kí bíwí
hogí? kyúnki sab ne us se biyáh
kiyá thá. 29 Yisú' ne jawáb men
un se kahá, ki Tum gumráh ho,
is liye ki na kitáb i muqaddas ko
jánte ho, na Khudá kí qudrat ko;
30 kyúnki qiyámat men biyáh
shádí na hogí, balki log ásmán
par firishton kí mánind honge.
31 Magar murdon ke jí uthne kí
bábat, jo Khudá ne tumhen far-
máyá thá, kyá tum ne wuh nahín
parhá, ki 32 [d] Main Ibráhím ká
Khudá, aur Izháq ká Khudá, aur
Ya'qúb ká Khudá hún? Wuh to
murdon ká Khudá nahín, balki
zindon ká hai. 33 Log yih sunke
us kí ta'lím se hairán húe.

Tauret ká sab se bará hukm.
(Mar. **12.** 28–33.)

34 Aur jab Farísíon ne suná, ki
us ne Sadúqíon ká munh band kar
diyá, to wuh jama' ho gaye; 35 aur
un men se ek 'álim i shara' ne
ázmáne ke liye us se púchhá; 36 Ai
ustád, Tauret men kaun sá hukm
bará hai? 37 Us ne us se kahá, ki
[e] Khudáwand apne Khudá se apne
sáre dil, aur apní sárí ján, aur apní
sárí 'aql se mahabbat rakh. 38 Bará
aur pahlá hukm yihí hai. 39 Aur
dúsrá us kí mánind yih hai, ki
[f] Apne parausí se apne barábar
mahabbat rakh. 40 In hí do huk-
mon par tamám Tauret aur ambiyá
ke sahífon ká madár hai.

Masíh Ibn i Dáúd ke báre men.
(Mar. **12.** 35–37; Lúq. **20.** 41–44.)

41 Aur jab Farísí jama' húe, to
Yisú' ne un se yih púchhá, 42 ki
Tum Masíh ke haqq men kyá

[a] **18.** 28 ká háshiya dekho. [b] N. *us se* na dárad. [c] Istisná **25.** 5.
[d] Khurúj **3.** 6. [e] Istisná **6.** 5. [f] Ahbár **19.** 18

samajhte ho? Wuh kis ká betá
hai? Unhon ne us se kahá; Dáúd
ká. 43 Us ne un se kahá; Pas
Dáúd Rúh kí hidáyat se[a] kyúnkar
use Khudáwand kahtá hai, ki

44 [b] Khudáwand ne mere Khudáwand se kahá;
Merí dahní taraf baith,
Jab tak main tere dushmanon ko tere pánwon ke níche na kar dún?

45 Pas jab Dáúd us ko Khudáwand
kahtá hai, to wuh us ká betá kyúnkar thahrá? 46 Aur koí us ke
jawáb men ek bát na bol saká, aur
na us din se phir kisí ne us se
suwál karne kí jur'at kí.

Yisú' ká Faqíhon aur Farísíon ko malámat karná.

(Mar. **12.** 38–40; Lúq. **20.** 45–47.)

23 1 Us waqt Yisú' ne bhír se
aur apne shágirdon se yih
báten kahín, ki 2 Faqíh aur Farísí
Músá kí gaddí par baithe hain;
3 pas jo kuchh wuh tumhen batáen,
wuh sab karo aur máno, lekin un
ke se kám na karo, kyúnki wuh
kahte hain, aur karte nahín.
4 Wuh aise bhárí bojh, jin ká uthána mushkil hai, bándhkar[c] logon ke
kandhon par rakhte hain, magar
áp unhen apní unglí se bhí hiláná
nahín cháhte. 5 Wuh apne sab
kám logon ke dikháne ko karte
hain, kyúnki apne ta'wíz bare
banáte, aur apní poshák ke kanáre
chaure rakhte hain; 6 aur ziyáfaton men sadrnishíní, aur 'ibádatkhánon men a'lá darje kí
kursíán, 7 aur bázáron men salám,
aur ádmíon se Rabbí kahláná
pasand karte hain. 8 Magar tum
Rabbí na kahláo; kyúnki tumhárá
ustád ek hí hai, aur tum sab bháí
ho. 9 Aur zamín par kisí ko apná
báp na kaho; kyúnki tumhárá Báp
ek hí hai, jo ásmání hai. 10 Aur
na tum hádí kahláo; kyúnki tumhárá hádí ek hí hai, ya'ní Masíh.
11 Lekin jo tum men bará hai,
wuh tumhárá khádim bane. 12 Aur
jo koí apne áp ko bará banáegá,
wuh chhotá kiyá jáegá; aur jo
apne áp ko chhotá banáegá, wuh
bará kiyá jáegá.
13 Ai riyákár faqího aur Farísío,
tum par afsos hai! ki ásmán kí
bádsháhat logon par band karte
ho; kyúnki na to áp dákhil hote
ho, aur na dákhil honewálon ko
dákhil hone dete ho.
15 Ai riyákár faqího aur Farísío,
tum par afsos hai! ki ek muríd
karne ke liye tarí aur khushkí ká
daura karte ho, aur jab wuh muríd
ho chuktá hai, to use apne se
dúná jahannam ká farzand baná
dete ho.
16 Ai andhe ráh batánewálo, tum
par afsos hai! jo kahte ho, ki Agar
koí maqdis kí qasam kháe, to kuchh
bát nahín; lekin agar maqdis ke
sone kí qasam kháe, to us ká
páband hogá. 17 Ai ahmaqo aur
andho, kaun sá bará hai? soná, yá
maqdis jis ne sone ko muqaddas
kiyá? 18 Aur phir kahte ho, ki
Agar koí qurbángáh kí qasam kháe,
to kuchh bát nahín, lekin jo nazr
us par charhí ho, agar us kí qasam
kháe, to us ká páband hogá. 19 Ai
andho, kaun sí barí hai? nazr yá
qurbángáh, jo nazr ko muqaddas
kartí hai? 20 Pas jo qurbángáh
kí qasam khátá hai, wuh us kí, aur
sab chízon kí jo us par hain, qasam
khátá hai. 21 Aur jo maqdis kí
qasam khátá hai, wuh us kí aur us
ke rahnewále kí qasam khátá hai.
22 Aur jo ásmán kí qasam khátá
hai, wuh Khudá ke takht kí, aur

[a] Yún. *Rúh men.* [b] Zabúr **110.** 1. [c] N. *Wuh bhárí bojh bándhkar.*

us par baiṭhnewále kí qasam kháta
hai.
23 Ai riyákár faqího aur Farísío,
tum par afsos hai! ki podíne aur
saun̲f aur zíre par dahyakí dete
ho, aur tum ne sharí'at kí ziyáda
bhárí báton̲, ya'ní insáf aur rahm
aur ímán ko chhoṛ diyá hai. Lázim
thá, ki yih bhí karte, aur wuh bhí
na chhoṛte. 24 Ai andhe ráh ba-
tánewálo, jo machchhar ko to
chhánte ho, aur únṭ ko nigal játe
ho.
25 Ai riyákár faqího aur Farísío,
tum par afsos hai! ki piyále aur
rikábí ko úpar se sáf karte ho,
magar wuh andar lúṭ aur náparhez-
gárí se bhare hain̲. 26 Ai andhe
Farísí, pahle piyále aur rikábí[a] ko
andar se sáf kar, táki úpar se bhí
sáf ho jáen̲.
27 Ai riyákár faqího aur Farísío,
tum par afsos hai! ki tum safedí
phirí húí qabron̲ kí mánind ho, jo
úpar se to ḳhúbsúrat dikhái detí
hain̲, magar andar murdon̲ kí
haḍḍiyon̲, aur har tarah kí najásat
se bharí húí hain̲. 28 Isí tarah
tum bhí záhir men̲ to logon̲ ko
rástbáz dikhái dete ho, magar bátin
men̲ riyákárí aur bedíní se bhare
húe ho.
29 Ai riyákár faqího aur Farísío,
tum par afsos hai! ki nabíon̲ kí
qabren̲ banáte, aur rástbázon̲ ke
maqbare árásta karte ho, 30 aur
kahte ho, ki Agar ham apne báp-
dádon̲ ke zamáne men̲ hote, to
nabíon̲ ke ḳhún men̲ un ke sharík
na hote. 31 Is tarah tum apní
nisbat gawáhí dete ho, ki ham
nabíon̲ ke qátilon̲ ke farzand hain̲.
32 Garaz apne bápdádon̲ ká paimána
bhar do. 33 Ai sánpo, ai af'aí ke
bachcho, tum jahannam kí sazá se
kyún̲kar bachoge? 34 Is liye dekho,
main̲ nabíon̲ aur dánáon̲ aur faqí-
hon̲ ko tumháre pás bhejtá hún̲;
un men̲ se ba'z ko qatl karoge, aur
salíb par chaṛháoge, aur ba'z ko
apne 'ibádatḳhánon̲ men̲ koṛe má-
roge, aur shahr ba shahr satáte
phiroge; 35 táki sab rástbázon̲ ká
ḳhún,[b] jo zamín par baháyá gayá,
tum par áe: rástbáz Hábíl ke ḳhún
se lekar Birikyáh ke beṭe Zakaryáh
ke ḳhún tak, jise tum ne maqdis
aur qurbángáh ke darmiyán qatl
kiyá. 36 Main̲ tum se sach kahtá
hún̲, ki Yih sab kuchh is zamáne
ke logon̲[c] par áegá.

Yarúshalem par afsos.
(Lúq. **13.** 34, 35.)

37 Ai Yarúshalem, ai Yarúshalem,
tú jo nabíon̲ ko qatl kartí hai, aur
jo tere pás bheje gaye, unhen̲
sangsár kartí hai! kitní hí bár main̲
ne cháhá, ki jis tarah murgí apne
bachchon̲ ko paron̲ tale jama' kar
letí hai, usí tarah main̲ bhí tere
laṛkon̲ ko jama' kar lún̲, magar
tum ne na cháhá! 38 Dekho, tum-
hárá ghar tumháre liye wírán
chhoṛá játá hai.[d] 39 Kyún̲ki main̲
tum se kahtá hún̲, ki Ab se mujhe
phir hargiz na dekhoge, jab tak
na kahoge, ki[e] Mubárak hai wuh
jo Ḳhudáwand ke nám par átá
hai.

Haikal ke giráe jáne kí peshíngoí.
(Mar. **13.** 1, 2; Lúq. **21.** 5, 6.)

24 1 Aur Yisú' haikal se nikalkar
já rahá thá, ki us ke shágird
us ke pás áe, táki use haikal kí
'imáraten̲ dikháen̲. 2 Us ne jawáb
men̲ un se kahá; Kyá tum in sab
chízon̲ ko nahín̲ dekhte? Main̲

[a] N. *aur rikábí* na dárad.
[b] Yún. *rástbáz ḳhún.*
[c] Yún. *is pusht.*
[d] N. *Tumháre hí liye chhoṛá játá hai.*
[e] Zabúr **118.** 26.

tum se sach kahtá hún, ki Yahán
ḳisí patthar par patthar báqí na
rahegá, jo giráyá na jáegá.

Masíh kí ámad ke nishán.
Qaumon men taklífen.
(Mar. **13.** 3–13; Lúq. **21.** 7–19.)

3 Aur jab wuh Zaitún ke pahár
par baiṭhá thá, to us ke shágird
alag us ke pás ákar bole; Hamen
batá ki yih báten kab hongí? aur
tere áne[a] aur dunyá ke áḳhir hone[b]
ká nishán kyá hogá? 4 Yisú‘ ne
jawáb men un se kahá, ki Ḳha-
bardár, koí tumhen gumráh na kar
de. 5 Kyúnki bahutere mere nám
se áenge, aur kahenge ki main
Masíh hún, aur bahut se logon
ko gumráh karenge. 6 Aur tum
laṛáiyán, aur laṛáiyon kí afwáh
sunoge; ḳhabardár, ghabrá na jáná;
kyúnki in báton ká wáqi‘ honá
zarúr hai, lekin us waqt ḳhátima
na hogá. 7 Kyúnki qaum par
qaum, aur bádsháhat par bádsháhat
chaṛhái karegí; aur jagah jagah
kál paṛenge, aur bhaunchál áenge.
8 Lekin yih sab báten musíbaton[c]
ká shurú‘ hí hongí. 9 Us waqt log
tumhen taklíf dene ke liye pakaṛ-
wáenge, aur tumhen qatl karenge,
aur mere nám ke sabab sárí qaumen
tum se ‘adáwat rakkhengí. 10 Aur
us waqt bahutere ṭhokar kháenge,
aur ek dúsre ko pakaṛwáenge, aur
ek dúsre se ‘adáwat rakkhenge.
11 Aur bahut se jhúṭhe nabí uṭh
khaṛe honge, aur bahuteron ko
gumráh karenge. 12 Aur bedíní
ke baṛh jáne ke sabab bahuteron
kí mahabbat ṭhandí paṛ jáegí.
13 Magar jo áḳhir tak bardásht
karegá, wuh naját páegá. 14 Aur
bádsháhat kí is ḳhushḳhabarí kí
manádí tamám dunyá men hogí,
táki sab qaumon ke liye gawáhí
ho; aur us waqt ḳhátima hogá.

Yarúshalem par áfaten.
(Mar. **13.** 14–23; Lúq. **21.** 20–24.)

15 Pas jab tum us ujáṛnewálí
makrúh chíz ko, jis ká zikr Dániyál
nabí kí ma‘rifat húá,[d] muqaddas
maqám men khaṛá húá dekho,
(paṛhnewálá samajh le,) 16 to jo
Yahúdiya men hon, wuh paháṛon
par bhág jáen: 17 jo koṭhe par ho,
wuh apne ghar ká asbáb lene ko
níche na utre; 18 aur jo khet men
ho, wuh apná kapṛá lene ko píchhe
na lauṭe. 19 Magar un par afsos
hai, jo un dinon men hámila hon,
aur jo dúdh pilátí hon! 20 Pas
du‘á mángo, ki tumhen jáṛon men
yá Sabt ke din bhágná na paṛe;
21 kyúnki us waqt aisí baṛí musíbat
hogí, ki dunyá ke shurú‘ se na ab
tak húí, na kabhí hogí. 22 Aur
agar wuh din ghaṭáe na játe, to koí
bashar na bachtá; magar barguzí-
don kí ḳhátir wuh din ghaṭáe jáenge.
23 Us waqt agar koí tum se kahe,
ki Dekho, Masíh yahán hai, yá
wahán hai, to yaqín na karná.
24 Kyúnki jhúṭhe Masíh aur jhúṭhe
nabí uṭh khaṛe honge, aur aise
baṛe nishán aur ‘ajíb kám dikháenge,
ki agar mumkin ho, to barguzídon
ko bhí gumráh kar len. 25 Dekho,
main ne pahle hí tum se kah diyá
hai. 26 Pas agar wuh tum se
kahen, ki Dekho, wuh biyábán
men hai, to báhar na jáná: Dekho,
wuh koṭhriyon men hai, to yaqín
na karná. 27 Kyúnki jaise bijlí
púrab se kaundhkar pachchhim
tak dikhái detí hai, waise hí Ibn i
Ádam ká áná hogá.[e] 28 Jahán
murdár hai, wahán giddh jama‘ ho
jáenge.

[a] Yún. *terí huzúrí.* [b] Yún. *zamáne kí takmíl.* [c] Yún. *dard i zih.*
[d] Dániyál **9.** 27; **11.** 31 aur **12.** 11. [e] Yún. *kí huzúrí hogí.*

Ibn i Ádam ká zuhúr.
(Mar. **13.** 24–27; Lúq. **21.** 25–28.)

29 Aur fauran un dinon kí musíbat
ke ba'd súraj tárík ho jáegá, aur
chánd apní raushní na degá, aur
sitáre ásmán se girenge, aur
ásmánon kí quwwaten hiláí jáengí:
30 aur us waqt Ibn i Ádam ká
nishán ásmán par dikháí degá; aur
us waqt zamín kí sárí qaumen
chhátí píṭengí aur Ibn i Ádam ko
baṛí qudrat aur jalál ke sáth ásmán
ke bádalon par áte dekhengí. 31 Aur
wuh narsinge kí baṛí áwáz ke sáth[a]
apne firishton ko bhejegá, aur wuh
us ke barguzídon ko cháron taraf
se ásmán ke is sire se us sire tak
jama' karenge.

Masíh kí ámad kí taiyárí.
(Mar. **13.** 28–37; Lúq. **21.** 29–36.)

32 Ab anjír ke darakht se ek
tamsíl síkho: júnhí us kí ḍálí narm
hotí aur patte nikalte hain tum ján
lete ho, ki garmí nazdík hai: 33 isí
tarah jab tum in sab báton ko
dekho, to ján lo ki wuh nazdík,
balki darwáze par hai. 34 Main
tum se sach kahtá hún, ki Jab tak
yih sab báten na ho len, yih nasl[b]
hargiz tamám na hogí. 35 Asmán
aur zamín ṭal jáenge, lekin merí
báten hargiz na ṭalengí. 36 Lekin
us din aur us ghaṛí kí bábat koí
nahín jántá, na ásmán ke firishte,
na Beṭá, magar sirf Báp. 37 Jaisá
Núh ke dinon men húá, waisá hí
Ibn i Ádam ke áne ke waqt hogá.[c]
38 Kyúnki jis tarah túfán se pahle
ke dinon men log kháte píte the,
aur un men biyáh shádí hotí thí,
us din tak, ki Núh kishtí men
dákhil húá, 39 aur jab tak túfán
ákar un sab ko bahá na le gayá, un
ko khabar na húí, isí tarah Ibn i
Ádam ká áná hogá.[c] 40 Us waqt
do ádmí khet men honge; ek le
liyá jáegá, aur dúsrá chhoṛ diyá
jáegá. 41 Do 'auraten chakkí pístí
hongí; ek le lí jáegí, aur dúsrí
chhoṛ dí jáegí. 42 Pas jágte raho;
kyúnki tum nahín jánte, ki kis din
tumhárá Khudáwand áegá. 43 Lekin
yih ján rakkho, ki agar ghar ke
málik ko ma'lúm hotá, ki chor rát
ke kaun se pahar áegá, to jágtá
rahtá, aur apne ghar men naqb
hone na detá. 44 Is liye tum bhí
taiyár raho; kyúnki jis ghaṛí tum-
hen gumán bhí na hogá, Ibn i
Ádam á jáegá. 45 Pas wuh diyá-
natdár aur 'aqlmand naukar kaun
sá hai, jise málik ne apne naukar
chákaron par muqarrar kiyá, táki
waqt par unhen kháná de? 46 Mu-
bárak hai wuh naukar, jise us ká
málik ákar aisá hí karte páe.
47 Main tum se sach kahtá hún,
ki Wuh use apne sáre mál ká
mukhtár kar degá. 48 Lekin agar
wuh kharáb naukar apne dil men
yih kahkar, ki Mere málik ke
áne men der hai, 49 apne ham-
khidmaton ko márná shurú' kare
aur sharábíon ke sáth kháe píe;
50 to us naukar ká málik aise din
ki wuh us kí ráh na dekhtá ho, aur
aisí ghaṛí ki wuh na jántá ho, á
maujúd hogá; 51 aur khúb koṛe
lagákar[d] us ko riyákáron men
shámil karegá; wahán roná aur
dánton ká písná hogá.

Das kunwáriyon kí tamsíl.

25 1 Us waqt ásmán kí bádshá-
hat un das kunwáriyon kí
mánind hogí, jo apní apní mash-
'alen lekar dúlhá ke istiqbál ko
niklín. 2 Un men pánch bewuqúf,
aur pánch 'aqlmand thín. 3 Jo

[a] N. *baṛe narsinge ke sáth.*
[b] Yá *pusht.*
[c] Yún. *kí huzúrí hogí.*
[d] Yá *do ṭukṛe karke.*

bewuqúf thín, unhon ne apní
mash‘alen to le lin, magar tel apne
sáth na liyá. 4 Magar ‘aqlmandon
ne apní mash‘alon ke sáth apní
kuppiyon men tel bhí le liyá.
5 Aur jab dúlhá ne der lagáí, to
sab únghne lagín aur so gayín.
6 Ádhí rát ko dhúm machí, ki
Dekho, dúlhá á gayá! Us ke
istiqbál ko niklo. 7 Us waqt wuh
sab kunwáriyán uṭhkar apní apní
mash‘alen durust karne lagín. 8 Aur
bewuqúfon ne ‘aqlmandon se kahá,
ki Apne tel men se kuchh hamen
bhí de do; kyúnki hamárí mash‘alen
bujhí játí hain. 9 ‘Aqlmandon ne
jawáb men kahá, ki Sháyad hamáre
tumháre dono ke liye púrá na ho;
bihtar yih hai, ki bechnewálon ke
pás jákar apne wáste mol le lo.
10 Jab wuh mol lene já rahí thín,
to dúlhá á pahunchá; aur jo taiyár
thín, wuh us ke sáth shádí men
chalí gayín, aur darwáza band kiyá
gayá. 11 Píchhe wuh báqí kun-
wáriyán bhí áín aur kahne lagín;
Ai Ḳhudáwand, ai Ḳhudáwand, ha-
máre liye darwáza khol de. 12 Us
ne jawáb men kahá; Main tum se
sach kahtá hún, ki main tumhen
nahín jántá. 13 Pas jágte raho,
kyúnki tum na us din ko jánte ho,
na us gharí ko.

Toṛon kí tamsíl.

14 Kyúnki yih us ádmí ká sá hál
hai, jis ne pardes játe waqt, apne
ghar ke naukaron ko bulákar, apná
mál un ke sipurd kiyá. 15 Aur ek
ko pánch toṛe [a] diye, dúsre ko do,
tísre ko ek; ya‘ní har ek ko us kí
liyáqat ke muwáfiq diyá, aur pardes
chalá gayá. 16 Jis ko pánch toṛe
mile the, us ne fauran jákar un se
len den kiyá, aur pánch toṛe âur
paidá kar liye.[b] 17 Isí tarah jise
do mile the, us ne bhí do âur
kamáe. 18 Magar jis ko ek milá
thá, us ne jákar zamín khodí, aur
apne málik ká rupiya chhipá diyá.
19 Baṛí muddat ke ba‘d un nau-
karon ká málik áyá, aur un se hisáb
lene lagá. 20 Jis ko pánch toṛe
mile the, wuh pánch toṛe âur lekar
áyá, aur kahá; Ai Ḳhudáwand, tú
ne pánch toṛe mere sipurd kiye
the; dekh, main ne pánch toṛe
âur kamáe. 21 Us ke málik ne us
se kahá; Ai achchhe aur diyánatdár
naukar, shábásh! tú thoṛe men
diyánatdár rahá, main tujhe bahut
chízon ká muḳhtár banáúngá: apne
málik kí ḳhushí men sharík ho.
22 Aur jis ko do toṛe mile the, us
ne bhí pás ákar kahá; Ai Ḳhudá-
wand, tú ne do toṛe mere sipurd
kiye the; dekh, main ne do toṛe
âur kamáe. 23 Us ke málik ne us
se kahá; Ai achchhe aur diyánatdár
naukar, shábásh! tú thoṛe men
diyánatdár rahá, main tujhe bahut
chízon ká muḳhtár banáúngá; apne
málik kí ḳhushí men sharík ho.
24 Aur jis ko ek toṛá milá thá,
wuh bhí pás ákar kahne lagá; Ai
Ḳhudáwand, main tujhe jántá thá,
ki tú saḳht ádmí hai, aur jahán
nahín boyá, wahán se káṭtá hai,
aur jahán nahín bakherá, wahán
se jama‘ kartá hai; 25 pas main
ḍará, aur jákar terá toṛá zamín
men chhipá diyá: dekh, jo terá
hai wuh maujúd hai. 26 Us ke
málik ne jawáb men us se kahá;
Ai sharír aur sust naukar, tú jántá
thá, ki jahán main ne nahín boyá,
wahan se káṭtá hún, aur jahán
main ne nahín bakherá, wahán se
jama‘ kartá hún; 27 pas tujhe lázim
thá, ki merá rupiya sáhúkáron ko
detá, to main ákar apná mál súd
samet le letá. 28 Pas is se wuh toṛá

a 18. 24 ká háshiya dekho.

b N. *kamáe.*

le lo, aur jis ke pás das toṛe hain̲,
use de do. 29 Kyún̲ki jis kisí ke
pás hai, use diyá jáegá, aur us ke
pás ziyáda ho jáegá; magar jis ke
pás nahín̲ hai, us se wuh bhí, jo us
ke pás hai, le liyá jáegá. 30 Aur is
nikamme naukar ko báhar andhere
men̲ ḍál do; wahán̲ roná aur dán̲ton̲
ká písná hogá.

Sab qaumon̲ kí ʻadálat.

31 Jab Ibn i Ádam apne jalál
men̲ áegá, aur sab firishte us ke
sáth áen̲ge, to us waqt wuh apne
jalál ke tak̲h̲t par baiṭhegá; 32 aur
sab qaumen̲ us ke sámne jamaʻ kí
jáen̲gí, aur wuh ek ko dúsre se judá
karegá, jaise charwáhá bheṛon̲ ko
bakriyon̲ se judá kartá hai; 33 aur
bheṛon̲ ko apne dahine, aur bak-
riyon̲ ko báen̲ khaṛá karegá. 34 Us
waqt bádsháh apne dahiní taraf-
wálon̲ se kahegá, ki Áo, mere Báp
ke mubárak logo; jo bádsháhat
biná e ʻálam ke waqt se tumháre
liye taiyár kí gayí hai, use mírás
men̲ lo; 35 kyún̲ki main̲ bhúká
thá, tum ne mujhe kháná khiláyá;
main̲ piyásá thá, tum ne mujhe
pání piláyá; main̲ pardesí thá, tum
ne mujhe apne ghar men̲ utárá;
36 nangá thá, tum ne mujhe kapṛá
pahináyá; bímár thá, tum ne merí
k̲h̲abar lí; qaid men̲ thá, tum mere
pás áe. 37 Tab rástbáz jawáb men̲
us se kahen̲ge; Ai K̲h̲udáwand,
ham ne kab tujhe bhúká dekhkar
kháná khiláyá, yá piyásá dekhkar
pání piláyá? 38 ham ne kab tujhe
pardesí dekhkar ghar men̲ utárá?
yá nangá dekhkar kapṛá pahináyá?
39 ham kab tujhe bímár yá qaid
men̲ dekhkar tere pás áe? 40 Bád-
sháh jawáb men̲ un se kahegá;
Main̲ tum se sach kahtá hún̲,
chún̲ki tum ne mere in sab se
chhoṭe bháiyon̲ men̲ se kisí ek
ke sáth yih kiyá, is liye mere hí
sáth kiyá. 41 Phir wuh báin̲ taraf-
wálon̲ se kahegá; Ai malʻúno,
mere sámne se us hamesha kí ág
men̲ chale jáo, jo Iblís aur us
ke firishton̲ ke liye taiyár kí gayí
hai; 42 kyún̲ki main̲ bhúká thá,
tum ne mujhe kháná na khiláyá;
piyásá thá, tum ne mujhe pání
na piláyá; 43 pardesí thá, tum ne
mujhe ghar men̲ na utárá; nangá
thá, tum ne mujhe kapṛá na pahi-
náyá; bímár aur qaid men̲ thá, tum
ne merí k̲h̲abar na lí. 44 Tab wuh
bhí jawáb men̲ kahen̲ge; Ai K̲h̲udá-
wand, ham ne kab tujhe bhúká,
yá piyásá, yá pardesí, yá nangá
yá bímár, yá qaid men̲ dekhkar
terí k̲h̲idmat na kí? 45 Us waqt
wuh un se jawáb men̲ kahegá;
Main̲ tum se sach kahtá hún̲,
chún̲ki tum ne in sab se chhoṭon̲
men̲ se kisí ek ke sáth yih na
kiyá, is liye mere sáth na kiyá.
46 Aur yih hamesha kí sazá pá-
en̲ge, magar rástbáz hamesha kí
zindagí.[a]

Yisúʻ ke qatl hone kí peshíngoí aur sardáron̲ kí saláh.

(Mar. **14.** 1, 2; Lúq. **22.** 1, 2.)

26 1 Aur jab Yisúʻ yih sab
báten̲ k̲h̲atm kar chuká, to
aisá húá ki us ne apne shágirdon̲
se kahá; 2 Tum jánte ho, ki do
din ke baʻd ʻÍd i Fasah hogí, aur
Ibn i Ádam maslúb hone ko pa-
karwáyá jáegá. 3 Us waqt sardár
káhin aur qaum ke buzurg Káifá
nám sardár káhin ke díwánk̲h̲áne
men̲ jamaʻ ho gaye; 4 aur saláh
kí, ki Yisúʻ ko fareb se pakaṛkar
qatl karen̲. 5 Magar kahte the, ki
ʻÍd ko nahín̲, aisá na ho ki logon̲
men̲ balwá ho jáe.

[a] Yún. *sazá men̲ jáen̲ge . . . zindagí men̲.*

Yisú' ke sir par 'itr ká ḍálá jáná.
(Mar. **14.** 3–9; Yúh. **12.** 1–8.)

6 Aur jab Yisú' Bait'aniyyáh meṉ
Shama'ún koṛhí ke ghar meṉ thá,
7 to ek 'aurat sang i marmar kí
'itrdání meṉ qímatí 'itr lekar us
ke pás áí, aur jab wuh kháná
kháne baiṭhá thá, to us ke sir
par ḍálá. 8 Shágird yih dekhkar
khafa húe, aur kahne lage, ki Yih
kis liye zái' kiyá gayá? 9 Yih to
baṛe dámoṉ ko bikkar garíboṉ ko
diyá já saktá thá. 10 Yisú' ne yih
jánkar un se kahá, ki Is 'aurat ko
kyúṉ diqq karte ho? us ne to
mere sáth bhaláí kí hai. 11 Kyúṉ-
ki garíb gurbá to hamesha tum-
háre pás haiṉ; lekin maiṉ tum-
háre pás hamesha na rahúṉgá.
12 Aur is ne jo yih 'itr mere badan
par ḍálá, yih mere dafn kí taiyárí
ke wáste kiyá. 13 Maiṉ tum se
sach kahtá húṉ, ki Tamám dunyá
meṉ jaháṉ kahíṉ is khushkhabarí [a]
kí manádí kí jáegí, yih bhí jo is ne
kiyá, is kí yádgárí meṉ kahá jáegá.

Yahúdáh Iskariyotí kí beímání.
(Mar. **14.** 10, 11; Lúq. **22.** 3–6.)

14 Us waqt un bárah meṉ se
ek ne, jis ká nám Yahúdáh Iskari-
yotí thá, sardár káhinoṉ ke pás
jákar kahá, ki 15 Agar maiṉ use
tumháre hawále kará dúṉ, to mujhe
kyá doge? Unhoṉ ne use tís rupaye
tolkar de diye. 16 Aur wuh us waqt
se us ke pakaṛwáne ká mauqa'
ḍhúṉḍhne lagá.

Shágirdoṉ ke sáth Fasah kháke Yisú' ká 'Ashá e Rabbání ko muqarrar karná.
(Mar. **14.** 12–26; Lúq. **22.** 7–20; 1 Kur. **11.** 23–25.)

17 Aur 'Íd i Fatír ke pahle din
shágird Yisú' ke pás ákar bole;
Tú kaháṉ cháhtá hai, ki ham tere
liye Fasah kháne kí taiyárí kareṉ?
18 Us ne kahá; Shahr meṉ fuláṉ
shakhs ke pás jákar us se kahná;
Ustád farmátá hai, ki Merá waqt
nazdík hai; maiṉ apne shágirdoṉ
ke sáth tere háṉ 'Íd i Fasah ka-
rúṉgá. 19 Aur jaisá Yisú' ne shá-
girdoṉ ko hukm diyá thá, unhoṉ ne
waisá hí kiyá aur Fasah taiyár
kiyá. 20 Jab shám húí, to wuh
bárah shágirdoṉ ke sáth kháná
kháne baiṭhá thá; 21 aur jab wuh
khá rahe the, to us ne kahá;
Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
tum meṉ se ek mujhe pakaṛwáegá.
22 Wuh bahut hí dilgír húe, aur har
ek us se kahne lagá; Ai Khudá-
wand, kyá maiṉ húṉ? 23 Us ne
jawáb meṉ kahá, ki Jis ne mere
sáth tabáq meṉ háth ḍálá hai,
wuhí mujhe pakaṛwáegá. 24 Ibn i
Ádam to jaisá us ke haqq meṉ
likhá hai, játá hí hai; lekin us
ádmí par afsos hai, jis ke wasíle
se Ibn i Ádam pakaṛwáyá játá hai!
agar wuh ádmí paidá na hotá, to
us ke liye achchhá hotá. 25 Us ke
pakaṛwánewále Yahúdáh ne jawáb
meṉ kahá; Ai Rabbí, kyá maiṉ
húṉ? Us ne us se kahá; Tú ne
khud kah diyá. 26 Jab wuh khá
rahe the to Yisú' ne roṭí lí, aur
barakat cháhkar toṛí, aur shágirdoṉ
ko dekar kahá; Lo, kháo, yih merá
badan hai. 27 Phir piyála lekar
shukr kiyá, aur unheṉ dekar ka-
há, ki Tum sab is meṉ se pí lo;
28 kyúṉki yih 'ahd ká merá wuh
khún hai, jo bahuteroṉ ke liye guná-
hoṉ kí mu'áfí ke wáste baháyá játá
hai. 29 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki
Angúr ká yih shíra [b] phir kabhí na
píúṉgá, us din tak ki tumháre sáth
apne Báp kí bádsháhat meṉ nayá
na píúṉ.

[a] Yá *is Injíl.*

[b] Yún. *ták ká yih hásil.*

30 Phir wuh gít gákar báhar
Zaitún ke paháṛ par gaye.

Shágirdon kí bewafáí kí peshíngoí.
(Mar. 14. 27–31.)

31 Us waqt Yisú‘ ne un se kahá, ki
Tum sab isí rát merí bábat ṭhokar
kháoge; kyúnki likhá hai, ki[a] Main
charwáhe ko márúngá, aur galle kí
bheren paráganda ho jáengí. 32 Le-
kin main apne jí uṭhne ke ba‘d tum
se pahle Galíl ko jáúngá. 33 Patras
ne jawáb men us se kahá; Go sab
terí bábat ṭhokar kháen, lekin main
kabhí ṭhokar na kháúngá. 34 Yisú‘
ne us se kahá; Main tujh se sach
kahtá hún, ki Isí rát, murg ke
báng dene se pahle, tú tín bár merá
inkár karegá. 35 Patras ne us se
kahá; Agar tere sáth mujhe marná
bhí paṛe, taubhí terá inkár hargiz
na karúngá. Aur sab shágirdon ne
bhí isí tarah kahá.

Gatsamane ke bág men Yisú‘ kí jánkaní.
(Mar. 14. 32–42; Lúq. 22. 40–46.)

36 Us waqt Yisú‘ un ke sáth
Gatsamane nám ek jagah men áyá,
aur apne[b] shágirdon se kahá, ki
Yahín baiṭhe rahná, jab tak ki
main wahán jákar du‘á mángún.
37 Aur Patras aur Zabdí ke dono
beṭon ko sáth lekar, gamgín aur
beqarár hone lagá. 38 Us waqt us
ne un se kahá; Merí ján niháyat
gamgín hai, yahán tak ki marne kí
naubat pahunch gayí hai[c]; tum
yahán ṭhahro, aur mere sáth jágte
raho. 39 Phir thoṛá áge baṛhá, aur
munh ke bal girkar yih du‘á mángí;
Ai mere Báp, agar ho sake, to yih
piyála mujh se ṭal jáe; táham jaisá
main cháhtá hún waisá nahín,
balki jaisá tú cháhtá hai waisá hí
ho. 40 Phir shágirdon ke pás ákar
unhen sote páyá, aur Patras se
kahá; Kyún, tum mere sáth ek
ghaṛí bhí na jág sake? 41 Jágo aur
du‘á mángo, táki ázmáish men na
paṛo: rúh to musta‘idd hai, magar
jism kamzor hai. 42 Phir dobára
us ne jákar yih du‘á mángí; Ai
mere Báp, agar yih mere piye
bagair nahín ṭal saktá, to terí marzí
púrí ho. 43 Aur ákar unhen phir
sote páyá, kyúnki un kí ánkhen
nínd se bharí húí thín. 44 Aur
unhen chhoṛkar phir chalá gayá,
aur wuhí bát phir kahkar tísrí bár
du‘á mángí. 45 Tab shágirdon ke
pás ákar un se kahá; Ab sote raho
aur árám karo: dekho, waqt á
pahunchá hai, aur Ibn i Ádam
gunahgáron ke háth men hawále
kiyá játá hai. 46 Uṭho, chalen;
dekho, merá pakaṛwánewálá nazdík
á pahunchá hai.

Yisú‘ ká pakṛá jáná.
(Mar. 14. 43–50; Lúq. 22. 47–53;
Yúh. 18. 3–11.)

47 Wuh yih kah hí rahá thá,
ki Yahúdáh, jo un bárah men se ek
thá, áyá, aur us ke sáth ek baṛí
bhíṛ talwáren aur láṭhiyán liye
húe, sardár káhinon aur qaum ke
buzurgon kí taraf se á pahunchí.
48 Aur us ke pakaṛwánewále ne
unhen yih patá diyá thá, ki jis
ká main bosa lún, wuhí hai; use
pakaṛ lená. 49 Aur fauran Yisú‘ ke
pás ákar kahá; Ai Rabbí, salám;
aur us ke bose liye. 50 Yisú‘ ne us
se kahá; Miyán, jis kám ko áyá
hai, wuh kar le. Is par unhon ne
pás ákar Yisú‘ par háth ḍálá, aur
use pakaṛ liyá. 51 Aur dekho, Yi-
sú‘ ke sáthíon men se ek ne háth
baṛhákar apní talwár khenchí, aur

[a] Zakaryáh 13. 7. [b] N. *apne* na dárad.
[c] Yún. *Merí ján maut tak niháyat gamgín hai.*

sardár káhin ke naukar par chalá-
kar us ká kán uṛá diyá. 52 Yisú‘ ne
us se kahá; Apní talwár ko mi-
yán men̲ kar le; kyún̲ki jo talwár
khen̲chte hain̲, wuh sab talwar se
halák kiye jáen̲ge. 53 Áyá tú nahín̲
samajhtá, ki main̲ apne Báp se
minnat kar saktá hún̲, aur wuh
firishton̲ ke bárah tuman[a] se ziyáda
mere pás abhí maujúd kar degá?
54 Magar wuh nawishte, ki yún̲hín̲
honá zarúr hai, kyún̲kar púre
hon̲ge? 55 Usí ghaṛí Yisú‘ ne bhíṛ
se kahá; Kyá tum talwáren̲ aur
láṭhiyán̲ lekar mujhe ḍákú kí tarah
pakaṛne nikle ho? Main̲ har roz
haikal men̲ baiṭhkar ta‘lím detá
thá, aur tum ne mujhe nahín̲
pakṛá. 56 Magar yih sab kuchh is
liye húá hai, ki nabíon̲ ke nawishte
púre hon̲. Is par sáre shágird use
chhoṛkar bhág gaye.

Yahúdíon̲ kí sadr ‘adálat men̲ Yisú‘ ke muqaddame kí peshí.
(Mar. **14.** 53–65.)

57 Aur Yisú‘ ke pakaṛnewále us
ko Káifá nám sardár káhin ke pás
le gaye, jahán̲ faqíh aur buzurg
jama‘ ho gaye the. 58 Aur Patras
fásile par us ke píchhe píchhe
sardár káhin ke díwánkháne tak
gayá, aur andar jákar piyádon̲ ke
sáth natíja dekhne ko baiṭh gayá.
59 Aur sardár káhin aur sáre sadr
‘adálatwále Yisú‘ ko már ḍalne ke
wáste us ke khiláf jhúṭhí gawáhí
ḍhún̲ḍhne lage, 60 magar na pái,
go ki bahut se jhúṭhe gawáh áe.
Lekin ákhir kár do gawáhon̲ ne
ákar kahá, ki 61 Is ne kahá hai;
Main̲ Khudá ke maqdis ko ḍhá
saktá, aur tín din men̲ use baná
saktá hún̲. 62 Aur sardár káhin ne
khaṛe hokar us se kahá; Tú jawáb
nahín̲ detá? yih tere khiláf kyá
gawáhí dete hain̲? 63 Magar Yisú‘
chupká hí rahá. Sardár káhin ne
us se kahá[b]; Main̲ tujhe zinda
Khudá kí qasam detá hún̲, ki agar
tú Khudá ká Beṭá Masíh hai, to
ham se kah de. 64 Yisú‘ ne us se
kahá; Tú ne khud kah diyá; balki
main̲ tum se kahtá hún̲, ki is ke
ba‘d tum Ibn i Ádam ko Qádir i
Mutlaq[c] kí dahíní taraf baiṭhe, aur
ásmán ke bádalon̲ par áte dekhoge.
65 Is par sardár káhin ne yih kah-
kar apne kapṛe pháṛe, ki Us ne kufr
baká hai; ab hamen̲ gawáhon̲ kí
kyá hájat rahí? dekho, tum ne
abhí yih kufr suná hai: tumhárí
kyá ráe hai? 66 Unhon̲ ne jawáb
men̲ kahá; Wuh qatl ke láiq hai.
67 Is par unhon̲ ne us ke mun̲h
par thúká, aur us ke mukke
máre, aur ba‘z ne tamán̲che márke
kahá; 68 Ai Masíh, hamen̲ nu-
buwwat se batá, ki kis ne tujhe
márá?

Patras ká Yisú‘ ke pairau hone ká inkár karná.
(Mar. **14.** 66–72; Lúq. **22.** 55–62; Yúh. **18.** 16–18 aur 25–27.)

69 Aur Patras báhar sahn men̲
baiṭhá húá thá, ki ek laun̲ḍí us ke
pás ákar bolí; Tú bhí Yisú‘ Galílí
ke sáth thá. 70 Us ne sab ke
sámne yih kahkar inkár kiyá, ki
Main̲ nahín̲ jántá, tú kyá kahtí
hai. 71 Aur jab wuh ḍeoṛhí men̲
chalá gayá, to dúsrí ne use de-
khá, aur jo wahán̲ the un se kahá;
Yih bhí[d] Yisú‘ Násarí ke sáth thá.
72 Us ne qasam khákar phir inkár
kiyá, ki Main̲ is ádmí ko nahín̲
jántá. 73 Thoṛí der ke ba‘d, jo
wahán̲ khaṛe the, unhon̲ ne Patras
ke pás ákar kahá, ki Beshakk tú

[a] Yún. *ligiyon*, ya‘ní 6,000 sipáhíon̲ kí fauj.
[b] Yún. *jawáb men̲ kahá.*
[c] Yún. *qudrat.*
[d] N. *bhí* na dárad.

bhí un men se hai; kyúnki terí
bolí se bhí záhir hotá hai. 74 Is
par wuh la'nat karne aur qasam
kháne lagá, ki Main is ádmí ko
nahín jántá; aur fi'lfaur murg ne
báng dí. 75 Patras ko Yisú' kí
wuh bát yád áí jo us ne kahí
thí, ki Murg ke báng dene se
pahle tú tín bár merá inkár kare-
gá. Aur wuh báhar jákar zár zár
royá.

Yisú' ká Romí hákim ke hawále kiyá jáná.

27 1 Jab subh húí, to sab
sardár káhinon aur qaum
ke buzurgon ne Yisú' ke ḳhiláf
mashwara kiyá ki use már ḍálen;
2 aur use bándhkar le gaye, aur
Pílátus hákim ke hawále kiyá.

Yahúdáh ká ta'assuf aur us kí ḳhudkushí.

3 Jab us ke pakaṛwánewále Ya-
húdáh ne yih dekhá ki wuh mujrim
ṭhahráyá gayá, to pachhtáyá, aur
wuh tís rupaye sardár káhinon aur
buzurgon ke pás pher láyá, aur
kahá; 4 Main ne gunáh kiyá, ki
bequsúr ko qatl ke liye [a] pakaṛ-
wáyá. Wuh bole; Hamen kyá?
tú ján. 5 Aur wuh rupayon ko
maqdis men phenkkar chalá gayá,
aur jákar apne áp ko phánsí dí.
6 Sardár káhinon ne rupaye lekar
kahá; Inhen haikal ke ḳhazáne
men ḍálná rawá nahín, kyúnki
ḳhún kí qímat hai. 7 Pas unhon
ne saláh karke un rupayon se
kumhár ká khet pardesíon ke dafn
karne ke liye ḳharídá. 8 Is sabab
se wuh khet áj tak ḳhún ká khet
kahlátá hai. 9 Us waqt jo Yir-
mayáh nabí kí ma'rifat kahá gayá
thá, wuh púrá húá, ki [b] Jis kí
qímat ṭhahráí gayí thí, unhon ne [c]
us kí qímat ke wuh tís rupaye le
liye; (us kí qímat ba'z baní Isráíl
ne ṭhahráí thí;) 10 aur unhen
kumhár ke khet ke wáste diyá,
jaisá Ḳhudáwand ne mujhe hukm
diyá.

Puntiyus Pílátus kí kachahrí men Yisú' ke muqaddame kí peshí.

(Mar. **15.** 2–15; Lúq. **23.** 2, 3 aur 18–25; Yúh. **18.** 29–40, **19.** 16.)

11 Yisú' hákim ke sámne khaṛá
thá, aur hákim ne us se yih
púchhá; Kyá tú Yahúdíon ká
bádsháh hai? Yisú' ne us se [d]
kahá; Tú ḳhud kahtá hai. 12 Aur
jab sardár káhin aur buzurg us par
ilzám lagá rahe the, to us ne kuchh
jawáb na diyá. 13 Is par Pílátus
ne us se kahá; Kyá tú nahín
suntá, ki yih tere ḳhiláf kitní
gawáhíán dete hain? 14 Us ne ek
bát ká bhí us ko jawáb na diyá,
yahán tak ki hákim ne bahut
ta'ajjub kiyá. 15 Aur hákim ká
dastúr thá, ki 'Íd par logon kí
ḳhátir ek qaidí jise wuh cháhte
the, chhoṛ detá thá. 16 Us waqt
Bar-Abbá nám un ká ek mashhúr
qaidí thá. 17 Pas jab wuh ikaṭṭhe
húe, to Pílátus ne un se kahá;
Tum kise cháhte ho, ki main tum-
hárí ḳhátir chhoṛ dún? Bar-Abbá
ko, yá Yisú' ko jo Masíh kahlátá
hai? 18 Kyúnki use ma'lúm thá,
ki unhon ne is ko hasad se pakaṛ-
wáyá hai. 19 Aur jab wuh taḳht
i 'adálat par baiṭhá húá thá, to us
kí bíwí ne use kahlá bhejá, ki Tú
is rástbáz se kuchh kám na rakh;
kyúnki main ne áj ḳhwáb men is
ke sabab se bahut dukh uṭháyá
hai. 20 Lekin sardár káhinon aur

[a] Yún. *bequsúr ḳhún ko.*
[c] Yá *main ne.*
[b] Zakaryáh **11.** 12, 13.
[d] N. *us se* na dárad.

buzurgon ne logon ko ubhárá, ki
Bar-Abbá ko máng len, aur Yisú‘
ko halák karáen. 21 Hákim ne un
se kahá, ki In dono men se kis ko
cháhte ho, ki tumhárí khátir chhoṛ
dún? Wuh bole; Bar-Abbá ko.
22 Pílátus ne un se kahá; Phir
Yisú‘ ko jo Masíh kahlátá hai kyá
karún? Sab ne kahá, ki Us ko
salíb dí jáe. 23 Us ne kahá;
Kyún, us ne kyá burái kí hai?
Magar wuh âur bhí chillá chillákar
bole, ki Us ko salíb dí jáe. 24 Jab
Pílátus ne dekhá, ki kuchh ban
nahín paṛtá, balki ulṭá balwá hotá
játá hai, to pání lekar logon ke
rúbarú apne háth dhoe, aur kahá;
Main is rástbáz ke khún se[a] barí
hún; tum jáno. 25 Sab logon ne
jawáb dekar kahá, ki Is ká khún
hamárí aur hamárí aulád kí gardan
par! 26 Is par us ne Bar-Abbá ko
un kí khátir chhoṛ diyá, aur Yisú‘
ko koṛe lagwákar hawále kiyá, táki
salíb dí jáe.

Romí sipáhíon ká Yisú‘ ko ṭhaṭṭhe men uṛáná.

(Mar. 15. 16–20; Yúh. 19. 2, 3.)

27 Is par hákim ke sipáhíon ne
Yisú‘ ko qala‘ men le jákar sárí
palṭan us ke gird jama‘ kí; 28 aur
us ke kapṛe utárkar use qirmizí
choga pahináyá; 29 aur kánṭon ká
táj banákar us ke sir par rakkhá,
aur ek sarkanḍá us ke dahine háth
men diyá, aur us ke áge ghuṭne
ṭekkar use ṭhaṭṭhon men uṛáne
lage, ki Ai Yahúdíon ke bádsháh,
ádáb! 30 Aur us par thúká, aur
wuhí sarkanḍá lekar us ke sir par
márne lage. 31 Aur jab us ká
ṭhaṭṭhá kar chuke, to choge ko us
par se utárkar phir usí ke kapṛe
use pahináe, aur salíb dene ko le
gaye.

Yisú‘ ká salíb diyá jáná, aur la‘n ta‘n uṭháná.

(Mar. 15. 21–32; Lúq. 23. 26 aur 33–43; Yúh. 19. 17–24.)

32 Jab báhar áe, to unhen Sha-
ma‘ún nam ek Kurení ádmí milá;
use begár men pakṛa, ki us kí
salíb uṭháe. 33 Aur us jagah jo
Gulguta, ya‘ní khopṛí kí jagah,
kahlátí hai pahunchkar, 34 pit
milí húí mai use píne ko dí, magar
us ne chakhkar píná na cháhá.
35 Aur unhon ne use salíb par
chaṛháyá, aur us ke kapṛe qura‘
ḍálkar bánṭ liye, 36 aur wahán
baiṭhkar us kí nigahbání karne
lage. 37 Aur us ká ilzám likhkar
us ke sir se úpar lagá diyá, ki YIH
YAHÚDÍON KÁ BÁDSHÁH YISÚ‘ HAI.
38 Us waqt us ke sáth do ḍákú
salíb par chaṛháe gaye, ek dahine,
aur ek báen. 39 Aur ráh chalne-
wále sir hilá hilákar us ko la‘n ta‘n
karte, aur kahte the; 40 Ai maqdis
ke ḍhánewále, aur tín din men
banánewále, apne taín bachá;
agar tú Khudá ká Beṭá hai, to
salíb par se utar á. 41 Isí tarah
sardár káhin bhí, faqíhon aur
buzurgon ke sáth milke, ṭhaṭṭhe
se kahte the; 42 Is ne auron ko
bacháyá, apne taín nahín bachá
saktá. Yih to Isráíl ká bádsháh
hai; ab salíb par se utar áe, to
ham us par ímán láen. 43 Is ne
Khudá par bharosá rakkhá hai;
agar wuh ise cháhtá hai, to ab is
ko chhuṛá le, kyúnki is ne kahá
thá; Main Khudá ká Beṭá hún.
44 Isí tarah ḍákú bhí, jo us ke sáth
salíb par chaṛháe gaye the, us par
la‘n ta‘n karte the.

Yisú‘ ká marná.

(Mar. 15. 33–41; Lúq. 23. 44–49; Yúh. 19. 28–30.)

45 Aur do pahar se lekar tísre

[a] N. *is khún se.*

pahar tak tamám mulk meṉ[a]
andherá chháyá rahá. 46 Aur tísre
pahar ke qaríb Yisú‘ ne baṛí áwáz
se chillákar kahá; Elí, Elí, lamá
shabaqtaní? ya‘ní [b]Ai mere Ḳhudá,
ai mere Ḳhudá, tú ne mujhe kyúṉ
chhoṛ diyá? 47 Jo waháṉ khaṛe
the, un meṉ se ba‘z ne sunkar
kahá; Yih Eliyyáh ko pukártá hai.
48 Aur fauran un meṉ se ek shaḳhs
dauṛá, aur isfanj lekar sirke meṉ
ḍuboyá, aur sarkanḍe par rakhkar
use chusáyá. 49 Magar báqioṉ ne
kahá; Ṭhahar jáo, dekheṉ to,
Eliyyáh use bacháne átá hai, yá
nahíṉ. 50 Yisú‘ phir baṛí áwáz se
chilláyá, aur ján[c] de dí. 51 Aur
maqdis ká parda úpar se níche tak
phaṭkar do ṭukṛe ho gayá, aur
zamín larzí aur chaṭáneṉ taṛak
gayíṉ; 52 aur qabreṉ khul gayíṉ,
aur bahut se jism un muqaddasoṉ
ke jo so gaye the jí uṭhe; 53 aur
us ke jí uṭhne ke ba‘d qabroṉ se
nikalkar muqaddas shahr meṉ
gaye, aur bahutoṉ ko dikhái diye.
54 Pas súbadár aur jo us ke sáth
Yisú‘ kí nigahbání karte the,
bhauṉchál aur tamám májará
dekhkar, bahut hí ḍare aur bole,
ki Beshakk yih Ḳhudá ká Beṭá
thá. 55 Aur waháṉ bahut sí
‘auraten, jo Galíl se Yisú‘ ke
píchhe píchhe us kí ḳhidmat kartí
húí ái thíṉ, dúr se dekh rahí thíṉ.
56 Un meṉ Maryam Magdalíní thí,
aur Ya‘qúb aur Yoses[d] kí máṉ
Maryam, aur Zabdí ke beṭoṉ kí máṉ.

Yisú‘ ká dafn honá.
(Mar. **15.** 42–47; Lúq. **23.** 50–56;
Yúh. **19.** 38–42.)

57 Jab shám húí, to Yúsuf nám
Arimatiyáh ká ek daulatmand
shaḳhs áyá, jo ḳhud bhí Yisú‘ ká
shágird thá. 58 Us ne Pílátus ke pás
jákar Yisú‘ kí lásh máṉgí. Is par
Pílátus ne de dene ká hukm diyá.
59 Aur Yúsuf ne lásh ko lekar sáf
mihín chádar meṉ lapeṭá, 60 aur
apní nayí qabr meṉ rakh diyá, jo
us ne chaṭán meṉ khudwái thí, aur
ek baṛá patthar qabr ke muṉh par
luṛhkáke chalá gayá. 61 Aur Mar-
yam Magdalíní, aur dúsrí Maryam
waháṉ qabr ke sámne baiṭhí thíṉ.

Yisú‘ kí qabr kí hifázat kí tadbír.

62 Dúsre din, jo taiyárí ke ba‘d
ká din thá, sardár káhinoṉ aur
Farísíoṉ ne Pílátus ke pás jama‘
hokar kahá; 63 Ḳhudáwand, ha-
meṉ yád hai, ki us dhokebáz ne
jíte jí kahá thá, ki Maiṉ tín din ke
ba‘d jí uṭhúṉgá. 64 Pas hukm de,
ki tísre din tak qabr kí hifázat kí
jáe, kahíṉ aisá na ho ki us ke
shágird ákar use churá le jáeṉ aur
logoṉ se kah deṉ, ki wuh murdoṉ
meṉ se jí uṭhá: to yih pichhlá
dhoká pahle se bhí burá hogá.
65 Pílátus ne un se kahá; Tumháre
pás pahrewále haiṉ; jáo, jaháṉ
tak tum se ho sake[e] us kí hifázat
karo. 66 Pas wuh pahrewáloṉ ko
sáth lekar gaye, aur patthar par
muhr karke qabr kí hifázat kí.

Yisú‘ ká jí uṭhná.
(Mar. **16.** 1–8; Lúq. **24.** 1–10;
Yúh. **20.** 1.)

28 1 Aur sabt ke ba‘d hafte ke
pahle din, pau phaṭte waqt
Maryam Magdalíní aur dúsrí
Maryam qabr ko dekhne áíṉ.
2 Aur dekho, ek baṛá bhauṉchál
áyá, kyúṉki Ḳhudáwand ká firishta
ásmán se utrá, aur pás ákar
patthar ko luṛkhá diya, aur us par
baiṭh gayá. 3 Us kí súrat bijlí kí

[a] Yá *sárí zamín par.* [b] Zabúr **22.** 1. [c] Yún. *rúh.*
[d] N. *Yúsuf.* [e] Yá *jis tarah jáno.*

mánínd thí, aur us kí poshák barf
kí mánind safed thí: 4 aur us ke
ḍar ke máre nigahbán kán̲p uṭhe,
aur murda se ho gaye. 5 Firishte
ne ‘auraton̲ se kahá; [a] Tum na
ḍaro, kyún̲ki main̲ jántá hún̲, ki
tum Yisú‘ ko ḍhún̲ḍhtí ho, jo
maslúb húá thá. 6 Wuh yahán̲
nahín̲ hai, kyún̲ki apne kahne ke
muwáfiq jí uṭhá hai; áo, yih
jagah dekho, jahán̲ Ḳhudáwand[b]
paṛá thá; 7 aur jald jákar us ke
shágirdon̲ se kaho, ki wuh murdon̲
men̲ se jí uṭhá hai; aur dekho,
wuh tum se pahle Galíl ko játá
hai; wahán̲ tum use dekhoge;
dekho, main̲ ne tum se kah diyá.
8 Aur wuh ḳhauf aur baṛí ḳhushí
ke sáth qabr se jald rawána hokar,
us ke shágirdon̲ ko ḳhabar dene
dauṛín̲. 9 Aur dekho, Yisú‘ unhen̲
milá, aur kahá; Salám. Unhon̲
ne pás ákar us ke qadam pakṛe,
aur use sijda kiyá. 10 Is par Yisú‘
ne un se kahá; Ḍaro nahín̲; jáo,
mere bháiyon̲ ko ḳhabar do, táki
Galíl ko chale jáen̲; wahán̲ mujhe
dekhen̲ge.

Yisú‘ ke jí uṭhne kí ḳhabar gum karne ke liye Yahúdíon̲ ká mansúba.

11 Jab wuh já rahí thín̲, to
dekho, pahrewálon̲ men̲ se ba‘z ne
shahr men̲ ákar tamám májará
sardár káhinon̲ se bayán kiyá.
12 Aur unhon̲ ne buzurgon̲ ke sáth
jama‘ hokar saláh kí, aur sipáhíon̲
ko bahut rupaye diye aur bole;
13 Yih kah dená, ki Rát ko jab ham
sote the, to us ke shágird ákar use
churá le gaye. 14 Aur agar yih
bát hákim ke kán tak pahun̲chí, to
ham use samjhákar tumhen̲ ḳhatre
se bachá len̲ge. 15 Pas unhon̲ ne
rupaye lekar, jaisá sikháe gáye
the, waisá hí kiyá; aur yih bát áj
tak Yahúdíon̲ men̲ mashhúr hai.

Sab qaumon̲ ko muríd karne ká hukm.

16 Aur gyárah shágird Galíl ke
us paháṛ par gaye, jo Yisú‘ ne un
ke liye muqarrar kiyá thá. 17 Aur
use dekhkar sijda kiyá, magar ba‘z
ne shakk kiyá. 18 Yisú‘ ne pás
ákar un se báten̲ kín̲, aur kahá, ki
Ásmán aur zamín ká kull iḳhtiyár
mujhe diyá gayá hai. 19 Pas tum
jákar sab qaumon̲ ko shágird
banáo, aur unhen̲ Báp aur Beṭe
aur Rúhu'l Quds ke nám par
baptisma[c] do; 20 aur unhen̲ yih
ta‘lím do, ki un sab báton̲ par
‘amal karen̲ jin ká main̲ ne tum ko
hukm diyá; aur dekho, main̲
dunyá ke áḳhir[d] tak hamesha[e]
tumháre sáth hún̲.

[a] Yún. *jawáb men̲ kahá.* [b] N. *wuh.* [c] Yá *men̲ istibág.*
[d] Yún. *zamáne ke tamám hone.* [e] Yún. *sab din.*

MARQUS KÍ INJÍL.

I 1 Khudá ke Beṭe [a] Yisú‘ Masíh
kí ḳhushḳhabarí [b] ká shurú‘.

Yúhanná baptisma denewále kí manádí aur kám.
(Mat. **3.** 1–12; Lúq. **3.** 1–18;
Yúh. **1.** 19–28.)

2 Jaisá Yasha‘yáh nabí ke sahífe
men̲ likhá hai, ki
[c] Dekh, main̲ apná paigambar
tere áge bhejtá hún̲,
Jo terí ráh taiyár karegá;
3 [d] Biyábán men̲ pukárnewále kí
áwáz átí hai, ki
Khudáwand kí ráh taiyár karo,
Us ke ráste sídhe banáo;
4 Yúhanná áyá, aur biyábán men̲
baptisma [e] detá,[f] aur gunáhon̲ kí
mu‘áfí ke liye tauba ke baptisma [e]
kí manádí kartá thá. 5 Aur Yahú-
diya ke mulk ke sab log aur
Yarúshalem ke sab rahnewále
nikalkar us ke pás gaye, aur apne
gunáhon̲ ká iqrár karke daryá e
Yardan men̲ us se baptisma [e] liyá.
6 Aur Yúhanná únṭ ke bálon̲ ká
libás pahine, aur chamṛe ká paṭká
apní kamar se bán̲dhe rahtá, aur
ṭiḍḍiyán̲ aur janglí shahd khátá
thá; 7 aur yih manádí kartá thá,
ki Mere ba‘d wuh shaḳhs ánewálá
hai, jo mujh se zoráwar hai; main̲
is láiq nahín̲ ki jhukkar us kí jútiyon̲
ká tasma kholún̲. 8 Main̲ ne to
tumhen̲ pání se baptisma [e] diyá,
magar wuh tumhen̲ Rúhu’l Quds
se baptisma [e] degá.

Yisú‘ ká Yúhanná se baptisma lená.
(Mat. **3.** 13–17; Lúq. **3.** 21, 22;
Yúh. **1.** 32–34.)

9 Aur un dinon̲ aisá húá, ki
Yisú‘ ne Galíl ke Násarat se ákar
Yardan men̲ Yúhanná se baptisma [e]
liyá. 10 Aur jab wuh pání se
nikalkar úpar áyá, to fi’lfaur us ne
ásmán ko phaṭte, aur Rúh ko
kabútar kí mánind apne úpar utarte
dekhá: 11 aur ásmán se áwáz áí,
ki Tú merá piyárá Beṭá hai, tujh
se main̲ ḳhush hún̲.

Yisú‘ kí ázmáish.
(Mat. **4.** 1–11; Lúq. **4.** 1–13.)

12 Aur fi’lfaur Rúh ne use biyá-
bán men̲ bhej diyá. 13 Aur wuh
biyábán men̲ chálís din tak Shaitán
se ázmáyá gayá; aur janglí ján-
waron̲ ke sáth rahá kiyá; aur
firishte us kí ḳhidmat karte rahe.

Yisú‘ kí manádí.
(Mat. **4.** 12–17; Lúq. **4.** 14, 15.)

14 Phir Yúhanná ke pakaṛwáe
jáne ke ba‘d Yisú‘ ne Galíl men̲
ákar Khudá kí ḳhushḳhabarí kí
manádí kí, 15 aur kahá, ki Waqt
púrá ho gayá hai, aur Khudá kí
bádsháhat nazdík á gayí hai; tauba
karo, aur ḳhushḳhabarí [b] ko máno.

Yisú‘ ke pahle shágirdon̲ ká buláyá jáná.
(Mat. **4.** 18–22; Lúq. **5.** 1–11.)

16 Aur Galíl kí jhíl ke kanáre

[a] N. *Khudá ke Beṭe* na dárad. [b] Yá *Injíl*.
[c] Malákí **3.** 1. [d] Yásha‘yah **40.** 3. [e] Yá *istibág*.
[f] N. *Yúhanná baptisma* (yá *istibág*) *denewálá biyábán men̲ áyá.*

kanáre játe húe, us ne Shama'ún
aur Shama'ún ke bháí Andriyás ko
jhíl men jál dálte dekhá; kyúnki
wuh machhliyon ke pakarnewále
the. 17 Aur Yisú' ne un se kahá;
Mere píchhe chale áo, to main
tumhen ádmíon ká pakarnewálá
banáúngá. 18 Wuh fi'lfaur jálon
ko chhorkar us ke píchhe ho liye.
19 Aur thorí dúr barhkar, us ne
Zabdí ke bete Ya'qúb aur us ke
bháí Yúhanná ko, kishtí par jálon
kí marammat karte dekhá. 20 Us
ne fi'lfaur unhen buláyá; aur wuh
apne báp Zabdí ko kishtí par
mazdúron ke sáth chhorkar us ke
píchhe chale gaye.

'Ibádatkháne men ek bad-rúh ko nikálná.
(Lúq. 4. 31–37.)

21 Phir wuh Kafarnahúm men
dákhil húe, aur wuh fi'lfaur sabt
ke din 'ibádatkháne men jákar
ta'lím dene lagá. 22 Aur log us
kí ta'lím se hairán húe; kyúnki
wuh un ko faqíhon kí tarah nahín,
balki sáhib i ikhtiyár kí tarah ta'lím
detá thá. 23 Aur fi'lfaur un ke
'ibádatkháne men ek shakhs milá,
jis men nápák rúh thí[a]; wuh yún
kahkar chilláyá, 24 ki Ai Yisú'
Násarí! hamen tujh se kyá kám?
Kyá tú hamen halák karne áyá
hai? Main tujhe jántá hún, ki tú
kaun hai—Khudá ká Quddús hai.
25 Yisú' ne use jhirakkar kahá,
Chup rah, aur us men se nikal já.
26 Pas wuh nápák rúh use maror-
kar, aur barí áwáz se chillákar, us
men se nikal gayí. 27 Aur sab log
hairán húe, aur ápas men[b] yih
kahkar bahs karne lage, ki Yih
kyá hai? Yih to nayí ta'lím hai!
Wuh nápák rúhon ko bhí ikhtiyár
ke sáth hukm detá hai, aur wuh
us ká hukm mántí hain. 28 Aur
fi'lfaur us kí shuhrat Galíl kí us
tamám nawáhí men har jagah phail
gayí.

Shama'ún kí sás ko achchhá karná.
(Mat. 8. 14, 15; Lúq. 4. 38, 39.)

29 Aur wuh fi'lfaur 'ibádatkháne
se nikalkar, Ya'qúb aur Yúhanná
ke sáth Shama'ún aur Andriyás ke
ghar áe. 30 Shama'ún kí sás tap
men parí thí, aur unhon ne fi'lfaur
us kí khabar use dí. 31 Us ne pás
jákar, aur us ká háth pakarke, use
utháyá, aur tap us par se utar gayí,
aur wuh un kí khidmat karne lagí.

Tarah tarah ke bímáron ko achchhá karná.
(Mat. 8. 16; Lúq. 4. 40, 41.)

32 Shám ko jáb súraj dúb gayá,
to log sáre bímáron ko aur un ko
jin men bad-rúhen thín us ke pás
láe. 33 Aur sára shahr darwáze
par jama' ho gayá. 34 Aur us ne
bahuton ko, jo tarah tarah kí
bímáríon men giriftár the, achchhá
kiyá, aur bahut sí bad-rúhon ko
nikálá; aur bad-rúhon ko bolne na
diyá, kyúnki wuh use pahchántí
thín.

Tamám Galíl men Yisú' ká phirná.
(Lúq. 4. 42–44.)

35 Aur subh hí, din nikalne se
bahut pahle, wuh uthkar niklá, aur
ek wírán jagah men gayá, aur wa-
hán du'á mángí. 36 Aur Shama'ún
aur us ke sáthí us ke píchhe
gaye; 37 aur jab wuh milá, to us
se kahá, ki Sab log tujhe dhúndh
rahe hain. 38 Us ne un se kahá;
Áo, ham âur kahín ás pás ke
shahron men chalen, táki main
wahán bhí manádí karún, kyúnki
main isí liye niklá hún. 39 Aur

[a] Yún. *jo nápák rúh men thá.*

[b] N. *ápas men* na dárad.

wuh sáre Galíl men̲ un ke ‘ibádat-
khánon̲ men̲ já jákar manádí kartá,
aur bad-rúhon̲ ko nikáltá rahá.

Ek koṛhí ko achchhá karná.
(Mat. 8. 2–4; Lúq. 5. 12–16.)

40 Aur ek koṛhí ne us ke pás
ákar us kí minnat kí, aur us ke
sámne[a] ghuṭne ṭekkar us se kahá;
Agar tú cháhe, to mujhe pák sáf
kar saktá hai. 41 Us ne us par
tars khákar háth baṛháyá, aur use
chhúkar us se kahá; Main̲ cháhtá
hún̲, tú pák sáf ho já. 42 Aur
fi’lfaur us ká koṛh játá rahá, aur
wuh pák sáf ho gayá. 43 Aur us
ne use tákíd karke fi’lfaur ruk̲h̲sat
kiyá, 44 aur us se kahá; K̲h̲abar-
dár, kisí se kuchh na kahná, magar
jákar apne taín̲ káhin ko dikhá,
aur apne pák sáf ho jáne kí bábat
un chízon̲ ko jo Músá ne muqarrar
kín̲, nazr guzrán, táki un ke liye
gawáhí ho. 45 Lekin wuh báhar
jákar bahut charchá karne lagá,
aur is bát ko aisá mashhúr kiyá, ki
Yisú‘ shahr men̲ phir záhirá dák̲h̲il
na ho saká, balki báhar wírán
maqámon̲ men̲ rahá; aur log chá-
ron̲ taraf se us ke pás áte the.

Ek maflúj ko achchhá karná.
(Mat. 9. 1–8; Lúq. 5. 17–26.)

2 1 Kaí din ba‘d jab wuh Ka-
farnahúm men̲ phir dák̲h̲il
húá, to suná gayá, ki wuh ghar
men̲ hai. 2 Phir itne ádmí jama‘ ho
gaye, ki darwáze ke pás bhí jagah
na rahí; aur wuh unhen̲ kalám
suná rahá thá. 3 Aur log ek maflúj
ko chár ádmíon̲ se uṭhwákar us ke
pás láe. 4 Magar jab wuh bhíṛ ke
sabab us ke nazdík na á sake,[b] to
unhon̲ ne us chhat ko jahán̲ wuh
thá khol diyá, aur use udheṛkar us
chárpáí ko, jis par maflúj leṭá thá,
laṭká diyá. 5 Yisú‘ ne, un ká ímán
dekhkar, maflúj se kahá; Beṭá, tere
gunáh mu‘áf húe. 6 Magar wahán̲
ba‘z faqíh jo baiṭhe the, apne dilon̲
men̲ sochne lage, ki 7 Yih kyún̲
aisá kahtá hai? Kufr baktá hai.
Gunáh kaun mu‘áf kar saktá hai,
siwá ek, ya‘ní K̲h̲udá ke? 8 Aur
fi’lfaur Yisú‘ ne apní rúh se ma‘lúm
karke, ki wuh apne dilon̲ men̲ aisá
sochte hain̲, un se kahá; Tum kyún̲
apne dilon̲ men̲ yih báten̲ sochte
ho? 9 Ásán kyá hai, maflúj se yih
kahná, ki Tere gunáh mu‘áf húe:
yá yih kahná, ki Uṭh, aur apní
chárpáí uṭhákar chal phir? 10 Le-
kin is liye ki tum jáno, ki Ibn i
Ádam ko zamín par gunáhon̲ ke
mu‘áf karne ká ik̲h̲tiyár hai, (us ne
us maflúj se kahá,) 11 Main̲ tujh
se kahtá hún̲; Uṭh, apní chárpáí
uṭhákar apne ghar chalá já. 12 Aur
wuh uṭhá, aur fi’lfaur chárpáí
uṭhákar un sab ke sámne báhar
chalá gayá; chunán̲chi sab hairán ho
gaye, aur K̲h̲udá kí baṛáí karke bole;
Ham ne aisá kabhí nahín̲ dekhá.

Lewí ká buláyá jáná.
(Mat. 9. 9–13; Lúq. 5. 27–32.)

13 Wuh phir báhar jhíl ke kanáre
gayá, aur sárí bhíṛ us ke pás áí,
aur wuh unhen̲ ta‘lím dene lagá.
14 Jab wuh já rahá thá, to us ne
Halfaí ke beṭe Lewí ko mahsúl kí
chaukí par baiṭhe dekhá, aur us
se kahá; Mere píchhe ho le. Pas
wuh uṭhkar us ke píchhe ho liyá.
15 Aur aisá húá ki wuh us ke ghar
men̲ kháná kháne baiṭhá, aur bahut
se mahsúl lenewále aur gunahgár
log Yisú‘ aur us ke shágirdon̲ ke
sáth kháne baiṭhe; kyún̲ki wuh
bahut the, aur us ke píchhe ho liye
the. 16 Aur Farísíon̲ ke faqíhon̲
ne use gunahgáron̲ aur mahsúl

[a] N. *us ke sámne* na dárad.

[b] N. *na lá sake.*

lenewálon̲ ke sáth kháte dekhkar
us ke shágirdon̲ se kahá; Yih to
mahsúl lenewálon̲ aur gunahgáron̲
ke sáth khátá pítá [a] hai. 17 Yisú‘
ne sunkar un se kahá; Tandurustón̲
ko hakím darkár nahín̲, balki bímá-
ron̲ ko: main̲ rástbázon̲ ko nahín̲,
balki gunahgáron̲ ko buláne áyá
hún̲.

Yisú‘ ke shágirdon̲ ke roza na rakhne ke bayán men̲.

(Mat. **9.** 14–17; Lúq. **5.** 33–38.)

18 Aur Yúhanná ke shágird aur
Farísí roze se the; unhon̲ ne ákar
us se kahá; Kyá sabab hai, ki Yú-
hanná ke aur Farísíon̲ ke shágird
to roza rakhte hain̲, magar tere
shágird roza nahín̲ rakhte? 19 Yisú‘
ne un se kahá; Kyá barátí, jab tak
dúlhá un ke sáth hai, roza rakh
sakte hain̲? Jis waqt tak dúlhá
un ke sáth hai, wuh roza nahín̲
rakh sakte. 20 Magar wuh din
áen̲ge ki dúlhá un se judá kiyá
jáegá; us waqt wuh roza rakkhen̲ge.
21 Kore kapre ká paiwand purání
poshák par koí nahín̲ lagátá; nahín̲
to wuh paiwand us poshák men̲ se
kuchh khen̲ch legá, ya‘ní nayá pu-
rání se, aur wuh ziyáda phaṭ jáegí.
22 Aur nayí mai ko purání mashkon̲
men̲ koí nahín̲ bhartá; nahín̲ to
mashken̲ mai se phaṭ jáen̲gí, aur
mai aur mashken̲ dono barbád ho
jáen̲gí: balki nayí mai ko nayí
mashkon̲ men̲ bharte hain̲.

Ibn i Ádam Sabt ká málik hai.

(Mat. **12.** 1–8; Lúq. **6.** 1–5.)

23 Aur aisá húá ki wuh Sabt ke
din kheton̲ men̲ hokar já rahá thá;
aur us ke shágird ráh men̲ chalte
húe bálen̲ torne lage. 24 Aur Farí-
síon̲ ne us se kahá; Dekh, yih Sabt
ke din wuh kám kyún̲ karte hain̲
jo rawá nahín̲? 25 Us ne un se
kahá; Kyá tum ne kabhí nahín̲
parhá, ki Dáúd ne kyá kiyá, jab us
ko aur us ke sáthíon̲ ko zarúrat
húí aur wuh bhúke húe? 26 Wuh
kyún̲kar sardár káhin Abiyátár ke
‘ahd men̲ Khudá ke ghar men̲ gayá,
aur nazr kí roṭiyán̲ kháín̲, jin ká
kháná káhinon̲ ke siwá âur kisí ko
rawá nahín̲, aur apne sáthíon̲ ko
bhí dín̲? 27 Aur us ne un se kahá;
Sabt ádmí ke wáste baná hai, na
ádmí Sabt ke wáste: 28 pas Ibn i
Ádam Sabt ká bhí málik hai.

Sabt ke din ek shakhs ká súkhá húá háth achchhá kar dená.

(Mat. **12.** 9–14; Lúq. **6.** 6–11.)

3 1 Aur wuh ‘ibádatkháne men̲
phir dákhil húá; aur wahán̲ ek
ádmí thá, jis ká háth súkhá húá
thá. 2 Aur wuh us kí ták men̲
rahe, ki agar wuh use Sabt ke din
achchhá kare, to us par ilzám la-
gáen̲. 3 Us ne us ádmí se, jis ká
háth súkhá húá thá, kahá; Bích
men̲ khará ho. 4 Aur un se kahá;
Sabt ke din nekí karní rawá hai,
yá badí karní? ján ko bacháná, yá
qatl karná? Wuh chup rah gaye.
5 Us ne un kí sakhtdilí ke sabab
gamgín hokar, aur cháron̲ taraf un
par gusse se nazar karke us ádmí
se kahá, ki Apná háth barhá. Us
ne barhá diyá, aur us ká háth durust
ho gayá. 6 Phir Farísí fi’lfaur bá-
har jákar Herodíon̲ ke sáth us ke
barkhiláf mashwara karne lage, ki
use kis tarah halák karen̲.

Barí barí jamá‘aton̲ ko ta‘lím dená.

7 Aur Yisú‘ apne shágirdon̲ ke
sáth jhíl kí taraf chalá gayá: aur
Galíl se ek barí bhír píchhe ho lí;
aur Yahúdiya, 8 aur Yarúshalem,
aur Idúmaya se, aur Yardan ke pár,

[a] N. *pítá* na dárad.

aur Súr aur Saidá ke ás pás se ek
barí bhír, yih sunkar ki wuh kaise
bare kám kartá hai, us ke pás áí.
9 Pas us ne apne shágirdon se
kahá; Bhír kí wajh se ek chhotí
kishtí mere liye taiyár rahe, táki
wuh mujhe dabá na dálen; 10 kyún-
ki us ne bahut logon ko achchhá
kiyá thá; chunánchi jitne log sakht
bímáríon men giriftár the, us par
gire parte the, ki use chhú len.
11 Aur nápák rúhen jab use dekhtí
thín, us ke áge gir partí, aur pukár-
kar kahtí thín, ki Tú Khudá ká
Betá hai. 12 Aur wuh unhen barí
tákíd kartá thá, ki mujhe záhir na
karná.

Yisú' ke bárah rasúl.

(Mat. **10.** 1–4; Lúq. **6.** 12–16;
A'm. **1.** 13.)

13 Phir wuh pahár par charh
gayá, aur jin ko wuh áp cháhtá thá
unhen pás buláyá; aur wuh us ke
pás chale áe. 14 Aur us ne bárah
ko muqarrar kiyá, táki us ke sáth
rahen, aur wuh unhen bheje ki ma-
nádí karen, 15 aur bad-rúhon ke
nikálne ká ikhtiyár rakkhen: 16 wuh
yih hain[a]; Shama'ún, jis ká nám
Patras rakkhá; 17 aur Zabdí ká betá
Ya'qúb, aur Ya'qúb ká bháí Yú-
hanná, jin ká nám Búanargis,
ya'ní Garaj ke Bete rakkhá; 18 aur
Andriyás, aur Filippus, aur Bar-
Tulmáí, aur Matí, aur Tomá, aur
Halfaí ká betá Ya'qúb, aur Taddí,
aur Shama'ún Qan'ání,[b] 19 aur
Yahúdáh Iskariyotí, jis ne use pa-
karwá bhí diyá.

Farísíon ká kufr.

(Mat. **12.** 22–32; Lúq. **11.** 14–22.)

Wuh ghar men áyá; 20 aur itne
log phir jama' ho gaye, ki wuh rotí
bhí na khá sake. 21 Jab us ke
'azízon ne yih suná, to use pakarne
ko nikle; kyúnki kahte the, ki Wuh
bekhud hai. 22 Aur faqíh jo Yarú-
shalem se áe the yih kahte the, ki
Us ke sáth Ba'alzabúl hai, aur yih
bhí, ki Wuh bad-rúhon ke sardár kí
madad se bad-rúhon ko nikáltá hai.
23 Wuh unhen pás bulákar tamsílon
men un se kahne lagá; Shaitán ko
Shaitán kis tarah nikál saktá hai?
24 Aur agar kisí bádsháhat men
phút pare, to wuh bádsháhat qáim
nahín rah saktí. 25 Aur agar kisí
ghar men phút pare, to wuh ghar
qáim na rah sakegá. 26 Aur agar
Shaitán apná hí mukhálif hokar
apne men phút dále, to wuh qáim
nahín rah saktá, balki us ká kháti-
ma ho játá hai. 27 Lekin koí ádmí
kisí zoráwar ke ghar men ghuskar
us ke asbáb ko lút nahín saktá,
jab tak wuh pahle us zoráwar ko
na bándh le; phir us ke ghar ko
lút legá. 28 Main tum se sach kahtá
hún, ki baní Ádam ke sab gunáh
aur jitná kufr wuh bakte hain,
mu'áf kiyá jáegá: 29 lekin jo koí
Rúhu'l Quds ke haqq men kufr
bake, wuh abad tak mu'áfí na páe-
gá, balki abadí gunáh ká qusúrwár
hai: 30 kyúnki wuh kahte the, ki
us men nápák rúh hai.

Yisú' kí rúhání rishtadárí.

(Mat. **12.** 46–50; Lúq. **8.** 19–21.)

31 Phir us kí mán aur us ke bháí
áe, aur báhar khare hokar use bul-
wá bhejá. 32 Aur bhír us ke ás
pás baithí thí; aur unhon ne us se
kahá; Dekh, terí mán aur tere bháí[c]
báhar tujhe púchhte hain. 33 Us
ne unhen yih jawáb diyá; Kaun hai
merí mán aur mere[d] bháí? 34 Aur

[a] N. *Us ne yih bárah muqarrar kiye.*
[b] Ya'ní *gairatmand.* Matí **10.** 4, Lúqá **6.** 15 aur A'mál **1.** 13 ko dekho.
[c] N. *bahin* izád.
[d] N. *mere* na dárad.

un par jo us ke gird baiṭhe the
nazar karke kahá; Dekho, merí mán̲
aur mere bháí yih hain̲! 35 Kyún̲ki[a]
jo koí Ḳhudá kí marzí par chale,
wuhí merá bháí aur bahin aur
mán̲ hai.

Bíj bonewále kí tamsíl.
(Mat. **13.** 1–9; Lúq. **8.** 4–8.)

4 1 Wuh phir jhíl ke kanáre ta‘-
lím dene lagá. Aur us ke pás
aisí barí bhíṛ jama‘ ho gayí, ki
wuh jhíl men̲ ek kishtí par chaṛh
baiṭhá, aur sárí bhíṛ ḳhushkí par
jhíl ke kanáre rahí. 2 Aur wuh
unhen̲ tamsílon̲ men̲ bahut báten̲
sikháne lagá, aur apní ta‘lím men̲
un se kahá; 3 Suno: dekho, ek
bonewálá bíj bone niklá. 4 Aur
bote waqt aisá húá, ki kuchh ráh
ke kanáre girá, aur parandon̲ ne
ákar use chug liyá. 5 Aur kuchh
pathrílí zamín par girá, jahán̲ use
bahut miṭṭí na milí, aur gahrí
miṭṭí na milne ke sabab jald ug áyá;
6 aur jab súraj niklá, to jal gayá,
aur jaṛ na hone ke sabab súkh
gayá. 7 Aur kuchh jháṛiyon̲ men̲
girá, aur jháṛiyon̲ ne baṛhkar use
dabá liyá, aur wuh phal na láyá.
8 Aur kuchh achchhí zamín par
girá, aur wuh ugá aur baṛhkar
phalá; aur koí tís guná, koí sáṭh
guná, koí sau guná phal láyá.
9 Phir us ne kahá; Jis ke sunne ke
kán hon̲ wuh sun le.

Tamsílon̲ men̲ bolne ka maqsad, aur pahlí tamsíl kí táwíl.
(Mat. **13.** 10–23; Lúq. **8.** 9–15.)

10 Jab wuh akelá rah gayá, to
us ke sáthíon̲ ne un bárah samet
us se in tamsílon̲ kí bábat púchhá.
11 Us ne un se kahá, ki Tumhen̲
Ḳhudá kí bádsháhat ká bhed diyá
gayá hai, magar un ke liye jo báhar
hain̲ sab báten̲ tamsílon̲ men̲ hotí
hain̲; 12 táki wuh dekhte húe de-
khen̲ aur ma‘lúm na karen̲, aur
sunte húe sunen̲ aur na samjhen̲;
aisá na ho ki wuh rujú‘ láen̲, aur
mu‘áfí páen̲. 13 Phir us ne un se
kahá; Kyá tum yih tamsíl nahín̲
samajhte? To sab tamsílon̲ ko
kyún̲kar samjhoge? 14 Bonewálá
kalám botá hai. 15 Jo ráh ke kaná-
re hain̲, jahán̲ ki kalám boyá játá
hai, yih wuh hain̲, ki jab unhon̲ ne
suná, to Shaitán fi’lfaur ákar us
kalám ko jo un men̲ boyá gayá thá,
uṭhá le játá hai. 16 Aur isí tarah
jo pathrílí zamín men̲ boe gaye, yih
wuh hain̲, jo kalám ko sunkar fi’l-
faur ḳhushí se qabúl kar lete hain̲;
17 aur apne andar jaṛ nahín̲ rakhte,
balki chandroza hain̲; ba‘d us ke,
jab kalám ke sabab musíbat yá
zulm barpá hotá hai, to fi’lfaur ṭho-
kar kháte hain̲. 18 Aur jo jháṛiyon̲
men̲ boe gaye, wuh âur hain̲. Yih
wuh hain̲, jinhon̲ ne kalám suná,
19 aur dunyá ká fikr aur daulat ká
fareb aur âur chízon̲ ká lálach dá-
ḳhil hokar kalám ko dabá detá hai,
aur wuh bephal rah játá hai. 20 Aur
jo achchhí zamín men̲ boe gaye,
yih wuh hain̲, jo kalám ko sunte
aur qabúl karte aur phal láte hain̲,
koí tís guná, koí sáṭh guná, koí sau
guná.

Chirág kí tamsíl.
(Lúq. **8.** 16–18.)

21 Aur us ne un se kahá; Kyá
chirág is liye láyá játá hai, ki pai-
máne[b] yá palang ke tale rakkhá jáe?
kyá is liye nahín̲, ki chirágdán par
rakkhá jáe? 22 Kyún̲ki koí chíz
chhipí nahín̲, magar is liye ki záhir
ho jáe; aur poshída nahín̲ húí,
magar is liye ki zuhúr men̲ áe.
23 Agar kisí ke sunne ke kán hon̲, to
sun le. 24 Phir us ne un se kahá;

[a] N. *kyún̲ki* na dárad.
[b] Is lafz se ḍeṛh man ká paimána murád hai.

Khabardár raho, ki kyá sunte ho;
jis paimáne se tum nápte ho, usí se
tumháre wáste nápá jáegá, aur
tumhen ziyáda diyá jáegá. 25 Ky-
únki jis ke pás hai, use diyá
jáegá; aur jis ke pás nahín hai,
us se wuh bhí jo us ke pás hai,
le liyá jáegá.

Bíj ke ugne kí tamsíl.

26 Aur us ne kahá; Khudá kí
bádsháhat aisí hai, jaise koí ádmí
zamín men bíj dále; 27 aur rát ko
soe aur din ko jáge,[a] aur wuh bíj is
tarah uge aur barhe ki wuh na jáne.
28 Zamín áp se áp phal látí hai,
pahle pattí, phir bálen, ba'd us ke
bálon men taiyár dáne. 29 Phir jab
anáj pak chuká, to wuh fi'lfaur
dарántí[b] lagátá hai, kyúnki kátne
ká waqt á pahunchá.

Ráí ke dáne kí tamsíl.
(Mat. **13.** 31, 32; Lúq. **13.** 18, 19.)

30 Phir us ne kahá, ki Ham
Khudá kí bádsháhat ko kis se
tashbíh den, aur kis tamsíl men use
bayán karen? 31 Wuh ráí ke dáne
kí mánind hai; ki jab zamín men
boyá játá hai, to zamín ke sab bíjon
se chhotá hotá hai; 32 magar jab
bo diyá gayá, to ugkar sab tarkáríon
se bara ho játá hai, aur aisí barí
dáliyán nikáltá hai, ki hawá ke
parinde us ke sáye men baserá kar
sakte hain.

Yisú' kí ta'lím ká taríqa.
(Mat. **13.** 34.)

33 Aur wuh un ko is qism kí ba-
hut sí tamsílen de dekar un kí
samajh ke muwáfiq[c] kalám sunátá
thá: 34 aur bagair tamsíl ke un se
kuchh na kahtá thá, lekin khalwat
men apne kháss shágirdon se sab
báton ke ma'ní bayán kartá thá.

Jhíl par túfán ko thamá dená.
(Mat. **8.** 23–27; Lúq. **8.** 22–25.)

35 Usí din jab shám húí, us ne un
se kahá; Áo, pár chalen. 36 Aur
wuh bhír ko chhorkar use, jis tarah
wuh thá, kishtí par sáth le chale;
aur us ke sáth aur bhí kishtíán
thín. 37 Tab barí ándhí chalí, aur
lahren kishtí par yahán tak lagín,
ki kishtí pání se bharí játí thí.
38 Aur wuh khud píchhe kí taraf
gaddí par sotá thá; pas unhon ne
use jagákar kahá; Ai Ustád, kyá
tujhe fikr nahín, ki ham halák húe
játe hain? 39 Us ne uthkar hawá
ko dántá, aur pání[d] se kahá; Chup
rah, tham já[e]: to hawá band ho
gayí, aur bará amn ho gayá. 40 Phir
un se kahá; Tum kyún darte ho?
Ab tak ímán[f] nahín rakhte? 41 Aur
wuh niháyat dare, aur ápas men
kahne lage; Pas yih kaun hai, ki
hawá aur pání[d] bhí us ká hukm
mánte hain?

Ek shakhs men se bahut sí bad-rúhon ko nikál dená.
(Mat. **8.** 28–34; Lúq. **8.** 26–39.)

5 1 Aur wuh jhíl ke pár Girá-
seníon ke 'iláqe men pahunche.
2 Aur jab wuh kishtí se utrá, to fi'l-
faur ek ádmí jis men nápák rúh thí,
qabron se nikalkar use milá. 3 Wuh
qabron men rahá kartá thá, aur ab
koí use zanjíron se bhí na bándh
saktá thá; 4 kyúnki wuh bár bár
beriyon aur zanjíron se bándhá gayá
thá, lekin us ne zanjíron ko torá,
aur beriyon ke tukre tukre kiye the,
aur koí use qábú men na lá saktá
thá. 5 Aur wuh hamesha rát din
qabron aur paháron men chillátá,

a Yún. *uthe.* b Yá *hansuá.* c Yún. *jaise wuh sun sakte the.*
d Yún. *jhíl.* e Yá *khámosh ho.* f N. *Kyún aisá darte ho? kyún ímán.*

aur apne taíṉ pattharoṉ se zaḳhmí
kartá thá. 6 Wuh Yisú‘ ko dúr se
dekhkar dauṛá, aur use sijda kiyá,
7 aur baṛí áwáz se chillákar kahá;
Ai Yisú‘, Ḳhudá Ta‘álá ke Beṭe,
mujhe tujh se kyá kám? Tujhe
Ḳhudá kí qasam detá húṉ, mujhe
‘azáb meṉ na ḍál. 8 Kyúṉki wuh
us se kahtá thá, ki Ai nápák rúh,
is ádmí meṉ se nikal á. 9 Phir us
ne us se púchhá; Terá nám kyá
hai? Us ne us se kahá; Merá nám
Lashkar [a] hai, is liye ki ham bahut
haiṉ. 10 Phir us ne us kí bahut
minnat kí, ki hameṉ is ‘iláqe se bá-
har na bhej. 11 Aur waháṉ pahár
par súaroṉ ká ek baṛá gol char rahá
thá. 12 Pas unhoṉ ne us kí minnat
karke kahá, ki Ham ko un súaroṉ
meṉ bhej de, táki ham un ke andar
jáeṉ. 13 Pas us ne unheṉ ijázat dí,
aur nápák rúheṉ nikalkar súaroṉ ke
andar gayíṉ, aur wuh gol, jo koí
do hazár ká thá, karáṛe par se jha-
paṭkar jhíl meṉ já paṛá, aur jhíl
meṉ ḍúb mará. 14 Aur un ke
charánewáloṉ ne bhágkar, shahr
aur dihát meṉ ḳhabar pahuṉcháí.
15 Pas log yih májará dekhne ko ni-
kalkar Yisú‘ ke pás áe, aur jis
meṉ bad-rúheṉ, ya‘ní bad-rúhoṉ
ká lashkar [a] thá, us ko baiṭhe aur
kapṛe pahine aur hosh meṉ dekh-
kar, ḍar gaye. 16 Aur dekhnewáloṉ
ne us shaḳhs ká ahwál, jis meṉ
bad-rúheṉ thíṉ, aur súaroṉ ká má-
jará un se bayán kiyá. 17 Wuh us
kí minnat karne lage, ki Hamárí
sarhadd se chalá já. 18 Aur jab
wuh kishtí par chaṛhne lagá, to jis
meṉ bad-rúheṉ thíṉ, us ne us kí
minnat kí, ki maiṉ tere sáth rahúṉ.
19 Lekin us ne use ijázat na dí, balki
us se kahá, ki Apne logoṉ ke pás
apne ghar já, aur unheṉ ḳhabar de,
ki Ḳhudáwand ne tere liye kaise
baṛe kám kiye, aur tujh par rahm
kiyá. 20 Wuh gayá, aur Dikapulis
meṉ is bát ká charchá karne lagá,
ki Yisú‘ ne mere liye kaise baṛe kám
kiye; aur sab ta‘ájjub karte the.

Ek bímár ‘aurat ká shifá páná, aur ek murda laṛkí ká jiláyá jáná.
(Mat. 9. 18–26; Lúq. 8. 40–56.)

21 Jab Yisú‘ phir kishtí meṉ pár
gayá, to baṛí bhíṛ us ke pás jama‘
húí, aur wuh jhíl ke kanáre thá.
22 Aur ‘ibádatḳháne ke sardároṉ
meṉ se ek shaḳhs Yáír nám áyá,
aur use dekhkar us ke qadamoṉ par
girá, 23 aur yih kahkar us kí bahut
minnat kí, ki Merí chhoṭí beṭí
marne ko hai: tú ákar apne háth
us par rakh, táki wuh achchhí ho jáe
aur zinda rahe. 24 Pas wuh us ke
sáth chalá; aur bahut log us ke
píchhe ho liye, aur us par gire paṛte
the.
25 Phir ek ‘aurat, jis ke bárah
baras se ḳhún jári thá, 26 aur us ne
bahut hakímoṉ se baṛí taklíf uṭhái
thí, aur apná sab mál ḳharch karke
bhí use kuchh fáida na húá thá,
balki ziyáda bímár ho gayí thí,
27 Yisú‘ ká hál sunkar, bhíṛ meṉ us
ke píchhe se ái, aur us kí poshák ko
chhúá; 28 kyúṉki wuh kahtí thí, ki
Agar maiṉ sirf us kí poshák hí chhú
lúṉgí, to achchhí ho jáúṉgí. 29 Aur
fi'lfaur us ká ḳhún bahná band ho
gayá; aur us ne apne badan meṉ
ma‘lúm kiyá, ki maiṉ ne is bímárí
se shifá pái. 30 Yisú‘ ne fi'lfaur
apne meṉ ma‘lúm karke, ki mujh
meṉ se quwwat niklí, us bhíṛ meṉ
phirkar kahá; Kis ne merí poshák
chhúí? 31 Us ke shágirdoṉ ne us
se kahá; Tú dekhtá hai, ki bhíṛ
tujh par girí paṛtí hai, phir tú kahtá
hai; Mujhe kis ne chhúá? 32 Us
ne chároṉ taraf nigáh kí, táki jis

[a] Yún. *Ligiyon*, ya‘ní chha hazár sípáhíoṉ ká lashkar.

ne yih kám kiyá thá use dekhe.
33 Wuh 'aurat yih jánkar, ki mujh
par kyá asar húá, ḍartí kánptí áí
aur us ke áge gir paṛí, aur sárá hál
sach sach us se kah diyá. 34 Us ne
us se kahá; Beṭí, tere ímán ne
tujhe achchhá kiyá hai; salámat
já, aur apní is bímárí se bachí rah.
35 Wuh yih kah hí rahá thá, ki
'ibádatkháne ke sardár ke hán se
logon ne ákar kahá, ki Terí beṭí mar
gayí; ab ustád ko kyún taklíf detá
hai? 36 Jo bát wuh kah rahe the,
us par Yisú' ne tawajjuh na karke,
'ibádatkháne ke sardár se kahá;
Khauf na kar; faqat i'tiqád rakh.
37 Phir us ne siwá Patras aur Ya'-
qúb aur Ya'qúb ke bhái Yúhanná
ke, âur kisí ko apne sáth chalne na
diyá. 38 Aur wuh 'ibádatkháne ke
sardár ke ghar men áe, aur us ne
dekhá ki hullaṛ ho rahá hai, aur log
bahut ro píṭ rahe hain, 39 aur
andar jákar un se kahá; Tum kyún
gul macháte aur rote ho? laṛkí mar
nahín gayí, balki sotí hai. 40 Wuh
us par hansne lage. Lekin wuh sab
ko nikálkar laṛkí ke mán báp ko aur
apne sáthíon ko lekar, jahán laṛkí
paṛí thí andar áyá, 41 aur laṛkí
ká háth pakaṛkar us se kahá, Talítá
qúmí [a]; jis ká tarjuma yih hai, ki
Ai laṛkí, main tujh se kahtá hún;
Uṭh. 42 Wuh laṛkí fi'lfaur uṭhkar
chalne phirne lagí; kyúnki wuh bá-
rah baras kí thí. Is par log bahut
hí hairán húe. 43 Phir us ne unhen
takíd se hukm diyá, ki yih koí na
jáne: aur farmáyá, ki use kuchh
kháne ko diyá jáe.

Yisú' ká apne watan men na máná jáná.
(Mat. 13. 54–58.)

6 1 Phir wahán se nikalkar wuh
apne watan men áyá, aur us
ke shágird us ke píchhe ho liye.
2 Jab Sabt ká din áyá, to wuh 'ibá-
datkháne men ta'lím dene lagá;
aur bahut log sunkar hairán húe
aur kahne lage, ki Yih báten is ko
kahán se á gayín? aur yih kyá
hikmat hai jo ise bakhshí gayí hai,
aur kaise mu'jize [b] is ke háth se
záhir hote hain! 3 Kyá yih wuhí
baṛhaí nahín, jo Maryam ká beṭá,
aur Ya'qúb aur Yoses aur Yahúdáh
aur Shama'ún ká bhái hai? Aur
kyá us kí bahinen yahán hamáre
hán nahín? Pas unhon ne us ke
sabab se ṭhokar kháí. 4 Yisú' ne
un se kahá, ki Nabí apne watan aur
apne rishtadáron aur apne ghar ke
siwá âur kahín be'izzat nahín hotá.
5 Aur wuh koí mu'jiza wahán na
dikhá saká, siwá is ke, ki thoṛe se
bímáron par háth rakhkar unhen
achchhá kar diyá. 6 Aur us ne un
kí bei'tiqádí par ta'ajjub kiyá.

Rasúlon ko mánádí ke liye bhejná.
(Mat. 9. 35, 10. 1, 5–14; Lúq. 9. 1–6.)

Aur wuh cháron taraf ke gánwon
men ta'lím detá phirá.
7 Aur us ne un bárah ko pás
bulákar unhen do do karke bhejná
shurú' kiyá; aur unhen nápák
rúhon par ikhtiyár diyá; 8 aur
hukm diyá, ki ráste ke liye, siwá
láṭhí ke, kuchh na lo; na roṭí, na
jholí, na apne kamarband men
paise; 9 magar jútiyán pahino, aur
do kurte na pahino. 10 Aur us ne un
se kahá; Jahán tum kisí ghar men
dákhil ho, to usí men raho, jab tak
wahán se rawána na ho. 11 Aur
jis jagah ke log tumhen qabúl na
karen, aur tumhárí na sunen, wa-
hán se chalte waqt apne talwon kí
gard jháṛ do, táki un par gawáhí
ho. 12 Aur unhon ne rawána hokar
manádí kí, ki Tauba karo; 13 aur

[a] N. *qúm.*

[b] Yún. *qudraten.*

bahut bad-rúhon ko nikálá, aur ba-
hut bímáron ko tel malkar achchhá
kiyá.

Yúhanná baptisma denewále ká qatl honá.

(Mat. **14.** 1–12 ; Lúq. **9.** 7–9 aur **3.** 19, 20.)

14 Aur Herodes bádsháh ne us
ká zikr suná, kyúnki us ká nám
mashhúr ho gayá thá, aur us ne
kahá,[a] ki Yúhanná baptisma[b] dene-
wálá murdon men se jí uthá hai,
is liye us se mu'jize záhir hote
hain.[c] 15 Magar ba'z kahte the,
ki Eliyyáh hai, aur ba'z yih, ki
Nabíon men se kisí kí mánind ek
nabí hai. 16 Magar Herodes ne
sunkar kahá, ki Yúhanná jis ká sir
main ne katwáyá, wuhí jí uthá
hai. 17 Kyúnki Herodes ne áp
ádmí bhejkar Yúhanná ko pakar-
wáyá, aur apne bhái Filippus kí
bíwí Herodiyás ke sabab se, use
qaidkháne men bándh rakkhá thá,
kyúnki Herodes ne us se biyáh
kiyá thá, 18 aur Yúhanná ne us se
kahá thá, ki Apne bhái kí bíwí
rakhní tujhe rawá nahín. 19 Pas
Herodiyás us se dushmaní rakhtí,
aur cháhtí thí ki use qatl karáe,
magar na ho saká ; 20 is wáste ki
Herodes Yúhanná ko rástbáz aur
muqaddas ádmí jánkar us se dartá,
aur use bacháe rakhtá thá. Aur
us kí báten sunkar bahut hairán
ho játá thá ; magar suntá khushí
se thá. 21 Aur mauqa' ke din,
jab Herodes ne apní sálgirih men
apne amíron aur faují sardáron,
aur Galíl ke raíson kí ziyáfat kí,
22 aur usí Herodiyás kí betí andar
áí, aur náchkar Herodes aur us ke
mihmánon ko khush kiyá ; to
bádsháh ne us larkí se kahá, Jo
cháhe mujh se máng, main tujhe
dúngá ; 23 aur us se qasam kháí,
ki Jo tú mujh se mángegí, apní
ádhí bádsháhat tak tujhe dúngá.
24 Aur us ne báhar jákar apní
mán se kahá, ki Main kyá mángún ?
Wuh bolí ; Yúhanná baptisma[b]
denewále ká sir. 25 Wuh fi'lfaur
bádsháh ke pás jaldí se andar áí,
aur us se yih 'arz kí ; Main cháhtí
hún, ki tú Yúhanná baptisma[b] dene-
wále ká sir ek thál men abhí mujhe
mangwá de. 26 Bádsháh bahut
gamgín húá, magar apní qasamon
aur mihmánon ke sabab us se inkár
karná na cháhá. 27 Pas bádsháh
ne fi'lfaur ek sipáhí ko[d] hukm
dekar bhejá, ki us ká sir láe. Us
ne jákar us ká sir qaidkháne men
kátá, 28 aur ek thál men rakhkar
láyá aur larkí ko diyá, aur larkí ne
apní mán ko diyá. 29 Phir us ke
shágird sunkar áe, aur us kí lásh
uthákar qabr men rakkhí.

Pánch hazár ádmíon ko khiláná.

(Mat. **14.** 13–21 ; Lúq. **9.** 10–17 ; Yúh. **6.** 1–13.)

30 Aur rasúlon ne Yisú' ke pás
jama' hokar, jo kuchh unhon ne
kiyá, aur jo kuchh sikháyá thá,
sab us se bayán kiyá. 31 Us ne un
se kahá ; Tum áp alag wírán jagah
men chale áo, aur zará árám karo :
is liye ki bahut log áte játe the,
aur unhen kháná kháne kí bhí
fursat na miltí thí. 32 Pas wuh
kishtí men baithkar alag ek wírán
jagah men chale gaye. 33 Aur
logon ne unhen játe dekhá, aur
bahuteron ne pahchán liyá, aur
sáre shahron se ikatthe ho hokar
paidal udhar daure, aur un se
pahle já pahunche. 34 Aur us ne
utarkar barí bhír dekhí, aur use un

[a] N. *aur log kahte the.*
[b] Yá *istibág.*
[c] Yún. *qudraten us men asar kartí hain.*
[d] Yún. *apne gárd ke ek sipáhí ko.*

par tars áyá, kyúnki wuh un
bheron kí mánind the, jin ká char-
wáhá na ho; aur wuh unhen
bahut báten sikháne lagá. 35 Jab
din bahut ḍhal gayá, us ke shágird
us ke pás ákar kahne lage; Yih
jagah wírán hai, aur din bahut
ḍhal gayá hai; 36 unhen rukhsat
kar, táki wuh cháron taraf kí
bastiyon aur gánwon men jákar,
apne liye kuchh kháne ko mol len.
37 Us ne un se jawáb men kahá;
Tum hí unhen kháne ko do.
Unhon ne us se kahá; Kyá ham
jákar do sau dínár [a] kí roṭiyán mol
láen, aur unhen khiláen? 38 Us
ne un se kahá; Tumháre pás kitní
roṭiyán hain? jáo, dekho. Unhon
ne daryáft karke kahá; Pánch, aur
do machhliyán. 39 Us ne unhen
hukm diyá, ki sab harí ghás par
jamá'at jamá'at karke baiṭh jáen.
40 Pas wuh sau sau aur pachás
pachás kí qatáren bándhkar baiṭh
gaye. 41 Phir us ne wuh pánch
roṭiyán aur do machhliyán lín, aur
ásmán kí taraf dekhkar barakat
cháhí, aur roṭiyán toṛkar shágirdon
ko detá gayá, ki un ke áge rakkhen;
aur wuh do machhliyán bhí un sab
men bánṭ dín. 42 Pas wuh sab
khákar ser ho gaye. 43 Aur unhon
ne ṭukron se bárah ṭokriyán bhar-
kar uṭháín, aur kuchh machhliyon
se bhí. 44 Aur jinhon ne roṭiyán
kháín, wuh pánch hazár mard the.

Yisú' ká jhíl ke pání par chalná.
(Mat. **14.** 22–33; Yúh. **6.** 15–21.)

45 Aur fi'lfaur us ne apne shá-
girdon ko majbúr kiyá, ki kishtí
par chaṛhkar us se pahle us pár
Baitsaidá ko chale jáen, jab tak
wuh logon ko rukhsat kare. 46 Aur
unhen rukhsat karke, paháṛ par
du'á mángne gayá. 47 Aur jab
shám húí, to kishtí jhíl ke bích
men thí, aur wuh akelá khushkí
par thá. 48 Jab us ne dekhá, ki
wuh khene se bahut tang hain,
kyúnki hawá un ke mukhálif thí, to
rát ke pichhle pahar ke qaríb wuh
jhíl par chaltá húá un ke pás áyá;
aur un se áge nikal jáná cháhtá thá.
49 Lekin unhon ne use jhíl par
chalte dekhkar khayál kiyá ki
bhút hai, aur chillá uṭhe, 50 kyúnki
sab use dekhkar ghabrá gaye the.
Magar us ne fi'lfaur un se báten
kín aur kahá; Ḳhátir jama' rakkho:
main hún; ḍaro nahín. 51 Phir
wuh kishtí par un ke pás áyá, aur
hawá tham gayí: aur wuh apne
dil men niháyat [b] hairán húe; 52 is
liye ki wuh roṭiyon ke báre men
na samjhe the, balki un ke dil
sakht ho gaye the.

Gannesarat ke logon men Yisú' ke mu'jize.
(Mat. **14.** 34–36.)

53 Aur wuh pár jákar Gannesa-
rat ke 'iláqe men pahunche, aur
kishtí gháṭ par lagáí. 54 Aur jab
kishtí par se utre, to fi'lfaur log
use pahchánkar 55 us sáre 'iláqe
men cháron taraf dauṛe, aur bímá-
ron ko chárpáiyon par ḍálkar,
jahán jahán suná ki wuh hai,
wahán wahán liye phire. 56 Aur
wuh khwáh gánwon, khwáh shah-
ron, khwáh bastiyon men jahán
kahín játá thá, log bímáron ko
bázáron men rakhkar us kí minnat
karte the, ki wuh sirf us kí poshák
ká kanára chhú len: aur jitne use
chhúte the, sab achchhe ho játe the.

Harám halál ke báre men.
(Mat. **15.** 1–20.)

7 1 Phir Farísí aur ba'z faqíh us
ke pás jama' húe; wuh Yarú-

[a] Mat. **18.** 28 ke háshiye ko dekho.

[b] N. *hí* izád.

shalem se áe the, 2 aur unhon ne
dekhá, ki us ke ba‘z shágird nápák,
ya‘ní bin dhoe háthon se roṭí kháte
hain. 3 Kyúnki Farísí aur sab
Yahúdí, buzurgon kí riwáyat par
qáim rahne ke sabab, jab tak apne
háth ḳhúb[a] dho na len nahín kháte.
4 Aur bázár se ákar, jab tak gusl
na kar len,[b] nahín kháte; aur
bahut sí âur báten hain, jo qáim
rakhne ke liye buzurgon se unhen
pahunchí hain, jaise piyálon, aur
loṭon, aur tánbe ke bartanon ká
dhoná.[c] 5 Pas Farísíon aur faqíhon
ne us se púchhá; Kyá sabab hai,
ki tere shágird buzurgon kí riwáyat
par nahín chalte, balki nápák
háthon se roṭí kháte hain. 6 Us
ne un se kahá; Yasha‘yáh ne
tum riyákáron ke haqq men kyá
ḳhúb nubuwwat kí; jaisá ki likhá
hai;

[d] Yih ummat zabán se to merí
‘izzat kartí hai,
Magar in ká dil mujh se dúr hai.
7 Aur yih befáida merí parastish
karte hain,
Kyúnki ádmíon ke hukmon kí
ta‘lím dete hain.

8 Tum Ḳhudá ke hukm ko tark
karke ádmíon kí riwáyat ko qáim
rakhte ho. 9 Aur us ne un se
kahá; Tum apní riwáyat ke mánne
ke liye Ḳhudá ke hukm ko kyá
ḳhúb bátil karte ho! 10 Kyúnki
Músá ne farmáyá hai ki[e] Apne
báp kí aur apní mán kí ‘izzat kar;
aur,[f] Jo koí báp yá mán ko burá
kahe, wuh zarúr ján se márá jáe.
11 Lekin tum kahte ho; Agar koí
báp yá mán se kahe, ki Jis chíz ká
tujhe mujh se fáida pahunch saktá
thá, wuh qurbán, ya‘ní Ḳhuda kí
nazr ho chukí, 12 to tum use phir
báp yá mán kí kuchh madad karne
nahín dete. 13 Yún tum Ḳhudá ke
kalám ko apní riwáyat se, jo tum
ne jári kí hai, bátil kar dete ho;
aur aise bahutere kám karte ho.
14 Aur wuh logon ko phir pás bu-
lákar un se kahne lagá, ki Tum sab
merí suno aur samjho. 15 Koí chíz
báhar se ádmí men dáḳhil hokar
use nápák nahín kar saktí; magar
jo chízen ádmí men se nikaltí hain,
wuhí ádmí ko nápák kartí hain.
17 Aur jab wuh bhíṛ ke pás se ghar
men gayá, to us ke shágirdon ne
us se is tamsíl ke ma‘ní púchhe.
18 Us ne un se kahá; Kyá tum bhí
aise besamajh ho? Kyá tum nahín
samajhte ki koí chíz jo báhar se
ádmí ke andar játí hai, use nápák
nahín kar saktí; 19 is liye ki wuh
us ke dil men nahín, balki peṭ men
játí hai, aur páeḳháne men nikal
játí hai? Yih kahkar us ne tamám
kháne kí chízon ko pák ṭhahráyá.
20 Phir us ne kahá; Jo ádmí men
se nikaltá hai, wuhí ádmí ko nápák
kartá hai. 21 Kyúnki andar se,
ya‘ní ádmí ke dil se, bure ḳhayál,
harámkáríán, 22 choriyán, ḳhún-
rezíán, zinákáríán, lálach, badíán,
makr, shahwatparastí, badnazarí,
badgoí, shekhí, bewuqúfí nikaltí
hai; 23 yih sab burí báten andar
se nikalkar ádmí ko nápák kartí
hain.

Ek Súrufíníkí ‘aurat kí laṛkí ko achchhá karná.
(Mat. **15.** 21–28.)

24 Phir wahán se uṭhkar Súr aur
Saidá[g] kí sarhaddon men gayá.
Aur ek ghar men dáḳhil húá, aur
na cháhtá thá, ki koí jáne; magar
poshída na rah saká; 25 balki

a Yá *muṭṭhi* se yá *kuhne tak*.
b Yá *jab tak istibág na len*: N. *jab tak apne úpar páni na chhiṛak len*.
c Yá *bartanon ko istibág dená*.
d Yasha‘yáh **29.** 13.
e Ḳhurúj **20.** 12.
f Ḳhurúj **21.** 17.
g N. *aur Saidá* ná dárad.

fi'lfaur ek 'aurat jis kí chhoṭí beṭí
men nápák rúh thí, us kí khabar
sunkar áí, aur us ke qadamon par
girí. 26 Yih 'aurat Yúnání thí, aur
qaum kí Súrufíníkí. Us ne us se
darkhwást kí, ki bad-rúh ko merí
beṭí men se nikál. 27 Us ne us se
kahá, ki Pahle laṛkon ko ser hone
de, kyúnki laṛkon kí roṭí lekar
kutton ko ḍál dení achchhí nahín.
28 Us ne jawáb men kahá; Hán,
Khudáwand; kutte bhí mez ke tale
laṛkon kí roṭí ke ṭukṛon men se
kháte hain. 29 Us ne us se kahá;
Is kalám ke sabab já; bad-rúh terí
beṭí se nikal gayí hai; 30 aur us ne
apne ghar men jákar dekhá, ki
laṛkí palang par paṛí hai, aur bad-
rúh nikal gayí hai.

Ek bahre hakle ádmí ko achchhá karná.

31 Aur wuh phir Súr kí sarhad-
don se nikalkar Saidá kí ráh se
Dikapulis kí sarhaddon men hotá
húá Galíl kí jhíl par pahunchá.
32 Aur logon ne ek bahre ko jo
haklá bhí thá, us ke pás lákar us kí
minnat kí, ki apná háth us par
rakh. 33 Wuh us ko bhíṛ men se
alag le gayá, aur apní ungliyán us
ke kánon men ḍálín, aur thúkkar
us kí zabán chhúí, 34 aur ásmán kí
taraf nazar karke ek áh bharí, aur
us se kahá; Iffattah, ya'ní Khul já.
35 Aur us ke kán khul gaye, aur
us kí zabán kí girih [a] khul gayí, aur
wuh sáf bolne lagá. 36 Aur us ne
unhen hukm diyá, ki Kisí se na
kahná; lekin jitná wuh un ko hukm
detá rahá, utná hí ziyáda wuh
charchá karte rahe. 37 Aur unhon
ne niháyat hí hairán hokar kahá;
Jo kuchh us ne kiyá, sab achchhá
kiyá; wuh bahron ko sunne kí, aur
gúngon ko bolne kí táqat detá hai.

Chár hazár ádmíon ko khiláná.
(Mat. **15.** 32–39.)

8 1 Un dinon men, jab phir baṛí
bhíṛ jama' húí, aur un ke pás
kuchh kháne ko na thá, to us ne
apne [b] shágirdon ko pás bulákar
un se kahá; 2 Mujhe is bhíṛ par
tars átá hai, kyúnki yih tín din se
barábar mere sáth rahí hai, aur
in ke pás kuchh kháne ko nahín:
3 agar main inhen bhúká ghar ko
rukhsat karún, to ráh men thakkar
rah jáenge; aur ba'z in men se dúr
ke hain. 4 Us ke shágirdon ne use
jawáb diyá, ki Is biyábán men
kahán se koí itní roṭiyán láe ki in-
hen ser kar sake? 5 Us ne un se
púchhá, ki Tumháre pás kitní roṭi-
yán hain? Wuh bole, Sát. 6 Phir
us ne logon ko hukm diyá, ki
zamín par baiṭh jáen: aur us ne
wuh sát roṭiyán lín, aur shukr
karke toṛín, aur apne shágirdon ko
detá gayá ki un ke áge rakkhen;
aur unhon ne logon ke áge rakh
dín. 7 Aur un ke pás thoṛí sí
chhoṭí machhliyán thín: us ne un
par barakat cháhkar kahá, ki yih
bhí un ke áge rakh do. 8 Pas wuh
khákar ser húe; aur bache húe
ṭukṛon ke sát ṭokre uṭháe. 9 Aur
log chár hazár ke qaríb the; phir
us ne unhen rukhsat kiyá. 10 Aur
wuh fi'lfaur apne shágirdon ke sáth
kishtí men baiṭhkar Dalmanúta ke
'iláqe men gayá.

Nishán ke talab karnewálon ko jawáb dená.
(Mat. **16.** 1–4; Lúq. **11.** 16.)

11 Phir Farísí nikalkar us se bahs
karne lage, aur use ázmáne ke liye
us se koí ásmání nishán talab kiyá.
12 Us ne apní rúh men áh khench-
kar kahá; Is zamáne ke log kyún
nishán talab karte hain [c]? Main

[a] N. *fi'lfaur* izád. [b] N. *apne* na dárad. [c] Yún. *yih pusht . . . kartí hai?*

tum se sach kahtá húṉ, ki is za-
máne ke logoṉ [a] ko koí nishán diyá
na jáegá. 13 Aur wuh unheṉ chhor-
kar phir kishtí meṉ baiṭhá, aur pár
chalá gayá.

Farísíoṉ ke ḳhamír kí tamsíl.
(Mat. **16.** 5–12; Lúq. **12.** 1.)

14 Aur wuh roṭí lení bhúl gaye
the; aur kishtí meṉ un ke pás ek
se ziyáda roṭí na thí. 15 Aur us
ne unheṉ yih hukm diyá, ki Ḳha-
bardár, Farísíoṉ ke ḳhamír aur
Herodes ke ḳhamír se hoshyár
rahná. 16 Wuh ápas meṉ charchá
karne aur kahne lage, ki Hamáre
pás roṭí nahíṉ.[b] 17 Magar Yisú‘
ne [c] yih ma‘lúm karke un se kahá;
Tum kyúṉ charchá karte ho, ki
hamáre pás roṭí nahíṉ? kyá ab tak
nahíṉ jánte, aur nahíṉ samajhte?
kyá tumhárá dil saḳht ho gayá hai?
18 Aṉkheṉ haiṉ, aur tum dekhte
nahíṉ? kán haiṉ, aur sunte nahíṉ?
aur kyá tumheṉ yád nahíṉ? 19 Jis
waqt maiṉ ne wuh páṉch roṭiyáṉ
páṉch hazár ke liye toṛíṉ, to tum ne
kitní ṭokriyáṉ ṭukṛoṉ se bharí húí
uṭháíṉ? Unhoṉ ne us se kahá;
Bárah. 20 Aur jis waqt sát roṭiyáṉ
chár hazár ke liye toṛíṉ, to tum ne
kitne ṭokre ṭukṛoṉ se bhare húe
uṭháe? Unhoṉ ne us se[d] kahá;
Sát. 21 Us ne un se kahá; Kyá
tum ab tak nahíṉ samajhte?

Baitsaidá meṉ ek andhe ko bíná karná.

22 Phir wuh Baitsaidá meṉ áe.
Aur log ek andhe ko us ke pás láe,
aur us kí minnat kí, ki use chhúe.
23 Wuh us andhe ká háth pakaṛkar
use gáṉw se báhar le gayá; aur us
kí áṉkhoṉ meṉ thúkkar apne háth
us par rakkhe, aur us se púchhá;
Kyá tú kuchh dekhtá hai? 24 Us
ne nazar uṭhákar kahá; Maiṉ ád-
míoṉ ko dekhtá húṉ; kyúṉki wuh
mujhe chalte húe aise dikhái dete
haiṉ, jaise daraḳht. 25 Phir us ne
dobára us kí áṉkhoṉ par apne háth
rakkhe, aur us ne gaur se nazar kí,
aur achchhá ho gayá, aur sárí
chízeṉ sáf sáf dekhne lagá. 26 Phir
us ne yih kahkar us ko us ke ghar
kí taraf rawána kiyá, ki Is gáṉw
ke andar qadam bhí na rakhná.

Patras ká iqrár, aur Yisú‘ ke máre jáne kí peshíngoí.
(Mat. **16.** 13–28; Lúq. **9.** 18–27.)

27 Phir Yisú‘ aur us ke shágird
Qaisariya Filippí ke gáṉwoṉ meṉ
chale gaye: aur ráh meṉ us ne
apne shágirdoṉ se yih púchhá, ki
Log mujhe kyá kahte haiṉ? 28 Un-
hoṉ ne yih jawáb diyá, ki Yúhanná
baptisma[e] denewálá; aur ba‘z; Eliy-
yáh; aur ba‘z; Nabíoṉ meṉ se koí.
29 Us ne un se púchhá; Lekin tum
mujhe kyá kahte ho? Patras ne
jawáb meṉ us se kahá; Tú Masíh
hai. 30 Phir us ne unheṉ tákíd kí,
ki merí bábat kisí se yih na kahná.
31 Phir wuh unheṉ ta‘lím dene lagá,
ki Zarúr hai ki Ibn i Ádam bahut
dukh uṭháe aur buzurg aur sardár
káhin aur faqíh use radd karen,
aur wuh qatl kiyá jáe, aur tín din
ke ba‘d jí uṭhe. 32 Aur us ne yih
bát sáf sáf kahí. Patras use alag
le jákar use malámat karne lagá.
33 Magar us ne phirke, aur apne
shágirdoṉ par nigáh karke Patras
ko malámat kiyá, aur kahá; Ai
Shaitán, mere sámne se dúr ho,
kyúṉki tú Khudá kí bátoṉ ká nahíṉ,
balki ádmíoṉ kí bátoṉ ká ḳhayál
rakhtá hai. 34 Phir us ne bhír
ko apne shágirdoṉ samet pás bu-

[a] Yún. *is pusht.* [b] N. *charchá karne lage, is liye ki un ke pás roṭí na thí.*
[c] N. *us ne.* [d] N. *us se* na dárad. [e] Yá *istibág.*

lákar un se kahá; Agar koí mere
píchhe áná cháhe, to apní k̲hudí
se[a] inkár kare, aur apní salíb uṭháe,
aur mere píchhe ho le. 35 Kyún̲ki
jo koí apní ján bachání cháhe wuh
use khoegá, aur jo koí merí aur
Injíl[b] ke wáste apní ján khoegá,
wuh use bacháegá. 36 Aur ádmí
agar sárí dunyá ko hásil kare aur
apní ján ká nuqsán uṭháe to use
kyá fáida hogá? 37 Aur ádmí apní
ján ke badle kyá de? 38 Kyún̲ki
jo koí is zinákár aur k̲haṭákár
qaum[c] men̲ mujh se aur merí báton̲
se sharmáegá, Ibn i Ádam bhí, jab
apne Báp ke jalál men̲ pák firishton̲
ke sáth áegá, to us se sharmáegá.
9 1 Aur us ne un se kahá; Main̲
tum se sach kahtá hún̲, ki Jo
yahán̲ khaṛe hain̲, un men̲ se ba‘z
aise hain̲, ki jab tak K̲hudá kí bád-
sháhat ko qudrat ke sáth áyá húá
na dekh len̲, maut ká maza hargiz
na chakkhen̲ge.

Yisú‘ kí súrat ká badal jáná.
(Mat. **17.** 1–8; Lúq. **9.** 28–36.)

2 Chha din ke ba‘d Yisú‘ ne
Patras aur Ya‘qúb aur Yúhanná
ko hamráh liyá, aur unhen̲ alag ek
ún̲che pahár par akele men̲ le gayá;
aur un ke sámne us kí súrat badal
gayí: 3 aur us kí poshák aisí núrá-
ní aur niháyat safed ho gayí, ki
dunyá men̲ koí dhobí waisí safed
nahín̲ kar saktá. 4 Aur Eliyyáh
Músá ke sáth unhen̲ dikhái diyá;
aur wuh Yisú‘ se báten̲ karte the.
5 Patras ne Yisú‘ se kahá[d]; Rabbí,
hamárá yahán̲ rahná achchhá hai:
pas ham tín ḍere banáen̲; ek tere
liye, ek Músá ke liye, ek Eliyyáh
ke liye. 6 Kyún̲ki wuh na jántá
thá, ki kyá jawáb de; is liye ki wuh
bahut ḍar gaye the. 7 Phir ek bádal
ne un par sáya kar liyá, aur us bádal
men̲ se áwáz áí, ki Yih merá piyárá
Beṭá hai; is kí suno. 8 Aur unhon̲
ne yakáyak jo cháron̲ taraf nazar
kí, to Yisú‘ ke siwá âur kisí ko apne
sáth phir na dekhá.

Eliyyáh ke áne ke báre men̲.
(Mat. **17.** 9–13.)

9 Jab wuh pahár se utarte the,
to us ne unhen̲ hukm diyá, ki Jab
tak Ibn i Ádam murdon̲ men̲ se jí
na uṭhe, jo kuchh tum ne dekhá
hai, kisí se na kahná. 10 Unhon̲
ne us kalám ko yád rakkhá; aur
wuh ápas men̲ bahs karte the, ki
murdon̲ men̲ se jí uṭhne ke kyá
ma‘ní hain̲? 11 Phir unhon̲ ne us
se yih púchhá, ki Faqíh kyún̲kar
kahte hain̲, ki Eliyyáh ká pahle
áná zarúr hai? 12 Us ne un se
kahá, ki Eliyyáh albatta pahle
ákar sab kuchh bahál karegá;
magar kyá wajh hai ki Ibn i
Ádam ke haqq men̲ likhá hai,
ki wuh bahut se dukh uṭháegá,
aur haqír kiyá jáegá? 13 Lekin
main̲ tum se kahtá hún̲, ki Eliy-
yáh to á chuká, aur jaisá us ke
haqq men̲ likhá húá hai, unhon̲
ne jo kuchh cháhá us ke sáth
kiyá.

Ek laṛke men̲ se bad-rúh ko nikál dená.
(Mat. **17.** 14–19; Lúq. **9.** 37–42.)

14 Aur jab wuh shágirdon̲ ke pás
áe, to dekhá ki un ke cháron̲ taraf
baṛí bhíṛ hai, aur faqíh un se bahs
kar rahe hain̲. 15 Aur fi’lfaur sárí
bhíṛ use dekhkar niháyat hairán húí,
aur us kí taraf dauṛkar use salám
karne lagí. 16 Us ne un se púchhá;
Tum un se kyá bahs karte ho?
17 Aur bhíṛ men̲ se ek ne use jawáb
diyá, ki Ai Ustád, main̲ apne beṭe
ko, jis men̲ gún̲gí rúh hai, tere pás

a Yá *apne ápe se.* b Yá *k̲hushk̲habarí.* c Yún. *pusht.* d Yún. *jawáb men̲ kahá.*

láyá thá : 18 wuh jahán use pakaṛtí
hai, paṭak detí hai : aur wuh kaf
bhar látá, aur dánt pístá, aur súkhtá
játá hai : aur main ne tere shágirdon
se kahá thá ki wuh use nikál den,
magar wuh na nikál sake. 19 Us
ne jawáb men un se kahá ; Ai
bei'tiqád qaum,[a] main kab tak tum-
háre sáth rahúngá ? kab tak tum-
hárí bardásht karúngá ? use mere
pás láo. 20 Pas wuh use us ke pás
láe : aur jab us ne use dekhá, to
fi'lfaur rúh ne use maroṛá ; aur wuh
zamín par girá, aur kaf bhar lákar
loṭne lagá. 21 Us ne us ke báp se
púchhá ; Yih is ko kitní muddat se
hai ? Wuh bolá, Bachpan se : 22 aur
us ne aksar use ág men aur aksar
pání men ḍálá, táki use halák kare :
lekin agar tú kuchh kar saktá hai,
to ham par tars khákar hamárí
madad kar. 23 Yisú' ne us se kahá ;
Kyá ! Agar tú kar saktá hai ! Jo
i'tiqád rakhtá hai, us ke liye sab
kuchh ho saktá hai. 24 Fi'lfaur
us laṛke ká báp chillákar bolá ;
Main i'tiqád rakhtá hún, tú merí
bei'tiqádí ká 'iláj kar. 25 Jab Yisú'
ne dekhá, ki log dauṛ dauṛkar jama'
ho rahe hain, to us nápák rúh ko
jhiṛakkar us se kahá ; Ai gúngí
bahrí rúh, main tujhe hukm kartá
hún, is men se nikal á, aur is men
phir kabhí dákhil na ho. 26 Wuh
chillákar, aur use bahut maroṛkar,
nikal áí : aur wuh murda sá ho
gayá, aisá ki aksaron ne kahá, ki
wuh mar gayá. 27 Magar Yisú' ne
us ká háth pakaṛkar use utháyá,
aur wuh uṭh khaṛá húá. 28 Jab
wuh ghar men áyá, to us ke shá-
girdon ne alag us se púchhá, ki
Ham use kyún na nikál sake ?
29 Us ne un se kahá, ki Yih qism
du'á ke siwá kisí âur tarah nahín
nikal saktí.

Yisú' ke qatl hone kí peshíngoí.
(Mat. **17.** 22, 23 ; Lúq. **9.** 43–45.)
30 Phir wahán se rawána húe,
aur Galíl men hokar guzre, aur
wuh na cháhtá thá, ki koí jáne ;
31 is liye ki wuh apne shágirdon
ko ta'lím detá aur un se kahtá thá,
ki Ibn i Ádam ádmíon ke háth
hawále kiyá jáegá, aur wuh use
qatl karenge, aur wuh qatl hone ke
tín din ba'd jí uṭhegá. 32 Lekin
wuh is bát ko samajhte na the, aur
us se púchhte húe ḍarte the.

Shágirdon men baṛe hone ke jhagṛe ká tasfiya.
(Mat. **18.** 1–5 ; Lúq. **9.** 46–48.)
33 Phir wuh Kafarnahúm men
áe ; aur jab wuh ghar men thá, to
us ne un se púchhá, ki Tum ráh
men kyá bahs karte the ? 34 Wuh
chup rahe ; kyúnki unhon ne ráh
men ek dúsre se yih bahs kí thí,
ki baṛá kaun hai. 35 Phir us ne
baiṭhkar un bárah ko bulává aur un
se kahá, ki Agar koí awwal honá
cháhe, to wuh sab men pichhlá aur
sab ká khádim bane. 36 Aur ek
bachche ko lekar, un ke bích men
khaṛá kiyá ; phir use god men lekar
un se kahá ; 37 Jo koí mere nám
par aise bachchon men se ek ko
qabúl kartá hai, wuh mujhe qabúl
kartá hai ; aur jo koí mujhe qabúl
kartá hai, wuh mujhe nahín, balki
use jis ne mujhe bhejá hai qabúl
kartá hai.

Madadgár ko haqír na jánná ; kamzor bháí ko ṭhokar na khiláná.
(Mat. **18.** 6–9 ; Lúq. **9.** 49, 50.)
38 Yúhanná ne us se kahá, Ai
ustád, ham ne ek shakhs ko tere
nám se bad-rúhon ko nikálte dekhá,[b]
aur ham use mana' karne lage,
kyúnki wuh hamárí pairawí nahín

[a] Yún. *pusht.*

[b] N. *jo hamari pairawi nahin kartá* izád.

kartá thá. 39 Lekin Yisú' ne kahá ;
Use mana' na karná ; kyúnki aisá
koí nahín jo mere nám se mu'jiza [a]
dikháe, aur mujhe jald burá kah
sake ; 40 is liye ki jo hamáre khiláf
nahín, wuh hamárí taraf hai. 41 Aur
jo koí ek piyála pání tumhen is liye [b]
piláe ki tum Masíh ke ho, main tum
se sach kahtá hún, ki wuh apná ajr
hargiz na khoegá. 42 Aur jo koí in
chhoṭon men se jo mujh par [c] ímán
láe hain kisí ko ṭhokar khiláe, us
ke liye yih bihtar hai, ki ek barí
chakkí ká páṭ [d] us ke gale men laṭ-
káyá jáe, aur wuh samundar men
phenk diyá jáe. 43 Aur agar terá
háth tujhe ṭhokar khiláe, to use káṭ
ḍál ; ṭunḍá hokar zindagí men dá-
khil honá tere liye is se bihtar hai,
ki do háth hote jahannam ke bích
us ág men jáe jo kabhí bujhne kí
nahín. 45 Aur agar terá pánw tujhe
ṭhokar khiláe, use káṭ ḍál ; langṛá
hokar zindagí men dákhil honá tere
liye is se bihtar hai, ki do pánw
hote jahannam men ḍálá jáe. 47 Aur
agar terí ánkh tujhe ṭhokar khiláe,
to use nikál ḍál ; kháná hokar Khu-
dá kí bádsháhat men dákhil honá
tere liye is se bihtar hai, ki do
ánkhen hote jahannam men ḍálá
jáe, 48 jahán un ká kírá nahín
martá, aur ág nahín bujhtí. 49 Ky-
únki har shakhs ág se namkín kiyá
jáegá. 50 Namak achchhá hai ; lekin
agar namak kí namkíní játí rahe, to
us ko kis chíz se mazadár karoge ?
Apne men namak rakkho, aur ek
dúsre ke sáth mel miláp se raho.

Taláq ke báre men Yisú' kí ta'lím.
(Mat. **19.** 1–9 ; Lúq. **16.** 18.)

10 1 Phir wuh wahán se uṭhkar
Yahúdiya kí sarhaddon men
aur Yardan ke pár áyá ; aur bhíṛ us
ke pás phir jama' ho gayí, aur wuh
apne dastúr ke muwáfiq phir unhen
ta'lím dene lagá. 2 Aur Farísíon
ne pás ákar us ke ázmáne ke wáste
us se púchhá ; Kyá yih rawá hai,
ki mard apní bíwí ko chhoṛ de ?
3 Us ne un se jawáb men kahá, ki
Músá ne tumhen kyá kukm diyá
hai ? 4 Wuh bole ; Músá ne to
ijázat dí hai, ki taláqnáma likhkar
chhoṛ den. 5 Magar Yisú' ne un
se kahá, ki Us ne tumhárí sakhtdilí
ke sabab tumháre liye yih hukm
likhá thá. 6 Lekin khilqat ke shu-
rú' se, [e] Us ne unhen mard aur
'aurat banáyá. 7 [f] Is sabab se mard
apne báp se aur mán se judá hokar [g]
apní bíwí ke sáth rahegá, 8 aur wuh
aur us kí bíwí dono [h] ek jism honge :
pas wuh do nahín, balki ek jism
hain. 9 Is liye jise Khudá ne joṛá
hai, use ádmí judá na kare. 10 Aur
ghar men shágirdon ne us se is kí
bábat phir púchhá. 11 Us ne un
se kahá ; Jo koí apní bíwí ko chhoṛ
de, aur dúsrí se biyáh kare, wuh us
pahlí ke barkhiláf ziná kartá hai :
12 aur agar 'aurat apne shauhar ko
chhoṛ de aur dúsre se biyáh kare,
to ziná kartí hai.

Chhoṭe bachchon se Yisú' kí mahabbat.
(Mat. **19.** 13–15 ; Lúq. **18.** 15–17.)

13 Phir log bachhon ko us ke pás
láne lage, táki wuh unhen chhúe,
magar shágirdon ne un ko jhiṛká.
14 Yisú' yih dekhkar khafa húá, aur
un se kahá ; Bachchon ko mere pás
áne do ; unhen mana' na karo ;
kyúnki Khudá kí bádsháhat aison
hí kí hai. 15 Main tum se sach
kahtá hún, ki Jo koí Khudá kí
bádsháhat ko bachche kí tarah qa-

[a] Yún. *qudrat.* [b] Yún. *is nám se.* [c] N. *mujh par* na dárad.
[d] Yún. *ek kharás.* [e] Paidáish **1.** 27. [f] Paidáish **2.** 24.
[g] N. *judá hogá aur.* [h] Yún. *aur wuh dono.*

búl na kare, wuh us men̲ hargiz
dáḳhil na hogá. 16 Phir us ne
unhen̲ apní god men̲ liyá, aur
un par háth rakhkar unhen̲ bara-
kat dí.

Yisú‘ ke púre shágird hone ká taríqa.
(Mat. **19.** 16–22; Lúq. **18.** 18–23.)

17 Aur jab wuh báhar nikalkar
ráh men̲ já rahá thá, to ek s̲haḳhs
us ke pás daurtá húá áyá, aur us
ke áge ghuṭne ṭekkar us se púchhá;
Ai nek ustád, main̲ kyá karún̲, táki
hamesha kí zindagí ká wáris banún̲?
18 Yisú‘ ne us se kahá; Tú mujhe
kyún̲ nek kahtá hai? koí nek na-
hín̲, magar ek, ya‘ní Ḳhudá. 19 Tú
hukmon̲ ko to jántá hai; [a] Ḳhún na
kar, Ziná na kar, Chorí na kar,
Jhúṭhí gawáhí na de, Fareb dekar
nuqsán na kar, Apne báp kí aur
mán̲ kí ‘izzat kar. 20 Us ne us se
kahá; Ai ustád, main̲ ne laṛakpan
se in sab par ‘amal kiyá hai. 21 Yisú‘
ne us par nazar kí, aur use us par
piyár áyá, aur us se kahá; Ek bát
kí tujh men̲ kamí hai: já, jo kuchh
terá hai bechkar garíbon̲ ko de,
tujhe ásmán par ḳhazána milegá:
aur ákar mere píchhe ho le. 22 Is
bát se us ke chihre par udásí chhá
gayí, aur wuh gamgín hokar chalá
gayá: kyún̲ki baṛá máldár thá.

Daulat ká ḳhatra, aur Masíh kí ḳhátir us ke chhoṛne ká ajr.
(Mat. **19.** 23–30; Lúq. **18.** 24–30.)

23 Phir Yisú‘ ne cháron̲ taraf
nazar karke apne shágirdon̲ se kahá,
ki Daulatmandon̲ ká Ḳhudá kí
bádsháhat men̲ dáḳhil honá kaisá
mushkil hai! 24 Shágird us kí báton̲
se hairán húe. Yisú‘ ne phir jawáb
men̲ un se kahá; Bachcho, jo log
daulat par bharosá rakhte hain̲, un
ke liye [b] Ḳhudá kí bádsháhat men̲
dáḳhil honá kyá hí mushkil hai!
25 Ún̲ṭ ká súí ke náke men̲ se nikal
jáná is se ásán hai, ki daulatmand
Ḳhudá kí bádsháhat men̲ dáḳhil
ho. 26 Wuh niháyat hí hairán hokar
us se [c] kahne lage; Phir kaun naját
pá saktá hai? 27 Yisú‘ ne un kí
taraf nazar karke kahá; Yih ádmíon̲
se to nahín̲ ho saktá, lekin Ḳhudá
se ho saktá hai: kyún̲ki Ḳhudá se
sab kuchh ho saktá hai. 28 Patras
us se kahne lagá; Dekh, ham ne to
sab kuchh chhoṛ diyá, aur tere pích-
he ho liye hain̲. 29 Yisú‘ ne kahá;
Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
Aisá koí nahín̲, jis ne ghar, yá bhái-
yon̲, yá bahinon̲, yá mán̲, yá báp,
yá bachchon̲, yá kheton̲ ko, mere
aur Injíl [d] ke wáste chhoṛ diyá ho,
30 aur ab is zamáne men̲ sau guná
na páe; ghar, aur bháí, aur bahinen̲,
aur máen̲, aur bachche, aur khet,
magar zulm ke sáth; aur ánewále
‘álam men̲ hamesha kí zindagí.
31 Lekin bahut se awwal áḳhir ho
jáen̲ge, aur áḳhir awwal.

Apne qatl hone aur jí uṭhne ke báre men̲ Yisú‘ kí peshíngoí.
(Mat. **20.** 17–19; Lúq. **18.** 31–33.)

32 Aur wuh Yarúshalem ko játe
húe ráste men̲ the, aur Yisú‘ un ke
áge áge já rahá thá: wuh hairán
hone lage; aur jo píchhe píchhe
chalte the ḍarne lage. Pas us ne
phir un bárah ko sáth lekar un se
wuh báten̲ kahní shurú‘ kín̲, jo us
par wáqi‘ honewálí thín̲, 33 ki Dekho
ham Yarúshalem ko játe hain̲; aur
Ibn i Ádam sardár káhinon̲ aur
faqíhon̲ ke hawále kiyá jáegá; aur
wuh us ke qatl ká hukm den̲ge,
aur use gair-qaumon̲ ke hawále
karen̲ge; 34 aur wuh use ṭhaṭṭhon̲
men̲ uṛáen̲ge, aur us par thúken̲ge,
aur use koṛe máren̲ge, aur qatl

[a] Ḳhurúj **20.** 12–16.
[c] N. *ápas men̲.*
[b] N. *Jo log . . . un ke liye* na dáṛad.
[d] Yá *ḳhushḳhabarí.*

karenge; aur tín din ke ba'd wuh
jí uṭhegá.

Zabdí ke beṭon kí 'arz.
(Mat. **20.** 20–28.)

35 Tab Zabdí ke beṭon Ya'qúb
aur Yúhanná ne us ke pás ákar us
se kahá; Ai Ustád, ham cháhte
hain, ki jo kuchh ham tujh se
darkhwást karen tú hamáre liye
kare. 36 Us ne un se kahá; Tum
kyá cháhte ho, ki main tumháre
liye karún? 37 Unhon ne us se ka-
há; Hamáre liye yih kar, ki tere
jalál men ham men se ek terí
dahiní, aur ek terí báín taraf, baiṭhe.
38 Yisú' ne un se kahá; Tum nahín
jánte, ki kyá mángte ho. Jo piyála
main píne ko hún, kyá tum pí sakte
ho? aur jo baptisma[a] main lene ko
hún, tum le sakte ho? 39 Unhon
ne us se kahá; Ham se ho saktá
hai. Yisú' ne un se kahá; Jo pi-
yála main píne ko hún, tum píoge:
aur jo baptisma[a] main lene ko hún,
tum le loge; 40 lekin apní dahiní yá
báín taraf kisí ko biṭhá dená merá
kám nahín: magar jin ke liye taiyár
kiyá gayá, unhín ke liye hai. 41 Aur
jab un dason ne yih suná, to Ya'qúb
aur Yúhanná se khafa hone lage.
42 Magar Yisú' ne unhen pás bulá-
kar un se kahá; Tum jánte ho, ki
jo gair-qaumon ke sardár samjhe
játe hain, wuh un par hukúmat
chaláte hain; aur un ke amír un
par ikhtiyár jatáte hain. 43 Magar
tum men aisá nahín hai: balki jo
tum men bara honá cháhe, wuh
tumhárá khádim bane: 44 aur jo
tum men awwal honá cháhe, wuh
sab ká gulám bane. 45 Kyúnki Ibn
i Ádam bhí is liye nahín áyá ki
khidmat le, balki khidmat kare, aur
apní ján bahuteron ke badle fidye
men de.

Yarího men ek andhe ko bíná karná.
(Mat. **20.** 29–34; Lúq. **18.** 35–43.)

46 Aur wuh Yarího men áe, aur
jab wuh aur us ke shágird aur ek
barí bhír Yarího se nikaltí thí, to
Timáí ká betá Bar-Timáí ek andhá
faqír ráh ke kanáre baiṭhá húá thá.
47 Aur yih sunkar ki Yisú' Násarí
hai, chillá chillákar kahne lagá; Ai
Ibn i Dáúd, ai Yisú', mujh par rahm
kar. 48 Aur bahuton ne use dánṭá,
ki chup rahe: magar wuh áur bhí
ziyáda chilláyá, ki Ai Ibn i Dáúd,
mujh par rahm kar. 49 Yisú' ne
khare hokar kahá; Use buláo. Pas
unhon ne us andhe ko yih kahkar
buláyá, ki Khátir jama' rakh: uṭh,
wuh tujhe bulátá hai. 50 Wuh
apná kaprá phenkkar uchhal pará,
aur Yisú' ke pás áyá. 51 Yisú' ne
us se kahá;[b] Tú kyá cháhtá hai, ki
main tere liye karún? Andhe ne
us se kahá; Ai Rabbúní,[c] yih ki
main bíná ho jáún. 52 Yisú' ne us
se kahá; Já, tere ímán ne tujhe
achchhá kar diyá. Wuh fi'lfaur
bíná ho gayá, aur ráh men us ke
píchhe ho liyá.

Yisú' ká 'alániya taur par Yarúshalem men dákhil honá.
(Mat. **21.** 1–9; Lúq. **19.** 29–38; Yúh. **12.** 12–15.)

11 1 Jab wuh Yarúshalem ke
nazdík Zaitún ke pahár par
Baitfage aur Bait'aniyyáh ke pás áe,
to us ne apne shágirdon men se do
ko bhejá, 2 aur un se kahá, ki Apne
sámne ke gánw men jáo, aur us
men dákhil hote hí ek gadhí ká
bachcha bandhá húá tumhen mi-
legá, jis par koí ádmí ab tak sawár
nahín húá; use khol láo. 3 Aur
agar koí tum se kahe, ki Tum yih
kyún karte ho? to kahná, ki Khu-

a Yá *istibág.* b Yún. *jawáb men kahá.* c Ya'ní; *Ai mere ustád.*

dáwand ko darkár hai; wuh fi'l-
faur use yahín wápas bhej degá.
4 Pas wuh gaye, aur bachche ko
darwáze ke nazdík báhar chauk men
bandhá húá páyá, aur use kholne
lage. 5 Magar jo log wahán khaṛe
the, un men se ba'z ne un se kahá;
Yih kyá karte ho, ki gadhí ká bach-
cha kholte ho? 6 Unhon ne jaisá
Yisú' ne kahá thá, waisá un se kah
diyá: phir unhon ne un ko jáne diyá.
7 Pas wuh gadhí ke bachche ko Yisú'
ke pás láe, aur apne kapṛe us par
ḍál diye; aur wuh us par sawár ho
gayá. 8 Aur bahut logon ne apne
kapṛe ráh men bichhá diye, auron
ne kheton men se ḍáliyán káṭke
phailá dín. 9 Aur jo us ke áge áge
játe aur píchhe píchhe chale áte
the, pukár pukárkar kahte játe the,
ki Hosha'ná[a]; mubárak hai wuh jo
Khudáwand ke nám par átá hai;
10 mubárak hai hamáre báp Dáúd
kí bádsháhat jo á rahí hai: 'álam i
bálá par Hosha'ná.[a]

Yisú' ká haikal ko pák sáf karná, aur ek bephal anjír ke daraḳht ko sukhá dená.

(Mat. **21.** 12–22; Lúq. **19.** 45–48.)

11 Aur wuh Yarúshalem men dá-
ḳhil hokar haikal men áyá; aur
cháron taraf sab chízen muláhaza
karke, un bárah ke sáth Bait'aniyyáh
ko gayá, kyúnki shám ká waqt ho
gayá thá.
12 Dúsre din, jab wuh Bait'aniy-
yáh se nikle, us ko bhúk lagí.
13 Aur dúr se anjír ká ek daraḳht,
jis men patte the, dekhkar gayá, ki
sháyad us men kuchh páe: magar
jab us ke pás pahunchá, to patton
ke siwá kuchh na páyá; kyúnki
anjír ká mausim na thá. 14 Us ne
us se kahá;[b] Áyanda koí tujh se
kabhí phal na kháe. Aur us ke
shágirdon ne suná.
15 Phir wuh Yarúshalem men áe:
aur Yisú' haikal men dáḳhil hokar
unhen jo haikal men ḳharíd o faroḳht
kar rahe the báhar nikálne lagá,
aur sarráfon ke taḳhte aur kabútar-
faroshon kí chaukiyán ulaṭ dín;
16 aur us ne kisí ko haikal men se
hokar koí bartan le jáne na diyá;
17 aur apní ta'lím men un se kahá;
Kyá yih nahín likhá hai, ki [c] Merá
ghar sab qaumon ke liye du'á ká
ghar kahláegá? magar tum ne use
ḍákúon kí khoh baná diyá hai.
18 Aur sardár káhin aur faqíh yih
sunkar us ke halák karne ká
mauqa' ḍhúnḍhne lage: kyúnki us
se ḍarte the, is liye ki sáre 'ámm
log us kí ta'lím se hairán hote
the.
19 Aur roz shám ko wuh shahr
se báhar jáyá kartá thá.[d]
20 Phir subh ko jab wuh udhar
se guzre, to us anjír ke daraḳht ko
jaṛ tak súkhá húá dekhá. 21 Patras
ko wuh bát yád áí aur us se kahá;
Ai Rabbí, dekh, yih anjír ká da-
raḳht, jis par tú ne la'nat kí thí,
súkh gayá hai. 22 Yisú' ne jawáb
men un se kahá; Ḳhudá par ímán
rakkho. 23 Main tum se sach kahtá
hún, ki Jo koí is paháṛ se kahe; tú
ukhaṛ já, aur samundar men já paṛ,
aur apne dil men shakk na kare,
balki yaqín kare, ki jo kahtá hai
wuh ho jáegá, to us ke liye wuhí
hogá. 24 Is liye main tum se kahtá
hún, ki jo kuchh tum du'á men
mángte ho, yaqín karo ki tum ko
mil gayá, aur tumháre liye ho jáegá.
25 Aur jab kabhí tum khaṛe húe
du'á mángte ho, agar tumhen kisí
se kuchh shikáyat ho, to use mu'áf
karo; táki tumhárá Báp bhí jo

[a] Mat. **21.** 9 ká háshiya dekho.
[b] Yún. *jawáb men kahá.*
[c] Yasha'yáh **56.** 7.
[d] N. *jáyá karte the.*

ásmán par hai tumháre qusúr mu‘áf
kare.

Apne iḳhtiyár ke báre meṉ Yisú‘ ká sardároṉ ko jawáb dená.
(Mat. **21.** 23–27; Lúq. **20.** 1–8.)

27 Wuh phir Yarúshalem meṉ
áe: aur jab wuh haikal meṉ phir
rahá thá, to sardár káhin aur faqíh
aur buzurg us ke pás áe, 28 aur us
se kahá; Tú in kámoṉ ko kis iḳhti-
yár se kartá hai? yá kis ne tujhe
yih iḳhtiyár diyá, ki in kámoṉ ko
kare? 29 Yisú‘ ne un se kahá, ki
Maiṉ tum se ek bát púchhtá húṉ;
tum jawáb do, to maiṉ tumheṉ
batáúṉgá, ki in kámoṉ ko kis iḳhti-
yár se kartá húṉ. 30 Yúhanná ká
baptisma [a] ásmán kí taraf se thá, yá
insán kí taraf se? mujhe jawáb do.
31 Wuh ápas meṉ saláh karne lage,
ki Agar ham kaheṉ, Ásmán kí taraf
se, to wuh kahegá; Phir tum ne
kyúṉ us ká yaqín na kiyá? 32 Aur
agar kaheṉ; Insán kí taraf se—to
logoṉ ká ḍar thá, is liye ki sab log
wáqa‘í Yúhanná ko nabí jánte the.
33 Pas unhoṉ ne jawáb meṉ Yisú‘
se kahá; Ham jánte nahíṉ. Yisú‘
ne un se kahá; Maiṉ bhí tumheṉ
nahíṉ batátá, ki in kámoṉ ko kis
iḳhtiyár se kartá húṉ.

Angúrí bág ke ṭhekedároṉ kí tamsíl.
(Mat. **21.** 33–46; Lúq. **20.** 9–19.)

12 1 Phir us ne un se tamsíloṉ
meṉ báteṉ karní shurú‘ kíṉ,
aur kahá; Ek shaḳhs ne angúrí bág
lagáyá, aur us ke chároṉ taraf ihára
gherá, aur hauz khodá, aur burj ba-
náyá, aur use bágbánoṉ ko ṭheke
par dekar pardes chalá gayá. 2 Phir
phal ke mausim meṉ us ne ek nau-
kar ko bágbánoṉ ke pás bhejá, táki
bágbánoṉ se bág ke phaloṉ ká hissa
le le. 3 Lekin unhoṉ ne use pa-
karke pítá, aur ḳhálí háth lauṭá
diyá. 4 Us ne phir ek âur naukar
ko un ke pás bhejá; magar unhoṉ
ne us ká sir phoṛ diyá aur be‘izzat
kar ḍálá. 5 Phir us ne ek âur ko
bhejá; unhoṉ ne use qatl kiyá:
phir âur bahuteroṉ ko bhejá; unhoṉ
ne un meṉ se ba‘z ko píṭá, aur ba‘z
ko qatl kiyá. 6 Ab ek báqí thá, jo
us ká piyárá beṭá thá: us ne áḳhir
ko use un ke pás yih kahkar bhejá,
ki Wuh mere beṭe ká to liház ka-
reṉge. 7 Lekin un bágbánoṉ ne
ápas meṉ kahá; Yihí wáris hai;
áo, ise qatl kareṉ, to mírás hamárí
ho jáegí. 8 Pas unhoṉ ne use pa-
kaṛke qatl kiyá, aur bág ke báhar
pheṉk diyá. 9 Ab bág ká málik
kyá karegá? Wuh áegá, aur un
bágbánoṉ ko halák karke bág auroṉ
ko de degá. 10 Kyá tum ne yih
nawishta bhí nahíṉ paṛhá, ki

[b] Jis patthar ko mi‘máron ne radd
kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar ho
gayá:
11 Yih Khudáwand kí taraf se
húá,
Aur hamárí nazar meṉ ‘ajíb hai?

12 Is par wuh us ke pakaṛne kí
koshish karne lage; magar logoṉ
se ḍare; kyúṉki wuh samajh gaye
the, ki us ne yih tamsíl ham par
kahí: pas use chhoṛkar chale gaye.

Jizya dene ke báre meṉ Yisú‘ ká faisala.
(Mar. **22.** 15–22; Lúq. **20.** 20–26.)

13 Phir unhoṉ ne ba‘z Farísíon
aur Herodíoṉ ko us ke pás bhejá,
táki bátoṉ meṉ us ko phaṉsáeṉ.
14 Aur unhoṉ ne ákar us se kahá;
Ai Ustád, ham jánte haiṉ, ki tú
sachchá hai, aur kisí kí parwá nahíṉ
kartá; kyúṉki tú kisí ádmí ká ta-
rafdár nahíṉ, balki sachchái se Ḳhu-

[a] Yá *istibág*.

[b] Zabúr **118.** 22, 23.

dá kí ráh kí ta'lím detá hai. 15 Pas
Qaisar ko jizya dená rawá hai, yá
nahín? Ham den, yá na den? Us
ne un kí riyákárí ma'lúm karke un
se kahá; Tum mujhe kyún ázmáte
ho? Mere pás ek dínár[a] láo, ki
main dekhún. 16 Wuh le áe. Us
ne un se kahá; Yih súrat aur nám
kis ká hai? Unhon ne us se kahá,
Qaisar ká. 17 Yisú' ne un se kahá;
Jo Qaisar ká hai Qaisar ko, aur jo
Ḳhudá ká hai Ḳhudá ko adá karo.
Wuh us par baṛá ta'ajjub karne
lage.

Sadúqion ko qiyámat ke báre men jawáb dená.

(Mar. **22.** 23–32; Lúq. **20.** 27–38.)

18 Phir Sadúqíon ne, jo kahte
hain ki qiyámat hai hí nahín, us ke
pás ákar us se yih suwál kiyá, ki
19 Ai ustád, hamáre liye Músá ne
likhá hai, ki agar kisí ká bháí
beaulád mar jáe, aur us ki bíwí rah
jáe, to us ká bháí us kí bíwí ko kar
le, táki apne bháí ke liye nasl paidá
kare. 20 Sát bháí the; pahle ne
bíwí kí, aur beaulád mar gayá;
21 dúsre ne use kar liyá aur beaulád
mar gayá; aur isí tarah tísre ne;
22 yahán tak kí sáton beaulád mar
gaye. Sab ke píchhe 'aurat bhí
mar gayí. 23 Qiyámat men yih[b] un
men se kis kí bíwí hogí? kyúnki
sáton kí bíwí baní thí. 24 Yisú' ne
un se kahá; Kyá tum is sabab se
gumráh nahín ho, ki na kitáb i
muqaddas ko jánte ho, na Ḳhudá
kí qudrat ko? 25 Kyúnki jab log
murdon men se jí uṭhenge, to un
men biyáh shádí na hogí; balki
ásmán par firishton kí mánind
honge. 26 Magar is báre men ki
murde jí uṭhte hain, kyá tum ne
Músá kí kitáb men Jháṛí ke zikr
men nahín paṛhá, ki Ḳhudá ne us
se kahá, ki Main Ibráhím ká Ḳhudá,
aur Izháq ká Ḳhudá, aur Ya'qúb
ká Ḳhudá hún? 27 Wuh to mur-
don ká Ḳhudá nahín, balki zindon
ká hai: pas tum baṛe gumráh
ho.

Sab se baṛá hukm.

(Mat. **22.** 34–40; Lúq. **10.** 25–27.)

28 Aur faqíhon men se ek ne un
ko bahs karte sunkar ján liyá ki
us ne unhen ḳhúb jawáb diyá hai.
Wuh pás áyá aur us se púchhá, ki
Sab hukmon men awwal kaun sá
hai? 29 Yisú' ne jawáb diyá, ki
Awwal yih hai;[c] Ai Isráíl sun:
Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá ek hí
Ḳhudáwand hai: 30 aur tú Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá se apne sáre dil,
aur apní sári ján, aur apní sárí 'aql,
aur apní sárí táqat se mahabbat
rakh. 31 Dúsrá yih hai, ki[d] Tú apne
paṛausí se apne barábar mahabbat
rakh. In se baṛá âur koí hukm
nahín. 32 Faqíh ne us se kahá; Ai
ustád, kyá ḳhúb! tú ne sach kahá,
ki wuh ek hí hai, aur us ke siwá
âur koí nahín: 33 aur us se sáre
dil, aur sárí 'aql, aur sárí táqat se
mahabbat rakhní, aur apne paṛausí
se apne barábar mahabbat rakhní
sab soḳhtaní qurbáníon aur zabíhon
se baṛhkar hai. 34 Jab Yisú' ne
dekhá, ki us ne dánáí se jawáb
diyá, to us se kahá; Tú Ḳhudá kí
bádsháhat se dúr nahín. Aur phir
kisí ne us se suwál karne kí jur'at
na kí.

Masíh Ibn i Dáúd ke báre men.

(Mat. **22.** 41–45; Lúq. **20.** 41–44.)

35 Phir Yisú' ne haikal men ta'lím
dete waqt yih kahá,[e] ki Faqíh
kyúnkar kahte hain, ki Masíh Dáúd

[a] Mat. **18.** 28 ke háshiye ko dekho. [b] N. *Qiyámat men, jab wuh jí uṭhenge, to yih.*
[c] Istisná **6.** 5. [d] Ahbár **19.** 18. [e] Yun. *jawáb men kahá.*

ká beṭá hai? 36 Dáúd ne k̲hud
Rúhu'l Quds kí hidáyat se[a] kahá
hai, ki

[b] Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand se kahá;
Merí dahiní taraf baiṭh,
Jab tak main̲ tere dushmanon̲ ko
tere pán̲won̲ ke níche kí chaukí[c] na kar dún̲.

37 Dáúd to áp use Ḳhudáwand
kahtá hai, phir wuh us ká beṭá
kahán̲ se ṭhahrá? Aur ʻámm log
k̲hushí se us kí sunte the.

Faqíhon̲ ko malámat karná.
(Mat. **23**; Lúq. **20.** 45–47.)

38 Phir us ne apní taʻlím men̲
kahá, ki Faqíhon̲ se k̲habardár
raho, jo lambe lambe jáme pahin-
kar phirná, aur bázáron̲ men̲ salám,
39 aur ʻibádatk̲hánon̲ men̲ aʻlá dar-
je kí kursíán̲, aur ziyáfaton̲ men̲
sadrnishíní cháhte hain̲; 40 aur wuh
bewa ʻauraton̲ ke gharon̲ ko dabá
baiṭhte hain̲, aur dikháwe ke liye
namáz ko túl dete hain̲; inhen̲
ziyáda sazá hogí.

Ek kangál bewa kí nazr.
(Lúq. **21.** 1–4.)

41 Phir wuh haikal ke k̲hazáne
ke sámne baiṭhá dekh rahá thá, ki
log haikal ke k̲hazáne men̲ paise
kis tarah ḍálte hain̲: aur bahutere
daulatmand bahut kuchh ḍál rahe
the. 42 Itne men̲ ek kangál bewa
ne ákar do damṛiyán̲, yaʻní ek
dhelá, ḍálá. 43 Us ne apne shágir-
don̲ ko pás bulákar un se kahá;
Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki jo
haikal ke k̲hazáne men̲ ḍál rahe
hain̲ is kangál bewa ne un sab se
ziyáda ḍálá; 44 kyún̲ki sabhon̲ ne
apne mál kí bahutát se ḍálá; ma-
gar is ne apní nádárí kí hálat men̲
jo kuchh us ká thá, yaʻní apní sárí rozí, ḍál dí.

Haikal ke giráe jáne kí peshíngoí
(Mat. **24.** 1–2; Lúq. **21.** 5–6.)

13 1 Jab wuh haikal se báhar
já rahá thá, to us ke shágir-
don̲ men̲ se ek ne us se kahá; Ai
Ustád, dekh, yih kaise kaise patthar
aur kaisí kaisí ʻimáraten̲ hain̲!
2 Yisúʻ ne us se kahá; Tú in baṛí
baṛí ʻimáraton̲ ko dekhtá hai? ya-
hán̲[d] kisí patthar par patthar báqí
na rahegá, jo giráyá na jáe.

Masíh kí ámad ke nishán.
Qaumon̲ men̲ taklífen̲.
(Mat. **24.** 4–8; Lúq. **21.** 7–11.)

3 Jab wuh Zaitún ke pahár par
haikal ke sámne baiṭhá thá, to Pa-
tras aur Yaʻqúb aur Yúhanná aur
Andriyás ne akele men̲ us se púch-
há; 4 Hamen̲ batá, ki yih báten̲
kab hon̲gí? aur jab yih sárí báten̲
púrí hone ko hon̲, us waqt ká kyá
nishán hai? 5 Yisúʻ ne un se kahná
shurúʻ kiyá; K̲habardár, koí tum-
hen̲ gumráh na kar de. 6 Bahutere
mere nám se áen̲ge, aur kahen̲ge,
ki Wuh main̲ hí hún̲; aur bahut se
logon̲ ko gumráh karen̲ge. 7 Aur
jab tum laṛáiyán̲, aur laṛáiyon̲ kí
afwáhen̲ suno, to ghabrá na jáná:
in ká wáqiʻ honá zarúr hai; lekin
us waqt k̲hátima na hogá. 8 Kyún̲-
ki qaum par qaum, aur bádsháhat
par bádsháhat charhái karegí; ja-
gah jagah bhaun̲chál áen̲ge, aur kál
paren̲ge: yih báten̲ musíbaton̲[e] ká
shurúʻ hí hon̲gí.

Shágirdon̲ ká satáyá jáná.
(Mat. **24.** 9–14; Lúq. **21.** 12–19.)

9 Lekin tum k̲habardár raho;
kyún̲ki[f] log tumhen̲ ʻadálaton̲ ke

[a] Yún. *Rúhu'l Quds men̲.* [b] Zabúr **110.** 1. [c] N. *kí chaukí* na dárad.
[d] N. *yahán̲* na dárad. [e] Yún. *dard i zih.* [f] N. *kyún̲ki* na dárad.

hawále karenge, aur tum ‘ibádat-
khánon men píṭe jáoge, aur hákimon
aur bádsháhon ke áge mere sabab
házir kiye jáoge, táki un ke liye
gawáhí ho. 10 Aur zarúr hai ki
pahle sab qaumon men Injíl [a] kí
manádí kí jáe. 11 Lekin jab tum-
hen le jákar hawále karen, to pahle
se andesha na karná, ki ham kyá
kahen; balki jo kuchh us gharí
tumhen batáyá jáe, wuhí kahná;
kyúnki kahnewále tum nahín ho,
balki Rúhu’l Quds hai. 12 Aur
bháí ko bháí aur beṭe ko báp qatl
ke liye hawále karegá, aur beṭe mán
báp ke barkhiláf khaṛe hokar unhen
marwá ḍálenge.[b] 13 Aur mere nám
ke sabab sab log tum se ‘adáwat
rakkhenge: magar jo ákhir tak bar-
dásht karegá, wuh naját páegá.

Yarúshalem par áfaten.
(Mat. **24.** 15–28; Lúq. **21.** 20–24.)

14 Pas jab tum us ujárnewálí
makrúh chíz ko us jagah kharā
húá dekho, jahán us ká kharā honá
rawá nahín (paṛhnewálá samajh le),
us waqt jo Yahúdiya men hon, wuh
pahāṛon par bhág jáen; 15 jo koṭhe
par ho, wuh apne ghar se kuchh
lene ko na níche utre, na andar jáe:
16 aur jo khet men ho, wuh apná
kapṛá lene ko píchhe na lauṭe.
17 Magar un par afsos hai, jo un
dinon men hámila hon, aur jo dúdh
pilátí hon! 18 Aur du‘á mángo, ki
yih jáṛon men na ho. 19 Kyúnki
wuh din aisí musíbat ke honge, ki
khilqat ke shurú‘ se, jise Khudá ne
khalq kiyá, na ab tak húí hai, na
kabhí hogí. 20 Aur agar Khudá-
wand un dinon ko na ghaṭátá, to
koí bashar na bachtá: magar un
barguzídon kí khátir, jin ko us ne
chuná hai, un dinon ko ghaṭáyá.
21 Aur us waqt agar koí tum se
kahe, ki Dekho, Masíh yahán, yá
Dekho, wahán hai, to yaqín na
karná: 22 kyúnki [c] jhúṭhe Masíh
aur jhúṭhe nabí uṭh khaṛe honge,
aur nishán aur ‘ajíb kám dikháenge,
táki agar mumkin ho to bargu-
zídon ko bhí gumráh kar den.
23 Lekin tum khabardár raho:
dekho [d], main ne tum se sab kuchh
pahle hí kah diyá hai.

Ibn i Ádam ká zuhúr.
(Mat. **24.** 29–31; Lúq. **21.** 24–28.)

24 Magar un dinon men, us musí-
bat ke ba‘d, súraj tárík ho jáegá,
aur chánd apní raushní na degá,
25 aur ásmán se sitáre girne lagen-
ge, aur jo quwwaten ásmán men
hain, wuh hiláí jáengí. 26 Aur us
waqt log Ibn i Ádam ko baṛí qudrat
aur jalál ke sáth bádalon men áte
dekhenge. 27 Us waqt wuh firish-
ton ko bhejkar apne barguzídon
ko, zamín ke sire se ásmán ke sire
tak, cháron taraf se jama‘ karegá.

Masíh kí ámad kí taiyárí.
(Mat. **24.** 32–50; Lúq. **21.** 29–36.)

28 Ab anjír ke darakht se ek tam-
síl síkho: júnhín us kí ḍálí narm
hotí, aur patte nikalte hain, tum
ján lete ho, ki garmí nazdík hai;
29 isí tarah jab tum in báton ko
hote dekho, to ján lo ki wuh nazdík,
balki darwáze par hai. 30 Main
tum se sach kahtá hún, ki jab tak
yih sab báten na ho len, yih nasl [e]
hargiz tamám na hogí. 31 Ásmán
aur zamín ṭal jáenge: lekin merí
báten na ṭalengí. 32 Lekin us din
yá us gharí kí bábat koí nahín jántá,
na ásmán ke firishte, na Beṭá, ma-
gar Báp. 33 Khabardár, jágte aur
du‘á mángte [f] raho; kyúnki tum

[a] Yá *khushkhabarí*. [b] Yá *már ḍálenge*. [c] N. *Lekin*.
[d] N. *dekho* na dárad. [e] Yún. *pusht*. [f] N. *aur du‘á mángte* na dárad.

nahín jánte, ki wuh waqt kab áegá.
34 Yih us admí ká sá hál hái, jo
pardes gayá húá hai, aur us ne ghar
chhorte waqt apne naukaron ko
ikhtiyár diyá, ya'ní har ek ko us ká
kám batá diyá, aur darbán ko hukm
diyá, ki jágtá rah. 35 Pas jágte
raho: kyúnki tum nahín jánte ki
ghar ká málik kab áegá; shám ko,
yá ádhí rát ko, yá murg ke báng
dete waqt, yá subh ko; 36 aisá na
ho ki achának ákar wuh tum ko
sotá páe. 37 Aur jo main tum se
kahtá hún, wuhí sab se kahtá hún,
ki Jágte raho.

Yisú' ke qatl ke báre men sardáron kí saláh.
(Mat. **26.** 3–5; Lúq. **22.** 1, 2; Yúh. **11.** 47–53.)

14 1 Do din ke ba'd Fasah aur
'Íd i Fatír honewálí thí: aur
sardár káhin aur faqíh mauqa'
dhúndh rahe the, ki use kyúnkar
fareb se pakarke qatl karen; 2 kyún-
ki kahte the, ki 'Íd ko nahín, ai-
sá na ho ki logon men balwá ho
jáe.

Yisú' ke sir par 'itr ká dálá jáná.
(Mat. **26.** 6–13; Yúh. **12.** 1–8.)

3 Jab wuh Bait'aniyyáh men
Shama'ún korhí ke ghar kháná
kháne baithá huá thá, to ek 'aurat
jatámásí ká beshqímat khális 'itr
sang i marmar kí 'itrdání men lái;
aur 'itrdání torke, 'itr ko us ke sir
par dálá. 4 Magar ba'z apne dil
men khafa hokar kahne lage; Yih
'itr kis liye zái' kiyá gayá? 5 Kyún-
ki yih 'itr tín sau dínár [a] se ziyáda
ko bikkar, garíbon ko diyá já saktá
thá. Aur wuh use malámat karne
lage. 6 Yisú' ne kahá; Use chhor
do: kyún use diqq karte ho? us
ne mere sáth bhaláí kí hai. 7 Kyún-
ki garíb gurbá to hamesha tum-
háre pás hain; jab cháho, un ke
sáth nekí kar sakte ho; lekin main
tumháre pás hamesha na rahúngá.
8 Jo kuchh wuh kar sakí, us ne
kiyá; us ne dafn ke liye mere ba-
dan par pahle se 'itr malá. 9 Main
tum se sach kahtá hún, ki Tamám
dunyá men, jahán kahín Injíl [b] kí
manádí kí jáegí, yih bhí jo is ne
kiyá is kí yádgárí men kahá jáegá.

Yahúdáh Iskariyotí kí beímání.
(Mat. **26.** 14–16; Lúq. **22.** 3–6.)

10 Phir Yahúdáh Iskariyotí, jo
un bárah men se thá, sardár káhi-
non ke pás chalá gayá, táki use un
ke háth pakarwá de. 11 Wuh yih
sunkar khush húe, aur us ko rupaye
dene ká iqrár kiyá. Aur wuh mau-
qa' dhúndhne lagá, ki kisí tarah
qábú pákar use pakarwá de.

Ákhirí Fasah kí taiyárí.
(Mat. **26.** 17–19; Lúq. **22.** 7–13.)

12 'Íd i Fatír ke pahle din, ya'ní
jis roz Fasah ko zabh kiyá karte
the, us ke shágirdon ne us se kahá;
Tú kahán cháhtá hai, ki ham jákar
tere liye Fasah kháne kí taiyárí
karen? 13 Us ne apne shágirdon
men se do shakhs bheje, aur un se
kahá; Shahr men jáo; ek shakhs
pání ká ghará liye húe tumhen mi-
legá: us ke píchhe ho lená; 14 aur
jahán wuh dákhil ho, us ghar ke
málik se kahná; Ustád kahtá hai,
ki Merá mihmánkhána, jahán main
apne shágirdon ke sáth Fasah
kháún, kahán hai? 15 to wuh áp
tumhen ek bará bálákhána árásta
aur taiyár dikháegá: wahín hamáre
liye taiyárí karná. 16 Pas shágird
chale gaye, aur shahr men ákar,
jaisá us ne un se kahá thá, waisá
hí páyá, aur Fasah taiyár kiyá.

[a] Mat. **18.** 28 ke háshiye ko dekho.

[b] Yá, *khushkhabarí.*

Yahúdáh kí beímání kí peshíngoí.
(Mat. **26.** 20–24; Lúq. **22.** 21–23;
Yúh. **13.** 21–26.)

17 Jab shám húí, to wuh un bárah
ke sáth áyá. 18 Aur jab wuh baiṭhe
khá rahe the, to Yisú' ne kahá;
Main tum se sach kahtá hún, ki
tum men se ek, jo mere sáth khátá
hai, mujhe pakaṛwáegá. 19 Wuh
dilgír hone aur ek ek karke us se
kahne lage; Kyá main hún? 20 Us
ne un se kahá, ki Wuh bárah men
se ek hai, jo mere sáth tabáq men
háth ḍáltá hai. 21 Kyúnki Ibn i
Ádam to, jaisá us ke haqq men likhá
hai, játá hí hai; lekin us ádmí par
afsos hai, jis ke wasíle se Ibn i
Ádam pakaṛwáyá játá hai! agar
wuh ádmí paidá na hotá, to us ke
liye achchhá hotá.

'Ashá e Rabbání ká muqarrar honá.
(Mat. **26.** 26–30; Lúq. **22.** 17–20;
1 Kur. **11.** 23–25.)

22 Aur wuh khá hí rahe the ki us
ne roṭí lí, aur barakat cháhkar toṛí,
aur unhen dí, aur kahá, ki Lo, yih
merá badan hai. 23 Phir us ne pi-
yála lekar shukr kiyá, aur unhen
diyá; aur un sabhon ne us men se
piyá. 24 Aur us ne un se kahá, ki
Yih 'ahd ká merá wuh ḳhún hai, jo
bahuteron ke liye baháyá játá hai.
25 Main tum se sach kahtá hún,
ki Angúr ká shíra[a] phir kabhí na
píúngá, us din tak ki Ḳhudá kí
bádsháhat men nayá na píún.
26 Phir gít gáke báhar Zaitún ke
pahár par gaye.

Shágirdon kí bewafáí kí peshíngoí.
(Mat. **26.** 31–35; Lúq. **22.** 31–34;
Yúh. **13.** 36–38.)

27 Aur Yisú' ne un se kahá; Tum
sab ṭhokar kháoge, kyúnki likhá
hai, ki[b] Main charwáhe ko márún-
gá, aur bheṛen parágauda ho jáengí.
28 Magar main apne jí uṭhne ke
ba'd tum se pahle Galíl ko jáúngá.
29 Patras ne us se kahá; Go sab
ṭhokar kháen, lekin main na khá-
úngá. 30 Yisú' ne us se kahá; Main
tujh se sach kahtá hún, ki Tú áj isí
rát, murg ke do bár báng dene se
pahle, tín bár merá inkár karegá.
31 Lekin us ne bahut zor dekar ka-
há; Agar tere sáth mujhe marná
bhí paṛe, taubhí terá inkár hargiz
na karúngá. Isí tarah âur sab ne
bhí kahá.

Gatsamane ke bág men Yisú' kí jánkaní.
(Mat. **26.** 36–46; Lúq. **22.** 39–46
Yúh. **18.** 1.)

32 Phir wuh ek jagah áe jis ká
nám Gatsamane thá, aur us ne
apne shágirdon se kahá; Yahán
baiṭhe raho, jab tak main du'á mán-
gún. 33 Aur Patras aur Ya'qúb
aur Yúhanná ko apne sath lekar
niháyat hairán aur beqarár hone
lagá, 34 aur un se kahá; Merí ján
niháyat gamgín hai, yahán tak ki
marne kí naubat pahunch gayí hai:[c]
tum yahán ṭhahro, aur jágte raho.
35 Aur wuh thoṛá áge baṛhá, aur
zamín par girke du'á mángne lagá,
ki agar ho sake, to yih ghaṛí mujh
par se ṭal jáe; 36 aur kahá; Ai Abbá,
ai Báp, tujh se sab kuchh ho saktá
hai; is piyále ko mere pás se haṭá
le: táham jo main cháhtá hún wuh
nahín, balki jo tú cháhtá hai wuhí
ho. 37 Phir wuh áyá, aur unhen
sotá pákar Patras se kahá; Ai
Shama'ún, tú sotá hai? kyá tú ek
ghaṛí bhí na jág saká? 38 Jágo
aur du'á mángo, táki ázmáish men
na paṛo: rúh to musta'idd hai,

[a] Yún. *ták ká hásil.* [b] Zakaryáh **13. 17.**
[c] Yún. *merí ján marne tak gamgín hai.*

magar jism kamzor hai. 39 Wuh
phir chalá gayá aur wuhí bát kahkar
du'á máṉgí; 40 aur phir ákar unheṉ
sotá páyá, kyúṉki un kí áṉkheṉ
níṉd se bharí thíṉ; aur wuh na
jánte the, ki use kyá jawáb deṉ.
41 Phir tísrí bár ákar un se kahá;
Ab sote raho aur áráin karo: bas,
waqt á pahuṉchá hai; dekho, Ibn
i Ádam gunahgároṉ ke háth meṉ
hawále kiyá játá hai. 42 Utho,
chaleṉ: dekho, merá pakaṛwáne-
wálá nazdík á pahuṉchá hai.

Yisú' ká pakṛá jáná.

(Mat. **26.** 47–56; Lúq. **22.** 47–53;
Yúh. **18.** 3–11.)

43 Wuh yih kah hí rahá thá, ki
fi'lfaur Yahúdáh, jo un bárah meṉ
se thá, aur us ke sáth ek bhíṛ tal-
wáreṉ aur láṭhiyáṉ liye húe sardár
káhinoṉ aur faqíhoṉ aur buzurgoṉ
kí taraf se á pahuṉchí. 44 Aur us
ke pakaṛwánewále ne unheṉ yih
patá diyá thá, ki Jis ká maiṉ bosa
lúṉ, wuhí hai: use pakaṛkar hifázat
se le jáná. 45 Wuh ákar fi'lfaur us
ke pás gayá, aur kahá; Ai Rabbí[a];
aur us ke bose liye. 46 Unhoṉ ne
us par háth ḍálkar use pakaṛ liyá.
47 Un meṉ se jo pás khaṛe the, ek
ne talwár kheṉchkar, sardár káhin
ke naukar par chaláí, aur us ká kán
uṛá diyá. 48 Yisú' ne un se kahá[b];
Kyá tum talwáreṉ aur láṭhiyáṉ
lekar mujhe ḍákú kí tarah pakaṛne
nikle ho? 49 Maiṉ har roz tumháre
pás haikal meṉ ta'lím detá thá, aur
tum ne mujhe nahíṉ pakṛá: lekin
yih is liye húá hai ki nawishte
púre hoṉ. 50 Is par sáre shágird
use chhoṛkar bhág gaye.
51 Magar ek jawán apne nange
badan par mihín chádar oṛhe húe
us ke píchhe ho liyá; use logoṉ ne
pakṛá, 52 magar wuh chádar chhoṛ-
kar nangá bhág gayá.

Yahúdioṉ kí sadr 'adálat meṉ Yisú' ke muqaddame kí peshí.

(Mat. **26.** 57–68; Lúq. **22.** 63–71;
Yúh. **18.** 12–14 aur 19–24.)

53 Phir wuh Yisú' ko sardár ká-
hin ke pás le gaye: aur sab sardár
káhin, aur buzurg, aur faqíh us ke
háṉ[c] jama' ho gaye. 54 Aur Patras
fásile par us ke píchhe píchhe sar-
dár káhin ke díwánkháne ke andar
tak gayá; aur piyádoṉ ke sáth
baiṭhkar ág tápne lagá. 55 Aur
sardár káhin aur sáre sadr 'adálat-
wále Yisú' ke már ḍálne ke wáste
us ke khiláf gawáhí ḍhúṉḍhne lage,
magar na páí; 56 kyúṉki bahuteroṉ
ne us par jhúṭhí gawáhíáṉ to díṉ,
lekin un kí gawáhíáṉ muttafiq na
thíṉ. 57 Phir ba'z ne uṭhkar us
par yih jhúṭhí gawáhí dí, ki 58 Ham
ne use yih kahte suná hai, ki Maiṉ
is maqdis ko jo háth se baná hai
ḍháúṉgá, aur tín din meṉ dúsrá
banáúṉgá, jo háth se na baná ho.
59 Lekin is par bhí un kí gawáhí
muttafiq na niklí. 60 Phir sardár
káhin ne bích meṉ khaṛe hokar
Yisú' se púchhá, ki Tú kuchh jawáb
nahíṉ detá? yih tere khiláf kyá
gawáhí dete haiṉ? 61 Magar wuh
chupká hí rahá, aur kuchh jawáb
na diyá. Sardár káhin ne us se
phir suwál kiyá aur kahá; Kyá tú
us Sitúda ká Beṭá Masíh hai?
62 Yisú' ne kahá; Háṉ, maiṉ húṉ:
aur tum Ibn i Ádam ko Qádir i
Mutlaq[d] kí dahiní taraf baiṭhe, aur
ásmán ke bádaloṉ ke sáth áte
dekhoge. 63 Sardár káhin ne apne
kapre[e] pháṛke kahá; Ab hameṉ
gawáhoṉ kí kyá hájat rahí? 64 Tum
ne yih kufr suná: tumhárí kyá ráe

a Ya'ni *ai ustád.*
b Yúṉ. *jawáb meṉ kahá.*
c N. *us ke háṉ* na dárad.
d Yúṉ. *Qudrat.*
e Yúṉ. *kurte.*

hai? Un sab ne fatwá diyá, ki
Wuh qatl ke láiq hai. 65 Tab ba'z
us par thúkne, aur us ká munh
ḍhánpne, aur us ke mukke márne,
aur us se kahne lage, Nubuwwat kí
báten suná! aur piyádon ne use
tamánche már márke apne qabze
men liyá.

Patras ká Yisú' ke pairau hone ká inkár karná.

(Mat. **26.** 69–75; Lúq. **22.** 55–62; Yúh. **18.** 15–18 aur 25–27.)

66 Jab Patras níche sahn men
thá, to sardár káhin kí launḍiyon
men se ek wahán áí, 67 aur Patras
ko ág tápte dekhkar us par nazar
kí aur kahne lagí; Tú bhí us Násarí
Yisú' ke sáth thá. 68 Us ne inkár
kiyá, aur kahá, ki Main to na jántá
aur na samajhtá hún, ki tú kyá
kahtí hai: phir wuh báhar deoṛhí
men gayá; aur murg ne báng dí.[a]
69 Wuh launḍí use dekhkar un se jo
pás khaṛe the phir kahne lagí; Yih
un men se hai. 70 Magar us ne
phir inkár kiyá. Aur thoṛí der ba'd
unhon ne jo pás khaṛe the Patras
se phir kahá; Beshakk tú un men
se hai; kyúnki tú Galílí bhí hai.
71 Magar wuh la'nat karne aur
qasam kháne lagá, ki Main is ádmí
ko, jis ká tum zikr karte ho, nahín
jántá. 72 Aur fi'lfaur dúsrí bár
murg ne báng dí. Patras ko wuh
bát jo Yisú' ne us se kahí thí yád
á, ki Murg ke do bár báng dene se
pahle tú tín bár merá inkár karegá.
Aur is par gaur karke wuh ro paṛá.

Puntiyus Pílátus kí kachahrí men Yisú' ke muqaddame kí peshí.

(Mat. **27.** 1, 2 aur 11–26; Lúq. **23.** 1–25; Yúh. **18.** 28—**19.** 16.)

15 1 Aur fi'lfaur, subh hote hí,
sardár káhinon ne buzurgon
aur faqíhon aur sáre sadr 'adálat-
wálon samet saláh karke[b], Yisú' ko
bandhwáyá, aur le jákar Pílátus ke
hawále kiyá. 2 Aur Pílátus ne us
se púchhá; Kyá tú Yahúdíon ká
bádsháh hai? Us ne jawáb men
us se kahá; Tú khud kahtá hai.
3 Aur sardár káhin us par bahut
báton ká ilzám lagáte rahe. 4 Pí-
látus ne us se dobára suwál karke
yih kahá; Tú kuchh jawáb nahín
detá? dekh, yih tujh par kitní
báton ká ilzám lagáte hain? 5 Yisú'
ne phir kuchh jawáb nahín diyá;
yahán tak ki Pílátus ne ta'ajjub
kiyá.
6 Aur wuh 'Íd par ek qaidí ko,
jis ke wáste log 'arz karte the, un
kí khátir chhoṛ diyá kartá thá.
7 Aur Bar-Abbá nám ek ádmí un
bágíon ke sáth qaid men paṛá thá,
jinhon ne bagáwat men khún kiyá
thá. 8 Aur bhíṛ úpar chaṛhkar us
se 'arz karne lagí, ki Jo terá dastúr
hai, wuh hamáre liye kar. 9 Pílátus
ne unhen yih jawáb diyá; Kyá tum
cháhte ho, ki main tumhárí khátir
Yahúdíon ke bádsháh ko chhoṛ
dún? 10 Kyúnki use ma'lúm thá,
ki sardár káhinon ne is ko hasad se
mere hawále kiyá hai. 11 Magar
sardár káhinon ne bhíṛ ko ubhárá,
táki Pílátus un kí khátir Bar-Abbá
hí ko chhoṛ de. 12 Pílátus ne do-
bára un se kahá;[c] Phir, jise tum
Yahúdíon ká bádsháh kahte ho, us
ko main kyá karún? 13 Wuh phir
chilláe, ki Use salíb de. 14 Aur
Pílátus ne un se kahá; Kyún, is ne
kyá burái kí hai? Wuh aur bhí
chilláe, ki Use salíb de. 15 Pílátus
ne, logon ko khush karne ke
iráde se, un ke liye Bar-Abbá
ko chhoṛ diyá, aur Yisú' ko koṛe
lagwákar hawále kiyá, táki salíb
dí jáe.

a N. *aur murg ne báng dí* na dárad. b N. *saláh ṭhahráke.* c Yún. *jawáb men kahá.*

Romí sipáhioṉ ká Yisú‘ ko ṭhaṭṭhe meṉ uṛáná.

(Mat. **27.** 27–31.)

16 Aur sipáhí us ko us sahn meṉ
le gaye, jo Praitoriyun kahlátá hai;
aur sárí palṭan ko bulá láe. 17 Aur
unhoṉ ne use argawání choga pahi-
náyá, aur kánṭoṉ ká táj banákar us
ke sir par rakkhá; 18 aur use salám
karne lage, ki Ai Yahúdíoṉ ke bád-
sháh, ádáb! 19 Aur wuh us ke sir
par sarkaṇḍá márte, aur us par
thúkte, aur ghuṭne ṭek ṭekkar use
sijda karte rahe. 20 Aur jab use
ṭhaṭṭhoṉ meṉ uṛá chuke, to us par
se argawání choga utárkar usí ke
kapṛe use pahináe; phir use salíb
dene ko báhar le gaye.

Yisú‘ ká salíb diyá jáná aur la‘n ta‘n uṭháná.

Mat. **27.** 32–34; Lúq. **23.** 26–43; Yúh. **19.** 17–24.)

21 Aur Shama‘ún nám ek Kurení
ádmí, Sikandar aur Rúfus ká báp,
dihát se áte húe udhar se guzrá;
unhoṉ ne use begár meṉ pakṛá, ki
us kí salíb uṭháe. 22 Aur wuh use
maqám i Gulgutá par láe, jis ká
tarjuma Khopṛí kí Jagah hai.
23 Aur murr milí húí mai use dene
lage, magar us ne na lí. 24 Aur
unhoṉ ne use salíb par chaṛháyá,
aur us ke kapṛoṉ par qura‘ ḍálkar,
ki kis ko kyá mile, unheṉ báṇṭ liyá.
25 Aur pahar din chaṛhá thá, jab
unhoṉ ne us ko salíb par chaṛháyá.
26 Aur us ká ilzám likhkar us ke
úpar lagá diyá gayá, ki Yahúdíoṉ
ká Bádsháh. 27 Aur unhoṉ ne us
ke sáth do ḍákú, ek us kí dahiní,
aur ek us kí báíṉ taraf salíb par
chaṛháe. 29 Aur ráh chalnewále
sir hilá hilákar us par la‘n ta‘n
karte, aur kahte the, ki Wáh!
maqdis ke ḍhánewále, aur tín din
meṉ banánewále, 30 salíb par se
utarke apne taíṉ bachá. 31 Isí
tarah sardár káhin bhí, faqíhoṉ ke
sáth milke, ápas meṉ ṭhaṭṭhe se
kahte the; Is ne auroṉ ko bacháyá,
apne taíṉ nahíṉ bachá saktá. 32 Is-
ráíl ká bádsháh Masíh ab salíb par
se utar áe, táki ham dekhkar ímán
láeṉ. Aur jo us ke sáth salíb par
chaṛháe gaye the, wuh us par la‘n
ta‘n karte the.

Yisú‘ ká marná.

(Mat. **27.** 45–56; Lúq. **23.** 44–49; Yúh. **19.** 28–30.)

33 Jab do pahar húí, to tamám
mulk meṉ [a] andherá chhá gayá, aur
tísre pahar tak rahá. 34 Aur tísre
pahar ko Yisú‘ baṛí áwáz se chillá-
yá, ki Ilohí, Ilohí, lamá shabaq-
taní? jis ká tarjuma yih hai; [b] Ai
mere Khudá, ai mere Khudá, tú ne
mujhe kyúṉ chhoṛ diyá? 35 Jo
pás khaṛe the, un meṉ se ba‘z ne
yih sunkar kahá; Dekho, wuh
Eliyyáh ko bulátá hai. 36 Aur ek
ne dauṛkar isfanj ko sirke meṉ
ḍuboyá, aur sarkaṇḍe par rakhkar
use chusáyá, aur kahá; Ṭhahar jáo,
dekheṉ to, Eliyyáh use utárne átá
hai yá nahíṉ. 37 Phir Yisú‘ baṛí
áwáz se chilláyá, aur dam de diyá.
38 Aur maqdis ká parda úpar se
níche tak phaṭkar do ṭukṛe ho gayá.
39 Aur jo súbadár us ke sámne
khaṛá thá, us ne use yúṉ dam dete
húe dekhkar kahá, ki Yih ádmí be-
shakk Khudá ká Beṭá thá. 40 Aur
kaí ‘aurateṉ dúr se dekh rahí thíṉ:
un meṉ Maryam Magdalíní aur
chhoṭe Ya‘qúb aur Yoses kí máṉ
Maryam, aur Salome thíṉ; 41 jab
wuh Galíl meṉ thá, yih us ke
píchhe ho letí aur us kí khidmat
kartí thíṉ; aur âur bhí bahut sí

[a] Yá *sárí zamín par.*

[b] Zabúr **22.** 1.

‘auraten̲ thín̲, jo us ke sáth Yarú-
shalem men̲ áí thín̲.

Yisú‘ ká dafn honá.
(Mat. **27**. 57–61; Lúq. **23**. 50–56;
Yúh. **19**. 38–42.)

42 Jab shám ho gayí, to is liye
ki Taiyárí ká din thá, jo Sabt se ek
din pahle hotá hai, 43 Arimatiya ká
rahnewálá Yúsuf áyá, jo ‘izzatdár
mushír aur k̲hud bhí K̲hudá kí bád-
sháhat ká muntazir thá, aur jur’at
se Pílátus ke pás jákar Yisú‘ kí
lásh mán̲gí. 44 Aur Pílátus ne
ta‘ajjub kiyá, ki wuh aisá jald mar
gayá; aur súbadár ko bulákar us
se púchhá, ki Us ko mare húe der
ho gayí? 45 Jab súbadár se hál
ma‘lúm kar liyá, to lásh Yúsuf ko
dilá dí. 46 Us ne ek mihín chádar
mol lí, aur lásh ko utárkar us
chádar men̲ kafnáyá, aur ek qabr
ke andar jo chaṭán men̲ khodí gayí
thí use rakkhá, aur us qabr ke
mun̲h par ek patthar luṛhká diyá.
47 Aur Maryam Magdalíní aur Yoses
kí mán̲ Maryam dekh rahí thín̲, ki
wuh kahán̲ rakkhá gayá hai.

Yisú‘ ká jí uṭhná.
(Mat. **28**. 1–8; Lúq. **24**. 1–10;
Yúh. **20**. 1.)

16 1 Jab Sabt ká din guzar gayá,
to Maryam Magdalíní aur
Ya‘qúb kí mán̲ Maryam aur Salome
ne k̲hushbúdár chízen̲ mol lín̲, táki
ákar us par malen̲. 2 Wuh hafte
ke pahle din bahut sawere, jab
súraj niklá hí thá, qabr par áín̲.
3 Aur ápas men̲ kahtí thín̲, ki Ha-
máre liye patthar ko qabr ke mun̲h
par se kaun luṛhkáegá? 4 Jab
unhon̲ ne nigáh kí, to dekhá ki
patthar luṛhká húá hai; kyún̲ki
wuh bahut hí baṛá thá. 5 Aur qabr
ke andar jáke, unhon̲ ne ek jawán
ko safed jáma pahine húe dahiní
taraf baiṭhe dekhá, aur niháyat hai-
rán húín̲. 6 Us ne un se kahá, Aisí
hairán na ho; tum Yisú‘ Násarí
ko, jo maslúb húá thá, ḍhúnḍhtí
ho: wuh jí uṭhá hai; yahán̲ nahín̲
hai; dekho, yih wuh jagah hai
jahán̲ unhon̲ ne use rakkhá thá.
7 Lekin tum jákar us ke shágirdon̲
aur Patras se kaho, ki Wuh tum se
pahle Galíl ko jáegá; tum wahín̲
use dekhoge, jaisá us ne tum se
kahá. 8 Aur wuh nikalkar qabr se
bhág gayín̲; kyún̲ki larzish aur
haibat un par gálib áí thí: aur
unhon̲ ne kisí se kuchh na kahá,
kyún̲ki ḍartí thín̲.

Yisú‘ ká jí uṭhkar shágirdon̲ ko dikháí dená.

9 Hafte ke pahle roz, jab wuh
sawere jí uṭhá, to pahle Maryam
Magdalíní ko, jis men̲ se us ne sát
bad-rúhen̲ nikálí thín̲, dikháí diyá.
10 Us ne jákar us ke sáthíon̲ ko, jo
mátam karte aur rote the, k̲habar
dí. 11 Aur unhon̲ ne yih sunkar,
ki wuh jítá hai aur us ne use dekhá
hai, yaqín na kiyá.
12 Is ke ba‘d wuh dúsrí súrat
men̲ un men̲ se do ko jab wuh
dihát kí taraf paidal já rahe the
dikháí diyá. 13 Unhon̲ ne bhí jákar
báqí logon̲ ko k̲habar dí, magar
inhon̲ ne un ká bhí yaqín na kiyá.
14 Phir pichhe wuh un gyárah ko
bhí, jab kháná kháne baiṭhe the,
dikháí diyá, aur un kí bei‘tiqádí aur
sakhtdilí par malámat kí; kyún̲ki
jinhon̲ ne us ke jí uṭhne ke ba‘d use
dekhá thá, inhon̲ ne un ká yaqín
na kiyá thá. 15 Aur us ne un se
kahá, ki Tum tamám dunyá men̲
jákar sárí k̲halq ke sámne Injíl [a] kí
manádí karo. 16 Jo ímán láe aur

[a] Yá *k̲hushk̲habarí.*

baptisma[a] le, wuh naját páegá: aur
jo ímán na láe, wuh mujrim ṭhah-
ráyá jáegá. 17 Aur ímán lánewálon
ke darmiyán yih mu'jize honge[b]:
wuh mere nám se bad-rúhon ko
nikálenge; 18 nayí nayí zabánen
bolenge; sánpon ko uṭhá lenge;
aur agar koí halák karnewálí chíz
píenge, unhen kuchh zarar na pa-
hunchegá; wuh bímáron par háth
rakkhenge, to achchhe ho jáenge.

Yisú' ká ásmán par jáná.

19 Garaz Ḳhudáwand Yisú' un
se kalám karne ke ba'd ásmán par
uṭháyá gayá, aur Ḳhudá kí dahiní
taraf baiṭh gayá. 20 Phir unhon ne
nikalkar har jagah manádí kí, aur
Ḳhudáwand un ke sáth kám kartá
rahá, aur kalám ko, un mu'jizon[c]
ke wasíle se jo sáth sáth hote the,
sábit kartá rahá. Ámín.[d] [e]

LÚQÁ KÍ INJÍL.

Injíl ká díbácha.

I 1 Chúnki bahuton ne is par
kamar bándhí hai, ki jo báten
hamáre darmiyán wáqi' húín, un ko
tartíbwár bayán karen, 2 jaisá ki
unhon ne, jo shurú' se ḳhud dekhne-
wále aur kalám ke ḳhádim the, un-
hen ham ko pahuncháyá; 3 is liye
ai mu'azzaz Thiyufilus, main ne bhí
munásib jáná, ki sab báton ká
silsila shurú' se ṭhík ṭhík daryáft
karke unhen tere liye tartíb se lik-
hún, 4 táki jin báton kí tú ne ta'lím
páí hai, un kí puḳhtagí tujhe ma'-
lúm ho jáe.

Yúhanná baptisma denewále ke paidá hone kí peshíngoí.

5 Yahúdiya ke bádsháh Herodes
ke zamáne men Abiyyáh ke faríq
men se Zakaryáh nám ek káhin
thá, aur us kí bíwí Hárún kí aulád
men se thí, aur us ká nám Ilíshiba'
thá. 6 Aur wuh dono Ḳhudá ke
huzúr rástbáz aur Ḳhudáwand ke
sáre hukmon aur qánúnon par
be'aib chalnewále the. 7 Aur un ke
aulád na thí, kyúnki Ilíshiba' bánjh
thí, aur dono 'umr rasída the.
8 Jab wuh Ḳhudá ke huzúr apne
faríq kí bárí par kahánat ká kám
anjám detá thá, to aisá húá 9 ki
kahánat ke dastúr ke muwáfiq us
ke nám ká qura' niklá, ki Ḳhu-
dáwand ke maqdis men jákar
ḳhushbú jaláe: 10 aur logon kí sárí
jamá'at ḳhushbú jaláte waqt báhar
du'á máng rahí thí, 11 ki Ḳhudá-
wand ká firishta ḳhushbú ke maz-
bah kí dahiní taraf khaṛá húá us
ko dikhái diyá. 12 Aur Zakaryáh
dekhkar ghabráyá aur us par dah-
shat chhá gayí. 13 Magar firishte
ne us se kahá: Ai Zakaryáh, ḳhauf
na kar; kyúnki terí du'á sun lí gayí,
aur terí bíwí Ilíshiba' tere liye beṭá

[a] Yá *istibág.*
[b] Yún. *ke sáth yih nishán honge.*
[c] Yún. *nishánon.*
[d] N. *Ámín* na dárad.
[e] N. ke háshiye men áyat 9–20 ke bajáe yih 'ibárat páí játí hai: *Aur jo unhen farmáyá gayá thá, wuh sab unhon ne Patras ke sáthion ko muḳhtasar taur par suná diyá. Aur is ke ba'd ḳhud Yisú' ne bhí un kí ma'rifat mashriq se magrib tak hamesha kí zindagí kí pák aur lázawál manádí phailáí.*

janegí; tú us ká nám Yúhanná
rakhná. 14 Aur tujhe ḳhushí o
ḳhurramí hogí, aur bahut se log us
kí paidáish ke sabab ḳhush hon̲ge.
15 Kyún̲ki wuh Ḳhudáwand ke
huzúr men̲ buzurg hogá, aur hargiz
na mai na koí âur sharáb píegá, aur
apní mán̲ ke peṭ hí se Rúhu'l Quds
se bhar jáegá, 16 aur bahut se baní
Isráíl ko Ḳhudáwand kí taraf, jo un
ká Ḳhudá hai, pheregá. 17 Aur
wuh Eliyyáh kí rúh aur quwwat
men̲ us ke áge áge chalegá, ki wáli-
don̲ ke dil aulád kí taraf, aur ná-
farmánon̲ ko rástbázon̲ kí dánáí par
chalne kí taraf phere, aur Ḳhudá-
wand ke liye ek musta'idd qaum
taiyár kare. 18 Zakaryáh ne firishte
se kahá; Main̲ is bát ko kis
tarah jánún̲, kyún̲ki main̲ búrhá
hún̲, aur merí bíwí 'umr rasída hai.
19 Firishte ne jawáb men̲ us se ka-
há; Main̲ Jibraíl hún̲, jo Ḳhudá ke
huzúr khará rahtá hún̲, aur is liye
bhejá gayá hún̲, ki tujh se kalám
karún̲ aur tujhe in báton̲ kí ḳhush-
ḳhabarí dún̲; 20 aur dekh, jis din
tak yih báten̲ wáqi' na ho len̲, tú
chupká rahegá, aur bol na sakegá,
is liye ki tú ne merí báton̲ ká, jo
apne waqt par púrí hon̲gí, yaqín
na kiyá. 21 Aur log Zakaryáh kí
ráh dekhte aur ta'ajjub karte the,
ki use maqdis men̲ kyún̲ der lagí.
22 Jab wuh báhar áyá, to un se bol
na saká. Pas unhon̲ ne ma'lúm
kiyá, ki us ne maqdis men̲ royá
dekhí hai, aur wuh un se isháre
kartá thá, aur gún̲gá hí rahá.
23 Phir aisá húá ki jab us kí ḳhid-
mat ke din púre húe, wuh apne ghar
gayá.

24 In dinon̲ ke ba'd us kí bíwí
Ilíshiba' hámila húí; aur us ne
pán̲ch mahíne tak apne taín̲ yih
kahke chhipáe rakkhá, ki 25 Jab
Ḳhudáwand ne merí ruswáí logon̲
men̲ se dúr karne ke liye mujh par
nazar kí, un dinon̲ men̲ us ne mere
liye aisá kiyá.

Yisú' ke paidá hone kí peshíngoí.

26 Chhaṭe mahíne Jibraíl firishta
Ḳhudá kí taraf se Galíl ke ek
shahr men̲ jis ká nám Násarat thá,
ek kun̲wárí ke pás bhejá gayá,
27 jis kí mangní Dáúd ke gharáne ke
ek mard Yúsuf nám se húí thí; aur
us kun̲wárí ká nám Maryam thá.
28 Aur firishte ne us ke pás andar
áke kahá; Salám tujh ko, jis par
fazl húá hai! Ḳhudáwand tere sáth
hai. 29 Wuh is kalám se bahut
ghabrá gayí aur sochne lagí, ki yih
kaisá salám hai. 30 Firishte ne us
se kahá; Ai Maryam, ḳhauf na kar,
kyún̲ki Ḳhudá kí taraf se tujh par
fazl húá hai; 31 aur dekh, tú hámila
hogí aur beṭá janegí; us ká nám
Yisú' rakhná. 32 Wuh buzurg hogá;
aur Ḳhudá Ta'álá ká Beṭá kahlá-
egá, aur Ḳhudáwand Ḳhudá us ke
báp Dáúd ká taḳht use degá, 33 aur
wuh Ya'qúb ke gharáne par abad
tak bádsháhí karegá, aur us kí
bádsháhí ká áḳhir na hogá. 34 Ma-
ryam ne firishte se kahá; Yih
kyún̲kar hogá, jis hál men̲ ki main̲
mard ko nahín̲ jántí? 35 Aur firish-
te ne jawáb men̲ us se kahá, ki
Rúhu'l Quds tujh par názil hogá,
aur Ḳhudá Ta'álá kí qudrat tujh
par sáya ḍálegí, aur is sabab se
wuh pákíza jo paidá honewálá
hai Ḳhudá ká Beṭá kahláegá.
36 Aur dekh, terí rishtadár Ilíshiba'
ke bhí burhápe men̲ beṭá hone-
wálá hai; aur ab us ko, jo bán̲jh
kahlátí thí, chhaṭá mahína hai.
37 Kyún̲ki jo qaul Ḳhudá kí taraf
se hai, wuh hargiz betásír na
hogá. 38 Maryam ne kahá; Dekh,
main̲ Ḳhudáwand kí bandí hún̲;
mere liye tere qaul ke muwáfiq

ho. Phir firishta us ke pás se
chalá gayá.

Maryam aur Ilíshiba‘ kí muláqát, aur Maryam ká gít.

39 Unhín̲ dinon̲ Maryam uṭhí, aur
jaldí se paháṛí mulk men̲ Yahúdáh
ke ek shahr ko gayí, 40 aur Zakaryáh
ke ghar men̲ dák̲h̲il hokar Ilíshiba‘
ko salám kiyá. 41 Aur jon̲hín̲ Ilí-
shiba‘ ne Maryam ká salám suná,
to aisá húá ki bachcha us ke peṭ
men̲ uchhal paṛá, aur Ilíshiba‘ Rú-
hu'l Quds se bhar gayí, 42 aur baland
áwáz se pukárke bolí, ki Tú ‘aura-
ton̲ men̲ mubárak, aur tere peṭ ká
phal mubárak hai; 43 aur mujh par
yih fazl kahán̲ se húá, ki mere
K̲h̲udáwand kí mán̲ mere pás áí?
44 Kyún̲ki dekh, jon̲hín̲ tere salám
kí áwáz mere kán men̲ pahun̲chí,
bachcha máre k̲h̲ushí ke mere peṭ
men̲ uchhal paṛá. 45 Aur mubárak
hai wuh jo ímán láí, kyún̲ki jo
báten̲ K̲h̲udáwand kí taraf se us se
kahí gayí thín̲, wuh púrí hon̲gí.
46 Phir Maryam ne kahá, ki

Merí ján K̲h̲udáwand kí baṛáí
kartí hai,
47 Aur merí rúh mere munjí
K̲h̲udá se k̲h̲ush húí;
48 Kyún̲ki us ne apní bandí kí
pasthálí par nazar kí:
Aur dekh, ab se lekar har zamá-
ne ke log[a] mujh ko mubárak
kahen̲ge.
49 Kyún̲ki us Qádir ne mere liye
baṛe baṛe kám kiye hain̲,
Aur us ká nám pák hai.
50 Aur us ká rahm un par jo us
se ḍarte hain̲
Pusht dar pusht rahtá hai.
51 Us ne apne bázú se zor dikhá-
yá;
Aur jo apne taín̲ baṛá samajhte
the un ko paráganda kiyá.
52 Us ne ik̲h̲tiyárwálon̲ ko tak̲h̲t
se girá diyá,
Aur pasthálon̲ ko baland kiyá.
53 Us ne bhúkon̲ ko achchhí chí-
zon̲ se ser kar diyá,
Aur daulatmandon̲ ko k̲h̲álí háth
lauṭá diyá.
54 Us ne apne k̲h̲ádim Isráíl ko
sambhál liyá,
Táki apní us rahmat ko yád
farmáe,
55 Jo Ibráhím aur us kí nasl par
abad tak rahegí;
Jaisá us ne hamáre báp dádon̲ se
kahá thá.

56 Aur Maryam tín mahíne ke
qaríb us ke sáth rahkar apne ghar
ko lauṭ gayí.

Yúhanná baptisma denewále kí paidáish.

57 Aur Ilíshiba‘ ke janne ká waqt
á pahun̲chá, aur wuh beṭá jani.
58 Aur us ke paṛausiyon̲ aur rishta-
dáron̲ ne yih sunkar, ki K̲h̲udáwand
ne us par baṛí rahmat kí, us ke sáth
k̲h̲ushí manáí. 59 Aur áṭhwen̲ din
aisá húá ki wuh laṛke ká k̲h̲atna
karne áe, aur us ká nám us ke báp
ke nám par Zakaryáh rakhne lage.
60 Magar us kí mán̲ ne kahá[b];
Nahín̲, balki us ká nám Yúhanná
rakkhá jáe. 61 Unhon̲ ne us se kahá,
ki Tere kunbe men̲ kisí ká yih nám
nahín̲. 62 Aur unhon̲ ne us ke báp
ko ishára kiyá, ki tú us ká nám kyá
rakhná cháhtá hai? 63 Us ne
tak̲h̲tí mangáke yih likhá, ki Us
ká nám Yúhanná hai; aur sab ne
ta‘ajjub kiyá. 64 Usí dam us ká
mun̲h aur zabán khul gayí, aur
wuh bolne aur K̲h̲udá kí hamd
karne lagá. 65 Aur un ke ás pás ke
sab rahnewálon̲ par dahshat chhá
gayí; aur Yahúdiya ke tamám
paháṛí mulk men̲ in sab báton̲ ká

a Yún. *sárí pushten̲.*

b Yún. *jawáb men̲ kahá.*

charchá phail gayá. 66 Aur sab
sunnewáloṉ ne un ko dil meṉ soch-
kar [a] kahá; To yih laṛká kaisá
honewálá hai! Kyúṉki Ḳhudáwand
ká háth us par thá.

Zakaryáh ká gít.

67 Aur us ká báp Zakaryáh Rú-
hu'l Quds se bhar gayá, aur nubuw-
wat kí ráh se kahne lagá, ki
68 Ḳhudáwand Isráíl ke Ḳhudá
kí hamd ho,
Kyúṉki us ne apní ummat par
tawajjuh karke use chhuṭkárá
diyá,
69 Aur apne ḳhádim Dáúd ke
gharáne meṉ
Hamáre liye naját ká síṉg nikálá;
70 (Jaisá us ne apne pák nabíoṉ
kí zabání kahá thá,
Jo ki dunyá ke shurú' se hote áe
haiṉ,)
71 Ya'ní ham ko hamáre dushma-
noṉ se,
Aur sab kína rakhnewáloṉ ke
háth se naját baḳhshí.
72 Táki hamáre báp dádoṉ par
rahm kare,
Aur apne pák 'ahd ko yád
farmáe;
73 Ya'ní us qasam ko jo us ne
hamáre báp Ibráhím se kháí
thí,
74 Ki wuh hamen yih 'ináyat
karegá ki apne [b] dushmanoṉ ke
háth se chhúṭkar,
75 Us ke huzúr pákízagí aur rást-
bází se 'umr bhar beḳhauf us
kí 'ibádat kareṉ.
76 Aur ai laṛke, tú Ḳhudá Ta'álá
ká nabí kahláegá;
Kyúṉki tú Ḳhudáwand kí ráheṉ
taiyár karne ko us ke áge áge
chalegá;
77 Táki us kí ummat ko naját ká
'ilm baḳhshe,
Jo un ko gunáhoṉ kí mu'áfí se
hásil ho.
78 Yih hamáre Ḳhudá kí 'ain rah-
mat se hogá,
Jis ke sabab 'álam i bálá ká áftáb
ham par tulú' karegá,
79 Táki un ko jo andhere aur
maut ke sáye meṉ baiṭhe haiṉ
raushní baḳhshe,
Aur hamáre qadamoṉ ko salá-
matí kí ráh par ḍále.

Yúhanná ká laṛakpan.

80 Aur wuh laṛká baṛhtá aur rúh
meṉ quwwat pátá gayá, aur Isráíl
par záhir hone ke din tak jangaloṉ
meṉ rahá.

Yisú' kí paidáish.

2 1 Un dinoṉ meṉ aisá húá ki
Qaisar Augústus kí taraf se yih
hukm járí húá, ki sárí dunyá ke
logoṉ ke nám likhe jáeṉ. 2 Yih
pahlí ismnawísí Súriya ke hákim
Kwiriniyus ke 'ahd meṉ húí; 3 aur
sab log nám likhwáne ke liye apne
apne shahr ko gaye. 4 Pas Yúsuf
bhí Galíl ke shahr Násarat se Dáúd
ke shahr Baitlahm ko gayá, jo
Yahúdiya meṉ hai, is liye ki wuh
Dáúd ke gharáne aur aulád se thá,
5 táki apní mangetar Maryam ke
sáth, jo hámila thí, nám likhwáe.
6 Jab wuh waháṉ the, to aisá húá
ki us ke janne ká waqt á pahuṉchá.
7 Aur wuh pahlauṭá beṭá janí, aur
us ko kapṛe meṉ lapeṭkar charní
meṉ rakkhá, kyúṉki un ke wáste
saráe meṉ jagah na thí.

Baitlahm ke charwáhoṉ ko Yisú' kí paidáish kí ḳhabar milní.

8 Usí 'iláqe meṉ charwáhe the,
jo rát ko maidán meṉ rahkar apne
galle kí nigahbání kar rahe the.
9 Aur Ḳhudáwand ká firishta un ke
pás á khaṛá húá, aur Ḳhudáwand

[a] Yún. *rakhkar*

[b] N. *apne* na dárad.

ká jalál un ke chaugird chamká,
aur wuh niháyat ḍar gaye. 10 Ma-
gar firishte ne un se kahá ; Ḍaro
nahín ; kyúnki dekho, main tumhen
barí khushí kí basharat detá hún,
jo sári ummat ke wáste hogí : 11 ki
áj Dáúd ke shahr men tumháre liye
ek Munjí paidá húá, ya'ní Masíh
Khudáwand ; 12 aur is ká tumháre
liye yih patá hai, ki tum ek bachche
ko kapre men lipṭá aur charní men
pará húá páoge. 13 Aur yakáyak
us firishte ke sáth ásmání lashkar
ká ek guroh, Khudá kí hamd kartá
aur yih kahtá záhir húá, ki

14 'Álam i bálá par Khudá kí
tamjíd ho,
Aur zamín par un ádmíon men,
jin se wuh rází hai, sulh.

Charwáhon ká Yisú' ke pás áná.

15 Jab firishte un ke pás se ás-
mán par chale gaye, to aisá húá ki
charwáhon ne ápas men kahá, ki
Áo, Baitlahm tak chalen, aur yih
bát jo húí hai, aur jis kí Khudáwand
ne ham ko khabar dí hai dekhen.
16 Pas unhon ne jaldí se jákar
Maryam aur Yúsuf ko dekhá, aur
us bachche ko charní men pará
páyá ; 17 aur unhen dekhkar wuh
bát, jo us larke ke haqq men un se
kahí gayí thí, mashhúr kí ; 18 aur
sab sunnewálon ne in báton par,
jo charwáhon ne un se kahín,
ta'ajjub kiyá. 19 Magar Maryam in
sab báton ko apne dil men rakhkar
gaur kartí rahí. 20 Aur charwáhe,
jaisá un se kahá gayá thá, waisá hí
sab kuchh sunkar aur dekhkar
Khudá kí baṛáí aur hamd karte húe
lauṭ gaye.

Yisú' ká khatna.

21 Jab áṭh din púre húe, aur us ke
khatne ká waqt áyá, to us ká nám
Yisú' rakkhá gayá, jo firishte ne us
ke peṭ men parne se pahle rakkhá
thá.

Yisú' ká haikal men házir kiyá jáná.

22 Phir jab Músá kí sharí'at ke
muwáfiq un ke pák hone ke din
púre ho gaye, to wuh us ko Yarú-
shalem men láe, táki Khudáwand
ke áge házir karen, 23 (jaisá ki Khu-
dáwand kí sharí'at men likhá hai,
ki [a] Har ek pahlauṭá Khudáwand
ke liye muqaddas ṭhahregá,) 24 aur
Khudáwand kí sharí'at ke is qaul ke
muwáfiq qurbání karen, ki [b] Qum-
ríon ká ek jorá, yá kabútar ke do
bachche láo. 25 Aur dekho, Yarúsha-
lem men Shama'ún nám ek ádmí thá,
aur wuh ádmí rástbáz aur khudá-
tars aur Isráíl kí tasallí ká munta-
zir thá, aur Rúhu'l Quds us par thá.
26 Aur us ko Rúhu'l Quds se ágáhí
húí thí, ki jab tak tú Khudáwand
ke Masíh ko dekh na le, maut ko
na dekhegá. 27 Wuh Rúh kí hidá-
yat se [c] haikal men áyá, aur jis waqt
mán báp us larke Yisú' ko andar
láe, táki us ke liye sharí'at ke das-
túr par 'amal karen, 28 to us ne
use apní god men liyá, aur Khudá
kí hamd karke káhá, ki

29 Ai Málik, ab tú apne gulám ko
apne qaul ke muwáfiq salámatí
se rukhsat detá hai ;
30 Kyúnki merí ánkhon ne terí
naját dekh lí hai,
31 Jo tú ne sab ummaton ke rú-
barú taiyár kí hai,
32 Táki gair-qaumon ko raushní
denewálá [d] núr
Aur terí ummat Isráíl ká jalál
bane.

33 Aur us ká báp aur us kí mán in
báton par, jo us ke haqq men kahí
jatí thín, ta'ajjub karte the. 34 Aur

[a] Khurúj 13. 2. [b] Ahbár 12. 6. [c] Yún. *Rúh men.*
[d] Yá *gair-qaumon par se parda uṭhánewálá.*

Shama‘ún ne un ke liye barakat
cháhí, aur us kí mán̲ Maryam se
kahá; Dekh yih Isráíl men̲ bahuton̲
ke girne aur uṭhne ke liye, aur aisá
nishán hone ke liye muqarrar húá
hai, jis kí muḳhálafat kí jáegí—35 bal-
ki ḳhud terí ján bhí talwár se chhid
jáegí—táki bahut logon̲ ke dilon̲ ke
ḳhayál khul jáen̲. 36 Aur Ásher ke
qabíle men̲ se Hannáh nám Fanúel
kí beṭí ek nabiya thí; wuh bahut
‘umr rasída thí, aur apne kun̲wáre-
pan ke ba‘d sát baras ek shauhar ke
sáth guzáre the; 37 wuh chaurásí
baras se bewa thí; aur haikal se
judá na hotí thí, balki rát din rozon̲
aur du‘áon̲ ke sáth ‘ibádat kiyá
kartí thí. 38 Aur wuh usí gharí
wahán̲ ákar Ḳhudá ká shukr karne
lagí, aur un sab se jo Yarúshalem
ke chhuṭkáre ke muntazir the us
kí bábat báten̲ karne lagí. 39 Aur
jab wuh Ḳhudáwand kí sharí‘at ke
muwáfiq sab kuchh kar chuke, to
Galíl men̲ apne shahr Násarat ko
phir gaye.

Yisú‘ ká laṛakpan, aur haikal ke ustádon̲ men̲ us ká páyá jáná.

40 Aur wuh laṛká baṛhtá aur quw-
wat pátá gayá, aur hikmat se ma‘-
múr hotá gayá, aur Ḳhudá ká fazl
us par thá.
41 Us ke mán̲ báp har baras ‘Íd i
Fasah par Yarúshalem ko jáyá
karte the. 42 Aur jab wuh bárah
baras ká húá, to wuh ‘Íd ke dastúr
ke muwáfiq Yarúshalem ko gaye.
43 Jab wuh un dinon̲ ko púrá karke
lauṭe, to wuh laṛká Yisú‘ Yarúsha-
lem men̲ rah gayá, aur us ke mán̲
báp ko ḳhabar na húí. 44 Magar
yih samajhkar ki wuh qáfile men̲
hai, ek manzil nikal gaye, aur use
apne rishtadáron̲ aur jánpahchánon̲
men̲ ḍhún̲ḍhne lage. 45 Jab na milá,
to use ḍhún̲ḍhte húe Yarúshalem
tak wápas gaye. 46 Aur tín roz
píchhe aisá húá ki unhon̲ ne use
haikal men̲ ustádon̲ ke bích men̲
baiṭhe, un kí sunte aur un se suwál
karte húe páyá. 47 Aur jitne us kí
sun rahe the, us kí samajh aur us
ke jawábon̲ se dang the. 48 Wuh
use dekhkar hairán húe, aur us kí
mán̲ ne us se kahá; Beṭá, tú ne
kyún̲ ham se aisá kiyá? Dekh,
terá báp aur main̲ kuṛhte húe tujhe
ḍhún̲ḍhte the. 49 Us ne un se
kahá; Tum mujhe kyún̲ ḍhún̲ḍhte
the? Kyá tum ko ma‘lúm na thá,
ki mujhe apne Báp ke hán̲ honá [a]
zarúr hai? 50 Magar jo bát us ne
un se kahí, use wuh na samjhe.
51 Aur wuh un ke sáth rawána ho-
kar Násarat men̲ áyá, aur un ke
tábi‘ rahá; aur us kí mán̲ ne yih
sab báten̲ apne dil men̲ rakkhín̲.
52 Aur Yisú‘ hikmat aur qadd o
qámat men̲, aur Ḳhudá kí aur insán
kí maqbúlíyat men̲, taraqqí kartá
gayá.

Yúhanná kí manádí aur us ke baptisma dene ká hál.
(Mat. **3.** 1–12; Mar. **1.** 2–8.)

3 1 Tibiriyus Qaisar kí hukúmat
ke pandrahwen̲ baras, jab Pun-
tiyus Pílátus Yahúdiya ká hákim [b]
thá, aur Herodes Galíl ká, aur us
ká bháí Filippus Itúraiya aur Tra-
khonítis ká, aur Lisániyás Abilene
ká hákim [b] thá, 2 aur Hanná aur
Káifá sardár káhin the; us waqt
Ḳhudá ká kalám biyábán men̲
Zakaryáh ke beṭe Yúhanná par utrá
3 Aur wuh Yardan ke sáre girdna-
wáh men̲ jákar gunáhon̲ kí mu‘áfí
ke liye tauba ke baptisma [c] kí maná-
dí karne lagá, 4 jaisá Yasha‘yáh

[a] Yá: *Báp ke kám men̲ mashgúl honá.*
[b] Yún. *titrárḳh* ya‘ní *chauthái mulk ká hákim.*
[c] Yá *istibág.*

nabí ke kalám kí kitáb men likhá
hai, ki

[a] Biyábán men pukárnewále kí
áwáz átí hai, ki
Khudáwand kí ráh taiyár karo,
Us ke ráste sídhe banáo.
5 Har ek gháṭí bhar dí jáegí,
Aur har ek paháṛ aur ṭíla níchá
kiyá jáegá;
Aur jo ṭeṛhá hai sídhá,
Aur jo únchá níchá hai hamwár
rásta banegá;
6 Aur har bashar Ḳhudá kí najat
dekhegá.

7 Pas jo log us se baptisma[b] lene
ko nikalkar áte the, wuh un se
kahtá thá; Ai sanp[c] ke bachcho,
tumhen kis ne jatáyá, ki ánewále
gazab se bhágo? 8 Pas tauba ke
muwáfiq phal láo, aur apne dilon
men yih kahná shurú' na karo, ki
Ibráhím hamárá báp hai; kyúnki
main tum se kahtá hún, ki Ḳhudá
in pattharon se Ibráhím ke liye
aulád paidá kar saktá hai. 9 Aur
ab to daraḳhton kí jaṛ par kulháṛá
rakkhá húá hai; pas jo daraḳht ach-
chhá phal nahín látá, wuh káṭá aur
ág men ḍálá játá hai. 10 Logon ne
us se yih púchhá, ki Phir ham kyá
karen? 11 Us ne jawáb men un se
kahá, ki Jis ke pás do kurte hon,
wuh us ko jis ke pás na ho bánṭ
de, aur jis ke pás kháná ho, wuh
bhí aisá hí kare. 12 Aur mahsúl
lenewále bhí baptisma[b] lene ko áe,
aur us se púchhá, ki Ai ustád, ham
kyá karen? 13 Us ne un se kahá;
Jo tumháre liye muqarrar hai, us
se ziyáda na lená. 14 Aur sipáhíon
ne bhí us se yih púchhá, ki Ham
log kyá karen? Us ne un se kahá;
Na kisí par zulm karo, aur na kisí
se náhaqq kuchh lo, aur apní tan-
ḳhwáh par kifáyat karo.
15 Jab log muntazir the, aur sab
apne apne dil men Yúhanná ki bábat
sochte the, ki áyá wuh Masíh hai, yá
nahín; 16 to Yúhanná ne un sab se
jawáb men kahá; Main to tumhen
pání se baptisma[b] detá hún, magar
jo mujh se zoráwar hai, wuh áne-
wálá hai; main us kí jútí ká tasma
kholne ke láiq nahín; wuh tumhen
Rúhu'l Quds aur ág se[d] baptisma[b]
degá. 17 Us ká chháj[e] us ke háth
men hai, táki wuh apne khaliyán ko
ḳhúb sáf kare, aur gehúon ko apne
khatte men jama' kare; magar
bhúsí ko us ág men jaláegá jo bujh-
ne kí nahín.

Yúhanná ká qaid ho jáná.

18 Pas wuh âur bahut sí nasíha-
ten de deke logon ko ḳhushḳhabarí
sunátá rahá. 19 Lekin chauthái
mulk ke hákim Herodes ne, apne
bhái Filippus kí bíwí Herodiyás ke
sabab, aur un sárí buráiyon ke bá'is
jo Herodes ne kí thín, Yúhanná se
malámat uṭhákar, 20 in sab se
baṛhkar yih bhí kiyá, ki us ko qaid
men ḍálá.

Yisú' ká Yúhanná se baptisma lená.
(Mat. **3.** 13–17; Mar. **1.** 9–11;
Yúh. **1.** 32–34.)

21 Jab sab logon ne baptisma[b]
liyá, aur Yisú' bhí baptisma[b] pákar
du'á máng rahá thá, to aisá húá ki
ásmán khul gayá, 22 aur Rúhu'l
Quds jismání súrat men kabútar kí
mánind us par utrá, aur ásmán se
áwáz áí, ki Tú merá piyárá Beṭá
hai; tujh se main ḳhush hún.

Yisú' ká nasabnáma.

23 Jab Yisú' ḳhud ta'lím dene
lagá, to baras tís ek ká thá, aur
(jaisá ki samjhá játá thá), Yúsuf
ká beṭá thá, aur wuh 'Elí ká, 24 aur
wuh Mattát ká, aur wuh Lewí ká,

[a] Yasha'yáh **40.** 3–5. [b] Yá *istibág.* [c] Yún. *afa'í.* [d] Yá *men.* [e] Yá *súp.*

aur wuh Malkí ká, aur wuh Yanná
ká, aur wuh Yúsuf ká, 25 aur wuh
Mattityáh ká, aur wuh Ámos ká,
aur wuh Nahúm ká, aur wuh Asal-
yáh ká, aur wuh Nogah ká, 26 aur
wuh Má'at ká, aur wuh Mattityáh
ká, aur wuh Shim'í ká, aur wuh
Yosekh ká, aur wuh Yodáh ká,
27 aur wuh Yúhanná ká, aur wuh
Resá ká, aur wuh Zarubbábil ká,
aur wuh Sha'altiyel ká, aur wuh
Nerí ká, 28 aur wuh Malkí ká, aur
wuh Addí ká, aur wuh Qosám ká,
aur wuh Ilmodám ká, aur wuh 'Er
ká, 29 aur wuh Yeshú' ká, aur wuh
Il'ázár ká, aur wuh Yorím ká, aur
wuh Mattát ká, aur wuh Lewí ká,
30 aur wuh Shama'ún ká, aur wuh
Yahúdáh ká, aur wuh Yúsuf ká, aur
wuh Yonán ká, aur wuh Ilyáqím ká,
31 aur wuh Maleáh ká, aur wuh
Minnáh ká, aur wuh Mattatá ká,
aur wuh Nátán[a] ká, aur wuh Dáúd
ká, 32 aur wuh Yishai ká, aur wuh
'Obed[b] ká, aur wuh Bo'az ká, aur
wuh Salmon[c] ká, aur wuh Nahshon
ká, 33 aur wuh 'Ammínádáb ká,[d] aur
wuh Arní ká, aur wuh Hisron[e] ká,
aur wuh Firis ká, aur wuh Yahúdáh
ká, 34 aur wuh Ya'qúb ká, aur wuh
Izháq ká, aur wuh Ibráhím ká, aur
wuh Tirah ká, aur wuh Náhor ká,
35 aur wuh Sarúg ká, aur wuh Ra'ú
ká, aur wuh Filig ká, aur wuh 'Ebir
ká, aur wuh Shilah ká, 36 aur wuh
Qenán[f] ká, aur wuh Arfakshad ká,
aur wuh Shem ká, aur wuh Núh ká,
aur wuh Limik ká, 37 aur wuh Ma-
thúshilah ká, aur wuh Hanok ká,
aur wuh Yirid[g] ká, aur wuh Mahala-
lel ká, aur wuh Qenán[f] ká, 38 aur
wuh Inosh ká, aur wuh Shet ká,
aur wuh Ádam ká, aur wuh Ḳhudá
ká thá.

Yisú' kí ázmáish.

(Mat. 4. 1–11; Mar. 1. 12, 13.)

4 1 Phir Yisú' Rúhu'l Quds se
bhará húá Yardan se lauṭá, aur
chálís din tak Rúh kí hidáyat se[h]
biyábán men̲ phirtá rahá, 2 aur
Iblís use ázmátá rahá. Un dinon̲
men̲ us ne kuchh na kháyá; aur
jab wuh din púre ho gaye, to use
bhúk lagí. 3 Aur Iblís ne us se ka-
há; Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to
is patthar se kah, ki roṭí ban jáe.
4 Yisú' ne us ko jawáb diyá; Likhá
hai, ki[i] Ádmí sirf roṭí hí se jítá na
rahegá. 5 Aur Iblís ne use ún̲che par
le jákar dunyá kí sárí bádsháhaten̲
pal bhar men̲ dikháín̲, 6 aur us se
kahá, ki Yih sárá iḳhtiyár aur in kí
shán o shaukat main̲ tujhe de dún̲gá,
kyún̲ki yih mere sipurd hai, aur jis
ko cháhtá hún̲ detá hún̲. 7 Pas
agar tú mere áge sijda kare, to yih
sab terá hogá. 8 Yisú' ne jawáb
men̲ us se kahá; Likhá hai, ki [k] Tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko sijda
kar, aur sirf usí kí 'ibádat kar.
9 Aur wuh use Yarúshalem men̲ le
gayá, aur haikal ke kangure par
khaṛá karke us se kahá; Agar tú
Ḳhudá ká Beṭá hai, to apne tain̲
yahán̲ se níche girá de: 10 kyún̲ki
likhá hai, ki

[l] Wuh terí bábat apne firishton̲
ko hukm degá, ki terí hifázat
karen̲:

11 Aur yih bhí, ki

Wuh tujhe háthon̲ par uṭhá
lenge,
Aisá na ho ki tere pán̲w ko pat-
thar kí ṭhes lage.

12 Yisú' ne jawáb men̲ us se kahá;
Farmáyá gayá hai, ki [m] Tú Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá kí ázmáish na
kar. 13 Jab Iblís tamám ázmáishen̲

[a] N. *Nátám.* [b] N. *Yobed.* [c] N. *Sailá.* [d] N. *aur wuh Admin ká,* ízád.
[e] N. *Hisrom.* [f] N. *Qenám.* [g] N. *Yirit.* [h] Yún. *Rúh men̲.*
[i] Istisná 8. 3. [k] Istisná 6. 13. [l] Zabúr 91. 11, 12. [m] Istisná 6. 16.

kar chuká, to kuchh ‘arse ke liye
us se judá húá.

Galíl men̲ Yisú‘ kí manádí.

14 Phir Yisú‘ Rúh kí quwwat se
bhará húá [a] Galíl ko lauṭá, aur sáre
girdnawáh men̲ us kí shuhrat phail
gayí. 15 Aur wuh un ke ‘ibádatḳhá-
non̲ men̲ ta‘lím detá rahá, aur sab
us kí baṛáí karte rahe.

Násarat men̲ Yisú‘ ká na máná jáná.
(Mat. **13.** 54–58; Mar. **6.** 1–6.)

16 Aur wuh Násarat men̲ áyá,
jahán̲ us ne parwarish páí thí, aur
apne dastúr ke muwáfiq Sabt ke
din ‘ibádatḳháne men̲ gayá, aur
paṛhne ko khaṛá húá. 17 Aur Ya-
sha‘yáh nabí kí kitáb us ko dí gayí,
aur kitáb kholkar us ne wuh ma-
qám nikálá, jahán̲ yih likhá thá, ki
18 [b] Ḳhudáwand ká Rúh mujh par
hai,
Is liye ki us ne mujhe garíbon̲ ko
ḳhushḳhabarí dene ke liye ma-
sah kiyá;
Us ne mujhe bhejá hai, ki qai-
díon̲ ko riháí,
Aur andhon̲ ko bínáí páne kí
ḳhabar sunáún̲,
Kuchle húon̲ ko ázád karún̲,
19 Aur Ḳhudáwand ke sál i maq-
búl kí manádí karún̲.
20 Phir wuh kitáb band karke aur
ḳhádim ko wápas dekar baiṭh ga-
yá; aur jitne ‘ibádatḳháne men̲
the, sab kí án̲khen̲ us par lagí thín̲.
21 Wuh un se kahne lagá, ki Áj yih
nawishta tumháre sámne [c] púrá
húá hai. 22 Aur sab ne us par ga-
wáhí dí, aur un purfazl báton̲ par,
jo us ke mun̲h se nikaltí thín̲,
ta‘ajjub karke kahne lage; Kyá yih
Yúsuf ká beṭá nahín̲? 23 Us ne un
se kahá; Tum albatta yih masal
mujh par kahoge, ki Ai hakím,
apne áp ko to achchhá kar: jo
kuchh ham ne suná hai, ki Kafar-
nahúm men̲ kiyá gayá, yahán̲ apne
watan men̲ bhí kar. 24 Aur us ne
kahá; Main̲ tum se sach kahtá
hún̲, ki koí nabí apne watan men̲
maqbúl nahín̲ hotá. 25 Aur main̲
tum se sach kahtá hún̲, ki Eliyyáh
ke dinon̲ men̲, jab sáṛhe tín baras
ásmán band rahá, yahán̲ tak ki
sáre mulk men̲ saḳht kál paṛá,
bahut sí bewa ‘auraten̲ Isráíl men̲
thín̲; 26 lekin Eliyyáh un men̲ se
kisí ke pás na bhejá gayá, magar
mulk i Saidá ke shahr i Sárafat
men̲ ek bewa ‘aurat ke pás. 27 Aur
Ilísha‘ nabí ke waqt men Isráíl ke
darmiyán bahut se koṛhí the, lekin
un men̲ se koí pák sáf na kiyá
gayá, magar Na‘mán Súriyání.
28 Jitne ‘ibádatḳháne men̲ the, in
báton̲ ko sunte hí gusse se bhar
gaye; 29 aur uṭhkar us ko shahr se
báhar nikálá, aur us paháṛ kí choṭí
par le gaye, jis par un ká shahr
ábád thá, táki use sir ke bal girá
den̲. 30 Magar wuh un ke bích men̲
se nikalkar chalá gayá.

‘Ibádatḳháne men̲ ek bad-rúh ko nikál dená.
(Mar. **1.** 21–28.)

31 Phir wuh Galíl ke shahr i Ka-
farnahúm gayá. Aur wuh Sabt ke
din unhen̲ ta‘lím de rahá thá;
32 aur log us kí ta‘lím se hairán
the; kyún̲ki us ká kalám iḳhtiyár
ke sáth thá. 33 Aur ‘ibádatḳháne
men̲ ek ádmí thá, jis men̲ nápák
deo kí rúh thí; wuh baṛí áwáz se
chillá uṭhá, ki 34 Ai Yisú‘ Násarí,
hamen̲ tujh se kyá kám? kyá tú
hamen̲ halák karne áyá hai? Main̲
tujhe jántá hún̲, ki tú kaun hai;
Ḳhudá ká Quddús hai. 35 Yisú‘
ne use jhiṛakkar kahá; Chup rah,

[a] Yún. *quwwat men̲.* [b] Yasha‘yáh **61.** 1, 2. [c] Yún. *kánon̲ men̲.*

aur us men se nikal já. Is par
bad-rúh use bích men paṭakkar
bagair zarar pahuncháe us men se
nikal gayí. 36 Aur sab hairán ho-
kar ápas men kahne lage, ki Yih
kaisá kalám hai ? kyúnki wuh iḳh-
tiyár aur qudrat se nápák rúhon ko
hukm detá hai, aur wuh nikal játí
hain. 37 Aur girdnawáh men har
jagah us kí dhúm mach gayí.

Patras kí sás aur âur bímáron ko shifá baḳhshná.
(Mat. **8.** 14–16 ; Mar. **1.** 29–34.)

38 Phir wuh ‘ibádatḳháne se uṭh-
kar Shama‘ún ke ghar men dáḳhil
húá, aur Shama‘ún kí sás ko baṛí
tap chaṛhí húí thí ; aur unhon ne
us ke liye us se ‘arz kí. 39 Wuh
khaṛá hokar us kí taraf jhuká, aur
tap ko jhiṛká, to utar gayí : aur
wuh usí dam uṭhkar un kí ḳhidmat
karne lagí.
40 Aur súraj ke ḍúbte waqt wuh
sab log jin ke hán tarah tarah kí
bímárion ke maríz the, unhen us
ke pás láe ; aur us ne un men se
har ek par háth rakhkar unhen
achchhá kiyá. 41 Aur bad-rúhen bhí
chillákar aur yih kahkar, ki Tú
Ḳhudá ká Beṭá hai, bahuton men
se nikal gayín ; aur wuh unhen jhi-
ṛaktá aur bolne na detá thá, kyúnki
wuh jántí thín ki yih Masíh hai.

Galíl men manádí ke liye gasht karná.
(Mar. **1.** 35–39.)

42 Jab din húá to wuh nikalkar ek
wírán jagah men gayá, aur bhíṛ kí
bhíṛ us ko ḍhúnḍhtí húí us ke pás
ái, aur us ko rokne lagí, ki hamáre
pás se na já. 43 Us ne un se kahá ;
Mujhe âur shahron men bhí Ḳhudá
kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí su-
náni zarúr hai, kyúnki main isí liye
bhejá gayá hún.
44 Aur wuh Galíl[a] ke ‘ibádatḳhá-
non men manádí kartá rahá.

Kasrat se machhliyon ke pakṛe jáne ká mu‘jiza.

5 1 Jab bhíṛ us par girí paṛtí thí,
aur Ḳhudá ká kalám suntí thí,
aur wuh Gannesarat kí jhíl ke ka-
náre khaṛá thá, to aisá húá ki 2 us
ne jhíl ke kanáre do kishtíán lagí
dekhín, lekin machhlí pakaṛnewále
un par se utarkar jál dho rahe the.
3 Aur us ne un kishtíon men se ek
par chaṛhkar, jo Shama‘ún kí thí,
us se darḳhwást kí, ki kanáre se
zará haṭá le chal. Aur wuh baiṭh-
kar logon ko kishtí par se ta‘lím
dene lagá. 4 Jab kalám kar chuká,
to Shama‘ún se kahá ; Gahre men
le chal, aur tum shikár ke liye apne
jál ḍálo. 5 Shama‘ún ne jawáb
men kahá ; Ai Sáhib, ham ne rát
bhar mihnat kí, aur kuchh háth na
áyá ; magar tere kahne se jál ḍáltá
hún. 6 Yih kiyá aur wuh machhli-
yon ká baṛa gol gher láe, aur un ke jál
phaṭne lage. 7 Aur unhon ne apne
sharíkon ko, jo dúsrí kishtí par the,
ishára kiyá, ki áo, hamárí madad
karo. Pas unhon ne ákar dono kish-
tíán yahán tak bhar dín ki ḍúbne
lagín. 8 Shama‘ún Patras yih dekh-
kar Yisú‘ ke pánwon men girá, aur
kahá ; Ai Ḳhudáwand, mere pás se
já, is liye ki main gunahgár ádmí
hún. 9 Kyúnki machhliyon ke is
shikár se, jo unhon ne kiyá, wuh aur
us ke sab sáthí bahut hairán húe.
10 Aur waise hí Zabdí ke beṭe Ya‘-
qúb aur Yúhanná bhí, jo Shama‘ún
ke sharík the, hairán húe. Yisú‘
ne Shama‘ún se kahá ; Ḳhauf na
kar ; ab se tú ádmíon ká shikár
kiyá karegá. 11 Wuh kishtíon ko
kanáre par le áe, aur sab kuchh
chhoṛkar us ke píchhe ho liye.

[a] N. *Yahúdiya.*

Ek koṛhí ko achchhá karná.
(Mat. **8.** 2–4; Mar. **1.** 40–45.)

12 Jab wuh ek shahr men̲ thá, to
dekho, koṛh se bhará húá ek ádmí
thá. Wuh Yisú' ko dekhkar mun̲h
ke bal girá, aur us kí minnat karke
kahá; Ai K̲hudáwand, agar tú chá-
he, to mujhe pák sáf kar saktá hai.
13 Us ne háth baṛhákar use chhúá
aur kahá; Main̲ cháhtá hún̲; tú
pák sáf ho já; aur fauran us ká
koṛh játá rahá. 14 Aur us ne use
tákíd kí, ki Kisí se na kahná, balki
jákar apne taín̲ káhin ko dikhá, aur
jaisá Músá ne muqarrar kiyá hai,
apne pák sáf ho jáne kí bábat nazr
guzrán, táki un ke liye gawáhí ho.
15 Lekin us ká charchá ziyáda
phailá, aur bahut se log jama'
húe, ki us kí sunen̲, aur apní
bímáríon̲ se shifá páen̲. 16 Magar
wuh jangalon̲ men̲ alag jákar du'á
mán̲gá kartá thá.

Ek maflúj ko achchhá karná.
(Mat. **9.** 2–8; Mar. **2.** 3–12.)

17 Aur ek din aisá húá ki wuh
ta'lím de rahá thá, aur Farísí aur
shara' ke mu'allim wahán̲ baiṭhe
húe the, jo Galíl ke har gán̲w aur
Yahúdiya aur Yarúshalem se áe
the; aur K̲hudáwand kí qudrat shi-
fá bak̲hshne ko us ke sáth thí.
18 Aur dekho, kaí mard ek ádmí ko
jo maflúj thá chárpái par láe, aur
koshish kí, ki use andar lákar us ke
áge rakkhen̲; 19 aur jab bhíṛ ke
sabab us ko andar le jáne kí ráh na
pái, to koṭhe par chaṛhke khaprail
men̲ se us ko khaṭole samet bích
men̲ Yisú' ke sámne utár diyá.
20 Us ne un ká ímán dekhkar kahá,
ki Ai ádmí, tere gunáh mu'áf húe.
21 Is par faqíh aur Farísí sochne
lage, ki Yih kaun hai jo kufr baktá
hai? Siwá K̲hudá ke âur kaun
gunáhon̲ ko mu'áf kar saktá hai?
22 Yisú' ne un ke k̲hayálon̲ ko ma'-
lúm karke jawáb men̲ un se kahá;
Tum apne dilon̲ men̲ kyá sochte
ho? 23 Ásán kyá hai? yih kahná,
ki Tere gunáh mu'áf húe, yá yih
kahná, ki Uṭh aur chal phir? 24 Le-
kin is liye ki tum jáno, ki Ibn i
Ádam ko zamín par gunáhon̲ ke
mu'áf karne ká ik̲htiyár hai (us ne
maflúj se kahá;) Main̲ tujh se kahtá
hún̲, Uṭh, aur apná khaṭolá uṭhákar
apne ghar já. 25 Aur wuh usí dam
un ke sámne uṭhá, aur jis par paṛá
thá use uṭhákar, K̲hudá kí baṛáí
kartá húá apne ghar chalá gayá.
26 Wuh sab ke sab baṛe hairán húe,
aur K̲hudá kí baṛáí karne lage, aur
bahut ḍar gaye, aur kahne lage, ki
Áj ham ne 'ajíb báten̲ dekhín̲.

*Lewí ká buláyá jáná. Roze ke
bayán men̲.*
(Mat. **9.** 9–17; Mar. **2.** 14–22.)

27 In báton̲ ke ba'd wuh báhar
gayá, aur Lewí nám ek mahsúl lene-
wále ko mahsúl kí chaukí par baiṭhe
dekhá, aur us se kahá; Mere píchhe
ho le. 28 Wuh sab kuchh chhoṛkar
uṭhá, aur us ke píchhe ho liyá.
29 Phir Lewí ne apne ghar men̲ us
kí baṛí ziyáfat kí; aur mahsúl lene-
wálon̲ aur auron̲ ká, jo un ke sáth
kháná kháne baiṭhe the, baṛá maj-
ma' thá. 30 Aur Farísí aur un ke
faqíh us ke shágirdon̲ se yih kahkar
burburáne lage, ki Tum kyún̲ mah-
súl lenewálon̲ aur gunahgáron̲ ke
sáth kháte píte ho? 31 Yisú' ne
jawáb men̲ un se kahá, ki Tandu-
ruston̲ ko hakím darkár nahín̲, balki
bímáron̲ ko. 32 Main̲ rástbázon̲ ko
nahín̲, balki gunahgáron̲ ko tauba
ke liye buláne áyá hún̲. 33 Aur
unhon̲ ne us se kahá, ki Yúhanná
ke shágird aksar roza rakhte aur
du'áen̲ mán̲gá karte hain̲, aur isí
tarah Farísíon̲ ke bhí; magar tere

shágird kháte píte hain̠. 34 Yisú‘
ne un se kahá; Kyá tum barátíon̠
se, jab tak dúlhá un ke sáth rahe,
roza rakhwá sakte ho? 35 Magar
wuh din áen̠ge: aur jab dúlhá un
se judá kiyá jáegá, tab un dinon̠
men̠ wuh roza rakkhen̠ge. 36 Aur us
ne un se ek tamsíl bhí kahí, ki Koí
ádmí nayí poshák men̠ se phárkar
purání poshák men̠ paiwand nahín̠
lagátá; warna nayí bhí phaṭegí, aur
us ká paiwand purání men̠ mel bhí
na kháegá. 37 Aur koí shak͟hs nayí
mai purání mashkon̠ men̠ nahín̠
bhartá; nahín̠ to nayí mai mashkon̠
ko phárkar k͟hud bhí bah jáegí, aur
mashken̠ bhí barbád ho jáen̠gí.
38 Balki nayí mai nayí mashkon̠
men̠ bharní cháhiye. 39 Aur koí
ádmí purání mai píkar nayí kí
k͟hwáhish nahín̠ kartá, kyún̠ki
kahtá hai, ki Purání hí achchhí
hai.

Ibn i Ádam Sabt ká málik hai.
(Mat. **12.** 1–8; Mar. **2.** 23–28.)

6 1 Phir Sabt ke din yún̠ húá,
ki wuh kheton̠ men̠ hokar já
rahá thá; aur us ke shágird bálen̠
toṛ toṛkar aur háthon̠ se mal malkar
kháte játe the. 2 Aur Farísíon̠ men̠
se ba‘z kahne lage; Tum wuh kám
kyún̠ karte ho, jo Sabt ke din kar-
ná[a] rawá nahín̠? 3 Yisú‘ ne jawáb
men̠ un se kahá; Kyá tum ne yih
bhí nahín̠ paṛhá, ki jab Dáúd aur
us ke sáthí bhúke the to us ne kyá
kiyá: 4 wuh kyún̠kar K͟hudá ke
ghar men̠ gayá, aur nazr kí roṭiyán̠
lekar kháín̠, jin ká khána káhinon̠
ke siwá âur kisí ko rawá nahín̠, aur
apne sáthíon̠ ko bhí dín̠? 5 Phir us
ne un se kahá, ki Ibn i Ádam Sabt
ká málik hai.

*Sabt ke din ek shak͟hs ká súkhá húá
háth achchhá karná.*
(Mat. **12.** 9–14; Mar. **3.** 1–6.)

6 Aur yún̠ húá ki kisí âur Sabt
ko wuh ‘ibádatk͟háne men̠ dák͟hil
hokar ta‘lím dene lagá; aur wahán̠
ek ádmí thá, jis ká dahiná háth
súkh gayá thá. 7 Aur faqíh aur
Farísí us kí ták men̠ the, ki áyá
Sabt ke din achchhá kartá hai yá
nahín̠, táki us par ilzám lagáne
ká mauqa‘ páen̠. 8 Magar us ko
un ke k͟hayál ma‘lúm the; pas us
ádmí se jis ká háth súkhá thá kahá;
Uṭh aur bích men̠ khaṛá ho. Wuh
uṭh khaṛá húá. 9 Yisú‘ ne un se
kahá; Main̠ tum se yih púchhtá
hún̠, ki Áyá Sabt ke din nekí karní
rawá hai, yá badí karní? ján ko
bachána yá halák karná? 10 Aur
un sab par nazar[b] karke us se kahá;
Apná háth baṛhá. Us ne aisá kiyá,
aur us ká háth durust ho gayá.
11 Wuh ápe se báhar hokar ek
dúsre se kahne lage, ki Ham Yisú‘
ke sáth kyá karen̠?

*Bárah rasúlon̠ ko muqarrar aur bahu-
tere logon̠ ko achchhá karná.*
(Mat. **10.** 2–4; Mar. **3.** 13–19;
A‘m. **1.** 13.)

12 Aur un dinon̠ men̠ aisá húá,
ki wuh pahár par du‘á mán̠gne ko
niklá, aur K͟hudá se du‘á mán̠gne
men̠ sárí rát guzárí. 13 Jab din húá,
to us ne apne shágirdon̠ ko pás
bulákar un men̠ se bárah chun liye,
aur un ko rasúl ká laqab diyá;
14 ya‘ní Shama‘ún, jis ká nám us
ne Patras bhí rakkhá, aur us ká bhái
Andriyás, aur Ya‘qúb aur Yúhanná,
aur Filippus aur Bar-Tulmái, 15 aur
Matí aur Tomá, aur Halfai ká beṭá
Ya‘qúb aur Shama‘ún jo Zelotes[c]

[a] N. *karná* na dárad.
[b] Yún. *cháron̠ taraf nazar.*
[c] Ya‘ní *gairatmand.* Yih ek díni firqe ká nám thá. Mat. **10.** 4, Mar. **3.** 18 aur A‘m **1.** 13 ko dekho.

kahlátá thá, 16 aur Ya‘qúb ká beṭá [a]
Yahúdáh, aur Yahúdáh Iskariyotí
jo us ká pakaṛwánewálá húá;
17 aur wuh un ke sáth utarkar
hamwár jagah par khaṛá húá; aur
us ke shágirdon kí baṛí jamá‘at
aur logon kí baṛí bhíṛ wahán thí,
jo sáre Yahúdiya aur Yarúshalem
aur Súr aur Saidá ke bahrí kanáre
se, us kí sunne aur apní bímáríon
se shifá páne ke liye us ke pás
áí thí. 18 Aur jo nápák rúhon se
dukh páte the, wuh achchhe kiye
gaye. 19 Aur sab log use chhúne
kí koshish karte the, kyúnki quw-
wat us se nikaltí aur sab ko shifá
bakhshtí thí.

Yisú‘ ká wa‘z.
Mubárakbád aur afsos.
(Mat. **5.** 3–12.)

20 Phir us ne apne shágirdon kí
taraf nazar karke kahá; Mubárak
ho tum jo garíb ho, kyúnki Khudá
kí bádsháhat tumhárí hai. 21 Mu-
bárak ho tum jo ab bhúke ho,
kyúnki ásúda hoge. Mubárak ho
tum jo ab rote ho, kyúnki hansoge.
22 Jab Ibn i Ádam ke sabab log
tum se ‘adáwat rakkhenge, aur
tumhen khárij kar denge, aur la‘n
ta‘n karenge, aur tumhárá nám
burá jánkar káṭ denge, to tum mu-
bárak hoge. 23 Us din khush honá
aur khushí ke máre uchhalná; is
liye ki, dekho, ásmán par tumhárá
ajr baṛá hai; kyúnki un ke báp dáda
nabíon ke sáth bhí aisá hí kiyá
karte the. 24 Magar afsos tum par
jo daulatmand ho, kyúnki tum apní
tasallí pá chuke. 25 Afsos tum par
jo ab ser ho, kyúnki bhúke hoge.
Afsos tum par jo ab hanste ho,
kyúnki mátam karoge aur rooge.
26 Afsos tum par jab sab log tum-
hen bhalá kahen, kyúnki un ke
báp dáda jhúṭhe nabíon ke sáth bhí
aisá hí kiyá karte the.

Dushmanon se mahabbat rakhní.

27 Lekin main tum sunnewálon se
kahtá hún, ki Apne dushmanon se
mahabbat rakkho; jo tum se ‘adá-
wat rakkhen un ká bhalá karo;
28 jo tum par la‘nat karen, un ke
liye barakat cháho; jo tumhárí
be‘izzatí karen, un ke liye du‘á
mángo. 29 Jo tere ek gál par ta-
máncha máre, dúsrá bhí us kí taraf
pher de; aur jo terá choga le, us ko
kurtá lene se bhí mana‘ na kar.
30 Jo koí tujh se mánge use de, aur
jo terá mál le le us se talab na kar.
31 Aur jaisá tum cháhte ho ki log
tumháre sáth karen, tum bhí un ke
sáth waisá hí karo. 32 Agar tum
apne mahabbat rakhnewálon hí se
mahabbat rakkho, to tumhárá kyá
ihsán hai? kyúnki gunahgár bhí
apne mahabbat rakhnewálon se
mahabbat rakhte hain. 33 Aur agar
tum unhín ká bhalá karo jo tum-
hárá bhalá karen, to tumhárá kyá
ihsán hai? kyúnki [b] gunahgár bhí
aisá hí karte hain. 34 Aur agar
tum unhín ko qarz do, jin se wusúl
hone kí ummed rakhte ho, to tum-
hárá kyá ihsán hai? gunahgár bhí
gunahgáron ko qarz dete hain, táki
púrá wusúl kar len. 35 Magar tum
apne dushmanon se mahabbat
rakkho, aur bhalá karo, aur bagair
náummed húe qarz do; to tum-
hárá ajr baṛá hogá, aur tum Khudá
Ta‘álá ke beṭe ṭhahroge; kyúnki
wuh náshukron aur badon par bhí
mihrbán hai. 36 Jaisá tumhárá
Báp rahím hai, tum bhí rahmdil
ho. 37 ‘Aibjoí na karo, tumhárí
bhí ‘aibjoí na kí jáegí; mujrim na
ṭhahráo, tum bhí mujrim na ṭhahráe
jáoge; khalásí do, tum bhí khalásí

[a] Yá *bhái.* Yahúdáh 1 dekho.

[b] N. *kyúnki* na dárad.

páoge. 38 Diyá karo, tumhen̲ bhí
diyá jáegá, achchhá paimána dáb
dábkar aur hilá hilákar aur labrez
karke tumháre palle men̲ ḍálen̲ge;
kyún̲ki jis paimáne se tum nápte
ho, usí se tumháre liye nápá jáegá.

Dil kī sachchāī.

39 Aur us ne un se ek tamsíl bhí
kahí, ki Kyá andhe ko andhá ráh
dikhá saktá hai? kyá dono gaṛhe
men̲ na giren̲ge? 40 Shágird apne
ustád se baṛá nahín̲; balki har ek,
jab kámil húá, to apne ustád jaisá
hogá. 41 Tú kyún̲ apne bhái kí
án̲kh ke tinke ko dekhtá hai, aur
apní án̲kh ke shahtír par gaur na-
hín̲ kartá? 42 Aur jab tú apní án̲kh
ke shahtír ko nahín̲ dekhtá, to apne
bhái se kyún̲kar kah saktá hai, ki
Bhái lá, us tinke ko jo terí án̲kh
men̲ hai, nikál dún̲? Ai riyákár,
pahle apní án̲kh men̲ se to shah-
tír nikál, phir us tinke ko jo tere
bhái kí án̲kh men̲ hai achchhí tarah
dekhkar nikál sakegá. 43 Kyún̲ki
koí achchhá darak̲ht nahín̲, jo burá
phal láe, aur na koí burá darak̲ht
hai, jo achchhá phal láe. 44 Har
darak̲ht apne phal se pahcháná
játá hai; kyún̲ki jháṛiyon̲ se anjír
nahín̲ toṛte, aur na jhaṛberí se
angúr. 45 Achchhá ádmí apne dil
ke achchhe k̲hazáne se achchhí
chízen̲ nikáltá hai, aur burá ádmí
bure k̲hazáne se burí chízen̲ nikáltá
hai; kyún̲ki jo dil men̲ bhará hai,
wuhí us ke mun̲h par átá hai.

Kalām par 'amal karnā.
(Mat. 7. 24–27.)

46 Jab tum mere kahne par 'amal
nahín̲ karte, to kyún̲ mujhe K̲hudá-
wand, K̲hudáwand kahte ho? 47 Jo
koí mere pás átá, aur merí báten̲
sunkar un par 'amal kartá hai, main̲
tumhen̲ jatátá hún̲ ki wuh kis kí
mánind hai. 48 Wuh us ádmí kí
mánind hai, jis ne ghar banáte waqt
zamín gahrí khodkar chaṭán par
neo ḍálí; jab rau áí to dhár us ghar
par zor se girí, magar use hilá na
sakí, kyún̲ki wuh mazbút baná húá
thá. 49 Lekin jo sunkar 'amal men̲
nahín̲ látá, wuh us ádmí kí mánind
hai, jis ne zamín par ghar ko be-
bunyád banáyá: jab dhár us par
zor se girí, to wuh fi'lfaur gir paṛá
aur wuh ghar bi'lkull barbád húá.

Sūbadār ke k̲hādim ko achchhā karnā.
(Mat. 8. 5–13.)

7 1 Jab wuh logon̲ ko apní sárí
báten̲ suná chuká to Kafarna-
húm men̲ áyá.
2 Aur kisí súbadár ká naukar,
jo us ko 'azíz thá, bímárí se marne
ko thá. 3 Us ne Yisú' kí k̲habar
sunkar Yahúdíon̲ ke kaí buzurgon̲
ko us ke pás bhejá, aur us se dar-
k̲hwást kí, ki ákar mere naukar ko
achchhá kar. 4 Wuh Yisú' ke pás
áe, aur us kí baṛí minnat karke
kahne lage, ki Wuh is láiq hai ki
tú us kí k̲hátir yih kare; 5 kyún̲ki
wuh hamárí qaum se mahabbat
rakhtá hai, aur hamáre 'ibádatk̲há-
ne ko usí ne banwáyá. 6 Yisú' un
ke sáth chalá. Magar jab wuh ghar
ke qaríb pahun̲chá, to súbadár ne
ba'z doston̲ kí ma'rifat use[a] yih kah-
lá bhejá, ki Ai K̲hudáwand, taklíf
na kar, kyún̲ki main̲ is láiq nahín̲,
ki tú merí chhat ke níche áe; 7 isí
sabab main̲ ne apne áp ko bhí tere
pás áne ke láiq na samjhá; balki
zabán se kah de, to merá k̲hádim
shifá páega.[b] 8 Kyún̲ki main̲ bhí
dúsre ke ik̲htiyár men̲ hún̲, aur
sipáhí mere mátaht hain̲, aur jab
ek se kahtá hún̲, ki Já, to wuh játá
hai, aur dúsre se, ki Á, to wuh átá

[a] N. *use* na dárad.

[b] N. *shifá páe.*

hai, aur apne naukar se, ki Yih
kar, to wuh kartá hai. 9 Yisú' ne
yih sunkar us par ta'ajjub kiyá,
aur phirkar us bhíṛ se jo us ke
píchhe átí thí kahá; Main̲ tum se
kahtá hún̲, ki Main̲ ne aisá ímán
Isráíl men̲ bhí nahín̲ páyá. 10 Aur
bheje húe logon̲ ne ghar men̲
wápas ákar us naukar ko tandu-
rust páyá.

Náín kí bewa kí beṭe ko jiláná.

11 Thoṛe 'arse ke ba'd aisá húá,
ki wuh Náín nám ek shahr ko gayá,
aur us ke shágird aur bahut se log
us ke hamráh the. 12 Jab wuh
shahr ke pháṭak ke nazdík pahun̲-
chá, to dekho, ek murde ko báhar
liye játe the; wuh apní mán̲ ká ik-
lautá beṭá thá, aur wuh bewa thí:
aur shahr ke bahutere log us ke
sáth the. 13 Use dekhkar Ḳhudá-
wand ko tars áyá aur us se kahá;
Ro nahín̲. 14 Phir us ne pás ákar
janáze ko chhúá, aur uṭhánewále
khaṛe ho gaye, aur us ne kahá; Ai
jawán, main̲ tujh se kahtá hún̲;
Uṭh. 15 Wuh murda uṭh baiṭhá,
aur bolne lagá. Aur us ne use us
kí mán̲ ko saun̲p diyá. 16 Aur sab
par dahshat chhá gayí, aur wuh
Ḳhudá kí baṛáí karke kahne lage,
ki Ek baṛá nabí ham men̲ uṭhá hai,
aur yih, ki Ḳhudá ne apní ummat
par tawajjuh kí hai. 17 Aur us kí
nisbat yih ḳhabar sáre Yahúdiya
aur tamám girdnawáh men̲ phail
gayí.

Yúhanná baptisma denewále ká suwál aur Masíh ká jawáb.
(Mat. 11. 2–6.)

18 Aur Yúhanná ko us ke shágir-
don̲ ne in sab báton̲ kí ḳhabar dí.
19 Is par Yúhanná ne apne shá-
girdon̲ men̲ se do ko bulákar Ḳhu-
dáwand ke pás yih púchhne ko
bhejá, ki Ánewálá tú hí hai, yá ham
dúsre kí ráh dekhen̲? 20 Unhon̲
ne us ke pás ákar kahá; Yúhanná
baptisma[a] denewále ne hamen̲ tere
pás yih púchhne ko bhejá hai,
ki Ánewálá tú hí hai, yá ham
dúsre kí ráh dekhen̲? 21 Usí ghaṛí
us ne bahuton̲ ko bímárion̲ aur
áfaton̲ aur burí rúhon̲ se naját baḳh-
shí, aur bahut se andhon̲ ko bínáí
'atá kí. 22 Us ne jawáb men̲ un se
kahá, ki Jo kuchh tum ne dekhá
aur suná hai jákar Yúhanná se ba-
yán kar do; ki andhe dekhte hain̲,
langṛe chalte phirte hain̲, koṛhí pák
sáf kiye játe hain̲, bahre sunte hain̲,
murde zinda kiye játe hain̲, garíbon̲
ko ḳhushḳhabarí sunáí játí hai.
23 Aur mubárak hai wuh jo mere
sabab se ṭhokar na kháe.

Yúhanná ke báre men̲ Yisú' kí gawáhí.
(Mat. 11. 7–19.)

24 Jab Yúhanná ke qásid chale
gaye, to Yisú' Yúhanná ke haqq
men̲ logon̲ se kahne lagá, ki Tum
biyábán men̲ kyá dekhne gaye the?
Kyá hawá se hilte húe sarkande
ko? 25 To phir kyá dekhne gaye
the? Kyá mihín kapṛe pahine húe
shaḳhs ko? Dekho, jo chamakdár
poshák pahinte aur 'aish o 'ishrat
men̲ rahte hain̲, wuh bádsháhí ma-
halon̲ men̲ hote hain̲. 26 To phir
tum kyá dekhne gaye the? Kyá
ek nabí? Hán̲, main̲ tum se kahtá
hún̲, balki nabí se baṛe ko. 27 Yih
wuhí hai, jis kí bábat likhá hai, ki

[b] Dekh, main̲ apná paigambar
tere áge bhejtá hún̲,
Jo terí ráh tere áge taiyár karegá.

28 Main̲ tum se kahtá hún̲, ki Jo
'auraton̲ se paidá húe hain̲, un men̲
Yúhanná baptisma[a] denewale se koí
baṛá nahín̲: lekin jo Ḳhudá kí bád-

[a] Yá *istibág.*

[b] Maláki 3. 1.

sháhat men chhoṭá hai, wuh us
se baṛá hai. 29 Aur sab ‘ámm logon
ne jab suná, to unhon ne aur mah-
súl lenewálon ne bhí Yúhanná ká
baptisma [a] lekar Khudá ko rástbáz
mán liyá. 30 Magar Farísíon aur
shara‘ ke ‘álimon ne, us se baptisma [a]
na lekar, Khudá ke iráde ko apní
nisbat báṭil kar diyá. 31 Pas is za-
máne [b] ke ádmíon ko main kis se
tashbíh dún, aur wuh kis kí mánind
hain? 32 Un laṛkon kí mánind
hain, jo bázár men baiṭhe húe ek
dúsre ko pukárkar kahte hain, ki
Ham ne tumháre liye bánsli bajáí,
aur tum na náche; ham ne mátam
kiyá, aur tum na roe. 33 Kyúnki
Yúhanná baptisma [a] denewálá na to
roṭí khátá huá áyá, na mai pítá
húá; aur tum kahte ho ki Us men
bad-rúh hai. 34 Ibn i Ádam khátá
pítá áyá, aur tum kahte ho, ki
Dekho, kháú aur sharábí ádmí,
mahsúl lenewálon aur gunahgáron
ká yár. 35 Lekin hikmat apne sab
laṛkon kí taraf se rást sábit húí.

Gunáhon kí mu‘áfí kí tásír aur us kí ‘alámaten.

36 Phir kisí Farísí ne us se dar-
khwást kí, ki mere sáth kháná khá.
Pas wuh us Farísí ke ghar jákar
kháná kháne baiṭhá; 37 to dekho,
ek badchalan ‘aurat, jo us shahr kí
thí, yih jánkar ki wuh us Farísí ke
ghar men kháná kháne baiṭhá hai,
sang i marmar kí ‘itrdání men ‘itr lái,
38 aur us ke pánwon ke pás roṭí húí
píchhe khaṛí hokar us ke pánw án-
súon se bhigone lagí, aur apne sir ke
bálon se ponchhe, aur us ke pánw
bahut chúme aur un par ‘itr ḍálá.
39 Us kí da‘wat karnewálá Farísí yih
dekhkar apne jí men kahne lagá, ki
Agar yih shakhs nabí hotá, to jántá,
ki jo use chhútí hai, wuh kaun aur
kaisí ‘aurat hai, kyúnki badchalan
hai 40 Yisú‘ ne jawáb men us se
kahá; Ai Shama‘ún, mujhe tujh se
kuchh kahná hai. Wuh bolá, Ai
ustád, kah. 41 Kisí sáhúkár ke do
qarzdár the; ek pánch sau dínár [c]
ká, dúsrá pachás ká. 42 Jab un ke
pás adá karne ko kuchh na rahá, to
us ne dono ko bakhsh diyá. Pas
un men se kaun us se ziyáda ma-
habbat rakkhegá? 43 Shama‘ún ne
jawáb men kahá; Merí dánist men
wuh, jise us ne ziyáda bakhshá.
Us ne us se kahá; Tú ne ṭhík
faisala kiyá. 44 Aur us ‘aurat kí
taraf phirkar us ne Shama‘ún se
kahá; Kyá tú is ‘aurat ko dekhtá
hai? Main tere ghar men áyá; tú
ne mere pánw dhone ko pání na
diyá; magar is ne mere pánw án-
súon se bhigo diye, aur apne bálon
se ponchhe. 45 Tú ne mujh ko bosa
na diyá; magar is ne, jab se main
áyá hún, mere pánwon ká chúmná
na chhoṛá. 46 Tú ne mere sir men
tel na ḍálá; magar is ne mere pán-
won par ‘itr ḍálá hai. 47 Isí liye
main tujh se kahtá hún, ki is ke
gunáh, jo bahut the, mu‘áf húe,
kyúnki is ne bahut mahabbat kí;
magar jis ke thoṛe gunáh mu‘áf
húe, wuh thoṛí mahabbat kartá hai.
48 Aur us ‘aurat se kahá; Tere
gunáh mu‘áf húe. 49 Is par wuh
jo us ke sáth kháná kháne baiṭhe
the apne jí men kahne lage, ki
Yih kaun hai, jo gunáhon ko
bhí mu‘áf kartá hai? 50 Magar
us ne ‘aurat se kahá; Tere ímán
ne tujhe bachá liyá hai; salámat
chalí já.

Manádí kí gasht men ‘auraton kí khidmat.

8 1 Thoṛe ‘arse ke ba‘d yún húá,
ki wuh manádí kartá aur Khu-

a Yá *istibág*. b Yún. *pusht*. c Mat. 18. 28 ká háshiya dekho.

dá kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí
sunátá húá shahr shahr aur gán̲w
gán̲w phirne lagá ; aur wuh bárah
us ke sáth the ; 2 aur ba‘z ‘auraten̲
jinhon̲ ne burí rúhon̲ aur bímáríon̲
se shifá pái thí, ya‘ní Maryam jo
Magdalíní kahlátí thí, jis men̲ se sát
bad-rúhen̲ niklí thín̲, 3 aur Yoanna[a]
Herodes ke díwán Ḳhúza kí bíwí,
aur Súsannáh, aur bahuterí âur
‘auraten̲ bhí thín̲, jo apne mál se
un kí ḳhidmat kartí thín̲.

Bíj bonewále kí tamsíl.
(Mat. **13.** 1–9 ; Mar. **4.** 1–9.)

4 Phir jab baṛí bhíṛ jama‘ húí,
aur har shahr ke log us ke pás chale
áte the, us ne tamsíl men̲ kahá, ki
5 Ek bonewálá apná bíj bone niklá.
Aur bote waqt kuchh ráh ke kanáre
girá aur raun̲dá gayá, aur hawá ke
parandon̲ ne use chug liyá. 6 Aur
kuchh chaṭán par girá, aur ugke
súkh gayá, is liye ki us ko tarí na
pahun̲chí. 7 Aur kuchh jháṛiyon̲
men̲ girá, aur jháṛiyon̲ ne sáth sáth
baṛhkar use dabá liyá. 8 Aur kuchh
achchhí zamín men̲ girá, aur ugkar
sau guná phal láyá. Yih kahkar us
ne pukárá ; Jis ke sunne ke kán
hon̲, wuh sun le.

Us tamsíl kí táwíl.
(Mat. **13.** 10–23 ; Mar. **4.** 10–20.)

9 Us ke shágirdon̲ ne us se púch-
há, ki yih tamsíl kyá hai ? 10 Us
ne kahá ; tum ko Ḳhudá kí bád-
sháhat ke bhedon̲ kí samajh dí gayí
hai, magar auron̲ ko tamsílon̲ men̲
sunáyá játá hai, táki dekhte húe na
dekhen̲, aur sunte húe na samjhen̲.
11 Wuh tamsíl yih hai, ki bíj Ḳhu-
dá ká kalám hai. 12 Ráh ke kanáre
ke wuh hain̲ jinhon̲ ne suná ; ba‘d
us ke Iblís ákar kalám ko un ke dil
se chhín le játá hai, aisá na ho ki
ímán lákar naját páen̲. 13 Aur cha-
ṭán par ke wuh hain̲, jo sunkar
kalám ko ḳhushí se qabúl kar lete
hain̲ ; lekin jaṛ nahín̲ rakhte, magar
kuchh ‘arse tak ímán rakhkar áz-
máish ke waqt phir játe hain̲.
14 Aur jo jháṛiyon̲ men̲ paṛá, us se
wuh log murád hain̲ jinhon̲ ne suná,
lekin hote hote is zindagí ke fikron̲
aur daulat aur ‘aish o ‘ishrat men̲
phan̲s játe hain̲, aur un ká phal
paktá nahín̲. 15 Magar achchhí
zamín ke wuh hain̲, jo kalám ko
sunkar ‘umda aur nek dil men̲
sambhále rahte, aur sabr se phal
láte hain̲.

Chirág kí tamsíl.
(Mar. **4.** 21–25.)

16 Koí shaḳhs chirág jalákar
bartan se nahín̲ chhipátá, na pa-
lang ke níche rakhtá hai, balki
chirágdán par rakhtá hai, táki an-
dar ánewálon̲ ko raushní dikhái
de. 17 Kyún̲ki koí chíz chhipí
nahín̲, jo záhir na ho jáegí ; aur na
koí aisí poshída bát hai, jo ma‘lúm
na hogí aur zuhúr men na áegí.
18 Pas ḳhabardár raho, ki tum kis
tarah sunte ho : kyún̲ki jis ke pás
hai, use diyá jáegá ; aur jis ke pás
nahín̲ hai, us se wuh bhí le liyá
jáegá jo apná samajhtá hai.

Yisú‘ kí rúhání rishtadárí.
(Mat. **12.** 46–50 ; Mar. **3.** 31–35.)

19 Phir us kí mán̲ aur us ke bhái
us ke pás áe, magar bhíṛ ke sabab
us tak pahun̲ch na sake. 20 Aur
use ḳhabar dí gayí, ki Terí mán̲ aur
tere bhái báhar khaṛe hain̲ aur tujh
se milná cháhte hain̲. 21 Us ne
jawáb men̲ un se kahá, ki Merí
mán̲ aur mere bhái to yih hain̲, jo
Ḳhudá ká kalám sunte aur us par
‘amal karte hain̲.

[a] N. *Yoana.*

Jhíl par túfán ko thamá dená.
Mat. **8.** 23–27; Mar. **4.** 35–41.)

22 Phir ek din aisá húá, ki wuh
aur us ke shágird kishtí par charhe;
aur us ne un se kahá, ki Áo, jhíl ke
pár chalen̲: pas wuh rawána húe.
23 Magar jab kishtí chalí játí thí
to wuh so gayá; aur jhíl par barí
án̲dhí ái, aur kishtí pání se bharí
játí thí, aur wuh khatre men̲ the.
24 Unhon̲ ne pás ákar use jagáyá
aur kahá; ki Sáhib, Sáhib, ham
halák húe játe hain̲. Us ne uṭhkar
hawá ko aur pání ke zor shor ko
jhiṛká, aur dono tham gaye, aur
amn ho gayá. 25 Us ne un se kahá;
Tumhárá ímán kahán̲ gayá? Wuh
ḍar gaye, aur ta'ajjub karke ápas
men̲ kahne lage, ki Yih kaun hai?
yih to hawá aur pání ko hukm
detá hai, aur wuh us kí mánte
hain̲.

Ek ádmí men̲ se bahut sí bad-rúhon̲ ko nikál dená.
(Mat. **8.** 28–34; Mar. **5.** 1–20.)

26 Phir wuh Giráseníon̲ ke 'iláqe
men̲ já pahun̲che, jo us pár Galíl
ke sámne hai. 27 Jab wuh kanáre
par utrá, to us shahr ká ek mard
use milá, jis men̲ bad-rúhen̲ thín̲;
aur us ne barí muddat se kapṛe na
pahine the, aur wuh ghar men̲ na-
hín̲, balki qabron̲ men̲ rahá kartá
thá. 28 Wuh Yisú' ko dekhkar
chilláyá, aur us ke áge girkar barí
áwáz se kahá, ki Ai Yisú', Khudá
Ta'álá ke Beṭe, mujhe tujh se kyá
kám? terí minnat kartá hún̲, ki
Mujhe 'azáb men̲ na ḍál. 29 Kyún̲-
ki wuh us nápák rúh ko hukm de-
tá thá, ki is ádmí men̲ se nikal já.
Is liye ki us ne us ko aksar pakṛá
thá, aur harchand log use zanjí-
ron̲ aur beṛiyon̲ se jakaṛke qábú
men̲ rakhte the, táham wuh zanjí-
ron̲ ko toṛ ḍaltá thá, aur bad-rúh
us ko biyábánon̲ men̲ bhagáe phir-
tí thí. 30 Yisú' ne us se púchhá,
ki Terá kyá nám hai? Wuh bolá;
Lashkar[a]; kyún̲ki us men̲ bahut
sí bad-rúhen̲ thín̲. 31 Aur wuh us
kí minnat karne lagín̲, ki Hamen̲
atháh gaṛhe men̲ jáne ká hukm na
de. 32 Wahán̲ pahár par súaron̲ ká
ek baṛá gol char rahá thá: unhon̲
ne us kí minnat kí, ki Hamen̲ un
ke andar jáne de. Us ne unhen̲
jáne diyá. 33 Aur bad-rúhen̲ us
ádmí men̲ se nikalkar súaron̲ ke
andar gayín̲, aur gol karáre pa se
jhapaṭkar jhíl men̲ já paṛá aur ḍúb
mará. 34 Yih májará dekhkar cha-
ránewále bháge, aur jákar shahr
aur dihát men̲ khabar dí. 35 Log us
májare ke dekhne ko nikle; aur
Yisú' ke pás ákar us ádmí ko, jis
men̲ se bad-rúhen̲ niklí thín̲, kapṛe
pahine aur hosh men̲ Yisú' ke pán̲-
won̲ ke pás baiṭhe páyá, aur ḍar
gaye. 36 Aur dekhnewálon̲ ne un
ko khabar dí, ki jis men̲ bad-rúhen̲
thín̲, wuh kis tarah achchhá húá.
37 Aur Girásenίon̲ ke girdnawáh ke
sab logon̲ ne us se darkhwást kí,
ki hamáre pás se chalá já; kyún̲ki
un par barí dahshat chhá gayí
thí; pas wuh kishtí men̲ baiṭhkar
wápas gayá. 38 Lekin jis shakhs
men̲ se bad-rúhen̲ nikal gayí thín̲,
wuh us kí minnat karke kahne
lagá, ki mujhe apne sáth rahne
de: magar Yisú' ne use rukhsat
karke kahá; 39 Apne ghar ko
lauṭkar logon̲ se bayán kar, ki
Khudá ne tere liye kaise baṛe kám
kiye. Wuh rawána hokar tamám
shahr men̲ charchá karne lagá, ki
Yisú' ne mere liye kaise baṛe kám
kiye.

[a] Yún. *Ligiyon*, ya'ní *chha hazár sipáhion̲ ká lashkar.*

Ek bímár 'aurat ká shifá páná, aur ek murda laṛkí ká jiláyá jáná.

(Mat. **9.** 18–26 ; Mar. **5.** 22–43.)

40 Jab Yisú' wápas á rahá thá, to
log us se khushí ke sáth mile,
kyúnki sab us kí ráh takte the.
41 Aur dekho Yáír nám ek shakhs,
jo 'ibádatkháne ká sardár thá, áyá,
aur Yisú' ke qadamon par girke us
se minnat kí, ki Mere ghar chal:
42 kyúnki us kí iklautí beṭí, jo baras
bárah ek kí thí, marne ko thí. Aur
jab wuh já rahá thá to log us par
gire parte the.
43 Aur ek 'aurat ne, jis ke bárah
baras se khún jári thá, aur apná
sárá mál hakímon par kharch kar
chukí thí,[a] aur kisí ke háth se ach-
chhí na ho sakí thí, 44 us ke píchhe
ákar us kí posháh ká kanára chhúá ;
aur usí dam us ká khún bahná band
ho gayá. 45 Is par Yisú' ne kahá ;
Wuh kaun hai jis ne mujhe chhúá ?
Jab sab inkár karne lage, to Patras
aur us ke sáthíon [b] ne kahá, ki Ai
Sáhib, log tujhe dabáte aur tujh
par gire parte hain. 46 Magar Yisú'
ne kahá, ki Kisí ne mujhe chhúá to
hai ; kyúnki main ne ma'lúm kiyá,
ki quwwat mujh men se niklí hai.
47 Jab us 'aurat ne dekhá ki main
chhip nahín saktí, to kánptí húí áí,
aur us ke áge girke sab logon ke
sámne bayán kiyá, ki main ne kis
sabab se tujhe chhúá, aur kis
tarah usí dam shifá pá gayí. 48 Us
ne us se kahá ; Beṭí, tere ímán ne
tujhe achchhá kiyá hai ; salámat
chalí já.
49 Wuh yih kah hí rahá thá, ki
'ibádatkháne ke sardár ke hán se
kisí ne ákar kahá, ki Terí beṭí mar
gayí ; Ustád ko [c] taklíf na de. 50 Yi-
sú' ne sunkar use jawáb diyá, ki
Khauf na kar : faqat i'tiqád rakh ;
wuh bach jáegí. 51 Aur ghar men
pahunchkar, Patras aur Yúhanná
aur Ya'qúb aur laṛkí ke mán báp ke
siwá, kisí ko apne sáth andar na
jáne diyá. 52 Aur sab us ke liye ro
píṭ rahe the, magar us ne kahá ;
Roo nahín ; wuh mar nahín gayí,
balki sotí hai. 53 Wuh us par
hansne lage, kyúnki jánte the, ki
mar gayí hai. 54 Magar us ne us ká
háth pakṛá, aur pukárke kahá ; Ai
laṛkí, uṭh. 55 Us kí rúh phir áí,
aur wuh usí dam uṭhí. Phir Yisú'
ne hukm diyá, ki use kuchh kháne
ko diyá jáe. 56 Us ke mán báp hai-
rán húe : aur us ne unhen tákíd kí,
ki yih májará kisí se na kahná.

Bárah rasúlon ko manádí ke liye bhejná.

(Mat. **10.** 1, 9–14 ; Mar. **6.** 7–11.)

9 1 Phir us ne un bárah ko bulá-
kar unhen sab bad-rúhon par,
aur bímáríon ko dúr karne ke liye
qudrat aur ikhtiyár bakhshá, 2 aur
unhen Khudá kí bádsháhat kí ma-
nádí karne, aur bímáron ko achchhá
karne ke liye [d] bhejá. 3 Aur un se
kahá, ki Ráh ke liye kuchh na lená
na láṭhí, na jholí, na roṭí, na ru-
paya ; na do do kurte rakhná.
4 Aur jis kisí ghar men dákhil ho,
wahín rahná aur wahín se rawána
honá. 5 Aur jis kisí shahr ke log
tumhen qabúl na karen, us shahr
se nikalte waqt apne pánwon kí
gard jháṛ do, táki un par gawáhí
ho. 6 Pas wuh rawána hokar gánw
gánw khushkhabarí sunáte, aur har
jagah shifá dete phire.

Herodes bádsháh ká Yisú' ke sabab se ghabrá jáná.

(Mat. **14.** 1–12 ; Mar. **6.** 14–29.)

7 Aur chauthái mulk ká hákim

[a] N. *aur apná . . . kar chuki thi* na dárad.
[b] N. *aur us ke sáthíon* na dárad.
[c] N. *ab* izád.
[d] N. *aur shifá dene ke liye.*

Herodes sab ahwál sunkar ghabrá
gayá, is liye ki ba‘z kahte the, ki
Yúhanná murdoṉ meṉ se jí uṭhá
hai; 8 aur ba‘z yih, ki Eliyyáh
záhir húá hai; aur ba‘z yih, ki
qadím nabíoṉ meṉ se koí jí uṭhá
hai. 9 Magar Herodes ne kahá, ki
Yúhanná ká to maiṉ ne sir kaṭwá
diyá; ab yih kaun hai, jis kí bábat
aisí báteṉ suntá húṉ? Pas us ke
dekhne kí koshish meṉ rahá.

Páṉch hazár ádmíoṉ ko khiláná.
(Mat. **14.** 13–21; Mar. **6.** 30 aur 32–44; Yúh. **6.** 1–13.)

10 Phir rasúloṉ ne jo kuchh kiyá
thá lauṭkar us se bayán kiyá. Aur
wuh un ko alag lekar Baitsaidá
nám ek shahr ko chalá gayá. 11 Yih
jánkar bhíṛ us ke pichhe gayí; aur
wuh ḳhushí ke sáth un se milá, aur
un se Ḳhudá kí bádsháhat kí báteṉ
karne lagá, aur jo shifá páne ke
muhtáj the unheṉ shifá baḳhshí.
12 Jab din ḍhalne lagá, to un bárah
ne ákar us se kahá, ki Bhíṛ ko
ruḳhsat kar, ki cháron taraf ke gáṉ-
woṉ aur bastiyoṉ meṉ já ṭikeṉ, aur
kháne kí tadbír kareṉ; kyúṉki ham
yaháṉ wírán jagah meṉ haiṉ. 13 Us
ne un se kahá, Tum hí unheṉ
kháne ko do. Unhoṉ ne kahá, ki
Hamáre pás páṉch roṭiyoṉ aur do
machhliyoṉ se ziyáda maujúd na-
híṉ; magar háṉ, ham jákar in sab
logoṉ ke liye kháná mol le áeṉ?
14 Kyúṉki wuh páṉch hazár mard
ke qaríb the. Us ne apne shágir-
doṉ se kahá, ki Un ko taḳhmínan pa-
chás pachás kí qatáreṉ karke biṭháo.
15 Unhoṉ ne usí tarah kiyá aur sab
ko biṭháyá. 16 Phir us ne wuh páṉch
roṭiyáṉ aur do machhliyáṉ líṉ aur
ásmán kí taraf dekhkar un par
barakat cháhí, aur toṛkar apne shá-
girdoṉ ko detá gayá, ki logoṉ ke
áge rakkheṉ. 17 Unhoṉ ne kháyá,
aur sab ser ho gaye; aur un ke
bache húe ṭukṛoṉ kí bárah ṭokriyáṉ
uṭhái gayíṉ.

Masíh ká martaba, us ká dukh uṭháná, aur us kí pairawí kí mushkilát.
(Mat. **16.** 13–28; Mar. **8.** 27–**9.** 1.)

18 Jab wuh tanhái meṉ du‘á
máṉg rahá thá, aur shágird us ke
pás the, to aisá húá ki us ne un se
púchhá, ki Log mujhe kyá kahte
haiṉ? 19 Unhoṉ ne jawáb meṉ
kahá, Yúhanná baptisma[a] denewá-
lá; aur ba‘z Eliyyáh kahte haiṉ;
aur ba‘z yih, ki qadím nabíoṉ meṉ
se koí jí uṭhá hai. 20 Us ne un se
kahá; Lekin tum mujhe kyá kahte
ho? Patras ne jawáb meṉ kahá,
ki Ḳhudá ká Masíh. 21 Us ne un
ko tákíd karke hukm diyá, ki Yih
kisí se na kahná; 22 aur kahá;
Zarúr hai, ki Ibn i Ádam bahut
dukh uṭháe, aur buzurg aur sardár
káhin aur faqíh use radd kareṉ, aur
wuh qatl kiyá jáe, aur tísre din jí
uṭhe. 23 Aur us ne sab se kahá, ki
Agar koí mere píchhe áná cháhe, to
apní ḳhudí se[b] inkár kare, aur har
roz apní salíb uṭháe, aur mere
píchhe ho le. 24 Kyúṉki jo koí
apní ján bacháni cháhe, wuh use
khoegá; aur jo koí mere wáste
apní ján khoe, wuhí use bacháegá.
25 Aur ádmí agar sárí dunyá ko
hásil kare aur apní ján ko[c] kho
de, yá us ká nuqsán uṭháe, to use
kyá fáida hogá? 26 Kyúṉki jo koí
mujh se aur merí báton se shar-
máegá, Ibn i Ádam bhí, jab apne
aur apne Báp aur pák firishtoṉ ke
jalál meṉ áegá, to us se sharmáegá.
27 Lekin maiṉ tum se sach kahtá
húṉ, ki un meṉ se jo yaháṉ
khaṛe haiṉ ba‘z aise haiṉ, ki jab
tak Ḳhudá kí bádsháhat ko dekh

[a] Yá *istibág.* [b] Yá *apne ápe ká.* [c] Yá *apne ápe ko.*

na len̲, maut ká maza hargiz na
chakkhen̲ge.

Yisú‘ kí súrat ká badal jáná.
(Mat. **17.** 1–8; Mar. **9.** 2–8.)

28 Phir in báton̲ ke koí áṭh roz
ba‘d aisá húá, ki wuh Patras aur
Yúhanná aur Ya‘qúb ko hamráh
lekar paháṛ par du‘á mán̲gne gayá.
29 Jab wuh du‘á mán̲g rahá thá, to
aisá húá ki us ke chihre kí súrat
badal gayí, aur us kí poshák safed
barráq ho gayí. 30 Aur dekho, do
shaḳhs, ya‘ní Músá aur Eliyyáh,
us se báten̲ kar rahe the; 31 yih
jalál men̲ dikhái diye, aur us ke
intiqál ká zikr karte the, jo Yarú-
shalem men̲ wáqi‘ hone ko thá.
32 Magar Patras aur us ke sáthí
nínd men̲ bhare the: aur jab
achchhí tarah bedár húe, to us ke
jalál ko aur un do shaḳhson̲ ko
dekhá, jo us ke sáth khaṛe the.
33 Jab wuh us se judá hone lage,
to aisá húá ki Patras ne Yisú‘ se
kahá; Ai Sáhib, hamárá yahán̲
rahná achchhá hai: pas ham tín
ḍere banáen̲; ek tere liye, ek Músá
ke liye, ek Eliyyáh ke liye: lekin
wuh jántá na thá, ki kyá kahtá
hai. 34 Wuh yih kahtá hí thá, ki
bádal ne ákar un par sáya kar
liyá; aur jab wuh bádal men̲ ghirne
lage, to ḍar gaye. 35 Aur bádal
men̲ se ek áwáz áí, ki Yih merá
barguzída Beṭá hai; is kí suno.
36 Yih áwáz áte hí Yisú‘ akelá páyá
gayá. Aur wuh chup rahe, aur jo
báten̲ dekhí thín̲, un dinon̲ men̲
kisí ko un kí kuchh ḳhabar na dí.

Ek mirgíwále laṛke ko achchhá karná.
(Mat. **17.** 14–18; Mar. **9.** 14–27.)

37 Dúsre din, jab wuh paháṛ se
utre the, to aisá húá ki ek baṛí
bhíṛ us se á milí. 38 Aur dekho, ek
ádmí ne bhíṛ men̲ se chillákar
kahá; Ai Ustád, main̲ terí minnat
kartá hún̲, ki mere beṭe par nazar
kar; kyún̲ki wuh merá iklautá hai:
39 aur dekho, ek rúh use pakaṛ letí
hai, aur wuh yakáyak chíkh uṭhtá
hai; aur us ko aisá maroṛtí hai, ki
kaf bhar látá hai, aur us ko ku-
chalkar mushkil se chhoṛtí hai.
40 Aur main̲ ne tere shágirdon̲ kí
minnat kí, ki use nikál den̲; lekin
wuh na nikál sake. 41 Yisú‘ ne
jawáb men̲ kahá; Ai bei‘tiqád aur
kajrau qaum[a], main̲ kab tak tum-
háre sáth rahún̲gá, aur tumhárí
bardásht karún̲gá? Apne beṭe ko
yahán̲ le á. 42 Wuh átá hí thá, ki
bad-rúh ne use paṭakkar maroṛá.
Aur Yisú‘ ne us nápák rúh ko
jhiṛká, aur laṛke ko achchhá karke
us ke báp ko de diyá. 43 Aur sab
log Ḳhudá kí shán ko dekhkar hai-
rán húe.

Apne máre jáne ke báre men̲ Yisú‘ kí peshíngoí.
(Mat. **17.** 22, 23; Mar. **9.** 30–32.)

Lekin jis waqt sab log un sáre
kámon̲ par jo wuh kartá thá, ta‘aj-
jub kar rahe the, us ne apne shágir-
don̲ se kahá; 44 Tumháre kánon̲
men̲ yih báten̲ paṛí rahen̲: kyún̲ki
Ibn i Ádam ádmíon̲ ke háth men̲
hawále kiye jáne ko hai. 45 Lekin
wuh is bát ko samajhte na the,
balki yih un se chhipáí gayí, táki use
ma‘lúm na karen̲: aur is bát kí
bábat us se púchhte húe ḍarte the.

Ásmán kí bádsháhat men̲ baṛá kaun hai?
(Mat. **18.** 1–5; Mar. **9.** 33–37.)

46 Phir un men̲ yih bahs shurú‘
húí, ki ham men̲ se baṛá kaun hai?
47 Lekin Yisú‘ ne un ke dilon̲ ká
ḳhayál ma‘lúm karke ek bachche

[a] Yún. *pusht.*

ko liyá, aur apne pás khaṛá karke
un se kahá ; 48 Jo koí is bachche ko
mere nám par qabúl kartá hai, wuh
mujhe qabúl kartá hai ; aur jo
mujhe qabúl kartá hai, wuh mere
bhejnewále ko qabúl kartá hai ;
kyúnki jo tum men sab se chhoṭá
hai, wuhí baṛá hai.

Aur madadgáron kí bábat.
(Mar. 9. 38–40.)

49 Yúhanná ne jawáb men kahá ;
Ai Sáhib, ham ne ek shakhs ko
tere nám se bah-rúhen nikálte de-
khá, aur us ko mana‘ karne lage,
kyúnki wuh hamáre sáth terí pai-
rawí nahín kartá. 50 Lekin Yisú‘
ne us se kahá, ki Use mana‘ na
karná, kyúnki jo tumháre khiláf
nahín, wuh tumhárí taraf hai.

Ek Sámarí gánw men Yisú‘ ká ṭikne na páná.

51 Jab wuh din nazdík áe ki wuh
úpar uṭháyá jáe, to aisá húá ki us
ne Yarúshalem ke jáne ko kamar
bándhí [a], 52 aur apne áge qásid
bheje ; wuh jákar Sámaríon ke ek
gánw men dákhil húe, táki us ke
liye taiyárí karen. 53 Lekin unhon
ne us ko ṭikne na diyá, kyúnki us
ká rukh Yarúshalem kí taraf thá.
54 Yih dekhkar us ke shágird Ya‘-
qúb aur Yúhanná ne kahá ; Ai
Ḳhudáwand, kya tú cháhtá hai ki
ham hukm den, ki ásmán se ág
názil hokar unhen bhasam kar de.
55 Magar us ne phirkar unhen
jhiṛká. 56 Phir wuh kisí âur gánw
men chale gaye.

Yisú‘ ke shágird banne kí sharten.
(Mat. 8. 19–22.)

57 Jab wuh ráh men chale játe
the, to kisí ne us se kahá ; Jahán
kahín tú jáe, main tere píchhe cha-
lúngá. 58 Yisú‘ ne us se kahá, ki
Lomṛiyon ke bhaṭ hote hain, aur
hawá ke parandon ke ghonsle ; ma-
gar Ibn i Ádam ke liye sir dharne
kí bhí jagah nahín. 59 Phir us ne
dúsre se kahá ; Mere píchhe chal.
Us ne kahá ; Ai Ḳhudáwand [b], mu-
jhe ijázat de, ki pahle jákar apne
báp ko dafn karún. 60 Us ne us se
kahá, ki Murdon ko apne murde
dafn karne de ; lekin tú jákar Ḳhu-
dá kí bádsháhat kí khabar phailá.
61 Ek âur ne bhí kahá, ki Ai
Ḳhudáwand, main tere píchhe cha-
lúngá ; lekin pahle mujhe ijázat de,
ki apne ghar ke logon se rúkhsat
ho áún. 62 Yisú‘ ne us se kahá,
ki Jo koí apná háth hal par rakhkar
píchhe dekhtá hai, wuh Ḳhudá kí
bádsháhat ke láiq nahín.

Manádí ke liye sattar shágirdon ká bhejná.

10 1 In báton ke ba‘d Ḳhudá-
wand ne sattar ádmí âur
muqarrar kiye, aur jis jis shahr
aur jagah ko khud jánewálá thá,
wahán unhen do do karke apne áge
bhejá. 2 Aur wuh un se kahne
lagá, ki Fasl to bahut hai, lekin
mazdúr thoṛe hain ; is liye fasl ke
málik kí minnat karo, ki apní fasl
káṭne ke liye mazdúr bheje. 3 Jáo ;
dekho, main tumhen goyá barron ko
bheriyon ke bích men bhejtá hún.
4 Na baṭúá le jáo, na jholí, na
jútiyán ; aur na ráh men kisí ko
salám karo. 5 Aur jis kisí ghar men
dákhil ho, pahle kaho, ki Is ghar
kí salámatí ho. 6 Agar wahán
koí salámatí ká farzand hogá,
to tumhárá salám [c] us par ṭhahre-
gá ; nahín to, tum par lauṭ áegá.
7 Usí ghar men raho, aur jo kuchh

[a] Yún. *apná rukh mazbút kiyá.*
[b] N. *Ai Ḳhudáwand* na dárad.
[c] Yá *tumhárí salámatí.*

un se mile kháo pío; kyúnki maz-
dúr apní mazdúrí ká haqqdár hai.
Ghar ghar na phiro. 8 Aur jis
shahr men dákhil ho, aur wahán ke
log tumhen qabúl karen, to jo kuchh
tumháre sámne rakkhá jáe, kháo:
9 aur wahán ke bímáron ko achchhá
karo, aur un se kaho, ki Khudá kí
bádsháhat tumháre nazdík á pa-
hunchí hai. 10 Lekin jis shahr men
dákhil ho, aur wahán ke log tumhen
qabúl na karen, to us ke bázáron
men jákar kaho, ki 11 Ham is gard
ko bhí, jo tumháre shahr se hamáre
pánwon men lagí hai, tumháre
sámne jháre dete hain; magar yih
ján lo, ki Khudá kí bádsháhat naz-
dík á pahunchí hai. 12 Main tum
se kahtá hún, ki Us din Sadom ká
hál us shahr ke hál se ziyáda bar-
dásht ke láiq hogá. 13 Ai Khurá-
zín, tujh par afsos! ai Baitsaidá,
tujh par afsos! kyúnki jo mu'jize[a]
tum men záhir húe, agar wuh Súr
aur Saidá men záhir hote, to ṭáṭ
orhkar aur khák men baiṭhkar kab
ke tauba kar lete. 14 Magar 'adálat
men Súr aur Saidá ká hál tumháre
hál se ziyáda bardásht ke láiq hogá.
15 Aur ai Kafarnahúm, kyá tú ás-
mán tak baland kiyá jáegá? Nahín,
balki tú 'Álam i arwáh men utárá
jáegá. 16 Jo tumhárí suntá hai wuh
merí suntá hai; aur jo tumhen nahín
mántá, wuh mujhe nahín mántá;
aur jo mujhe nahín mántá, wuh
mere bhejnewále ko nahín mántá.

Un sattar shágirdon ká wápas áná.

17 Wuh sattar khush hokar phir
áe, aur kahne lage; Ai Khudáwand,
tere nám se bad-rúhen bhí hamáre
tábi' hain. 18 Us ne un se kahá;
Main Shaitán ko bijlí kí tarah ás-
mán se girá húá dekh rahá thá.
19 Dekho, main ne tum ko ikhtiyár
diyá, ki sánpon aur bichchhúon ko
kuchlo, aur dushman kí sárí qudrat
par gálib áo; aur tum ko hargiz
kisí chíz se zarar na pahunchegá.
20 Taubhí is se khush na ho, ki
rúhen tumháre tábi' hain; balki
is se khush ho, ki tumháre nám
ásmán par likhe húe hain.

Yisú' kí khushí.
(Mat. **11.** 25–27.)

21 Usí gharí wuh Rúhu'l Quds
se khushí men bhar gayá aur kahá;
Ai Báp, ásmán aur zamín ke Khu-
dáwand, main terí hamd kartá hún,
ki tú ne yih báten dánáon aur
'aqlmandon se chhipáín, aur bach-
chon par záhir kín: hán, ai Báp,
kyúnki aisá hí tujhe pasand áyá.
22 Mere Báp kí taraf se sab kuchh
mujhe saunpá gayá; aur koí nahín
jántá, ki Beṭá kaun hai, siwá Báp
ke; aur koí nahín jántá, ki Báp
kaun hai, siwá Beṭe ke, aur us
shakhs ke, jis par Beṭá use záhir
karná cháhe. 23 Aur shágirdon kí
taraf mutawajjih hokar kháss unhín
se kahá; Mubárak hain wuh ánkhen
jo yih báten dekhtí hain, jinhen
tum dekhte ho. 24 Kyúnki main
tum se kahtá hún, ki Bahut se
nabíon aur bádsháhon ne cháhá,
ki jo báten tum dekhte ho dekhen,
magar na dekhín; aur jo báten tum
sunte ho sunen, magar na sunín.

Rahmdil Sámarí kí tamsíl.

25 Aur dekho, ek 'álim i shara'
uṭhá, aur yih kahkar us kí ázmáish
karne lagá, ki Ai ustád, main kyá
karún, ki hamesha kí zindagí ká
wáris banún? 26 Us ne us se kahá,
ki Tauret men kyá likhá hai? Tú
kis tarah parhtá hai? 27 Us ne
jawáb men kahá, ki [b] Khudáwand
apne Khudá se, apne sáre dil aur

[a] Yún. *qudraten.*

[b] Istisná **6.** 5.

apní sárí ján aur apní sárí táqat
aur apní sárí ‘aql se mahabbat rakh;
aur [a] Apne paṛausí se apne barábar
mahabbat rakh. 28 Us ne us se
kahá; Tú ne ṭhík jawáb diyá: yihí
kar, to tú jíegá. 29 Magar us ne
apne taiṉ rástbáz ṭhahráne kí garaz
se Yisú‘ se púchhá, Phir merá pa-
ṛausí kaun hai? 30 Yisú‘ ne jawáb
meṉ kahá, ki Ek ádmí Yarúshalem
se Yarího kí taraf já rahá thá, ki
ḍákúoṉ meṉ ghir gayá; unhoṉ ne
us ke kapṛe utár liye, aur márá bhí,
aur adhmúá chhoṛkar chale gaye.
31 Ittifáqan ek káhin usí ráh se já
rahá thá; aur use dekhke katrákar
chalá gayá. 32 Isí tarah ek Lewí
us jagah áyá; wuh bhí use dekhke
katrákar chalá gayá. 33 Lekin ek
Sámarí safar karte karte waháṉ á
niklá, aur dekhkar tars kháyá, 34 aur
us ke pás áyá, aur us ke zaḳhmoṉ
ko tel aur mai lagákar báṉdhá, aur
apne jánwar par sawár karke saráe
meṉ le gayá, aur us kí ḳhabargírí
kí. 35 Dúsre din do dínár [b] nikálkar
bhaṭiyáre ko diye aur kahá; Is kí
ḳhabargírí karná; aur jo kuchh is
se ziyáda ḳharch hogá, maiṉ phir
ákar tujhe adá kar dúṉgá. 36 In
tínoṉ meṉ se us shaḳhs ká, jo ḍá-
kúoṉ meṉ ghir gayá thá, terí dánist
meṉ kaun paṛausí ṭhahrá? 37 Us
ne kahá; Wuh jis ne us par rahm
kiyá. Yisú‘ ne us se kahá; Já, tú
bhí aisá hí kar.

Martha aur Maryam ke ghar meṉ Yisú‘ kí da‘wat.

38 Phir jab já rahe the, to wuh
ek gáṉw meṉ dáḳhil húá: aur
Martha nám ek ‘aurat ne use apne
ghar meṉ utárá. 39 Aur Maryam
nám us kí ek bahin thí; wuh Yisú‘
ke páṉwoṉ ke pás baiṭhkar us ká
kalám sun rahí thí. 40 Lekin
Martha ḳhidmat karte karte ghabrá
gayí; pas us ke pás ákar kahne
lagí; Ai Ḳhudáwand, kyá tujhe
ḳhayál nahíṉ, ki merí bahin ne
ḳhidmat karne ko mujhe akelá
chhoṛ diyá hai? Pas use farmá, ki
merí madad kare. 41 Ḳhudáwand
ne jawáb meṉ us se kahá; Martha,
Martha, tú to bahut chízoṉ ke fikr
o taraddud meṉ hai: 42 lekin ek
chíz zarúr hai [c]; aur Maryam ne
wuh achchhá hissa chun liyá hai,
jo us se chhíná na jáegá.

Du‘á máṉgne ká taríqa.
(Mat. 6. 9–13.)

11 1 Phir aisá húá ki wuh kisí
jagah du‘á máṉgtá thá; jab
máṉg chuká, to us ke shágirdoṉ
meṉ se ek ne us se kahá; Ai Ḳhu-
dáwand, jaisá Yúhanná ne apne
shágirdoṉ ko du‘á máṉgní sikhái,
tú bhí hameṉ sikhá. 2 Us ne un
se kahá; Jab tum du‘á máṉgo, to
kaho, ki Ai Báp, terá nám pák
máná jáe. Terí bádsháhat áe.
3 Hamárí roz kí roṭí har roz hameṉ
diyá kar. 4 Aur hamáre gunáhoṉ
ko mu‘áf kar; kyúṉki ham bhí
apne har qarzdár ko mu‘áf karte
haiṉ. Aur hameṉ ázmáish meṉ
na lá.

Du‘á máṉgne meṉ lagá rahná.
(Mat. 7. 7–12.)

5 Phir us ne un se kahá; Tum
meṉ se kaun hai, jis ká ek dost ho,
aur wuh ádhí rát ko us ke pás jákar
us se kahe, ki Ai dost, mujhe tín
roṭiyáṉ de [d]: 6 kyúṉki merá ek dost
safar karke mere pás áyá hai, aur
mere pás kuchh nahíṉ ki us ke áge
rakkhúṉ; 7 aur wuh andar se jawáb
meṉ kahe; Mujhe taklíf na de: ab

[a] Ahbár 19. 18. [b] Mat. 18. 28 ká háshiya dekho.
[c] N. *lekin zarúrat chand hí chízoṉ kí hai, balki ek kí.* [d] Yún. *‘áriyatan de.*

darwáza band hai, aur mere laṛke
mere pás bichhaune par hain; main
uṭhkar tujhe de nahín saktá. 8 Main
tum se kahtá hún; Agarchi wuh is
sabab se ki us ká dost hai, uṭhkar
use na de, táham us kí behayáí ke
sabab uṭhkar jitní darkár hain use
degá. 9 Pas main tum se kahtá
hún; Mángo, to tumhen diyá jáegá;
ḍhúnḍho, to páoge; darwáza khaṭ-
khaṭáo, to tumháre wáste kholá
jáegá. 10 Kyúnki jo koí mángtá
hai, use miltá hai; aur jo ḍhúnḍhtá
hai, wuh pátá hai; aur jo khaṭkha-
ṭátá hai, us ke wáste kholá jáegá.
11 Tum men se aisá kaun sá báp
hai, ki jab us ká beṭá roṭí mánge,
to use patthar de? yá [a] machhlí
mánge, to machhlí ke badle use
sánp de? 12 yá anḍá mánge, to
us ko bichchhú de? 13 Pas jab
ki tum bure hokar apne bachchon
ko achchhí chízen dení jánte ho,
to ásmání Báp apne mángnewálon
ko Rúhu'l Quds kyún na degá?

Bad-rúh nikálne kí bábat mukhálifon ká kufr aur Yisú' ká jawáb.

(Mat. **12.** 22–30 aur 43–45; Mar. **3.** 22–30.)

14 Phir wuh ek gúngí bad-rúh ko [b]
nikál rahá thá. Aur jab wuh bad-
rúh utar gayí, to aisá húá ki gúngá
bolá; aur logon ne ta'ajjub kiyá.
15 Lekin un men se ba'z ne kahá;
Yih to bad-rúhon ke sardár Ba'al-
zabúl kí madad se bad-rúhon ko
nikáltá hai. 16 Ba'z áur log ázmá-
ish ke liye us se ek ásmání nishán
talab karne lage. 17 Magar us ne
un ke khayálon ko jánkar un se
kahá, ki Jis kisí bádsháhat men
phúṭ paṛe, wuh wírán ho játí hai;
aur jis ghar men phúṭ paṛe, wuh
barbád ho játá hai. 18 Aur agar
Shaitán bhí apná mukhálif ho jáe,
to us kí bádsháhat kis tarah qáim
rahegí? kyúnki tum merí bábat
kahte ho, ki Yih bad-rúhon ko
Ba'alzabúl kí madad se nikáltá hai.
19 Aur agar main bad-rúhon ko
Ba'alzabúl kí madad se nikáltá hún,
to tumháre beṭe kis kí madad se
nikálte hain? pas wuhí tumháre
munsif honge. 20 Lekin agar main
bad-rúhon ko Khudá kí qudrat [c]
se nikáltá hún, to Khudá kí bád-
sháhat tumháre pás á pahunchí.
21 Jab zoráwar ádmí hathyár bán-
dhe húe apní hawelí kí rakhwálí
kartá hai, to us ká mál hifázat se
rahtá hai; 22 lekin jab us se koí
zoráwar hamla karke us par gálib
átá hai, to us ke sab hathyár, jin
par us ká bharosá thá chhín letá,
aur us ká mál lúṭkar bánṭ detá hai.
23 Jo merí taraf nahín, wuh mere
khiláf hai; aur jo mere sáth jama'
nahín kartá, wuh bakhertá hai.
24 Jab nápák rúh ádmí men se
nikaltí hai, to súkhe maqámon men
árám ḍhúnḍhtí phirtí hai; aur jab
nahín pátí, to kahtí hai, ki Main
apne usí ghar men lauṭ jáúngí jis
se niklí hún; 25 aur ákar use jhaṛá
húá aur árásta pátí hai. 26 Phir
jákar áur sát rúhen apne se burí
hamráh le átí hai, aur wuh us men
dákhil hokar wahán bastí hain; aur
us ádmí ká pichhlá hál pahle se bhí
kharáb ho játá hai.

Haqíqí mubárakhálí.

27 Jab wuh yih báten kah rahá
thá, to aisá húá ki bhíṛ men se ek
'aurat ne pukárkar us se kahá;
Mubárak hai wuh peṭ jis men tú
rahá, aur wuh chhátiyán jo tú ne
chúsín. 28 Us ne kahá; Hán, ma-
gar ziyáda mubárak wuh hain, jo
Khudá ká kalám sunte, aur us par
'amal karte hain.

[a] N. *roṭí . . . . . yá* na dárad. [b] N. *ek bad-rúh ko jo gúngi thí.* [c] Yún. *unglí.*

Nishán ke talab karnewálon̲ ko jawáb dená.
(Mat. **12.** 39–42; Mar. **8.** 11, 12.)

29 Jab baṛí bhíṛ jama‘ hotí játí
thí, to wuh kahne lagá, ki Is za-
máne ke log bure hain̲[a]: wuh ni-
shán talab karte hain̲; magar Yú-
nus ke nishán ke siwá koí âur
nishán un ko na diyá jáegá. 30 Kyún̲-
ki jis tarah Yúnus Nínaweh ke
logon̲ ke liye nishán ṭhahrá, usí
tarah Ibn i Ádam bhí is zamáne ke
logon̲[b] ke liye ṭhahregá. 31 Dak-
khin kí malika is zamáne[b] ke ád-
míon̲ ke sáth ‘adálat ke din uṭhkar
inhen̲ mujrim ṭhahráegí; kyún̲ki
wuh dunyá ke kanáre se Sulaimán
kí hikmat sunne ko áí; aur dekho,
yahán̲ wuh hai jo Sulaimán se bhí
baṛá hai. 32 Nínaweh ke log is
zamáne ke logon̲[b] ke sáth ‘adálat
ke din khaṛe hokar inhen̲ mujrim
ṭhahráenge: kyún̲ki unhon̲ ne Yú-
nus kí manádí par tauba kar lí; aur
dekho, yahán̲ wuh hai jo Yúnus se
bhí baṛá hai.

Dil kí sachcháí kí bábat.

33 Koí shák̲hs chirág jalákar tah-
k̲háne men̲ yá paimáne[c] ke níche
nahín̲ rakhtá, balki chirágdán par
rakhtá hai, táki andar ánewálon̲ ko
raushní dikhái de. 34 Tere badan
ká chirág terí án̲kh hai; jab terí
án̲kh durust hai, to terá sárá badan
bhí raushan hai; aur jab k̲haráb
hai, to terá badan bhí tárík hai.
35 Pas dekhná, jo raushní tujh men̲
hai táríkí to nahín̲. 36 Pas agar
terá sárá badan raushan ho, aur
koí hissa tárík na rahe, to wuh
tamám aisá raushan hogá, jaisá
us waqt hotá hai, jab chirág
apní chamak se tujhe raushan
kartá hai.

Farísíon̲ aur shara‘ ke ‘álimon̲ kí riyákárí par malámat.

37 Jab wuh bát kar rahá thá, to
kisí Farísí ne us kí din kí da‘wat
kí; pas wuh andar jáke kháná
kháne baiṭhá. 38 Farísí ne yih
dekhkar ta‘ajjub kiyá, ki us ne
kháne[d] se pahle gusl nahín̲ kiyá.[e]
39 Khudáwand ne us se kahá, ki Ai
Farísío, tum piyále aur rikábí ko
úpar se to sáf karte ho; lekin tum-
háre andar lúṭ aur badí bharí húí
hai. 40 Ai nádáno, jis ne báhar ko
banáyá, kyá us ne andar ko nahín̲
banáyá? 41 Hán̲, andar kí chízen̲[f]
k̲hairát kar do, to dekho, sab kuchh
tumháre liye pák hogá.
42 Lekin ai Farísío, tum par afsos
hai! ki podíne aur sudáb aur har
ek tarkárí par dahyakí dete ho, aur
insáf aur Khudá kí mahabbat se
gáfil rahte[g] ho: lázim thá, ki yih
bhí karte aur wuh bhí na chhoṛte.
43 Ai Farísío, tum par afsos hai!
ki tum ‘ibádatk̲hánon̲ men̲ a‘lá darje
kí kursíán̲ aur bázáron̲ men̲ salám
cháhte ho. 44 Tum par afsos hai!
kyún̲ki tum un poshída qabron̲ kí
mánind ho, jin par ádmí chalte hain̲,
aur un ko is bát kí k̲habar nahín̲.
45 Phir shara‘ ke ‘álimon̲ men̲ se
ek ne jawáb men̲ us se kahá, ki Ai
ustád, in báton̲ ke kahne se tú ham-
en̲ bhí be‘izzat kartá hai. 46 Us
ne kahá; Ai shara‘ ke ‘álimo, tum
par bhí afsos hai! ki tum aise bojh,
jin ká uṭháná mushkil hai, ádmíon̲
par ládte ho, aur áp ek unglí bhí un
bojhon̲ ko nahín̲ lagáte. 47 Tum
par afsos hai! ki tum to nabíon̲ kí

[a] Yún. *yih pusht ek burí pusht hai.*
[b] Yún. *pusht.*
[c] Is lafz se derh man ká paimána murád hai.
[d] Yún. *din ke kháne.*
[e] Yá *istibág nahín̲ liyá.*
[f] Yá *jo kuchh tum se ho saktá hai.*
[g] Yún. *darguzar karte.*

qabron̲ ko banáte ho, aur tumháre
bápdádon̲ ne un ko qatl kiyá thá.
48 Pas tum gawáh ho, aur apne
bápdádon̲ ke kámon ko pasand
karte ho; kyún̲ki unhon̲ ne to un
ko qatl kiyá thá, aur tum un kí
qabren̲ banáte ho. 49 Isí liye Khu-
dá kí hikmat ne kahá hai, ki Main̲
nabíon̲ aur rasúlon̲ ko un ke pás
bhejún̲gí; wuh un men̲ se ba'z ko
qatl karen̲ge, aur ba'z ko satáen̲ge,
50 táki sab nabíon̲ ke khún kí, jo
biná e 'álam se baháyá gayá, is za-
máne ke logon[a] se bázpurs kí jáe;
51 Hábíl ke khún se lekar us Za-
karyáh ke khún tak, jo qurbángáh
aur maqdis[b] ke bích men̲ halák
húá; main̲ tum se sach kahtá hún̲,
ki Isí zamáne ke logon̲[a] se sab kí
bázpurs kí jáegí. 52 Ai shara' ke
'álimo, tum par afsos hai! ki tum
ne ma'rifat kí kunjí chhín lí: tum
áp bhí dákhil na húe, aur dákhil
honewálon̲ ko bhí roká.

53 Jab wuh wahán̲ se niklá, to
faqíh aur Farísí use betarah chimaṭ-
ne aur chherne lage, táki wuh bahut
sí báton̲ ká zikr kare; 54 aur us kí
ghát men̲ rahe, táki us ke mun̲h kí
koí bát pakṛen̲.

Riyákárí karne aur ádmíon̲ se ḍarne ke barkhiláf nasíhat.

12 1 Itne men̲, jab hazáron̲ ád-
míon̲ kí bhíṛ lag gayí, yahán̲
tak ki ek dúsre par girá paṛtá thá,
to us ne sab se pahle apne shá-
girdon̲ se yih kahná shurú' kiyá, ki
Us khamír se hoshyár rahná jo Fa-
rísíon̲ kí riyákárí hai. 2 Kyún̲ki koí
chíz ḍhan̲kí nahín̲, jo kholí na jáegí;
aur na koí chíz chhipí hai, jo jání
na jáegí. 3 Is liye jo kuchh tum
ne andhere men̲ kahá hai, wuh
ujále men̲ suná jáegá; aur jo kuchh
tum ne koṭhriyon̲ ke andar kán men̲
kahá hai, koṭhon̲ par us kí manádí
kí jáegí. 4 Magar tum doston̲ se
main̲ kahtá hún̲, ki un se na ḍaro,
jo badan ko qatl karte hain̲, aur
ba'd us ke kuchh âur nahín̲ kar
sakte. 5 Lekin main̲ tumhen̲ ja-
tátá hún̲, ki kis se ḍarná cháhiye:
us se ḍaro, jis ko qatl karne ke ba'd
ikhtiyár hai, ki jahannam men̲ ḍále:
hán̲, main̲ tum se kahtá hún̲, ki
usí se ḍaro. 6 Kyá do paise kí
pán̲ch chiṛiyán̲ nahín̲ biktín̲? tá-
ham Khudá ke huzúr un men̲ se
ek kí bhí bhúl nahín̲ paṛtí. 7 Balki
tumháre sir ke sab bál bhí gine húe
hain̲. Ḍaro nahín̲: tumhárí qadr
to bahut sí chiṛiyon̲ se ziyáda hai.
8 Aur main̲ tum se kahtá hún̲, ki
Jo koí ádmíon̲ ke sámne merá iqrár
kare, Ibn i Ádam bhí Khudá ke
firishton̲ ke sámne us ká iqrár ka-
regá: 9 magar jo ádmíon̲ ke sámne
merá inkár kare, Khudá ke firishton̲
ke sámne us ká inkár kiyá jaegá.
10 Aur jo koí Ibn i Ádam ke khiláf
koí bát kahe, us ko mu'áf kiyá jáe-
gá: lekin jo Rúhu'l Quds ke haqq
men̲ kufr bake, us ko mu'áf na kiyá
jáegá. 11 Aur jab wuh tum ko 'ibá-
datkhánon̲ men̲, aur hákimon̲ aur
ikhtiyárwálon̲ ke pás le jáen̲, to
fikr na karná, ki ham kis tarah
yá kyá jawáb den̲, yá kyá kahen̲;
12 kyún̲ki Rúhu'l Quds usí gharí
tumhen sikhá degá, ki kyá kahná
cháhiye.

Nádán daulatmand ádmí kí tamsíl.

13 Phir bhíṛ men̲ se ek ne us se
kahá, ki Ai ustád, mere bhái se kah,
ki mírás ká merá hissa mujhe de.
14 Us ne us se kahá; Miyán̲, kis
ne mujhe tumhárá munsif yá bán̲ṭ-
newálá muqarrar kiyá hai? 15 Aur
us ne un se kahá, ki Khabardár,
apne áp ko har tarah ke lálach se

[a] Yún. *is pusht.*

[b] Yún *ghar.*

bacháe rakkho: kyúṉki kisí kí zin-
dagí us ke mál kí kasrat par mauqúf
nahíṉ. 16 Aur us ne un se ek tam-
síl kahí, ki Kisí daulatmand kí zamín
meṉ barí fasl húí; 17 pas wuh apne
dil meṉ sochkar kahne lagá, ki
Maiṉ kyá karúṉ, ki mere háṉ jagah
nahíṉ, jaháṉ apní paidáwár bhar
rakkhúṉ? 18 Us ne kahá; Maiṉ
yih karúṉgá: apní koṭhiyáṉ ḍhákar
un se barí banáúṉgá; 19 aur un meṉ
apná sárá anáj aur mál bhar rak-
khúṉgá; aur apní ján se kahúṉgá,
ki Ai ján, tere pás bahut barasoṉ
ke liye bahut sá mál jama' hai;
chain kar, khá, pí, k̲h̲ush rah.
20 Magar K̲h̲udá ne us se kahá;
Ai nádán, isí rát terí ján tujh
se talab kar lí jáegí: pas jo tú ne
taiyár kiyá hai, wuh kis ká hogá?
21 Aisá hí wuh shak̲h̲s hai, jo
apne liye k̲h̲azána jama' kartá hai,
aur K̲h̲udá ke nazdík daulatmand
nahíṉ.

Dunyawí fikr ke bark̲h̲iláf.
(Mat. 6. 25–33.)

22 Phir us ne apne shágirdoṉ se
kahá; Is liye maiṉ tum se kahtá
húṉ, ki Apní ján ká fikr na karo,
ki ham kyá kháeṉge; aur na apne[a]
badan ká, ki kyá pahineṉge; 23 kyúṉ-
ki ján k̲h̲urák se barhkar hai, aur
badan poshák se. 24 Kauwoṉ par
gaur karo, ki na bote haiṉ, na
káṭte; na un ke khattá hotá hai,
na koṭhí; taubhí K̲h̲udá unheṉ khi-
látá hai; tumhárí qadr to parandoṉ
se kahíṉ ziyáda hai. 25 Tum meṉ
aisá kaun hai, jo fikr karke apní
'umr meṉ ek gharí[b] barhá sake?
26 Pas jab sab se chhoṭí bát bhí
nahíṉ kar sakte, to báqí chízoṉ ká
kyúṉ fikr karte ho? 27 Sosan ke
darak̲h̲toṉ par gaur karo, ki kis
tarah barhte haiṉ; wuh na mihnat
karte, na kátte haiṉ[c]; taubhí maiṉ
tum se kahtá húṉ, ki Sulaimán bhí,
báwujúd apní sárí shán o shaukat
ke, un meṉ se kisí kí mánind po-
shák pahine húe na thá. 28 Pas
jab K̲h̲udá maidán kí ghás ko jo áj
hai, aur kal tanúr meṉ jhoṉkí jáegí,
aisí poshák pahinátá hai; to ai
kam'itiqádo, tum ko kyúṉ na pahiná
degá? 29 Aur tum is kí talásh meṉ
na raho, ki kyá kháeṉge aur kyá
píeṉge, aur na shákkí bano. 30 Kyúṉ-
ki in sab chízoṉ kí talásh meṉ
dunyá kí qaumeṉ rahtí haiṉ: aur
tumhárá Báp jántá hai, ki tum in
ke muhtáj ho. 31 Háṉ, us kí bád-
sháhat kí talásh meṉ raho, to yih
chízeṉ bhí tumheṉ mil jáeṉgí. 32 Ai
chhoṭe galle, na ḍar; kyúṉki tum-
háre Báp ko pasand áyá, ki tumheṉ
bádsháhat de. 33 Apná mál asbáb
bechkar k̲h̲airát kar do; aur apne
liye aise baṭúe banáo, jo puráne
nahíṉ hote, ya'ní ásmán par aisá
k̲h̲azána jo k̲h̲álí nahíṉ hotá,
jaháṉ chor nazdík nahíṉ játá,
aur kírá k̲h̲aráb nahíṉ kartá.
34 Kyúṉki jaháṉ tumhárá k̲h̲azána
hai, wahíṉ tumhárá dil bhí lagá
rahegá.

Masíh ke áne kí taiyárí.
(Mat. 24. 42–51.)

35 Tumhárí kamareṉ bandhí rah-
eṉ, aur tumháre chirág jalte raheṉ;
36 aur tum un ádmíoṉ kí mánind
raho, jo apne málik kí ráh dekhte
hoṉ, ki wuh shádí meṉ se kab
lauṭegá; táki jab wuh ákar darwáza
khaṭkhaṭáe, to fauran us ke wáste
khol deṉ. 37 Mubárak haiṉ wuh
naukar, jin ká málik ákar unheṉ
jágtá páe: maiṉ tum se sach kahtá
húṉ, ki wuh kamar báṉdhkar unheṉ

[a] N. *apne* na dárad.
[b] Yá *apne qadd ko ek háth.*
[c] N. *kis tarah na kátte haiṉ, na bunte.*

khání kháne ko biṭháegá, aur pás
ákar un kí ḳhidmat karegá. 38 Aur
agar wuh rát ke dúsre pahar men̲,
yá tísre pahar men̲ ákar un ko aise
hál men̲ páe, to wuh naukar mu-
bárak hain̲. 39 Lekin yih ján rak-
kho, ki agar ghar ke málik ko
ma‘lúm hotá, ki chor kis ghaṛí áegá,
to jágtá rahtá, aur [a] apne ghar men̲
naqb hone na detá. 40 Tum bhí
taiyár raho; kyún̲ki jis ghaṛí tum-
hen̲ gumán bhí na hogá, Ibn i Ádam
á jáegá.

41 Patras ne kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand, tú yih tamsíl ham hí se
kahtá hai, yá sab se? 42 Ḳhudá-
wand ne kahá; Kaun hai wuh di-
yánatdár aur ‘aqlmand dároga, jis
ká málik use apne naukar chákaron̲
par muqarrar kare, ki har ek kí
ḳhurák waqt par bánṭ diyá kare?
43 Mubárak hai wuh naukar, jis ká
málik ákar us ko aisá hí karte páe.
44 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
wuh use apne sáre mál ká muḳhtár
kar degá. 45 Lekin agar wuh naukar
apne dil men̲ yih kahkar, ki Mere
málik ke áne men̲ der hai, gulámon̲
aur laun̲ḍiyon̲ ko márná, aur khá
píkar matwálá honá shurú‘ kare;
46 to us naukar ká málik aise din,
ki wuh us kí ráh na dekhtá ho, aur
aisí ghaṛí, ki wuh na jántá ho, á
maujúd hogá, aur ḳhúb koṛe lagá-
kar [b] use beímánon̲ men̲ shámil
karegá. 47 Aur wuh naukar, jis ne
apne málik kí marzí ján lí aur tai-
yárí na kí, na us kí marzí ke mu-
wáfiq ‘amal kiyá, bahut már kháegá.
48 Magar jis ne na jánkar már kháne
ke kám kiye, wuh thoṛí már kháegá.
Aur jise bahut diyá gayá, us se
bahut talab kiyá jáegá; aur jise
bahut saun̲pá hai, us se ziyáda
mán̲gen̲ge.

Masíh kí pairawí men̲ ‘azízon̲ se judáí.

(Mat. **10.** 34, 35.)

49 Main zamín par ág ḍálne áyá
hún̲; aur agar lag chukí hotí to
main̲ kyá hí ḳhush hotá! 50 Lekin
mujhe ek baptisma [c] lená hai; aur
jab tak wuh na ho le main̲ kyá hí
tang rahún̲gá! 51 Kyá tum gumán
karte ho, ki main̲ zamín par sulh
karáne áyá hún̲? Main̲ tum se
kahtá hún̲, ki Nahín̲, balki judáí
karáne; 52 kyún̲ki ab se ek ghar ke
pán̲ch ádmí ápas men̲ muḳhálafat
rakkhen̲ge, do se tín aur tín se do.
53 Báp beṭe se muḳhálafat rakkhegá,
aur beṭá báp se; mán̲ beṭí se, aur
beṭí mán̲ se; sás bahú se, aur bahú
sás se.

Zamáne kí bábat imtiyáz karná.

54 Phir us ne logon̲ se bhí kahá,
ki Jab bádal ko pachchhim se uṭhte
dekhte ho, to fauran kahte ho, ki
Men̲h barsegá; aur aisá hí hotá hai.
55 Aur jab tum ma‘lúm karte ho,
ki dakkhiná chal rahí hai, to kahte
ho, ki Lúh chalegí; aur aisá hí hotá
hai. 56 Ai riyákáro, zamín aur ás-
mán kí súrat men̲ to imtiyáz karná
tumhen̲ átá hai; lekin is zamáne kí
bábat imtiyáz karná kyún̲ nahín̲
átá [d]? 57 Aur tum apne áp hí kyún̲
faisala nahín̲ kar lete, ki wájib kyá
hai? 58 Jab tak tú apne mudda‘í
ke sáth hákim ke pás já rahá hai, to
ráh men̲ koshish kar, ki us se chhúṭ
jáe; aisá na ho ki wuh tujh ko
munsif ke pás khen̲ch le jáe, aur
munsif tujh ko sipáhí ke hawále
kare, aur sipáhí tujhe qaid men̲
ḍále. 59 Main̲ tujh se kahtá hún̲,
ki Jab tak tú damṛí damṛí adá na
kar degá, wahán̲ se hargiz na
chhúṭegá.

a N. *jágtá rahtá, aur* na dárad.
b Yá *do ṭukṛe karke.*
c Yá *istibág.*
d N. *imtiyáz kyún̲ nahín̲ karte?*

*Ba'z Galílíoṉ ke qatl hone, aur Shí-
loḵh ke burj ke girne ke báre meṉ.*

13 1 Us waqt ba'z log házir the,
jinhoṉ ne use un Galílíoṉ kí
ḵhabar dí, jin ká ḵhún Pílátus ne un
ke zabíhoṉ ke sáth miláyá thá. 2 Us
ne jawáb meṉ un se kahá, ki In
Galílíoṉ ne jo aisá dukh páyá, kyá
wuh is liye tumhárí dánist meṉ âur
sab Galílíoṉ se ziyáda gunahgár
the? 3 Maiṉ tum se kahtá húṉ,
ki nahíṉ: balki agar tum tauba na
karoge, to sab isí tarah halák hoge.
4 Yá wuh aṭhárah ádmí jin par
Shílokh ká burj girá, aur wuh dab-
kar mar gaye, kyá tumhárí dánist
meṉ Yarúshalem ke âur sab rahne-
wáloṉ se ziyáda qusúrwár the?
5 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki nahíṉ:
balki agar tum tauba na karoge, to
sab isí tarah halák hoge.

Bephal anjír ke daraḵht kí tamsíl.

6 Phir us ne yih tamsíl kahí, ki
Kisí ke angúrí bág meṉ ek anjír ká
daraḵht lagá húá thá: wuh us meṉ
phal ḍhúṉḍhne áyá, aur na páyá.
7 Is par us ne bágbán se kahá, ki
Dekh, tín baras se maiṉ is anjír ke
daraḵht meṉ phal ḍhúṉḍhne átá
húṉ, aur nahíṉ pátá; use káṭ ḍál;
wuh zamín ko bhí kyúṉ roke?
8 Us ne jawáb meṉ us se kahá; Ai
Ḵhudáwand, is sál to âur bhí use
rahne de, táki maiṉ us ke gird
tháoṉlá khodúṉ, aur khád ḍálúṉ:
9 agar áge ko phalá, to ḵhair; nahíṉ
to ba'd us ke káṭ ḍálná.

Ek kubṛí 'aurat ko achchhá karná.

10 Phir wuh Sabt ke din kisí 'ibá-
datḵháne meṉ ta'lím detá thá.
11 Aur dekho, ek 'aurat thí, jis ko
aṭhárah baras se kisí bad-rúh ke
bá'is kamzorí thí; wuh kubṛí ho
gayí thí, aur kisí tarah sídhí na
ho saktí thí. 12 Yisú' ne use dekh-
kar pás buláyá, aur us se kahá; Ai
'aurat, tú apní kamzorí se chhúṭ
gayí. 13 Aur us ne us par háth
rakkhe: usí dam wuh sídhí ho gayí,
aur Ḵhudá kí baṛáí karne lagí.
14 'Ibádatḵháne ká sardár, is liye ki
Yisú' ne Sabt ke din shifá bakhshí
ḵhafa hokar, logoṉ se kahne lagá;
Chha din haiṉ, jin meṉ kám karná
cháhiye; pas unhíṉ meṉ ákar shifá
páo, na ki Sabt ke din. 15 Ḵhudá-
wand ne us ke jawáb meṉ kahá, ki
Ai riyákáro, kyá har ek tum meṉ se
Sabt ke din apne bail yá gadhe ko,
thán se kholkar pání piláne nahíṉ
le játá? 16 Pas kyá wájib na thá,
ki yih jo Ibráhím kí beṭí hai, jis ko
Shaitán ne aṭhárah baras se báṉdh
rakkhá thá, Sabt ke din is band se
chhuṛáí játí? 17 Jab us ne yih
báteṉ kahíṉ, to us ke sab muḵhálif
sharminda húe: aur sárí bhíṛ un
'álíshán kámoṉ se, jo us se hote
the, ḵhush húí.

Ráí ke dáne kí aur ḵhamír kí tamsíleṉ.
(Mat. **13.** 31–33; Mar. **4.** 30–32.)

18 Pas wuh kahne lagá; Ḵhudá
kí bádsháhat kis kí mánind hai?
maiṉ us ko kis se tashbíh dúṉ?
19 Wuh ráí ke dáne kí mánind hai,
jis ko ek ádmí ne lekar apne bág
meṉ ḍál diyá; wuh ugkar baṛá
daraḵht ho gayá, aur hawá ke pa-
randoṉ ne us kí ḍáliyoṉ par baserá
kiyá. 20 Us ne phir kahá; Maiṉ
Ḵhudá kí bádsháhat ko kis se
tashbíh dúṉ? 21 Wuh ḵhamír kí
mánind hai, jise ek 'aurat ne lekar
tín paimáne áṭe meṉ miláyá[a], aur
hote hote sab ḵhamír ho gayá.

Naját páne kí shart.

22 Wuh shahr shahr aur gáṉw
gáṉw ta'lím detá húá, Yarúshalem

[a] Yún. *chhipáyá.*

ká safar kar rahá thá. 23 Aur kisí
shak̲h̲s ne us se púchhá, ki Ai Ḳhu-
dáwand, kyá naját pánewále thoṛe
hain̲ ? 24 Us ne un se kahá ; Ján-
fishání karo, ki tang darwáze se
dák̲h̲il ho ; kyún̲ki main̲ tum se
kahtá hún̲, ki bahutere dák̲h̲il hone
kí koshish karen̲ge, aur na ho sak-
en̲ge. 25 Jab ghar ká málik uṭhkar
darwáza band kar chuká ho, aur
tum báhar khaṛe húe darwáza khaṭ-
khaṭákar yih kahná shurú' karo, ki
Ai Ḳhudáwand, hamáre liye khol
de ; aur wuh jawáb de, ki Main̲
tum ko nahín̲ jántá, ki kahán̲ ke
ho : 26 us waqt tum kahná shurú'
karoge, ki Ham ne to tere rúbarú
kháyá piyá, aur tú ne hamáre bá-
záron̲ men̲ ta'lím dí. 27 Magar
wuh kahegá ; Main̲ tum se kahtá
hún̲[a], ki main̲ nahín̲ jántá, tum ka-
hán̲ ke ho ; ai badkáro, tum sab
mujh se dúr ho. 28 Wahán̲ roná
aur dán̲ton̲ ká písná hogá, jab tum
Ibráhím, aur Izháq, aur Ya'qúb,
aur sab nabíon̲ ko Ḳhudá kí bádshá-
hat men̲ shámil, aur apne áp ko
báhar nikálá húá dekhoge. 29 Aur
púrab, pachchhim, uttar, dakkhin
se log ákar Ḳhudá kí bádsháhat kí
ziyáfat men̲ sharík hon̲ge. 30 Aur
dekho, ba'z ák̲h̲ir aise hain̲, jo
awwal hon̲ge, aur awwal hain̲, jo
ák̲h̲ir hon̲ge.

Yisú' kí maut kí peshíngoí, aur Yarú-shalem par afsos.
(Mat. **23.** 37–39.)

31 Usí gharí ba'z Farísíon̲ ne ákar
us se kahá, ki Nikalkar yahán̲ se
chal de ; kyún̲ki Herodes tujhe qatl
karná cháhtá hai. 32 Us ne un se
kahá, ki Jákar us lomṛí se kah do,
ki Dekh, main̲ áj aur kal bad-rúhon̲
ko nikáltá, aur shifá bak̲h̲shne ká
kám anjám detá rahún̲gá, aur tísre
din kamál ko pahun̲chún̲gá. 33 Ma-
gar mujhe áj aur kal aur parson̲
apní ráh chalní zarúr hai ; kyún̲ki
mumkin nahín̲, ki nabí Yarúshalem
ke báhar halák ho. 34 Ai Yarú-
shalem, ai Yarúshalem, tú jo nabíon̲
ko qatl kartí hai, aur jo tere pás
bheje gaye, un ko sangsár kartí
hai ; kitní hí bár main̲ ne cháhá, ki
jis tarah murgí apne bachchon̲ ko
paron̲ tale jama' kar letí hai, usí
tarah main̲ bhí tere laṛkon̲ ko jama'
kar lún̲ ; magar tum ne na cháhá !
35 Dekho, tumhárá ghar tumháre
hí liye chhoṛá játá hai ; aur main̲
tum se kahtá hún̲, ki mujh ko us
waqt tak hargiz na dekhoge, jab
tak na kahoge ; ki Mubárak hai
wuh, jo Ḳhudáwand ke nám par
átá hai.

Ek jalandar ke maríz ko achchhá karná.

14 1 Phir aisá húá ki wuh Sabt
ke din Farísíon̲ ke sardáron̲
men̲ se kisí ke ghar kháná kháne ko
gayá ; aur wuh us kí ták men̲ rahe.
2 Aur dekho, ek shak̲h̲s us ke sámne
thá, jise jalandar thá. 3 Yisú' ne
shara' ke 'álimon̲ aur Farísíon̲ se
kahá, ki Sabt ke din shifá bak̲h̲shní
rawá hai, yá nahín̲ ? 4 Wuh chup
rah gaye. Us ne use háth lagákar
shifá bak̲h̲shí, aur chhoṛ diyá ; 5 aur
un se kahá, ki Tum men̲ se kaun
aisá hai, jis ká gadhá[b] yá bail kúe
men̲ gir paṛe, aur wuh Sabt ke din
us ko fauran na nikál le ? 6 Wuh
in báton̲ ká jawáb na de sake.

Firotaní ke báre men̲.

7 Jab us ne dekhá, ki mihmán
sadr jagah kis tarah pasand karte
hain̲, to un se ek tamsíl kahí, ki
8 Jab koí tujhe shádí men̲ buláe, to
sadr jagah par na baiṭh, ki sháyad

[a] N. *wuh tum se yihí kahegá.*

[b] N. *beṭá.*

us ne tujh se bhí kisí ziyáda 'izzat-
dár ko buláyá ho; 9 aur jis ne tujhe
aur use dono ko buláyá hai ákar
tujh se kahe, ki Is ko jagah de;
phir tujhe sharminda hokar sab se
níche baiṭhná paṛe. 10 Balki jab tú
buláyá jáe, to sab se níchí jagah já
baiṭh, táki jab terá bulánewálá áe,
to tujh se kahe, ki Ai dost, áge
baṛhkar baiṭh: to un sab kí nazar
men, jo tere sáth kháná kháne baiṭhe
hain, terí 'izzat hogí. 11 Kyúnki jo
koí apne áp ko baṛá banáegá wuh
chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne áp
ko chhoṭá banáegá, wuh baṛá kiyá
jáegá.

Sachchí mihmánnawází.

12 Phir us ne apne bulánewále
se bhí yih kahá, ki Jab tú din ká yá
rát ká kháná taiyár kare, to apne
doston, yá bháiyon, yá rishtadáron,
yá daulatmand paṛausiyon ko na
bulá; ki aisá na ho, wuh bhí tujhe
buláen, aur terá badlá ho jáe.
13 Balki jab tú ziyáfat kare, to
garíbon, lunjon, langṛon, andhon
ko bulá: 14 to tujh par barakat
hogí; kyúnki un ke pás tujhe
badlá dene ko kuchh nahín; aur
tujhe rástbázon kí qiyámat men
badlá milegá.

Da'wat kí tamsíl.

15 Jo us ke sáth kháná kháne
baiṭhe the, un men se ek ne yih
báten sunkar us se kahá; Mubárak
hai wuh jo Khudá kí bádsháhat
men kháná kháe. 16 Us ne us se
kahá, ki Ek shakhs ne baṛí ziyáfat[a]
kí, aur bahut se logon ko buláyá.
17 Aur kháne ke waqt apne naukar
ko bhejá, ki buláe húon se kahe, ki
Áo, ab kháná taiyár hai. 18 Is par
sab ne milkar 'uzr karná shurú'
kiyá. Pahle ne us se kahá, ki
Main ne khet kharídá hai; mujhe
zarúr hai ki jákar use dekhún;
main terí minnat kartá hún, ki
mujhe ma'zúr rakh. 19 Dúsre ne
kahá; Main ne bailon kí pánch
joṛiyán kharídí hain, aur unhen
ázmáne játá hún; main terí min-
nat kartá hún, ki mujhe ma'zúr
rakh. 20 Ek âur ne kahá; Main
ne biyáh kiyá hai, is sabab se nahín
á saktá. 21 Pas us naukar ne ákar
apne málik ko in báton kí khabar
dí. Is par ghar ke málik ne gusse
hokar apne naukar se kahá; Jald
shahr ke bázáron aur kúchon men
jákar garíbon, lunjon, andhon aur
langṛon ko yahán le á. 22 Nau-
kar ne kahá; Ai khudáwand, jaisá
tú ne farmáyá thá, waisá hí húá,
aur ab bhí jagah hai. 23 Málik ne
us naukar se kahá, ki Saṛakon aur
khet kí báṛon kí taraf já, aur logon
ko majbúr karke lá, táki merá ghar
bhar jáe. 24 Kyúnki main tum se
kahtá hún, ki jo buláe gaye the,
un men se koí shakhs merá kháná
na chakhne páegá.

Yisú' ke shágird banne ke báre men tamsílen.

25 Jab bahut se log us ke sáth já
rahe the, to us ne phirkar un se
kahá; 26 Agar koí mere pás áe, aur
apne báp, aur mán, aur bíwí, aur
bachchon, aur bháiyon, aur bahi-
non, balki apní ján se bhí dushmaní
na kare, to merá shágird nahín ho
saktá. 27 Jo koí apní salíb na
uṭháe aur mere píchhe na áe, wuh
merá shágird nahín ho saktá.
28 Kyúnki tum men aisá kaun hai,
ki jab wuh ek burj banáná cháhe,
to pahle baiṭhkar lágat ká hisáb na
kar le, ki áyá mere pás us ke
taiyár karne ká sámán hai, yá
nahín? 29 Aisá na ho, ki jab neo

[a] Yún. *shám ká kháná.*

ḍálkar taiyár na kar sake, to sab
dekhnewále yih kahkar us par
han̲sná shurú‘ karen̲, ki 30 Is
shak̲hs ne ‘imárat banání shurú‘ to
kí, magar taiyár na kar saká. 31 Yá
kaun aisá bádsháh hai, jo dúsre
bádsháh se laṛne játá ho, aur pahle
baiṭhkar mashwara na kar le, ki
áyá main̲ das hazár se us ká
muqábala kar saktá hún̲, yá nahín̲,
jo bís hazár lekar mujh par chaṛhá
átá hai? 32 Nahín̲ to, jab wuh
hanoz dúr hí hai, elchí bhejkar
sulh kí sharton̲ kí dark̲hwást ka-
regá. 33 Pas isí tarah tum men̲ se
jo koí apná sab kuchh tark na
kare, wuh merá shágird nahín̲ ho
saktá. 34 Namak achchhá to [a] hai;
lekin agar namak ká maza játá
rahe, to wuh kis chíz se mazadár
kiyá jáegá? 35 Na wuh zamín ke
kám ká rahá, na khád ke; log use
báhar phen̲k dete hain̲. Jis ke
kán sunne ke hon̲, wuh sun le.

Yisú‘ ke sunnewále.

15 1 Sáre mahsúl lenewále aur
gunahgár us ke pás áte the,
táki us kí báten̲ sunen̲. 2 Aur
Farísí aur faqíh buṛbuṛákar kahne
lage, ki Yih ádmí gunahgáron̲ se
miltá, aur un ke sáth khána khátá
hai.

Khoí húí bheṛ kí tamsíl.

3 Us ne un se yih tamsíl kahí,
ki 4 Tum men̲ aisá kaun ádmí hai,
jis ke pás sau bheren̲ hon̲, aur un
men̲ se ek khoí jáe, to ninnánawe
ko biyábán men̲ chhoṛkar us khoí
húí ko, jab tak mil na jáe, ḍhún̲-
ḍhtá na rahe? 5 Phir jab mil játí
hai to wuh k̲hush hokar use kandhe
par uṭhá letá hai? 6 Aur ghar
men̲ pahun̲chkar, doston̲ aur pa-
ṛausiyon̲ ko bulátá aur kahtá hai,
ki Mere sáth k̲hushí karo; kyún̲ki
merí khoí húí bheṛ mil gayí?
7 Main̲ tum se kahtá hún̲, ki Isí
tarah ninnánawe rástbázon̲ kí
nisbat, jo tauba kí hájat nahín̲
rakhte, ek tauba karnewále gunah-
gár kí bábat ásmán par ziyáda
k̲hushí hogí.

Khoe húe dirham kí tamsíl.

8 Yá kaun aisí ‘aurat hai, jis ke
pás das dirham [b] hon̲, aur ek kho
jáe, to wuh chirág jalákar ghar
men̲ jháṛú na de, aur jab tak mil
na jáe, koshish se ḍhún̲ḍhtí na
rahe? 9 Phir jab mil játá hai, to
bahineliyon̲ aur paṛausinon̲ ko
bulákar na kahe, ki Mere sáth
k̲hushí karo, kyún̲ki merá khoyá
húá dirham mil gayá? 10 Main̲
tum se kahtá hún̲, ki Isí tarah ek
tauba karnewále gunahgár kí bábat
K̲hudá ke firishton̲ ke sámne k̲hu-
shí hotí hai.

Khoe húe beṭe kí tamsíl.

11 Phir us ne kahá, ki Kisí shak̲hs
ke do beṭe the. 12 Un men̲ se
chhoṭe ne báp se kahá, ki Ai báp,
mál ká jo hissa mujh ko pahun̲chtá
hai, mujhe de. Us ne apná mál
matá‘ unhen̲ bán̲ṭ diyá. 13 Aur
bahút din na guzre, ki chhoṭá beṭá
apná sab kuchh jama‘ karke, dúr
daráz mulk ko rawána húá, aur
wahán̲ apná mál badchalní men̲
uṛá diyá. 14 Aur jab sab k̲harch
kar chuká, to us mulk men̲ sak̲ht
kál paṛá; aur wuh muhtáj hone
lagá. 15 Phir us mulk ke ek
báshinde ke hán̲ já paṛá: us ne us
ko apne kheton̲ men̲ súar charáne

[a] Yún. *pas namak achchhá.*
[b] Romíon̲ ke hán̲ *dirham* kí qímat tak̲hmínan áṭh áne kí hotí thí; aur *dirham* taqríban *denariyus* (Mat. 18. 28 ke háshiye ko dekho) ke barábar hotá thá.

bhejá. [16] Aur use árzú thí, ki jo
phaliyán̲ súar kháte the, unhín̲ se
apná peṭ bhare; magar koí use na
detá thá. [17] Phir us ne hosh men̲
ákar kahá, ki Mere báp ke kitne hí
mazdúron̲ ko roṭí ifrát se miltí hai,
aur main̲ yahán̲ bhúká mar rahá
hún̲! [18] Main̲ uṭhkar apne báp ke
pás jáún̲gá, aur us se kahún̲gá, ki
Ai báp, main̲ ásmán ká aur terí
nazar men̲ gunahgár húá: [19] ab is
láiq nahín̲ rahá, ki phir terá beṭá
kahláún̲; mujhe apne mazdúron̲
jaisá kar le. [20] Pas wuh uṭhkar
apne báp ke pás chalá. Wuh abhí
dúr hí thá, ki use dekhkar us ke
báp ko tars áyá, aur dauṛkar us ko
gale lagá liyá, aur bose liye. [21] Beṭe
ne us se kahá, ki Ai báp, main̲
ásmán ká aur terí nazar men̲ gu-
nahgár húá; ab is láiq nahín̲ rahá,
ki phir terá beṭá kahláún̲. [22] Báp
ne apne naukaron̲ se kahá, ki Ach-
chhe se achchhá jáma jald nikálkar
use pahináo; aur us ke háth men̲
angúṭhí, aur pán̲w men̲ jútí pahi-
náo. [23] Aur pale húe bachhṛe ko
lákar zabh karo, táki ham khákar
ḳhushí manáen̲; [24] kyún̲ki merá
yih beṭá murda thá, ab zinda húá;
khoyá húá thá, ab milá hai. Pas
wuh ḳhushí manáne lage. [25] Lekin
us ká baṛá beṭá khet men̲ thá: jab
wuh ákar ghar ke nazdík pahun̲chá,
to gáne bajáne aur náchne kí áwáz
suní; [26] aur ek naukar ko bulákar
daryáft karne lagá, ki yih kyá ho
rahá hai? [27] Us ne us se kahá,
Terá bháí á gayá hai; aur tere báp
ne palá húá bachhṛá zabh karáyá
hai, is liye ki use bhalá changá
páyá. [28] Wuh gusse húá, aur andar
jáná na cháhá; magar us ká báp
báhar jáke use manáne lagá. [29] Us
ne apne báp se jawáb men̲ kahá,
ki Dekh, itne baras se main̲ terí
ḳhidmat kartá hún̲, aur kabhí terí
hukm‘udúlí nahín̲ kí; magar mujhe
tú ne kabhí ek bakrí ká bachcha
bhí na diyá, ki apne doston̲ ke sáth
ḳhushí manátá: [30] lekin jab terá
yih beṭá áyá, jis ne terá mál matá‘
kasbíon̲ men̲ uṛá diyá, to us ke
liye tú ne palá húá bachhṛá zabh
karáyá. [31] Us ne us se kahá; Beṭá,
tú to hamesha mere pás hai, aur jo
kuchh merá hai, wuh terá hí hai;
[32] lekin ḳhushí manání aur shád-
mán honá munásib thá, kyún̲ki
terá yih bháí murda thá, ab zinda
húá; khoyá húá thá, ab milá hai.

Beímán muḳhtár kí tamsíl.

16 [1] Phir us ne shágirdon̲ se
bhí kahá, ki Kisí daulatmand
ká ek muḳhtár thá; us kí logon̲ ne
us se shikáyat kí, ki Yih terá mál
uṛátá hai. [2] Pas us ne us ko bulá-
kar kahá, ki Yih kyá hai, jo main̲
tere haqq men̲ suntá hún̲? Apní
muḳhtárí ká hisáb de; kyún̲ki áge
ko tú muḳhtár nahín̲ rah saktá.
[3] Us muḳhtár ne apne jí men̲ kahá,
ki Kyá karún̲? kyún̲ki merá málik
mujh se muḳhtárí chhíne letá hai:
miṭṭí to mujh se khodí nahín̲ játí,
aur bhíkh mán̲gne se sharm átí hai.
[4] Main̲ samajh gayá ki kyá karún̲,
táki jab muḳhtárí se mauqúf ho
jáún̲, to log mujhe apne gharon̲
men̲ jagah den̲. [5] Pas us ne apne
málik ke ek ek qarzdár ko bulákar
pahle se púchhá, ki Tujh par mere
málik ká kyá átá hai? [6] Us ne
kahá; Sau man tel. Us ne us se
kahá, ki Apní dastáwez le, aur jald
baiṭhkar pachás likh de. [7] Phir
dúsre se kahá; Tujh par kyá átá
hai? Us ne kahá; Sau man gehún̲.
Us ne us se kahá, ki Apní dastá-
wez lekar assí likh de. [8] Aur málik
ne beímán muḳhtár kí ta‘ríf kí, is
liye ki us ne hoshyárí kí thí: kyún̲-
ki is jahán ke farzand apne ham-

jinson ke sáth mu‘ámalát men núr
ke farzandon kí nisbat ziyáda
hoshyár hain. 9 Aur main tum se
kahtá hún, ki Nárástí kí daulat se
apne liye dost paidá karo; táki jab
wuh játí rahe, to yih tum ko hame-
sha ke maskanon men jagah den.
10 Jo thoṛe se thoṛe men diyánat-
dár hai, wuh bahut men bhí diyá-
natdár hai, aur jo thoṛe se thoṛe
men baddiyánat hai, wuh bahut
men bhí baddiyánat hai. 11 Pas jab
tum nárást daulat men diyánatdár
na ṭhahre, to haqíqí daulat kaun
tumháre sipurd karegá? 12 Aur
agar tum begáne mál men diyánat-
dár na ṭhahre, to jo tumhárá [a] apná
hai, use kaun tumhen degá? 13 Koí
naukar do málikon kí ḳhidmat
nahín kar saktá: kyúnki yá to ek
se ‘adáwat rakkhegá, aur dúsre se
mahabbat; yá ek se milá rahegá,
aur dúsre ko náchíz jánegá. Tum
Ḳhudá aur daulat dono kí ḳhidmat
nahín kar sakte.

Muḳhtalif nasíhaten.

14 Farísí, jo zardost the, in sab
báton ko sunkar use ṭhaṭṭhe men
uṛáne lage. 15 Us ne un se kahá,
ki Tum wuh ho, ki ádmíon ke
sámne apne áp ko rástbáz ṭhah-
ráte ho; lekin Ḳhudá tumháre
dilon ko jántá hai; kyúnki jo chíz
ádmíon kí nazar men ‘áliqadr hai,
wuh Ḳhudá ke nazdík makrúh hai.
16 Sharí‘at aur ambiyá Yúhanná
tak rahe; us waqt se Ḳhudá kí
bádsháhat kí ḳhushḳhabarí dí játí
hai, aur har ek zor márkar us men
dáḳhil hotá hai. 17 Lekin ásmán
aur zamín ká ṭal jáná sharí‘at ke
ek nuqte ke miṭ jáne se ásán hai.
18 Jo koí apní bíwí ko chhoṛkar
dúsrí se biyáh kare, wuh ziná kartá
hai; aur jo shaḳhs shauhar kí
chhoṛí húí ‘aurat se biyáh kare,
wuh bhí ziná kartá hai.

Ek daulatmand aur ek garíb kí tamsíl.

19 Ek daulatmand thá, jo arga-
wání aur mihín kapṛe pahintá, aur
har roz ḳhushí manátá aur shán o
shaukat se rahtá thá. 20 Aur La‘-
zar nám ek garíb, násúron se bhará
húá, us ke darwáze par ḍálá gayá
thá. 21 Use árzú thí, ki daulat-
mand kí mez ke jhúṭe se apná peṭ
bhare; balki kutte bhí ákar us ke
násúr cháṭte the. 22 Aur aisá húá
ki wuh garíb mar gayá, aur firish-
ton ne use le jákar Ibráhím kí god
men rakh diyá; aur daulatmand
bhí múá, aur dafn húá. 23 Us ne
‘álam i arwáh ke darmiyán ‘azáb
men mubtilá hokar apní ánkhen
uṭháín, aur Ibráhím ko dúr se
dekhá, aur us kí god men La‘zar
ko. 24 Aur us ne pukárkar kahá,
ki Ai báp Ibráhím, mujh par rahm
karke La‘zar ko bhej, ki apní unglí
ká sirá pání men bhigokar merí
zabán tar [b] kare; kyúnki main is
ág [c] men taṛaptá hún. 25 Ibráhím
ne kahá; Beṭá, yád kar, ki tú apní
zindagí men apní achchhí chízen le
chuká, aur usí tarah La‘zar burí
chízen; lekin ab wuh yahán tasallí
pátá hai, aur tú taṛaptá hai. 26 Aur
in sab báton ke siwá, hamáre tum-
háre darmiyán ek baṛá gaṛhá rakkhá
gayá hai, aisá ki jo yahán se tum-
hárí taraf pár jáná cháhen, na já
saken, aur na log udhar se hamárí
taraf wár á saken. 27 Us ne kahá;
Pas ai báp, main terí minnat kartá
hún, ki tú use mere báp ke ghar
bhej; 28 kyúnki mere pánch bhái
hain; táki wuh un ke sámne in
báton kí gawáhí de, aisá na ho ki
wuh bhí is ‘azáb kí jagah men áen.
29 Ibráhím ne us se kahá, ki Un ke

[a] N. *hamárá.* [b] Yún. *ṭhanḍí.* [c] Yún. *shu‘le.*

pás Músá aur ambiyá to hain ; un
kí sunen. 30 Us ne kahá ; Nahín,
ai báp Ibráhím ; hán, agar koí
murdon men se un ke pás jáe, to
wuh tauba karenge. 31 Us ne us
se kahá, ki Jab wuh Músá aur
nabíon hí kí nahín sunte, to agar
murdon men se koí jí uṭhe, to us
kí bhí na mánenge.

Ṭhokar khiláne aur mu'áf karne kí bábat.

17 1 Phir us ne apne shágirdon
se kahá ; Yih nahín ho saktá,
ki ṭhokaren na lagen : lekin us par
afsos hai, jis ke bá'is se lagen !
2 In chhoṭon men se ek ko ṭhokar
khiláne kí banisbat, us shakhs ke
liye yih mufíd hotá, ki chakkí ká
páṭ us ke gale men laṭkáyá játá,
aur wuh samundar men phenká
játá. 3 Ḳhabardár raho ; agar terá
bháí gunáh kare, use malámat kar ;
agar tauba kare, use mu'áf kar. 4 Aur
agar wuh ek din men sát daf'a terá
gunáh kare, aur sáton daf'a tere
pás phir ákar kahe, ki Tauba kartá
hún, to use mu'áf kar.

Ímán rakhkar bhí apní náláiqí ko mán lená.

5 Is par rasúlon ne Ḳhudáwand
se kahá ; Hamáre ímán ko baṛhá.
6 Ḳhudáwand ne kahá, ki Agar tum
men rái ke dáne ke barábar bhí
ímán hotá, aur tum is tút ke da-
rakht se kahte, ki Jar se ukhaṛkar
samundar men lag já, to tumhárí
mántá. 7 Magar tum men se aisá
kaun hai, jis ká naukar hal jottá,
yá gallabání kartá ho, aur jab wuh
khet se áe, to us se kahe, ki Jald
ákar kháná kháne baiṭh ? 8 aur
yih na kahe, ki Merá kháná [a] taiyár
kar, aur jab tak main kháún píún,
kamar bándhkar merí khidmat kar ;
ba'd us ke tú khud khá pí lená ?
9 Kyá wuh is liye us naukar ká
ihsán mánegá, ki us ne un báton
kí jin ká hukm húá ta'míl kí ? 10 Isí
tarah tum bhí, jab un sab báton kí
jin ká tumhen hukm húá ta'míl kar
chuko, to kaho, ki Ham nikamme
naukar hain ; jo ham par karná farz
thá, wuhí kiyá hai.

Das koṛhiyon ko achchhá karná.

11 Aur aisá húá, ki Yarúshalem
ko játe húe wuh Sámariya aur Galíl
ke bích se hokar já rahá thá. 12 Aur
ek gánw men dákhil hote waqt, das
koṛhí us ko mile. 13 Unhon ne dúr
khaṛe hokar baland áwáz se kahá ;
Ai Yisú', ai sáhib, ham par rahm
kar. 14 Us ne unhen dekhkar kahá ;
Jáo, apne taín káhinon ko dikháo.
Aur aisá húá ki wuh játe játe pák
sáf ho gaye. 15 Phir un men se ek,
yih dekhkar ki main shifá pá gayá,
baland áwáz se Ḳhudá kí baṛáí kartá
húá lauṭá. 16 Aur munh ke bal Yisú'
ke pánwon par girke us ká shukr
karne lagá ; aur wuh Sámarí thá.
17 Yisú' ne jawáb men kahá, Kyá
dason pák sáf na húe ? Phir wuh
nau kahán hain ? 18 Kyá siwá is
pardesí ke âur na nikle, jo lauṭkar
Ḳhudá kí tamjíd karte ? 19 Phir
us se kahá ; Uṭhkar chalá já ;
tere ímán ne tujhe achchhá kiyá
hai.

Ḳhudá kí bádsháhat kí haqíqat.

20 Jab Farísíon ne us se púchhá,
ki Ḳhudá kí bádsháhat kab áegí ?
to us ne jawáb men un se kahá,
ki Ḳhudá kí bádsháhat záhirí taur
par [b] na áegí. 21 Aur log yih na
kahenge, ki Dekho, yahán hai, yá
wahán hai ! kyúnki, dekho, Ḳhudá
kí bádsháhat tumháre darmiyán [c]
hai.

[a] Yún. *shám ká khāná.* [b] Yá *mushāhide ke sáth.* [c] Yá *andar.*

Masíh kí nágahán ámad kí taiyárí.

22 Us ne shágirdon se kahá; Wuh
din áenge, ki tum ko Ibn i Ádam
ke dinon men se ek din ke dekhne
kí árzú hogí, aur na dekhoge. 23 Aur
log tum se kahenge, ki Dekho, wa-
hán hai, yá Dekho, yahán hai; ma-
gar tum chale na jáná, na un ke
píchhe ho lená. 24 Kyúnki jaise
bijlí ásmán [a] kí ek taraf se kaundkar
dúsrí taraf chamaktí hai, waise hí
Ibn i Ádam apne din men záhir
hogá. 25 Lekin pahle zarúr hai, ki
wuh bahut dukh utháe, aur is za-
máne ke log [b] use radd karen. 26 Aur
jaisá Núh ke dinon men húá thá,
isí tarah Ibn i Ádam ke dinon men
bhí hogá; 27 ki log kháte píte the,
aur un men biyáh shádí hotí thí, us
din tak, ki Núh kishtí par charhá,
aur túfán ne ákar sab ko halák kiyá.
28 Aur jaisá Lút ke dinon men húá
thá, ki log kháte píte, aur kharíd o
farokht karte, aur darakht lagáte,
aur ghar banáte the; 29 lekin jis
din Lút Sadom se niklá, ág aur
gandhak ne ásmán se baraskar sab
ko halák kiyá; 30 Ibn i Ádam ke
záhir hone ke din bhí aisá hí hogá.
31 Us din jo kothe par ho, aur us
ká asbáb ghar men ho, wuh us ke
lene ko na utre; aur isí tarah jo
khet men ho, wuh píchhe ko na
laute. 32 Lút kí bíwí ko yád rakkho.
33 Jo koí apní ján bacháne kí ko-
shish kare, wuh use khoegá: aur jo
koí use khoe, wuh us ko zinda rak-
khegá. 34 Main tum se kahtá hún,
ki Us rát do ádmí ek chárpái par
sote honge; ek le liyá jáegá, aur
dúsrá chhor diyá jáegá. 35 Do 'aura-
ten ek sáth chakkí pístí hongí; ek
le lí jáegí, aur dúsrí chhor dí jáegí.
37 Unhon ne jawáb men us se kahá,
ki Ai Khudáwand, yih kahán hogá?
Us ne un se kahá; Jahán murdár
hai, wahán giddh bhí jama' honge.

Beinsáf qází kí tamsíl.

18 1 Phir us ne, is garaz se ki har
waqt du'á mángte rahná, aur
himmat na hární cháhiye, un se yih
tamsíl kahí, ki 2 Kisí shahr men ek
qází thá; na wuh Khudá se dartá,
na ádmí kí kuchh parwá kartá thá.
3 Aur usí shahr men ek bewa thí, jo
us ke pás ákar yih kahá kartí thí,
ki Merá insáf karke mujhe mudda'í
se bachá. 4 Us ne kuchh 'arse tak
to na cháhá; lekin ba'd is ke apne
jí men kahá, ki Go main na Khudá
se dartá, aur na ádmíon kí kuchh
parwá kartá hún, 5 taubhí is liye
ki yih bewa mujhe satátí hai, main
us ká insáf karúngá; aisá na ho ki
wuh bár bár ákar ákhir ko merá nák
men dam kare. 6 Khudáwand ne
kahá; Suno, ki yih beinsáf qází kyá
kahtá hai. 7 Pas kyá Khudá apne
barguzídon ká insáf na karegá, jo
rát din us se faryád karte hain?
Aur kyá wuh un ke báre men der [c]
karegá? 8 Main tum se kahtá
hún, ki Wuh jald un ká insáf
karegá; táham jab Ibn i Ádam
áegá, to kyá zamín par ímán
páegá?

Farísí aur mahsúl lenewále kí tamsíl.

9 Phir us ne ba'z logon se, jo
apne par bharosá rakhte the, ki ham
rástbáz hain, aur báqí ádmíon ko
náchíz jante the, yih tamsíl kahí,
10 ki Do shakhs haikal men du'á
mángne gaye; ek Farísí, dúsrá mah-
súl lenewálá. 11 Farísí khará ho-
kar apne jí men yún du'á mángne
lagá, ki Ai Khudá, main terá shukr
kartá hún, ki báqí ádmíon kí tarah
zálim, beinsáf, zinákár, yá is mah-
súl lenewále kí mánind nahín hún.

a Yún. *ásmán ke níche.* b Yun. *yih pusht.* c Yún. *ke wáste sabr.*

12 Maiṉ hafte meṉ do bár roza
rakhtá, aur apní sári ámadaní par
dahyakí lagátá húṉ. 13 Lekin mah-
súl lenewále ne dúr khaṛe hokar itná
bhí na cháhá, ki ásmán kí taraf
áṉkh uṭháe; balki chhátí píṭ píṭkar
kahá, ki Ai Ḵhudá, mujh gunahgár
par rahm kar. 14 Maiṉ tum se
kahtá húṉ, ki Yih shaḵhs dúsre kí
nisbat rástbáz ṭhahrkar apne ghar
gayá: kyúṉki jo koí apne áp ko
baṛá banáegá, wuh chhoṭá kiyá
jáegá; aur jo apne áp ko chhoṭá
banáegá, wuh baṛá kiyá jáegá.

Chhoṭe bachchoṉ se Yisú‘ kí mahabbat.
(Mat. **19.** 13–15; Mar. **10.** 13–16.)

15 Phir log apne chhoṭe bachchoṉ
ko bhí us ke pás láne lage, táki
wuh un ko chhúe: aur shágirdoṉ
ne dekhkar un ko jhiṛká. 16 Magar
Yisú‘ ne bachchoṉ ko pás bulákar
kahá, ki Bachchoṉ ko mere pás áne
do, aur unheṉ mana‘ na karo; kyúṉ-
ki Ḵhudá kí bádsháhat aisoṉ hí kí
hai. 17 Maiṉ tum se sach kahtá
húṉ, ki Jo koí Ḵhudá kí bádshá-
hat ko bachche kí tarah qabúl na
kare, wuh us meṉ hargiz dáḵhil
na hogá.

Yisú‘ ke púre shágird hone ká taríqa.
(Mat. **19.** 16–29; Mar. **10.** 17–30.)

18 Phir kisí sardár ne us se yih
suwál kiyá, ki Ai nek ustád, maiṉ
kyá karúṉ, táki hamesha kí zindagí
ká wáris banúṉ? 19 Yisú‘ ne us se
kahá, Tú mujhe kyúṉ nek kahtá
hai? koí nek nahíṉ, magar ek, ya‘ní
Ḵhudá. 20 Tú hukmoṉ ko to jántá
hai: Ziná na kar, Ḵhún na kar,
Chorí na kar, Jhúṭhí gawáhí na de,
Apne báp kí aur máṉ kí ‘izzat kar.
21 Us ne kahá; Maiṉ ne laṛakpan
se in sab par ‘amal kiyá hai. 22 Yi-
sú‘ ne yih sunkar us se kahá; Abhí
tak tujh meṉ ek bát kí kamí hai:
apná sab kuchh bechkar garíboṉ ko
báṉṭ de, tujhe ásmán par ḵhazána
milegá: aur ákar mere píchhe ho
le. 23 Yih sunkar wuh bahut gam-
gín húá, kyúṉki baṛá daulatmand
thá. 24 Yisú‘ ne us ko dekhkar ka-
há, ki Daulatmandoṉ ká Ḵhudá kí
bádsháhat meṉ dáḵhil honá kaisá
mushkil hai! 25 Kyúṉki úṉṭ ká
súí ke náke meṉ se nikal jáná is se
ásán hai, ki daulatmand Ḵhudá kí
bádsháhat meṉ dáḵhil ho. 26 Sun-
newáloṉ ne kahá; To phir kaun
naját pá saktá hai? 27 Us ne ka-
há; Jo insán se nahíṉ ho saktá,
wuh Ḵhudá se ho saktá hai. 28 Pat-
ras ne kahá; Dekh, ham to apná
ghar bár chhoṛkar tere píchhe ho
liye haiṉ. 29 Us ne un se kahá;
Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
aisá koí nahíṉ, jis ne ghar, yá bíwí,
yá bháiyoṉ, yá máṉ báp, yá bach-
choṉ ko Ḵhudá kí bádsháhat ke
wáste chhoṛ diyá ho, 30 aur is za-
máne meṉ kaí guná ziyáda na páe,
aur ánewále ‘álam meṉ hamesha kí
zindagí.

Apne qatl hone aur jí uṭhne ke báre meṉ Yisú‘ kí peshíngoí.
(Mat. **20.** 17–19; Mar. **10.** 32–34.)

31 Phir us ne un bárah ko sáth
lekar un se kahá, ki Dekho, ham
Yarúshalem ko játe haiṉ, aur jitní
báteṉ nabíoṉ kí ma‘rifat likhí gayí
haiṉ, Ibn i Ádam ke haqq meṉ púrí
hongí. 32 Kyúṉki wuh gair-qaum-
wáloṉ ke hawále kiyá jáegá, aur log
us ko ṭhaṭṭhe meṉ uṛáenge, aur be-
‘izzat kareṉge, aur us par thúkeṉge;
33 aur us ko koṛe máreṉge aur qatl
kareṉge; aur wuh tísre din jí uṭh-
egá. 34 Lekin unhoṉ ne in meṉ
se koí bát na samjhí: aur yih
qaul un par poshída rahá, aur
in bátoṉ ká matlab un kí samajh
meṉ na áyá.

Yarího ke ek andhe ko bíná karná.
(Mat. 20. 29–34; Mar. 10. 46–52.)

35 Jab wuh chalte chalte Yarího
ke nazdík pahuṉchá, to aisá húá ki
ek andhá ráh ke kanáre baiṭhá húá
bhíkh máṉg rahá thá. 36 Wuh bhíṛ
ke jáne kí áwáz sunkar púchhne
lagá, ki yih kyá ho rahá hai?
37 Unhoṉ ne use ḳhabar dí, ki Yisú‘
Násarí já rahá hai. 38 Us ne chillá-
kar kahá; Ai Yisú‘, Ibn i Dáúd,
mujh par rahm kar. 39 Jo áge játe
the, wuh us ko ḍáṉṭne lage, ki chup
rahe: magar wuh âur bhí chilláyá,
ki Ai Ibn i Dáúd, mujh par rahm
kar. 40 Yisú‘ ne khaṛe hokar hukm
diyá, ki Us ko mere pás láo. Jab
nazdík áyá, to us ne us se yih pú-
chhá; 41 Tú kyá cháhtá hai, ki
maiṉ tere liye karúṉ? Us ne kahá;
Ai Ḳhudáwand, yih ki maiṉ bíná ho
jáúṉ. 42 Yisú‘ ne us se kahá; Bíná
ho já; tere ímán ne tujhe achchhá
kiyá. 43 Wuh usí dam bíná ho ga-
yá, aur Ḳhudá kí baṛáí kartá húá
us ke píchhe ho liyá. Aur sab lo-
goṉ ne dekhkar Ḳhudá kí hamd kí.

Zakkáí ke ghar meṉ Yisú‘ ká utarná.

19 1 Wuh Yarího meṉ dákhil ho-
kar já rahá thá. 2 Aur dekho,
Zakkáí nám ek ádmí thá, jo mah-
súl lenewáloṉ ká sardár aur dau-
latmand thá. 3 Wuh Yisú‘ ke dekh-
ne kí koshish kartá thá, ki kaun sá
hai: lekin bhíṛ ke sabab dekh na
saktá thá, is liye ki us ká qadd
chhoṭá thá. 4 Pas use dekhne ke
liye áge dauṛkar ek gúlar ke peṛ par
chaṛh gayá; kyúṉki wuh usí ráh se
jáne ko thá. 5 Jab Yisú‘ us jagah
pahuṉchá, to úpar nigáh karke us
se kahá; Ai Zakkáí, jald utar á;
kyúṉki áj mujhe tere ghar rahná
zarúr hai. 6 Wuh jald utarke us
ko ḳhushí se apne ghar le gayá.
7 Jab logoṉ ne yih dekhá, to sab
burburákar kahne lage, ki Wuh to
ek gunahgár shaḳhs ke háṉ já utrá.
8 Aur Zakkáí ne khaṛe hokar Ḳhu-
dáwand se kahá; Ai Ḳhudáwand,
dekh, maiṉ apná ádhá mál garíboṉ
ko detá húṉ; aur agar kisí ká kuchh
náhaqq le liyá hai, to us ko chau-
guná adá kartá húṉ. 9 Yisú‘ ne us
se kahá, ki Áj is ghar meṉ naját áí
hai, is liye ki yih bhí Ibráhím ká
beṭá hai. 10 Kyúṉki Ibn i Ádam
khoe húoṉ ko ḍhúṉḍhne aur naját
dene áyá hai.

Ashrafíoṉ kí tamsíl.

11 Jab wuh in bátoṉ ko sun rahe
the, to us ne ek tamsíl bhí kahí, is
liye ki Yarúshalem ke nazdík thá,
aur wuh gumán karte the, ki Ḳhudá
kí bádsháhat abhí záhir húá cháhtí
hai. 12 Pas us ne kahá, ki Ek amír
dúr daráz mulk ko chalá, táki bád-
sháhí hásil karke phir áe. 13 Us ne
apne naukaroṉ meṉ se das ko bulá-
kar unheṉ das ashrafíáṉ [a] díṉ, aur
un se kahá, ki Mere wápas áne tak
len den karná. 14 Lekin us ke
shahr ke ádmí us se ‘adáwat rakhte
the, aur us ke píchhe elchíoṉ kí za-
báṉí kahlá bhejá, ki Ham nahíṉ
cháhte, ki yih ham par bádsháhí
kare. 15 Jab wuh bádsháhí hásil
karke phir áyá, to aisá húá ki un
naukaroṉ ko bulá bhejá, jinheṉ ru-
paya diyá thá, táki ma‘lúm kare, ki
unhoṉ ne len den se kyá kyá kamá-
yá. 16 Pahle ne házir hokar kahá;
Ai Ḳhudáwand, terí ashrafí se das
ashrafíáṉ paidá húíṉ. 17 Us ne us
se kahá; Ai achchhe naukar, shá-
básh! is liye ki tú niháyat thoṛe
meṉ diyánatdár niklá, ab tú das
shahroṉ par iḳhtiyár rakh. 18 Dús-
re ne ákar kahá; Ai ḳhudáwand,
terí ashrafí se páṉch ashrafíáṉ paidá

a Yún. *mina*. Is lafz se sau dirham (15. 8 ke háshiye ko dekho) kí raqm murád hai.

húín. 19 Us ne us se bhí kahá, ki
Tú bhí pánch shahron ká hákim ho.
20 Tísre ne ákar kahá; Ai ḳhudá-
wand, dekh, terí ashrafí yih hai jis
ko main ne rúmál men bándh rak-
khá: 21 kyúnki main tujh se dartá
thá, is liye ki tú sakht ádmí hai; jo
tú ne nahín rakkhá, use uṭhá letá hai,
aur jo tú ne nahín boyá, use káṭṭá
hai. 22 Us ne us se kahá; Ai sharír
naukar, main tujh ko tere hí munh
se mulzim ṭhahrátá hún. Tú mujhe
jántá thá ki sakht ádmí hún, aur jo
main ne nahín rakkhá use uṭhá letá,
aur jo nahín boyá, use káṭṭá hún;
23 phir tú ne merá rupaya sáhúkár
ke hán kyún na rakh diyá, táki main
ákar use súd samet le letá? 24 Aur
us ne un se kahá jo pás khaṛe the,
ki Wuh ashrafí us se le lo, aur das
ashrafíwále ko de do. 25 (Unhon
ne us se kahá; Ai ḳhudáwand, us
ke pás das ashrafíán to hain.)
26 Main tum se kahtá hún, ki Jis
ke pás hai, us ko diyá jáegá; aur
jis ke pás nahín, us se wuh bhí le
liyá jáegá, jo us ke pás hai. 27 Ma-
gar mere un dushmanon ko, jinhon
ne na cháhá thá ki main un par
bádsháhí karún, yahán lákar mere
sámne qatl karo.
28 Yih báten kahkar wuh Yarú-
shalem kí taraf un ke áge áge
chalá.

Yisú' ká 'aláníya taur par Yarú-
shalem men dáḳhil honá.
(Mat. **21.** 1–9; Mar. **11,** 1–10;
Yúh. **12.** 12–15.)

29 Jab wuh us pahár par jo Zai-
tún ká kahlátá hai Baitfagá aur
Bait'aniyyáh ke nazdík pahunchá,
to aisá húá ki us ne shágirdon men
se do ko yih kahkar bhejá, 30 ki
Sámne ke gánw men jáo, aur us
men dáḳhil hote hí ek gadhí ká
bachcha bandhá húá milegá, jis par
kabhí koí ádmí sawár nahín húá:
use khol láo. 31 Aur agar koí tum
se púchhe, ki Kyún kholte ho? to
yún kah dená, ki Ḳhudáwand ko
darkár hai. 32 Pas jo bheje gaye
the, unhon ne jákar, jaisá us ne un
se kahá thá, waisá hí páyá. 33 Jab
gadhí ke bachche ko khol rahe the,
to us ke málikon ne un se kahá, ki
Is bachche ko kyún kholte ho?
34 Unhon ne kahá, ki Ḳhudáwand
ko darkár hai. 35 Wuh us ko Yisú'
ke pás le áe, aur apne kapṛe us
bachche par ḍálkar Yisú' ko sawár
kiyá. 36 Jab já rahá thá, to wuh
apne kapṛe ráh men bichháte játe
the. 37 Aur jab wuh shahr ke
nazdík, Zaitún ke pahár ke utár
par pahunchá, to shágirdon kí sárí
jamá'at un sab mu'jizon[a] ke sabab,
jo unhon ne dekhe the, ḳhush
hokar baland áwáz se Ḳhudá kí
hamd karne lagí, 38 ki Mubárak hai
wuh bádsháh, jo Ḳhudáwand ke
nám par átá hai; ásmán par sulh,
aur 'álam i bálá par jalál! 39 Bhír
men se ba'z Farísíon ne us se kahá,
ki Ai ustád, apne shágirdon ko
dánṭ de. 40 Us ne jawáb men ka-
há; Main tum se kahtá hún, ki
agar yih chup rahen, to patthar
chillá uṭhenge.

Yisú' ká Yarúshalem par roná.

41 Jab nazdík ákar shahr ko
dekhá, to us par royá, aur kahá;
42 Kásh ki tú apne ísí din men
salámatí kí báten jántá! magar ab
wuh terí ánkhon se chhip gayí
hain. 43 Kyúnki wuh din tujh par
áenge, ki tere dushman tere gird
morcha bándhkar tujhe gher lenge,
aur har taraf se tang karenge,
44 aur tujh ko, aur tere bachchon
ko jo tujh men hain, zamín par de

[a] Yún. *qudraton.*

paṭken̲ge; aur tujh men̲ kisí pat-
thar par patthar báqí na chhoren̲ge;
is liye ki tú ne us waqt ko na
pahcháná, jab tujh par nigáh kí
gayí.

Haikal ko pák sáf karná.
(Mat. **21.** 12–16; Mar. **11.** 15–18.)

45 Phir wuh haikal men̲ jákar
bechnewálon̲ ko nikálne lagá, 46 aur
un se kahá; Likhá hai, ki [a] Merá
ghar du‘á ká ghar hogá; magar
tum ne us ko ḍákúon̲ kí khoh baná
diyá.
47 Aur wuh har roz haikal men̲
ta‘lím detá thá. Magar sardár ká-
hin aur faqíh aur qaum ke raís us
ke halák karne kí koshish men̲
the. 48 Lekin koí tadbír na nikál
sake, ki yih kis tarah karen̲;
kyún̲ki sab log baṛe shauq se us
kí sunte the.

Apne iḳhtiyár ke báre men̲ Yisú‘ ká sardáron̲ ko jawáb dená.
(Mat. **21.** 23–27; Mar. **11.** 27–33.)

20 1 Un dinon̲ men̲ ek roz aisá
húá, ki jab wuh haikal men̲
logon̲ ko ta‘lím aur ḳhushḳhabarí
de rahá thá, to sardár káhin aur
faqíh buzurgon̲ ke sáth us ke pás á
khaṛe húe; 2 aur kahne lage, ki
Hamen̲ batá, tú in kámon̲ ko kis
iḳhtiyár se kartá hai, yá kaun hai
jis ne tujh ko yih iḳhtiyár diyá hai?
3 Us ne jawáb men̲ un se kahá, ki
Main̲ bhí tum se ek bát púchhtá
hún̲; mujhe batáo: 4 Yúhanná ká
baptisma [b] ásmán kí taraf se thá, yá
insán kí taraf se? 5 Unhon̲ ne
ápas men̲ saláh kí, ki Agar ham
kahen̲, Ásmán kí taraf se, to wuh
kahegá; Tum ne kyún̲ us ká yaqín
na kiyá? 6 Aur agar kahen̲, ki
Insán kí taraf se, to sab log ham
ko sangsár karen̲ge; kyún̲ki unhen̲
yaqín hai, ki Yúhanná nabí thá.
7 Pas unhon̲ ne jawáb diyá; Ham
nahín̲ jánte, ki kis kí taraf se
thá. 8 Yisú‘ ne un se kahá;
Main̲ bhí tumhen̲ nahín̲ batátá,
ki in kámon̲ ko kis iḳhtiyár se
kartá hún.

Angúrí bág ke ṭhekedáron̲ kí tamsíl.
(Mat. **21.** 33–45; Mar. **12.** 1–11.)

9 Phir us ne logon̲ se yih tamsíl
kahní shurú‘ kí, ki Ek shaḳhs ne
angúrí bág lagákar bágbánon̲ ko
ṭheke par diyá, aur ek baṛí muddat
ke liye pardes chalá gayá. 10 Aur
phal ke mausim par us ne ek nau-
kar bágbánon̲ ke pás bhejá, táki
wuh bág ke phal ká hissa use den̲;
lekin bágbánon̲ ne us ko píṭkar
ḳhálí háth lauṭá diyá. 11 Phir us
ne ek âur naukar bhejá; unhon̲
ne us ko bhí píṭkar aur be‘izzat
karke ḳhálí háth lauṭá diyá. 12 Phir
us ne tísrá bhejá; unhon̲ ne us ko
bhí zaḳhmí karke nikál diyá. 13 Is
par bág ke málik ne kahá, ki Kyá
karún̲? Main̲ apne piyáre beṭe ko
bhejún̲gá: sháyad us ká liház ka-
ren̲. 14 Jab bágbánon̲ ne use dekhá,
to ápas men̲ saláh karke kahá, ki
Yihí wáris hai: ise qatl karen̲, ki mí-
rás hamárí ho jáe. 15 Pas us ko bág
ke báhar nikálkar qatl kiyá. Ab
bág ká málik un ke sáth kyá kare-
gá? 16 Wuh ákar un bágbánon̲ ko
halák karegá, aur bág auron̲ ko de
degá. Unhon̲ ne yih sunkar kahá;
Ḳhudá na kare. 17 Us ne un kí
taraf dekhkar kahá; Phir yih kyá
likhá hai, ki [c] Jis patthar ko mi‘-
máron̲ ne radd kiyá, wuhí kone ke
sire ká patthar ho gayá? 18 Jo koí
us patthar par giregá, us ke ṭukṛe
ṭukṛe ho jáen̲ge; lekin jis par wuh
giregá, use pís ḍálegá.

[a] Yasha‘yáh **56.** 7. [b] Yá *istibág.* [c] Zabúr **118.** 22.

Ḳhiráj dene ke báre men̲ Yisú‘ ká faisala.
(Mat. **22.** 15–22; Mar. **12.** 12–17.)

19 Usí ghaṛí faqíh aur sardár ká-
hinon̲ ne us ke pakaṛne kí koshish
kí; magar logon̲ se ḍare, kyún̲ki
wuh samajh gaye the, ki us ne yih
tamsíl ham par kahí. 20 Aur wuh
us kí ták men̲ lage, aur jásús bheje,
ki rástbáz bankar us kí koí bát
pakṛen̲, táki us ko hákim ke qabze
aur iḳhtiyár men̲ de den̲. 21 Unhon̲
ne us se yih suwál kiyá, ki Ai
ustád, ham jánte hain̲ ki terá
kalám aur ta‘lím durust hai, aur tú
kisí kí tarafdárí nahín̲ kartá, balki
sachchái se Ḳhudá kí ráh kí ta‘lím
detá hai; 22 hamen̲ Qaisar ko ḳhi-
ráj dená rawá hai, yá nahín̲? 23 Us
ne un kí makkárí ma‘lúm karke un
se kahá; 24 Ek dínár[a] mujhe di-
kháo. Us par kis kí súrat aur nám
hai? Unhon̲ ne kahá; Qaisar ká.
25 Us ne un se kahá; Pas jo Qaisar
ká hai, Qaisar ko, aur jo Ḳhudá ká
hai, Ḳhudá ko adá karo. 26 Wuh
logon̲ ke sámne us[b] qaul ko pakaṛ
na sake, balki us ke jawáb se
ta‘ajjub karke chup ho rahe.

Sadúqíon̲ ko qiyámat ke báre men̲ jawáb dená.
(Mat. **22.** 23–33; Mar. **12.** 18–27.)

27 Phir Sadúqí jo kahte[c] hain̲,
ki qiyámat hai hí nahín̲, un men̲ se
ba‘z ne us ke pás ákar yih suwál
kiyá, ki 28 Ai ustád, Músá ne
hamáre liye likhá hai, ki agar kisí
ká biyáhá húá bhái beaulád mar
jáe, to us ká bhái us kí bíwí ko
kar le, aur apne bhaí ke liye nasl
paidá kare. 29 Chunán̲chi sát bhái
the: pahle ne bíwí kí, aur beaulád
mar gayá. 30 Phir dúsre ne use
liyá, aur tísre ne bhí; 31 isí tarah
sáton̲ beaulád mar gaye. 32 Áḳhir
ko wuh ‘aurat bhí mar gayí. 33 Pas
qiyámat men̲ wuh ‘aurat un men̲
se kis kí bíwí hogí? kyún̲ki wuh
sáton̲ kí bíwí baní thí. 34 Yisú‘ ne
un se kahá, ki Is jahán ke farzan-
don̲ men̲ to biyáh shádí hotí hai;
35 lekin jo log is láiq ṭhahrenge, ki
us jahán ko hásil karen̲, aur mur-
don̲ men̲ se jí uṭhen̲, un men̲ biyáh
shádí na hogí; 36 kyún̲ki wuh phir
marne ke bhí nahín̲, is liye ki
firishton̲ ke barábar hon̲ge; aur
qiyámat ke farzand hokar Ḳhudá
ke bhí farzand hon̲ge. 37 Lekin
is bát ko ki murde jí uṭhte hain̲,
Músá ne bhí Jháṛí ke zikr men̲
záhir kiyá hai; chunán̲chi wuh
Ḳhudáwand ko Ibráhím ká Ḳhudá
aur Izháq ká Ḳhudá aur Ya‘qúb
ká Ḳhudá kahtá hai. 38 Lekin
Ḳhudá murdon̲ ká Ḳhudá nahín̲,
balki zindon̲ ká hai; kyún̲ki
us ke nazdík sab zinda hain̲.
39 Tab ba‘z faqíhon̲ ne jawáb men̲
us se kahá, ki Ai Ustád, tú ne
ḳhúb farmáyá. 40 Kyún̲ki un ko us
se phir koí suwál karne kí jur’at na
húí.

Masíh Ibn i Dáúd ke báre men̲.
(Mat. **22.** 41–45; Mar. **12.** 35–37.)

41 Phir us ne un se kahá; Masíh
ko kis tarah Dáúd ká betá kahte
hain̲? 42 Dáúd to Zabúr[d] men̲ áp
kahtá hai, ki

[e] Ḳhudáwand ne mere Ḳhudá-
wand se kahá;
Merí dahiní taraf baiṭh,
43 Jab tak main̲ tere dushmanon̲
ko tere pánwon̲ tale kí chaukí
na kar dún̲.

44 Pas Dáúd to use Ḳhudáwand
kahtá hai, phir wuh us ká beṭá
kyún̲kar ṭhahrá?

[a] Mat. **18.** 28 ke háshiye ko dekho.
[b] N. *us ke.*
[c] N. *inkár karte.*
[d] Yún. *Mazámír kí kitáb.*
[e] Zabúr **110.** 1.

Faqíhon ko malámat karná.
(Mat. **23.** 1, 2 aur 5–7; Mar. **12.**
38–40.)

45 Jab sab log sun rahe the, to
us ne apne shágirdon se kahá, 46 ki
Faqíhon se khabardár rahná, jo
lambe lambe jáme pahinkar phirne
ká shauq rakhte hain, aur bázáron
men salám, aur ‘ibádatkhánon men
a‘lá darje kí kursíán, aur ziyáfaton
men sadrnishíní pasand karte hain.
47 Wuh bewa ‘auraton ke gharon
ko dabá baiṭhte hain, aur dikháwe
ke liye namáz ko túl dete hain;
inhen ziyáda sazá hogí.

Ek kangál bewa kí nazr.
(Mar. **12.** 41–44.)

21 1 Phir us ne ánkh uṭhákar
un daulatmandon ko dekhá,
jo apní nazron ke rupaye haikal ke
khazáne men ḍál rahe the; 2 aur
ek kangál bewa ko bhí us men do
damriyán ḍálte dekhá. 3 Is par
us ne kahá; Main tum se sach
kahtá hún, ki is kangál bewa ne
sab se ziyáda ḍálá; 4 kyúnki un
sab ne to apne mál kí bahutát se
nazr ka chandá ḍálá: magar is
ne apní nádárí kí hálat men, jitní
rozí us ke pás thí, sab ḍál dí.

Ibn i Ádam kí ámad ke nishán.
(Mat. **24.** 1–31; Mar. **13.** 1–27.)

5 Aur jab ba‘z log haikal kí
bábat kah rahe the, ki wuh nafís
pattharon aur nazr kí húí chízon
se árásta hai, to us ne kahá;
6 Wuh din áenge, ki in chízon men
se, jo tum dekhte ho, yahán[a] kisí
patthar par patthar báqí na rahegá,
jo giráyá na jáe. 7 Unhon ne us
se púchhá, ki Ai ustád, phir yih
báten kab hongí? aur jab wuh
hone ko hon, us waqt ká kyá
nishán hai? 8 Us ne kahá; Kha-
bardár, gumráh na honá; kyúnki
bahutere mere nám se áenge, aur
kahenge, ki Wuh main hí hún;
aur yih bhí, ki Waqt nazdík á pa-
hunchá hai: tum un ke píchhe na
chale jáná. 9 Aur jab laṛáiyon aur
fasádon kí afwáhen suno, to ghabrá
na jáná; kyúnki un ká pahle wáqi‘
honá zarúr hai; lekin us waqt
fauran khátima na hogá.

10 Phir us ne un se kahá, ki
Qaum par qaum, aur bádsháhat par
bádsháhat chaṛháí karegí. 11 Aur
baṛe baṛe bhaunchál áenge, aur já
ba já kál aur marí[b] paṛegí; aur
ásmán par baṛí baṛí dahshatnák
báten aur nisháníán záhir hongí.
12 Lekin in sab báton se pahle
wuh mere nám ke sabab tumhen
pakṛenge, aur satáenge, aur ‘ibá-
datkhánon kí ‘adálat ke hawále
karenge, aur qaidkhánon men ḍal-
wáenge, aur bádsháhon aur háki-
mon ke sámne házir karenge. 13 Aur
yih tumháre gawáhí dene ká mauqa‘
hogá.[c] 14 Pas apne dil men ṭhán
rakkho, ki ham pahle se fikr na
karenge, ki kyá jawáb den. 15 Kyúnki
main tumhen aisí zabán aur hikmat
dúngá, ki tumhárá koí mukhálif
sámná karne yá khiláf kahne ká
maqdúr na rakkhegá. 16 Aur tum-
hen mán báp, aur bhái, aur rishta-
dár, aur dost bhí pakaṛwáenge;
balki wuh tum men se ba‘z ko
marwá[d] ḍálenge. 17 Aur mere nám
ke sabab sab log tum se ‘adáwat
rakkhenge. 18 Lekin tumháre sir ká
ek bál bhí bíká na hogá. 19 Apne
sabr se tum apní jánen bacháe
rakkhoge[e].

20 Phir jab tum Yarúshalem ko
faujon se ghirá húá dekho, to ján
lená, ki us ká ujaṛ jáná nazdík hai.

[a] N. *yahán* na dárad. [b] N. *marí aur kál.* [c] Yá *tumháre liye gawáhí hogí.*
[d] Yá *már.* [e] Yún. *naf'a men páoge.*

21 Us waqt jo Yahúdiya men hon,
paháron par bhág jáen, aur jo
Yarúshalem[a] ke andar hon, báhar
nikal jáen; aur jo dihát men hon,
shahr men na jáen. 22 Kyúnki yih
intiqám ke din honge, jin men sab
báten, jo likhí hain, púrí ho jáengí.
23 Un par afsos hai jo un dinon
men hámila hon, aur jo dúdh pilátí
hon! kyúnki mulk men[b] barí mu-
síbat aur is qaum par gazab hogá.
24 Aur wuh talwár ká luqma ho
jáenge, aur asír hokar sab qaumon
men pahuncháe jáenge, aur jab tak
gair qaumon kí mí'ád púrí ná ho,
Yarúshalem gair-qaumon se pámál
hotí rahegí. 25 Aur súraj aur chánd
aur sitáron men nishán záhir honge,
aur zamín par qaumon ko taklíf
hogí; kyúnki wuh samundar aur
us kí lahron ke shor se ghabrá
jáengí. 26 Aur dar ke máre aur
zamín par ánewálí baláon kí ráh
dekhte dekhte logon kí ján men ján
na rahegí; is liye ki ásmán kí quw-
waten hiláí jáengí. 27 Us waqt log
Ibn i Ádam ko qudrat aur bare jalál
ke sáth bádal men áte dekhenge.
28 Aur jab yih báten hone lagen, to
sídhe hokar sir úpar uthháná; is
liye ki tumhárí makhlasí nazdík
hogí.

Masíh kí ámad kí taiyárí.
(Mat. **24.** 32–44; Mar. **13.** 28–37.)

29 Aur us ne un se ek tamsíl
kahí, ki Anjír ke darakht aur sab
darakhton ko dekho. 30 Jonhín un
men konpalen nikaltí hain, tum
dekhkar áp hí ján lete ho, ki ab
garmí nazdík hai. 31 Isí tarah jab
tum in báton ko hote dekho, to
ján lo, ki Khudá kí bádsháhat naz-
dík hai. 32 Main tum se sach kahtá
hún, ki Jab tak yih sab báten na
ho len, yih nasl[c] hargiz tamám
na hogí. 33 Ásmán aur zamín tal
jáenge, lekin merí báten hargiz na
talengí.
34 Pas khabardár raho; aisá na
ho ki tumháre dil khumár, aur na-
shebází, aur is zindagí ke fikron se
sust ho jáen, aur wuh din tum par
phande kí tarah nágahán á pare.
35 Kyúnki jitne log tamám rú e
zamín par maujúd honge, un sab
par wuh isí tarah á paregá. 36 Pas
har waqt jágte aur du'á mángte
raho, táki tum ko in sab honewálí
báton se bachne, aur Ibn i Ádam
ke huzúr khare hone ká maqdúr ho.
37 Aur wuh har roz haikal men
ta'lím detá thá; aur rát ko báhar
jáke us pahár par rahá kartá thá,
jo Zaitún ká kahlátá hai. 38 Aur
subh sawere sab log us kí báten
sunne ko haikal men us ke pás áyá
karte the.

Yisú' ke qatl ke báre men sardáron kí saláh.
(Mat. **26.** 2–5; Mar. **14.** 1, 2.)

22 1 Aur 'Íd i Fatír, jis ko 'Íd i
Fasah kahte hain, nazdík thí.
2 Aur sardár káhin aur faqíh mauqa'
dhúndh rahe the ki use kis tarah
már dálen, kyúnki logon se darte
the.

Yahúdáh Iskariyotí kí beímání.
(Mat. **26.** 14–16; Mar. **14.** 10, 11.)

3 Aur Shaitán Yahúdáh men sam-
áyá, jo Iskariyotí kahlátá, aur un
bárah men shumár kiyá játá thá.
4 Us ne jákar sardár káhinon aur
sipáhíon ke sardáron se saláh kí, ki
us ko kis tarah un ke hawále kare.
5 Wuh khush húe, aur use rupaye
dene ká iqrár kiyá. 6 Us ne mán
liyá, aur mauqa' dhúndhne lagá, ki
use bagair hangáme ke un ke hawále
kará de.

[a] Yún. *us.* [b] Yá *zamín par.* [c] Yá *pusht.*

Fasah kí taiyárí.
(Mat. **26.** 17–19; Mar. **14.** 12–16.)

7 Aur 'Íd i Fatír ká din áyá, jis
men Fasah zabh karná farz thá.
8 Aur Yisú' ne Patras aur Yúhanná
ko yih kahkar bhejá, ki Jákar ha-
máre kháne ke liye fasah taiyár
karo. 9 Unhon ne us se kahá; Tú
kahán cháhtá hai, ki ham taiyár
karen? 10 Us ne un se kahá;
Dekho, shahr men dákhil hote hí
tumhen ek ádmí pání ká ghará liye
húe milegá; jis ghar men wuh jáe,
us ke píchhe chale jáná. 11 Aur
ghar ke málik se kahná, ki Ustád
tujh se kahtá hai; Wuh mihmán-
khána kahán hai, jis men apne
shágirdon ke sáth Fasah kháún?
12 Wuh tumhen ek bará bálákhána
árásta kiyá húá dikháegá: wahín
taiyárí karná. 13 Unhon ne jákar,
jaisá us ne un se kahá thá, waisá hí
páyá, aur Fasah taiyár kiyá.

'Ashá e Rabbání ká muqarrar kiyá jáná.
(Mat. **26.** 20–29; Mar. **14.** 17–24;
1 Kur. **11.** 23–25.)

14 Jab waqt ho gayá, to wuh
kháná kháne baithá, aur rasúl us ke
sáth baithe. 15 Us ne un se kahá;
Mujhe barí árzú thí, ki dukh sahne
se pahle yih Fasah tumháre sáth
kháún; 16 kyúnki main tum se
kahtá hún, ki Use [a] kabhí na khá-
úngá, jab tak wuh Khudá kí bád-
sháhat men púrá na ho. 17 Phir us
ne piyála lekar shukr kiyá, aur kahá,
ki Is ko lekar ápas men bánt lo:
18 kyúnki main tum se kahtá hún,
ki Angúr ká shíra [b] ab se kabhí na
píúngá, jab tak Khudá kí bádsháhát
na á le. 19 Phir us ne rotí lí, aur
shukr karke torí, aur yih kahkar un
ko dí, ki Yih merá badan hai, jo
tumháre wáste diyá játá hai: merí
yádgárí ke liye yihí kiyá karo.
20 Aur isí tarah kháne [c] ke ba'd pi-
yála yih kahkar diyá, ki Yih piyála
mere us khún men nayá 'ahd hai,
jo tumháre wáste baháyá játá hai.
21 Magar dekho, mere pakarwáne-
wále ká háth mere sáth mez par hai.
22 Kyúnki Ibn i Ádam to, jaisá us
ke wáste muqarrar hai, játá hí hai;
magar us shakhs par afsos hai, jis
ke wasíle se wuh pakarwáyá játá
hai! 23 Is par wuh ápas men
púchhne lage, ki Ham men se kaun
hai, jo yih kám karegá?

Firotaní kí nasíhat, aur Patras kí bewafáí kí peshíngoí.

24 Aur un men yih takrár bhí huí,
ki Ham men se kaun bará samjhá
játá hai? 25 Us ne un se kahá, ki
Gair-qaumon ke bádsháh un par
hukúmat chaláte hain; aur jo un
par ikhtiyár rakhte hain, khudá-
wand i ni'mat kahláte hain. 26 Ma-
gar tum aise na honá; balki jo tum
men bará hai, wuh chhote kí má-
nind, aur jo sardár hai, wuh khid-
mat karnewále kí mánind bane.
27 Kyúnki bará kaun hai; wuh jo
khává kháne baithá, ya wuh jo
khidmat kartá hai? kyá wuh nahín,
jo khává kháne baithá hai? Lekin
main tumháre darmiyán khidmat
karnewále kí mánind hún. 28 Magar
tum wuh ho, jo merí ázmáishon
men barábar mere sáth rahe. 29 Aur
jaise mere Báp ne mere liye ek
bádsháhat muqarrar kí hai, main
bhí tumháre liye muqarrar kartá
hún, 30 táki merí bádsháhat men
merí mez par kháo pío; balki tum
takhton par baithkar Isráíl ke bárah
qabílon ká insáf karoge. 31 Shama-
'ún, Shama'ún, dekh, Shaitán ne
tum logon ko máng liyá, táki ge-
húon kí tarah phatke; 32 lekin

a N. *phir* izád. b Yún. *ták ká hásil.* c Yún. *shám ke kháne.*

main̲ ne tere liye du'á mán̲gí, ki
terá ímán játá na rahe: aur jab tú
rujú' kare, to apne bháiyon̲ ko
mazbút karná. 33 Us ne us se ka-
há; Ai Khudáwand, tere sáth main̲
qaid hone, balki marne ko bhí taiyár
hún̲. 34 Us ne kahá; Ai Patras,
main̲ tujh se kahtá hún̲, ki áj murg
bán̲g na degá, jab tak tú tín bár
merá inkár na kar legá, ki main̲
use nahín̲ jántá.

Ánewálí taklífon̲ ke liye taiyárí karní.

35 Phir us ne un se kahá, ki Jab
main̲ ne tumhen̲ batúe, aur jholí,
aur jútí bagair bhejá thá, kyá tum
kisí chíz ke muhtáj rahe the? Un-
hon̲ ne kahá; Kisí chíz ke nahín̲.
36 Us ne un se kahá, Magar ab jis
ke pás baṭúá ho, wuh use le, aur isí
tarah jholí bhí; aur jis ke pás na
ho, wuh apní poshák bechkar talwár
kharíde. 37 Kyún̲ki main̲ tum se
kahtá hún̲, ki yih jo likhá hai, ki
[a] Wuh badkáron̲ men̲ giná gayá, us
ká mere haqq men̲ púrá honá zarúr
hai; is liye ki jo kuchh mujh se
nisbat rakhtá hai, wuh púrá honá
hai. 38 Unhon̲ ne kahá; Ai Khu-
dáwand, dekh, yahán̲ do talwáren̲
hain̲. Us ne un se kahá; Bahut
hain̲.

Gatsamane ke bág men̲ Yisú' kí ján-kaní.

(Mat. **26.** 36–46; Mar. **14.** 32–42.)

39 Phir wuh nikalkar apne dastúr
ke muwáfiq Zaitún ke pahár ko
gayá, aur shágird us ke píchhe ho
liye. 40 Aur us jagah pahun̲chkar
us ne un se kahá; Du'á mán̲go, ki
ázmáish men̲ na paṛo. 41 Aur wuh
un se bamushkil alag hokar koí
patthar ke ṭappe áge baṛhá, aur
ghuṭne ṭekkar yún̲ du'á mán̲gne
lagá, ki 42 Ai Báp, agar tú cháhe,
to yih piyála mujh se haṭá le; táham
merí marzí nahín̲, balki terí hí marzí
púrí ho. 43 Aur ásmán se ek firishta
us ko dikhái diyá; wuh use taqwí-
yat detá thá. 44 Phir wuh sakht
pareshání men̲ mubtilá hokar aur
bhí dilsozí se du'á mán̲gne lagá;
aur us ká pasína goyá khún kí baṛí
baṛí bún̲den̲ hokar zamín par ṭa-
paktá thá. 45 Jab du'á se uṭhkar
shágirdon̲ ke pás áyá, to unhen̲
gam ke máre sote páyá; 46 aur un
se kahá; Tum sote kyún̲ ho?
uṭhkar du'á mán̲go, táki ázmáish
men̲ na paṛo.

Yisú' ká pakṛá jáná.

(Mat. **26.** 47–56; Mar. **14.** 43–50;
Yúh. **18.** 3–11.)

47 Wuh yih kah hí rahá thá, ki
dekho ek bhíṛ áí, aur un bárah men̲
se wuh jis ká nám Yahúdáh thá un
ke áge áge thá. Wuh Yisú' ke pás
áyá, ki us ká bosa le. 48 Yisú' ne
us se kahá, ki Ai Yahúdáh, kyá tú
bosa lekar Ibn i Ádam ko pakaṛ-
wátá hai? 49 Jab us ke sáthíon̲ ne
ma'lúm kiyá, ki kyá honewálá hai,
to kahá; Ai Khudáwand, kyá ham
talwár chaláen̲? 50 Aur un men̲
se ek ne sardár káhin ke naukar
par chalákar us ká dahiná kán uṛá
diyá. 51 Yisú' ne jawáb men̲ kahá;
Itne par kifáyat karo: aur us ke
kán ko chhúkar us ko achchhá
kiyá. 52 Phir Yisú' ne sardár ká-
hinon̲, aur haikal ke sardáron̲, aur
buzurgon̲ se, jo us par chaṛh áe
the, kahá; Kyá tum mujhe ḍákú
jánkar talwáren̲ aur láṭhiyán̲ lekar
nikle ho? 53 Jab main̲ har roz
haikal men̲ tumháre sáth thá, to
tum ne mujh par háth na ḍálá;
lekin yih tumhárí ghaṛí, aur tárikí
ká ikhtiyár hai.

[a] Yasha'yáh **53.** 12.

Patras ká Yisú' ke pairau hone ká inkár karná.

(Mat. **26.** 69–75; Mar. **14.** 66–72; Yúh. **18.** 15–18 aur 25–27.)

54 Phir wuh use pakarke le chale,
aur sardár káhin ke ghar men le
gaye. Aur Patras fásile par us ke
píchhe píchhe játá thá. 55 Aur jab
unhon ne sahn ke bích men ág ja-
láí, aur milkar baithe, to Patras un
ke bích men baith gayá. 56 Ek
laundí ne use ág kí raushní men
baithá húá dekhkar us par khúb
nigáh kí aur kahá; Yih bhí us ke
sáth thá. 57 Magar us ne yih kahke
inkár kiyá, ki Ai 'aurat, main use
nahín jántá. 58 Thorí der ke ba'd
koí âur use dekhkar bolá, ki Tú bhí
unhín men se hai. Patras ne kahá;
Miyán, main nahín hún. 59 Koí
ghante bhar ke ba'd ek âur shakhs
yaqíní taur se kahne lagá, ki Yih
ádmí beshakk us ke sáth thá;
kyúnki Galílí hai. 60 Patras ne
kahá, Miyán, main nahín jántá
tú kyá kahtá hai. Wuh kah hí
rahá thá, ki usí dam murg ne
báng dí. 61 Aur Khudáwand ne
phirkar Patras kí taraf dekhá.
Aur Patras ko Khudáwand kí
wuh bát yád áí, jo us se kahí
thí, ki Áj murg ke báng dene
se pahle tú tín bár merá inkár
karegá. 62 Aur wuh báhar jáke zár
zár royá.

Yisú' ká thatthe men uráyá jáná.

63 Aur jo ádmí Yisú'[a] ko pakre
húe the, us ko thatthe men uráte
aur márte the. 64 Aur us kí ánkhen
band karke us se yih kahkar púchh-
te the; Nubuwwat se batá, kis ne
tujh ko márá? 65 Aur unhon ne
ta'ne se âur bhí bahut sí báten us
ke khiláf kahín.

Yahúdíon kí sadr 'adálat men Yisú' ke muqaddame kí peshí.

(Mat. **26.** 63–66; Mar. **14.** 61–64; Yúh. **18.** 12–14, 19–24.)

66 Jab din húá, to sardár káhin
aur faqíh, ya'ní qaum ke buzurgon
kí majlis jama' húí: aur unhon ne
use apní sadr 'adálat men le jákar
kahá; 67 Agar tú Masíh hai, to ham
se kah de. Us ne un se kahá; Agar
main tum se kahún, to yaqín na
karoge; 68 aur agar púchhún, to
jawáb na doge. 69 Lekin ab se Ibn
i Ádam qádir i mutlaq Khudá[b] kí
dahiní taraf baithá rahegá. 70 Is
par un sab ne kahá; Pas kyá tú
Khudá ká Betá hai? Us ne un se
kahá; Tum khud kahte ho, kyúnki
main hún.[c] 71 Unhon ne kahá; Ab
hamen gawáhí kí kyá hájat rahí?
kyúnki ham ne khud usí ke munh
se sun liyá hai.

Pílátus ká Yisú' ko Herodes ke pás bhejná.

23 1 Phir un kí sárí jamá'at uth-
kar use Pílátus ke pás le gayí.
2 Aur unhon ne us par ilzám lagáná
shurú' kiyá, ki Ise ham ne apní qaum
ko bahkáte, aur Qaisar ko khiráj
dene se mana' karte, aur apne áp ko
Masíh bádsháh kahte páyá. 3 Pí-
látus ne us se púchhá; Kyá tu Ya-
húdíon ká Bádsháh hai? Us ne us
ke jawáb men kahá; Tú khud kahtá
hai. 4 Pílátus ne sardár káhinon
aur 'ámm logon se kahá, ki Main is
shakhs men kuchh qusúr nahín pá-
tá. 5 Magar wuh âur bhí zor dekar
kahne lage, ki Yih tamám Yahú-
diya men, balki Galíl se lekar yahán
tak, logon ko sikhá sikhákar ub-
hártá hai. 6 Yih sunkar Pílátus
ne púchhá; Kyá yih ádmí Galílí
hai? 7 Aur yih ma'lúm karke ki

[a] Yún. *us.* [b] Yún. *Khudá kí qudrat.* [c] Yá *Tum khud kahte ho, ki main hún.*

Herodes kí ʻamaldárí ká hai, use
Herodes ke pás bhejá, ki wuh bhí
un dinon̲ Yarúshalem men̲ thá.

Herodes ke hán̲ Yisúʻ ká hál.

8 Herodes Yisúʻ ko dekhkar bahut
ḳhush húá; kyún̲ki muddat se us
ke dekhne ká mushtáq thá, is liye
ki us ká hál suná thá, aur us ká koí
muʻjiza dekhne ká ummedwár thá.
9 Aur wuh us se bahuterí báten̲
púchhtá rahá, magar us ne use kuchh
jawáb na diyá. 10 Aur sardár ká-
hin aur faqíh khaṛe húe zor shor se
us par ilzám lagáte rahe. 11 Phir
Herodes ne apne sipáhíon̲ samet use
zalíl kiyá, aur ṭhaṭṭhe men̲ uṛáyá,
aur chamakdár poshák pahinákar
us ko Pílátus ke pás wápas bhejá.
12 Aur usí din Herodes aur Pílátus
ápas men̲ dost ho gaye, kyún̲ki
pahle un men̲ dushmaní thí.

Pílátus kí kachahrí men̲ Yisúʻ ke muqaddame kí peshí.

(Mat. **27.** 15–26; Mar. **15.** 6–15; Yúh. **18.** 39–**19.** 16.)

13 Phir Pílátus ne sardár káhinon̲,
aur sardáron̲, aur ʻámm logon̲ ko
jamaʻ karke 14 un se kahá, ki Tum
is shaḳhs ko logon̲ ká bahkánewálá
ṭhahráke mere pás láe ho; aur de-
kho, main̲ ne tumháre sámne hí us
kí tahqíqát kí, magar jin báton̲ ká
ilzám tum us par lagáte ho, un kí
nisbat na main̲ ne us men̲ kuchh
qusúr páyá, 15 na Herodes ne, kyún̲-
ki us ne use hamáre pás wápas bhe-
já hai; aur, dekho, us se koí aisá
fiʻl nahín̲ húá, ki wuh qatl ke láiq
ṭhahrtá. 16 Pas main̲ us ko piṭwá-
kar chhoṛe detá hún̲. 18 Sab milkar
chillá uṭhe, ki Ise le já, aur hamárí
ḳhátir Bar-Abbá ko chhoṛ de. 19 (Yih
kisí bagáwat ke báʻis, jo shahr men̲
húí thí, aur ḳhún karne ke sabab
qaid men̲ ḍálá gayá thá.) 20 Ma-
gar Pílátus ne Yisúʻ ke chhoṛne ke
iráde se phir un se kahá. 21 Lekin
wuh chillákar bole, ki Is ko salíb de,
salíb. 22 Us ne tísrí bár un se ka-
há; Kyún̲? is ne kyá buráí kí hai?
main̲ ne is men̲ qatl kí koí wajh
nahín̲ páí: pas main̲ ise piṭwákar
chhoṛe detá hún̲. 23 Magar wuh
chillá chillákar sir hote rahe, ki use
salíb dí jáe. Aur un ká chilláná
kárgar húá. 24 Pas Pílátus ne hukm
diyá, ki un kí darḳhwást ke muwá-
fiq ho. 25 Aur jo shaḳhs bagáwat
aur ḳhún karne ke sabab qaid men̲
paṛá thá, aur jise unhon̲ ne mángá
thá, use chhoṛ diyá; magar Yisúʻ
ko un kí marzí ke muwáfiq sipáhíon̲
ke hawále kiyá.

(Mat. **27.** 32; Mar. **15.** 21.)

26 Aur jab us ko liye játe the, to
unhon̲ ne Shamaʻún nám ek Kurení
ko, jo dihát se átá thá, pakaṛke salíb
us par rakh dí, ki Yisúʻ ke píchhe
píchhe le chale.

Yarúshalem kí ʻauraton̲ ká roná.

27 Aur logon̲ kí ek baṛí bhíṛ, aur
bahut sí ʻauraten̲, jo us ke wáste
roti píṭtí thín̲, us ke píchhe píchhe
chalín̲. 28 Yisúʻ ne un kí taraf phir-
ke kahá, ki Ai Yarúshalem kí beṭi-
yo, mere liye na roo, balki apne
aur apne bachchon̲ ke liye roo.
29 Kyún̲ki dekho, wuh din áte hain̲,
jin men̲ kahenge; Mubárak hain̲
bánjhen̲, aur wuh peṭ jo na jane,
aur wuh chhátiyán̲ jinhon̲ ne dúdh
na piláyá. 30 Us waqt paháṛon̲ se
kahná shurúʻ karen̲ge, ki Ham par
gir paṛo; aur ṭílon̲ se, ki Hamen̲
chhipá lo. 31 Kyún̲ki jab hare da-
raḳht ke sáth aisá karte hain̲, to
súkhe ke sáth kyá kuchh na kiyá
jáegá?

32 Aur wuh do âur ádmíon̲ ko
bhí, jo badkár the, liye játe the, ki
us ke sáth qatl kiye jáen̲.

Yisú‘ ká salíb diyá jáná.

33 Jab wuh us jagah par pahun̲-
che, jise Khoprí kahte hain̲, to wa-
hán̲ use salíb dí, aur badkáron̲ ko
bhí, ek ko dahiní aur dúsre ko báín̲
taraf. 34 Yisú‘ ne kahá; Ai Báp,
in ko mu‘áf kar; kyún̲ki yih jánte
nahín̲, ki kyá karte hain̲. Aur un-
hon̲ ne us ke kapron̲ ke hisse kiye,
aur un par qur‘a ḍálá. 35 Aur log
khaṛe dekh rahe the. Aur sardár
bhí ṭhaṭṭhe már márkar kahte the,
ki Is ne auron̲ ko bacháyá; agar
yih Ḳhuda ká Masíh aur us ká Bar-
guzída hai, to apne áp ko bacháe.
36 Sipáhíon̲ ne bhí pás ákar aur
sirka pesh karke us par ṭhaṭṭhá
márá aur kahá, ki 37 Agar tú Ya-
húdíon̲ ká bádsháh hai, to apne áp
ko bachá. 38 Aur ek nawishta bhí
us ke úpar lagáyá gayá thá, ki YIH
YAHÚDÍON̲ KÁ BÁDSHÁH HAI.

Tauba karnewále ḍákú ká hál.

39 Phir jo badkár salíb par laṭkáe
gaye the, un men̲ se ek use yún̲
ta‘na dene lagá, ki Kyá tú Masíh
nahín̲? to apne áp ko aur ham ko
bachá. 40 Magar dúsre ne use jhi-
ṛakkar jawáb diyá; Kyá tú Ḳhudá
se bhí nahín̲ ḍartá, hálán̲ki usí sazá
men̲ giriftár hai? 41 Aur hamárí
sazá to wájibí hai; kyún̲ki apne ká-
mon̲ ká badlá pá rahe hain̲, lekin
is ne koí bejá kám nahín̲ kiyá.
42 Phir us ne kahá; Ai Yisú‘, jab
tú apní bádsháhat men̲ áe, to mujhe
yád karná. 43 Us ne us se kahá;
Main̲ tujh se sach kahtá hún̲, ki
áj hí tú mere sáth Firdaus men̲
hogá.

Yisú‘ ke marne ká hál.

44 Phir do pahar ke qaríb se tísre
pahar tak tamám mulk men̲ [a] and-
herá chháyá rahá, 45 aur súraj kí
raushní játí rahí; aur maqdis ká
parda bích men̲ se phaṭ gayá.
46 Phir Yisú‘ ne baṛí áwáz se pu-
kárke kahá, ki Ai Báp, main̲ apní
rúh tere háthon̲ men̲ saun̲ptá hún̲:
aur yih kahkar dam de diyá.* 47 Yih
májará dekhkar súbadár ne Ḳhudá
kí baṛáí kí, aur kahá; Beshakk yih
ádmí rástbáz thá. 48 Aur jitne log
is nazzáre ko áe the, yih májará
dekhkar chhátí píṭte húe lauṭ gaye.
49 Aur us ke sab jánpahchán, aur
wuh ‘auraten̲ jo Galíl se us ke sáth
áí thín̲, dúr khaṛí yih báten̲ dekh
rahí thín̲.

Yisú‘ ká dafn honá.

(Mat. **27.** 57–61; Mar. **15.** 42–47;
Yúh. **19.** 38–42.)

50 Aur dekho, Yúsuf nám ek
shaḳhs mushír thá, jo nek aur
rástbáz ádmí thá, 51 aur un kí sa-
láh aur kám se razámand na thá;
yih Yahúdíon̲ ke shahr Arimatíya
ká báshinda, aur Ḳhudá kí bád-
sháhat ká muntazir thá. 52 Us ne
Pílátus ke pás jákar Yisú‘ kí lásh
mángí; 53 aur us ko utárkar mihín
chádar men̲ lapeṭá; phir ek qabr
ke andar rakh diyá, jo chaṭán men̲
khudí huí thí, aur us men̲ koí kabhí
rakkhá na gayá thá. 54 Wuh taiyárí
ká din thá, aur Sabt ká din shurú‘
hone ko thá.[b] 55 Aur un ‘auraton̲
ne jo us ke sáth Galíl se áí thín̲,
píchhe píchhe jákar us qabr ko
dekhá, aur yih bhí ki us kí lásh kis
tarah rakkhí gayí. 56 Aur lauṭkar
khushbúdár chízen̲ aur ‘itr taiyár
kiyá.

[a] Yá *sárí zamín par.*

[b] Yún. *Sabt kí vau phaṭne lagí thí.*

Yisú‘ ká jí uṭhkar ‘auratoṉ ko dikháí dená.
(Mat. **28.** 1–8; Mar. **16.** 1–8;
Yúh. **20.** 1.)

Sabt ke din to unhoṉ ne hukm ke
24 mutábiq árám kiyá; 1 lekin
hafte ke pahle din wuh subh
sawere hí un ḳhushbúdár chízoṉ ko,
jo taiyár kí thíṉ, lekar qabr par áíṉ;
2 aur patthar ko qabr par se lurhká
húá páyá; 3 magar andar jáke Ḳhu-
dáwand Yisú‘ kí lásh na páí. 4 Aur
aisá húá ki jab wuh is bát se hairán
thíṉ, to dekho, do shaḳhs barráq
posháḳ pahine un ke pás á khaṛe
húe. 5 Jab wuh ḍar gayíṉ, aur
apne sir zamín par jhukáe, to unhoṉ
ne un se kahá, ki Zinde ko murdoṉ
meṉ kyúṉ ḍhúṉḍhtí ho? 6 Wuh
yaháṉ nahíṉ, balki jí uṭhá hai; yád
karo, ki jab wuh Galíl meṉ thá, to
us ne tum se kahá thá; 7 Zarúr
hai, ki Ibn i Ádam gunahgároṉ ke
háth meṉ hawále kiyá jáe, aur salíb
diyá jáe, aur tísre din jí uṭhe. 8 Us
kí báteṉ unheṉ yád áíṉ; 9 aur qabr
se lauṭkar unhoṉ ne un gyárah aur
báqí sab logoṉ ko in sab bátoṉ kí
ḳhabar dí. 10 Jinhoṉ ne rasúloṉ
se yih báteṉ kahíṉ, wuh Maryam
Magdaliya aur Yoanna[a], aur Ya‘qúb
kí máṉ Maryam, aur un ke sáth kí
báqí ‘auratеṉ thíṉ. 11 Magar yih
báteṉ unheṉ kahání sí ma‘lúm húíṉ,
aur unhoṉ ne un ká yaqín na kiyá.
12 Is par Patras uṭhkar qabr tak
dauṛá gayá; aur jhukkar nazar kí
aur dekhá, ki sirf kafn hí kafn hai;
aur is májare se ta‘ajjub kartá húá
apne ghar chalá gayá.

Immáús kí ráh par Yisú‘ ká do shá-girdoṉ ko dikháí dená.
(Mar. **16.** 12, 13.)

13 Aur dekho, usí din un meṉ se
do ádmí us gáṉw kí taraf já rahe
the, jis ká nám Immáús hai; wuh
Yarúshalem se koí sát míl ke fásile
par hai. 14 Aur wuh in sab bátoṉ
kí bábat, jo wáqi‘ húí thíṉ, ápas
meṉ bátchít karte játe the. 15 Jab
wuh bátchít aur púchhpáchh kar
rahe the, to aisá húá ki Yisú‘ áp
nazdík ákar un ke sáth ho liyá.
16 Lekin un kí áṉkheṉ band kí
gayí thíṉ, ki us ko na pahcháneṉ.
17 Us ne un se kahá; Yih kyá bá-
teṉ haiṉ, jo tum chalte chalte ápas
meṉ karte ho? Wuh gamgín se
khaṛe ho gaye. 18 Phir ek ne jis
ká nám Kliyupás thá, jawáb meṉ
us se kahá; Kyá tú Yarúshalem
meṉ akelá musáfir hai jo nahíṉ
jántá, ki in dinoṉ us meṉ kyá kyá
húá hai? 19 Us ne un se kahá; Kyá
húá hai? Unhoṉ ne us se kahá;
Yisú‘ Násarí ká májará, jo Ḳhudá
aur sárí ummat ke nazdík kám aur
kalám meṉ qudratwálá nabí thá;
20 aur sardár káhinoṉ aur hamáre
hákimoṉ ne us ko pakaṛwá diyá,
táki us par qatl ká hukm diyá jáe;
aur use salíb diláí; 21 lekin ham
ko ummed thí, ki Isráíl ko maḳh-
lasí yihí degá. Aur ‘aláwa in sab
bátoṉ ke, is májare ko áj tísrá
din ho gayá; 22 aur ham meṉ se
chand ‘auratoṉ ne bhí ham ko hai-
rán kar diyá hai, jo sawere hí qabr
par gayí thíṉ: 23 aur jab us kí lásh
na páí, to yih kahtí húí áíṉ, ki Ham
ne royá meṉ firishtoṉ ko bhí dekhá:
unhoṉ ne kahá, ki wuh zinda hai.
24 Aur ba‘z hamáre sáthíoṉ meṉ se
qabr par gaye, aur jaisá ‘auratoṉ
ne[b] kahá thá, waisá hí páyá, magar
us ko na dekhá. 25 Us ne un se
kahá, ki Ai nádáno, aur nabíoṉ kí
sárí bátoṉ ke mánne meṉ sust i‘ti-
qádo! 26 Kyá Masíh ko yih dukh
uṭhákar apne jalál meṉ dáḳhil honá
zarúr na thá? 27 Phir Músá se aur

[a] N. *Yoana.*

[b] N. *bhí* izád.

sab nabíon̲ se shurú‘ karke, sáre na-
wishton̲ men̲ jitní báten̲ us ke haqq
men̲ likhí húí hain̲, wuh un ko sam-
jhá dín̲. 28 Itne men̲ wuh us gán̲w
ke nazdík pahun̲ch gaye, jahán̲ játe
the: aur us ke ḍhang se aisá ma‘lúm
húá, ki wuh áge baṛhná cháhtá hai.
29 Unhon̲ ne use yih kahkar majbúr
kiyá, ki Hamáre sáth rah, kyún̲ki
shám húá cháhtí hai, aur din ab
bahut ḍhal gayá. Pas wuh andar
gayá, táki un ke sáth rahe. 30 Jab
wuh un ke sáth kháná kháne baiṭhá,
to aisá húá ki us ne roṭí lekar ba-
rakat cháhí, aur toṛkar un ko dene
lagá. 31 Is par un kí án̲khen̲ khul
gayín̲, aur unhon̲ ne us ko pahchán
liyá; aur wuh un kí nazar se gáib
ho gayá. 32 Unhon̲ ne ápas men̲
kahá, ki Jab wuh ráh men̲ ham se
báten̲ kartá, aur ham par nawishton̲
ká bhed kholtá thá, to kyá hamáre
dil josh men̲ na bhar gaye the?
33 Pas wuh usí ghaṛí uṭhkar Yarú-
shalem ko lauṭ gaye; aur un gyá-
rah aur un ke sáthíon̲ ko ikaṭṭhá
páyá. 34 Wuh kah rahe the, ki
Khudáwand beshakk jí uṭhá, aur
Shama‘ún ko dikhái diyá hai.
35 Aur unhon̲ ne ráh ká hál bayán
kiyá, aur yih bhí, ki use roṭí toṛte
waqt kis tarah pahcháná.

Yisú‘ ká rasúlon̲ ko dikhái dená.

36 Wuh yih báten̲ kar hí rahe the,
ki Yisú‘ áp un ke bích men̲ á khaṛá
húá, aur un se kahá; Tumhárí sa-
lámatí ho.[a] 37 Magar unhon̲ ne
ghabrákar aur khauf khákar yih
samjhá, ki kisí rúh ko dekhte hain̲.
38 Us ne un se kahá; ki Tum kyún̲
ghabráte ho? aur kis wáste tumháre
dil men̲ shakk paidá hote hain̲?
39 Mere háth aur mere pán̲w dekho,
ki main̲ hí hún̲; mujhe chhúkar
dekho; kyún̲ki rúh ke gosht aur
haḍḍí nahín̲ hotí, jaisá mujh men̲
dekhte ho. 40 Aur yih kahkar us
ne unhen̲ apne háth aur pán̲w
dikháe. 41 Jab máre khushí ke un
ko yaqín na áyá, aur ta‘ajjub karte
the, to us ne un se kahá; Kyá yahán̲
tumháre pás kuchh kháne ko hai?
42 Unhon̲ ne use bhuní húí machhlí
ká qatla diyá. 43 Us ne lekar un
ke rúbarú kháyá. 44 Phir us ne un
se kahá, ki Yih merí wuh báten̲
hain̲, jo main̲ ne tum se us waqt
kahí thín̲, jab tumháre sáth thá,
ki zarúr hai ki jitní báten̲ Músá kí
Tauret, aur nabíon̲ ke sahífon̲, aur
Zabúr men̲ merí bábat likhí hain̲,
púrí hon̲. 45 Phir us ne un ká zihn
kholá, táki kitáb i muqaddas ko
samjhen̲, 46 aur un se kahá; Yún̲
likhá hai, ki Masíh dukh uṭháegá,
aur tísre din murdon̲ men̲ se jí
uṭhegá; 47 aur Yarúshalem se shu-
rú‘ karke sárí qaumon̲ men̲ tauba
aur gunáhon̲ kí mu‘áfí[b] kí manádí
us ke nám se kí jáegí. 48 Tum in
báton̲ ke gawáh ho. 49 Aur dekho,
jis ká mere Báp ne wa‘da kiyá hai,
main̲ us ko[c] tum par názil karún̲gá;
lekin, jab tak ‘álam i bálá par se
tum ko quwwat ká libás na mile, is
shahr men̲ ṭhahre raho.

Yisú‘ ká ásmán par jáná.

50 Phir wuh unhen̲ Bait‘aniyyáh
ke sámne tak báhar le gayá; aur
apne háth uṭhákar unhen̲ barakat
dí. 51 Jab wuh unhen̲ barakat de
rahá thá, to aisá húá ki un se judá
ho gayá, aur ásmán par uṭháyá ga-
yá. 52 Aur wuh us ko sijda karke
baṛí khushí se Yarúshalem ko lauṭ
gaye: 53 aur har waqt haikal men̲
házir hokar Khudá kí hamd kiyá
karte the.

[a] Yá *tumhen̲ itmínán hásil ho.* [b] N. *gunáhon̲ kí mu‘áfí ke liye tauba.*
[c] Yún. *main̲ apne Báp ke wa‘de ko.*

YÚHANNÁ KI INJÍL.

Kalám kí ulúhíyat, us ká tajassum, aur us ke báre men̠ Yúhanná baptisma denewále kí gawáhí.

I 1 Ibtidá men̠ Kalám thá, aur
Kalám Ḳhudá ke sáth thá, aur
Kalám Ḳhudá thá. 2 Yihí ibtidá
men̠ Ḳhudá ke sáth thá. 3 Sárí
chízen̠ us ke wasíle se paidá húín̠;
aur jo kuchh paidá húá hai, us men̠
se koí chíz bhí us ke bagair paidá
nahín̠ húí. 4 Us men̠ zindagí thí;
aur wuh zindagí ádmíon̠ ká núr thá.
5 Aur núr táríkí men̠ chamaktá hai:
aur táríkí ne use qabúl na kiyá.[a]
6 Ek ádmí Yúhanná nám á maujúd
húá, jo Ḳhudá kí taraf se bhejá
gayá thá. 7 Yih gawáhí ke liye
áyá, ki núr kí gawáhí de, táki sab
us ke wasíle se ímán láen̠. 8 Wuh
ḳhud to núr na thá, magar núr kí
gawáhí dene ko áyá thá. 9 Haqíqí
núr, jo har ek ádmí ko raushan
kartá hai, dunyá men̠ áne ko thá.[b]
10 Wuh dunyá men̠ thá, aur dunyá
us ke wasíle se paidá húí, aur dunyá
ne use na pahcháná. 11 Wuh apne
ghar[c] áyá, aur us ke apnon̠ ne use
qabúl na kiyá. 12 Lekin jitnon̠ ne
use qabúl kiyá, us ne unhen̠ Ḳhudá
ke farzand banne ká haqq baḳhshá,
ya‘ní unhen̠ jo us ke nám par ímán
láte hain̠. 13 Wuh na ḳhún se, na
jism kí ḳhwáhish[d] se, na insán ke
iráde se, balki Ḳhudá se paidá húe.
14 Aur Kalám mujassam húá, aur
fazl aur sachchái se ma‘múr hokar
hamáre darmiyán rahá[e], aur ham
ne us ká aisá jalál dekhá, jaisá Báp
ke[f] iklaute ká jalál. 15 Yúhanná
ne us kí bábat gawáhí dí, aur
pukárke kahá hai, ki Yih wuhí hai,
jis ká main̠ ne zikr kiyá, ki Jo mere
ba‘d átá hai wuh mujh se muqad-
dam ṭhahrá; kyún̠ki wuh mujh se
pahle thá. 16 Kyún̠ki us kí ma‘mú-
rí men̠ se ham sab ne páyá, ya‘ní
fazl par fazl. 17 Is liye ki sharí‘at
to Músá kí ma‘rifat dí gayí; magar
fazl aur sachchái Yisú‘ Masíh kí
ma‘rifat pahun̠chí. 18 Ḳhudá ko
kisí ne kabhí nahín̠ dekhá; iklautá
Beṭá[g], jo Báp kí god men̠ hai, usí
ne záhir kiyá.

Yahúdíon̠ ke jawáb men̠ apní aur Masíh kí bábat Yúhanná kí gawáhí.

19 Aur Yúhanná kí gawáhí yih
hai, ki jab Yahúdíon̠ ne Yarúshalem
se káhin aur Lewí yih púchhne ko
us ke pás bheje, ki Tú kaun hai?
20 to us ne iqrár kiyá, aur inkár na
kiyá, balki iqrár kiyá, ki Main̠ to
Masíh nahín̠ hún̠. 21 Unhon̠ ne us
se púchhá, Phir kaun hai? Kyá
tú Eliyyáh hai? Us ne kahá; Main̠
nahín̠ hún̠. Kyá tú wuh nabí hai?
Us ne jawáb diyá, ki Nahín̠. 22 Pas
unhon̠ ne us se kahá; Phir tú hai
kaun? táki ham apne bhejnewálon̠
ko jawáb den̠. Tú apne haqq men̠
kyá kahtá hai? 23 Us ne kahá;
Main̠, jaisá Yasha‘yáh nabí ne kahá

a Yá *táríkí us par gálib na áí.*
b Yá *Haqíqí núr wuh thá jo dunyá men̠ ánewále har ek ádmí ko raushan kartá hai.*
c Yún. *apní chízon̠ men̠.* d Yún. *iráde.* e Yún. *ḳhaima ḍálá.*
f Yún. *báp ke pás se.* g N. *Ḳhudá ízád.*

hai,[a] biyábán men ek pukárnewále
kí áwáz hún, ki Tum Khudáwand
kí ráh ko sídhá karo. 24 Yih Farí-
síon kí taraf se bheje gaye the.
25 Unhon ne us se yih suwál kiyá,
ki Agar tú na Masíh hai, na Eliyyáh,
na wuh nabí, to phir baptisma[b]
kyún detá hai? 26 Yúhanná ne
jawáb men un se kahá, ki Main
pání se[c] baptisma[b] detá hún;
tumháre darmiyán ek shakhs
khará hai, jise tum nahín jánte,
27 ya'ní mere ba'd ká ánewálá, jis
kí jútí ká tasma main kholne ke
láiq nahín. 28 Yih báten Yardan
ke pár Bait'aniyyáh men wáqi'
húín, jahán Yúhanná baptisma[b]
detá thá.

Yisú' ke dekhne ke ba'd Yúhanná kí gawáhí.

29 Dúsre din us ne Yisú' ko apní
taraf áte dekhkar kahá; Dekho, yih
Khudá ká Barra hai, jo dunyá ká
gunáh uthá le játá[d] hai. 30 Yih
wuhí hai, jis kí bábat main ne kahá
thá, ki Ek shakhs mere ba'd átá
hai, jo mujh se muqaddam thahrá
hai, kyúnki wuh mujh se pahle thá.
31 Aur main to use pahchántá na
thá; magar is liye pání se[c] bap-
tisma[b] detá húá áyá, ki wuh Isráíl
par záhir ho jáe. 32 Aur Yúhanná
ne yih gawáhí dí, ki Main ne Rúh
ko kabútar kí tarah ásmán se utarte
dekhá hai, aur wuh us par thahr
gayá. 33 Aur main to use pah-
chántá na thá; magar jis ne mujhe
pání se[c] baptisma[b] dene ko bhejá,
usí ne mujh se kahá, ki Jis par tú
Rúh ko utarte aur thahrte dekhe,
wuhí Rúhu'l Quds se[c] baptisma[b]
denewálá hai. 34 Chunánchi main
ne dekhá aur gawáhí dí hai, ki yih
Khudá ká Betá hai.

Yisú' ke pahle tín shágird.

35 Dúsre din phir Yúhanná aur
us ke shágirdon men se do shakhs
khare the. 36 Us ne Yisú' par, jo
já rahá thá, nigáh karke kahá,
Dekho, yih Khudá ká Barra hai!
37 Wuh dono shágird us ko yih
kahte sunkar Yisú' ke píchhe ho
liye. 38 Yisú' ne phirkar aur unhen
píchhe áte dekhkar un se kahá;
Tum kyá dhúndhte ho? Unhon ne
us se kahá; Ai Rabbí, (ya'ní Ai
ustád), tú kahán rahtá hai? 39 Us
ne un se kahá; Chalo, dekh loge.
Pas unhon ne ákar us ke rahne
kí jagah dekhí, aur us roz us ke
sáth rahe; aur yih daswen ghante
ke qaríb thá. 40 Un dono men se
jo Yúhanná kí bát sunkar Yisú' ke
píchhe ho liye the, ek Shama'ún
Patras ká bháí Andriyás thá. 41 Us
ne pahle apne sage bháí Shama'ún
se milkar us se kahá, ki Ham ko
Khristus, ya'ní Masíh mil gayá.
42 Wuh use Yisú' ke pás láyá: Yisú'
ne us par nigáh karke kahá, ki Tú
Yúhanná ká betá Shama'ún hai:
tú Kefá, ya'ní Patras[e], kahláegá.

Yisú' ke do âur shágirdon ká hál.

43 Dúsre din Yisú' ne Galíl men
jáná cháhá; aur Filippus se milkar
kahá; Mere píchhe ho le. 44 Filip-
pus Andriyás aur Patras ke shahr
Baitsaidá ká báshinda thá. 45 Filip-
pus ne Natan'el se milkar us se
kahá, ki Jis ká zikr Músá ne Tauret
men aur nabíon ne kiyá hai, wuh
ham ko mil gayá; wuh Yúsuf ká
betá Yisú' Násarí hai. 46 Natan'el
ne us se kahá; Kyá Násarat se koí
achchhí chíz nikal saktí hai? Fi-
lippus ne kahá; Chalkar dekh le.
47 Yisú' ne Natan'el ko apní taraf

[a] Yasha'yáh 40. 3. [b] Yá *istibág*. [c] Yá *men*.
[d] Yá *uthátá*. [e] Ya'ní *patthar*. Mat. 16. 18 ko dekho.

áte dekhkar us ke haqq men̲ kahá;
Dekho, yih fi'l haqíqat Isráílí hai:
is men̲ makr nahín̲. 48 Natan'el
ne us se kahá; Tú mujhe kahán̲ se
jántá hai? Yisú' ne us ke jawáb
men̲ kahá; Is se pahle ki Filippus
ne tujhe buláyá, jab tú anjír ke da-
rakht ke níche thá, main̲ ne tujhe
dekhá. 49 Natan'el ne us ko jawáb
diyá; Ai Rabbí, tú Khudá ká Beṭá,
tú Isráíl ká bádsháh hai. 50 Yisú'
ne jawáb men̲ us se kahá; Main̲ ne
jo tujh se kahá, ki tujh ko anjír ke
darakht ke níche dekhá, kyá tú isí
liye ímán láyá hai? Tú in se bhí
baṛe baṛe májare dekhegá. 51 Phir
us se kahá; Main̲ tum se sach sach
kahtá hun̲, ki Tum ásmán ko khulá
húá, aur Khudá ke firishton̲ ko úpar
játe aur Ibn i Ádam par utarte
dekhoge.

Yisú' ká pahlá mu'jiza.

2 1 Phir tísre din Qáná e Galíl
men̲ ek shádí húí; aur Yisú' kí
mán̲ wahán̲ thí: 2 aur Yisú' aur us
ke shágirdon̲ kí bhí us shádí men̲
da'wat thí. 3 Aur jab mai ho chukí,
Yisú' kí mán̲ ne us se kahá, ki Un
ke pás mai nahín̲ rahí. 4 Yisú' ne
us se kahá; Ai 'aurat, mujhe tujh
se kyá kám hai? Abhí merá waqt
nahín̲ áyá. 5 Us kí mán̲ ne khá-
dimon̲ se kahá; Jo kuchh yih tum
se kahe, wuh karo. 6 Wahán̲ Ya-
húdíon̲ kí tahárat ke dastúr ke mu-
wáfiq patthar ke chha maṭke rakkhe
the, aur un men̲ do do, tín tín man
kí gunjáish thí. 7 Yisú' ne un se
kahá; Maṭkon̲ men̲ pání bhar do.
Pas unhon̲ ne un ko lab á lab bhar
diyá. 8 Phir us ne un se kahá, ki
Ab nikálkar mír majlis ke pás le jáo.
Pas wuh le gaye. 9 Jab mír majlis
ne wuh pání chakhá, jo mai ban
gayá thá, aur na jántá thá, ki yih
kahán̲ se áí hai, (magar khádim,
jinhon̲ ne pání nikálá thá, jánte
the,) to mír majlis ne dúlhá ko
bulákar us se kahá; 10 Har shakhs
pahle achchhí mai pesh kartá hai,
aur náqis us waqt jab píkar chhak
gaye; magar tú ne achchhí mai ab
tak rakh chhoṛí hai. 11 Yih pahlá
mu'jiza [a] Yisú' ne Qáná e Galíl men̲
dikhákar apná jalál záhir kiyá, aur
us ke shágird us par ímán láe.
12 Is ke ba'd wuh aur us kí mán̲
aur bháí aur us ke shágird Kafarna-
húm ko gaye, aur wahán̲ chand roz
rahe.

Yisú' ká haikal ko pák sáf karná, aur apne markar jí uṭhne kí peshín-goí karní.

13 Yahúdíon̲ kí 'Íd i Fasah nazdík
thí, aur Yisú' Yarúshalem ko gayá.
14 Us ne haikal men̲ bail aur bheṛ
aur kabútar ke bechnewálon̲ ko, aur
sarráfon̲ ko baiṭhe húe páyá; 15 aur
rassiyon̲ ká koṛá banákar sab ko,
ya'ní bheṛon̲ aur bailon̲ ko, haikal
se nikál diyá, aur sarráfon̲ ke paise
bikher diye, aur takhte ulaṭ diye;
16 aur kabútar faroshon̲ se kahá;
In ko yahán̲ se le jáo: mere Báp
ke ghar ko tijárat ká ghar na banáo.
17 Us ke shágirdon̲ ko yád áyá, ki
likhá hai [b]; Tere ghar kí gairat
mujhe khá jáegí. 18 Pas Yahúdíon̲
ne jawáb men̲ us se kahá; Tú jo in
kámon̲ ko kartá hai, hamen̲ kaun
sá nishán dikhátá hai? 19 Yisú' ne
jawáb men̲ un se kahá, ki Is maqdis
ko ḍhá do, to main̲ use tín din men̲
khaṛá kar dún̲gá. 20 Yahúdíon̲ ne
kahá; Chhiyálís baras men̲ yih
maqdis baná hai, aur kyá tú use
tín din men̲ khaṛá kar degá? 21 Ma-
gar us ne apne badan ke maqdis kí
bábat kahá thá. 22 Pas jab wuh
murdon̲ men̲ se jí uṭhá, to us ke

[a] Yún. *yih nishánon̲ ká shurú'.*

[b] Zabúr 69. 9.

shágirdon ko yád áyá, ki us ne yih
kahá thá: aur unhon ne kitáb i
muqaddas aur us qaul ká, jo Yisú'
ne kahá thá, yaqín kiyá.

Ba'z ímán lánewálon par Masíh ká i'tibár na karná.

23 Jab wuh Yarúshalem men
Fasah ke waqt 'Íd men thá, to ba-
hut se log un mu'jizon [a] ko dekhkar,
jo wuh dikhátá thá, us ke nám par
ímán láe. 24 Lekin Yisú' apní nisbat
un par i'tibár na kartá thá, is liye
ki wuh sab ko jántá thá, 25 aur is
kí hájat na rakhtá thá ki koí insán
ke haqq men gawáhí de; kyúnki
wuh áp jántá thá, ki insán ke dil
men kyá kyá hai.

Nayí paidáish ke báre men Níkudemus ke sáth Yisú' kí guftgú.

3 1 Farísíon men se ek shakhs
Níkudemus nám Yahúdíon ká
ek sardár thá: 2 us ne rát ko Yisú'
ke pás ákar us se kahá; Ai Rabbí,
ham jánte hain ki tú Khudá kí taraf
se ustád hokar áyá hai; kyúnki jo
mu'jize [b] tú dikhátá hai, koí shakhs
nahín dikhá saktá, jab tak Khudá us
ke sáth na ho. 3 Yisú' ne jawáb men
us se kahá; Main tujh se sach sach
kahtá hún, ki jab tak koí naye sire
se [c] paidá na ho, wuh Khudá kí bád-
sháhat ko dekh nahín saktá. 4 Ní-
kudemus ne us se kahá; Ádmí jab
búrhá ho gayá, to kyúnkar paidá ho
saktá hai? kyá wuh dobára apní
mán ke pet men dákhil hokar paidá
ho saktá hai? 5 Yisú' ne jawáb
diyá, ki Main tujh se sach sach
kahtá hún; Jab tak koí ádmí pání
aur Rúh se paidá na ho, wuh Khudá
kí bádsháhat men dákhil nahín ho
saktá. 6 Jo jism se paidá húá hai,
jism hai, aur jo Rúh se paidá húá
hai, rúh hai. 7 Ta'ajjub na kar, ki
main ne tujh se kahá; Tumhen
naye sire se [c] paidá honá zarúr hai.
8 Hawá [d] jidhar cháhtí hai chaltí
hai, aur tú us kí áwáz suntá hai,
magar nahín jántá, ki wuh kahán
se átí, aur kahán ko játí hai: jo koí
Rúh se paidá húá aisá hí hai. 9 Ní-
kudemus ne jawáb men us se kahá;
Yih báten kyúnkar ho saktí hain?
10 Yisú' ne jawáb men us se kahá;
Baní Isráíl ká ustád hokar kyá tú
in báton ko nahín jántá? 11 Main
tujh se sach sach kahtá hún, ki jo
ham jánte hain, wuh kahte hain,
aur jise ham ne dekhá hai, us kí
gawáhí dete hain; aur tum hamárí
gawáhí qabúl nahín karte. 12 Jab
main ne tum se zamín kí báten
kahín, aur tum ne yaqín nahín
kiyá, to agar main tum se ásmán
kí báten kahún, to kyúnkar yaqín
karoge? 13 Aur ásmán par koí na-
hín charhá, siwá us ke jo ásmán se
utrá, ya'ní Ibn i Ádam, jo ásmán
men hai.[e] 14 Aur jis tarah Músá
ne sánp ko biyábán men únche par
charháyá, usí tarah zarúr hai ki Ibn
i Ádam bhí únche par charháyá
jáe; 15 táki jo koí ímán láe, us
men hamesha kí zindagí páe.

Naját aur halákat ke taríqe.

16 Kyúnki Khudá ne dunyá se
aisí mahabbat rakkhí, ki us ne apná
iklautá Betá bakhsh diyá, táki jo
koí us par ímán láe halák na ho,
balki hamesha kí zindagí páe.
17 Kyúnki Khudá ne Bete ko dunyá
men is liye nahín bhejá, ki dunyá
par sazá ká hukm kare, balki is
liye ki dunyá us ke wasíle se naját
páe. 18 Jo us par ímán látá hai,
us par sazá ká hukm nahín hotá;
jo us par ímán nahín látá, us par

[a] Yún. *nishánon.* [b] Yún. *nishán.* [c] Yá *úpar kí taraf se.*
[d] Yá *Rúh.* [e] N. *jo ásmán men hai* na dárad.

sazá ká hukm ho chuká ; is liye ki
wuh Ḳhudá ke iklaute Beṭe ke nám
par ímán nahín̲ láyá. 19 Aur sazá
ke hukm ká sabab yih hai, ki núr
dunyá men̲ áyá hai, aur ádmíon̲ ne
táríkí ko núr se ziyáda pasand ki-
yá, is liye ki un ke kám bure the.
20 Kyún̲ki jo koí badí kartá hai,
wuh núr se dushmaní rakhtá hai,
aur núr ke pás nahín̲ átá, aisá na
ho ki us ke kámon̲ par malámat
kí jáe. 21 Magar jo sachchái par
'amal kartá hai, wuh núr ke pás
átá hai, táki us ke kám záhir
hon̲, ki wuh Ḳhudá men̲ kiye gaye
hain̲.

Yúhanná ká iqrár, ki mujhe ghaṭná aur Masíh ko baṛhná cháhiye.

22 In báton̲ ke ba'd Yisú' aur us
ke shágird Yahúdiya ke mulk men̲
áe ; aur wuh wahán̲ un ke sáth
rahkar baptisma [a] dene lagá. 23 Aur
Yúhanná bhí Shálem ke nazdík
'Ainon men̲ baptisma [a] detá thá,
kyún̲ki wahán̲ pání bahut thá, aur
log ákar baptisma [a] lete the ;
24 kyún̲ki Yúhanná us waqt tak
qaidḳháne men̲ ḍálá na gayá thá.
25 Pas Yúhanná ke shágirdon̲ kí
kisí Yahúdí ke sáth tahárat kí bábat
bahs húí. 26 Unhon̲ ne Yúhanná
ke pás ákar kahá ; Ai Rabbí, jo
shaḳhs Yardan ke pár tere sáth thá,
jis kí tú ne gawáhí dí hai, dekh,
wuh baptisma [a] detá hai, aur sab us
ke pás áte hain̲. 27 Yúhanná ne
jawáb men̲ kahá ; Insán kuchh na-
hín̲ pá saktá, jab tak us ko ásmán
se na diyá jáe. 28 Tum ḳhud mere
gawáh ho, ki main̲ ne kahá ; Main̲
Masíh nahín̲, magar us ke áge bhejá
gayá hún̲. 29 Jis kí dulhan hai, wuh
dúlhá hai ; magar dúlhá ká dost jo
khaṛá húá us kí suntá hai, dúlhá kí
áwáz se bahut ḳhush hotá hai : pas
merí yih ḳhushí púrí ho gayí. 30 Za-
rúr hai ki wuh baṛhe, aur main̲
ghaṭún̲.

Masíh ke paiġám kí haqíqat.

31 Jo úpar se átá hai, wuh sab se
úpar hai : jo zamín se hai, wuh za-
mín hí se hai, aur zamín hí kí kahtá
hai : jo ásmán se átá hai, wuh sab
se úpar hai. 32 Jo kuchh us ne dekhá
aur suná, usí kí gawáhí detá hai, aur
koí us kí gawáhí qabúl nahín̲ kartá.
33 Jis ne us kí gawáhí qabúl kí, us
ne is bát par muhr kar dí, ki Ḳhudá
sachchá hai. 34 Kyún̲ki jise Ḳhudá
ne bhejá, wuh Ḳhudá kí báten̲ kahtá
hai : is liye ki wuh Rúh náp nápkar
nahín̲ detá. 35 Báp Beṭe se ma-
habbat rakhtá hai, aur us ne sab
chízen̲ us ke háth men̲ de dí hain̲.
36 Jo Beṭe par ímán látá hai, hame-
sha kí zindagí us kí hai ; lekin jo
Beṭe kí nahín̲ mántá, zindagí ko na
dekhegá, balki us par Ḳhudá ka
ġazab rahtá hai.

Ek Sámarí 'aurat ke sáth Yisú' kí guftgú.

4 1 Phir jab Ḳhudáwand ko ma'-
lúm húá, ki Farísíon̲ ne suná
hai, ki Yisú' Yúhanná se ziyáda shá-
gird kartá, aur baptisma [a] detá hai ;
2 (go Yisú' áp nahín̲ balki us ke shá-
gird baptisma [a] dete the) ; 3 to wuh
Yahúdiya ko chhoṛkar phir Galíl ko
chalá gayá. 4 Aur us ko Sámariya
se hokar jáná zarúr thá. 5 Pas wuh
Sámariya ke ek shahr tak áyá, jo
Súḳhár kahlátá hai ; wuh us qit'a
ke nazdík hai, jo Ya'qúb ne apne
beṭe Yúsuf ko diyá thá. 6 Aur
Ya'qúb ká kúán̲ [b] wahín̲ thá. Chu-
nán̲chi Yisú' safar se thaká mánda
hokar us kúen̲ [b] par yún̲ hí baiṭh ga-
yá. Yih chhaṭe ghanṭe ke qaríb
thá. 7 Sámariya kí ek 'aurat pání

[a] Yá *istibáġ.*

[b] Yún. *chashma.*

bharne áí. Yisú‘ ne us se kahá;
Mujhe pání pilá; 8 kyún̲ki us ke
shágird shahr men̲ kháná mol lene
ko gaye the. 9 Us Sámarí ‘aurat
ne us se kahá, ki Tú Yahúdí hokar
mujh Sámarí ‘aurat se pání kyún̲
mán̲gtá hai? (kyún̲ki Yahúdí Sá-
maríon̲ se kisí tarah ká bartáo na-
hín̲ rakhte.) 10 Yisú‘ ne jawáb men̲
us se kahá; Agar tú Ḳhudá kí
baḳhshish ko jántí, aur yih bhí jántí,
ki wuh kaun hai, jo tujh se kahtá
hai; Mujhe pání pilá, to tú us se
mán̲gtí, aur wuh tujhe zindagí ká [a]
pání detá. 11 ‘Aurat ne [b] us se ka-
há; Ai Ḳhudáwand, tere pás pání
bharne ko to kuchh hai nahín̲, aur
kúán̲ gahrá hai: phir wuh zindagí
ká [a] pání tere pás kahán̲ se áyá?
12 Kyá tú hamáre báp Ya‘qúb se
baṛá hai, jis ne ham ko yih kúán̲
diyá, aur ḳhud us ne, aur us ke
beṭon̲ ne, aur us ke maweshí ne us
men̲ se píyá? 13 Yisú‘ ne jawáb
men̲ us se kahá; Jo koí is pání men̲
se pítá hai, wuh phir piyásá hogá;
14 magar jo koí us pání men̲ se píegá
jo main̲ use dún̲gá, wuh abad tak pi-
yásá na hogá; balki jo pání main̲ use
dún̲gá, wuh us men̲ ek chashma ban
jáegá, jo hamesha kí zindagí ke liye
járí rahegá. 15 ‘Aurat ne us se kahá;
Ai Ḳhudáwand, wuh pání mujh ko
de, táki main̲ na piyásí hún̲, na
pání bharne ko yahán̲ tak áún̲.
16 Yisú‘ ne [b] us se kahá; Já, apne
shauhar ko yahán̲ bulá lá. 17 ‘Aurat
ne jawáb men̲ us se [c] kahá, ki Main̲
beshauhar hún̲. Yisú‘ ne us se ka-
há, ki Tú ne ḳhúb kahá; Main̲ be-
shauhar hún̲; 18 kyún̲ki tú pán̲ch
shauhar kar chukí hai; aur jis ke
pás tú ab hai, wuh terá shauhar
nahín̲; yih tú ne sach kahá. 19 ‘Au-
rat ne us se kahá; Ai Ḳhudáwand,
mujhe ma‘lúm hotá hai ki tú nabí
hai. 20 Hamáre bápdádon̲ ne is
pahár̤ par parastish kí; aur tum
kahte ho, ki wuh jagah jahán̲ pa-
rastish karní cháhiye, Yarúshalem
men̲ hai. 21 Yisú‘ ne us se kahá;
Ai ‘aurat, merí bát ká yaqín kar, ki
wuh waqt átá hai ki tum na to
is pahár̤ par Báp kí parastish ka-
roge, aur na Yarúshalem men̲.
22 Tum jise nahín̲ jánte, us kí
parastish karte ho; ham jise jánte
hain̲, us kí parastish karte hain̲:
kyún̲ki naját Yahúdíon̲ men̲ se hai.
23 Magar wuh waqt átá hai, balki
ab hí hai, ki sachche parastár Báp
kí parastish rúh aur sachchái se
karen̲ge, kyún̲ki Báp apne liye aise
hí parastár ḍhún̲ḍhtá hai. 24 Ḳhudá
rúh hai, aur zarúr hai ki us ke pa-
rastár rúh aur sachchái se parastish
karen̲. 25 ‘Aurat ne us se kahá;
Main̲ jántí hún̲, ki Masíh, jo
Ḳhristus kahlátá hai, ánewálá hai;
jab wuh áegá, to hamen̲ sab báten̲
batá degá. 26 Yisú‘ ne us se kahá;
Main̲ jo tujh se bol rahá hún̲, wuhí
hún̲.

Shágirdon̲ ke sáth rúhání ḳhurák aur fasl ke báre men̲ Yisú‘ kí guftgú.

27 Itne men̲ us ke shágird á gaye,
aur ta‘ajjub karne lage ki wuh
‘aurat se báten̲ kar rahá hai; táham
kisí ne na kahá, ki Tú kyá cháhtá
hai? yá, Us se kis liye báten̲ kartá
hai? 28 Pas ‘aurat apná ghaṛá
chhorkar shahr men̲ chalí gayí, aur
logon̲ se kahne lagí; 29 Áo, ek
ádmí ko dekho, jis ne mere sab
kám mujhe batá diye: kyá mumkin
hai ki Masíh yihí hai? 30 Wuh
shahr se nikalkar us ke pás áne
lage. 31 Itne men̲ us ke shágird us
se yih darḳhwást karne lage, ki Ai
Rabbí, kuchh khá le. 32 Lekin us
ne un se kahá; Mere pás kháne ke

a Yún. *zinda*. b N. *Us ne*. c N. *us se* na dárad.

liye aisá khána hai jise tum nahín
jánte. 33 Pas shágirdon ne ápas
men kahá; Kyá koí us ke liye
kuchh kháne ko láyá hai? 34 Yisú'
ne un se kahá; Merá khána yih
hai, ki apne bhejnewále kí marzí ke
muwáfiq 'amal karún, aur us ká
kám púrá karún. 35 Kyá tum kahte
nahín, ki Fasl ke áne men abhí
chár mahíne báqí hain? Dekho,
main tum se kahtá hún; apní
ankhen uṭhákar kheton par nazar
karo, ki fasl pak gayí hai. 36 Aur
káṭnewálá mazdúrí pátá, aur hame-
sha kí zindagí ke liye phal jama'
kartá hai, táki bonewálá aur káṭne-
wálá dono milkar ḳhushí karen.
37 Kyúnki is par yih masal ṭhík
átí hai, ki Bonewálá âur hai,
káṭnewálá âur. 38 Main ne tum-
hen wuh khet káṭne ke liye
bhejá, jis par tum ne mihnat
nahín kí: auron ne mihnat kí, aur
tum un kí mihnat ke phal men
sharík húe.

Bahut se Sámaríon ká Yisú' par ímán láná.

39 Aur us shahr ke bahut se Sá-
marí us 'aurat ke kahne se, jis ne
gawáhí dí, ki Us ne mere sab kám
mujhe batá diye, us par ímán láe.
40 Pas jab wuh Sámarí us ke pás
áe, to us se darḳhwást karne lage,
ki Hamáre pás rah: chunánchi wuh
do roz wahán rahá. 41 Aur us ke
kalám ke sabab âur bhí bahutere
ímán láe; 42 aur us 'aurat se
kahá; Ab ham tere kahne hí se
ímán nahín láte; kyúnki ham
ne ḳhud sun liyá, aur jánte hain
ki yih fi'lhaqíqat dunyá ká Munjí
hai.

Galíl men Yisú' ká máná jáná.

43 Phir un do dinon ke ba'd wuh
wahán se rawána hokar Galíl ko
gayá. 44 Kyúnki Yisú' ne ḳhud
gawáhí dí, ki Nabí apne watan men
'izzat nahín pátá. 45 Pas jab wuh
Galíl men áyá, to Galílíon ne use
qabúl kiyá, is liye ki jitne kám us
ne Yarúshalem men 'íd ke waqt
kiye the, unhon ne un ko dekhá
thá; kyúnki wuh bhí 'íd men gaye
the

Qáná men bádsháh ke mulázim ke beṭe ko achchhá karná.

46 Pas wuh phir Qáná e Galíl
men áyá, jahán us ne pání ko mai
banáyá thá. Aur bádsháh ká ek
mulázim thá, jis ká beṭá Kafarna-
húm men bímár thá. 47 Wuh yih
sunkar ki Yisú' Yahúdiya se Galíl
men á gayá hai, us ke pás gayá,
aur us se darḳhwást karne lagá, ki
Chalkar mere beṭe ko shifá baḳhsh:
kyúnki wuh marne ko thá. 48 Yisú'
ne us se kahá; Jab tak tum nishán
aur 'ajíb kám na dekho, hargiz
ímán na láoge. 49 Bádsháh ke
mulázim ne us se kahá; Ai Ḳhudá-
wand, mere bachche ke marne se
pahle chal. 50 Yisú' ne us se kahá;
Já, terá beṭá jítá hai. Us shaḳhs
ne us bát ká yaqín kiyá jo Yisú' ne
us se kahí, aur chalá gayá. 51 Wuh
raste hí men thá, ki us ke naukar
use mile aur kahne lage, ki Terá
larká jítá hai. 52 Us ne un se
púchhá, ki Use kis waqt se árám
hone lagá thá? Unhon ne kahá,
ki Kal sátwen ghanṭe men us kí
tap utar gayí. 53 Pas báp ján
gayá, ki wuhí waqt thá jab Yisú'
ne us se kahá thá, ki Terá
beṭá jítá hai. Aur wuh ḳhud aur
us ká sárá gharáná ímán láyá.
54 Yih dúsrá mu'jiza[a] hai, jo Yisú'
ne Yahúdiya se Galíl men ákar
dikháyá.

[a] Yún. *nishán.*

Yisú‘ ká Yarúshalem men ek bímár ko achchhá karná.

5 1 In báton ke ba‘d Yahúdíon
kí ek ‘íd húí, aur Yisú‘ Yarú-
shalem ko gayá.
2 Yarúshalem men bher darwáze
ke pás ek hauz hai, jo ‘Ibrání men
Bait-Hasdá[a] kahlátá hai; aur us
ke pánch barámade hain. 3 In
men bahut se bímár, aur andhe,
aur langre, aur pazhmurda log pare
the. 5 Wahán ek shakhs thá, jo
aṭhtís baras se bímárí men mubtilá
thá. 6 Is ko Yisú‘ ne pará húá
dekhá, aur yih jánkar ki wuh barí
muddat se is hálat men hai, us se
kahá; Kyá tú tandurust honá
cháhtá hai? 7 Us bímár ne use
jawáb diyá; Ai Khudáwand, mere
pás koí ádmí nahín, ki jab pání
hiláyá jáe, to mujhe hauz men
utár de; balki mere pahunchte pa-
hunchte dúsrá mujh se pahle utar
partá hai. 8 Yisú‘ ne us se kahá;
Uṭh, aur apní chárpáí uṭhákar
chal phir. 9 Wuh shakhs fau-
ran tandurust ho gayá, aur apní
chárpáí uṭhákar chalne phirne
lagá.

Sabt ke din bímár ko achchhá karne ke báre men Yahúdíon ke sáth guftgú.

Wuh din Sabt ká thá. 10 Pas
Yahúdí us se, jis ne shifá páí thí,
kahne lage, ki Aj Sabt ká din hai;
tujhe chárpáí uṭháni rawá nahín.
11 Us ne unhen jawáb diyá; Jis
ne mujhe tandurust kiyá, usí ne
mujhe farmáyá, ki Apní chárpáí
uṭhákar chal phir. 12 Unhon ne
us se púchhá, ki Wuh kaun shakhs
hai jis ne tujh se kahá; Chárpáí
uṭhákar chal phir? 13 Lekin jo
shifá pá gayá thá, wuh na jántá
thá ki kaun hai; kyúnki bhír ke
sabab Yisú‘ wahán se ṭal gayá thá.
14 In báton ke ba‘d wuh Yisú‘ ko
haikal men milá. Us ne us se
kahá; Dekh, tú tandurust ho gayá
hai; phir gunáh na karná, aisá na
ho ki tujh par is se bhí ziyáda áfat
áe. 15 Us ádmí ne jákar Yahúdíon
ko khabar dí,[b] ki jis ne mujhe tan-
durust kiyá, wuh Yisú‘ hai. 16 Is
liye Yahúdí Yisú‘ ko satáne lage,
kyúnki wuh aise kám Sabt ke din
kartá thá. 17 Lekin Yisú‘ ne[c] un
se kahá, ki Merá Báp ab tak kám
kartá hai, aur main bhí kám kartá
hún. 18 Is sabab se Yahúdí âur
bhí ziyáda us ke qatl karne kí
koshish karne lage, ki wuh na
faqat Sabt ká hukm tortá, balki
Khudá ko khâss apná Báp kahkar
apne áp ko Khudá ke barábar
banátá thá.

Kám aur qudrat aur ‘izzat ke i‘tibar se Yisú‘ kí Báp ke sáth shirákat.

19 Pas Yisú‘ ne un se kahá;
Main tum se sach sach kahtá
hún, ki Beṭá áp se kuchh nahín
kar saktá, siwá us ke jo Báp ko
karte dekhtá hai; kyúnki jin ká-
mon ko wuh kartá hai, unhen
Beṭá bhí usí tarah kartá hai. 20 Is
liye ki Báp Beṭe ko ‘azíz rakhtá
hai, aur jitne kám khud kartá hai,
use dikhátá hai; balki in se bhí
bare kám use dikháegá, táki tum
ta‘ajjub karo. 21 Kyúnki jis tarah
Báp murdon ko uṭhátá aur zinda
kartá hai, usí tarah Beṭá bhí jin-
hen cháhtá hai zinda kartá hai.
22 Kyúnki Báp kisí kí ‘adálat bhí
nahín kartá, balki us ne ‘adálat ká
sárá kám Beṭe ke sipurd kiyá hai,
23 táki sab log Beṭe kí ‘izzat karen,
jis tarah Báp kí ‘izzat karte hain.
Jo Beṭe kí ‘izzat nahín kartá, wuh
Báp kí, jis ne use bhejá, ‘izzat

[a] N. *Bait-zatá.* [b] N. *Yahúdíon se kahá.* [c] N. *us ne.*

nahín kartá. 24 Main tum se sach
sach kahtá hún, ki Jo merá kalám
suntá, aur mere bhejnewále ká
yaqín kartá hai, hamesha kí zín-
dagí us kí hai, aur us par sazá ká
hukm nahín hotá [a], balki wuh maut
se nikalkar zindagí men dákhil ho
gayá hai. 25 Main tum se sach
sach kahtá hún, ki wuh waqt átá
hai, balki abhí hai, ki murde Khudá
ke Bete kí áwáz sunenge, aur jo
sunenge wuh jíenge. 26 Kyúnki jis
tarah Báp apne áp men zindagí
rakhtá hai, usí tarah us ne Bete ko
bhí yih bakhshá, ki apne áp men
zindagí rakkhe; 27 balki use 'adálat
karne ká bhí ikhtiyár bakhshá, is
liye ki wuh ádamzád [b] hai. 28 Is
se ta'ajjub na karo, kyúnki wuh
waqt átá hai, ki jitne qabron men
hain us kí áwáz sunkar niklenge;
29 jinhon ne nekí kí hai, zindagí kí
qiyámat ke wáste, aur jinhon ne
badí kí hai, sazá kí qiyámat ke
wáste.

Yisú' ke haqq men chár qism kí gawáhí.

30 Main apne áp se kuchh nahín
kar saktá: jaisá suntá hún, 'adálat
kartá hún, aur merí 'adálat rást
hai; kyúnki main apní marzí nahín,
balki apne bhejnewále kí marzí
cháhtá hún. 31 Agar main khud
apní gawáhí dún, to merí gawáhí
sachchí nahín. 32 Ek âur hai jo
merí gawáhí detá hai, aur main
jántá hún ki merí gawáhí jo wuh
detá hai sachchí hai. 33 Tum ne
Yúhanná ke pás payám bhejá, aur
us ne sachchái kí gawáhí dí hai.
34 Lekin main apní nisbat insán kí
gawáhí manzúr nahín kartá: tau-
bhí main yih báten is liye kahtá
hún ki tum naját páo. 35 Wuh
jaltá aur chamaktá húá chirág
thá; aur tum ko kuchh 'arse tak
us kí raushní men khush rahná
manzúr húá. 36 Lekin mere pás
jo gawáhí hai, wuh Yúhanná kí
gawáhí se barí hai: kyúnki jo kám
Báp ne mujhe púre karne ko diye,
ya'ní yihí kám jo main kartá hún,
wuh mere gawáh hain ki Báp ne
mujhe bhejá hai. 37 Aur Báp jis
ne mujhe bhejá hai, usí ne merí
gawáhí dí hai. Tum ne na kabhí
us kí áwáz suní hai, aur na us kí
súrat dekhí; 38 aur us ke kalám
ko apne dilon men qáim nahín
rakhte; kyúnki jise us ne bhejá
hai, us ká yaqín nahín karte.
39 Tum kitáb i muqaddas men
dhúndhte ho [c]; kyúnki samajhte
ho ki us men hamesha kí zindagí
tumhen miltí hai; aur yih wuh hai,
jo merí gawáhí detí hai; 40 phir
bhí tum zindagí páne ke liye mere
pás áná nahín cháhte. 41 Main
ádmíon se 'izzat nahín cháhtá [d].
42 Lekin main tum ko jántá hún,
ki tum men Khudá kí mahabbat
nahín. 43 Main apne Báp ke nám
se áyá hún, aur tum mujhe qabúl
nahín karte; agar koí âur apne hí
nám se áe, to use qabúl kar loge.
44 Tum jo ek dúsre se 'izzat
cháhte [e] ho, aur wuh 'izzat jo
Khudá e Wáhid kí taraf se hotí
hai nahín cháhte, kyúnkar ímán lá
sakte ho? 45 Yih na samjho ki
main Báp se tumhárí shikáyat
karúngá: tumhárí shikáyat karne-
wálá to hai, ya'ní Músá, jis par
tum ne ummed lagá rakkhí hai.
46 Kyúnki agar tum Músá ká yaqín
karte, to merá bhí yaqín karte, is
liye ki us ne mere haqq men likhá
hai. 47 Lekin jab tum us ke na-
wishton ká yaqín nahín karte, to

[a] Yún. *wuh 'adálat men nahín átá.*
[d] Yún. *manzúr nahín kartá.*
[b] Yá *Ibn i Ádam.* [c] Yá *dhúndho.*
[e] Yún. *manzúr karte.*

merí báton ká kyúnkar yaqín
karoge?

Yisú' ká pánch hazár ádmíon ko khiláná aur bádsháh banne se inkár karná.

(Mat. **14.** 13–21; Mar. **6.** 32–44; Lúq. **9.** 10–17.)

6 1 In báton ke ba'd Yisú' Galíl
kí jhíl, ya'ní Tibiriyás kí jhíl
ke pár gayá. 2 Aur barí bhír us ke
píchhe ho lí, kyúnki jo mu'jize [a]
wuh bímáron par kartá thá, un
ko wuh dekhte the. 3 Yisú' pahár
par charh gayá, aur apne shágirdon
ke sáth wahán baithá. 4 Aur Ya-
húdíon kí 'Íd i Fasah nazdík thí.
5 Pas jab Yisú' ne apní ánkhen
uthákar dekhá, ki mere pás barí
bhír á rahí hai, to Filippus se
kahá, ki Ham in ke kháne ke
liye kahán se rotiyán mol len?
6 Magar us ne us ke ázmáne ke
liye yih kahá; kyúnki wuh áp
jántá thá, ki main kyá karúngá.
7 Filippus ne use jawáb diyá, ki
Do sau dínár [b] kí rotiyán in ke liye
káfí na hongí, ki har ek ko thorí
bhí mil jáe. 8 Us ke shágirdon
men se ek ne, ya'ní Shama'ún
Patras ke bhái Andriyás ne, us se
kahá; 9 Yahán ek larká hai, jis ke
pás jau kí pánch rotiyán, aur do
machhliyán hain; magar yih itne
logon men kyá hain? 10 Yisú' ne
kahá, ki Logon ko bitháo. Aur us
jagah bahut ghás thí. Pas wuh
mard, jo takhmínan pánch hazár
the, baith gaye. 11 Yisú' ne wuh
rotiyán lín, aur shukr karke unhen
jo baithe the bánt dín; aur isí
tarah machhliyon men se jis qadr
cháhte the bánt diyá. 12 Jab wuh
ser ho chuke, to us ne apne shá-
girdon se kahá, ki Bache húe
tukron ko jama' karo, táki kuchh
zá'i na ho. 13 Chunánchi unhon
ne jama' kiyá, aur jau kí pánch
rotiyon ke tukron se, jo khánewá-
lon se bach rahe the, bárah tokri-
yán bharín. 14 Pas jo mu'jiza [a] us
ne dikháyá wuh log use dekhkar
kahne lage; Jo nabí dunyá men
ánewálá thá, fi'lhaqíqat yihí hai.
15 Pas Yisú' yih ma'lúm karke,
ki wuh ákar mujhe bádsháh baná-
ne ke liye pakrá cháhte hain, phir
pahár par akelá chalá gayá.

Yisú' ká jhíl ke pání par chalná.

(Mat. **14.** 22–33; Mar. **6.** 45–51.)

16 Phir jab shám húí, to us ke
shágird jhíl ke kanáre gaye; 17 aur
kishtí par charhkar jhíl ke pár Ka-
farnahúm ko chale játe the. Us
waqt andherá ho gayá thá, aur Yisú'
abhí tak un ke pás na áyá thá.
18 Aur ándhí ke sabab jhíl men
maujen uthne lagín. 19 Pas jab
wuh khete khete tín chár míl ke
qaríb nikal gaye, to unhon ne Yisú'
ko jhíl par chalte, aur kishtí ke
nazdík áte dekhá, aur dar gaye.
20 Magar us ne un se kahá, ki Main
hún; daro nahín. 21 Pas wuh use
kishtí par charhá lene ko rází húe,
aur fauran wuh kishtí us jagah já
pahunchí jahán wuh játe the.

Yisú' zindagí kí rotí hai.

22 Dúsre din, us bhír ne, jo jhíl
ke pár kharí thí, yih dekhá ki yahán
ek ke siwá aur koí chhotí kishtí na
thí, aur Yisú' apne shágirdon ke
sáth kishtí par sawár na húá thá,
balki sirf us ke shágird chale gaye
the; 23 (lekin ba'z chhotí kishtián
Tibiriyás se us jagah ke nazdík áin,
jahán unhon ne Khudáwand ke
shukr karne ke ba'd rotí khái thí:)
24 pas jab bhír ne dekhá, ki yahán
na Yisú' hai, na us ke shágird, to

[a] Yún. *nisháu.*

[b] Mat. **18.** 28 ke háshiye ko dekho.

wuh ḳhud chhoṭí kishtíon par chaṛh-
kar, Yisú' kí talásh men Kafarna-
húm ko áe, 25 aur jhíl ke pár us se
milkar kahá; Ai Rabbí, tú yahán
kab áyá? 26 Yisú' ne un ke jawáb
men kahá; Main tum se sach sach
kahtá hún tum mujhe is liye nahín
ḍhúnḍhte ki mu'jize[a] dekhe, balki
is liye ki tum roṭiyán khákar ser
húe. 27 Fání ḳhurák ke liye mihnat
na karo, balki us ḳhurák ke liye
jo hamesha kí zindagí tak ṭhahrtí
hai, jise Ibn i Ádam tumhen
degá; kyúnki Báp, ya'ní Ḳhudá ne
usí par muhr kí hai. 28 Pas unhon
ne us se kahá, ki Ham kyá karen,
táki Ḳhudá ke kám anjám den?
29 Yisú' ne jawáb men un se kahá;
Ḳhudá ká kám yih hai, ki jise us
ne bhejá hai, us par ímán láo.
30 Pas unhon ne us se kahá; Phir
tú kaun sá nishán dikhátá hai, táki
ham dekhkar terá yaqín karen? Tú
kaun sá kám kartá hai? 31 Ha-
máre bápdádon ne biyábán men
mann kháyá; chunánchi likhá hai,
ki [b] Us ne unhen kháne ke liye
ásmán se roṭí dí. 32 Yisú' ne un
se kahá; Main tum se sach sach
kahtá hún, ki Músá ne to wuh roṭí
ásmán se tumhen na dí, lekin merá
Báp tumhen ásmán se haqíqí roṭí
detá hai. 33 Kyúnki Ḳhudá kí roṭí
wuh hai, jo ásmán se utarkar dunyá
ko zindagí baḳhshtí hai. 34 Unhon
ne us se kahá; Ai Ḳhudáwand, yih
roṭí ham ko hamesha diyá kar.
35 Yisú' ne un se kahá; Zindagí kí
roṭí main hún: jo mere pás áe, wuh
hargiz bhúká na hogá, aur jo mujh
par ímán láe, wuh kabhí piyásá na
hogá. 36 Lekin main ne tum se
kahá, ki Tum ne mujhe dekh liyá,
hai, phir bhí ímán nahín láte. 37 Jo
kuchh Báp mujhe detá hai mere
pás á jáegá; aur jo koí mere pás
áegá, use main hargiz na nikálúngá.
38 Kyúnki main ásmán se utrá hún,
na is liye ki apní marzí ke muwáfiq
'amal karún, balki is liye ki apne
bhejnewále kí marzí ke muwáfiq
'amal karún. 39 Aur mere bhejne-
wále kí marzí yih hai, ki jo kuchh
us ne mujhe diyá hai, main us men
se kuchh kho na dún, balki use áḳh-
irí din phir zinda karún. 40 Kyún-
ki mere Báp kí marzí yih hai, ki jo
koí Beṭe ko dekhe, aur us par ímán
láe, hamesha kí zindagí páe; aur
main use áḳhirí din phir zinda ka-
rún.[c]

Zindagí kí roṭí kháne kí shart aur tásír.

41 Pas Yahúdí us par buṛbuṛáne
lage, is liye ki us ne kahá thá; Jo
roṭí ásmán se utrí, wuh main hún.
42 Aur unhon ne kahá; Kyá yih
Yúsuf ká beṭá Yisú' nahín, jis ke
báp aur mán ko ham jánte hain? ab
kyúnkar kahtá hai, ki Main ásmán
se utrá hún? 43 Yisú' ne jawáb
men un se kahá, ki Ápas men na
buṛbuṛáo. 44 Koí mere pás nahín
á saktá, jab tak Báp, jis ne mujhe
bhejá hai, use khench na le; aur
main use áḳhirí din phir zinda ka-
rúngá. 45 Nabíon ke sahífon men
yih likhá hai, ki [d] Wuh sab Ḳhudá
kí taraf se ta'lím páe húe honge.
Jis kisí ne Báp se suná aur síkhá
hai, wuh mere pás átá hai. 46 Yih
nahín, ki kisí ne Báp ko dekhá hai,
magar jo Ḳhudá kí taraf se hai, usí
ne Báp ko dekhá hai. 47 Main tum
se sach sach kahtá hún, ki Jo ímán
látá hai, hamesha kí zindagí us kí
hai. 48 Zindagí kí roṭí main hún.
49 Tumháre bápdádon ne biyábán
men mann kháyá, aur mar gaye.
50 Yih wuh roṭí hai jo ásmán se
utartí hai, táki ádmí us men se

[a] Yún. *nishán.* [b] Nahimyáh 9. 15. [c] Yá *karúngá.* [d] Yasha'yáh 54. 13.

khâe aur na mare. 51 Main hún
wuh zindagí kí[a] roṭí jo ásmán se
utrí: agar koí is roṭí men se kháe,
to abad tak zinda rahegá; balki jo
roṭí main jahán kí zindagí ke liye
dúngá, wuh merá gosht hai.

Masíh ká gosht aur ḳhún haqíqí ḳhurák hai.

52 Pas Yahúdí yih kahkar ápas
men jhagaṛne lage, ki Yih shaḳhs
apná gosht hamen kyúnkar kháne
ko de saktá hai? 53 Yisú' ne un se
kahá; Main tum se sach sach kahtá
hún, ki jab tak tum Ibn i Ádam ká
gosht na kháo, aur us ká ḳhún na
pío, tum men zindagí nahín. 54 Jo
merá gosht khátá, aur merá ḳhún
pítá hai, hamesha kí zindagí us kí
hai, aur main use áḳhirí din phir
zinda karúngá. 55 Kyúnki merá
gosht fi'lhaqíqat kháne kí chíz aur
merá ḳhún fi'lhaqíqat píne kí chíz
hai. 56 Jo merá gosht khátá aur
merá ḳhún pítá hai, wuh mujh men
qáim rahtá hai, aur main us men.
57 Jis tarah zinda Báp ne mujhe
bhejá, aur main Báp ke sabab se
zinda hún; isí tarah wuh bhí jo
mujhe kháegá mere sabab se zinda
rahegá. 58 Jo roṭí ásmán se utrí
yihí hai: bápdádon kí tarah nahín ki
kháyá, aur mar gaye; jo yih roṭí
kháegá, wuh abad tak zinda rahegá.
59 Yih báten us ne Kafarnahúm ke
ek 'ibádatkháne men ta'lím dete
waqt kahín.

Masíh ke kalám kí haqíqat.

60 Is liye us ke shágirdon men se
bahuton ne sunkar kahá, ki Yih ka-
lám nágawár hai; use kaun sun
saktá hai? 61 Yisú' ne apne jí men
jánkar ki mere shágird ápas men is
bát par burburáte hain, un se kahá;
Kyá tum is bát se ṭhokar kháte ho?
62 Agar tum Ibn i Ádam ko úpar
játe dekhoge, jahán wuh pahle thá,
to kyá hogá? 63 Zinda karnewálí
to rúh hai; jism[b] se kuchh fáida
nahín: jo báten main ne tum se
kahí hain wuh rúh hain, aur zindagí
bhí hain. 64 Magar tum men se
ba'z aise hain jo ímán nahín láe.
Kyúnki Yisú' shurú' se jántá thá ki
jo ímán nahín láte, wuh kaun
hain, aur kaun mujhe pakaṛwáegá.
65 Phir us ne kahá; Isí liye main
ne tum se kahá thá, ki mere pás
koí nahín á saktá, jab tak Báp kí
taraf se use yih taufíq na dí jáe.

Patras kí gawáhí.

66 Is par us ke shágirdon men se
bahutere ulṭe phir gaye, aur is ke
ba'd us ke sáth na rahe. 67 Pas
Yisú' ne un bárah se kahá; Kyá
tum bhí chalá jáná cháhte ho?
68 Shama'ún Patras ne use jawáb
diyá; Ai Ḳhudáwand, kis ke pás
jáen? hamesha kí zindagí kí báten
to tere hí pás hain. 69 Aur ham
ímán láe aur ján gaye hain, ki Ḳhu-
dá ká Quddús tú hí hai. 70 Yisú'
ne unhen jawáb diyá; Kyá main
ne tum bárah ko nahín chun liyá?
aur tum men se ek shaḳhs shaitán[c]
hai. 71 Us ne yih Shama'ún Is-
kariyotí ke beṭe Yahúdáh kí nisbat
kahá; kyúnki yihí, jo un bárah men
se thá, use pakaṛwáne ko thá.

'Íd men jáne kí bábat bháiyon ke sáth Yisú' kí guftgú.

7 1 In báton ke ba'd Yisú' Galíl
men phirtá rahá, kyúnki Yahú-
diya men phirná na cháhtá thá, is
liye ki Yahúdí us ke qatl kí koshish
men the. 2 Aur Yahúdíon kí 'Íd i
Ḳhiyám[d] nazdík thí. 3 Pas us ke
bháiyon ne us se kahá; Yahán se
rawána hokar Yahúdiya ko chalá

[a] Yún. *zinda.* [b] Yún. *gosht.* [c] Yún. *Iblís.* [d] Yá *Jhonpriyon kí 'Íd.*

já, táki jo kám tú kartá hai, unhen
tere shágird bhí dekhen; 4 kyúnki
aisá koí nahín jo mashhúr honá
cháhe, aur chhipkar kám kare. Agar
tú yih kám kartá hai, to apne áp ko
dunyá par záhir kar. 5 Kyúnki us
ke bháí bhí us par ímán na láe the.
6 Pas Yisú' ne un se kahá, ki Merá
to abhí waqt nahín áyá; magar tum-
háre liye sab waqt hain[a]. 7 Dunyá
tum se 'adáwat nahín kar saktí; le-
kin mujh se kartí hai, kyúnki main
us par gawáhí detá hún, ki us ke
kám bure hain. 8 Tum 'íd men
jáo: main abhí is 'íd men nahín
játá; kyúnki abhí tak merá waqt
púrá nahín húá. 9 Yih báten un se
kahkar wuh Galíl hí men rahá.

Yisú' ká 'Íd men jáná.

10 Lekin jab us ke bháí 'íd men
chale gaye, us waqt wuh bhí gayá,
záhirá nahín, balki goyá poshída.
11 Pas Yahúdí use 'íd men yih kah-
kar dhúndhne lage, ki Wuh kahán
hai? 12 Aur logon men us kí bábat
chupke chupke bahut sí guftgú húí:
ba'z kahte the; Wuh nek hai: aur
ba'z kahte the; Nahín, balki wuh
logon ko gumráh kartá hai. 13 Tá-
ham Yahúdíon ke dar se koí shaḳhs
us kí bábat sáf sáf na kahtá thá.

Yisú' ká bayán karná ki merí ta'lím aur kám dono Ḳhudá kí taraf se hain.

14 Aur jab 'íd ke ádhe din guzar
gaye, to Yisú' haikal men jákar
ta'lím dene lagá. 15 Pas Yahúdíon
ne ta'ajjub karke kahá, ki Is ko
bagair parhe kyúnkar 'ilm á gayá?
16 Yisú' ne jawáb men un se kahá,
ki Merí ta'lím merí nahín, balki
mere bhejnewále kí hai. 17 Agar
koí us kí marzí par chalná cháhe, to
wuh is ta'lím kí bábat ján jáegá ki
Ḳhudá kí taraf se hai, yá main apní
taraf se kahtá hún. 18 Jo apní ta-
raf se kuchh kahtá hai, wuh apní
'izzat cháhtá hai: lekin jo apne
bhejnewále kí 'izzat cháhtá hai, wuh
sachchá hai, aur us men nárástí na-
hín. 19 Kyá Músá ne tumhen sharí-
'at nahín dí? taubhí tum men se
sharí'at par koí 'amal nahín kartá.
Tum kyún mere qatl kí koshish men
ho? 20 Logon ne jawáb diyá; Tujh
men to bad-rúh hai; kaun tere qatl
kí koshish men hai? 21 Yisú' ne
jawáb men un se kahá; Main ne ek
kám kiyá, aur tum sab ta'ajjub karte
ho. 22 Is sabab se Músá ne tumhen
ḳhatna ká hukm diyá hai, (hálánki
wuh Músá kí taraf se nahín, balki
bápdádon se chalá áyá hai;) aur tum
Sabt ke din ádmí ká ḳhatna karte
ho. 23 Jab Sabt ko ádmí ká ḳhatna
kiyá játá hai, táki Músá kí sharí'at
ká hukm na ṭúṭe, to kyá mujh se is
liye gusse ho ki main ne Sabt ke din
ek ádmí ko bi'lkull achchhá kar di-
yá? 24 Záhir ke muwáfiq faisala
na karo, balki insáf se faisala karo.

Yisú' ká Ḳhudá kí taraf se honá, aur apne intiqál kí peshíngoí karní.

25 Tab ba'z Yarúshalemí kahne
lage; Kyá yih wuhí nahín, jis
ke qatl kí koshish ho rahí hai?
26 Lekin dekho, yih sáf sáf kahtá
hai, aur wuh us se kuchh nahín
kahte; kyá ho saktá hai ki sardáron
ne sach sach ján liyá ki yih Masíh
hai? 27 Is ko to ham jánte hain
ki kahán ká hai; magar Masíh jab
áegá, to koí na jánegá ki wuh kahán
ká hai. 28 Pas Yisú' ne haikal men
ta'lím dete waqt pukárkar kahá, ki
Tum mujhe bhí jánte ho, aur yih
bhí jánte ho ki main kahán ká hún:
aur main áp se nahín áyá: magar
jis ne mujhe bhejá hai, wuh

[a] Yún. *tumhárá waqt hamesha taiyár hai.*

sachchá hai; us ko tum nahín jánte.
29 Main use jántá hún; is liye ki
main us kí taraf se hún, aur usí ne
mujhe bhejá hai. 30 Pas wuh us
ke pakarne kí koshish karne lage;
lekin is liye ki us ká waqt abhí na
áyá thá, kisí ne us par háth na dálá.
31 Magar bhír men se bahutere us
par ímán láe, aur kahne lage, ki
Masíh jab áegá, to kyá in se ziyáda
mu'jize[a] dikháegá, jo is ne dikháe?
32 Farísíon ne logon ko suná ki us
kí bábat chupke chupke yih guftgú
karte hain; pas sardár káhinon aur
Farísíon ne us ke pakarne ko piyáde
bheje. 33 Yisú' ne kahá; Main âur
thore dinon tak tumháre pás hún;
phir apne bhejnewále ke pás chalá
jáúngá. 34 Tum mujhe dhúndhoge,
magar na páoge: aur jahán main
hún, tum nahín á sakte. 35 Yahú-
díon ne ápas men kahá; Yih kahán
jáegá, ki ham ise na páenge? kyá
un ke pás jáegá jo Yúnáníon men
já ba já rahte hain, aur Yúnáníon
ko ta'lím degá? 36 Yih kyá bát
hai jo is ne kahí, ki Tum mujhe
dhúndhoge, magar na páoge: aur
jahán main hún, tum nahín á
sakte.

Zindagí ke pání dene ká wa'da, aur logon men Yisú' kí bábat ikhtiláf.

37 Phir 'íd ke akhír din, jo kháss
din hai, Yisú' khará húá, aur pu-
kárke kahá; Agar koí piyásá ho, to
mere pás ákar píe. 38 Jo mujh par
ímán láegá, us ke andar[b] se, jaisá
ki kitáb i muqaddas men áyá hai,[c]
zindagí ke pání kí nadiyán jári hongí.
39 Us ne yih bát us Rúh kí bábat
kahí, jise wuh páne ko the jo us par
ímán láe; kyúnki Rúh ab tak názil
na húá thá, is liye ki Yisú' ab tak
apne jalál ko na pahunchá thá.
40 Pas bhír men se ba'z ne yih
báten sunkar kahá; Beshakk, yihí
wuh Nabí hai. 41 Auron ne kahá;
Yih Masíh hai. Aur ba'z ne kahá;
Kyún? kyá Masíh Galíl se áegá.
42 Kyá kitáb i muqaddas men yih
nahín áyá, ki Masíh Dáúd kí nasl
aur Baitlahm ke gánw se áegá,
jahán ká Dáúd thá? 43 Pas logon
men us ke sabab se ikhtiláf húá.
44 Aur un men se ba'z shakhs us
ko pakarná cháhte the; magar kisí
ne us par háth na dálá.

Yisú' ki mukhálafat men Yahúdí sardáron kí kárrawáí.

45 Pas piyáde sardár káhinon aur
Farísíon ke pás áe, aur inhon ne un
se kahá; Tum use kyún na láe?
46 Piyádon ne jawáb diyá, ki Insán
ne kabhí aisá kalám nahín kiyá.[d]
47 Farísíon ne unhen jawáb diyá;
Kyá tum bhí gumráh ho gaye?
48 Bhalá, sardáron yá Farísíon men
se bhí koí us par ímán láyá?
49 Magar yih 'ámm log, jo sharí'at
se wáqif nahín, la'natí hain. 50 Ní-
kudemus ne, jo pahle us ke pás áyá
thá, aur un hí men se thá, un se
kahá; 51 Kyá hamárí sharí'at kisí
shakhs ko mujrim thahrátí hai, jab
tak pahle us kí sunkar ján na le, ki
wuh kyá kartá hai? 52 Unhon ne
us ke jawáb men kahá; Kyá tú bhí
Galíl ká hai? Talásh kar aur dekh,
ki Galíl men se koí nabí nahín
uthne ká.

[*Ek zinákár 'aurat ke báre men Farísíon ká suwál aur Yisú' ká jawáb.*

53 [e] Phir un men se [f] har ek apne

[a] Yún. *nishán.* [b] Yún. *pet.* [c] Yún. *jaisá muqaddas kitáb ne kahá hai.*
[d] N., *jaisá yih insán kartá hai* ízád.
[e] Sátwen báb kí 53 áyat se lekar áthwen báb kí 11 áyat tak kí 'ibárat aksar puráne qalamí nuskhon men is mauqa' par nahín pái játí. [f] N. *un men se* na dárad

8 apne ghar chála gayá: 1 ˈmagar
Yisú' Zaitún ke pahár ko gayá.
Subh sawere hí wuh phir haikal
men áyá, aur sab log us ke pás áe;
aur wuh baithkar unhen ta'lím dene
lagá. 3 Aur faqíh aur Farísí ek
'aurat ko [a] láe, jo ziná men pakrí
gayí thí, aur use bích men khará
karke Yisú' se kahá; 4 Ai ustád,
yih 'aurat ziná men 'ain fi'l ke waqt
pakrí gayí hai. 5 Tauret men Músá
ne ham ko hukm diyá ki aisí 'au-
raton ko sangsár karen; pas tú is
'aurat kí nisbat [b] kyá kahtá hai?
6 Unhon ne use ázmáne ke liye yih
kahá, táki us par ilzám lagáne ká
koí sabab nikálen. Magar Yisú'
jhukkar unglí se zamín par likhne
lagá. 7 Jab wuh us se suwál karte
hí rahe, to us ne sídhe hokar un se
kahá, ki Jo tum men begunáh ho,
wuhí pahle us ke patthar máre.
8 Aur phir jhukkar zamín par unglí
se [c] likhne lagá. 9 Wuh yih sunkar [d]
baron se lekar chhoton tak ek ek
karke nikal gaye, aur Yisú' akelá
rah gayá, aur 'aurat wahín bích
men [e] rah gayí. 10 Yisú' ne sídhe
hokar [f] us se kahá; Ai 'aurat yih
log [g] kahán gaye? Kyá kisí ne
tujh par hukm nahín lagáyá? 11 Us
ne kahá; Ai Khudáwand, kisí ne
nahín. Yisú' ne [h] kahá; Main bhí
tujh par hukm nahín lagátá; já,
phir gunáh na karná.]

Yisú' dunyá ká núr hai.

12 Yisú' ne phir un se mukhátib
hokar kahá; Dunyá ká núr main
hún; jo merí pairawí karegá, wuh
andhere men na chalegá, balki zin-
dagí ká núr páegá. 13 Farísíon ne
us se kahá; Tú apní gawáhí áp
detá hai; terí gawáhí sachchí nahín.
14 Yisú' ne jawáb men un se kahá;
Agarchi main apní gawáhí áp detá
hún, taubhí merí gawáhí sachchí
hai, kyúnki mujhe ma'lúm hai ki
main kahán se áyá hún, aur kahán
ko játá hún; lekin tum ko ma'lúm
nahín ki main kahán se átá hún yá
kahán ko játá hún. 15 Tum jism
ke mutábiq faisala karte ho; main
kisí ká faisala nahín kartá. 16 Aur
agar main faisala karún bhí, to
merá faisala sachchá hai; kyúnki
main akelá nahín, balki main hún,
aur Báp hai jis ne mujhe bhejá hai.[i]
17 Aur tumhárí Tauret men bhí
likhá hai, ki do ádmíon kí gawáhí
milkar sachchí hotí hai. 18 Ek to
main khud apní gawáhí detá hún,
aur ek Báp jis ne mujhe bhejá merí
gawáhí detá hai. 19 Unhon ne us
se kahá; Terá Báp kahán hai? Yisú'
ne jawáb diyá; Na tum mujhe
jánte ho, na mere Báp ko; agar
mujhe jánte, to mere Báp ko bhí
jánte. 20 Us ne haikal men ta'lím
dete waqt yih báten Baitu'l-Mál
men kahín; aur kisí ne us ko na
pakrá, kyúnki abhí tak us ká waqt
na áyá thá.

Masíh par ímán láne ke bagair gunáh se chhutkárá nahín.

21 Us ne phir un se kahá;
Main játá hún, aur tum mujhe
dhúndhoge, aur apne gunáh men
maroge; jahán main játá hún tum
nahín á sakte. 22 Pas Yahúdíon
ne kahá; Kyá wuh apne áp ko már
dálegá, jo kahtá hai; Jahán main
játá hún tum nahín á sakte? 23 Us
ne un se kahá; Tum níche ke ho;
main úpar ká hún; tum dunyá ke

[a] N. *us ke pás* izád.
[b] N. *is 'aurat kí nisbat* na dárad.
[c] N. *unglí se* na dárad.
[d] N. *aur apne dil men qáil hokar* izád.
[e] N. *kharí* izád.
[f] N. *'aurat ke siwá áur kisí ko na dekhá, to* izád.
[g] N. *tere wuh nálish karnewále.*
[h] N. *us se* izád.
[i] N. *aur merá bhejnewálá.*

ho; main dunyá ká nahín hún.
24 Is liye main ne tum se yih kahá,
ki apne gunáhon men maroge;
kyúnki agar tum ímán na láoge ki
main wuhí hún, to apne gunáhon
men maroge. 25 Unhon ne us se
kahá; Tú kaun hai? Yisú‘ ne un
se kahá; Wuhí hún jo shurú‘ se
tum se kahtá áyá hún. 26 Mujhe
tumhárí nisbat bahut kuchh kahná
aur faisala karná hai. Lekin jis ne
mujhe bhejá, wuh sachchá hai;
aur jo main ne us se suná, wuhí
dunyá se kahtá hún. 27 Wuh na
samjhe ki ham se Báp kí nisbat
kahtá hai. 28 Pas Yisú‘ ne kahá,
ki Jab tum Ibn i Ádam ko únche
par chaṛháoge, to jánoge ki main
wuhí hún, aur apní taraf se kuchh
nahín kartá, balki jis tarah Báp ne
mujhe sikháyá, usí tarah yih báten
kahtá hún. 29 Aur jis ne mujhe
bhejá, wuh mere sáth hai; us ne
mujhe akelá nahín chhoṛá; kyúnki
main hamesha wuhí kám kartá
hún jo use pasand áte hain. 30 Jab
wuh yih báten kah rahá thá, to
bahutere us par ímán láe.

Ibráhím ke aur Ḳhudá ke haqíqí farzand.

31 Pas Yisú‘ ne un Yahúdíon se
kahá, jinhon ne us ká yaqín kiyá
thá, ki Agar tum mere kalám par
qáim rahoge, to haqíqat men mere
shágird ṭhahroge, 32 aur sachchái
se wáqif hoge, aur sachchái tum
ko ázád karegí. 33 Unhon ne use
jawáb diyá; Ham to Ibráhím kí
nasl se hain, aur kabhí kisí kí
gulámí men nahín rahe: tú kyún-
kar kahtá hai, ki Tum ázád kiye
jáoge? 34 Yisú‘ ne unhen jawáb
diyá; Main tum se sach sach kahtá
hún, ki Jo koí gunáh kartá hai,
gunáh ka gulám hai. 35 Aur gulám
abad tak ghar men nahín rahtá;
beṭá abad tak rahtá hai. 36 Pas
agar Beṭá tumhen ázád karegá, to
tum wáqa‘í ázád hoge. 37 Main
jántá hún ki tum Ibráhím kí nasl
se ho; taubhí mere qatl kí koshish
men ho, kyúnki merá kalám tum-
háre dil men jagah nahín kartá.
38 Main ne jo apne Báp ke hán
dekhá hai, wuh kahtá hún; aur
tum ne jo apne báp se suná hai,
wuh karte ho. 39 Unhon ne jawáb
men us se kahá; Hamárá báp to
Ibráhím hai. Yisú‘ ne un se kahá;
Agar tum Ibráhím ke farzand hote,
to Ibráhím ke se kám karte. 40 Le-
kin ab tum mujh jaise shaḳhs ke
qatl kí koshish men ho, jis ne tum
ko wuhí haqq bát batái jo Ḳhudá
se suní. Ibráhím ne to yih nahín
kiyá thá. 41 Tum apne báp ke
se kám karte ho. Unhon ne us se
kahá; Ham harám se paidá nahín
húe; hamárá ek Báp hai, ya‘ní
Ḳhudá. 42 Yisú‘ ne un se kahá;
Agar Ḳhudá tumhárá Báp hotá, to
tum mujh se mahabbat rakhte; is
liye ki main Ḳhudá men se niklá
aur áyá hún; kyúnki main áp se
nahín áyá, balki usí ne mujhe
bhejá. 43 Tum merí báten kyún
nahín samajhte? Is liye ki merá
kalám sun nahín sakte. 44 Tum
apne báp Iblís se ho, aur apne báp
kí ḳhwáhishon ko púrá karná cháhte
ho. Wuh shurú‘ hí se ḳhúní hai,
aur sachchái par qáim nahín rahá,
kyúnki us men sachchái hai nahín.
Jab wuh jhúṭh boltá hai, to apní
hí sí kahtá hai; kyúnki wuh jhúṭhá
hai, balki jhúṭh ká báp hai. 45 Le-
kin main jo sach boltá hún, isí
liye tum merá yaqín nahín karte.
46 Tum men kaun mujh par gunáh
sábit kartá hai? Agar main sach
boltá hún, to merá yaqín kyún
nahín karte? 47 Jo Ḳhudá se hotá
hai, wuh Ḳhudá kí báten suntá hai:

tum is liye nahín̲ sunte ki Khudá
se nahín̲ ho. 48 Yahúdíon̲ ne jawáb
men̲ us se kahá; Kyá ham khúb
nahín̲ kahte ki tú Sámarí hai, aur
tujh men̲ bad-rúh hai? 49 Yisú'
ne jawáb diyá, ki Mujh men̲ bad-
rúh nahín̲; magar main̲ apne Báp
kí 'izzat kartá hún̲, aur tum merí
be'izzatí karte ho. 50 Lekin main̲
apní buzurgí nahín̲ cháhtá; hán̲,
ek hai jo use cháhtá, aur faisala
kartá hai. 51 Main̲ tum se sach
sach kahtá hún̲, ki Agar koí shakhs
mere kalám par 'amal karegá, to
abak tak kabhí maut ko na dek-
hegá. 52 Yahúdíon̲ ne us se kahá,
ki Ab ham ne ján liyá ki tujh men̲
bad-rúh hai. Ibráhím mar gayá,
aur nabí mar gaye; magar tú kahtá
hai, ki Agar koí mere kalám par
'amal karegá, to abad tak kabhí
maut ká maza na chakhegá. 53 Ha-
márá báp Ibráhím jo mar gayá,
kyá tú us se bara hai? aur nabí
bhí mar gaye; tú apne áp ko kyá
thahrátá hai? 54 Yisú' ne jawáb
diyá; Agar main̲ áp apní baráí
karún̲, to merí baráí kuchh nahín̲.
Lekin merí baráí merá Báp kartá
hai, jise tum kahte ho ki hamárá
Khudá hai: 55 Tum ne use nahín̲
jáná: lekin main̲ use jántá hún̲;
aur agar kahún̲ ki use nahín̲ jántá,
to tumhárí tarah jhúthá banún̲gá:
magar main̲ use jántá, aur us
ke kalám par 'amal kartá hún̲.
56 Tumhárá báp Ibráhím merá din
dekhne kí ummed par bahut khush
thá; chunán̲chi us ne dekhá, aur
khush húá. 57 Yahúdíon̲ ne us se
kahá, ki Terí 'umr to abhí pachás
baras kí nahín̲; phir tú ne Ibráhím
ko dekhá? 58 Yisú' ne un se kahá;
Main̲ tum se sach sach kahtá hún̲;
Peshtar us se ki Ibráhím paidá
húá, main̲ hún̲. 59 Pas unhon̲ ne
us ke márne ko patthar uthác;
magar Yisú' chhipkar haikal se
nikal gayá.

Masíh ká ek janam ke andhe ko achchhá karná.

9 1 Phir us ne játe men̲ ek
shakhs ko dekhá, jo janam ká
andhá thá. 2 Aur us ke shágirdon̲
ne us se púchhá, ki Ai Rabbí, kis
ne gunáh kiyá thá, jo yih andhá
paidá húá; is shakhs ne, yá is ke
mán̲ báp ne? 3 Yisú' ne jawáb diyá,
ki Na is ne gunáh kiyá thá, na is
ke mán̲ báp ne: balki yih is liye
húá ki Khudá ke kám us men̲
záhir hon̲. 4 Jis ne mujhe bhejá
hai, hamen̲ us ke kám din hí din
men̲ karne zarúr hain̲: wuh rát
ánewálí hai jis men̲ koí shakhs kám
nahín̲ kar saktá. 5 Jab tak main̲
dunyá men̲ hún̲, dunyá ká núr hún̲.
6 Yih kahkar us ne zamín par
thúká, aur thúk se mittí sání, aur
wuh mittí andhe kí án̲khon̲ par
lagákar 7 us se kahá; Já, Shílokh
ke hauz men̲ dho le, (jis ká tarjuma
Bhejá Húá hai). Pas us ne jákar
dhoyá, aur bíná hokar wápas áyá.
8 Pas parausí aur jin jin logon̲ ne
pahle us ko bhíkh mán̲gte dekhá
thá, kahne lage; Kyá yih wuh
nahín̲, jo baithá bhíkh mán̲gá kartá
thá? 9 Ba'z ne kahá; Yih wuhí
hai: auron̲ ne kahá, ki Nahín̲;
lekin koí us ke hamshakl hai: us
ne kahá; Main̲ wuhí hún̲. 10 Pas
wuh us se kahne lage, Phir terí
án̲khen̲ kyún̲kar khul gayín̲? 11 Us
ne jawáb diyá, ki Us shakhs ne jis
ká nám Yisú' hai mittí sání, aur
merí án̲khon̲ par lagákar mujh se
kahá, ki Shílokh men̲ jákar dho
le: pas main̲ gayá, aur dhokar bíná
ho gayá. 12 Unhon̲ ne us se kahá;
Wuh kahán̲ hai? Us ne kahá;
Main̲ nahín̲ jántá.

Farísion̲ kí taraf se is mu‘jize kí taḥqíqát.

13 Log us shaḳhs ko jo pahle
andhá thá Farísion̲ ke pás le gaye.
14 Aur jis roz Yisú‘ ne miṭṭí sánkar
us kí án̲khen̲ kholí thín̲, wuh Sabt
ká din thá. 15 Phir Farísion̲ ne
bhí us se púchhá; Tú kis tarah
bíná húá? Us ne un se kahá, ki
Us ne merí án̲khon̲ par miṭṭí lagáí,
phir main̲ ne dho liyá, aur ab bíná
hún̲. 16 Pas ba‘z Farísí kahne
lage; Yih ádmí Ḳhudá kí taraf se
nahín̲, kyún̲ki Sabt ke din ko nahín̲
mántá. Magar ba‘z ne kahá, ki
Gunahgár ádmí kyún̲kar aise mu‘-
jize dikhá saktá hai? Pas un men̲
iḳhtiláf húá. 17 Unhon̲ ne phir us
andhe se kahá, ki Us ne jo terí
án̲khen̲ kholín̲, tú us ke haqq men̲
kyá kahtá hai? Us ne kahá, Wuh
nabí hai. 18 Lekin Yahúdíon̲ ko
yaqín na áyá ki yih andhá thá aur
bíná ho gayá hai, jab tak unhon̲ ne
us ke mán̲ báp ko jo bíná ho gayá
thá bulákar 19 un se na púchh liyá,
ki Kyá yih tumhárá beṭá hai, jise
tum kahte ho ki andhá paidá húá
thá? Phir wuh ab kyún̲kar dekhtá
hai? 20 Us ke mán̲ báp ne jawáb
men̲ kahá; Ham jánte hain̲, ki yih
hamárá beṭá hai, aur andhá paidá
húá thá: 21 lekin yih ham nahín̲
jánte ki ab wuh kyún̲kar dekhtá
hai, aur na yih jánte hain̲ ki kis ne
us kí án̲khen̲ kholín̲; wuh to bálig
hai; usí se púchho; wuh apná hál
áp kah degá. 22 Yih us ke mán̲
báp ne Yahúdíon̲ ke ḍar se kahá:
kyún̲ki Yahúdí eká kar chuke the,
ki agar koí us ke Masíh hone ká
iqrár kare, to ‘ibádatḳháne se ḳhá-
rij kiyá jáe. 23 Is wáste us ke mán̲
báp ne kahá, ki Wuh bálig hai;
usí se púchho. 24 Pas unhon̲ ne
us shaḳhs ko jo andhá thá dobára
bulákar kahá, ki Ḳhudá kí tamjíd
kar: ham to jánte hain̲ ki yih ádmí
gunahgár hai. 25 Us ne jawáb
diyá: Main̲ nahín̲ jántá ki wuh
gunahgár hai yá nahín̲: ek bát
jántá hún̲, ki main̲ andhá thá, ab
bíná hún̲. 26 Phir unhon̲ ne us se
kahá, ki Us ne tere sáth kyá kiyá?
kis tarah terí án̲khen̲ kholín̲?
27 Us ne unhen̲ jawáb diyá; Main̲
to tum se kah chuká, aur tum
ne na suná; dobára kyún̲ sunná
cháhte ho? kyá tum bhí us ke
shágird honá cháhte ho? 28 Wuh
use burá bhalá kahkar bole, ki Tú
hí us ká shágird hai; ham to Músá
ke shágird hain̲. 29 Ham jánte
hain̲ ki Ḳhudá ne Músá ke sáth
kalám kiyá hai; magar is shaḳhs
ko nahín̲ jánte ki kahán̲ ká hai.
30 Us ádmí ne jawáb men̲ un se
kahá; Yih to ta‘ajjub kí bát
hai, ki tum nahín̲ jánte ki wuh
kahán̲ ká hai, hálán̲ki us ne merí
án̲khen̲ kholín̲. 31 Ham jánte hain̲
ki Ḳhudá gunahgáron̲ kí nahín̲
suntá; lekin agar koí ḳhudáparast
ho, aur us kí marzí par chale, to
wuh us kí suntá hai. 32 Dunyá
ke shurú‘ se kabhí sunne men̲ nahín̲
áyá, ki kisí ne janam ke andhe kí
án̲khen̲ kholí hon̲. 33 Agar yih
shaḳhs Ḳhudá kí taraf se na hotá,
to kuchh na kar saktá. 34 Unhon̲
ne jawáb men̲ us se kahá; Tú to
bi'lkull gunáhon̲ men̲ paidá húá,
tú ham ko kyá sikhátá hai? aur
unhon̲ ne use báhar nikál diyá.

Yisú‘ par ímán láne aur na láne ká natíja.

35 Yisú‘ ne suná ki unhon̲ ne use
báhar nikál diyá; aur jab us se milá,
to kahá; Kyá tú Ḳhudá ke Beṭe [a]
par ímán látá hai? 36 Us ne jawáb
men̲ kahá; Ai Ḳhudáwand, wuh

[a] N. *Ibn i Ádam.*

kaun hai, ki main̲ us par ímán láún̲ ?
37 Yisú‘ ne us se kahá ; Tú ne to
use dekhá hai ; aur jo tujh se báten̲
kartá hai wuhí hai. 38 Us ne kahá ;
Ai Ḳhudáwand, main̲ ímán látá hún̲ :
aur use sijda kiyá. 39 Yisú‘ ne kahá ;
Main̲ dunyá men̲ ‘adálat ke liye áyá
hún̲, táki jo nahín̲ dekhte wuh dekh-
hen̲, aur jo dekhte hain̲ wuh andhe
ho jáen̲. 40 Jo Farísí us ke sáth
the, unhon̲ ne yih báten̲ sunkar us
se kahá ; Kyá ham bhí andhe hain̲ ?
41 Yisú‘ ne un se kahá, ki Agar tum
andhe hote, to gunahgár na ṭhahrte :
magar ab kahte ho, ki Ham dekhte
hain̲ ; pas tumhárá gunáh qáim rah-
tá hai

Charwáhe aur bheṛon̲ kí tamsíl.

IO 1 Main̲ tum se sach sach kah-
tá hún̲, ki jo koí darwáze se
bherḳháne men̲ dáḳhil nahín̲ hotá,
balki âur kisí taraf se chaṛh játá hai,
wuh chor aur ḍákú hai. 2 Lekin jo
darwáze se dáḳhil hotá hai, wuh
bheṛon̲ ká charwáhá hai. 3 Us ke
liye darbán darwáza khol detá hai ;
aur bheṛen̲ us kí áwáz suntí hain̲ :
aur wuh apní bheṛon̲ ko nám ba
nám bulákar báhar le játá hai. 4 Jab
wuh apní sab bheṛon̲ ko báhar nikál
chuktá hai, to un ke áge áge chaltá
hai, aur bheṛen̲ us ke píchhe píchhe
ho letí hain̲ ; kyún̲ki wuh us kí áwáz
pahchántí hain̲. 5 Magar wuh gair
shaḳhs ke píchhe na jáen̲gí, balki us
se bhágen̲gí ; kyún̲ki gairon̲ kí áwáz
nahín̲ pahchántín̲. 6 Yisú‘ ne un
se yih tamsíl kahí : lekin wuh na
samjhe ki yih kyá báten̲ hain̲ jo
ham se kahtá hai.

Bherḳháne ke darwáze, aur achchhe charwáhe ke bayán men̲.

7 Pas Yisú‘ ne un se [a] phir kahá ;
Main̲ tum se sach sach kahtá hún̲,
ki Bheṛon̲ ká darwáza main̲ hún̲.
8 Jitne mujh se pahle áe, sab chor
aur ḍákú hain̲ ; magar bheṛon̲ ne un
kí na suní. 9 Darwáza main̲ hún̲ :
agar koí mujh se dáḳhil ho, to naját
páegá, aur andar báhar áyá jáyá
karegá, aur chárá páegá. 10 Chor
nahín̲ átá, magar churáne aur már
ḍálne aur halák karne ko. Main̲ is
liye áyá ki wuh zindagí páen̲, aur
kasrat se páen̲. 11 Achchhá char-
wáhá main̲ hún̲ : achchha charwáhá
bheṛon̲ ke liye apní ján detá hai.
12 Mazdúr jo na charwáhá hai, na
bheṛon̲ ká málik, bheṛiye ko áte
dekhkar bheṛon̲ ko chhoṛke bhág
játá hai, aur bheṛiyá un ko pakaṛtá
aur parágánda kartá hai. 13 Wuh
is liye bhág játá hai, ki mazdúr hai,
aur us ko bheṛon̲ ká fikr nahín̲.
14 Achchhá charwáhá main̲ hún̲ ;
jis tarah Báp mujhe jántá hai, aur
main̲ Báp ko jántá hún̲, 15 isí tarah
main̲ apní bheṛon̲ ko jántá hún̲, aur
merí bheṛen̲ mujhe jántí hain̲ ; aur
main̲ bheṛon̲ ke liye apní ján detá
hún̲. 16 Aur merí âur bhí bheṛen̲
hain̲, jo is bherḳháne kí nahín̲.
Mujhe un ká bhí láná zarúr hai ;
aur wuh merí áwáz sunen̲gí ; phir
ek hí galla aur ek hí charwáhá hogá.
17 Báp mujh se is liye mahabbat
rakhtá hai, ki main̲ apní ján detá
hún̲ táki use phir le lún̲. 18 Koí
use mujh se chhíntá nahín̲,[b] balki
main̲ use áp hí detá hún̲. Mujhe us
ke dene ká bhí iḳhtiyár hai, aur us
ke phir lene ká bhí iḳhtiyár hai. Yih
hukm mere Báp se mujhe milá.

Yahúdíon̲ men̲ iḳhtiláf.

19 In báton̲ ke sabab Yahúdíon̲
men̲ phir iḳhtiláf húá. 20 Un men̲
se bahutere to kahne lage, ki Us
men̲ bad-rúh hai, aur wuh díwána
hai ; tum us kí kyún̲ sunte ho ?

[a] N. *un se* na dárad.
[b] N. *kisí ne us ko mujh se nahín̲ chhíná*

21 Auron ne kahá; Yih aise shakhs
kí báten nahín jis men bad-rúh ho.
Kyá bad-rúh andhon kí ánkhen khol
saktí hai?

Yisú' aur Báp ká ek honá, aur kufr ke ilzám ká jawáb.

22 [a] Yarúshalem men 'Íd i Tajdíd
húí; aur járe ká mausim thá: 23 aur
Yisú' haikal ke andar Sulaimání ba-
rámade men tahal rahá thá. 24 Pas
Yahúdíon ne us ke gird jama' hokar
us se kahá; Tú kab tak hamáre dil
ko dánwádol rakkhegá? agar tú Ma-
síh hai, to ham se sáf kah de. 25 Yisú'
ne unhen jawáb diyá, ki Main ne to
tum se kah diyá, magar tum yaqín
nahín karte; jo kám main apne Báp
ke nám se kartá hún, wuhí mere
gawáh hain. 26 Lekin tum is liye
yaqín nahín karte, ki merí bheron
men se nahín ho. 27 Merí bheren
merí áwáz suntí hain, aur main un-
hen jántá hún, aur wuh mere píchhe
píchhe chaltí hain: 28 aur main
unhen hamesha kí zindagí bakhshtá
hún; aur wuh abad tak kabhí halák
na hongí, aur koí unhen mere háth
se chhín na legá. 29 Merá Báp, jis
ne mujhe wuh dí hain, sab se bará
hai; aur koí unhen [b] Báp ke háth se
nahín chhín saktá. 30 Main aur Báp
ek hain. 31 Yahúdíon ne use sangsár
karne ke liye phir patthar utháe.
32 Yisú' ne unhen jawáb diyá, ki
Main ne tum ko Báp kí taraf se
bahutere achchhe kám dikháe hain;
un men se kis kám ke sabab mujhe
sangsár karte ho? 33 Yahúdíon ne
use jawáb diyá, ki Achchhe kám ke
sabab nahín, balki kufr ke sabab
tujhe sangsár karte hain, aur is liye
ki tú ádmí hokar apne áp ko Khudá
banátá hai. 34 Yisú' ne unhen jawáb
diyá; Kyá tumhárí sharí'at men yih
nahín likhá hai ki [c] Main ne kahá;
tum Khudá ho? 35 Jab ki us ne
unhen Khudá kahá, jin ke pás Khu-
dá ká kalám áyá, (aur kitáb i
muqaddas ká bátil honá mumkin
nahín;) 36 áyá tum us shakhs se
jise Báp ne muqaddas [d] karke dunyá
men bhejá, kahte ho ki Tú kufr
baktá hai, is liye ki main ne kahá;
Main Khudá ká Betá hún? 37 Agar
main apne Báp ke kám nahín kartá,
to merá yaqín na karo. 38 Lekin
agar main kartá hún, to go merá
yaqín na karo, magar un kámon ká
to yaqín karo; táki tum jáno aur
samjho ki Báp mujh men hai, aur
main Báp men. 39 [e] Unhon ne phir
us ke pakarne kí koshish kí, lekin
wuh un ke háth se nikal gayá.

Yisú' ká Yardan ke pár chalá jáná.

40 Wuh phir Yardan ke pár us
jagah chalá gayá, jahán Yúhanná
pahle baptisma [f] diyá kartá thá, aur
wahín rahá. 41 Aur bahutere us
ke pás áe; aur kahte the, ki Yú-
hanná ne koí mu'jiza [g] nahín dikhá-
yá; magar jo kuchh Yúhanná ne is
ke haqq men kahá thá, wuh sach
thá. 42 Aur wahán bahutere us par
ímán láe.

Yisú' ko La'zar kí bímárí aur maut kí khabar ká milná.

11 1 Maryam aur us kí bahin
Martha ke gánw Bait'aniyyáh
ká La'zar nám ek ádmí bímár thá.
2 Yih wuhí Maryam thí, jis ne Khu-
dáwand par 'itr dálkar apne bálon
se us ke pánw ponchhe; isí ká bhái
La'zar bímár thá. 3 Pas us kí ba-
hinon ne use yih kahlá bhejá, ki Ai
Khudáwand, dekh, jise tú 'azíz rakh-

[a] N. *Us waqt* izád.
[b] N. 29 *Jo kuchh mere Báp ne mujhe diyá hai, wuh sab se barhkar hai, aur koí use.*
[c] Zabúr 82. 6. [d] Yá *makhsús.* [e] N. *Pas* izád. [f] Yá *istibág.* [g] Yún. *nishán.*

tá hai, wuh bímár hai. 4 Yisú‘ ne
sunkar kahá, ki Yih bímárí maut
kí nahín̲, balki Ḳhudá ke jalál ke
liye hai, táki us ke wasíle se Ḳhudá
ke Beṭe ká jalál záhir ho. 5 Aur
Yisú‘ Martha aur us kí bahin aur
La‘zar se mahabbat rakhtá thá.
6 Pas jab us ne suná ki wuh bímár
hai, to jis jagah thá, wahín̲ do din
âur rahá; 7 phir is ke ba‘d shá-
girdon̲ se kahá, Áo, phir Yahúdiya
ko chalen̲. 8 Shágirdon̲ ne us se
kahá; Ai Rabbí, abhí to Yahúdí
tujhe sangsár karná cháhte the, aur
tú phir wahán̲ játá hai? 9 Yisú‘
ne jawáb diyá; Kyá din ke bárah
ghanṭe nahín̲ hote? Agar koí din
ko chale, to ṭhokar nahín̲ khátá,
kyún̲ki wuh dunyá kí raushní dekh-
tá hai. 10 Lekin agar koí rát ko
chale, to ṭhokar khátá hai, kyún̲ki
us men̲ raushní nahín̲. 11 Us ne
yih báten̲ kahín̲, aur is ke ba‘d un
se kahne lagá, ki Hamárá dost
La‘zar so gayá hai, lekin main̲ use
jagáne játá hún̲. 12 Pas shágirdon̲
ne us se kahá; Ai Ḳhudáwand, agar
so gayá hai, to bach jáegá. 13 Yisú‘
ne to us kí maut kí bábat kahá thá;
magar wuh samjhe ki árám kí nínd
kí bábat kahá. 14 Tab Yisú‘ ne un
se sáf kah diyá, ki La‘zar mar gayá.
15 Aur main̲ tumháre sabab se ḳhush
hún̲ ki wahán̲ na thá, táki tum ímán
láo; lekin áo, ham us ke pás chalen̲.
16 Pas Tomá ne, jise Tauam kahte
the, apne sáth ke shágirdon̲ se kahá,
ki Áo, ham bhí chalen̲ táki us ke
sáth maren̲.

Yisú‘ ká La‘zar ko jiláná.

17 Pas Yisú‘ ko ákar ma‘lúm húá,
ki use qabr men̲ rakkhe chár din húe.
18 Bait‘aniyyáh Yarúshalem ke naz-
dík, koí do míl ke fásile par thá.
19 Aur bahut se Yahúdí Martha aur
Maryam ko bháí ke báre men̲ tasallí
dene áe the. 20 Pas Martha Yisú‘
ke áne kí ḳhabar sunkar us se milne
ko gayí: lekin Maryam ghar men̲
baiṭhí rahí. 21 Martha ne Yisú‘ se
kahá, ki Ai Ḳhudáwand, agar tú ya-
hán̲ hotá, to merá bháí na martá.
22 Aur ab bhí main̲ jántí hún̲, ki jo
kuchh tú Ḳhudá se mán̲gegá, wuh
tujhe degá. 23 Yisú‘ ne us se kahá;
Terá bháí jí uṭhegá. 24 Martha ne
us se kahá; Main̲ jántí hún̲, ki
qiyámat men̲ áḳhirí din jí uṭhegá.
25 Yisú‘ ne us se kahá; Qiyámat
aur zindagí to main̲ hún̲: jo mujh
par ímán látá hai, go wuh mar jáe,
taubhí zinda rahegá: 26 aur jo koí
zinda hai aur mujh par ímán látá
hai, wuh abad tak kabhí na maregá.
Kyá tú is par ímán rakhtí hai?
27 Us ne us se kahá; Hán̲, ai Ḳhu-
dáwand; main̲ ímán lá chukí hún̲,
ki Ḳhudá ká Beṭá Masíh, jo dunyá
men̲ ánewálá thá, tú hí hai. 28 Yih
kahkar wuh chalí gayí, aur chupke
se apní bahin Maryam ko bulákar
kahá, ki Ustád yahín̲ hai, aur tujhe
bulátá hai. 29 Wuh sunte hí jald
uṭhkar us ke pás áí. (30 Yisú‘ abhí
gán̲w men̲ nahín̲ pahun̲chá thá,
balki usí jagah thá jahán̲ Martha
use milí thí.) 31 Pas jo Yahúdí ghar
men̲ us ke pás the, aur use tasallí
de rahe the, yih dekhkar ki Maryam
jald uṭhke báhar gayí, is ḳhayál se
us ke píchhe ho liye ki wuh qabr par
rone játí hai. 32 Jab Maryam us
jagah pahun̲chí jahán̲ Yisú‘ thá,
aur use dekhá, to us ke qadamon̲
par girke us se kahá; Ai Ḳhudáwand,
agar tú yahán̲ hotá, to merá bháí na
martá. 33 Jab Yisú‘ ne use aur un
Yahúdíon̲ ko jo us ke sáth áe the
rote dekhá, to dil[a] men̲ niháyat
ranjída húá, aur ghabrákar kahá;
34 Tum ne use kahán̲ rakkhá hai?

[a] Yún. *rúh.*

Unhon̲ ne kahá; Ai Ḳhudáwand,
chalkar dekh le. 35 Yisú‘ ke án̲sú
bahne lage. 36 Pas Yahúdíon̲ ne
kahá; Dekho, wuh is ko kaisá ‘azíz
thá. 37 Lekin un men̲ se ba‘z ne
kahá; Kyá yih shaḳhs, jis ne andhe
kí án̲khen̲ kholín̲, itná na kar saká
ki yih ádmí na martá? 38 Yisú‘ phir
apne dil men̲ niháyat ranjída hokar
qabr par áyá. Wuh ek gár thá, aur
us par patthar dhará thá. 39 Yisú‘
ne kahá, ki Patthar uṭháo. Us mare
húe shaḳhs kí bahin Martha ne us
se kahá; Ai Ḳhudáwand, us men̲
se to ab badbú átí hai, kyún̲ki use
chár din ho gaye. 40 Yisú‘ ne us
se kahá; Kyá main̲ ne tujh se kahá
na thá, ki Agar tú ímán láegí, to
Ḳhudá ká jalál dekhegí. 41 Pas
unhon̲ ne us patthar ko uṭháyá.
Phir Yisú‘ ne án̲khen̲ uṭhákar kahá;
Ai Báp, main̲ terá shukr kartá hún̲
ki tú ne merí sun lí. 42 Aur mujhe
to ma‘lúm thá ki tú hamesha merí
suntá hai: magar in logon̲ ke bá‘is
jo ás pás khaṛe hain̲ main̲ ne yih
kahá, táki wuh ímán láen̲ ki tú hí
ne mujhe bhejá hai. 43 Aur yih
kahkar us ne baland áwáz se pu-
kárá, ki Ai La‘zar, nikal á. 44 Jo
mar gayá thá wuh kafan se háth
pán̲w bandhe húe nikal áyá; aur
us ká chihra rúmál se lipṭá húá thá.
Yisú‘ ne un se kahá; Use kholkar
jáne do.
45 Pas bahutere Yahúdí jo Mar-
yam ke pás áe the, aur jinhon̲ ne
Yisú‘ ká yih kám dekhá thá, us par
ímán le áe. 46 Magar un men̲ se
ba‘z ne Farísíon̲ ke pás jákar unhen̲
Yisú‘ ke kámon̲ kí ḳhabar dí.

Yahúdíon̲ kí sadr ‘adálat men̲ Yisú‘ ke qatl kí tajwíz.

47 Pas sardár káhinon̲ aur Farí-
síon̲ ne sadr ‘adálat ke logon̲ ko
jama‘ karke kahá, Ham karte kyá
hain̲? yih ádmí to bahut mu‘jize
dikhátá hai. 48 Agar ham use yún̲
hí chhoṛ den̲, to sab us par ímán le
áen̲ge, aur Romí ákar hamárí jagah
aur qaum dono par qabza kar len̲ge.
49 Aur un men̲ se Káifá nám ek
shaḳhs ne, jo us sál sardár káhin
thá, un se kahá; Tum kuchh nahín̲
jánte, 50 aur na sochte ho ki tum-
háre liye yihí bihtar hai, ki ek ádmí
ummat ke wáste mare, na ki sárí
qaum halák ho. 51 Magar us ne
yih apní taraf se nahín̲ kahá, balki
us sál sardár káhin hokar nubuw-
wat kí, ki Yisú‘ us qaum ke wáste
maregá; 52 aur na sirf us qaum ke
wáste, balki is wáste bhí ki Ḳhudá
ke paráganda farzandon̲ ko jama‘
karke ek kar de. 53 Pas wuh usí
roz se us ke qatl karne ká mash-
wara karne lage.

Yisú‘ kí kanárakashí.

54 Pas us waqt se Yisú‘ Yahúdíon̲
men̲ ‘aláníya nahín̲ phirá, balki wa-
hán̲ se jangal ke nazdík ke ‘iláqe men̲
Ifráím nám ek shahr ko chalá gayá,
aur apne shágirdon̲ ke sáth wahín̲
rahne lagá. 55 Aur Yahúdíon̲ kí ‘Íd
i Fasah nazdík thí, aur bahut log
Fasah se pahle dihát se Yarúshalem
ko gaye, táki apne áp ko pák karen̲.
56 Pas wuh Yisú‘ ko ḍhún̲ḍhne, aur
haikal men̲ khaṛe hokar ápas men̲
kahne lage, ki Tumhárá kyá ḳhayál
hai? kyá wuh ‘íd men̲ nahín̲ áegá?
57 Aur sardár káhinon̲ aur Farísíon̲
ne hukm de rakkhá thá, ki agar
kisí ko ḳhabar ho, ki wuh kahán̲
hai, to ittilá‘ de, táki use pakaṛ
len̲.

Maryam ká Yisú‘ ke pán̲won̲ par ‘itr ḍálná.

12 1 Phir Yisú‘ Fasah se chha
roz pahle Bait‘aniyyáh men̲

áyá, jahán La'zar thá, jise Yisú' ne
murdon men se jiláyá thá. 2 Wa-
hán unhon ne us ke wáste shám ká
kháná taiyár kiyá; aur Martha
khidmat kartí thí, magar La'zar un
men se thá jo us ke sáth kháná
kháne baithe the. 3 Phir Maryam
ne jatámásí ká ádh ser khális aur
beshqímat 'itr lekar Yisú' ke pán-
won par dálá, aur apne bálon se us
ke pánw ponchhe, aur ghar 'itr kí
khushbú se mahak gayá. 4 Magar
us ke shágirdon men se ek shakhs
Yahúdáh Iskariyotí, jo use pakar-
wáne ko thá, kahne lagá; 5 Yih
'itr tín sau dínár[a] men bechkar
garíbon ko kyún na diyá gayá?
6 Us ne yih is liye na kahá ki us
ko garíbon ká fikr thá, balki is liye
ki chor thá, aur chúnki us ke pás
un kí thailí[b] rahtí thí, us men jo
kuchh partá wuh nikál letá thá.
7 Pas Yisú' ne kahá, ki Use yih 'itr
mere dafn ke din ke liye rakhne
de; 8 kyúnki garíb gurbá to
hamesha tumháre pás hain; lekin
main hamesha tumháre pás na ra-
húngá.

La'zar ke jiláe jáne kí shuhrat.

9 Pas Yahúdíon men se 'awámm
yih ma'lúm karke ki wuh wahán
hai, na sirf Yisú' ke sabab se áe,
balki is liye bhí ki La'zar ko dekhen,
jise us ne murdon men se jiláyá
thá. 10 Lekin sardár káhinon ne
mashwara kiyá, ki La'zar ko bhí
már dálen; 11 kyúnki us ke bá'is
bahut se Yahúdí chale gaye aur
Yisú' par ímán láe.

Yisú' ká 'aláníya taur par Yarú-shalem men dákhil honá.

(Mat. **21.** 4–9; Mar. **11.** 7–10; Lúq. **19.** 35–38.)

12 Dúsre din bahut se logon[c] ne
jo 'íd men áe the, yih sunkar ki
Yisú' Yarúshalem men átá hai,
13 khajúr kí dáliyán lín, aur us ke
istiqbál ko nikalkar pukárne lage,
ki Hosha' ná! mubárak hai wuh jo
Khudáwand ke nám par átá hai,
aur Isráíl ká bádsháh hai. 14 Jab
Yisú' ko gadhe ká bachcha milá,
to us par sawár húá; jaisá ki likhá
hai, ki 15 [d]Ai Siyyon kí betí, na
dar: dekh, terá bádsháh gadhe ke
bachche par sawár húá átá hai.
16 Us ke shágird pahle to yih báten
na samjhe; lekin jab Yisú' apne
jalál ko pahunchá, to un ko yád
áyá ki yih báten us ke haqq men
likhí húí thín, aur logon ne us ke
sáth yih sulúk kiyá thá. 17 Pas un
logon ne gawáhí dí, jo us waqt us ke
sáth the, jab us ne La'zar ko qabr
se báhar bulákar murdon men se
jiláyá thá. 18 Isí sabab se log us
ke istiqbál ko nikle, ki unhon ne
suná thá ki us ne yih mu'jiza[e]
dikháyá hai. 19 Pas Farísíon ne
ápas men kahá; Socho to ki
tum se kuchh nahín ban partá.
Dekho, jahán us ká pairau ho
chalá.

Chand Yúnáníon ká áná aur Yisú' ká apní maut ká zikr karná.

20 Jo log 'íd men parastish karne
áe the, un men ba'z Yúnání the.
21 Pas unhon ne Filippus ke pás,
jo Baitsaidá e Galíl ká thá, ákar us
se darkhwást kí, ki Janáb, ham
Yisú' ko dekhná cháhte hain.
22 Filippus ne ákar Andriyás se
kahá; phir Andriyás aur Filippus
ne ákar Yisú' ko khabar dí. 23 Yisú'
ne jawáb men un se kahá; Wuh
waqt á gayá, ki Ibn i Ádam jalál
páe. 24 Main tum se sach sach
kahtá hún, ki jab tak gehún ká dá-

[a] Mat. **18.** 28 ke háshiye ko dekho.
[b] Yá *sandúqchí.*
[c] N. *'ámm logon.*
[d] Zakaryáh **9.** 9.
[e] Yún. *nishán.*

na zamín men girke mar nahín
játá, akelá rahtá hai; lekin jab mar
játá hai, to bahut sá phal látá hai.
25 Jo apní ján ko 'azíz rakhtá hai,
wuh use kho detá hai; aur jo
dunyá men apní ján se 'adáwat
rakhtá hai, wuh use hamesha kí
zindagí ke liye mahfúz rakkhegá.
26 Agar koí shakhs merí khidmat
kare, to mere píchhe ho le; aur
jahán main hún, wahán merá
khádim bhí hogá; agar koí merí
khidmat kare, to Báp us kí 'izzat
karegá. 27 Ab merí ján ghabrátí
hai; pas main kyá kahún? Ai Báp,
mujhe is gharí se bachá. Lekin
main isí sabab se to is gharí ko pa-
hunchá hún. 28 Ai Báp, apne nám
ko jalál de. Pas ásmán se áwáz áí,
ki Main ne us ko jalál diyá hai, aur
phir bhí dúngá. 29 Jo log khare
sun rahe the, unhon ne kahá, ki
Bádal garjá: auron ne kahá, ki
Firishta us se bolá. 30 Yisú' ne
jawáb men kahá, ki Yih áwáz mere
liye nahín, balki tumháre liye áí
hai. 31 Ab dunyá kí 'adálat kí játí
hai; ab dunyá ká sardár nikál diyá
jáegá. 32 Aur main agar zamín se
únche par charháyá jáúngá, to sab
ko apne pas khenchúngá. 33 Us
ne is bát se ishára kiyá, ki main
kis maut se marne ko hún. 34 Lo-
gon ne us ko jawáb diyá, ki Ham
ne sharí'at kí yih bát suní hai, ki
Masíh abad tak rahegá; phir tú
kyúnkar kahtá hai, ki Ibn i Ádam
ká únche par charháyá jáná zarúr
hai? Yih Ibn i Ádam kaun hai?
35 Pas Yisú' ne un se kahá, ki
Aur thore dinon núr tumháre dar-
miyán hai. Jab tak núr tumháre
sáth hai, chale chalo, aisá na ho
ki táríkí tumhen á pakre; aur jo
táríkí men chaltá hai, wuh nahín
jántá ki kidhar játá hai. 36 Jab
tak núr tumháre sáth hai, núr
par ímán láo, táki núr ke farzand
bano.

Yisú' par ímán na láne kí wajh.

Yisú' yih báten kahkar chalá
gayá, aur un se apne áp ko chhi-
páyá. 37 Aur agarchi us ne un ke
sámne itne mu'jize[a] dikháe, taubhí
wuh us par ímán na láe: 38 táki
Yasha'yáh nabí ká kalám púrá ho,
jo us ne kahá, ki

[b] Ai Khudáwand, hamáre paigám
ká kis ne yaqín kiyá hai?
Aur Khudáwand ká háth kis par
záhir húá hai?

39 Is sabab se wuh ímán na
lá sake, ki Yasha'yáh ne phir
kahá;

40 [c] Us ne un kí ánkhon ko and-
há, aur un ke dil ko sakht kar
diyá;
Aisá na ho ki wuh ánkhon se
dekhen, aur dil se samjhen,
Aur rujú' karen,
Aur main unhen shifá bakhshún.

41 Yasha'yáh ne yih báten is liye
kahín, ki us ká jalál dekhá; aur us
ne usí ke báre men kalám kiyá.
42 Táham sardáron men se bhí ba-
hutere us par ímán láe; magar
Farísíon ke sabab iqrár na karte
the, aisá na ho ki 'ibádatkháne se
khárij kiye jáen: 43 kyúnki wuh
Khudá se 'izzat hásil karne kí
nisbat insán se 'izzat hásil karní
ziyáda cháhte the.

Yisú' par ímán láne aur na láne ká natíja.

44 Yisú' ne pukárke kahá, ki Jo
mujh par ímán látá hai, wuh mujh
par nahín, balki mere bhejnewále
par ímán látá hai. 45 Aur jo mujhe
dekhtá hai, wuh mere bhejnewále
ko dekhtá hai. 46 Main núr hokar

a Yún. *nishán.* b Yasha'yáh 53. 1. c Yasha'yáh 6. 10.

dunyá men áyá hún, táki jo koí
mujh par ímán láe andhere men
na rahe. 47 Agar koí merí báten
sunkar un par ‘amal na kare, to
main us ko mujrim nahín ṭhahrátá;
kyúnki main dunyá ko mujrim ṭhah-
ráne nahín, balki dunyá ko naját
dene áyá hún. 48 Jo mujhe nahín
mántá, aur merí báton ko qabúl
nahín kartá, us ká ek mujrim
ṭhahránewálá hai, ya‘ní, jo kalám
main ne kiyá hai, ákhirí din wuhí
use mujrim ṭhahráegá. 49 Kyúnki
main ne kuchh apní taraf se nahín
kahá, balki Báp jis ne mujhe bhejá,
usí ne mujh ko hukm diyá hai, ki
kyá kahún, aur kyá bolún. 50 Aur
main jántá hún ki us ká hukm
hamesha kí zindagí hai. Pas jo
kuchh main kahtá hún, jis tarah
Báp ne mujh se farmáyá hai, usí
tarah kahtá hún.

Yisú‘ ká apne shágirdon ke pánw dhoná.

13 1 ‘Íd i Fasah se pahle, jab
Yisú‘ ne ján liyá ki merá
wuh waqt á pahunchá, ki dunyá se
rukhsat hokar Báp ke pás jáún, to
apne un logon se jo dunyá men the
jaisí mahabbat rakhtá thá, ákhir
tak mahabbat rakhtá rahá. 2 Aur
jab Iblís Shama‘ún ke beṭe Ya-
húdáh Iskariyotí ke dil men ḍál
chuká thá ki use pakarwáe, to shám
ká kháná kháte waqt, 3 Yisú‘ ne yih
jánkar, ki Báp ne sab chízen mere
háth men kar dí hain, aur main
Khudá ke pás se áyá, aur Khudá hí
ke pás játá hún, 4 dastarkhwán se
uṭhkar kapre utáre, aur rúmál lekar
apní kamar men bándhá. 5 Is ke
ba‘d bartan men pání ḍálkar, shá-
girdon ke pánw dhone, aur jo rúmál
kamar men bandhá thá, us se
ponchhne shurú‘ kiye. 6 Phir wuh
Shama‘ún Patras tak pahunchá.
Us ne us se kahá; Ai Khudáwand,
kyá tú mere pánw dhotá hai?
7 Yisú‘ ne jawáb men us se kahá,
ki Jo main kartá hún, tú ab nahín
jántá, magar ba‘d men samjhegá.
8 Patras ne us se kahá, ki Tú mere
pánw abad tak kabhí dhone na
páegá. Yisú‘ ne use jawáb diyá,
ki Agar main tujhe na dhoún, to tú
mere sáth sharík nahín. 9 Shama‘ún
Patras ne us se kahá; Ai Khudá-
wand, sirf mere pánw hí nahín,
balki háth aur sir bhí dho de. 10 Yi-
sú‘ ne us se kahá; Jo nahá chuká
hai, us ko pánw ke siwá âur kuchh
dhone kí hájat nahín, balki sarásar
pák hai: aur tum pák ho, lekin sab
ke sab nahín. 11 Chúnki wuh apne
pakarwánewále ko jántá thá, is liye
us ne kahá, ki Tum sab pák nahín
ho.

Shágirdon ko firotaní kí nasíhat.

12 Pas jab wuh un ke pánw dho
chuká, aur apne kapre pahinkar [a]
phir baiṭh gayá, to un se kahá;
Kyá tum jánte ho ki main ne tum-
háre sáth kyá kiyá? 13 Tum mujhe
Ustád aur Khudáwand kahte ho,
aur khúb kahte ho, kyúnki main
hún. 14 Pas jab mujh Khudáwand
aur Ustád ne tumháre pánw dhoe,
to tum par bhí farz hai, ki ek dúsre
ke pánw dhoyá karo; 15 kyúnki
main ne tum ko ek namúna dikhá-
yá hai, ki jaisá main ne tumháre
sáth kiyá hai, tum bhí kiyá karo.
16 Main tum se sach sach kahtá
hún, ki Naukar apne málik se bará
nahín hotá, aur na bhejá húá [b] apne
bhejnewále se. 17 Agar tum in
báton ko jánte ho, to mubárak ho,
basharte ki un par ‘amal bhí karo.
18 Main tum sab kí bábat nahín
kahtá; jin ko main ne chuná,

[a] Yún. *lekar.*

[b] Yá *rasúl.*

unhen main jántá hún; lekin yih
is liye hai ki yih nawishta púrá ho,
ki [a] Jo merí roṭí khátá hai, us ne
mujh par lát uṭháí. 19 Ab main us
ke hone se pahle tum ko jatáe detá
hún, táki jab ho jáe, to tum ímán
láo ki main wuhí hún. 20 Main
tum se sach sach kahtá hún, ki
jo mere bheje húe ko qabúl kartá
hai, wuh mujhe qabúl kartá hai;
aur jo mujhe qabúl kartá hai,
wuh mere bhejnewále ko qabúl
kartá hai.

Yisú' ká apne pakaṛwánewále kí taraf ishára.

21 Yih báten kahkar Yisú' apne
dil [b] men ghabráyá, aur yih ga-
wáhí dí, ki Main tum se sach sach
kahtá hún, ki tum men se ek shakhs
mujhe pakaṛwáegá. 22 Shágird
shubha karke ki wuh kis kí nisbat
kahtá hai, ek dúsre ko dekhne lage.
23 Us ke shágirdon men se ek shakhs,
jis se Yisú' mahabbat rakhtá thá,
Yisú' ke síne kí taraf jhuká húá
kháná kháne baiṭhá thá. 24 Pas
Shama'ún Patras ne us se ishára
karke kahá, ki Batá to, wuh kis kí
nisbat kahtá hai. 25 Us ne usí
tarah Yisú' kí chhátí ká sahárá
lekar kahá, ki Ai Khudáwand wuh
kaun hai? 26 Yisú' ne jawáb diyá,
ki Jise main niwála ḍuboke de
dúngá, wuhí hai. Phir us ne niwála
ḍuboyá, aur leke Shama'ún Iskari-
yotí ke beṭe Yahúdáh ko de diyá;
27 aur is niwále ke ba'd Shaitán us
men samá gayá. Pas Yisú' ne us
se kahá, ki Jo kuchh tú kartá hai,
jald kar le. 28 Magar jo kháná
kháne baiṭhe the, un men se kisí
ko ma'lúm na húá, ki us ne yih us
se kis liye kahá. 29 Chúnki Ya-
húdáh ke pás thailí [c] rahtí thí, is
liye ba'z ne samjhá, ki Yisú' us se
yih kahtá hai, ki Jo kuchh hamen
'íd ke liye darkár hai kharíd le; yá
yih, ki muhtájon ko kuchh de.
30 Pas wuh niwála lekar fi'l faur
báhar chalá gayá, aur rát ká waqt
thá.

Yisú' ká nayá hukm.

31 Jab wuh báhar chalá gayá, to
Yisú' ne kahá, ki Ab Ibn i Adam
ne jalál páyá, aur Khudá ne us
men jalál páyá; 32 aur [d] Khudá bhí
use apne men jalál degá, balki use
fi'l faur jalál degá. 33 Ai bachcho,
main âur thoṛí der tumháre sáth
hún. Tum mujhe ḍhúnḍhoge, aur
jaisá main ne Yahúdíon se kahá, ki
jahán main játá hún tum nahín á
sakte, waisá hí ab tum se bhí kahtá
hún. 34 Main tumhen ek nayá hukm
detá hún, ki ek dúsre se mahabbat
rakkho; ki jaise main ne tum se
mahabbat rakkhí, tum bhí ek dúsre
se mahabbat rakkho. 35 Agar ápas
men mahabbat rakkhoge, to is
se sab jánenge ki tum mere shá-
gird ho.

Patras kí bewafáí kí peshíngoí.

36 Shama'ún Patras ne us se ka-
há; Ai Khudáwand, tú kahán játá
hai? Yisú' ne jawáb diyá ki Jahán
main játá hún, ab to tú mere
píchhe á nahín saktá; magar ba'd
men mere píchhe áegá. 37 Patras
ne us se kahá; Ai Khudáwand,
main tere píchhe ab kyún nahín á
saktá? main to tere liye apní ján
dúngá. 38 Yisú' ne jawáb diyá;
Kyá tú mere liye apní ján degá?
Main tujh se sach sach kahtá
hún, ki murg báng na degá, jab
tak ki tú tín bár merá inkár na
kar legá.

a Zabúr 41. 9. b Yún. *rúh.* c Yá *sandúqchí.*
d N. *agar Khudá ne us men jalál páyá hai, to* izád.

*Apne jáne ke báre meṉ Yisú' kí tasallí-
baḵhsh nasíhat, aur Rúhu'l Quds ke
áne ká wa'da.*

14 1 Tumhárá dil na ghabráe;
tum Ḵhudá par ímán rakhte
ho[a], mujh par bhí ímán rakkho.
2 Mere Báp ke ghar meṉ bahut se
makán haiṉ; agar na hote, to maiṉ
tum se kah detá; kyúṉki maiṉ játá
húṉ, táki tumháre liye jagah taiyár
karúṉ. 3 Aur agar maiṉ jákar
tumháre liye jagah taiyár karúṉ, to
phir ákar tumheṉ apne sáth le
lúṉgá[b], táki jaháṉ maiṉ húṉ, tum
bhí ho. 4 Aur jaháṉ maiṉ játá
húṉ, tum waháṉ kí ráh jánte ho.
5 Tomá ne us se kahá; Ai Ḵhudá-
wand, ham nahíṉ jánte ki tú kaháṉ
játá hai; phir ráh kis tarah jáneṉ?
6 Yisú' ne us se kahá, ki Ráh, aur
Haqq, aur Zindagí maiṉ húṉ; koí
mere wasíle ke bagair Báp ke pás
nahíṉ átá. 7 Agar tum ne mujhe
jáná hotá, to mere Báp ko bhí
jánte; ab use jánte ho, aur dekh
liyá hai. 8 Filippus ne us se kahá;
Ai Ḵhudáwand, Báp ko hameṉ
dikhá; yihí hameṉ káfí hai. 9 Yisú'
ne us se kahá; Ai Filippus, maiṉ
itní muddat se tumháre sáth húṉ;
kyá tú mujhe nahíṉ jántá? Jis ne
mujhe dekhá, us ne Báp ko dekhá;
tú kyúṉkar kahtá hai, ki Báp ko
hameṉ dikhá? 10 Kyá tú yaqín
nahíṉ kartá, ki maiṉ Báp meṉ húṉ,
aur Báp mujh meṉ hai? Yih
báteṉ jo maiṉ tum se kahtá húṉ,
apní taraf se nahíṉ kahtá: lekin
Báp mujh meṉ rahkar apne kám
kartá hai. 11 Merá yaqín karo, ki
maiṉ Báp meṉ húṉ, aur Báp mujh
meṉ; nahíṉ to mere kámoṉ hí ke
sabab merá[c] yaqín karo. 12 Maiṉ
tum se sach sach kahtá húṉ, ki Jo
mujh par ímán rakhtá hai, yih
kám jo maiṉ kartá húṉ, wuh bhí
karegá; balki in se bhí baṛe kám
karegá; kyúṉki maiṉ Báp ke pás
játá húṉ. 13 Aur jo kuchh tum
mere nám se cháhoge, maiṉ wuhí
karúṉgá, táki Báp Beṭe meṉ jalál
páe. 14 Agar mere nám se mujh
se kuchh cháhoge, to maiṉ wuhí[d]
karúṉgá. 15 Agar tum mujh se
mahabbat rakhte ho, to mere huk-
moṉ par 'amal karoge; 16 aur maiṉ
Báp se darḵhwást karúṉgá, to wuh
tumheṉ dúsrá Madadgár[e] bakh-
shegá, ki abad tak tumháre sáth
rahe, 17 ya'ní sachchái ká Rúh, jise
dunyá ḥásil nahíṉ kar saktí, kyúṉki
na use dekhtí, aur na jántí hai:
tum use jánte ho; kyúṉki wuh
tumháre sáth rahtá hai, aur tum-
háre andar hogá. 18 Maiṉ tumheṉ
yatím na chhoṛúṉgá; maiṉ tum-
háre pás áúṉgá. 19 Thoṛí der báqí
hai, ki dunyá mujhe phir na dek-
hegí; magar tum mujhe dekhte
rahoge: chúṉki maiṉ jítá húṉ, tum
bhí jíte rahoge. 20 Us roz tum já-
noge ki maiṉ apne Báp meṉ húṉ,
aur tum mujh meṉ, aur maiṉ tum
meṉ. 21 Jis ke pás mere hukm
haiṉ, aur wuh un par 'amal kartá
hai, wuhí mujh se mahabbat rakhtá
hai; aur jo mujh se mahabbat
rakhtá hai, wuh mere Báp ká
piyárá hogá, aur maiṉ us se ma-
habbat rakkhúṉgá, aur apne áp ko
us par záhir karúṉgá. 22 Us Ya-
húdáh ne, jo Iskariyotí na thá, us
se kahá; Ai Ḵhudáwand kyá húá,
ki tú apne áp ko ham par to záhir
kiyá cháhtá hai, magar dunyá par
nahíṉ? 23 Yisú' ne jawáb meṉ us
se kahá, ki Agar koí mujh se ma-
habbat rakkhe, to wuh mere kalám
par 'amal karegá, aur merá Báp us
se mahabbat rakkhegá, aur ham us

[a] Yá *ímán rakkho.* [b] Yún. *apne pás qabúl karúṉgá.* [c] N. *merá* na dárad.
[d] N. *wuhí* na dárad. [e] Yá *Wakíl* yá *Shafí'.*

ke pás áeṉge aur us ke sáth sukú-
nat kareṉge. 24 Jo mujh se ma-
habbat nahíṉ rakhtá, wuh mere
kalám par ‘amal nahíṉ kartá ; aur
jo kalám tum sunte ho, wuh merá
nahíṉ, balki Báp ká hai, jis ne
mujhe bhejá.

25 Maiṉ ne yih báteṉ tumháre
sáth rahkar tum se kahíṉ. 26 Lekin
Madadgár[a], ya‘ní Rúhu'l Quds, jise
Báp mere nám se bhejegá, wuhí
tumheṉ sab báteṉ sikháegá, aur jo
kuchh maiṉ ne tum se kahá hai,
wuh sab tumheṉ yád diláegá.
27 Maiṉ tumheṉ itmínán diye játá
húṉ ; apná itmínán tumheṉ detá
húṉ : jis tarah dunyá detí hai, maiṉ
tumheṉ us tarah nahíṉ detá. Tum-
hárá dil na ghabráe aur na ḍare.
28 Tum sun chuke ho, ki maiṉ ne
tum se kahá, ki Játá húṉ, aur
tumháre pás phir átá húṉ. Agar
tum mujh se mahabbat rakhte, to
is bát se, ki maiṉ Báp ke pás játá
húṉ, k͟hush hote ; kyúṉki Báp mujh
se baṛá hai. 29 Aur ab maiṉ ne
tum se us ke hone se pahle kah
diyá hai, táki jab ho jáe, to tum
yaqín karo. 30 Is ke ba‘d maiṉ
tum se bahut sí báteṉ na karúṉgá,
kyúṉki dunyá ká sardár átá hai :
aur mujh meṉ us ká kuchh nahíṉ ;
31 lekin yih is liye hotá hai ki
dunyá jáne, ki maiṉ Báp se ma-
habbat rakhtá húṉ ; aur jis tarah
Báp ne mujhe hukm diyá, maiṉ
waisá hí kartá húṉ. Uṭho, yaháṉ
se chaleṉ.

Yisú‘ ke sáth shágirdoṉ kí yagánagí aur dunyá meṉ un kí tasallí ká bayán.

15 1 Angúr ká haqíqí darak͟ht
maiṉ húṉ, aur merá Báp
bágbán hai. 2 Jo ḍálí mujh meṉ
hai aur phal nahíṉ látí, use wuh
káṭ ḍáltá hai ; aur jo phal látí hai
use chháṉṭtá hai[b], táki ziyáda
phal láe. 3 Ab tum us kalám ke
sabab, jo maiṉ ne tum se kiyá, pák
ho. 4 Tum mujh meṉ qáim raho,
aur maiṉ tum meṉ. Jis tarah
ḍálí, agar angúr ke darak͟ht meṉ
qáim na rahe, to apne áp se
phal nahíṉ lá saktí ; isí tarah
tum bhí agar mujh meṉ qáim
na raho, to phal nahíṉ lá sakte.
5 Maiṉ angúr ka darak͟ht húṉ, tum
ḍáliyáṉ ho ; jo mujh meṉ qáim
rahtá hai, aur maiṉ us meṉ, wuhí
bahut phal látá hai ; kyúṉki mujh
se judá hokar tum kuchh nahíṉ
kar sakte. 6 Agar koí mujh meṉ
qáim na rahe, to wuh ḍálí kí tarah
pheṉk diyá játá, aur súk͟h játá hai ;
aur log unheṉ jama‘ karke ág meṉ
jhoṉk dete haiṉ, aur wuh jal játí
haiṉ. 7 Agar tum mujh meṉ qáim
raho, aur merí báteṉ tum meṉ
qáim raheṉ, to jo cháho, máṉgo ;
wuh tumháre liye ho jáegá. 8 Mere
Báp ká jalál isí se hotá hai, ki tum
bahut sá phal láo ; jab hí tum
mere shágird ṭhahroge. 9 Jaise
Báp ne mujh se mahabbat rakkhí,
waise hí maiṉ ne tum se mahabbat
rakkhí ; tum merí mahabbat meṉ
qáim raho. 10 Agar tum mere
hukmoṉ par ‘amal karoge, to merí
mahabbat meṉ qáim rahoge, jaise
maiṉ ne apne Báp ke hukmoṉ par
‘amal kiyá hai, aur us kí mahabbat
meṉ qáim húṉ. 11 Maiṉ ne yih
báteṉ is liye tum se kahí haiṉ, ki
merí k͟hushí tum meṉ ho, aur tum-
hárí k͟hushí púrí ho jáe. 12 Merá
hukm yih hai, ki jaise maiṉ ne
tum se mahabbat rakkhí, tum bhí
ek dúsre se mahabbat rakkho. 13 Is
se ziyáda mahabbat koí shak͟hs
nahíṉ kartá, ki apní ján apne
dostoṉ ke liye de de. 14 Jo kuchh[c]

[a] Yá *Wakíl* yá *Shafí‘*. [b] Yá *pák kartá hai.* [c] N. *kuchh* na dárad.

maiṉ tum ko hukm detá húṉ, agar
tum use karo, to mere dost ho.
15 Ab se maiṉ tumheṉ naukar
na kahúṉgá, kyúṉki naukar nahíṉ
jántá ki us ká málik kyá kartá hai;
balki tumheṉ maiṉ ne dost kahá
hai, is liye ki jo báteṉ maiṉ ne
apne Báp se suníṉ, wuh sab tum
ko batá díṉ. 16 Tum ne mujhe
nahíṉ chuná, balki maiṉ ne tum-
heṉ chun liyá, aur tum ko muqar-
rar kiyá, ki jákar phal láo, aur
tumhárá phal qáim rahe; táki
mere nám se jo kuchh Báp se
máṉgo, wuh tum ko de. 17 Maiṉ
tum ko in bátoṉ ká hukm is liye
detá húṉ, ki tum ek dúsre se
mahabbat rakkho. 18 Agar dunyá
tum se ‘adáwat rakhtí hai, to tum
jánte ho ki us ne tum se pahle
mujh se bhí ‘adáwat rakkhí hai.
19 Agar tum dunyá ke hote, to
dunyá apnoṉ ko ‘azíz rakhtí: lekin
chúṉki tum dunyá ke nahíṉ, balki
maiṉ ne tum ko dunyá meṉ se
chun liyá hai, is wáste dunyá tum
se ‘adáwat rakhtí hai. 20 Jo bát
maiṉ ne tum se kahí thí, use yád
rakkho, ki naukar apne málik se
baṛá nahíṉ hotá. Agar unhoṉ ne
mujhe satáyá, to tumheṉ bhí
satáeṉge; agar unhoṉ ne merí bát
par ‘amal kiyá, to tumhárí bát par
bhí ‘amal kareṉge. 21 Lekin yih
sab kuchh wuh mere nám ke sabab
tumháre sáth kareṉge, kyúṉki wuh
mere bhejnewále ko nahíṉ jánte.
22 Agar maiṉ na átá, aur un se
kalám na kartá, to wuh gunahgár
na ṭhahrte: lekin ab un ke pás un
ke gunáh ká ‘uzr nahíṉ. 23 Jo
mujh se ‘adáwat rakhtá hai, wuh
mere Báp se bhí ‘adáwat rakhtá
hai. 24 Agar maiṉ un meṉ wuh
kám na kartá, jo kisí dúsre ne
nahíṉ kiye, to wuh gunahgár na
ṭhahrte: magar ab to unhoṉ ne
mujhe aur mere Bap dono ko
dekhá, aur dono se ‘adáwat kí.
25 Lekin yih is liye húá ki wuh
qaul púrá ho, jo un kí sharí‘at
meṉ likhá hai, ki [a] Unhoṉ ne mujh
se muft ‘adáwat kí. 26 Lekin [b] jab
wuh Madadgár [c] áegá, jis ko maiṉ
tumháre pás Báp kí taraf se bhe-
júṉgá, ya‘ní Sachchái ká Rúh, jo
Báp kí taraf se nikaltá hai, to wuh
merí gawáhí degá: 27 aur tum bhí
gawáh ho, kyúṉki shurú‘ se mere
sáth ho.

Dunyá meṉ aur shágirdoṉ meṉ Rúhu'l Quds ká kám.

16 1 Maiṉ ne yih báteṉ tum se
is liye kahíṉ ki tum ṭhokar
na kháo. 2 Log tum ko ‘ibádat-
ḳhánoṉ se ḳhárij kar deṉge, balki
wuh waqt átá hai ki jo koí tum ko
qatl karegá, wuh gumán karegá ki
maiṉ Ḳhudá kí ḳhidmat kartá húṉ.
3 Aur wuh is liye yih kareṉge, ki
unhoṉ ne na Báp ko jáná, na
mujhe. 4 Lekin maiṉ ne yih báteṉ
is liye tum se kahíṉ, ki jab un ká
waqt áe, to tum ko yád á jáe ki
maiṉ ne tum se kah diyá thá; aur
maiṉ ne shurú‘ meṉ tum se yih
báteṉ is liye na kahíṉ, ki maiṉ
tumháre sáth thá. 5 Magar ab
maiṉ apne bhejnewále ke pás játá
húṉ; aur tum meṉ se koí mujh se
nahíṉ púchhtá, ki Tú kaháṉ játá
hai? 6 balki is liye ki maiṉ ne yih
báteṉ tum se kahíṉ, tumhárá dil
gam se bhar gayá. 7 Lekin maiṉ
tum se sach kahtá húṉ, ki merá
jáná tumháre liye fáidamand hai;
kyúṉki agar maiṉ na jáúṉ, to wuh
Madadgár [c] tumháre pás na áegá [d];
lekin agar jáúṉgá, to use tumháre
pás bhej dúṉgá. 8 Aur wuh ákar
dunyá ko gunáh, aur rástbází, aur

[a] Zabúr 35. 19. [b] N. *Lekin* na dárad. [c] Yá *Wakíl* yá *Shafí‘*. [d] N. *nahíṉ áne ká.*

'adálat ke báre men qusúrwár
ṭhahráegá: 9 gunáh ke báre men,
is liye ki wuh mujh par ímán
nahín láte; 10 rástbází ke báre men,
is liye ki main Báp ke pás játá
hún, aur tum mujhe phir na dek-
hoge; 11 'adálat ke báre men, is
liye ki dunyá ká sardár mujrim
ṭhahráyá gayá hai. 12 Mujhe tum
se âur bhí bahut sí báten kahní
hain; magar ab tum un kí bar-
dásht nahín kar sakte. 13 Lekin
jab wuh, ya'ní Sachchái ká Rúh,
áegá, to tum ko tamám sachchái
kí ráh dikháegá: is liye ki wuh
apní taraf se na kahegá; lekin jo
kuchh sunegá, wuhí kahegá, aur
tumhen áyanda kí ḳhabaren degá.
14 Wuh merá jalál záhir karegá; is
liye ki mujh hí se hásil karke[a]
tumhen ḳhabaren degá. 15 Jo
kuchh Báp ká hai, wuh sab merá
hai; is liye main ne kahá, ki wuh
mujh hí se hásil kartá hai[b], aur
tumhen ḳhabaren degá. 16 Thoṛí
der men tum mujhe na dekhoge;
aur phir thoṛí der men mujhe dekh
loge. 17 Pas us ke ba'z shágirdon
ne ápas men kahá; Yih kyá hai
jo wuh ham se kahtá hai, ki Thoṛí
der men tum mujhe na dekhoge;
aur phir thoṛí der men mujhe dekh
loge: aur yih, ki Is liye ki main
Báp ke pás játá hún? 18 Pas
unhon ne kahá, ki Thoṛí der jo
wuh kahtá hai, yih kyá bát hai?
ham nahín jánte ki kyá kahtá hai.
19 Yisú' ne, yih jánkar ki wuh
mujh se suwál karná cháhte hain,
un se kahá; Kyá tum ápas men
merí is bát kí nisbat púchh páchh
karte ho, ki Thoṛí der men tum
mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí
der men mujhe dekh loge? 20 Main
tum se sach sach kahtá hún, ki
Tum to rooge aur mátam karoge,
magar dunyá ḳhush hogí: tum
gamgín to hoge; lekin tumhárá
gam hí ḳhushí ban jáegá. 21 Jab
'aurat janne lagtí hai, to gamgín
hotí hai, is liye ki us ke dukh kí
ghaṛí á pahunchí; lekin jab bach-
cha paidá ho chuktá hai, to is
ḳhushí se ki dunyá men ek ádmí
paidá húá, us dard ko phir yád
nahín kartí. 22 Pas tumhen bhí
ab to gam hai; magar main tum
se phir milúngá[c], aur tumhárá dil
ḳhush hogá, aur tumhárí ḳhushí
koí tum se chhín na legá. 23 Us
din tum mujh se kuchh na púch-
hoge. Main tum se sach sach
kahtá hún, ki agar Báp se kuchh
mángoge, to mere nám se[d] tum ko
degá. 24 Ab tak tum ne mere nám
se[d] kuchh nahín mángá: mángo,
to páoge, táki tumhárí ḳhushí púrí
ho jáe.

25 Main ne yih báten tum se
tamsílon men kahín; wuh waqt
átá hai ki phir tum se tamsílon
men na kahúngá, balki sáf sáf
tumhen Báp kí ḳhabar dúngá.
26 Us din tum mere nám se[d] mán-
goge: aur main tum se yih nahín
kahtá, ki Báp se tumháre liye
darḳhwást karúngá; 27 is liye ki
Báp to áp hí tum ko 'azíz rakhtá
hai, kyúnki tum ne mujh ko 'azíz
rakkhá hai, aur ímán láe ho ki main
Báp[e] kí taraf se niklá. 28 Main
Báp men se niklá aur dunyá men
áyá hún; phir dunyá se ruḳhsat
hokar Báp ke pás játá hún. 29 Us
ke shágirdon ne kahá; Dekh, ab
tú sáf sáf kahtá hai, aur koí tamsíl
nahín kahtá. 30 Ab ham ján gaye,
ki tú sab kuchh jántá hai, aur is ká
muhtáj nahín ki koí tujh se pú-
chhe. Is sabab se ham ímán láte

[a] Yún. *jo merá hai us men se lekar.*
[b] Yún. *jo merá hai us men se letá hai.*
[c] Yún. *tumhen phir dekhúngá.*
[d] Yún. *nám men.*
[e] N. *Ḳhudá.*

hain, ki tú Khudá se niklá hai.
31 Yisú' ne unhen jawáb diyá;
Kyá tum ab ímán láte ho? 32 Dek-
ho wuh gharí átí hai, balki á
pahunchí, ki tum sab parágan da
hokar apne apne ghar kí ráh loge,
aur mujhe akelá chhor doge; tau-
bhí main akelá nahín hún, kyúnki
Báp mere sáth hai. 33 Main ne
tum se yih báten is liye kahín, ki
tum mujh men itmínán páo. Dun-
yá men musíbat uṭháte ho; lekin
khátir jama' rakkho; main dunyá
par gálib áyá hún.

Masíh kí du'á.

17 1 Yisú' ne yih báten kahín,
aur apní ánkhen ásmán kí
taraf uṭhákar kahá, ki Ai Báp, wuh
gharí á pahunchí; apne Beṭe ká
jalál záhir kar, táki Beṭá terá jalál
záhir kare; 2 chunánchi tú ne use
har bashar par ikhtiyár diyá hai,
táki jinhen tú ne use bakhshá hai,
un sab ko wuh hamesha kí zindagí
de. 3 Aur hamesha kí zindagí yih
hai, ki wuh tujh Khudá e wáhid aur
barhaqq ko, aur Yisú' Masíh ko, jise
tú ne bhejá hai, jánen. 4 Jo kám
tú ne mujhe karne ko diyá thá, us
ko tamám karke main ne zamín par
terá jalál záhir kiyá. 5 Aur ab, ai
Báp, tú us jalál se, jo main dunyá
kí paidáish se peshtar tere sáth
rakhtá thá, mujhe apne sáth jalálí
baná de. 6 Main ne tere nám ko
un ádmíon par záhir kiyá, jinhen tú
ne dunyá men se mujhe diyá. Wuh
tere the, aur tú ne unhen mujhe
diyá; aur unhon ne tere kalám par
'amal kiyá hai. 7 Ab wuh ján gaye
ki jo kuchh tú ne mujhe diyá hai,
wuh sab terí hí taraf se hai; 8 kyún-
ki jo kalám [a] tú ne mujhe pahunchá-
yá, wuh main ne un ko pahunchá
diyá; aur unhon ne us ko qabúl
kiyá aur sach sach ján liyá, ki main
terí taraf se niklá hún, aur wuh
ímán láe, ki tú hí ne mujhe bhejá.
9 Main un ke liye darkhwást kartá
hún; main dunyá ke liye darkhwást
nahín kartá, balki un ke liye jinhen
tú ne mujhe diyá hai; kyúnki wuh
tere hain. 10 Aur jo kuchh merá
hai, wuh sab terá hai; aur jo terá
hai, wuh merá hai: aur in se merá
jalál záhir húá hai. 11 Main áge ko
dunyá men na húngá; magar yih
dunyá men hain, aur main tere pás
átá hún. Ai quddús Báp, apne us
nám ke wasíle se,[b] jo tú ne mujhe
bakhshá hai, un kí hifázat kar, táki
wuh hamárí tarah ek hon. 12 Jab
tak un ke sáth rahá, main ne tere
us nám ke wasíle se [b], jo tú ne
mujhe bakhshá hai, un kí hifázat
kí. Main ne un kí nigahbání kí,
aur halákat ke farzand ke siwá, un
men se koí halák na húá, táki kitáb
i muqaddas ká likhá púrá ho. 13 Le-
kin ab main tere pás átá hún, aur
yih báten dunyá men kahtá hún,
táki merí khushí unhen púrí púrí
hásil ho. 14 Main ne terá kalám
unhen pahunchá diyá; aur dunyá
ne un se 'adáwat rakkhí, is liye ki
jis tarah main dunyá ká nahín, wuh
bhí dunyá ke nahín. 15 Main yih
darkhwást nahín kartá, ki tú unhen
dunyá se uṭhá le, balki yih ki us
Sharír [c] se un kí hifázat kar. 16 Jis
tarah main dunyá ká nahín, wuh bhí
dunyá ke nahín. 17 Unhen sachchái
ke wasíle se muqaddas [d] kar: terá
kalám sachchái hai. 18 Jis tarah tú
ne mujhe dunyá men bhejá, usí tarah
main ne bhí unhen dunyá men bhejá.
19 Aur un kí khátir main apne áp ko
muqaddas [d] kartá hún, táki wuh bhí
sachchái ke wasíle se [e] muqaddas [d]
kiye jáen. 20 Main sirf in hí ke liye
darkhwást nahín kartá, balki un ke

[a] Yún. *báten*. [b] Yá *men*. [c] Yá *burái*. [d] Yá *makhsús*. [e] Yá *fi'l haqíqat*.

liye bhí, jo in ke kalám ke wasíle se
mujh par ímán láenge, 21 táki wuh
sab ek hon, ya'ní jis tarah, ai Báp,
tú mujh men hai, aur main tujh
men hún, wuh bhí ham men hon;
aur dunyá ímán láe, ki tú hí ne
mujhe bhejá. 22 Aur wuh jalál jo
tú ne mujhe diyá hai, main ne un-
hen diyá hai, táki wuh ek hon, jaise
ham ek hain; 23 main un men, aur
tú mujh men, táki wuh kámil hokar
ek ho jáen, aur dunyá jáne ki tú hí
ne mujhe bhejá, aur jis tarah ki tú
ne mujh se mahabbat rakkhí, un se
bhí mahabbat rakkhí. 24 Ai Báp,
main cháhtá hún kí jinhen[a] tú ne
mujhe diyá hai, jahán main hún,
wuh bhí mere sáth hon; táki mere
us jalál ko dekhen, jo tú ne mujhe
diyá hai: kyúnki tú ne biná e 'álam
ke peshtar mujh se mahabbat
rakkhí. 25 Ai 'ádil Báp, dunyá ne
to tujhe nahín jáná, magar main ne
tujhe jáná; aur inhon ne bhí jáná,
ki tú ne mujhe bhejá. 26 Aur main
ne unhen tere nám se wáqif kiyá,
aur kartá rahúngá; táki jo mahab-
bat tujh ko mujh se thí, wuh un
men ho, aur main un men hún.

Yisú' ká pakṛá jáná.
(Mat. **26.** 47–56; Mar. **14.** 43–50;
Lúq. **22.** 47–53.)

18 1 Yisú' yih báten kahkar,
apne shágirdon ke sáth Qid-
ron ke nále ke pár gayá. Wahán
ek bág thá; us men wuh aur us ke
shágird dákhil húe. 2 Aur us ká
pakaṛwánewálá Yahúdáh bhí us ja-
gah ko jántá thá, kyúnki Yisú' aksar
apne shágirdon ke sáth wahán jáyá
kartá thá. 3 Pas Yahúdáh sipáhíon
kí paltan aur sardár káhinon aur
Farísíon se piyáde lekar, mash'alon
aur chirágon aur hathyáron ke sáth
wahán áyá. 4 Yisú' un sab báton
ko jo us ke sáth honewálí thín
jánkar, báhar niklá, aur un se kahne
lagá, ki Kise ḍhúnḍhte ho? 5 Un-
hon ne use jawáb diyá; Yisú' Ná-
sarí ko. Yisú' ne[b] un se kahá;
Main hí hún. Aur us ká pakaṛwá-
newálá Yahúdáh bhí un ke sáth
khaṛá thá. 6 Us ke yih kahte hí,
ki Main hí hún, wuh píchhe haṭkar
zamín par gir paṛe. 7 Pas us ne un
se phir púchhá, ki Tum kise ḍhún-
ḍhte ho? Wuh bole, Yisú' Násarí
ko. 8 Yisú' ne jawáb diyá; Main
tum se kah to chuká, ki main hí
hún. Pas agar mujhe ḍhúnḍhte ho,
to inhen jáne do. 9 Yih us ne is
liye kahá, ki us ká wuh qaul púrá
ho, ki Jinhen tú ne mujhe diyá,
main ne un men se kisí ko bhí na
khoyá. 10 Pas Shama'ún Patras
ne talwár jo us ke pás thí khenchí,
aur sardár káhin ke naukar par cha-
lákar us ká dahiná kán uṛá diyá.
Us naukar ká nám Malkhus thá.
11 Yisú' ne Patras se kahá; Talwár
ko miyán kar; jo piyála Báp ne
mujh ko diyá, kyá main use na
píún?

Yisú' ká sardár káhin ke hawále
kiyá jáná.

12 Tab sipáhíon[c] aur un ke súba-
dár aur Yahúdíon ke piyádon ne
Yisú' ko pakaṛkar bándh liyá, 13 aur
pahle use Hanná ke pás le gaye;
kyúnki wuh us baras ke sardár ká-
hin Káifá ká susrá thá. 14 Yih wu-
hí Káifá thá, jis ne Yahúdíon ko
saláh dí thí, ki ummat ke wáste ek
ádmí ká marná bihtar hai.

Patras ká Yisú' se inkár karná.
(Mat. **26.** 69–70; Mar. **14.** 66–68;
Lúq. **22.** 55–57.)

15 Aur Shama'ún Patras Yisú' ke
píchhe ho liyá, aur ek âur shágird

[a] Yún. *jise.* [b] N. *Us ne.* [c] Yún. *paltan.*

bhí. Yih shágird sardár káhin ká
jánpahchán thá, aur Yisú' ke sáth
sardár káhin ke díwánkháne men̲
gayá. 16 Lekin Patras darwáze par
báhar khaṛá rahá. Pas wuh dúsrá
shágird, jo sardár káhin ká jánpah-
chán thá, báhar niklá, aur darbánní
se kahkar Patras ko andar le gayá.
17 Us laun̲ḍí ne jo darbánní thí, Pa-
tras se kahá ; Kyá tú bhí is shakhs
ke shágirdon̲ men̲ se hai? Wuh
bolá, Main̲ nahín̲ hún̲. 18 Naukar
aur piyáde jáṛe ke sabab se koele
dahkákar khaṛe táp rahe the, aur
Patras bhí un ke sáth khaṛa táp
rahá thá.

Sardár káhin ká Yisú' se istifsár karná.

19 Phir sardár káhin ne Yisú' se
us ke shágirdon̲ aur us kí ta'lím kí
bábat púchhá. 20 Yisú' ne use jawáb
diyá, ki Main̲ ne dunyá se 'alániya
báten̲ kí hain̲. Main̲ ne hamesha
'ibádatkhánon̲ aur haikal men̲, jahán̲
sab Yahúdí jama' hote hain̲, ta'lím
dí, aur poshída kuchh nahín̲ kahá.
21 Tú mujh se kyún̲ púchhtá hai?
Sunnewálon̲ se púchh, ki main̲ ne
un se kyá kahá ; dekh, un ko
ma'lúm hai ki main̲ ne kyá kyá
kahá. 22 Jab us ne yih kahá, to
piyádon̲ men̲ se ek shakhs ne jo pás
khaṛá thá, Yisú' ke taman̲cha márke
kahá ; Tú sardár káhin ko aisá jawáb
detá hai? 23 Yisú' ne use jawáb
diyá, ki Agar main̲ ne burá kahá,
to us burái par gawáhí de : aur agar
achchhá kahá, to mujhe mártá kyún̲
hai? 24 Pas Hanná ne use bandhá
húá sardár káhin Káifá ke pás bhej
diyá.

Patras ká phir Yisú' se inkár karná.
(Mat. **26.** 71–75 ; Mar. **14.** 69–72 ;
Lúq. **22.** 58–62.)

25 Shama'ún Patras khaṛá táp
rahá thá. Pas unhon̲ ne us se
kahá ; Kyá tú bhí us ke shágirdon̲
men̲ se hai? Us ne inkár karke
kahá ; Main̲ nahín̲ hún̲. 26 Jis
shakhs ká Patras ne kán uṛá diyá
thá, us ke ek rishtedár ne jo sardár
káhin ká naukar thá kahá ; Kyá
main̲ ne tujhe us ke sáth bág men̲
nahín̲ dekhá? 27 Patras ne phir
inkár kiyá, aur fauran murg ne
bán̲g dí.

Puntiyus Pílátus kí kachahrí men̲ Yisú' ke muqaddame kí peshí.
(Mat. **27.** 11–27 ; Mar. **15.** 1–19 ;
Lúq. **23.** 1–25.)

28 Phir wuh Yisú' ko Káifá ke
pás se qal'a ko le gaye aur subh ká
waqt thá, aur wuh khud qal'a men̲
na gaye, táki nápák na hon̲, balki
Fasah khá saken̲. 29 Pas Pílátus
báhar nikalkar un ke pás áyá aur
kahá, ki Tum is ádmí kí kyá faryád
karte ho? 30 Unhon̲ ne jawáb men̲
us se kahá, ki Agar yih badkár na
hotá, to ham use tere hawále na
karte. 31 Pílátus ne un se kahá,
ki Ise le jákar tum hí apní sharí'at
ke muwáfiq is ká faisala karo. Ya-
húdíon̲ ne us se kahá ; Hamen̲ rawá
nahín̲ kí kisí ko ján se máren̲.
32 Yih is liye húá, ki Yisú' kí wuh
bát púrí ho, jo us ne apní maut
ke taríq kí taraf ishára karke kahí
thí.
33 Pas Pílátus qal'a men̲ phir dá-
khil húá, aur Yisú' ko bulákar us
se kahá ; Kyá tú Yahúdíon̲ ká
bádsháh hai? 34 Yisú' ne jawáb
diyá, ki Tú yih bát áp se kahtá hai,
yá auron̲ ne mere haqq men̲ tujh se
kahí? 35 Pílátus ne jawáb diyá,
Kyá main̲ Yahúdí hún̲? Terí hí
qaum aur sardár káhinon̲ ne tujh
ko mere hawále kiyá : tú ne kyá
kiyá hai? 36 Yisú' ne jawáb diyá,
ki Merí bádsháhat dunyá kí nahín̲ ;

agar merí bádsháhat dunyá kí hotí,
to mere ḵhádim[a] laṛte, táki maiṉ
Yahúdíoṉ ke hawále na kiyá játá.
Magar ab merí bádsháhat yaháṉ kí
nahíṉ. 37 Pílátus ne us se kahá;
Pas kyá tú bádsháh hai? Yisú‘
ne jawáb diyá; Tú ḵhud kahtá
hai, ki maiṉ bádsháh húṉ. Maiṉ
is liye paidá húá, aur is wáste
dunyá meṉ áyá húṉ, ki haqq kí
gawáhí dúṉ. Jo koí sachchái ká
hai, merí áwáz suntá hai. 38 Pílátus
ne us se kahá, ki Sachchái hai
kyá?
Yih kahkar wuh Yahúdíoṉ ke pás
phir báhar gayá, aur un se kahá, ki
Maiṉ us ká kuchh jurm nahíṉ pátá.
39 Magar tumhárá dastúr hai ki
maiṉ Fasah ko tumhárí ḵhátir ek
ádmí chhoṛ diyá kartá húṉ; pas
kyá tum ko manzúr hai, ki maiṉ
tumhárí ḵhátir Yahúdíoṉ ke bádsháh
ko chhoṛ dúṉ? 40 Unhoṉ ne chillá-
kar phir kahá, ki Is ko nahíṉ, lekin
Bar-Abbá ko. Aur Bar-Abbá ek
ḍákú thá.

19 1 Is par Pílátus ne Yisú‘ ko
lekar koṛe lagwáe. 2 Aur si-
páhíoṉ ne káṉṭoṉ ká táj banákar us
ke sir par rakkhá, aur use argawání
posháḳ pahinái; 3 aur us ke pás á
ákar kahne lage; Ai Yahúdíoṉ ke
bádsháh, ádáb! Aur us ke tamáṉ-
che bhí máre. 4 Pílátus ne phir
báhar jáke logoṉ se kahá, ki Dekho,
maiṉ use tumháre pás báhar le átá
húṉ, táki tum jáno, ki maiṉ us ká
kuchh jurm nahíṉ pátá. 5 Yisú‘
káṉṭoṉ ká táj rakkhe, aur argawání
posháḳ pahine báhar áyá, aur Pí-
látus ne un se kahá; Dekho yih
ádmí! 6 Jab sardár káhin aur pi-
yádoṉ ne use dekhá, to chilláke
kahá, ki Salíb de! Salíb! Pílátus
ne un se kahá, ki Tum hí ise le jáo
aur salíb do, kyúṉki maiṉ is ká
kuchh jurm nahíṉ pátá. 7 Yahú-
díoṉ ne use jawáb diyá, ki Ham ahl
i sharí‘at haiṉ, aur sharí‘at ke
muwáfiq wuh qatl ke láiq hai,
kyúṉki us ne apne áp ko Ḵhudá
ká Beṭá banáyá. 8 Jab Pílátus ne
yih bát suní, to âur bhí ḍará,
9 aur phir qal‘a meṉ jákar Yisú‘
se kahá; Tú kaháṉ ká hai? Ma-
gar Yisú‘ ne use jawáb na diyá.
10 Pas Pílátus ne us se kahá; Tú
mujh se boltá nahíṉ? Kyá tú nahíṉ
jántá, ki mujhe tere chhoṛ dene ká
bhí iḵhtiyár hai, aur salíb dene ká
bhí iḵhtiyár hai? 11 Yisú‘ ne use[b]
jawáb diyá, ki Agar tujhe úpar se
na diyá játá, to terá mujh par kuchh
iḵhtiyár na hotá; is sabab se jis ne
mujhe tere hawále kiyá, us ká gunáh
ziyáda hai. 12 Is par Pílátus us ke
chhoṛ dene meṉ koshish karne lagá;
magar Yahúdíoṉ ne chillákar kahá;
Agar tú is ko chhoṛe detá hai, to
Qaisar ká ḵhairḵhwáh nahíṉ. Jo
koí apne áp ko bádsháh banátá hai,
wuh Qaisar ká muḵhálif hai. 13 Pí-
látus yih báteṉ sunkar Yisú‘ ko
báhar láyá, aur us jagah jo Chabú-
tara aur ‘Ibrání meṉ Gabbatá kah-
látí hai, taḵht i ‘adálat par baiṭhá.
14 Yih Fasah kí taiyárí ká din, aur
chhaṭe ghanṭe ke qaríb thá. Phir
us ne Yahúdíoṉ se kahá; Dekho,
yih hai tumhárá bádsháh. 15 Pas
wuh chilláe, ki Le já, le já, use salíb
de! Pílátus ne un se kahá; Kyá
maiṉ tumháre bádsháh ko salíb
dúṉ? Sardár káhinoṉ ne jawáb
diyá, ki Qaisar ke siwá hamárá koí
bádsháh nahíṉ. 16 Is par us ne
us ko un ke hawále kiyá, táki salíb
diyá jáe.

Yisú‘ ke salíb diye jáne ká hál.

Pas wuh Yisú‘ ko le gaye, 17 aur
wuh apní salíb áp uṭháe húe us

[a] Yá *piyáde*.

[b] N. *use* na dárad.

jagah tak báhar gayá, jo Khopṛí kí
jagah kahlátí hai, jis ká tarjuma
‘Ibrání men̲ Gulgutá hai. 18 Wahán̲
unhon̲ ne us ko, aur us ke sáth âur
do shaḳhson̲ ko salíb dí, ek ko idhar,
ek ko udhar, aur Yisú‘ ko bích men̲.
19 Aur Pílátus ne ek kitába likhkar
salíb par lagá diyá: us men̲ yih
likhá húá thá; YISÚ‘ NÁSARÍ YAHÚ-
DÍON̲ KÁ BÁDSHÁH. 20 Us kitába ko
bahut se Yahúdíon̲ ne paṛhá, is liye
ki wuh maqám jahán̲ Yisú‘ salíb
diyá gayá thá, shahr ke nazdík thá[a]:
aur wuh ‘Ibrání aur Latíní aur Yú-
nání men̲ likhá húá thá. 21 Pas
Yahúdíon̲ ke sardár káhinon̲ ne
Pílátus se kahá, ki Yahúdíon̲ ká
Bádsháh na likh, balki yih, ki us
ne kahá; Main̲ Yahúdíon̲ ká Bád-
sháh hún̲. 22 Pílátus ne jawáb diyá,
ki Main̲ ne jo likh diyá, wuh likh
diyá.
23 Jab sipáhí Yisú‘ ko salíb de
chuke, to us ke kapṛe lekar chár
hisse kiye, har sipáhí ke liye ek
hissa, aur us ká kurta bhí liyá; yih
kurta binsilá sarásar buná húá thá.
24 Is liye unhon̲ ne ápas men̲ kahá,
ki Ise pháṛen̲ nahín̲, balki us par
qur‘a ḍálen̲, táki ma‘lúm ho ki kis
ká nikaltá hai. Yih is liye húá ki
wuh nawishta púrá ho jo kahtá
hai,[b] ki

[c] Unhon̲ ne mere kapṛe bánṭ
liye,
Aur merí poshák par qur‘a ḍálá.

Chunánchi sipáhíon̲ ne aisá hí kiyá.
25 Aur Yisú‘ kí salíb ke pás us kí
mán̲, aur us kí mán̲ kí bahin,
Maryam Klopás kí bíwí, aur
Maryam Magdaliní khaṛí thín̲.
26 Yisú‘ ne apní mán̲ aur us shágird
ko jis se mahabbat rakhtá thá, pás
khaṛe dekhkar, mán̲ se kahá, ki Ai
‘aurat, dekh, terá beṭá yih hai.
27 Phir shágird se kahá; Dekh, terí
mán̲ yih hai: aur usí waqt se wuh
shágird use apne ghar le gayá.

Yisú‘ kí maut.

28 Is ke ba‘d, jab Yisú‘ ne ján
liyá, ki ab sab báten̲ tamám húín̲,
táki nawishta púrá ho, to kahá, ki
Main̲ piyásá hún̲. 29 Wahán̲ ek
sirke se bhará húá bartan rakkhá
thá. Pas unhon̲ ne sirke men̲
bhigoe húe isfanj ko zúfe kí shákh
par rakhkar, us ke mun̲h se lagáyá.
30 Pas jab Yisú‘ ne wuh sirká piyá,
to kahá, ki Tamám húá: aur sir
jhukákar ján[d] de dí.

Yisú‘ kí paslí ká chhedá jáná.

31 Pas chún̲ki taiyárí ká din thá,
Yahúdíon̲ ne Pílátus se darḳhwást
kí, ki un kí ṭángen̲ toṛ dí jáen̲, aur
láshen̲ utár lí jáen̲, táki Sabt ke din
salíb par na rahen̲; kyún̲ki wuh
Sabt ek ḳháss din thá. 32 Pas
sipáhíon̲ ne ákar pahle aur dúsre
shaḳhs kí ṭángen̲ toṛín̲, jo us ke
sáth maslúb húe the. 33 Lekin
jab unhon̲ ne Yisú‘ ke pás ákar
dekhá ki wuh mar chuká hai, to us
kí ṭángen̲ na toṛín̲. 34 Magar un
men̲ se ek sipáhí ne bhále se us kí
paslí chhedí aur fi’l faur us se ḳhún
aur pání bah niklá. 35 Jis ne yih
dekhá hai usí ne gawáhí dí hai, aur
us kí gawáhí sachchí hai; aur wuh
jántá hai ki sach kahtá hai, táki
tum bhí ímán láo. 36 Yih báten̲ is
liye húín̲ ki yih nawishta púrá ho,
ki [e] Us kí koí haḍḍí na toṛí jáegí.
37 Phir ek âur nawishta kahtá hai,
ki [f] Jise unhon̲ ne chhedá, us par
nazar karenge.

[a] Yá *shahr ká wuh maqám jahán̲ Yisú‘ salíb diyá gayá thá nazdík thá.*
[b] N. *jo kahtá hai* na dárad.
[c] Zabúr **22.** 18.
[d] Yún. *rúh.*
[e] Ḳhurúj **12.** 46; Zabúr **34.** 20.
[f] Zakaryáh **12.** 10.

Yisú' ká dafn honá.
(Mat. **27.** 57–61; Mar. **15.** 42–47;
Lúq. **23.** 50–56.)

38 In báton ke ba'd Aramatiyáh
ke rahnewále Yúsuf ne, jo Yisú' ká
shágird thá, (lekin Yahúdíon ke
ḍar se khufya taur par,) Pílátus
se ijázat cháhí, ki Yisú' kí lásh le
jáe. Pílátus ne ijázat dí. Pas wuh
ákar us kí lásh le gayá. 39 Aur
Níkudemus bhí áyá, jo pahle Yisú'
ke pás rát ko gayá thá, aur pachás
ser ke qaríb murr aur 'úd milá húá
láyá. 40 Pas unhon ne Yisú' kí
lásh lekar use sútí kapṛe men
khushbúdár chízon ke sáth kafnáyá,
jis tarah ki Yahúdíon men dafn
karne ká dastúr hai. 41 Aur jis
jagah use salíb dí gayí, wahán ek
bág thá, aur us bág men ek nayí
qabr thí, jis men kabhí koí na
rakkhá gayá thá. 42 Pas unhon ne
Yahúdíon kí taiyárí ke din ke bá'is
Yisú' ko wahín rakh diyá, kyúnki
yih qabr nazdík thí.

Jí uṭhne ke ba'd Yisú' ká Maryam
Magdalíní par záhir honá.

20 1 Hafte ke pahle din, Mar-
yam Magdalíní aise tarke ki
abhí andherá hí thá, qabr par áí,
aur patthar ko qabr se haṭá húá
dekhá. 2 Pas wuh Shama'ún Patras
aur us dúsre shágird ke pás, jise
Yisú' 'azíz rakhtá thá, dauṛí húí
gayí, aur un se kahá, ki Khudáwand
ko qabr se nikál le gaye; aur hamen
ma'lúm nahín ki use kahán rakh
diyá. 3 Pas Patras aur wuh dúsrá
shágird nikalkar qabr kí taraf chale.
4 Aur dono sáth sáth dauṛe: magar
wuh dúsrá shágird Patras se áge
baṛhkar qabr par pahle pahunchá.
5 Us ne jhukkar nazar kí aur sútí
kapṛe paṛe húe dekhe; magar andar
na gayá. 6 Shama'ún Patras us ke
píchhe píchhe pahunchá, aur us ne
qabr ke andar jáke dekhá, ki sútí
kapṛe paṛe hain, 7 aur wuh rúmál
jo us ke sir se bandhá húá thá, sútí
kapṛon ke sáth nahín, balki lipṭá
húá ek jagah alag paṛá hai. 8 Is
par dúsrá shágird bhí, jo pahle qabr
par áyá thá, andar gayá; aur us
ne dekhkar yaqín kiyá. 9 Kyúnki
wuh ab tak us nawishte ko na
jánte the, jis ke bamújib[a] us ká
murdon men se jí uṭhná zarúr thá.
10 Pas yih shágird apne ghar ko
wápas gaye.
11 Lekin Maryam báhar qabr ke
pás khaṛí rotí rahí, aur jab rote
rote qabr kí taraf jhukke andar
nazar kí, 12 to do firishton ko safed
poshák pahine húe, ek ko sirháne
aur dúsre ko páentí baiṭhe dekhá,
jahán Yisú' kí lásh paṛí thí. 13 Un-
hon ne us se kahá; Ai 'aurat, tú
kyún rotí hai? Us ne un se kahá;
Is liye ki mere Khudáwand ko uṭhá
le gaye, aur ma'lúm nahín ki use
kahán rakkhá. 14 Yih kahkar wuh
píchhe phirí, aur Yisú' ko khaṛe
dekhá, aur na pahcháná ki yih
Yisú' hai. 15 Yisú' ne us se kahá,
ki Ai 'aurat, tú kyún rotí hai? kis
ko ḍhúnḍhtí hai? Us ne bágbán
samajhkar us se kahá, ki Miyán,
agar tú ne us ko yahán se uṭháyá
ho, to mujhe batá de, ki use kahán
rakkhá hai, táki main use le jáún.
16 Yisú' ne us se kahá; Maryam!
Wuh phirkar us se 'Ibrání zabán
men bolí; Rabbúni! ya'ní Ai ustád!
17 Yisú' ne us se kahá; Mujhe na
chhú; kyúnki main ab tak Báp ke
pás úpar nahín gayá; lekin mere
bháiyon ke pás jákar un se kah, ki
Main apne Báp aur tumháre Báp
ke, aur apne Khudá aur tumháre
Khudá ke pás úpar játá hún.
18 Maryam Magdalíní ne ákar

[a] Yún. *us nawishte ko . . . ki.*

shágirdon ko khabar dí, ki Main ne
Khudáwand ko dekhá, aur us ne
mujh se yih báten kahín.

Yisú' ká das rasúlon par záhir honá.

19 Phir usí din jo hafte ká pahlá
din thá, shám ke waqt, jab wahán
ke darwáze jahán shágird the,
Yahúdíon ke dar se band the, Yisú'
ákar bích men khará húá, aur un
se kahá, ki Tumhárí salámatí ho! [a]
20 Aur yih kahkar us ne apne háth
aur paslí [b] unhen dikhái. Pas shá-
gird Khudáwand ko dekhkar khush
húe. 21 Yisú' ne phir un se kahá,
ki Tumhárí salámatí ho [a]; jis tarah
Báp ne mujhe bhejá hai, usí tarah
main bhí tumhen bhejtá hún.
22 Aur yih kahkar un par phúnká
aur un se kahá, ki Rúhu'l Quds lo.
23 Jin ke gunáh tum bakhsho, un
ke bakhshe gaye hain; jin ke gunáh
tum qáim rakkho, un ke qáim rak-
khe gaye hain. 24 Magar un bárah
men se ek shakhs, ya'ní Tomá, jise
Tauam kahte hain, Yisú' ke áne
ke waqt un ke sáth na thá. 25 Pas
báqí shágird us se kahne lage, ki
Ham ne Khudáwand ko dekhá hai.
Magar us ne un se kahá, ki Jab
tak main us ke háthon men mekh-
on ke súrákh na dekh lún, aur
mekhon ke súrákhon men apní unglí
na dál lún, aur apná háth us kí
paslí men na dál lún, hargiz yaqín
na karúngá.

Yisú' ká Tomá par záhir honá.

26 Áth roz ke ba'd, jab us ke
shágird phir andar the, aur Tomá
un ke sáth thá, aur darwáze band
the, to Yisú' áyá, aur bích men
khará hokar bolá; Tumhárí salá-
matí ho.[a] 27 Phir us ne Tomá se
kahá, ki Apní unglí pás lákar mere
háthon ko dekh, aur apná háth
pás lákar merí paslí men dál, aur
bei'tiqád na ho, balki i'tiqád rakh.
28 Tomá ne jawáb men us se kahá;
Ai mere Khudáwand! Ai mere
Khudá! 29 Yisú' ne us se kahá;
Tú to mujhe dekhkar ímán láyá
hai; mubárak wuh hain, jo bagair
dekhe ímán láe.

Yisú' ke báqí mu'jize.

30 Aur Yisú' ne âur bahut se
mu'jize shágirdon ke sámne dikháe,
jo is kitáb men likhe nahín gaye;
31 lekin yih is liye likhe gaye, ki
tum ímán láo, ki Yisú' hí Khudá
ká Betá Masíh hai, aur ímán lákar
us ke nám se zindagí páo.

Tibiriyás kí jhíl ke kanáre Yisú' ká chand shágirdon par záhir honá.

21 1 In báton ke ba'd Yisú' ne
phir apne áp ko Tibiriyás kí
jhíl ke kanáre shágirdon par záhir
kiyá, aur is tarah záhir kiyá.
2 Shama'ún Patras aur Tomá jo
Tauam kahlátá hai, aur Nathan'el
jo Qáná e Galíl ká thá, aur Zabdí
ke bete, aur us ke shágirdon men
se do âur shakhs jama' the.
3 Shama'ún Patras ne un se kahá,
ki Main machhlí ke shikár ko játá
hún. Unhon ne us se kahá; Ham
bhí tere sáth chalte hain. Wuh
nikalkar kishtí par sawár húe,
magar us rát kuchh na pakrá. 4 Aur
subh hote hí Yisú' kanáre par á
khará húá; magar shágirdon ne na
pahcháná ki yih Yisú' hai. 5 Pas
Yisú' ne un se kahá; Bachcho,
tumháre pás kuchh kháne ko hai?
Unhon ne jawáb diyá, ki Nahín.
6 Us ne un se kahá, ki Kishtí kí
dahiní taraf jál dálo, to pakroge.
Pas unhon ne dálá, aur machhliyon
kí kasrat se phir khench na sake.
7 Is liye us shágird ne jis se Yisú'

[a] Yá *tumhen itmínán hásil ho.*

[b] N. *dono* ízád.

mahabbat rakhtá thá, Patras se
kahá, ki Yih to Ḳhudáwand hai.
Pas Shama'ún Patras ne yih sun-
kar, ki Ḳhudáwand hai, kurta
kamar se báṉdhá, kyúṉki nangá
thá, aur jhíl meṉ kúd paṛá. 8 Aur
báqí shágird ḍoṉgí par sawár
machhliyoṉ ká jál kheṉchte húe
áe, kyúṉki wuh kanáre se kuchh
dúr na the, balki taḳhmínan do sau
háth ká fásila thá. 9 Jis waqt
kanáre par utre, to unhoṉ ne
koeloṉ kí ág, aur us par machhlí
rakkhí húí aur roṭí dekhí. 10 Yisú'
ne un se kahá; Jo machhliyáṉ tum
ne abhí pakṛí haiṉ, un meṉ se
kuchh láo. 11 Shama'ún Patras ne
chaṛhkar ek sau trepan baṛí machh-
liyoṉ se bhará húá jál kanáre par
kheṉchá; magar báwujúd machh-
liyoṉ kí kasrat ke jál na phaṭá.
12 Yisú' ne un se kahá; Áo, khání
khá lo; aur shágirdoṉ meṉ se kisí
ko jur'at na húí ki us se púchhtá,
ki Tú kaun hai? kyúṉki wuh jánte
the, ki Ḳhudáwand hí hai. 13 Yisú'
áyá, aur roṭí lekar unheṉ dí; isí
tarah machhlí bhí dí. 14 Yisú'
murdoṉ meṉ se jí uṭhne ke ba'd
yih tisrí bár shágirdoṉ par záhir
húá.

Patras ká rasúlí ḳhidmat par az sar i nau muqarrar honá.

15 Aur jab kháná khá chuke, to
Yisú' ne Shama'ún Patras se kahá,
ki Ai Shama'ún, Yúhanná ke beṭe,
kyá tú in se ziyáda mujh se ma-
habbat rakhtá hai? Us ne us se
kahá; Háṉ, Ḳhudáwand; tú to
jántá hí hai, ki maiṉ tujhe 'azíz
rakhtá húṉ. Us ne us se kahá;
To mere barre chará. 16 Us ne
dobára us se phir kahá, ki Ai
Shama'ún, Yúhanná ke beṭe, kyá
tú mujh se mahabbat rakhtá hai?
Wuh bolá; Háṉ, Ḳhudáwand, tú
to jántá hí hai, ki maiṉ tujh ko
'azíz rakhtá húṉ. Us ne us se
kahá; To merí bheṛoṉ kí gallabání
kar. 17 Us ne tísrí bár us se kahá,
ki Ai Shama'ún, Yúhanná ke beṭe,
kyá tú mujhe 'azíz rakhtá hai?
Chúṉki us ne tísrí bár us se kahá;
Kyá tú mujhe 'azíz rakhtá hai, is
sabab se Patras ne dilgír hokar us
se kahá; Ai Ḳhudáwand, tú to sab
kuchh jántá hai; tujhe ma'lúm hí
hai, ki maiṉ tujhe 'azíz rakhtá húṉ.
Yisú' ne us se kahá; To merí bheṛeṉ
chará. 18 Maiṉ tujh se sach sach
kahtá húṉ, ki Jab tú jawán thá, to
áp hí apní kamar báṉdhtá thá, aur
jaháṉ cháhtá thá, phirtá thá; ma-
gar jab tú búṛhá hogá, to apne
háth lambe karegá, aur dúsrá
shaḳhs terí kamar báṉdhegá, aur
jaháṉ tú na cháhegá, waháṉ tujhe
le jáegá. 19 Us ne in bátoṉ se ishára
kar diyá, ki wuh kis tarah kí maut
se Ḳhudá ká jalál záhir karegá.
Aur yih kahkar us se kahá, ki Mere
píchhe ho le. 20 Patras ne phirkar
us shágird ko píchhe áte dekhá, jis
se Yisú' mahabbat rakhtá thá, aur
jis ne sháṃ ke kháne ke waqt us
ke síne ká sahárá lekar púchhá
thá, ki Ai Ḳhudáwand, terá pakaṛ-
wánewálá kaun hai? 21 Patras ne
use dekhkar Yisú' se kahá; Ai
Ḳhudáwand, is ká kyá hál hogá?
22 Yisú' ne us se kahá; Agar maiṉ
cháhúṉ, ki yih mere áne tak ṭhahrá
rahe, to tujh ko kyá? tú mere
píchhe ho le. 23 Pas bháiyoṉ meṉ
yih bát mashhúr ho gayí, ki wuh
shágird na maregá. Lekin Yisú'
ne us se yih nahíṉ kahá thá, ki yih
na maregá; balki yih, ki Agar maiṉ
cháhúṉ, ki yih mere áne tak ṭhahrá
rahe, to tujh ko kyá?

Is risále ká ḳhátima.

24 Yih wuhí shágird hai, jo in

báton̲ kí gawáhí detá hai aur jis ne
in ko likhá hai; aur ham jánte
hain̲, ki us kí gawáhí sachchí hai.
25 Âur bhí bahut se kám hain̲, jo
Yisú‘ ne kiye; agar wuh judá judá
likhe játe, to main̲ samajhtá hún̲,
ki jo kitáben̲ likhí játín̲, un ke liye
dunyá men̲ gunjáish na hotí.

RASÚLON̲ KE A‘MÁL.

Díbácha. Yisú‘ ká jí uṭhkar rasúlon̲ par záhir honá.

I 1 Ai, Thiyufilus, main̲ ne pahlá
risála un sab báton̲ ke bayán
men̲ tasníf kiyá, jo Yisú‘ shurú‘ men̲
kartá aur sikhátá rahá, 2 us din
tak [a] ki wuh un rasúlon̲ ko jinhen̲ us
ne chuná thá, Rúhu'l Quds ke wa-
síle se hukm dekar, úpar uṭháyá na
gayá. 3 Us ne dukh sahne ke ba‘d
bahut se subúton̲ se apne áp ko un
par zinda záhir bhí kiyá; chunán̲-
chi wuh chálís din tak unhen̲ nazar
átá, aur Khudá kí bádsháhat kí
báten̲ kahtá rahá: 4 aur un se
milkar [b] un ko hukm diyá, ki
Yarúshalem se báhar na jáo, balki
Báp ke us wa‘de ke púrá hone ke
muntazir raho, jis ká zikr tum
mujh se sun chuke ho. 5 Kyún̲ki
Yúhanná ne to pání se baptisma [c]
diyá; magar tum thore dinon̲ ke
ba‘d Rúhu'l Quds se [d] baptisma [c]
páoge.

Yisú‘ ká ásmán par jáná.

6 Pas unhon̲ ne jama‘ hokar us
se yih púchhá, ki Ai Khudáwand,
kyá tú isí waqt Isráíl ko bádsháhí
phir ‘atá karegá? 7 Us ne un se
kahá; Un waqton̲ aur mí‘ádon̲ ká
jánná, jinhen̲ Báp ne apne hí ikhti-
yár men̲ rakkhá hai, tumhárá kám
nahín̲. 8 Lekin jab Rúhu'l Quds
tum par názil hogá, to tum quwwat
páoge; aur Yarúshalem, aur tamám
Yahúdiya, aur Sámariya men̲, balki
zamín kí intihá tak, mere gawáh
hoge. 9 Yih kahkar wuh un ke
dekhte dekhte úpar uṭhá liyá gayá;
aur badlí ne use un kí nazaron̲ se
chhipá liyá. 10 Aur us ke játe waqt,
jab wuh ásmán kí taraf gaur se
dekh rahe the, to dekho, do mard
safed poshák pahine un ke pás á
khaṛe húe, 11 aur kahne lage; Ai
Galílí mardo, tum kyún̲ khaṛe ás-
mán kí taraf dekhte ho? Yihí Yisú‘,
jo tumháre pás se ásmán par uṭháyá
gayá hai, usí tarah phir áegá jis
tarah tum ne use ásmán par játe
dekhá hai.

Rasúl du‘á men̲ mashgúl.

(Mat. **10.** 2–4; Mar. **3.** 16–19;
Lúq. **6.** 14–16.)

12 Tab wuh us pahár se jo Zaitún
ká kahlátá hai, aur Yarúshalem ke
nazdík, sabt kí manzil ke fásile par
hai, Yarúshalem ko phire. 13 Aur
jab us men̲ dákhil húe, to us bálá-
kháne par chaṛhe, jis men̲ wuh, ya‘ní
Patras aur Yúhanná, aur Ya‘qúb aur
Andriyás, aur Filippus aur Tomá,

a Yún. *un báton̲ ke bayán men̲ . . , jo Yisú‘ ne us din tak karní aur sikháni shurú‘ kín̲.*
b Yá *un ke sáth kháná khákar*
c Yá *istibág.*
d Yá *men̲.*

aur Bartulmáí aur Matí, aur Halfaí
ká beṭá Ya‘qúb aur Shama‘ún Ze-
lotes [a] aur Ya‘qúb ká beṭá [b] Yahú-
dáh, rahte the. 14 Yih sab ke sab,
chand ‘auraton̲ aur Yisú‘ kí mán̲
Maryam, aur us ke bháiyon̲ ke
sáth ek dil hokar, du‘á men̲ mash-
gúl rahe.

Yahúdáh Iskariyotí kí jagah Mattiy-yáh ká chuná jáná.

15 Aur unhín̲ dinon̲ Patras bhái-
yon̲ men̲, jo taḳhmínan ek sau bís
shaḳhson̲ [c] kí jamá‘at thí, khaṛá
hokar kahne lagá; 16 Ai bháiyo, us
nawishte ká púrá honá zarúr thá, jo
Rúhu’l Quds ne Dáúd kí zabání us
Yahúdáh ke haqq men̲ pahle se kahá
thá, jo Yisú‘ ke pakaṛnewálon̲ ká
rahnumá húá; 17 kyún̲ki wuh ham
men̲ shumár kiyá gayá, aur us ne is
ḳhidmat ká hissa páyá. 18 (Us ne
badkárí kí kamáí se ek khet hásil
kiyá; aur sir ke bal girá, aur us ká
peṭ phaṭ gayá, aur us kí sárí antri-
yán̲ nikal paṛín̲. 19 Aur yih Yarú-
shalem ke sab rahnewálon̲ ko ma‘-
lúm húá, yahán̲ tak ki us khet ká
nám un [d] kí zabán men̲ Haqal-damá
paṛ gayá, ya‘ní Ḳhún ká Khet.)
20 Kyún̲ki Zabúr [e] men̲ likhá hai, ki

[f] Us ká ghar ujaṛ jáe,
Aur us men̲ koí basnewálá na
rahe:

aur

[g] Us ká ‘uhda dúsrá le le.

21 Pas jitne ‘arse tak Ḳhudáwand
Yisú‘ hamáre sáth átá játá rahá,
ya‘ní Yúhanná ke baptisma [h] se le-
kar Ḳhudáwand ke hamáre pás se
uṭháe jáne tak, jo barábar hamáre
sáth rahe, 22 cháhiye ki un men̲ se
ek mard hamáre sáth us ke jí uṭhne
ká gawáh bane. 23 Phir unhon̲ ne
do ko pesh kiyá, ek Yúsuf ko, jo
Bar-Sabá kahlátá, aur jis ká laqab
Yústus hai, dusrá Mattiyyáh ko:
24 aur yih kahkar du‘á mán̲gí; Ai
Ḳhudáwand, tú jo sab ke dilon̲ kí
jántá hai, yih záhir kar, ki in dono
men̲ se tú ne kis ko chuná hai, 25 ki
wuh is ḳhidmat aur risálat kí jagah
le, jise Yahúdáh chhoṛkar apní jagah
gayá. 26 Phir unhon̲ ne un ke báre
men̲ qur‘a ḍálá, aur qur‘a Mattiyyáh
ke nám ká niklá. Pas wuh un gyá-
rah rasúlon̲ ke sáth shumár húá.

Shágirdon̲ par Rúhu’l Quds ká názil honá.

2 1 Jab ‘Íd i Pintekust ká din
áyá, to wuh sab ek jagah jama‘
the; 2 ki yakáyak ásmán se aisí
áwáz áí, jaise zor kí án̲dhí ká san-
nátá hotá hai, aur us se sárá ghar,
jahán̲ wuh baiṭhe the, gún̲j gayá.
3 Aur unhen̲ ág ke shu‘le kí sí phaṭṭí
húí zabánen̲ dikháí dín̲; aur un men̲
se har ek par á ṭhahrín̲ [i]. 4 Aur
wuh sab Rúhu’l Quds se bhar gaye,
aur gair zabánen̲ bolne lage, jis
tarah Rúh ne unhen̲ bolne kí táqat
baḳhshí.

Sunnewálon̲ par muḳhtalif zabánon̲ kí karámat kí tásír.

5 Aur har qaum men̲ se jo ásmán
ke tale hai, ḳhudátars Yahúdí Yarú-
shalem men̲ rahte the. 6 Jab yih
áwáz áí, to bhíṛ lag gayí, aur log
dang ho gaye, kyún̲ki har ek ko
yihí sunáí detá thá, ki yih merí hí
bolí bol rahe hain̲. 7 Aur sab [k]
hairán aur muta‘ajjib hokar kahne
lage; Dekho, yih bolnewále kyá
sab Galílí nahín̲? 8 Phir kyún̲kar

[a] Yá *gairatmand*. Yih ek díní firqe ká nám thá. Mat. **10.** 4, Mar. **3.** 18, aur Lúq. **6.** 15 ko dekho. [b] Yá *bhái*. [c] Yún. *námon̲*.
[d] N. *un hí*. [e] Yún. *Mazámír kí kitáb*. [f] Zabúr **69.** 25.
[g] Zabúr **109.** 8. [h] Yá *istibág*. [i] Yún. *baiṭhí*. [k] N. *Aur wuh*.

ham men se har ek apne apne watan
kí bolí suntá hai ? 9 Hálánki ham
Párthí, aur Medí, aur 'Elámí, aur
rahnewále Misuputámiya aur Yahú-
diya, aur Kappadukiya, aur Puntus
aur Ásiya, 10 aur Frúgiya aur Pam-
fúliya, aur Misr aur Libúa ke 'iláqe
ke jo Kurene kí taraf hai, aur Romí
musáfir, khwáh Yahúdí khwáh un
ke muríd, aur Kretí aur 'Arab hain ;
11 magar apní apní zabán men un
se Khudá ke bare bare kámon ká
bayán sunte hain. 12 Aur sab hai-
rán húe, aur ghabrákar ek dúsre se
kahne lage, ki yih kyá húá chahtá
hai ? 13 Aur ba'z ne thatthá karke
kahá, ki Yih to táza mai ke nashe
men hain.

Pintekust ke din Patras ká wa'z.

14 Lekin Patras un gyárah ke sáth
khará húá, aur apní áwáz baland
karke logon se kahá, ki Ai Yahúdío,
aur ai Yarúshalem ke sab rahnewálo,
yih ján lo, aur kán lagákar merí bá-
ten suno ; 15 ki jaisá tum samajhte
ho yih nashe men nahín, kyúnki
abhí to pahar hí din charhá hai ;
16 balki yih wuh bát hai, jo Yoel
nabí kí ma'rifat kahí gayí hai, ki
17 [a] Khudá farmátá hai, ki ákhirí
dinon men aisá hogá,
Ki main apne Rúh men se har
bashar par dálúngá [b] ;
Aur tumháre bete aur tumhárí
betiyán nubuwwat karengí ;
Aur tumháre jawán royá, aur
tumháre buddhe khwáb dek-
henge :
18 Balki main apne bandon aur
apní bandíon par bhí
Un dinon men apne Rúh men se
dálúngá [b], aur wuh nubuwwat
karengí.
19 Aur main úpar ásmán par 'ajíb
kám, aur níche zamín par ni-
sháníán,
Ya'ní khún, aur ág, aur dhúnwen
ká bádal dikháúngá.
20 Súraj tárík aur chánd khún ho
jáegá,
Peshtar is se ki Khudáwand ká
'azím aur jalíl din áe.
21 Aur yih hogá, ki jo koí Khudá-
wand ká nám legá naját páegá.
22 Ai Isráílío, yih báten suno, ki
Yisú' Násarí ek shakhs thá, jis ká
Khudá kí taraf se honá tum par un
mu'jizon aur 'ajíb kámon aur ni-
shánon se sábit húá, jo Khudá ne
us kí ma'rifat tum men dikháe, chu-
nánchi tum áp hí jánte ho. 23 Jab
wuh Khudá ke muqarrara intizám [c]
aur 'ilm i sábiq ke muwáfiq pakar-
wáyá gayá, to tum ne beshara' logon
ke háth se use salíb dilwákar már
dálá : 24 lekin Khudá ne maut ke
band [d] kholkar use jiláyá : kyúnki
mumkin na thá, ki wuh us ke qabze
men rahtá. 25 Kyúnki Dáúd us ke
haqq men kahtá hai, ki
[e] Main Khudáwand ko hamesha
apne sámne dekhtá rahá ;
Kyúnki wuh merí dahiní taraf
hai, táki mujhe jumbish na
ho :
26 Isí sabab se merá dil khush
húá, aur merí zabán shád ;
Balki merá jism bhí ummed men
basá rahegá.
27 Is liye ki tú merí ján ko 'álam
i arwáh [f] men na chhoregá ;
Aur na apne Muqaddas ke sarne
kí naubat pahunchne degá.
28 Tú ne mujhe zindagí kí ráhen
batáín ;
Tú mujhe apne dídár ke bá'is
khushí se bhar degá.
29 Ai bháiyo, main qaum ke buzurg
Dáúd ke haqq men tum se dilerí ke

[a] Yoel 2. 28–32. [b] Yá *baháúngá.* [c] Yá *iráde.*
[d] Yún. *ká dard i zih.* [e] Zabúr 16. 8–11. [f] Yún. *Hádes.*

sáth kah saktá hún, ki wuh múá aur
dafn bhí húá, aur us kí qabr áj tak
ham men maujúd hai. 30 Pas nabí
hokar, aur yih jánkar ki Khudá ne
mujh se qasam kháí hai, ki terí nasl
se ek shakhs ko tere takht par bithá-
úngá ; 31 us ne peshíngoí ke taur
par [a] Masíh ke jí uthne ká zikr kiyá,
ki na wuh 'álam i arwáh [b] men
chhorá gayá, na us ke jism ke sarne
kí naubat pahunchí. 32 Isí Yisú'
ko Khudá ne jiláyá, jis ke ham sab
gawáh hain. 33 Pas Khudá ke
dahine háth se sarbaland hokar, aur
Báp se wuh Rúhu'l Quds hásil karke,
jis ká wa'da kiyá gayá thá, us ne
yih názil kiyá [c], jo tum dekhte aur
sunte [d] ho. 34 Kyúnki Dáúd to
ásmán par nahín charhá : lekin
wuh khud kahtá hai, ki

[e] Khudáwand ne mere Khudá-
wand se kahá ;
Merí dahiní taraf baith,
35 Jab tak main tere dushmanon
ko tere pánwon tale kí chaukí
na kar dún.

36 Pas Isráíl ká sárá gharáná yaqín
ján le, ki Khudá ne usí Yisú' ko jise
tum ne salíb dí, Khudáwand bhí
kiyá aur Masíh bhí.

Tín hazár ádmíon ká ímán lákar baptisma lená.

37 Jab unhon ne yih suná, to un ke
dilon par chot lagí, aur Patras aur
báqí rasúlon se kahá, ki Ai bháiyo,
ham kyá karen ? 38 Patras ne un
se kahá, ki Tauba karo, aur tum
men se har ek apne gunáhon kí
mu'áfí ke liye Yisú' Masíh ke nám
par baptisma [f] le ; to tum Rúhu'l
Quds in'ám men páoge. 39 Is liye ki
yih wa'da tum, aur tumhárí aulád,
aur un sab dúr ke logon se bhí hai,
jin ko Khudáwand hamárá Khudá
apne pás buláegá. 40 Aur us ne âur
bahut sí báten jatá jatákar, unhen
yih nasíhat kí, ki Apne áp ko is
terhí qaum [g] se bacháo. 41 Pas jin
logon ne us ká kalám qabúl kiyá,
unhon ne [h] baptisma [f] liyá ; aur usí
roz tín hazár ádmíon ke qaríb un
men mil gaye. 42 Aur yih rasúlon
se ta'lím páne, aur rifáqat rakhne
men, aur rotí torne aur du'á máng-
ne men mashgúl rahe.

In naumurídon kí 'umda hálat.

43 Aur har shakhs par khauf chhá
gayá, aur bahut se 'ajíb kám aur
nishán rasúlon ke zarí'e se záhir
hote the. 44 Aur jo ímán láe the,
wuh sab ek jagah rahte the, aur [i]
sárí chízon men sharík the ; 45 aur
apní jáedád aur asbáb bech bechkar
har ek kí zarúrat ke muwáfiq sab
ko bánt diyá karte the. 46 Aur har
roz ek dil hokar haikal men jama'
húá karte, aur gharon men rotí
torkar khushí aur sádadilí se khána
kháyá karte the ; 47 aur Khudá kí
hamd karte, aur sab logon ko 'azíz
the. Aur jo naját páte the, un ko
Khudáwand har roz un men milá
detá thá.

Patras ká ek langre ko achchhá karná.

3 1 Patras aur Yúhanná du'á ke
waqt, ya'ní tísre pahar, haikal
ko já rahe the. 2 Aur log ek janam
ke langre ko lá rahe the, jis ko har
roz haikal ke us darwáze par bithá
dete the, jo Khúbsúrat kahlátá hai,
táki haikal men jánewálon se bhíkh
mánge. 3 Jab us ne Patras aur
Yúhanná ko haikal men játe dekhá,
to un se bhíkh mángí. 4 Patras

[a] Yún. *peshbíní karke.* [b] Yún. *Hádes.* [c] Yá *baháyá.*
[d] N. *bhí ízád.* [e] Zabúr 110. 1. [f] Yá *istibág.* [g] Yún. *pusht.*
[h] Yá *Pas unhon ne us ká kalám qabúl karke.* [i] N. *wuh sab milkar.*

aur Yúhanná ne us par gaur se
nazar kí, aur Patras ne kahá, ki
Hamárí taraf dekh. 5 Wuh un se
kuchh milne kí ummed par un kí
taraf mutawajjih húá. 6 Patras ne
kahá, ki Cháṉdí soná to mere pás
hai nahíṉ; magar jo mere pás hai,
wuh tujhe diye detá húṉ: Yisú'
Masíh Násarí ke nám se chal phir.
7 Aur us ká dahiná háth pakaṛke
us ko uṭháyá: aur usí dam us ke
páṉw aur ṭakhne mazbút ho gaye.
8 Aur wuh kúdkar khaṛá ho gayá,
aur chalne phirne lagá; aur chaltá
aur kúdtá, aur Khudá kí hamd kartá
húá un ke sáth haikal meṉ gayá.
9 Aur sab logoṉ ne use chalte phirte,
aur Khudá kí hamd karte dekhkar,
10 us ko pahcháná ki yih wuhí hai,
jo haikal ke Khúbsúrat Darwáze par
baiṭhá bhíkh máṉgá kartá thá [a]; aur
us májare se jo us par wáqi' húá thá
bahut dang aur hairán húe.

Haikal meṉ Patras ká wa'z.

11 Jab wuh Patras aur Yúhanná
ko pakṛe húe thá, to sab log bahut
hairán hokar us barámade kí taraf
un ke pás dauṛe áe, jo Sulaimán ká
kahlátá hai. 12 Patras ne yih dekh-
kar logoṉ se kahá; Ai Isráílío, is
par tum kyúṉ ta'ajjub karte ho, aur
hameṉ kyúṉ is tarah dekh rahe ho,
ki goyá ham ne apní qudrat yá dín-
dárí se is shakhs ko chaltá phirtá
kar diyá? 13 Ibráhím aur Izháq
aur Ya'qúb ke Khudá, yá'ní hamáre
bápdádoṉ ke Khudá ne apne Khá-
dim Yisú' ko jalál diyá, jise tum ne
pakaṛwá diyá, aur jab Pílátus ne us
ke chhoṛ dene ká qasd kiyá, to tum
ne us ke sámne us ká inkár kiyá.
14 Tum ne us Quddús aur Rástbáz
ká inkár kiyá, aur darkhwást kí, ki
ek khúní tumhárí khátir chhoṛá jáe;
15 magar zindagí ke Málik [b] ko qatl
kiyá, jise Khudá ne murdoṉ meṉ
se jiláyá; is ke ham gawáh haiṉ.
16 Usí ke nám ne, us ímán ke wasíle
se jo us ke nám par hai, is shakhs
ko mazbút kiyá, jise tum dekhte aur
jánte ho; beshakk usí ímán ne jo us
ke wasíle se hai, yih kámil tandu-
rustí tum sab ke sámne use dí.
17 Aur ab, ai bháiyo, maiṉ jántá
húṉ ki tum ne yih kám nádání se
kiyá, aur aisá hí tumháre sardároṉ
ne bhí. 18 Magar jin bátoṉ kí Khu-
dá ne sab nabíoṉ kí zabání peshtar
khabar dí thí, ki us ká Masíh dukh
uṭháegá, wuh us ne isí tarah púrí
kíṉ. 19 Pas tauba karo, aur rujú'
láo, táki tumháre gunáh miṭáe jáeṉ,
aur is tarah Khudáwand ke huzúr
se tázagí ke din áeṉ; 20 aur wuh us
Masíh ko, jo tumháre wáste mu-
qarrar húá hai, ya'ní Yisú' ko, bheje.
21 Zarúr hai ki wuh ásmán meṉ us
waqt tak rahe [c], jab tak ki wuh sab
chízeṉ bahál na kí jáeṉ, jin ká zikr
Khudá ne apne pák nabíoṉ kí zabání
kiyá hai, jo dunyá ke shurú' se hote
áe haiṉ. 22 Chunáṉchi Músá ne
kahá, ki [d] Khudáwand Khudá tum-
háre bháiyoṉ meṉ se tumháre liye
mujh sá ek nabí paidá karegá [e]; jo
kuchh wuh tum se kahe, us kí sunná.
23 Aur yih hogá, ki jo shakhs us
nabí kí na sunegá, wuh ummat meṉ
se nest o nábúd kar diyá jáegá.
24 Balki Samwíl se lekar pichhloṉ
tak jitne nabíoṉ ne báteṉ kahíṉ, un
sab ne in dinoṉ kí khabar dí hai.
25 Tum nabíoṉ kí auláđ, aur us 'ahd
ke sharík ho, jo Khudá ne tumháre
bápdádoṉ se báṉdhá, jab Ibráhím
se kahá, ki [f] Terí auláđ se dunyá
ke sáre gharáne barakat páeṉge.

a Yún. *khairát ke liye baiṭhtá thá.*
b Yá *Báni.*
c Yún. *ásmán us waqt tak us ko qabúl kareṉ.*
d Istisná **18.** 15, 18, 19.
e Yún. *uṭháegá.*
f Paidáish **22.** 18

26 K̲h̲udá ne apne K̲h̲ádim ko uṭhá-
kar pahle tumháre pás bhejá, táki
tum men̲ se har ek ko us kí badíon̲
se pherkar barakat de.

Patras aur Yúhanná ká qaid honá.

4 1 Jab wuh logon̲ se yih kah
rahe the, to káhin, aur haikal
ká sardár, aur Sadúqí un par chaṛh
áe; 2 kyún̲ki sakht ranjída húe, ki
wuh logon̲ ko ta‘lím dete, aur Yisú‘
kí nazír dekar [a] murdon̲ ke jí uṭhne
kí manádí karte the. 3 Aur unhon̲
ne un ko pakaṛke dúsre din tak
hawálát men̲ rakkhá; kyún̲ki shám
ho gayí thí. 4 Magar kalám ke
sunnewálon̲ men̲ se bahutere ímán
láe, yahán̲ tak ki mardon̲ kí ta‘dád
pán̲ch hazár ke qaríb ho gayí.

Yahúdí sardáron̲ ke sámne Patras ká jawáb.

5 Dúsre din yún̲ húá, ki un ke
sardár aur buzurg aur faqíh, 6 aur
sardár káhin Hanná, aur Káifá, aur
Yúhanná, aur Iskandar, aur jitne
sardár káhin ke gharáne ke the,
Yarúshalem men̲ jama‘ húe; 7 aur
un ko bích men̲ khaṛá karke pú-
chhne lage, ki Tum ne yih kám kis
qudrat aur kis nám se kiyá? 8 Us
waqt Patras ne Rúhu’l Quds se
ma‘múr hokar un se kahá; 9 Ai
ummat ke sardáro aur buzurgo,
agar áj ham se us ihsán kí bábat
bázpurs kí játí hai, jo ek nátawán
ádmí par húá, ki wuh kyún̲kar
achchhá ho gayá; 10 to tum sab,
aur Isráíl kí sárí ummat ko ma‘lúm
ho, ki Yisú‘ Masíh Násarí, jis ko
tum ne salíb dí, aur K̲h̲udá ne
murdon̲ men̲ se jiláyá, usí ke nám
se yih shak̲h̲s tumháre sámne tan-
durust khaṛá hai. 11 Yih wuhí
patthar hai, jise tum mi‘máron̲ ne
haqír jáná, aur wuh kone ke sire
ká patthar ho gayá. 12 Aur kisí
dúsre ke wasíle se [b] naját nahín̲;
kyún̲ki ásmán ke tale ádmíon̲ ko
koí dúsrá nám nahín̲ bak̲h̲shá
gayá, jis ke wasíle se ham naját pá
saken̲.

Yahúdí sardáron̲ kí dhamkí aur rasúlon̲ ká jawáb.

13 Jab unhon̲ ne Patras aur
Yúhanná kí dilerí dekhí, aur ma‘-
lúm kiyá ki yih anpaṛhe aur ná-
wáqif ádmí hain̲, to ta‘ajjub kiyá;
phir unhen̲ pahcháná, ki yih Yisú‘
ke sáth rahe hain̲. 14 Aur us ádmí
ko jo achchhá húá thá, un ke sáth
khaṛe dekhkar, kuchh k̲h̲iláf na kah
sake; 15 magar unhen̲ sadr ‘adálat
se báhar jáne ká hukm dekár, ápas
men̲ mashwara karne lage, 16 ki
Ham in ádmíon̲ ke sáth kyá karen̲?
kyún̲ki Yarúshalem ke sab rahne-
wálon̲ par raushan hai, ki un se ek
saríh mu‘jiza záhir húá; aur ham
is ká inkár nahín̲ kar sakte. 17 Le-
kin is liye ki yih logon̲ men̲ ziyáda
mashhúr na ho, ham unhen̲ dham-
káen̲, ki phir yih nám lekar kisí se
bát na karen̲. 18 Pas unhen̲ bulá-
kar tákíd kí, ki Yisú‘ ká nám lekar
hargiz bát na karná aur na ta‘lím
dená. 19 Magar Patras aur Yú-
hanná ne jawáb men̲ un se kahá,
ki Tum hí insáf karo, áyá K̲h̲udá
ke nazdík yih wájib hai, ki ham
K̲h̲udá kí bát se tumhárí bát
ziyáda sunen̲; 20 kyún̲ki mumkin
nahín̲, ki jo ham ne dekhá aur suná
hai, wuh na kahen̲. 21 Unhon̲ ne
un ko âur dhamkákar chhoṛ diyá,
kyún̲ki logon̲ ke sabab se un ko
sazá dene ká koí mauqa‘ na milá;
is liye ki sab log us májare ke sa-
bab se K̲h̲udá kí baṛáí karte the.
22 Kyún̲ki wuh shak̲h̲s, jis par yih

[a] Yún. *Yisú‘ men̲.*

[b] Yún. *men̲.*

shifá dene ká mu‘jiza húá thá,
chálís baras se ziyáda ká thá.

Rasúlon̲ ká chhúṭná aur Masíhí jamá‘at kí du‘á.

23 Wuh chhúṭkar apne logon̲ ke
pás gaye, aur jo kuchh sardár ká-
hinon̲ aur buzurgon̲ ne un se kahá
thá bayán kiyá. 24 Jab unhon̲ ne
yih suná, to ek dil hokar baland
áwáz se Khudá se kahá, ki Ai Málik,
tú wuh hai, jis ne ásmán aur zamín
aur samundar aur jo kuchh un men̲
hai paidá kiyá; 25 tú ne Rúhu'l
Quds ke wasíle se hamáre báp apne
khádim Dáúd kí zabání farmáyá, ki
[a] Qaumon̲ ne kyún̲ dhúm ma-
chái?
Aur ummaton̲ ne kyún̲ bátil
khayál kiye?
26 Khudáwand aur us ke Masíh
kí mukhálafat ko
Zamín ke bádsháh uṭh khaṛe húe,
Aur sardár jama‘ ho gaye.
27 Kyún̲ki wáqa‘í tere pák Khádim
Yisú‘ ke barkhiláf, jise tú ne masah
kiyá, Herodes aur Puntiyus Pílá-
tus, gair-qaumon̲ aur Isráílíon̲ [b] ke
sáth isí shahr men̲ jama‘ húe,
28 táki jo kuchh pahle se terí qud-
rat [c] aur terí [d] maslahat se ṭhahr
gayá thá, wuhí ‘amal men̲ láen̲.
29 Ab, ai Khudáwand, un kí dham-
kiyon̲ ko dekh; aur apne bandon̲
ko yih taufíq de, ki wuh terá kalám
kamál dilerí ke sáth sunáen̲; 30 aur
tú apná háth shifá dene ko baṛhá;
aur tere pák Khádim Yisú‘ ke nám
se mu‘jize [e] aur ‘ajíb kám zuhúr
men̲ áen̲. 31 Jab wuh du‘á máng
chuke, to jis makán men̲ jama‘
the, wuh hil gayá, aur wuh sab
Rúhu'l Quds se bhar gaye, aur
Khudá ká kalám dilerí se sunáte
rahe.

Masíhíon̲ kí báhamí mahabbat aur sakháwat.

32 Aur ímándáron̲ kí jamá‘at ek
dil aur ek ján thí, aur kisí ne bhí
apne mál ko apná na kahá, balki
un kí sab chízen̲ mushtarak thín̲.
33 Aur rasúl baṛí qudrat se Khudá-
wand Yisú‘ ke jí uṭhne kí gawáhí
dete rahe, aur un sab par baṛá fazl
thá. 34 Kyún̲ki un men̲ koí bhí
muhtáj na thá; is liye ki jo log
zamínon̲ yá gharon̲ ke málik the,
un ko bech bechkar, bikí húí chízon̲
kí qímat láte, 35 aur rasúlon̲ ke
pán̲won̲ men̲ rakh dete the; phir
har ek ko us kí zarúrat ke muwáfiq
bán̲ṭ diyá játá thá.
36 Aur Yúsuf nám ek Lewí thá,
jis ká laqab rasúlon̲ ne Bar-Nabá,
ya‘ní Nasíhat ká Beṭa, rakkhá thá,
aur jis kí paidáish Kuprus kí thí;
37 us ká ek khet thá, jise us ne
bechá, aur qímat lákar rasúlon̲ ke
pán̲won̲ men̲ rakh dí.

Hananyáh aur Saffíra kí dhokhebází kí sazá.

5 1 Aur ek shakhs Hananyáh
nám, aur us kí bíwí Saffíra ne
jáedád bechí; 2 aur us ne apní
bíwí ke jánte húe, qímat men̲ se
kuchh rakh chhoṛá; aur ek hissa
lákar rasúlon̲ ke pán̲won̲ men̲ rakh
diyá. 3 Magar Patras ne kahá; Ai
Hananyáh! kyún̲ Shaitán ne tere
dil men̲ yih bát ḍál dí, ki tú Rúhu'l
Quds se jhúṭh bole, aur zamín kí
qímat men̲ se kuchh rakh chhoṛe?
4 Kyá jab tak wuh tere pás thí,
terí na thí? aur jab bechí gayí, to
tere ikhtiyár men̲ na rahí? Tú ne
kyún̲ apne dil men̲ is bát ká khayál
bán̲dhá? Tú ádmíon̲ se nahín̲, balki
Khudá se jhúṭh bolá. 5 Yih báten̲
sunte hí Hananyáh gir paṛá, aur us

[a] Zabúr **2.** 1, 2.
[b] Yún. *Isráíl kí ummaton̲.*
[c] Yún. *tere háth.*
[d] N. *terí* na dárad.
[e] Yún. *nishán.*

ká dam nikal gayá: aur sab sunne-
wálon̲ par baṛá ḳhauf chhá gayá.
6 Phir jawánon̲ ne uṭhkar use kaf-
náyá, aur báhar le jákar dafn kiyá.
7 Jab tín ek ghanṭe guzre, to us
kí bíwí, is májare se beḳhabar,
andar áí. 8 Patras ne us se kahá;
Mujhe batá to, kyá tum ne itne hí
ko zamín bechí thí? Us ne kahá;
Hán̲, itne hí ko. 9 Patras ne us se
kahá; Tum ne kyún̲ Ḳhudáwand
ke Rúh ko ázmáne ke liye eká kiyá?
Dekh, tere shauhar ke dafn karne-
wále darwáze par khaṛe hain̲, aur
tujhe bhí báhar le jáen̲ge. 10 Wuh
usí dam us ke qadamon̲ par gir
paṛí, aur us ká dam nikal gayá:
aur jawánon̲ ne andar áke use
murda páyá, aur báhar le jáke us
ke shauhar ke pás dafn kar diyá.
11 Aur sárí kalísiyá, balki in báton̲
ke sab sunnewálon̲ par, baṛá ḳhauf
chhá gayá.

Rasúlon̲ ke âur mu‘jize, aur kalísiyá ká baṛhná.

12 Aur rasúlon̲ ke háthon̲ se bahut
se nishán aur ‘ajíb kám logon̲ men̲
záhir hote the, aur wuh sab ek dil
hokar Sulaimán ke barámade men̲
jama‘ húá karte the. 13 Lekin auron̲
men̲ se kisí ko jur’at na húí, ki un
men̲ já mile; magar log un kí baṛáí
karte the; 14 aur ímán lánewále mard
o ‘aurat Ḳhudáwand kí kalísiya men̲
âur bhí kasrat se á mile; 15 yahán̲
tak ki log bímáron̲ ko saṛakon̲ par lá
láke, chárpáiyon̲ aur khaṭolon̲ par
liṭá dete the, táki jab Patras áe, to
us ká sáya hí un men̲ se kisí par
paṛ jáe. 16 Aur Yarúshalem ke chá-
ron̲ taraf ke shahron̲ se bhí log,
bímáron̲ aur nápák rúhon̲ ke satáe
húon̲ ko lákar, kasrat se jama‘ hote
the; aur wuh sab achchhe kar diye
játe the.

Rasúlon̲ ká qaid se chhúṭná, aur sadr majlis ke sámne jawáb dená.

17 Phir sardár káhin, aur us ke
sab sáthí, jo Sadúqíon̲ ke firqe ke
the, hasad ke máre uṭhe, 18 aur ra-
súlon̲ ko pakaṛke ‘ámm hawálát
men̲ rakh diyá. 19 Magar Ḳhudá-
wand ke ek firishte ne rát ko qaid-
ḳháne ke darwáze khole, aur unhen̲
báhar lákar kahá, ki 20 Jáo, haikal
men̲ khaṛe hokar is Zindagí kí sab
báten̲ logon̲ ko sunáo. 21 Wuh yih
sunkar subh hote hí haikal men̲ gaye,
aur ta‘lím dene lage. Magar sardár
káhin aur us ke sáthíon̲ ne ákar,
sadr ‘adálatwálon̲ aur baní Isráíl
ke sab buzurgon̲ ko jama‘ kiyá,
aur qaidḳháne men̲ kahlá bhejá, ki
unhen̲ láen̲. 22 Lekin piyádon̲ ne
pahun̲chkar unhen̲ qaidḳháne men̲
na páyá, aur lauṭkar ḳhabar dí,
23 ki Ham ne qaidḳháne ko to baṛí
hifázat se band kiyá húá, aur pah-
rewálon̲ ko darwázon̲ par khaṛe
húe páyá; magar jab kholá, to andar
koí na milá. 24 Jab haikal ke sar-
dár, aur sardár káhinon̲ ne yih báten̲
sunín̲, to un ke báre men̲ hairán
húe, ki is ká kyá anjám hogá.
25 Itne men̲ kisí ne ákar unhen̲
ḳhabar dí, ki Dekho, wuh ádmí
jinhen̲ tum ne qaid kiyá thá, haikal
men̲ khaṛe húe logon̲ ko ta‘lím de
rahe hain̲. 26 Tab sardár, piyádon̲
ke sáth jákar, unhen̲ le áyá, lekin
zabardastí nahín̲, kyún̲ki logon̲ se
ḍarte the, ki ham ko sangsár na
karen̲. 27 Phir unhen̲ lákar ‘adálat
men̲ khaṛá kar diyá. Aur sardár
káhin ne un se yih kahá[a], 28 ki
Ham ne to tumhen̲ sakht tákíd kí
thí, ki yih nám lekar ta‘lím na de-
ná: magar dekho, tum ne tamám
Yarúshalem men̲ apní ta‘lím phailá
dí[b], aur us shaḳhs ká ḳhún hamárí
gardan par rakhná cháhte ho. 29 Pat-

a Yún. *púchhá.* b Yún. *Yarúshalem ko apní ta‘lím se bhar diyá.*

ras aur áṉr rasúloṉ ne jawáb meṉ
kahá, ki Ádmíoṉ ke hukm kí nisbat
Ḵhudá ká hukm mánná ziyáda farz
hai. 30 Hamáre bápdádoṉ ke Ḵhudá
ne Yisú‘ ko jiláyá, jise tum ne
salíb[a] par laṭkákar már ḍálá thá.
31 Usí ko Ḵhudá ne Málik[b] aur
Munjí ṭhahrákar, apne dahine háth
se sarbaland kiyá, táki Isráíl ko
tauba kí taufíq aur gunáhoṉ kí
mu‘áfí baḵhshe. 32 Aur ham in
bátoṉ ke gawáh haiṉ, aur Rúhu'l
Quds bhí, jise Ḵhudá ne unheṉ
baḵhshá hai, jo us ká hukm mánte
haiṉ.

Gamlíel kí saláh ke bamújib rasúloṉ ká chhúṭná.

33 Wuh yih sunkar jal gaye[c], aur
unheṉ qatl karná cháhá. 34 Magar
Gamlíel nám ek Farísí ne, jo shara‘
ká mu‘allim aur sab logoṉ meṉ
‘izzatdár thá, ‘adálat meṉ khaṛe
hokar hukm diyá, ki in ádmíoṉ ko
thoṛí der ke liye báhar kar do.
35 Phir un se kahá, ki Ai Isráílío,
in ádmíoṉ ke sáth jo kuchh kiyá
cháhte ho, hoshyárí se karná.
36 Kyúṉki in dinoṉ se pahle Thi-
yúdás ne uṭhkar da‘wá kiyá thá,
ki maiṉ bhí kuchh húṉ; aur
taḵhmínan chár sau ádmí us ke
sáth ho gaye the. Magar wuh márá
gayá; aur jitne us ke mánnewále
the, sab tittar bittar húe aur miṭ
gaye. 37 Is shaḵhs ke ba‘d Ya-
húdáh Galílí ismnawísí ke dinoṉ
meṉ uṭhá, aur kuchh log apní taraf
kar liye. Wuh bhí halák húá, aur
jitne us ke mánnewále the, sab
parágandа ho gaye. 38 Pas ab maiṉ
tum se kahtá húṉ, ki in ádmíoṉ se
kanára karo, aur un se kuchh kám
na rakkho; kahíṉ aisá na ho ki
Ḵhudá se bhí laṛnewále ṭhahro;
kyúṉki yih tadbír yá kám, agar
ádmíoṉ kí taraf se húá, to áp bárbád
ho jáegá: 39 lekiṉ agar Ḵhudá kí
taraf se hai, to tum in logoṉ ko
maglúb na kar sakoge. 40 Unhoṉ
ne us kí bát máṉí: aur rasúloṉ ko
pás bulákar un ko piṭwáyá, aur yih
hukm dekar chhoṛ diyá, ki Yisú‘ ká
nám lekar bát na karná. 41 Pas
wuh ‘adálat se is bát par ḵhush
hokar chale gaye, ki ham us Nám
ke wáste be‘izzat hone ke láiq to
ṭhahre. 42 Aur wuh haikal meṉ aur
gharoṉ meṉ har roz sikháne, aur
is bát kí ḵhushḵhabarí dene se, ki
Yisú‘ hí Masíh hai, báz na áe.

Ġaríboṉ kí ḵhidmat ke liye sát shaḵhsoṉ ká muqarrar honá.

6 1 Un dinoṉ meṉ, jab shágird
bahut hote játe the, to Yúnání-
máil Yahúdí ‘Ibráníoṉ kí shikáyat
karne lage, is liye ki rozána ḵha-
bargírí meṉ un kí bewa ‘auratoṉ ke
báre meṉ gaflat hotí thí. 2 Aur un
bárah ne shágirdoṉ kí jamá‘at ko
apne pás bulákar kahá; Munásib
nahíṉ ki ham Ḵhudá ke kalám ko
chhoṛkar kháne píne ká intizám
kareṉ[d]. 3 Pas[e], ai bháiyo, apne
meṉ se sát neknám shaḵhsoṉ ko
chun lo, jo Rúh aur dánáí se bhare
húe hoṉ, ki ham un ko is kám par
muqarrar kareṉ. 4 Lekin ham to
du‘á meṉ aur kalám kí ḵhidmat
meṉ mashgúl raheṉge. 5 Yih bát
sárí jamá‘at ko pasand áí. Pas
unhoṉ ne Stifanus nám ek shaḵhs
ko, jo ímán aur Rúhu'l Quds se
bhará húá thá, aur Filippus, aur
Pruḵhurus, aur Níkánor, aur Tímon,
aur Parminás, aur Níkuláus Antákí
ko, jo naumuríd Yahúdí húá thá,
chun liyá; 6 aur inheṉ rasúloṉ ke

a Yún. *lakṛí.* b Yá *Báni.* c Yún. *kaṭ gaye.*
d Yá *rupaye paise ká hisáb rakkheṉ.* e N. *Balki.*

áge khaṛá kiyá; unhon ne du'á
mángkar in par háth rakkhe.
7 Aur Ḳhudá ká kalám phailtá
rahá; aur Yarúshalem men shá-
girdon ká shumár bahut hí baṛhtá
gayá, aur káhinon ká baṛá guroh is
dín ke taht men ho gayá.

Stifanus kí bashárat aur us kí girif-tárí.

8 Aur Stifanus, fazl aur quwwat
se bhará húá, logon men baṛe baṛe
'ajíb kám aur nishán záhir kiyá
kartá thá; 9 ki us 'ibádatkháne se
jo Libirtínon ká kahlátá hai, aur
Kureníon aur Iskandaríon aur un
men se jo Kilikiya aur Ásiya ke the,
ba'z log uṭhkar Stifanus se bahs
karne lage. 10 Magar wuh us dánáí
aur Rúh ká, jis se wuh kalám kartá
thá, muqábala na kar sake. 11 Is
par unhon ne ba'z ádmíon ko sikhá-
kar kahlwá diyá, ki Ham ne us ko
Músá aur Ḳhudá ke barḳhiláf kufr
kí báten karte suná. 12 Phir wuh
'awámm aur buzurgon aur faqíhon
ko ubhárkar us par chaṛh gaye, aur
pakaṛkar sadr 'adálat men le gaye,
13 aur jhúṭhe gawáh khaṛe kiye
jinhon ne kahá, ki Yih shaḳhs is [a]
pak maqám aur sharí'at ke barḳhiláf
bolne se báz nahín átá: 14 kyúnki
ham ne use yih kahte suná hai, ki
wuhí Yisú' Násarí is maqám ko
barbád kar degá, aur un rasmon ko
badal ḍálegá jo Músá ne hamen
saunpí hain. 15 Aur un sab ne jo
'adálat men baiṭhe the, us par gaur
se nazar kí to dekhá, ki us ká firishte
ká sá chihra hai.

Sadr majlis ke sámne Stifanus kí taqrír.

7 1 Phir sardár káhin ne kahá,
Kyá yih báten isí tarah par
hain? 2 Us ne kahá;
Ai bháiyo, aur buzurgo, suno.
Ḳhudá e Zu'l jalál hamáre báp
Ibráhím par us waqt záhir húá, jab
wuh Hárán men basne se peshtar
Misuputámiya men thá; 3 aur us
se kahá, ki [b] Apne mulk aur apne
kunbe se nikalkar us mulk men
chalá já, jise main tujhe dikháúngá.
4 Is par wuh Kasdíon ke mulk se
nikalkar Hárán men já basá; aur
wahán se, us ke báp ke marne ke
ba'd, Ḳhudá ne us ko is mulk men
lákar basá diyá, jis men tum ab
baste ho. 5 Aur us ko kuchh mírás,
balki qadam rakhne kí bhí us men
jagah na dí: magar wa'da kiyá [c], ki
main yih zamín tere, aur tere ba'd
terí nasl ke qabze men kar dúngá;
hálánki us ke aulád na thí. 6 Aur
Ḳhudá ne yih farmáyá, [d] ki terí
nasl gair mulk men pardesí hogí;
wuh un ko gulámí men rakkhenge,
aur chár sau baras tak un se badsu-
lúkí karenge. 7 Phir Ḳhudá ne kahá,
ki jis qaum kí wuh gulámí men
rahenge, us ko main sazá dúngá:
aur us ke ba'd wuh nikalkar isí jagah
merí 'ibádat karenge. 8 Aur us ne
us se khatne ká 'ahd bándhá; aur
isí hálat men Ibráhím se Izháq
paidá húá, aur áṭhwen din us ká
khatna kiyá gayá; aur Izháq se
Ya'qúb, aur Ya'qúb se bárah qabílon
ke buzurg paidá húe. 9 Aur bu-
zurgon ne hasad men ákar Yúsuf ko
bechá, ki Misr men pahunch jáe:
magar Ḳhudá us ke sáth thá, 10 aur
us kí sab musíbaton se us ko chhu-
ráyá, aur Misr ke bádsháh Fir'aun
ke nazdík us ko maqbúlíyat aur
hikmat baḳhshí, aur us ne use Misr
aur apne sáre ghar ká sardár kar
diyá. 11 Phir Misr ke sáre mulk
aur Kan'án men kál paṛá, aur baṛí
musíbat áí; aur hamáre bápdádon
ko khánâ na miltá thá. 12 Lekin

[a] N. *is* na dárad. [b] Paidáish 12. 1. [c] Paidáish 17. 8. [d] Paidáish 15. 13, 14.

Ya‘qúb ne yih sunkar, ki Misr men̲
anáj hai, hamáre bápdádon̲ ko
pahlí bár bhejá. 13 Aur dúsrí bár
Yúsuf apne bháiyon̲ par záhir ho
gayá, aur Yúsuf kí qaumíyat Fir‘aun
ko ma‘lúm ho gayí. 14 Phir Yúsuf
ne apne báp Ya‘qúb aur sáre kunbe
ko, jo pachhattar jánen̲ thín̲, bulá
bhejá. 15 Aur Ya‘qúb Misr men̲
gayá; wahán̲ wuh aur hamáre báp-
dáde mar gaye. 16 Aur wuh shahr
Shikim men̲ pahun̲cháe gaye, aur
us maqbare men̲ dafn kiye gaye,
jis ko Ibráhím ne Shikim men̲ ru-
paya dekar baní Hamor se mol liyá
thá. 17 Lekin jab us wa‘de kí mí‘ád
púrí hone ko thí, jo Ḳhudá ne Ibrá-
hím se farmáyá thá, to Misr men̲
wuh ummat baṛh gayí, aur un ká
shumár ziyáda hotá gayá, 18 us
waqt tak ki [a] dúsrá bádsháh Misr
par hukmrán húá, jo Yúsuf ko na
jántá thá. 19 Us ne hamárí qaum
se chálákí karke hamáre bápdádon̲
ke sáth yahán̲ tak badsulúkí kí, ki
unhen̲ apne bachche phen̲kne paṛe,
táki zinda na rahen̲. 20 Is mauqa‘
par Músá paidá húá, jo niháyat
ḳhúbsúrat [b] thá; wuh tín mahíne
tak apne báp ke ghar men̲ pálá
gayá. 21 Magar jab phen̲k diyá
gayá, to Fir‘aun kí beṭí ne use uṭhá
liyá, aur apná beṭá karke pálá.
22 Aur Músá ne Misríon̲ ke tamám
‘ulúm kí ta‘lím pái; aur wuh kalám
aur kám men̲ quwwatwálá thá.
23 Aur jab wuh chálís baras ke qaríb
húá, to us ke jí men̲ áyá, ki main̲
apne baní Isráíl bháiyon̲ ká hál
dekhún̲. 24 Chunán̲chi un men̲ se
ek ko zulm uṭháte dekhkar us kí
himáyat kí, aur Misrí ko márkar
mazlúm ká badlá liyá. 25 Us ne
to ḳhayál kiyá, ki mere bháí samajh
len̲ge, ki Ḳhudá mere háthon̲ unhen̲
chhuṭkárá degá; magar wuh na
samjhe. 26 Phir dúsre din wuh un
men̲ se do laṛte húon̲ ke pás á niklá [c],
aur yih kahkar unhen̲ sulh karne kí
targíb dí, ki Ai jawáno, tum to bháí
bháí ho; kyún̲ ek dúsre par zulm
karte ho? 27 Lekin jo apne paṛausí
par zulm kar rahá thá, us ne yih
kahkar use haṭá diyá, ki Tujhe kis
ne ham par hákim aur qází mu-
qarrar kiyá? 28 Kyá tú mujhe bhí
qatl karná cháhtá hai, jis tarah kal
us Misrí ko qatl kiyá thá? 29 Músá
yih bát sunkar bhág gayá, aur
Midyán ke mulk men̲ pardesí rahá
kiyá, aur wahán̲ us ke do beṭe paidá
húe. 30 Aur jab púre chálís baras
ho gaye, to Koh i Síná ke biyábán
men̲, jaltí húí jháṛí ke shu‘le ke bích,
us ko ek firishta dikhái diyá. 31 Jab
Músá ne us par nazar kí, to us naz-
záre se ta‘ajjub kiyá; aur jab dekhne
ko nazdík gayá, to Ḳhudáwand kí
áwáz ái, 32 ki [d] Main̲ tere bápdádon̲
ká Ḳhudá, ya‘ní Ibráhím, aur Izháq,
aur Ya‘qúb ká Ḳhudá hún̲. Tab to
Músá kán̲p gayá, aur us ko dekhne
kí jur'at na rahí. 33 Ḳhudáwand
ne us se kahá, ki Apne pán̲won̲ se
jútí utár le: kyún̲ki jis jagah tú
khaṛá hai, wuh pák zamín hai.
34 Main̲ ne wáqa‘í apní us ummat
kí musíbat dekhí, jo Misr men̲ hai,
aur un ká áh o nála suná; pas un-
hen̲ chhuṛáne utrá hún̲: ab á, main̲
tujhe Misr men̲ bhejún̲gá. 35 Jis
Músá ká unhon̲ ne yih kahkar inkár
kiyá thá, ki Tujhe kis ne hákim aur
qází muqarrar kiyá? usí ko Ḳhudá
ne hákim aur chhuṛánewálá ṭhah-
rákar us firishte ke zarí‘e se bhejá,
jo use jháṛí men̲ nazar áyá thá.
36 Yihí shaḳhs unhen̲ nikál láyá,
aur [e] Misr, aur Bahr i Qulzum, aur
biyábán men̲ chálís baras tak ‘ajíb

[a] Ḳhurúj **1. 8.** [b] Yún. *Ḳhudá ke liye ḳhúbúsrat.*
[c] Yún. *ko dikhái diyá.* [d] Ḳhurúj **3. 6.** [e] N. *mulk i* ízád.

kám aur nishán dikháe. 37 Yih
wuhí Músá hai, jis ne baní Isráíl
se kahá, ki [a] Khudá tumháre bhái-
yon men se tumháre liye mujh sá
ek nabí paidá karegá [b]. 38 Yih wuhí
hai, jo biyábán kí [c] kalísiyá men us
firishte ke sáth, jo Koh i Síná par
us se hamkalám húá, aur hamáre
bápdádon ke sáth thá. Usí ko
zinda kalám milá [d], ki ham tak [e]
pahunchá de; 39 magar hamáre báp-
dádon ne us ká farmánbardár honá
na cháhá, balki us ko hatá diyá, aur
un ke dil Misr kí taraf máil húe;
40 aur unhon ne Hárún se kahá, ki
[f] Hamáre liye aise ma'búd baná, jo
hamáre áge áge chalen: kyúnki yih
Músá jo hamen Misr ke mulk se
nikál láyá, ham nahín jánte ki wuh
kyá húá. 41 Aur un dinon men
unhon ne ek bachhrá banáyá, aur
us but ko qurbání charháí, aur apne
háthon ke kámon kí khushí manáí.
42 Pas Khudá ne munh morkar un-
hen chhor diyá, ki ásmání fauj ko
pújen; chunánchi nabíon kí kitáb
men likhá hai, ki

[g] Ai Isráíl ke gharáne,
Kyá tum ne biyábán men chálís
baras
Mujh ko zabíhe aur qurbáníán
guzránín?
43 Balki tum Molak ke khaime,
Aur Rifán [h] dewtá ke táre ko liye
phirte the,
Ya'ní un súraton ko, jinhen tum
ne sijda karne ke liye banáyá
thá:
Pas main tumhen Bábil ke pare
le jákar basáúngá.

44 Shahádat ká khaima biyábán
men hamáre bápdádon ke pás thá,
jaisá ki Músá se kalám karnewále
ne hukm diyá thá, ki jo namúna tú
ne dekhá hai, usí ke muwáfiq ise
baná. 45 Usí khaime ko hamáre
bápdáda agle buzurgon se hásil
karke, Yahoshú' ke sáth láe, jis
waqt un qaumon kí milkíyat par
qabza kiyá, jin ko Khudá ne hamáre
bápdádon ke sámne nikál diyá, aur
wuh Dáúd ke zamáne tak rahá.
46 Us par Khudá kí taraf se fazl
húá, aur us ne darkhwást kí, ki
main Ya'qúb ke Khudá [i] ke wáste
maskan taiyár karún [k]. 47 Magar
Sulaimán ne us ke liye ghar banáyá.
48 Lekin Bárí Ta'álá háth ke banáe
húe gharon men nahín rahtá; chu-
nánchi nabí kahtá hai, ki

49 [l] Khudáwand farmátá hai;
Ásmán merá takht,
Aur zamín mere pánw tale kí
chaukí hai:
Tum mere liye kaisá ghar baná-
oge,
Yá merí árámgáh kaun sí hai?
50 Kyá yih sab chízen mere háth
se nahín banín?

51 Ai gardankasho, aur dil aur
kán ke námakhtúno, tum har waqt
Rúhu'l Quds kí mukhálafat karte
ho; jaise tumháre bápdáda karte
the, waise hí tum bhí karte ho.
52 Nabíon men se kis ko tumháre
bápdádon ne nahín satáyá? Un-
hon ne to us Rástbáz ke áne kí
peshkhabarí denewálon ko qatl
kiyá; aur ab tum us ke pakar-
wánewále aur qátil húe: 53 tum ne
firishton kí ma'rífat se sharí'at to
páí, aur 'amal na kiyá.

Stifanus ká shahíd honá.

54 Jab unhon ne yih báten sunín
to jí men jal gaye [m], aur us par dánt
písne lage. 55 Magar us ne Rúhu'l
Quds se ma'múr hokar, ásmán kí

[a] Istisná **18.** 15. [b] Yún. *utháegá.* [c] Yún. *men.* [d] Yún. *kalime mile.*
[e] N. *tumhen.* [f] Khurúj **32.** 1. [g] 'Amos. **5.** 25-27. [h] N. *Rumfá.*
[i] N. *gharáne.* [k] Yún. *páún.* [l] Yasha'yáh **66.** 1, 2. [m] Yún. *kat gaye.*

taraf gaur se nazar kí, aur Ḳhudá
ká jalál, aur Yisú‘ ko Ḳhudá kí
dahiní taraf khaṛá dekhkar 56 kahá,
ki Dekho, main̲ ásmán ko khulá
húá, aur Ibn i Ádam ko Ḳhudá kí
dahiní taraf khaṛá dekhtá hún̲.
57 Magar unhon̲ ne baṛe zor se
chillákar apne kán band kar liye,
aur ek dil hokar us par jhapṭe;
58 aur shahr se báhar nikálkar us
ko sangsár karne lage: aur gawá-
hon̲ ne apne kapṛe Sháúl nám ek
jawán ke pán̲won̲ ke pás rakh diye.
59 Pas yih Stifanus ko sangsár karte
rahe; aur wuh yih kahkar du‘á
mán̲gtá rahá, ki Ai Ḳhudáwand
Yisú‘, merí rúh ko qabúl kar.
60 Phir wuh ghuṭne ṭekkar baṛí
áwáz se pukárá, ki Ai Ḳhudáwand,
yih gunáh un ke zimme na lagá:
8 aur yih kahkar so gayá. 1 Aur
Sháúl us ke qatl par rází thá.

Yarúshalem kí kalísiyá par zulm.

Usí din us kalísiyá par jo Yarú-
shalem men̲ thí, baṛá zulm barpá
húá; aur rasúlon̲ ke siwá sab log
Yahúdiya aur Sámariya kí atráf
men̲ parágan̲da ho gaye. 2 Aur
díndár log Stifanus ko dafn karne
ke liye le gaye, aur us ká baṛá mátam
kiyá. 3 Aur Sháúl kalísiyá ko is
tarah tabáh kartá rahá, ki ghar ghar
ghuske, aur mardon̲ aur ‘auraton̲
ko ghasíṭkar qaid karátá thá.

Sámariya men̲ Filippus kí manádí.

4 Pas jo parágan̲da húe the, wuh
kalám kí ḳhushḳhabarí dete phire.
5 Aur Filippus shahr i Sámariya
men̲ jákar logon̲ men̲ Masíh kí
manádí karne lagá. 6 Aur jo mu‘-
jize [a] Filippus dikhátá thá, logon̲
ne unhen̲ sunkar aur dekhkar bi’l
ittifáq us kí báton̲ par jí lagáyá.
7 Kyún̲ki bahutere logon̲ men̲ se
nápák rúhen̲ baṛí áwáz se chillá
chillákar nikal gayín̲, aur bahut se
maflúj aur langṛe achchhe kiye
gaye. 8 Aur us shahr men̲ baṛí
ḳhushí húí.

Shama‘ún jádúgar ká ímán láná.

9 Is se pahle Shama‘ún nám ek
shaḳhs us shahr men̲ jádúgarí kartá
thá, aur Sámariya ke logon̲ ko hairán
rakhtá, aur yih kahtá thá, ki Main̲
bhí koí baṛá shaḳhs hún̲. 10 Aur
chhoṭe se baṛe tak sab us kí taraf
mutawajjih hote aur kahte the, ki
Yih shaḳhs Ḳhudá kí wuh Qudrat
hai, jise Baṛí kahte hain̲. 11 Wuh is
liye us kí taraf mutawajjih hote the,
ki us ne baṛí muddat se apne jádú
ke sabab un ko hairán kar rakkhá
thá. 12 Lekin jab unhon̲ ne Filippus
ká yaqín kiyá, jo Ḳhudá kí bádshá-
hat aur Yisú‘ Masíh ke nám kí
ḳhushḳhabarí detá thá, to sab log,
ḳhwáh mard ḳhwáh ‘aurat, bap-
tisma [b] lene lage. 13 Aur Shama‘ún
ne ḳhud bhí yaqín kiyá; aur bap-
tisma [b] lekar Filippus ke sáth rahá
kiyá, aur nishán aur baṛe baṛe
mu‘jize [c] hote dekhkar hairán húá.

Patras aur Yúhanná ká naumurídon̲ par háth rakhná, aur Patras ká Shama‘ún ko dhamkáná.

14 Jab rasúlon̲ ne jo Yarúshalem
men̲ the suná, ki Sámaríon̲ ne Ḳhu-
dá ká kalám qabúl kar liyá, to
Patras aur Yúhanná ko un ke pás
bhejá: 15 inhon̲ ne jákar un ke liye
du‘á mán̲gí, ki Rúhu’l Quds páen̲;
16 kyún̲ki wuh us waqt tak un men̲
se kisí par názil na húá thá; unhon̲
ne sirf Ḳhudáwand Yisú‘ ke nám
par baptisma [b] liyá thá. 17 Phir
inhon̲ ne un par háth rakkhe, aur
unhon̲ ne Rúhu’l Quds páyá. 18 Jab
Shama‘ún ne dekhá, ki rasúlon̲ ke

[a] Yún. *nishán.* [b] Yá *istibág.* [c] Yún. *qudraten̲.*

háth rakhne se Rúhu'l Quds[a] diyá
játá hai, to un ke pás rupaye lákar
19 kahá, ki Mujhe bhí yih iḳhtiyár
do, ki jis par main háth rakkhún,
wuh Rúhu'l Quds páe. 20 Patras
ne us se kahá; Tere rupaye tere
sáth gárat hon, is liye ki tú ne
Ḳhudá kí baḳhshish ko rupayon se
hásil karne ká ḳhayál kiyá. 21 Terá
is amr[b] men na hissa hai, na baḳhra;
kyúnki terá dil Ḳhudá ke nazdík
ḳhális nahín. 22 Pas apní is badí
se tauba kar, aur Ḳhudáwand se
du'á máng, ki sháyad tere dil ke is
ḳhayál kí mu'áfí ho; 23 kyúnki
main dekhtá hún, ki tú pitt kí sí
karwáhaṭ aur nárástí ke band men
giriftár hai. 24 Shama'ún ne jawáb
men kahá; Tum mere liye Ḳhudá-
wand se du'á mángo, ki jo báten
tum ne kahín, un men se koí mujhe
pesh na áe.

25 Phir wuh gawáhí dekar, aur
Ḳhudáwand ká kalám sunákar,
Yarúshalem ko wápas húe, aur
Sámaríon ke bahut se gánwon men
ḳhushḳhabarí dete gaye.

Filippus kí hidáyat se ek Habshí wazír ká muríd banná.

26 Phir Ḳhudáwand ke firishte ne
Filippus se kahá, ki Uṭhkar dakkhin
kí taraf us ráh tak já, jo Yarúshalem
se 'Azzáh ko játí hai, aur jangal
men hai. 27 Wuh uṭhkar rawána
húá; to dekho ek Habshí ḳhoja
á rahá thá; wuh Habshíon kí ma-
lika Kandáke ká ek wazír, aur us ke
sáre ḳhazáne ká muḳhtár thá; aur
Yarúshalem men 'ibádat ke liye áyá
thá. 28 Wuh apní rath par baiṭhá
húá, aur Yasha'yáh nabí ke sahífe
ko paṛhtá húá, wápas já rahá thá.
29 Rúh ne Filippus se kahá, ki
Nazdík jákar us rath ke sáth ho le.
30 Pas Filippus ne us taraf dauṛkar
use Yasha'yáh nabí ká sahífa paṛhte
suná, aur kahá, ki Jo tú paṛhtá hai
use samajhtá bhí hai? 31 Wuh
bolá, Yih mujh se kyúnkar ho saktá
hai, jab tak koí mujhe hidáyat na
kare? Aur us ne Filippus se dar-
ḳhwást kí, ki mere pás á baiṭh.
32 Kitáb i muqaddas kí jo 'ibárat
wuh paṛh rahá thá yih thí, ki

[c] Log use bher kí tarah zabh karne ko le gaye,
Aur jis tarah barra apne bál katarnewále ke sámne bezabán hotá hai,
Usí tarah wuh apná munh nahín kholtá.
33 Us kí pasthálí men us ká insáf na húá:
Aur kaun us kí nasl[d] ká hál bayán karegá?
Kyúnki zamín par se us kí zindagí miṭáí játí hai.

34 Ḳhoje ne Filippus se kahá; Main
terí minnat karke púchhtá hún, ki
Nabí yih kis ke haqq men kahtá
hai? apne, yá kisí dúsre ke?
35 Filippus ne apní zabán kholkar
usí nawishte se shurú' kiyá, aur use
Yisú' kí ḳhushḳhabarí dí. 36 Aur
ráh men chalte chalte, kisí pání kí
jagah par pahunche. Ḳhoje ne
kahá; Dekh, pání maujúd hai; ab
mujhe baptisma[e] lene se kaun sí
chíz roktí hai? 38 Pas us ne rath
ke khaṛá karne ká hukm diyá: aur
Filippus aur ḳhoja dono pání men
utar paṛe; aur us ne us ko baptisma[e]
diyá. 39 Jab wuh pání men se
nikalkar úpar áe, to Ḳhudáwand ká
Rúh Filippus ko uṭhá le gayá, aur
ḳhoje ne use phir na dekhá; kyún-
ki ḳhushí kartá húá apní ráh chalá
gayá. 40 Aur Filippus Ashdod men
á niklá, aur Qaisariya men pahun-
chne tak sab shahron men ḳhush-
ḳhabarí sunátá gayá.

[a] N. *Rúh.* [b] Yá *kalám.* [c] Yasha'yáh 53. 7, 8. [d] Yá *pusht.* [e] Yá *istibáġ.*

Sháúl ká Masíhí honá.

9 1 Aur Sháúl, jo abhí tak Khu-
dáwand ke shágirdon ke dham-
káne aur qatl karne kí dhun men
thá, sardár káhin ke pás gayá,
2 aur us se Damishq ke 'ibádat-
khánon ke liye is mazmún ke khatt
mánge, ki jin ko wuh is Taríq par
páe, khwáh mard, khwáh 'aurat, un
ko bándhkar Yarúshalem men láe.
3 Jab wuh safar karte karte Damishq
ke nazdík pahunchá, to aisá húá ki
yakáyak ásmán se ek núr us ke
girdágird á chamká; 4 aur wuh
zamín par gir pará, aur yih áwáz
suní, ki Ai Sháúl, ai Sháúl, tú mujhe
kyún satátá hai? 5 Us ne púchhá,
ki Ai Khudáwand, tú kaun hai? Us
ne kahá; Main Yisú' hún, jise tú
satátá hai: 6 magar uth, shahr men
já, aur jo tujhe karná cháhiye, wuh
tujh se kahá jáegá. 7 Jo ádmí us
ke hamráh the, wuh khámosh khare
rah gaye, kyúnki áwáz to sunte the,
magar kisí ko dekhte na the. 8 Aur
Sháúl zamín par se uthá; lekin jab
ánkhen kholín, to us ko kuchh na
dikhái diyá; aur log us ká háth
pakarke Damishq men le gaye.
9 Aur wuh tín din tak na dekh saká,
aur na kháyá na piyá.
10 Damishq men Hananyáh nám
ek shágird thá. Us se Khudáwand
ne royá men kahá, ki Ai Hananyáh!
Us ne kahá; Ai Khudáwand, main
házir hún[a]. 11 Khudáwand ne us
se kahá; Uth, us kúche men já jo
Sídhá kahlátá hai, aur Yahúdáh ke
ghar men Sháúl nám Tarsí ko
puchh le; kyúnki dekh, wuh du'á
máng rahá hai; 12 aur us ne
Hananyáh nám ek ádmí ko andar
áte, aur apne úpar háth rakhte
dekhá hai, táki phir bíná ho.
13 Hananyáh ne jawáb diyá, ki Ai
Khudáwand, main ne bahut logon
se is shakhs ká zikr suná, ki is ne
Yarúshalem men tere muqaddason
ke sáth kaisí kaisí buráiyán kí hain.
14 Aur yahán is ko sardár káhinon
kí taraf se ikhtiyár milá hai, ki jo
log terá nám lete hain, un sab
ko bándh le. 15 Magar Khudáwand
ne us se kahá, ki Tú já; kyúnki
yih qaumon, bádsháhon, aur baní
Isráíl par merá nám záhir karne ká
merá chuná húá wasíla[b] hai. 16 Aur
main use jatá dúngá, ki use mere
nám kí khátir kis qadr dukh utháná
paregá. 17 Pas Hananyáh jákar us
ghar men dákhil húá; aur apne
háth us par rakhkar kahá, ki Ai
bháí Sháúl, Khudáwand, ya'ní Yisú',
jo tujh par us ráh men jis se tú áyá
záhir húá thá, usí ne mujhe bhejá
hai, ki tú bínáí páe aur Rúhu'l Quds
se bhar jáe. 18 Aur fauran us kí
ánkhon se chhilke se gire, aur wuh
bíná ho gayá, aur uthkar baptisma[c]
liyá; 19 phir kuchh kháke táqat páí.

Manádí karne ke sabab Sháúl ká satáyá jáná.

Aur wuh kaí din un shágirdon ke
sáth rahá jo Damishq men the.
20 Aur fauran 'ibádatkhánon men
Yisú' kí manádí karne lagá, ki wuh
Khudá ká Betá hai. 21 Aur sab
sunnewále hairán hokar kahne lage;
Kyá yih wuh shakhs nahín hai, jo
Yarúshalem men is nám ke lene-
wálon ko tabáh kartá thá, aur yahán
bhí isí liye áyá thá, ki un ko bándh-
kar sardár káhinon ke pás le jáe?
22 Lekin Sháúl ko âur bhí quwwat
hásil hotí gayí, aur wuh is bát ko
sábit karke ki Masíh yihí hai,

a Yún. *dekh, main.*
b Yún. *baní Isráíl ke pás merá nám le jáne ká mere líye barguzídagí ká bartan.*
c Yá *istibág.*

Damishq ke rahnewále Yahúdíoṉ
ko hairat dilátá rahá.
23 Aur jab bahut din guzar gaye,
to Yahúdíoṉ ne us ke már ḍálne kí
saláh kí; 24 magar un kí sázish
Sháúl ko ma‘lúm ho gayí. Wuh
to use már ḍálne ke liye rát din
darwázoṉ par lage rahe; 25 lekin
rát ko us ke shágirdoṉ ne use
lekar ṭokre meṉ biṭháyá aur díwár[a]
par se laṭkáke utár diyá.
26 Us ne Yarúshalem meṉ pa-
huṉchkar, shágirdoṉ meṉ mil jáne
kí koshish kí: aur sab us se ḍarte
the, kyúṉki un ko yaqín na átá
thá, ki yih shágird hai. 27 Magar
Bar-Nabá ne use apne sáth rasúloṉ
ke pás le jákar un se bayán kiyá,
ki is ne is is tarah ráh meṉ Ḳhudá-
wand ko dekhá, aur us ne is se
báteṉ kíṉ, aur us ne Damishq meṉ
kaisí dilerí ke sáth Yisú‘ ke nám se
manádí kí. 28 Pas wuh Yarúsha-
lem meṉ un ke sáth átá játá rahá,
29 aur dilerí ke sáth Ḳhudáwand
ke nám kí manádí kartá thá: aur
Yúnání-máil Yahúdíoṉ ke sáth
guftgú aur bahs bhí kartá thá;
magar wuh us ke már ḍálne ke
darpai the. 30 Aur bháiyoṉ ko
jab yih ma‘lúm húá to use Qaisa-
riya meṉ le gaye, aur Tarsus ko
rawána kar diyá.
31 Pas tamám Yahúdiya, aur
Galíl, aur Sámariya meṉ kalísiyá
ko chain ho gayá, aur us kí taraq-
qí[b] hotí gayí; aur wuh Ḳhudá-
wand ke ḳhauf aur Rúhu’l Quds kí
tasallí par chaltí aur baṛhtí játí thí.

Ludda aur Yáfá meṉ Patras ke mu‘jize.

32 Aur aisá húá ki Patras har
jagah phirtá húá, un muqaddasoṉ
ke pás bhí pahuṉchá, jo Ludda
meṉ rahte the. 33 Waháṉ Ainiyás
nám ek maflúj ko páyá jo áṭh
baras se chárpáí par paṛá thá.
34 Patras ne us se kahá; Ai Aini-
yás! Yisú‘ Masíh tujhe shifá detá
hai; uṭh, áp apná bistar bichhá.
Wuh fauran uṭh khaṛá húá. 35 Tab
Ludda aur Sháron ke sab rahne-
wále use dekhkar Ḳhudáwand kí
taraf rujú‘ láe.
36 Aur Yáfá meṉ ek shágird thí,
Tabítá nám, jis ká tarjuma Harní
hai: wuh bahut hí nek kám aur
ḳhairát kiyá kartí thí. 37 Unhíṉ
dinoṉ meṉ aisá húá ki wuh bímár
hokar mar gayí, aur use nahlákar
báláḳháne meṉ rakh diyá. 38 Aur
chúṉki Ludda Yáfá ke nazdík thá,
to shágirdoṉ ne yih sunkar ki
Patras waháṉ hai, do ádmí bheje
aur us se darḳhwást kí, ki Hamáre
pás áne meṉ der na kar. 39 Patras
uṭhkar un ke sáth ho liyá. Jab
pahuṉchá, to use báláḳháne meṉ
le gaye: aur sab bewa ‘aurateṉ
rotí húí us ke pás á khaṛí húíṉ, aur
jo kurte aur kapṛe Harní ne un ke
sáth meṉ rahkar banáe the dikháne
lagíṉ. 40 Patras ne sab ko báhar
kar diyá, aur ghuṭne ṭekkar du‘á
máṉgí; phir lásh kí taraf muta-
wajjih hokar kahá, Ai Tabítá, uṭh.
Pas us ne áṉkheṉ khol díṉ; aur
Patras ko dekhkar uṭh baiṭhí.
41 Us ne háth pakaṛke use uṭháyá,
aur muqaddasoṉ aur bewa ‘auratoṉ
ko bulákar use zinda un ke sipurd
kiyá. 42 Yih bát sáre Yáfá meṉ
mashhúr ho gayí: aur bahutere
Ḳhudáwand par ímán le áe. 43 Aur
aisá húá ki wuh bahut din Yáfá meṉ
Shama‘ún nám dabbág ke háṉ rahá.

Kurneliyus súbadár ko Patras ke bu-láne kí ásmání hidáyat milní.

10 1 Qaisariya meṉ Kurneliyus
nám ek shaḳhs thá, wuh us

[a] Yá *fasíl*, yá *shahrpanáh*.

[b] Yún. *ta‘mír*.

paltan ká subadár thá, jo Itáliyání
kahlátí hai. 2 Wuh díndár thá,
aur apne sáre gharáne samet
Ḳhudá se ḍartá thá, aur Yahúdíon̲[a]
ko bahut ḳhairát detá, aur har
waqt Ḳhudá se du'á mángtá thá.
3 Us ne tísre pahar ke qaríb royá
men̲ sáf sáf dekhá, ki Ḳhudá ká
firishta mere pás ákar kahtá hai;
Kurneliyus. 4 Us ne us ko gaur
se dekhá, aur ḍarke kahá; Ḳhudá-
wand, kyá hai? Us ne us se kahá,
ki Terí du'áen̲ aur terí ḳhairát
yádgárí ke liye Ḳhudá ke huzúr
pahun̲chín̲. 5 Ab Yáfá men̲ ádmí
bhejkar, Shama'ún ko, jo Patras
kahlátá hai, bulwá le. 6 Wuh
Shama'ún dabbág ke hán̲ mihmán
hai, jis ká ghar samundar ke kanáre
hai. 7 Aur jab wuh firishta chalá
gayá, jis ne us se báten̲ kí thín̲, to
us ne do naukaron̲ ko, aur un men̲
se jo us ke pás házir rahá karte
the ek díndár sipáhí ko buláyá;
8 aur sab báten̲ un se bayán karke
unhen̲ Yáfá men̲ bhejá.

Patras kí royá.

9 Dúsre din, jab wuh ráh men̲
the, aur shahr ke nazdík pahun̲che
to Patras do pahar ke qaríb
koṭhe par du'á mángne char-
há. 10 Aur use bhúkh lagí, aur
kuchh kháná cháhtá thá: lekin jab
log taiyár kar rahe the, to us par
beḳhudí chhá gayí; 11 aur us ne
dekhá, ki ásmán khul gayá, aur ek
chíz[b], barí chádar kí mánind chá-
ron̲ konon̲ se laṭaktí húí, zamín kí
taraf utar rahí hai, 12 jis men̲
zamín ke sab qism ke chaupáe, aur
kíre makaure, aur hawá ke parande
hain̲. 13 Aur use ek áwáz áí, ki
Ai Patras uṭh, zabh kar, aur khá.
14 Magar Patras ne kahá; Ai Ḳhu-
dáwand, hargiz nahín̲; kyún̲ki
main̲ ne kabhí koí harám yá nápák
chíz nahín̲ kháí. 15 Phir dúsrí bár
use áwáz áí, ki Jin ko Ḳhudá ne
pák ṭhahráyá hai, tú unhen̲ harám
na kah. 16 Tín bár aisá hí húá;
aur fi'l faur wuh chíz[b] ásmán par
uṭhá lí gayí.

Kurneliyus ke qásidon̲ ká Patras ke pás pahun̲chná.

17 Jab Patras apne dil men̲ hai-
rán ho rahá thá, ki yih royá jo
main̲ ne dekhí kyá hai, to dekho,
wuh ádmí jinhen̲ Kurneliyus ne
bhejá thá, Shama'ún ká ghar dar-
yáft karke darwáze par á khaṛe húe,
18 aur pukárke púchhne lage, ki
Shama'ún jo Patras kahlátá hai,
yahín̲ mihmán hai? 19 Jab Patras
us royá ko soch rahá thá, to Rúh
ne us se[c] kahá, ki Dekh, tín[d] ádmí
tujhe púchh rahe hain̲; 20 pas
uṭhkar níche já, aur bekhaṭke un
ke sáth ho le; kyún̲ki main̲ ne hí
un ko bhejá hai. 21 Patras ne
utarkar un ádmíon̲ se kahá; De-
kho, jis ko tum púchhte ho, wuh
main̲ hí hún̲; tum kis sabab se áe
ho? 22 Unhon̲ ne kahá; Kurneli-
yus súbadár, jo rástbáz aur ḳhudá-
tars ádmí, aur Yahúdíon̲ kí sárí
qaum men̲ neknám hai, us ne pák
firishte se hidáyat páí, ki tujhe
apne ghar bulákar tujh se kalám
sune. 23 Pas us ne unhen̲ andar
bulákar un kí mihmání kí.

Patras ká Kurneliyus se muláqát karná, aur us ke ghar men̲ wa'z kahná.

Aur dúsre din wuh uṭhkar un ke
sáth rawána húá, aur Yáfá men̲ se
ba'z bháí us ke sáth ho liye.
24 Wuh dúsre roz Qaisariya men̲
dáḳhil húe[e]. Aur Kurneliyus apne
rishtadáron̲ aur dilí doston̲ ko

[a] Yún. *ummat.* [b] Yún. *zarf.* [c] N. *us se* na dárad. [d] N. *do.* [e] N. *húá.*

jama‘ karke un kí ráh dekh rahá
thá. 25 Jab Patras andar áne lagá,
to aisá húá ki Kurneliyus ne us ká
istiqbál kiyá, aur us ke qadamoṉ
meṉ girke sijda kiyá. 26 Lekin
Patras ne use uṭhákar kahá, ki
Khaṛá ho; maiṉ bhí to insán húṉ.
27 Aur us se báteṉ kartá húá andar
gayá, aur bahut se logoṉ ko ikaṭṭhá
pákar 28 un se kahá; Tum to jánte
ho, ki Yahúdí ko gair-qaumwále se
suhbat rakhní, yá us ke háṉ jáná
nájáiz hai; magar Ḳhudá ne mujh
par záhir kiyá, ki maiṉ kisí ádmí
ko najis[a] yá nápák na kahúṉ:
29 isí liye jab maiṉ buláyá gayá, to
be‘uzr chalá áyá. Pas ab maiṉ
púchhtá húṉ, ki mujhe kis bát ke
liye buláyá hai? 30 Kurneliyus ne
kahá; Is waqt púre chár roz húe,
ki maiṉ apne ghar meṉ tísre pahar
kí du‘á máṉg rahá thá; to dekho,
ek shaḳhs chamakdár poshák pa-
hine húe mere sámne khaṛá húá
31 aur kahá, ki Ai Kurneliyus, terí
du‘á sun lí gayí, aur terí ḳhairát kí
Ḳhudá ke huzúr yád húí. 32 Pas
kisí ko Yáfá meṉ bhejkar Shama‘-
ún ko, jo Patras kahlátá hai, apne
pás bulá; wuh samundar ke kanáre
Shama‘ún dabbág ke ghar meṉ
mihmán hai. 33 Pas usí dam maiṉ
ne tere pás ádmí bheje; aur tú ne
khúb kiyá jo á gayá. Ab ham sab
Ḳhudá ke huzúr házir haiṉ, táki jo
kuchh Ḳhudáwand ne tujh se far-
máyá hai, use suneṉ. 34 Patras ne
zabán kholkar kahá;

Ab mujhe púrá yaqín ho gayá, ki
Ḳhudá kisí ká tarafdár nahíṉ:
35 balki har qaum meṉ jo us se
ḍartá aur rástbází kartá hai, wuh
us ko pasand átá hai. 36 Jo kalám
us ne baní Isráíl ke pás bhejá, jab
ki Yisú‘ Masíh kí ma‘rifat (jo sab
ká Ḳhudáwand hai) sulh kí ḳhush-
khabarí dí, 37 us bát ko tum jánte
ho, jo Yúhanná ke baptisma[b] kí
manádí ke ba‘d, Galíl se shurú‘
hokar, tamám Yahúdiya meṉ mash-
húr ho gayí; 38 ki Ḳhudá ne
Yisú‘ Násarí ko Rúhu’l Quds aur
qudrat se kis tarah masah kiyá:
wuh bhaláí kartá, aur un sab ko jo
Iblís ke háth se zulm uṭhá the,
shifá detá phirá; kyúṉki Ḳhudá us
ke sáth thá. 39 Aur ham un sab
kámoṉ ke gawáh haiṉ, jo us ne
Yahúdíoṉ ke mulk aur Yarúshalem
meṉ kiye; aur unhoṉ ne us ko
salíb[c] par laṭkákar már ḍálá.
40 Us ko Ḳhudá ne tísre din jiláyá,
aur záhir bhí kar diyá, 41 na ki
sárí ummat par, balki un gawáhoṉ
par jo áge se Ḳhudá ke chune húe
the, ya‘ní ham par, jinhoṉ ne us ke
murdoṉ meṉ se jí uṭhne ke ba‘d us
ke sáth kháyá piyá. 42 Aur us ne
hameṉ hukm diyá, ki Ummat meṉ
manádí karo aur gawáhí do, ki yih
wuhí hai jo Ḳhudá kí taraf se
zindoṉ aur murdoṉ ká munsif
muqarrar kiyá gayá. 43 Is shaḳhs
kí sab nabí gawáhí dete haiṉ, ki jo
koí us par ímán láegá, us ke nám
se gunáhoṉ kí mu‘áfí hásil karegá.

Rúhu’l Quds ká názil honá, aur sunnewáloṉ ká baptisma lená.

44 Patras yih báteṉ kah hí rahá
thá, ki Rúhu’l Quds un sab par
názil húá, jo kalám sun rahe the.
45 Aur Patras ke sáth jitne maḳh-
tún ímándár áe the, wuh sab
hairán húe, ki gair-qaumoṉ par bhí
Rúhu’l Quds kí baḳhshish jári
húí[d]. 46 Kyúṉki unheṉ tarah tarah
kí zabáneṉ bolte, aur Ḳhudá kí
baṛáí karte suná. Patras ne jawáb
diyá; 47 Kyá koí páni se rok saktá
hai, ki yih baptisma[b] na páeṉ,
jinhoṉ ne hamárí tarah Rúhu’l

[a] Yún. harám. [b] Yá istibág. [c] Yún. lakṛí. [d] Yún. baháí gáyí.

Quds páyá? 48 Aur us ne hukm
diyá, ki unhen̲ Yisú' Masíh ke nám
se[a] baptisma[b] diyá jáe. Is par
unhon̲ ne us se darḳhwást kí, ki
chand roz hamáre pás rah.

Yarúshalem kí kalísiyá men̲ g̣air-qaumwálon̲ ko dáḳhil karne par i'tiráz, aur Patras ká jawáb.

11 1 Aur rasúlon̲ aur bháiyon̲
ne jo Yahúdiya men̲ the
suná, ki g̣air-qaumon̲ ne bhí Ḳhudá
ká kalám qabúl kiyá. 2 Jab Pa-
tras Yarúshalem men̲ áyá, to
maḳhtún us se yih bahs karne
lage, 3 ki Tú námaḳhtúnon̲ ke pás
gayá, aur un ke sáth kháná kháyá.
4 Patras ne shurú' se wuh amr
tartíbwár un se bayán kiyá, ki
5 Main̲ Yáfá shahr men̲ du'á máng
rahá thá: aur beḳhudí kí hálat
men̲ ek royá dekhí, ki koí chíz[c],
baṛí chádar kí tarah cháron̲ konon̲
se laṭaktí húí, ásmán se utarkar
mujh tak áí: 6 us par jab main̲ ne
g̣aur se nazar kí, to zamín ke
chaupáe, aur janglí jánwar, aur
kíṛe makauṛe, aur hawá ke par-
ande dekhe; 7 aur yih áwáz bhí
suní, ki Ai Patras, uṭh; zabh kar
aur khá. 8 Lekin main̲ ne kahá,
ki Ai Ḳhudáwand, hargiz nahín̲;
kyún̲ki kabhí koí harám yá nápák
chíz mere mun̲h men̲ nahín̲ gayí.
9 Is ke jawáb men̲ dúsrí bár ásmán
se áwáz áí, ki Jin ko Ḳhudá ne
pák ṭhahráyá hai, tú unhen̲ harám
na kah. 10 Tín bár aisá hí húá:
phir wuh sárí chízen̲ ásmán kí
taraf khen̲ch lí gayín̲. 11 Aur dek-
ho, usí dam tín ádmí, jo Qaisariya
se mere pás bheje gaye the, us
ghar ke pás á khaṛe húe, jis men̲
ham the. 12 Rúh ne mujh se
kahá, ki tú bilá imtiyáz un ke sáth
chalá já. Aur yih chha bháí bhí
mere sáth ho liye; aur ham us
shaḳhs ke ghar men̲ dáḳhil húe.
13 Us ne ham se bayán kiyá, ki
main̲ ne firishte ko apne ghar men̲
khaṛe húe dekhá; jis ne mujh se
kahá, ki Yáfá men̲ ádmí bhejkar
Shama'ún ko bulwá le, jo Patras
kahlátá hai. 14 Wuh tujh se aisí
báten̲ kahegá, jin se tú aur terá
sárá gharáná naját páegá. 15 Jab
main̲ kalám karne lagá, to Rúhu'l
Quds un par is tarah názil húá, jis
tarah shurú' men̲ ham par názil
húá thá. 16 Aur mujhe Ḳhudá-
wand kí wuh bát yád áí, jo us ne
kahí thí, ki Yúhanná ne to pání se
baptisma[b] diyá; magar tum Rúhu'l
Quds se baptisma[b] páoge. 17 Pas
jab Ḳhudá ne un ko bhí wuhí ni'-
mat dí jo ham ko Ḳhudáwand
Yisú' Masíh par ímán lákar milí
thí, to main̲ kaun thá, ki Ḳhudá
ko rok saktá? 18 Wuh yih sunkar
chup rahe, aur Ḳhudá kí baṛáí
karke kahá; To beshakk Ḳhudá ne
g̣air-qaumon̲ ko bhí zindagí ke liye
tauba kí taufíq dí hai.

Antákiyá men̲ pahlí g̣air-qaumwálí kalísiyá ká hál.

19 Pas jo log us musíbat se pará-
ganda ho gaye the, jo Stifanus ke
bá'is paṛí thí, wuh phirte phirte
Fíníke aur Kuprus aur Antákiyá
men̲ pahun̲che, magar Yahúdíon̲
ke siwá âur kisí ko kalám na sunáte
the. 20 Lekin un men̲ se chand
Kuprusí aur Kurení the, jo Antá-
kiyá men̲ ákar Yúnáníon̲ ko bhí
Ḳhudáwand Yisú' kí ḳhushḳhabarí
kí báten̲ sunáne lage. 21 Aur Ḳhu-
dáwand ká háth un par thá: aur
bahut se log ímán lákar Ḳhudá-
wand kí taraf rujú' húe. 22 Un
logon̲ kí ḳhabar Yarúshalem kí
kalísiyá ke kánon̲ tak pahun̲chí;

[a] Yá *men̲*. [b] Yá *istibág̣*. [c] Yún. *zarf*.

aur unhon̲ ne Bar-Nabá ko Antá-
kiyá tak bhejá. 23 Wuh pahun̲ch-
kar, aur Ḳhudá ká fazl dekhkar
ḳhush húá; aur un sab ko nasíhat
kí, ki dilí iráde se Ḳhudáwand se
lipṭe raho: 24 kyún̲ki wuh nek
mard aur Rúhu'l Quds aur ímán se
ma'múr thá: aur bahut se log
Ḳhudáwand kí kalísiyá men̲ á mile.
25 Phir wuh Sháúl kí talásh men̲
Tarsus ko chalá gayá: 26 aur jab
wuh milá, to use Antákiyá men̲
láyá. Aur aisá húá ki wuh sál
bhar tak kalísiyá kí jamá'at men̲
shámil hote, aur bahut se logon̲ ko
ta'lím dete rahe; aur shágird pahle
Antákiyá hí men̲ Masíhí kahláe.
27 Unhín̲ dinon̲ men̲ chand nabí
Yarúshalem se Antákiyá men̲ áe.
28 Un men̲ se ek ne, jis ká nám
Agabus thá, khaṛe hokar Rúh kí
hidáyat se záhir kiyá, ki tamám
dunyá men̲ baṛá kál paṛegá; aur
yih Klaudiyus ke 'ahd men̲ wáqi'
húá. 29 Pas shágirdon̲ ne tajwíz kí,
ki apne apne maqdúr ke muwáfiq
Yahúdiya men̲ rahnewále bháiyon̲
kí ḳhidmat ke liye kuchh bhejen̲.
30 Chunán̲chi unhon̲ ne aisá hí kiyá,
aur Bar-Nabá aur Sháúl ke háth
buzurgon̲ [a] ke pás bhejá.

Herodes ká zulm, aur us ke háth se Patras ká chhúṭná.

12 1 Us waqt men̲ Herodes bád-
sháh ne satáne ke liye kalí-
siyá men̲ se ba'z par háth dálá.
2 Aur Yúhanná ke bhái Ya'qúb ko
talwár se qatl kiyá. 3 Jab dekhá,
ki yih bát Yahúdíon̲ ko pasand áí,
to Patras ko bhí giriftár kar liyá.
Aur yih 'Íd i Fatír ke din the.
4 Aur us ko pakaṛke qaid kiyá, aur
nigahbání ke liye chár chár sipá-
híon̲ ke chár pahron̲ men̲ rakkhá;
is iráde se ki Fasah ke ba'd us ko
logon̲ ke sámne pesh kare. 5 Pas
qaidḳháne men̲ to Patras kí nigah-
bání ho rahí thí: magar kalísiyá
us ke liye ba dil o ján Ḳhudá se
du'á mán̲g rahí thí. 6 Aur jab
Herodes use pesh karne ko thá, to
usí rát Patras do zanjíron̲ se bandhá
húá do sipáhíon̲ ke darmiyán sotá
thá: aur pahrewále darwáze par
qaidḳháne kí nigahbání kar rahe
the; 7 ki dekho, Ḳhudáwand ká ek
firishta á khaṛá húá, aur us koṭhrí
men̲ núr chamak gayá: aur us ne
Patras kí paslí par háth márkar use
jagáyá aur kahá, ki Jald uṭh. Aur
zanjíren̲ us ke háthon̲ men̲ se khul
paṛín̲. 8 Phir firishte ne us se ka-
há; Kamar bán̲dh, aur apní jútí
pahin le. Us ne aisá hí kiyá. Phir
us ne us se kahá, ki Apná choga
pahinkar mere píchhe ho le. 9 Wuh
nikalkar us ke píchhe ho liyá, aur
yih na jáná, ki jo kuchh firishte kí
taraf se ho rahá hai wuh wáqa'í hai,
balki yih samjhá, ki royá dekh rahá
hún̲. 10 Pas wuh pahle aur dúsre
halqe men̲ se nikalkar, us lohe ke
pháṭak par pahun̲che, jo shahr kí
taraf hai; wuh áp se áp un ke liye
khul gayá: pas wuh nikalkar kúche
ke us sire tak gaye; aur fauran
firishta us ke pás se chalá gayá.
11 Aur Patras ne hosh men̲ ákar
kahá, ki Ab main̲ ne sach sach ján
liyá, ki Ḳhudáwand ne apná firishta
bhejkar mujhe Herodes ke háth se
chhuṛá liyá, aur Yahúdí qaum kí
sárí ummed toṛ dí [b]. 12 Aur is
par gaur karke us Yúhanná kí mán̲
Maryam ke ghar áyá, jo Marqus
kahlátá hai: wahán̲ bahut se ádmí
jama' hokar du'á mán̲g rahe the.
13 Jab us ne pháṭak kí khiṛkí khaṭ-
khaṭáí, to Rude nám ek laundí áwáz
sunne áí; 14 aur Patras kí áwáz
pahchánkar ḳhushí ke máre pháṭak

[a] Yá *prisbutiron̲*.
[b] Yún. *Yahúdí qaum kí sárí ummed se chhuṛá liyá.*

na kholá, balki daurkar andar kha-
bar kí, ki Patras pháṭak par khaṛá
hai. 15 Unhon ne us se kahá ; Tú
díwání hai. Lekin wuh yaqín se
kahtí rahí, ki yún hí hai. Unhon
ne kahá, ki Us ká firishta hogá.
16 Magar Patras khaṭkhaṭátá rahá :
pas unhon ne khiṛkí kholí, aur us
ko dekhkar hairán ho gaye. 17 Us
ne unhen háth se ishára kiyá, ki
chup rahen, aur un se bayán kiyá,
ki Ḳhudáwand ne mujhe is is tarah
qaidkháne se nikálá. Phir kahá,
ki Ya‘qúb aur bháiyon ko is bát kí
khabar kar dená ; aur rawána hokar
dúsrí jagah chalá gayá. 18 Jab subh
húí, to sipáhí bahut ghabráe, ki
Patras kyá húá. 19 Jab Herodes
ne us kí talásh kí aur na páyá, to
pahrewálon kí tahqíqát karke un ke
qatl karne ká hukm diyá ; aur Ya-
húdiya ko chhoṛkar Qaisariya men
já rahá.

Herodes kí maut.

20 Aur wuh Súr aur Saidá ke logon
se niháyat nákhush thá. Pas wuh
ek dil hokar us ke pás áe, aur bád-
sháh ke hájib Blastus ko apní taraf
karke sulh cháhí, is liye ki un ke
mulk ko bádsháh ke mulk se rasad
pahunchtí thí. 21 Pas Herodes ek
din muqarrar karke, aur sháhána
poshák pahinkar takht i ‘adálat par
baiṭhá, aur un se kalám karne lagá.
22 Log pukár uṭhe, ki Yih to Ḳhudá
kí áwáz hai, na insán kí. 23 Usí
dam Ḳhudá ke firishte ne use márá,
is liye ki us ne Ḳhudá kí tamjíd na
kí : aur wuh kíre parke mar gayá.
24 Magar Ḳhudá[a] ká kalám ta-
raqqí kartá aur phailtá gayá.
25 Aur Bar-Nabá aur Sháúl apní
khidmat púrí karke, aur Yúhanná
ko jo Marqus kahlátá hai sáth
lekar, Yarúshalem se wápas áe.

Antákiyá se Bar-Nabá aur Sháúl ká basharat ke liye bhejá jáná.

13 1 Antákiyá men, us kalísiyá
ke muta‘alliq jo wahán thí,
kaí nabí aur mu‘allim the, ya‘ní
Bar-Nabá, aur Shama‘ún jo Kálá
kahlátá hai, aur Lúkiyus Kurení,
aur Manáhem jo chauthái mulk ke
hákim Herodes ke sáth palá thá,
aur Sháúl. 2 Jab wuh Ḳhudáwand
kí ‘ibádat kar rahe, aur roze rakh
rahe the, to Rúhu’l Quds ne kahá,
ki Mere liye Bar-Nabá aur Sháúl
ko us kám ke wáste makhsús kar do,
jis ke wáste main ne un ko buláyá
hai. 3 Tab unhon ne roza rakhkar,
aur du‘á mángkar, aur un par háth
rakhkar, unhen rukhsat kiyá.

Kuprus ke jazíre men Bar-Nabá aur Sháúl ke kám kí kaifíyat.

4 Pas wuh Rúhu’l Quds ke bheje
húe Silúkiya ko gaye, aur wahán se
jaház par Kuprus ko chale. 5 Aur
Salamís men pahunchkar, Yahúdíon
ke ‘ibádatkhánon men Ḳhudá ká
kalám sunáne lage : aur Yúhanná
un ká khádim thá. 6 Aur us ta-
mám ṭápú men hote húe Páfus tak
pahunche ; wahán unhen ek Yahúdí
jádúgar[b] aur jhúṭhá nabí, Bar-Yisú‘
nám, milá. 7 Wuh Sirgiyus Paulus
súbe ke sáth thá, jo sáhib i tamíz
thá. Is ne Bar-Nabá aur Sháúl ko
bulákar, Ḳhudá ká kalám sunná
cháhá. 8 Magar Ilímás jádúgar[b]
ne, (ki yihí us ke nám ká tarjuma
hai,) un kí mukhálafat kí, aur súbe
ko ímán láne se rokná cháhá. 9 Aur
Sháúl ne, jis ká nám Paulus bhí hai,
Rúhu’l Quds se bharkar us par gaur
se nazar kí, 10 aur kahá, ki Ai Iblís
ke farzand, tú jo tamám makkárí
aur sharárat se bhará húá, aur har
tarah kí nekí ká dushman hai, kyá
Ḳhudáwand kí sídhí ráhon ko bi-

[a] N. *Ḳhudáwand.*

[b] Yá *majúsí.*

gárne se báz na áegá? 11 Ab dekh,
tujh par Khudáwand ká gazab[a] hai,
aur tú andhá hokar kuchh muddat
tak súraj ko na dekhegá. Usí dam
kohar aur andherá us par chhá
gayá; aur wuh ḍhúnḍhtá phirá, ki
koí us ká háth pakarke le chale.
12 Tab súba yih májará dekhkar,
aur Khudáwand kí ta'lím se hairán
hokar, ímán le áyá.

Pisidiya ke Antákiyá ke 'ibádatkháne men Paulus ká wa'z.

13 Phir Paulus aur us ke sáthí
Páfus se jaház par rawána hokar,
Pamfúliya ke Pirga men áe: aur
Yúhanná un se judá hokar, Ya-
rúshalem ko wápas chalá gayá.
14 Aur wuh Pirga se chalkar Pisi-
diya ke Antákiyá men pahunche;
aur Sabt ke din 'ibádatkháne men
já baiṭhe. 15 Phir Tauret aur na-
bíon kí kitáb ke paṛhne ke ba'd
'ibádatkháne ke sardáron ne unhen
kahlá bhejá, ki Ai bháiyo, agar
logon kí nasíhat ke wáste tumháre
dil men koí bát ho, to bayán karo.
16 Pas Paulus ne khaṛe hokar aur
háth se ishára karke kahá;

Ai Isráílío, aur ai khudátarso,
suno. 17 Is ummat i Isráíl ke Khu-
dá ne hamáre bápdádon ko chun
liyá, aur jab yih ummat Misr ke
mulk men pardesíon kí tarah rahtí
thí, to us ko sarbaland kiyá, aur
zabardast háth se unhen wahán se
nikál láyá. 18 Aur koí chálís baras
tak biyábán men un kí 'ádaton kí
bardásht kartá rahá. 19 Aur Kan'án
ke mulk men sát qaumon ko gárat
karke, takhmínan sáṛhe chár sau
baras men un ká mulk in kí mírás
kar diyá. 20 Aur in báton ke ba'd
Samwíl nabí ke zamáne tak un men
qází muqarrar kiye. 21 Is ke ba'd
unhon ne bádsháh ke liye dar-
khwást kí: aur Khudá ne Binyámín
ke qabíle men se ek shakhs, Sháúl
Qísh ke beṭe ko chálís baras ke liye
un par muqarrar kiyá. 22 Phir use
ma'zúl karke Dáúd ko un ká bád-
sháh banáyá; jis kí bábat us ne
yih gawáhí dí, ki [b] Mujhe ek shakhs
Yishai ká beṭá Dáúd mere dil ke
muwáfiq mil gayá; wuhí merí ta-
mám marzíon ko púrá karegá.
23 Isí kí nasl men se Khudá ne
apne wa'de ke muwáfiq Isráíl ke
pás ek munjí, ya'ní Yisú' ko bhej
diyá[c]; 24 jis ke áne se pahle Yú-
hanná ne Isráíl kí tamám ummat
ke sámne tauba ke baptisma[d] kí
manádí kí. 25 Aur jab Yúhanná
apná daur púrá karne ko thá, to us
ne kahá, ki Tum mujhe kyá sa-
majhte ho? Main wuh nahín: balki
dekho, mere ba'd wuh shakhs áne-
wálá hai, jis ke pánwon kí jútiyon
ká tasma main kholne ke láiq
nahín. 26 Ai bháiyo, Ibráhím ke
farzando[e], aur ai khudátarso[f], is
naját ká kalám hamáre pás bhejá
gayá. 27 Kyúnki Yarúshalem ke
rahnewálon aur un ke sardáron ne
na use pahcháná, aur na nabíon kí
báten samjhín, jo har Sabt ko sunáí
játí hain; is liye us par fatwá dekar
un ko púrá kiyá. 28 Aur agarchi
us ke qatl kí koí wajh na milí,
taubhí unhon ne Pílátus se us ke
qatl kí darkhwást kí. 29 Aur jo
kuchh us ke haqq men likhá thá,
jab us ko tamám kar chuke, to use
salíb[g] par se utárkar qabr men
rakkhá. 30 Lekin Khudá ne use
murdon men se jiláyá: 31 aur wuh
bahut dinon tak un ko dikhái diyá,
jo us ke sáth Galíl se Yarúshalem

a Yún. *háth.* b Zabúr **89.** 20; 1 Samwíl **13.** 14. c Yún. *láyá.*
d Ya *istibág.* e Yún. *Ibráhím kí nasl ke farzando.*
f Yún. *tum men jo Khudá se ḍarte ho.* g Yún. *lakṛí.*

men̲ áe the; ummat ke sámne ab
wuhí us ke gawáh hain̲. 32 Aur
ham tum ko us wa‘de ke báre men̲,
jo bápdádon̲ se kiyá gayá thá, yih
k̲hushk̲habarí dete hain̲, 33 ki Ḳhudá
ne Yisú‘ ko jilákar, hamárí aulád
ke liye usí wa‘de ko púrá kiyá;
chunánchi dúsre Mazmúr men̲ likhá
hai, ki [a] Tú merá beṭá hai, áj tú
mujh se paidá húá. 34 Aur us ke
is tarah murdon̲ men̲ se jiláne kí
bábat, ki phir kabhí na mare [b], us
ne yún̲ kahá, ki [c] Main̲ Dáúd kí
pák aur sachchí ni‘maten̲ tumhen̲
dún̲gá. 35 Chunánchi wuh ek âur
Mazmúr men̲ bhí kahtá hai, ki [d] Tú
apne Muqaddas ke sarne kí nau-
bat pahun̲chne na degá. 36 Kyún̲-
ki Dáúd to apne waqt men̲ Ḳhudá
kí marzí ká tabi‘dár rahkar so gayá,
aur apne bápdádon̲ se já milá, aur
us ke sarne kí naubat pahun̲chí:
37 magar jis ko Ḳhudá ne jiláyá, us
ke sarne kí naubat nahín̲ pahun̲chí.
38 Pas, ai bháiyo, tumhen̲ ma‘lúm
ho, ki usí ke wasíle se tum ko
gunáhon̲ kí mu‘áfí kí k̲habar dí játí
hai. 39 Aur Músá kí sharí‘at ke
bá‘is jin báton̲ se tum barí nahín̲
ho [e] sakte the, un sab se har ek
ímán lánewálá us ke bá‘is barí hotá [f]
hai. 40 Pas k̲habardár, aisá na ho
ki jo nabíon̲ kí kitáb men̲ áyá hai,
wuh tum par sádiq áe, ki

41 [g] Ai tahqír karnewálo, dekho,
ta‘ajjub karo, aur miṭ jáo;
Kyún̲ki main̲ tumháre zamáne
men̲ ek kám kartá hún̲,
Aisá kám, ki agar koí tum se ba-
yán kare, to kabhí us ká yaqín
na karoge.

42 Un ke báhar játe waqt log
minnat karne lage, ki agle sabt ko
bhí yih báten̲ hamen̲ sunáí jáen̲.
43 Jab majlis bark̲hwást húí, to
bahut se Yahúdí aur k̲hudáparast
naumuríd Yahúdí Paulus aur Bar-
Nabá ke píchhe ho liye. Unhon̲
ne un se kalám kiyá, aur targíb dí,
ki Ḳhudá ke fazl par qáim raho.

Ġair-qaumon̲ ko bhí kalám sunáná aur rasúlon̲ ká nikálá jáná.

44 Dúsre Sabt ko taqríban sárá
shahr Ḳhudá ká kalám sunne ko
ikaṭṭhá húá. 45 Magar Yahúdí itní
bhíṛ dekhkar hasad men̲ bhar gaye,
aur Paulus kí báton̲ kí muk̲hálafat
karne, aur kufr bakne lage. 46 Paulus
aur Bar-Nabá diler hokar bole, ki
zarúr thá ki Ḳhudá ká kalám pahle
tumhen̲ sunáyá jáe. Lekin chún̲ki
tum us ko radd karte ho, aur apne
áp ko hamesha kí zindagí ke ná-
qábil ṭhahráte ho, to dekho, ham
gair-qaumon̲ kí taraf mutawajjih
hote hain̲. 47 Kyún̲ki Ḳhudáwand
ne hamen̲ yih hukm diyá hai, ki

[h] Main̲ ne tujh ko gair-qaumon̲
ke liye núr muqarrar kiyá,
Táki tú zamín kí intihá tak naját
ká bá‘is ho.

48 Ġair-qaumwále yih sunkar k̲hush
húe, aur Ḳhudá [i] ke kalám kí baṛáí
karne lage: aur jitne hamesha kí
zindagí ke liye muqarrar kiye gaye
the, ímán le áe. 49 Aur us tamám
‘iláqe men̲ Ḳhudá ká kalám phail
gayá. 50 Magar Yahúdíon̲ ne k̲hu-
dáparast aur ‘izzatwálí ‘auraton̲ aur
shahr ke raíson̲ ko ubhárá, aur
Paulus aur Bar-Nabá ke satáne par
ámáda karke, inhen̲ apní sarhaddon̲
se nikál diyá. 51 Yih apne pán̲won̲
kí k̲hák un ke sámne [k] jháṛkar Iku-
niyum ko gaye. 52 Magar shágird
k̲hushí aur Rúhu’l Quds se ma‘múr
hote rahe.

[a] Zabúr **2.** 7. [b] Yún. *ki saráhaṭ ki taraf na mure.* [c] Yasha‘yáh **55.** 3.
[d] Zabúr **16.** 10. [e] Yún. *rástbáz nahín̲ ṭhahr.* [f] Yún. *rástbáz ṭhahrtá.*
[g] Ḥabaqqúq **1.** 5. [h] Yasha‘yáh **49.** 6. [i] N. *Ḳhudáwand.* [k] Yún. *barḳhiláf.*

Ikuniyum men̲ bashárat ká hál.

14 1 Aur Ikuniyum men̲ aisá húá
ki wuh sáth sáth Yahúdíon̲
ke ‘ibádatḳháne men̲ gaye, aur aisí
taqrír kí, ki Yahúdíon̲ aur Yúnáníon̲
dono kí ek baṛí jamá‘at ímán le áí.
2 Magar náfarmán Yahúdíon̲ ne
gair-qaumon̲ ke dilon̲ men̲ josh
paidá karke, un ko bháiyon̲ kí taraf
se badgumán kar diyá. 3 Pas wuh
bahut ‘arse tak wahán̲ rahe, aur
Ḳhudáwand ke bharose par dilerí
se kalám karte the; aur wuh un ke
háthon̲ se nishán aur ‘ajíb kám
karáke apne fazl ke kalám kí ga-
wáhí detá thá. 4 Lekin shahr ke
logon̲ men̲ phúṭ paṛ gayí: ba‘z
Yahúdíon̲ kí taraf ho gaye, aur ba‘z
rasúlon̲ kí taraf. 5 Magar jab gair-
qaumwále aur Yahúdí unhen̲ be‘iz-
zat aur sangsár karne ko, apne
sardáron̲ samet un par chaṛhe;
6 to wuh is se wáqif hokar Lukáu-
niya ke shahron̲ Lustra aur Dirbe
aur un ke girdnawáh men̲ bhág
gaye; 7 aur wahán̲ ḳhushḳhabarí
sunáte rahe.

Lustra men̲ Paulus ká mu‘jiza aur wa‘z.

8 Aur Lustra men̲ ek shaḳhs bai-
ṭhá thá, jo pán̲won̲ se láchár thá;
wuh janam ká langrá thá, aur kabhí
na chalá thá. 9 Wuh Paulus ko
báten̲ karte sun rahá thá; aur jab
is ne us kí taraf gaur karke dekhá,
ki us men̲ shifá páne ke láiq ímán
hai, 10 to baṛí áwáz se kahá, ki
Apne pán̲won̲ ke bal sídhá khaṛá
ho já. Pas wuh uchhalkar chalne
phirne lagá. 11 Logon̲ ne Paulus
ká yih kám dekhkar, Lukáuniya kí
bolí men̲ baland áwáz se kahá, ki
Ádmíon̲ kí súrat men̲ deotá utarkar
hamáre pás áe hain̲. 12 Aur unhon̲
ne Bar-Nabá ko Zyús kahá, aur
Paulus ko Hirmes, is liye ki yih
kalám karne men̲ sabaqat rakhtá
thá. 13 Aur Zyús ke us mandir ká
pujárí, jo un ke shahr ke sámne
thá, bail aur phúlon̲ ke hár pháṭak
par lákar, logon̲ ke sáth qurbání
karní cháhtá thá. 14 Jab Bar-Nabá
aur Paulus rasúlon̲ ne yih suná, to
apne kapṛe pháṛkar logon̲ men̲ já
kúde, aur pukár pukárkar 15 kahne
lage, ki Logo, tum yih kyá karte
ho? ham bhí tumháre hamtabí‘at
insán hain̲, aur tumhen̲ ḳhushḳha-
barí sunáte hain̲, táki in bátil chízon̲
se kanára karke us zinda Ḳhudá kí
taraf phiro, jis ne ásmán aur zamín
aur samundar aur jo kuchh un men̲
hai paidá kiyá: 16 us ne agle zamáne
men̲ sab qaumon̲ ko apní apní ráh
chalne diyá. 17 Táham us ne apne áp
ko begawáh na chhoṛá; chunán̲chi
us ne mihrbáníán̲ kín̲, aur ásmán
se tumháre liye pání barsáyá, aur
baṛí baṛí paidáwár ke mausim ‘atá
kiye, aur tumháre dilon̲ ko ḳhurák
aur ḳhushí se bhar diyá. 18 Yih
báten̲ kahkar bhí logon̲ ko mushkil
se roká, ki un ke liye qurbání na
karen̲.

Taklífon̲ aur mihnaton̲ ke ba‘d rasúlon̲ ká Súriya ke Antákiyá ko wápas áná.

19 Phir ba‘z Yahúdí Antákiyá aur
Ikuniyum se áe: aur logon̲ ko apní
taraf karke, Paulus ko sangsár kiyá,
aur us ko murda samajhkar shahr
ke báhar ghasíṭ le gaye. 20 Magar
jab shágird us ke girdágird á khaṛe
húe, to wuh uṭhkar shahr men̲ áyá:
aur dúsre din Bar-Nabá ke sáth
Dirbe ko chalá gayá. 21 Aur wuh
us shahr men̲ ḳhushḳhabarí suná-
kar, aur bahut se shágird karke,
Lustra, aur Ikuniyum, aur Antákiyá
ko wápas áe, 22 aur shágirdon̲ ke
dilon̲ ko mazbút karte, aur yih

nasíhat dete the, ki ímán par qáim
raho, aur kahte the; Zarúr hai ki
ham bahut musíbaten̲ sahkar Ḳhu-
dá kí bádsháhat men̲ dáḳhil hon̲.
23 Aur unhon̲ ne har ek kalísiyá
men̲ un ke liye buzurgon̲[a] ko mu-
qarrar kiyá, aur roze se du‘á mán̲g-
kar, unhen̲ Ḳhudáwand ke sipurd
kiyá, jis par wuh ímán láe the.
24 Aur Pisidiya men̲ se hote húe
Pamfúliya men̲ pahun̲che. 25 Aur
Pirga men̲ kalám sunákar, Attaliya
ko gaye; 26 aur wahán̲ se jaház
par us Antákiyá men̲ áe, jahán̲ us
kám ke liye, jo unhon̲ ne ab púrá
kiyá, Ḳhudá ke fazl ke sipurd kiye
gaye the. 27 Wahán̲ pahun̲chkar
unhon̲ ne kalísiyá ko jama‘ kiyá,
aur un ke sámne bayán kiyá, ki
Ḳhudá ne hamárí ma‘rifat kyá
kuchh kiyá, aur yih ki us ne gair-
qaumon̲ ke liye ímán ká darwáza
khol diyá. 28 Aur wuh shágirdon̲
ke pás muddat tak rahe.

Músawí sharí‘at ke mánne ke báre men̲ kalísiyá ká faisala.

15 1 Phir ba‘z log Yahúdiya se
ákar bháiyon̲ ko ta‘lím dene
lage, ki Agar Músá kí rasm ke mu-
wáfiq tumhárá ḳhatna na ho, to
tum naját nahín̲ pá sakte. 2 Pas
jab Paulus aur Bar-Nabá kí un se
bahut takrár aur bahs húí, to kalí-
siyá ne yih ṭhahráyá, ki Paulus aur
Bar-Nabá, aur un men̲ se chand
âur shaḳhs is mas’ale ke liye rasú-
lon̲ aur buzurgon̲[a] ke pás Yarú-
shalem jáen̲. 3 Pas kalísiyá ne un
ko rawána kiyá, aur wuh gair-
qaumon̲ ke rujú‘ láne ká bayán
karte húe Fíníke aur Sámariya se
guzre: aur sab bháiyon̲ ko bahut
ḳhush karte gaye. 4 Jab Yarú-
shalem men̲ pahun̲che, to kalísiyá
aur rasúl aur buzurg[b] un se ḳhushí
ke sáth mile, aur unhon̲ ne sab
kuchh bayán kiyá, jo Ḳhudá ne un
kí ma‘rifat kiyá thá. 5 Magar
Farísíon̲ ke firqe men̲ se jo ímán
láe the, un men̲ se ba‘z ne uṭhkar
kahá, ki Un ká ḳhatna karáná, aur
un ko Músá kí sharí‘at par ‘amal
karne ká hukm dená zarúr hai.
6 Pas rasúl aur buzurg[b] is bát
par gaur karne ke liye jama‘ húe.
7 Aur bahut bahs ke ba‘d, Patras
ne khaṛe hokar un se kahá, ki

Ai bháiyo, tum jánte ho ki bahut
‘arsa húá, jab[c] Ḳhudá ne tum
logon̲ men̲ se mujhe chuná, ki gair-
qaumen̲ merí zabán se ḳhushḳha-
barí[d] ká kalám sunkar ímán láen̲.
8 Aur Ḳhudá ne, jo dilon̲ kí jántá
hai, un ko bhí hamárí tarah Rúhu’l
Quds dekar un kí gawáhí dí; 9 aur
ímán ke wasíle se un ke dil pák
karke, ham men̲ aur un men̲ kuchh
farq na rakkhá. 10 Pas ab tum
shágirdon̲ kí gardan par aisá júá
rakhkar, jis ko na hamáre bápdádá
uṭhá sakte the, na ham, Ḳhudá ko
kyún̲ ázmáte ho? 11 Háláṅki ham
ko yaqín hai, ki jis tarah wuh
Ḳhudáwand Yisú‘ ke fazl hí se
naját páen̲ge, usí tarah ham bhí
páen̲ge.

12 Phir sárí jamá‘at chup rahí,
aur Paulus aur Bar-Nabá ká bayán
sunne lagí, ki Ḳhudá ne un kí ma‘-
rifat gair-qaumon̲ men̲ kaise kaise
nishán aur ‘ajíb kám záhir kiye.
13 Jab wuh ḳhámosh húe, to Ya‘qúb
kahne lagá, ki

Ai bháiyo, merí suno: 14 Sha-
ma‘ún ne bayán kiyá hai, ki Ḳhudá
ne pahle pahal gair-qaumon̲ par kis
tarah tawajjuh kí, táki un men̲ se
apne nám kí ek ummat baná le.
15 Aur nabíon̲ kí báten̲ bhí is ke
mutábiq hain̲; chunán̲chi likhá hai,
ki

[a] Yá *prisbutiron̲.* [b] Yá *prisbutir.* [c] Yún. *jánte ho, ki qadím dinon̲ se.* [d] Yá *Injíl.*

16 [a] In báton ke ba'd main phir
ákar,
Dáúd ke gire húe ḳhaime ko uṭhá-
úngá ;
Aur us ke phaṭe ṭúṭe kí maram-
mat karke,
Use khará karúngá :
17 Táki báqí ádmí,
Ya'ní sab qaumen jo mere nám
kí kahlátí hain,
Khudáwand ko talásh karen.
18 Yih wuhí Ḳhudáwand farmátá
hai jo dunyá ke shurú' se in
báton kí ḳhabar detá áyá hai.
19 Pas merá faisala yih hai, ki jo
gair-qaumon men se Ḳhudá kí taraf
rujú' hote hain, ham un ko taklíf
na den ; 20 magar un ko likh bhejen,
ki buton kí makrúhát, aur harám-
kárí, aur galághonṭe húe jánwaron,
aur lahú se parhez karen. 21 Kyúnki
qadím zamáne se har shahr men
Músá kí Tauret kí manádí karne-
wále hote chale áe hain, aur wuh
har Sabt ko 'ibádatḳhánon men
sunáí játí hai.

22 Is par rasúlon aur buzurgon [b]
ne, sárí kalísiyá samet, munásib
jáná, ki apne men se chand shaḳhs
chunkar, Paulus aur Bar-Nabá ke
sáth Antákiyá ko bhejen ; ya'ní
Yahúdáh ko jo Bar-Sabbá kahlátá
hai, aur Sílás ko ; yih shaḳhs bhái-
yon men muqaddam the : 23 aur
un ke háth yih likh bhejá, ki Antá-
kiyá aur Súriya aur Kilikiya ke
rahnewále bháiyon ko, jo gair-
qaumon men se hain, rasúlon aur
buzurg bháiyon ká salám pahunche.
24 Chúnki ham ne suná hai, ki ba'z
ne ham men se, jin ko ham ne hukm
na diyá thá, wahán jákar [c] tumhen
apní báton se ghabrá diyá, aur
tumháre dilon ko ulat diyá ; 25 is
liye ham ne ek dil hokar munásib
jáná, ki ba'z chune húe ádmíon ko
apne 'azízon Bar-Nabá aur Paulus
ke sáth tumháre pás bhejen : 26 yih
dono aise ádmí hain, jinhon ne apní
jánen hamáre Ḳhudáwand Yisú'
Masíh ke nám par nisár kar rakkhí
hain. 27 Chunánchi ham ne Yahú-
dáh aur Sílás ko bhejá hai ; wuh
yihí báten zabání bhí bayán karenge.
28 Kyúnki Rúhu'l Quds ne aur ham
ne munásib jáná, ki in zarúrí báton
ke siwá, tum par âur bojh na ḍálen ;
29 ki tum buton kí qurbáníon ke
gosht se, aur lahú, aur galághonṭe
húe jánwaron, aur harámkárí se
parhez karo ; agar tum in chízon
se apne áp ko bacháe rakkhoge, to
salámat rahoge. Wa's salám.

30 Pas wuh ruḳhsat hokar Antá-
kiyá men pahunche ; aur jamá'at
ko ikaṭṭhá karke ḳhatt de diyá.
31 Wuh parhkar us ke tasallí-bakhsh
mazmún [d] se ḳhush húe. 32 Aur
Yahúdáh aur Sílás ne, jo ḳhud bhí
nabí the, bháiyon ko bahut sí nasí-
hat karke mazbút kar diyá. 33 Wuh
chand roz rahkar, aur bháiyon se
salámatí kí du'á lekar, apne bhej-
newálon ke pás ruḳhsat kar diye ga-
ye. 35 Magar Paulus aur Bar-Nabá
Antákiyá hí men rahe ; aur bahut
se âur logon ke sáth Ḳhudáwand
ká kalám sikháte, aur us kí manádí
karte [e] rahe.

Paulus aur Bar-Nabá ká 'aláhida honá.

36 Chand roz ba'd Paulus ne Bar-
Nabá se kahá, ki Jin jin shahron
men ham ne Ḳhudá ká kalám
sunáyá thá, áo phir un men chalkar
bháiyon ko dekhen, ki kaise hain.
37 Aur Bar-Nabá kí saláh thí, ki
Yúhanná ko, jo Marqus kahlátá hai,
apne sáth le chalen. 38 Magar

[a] 'Ámos 9. 11, 12. [b] Yá *prisbutiron*. [c] N. *wahán jákar* na dárad.
[d] Yá *is nasíhat*. [e] Yá *ḳhushḳhabarí dete*.

Paulus ne yih munásib na jáná, ki
jo shakhs Pamfúliya men kanára
karke us kám ke liye un ke sáth na
gayá thá, us ko hamráh le chalen.
39 Pas un men aisí sakht takrár
húí, ki ek dúsre se judá ho gaye,
aur Bar-Nabá Marqus ko lekar
jaház par Kuprus ko rawána húá;
40 magar Paulus ne Sílás ko pasand
kiyá, aur bháiyon kí taraf se Khudá-
wand ke fazl ke sipurd hokar ra-
wána húá. 41 Aur kalísiyáon ko
mazbút kartá húá Súriya aur Kili-
kiya se guzrá.

Paulus ká Tímuthiyus ko manádí ke liye sáth le jáná.

16 1 Phir wuh Dirbe aur Lustra
men bhí pahunchá, to dekho,
wahán Tímuthiyus nám ek shágird
thá; us kí mán to Yahúdan thí, jo
ímán le áí thí; magar us ká báp
Yúnání thá. 2 Wuh Lustra aur
Ikuniyum ke bháiyon men neknám
thá. 3 Paulus ne cháhá, ki yih
mere sáth chale; pas us ko leke
un Yahúdíon ke sabab, jo us nawáh
men the, us ká khatna kar diyá,
kyúnki wuh sab jánte the ki is ká
báp Yúnání hai. 4 Aur wuh jin jin
shahron men guzarte the, wahán ke
logon ko wuh ahkám 'amal karne
ke liye pahuncháte játe the, jo
Yarúshalem ke rasúlon aur buzur-
gon [a] ne jári kiye the. 5 Pas kalí-
siyáen ímán men mazbút, aur
shumár men roz ba roz ziyáda hotí
gayín.

Iláhí hidáyat se Paulus ká Makiduniya men áná.

6 Aur wuh Frúgiya aur Galatiya
ke 'iláqe men se guzre, kyúnki
Rúhu'l Quds ne unhen Ásiya men
kalám sunáne se mana' kiyá. 7 Aur
unhon ne Músiya ke qaríb pahunch-
kar Bitúniya men jáne kí koshish
kí; magar Yisú' kí Rúh ne unhen
jáne na diyá. 8 Pas wuh Músiya
se guzarkar Troás men áe. 9 Aur
Paulus ne rát ko royá men dekhá,
ki ek Makiduní ádmí khará húá us
kí minnat karke kahtá hai, ki Pár
utarkar Makiduniya men á, aur
hamárí madad kar. 10 Us ke royá
dekhte hí ham ne fauran Maki-
duniya men jáne ká iráda kiyá,
kyúnki ham is se yih samjhe, ki
Khudá ne unhen khushkhabarí dene
ke liye ham ko buláyá hai.

Filippí men Paulus ká kám aur taklífen.

11 Pas [b] Troás se jáház par ra-
wána hokar ham sídhe Samutráke
men, aur dúsre din Niyápulis men
áe; 12 aur wahán se Filippí men
pahunche, jo Makiduniya ká shahr,
aur us qismat ká sadr [c], aur Romíon
kí bastí hai; aur ham chand roz us
shahr men rahe. 13 Aur Sabt ke
din shahr ke darwáze ke báhar nadí
ke kanáre gaye, jahán samjhe ki
du'á mángne kí jagah hogí; aur
baithkar un 'auraton se jo ikatthí
húí thín, kalám karne lage. 14 Aur
Thúátíra shahr kí ek khudáparast
'aurat Ludiya nám qirmiz bechne-
wálí bhí suntí thí: us ká dil Khu-
dáwand ne kholá, táki Paulus kí
báton par tawajjuh kare. 15 Aur
jab us ne apne gharáne samet
baptisma [d] le liyá, to minnat karke
kahá, ki Agar tum mujhe Khudá-
wand kí ímándár bandí samajhte
ho, to chalkar mere ghar men raho.
Pas us ne hamen majbúr kiyá.
16 Jab ham du'á mángne kí jagah
já rahe the, to aisá húá ki hamen
ek laundí milí, jis men gaibdán rúh [e]

[a] Yá *prisbutiron*. [b] N. *Pas* na dárad. [c] Yá *pahlá shahr*.
[d] Yá *istibág*. [e] Yun. *Púthon* (ya'ní ek deotá) *kí rúh*.

thí; wuh gaibgoí se apne málikon̲
ke liye bahut kuchh kamátí thí.
17 Wuh Paulus ke aur hamáre
píchhe ákar chilláne lagí, ki Yih
ádmí Ḳhudá Ta‘álá ke bande hain̲,
jo tumhen̲ naját kí ráh batáte hain̲.
18 Wuh bahut dinon̲ tak aisá hí
kartí rahí. Áḳhir Paulus saḳht
ranjída húá, aur phirkar us rúh se
kahá, ki Main̲ tujhe Yisú‘ Masíh ke
nám se hukm detá hún̲, ki is men̲
se nikal já. Wuh usí ghaṛí nikal
gayí.
19 Jab us ke málikon̲ ne dekhá,
ki hamárí kamáí kí ummed játí
rahí, to Paulus aur Sílás ko pakarke
hákimon̲ ke pás chauk men̲ khen̲ch
le gaye, 20 aur unhen̲ faujdárí ke
hákimon̲ ke áge le jákar kahá, ki
Yih ádmí jo Yahúdí hain̲, hamáre
shahr men̲ baṛí khalbalí ḍálte hain̲,
21 aur aisí rasmen̲ batáte hain̲, jin
ká qabúl karná aur ‘amal men̲ láná
ham Romíon̲ ko rawá nahín̲. 22 Aur
‘ámm log bhí muttafiq hokar un kí
muḳhálafat par ámáda húe, aur
faujdárí ke hákimon̲ ne un ke kapṛe
pháṛkar utár ḍále aur bed márne
ká hukm diyá; 23 aur bahut se bed
lagwákar unhen̲ qaidḳháne men̲
ḍálá, aur ḍároga ko tákíd kí, ki
baṛí hoshyárí se un kí nigahbání
kare. 24 Us ne aisá hukm pákar
unhen̲ andar ke qaidḳháne men̲ ḍál
diyá, aur un ke pán̲w káṭh men̲
ṭhon̲k diye. 25 Ádhí rát ke qaríb
Paulus aur Sílás du‘á mán̲g rahe,
aur Ḳhudá kí hamd ke gít gá rahe
the, aur qaidí sun rahe the, 26 ki
yakáyak baṛá bhaun̲chál áyá, yahán̲
tak ki qaidḳháne kí neo hil gayí:
aur usí dam sab darwáze khul gaye;
aur sab kí beṛiyán̲ khul paṛín̲. 27 Aur
ḍároga jág uṭhá, aur qaidḳháne ke
darwáze khule dekhkar samjhá, ki
qaidí bhág gaye; pas talwár khen̲ch-
kar apne áp ko már ḍálná cháhá.
28 Lekin Paulus ne baṛí áwáz se
pukárke kahá, ki Apne taín̲ nuqsán
na pahun̲chá, kyún̲ki ham sab
maujúd hain̲. 29 Wuh chirág
mangwákar andar já kúdá, aur
kán̲ptá húá Paulus aur Sílás ke
áge girá, 30 aur unhen̲ báhar lákar
kahá, ki Ai sáhibo, main̲ kyá karún̲
ki naját páún̲? 31 Unhon̲ ne kahá;
Ḳhudáwand Yisú‘ par ímán lá, to
tú aur terá gharáná naját páegá.
32 Aur unhon̲ ne us ko aur us ke
sáre gharwálon̲ ko Ḳhudáwand [a] ká
kalám sunáyá. 33 Aur us ne rát
ko usí ghaṛí unhen̲ le jákar un ke
zaḳhm dhoe, aur usí waqt apne sab
logon̲ samet baptisma [b] liyá. 34 Aur
unhen̲ úpar ghar men̲ le jákar
dastarḳhwán bichháyá, aur apne
sáre gharáne samet Ḳhudá par
ímán lákar [c] baṛí ḳhushí kí.
35 Jab din húá, to faujdárí ke
hákimon̲ ne hawaldáron̲ kí ma‘rifat
kahlá bhejá, ki Un ádmíon̲ ko
chhoṛ de. 36 Aur ḍároga ne Paulus
ko is bát kí ḳhabar dí, ki Faujdárí
ke hákimon̲ ne tumháre chhoṛ
dene ká hukm bhej diyá: pas ab
nikalkar salámat chale jáo. 37 Ma-
gar Paulus ne un se kahá, ki Unhon̲
ne ham ko jo Romí hain̲, qusúr
sábit kiye bagair ‘aláníya piṭwákar
qaid men̲ ḍálá, aur ab ham ko
chupke se nikálte hain̲? Yih nahín̲
ho saktá, balki wuh áp ákar hamen̲
báhar le jáen̲. 38 Hawaldáron̲ ne
faujdárí ke hákimon̲ ko in báton̲ kí
ḳhabar dí. Jab unhon̲ ne suná, ki
yih Romí hain̲, to ḍar gaye: 39 aur
ákar un kí minnat kí; aur báhar
le jákar darḳhwást kí, ki shahr se
chale jáen̲. 40 Pas wuh qaidḳháne
se nikalkar Ludiya ke hán̲ gaye:
aur bháiyon̲ se milkar unhen̲ tasallí
dí [d], aur rawána húe.

[a] N. *Ḳhudá.* [b] Yá *istibág.* [c] Yún. *Ḳhudá ká yaqín karke.* [d] Yá *nasíhat dí.*

Thissaluníke aur Biríya men Paulus aur Sílás ká kám.

17 1 Phir wuh Amfipulis aur
Apulloniya hokar Thissalu-
níke men áe, jahán Yahúdíon ká
ek 'ibádatkhána thá: 2 aur Paulus
apne dastúr ke muwáfiq un ke pás
gayá, aur tín Sabton ko kitáb i
muqaddas se un ke sáth bahs kí;
3 aur us ke ma'ní khol kholkar
dalílen pesh kartá thá, ki Masíh ko
dukh uṭháná, aur murdon men se
jí uṭhná zarúr thá; aur yihí Yisú',
jis kí main tumhen khabar detá
hún, Masíh hai. 4 Un men se ba'z
ne ímán liyá, aur Paulus aur Sílás
ke sharík húe; aur khudáparast
Yúnáníon kí ek barí jamá'at, aur
bahuterí sharíf 'auraten bhí, un
kí sharík húín. 5 Magar Yahúdíon
ne hasad men ákar, bázárí ádmíon
men se kaí badma'áshon ko apne
sáth liyá, aur bhír lagákar shahr
men fasád karne lage; aur Yáson
ká ghar gherkar unhen logon ke
sámne le áná cháhá. 6 Aur jab
unhen na páyá, to Yáson aur kaí
âur bháiyon ko shahr ke hákimon
ke pás chilláte húe khench le gaye,
ki Wuh shakhs jinhon ne jahán ko
bágí kar diyá, yahán bhí áe hain;
7 aur Yáson ne unhen apne hán
utárá hai: aur yih sab ke sab Qaisar
ke hukmon kí mukhálafat karke
kahte hain, ki bádsháh to âur hí
hai, ya'ní Yisú'. 8 Yih sunkar 'ámm
log aur shahr ke hákim ghabrá
gaye. 9 Aur inhon ne Yáson aur
báqíon kí zamánat lekar unhen
chhor diyá.

10 Lekin bháiyon ne fauran rá-
ton rát Paulus aur Sílás ko Biríya
men bhej diyá. Wuh wahán pa-
hunchkar Yahúdíon ke 'ibádatkháne
men gaye. 11 Yih log Thissaluníke
ke Yahúdíon se nekzát the; kyúnki
unhon ne bare shauq se kalám ko
qabúl kiyá, aur roz ba roz kitáb i
muqaddas men tahqíq karte the,
ki áyá yih báten isí tarah hain.
12 Pas un men se bahutere ímán
láe; aur Yúnáníon men se bhí
bahut sí 'izzatdár 'auraten aur
mard ímán láe. 13 Jab Thissalu-
níke ke Yahúdíon ko ma'lúm húá,
ki Paulus Biríya men bhí Khudá
ká kalám sunátá hai, to wahán bhí
jákar logon ko ubhárá, aur un men
khalbalí dálí. 14 Us waqt bháiyon
ne fauran Paulus ko rawána kiyá,
ki samundar ke kanáre tak chalá
jáe: lekin Sílás aur Tímuthiyus
wahín rahe. 15 Aur Paulus ke
rahbar use Athene tak le gaye; aur
Sílás aur Tímuthiyus ke liye yih
hukm lekar rawána húe, ki jahán
tak ho sake jald mere pás áo.

Athene men Paulus ká mubáhisa karná aur wa'z kahná.

16 Jab Paulus Athene men un
kí ráh dekh rahá thá, to shahr
ko buton se bhará húá dekhkar us
ká jí jal gayá. 17 Is liye wuh
'ibádatkháne men Yahúdíon aur
khudáparaston se, aur chauk men
jo milte the un se roz bahs kiyá
kartá thá. 18 Aur chand Ipikúrí
aur Stoíkí failsúf us ká muqábala
karne lage. Ba'z ne kahá, ki Yih
bakwásí kyá kahná cháhtá hai?
Auron ne kahá; Yih gair ma'búdon[a]
kí khabar denewálá ma'lúm hotá
hai: is liye ki wuh Yisú' aur
qiyámat kí khushkhabarí detá thá.
19 Pas wuh use apne sáth Ariyu-
pagus men[b] le gaye aur kahá;
Áyá ham ko ma'lúm ho saktá hai,
ki yih nayí ta'lím jo tú detá hai,
kyá hai? 20 Kyúnki tú hamen
anokhí báten sunátá hai; pas ham
jánná cháhte hain, ki in se garaz

[a] Yún. *dewon.*

[b] Yá *Koh i Mirríkh par.*

kyá hai. 21 (Is liye ki sab Athenawí,
aur pardesí jo waháṉ muqím the,
apní fursat ká waqt nayí nayí báteṉ
kahne sunne ke siwá âur kisí kám
meṉ sarf na karte the.) 22 Paulus
ne Ariyupagus [a] ke bích meṉ khaṛe
hokar kahá, ki

Ai Athenewálo! Maiṉ dekhtá
húṉ, ki tum har bát meṉ dewtáoṉ
ke baṛe mánnewále ho. 23 Chu-
náṉchi maiṉ ne sair karte, aur
tumháre ma'búdoṉ par gaur karte
waqt ek aisí qurbángáh bhí páí, jis
par likhá thá, ki NÁ-MA'LÚM ḲHUDÁ
KE LIYE. Pas jis ko tum bagair
ma'lúm kiye pújte ho, maiṉ tum
ko usí kí ḳhabar detá húṉ. 24 Jis
Ḳhudá ne dunyá aur us kí sárí
chízoṉ ko paidá kiyá, wuh ásmán
aur zamín ká Málik hokar, háth ke
banáe húe mandiroṉ meṉ nahíṉ
rahtá; 25 na kisí chíz ká muhtáj
hokar, ádmíoṉ ke háthoṉ se ḳhid-
mat letá hai, kyúṉki wuh to ḳhud
sab ko zindagí aur sáṉs aur sab
kuchh detá hai; 26 aur us ne ek hí
asl se ádmíoṉ kí har ek qaum
tamám rú e zamín par rahne ke
liye paidá kí, aur un kí mí'ádeṉ
aur sukúnat kí haddeṉ muqarrar
kíṉ; 27 táki Ḳhudá ko ḍhúṉḍheṉ,
sháyad ki ṭaṭolkar use páeṉ, har-
chand ki wuh ham meṉ kisí se dúr
nahíṉ: 28 kyúṉki usí meṉ [b] ham
jíte, aur chalte phirte, aur maujúd
haiṉ; jaisá tumháre shá'iroṉ meṉ
se bhí ba'z ne kahá hai, ki Ham to
us kí nasl bhí haiṉ. 29 Pas Ḳhudá
kí nasl hokar, ham ko yih ḳhayál
karná munásib nahíṉ, ki Zát i Iláhí
us sone yá rúpe yá patthar kí má-
nind hai, jo ádmí ke hunar aur íjád
se ghaṛe gaye hoṉ. 30 Pas Ḳhudá
jahálat ke waqtoṉ se chashm-
poshí karke, ab sab ádmíoṉ ko
har jagah hukm detá hai, ki tauba
kareṉ: 31 kyúṉki us ne ek din
ṭhahráyá hai, jis meṉ wuh rástí se
dunyá kí 'adálat us ádmí kí ma'ri-
fat karegá, jise us ne muqarrar kiyá
hai; aur use murdoṉ meṉ se jilákar
yih bát sab par sábit kar dí hai.

32 Jab unhoṉ ne murdoṉ kí qiyá-
mat ká zikr suná, to ba'z ṭhaṭṭhá
márne lage, aur ba'z ne kahá, ki
Yih bát ham tujh se phir kabhí
suneṉge. 33 Isí hálat meṉ Paulus
un ke bích meṉ se nikal gayá.
34 Magar chand ádmí us ke sáth
mil gaye aur ímán le áe: un meṉ
Diyunusiyus Ariyupagus [a] ká ek
hákim, aur Damaris nám ek 'aurat
thí, aur ba'z âur bhí un ke sáth the.

Kurinthus meṉ Paulus ká kám.

18 1 In bátoṉ ke ba'd Paulus
Athene se rawána hokar
Kurinthus meṉ áyá. 2 Aur waháṉ
us ko Akwila nám ek Yahúdí milá,
jo Puntus kí paidáish thá, aur apní
bíwí Priskilla samet Itáliya se nayá
nayá áyá thá, kyúṉki Klaudiyus
ne hukm diyá thá, ki sab Yahúdí
Roma se nikal jáeṉ: pas wuh un
ke pás gayá; 3 aur chúṉki un ká
hampesha thá, un ke sáth rahá,
aur wuh kám karne lage; aur un
ká pesha ḳhaimadozí thá. 4 Aur
wuh har Sabt ko 'ibádatḳháne meṉ
bahs kartá, aur Yahúdíoṉ aur Yú-
náníoṉ ko qáil kartá thá.

5 Aur jab Sílás aur Tímuthiyus
Makiduniya se áe, to Paulus kalám
sunáne ke josh se majbúr hokar,
Yahúdíoṉ ke áge gawáhí de rahá
thá, ki Yisú' hí Masíh hai. 6 Jab
log muḳhálafat karne aur kufr
bakne lage, to us ne apne kapṛe
jhárkar un se kahá, ki Tumhárá
ḳhún tumhárí hí gardan par;
maiṉ pák húṉ: ab se gair-qaumoṉ
ke pás jáúṉgá. 7 Pas waháṉ se

[a] Yá *Koh i Mirríḳh.*

[b] Yá *se.*

chalá gayá, aur Titus[a] Yústus nám
ek ḳhudáparast ke ghar gayá, jo
‘ibádatḳháne se milá húá thá.
8 Aur ‘ibádatḳháne ká sardár
Krispus apne tamám gharáne sa-
met Ḳhudáwand par ímán láyá[b];
aur bahut se Kurinthí sunkar ímán
láe aur baptisma[c] liyá. 9 Aur
Ḳhudáwand ne rát ko roya meṉ
Paulus se kahá; Ḳhauf na kar,
balki kahe já, aur chup na rah:
10 is liye ki maiṉ tere sáth húṉ,
aur koí shaḳhs tujh par hamla
karke zarar na pahuṉchá sakegá:
kyúṉki is shahr meṉ mere bahut
se log haiṉ. 11 Pas wuh ḍerh baras
un meṉ rahkar Ḳhudá ká kalám
sikhátá rahá.

12 Jab Galliyo Aḳhaya ká súba
thá, Yahúdí eká karke Paulus par
chaṛh áe, aur use ‘adálat meṉ le
jákar 13 kahne lage; Yih shaḳhs
logoṉ ko targíb detá hai, ki sharí‘at
ke barḳhiláf Ḳhudá kí parastish
kareṉ. 14 Jab Paulus ne bolná
cháhá, to Galliyo ne Yahúdíoṉ se
kahá; Ai Yahúdío, agar kuchh zulm
yá baṛí sharárat kí bát hotí, to
wájib thá ki maiṉ sabr karke tum-
hárí suntá[d]: 15 lekin jab yih aise
suwál haiṉ, jo lafzoṉ aur námoṉ
aur ḳháss tumhárí sharí‘at se ‘iláqa
rakhte haiṉ, to tum hí jáno; maiṉ
aisí bátoṉ ká munsif banná nahíṉ
cháhtá. 16 Aur us ne unheṉ ‘adálat
se nikalwá diyá. 17 Phir sab logoṉ
ne ‘ibádatḳháne ke sardár Sosthines
ko pakaṛke ‘adálat ke sámne márá.
Magar Galliyo ne in bátoṉ kí kuchh
parwá na kí.

Paulus ka tísrá daura.

18 Pas Paulus bahut din waháṉ
rahkar bháiyoṉ se ruḳhsat húá;
aur chúṉki us ne mannat mání thí,
is liye Kinḳhríya meṉ sir muṉḍáyá,
aur jaház par Súriya ko rawána
húá; aur Priskilla aur Akwila us
ke sáth the. 19 Aur Ifisus meṉ
pahuṉchkar us ne unheṉ waháṉ
chhoṛá: aur áp ‘ibádatḳháne meṉ
jákar Yahúdíoṉ se bahs karne lagá.
20 Jab unhoṉ ne us se darḳhwást
kí, ki âur kuchh ‘arsa hamáre sáth
rah, to us ne manzúr na kiyá;
21 balki yih kahkar un se ruḳhsat
húá, ki Agar Ḳhudá ne cháhá, to
tumháre pás phir áúṉgá; aur Ifisus
se jaház par rawána húá. 22 Phir
Qaisariya meṉ utarke, Yarúshalem
ko gayá, aur kalísiyá ko salám
karke Antákiyá meṉ áyá. 23 Aur
chand roz rahkar waháṉ se rawána
húá, aur tartíbwár Galatiya ke ‘iláqe
aur Frúgiya meṉ guzartá húá, sab
shágirdoṉ ko mazbút kartá gayá.

Ifisus aur Aḳhaya meṉ Apullos ká kám.

24 Phir Apullos nám ek Yahúdí,
Iskandariya kí paidáish, ḳhush-
taqrír[e] aur kitáb i muqaddas ká
máhir, Ifisus meṉ pahuṉchá. 25 Is
shaḳhs ne Ḳhudáwand kí ráh kí
ta‘lím pái thí; aur rúhání josh se[f]
kalám kartá, aur Yisú‘ kí bábat
sahíh sahíh ta‘lím detá thá, magar
sirf Yúhanná hí ke baptisma[c] se
wáqif thá. 26 Wuh ‘ibádatḳháne
meṉ dilerí se bolne lagá; magar
Priskilla aur Akwila us kí báteṉ
sunkar use apne ghar le gaye, aur
us ko Ḳhudá kí ráh âur ziyáda
sihhat se batái. 27 Jab us ne iráda
kiyá, ki pár utarkar Aḳhaya ko
jáe, to bháiyoṉ ne us kí himmat
baṛhákar shágirdoṉ ko likhá, ki us
se achchhí tarah milná. Us ne

[a] N. *Titiyus.*
[b] Yún. *Krispus ne . . . . Ḳhudáwand ká yaqín kiyá.*
[c] Yá *istibág.*
[d] Yún. *maiṉ tumháre sáth sabr kartá.*
[e] Yá *‘álim.*
[f] Yún. *rúh meṉ sargarm hokar.*

wahán pahunchkar un logon kí
barí madad kí, jo fazl ke sabab
ímán láe the; 28 kyúnki wuh kitáb
i muqaddas se Yisú' ká Masíh honá
sábit karke, bare zor shor se Ya-
húdíon ko 'aláníya qáil kartá rahá.

Ifisus men Paulus ká kám.

19 1 Aur jab Apullos Kurinthus
men thá, to aisá húá ki
Paulus úpar ke 'iláqe se guzarkar
Ifisus men áyá, aur kaí shágirdon
ko dekhkar 2 un se kahá; Kyá tum
ne ímán láte waqt Rúhu'l Quds
páyá? Unhon ne us se kahá, ki
Ham ne to suná bhí nahín, ki
Rúhu'l Quds názil húá hai. 3 Us
ne kahá; Pas tum ne kis ká bap-
tisma[a] liyá? Unhon ne kahá;
Yúhanná ká baptisma[a]. 4 Paulus
ne kahá; Yúhanná ne logon ko yih
kahkar tauba ká baptisma[a] diyá,
ki Jo mere píchhe ánewálá hai, us
par, ya'ní Yisú' par, ímán láná.
5 Unhon ne yih sunkar Khudáwand
Yisú' ke nám ká[b] baptisma[a] liyá.
6 Jab Paulus ne un par háth rakkhe,
to Rúhu'l Quds un par názil húá,
aur wuh tarah tarah kí zabánen
bolne, aur nubuwwat karne lage.
7 Aur wuh sab takhmínan bárah
ádmí the.

8 Phir wuh 'ibádatkháne men
jákar tín mahíne tak dilerí se boltá
rahá, aur Khudá kí bádsháhat kí
bábat bahs kartá, aur logon ko qáil
kartá rahá. 9 Lekin jab ba'z sakht-
dil aur náfarmán ho gaye, balki
logon ke sámne is Taríq ko burá
kahne lage, to us ne un se kanára
karke shágirdon ko alag kar liyá,
aur har roz Turannus ke madrase
men bahs kiyá kartá thá. 10 Do
baras tak yihí hotá rahá, yahán
tak ki Ásiya ke rahnewalon, kyá
Yahúdí kyá Yúnání, sab ne Khu-
dáwand ká kalám suná. 11 Aur
Khudá Paulus ke háthon se khláss
kháss mu'jize dikhátá thá; 12 ya-
hán tak ki rúmál aur patke us ke
badan se chhuwákar bímáron par
dále játe the, aur un kí bímárián
játí rahtí thín, aur burí rúhen un
men se nikal játí thín. 13 Magar
ba'z Yahúdíon ne jo jhárá phúnkí
karte phirte the, yih ikhtiyár kiyá,
ki jin men burí rúhen hon, un par
Khudáwand Yisú' ká nám yih kah
kahkar phúnken, ki Jis Yisú' kí
Paulus manádí kartá hai, main
tum ko usí kí qasam detá hún.
14 Aur Skiwá Yahúdí sardár káhin
ke sát bete aisá kiyá karte the.
15 Burí rúh ne jawáb men un se
kahá, ki Yisú' ko to main jántí hún,
aur Paulus se bhí wáqif hún, magar
tum kaun ho? 16 Aur wuh shakhs
jis par burí rúh thí, kúdkar un par
já pará; aur dono par gálib ákar
aisí ziyádatí kí, ki wuh nange aur
zakhmí hokar us ghar se nikal
bháge. 17 Aur yih bát Ifisus ke
sab rahnewále Yahúdíon aur Yú-
náníon ko ma'lúm ho gayí; pas
sab par khauf chhá gayá; aur
Khudáwand Yisú' ke nám kí bu-
zurgí húí. 18 Aur jo ímán láe the,
un men se bahuteron ne ákar apne
apne kámon ká iqrár aur izhár
kiyá. 19 Aur bahut se jádú karne-
wálon ne apní apní kitáben ikatthí
karke, sab logon ke sámne jalá
dín: aur jab un kí qímat ká hisáb
húá, to pachás hazár rupaye kí
niklín. 20 Isí tarah Khudáwand
ká kalám zor pakarkar phailtá aur
gálib hotá gayá.

21 Jab yih ho chuká, to Paulus
ne jí men thána, ki Makiduniya aur
Akhaya se hokar Yarúshalem ko
jáúngá; aur kahá, ki Wahán jáne
ke ba'd mujhe Roma bhí dekhná

[a] Yá *istibág*.

[b] Yá *men*.

zarúr hai. 22 Pas apne khidmatgu-
záron men se do shakhs, ya‘ní Tí-
muthiyus aur Irástus ko Makidu-
niya men bhejkar, áp kuchh ‘arse
Ásiya men rahá.

Artimis dewí ke pújnewálon ká fasád.

23 Us waqt is Taríq kí bábat baṛá
fasád uṭhá. 24 Kyúnki Demetriyus
nám ek sunár thá, jo Artimis ke
rúpahle mandir banwákar us peshe-
wálon ko bahut kamwá detá thá.
25 Us ne un ko, aur un ke muta‘alliq
âur peshewálon ko jama‘ karke ka-
há, ki Ai logo, tum jánte ho ki
hamárí ásúdagí isí kám kí badaulat
hai. 26 Aur tum dekhte aur sunte
ho, ki sirf Ifisus hí men nahín,
balki taqríban tamám Ásiya men
is Paulus ne bahut se logon ko yih
kahkar qáil aur gumráh kar diyá
hai, ki jo háth ke banáe húe hain,
wuh Khudá nahín hain: 27 pas sirf
yihí khatra nahín, ki hamárá pesha
beqadr ho jáegá; balki baṛí dewí
Artimis ká mandir bhí náchíz ho
jáegá, aur jise tamám Ásiya aur
sárí dunyá pújtí hai, khud us kí bhí
‘azmat játí rahegí. 28 Wuh yih
sunkar gusse men bhar gaye, aur
chillá chillákar kahne lage, ki
Ifisíon kí Artimis baṛí hai. 29 Aur
tamám shahr men halchal paṛ
gayí: aur logon ne Gayus aur Aris-
tarkhus Makiduniyawálon ko, jo
Paulus ke hamsafar the, pakaṛ liyá,
aur ek dil hokar tamáshagáh ko
dauṛe. 30 Jab Paulus ne majma‘
men jáná cháhá, to shágirdon ne
jáne na diyá. 31 Aur Ásiya ke há-
kimon men se us ke ba‘z doston ne
ádmí bhejkar us kí minnat kí, ki
tamáshagáh men jáne kí jur’at na
karná. 32 Aur ba‘z kuchh chilláe,
aur ba‘z kuchh: kyúnki majlis
darham barham ho gayí thí; aur
aksar logon ko yih bhí khabar na
thí, ki ham kis liye ikaṭṭhe húe
hain. 33 Phir unhon ne Iskandar
ko, jise Yahúdí pesh karte the, bhíṛ
men se nikálkar áge kar diya[a];
aur Iskandar ne háth se ishára
karke majma‘ ke sámne ‘uzr bayán
karná cháhá. 34 Jab unhen ma‘lúm
húá ki yih Yahúdí hai, to sab ham-
áwáz hokar koí do ghanṭe tak
chilláte rahe, ki Ifisíon kí Artimis
baṛí hai. 35 Phir shahr ke mu-
harrir ne logon ko ṭhanḍá karke
kahá, ki Ai Ifisío, kaun sá ádmí
nahín jántá, ki Ifisíon ká shahr baṛí
dewí Artimis ke mandir aur us mú-
rat ká muháfiz hai, jo Zyús kí taraf
se girí thí? 36 Pas jab koí in báton
ke khiláf nahín kah saktá, to wájib
hai ki tum itmínán se raho, aur
besoche kuchh na karo. 37 Kyúnki
yih log jin ko tum yahán láe ho,
na mandir ke lúṭnewále hain, na
hamárí dewí kí badgoí karnewále.
38 Pas agar Demetriyus aur us ke
hampesha kisí par da‘wá rakhte
hon, to ‘adálat khulí hai, aur súbe
maujúd hain: ek dúsre par nálish
karen. 39 Aur agar tum kisí âur
amr kí tahqíqát cháhte ho, to bá-
zábita majlis men faisala hogá.
40 Kyúnki áj ke balwe ke sabab
hamen apne úpar nálish hone ká
andesha hai, is liye ki is kí koí
wajh nahín hai: aur is súrat men
ham is hangáme kí jawábdihí na
kar sakenge. 41 Yih kahkar us ne
majlis ko barkhwást kiyá.

Yúnán aur Makiduniya men Paulus kí gasht.

20 1 Jab hullaṛ mauqúf ho gayá,
to Paulus ne shágirdon ko
bulwákar nasíhat kí, aur un se
rukhsat hokar Makiduniya ko ra-
wána húá. 2 Aur us ‘iláqe se gu-

[a] Yá *Phir bhíṛ men se ba‘z ne Iskandar ko jise Yahúdí pesh karte the sikhá diyá.*

zarkar, aur unhen̲ bahut nasíhat
karke, Yúnán men̲ áyá. 3 Jab tín
mahíne rahkar Súriya kí taraf jaház
par rawána hone ko thá, to Ya-
húdíon̲ ne us ke barḳhiláf sázish
kí; phir us kí yih saláh húí, ki
Makiduniya hokar wápas jáe. 4 Aur
Purrus ká beṭá Sopatrus jo Biríya
ká thá; aur Thissaluníkíon̲ men̲ se
Aristarḳhus, aur Sikundus; aur
Gayus jo Dirbe ká thá, aur Tímu-
thiyus; aur Ásiya ká Tuḳhikus aur
Trufimus, Ásiya tak[a] us ke sáth
sáth gaye. 5 Yih áge jákar Troás
men̲ hamárí ráh dekhte rahe. 6 Aur
‘Íd i Fatír ke dinon̲ ke ba‘d ham
Filippí se jaház par rawána hokar,
pán̲ch din ke ba‘d Troás men̲ un ke
pás pahun̲che; aur sát din wahín̲
rahe.

Troás men̲ Paulus ká ek murde ko jiláná.

7 Hafte ke pahle din, jab ham
roṭí toṛne ke liye jama‘ húe, to
Paulus ne dúsre din rawána hone
ká iráda karke un se báten̲ kín̲, aur
ádhí rát tak kalám kartá rahá.
8 Jis bálákháne par ham jama‘ the,
us men̲ bahut se chirág jal rahe
the. 9 Aur Yútuḳhus nám ek jawán
khiṛkí men̲ baiṭhá thá; us par nín̲d
ká baṛá galaba thá; aur jab Paulus
ziyáda der tak báten̲ kartá rahá,
to wuh nín̲d ke galabe men̲ tísrí
manzil se gir paṛá; aur uṭháyá gayá,
to murda thá. 10 Paulus utarkar
us se lipaṭ gayá, aur gale lagákar
kahá; Ghabráo nahín̲; is men̲ ján
hai. 11 Phir úpar jákar roṭí toṛí,
aur khákar itní der tak un se báten̲
kartá rahá, ki pau phaṭ gayí; phir
wuh rawána ho gayá. 12 Aur wuh
us laṛke ko jítá láe, aur un kí baṛí
ḳhátir jama‘ húí.

Paulus ká Ifisus kí kalísiyá ke buzurgon̲ ko nasíhat dená.

13 Ham jaház tak áge jákar, is
iráde se Assus ko rawána húe, ki
wahán̲ pahun̲chkar Paulus ko
charhá len̲; kyún̲ki us ne paidal
jáne ká iráda karke yihí tajwíz kí
thí. 14 Pas jab wuh Assus men̲
hamen̲ milá, to ham use charhákar
Mitulene men̲ áe. 15 Aur wahán̲
se jaház par rawána hokar dúsre
din Khiyus ke sámne pahun̲che;
aur tísre din Sámus tak áe aur
agle din Míletus men̲ á gaye.
16 Kyún̲ki Paulus ne yih ṭhán liyá
thá, ki Ifisus ke pás se guzre, aisá
na ho ki use Ásiya men̲ der lage;
is liye ki wuh jaldí kartá thá, ki
agar ho sake, to use Pintekust ká
din Yarúshalem men̲ ho.
17 Aur us ne Míletus se Ifisus
men̲ kahlá bhejá aur kalísiyá ke
buzurgon̲[b] ko bulwáyá. 18 Jab
wuh us ke pás áe, to un se kahá;
Tum ḳhud jánte ho, ki pahle hí
din se, ki main̲ ne Ásiya men̲ qadam
rakkhá har waqt tumháre sáth kis
tarah rahá; 19 ya‘ní kamál firotaní
se, aur án̲sú bahá bahákar, aur un
ázmáishon̲ men̲ jo Yahúdíon̲ kí
sázish ke sabab mujh par wáqi‘
húín̲, Ḳhudáwand kí ḳhidmat kartá
rahá. 20 Aur jo jo báten̲ tumháre
fáide kí thín̲, un ke bayán karne,
aur ‘aláníya aur ghar ghar sikháne
se kabhí na jhijhká; 21 balki Ya-
húdíon̲ aur Yúnáníon̲ ke rú ba rú
gawáhí detá rahá, ki Ḳhudá ke
sámne tauba karná, aur hamáre
Ḳhudáwand Yisú‘ Masíh[c] par ímán
láná cháhiye. 22 Aur ab dekho,
main̲ rúh men̲ bandhá húá Yarú-
shalem ko játá hún̲, aur na ma‘lúm
ki wahán̲ mujh par kyá kyá guzre:
23 siwá is ke ki Rúhu'l Quds har
shahr men̲ gawáhí de dekar mujh

[a] N. *Ásiya tak* na dárad. [b] Yá *prisbutiron̲*. [c] N. *Masíh* na dárad.

se kahtá hai, ki qaid aur musíbaten
tere liye taiyár hain. 24 Lekin
main apní ján ko 'azíz nahín sa-
majhtá ki us kí kuchh qadr karún,
ba muqábala is ke, ki apná daur,
aur wuh khidmat jo Khudáwand
Yisú' se pái hai, púrí karún, ya'ní
Khudá ke fazl kí khushkhabarí kí
gawáhí dún. 25 Aur ab dekho, main
jántá hún ki tum sab, jin ke dar-
miyán main bádsháhat kí manádí
kartá phirá, merá munh phir na
dekhoge. 26 Pas main áj ke din
tumhen qata'í kahtá hún, ki sab ke
khún se pák hún. 27 Kyúnki main
Khudá kí sárí marzí tum se púre
taur par bayán karne se na jhijhká.
28 Pas apní aur us sáre galle kí
khabardárí karo, jis ká Rúhu'l
Quds ne tumhen nigahbán[a] thah-
ráyá, táki Khudá kí kalísiyá kí
gallabání karo, jise us ne kháss
apne khún se mol liyá. 29 Main
yih jántá hún, ki mere jáne ke ba'd
phárnewále bheriye tum men áenge,
jinhen galle par kuchh tars na áegá;
30 aur khud tum men se aise ádmí
uthenge, jo ultí ultí báten kahenge,
táki shágirdon ko apní taraf khench
len. 31 Is liye jágte raho, aur yád
rakkho, ki main tín baras tak rát din
ánsú bahá bahákar har ek ko sam-
jháne se báz na áyá. 32 Ab main
tumhen Khudá[b] aur us ke fazl ke
kalám ke sipurd kartá hún, jo tum-
hárí taraqqí[c] kar saktá hai, aur
sáre muqaddason men sharík karke
mírás de saktá hai. 33 Main ne kisí
kí chándí, yá sone, yá kapre ká
lálach nahín kiyá. 34 Tum áp jánte
ho, ki inhín háthon ne merí aur
mere sáthion kí hájaten rafa' kín.
35 Main ne tum ko sab báten karke
dikhá dín, ki is tarah mihnat karke
kamzoron ko sambhálná, aur Khu-
dáwand Yisú' kí báten yád rakhní
cháhiyen, ki us ne khud kahá;
Dená lene se mubárak hai.
36 Us ne yih kahkar ghutne teke,
aur un sab ke sáth du'á mángí.
37 Aur wuh sab bahut roe, aur
Paulus ke gale lag lagkar us ke
bose liye; 38 aur khásskar is bát
par gamgín the, jo us ne kahí thí, ki
Tum merá munh phir na dekhoge.
Phir use jaház tak pahuncháyá.

Miletus se hoke Yarúshalem tak Paulus ká safar.

21 1 Aur jab ham un se bamush-
kil judá hokar jaház par ra-
wána húe, to aisá húá ki sídhí ráh
Kos men áe, aur dúsre din Rudus
men, aur wahán se Patara men:
2 phir ek jaház sídhá Fíníke ko játá
húá milá, aur us par sawár hokar
rawána húe. 3 Jab Kuprus nazar
áyá, to use báen háth chhorkar
Súriya ko chale, aur Súr men utre;
kyúnki wahán jahaz ká mál utárná
thá. 4 Jab shágirdon ko talásh
kar liyá, to ham sát roz wahán
rahe: unhon ne Rúh kí ma'rifat
Paulus se kahá, ki Yarúshalem men
qadam na rakhná. 5 Aur jab wuh
din guzar gaye, to aisá húá ki ham
nikalke rawána húe; aur sab ne,
bíwiyon aur bachchon samet, ham
ko shahr ke báhar tak pahuncháyá.
Phir ham ne samundar ke kanáre
ghutne tekkar du'á mángí; 6 aur
ek dúsre se widá' hokar, ham to
jaház par charhe, aur wuh apne
apne ghar wápas chale gaye.
7 Aur ham Súr se jaház ká safar
tamám karke, Patulimayis men
pahunche; aur bháiyon ko salám
kiyá, aur ek din un ke sáth rahe.
8 Dúsre din ham rawána hokar
Qaisariya men áe; aur Filippus
mubashshir ke ghar, jo un sáton
men se thá, utarkar us ke sáth

[a] Yá *bishap*. [b] N. *Khudáwand*. [c] Yún. *ta'mír*.

rahe. 9 Us kí chár kunwárí betiyán
thín, jo nubuwwat kartí thín. 10 Aur
jab ham wahán bahut roz rahe, to
Agabus nám ek nabí Yahúdiya se
áyá. 11 Us ne hamáre pás ákar
Paulus ká kamarband liyá, aur
apne háth pánw bándhkar kahá;
Rúhu’l Quds yún kahtá hai, ki Jis
shakhs ká yih kamarband hai, us
ko Yahúdí Yarúshalem men isí
tarah bándhenge, aur gair-qaumon
ke háth men hawále karenge.
12 Jab yih suná, to ham ne aur
wahán ke logon ne us kí minnat kí,
ki Yarúshalem ko na jáe. 13 Ma-
gar Paulus ne jawáb diyá, ki Tum
kyá karte ho? kyún ro roke merá
dil torte ho? Main to Yarúshalem
men Khudáwand Yisú‘ ke nám par
na sirf bándhe jáne, balki marne
ko bhí taiyár hún. 14 Jab us ne
na máná, to ham yih kahkar chup
ho gaye, ki Khudáwand kí marzí
púrí ho.

15 Un dinon ke ba‘d, ham apne
safar ká asbáb taiyár karke Yarú-
shalem ko gaye. 16 Aur Qaisariya
ke bhí ba‘z shágird hamáre sáth
chale, aur ek qadím shágird Ma-
náson Kuprí ko sáth le áe, táki
ham us ke hán mihmán hon.

Paulus ká mannat kí rasm ko adá karná.

17 Jab ham Yarúshalem men pa-
hunche, to bháí barí khushí ke
sáth ham se mile. 18 Aur dúsre
din Paulus hamáre sáth Ya‘qúb ke
pás gayá; aur sab buzurg [a] wahán
házir the. 19 Us ne unhen salám
karke, jo kuchh Khudá ne us kí
khidmat se gair-qaumon men kiyá
thá, mufassal bayán kiyá. 20 Un-
hon ne yih sunkar Khudá kí baráí
kí: phir us se kahá; Ai bháí, tú
dekhtá hai, ki Yahúdíon men ha-
zárhá ádmí ímán le áe hain; aur
wuh sab sharí‘at ke báre men
sargarm hain. 21 Aur un ko tere
báre men sikhá diyá gayá hai, ki tú
gair-qaumon men rahnewále sab
Yahúdíon ko yih kahkar Músá se
phir jáne kí ta‘lím detá hai, ki na
apne larkon ká khatna karo, na
Músawí rasmon par chalo. 22 Pas
kyá kiyá jáe? Log zarúr sunenge,
ki tú áyá hai. 23 Is liye jo ham
tujh se kahte hain, wuh kar: ha-
máre hán chár ádmí aise hain,
jinhon ne mannat máni hai;
24 unhen lekar apne áp ko un ke
sáth pák kar, aur un kí taraf se
kuchh kharch kar, táki wuh sir
mundáen: to sab ján lenge, ki jo
báten unhen tere báre men sikhái
gayí hain, un kí kuchh asl nahín;
balki tú khud bhí sharí‘at par
‘amal karke durustí se chaltá hai.
25 Magar gair-qaumon men se jo
ímán láe, un kí bábat ham ne yih
faisala karke likhá thá, ki wuh sirf
buton kí qurbání ke gosht se, aur
lahú, aur galághonte húe jánwaron,
aur harámkárí se apne áp ko ba-
cháe rakkhen. 26 Is par Paulus un
ádmíon ko lekar, aur dúsre din
apne áp ko un ke sáth pák karke,
haikal men dákhil húá, aur khabar
dí, ki jab tak ham men se har ek
kí nazr na charháí jáe taqaddus ke
din púre karenge.

Haikal ke fasád men Paulus ká Romí sipáhíon ke zarí‘e se bachná.

27 Jab wuh sát din púre hone ko
the, to Ásiya ke Yahúdíon ne use
haikal men dekhkar, sab logon
men halchal machái, aur yún chil-
lákar us ko pakar liyá; 28 ki Ai
Isráílío, madad karo: yih wuhí
ádmí hai, jo har jagah sab ádmíon
ko ummat, aur sharí‘at, aur is

[a] Yá *prisbutir.*

maqám ke ḳhiláf sikhátá hai:
balki Yúnánion̲ ko bhí haikal men̲
lákar, is pák maqám ko nápák
kiyá hai. 29 Kyún̲ki unhon̲ ne is
se pahle Trufimus Ifisí ko us ke
sáth shahr men̲ dekhá thá; usí kí
bábat unhon̲ ne ḳhayál kiyá, ki
Paulus use haikal men̲ le áyá hai.
30 Aur tamám shahr men̲ halchal
paṛ gayí, aur log dauṛkar jama'
húe: aur Paulus ko pakaṛke haikal
ke báhar ghasíṭkar le gaye: aur
fauran darwáze band kar liye gaye.
31 Jab wuh use qatl karná cháhte
the, to úpar palṭan ke sardár ke
pás ḳhabar pahun̲chí, ki tamám
Yarushalem men̲ khalbalí paṛí húí
hai. 32 Wuh usí dam sipáhíon̲ aur
súbadáron̲ ko lekar un ke pás níche
dauṛá áyá: aur wuh palṭan ke
sardár aur sipáhíon̲ ko dekhkar
Paulus kí már píṭ se báz áe. 33 Is
par palṭan ke sardár ne nazdík
ákar use giriftár kiyá, aur do zan-
jíron̲ se bán̲dhne ká hukm dekar
púchhne lagá, ki Yih kaun hai, aur
is ne kyá kiyá hai? 34 Bhíṛ men̲
se ba'z kuchh chilláe, aur ba'z
kuchh: pas jab hullaṛ ke sabab
kuchh haqíqat daryáft na kar saká,
to hukm diyá, ki use qal'a men̲ le
jáo. 35 Jab síṛhiyon̲ par pahun̲chá,
to bhíṛ kí zabardastí ke sabab
sipáhíon̲ ko use uṭhákar le jáná
paṛá; 36 kyún̲ki logon̲ kí bhíṛ yih
chillátí húí us ke píchhe paṛí, ki
Us ká kám tamám kar.

Yarúshalem ke logon̲ ke sámne Paulus ká jawáb.

37 Aur jab Paulus ko qal'a ke
andar le jáne ko the, to us ne
palṭan ke sardár se kahá; Kyá
mujhe ijázat hai, ki tujh se kuchh
kahún̲? Us ne kahá; Kyá tú
Yúnání jántá hai? 38 Kyá tú wuh
Misrí nahín̲, jo is se pahle gázíon̲
men̲ se chár hazár ádmíon̲ ko bá-
gí karke jangal men̲ le gayá?
39 Paulus ne kahá, ki Main̲ Yahúdí
ádmí, Kilikiya ke mashhúr shahr
Tarsus ká báshinda hún̲. Main̲
terí minnat kartá hún̲, ki mujhe
logon̲ se bolne kí ijázat de. 40 Jab
us ne use ijázat dí, to Paulus ne
síṛhiyon̲ par khaṛe hokar logon̲ ko
háth se ishára kiyá. Jab wuh
chupcháp ho gaye, to 'Ibrání
zabán men̲ yún̲ kahne lagá, ki

22 1 Ai bháiyo aur buzurgo,
merá 'uzr suno, jo ab tum
se bayán kartá hún̲.

2 Jab unhon̲ ne suná, ki ham se
'Ibrání zabán men̲ boltá hai, to
âur bhí chupcháp ho gaye. Pas us
ne kahá;

3 Main̲ Yahúdí hún̲, aur Kilikiya
ke shahr Tarsus men̲ paidá húá,
magar merí tarbíyat is shahr men̲
Gamlíel ke qadamon̲ men̲ húí, aur
main̲ ne bápdádon̲ kí sharí'at kí
ḳháss pábandí kí ta'lím pái; aur
Ḳhudá kí ráh men̲ aisá sargarm
thá, jaisá tum sab áj ke din ho.
4 Chunán̲chi main̲ ne mardon̲ aur
'auraton̲ ko bán̲dh bán̲dhkar, aur
qaidḳháne men̲ ḍál ḍálkar, Masíhí
taríqwálon̲ ko[a] yahán̲ tak satáyá,
ki marwá bhí ḍálá. 5 Chunán̲chi
sardár káhin aur sáre buzurg mere
gawáh hain̲, ki un se main̲ bháiyon̲
ke nám ḳhatt lekar Damishq ko
rawána húá, táki jitne wahán̲ hon̲,
unhen̲ bhí bán̲dhkar Yarúshalem
men̲ sazá diláne ko láún̲. 6 Jab
main̲ safar kartá kartá Damishq
ke nazdík pahun̲chá, to aisá húá ki
do pahar ke qaríb yakáyak ek baṛá
núr ásmán se mere girdágird á
chamká. 7 Aur main̲ zamín par
gir paṛá, aur yih áwáz suní, ki Ai
Sháúl! ai Sháúl! tú mujhe kyún̲

[a] Yún. *is taríq ko.*

satátá hai? 8 Main ne jawáb
diyá, ki Ai Khudáwand, tú kaun
hai? Us ne mujh se kahá; Main
Yisú' Násarí hún, jise tú satátá
hai. 9 Aur mere sáthíon ne núr to
dekhá, lekin jo mujh se boltá thá,
us kí áwáz na suní. 10 Main ne
kahá; Ai Khudáwand, main kyá
karún? Khudáwand ne mujh se
kahá; Uthkar Damishq men já; jo
kuchh tere karne ke liye muqarrar
húá hai, wahán tujh se sab kahá
jáegá. 11 Jab mujhe us núr ke
jalál ke sabab kuchh na dikhái
diyá, to mere sáthí merá háth
pakarke mujhe Damishq men le
gaye. 12 Aur Hananyáh nám ek
shakhs, jo sharí'at ke muwáfiq
díndár, aur wahán ke sab rahne-
wále Yahúdíon ke nazdík neknám
thá, 13 mere pás áyá, aur khare
hokar mujh se kahá; Bhái Sháúl,
phir bíná ho. Usí gharí bíná ho-
kar main ne us ko dekhá. 14 Us
ne kahá; Hamáre bápdádon ke
Khudá ne tujh ko is liye muqarrar
kiyá, ki tú us kí marzí ko jáne, aur
us Rástbáz ko dekhe, aur us ke
munh kí áwáz sune. 15 Kyúnki
tú us kí taraf se sab ádmíon ke
sámne un báton ká gawáh hogá, jo
tú ne dekhí aur suní hain. 16 Ab
kyún der kartá hai? uth, baptis-
ma [a] le, aur us ká nám lekar apne
gunáhon ko dho dál. 17 Jab main
phir Yarúshalem men ákar haikal
men du'á máng rahá thá, to aisá
húá ki main bekhud ho gayá,
18 aur us ko dekhá ki mujh se
kahtá hai; Jaldí kar, aur fauran
Yarúshalem se nikal já: kyúnki
mere haqq men terí gawáhí qabúl
na karenge. 19 Main ne kahá; Ai
Khudáwand, wuh khud jánte hain,
ki jo tujh par ímán láe main un ko
qaid karátá, aur já ba já 'ibádat-
khánon men pitwátá thá: 20 aur
jab tere shahíd Stifanus ká khún
baháyá játá thá, to main bhí
wahán khará thá, aur us ke qatl
par rází thá, aur us ke qátilon ke
kapron kí hifázat kartá thá. 21 Us
ne mujh se kahá; Já: main tujhe
gair-qaumon ke pás dúr dúr bhe-
júngá.

Romí hone ke sabab Paulus ká kore lagne se bachná.

22 Wuh is bát tak to us kí sunte
rahe; phir baland áwáz se chilláe,
ki Aise shakhs ko zamín par se
faná kar de! us ká zinda rahná
munásib nahín. 23 Jab wuh chil-
láte aur apne kapre phenkte aur
khák uráte the, 24 to paltan ke
sardár ne hukm dekar kahá, ki use
qal'a men le jáo, aur kore márkar
us ká izhár lo, táki mujhe ma'lúm
ho, ki wuh kis sabab se us kí
mukhálafat men yún chilláte hain.
25 Jab unhon ne use tasmon se
bándh liyá, to Paulus ne us súbadár
se jo pás khará thá kahá; Kyá tum-
hen rawá hai, ki ek Romí ádmí ke
kore máro, aur wuh bhí qusúr sábit
kiye bagair? 26 Súbadár yih sunkar
paltan ke sardár ke pás gayá, aur
use khabar dekar kahá; Tú kyá
kartá hai? yih to Romí ádmí hai.
27 Paltan ke sardár ne us ke pás
ákar kahá; Mujhe batá to, kyá tú
Romí hai? Us ne kahá; Hán.
28 Paltan ke sardár ne jawáb diyá,
ki Main ne barí raqam dekar Romí
hone ká rutba hásil kiyá. Paulus
ne kahá; Main to paidáishí hún.
29 Pas jo us ká izhár lene ko the,
fauran us se alag ho gaye, aur
paltan ká sardár bhí yih ma'lúm
karke dar gayá, ki jis ko main ne
bándhá hai, wuh Romí hai.

[a] Yá *istibágh*.

Yahúdíon̲ kí sadr 'adálat men̲ Paulus ká jawáb.

30 Subh ko yih haqíqat ma'lúm
karne ke iráde se, ki Yahúdí us par
kyá ilzám lagáte hain̲, us ne us ko
khol diyá; aur sardár káhin aur
sáre sadr 'adálatwálon̲ ko jama'
hone ká hukm diyá, aur Paulus ko
níche le jákar un ke sámne khaṛá
kar diyá.

23 1 Paulus ne sadr 'adálatwá-
lon ko gaur se dekhkar
kahá; Ai bháiyo, main̲ ne áj tak
kamál nekníyatí se Ḳhudá ke
wáste 'umr guzárí hai. 2 Sardár
káhin Hananyáh ne un ko jo us ke
pás khaṛe the hukm diyá, ki us ke
mun̲h par tamán̲cha máro. 3 Paul-
us ne us se kahá; Ai safedí phirí
húí díwár, Ḳhudá tujhe máregá:
tú sharí'at ke muwáfiq merá insáf
karne ko baiṭhá hai, aur kyá sharí-
'at ke barḳhiláf mujhe márne ká
hukm detá hai? 4 Jo pás khaṛe
the unhon̲ ne kahá; Kyá tú Ḳhudá
ke sardár káhin ko burá kahtá hai?
5 Paulus ne kahá; Ai bháiyo,
mujhe ma'lúm na thá ki yih sardár
káhin hai; kyún̲ki likhá hai, ki
[a] Apní qaum ke sardár ko burá na
kah. 6 Jab Paulus ne yih ma'lúm
kiyá ki ba'z Sadúqí hain̲ aur ba'z
Farísí, to 'adálat men̲ pukárke
kahá, ki Ai bháiyo, main̲ Farísí
aur Farísíon̲ kí aulád hún̲; murdon̲
kí ummed aur qiyámat ke báre
men̲ mujh par muqaddama ho
rahá hai. 7 Jab us ne yih kahá,
to Farísíon̲ aur Sadúqíon̲ men̲ tak-
rár húí; aur házirín men̲ phúṭ paṛ
gayí. 8 Kyún̲ki Sadúqí to kahte
hain̲, ki na qiyámat hai, na koí
firishta, na rúh; magar Farísí dono
ká iqrár karte hain̲. 9 Pas baṛá
shor húá: aur Farísíon̲ ke firqe ke
ba'z faqíh uṭhe, aur yún̲ kahkar
jhagaṛne lage, ki Ham is ádmí men̲
kuchh buráí nahín̲ páte; aur agar
kisí rúh yá firishte ne is se kalám
kiyá ho, to phir kyá? 10 Aur jab
baṛí takrár húí, to palṭan ke sardár
ne, is ḳhauf se ki mabádá Paulus
ke ṭukṛe kar diye jáen̲, fauj ko
hukm diyá, ki utarkar use un men̲
se zabardastí nikálo, aur qal'a men̲
le áo.

Paulus ká Yahúdíon̲ kí sázish se bachná, aur Feliks hákim ke pás pahun̲cháyá jáná.

11 Usí rát Ḳhudáwand us ke pás
á khaṛá húá, aur kahá; Ḳhátir
jama' rakh: ki jaise tú ne merí
bábat Yarúshalem men̲ gawáhí dí,
waise hí tujhe Roma men̲ bhí
gawáhí dení hogí.
12 Jab din húá, to Yahúdíon̲ ne
eká karke aur la'nat kí qasam
kháḳar kahá, ki jab tak ham
Paulus ko qatl na kar len̲, na
kuchh kháen̲ge na píen̲ge. 13 Aur
jinhon̲ ne ápas men̲ yih sázish kí,
wuh chálís se ziyáda the. 14 Pas
unhon̲ ne sardár káhinon̲ aur bu-
zurgon̲ ke pás jákar kahá, ki Ham
ne saḳht la'nat kí qasam kháí hai,
ki jab tak Paulus ko qatl na kar
len̲, kuchh na chakhen̲ge. 15 Pas
ab tum sadr 'adálatwálon̲ se milkar
palṭan ke sardár se 'arz karo ki
use tumháre pás láe, goyá tum us
ke mu'ámale kí haqíqat ziyáda
daryáft karní cháhte ho: aur ham
us ke pahun̲chne se pahle us ke
már ḍálne ko taiyár hain̲. 16 Lekin
Paulus ká bhán̲já un kí ghát
ká hál sunkar áyá, aur qal'a
men̲ jákar Paulus ko ḳhabar dí.
17 Paulus ne súbadáron̲ men̲ se ek
ko bulákar kahá; Is jawán ko
palṭan ke sardár ke pás le já; yih
us se kuchh kahná cháhtá hai.

[a] Ḳhurúj 22. 28.

18 Pas us ne us ko palṭan ke
sardár ke pás le jákar kahá, ki
Paulus qaidí ne mujhe bulákar
dark̲h̲wást kí, ki is jawán ko tere
pás láún̲, ki tujh se kuchh kahná
cháhtá hai. 19 Palṭan ke sardár ne
us ká háth pakaṛkar, aur alag
jákar púchhá, ki Mujh se kyá bát
kahní cháhtá hai? 20 Us ne ka-
há; Yahúdíon̲ ne eká kiyá hai, ki
tujh se dark̲h̲wást karen̲, ki kal
Paulus ko sadr ‘adálat men̲ láe,
goyá tú us ke hál kí âur bhí tah-
qíqát karní cháhtá hai. 21 Lekin
tú un kí na mánná: kyún̲ki un
men̲ chálís shak̲h̲s se ziyáda us kí
ghát men̲ hain̲, jinhon̲ ne la‘nat
kí qasam kháí hai, ki jab tak use
már na ḍálen̲, na kháen̲ge na
píen̲ge; aur ab wuh taiyár hain̲;
sirf tere wa‘de ká intizár hai.
22 Pas sardár ne jawán ko yih
hukm dekar rukhsat kiyá, ki Kisí
se na kahná, ki tú ne mujh par yih
záhir kiyá. 23 Aur do súbadáron̲
ko pás bulákar kahá, ki Do sau
sipáhí, aur sattar sawár, aur do
sau nezebardár pahr rát gaye Qai-
sariya ke jáne ko taiyár kar rakh-
ná: 24 aur hukm diyá ki Paulus kí
sawárí ke liye jánwaron̲ ko bhí
házir karen̲, takí use Feliks hákim
ke pás sahíh salámat pahun̲chá
den̲. 25 Aur is mazmún ká k̲h̲aṭṭ
likhá:

26 Klaudiyus Lúsiyás ká Feliks
bahádur hákim ko salám. 27 Is
shak̲h̲s ko Yahúdíon̲ ne pakaṛkar
már ḍálná cháhá; magar jab mujhe
ma‘lúm húá ki Romí hai, to fauj
samet chaṛh gayá, aur chhuṛá láyá.
28 Aur is bát ke daryáft karne ká
iráda karke, ki wuh kis sabab se
us par nálish karte hain̲, use un kí
sadr ‘adálat men̲ le gayá: 29 aur
ma‘lúm húá, ki wuh apní sharí‘at
ke mas’alon̲ kí bábat us par nálish
karte hain̲; lekin us par koí aisá
ilzám nahín̲ lagáyá gayá, jo qatl yá
qaid ke láiq ho. 30 Aur jab mujhe
ittilá‘ húí, ki is shak̲h̲s ke bark̲h̲iláf
sázish honewálí hai, to main̲ ne
use fauran tere pás bhej diyá hai,
aur us ke mudda‘íon̲ ko bhí hukm
de diyá hai, ki tere sámne us par
da‘wá karen̲.

31 Pas sipáhíon̲ ne hukm ke mu-
wáfiq Paulus ko lekar, ráton̲ rát
Antipatris men̲ pahun̲chá diyá.
32 Aur dúsre din sawáron̲ ko us ke
sáth jáne ke liye chhoṛkar, áp qal‘a
ko phire. 33 Unhon̲ ne Qaisariya
men̲ pahun̲chkar hákim ko k̲h̲aṭṭ
de diyá, aur Paulus ko bhí us ke
áge házir kiyá. 34 Us ne k̲h̲aṭṭ
paṛhkar púchhá, ki Yih kis súbe ká
hai? aur yih ma‘lúm karke ki
Kilikiya ká hai, 35 us se kahá, ki
Jab tere mudda‘í bhí házir hon̲ge,
to main̲ terá muqaddama karún̲gá:
aur use Herodes ke qal‘a[a] men̲ qaid
rakhne ká hukm diyá.

Feliks ke sámne Paulus kí peshí, aur Qaisariya men̲ do baras qaid rahná.

24 1 Pán̲ch din ke ba‘d Hanan-
yáh sardár káhin, ba‘z bu-
zurgon̲, aur Tirtullus nám ek wakíl
ko sáth lekar wahán̲ áyá, aur
unhon̲ ne hákim ke sámne Paulus
kí faryád kí. 2 Jab wuh buláyá
gayá, to Tirtullus ilzám lagáke
kahne lagá, ki,

Ai Feliks bahádur, chún̲ki tere
wasíle se ham baṛe amn men̲ hain̲,
aur terí ḍúrandeshí se is qaum ke
fáide ke liye k̲h̲arábíon̲ kí isláh
hotí hai, 3 ham har tarah aur har
jagah kamál shukrguzárí ke sáth
terá ihsán mánte hain̲. 4 Magar
is liye ki tujhe ziyáda taklíf na
dún̲, main̲ terí minnat kartá hún̲,

[a] Yún. *praitoriyun.*

ki tú apní mihrbání se hamárí do
ek báteṉ sun le. 5 Kyúṉki ham
ne is shakhs ko mufsid[a], aur dunyá
ke sab Yahúdíoṉ meṉ fitna-angez,
aur Násaríoṉ ke bid'atí firqe ká
sarguroh páyá. 6 Us ne haikal ko
nápák karne kí bhí koshish kí thí,
aur ham ne use pakṛá: 8 usí se
tahqíq karke tú áp in sab bátoṉ ko
daryáft kar saktá hai, jin ká ham
us par ilzám lagáte haiṉ. 9 Aur
Yahúdíoṉ ne bhí is da'we meṉ
muttafiq hokar kahá, ki yih báteṉ
isí tarah haiṉ.

10 Jab hákim ne Paulus ko bolne
ká ishára kiyá, to us ne jawáb
diyá:

Chúṉki maiṉ jántá húṉ, ki tú
bahut barasoṉ se is qaum kí 'adá-
lat kartá hai, is liye maiṉ khátir
jama'í se apná 'uzr bayán kartá
húṉ. 11 Tú daryáft kar saktá hai,
ki bárah din se ziyáda nahíṉ húe,
ki maiṉ Yarúshalem meṉ 'ibádat
karne gayá thá: 12 aur unhoṉ ne
mujhe na haikal meṉ kisí ke sáth
bahs karte, yá logoṉ meṉ fasád
uṭháte páyá; na 'ibádatkhánoṉ
meṉ; na shahr meṉ: 13 aur na
wuh in bátoṉ ko, jin ká mujh par
ab ilzám lagáte haiṉ, tere sámne
sábit kar sakte haiṉ. 14 Lekin
tere sámne yih iqrár kartá húṉ, ki
jis Taríq ko wuh bid'at kahte haiṉ,
usí ke mutábiq maiṉ apne báp-
dádoṉ ke Khudá kí 'ibádat kartá
húṉ, aur jo kuchh Tauret aur
nabíoṉ ke sahífoṉ meṉ likhá hai,
us sab par merá ímán hai. 15 Aur
Khudá se usí bát kí ummed rakhtá
húṉ, jis ke wuh khud bhí muntazir
haiṉ, ki rástbázoṉ aur nárástoṉ
dono kí qiyámat hogí. 16 Isí liye
maiṉ khud bhí koshish meṉ rahtá
húṉ, ki Khudá aur ádmíoṉ ke báb
meṉ merá dil mujhe kabhí malá-
mat na kare. 17 Bahut barasoṉ
ke ba'd maiṉ apní qaum ko khairát
pahuṉcháne, aur nazreṉ chaṛháne
áyá thá. 18 Unhoṉ ne bagair han-
gáme yá balwe ke mujhe tahárat
kí hálat meṉ, yih kám karte húe,
haikal meṉ páyá—háṉ Ásiya ke
chand Yahúdí the—19 aur agar un
ká mujh par kuchh da'wá thá, to
unheṉ tere sámne házir hokar
faryád karní wájib thí. 20 Yá yihí
khud kaheṉ, ki jab maiṉ sadr
'adálat ke sámne khaṛá thá, to
mujh meṉ kyá burái pái thí,
21 siwá is ek bát ke, ki maiṉ ne un
meṉ khaṛe hokar baland áwáz se
kahá thá, ki Murdoṉ kí qiyámat ke
báre meṉ áj mujh par tumháre
sámne muqaddama ho rahá hai.

22 Feliks ne, jo sahíh taur par is
Taríq se wáqif thá, yih kahkar
muqaddame ko multawí kar diyá,
ki Jab palṭan ká sardár Lúsiyás
áegá, to maiṉ tumhárá muqad-
dama faisal karúṉgá: 23 aur súba-
dár ko hukm diyá, ki us ko qaid to
rakh, magar árám se rakhná, aur
us ke dostoṉ meṉ se kisí ko us
kí khidmat karne se mana' na
karná.

24 Aur chand roz ke ba'd Feliks
apní bíwí Drúsilla ko, jo Yahúdan
thí, sáth lekar áyá; aur Paulus ko
bulwákar us se Masíh Yisú' ke dín
kí kaifíyat suní. 25 Aur jab wuh
rástbází, aur parhezgárí, aur áy-
anda 'adálat ká bayán kar rahá thá,
to Feliks ne dahshat khákar jawáb
diyá, ki Is waqt to já, fursat pákar
tujhe phir buláúṉgá. 26 Use Pau-
lus se kuchh rupaye milne kí
ummed bhí thí; is liye use âur
bhí bulá bulákar us ke sáth guftgú
kiyá kartá thá. 27 Lekin jab do
baras guzar gaye, to Purkiyus
Festus Feliks kí jagah muqarrar

a Yún. *wabál.*

húá; aur Feliks Yahúdíon̲ ko apná
ihsánmand karne kí garaz se
Paulus ko qaid hí men̲ chhoṛ
gayá.

Festus ke sámne Paulus kí peshí.

25 [1] Pas Festus súba men̲ dá-
khil hokar tín roz ke ba‘d
Qaisariya se Yarúshalem ko gayá.
[2] Aur sardár káhinon̲ aur Yahúdíon̲
ke raíson̲ ne us ke hán̲ Paulus kí
faryád kí; [3] aur us kí muḳhálafat
men̲ yih ri‘áyat cháhí, ki wuh use
Yarúshalem men̲ bulá bheje, aur
ghát men̲ the ki use ráh men̲ már
ḍálen̲. [4] Magar Festus ne jawáb
diyá, ki Paulus to Qaisariya men̲
qaid hai, aur main̲ áp jald wahán̲
jáún̲gá. [5] Pas tum men̲ se jo
iḳhtiyárwále hain̲, wuh sáth cha-
len̲, aur agar is shaḳhs men̲
kuchh bejá bát ho, to us kí faryád
karen̲.

[6] Wuh un men̲ áṭh das din
rahkar Qaisariya ko gayá, aur
dúsre din taḳht i ‘adálat par baiṭh-
kar Paulus ke láne ká hukm diyá.
[7] Jab wuh házir húá, to jo Yahúdí
Yarúshalem se áe the, wuh us ke
ás pás khaṛe hokar us par bahutere
saḳht ilzám lagáne lage, magar un
ko sábit na kar sake; [8] lekin
Paulus ne yih ‘uzr kiyá, ki Main̲
ne na to kuchh Yahúdíon̲ kí sharí‘at
ká gunáh kiyá hai, na haikal ká,
na Qaisar ká. [9] Magar Festus ne,
Yahúdíon̲ ko apná ihsánmand ba-
náne kí garaz se, Paulus ko jawáb
diyá; Kyá tujhe Yarúshalem jáná
manzúr hai, ki terá yih muqadda-
ma wahán̲ mere sámne faisal ho?
[10] Paulus ne kahá; Main̲ Qaisar
ke taḳht i ‘adálat ke sámne khaṛá
hún̲; merá muqaddama yahín̲ fai-
sal honá cháhiye. Yahúdíon̲ ká
main̲ ne kuchh qusúr nahín̲ kiyá,
chunánchi tú bhí ḳhúb jántá hai.
[11] Agar badkár hún̲, yá main̲ ne
qatl ke láiq koí kám kiyá hai, to
mujhe marne se inkár nahín̲.
Lekin jin báton̲ ká wuh mujh par
ilzám lagáte hain̲, agar un kí
kuchh asl nahín̲, to un kí ri‘áyat
se koí mujh ko un ke hawále nahín̲
kar saktá: main̲ Qaisar ke hán̲
apíl kartá[a] hún̲. [12] Phir Festus
ne saláhkáron̲ se maslahat karke
jawáb diyá, ki Tú ne Qaisar ke
hán̲ apíl kiyá[b] hai; to Qaisar hí ke
pás jáegá.

Agrippa bádsháh ke sámne Paulus ká jawáb.

[13] Aur kuchh din guzarne ke
ba‘d, Agrippa bádsháh aur Birníke
ne Qaisariya men̲ ákar Festus se
muláqát kí. [14] Aur un ke kuchh
‘arse wahán̲ rahne ke ba‘d Festus
ne Paulus ke muqaddame ká hál
bádsháh se yih kahkar bayán ki-
yá, ki Ek shaḳhs ko Feliks qaid
men̲ chhoṛ gayá hai. [15] Jab main̲
Yarúshalem men̲ thá, to sardár
káhinon̲ aur Yahúdíon̲ ke buzurgon̲
ne us kí faryád kí, aur sazá ke
hukm kí darḳhwást kí. [16] Un ko
main̲ ne jawáb diyá, ki Romíon̲ ká
yih dastúr nahín̲, ki kisí ádmí ko
ri‘áyatan sazá ke liye hawále
karen̲, jab tak ki mudda‘á ‘alaih
ko, apne mudda‘íon̲ ke rú ba rú
hokar, da‘wá ke jawáb dene ká
mauqa‘ na mile. [17] Pas jab wuh
yahán̲ jama‘ húe, to main̲ ne
kuchh der na kí, balki dúsre hí din
taḳht i ‘adálat par baiṭhkar, us
ádmí ke láne ká hukm diyá.
[18] Magar jab us ke mudda‘í khaṛe
húe, to jin buráiyon̲ ká mujhe
gumán thá, un men̲ se unhon̲ ne
kisí ká ilzám us par na lagáyá;
[19] balki apne dín, aur kisí shaḳhs

[a] Yá *duhái detá.*

[b] Yá *duhái dí.*

Yisú‘ kí bábat us se bahs karte the,
jo mar gayá thá, aur Paulus us ko
zinda batátá hai. 20 Chúnki main
in báton kí tahqíqát kí bábat
uljhan men thá, is liye us se
púchhá; Kyá tú Yarúshalem men
jáne ko rází hai, ki wahán in
báton ká faisala ho? 21 Magar jab
Paulus ne apíl kiyá,[a] ki merá
muqaddama sháhansháh kí ‘adálat
men faisal ho, to main ne hukm
diyá, ki jab tak use Qaisar ke
pás na bhejún, wuh qaid rahe.
22 Agrippa ne Festus se kahá;
Main bhí us ádmí kí sunna cháhtá
hún. Us ne kahá, ki Tú kal sun
legá.

23 Pas dúsre din, jab Agrippa
aur Birníke, barí shán o shaukat
se, paltan ke sardáron aur shahr
ke raíson ke sáth, díwánkháne
men dákhil húe, to Festus ke
hukm se Paulus házir kiyá gayá.
24 Phir Festus ne kahá; Ai Agrip-
pa bádsháh, aur ai sab házirín!
tum is shakhs ko dekhte ho, jis kí
bábat Yahúdíon ke sáre guroh ne
Yarúshalem men, aur yahán bhí
chillá chillákar mujh se ‘arz kí, ki
is ká áge ko jítá rahná munásib
nahín. 25 Lekin mujhe ma‘lúm
húá, ki us ne qatl ke láiq kuchh
nahín kiyá: aur jab us ne khud
sháhansháh ke hán apíl kiyá,[a] to
main ne us ke bhejne kí tajwíz kí.
26 Us kí nisbat mujhe koí thík bát
ma‘lúm nahín, ki Sarkár i ‘Álí ko
likhún. Is wáste main ne us ko
tumháre áge, aur khásskar, ai
Agrippa bádsháh, tere huzúr házir
kiyá hai, táki tahqíqát ke ba‘d
likhne ke qábil koí bát nikle;
27 kyúnki qaidí ke bhejte waqt, un
ilzámon ko jo us par lagáe gaye
hon záhir na karná, mujhe khiláf i
‘aql ma‘lúm hotá hai.

26 1 Agrippa ne Paulus se ka-
há; Tujhe apne liye bolne kí
ijázat hai. Paulus háth barhákar
apná jawáb yún pesh karne lagá, ki
2 Ai Agrippa bádsháh, jitní báton
kí Yahúdí mujh par nálish karte
hain, áj tere sámne un kí jawáb-
dihí karní apní khushnasíbí jántá
hún: 3 khásskar is liye ki tú
Yahúdíon kí sab rasmon aur mas’-
alon se wáqif hai: pas main
minnat kartá hún, ki tahammul se
merí sun le. 4 Sab Yahúdí jánte
hain, ki apní qaum ke darmiyán
aur Yarúshalem men shurú‘ i
jawání se merá chál chalan kaisá
rahá hai; 5 chúnki wuh shurú‘ se
mujhe jánte hain, agar cháhen, to
gawáh ho sakte hain, ki main
Farísí hokar apne dín ke sab se
ziyáda páband i mazhab firqe kí
tarah zindagí guzártá thá. 6 Aur
ab us wa‘de kí ummed ke sabab
mujh par muqaddama ho rahá hai,
jo Khudá ne hamáre bápdádon se
kiyá thá; 7 usí wa‘de ke púrá
hone kí ummed par hamáre bárah
ke bárah qabíle dil o ján se rát din
‘ibádat kiyá karte hain. Isí um-
med ke sabab, ai bádsháh, Yahúdí
mujh par nálish karte hain. 8 Jab
ki Khudá murdon ko jilátá hai, to
yih bát tumháre nazdík kyún gair-
mu‘tabar samjhí játí hai? 9 Main
ne bhí samjhá thá, ki Yisú‘ Násarí
ke nám kí tarah tarah se mukhála-
fat karní mujh par farz hai.
10 Chunánchi main ne Yarúshalem
men aisá hí kiyá, aur sardár káhi-
non kí taraf se ikhtiyár pákar,
bahut se muqaddason ko qaid men
dálá, aur jab wuh qatl kiye játe
the to main bhí yihí ráe detá thá.
11 Aur har ‘ibádatkháne men unhen
sazá dilá dilákar zabardastí un se
kufr kahlwátá thá, balki un kí

[a] Yá *duháí dí.*

muḳhálafat men̲ aisá díwána baná,
ki gair shahron̲ men̲ bhí jákar
unhen̲ satátá thá. [12] Isí hál men̲
sardár káhinon̲ se iḳhtiyár aur
parwána lekar Damishq ko játá
thá; [13] to ai bádsháh, main̲ ne do
pahar ke waqt ráh men̲ yih dekhá,
ki súraj ke núr se ziyáda ek núr
ásmán se, mere aur mere hamsa-
faron̲ ke girdágird á chamká.
[14] Jab ham sab zamín par gir paṛe,
to main̲ ne ‘Ibrání zabán men̲ yih
áwáz suní, ki Ai Sháúl, ai Sháúl,
tú mujhe kyún̲ satátá hai? Paine
kí ár par lát mární tere liye mush-
kil hai. [15] Main̲ ne kahá; Ai
Ḳhudáwand, tú kaun hai? Ḳhu-
dáwand bolá; Main̲ Yisú‘ hún̲,
jise tú satátá hai. [16] Lekin uṭh,
apne pán̲won̲ par khaṛá ho; kyún̲-
ki main̲ is liye tujh par záhir húá
hún̲, ki tujhe un chízon̲ ká bhí
ḳhádim aur gawáh muqarrar karún̲,
jin kí gawáhí ke liye tú ne mujhe
dekhá hai, aur un ká bhí jin kí
gawáhí ke liye main̲ tujh par záhir
húá karún̲gá. [17] Aur main̲ tujhe
is ummat aur gair-qaumon̲ se
bachátá rahún̲gá; jin ke pás tujhe
is liye bhejtá hún̲, [18] ki tú un kí
án̲khen̲ khol de, táki andhere se
raushní kí taraf, aur Shaitán ke
iḳhtiyár se Ḳhudá kí taraf rujú‘
láen̲, aur mujh par ímán láne ke
bá‘is gunáhon̲ kí mu‘áfí, aur mu-
qaddason̲ men̲ sharík hokar mírás
páen̲. [19] Is liye, ai Agrippa bád-
sháh, main̲ us ásmání royá ká
náfarmán na húá: [20] balki pahle
Damishqíon̲ ko, phir Yarúshalem
aur sáre mulk i Yahúdiya ke
báshindon̲ ko, aur gair-qaumon̲ ko
samjhátá rahá, ki tauba karen̲, aur
Ḳhudá kí taraf rujú‘ lákar tauba
ke muwáfiq kám karen̲. [21] Inhín̲
báton̲ ke sabab Yahúdíon̲ ne mujhe
haikal men̲ pakarke, már ḍálne kí
koshish kí. [22] Lekin Ḳhudá kí
madad se main̲ áj tak qáim hún̲,
aur chhoṭe baṛe ke sámne gawáhí
detá hún̲, aur un báton̲ ke siwá
kuchh nahín̲ kahtá, jin kí peshíngoí
nabíon̲ aur Músá ne bhí kí hai,
[23] ki Masíh ko dukh uṭháná zarúr
hai, aur sab se pahle wuhí murdon̲
men̲ se zinda hokar is ummat ko
aur gair-qaumon̲ ko bhí núr ká
ishtihár degá.

[24] Jab wuh is tarah jawábdihí kar
rahá thá, to Festus ne baṛí áwáz
se kahá; Ai Paulus, tú díwána hai;
bahut ‘ilm ne tujhe díwána kar
diyá hai. [25] Paulus ne kahá; Ai
Festus bahádur, main̲ díwána na-
hín̲, balki sachchái aur hoshyárí kí
báten̲ kahtá hún̲. [26] Chunán̲chi
bádsháh, jis se main̲ dilerána
kalám kartá hún̲, yih báten̲ jántá
hai: aur mujhe yaqín hai ki in
báton̲ men̲ se koí us se chhipí
nahín̲; kyún̲ki yih májará kone
men̲ nahín̲ húá. [27] Ai Agrippa
bádsháh, kyá tú nabíon̲ ká yaqín
kartá hai? Main̲ jántá hún̲, ki tú
yaqín kartá hai. [28] Agrippa ne
Paulus se kahá; Tú to thoṛí hí sí
nasíhat karke mujhe Masíhí kar
lená cháhtá hai. [29] Paulus ne
kahá; Main̲ to Ḳhudá se cháhtá
hún̲, ki thoṛí nasíhat se, yá bahut
se, sirf tú hí nahín̲, balki jitne log
áj merí sunte hain̲, merí mánind
ho jáen̲, siwá in zanjíron̲ ke.

[30] Tab bádsháh, aur hákim, aur
Birníke, aur un ke hamnishín uṭh
khaṛe húe; [31] aur alag jákar ek
dúsre se báten̲ karne aur kahne
lage, ki Yih ádmí aisá to kuchh
nahín̲ kartá, jo qatl yá qaid ke láiq
ho. [32] Agrippa ne Festus se kahá,
ki Agar yih ádmí Qaisar ke hán̲
apíl na kartá [a], to chhúṭ saktá thá.

[a] Yá *duhái na detá*.

*Itáliya kí taraf Paulus ká rawána
kiyá jáná.*

27 1 Jab jaház par Itáliya ko
hamárá jáná ṭhahar gayá, to
unhon̲ ne Paulus aur ba‘z âur
qaidíon̲ ko sháhansháhí palṭan ke
ek súbadár Yúliyus nám ke hawále
kiyá. 2 Aur ham Adramuttiyum
ke ek jaház par, jo Ásiya ke kanáre
kí bandargáhon̲ men̲ jáne ko thá,
sawár hokar rawána húe; aur
Thissaluníke ká Aristarḳhus Maki-
duní hamáre sáth thá. 3 Dúsre
din Saidá men̲ jaház ṭhahrá; aur
Yúliyus ne Paulus par mihrbání
karke doston̲ ke pás jáne kí ijázat
dí, táki us kí ḳhátirdárí ho.
4 Wahán̲ se ham rawána húe, aur
Kuprus kí áṛ men̲ hokar chale, is
liye ki hawá muḳhálif thí. 5 Phir
ham Kilikiya aur Pamfúliya ke
samundar se guzarkar Lúkiya ke
shahr Múra [a] men̲ utre. 6 Wahán̲
súbadár ko Iskandriya ká ek jaház
Itáliya játá húá milá; pás ham ko
us men̲ biṭhá diyá. 7 Aur ham
bahut dinon̲ tak áhista áhista
chalkar jab mushkil se Kanidus ke
samne pahun̲che, to is liye ki
hawá ham ko áge baṛhne na detí
thí Salmone ke sámne se hokar
Krete kí áṛ men̲ chale; 8 aur
bamushkil us ke kanáre kanáre
chalkar, Hasín Bandar nám ek
maqám men̲ pahun̲che, jis se La-
saya shahr nazdík thá.

Jaház ká túfán men̲ phan̲s jáná.

9 Jab bahut ‘arsa guzar gayá, aur
jaház ká safar is liye ḳhatarnák ho
gayá, ki Roze ká din guzar chuká
thá, to Paulus ne unhen̲ yih kahkar
nasíhat kí, 10 ki Ai sáhibo, mujhe
ma‘lúm hotá hai ki is safar men̲
taklíf aur bahut nuqsán hogá, na
sirf mál aur jaház ká, balki hamárí
jánon̲ ká bhí. 11 Magar súbadár
ne náḳhudá aur jaház ke málik kí
báton̲ par Paulus kí báton̲ se ziyá-
da liház kiyá. 12 Aur chún̲ki wuh
bandar jáṛon̲ men̲ rahne ke liye
achchhá na thá, is liye aksar logon̲
kí saláh ṭhahrí, ki wahán̲ se rawána
hon̲, aur agar ho sake, to Fíniks
men̲ pahun̲chkar jáṛá káṭen̲: wuh
Krete ká ek bandar hai, jis ká ruḳh
shimál-mashriq, aur junúb-mashriq
hai. 13 Jab kuchh kuchh dakhiná
hawá chalne lagí, to unhon̲ ne, yih
samajhkar ki hamárá matlab hásil
ho gayá, langar uṭháyá, aur Krete
ke kanáre ke qaríb qaríb chale.
14 Lekin thoṛí der ba‘d ek baṛí tú-
fání hawá, jo Yúrakulon kahlátí
hai, Krete par se jaház par áí:
15 aur jab jaház hawá ke qábú men̲
á gayá, aur us ká sámná na kar
saká, to ham ne láchár hokar us ko
bahne diyá. 16 Aur Kauda [b] nám
ek chhoṭe jazíre kí áṛ men̲ bahte
bahte, ham baṛí mushkil se ḍon̲gí
ko qábú men̲ láe; 17 aur jab mal-
láh us ko úpar chaṛhá chuke, to
jaház kí mazbútí kí tadbíren̲ karke
us ko níche se bán̲dhá; aur Súrtis
ke chorbálú men̲ dhas jáne ke ḍar
se, jaház ká sáz o sámán utár liyá,
aur usí tarah bahte chale gaye.
18 Magar jab ham ne án̲dhí se bahut
hichkole kháe, to dúsre din wuh
jaház ká mál phen̲kne lage; 19 aur
tísre din unhon̲ ne apne hí háthon̲
se jaház ke álát o asbáb bhí phen̲k
diye. 20 Aur jab bahut dinon̲ tak
na súraj nazar áyá, na táre, aur
shiddat kí án̲dhí chal rahí thí, to
áḳhir ham ko bachne kí ummed
bi'lkull na rahí. 21 Aur jab bahut
fáqe kar chuke to Paulus ne un ke
bích men̲ khaṛe hokar kahá; Ai

[a] N. *Murra.*

[b] N. *Klauda.*

sáhibo, lázim thá ki tum merí bát
mánkar Krete se rawána na hote,
aur yih taklíf aur nuqsán na uṭháte.
22 Magar ab maiṉ tum ko nasíhat
kartá húṉ, ki ḳhátir jama‘ rakkho:
kyúṉki tum meṉ se kisí kí ján ká
nuqsán na hogá, magar jaház ká.
23 Kyúṉki Khudá, jis ká maiṉ húṉ,
aur jis kí ‘ibádat bhí kartá húṉ,
us ke firishte ne isí rát ko mere pás
ákar 24 kahá; Ai Paulus, na ḍar;
zarúr hai, ki tú Qaisar ke sámne
házir ho; aur dekh, jitne log tere
sáth jaház meṉ sawár haiṉ, un sab
kí Ḳhudá ne terí ḳhátir jáṉbakhshí
kí[a]. 25 Is liye, ai sáhibo, ḳhátir
jama‘ rakkho: kyúṉki maiṉ Ḳhudá
ká yaqín kartá húṉ, ki jaisá mujh
se kahá gayá hai, waisá hí hogá.
26 Lekin yih zarúr hai, ki ham kisí
ṭápú meṉ já paṛeṉ.

Jaház kí tabáhí.

27 Jab chaudahwíṉ rát húí aur
ham Bahr i Adriya meṉ ṭakráte
phirte the, to ádhí rát ke qaríb
malláhoṉ ne aṭkal se ma‘lúm
kiyá, ki kisí mulk ke nazdík
pahuṉch gaye; 28 aur pání kí
tháh lekar bís pursa páyá; aur
thoṛá áge baṛhkar, aur phir tháh
lekar pandrah pursa páyá. 29 Aur
is ḍar se, ki mabádá chaṭánoṉ
par já paṛeṉ, jaház ke píchhe se
chár langar ḍále, aur subh hone
kí du‘á máṉgte rahe. 30 Aur jab
malláhoṉ ne cháhá ki jaház par se
bhág jáeṉ, aur is baháne se ki
galahí se langar ḍáleṉ[b], ḍoṉgí ko
samundar meṉ utárá, 31 to Paulus
ne súbadár aur sipáhíoṉ se kahá,
ki Agar yih jaház par na raheṉge,
to tum nahíṉ bach sakte. 32 Is
par sipáhíoṉ ne ḍoṉgí kí rassiyáṉ
káṭkar use chhoṛ diyá. 33 Aur jab
din nikalne ko húá, to Paulus ne
sab kí minnat kí, ki kháná khá lo,
aur kahá, ki Tum ko intizár karte
karte aur fáqa kheṉchte kheṉchte
áj chaudah din ho gaye, aur tum
ne kuchh nahíṉ kháyá. 34 Is liye
tumhárí minnat kartá húṉ, ki
kháná khá lo; kyúṉki is par tum-
hárí bihtarí mauqúf hai: aur tum
meṉ se kisí ke sir ká ek bál bíká
na hogá. 35 Yih kahkar us ne roṭí
lí, aur un sab ke sámne Ḳhudá ká
shukr kiyá, aur toṛkar kháne lagá.
36 Phir un sab kí ḳhátirjama‘ húí,
aur áp bhí kháná kháne lage. 37 Aur
ham sab milkar jaház meṉ do sau
chhahattar ádmí the. 38 Jab wuh
khákar ser húe, to gehúoṉ ko
samundar meṉ pheṉkkar jaház ko
halká karne lage. 39 Jab din nikal
áyá, to unhoṉ ne us mulk ko na
pahchháná: magar ek kháṛí dekhí,
jis ká kanára sáf thá, aur saláh kí,
ki agar ho sake, to jaház ko us par
chaṛhá leṉ. 40 Pas langar kholkar
samundar meṉ chhoṛ diye, aur pat-
wároṉ kí bhí rassiyáṉ khol dín, aur
aglá pál hawá ke ruḳh par chaṛ-
hákar us kanáre kí taraf chale.
41 Lekin ek aisí jagah já paṛe, jis
ke dono taraf samundar ká zor thá,
aur jaház zamín par ṭik gayá. Pas
galahí to dhakká khákar phaṉs
gayí; magar dumbála lahroṉ ke
zor se ṭúṭne lagá. 42 Aur sipáhíoṉ
kí yih saláh thí, ki qaidíoṉ ko már
ḍáleṉ, ki aisá na ho koí tairkar
bhág jáe. 43 Lekin súbadár ne,
Paulus ke bacháne kí garaz se, un
ko is iráde se báz rakkhá; aur hukm
diyá, ki jo tair sakte haiṉ, pahle
kúdkar kanáre par chale jáeṉ;
44 aur báqí log, ba‘z taḳhtoṉ par,
aur ba‘z jaház kí âur chízoṉ ke
sahAre se chale jáeṉ. Aur isí tarah
sab ke sab ḳhushkí par salámat
pahuṉch gaye.

[a] Yún. *un sab ko Ḳhudá ne tujhe baḳhsh diyá.* [b] Yún. *ḍál deṉ.*

Milite ṭápú par Paulus aur us ke sáthíon ká ṭikná.

28 1 Jab ham pahunch gaye, to
jáná ki is ṭápú ká nám
Milite hai. 2 Aur un ajnabíon ne
ham par kháss mihrbání kí, kyúnki
menh kí jhaṛí, aur jáṛe ke sabab
unhon ne ág jaláke ham sab kí
khátir kí. 3 Jab Paulus ne lakṛiyon
ká gaṭṭhá jama' karke ág men ḍálá,
to ek sánp[a] garmí pákar niklá,
aur us ke háth par lipaṭ gayá.
4 Jis waqt un ajnabíon ne wuh kíṛá
us ke háth men laṭká húá dekhá,
to ek dúsre se kahne lage, ki
Beshakk yih ádmí khúní hai;
agarchi samundar se bach gayá,
taubhí 'Adl[b] use jíne nahín detá.
5 Pas us ne kíṛe ko ág men jhaṭak
diyá, aur use kuchh zarar na pa-
hunchá. 6 Magar wuh muntazir
the, ki is ká badan súj jáegá, yá
yih marke yakáyak gir paṛegá.
Lekin jab der tak intizár kiyá, aur
dekhá ki us ko kuchh zarar na
pahunchá, to âur khayál karke
kahá, ki yih to koí dewtá hai.

7 Wahán se qaríb Publiyus nám
us ṭápú ke sardár kí milk thí. Us
ne ghar le jákar, tín din tak baṛí
mihrbání se hamárí mihmání kí.
8 Aur aisá húá ki Publiyus ká báp
bukhár aur pechish kí wajh se
bímár paṛá thá. Paulus ne us ke
pás jákar du'á mángí, aur us par
háth rakhkar shifá dí. 9 Jab aisá
húá, to báqí log jo us ṭápú men
bímár the áe, aur achchhe kiye
gaye. 10 Aur unhon ne hamárí
baṛí 'izzat kí; aur chalte waqt jo
kuchh hamen darkár thá, jaház
par rakh diyá.

Milite se rawána hokar Roma men pahunchná.

11 Tín mahíne ke ba'd, ham
Iskandriya ke ek jaház par rawána
húe, jo jáṛe bhar us ṭápú men rahá
thá, aur jis ká nishán Diyuskúrí[c]
thá. 12 Aur Surakúsa men jaház
ṭhahrákar tín din rahe; 13 aur wa-
hán se pher khákar Regiyum men
áe: aur ek roz ba'd dakhiná chalí,
to dúsre din Putiyulí men áe.
14 Wahán ham ko bháí mile, aur
un kí minnat se ham sát din un ke
pás rahe: aur isí tarah Roma tak
gaye. 15 Wahán se bháí, hamárí
khabar sunkar, Appiyus ke Chauk
aur Tínsaráe tak hamáre istiqbál
ko áe: aur Paulus ne unhen dekh-
kar Khudá ká shukr kiyá, aur us
kí khátirjama' húí.

16 Jab ham Roma men pahunche,
to Paulus ko ijázat húí, ki akelá us
sipáhí ke sáth rahe, jo us par pahrá
detá thá.

Roma ke Yahúdíon se Paulus kí taqrír.

17 Tín roz ke ba'd aisá húá ki us
ne Yahúdíon ke ra'íson ko bulwáyá;
aur jab jama' ho gaye, to un se
kahá, ki Ai bháiyo, harchand main
ne ummat ke, aur bápdádon kí
rasmon ke khiláf kuchh nahín kiyá,
taubhí Yarúshalem se qaidí hokar
Romíon ke háth hawále kiyá gayá.
18 Unhon ne merí tahqíqát karke
mujhe chhoṛ dená cháhá, kyúnki
mere qatl ká koí sabab na thá.
19 Magar jab Yahúdíon ne mukhá-
lafat kí, to main ne láchár hokar
Qaisar ke hán apíl kiyá[d]; magar
is wáste nahín kiyá, ki apní qaum
par mujhe kuchh ilzám lagáná thá.
20 Pas is liye main ne tumhen
buláyá hai, ki tum se milún aur
guftgú karún: kyúnki Isráíl kí
ummed ke sabab main is zanjír
se jakṛá húá hún. 21 Unhon ne
us se kahá; Na hamáre pás

[a] Yún. *af'aí.* [b] Yún. *Díke.* [c] Ya'ní *Tau'am*, yá *do Dewtá.* [d] Yá *duhái dí.*

Yahúdiya se tere báre men khatt
áe, na bháiyon men se kisí ne
ákar terí kuchh khabar dí, na
burái bayán kí. 22 Magar ham
munásib jánte hain ki tujh se
sunen, tere kyá khayálát hain;
kyúnki is firqe kí bábat ham ko
ma'lúm hai, ki har jagah us ke
khiláf kahte hain.

23 Aur wuh us se ek din thahrá-
kar, kasrat se us ke hán jama' húe,
aur wuh Khudá kí bádsháhat kí
gawáhí de dekar aur Músá kí Tau-
ret, aur nabíon ke sahífon se Yisú'
kí bábat samjhá samjhákar subh se
shám tak un se bayán kartá rahá.
24 Aur ba'z ne us kí báton ko mán
liyá, aur ba'z ne na máná. 25 Jab
ápas men muttafiq na húe, to
Paulus ke is ek bát ke kahne par
rukhsat húe, ki Rúhu'l Quds ne
Yasha'yáh nabí kí ma'rifat tum-
háre bápdádon se khúb kahá, ki

26 [a] Is ummat ke pás jákar kah,
Ki tum kánon se sunoge, aur hargiz na samjhoge;
Aur ánkhon se dekhoge, aur hargiz ma'lúm na karoge:
27 Kyúnki is ummat ke dil par charbí chhá gayí hai,
Aur wuh kánon se úncha sunte hain,
Aur unhon ne apní ánkhen band kar lí hain;
Kahín aisá na ho ki ánkhon se ma'lúm karen,
Aur kánon se sunen,
Aur dil se samjhen,
Aur rujú' láen,
Aur main unhen shifá bakhshún.

28 Pas tum ko ma'lúm ho, ki Khu-
dá kí is naját ká paigám gair-qau-
mon ke pás bhejá gayá hai, aur wuh
use sun bhí lengí.

Roma men Paulus ká qayám.

30 Aur wuh púre do baras apne
kiráe ke ghar men rahá, 31 aur jo us
ke pás áte the, un sab se miltá rahá.
aur kamál dilerí se, bagair rok tok
ke, Khudá kí bádsháhat kí manádí
kartá, aur Khudáwand Yisú' Masíh
kí báten sikhátá rahá.

ROMÍON KE NÁM

PAULUS RASÚL KÁ KHATT.

Du'á e khair.

I 1 Paulus kí taraf se jo Yisú'
Masíh [b] ká banda hai, aur rasúl
hone ke liye buláyá gayá, aur
Khudá kí us khushkhabarí ke liye
makhsús kiyá gayá hai, 2 jis ká
us ne peshtar se apne nabíon kí
ma'rifat kitáb i muqaddas men,
3 apne Bete hamáre Khudáwand
Yisú' Masíh kí nisbat wa'da kiyá
thá; jo jism ke i'tibár se to Dáúd
kí nasl se paidá húá, 4 lekin pákí-
zagí kí rúh ke i'tibár se, murdon
men se jí uthne ke sabab, qudrat

[a] Yasha'yáh 6. 9, 10.

[b] N. *Masíh Yisú'.*

ke sáth Ḳhudá ká Beṭá ṭhahrá;
5 jis kí ma'rifat ham ko fazl aur
risálat milí, táki us ke nám kí
ḳhátir sab qaumon̲ men̲ se log ímán
ke tábi' hon̲; 6 jin men̲ se tum bhí
Yisú' Masíh ke hone ke liye buláe
gaye ho—7 un sab ke nám, jo Roma
men̲ Ḳhudá ke piyáre hain̲, aur mu-
qaddas hone ke liye buláe gaye hain̲.
Hamáre Báp Ḳhudá aur Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh kí taraf se tum-
hen̲ fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

Masíh kí ḳhushḳhabarí sunáne kí garaz se shauq i muláqát.

8 Awwal to main̲ tum sab ke báre
men̲ Yisú' Masíh ke wasíle se apne
Ḳhudá ká shukr kartá hún̲, ki tum-
háre ímán ká tamám dunyá men̲
shuhra ho rahá hai. 9 Chunánchi
Ḳhudá, jis kí 'ibádat main̲ apní rúh
se us ke Beṭe kí ḳhushḳhabarí dene
men̲[a] kartá hún̲, wuhí merá gawáh
hai, ki main̲ bilá nága tumhen̲ yád
kartá hún̲, 10 aur apní du'áon̲ men̲
hamesha yih darḳhwást kartá hún̲,
ki ab áḳhir kár Ḳhudá kí marzí se
mujhe tumháre pás áne men̲ kisí
tarah kámyábí ho. 11 Kyún̲ki
main̲ tumhárí muláqát ká mushtáq
hún̲, táki tum ko koí rúhání ni'mat
dún̲, jis se tum mazbút ho jáo;
12 garaz ki main̲ bhí tumháre dar-
miyán hokar tumháre sáth us ímán
ke bá'is tasallí páún̲, jo tum men̲
aur mujh men̲, dono men̲ hai.
13 Aur ai bháiyo, main̲ is se tum-
hárá náwáqif rahná nahín̲ cháhtá,
ki main̲ ne bárhá tumháre pás áne
ká iráda kiyá, táki jaisá mujhe âur
gair-qaumon̲ men̲ phal milá, waisá
hí tum men̲ bhí mile; magar áj tak
ruká rahá. 14 Main̲ Yúnáníon̲ aur
gair-Yúnáníon̲, dánáon̲ aur nádánon̲
ká qarzdár hún̲. 15 Pas main̲ tum
ko bhí jo Roma men̲ ho, ḳhushḳha-
barí[b] sunáne ko hatta'l maqdúr
taiyár hún̲. 16 Kyún̲ki main̲ Injíl[c]
se sharmátá nahín̲: is liye ki wuh
har ek ímán lánewále ke wáste,
pahle Yahúdí, phir Yúnání ke wáste,
naját ke liye Ḳhudá kí qudrat hai.
17 Is wáste ki us men̲ Ḳhudá kí
rástbází ímán se aur ímán ke liye
záhir hotí hai, jaisá likhá hai, ki
[d] Rástbáz ímán se jítá rahegá.

Gair-qaumon̲ kí butparastí aur bad-aḳhláqí ká náqábil i 'uzr honá.

18 Kyún̲ki Ḳhudá ká gazab un
ádmíon̲ kí tamám bedíní aur ná-
rástí par ásmán se záhir hotá hai, jo
haqq ko nárástí se dabáe rakhte
hain̲; 19 kyún̲ki jo kuchh Ḳhudá
kí nisbat ma'lúm ho saktá hai,
wuh un ke bátin men̲ záhir hai;
is liye ki Ḳhudá ne us ko un par
záhir kar diyá. 20 Kyún̲ki us kí
andekhí sifaten̲, ya'ní us kí azalí
qudrat aur ulúhíyat, dunyá kí pai-
dáish ke waqt se banáí húí chízon̲
ke zarí'e se ma'lúm hokar sáf
nazar átí hain̲; yahán̲ tak ki un
ko kuchh 'uzr báqí nahín̲; 21 is
liye ki agarchi unhon̲ ne Ḳhudá ko
ján to liyá, magar us kí ḳhudáí ke
láiq us kí baṛáí aur shukrguzárí na
kí; balki bátil ḳhayálát men̲ paṛ
gaye,[e] aur un ke besamajh dilon̲ par
andherá chhá gayá. 22 Wuh apne
áp ko dáná jatákar, bewuqúf ban
gaye; 23 aur gairfání Ḳhudá ke
jalál ko fání insán, aur parandon̲
aur chaupáyon̲ aur kíre makauṛon̲
kí súrat[f] men̲ badal ḍálá.
24 Is wáste Ḳhudá ne un ke
dilon̲ kí ḳhwáhishon̲ ke mutábiq[g]
unhen̲ nápákí men̲ chhoṛ diyá, ki

[a] Yún. *ḳhushḳhabarí* yá *Injíl men̲.*
[b] Yá *Injíl.* [c] Yá *ḳhushḳhabarí.*
[d] Habaqqúq 2. 4.
[e] Yún. *apne ḳhayálát men̲ bátil ho gaye.*
[f] Yún. *súrat kí shabíh.*
[g] Yún. *men̲.*

un ke badan ápas men behurmat
kiye jáen: 25 is liye ki unhon ne
Ḳhudá kí sachchái ko badalkar
jhúṭh baná ḍálá, aur makhlúqát kí
ziyáda parastish aur 'ibádat kí, ba-
nisbat us Ḳháliq ke, jo abad tak
mahmúd hai. Ámín.
26 Isí sabab se Ḳhudá ne un ko
gandí shahwaton men chhoṛ diyá:
yahán tak ki un kí 'auraton ne
apne taba'í kám ko khiláf-taba'
kám se badal ḍálá: 27 isí tarah
mard bhí 'auraton se taba'í kám
chhoṛkar ápas kí shahwat se mast
ho gaye; ya'ní mardon ne mardon
ke sáth rúsiyáhí ke kám karke,
apne áp men apní gumráhí ke láiq
badlá páyá.
28 Aur jis tarah unhon ne Ḳhudá
ká pahchánná nápasand kiyá, isí
tarah Ḳhudá ne bhí un ko ná-
pasandída 'aql ke hawále kar diyá,
ki náláiq harakaten karen. 29 Pas
wuh har tarah kí nárástí, badí,
lálach, badkhwáhí se bhar gaye;
aur hasad, ḳhúnrezí, jhagṛe, mak-
kárí, bugz se ma'múr ho gaye; aur
gíbat karnewále, 30 badgo, Ḳhudá
kí nazar men nafratí[a], auron ke
be'izzat karnewále, magrúr, shekhí-
báz, badíon ke báni, mán báp ke
náfarmán, 31 bewuqúf, 'ahdshikan,
taba'í mahabbat se ḳhálí, berahm
ho gaye: 32 hálánki wuh Ḳhudá ká
yih hukm jánte hain, ki aise kám
karnewále maut kí sazá ke láiq
hain; phir bhí na faqat áp hí aise
kám karte hain, balki âur karne-
wálon se ḳhush bhí hote hain.

Ḳhudá ke insáf ke rú se Yahúdíon kí ziyáda qusúrwárí.

2 1 Pas ai ilzám lagánewále, tú
koí kyún na ho, tere pás koí
'uzr nahín; kyúnki jis bát ká tú
dúsre par ilzám lagátá hai, usí ká
tú apne áp ko mujrim ṭhahrátá
hai; is liye ki tú jo ilzám lagátá
hai, ḳhud wuhí kám kartá hai.
2 Aur ham jánte hain ki aise kám
karnewálon kí 'adálat Ḳhudá kí
taraf se haqq ke mutábiq hotí hai.
3 Ai insán, tú jo aise kám karne-
wálon par ilzám lagátá hai, aur
ḳhud wuhí kám kartá hai, kyá yih
samajhtá hai, ki tú Ḳhudá kí 'adá-
lat se bach jáegá? 4 Yá tú us kí
mihrbání aur tahammul aur sabr
kí daulat ko náchíz jántá hai, aur
nahín samajhtá ki Ḳhudá kí mihr-
bání tujh ko tauba kí taraf máil
kartí hai? 5 Balki tú apní saḳhtí
aur gair-táib dil ke mutábiq us
qahr ke din ke liye apne wáste
gazab kamá[b] rahá hai, jis men
Ḳhudá kí sachchí 'adálat záhir
hogí. 6 Wuh har ek ko us ke
kámon ke muwáfiq badlá degá:
7 jo nekokárí men sábitqadam
rahkar jalál aur 'izzat aur baqá
ke tálib hote hain, un ko hamesha
kí zindagí degá; 8 magar jo tafriqa-
andáz[c] aur haqq ke na mánnewále,
balki nárástí ke mánnewále hain,
un par gazab aur qahr hogá; 9 aur
musíbat aur tangí har ek badkár
kí ján par áegí, pahle Yahúdí kí,
phir Yúnání kí. 10 Magar jalál aur
'izzat aur sálamatí har ek nekokár
ko milegí, pahle Yahúdí ko, phir
Yúnání ko: 11 kyúnki Ḳhudá ke
hán kisí kí tarafdárí nahín. 12 Is
liye ki jinhon ne bagair sharí'at
páe gunáh kiyá, wuh bagair sharí'at
ke halák bhí honge: aur jinhon ne
sharí'at ke mátaht hokar[d] gunáh
kiyá, un kí sazá sharí'at ke muwáfiq
hogí; (13 kyúnki sharí'at ke sun-
newále Ḳhudá ke nazdík rástbáz
nahín hote, balki sharí'at par 'amal

[a] Yá *Ḳhudá ke dushman.*
[b] Yún. *zaḳhíra kar.*
[c] Yá *ḍhaṛe bándhnewále.*
[d] Yún. *sharí'at men.*

karnewále rástbáz thahráe jáenge.
14 Is liye ki jab wuh qaumen jo
sharí'at nahín rakhtín, apní tabí'at
se sharí'at ke kám kartí hain, to
báwujúd sharí'at na rakhne ke,
wuh apne liye khud ek sharí'at
hain. 15 Chunánchi wuh sharí'at
kí báten apne dilon par likhí húí
dikhátí hain, aur un ká dil[a] bhí un
báton kí gawáhí detá hai; aur un
ke báhamí khayálát yá to un par
ilzám lagáte hain, yá un ko ma'zúr
rakhte hain;) 16 jis roz Khudá
merí khushkhabarí ke mutábiq
Yisú' Masíh[b] kí ma'rifat ádmíon
kí poshída báton ká insáf karegá.

Yahúdíon kí riyákárí par malámat.

17 Pas agar tú Yahúdí kahlá-
tá, aur sharí'at par takya aur
Khudá par fakhr kartá hai, 18 aur
us kí marzí jántá, aur sharí'at kí
ta'lím pákar 'umda 'umda báten pa-
sand kartá[c] hai; 19 aur agar tujh
ko is bát par bhí bharosá hai, ki
main andhon ká rahnumá, aur
andhere men pare húon ke liye
raushní, 20 aur nádánon ká tarbíyat
karnewálá, aur bachchon ká ustád
hún, aur 'ilm aur haqq ká jo
namúna sharí'at men hai, wuh
mere pás hai; 21 pas tú jo auron
ko sikhátá hai, apne áp ko kyún
nahín sikhátá? Tú jo wa'z kartá
hai ki chorí na karná, áp khud
kyún chorí kartá hai? 22 Tú jo
kahtá hai ki ziná na karná, áp
khud kyún ziná kartá hai? Tú jo
buton se nafrat rakhtá hai, áp
khud kyún mandiron ko lúttá
hai? 23 Tú jo sharí'at par fakhr
kartá hai, sharí'at ke 'udúl se
Khudá kí kyún be'izzatí kartá hai?
24 Kyúnki[d] Tumháre sabab se gair-
qaumon men Khudá ke nám par
kufr baká játá hai; chunánchi yih
likhá bhí hai. 25 Khatne se fáida
to hai, basharte ki tú sharí'at par
'amal kare: lekin jab tú ne sharí'at
se 'udúl kiyá, to terá khatna ná-
makhtúní thahrá. 26 Pas agar na-
makhtún shakhs[e] sharí'at ke huk-
mon par 'amal kare, to kyá us kí
námakhtúní khatne ke barábar na
giní jáegí? 27 Aur jo shakhs
qaumíyat ke sabab se[f] námakhtún
rahá, agar wuh sharí'at ko púrá
kare, to kyá tujhe, jo báwujúd
kalám[g] aur khatne ke sharí'at se
'udúl kartá hai, qusúrwár na thah-
ráegá? 28 Kyúnki wuh Yahúdí
nahín, jo záhir ká hai; aur na wuh
khatna hai, jo záhirí aur jismání
hai: 29 balki Yahúdí wuhí hai, jo
bátin men hai; aur khatna wuhí
hai, jo dil ká aur rúhání hai, na ki
lafzí[h]; aise kí ta'ríf ádmíon kí taraf
se nahín, balki Khudá kí taraf se
hotí hai.

Yahúdíon kí fauqíyat.

3 1 Pas Yahúdí ko kyá fauqíyat
hai, aur khatne se kyá fáida?
2 Har tarah se bahut, khásskar yih
ki Khudá ká kalám[i] un ke sipurd
húá. 3 Agar ba'z bewafá nikle, to
kyá húá? kyá un kí bewafáí
Khudá kí wafádárí ko bátil kar
saktí hai? 4 Hargiz nahín: balki
Khudá sachchá thahre, aur har ek
ádmí jhúthá: chunánchi likhá hai;
[k] Ki tú apní báton men rástbáz
thahre,
Aur apne muqaddame men fath
páe.
5 Agar hamárí nárástí Khudá kí

a Yá *kánshans.*
b N. *Masíh Yisú'.*
c Yá *mutafarriq báton men tamíz kartá.*
d Yasha'yáh 52. 5.
e Yún. *námakhtúní.*
f Yún. *zát se.*
g Yún. *harf.*
h Yún. *harfí.*
i Yún. *ke kalime.*
k Zabúr 51. 4.

rástbází kí ḳhúbí ko záhir kartí
hai, to ham kyá kahen̲? kyá yih
ki Khudá beinsáf hai jo gazab
názil kartá hai? (Main̲ yih bát
insán kí tarah kahtá hún̲.) 6 Har-
giz nahín̲: warna Ḳhudá kyún̲kar
dunyá ká insáf karegá? 7 Agar
mere jhúṭh ke sabab se Ḳhudá kí
sachchái us ke jalál ke wáste
ziyáda záhir húí, to phir kyún̲
gunahgár kí tarah mujh par hukm
diyá játá hai? 8 aur ham kyún̲
burái na karen̲, táki bhalái paidá
ho? chunán̲chi ham par yih tuhmat
lagái bhí játí hai, aur ba'z kahte
hain̲ ki in ká yihí maqúla hai:
magar aison̲ ká mujrim ṭhahrná
insáf hai.

Yahúdíon̲ aur gair-qaumon̲ dono ká gunáh ke mátaht honá.

9 Pas kyá húá? kyá ham kuchh
fazílat rakhte hain̲ [a]? Bi'l kull
nahín̲. Kyún̲ki ham Yahúdíon̲ aur
Yúnáníon̲ dono par peshtar hí yih
ilzám lagá chuke hain̲, ki wuh sab
ke sab gunáh ke mátaht hain̲.
10 Chunán̲chi likhá hai, ki
[b] Koí rástbáz nahín̲, ek bhí na-
hín̲;
11 Koí samajhdár nahín̲,
Koí Ḳhudá ká tálib nahín̲;
12 Sab gumráh hain̲, sab ke sab
nikamme ban gaye;
Koí bhalái karnewálá nahín̲, ek
bhí nahín̲:
13 [c] Un ká galá khulí húí qabr hai;
Unhon̲ ne apní zabánon̲ se fareb
diyá:
[d] Un ke hon̲ṭhon̲ men̲ sán̲pon̲ ká
zahr hai;
14 [e] Un ká mun̲h la'nat aur kar-
wáhaṭ se bhará húá hai;
15 [f] Un ke qadam ḳhún baháne
ke liye tezrau hain̲;
16 Un kí ráhon̲ men̲ tabáhí aur
badhálí hai,
17 Aur wuh salámatí kí ráh se
wáqif na húe:
18 [g] Un kí án̲khon̲ men̲ Ḳhudá
ká ḳhauf nahín̲.

Yisú' Masíh par ímán lane se gunahgár ká rástbáz ṭhahráyá jáná.

19 Ab ham jánte hain̲ ki sharí'at
jo kuchh kahtí hai, un se kahtí hai
jo sharí'at ke mátaht hain̲; táki
har ek ká mún̲h band ho jáe, aur
sárí dunyá Ḳhudá ke nazdík sazá
ke láiq ṭhahre: 20 kyún̲ki sharí'at
ke a'mál se koí bashar us ke huzúr
rástbáz nahín̲ ṭhahregá, is liye ki
sharí'at ke wasíle se to gunáh kí
pahchán hí hotí hai. 21 Magar ab
sharí'at ke bagair Ḳhudá kí ek
rástbází záhir húí hai, jis kí gawáhí
sharí'at aur nabíon̲ se hotí hai;
22 ya'ní Ḳhudá kí wuh rástbází, jo
Yisú' Masíh par ímán láne se [h] sab
ímán lánewálon̲ ko hásil hotí hai;
kyún̲ki kuchh farq nahín̲; 23 is liye
ki sab ne gunáh kiyá, aur Ḳhudá
ke jalál se mahrúm hain̲; 24 magar
us ke fazl ke sabab, us maḳhlasí ke
wasíle se jo Masíh Yisú' men̲ hai,
muft rástbáz ṭhahráe játe hain̲:
25 use Ḳhudá ne us ke ḳhún ke bá-
'is ek aisá kaffára ṭhahráyá, jo ímán
láne se fáidamand ho; táki jo
gunáh peshtar ho chuke the, aur
jin se Ḳhudá ne tahammul karke
tarah dí thí, un ke báre men̲ wuh
apní rástbází záhir kare; 26 balki
isí waqt us kí rástbází záhir ho:
táki wuh ḳhud bhí 'ádil [i] rahe, aur
jo Yisú' par ímán láe, us ko bhí

[a] Yá *hamárí hálat un se kuchh burí hai?* yá *hamáre pás kuchh 'uzr hai?*
[b] Zabúr **14.** 1–3; **53.** 1–3. [c] Zabúr **5.** 9. [d] Zabúr **140.** 3.
[e] Zabúr **10.** 7. [f] Yasha'yáh **59.** 7, 8; Amsál **1.** 16. [g] Zabúr **36.** 1.
[h] **Yún.** *Yisú' Masíh ke ímán se.* [i] Yá *rástbáz.*

rástbáz ṭhahránewálá ho. 27 Pas
fakhr kahán rahá? Is kí gunjáish
hí nahín. Kaun sí sharí'at ke
sabab se? kyá a'mál kí sharí'at
se? Nahín: balki ímán kí sharí'at
se. 28 Chunánchi ham yih natíja ni-
kálte hain, ki insán sharí'at ke
a'mál ke bagair ímán ke sabab se
rástbáz ṭhahrtá hai. 29 Kyá Khudá
sirf Yahúdíon hí ká hai; gair-
qaumon ká nahín? Beshakk, gair-
qaumon ká bhí hai: 30 kyúnki ek
hí Khudá hai, jo makhtúnon ko
bhí ímán se, aur námakhtúnon ko
bhí ímán hí ke wasíle se rástbáz
ṭhahráegá. 31 Pas kyá ham sharí'at
ko ímán se bátil karte hain? Har-
giz nahín: balki sharí'at ko qáim
rakhte hain.

Ibráhím ká ímán se rástbáz ṭhahrná.

4 1 Pas ham kyá kahen, ki ha-
máre jismání báp Ibráhím ko
kyá hásil húá? 2 Kyúnki agar
Ibráhím a'mál se rástbáz ṭhahráyá
játá, to us ko fakhr kí jagah hotí;
lekin Khudá ke nazdík nahín.
3 Kitáb i muqaddas kyá kahtí
hai? Yih, ki [a] Ibráhím Khudá par
ímán láyá [b] aur yih us ke liye
rástbází giná gayá. 4 Kám kar-
newále kí mazdúrí bakhshish na-
hín, balki haqq [c] samjhí játí hai.
5 Magar jo shakhs kám nahín
kartá, balki bedín ke rástbaz ṭhah-
ránewále par ímán látá hai, us ká
ímán us ke liye rástbází giná játá
hai. 6 Chunánchi jis shakhs ke
liye Khudá bagair a'mál ke rástbází
mahsúb kartá hai, Dáúd bhí us kí
mubárakhálí is tarah bayán kartá
hai, 7 ki

[d] Mubárak wuh hain, jin kí bad-
kárián mu'áf húín,
Aur jin ke gunáh ḍhánke gaye.
8 Mubárak wuh shakhs hai, jis
ke gunáh Khudáwand mahsúb
na karegá.

9 Pas kyá yih mubárakbádí makh-
túnon hí ke liye hai, yá námakhtú-
non ke liye bhí? Kyúnki hamárá
da'wá yih hai, ki Ibráhím ke liye
us ká ímán rástbází giná gayá.
10 Pas kis hálat men [e] giná gayá?
Makhtúní men, yá námakhtúní
men? Makhtúní men nahín, balki
námakhtúní men. 11 Aur us ne
khatna ká nishán páyá, ki us ímán
kí rástbází par muhr ho jáe, jo use
námakhtúní kí hálat men hásil thá:
táki wuh un sab ká báp ṭhahre, jo
báwujúd námakhtún hone ke ímán
láte hain, aur un ke liye bhí rástbází
mahsúb kí jáe; 12 aur un makhtú-
non ká báp ho, jo na sirf makhtún
hain, balki hamáre báp Ibráhím ke
us ímán kí bhí pairawí karte hain,
jo use námakhtúní kí hálat men
hásil thá. 13 Kyúnki yih wa'da ki
wuh dunyá ká wáris hogá na Ibrá-
hím se na us kí nasl se sharí'at ke
wasíle se kiyá gayá thá, balki ímán
kí rástbází ke wasíle se. 14 Kyúnki
agar sharí'atwále hí wáris hon, to
ímán befáida rahá, aur wa'da láhásil
ṭhahrá. 15 Kyúnki sharí'at to gazab
paidá kartí hai; aur jahán sharí'at
nahín, wahán 'udúl-hukmí bhí na-
hín. 16 Isí wáste wuh mírás ímán
se miltí hai, táki fazl ke taur par
ho, aur wuh wa'da kull nasl ke liye
qáim rahe; na sirf us nasl ke liye
jo sharí'atwálí hai, balki us ke liye
bhí, jo Ibráhím kí mánind ímánwálí
hai; wuhí ham sab ká báp hai
17 (chunánchi likhá hai, ki [f] Main
ne tujhe bahut sí qaumon ká báp
banáyá;) us Khudá ke sámne, jis
par wuh ímán láyá, aur jo murdon
ko zinda kartá hai, aur jo chízen

[a] Paidáish **15.** 6. [b] Yá *Ibrahím ne Khudá ká yaqín kiyá.* [c] Yún. *qarz.*
[d] Zabúr **32.** 1, 2. [e] Yún. *kis tarah.* [f] Paidáish **17.** 5.

nahín hain, un ko is tarah bulá letá
hai, ki goyá wuh hain. 18 Wuh
náummedí kí hálat men ummed ke
sáth ímán láyá, táki is qaul ke
bamújib ki [a] Terí nasl aisí hí hogí,
wuh bahut sí qaumon ká báp ho.
19 Aur wuh jo taqríban sau baras
ká thá, báwujúd apne murda se
badan aur Sáráh ke rihm kí murdagí
par liház karne ke, ímán men za'íf
na húá, 20 aur na beímán hokar
Ḳhudá ke wa'de men shakk kiyá,
balki ímán men mazbút hokar Ḳhu-
dá kí tamjíd kí; 21 aur us ko kámil
i'tiqád húá, ki jo kuchh us ne wa'da
kiyá hai, wuh us ke púrá karne par
bhí qádir hai. 22 Isí sabab se yih
us ke liye rástbází giná gayá. 23 Aur
yih bát, ki ímán us ke liye rástbází
giná gayá, na sirf us ke liye likhí
gayí; 24 balki hamáre liye bhí, jin
ke liye ímán rástbází giná jáegá, is
wáste ki ham us par ímán láe hain,
jis ne hamáre Ḳhudáwand Yisú' ko
murdon men se jiláyá; 25 wuh ha-
máre qusúron ke liye [b] hawále kar
diyá gayá, aur hamáre rástbáz
ṭhahrne ke liye [b] jiláyá gayá.

Ímán ke sabab se Ḳhudá ke sáth mel páná, aur naját kí ummed rakhní.

5 1 Pas jab ham ímán se rástbáz
ṭhahre, to Ḳhudá ke sáth apne
Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke wasíle
se sulh rakkhen; 2 jis ke wasíle se
ímán ke sabab us fazl tak hamárí
rasáí bhí húí, jis par qáim hain;
aur Ḳhudá ke jalál kí ummed par
faḳhr karen [c]. 3 Aur sirf yihí nahín,
balki musíbaton men bhí faḳhr
karen; yih jánkar, ki musíbat se
sabr paidá hotá hai; 4 aur sabr
se puḳhtagí; aur puḳhtagí se
ummed paidá hotí hai: 5 aur
ummed se sharmindagí hásil nahín
hotí, kyúnki Rúhu'l Quds jo ham
ko baḳhshá gayá hai, us ke wasíle
se Ḳhudá kí mahabbat hamáre dilon
men ḍálí gayí [d] hai. 6 Kyúnki jab
ham kamzor hí the, to 'ain waqt
par Masíh bedínon kí ḳhátir múá.
7 Kisí rástbáz kí ḳhátir bhí mushkil
se koí apní ján degá: magar sháyad
kisí nek ádmí ke liye koí apní ján
tak de dene kí jur'at kare. 8 Lekin
Ḳhudá apní mahabbat kí ḳhúbí ham
par yún záhir kartá hai, ki jab ham
gunahgár hí the, to Masíh hamárí
ḳhátir múá. 9 Pas jab ham us ke
ḳhún ke bá'is ab rástbáz ṭhahre, to
us ke wasíle se gazab i Iláhí se
zarúr hí bachenge. 10 Kyúnki jab
báwujúd dushman hone ke, Ḳhudá
se us ke Beṭe kí maut ke wasíle se
hamárá mel ho gayá, to mel hone
ke ba'd to ham us kí zindagí ke sabab
se zarúr hí bachenge; 11 aur sirf yihí
nahín, balki apne Ḳhudáwand Yisú'
Masíh ke sabab, jis ke wasíle se ab
hamárá Ḳhudá ke sáth mel ho gayá,
Ḳhudá par faḳhr bhí karte hain.

Ádam ke sabab se gunáh aur maut ká phailná; Masíh kí taraf se fazl aur zindagí ká gálib honá.

12 Pas jis tarah ek ádmí ke sabab
se gunáh dunyá men áyá, aur gunáh
ke sabab maut áí, aur yún maut
sab ádmíon men phail gayí, is liye
ki sab ne gunáh kiyá—13 kyúnki
sharí'at ke diye jáne tak dunyá
men gunáh to thá: magar jahán
sharí'at nahín, wahán gunáh mah-
súb nahín hotá. 14 Táham Ádam
se lekar Músá tak maut ne un par
bhí bádsháhí kí, jinhon ne us Ádam
kí náfarmání kí tarah, jo ánewále
ká misl thá, gunáh na kiyá thá.
15 Lekin qusúr ká jo hál hai, wuh
fazl kí ni'mat ká nahín. Kyúnki
jab ek shaḳhs ke qusúr se bahut se
ádmí mar gaye, to Ḳhudá ká fazl

[a] Paidáish 15. 5. [b] Yá *sabab.* [c] Yá *karte hain.* [d] Yá *baháí gayí.*

aur us kí jo bakhshish ek hí ádmí,
ya‘ní Yisú‘ Masíh ke fazl se paidá
húí, bahut se ádmíon̲ par zarúr hí
ifrát se názil húí. 16 Aur jaisá ek
shakhs ke gunáh karne ká anjám
húá, bakhshish ká waisá hál nahín̲;
kyún̲ki ek hí ke sabab se wuh
faisala húá, jis ká natíja sazá ká
hukm thá [a]: magar bahutere qusú-
ron̲ se aisí ni‘mat paidá húí, jis ká
natíja yih húá ki log rástbáz
ṯhahre. 17 Kyún̲ki jab ek shakhs
ke qusúr ke sabab maut ne us ek
ke zarí‘e se bádsháhí kí; to jo log
fazl aur rástbází kí bakhshish ifrát
se hásil karte hain̲, wuh ek shakhs,
ya‘ní Yisú‘ Masíh ke wasíle se,
hamesha kí zindagí men̲ zarúr hí
bádsháhí karen̲ge. 18 Garaz, jaisá
ki ek qusúr ke sabab wuh faisala
húá, jis ká natíja sab ádmíon̲ kí
sazá ká hukm thá; waisá hí rást-
bází ke ek kám ke wasíle se sab
ádmíon̲ ko wuh ni‘mat milí, jis
se rástbáz ṯhahrke zindagí páen̲.
19 Kyún̲ki jis tarah ek hí shakhs kí
náfarmání se bahut se log gunahgár
ṯhahre, usí tarah ek kí farmánbar-
dárí se bahut se log rástbáz ṯhah-
ren̲ge. 20 Aur bích men̲ sharí‘at
á maujúd húí, táki qusúr ziyáda ho
jáe; magar jahán̲ gunáh ziyáda
húá, wahán̲ fazl us se bhí niháyat
ziyáda húá: 21 táki jis tarah gunáh
ne maut ke sabab se bádsháhí kí,
usí tarah fazl bhí, hamáre Khudá-
wand Yisú‘ Masíh ke wasíle se,
hamesha kí zindagí ke liye, rástbází
ke zarí‘e se bádsháhí kare.

*Fazl ke sabab se gunáh jáiz nahín̲,
balki us kí hukúmat toṛí játí hai.*

6 1 Pas ham kyá kahen̲? Kyá
gunáh karte rahen̲, táki fazl
ziyáda ho? 2 Hargiz nahín̲! Ham
jo gunáh ke i‘tibár se mar gaye,
kyún̲kar us men̲ áyanda ko zindagí
guzáren̲? 3 Kyá tum nahín̲ jánte,
ki ham jitnon̲ ne Masíh Yisú‘ men̲
shámil hone ká baptisma [b] liyá, to
us kí maut men̲ shámil hone ká
baptisma [c] liyá? 4 Pas maut men̲
shámil hone ke baptisma [c] ke wasíle
se ham us ke sáth dafn húe; táki
jis tarah Masíh Báp ke jalál ke
wasíle se murdon̲ men̲ se jiláyá
gayá, usí tarah ham bhí nayí zindagí
kí ráh [d] chalen̲. 5 Kyún̲ki jab ham
us kí maut kí mushábahat se us ke
sáth paiwasta ho gaye, to beshakk
us ke jí uṭhne kí mushábahat se
bhí us ke sáth paiwasta hon̲ge.
6 Chunán̲chi ham jánte hain̲, ki
hamárí purání insáníyat us ke sáth
is liye salíb dí gayí, ki gunáh ká
badan bekár ho jáe, táki ham áge
ko gunáh kí gulámí men̲ na rahen̲.
7 Kyún̲ki jo múá, wuh gunáh se
barí húá [e]. 8 Pas jab ham Masíh
ke sáth múe, to hamen̲ yaqín hai
ki us ke sáth jíen̲ge bhí; 9 kyún̲ki
yih jánte hain̲ ki Masíh jab murdon̲
men̲ se jí uṭhá hai to phir nahín̲
marne ká; maut ká phir us par
ikhtiyár nahín̲ hone ká. 10 Kyún̲ki
Masíh jo múá, gunáh ke i‘tibár se
ek bár múá: magar ab jo jítá hai,
Khudá ke i‘tibár se jítá hai. 11 Isí
tarah tum bhí apne áp ko gunáh
ke i‘tibár se murda, magar Khudá
ke i‘tibár se Masíh Yisú‘ men̲ zinda
samjho.

12 Pas gunáh tumháre fání badan
men̲ bádsháhí na kare, ki tum us
kí khwáhishon̲ ke tábi‘ raho. 13 Aur
apne a‘zá nárástí ke hathyár hone
ke liye gunáh ke hawále na kiyá
karo; balki apne áp ko murdon̲

a Yún. *sazá ke hukm ke liye faisala húá.*
b Yá *Yisú‘ Masíh men̲ istibág.*
c Yá *maut men̲ istibág.*
d Yún. *zindagí kí tázagí men̲.*
e Yá *rástbáz ṯhahrá.*

men̲ se zinda jánkar Ḳhudá ke
hawále karo, aur apne a‘zá rástbází
ke hathyár hone ke liye Ḳhudá ke
hawále karo. 14 Is liye ki gunáh
ká tum par iḳhtiyár na hogá, kyún̲ki
tum sharí‘at ke mátaht nahín̲, balki
fazl ke mátaht ho.
15 Pas kyá húá? kyá ham is liye
gunáh karen̲, ki sharí‘at ke mátaht
nahín̲, balki fazl ke mátaht hain̲?
Hargiz nahín̲! 16 Kyá tum nahín̲
jánte, ki jis kí tábi‘dárí ke liye
apne áp ko gulámon̲ kí tarah
hawále kar dete ho, usí ke gulám
ho, jis ke tábi‘dár ho; ḳhwáh gunáh
ke, jis ká anjám maut hai [a]; ḳhwáh
tábi‘dárí ke, jis ká anjám rástbází
hai [b]. 17 Lekin Ḳhudá ká shukr
hai, ki agarchi tum gunáh ke gulám
the, táham dil se us ta‘lím ke tábi‘-
dár ho gaye, jis ke sán̲che men̲ tum
dhále gaye the; 18 aur gunáh se
ázád hokar rástbází ke gulám
ho gaye. 19 Main̲ tumhárí insání
kamzorí [c] ke sabab insání taur par
kahtá hún̲: jis tarah tum ne apne
a‘zá badkárí karne ke liye nápákí
aur badkárí kí gulámí ke hawále
kiye the, usí tarah ab apne a‘zá pák
hone ke liye rástbází kí gulámí ke
hawále kar do. 20 Kyún̲ki jab tum
gunáh ke gulám the, to rástbází ke
i‘tibár se ázád the. 21 Pas jin báton̲
se tum ab sharminda ho, un se tum
us waqt kyá phal páte the? kyún̲ki
un ká anjám to maut hai. 22 Magar
ab gunáh se ázád, aur Ḳhudá ke
gulám hokar, tum ko apná phal
milá, jis se pákízagí hásil hotí hai,
aur is ká anjám hamesha kí zindagí
hai. 23 Kyún̲ki gunáh kí mazdúrí
maut hai, magar Ḳhudá kí baḳh-
shish [d] hamáre Ḳhudáwand Masíh
Yisú‘ men̲ hamesha kí zindagí hai.

Masíh ke sáth wábasta hokar Masíhí ká sharí‘at se ázád ho jáná.

7 1 Ai bháiyo, kyá tum nahín̲
jánte, (main̲ un se kahtá hún̲
jo sharí‘at se wáqif hain̲,) ki jab
tak ádmí jítá hai, usí waqt tak
sharí‘at us par iḳhtiyár rakhtí hai?
2 Chunán̲chi jis ‘aurat ká shauhar
maujúd hai, wuh sharí‘at ke muwá-
fiq apne shauhar kí zindagí tak us
ke band men̲ hai; lekin agar shau-
har mar gayá, to wuh shauhar kí
sharí‘at se chhúṭ gayí. 3 Pas agar
shauhar ke jíte jí dúsre mard kí ho
jáe, to zániya kahláegí; lekin agar
shauhar mar jáe, to wuh us sharí‘at
se ázád hai, yahán̲ tak ki agar dúsre
mard kí ho bhí jáe, to zániya na
ṭhahregí. 4 Pas ai mere bháiyo,
tum bhí Masíh ke badan ke wasíle
se sharí‘at ke i‘tibár se is liye murda
ban gaye, ki us dúsre ke ho jáo, jo
murdon̲ men̲ se jiláyá gayá, táki
ham sab Ḳhudá ke liye phal paidá
karen̲. 5 Kyún̲ki jab ham jismání
the, to gunáh kí ragbaten̲, jo sharí‘at
ke bá‘is paidá hotí thín̲, maut ká
phal paidá karne ke liye hamáre
a‘zá men̲ tásír kartí thín̲. 6 Lekin
jis chíz kí qaid men̲ the, us ke i‘tibár
se markar, ab ham sharí‘at se aise
chhuṭ gaye, ki rúh ke naye taur par [e],
na ki lafzon̲ [f] ke puráne taur par,
ḳhidmat karte hain̲.

Gunáh ko záhir karná, na ki us se chhuṛáná, sharí‘at ká kám hai.

7 Pas ham kyá kahen̲? Kyá
sharí‘at gunáh hai? Hargiz nahín̲!
Balki bagair sharí‘at ke main̲ gunáh
ko na pahchántá; masalan, agar
sharí‘at yih na kahtí, ki Tú lálach
na kar, to main̲ lálach ko na jántá:
8 magar gunáh ne mauqa‘ pákar,

a Yá *ḳhwáh gunáh ke ho maut ke liye.* b Yá *ḳhwáh tábi‘dárí ke ho rástbází ke liye.*
c Yún. *tumháre jism kí kamzorí.* d Yá *ni‘mat.*
e Yún. *rúh kí tázagí men̲.* f Yún. *harf.*

hukm ke zarí‘e se mujh meṉ har
tarah ká lálach paidá kar diyá:
kyúṉki sharí‘at ke bagair gunáh
murda hai. 9 Ek zamáne meṉ sharí‘-
at ke bagair maiṉ zinda thá; magar
jab hukm áyá, to gunáh zinda ho
gayá, aur maiṉ mar gayá; 10 aur
jis hukm ká manshá zindagí thá,
wuhí mere haqq meṉ maut ká
bá‘is ban gayá: 11 kyúṉki gunáh
ne mauqa‘ pákar, hukm ke zarí‘e
se mujhe bahkáyá, aur usí ke zarí‘e
se mujhe már bhí ḍálá. 12 Pas
sharí‘at pák hai, aur hukm bhí pák,
aur rást, aur achchhá hai. 13 Pas
jo chíz achchhí hai, kyá wuh mere
liye maut ṭhahrí? Hargiz nahíṉ!
Balki gunáh ne, achchhí chíz ke
zarí‘e se mere liye maut paidá karke,
mujhe már ḍálá; táki us ká gunáh
honá záhir ho, aur hukm ke zarí‘e
se gunáh hadd se ziyáda makrúh
ma‘lúm ho [a]. 14 Kyúṉki ham jánte
haiṉ ki sharí‘at to rúhání hai, magar
maiṉ jismání, aur gunáh ke háth
biká húá húṉ. 15 Aur jo maiṉ kartá
húṉ us ko nahíṉ jántá; kyúṉki jis
ká maiṉ iráda kartá húṉ, wuh nahíṉ
kartá, balki jis se mujh ko nafrat
hai, wuhí kartá húṉ. 16 Aur agar
maiṉ us par ‘amal kartá húṉ, jis ká
iráda nahíṉ kartá, to maiṉ mántá
húṉ ki sharí‘at ḳhúb hai. 17 Pas is
súrat meṉ us ká karnewálá maiṉ na
rahá, balki gunáh hai jo mujh meṉ
basá húá hai. 18 Kyúṉki maiṉ jántá
húṉ ki mujh meṉ, ya‘ní mere jism
meṉ, koí nekí basí húí nahíṉ: albatta
iráda to mujh meṉ maujúd hai,
magar nek kám mujh se ban nahíṉ
parte. 19 Chunánchi jis nekí ká
iráda kartá húṉ, wuh to nahíṉ
kartá: magar jis badí ká iráda
nahíṉ kartá, use kar letá húṉ.
20 Pas agar maiṉ wuh kartá húṉ
jis ká iráda nahíṉ kartá, to us ká
karnewálá maiṉ na rahá, balki
gunáh hai jo mujh meṉ basá húá
hai. 21 Garaz maiṉ aisí sharí‘at
pátá húṉ, ki jab nekí ká iráda kartá
húṉ, to badí mere pás á maujúd
hotí hai. 22 Kyúṉki bátiní insáníyat
ke rú se to maiṉ Ḳhudá kí sharí‘at
ko bahut pasand kartá húṉ: 23 ma-
gar mujhe apne a‘zá meṉ ek âur
tarah kí sharí‘at nazar átí hai, jo
merí ‘aql kí sharí‘at se laṛkar, mujhe
us gunáh kí sharí‘at kí qaid meṉ le
átí hai, jo mere a‘zá meṉ maujúd
hai. 24 Háe, maiṉ kaisá kambaḳht
ádmí húṉ! is maut ke badan se
mujhe kaun chhuṛáegá? 25 Apne
Ḳhudáwand Yisú‘ Masíh ke wasíle
se Ḳhudá ká shukr kartá húṉ. Ga-
raz maiṉ ḳhud apní ‘aql se to
Ḳhudá kí sharí‘at ká, magar jism
se gunáh kí sharí‘at ká mahkúm
húṉ.

Rúhu'l Quds kí tásír se Masíhí ke dil meṉ taskín, aur chál chalan kí taqdís.

8 1 Pas ab, jo Masíh Yisú‘ meṉ
haiṉ, un par sazá ká hukm
nahíṉ. 2 Kyúṉki zindagí ke Rúh
kí sharí‘at ne, Masíh Yisú‘ meṉ,
mujhe [b] gunáh aur maut kí sharí‘at
se ázád kar diyá. 3 Is liye ki jo
kám sharí‘at, jism ke sabab kamzor
hokar, na kar sakí, wuh Ḳhudá ne
kiyá; ya‘ní us ne apne Beṭe ko
gunáhálúda [c] jism kí súrat meṉ aur
gunáh kí qurbání ke liye [d] bhejkar,
jism meṉ gunáh kí sazá ká hukm
diyá: 4 táki sharí‘at ká taqázá ham
meṉ púrá ho, jo jism ke mutábiq
nahíṉ, balki rúh ke mutábiq chalte
haiṉ. 5 Kyúṉki jo jismání [e] haiṉ,
wuh jismání bátoṉ ke ḳhayál meṉ
rahte haiṉ; lekin jo rúhání [f] haiṉ,

[a] Yún. *hadd se ziyáda gunahgár ban jáe.* [b] N. *tujhe.* [c] Yún. *gunáh ke.*
[d] Yá *gunáh ke sabab.* [e] Yún. *jism ke mutábiq.* [f] Yún. *rúh ke mutábiq.*

wuh rúhání bátoṉ ke ḳhayál meṉ
rahte haiṉ. 6 Aur jismání níyat
maut hai; magar rúhání níyat
zindagí aur itmínán hai: 7 is liye
ki jismání níyat Ḳhudá kí dushma-
ní hai; kyúṉki na to Ḳhudá kí
sharí'at ke tábi' hai, na ho saktí
hai: 8 aur jo jismání[a] haiṉ, wuh
Ḳhudá ko ḳhush nahíṉ kar sakte.
9 Lekin tum jismání[a] nahíṉ, balki
rúhání[b] ho, basharte ki Ḳhudá ká
Rúh tum meṉ basá húá hai. Magar
jis meṉ Masíh ká Rúh nahíṉ, wuh
us ká nahíṉ. 10 Aur agar Masíh
tum meṉ hai, to badan to gunáh
ke sabab se murda hai; magar rúh
rástbází ke sabab se zinda[c] hai.
11 Aur agar usí ká Rúh tum meṉ
basá húá hai, jis ne Yisú' ko murdoṉ
meṉ se jiláyá, to jis ne Masíh Yisú'
ko murdoṉ meṉ se jiláyá, wuh
tumháre fání badanoṉ ko bhí apne
us Rúh ke wasíle se zinda karegá,
jo tum meṉ basá húá hai.

12 Pas, ai bháiyo, ham qarzdár
to haiṉ, magar jism ke nahíṉ, ki
jism ke mutábiq zindagí guzáreṉ.
13 Kyúṉki agar tum jism ke mu-
tábiq zindagí guzároge, to zarúr
maroge. Aur agar rúh se badan ke
kámoṉ ko nest o nábúd[d] karoge,
to jíte rahoge. 14 Is liye ki jitne
Ḳhudá ke Rúh kí hidáyat se chalte
haiṉ, wuhí Ḳhudá ke beṭe haiṉ.
15 Kyúṉki tum ko gulámí kí rúh
nahíṉ milí, jis se phir dar paidá
ho; balki lepálak hone kí rúh milí,
jis se ham Abbá, ya'ní ai Báp,
kahkar pukárte haiṉ. 16 Rúh ḳhud
hamárí rúh ke sáth milkar gawáhí
detá hai, ki ham Ḳhudá ke farzand
haiṉ. 17 Aur agar farzand haiṉ, to
wáris bhí haiṉ; ya'ní Ḳhudá ke
wáris, aur Masíh ke hammírás;
basharte ki ham us ke sáth dukh
uṭháeṉ, táki us ke sáth jalál bhí
páeṉ.

Ḳhudá ke Rúh se hál kí kamzoríoṉ meṉ madad, aur dukhoṉ ká nek anjám hásil honá.

18 Kyúṉki merí dánist meṉ is
zamáne ke dukh dard is láiq nahíṉ,
ki us jalál ke muqábil ho sakeṉ,
jo ham par záhir honewálá hai.
19 Kyúṉki maḳhlúqát kamál árzú
se Ḳhudá ke beṭoṉ ke záhir hone
kí ráh dekhtí hai. 20 Is liye ki
maḳhlúqát batálat ke iḳhtiyár meṉ
kar dí gayí thí, na apní ḳhushí se,
balki us ke bá'is se, jis ne us ko
21 is ummed par batálat ke iḳhtiyár
meṉ kar diyá, ki[e] maḳhlúqát bhí
faná ke qabze se chhúṭkar, Ḳhudá
ke farzandoṉ ke jalál kí ázádí meṉ
dáḳhil ho jáegí. 22 Kyúṉki ham
ko ma'lúm hai, ki sárí maḳhlúqát
milkar ab tak karáhtí hai, aur dard
i zih meṉ paṛí taṛaptí hai. 23 Aur
na faqat wuhí, balki ham bhí,
jinheṉ Rúh ke pahle phal mile
haiṉ, áp apne bátin meṉ karáhte
haiṉ, aur lepálak hone, ya'ní apne
badan kí maḳhlasí, kí ráh dekhte
haiṉ. 24 Chunáṉchi hameṉ ummed
ke wasíle se naját milí; magar jis
chíz kí ummed hai, jab wuh nazar
á jáe, to phir ummed kaisí? kyúṉki
jo chíz koí dekh rahá hai, us kí
ummed kyá karegá? 25 Lekin jis
chíz ko nahíṉ dekhte, agar ham us
kí ummed kareṉ, to sabr se us kí
ráh dekhte haiṉ.

26 Isí tarah Rúh bhí hamárí kam-
zorí meṉ madad kartá hai, kyúṉki
jis taur se ham ko du'á máṉgní chá-
hiye wuh nahíṉ átí; magar Rúh ḳhud
aisí áheṉ bhar bharke hamárí sha-
fá'at kartá hai, jin ká bayán nahíṉ ho
saktá. 27 Aur diloṉ ka parakhne-

a Yún. *jism meṉ.* b Yún. *rúh meṉ.* c Yún. *zindagí.* d Yún. *murda.*
e Yá *us ko ummed par batálat ke iḳhtiyár meṉ kiyá, kyúṉki* wg.

wálá jántá hai, ki Rúh kí kyá níyat
hai: kyún̲ki wuh Ḳhudá kí marzí
ke muwáfiq muqaddason̲ kí shafá'at
kartá hai. 28 Aur ham ko ma'lúm
hai, ki sab chízen̲ milkar Ḳhudá se
mahabbat rakhnewálon̲ ke liye bha-
láí paidá kartí hain̲; ya'ní un ke
liye, jo Ḳhudá ke iráde ke muwáfiq
buláe gaye. 29 Kyún̲ki jinhen̲ us
ne pahle se jáná, unhen̲ pahle se
muqarrar bhí kiyá, ki us ke Beṭe
ke hamshakl [a] hon̲, táki wuh bahut
se bháiyon̲ men̲ pahlauṭa ṭhahre:
30 aur jin ko us ne pahle se mu-
qarrar kiyá, unhen̲ buláyá bhí: aur
jinhen̲ buláyá, un ko rástbáz bhí
ṭhahráyá: aur jin ko rástbáz ṭhah-
ráyá, un ko jalál bhí baḳhshá.

Ḳhudá kí mahabbat ká galaba, aur us ke barguzídon̲ kí fath.

31 Pas ham in báton̲ kí bábat
kyá kahen̲? Agar Ḳhudá hamárí
taraf hai, to kaun hamárá muḳhálif
hai? 32 Jis ne apne Beṭe hí ko
dareg na kiyá, balki ham sab kí
ḳhátir use hawále kar diyá, wuh us
ke sáth âur sab chízen̲ bhí hamen̲
kis tarah na baḳhshegá? 33 Ḳhudá
ke barguzídon̲ par kaun nálish ka-
regá? Ḳhudá wuh hai jo un ko
rástbáz ṭhahrátá hai [b]; 34 kaun hai
jo mujrim ṭhahráegá? Masíh Yisú'
wuh hai jo mar gayá, balki murdon̲
men̲ se [c] jí bhí uṭhá, aur Ḳhudá kí
dahiní taraf hai, aur hamárí sha-
fá'at bhí kartá hai [d]. 35 Kaun ham ko
Masíh kí mahabbat se judá karegá?
Musíbat, yá tangí, yá zulm, yá kál,
yá nangápan, ya ḳhatra, yá talwár?
36 Chunán̲chi likhá hai, ki
[e] Ham terí ḳhátir din bhar ján
se máre játe hain̲;
Ham to zabh honewálí bheṛon̲
ke barábar gine gaye.
37 Magar in sab hálaton̲ men̲, us ke
wasíle se jis ne ham se mahabbat
kí, ham ko fath se bhí baṛhkar
galaba hásil hotá hai. 38 Kyún̲ki
mujh ko yaqín hai, ki Ḳhudá kí jo
mahabbat hamáre Ḳhudáwand Ma-
síh Yisú' men̲ hai, us se ham ko na
maut judá kar sakegí, na zindagí,
39 na firishte, na hukúmaten̲, na
hál kí, na istiqbál kí chízen̲, na
qudraten̲, na balandí, na pastí, na
koí âur maḳhlúq.

Yahúdíon̲ ke beímán rahne par Rasúl ká afsos. Ḳhudá ká fazl Ḳhudá ke iráde hí par mauqúf hai.

9 1 Main̲ Masíh men̲ sach kahtá
hún̲, jhúṭh nahín̲ boltá, aur
merá dil bhí Rúhu'l Quds men̲
gawáhí detá hai, 2 ki mujhe baṛá
gam hai, aur merá dil barábar
dukhtá rahtá hai. 3 Kyún̲ki mujhe
yahán̲ tak manzúr hotá, ki apne
bháiyon̲ kí ḳhátir, jo jism ke rú se
mere qarábatí hain̲, main̲ ḳhud
Masíh se mahrúm [f] ho játá; 4 wuh
Isráílí hain̲; aur lepálak hone ká
haqq, aur jalál, aur 'uhúd, aur
sharí'at [g], aur 'ibádat, aur wa'de
unhín̲ ke hain̲; 5 aur qaum ke
buzurg [h] unhín̲ ke húe hain̲, aur
jism ke rú se Masíh bhí unhín̲ men̲
se húá, jo sab ke úpar aur abad
tak Ḳhudá e mahmúd hai. Ámín.
6 Lekin yih bát nahín̲, ki Ḳhudá
ká kalám bátil ho gayá. Is liye ki
jo Isráíl kí aulád [i] hain̲, wuh sab
Isráílí nahín̲. 7 Aur na Ibráhím kí
nasl hone ke sabab se sab farzand
ṭhahre; balki yih likhá hai, ki
[k] Izháq hí se terí nasl kahláegí:

[a] Yún. *Beṭe kí súrat ke hamshakl.*
[b] Yá *Kyá Ḳhudá, jo . . . . hai?*
[c] N. *murdon̲ men̲ se* na dárad.
[d] Yá *Kyá Masíh Yisú', jo . . . . hai?*
[e] Zabúr **44.** 22.
[f] Yún. *mal'ún.*
[g] Yún. *sharí'at ká diyá jáná.*
[h] Yún. *aur báp.*
[i] Yún. *Isráíl se.*
[k] Paidáish **21.** 12.

8 ya‘ní jismání farzand Ḳhudá ke
farzand nahín; balki wa‘de ke far-
zand nasl gine játe hain. 9 Kyún-
ki wa‘de ká qaul yih hai, ki [a] Main
is waqt ke mutábiq áúngá, aur
Sárah ke beṭá hogá. 10 Aur sirf
yihí nahín, balki Ribqáh bhí ek
shaḳhs, ya‘ní hamáre báp Izháq se
hámila thí; 11 aur abhí tak na to
laṛke paidá húe the, aur na unhon
ne nekí yá badí kí thí; ki us se
kahá gayá, ki [b] Baṛá chhoṭe kí
ḳhidmat karegá; 12 táki Ḳhudá ká
iráda, jo barguzídagí par mauqúf
hai, a‘mál par mabní na ṭhahre,
balki bulánewále par. 13 Chunán-
chi likhá hai, ki [c] Main ne Ya‘qúb
se to mahabbat kí, magar ‘Esáú se
nafrat.

14 Pas ham kyá kahen? Kyá
Ḳhudá ke hán beinsáfí hai? Hargiz
nahín! 15 Kyúnki wuh Músá se
kahtá hai, ki [d] Jis par rahm karná
manzúr hai, us par rahm karúngá;
aur jis par tars kháná manzúr hai,
us par tars kháúngá. 16 Pas yih
na iráda karnewále par munhasar
hai, na dauṛ dhúp karnewále par,
balki rahm karnewále Ḳhudá par.
17 Kyúnki kitáb i muqaddas men
Fir‘aun se kahá gayá hai [e], ki
[f] Main ne isí liye tujhe khaṛá kiyá
hai, ki terí wajh se apní qudrat
záhir karún, aur merá nám tamám
rú e zamín par mashhúr ho. 18 Pas
wuh jis par cháhtá hai rahm kartá
hai, aur jise cháhtá hai use saḳht
kar detá hai.

19 Pas tú mujh se kahegá, Phir
wuh kyún ‘aib lagátá hai? Kaun
us ke iráde ká muqábala kartá hai?
20 Ai insán, bhalá tú kaun hai, jo
Ḳhudá ke sámne jawáb detá hai?
Kyá baní húí chíz banánewále se
kah saktí hai, ki Tú ne mujhe kyún
aisá banáyá? 21 Kyá kumhár ko
miṭṭí par iḳhtiyár nahín, ki ek hí
launde men se ek bartan ‘izzat ke
liye banáe, aur dúsrá be‘izzatí ke
liye? 22 Pas kyá ta‘ajjub hai, agar
Ḳhudá, apná gazab záhir karne, aur
apní qudrat áshkárá karne ke iráde
se, gazab ke bartanon ke sáth, jo
halákat ke liye taiyár húe the,
niháyat tahammul se pesh áyá:
23 aur yih is liye húá ki apne jalál
kí daulat rahm ke bartanon ke
zarí‘e se áshkárá kare, jo us ne
jalál ke liye pahle se taiyár kiye
the, 24 ya‘ní hamáre zarí‘e se, jin-
hen us ne na faqat Yahúdíon men
se, balki gair-qaumon men se bhí
buláyá. 25 Chunánchi Hoshe‘ kí
kitáb men bhí Ḳhudá yún farmátá
hai, ki

[g] Jo merí ummat na thí, use apní
ummat kahúngá;
Aur jo piyárí na thí, use piyárí
kahúngá.
26 [h] Aur aisá hogá, ki jis jagah un
se yih kahá gayá thá, ki Tum
merí ummat nahín ho,
Usí jagah wuh zinda Ḳhudá ke
beṭe kahláenge.

27 Aur Yasha‘yáh Isráíl kí bábat
pukárkar kahtá hai, ki [i] Go baní
Isráíl ká shumár samundar kí ret
ke barábar ho, táham un men se
thoṛe hí bachenge [k]. 28 Kyúnki
Ḳhudáwand apne kalám ko tamám
aur munqata‘ karke [l] us ke mutábiq
zamín par ‘amal karegá. 29 Chunán-
chi Yasha‘yáh ne pahle bhí kahá
hai, ki

[m] Agar Rabbu'l afwáj hamárí
kuchh nasl báqí na rakhtá,

[a] Paidáish **18.** 10, 14. [b] Paidáish **25.** 23. [c] Mal'ákí **1.** 2, 3. [d] Ḳhurúj **33.** 19.
[e] Yún. *kitáb Fir‘aun se kahtí hai.* [f] Ḳhurúj **9.** 16. [g] Hoshe‘ **2.** 23.
[h] Hoshe‘ **1.** 10. [i] Yasha‘yáh **10.** 22, 23. [k] Yún. *ek baqiya bachegá.*
[l] Yún. *ḳhatm karke aur band karke.* [m] Yasha‘yáh **1.** 9.

To ham Sadom kí mánind, aur
'Amoráh ke barábar ho játe.
30 Pas ham kyá kahen? Yih, ki
gair-qaumon ne, jo rástbází kí ta-
lásh na kartí thín, rástbází hásil
kí, ya'ní wuh rástbází jo ímán se
hai: 31 magar Isráíl, jo rástbází kí
sharí'at kí talásh kartá thá, us
sharí'at tak na pahunchá. 32 Kis
liye? Is liye ki unhon ne ímán se
nahín, balki goyá a'mál se us kí
talásh kí. Unhon ne us ṭhokar
kháne ke patthar se ṭhokar khái;
33 chunánchi likhá hai ki
[a] Dekho, main Siyyon men ṭhes
lagne ká patthar, aur ṭhokar
kháne kí chaṭán rakhtá hún;
Aur jo us par ímán láegá, wuh
sharminda na hogá.

Yahúdí is liye námaqbúl húe, kí unhon ne ímán kí rástbází ko manzúr na kiyá.

10 [1] Ai bháiyo, mere dil kí
árzú [b], aur un ke liye Ḳhudá
se merí du'á yih hai, ki wuh naját
páen. 2 Kyúnki main un ká gawáh
hún, ki wuh Ḳhudá ke báre men
gairat to rakhte hain, magar samajh
ke sáth nahín. 3 Is liye ki wuh
Ḳhudá kí rástbází se náwáqif ho-
kar, aur apní rástbází qáim karne
kí koshish karke, Ḳhudá kí rást-
bází ke tábi' na húe. 4 Kyúnki har
ek ímán lánewále kí rástbází ke
liye Masíh sharí'at ká anjám hai.
5 Chunánchi Músá ne yih likhá
hai, ki [c] Jo shakhs us rástbází par
'amal kartá hai jo sharí'at se hai,
wuh usí kí wajh se zinda rahegá.
6 Magar jo rástbází ímán se hai,
wuh yún kahtí hai, ki Ṭú apne dil
men yih na kah, ki [d] Ásmán par
kaun charhegá? (ya'ní Masíh ke
utár láne ko:) 7 yá, [e] Gahráo men
kaun utregá? (ya'ní Masíh ko
murdon men se jilákar úpar láne
ko). 8 Balki kyá kahtí hai? yih,
ki [f] Kalám tere nazdík hai, balki
tere munh aur tere dil men hai:
yih wuhí ímán ká kalám hai, jis
kí ham manádí karte hain; 9 ki
agar tú apní zabán se Yisú' ke
Ḳhudáwand hone ká iqrár kare,
aur apne dil se ímán láe, ki Ḳhudá
ne use murdon men se jiláyá, to
naját páegá. 10 Kyúnki rástbází
ke liye ímán láná dil se hotá hai;
aur naját ke liye iqrár munh se
kiyá játá hai. 11 Chunánchi kitáb
i muqaddas yih kahtí hai, ki [g] Jo
koí us par ímán láegá, wuh shar-
minda na hogá. 12 Kyúnki Ya-
húdíon aur Yúnáníon men kuchh
farq nahín; is liye ki wuhí sab ká
Ḳhudáwand hai, aur apne sab du'á
mángnewálon [h] ke liye faiyáz [i] hai.
13 Kyúnki [k] Jo koí Ḳhudáwand ká
nám legá [l], naját páegá. 14 Magar
jis par wuh ímán nahín láe, us
se kyúnkar du'á mángen [m]? aur jis
ká zikr unhon ne nahín suná, us
par ímán kyúnkar láen? aur bagair
manádí karnewále ke kyúnkar su-
nen? 15 Aur jab tak wuh bheje
na jáen, manádí kyúnkar karen?
Chunánchi likhá hai, ki [n] Kyá
hí khushnumá hain un ke qadam,
jo achchhí chízon kí khushkhabarí
dete hain!
16 Lekin sab ne is khushkhabarí
par kán na dhará. Chunánchi Ya-
sha'yáh kahtá hai, ki [o] Ai Ḳhudá-
wand, hamáre paigám ká kis ne
yaqín kiyá hai? 17 Pas ímán sun-
ne [p] se paidá hotá hai, aur sunná [p]

[a] Yasha'yáh **28.** 16. [b] Yún. *razámandí.* [c] Ahbár **18.** 5.
[d] Istisná **30.** 12. [e] Istisná **30.** 13. [f] Istisná **30.** 14.
[g] Yasha'yáh **28.** 16. [h] Yún. *sab pukárnewálon.* [i] Yún. *daulatmand.*
[k] Yo'el **2.** 32. [l] Yá *Ḳhudáwand se du'á mángegá.* [m] Yún. *use kyúnkar pukáren?*
[n] Yasha'yáh **52.** 7. [o] Yasha'yáh **53.** 1. [p] Yá *paigám.*

Masíh ke kalám se. 18 Lekin
main̲ kahtá hún̲; Kyá unhon̲ ne
nahín̲ suná? Beshakk suná: chu-
nán̲chi likhá hai, ki

[a] Un kí áwáz tamám rú e zamín par,
Aur un kí báten̲ dunyá kí hadd tak pahun̲chín̲.

19 Phir main̲ kahtá hún̲; Kyá Isráíl
wáqif na thá? Awwal to Músá
kahtá hai, ki

[b] Main̲ un se tum ko gairat diláún̲gá jo qaum hí nahín̲,
Ek nádán qaum se tum ko gussa diláún̲gá.

20 Phir Yasha'yáh baṛá diler hokar
yih kahtá hai, ki

[c] Jinhon̲ ne mujhe nahín̲ ḍhún̲ḍhá, unhon̲ ne mujhe pá liyá;
Jinhon̲ ne mujh se nahín̲ púchhá, un par main̲ záhir ho gayá.

21 Lekin Isráíl ke haqq men̲ yún̲
kahtá hai, ki [d] Main̲ din bhar ek
náfarmán aur hujjatí ummat kí
taraf apne háth baṛháe rahá.

Yahúdíon̲ ke námaqbúl hone se gair-qaumon̲ ko naját milná, aur ák͟hirkár dono ká K͟hudá kí bádsháhat men̲ shámil honá.

XI 1 Pas main̲ kahtá hún̲, kyá
K͟hudá ne apní ummat ko
radd kar diyá? Hargiz nahín̲!
Kyún̲ki main̲ bhí Isráílí, Ibráhím
kí nasl, aur Binyámín ke qabíle
men̲ se hún̲. 2 K͟hudá ne apní us
ummat ko radd nahín̲ kiyá; jise us
ne pahle se jáná. Kyá tum nahín̲
jánte ki kitáb i muqaddas Eliyyáh
ke zikr men̲ kyá kahtí hai? ki wuh
K͟hudá se Isráíl kí yún̲ faryád kartá
hai, ki 3 [e] Ai K͟hudáwand, unhon̲ ne
tere nabíon̲ ko qatl kiyá, aur terí
qurbángáhon̲ ko ḍhá diyá; ab main̲
akelá báqí hún̲, aur wuh merí ján
ke bhí k͟hwáhán̲ hain̲. 4 Magar
jawáb i iláhí us ko kyá milá? Yih,
ki [f] Main̲ ne apne liye sát hazár
ádmí bachá rakkhe hain̲, jinhon̲ ne
Ba'al ke áge ghuṭne nahín̲ ṭeke.
5 Pas isí tarah is waqt bhí, fazl se
barguzída hone ke bá'is, kuchh báqí
hain̲. 6 Aur agar fazl se barguzída
hain̲, to a'mál se nahín̲; warna
fazl fazl na rahá. 7 Pas natíja kyá
húá? Yih, ki Isráíl jis chíz kí
talásh kartá hai, wuh us ko na
milí, magar barguzídon̲ ko milí,
aur báqí sak͟ht kiye gaye. 8 Chu-
nán̲chi likhá hai, ki [g] K͟hudá ne
unhen̲ áj ke din tak sust tabí'at [h]
dí, aur aisí án̲khen̲ jo na dekhen̲,
aur aise kán jo na sunen̲. 9 Aur
Dáúd kahtá hai, ki

[i] Un ká dastark͟hwán un ke liye jál, aur phandá,
Aur ṭhokar kháne aur sazá ká bá'is ban jáe:
10 Un kí án̲khon̲ par táríkí á jáe, táki na dekhen̲;
Aur tú un kí píṭh hamesha jhukáe rakh.

11 Pas main̲ kahtá hún̲, ki kyá
unhon̲ ne aisí ṭhokar khái ki gir
paren̲? Hargiz nahín̲! Balki un
kí lagzish [k] se gair-qaumon̲ ko naját
milí, táki unhen̲ gairat áe. 12 Pas
jab un kí lagzish [k] dunyá ke liye
daulat ká bá'is, aur un ká ghaṭná
gair-qaumon ke liye daulat ká bá'is
húá, to un ká bharpúr honá zarúr
hí daulat ká bá'is hogá.

13 Main̲ yih báten̲ tum gair-qau-
mon̲ se kahtá hún̲. Chún̲ki main̲
gair-qaumon̲ ká rasúl hún̲, is liye
apní k͟hidmat kí baṛáí kartá hún̲:
14 táki kisí tarah se apne qaum-

a Zabúr **19.** 4. b Istisná **32.** 21. c Yasha'yáh **65.** 1. d Yasha'yáh **65.** 2.
e 1 Salátín **19.** 10, 14. f 1 Salátín **19.** 18. g Yasha'yáh **29.** 10.
h Yún. *behoshí kí rúh.* i Zabúr **69.** 22, 23. k Yá *ká qusúr.*

wáloṉ[a] ko gairat dilákar, un meṉ
se ba‘z ko naját diláúṉ. 15 Kyúṉki
jab un ká ḳhárij ho jáná dunyá ke
á milne ká bá‘is húá, to kyá un ká
maqbúl honá murdoṉ meṉ se jí
uṭhne ke barábar na hogá? 16 Jab
nazr ká pahlá peṛá pák ṭhahrá, to
sárá guṉdhá húá áṭá bhí pák hai;
aur jab jaṛ pák hai, to ḍáliyáṉ bhí
aisí hí haiṉ. 17 Lekin agar ba‘z
ḍáliyáṉ toṛí gayíṉ, aur tú janglí
zaitún hokar un kí jagah paiwand
húá, aur zaitún kí raugandár jaṛ
meṉ sharík ho gayá; 18 to tú un
ḍáliyoṉ ke muqábale meṉ faḳhr
na kar; aur agar faḳhr karegá, to
ján rakh ki tú jaṛ ko nahíṉ, balki
jaṛ tujh ko sambháltí hai. 19 Pas
tú kahegá, ki Ḍáliyáṉ is liye toṛí
gayíṉ ki maiṉ paiwand ho jáúṉ.
20 Achchhá, wuh to beímání ke
sabab toṛí gayíṉ, aur tú ímán ke
sabab qáim hai; pas magrúr na ho,
balki ḳhauf kar. 21 Kyúṉki jab
Ḳhudá ne aslí ḍáliyoṉ ko na chhoṛá,
to tujh ko bhí na chhoṛegá. 22 Pas
Ḳhudá kí mihrbání aur saḳhtí ko
dekh: saḳhtí un par jo gir gaye
haiṉ; aur Ḳhudá kí mihrbání tujh
par, basharte ki tú us mihrbání par
qáim rahe: warna tú bhí káṭ ḍálá
jáegá. 23 Aur wuh bhí, agar beí-
mán na raheṉ, to paiwand kiye
jáeṉge: kyúṉki Ḳhudá unheṉ pai-
wand karke bahál karne par qádir
hai. 24 Is liye ki jab tú zaitún ke
us daraḳht se kaṭkar, jis kí asl
janglí hai, asl ke barḳhiláf achchhe
zaitún meṉ paiwand ho gayá, to
wuh jo asl ḍáliyáṉ haiṉ apne zaitún
meṉ zarúr hí paiwand ho jáeṉgí.
25 Ai bháiyo, kahíṉ aisá na ho ki
tum apne áp ko ‘aqlmand samajh
lo, is liye maiṉ nahíṉ cháhtá, ki
tum is bhed se náwáqif raho, ki
Isráíl ká ek hissa[b] saḳht ho gayá
hai; aur jab tak gair-qaumeṉ púrí
púrí dáḳhil na hoṉ,[c] wuh aisá hí
rahegá; 26 aur is súrat se tamám
Isráíl naját páegá: chunáṉchi likhá
hai, ki

[d]Chhuṛánewálá Siyyon se niklegá;
Aur bedíní ko Ya‘qúb se daf‘a
karegá:
27 Aur un ke sáth merá yih ‘ahd
hogá,
Jab ki maiṉ un ke gunáhoṉ ko
dúr kar dúṉgá.

28 Injíl[e] ke i‘tibár se to wuh tum-
hárí ḳhátir dushman haiṉ: lekin
barguzídagí ke i‘tibár se bápdádoṉ
kí ḳhátir piyáre haiṉ. 29 Is liye
ki Ḳhudá kí ni‘mateṉ aur buláwá
betabdíl[f] hai. 30 Kyúṉki jis tarah
tum pahle Ḳhudá ke náfarmán the,
magar ab in kí náfarmání ke sabab
tum par rahm húá; 31 isí tarah ab
yih bhí náfarmán húe, táki tum par
rahm hone ke bá‘is, ab un par bhí
rahm ho.[g] 32 Is liye ki Ḳhudá ne
sab ko náfarmání meṉ giriftár hone
diyá[h], táki sab par rahm farmáe.
33 Wáh! Ḳhudá kí daulat aur
hikmat aur ‘ilm kyá hí ‘amíq[i] hai!
Us ke faisale kis qadr idrák se
pare, aur us kí ráheṉ kyá hí be-
nishán haiṉ! 34 Ḳhudáwand kí
‘aql ko kis ne jáná? yá kaun us ká
saláhkár húá? 35 yá kis ne pahle
use kuchh diyá hai, jis ká badlá use
diyá jáe? 36 Kyúṉki usí kí taraf
se, aur usí ke wasíle se, aur usí ke
liye sárí chízeṉ haiṉ. Us kí tamjíd
abad tak hotí rahe. Ámín.

[a] Yún. *apne jism.*
[b] Yá *Isráíl kisí qadr.*
[c] Yún. *gair-qaumoṉ kí bharpúrí dáḳhil na ho.*
[d] Yasha‘yáh **59.** 20, 21.
[e] Yá *ḳhushḳhabarí.*
[f] Yún. *pachhtáwe ke bagair.*
[g] Yá *isí tarah ab yih bhí, tum par rahm hone ke bá‘is, náfarmán húe, táki ab un par bhí rahm ho.*
[h] Yá *band kiyá.*
[i] Yá *Ḳhudá kí hikmat aur ‘ilm dono kí daulat kyá hí gahrí.*

Apne áp ko Ḳhudá ke nazr karne, aur Masíhíon̲ ke báhamí faráiz ke bayán men̲.

12 1 Pas, ai bháiyo, main̲ Ḳhudá
kí rahmaten̲ yád dilákar [a],
tum se iltimás kartá hún̲, ki apne
badan aisí qurbání hone ke liye
nazr [b] karo, jo zinda, aur pák, aur
Ḳhudá ko pasandída ho ; yihí tum-
hárí ma‘qúl [c] ‘ibádat hai. 2 Aur is
jahán ke hamshakl na bano, balki
‘aql nayí ho jáne se apní súrat
badalte jáo ; táki Ḳhudá kí nek aur
pasandída aur kámil marzí tajribe
se ma‘lúm karte raho.
3 Main̲ us taufíq kí wajh se jo
mujh ko milí hai, tum men̲ har ek
se kahtá hún̲, ki jaisá samajhná
cháhiye, us se ziyáda koí apne áp
ko na samjhe, balki jaisá Ḳhudá ne
har ek ko andáze ke muwáfiq ímán
taqsím kiyá hai, i‘tidál ke sáth apne
áp ko waisá hí samjhe. 4 Kyún̲ki
jis tarah hamáre ek badan men̲
bahut se a‘zá hote hain̲, aur tamám
a‘zá ká kám yaksán̲ nahín̲ ; 5 isí
tarah ham bhí, jo bahut se hain̲,
Masíh men̲ shámil hokar ek badan
hain̲, aur ápas men̲ ek dúsre ke a‘zá.
6 Aur chún̲ki us taufíq ke muwáfiq
jo ham ko dí gayí, hamen̲ tarah
tarah kí ni‘maten̲ milín̲, is liye jis
ko nubuwwat milí ho, wuh ímán ke
andáze ke muwáfiq nubuwwat kare ;
7 agar ḳhidmat milí ho, to ḳhidmat
men̲ lagá rahe ; agar koí mu‘allim
ho, to ta‘lím men̲ mashgúl rahe ;
8 aur agar násih ho, to nasíhat
men̲ : khairát bán̲ṭnewálá saḳhá-
wat se bán̲ṭe ; peshwá sargarmí se
peshwáí kare ; rahm karnewálá
khushí ke sáth rahm kare. 9 Ma-
habbat beriyá ho. Badí se nafrat
rakkho ; nekí se lipṭe raho. 10 Bi-
rádarána mahabbat se ápas men̲
ek dúsre ko piyár karo ; ‘izzat ke
rú se ek dúsre ko bihtar samjho ;
11 koshish men̲ sustí na karo ; rú-
hání josh men̲ bhare raho ; Ḳhudá-
wand kí ḳhidmat karte raho ;
12 ummed men̲ ḳhush, musíbat
men̲ sábir, du‘á mán̲gne men̲
mashgúl raho ; 13 muqaddason̲ kí
ihtiyájen̲ rafa‘ karo ; musáfirpar-
warí men̲ lage raho [d]. 14 Jo tumhen̲
satáte hain̲, un ke wáste barakat
cháho : barakat cháho, la‘nat na
karo. 15 Ḳhushí karnewálon̲ ke sáth
ḳhushí karo ; ronewálon̲ ke sáth
roo. 16 Ápas men̲ yakdil raho.
Ún̲che ún̲che ḳhayál na bán̲dho,
balki adná logon̲ [e] kí taraf muta-
wajjih ho. Apne áp ko ‘aqlmand
na samjho. 17 Badí ke ‘iwaz kisí
se badí na karo. Jo báten̲ sab logon̲
ke nazdík achchhí hain̲, un kí tad-
bír karo. 18 Jahán̲ tak ho sake,
tum apní taraf se sab ádmíon̲ ke
sáth mel miláp rakkho. 19 Ai ‘azízo,
apná intiqám na lo ; balki gazab ko
mauqa‘ do [f] ; kyún̲ki yih likhá hai,
ki [g] Ḳhudáwand kahtá hai ; Inti-
qám lená merá kám hai, badlá main̲
hí dún̲gá. 20 Balki [h] Agar terá dush-
man bhúká ho, to us ko kháná
khilá ; agar piyásá ho, to use pání
pilá ; kyún̲ki aisá karne se, tú us ke
sir par ág ke angáron̲ ká ḍher la-
gáegá. 21 Badí se maglúb na ho,
balki nekí ke zarí‘e se badí par
gálib áo.

Hukkám kí tábi‘dárí ke bayán men̲.

13 1 Har shaḳhs a‘lá hukú-
maton̲ ká tábi‘dár rahe ;
kyún̲ki koí hukúmat aisí nahín̲, jo
Ḳhudá kí taraf se na ho ; aur jo
hukúmaten̲ maujúd hain̲, wuh Ḳhu-

[a] Yún. *rahmaton̲ ke wasíle se.* [b] Yá *hawále.* [c] Yá *rúhání.*
[d] Yún. *kí pairawí karo.* [e] Yá *chízon̲.*
[f] Yá *Ḳhudá ke gazab ko jagah.* [g] Istisná **32.** 35. [h] Amsál **25.** 21, 22.

dá kí taraf se muqarrar hain. 2 Pas
jo koí hukúmat ká sámná kartá
hai, wuh Khudá ke intizám ká
mukhálif hai: aur jo mukhálif
hain, wuh sazá páenge. 3 Kyúnki
nekokár[a] ko hákimon se khauf
nahín, balki badkár[b] ko hai. Pas
agar tú hákim[c] se nidar rahná cháh-
tá hai, to nekí kar, us kí taraf se
terí ta'ríf hogí; 4 kyúnki wuh terí
bihtarí ke liye Khudá ká khádim
hai. Lekin agar tú badí kare, to
dar; kyúnki wuh talwár befáida
liye húe nahín; aur Khudá ká khá-
dim hai, ki us ke gazab ke mu-
wáfiq[d] badkár ko sazá detá hai.
5 Pas tábi'dár rahná, na sirf gazab
ke dar se[e] zarúr hai, balki dil bhí
yihí gawáhí detá hai[f]. 6 Tum isí
liye khiráj bhí dete ho, ki wuh
Khudá ke khádim hain, aur is kháss
kám men hamesha mashgúl rahte
hain. 7 Sab ká haqq adá karo; jis
ko khiráj cháhiye, khiráj do; jis
ko mahsúl cháhiye, mahsúl; jis se
darná cháhiye, us se daro; jis kí 'iz-
zat karní cháhiye, us kí 'izzat karo.

Masíhíon kí báhamí mahabbat ke bayán men.

8 Ápas kí mahabbat ke siwá, kisí
chíz men kisí ke qarzdár na ho;
kyúnki jo dúsre se mahabbat rakhtá
hai, us ne sharí'at par púrá 'amal
kiyá. 9 Kyúnki yih báten, ki [g] Zi-
ná na kar, Khún na kar, Chorí na
kar, Lálach na kar, aur in ke siwá
âur jo koí hukm ho, un sab ká
khulása is bát men páyá játá hai,
ki [h] Apne parausí se apní mánind
mahabbat rakh. 10 Mahabbat apne
parausí se badí nahín kartí; is
wáste mahabbat sharí'at kí ta'míl
hai.

Pákízagí kí pairawí karní.

11 Aur waqt ko pahchánkar aisá
hí karo, is liye ki ab wuh gharí á
pahunchí ki tum nínd se jágo;
kyúnki jis waqt ham ímán láe the,
us waqt kí nisbat ab hamárí naját
nazdík hai. 12 Rát bahut guzar
gayí, aur din nikalnewálá hai: pas
ham táríkí ke kámon ko tark
karke[i], raushní ke hathyár bándh
len. 13 Jaisá din ko dastúr hai,
sháistagí se chalen; na ki nách
rang aur nashebází se, na zinákárí
aur shahwatparastí se, aur na jha-
gre aur hasad se; 14 balki Khudá-
wand Yisú' Masíh ko pahin lo, aur
jism kí khwáhishon ke liye tad-
bíren na karo.

Mukhtalif ráeon kí bardásht karní, aur kamzoron ko sambhálná.

14 1 Kamzor ímánwále ko apne
men shámil to kar lo, magar
shakk o shubha kí takráron ke liye
nahín. 2 Ek ko i'tiqád hai, ki har
chíz ká kháná rawá hai; aur kam-
zor ímánwálá ság pát hí khátá hai.
3 Khánewálá us ko jo nahín khátá
haqír na jáne; aur jo nahín khátá
wuh khánewále par ilzám na lagáe,
kyúnki Khudá ne us ko qabúl[k] kar
liyá hai. 4 Tú kaun hai jo dúsre
ke naukar par ilzám lagátá hai?
Us ká qáim rahná yá gir parná us
ke málik hí se muta'alliq hai.
Balki wuh qáim hí kar diyá jáegá;
kyúnki Khudáwand us ke qáim
karne par qádir hai. 5 Koí to ek
din ko dúsre se afzal jántá hai, aur
koí sab dinon ko barábar jántá hai.
Har ek apne dil men púrá i'tiqád
rakkhe. 6 Jo kisí din ko mántá hai,
wuh Khudáwand ke liye mántá
hai: aur jo khátá hai, wuh Khu-

[a] Yún. *nek kám.* [b] Yún. *bad kám.* [c] Yún. *hukúmat.* [d] Yá *aur gazab ke liye.*
[e] Yún. *gazab ke bá'is.* [f] Yún. *balki dil yá kánshans ke bá'is bhí.*
[g] Khurúj **20.** 13–17; Istisná **5.** 17–21. [h] Ahbár **19.** 18. [i] Yún. *utárke.* [k] Yá *shámil.*

dáwand ke wáste khátá hai, kyún̲ki
wuh Ḳhudá ká shukr kartá hai:
aur jo nahín̲ khátá, wuh bhí Ḳhu-
dáwand ke wáste nahín̲ khátá, aur
Ḳhudá ká shukr kartá hai. 7 Kyún̲-
ki ham men̲ se na koí apne wáste
jítá hai, na koí apne wáste martá
hai. 8 Agar ham jíte hain̲, to
Ḳhudáwand ke wáste jíte hain̲:
aur agar marte hain̲, to Ḳhudáwand
ke wáste marte hain̲. Pas ham
jíen̲, yá maren̲, Ḳhudáwand hí ke
hain̲. 9 Kyún̲ki Masíh isí liye múá,
aur zindá húá, ki murdon̲ aur
zindon̲ dono ká Ḳhudáwand ho.
10 Magar tú apne bháí par kis liye
ilzám lagátá hai? yá tú bhí kis liye
apne bháí ko haqír jántá hai? Ham
to sab Ḳhudá ke taḳht i ‘adálat ke
áge khaṛe hon̲ge. 11 Chunán̲chi
yih likhá hai, ki

[a] Ḳhudáwand kahtá hai; Apní
ḥayát kí qasam, har ek ghuṭná
mere áge ṭikegá,
Aur har ek zabán Ḳhudá ká iqrár[b]
karegí.

12 Pas har ek ham men̲ se Ḳhudá
ko apná apná hisáb degá.

13 Pas áyanda ko ham ek dúsre
par ilzám na lagáen̲: balki tum
yihí ṭhán lo, ki koí apne bháí ke
sámne wuh chíz na rakkhe, jo us ke
ṭhokar kháne yá girne ká bá‘is ho.
14 Mujhe ma‘lúm hai, balki Ḳhudá-
wand Yisú‘ men̲ mujhe yaqín hai,
ki koí chíz bizátihi harám nahín̲;
lekin jo us ko harám samajhtá hai,
us ke liye harám hai. 15 Agar tere
bháí ko tere kháne se ranj pahun̲ch-
tá hai, to phir tú mahabbat ke qá‘ide
par nahín̲ chaltá. Jis shaḳhs ke
wáste Masíh múá, us ko tú apne
kháne se halák na kar. 16 Pas
tumhárí nekí[c] kí badnámí na ho:
17 kyún̲ki Ḳhudá kí bádsháhat
kháne píne par nahín̲, balki rást-
bází aur mel miláp[d] aur us ḳhushí
par mauqúf hai, jo Rúhu'l Quds kí
taraf se[e] hotí hai. 18 Aur jo koí is
taur se Masíh kí ḳhidmat kartá hai,
wuh Ḳhudá ká pasandída aur ád-
míon̲ ká maqbúl hai. 19 Pas ham
un báton̲ ke tálib rahen̲[f], jin se mel
miláp aur báhamí taraqqí[g] ho.
20 Kháne kí ḳhátir Ḳhudá ke kám
ko na bigáṛ. Har chíz pák to hai,
magar us ádmí ke liye burí hai, jis
ko us ke kháne se ṭhokar lagtí hai[h].
21 Yihí achchhá hai, ki tú na gosht
kháe, na mai píe, na âur kuchh aisá
kare, jis ke sabab se terá bháí ṭho-
kar kháe. 22 Jo terá i‘tiqád hai,
wuh Ḳhudá kí nazar men̲ tere hí
dil men̲ rahe. Mubárak wuh hai,
jo us chíz ke sabab jise wuh jáiz
rakhtá hai, apne áp ko mulzim
nahín̲ ṭhahrátá. 23 Magar jo koí
kisí chíz men̲ shubha rakhtá hai,
agar us ko kháe, to mujrim ṭhahrtá
hai, is wáste ki wuh i‘tiqád se na-
hín̲ khátá; aur jo kuchh i‘tiqád se
nahín̲ wuh gunáh hai.

15 1 Ġaraz ham zoráwaron̲ ko
cháhiye ki nátawánon̲ kí
kamzorion̲ kí ri‘áyat karen̲, na ki
apní ḳhushí karen̲. 2 Ham men̲
har shaḳhs apne paṛausí ko us kí
bihtarí ke wáste ḳhush kare, táki
us kí taraqqí[g] ho. 3 Kyún̲ki Masíh
ne bhí apní ḳhushí nahín̲ kí, balki
yún̲ likhá hai, ki [i] Tere la‘n ta‘n
karnewálon̲ ke la‘n ta‘n mujh par
á paṛe. 4 Kyún̲ki jitní báten̲ pahle
likhí gayín̲, wuh hamárí ta‘lím ke
liye likhí gayín̲, táki sabr se aur
kitáb i muqaddas kí tasallí se um-

[a] Yasha‘yáh 45. 23.
[b] Yá *kí hamd.*
[c] Yá *achchhí chíz.*
[d] Yá *itmínán.*
[e] Yún. *Rúhu'l Quds men̲.*
[f] N. *hain̲.*
[g] Yún. *ta‘mír.*
[h] Yá *jo kháḳar dúsre ko ṭhokar khiláe*
[i] Zabúr 69. 9.

med rakkhen. [5] Aur Khudá, sabr
aur tasallí ká chashma [a], tum ko
yih taufíq de, ki Masíh Yisú' ke
mutábiq ápas men yakdil raho;
[6] táki tum yakdil aur yakzabán
hokar hamáre Khudáwand Yisú'
Masíh ke Khudá aur Báp kí baráí
karo. [7] Pas jis tarah Masíh ne
Khudá ke jalál ke liye tum [b] ko
apne sáth shámil kar liyá hai, usí
tarah tum bhí ek dúsre ko shámil
kar lo. [8] Main kahtá hún ki Masíh
Khudá kí sachcháí sábit karne ke
liye makhtúnon ká khádim baná,
táki un wa'don ko púrá kare, jo
bápdádon se kiye gaye the, [9] aur
gair-qaumen bhí rahm ke sabab
Khudá kí baráí karen; chunánchi
likhá hai ki,

[c] Is wáste main gair-qaumon men
terá iqrár [d] karúngá,
Aur tere nám ke gít gáúngá.

[10] Aur phir wuh kahtá hai, ki

[e] Ai gair-qaumo, us kí ummat ke
sáth khushí karo;

[11] Phir yih ki,

[f] Ai sárí gair-qaumo, Khudáwand
kí hamd karo;
Aur sárí ummaten us kí sitáish
karen.

[12] Aur Yasha'yáh bhí kahtá hai,
ki

[g] Yishai kí jar záhir hogí,
Ya'ní wuh shakhs jo gair-qaumon
par hukúmat karne ko uthegá;
Usí se gair-qaumen ummed rak-
khengí.

[13] Pas Khudá, jo ummed ká chash-
ma hai [h], tumhen ímán rakhne ke
bá'is sárí khushí aur itmínán se
ma'múr kare, táki Rúhu'l Quds kí
qudrat se tumhárí ummed ziyáda
hotí jáe.

Paulus ke díní mansab aur bare bare kámon ká zikr, aur áyanda ke irádon ke báre men du'á kí darkhwást.

[14] Aur ai mere bháiyo, main khud
bhí tumhárí nisbat yaqín rakhtá
hún, ki tum áp nekí se ma'múr,
aur tamám ma'rifat se bhare húe
ho, aur ek dúsre ko nasíhat bhí kar
sakte ho. [15] Táham main ne ba'z
jagah [i] ziyáda dilerí ke sáth yád
diláne ke taur par is liye tum ko
likhá, ki mujh ko Khudá kí taraf
se gair-qaumon ke liye Masíh Yisú'
ke khádim hone kí taufíq milí hai;
[16] ki main Khudá kí khushkhabarí [k]
kí khidmat káhin kí tarah anjám
dún, táki gair-qaumen, nazr ke
taur par Rúhu'l Quds se muqaddas
bankar, maqbúl ho jáen. [17] Pas
main un báton men jo Khudá se
muta'alliq hain, Masíh Yisú' ke bá'is
fakhr kar saktá hún. [18] Kyúnki
mujhe âur kisí bát ke zikr karne
kí jur'at nahín, siwá un báton ke
jo Masíh ne gair-qaumon ke tábi'
karne ke liye, qaul aur fi'l se, ni-
shánon aur mu'jizon kí táqat se,
aur Rúhu'l Quds kí qudrat se merí
wisátat kín; [19] yahán tak ki main
ne Yarúshalem se lekar cháron
taraf Illurikum tak Masíh kí khush-
khabarí kí púrí púrí manádí kí;
[20] aur main ne yihí hausila rakkhá,
ki jahán Masíh ká nám nahín liyá
gayá, wahán khushkhabarí sunáún,
táki dúsre kí bunyád par 'imárat
na utháún; [21] balki jaisá likhá hai,
waisá hí ho, ki

[l] Jin ko us kí khabar nahín pa-
hunchí, wuh dekhenge;
Aur jinhon ne nahín suná, wuh
samjhenge.

[22] Isí liye main tumháre pás áne

[a] Yún. *sabr aur tasallí ká Khudá.* [b] N. *ham.*
[c] 2 Samwíl **22.** 50; Zabúr **18.** 49. [d] Yá *terí hamd.* [e] Istisná **32.** 43.
[f] Zabúr **117.** 1. [g] Yasha'yáh **11.** 10. [h] Yún. *ummed ká Khudá.*
[i] Yá *kisí qadr.* [k] Yá *Injíl.* [l] Yasha'yáh **52.** 15.

se bár bár ruká rahá: 23 magar
chún̲ki mujh ko ab in mulkon̲ men̲
jagah báqí nahín̲ rahí, aur bahut
barason̲ se tumháre pás áne ká
mushtáq bhí hún̲, 24 is liye jab
Isfániya ko jáún̲gá, to tumháre pás
hotá húá jáún̲gá; kyún̲ki mujhe
ummed hai ki us safar men̲ tum se
milún̲gá, aur jab tumhárí suhbat
se kisí qadr merá jí bhar jáegá, to
tum mujhe us taraf rawána kar
doge. 25 Lekin bi'lfi'l to muqad-
dason̲ kí ḳhidmat karne ke liye
Yarúshalem ko játá hún̲. 26 Kyún̲-
ki Makiduniya aur Aḳhaya ke log
Yarúshalem ke garíb muqaddason̲
ke liye kuchh chandá karne ko
razámand húe. 27 Kiyá to razá-
mandí se, magar wuh un ke qarzdár
bhí hain̲. Kyún̲ki jab gair-qaumen̲
rúhání báton̲ men̲ un kí sharík húí
hain̲, to lázim hai ki jismání báton̲
men̲ un kí ḳhidmat karen̲. 28 Pas
main̲ is ḳhidmat ko púrá karke, aur
jo kuchh hásil húá, un ko saun̲p-
kar [a], tumháre pás hotá húá Isfá-
niya ko jáún̲gá. 29 Aur main̲ jántá
hún̲ ki jab tumháre pás áún̲gá,
to Masíh kí kámil barakat lekar
áún̲gá.

30 Aur ai bháiyo, main̲ Yisú'
Masíh ká jo hamárá Ḳhudáwand
hai wásta dekar, aur Ṛúh kí ma-
habbat ko yád dilákar [b], tum se
iltimás kartá hún̲, ki mere liye
Ḳhudá se duá'en̲ mán̲gne men̲
mere sáth milkar ján̲fishání karo,
31 ki main̲ Yahúdiya ke náfarmánon̲
se bachá rahún̲, aur merí wuh ḳhid-
mat jo Yarúshalem ke liye hai
muqaddason̲ ko pasand áe, 32 aur
Ḳhudá kí marzí se tumháre pás
ḳhushí ke sáth ákar, tumháre sáth
árám páún̲. 33 Ḳhudá, jo itmínán
ká chashma hai [c], tum sab ke sáth
rahe. Ámín.

Fíbe ḳhádima kí sifárish.

16 1 Main̲ tum se Fíbe kí, jo
hamárí bahin, aur Kinḳhríya
kí kalísiyá kí ḳhádima [d] hai, sifárish
kartá hún̲, 2 ki tum use Ḳhudáwand
men̲ qabúl karo, jaisá muqaddason̲
ko cháhiye; aur jis kám men̲ wuh
tumhárí muhtáj ho, us kí madad
karo, kyún̲ki wuh bhí bahuton̲ kí
madadgár rahí hai, balki merí bhí.

Roma ke ḳháss ḳhass Masíhíon̲ ko salám.

3 Priska aur Akwila se merá sa-
lám kaho; wuh Masíh Yisú' men̲
mere hamḳhidmat hain̲. 4 Unhon̲
ne merí ján ke liye apná sir de rakkhá
thá; aur sirf main̲ hí nahín̲, balki
gair-qaumon̲ kí sárí kalísiyáen̲ bhí
un kí shukrguzár hain̲. 5 Aur us
kalísiyá se bhí salám kaho jo un ke
ghar men̲ hai. Mere piyáre Ipai-
nitus se salám kaho, jo Masíh ke
liye Ásiya ká pahlá phal hai.
6 Maryam se salám kaho, jis ne
tumháre wáste bahut mihnat kí.
7 Andruníkus aur Yúniyás se salám
kaho: wuh mere rishtadár [e] hain̲,
aur mere sáth qaid húe the, aur
rasúlon̲ men̲ námwar hain̲, aur
mujh se pahle Masíh men̲ shámil
húe. 8 Ampliyátus se salám kaho,
jo Ḳhudáwand men̲ merá piyárá
hai. 9 Urbánus se, jo Masíh men̲
hamárá hamḳhidmat hai, aur mere
piyáre Istaḳhus se salám kaho.
10 Apilles se salám kaho, jo Masíh
men̲ maqbúl hai. Aristubúlus ke
gharwálon̲ se salám kaho. 11 Mere
rishtadár [e] Herodiyon se salám
kaho. Narkissus ke un gharwálon̲

[a] Yún. *aur is phal par un ke liye muhr karke.*
[b] Yún. *Yisú' Masíh, aur Ṛúh kí mahabbat ke wasíle se.*
[c] Yún. *Itmínán ká Ḳhudá.* [d] Yá *díkanis.* [e] Yá *hamqaum.*

se salám kaho jo Ḳhudáwand men̲
hain̲. 12 Trúfaina aur Trúfosa se
salám kaho, jo Ḳhudáwand men̲
mihnat kartí hain̲. Piyárí Pirsis
se salám kaho, jis ne Ḳhudáwand
men̲ bahut mihnat kí. 13 Rúfus jo
Ḳhudáwand men̲ barguzída hai,
aur us kí mán̲ jo merí bhí mán̲
hai, dono se salám kaho. 14 Asun-
kritus, aur Fligon, aur Hirmes, aur
Patrubás, aur Hirmás, aur un
bháiyon̲ se jo un ke sáth hain̲
salám kaho. 15 Filulugus, aur Yú-
liya, aur Neryús, aur us kí bahin,
aur Ulumpás, aur sáre muqaddason̲
se jo un ke sáth hain̲ salám kaho.
16 Ápas men̲ pák bosa lekar ek
dúsre ko salám karo. Masíh kí sárí
kalísiyáen̲ tumhen̲ salám kahtí
hain̲.

Phúṭ ḍálnewálon̲ ke ḳhiláf nasíhat.

17 Ab ai bháiyo, main̲ tum se ilti-
más kartá hún̲, ki jo log us ta‘lím
ke barḳhiláf jo tum ne pái, phúṭ
paṛne aur ṭhokar kháne ke bá‘is
hain̲, un ko táṛ liyá karo, aur un se
kanára kiyá karo. 18 Kyún̲ki aise
log hamáre Ḳhudáwand Masíh kí
nahín̲, balki apne peṭ kí ḳhidmat
karte hain̲ ; aur chikní chupṛí báton̲
se sádadilon̲ ko bahkáte hain̲.
19 Kyún̲ki tumhárí farmánbardárí
sab men̲ mashhúr ho gayí hai. Is
liye main̲ tumháre báre men̲ ḳhush
hún̲ : lekin yih cháhtá hún̲, ki tum
nekí ke í‘tibár se dáná ban jáo, aur
badí ke i‘tibár se bhole bane raho.
20 Aur Ḳhudá, jo itmínán ká chash-
ma hai [a], Shaitán ko tumháre pán̲-
won̲ se jald kuchalwá degá.
Hamáre Ḳhudáwand Yisú‘ Ma-
síh [b] ká fazl tum par hotá rahe.

Ḳhatt ká zamíma, aur kalima e tamjíd.

21 Merá hamḳhidmat Tímuthiyus
aur mere rishtadár [c] Lúkiyus, aur
Yáson, aur Sosipatrus tumhen̲ sa-
lám kahte hain̲. 22 Is ḳhatt ká
kátib Tirtiyus tum ko Ḳhudáwand
men̲ salám kahtá hai. 23 Gayus,
merá aur sárí kalísiyá ká mihmán-
dár, tumhen̲ salám kahtá hai. Irás-
tus shahr ká ḳhazánchí, aur bháí
Kwártus tum ko salám kahte hain̲.
25 Ab Ḳhudá jo tum ko merí
ḳhushḳhabarí [d], ya‘ní Yisú‘ Masíh
kí manádí ke muwáfiq, mazbút
kar saktá hai, us bhed ke muká-
shafe ke bamújib jo azal se [e] poshí-
da rahá, 26 magar is waqt záhir
hokar, Ḳhudá e azalí ke hukm
ke mutábiq nabíon̲ kí kitábon̲ ke
zarí‘e se sab qaumon̲ ko batáyá
gayá, táki wuh ímán ke tábi‘ ho
jáen̲ ; 27 usí wáhid hakím Ḳhudá
kí, Yisú‘ Masíh ke wasíle se, abad
tak [f] tamjíd hotí rahe. Ámín.

a Yún. *itmínán ká Ḳhudá.*
b N. *Masíh* na dárad.
c Yá *hamqaum.*
d Yá *Injíl.*
e Yún. *azalí zamánon̲ men̲.*
f N. *abadu'l abád.*

KURINTHÍON̲ KE NÁM

PAULUS RASU'L KA'

PAHLÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I [1] Paulus kí taraf se, jo Ḳhudá
kí marzí se Yisú' Masíh [a] ká
rasúl hone ke liye buláyá gayá, aur
bháí Sosthines kí taraf se, [2] Ḳhudá
kí us kalísiyá ke nám jo Kurinthus
men̲ hai, ya'ní un ke nám jo Masíh
Yisú' men̲ pák kiye gaye, aur mu-
qaddas log hone ke liye buláe gaye
hain̲, aur un sab ke nám bhí jo har
jagah hamáre aur apne Ḳhudáwand
Yisú' Masíh ká nám lete hain̲.
[3] Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhu-
dáwand Yisú' Masíh kí taraf se tum-
hen̲ fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

Shukráne kí du'á.

[4] Main̲ tumháre báre men̲ Ḳhudá
ke us fazl ke bá'is jo Masíh Yisú'
men̲ tum par húá, hamesha apne [b]
Ḳhudá ká shukr kartá hún̲, [5] ki tum
us men̲ hokar sab báton̲ men̲, kalám
aur 'ilm kí har tarah kí daulat se
daulatmand ho gaye ho ; [6] chunán̲-
chi Masíh kí gawáhí tum men̲ qáim
húí : [7] yahán̲ tak ki tum kisí ni'mat
men̲ kam nahín̲ ; aur hamáre Ḳhu-
dáwand Yisú' Masíh ke zuhúr ke
muntazir ho, [8] jo tum ko áḳhir tak
qáim bhí rakkhegá, táki tum hamáre
Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke din
beilzám ṭhahro. [9] Ḳhudá sachchá
hai, jis ne tumhen̲ apne Beṭe ha-
máre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí
shirákat ke liye buláyá hai.

Kalísiyá ke tafriqon̲ ke ḳhiláf.

[10] Ab, ai bháiyo, main̲ Yisú'
Masíh, jo hamárá Ḳhudáwand hai,
us ke nám ke wasíle tum se iltimás
kartá hún̲, ki sab ek hí bát kaho,
aur tum men̲ tafriqe na hon̲ ; balki
báham yakdil aur yakráe hokar
kámil bane raho. [11] Kyún̲ki, ai
bháiyo, tumhárí nisbat mujhe Khloe
ke gharwálon̲ se ma'lúm húá, ki tum
men̲ jhagre ho rahe hain̲. [12] Merá
yih matlab hai, ki tum men̲ se koí
to apne áp ko Paulus ká kahtá hai,
koí Apullos ká, koí Kefá ká, koí
Masíh ká. [13] Kyá Masíh baṭ gayá ?
Kyá Paulus tumhárí ḳhátir salíb
diyá gayá ? Yá tum ne Paulus ke
nám par baptisma [c] liyá ? [14] Ḳhu-
dá ká [d] shukr kartá hún̲, ki Krispus
aur Gayus ke siwá main̲ ne tum
men̲ se kisí ko baptisma [e] nahín̲
diyá ; [15] táki koí yih na kahe, ki
tum ne mere nám par baptisma [c]
liyá. [16] Hán̲, Stifanás ke ḳhándán
ko bhí main̲ ne baptisma [e] diyá :
báqí nahín̲ jántá, ki main̲ ne kisí

[a] N. *Masíh Yisú'.* [b] N. *apne* na dárad. [c] Yá *nám men̲ istibág.*
[d] N. *Ḳhudá ká* na dárad. [e] Yá *istibág.*

âur ko baptisma[a] diyá ho. 17 Kyún̲-
ki Masíh ne mujhe baptisma[a] dene
ko nahín̲ bhejá, balki ḳhushḳhabarí
sunáne ko: aur wuh bhí kalám kí
hikmat se nahín̲, táki Masíh kí
salíb betásír na ho.

Ḳhudá kí hikmat aur dunyá kí hikmat.

18 Kyún̲ki salíb ká paigám halák
honewálon̲ ke nazdík[b] to bewuqúfí
hai, magar ham najat pánewálon̲
ke nazdík[b] Ḳhudá kí qudrat hai.
19 Kyún̲ki likhá hai, ki

[c] Main̲ hakímon̲ kí hikmat ko nest,
Aur 'aqlmandon̲ kí 'aql ko radd
karún̲gá.

20 Kahán̲ ká hakím? kahán̲ ká
faqíh? kahán̲ ká is jahán ká bahs
karnewálá? kyá Ḳhudá ne dunyá
kí hikmat ko bewuqúfí nahín̲ ṭhah-
ráyá? 21 Is liye ki jab Ḳhudá kí
hikmat ke mutábiq dunyá ne apní
hikmat se Ḳhudá ko na jáná, to
Ḳhudá ko yih pasand áyá, ki is ma-
nádí kí bewuqúfí ke wasíle se ímán
lánewálon̲ ko naját de. 22 Chunán̲-
chi Yahúdí nishán cháhte hain̲, aur
Yúnání hikmat talásh karte hain̲;
23 magar ham us Masíh i maslúb kí
manádí karte hain̲, jo Yahúdíon̲ ke
nazdík[b] ṭhokar, aur gair-qaumon̲ ke
nazdík[b] bewuqúfí hai; 24 lekin jo
buláe húe hain̲, Yahúdí hon̲, yá
Yúnání, un ke nazdík[b] Masíh Ḳhu-
dá kí qudrat, aur Ḳhudá kí hikmat
hai. 25 Kyún̲ki Ḳhudá kí bewuqúfí
ádmíon̲ kí hikmat se ziyáda hik-
matwálí hai, aur Ḳhudá kí kamzorí
ádmíon̲ ke zor se ziyáda zoráwar hai.
26 Ai bháiyo, apne buláe jáne par
to nigáh karo, ki jism ke liház se
bahut se hakím, bahut se iḳhti-
yárwále, bahut se ashráf nahín̲
buláe gaye: 27 balki Ḳhudá ne
dunyá ke bewuqúfon̲ ko chun liyá,
ki hakímon̲ ko sharminda kare; aur
Ḳhudá ne dunyá ke kamzoron̲ ko
chun liyá, ki zoráwaron̲ ko shar-
minda kare; 28 aur Ḳhudá ne dunyá
ke kamínon̲ aur haqíron̲ ko, balki
bewujúdon̲ ko chun liyá ki maujú-
don̲ ko nest kare, 29 táki koí bashar
Ḳhudá ke sámne faḳhr na kare.
30 Lekin tum us kí taraf se Masíh
Yisú' men̲ ho, jo hamáre liye Ḳhudá
kí taraf se hikmat ṭhahrá, ya'ní[d]
rástbází, aur pákízagí, aur maḳh-
lasí: 31 táki jaisá likhá hai, waisá
hí ho, ki [e] Jo faḳhr kare, wuh Ḳhu-
dáwand par faḳhr kare.

Kurinthus men̲ Paulus kí tarz i manádí.

2 1 Aur ai bháiyo, jab main̲
tumháre pás áyá aur tum
men̲ Ḳhudá ke bhed[f] kí manádí
karne lagá, to a'lá darje kí taqrír
yá hikmat ke sáth nahín̲ áyá.
2 Kyún̲ki main̲ ne yih iráda kar liyá
thá, ki tumháre darmiyán Yisú'
Masíh, balki Masíh i maslúb ke
siwá, âur kuchh na jánún̲gá. 3 Aur
main̲ kamzorí, aur ḳhauf, aur bahut
thartharáne kí hálat men̲ tumháre
pás rahá. 4 Aur merí taqrír aur
merí manádí men̲ hikmat kí lub-
hánewálí báten̲ na thín̲, balki wuh
Rúh aur qudrat se sábit[g] hotí thí:
5 táki tumhárá ímán insánon̲ kí
hikmat par nahín̲, balki Ḳhudá kí
qudrat par mauqúf ho.
6 Phir bhí kámilon̲ men̲[h] ham
hikmat kí báten̲ kahte hain̲: lekin
is jahán kí, aur is jahán ke nest
honewále sardáron̲ kí hikmat nahín̲:
7 balki ham Ḳhudá kí wuh poshída
hikmat bhed ke taur par bayán karte
hain̲, jo Ḳhudá ne jahán ke shurú'[i]

[a] Yá *istibág.* [b] Yá *liye.* [c] Yasha'yáh **29.** 14. [d] Yá *aur.* [e] Yirmayáh **9. 24.**
[f] N. *Ḳhudá kí shahádat.* [g] Yún. *Rúh aur qudrat kí dalíl men̲.*
[h] Yá *siyánon̲ men̲.* [i] Yún. *jahánon̲.*

se peshtar hamáre jalál ke wáste
muqarrar kí thí: 8 jise is jahán
ke sardáron men se kisí ne na
samjhá; kyúnki agar samajhte, to
jalál ke Khudáwand ko salíb na
dete: 9 balki jaisá likhá hai, waisá
hí húá, ki

[a] Jo chízen na ánkhon ne dekhín,
na kánon ne sunín,
Na ádmí ke dil men áín,
Wuh sab Khudá ne apne mahabbat rakhnewálon ke liye taiyár kar dín.

10 Lekin [b] ham par Khudá ne un ko
Rúh ke wasíle se záhir kiyá: kyúnki
Rúh sárí báten, balki Khudá kí tah
kí báten bhí daryáft kar letá hai.
11 Kyúnki insánon men se kaun
kisí insán kí báten jántá hai, siwá
insán kí apní rúh ke jo us men hai?
Isí tarah Khudá ke Rúh ke siwá,
koí Khudá kí báten nahín jántá.
12 Magar ham ne na dunyá kí rúh,
balki wuh rúh páyá, jo Khudá kí
taraf se hai; táki un báton ko jánen,
jo Khudá ne hamen 'ináyat kí hain.
13 Aur ham in báton ko un alfáz
men nahín bayán karte, jo insání
hikmat ne ham ko sikháe hon,
balki un alfáz men, jo Rúh ne
sikháe hain; aur rúhání báton
ká rúhání báton se muqábala [c]
karte hain. 14 Magar nafsání ádmí
Khudá ke Rúh kí báten qabúl
nahín kartá, kyúnki wuh us ke
nazdík bewuqúfí kí báten hain;
aur na wuh unhen samajh saktá
hai, kyúnki wuh rúhání taur par
parkhí játí hain. 15 Lekin rúhání
shakhs sab báton ko parakh letá
hai, magar khud kisí se parkhá
nahín játá. 16 Khudáwand kí 'aql
ko kis ne jáná, ki us ko ta'lím de
sake? magar ham men Masíh kí
'aql hai.

Khádimán i dín ke 'uhde, aur kám, aur haisíyat ke báre men.

3 1 Aur ai bháiyo, main tum se
is tarah kalám na kar saká, jis
tarah rúháníon se, balki jaise jismá-
níon se, aur un se jo Masíh men
bachche hain. 2 Main ne tumhen
dúdh piláyá, aur kháná na khiláyá;
kyúnki tum ko us kí bardásht na
thí: balki ab bhí bardásht nahín;
3 kyúnki abhí tak jismání ho: is
liye ki jab tum men hasad aur
jhagrá hai, to kyá tum jismání na
húe, aur insání taríq par na chale?
4 Is liye ki jab ek kahtá hai, Main
Paulus ká hún, aur dúsrá kahtá hai,
ki Main Apullos ká hún, to kyá tum
insán na húe? 5 Apullos kyá chíz
hai? aur Paulus kyá? Khádim,
jin ke wasíle se tum ímán láe;
aur har ek kí wuh haisíyat hai,
jo Khudáwand ne use bakhshí.
6 Main ne darakht lagáyá, aur
Apullos ne páni diyá; magar bar-
háyá Khudá ne. 7 Pas na lagáne-
wálá kuchh chíz hai, na páni dene-
wálá; magar Khudá jo barhánewálá
hai. 8 Lagánewálá aur páni dene-
wálá dono ek hain: lekin har ek
apná ajr apní mihnat ke muwáfiq
páegá. 9 Kyúnki ham Khudá ke
sáth kám karnewále hain: tum
Khudá kí khetí aur Khudá kí 'imá-
rat ho.
10 Main ne us taufíq ke muwáfiq,
jo Khudá ne mujhe bakhshí, dáná
mi'már kí tarah neo rakkhí, aur dúsrá
us par 'imárat uthátá hai. Pas har
ek khabardár rahe, ki wuh kaisí
'imárat uthátá hai. 11 Kyúnki siwá
us neo ke jo parí húí hai, aur wuh
Yisú' Masíh hai, koí shakhs dúsri
nahín rakh saktá. 12 Aur agar koí
us neo par soná, yá chándí, yá
beshqímat pattharon, yá lakrí, yá

[a] Yasha'yáh **64.** 4 aur **65.** 17 ko dekho. [b] N. *Chunánchi.*
[c] Yá *rúhání báton ke zarí'e se rúhání báton ká bayán.*

ghás, yá bhúse ká raddá rakkhe,
13 to us[a] ká kám záhir ho jáegá;
kyúnki jo din ág ke sáth záhir hogá,
wuh us kám ko batá degá[b]; aur
wuh ág ḳhud har ek ká kám ázmá
legí, ki kaisá hai. 14 Jis ká kám us
par baná húá báqí rahegá, wuh ajr
páegá. 15 Aur jis ká kám jal jáegá,
wuh nuqsán uṭháegá; lekin ḳhud
bach jáegá, magar jalte jalte.

16 Kyá tum nahín jánte, ki tum
Ḳhudá ká maqdis ho, aur Ḳhudá ká
Rúh tum men basá húá hai? 17 Agar
koí Ḳhudá ke maqdis ko barbád
karegá, Ḳhudá us ko barbád karegá;
kyúnki Ḳhudá ká maqdis pák hai,
aur wuh tum ho.

18 Koí apne áp ko fareb na de.
Agar koí tum men apne áp ko is ja-
hán men hakím samjhe, to bewuqúf
bane, táki hakím ho jáe. 19 Kyúnki
dunyá kí hikmat Ḳhudá ke nazdík
bewuqúfí hai. Chunánchi likhá hai,
ki [c] Wuh hakímon ko un hí kí
chálákí men phansá detá hai; 20 aur
yih bhí, ki [d] Ḳhudáwand hakímon ke
ḳhayálon ko jántá hai, ki bátil hain.
21 Pas ádmíon par koí faḳhr na
kare. Kyúnki sárí chízen tumhárí
hain; 22 ḳhwáh Paulus ho, ḳhwáh
Apullos, ḳhwáh Kefá, ḳhwáh dunyá,
ḳhwáh zindagí, ḳhwáh maut, ḳhwáh
hál kí chízen, ḳhwáh istiqbál kí;
23 sab tumhárí hain; aur tum Masíh
ke ho; aur Masíh Ḳhudá ká hai.

4 1 Ádmí ham ko Masíh ká ḳhá-
dim, aur Ḳhudá ke bhedon ká
muḳhtár samjhe. 2 Aur yahán
muḳhtár men yih bát dekhí játí
hai, ki diyánatdár nikle. 3 Lekin
mere nazdik yih niháyat ḳhafíf bát
hai, ki tum yá koí insání 'adálat[e]
mujhe parkhe, balki main ḳhud bhí
apne áp ko nahín parakhtá. 4 Kyún-
ki merá dil to mujhe malámat nahín
kartá; magar is se main rástbáz
nahín ṭhahrtá: balki merá parakh-
newálá Ḳhudáwand hai. 5 Pas jab
tak Ḳhudáwand na áe, waqt se pahle
kisí bát ká faisala na karo; wuhí
táríkí kí poshída báten raushan kar
degá, aur dilon ke mansúbe záhir
kar degá; aur us waqt har ek kí
ta'ríf Ḳhudá kí taraf se hogí.

*Ba'z Kurinthí Masíhíon kí sheḳhíbází,
ba muqábala rasúl kí záhirí zillat
aur haqíqí iḳhtiyár ke.*

6 Aur ai bháiyo, main ne in báton
men tumhárí ḳhátir apná aur
Apullos ká zikr misál ke taur par
kiyá hai, táki tum hamáre wasíle se
yih síkho, ki likhe húe se tajáwuz na
karo; aur ek kí táíd men dúsre ke
barḳhiláf sheḳhí na máro. 7 Tujh
men aur dúsre men kaun farq kartá
hai? aur tere pás kaun sí aisí chíz
hai, jo tú ne dúsre se nahín páí?
aur jab tú ne dúsre se páí, to faḳhr
kyún kartá hai, ki goyá nahín páí?
8 Tum to pahle hí se ásúda ho, aur
pahle hí se daulatmand ho, aur tum
ne hamáre bagair bádsháhí kí: aur
kásh ki tum bádsháhí karte, táki
ham bhí tumháre sáth bádsháhí
karte! 9 Merí dánist men Ḳhudá
ne ham rasúlon ko sab se adná
ṭhahrákar[f] un logon kí tarah pesh
kiyá hai jin ke qatl ká hukm ho
chuká ho; kyúnki ham dunyá, aur
firishton, aur ádmíon ke liye ek
tamásha ṭhahre. 10 Ham Masíh kí
ḳhátir bewuqúf hain, magar tum
Masíh men 'aqlmand ho; ham kam-
zor hain, aur tum zoráwar; tum
'izzatdár ho, aur ham be'izzat.
11 Ham is waqt tak bhúke, piyáse,
nange hain; aur mukke kháte, aur

a Yún. *har ek.*
b Yún. *wuh din use batá degá, kyúnki wuh ág men záhir kiyá játá hai.*
c Aiyúb 5. 13. d Zabúr 94. 11. e Yún. *din.* f Yá *sab se pichhe.*

áwára phirte hain; 12 aur apne
háthon se kám karke mashaqqat
utháte hain: log burá kahte hain,
ham du'á dete hain; wuh satáte
hain, ham sahte hain; 13 wuh
badnám karte hain, ham minnat
samájat karte hain: ham áj tak
dunyá ke kúre aur sárí chízon kí
jharan kí mánind rahe.
14 Main tumhen sharminda karne
ke liye yih báten nahín likhtá, balki
apne piyáre farzand jánkar tum ko
nasíhat kartá hún. 15 Kyúnki agar
Masíh men tumháre ustád das hazár
bhí hote, táham tumháre báp bahut
se nahín: is liye ki main hí Injíl[a]
ke wasíle se Masíh Yisú' men tum-
hará báp baná. 16 Pas main tum-
hárí minnat kartá hún, ki merí
mánind bano. 17 Isí wáste main
ne Tímuthiyus ko tumháre pás
bhejá; wuh Khudáwand men merá
piyárá aur diyánatdár farzand hai;
aur mere un taríqon ko jo Masíh[b]
men hain tumhen yád diláegá, jis
tarah main har jagah har kalísiyá
men ta'lím detá hún. 18 Ba'z aisí
shekhí márte hain, ki goyá main
tumháre pás áne hí ká nahín. 19 Le-
kin Khudáwand ne cháhá, to main
tumháre pás jald áúngá, aur she-
khíbázon kí báton ko nahín, balki
un kí qudrat ko ma'lúm karúngá.
20 Kyúnki Khudá kí bádsháhat
báton par nahín, balki qudrat par
mauqúf hai. 21 Tum kyá cháhte
ho? ki main lakrí lekar tumháre
pás áún, yá mahabbat aur narm-
mizájí se?

Ek harámkár Masíhí ko khárij karne ká hukm.

5 1 Yahán tak sunne men áyá
hai, ki tum men harámkárí hotí
hai, balki aisí harámkárí, jo gair-
qaumon men bhí nahín hotí; chu-
nánchi tum men se ek shakhs apne
báp kí bíwí ko rakhtá hai. 2 Aur
tum afsos to karte nahín, táki jis
ne yih kám kiyá, wuh tum men se
nikálá jáe; balki shekhíán márte
ho. 3 Lekin main, go jism ke i'tibár
se maujúd na thá, magar rúh ke
i'tibár se házir hokar, goyá ba hálat
i maujúdagí, aisá karnewále par yih
hukm de chuká hún, 4 ki jab tum
aur merí rúh hamáre Khudáwand
Yisú' kí qudrat ke sáth jama' ho, to
aisá shakhs, hamáre[c] Khudáwand
Yisú' ke nám se, 5 jism kí halákat
ke liye Shaitán ke hawále kiyá jáe,
táki us kí rúh Khudáwand Yisú'[d]
ke din naját páe. 6 Tumhárá fakhr
karná khúb nahín. Kyá nahín jánte,
ki thorá sá khamír sáre gundhe húe
áte ko khamír kar detá hai? 7 Pu-
räná khamír nikálkar apne áp ko
pák kar lo, táki táza gundhá húá
átá ban jáo; chunánchi tum be-
khamír ho. Kyúnki hamárá bhí
Fasah, ya'ní Masíh, qurbán húá:
8 pas áo, ham 'íd karen, na puráne
khamír se, aur na badí aur sharárat
ke khamír se, balki sáfdilí aur sach-
cháí kí bekhamír rotí se.

Kalísiyá se badkáron ko 'aláhida karne kí bábat.

9 Main ne apne khatt men tum
ko yih likhá thá, ki harámkáron se
suhbat na rakhná. 10 Yih to nahín,
ki bi'lkull dunyá ke harámkáron, yá
lálchíon, yá zálimon, yá butparaston
se milná hí nahín; kyúnki is súrat
men to tum ko dunyá hí se nikal
jáná partá: 11 lekin main ne tum
ko dar haqíqat yih likhá thá,[e] ki
agar koí bháí kahlákar harámkár,
yá lálchí, yá butparast, yá gálí
denewálá, yá sharábí, yá zálim ho;

a Yá *khushkhabarí.* b N. *Yisú'* ízád. c N. *hámare* na dárad.
d N. *Yisú'* na dárad. e Yá *lekin ab main tum ko yih likhtá hún.*

to us se suhbat na rakkho, balki
aise ke sáth kháná tak na khána;
12 kyúnki mujhe báharwálon par
hukm karne se kyá wásta? Kyá
aisá nahín hai ki tum to andar-
wálon par hukm karte ho, 13 magar
báharwálon par Khudá hukm kartá
hai? Pas us sharír ádmí ko apne
darmiyán men se nikál do

Masíhíon men muqaddama-bází kí malámat.

6 1 Kyá tum men se kisí ko yih
jur'at hai, ki jab dúsre ke sáth
muqaddama ho, to faisale ke liye
bedínon ke pás jáe, aur muqaddason
ke pás na jáe? 2 Kyá tum nahín
jánte, ki muqaddas log dunyá ká
insáf karenge? Pas jab tum ko
dunyá ká insáf karná hai, to kyá
chhote se chhote jhagron ke bhí
faisal karne ke láiq nahín? 3 Kyá
tum nahín jánte, ki ham firishton
ká insáf karenge? To kyá ham
dunyawí mu'ámale faisal na karen?
4 Pas agar tum men dunyawí mu-
qaddame hon, to kyá un ko munsif
muqarrar karoge jo kalísiyá men
haqír samjhe játe hain? 5 Main
tumhen sharminda karne ke liye
yih kahtá hún. Kyá wáqa'í tum
men ek bhí dáná nahín miltá, jo
apne bháiyon ká faisala kar sake?
6 balki bháí bháiyon men muqad-
dama hotá hai, aur wuh bhí bedínon
ke áge. 7 Lekin dar asl tum men
bará nuqs yih hai, ki ápas men
muqaddama-bází karte ho. Zulm
uṭháná kyún nahín bihtar jánte?
apná nuqsán kyún nahín qabúl
karte? 8 Balki tum hí zulm karte,
aur nuqsán pahuncháte ho, aur wuh
bhí bháiyon ko. 9 Kyá tum nahín
jánte, ki badkár Khudá kí bádshá-
hat ke wáris na honge? Fareb na
kháo; na harámkár Khudá kí bád-
sháhat ke wáris honge, na butparast,
na zinákár, na 'aiyásh, na laundebáz,
10 na chor, na lálchí, na sharábí,
na gáliyán baknewále, na zálim.
11 Aur ba'z tum men aise hí the
bhí; magar tum Khudáwand Yisú'
Masíh ke nám se, aur hamáre Khu-
dá ke Rúh se dhul gaye, aur pák
húe, aur rástbáz bhí ṭhahre.

Harámkárí se bachne kí hidáyat.

12 Sab chízen mere liye rawá to
hain; magar sab chízen mufíd na-
hín. Sab chízen mere liye rawá to
hain; lekin main kisí chíz ká pá-
band na húngá. 13 Kháne peṭ ke
liye hain, aur peṭ khánon ke liye:
lekin Khudá us ko aur in ko nest
karegá. Magar badan harámkárí ke
liye nahín, balki Khudáwand ke liye
hai, aur Khudáwand badan ke liye:
14 aur Khudá ne Khudáwand ko bhí
jiláyá, aur ham ko bhí apní qudrat
se jiláegá. 15 Kyá tum nahín jánte,
ki tumháre badan Masíh ke a'zá
hain? pas kyá main Masíh ke a'zá
lekar kasbí ke a'zá banáún? Hargiz
nahín! 16 Kyá nahín jánte, ki jo
koí kasbí se suhbat kartá hai, wuh
us ke sáth ek tan hotá hai? kyúnki
wuh farmátá hai, ki [a] Wuh dono ek
tan honge. 17 Aur jo Khudáwand
kí suhbat men rahtá hai, wuh us ke
sáth ek rúh hotá hai. 18 Harámkárí
se bhágo. Jitne gunáh ádmí kartá
hai, wuh badan se báhar hain;
magar harámkár apne badan ká
bhí gunahgár hai. 19 Kyá tum
nahín jánte, ki tumhárá badan
Rúhu'l Quds ká maqdis hai, jo tum
men basá húá hai, aur tum ko
Khudá kí taraf se milá hai? aur
tum apne nahín; 20 kyúnki qímat
se kharíde gaye ho: pas apne
badan se Khudá ká jalál záhir
karo.

[a] Paidáish 2. 24.

Nikáh karne aur benikáh rahne ke báre men hidáyat.

7 1 Jo báten tum ne likhí thín
un kí bábat yih hai.
Mard ke liye achchhá hai, ki
'aurat ko na chhúe. 2 Lekin harám-
kárion ke andeshe se har mard apní
bíwí, aur har 'aurat apná shauhar
rakkhe. 3 Shauhar bíwí ká haqq
adá kare: aur waisá hí bíwí shauhar
ká. 4 Bíwí apne badan kí muḳhtár
nahín, balki shauhar muḳhtár hai:
isí tarah shauhar bhí apne badan ká
muḳhtár nahín, balki bíwí. 5 Tum
ek dúsre se judá na raho,[a] magar
thoṛí muddat tak ápas kí razámandí
se, táki du'á ke wáste fursat mile;
aur phir ikaṭṭhe ho jáo, aisá na ho
ki galaba e nafs ke sabab Shaitán
tum ko ázmáe. 6 Lekin yih main
ijázat ke taur par kahtá hún, na
hukm ke taur par. 7 Aur main to
yih cháhtá hún, ki jaisá main hún,
waise hí sab ádmí hon. Lekin har
ek ko Ḳhudá kí taraf se ḳháss ḳháss
taufíq milí hai; kisí ko kisí tarah
kí, kisí ko kisí tarah kí.
8 Pas main bebiyáhon aur bewa
'auraton ke haqq men yih kahtá
hún, ki un ke liye aisá hí rahná
achchhá hai, jaisá main hún. 9 Le-
kin agar zabt na kar saken, to biyáh
kar len; kyúnki biyáh karná mast
hone se bihtar hai. 10 Magar jin ká
biyáh ho gayá hai, un ko main nahín,
balki Ḳhudáwand hukm detá hai, ki
bíwí apne shauhar se 'aláhida na
ho; 11 (aur agar 'aláhida ho, to yá be-
nikáh rahe, yá apne shauhar se phir
miláp kar le); na shauhar bíwí ko
chhoṛe. 12 Báqíon se main hí kahtá
hún, na Ḳhudáwand: ki agar kisí
bháí kí bíwí bá ímán na ho, aur us
ke sáth rahne ko rází ho, to wuh us
ko na chhoṛe. 13 Aur jis 'aurat ká
shauhar bá ímán na ho, aur us ke
sáth rahne ko rází ho, to wuh
shauhar ko na chhoṛe. 14 Kyúnki
jo shauhar bá ímán nahín wuh bíwí
ke sabab se pák ṭhahrtá hai, aur jo
bíwí bá ímán nahín wuh Masíhí
shauhar[b] ke bá'is pák ṭhahrtí hai:
warna tumháre farzand nápák ho-
te; magar ab pák hain. 15 Lekin
mard jo bá ímán na ho agar wuh
'aláhida ho, to 'aláhida hone do:
aisí hálat men koí bháí yá bahin
páband nahín: aur Ḳhudá ne ham[c]
ko mel miláp ke liye buláyá hai.
16 Kyúnki, ai 'aurat, tujhe kyá
ḳhabar hai, ki sháyad tú apne
shauhar ko bachá le? Aur ai mard,
tujh ko kyá ḳhabar hai, ki sháyad
tú apní bíwí ko bachá le? 17 Ma-
gar jaisá Ḳhudáwand ne har ek ko
hissa diyá hai, aur jis tarah Ḳhudá
ne har ek ko buláyá hai, usí tarah
wuh chale. Aur main sárí kalísi-
yáon men aisá hí muqarrar kartá
hún. 18 Jo maḳhtún buláyá gayá,
wuh námaḳhtún na ho jáe. Jo
námaḳhtúní kí hálat men buláyá
gayá, wuh maḳhtún na ho jáe.
19 Na ḳhatna koí chíz hai, na ná-
maḳhtúní; balki Ḳhudá ke huk-
mon par chalná hí sab kuchh hai.
20 Har shaḳhs jis hálat men[d] bu-
láyá gayá ho, usí men rahe. 21 Agar
tú gulámí kí hálat men buláyá
gayá, to fikr na kar: lekin agar tú
ázád ho sake, to isí ko iḳhtiyár[e]
kar[f]. 22 Kyúnki jo shaḳhs gulámí
kí hálat men Ḳhudáwand men bu-
láyá gayá hai, wuh Ḳhudáwand ká
ázád kiyá húá hai; isí tarah jo
ázádí kí hálat men buláyá gayá
hai, wuh Masíh ká gulám hai.
23 Tum qímat se ḳharíde gaye ho;

[a] Yún. *ek dúsre kí haqqtalafí na karo.* [b] Yún. *wuh bháí.*
[c] N. *tum.* [d] Yún. *jis buláwe men.* [e] Yún. *isti'mál.*
[f] Yá *agar tú ázád bhí ho sake, taubhí usí ko iḳhtiyár*[e] *kar.*

ádmíon̲ ke gulám na bano. 24 Ai
bháiyo, jo koí jis hálat men̲ buláyá
gayá ho, wuh usí hálat men̲ Ḳhudá
ke sáth rahe.
25 Kun̲wáriyon̲ ke haqq men̲
mere pás Ḳhudáwand ká koí hukm
nahín̲: lekin diyánatdár hone ke
liye jaisá Ḳhudáwand kí taraf se
mujh par rahm húá, us ke mu-
wáfiq apní ráe detá hún̲. 26 Pas
maujúda musíbat ke ḳhayál se,
merí ráe men̲ ádmí ke liye yihí
bihtar hai, ki jaisá hai waisá hí
rahe. 27 Agar tere bíwí hai, to us
se judá hone kí koshish na kar;
aur agar tere bíwí nahín̲[a], to bíwí
kí talásh na kar. 28 Lekin tú biyáh
kare bhí, to gunáh nahín̲: aur agar
kun̲wárí biyáhí jáe, to gunáh na-
hín̲. Magar aise log jismání taklíf
páen̲ge: aur main̲ tumhen̲ bachá-
ná cháhtá hún̲. 29 Magar, ai bháiyo,
main̲ yih kahtá hún̲, ki waqt tang
hai; pas áge ko cháhiye ki bíwí-
wále aise hon̲, ki goyá un ke bíwi-
yán̲ nahín̲; 30 aur ronewále aise
hon̲, goyá nahín̲ rote; aur ḳhushí
karnewále aise hon̲, goyá ḳhushí
nahín̲ karte; aur ḳharídnewále aise
hon̲, goyá mál nahín̲ rakhte;
31 aur dunyawí kár bár karnewále
aise hon̲, ki dunyá hí ke na ho
jáen̲[b], kyún̲ki dunyá kí shakl ba-
daltí játí hai. 32 Pas main̲ yih
cháhtá hún̲, ki tum befikr raho.
Bebiyáhá shaḳhs Ḳhudáwand ke
fikr men̲ rahtá hai, ki kis tarah
Ḳhudáwand ko rází kare: 33 ma-
gar biyáhá húá shaḳhs dunyá ke
fikr men̲ rahtá hai, ki kis tarah
apní bíwí ko rází kare. 34 Biyáhí
aur bebiyáhí men̲ bhí farq hai.
Bebiyáhí[c] Ḳhudáwand ke fikr men̲
rahtí hai, táki us ká jism aur rúh
dono pák hon̲. Magar biyáhí húí
'aurat dunyá ke fikr men̲ rahtí hai,
ki kis tarah apne shauhar ko rází
kare. 35 Yih tumháre fáide ke liye
kahtá hún̲, na ki tumhen̲ phan̲sáne
ke liye; balki is liye ki jo zebá hai,
wuhí 'amal men̲ áe, aur tum Ḳhu-
dáwand kí ḳhidmat men̲ bewaswasa
mashgúl raho. 36 Aur agar koí
yih samjhe, ki main̲ apní us kun̲-
wárí larkí kí haqqtalafí kartá hún̲,
jis kí jawání dhal chalí hai, aur
zarúrat bhí ma'lúm ho, to iḳhtiyár
hai—is men̲ gunáh nahín̲—wuh us
ká biyáh hone de. 37 Magar jo apne
dil men̲ puḳhta ho, aur us kí kuchh
zarúrat na ho, balki apne iráde ke
anjám dene par qádir ho, aur dil
men̲ qasd kar liyá ho, ki main̲ apní
larkí ko benikáh rakkhún̲gá, wuh
achchhá kartá hai. 38 Pas jo apní
kun̲wárí larkí ko biyáh detá hai,
wuh achchhá kartá hai; aur jo nahín̲
biyáhtá, wuh âur bhí achchhá kartá
hai. 39 Jab tak ki 'aurat ká shauhar
jítá hai, wuh us kí páband hai; par
jab us ká shauhar mar[d] jáe, to jis
se cháhe biyáh kar saktí hai—magar
sirf Ḳhudáwand men̲. 40 Lekin jaisí
hai, agar waisí hí rahe, to merí ráe
men̲ ziyáda ḳhushnasíb hai: aur
main̲ samajhtá hún̲ ki Ḳhudá ká
Rúh mujh men̲ bhí hai.

Buton̲ kí qurbánion̲ ke gosht kháne kí bábat.

8 1 Ab buton̲ kí qurbánion̲ kí
bábat yih hai. Ham jánte hain̲,
ki ham sab 'ilm rakhte hain̲. 'Ilm
gurúr paidá kartá[e] hai, lekin ma-
habbat taraqqí ká bá'is[f] hai. 2 Agar
koí gumán kare, ki main̲ kuchh
jántá hún̲, to jaisá jánná cháhiye,
waisá ab tak nahín̲ jántá; 3 lekin

[a] Yá *agar tú bíwí se chhúṭ gayá hai.* [b] Yún. *dunyá ká púrá isti'mál na karen̲.*
[c] N. *razí kare,* [34] *aur us ke ḳhayálát baṭe rahte hain̲. Aur bebiyáhí kun̲wárí.*
[d] Yún. *so.* [e] Yún. *phulátá.* [f] Yún. *ta'mír kartí.*

jo koí Ḳhudá se mahabbat rakhtá
hai, us ko Ḳhudá pahchántá hai.
4 Pas buton̲ kí qurbánion̲ ke gosht
kháne kí nisbat, ham jánte hain̲ ki
but dunyá men̲ koí chíz nahín̲; aur
siwá ek ke, âur koí Ḳhudá nahín̲.
5 Agarchi ásmán o zamín men̲ bahut
se ḳhudá kahláte hain̲; (chunán̲chi
bahutere ḳhudá aur bahutere ḳhu-
dáwand hain̲); 6 lekin hamáre nazdík
to ek hí Ḳhudá hai, ya‘ní Báp, jis
kí taraf se sárí chízen̲ hain̲, aur ham
usí ke liye hain̲; aur ek hí Ḳhudá-
wand hai, ya‘ní Yisú‘ Masíḥ, jis ke
wasíle se sárí chízen̲ maujúd húín̲,
aur ham bhí usí ke wasíle se hain̲.
7 Lekin sab ko yih ‘ilm nahín̲, balki
ba‘z ko ab tak butparastí kí ‘ádat
hai; is liye us gosht ko but kí qur-
bání jánkar kháte hain̲, aur un ká
dil[a] chún̲ki kamzor hai álúda ho játá
hai. 8 Kháná hamen̲ Ḳhudá se nahín̲
miláegá; agar na kháen̲, to hamárá
kuchh nuqsán nahín̲; aur agar
kháen̲, to kuchh nafa‘ nahín̲. 9 Le-
kin hoshyár raho, aisá na ho ki
tumhárí yih ázádí[b] kamzoron̲ kí
ṭhokar ká bá‘is ho jáe. 10 Kyún̲ki
agar koí tujh sáhib i ‘ilm ko but-
ḳhane men̲ kháná kháte dekhe,
aur wuh kamzor shaḳhs ho, to kyá
us ká dil buton̲ kí qurbání kháne
par diler na ho jáegá[c]? 11 Ġaraz
tere ‘ilm ke sabab se wuh kamzor
shaḳhs, ya‘ní wuh bháí jis kí ḳhátir
Masíḥ múá, halák ho jáegá; 12 aur
tum is tarah bháiyon̲ ke gunahgár
hokar aur un ke kamzor dil ko
gháyal karke Masíḥ ke gunahgár
ṭhahrte ho. 13 Is sabab se agar
kháná mere bháí ko ṭhokar khiláe,
to main̲ kabhí hargiz gosht na
kháún̲gá; táki apne bháí kí ṭhokar
ká sabab na hún̲.

Báwujúd istihqáq ke Paulus ká ujrat lene se inkár karná.

9 1 Kyá main̲ ázád nahín̲? Kyá
main̲ rasúl nahín̲? Kyá main̲
ne Yisú‘ ko nahín̲ dekhá, jo hamá-
rá Ḳhudáwand hai? Kyá tum
Ḳhudáwand men̲ mere banáe húe
nahín̲? 2 Agar main̲ auron̲ ke
liye rasúl nahín̲, to tumháre liye to
beshakk hún̲: kyún̲ki tum ḳhud
Ḳhudáwand men̲ merí risálat par
muhr ho. 3 Jo merá imtihán karte
hain̲, un ke liye merá yihí jawáb
hai. 4 Kyá hamen̲ kháne píne ká
iḳhtiyár nahín̲? 5 Kyá ham ko
yih iḳhtiyár nahín̲, ki kisí Masíhí
bahin ko biyáhkar liye phiren̲,
jaisá âur rasúl, aur Ḳhudáwand
ke bháí, aur Kefá karte hain̲?
6 Yá sirf mujhe aur Bar-Nabá ko
hí mihnat mashaqqat se báz rah-
ne ká iḳhtiyár nahín̲? 7 Kaun sá si-
páhí kabhí apní girah se khákar jang
kartá hai? Kaun angúr ká bág
lagákar us ká phal nahín̲ khátá?
yá kaun galla charákar us galle ká
dúdh nahín̲ pítá? 8 Kyá main̲ yih
báten̲ insání qiyás hí ke muwáfiq
kahtá hún̲? Kyá Tauret bhí yihí
nahín̲ kahtí? 9 Chunán̲chi Músá
kí Tauret men̲ likhá hai, ki [d] Ḍáen̲
men̲ chalte húe bail ká mun̲h na
bán̲dhná. Kyá Ḳhudá ko bailon̲
ká fikr hai? 10 Yá ḳháss hamáre
wáste yih kahtá hai? Hán̲, yih
hamáre wáste likhá gayá; kyún̲ki
munásib hai ki jotnewálá ummed
par jote, aur dáen̲ chalánewálá his-
sa páne kí ummed par dáen̲ chaláe.
11 Pas jab ham ne tumháre liye
rúhání chízen̲ boín̲, to kyá yih koí
barí bát hai, ki ham tumhárí jis-
mání chízon̲ kí fasl káṭen̲? 12 Jab
auron̲ ká tum par yih iḳhtiyár hai,
to kyá hamárá is se ziyáda na

[a] Yá *kánshans.*
[b] Yá *iḳhtiyár.*
[c] Yún. *ta‘mír na kiyá jáegá?*
[d] Istisná 25. 4.

hogá? Lekin ham ne is iḳhtiyár
se kám na liyá; balki har chíz kí
bardásht karte hain̲, táki hamáre
bá'is Masíh kí ḳhushḳhabarí[a] men̲
harj na ho. 13 Kyá tum nahín̲
jánte, ki jo muqaddas chízon̲ kí
ḳhidmat karte hain̲, wuh haikal se
ḳháte hain̲? aur jo qurbángáh ke
ḳhidmatguzár hain̲, wuh qurbángáh
ke sáth hissa páte hain̲? 14 Isí tarah
Ḳhudáwand ne bhí muqarrar kiyá
hai, ki ḳhushḳhabarí[a] sunánewále
ḳhushḳhabarí[a] ke wasíle se guzára
karen̲. 15 Lekin main̲ ne in men̲
se kisí bát par 'amal nahín̲ kiyá:
aur na is garaz se yih likhá, ki
mere wáste aisá kiyá jáe: kyún̲ki
merá marná hí is se bihtar hai ki
koí merá faḳhr kho de. 16 Agar
ḳhushḳhabarí sunáún̲, to merá
kuchh faḳhr nahín̲; kyún̲ki yih to
mere liye zarúrí bát hai; balki
mujh par afsos hai agar ḳhushḳha-
barí na sunáún̲. 17 Kyún̲ki agar
apní marzí se yih kartá hún̲ to
mere liye ajr hai; aur agar apní
marzí se nahín̲ kartá, to muḳhtárí
mere sipurd húí hai. 18 Pas mujhe
kyá ajr miltá hai? Yih, ki jab
Injíl kí manádí karún̲, to ḳhush-
ḳhabarí[a] ko muft kar dún̲, táki jo
iḳhtiyár mujhe ḳhushḳhabarí[a] ke
báre men̲ hásil hai, us ke muwáfiq
púrá 'amal na karún̲. 19 Agarchi
main̲ sab logon̲ se ázád hún̲, phir
bhí main̲ ne apne áp ko sab ká
gulám baná diyá hai, táki âur bhí
ziyáda logon̲ ko khen̲ch láún̲[b].
20 Main̲ Yahúdíon̲ ke liye Yahúdí
baná, táki Yahúdíon̲ ko khen̲ch
láún̲[b]; jo log sharí'at ke mátaht
hain̲, un ke liye main̲ sharí'at ke
mátaht baná, táki sharí'at ke
mátahton̲ ko khen̲ch láún̲[b], agar-
chi ḳhud sharí'at ke mátaht na
thá; 21 beshara' logon̲ ke liye
beshara' baná, táki beshara' logon̲
ko khen̲ch láún̲[b], (agarchi Ḳhudá
ke nazdík beshara' na thá, balki
Masíh kí sharí'at ke tábi' thá).
22 Kamzoron̲ ke liye kamzor baná,
táki kamzoron̲ ko khen̲ch láún̲[b]:
main̲ sab ádmíon̲ ke liye sab
kuchh baná húá hún̲, táki kisí
tarah se ba'z ko bacháún̲. 23 Aur
main̲ sab kuchh Injíl[c] kí ḳhátir
kartá hún̲, táki auron̲ ke sáth us
men̲ sharík hún̲. 24 Kyá tum
nahín̲ jánte ki maidán ke dauṛne-
wále dauṛte to sab hí hain̲, magar
in'ám ek hí le játá hai? Tum bhí
aise hí dauṛo, táki jíto. 25 Aur har
pahlawán sab tarah ká parhez
kartá hai; wuh log to murjháne-
wálá sihrá páne ke liye yih karte
hain̲, magar ham us sihre ke liye
karte hain̲, jo nahín̲ murjhátá.
26 Pas main̲ bhí isí tarah dauṛtá
hún̲, ya'ní beṭhikáná nahín̲; main̲
isí tarah mukkon̲ se laṛtá hún̲,
ya'ní us kí mánind nahín̲, jo hawá
ko mártá hai: 27 balki main̲ apne
badan ko mártá kúṭtá, aur use
qábú men̲ rakhtá hún̲: aisá na ho
ki auron̲ men̲ manádí karke áp
námaqbúl ṭhahrún̲.

Qadím Isráílíon̲ kí nazír lekar, gunáh se bachne kí hidáyat.

10 1 Ai bháiyo, main̲ tumhárá
is se náwáqif rahná nahín̲
cháhtá, ki hamáre sáre bápdádá
bádal ke níche the, aur sab ke sab
samundar men̲ se guzre; 2 aur sab
hí ne us bádal aur samundar men̲
Músá ká baptisma[d] liyá; 3 aur
sab ne ek hí rúhání ḳhurák kháí;
4 aur sab ne ek hí rúhání pání
piyá: kyún̲ki wuh us rúhání chaṭán
men̲ se pání píte the, jo un ke sáth
sáth chaltí thí: aur wuh chaṭán
Masíh thá. 5 Magar un men̲

[a] Yá *Injíl.* [b] Yún. *nafa' men̲ páún̲.* [c] Yá *ḳhushḳhabarí.* [d] Yá *Músá men̲ istibág.*

aksaron se Ḳhudá rází na húá;
chunánchi wuh biyábán men ḍher
ho gaye. 6 Yih báten hamáre
wáste ‘ibrat ṭhahrín, táki ham
burí chízon kí ḳhwáhish na karen,
jaise unhon ne kí. 7 Aur tum
butparast na bano, jis tarah ba‘z
un men ban gaye the; chunánchi
likhá hai, ki [a] Log kháne píne
baiṭhe, phir náchne kúdne uṭhe.
8 Aur ham harámkárí na karen,
jis tarah un men se ba‘z ne kí, aur
ek hí din men teís hazár máre
gaye. 9 Aur ham Ḳhudáwand kí
ázmáish na karen, jaise un men se
ba‘z ne kí, aur sánpon ne unhen
halák kiyá. 10 Aur tum burburáo
nahín, jis tarah un men se ba‘z
burburáe, aur halák karnewále se
halák húe. 11 Yih báten un par
‘ibrat ke liye wáqi‘ húín, aur ham
áḳhirí zamánewálon kí nasíhat ke
wáste likhí gayín. 12 Pas jo koí
apne áp ko qáim samajhtá hai,
wuh ḳhabardár rahe, ki gir na
paṛe. 13 Tum kisí aisí ázmáish
men nahín paṛe, jo insán kí
bardásht [b] se báhar ho. Aur
Ḳhudá sachchá hai; wuh tum ko
tumhárí táqat se ziyáda ázmáish
men na paṛne degá; balki ázmáish
ke sáth nikalne kí ráh bhí paidá kar
degá, táki tum bardásht kar sako.

Butparastí se bachne ke báre men.

14 Is sabab se, ai mere piyá-
ro, butparastí se bhágo. 15 Main
‘aqlmand jánkar tum se kalám
kartá hún; jo main kahtá hún,
tum áp use parkho. 16 Wuh bara-
kat ká piyála jis par ham barakat
cháhte hain, kyá Masíh ke ḳhún kí
shirákat nahín? Wuh roṭí jise
ham toṛte hain, kyá Masíh ke
badan kí shirákat nahín? 17 Chún-
ki roṭí ek hí hai, is liye ham jo
bahut se hain ek badan hain,
kyúnki ham sab usí ek roṭí men
sharík hote hain. 18 Jo jism ke
i‘tibár se Isráílí hain, un par nazar
karo. Kyá qurbání ká gosht khá-
newále qurbángáh ke sharík nahín?
19 Pas main kyá yih kahtá hún, ki
buton kí qurbání kuchh chíz hai,
yá but kuchh chíz hai? 20 Nahín,
balki yih kahtá hún, ki jo qurbání
gair-qaumen kartí hain [c] [d] Shayátín
ke liye qurbání kartí hain, na ki
Ḳhudá ke liye; aur main nahín
cháhtá ki tum shayátín ke sharík
ho. 21 Tum Ḳhudáwand ke piyále
aur shayátín ke piyále dono men
se nahín pí sakte: Ḳhudáwand ke
dastarḳhwán aur shayátín ke das-
tarḳhwán dono par sharík nahín
ho sakte. 22 Kyá ham Ḳhudáwand
kí gairat ko josh diláte hain?
Kyá ham us se zoráwar hain?

Apní Masíhí ázádí par ‘amal karke auron ko ṭhokar na khiláná.

23 Sárí chízen rawá to hain,
magar sab chízen mufíd nahín.
Sárí chízen rawá to hain, magar
sab chízen taraqqí ká bá‘is nahín.
24 Koí apní bihtarí na ḍhúnḍhe,
balki dúsre kí. 25 Jo kuchh qassá-
bon kí dukánon men biktá hai,
wuh kháo, aur díní imtiyáz [e] ke
sabab kuchh na púchho; 26 kyúnki
[f] Zamín aur us kí ma‘múrí Ḳhudá-
wand kí hai. 27 Agar beímánon
men se koí tumhárí da‘wat kare,
aur tum jáne par rází ho; to jo
kuchh tumháre áge rakkhá jáe, use
kháo, aur díní imtiyáz [e] ke sabab
kuchh na púchho. 28 Lekin agar
koí tum se kahe, ki Yih qurbání
ká gosht hai, to us ke sabab jis ne
tumhen jatáyá, aur díní imtiyáz [e]

[a] Ḳhurúj 32. 6. [b] Yá *insán ke tajribe.* [c] N. *wuh karte hain.*
[d] Istisná 32. 17. [e] Yá *kánshans.* [f] Zabúr 24. 1.

ke sabab na kháo. 29 Díní imtíyáz[a]
se merá matlab terí imtiyáz[a] nahín̲,
balki us dúsre kí. Bhalá, merí
ázádí dúsre shaḳhs kí imtiyáz[a] se
kyún̲ parkhí jáe? 30 Agar main̲
shukr karke khátá hún̲[b], to jis
chíz par shukr kartá hún̲, us ke
sabab kis liye badnám kiyá játá
hún̲? 31 Pas tum kháo yá pío, yá
jo kuchh karo, sab Ḳhudá ke jalál
ke liye karo. 32 Tum na Yahúdíon̲
kí ṭhokar ke bá‘is bano, na Yúná-
níon̲, na Ḳhudá kí kalísiyá kí;
33 chunánchi main̲ bhí sab báton̲
men̲ sab ko ḳhush kartá hún̲, aur
apná nahín̲, balki bahuton̲ ká
fáida ḍhúnḍhtá hún̲, táki wuh
naját páen̲.
II 1 Tum merí
mánind bano, jaisá main̲
Masíh kí mánind bantá hún̲.

‘Ibádat ke waqt ‘auraton̲ kí waza‘ ke báre men̲.

2 Main̲ tumhárí ta‘ríf kartá hún̲,
ki tum har bát men̲ mujhe yád
rakhte ho, aur jis tarah main̲ ne
tumhen̲ riwáyaten̲ pahunchá dín̲,
tum usí tarah un ko barqarár
rakhte ho. 3 Pas main̲ tumhen̲
ágáh karná cháhtá hún̲, ki har
mard ká sir Masíh, aur ‘aurat ká
sir mard, aur Masíh ká sir Ḳhudá
hai. 4 Jo mard sir ḍhanke húe
du‘á yá nubuwwat kartá hai, wuh
apne sir ko behurmat kartá hai.
5 Aur jo ‘aurat be sir ḍhanke du‘á
yá nubuwwat kartí hai, wuh apne
sir ko behurmat kartí hai, kyún̲ki
wuh sir munḍí húí ke barábar hai.
6 Agar ‘aurat orhní na orhe, to bál
bhí kaṭáe. Agar ‘aurat ká bál
kaṭáná, yá sir munḍáná sharm kí
bát hai, to orhní orhe. 7 Albatta
mard ko apná sir ḍhánkná na
cháhiye, kyún̲ki wuh Ḳhudá kí
súrat aur us ká jalál hai; magar
‘aurat mard ká jalál hai. 8 Is liye
ki mard ‘aurat se nahín̲, balki
‘aurat mard se hai: 9 aur mard
‘aurat ke liye nahín̲, balki ‘aurat
mard ke liye paidá húí. 10 Pas
firishton̲ ke sabab se ‘aurat ko
cháhiye, ki apne sir par mahkúm
hone kí ‘alámat[c] rakkhe. 11 Táham
Ḳhudáwand men̲ na ‘aurat mard
ke bagair hai, na mard ‘aurat ke
bagair. 12 Kyún̲ki jaise ‘aurat
mard se hai, waise hí mard bhí
‘aurat ke wasíle se hai; magar sab
chízen̲ Ḳhudá kí taraf se hain̲.
13 Tum áp hí insáf karo: kyá
‘aurat ká be sir ḍhanke Ḳhudá se
du‘á mángná munásib hai? 14 Kyá
tum ko taba‘í taur par bhí ma‘lúm
nahín̲, ki agar mard lambe bál
rakkhe, to us kí behurmatí hai?
15 Aur agar ‘aurat ke lambe bál
hon̲, to us kí zínat hai, kyún̲ki bál
use parde ke liye diye gaye hain̲.
16 Lekin agar koí hujjatí nikle to
yih ján le, ki na hamárá aisá dastúr
hai, na Ḳhudáwand kí kalísiyáon̲ ká.

‘Ashá e Rabbání kí ta‘míl ke báre men̲.

17 Lekin yih hukm jo detá hún̲,
is men̲ tumhárí ta‘ríf nahín̲ kartá,
is liye ki tumháre jama‘ hone se
fáida nahín̲, balki nuqsán hotá
hai. 18 Kyún̲ki awwal to main̲ yih
suntá hún̲, ki jis waqt tumhárí
kalísiyá jama‘ hotí hai, to tum
men̲ tafriqe hote hain̲, aur main̲ is
ká kisí qadr yaqín bhí kartá hún̲.
19 Kyún̲ki tum men̲ bid‘aton̲ ká
bhí honá zarúr hai, táki[d] záhir ho
jáe, ki tum men̲ maqbúl kaun se
hain̲. 20 Pas jab tum báham jama‘
hote ho, to tumhárá wuh kháná
‘Ashá e Rabbání nahín̲ ho saktá;
21 kyún̲ki kháne ke waqt har

[a] Yá *kánshans.*
[b] Yá *fazl se sharík hún̲.*
[c] Yún. *apne sir par iḳhtiyár.*
[d] N. *yih bhí* ízád.

shaḳhs dúsre se pahle apná 'ashá
khá letá hai, aur koí to bhúká
rahtá hai, aur kisí ko nasha ho játá
hai. 22 Kyún? Kháne píne ke liye
tumháre ghar nahín? Yá Ḳhudá
kí kalísiyá ko náchíz jánte, aur jin
ke pás nahín, un ko sharminda
karte ho? Main tum se kyá
kahún? Kyá is bát men tumhárí
ta'ríf karún? Main ta'ríf nahín
kartá. 23 Kyúnki yih bát mujhe
Ḳhudáwand se pahunchí, aur main
ne tum ko bhí pahunchá dí, ki
Ḳhudáwand Yisú' ne, jis rát wuh
pakaṛwáyá gayá, roṭí lí; 24 aur
shukr karke toṛí, aur kahá, ki Yih
merá badan hai, jo tumháre liye
hai: merí yádgárí ke wáste yihí
kiyá karo. 25 Isí tarah us ne
kháne[a] ke ba'd piyála bhí liyá, aur
kahá, ki Yih piyála mere ḳhún
men nayá 'ahd hai: jab kabhí pío,
merí yádgárí ke liye yihí kiyá
karo. 26 Kyúnki jab kabhí tum
yih roṭí kháte, aur is piyále men se
píte ho, to Ḳhudáwand kí maut ká
izhár karte ho, jab tak wuh na áe.
27 Is wáste jo koí námunásib taur
par Ḳhudáwand kí roṭí kháe, yá us
ke piyále men se píe, wuh Ḳhudá-
wand ke badan aur ḳhún ke báre
men qusúrwár hogá. 28 Pas ádmí
apne áp ko ázmá le, aur isí tarah
us roṭí men se kháe, aur us piyále
men se píe. 29 Kyúnki jo kháte
píte waqt Ḳhudáwand ke badan ko
na pahcháne, wuh is kháne píne
se sazá páegá[b]. 30 Isí sabab se
tum men bahutere kamzor aur
bímár hain, aur bahut se so bhí
gaye. 31 Agar ham apne áp ko
jánchte, to sazá na páte. 32 Lekin
Ḳhudáwand ham ko sazá dekar
tarbiyat kartá hai, táki ham dunyá
ke sáth mujrim na ṭhahren. 33 Pas,
ai mere bháiyo, jab tum kháne ke
liye jama' ho, to ek dúsre kí ráh
dekho. 34 Agar koí bhúká ho, to
apne ghar men khá le, táki tum-
hárá jama' honá sazá ká bá'is na
ho. Aur báqí báton ko main ákar
durust kar dúngá.

Kalísiyá kí yagánagí, aur mutafarriq rúhání ni'maton ke báre men.

12 1 Ai bháiyo, main nahín
cháhtá, ki tum rúhání ni'-
maton ke báre men beḳhabar raho.
2 Tum jánte ho, ki jab tum gair-
qaum the, to gúnge buton ke
píchhe jis tarah koí tum ko le játá
thá, usí tarah játe the. 3 Pas
main tumhen jatátá hún, ki jo koí
Ḳhudá ke Rúh kí hidáyat se[c] boltá
hai, wuh nahín kahtá, ki Yisú'
mal'ún hai; aur na koí Rúhu'l
Quds ke bagair kah saktá hai, ki
Yisú' Ḳhudáwand hai.
4 Ni'maten to tarah tarah kí
hain, magar Rúh ek hí hai. 5 Aur
ḳhidmaten bhí tarah tarah kí hain,
magar Ḳhudáwand ek hí hai. 6 Aur
tásíren bhí tarah tarah kí hain,
magar Ḳhudá ek hí hai, jo sab men
har tarah ká asar paidá kartá hai.
7 Lekin har shaḳhs men Rúh ká
zuhúr fáida pahuncháne ke liye
hotá hai. 8 Kyúnki ek ko Rúh ke
wasíle se hikmat ká kalám 'ináyat
hotá hai; aur dúsre ko usí Rúh kí
marzí ke muwáfiq 'ilmíyat ká ka-
lám: 9 kisí ko usí Rúh se ímán;
aur kisí ko usí ek Rúh se shifá dene
kí taufíq[d]; 10 kisí ko mu'jizon kí
qudraten[e]; kisí ko nubuwwat; kisí
ko rúhon kí imtiyáz; kisí ko tarah
tarah kí zabánen; kisí ko zabánon
ká tarjuma karná: 11 lekin yih sab
tásíren wuhí ek Rúh kartá hai, aur
jis ko jo cháhtá hai, bánṭtá hai.

[a] Yún. *'ashá kháne.* [b] Yún. *apní sazá khátá pítá hai.*
[c] Yá *Rúh men.* [d] Yún. *ni'maten.* [e] Yún. *tásíren.*

12 Kyúnki jis tarah badan ek hai,
aur us ke a'zá bahut se hain; aur
badan ke sáre a'zá, go bahut se
hain, magar báham milkar ek hí
badan hain, usí tarah Masíh bhí hai.
13 Kyúnki ham sab ne, khwáh Ya-
húdí hon, khwáh Yúnání, khwáh
gulám, khwáh ázád, ek hí Rúh ke
wasíle se[a] ek badan hone ke liye
baptisma[b] liyá, aur ham sab ko ek
hí Rúh piláyá gayá. 14 Chunánchi
badan men ek hí 'uzw nahín, balki
bahut se hain. 15 Agar pánw kahe;
Chúnki main háth nahín, is liye
badan ká nahín, to wuh is sabab ba-
dan se khárij to nahín. 16 Aur agar
kán kahe; Chúnki main ánkh nahín,
is liye badan ká nahín, to wuh
is sabab se badan se khárij to
nahín. 17 Agar sárá badan ánkh
hí hotá, to sunná kahán hotá? Agar
sunná hí sunná hotá, to súnghná
kahán hotá? 18 Magar fi'lwáqi'
Khudá ne har ek 'uzw ko badan
men apní marzí ke muwáfiq rakkhá
hai. 19 Agar wuh sab ek hí 'uzw
hote, to badan kahán hotá? 20 Ma-
gar ab a'zá to bahut se hain, lekin
badan ek hí hai. 21 Pas ánkh háth
se nahín kah saktí, ki Main terí
muhtáj nahín: aur na sir pánwon
se kah saktá hai, ki Main tumhárá
muhtáj nahín. 22 Balki badan ke
wuh a'zá jo auron se kamzor ma'lúm
hote hain, bahut hí zarúrí hain:
23 aur badan ke wuh a'zá, jinhen
ham auron kí nisbat zalíl jánte
hain, unhín ko ziyáda 'izzat dete
hain; aur hamáre názebá a'zá
bahut zebá ho játe hain; 24 hál-
ánki hamáre zebá a'zá muhtáj
nahín: magar Khudá ne badan
ko is tarah murakkab kiyá hai,
ki jo 'uzw muhtáj hai, usí ko
ziyáda 'izzat dí jáe; 25 táki badan
men tafriqa na pare, balki a'zá ek
dúsre ká barábar fikr rakkhen. 26 Pas
agar ek 'uzw dukh pátá hai, to sáre
a'zá us ke sáth dukh páte hain; aur
agar ek 'uzw 'izzat pátá hai, to sáre
a'zá us ke sáth khush hote hain.
27 Isí tarah tum milkar Masíh ká
badan ho, aur fardan fardan a'zá
ho. 28 Aur Khudá ne kalísiyá men
alag alag shakhs muqarrar kiye;
pahle rasúl, dúsre nabí, tísre ustád,
phir mu'jize dikhánewále, phir shifá
denewále, madadgár, muntazim,
tarah tarah kí zabánen bolnewále.[c]
29 Kyá sab rasúl hain? kyá sab
nabí hain? kyá sab ustád hain?
kyá sab mu'jiza dikhánewále hain?
30 kyá sab ko shifá dene kí quwwat
'ináyat húí? kyá sab tarah tarah kí
zabánen bolte hain? kyá sab tar-
juma karte hain? 31 Tum barí se
barí ni'maton kí árzú rakkho. Lekin
âur bhí sab se 'umda taríqa main
tumhen batátá hún.

Tamám fazílaton men mahabbat afzal hai.

13 1 Agar main ádmíon aur
firishton kí zabánen bolún,
aur mahabbat na rakkhún, to main
thanthanátá húá pítal, yá jhan-
jhanátí húí jhánjh hún. 2 Aur
agar mujhe nubuwwat milí, aur
sáre bhedon aur kull 'ilm kí wáqi-
fíyat húí, aur merá ímán yahán tak
kámil húá ki paháron ko hatá dún,
aur mahabbat na rakkhún, to main
kuchh bhí nahín. 3 Aur agar apná
sárá mál garíbon ko khilá dún, yá
apná badan jaláne ko de dún, aur
mahabbat na rakkhún, to mujhe
kuchh bhí fáida nahín. 4 Mahabbat
sábir hai, aur mihrbán; mahabbat

[a] Yá *men*.
[b] Yá *ek badan men istibág*.
[c] Yún. *phir mu'jize, phir shifá kí ni'maten, madadgáríán, intizámát, zabánon kí ismen*.

hasad nahíṉ kartí; mahabbat she-
k̲hí nahíṉ mártí, aur phúltí nahíṉ,
5 názebá kám nahíṉ kartí, apní
bihtarí nahíṉ cháhtí, jhunjhlátí
nahíṉ, badgumání nahíṉ kartí;
6 badkárí se k̲hush nahíṉ hotí, balki
rástí se k̲hush hotí hai; 7 sab kuchh
sah letí hai, sab kuchh yaqín kartí
hai, sab bátoṉ kí ummed rakhtí
hai, sab bátoṉ kí bardásht kar-
tí hai. 8 Mahabbat ko zawál na-
híṉ; nubuwwateṉ hoṉ, to mauqúf
ho jáeṉgí; zabáneṉ hoṉ, to játí
raheṉgí; ‘ilm ho, to miṭ jáegá.
9 Kyúṉki hamárá ‘ilm náqis hai,
aur hamárí nubuwwat nátamám:
10 lekin jab kámil áegá, to náqis
játá rahegá. 11 Jab maiṉ bachcha
thá, to bachchoṉ kí tarah boltá thá,
bachchoṉ kí sí tabí‘at thí, bach-
choṉ kí sí samajh thí; lekin jab
jawán húá, to bachpan kí báteṉ
tark kar díṉ. 12 Ab ham ko áíne
meṉ dhundhlá sá dikhái detá hai[a];
magar us waqt rúbarú dekheṉge.
Is waqt merá ‘ilm náqis hai; magar
us waqt aise púre taur par pahchá-
núṉgá, jaise maiṉ pahcháná gayá
húṉ. 13 Ġaraz ímán, ummed, ma-
habbat, yih tínoṉ dáimí haiṉ; ma-
gar afzal in meṉ mahabbat hai.

Nubuwwat kí taufíq tarah tarah kí zabáneṉ bolne kí nisbat ‘áliqadr hai.

14 1 Mahabbat ke tálib ho, aur
rúhání ni‘matoṉ kí bhí árzú
rakkho, k̲husúsan is kí, ki nubuw-
wat karo. 2 Kyúṉki jo begání za-
bán meṉ báteṉ kartá hai, wuh
ádmíoṉ se báteṉ nahíṉ kartá, balki
K̲hudá se; is liye ki us kí koí nahíṉ
samajhtá[b]; háláṉki wuh apní rúh
ke wasíle se[c] bhed kí báteṉ kahtá
hai. 3 Lekin jo nubuwwat kartá
hai, wuh ádmíoṉ se taraqqí[d], aur
nasíhat, aur tasallí kí báteṉ kahtá
hai. 4 Jo begání zabán meṉ báteṉ
kartá hai, wuh apní taraqqí[d] kartá
hai; aur jo nubuwwat kartá hai,
wuh kalísiyá kí taraqqí[d] kartá hai.
5 Agarchi maiṉ yih cháhtá húṉ, ki
tum sab begání zabánoṉ meṉ báteṉ
karo, lekin ziyádatar yihí cháhtá
húṉ, ki nubuwwat karo: aur agar
begání zabáneṉ bolnewálá kalísiyá
kí taraqqí[d] ke liye tarjuma na kare,
to nubuwwat karnewálá us se baṛá
hai. 6 Pas, ai bháiyo, agar maiṉ
tumháre pás ákar begání zabánoṉ
meṉ báteṉ karúṉ, aur mukáshafa,
yá ‘ilm, yá nubuwwat, yá ta‘lím kí
báteṉ tum se na kahúṉ, to tum ko
mujh se kyá fáida hogá? 7 Chu-
náṉchí beján chízoṉ meṉ bhí, jin
se áwáz nikaltí hai, masalan báṉsrí,
yá barbat, agar un kí áwázoṉ meṉ
farq na ho, to jo phúṉká yá bajáyá
játá hai, wuh kyúṉkar pahcháná
jáe? 8 Aur agar turhí kí áwáz sáf
na ho, to kaun laṛáí ke liye taiyárí
karegá? 9 Aise hí tum bhí agar
zabán se wázih bát na kaho, to jo
kahá játá hai, kyúṉkar samjhá
jáegá? Tum hawá se báteṉ karne-
wále ṭhahroge. 10 Dunyá meṉ kitní
hí muk̲htalif zabáneṉ kyúṉ na hoṉ,
magar un meṉ se koí bhí bema‘ní
na hogí. 11 Pas agar maiṉ kisí
zabán ke ma‘ní na samjhúṉ, to
bolnewále ke nazdík maiṉ ajnabí
ṭhahrúṉgá, aur bolnewálá mere
nazdík ajnabí ṭhahregá. 12 Pas tum
jab rúhání ni‘matoṉ[e] kí árzú rakhte
ho, to aisí koshish karo, ki tumhárí
ni‘matoṉ kí afzúní se kalísiyá kí
taraqqí[d] ho. 13 Is sabab se jo be-
gání zabán meṉ báteṉ kartá hai,
wuh du‘á máṉge, ki tarjuma bhí
kar sake. 14 Is liye ki agar maiṉ
kisí begání zabán meṉ du‘á máṉgúṉ,

[a] Yá *ham ko áíne meṉ mu‘amma sá ma‘lúm hotá hai.* [b] Yá *suntá.*
[c] Yá *Rúh meṉ.* [d] Yún. *ta‘mír.* [e] Yún. *rúhoṉ.*

to merí rúh to du'á mángtí hai,
magar merí 'aql bekár hai. 15 Pas
kyá karná cháhiye? Main rúh se
bhí dú'á mángúngá, aur 'aql se bhí
dú'á mángúnga; rúh se bhí gáúngá,
aur 'aql se bhí gáúngá. 16 Warna,
agar tú rúh hí se hamd karegá, to
náwáqif ádmí [a] terí shukrguzárí par
Ámín kyúnkar kahegá? Is liye ki
wuh nahín jántá ki tú kyá kahtá
hai. 17 Tú to beshakk achchhí tarah
se shukr kartá hai, magar dúsre kí
taraqqí [b] nahín hotí. 18 Main Ḳhu-
dá ká shukr kartá hún, ki tum sab
se ziyáda zabánen boltá hún: 19 lekin
kalísiyá men begání zabán men das
hazár báten kahne se mujhe yih
ziyáda pasand hai, ki auron kí
ta'lím ke liye pánch hí báten 'aql
se kahún.

20 Ai bháiyo, tum samajh men
bachche na bano: badí men to
bachche raho, magar samajh men
jawán bano. 21 Tauret men likhá hai,
ki Ḳhudáwand kahtá hai; [c] Main
begání zabán aur begáne honṭhon
se is ummat se báten karúngá, tau-
bhí wuh merí na sunenge. 22 Pas
begání zabánen ímándáron ke liye
nahín, balki beímánon ke liye ni-
shán hain; aur nubuwwat beímá-
non ke liye nahín, balki ímándáron
ke liye nishán hai. 23 Pas agar
sárí kalísiyá ek jagah jama' ho,
aur sab ke sab begání zabánen
bolen, aur náwáqif yá beímán log
andar á jáen, to kyá wuh tum ko
díwána na kahenge? 24 Lekin agar
sab nubuwwat karen, aur koí beí-
mán yá náwáqif andar á jáe, to sab
use qáil kar denge, aur sab use
parakh lenge; 25 aur us ke dil ke
bhed záhir ho jáenge; tab wuh
munh ke bal girkar Ḳhudá ko sijda
karegá, aur iqrár karegá, ki beshakk
Ḳhudá tum men hai.

Kalísiyá ke majma' kí tartíb kí hidáyat.

26 Pas, ai bháiyo, kyá karná
cháhiye? Jab tum jama' hote ho,
to har ek ke dil men [d] mazmúr, yá
ta'lím, yá mukáshafa, yá begání
zabán, yá tarjuma hotá hai. Sab
kuchh rúhání taraqqí [b] ke·liye honá
cháhiye. 27 Agar begání zabán
men báten karní hon, to do do, yá
ziyáda se ziyáda tín tín shaḳhs
bárí bárí se bolen, aur ek shaḳhs
tarjuma kare: 28 aur agar koí tar-
juma karnewálá na ho, to begání
zabán bolnewálá kalísiyá men
chupká rahe, aur apne dil se aur
Ḳhudá se báten kare. 29 Nabíon
men se do yá tín bolen, aur báqí
un ke kalám ko parkhen. 30 Lekin
agar dúsre pás baiṭhnewále par
wahí utre, to pahlá ḳhámosh ho
jáe. 31 Kyúnki tum sab ke sab ek
ek karke nubuwwat kar sakte ho,
táki sab síkhen, aur sab ko nasíhat
ho [e]; 32 aur nabíon kí rúhen nabíon
ke tábi' hain; 33 kyúnki Ḳhudá
abtarí ká nahín, balki aman ká
báni hai.

Jaisá muqaddason kí sárí kalísi-
yáon men hai, 34 'auraten kalísiyá
ke majma' men ḳhámosh rahen,
kyúnki unhen bolne ká hukm nahín;
balki tábi' rahen, jaisá Tauret men
bhí likhá hai.[f] 35 Aur agar kuchh
síkhná cháhen, to ghar men apne
apne shauhar se púchhen; kyúnki
'aurat ká kalísiyá ke majma' men
bolná sharm kí bát hai. 36 Kyá
Ḳhudá ká kalám tum men se niklá?
yá sirf tum hí tak pahunchá hai?
37 Agar koí apne áp ko nabí yá

[a] Yún. *jo náwáqif kí jagah ko bhar detá hai.*
[b] Yún. *ta'mír.*
[c] Yasha'yáh 28. 11, 12; Istisná 28. 49.
[d] Yá *har ek ke pás.*
[e] Yá *sab tasallí páen.*
[f] Paidáish 3. 16 ko dekho.

rúhání samjhe, to yih ján le, ki jo
báten̲ main̲ tumhen̲ likhtá hún̲, wuh
Ḳhudáwand ke hukm hain̲. 38 Aur
agar koí na jáne, to na jáne.[a]
39 Pas, ai bháiyo, nubuwwat karne
kí árzú rakkho ; aur zabánen̲ bolne
se mana' na karo. 40 Magar sárí
báten̲ sháistagí aur qaríne ke sáth
'amal men̲ áen̲.

Masíh ke jí uṭhne kí shahádat aur subút.

15 1 Ab, ai bháiyo, main̲ tumhen̲
wuhí ḳhushḳhabarí[b] jatáe de-
tá hún̲ jo pahle de chuká hún̲, jise
tum ne qabúl bhí kar liyá thá, aur
jis par qáim bhí ho ; 2 usí ke wasíle
se tum ko naját bhí miltí hai, ba-
sharte ki wuh ḳhushḳhabarí[b] jo main̲
ne tumhen̲ dí thí yád rakhte ho ;
warna tumhárá ímán láná befáida
húá. 3 Chunánchi main̲ ne sab se
pahle tum ko wuhí bát pahunchá dí,
jo mujhe pahunchí thí, ki Masíh
kitáb i muqaddas ke bamújib ha-
máre gunáhon̲ ke liye múá ; 4 aur
dafn húá ; aur tísre din kitáb i
muqaddas ke bamújib jí uṭhá ; 5 aur
Kefá ko, aur us ke ba'd un bárah ko
dikhái diyá ; 6 phir pánch sau se
ziyáda bháiyon̲ ko ek sáth dikhái
diyá, jin men̲ se aksar ab tak maujúd
hain̲, aur ba'z so gaye ; 7 phir Ya'-
qúb ko dikhái diyá ; phir sáre rasú-
lon̲ ko ; 8 aur sab se píchhe mujh
ko, jo goyá adhúre dinon̲ kí paidáish
hún̲, dikhái diyá. 9 Kyúnki main̲
rasúlon̲ men̲ sab se chhoṭá hún̲, balki
rasúl kahláne ke láiq nahín̲, is liye
ki main̲ ne Ḳhudá kí kalísiyá ko
satáyá thá. 10 Lekin jo kuchh hún̲,
Ḳhudá ke fazl se hún̲ : aur us ká
fazl jo mujh par húá, wuh befáida
nahín̲ húá ; balki main̲ ne un sab
se ziyáda mihnat kí : aur yih merí
taraf se nahín̲ húí, balki Ḳhudá ke
fazl se jo mujh par thá. 11 Pas
ḳhwáh main̲ hún̲, ḳhwáh wuh hon̲,
ham yihí manádí karte hain̲, aur isí
par tum ímán bhí láe.

Murdon̲ kí qiyámat ke munkiron̲ ko jawáb.

12 Pas jab Masíh kí yih manádí
kí játí hai, ki wuh murdon̲ men̲ se jí
uṭhá, to tum men̲ se ba'z kis tarah
kahte hain̲, ki murdon̲ kí qiyámat
hai hí nahín̲ ? 13 Agar murdon̲ kí
qiyámat nahín̲, to Masíh bhí nahín̲
jí uṭhá : 14 aur agar Masíh nahín̲ jí
uṭhá, to hamárí manádí bhí befáida
hai, aur tumhárá ímán bhí befáida ;
15 balki ham Ḳhudá ke jhúṭhe gawáh
ṭhahre ; kyúnki ham ne Ḳhudá kí
bábat yih gawáhí dí, ki us ne Masíh
ko jilá diyá, hálánki nahín̲ jiláyá,
agar bi'l farz murde nahín̲ jí uṭhte.
16 Aur agar murde nahín̲ jí uṭhte, to
Masíh bhí nahín̲ jí uṭhá : 17 aur
agar Masíh nahín̲ jí uṭhá, to tumhárá
ímán befáida hai ; tum ab tak apne
gunáhon̲ men̲ giriftár ho. 18 Balki
jo Masíh men̲ so gaye hain̲, wuh bhí
halák húe. 19 Agar ham sirf is hí
zindagí men̲ Masíh men̲ ummed
rakhte hain̲, to sáre ádmíon̲ se zi-
yáda badnasíb hain̲.
20 Lekin fi'l wáqi' Masíh murdon̲
men̲ se jí uṭhá hai, aur jo so gaye
hain̲, un men̲ pahlá phal húá.
21 Kyúnki jab ádmí ke sabab se
maut áí, to ádmí hí ke sabab se mur-
don̲ kí qiyámat bhí áí ; 22 aur jaise
Ádam men̲ sab marte hain̲, waise
hí Masíh men̲ sab zinda kiye jáenge.
23 Lekin har ek apní apní bárí se :
pahlá phal Masíh ; phir Masíh ke
áne par us ke log. 24 Is ke ba'd
áḳhirat hogí ; us waqt wuh sárí
hukúmat aur sárá iḳhtiyár aur qud-
rat nest karke, bádsháhat ko Ḳhu-
dá, ya'ní Báp ke hawále kar degá.

[a] N. *to wuh liház ke qábil nahín̲.*

[b] Yá *Injíl.*

25 Kyúṉki jab tak ki wuh sáre
dushmanoṉ ko apne páṉwoṉ tale na
le áe, us ko bádsháhí karní zarúr
hai. 26 Sab se pichhlá dushman
jo nest kiyá jáegá, wuh maut hai.
27 Kyúṉki Ḳhudá ne sab kuchh us
ke páṉwoṉ tale kar diyá hai. Ma-
gar jab wuh kahtá hai, ki Sab kuchh
us ke tábi' kar diyá gayá, to záhir
hai, ki jis ne sab kuchh us ke tábi' kar
diyá, wuh alag rahá. 28 Aur jab sab
kuchh us ke tábi' ho jáegá, to Beṭá
ḳhud us ke tábi' ho jáegá, jis ne sab
chízeṉ us ke tábi' kar díṉ; táki sab
meṉ Ḳhudá hí sab kuchh ho.
29 Warna jo log murdoṉ ke liye
baptisma[a] lete haiṉ, wuh kyá ka-
reṉge? Agar murde jí uṭhte hí
nahíṉ, to phir kyúṉ un ke liye
baptisma[a] lete haiṉ? 30 Aur ham
kyúṉ har waqt ḳhatre meṉ pare
rahte haiṉ? 31 Ai bháiyo, mujhe
us faḳhr kí qasam, jo hamáre
Ḳhudáwand Masíh Yisú' meṉ tum
par hai, maiṉ har roz martá húṉ.
32 Agar maiṉ insán kí tarah Ifisus
meṉ darindoṉ se laṛá, to mujhe
kyá fáida? Agar murde na jiláe
jáeṉge, to áo, kháeṉ píeṉ, kyúṉki
kal to mar hí jáeṉge. 33 Fareb na
kháo: burí suhbateṉ achchhí 'áda-
toṉ ko bigáṛ detí haiṉ. 34 Rástbáz
hone ke liye[b] hosh meṉ áo, aur
gunáh na karo; kyúṉki ba'z Ḳhu-
dá se náwáqif haiṉ. Maiṉ tumheṉ
sharm diláne ko yih kahtá húṉ.

Murdoṉ kí qiyámat ke taríqe ke báre meṉ.

35 Ab koí yih kahegá, ki Murde
kis tarah jí uṭhte haiṉ, aur kaise
jism ke sáth áte haiṉ? 36 Ai
nádán, tú ḳhud jo kuchh botá hai,
jab tak wuh na mare, zinda nahíṉ
kiyá játá: 37 aur jo tú botá hai,
yih wuh jism nahíṉ jo paidá hone-
wálá hai; balki sirf dána hai,
ḳhwáh gehúṉ ká, ḳhwáh kisí âur
chíz ká; 38 magar Ḳhudá ne jaisá
iráda kar liyá, waisá us ko jism
detá hai; aur har ek bíj ko us ká
ḳháss jism. 39 Sab gosht yaksáṉ
gosht nahíṉ: balki ádmíoṉ ká
gosht âur hai: chaupáyoṉ ká gosht
âur; parandoṉ ká gosht âur hai;
machhliyoṉ ká gosht âur. 40 Ás-
mání bhí jism haiṉ, aur zamíní
bhí: magar ásmáníoṉ ká jalál âur
hai, zamíníoṉ ká âur. 41 Áftáb ká
jalál âur hai, máhtáb ká jalál âur,
sitáron ká jalál âur; kyúṉki sitáre
sitáre ke jalál meṉ farq hai.
42 Murdoṉ kí qiyámat bhí aisí hí
hai. Jism faná kí hálat meṉ boyá
játá hai; aur baqá kí hálat meṉ jí
uṭhtá hai: 43 behurmatí kí hálat
meṉ boyá játá hai; aur jalál kí
hálat meṉ jí uṭhtá hai: kamzorí kí
hálat meṉ boyá játá hai; aur
quwwat kí hálat meṉ jí uṭhtá hai:
44 nafsání jism boyá játá hai; aur
rúhání jism jí uṭhtá hai. Jab naf-
sání jism hai, to rúhání jism bhí
hai. 45 Chunánchi likhá bhí hai,
ki [c] Pahlá ádmí, ya'ní Ádam, zinda
nafs baná. Pichhlá Ádam zindagí
baḳhshnewálí rúh baná. 46 Lekin
rúhání pahle na thá, balki nafsání
thá; is ke ba'd rúhání húá. 47 Pah-
lá ádmí zamín se, ya'ní ḳhákí,
thá: dúsrá ádmí ásmání hai. 48 Jai-
sá wuh ḳhákí thá, waise hí âur
ḳhákí bhí haiṉ; aur jaisá wuh
ásmání hai, waise hí âur ásmání
bhí haiṉ. 49 Aur jis tarah ham us
ḳhákí kí súrat par húe, usí tarah
us ásmání kí súrat par bhí hoṉ.
50 Ai bháiyo, merá matlab yih
hai, ki gosht aur ḳhún Ḳhudá kí
bádsháhat ká wáris nahíṉ ho saktá,
aur na faná baqá kí wáris ho saktí
hai. 51 Dekho, maiṉ tum se bhed

[a] Yá *istibáġ*. [b] Yá *rástbází se*, yá *jaisá munásib hai*. [c] Paidáish 2. 7.

kí bát kahtá hun̲: ham sab to
nahín̲ soen̲ge, magar sab badal
jáen̲ge; 52 aur yih ek dam men̲, ek
pal men̲, pichhlá narsingá phún̲kte
hí, hogá: kyún̲ki narsingá phún̲ká
jáegá, aur murde gairfání hálat
men̲ uṭhen̲ge, aur ham badal jáen̲-
ge. 53 Kyún̲ki zarúr hai ki yih
fání jism baqá ká jáma pahine, aur
yih marnewálá jism hayát i abadí
ká jáma pahine. 54 Aur jab yih
fání jism baqá ká jáma pahin chu-
kegá, aur yih marnewálá jism
hayát i abadí ká jáma pahin chu-
kegá, to wuh qaul púrá hogá jo
likhá hai, ki [a] Maut fath ká luqma
ho gayí. 55 Ai maut, terí fath
kahán̲ rahí? Ai maut, terá ḍank
kahán̲ rahá? 56 Maut ká ḍank
gunáh hai; aur gunáh ká zor
sharí'at hai: 57 magar Ḳhudá ká
shukr hai, jo hamáre Ḳhudáwand
Yisú' Masíh ke wasíle se ham ko
fath baḳhshtá hai. 58 Pas, ai mere
'azíz bháiyo, sábitqadam aur qáim
raho, aur Ḳhudáwand ke kám men̲
hamesha afzáish karte raho, kyún̲-
ki yih jánte ho, ki tumhárí mihnat
Ḳhudáwand men̲ befáida nahín̲ hai.

Yarúshalem ke Masíhíon̲ ke liye chandá karne kí bábat.

16 1 Ab us chande kí bábat jo
muqaddason̲ ke liye kiyá játá
hai, jaisá main̲ ne Galatiya kí kalí-
siyáon̲ ko hukm diyá, waisá hí tum
bhí karo. 2 Hafte ke pahle din,
tum men̲ se har shaḳhs apní áma-
daní ke muwáfiq kuchh apne pás
rakh chhoṛá kare, táki mere áne
par chande na karne paṛen̲. 3 Aur
jab main̲ áún̲gá, to jinhen̲ tum
manzúr karoge un ko main̲ ḳhaṭṭ
dekar bhej dún̲gá, ki tumhárí ḳhai-
rát [b] Yarúshalem ko pahun̲chá den̲.
4 Aur agar merá bhí jáná munásib
húá, to wuh mere sáth hí jáen̲ge.
5 Aur main̲ Makiduniya hokar
tumháre pás áún̲gá; kyún̲ki mujhe
Makiduniya hokar jáná to hai hí;
6 magar rahún̲ sháyad tumháre hí
pás; aur jáṛá bhí tumháre hí pás
káṭún̲, táki jis taraf main̲ jáná
cháhún̲, tum mujhe us taraf rawána
kar do. 7 Kyún̲ki main̲ ab ráh
men̲ tum se muláqát karní nahín̲
cháhtá; balki mujhe ummed hai
ki Ḳhudáwand ne cháhá, to kuchh
'arse tumháre pás rahún̲ga. 8 Le-
kin main̲ 'Íd i Pintekust tak Ifisus
men̲ rahún̲gá; 9 kyún̲ki mere liye
ek wasí' aur kárámad darwáza
khulá hai, aur muḳhálif bahut se
hain̲.

Muḳhtalif nasíhaten̲, aur salám, aur du'á.

10 Agar Tímuthiyus á jáe, to
ḳhayál rakhná, ki wuh tumháre pás
beḳhauf rahe; kyún̲ki wuh merí
tarah Ḳhudáwand ká kám kartá
hai: 11 pas koí use haqír na jáne:
balki us ko sahíh salámat is taraf
rawána karná, ki mere pás á jáe:
kyún̲ki main̲ muntazir hún̲ ki
wuh bháiyon̲ samet áe. 12 Aur bhái
Apullos se main̲ ne bahut iltimás
kiyá, ki tumháre pás bháiyon̲ ke
sáth jáe: magar is waqt jáne par
wuh mutlaq rází na húá; lekin jab
us ko mauqa' milegá, to jáegá.
13 Jágte raho, ímán men̲ qáim
raho, mardánagí karo, mazbút ho.
14 Jo kuchh karte ho, mahabbat se
karo.
15 Ai bháiyo, tum Stifanás ke
ḳhándán ko jánte ho, ki wuh
Aḳhaya ke pahle phal hain̲, aur
muqaddason̲ kí ḳhidmat ke liye
musta'idd rahte hain̲. 16 Pas main̲
tum se iltimás kartá hún̲, ki aise
logon̲ ke tábi' raho, balki har ek ke

[a] Yasha'yáh 25. 8.

[b] Yún. *tumhárá fazl.*

jo is kám aur mihnat me̱n sharík
hai. 17 Aur mai̱n Stifanás aur
Furtúnátus aur Ḳhayikus ke áne
se ḳhush hú̱n: kyú̱nki jo tum se
rah gayá thá, unho̱n ne púrá kar
diyá; 18 aur unho̱n ne merí aur
tumhárí rúh ko táza kiyá: pas
aiso̱n ko máno.
19 Ásiya kí kalísiyáe̱n tum ko
salám kahtí hai̱n. Akwila aur
Priska, us kalísiyá samet jo un ke
ghar me̱n hai, tumhe̱n Ḳhudáwand
me̱n bahut bahut salám kahte
hai̱n. 20 Sáre bháí tumhe̱n salám
kahte hai̱n: pák bosa lekar ápas
me̱n salám karo.
21 Mai̱n Paulus apne háth se
salám likhtá hú̱n. 22 Jo koí Ḳhu-
dáwand ko 'azíz nahí̱n rakhtá,
mal'ún ho. Hamárá Ḳhudáwand
ánewálá hai. 23 Ḳhudáwand Yisú'
Masíh[a] ká fazl tum par hotá rahe.
24 Merí mahabbat Masíh Yisú' me̱n
tum sab se rahe. Ámín.[b]

KURINTHÍO̱N KE NÁM

PAULUS RASÚL KÁ

DÚSRÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I 1 Paulus kí taraf se, jo Ḳhudá
kí marzí se Masíh Yisú' ká rasúl
hai, aur bháí Tímuthiyus kí taraf
se, Ḳhudá kí us kalísiyá ke nám,
jo Kurinthus me̱n hai, aur tamám
Ạkhaya ke sab muqaddaso̱n ke nam.
2 Hamáre Báp Ḳhudá aur Ḳhu-
dáwand Yisú' Masíh kí taraf se
tumhe̱n fazl aur itmínán hásil hotá
rahe.

Ḳhudá kí tasallí par Paulus ká shukríya.

3 Hamáre Ḳhudáwand Yisú'
Masíh ke Ḳhudá aur Báp kí hamd
ho, jo rahmato̱n ká Báp, aur har
tarah kí tasallí ká Ḳhudá hai;
4 wuh hamárí sab musíbato̱n me̱n
ham ko tasallí detá hai, táki ham
us tasallí ke sabab jo Ḳhudá hame̱n
baḳhshtá hai, un ko bhí tasallí de
sake̱n, jo kisí tarah kí musíbat me̱n
hai̱n. 5 Kyú̱nki jis tarah Masíh ke
dukh ham ko ziyáda pahu̱nchte
hai̱n, usí tarah hamárí tasallí bhí
Masíh ke wasíle se ziyáda hotí hai.
6 Agar ham musíbat uṭháte hai̱n,
to tumhárí tasallí aur naját ke
wáste; aur agar tasallí páte hai̱n,
to tumhárí tasallí ke wáste, jis kí
tásír se tum sabr ke sáth un duk-
ho̱n kí bardásht kar lete ho, jo ham
bhí sahte hai̱n: 7 aur hamárí um-

a N. *Masíh* na dárad.

b N. *Ámín* na dárad.

med tumháre báre men̲ mazbút
hai; kyún̲ki ham jánte hain̲, ki jis
tarah tum dukhon̲ men̲ sharík ho,
usí tarah tasallí men̲ bhí ho. 8 Ai
bháiyo, ham nahín̲ cháhte ki tum
us musíbat se náwáqif raho jo
Ásiya men̲ ham par paṛí, ki ham
hadd se ziyáda aur táqat se báhar
past ho gaye, yahán̲ tak ki ham ne
zindagí se bhí háth dho liye: 9 balki
apne úpar maut ke hukm ká yaqín
kar chuke the, táki apná bharosá
na rakkhen̲, balki Khudá ká, jo
murdon̲ ko jilátá hai: 10 chunán̲chi
usí ne ham ko aisí baṛí halákat se
chhuṛáyá, aur chhuṛáegá: aur ham
ko us se yih ummed hai, ki áge ko
bhí chhuṛátá rahegá; 11 agar tum
bhí milkar du'á se hamárí madad
karoge, táki jo ni'mat ham ko bahut
logon̲ ke wasíle se milí, us ká shukr
bhí bahut se log hamárí taraf se
karen̲.

12 Kyún̲ki ham ko apne dil[a] kí
is gawáhí par fakhr hai, ki hamárá
chálchalan dunyá men̲, aur kháss-
kar tum men̲, jismání hikmat ke
sáth nahín̲, balki Khudá ke fazl ke
sáth, ya'ní aisí pákízagí aur safáí
ke sáth rahá, jo Khudá ke láiq hai.
13 Ham âur báten̲ tumhen̲ nahín̲
likhte, siwá un ke jinhen̲ tum paṛhte
yá mánte ho, aur mujhe ummed
hai ki ákhir tak mánte rahoge:
14 chunán̲chi tum men̲ se kitnon̲
hí ne mán bhí liyá hai, ki ham
tumháre fakhr hain̲, jis tarah ham-
áre Khudáwand Yisú' ke din tum
bhí hamáre fakhr hoge.

Kurinthus áne men̲ Paulus ke der karne kí wajh.

15 Aur isí bharose par main̲ ne
yih iráda kiyá thá, ki pahle tum-
háre pás áún̲, táki tumhen̲ ek âur
ni'mat mile; 16 aur tumháre pás
hotá húá Makiduniya ko jáún̲, aur
Makiduniya se phir tumháre pás
áún̲, aur tum mujhe Yahúdiya kí
taraf rawána kar do. 17 Pas main̲
ne jo yih iráda kiyá thá, to kyá
talawwun-mizájí se kiyá thá? yá
jin báton̲ ká qasd kartá hún̲, kyá
jismání taur par kartá hún̲, ki hán̲
hán̲ bhí karún̲, aur nahín̲ nahín̲
bhí karún̲? 18 Khudá kí sachcháí
kí qasam, ki hamáre us kalám men̲
jo tum se kiyá játá hai, hán̲ aur
nahín̲ dono páí nahín̲ játín̲. 19 Kyún̲-
ki Khudá ká Beṭá Yisú' Masíh[b]
jis kí manádí ham ne, ya'ní main̲
ne, aur Silwánus, aur Tímuthiyus
ne tum men̲ kí, us men̲ hán̲ aur
nahín̲ dono na thín̲,[c] balki us men̲
hán̲ hí hán̲ húí; 20 kyún̲ki Khudá
ke jitne wa'de hain̲, wuh sab us
men̲ hán̲ ke sáth hain̲; isí liye is ke
zarí'e se Ámín bhí húí, táki hamáre
wasíle se Khudá ká jalál záhir ho.
21 Aur jo ham ko tumháre sáth
Masíh men̲ qáim kartá hai, aur jis
ne ham ko masah kiyá, wuh Khudá
hai; 22 jis ne ham par muhr bhí
kí, aur bai'áne men̲ Rúh ko hamáre
dilon̲ men̲ diyá.

23 Main̲ Khudá ko gawáh[d] kartá
hún̲, ki main̲ ab tak Kurinthus men̲
is wáste nahín̲ áyá, ki mujhe tum
par rahm átá thá. 24 Yih nahín̲, ki
ham ímán ke báre men̲ tum par
hukúmat jatáte hain̲, balki khushí
men̲ tumháre madadgár hain̲: kyún̲-
ki tum ímán hí se qáim rahte ho.

2 1 Main̲ ne apne dil men̲ yih
qasd kiyá thá, ki phir tumháre
pás gamgín hokar na áún̲. 2 Kyún̲ki
agar main̲ tum ko gamgín karún̲,
to mujhe kaun khush karegá, siwá
us ke jo mere sabab se gamgín húá?
3 Aur main̲ ne tum ko wuhí bát

[a] Yá *kánshans*.
[b] N. *Masíh Yisú'*.
[c] Yún. *wuh hán̲ aur nahín̲ dono na húá.*
[d] Yún. *apní ján par gawáh*

likhí thí, táki aisá na ho ki mujhe
ákar jin se ḳhush honá cháhiye thá
maiṉ un ke sabab se gamgín húṉ;
kyúṉki mujhe tum sab par is bát
ká bharosá hai, ki jo merí ḳhushí
hai, wuhí tum sab kí hai. 4 Kyúṉ-
ki maiṉ ne baṛí musíbat aur dilgírí
kí hálat meṉ, bahut se áṉsú bahá
bahákar, tum ko likhá thá; lekin
is wáste nahíṉ ki tum ko gam ho,
balki is wáste ki tum us baṛí ma-
habbat ko ma'lúm karo, jo mujhe
tum se hai.

Tauba ke ba'd ḳhatákár ko phir shámil karne kí hidáyat.

5 Aur agar koí shaḳhs gam ká
bá'is húá hai, to mere hí gam ká
nahíṉ, balki (táki us par ziyáda
saḳhtí na karúṉ,) kisí qadr tum sab
ke gam ká bá'is húá. 6 Yihí sazá,
jo us ne aksaroṉ kí taraf se pái,
aise shaḳhs ke wáste káfí hai.
7 Pas bajáe is ke yihí bihtar hai, ki
us ká qusúr mu'áf karo, aur tasallí
do, táki wuh gam kí kasrat se tabáh
na ho. 8 Is liye maiṉ tum se ilti-
más kartá húṉ, ki us ke báre meṉ
mahabbat ká fatwá do. 9 Kyúṉki
maiṉ ne is wáste bhí likhá thá, ki
tumheṉ ázmá lúṉ, ki sárí bátoṉ
meṉ farmánbardár ho, yá nahíṉ.
10 Jise tum kuchh mu'áf karte ho,
use maiṉ bhí mu'áf kartá húṉ:
kyúṉki jo kuchh maiṉ ne mu'áf
kiyá, agar kiyá, to Masíh ká qáim
maqám hokar[a] tumhárí ḳhátir
mu'áf kiyá; 11 táki Shaitán ká ham
par dáṉw na chale, kyúṉki ham us
ke híloṉ se náwáqif nahíṉ.

Apní ḳhidmat ke báre meṉ Rasúl ká fikr aur tasallí.

12 Aur jab maiṉ Masíh kí ḳhush-
ḳhabarí dene ko Troás meṉ áyá,
aur Ḳhudáwand meṉ mere liye dar-
wáza khul gayá, 13 to merí rúh ko
árám na milá, is liye ki maiṉ ne
apne bháí Titus ko na páyá: pas
un se ruḳhsat hokar Makiduniya ko
chalá gayá. 14 Magar Ḳhuda ká
shukr hai, jo Masíh meṉ ham ko
hamesha asíroṉ kí tarah gasht ka-
rátá hai,[b] aur apne 'ilm kí ḳhushbú
hamáre wasíle se har jagah phailátá
hai.[c] 15 Kyúṉki ham Ḳhudá ke
nazdík naját pánewáloṉ aur halák
honewáloṉ dono ke liye, Masíh kí
ḳhushbú haiṉ; 16 ba'z ke wáste to
marne ke liye maut kí bú, aur ba'z
ke wáste jíne ke liye zindagí kí bú
haiṉ. Aur kaun in bátoṉ ke láiq
hai? 17 kyúṉki ham un bahut logoṉ
kí mánind nahíṉ, jo Ḳhudá ke kalám
meṉ ámezish karte haiṉ; balki dil
kí safái se, aur Ḳhudá kí taraf se,
Ḳhudá ko házir jánkar Masíh meṉ
bolte haiṉ.

Puráne 'ahd kí díní ḳhidmat par naye 'ahd kí ḳhidmat kí fauqíyat.

3 1 Kyá ham phir apní neknámí
jatání shurú' karte haiṉ? yá
ham ko ba'z kí tarah neknámí ke
ḳhatt tumháre pás láne, yá tum se
lene kí hájat hai? 2 Hamárá jo
ḳhatt hamáre diloṉ par likhá húá
hai, wuh tum ho, aur use sab ádmí
jánte aur paṛhte haiṉ: 3 záhir hai,
ki tum Masíh ká wuh ḳhatt ho, jo
ham ne ḳhádimoṉ ke taur par likhá;
siyáhí se nahíṉ, balki zinda Ḳhudá
ke Rúh se; patthar kí taḳhtíoṉ par
nahíṉ, balki gosht kí, ya'ní dil kí
taḳhtíoṉ par. 4 Ham Masíh kí
ma'rifat Ḳhudá par aisá hí bharosá
rakhte haiṉ: 5 yih nahíṉ ki ba zát
i ḳhud ham is láiq haiṉ, ki apní taraf

a Yá *Masíh ke huzúr.*
b Yá *ham ko hamesha fathmandí ke gasht meṉ liye phirtá hai.*
c Yún. *záhir kartá hai.*

se kuchh ḳhayál bhí kar sakeṉ;
balki hamárí liyáqat Ḳhudá kí taraf
se hai; 6 jis ne ham ko naye ‘ahd ke
ḳhádim hone ke láiq bhí kiyá: laf-
zoṉ[a] ke ḳhádim nahíṉ, balki rúh ke;
kyúṉki lafz[a] már ḍálte haiṉ, magar
rúh zinda kartí hai. 7 Aur jab maut
ká wuh ‘ahd jis ke hurúf pattharoṉ
par khode gaye the[b], aisá jalálwálá
húá, ki baní Isráíl Músá ke chihre
par, us jalál ke sabab se jo us ke
chihre par thá, ġaur se nazar na
kar sake; háláṉki wuh ghaṭṭá játá
thá; 8 to rúh ká ‘ahd[c] to zarúr hí
jalálwálá[d] hogá. 9 Kyúṉki jab muj-
rim ṭhahránewálá ‘ahd[e] jalálwálá[d]
thá, to rástbází ká ‘ahd[c] to zarúr hí
jalálwálá hogá. 10 Balki is súrat meṉ
wuh jalálwálá is baṛe hí jalál ke
sabab se bejalál ṭhahrá. 11 Kyúṉki
jab miṭnewálí chíz jalálwálí thí, to
báqí rahnewálí chíz to zarúr hí ja-
lálwálí hogí.
12 Pas ham aisí ummed karke,
baṛí dilerí se bolte haiṉ; 13 aur
Músá kí tarah nahíṉ haiṉ, jis ne
apne chihre par niqáb ḍálí[f], táki
baní Isráíl us miṭnewálí chíz ke
anjám ko na dekh sakeṉ: 14 lekin
un ke ḳhayálát kasíf ho gaye:
kyúṉki áj tak puráne ‘ahdnáme
ke paṛhte waqt, un ke diloṉ par
wuhí parda paṛá rahtá hai; aur[g]
wuh Masíh meṉ uṭh játá hai. 15 Ma-
gar áj tak jab kabhí Músá kí kitáb
paṛhí játí hai, to un ke dil par parda
paṛá rahtá hai. 16 Lekin jab kabhí
un ká dil Ḳhudáwand kí taraf
phiregá, to wuh parda uṭh jáegá.
17 Aur wuh Ḳhudáwand Rúh hai:
aur jaháṉ kahíṉ Ḳhudáwand ká Rúh
hai, waháṉ ázádí hai. 18 Magar jab
ham sab ke beniqáb chihroṉ se
Ḳhudáwand ká jalál is tarah muṉ-
‘akis hotá hai[h], jis tarah áíne meṉ,
to us Ḳhudáwand ke wasíle se jo
Rúh hai, ham usí jalálí súrat meṉ
darja ba darja badalte játe haiṉ.

Apní díní ḳhidmat meṉ Paulus kí sachcháí aur jáṉ-nisárí.

4 1 Pas jab ham par aisá rahm
húá, ki hameṉ yih ḳhidmat
milí, to ham himmat nahíṉ hárte:
2 balki ham ne sharm kí poshída
bátoṉ ko tark kar diyá, aur makkárí
kí chál nahíṉ chalte, na Ḳhudá ke
kalám meṉ ámezish karte haiṉ;
balki haqq záhir karke Ḳhudá ke
rú ba rú har ek ádmí ke dil[i] meṉ
apní nekí biṭháte haiṉ. 3 Aur agar
hamárí ḳhushḳhabarí[k] par parda
paṛá hai, to halák honewáloṉ hí ke
wáste paṛá hai: 4 ya‘ní un beímánoṉ
ke wáste, jin kí ‘aqloṉ ko is jahán
ke ḳhudá ne andhá kar diyá hai,
táki Masíh jo Ḳhudá kí súrat hai, us
ke jalál kí ḳhushḳhabarí[k] kí raush-
ní un par na paṛe. 5 Kyúṉki ham
apní nahíṉ, balki Masíh Yisú‘ kí
manádí karte haiṉ, ki wuh Ḳhudá-
wand hai; aur apne haqq meṉ yih
kahte haiṉ, ki Yisú‘ kí ḳhátir tum-
háre ġulám haiṉ. 6 Is liye ki Ḳhudá
hí hai, jis ne farmáyá, ki Táríkí
meṉ se núr chamke; aur wuhí ha-
máre diloṉ meṉ chamká, táki Ḳhudá
ke jalál kí pahchán ká núr Yisú‘[l]
Masíh ke chihre se jalwagar ho.
7 Lekin hamáre pás yih ḳhazána
miṭṭí ke bartanoṉ meṉ rakkhá hai,
táki yih hadd se ziyáda qudrat
hamárí taraf se nahíṉ, balki Ḳhudá
kí taraf se ma‘lúm ho. 8 Ham har

a Yún. *harf.*
b Yún. *maut kí wuh ḳhidmat jo harfoṉ meṉ pattharoṉ par khudí húí thí.*
c Yún. *kí ḳhidmat.* d Yún. *jalál.* e Yún. *ṭhahránewálí ḳhidmat.*
f Yá *parda ḍálá.* g N. *aur záhir nahíṉ húá ki.*
h Yá *jab ham sab, beniqáb chihroṉ se, Ḳhudáwand ke jalál ko is tarah dekhte haiṉ.*
i Yá *kánshans.* k Yá *Injíl.* l N. *Yisú‘* na dárad.

taraf se musíbat to uṭháte hain̲,
lekin láchár nahín̲ hote; hairán to
hote hain̲, magar náummed nahín̲
hote; 9 satáe to játe hain̲, magar
akele nahín̲ chhoṛe játe; giráe to
játe hain̲, lekin halák nahín̲ hote;
10 ham har waqt apne badan men̲
Yisú' kí maut [a] liye phirte hain̲, táki
Yisú' kí zindagí bhí hamáre badan
men̲ záhir ho. 11 Kyún̲ki ham jíte
jí Yisú' kí ḳhátir hamesha maut ke
hawále kiye játe hain̲, táki Yisú' kí
zindagí bhí hamáre fání jism men̲
záhir ho. 12 Pas maut to ham
men̲ asar kartí hai, aur zindagí tum
men̲. 13 Aur chún̲ki ham men̲ wuhí
ímán kí rúh hai, jis kí bábat likhá
hai, ki [b] Main̲ ímán láyá, aur isí liye
bolá; pas ham bhí ímán láe, aur isí
liye bolte hain̲; 14 kyún̲ki ham jánte
hain̲, ki jis ne Ḳhudáwand Yisú' ko
jiláyá, wuh ham ko bhí Yisú' ke
sáth shámil jánkar jiláegá, aur tum-
háre sáth apne sámne házir karegá.
15 Is liye ki sárí chízen̲ tumháre
wáste hain̲, táki bahut se logon̲
ke sabab fazl ziyáda hokar Ḳhudá
ke jalál ke liye shukrguzárí bhí
barháe.

Jismání taklífon̲ men̲ ásmání watan kí ummed.

16 Is liye ham himmat nahín̲
hárte; balki go hamárí záhirí in-
sáníyat záil hotí játí hai, phir bhí
hamárí bátiní insáníyat roz ba roz
nayí hotí játí hai. 17 Kyún̲ki ha-
márí [c] dam bhar kí halkí sí musíbat
hamáre liye az hadd bhárí aur abadí
jalál paidá kartí játí hai; 18 jis hál
men̲ ki ham dekhí húí chízon̲ par
nahín̲, balki andekhí chízon̲ par
nazar karte hain̲: kyún̲ki dekhí
húí chízen̲ chandroza hain̲; magar
andekhí chízen̲ abadí hain̲.

5 1 Kyún̲kí ham jánte hain̲, ki
jab hamárá ḳhaime ká ghar jo
zamín par hai giráyá jáegá, to ham
ko Ḳhudá kí taraf se ásmán par ek
aisí 'imárat milegí, jo háth ká baná
húá ghar nahín̲, balki abadí hai.
2 Chunán̲chi ham is men̲ karáhte
hain̲; aur baṛí árzú rakhte hain̲, ki
apne ásmání ghar se mulabbas ho
jáen̲: 3 táki mulabbas hone ke bá'is
nange na páe jáen̲. 4 Kyún̲ki ham
is ḳhaime men̲ rahkar bojh ke máre
karáhte hain̲; is liye nahín̲ ki yih
libás utárná cháhte hain̲, balki is par
âur pahinná cháhte hain̲, táki wuh
jo fání hai zindagí men̲ garq ho jáe.
5 Aur jis ne ham ko isí bát ke liye
taiyár kiyá, wuh Ḳhudá hai, aur usí
ne hamen̲ Rúh ko bai'áne men̲ diyá.
6 Pas hamesha hamárí ḳhátirjama'
rahtí hai, aur yih jánte hain̲, ki jab
tak ham badan ke watan men̲ hain̲,
Ḳhudáwand ke hán̲ se jiláwatan
hain̲; 7 kyún̲ki ham ímán par chalte
hain̲, na ki án̲khon̲ dekhe par;
8 garaz, hamárí ḳhátirjama' hai;
aur ham ko badan ke watan se
'aláhida hokar Ḳhudáwand ke wa-
tan men̲ rahná ziyáda manzúr hai.
9 Isí wáste ham yih hausila rakhte
hain̲, ki watan men̲ hon̲, ḳhwáh jilá-
watan, us ko ḳhush karen̲. 10 Kyún̲ki
zarúr hai ki Masíh ke taḳht i 'adálat
ke sámne jákar ham sab ká hál
záhir kiyá jáe, táki har shaḳhs apne
un kámon̲ ká badlá páe, jo us ne
badan ke wasíle se kiye hon̲, ḳhwáh
bhale hon̲, ḳhwáh bure.

Paulus ká Masíh kí mahabbat par majbúr rahná.

11 Pas ham Ḳhudáwand ke ḳhauf
ko jánkar, ádmíon̲ ko samjháte hain̲,
aur Ḳhudá par hamárá hál záhir hai;
aur mujhe ummed hai, ki tumháre

[a] Yún. *ká már ḍálá jáná.* [b] Zabúr **116.** 10.
[c] N. *hamárí* na dárad.

diloṉ [a] par bhí záhir húá hogá.
12 Ham phir apní neknámí tum par
nahíṉ jatáte, balki ham apne sabab
tum ko faḳhr karne ká mauqa' dete
haiṉ, táki tum un ko jawáb de sako,
jo záhir par faḳhr karte haiṉ, aur
bátin par nahíṉ. 13 Agar ham
beḳhud haiṉ, to Ḳhudá ke wáste
haiṉ; aur agar hosh meṉ haiṉ, to
tumháre wáste. 14 Kyúṉki Masíh
kí mahabbat ham ko majbúr kar
detí hai; is liye ki ham yih samajhte
haiṉ, ki jab ek sab ke wáste múá,
to sab mar gaye; 15 aur wuh is liye
sab ke wáste múá, ki jo jíte haiṉ,
wuh áge ko apne liye na jíeṉ, balki
us ke liye jo un ke wáste múá, aur
phir jí uṭhá. 16 Pas ab se ham kisí
ko jism kí haisíyat se na pahchan-
enge; háṉ, agarchi Masíh ko bhí
jism kí haisíyat se jáná thá, magar
ab se nahíṉ jáneṉge. 17 Is liye agar
koí Masíh meṉ hai, to wuh nayá
maḳhlúq hai: puráni chízeṉ játí
rahíṉ; dekho, wuh nayí ho gayíṉ.
18 Aur sab chízeṉ Ḳhudá kí taraf se
haiṉ, jis ne Masíh ke wasíle se apne
sáth hamárá mel miláp kar liyá, aur
mel miláp kí ḳhidmat hamáre sipurd
kí; 19 matlab yih hai, ki Ḳhudá ne
Masíh meṉ hokar apne sáth dunyá
ká mel miláp kar liyá, aur un kí
taqsíroṉ ko un ke zimme na lagáyá,
aur us ne mel miláp ká paigám ha-
meṉ sauṉp diyá hai.

Masíh ke elchí kí nafskushí aur iltimás.

20 Pas ham Masíh ke elchí haiṉ;
goyá hamáre wasíle se Ḳhudá ilti-
más kartá hai: ham Masíh kí taraf
se minnat karte haiṉ, ki Ḳhudá se
mel miláp kar lo. 21 Jo gunáh se
wáqif na thá, usí ko us ne hamáre
wáste gunáh ṭhahráyá, táki ham us
meṉ hokar Ḳhudá kí rástbází ho

6 jáeṉ. 1 Aur ham jo us ke sáth
kám meṉ sharík haiṉ, yih bhí
iltimás karte haiṉ, ki Ḳhudá ká fazl
jo tum par húá, befáida na rahne
do; 2 kyúṉki wuh kahtá hai, ki

[b] Maiṉ ne qubúlíyat ke waqt terí
sun lí,
Aur naját ke din terí madad kí:
dekho, ab qubúlíyat ká waqt hai;
dekho, yih naját ká din hai: 3 ham
kisí bát meṉ ṭhokar kháne ká koí
mauqa' nahíṉ dete, táki hamárí ḳhid-
mat par harf na áe; 4 balki Ḳhudá
ke ḳhádimoṉ kí tarah har bát se
apní ḳhúbí záhir karte haiṉ, baṛe
sabr se, musíbatoṉ se, ihtiyájoṉ se,
tangíoṉ se, 5 koṛe kháne se, qaid
hone se, hangámoṉ se, mihnatoṉ se,
bedáríoṉ se, fáqoṉ se, 6 pákízagí
se, 'ilm se, tahammul se, mihrbání
se, Rúhu'l Quds se, beriyá mahabbat
se, 7 kalám i haqq se, Ḳhudá kí
qudrat se; rástbází ke hathyároṉ
ke wasíle se jo dahine báeṉ haiṉ,
8 'izzat aur be'izzatí ke wasíle se,
badnámí aur neknámí ke wasíle se;
go gumráh karnewále ma'lúm hote
haiṉ, phir bhí sachche haiṉ; 9 gum-
námoṉ kí mánind haiṉ, táham mash-
húr haiṉ; marte húoṉ kí mánind
haiṉ, magar dekho, jíte haiṉ; már
ḳhánewáloṉ kí mánind haiṉ, magar
ján se máre nahíṉ játe; 10 gamgí-
noṉ kí mánind haiṉ, lekin hamesha
ḳhush rahte haiṉ; kangáloṉ kí
mánind haiṉ, magar bahuteroṉ ko
daulatmand kar dete haiṉ; ná-
dároṉ kí mánind haiṉ, táham sab
kuchh rakhte haiṉ.
11 Ai Kurinthío, ham ne tum se
khulkar báteṉ kíṉ, aur hamárá dil
tumhárí taraf se kusháda ho gayá.
12 Hamáre diloṉ meṉ tumháre liye
tangí nahíṉ, magar tumháre diloṉ
meṉ tangí hai. 13 Pas maiṉ farzand
jánkar tum se kahtá húṉ, ki tum

[a] Yá *kánshansoṉ*.

[b] Yasha'yáh **49.** 8.

bhí us ke badle men̲ kushádadil ho
jáo.
14 Beímánon̲ ke sáth náhamwár
júe men̲ na juto: kyún̲ki rástbází aur
bedíní men̲ kyá mel jol? yá raush-
ní aur táríkí men̲ kyá shirákat?
15 Masíh ko Balíya'al [a] ke sáth kyá
muwáfaqat? Yá ímándár ká beímán
se kyá wásta? 16 Aur Ḳhudá ke
maqdis ko buton̲ se kyá munásabat
hai? kyún̲ki ham zinda Ḳhudá ká
maqdis hain̲; chunán̲chi Ḳhudá ne
kahá hai, ki [b] Main̲ un men̲ basún̲gá,
aur un men̲ chalún̲ phirún̲gá; aur
main̲ un ká Ḳhudá hún̲gá, aur wuh
merí ummat hon̲ge. 17 Is wáste
Ḳhudáwand farmátá hai, ki

[c] Un men̲ se nikalkar 'aláhida
raho,
Aur nápák chíz ko na chhúo;
To main̲ tum ko qabúl kar lún̲gá,
18 Aur tumhárá Báp hún̲gá,
Aur tum mere beṭe beṭiyán̲ hoge:
yih Ḳhudáwand Qádir i mutlaq ká
7 qaul hai. 1 Pas ai 'azízo, chún̲-
ki ham se aise wa'de kiye gaye,
to áo, apne áp ko har tarah kí jis-
mání aur rúhání álúdagí se pák
karen̲, aur Ḳhudá ke ḳhauf ke sáth
pákízagí ko kamál tak pahun̲cháen̲.
2 Ham ko apne dil men̲ jagah do:
ham ne kisí se beinsáfí nahín̲ kí,
kisí ko nahín̲ bigáṛá, kisí se dagá
nahín̲ kí. 3 Main̲ tumhen̲ mujrim
ṭhahráne ke liye yih nahín̲ kahtá:
kyún̲ki pahle hí kah chuká hún̲, ki
tum hamáre dilon̲ men̲ aise bas gaye
ho, ki ham tum ek sáth maren̲ aur
jíen̲. 4 Main̲ tum se baṛí dilerí ke
sáth báten̲ kartá hún̲, mujhe tum
par baṛá faḳhr hai: mujh ko púrí
tasallí ho gayí hai; jitní musíbaten̲
ham par átí hain̲, un sab men̲
merá dil ḳhushí se labrez rahtá
hai[d].

Apne pahle ḳhatt kí tásír par Paulus kí ḳhushí.

5 Kyún̲ki jab ham Makiduniya
men̲ áe, us waqt bhí hamáre jism
ko chain na milá, balki har taraf se
musíbat men̲ giriftár rahe; báhar
laráiyán̲ thín̲, andar dahshaten̲.
6 Táham 'ájizon̲ ko tasallí baḳhshne-
wále, ya'ní Ḳhudá ne Titus ke áne
se ham ko tasallí baḳhshí; 7 aur
na sirf us ke áne se, balki us kí us
tasallí se bhí, jo us ko tumhárí taraf
se húí; aur us ne tumhárá ishtiyáq,
tumhárá gam, aur tumhárá josh,
jo merí bábat thá, ham se bayán
kiyá, jis se main̲ âur bhí ḳhush húá.
8 Go main̲ ne tum ko apne ḳhatt se
gamgín kiyá, magar us se pachhtá-
tá nahín̲, agarchi pahle pachhtátá
thá. Chunán̲chi [e] dekhtá hún̲, ki us
ḳhatt se tum ko gam húá, go thoṛe
hí 'arse tak rahá. 9 Ab main̲ is
liye ḳhush nahín̲ hún̲, ki tum ko
gam húá, balki is liye ki tumháre
gam ká anjám tauba húá: kyún̲ki
tumhárá gam ḳhudáparastí ká thá,
táki tum ko hamárí taraf se kisí
tarah ká nuqsán na ho. 10 Kyún̲ki
ḳhudáparastí ká gam aisí tauba
paidá kartá hai, jis ká anjám naját
hai, aur us se pachhtáná nahín̲
paṛtá: magar dunyá ká gam maut
paidá kartá hai. 11 Pas dekho, isí
bát ne, ki tum ḳhudáparastí ke
taur par gamgín húe, tum men̲ kis
qadr sargarmí, aur 'uzr, aur ḳha-
fagí, aur ḳhauf, aur ishtiyáq, aur
josh, aur intiqám paidá kiyá! Tum
ne har tarah se sábit kar dikháyá,
ki tum is amr men̲ barí ho. 12 Pas
agarchi main̲ ne tum ko likhá thá,
magar na us ke bá'is likhá, jis ne
beinsáfí kí, aur na us ke bá'is jis
par beinsáfí húí, balki is liye ki
tumhárí sargarmí jo hamáre wáste

[a] N. *Balíya'ar.* [b] Ahbár **26.** 12. [c] Yasha'yáh **52.** 11.
[d] Yún. *main̲ ḳhushí se uman̲ḍtá hún̲.* [e] N. *Chunán̲chi* na dárad.

hai, Ḳhudá ke huzúr tum par záhir
ho jáe. 13 Isí liye ham ko tasallí
húí hai: aur hamárí is tasallí meṉ
ham ko Titus kí ḳhushí ke sabab
âur bhí ziyáda ḳhushí húí, kyúṉki
tum sab ke bá'is us kí rúh phir táza
ho gayí. 14 Aur agar maiṉ ne us
ke sámne tumhárí bábat kuchh
faḳhr kiyá, to sharminda na húá;
balki jis tarah ki ham ne sárí báteṉ
tum se sach sach kahíṉ, isí tarah jo
faḳhr ham ne Titus ke sámne kiyá,
wuh bhí sach niklá. 15 Aur jab us
ko tum sab kí farmánbardárí yád
átí hai, ki tum kis tarah ḍarte aur
káṉpte húe us se mile, to us kí
dilí mahabbat tum se âur bhí ziyáda
hotí játí hai. 16 Maiṉ ḳhush húṉ,
ki har bát meṉ tumhárí taraf se
merí ḳhátirjama' hai.

Us chande kí bábat nasíhateṉ, jo Paulus ne Yahúdiya ke garíb Masíhíoṉ ke wáste karáyá.

8 1 Ab ai bháiyo, ham tum ko
Ḳhudá ke us fazl kí ḳhabar
dete haiṉ, jo Makiduniya kí kalísi-
yáoṉ par húá hai; 2 ki musíbat kí
baṛí ázmáish meṉ un kí baṛí ḳhushí
aur saḳht garíbí ne un kí saḳháwat
ko hadd se ziyáda kar diyá. 3 Aur
maiṉ gawáhí detá húṉ, ki unhoṉ ne
maqdúr ke muwáfiq, balki maqdúr
se bhí ziyáda, apní ḳhushí se diyá,
4 aur is ḳhairát [a] aur muqaddasoṉ
kí ḳhidmat kí shirákat kí bábat,
ham se baṛí minnat ke sáth dar-
ḳhwást kí: 5 aur hamárí ummed ke
muwáfiq hí nahíṉ diyá, balki apne
áp ko pahle Ḳhudáwand ke, aur
phir Ḳhudá kí marzí se hamáre
supurd kiyá. 6 Is wáste ham ne
Titus ko nasíhat kí, ki jaise us ne
pahle shurú' kiyá thá, waise hí tum
meṉ is ḳhairát ke kám [a] ko púrá
bhí kare. 7 Pas jaise tum har bát
meṉ ímán, aur kalám, aur 'ilm, aur
púrí sargarmí, aur us mahabbat
meṉ jo ham se rakhte ho [b] sabaqat
le gaye ho, waise hí is ḳhairát ke
kám [a] meṉ bhí sabaqat le jáo.
8 Maiṉ hukm ke taur par nahíṉ
kahtá, balki is liye ki auroṉ kí
sargarmí se tumhárí mahabbat kí
sachchái ko ázmáúṉ; 9 kyúṉki tum
hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke
fazl ko jánte ho, ki wuh agarchi
daulatmand thá, magar tumhárí
ḳhátir garíb ban gayá, táki tum us
kí garíbí ke sabab se daulatmand
ho jáo. 10 Aur maiṉ is amr meṉ
apní ráe detá húṉ, kyúṉki yih tum-
háre liye mufíd hai, is liye ki tum
pichhle sál se na sirf is kám meṉ,
balki is ke iráde meṉ bhí awwal
the. 11 Pas ab is kám ko púrá bhí
karo, táki jaise tum iráda karne meṉ
musta'idd the, waise hí maqdúr ke
muwáfiq takmíl bhí karo. 12 Kyúṉ-
ki agar níyat ho, to ḳhairát us ke
muwáfiq maqbúl hogí jo ádmí ke
pás hai, na us ke muwáfiq jo us ke
pás nahíṉ. 13 Yih nahíṉ ki auroṉ
ko árám mile, aur tum ko taklíf
ho: 14 balki barábarí ke taur par,
is waqt tumhárí daulat se un kí
kamí púrí ho, táki un kí daulat se
bhí tumhárí kamí púrí ho; aur is
tarah barábarí ho jáe; 15 chunáṉchi
likhá hai, ki [c] Jis ne bahut jama'
kiyá us ká kuchh ziyáda na niklá,
aur jis ne thoṛá jama' kiyá us ká
kuchh kam na niklá.
16 Ḳhudá ká shukr hai, jo Titus
ke dil meṉ tumháre wáste waisí hí
sargarmí paidá kartá hai. 17 Kyúṉ-
ki us ne hamárí nasíhat ko mán
liyá, balki baṛá sargarm hokar apní

a Yún. *is fazl.*
b Yá *jo tumháre wasíle se ham men paidá húí.* N. *jo ham tum se rakhte haiṉ:* yá *jo hamáre wasíle se tum meṉ paidá húí.*
c Ḳhurúj **16.** 18.

ḳhushí se tumhárí taraf rawána
húá. 18 Aur ham ne us ke sáth us
bháí ko bhejá, jis kí ta'ríf ḳhushḳha-
barí ke sabab se [a] tamám kalísi-
yáoṉ meṉ hotí hai; 19 aur sirf yihí
nahíṉ, balki wuh kalísiyáoṉ kí taraf
se is ḳhairát [b] ke báre meṉ hamárá
hamsafar muqarrar húá: aur ham
yih ḳhidmat is liye karte haiṉ, ki [c]
Ḳhudáwand ká jalál aur hamárá
shauq záhir ho: 20 aur ham bachte
rahte haiṉ, ki jis baṛí ḳhairát ke
báre meṉ ḳhidmat karte haiṉ, us kí
bábat koí ham par harf na láe:
21 kyúṉki ham aisí chízoṉ kí tadbír
karte haiṉ, jo na sirf Ḳhudáwand
ke nazdík bhalí haiṉ, balki ádmíoṉ
ke nazdík bhí. 22 Aur ham ne un
ke sáth apne us bháí ko bhejá hai,
jis ko ham ne bahut sí bátoṉ meṉ
bárhá ázmákar sargarm páyá hai,
magar chúṉki us ko tum par baṛá
bharosá hai, is liye ab bahut ziyáda
sargarm hai. 23 Agar koí Titus kí
bábat púchhe, to wuh merá sharík,
aur tumháre wáste merá hamḳhid-
mat hai: agar hamáre bháiyoṉ kí
bábat púchhá jáe, to wuh kalísi-
yáoṉ ke qásid aur Masíh ke jalál
haiṉ. 24 Pas apní mahabbat aur
hamárá wuh faḳhr jo tum par hai,
kalísiyáoṉ ke rúbarú un par sábit
karo.

9 1 Jo ḳhidmat muqaddasoṉ ke
wáste kí játí hai, us kí bábat
mujhe tum ko likhná fuzúl hai:
2 kyúṉki maiṉ tumhárá shauq jántá
húṉ, jis ke sabab se Makiduniya ke
logoṉ ke áge tum par faḳhr kartá
húṉ, ki Aḳhaya ke log pichhle sál
se taiyár haiṉ, aur tumhárí sargarmí
ne aksar logoṉ ko ubhárá. 3 Lekin
maiṉ ne bháiyoṉ ko is liye bhejá,
ki ham jo faḳhr is báre meṉ tum par
karte haiṉ, wuh beasl na ṭhahre;
balki tum mere kahne ke muwáfiq
taiyár raho: 4 aisá na ho, ki agar
Makiduniya ke log mere sáth áeṉ,
aur tum ko taiyár na páeṉ, to ham
(yih nahíṉ kahte, ki tum) us bharose
ke sabab sharminda hoṉ. 5 Is liye
maiṉ ne bháiyoṉ se yih darḳhwást
karní zarúr samjhí, ki wuh pahle se
tumháre pás jákar tumhárí mau'úda
baḳhshish [d] ko peshtar se taiyár kar
rakkheṉ, táki wuh baḳhshish [d] kí
tarah taiyár rahe, na zabardastí [e] ke
taur par.

6 Lekin bát yih hai, ki jo thoṛá [f]
botá hai, wuh thoṛá [f] káṭegá; aur
jo bahut [g] botá hai, wuh bahut [g]
káṭegá. 7 Jis qadr har ek ne apne
dil meṉ ṭhahráyá hai, usí qadr de;
na dareg karke, aur na láchárí se,
kyúṉki Ḳhudá ḳhushí se denewále
ko 'azíz rakhtá hai. 8 Aur Ḳhudá
tum par har tarah ká fazl kasrat se
kar saktá hai, táki tum ko hamesha
har chíz káfí taur par milá kare,
aur har nek kám ke liye tumháre
pás bahut kuchh maujúd rahá
kare: 9 chunáṉchi likhá hai, ki

[h] Us ne bakher kí hai, us ne kaṉ-
gáloṉ ko diyá hai;
Us kí rástbází abad tak báqí
rahegí.

10 Pas jo bonewále ke liye bíj, aur
kháne ke liye roṭí baham pahuṉ-
chátá hai, wuhí tumháre liye bíj
baham pahuṉcháegá, aur us meṉ
taraqqí kar degá, aur tumhárí rást-
bází ke phaloṉ ko baṛháegá: 11 aur
tum har chíz ko ifrát se pákar, sab
tarah kí saḳháwat karoge, jo ha-
máre wasíle se Ḳhudá kí shukrgu-
zárí ká bá'is hotí hai. 12 Kyúṉki
is ḳhidmat ke anjám dene se na
sirf muqaddasoṉ kí ihtiyájeṉ rafa'

[a] Yún. *ḳhushḳhabarí*, yá *Injíl meṉ*.
[b] Yún. *is fazl*.
[c] N. *ḳháss* izáḍ.
[d] Yún. *barakat*.
[e] Yún. *lálach*.
[f] Yún. *bacháke*.
[g] Yún. *barakat se*.
[h] Zabúr 112. 9.

hotí hain, balki bahut logon kí
taraf se Khudá kí baṛí shukrguzárí
hotí hai; 13 is liye ki jo níyat is
khidmat se sábit húí, us ke sabab se
wuh Khudá kí baṛáí karte hain, ki
tum Masíh kí khushkhabarí[a] ká
iqrár karke us par tábi'dárí se 'amal
karte ho, aur un kí aur sab logon kí
madad karne men sakháwat karte
ho; 14 aur wuh tumháre liye du'á
mángte hain, aur tumháre mushtáq
hain, is liye ki tum par Khudá ká
baṛá hí fazl hai. 15 Shukr Khudá
ká us kí us bakhshish par jo bayán
se báhar hai

Apní risálat ke ikhtiyár ke báre men Paulus kí jawábdihí.

10 1 Main Paulus jo tumháre
rúbarú 'ájiz, aur píṭh píchhe
tum par diler hún, Masíh ká hilm
aur narmí yád dilákar[b] khud tum
se iltimás kartá hún: 2 balki min-
nat kartá hún, ki mujhe házir hokar
us bebákí[c] ke sáth diler na honá
paṛe, jis se main ba'z logon par
diler hone ká qasd rakhtá hún, jo
hamen yún samajhte hain, ki ham
jism ke mutábiq zindagí guzárte
hain. 3 Kyúnki ham agarchi jism
men zindagí guzárte hain, magar
jism ke taur par laṛte nahín; 4 is
liye ki hamárí laṛáí ke hathyár
jismání nahín, balki Khudá ke
nazdík qal'aon ke ḍhá dene ke
qábil hain; 5 chunánchi ham tasaw-
wurát, aur har ek únchí chíz ko jo
Khudá kí pahchán ke barkhiláf sir
uṭháe húe hai, ḍhá dete hain, aur
har ek khayál ko qaid karke Masíh
ká farmánbardár baná dete hain;
6 aur ham taiyár hain, ki jab tum-
hárí farmánbardárí púrí ho, to har
tarah kí náfarmání ká badlá len.
7 Tum to un chízon par nazár karte
ho, jo ánkhon ke sámne hain. Agar
kisí ko apne úpar yih bharosá hai,
ki wuh Masíh ká hai, to apne dil
men yih bhí soch le, ki jaise wuh
Masíh ká hai, waise hí ham bhí
hain. 8 Kyúnki agar main is ikhti-
yár par kuchh ziyáda fakhr bhí
karún, jo Khudáwand ne tumháre
banáne ke liye diyá hai, na bi-
gáṛne[d] ke liye, to main sharminda
na húnga. 9 Yih main is liye kahtá
hún, ki khatton ke zarí'e se tum ko
ḍaránewálá na ṭhahrún. 10 Kyún-
ki kahte hain, ki Us ke khatt to
albatta mu'assir aur zabardast
hain; lekin jab khud maujúd hotá
hai, to kamzor sá ma'lúm hotá hai,
aur us kí taqrír lachar hai. 11 Pas
aisá kahnewálá samajh rakkhe, ki
jaisá píṭh píchhe khatton men ha-
márá kalám hai, waisá hí maujú-
dagí ke waqt hamárá kám bhí hogá.
12 Kyúnki hamárí yih jur'at nahín,
ki apne áp ko un chand shakhson
men shumár karen, yá un se kuchh
nisbat den, jo apní neknámí jatáte
hain; lekin wuh khud apne áp ko
ápas men wazan karke[e], aur apne
áp ko ek dúsre se nisbat dekar,
nádán ṭhahrte hain. 13 Lekin ham
andáze se ziyáda fakhr na karenge,
balki usí 'iláqe[f] ke andáze ke mu-
wáfiq jo Khudá ne hamáre liye
muqarrar kiyá[g] hai, jis men tum
bhí á gaye ho[h]. 14 Kyúnki ham
apne áp ko hadd se ziyáda nahín
baṛháte, jaise ki tum tak na pa-
hunchne kí súrat men hotá; balki
ham Masíh kí khushkhabarí dete
húe[i] tum tak pahunch gaye the:
15 aur ham andáze se ziyáda, ya'ní
auron kí mihnaton par, fakhr nahín
karte; lekin ummedwár hain, ki

[a] Yá *Injíl.* [b] Yún. *ke hilm aur narmí ke wasíle se.* [c] Yún. *bharose.*
[d] Yún. *ḍháne.* [e] Yún. *nápkar.* [f] Yá *hadd* yá *jaríb.* [g] Yún. *bánṭ diyá.*
[h] Yún. *tum tak pahunchne ke liye.* [i] Yún. *khushkhabarí* yá *Injíl men.*

jab tumháre ímán men taraqqí ho,
to ham tumháre sabab se apne
'iláqe [a] ke muwáfiq âur bhí baṛhen;
16 táki tumhárí sarhadd se pare
ḳhushḳhabarí [b] pahunchá den, na
ki gair ke 'iláqe [a] men baní banái
chízon par faḳhr karen. 17 Garaz,
jo faḳhr kare wuh Ḳhudáwand par
faḳhr kare. 18 Kyúnki jo apní nek-
námí jatátá hai, wuh maqbúl
nahín, balki jis ko Ḳhudáwand nek-
nám ṭhahrátá hai, wuhí maqbúl
hai.

Jhúṭhe rasúlon ke barḳhiláf nasíhat.

11 1 Kásh ki tum merí thoṛí sí
bewuqúfí kí bardásht kar
sakte: hán, tum merí bardásht
karte to ho. 2 Mujhe tumhárí bábat
Ḳhudá kí sí gairat hai: kyúnki
main ne ek hí shauhar ke sáth
tumhárí nisbat kí hai, táki tum ko
pákdáman kunwárí kí mánind Masíh
ke pás házir karún. 3 Lekin main
ḍartá hún, kahín aisá na ho ki jis
tarah sánp ne apní makkárí se Haw-
wá ko bahkáyá, isí tarah tumháre
ḳhayálát bhí us ḳhulús aur pák-
dámaní se haṭ jáen, jo Masíh ke
sáth honí cháhiye. 4 Kyúnki jo
átá hai, agar wuh kisí dúsre Yisú'
kí manádí kartá hai, jis kí ham ne
manádí nahín kí, yá koí âur rúh
tum ko miltí hai, jo na milí thí, yá
dúsrí ḳhushḳhabarí [b] milí, jis ko
tum ne qabúl na kiyá thá, to tum-
hárá bardásht karná bajá hai.
5 Main to apne áp ko un afzal ra-
súlon [c] se kuchh kam nahín samajh-
tá. 6 Aur agar taqrír men beshu'úr
hún, to 'ilm ke i'tibar se to nahín;
balki ham ne is ko har bát men
tamám ádmíon par tumhárí ḳhátir
záhir kar diyá. 7 Kyá yih mujh
se ḳhatá húí, ki main ne tumhen
Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí [b] muft pa-
hunchákar apne áp ko past kiyá,
táki tum baland ho jáo? 8 Main
ne âur kalísiyáon ko lúṭá, ya'ní un
se ujrat lí, táki tumhárí ḳhidmat
karún; 9 aur jab main tumháre
pás thá, aur hájatmand ho gayá
thá, taubhí main ne kisí par bojh
nahín ḍálá; kyúnki bháiyon ne
Makiduniya se ákar merí hájat ko
rafa' kar diyá thá: aur main har ek
bát men tum par bojh ḍálne se báz
rahá, aur rahúngá. 10 Masíh kí
sadáqat kí qasam, jo mujh men hai;
Aḳhaya ke 'iláqe men koí shaḳhs
mujhe yih faḳhr karne se na rokegá.
11 Kis wáste? kyá is wáste ki main
tum se mahabbat nahín rakhtá?
Is ko Ḳhudá jántá hai. 12 Lekin
jo kartá hún, wuhí kartá rahúngá,
táki mauqa' ḍhúndhnewálon ko
mauqa' na dún; balki jis bát par
wuh faḳhr karte hain, us men ham
hí jaise niklen. 13 Kyúnki aise log
jhúṭhe rasúl, aur dagábází se kám
karnewále hain, aur apne áp ko
Masíh ke rasúlon ke hamshakl baná
lete hain. 14 Aur kuchh 'ajab na-
hín, kyúnki Shaitán bhí apne áp ko
núrání firishte ká hamshakl baná
letá hai. 15 Pas agar us ke ḳhádim
bhí rástbází ke ḳhádimon ke ham-
shakl ban jáen, to kuchh baṛí bát
nahín: lekin un ká anjám un ke
kámon ke muwáfiq hogá.

Paulus kí mihnaton aur taklífon ká zikr.

16 Main phir kahtá hún, ki mujhe
koí bewuqúf na samjhe: warna
bewuqúf hí samajhkar mujhe qabúl
karo, ki main bhí thoṛá sá faḳhr
karún. 17 Jo kuchh main kahtá
hún, wuh Ḳhudáwand ke taur par
nahín, balki goyá bewuqúfí se, aur
us jur'at se kahtá hún jo faḳhr
karne men hotí hai. 18 Jahán âur

[a] Yá *hadd* yá *jaríb*. [b] Yá *Injíl*. [c] Yá *apne áp ko afzal rasúlon*.

bahutere jismání taur par faḳhr
karte hain, main bhí karúngá.
19 Kyúnki tum to 'aqlmand hokar
ḳhushí se bewuqúfon kí bardásht
karte ho. 20 Jab koí tumhen
gulám banátá hai, yá khá játá hai,
yá phansá letá hai, yá apne áp
ko baṛá banátá hai, yá tumháre
munh par tamáncha mártá hai, to
tum bardásht kar lete ho. 21 Merá
yih kahná zillat hí ke taur par
sahí, ki ham kamzor se the. Magar
jis kisí bát men koí diler hai,
(agarchi yih kahná bewuqúfí hai,)
main bhí diler hún. 22 Kyá wuhí
'Ibrání hain? Main bhí hún. Kyá
wuhí Isráílí hain? Main bhí hún.
Kyá wuhí Ibráhím kí nasl se hain?
Main bhí hún. 23 Kyá wuhí Masíh
ke ḳhádim hain? (merá yih kahná
díwánagí hai;) main ziyádatar
hún; mihnaton men ziyáda, qaid
men ziyáda, koṛe kháne men hadd
se ziyáda, bárhá maut ke ḳhatron [a]
men rahá hún. 24 Main ne Yahú-
díon se pánch bár ek kam chális
chális koṛe kháe. 25 Tín bár beden
kháín, ek bár sangsár kiyá gayá,
tín martabe jaház ṭútne kí balá
men paṛá, ek rát din samundar
men káṭá; 26 main bárhá safaron
men, daryáon ke ḳhatron men,
ḍákúon ke ḳhatron men, apní
qaum se ḳhatron men, gair-qau-
mon se ḳhatron men, shahr ke
ḳhatron men, biyábán ke ḳhatron
men, samundar ke ḳhatron men,
jhúṭhe bháiyon ke ḳhatron men;
27 mihnat aur mashaqqat men,
bárhá bedárí kí hálat men, bhúk
aur piyás kí musíbat men, bárhá
fáqakashí men, sardí aur nange-
pan kí hálat men rahá hún. 28 Aur
báton ke 'iláwa, jin ká main zikr
nahín kartá [b], sárí kalísiyáon ká
fikr mujhe har roz á dabátá hai.
29 Kis kí kamzorí se main kamzor
nahín hotá? Kis ke ṭhokar kháne
se merá dil nahín dukhtá? 30 Agar
faḳhr hí karná zarúr hai, to un
báton par faḳhr karúngá, jo merí
kamzorí se muta'alliq hain. 31 Ḳhu-
dáwand Yisú' ká Ḳhudá aur Báp,
jis kí abad tak hamd ho, jántá hai
ki main jhúṭh nahín kahtá. 32 Da-
mishq men us hákim ne jo bádsháh
Aritás kí taraf se thá, mere pa-
kaṛne ke liye Damishqíon ke shahr
par pahrá biṭhá rakkhá thá: 33 phir
main ṭokre men khiṛkí kí ráh
díwár par se laṭká diyá gayá,
aur main us ke háthon se bach
gayá.

Paulus kí ásmání royaton aur jismání kamzorí ká zikr.

12 1 Mujhe faḳhr karná zarúr
húá, agarchi mufíd nahín.
Pas jo royá aur mukáshafe Ḳhudá-
wand kí taraf se 'ináyat húe, un
ká main zikr kartá hún. 2 Main
Masíh men ek shaḳhs ko jántá
hún; chaudah baras húe, ki wuh
yakáyak tísre ásmán tak uṭhá liyá
gayá; na mujhe yih ma'lúm ki
badan samet; na yih ma'lúm ki
bagair badan ke; yih Ḳhudá ko
ma'lúm hai. 3 Aur main yih bhí
jántá hún, ki us shaḳhs ne, (badan
samet yá bagair badan ke, yih
mujhe ma'lúm nahín; Ḳhudá ko
ma'lúm hai,) 4 yakáyak firdaus
men pahunchkar aisí báten sunín,
jo kahne kí nahín, aur jin ká
kahná ádmí ko rawá nahín. 5 Main
aise shaḳhs ke úpar to faḳhr
karúngá, lekin apne úpar, siwá
apní kamzoríon ke, faḳhr na ka-
rúngá. 6 Aur agar faḳhr karná
cháhún bhí, to bewuqúf na ṭhah-
rúngá; is liye ki sach bolúngá:
magar táham báz rahtá hún, táki

[a] Yún. *mauton.* [b] Yá *In báharwalí báton ke 'iláwa.*

koí mujhe us se ziyáda na samjhe,
jaisá mujhe dekhtá hai, yá mujh
se suntá hai. 7 Aur mukáshafon̲
kí ẓiyádatí ke bá'is, mere phúl jáne
ke andeshe se, mere jism men̲
kán̲ṭá chubhoyá gayá, ya'ní Shai-
tán ká qásid, táki mere mukke
máre, aur main̲ phúl na jáún̲. 8 Is
ke báre men̲ main̲ ne tín bár
Khudáwand se iltimás kiyá, ki yih
mujh se dúr ho jáe. 9 Magar us
ne mujh se kahá, ki Merá fazl tere
liye káfí hai, kyún̲ki merí qudrat
kamzorí men̲ púrí hotí hai. Pas
main̲ barí ḳhushí se apní kamzo-
ríon̲ par faḳhr karún̲gá, táki Masíh
kí qudrat mujh par chhái rahe.
10 Is liye main̲ Masíh kí ḳhátir
kamzoríon̲ men̲, be'izzatíon̲ men̲,
ihtiyájon̲ men̲, satáe jáne men̲,
tangíon̲ men̲ ḳhush hún̲; kyún̲ki
jab main̲ kamzor hotá hún̲, usí
waqt zoráwar hotá hún̲.

Paulus kí begarazí ke bayán men̲.

11 Main̲ bewuqúf to baná: ma-
gar tum hí ne mujhe majbúr kiyá;
kyún̲ki tum ko merí ta'ríf karní
cháhiye thí: is liye ki main̲ un
afzal rasúlon̲ se [a] kisí bát men̲ kam
nahín̲, agarchi kuchh nahín̲ hún̲.
12 Rasúl hone kí 'alámaten̲ kamál
sabr ke sáth, nishánon̲, aur 'ajíb
kámon̲, aur mu'jizon̲ ke wasíle se
tumháre darmiyán záhir húín̲.
13 Tum kaun sí bát men̲ âur kalí-
siyáon̲ se kam ṭhahre, bajuz is
ke ki main̲ ne tum par bojh na
ḍálá? Merí yih beinsáfí mu'áf
karo.
14 Dekho, yih tísrí bár main̲
tumháre pás áne ke liye taiyár
hún̲: aur tum par bojh na ḍálún̲-
gá; is liye ki main̲ tumháre mál
ká nahín̲, balki tumhárá hí ḳhwá-
hán hún̲; kyún̲ki larkon̲ ko mán̲
báp ke liye jama' karná nahín̲
cháhiye, balki mán̲ báp ko larkon̲
ke liye. 15 Aur main̲ tumhárí
rúhon̲ ke wáste bahut ḳhushí se
ḳharch karún̲gá, balki ḳhud bhí
ḳharch ho jáún̲gá. Agar main̲ tum
se ziyáda mahabbat rakkhún̲, to kyá
tum mujh se kam mahabbat rak-
khoge? 16 Lekin mumkin hai, ki
main̲ ne ḳhud tum par bojh na
ḍálá ho; magar makkár jo húá, is
liye tum ko fareb dekar phan̲sá
liyá ho. 17 Bhalá, jinhen̲ main̲ ne
tumháre pás bhejá, kyá un men̲ se
kisí kí ma'rifat dagá ke taur par
tum se kuchh le liyá? 18 Main̲ ne
Titus ko samjhákar us ke sáth us
bhái ko bhejá. Pas kyá Titus ne
tum se dagá ke taur par kuchh
liyá? kyá ham dono ká chál
chalan ek hí Rúh kí hidáyat ke
mutábiq na thá [b]? kyá ham
ek hí naqsh i qadam par na
chale?
19 Tum abhí tak yihí samajhte
hoge, ki ham tumháre sámne 'uzr
kar rahe hain̲? Ham to Ḳhudá
ko házir jánkar Masíh men̲ bolte
hain̲. Aur ai piyáro, yih sab kuchh
tumhárí taraqqí [c] ke liye hai.
20 Kyún̲ki main̲ ḍartá hún̲, kahín̲
aisá na ho, ki main̲ ákar jaisá
tumhen̲ cháhtá hún̲, waisá na
páún̲, aur mujhe bhí jaisá tum
nahín̲ cháhte, waisá hí páo; ki
tum men̲ jhagrá, hasad, gussa,
tafriqe, badgoián̲, gíbaten̲, she-
ḳhíán̲, aur fasád hon̲; 21 aur phir
main̲ jab áún̲, to merá Ḳhudá
mujhe tumháre sámne 'ájiz kare,
aur mujhe bahuton̲ ke liye afsos
karná pare, jinhon̲ ne peshtar
gunáh kiye hain̲, aur us nápákí,
aur harámkárí, aur shahwatparastí
se jo un se sarzadd húí, tauba
nahín̲ kí.

[a] Yá *main̲ afzal rasúlon̲ se.* [b] Yún. *ham ek hí Rúh men̲ na chale?* [c] Yún. *ta'mír.*

Paulus ke áne ke báre men Kurinthíon ko hidáyat aur nasíhat.

13 1 Yih tísrí bár main tum-
háre pás átá hún. Do yá
tín gawáhon kí zabán se har ek
bát sábit ho jáegí. 2 Jaise main
ne jab dúsrí daf'a házir thá to
pahle se kah diyá thá, waise hí ab
gairháziri men bhí un logon se
jinhon ne peshtar gunáh kiye hain,
aur âur sab logon se, pahle se kahe
detá hún, ki agar phir áúngá, to
darguzar na karúngá ; 3 kyúnki
tum is kí dalíl cháhte ho, ki Masíh
mujh men boltá hai; aur wuh
tumháre wáste kamzor nahín, balki
tum men zoráwar hai : 4 Hán,
wuh kamzorí ke sabab se salíb
diyá gayá, lekin Khudá kí qudrat
ke sabab se zinda hai. Aur ham
bhí us men kamzor to hain, magar
us ke sáth Khudá kí us qudrat ke
sabab se zinda honge, jo tumháre
wáste hai. 5 Tum apne áp ko
ázmáo, ki ímán par ho yá nahín ;
apne áp ko jáncho. Kyá tum apní
bábat yih nahín jánte, ki Yisú'
Masíh tum men hai ? warna tum
námaqbúl ho. 6 Lekin main um-
med kartá hún ki tum ma'lúm kar
loge, ki ham to námaqbúl nahín.
7 Aur ham Khudá se du'á mángte
hain, ki tum kuchh badí na karo;
na is wáste ki ham maqbúl ma'lúm
hon, balki is wáste ki tum nekí
karo, cháhe ham námaqbúl hí
thahren. 8 Kyúnki ham haqq ke
barkhiláf kuchh nahín kar sakte,
magar sirf haqq ke liye kar sakte
hain. 9 Jab ham kamzor hain, aur
tum zoráwar ho, to ham khush
hain : aur yih du'á bhí mángte
hain, ki tum kámil bano. 10 Is
liye main gairháziri men yih báten
likhtá hún, táki házir hokar mujhe
us ikhtiyár ke muwáfiq sakhtí na
karní pare, jo Khudáwand ne
mujhe banáne [a] ke liye diyá hai,
na bigárne [b] ke liye.

Salám aur du'á e khair.

11 Garaz, ai bháiyo, khush raho;
kámil bano ; khátirjama' rakkho ;
yakdil raho ; mel miláp rakkho ; to
Khudá, mahabbat aur mel miláp
ká chashma [c], tumháre sáth hogá.
12 Ápas men pák bosa lekar salám
karo.
13 Sáre muqaddas log tum ko
salám kahte hain.
14 Khudáwand Yisú' Masíh ká
fazl, aur Khudá kí mahabbat, aur
Rúhu'l Quds kí shirákat tum sab
ke sáth hotí rahe.

[a] Yun. *ta'mír.* [b] Yún. *dhá dene.*
[c] Yún. *to mahabbat aur mel miláp* [yá *itmínán*] *ká Khudá.*

GALATÍON̲ KE NÁM

PAULUS RASU'L KA' ḲHATT.

Salám aur du‘á.

I [1] Paulus kí taraf se, jo na
insánon̲ kí jánib se, na insán
ke sabab[a] se, balki Yisú‘ Masíh
aur Ḳhudá Báp ke sabab[a] se, jis
ne us ko murdon̲ men̲ se jiláyá,
rasúl hai; 2 aur sáre bháiyon̲ kí
taraf se, jo mere sáth hain̲, Gala-
tiya kí kalísiyáon̲ ko.
3 Ḳhudá Báp, aur hamáre[b] Ḳhu-
dáwand Yisú‘ Masíh kí taraf se
tumhen̲ fazl aur itmínán hásil hotá
rahe; 4 usí ne hamáre gunáhon̲ ke
liye apne áp ko de diyá, táki
hamáre Ḳhudá aur Báp kí marzí
ke muwáfiq, hamen̲ is maujúda
ḳharáb jahán se ḳhalásí bakhshe:
5 us kí tamjíd abadu'l ábád hotí
rahe. Ámín.

Asl ḳhushḳhabarí ko chhoṛ dene ke sabab Galatíon̲ ko malámat.

6 Main̲ ta‘ajjub kartá hún̲, ki jis
ne tumhen̲ Masíh ke fazl se buláyá,
us se tum is qadr jald phirkar kisí
âur tarah kí ḳhushḳhabarí[c] kí taraf
máil hone lage: 7 magar wuh dúsrí
nahín̲: albatta ba‘z aise hain̲, jo
tumhen̲ ghabrá dete, aur Masíh kí
ḳhushḳhabarí[c] ko bigáṛná[d] cháhte
hain̲. 8 Lekin agar ham, yá ásmán
ká koí firishta bhí, us ḳhushḳha-
barí ke siwá jo ham ne tumhen̲
sunáí, koí âur ḳhushḳhabarí tum-
hen̲ sunáe, to mal‘ún ho. 9 Jaisá
ham peshtar kah chuke hain̲,
waisá hí ab main̲ phir kahtá hún̲,
ki us ḳhushḳhabarí ke siwá, jo
tum ne qabúl kí thí, agar koí tum
hen̲ âur ḳhushḳhabarí sunátá hai,
to mal‘ún ho. 10 Ab main̲ ádmíon̲
ko dost banátá hún̲, yá Ḳhudá ko?
kyá ádmíon̲ ko ḳhush karná cháhtá
hún̲? agar ab tak ádmíon̲ ko ḳhush
kartá rahtá, to Masíh ká banda na
hotá.

Paulus ke paigám aur risálat ká ḳháss Yisú‘ Masíh kí taraf se honá.

11 Ai bháiyo, main̲ tumhen̲ jatáe
detá hún̲, ki jo ḳhushḳhabarí[c] main̲
ne sunáí, wuh insán kí sí nahín̲.
12 Kyún̲ki wuh mujhe insán kí
taraf se nahín̲ pahun̲chí, aur na
mujhe sikháí gayí, balki Yisú‘
Masíh kí taraf se mujhe us ká
mukáshafa húá. 13 Chunán̲chi Ya-
húdí taríq men̲ jo pahle merá chál
chalan thá, tum sun chuke ho; ki
main̲ Ḳhudá kí kalísiyá ko az hadd
satátá aur tabáh kartá thá: 14 aur
main̲ Yahúdí taríq men̲ apní qaum
ke aksar ham‘umron̲ se baṛhtá
játá thá, aur apne buzurgon̲ kí
riwáyaton̲ men̲ niháyat sargarm
thá. 15 Lekin jis Ḳhudá[e] ne mujhe
merí mán̲ ke peṭ hí se maḳhsús kar
liyá, aur apne fazl se bulá liyá, jab
us kí yih marzí húí, 16 ki apne
Beṭe ko mujh men̲ záhir kare, táki

[a] Yún. *wasíle.* [b] N. *Hamáre Ḳhudá Báp, aur.*
[c] Yá *Injíl.* [d] Yá *badal dená.* [e] N. *Ḳhudá* na dárad.

main gair-qaumoṉ meṉ us kí
k͟hushk͟habarí dúṉ; to na maiṉ ne
gosht aur k͟hún se saláh lí: 17 aur
na Yarúshalem meṉ un ke pás
gayá, jo mujh se pahle rasúl the,
balki fauran ʻArab ko chalá gayá;
phir waháṉ se Damishq ko wápas
áyá.
18 Phir tín baras ke baʻd maiṉ
Kefá se muláqát karne ko Yarúsha-
lem gayá, aur pandrah din us ke pás
rahá. 19 Magar âur rasúloṉ meṉ se,
K͟hudáwand ke bhái Yaʻqúb ke siwá,
kisí se na milá. 20 Jo báteṉ maiṉ
tum ko likhtá húṉ, K͟hudá ko házir
jánkar kahtá húṉ, ki wuh jhúṭhí
nahíṉ. 21 Is ke baʻd maiṉ Súriya
aur Kilikiya ke ʻiláqoṉ meṉ áyá.
22 Aur Yahúdiya kí kalísiyáeṉ jo
Masíh meṉ thíṉ merí súrat se to
wáqif na thíṉ: 23 magar sirf yih
suná kartí thíṉ, ki Jo ham ko pahle
satátá thá, wuh ab usí dín kí k͟hush-
k͟habarí detá hai, jise pahle tabáh
kartá thá; 24 aur wuh mere báʻis
K͟hudá kí baṛáí kartí thíṉ.

2 1 Ák͟hir chaudah baras ke baʻd
maiṉ Bar-Nabá ke sáth phir
Yarúshalem ko gayá, aur Titus ko
bhí sáth le gayá. 2 Aur merá jáná
mukáshafe ke mutábiq húá: aur jis
k͟hushk͟habarí [a] kí gair-qaumoṉ meṉ
manádí kartá húṉ, wuh un se bayán
kí, magar ʻaláhidagí meṉ un hí logoṉ
se jo kuchh samjhe játe the, aisá na
ho ki merí is waqt kí yá aglí daur
dhúp befáida jáe. 3 Lekin Titus bhí
jo mere sáth thá, aur Yúnání hai,
k͟hatna karáne par majbúr na kiyá
gayá: 4 aur yih un jhúṭhe bháiyoṉ
ke sabab se húá, jo chhipkar dák͟hil
ho gaye the, aur chorí se ghus áe
the táki us ázádí ko jo hameṉ Masíh
Yisúʻ meṉ hásil hai, jásúsoṉ ke taur
par daryáft karke, hameṉ gulámí
meṉ láeṉ: 5 un ke tábiʻ rahná ham
ne ghaṛí bhar bhí manzúr na kiyá,
táki k͟hushk͟habarí [a] kí sachchái tum
meṉ qáim rahe. 6 Aur jo log kuchh
samjhe játe the, (k͟hwáh wuh kaise
hí the, mujhe is se kuchh wásta
nahíṉ; K͟hudá kisí ádmí ká tarafdár
nahíṉ)—un se, jo kuchh samjhe játe
the, mujhe kuchh hásil na húá:
7 lekin barʻaks is ke, jab unhoṉ ne
yih dekhá, ki jis tarah mak͟htúnoṉ
ko k͟hushk͟habarí dene ká kám [b]
Patras ke sipurd húá, isí tarah
námak͟htúnon ko sunáná is ke
sipurd húá; 8 (kyúṉki jis ne mak͟h-
túnoṉ kí risálat ke liye Patras meṉ
asar paidá kiyá, usí ne gair-qaumoṉ
ke liye mujh meṉ bhí asar paidá
kiyá); 9 aur jab unhoṉ ne us taufíq
ko maʻlúm kiyá, jo mujhe milí thí,
to Yaʻqúb aur Kefá aur Yúhanná
ne, jo kalísiyá ke rukn samjhe játe
the, mujhe aur Bar-Nabá ko dahiná
háth dekar sharík kar liyá, táki ham
gair-qaumoṉ ke pás jáeṉ, aur wuh
mak͟htúnoṉ ke pás; 10 aur sirf yih
kahá, ki garíboṉ ko yád rakhná:
magar maiṉ k͟hud hí isí kám kí
koshish meṉ thá.
11 Lekin jab Kefá Antákiyá meṉ
áyá, to maiṉ ne rúbarú hokar us kí
muk͟hálafat kí, kyúṉki wuh malámat
ke láiq thá. 12 Is liye ki Yaʻqúb kí
taraf se chand shak͟hsoṉ ke áne se
pahle to wuh gair-qaumwáloṉ ke
sáth kháyá kartá thá: magar jab
wuh á gaye, to mak͟htúnoṉ se ḍarkar
báz rahá, aur kanára kiyá. 13 Aur
báqí Yahúdíoṉ ne bhí us ke sáth
hokar riyákárí kí; yaháṉ tak ki Bar-
Nabá bhí un ke sáth riyákárí meṉ
paṛ gayá. 14 Jab maiṉ ne dekhá,
ki wuh k͟hushk͟habarí [a] kí sachchái
ke muwáfiq sídhí chál nahíṉ chalte,
to maiṉ ne sab ke sámne Kefá se ka-
há, ki Jab tú, báwujúd Yahúdí hone
ke, gair-qaumoṉ kí taraḥ zindagí

[a] Yá *Injíl.*
[b] Yún. *mak͟htúnoṉ kí k͟hushk͟habarí* yá *Injíl.*

guzártá hai, na Yahúdíon̲ kí tarah,
to gair-qaumon̲ ko Yahúdíon̲ kí
tarah chalne par kyún̲ majbúr kartá
hai? 15 Go ham paidáish se Yahúdí
hain̲, aur gunahgár gair-qaumon̲
men̲ se nahín̲, 16 táham yih jánkar
ki ádmí sharí'at ke a'mál se nahín̲,
balki sirf Yisú' Masíh [a] par ímán
láne se rástbáz ṭhahrtá hai, ḳhud
bhí Masíh Yisú' par ímán láe, táki
ham Masíh par ímán láne se rástbáz
ṭhahren̲, na ki sharí'at ke a'mál se;
kyún̲ki sharí'at ke a'mál se koí
bashar rástbáz na ṭhahregá. 17 Aur
ham jo Masíh men̲ rástbáz ṭhahrná
cháhte hain̲, agar ḳhud hí gunahgár
niklen̲, to kyá Masíh gunáh ká bá'is [b]
hai? Hargiz nahín̲! 18 Kyún̲ki
jo kuchh main̲ ne ḍhá diyá, agar
use phir banáún̲, to apne áp ko
qusúrwár ṭhahrátá hún̲. 19 Chun-
án̲chi main̲ sharí'at hí ke wasíle
sharí'at ke i'tibár se mar gayá, táki
Ḳhudá ke i'tibár se zinda ho jáún̲.
20 Main̲ Masíh ke sáth maslúb húá
hún̲; aur ab main̲ zinda na rahá,
balki Masíh mujh men̲ zinda hai:
aur main̲ jo ab jism men̲ zindagí
guzártá hún̲, to Ḳhudá ke Beṭe par
ímán láne se guzártá hún̲, jis ne
mujh se mahabbat rakkhí, aur apne
áp ko mere liye maut ke hawále kar
diyá. 21 Main̲ Ḳhudá ke fazl ko
bekár nahín̲ kartá: kyún̲ki rástbází
agar sharí'at ke wasíle se miltí, to
Masíh ká marná 'abas hotá.

Sharí'at se nahín̲, balki ímán se rástbází hásil hotí hai.

3 1 Ai nádán Galatío kis ne tum
par afsún̲ kar liyá? tumhárí to
goyá án̲khon̲ ke sámne Yisú' Masíh
salíb par dikháyá gayá. 2 Main̲
tum se sirf yih daryáft karná cháhtá
hún̲, ki tum ne sharí'at ke a'mál se
Rúh ko páyá, yá ímán ke paigám
se? 3 Kyá tum aise nádán ho, ki
Rúh ke taur par shurú' karke, ab
jism ke taur par kám púrá karná
cháhte ho? 4 Kyá tum ne itní
taklífen̲ befáida uṭháin̲? magar
sháyad befáida nahín̲. 5 Pas jo
tumhen̲ Rúh baḳhshtá, aur tum
men̲ mu'jize záhir kartá hai, kyá
wuh sharí'at ke a'mál se aisá kartá
hai, yá ímán ke paigám se? 6 Chu-
nán̲chi [c] Ibráhím Ḳhudá par ímán
láyá [d], aur yih us ke liye rástbází giná
gayá. 7 Pas ján lo, ki jo ímánwále
hain̲, wuhí Ibráhím ke farzand hain̲.
8 Aur kitáb i muqaddas ne peshtar
se yih jánkar, ki Ḳhudá gair-qaumon̲
ko ímán se rástbáz ṭhahráegá, pahle
hí se Ibráhím ko yih ḳhushḳhabarí
suná dí, ki [e] Tere bá'is sárí qaumen̲
barakat páen̲gí. 9 Pas jo ímánwále
hain̲, wuh ímándár Ibráhím ke sáth
barakat páte hain̲. 10 Kyún̲ki jitne
sharí'at ke a'mál par takya karte [f]
hain̲, wuh sab la'nat ke mátaht
hain̲: chunán̲chi likhá hai, ki [g] Jo
koí un sab báton̲ ke karne par qáim
nahín̲ rahtá, jo sharí'at kí kitáb men̲
likhí hain̲, wuh la'natí hai. 11 Aur
yih bát záhir hai, ki sharí'at ke
wasíle se koí shaḳhs Ḳhudá ke
nazdík rástbáz nahín̲ ṭhahrtá:
kyún̲ki likhá hai, ki [h] Rástbáz ímán
se jítá rahegá: 12 aur sharí'at ko
ímán se kuchh wásta nahín̲; balki
likhá hai, ki [i] Jis ne in par 'amal
kiyá, wuh in ke sabab se jítá rahegá.
13 Masíh jo hamáre liye la'natí baná,
us ne hamen̲ mol lekar sharí'at kí
la'nat se chhuṛáyá: kyún̲ki likhá
hai, ki [k] Jo koí lakṛí par laṭkáyá

[a] N. *Masíh Yisú'.*
[b] Yún. *ḳhádim.*
[c] Paidáish 15. 6.
[d] Yá *Ibráhím ne Ḳhudá ká yaqín kiyá.*
[e] Paidáish 12. 3.
[f] Yún. *sharí'at ke kámwále.*
[g] Istisná 27. 26.
[h] Habaqqúq 2. 4.
[i] Ahbár 18. 5.
[k] Istisná 21. 23.

gayá, wuh la'natí hai: 14 táki Masíh
Yisú'[a] men̲ Ibráhím kí barakat gair-
qaumon̲ tak bhí pahun̲che; aur
ham ímán ke wasíle se us Rúh ko
hásil karen̲, jis ká wa'da húá hai[b].

Sharí'at sab ko gunahgár sábit kartí hai.

15 Ai bháiyo, main̲ insán ke taur
par kahtá hún̲: ki agarchi ádmí hí
ká 'ahd ho, jab us kí tasdíq ho gayí,
to koí us ko bátil nahín̲ kartá, aur
na us par kuchh baṛhátá hai. 16 Pas
Ibráhím aur us kí nasl se wa'de kiye
gaye. Wuh yih nahín̲ kahtá, ki nas-
lon̲ se, jaisá bahuton̲ ke wáste kahá
játá hai; balki jaisá ek ke wáste, ki
Terí nasl ko; aur wuh Masíh hai.
17 Merá yih matlab hai, ki Jis 'ahd
kí Ḳhudá ne pahle se tasdíq kí thí,
us ko sharí'at chár sau tís baras ke
ba'd ákar bátil nahín̲ kar saktí, ki
wuh wa'da láhásil ho. 18 Kyún̲ki
agar mírás sharí'at ke sabab se milí
hai, to wa'de ke sabab se na húí:
magar Ibráhím ko Ḳhudá ne wa'de
hí kí ráh se bak̲hshí. 19 Pas sharí'at
kyá rahí? Wuh náfarmánion̲ ke
sabab se ba'd men̲ dí gayí, ki us nasl
ke áne tak rahe jis se wa'da kiyá
gayá thá; aur wuh firishton̲ ke
wasíle se ek darmiyání kí ma'rifat
muqarrar kí gayí. 20 Ab darmiyání
ek ká nahín̲ hotá; magar Ḳhudá ek
hí hai. 21 Pas kyá sharí'at Ḳhudá
ke wa'don̲ ke k̲hiláf hai? Ḥargiz
nahín̲! kyún̲ki agar koí aisí sharí'at
dí játí, jo zindagí bak̲hsh saktí, to
albatta rástbází sharí'at ke sabab se
hotí. 22 Magar kitáb i muqaddas
ne sab ko gunáh ká mátaht kar
diyá[c], táki wuh wa'da jo Yisú'
Masíh par ímán láne par mauqúf
hai, ímándáron̲ ke haqq men̲ púrá
kiyá[d] jáe.

Sharí'at Masíh tak pahun̲cháne ko ustád ṭhahrí.

23 Ímán ke áne se peshtar sharí'at
kí mátahtí men̲ hamárí nigahbání
hotí thí, aur us ímán ke áne tak[e] jo
záhir honewálá thá, ham usí ke
páband rahe. 24 Pas sharí'at Masíh
tak pahun̲cháne ko hamárá ustád
baní, táki ham ímán ke sabab rást-
báz ṭhahren̲. 25 Magar jab ímán á
chuká, to ham ustád ke mátaht na
rahe. 26 Kyún̲ki tum sab us ímán
ke wasíle se jo Masíh Yisú' men̲ hai,
Ḳhudá ke farzand ho. 27 Aur tum
sab jitnon̲ ne Masíh men̲ shámil hone
ká baptisma[f] liyá Masíh ko pahin
liyá. 28 Na koí Yahúdí rahá, na
Yúnání; na koí gulám, na ázád; na
koí mard, na 'aurat: kyún̲ki tum
sab Masíh Yisú' men̲ ek ho. 29 Aur
agar tum Masíh ke ho, to Ibráhím
kí nasl, aur wa'de ke mutábiq wáris
ho.

Jab Masíh ne hamen̲ beṭá baná diyá, to sharí'at kí gulámí kí taraf dobára kyún̲ rujú' hon̲?

4 1 Main̲ yih kahtá hún̲, ki wáris
jab tak bachchá hai, agarchi
wuh sab ká málik hai, magar us men̲
aur gulám men̲ farq nahín̲; 2 balki
jo mí'ád báp ne muqarrar kí, us
waqt tak sarparaston̲ aur muk̲h-
táron̲ ke ik̲htiyár men̲ rahtá hai.
3 Isí tarah ham bhí jab bachche the,
to dunyawí ibtidáí báton̲ ke páband
hokar gulámí kí hálat men̲ rahe:
4 lekin jab waqt púrá ho gayá, to
Ḳhudá ne apne Beṭe ko bhejá, jo
'aurat se paidá húá, aur sharí'at ke
mátaht paidá húá, 5 táki sharí'at ke
mátahton̲ ko mol lekar chhuṛá le,
aur ham ko lepálak hone ká darja
mile. 6 Aur chún̲ki tum beṭe ho, is

a N. *Yisú' Masíh.*
b Yún. *Rúh ká wa'da hásil karen̲.*
c Yún. *gunáh ke níche band kiyá.*
d Yún. *ímándáron̲ ko diyá.*
e Yá *ímán ke liye.*
f Yá *Masíh men̲ istibág.*

liye Khudá ne apne Beṭe ká Rúh
hamáre dilon̲ men̲ bhejá, jo Abbá,
ya'ní, Ai Báp, kah kahkar pukártá
hai. 7 Pas ab tú gulám nahín̲, balki
beṭá hai; aur jab beṭá húá, to Khudá
ke sabab wáris bhí húá.
8 Lekin us waqt Khudá se náwá-
qif hokar, tum un ma'búdon̲ kí
gulámí men̲ the, jo apní zát se
Khudá nahín̲: 9 magar ab jo tum
ne Khudá ko pahcháná, balki Khudá
ne tum ko pahcháná, to un za'íf aur
nikammí ibtidái báton̲ [a] kí taraf kis
tarah phir rujú' hote ho, jin kí do-
bára gulámí karní cháhte ho?
10 Tum dinon̲, aur mahínon̲, aur
muqarrarí waqton̲, aur barason̲ ko
mánte ho. 11 Mujhe tumhárí bábat
ḍar hai, kahín̲ aisá na ho, ki jo
mihnat main̲ ne tum par kí hai,
befáida jáe.
12 Ai bháiyo, main̲ tumhárí min-
nat kartá hún̲, ki merí mánind ho
jáo, kyún̲ki main̲ bhí tumhárí má-
nind hún̲. Tum ne merá kuchh
bigáṛá nahín̲: 13 balki tum jánte ho,
ki main̲ ne pahlí daf'a jism kí kam-
zorí ke sabab se tum ko khushkha-
barí sunái thí: 14 aur tum ne merí
us jismání hálat ko, jo tumhárí
ázmáish ká bá'is thí, na haqír jáná,
na us se nafrat kí; aur Khudá ke
firishte, balki Masíh Yisú' kí mánind
mujhe mán liyá. 15 Pas tumhárá
wuh khushí manáná kahán̲ gayá?
Main̲ tumhárá gawáh hún̲, ki agar
ho saktá, to tum apní án̲khen̲ bhí
nikálkar mujhe de dete. 16 To kyá
tum se sach bolne ke sabab main̲
tumhárá dushman ban gayá? 17 Wuh
tumhen̲ dost banáne kí koshish to
karte hain̲, magar nekníyatí se
nahín̲; balki wuh tumhen̲ khárij
karáná cháhte hain̲, táki tum unhín̲
ko dost banáne kí koshish karo.
18 Lekin yih achchhí bát hai, ki nek
amr men̲ dost banáne kí har waqt
koshish kí jáe, na sirf usí waqt ki
jab main̲ tumháre pás maujúd hún̲.
19 Ai mere bachcho, tumhárí taraf
se mujhe phir janne ke se dard
lage hain̲, jab tak ki Masíh tum
men̲ súrat na pakaṛ le. 20 Jí cháhtá
hai, ki ab tumháre pás maujúd
hokar âur tarah se bolún̲, kyún̲ki
mujhe tumhárí taraf se shubha
hai.
21 Mujh se kaho to, tum jo sharí'at
ke mátaht honá cháhte ho, kyá
sharí'at kí bát ko nahín̲ sunte?
22 Yih likhá hai, ki Ibráhím ke do
beṭe the; ek laun̲ḍí se, dúsrá ázád
se. 23 Magar laun̲ḍí ká laṛká jis-
mání taur par, aur ázád ká laṛká
wa'de ke sabab se paidá húá. 24 In
báton̲ men̲ tamsíl pái játí hai: is
liye ki yih 'auraten̲ goyá do 'ahd
hain̲; ek Koh i Síná par ká, jis se
gulám hí paidá hote hain̲, aur wuh
Hájira hai. 25 Aur Hájira 'Arab ká
Koh i Síná hai; aur maujúda Yarú-
shalem us ká jawáb hai, kyún̲ki
wuh apne laṛkon̲ samet gulámí men̲
hai. 26 Magar 'álam i bálá kí Yarú-
shalem ázád hai, aur wuhí hamárí
mán̲ hai. 27 Kyún̲ki likhá hai, ki

[b] Ai bán̲jh! tú jis ke aulád nahín̲
hotí, khushí maná;
Tú jo dard i zih se náwáqif hai,
áwáz baland karke chillá:
Kyún̲ki bekas chhoṛí húí kí aulád
shauharwálí kí aulád se ziyáda
hogí.

28 Pas, ai bháiyo, ham Izháq kí ta-
rah wa'de ke farzand hain̲ [c]. 29 Aur
jaise us waqt jismání paidáishwálá
rúhání paidáishwále ko satátá thá,
waise hí ab bhí hotá hai. 30 Magar
kitáb i muqaddas kyá kahtí hai?
Yih, ki [d] Laun̲ḍí aur us ke beṭe ko

[a] Yá *'anásir*, yá *istuqisát*.
[b] Yasha'yáh 54. 1.
[c] N. *tum* . . . . . . *ho*.
[d] Paidáish 21. 10.

nikál de, kyún̲ki laun̲ḍí ká beṭá ázád
ke beṭe ke sáth hargiz wáris na hogá.
31 Pas, ai bháiyo, ham laun̲ḍí ke
farzand nahín̲, balki ázád ke hain̲.

5 1 Masíh ne hamen̲ ázád rahne
ke liye ázád kiyá hai. Pas qáim
raho, aur dobára gulámí ke júe men̲
na juto.

Masíhí ázádí par qáim rahkar, birádaráná mahabbat se sharí'at ko púrá karná, aur Rúh ká phal láná.

2 Dekho, main̲ Paulus tum se
kahtá hún̲, ki agar tum ḳhatna karáoge,
to Masíh se tum ko kuchh
fáida na hogá. 3 Balki main̲ har
ek ḳhatna karánewále shaḳhs par
phir gawáhí detá hún̲, ki use tamám
sharí'at par 'amal karná farz hai.
4 Tum jo sharí'at ke wasíle se rástbáz
ṭhahrná cháhte ho, Masíh se
alag ho gaye, aur fazl se mahrúm.
5 Kyún̲ki ham Rúh ke bá'is ímán
se rástbází kí ummed bar áne ke
muntazir hain̲. 6 Aur Masíh Yisú'
men̲ na to ḳhatna kuchh kám ká
hai, na námaḳhtúní; magar ímán,
jo mahabbat kí ráh se asar kartá
hai. 7 Tum to achchhí tarah dauṛ
rahe the; kis ne tumhen̲ haqq ke
mánne se rok diyá? 8 Yih targíb
tumháre bulánewále kí taraf se
nahín̲ hai. 9 Thoṛá sá ḳhamír sáre
gundhe húe áṭe ko ḳhamír kar detá
hai. 10 Mujhe Ḳhudáwand men̲
tum par yih bharosá hai, ki tum
âur tarah ká ḳhayál na karoge:
lekin jo tumhen̲ ghabrá detá hai,
wuh koí kyún̲ na ho, sazá páegá.
11 Aur ai bháiyo, main̲ agar ab tak
ḳhatne kí manádí kartá hún̲, to ab
tak satáyá kyún̲ játá hún̲? Is
súrat men̲ salíb kí ṭhokar to játí
rahí. 12 Kásh ki tumháre beqarár
karnewále apná ta'alluq qata' kar
lete [a].

13 Ai bháiyo, tum ázádí ke liye
buláe to gaye ho; magar aisá na ho,
ki wuh ázádí jismání báton̲ ká
mauqa' bane, balki mahabbat kí
ráh se ek dúsre kí ḳhidmat karo.
14 Kyún̲ki sárí sharí'at par ek hí
bát se púrá 'amal ho játá hai, ya'ní
is se, kí [b] Tú apne paṛausí se apní
mánind mahabbat rakh. 15 Lekin
agar tum ek dúsre ko káṭte aur
pháṛe kháte ho, to ḳhabardár rahná,
ki ek dúsre ká satyanás na
kar do.
16 Magar main̲ yih kahtá hún̲, ki
Rúh ke muwáfiq chalo, to jism kí
ḳhwáhish ko hargiz púrá na karoge.
17 Kyún̲ki jism Rúh ke ḳhiláf
ḳhwáhish kartá hai, aur Rúh
jism ke ḳhiláf; aur yih ek dúsre ke
muḳhálif hain̲; táki jo tum cháhte
ho, wuh na karo. 18 Aur agar tum
Rúh kí hidáyat se chalte ho, to
sharí'at ke mátaht nahín̲ rahe.
19 Ab jism ke kám to záhir hain̲,
ya'ní harámkárí, nápákí, shahwatparastí,
20 butparastí, jádúgarí, 'adáwaten̲,
jhagṛá, hasad, gussa, tafriqe,
judáíán̲, bid'aten̲, 21 bugz, nashebází,
náchrang, aur âur in kí mánind: in
kí bábat tumhen̲ pahle se kahe detá
hún̲, jaisá ki peshtar jatá chuká
hún̲, ki aise kám karnewále Ḳhudá
kí bádsháhat ke wáris na hon̲ge.
22 Magar Rúh ká phal mahabbat,
ḳhushí, itmínán, tahammul, mihrbání,
nekí, ímándárí, 23 hilm, parhezgárí
hai: aise aise kámon̲ kí koí
sharí'at muḳhálif nahín̲. 24 Aur jo
Masíh Yisú' ke hain̲, unhon̲ ne jism
ko us kí ragbaton̲ aur ḳhwáhishon̲
samet salíb par khen̲ch diyá hai.
25 Agar ham Rúh ke sabab se
zinda hain̲, to Rúh ke muwáfiq
chalná bhí cháhiye. 26 Ham bejá
faḳhr karke, na ek dúsre ko chiṛáen̲,
na ek dúsre se jalen̲.

[a] Yá *apne 'uzw ko káṭ lete.*

[b] Ahbár 19. 18.

Birádarána hamdardí, sakháwat, aur sábitqadamí.

6 1 Ai bháiyo, agar koí ádmí kisí
qusúr men pakrá bhí jáe, to
tum jo rúhání ho, us ko hilm-
mizájí[a] se bahál karo; aur apná
bhí khayál rakh, kahín tú bhí
ázmáish men na par jáe. 2 Tum
ek dúsre ká bár utháo, aur yún
Masíh kí sharí'at ko púrá karo[b].
3 Kyúnki agar koí shakhs apne áp
ko kuchh samjhe, aur ho kuchh
nahín, to apne áp ko dhoká detá
hai. 4 Pas har shakhs apne hí
kám ko ázmá le; is súrat men use
apní hí bábat fakhr karne ká mauqa'
hogá, na dúsre kí bábat. 5 Kyúnki
har shakhs apná hí bojh utháegá.
6 Kalám kí ta'lím pánewálá ta'-
lím denewále ko sab achchhí chízon
men sharík kare. 7 Fareb na kháo;
Khudá thatthon men nahín uráyá
játá: kyúnki ádmí jo kuchh botá
hai, wuhí kátegá. 8 Jo koí apne
jism ke liye botá hai, wuh jism se
halákat kí fasl kátegá; aur jo Rúh
ke liye botá hai, wuh Rúh se ha-
mesha kí zindagí kí fasl kátegá.
9 Ham nek kám karne men himmat
na háren, kyúnki agar bedil na
honge, to 'ain waqt par kátenge.
10 Pas jahán tak mauqa' mile, sab
ke sáth nekí karen, khásskar ahl i
ímán ke sáth.

Ákhirí nasíhat aur du'á.

11 Dekho, main ne kaise bare
bare harfon men tum ko apne háth
se likhá hai. 12 Jitne log jismání
namúd cháhte hain, wuh tumhen
khatna karáne par majbúr karte
hain; sirf is liye ki Masíh kí salíb
ke sabab satáe na jáen. 13 Kyúnki
khatna karánewále khud bhí sharí-
'at par 'amal nahín karte; magar
tumhárá khatna is liye karáná
cháhte hain, ki tumhárí jismání
hálat[c] par fakhr karen. 14 Lekin
Khudá na kare, ki main kisí chíz
par fakhr karún, siwá apne Khudá-
wand Yisú' Masíh kí salíb ke, jis se
dunyá mere i'tibár se maslúb húí,
aur main dunyá ke i'tibár se.
15 Kyúnki na khatna kuchh chíz
hai, na námakhtúní, balki naye sire
se makhlúq honá. 16 Aur jitne is
qá'ide par chalen, unhen, aur[d] Khu-
dá ke Isráíl ko, itmínán aur rahm
hásil hotá rahe.
17 Áge ko koí mujhe taklíf na
de: kyúnki main apne jism par
Yisú' ke dág liye húe phirtá hún.
18 Ai bháiyo, hamáre Khudáwand
Yisú' Masíh ká fazl tumhárí rúh ke
sáth rahe. Ámín.

a Yún. *hilm kí rúh.*
b N. *karoge.*
c Yún. *tumháre jism.*
d Yá *ya'ní.*

IFISÍOṈ KE NÁM

PAULUS RASU'L KA' ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I 1 Paulus kí taraf se, jo Ḳhudá
kí marzí se Masíh Yisú' ká
rasúl hai, un muqaddasoṉ ke nám
jo Ifisus meṉ [a] haiṉ aur Masíh Yisú'
meṉ ímándár haiṉ.
2 Hamáre Báp Ḳhudá aur Ḳhu-
dáwand Yisú' Masíh kí taraf se
tumheṉ fazl aur itmínán hásil hotá
rahe.

Naját ke intizám kí bábat Ḳhudá kí hamd.

3 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Ma-
síh ke Ḳhudá aur Báp kí hamd ho,
jis ne ham ko Masíh meṉ ásmání
maqámoṉ par har tarah kí rúhání
barakat baḳhshí: 4 chunánchi us
ne ham ko biná e 'álam se peshtar
us meṉ chun liyá, táki ham us ke
nazdík mahabbat meṉ pák aur be-
'aib hoṉ: 5 aur us ne apní marzí ke
nek iráde ke muwáfiq hameṉ [b] apne
liye peshtar se muqarrar kiyá, ki
Yisú' Masíh ke wasíle us ke lepá-
lak bete hoṉ 6 táki us ke us fazl
ke jalál kí sitáish ho, jise hameṉ us
'Azíz meṉ muft baḳhshá: 7 ham
ko us meṉ us ke ḳhún ke wasíle se
maḳhlasí, ya'ní qusúroṉ kí mu'áfí,
us ke us fazl kí daulat ke muwáfiq
hásil hai, 8 jise us ne har tarah kí
hikmat aur dánái ke sáth kasrat se
ham par názil kiyá; 9 chunánchi
us ne apní marzí ke bhed ko apne
us nek iráde ke muwáfiq ham par
záhir kiyá, jise apne áp meṉ [c]
ṭhahrá liyá thá: 10 táki zamánoṉ
ke púre hone ká aisá intizám ho,
ki Masíh meṉ sab chízoṉ ká maj-
mú'a ho jáe, ḳhwáh wuh ásmán
kí hoṉ, ḳhwáh zamín kí; 11 usí
meṉ ham bhí us ke iráde ke mu-
wáfiq, jo apní marzí kí maslahat se
sab kuchh kartá hai, peshtar se
muqarrar hokar mirás bane; 12 tá-
ki ham jo pahle se Masíh kí ummed
meṉ the, us ke jalál kí sitáish ke
bá'is hoṉ: 13 aur usí meṉ tum par
bhí, jab tum ne kalám i haqq ko
suná, jo tumhárí naját kí ḳhush-
ḳhabarí [d] hai, aur us par ímán láe,
pák mau'úda Rúh kí muhr lagí;
14 wuhí Ḳhudá kí milkíyat kí
maḳhlasí ke liye, hamárí mirás
ká bai'ána hai, táki us ke jalál kí
sitáish ho.

Ifisíoṉ ke ímán ká shukríya, aur un kí rúhání taraqqí ke liye du'á.

15 Is sabab se maiṉ bhí us ímán
ká, jo tumháre darmiyán Ḳhudá-
wand Yisú' par hai, aur sab muqad-
dasoṉ par záhir hai [e], hál sunkar,
16 tumhárí bábat shukr karne se
báz nahíṉ átá, aur apní du'áoṉ
meṉ tumheṉ yád kiyá kartá húṉ;
17 ki hamáre Ḳhudáwand Yisú'

[a] N. [*Ifisus meṉ*].
[b] Yá *us ke nazdík pák . . . . hameṉ mahabbat ke sabab.*
[c] Yá *us meṉ.*
[d] Yá *Injíl.*
[e] N. *aur us mahabbat ká jo sab muqaddasoṉ se hai.*

Masíh ká Khudá, jo jalál ká Báp
hai, tumhen apní pahchán men
hikmat aur mukáshafe kí rúh[a]
bakhshe; 18 aur tumháre dil kí
ánkhen raushan ho jáen, táki tum
ko ma'lúm ho, ki us ke buláne se
kaisí kuchh ummed hai, aur us kí
mírás ke jalál kí daulat muqad-
dason men kaisí kuchh hai; 19 aur
ham ímán lánewálon ke liye us kí
barí qudrat kyá hí behadd hai, us
kí barí quwwat kí tásír ke muwáfiq,
20 jo us ne Masíh men kí, jab ki
use murdon men se jilákar apní
dahiní taraf ásmání maqámon par
bitháyá, 21 aur har tarah kí hukú-
mat, aur ikhtiyár, aur qudrat, aur
riyásat, aur har ek nám se bahut
baland kiyá, jo na sirf is jahán
men, balki ánewále jahán men bhí
liyá jáegá: 22 aur sab kuchh us ke
pánwon tale kar diyá, aur us ko
sab chízon ká sardár[b] banákar, ka-
lísiyá ko de diyá; 23 yih us ká
badan hai, aur usí kí ma'múrí jo
har tarah se sab ká ma'múr karne-
wálá hai.

Ifisí Masíhíon kí pahlí hálat, aur Masíh ke fazl ke sabab se us kí tabdílí.

2 1 Aur us ne tumhen bhí zinda
kiyá, jab apne qusúron aur
gunáhon ke sabab murda the, 2 jin
men tum peshtar dunyá kí rawish[c]
par chalte the, aur hawá kí 'amaldá-
rí ke hákim, ya'ní us rúh kí pairawí
karte the, jo ab náfarmání ke far-
zandon men tásír kartí hai; 3 in
men ham bhí sab ke sab pahle
apne jism kí khwáhishon men
zindagí guzárte, aur jism aur 'aql
ke iráde púre karte the, aur dúsron
kí mánind taba'í taur par gazab ke
farzand the:—4 magar Khudá ne
apne rahm kí daulat se, us barí
mahabbat ke sabab, jo us ne ham
se kí, 5 jab qusúron ke sabab murda
hí the, to ham ko Masíh ke sáth
zinda kiyá, (tum ko fazl hí se naját
milí hai,) 6 aur Masíh Yisú' men
shámil karke us ke sáth jiláyá, aur
ásmání maqámon par us ke sáth
bitháyá; 7 táki wuh apní us mihr-
bání se, jo Masíh Yisú' men ham
par hai, ánewále zamánon men
apne fazl kí beniháyat daulat
dikháe: 8 kyúnki tum ko ímán ke
wasíle fazl hí se naját milí hai:
aur yih tumhárí taraf se nahín:
Khudá kí bakhshish hai: 9 aur na
a'mál ke sabab se hai, táki koí
fakhr na kare. 10 Kyúnki ham usí
kí kárígarí hain, aur Masíh Yisú'
men un nek 'amál ke wáste makhlúq
húe, jin ko Khudá ne pahle se ha-
máre karne ke liye taiyár kiyá thá.
11 Pas yád karo, ki tum jo jism
ke rú se gair-qaumwále ho—aur
wuh log jo jism men háth se kiye
húe khatne ke sabab makhtún
kahláte hain, tum ko námakhtún
kahte hain—12 agle zamáne men
Masíh se judá, aur Isráíl kí salta-
nat se khárij, aur wa'de ke 'ahdon
se náwáqif, aur náummed, aur dun-
yá men Khudá se 'aláhida the.
13 Magar tum jo pahle dúr the, ab
Masíh Yisú' men Masíh ke khún
ke sabab se nazdík ho gaye ho.
14 Kyúnki wuhí hamárí sulh hai, jis
ne dono ko ek kar liyá, aur judáí kí
díwár ko jo bích men thí, dhá diyá;
15 chunánchi us ne apne jism ke
zarí'e se dushmaní, ya'ní wuh sharí-
'at jis ke hukm zábiton ke taur
par the, mauqúf kar dí; táki dono
se apne áp men ek nayá insán
paidá karke sulh kará de; 16 aur
salíb par dushmaní ko mitákar, aur
us ke sabab se dono ko ek tan

[a] Yá *ká Rúh.*
[b] Yún. *sab chízon ke úpar sir.*
[c] Yún. *zamáne.*

banákar, Ḳhudá se miláe; 17 aur
us ne ákar, tumhen jo dúr the,
aur unhen jo nazdík the, dono ko
sulh kí ḳhushḳhabarí dí: 18 kyúnki
us hí ke wasíle se ham dono kí ek
hí Rúh men Báp ke pás rasáí hotí
hai. 19 Pas ab tum pardesí aur
musáfir nahín rahe, balki muqad-
dason ke hamwatan aur Ḳhudá ke
gharáne ke ho gaye, 20 aur rasúlon
aur nabíon kí neo par, jis ke kone
ke sire ká patthar ḳhud Masíh
Yisú‘ hai, ta‘mír kiye gaye ho;
21 usí men har ek ‘imárat mil milá-
kar Ḳhudáwand men ek pák maqdis
bantí játí hai; 22 aur tum bhí us
men báham ta‘mír kiye játe ho,
táki Rúh men Ḳhudá ká maskan
bano.

Ġair-qaumon ko Masíh kí kalísiyá men shámil karne ke liye Paulus kí risálat.

3 1 Isí sabab se main Paulus jo
tum ġair-qaumwálon kí ḳhátir
Masíh Yisú‘ ká qaidí hún—2 sháyad
tum ne Ḳhudá ke us fazl ke intizám
ká hál suná hogá, jo tumháre liye
mujh par húá; 3 ya‘ní yih ki wuh
bhed mujhe mukáshafe se ma‘lúm
húá; chunánchi main ne pahle us
ká muḳhtasar hál likhá hai, 4 jise
parhkar tum ma‘lúm kar sakte ho,
ki main Masíh ká wuh bhed kis
qadr samajhtá hún; 5 jo âur zamá-
non[a] men baní Ádam ko is tarah
ma‘lúm na húá thá, jis tarah us ke
muqaddas rasúlon aur nabíon par
Rúh men ab záhir ho gayá hai;
6 yá‘ní yih, ki Masíh Yisú‘ men
ġair-qaumen ḳhushḳhabarí[b] ke wa-
síle mírás men sharík, aur badan
men shámil, aur wa‘de men dáḳhil
hain; 7 aur Ḳhudá ke us fazl kí
baḳhshish se, jo us kí qudrat kí tásír
se mujh par húá, main is ḳhushḳha-
barí[b] ká ḳhádim baná. 8 Mujh par,
jo sab muqaddason men chhoṭe se
chhoṭá hún, yih fazl húá, ki main
ġair-qaumon ko Masíh kí beqiyás
daulat kí ḳhushḳhabarí dún; 9 aur
sab par[c] yih bát raushan karún,
ki jo bhed azal se sab chízon ke
paidá karnewále Ḳhudá men po-
shída rahá, us ká kyá intizám
hai; 10 táki ab kalísiyá ke wasíle
Ḳhudá kí tarah tarah kí hikmat
un hukúmatwálon aur iḳhtiyárwá-
lon ko, jo ásmání maqámon men
hain, ma‘lúm ho jáe, 11 us azalí
iráde ke mutábiq jo us ne hamáre
Ḳhudáwand Masíh Yisú‘ men kiyá
thá: 12 jis men ham ko us par ímán
rakhne ke sabab dilerí hai, aur
bharose ke sáth rasáí. 13 Pas main
darḳhwást kartá hún, ki tum merí
un musíbaton ke sabab jo tumhárí
ḳhátir sahtá hún, himmat na háro,
kyúnki wuh tumháre liye ‘izzat ká
bá‘is hain.

Ifisí Masíhíon ke liye du‘á.

14 Is sabab se main us Báp[d] ke
áge ghuṭne ṭektá hún, 15 jis se ás-
mán aur zamín ká har ek ḳhándán[e]
námzad hai; 16 ki wuh apne jalál
kí daulat ke muwáfiq tumhen yih
‘ináyat kare, ki tum us ke Rúh se
apní bátiní insáníyat men bahut hí
zoráwar ho jáo[f]; 17 aur ímán ke
wasíle se Masíh tumháre dilon men
sukúnat kare; táki tum mahabbat
men jar pakarke, aur bunyád qáim
karke, 18 sab muqaddason samet
baḳhúbí ma‘lúm kar sako, ki us kí
chauráí, aur lambáí, aur únchái,
aur gahráí kitní hai, 19 aur Masíh
kí us mahabbat ko ján sako, jo
jánne se báhar hai, táki tum Ḳhudá
kí sárí ma‘múrí tak ma‘múr ho jáo.

[a] Yún. *pushton*. [b] Yá *Injíl*. [c] N. *sab par* na dárad.
[d] Yún. *Pater*. [e] Yún. *Patriya*. [f] Yún. *qudrat se zor hásil karo.*

20 Ab jo aisá qádir hai, ki us
qudrat ke muwáfiq jo ham men
tásír kartí hai, hamárí darkhwást
aur khayál se bahut ziyáda kám
kar saktá hai; 21 kalísiyá men aur
Masíh Yisú' men pusht dar pusht,
aur abadu'l ábád us kí tamjíd hotí
rahe. Ámín.

Masíhíon ke láiq chál chalan, aur kalísiyá kí yagánagí ke bayán men.

4 1 Pas main jo Khudáwand men
qaidí hún, tum se iltimás kartá
hún, ki jis buláwe se tum buláe
gaye the, us ke munásib chalo;
2 ya'ní kamál firotaní aur hilm ke
sáth tahammul karke mahabbat se
ek dúsre kí bardásht karo; 3 aur
isí koshish men raho, ki Rúh kí
yagánagí sulh ke band se bandhí
rahe. 4 Ek hí badan hai, aur ek hí
Rúh; chunánchi tumhen jo buláe
gaye the, apne buláe jáne se ummed
bhí ek hí hai; 5 ek hí Khudáwand
hai, ek hí ímán, ek hí baptisma[a];
6 aur sab ká Khudá aur Báp ek hí
hai, jo sab ke úpar, aur sab ke dar-
miyán, aur sab ke andar hai. 7 Aur
ham men se har ek par Masíh kí
bakhshish ke andáze ke muwáfiq
fazl húá hai. 8 Isí wáste wuh
kahtá hai, ki

[b] Jab wuh 'álam i bálá par charhá,
to qaidíon ko sáth le gayá,
Aur ádmíon ko in'ám diye.

9 (Us ke charhne se âur kyá páyá
játá hai, siwá is ke ki wuh zamín
ke níche ke 'iláqe men utrá bhí thá?
10 Aur yih utarnewálá wuhí hai, jo
sáre ásmánon se bhí úpar charh
gayá, táki sab chízon ko ma'múr
kare.) 11 Aur usí ne ba'z ko rasúl,
aur ba'z ko nabí, aur ba'z ko mu-
bashshir, aur ba'z ko charwáhá aur
ustád banákar de diyá; 12 táki
muqaddas log kámil banen, aur
khidmatguzárí ká kám kiyá jáe, aur
Masíh ká badan taraqqí páe[c]: 13 jab
tak ham sab ke sab Khudá ke Bete
ke ímán aur us kí pahchán men ek
na ho jáen, aur kámil insán na
banen, ya'ní Masíh ke púre qadd ke
andáze tak na pahunch jáen; 14 táki
ham áge ko bachche na rahen, aur
ádmíon kí bázígarí aur makkárí ke
sabab, un ke gumráh karnewále
mansúbon kí taraf, har ek ta'lím
ke jhoke se maujon kí tarah uchhalte
bahte na phiren; 15 balki mahab-
bat ke sáth sachchái par qáim
rahkar, aur us ke sáth jo sir hai,
ya'ní Masíh ke sáth, paiwasta hokar
har tarah se barhte jáen; 16 jis se
sárá badan, har ek jor kí madad se
paiwasta hokar aur gathkar, us
tásír ke muwáfiq jo baqadr har
hisse ke hotí hai, apne áp[d] ko bar-
hátá hai, táki mahabbat men apní
taraqqí[e] kartá jáe.

Bamuqábala gair-qaumon kí nápákí ke, Masíhí chál chalne kí nasíhaten.

17 Is liye main yih kahtá hún,
aur Khudáwand men jatáe detá
hún, ki jis tarah gair-qaumen apne
behúda khayálát[f] ke muwáfiq chaltí
hain, tum áyanda ko us tarah na
chalná, 18 kyúnki un kí 'aql tárík
ho gayí hai, aur wuh us nádání ke
sabab jo un men hai, aur apne dilon
kí sakhtí ke bá'is Khudá kí zindagí
se khárij hain; 19 unhon ne sun
hokar shahwatparastí ko ikhtiyár
kiyá, táki har tarah ke gande kám
hirs se karen. 20 Magar tum ne
Masíh kí aisí ta'lím nahín pái;
21 balki tum ne us sachchái ke mu-
tábiq, jo Yisú' men hai, usí kí suní,
aur us men yih ta'lím pái hogí,
22 ki tum apne agle chál chalan kí

[a] Yá *istibág.* [b] Zabúr **68.** 18. [c] Yún. *badan ta'mír kiyá jáe.*
[d] Yún. *badan.* [e] Yún. *ta'mír.* [f] Yún. *apní 'aql kí behúdagí.*

us purání insáníyat ko utár ḍálo, jo
fareb kí shahwaton ke sabab se
ḳharáb hotí játí hai; 23 aur apní
‘aql kí rúhání hálat men naye bante
jáo, 24 aur nayí insáníyat ko pahino,
jo Ḳhudá ke mutábiq sachchái kí
rástbází aur pákízagí men paidá kí
gayí hai.
25 Pas jhúṭh bolná chhoṛkar[a],
har ek shaḳhs apne paṛausí se sach
bole, kyúnki ham ápas men ek dúsre
ke ‘uzw hain. 26 Gussa to karo,
magar gunáh na karo: súraj ke
dúbne tak tumhárí ḳhafagí na rahe:
27 aur Iblís ko mauqa‘ na do. 28 Cho-
rí karnewálá phir chorí na kare,
balki achchhá pesha iḳhtiyár karke[b]
háthon se mihnat kare, táki muhtáj
ko dene ke liye us ke pás kuchh
ho. 29 Koí gandí bát tumháre munh
se na nikle, balki wuhí jo zarúrat
ke muwáfiq taraqqí[c] ke liye ach-
chhí ho, táki us se sunnewálon par
fazl ho. 30 Aur Ḳhudá ke pák Rúh
ko ranjída na karo, jis se[d] tum par
maḳhlasí ke din ke liye muhr húí.
31 Har tarah kí talḳhmizájí, aur
qahr, aur gussa, aur shor o gul, aur
badgoí, har qism kí badḳhwáhí sa-
met, tum se dúr kí jáen: 32 aur ek
dúsre par mihrbán, aur narmdil ho,
aur jis tarah Ḳhudá ne Masíh men
tumháre qusúr mu‘áf kiye hain,
tum bhí ek dúsre ke qusúr mu‘áf
karo.
5 1 Pas ‘azíz farzandon kí tarah
Ḳhudá kí mánind bano; 2 aur
mahabbat se chalo, jaise Masíh ne
tum se mahabbat kí, aur hamáre
wáste apne áp ko ḳhushbú kí má-
nind Ḳhudá kí nazr karke qurbán
kiyá. 3 Aur jaisá ki muqaddason
ko munásib hai, tum men harámkárí
aur kisí tarah kí nápákí yá lálach
ká zikr tak na ho; 4 aur na beshar-
mí, aur behúdagoí, aur ṭhaṭṭhebází
ká, kyúnki yih láiq nahín: balki
bar‘aks is ke shukrguzárí ho.
5 Kyúnki tum yih ḳhúb jánte ho,
ki kisí harámkár, yá nápák, yá lálchí
kí, jo butparast ke barábar hai,
Masíh aur Ḳhudá kí bádsháhat men
kuchh mírás nahín. 6 Koí tum ko
befáida báton se dhoká na de, kyún-
ki inhín gunáhon ke sabab se
náfarmání ke farzandon par Ḳhudá
ká gazab názil hotá hai. 7 Pas un
ke kámon ke sharík na ho; 8 kyún-
ki tum pahle táríkí the, magar ab
Ḳhudáwand men núr ho: pas núr
ke farzandon kí tarah chalo, 9 (is
liye ki núr ká phal har tarah kí
nekí aur rástbází aur sachchái hai),
10 aur tajribe se ma‘lúm karte raho,
ki Ḳhudáwand ko kyá pasand hai;
11 aur táríkí ke bephal kámon men
sharík na ho, balki un par malámat
hí kiyá karo; 12 kyúnki un ke po-
shída kámon ká zikr bhí karná
sharm kí bát hai. 13 Aur jin chízon
par malámat hotí hai, wuh sab núr
se záhir hotí hain: kyúnki jo kuchh
záhir kiyá játá hai, wuh raushan
ho játá hai[e]. 14 Is liye wuh kahtá
hai, ki Ai sonewále, jág, aur murdon
men se jí uṭh, to Masíh ká núr tujh
par chamkegá.
15 Pas gaur se dekho, ki kis tarah
chalte ho; nádánon kí tarah nahín,
balki dánáon kí mánind chalo;
16 aur waqt ko ganímat jáno[f], kyún-
ki din bure hain. 17 Is sabab se
nádán na bano, balki Ḳhudáwand
kí marzí ko samjho, ki kyá hai.
18 Aur sharáb men matwále na ba-
no, kyúnki is se badchalní wáqi‘
hotí hai; balki Rúh se ma‘múr
hote jáo; 19 aur ápas men mazámír,
aur gít, aur rúhání gazalen gáyá
karo, aur dil se Ḳhudáwand ke liye

a Yún. *utárkar.* b N. *apne* izád. c Yún. *ta‘mír.* d Yún. *men*
e Yún. *núr hai.* f Yún. *mauqa‘ ko ḳharíd liyá karo.*

gáte bajáte rahá karo; 20 aur sab
bátoṉ meṉ hamáre Ḳhudáwand
Yisú‘ Masíh ke nám se [a] hamesha
Ḳhudá Báp ká shukr karte raho;
21 aur Masíh ke ḳhauf se ek dúsre
ke tábi‘ raho.

‘Auratoṉ aur mardoṉ, bachchoṉ aur bachchewáloṉ, naukaroṉ aur áqáoṉ ke faráiz.

22 Ai bíwiyo, apne shauharoṉ kí
aisí tábi‘ raho, jaise Ḳhudáwand kí.
23 Kyúṉki shauhar bíwí ká sir hai,
jaise ki Masíh kalísiyá ká sir hai,
aur wuh ḳhud badan ká bacháne-
wálá hai. 24 Lekin jaise kalísiyá
Masíh ke tábi‘ hai, waise hí bíwiyáṉ
bhí har bát meṉ apne shauharoṉ
ke tábi‘ hoṉ. 25 Ai shauharo, apní
bíwiyoṉ se mahabbat rakkho, jaise
ki Masíh ne bhí kalísiyá se mahab-
bat karke apne áp ko us ke wáste
maut ke hawále kar diyá; 26 táki
us ko kalám ke sáth pání se gusl
dekar aur sáf karke muqaddas
banáe, 27 aur ek aisí jalálwálí kalí-
siyá banáke apne pás házir kare, jis
ke badan meṉ dág, yá jhurrí, yá
koí aur aisí chíz na ho; balki pák
aur be‘aib ho. 28 Isí tarah shau-
haroṉ ko lázim hai, ki apní bíwiyoṉ
se apne badan kí mánind [b] mahab-
bat rakkheṉ. Jo apní bíwí se ma-
habbat rakhtá hai, wuh apne se
mahabbat rakhtá hai: 29 kyúṉki
kabhí kisí ne apne jism se dushma-
ní nahíṉ kí, balki us ko páltá, aur
parwarish kartá hai, jaise ki Masíh
kalísiyá ko; 30 is liye ki ham us ke
badan ke ‘uzw haiṉ. 31 [c] Isí sabab
se ádmí báp se aur máṉ se judá
hokar apní bíwí ke sáth rahegá, aur
wuh dono ek jism hoṉge. 32 Yih
bhed to baṛá hai, lekin maiṉ Masíh
aur kalísiyá kí bábat kahtá húṉ.
33 Ba har hál tum meṉ se bhí har
ek apní bíwí se apní mánind ma-
habbat rakkhe; aur bíwí is bát ká
ḳhayál rakkhe, ki apne shauhar se
ḍartí rahe.

6 1 Ai farzando, Ḳhudáwand meṉ
apne máṉ báp ke farmánbardár
raho; kyúṉki yih wájib hai. 2 [d] Apne
báp kí aur máṉ kí ‘izzat kar, (yih
pahlá hukm hai, jis ke sáth wa‘da
bhí hai) 3 táki terá bhalá ho, aur
terí ‘umr zamín par daráz ho. 4 Aur
ai bachchewálo [e], tum apne farzan-
doṉ ko gussa na diláo, balki Ḳhu-
dáwand kí taraf se tarbiyat aur
nasíhat de dekar, un kí parwarish
karo.

5 Ai naukaro, jo jism ke rú se
tumháre málik haiṉ, apní sáfdilí se
ḍarte aur káṉpte húe, un ke aise
farmánbardár raho, jaise Masíh ke;
6 aur ádmíoṉ ko ḳhush karnewáloṉ
kí tarah dikháwe ke liye ḳhidmat
na karo, balki Masíh ke bandoṉ kí
tarah dil se Ḳhudá kí marzí púrí
karo; 7 aur us ḳhidmat ko ádmíoṉ
kí nahíṉ, balki Ḳhudáwand kí ján-
kar jí se karo; 8 kyúṉki tum jánte
ho, ki jo koí jaisá achchhá kám
karegá, ḳhwáh gulám ho, ḳhwáh
ázád, Ḳhudáwand se waisá hí páegá.
9 Aur ai máliko, tum bhí dhamki-
yáṉ chhoṛkar, un ke sáth aisá hí
sulúk karo; kyúṉki tum jánte ho,
ki un ká aur tumhárá dono ká má-
lik ásmán par hai, aur wuh kisí ká
tarafdár nahíṉ.

Rúhání jang aur Ḳhudá ke hathyár.

10 Garaz, Ḳhudáwand meṉ aur us
kí qudrat ke zor meṉ mazbút bano.
11 Ḳhudá ke sab hathyár báṉdh lo,
táki tum Iblís ke mansúboṉ ke
muqábale meṉ qáim rah sako;
12 kyúṉki hameṉ ḳhún aur gosht

[a] Yún. *meṉ.* [b] Yá *bíwiyoṉ ko apná badan jánkar un se.*
[c] Paidáish 2. 24. [d] Ḳhurúj 20. 12. [e] Yún. *bápo.*

se kushtí nahín karní hai, balki
hukúmatwálon aur ikhtiyárwálon,
aur is dunyá kí táríkí ke hákimon[a]
aur sharárat kí un rúhání faujon
se, jo ásmání maqámon men hain.
13 Is wáste tum Khudá ke sáre
hathyár bándh lo, táki bure din
men muqábala kar sako, aur sab
kámon ko anjám dekar qáim rah
sako. 14 Pas sachchái se apní ka-
mar kaskar, aur rástbází ká baktar
lagákar, 15 aur pánwon men sulh
kí khushkhabarí[b] kí taiyárí ke júte
pahinkar, 16 aur un sab ke sáth
ímán kí sipar lagákar, qáim raho,
jis se tum us sharír ke sáre jalte
húe tíron ko bujhá sako; 17 aur
naját ká khod aur Rúh kí talwár, jo
Khudá ká kalám hai, le lo; 18 aur
har waqt aur har tarah se Rúh
men du'á aur minnat karte raho;
aur isí garaz se jágte raho, ki sab
muqaddason ke wáste bilá nága
du'á mángá karo; 19 aur mere liye
bhí, táki bolne ke waqt mujhe
kalám karne kí taufíq ho; jis se
main khushkhabarí[b] ke bhed ko
dilerí se záhir karún, 20 jis ke liye
zanjír se jakrá húá elchí hún; aur
us ko aisí dilerí se bayán karún,
jaisá bayán karná mujh par farz hai.

Tukhikus ká áná.

21 Aur Tukhikus jo piyárá bhái,
aur Khudáwand men diyánatdár
khádim hai, tumhen sab báten
batá degá, táki tum bhí mere hál
se wáqif ho jáo, ki main kis tarah
rahtá hún: 22 us ko main ne tum-
háre pás isí wáste bhejá hai, ki
tum hamárí hálat se wáqif ho jáo,
aur wuh tumháre dilon ko tasallí
de.

Ákhirí du'á.

23 Khudá Báp, aur Khudáwand
Yisú' Masíh kí taraf se bháiyon ko
itmínán hásil ho, aur un men ímán
ke sáth mahabbat ho. 24 Jo ha-
máre Khudáwand Yisú' Masíh se
lázawál mahabbat rakhte hain, un
sab par fazl hotá rahe.

FILIPPÍON KE NÁM

PAULUS RASU'L KA' KHATT.

Du'á e khair.

I 1 Masíh Yisú' ke bandon Pau-
lus aur Tímuthiyus kí taraf se,
Filippí ke sab muqaddason ke nám
jo Masíh Yisú' men hain, nigahbá-
non aur khádimon[c] samet.
2 Hamáre Báp Khudá, aur Khu-
dáwand Yisú' Masíh kí taraf se
tumhen fazl aur itmínán hásil hotá
rahe.

Filippí Masíhíon kí rúhání rifáqat ká shukríya, aur un ke liye du'á.

3 Main jab kabhí tumhen yád

[a] Yún. *is táríkí ke jahángíron.* [b] Yá *Injíl.* [c] Yá *bishapon aur díkanon.*

kartá hún̲, to apne Ḳhudá ká shukr
bajá látá hún̲ · 4 aur har ek du'á
men̲ jo tumháre liye mángtá hún̲,
hamesha ḳhushí ke sáth tum sab
ke liye darḳhwást kartá hún̲, 5 is
liye ki tum awwal roz se lekar áj
tak ḳhushḳhabarí[a] ke phailáne men̲
sharík rahe ho; 6 aur mujhe is bát
ká bharosá hai, ki jis ne tum men̲
nek kám shurú' kiyá hai, wuh use
Yisú' Masíh[b] ke din tak púrá kar
degá; 7 chunán̲chi wájib hai, ki
main̲ tum sab kí bábat aisá hí
ḳhayál karún̲, kyún̲ki tum mere
dil men̲ rahte ho, aur merí qaid[c]
aur ḳhushḳhabarí[a] kí jawábdihí
aur subút men̲, tum sab mere sáth
fazl men̲ sharík ho. 8 Ḳhudá merá
gawáh hai, ki main̲ Masíh Yisú' kí
sí ulfat karke tum sab ká mushtáq
hún̲. 9 Aur yih du'á kartá hún̲, ki
tumhárí mahabbat, 'ilm aur har
tarah kí tamíz ke sáth âur bhí
ziyáda hotí jáe; 10 táki 'umda
'umda báton̲ ko pasand[d] kar sako;
aur Masíh ke din tak sáfdil raho,
aur ṭhokar na kháo; 11 aur rást-
bází ke phal se, jo Yisú' Masíh ke
sabab se hai, bhare raho, táki
Ḳhudá ká jalál záhir ho, aur us kí
sitáish kí jáe.

Rasúl ke qaid hone se Injíl kí taraqqí, aur áyanda ke liye ummed.

12 Aur ai bháiyo, main̲ cháhtá
hún̲ tum ján lo, ki jo mujh par
guzrá, wuh ḳhushḳhabarí[a] kí ta-
raqqí hí ká bá'is húá; 13 yahán̲
tak ki qaisarí sipáhíon̲ kí sárí
palṭan aur báqí sab logon̲ men̲
mashhúr ho gayá, ki main̲ Masíh
ke wáste[e] qaid hún̲; 14 aur jo
Ḳhudáwand men̲ bháí hain̲, un
men̲ se aksar mere qaid hone[c] ke
sabab se diler hokar, beḳhauf
Ḳhudá ká kalám sunáne kí ziyáda
jur'at karte hain̲. 15 Ba'z to hasad
aur jhagre kí wajh se Masíh kí
manádí karte hain̲; aur ba'z nek-
níyatí se: 16 ek to mahabbat kí
wajh se, yih jánkar Masíh kí
manádí karte hain̲, ki main̲ ḳhush-
ḳhabarí[a] kí jawábdihí ke wáste
muqarrar hún̲: 17 magar dúsre
tafriqe kí wajh se, na ki sáfdilí se,
balki is ḳhayál se ki merí qaid[c]
men̲ mere liye musíbat paidá karen̲.
18 Pas kyá húá? Sirf yih, ki har
tarah se Masíh kí manádí hotí hai,
baháne se ho, ḳhwáh sachchái se;
aur is se main̲ ḳhush hún̲, aur
rahún̲gá bhí. 19 Kyún̲ki main̲ jántá
hún̲, ki tumhárí du'á, aur Yisú'
Masíh ke Rúh ke in'ám se, is ká
anjám merí naját hogá; 20 chu-
nán̲chi merí dilí árzú aur ummed
yihí hai, ki main̲ kisí bát men̲
sharminda na hún̲, balki merí
kamál dilerí ke bá'is jis tarah
Masíh kí ta'zím mere badan ke
sabab se hamesha hotí rahí hai,
usí tarah ab bhí hogí, ḳhwáh main̲
zinda rahún̲ ḳhwáh marún̲. 21 Kyún̲-
ki zinda rahná mere liye Masíh
hai, aur marná nafa'. 22 Lekin
agar merá jism men̲ zinda rahná
hí mere kám ke liye mufíd[f] hai, to
main̲ nahín̲ jántá, ki kise pasand
karún̲. 23 Main̲ dono taraf phan̲sá
húá hún̲; merá jí to yih cháhtá
hai, ki kúch karke Masíh ke pás já
rahún̲, kyún̲ki yih bahut hí bihtar
hai; 24 magar jism men̲ rahná
tumhárí ḳhátir ziyáda zarúrí hai.
25 Aur chún̲ki mujhe is ká yaqín
hai, is liye main̲ jántá hún̲ ki
zinda rahún̲gá, balki tum sab ke
sáth rahún̲gá, táki tum ímán men̲
taraqqí karo, aur us men̲ ḳhush
raho; 26 aur jo tumhen̲ mujh par

[a] Yá *Injíl.* [b] N. *Masíh Yisú'.* [c] Yún. *zanjíron̲.*
[d] Yá *mutafarriq báton̲ men̲ tamíz.* [e] Yún. *Masíh men̲.* [f] Yá. *kám ká phal.*

fakhr hai, wuh mere phir tumháre
pás áne se Masíh Yisú‘ men ziyáda
ho jáe. 27 Sirf yih karo ki tum-
hárá chál chalan Masíh kí khush-
khabarí[a] ke muwáfiq rahe, táki
main khwáh áún aur tumhen
dekhún, khwáh na áún, tumhárá
hál sunún, ki tum ek rúh men qáim
ho, aur Injíl[b] ke ímán ke liye ek
ján hokar jánfisháni karte ho;
28 aur kisí bát men mukhálifon se
dahshat nahín kháte: yih un ke
liye halákat ká sáf nishán hai,
lekin tumhárí naját ká, aur yih
Khudá kí taraf se hai; 29 kyúnki
Masíh kí khátir tum par yih fazl
húá, ki na faqat us par ímán láo,
balki us kí khátir dukh bhí saho:
30 aur tum usí tarah jánfishání
karte ho, jis tarah mujhe karte
dekhá thá, aur ab bhí sunte ho, ki
main waisí hí kartá hún.

Yisú‘ Masíh ke namúne par mel miláp aur inkisár kí nasíhat.

2 1 Pas agar kuchh tasallí Masíh
men, aur mahabbat kí diljam‘í,
aur Rúh kí shirákat, aur rahmdilí
o dardmandí hai; 2 to merí yih
khushí púrí karo, ki yakdil raho;
yaksán mahabbat rakkho; ek ján
ho; ek hí khayál rakkho; 3 tafriqe
aur bejá fakhr ke bá‘is kuchh na
karo, balki firotaní se ek dúsre ko
apne se bihtar samjhe: 4 har ek
apne hí ahwál par nahín, balki har
ek dúsron ke ahwál par bhí nazar
rakkhe. 5 Waisá hí mizáj rakkho,
jaisá Masíh Yisú‘ ká bhí thá: 6 us
ne agarchi Khudá kí súrat par
thá, Khudá ke barábar hone ko
qabze men rakhne kí chíz[c] na sam-
jhá, 7 balki apne áp ko khálí kar
diyá, aur khádim kí súrat ikhtiyár
kí, aur insánon ke mushábih ho
gayá; 8 aur insání shakl men záhir
hokar apne áp ko past kar diyá, aur
yahán tak farmánbardár rahá, ki
maut, balki salíbí maut, gawárá kí.
9 Isí wáste Khudá ne bhí use
bahut sarbaland kiyá, aur use wuh
nám bakhshá jo sab námon se a‘lá
hai; 10 táki Yisú‘ ke nám par[d]
har ek ghutná ṭike, khwáh ásmá-
níon ká ho, khwáh zamíníon ká,
khwáh un ká jo zamín ke níche
hain; 11 aur Khudá Báp ke jalál
ke liye har ek zabán iqrár kare, ki
Yisú‘ Masíh Khudáwand hai.

12 Pas ai mere ‘azízo, jis tarah
tum hamesha se farmánbardárí
karte áe ho, usí tarah ab bhí na
sirf merí házirí men, balki is se
bahut ziyáda merí gairházirí men,
darte kánpte húe apní naját ká
kám kiye jáo; 13 kyúnki jo tum
men níyat aur ‘amal dono ko, apne
nek iráde ko anjám dene ke liye,
paidá kartá hai, wuh Khudá hai.
14 Sab kám shikáyat aur takrár
bagair kiyá karo; 15 táki tum
be‘aib aur bhole hokar, terhe aur
kajrau logon[e] men Khudá ke be-
nuqs farzand bane raho, (jin ke
darmiyán tum dunyá men chirá-
gon kí tarah dikhái dete ho, 16 aur
zindagí ká kalám pesh karte ho,)
táki Masíh ke din mujhe fakhr ho,
ki na merí daur dhúp befáida húí,
na merí mihnat akárath gayí.
17 Aur agar mujhe tumháre ímán
kí qurbání aur khidmat ke sáth
apná khún bhí baháná pare[f], tau-
bhí khush hún, aur tum sab ke
sáth khushí kartá hún: 18 tum bhí
isí tarah khush ho, aur mere sáth
khushí karo.

Tímuthiyus aur Ipafruditus kí sifárish.

19 Mujhe Khudáwand Yisú‘ men

[a] Yá *Injíl.* [b] Yá *khushkhabarí.* [c] Yún. *ganímat ká mál.* [d] Yún. *men.*
[e] Yún. *pusht.* [f] Yún. *agar main . . . . aragh ke taur par baháyá játá hún.*

ummed hai, ki Tímuthiyus ko tum-
háre pás jald bhejún̲gá, táki
tumhárá ahwál daryáft karke merí
bhí ḳhátirjama‘ ho. 20 Kyún̲ki
koí aisá hamdil mere pás nahín̲, jo
sáfdilí se tumháre liye fikrmand
ho. 21 Sab apní apní báton̲ ke
fikr men̲ hain̲, na Yisú‘ Masíh[a] kí.
22 Lekin tum us kí puḳhtagí se
wáqif ho, ki jaise beṭá báp kí ḳhid-
mat kartá hai, waise hí us ne mere
sáth ḳhushḳhabarí[b] phailáne men̲
ḳhidmat kí. 23 Pas main̲ ummed
kartá hún̲, ki jab apne hál ká
anjám ma‘lúm kar lún̲gá, to use
fauran bhej dún̲gá. 24 Aur mujhe
Ḳhudáwand par bharosá hai, ki
main̲ áp bhí jald áún̲gá. 25 Lekin
main̲ ne Ipafruditus ko tumháre
pás bhejná zarúr samjhá; wuh
merá bháí, aur hamḳhidmat, aur
hamsipáh, aur tumhárá qásid, aur
merí hájat rafa‘ karne ke liye ḳhá-
dim hai; 26 kyún̲ki wuh tum sab
ká bahut mushtáq thá, aur is
wáste beqarár rahtá thá, ki tum
ne us kí bímárí ká hál suná thá:
27 beshakk wuh bímárí se marne
ko thá: magar Ḳhudá ne us par
rahm kiyá; aur faqat us hí par
nahín̲, balki mujh par bhí, táki
mujhe gam par gam na ho. 28 Is
liye mujhe us ke bhejne ká âur bhí
ziyáda ḳhayál húá, ki tum bhí us
kí muláqát se phir ḳhush ho jáo,
aur merá bhí gam ghaṭ jáe. 29 Pas
tum us se Ḳhudáwand men̲ kamál
ḳhushí ke sáth milná, aur aise
shaḳhson̲ kí ‘izzat kiyá karo: 30 is
liye ki wuh Masíh ke kám kí
ḳhátir marne ke qaríb ho gayá thá,
aur us ne ján lagá dí, táki jo kamí
tumhárí taraf se merí ḳhidmat
men̲ húí, use púrá kare.

*Jhúṭhe ustádon̲ aur shágirdon̲ ke bar-
ḳhiláf, aur Masíh kí pairawí men̲
taraqqí karne kí nasíhat.*

3 1 Garaz, mere bháiyo, Ḳhudá-
wand men̲ ḳhush raho. Tum-
hen̲ ek hí bát bár bár likhne men̲
mujhe to kuchh diqqat nahín̲, aur
tumhárí is men̲ hifázat hai. 2 Kut-
ton̲ se ḳhabardár raho, badkáron̲
se ḳhabardár raho, kaṭwánewálon̲
se ḳhabardár raho: 3 kyún̲ki maḳh-
tún to ham hain̲, jo Ḳhudá ke Rúh
kí hidáyat se ‘ibádat karte hain̲,
aur Masíh Yisú‘ par faḳhr karte
hain̲, aur jism ká bharosá nahín̲
karte: 4 go main̲ to jism ká bhí
bharosá kar saktá hún̲: agar kisí
âur ko jism par bharosá karne ká
ḳhayál ho, to main̲ us se bhí ziyá-
da kar saktá hún̲: 5 áṭhwen̲ din
merá ḳhatna húá, Isráíl kí qaum,
aur Binyámín ke qabíle ká hún̲;
‘Ibráníon̲ ká ‘Ibrání; sharí‘at ke
i‘tibár se Farísí hún̲; 6 josh ke
i‘tibár se kalísiyá ká satánewálá;
sharí‘at kí rástbází ke i‘tibár se
be‘aib thá. 7 Lekin jitní chízen̲
mere nafa‘ kí thín̲, unhín̲ ko main̲
ne Masíh kí ḳhátir nuqsán samajh
liyá hai. 8 Balki main̲ apne Ḳhu-
dáwand Masíh Yisú‘ kí pahchán kí
baṛí ḳhúbí ke sabab sab chízon̲ ko
nuqsán samajhtá hún̲: jis kí ḳhátir
main̲ ne sárí chízon̲ ká nuqsán
uṭháyá, aur un ko kúrá samajhtá
hún̲, táki Masíh ko hásil karún̲,
9 aur us men̲ páyá jáún̲; na apní
us rástbází ke sáth, jo sharí‘at kí
taraf se hai, balki us rástbází ke
sáth, jo Masíh par ímán láne ke
sabab hai, aur Ḳhudá kí taraf se
ímán par miltí hai: 10 aur main̲ us
ko, aur us ke jí uṭhne kí qudrat ko,
aur us ke sáth dukhon̲ men̲ sharík
hone ko ma‘lúm karún̲, aur us kí
maut se mushábahat paidá karún̲;

[a] N. *Masíh Yisú‘.*

[b] Yá *Injíl.*

11 táki kisí tarah murdon men se
jí uṭhne ke darje tak pahunchún.
12 Yih garaz nahín, ki main pá
chuká, ya kámil ho chuká hún:
balki us chíz ke pakaṛne ke liye
dauṛá húá játá hún, jis ke liye
Masíh Yisú' ne mujhe pakṛá thá.
13 Ai bháiyo, merá yih gumán
nahín, ki pakaṛ chuká hún: balki
sirf yih kartá hún, ki jo chízen
píchhe rah gayín un ko bhúlkar,
áge kí chízon kí taraf baṛhá húá,
14 nishán kí taraf dauṛá húá játá
hún, táki us in'ám ko hásil karún,
jis ke liye Khudá ne mujhe Masíh
Yisú' men úpar buláyá hai. 15 Pas
ham men se jitne kámil hain, yihí
khayál rakkhen, aur agar kisí bát
men tumhárá áur tarah ká khayál
ho, to Khudá us bát ko bhí tum
par záhir kar degá: 16 ba har hál
jahán tak ham pahunche hain, usí
ke mutábiq chalen.

Jhúṭhe aur sachche Masíhíon ká anjám.

17 Ai bháiyo, tum sab milkar
merí mánind bano, aur un logon
ko pahchán rakkho, jo is tarah
chalte hain jis ká namúna tum ham
men páte ho. 18 Kyúnki bahutere
aise hain, jin ka zikr main ne tum
se bárhá kiyá hai, aur ab bhí ro
roke kahtá hún, ki wuh apne chál
chalan se Masíh kí salíb ke dush-
man hain: 19 un ká anjám halákat
hai, un ká khudá peṭ hai, wuh apní
sharm kí báton par fakhr karte
hain, aur dunyá kí chízon ke kha-
yál men rahte hain. 20 Magar ha-
márá watan ásmán par hai; aur
ham ek Munjí, ya'ní Khudáwand
Yisú' Masíh ke wahán se áne ke
intizár men hain: 21 wuh apní us
quwwat kí tásír ke muwáfiq, jis se
sab chízen apne tábi' kar saktá
hai, hamárí pasthálí ke badan kí
shakl badalkar, apne jalál ke badan
kí súrat par banáegá.

Masíhí nekíon kí nasíhat.

4 1 Is wáste, ai mere piyáre
bháiyo, jin ká main mushtáq
hún, jo merí khushí aur táj ho, ai
piyáro, Khudáwand men isí tarah
qáim raho.
2 Main Yúodiya ko bhí nasíhat
kartá hún, aur Suntukhe ko bhí, ki
wuh Khudáwand men yakdil rahen.
3 Aur ai sachche hamkhidmat[a], tujh
se bhí darkhwást kartá hún, ki tú
un 'auraton kí madad kar, kyúnki
unhon ne mere sáth khushkhabarí
phailáne[b] men, Klemens aur mere
un báqí hamkhidmaton samet ján-
fishání kí, jin ke nám kitáb i hayát
men darj hain.
4 Khudáwand men har waqt
khush raho; phir kahtá hún, ki
khush raho. 5 Tumhárí narmmizájí
sab ádmíon par záhir ho. Khudá-
wand qaríb hai. 6 Kisí bát ká fikr
na karo: balki har ek bát men tum-
hárí darkhwásten, du'á aur minnat
ke wasíle se, shukrguzárí ke sáth
Khudá ke sámne pesh kí jáen; 7 to
Khudá ká itmínán, jo samajh se bi'l
kull báhar hai, tumháre dilon aur
khayálon ko Masíh Yisú' men mah-
fúz rakkhegá.
8 Garaz, ai bháiyo, jitní báten sach
hain, aur jitní báten sharáfat kí hain,
aur jitní báten wájib hain, aur jitní
báten pák hain, aur jitní báten pa-
sandída hain, aur jitní báten dilkash
hain; garaz jo nekí aur ta'ríf kí
báten hain, un par gaur kiyá karo.
9 Jo báten tum ne mujh se síkhín,
aur hásil kín, aur sunín, aur mujh
men dekhín, un par 'amal kiyá karo;
to Khudá jo itmínán ká chashma
hai[c] tumháre sáth rahegá.

[a] Yún. *kándhiye.* [b] Yá *Injíl.* [c] Yún. *itmínán ká Khudá.*

Filippí Masíhíon kí taraf se imdád milne ká shukríya.

10 Main Ḳhudáwand men bahut
ḳhush hún, ki ab itní muddat ke
ba'd tumhárá ḳhayál mere liye sar-
sabz húá; beshakk tumhen pahle
bhí is ká ḳhayál thá, magar mauqa'
na milá. 11 Yih nahín ki main
muhtájí ke liház se kahtá; kyún-
ki main ne yih síkhá hai, ki jis
hálat men hún, usí par rází rahún.
12 Main past honá bhí jántá hún,
aur baṛhná bhí jántá hún: har ek
bát, aur sab hálaton men, main ne
ser honá, bhúká rahná, aur baṛhná
ghaṭná síkhá[a] hai. 13 Jo mujhe
táqat baḳhshtá hai, us men main
sab kuchh kar saktá hún. 14 Táham
tum ne achchhá kiyá, jo merí mu-
síbat men sharík húe. 15 Aur ai
Filippío, tum ḳhud bhí jánte ho, ki
ḳhushḳhabarí[b] ke shurú' men, jab
main Makiduniya se rawána húá, to
tumháre siwá kisí kalísiyá ne lene
dene ke mu'ámale men merí madad[c]
na kí. 16 Chunánchi Thissaluníke
men bhí merí ihtiyáj rafa' karne ke
liye tum ne ek daf'a nahín, balki do
daf'a kuchh bhejá thá. 17 Yih nahín
ki main in'ám cháhtá hún, balki aisá
phal cháhtá hún, jo tumháre hisáb
men ziyáda ho jáe. 18 Mere pás sab
kuchh hai, balki ifrát se hai: tum-
hárí bhejí húí chízen Ipafruditus ke
háth se lekar main ásúda ho gayá
hún; wuh ḳhushbú, aur maqbúl
qurbání hain, jo Ḳhudá ko pasandída
hai. 19 Merá Ḳhudá apní daulat ke
muwáfiq jalál se Masíh Yisú' men
tumhárí har ek ihtiyáj rafa' karegá.
20 Hamáre Ḳhudá aur Báp kí abadu'l
ábád tamjíd hotí rahe. Ámín.

Áḳhirí salám aur du'á.

21 Har ek muqaddas se jo Masíh
Yisú' men hai salám kaho. Jo bháí
mere sáth hain tumhen salám kahte
hain. 22 Sáre muqaddas, ḳhusúsan
Qaisar ke gharwále, tumhen salám
kahte hain.
23 Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká fazl
tumhárí rúh ke sáth rahe.

KULUSSÍON KE NÁM

PAULUS RASU'L KA' ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I 1 Paulus kí taraf se, jo Ḳhudá
kí marzí se Masíh Yisú' ká rasúl
hai, aur bháí Tímuthiyus kí taraf
se, 2 Masíh men un muqaddas aur
ímándár bháiyon ke nám, jo Kulusse
men hain.
Hamáre Báp Ḳhudá kí taraf se
tumhen fazl aur itmínán hásil hotá
rahe.

Kulussí Masíhíon ke ímán aur mahabbat ká shukríya.

3 Ham tumháre haqq men ham-

[a] Yún. *ser hone, bhúke rahne, aur baṛhne ghaṭne ká bhed síkhá.*
[b] Yá *Injíl.*
[c] Yún. *shirákat.*

esha du'á karke, apne Ḳhudáwand
Yisú' Masíh ke Báp, ya'ní Ḳhudá,
ká shukr karte haiṉ ; 4 kyúṉki ham
ne suná hai, ki Masíh Yisú' par
tumhárá ímán hai, aur sab muqaddas
logoṉ se mahabbat rakhte ho, 5 us
ummed kí húí chíz ke sabab jo tum-
háre wáste ásmán par rakkhí húí
hai, jis ká zikr tum us ḳhushḳha-
barí [a] ke kalám i haqq meṉ sun
chuke ho, 6 jo tumháre pás pahuṉchí
hai ; jaise sáre jahán meṉ bhí phal
detí, aur taraqqí kartí játí hai ;
chunáṉchi jis din se tum ne us ko
suná, aur Ḳhudá ke fazl ko sachche
taur par pahcháná, tum meṉ bhí aisá
hí kartí hai ; 7 usí kí ta'lím tum ne
hamáre 'azíz hamḳhidmat Ipafrás
se páí, jo hamáre [b] liye Masíh ká
diyánatdár ḳhádim hai ; 8 usí ne
tumhárí mahabbat ko jo Rúh meṉ
hai ham par záhir kiyá.

Kulussíoṉ kí rúhání taraqqí ke liye du'á.

9 Isí liye jis din se yih suná hai,
ham bhí tumháre wáste yih du'á
máṉgne aur darḳhwást karne se báz
nahíṉ áte, ki tum kamál rúhání
hikmat aur samajh ke sáth us kí
marzí ke 'ilm se ma'múr ho jáo ;
10 táki tumhárá chál chalan Ḳhudá-
wand ke láiq ho, aur us ko har tarah
se pasand áe, aur tum meṉ har tarah
ke nek kám ká phal lage, aur Ḳhudá
kí pahchán meṉ barhte jáo ; 11 aur
us ke jalál kí qudrat ke muwáfiq har
tarah kí quwwat se qawwí hote jáo,
táki ḳhushí ke sáth har súrat se sabr
aur tahammul kar sako ; 12 aur Báp
ká shukr karte raho, jis ne ham [c] ko
is láiq kiyá, ki núr meṉ muqaddasoṉ
ke sáth mírás ká hissa páeṉ [d] ; 13 usí
ne ham ko táríkí ke qabze se chhurá-
kar apne 'azíz Bete [e] kí bádsháhat
meṉ dáḳhil [f] kiyá ; 14 jis meṉ ham
ko maḳhlasí, ya'ní gunáhoṉ kí mu-
'áfí, hásil hai : 15 wuh andekhe Ḳhudá
kí súrat aur tamám maḳhlúqát se
pahle maulúd [g] hai ; 16 kyúṉki usí
meṉ sárí chízeṉ paidá kí gayíṉ,
ásmán kí hoṉ, yá zamín kí, dekhí
hoṉ, yá andekhí, taḳht hoṉ, yá ri-
yásateṉ, yá hukúmateṉ, yá iḳhti-
yárát ; sárí chízeṉ usí ke wasíle se,
aur usí ke wáste paidá húí haiṉ ;
17 aur wuh sab chízoṉ se pahle hai,
aur usí meṉ sárí chízeṉ qáim rahtí
haiṉ. 18 Aur wuhí badan, ya'ní ka-
lísiyá, ká sir hai ; wuhí mabdá hai,
aur murdoṉ meṉ se jí uthnewáloṉ
meṉ pahlautá, táki sab bátoṉ meṉ
us ká awwal darja ho ; 19 kyúṉki
Báp ko yih pasand áyá, ki sárí
ma'múrí usí meṉ sukúnat kare ;
20 aur us ke ḳhún ke sabab jo salíb
par bahá sulh karke, sab chízoṉ ká
usí ke wasíle se apne sáth mel kar
le, ḳhwáh wuh zamín kí hoṉ, ḳhwáh
ásmán kí. 21 Aur us ne ab us ke
jismání badan meṉ maut ke wasíle
se tumhárá bhí mel kar liyá, 22 jo
pahle ḳhárij, aur bure kámoṉ ke
sabab dil se dushman the, táki wuh
tum ko muqaddas, be'aib, aur beil-
zám banákar, apne sámne házir
kare : 23 basharte ki tum ímán kí
bunyád par qáim aur puḳhta raho,
aur us ḳhushḳhabarí [a] kí ummed ko
jise tum ne suná, na chhoṛo [h], jis kí
manádí ásmán ke níche ke tamám
maḳhlúqát meṉ kí gayí ; aur maiṉ
Paulus usí ká ḳhádim baná.

Kalísiyá kí taraqqí aur taqwíyat ke liye Rasúl ke dukh aur mihnat.

24 Ab maiṉ un dukhoṉ ke sabab
se ḳhush húṉ, jo tumhárí ḳhátir

[a] Yá *Injíl.* [b] N. *tumháre.* [c] N. *tum.* [d] N. *páo.*
[e] Yún. *apní mahabbat ke Bete.* [f] Yún. *muntaqil.* [g] Yún. *maḳhlúqát ká pahlautá.*
[h] Yún. *ummed se . . . . tal na jáo.*

uṭhátá hún̲, aur Masíh kí musíbaton̲
kí kamí us ke badan, ya'ní kalísiyá,
kí ḳhátir, apne jism men̲ púrí kiye
detá hún̲; 25 jis ká main̲ Ḳhudá ke
us intizám ke bamújib ḳhádim baná,
jo tumháre wáste mere sipurd húá,
táki main̲ Ḳhudá ke kalám kí púrí
púrí manádí karún̲[a]; 26 ya'ní us
bhed kí, jo tamám zamánon̲ aur
pushton̲ se poshída rahá, lekin ab
us ke un muqaddason̲ par záhir húá,
27 jin par Ḳhudá ne záhir karná
cháhá, ki gair-qaumon̲ men̲ us bhed
ke jalál kí daulat kaisí kuchh hai,
aur wuh yih hai, ki Masíh jo jalál
kí ummed hai tum men̲ rahtá hai:
28 jis kí manádí karke ham har ek
shaḳhs ko nasíhat karte, aur har ek
ko kamál dánáí se ta'lím dete hain̲,
táki ham har shaḳhs ko Masíh men̲
kámil karke pesh karen̲; 29 aur isí
liye main̲ us kí us quwwat ke muwá-
fiq ján̲fishání se mihnat kartá hún̲,
jo mujh men̲ zor se asar kartí hai.

2 1 Main̲ cháhtá hún̲ tum ján lo,
ki tumháre, aur Laudíkiyawá-
lon̲, aur un sab ke liye jinhon̲ ne
merí jismání súrat nahín̲ dekhí, kyá
hí ján̲fishání kartá hún̲; 2 táki un
ke dilon̲ ko tasallí ho, aur wuh ma-
habbat se ápas men̲ gaṭhe rahen̲,
aur púrí samajh kí tamám daulat
ko hásil karen̲, aur Ḳhudá ke bhed,
ya'ní Masíh ko pahchánen̲, 3 jis
men̲ hikmat aur ma'rifat ke sáre
ḳhazáne chhipe húe hain̲. 4 Yih
main̲ is liye kahtá hún̲, ki koí ádmí
lubhánewálí báton̲ se tumhen̲ dho-
ká na de. 5 Kyún̲ki main̲ go jism
ke i'tibár se dúr hún̲, magar rúh ke
i'tibár se tumháre pás hún̲, aur tum-
hárí báqá'ida hálat, aur tumháre
ímán kí jo Masíh par hai mazbútí
dekhkar ḳhush hotá hún̲.

6 Pas jis tarah tum ne Masíh
Yisú' Ḳhudáwand ko qabúl kiyá,
usí tarah us men̲ chalte raho; 7 aur
us men̲ jaṛ pakaṛte aur ta'mír hote
jáo; aur jis tarah tum ne ta'lím páí,
usí tarah ímán men̲ mazbút raho,
aur ḳhúb shukrguzárí kiyá karo.

Jhúṭhí failsúfí aur bátilparastí ke barḳhiláf.

8 Ḳhabardár, koí shaḳhs tum ko
us failsúfí aur láhásil fareb se shikár
na kar le, jo insánon̲ kí riwáyat aur
dunyawí ibtidáí báton̲[b] ke muwáfiq
hain̲, na Masíh ke muwáfiq: 9 kyún̲-
ki Ulúhíyat kí sárí ma'múrí usí men̲
mujassam hokar sukúnat kartí hai,
10 aur tum usí men̲ ma'múr ho gaye
ho, jo sárí hukúmat aur iḳhtiyár ká
sir hai: 11 usí men̲ tumhárá aisá
ḳhatna húá, jo háth se nahín̲ hotá,
ya'ní Masíh ká ḳhatna, jis se jis-
mání badan utárá játá hai; 12 aur
usí ke sáth baptisma[c] men̲[d] dafn
húe, aur is men̲[d] Ḳhudá kí quwwat
par ímán lákar, jis ne use murdon̲
men̲ se jiláyá, us ke sáth jí bhí uṭhe.
13 Aur us ne tumhen̲ bhí, jo apne
qusúron̲ aur jism kí námaḳhtúní ke
sabab se murda the, us ke sáth
zinda kiyá, aur hamáre sab qusúr
mu'áf kiye; 14 aur hukmon̲ kí wuh
dastáwez miṭá ḍálí, jo hamáre nám
par, aur hamáre ḳhiláf thí; aur us
ko salíb par kílon̲ se jaṛkar sámne
se haṭá diyá: 15 us ne hukúmaton̲
aur iḳhtiyáron̲ ko apne úpar se
utárkar[e] un ká barmalá tamásha
banáyá, aur salíb ke sabab se[f] un
par fathyábí ká shádiyána bajáyá.

16 Pas kháne píne, yá 'íd, yá naye
chánd, yá sabt kí bábat koí tum par
ilzám na lagáe: 17 kyún̲ki yih áne-
wálí chízon̲ ká sáya hain̲, magar

a Yún. *kalám ko púrá karún̲.*
b Yá *'anásir*, yá *istuqisát.*
c Yá *istibág.*
d Yá *ke wasíle se.*
e Yá *hukúmatwálon̲ aur iḳhtiyárwálon̲ ko lúṭkar.*
f Yún. *us men̲.*

asl chízen Masíh kí hain[a]. 18 Koí
shakhs kháksárí aur firishton kí
'ibádat pasand karke, tumhen daur
ke in'ám se mahrúm na rakkhe; aisá
shakhs apní jismání 'aql par befáida
phúlkar, dekhí húí chízon men mas-
rúf rahtá hai, 19 aur us Sir ko pakre
nahín rahtá, jis se sárá badan joron
aur patthon ke wasíle se parwarish
pákar, aur báham paiwasta hokar,
Khudá kí taraf se[b] barhtá játá
hai.

20 Jab tum Masíh ke sáth dunya-
wí ibtidáí báton[c] kí taraf se mar
gaye, to phir un kí mánind jo dunyá
men zindagí guzárte hain, ádmíon
ke hukmon aur ta'límon ke muwáfiq,
aise qá'idon ke kyún páband hote ho,
21 ki Ise na chhúná, use na chakhná,
use háth na lagáná, 22 (kyúnki yih
sárí chízen kám men láte láte faná
ho jáengí)? 23 In báton men apní
íjád kí húí 'ibádat, aur kháksárí, aur
jismání riyázat ke i'tibár se hikmat
kí súrat to hai, magar jismání khwá-
hishon ke rokne men in se kuchh
fáida nahín hotá.

Purání zindagí kí 'ádaton ko tark karná; nayí zindagí men qadam márná.

3 1 Pas jab tum Masíh ke sáth
jiláe gaye, to 'álam i bálá kí
chízon kí talásh men raho, jahán
Masíh maujúd hai, aur Khudá kí
dahiní taraf baithá hai. 2 'Álam
i bálá kí chízon ke khayál men raho,
na zamín par kí chízon ke; 3 kyúnki
tum mar gaye, aur tumhárí zindagí
Masíh ke sáth Khudá men chhipí
húí hai. 4 Jab Masíh, jo hamárí
zindagí hai, záhir kiyá jáegá, to tum
bhí us ke sáth jalál men záhir kiye
jáoge.

5 Pas apne un a'zá ko murda
karo, jo zamín par hain, ya'ní ha-
rámkárí, aur nápákí, aur shahwat,
aur burí khwáhish, aur lálach ko
jo butparastí ke barábar hai; 6 ki
unhín ke sabab se Khudá ká gazab
náfarmání ke farzandon par[d] názil
hotá hai; 7 aur tum bhí, jis waqt
un báton men zindagí guzárte the,
us waqt unhín par chalte the.
8 Lekin ab tum bhí in sab ko, ya'ní
gussa, aur qahr, aur badkhwáhí,
aur badgoí, aur munh se gálí bakná
chhor do: 9 ek dúsre se jhúth na
bolo, kyúnki tum ne purání insání-
yat ko us ke kámon samet utár
dálá, 10 aur nayí insáníyat ko pahin
liyá hai, jo ma'rifat hásil karne
ke liye apne Kháliq kí súrat par
nayí bantí játí hai: 11 wahán na
Yúnání rahá, na Yahúdí, na khatna,
na námakhtúní, na wahshí, na Skú-
tí, na gulám, na ázád: sirf Masíh
sab kuchh aur sab men hai.

12 Pas Khudá ke barguzídon kí
tarah, jo pák aur 'azíz hain, dard-
mandí, aur mihrbání, aur firotaní,
aur hilm aur tahammul ká libás
pahino; 13 agar kisí ko dúsre kí
shikáyat ho, to ek dúsre kí bardásht
kare, aur ek dúsre ke qusúr mu'áf
kare; jaise Khudáwand ne tum-
háre qusúr mu'áf kiye, waise hí
tum bhí karo: 14 aur in sab ke úpar
mahabbat ko jo kamál ká patká
hai bándh lo. 15 Aur Masíh ká
itmínán, jis ke liye tum ek badan
hokar buláe bhí gaye ho, tumháre
dilon par hukúmat kare[e], aur tum
shukrguzár raho. 16 Masíh ke ka-
lám ko apne dilon men kasrat se
basne do; aur kamál dánáí se ápas
men ta'lím aur nasíhat karo, aur
apne dilon men fazl ke sáth Khudá

a Yún. *badan Masíh ká hai.* b Yún. *Khudá kí barhtí se.*
c Yá *'anásir*, yá *istuqisát.* d N. *náfarmání ke farzandon par* na dárad.
e Yún. *dilon men sális rahe.*

ke liye mazámír aur gít aur rúhání
gazalen̲ gáo ; 17 aur kalám yá kám
jo kuchh karte ho, wuh sab Ḳhu-
dáwand Yisú' ke nám se karo, aur
usí ke wasíle se Ḳhudá Báp ká
shukr bajá láo.

Shauharon̲ aur bíwiyon̲, mán̲ báp aur bachchon̲, naukaron̲ aur áqáon̲ ke faráiz.

18 Ai bíwiyo, jaisá Ḳhudáwand
men̲ munásib hai, apne shauharon̲
ke tábi' raho. 19 Ai shauharo, apní
bíwiyon̲ se mahabbat rakkho, aur
un se talḳhmizájí na karo. 20 Ai
farzando, har bát men̲ apne mán̲
báp ke farmánbardár raho ; kyún̲ki
yih Ḳhudáwand men̲ pasandída hai.
21 Ai bachchewálo[a], apne farzandon̲
ko diqq na karo, táki wuh bedil na
ho jáen̲. 22 Ai naukaro, jo jism ke
rú se tumháre málik hain̲, sab báton̲
men̲ un ke farmánbardár raho ; ád-
míon̲ ko ḳhush karnewálon̲ kí tarah
dikháwe ke liye nahín̲, balki sáfdilí
aur Ḳhudá ke ḳhauf se : 23 jo kám
karo, jí se karo, yih jánkar ki
Ḳhudáwand ke liye karte ho, na
ádmíon̲ ke liye ; 24 kyún̲ki tum jánte
ho ki Ḳhudáwand kí taraf se is ke
badle men̲ tum ko mírás milegí.
Tum Ḳhudáwand Masíh kí ḳhidmat
karte ho. 25 Kyún̲ki jo burá kartá
hai, wuh apní burái ká badlá páegá ;
wahán̲ kisí kí tarafdárí nahín̲.
4 1 Ai máliko, apne naukaron̲
ke sáth yih jánkar 'adl o insáf
karo, ki ásmán par tumhárá bhí ek
Málik hai.

Masíhí hoshyárí.

2 Du'á mán̲gne men̲ mashgúl, aur
shukrguzárí ke sáth us men̲ bedár
raho ; 3 aur sáth sáth hamáre liye
bhí du'á mán̲gá karo, ki Ḳhudá
ham par kalám ká darwáza khole,
táki main̲ Masíh ke us bhed ko
bayán kar sakún̲, jis ke sabab qaid
bhí hún̲ ; 4 aur use aisá záhir ka-
rún̲, jaisá mujhe karná[b] lázim hai.
5 Waqt ko ganímat jánkar[c] báhar-
wálon̲ ke sáth hoshyárí se bartáo
karo. 6 Tumhárá kalám hamesha
aisá purfazl aur namkín[d] ho, ki
tumhen̲ har shaḳhs ko munásib
jawáb dená á jáe.

Ḳhatt ke hámilon̲ ke báre men̲.

7 Piyárá bhái aur diyánatdár
ḳhádim Tuḳhikus, jo Ḳhudáwand
men̲ hamḳhidmat hai, merá sárá
hál tumhen̲ batá degá : 8 use main̲
ne isí liye tumháre pás bhejá hai,
ki tum hamárí hálat se wáqif ho
jáo, aur wuh tumháre dilon̲ ko ta-
sallí de ; 9 aur us ke sáth Unesimus
ko bhí bhejá hai, jo diyánatdár aur
piyárá bhái, aur tum men̲ se hai.
Yih tumhen̲ yahán̲ kí sárí báten̲
batá den̲ge.

Áḳhirí ḳhabaren̲, salám aur du'á.

10 Aristarḳhus, jo mere sáth qaid
hai, aur Bar-Nabá ke rishte ká bhái
Marqus (jis kí bábat tumhen̲ hukm
mile the ; agar wuh tumháre pás
áe, to us se achchhí tarah milná :)
11 aur Yisú' jo Yústus kahlátá hai,
tumhen̲ salám kahte hain̲ : maḳhtú-
non̲ men̲ se sirf yihí Ḳhudá kí
bádsháhat ke liye mere hamḳhid-
mat, aur merí tasallí ká bá'is rahe
hain̲. 12 Ipafrás jo tum men̲ se hai,
aur Masíh Yisú' ká banda hai, tum-
hen̲ salám kahtá hai ; wuh tumháre
liye du'á mán̲gne men̲ hamesha
ján̲fishání kartá hai, táki tum kámil
hokar púre i'tiqád ke sáth Ḳhudá
kí púrí marzí par qáim raho.
13 Main̲ us ká gawáh hún̲, ki wuh

[a] Yún. *bápo.*
[b] Yún. *bolná.*
[c] Yún. *Mauqa' ko ḳharídkar.*
[d] Yún. *namak se mazadár kiyá húá.*

tumháre aur Laudíkiya, aur Hiya-
rápulis ke logoṉ ke wáste barí
koshish kartá hai. 14 Piyárá tabíb
Lúqá aur Demás tumheṉ salám
kahte haiṉ. 15 Laudíkiya meṉ ke
bháiyoṉ aur Numfás aur un[a] ke
ghar kí kalísiyá se salám kahná.
16 Aur jab yih ḳhatt tum meṉ paṛh
liyá jáe, to aisá karná ki Laudíkiya
kí kalísiyá meṉ bhí paṛhá jáe, aur
us ḳhatt ko jo Laudíkiya se áe, tum
bhí paṛhná. 17 Aur Arkhippus se
kahná, ki Jo ḳhidmat Ḳhudáwand
meṉ tere sipurd húí hai, use hosh-
yárí ke sáth anjám de.
18 Maiṉ Paulus apne háth se
salám likhtá húṉ. Merí zanjíroṉ ko
yád rakhná. Tum par fazl hotá rahe.

THISSALUNÍKÍOṈ KE NÁM

PAULUS RASU'L KA'

PAHLÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I 1 Paulus, aur Silwánus, aur
Tímuthiyus kí taraf se, This-
saluníkíoṉ kí kalísiyá ke nám, jo
Ḳhudá Báp aur Ḳhudáwand Yisú'
Masíh meṉ hai.

Fazl aur itmínán tumheṉ hásil
hotá rahe.

Thissaluníkí Masíhíoṉ kí 'umda rúhání hálat ká shukríya.

2 Tum sab ke báre meṉ ham
Ḳhudá ká shukr hamesha bajá láte
haiṉ; aur apní du'áoṉ meṉ tumheṉ
yád karte haiṉ; 3 aur apne Ḳhudá
aur Báp ke huzúr tumháre ímán
ke kám, aur mahabbat kí mihnat,
aur us ummed ke sabr ko bilá nága
yád karte haiṉ, jo hamáre Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh kí bábat hai;
4 aur ai bháiyo, Ḳhudá ke piyáro,
ham ko ma'lúm hai ki tum bargu-
zída ho; 5 is liye ki hamárí ḳhush-
ḳhabarí tumháre pás na faqat lafzí
taur par pahuṉchí, balki qudrat aur
Rúhu'l Quds aur púre i'tiqád ke
sáth bhí; chunáṉchi tum jánte ho,
ki ham tumhárí ḳhátir tum meṉ
kaise ban gaye the. 6 Aur tum
kalám ko barí musíbat meṉ Rúhu'l
Quds kí ḳhushí ke sáth qabúl karke,
hamárí aur Ḳhudáwand kí mánind
bane; 7 yaháṉ tak ki Makiduniya
aur Akhaya ke sáre ímándároṉ ke
liye namúna bane. 8 Kyúṉki tum-
háre háṉ se na faqat Makiduniya
aur Akhaya meṉ Ḳhudáwand ke
kalám ká charchá phailá hai, balki
tumhárá ímán jo Ḳhudá par hai
har jagah aisá mashhúr ho gayá
hai, ki hamáre kahne kí kuchh
hájat nahíṉ. 9 Is liye ki wuh áp

[a] N. *us.*

hamárá zikr karte hain̲, ki tumháre
pás hamárá áná kaisá húá; aur
tum buton̲ se phirkar Ḳhudá kí
taraf rujú‘ húe, táki zinda aur ha-
qíqí Ḳhudá kí bandagí karo, 10 aur
us ke Beṭe ke ásmán par se áne ke
muntazir raho, jise us ne murdon̲
men̲ se jiláyá, ya‘ní Yisú‘ ke, jo
ham ko ánewále gazab se bachátá
hai.

Thissaluníkíon̲ men̲ rasúl kí díní ḳhidmat kí kaifíyat.

2 1 Ai bháiyo, tum áp jánte ho
ki hamárá tumháre pás áná
befáida na húá; 2 balki tum ko
ma‘lúm hí hai, ki báwujúd peshtar
Filippí men̲ dukh uṭháne aur be‘iz-
zat hone ke, ham ko apne Ḳhudá
men̲ yih dilerí hásil húí, ki Ḳhudá
kí ḳhushḳhabarí [a] barí ján̲fishání se
tumhen̲ sunáen̲. 3 Kyún̲ki hamárí
nasíhat na gumráhí se hai, na ná-
pákí se, na fareb ke sáth: 4 balki
jaise Ḳhudá ne ham ko maqbúl
karke ḳhushḳhabarí hamáre sipurd
kí, waise hí ham bayán karte hain̲;
ádmíon̲ ko nahín̲, balki Ḳhudá ko
ḳhush karne ke liye, jo hamáre
dilon̲ ko ázmátá hai. 5 Kyún̲ki
tum ko ma‘lúm hí hai ki na kabhí
hamáre kalám men̲ ḳhushámad páí
gayí, na wuh lálach ká parda baná;
Ḳhudá is ká gawáh hai; 6 aur ham
ádmíon̲ se ‘izzat nahín̲ cháhte the;
na tum se, na auron̲ se; agarchi
Masíh ke rasúl hone ke bá‘is tum
par bojh ḍál [b] sakte the. 7 Balki
jis tarah mán̲ [c] apne bachchon̲ ko
páltí hai, usí tarah ham tumháre
darmiyán narmí ke sáth rahe; 8 aur
usí tarah ham tumháre bahut
mushtáq hokar, na faqat Ḳhudá kí
ḳhushḳhabarí [a], balki apní ján tak
bhí tumhen̲ de dene ko rází the, is
wáste ki tum hamáre piyáre ho
gaye the. 9 Kyún̲ki, ai bháiyo,
tum ko hamárí mihnat aur mashaq-
qat yád hogí, ki ham ne tum men̲
se kisí par bojh na ḍálne kí garaz
se, rát din mihnat mazdúrí karke,
tumhen̲ Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí [a]
kí manádí kí. 10 Tum bhí gawáh
ho, aur Ḳhudá bhí, ki tum se jo
ímán le áe ho ham kaisí pákízagí
aur rástbází aur be‘aibí ke sáth
pesh áe: 11 chunán̲chi tum jánte
ho, ki jis tarah báp apne bachchon̲
ke sáth kartá hai, usí tarah ham
bhí tum men̲ se har ek ko nasíhat
karte, aur dilásá dete, aur sam-
jháte [d] rahe, 12 táki tumhárá chál
chalan Ḳhudá ke láiq ho, jo tum-
hen̲ apní bádsháhat aur jalál men̲
bulátá hai.

Thissaluníkí Masíhíon̲ ká istiqlál.

13 Is wáste ham bhí bilá nága
Ḳhudá ká shukr karte hain̲, ki jab
Ḳhudá ká paigám [e] hamárí ma‘rifat
tumháre pás pahun̲chá, to tum ne
use ádmíon̲ ká kalám samajhkar
nahín̲, balki (jaisá haqíqat men̲ hai,)
Ḳhudá ká kalám jánkar qabúl kiyá,
aur wuh tum men̲ jo ímán le áe ho
tásír bhí kar rahá hai. 14 Is liye
ki tum, ai bháiyo, Ḳhudá kí un
kalísiyáon̲ kí mánind ban gaye, jo
Yahúdiya men̲ Masíh Yisú‘ men̲
hain̲; kyún̲ki tum ne bhí apne
qaumwálon̲ se wuhí taklífen̲ uṭháín̲,
jo unhon̲ ne Yahúdíon̲ se; 15 jin-
hon̲ ne Ḳhudáwand Yisú‘ ko aur
nabíon̲ ko bhí már ḍálá, aur ham
ko satá satákar nikál diyá; wuh
Ḳhudá ko pasand nahín̲ áte, aur
sáre ádmíon̲ ke muḳhálif hain̲.
16 Aur wuh hamen̲ gair-qaumon̲ ko
un kí naját ke liye kalám sunáne
se mana‘ karte hain̲; táki un ke

a Yá *Injíl*. b Yá *tum se ta‘zím kará*. c Yún. *dáya*.
d Yún. *gawáhí dete*. e Yún. *Ḳhudá ke paigám ká kalám*.

gunáhon̲ ká paimána hamesha
bhartá rahe; lekin un par intihá
ká gazab á gayá.

Thissalunîkion̲ ke dekhne ká rasúl ká ishtiyáq, aur un kí achchhí ḳhabar pákar us kí ḳhushí aur du‘á.

17 Ai bháiyo, jab ham thoṛe ‘arse
ke liye záhir men̲, na dil se, tum se
judá ho gaye, to ham ne kamál
árzú se tumhárí súrat dekhne kí
âur bhí ziyáda koshish kí: 18 is
wáste ham ne (ya‘ní mujh Paulus
ne) ek daf‘a nahín̲, balki do daf‘a
tumháre pás áná cháhá, magar
Shaitán ne hamen̲ roke rakkhá.
19 Bhalá, hamárí ummed, aur ḳhu-
shí, aur faḳhr ká táj kyá hai?
Kyá wuh hamáre Ḳhudáwand Yisú‘
ke sámne us ke áne ke waqt tum
hí na hoge? 20 Hamárá jalál aur
ḳhushí tum hí to ho.

3 1 Is wáste jab ham ziyáda bar-
dásht na kar sake, to Athene
men̲ akelá rah jáná manzúr kiyá;
2 aur ham ne Tímuthiyus ko jo
hamárá bháí, aur Masíh kí ḳhush-
ḳhabarí[a] men̲ Ḳhudá ká ḳhádim
hai, is liye bhejá ki wuh tumhen̲
mazbút kare aur tumháre ímán ke
báre men̲ tumhen̲ nasíhat kare,
3 ki in musíbaton̲ ke sabab koí na
ghabráe; kyún̲ki tum áp jánte ho,
ki ham in hí ke liye muqarrar húe
hain̲. 4 Balki pahle bhí, jab ham
tumháre pás the, to tum se kahá
karte the, ki hamen̲ musíbat uṭhání
hogí; chunán̲chi aisá hí húá, aur
tumhen̲ ma‘lúm bhí hai. 5 Is wáste
jab main̲ âur ziyáda bardásht na
kar saká, to tumháre ímán ká hál
daryáft karne ko bhejá, kahín̲ aisá
na húá ho ki ázmánewále ne tum-
hen̲ ázmáyá ho, aur hamárí mihnat
befáida gayí ho. 6 Magar ab jo
Tímuthiyus ne tumháre pás se ha-
máre pás ákar tumháre ímán aur
mahabbat kí, aur is bát kí ḳhush-
ḳhabarí dí, ki tum hamárá zikr i
ḳhair hamesha karte ho, aur hamáre
ḍekhne ke aise mushtáq ho, jaise
ki ham tumháre; 7 is liye ai bhái-
yo, ham ne apní sárí ihtiyáj aur
musíbat men̲ tumháre ímán ke
sabab se tumháre báre men̲ tasallí
páí: 8 kyún̲ki ab, agar tum Ḳhu-
dáwand men̲ qáim ho, to ham zinda
hain̲. 9 Tumháre ba‘is apne Ḳhudá
ke sámne hamen̲ jis qadr ḳhushí
hásil hai, us ke badle men̲ kis tarah
tumhárí bábat Ḳhudá ká shukr adá
karen̲? 10 Ham rát din bahut hí
du‘á mán̲gte rahte hain̲, ki tumhárí
súrat dekhen̲, aur tumháre ímán
kí kamí púrí karen̲.

11 Ab hamárá Ḳhudá aur Báp
ḳhud, aur hamárá Ḳhudáwand Yisú‘
tumhárí taraf hamárí rahbarí kare:
12 aur Ḳhudáwand aisá kare ki jis
tarah ham ko tum se mahabbat
hai, usí tarah tumhárí mahabbat
bhí, ápas men̲ aur sab ádmíon̲ ke
sáth, ziyáda ho aur baṛhe; 13 táki
wuh tumháre dilon̲ ko aisá mazbút
kar de, ki jab hamárá Ḳhudáwand
Yisú‘ apne sab muqaddason̲ ke
sáth áe, to wuh hamáre Ḳhudá aur
Báp ke sámne pákízagí men̲ be‘aib
ṭhahren̲.

Pákdámaní, aur birádarána mahabbat, aur mihnatkashí kí nasíhaten̲.

4 1 Garaz ai bháiyo, ham tum se
darḳhwást karte hain̲, aur Ḳhu-
dáwand Yisú‘ men̲ tumhen̲ nasíhat
karte hain̲, ki jis tarah tum ne ham
se munásib chál chalne, aur Ḳhudá
ko ḳhush karne kí ta‘lím páí, aur
jis tarah tum chalte bhí ho, usí
tarah âur taraqqí karte jáo. 2 Kyún̲-
ki tum jánte ho, ki ham ne tum ko
Ḳhudáwand Yisú‘ kí taraf se kyá

[a] Yá *Injíl.*

kyá hukm pahuṉcháe. 3 Chunáṉ-
chi Ḳhudá kí marzí yih hai, ki tum
pák bano, ya‘ní harámkárí se bache
raho; 4 aur har ek tum meṉ se
pákízagí aur ‘izzat ke sáth apne
zarf ko hásil karná[a] jáne; 5 na
shahwat ke josh se, un qaumoṉ kí
mánind jo Ḳhudá ko nahíṉ jántíṉ:
6 aur koí shaḳhs apne bháí ke sáth
is amr meṉ ziyádatí aur dagá na
kare, kyúṉki Ḳhudáwand in sab
kámoṉ ká badlá lenewálá hai;
chunáṉchi ham ne pahle bhí tum
ko tambíh karke jatá diyá thá.
7 Is liye ki Ḳhudá ne ham ko ná-
pákí ke liye nahíṉ, balki pákízagí
ke liye buláyá. 8 Pas jo nahíṉ
mántá, wuh ádmí ko nahíṉ, balki
Ḳhudá ko nahíṉ mántá, jo tum ko
apná Pák Rúh[b] detá hai.
9 Magar birádarána mahabbat kí
bábat tumheṉ kuchh likhne kí hájat
nahíṉ, kyúṉki tum ápas meṉ ma-
habbat karne kí Ḳhudá se ta‘lím
pá chuke ho; 10 aur tamám Maki-
duniya ke sab bháiyoṉ ke sáth aisá
hí karte ho. Lekin ai bháiyo, ham
tumheṉ nasíhat karte haiṉ, ki ta-
raqqí karte jáo; 11 aur jis tarah
ham ne tum ko hukm diyá, chup
cháp rahne, aur apná kár o bár
karne, aur apne háthoṉ se mihnat
karne kí himmat karo; 12 táki bá-
harwáloṉ ke sáth sháistagí se
bartáo karo, aur kisí chíz ke muhtáj
na ho.

Masíh kí ámad par murdoṉ kí qiyámat ke bayán meṉ.

13 Ai bháiyo, ham nahíṉ cháhte
ki jo sote haiṉ, un kí bábat tum
náwáqif raho, táki auroṉ kí má-
nind jo náummed haiṉ gam na
karo. 14 Kyúṉki jab hameṉ yih
yaqín hai ki Yisú‘ mar gayá aur
jí uṭhá, to isí tarah Ḳhudá un ko
bhí jo so gaye haiṉ, Yisú‘ ke wasíle
se[c] usí ke sáth le áegá. 15 Chu-
náṉchi ham tum se Ḳhudáwand ke
kalám ke mutábiq kahte haiṉ, ki
ham jo zinda haiṉ, aur Ḳhudáwand
ke áne tak báqí raheṉge, soe húoṉ
se hargiz áge na baṛheṉge. 16 Kyúṉ-
ki Ḳhudáwand ḳhud ásmán se utar
áegá; us waqt lalkár, aur muqarrab
firishte kí áwáz sunáí degí, aur
Ḳhudá ká narsingá phúṉká jáegá,
aur pahle to Masíh meṉ múe húe
jí uṭheṉge; 17 phir ham jo zinda
báqí hoṉge, un ke sáth bádaloṉ par
uṭháe jáeṉge, táki hawá meṉ Ḳhu-
dáwand ká istiqbál kareṉ, aur is
tarah hamesha Ḳhudáwand ke sáth
raheṉge. 18 Pas tum in bátoṉ se
ek dúsre ko tasallí diyá karo.

Masíh kí ámád kí taiyárí ke báre meṉ.

5 1 Magar ai bháiyo, is kí kuchh
hájat nahíṉ ki waqtoṉ aur mau-
qa‘oṉ kí bábat tum ko kuchh likhá
jáe. 2 Is wáste ki tum áp ḳhúb
jánte ho, ki Ḳhudáwand ká din is
tarah ánewálá hai, jis tarah rát ko
chor átá hai. 3 Jis waqt log kahte
hoṉge ki Salámatí aur amn hai, us
waqt un par is tarah nágaháṉ ha-
lákat áegí, jis tarah hámila ko dard
lagte haiṉ; aur wuh hargiz na
bacheṉge. 4 Lekin tum, ai bháiyo,
táríkí meṉ nahíṉ ho, ki wuh din
chor kí tarah tum par á paṛe:
5 kyúṉki tum sab núr ke farzand,
aur din ke farzand ho; ham na rát
ke haiṉ, na táríkí ke. 6 Pas auroṉ
kí tarah so na raheṉ, balki jágte
aur hoshyár raheṉ. 7 Kyúṉki jo
sote haiṉ, rát hí ko sote haiṉ, aur
jo matwále hote haiṉ, rát hí ko
matwále hote haiṉ. 8 Magar ham
jo din ke haiṉ, ímán aur mahabbat

a Yá *bíwí ko karná*, yá *badan ko qábú karná*.
b N. *bhí* ízád.
c Yá *un ko bhí jo Yisú‘ ke wasíle se so gaye haiṉ.*

ká baktar lagákar, aur naját kí
ummed ká ḳhod pahinkar hoshyár
rahen̲. 9 Kyún̲ki Ḳhudá ne hamen̲
gazab ke liye nahín̲, balki is liye
muqarrar kiyá ki ham apne Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh ke wasíle se na-
ját hásil karen̲; 10 wuh hamárí
ḳhátir is liye múá ki, ham jágte
hon̲ yá sote hon̲, sab milke usí
ke sáth jíen̲. 11 Pas tum ek dúsre
ko tasallí do, aur ek dúsre kí
taraqqí[a] ke bá'is bano, chunán̲chi
tum aisá karte bhí ho.

Tarah tarah kí nasíhaten̲.

12 Aur ai bháiyo, ham tum se
darḳhwást karte hain̲, ki jo tum
men̲ mihnat karte, aur Ḳhudáwand
men̲ tumháre peshwá hain̲, aur
tum ko nasíhat karte hain̲, unhen̲
máno; 13 aur un ke kám ke sabab
mahabbat se un kí barí 'izzat karo.
Ápas men̲ mel miláp rakkho. 14 Aur
ai bháiyo, ham tumhen̲ nasíhat
karte hain̲, ki beqá'ida chalnewálon
ko samjháo, kamhimmaton̲ ko di-
lásá do, kamzoron̲ ko sambhálo,
sab ke sáth tahammul se pesh áo.
15 Ḳhabardár, koí kisí se badí ke
'iwaz badí na kare; balki har waqt
nekí karne ke darpai raho, ápas
men̲ bhí, aur sab se. 16 Har waqt
ḳhush raho; 17 bilá nága du'á
mán̲go: 18 har ek bát men̲ shukr-
guzárí karo: kyún̲ki Masíh Yisú'
men̲ tumhárí bábat Ḳhudá kí yihí
marzí hai. 19 Rúh ko na bujháo;
20 nubuwwaton̲ kí hiqárat na karo:
21 sárí báton̲ ko ázmáo: jo achchhí
ho use pakre raho; 22 har qism
kí badí se bache raho.

Du'á aur salám.

23 Ḳhudá jo itmínán ká chashma
hai[b], áp hí tum ko bi'lkull pák
kare; aur tumhárí rúh aur ján aur
badan hamáre Ḳhudáwand Yisú'
Masíh ke áne tak púre púre aur
be'aib mahfúz rahen̲. 24 Tumhárá
bulánewálá sachchá hai, wuh aisá
hí karegá.

25 Ai bháiyo, hamáre wáste du'á
mán̲go.

26 Pák bose ke sáth sáre bháiyon̲
ko salám karo. 27 Main̲ tumhen̲
Ḳhudáwand kí qasam detá hún̲, ki
yih ḳhatt sáre bháiyon̲ ko sunáyá
jáe.

28 Hamáre Ḳhudáwand Yisú'
Masíh ká fazl tum par hotá rahe.

[a] **Yún.** ***ta'mír.***

[b] **Yún.** ***itmínán ká Ḳhudá.***

THISSALUNÍKÍON̲ KE NÁM

PAULUS RASUL KA

DÚSRÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I 1 Paulus, aur Silwánus, aur
Tímuthiyus kí taraf se Thissa-
luníkíon̲ kí kalísiyá ke nám, jo
hamáre Báp Khudá aur Khudá-
wand Yisú' Masíh men̲ hai.
2 Fazl aur itmínán Khudá Báp
aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí
taraf se tumhen̲ hásil hotá rahe.

*Dukh uṭháne ke báwujúd Thissaluní-
kíon̲ kí rúhání taraqqí ká shukríya.*

3 Ai bháiyo, tumháre báre men̲
har waqt Ḳhudá ká shukr karná
ham par farz hai, aur yih is liye
munásib hai, ki tumhárá ímán
bahut baṛhtá játá hai, aur tum sab
kí mahabbat ápas men̲ ziyáda hotí
játí hai; 4 yahán̲ tak ki ham áp
Ḳhudá kí kalísiyáon̲ men̲ tum par
faḳhr karte hain̲, ki jitne zulm aur
musíbaten̲ tum uṭháte ho, un sab
men̲ tumhárá sabr aur ímán záhir
hotá hai; 5 yih Ḳhudá kí sachchí
'adálat ká sáf nishán hai; táki tum
Ḳhudá kí bádsháhat ke láiq ṭhahro,
jis ke liye tum dukh bhí uṭháte
ho: 6 kyún̲ki Ḳhudá ke nazdík yih
insáf hai, ki badle men̲ tumháre
musíbat denewálon̲ ko musíbat,
7 aur tum musíbat uṭhánewálon̲
ko hamáre sáth árám de; us waqt,
jab ki Ḳhudáwand Yisú' apne
qawwí firishton̲ ke sáth, bhaṛaktí
húí ág men̲ ásmán se záhir hogá;
8 aur jo Ḳhudá ko nahín̲ pahchánte,
aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' kí
ḳhushḳhabarí[a] ko nahín̲ mánte, un
se badlá legá: 9 wuh Ḳhudáwand
ke chihre aur us kí qudrat ke jalál
se dúr hokar, abadí halákat kí sazá
páen̲ge; 10 yih us din hogá, jab ki
wuh apne muqaddason̲ men̲ jalál
páne, aur sab ímán lánewálon̲ ke
sabab se ta'ajjub ká bá'is hone ke
liye áegá, kyún̲ki tum hamárí ga-
wáhí par ímán láe. 11 Isí wáste
ham tumháre liye har waqt du'á
bhí mán̲gte rahte hain̲, ki hamárá
Ḳhudá tumhen̲ is buláwe ke láiq
jáne, aur nekí kí har ek ḳhwáhish
aur ímán ke har ek kám ko qudrat
se púrá kare; 12 táki hamáre Ḳhu-
dá aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke
fazl ke muwáfiq hamáre Ḳhudá-
wand Yisú' ká nám tum men̲ jalál
páe, aur tum us men̲.

*Masíh kí dobára ámad se pahle Muḳhá-
lif i Masíh ke záhir hone ká zikr.*

2 1 Ai bháiyo, ham apne Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh ke áne aur
us ke pás apne jama' hone kí bábat
tum se darḳhwást karte hain̲, 2 ki
kisí rúh, yá kalám, yá ḳhatt se, jo
goyá hamárí taraf se ho, yih samajh-

a Yá *Injíl.*

kar ki Ḳhudáwand ká din á pa-
hun̲chá hai, tumhárí ‘aql daf‘atan
pareshán na ho jáe, aur na tum
ghabráo. 3 Kisí tarah se kisí ke
fareb men̲ na áná; kyún̲ki wuh din
nahín̲ áegá, jab tak ki pahle bar-
gashtagí na ho, aur wuh gunáh [a]
ká shaḳhs, ya‘ní halákat ká farzand,
záhir na ho, 4 jo muḳhálafat kartá
hai, aur har ek se jo Ḳhudá yá ma‘-
búd kahlátá hai apne áp ko baṛá
ṭhahrátá hai, yahán̲ tak ki wuh
Ḳhudá ke maqdis men̲ baiṭhkar
apne áp ko Ḳhudá záhir kartá hai.
5 Kyá tumhen̲ yád nahín̲, ki jab
main̲ tumháre pás thá, to tum se
yih báten̲ kahá kartá thá? 6 Ab
jo chíz use rok rahí hai, táki wuh
apne ḳháss waqt par záhir ho, us
ko tum jánte ho. 7 Kyún̲ki bedíní
ká bhed to ab bhí tásír kartá játá
hai, magar ab ek roknewála hai,
aur jab tak ki wuh dúr na kiyá jáe
roke rahegá. 8 Us waqt wuh bedín
záhir hogá, jise Ḳhudáwand Yisú‘
apne mun̲h kí phún̲k se halák, aur
apní ámad kí tajallí se nest karegá;
9 aur jis kí ámad Shaitán kí tásír
ke muwáfiq, har tarah kí jhúṭhí
qudrat, aur nishánon̲, aur ‘ajíb ká-
mon̲ ke sáth, 10 aur halák hone-
wálon̲ ke liye nárástí ke har tarah
ke dhoke ke sáth hogí; is wáste ki
unhon̲ ne haqq kí mahabbat ko
iḳhtiyár na kiyá, jis se un kí naját
hotí. 11 Isí sabab se Ḳhudá un ke
pás gumráh karnewálí tásír bhejegá,
táki wuh jhúṭh ko sach jánen̲, 12 aur
jitne log haqq ká yaqín nahín̲ karte,
balki nárástí ko pasand karte hain̲,
wuh sab sazá páen̲.

Thissalunikíon̲ ke sábitqadam rahne ká shukríya aur du‘á.

13 Lekin tumháre báre men̲ ai
bháiyo, Ḳhudáwand ke piyáro, har
waqt Ḳhudá ká shukr karná ham
par farz hai, kyún̲ki Ḳhudá ne tum-
hen̲ ibtidá hí se is liye chun liyá
thá, ki Rúh ke zarí‘e se pákíza ban-
kar, aur haqq par ímán lákar naját
páo: 14 jis ke liye us ne tumhen̲
hamárí ḳhushḳhabarí [b] ke wasíle se
buláyá,[c] táki tum hamáre Ḳhudá-
wand Yisú‘ Masíh ká jalál hásil
karo. 15 Pas ai bháiyo, sábitqadam
raho, aur jin riwáyaton̲ kí tum ne
hamárí zabání, yá ḳhatt ke zarí‘e
se ta‘lím pái hai, un par qáim
raho.
16 Ab hamárá Ḳhudáwand Yisú‘
Masíh ḳhud, aur hamárá Báp
Ḳhudá, jis ne ham se mahabbat
rakkhí, aur fazl se abadí tasallí aur
achchhí ummed baḳhshí, 17 tum-
háre dilon̲ ko tasallí de, aur har ek
nek kám aur kalám men̲ mazbút
kare.

Apne liye du‘á kí darḳhwást.

3 1 Garaz ai bháiyo, hamáre
haqq men̲ du‘á karo, ki Ḳhu-
dáwand ká kalám aisá jald phail
jáe [d], aur jalál páe, jaisá tum men̲;
2 aur kajrau aur bure ádmíon̲ se
ham bache rahen̲; kyún̲ki sab men̲
ímán nahín̲. 3 Magar Ḳhudáwand
sachchá hai; wuh tum ko mazbút
karegá, aur us Sharír se mahfúz
rakkhegá. 4 Aur Ḳhudáwand men̲
hamen̲ tum par bharosá hai, ki jo
hukm ham tumhen̲ dete hain̲, un
par ‘amal karte ho, aur karte bhí
rahoge. 5 Ḳhudáwand tumháre
dilon̲ ko Ḳhudá kí mahabbat aur
Masíh ke sabr kí taraf hidáyat
kare.

Mihnatkashí kí nasíhat.

6 Ai bháiyo, ham apne Ḳhudá-
wand Yisú‘ Masíh ke nám se tum-
hen̲ hukm dete hain̲, ki har ek aise

[a] N. *bedíní.* [b] Yá *Injíl.* [c] N. *bulá bhí liyá.* [d] Yún. *kalám dauṛe.*

bháí se kanára karo, jo beqá'ida
chaltá hai, aur us riwáyat par 'amal
nahín kartá jo us ko [a] hamárí taraf
se pahunchí ; 7 kyúnki tum áp jánte
ho, ki hamárí mánind kis tarah
banná cháhiye ; is liye ki ham tum
men beqá'ida na chalte the ; 8 aur
kisí kí roṭí muft na kháte the, balki
mihnat mashaqqat se rát din kám
karte the, táki tum men se kisí par
bojh na dálen : 9 is liye nahín ki
ham ko ikhtiyár na thá, balki is
liye ki apne áp ko tumháre wáste
namúna ṭhahráen, táki tum hamárí
mánind bano. 10 Aur jab ham
tumháre pás the, us waqt bhí tum
ko yih hukm dete the, ki jise mih-
nat karní manzúr na ho, wuh
kháne bhí na páe. 11 Ham sunte
hain, ki tum men ba'z beqá'ida
chalte hain, aur kuchh kám nahín
karte, balki auron ke kám men
dakhl dete hain. 12 Aise shakhson
ko ham Khudáwand Yisú' Masíh
men hukm dete aur nasíhat karte
hain, ki chupcháp kám karke apní
hí roṭí kháen. 13 Aur tum, ai
bháiyo, nek kám karne men him-
mat na háro. 14 Aur agar koí
hamáre is khatt kí bát ko na máne,
to use nigáh men rakkho ; aur us se
suhbat na rakkho, táki wuh shar-
minda ho. 15 Lekin use dushman
na jáno, balki bháí samajhkar nasí-
hat karo.

Salám aur du'á.

16 Ab Khudáwand jo itmínán ká
chashma hai [b], áp hí tum ko hame-
sha aur har tarah se itmínán
bakhshe. Khudáwand tum sab ke
sáth rahe.
17 Main Paulus apne háth se
salám likhtá hún : har khatt men
merá yihí nishán hai : main isí
tarah likhtá hún. 18 Hamáre Khu-
dáwand Yisú' Masíh ká fazl tum
sab par hotá rahe.

TÍMUTHIYUS KE NÁM

PAULUS RASU'L KA'

PAHLÁ KHATT.

Du'á e khair.

I 1 Paulus kí taraf se jo hamáre
Munjí Khudá, aur hamáre um-
medgáh Masíh Yisú' ke hukm se
Masíh Yisú' ká rasúl hai, 2 Tímu-
thiyus ke nám jo ímán ke liház se [c]
merá sachchá farzand hai.
Fazl, rahm, aur itmínán, Khudá
Báp aur hamáre Khudáwand Masíh
Yisú' kí taraf se tujhe hásil hotá rahe.

[a] N. *tum ko.* [b] Yún. *itmínán ká Khudáwand.* [c] Yún. *ímán men.*

Jhúṭhí ta'lím kí muḵhálafat karne kí nasíhat, aur apne úpar fazl hone ká shukríya.

3 Jis tarah maiṉ ne Makiduniya
játe waqt tujhe nasíhat kí thí, ki
Ifisus meṉ rahkar ba'z shaḵhsoṉ
ko hukm kar de, ki âur tarah kí
ta'lím na deṉ, 4 aur un kahániyoṉ
aur beintihá nasabnámoṉ par liház
na kareṉ jo takrár ká bá'is hote
haiṉ, aur us intizám i Iláhí ke
muwáfiq nahíṉ jo ímán par mabní
hai; usí tarah ab bhí kartá húṉ.
5 Hukm ká maqsad yih hai, ki pák
dil aur nek níyát[a] aur beriyá ímán
se mahabbat paidá ho. 6 In ko
chhoṛkar ba'z shaḵhs behúda bak-
wás kí taraf mutawajjih ho gaye;
7 aur sharí'at ke mu'allim banná
cháhte haiṉ, háláṉki jo báteṉ
kahte haiṉ, aur jin ká yaqíní taur
se da'wá karte haiṉ, un ko samajh-
te bhí nahíṉ. 8 Magar ham jánte
haiṉ ki sharí'at achchhí hai, ba-
sharte ki koí use sharí'at ke taur
par kám meṉ láe, 9 ya'ní yih
samajhkar ki sharí'at rástbázoṉ ke
liye muqarrar nahíṉ húí, balki
beshara' aur sarkash logoṉ, aur
bedínoṉ, aur gunahgároṉ, aur ná-
pákoṉ, aur rindoṉ, aur máṉ báp ke
qátiloṉ, aur ḵhúníoṉ, 10 aur harám-
károṉ, aur laundebázoṉ, aur barda-
faroshoṉ, aur jhúṭhoṉ, aur jhúṭhí
qasam khánewáloṉ, aur in ke siwá
sahíh ta'lím ke âur barḵhiláf kám
karnewáloṉ ke wáste hai; 11 yih
Ḵhudá e mubárak ke jalál kí us
ḵhushḵhabarí[b] ke muwáfiq hai, jo
mere sipurd húí.
12 Maiṉ apne táqat bakhshne-
wále Ḵhudáwand Masíh Yisú' ká
shukr kartá húṉ, ki us ne mu-
jhe diyánatdár samajhkar apní
ḵhidmat ke liye muqarrar kiyá;
13 agarchi maiṉ pahle kufr bakne-
wálá, aur satánewálá, aur be'izzat
karnewálá thá: táham mujh par
rahm húá, is wáste ki maiṉ ne
beímání kí hálat meṉ nádání se
yih kám kiye the; 14 aur hamáre
Ḵhudáwand ká fazl, us ímán aur
mahabbat ke sáth jo Masíh Yisú'
meṉ hai, bahut ziyáda húá. 15 Yih
bát sach, aur har tarah se qabúl
karne ke láiq hai, ki Masíh Yisú'
gunahgároṉ ko naját dene ke liye
dunyá meṉ áyá, jin meṉ sab se
baṛá maiṉ húṉ. 16 Lekin mujh
par rahm is liye húá, ki Yisú'
Masíh mujh baṛe gunahgár meṉ
apná kamál tahammul záhir kare,
táki jo log hamesha kí zindagí
ke liye us par ímán láeṉge, un ke
liye maiṉ namúna banúṉ. 17 Ab
azalí bádsháh, ya'ní gairfání, ná-
dída, wáhid Ḵhudá kí 'izzat aur
tamjíd abadu'l ábád hotí rahe.
Ámín.
18 Ai farzand Tímuthiyus, un
peshíngoíoṉ ke muwáfiq jo pahle
terí bábat kí gayí thíṉ, maiṉ yih
hukm tere sipurd kartá húṉ, táki
tú un ke mutábiq[c] achchhí laṛáí
laṛtá rahe, aur ímán aur us nek ní-
yat[a] par qáim rahe, 19 jis ke dúr
karne ke sabab ba'z logoṉ ke ímán
ká jaház garq ho gayá. 20 Unhíṉ
meṉ se Huminayus aur Sikandar
haiṉ, jinheṉ maiṉ ne Shaitán ke
hawále kiyá, táki kufr se báz
rahná síkheṉ.

Sab ádmíoṉ ke wáste du'á karne kí nasíhat.

2 1 Pas maiṉ sab se pahle yih
nasíhat kartá húṉ, ki munájá-
teṉ, aur du'áeṉ, aur iltijáeṉ, aur
shukrguzáríáṉ sab ádmíoṉ ke liye
kí jáeṉ; 2 bádsháhoṉ aur sab baṛe
martabawáloṉ ke wáste is liye, ki
ham kamál díndárí aur sanjídagi

[a] Yá *kánshans.* [b] Yá *Injíl.* [c] Yún. *meṉ.*

se amn o árám ke sáth zindagí
guzáren. [3] Yih hamáre Munjí
Khudá ke nazdík ‘umda aur pasan-
dída hai; [4] wuh cháhtá hai ki
sáre ádmí naját páen, aur sachchái
kí pahchán tak pahunchen. [5] Kyún-
ki Khudá ek hai, aur Khudá
aur insánon ke bích men dar-
miyání bhí ek, ya‘ní Masíh Yisú‘
jo insán hai; [6] jis ne apne áp
ko sab ke fidye men diyá, ki
munásib waqton par is kí gawáhí
dí jáe. [7] Main sach kahtá hún,
jhúṭh nahín boltá, ki main isí
garaz se manádí karnewálá aur
rasúl aur gair-qaumon ko ímán
aur sachchái kí báten sikhánewálá
muqarrar húá.

‘Auraton ke faráiz.

[8] Pas main cháhtá hún, ki mard
har jagah, bagair gusse aur takrár
ke, pák háthon ko uṭhákar du‘á
mángá karen. [9] Isí tarah ‘auraten
hayádár libás se sharm aur parhez-
gárí ke sáth apne áp ko sanwáren,
na bál gúndhne aur sone aur
motiyon aur qímatí poshák se;
[10] balki nek kámon se, jaisá khu-
dáparastí ká iqrár karnewálí ‘aur-
aton ko munásib hai. [11] ‘Aurat
ko chupcháp kamál tábi‘dárí se
síkhná cháhiye. [12] Aur main ijá-
zat nahín detá ki ‘aurat sikháe, yá
mard par hukm chaláe, balki
chupcháp rahe. [13] Kyúnki pahle
Ádam banáyá gayá, us ke ba‘d
Hawwá; [14] aur Ádam ne fareb
nahín kháyá, balki ‘aurat fareb
khákar gunáh men par gayí.
[15] Lekin aulád janne ke wasíle
se naját páegí, basharte ki wuh
ímán aur mahabbat aur pákízagí
men parhezgárí ke sáth qáim ra-
hen.

Nigahbánon aur khádimon ke faráiz,
aur kalísiyá kí haqíqat.

3 [1] Yih bát sach hai, ki Jo
shakhs nigahbán [a] ká ‘uhda
cháhtá hai, wuh achchhe kám kí
khwáhish kartá hai. [2] Pas nigah-
bán [a] ko beilzám, ek bíwí ká
shauhar, parhezgár, muttaqí, shá-
ista, musáfirparwar, aur ta‘lím
dene ke láiq honá cháhiye; [3] nashe
men gul machánewálá, yá márpíṭ
karnewálá na ho, balki halím ho,
na takrárí, na zardost; [4] apne ghar
ká bakhúbí bandobast kartá ho,
aur apne bachchon ko kamál sanjí-
dagí se tábi‘ rakhtá ho. [5] (Jab koí
apne ghar hí ká bandobast karná
nahín jántá, to Khudá kí kalísiyá
kí kyúnkar khabargírí karegá?)
[6] Naumuríd na ho, táki gurúr
karke kahín Iblís kí sí sazá na páe.
[7] Aur báharwálon ke nazdík bhí
neknám honá cháhiye, táki malá-
mat men aur Iblís ke phande men
na phanse. [8] Isí tarah khádimon [b]
ko bhí sanjída honá cháhiye; do-
zabán, aur sharábí, aur nájáiz nafa‘
ke lálchí na hon; [9] aur ímán ke
bhed ko pák dil men hifázat se
rakkhen. [10] Aur yih bhí pahle
ázmáe jáen, is ke ba‘d agar beilzám
ṭhahren, to khidmat [c] ká kám
karen. [11] Isí tarah ‘auraton ko
bhí sanjída honá cháhiye, tuhmat
lagánewálí na hon, balki parhezgár
aur sárí báton men ímándár hon.
[12] Khádim [d] ek ek bíwí ke shauhar
hon, aur apne apne bachchon aur
gharon ká bakhúbí bandobast karte
hon; [13] kyúnki jo khidmat [c] ká
kám bakhúbí anjám dete hain,
wuh apne liye achchhá martaba,
aur us ímán men jo Masíh Yisú‘
par hai, barí dilerí hásil karte hain.
[14] Main tere pás jald áne kí
ummed karne par bhí, yih báten

[a] Yá *bishap.* [b] Yá *ḍíkanon.* [c] Yá *ḍíkan ke ‘uhde.* [d] Yá *ḍíkan.*

tujhe is liye likhtá hún, 15 ki agar
mujhe áne men der ho, to tujhe
ma'lúm ho jáe ki Ḳhudá ke ghar,
ya'ní zinda Ḳhudá kí kalísiyá men,
jo haqq ká sutún aur bunyád hai,
kyúnkar bartáo karná cháhiye.
16 Is men kalám nahín, ki díndárí
ká bhed baṛá hai, ya'ní

Wuh jo jism men záhir húá,
Aur rúh men rástbáz ṭhahrá,
Aur firishton ko dikhái diyá,
Aur ġair-qaumon men us kí manádí húí,
Aur dunyá men us par ímán láe,
Aur jalál men úpar uṭháyá gayá.

Áyanda zamánon kí bargashtagí.

4 1 Lekin Rúh sáf kahtá hai, ki
áyanda zamánon men ba'z log,
gumráh karnewálí rúhon aur shayátín
kí ta'límon kí taraf mutawajjih
hokar, ímán se bargashta ho
jáenge. 2 Yih un jhúṭhe ádmíon
kí riyákárí ke bá'is hogá, jin ká
dil [a] goyá garm lohe se dágá gayá
hai; 3 yih log byáh karne se mana'
karenge, aur un khánon se parhez
karne ká hukm denge, jinhen
Ḳhudá ne is liye paidá kiyá hai, ki
ímándár aur haqq ke pahchánnewále
unhen shukrguzárí ke sáth
kháen; 4 kyúnki Ḳhudá kí paidá
kí húí har chíz achchhí hai, aur
koí chíz inkár ke láiq nahín,
basharte ki shukrguzárí ke sáth
khái jáe; 5 is liye ki Ḳhudá ke
kalám aur du'á se pák ho játí hai.

Behúda ta'lím se bachne, aur díní ḳhidmat men jidd o jahd karne kí nasíhat.

6 Agar tú bháiyon ko yih báten
yád diláegá, to Masíh Yisú' ká
achchhá ḳhádim ṭhahregá, aur
ímán aur us achchhí ta'lím kí
báton se, jis kí tú pairawí kartá
áyá hai, parwarish pátá rahegá:
7 lekin behúda aur búṛhiyon kí sí
kahániyon se kanára kar, aur díndárí
ke liye riyázat kar: 8 kyúnki
jismání riyázat ká fáida kam hai,
lekin díndárí sab báton ke liye
fáidamand hai, is liye ki ab kí aur
áyanda kí zindagí ká bhí wa'da isí
ke liye hai. 9 Yih bát sach hai,
aur har tarah se qabúl karne ke
láiq. 10 Kyúnki ham mihnat aur
jánfishání isí liye karte hain, ki
hamárí ummed us zinda Ḳhudá
par lagí húí hai, jo sab ádmíon ká,
ḳhásskar ímándáron ká, Munjí hai.
11 In báton ká hukm kar, aur
ta'lím de. 12 Koí terí jawání kí
hiqárat na karne páe; balki tú
ímándáron ke liye kalám karne,
aur chál chalan, aur mahabbat, aur
ímán, aur pákízagí men namúna
ban. 13 Jab tak main na áún,
paṛhne, aur nasíhat karne, aur
ta'lím dene kí taraf mutawajjih
rah. 14 Us ni'mat se ġáfil na rah,
jo tujhe hásil hai, aur nubuwwat
ke zarí'e, buzurgon [b] ke háth rakhte
waqt tujhe milí thí. 15 In báton
ka fikr rakh; inhín men mashġúl
rah; táki terí taraqqí sab par
záhir ho. 16 Apní aur apní ta'lím
kí ḳhabardárí rakh. In báton par
qáim rah; kyúnki aisá karne se tú
apní aur apne sunnewálon kí bhí
naját ká bá'is hogá.

Muḳhtalif 'umrwálon, aur bewa 'auraton ká zikr.

5 1 Kisí baṛe 'umrwále ko malámat
na kar, balki báp jánkar
nasíhat kar; 2 aur jawánon ko
bhái jánkar; aur baṛí 'umrwálí
'auraton ko mán jánkar; aur jawán
'auraton ko, kamál pákízagí se,
bahin jánkar. 3 Un bewa 'auraton
kí jo wáqa'í bewa hain, 'izzat kar.
4 Aur agar kisí bewa ke beṭe yá

[a] Yá *kánshans.* [b] Yá *prisbutarí* ya'ní *buzurgon kí majlis.*

pote hon, to wuh pahle apne hí
gharáne ke sáth díndárí ká bartáo
karná, aur mán báp ká haqq adá
karná síkhen[a]; kyúnki yih Khudá
ke nazdík pasandída hai. 5 Jo
wáqa'í bewa hai aur us ká koí
nahín, wuh Khudá par ummed
rakhtí hai, aur rát din munáját aur
du'áon men mashgúl rahtí hai.
6 Magar jo 'aish o 'ishrat men par
gayí hai, wuh jíte jí mar gayí hai.
7 In báton ká bhí hukm kar, táki
wuh beilzám rahen. 8 Agar koí
apnon, aur khásskar apne gharáne
kí khabargírí na kare, to ímán ká
munkir, aur beímán se badtar hai.
9 Wuhí bewa fard men likhí jáe, jo
sáth baras se kam kí na ho, aur
ek shauhar kí bíwí húí ho; 10 aur
nek kámon men mashhúr ho;
bachchon kí tarbiyat kí ho; par-
desíon ke sáth mihmánnawází kí
ho; muqaddason ke pánw dhoe
hon; musíbatzadon kí madad kí
ho; aur har nek kám karne kí
darpai rahí ho. 11 Magar jawán
bewa 'auraton ke nám darj na kar[b],
kyúnki jab wuh Masíh ke khiláf
nafs ke tábi' ho játí hain, to biyáh
karná cháhtí hain; 12 aur sazá ke
láiq thahrtí hain, is liye ki unhon
ne apne pahle ímán ko chhor diyá.
13 Aur is ke sáth hí wuh ghar ghar
phirkar bekár rahná síkhtí hain;
aur sirf bekár hí nahín rahtín,
balki bakbak kartí rahtí, aur auron
ke kám men dakhl bhí detí hain,
aur násháista báten kahtí hain.
14 Pas main yih cháhtá hún ki
jawán bewa 'auraten biyáh karen,
aulád janen, ghar ká intizám
karen, aur kisí mukhálif ko badgoí
ká mauqa' na den; 15 kyúnki ba'z
gumráh hokar Shaitán kí pairau ho
chukí hain. 16 Agar kisí ímándár
'aurat ke hán bewa 'auraten hon,
to wuhí un kí madad kare, aur
kalísiyá par bojh na dálá jáe, táki
wuh un kí madad kar sake, jo
wáqa'í bewa hain.

Buzurgon ká intizám aur taqarrur.

17 Jo buzurg[c] achchhá intizám
karte hain, khásskar wuh jo kalám
sunáne aur ta'lím dene men mihnat
karte hain, dochand 'izzat ke láiq
samjhe jáen. 18 Kyúnki kitáb i
muqaddas yih kahtí hai, ki [d] Dáen
men chalte húe bail ká munh na
bándhná; aur, [e] Mazdúr apní maz-
dúrí ká haqqdár hai. 19 Jo da'wá
kisí buzurg[c] ke barkhiláf kiyá jáe,
bagair do yá tín gawáhon ke us ko
na sun. 20 Gunáh karnewálon ko
sab ke sámne malámat kar, táki
auron ko bhí khauf ho. 21 Khudá
aur Masíh Yisú' aur barguzída firish-
ton ko gawáh karke[f], main tujhe
tákíd kartá hún, ki in báton par
bilá ta'assub 'amal karná, aur koí
kám tarafdárí se na karná. 22 Kisí
shakhs par jald háth na rakhná, aur
dúsron ke gunáhon men sharík na
honá. Apne áp ko pák rakhná.
23 Áyanda ko sirf pání hí na piyá
kar, balki apne mi'de aur aksar
kamzor rahne kí wajh se, zara sí
mai bhí kám men láyá kar. 24 Ba'z
ádmíon ke gunáh záhir hote hain,
aur pahle hí 'adálat men pahunch
játe hain; aur ba'z ke píchhe játe
hain. 25 Isí tarah ba'z achchhe kám
bhí záhir hote hain; aur jo aise
nahín hote, wuh bhí chhip nahín
sakte.

Naukaron ke faráiz.

6 1 Jitne naukar júe ke níche
hain, apne apne málikon ko
kamál 'izzat ke láiq jánen, táki

[a] Yún. *mán báp ko badlá dená.*
[b] Yún. *'auraton se inkár kar.*
[c] Yá *prisbutir.*
[d] Istisná 25. 4.
[e] Lúqá 10. 7.
[f] Yún. *ke sámne.*

Ḳhudá ká nám aur taʻlím badnám
na ho. 2 Aur jin ke málik ímándár
hain̲, wuh un ko bháí hone kí wajh
se haqír na jánen̲; balki is liye
ziyádatar un kí ḳhidmat karen̲, ki
fáida uṭhánewále ímándár aur ʻazíz
hain̲. Tú in báton̲ kí taʻlím de, aur
nasíhat kar.

Jhúṭhí taʻlím aur lálach se bachne, aur sachchí taʻlím ko qáim rakhne kí nasíhaten̲.

3 Agar koí shaḳhs âur tarah kí
taʻlím detá hai, aur sahíh báton̲
ko, yaʻní hamáre Ḳhudáwand Yisúʻ
Masíh kí báton̲, aur us taʻlím ko
nahín̲ mántá, jo díndárí ke mutábiq
hai; 4 wuh magrúr hai, aur kuchh
nahín̲ jántá, balki use bahs aur lafzí
takrár karne ká marz hai, jin se
hasad, aur jhagṛe, aur badgoíán̲, aur
badgumáníán̲, 5 aur un ádmíon̲ men̲
radd o badal paidá hotá hai, jin kí
ʻaql bigaṛ gayí hai, aur wuh haqq se
mahrúm hain̲, aur díndárí ko nafaʻ
hí ká zaríʻa samajhte hain̲. 6 Hán̲,
díndárí qanáʻat ke sáth baṛe nafaʻ
ká zaríʻa hai; 7 kyún̲ki na ham
dunyá men̲ kuchh láe, aur na kuchh
us men̲ se le já sakte hain̲; 8 pas
agar hamáre pás kháne pahinne ko
hai, to usí par qanáʻat karen̲. 9 Le-
kin jo daulatmand honá cháhte
hain̲, wuh aisí ázmáish aur phande
aur bahut sí behúda aur nuqsán
pahun̲chánewálí ḳhwáhishon̲ men̲
phan̲ste hain̲, jo ádmíon̲ ko tabáhí
aur halákat ke daryá men̲ garq kar
detí hain̲; 10 kyún̲ki rupaye kí ma-
habbat har qism kí buráí kí ek jaṛ
hai; jis kí árzú men̲ baʻz ne ímán
se gumráh hokar apne dilon̲ ko tarah
tarah ke gamon̲ se chhalní kar liyá.
11 Magar, ai mard i Ḳhudá, tú in
báton̲ se bhág: aur rástbází, díndárí,
ímán, mahabbat, sabr, aur hilm ká
tálib ho. 12 Ímán kí achchhí kushtí
laṛ, us hamesha kí zindagí par qabza
kar le jis ke liye tú buláyá gayá thá,
aur bahut se gawáhon̲ ke sámne
achchhá iqrár kiyá thá. 13 Main̲ us
Ḳhudá ko jo sab chízon̲ ko zinda
kartá [a] hai, aur Masíh Yisúʻ ko jis
ne Puntiyus Pílátus ke sámne ach-
chhá iqrár kiyá thá, gawáh karke [b]
tujhe tákíd kartá hún̲, 14 ki hamáre
Ḳhudáwand Yisúʻ Masíh ke us zuhúr
tak hukm ko bedág aur beilzám
rakh; 15 jise wuh munásib waqt [c]
par numáyán̲ karegá, jo mubárak
aur wáhid Hákim, bádsháhon̲ ká
Bádsháh, aur ḳhudáwandon̲ ká
Ḳhudáwand hai; 16 baqá sirf usí
ko hai; aur wuh us núr men̲ rahtá
hai, jis tak kisí kí guzar nahín̲ ho
saktí; na use kisí insán ne dekhá,
aur na dekh saktá hai; us kí ʻizzat
aur saltanat abad tak rahe. Ámín.
17 Is maujúda jahán ke daulat-
mandon̲ ko hukm de, ki magrúr na
hon̲, aur nápáedár daulat par nahín̲,
balki Ḳhudá par ummed rakkhen̲, jo
hamen̲ lutf uṭháne ke liye sab chízen̲
ifrát se detá hai; 18 aur nekí karen̲,
aur achchhe kámon̲ men̲ daulat-
mand banen̲, aur saḳháwat par tai-
yár, aur imdád par mustaʻidd hon̲;
19 aur áyanda ke liye apne wáste ek
achchhí bunyád qáim kar rakkhen̲,
táki haqíqí zindagí par qabza karen̲.
20 Ai Tímuthiyus, is amánat ko
hifázat se rakh; aur jis ʻilm ko ʻilm
kahná hí galat hai, us kí behúda
bakwás aur mukhálafaton̲ par ta-
wajjuh na kar. 21 Baʻz us ká iqrár
karke ímán se bargashta ho gaye
hain̲.

Tum par fazl hotá rahe.

[a] Yá *zinda rakhtá.* [b] Yún. *Ḳhudá . . . aur Yisúʻ Masíh . . . ke sámne.* [c] Yún. *waqton̲.*

TÍMUTIHYUS KE NÁM

PAULUS RASU'L KA'

DÚSRÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I [1] Paulus kí taraf se, jo us zin-
dagí ke wa'de ke muwáfiq jo
Masíh Yisú' men̲ hai, Khudá kí
marzí se Masíh Yisú' ká rasúl hai,
[2] piyáre farzand Tímuthiyus ke nám.
Fazl, rahm, aur itmínán, Khudá
Báp aur hamáre Ḳhudáwand Masíh
Yisú' kí taraf se tujhe hásil hotá
rahe.

Tímuthiyus se rasúl kí mahabbat, aur us kí ḳhidmat ke báre men̲ nasíhaten̲.

[3] Jis Ḳhudá kí 'ibádat main̲ sáf
dil [a] se báp dádon̲ ke taur par kartá
hún̲, us ká shukr hai ki apní du'áon̲
men̲ bilá nága tujhe yád rakhtá hún̲;
[4] aur tere án̲súon̲ ko yád karke rát
din terí muláqát ká mushtáq rahtá
hún̲, táki ḳhushí men̲ bhar jáún̲;
[5] aur mujhe terá wuh beriyá ímán
yád diláyá gayá hai, jo pahle terí ná-
ní Lois, aur terí mán̲ Yúníke rakhtí
thí, aur mujhe yaqín hai, ki tú bhí
rakhtá hai. [6] Isí sabab se main̲
tujhe yád dilátá hún̲, ki tú Ḳhudá
kí us ni'mat ko chamká de, jo mere
háth rakhne ke bá'is tujhe hásil hai.
[7] Kyún̲ki Ḳhudá ne hamen̲ dahshat
kí rúh nahín̲, balki qudrat, aur ma-
habbat, aur tarbiyat [b] kí rúh dí hai.
[8] Pas hamáre Ḳhudáwand kí gawáhí
dene se, aur mujh se jo us ká qaidí
hún̲, sharm na kar; balki Ḳhudá kí
qudrat ke muwáfiq ḳhushḳhabarí [c]
kí ḳhátir mere sáth dukh uṭhá, [9] jis
ne hamen̲ naját dí, aur pák buláwe
se buláyá, hamáre kámon̲ ke mu-
wáfiq nahín̲, balki apne ḳháss iráde,
aur us fazl ke muwáfiq jo Masíh
Yisú' men̲ ham par azal se [d] húá;
[10] magar ab hamáre Munjí Masíh
Yisú' ke zuhúr se záhir húá, jis ne
maut ko nest, aur zindagí aur baqá
ko us ḳhushḳhabarí [c] ke wasíle se
raushan kar diyá, [11] jis ke liye main̲
manádí karnewálá, aur rasúl, aur
ustád muqarrar húá. [12] Isí bá'is se
main̲ yih dukh bhí uṭhátá hún̲: le-
kin sharmátá nahín̲; kyún̲ki jis ká
main̲ ne yaqín kiyá hai use jántá
hún̲; aur mujhe yaqín hai ki wuh
merí amánat kí us din tak hifázat
kar saktá hai. [13] Jo sahíh báten̲
tú ne mujh se sunín̲, us ímán aur
mahabbat ke sáth [e] jo Masíh Yisú'
men̲ hai, un ká ḳháka yád rakh.
[14] Rúhu'l Quds ke wasíle se jo ham
men̲ basá húá hai, is achchhí amá-
nat kí hifázat kar.
[15] Tú yih jántá hai, ki Ásiya ke
sab log mujh se phir gaye, jin men̲

[a] Yá *kánshans.* [b] Yá *hoshyárí.* [c] Yá *Injíl.*
[d] Yún. *azalí zamánon̲ se peshtar.* [e] Yún. *men̲.*

se Fúgilus aur Hirmugines hain.
16 Khudáwand Unesifurus ke gha-
ráne par rahm kare, kyúnki us ne
bahut daf'a mujhe tázadam kiyá,
aur merí qaid[a] se sharminda na húá;
17 balki jab wuh Roma men áyá, to
koshish se talásh karke mujh se
milá; 18 (Khudáwand use yih bakh-
she, ki us din us par Khudáwand
ká rahm ho;) aur us ne Ifisus men
jo jo khidmaten kín, tú unhen khúb
jántá hai.

2 1 Pas ai mere farzand, tú us
fazl se jo Masíh Yisú' men hai
mazbút ban. 2 Aur jo báten tú ne
bahut se gawáhon ke sámne mujh
se suní hain, un ko aise diyánatdár
ádmíon ke sipurd kar, jo auron ko
bhí sikháne ke qábil hon. 3 Masíh
Yisú' ke achchhe sipáhí kí tarah
mere sáth dukh uthá. 4 Koí sipáhí
jab laráí ko játá hai apne áp ko
dunyá ke mu'ámalon men nahín
phansátá, táki apne bhartí karne-
wále ko khush kare. 5 Dangal men
muqábala karnewálá bhí, agar us ne
báqá'ida muqábala na kiyá ho, to
sihrá nahín pátá. 6 Jo kisán mihnat
kartá hai, paidáwár ká hissa pahle
usí ko milná cháhiye. 7 Jo main
kahtá hún us par gaur kar; kyúnki
Khudáwand tujhe sárí báton kí
samajh degá. 8 Yisú' Masíh ko yád
rakh, jo murdon men se jí uthá hai,
aur Dáúd kí nasl se hai, merí us
khushkhabarí[b] ke muwáfiq 9 jis ke
liye main badkár kí tarah dukh
uthátá hún, yahán tak ki qaid hún;
magar Khudá ká kalám qaid nahín.
10 Isí sabab se main barguzída logon
kí khátir sab kuchh sahtá hún, táki
wuh bhí us naját ko jo Masíh Yisú'
men hai, abadí jalál samet hásil
karen. 11 Yih bát sach hai, ki Jab
ham us ke sáth mar gaye, to us ke
sáth jíenge bhí: 12 agar ham dukh
sahenge, to us ke sáth bádsháhí bhí
karenge; agar ham us ká inkár
karenge, to wuh bhí hamárá inkár
karegá; 13 agar ham bewafá ho
jáenge[c], tau bhí wuh wafádár[d] ra-
hegá, kyúnki wuh áp apná inkár
nahín kar saktá.

*Sahíh ta'lím aur chál chalan ke mu-
khálifon ke báre men.*

14 Yih báten unhen yád dilá, aur
Khudáwand[e] ke sámne tákíd kar,
ki lafzí takrár na karen, jis se kuchh
hásil nahín, balki sunnewále bigar
játe hain. 15 Apne áp ko Khudá ke
sámne maqbúl, aur aise kám karne-
wále kí tarah pesh karne kí koshish
kar, jis ko sharminda honá na pare,
aur jo haqq ke kalám ko durustí se
kám men látá ho. 16 Lekin behúda
bakwás se parhez kar, kyúnki aise
shakhs âur bhí bedíní men taraqqí
karenge, 17 aur un ká kalám ákila[f]
kí tarah khátá chalá jáegá; Humi-
nayus aur Filetus un hí men se
hain: 18 wuh yih kahkar ki qiyámat
ho chukí hai, haqq se gumráh ho
gaye hain, aur ba'z ká ímán bigárte
hain. 19 Táham Khudá kí mazbút
bunyád qáim rahtí hai, aur us par
yih muhr hai, ki Khudáwand apnon
ko pahchántá hai: aur, Jo koí Khu-
dáwand ká nám letá hai, nárástí se
báz rahe. 20 Bare ghar men na sirf
sone chándí hí ke bartan hote hain,
balki lakrí aur mittí ke bhí; ba'z
'izzat aur ba'z zillat ke liye. 21 Pas
jo koí in se 'aláhida hokar apne taín
pák karegá, wuh 'izzat ká bartan,
aur muqaddas banegá, aur Málik
ke kám ke láiq, aur har nek kám
ke liye taiyár hogá. 22 Jawání kí
khwáhishon se bhág, aur jo pák
dil ke sáth Khudáwand se du'á

a Yún. *zanjír.* b Yá *Injíl.* c Yún. *ímán na rakkhenge.*
d Yá *sachchá.* e N. *Khudá.* f Yá *sakht qism ke phore.*

mángte[a] hain, un ke sáth rástbází,
aur ímán, aur mahabbat, aur sulh
ká tálib ho. 23 Lekin bewuqúfí aur
nádání kí hujjaton se kanára kar,
kyúnki tú jántá hai ki un se jhagṛe
paidá hote hain. 24 Aur munásib
nahín, ki Ḳhudáwand ká banda
jhagṛá kare, balki sab ke sáth narmí
kare, aur ta'lím dene ke láiq, aur
burdbár ho, 25 aur mukhálifon ko
halímí se tádíb kare; sháyad Ḳhudá
unhen tauba kí taufíq bakhshe, táki
wuh haqq ko pahchánen, 26 aur
Ḳhudáwand ke bande ke[b] háth se
Ḳhudá kí[c] marzí ke asír hokar,
Iblís ke phande se chhúṭen.

Bedíní ke baṛhte waqt, rasúl ke chál chalan aur ta'lím kí pairawí karní.

3 1 Lekin yih ján rakh, ki akhír
zamáne men bure din áenge.
2 Kyúnki ádmí khudgaraz, zardost,
shekhíbáz, magrúr, badgo, mán báp
ke náfarmán, náshukr, nápák, 3 ta-
ba'í mahabbat se khálí, sangdil,
tuhmat lagánewále, bezabt, tund-
mizáj, nekí ke dushman, 4 dagábáz,
dhíṭh, ghamanḍ karnewále, Ḳhudá
kí nisbat 'aish o 'ishrat ko ziyáda
dost rakhnewále honge; 5 wuh dín-
dárí kí waza' to rakkhenge, magar us
ke asar ko qabúl na karenge; aison
se bhí kanára karná. 6 In hí men
se wuh log hain, jo gharon men
dabe pánw ghus áte hain, aur un
chhachhorí 'auraton ko qábú men
kar lete hain, jo gunáhon men dabí
húí hain, aur tarah tarah kí khwá-
hishon ke bas men hain; 7 aur ha-
mesha ta'lím pátí rahtí hain, magar
haqq kí pahchán tak kabhí nahín
pahunchtín. 8 Aur jis tarah ki
Yannes aur Yambres ne Músá kí
mukhálafat kí thí, isí tarah yih log
bhí haqq kí mukhálafat karte hain.
Yih aise ádmí hain, jin kí 'aql bigṛí
húí hai, aur wuh ímán ke i'tibár se
námaqbúl hain. 9 Magar is se ziyáda
na baṛh sakenge, is wáste ki in kí
nádání sab ádmíon par záhir ho
jáegí, jaise un kí bhí ho gayí thí.
10 Lekin tú ne ta'lím, chál chalan,
iráde, ímán, tahammul, mahabbat,
sabr, satáe jáne, aur dukh uṭháne
men merí pairawí kí; 11 ya'ní aise
dukhon men, jo Antákiyá aur Iku-
niyum aur Lustra men mujh par
paṛe, aur âur dukhon[d] men bhí jo
main ne uṭháe hain, magar Ḳhudá-
wand ne mujhe un sab se chhuṛá
liyá. 12 Balki jitne Masíh Yisú'
men díndárí ke sáth zindagí guzárná
cháhte hain, wuh sab satáe jáenge.
13 Aur bure aur dhokebáz ádmí fareb
dete aur fareb kháte húe bigaṛte
chale jáenge. 14 Magar tú un báton
par jo tú ne síkhí thín, aur jin ká
yaqín tujhe diláyá gayá thá, yih
jánkar qáim rah, ki tú ne unhen
kin logon se síkhá thá; 15 aur tú
bachpan se un pák nawishton se
wáqif hai, jo tujhe Masíh Yisú' par
ímán láne se naját hásil karne ke
liye dánáí bakhsh sakte hain. 16 Har
ek sahífa jo Ḳhudá ke ilhám se
hai,[e] ta'lím, aur ilzám, aur isláh,
aur rástbází men tarbiyat karne
ke liye fáidamand bhí hai; 17 táki
mard i Ḳhudá kámil bane, aur har
ek nek kám ke liye bi'lkull taiyár
ho jáe.

Rasúl kí jald honewálí shahádat.

4 1 Ḳhudá aur Masíh Yisú' ko jo
zindon aur murdon kí 'adálat
karegá, gawáh karke[f], aur us ke
zuhúr aur bádsháhat ko yád dilákar
main tujhe tákíd kartá hún, 2 ki tú

a Yún. *Ḳhudáwand ko pukárte.*
b Yún. *aur us ke.*
c Yún. *us kí.*
d Yún. *aur aise satáe jáne.*
e Yá *Har ek sahífa Ḳhudá ke ilhám se hai, aur.*
f Yún. *Masíh Yisú' . . . ke sámne.*

kalám kí manádí kar ; waqt aur be-
waqt musta'idd rah ; har tarah ke
tahammul aur ta'lím ke sáth samjhá
de, aur malámat aur nasíhat kar.
3 Kyúnki aisá waqt áegá, ki log
sahíh ta'lím kí bardásht na karenge,
balki kánon kí khujlí ke bá'is apní
apní ḳhwáhishon ke muwáfiq bahut
se ustád kar lenge ; 4 aur apne kánon
ko haqq kí taraf se pherkar, kahá-
niyon par mutawajjih honge. 5 Ma-
gar tú sárí báton men hoshyár rah ;
dukh uṭhá ; bashárat [a] ká kám
anjám de ; apní ḳhidmat ko púrá
kar. 6 Kyúnki main ab qurbán ho
rahá [b] hún, aur mere kúch ká waqt
á pahunchá hai. 7 Main achchhí
kushtí laṛ chuká, main ne dauṛ ko
ḳhatm kar liyá, main ne ímán ko
mahfúz rakkhá. 8 A'yanda ke liye
mere wáste rástbází ká wuh táj
rakkhá húá hai, jo 'ádil munsif, ya'ní
Ḳhudáwand, mujhe us din degá ;
aur sirf mujhe hí nahín, balki un
sab ko bhí, jo us ke zuhúr ke árzú-
mand hon [c].

Áḳhirí ḳhabaren aur ahkám.

9 Mere pás jald áne kí koshish
kar : 10 kyúnki Demás ne is maujúda
jahán ko pasand karke mujhe chhoṛ
diyá, aur Thissaluníke ko chalá
gayá, aur Kreskens Galatiya ko, aur
Titus Dalmatiya ko. 11 Sirf Lúqá
mere pás hai. Marqus ko sáth lekar
á já ; kyúnki ḳhidmat ke liye wuh
mere kám ká hai. 12 Tuḳhikus ko
main ne Ifisus bhej diyá hai. 13 Jo
choga main Troás men Karpus ke
hán chhoṛ áyá hún, jab tú áe, to
wuh, aur kitáben, ḳhásskar raqq ke
túmár, letá áiyo. 14 Sikandar ṭha-
ṭhere ne mujh se bahut buráiyán
kín : Ḳhudáwand use us ke kámon
ke muwáfiq badlá degá. 15 Us se
tú bhí ḳhabardár rah : kyúnki us ne
hamárí báton kí barí muḳhálafat kí.
16 Merí pahlí jawábdihí ke waqt kisí
ne merá sáth na diyá, balki sab ne
mujhe chhoṛ diyá : kásh ki unhen
is ká hisáb dená na paṛe. 17 Magar
Ḳhudáwand merá madadgár thá,
aur us ne mujhe táqat baḳhshí, táki
merí ma'rifat paigám kí púrí manádí
ho jáe, aur sab gair-qaumen sun len ;
aur main sher ke munh se chhuṛáyá
gayá. 18 Ḳhudáwand mujhe har ek
bure kám se chhuṛáegá, aur apní
ásmání bádsháhat men sahíh salá-
mat pahunchá degá ; us kí tamjíd
abadu'l ábád hotí rahe. Ámín.

Salám aur du'á.

19 Priska aur Akwila se, aur Une-
sifurus ke ḳhándán se salám kah.
20 Irástus Kurinthus men rahá ; aur
Trufimus ko main ne Míletus men
bímár chhoṛá. 21 Jáṛon se pahle
mere pás á jáne kí koshish kar.
Yúbúlus, aur Púdens, aur Línus, aur
Klaudiya, aur âur sáre bháí tujhe
salám kahte hain.
22 Ḳhudáwand terí rúh ke sáth
rahe. Tum par fazl hotá rahe.

[a] Yún. *mubashshir.* [b] Yún. *aragh ke taur par baháyá játá.*
[c] Yún. *jinhon ne us ke zuhúr se mahabbat kí hai.*

TITUS KE NÁM

PAULUS RASU'L KA' ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

I 1 Paulus kí taraf se, jo Ḳhudá
ká banda aur Yisú' Masíh ká
rasúl hai, (Ḳhudá ke barguzídoṉ ke
ímán, aur us haqq kí pahchán ke
mutábiq, jo díndárí ke muwáfiq hai,
2 us hamesha kí zindagí kí ummed
par, jis ká wa'da azal se [a] Ḳhudá ne
kiyá hai, jo jhúṭh nahíṉ bol saktá,
3 aur us ne munásib waqtoṉ par
apne kalám ko us paigám meṉ záhir
kiyá, jo hamáre Munjí Ḳhudá ke
hukm ke mutábiq mere sipurd húá,)
4 ímán kí shirkat ke rú se sachche
farzand Titus ke nám.

Fazl aur itmínán Ḳhudá Báp aur
hamáre Munjí Masíh Yisú' kí taraf
se tujhe hásil hotá rahe.

Krete kí kalísiyá ke intizám ke báre meṉ nasíhat.

5 Maiṉ ne tujhe Krete meṉ is liye
chhorá thá, ki tú báqí rahí húí
bátoṉ ko durust kare; aur mere
hukm ke mutábiq shahr ba shahr
aise buzurgoṉ [b] ko muqarrar kare,
6 jo beilzám, aur ek ek bíwí ke
shauhar hoṉ, aur un ke bachche
ímándár, aur badchalní aur sarkashí
ke ilzám se pák hoṉ; 7 kyúṉki ni-
gahbán [c] ko Ḳhudá ká muḳhtár
hone kí wajh se beilzám honá chá-
hiye; na ḳhudráe ho, na gussawar;
na nashe meṉ gul machánewálá, na
már píṭ karnewálá; aur na nájáiz
nafa' ká lálchí; 8 balki musáfirpar-
war, ḳhairdost, muttaqí, munsif-
mizáj, pák, aur zabt karnewálá ho;
9 aur ímán ke kalám par, jo is ta'lím
ke muwáfiq hai, qáim ho, táki sahíh
ta'lím ke sáth nasíhat bhí kar sake,
aur muḳhálifoṉ ko qáil bhí kar sake.

Kalísiyá meṉ jhúṭhe mu'allimoṉ ká munh band karná.

10 Kyúṉki bahut se log sarkash,
aur behúdago, aur dagábáz haiṉ,
ḳhásskar maḳhtúnoṉ meṉ se; 11 in
ká munh band karná cháhiye; yih
log nájáiz nafa' kí ḳhátir násháista
báteṉ sikhákar ghar ke ghar tabáh
kar dete haiṉ. 12 Un hí meṉ se ek
shaḳhs ne kahá hai, jo ḳháss un ká
nabí thá, ki Kretí hamesha jhúṭhe,
múzí jánwar, ahadí kháú hote haiṉ.
13 Yih gawáhí sach hai; pas unheṉ
saḳht malámat kiyá kar, táki un
ká ímán durust ho jáe, 14 aur wuh
Yahúdíoṉ kí kahániyoṉ aur un
ádmíoṉ ke hukmoṉ par tawajjuh
na kareṉ, jo haqq se gumráh hote
haiṉ. 15 Pák logoṉ ke liye sab
chízeṉ pák haiṉ; magar gunáh-
álúda aur beímán logoṉ ke liye
kuchh bhí pák nahíṉ, balki un kí
'aql aur dil [d] dono gunáhálúda haiṉ.
16 Wuh Ḳhudá kí pahchán ká
da'wá to karte haiṉ, magar apne
kámoṉ se us ká inkár karte haiṉ,
kyúṉki wuh makrúh aur náfarmán

[a] Yún. *azalí zamánoṉ se peshtar.*
[b] Yá *prisbutiroṉ.*
[c] Yá *bishap.*
[d] Yá *kánshans.*

haiṉ, aur kisí nek kám ke qábil
nahíṉ.

Tarah tarah ke logoṉ ko samjháne kí hidáyat.

2 1 Lekin tú wuh báteṉ bayán
kar, jo sahíh ta'lím ke munásib
haiṉ; 2 ya'ní yih ki búṛhe mard
parhezgár, sanjída, aur muttaqí
hoṉ, aur un ká ímán, aur mahabbat,
aur sabr sahíh ho. 3 Isí tarah
búṛhí 'auratoṉ kí bhí waza' muqad-
dasoṉ kí sí ho; tuhmat lagánewálí,
aur ziyáda mai píne meṉ mubtilá
na hoṉ, balki achchhí báteṉ sikhá-
newálí hoṉ; 4 táki jawán 'aura-
toṉ ko sikháeṉ, ki apne shauharoṉ
ko piyár kareṉ, bachchoṉ ko piyár
kareṉ, 5 aur muttaqí, aur pákdá-
man, aur ghar ká kárbár karne-
wálí, aur mihrbán hoṉ, aur apne
apne shauharoṉ ke tábi' raheṉ,
táki Ḵhudá ká kalám badnám na
ho. 6 Jawán ádmíoṉ ko bhí isí
tarah nasíhat kar, ki muttaqí baneṉ.
7 Sárí bátoṉ meṉ apne áp ko nek
kámoṉ ká namúna baná. Terí ta'-
lím meṉ safáí, aur sanjídagí, 8 aur
aisí sihhatkalámí páí jáe, jo malá-
mat ke láiq na ho; táki muḵhálif
ham par 'aib lagáne kí koí wajh na
pákar sharminda ho jáe. 9 Nau-
karoṉ ko nasíhat kar, ki apne
málikoṉ ke tábi' raheṉ, aur sab
bátoṉ meṉ unheṉ ḵhush rakkheṉ;
aur un ke hukm se kuchh inkár na
kareṉ; 10 chorí chálákí na kareṉ;
balki har tarah kí diyánatdárí ach-
chhí tarah záhir kareṉ; táki un se
har bát meṉ hamáre Munjí Ḵhudá
kí ta'lím ko raunaq ho. 11 Kyúṉki
Ḵhudá ká wuh fazl záhir húá hai,
jo sáre ádmíoṉ kí naját ká bá'is
hai, 12 aur hameṉ tarbiyat detá
hai, táki bedíní aur dunyawí ḵhwá-
hishoṉ ká inkár karke, is maujúda
jahán meṉ parhezgárí, aur rást-
bází, aur díndárí ke sáth zindagí
guzáreṉ; 13 aur us mubárak um-
med, ya'ní apne buzurg Ḵhudá aur
Munjí[a] Yisú' Masíh ke jalál ke
záhir hone ke muntazir raheṉ;
14 jis ne apne áp ko hamáre wáste
de diyá, táki fidya hokar hameṉ
har tarah kí bedíní se chhuṛá le,
aur pák karke apní ḵháss milkíyat
ke liye ek aisí ummat banáe, jo
nek kámoṉ meṉ sargarm ho.
15 Púre iḵhtiyár ke sáth yih
báteṉ kah, aur nasíhat de, aur
malámat kar. Koí terí hiqárat na
karne páe.

3 1 Un ko yád dilá, ki hákimoṉ
aur iḵhtiyárwáloṉ ke tábi' ra-
heṉ, aur un ká hukm máneṉ; aur
har nek kám ke liye musta'idd
raheṉ; 2 kisí kí badgoí na kareṉ;
takrárí na hoṉ; balki narmmizáj
hoṉ, aur sab ádmíoṉ ke sáth kamál
halímí se pesh áeṉ. 3 Kyúṉki ham
bhí pahle nádán, náfarmán, fareb
kháne wále, aur rang ba rang kí
ḵhwáhishoṉ, aur 'aish 'ishrat ke
bande the; aur badḵhwáhí aur
hasad meṉ zindagí guzárte the;
nafrat ke láiq the, aur ápas meṉ
kína rakhte the. 4 Magar jab ha-
máre Munjí Ḵhudá kí mihrbání,
aur insán ke sáth us kí ulfat záhir
húí; 5 to us ne ham ko naját dí,
magar rástbází ke kámoṉ ke sabab
nahíṉ, jo ham ne ḵhud kiye, balki
apní rahmat ke mutábiq nayí
paidáish ke gusl aur Rúhu'l Quds
ke hameṉ nayá banáne ke wasíle
se, 6 jise us ne hamáre Munjí Yisú'
Masíh kí ma'rifat ham par ifrát se
názil kiyá[b]; 7 táki ham us ke fazl
se rástbáz ṭhahrkar, hamesha kí
zindagí kí ummed ke mutábiq wáris
baneṉ. 8 Yih bát sach hai, aur
maiṉ cháhtá húṉ, ki tú in bátoṉ

[a] Yá *buzurg Ḵhudá aur apne Munjí.*

[b] Yún. *baháyá*

ká yaqíní taur se da'wá kare; táki
jinhon ne Khudá ká yaqín kiyá
hai, wuh achchhe kámon men lage
rahne ká khayál rakkhen. Yih
báten bhalí aur ádmíon ke wáste
fáidamand hain. 9 Magar bewu-
qúfí kí hujjaton, aur nasabnámon,
aur jhagron [a], aur un laráiyon se jo
sharí'at kí bábat hon, parhez kar,
is liye ki yih láhásil aur befáida
hain. 10 Ek do bár nasíhat karke
bid'atí shakhs se kanára kar, 11 yih
jánkar ki aisá shakhs bargashta
ho gayá hai, aur apne áp ko muj-
rim thahrákar gunáh kartá rahtá
hai.

Ákhirí ahkám, salám, aur du'á.

12 Jab main tere pás Artimás yá
Tukhikus ko bhejún, to mere pás
Níkupulis áne kí koshish karná:
kyúnki main ne wahín jára kátne
ká qasd kar liyá hai. 13 Zenás
'álim i shara' aur Apullos ko ko-
shish karke rawána kar de, is taur
par ki un ko kisí chíz kí hájat
na rahe; 14 aur hamáre log bhí
zarúraton ko rafa' karne ke liye
achchhe kámon men lage rahná
síkhen, táki bephal na rahen.
15 Mere sab sáthí tujhe salám kah-
te hain. Jo ímán ke rú se hamen
'azíz rakhte hain, un se salám kah.
Tum sab par fazl hotá rahe.

FILEMON KE NÁM

PAULUS RASU'L KA' KHATT.

Du'á e khair.

1 Paulus kí taraf se, jo Masíh
Yisú' ká qaidí hai, aur bháí Tí-
muthiyus kí taraf se, apne 'azíz
aur hamkhidmat Filemon, 2 aur
bahin Affiya, aur apne hamsipáh
Arkhippus, aur Filemon ke [b] ghar kí
kalísiyá ke nám.
3 Fazl aur itmínán hamáre Báp
Khudá, aur Khudáwand Yisú' Ma-
síh kí taraf se tumhen hásil hotá
rahe.

Filemon kí mahabbat kí ta'ríf.

4 Main terí us mahabbat ká aur
ímán ká hál sunkar jo sáre muqad-
dason ke sáth, aur Khudáwand Yisú'
par hai, 5 hamesha apne Khudá ká
shukr kartá hún, aur apní du'áon
men tujhe yád kartá hún, 6 táki
tere ímán kí shirákat tumhárí [c]
har khúbí kí pahchán men Masíh
ke wáste mu'assir ho. 7 Kyúnki,
ai bháí, mujhe terí mahabbat se
bahut khushí aur tasallí húí; is
liye ki tere sabab se muqaddason
ke dil táza húe hain.

Filemon ke naumuríd gulám, ya'ní Unesimus, kí sifárish.

8 Pas agarchi mujhe Masíh men
barí dilerí to hai, ki tujhe munásib

[a] N. *jhagre.* [b] Yún. *tere.* [c] N. *hamárí.*

hukm dún̲; 9 magar mujhe yih zi-
yáda pasand hai, ki main̲ búṛhá
Paulus, balki is waqt Masíh Yisú‘
ká qaidí bhí hokar, mahabbat kí
ráh se iltimás karún̲. 10 So apne
farzand Unesimus kí bábat, jo qaid
kí hálat men̲ mujh se paidá húá,
tujh se iltimás kartá hún̲. 11 Pahle
to wuh kuchh tere kám ká na thá,
magar ab tere aur mere dono ke
kám ká hai: 12 ḳhud usí ko, ya‘ní
apne kaleje ke ṭukṛe ko, main̲ ne
tere pás wápas bhejá hai. 13 Us ko
main̲ apne hí pás rakhná cháhtá
thá, táki terí taraf se is qaid men̲,
jo ḳhushḳhabarí[a] ke bá‘is hai, merí
ḳhidmat kare. 14 Lekin terí marzí
ke bagair main̲ ne kuchh karná na
cháhá, táki terá nek kám láchárí se
nahín̲, balki ḳhushí se ho. 15 Kyún̲ki
mumkin hai ki wuh tujh se is liye
thoṛí der ke wáste judá húá ho, ki
hamesha tere pás rahe; 16 magar
ab se gulám kí tarah nahín̲, balki
gulám se bihtar hokar, ya‘ní aise
bhái kí tarah rahe, jo jism men̲ bhí
aur Ḳhudáwand men̲ bhí[b] merá
niháyat ‘azíz ho, aur terá is se bhí
kahín̲ ziyáda. 17 Pas agar tú mujhe
sharík jántá hai, to use is tarah
qabúl karná jis tarah mujhe. 18 Aur
agar us ne terá kuchh nuqsán kiyá
hai, yá us par terá kuchh átá hai,
to wuh mere nám likh le; 19 main̲
Paulus apne háth se likhtá hún̲, ki
ḳhud adá karún̲gá; aur is ke kahne
kí kuchh hájat nahín̲, ki merá qarz
jo tujh par hai, wuh tú ḳhud hai.
20 Ai bhái, main̲ cháhtá hún̲, ki
mujhe terí taraf se Ḳhudáwand
men̲ ḳhushí hásil ho: Masíh men̲
mere dil ko táza kar. 21 Main̲ terí
farmánbardárí ká yaqín karke tujhe
likhtá hún̲, aur jántá hún̲ ki jo
kuchh main̲ kahtá hún̲, tú us se
bhí ziyáda karegá. 22 Is ke siwá,
mere liye ṭhahrne kí jagah taiyár
kar; kyún̲ki mujhe ummed hai, ki
main̲ tumhárí du‘áon̲ ke wasíle se
tumhen̲ baḳhshá jáún̲gá.

Salám aur du‘á.

23 Ipafrás jo Masíh Yisú‘ men̲
mere sáth qaid hai, 24 aur Marqus,
aur Aristarḳhus, aur Demás, aur
Lúqá, jo mere hamḳhidmat hain̲,
tujhe salám kahte hain̲.
25 Hamáre[c] Ḳhudáwand Yisú‘
Masíh ká fazl tumhárí rúh par hotá
rahe. Ámín[d].

[a] Yá *Injíl.*
[b] Yún. *Ḳhudáwand men̲.*
[c] N. *Hamáre* na dárad.
[d] N. *Ámín* na dárad.

IBRÁNÍON KE NÁM

KA' KHATT.

Ibnu'lláh hone ke sabab se firishton par Masíh kí fauqíyat.

I [1] Agle zamáne men Khudá ne
bápdádon se hissa ba hissa aur
tarah ba tarah nabíon kí ma'rifat[a]
kalám karke, [2] is zamáne ke ákhir
men ham se Beṭe kí ma'rifat[a] kalám
kiyá, jise us ne sárí chízon ká wáris
ṭhahráyá, aur jis ke wasíle se us ne
'álam bhí paidá kiye; [3] wuh us ke
jalál ká partau, aur us kí zát ká
naqsh hokar, sab chízon ko apní
qudrat ke kalám se sambháltá hai;
wuh gunáhon ko dhokar 'álam i bálá
par Kibriyá kí dahiní taraf já baiṭhá;
[4] aur firishton se isí qadr buzurg ho
gayá, jis qadr us ne mírás men un
se afzal nám páyá. [5] Kyúnki firish-
ton men se us ne kab kisí se kahá, ki

[b] Tú merá Beṭá hai,
Áj tú mujh se paidá húá?

Aur phir yih, ki

[c] Main us ká Báp húngá,
Aur wuh merá Beṭá hogá?

[6] Aur jab pahlauṭe ko dunyá men
phir látá hai, to kahtá hai, ki [d] Khudá
ke sab firishte use sijda karen. [7] Aur
firishton kí bábat yih kahtá hai, ki

[e] Wuh apne firishton ko hawáen[f],
Aur apne khádimon ko ág ke
shu'le banátá hai:

[8] Magar Beṭe kí bábat kahtá hai, ki

[g] Ai Khudá terá takht abadu'l ábád rahegá;
Aur terí[h] bádsháhat ká 'asá rástí ká 'asá hai.

[9] Tú ne rástbází se mahabbat,
aur badkárí se 'adáwat rakkhí;
Isí sabab se Khudá, ya'ní[i] tere
Khudá ne khushí ke tel se,
Tere sáthíon kí banisbat tujhe
ziyáda masah kiyá.

[10] Aur yih, ki

[k] Ai Khudáwand, tú ne ibtidá men zamín kí neo ḍálí,
Aur ásmán tere háth kí kárígarí hain:

[11] Wuh nest ho jáenge; magar tú báqí rahegá:
Aur wuh sab poshák kí mánind puráne ho jáenge:

[12] Tú unhen chádar kí tarah lapeṭegá,
Aur wuh poshák kí tarah badal jáenge:
Magar tú wuhí hai,
Aur tere baras khatm na honge.

[13] Lekin us ne firishton men se kisí
ke báre men kab kahá, ki

[l] Tú merí dahiní taraf baiṭh,
Jab tak main tere dushmanon ko tere pánwon tale kí chaukí na kar dún?

[14] Kyá wuh sab khidmatguzár rú-
hen nahín, jo naját kí mírás páne-
wálon kí khátir khidmat ko bhejí
játí hain?

[a] Yún. *men.* [b] Zabúr **2.** 7. [c] 2 Samwíl **7.** 14.
[d] Zabúr **97.** 7 aur Istisná **32.** 43 ká Yúnání tarjuma. [e] Zabúr **104.** 4.
[f] Yá *rúhen.* [g] Zabúr **45.** 6, 7. [h] N. *us kí.*
[i] Yá *Isí sabab se, ai Khudá.* [k] Zabúr **102.** 25–27. [l] Zabúr **110.** 1.

Masíh ke paigám ke sunnewálon kí zimmewárí.

2 [1] Is liye jo báten ham ne sunín,
un par âur bhí dil lagákar gaur
karná cháhiye, táki bahkar un se
dúr na chale jáen. [2] Kyúnki jo
kalám firishton kí ma'rifat farmáyá
gayá thá, jab wuh qáim rahá, aur
har qusúr aur náfarmání ká ṭhík ṭhík
badlá milá: [3] to itní baṛí naját se
gáfil rahkar ham kyúnkar bach sakte
hain? jis ká bayán pahle Khudáwand
ke wasíle se húá, aur sunnewálon se
hamen páya e subút ko pahunchá;
[4] aur sáth hí Khudá bhí apní marzí
ke muwáfiq, nishánon, aur 'ajíb
kámon, aur tarah tarah ke mu'jizon,
aur Rúhu'l Quds kí ni'maton [a] ke
zarí'e se us kí gawáhí detá rahá.

Âdamzád bankar, aur maut ká dukh uṭhákar, firishton par Masíh kí fauqíyat.

[5] Us ne us ánewále jahán ko, jis
ká ham zikr karte hain, firishton ke
tábi' nahín kiyá. [6] Balki kisí ne ki-
sí mauqa' par yih bayán kiyá hai, ki

[b] Insán kyá chíz hai, jo tú us ká
khayál kartá hai?
Yá ádamzád kyá hai, jo tú us par
nigáh kartá hai?
[7] Tú ne use firishton se kuchh hí
kam kiyá;
Tú ne us par jalál aur 'izzat ká
táj rakkhá,
Aur apne háthon ke kámon par
use ikhtiyár bakhshá [c];
[8] Tú ne sab chízen tábi' karke us
ke pánwon tale kar dí hain.

Pas jis súrat men us ne sab chízen
us ke tábi' kar dín, to us ne koí chíz
aisí na chhoṛí, jo us ke tábi' na kí
ho. Magar ham ab tak sab chízen
us ke tábi' nahín dekhte. [9] Albatta
us ko dekhte hain, jo firishton se
kuchh hí kam kiyá gayá, ya'ní Yisú'
ko, ki maut ká dukh sahne ke sabab
jalál aur 'izzat ká táj use pahináyá
gayá hai, táki Khudá ke fazl se wuh
har ek ádmí ke liye maut ká maza
chakkhe. [10] Kyúnki jis ke liye sab
chízen hain, aur jis ke wasíle se sab
chízen hain, us ko yihí munásib thá,
ki jab bahut se beṭon ko jalál men
dákhil kare, to un kí naját ke bání
ko dukhon ke zarí'e se kámil kar le.
[11] Is liye ki pák karnewálá aur pák
honewále sab ek hí asl se hain: isí
bá'is wuh unhen bhái kahne se na-
hín sharmátá. [12] Chunánchi kahtá
hai, ki

[d] Terá nám main apne bháiyon se
bayán karúngá,
Kalísiyá men terí hamd ke gít
gáúngá.

[13] Aur phir yih, ki [e] Main us par
bharosá rakkhúngá. Aur phir yih,
ki [f] Dekh, main un laṛkon samet
jinhen Khudá ne mujhe diyá. [14] Pas
jis súrat men ki laṛke khún aur
gosht men sharík hain, to wuh khud
bhí un kí tarah un men sharík húá;
táki maut ke wasíle se us ko jise
maut par qudrat hásil thí [g], ya'ní
Iblís ko, tabáh kar de; [15] aur jo
'umr bhar maut ke ḍar se gulámí
men giriftár rahe, unhen chhuṛá le.
[16] Kyúnki wáqi' men wuh firishton
ká nahín, balki Ibráhím kí nasl ká
sáth detá hai. [17] Pas us ko sab
báton men apne bháiyon kí mánind
banná lázim húá; táki ummat ke
gunáhon ká kaffára dene ke wáste,
un báton men jo Khudá se 'iláqa
rakhtí hain, ek rahmdil aur diyánat-
dár sardár-káhin bane. [18] Kyúnki
jis súrat men us ne khud hí ázmáish
kí hálat men dukh uṭháyá, to wuh
un kí bhí madad kar saktá hai, jin
kí ázmáish hotí hai.

[a] Yún. *taqsímon*. [b] Zabúr 8. 4–6. [c] N. *Aur apne . . . . . . bakhshá* na dárad.
[d] Zabúr 22. 22. [e] Zabúr 18. 2. [f] Yasha'yáh 8. 18. [g] Yá *hai*.

Músá par Masíh kí fauqíyat. Us se phir jáne ká khatra.

3 1 Pas ai pák bháiyo, tum jo
ásmání buláwe men sharík ho,
us Rasúl aur Sardár-Káhin Yisú'
par gaur karo, jis ká ham iqrár
karte hain; 2 jo apne muqarrar
karnewále ke haqq men diyánatdár
thá, jis tarah ki Músá us ke sáre
ghar men thá. 3 Kyúnki wuh Músá
se is qadr ziyáda 'izzat ke láiq
samjhá gayá, jis qadr ghar ká baná-
newálá ghar se ziyáda 'izzatdár hotá
hai. 4 Chunánchi har ek ghar ká
koí na koí banánewálá hotá hai,
magar jis ne sab chízen banáín,
wuh Khudá hai. 5 Músá to us ke
sáre ghar men khádim kí tarah
diyánatdár rahá, táki áyanda bayán
honewálí báton kí gawáhí de; 6 le-
kin Masíh bete kí tarah us ke ghar
ká mukhtár hai, aur us ká ghar ham
hain, basharte ki apní dilerí aur
ummed ká fakhr ákhir tak mazbútí
se qáim rakkhen. 7 Pas jis tarah
ki Rúhu'l Quds farmátá hai,

[a] Agar áj tum us kí áwáz suno,
8 To apne dilon ko sakht na karo, jis tarah ki gussa diláne ke waqt
Ázmáish ke din jangal men kiyá thá;
9 Jahán tumháre báp dádon ne mujhe jánchá aur ázmáyá,
Aur chálís baras tak mere kám dekhe.
10 Isí liye main us pusht se náráz húá,
Aur kahá, ki In ke dil hamesha gumráh hote rahte hain;
Aur inhon ne merí ráhon ko nahín pahcháná;
11 Chunánchi main ne apne gazab men qasam kháí,
Ki yih mere árám men dákhil na hone páenge.

12 Ai bháiyo, khabardár, tum men
se kisí ká aisá burá aur beímán dil
na ho, jo zinda Khudá se phir jáe:
13 balki jis roz tak Áj ká din kahá
játá hai, har roz ápas men nasíhat
kiyá karo, táki tum men se koí gunáh
ke fareb men ákar sakhtdil na ho
jáe: 14 kyúnki ham Masíh men
sharík húe hain, basharte ki apne
ibtidáí bharose par ákhir tak maz-
bútí se qáim rahen: 15 chunánchi
kahá játá hai, ki

[b] Agar áj tum us kí áwáz suno,
To apne dilon ko sakht na karo.
Jis tarah ki gussa diláne ke waqt kiyá thá.

16 Kin logon ne áwáz sunkar gussa
diláyá? kyá un sab ne nahín, jo
Músá ke wasíle Misr se nikle the?
17 Aur wuh kin logon se chálís baras
tak náráz rahá? Kyá un se nahín,
jinhon ne gunáh kiyá, aur un kí
láshen biyábán men parí rahín?
18 Aur kin kí bábat us ne qasam
kháí, ki wuh mere árám men dákhil
na hone páenge, siwá un ke jinhon
ne náfarmání kí? 19 Garaz ham
dekhte hain, ki wuh beímání ke
sabab dákhil na ho sake.

Khudá ke haqíqí árám se mahrúm rahne ká andesha.

4 1 Pas jab us ke árám men
dákhil hone ká wa'da báqí hai,
to hamen darná cháhiye, aisá na ho
ki tum men se koí rahá húá ma'lúm
ho. 2 Kyúnki hamen bhí un hí kí
tarah khushkhabarí sunáí gayí. Le-
kin sune húe kalám ne un ko is liye
kuchh fáida na diyá, ki sunnewálon
ke dilon men ímán ke sáth na baithá.
3 Aur ham jo ímán láe, us árám
men dákhil hote hain, jis tarah us
ne kahá, ki

[c] Main ne apne gazab men qasam kháí,

[a] Zabúr 95. 7-11. [b] Zabúr 95. 7. [c] Zabúr 95. 11.

Ki yih mere árám men̲ dáḳhil na
hone páen̲ge :
go biná e ‘álam ke waqt us ke kám
ho chuke the. 4 Chunán̲chi us ne
sátwen̲ din kí bábat kisí mauqa‘ par
is tarah kahá hai, ki [a] Ḳhudá ne
apne sáre kámon̲ ko púrá karke [b]
sátwen̲ din árám kiyá. 5 Aur phir
is maqám par yih kahtá hai, ki
[c] Wuh mere árám men̲ dáḳhil na
hone páen̲ge.
6 Pas jab yih bát báqí hai, ki ba‘z
us árám men̲ dáḳhil hon̲, aur jin ko
pahle ḳhushḳhabarí sunáí gayí thí,
wuh náfarmání ke sabab se dáḳhil
na húe ; 7 to phir ek ḳháss din ṭhah-
rákar, itní muddat ke ba‘d Dáúd kí
kitáb men̲ use Áj ká din kahtá hai,
jaisá peshtar kahá gayá, ki
[d] Agar áj tum us kí áwáz suno,
To apne dilon̲ ko saḳht na karo.
8 Aur agar Yahoshú‘ ne unhen̲ árám
men̲ dáḳhil kiyá hotá, to wuh us ke
ba‘d dúsre din ká zikr na kartá.
9 Pas Ḳhudá kí ummat ke liye sabt
ká árám báqí hai. 10 Kyún̲ki jo us
ke árám men̲ dáḳhil húá, us ne bhí
Ḳhudá kí tarah apne kámon̲ ko púrá
karke [b] árám kiyá. 11 Pas áo, ham
us árám men̲ dáḳhil hone kí koshish
karen̲, táki un kí tarah náfarmání
karke koí shaḳhs gir na pare.
12 Kyún̲ki Ḳhudá ká kalám zinda
aur mu’assir, aur har ek dodhárí
talwár se ziyáda tez hai, aur ján
aur rúh, aur band band, aur gúde
gúde ko judá karke guzar játá hai,
aur dil ke ḳhayálon̲ aur irádon̲ ko
ján̲chtá hai. 13 Aur us se maḳhlúqát
kí koí chíz chhipí nahín̲, balki jis se
ham ko kám hai us kí nazaron̲ men̲
sab chízen̲ khulí aur beparda hain̲.

Masíh kí kahánat kí ḳhúbíán̲.

14 Pas jab hamárá ek aisá bará
sardár-káhin hai, jo ásmánon̲ se
guzar gayá, ya‘ní Ḳhudá ká Beṭá
Yisú‘, to áo, ham apne iqrár par
qáim rahen̲. 15 Kyún̲ki hamárá
aisá sardár-káhin nahín̲, jo hamárí
kamzoríon̲ men̲ hamárá hamdard
na ho sake, balki sárí báton̲ men̲
hamárí tarah ázmáyá gayá, táham
begunáh rahá. 16 Pas áo, ham fazl
ke taḳht ke pás dilerí se chalen̲, táki
ham par rahm ho, aur wuh fazl
hásil karen̲ jo zarúrat ke waqt ha-
márí madad kare.

5 1 Kyún̲ki har sardár káhin ád-
míon̲ men̲ se muntaḳhab hokar
ádmíon̲ hí ke liye un báton̲ ke wáste
muqarrar kiyá játá hai, jo Ḳhudá
se ‘iláqa rakhtí hain̲, táki nazren̲
aur gunáhon̲ kí qurbáníán̲ guzráne :
2 aur wuh nádánon̲ aur gumráhon̲
se narmí ke sáth pesh áne ke qábil
hotá hai, is liye ki wuh ḳhud bhí
kamzorí men̲ mubtilá rahtá hai ;
3 aur isí sabab se us par farz hai,
ki gunáhon̲ kí qurbání jis tarah
ummat kí taraf se guzráne, usí
tarah apní taraf se bhí charháe.
4 Aur koí shaḳhs apne áp yih ‘izzat
iḳhtiyár nahín̲ kartá, jab tak Hárún
kí tarah Ḳhudá kí taraf se buláyá
na jáe. 5 Isí tarah Masíh ne bhí
sardár-káhin hone kí buzurgí apne
taín̲ nahín̲ dí, balki usí ne dí, jis ne
us se kahá thá, ki
[e] Tú merá Beṭá hai,
Áj tú mujh se paidá húá :
6 chunán̲chi wuh dúsre maqám par
bhí kahtá hai, ki
[f] Tú Malik i Sidq ke taríqe ká
Abad tak káhin hai.
7 Us ne apní bashariyat ke dinon̲
men̲, zor zor se pukárkar aur án̲sú
bahá bahákar, usí se du‘áen̲ aur ilti-
jáen̲ kín̲ [g], jo us ko maut se bachá
saktá thá, aur ḳhudátarsí ke sabab

[a] Paidáish **2. 2.** [b] Yún. *kámon̲ se.* [c] Zabúr **95. 11.** [d] Zabúr **95. 7.**
[e] Zabúr **2. 7.** [f] Zabúr **110. 4.** [g] Yún. *guzránín̲.*

us kí suní gayí; 8 aur báwujúd Beṭá
hone ke us ne dukh uṭhá uṭhákar
farmánbardárí síkhí; 9 aur kámil
bankar apne sab farmánbardáron̲ ke
liye abadí naját ká bá‘is húá; 10 aur
use Ḵhudá kí taraf se Malik i Sidq
ke taríqe ke sardár-káhin ká ḵhitáb
milá.

Rúhání ḵhámí ke sabab se ‘Ibrání Masíhíon̲ ko nasíhat.

11 Is báre men̲ hamen̲ bahut sí
báten̲ kahní hain̲, jin ká samjháná
mushkil hai, is liye ki tum ún̲chá
sunne lage. 12 Waqt ke ḵhayál se
to tumhen̲ ustád honá cháhiye thá,
magar ab is bát kí hájat hai, ki koí
shaḵhs Ḵhudá ke kalám ke ibtidáí
usúl [a] tumhen̲ phir sikháe; aur saḵht
gizá kí jagah tumhen̲ dúdh píne kí
hájat paṛ gayí. 13 Kyún̲ki dúdh píte
húe ko rástbází ke kalám ká tajriba
nahín̲ hotá, is liye ki wuh bachcha
hai. 14 Aur saḵht gizá púrí ‘umr-
wálon̲ ke liye hotí hai, jin ke hawáss
kám karte karte nek o bad men̲ im-
tiyáz karne ke liye tez [b] ho gaye hain̲.

6 1 Pas áo, Masíh kí ta‘lím kí
ibtidáí báten̲ chhoṛkar kamál
kí taraf qadam baṛháen̲, aur murda
kámon̲ se tauba karne, aur Ḵhudá
par ímán láne kí, 2 aur baptismon̲ [c],
aur háth rakhne, aur murdon̲ ke jí
uṭhne, aur abadí ‘adálat kí ta‘lím kí
bunyád dobára na ḍálen̲. 3 Aur
Ḵhudá cháhe, to ham yihí karen̲ge.
4 Kyún̲ki jin logon̲ ke dil ek bár
raushan ho gaye, aur wuh ásmání
baḵhshish ká maza chakh chuke,
aur Rúhu’l Quds men̲ sharík ho
gaye, 5 aur Ḵhudá ke ‘umda kalám,
aur áyanda jahán kí quwwaton̲ ká
záiqa le chuke, 6 agar wuh bargashta
ho jáen̲, to unhen̲ tauba ke liye phir
nayá banáná námumkin hai, is liye
ki wuh Ḵhudá ke Beṭe ko apní taraf
se dobára salíb dekar ‘alániya zalíl
karte hain̲. 7 Kyún̲ki jo zamín us
bárish ká pání pí letí hai, jo us par
bár bár hotí hai, aur un ke kárámad
sabzí paidá kartí hai, jin kí taraf se
us kí kásht bhí hotí hai, wuh Ḵhudá
kí taraf se barakat pátí hai: 8 aur
agar jháṛiyán̲ aur ún̲ṭkaṭáre ugátí
hai, to námaqbúl, aur qaríb hai ki
la‘natí ho, aur us ká anjám jaláyá
jáná hai.

9 Lekin, ai ‘azízo, agarchi ham
yih báten̲ kahte hain̲, táham tum-
hárí nisbat in se bihtar aur naját-
wálí báton̲ ká yaqín karte hain̲:
10 is liye ki Ḵhudá beinsáf nahín̲, jo
tumháre kám aur us mahabbat ko
bhúl jáe, jo tum ne us ke nám ke
wáste is tarah záhir kí, ki muqadda-
son̲ kí ḵhidmat kí, aur kar rahe ho.
11 Aur ham is bát ke árzúmand
hain̲, ki tum men̲ se har shaḵhs
púrí ummed ke wáste áḵhir tak isí
tarah koshish záhir kartá rahe:
12 táki tum sust na ho jáo, balki
un kí mánind bano, jo ímán aur
tahammul ke bá‘is wa‘don̲ ke wáris
hote hain̲.

13 Chunán̲chi jab Ḵhudá ne Ibrá-
hím se wa‘da karte waqt qasam
kháne ke wáste kisí ko apne se
baṛá na páyá, to apní hí qasam
khákar 14 kahá, ki [d] Yaqínan main̲
tujhe barakaton̲ par barakaten̲
baḵhshún̲gá, aur terí aulád ko bahut
baṛháún̲gá. 15 Aur is tarah sabr
karke us ne wa‘da kí húí chíz ko
hásil kiyá. 16 Ádmí to apne se baṛe
kí qasam kháyá karte hain̲, aur un
ke har qaziye ká áḵhirí subút qasam
se hotá hai. 17 Is liye jab Ḵhudá
ne cháhá, ki wa‘de ke wárison̲ par
âur bhí sáf taur se záhir kare, ki
merá iráda badal nahín̲ saktá, to

[a] Yún. *ke kalimát ke ‘anásir* yá *istuqisát.*
[b] Yá *mashshág.*
[c] Yá *istibágon̲*, yá *guslon̲.*
[d] Paidáish 22. 17.

qasam ko darmiyán men láyá:
18 táki do betabdíl chízon ke bá'is,
jin ke báre men Khudá ká jhúṭh
bolná mumkin nahín, hamárí pukh-
ta taur se diljam'í ho jáe, jo panáh
lene ko is liye daure hain, ki us
ummed ko, jo sámne rakkhí húí
hai, qabze men láen; 19 wuh ha-
márí ján ká aisá langar hai, jo
sábit aur qáim rahtá hai, aur parde
ke andar tak bhí pahunchtá hai;
20 jahán Yisú' hamesha ke liye
Malik i Sidq ke taríqe ká sardár-
káhin bankar, hamárí khátir pesh-
rau ke taur par dákhil húá hai.

Malik i Sidq kí kahánat Masíh kí abadí kahánat kí nazír.

7 1 Aur yih Malik i Sidq Shálem
ká bádsháh, Khudá Ta'álá ká
káhin, hamesha káhin rahtá hai:
jab Ibráhím bádsháhon ko qatl
karke wápas átá thá, to isí ne us
ká istiqbál kiyá, aur us ke liye
barakat cháhí; 2 isí ko Ibráhím ne
sab chízon kí dahyakí dí; yih awwal
to apne nám ke ma'ní ke muwáfiq
Rástbází ká Bádsháh hai; aur phir
Shálem, ya'ní Sulh[a], ká bádsháh:
3 yih bebáp, bemán, benasabnáma
hai, na us kí 'umr ká shurú', na
zindagí ká ákhir, balki Khudá ke
Bete ke mushábih ṭhahrá.
4 Pas gaur karo ki yih kaisá bu-
zurg thá, jis ko qaum ke buzurg
Ibráhím ne lúṭ ke 'umda se 'umda
mál kí dahyakí dí. 5 Ab Lewí kí
aulád men se jo kahánat ká 'uhda
páte hain, un ko hukm hai ki um-
mat, ya'ní apne bháiyon se, agarchi
wuh Ibráhím hí kí sulb se paidá húe
hon, sharí'at ke mutábiq dahyakí
len: 6 magar jis ká nasab un se judá
hai, us ne Ibráhím se dahyakí lí, aur
jis se wa'de kiye gaye the, us ke liye
barakat cháhí. 7 Aur is men kalám
nahín ki chhoṭá baṛe se barakat pátá
hai. 8 Aur yahán to marnewále
ádmí dahyakí lete hain, magar wa-
hán wuhí letá hai, jis ke haqq men
gawáhí dí játí hai ki zinda hai.
9 Pas ham kah sakte hain ki Lewí
ne bhí, jo dahyakí letá hai, Ibráhím
ke zarí'e se dahyakí dí; 10 is liye ki
jis waqt Malik i Sidq ne Ibráhím ká
istiqbál kiyá thá, wuh us waqt tak
apne báp kí sulb men thá.
11 Pas agar baní Lewí kí kahánat
se kámilíyat hásil hotí, (kyúnki usí
kí mátahtí men ummat ko sharí'at
milí thí,) to phir kyá hájat thí, ki
dúsrá káhin Malik i Sidq ke taríqe
ká paidá ho, aur Hárún ke taríqe ká
na giná jáe? 12 Aur jab kahánat
badal gayí, to sharí'at ká bhí ba-
dalná zarúr hai; 13 kyúnki jis kí
bábat yih báten kahí játí hain, wuh
dúsre qabíle men shámil hai, jis
men se kisí ne qurbángáh kí khid-
mat nahín kí. 14 Chunánchi záhir
hai, ki hamárá Khudáwand Yahú-
dáh men se paidá húá[b]; aur is firqe
ke haqq men Músá ne kahánat ká
kuchh zikr nahín kiyá[c]. 15 Aur jab
Malik i Sidq kí mánind ek âur aisá
káhin paidá honewálá thá, 16 jo jis-
máni ahkám kí sharí'at ke muwáfiq
nahín, balki gairfání zindagí kí quw-
wat ke mutábiq muqarrar ho, to ha-
márá da'wá âur bhí sáf záhir ho gayá.
17 Kyúnki us ke haqq men yih ga-
wáhí dí gayí hai, ki

[d] Tú Malik i Sidq ke taríqe ká
Abad tak káhin hai.

18 Garaz pahlá hukm kamzor aur
befáida hone ke sabab se mansúkh
ho gayá, 19 (kyúnki sharí'at ne kisí
chíz ko kámil nahín kiyá), aur us kí
jagah ek bihtar ummed rakkhí gayí,
jis ke wasíle se ham Khudá ke naz-

a Yá *Itmínán.*
b Yá *ugá,* yá *tulú' húá.*
c Yún. *káhinon kí bábat kuchh nahín kahá.*
d Zabúr 110. 4.

dík já sakte hain. 20 Aur chúnki
Masíh ká taqarrur bagair qasam ke
na húá, 21 (kyúnki wuh to bagair
qasam ke káhin muqarrar húe hain,
magar yih qasam ke sáth us kí taraf
se húá, jis ne is kí bábat kahá, ki

Khudáwand ne qasam khái hai,
aur us se phiregá nahín, ki
Tú abad tak káhin hai ;)

22 isí liye Yisú' ek bihtar 'ahd ká
zámin ṭhahrá. 23 Aur chúnki maut
ke sabab qáim na rah sakte the, is
liye wuh to bahut káhin muqarrar
húe ; 24 magar chúnki yih abad tak
qáim rahnewálá hai, is liye is kí ka-
hánat lázawál hai. 25 Isí liye jo us
ke wasíle se Khudá ke pás áte hain,
wuh unhen púrí púrí naját de saktá
hai, kyúnki wuh un kí shafá'at ke
liye hamesha zinda hai.

26 Chunánchi aisá hí sardár-káhin
hamáre láiq bhí thá, jo pák, aur be-
riyá, aur bedág ho, aur gunahgáron
se judá, aur ásmánon se baland kiyá
gayá ho ; 27 aur un sardár-káhinon
kí mánind is ká muhtáj na ho, ki
har roz pahle apne gunáhon aur
phir ummat ke gunáhon ke wáste
qurbáníán charháe ; kyúnki ise wuh
ek hí bár kar guzrá, jis waqt apne
áp ko qurbán kiyá. 28 Is liye ki
sharí'at to kamzor ádmíon ko sardár-
káhin muqarrar kartí hai ; magar us
qasam ká kalám jo sharí'at ke ba'd
khái gayí, us Beṭe ko muqarrar kartá
hai, jo hamesha ke liye kámil kiyá
gayá hai.

Puráná 'ahd chandroza thá ; Masíh abadí 'ahd ká darmiyání ṭhahrá.

8 1 Ab jo báten ham kah rahe
hain, un men se barí bát yih
hai, ki Hamárá aisá sardár-káhin
hai, jo ásmánon par Kibriyá ke
takht kí dahiní taraf já baiṭhá, 2 aur
maqdis aur us haqíqí khaime ká
khádim hai, jise Khudáwand ne
khaṛá kiyá hai, na insán ne. 3 Aur
chúnki har sardár-káhin nazren aur
qurbáníán guzránne ke wáste mu-
qarrar hotá hai : is liye zarúr húá,
ki is ke pás bhí guzránne ko kuchh
ho. 4 Aur agar wuh zamín par hotá,
to hargiz káhin na hotá, is liye ki
sharí'at ke muwáfiq nazr guzrán-
newále maujúd hain, 5 jo ásmání
chízon kí naql aur 'aks kí khidmat
karte hain ; chunánchi jab Músá
khaima banáne [a] ko thá, to use yih
hidáyat húí, ki [b] Dekh, jo namúna
tujhe pahár par dikháyá gayá thá,
usí ke mutábiq sab chízen banáná.
6 Magar ab us ne is qadr bihtar
khidmat pái, jis qadr us bihtar 'ahd
ká darmiyání ṭhahrá, jo bihtar wa'-
don kí bunyád par qáim kiyá gayá
hai. 7 Kyúnki agar pahlá 'ahd be-
nuqs hotá, to dúsre ke liye mauqa'
na ḍhúnḍhá játá. 8 Pas wuh un ke
nuqs batákar kahtá hai, ki

[c] Khudáwand farmátá hai, Dekh,
wuh din áte hain,
Ki main Isráíl ke gharáne, aur
Yahúdáh ke gharáne se ek nayá
'ahd bándhúngá ;
9 Yih us 'ahd kí mánind na hogá,
jo main ne un ke bápdádon se
us din bándhá thá,
Jab mulk i Misr se nikál láne ke
liye un ká háth pakṛá thá ;
Is wáste ki wuh mere 'ahd par
qáim nahín rahe,
Aur Khudáwand farmátá hai, ki
Main ne un kí taraf kuchh ta-
wajjuh na kí.
10 Phir Khudáwand farmátá hai,
ki Jo 'ahd Isráíl ke gharáne se
Un dinon ke ba'd bándhúngá, wuh
yih hai, ki
Main apne qánún un ke zihn men
dálúngá,
Aur un ke dilon par likhúngá ;

[a] Yún. *púrá karne.* [b] Khurúj 25. 40. [c] Yirmayáh 31. 31-34.

Aur main un ká Khudá húngá,
Aur wuh merí ummat honge:
11 Aur har shakhs ko apne ham-
watan
Aur apne bhái ko yih ta'lím dení
na paṛegí, ki Tú Khudáwand ko
pahchán;
Kyúnki chhoṭe se baṛe tak, sab
mujhe ján lenge;
12 Is liye ki main un kí nárástíon
par rahm karúngá,
Aur un ke gunáhon ko phir kabhí
yád na karúngá.
13 Jab us ne nayá 'ahd kahá, to
pahle ko puráná ṭhahráyá. Aur jo
chíz púrání aur muddat kí ho játí
hai, wuh miṭne ke qaríb hotí hai.

Puráne 'ahd kí qurbáníon se dil kí safáí nahín hotí thí.

9 1 Garaz, pahle 'ahd men bhí
'ibádat ke ahkám the, aur aisá
maqdis jo dunyawí thá; 2 ya'ní ek
khaima banáyá gayá thá; agle men
chirágdán, aur mez, aur nazr kí
roṭiyán thín; aur use Pák makán
kahte hain. 3 Aur dúsre parde ke
píchhe wuh khaima thá, jise Pák-
tarín kahte hain; 4 us men sone ká
'údsoz [a], aur cháron taraf sone se
maṇḍhá húá 'ahd ká sandúq thá;
is men mann se bhará húá [b] ek sone
ká martabán, aur phúlá phalá húá
Hárún ká 'asá, aur 'ahd kí takhtíán
thín; 5 aur us ke úpar jalál ke ka-
rúbí the, jo kaffáragáh par sáya
karte the: in báton ke mufassal
bayán karne ká yih mauqa' nahín.
6 Jab yih chízen is tarah ban chukín,
to pahle khaime men to káhin har
waqt dákhil hote, aur 'ibádat ká
kám anjám dete hain. 7 Magar
dúsre men sirf sardár-káhin hí sál
bhar men ek bár játá hai; aur bagair
khún ke nahín játá; jise apne
wáste aur ummat kí bhúl chúk
ke wáste guzrántá hai. 8 Is se
Rúhu'l Quds ká yih ishára hai, ki
jab tak pahlá khaima khaṛá hai,
pák makán kí ráh záhir nahín húí.
9 Wuh khaima maujúda zamáne ke
liye ek misál hai; aur is ke bamújib
aisí nazren aur qurbáníán guzrání
játí thín, jo 'ibádat karnewále ko
dil [c] ke i'tibár se kámil nahín kar
saktín; 10 is liye ki wuh sirf kháne
píne, aur tarah tarah ke guslon [d] kí
biná par jismání ahkám hain, jo
isláh ke waqt tak muqarrar kiye
gaye hain.

Masíh ne apní ek hí kámil qurbání se gunáh ko dúr kiyá.

11 Lekin jab Masíh áyanda kí [e]
achchhí chízon ká sardár-káhin ho-
kar áyá, to us buzurgtar aur kámil-
tar khaime kí ráh se jo háthon ká
baná húá, ya'ní is dunyá [f] ká, nahín;
12 aur bakron aur bachhron ká
khún lekar nahín, balki apná hí
khún lekar, pák makán men ek hí
bár dákhil ho gayá, aur abadí khalásí
karái [g]. 13 Kyúnki jab bakron aur
bailon ke khún aur gáe kí rákh ná-
pákon par chhiṛke jáne se záhirí [h]
pákízagí hásil hotí hai; 14 to Masíh
ká khún jis ne apne áp ko azalí Rúh
ke wasíle Khudá ke sámne be'aib
qurbán kar diyá, tumháre [i] dilon [k]
ko murda kámon se kyún na pák
karegá, táki zinda Khudá kí 'ibádat
karen. 15 Aur isí sabab se wuh naye
'ahd ká darmiyání hai, táki us maut
ke wasíle se jo pahle 'ahd ke waqt
ke qusúron kí mu'áfí [l] ke liye húí
hai, buláe húe log wa'de ke bamújib
abadí mírás ko hásil karen. 16 Kyún-
ki jahán wasíyat hai, wahán wasí-

[a] Yá *dhúp jaláne kí qurbángáh.* [b] Yún. *mann rakhtá húá.* [c] Yá *kánshans.*
[d] Yá *istibágon* [e] N. *áí húí.* [f] Yún. *khilqat.* [g] Yún. *hásil kí.*
[h] Yún. *jism kí.* [i] N. *hamáre.* [k] Yá *kánshanson.* [l] Yún. *makhlasí.*

yat karnewále kí maut bhí sábit honí
zarúr hai. 17 Is liye ki wasíyat
maut ke ba‘d hí jári hotí hai, aur
jab tak wasíyat karnewálá zinda
rahtá hai, us ká ijrá nahíṉ hotá [a].
18 Isí liye pahlá ‘ahd bhí bagair ḳhún
ke nahíṉ báṉdhá gayá. 19 Chunáṉ-
chi jab Músá tamám ummat ko
sharí‘at ká har ek hukm suná chuká,
to bachhroṉ aur bakroṉ ká ḳhún
lekar, pání, aur lál ún, aur zúfá ke
sáth, us kitáb aur tamám ummat
par chhiṛak diyá, 20 aur kahá, ki
[b] Yih us ‘ahd ká ḳhún hai, jis ká hukm
Khudá ne tumháre liye diyá hai.
21 Aur isí tarah us ne ḳhaime aur
‘ibádat kí tamám chízoṉ par ḳhún
chhiṛká. 22 Aur taqríban sárí chízeṉ
sharí‘at ke mutábiq ḳhún se pák kí
játí haiṉ, aur bagair ḳhún baháe
mu‘áfí nahíṉ hotí.

23 Pas zarúr thá, ki ásmání chízoṉ
kí naqleṉ to in ke wasíle se pák kí
jáeṉ; magar ḳhud ásmání chízeṉ in
se bihtar qurbáníoṉ ke wasíle se.
24 Kyúṉki Masíh us háth ke banáe
húe pák makán meṉ dáḳhil nahíṉ
húá, jo haqíqí pák makán ká namú-
na hai, balki ásmán hí meṉ dáḳhil
húá; táki ab Ḳhudá ke rúbarú
hamárí ḳhátir házir ho: 25 yih nahíṉ
ki wuh apne áp ko bár bár qurbán
kare, jis tarah ki sardár-káhin pák
makán meṉ har sál dúsre ká ḳhún
lekar játá hai; 26 warna biná e ‘álam
se lekar us ko bár bár dukh uṭháná
zarúr hotá: magar ab zamánoṉ ke
áḳhir meṉ ek bár záhir húá, táki
apne áp ko qurbán karne se gunáh
ko miṭá de. 27 Aur jis tarah ádmíoṉ
ke liye ek bár marná aur us ke ba‘d
‘adálat ká honá muqarrar hai; 28 isí
tarah Masíh bhí ek bár bahut logoṉ
ke gunáh uṭháne ke liye qurbán
hokar, dúsrí bár bagair gunáh ke,
naját ke liye un ko dikhái degá, jo
us kí ráh dekhte haiṉ.

Masíh kí kámil qurbání, aur nayá ‘ahd.

10 1 Kyúṉki sharí‘at jis meṉ
áyanda kí achchhí chízoṉ ká
‘aks hai, aur un chízoṉ kí aslí súrat
nahíṉ, un ek hí tarah kí qurbáníoṉ
se, jo har sál bilá nága guzrání játí
haiṉ, pás ánewáloṉ ko hargiz kámil,
nahíṉ kar saktí. 2 Warna un ká
guzránná kyúṉ mauqúf na ho játá?
Is liye ki jab ‘ibádat karnewále ek
bár pák ho játe, to phir un ká dil [c]
unheṉ gunahgár na ṭhahrátá. 3 Balki
wuh qurbáníáṉ sál ba sál gunáhoṉ
ko yád dilátí haiṉ. 4 Kyúṉki mum-
kin nahíṉ ki bailoṉ aur bakroṉ ká
ḳhún gunáhoṉ ko dúr kare. 5 Isí
liye wuh dunyá meṉ áte waqt kahtá
hai, ki

[d] Tú ne qurbání aur nazr ko pa-
sand na kiyá,
Balki mere liye ek badan taiyár
kiyá;
6 Púrí soḳhtaní qurbáníoṉ aur
gunáh kí qurbáníoṉ se tú ḳhush
na húá:
7 Us waqt maiṉ ne kahá, ki Dekh
maiṉ áyá húṉ,
(Kitáb ke warqoṉ [e] meṉ merí nis-
bat likhá húá hai,)
Táki, ai Ḳhudá, terí marzí púrí
karúṉ.

8 Úpar to wuh kahtá hai, ki Na tú
ne qurbáníoṉ aur nazroṉ aur púrí
soḳhtaní qurbáníoṉ, aur gunáh kí
qurbáníoṉ ko pasand kiyá, aur na un
se ḳhush húá; háláṉki wuh qurbá-
níáṉ sharí‘at ke muwáfiq guzrání
játí haiṉ; 9 aur phir yih kahtá hai

[a] Yá 16 *Kyúṉki jaháṉ ‘ahd hai, waháṉ ‘ahd karnewále kí maut bhí pesh honí cháhiye;* 17 *is liye ki ‘ahd murdoṉ ke úpar hí nátiq hotá hai, aur jab tak ‘ahd karnewálá zinda rahtá hai us ká ijrá nahíṉ hotá.*
[b] Ḳhurúj **24.** 8. [c] Yá *kánshans.* [d] Zabúr **40.** 6–8. [e] Yún. *túmár.*

ki Dekh main̲ áyá hún̲, táki terí
marzí púrí karún̲; garaz wuh pahle
ko mauqúf kartá hai, táki dúsre ko
qáim kare. 10 Usí marzí ke sabab
ham Yisú‘ Masíh ke jism ke ek hí
bár qurbán hone ke wasíle se pák
kiye gaye hain̲. 11 Aur har ek káhin
to khaṛe hokar har roz ‘ibádat kartá
hai, aur ek hí tarah kí qurbánián̲ bár
bár guzrántá hai, jo hargiz gunáhon̲
ko dúr nahín̲ kar saktín̲: 12 lekin
yih shak̲hs hamesha ke liye gunáhon̲
ke wáste ek hí qurbání guzránkar,
K̲hudá kí dahiní taraf já baiṭhá;
13 aur usí waqt se muntazir hai, ki
us ke dushman us ke pán̲won̲ tale
kí chaukí banen̲; 14 kyún̲ki us ne ek
hí qurbání chaṛháne se un ko ha-
mesha ke liye kámil kar diyá hai, jo
pák kiye játe hain̲. 15 Aur Rúhu’l
Quds bhí ham ko yihí batátá hai;
kyún̲ki yih kahne ke ba‘d, ki

16 [a] K̲hudáwand farmátá hai;
Jo ‘ahd main̲ un dinon̲ ke ba‘d un
se bán̲dhún̲gá, wuh yih hai, ki
Main̲ apne qánún un ke dilon̲ par
likhún̲gá,
Aur un ke zihn men̲ ḍálún̲gá;
17 phir wuh yih kahtá hai, ki
Un ke gunáhon̲ aur bedínion̲ ko
phir kabhí yád na karún̲gá.
18 Aur jab in kí mu‘áfí ho gayí hai,
to phir gunáh kí qurbání nahín̲ rahí.

Sachchí ‘ibádat karne, aur Masíhí iqrár par qáim rahne kí nasíhaten̲.

19 Pas ai bháiyo, chún̲ki hamen̲
Yisú‘ ke k̲hún ke sabab us nayí aur
zinda ráh se pák makán men̲ dák̲hil
hone kí dilerí hai; 20 jo us ne parde
ya‘ní apne jism men̲ se hokar, ha-
máre wáste mak̲hsús kí hai; 21 aur
chún̲ki hamárá aisá baṛá káhin hai,
jo K̲hudá ke ghar ká muk̲htár hai;
22 to áo, ham sachche dil aur púre
ímán ke sáth, aur dil [b] ke ilzám ko
dúr karne ke liye dilon̲ par chhín̲ṭe
lekar, aur badan ko sáf pání se
dhulwákar, K̲hudá ke pás chalen̲:
23 aur apní ummed ke iqrár ko
mazbútí se tháme rahen̲; kyún̲ki jis
ne wa‘da kiyá hai, wuh sachchá hai:
24 aur mahabbat aur nek kámon̲ kí
targíb dene ke liye ek dúsre ká liház
rakkhen̲; 25 aur ek dúsre ke sáth
jama‘ hone se báz na áen̲, jaisá ba‘z
logon̲ ká dastúr hai, balki ek dúsre
ko nasíhat karen̲; aur jis qadr us
din ko nazdík hote húe dekhte ho
usí qadr ziyáda kiyá karo.

26 Kyún̲ki haqq kí pahchán hásil
karne ke ba‘d agar ham ján bújhkar
gunáh karen̲, to gunáhon̲ kí koí âur
qurbání báqí nahín̲ rahí; 27 hán̲,
‘adálat ká ek haulnák intizár aur
gazabnák átish báqí hai, jo muk̲há-
lifon̲ ko khá legí. 28 Jab Músá kí
sharí‘at ká na mánnewálá do yá
tín shak̲hson̲ kí gawáhí se, bagair
rahm kiye márá játá hai, 29 to
k̲hayál karo ki wuh shak̲hs kis qadr
ziyáda sazá ke láiq ṭhahregá, jis ne
K̲hudá ke Beṭe ko pámál kiyá, aur
‘ahd ke k̲hún ko, jis se wuh pák húá
thá, nápák jáná, aur fazl ke Rúh ko
be‘izzat kiyá. 30 Kyún̲ki use ham
jánte hain̲, jis ne kahá, ki [c] Intiqám
lená merá kám hai, badlá main̲ hí
dún̲gá: aur phir yih, ki [d] K̲hudá-
wand apní ummat kí ‘adálat karegá.
31 Zinda K̲hudá ke háthon̲ men̲ paṛná
haulnák bát hai.

32 Lekin un pahle dinon̲ ko yád
karo, ki tum ne munawwar hone ke
ba‘d dukhon̲ kí baṛí khakheṛ uṭhái;
33 kuchh to yún̲ ki la‘n ta‘n aur
musíbaton̲ ke bá‘is tumhárá ta-
másha baná; aur kuchh yún̲ ki tum
un ke sharík húe, jin ke sáth yih
badsulúkí hotí thí. 34 Chunán̲chi
tum ne qaidíon̲ kí hamdardí bhí kí,
aur apne mál ká luṭ jáná bhí k̲hushí

[a] Yirmayáh **31.** 33. [b] Yá *kánshans.* [c] Istisná **32.** 35. [d] Istisná **32.** 36.

se manzúr kiyá, yih jánkar ki tum-
háre pás ek bihtar aur dáimí milkí-
yat hai. 35 Pas apní dilerí ko háth
se na do, is liye ki us ká bará ajr
hai. 36 Kyúnki tumhen sabr karná
zarúr hai, táki Khudá kí marzí púrí
karke wa'da kí húí chíz hásil karo.
37 Aur ab bahut hí thorí muddat
báqí hai, ki
[a] Ánewálá áegá, aur der na karegá.
38 Aur merá rástbáz banda ímán
se jítá rahegá:
Aur agar wuh hategá, to merá dil
us se khush na hogá.
39 Lekin ham hatnewále nahín ki
halák hon, balki ímán rakhnewále
hain ki ján bacháen.

Puráne 'Ahd ke díndáron kí nazíren dekar, ímán kí haqíqat aur us kí futuhát ká bayán.

11 1 Ab ímán ummed kí húí
chízon ká i'timád, aur ande-
khí chízon ká subút hai. 2 Kyúnki
usí kí bábat buzurgon ke haqq men
achchhí gawáhí dí gayí. 3 I'mán
hí se ham ma'lúm karte hain, ki
'álam Khudá ke kahne se bane hain;
yih nahín, ki jo kuchh nazar átá hai
záhirí chízon se baná ho. 4 I'mán
hí se Hábíl ne Qayin se afzal qur-
bání Khudá ke liye guzrání; aur usí
ke sabab us ke rástbáz hone kí ga-
wáhí dí gayí; kyúnki Khudá ne us
kí nazron kí bábat gawáhí dí: aur
agarchi wuh mar gayá hai, táham
usí ke wasíle se ab tak kalám kartá
hai. 5 I'mán hí se Hanok uthá liyá [b]
gayá, táki maut ko na dekhe; aur
chúnki Khudá ne use uthá liyá [b] thá,
is liye us ká patá na milá: kyúnki
uthác jáne se [c] peshtar us ke haqq
men yih gawáhí dí gayí thí, ki yih
Khudá ko pasand áyá hai: 6 aur
bagair ímán ke us ko pasand áná
námumkin hai: is liye ki Khudá ke
pás ánewále ko ímán láná chá-
hiye, ki wuh maujúd hai, aur apne
tálibon ko badlá detá hai. 7 I'mán
hí ke sabab se Núh ne un chízon kí
bábat, jo us waqt tak nazar na átí
thín, hidáyat pákar, Khudá ke khauf
se apne gharáne ke bacháo ke liye
kishtí banáí; jis se us ne dunyá ko
mujrim thahráyá, aur us rástbází ká
wáris húá, jo ímán se hai. 8 I'mán
hí ke sabab se Ibráhím jab buláyá
gayá, to hukm mánkar us jagah
chalá gayá, jise mírás men lenewálá
thá; aur agarchi jántá na thá, ki
main kahán játá hún, táham rawána
ho gayá. 9 I'mán hí se us ne wa'da
kiye húe mulk men is tarah musá-
firána taur par búd o básh kí, ki goyá
gair mulk hai, aur Izháq aur Ya'qúb
samet jo us ke sáth usí wa'de ke
wáris the, khaimon men sukúnat kí.
10 Kyúnki wuh us páedár [d] shahr ká
ummedwár thá, jis ká mi'már aur
banánewálá Khudá hai. 11 I'mán
hí se Sáráh ne bhí sinn i yás ke ba'd
hámila hone kí táqat pái, is liye ki
us ne wa'da karnewále ko sachchá
jáná: 12 pas ek shakhs se jo murda
sá thá, ásmán ke sitáron ke barábar
kasír, aur samundar ke kanáre kí
ret ke barábar beshumár aulád
paidá húí.
13 Yih sab ímán kí hálat men
mare, aur wa'da kí húí chízen na
páín, magar dúr hí se unhen dekh-
kar khush húe [e], aur iqrár kiyá, ki
ham zamín par pardesí aur musáfir
hain. 14 Jo aisí báten kahte hain,
wuh záhir karte hain, ki ham apne
watan kí talásh men hain. 15 Aur
jis mulk se wuh nikal áe the, agar
us ká khayál karte, to unhen wá-
pas jáne ká mauqa' thá. 16 Magar
haqíqat men wuh ek bihtar, ya'ní

[a] Habaqqúq 2. 3, 4. [b] Yún. *muntaqil kiyá.* [c] Yún. *muntaqil hone.*
[d] Yún. *bunyádwále.* [e] Yún. *salám kiyá.*

ásmání, mulk ke mushtáq the. Isí
liye Khudá un se, ya'ní un ká
Ḳhudá kahláne se, sharmáyá nahín̲:
chunán̲chi us ne un ke liye ek shahr
taiyár kiyá.
17 I'mán hí se Ibráhím ne ázmáish
ke waqt Izháq ko nazr guzráná: aur
jis ne wa'don̲ ko sach mán liyá thá,
wuh us iklaute ko nazr karne lagá,
18 jis kí bábat yih kahá gayá thá,
ki Izháq hí se terí nasl kahláegí:
19 kyún̲ki wuh samjhá, ki Ḳhudá
murdon̲ men̲ se jiláne par bhí qádir
hai; chunán̲chi un hí men̲ se tamsíl
ke taur par wuh use phir milá.
20 I'mán hí se Izháq ne honewálí
báton̲ kí bábat bhí Ya'qúb aur 'Esáú
dono ko du'á dí. 21 I'mán hí se
Ya'qúb ne marte waqt Yúsuf ke
dono beṭon̲ men̲ se har ek ko
du'á dí, aur apne 'asá ke sire par
sahárá lekar sijda kiyá. 22 I'mán
hí se Yúsuf ne, jab wuh marne
ke qaríb thá, baní Isráíl ke ḳhu-
rúj ká zikr kiyá, aur apní haḍ-
ḍiyon̲ kí bábat hukm diyá. 23 I'mán
hí se Músá ke mán̲ báp ne us ke
paidá hone ke ba'd tín mahíne tak
us ko chhipáe rakkhá; kyún̲ki unhon̲
ne dekhá ki bachcha ḳhúbsúrat hai,
aur wuh bádsháh ke hukm se na
ḍare. 24 I'mán hí se Músá ne baṛe
hokar Fir'aun kí beṭí ká beṭá kah-
láne se inkár kiyá; 25 is liye ki us
ne gunáh ká chandroza lutf uṭháne
kí nisbat, Ḳhudá kí ummat ke sáth
men̲ badsulúkí ká bardásht karná
ziyáda pasand kiyá; 26 aur Masíh
ke liye la'n ta'n uṭháne ko Misr ke
ḳhazánon̲ se baṛí daulat jáná; kyún̲-
ki us kí nigáh ajr páne par thí.
27 I'mán hí se us ne, bádsháh ke
gusse ká ḳhauf na karke, Misr ko
chhoṛ diyá, is liye ki wuh andekhe
ko goyá dekhkar sábitqadam rahá.
28 I'mán hí se us ne Fasah karne
aur ḳhún chhiṛakne par 'amal kiyá,
táki pahlauṭon̲ ká halák karne-
wálá baní Isráíl ko[a] háth na lagáe.
29 I'mán hí se wuh Bahr i Qulzum
se is ṭarah guzar gaye, jaise ḳhushk
zamín par se, aur jab Misríon̲ ne yih
qasd kiyá to ḍúb gaye. 30 I'mán hí
se Yaríḥo kí shahrpanáh, jab sát
din tak us ke gird phir chuke, to
gir paṛí. 31 I'mán hí se Ráháb fá-
hisha náfarmánon̲ ke sáth halák na
húí, kyún̲ki us ne jásúson̲ ko amn
se rakkhá thá. 32 Ab âur kyá kahún̲?
Itní fursat kahán̲ ki Gid'on, aur
Báráq, aur Shimshon, aur Yiftah,
aur Dáúd, aur Samwíl, aur âur na-
bíon̲ ká ahwál bayán karún̲? 33 Un-
hon̲ ne ímán hí ke sabab se bádsháha-
ton̲ ko maglúb kiyá, rástbází ke kám
kiye, wa'da kí húí chízon̲ ko hásil
kiyá, sheron̲ ke mun̲h band kiye,
34 ág kí tezí ko bujháyá, talwár kí
dhár se bach nikle, kamzorí men̲
zoráwar húe, laṛáí men̲ bahádur
bane, gairon̲ kí faujon̲ ko bhagá
diyá. 35 'Auraton̲ ne apne murde
phirke zinda páe; ba'z már kháte
kháte mar gaye, magar riháí manzúr
na kí, táki un ko bihtar qiyámat
nasíb ho; 36 ba'z ṭhaṭṭhon̲ men̲ uṛáe
jáne, aur koṛe kháne, balki zanjíron̲
men̲ bán̲dhe jáne aur qaid men̲ paṛne
se ázmáe gaye; 37 sangsár kiye gaye;
áre se chíre gaye; ázmáish men̲
paṛe[b]; talwár se máre gaye; bheron̲
aur bakriyon̲ kí khál orhe húe, muh-
tájí men̲, musíbat men̲, badsulúkí
kí hálat men̲ máre máre phire;
38 dunyá un ke láiq na thí; wuh jan-
galon̲, aur paháron̲, aur gáron̲, aur
zamín ke gaṛhon̲ men̲ áwára phirá
kiye. 39 Aur agarchi in sab ke haqq
men̲ ímán ke sabab se achchhí ga-
wáhí dí gayí, táham unhen̲ wa'da
kí húí chíz na milí; 40 is liye ki
Ḳhudá ne peshbíní karke hamáre

[a] Yún. *unhen̲.*
[b] N. *ázmáish men̲ paṛe; áre se chíre gaye.*

liye koí bihtar chíz tajwíz kí thí,
táki wuh hamáre bagair kámil na
kiye jáeṉ.

Dukh uṭhákar bhí ímándár rahne kí nasíhat.

12 1 Pas jab ki gawáhoṉ ká
aisá baṛá bádal hameṉ ghere
húe hai, to áo ham bhí har ek
bojh, aur us gunáh ko jo hameṉ
ásání se uljhá letá hai dúr karke,
us dauṛ meṉ sabr se dauṛeṉ, jo
hameṉ darpesh hai; 2 aur ímán
ke bání aur kámil karnewále Yisú'
ko takte raheṉ, jis ne us ḳhushí ke
liye[a] jo us kí nazaroṉ ke sámne
thí, sharmindagí kí parwá na
karke, salíb ká dukh sahá, aur
Ḳhudá ke taḳht kí dahiní taraf já
baiṭhá. 3 Pas us ko gaur karo, jis
ne apne haqq meṉ burái karnewále
gunahgároṉ kí[b] is qadr muḳhálafat
kí bardásht kí; táki tum bedil
hokar himmat na háro. 4 Tum ne
gunáh se laṛne meṉ ab tak aisá
muqábala nahíṉ kiyá, jis meṉ
ḳhún bahá ho. 5 Aur tum us
nasíhat ko bhúl gaye, jo tumheṉ
farzandoṉ kí tarah kí játí hai, ki

[c] Ai mere beṭe, Ḳhudáwand kí
tambíh ko náchíz na ján,
Aur jab wuh tujhe malámat
kare, to bedil na ho;
6 Kyúṉki jis se Ḳhudáwand ma-
habbat rakhtá hai, use tambíh
bhí kartá hai,
Aur jis ko beṭá baná letá hai, us
ke koṛe bhí lagátá hai.

7 Tum jo kuchh dukh sahte ho
wuh tumhárí tarbiyat[d] ke liye hai.
Ḳhudá farzand jánkar tumháre
sáth sulúk kartá hai; wuh kaun
sá beṭá hai, jise báp tambíh nahíṉ
kartá? 8 Aur agar tumheṉ wuh
tambíh na kí gayí, jis meṉ sab
sharík haiṉ, to tum harámzáde
ṭhahre, na beṭe. 9 'Iláwa is ke,
jab hamáre jismání báp hameṉ
tambíh karte the, aur ham un kí
ta'zím karte rahe, to kyá rúhoṉ ke
Báp kí is se ziyáda tábi'dárí na
kareṉ, jis se ham zinda raheṉ?
10 Wuh to thoṛe dinoṉ ke wáste apní
samajh ke muwáfiq tambíh karte
the, magar yih hamáre fáide ke
liye kartá hai, táki ham bhí us kí
pákízagí meṉ shámil ho jáeṉ.
11 Aur bi'lfi'l har qism kí tambíh
ḳhushí ká nahíṉ, balki gam ká
ba'is ma'lúm hotí hai: magar jo
us ko sahte sahte puḳhta ho gaye
haiṉ, un ko ba'd meṉ chain ke
sáth rástbází ká phal baḳhshtí hai.
12 Pas ḍhíle háthoṉ aur sust ghuṭ-
noṉ ko durust karo; 13 aur apne
páṉwoṉ ke liye sídhe ráste banáo,
táki langṛá beráh na ho, balki
shifá páe.

14 Sab ke sáth mel miláp rakhne,
aur us pákízagí ke tálib raho, jis
ke bagair koí Ḳhudáwand ko na
dekhegá. 15 Gaur se dekhte raho
ki koí shaḳhs Ḳhudá ke fazl se
mahrúm na rah jáe; aisá na ho ki
koí kaṛwí jaṛ phúṭkar tumheṉ dukh
de, aur us ke sabab se aksar log
nápák ho jáeṉ; 16 aur na koí
harámkár yá 'Esáú kí tarah bedín
ho, jis ne ek waqt ke kháne ke
'iwaz apne pahlauṭe hone ká
haqq bech ḍálá. 17 Kyúṉki tum
jánte ho ki is ke ba'd, jab us ne
barakat ká wáris honá cháhá, to
manzúr na húá, chunáṉchi us ko
níyat kí tabdílí[e] ká mauqa' na
milá, go us ne áṉsú bahá bahákar
us kí baṛí talásh kí.

Kalísiyá kí shirákat kí barakatoṉ, aur pasandída 'ibádat karne ke báre meṉ.

18 Tum us pahár ke pás nahíṉ

[a] Yá *'iwaz.* [b] N. *jis ne gunahgároṉ kí taraf se.*
[c] Amsál 3. 11, 12. [d] Yá *tambíh.* [e] Yá *tauba.*

áe, jis ká chhúná mumkin thá, aur
wuh ág se jaltá thá, aur us par
kálí ghaṭá, aur táríkí, aur túfán,
19 aur narsinge ká shor, aur kalám
karnewále kí aisí áwáz thí, jis ke
sunnewálon̲ ne darḳhwást kí, ki
ham se âur kalám na kiyá jáe:
20 kyún̲ki wuh is hukm kí bardásht
na kar sake, ki [a] Agar koí jánwar
bhí us paháṛ ko chhúe, to sangsár
kiyá jáe; 21 aur wuh nazzára aisá
ḍarauná thá, ki Músá ne kahá;
Main̲ niháyat ḍartá aur kán̲ptá
hún̲. 22 Balki tum Siyyon ke
paháṛ, aur zinda Ḳhudá ke shahr,
ya'ní ásmání Yarúshalem ke pás,
aur lákhon̲ firishton̲, 23 aur un
pahlauṭon̲ kí 'ámm jamá'at, ya'ní
kalísiyá, jin ke nám ásmán par
likhe hain̲, aur sab ke munsif
Ḳhudá, aur kámil kiye húe rást-
bázon̲ kí rúhon̲, 24 aur naye 'ahd
ke darmiyání Yisú', aur chhirkáo
ke us ḳhún ke pás áe ho, jo Hábíl
ke ḳhún kí nisbat bihtar báten̲
kahtá hai. 25 Ḳhabardár, us kah-
newále ká inkár na karná, kyún̲ki
jab wuh log zamín par hidáyat
karnewále ká inkár karke na bach
sake, to ham ásmán par ke hidáyat
karnewále se mun̲h morkar kyún̲-
kar bach saken̲ge? 26 Us kí áwáz
ne us waqt to zamín ko hilá diyá:
magar ab us ne yih wa'da kiyá
hai, ki [b] Ek bár phir main̲ faqat
zamín hí ko nahín̲, balki ásmán ko
bhí hilá dún̲gá. 27 Aur yih 'ibárat,
ki Ek bár phir, is bát ko záhir
kartí hai, ki jo chízen̲ hilá dí játí
hain̲ maḳhlúq hone ke bá'is ṭal
jáen̲gí, táki behilí chízen̲ qáim
rahen̲. 28 Pas ham wuh bádsháhat
pákar jo hilne kí nahín̲, us fazl ko
háth se na den̲ [c], jis ke sabab se
pasandída taur par Ḳhudá kí
'ibádat ḳhudátarsí aur ḳhauf ke
sáth karen̲. 29 Kyún̲ki [d] hamárá
Ḳhudá ḳhák kar denewálí ág hai.

Chand Masíhí nekíon̲ kí hidáyat.

13 1 Birádarána mahabbat qáim
rahe. 2 Musáfirparwarí se
gáfil na raho: kyún̲ki isí kí wajh
se ba'z ne beḳhabarí men̲ firishton̲
kí mihmándárí kí hai. 3 Qaidíon̲
ko is tarah yád rakkho, ki goyá tum
un ke sáth qaid ho; aur jin ke
sáth badsulúkí kí játí hai, un ko
bhí yih samajhkar yád rakkho, ki
ham bhí jism rakhte hain̲. 4 Byáh
karná sab men̲ 'izzat kí bát samjhí
jáe, aur bistar bedág rahe; is liye
ki Ḳhudá harámkáron̲ aur záníon̲
kí 'adálat karegá. 5 Rupaye kí
mahabbat se ḳhálí raho; aur jo
tumháre pás hai, usí par qaná'at
karo; kyún̲ki us ne ḳhud kahá hai,
ki [e] Main̲ tujh se hargiz dastbardár
na hún̲gá, aur kabhí tujhe na
chhoṛún̲gá. 6 Is wáste ham dilerí
ke sáth kahte hain̲, ki

[f] Ḳhudáwand merá madadgár
hai; main̲ ḳhauf na karún̲gá:
Insán merá kyá karegá?

Peshwáon̲ kí yádgárí, aur tábi'dárí karne ke bayán men̲.

7 Jo tumháre peshwá the, aur
jinhon̲ ne tumhen̲ Ḳhudá ká kalám
sunáyá, unhen̲ yád rakkho; aur un
kí zindagí ke anjám par gaur karke
un jaise ímándár ho jáo. 8 Yisú'
Masíh kal, aur áj, balki abad tak
yaksán̲ hai. 9 Muḳhtalif aur be-
gání ta'límon̲ ke sabab se bhaṭakte
na phiro: kyún̲ki fazl se dil ká
mazbút rahná bihtar hai; na un
ḳhurákon̲ se, jin ke isti'mál karne-
wálon̲ ne kuchh fáida na uṭháyá.
10 Hamárí ek aisí qurbángáh hai,

a Ḳhurúj 19. 12, 13. b Haggai 2. 6. c Yá *aisá ihsán mánen̲.*
d Istisná 4. 24. e Yahoshú' 1. 5. f Zabúr 118. 6.

jis meṉ se ḳhaime kí ḳhidmat
karnewáloṉ ko kháne ká iḳhtiyár
nahíṉ. 11 Kyúṉki jin jánwaroṉ ká
ḳhún sardár-káhin pák makán meṉ
gunáh ke kaffáre ke wáste le játá
hai, un ke jism ḳhaimagáh ke
báhar jaláe játe haiṉ. 12 Isí liye
Yisú‘ ne bhí, ummat ko ḳhud apne
ḳhún se pák karne ke liye, darwáze
ke báhar dukh uṭháyá. 13 Pas áo,
us kí zillat ko apne úpar liye húe[a]
ḳhaimagáh se báhar us ke pás
chaleṉ. 14 Kyúṉki yaháṉ hamárá
koí qáim rahnewálá shahr nahíṉ;
balki ham ánewále shahr kí talásh
meṉ haiṉ. 15 Pas ham us ke wa-
síle se hamd kí qurbání, ya‘ní un
hoṉṭhoṉ ká phal, jo us ke nám ká
iqrár karte haiṉ, Ḳhudá ke liye har
waqt chaṛháyá kareṉ. 16 Aur bha-
láí aur saḳháwat karní na bhúlo,
is liye ki Ḳhudá aisí qurbáníoṉ se
ḳhush hotá hai. 17 Apne pesh-
wáoṉ ke farmánbardár aur tábi‘
raho, kyúṉki wuh tumhárí rúhoṉ
ke fáide ke liye un kí tarah jágte
rahte haiṉ, jinheṉ hisáb dená
paṛegá; táki wuh ḳhushí se yih
kám kareṉ, na ranj se: kyúṉki is
súrat meṉ tumheṉ kuchh fáida
nahíṉ.
18 Hamáre wáste du‘á karo;
kyúṉki hameṉ yaqín hai, ki ha-
márá dil[b] sáf hai, aur ham har
bát meṉ nekí ke sáth zindagí
guzární cháhte haiṉ. 19 Maiṉ
tumheṉ yih kám karne kí is liye
âur bhí nasíhat kartá húṉ, ki maiṉ
jald tumháre pás phir áne páúṉ.

Du‘á aur salám.

20 Ab Ḳhudá itmínán ká chash-
ma[c], jo bheṛoṉ ke baṛe charwáhe,
yá‘ní hamáre Ḳhudáwand Yisú‘
ko, abadí ‘ahd ke ḳhún ke bá‘is
murdoṉ meṉ se zinda karke uṭhá
láyá; 21 tum ko har nek bát meṉ
kámil kare, táki tum us kí marzí
púrí karo, aur jo kuchh us ke
nazdík pasandída hai Yisú‘ Masíh
ke wasíle se ham meṉ paidá kare;
jis kí tamjíd abadu’l ábád hotí
rahe. Ámín.
22 Ai bháiyo, maiṉ tum se ilti-
más kartá húṉ, ki is nasíhat ke
kalám kí bardásht karo; kyúṉki
maiṉ ne tumheṉ muḳhtasar taur
par likhá hai. 23 Tum ko wázih
ho, ki hamárá bhái Tímuthiyus
rihá ho gayá hai: agar wuh jald á
gayá, to maiṉ us ke sáth tum se
milúṉgá.
24 Apne sab peshwáoṉ aur sáre
muqaddasoṉ se salám kaho. Itá-
liyawále tumheṉ salám kahte
haiṉ.
25 Tum sab par fazl hotá rahe.
Ámín.[d]

[a] Yá *us ke liye la‘n ta‘n uṭhákar.*
[b] Yá *kánshans.*
[c] Yún. *itmínán ká Ḳhudá.*
[d] N. *Ámín* na dárad

YA‘QÚB KÁ ‘ÁMM ḲHATT.

Salám.

I ¹ Khudá ke aur Khudáwand
Yisú‘ Masíh ke bande Ya‘qúb
kí taraf se, un bárah qabíloṉ ko jo
jábajá rahte haiṉ, salám pahuṉche.

Ázmáishoṉ ke bardásht karne, aur un se fáida uṭháne ke báre meṉ.

² Ai mere bháiyo, jab tum tarah
tarah kí ázmáishoṉ meṉ paṛo,
³ to is ko yih jánkar kamál ḵhushí
kí bát samajhná, ki tumháre ímán
kí ázmáish sabr paidá kartí hai.
⁴ Aur sabr ko apná púrá kám
karne do, táki tum púre aur kámil
ho jáo, aur tum meṉ kisí bát kí
kamí na rahe.

⁵ Lekin agar tum meṉ se kisí
meṉ hikmat kí kamí ho, to Khudá
se máṉge, jo bagair malámat kiye
sab ko faiyází ke sáth detá hai;
us ko dí jáegí. ⁶ Magar ímán se
máṉge, aur kuchh shakk na kare;
kyúṉki shakk karnewálá samundar
kí lahr kí mánind hotá hai, jo
hawá se bahtí aur uchhaltí hai.
⁷ Aisá ádmí yih na samjhe, ki
mujhe Khudáwand se kuchh mi-
legá; ⁸ wuh shaḵhs dodila hai, aur
apní sárí bátoṉ [a] meṉ beqiyám.

⁹ Adná bháí apne á‘lá martabe
par faḵhr kare; ¹⁰ aur daulatmand
apní adná hálat par: is liye ki
ghás ke phúl kí tarah játá rahegá.
¹¹ Kyúṉki súraj nikalte hí saḵht
dhúp paṛtí, aur ghás ko sukhá detí
hai, aur us ká phúl gir játá hai,
aur us kí ḵhúbsúratí játí rahtí hai;
isí tarah daulatmand bhí apní ráh
par chalte chalte ḵhák meṉ mil
jáegá [b].

¹² Mubárak wuh shaḵhs hai, jo
ázmáish kí bardásht kartá hai:
kyúṉki jab maqbúl ṭhahrá, to
zindagí ká wuh táj hásil karegá,
jis ká Khudáwand ne apne ma-
habbat karnewáloṉ se wa‘da kiyá
hai. ¹³ Jab koí ázmáyá jáe, to
yih na kahe, ki merí ázmáish
Khudá kí taraf se hotí hai; kyúṉki
na to Khudá badí se ázmáyá já
saktá hai, aur na wuh kisí ko
ázmátá hai: ¹⁴ háṉ, har shaḵhs
apní hí ḵhwáhishoṉ meṉ khiṉch-
kar aur phaṉskar ázmáyá játá hai.
¹⁵ Phir ḵhwáhish hámila hokar
gunáh ko jantí hai; aur gunáh jab
baṛh chuká to maut paidá kartá
hai. ¹⁶ Ai mere piyáre bháiyo,
fareb na kháná. ¹⁷ Har achchhí
baḵhshish, aur har kámil in‘ám
úpar se hai, aur núroṉ ke Báp kí
taraf se miltá [c] hai, jis meṉ na koí
tabdílí ho saktí hai, aur na gardish
ke sabab us par sáya paṛtá hai.
¹⁸ Us ne apní marzí se hameṉ
kalám i haqq ke wasíle se paidá
kiyá, táki us kí maḵhlúqát meṉ se
ham ek tarah ke pahle phal hoṉ.

Khudá ke kalám par ‘amal karne ke báre meṉ.

¹⁹ Ai mere piyáre bháiyo, yih bát
tum jánte ho. Pas har ádmí sunne
meṉ tez, aur bolne meṉ dhírá, aur
gusse meṉ dhímá ho; ²⁰ kyúṉki
insán ká gussa Khudá kí rástbází ká
kám nahíṉ kartá. ²¹ Is liye sárí najá-

[a] Yá *apne sáre chál chalan.* [b] Yún. *murjhá jáegá.* [c] Yún. *utartá.*

sat, aur badí ke fuzle ko dúr karke,
us kalám ko halímí se qabúl kar lo,
jo dil meṉ boyá gayá, aur tumhárí
rúhoṉ ko naját de saktá hai. 22 Le-
kin kalám par ‘amal karnewále
bano, na mahz sunnewále jo apne
áp ko dhoká dete haiṉ. 23 Kyúṉki
jo koí kalám ká sunnewálá ho, aur
us par ‘amal karnewálá na ho, wuh
us shaḳhs kí mánind hai, jo apní
qudratí súrat áíne meṉ dekhtá hai:
24 is liye ki wuh apne áp ko dekh-
kar chalá játá, aur fauran bhúl játá
hai ki maiṉ kaisá thá. 25 Lekin jo
shaḳhs ázádí kí kámil sharí‘at par
gaur se nazar kartá rahtá hai, wuh
apne kám meṉ is liye barakat páegá,
ki sunkar bhúltá nahíṉ, balki ‘amal
kartá hai. 26 Agar koí apne áp ko
díndár samjhe, aur apní zabán ko
lagám na de, balki apne dil ko
dhoká de, to us kí díndárí bátil
hai. 27 Hamáre Ḳhudá aur Báp
ke nazdík ḳhális aur be‘aib díndárí
yih hai, ki yatímoṉ aur bewa
‘auratoṉ kí musíbat ke waqt un kí
ḳhabar leṉ, aur apne áp ko dunyá
se bedág rakkheṉ.

Masíhí mahabbat betarafdár honí cháhiye.

2 1 Ai mere bháiyo, hamáre
Ḳhudáwand Zu'ljalál Yisú‘
Masíh ká ímán tum meṉ tarafdárí
ke sáth na ho. 2 Kyúṉki agar ek
shaḳhs to sone kí angúṭhí aur
‘umda poshák pahine húe tumhárí
jamá‘at meṉ áe, aur ek garíb ádmí
maile kuchaile kapre pahine húe
áe; 3 aur tum us ‘umda poshák-
wále ká liház karke kaho, ki Tú
yaháṉ achchhí jagah baiṭh; aur us
garíb shaḳhs se kaho, ki Tú waháṉ
khaṛá rah, yá mere páṉwoṉ kí
chaukí ke pás baiṭh; 4 to kyá tum
ne ápas meṉ tarafdárí na kí, aur
badníyat munsif na bane? 5 Ai
mere piyáre bháiyo, suno; kyá
Ḳhudá ne is jahán ke garíboṉ ko
ímán meṉ daulatmand, aur us bád-
sháhat ká wáris hone ke liye bar-
guzída nahíṉ kiyá, jis ká us ne apne
mahabbat karnewáloṉ se wa‘da kiyá
hai? 6 Lekin tum ne garíb ádmí
kí be‘izzatí kí. Kyá daulatmand
tum par zulm nahíṉ karte, aur wuhí
tumheṉ ‘adálatoṉ meṉ ghasíṭkar
nahíṉ le játe? 7 Kyá wuh us bu-
zurg nám par kufr nahíṉ bakte, jis
se tum námzad ho? 8 Táham, agar
tum is nawishte ke mutábiq, ki
[a] Apne parausí se apní mánind ma-
habbat rakh, us bádsháhí sharí‘at
ko púrá karte ho, to achchhá karte
ho: 9 lekin agar tum tarafdárí
karte ho, to gunáh karte ho; aur
sharí‘at tum ko qusúrwár[b] ṭhah-
rátí hai. 10 Kyúṉki jis ne sárí
sharí‘at par ‘amal kiyá, aur ek hí
bát meṉ ḳhatá kí, wuh sárí bátoṉ
meṉ qusúrwár ṭhahrá. 11 Is liye
ki jis ne yih kahá, ki [c] Ziná na kar,
usí ne yih bhí kahá, ki [c] Ḳhún na
kar. Pas agar tú ne ziná to na
kiyá, magar ḳhún kiyá, taubhí tú
sharí‘at ká ‘udúl karnewálá ṭhahrá.
12 Tum un logoṉ kí tarah kalám
bhí karo aur kám bhí karo, jin ká
ázádí kí sharí‘at ke muwáfiq insáf
hogá. 13 Kyúṉki jis ne rahm nahíṉ
kiyá, us ká insáf bagair rahm ke
hogá. Rahm insáf par gálib átá[d] hai.

Ímán a‘mál ke bagair bekár hai.

14 Ai mere bháiyo, agar koí kahe,
ki Maiṉ ímándár húṉ, magar ‘amal
na kartá ho, to kyá fáida? Kyá
aisá ímán use naját de saktá hai?
15 Agar koí bháí yá bahin nangí ho,
aur un ko rozána roṭí kí kamí ho,
16 aur tum meṉ se koí un se kahe,

[a] Ahbár 19. 18.
[b] Yá *‘udúl karnewálá.*
[c] Ḳhurúj 20. 14 13.
[d] Yún. *insáf ke muqábale meṉ faḳhr kartá.*

ki Salámatí ke sáth jáo, garm aur
ser raho ; magar jo chízen̲ tan ke
liye darkár hain̲, wuh unhen̲ na de,
to kyá fáida ? 17 Isí tarah ímán
bhí, agar us ke sáth a‘mál na hon̲,
to apní zát se murda hai. 18 Balki
koí kah saktá hai, ki Tú to ímándár
hai, aur main̲ ‘amal karnewálá hún̲ :
tú apná ímán bagair a‘mál ke to
mujhe dikhá ; aur main̲ apná ímán
a‘mál se tujhe dikháún̲gá. 19 Tú
is bát par ímán rakhtá hai, ki
Ḳhudá ek hí hai ; ḳhair, achchhá kar-
tá hai : shayáṭín bhí ímán rakhte,
aur thartharáte hain̲. 20 Magar
ai nikamme ádmí, kyá tú yih
bhí nahín̲ jántá [a], ki ímán bagair
a‘mál ke bekár hai ? 21 Jab ha-
máre báp Ibráhím ne apne beṭe
Izháq ko qurbángáh par qurbán
kiyá, to kyá wuh a‘mál se rástbáz
na ṭhahrá ? 22 Pas tú ne dekh
liyá ki ímán ne us ke a‘mál ke sáth
milkar asar kiyá, aur a‘mál se ímán
kámil húá ; 23 aur yih nawishta
púrá húá, ki [b] Ibráhím Ḳhudá par
ímán láyá [c], aur yih us ke liye rást-
bází giná gayá, aur wuh Ḳhudá ká
dost [d] kahláyá. 24 Pas tum ne dekh
liyá, ki insán sirf ímán hí se nahín̲,
balki a‘mál se rástbáz ṭhahrtá hai.
25 Isí tarah Ráháb fáhisha bhí, jab
us ne qásidon̲ ko apne ghar men̲
utárá, aur dúsrí ráh se ruḳhsat
kiyá, to kyá a‘mál se rástbáz na
ṭháhrí ? 26 Ġaraz, jaise badan ba-
gair rúh ke murda hai, waise hí
ímán bhí bagair a‘mál ke murda hai.

Zabán ko lagám dene ke báre men̲.

3 1 Ai mere bháiyo, tum men̲ se
bahut se ustád na banen̲, kyún̲-
ki jánte ho, ki ham jo ustád hain̲
ziyáda sazá páen̲ge ; 2 is liye ki
ham sab ke sab aksar ḳhatá karte
hain̲. Kámil shaḳhs wuh hai, jo
báton̲ men̲ ḳhatá na kare ; wuh
sáre badan ko bhí qábú men̲ rakh [e]
saktá hai. 3 Jab ham, apne qábú
men̲ karne ke liye, ghoṛon̲ ke mun̲h
men̲ lagám de dete hain̲, to un ke
sáre badan ko bhí ghumá sakte
hain̲. 4 Dekho, jaház bhí, agarchi
baṛe baṛe hote hain̲, aur tez ha-
wáon̲ se chaláe játe hain̲, táham ek
niháyat chhoṭí sí patwár ke zarí‘e
se mán̲jhí kí marzí ke muwáfiq
ghumáe játe hain̲. 5 Isí tarah za-
bán bhí ek chhoṭá sá ‘uzw hai, aur
baṛí sheḳhí mártí hai. Dekho thoṛí
sí ág se kitne baṛe jangal men̲ ág
lag játí hai. 6 Żabán bhí ek ág
hai ; zabán hamáre a‘zá men̲ sha-
rárat ká ek ‘álam hai, aur sáre
jism ko dág lagátí hai, aur dáira e
dunyá [f] ko ág lagá detí hai, aur
jahannam kí ág se jaltí rahtí hai.
7 Kyún̲ki har qism ke chaupáe [g],
aur parand, aur kíṛe makauṛe, aur
daryáí jánwar to insán ke qábú
men̲ á sakte hain̲, aur áe bhí hain̲ :
8 magar zabán ko koí ádmí qábú
men̲ nahín̲ kar saktá ; wuh ek balá
hai, jo kabhí ruktí hí nahín̲ ; zahr i
qátil se bharí húí hai. 9 Isí se
ham Ḳhudáwand aur Báp kí hamd
karte hain̲ ; aur isí se ádmíon̲ ko,
jo Ḳhudá kí súrat par paidá húe
hain̲, baddu‘á dete hain̲. 10 Ek hí
mun̲h se mubárakbád aur baddu‘á
nikaltí hai. Ai mere bháiyo, aisá
na honá cháhiye. 11 Kyá chashme
ke ek hí mun̲h se míṭhá aur khárí
pání nikaltá hai ? 12 Ai mere bhái-
yo, kyá anjír ke daraḳht men̲ zaitún,
aur angúr men̲ anjír paidá ho sakte
hain̲ ? Isí tarah khárí chashme [h] se
míṭhá pání nahín̲ nikal saktá.

a Yún. *kyá tujhe yih jánná manzúr hai ?*
b Paidáish 15. 6.
c Yá *Ibráhím ne Ḳhudá ká yaqín kiyá.*
d Yá *ḳhalílu’lláh.*
e Yún. *lagám de.*
f Yún. *paidáish ke pahiye.*
g Yún. *jánwar.*
h Yún. *pání.*

Sachchí ásmání hikmat ke bayán men̠.

13 Tum men̠ dáná aur samajhdár
kaun hai? jo aisá ho, wuh apne kámon̠ ko nek chál chalan ke wasíle
se us hilm ke sáth záhir kare jo
hikmat se paidá hotá hai. 14 Lekin
agar tum apne dil men̠ sakht hasad aur tafriqe rakhte ho, to haqq ke khiláf na shekhí máro, na jhúṭh
bolo. 15 Yih hikmat wuh nahín̠,
jo úpar se utartí hai, balki dunyawí, aur nafsání, aur shaitání hai. 16 Is
liye ki jahán̠ hasad aur tafriqa hotá hai, wahán̠ fasád aur har tarah ká burá kám bhí hotá hai. 17 Magar
jo hikmat úpar se átí hai, awwal to wuh pák hotí hai, phir milansár, halím, aur tarbiyatpizír, rahm aur achchhe phalon̠ se ladí húí, betarafdár[a], aur beriyá hotí hai. 18 Aur
sulh karánewálon̠ ke liye rástbází ká phal sulh ke sáth boyá játá hai.

Khudgarazí, aur dunyawí níyat ke khiláf.

4 1 Tum men̠ laṛáiyán̠ aur jhagre kahán̠ se á gaye? Kyá un khwáhishon̠[b] se nahín̠, jo tumháre a'zá men̠ fasád kartí hain̠? 2 Tum
khwáhish karte ho, aur tumhen̠ miltá nahín̠: khún aur hasad karte ho, aur kuchh hásil nahín̠ kar sakte; tum jhagaṛte aur laṛte ho; tumhen̠ is liye nahín̠ miltá, ki mán̠gte nahín̠; 3 tum mán̠gte ho, aur páte
nahín̠, is liye ki burí níyat se mán̠gte ho, táki apní 'aish o 'ishrat men̠ kharch karo. 4 Ai ziná karnewáliyo,
kyá tumhen̠ nahín̠ ma'lúm, ki dunyá se dostí rakhní Khudá se dushmaní karní hai? Pas jo koí dunyá ká dost banná cháhtá hai, wuh apne áp ko Khudá ká dushman banátá
hai. 5 Kyá tum yih samajhte ho, ki
kitáb i muqaddas befáida kahtí
hai?[c] Jis rúh ko us ne hamáre andar basáyá hai, kyá wuh aisí árzú kartí hai, jis ká anjám hasad ho?
6 Wuh to ziyáda taufíq bakhshtá
hai. Isí liye yih áyá hai, ki [d] Khudá magrúron̠ ká muqábala kartá hai, magar firotanon̠ ko taufíq bakhshtá
hai. 7 Pas Khudá ke tábi' ho jáo;
aur Iblís ká muqábala karo, to wuh tum se bhág jáegá. 8 Khudá ke
nazdík jáo, to wuh tumháre nazdík áegá. Ai gunahgáro, apne háthon̠ ko sáf karo; aur ai dodilo, apne
dilon̠ ko pák karo. 9 Afsos aur
mátam karo, aur roo: tumhárí han̠sí mátam se badal jáe, aur tumhárí
khushí udásí se. 10 Khudáwand ke
sámne firotaní karo, wuh tumhen̠ sarbaland karegá.

Badgoí, aur dunyawí shekhí, aur zulm ke khiláf nasíhaten̠.

11 Ai bháiyo, ek dúsre kí badgoí
na kare. Jo apne bhái kí badgoí kartá, yá bhái par ilzám lagátá hai, wuh sharí'at kí badgoí kartá, aur sharí'at par ilzám lagátá hai; aur agar tú sharí'at par ilzám lagátá hai, to sharí'at par 'amal karnewálá nahín̠, balki us par hákim[e] ṭhahrá.
12 Sharí'at ká denewálá aur hákim
to ek hí hai, jo bacháne aur halák karne par qádir hai; tú kaun hai, jo apne parausí par ilzám lagátá hai?
13 Tum jo yih kahte ho, ki Ham
áj yá kal fulán̠ shahr men̠ jákar wahán̠ ek baras ṭhahren̠ge, aur saudágarí karke nafa' uṭháen̠ge; 14 aur
yih jánte nahín̠ ki kal kyá hogá; zará suno to. Tumhárí zindagí chíz hí kyá hai? Bukhárát ká sá hál hai; abhí nazar áe, abhí gáib ho
gaye. 15 Bajáe is ke tumhen̠ yih

[a] Yá *betagaiyur.* [b] Yún. *un lazzaton̠ yá us 'aish o 'ishrat.*
[c] Yá *kitáb i muqaddas men̠ yih 'ibárat befáida áí hai, ki.*
[d] Amsál 3. 34. [e] Yá *ilzám lagánewálá.*

kahná cháhiye, ki Agar Khudáwand
cháhe, to ham zinda bhí rahenge,
aur yih yá wuh kám bhí karenge.
16 Magar ab tum apní shekhíon par
fakhr karte ho; aisá sab fakhr burá
hai. 17 Pas jo koí bhaláí karní
jántá hai, aur nahín kartá, us ke
liye yih gunáh hai.

5 1 Ai daulatmando, zará suno
to; tum apní musíbaton par
jo ánewálí hain roo aur wáwailá
karo. 2 Tumhárá mál bigar gayá,
aur tumhárí poshákon ko kírá khá
gayá. 3 Tumháre sone chándí ko
zang lag gayá; aur wuh zang tum
par gawáhí degá, aur ág kí tarah
tumhárá gosht kháegá. Tum ne
akhír zamáne men khazána jama'
kiyá hai. 4 Dekho, jin mazdúron
ne tumháre khet káte, un kí wuh
mazdúrí jo tum ne dagá karke rakh
chhorí, chillátí hai, aur fasl kátne-
wálon kí faryád Rabbu'l afwáj ke
kánon tak pahunch gayí hai. 5 Tum
ne zamín par 'aish o 'ishrat kí, aur
maze uráe; tum ne apne dilon ko
zabh ke din motá táza kiyá. 6 Tum
ne rástbáz shakhs ko qusúrwár
thahráyá aur qatl kiyá; wuh tum-
hárá muqábala nahín kartá.

Tarah tarah kí nasíhaten.

7 Pas ai bháiyo, Khudáwand kí
ámad tak sabr karo. Dekho, kisán
zamín kí qímatí paidáwár ke intizár
men pahle aur pichhle menh ke
barasne tak sabr kartá rahtá hai.
8 Tum bhí sabr karo, aur apne dilon
ko mazbút rakkho; kyúnki Khudá-
wand kí ámad qaríb hai. 9 Ai
bháiyo, ek dúsre kí shikáyat na
karo, táki tum sazá na páo: dekho,
munsif darwáze par khará hai. 10 Ai
bháiyo, jin nabíon ne Khudáwand
ke nám se kalám kiyá, un ko dukh
utháne, aur sabr karne ká namúna
samjho. 11 Dekho, sabr karnewá-
lon ko ham mubárak kahte hain:
tum ne Aiyúb ke sabr ká hál to
suná hí hai, aur Khudáwand kí
taraf se jo is ká anjám húá, use bhí
ma'lúm kar liyá, jis se Khudáwand
ká bahut tars aur rahm záhir hotá
hai.

12 Magar ai mere bháiyo, sab se
barhkar yih hai, ki qasam na kháo;
na ásmán kí, na zamín kí, na kisí
âur chíz kí, balki hán kí jagah hán
karo, aur nahín kí jagah nahín, táki
sazá ke láiq na thahro.

13 Agar tum men koí musíbat-
zada ho, to du'á mánge. Agar
khush ho, to hamd ke gít gáe.
14 Agar tum men koí bímár ho, to
kalísiyá ke buzurgon [a] ko buláe, aur
wuh Khudáwand ke nám se us ko
tel malkar, us ke liye du'á mángen;
15 jo du'á ímán ke sáth hogí, us ke
bá'is bímár bach jáegá, aur Khudá-
wand use uthá khará karegá, aur
agar us ne gunáh kiye hon, to un kí
bhí mu'áfí ho jáegí. 16 Pas tum
ápas men ek dúsre se apne apne
gunáhon ká iqrár karo; aur ek dúsre
ke liye du'á mángo, táki shifá páo.
Rástbáz kí du'á ke asar se bahut
kuchh ho saktá hai. 17 Eliyyáh
hamárá hamtabí'at insán thá; us
ne bare josh se du'á kí, ki menh na
barse; chunánchi sárhe tín baras
tak zamín par menh na barsá.
18 Phir us ne du'á kí, to ásmán se
pání barsá, aur zamín men paidá-
wár húí.

19 Ai mere bháiyo, agar tum men
koí ráh i haqq se gumráh ho jáe,
aur koí us ko pher láe, 20 to wuh
yih ján le [b], ki jo koí kisí gunahgár
ko us kí gumráhí se pher láegá,
wuh ek ján [c] ko maut se bacháegá,
aur bahut se gunáhon par parda
dálegá.

a Yá *prisbutiron.* b N. *to yih ján lo.* c N. *apní ján.*

PATRAṢ KÁ PAHLÁ ‘ÁMM ḲHATT.

Du‘á e ḳhair.

I 1 Patras kí taraf se, jo Yisú‘
Masíh ká rasúl hai, un musá-
firon̲ ke nám jo Puntus, Galatiya,
Kappadukiya, Ásiya aur Bithuniya
men̲ jábajá rahte hain̲, 2 aur
Ḳhudá Báp ke ‘ilm i sábiq ke mu-
wáfiq, Rúh ke pák karne se, far-
mánbardár hone aur Yisú‘ Masíh
ká ḳhún chhirke jáne ke liye bar-
guzída húe hain̲.
Fazl aur itmínán tumhen̲ ziyáda
hásil hotá rahe.

Masíhí naját aur ummed ká shukríya.

3 Hamáre Ḳhudáwand Yisú‘ Ma-
síh ke Ḳhudá aur Báp kí hamd ho,
jis ne Yisú‘ Masíh ke murdon̲ men̲
se jí uṭhne ke bá‘is apní baṛí rahmat
se hamen̲ zinda ummed ke liye
naye sire se paidá kiyá, 4 táki ek
gairfání, aur bedág, aur lázawál
mírás ko hásil karen̲; 5 wuh tum-
háre wáste, jo Ḳhudá kí qudrat se
ímán ke wasíle us naját ke liye, jo
áḳhirí waqt men̲ záhir hone ko
taiyár hai, hifázat kiye játe ho,
ásmán par mahfúz hai. 6 Is ke
sabab tum ḳhushí manáte ho, agar-
chi ab chand roz ke liye zarúrat kí
wajh se, tarah tarah kí ázmáishon̲
ke sabab gamzada ho; 7 aur yih is
liye hai, ki tumhárá ázmáyá húá
ímán [a], jo ág se ázmáe húe fání
sone se bhí bahut hí beshqímat hai,
Yisú‘ Masíh ke zuhúr ke waqt ta‘ríf
aur jalál aur ‘izzat ká bá‘is ṭhahre:
8 us se tum bedekhe mahabbat
rakhte ho, aur agarchi is waqt us
ko nahín̲ dekhte, táham us par
ímán lákar aisí ḳhushí manáte ho,
jo bayán se báhar aur jalál se bharí
hai; 9 aur apne ímán ká maqsad,
ya‘ní rúhon̲ kí naját, hásil karte ho.
10 Isí naját kí bábat un nabíon̲ ne
baṛí talásh aur tahqíq kí, jinhon̲
ne us fazl ke báre men̲ jo tum par
hone ko thá, nubuwwat kí. 11 Un-
hon̲ ne is bát kí tahqíq kí, ki Masíh
ká Rúh, jo un men̲ thá, aur peshtar
se Masíh ke dukhon̲ kí, aur un ke
ba‘d ke jalál kí gawáhí detá thá, wuh
kaun se aur kaise waqt kí taraf
ishára kartá thá. 12 Un par yih
záhir kiyá gayá, ki wuh na apní,
balki tumhárí ḳhidmat ke liye yih
báten̲ kahá karte the, jin kí ḳhabar
ab tum ko un kí ma‘rifat milí,
jinhon̲ ne Rúhu’l Quds ke wasíle jo
ásmán par se bhejá gayá, tum ko
ḳhushḳhabarí dí; aur firishte bhí
in báton̲ par gaur se nazar karne
ke mushtáq hain̲.

Masíhí ummed aur mahabbat kí nasíhat.

13 Is wáste apní ‘aql kí kamar
bán̲dhkar, aur hoshyár hokar, us
fazl kí kámil ummed rakkho, jo Yisú‘
Masíh ke zuhúr ke waqt tum par
honewálá hai; 14 aur farmánbardár
farzand hokar apní jahálat ke za-
máne kí puráni ḳhwáhishon̲ ke tábi‘
na bano [b]; 15 balki jis tarah tumhárá
bulánewálá pák hai, usí tarah tum
bhí apne sáre chál chalan men̲ pák
bano; 16 kyún̲ki likhá hai, ki [c] Pák
ho, is liye ki main̲ pák hún̲. 17 Aur

[a] Yún. *tumháre ímán kí ázmáish.* [b] Yún. *hamshakl na ho.* [c] Ahbár 11. 44.

jab ki tum Báp kahkar us se du'á
mángte[a] ho, jo har ek ke kám ke
muwáfiq bagair tarafdárí ke insáf
kartá hai, to apní musáfirat ká za-
mána khauf ke sáth guzáro:
18 kyúnki tum jánte ho, ki tum-
hárá nikammá chál chalan jo báp-
dádon se chalá átá thá, us se tum-
hárí khalásí fání chízon, ya'ní sone
chándí ke zarí'e se nahín húí;
19 balki ek be'aib aur bedág barre,
ya'ní Masíh ke beshqímat khún se;
20 us ká 'ilm to biná e 'álam ke
peshtar se thá, magar zuhúr akhír
zamáne men tumhárí khátir húá,
21 ki us ke wasíle se Khudá par ímán
láe ho, jis ne us ko murdon men se
jiláyá, aur jalál bakhshá, táki tum-
hárá ímán aur ummed Khudá par
ho. 22 Chúnki tum ne haqq kí
tábi'dárí se apne dilon ko pák kiyá
hai, jis se bháiyon kí beriyá mahab-
bat paidá húí, is liye dil o ján se
ápas men bahut mahabbat rakkho;
23 kyúnki tum fání tukhm se nahín,
balki gairfání se, Khudá ke kalám ke
wasíle, jo zinda aur qáim hai, naye
sire se paidá húe ho. 24 Chunánchi

[b] Har bashar ghás kí mánind hai,
Aur us kí sárí shán o shaukat ghás
ke phúl kí mánind:
Ghás to súkh játí hai, aur phúl
gir játá hai;
25 Lekin Khudáwand ká kalám
abad tak qáim rahegá.

Yih wuhí khushkhabarí ká kalám
hai, jo tumhen sunáyá gayá thá.

Masíhíon ko Khudá kí haikal aur káhin banná cháhiye.

2 1 Pas har tarah kí badkhwáhí,
aur sáre fareb, aur riyákárí,
aur hasad, aur har tarah kí badgoí
ko dúr karke, 2 nauzád bachchon
kí mánind khális rúhání dúdh ke
mushtáq raho, táki us ke zarí'e se
naját hásil karne ke liye barhte
jáo; 3 agar tum ne Khudáwand ke
mihrbán hone ká maza chakkhá
hai: 4 us ke, ya'ní ádmíon ke radd
kiye húe, par Khudá ke chune húe
aur qímatí zinda patthar ke pás
ákar, 5 tum bhí zinda pattharon kí
tarah rúhání ghar bante játe ho,
táki káhinon ká muqaddas firqa
bankar, aisí rúhání qurbáníán
charháo, jo Yisú' Masíh ke wasíle
se Khudá ke nazdík maqbúl hotí
hain. 6 Chunánchi kitáb i muqad-
das men áyá hai, ki

[c] Dekho, main Siyyon men kone
ke sire ká chuná húá aur qí-
matí patthar[d] rakhtá hún:
Jo us par ímán láegá, hargiz
sharminda na hogá.

7 Pas tum ímán lánewálon ke liye
to wuh qímatí hai[e]: magar ímán
na lánewálon ke liye

[f] Jis patthar ko mi'máron ne
radd kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar ho
gayá;

8 aur,

[g] Thes lagne ká patthar, aur tho-
kar kháne kí chatán húá;

kyúnki wuh náfarmán hokar kalám
se thokar kháte hain: aur isí ke
liye muqarrar bhí húe the. 9 Le-
kin tum ek barguzída nasl, sháhí
káhinon ká firqa, muqaddas qaum,
aur aisí ummat ho, jo Khudá kí
kháss milkíyat hai, táki us kí khú-
bíán záhir karo, jis ne tumhen
táríkí se apní 'ajíb raushní men
buláyá hai: 10 pahle tum koí um-
mat na the, magar ab Khudá kí
ummat ho: tum par rahmat na húí
thí, magar ab tum par rahmat húí.

[a] Yún. *us ko pukárte.* [b] Yasha'yáh **40.** 6, 8. [c] Yasha'yáh **28.** 16.
[d] N. *Siyyon men ek chuná húá patthar, ya'ní kone ká qímatí sira.*
[e] Yá *us se 'izzat hai.* [f] Zabúr **118.** 22. [g] Yasha'yáh **8.** 14.

Ġair-qaumon men har tarah kí nek chál chalne kí hidáyat.

11 Ai piyáro, main tumhárí min-
nat kartá hún, ki tum apne áp ko
pardesí aur musáfir jánkar un jis-
mání khwáhishon se parhez karo,
jo rúh se laṛáí rakhtí hain: 12 aur
gair-qaumon men apná chál chalan
nek rakkho; táki jin báton men
wuh tumhen badkár jánkar tumhárí
badgoí karte hain, tumháre nek
kámon ko dekhke, unhí ke sabab
muláhize ke din Khudá kí baṛáí
karen.

13 Khudáwand kí khátir insán ke
har ek intizám [a] ke tábi‘ raho:
bádsháh ke, is liye ki wuh sab se
buzurg hai; 14 aur hákimon ke, is
liye ki wuh badkáron kí sazá aur
nekokáron kí ta‘ríf ke liye us ke
bheje húe hain; 15 kyúnki Khudá
kí yih marzí hai, ki tum nekí karke
nádán ádmíon kí jahálat kí báton
ko band kar do: 16 aur apne áp ko
ázád jáno; magar is ázádí ko badí
ká parda na banáo, balki apne áp
ko Khudá ká banda jáno. 17 Sab
kí ‘izzat karo. Birádarí se mahab-
bat rakkho. Khudá se ḍaro. Bád-
sháh kí ‘izzat karo.

18 Ai naukaro, baṛe khauf se apne
málikon ke tábi‘ raho; na sirf
nekon aur halímon hí ke, balki
badmizájon ke bhí. 19 Kyúnki agar
koí Khudá ke khayál se, beinsáfí
ke bá‘is dukh uṭhákar, taklífon kí
bardásht kare, to yih pasandída hai.
20 Is liye ki agar tum ne gunáh
karke mukke kháe, aur sabr kiyá,
to kaun sá fakhr hai? hán, agar
nekí karke dukh páte, aur sabr
karte ho, to yih Khudá ke nazdík
pasandída hai. 21 Aur tum isí ke
liye buláe gaye ho: kyúnki Masíh
bhí tumháre wáste dukh uṭhákar
tumhen ek namúna de gayá hai,
táki us ke naqsh i qadam par chalo.
22 Na us ne gunáh kiyá, aur na us
ke munh se koí makr kí bát niklí:
23 na wuh gáliyán khákar gálí detá
thá; aur na dukh pákar kisí ko
dhamkátá thá; balki apne áp ko
sachche insáf karnewále ke sipurd
kartá thá: 24 wuh áp hamáre gu-
náhon ko apne badan par liye húe
salíb [b] par chaṛh gayá, táki ham
gunáhon ke i‘tibár se markar rást-
bází ke i‘tibár se jíen; aur usí ke
már kháne se tum ne shifá pái.
25 Kyúnki pahle tum bheṛon kí
tarah bhaṭakte phirte the; magar
ab apní rúhon ke Gallebán aur
Nigahbán [c] ke pás phir á gaye ho.

3 1 Ai bíwiyo, tum bhí apne apne
shauhar ke tábi‘ raho; 2 is
liye ki agar ba‘z un men se kalám
ko na mánte hon, taubhí tumháre
pákíza chál chalan aur khauf ko
dekhkar, begair kalám ke apní apní
bíwí ke chál chalan se Khudá kí
taraf khinch jáen [d]. 3 Aur tum-
hárá singár zahirí na ho; ya‘ní sir
gúndhná, aur sone ke zewar, aur
tarah tarah ke kapṛe pahinná;
4 balki tumhárí bátiní aur poshída
insániyat, hilm aur mizáj kí gurbat
kí gairfání áráish se árásta rahe;
kyúnki Khudá ke nazdík is kí baṛí
qadr hai. 5 Aur agle zamáne men
bhí Khudá par ummed rakhnewálí
muqaddas ‘auraten apne áp ko isí
tarah sanwártí, aur apne apne
shauhar ke tábi‘ rahtí thín: 6 chu-
nánchi Sáráh Ibráhím ke hukm
men rahtí, aur use khudáwand
kahtí thí; tum bhí agar nekí karo,
aur kisí ḍaráwe se na ḍaro, to us kí
beṭiyán húín.

7 Ai shauharo, tum bhí bíwiyon
ke sáth ‘aqlmandí se basar karo,

[a] Yún. *makhlúq.* [b] Yún. *lakṛí.* [c] Yá *Bishap.*
[d] Yún. *chál chalan ke wasíle se nafa‘ ho jáen.*

aur 'aurat ko názuk zarf jánkar us
kí 'izzat karo, aur yún samjho ki
ham dono zindagí kí ni'mat ke
wáris hain, táki tumhárí du'áen
ruk na jáen.

Birádarána mahabbat aur Masíh kí pairawí kí nasíhaten.

8 Garaz, sab ke sab yakdil aur
hamdard raho ; birádarána mahab-
bat rakkho ; narmdil aur firotan
bano ; 9 badí ke 'iwaz badí na karo ;
aur gálí ke badle gálí na do ; balki
is ke bar'aks barakat cháho ; kyún-
ki tum barakat ke wáris hone ke
liye buláe gaye ho. 10 Chunánchi

[a] Jo koí zindagí se khush honá,
Aur achchhe din dekhná cháhe,
Wuh zabán ko badí se,
Aur honthon ko makr kí bát
kahne se báz rakkhe :
11 Badí se kanára kare, aur nekí
ko 'amal men láe ;
Sulh ká tálib ho, aur us kí ko-
shish men rahe.
12 Kyúnki Khudáwand kí nazar
rástbázon kí taraf hai,
Aur us ke kán un kí du'á par
lage hain :
Magar badkár Khudáwand kí ni-
gáh men hain.

13 Agar tum nekí karne men sar-
garm ho, to tum se badí karnewálá
kaun hai ? 14 Aur agar rástbází kí
khátir dukh saho bhí, to tum mu-
bárak ho : na un ke daráne se daro,
aur na ghabráo ; 15 balki Masíh ko
Khudáwand jánkar apne dilon men
muqaddas samjho, aur jo koí tum
se tumhárí ummed kí wajh daryáft
kare, us ke jawáb dene ke liye har
waqt musta'idd raho, magar hilm
aur khauf ke sáth ; 16 aur níyat [b]
bhí nek rakkho, táki jin báton men
tumhárí badgoí hotí hai, un hí men
wuh log sharminda hon, jo tumháre
Masíhí nek chál chalan par la'n ta'n
karte hain. 17 Kyúnki agar Khudá
kí yihí marzí ho, ki tum nekí karne
ke sabab dukh utháo, to yih badí
karne ke sabab dukh utháne se
bihtar hai. 18 Is liye ki Masíh ne
bhí, ya'ní rástbáz ne náráston ke
liye, gunáhon ke bá'is ek bár dukh
utháyá,[c] táki ham ko [d] Khudá ke
pás pahuncháe ; wuh jism ke i'tibár
se to márá gayá, lekin rúh ke i'tibár
se zinda kiyá gayá ; 19 isí men us
ne jákar un qaidí rúhon men ma-
nádí kí, 20 jo us agle zamáne men
náfarmán thín, jab Khudá Núh ke
waqt men tahammul karke thahrá
rahá thá, aur wuh kishtí taiyár ho
rahí thí, jis par sawár hokar thore
se ádmí, ya'ní áth jánen, pání ke
wasíle se bachín : 21 aur usí pání
ká mushábih bhí, ya'ní baptisma [e],
Yisú' Masíh ke jí uthne ke wasíle
se, ab tumhen bachátá hai ; us se
jism kí najásat ká dúr karná murád
nahín, balki khális níyat [b] se Khudá
ká tálib honá murád hai ; 22 wuh
ásmán par jákar Khudá kí dahiní
taraf baithá hai ; aur firishte aur
ikhtiyárát aur qudraten us ke tábi'
kí gayí hain.

4 1 Pas jab ki Masíh ne jism ke
i'tibár se dukh utháyá, to tum
bhí aisá hí mizáj ikhtiyár karke
hathyárband bano ; kyúnki jis ne
jism ke i'tibár se dukh utháyá, us
ne gunáh se farágat pái, 2 táki
áyanda ko apní báqí jismání zin-
dagí ádmíon kí khwáhishon ke
mutábiq na guzáre, balki Khudá
kí marzí ke mutábiq. 3 Is wáste
ki gair-qaumon kí marzí ke muwá-
fiq kám karne, aur shahwatparas-

[a] Zabúr 34. 12-16.
[b] Yá *kánshans.*
[c] N. *Masíh bhí, ya'ní rástbáz nárástoṉ ke liye . . . ek bár múá.*
[d] N. *tum ko.*
[e] Yá *istibág.*

tí, burí ḳhwáhishon̲, maiḳhwáríon̲,
náchrang, nashebázíon̲, aur mak-
rúh butparastíon̲ men̲ jis qadr
ham ne pahle waqt guzárá, wuhí
bahut hai: 4 is par wuh ta'ajjub
karte hain̲, ki tum usí saḳht bad-
chalní tak un ká sáth nahín̲ dete,
aur la'n ta'n karte hain̲. 5 Unhen̲
usí ko hisáb dená paṛegá, jo
zindon̲ aur murdon̲ ká insáf karne
ko taiyár hai. 6 Kyún̲ki murdon̲
ko bhí ḳhushḳhabarí isí liye sunáí
gayí thí, ki jism ke liház se to
ádmíon̲ ke mutábiq un ká insáf
ho, lekin rúh ke liház se Ḳhudá ke
mutábiq zinda rahen̲.

7 Sab chízon̲ ká ḳhátima jald
honewálá hai; pas hoshyár raho
aur du'á mángne ke liye taiyár.
8 Sab se baṛhkar yih hai, ki ápas
men̲ baṛí mahabbat rakkho, kyún̲ki
mahabbat bahut se gunáhon̲ par
parda ḍál detí hai. 9 Bagair buṛ-
buṛáe ápas men̲ musáfirparwarí
karo: 10 jin ko jis jis qadr ni'mat
milí hai, wuh use Ḳhudá kí muḳh-
talif ni'maton̲ ke achchhe muḳh-
táron̲ kí tarah ek dúsre kí ḳhidmat
men̲ sarf karen̲; 11 agar koí kuchh
kahe, to aisá kahe ki goyá Ḳhudá
ká kalám hai[a]; agar koí ḳhidmat
kare, to us táqat ke mutábiq kare,
jo Ḳhudá de; táki sab báton̲ men̲
Yisú' Masíh ke wasíle Ḳhudá ká
jalál záhir ho: jalál aur saltanat
abadu'l ábád usí kí hai. Ámín.

12 Ai piyáro, jo musíbat kí ág
tumhárí ázmáish ke liye tum men̲
bharkí hai, yih samajhkar us se
ta'ajjub na karo, ki yih ek anokhí
bát ham par wáqi' húí hai: 13 bal-
ki Masíh ke dukhon̲ men̲ jyún̲
jyún̲ sharík ho, ḳhushí karo; táki
us ke jalál ke zuhúr ke waqt bhí
niháyat ḳhush o ḳhurram ho.
14 Agar Masíh ke nám ke sabab
tumhen̲ malámat kí játí hai, to
tum mubárak ho; kyún̲ki jalál ká
Rúh, ya'ní Ḳhudá ká Rúh, tum
par sáya kartá hai. 15 Tum men̲
se koí shaḳhs ḳhúní, yá chor, yá
badkár, yá auron̲ ke kám men̲
dastandáz hokar dukh na páe:
16 lekin agar Masíhí hone ke bá'is
koí shaḳhs dukh páe, to sharmáe
nahín̲, balki is nám ke sabab se
Ḳhudá kí baṛáí kare. 17 Kyún̲ki
wuh waqt á pahun̲chá hai, ki
Ḳhudá ke ghar se 'adálat shurú'
ho, aur jab ham hí se shurú' hogí,
to un ká kyá anjám hogá, jo Ḳhudá
kí ḳhushḳhabarí ko nahín̲ mánte?
18 Aur jab rástbáz hí mushkil se
naját páegá, to bedín aur gunahgár
ká kyá ṭhikáná? 19 Pas jo Ḳhudá
kí marzí ke muwáfiq dukh páte
hain̲, wuh nekí karke apní jánon̲
ko wafádár Ḳháliq ke sipurd karen̲.

Buzurgon̲ aur jawánon̲ ke faráiz. Firotaní aur hoshyárí kí nasíhat.

5 1 Tum men̲ jo buzurg[b] hain̲,
main̲ un kí tarah buzurg,[b] aur
Masíh ke dukhon̲ ká gawáh, aur
záhir honewále jalál men̲ sharík
bhí hokar, un ko yih nasíhat kartá
hún̲, 2 ki Ḳhudá ke us galle kí
gallabání karo, jo tum men̲ hai;
láchárí se nigahbání na karo,[c]
balki Ḳhudá kí marzí ke muwáfiq
ḳhushí se; aur nájáiz nafa' ke liye
nahín̲, balki dilí shauq se; 3 aur
jo log tumháre sipurd hain̲, un par
hukúmat na jatáo, balki galle ke
liye namúna bano; 4 aur jab sar-
dár Gallabán záhir hogá, to tum ko
jalál ká aisá sihrá milegá, jo mur-
jháne ká nahín̲. 5 Ai jawáno, tum
bhí buzurgon̲ ke tábi' raho. Balki
sab ke sab ek dúsre kí ḳhidmat ke
liye firotaní se kamarbasta raho;
is liye ki Ḳhudá magrúron̲ ká

a Yún. *ke kalime hain̲.* b Yá *prisbutir.* c N. *láchárí se nahín̲.*

muqábala kartá hai, magar firota-
non̲ ko taufíq baḳhshtá hai. 6 Pas
Ḳhudá ke qawwí háth ke níche
firotaní se raho, táki wuh tumhen̲
waqt par sarbaland kare; 7 aur
apná sárá fikr usí par ḍál do,
kyún̲ki us ko tumhárá ḳhayál hai.
8 Tum hoshyár aur bedár raho:
tumhárá muḳhálif [a] Iblís garajne-
wále sher i babar kí tarah ḍhún̲ḍh-
tá phirtá hai, ki kis ko pháṛ kháe:
9 tum ímán men̲ mazbúṭ hokar,
aur yih jánkar us ká muqábala
karo, ki tumháre bhái jo dunyá
men̲ hain̲, aise hí dukh bhar rahe
hain̲. 10 Ab Ḳhudá, jo har tarah
ke fazl ká chashma hai, jis ne tum
ko Masíh men̲ apne abadí jalál ke
liye buláyá, tumháre thoṛí muddat
tak dukh uṭháne ke ba‘d, áp hí
tumhen̲ kámil, aur qáim, aur maz-
búṭ [b] karegá. 11 Abadu'l ábád usí
kí saltanat rahe. Ámín.

Salám aur du‘á.

12 Main̲ ne Silwánus kí ma‘rifat,
jo merí dánist men̲ diyánatdár
bhái hai, muḳhtasar taur par
likhkar, tumhen̲ nasíhat kí, aur
yih gawáhí dí, ki Ḳhudá ká sach-
chá fazl yihí hai: isí par qáim
raho. 13 Jo Bábil men̲ tumhárí
tarah barguzída hai, wuh, aur
merá beṭá Marqus tumhen̲ salám
kahte hain̲. 14 Mahabbat se bosa
le lekar ápas men̲ salám karo.

Tum jitne shaḳhs Masíh men̲
ho, sab ko itmínán hásil hotá rahe.

PATRAS KÁ DÚSRÁ ‘ÁMM ḲHATT.

Du‘á e ḳhair. Ḳhudá ke fazl ke sabab se Masíhí nekíon̲ par ‘amal karne kí nasíhat.

I 1 Shama‘ún Patras kí taraf se,
jo Yisú‘ Masíh ká banda aur
rasúl hai, un logon̲ ke nám jinhon̲
ne hamáre Ḳhudá aur Munjí Yisú‘
Masíh kí rástbází ke sabab [c] ha-
márá sá qímatí ímán páyá hai.
2 Ḳhudá, aur hamáre Ḳhudáwand
Yisú‘ kí pahchán ke sabab [c] fazl aur
itmínán tumhen̲ ziyáda hotá rahe;
3 kyún̲ki us kí iláhí qudrat ne wuh
sab chízen̲ jo zindagí aur díndárí
se muta‘alliq hain̲, hamen̲ us kí
pahchán ke wasíle se ‘ináyat kín̲,
jis ne ham ko apne ḳháss jalál aur
nekí ke zarí‘e se buláyá; 4 jin ke
bá‘is us ne ham se qímatí aur
niháyat baṛe wa‘de kiye, táki un
ke wasíle se tum us ḳharábí [d] se
chhúṭkar, jo dunyá men̲ burí
ḳhwáhish ke sabab se hai, un ke
wasíle se zát i iláhí men̲ sharík ho
jáo. 5 Pas isí bá‘is tum apní
taraf se kamál koshish karke, apne
ímán par nekí, aur nekí par
ma‘rifat, 6 aur ma‘rifat par par-
hezgárí, aur parhezgárí par sabr,
aur sabr par díndárí, 7 aur díndárí
par birádarána ulfat, aur biráda-
rána ulfat par mahabbat baṛháo.
8 Kyún̲ki agar yih báten̲ tum men̲
maujúd hon̲, aur ziyáda bhí hotí

[a] Yá *mudda‘í.* [b] N. *aur páedár* izád. [c] Yá *men̲.* [d] Yá *faná.*

jáen̲, to tum ko hamáre Khudá-
wand Yisú‘ Masíh ke pahchánne
men̲ bekár aur bephal na hone
den̲gí. 9 Aur jis men̲ yih báten̲
na hon̲, wuh andhá hai, aur kotáh-
nazar, aur apne pahle gunáhon̲ ke
dhoe jáne ko bhúle baiṭhá hai.
10 Pas, ai bháiyo, apne buláwe aur
barguzídagí ko sábit karne kí
ziyáda koshish karo: kyún̲ki agar
aisá karoge, to kabhí ṭhokar na
kháoge: 11 balki is se tum hamáre
Khudáwand aur Munjí Yisú‘ Masíh
kí abadí bádsháhat men̲ baṛí ‘izzat
ke sáth [a] dáḳhil kiye jáoge.

Injíl ke wa‘don̲ kí sachcháí rasúlon̲ ke mushháhade aur Puráne ‘Ahdnáme kí peshíngoíon̲ se sábit hotí hai.

12 Is liye main̲ tumhen̲ yih bá-
ten̲ yád diláne ko hamesha musta-
‘idd rahún̲gá; agarchi tum un se
wáqif aur us haqq bát par qáim
ho, jo tumhen̲ hásil hai. 13 Aur
jab tak main̲ is ḳhaime men̲ hún̲,
tumhen̲ yád dilá dilákar ubhárná
apne úpar wájib samajhtá hún̲;
14 kyún̲ki hamáre Khudáwand Yi-
sú‘ Masíh ke batáne ke muwáfiq
mujhe ma‘lúm hai, ki mere ḳhaime
ke giráe jáne ká waqt jald ánewálá
hai. 15 Pas main̲ aisí koshish ka-
rún̲gá, ki mere intiqál ke ba‘d tum
in báton̲ ko hamesha yád rakh
sako. 16 Kyún̲ki jab ham ne tum-
hen̲ apne Khudáwand Yisú‘ Masíh
kí qudrat aur ámad se wáqif kiyá
thá, to dagábází kí ghaṛí húí
kahániyon̲ kí pairawí nahín̲ kí thí,
balki ḳhud us kí ‘azmat ko dekhá
thá. 17 Ki us ne Khudá Báp se us
waqt ‘izzat aur jalál páyá, jab us
afzal jalál men̲ se use yih áwáz áí,
ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se
main̲ ḳhush hún̲: 18 aur jab ham
us ke sáth muqaddas paháṛ par
the, to ásmán se yihí áwáz átí
suní. 19 Aur hamáre pás nabíon̲
ká wuh kalám hai, jo ziyáda mu‘-
tabar ṭhahrá; aur tum achchhá
karte ho, jo yih samajhkar us par
gaur karte ho, ki wuh ek chirág
hai, jo andherí [b] jagah men̲ raushní
baḳhshtá hai, jab tak pau na
phaṭe, aur subh ká sitára tumháre
dilon̲ men̲ na chamke: 20 aur
pahle yih ján lo, ki kitáb i muqad-
das kí kisí nubuwwat kí bát kí
táwíl kisí ke zátí iḳhtiyár par
mauqúf nahín̲. 21 Kyún̲ki nubuw-
wat kí koí bát ádmí kí ḳhwáhish
se kabhí nahín̲ húí, balki ádmí
Rúhu'l Quds kí tahrík ke sabab
Ḳhudá kí taraf se bolte the.

Jhúṭhe ustádon̲ ká zikr.

2 1 Aur jis tarah us ummat men̲
jhúṭhe nabí bhí the, isí tarah
tum men̲ bhí jhúṭhe ustád hon̲ge,
jo poshída taur par halák karne-
wálí bid‘aten̲ nikálen̲ge, aur us
Málik ká inkár karen̲ge, jis ne
unhen̲ mol liyá thá, aur apne áp
ko jald halákat men̲ ḍálen̲ge.
2 Aur bahutere un kí shahwatpa-
rastí kí pairawí karen̲ge; jin ke
sabab se ráh i haqq kí badnámí
hogí. 3 Aur wuh lálach se báten̲
banákar, tum ko apne nafa‘ ká
sabab ṭhahráen̲ge: aur jo qadím
se un kí sazá ká hukm ho chuká
hai, us ke áne men̲ kuchh der
nahín̲, aur un kí halákat sotí
nahín̲. 4 Kyún̲ki jab Khudá ne
gunáh karnewále firishton̲ ko na
chhoṛá, balki jahannam men̲ bhej-
kar tárík gáron̲ men̲ ḍál diyá, táki
‘adálat ke din tak hirásat men̲
rahen̲; 5 aur na pahlí dunyá ko
chhoṛá, balki bedín dunyá par
túfán bhejkar rástbází ke manádí
karnewále Núh ko, ma‘ âur sát

[a] Yún. *ifrát se.*

[b] Yún. *mailí.*

ádmíon ke bachá liyá; 6 aur Sa-
dom aur ‘Amoráh ke shahron ko
ḳhák i siyáh kar diyá, aur unhen
halákat kí sazá dí, aur áyanda
zamáne ke bedínon ke liye já e
‘ibrat baná diyá; 7 aur rástbáz
Lút ko, jo bedínon ke nápák chál
chalan se diqq thá, rihái baḳhshí,
8 (chunánchi wuh rástbáz un men
rahkar. aur un ke beshara‘ kámon
ko dekh dekhkar. aur sun sunkar,
goyá har roz apne sachche dil ko
shikanje men khenchtá thá); 9 to
Ḳhudáwand díndáron ko ázmáish
se nikál lená, aur badkáron ko
‘adálat ke din tak sazá men rakhná
jántá hai; 10 ḳhusúsan un ko jo
nápák ḳhwáhishon se jism kí pai-
rawí karte hain, aur hukúmat ko
náchíz jánte hain. Wuh gustáḳh,
aur ḳhudráe hain, aur ‘izzatdáron[a]
par la‘n ta‘n karne se nahín ḍarte:
11 báwujúde ki firishte, jo táqat
aur qudrat men un se baṛe hain,
Ḳhudáwand ke sámne un par la‘n
ta‘n ke sáth nálish nahín karte.
12 Lekin yih log be‘aql jánwaron
kí mánind hain, jo pakṛe jáne aur
halák hone ke liye haiwán i mutlaq
paidá húe hain; jin báton se
náwáqif hain, un ke báre men
auron par la‘n ta‘n karte hain;
apní ḳharábí men ḳhud ḳharáb
kiye jáenge; 13 dúsron ke burá
karne ke badle inhín ká burá hogá.
In ko din diháṛe ‘aiyáshí karne
men maza átá hai; yih dág aur ‘aib
hain; jab tumháre sáth kháte píte
hain, to apní taraf se mahabbat kí
ziyáfat karke[b] ‘aish o ‘ishrat karte
hain; 14 un kí ánkhen, jin men
zinákár ‘auraten basí húí hain,
gunáh se ruk nahín saktín; wuh
beqayám dilon ko phansáte hain;
un ká dil lálach ká mashsháq hai;
wuh la‘nat kí aulád hain; 15 wuh
sídhí ráh chhoṛkar gumráh ho gaye
hain, aur Ba‘or ke beṭe Bil‘ám kí
ráh par ho liye hain, jis ne nárástí
kí mazdúrí ko ‘azíz jáná; 16 magar
apne qusúr par yih malámat uṭhái,
ki ek bezabán gadhí[c] ne ádmí kí
tarah bolkar, is nabí ko díwánagí
se báz rakkhá. 17 Wuh andhe kúe
hain, aur aise kuhar, jise ándhí
uṛátí hai; un ke liye behadd táríkí
dharí hai. 18 Wuh ghamanḍ kí
behúda báten bak bakkar, shah-
watparastí ke zarí‘e se un logon ko
jismání ḳhwáhishon men phansáte
hain, jo gumráhon men se nikal hí
rahe hain; 19 wuh un se to ázádí
ká wa‘da karte hain, aur áp ḳha-
rábí[d] ke gulám bane húe hain;
kyúnki jo shaḳhs jis se maglúb
hai, wuh us ká gulám hai. 20 Aur
jab wuh Ḳhudáwand aur Munjí
Yisú‘ Masíh kí pahchán ke sabab
dunyá kí álúdagíon se chhúṭkar,
phir un men phanse, aur un se
maglúb húe, to un ká pichhlá hál
pahle se bhí badtar húá. 21 Kyún-
ki rástbází kí ráh ká na jánná un
ke liye is se bihtar hotá, ki use
jánkar us pák hukm se phir játe,
jo unhen saunpá gayá thá. 22 Un
par yih sachchí masal sádiq átí
hai, ki Kuttá apní qai kí taraf
rujú‘ kartá hai, aur nahláí húí
súarní daldal men loṭne kí taraf.

Masíh kí dobára ámad kí haqíqat aur us kí taiyárí ke báre men.

3 1 Ai ‘azízo, ab main tumhen
yih dúsrá ḳhatt likhtá hún;
aur yáddihání ke taur par dono
ḳhatton se tumháre sáf dilon ko
ubhártá hún; 2 ki tum un báton
ko jo pák nabíon ne peshtar kahín,
aur Ḳhudáwand aur Munjí ke us
hukm ko yád rakkho, jo tumháre
rasúlon kí ma‘rifat áyá thá: 3 aur

a Yún. *jalálon.* b N. *apní dagábází se.* c Yún. *ládú.* d Yá *faná.*

yih pahle ján lo, ki ákhír dinon̲
men̲ aise han̲sí ṭhaṭṭhá karnewále
áen̲ge, jo apní ḳhwáhishon̲ ke
muwáfiq chalen̲ge, 4 aur kahen̲ge,
ki Us ke áne ká wa‘da kahán̲
gayá? kyún̲ki jab se báp dádá soe
hain̲, us waqt se ab tak sab kuchh
waisá hí hai, jaisá ḳhilqat ke
shurú‘ se thá. 5 Wuh to ján
bújhkar yih bhúl gaye, ki Ḳhudá
ke kalám ke zarí‘e se ásmán qadím
se maujúd hain̲, aur zamín páni
men̲ se baní, aur páni men̲ qáim
hai; 6 inhín̲ ke zarí‘e se us zamáne
kí dunyá ḍúbkar halák húí.
7 Magar is waqt ke ásmán aur
zamín usí kalám ke zarí‘e se is
liye rakkhe hain̲ ki jaláe jáen̲, aur
wuh bedín ádmíon̲ kí ‘adálat aur
halákat ke din tak mahfúz rahen̲ge.
8 Ai ‘azízo, yih ḳháss bát tum par
poshída na rahe, ki Ḳhudáwand ke
nazdík ek din hazár baras ke bará-
bar hai, aur hazár baras ek din ke
barábar. 9 Ḳhudáwand apne wa‘de
men̲ der nahín̲ kartá, jaisí der ba‘z
log samajhte hain̲; balki tumháre
báre men̲ tahammul kartá hai, is
liye ki kisí kí halákat nahín̲ cháhtá,
balki yih cháhtá hai, ki sab kí tauba
tak naubat pahun̲che. 10 Lekin Ḳhu-
dáwand ká din chor kí tarah á
jáegá; us din ásmán baṛe shor gul
ke sáth barbád ho jáen̲ge, aur
‘anásir harárat kí shiddat se pighal
jáen̲ge, aur zamín aur us par ke kám
jal jáen̲ge[a]. 11 Jab yih sab chízen̲
is tarah pighalnewálí hain̲, to tum-
hen̲ pák chál chalan aur díndárí
men̲ kaisá kuchh honá cháhiye,
12 aur Ḳhudá ke us din ke áne ká
kaisá kuchh muntazir aur mushtáq
rahná cháhiye, jis ke bá‘is ásmán ág
se pighal jáen̲ge, aur ‘anásir harárat
kí shiddat se gal jáen̲ge. 13 Lekin
us ke wa‘de ke muwáfiq ham naye
ásmán aur nayí zamín ká intizár
karte hain̲, jin men̲ rástbází basí
rahegí.

14 Pas ai ‘azízo, chún̲ki tum in
báton̲ ke muntazir ho, is liye us ke
sámne itmínán kí hálat men̲ bedág
aur be‘aib nikalne kí koshish karo;
15 aur hamáre Ḳhudáwand ke ta-
hammul ko naját samjho; chunán̲-
chi hamáre piyáre bhái Paulus ne
bhí us hikmat ke muwáfiq jo use
‘ináyat húí, tumhen̲ yihí likhá hai;
16 aur apne sáre ḳhatton̲ men̲ in
báton̲ ká zikr kiyá hai; jin men̲ ba‘z
báten̲ aisí hain̲, jin ká samajhná
mushkil hai, aur jáhil aur beqiyám
log un ke ma‘non̲ ko bhí, âur sahí-
fon̲ kí tarah khen̲ch tánkar, apne
liye halákat paidá karte hain̲. 17 Pas
ai ‘azízo, chún̲ki tum pahle se ágáh
ho, is liye hoshyár raho, táki bedí-
non̲ kí gumráhí kí taraf khin̲chkar
apní mazbútí ko chhoṛ na do;
18 balki hamáre Ḳhudáwand aur
Munjí Yisú‘ Masíh ke fazl aur
pahchán men̲ baṛhte jáo. Usí kí
tamjíd ab bhí ho, aur abad[b] tak
hotí rahe. Ámín.[c]

[a] N. *áshkárá kiye jáen̲ge.* [b] Yún. *abad ke din.* [c] N. *Ámín* na dárad.

YÚHANNÁ KÁ PAHLÁ ‘ÁMM ḲHATT

Zindagí ke Kalám kí bábat.

I 1 Us zindagí ke Kalám kí bábat
jo ibtidá se thá, aur jise ham
ne suná, aur apní áṉkhoṉ se dekhá,
balki gaur se dekhá, aur apne há-
thoṉ se chhúá ; 2 (yih zindagí záhir
húí, aur ham ne use dekhá, aur us
kí gawáhí dete haiṉ, aur isí hamesha
kí zindagí kí tumheṉ ḳhabar dete
haiṉ jo Báp ke sáth thí, aur ham
par záhir húí) ; 3 jo kuchh ham ne
dekhá aur suná hai, tumheṉ bhí us
kí ḳhabar dete haiṉ, táki tum bhí
hamáre sharík ho : aur hamárí
shirákat Báp ke sáth, aur us ke
Beṭe Yisú‘ Masíh ke sáth hai. 4 Aur
yih báteṉ ham is liye likhte haiṉ
ki hamárí ḳhushí púrí ho jáe.

Ḳhudá se, jo núr hai, rifáqat rakhke gunáhoṉ ká iqrár karná.

5 Us se sunkar jo paigám ham
tumheṉ dete haiṉ, wuh yih hai, ki
Ḳhudá núr hai, aur us meṉ zará bhí
táríkí nahíṉ. 6 Agar ham kaheṉ,
ki hamárí us ke sáth shirákat hai,
aur phir táríkí meṉ chaleṉ, to ham
jhúṭhe haiṉ, aur haqq par ‘amal
nahíṉ karte ; 7 lekin agar ham núr
meṉ chaleṉ, jis tarah ki wuh núr
meṉ hai, to hamárí ápas meṉ shirá-
kat hai, aur us ke Beṭe Yisú‘ ká
ḳhún hameṉ tamám gunáh se pák
kartá hai. 8 Agar ham kaheṉ, ki
ham begunáh haiṉ, to apne áp ko
fareb dete haiṉ, aur ham meṉ sach-
chái nahíṉ. 9 Agar apne gunáhoṉ
ká iqrár kareṉ, to wuh hamáre guná-
hoṉ ke mu‘áf karne, aur hameṉ sárí
nárástí se pák karne meṉ sachchá
aur ‘ádil hai. 10 Agar kaheṉ, ki ham
ne gunáh nahíṉ kiyá, to use jhúṭhá
ṭhahráte haiṉ, aur us ká kalám ham
meṉ nahíṉ hai.

Gunáhoṉ kí mu‘áfí hásil karke Ḳhudá ke hukmoṉ par chalná.

2 1 Ai mere bachcho, yih báteṉ
main tumheṉ is liye likhtá húṉ
ki tum gunáh na karo. Aur agar
koí gunáh kare, to Báp ke pás ha-
márá ek Madadgár [a] maujúd hai,
ya‘ní Yisú‘ Masíh rástbáz ; 2 aur
wuhí hamáre gunáhoṉ ká kaffára
hai, aur na sirf hamáre hí gunáhoṉ
ká, balki tamám duṉyá ke gunáhoṉ
ká bhí. 3 Agar ham us ke hukmoṉ
par ‘amal kareṉge, to is se hameṉ
ma‘lúm hogá, ki ham use ján gaye
haiṉ. 4 Jo koí yih kahtá hai, ki
Maiṉ use ján gayá húṉ, aur us ke
hukmoṉ par ‘amal nahíṉ kartá, wuh
jhúṭhá hai, aur us meṉ sachchái
nahíṉ ; 5 háṉ, jo koí us ke kalám
par ‘amal kare, us meṉ yaqínan
Ḳhudá kí mahabbat kámil ho gayí
hai. Hameṉ isí se ma‘lúm hotá hai,
ki ham us meṉ haiṉ : 6 jo koí yih
kahtá hai, ki maiṉ us meṉ qáim húṉ,
to cháhiye ki yih bhí usí tarah chale,
jis tarah wuh chaltá thá.

Mahabbat ká nayá hukm.

7 Ai ‘azízo, maiṉ tumheṉ koí nayá
hukm nahíṉ likhtá, balki wuhí purá-
ná hukm, jo shurú‘ se tumheṉ milá
hai : yih puráná hukm wuhí kalám
hai, jo tum ne suná hai. 8 Phir
tumheṉ ek nayá hukm likhtá húṉ,

[a] Yá *Wakíl* yá *Shafí‘*.

aur yih bát us par aur tum par sádiq
átí hai; kyúnki táríkí miṭṭí játí hai,
aur haqíqí núr chamakná shurú' ho
gayá hai. 9 Jo koí yih kahtá hai,
ki main núr men hún, aur apne
bháí se 'adáwat rakhtá hai, wuh
abhí tak táríkí hí men hai. 10 Jo
koí apne bháí se mahabbat rakhtá
hai, wuh núr men rahtá hai, aur
ṭhokar nahín kháne [a] ká. 11 Lekin
jo apne bháí se 'adáwat rakhtá hai,
wuh táríkí men hai, aur táríkí hí
men chaltá hai, aur yih nahín jántá
ki kahán játá hai; kyúnki táríkí ne
us kí ánkhen andhí kar dí hain.

Dunyá se mahabbat na rakhná.

12 Ai bachcho, main tumhen is
liye likhtá hún ki us ke nám se
tumháre gunáh mu'áf húe. 13 Ai
buzurgo, main tumhen is liye likhtá
hún ki jo ibtidá se hai, use tum ján
gaye ho. Ai jawáno, main tumhen
is liye likhtá hún ki tum us sharír
par gálib á gaye ho. Ai larko, main
ne tumhen is liye likhá hai ki tum
Báp ko ján gaye ho. 14 Ai buzurgo,
main ne tumhen is liye likhá hai ki
jo ibtidá se hai us ko tum ján gaye
ho. Ai jawáno, main ne tumhen is
liye likhá hai ki tum mazbút ho, aur
Khudá ká kalám tum men qáim
rahtá hai, aur tum us sharír par
gálib á gaye ho. 15 Na dunyá se
mahabbat rakkho, na un chízon se jo
dunyá men hain. Jo koí dunyá se
mahabbat rakhtá hai, us men Báp
kí mahabbat nahín. 16 Kyúnki jo
kuchh dunyá men hai, ya'ní jism kí
khwáhish, aur ánkhon kí khwáhish,
aur zindagí kí shekhí, wuh Báp kí
taraf se nahín, balki dunyá kí taraf
se hai. 17 Dunyá aur us kí khwá-
hish dono miṭṭí játí hain, lekin jo
Khudá kí marzí par chaltá hai, wuh
abad tak qáim rahegá.

Mukhálif i Masíh se khabardár rahná.

18 Ai larko, yih akhír waqt hai;
aur jaisá tum ne suná hai ki mu-
khálif i Masíh ánewálá hai, us ke
muwáfiq ab bhí bahut se mukhálif
i Masíh paidá ho gaye hain; is se
ham jánte hain, ki yih akhír waqt
hai. 19 Wuh nikle to ham hí men
se, magar ham men se the nahín;
is liye ki agar ham men se hote, to
hamáre sáth rahte; lekin nikal is
liye gaye ki yih záhir ho, ki wuh sab
ham men se nahín hain. 20 Aur
tumhárá to us Quddús kí taraf se
masah kiyá gayá hai, aur tum sab
kuchh [b] jánte ho. 21 Main ne tum-
hen is liye nahín likhá ki tum sach-
cháí ko nahín jánte, balki is liye ki
tum use jánte ho, aur is liye [c] ki koí
jhúṭh sachcháí kí taraf se nahín hai.
22 Kaun jhúṭhá hai siwá us ke jo
Yisú' ke Masíh hone ká inkár kartá
hai? Mukhálif i Masíh wuhí hai
jo Báp aur Beṭe ká inkár kartá hai.
23 Jo koí Beṭe ká inkár kartá hai,
us ke pás Báp bhí nahín; jo Beṭe
ká iqrár kartá hai, us ke pás Báp
bhí hai. 24 Jo tum ne shurú' se
suná hai, wuhí tum men qáim rahe.
Jo tum ne shurú' se suná hai, agar
wuh tum men qáim rahe, to tum
bhí Beṭe aur Báp men qáim rahoge.
25 Aur jis ká us ne ham se wa'da
kiyá, wuh hamesha kí zindagí hai.
26 Main ne yih báten tumhen un kí
bábat likhí hain, jo tumhen fareb
dete hain. 27 Aur tumhárá wuh
masah jo us kí taraf se kiyá gayá,
tum men qáim rahtá hai, aur tum
is ke muhtáj nahín, ki koí tumhen
sikháe; balki jis tarah wuh masah
jo us kí taraf se kiyá gayá, tumhen
sab báten sikhátá hai, aur sachchá
hai, aur jhúṭhá nahín, aur jis tarah
us ne tumhen sikháyá, usí tarah
tum us men qáim rahte ho [d]. 28 Ga-

[a] Yá *khiláne.* [b] N. *sab ke sab.* [c] Yá *aur yih bhí.* [d] Yá *raho.*

raz, ai bachcho, us men qáim raho;
táki jab wuh záhir ho, to hamen
dilerí ho, aur ham us ke áne par us
ke sámne sharminda na hon. 29 Agar
tum jánte ho ki wuh rástbáz hai, to
yih bhí jánte ho ki jo koí rástbází ke
kám kartá hai, wuh us se paidá húá
hai.

Khudá ke farzandon kí 'alámaten.

3 1 Dekho, Báp ne ham se kaisí
mahabbat kí hai, ki ham Khudá
ke farzand kahláe; aur ham hain
bhí. Dunyá hamen is liye nahín
jántí, ki us ne use bhí nahín jáná.
2 'Azízo, ham is waqt Khudá ke
farzand hain; aur abhí tak yih záhir
nahín húá ki ham kyá kuchh honge.
Itná jánte hain ki jab wuh záhir
hogá, to ham bhí us kí mánind
honge; kyúnki us ko waisá hí dek-
henge, jaisá wuh hai. 3 Aur jo koí
us se yih ummed rakhtá hai, apne
áp ko waisá hí pák kartá hai, jaisá
wuh pák hai. 4 Jo koí gunáh kartá
hai, wuh shara' kí mukhálafat kartá
hai; aur gunáh shara' kí mukhála-
fat hí hai. 5 Aur tum jánte ho ki
wuh is liye záhir húá thá, ki guná-
hon ko uthá le jáe; aur us kí zát
men gunáh nahín. 6 Jo koí us men
qáim rahtá hai, wuh gunáh nahín
kartá: jo koí gunáh kartá hai, na
us ne use dekhá hai, aur na jáná
hai. 7 Ai bachcho, kisí ke fareb
men na áná: jo rástbází ke kám
kartá hai, wuhí us kí tarah rástbáz
hai. 8 Jo shakhs gunáh kartá hai,
wuh Iblís se hai; kyúnki Iblís shurú'
hí se gunáh kartá rahá hai. Khudá
ká Betá isí liye záhir húá thá, ki
Iblís ke kámon ko mitáe. 9 Jo koí
Khudá se paidá húá hai, wuh gunáh
nahín kartá; kyúnki us ká tukhm
us men baná rahtá hai: balki wuh
gunáh kar hí nahín saktá, kyúnki
Khudá se paidá húá hai. 10 Isí se
Khudá ke farzand, aur Iblís ke far-
zand záhir hote hain: jo koí rást-
bází ke kám nahín kartá, wuh Khudá
se nahín, aur wuh bhí nahín jo apne
bháí se mahabbat nahín rakhtá.
11 Kyúnki jo paigám tum ne shurú'
se suná, wuh yih hai, ki ham ek
dúsre se mahabbat rakkhen; 12 aur
Qayin kí mánind na banen, jo us
sharír se thá, aur jis ne apne bháí
ko qatl kiyá. Aur us ne kis wáste
use qatl kiyá? Is wáste ki us ke
kám bure the, aur us ke bháí ke
kám rástí ke the.

Bháiyon kí sachchí mahabbat men Báp kí razámandí.

13 Ai bháiyo, agar dunyá tum se
'adáwat kartí hai, to ta'ajjub na
karo. 14 Ham jánte hain ki maut
se nikalkar zindagí men dákhil ho
gaye, kyúnki ham bháiyon se ma-
habbat rakhte hain. Jo mahabbat
nahín rakhtá, wuh maut kí hálat
men rahtá hai. 15 Jo koí apne bháí
se 'adáwat rakhtá hai, wuh khúní
hai: aur tum jánte ho, ki kisí khúní
men hamesha kí zindagí maujúd
nahín rahtí. 16 Ham ne mahabbat
ko isí se jáná hai, ki us ne hamáre
wáste apní ján de dí: aur ham par
bhí bháiyon ke wáste ján dení farz
hai. 17 Jis kisí ke pás dunyá ká
mál ho, aur wuh apne bháí ko
muhtáj dekhkar rahm karne men
dareg kare, to us men Khudá kí
mahabbat kyúnkar qáim rah saktí
hai? 18 Ai bachcho, ham kalám
aur zabán hí se nahín, balki kám
aur sachchái ke zarí'e se bhí ma-
habbat karen. 19 Is se ham jánenge
ki haqq ke hain, aur jis bát men
hamárá dil hamen ilzám degá, us
ke báre men ham us ke huzúr apní
diljam'í karenge; 20 kyúnki Khudá
hamáre dil se bará hai, aur sab
kuchh jántá hai. 21 Ai 'azízo, jab

hamárá dil hameṉ[a] ilzám nahíṉ
detá, to hameṉ Ḳhudá ke sámne
dilerí ho játí hai; 22 aur jo kuchh
ham máṉgte haiṉ, wuh hameṉ us
kí taraf se miltá hai; kyúṉki ham
us ke hukmoṉ par ʻamal karte haiṉ,
aur jo kuchh wuh pasand kartá hai,
use bajá láte haiṉ. 23 Aur us ká
hukm yih hai, ki ham us ke Beṭe
Yisúʻ Masíh ke nám par ímán láeṉ[b],
aur jaisá us ne hameṉ hukm diyá,
us ke muwáfiq ápas meṉ mahabbat
rakkheṉ. 24 Aur jo us ke hukmoṉ
par ʻamal kartá hai, wuh is meṉ,
aur yih us meṉ qáim rahtá hai.
Aur isí se, yaʻní us Rúh se jo us ne
hameṉ diyá hai, ham jánte haiṉ ki
wuh ham meṉ qáim rahtá hai.

Rúhoṉ ko ázmáná.

4 1 Ai ʻazízo, har ek rúh ká yaqín
na karo, balki rúhoṉ ko ázmáo,
ki wuh Ḳhudá kí taraf se haiṉ yá
nahíṉ; kyúṉki bahut se jhúṭhe nabí
dunyá meṉ nikal khaṛe húe haiṉ.
2 Ḳhudá ke Rúh ko tum is tarah
pahchán sakte ho, ki jo koí rúh
iqrár kare ki Yisúʻ Masíh mujassam
hokar áyá hai, wuh Ḳhudá kí taraf
se hai: 3 aur jo koí rúh Yisúʻ ká
iqrár na kare, wuh Ḳhudá kí taraf
se nahíṉ: aur yihí muḳhálif i Masíh
kí rúh hai, jis kí ḳhabar tum sun
chuke ho ki wuh ánewálí hai, balki
ab bhí dunyá meṉ maujúd hai. 4 Ai
bachcho, tum Ḳhudá se ho, aur un
par gálib á gaye ho; kyúṉki jo tum
meṉ hai, wuh us se baṛá hai jo
dunyá meṉ hai. 5 Wuh dunyá se
haiṉ, is wáste dunyá kí sí kahte
haiṉ, aur dunyá un kí suntí hai.
6 Ham Ḳhudá se haiṉ: jo Ḳhudá
ko jántá hai, wuh hamárí suntá
hai; jo Ḳhudá se nahíṉ, wuh ha-
márí nahíṉ suntá. Isí se ham haqq
kí rúh aur gumráhí kí rúh ko pah-
chán lete haiṉ.

Báp kí mahabbat ke sabab se bháiyoṉ se mahabbat rakhná.

7 Ai ʻazízo, áo ham ek dúsre se
mahabbat rakkheṉ; kyúṉki mahab-
bat Ḳhudá kí taraf se hai, aur jo
koí mahabbat rakhtá hai, wuh
Ḳhudá se paidá húá hai, aur Ḳhudá
ko jántá hai. 8 Jo mahabbat nahíṉ
rakhtá, wuh Ḳhudá ko nahíṉ jántá,
kyúṉki Ḳhudá mahabbat hai. 9 Jo
mahabbat Ḳhudá ko ham se hai,
wuh is se záhir húí, ki Ḳhudá ne apne
iklaute Beṭe ko dunyá meṉ bhejá
hai, táki ham us ke sabab se zinda
raheṉ. 10 Mahabbat is meṉ nahíṉ,
ki ham ne Ḳhudá se mahabbat kí,
balki is meṉ hai, ki us ne ham se
mahabbat kí, aur hamáre gunáhoṉ
ke kaffáre ke liye apne Beṭe ko
bhejá. 11 Ai ʻazízo, jab Ḳhudá ne
ham se aisí mahabbat kí, to ham
par bhí ek dúsre se mahabbat karní
farz hai. 12 Ḳhudá ko kabhí kisí
ne nahíṉ dekhá: agar ham ek dúsre
se mahabbat karte haiṉ, to Ḳhudá
ham meṉ rahtá hai, aur us kí ma-
habbat hamáre dil meṉ kámil ho
gayí hai. 13 Chúṉki us ne apne
Rúh meṉ se hameṉ diyá hai, is se
ham jánte haiṉ, ki ham us meṉ
qáim rahte haiṉ, aur wuh ham meṉ.
14 Aur ham ne dekh liyá hai, aur
gawáhí dete haiṉ, ki Báp ne Beṭe
ko dunyá ká Munjí karke bhejá hai.
15 Jo koí iqrár kartá hai, ki Yisúʻ
Ḳhudá ká Beṭá hai, Ḳhudá us meṉ
rahtá hai, aur wuh Ḳhudá meṉ.
16 Jo mahabbat Ḳhudá ko ham se
hai, us ko ham ján gaye, aur hameṉ
us ká yaqín hai. Ḳhudá mahabbat
hai; aur jo mahabbat meṉ qáim
rahtá hai, wuh Ḳhudá meṉ qáim
rahtá hai, aur Ḳhudá us meṉ qáim
rahtá hai. 17 Isí sabab se mahab-
bat ham meṉ[c] kámil ho gayí hai,
táki hameṉ ʻadálat ke din dilerí ho;

[a] N. *hameṉ* na dárad. [b] Yún. *nám ká yaqín kareṉ.* [c] Yún. *hamáre sáth.*

kyúnki jaisá wuh hai, waise hí
dunyá men ham bhí hain. 18 Ma-
habbat men khauf nahín hotá: balki
kámil mahabbat khauf ko dúr kar
detí hai, kyúnki khauf se 'azáb hotá
hai; aur koí khauf karnewálá ma-
habbat men kámil nahín húá.
19 Ham is liye mahabbat karte
hain, ki pahle us ne ham se ma-
habbat kí. 20 Agar koí kahe, ki
main Khudá se mahabbat rakhtá
hún, aur wuh apne bháí se 'adáwat
rakkhe, to jhúthá hai; kyúnki jo
apne bháí se jise us ne dekhá hai,
mahabbat nahín rakhtá, wuh Khudá
se bhí, jise us ne nahín dekhá, ma-
habbat nahín rakh saktá. 21 Aur
ham ko us kí taraf se yih hukm
milá hai, ki jo koí Khudá se ma-
habbat rakhtá hai, wuh apne bháí
se bhí mahabbat rakkhe.

Ímán ká phal aur us ká subút.

5 1 Jis ká yih ímán hai, ki Yisú'
hí Masíh hai, wuh Khudá se
paidá húá hai: aur jo koí wálid se
mahabbat rakhtá hai, wuh us kí
aulád se bhí mahabbat rakhtá hai.
2 Jab ham Khudá se mahabbat
rakhte, aur us ke hukmon par 'amal
karte hain, to is se ma'lúm ho játá
hai, ki Khudá ke farzandon se bhí
mahabbat rakhte hain. 3 Aur Khudá
kí mahabbat yih hai, ki ham us ke
hukmon par 'amal karen; aur us ke
hukm sakht nahín. 4 Jo koí[a] Khudá
se paidá húá hai, wuh dunyá par
gálib átá hai; aur wuh galaba,
jis se dunyá maglúb húí hai, ha-
márá ímán hai. 5 Dunyá ká maglúb
karnewálá kaun hai, siwá us shakhs
ke jis ká yih ímán hai, ki Yisú' Khu-
dá ká Betá hai? 6 Yihí hai wuh jo
pání aur khún ke wasíle se áyá thá,
ya'ní Yisú' Masíh; wuh na faqat
pání ke wasíle se[b], balki pání aur
khún dono ke wasíle se[b] áyá thá;
7 aur jo gawáhí detá hai, wuh Rúh
hai, kyúnki Rúh sachchái hai. 8 Aur
gawáhí denewále tín hain, Rúh aur
pání aur khún; aur yih tínon ek hí
bát par muttafiq hain. 9 Jab ham
ádmíon kí gawáhí qabúl kar lete
hain, to Khudá kí gawáhí to us se
barhkar hai, aur Khudá kí gawáhí
yih hai, ki us ne apne Bete ke haqq
men gawáhí dí hai. 10 Jo Khudá
ke Bete par ímán rakhtá hai, wuh
apne áp men gawáhí rakhtá hai:
jis ne Khudá ká yaqín nahín kiyá,
us ne use jhúthá thahráyá; kyúnki
wuh us gawáhí par jo Khudá ne
apne Bete ke haqq men dí hai, ímán
nahín láyá. 11 Aur wuh gawáhí yih
hai, ki Khudá ne hamen hamesha
kí zindagí bakhshí, aur yih zindagí
us ke Bete men hai. 12 Jis ke pás
Betá hai, us ke pás zindagí hai; aur
jis ke pás Khudá ká Betá nahín, us
ke pás zindagí bhí nahín.

Du'á kí tásír.

13 Main ne tum ko, jo Khudá ke
Bete ke nám par ímán láe ho, yih
báten is liye likhín, ki tumhen ma'-
lúm ho ki hamesha kí zindagí rakhte
ho. 14 Aur hamen jo us ke sámne
dilerí hai, us ká sabab yih hai, ki
agar us kí marzí ke muwáfiq kuchh
mángte hain, to wuh hamárí suntá
hai. 15 Aur jab ham jánte hain ki
jo kuchh ham mángte hain, wuh
hamárí suntá hai, to yih bhí jánte
hain ki jo kuchh ham ne us se mángá
hai, wuh páyá hai. 16 Agar koí apne
bháí ko aisá gunáh karte dekhe, jis
ká natíja maut na ho, to du'á mánge;
Khudá us ke wasíle se zindagí
bakhshegá; unhí ko jinhon ne aisá
gunáh nahín kiyá jis ká natíja maut
ho. Gunáh aisá bhí hai, jis ká natíja
maut hai: is kí bábat du'á mángne

[a] Yún. *jo kuchh.*

[b] Yún. *men.*

ko main̲ nahín̲ kahtá. 17 Hai to har
tarah kí nárástí gunáh; magar aisá
gunáh bhí hai, jis ká natíja maut
nahín̲.

Ḳhudá ke farzandon̲ kí hifázat.

18 Ham jánte hain̲, ki jo koí Ḳhu-
dá se paidá húá hai, wuh gunáh
nahín̲ kartá; balki us kí hifázat
wuh kartá hai, jo Ḳhudá se paidá
húá [a], aur wuh sharír use chhúne
nahín̲ pátá. 19 Ham jánte hain̲, ki
ham Ḳhudá se hain̲; aur sárí dunyá
us sharír ke qabze men̲ paṛí húí hai.
20 Aur yih bhí jánte hain̲, ki Ḳhudá
ká Beṭá á gayá hai, aur us ne hamen̲
samajh bakhshí hai, táki us ko jo
haqíqí hai jánen̲; aur ham us men̲
jo haqíqí hai, ya'ní us ke Beṭe Yisú'
Masíh men̲ hain̲. Haqíqí Ḳhudá aur
hamesha kí zindagí yihí hai. 21 Ai
bachcho, apne áp ko buton̲ se ba-
cháe rakkho.

YÚHANNÁ KÁ DÚSRÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

1 Mujh buzurg [b] kí taraf se us
barguzída bíbí aur us ke farzandon̲
ke nám, jin se main̲ us sachchái
ke sabab sachchí mahabbat rakhtá
hún̲, jo ham men̲ qáim rahtí hai,
aur abad tak hamáre sáth rahegí;
2 aur sirf main̲ hí nahín̲, balki wuh
sab bhí mahabbat rakhte hain̲, jo
haqq se wáqif hain̲.

3 Ḳhudá Báp, aur Báp ke Beṭe
Yisú' Masíh kí taraf se fazl, aur
rahm, aur itmínán, sachchái aur
mahabbat samet, hamáre shámil-
hál rahenge.

Sachchái par sábitqadam rahne, aur jhúṭhe ustádon̲ se bachne kí nasíhat.

4 Main̲ bahut ḳhush húá, ki main̲
ne tere ba'z laṛkon̲ ko us hukm ke
mutábiq, jo hamen̲ Báp kí taraf se
milá thá, haqíqat men̲ chalte húe
páyá. 5 Ab, ai bíbí, main̲ tujhe koí
nayá hukm nahín̲, balki wuhí jo
shurú' se hamáre pás hai likhtá,
aur tujh se minnat karke kahtá hún̲,
ki áo, ham ek dúsre se mahabbat
rakhen̲. 6 Aur mahabbat yih hai,
ki ham us ke hukmon̲ par chalen̲.
Yih wuhí hukm hai, jo tum ne shurú'
se suná hai, ki tumhen̲ is par chalná
cháhiye. 7 Kyún̲ki bahut se aise
gumráh karnewále dunyá men̲ nikal
khaṛe húe hain̲, jo Yisú' Masíh ke
mujassam hokar áne ká iqrár nahín̲
karte. Gumráh karnewálá, aur mu-
ḳhálif i Masíh yihí hai. 8 Apní
bábat ḳhabardár raho, táki jo mih-
nat ham ne kí hai, wuh tumháre
sabab se zái' na ho jáe, balki tum
ko púrá ajr mile. 9 Jo koí áge baṛh
játá hai, aur Masíh kí ta'lím par
qáim nahín̲ rahtá, us ke pás Ḳhudá
nahín̲. Jo us ta'lím par qáim rahtá
hai, us ke pás Báp bhí hai, aur Beṭá
bhí. 10 Agar koí tumháre pás áe,
aur yih ta'lím na de, to na use ghar
men̲ áne do, aur na salám karo;
11 kyún̲ki jo koí aise shaḳhs ko
salám kartá hai, wuh us ke bure
kámon̲ men̲ sharík hotá hai.

[a] Yá *balki jo Ḳhudá se paidá húá, wuh apní hifázat kartá hai.* [b] Yá *prisbutir.*

Ḳhátima aur salám.

12 Mujhe bahut sí báteṉ tum ko
likhní haiṉ; magar kágaz aur siyáhí
se likhná nahíṉ cháhtá; balki tum-
háre pás áne, aur rúbarú bát chít
karne kí ummed rakhtá húṉ, táki
tumhárí[a] ḳhushí kámil ho. 13 Terí
barguzída bahin ke laṛke tujhe sa-
lám kahte haiṉ.

YÚHANNÁ KÁ TÍSRÁ ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

1 Mujh buzurg[b] kí taraf se us
piyáre Gayus ke nám, jis se maiṉ
sachchí mahabbat rakhtá húṉ.
2 Ai piyáre, maiṉ yih du'á máṉgtá
húṉ, ki jis tarah tú rúhání taraqqí
kar rahá hai, isí tarah tú sab bátoṉ
meṉ taraqqí kare, aur tandurust
rahe. 3 Kyúṉki jab bháiyoṉ ne
ákar terí us sachchái kí gawáhí dí,
jis par tú haqíqat meṉ chaltá hai,
to maiṉ niháyat ḳhush húá. 4 Mere
liye is se baṛhkar âur koí ḳhushí
nahíṉ, ki maiṉ apne farzandoṉ ko
haqq par chalte húe sunúṉ.

Gayus kí ta'ríf.

5 Ai piyáre, jo kuchh tú un bhái-
yoṉ ke sáth kartá hai, jo pardesí
bhí haiṉ, wuh diyánat se kartá hai;
6 unhoṉ ne kalísiyá ke sámne terí
mahabbat kí gawáhí dí thí. Agar
tú unheṉ us tarah rawána karegá,
jis tarah Ḳhudá ke logoṉ ko mu-
násib hai, to achchhá karegá:
7 kyúṉki wuh us Nám kí ḳhátir
nikle haiṉ, aur gair-qaumoṉ se
kuchh nahíṉ lete. 8 Pas aisoṉ kí
ḳhátirdárí karní ham par farz hai,
táki ham bhí haqq kí ta'íd meṉ un
ke hamḳhidmat hoṉ.

Diyutrifes ko sarzanish. Demetriyus kí ta'ríf.

9 Maiṉ ne kalísiyá ko kuchh likhá
thá; magar Diyutrifes jo un meṉ
bará banná cháhtá hai, hameṉ qa-
búl nahíṉ kartá. 10 Pas jab maiṉ
áúṉgá, to us ke kámoṉ ko jo wuh
kar rahá hai, yád diláúṉgá, ki ha-
máre haqq meṉ burí báteṉ baktá
hai; aur in par qaná'at na karke
ḳhud bhí bháiyoṉ ko qabúl nahíṉ
kartá, aur jo qabúl karná cháhte
haiṉ, un ko bhí mana' kartá hai,
aur kalísiyá se nikál detá hai. 11 Ai
piyáre, badí kí nahíṉ, balki nekí kí
pairawí kar. Nekí karnewálá Ḳhudá
se hai: badí karnewále ne Ḳhudá
ko nahíṉ dekhá. 12 Demetriyus ke
báre meṉ sab ne, aur ḳhud haqq ne
bhí gawáhí dí; aur ham bhí gawáhí
dete haiṉ, aur tú jántá hai, ki ha-
márí gawáhí sachchí hai.

Ḳhátima aur salám.

13 Mujhe likhná to tujh ko bahut
kuchh thá; magar siyáhí aur qalam
se tujhe likhná nahíṉ cháhtá:
14 balki tujh se jald milne kí ummed
rakhtá húṉ; us waqt ham rúbarú
bát chít kareṉge. Tujhe itmínán
hásil hotá rahe. Yaháṉ ke dost
tujhe salám kahte haiṉ. Tu waháṉ
ke dostoṉ se nám ba nám salám kah.

a N. *hamárí*.

b Yá *prisbutir*.

YAHÚDÁH KÁ 'AMM ḲHATT.

Du'á e ḳhair.

1 Yahúdáh kí taraf se jo Yisú'
Masíh ká banda aur Ya'qúb ká bháí
hai, un buláe húon ke nám, jo Ḳhudá
Báp men 'azíz, aur Yisú' Masíh ke
liye mahfúz hain.
2 Rahm, aur itmínán aur mahab-
bat tum ko ziyáda hásil hotí rahe.

Jhúṭhe ustádon ká zikr, aur haqq par qáim rahne kí nasíhat.

3 Ai piyáro, jis waqt main tum ko
us naját kí bábat likhne men kamál
koshish kar rahá thá, jis men ham
sab sharík hain, to main ne tumhen
yih nasíhat likhní zarúr jání, ki tum
us ímán ke wáste jánfishání karo, jo
muqaddason ko ek hí bár saunpá
gayá thá. 4 Kyúnki ba'z aise shaḳhs
chupke se ham men á mile hain, jin
kí is sazá ká zikr qadím zamáne
men peshtar se likhá gayá thá; yih
bedín hain, aur hamáre Ḳhudá ke
fazl ko shahwatparastí se badal
ḍálte hain, aur hamáre wáhid Málik
aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká in-
kár karte hain.
5 Pas agarchi tum sab báten ek
bár ján chuke ho, táham yih bát
tumhen yád dilání cháhtá hún, ki
Ḳhudáwand ne ek ummat ko mulk
i Misr men se chhuráne ke ba'd
unhen halák kiyá jo ímán na láe.
6 Aur jin firishton ne apní hukúmat
ko qáim na rakkhá, balki apne ḳháss
maqám ko chhoṛ diyá, un ko us ne
dáimí qaid men táríkí ke andar roz
i 'azím kí 'adálat tak rakkhá hai.
7 Isí tarah Sadom, aur 'Amoráh
aur un ke áspás ke shahr jo in kí
tarah harámkárí men paṛ gaye, aur
gair jism kí taraf rágib húe, hamesha
kí ág kí sazá men giriftár hokar já
e 'ibrat ṭhahre hain. 8 Táham yih
log bhí apne wahmon men mubtilá
hokar un kí tarah jism ko nápák
karte, aur hukúmat ko náchíz jánte,
aur 'izzatdáron[a] par la'n ta'n karte
hain. 9 Lekin muqarrab firishte
Míkáíl ne Músá kí lásh kí bábat
Iblís se bahs o takrár karte waqt,
la'n ta'n ke sáth us par nálish karne
kí jur'at na kí, balki yih kahá, ki
Ḳhudáwand tujhe malámat kare.
10 Magar yih jin báton ko nahín
jánte un par la'n ta'n karte hain:
aur jin ko be'aql jánwaron kí tarah
taba'í taur par jánte hain, un men
apne áp ko ḳharáb[b] karte hain.
11 In par afsos hai! ki yih Qayin
kí ráh par chale, aur mazdúrí ke
liye baṛí hirs se Bil'ám kí sí gumráhí
iḳhtiyár kí, aur Qorah kí tarah mu-
ḳhálafat karke halák húe. 12 Yih
tumhárí mahabbat kí ziyáfaton men
tumháre sáth kháte píte waqt goyá
daryá kí poshídá chaṭánen hain; yih
bedharak apná peṭ bharnewále char-
wáhe hain: yih bepání ke bádal
hain, jinhen hawáen uṛá le játí hain;
yih patjhaṛ ke bephal daraḳht hain;
jo dono tarah se murda, aur jaṛ se
ukhṛe húe hain; 13 yih samundar kí
purjosh maujen hain, jo apní be-
sharmí ke jhág uchháltí hain; yih
wuh áwáragard sitáre hain, jin ke
liye abad tak behadd táríkí dharí
hai. 14 In ke báre men Hanok ne

a Yún. *jalálon*.

b Yá *faná*.

bhí, jo Ádam se sátwín pusht men
thá, yih peshíngoí kí thí, ki Dekho
Khudáwand apne lákhon muqad-
dason ke sáth áyá, 15 táki sab ád-
míon ká insáf kare, aur sab bedínon
ko un kí bedíní ke un sáre kámon
ke sabab, jo unhon ne bedíní se kiye
hain, aur un sárí sakht báton ke
sabab, jo bedín gunahgáron ne us
kí mukhálafat men kahí hain, qu-
súrwár thahráe. 16 Yih burburáne-
wále aur shikáyat karnewále hain,
aur apní khwáhishon ke muwáfiq
chalte hain, aur apne munh se bare
bol bolte hain, aur nafa‘ ke liye
logon kí rúdárí karte hain.
17 Lekin ai piyáro, un báton ko
yád rakkho, jo hamáre Khudáwand
Yisú‘ Masíh ke rasúl pahle kah
chuke hain; 18 wuh tum se kahá
karte the, ki Akhír zamáne men
aise thatthá karnewále honge, jo
apní bedíní kí khwáhishon ke mu-
wáfiq chalenge. 19 Yih wuh ádmí
hain, jo tafriqe dálte hain, aur naf-
sání hain, aur Rúh se bebahra.
20 Magar tum, ai piyáro, apne pák-
tarín ímán men apní taraqqí karke [a],
aur Rúhu'l Quds men du‘á mángke,
21 apne áp ko Khudá kí mahabbat
men qáim rakkho, aur hamesha kí
zindagí ke liye hamáre Khudáwand
Yisú‘ Masíh kí rahmat ke muntazir
raho. 22 Aur ba‘z logon par, jo
shakk men hain, rahm karo; 23 aur
ba‘z ko [b] jhapatkar ág men se nikálo;
aur ba‘z par khauf khákar rahm
karo, balki us poshák [c] se bhí nafrat
karo, jo jism ke sabab se dágí ho
gayí ho.

Khudá kí tamjíd.

24 Ab jo tum ko thokar kháne se
bachá saktá hai, aur apní purjalál
huzúr men kamál khushí ke sáth
be‘aib karke khará kar saktá hai,
25 us Khudá e wáhid ká, jo hamárá
Munjí hai, jalál, aur ‘azmat, aur
saltanat, aur ikhtiyár, hamáre Khu-
dáwand Yisú‘ Masíh ke wasíle se,
jaisá azal se [d] hai, ab bhí ho, aur
abadu'l ábád rahe. Ámín.

YÚHANNÁ ‘ÁRIF KÁ MUKÁSHAFA.

Kitáb ká ‘unwán.

I 1 Yisú‘ Masíh ká mukáshafa,
jo use Khudá kí taraf se is liye
húá ki apne bandon ko wuh báten
dikháe, jin ká jald honá zarúr hai:
aur us ne apne firishte ko bhejkar,
us kí ma‘rifat unhen apne bande
Yúhanná par záhir kiyá, 2 jis ne
Khudá ke kalám aur Yisú‘ Masíh
kí gawáhí kí, ya‘ní un sab chízon kí
jo us ne dekhí thín, shahádat dí.
3 Is nubuwwat kí kitáb [e] ká parhne-
wálá, aur us ke sunnewále, aur jo
kuchh is men likhá hai us par ‘amal
karnewále, mubárak hain; kyúnki
waqt nazdík hai.

Salám aur du‘á. Masíh kí tamjíd.

4 Yúhanná kí jánib se un sát kálí-
siyáon ke nám jo Ásiya men hain.

a Yún. *apne áp ko apne páktarín ímán par ta‘mír karke.* b N. *ba‘z ko* na dárad.
c Yún. *kurte.* d Yún. *har zamáne se peshtar.* e Yún. *ke kalimát.*

Us kí taraf se jo hai, aur jo thá, aur
jo ánewálá hai ; aur un sát rúhoṉ kí
taraf se, jo uṣ ke takht ke sámne
haiṉ ; 5 aur Yisú‘ Masíḥ kí taraf se,
jo sachchá gawáh, aur murdoṉ meṉ
se jí uṭhnewáloṉ meṉ pahlauṭá,
aur dunyá ke bádsháhoṉ par ḥákim
hai ; tumheṉ fazl aur itmínán ḥáṣil
hotá rahe. Jo ham se maḥabbat
rakhtá hai, aur jis ne apne khún ke
wasíle se ham ko gunáhoṉ se khalásí
bakhshí, 6 aur ham ko ek bádsháhat
bhí, aur apne Khudá aur Báp ke liye
káhin bhí baná diyá ; us ká jalál aur
salṭanat abadu'l ábád rahe. Ámín.
7 Dekho, wuh bádaloṉ ke sáth áne-
wálá hai ; aur har ek áṉkh use
dekhegí ; aur jinhoṉ ne use chhedá
thá, wuh bhí dekheṉge ; aur zamín
par ke sáre qabíle us ke sabab se
chhátí píṭeṉge. Beshakk. Ámín.
8 Khudáwand Khudá, jo hai, aur
jo thá, aur jo ánewálá hai, ya‘ní
Qádir i Mutlaq, farmátá hai, ki
Maiṉ Alfa aur Omigá húṉ.

Patmus ṭápú meṉ Masíḥ ká Yúhanná par záhir honá.

9 Maiṉ Yúhanná jo tumhárá bháí,
aur Yisú‘ kí[a] musíbat, aur bádshá-
hat, aur ṣabr meṉ tumhárá sharík
húṉ, Khudá ke kalám aur Yisú‘ kí
nisbat gawáhí dene ke bá‘is us ṭápú
meṉ thá, jo Patmus kahlátá hai ;
10 ki Khudáwand ke din Rúḥ meṉ á
gayá, aur apne píchhe narsinge kí sí
yih ek baṛí áwáz suní, 11 ki Jo kuchh
tú dekhtá hai, us ko kitáb meṉ likh-
kar, sátoṉ kalísiyáoṉ ke pás bhej de,
ya‘ní Ifisus, aur Smurna, aur Pir-
gamun, aur Thúátíra, aur Sardís,
aur Filadilfiya, aur Laudíkiya meṉ.
12 Maiṉ ne us áwáz denewále ke
dekhne ke liye muṉh pherá, jis ne
mujh se kahá thá ; aur phirkar sone
ke sát chirágdán dekhe ; 13 aur un
chirágdánoṉ ke bích meṉ ádamzád[b]
sá ek shakhs dekhá, jo páṉwoṉ tak
ká jáma pahine, aur sone ká sína-
band síne par báṉdhe húe thá. 14 Us
ká sir aur bál safed ún, balki barf kí
mánind safed the ; aur us kí áṉkheṉ
ág ke shu‘le kí mánind thíṉ ; 15 aur
us ke páṉw us khális pítal ke se the,
jo bhaṭṭí meṉ tapáyá gayá ho ; aur
us kí áwáz zor ke pání kí sí thí.
16 Aur us ke dahine háth meṉ sát
sitáre the : aur us ke muṉh meṉ se
ek dodhárí tez talwár nikaltí thí :
aur us ká chihra aisá chamaktá thá,
jaise tezí ke waqt áftáb. 17 Jab
maiṉ ne use dekhá, to us ke páṉwoṉ
meṉ murda sá gir paṛá. Aur us ne
yih kahkar mujh par apná dahiná
háth rakkhá, ki Khauf na kar ; maiṉ
awwal, aur ákhir, 18 aur Zinda húṉ ;
maiṉ mar gayá thá, aur dekh, abadu'l
ábád zinda rahúṉgá, aur maut aur
‘álam i arwáḥ kí kunjiyáṉ mere pás
haiṉ. 19 Pas jo báteṉ tú ne dekhíṉ,
aur jo haiṉ, aur jo in ke ba‘d
honewálí haiṉ, un sab ko likh le ;
20 ya‘ní un sát sitároṉ ká bhed,
jinheṉ tú ne mere dahine háth meṉ
dekhá thá, aur un sone ke sát chirág-
dánoṉ ká. Wuh sát sitáre to sát
kalísiyáoṉ ke firishte haiṉ : aur wuh
sát chirágdán sát kalísiyáeṉ haiṉ.

Masíḥ kí taraf se Ásiya kí sát kalísiyáoṉ ke liye paigám.

2 1 Ifisus kí kalísiyá ke firishte
ko yih likh, ki
Jo apne dahine háth meṉ sátoṉ
sitáre liye húe hai, aur sone ke sátoṉ
chirágdánoṉ meṉ phirtá hai, wuh
yih kahtá hai, ki 2 Maiṉ tere kám,
aur terí mashaqqat, aur terá ṣabr to
jántá húṉ ; aur yih bhí, ki tú badoṉ
ko dekh nahíṉ saktá ; aur jo apne áp
ko rasúl kahte haiṉ, aur haiṉ nahíṉ,
tú ne un ko ázmákar jhúṭhá páyá ;

[a] Yún. *meṉ.*

[b] Yá *Ibn i A'dam.*

3 aur tú sabr kartá hai, aur mere
nám kí ḳhátir musíbat uṭháte uṭháte
thaká nahín̲. 4 Magar mujh ko tujh
se yih shikáyat hai, ki tú ne apní
pahlí sí mahabbat chhoṛ dí. 5 Pas
ḳhayál kar ki tú kahán̲ se girá hai,
aur tauba karke pahle kí tarah kám
kar; aur agar tú tauba na karegá,
to main̲ tere pás ákar tere chirágdán
ko us kí jagah se haṭá dún̲gá. 6 Al-
batta tujh men̲ yih bát to hai, ki
tú Níkulaiyon̲ ke kámon̲ se nafrat
rakhtá hai, jin se main̲ bhí nafrat
rakhtá hún̲. 7 Jis ke kán hon̲, wuh
sune, ki Rúh kalísiyáon̲ se kyá
kahtá hai. Jo gálib áe, main̲ use
us zindagí ke daraḳht men̲ se, jo
Ḳhudá ke Firdaus men̲ hai, phal
kháne ko dún̲gá.

8 Aur Smurna kí kalísiyá ke fir-
ishte ko yih likh, ki

Jo awwal o áḳhir hai, aur jo mar
gayá thá aur zinda húá, wuh yih
kahtá hai, ki 9 Main̲ terí musíbat
aur garíbí ko jántá hún̲, (magar tú
daulatmand hai); aur jo apne áp ko
Yahúdí kahte hain̲, aur hain̲ nahín̲,
balki Shaitán kí jamá‘at hain̲, un
ke la‘n ta‘n ko bhí jántá hún̲. 10 Jo
dukh tujhe sahne hon̲ge, un se ḳhauf
na kar: dekho, Iblís tum men̲ se ba‘z
ko qaid men̲ dálne ko hai, táki tum-
hárí ázmáish ho; aur das din tak
musíbat uṭháoge. Ján dene tak bhí
wafádár rah; to main̲ tujhe zindagí
ká táj dún̲gá. 11 Jis ke kán hon̲,
wuh sune, ki Rúh kalísiyáon̲ se kyá
kahtá hai. Jo gálib áe, us ko dúsrí
maut se nuqsán na pahun̲chegá.

12 Aur Pirgamun kí kalísiyá ke
firishte ko yih likh, ki

Jis ke pas dodhárí tez talwár hai,
wuh kahtá hai, ki 13 Main̲ yih to
jántá hún̲, ki tú Shaitán kí taḳhtgáh
men̲ sukúnat rakhtá hai, aur mere
nám par qáim rahtá hai, aur jin
dinon̲ men̲ merá wafádár shahíd
Antipás tum men̲ us jagah qatl húá
thá, jahán̲ Shaitán rahtá hai, un
dinon̲ men̲ bhí tú ne mujh par ímán
rakhne se inkár nahín̲ kiyá. 14 Le-
kin mujhe chand báton̲ kí tujh se
shikáyat hai, is liye ki tere hán̲
ba‘z log Bil‘ám kí ta‘lím mánnewále
hain̲, jis ne Báláq ko baní Isráíl
ke sámne ṭhokar khilánewálí chíz
rakhne kí ta‘lím dí, ya‘ní yih ki wuh
buton̲ kí qurbáníán̲ kháen̲, aur ha-
rámkárí karen̲. 15 Chunán̲chi tere
hán̲ bhí ba‘z log isí tarah Níkulaiyon̲
kí ta‘lím ke mánnewále hain̲. 16 Pas
tauba kar; nahín̲ to, main̲ tere pás
jald ákar apne mun̲h kí talwár se un
ke sáth laṛún̲gá. 17 Jis ke kán hon̲,
wuh sune, ki Rúh kalísiyáon̲ se kyá
kahtá hai. Jo gálib áe, main̲ use
poshída mann men̲ se dún̲gá, aur ek
safed patthar dún̲gá; us patthar par
ek nayá nám likhá húá hogá, jise
us ke pánewále ke siwá koí na
jánegá.

18 Aur Thúátíra kí kalísiyá ke
firishte ko yih likh, ki

Ḳhudá ká Beṭá, jis kí án̲khen̲ ág
ke shu‘le kí mánind, aur pán̲w ḳhális
pítal kí mánind hain̲, yih kahtá hai,
ki 19 Main̲ tere kámon̲, aur mahab-
bat, aur ímán, aur ḳhidmat, aur sabr
ko to jántá hún̲, aur yih bhí ki tere
pichhle kám pahle kámon̲ se ziyáda
hain̲; 20 par mujhe tujh se yih shi-
káyat hai, ki tú ne us ‘aurat Ízibil ko
rahne diyá hai, jo apne áp ko nabiya
kahtí hai, aur mere bandon̲ ko ha-
rámkárí karne aur buton̲ kí qur-
báníán̲ kháne kí ta‘lím dekar gumráh
kartí hai. 21 Main̲ ne us ko tauba
karne kí muhlat dí; magar wuh apní
harámkárí se tauba karní nahín̲
cháhtí. 22 Dekh, main̲ us ko bistar
par ḍáltá hún̲; aur jo us ke sáth ziná
karte hain̲, agar us ke se kámon̲ se
tauba na karen̲, to un ko baṛí mu-
síbat men̲ phan̲sátá hún̲. 23 Aur us

ke farzandon ko ján [a] se márúngá ;
aur sárí kalísiyáon ko ma'lúm hogá,
ki gurdon aur dilon ká jánchnewálá
main hí hún ; aur main tum men se
har ek ko us ke kámon ke muwáfiq
badlá dúngá. 24 Magar tum Thúá-
tíra ke báqí logon se, jo us ta'lím ko
nahín mánte, aur un báton se jinhen
log Shaitán kí gahrí báten kahte
hain, náwáqif ho, yih kahtá hún, ki
tum par âur bojh na dálúngá. 25 Al-
batta jo tumháre pás hai, mere áne
tak us ko tháme raho. 26 Jo gálib
áe, aur jo mere kámon ke muwáfiq
ákhir tak 'amal kare, main use
qaumon par ikhtiyár dúngá : 27 aur
wuh lohe ke 'asá se un par hukúmat
karegá, jis tarah ki kumhár ke
bartan chaknáchúr ho játe hain :
chunánchi main ne bhí aisá ikhtiyár
apne Báp se páyá hai : 28 aur main
use subh ká sitára dúngá. 29 Jis ke
kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísi-
yáon se kyá kahtá hai.

3 1 Aur Sardís kí kalísiyá ke fir-
ishte ko yih likh, ki
Jis ke pás Khudá kí sát rúhen
hain aur sát sitáre hain, wuh yih
kahtá hai, ki Main tere kámon ko
jántá hún, ki tú zinda kahlátá hai,
aur hai murda. 2 Jágtá rah, aur
un chízon ko jo báqí hain aur jo
mitne ko thín, mazbút kar ; kyúnki
main ne tere kisí kám ko apne
Khudá ke nazdík púrá nahín páyá.
3 Pas yád kar, ki tú ne kis tarah
ta'lím pái, aur suní thí, aur us par
qáim rah, aur tauba kar. Aur agar
tú jágtá na rahegá, to main chor kí
tarah á jáúngá, aur tujhe hargiz
ma'lúm na hogá ki kis waqt tujh
par á parúngá. 4 Albatta Sardís
men tere hán thore se aise shakhs
hain, jinhon ne apní poshák álúda
nahín kí ; wuh safed poshák pahine
húe mere sáth sair karenge, kyúnki
wuh is láiq hain. 5 Jo gálib áe,
use isí tarah safed poshák pahinái
jáegí, aur main us ká nám kitáb i
hayát se hargiz na kátúngá, balki
apne Báp aur us ke firishton ke
sámne us ke nám ká iqrár karúngá.
6 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh
kalísiyáon se kyá kahtá hai.
7 Aur Filadilfiya kí kalísiyá ke
firishte ko yih likh, ki
Jo quddús aur barhaqq hai, aur
Dáúd kí kunjí rakhtá hai, jis ke
khole húe ko koí band nahín kartá,
aur band kiye húe ko koí kholtá
nahín, wuh yih kahtá hai, ki 8 Main
tere kámon ko jántá hún, (dekh,
main ne tere sámne ek darwáza
khol rakkhá hai, koí use band nahín
kar saktá ;) ki tujh men thorá sá
zor hai, aur tú ne mere kalám par
'amal kiyá [b] hai, aur mere nám ká
inkár nahín kiyá. 9 Dekh, main
Shaitán ke un jamá'atwálon ko tere
qábú men kar dúngá, jo apne áp ko
Yahúdí kahte hain, aur hain nahín,
balki jhúth bolte hain ; dekh, main
aisá karúngá, ki wuh ákar tere pán-
won men sijda karenge, aur jánenge
ki mujhe tujh se mahabbat hai.
10 Chúnki tú ne mere sabr ke kalám
par 'amal kiyá [b] hai, is liye main bhí
ázmáish ke us waqt terí hifázat ka-
rúngá, jo zamín ke rahnewálon ke
ázmáne ke liye tamám dunyá par
ánewálá hai. 11 Main jald ánewálá
hún ; jo kuchh tere pás hai, use
tháme rah, táki koí terá táj na
chhín le. 12 Jo gálib áe, main use
apne Khudá ke maqdis men ek
sutún banáúngá ; wuh phir kabhí
báhar na niklegá ; aur main apne
Khudá ká nám, aur apne Khudá
ke shahr, ya'ní us naye Yarúshalem
ká nám, jo mere Khudá ke pás se
ásmán se utarnewálá hai, aur apná
nayá nám us par likhúngá. 13 Jis

[a] Yún. *maut.*

[b] Yún. *kalám kí hifázat kí.*

ke kán hon̲, wuh sune, ki Rúh kalí-
siyáon̲ se kyá kahtá hai.
14 Aur Laudíkiya kí kalísiyá ke
firishte ko yih likh, ki
Jo A'mín aur sachchá aur barhaqq
gawáh, aur Khudá kí khilqat ká
mabdá hai, wuh yih kahtá hai, ki
15 Main̲ tere kámon̲ ko jántá hún̲,
ki na tú sard hai na garm: kásh ki
tú sard yá garm hotá. 16 Pas chún̲-
ki tú na to garm hai, na sard, balki
nímgarm hai, is liye main̲ tujhe
apne mun̲h se nikál phen̲kne ko
hún̲. 17 Aur chún̲ki tú kahtá hai,
ki Main̲ daulatmand hún̲, aur mál-
dár ban gayá hún̲, aur kisí chíz ká
muhtáj nahín̲; aur yih nahín̲ jántá,
ki tú kambakht aur khwár aur garíb
aur andhá aur nangá hai; 18 is liye
main̲ tujhe saláh detá hún̲, ki mujh
se ág men̲ tapáyá húá soná kharíd
le, táki daulatmand ho jáe; aur
safed poshák le, táki tú use pahin-
kar nangepan ke záhir hone kí shar-
mindagí na uṭháe; aur án̲khon̲ men̲
lagáne ke liye surma le, táki tú bíná
ho jáe. 19 Main̲ jin jin ko 'azíz
rakhtá hún̲, un sab ko malámat aur
tambíh kartá hún̲: pas sargarm ho,
aur tauba kar. 20 Dekh, main̲ dar-
wáze par khará húá khaṭkhaṭátá
hún̲; agar koí merí áwáz sunkar
darwáza kholegá, to main̲ us ke pás
andar jákar us ke sáth kháná khá-
ún̲gá, aur wuh mere sáth. 21 Jo
gálib áe, main̲ use apne sáth apne
takht par biṭháún̲gá, jis tarah main̲
gálib ákar apne Báp ke sáth us ke
takht par baiṭh gayá. 22 Jis ke kán
hon̲, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon̲ se
kyá kahtá hai.

Khudá ke takht i qudrat aur dáímí 'ibádat kí royá.

4 1 In báton̲ ke ba'd jo main̲ ne
nigáh kí, to kyá dekhtá hún̲, ki
ásmán men̲ ek darwáza khulá húá
hai; aur jis ko main̲ ne peshtar
narsinge kí sí áwáz se apne sáth
báten̲ karte suná thá, wuhí kahtá
hai, ki Yahán̲ úpar á já; main̲ tujhe
wuh báten̲ dikháún̲gá, jin ká in
báton̲ ke ba'd honá zarúr hai.
2 Fauran main̲ Rúh men̲ á gayá;
aur kyá dekhtá hún̲, ki ásmán par
ek takht rakkhá hai, aur us takht
par koí baiṭhá hai; 3 aur jo us par
baiṭhá hai, wuh sang i yashab aur
'aqíq sá ma'lúm hotá hai, aur us
takht ke gird zumurrud kí sí ek
dhanuk ma'lúm hotí hai. 4 Aur us
takht ke gird chaubís takht hain̲:
aur un takhton̲ par chaubís buzurg
safed poshák pahine húe baiṭhe hain̲,
aur un ke siron̲ par sone ke táj hain̲.
5 Aur us takht men̲ se bijliyán̲ aur
áwázen̲ aur garjen̲ paidá hotí hain̲;
aur us takht ke sámne ág ke sát
chirág jal rahe hain̲; yih Khudá kí
sát rúhen̲ hain̲; 6 aur us takht ke
sámne goyá shíshe ká samundar bil-
laur kí mánind hai; aur takht ke
bích men̲ aur takht ke girdágird
chár jándár hain̲, jin ke áge píchhe
án̲khen̲ hí án̲khen̲ hain̲. 7 Pahlá
jándár babar kí mánind hai, aur
dúsrá jándár bachhre kí mánind,
aur tísre jándár ká chihra insán ká
sá hai, aur chauthá jándár urte húe
'uqáb kí mánind hai. 8 Aur in chá-
ron̲ jándáron̲ ke chha chha par hain̲,
aur cháron̲ taraf aur andar án̲khen̲
hí án̲khen̲ hain̲, aur rát din bagair
árám liye yih kahte rahte hain̲, ki
Quddús, quddús, quddús Khudá-
wand Khudá, Qádir i mutlaq, jo
thá, aur jo hai, aur jo ánewálá hai.
9 Aur jab wuh jándár us kí tamjíd,
aur 'izzat, aur shukrguzárí karen̲ge,
jo takht par baiṭhá hai, aur abadu'l
ábád zinda rahegá, 10 to wuh chaubís
buzurg us ke sámne jo takht par
baiṭhá hai gir paren̲ge, aur us ko
sijda karen̲ge, jo abadu'l ábád zinda

rahegá, aur apne táj yih kahte húe
us taḵht ke sámne ḍál deṉge, ki
11 Ai hamáre Ḳhudáwand aur Ḳhudá,
tú hí tamjíd, aur 'izzat, aur qudrat
ke láiq hai: kyúṉki tú hí ne sárí
chízeṉ paidá kíṉ, aur wuh terí hí
marzí se thíṉ, aur paidá húíṉ.

Ḳhudá ke háth meṉ ek sarbasta kitáb kí royá, jis ke kholne ke qábil sirf Barra hai.

5 1 Aur jo taḵht par baiṭhá thá,
main ne us ke dahine háth meṉ
ek kitáb dekhí, jo andar se aur báhar
se likhí húí thí, aur use sát muhreṉ
lagákar band kiyá gayá thá. 2 Phir
main ne ek zoráwar firishte ko
baland áwáz se yih manádí karte
dekhá, ki Kaun is kitáb ke kholne
aur us kí muhreṉ toṛne ke láiq hai?
3 Aur koí shaḵhs ásmán par, yá
zamín par, yá zamín ke níche, us
kitáb ke kholne, yá us par nazar
karne ke qábil na niklá. 4 Aur maiṉ
is bát par zár zár rone lagá, ki koí
us kitáb ke kholne, yá us par nazar
karne ke láiq na niklá; 5 tab un
buzurgoṉ meṉ se ek ne mujh se
kahá, ki Ro nahíṉ: dekh, Yahúdáh
ke qabíle ká wuh Babar, jo Dáúd kí
asl hai, us kitáb aur us kí sátoṉ
muhroṉ ke kholne ke liye gálib áyá.
6 Aur maiṉ ne us taḵht aur chároṉ
jándároṉ aur un buzurgoṉ ke bích
meṉ, goyá zabh kiyá húá ek Barra
khaṛá dekhá; us ke sát siṉg aur sát
áṉkheṉ thíṉ: yih Ḳhudá kí sátoṉ
rúheṉ haiṉ, jo tamám rú e zamín
par bhejí gayí haiṉ. 7 Us ne ákar
taḵht par baiṭhe húe ke dahine háth
se us kitáb ko le liyá. 8 Jab us ne
kitáb le lí, to wuh chároṉ jándár aur
chaubís buzurg us Barre ke sámne
gir paṛe; aur har ek ke háth meṉ
barbat, aur 'úd se bhare húe sone
ke piyále the; yih muqaddasoṉ kí
du'áeṉ haiṉ. 9 Aur wuh yih nayá
gít gáne lage, ki Tú hí is kitáb ke
lene, aur us kí muhreṉ kholne ke
láiq hai, kyúṉki tú ne zabh hokar
apne ḳhún se har ek qabíle aur ahl
i zabán, aur ummat, aur qaum meṉ
se Ḳhudá ke wáste logoṉ ko ḳharíd
liyá; 10 aur un ko hamáre Ḳhudá
ke liye ek bádsháhat aur káhin baná
diyá; aur wuh zamín par bádsháhí
karte haiṉ[a]. 11 Aur jab maiṉ ne
nigáh kí, to us taḵht aur un ján-
dároṉ aur buzurgoṉ ke girdágird
bahut se firishtoṉ kí áwáz suní, jin
ká shumár lákhoṉ aur kaṛoṛoṉ thá;
12 aur wuh baland áwáz se kahte the,
ki Zabh kiyá húá Barra hí qudrat,
aur daulat, aur hikmat, aur táqat,
aur 'izzat, aur tamjíd, aur hamd ke
láiq hai. 13 Phir maiṉ ne ásmán,
aur zamín, aur zamín ke níche kí,
aur samundar kí sab maḵhlúqát ko,
ya'ní sárí chízoṉ ko jo un meṉ haiṉ,
yih kahte suná, ki Jo taḵht par
baiṭhá hai, us kí aur Barre kí hamd,
aur 'izzat, aur tamjíd, aur saltanat
abadu'l ábád rahe. 14 Aur chároṉ
jándároṉ ne Ámín kahí, aur buzur-
goṉ ne girkar sijda kiyá.

Us sarbasta kitáb kí chha muhroṉ ká kholá jáná.

6 1 Phir maiṉ ne dekhá, ki Barre
ne un sát muhroṉ meṉ se ek ko
kholá, aur un chároṉ jándároṉ meṉ
se ek kí garaj kí sí yih áwáz suní,
ki Á. 2 Aur maiṉ ne nigáh kí, to
kyá dekhtá húṉ, ki ek safed ghoṛá
hai, aur us ká sawár kamán liye
húe hai: use ek táj diyá gayá, aur
wuh fath kartá húá niklá, táki âur
bhí fath kare.
3 Aur jab us ne dúsrí muhr kholí,
to maiṉ ne dúsre jándár ko yih kahte
suná, ki Á. 4 Phir ek âur ghoṛá niklá,
jis ká rang lál thá; us ke sawár ko

[a] N. kareṉge.

yih iḳhtiyár diyá gáyá, ki zamín par
se sulh uṭhá le, táki log ek dúsre ko
qatl kareṉ: aur use ek baṛí talwár
dí gayí.
5 Aur jab us ne tísrí muhr kholí,
to maiṉ ne tísre jándár ko yih kahte
suná, ki Á. Aur maiṉ ne nigáh kí,
to kyá dekhtá húṉ, ki ek kálá ghoṛá
hai; aur us ke sawár ke háth meṉ
ek tarázú hai. 6 Aur maiṉ ne goyá
un chároṉ jándároṉ ke bích meṉ se
yih áwáz átí suní, ki Gehúṉ dínár
ke ser bhar, aur jau dínár ke tín ser,
aur tel aur mai ká nuqsán na kar.
7 Aur jab us ne chauthí muhr
kholí, to maiṉ ne chauthe jándár ko
yih kahte suná, ki Á. 8 Aur maiṉ
ne nigáh kí, to kyá dekhtá húṉ, ki
ek zard sá ghoṛá hai, aur us ke
sawár ká nám Maut hai, aur ‘Álam
i Arwáh us ke píchhe píchhe hai.
Aur in ko chauthái zamín par yih
iḳhtiyár diyá gayá, ki talwár, aur
kál, aur wabá [a], aur zamín ke darin-
doṉ se logoṉ ko halák kareṉ.
9 Aur jab us ne páṉchwíṉ muhr
kholí, to maiṉ ne qurbángáh ke
níche un kí rúheṉ dekhíṉ, jo Ḳhudá
ke kalám ke sabab, aur gawáhí par
qáim rahne ke bá‘is máre gaye the;
10 aur wuh baṛí áwáz se chillákar
bolíṉ, ki Ai Málik, ai quddús o
barhaqq, tú kab tak insáf na karegá,
aur zamín ke rahnewáloṉ se hamáre
ḳhún ká badlá na legá? 11 Aur un
meṉ se har ek ko safed jáma diyá
gayá, aur un se kahá gayá, ki âur
thoṛí muddat árám karo, jab tak ki
tumháre hamḳhidmat aur bháiyoṉ
ká bhí shumár púrá na ho le, jo
tumhárí tarah qatl honewále haiṉ.
12 Aur jab us ne chhaṭí muhr
kholí, to maiṉ ne dekhá ki ek baṛá
bhauṉchál áyá, aur súraj kammal
kí mánind kálá, aur sárá chánd
ḳhún sá ho gayá; 13 aur ásmán ke
sitáre is tarah zamín par gir paṛe,
jis tarah zor kí áṉdhí se hilkar anjír
ke daraḳht meṉ se kachche phal gir
paṛte haiṉ. 14 Aur ásmán is tarah
sarak gayá, jis tarah maktúb lapeṭne
se sarak játá hai, aur har ek pahár
aur ṭápú apní apní jagah se ṭal gayá.
15 Aur zamín ke bádsháh, aur amír,
aur faují sardár, aur máldár, aur
zoráwar, aur tamám gulám aur ázád,
paháṛoṉ ke gároṉ aur chaṭánoṉ meṉ
já chhipe; 16 aur paháṛoṉ aur cha-
ṭánoṉ se kahne lage, ki Ham par
gir paṛo, aur hameṉ us kí nazar [b] se
jo taḳht par baiṭhá húá hai, aur
Barre ke gazab se chhipá lo: 17 kyúṉ-
ki un ke gazab ká roz i ‘azím á
pahuṉchá; ab kaun thahr saktá
hai?

Sachche Isráílíoṉ par muhr lagne, aur najátyáfta logoṉ kí ‘ibádataur mubárakhálí kí royá.

7 1 Is ke ba‘d maiṉ ne zamín ke
chároṉ konoṉ par chár firishte
khaṛe dekhe; wuh zamín kí chároṉ
hawáoṉ ko tháme húe the, táki za-
mín, yá samundar, yá kisí daraḳht
par hawá na chale. 2 Phir maiṉ ne
ek âur firishte ko, zinda Ḳhudá kí
muhr liye húe, mashriq se úpar kí
taraf áte dekhá; us ne un chároṉ
firishtoṉ se, jinheṉ zamín aur sa-
mundar ke zarar pahuṉcháne ká
iḳhtiyár diyá gayá thá, baland áwáz
se pukárkar kahá, 3 ki Jab tak ham
apne Ḳhudá ke bandoṉ ke máthe
par muhr na kar leṉ, zamín aur
samundar aur daraḳhtoṉ ko zarar
na pahuṉcháná. 4 Aur jin par muhr
kí gayí, maiṉ ne un ká shumár suná,
ki baní Isráíl ke sab qabíloṉ meṉ se
ek lákh chauálís hazár par muhr kí
gayí.
5 Yahúdáh ke qabíle meṉ se bárah
hazár par muhr kí gayí:

a Yún. *maut.*

b Yún. *ke chihre.*

Ra'úben ke qabíle men se bárah
hazár par:
Gád ke qabíle men se bárah hazár
par:
6 Ásher ke qabíle men se bárah
hazár par:
Naftálí ke qabíle men se bárah
hazár par:
Manashshih ke qabíle men se
bárah hazár par:
7 Shama'ún ke qabíle men se
bárah hazár par:
Lewí ke qabíle men se bárah hazár
par:
Yissákár ke qabíle men se bárah
hazár par:
8 Zabúlún ke qabíle men se bárah
hazár par:
Yúsuf ke qabíle men se bárah
hazár par:
Binyámín ke qabíle men se bárah
hazár par muhr kí gayí.
9 In báton ke ba'd jo main ne nigáh
kí, to kyá dekhtá hún, ki har ek
qaum, aur qabíle, aur ummat, aur
ahl i zabán kí ek aisí baṛí bhíṛ, jise
koí shumár nahín kar saktá, safed
jáme pahine aur khajúr kí ḍáliyán
apne háthon men liye húe, taḳht aur
Barre ke áge khaṛí hai; 10 aur baṛí
áwáz se chillá chillákar kahtí hai,
ki Naját hamáre Ḳhudá kí taraf se[a]
hai, jo taḳht par baiṭhá hai, aur
Barre kí taraf se[b]. 11 Aur sáre
firishte us taḳht, aur buzurgon aur
cháron jándáron ke girdágird khaṛe
hain; phir wuh taḳht ke áge munh
ke bal gir paṛe, aur Ḳhudá ko sijda
karke 12 kahá; Ámín: Hamd, aur
tamjíd, aur hikmat, aur shukr, aur
'izzat, aur qudrat, aur táqat, abadu'l
ábád hamáre Ḳhudá kí ho. Ámín.
13 Aur buzurgon men se ek ne mujh
se kahá, ki Yih safed jáme pahine
húe kaun hain, aur kahán se áe hain?
14 Main ne us se kahá, ki Ai mere
ḳhudáwand, tú hí jántá hai. Us ne
mujh se kahá, ki Yih wuhí hain, jo
us baṛí musíbat men se nikalkar áe
hain; inhon ne apne jáme Barre ke
khún se dhokar safed kiye hain.
15 Isí sabab se yih Ḳhudá ke taḳht
ke sámne hain, aur us ke maqdis
men rát din us kí 'ibádat karte hain;
aur jo taḳht par baiṭhá hai, wuh
apná ḳhaima un ke úpar tánegá.
16 Is ke ba'd na kabhí un ko bhúkh
lagegí, na piyás; aur na kabhí un
ko dhúp satáegí, na garmí; 17 kyúnki
jo Barra taḳht ke bích men hai, wuh
un kí gallabání karegá, aur unhen áb
i hayát ke chashmon ke pás le jáegá;
aur Ḳhudá un kí ánkhon ke sab ánsú
ponchh degá.

Sátwín muhr ká khulná, aur sát narsingewále firishte.

8 1 Jab us ne sátwín muhr kholí,
to ádh ghanṭe ke qaríb ásmán
men ḳhámoshí rahí. 2 Aur main
ne un sáton firishton ko dekhá, jo
Ḳhudá ke sámne khaṛe rahte hain;
aur unhen sát narsinge diye gaye.

'Údsozdár firishta.

3 Phir ek âur firishta sone ká 'úd-
soz liye húe áyá, aur qurbángáh ke
úpar khaṛá húá; aur us ko bahut sá
'úd diyá gayá, táki sab muqaddason
kí du'áon ke sáth us sunahrí qur-
bángáh par chaṛháe, jo taḳht ke
sámne hai. 4 Aur us 'úd ká dhún-
wán firishte ke háth se muqaddason
kí du'áon ke sáth Ḳhudá ke sámne
pahunch gayá. 5 Aur firishte ne
'údsoz ko lekar, us men qurbángáh
kí ág bharí, aur zamín par ḍál dí;
aur garajen, aur áwázen, aur bijli-
yán paidá húín, aur bhaunchál áyá.

Chár narsingon ká phúnká jáná.

6 Aur wuh sáton firishte, jin ke

[a] Yún. *Ḳhudá ko.*
[b] Yún. *Barre ko.*

pás wuh sát narsinge the, phúnkne
ko taiyár húe.
7 Aur jab pahle ne narsingá phún-
ká, to khún mile húe ole aur ág
paidá húí, aur zamín par ḍálí gayí;
aur tiháí zamín jal gayí, aur tiháí
daraḳht jal gaye, aur tamám harí
ghás jal gayí.
8 Aur jab dúsre firishte ne nar-
singá phúnká, to goyá ág se jaltá
húá ek baṛá pahár samundar men
ḍálá gayá, aur tiháí samundar khún
ho gayá; 9 aur samundar kí tiháí
jándár maḳhlúqát mar gayí; aur
tiháí jaház tabáh ho gaye.
10 Aur jab tísre firishte ne nar-
singá phúnká, to ek baṛá sitára
mash‘al kí tarah jaltá húá ásmán
se ṭúṭá, aur tiháí daryáon aur pání
ke chashmon par á paṛá; 11 us sitáre
ká nám Nágdauná kahlátá hai, aur
tiháí pání nágdaune kí tarah karwá
ho gayá; aur pání ke karwe ho jáne
se, bahut se ádmí mar gaye.
12 Aur jab chauthe firishte ne
narsingá phúnká, to tiháí súraj, aur
tiháí chánd, aur tiháí sitáron par
sadma pahunchá, yahán tak ki un
ká tiháí hissa tárík ho gayá, aur
tiháí din men raushní na rahí, aur
isí tarah tiháí rát men bhí.
13 Aur jab main ne phir nigáh kí,
to ásmán ke bích men ek ‘uqáb ko
uṛte, aur baṛí áwáz se yih kahte
suná, ki Un tín firishton ke nar-
singon kí áwázon ke sabab, jin ká
phúnkná abhí báqí hai, zamín ke
rahnewálon par afsos, afsos, afsos!

Pánchwen narsinge ká phúnká jáná, ya‘ní pahlá Afsos.

9 1 Aur jab pánchwen firishte ne
narsingá phúnká, to main ne
ásmán se zamín par ek sitára girá
húá dekhá; aur use atháh gaṛhe kí
kunjí dí gayí. 2 Aur jab us ne atháh
gaṛhe ko kholá, to gaṛhe men se ek
baṛí bhaṭṭí ká sá dhúnwán uṭhá;
aur gaṛhe ke dhúnwen ke bá‘is se
súraj aur hawá tárík ho gayí. 3 Aur
us dhúnwen men se zamín par ṭiḍ-
ḍiyán nikal paṛín, aur unhen zamín
ke bichchhúon kí sí táqat dí gayí.
4 Aur un se kahá gayá, ki un ádmíon
ke siwá jin ke máthe par Ḳhudá kí
muhr nahín, zamín kí ghás, yá kisí
hariyáwal, yá kisí daraḳht ko zarar
na pahunchána. 5 Aur unhen ján
se márne ká nahín, balki pánch
mahíne tak logon ko azíyat dene ká
iḳhtiyár diyá gayá; aur un kí azíyat
aisí thí, jaise bichchhú ke ḍank
márne se ádmí ko hotí hai. 6 Un
dinon men ádmí maut ḍhúnḍhenge,
magar hargiz na páenge; aur marne
kí árzú karenge, aur maut un se
bhágegí. 7 Aur un ṭiḍḍiyon kí súra-
ten un ghoṛon kí sí thín, jo laṛáí ke
liye taiyár kiye gaye hon; aur un ke
siron par goyá sone ke táj the, aur
un ke chihre ádmíon ke se the;
8 aur bál ‘auraton ke se the, aur
dánt babar ke se. 9 Aur un ke pás
lohe ke se baktar the; aur un ke
paron kí áwáz aisí thí, jaise rathon
aur bahut se ghoṛon kí, jo laṛáí men
dauṛte hon. 10 Aur un kí dumen
bichchhúon kí sí thín, aur un men
ḍank bhí the; aur un kí dumon
men pánch mahíne tak ádmíon ko
zarar pahunchháne kí táqat thí.
11 Atháh gaṛhe ká firishta un par
bádsháh thá: us ká nám ‘Ibrání
men Abaddon[a], aur Yúnání men
Apullyon[b] hai.
12 Pahlá Afsos to ho chuká; de-
kho, is ke ba‘d do Afsos âur hone-
wále hain.

Chhaṭe narsinge ká phúnká jáná, ya‘ní dúsrá Afsos.

13 Aur jab chhaṭe firishte ne nar-

a Ya‘ni *halákat.*

b Ya‘ni *halák karnewálá.*

singá phúnká, to main ne us sunahrí
qurbángáh ke[a] síngon men se, jo
Khudá ke sámne hai, aisí áwáz suní,
14 ki us chhaṭe firishte se, jis ke pás
narsingá thá, koí kah rahá hai, ki
Baṛe daryá e Firát ke pás jo chár
firishte bandhe húe hain, unhen khol
de. 15 Pas wuh cháron firishte khol
diye gaye, jo kháss ghaṛí, aur din,
aur mahíne, aur baras ke liye, tiháí
ádmíon ke már ḍálne ko taiyár kiye
gaye the. 16 Aur faujon ke sawár
shumár men bís karoṛ the: main ne
un ká shumár suná. 17 Aur mujhe
is royá men ghoṛe aur un ke aise
sawár dikhái diye, jin ke baktar ág
aur sumbul aur gandhak ke se the;
aur un ghoṛon ke sir babar ke se sir
the; aur un ke munh se ág, aur
dhúnwán, aur gandhak nikaltí thí.
18 In tínon áfaton, ya'ní us ág, aur
dhúnwen, aur gandhak se, jo un ke
munh se nikaltí thí, tiháí ádmí máre
gaye. 19 Kyúnki un ghoṛon kí táqat
un ke munh aur un kí dumon men
thí; is liye ki un kí dumen sánpon
kí mánind thín, aur dumon men sir
bhí the; unhín se wuh zarar pahún-
cháte the. 20 Aur báqí ádmíon ne,
jo in áfaton se na mare the, apne
háthon ke kámon se tauba na kí,
ki shayátín kí, aur sone, aur chándí,
aur pítal, aur patthar, aur lakṛí kí
múraton kí parastish karne se báz
áte, jo na dekh saktí hain, na sun
saktí hain, na chal saktí hain: 21 aur
jo khún, aur jádúgaríán, aur harám-
kárí, aur choriyán unhon ne kí thín,
un se tauba na kí.

Ásmán par se kitáb lákar ek firishte ne use Yúhanná ko khilá diyá.

10 1 Phir main ne ek áur zorá-
war firishte ko bádal oṛhe húe
ásmán se utarte dekhá; us ke sir par
dhanuk thí, aur us ká chihra áftáb
kí mánind thá, aur us ke pánw ág ke
sutúnon kí mánind; 2 aur us ke háth
men ek chhoṭí sí khulí húí kitáb thí:
us ne apná dahiná pánw to samun-
dar par rakkhá, aur báyán khushkí
par; 3 aur aisí baṛí áwáz se chilláyá,
jaise babar dahárṭá hai: aur jab wuh
chilláyá, to garaj kí sát áwázen
sunáí dín. 4 Aur jab garaj kí sáton
áwázen sunáí de chukín, to main ne
likhne ká iráda kiyá; aur ásmán
par se yih áwáz átí suní, ki Jo báten
garaj kí in sát áwázon se suní hain,
un ko poshída rakh[b]; aur tahrír na
kar. 5 Aur jis firishte ko main ne
samundar aur khushkí par khaṛe
dekhá thá, us ne apná dahiná háth
ásmán kí taraf uṭháyá, 6 aur jo
abadu'l ábád zinda rahegá, aur jis
ne ásmán aur us ke andar kí chízen,
aur zamín aur us ke úpar kí chízen,
aur samundar aur us ke andar kí
chízen paidá kí hain, us kí qasam
khákar kahá, ki Ab áur der na
hogí[c]; 7 balki sátwen firishte kí áwáz
dene ke zamáne men, jab wuh nar
singá phúnkne ko hogá, to Khudá
ká poshída matlab, us khushkha-
barí ke muwáfiq, jo us ne apne
bande nabíon ko dí thí, púrá hogá.
8 Aur jis áwáz denewále ko main
ne ásmán par bolte suná thá, us ne
phir mujh se mukhátib hokar kahá,
ki Já, us firishte ke háth men se,
jo samundar aur khushkí par khaṛá
hai, wuh khulí húí kitáb le le. 9 Tab
main ne us firishte ke pás jákar
kahá, ki Yih chhoṭí kitáb mujhe de
de. Us ne mujh se kahá, ki Le, ise
khá le; yih terá peṭ to karwá kar
degí; magar tere munh men shahd
kí tarah míṭhí lagegí. 10 Pas main
wuh chhoṭí kitáb us firishte ke háth
se lekar khá gayá; wuh mere munh
men to shahd kí tarah míṭhí lagí;
magar jab main use khá gayá, to

[a] N. cháron izád. [b] Yún. *un par muhr kar.* [c] Yá *áur zamána na hogá.*

merá peṭ karwá ho gayá. 11 Aur
mujh se kahá gayá, ki Tujhe bahut
sí ummaton aur qaumon, aur ahl i
zabán aur bádsháhon par phir nu-
buwwat karní zarúr hai.

Ḳhudá ke do gawáhon ká hál.

11 1 Aur mujhe 'asá kí mánind
ek nápne kí lakṛí dí gayí; aur
kisí ne kahá, ki Uṭhkar Ḳhudá ke
maqdis aur qurbángáh, aur us men
ke 'ibádat karnewálon ko náp. 2 Aur
us sahn ko jo maqdis ke báhar hai,
ḳhárij kar de, aur use na náp;
kyúnki wuh gair-qaumon ko de diyá
gayá hai; wuh muqaddas shahr ko
bayálís mahíne tak pámál karengí.
3 Aur main apne do gawáhon ko
iḳhtiyár dúngá, aur wuh ṭáṭ oṛhe
húe ek hazár do sau sáṭh din nu-
buwwat karenge. 4 Yih wuhí zaitún
ke do daraḳht, aur do chirágdán
hain, jo zamín ke Ḳhudáwand ke
sámne khaṛe hain. 5 Aur agar koí
unhen zarar pahuncháná cháhtá hai,
to un ke munh se ág nikalkar un ke
dushmanon ko khá játí hai. Aur
agar koí unhen zarar pahuncháná
cháhegá, wuh zarúr isí tarah márá
jáegá. 6 Un ko iḳhtiyár hai ki
ásmán ko band kar den, táki un
kí nubuwwat ke zamáne men páni
na barse; aur pánion par iḳhtiyár
hai, ki unhen ḳhún baná ḍálen, aur
jitní daf'a cháhen zamín par har
tarah kí áfat láen. 7 Jab wuh apní
gawáhí de chukenge, to wuh haiwán
jo atháh gaṛhe se niklegá, un se
laṛkar un par gálib áegá, aur un ko
már ḍálegá. 8 Aur un kí láshen us
baṛe shahr ke bázár men paṛí ra-
hengí, jo rúhání i'tibár se Sadom
aur Misr kahlátá hai, jahán un ká
Ḳhudáwand bhí maslúb húá thá.
9 Aur ummaton, aur qabílon, aur
ahl i zabán, aur qaumon men se log
un kí láshon ko sáṛhe tín din tak
dekhte rahenge, aur un kí láshon ko
qabr men na rakhne denge. 10 Aur
zamín ke rahnewále un ke marne se
ḳhushí manáenge, aur shádiyáne
bajáenge, aur ápas men tuhfe bhe-
jenge; kyúnki in dono nabíon ne
zamín ke rahnewálon ko satáyá thá.
11 Aur sáṛhe tín din ke ba'd, Ḳhudá
kí taraf se un men zindagí kí rúh
dáḳhil húí; aur wuh apne pánwon
ke bal khaṛe ho gaye, aur un ke
dekhnewálon par baṛá ḳhauf chháyá.
12 Aur unhen ásmán par se ek ba-
land áwáz sunáí dí, ki Yahán úpar
á jáo. Pas wuh bádal par sawár
hokar ásmán par chaṛh gaye; aur
un ke dushman unhen dekh rahe
the. 13 Phir usí waqt ek baṛá bhaun-
chál á gayá, aur shahr ká daswán
hissa gir gayá; aur us bhaunchál
se sát hazár ádmí[a] mare: aur báqí
ḍar gaye, aur ásmán ke Ḳhudá kí
tamjíd kí.
14 Dúsrá Afsos ho chuká; dekho,
tísrá Afsos jald honewálá hai.

Sátwen narsinge ká phúnká jáná, ya'ní tísrá Afsos.

15 Aur jab sátwen firishte ne
narsingá phúnká, to ásmán par baṛí
áwázen is mazmún kí paidá húín, ki
Dunyá kí bádsháhat hamáre Ḳhudá-
wand aur us ke Masíh kí ho gayí:
aur wuh abadu'l ábád bádsháhí
karegá. 16 Aur chaubíson buzurgon
ne, jo Ḳhudá ke sámne apne apne
taḳht par baiṭhe the, munh ke bal
girkar Ḳhudá ko sijda kiyá, 17 aur
yih kahá, ki Ai Ḳhudáwand Ḳhudá,
Qádir i mutlaq, jo hai aur jo thá,
ham terá shukr karte hain; kyúnki
tú ne apní baṛí qudrat ko háth men
lekar bádsháhí kí. 18 Aur qaumon
ko gussa áyá, aur terá gazab názil
húá, aur wuh waqt á pahunchá hai

[a] Yún. *ádmíon ke nám.*

ki murdon̲ ká insaf kiyá jáe, aur
tere bande nabíon̲ aur muqaddason̲
aur un chhoṭe baṛon̲ ko, jo tere nám
se ḍarte hain̲, ajr diyá jáe, aur zamín
ke tabáh karnewálon̲ ko tabáh kiyá
jáe.
19 Aur Ḳhudá ká jo maqdis ás-
mán par hai, wuh kholá gayá; aur
us ke maqdis men̲ us ke ‘ahd ká
sandúq dikhái diyá; aur bijliyán̲,
aur áwázen̲, aur garajen̲ paidá húín̲,
aur bhaun̲chál áyá, aur baṛe ole
paṛe.

‘Aurat aur azhdahe kí royá.

12 1 Phir ásmán par ek baṛá
nishán dikhái diyá, ya‘ní ek
‘aurat nazar áí, jo áftáb ko oṛhe
húe thí, aur chánd us ke pán̲won̲
ke níche thá, aur bárah sitáron̲ ká
táj us ke sir par; 2 wuh hámila
thí, aur dard i zih men̲ chillátí thí,
aur bachcha janne kí taklíf men̲
thí. 3 Phir ek âur nishán ásmán
par dikhái diyá, ya‘ní ek baṛá lál
azhdahá; us ke sát sir aur das
sín̲g the, aur us ke siron̲ par sát táj.
4 Aur us kí dum ne ásmán ke tihái
sitáre khen̲chkar zamín par ḍál
diye: aur wuh azhdahá us ‘aurat
ke áge já khaṛá húá, jo janne ko
thí, táki jab wuh jane, to us ke
bachche ko nigal jáe. 5 Aur wuh
beṭá janí, ya‘ni wuh laṛká jo lohe
ke ‘asá se sab qaumon̲ par hukú-
mat karegá; aur us ká bachcha
yakayak Ḳhudá aur us ke taḳht ke
pás tak pahun̲chá diyá gayá. 6 Aur
wuh ‘aurat us biyábán ko bhág
gayí, jahán̲ Ḳhudá kí taraf se us ke
liye ek jagah taiyár kí gayí thí, táki
wahán̲ ek hazár do sau sáṭh din tak
us kí parwarish kí jáe.
7 Phir ásmán par laṛáí húí: Mí-
káíl aur us ke firishte azhdahe se
laṛne ko nikle; aur azhdahá aur
us ke firishte un se laṛe; 8 lekin
gálib na áe, aur is ke ba‘d ásmán
par un ke liye jagah na rahí. 9 Aur
wuh baṛá azhdahá, ya‘ní wuhí
puráná sán̲p jo Iblís aur Shaitán
kahlátá hai, aur sáre jahán ko
gumráh kar detá hai, zamín par
girá diyá gayá, aur us ke firishte
bhí us ke sáth girá diye gaye.
10 Phir main̲ ne ásmán par se yih
baṛí áwáz átí suní, ki Ab hamáre
Ḳhudá kí naját, aur qudrat, aur
bádsháhat, aur us ke Masíh ká
iḳhtiyár záhir húá; kyún̲ki hamáre
bháiyon̲ par ilzám lagánewálá, jo
rát din hamáre Ḳhudá ke áge un
par ilzám lagáyá kartá hai, girá
diyá gayá. 11 Aur wuh Barre ke
ḳhún, aur apní gawáhí ke kalám
ke bá‘is us par gálib áe; aur unhon̲
ne apní ján ko ‘azíz na samjhá, ya-
hán̲ tak ki maut bhí gawárá kí.
12 Pas ai ásmáno, aur un ke rahne-
wálo, ḳhushí manáo. Ai ḳhushkí
aur tarí, tum par afsos hai; kyún̲ki
Iblís baṛe gusse men̲ tumháre pás
utarkar áyá hai, is liye ki jántá hai,
ki merá thoṛá hí sá waqt báqí hai.
13 Aur jab azhdahe ne dekhá, ki
main̲ zamín par girá diyá gayá hún̲,
to us ‘aurat ko satáyá, jo beṭá janí
thí. 14 Aur us ‘aurat ko baṛe ‘uqáb
ke do par diye gaye, táki sán̲p ke
sámne se uṛkar biyábán men̲ apní
us jagah pahun̲ch jáe, jahán̲ ek
zamáne, aur zamánon̲, aur ádhe
zamáne tak us kí parwarish kí
jáegí. 15 Aur sán̲p ne us ‘aurat ke
píchhe apne mun̲h se nadí kí tarah
pání baháyá, táki us ko is nadí se
bahá de. 16 Magar zamín ne us
‘aurat kí madad kí, aur apná mun̲h
kholkar us nadí ko pí liyá, jo azh-
dahe ne apne mun̲h se baháí thí.
17 Aur azhdahe ko ‘aurat par gussa
áyá, aur us kí báqí aulád se, jo
Ḳhudá ke hukmon̲ par ‘amal kartí
hai, aur Yisú‘ kí gawáhí dene par

13 qáim hai, larne ko gayá: 1 aur
samundar kí ret par já khaṛá
húá.

Samundar men se nikle húe haiwán kí royá.

Aur main ne ek haiwán ko sa-
mundar men se nikalte húe dekhá,
us ke das síng aur sát sir the, aur
us ke síngon par das táj, aur us ke
siron par kufr ke nám likhe húe
the. 2 Aur jo haiwán main ne
dekhá, us kí shakl tendúe kí sí thí,
aur pánw ríchh ke se, aur munh
babar ká sá; aur us azhdahe ne
apní qudrat aur apná takht aur baṛá
ikhtiyár use de diyá. 3 Aur main
ne us ke siron men se ek par goyá
zakhm i kárí lagá húá[a] dekhá, ma-
gar us ká zakhm i kárí achchhá ho
gayá, aur sárí dunyá ta'ajjub kartí
húí us haiwán ke píchhe píchhe
ho lí. 4 Aur chúnki us azhdahe
ne apná ikhtiyár us haiwán ko de
diyá thá, is liye unhon ne azhdahe
kí parastish kí; aur us haiwán kí
bhí yih kahkar parastish kí, ki Is
haiwán kí mánind kaun hai? kaun
us se laṛ saktá hai? 5 Aur baṛe
bol bolne aur kufr bakne ke liye
use ek munh diyá gayá, aur use
bayálís mahíne tak kám karne ká
ikhtiyár diyá gayá. 6 Aur us ne
Khudá kí nisbat kufr bakne ke liye
munh kholá, ki us ke nám, aur us
ke khaime, ya'ní ásmán ke rahne-
wálon kí nisbat kufr bake. 7 Aur
use yih ikhtiyár diyá gayá, ki mu-
qaddason se laṛe, aur un par gálib
áe; aur use har qabíle, aur um-
mat, aur ahl i zabán, aur qaum par
ikhtiyár diyá gayá. 8 Aur zamín ke
wuh sab rahnewále, jin ke nám us
Barre kí kitáb i hayát men likhe
nahín gaye, jo biná e 'álam ke waqt
se zabh húá hai[b], us haiwán kí
parastish karenge.
Jis ke kán hon wuh sune. 10 Jis
ko qaid honewálí hai, wuh qaid
men paṛegá; jo koí talwár se qatl
karegá, wuh zarúr talwár se qatl
kiyá jáegá. Muqaddason ke sabr
aur ímán ká yihí mauqa' hai.

Zamín men se nikle húe haiwán kí royá.

11 Phir main ne ek âur haiwán
ko zamín men se nikalte húe dekhá;
us ke barre ke se do síng the, aur
azhdahe kí tarah boltá thá. 12 Aur
yih pahle haiwán ká sárá ikhtiyár
us ke sámne kám men látá thá, aur
zamín aur us ke rahnewálon se us
pahle haiwán kí parastish karátá
thá, jis ká zakhm i kárí achchhá
ho gayá thá. 13 Aur wuh baṛe
baṛe nishán dikhátá thá, yahán tak
ki ádmíon ke sámne ásmán se za-
mín par ág názil kar detá thá.
14 Aur zamín ke rahnewálon ko un
nishánon ke sabab se, jin ke us
haiwán ke sámne dikháne ká us ko
ikhtiyár diyá gayá thá, is tarah
gumráh kar detá thá, ki zamín ke
rahnewálon se kahtá thá, ki jis
haiwán ke talwár lagí thí, aur wuh
zinda ho gayá, us ká but banáo.
15 Aur use us haiwán ke but men
rúh phúnkne ká ikhtiyár diyá gayá,
táki wuh haiwán ká but bole bhí,
aur jitne log us haiwán ke but kí
parastish na karen, un ko qatl bhí
karáe. 16 Aur us ne sab chhoṭe
baṛon, daulatmandon aur garíbon,
ázádon aur gulámon ke dahine
háth, yá un ke máthe par ek ek
chháp kará diyá; 17 táki us ke siwá
jis par nishán, ya'ní us haiwán ká

[a] Yún. *ek ko goyá maut tak zabh kiyá húá.*
[b] Yá *jin ke nám zabh kiye húe Barre kí kitáb i hayát men biná e 'álam ke waqt se likhe nahín gaye.*

nám, yá us ke nám ká 'adad ho,
âur koí kharíd farokht na kar sake.
18 Hikmat ká yih mauqa' hai[a]. Jo
samajh rakhtá hai, wuh is haiwán
ká 'adad gin le; kyúnki wuh ádmí
ká 'adad hai; aur us ká 'adad chha
sau chhiyásath hai.

Koh i Siyyon par Barre aur us ke kharíde húon kí royá.

14 1 Phir main ne nigáh kí, to
kyá dekhtá hún, ki wuh
Barra Siyyon ke pahár par khará
hai, aur us ke sáth ek lákh chauálís
hazár shakhs hain, jin ke máthe
par us ká aur us ke Báp ká nám
likhá húá hai. 2 Aur mujhe ásmán
par se ek aisí áwáz sunáí dí, jo zor
ke pání, aur barí garaj kí sí áwáz
thí; aur jo áwáz main ne suní, wuh
aisí thí jaise barbatnawáz barbat
bajáte hon. 3 Wuh takht ke sámne,
aur cháron jándáron aur buzurgon
ke áge, goyá[b] ek nayá gít gá rahe
the: aur un ek lákh chauálís hazár
shakhson ke siwá, jo dunyá[c] men
se kharíd liye gaye the, koí us gít
ko na síkh saká. 4 Yih wuh hain,
jo 'auraton ke sáth álúda nahín
húe, balki kunwáre hain. Yih wuh
hain, jo Barre ke píchhe píchhe
chalte hain, jahán kahín wuh játá
hai. Yih Khudá aur Barre ke liye
pahle phal hone ke wáste ádmíon
men se kharíd liye gaye hain.
5 Aur un ke munh se kabhí jhúth
na niklá thá; wuh be'aib hain.

Tín firishton kí ma'rifat Khudá kí honewálí 'adálat kí khabaren.

6 Phir main ne ek âur firishte ko
ásmán ke bích men urte húe dekhá,
jis ke pás zamín ke rahnewálon kí
har qaum aur qabíle aur ahl i zabán
aur ummat ke sunáne ke liye, abadí
khushkhabarí[d] thí. 7 Aur us ne
barí áwáz se kahá, ki Khudá se
daro, aur us kí tamjíd karo; kyúnki
us kí 'adálat ká waqt á pahunchá
hai; aur usí kí 'ibádat karo, jis ne
ásmán aur zamín aur samundar
aur pání ke chashme paidá kiye.
8 Phir is ke ba'd ek âur dúsrá[e]
firishta yih kahtá húá áyá, ki Gir
pará, wuh bará shahr i Bábil gir pará,
jis ne apní harámkárí kí gazabnák
mai tamám qaumon ko pilái hai.
9 Phir in ke ba'd ek âur tísre
firishte ne ákar barí áwáz se kahá,
ki Jo koí us haiwán aur us ke but
kí parastish kare, aur apne máthe
yá apne háth par us kí chháp le le,
10 wuh Khudá ke qahr kí us khális
mai ko píegá, jo us ke gazab ke
piyále men bharí gayí hai; aur
pák firishton ke sámne aur Barre
ke sámne ág aur gandhak ke 'azáb
men mubtilá hogá: 11 aur un ke
'azáb ká dhunwán abadu'l ábád
uthtá rahegá; aur jo us haiwán aur
us ke but kí parastish karte hain,
aur jo us ke nám kí chháp lete hain,
un ko rát din chain na milegá.
12 Muqaddason, ya'ní Khudá ke
hukmon par 'amal karnewálon, aur
Yisú' par ímán rakhnewálon ke
sabr ká yihí mauqa' hai.
13 Phir main ne ásmán men se
yih áwáz suní; ki Likh, Mubárak
hain wuh murde jo ab se Khudá-
wand men marte hain; Rúh kahtá
hai, ki Beshakk; kyúnki wuh apní
mihnaton se árám páenge, aur un
ke a'mál un ke sáth sáth hote hain.

Anáj aur angúron kí faslon kí royá.

14 Phir main ne nigáh kí, to kyá
dekhtá hún, ki ek safed bádal hai,
aur us bádal par ádamzád[f] kí má-
nind koí baithá hai, jis ke sir par

[a] Yá *Is se hikmat záhir hotí hai.* [b] N. *goyá* na dárad. [c] Yún. *zamín.*
[d] Yá *Injíl.* [e] N. *dúsrá* na dárad. [f] Yá *Ibn i A'dam.*

sone ká táj, aur háth men̲ tez
darán̲tí[a] hai. 15 Phir ek âur firishte
ne maqdis se nikalkar, us bádal
par baiṭhe húe se baṛí áwáz ke sáth
pukárkar kahá, ki Apní darán̲tí[a]
chalákar káṭ, kyún̲ki káṭne ká waqt
á gayá; is liye ki zamín kí fasl
bahut pak gayí. 16 Pas jo bádal
par baiṭhá thá us ne apní darán̲tí[a]
zamín par ḍál dí, aur zamín kí fasl
kaṭ gayí.
17 Phir ek âur firishta us maqdis
men̲ se niklá jo ásmán par hai;
us ke pás bhí tez darán̲tí[a] thi.
18 Phir ek âur firishta qurbángáh
se niklá, jis ká ág par iḳhtiyár thá,
us ne tez darán̲tíwále[b] se baṛí
áwáz se kahá, ki Apní tez darán̲tí[a]
chalákar zamín ke angúr ke da-
raḳht ke guchchhe káṭ le; kyún̲ki
us ke angúr bi'lkull pak gaye hain̲.
19 Aur us firishte ne apní darán̲tí[a]
zamín par ḍálí, aur zamín ke angúr
ke daraḳht kí fasl káṭkar, Ḳhudá
ke qahr ke baṛe hauz men̲ ḍál dí.
20 Aur shahr ke báhar us hauz men̲
angúr raun̲de gaye; aur hauz men̲
se itná ḳhún niklá, ki ghoṛon̲ kí
lagámon̲ tak pahun̲ch gayá, aur
solah sau farlán̲g tak bah niklá.

Sát pichhlí áfaton̲ ká zamín par názil kiyá jáná.

15 1 Phir main̲ ne ásmán par
ek âur baṛá aur 'ajíb nishán,
ya'ní sát firishte sáton̲ pichhlí áfa-
ton̲ ko liye húe dekhe; kyún̲ki in
áfaton̲ par Ḳhudá ká qahr ḳhatm
ho gayá hai.
2 Phir main̲ ne shíshe ká sá ek
samundar dekhá, jis men̲ ág milí
húí thí: aur jo us haiwán, aur us
ke but, aur us ke nám ke 'adad par
gálib áe the, un ko us shíshe ke
samundar ke pás Ḳhudá kí barbaten̲
liye khaṛe húe dekhá. 3 Aur wuh
Ḳhudá ke bande Músá ká gít, aur
Baṛre ká gít gá gákar kahte the, ki
Ai Ḳhudáwand Ḳhudá, Qádir i
mutlaq, tere kám baṛe aur 'ajíb
hain̲; ai azalí[c] Bádsháh, terí ráhen̲
rást aur durust hain̲. 4 Ai Ḳhudá-
wand, kaun tujh se na ḍaregá?
aur kaun tere nám kí baṛáí na
karegá? kyún̲ki sirf tú hí quddús
hai; aur sárí qaumen̲ ákar tere
sámne sijda karen̲gí, kyún̲ki tere
insáf[d] ke kám záhir ho gaye hain̲.
5 In báton̲ ke ba'd main̲ ne dekhá,
ki shahádat ke ḳhaime ká maqdis
ásmán men̲ kholá gayá: 6 aur wuh
sáton̲ firishte jin ke pás sáton̲ áfa-
ten̲ thín̲, ábdár aur chamakdár
jawáhir se árásta[e], aur síne par
sunahrí sínaband bán̲dhe húe, maq-
dis se nikle. 7 Aur un cháron̲
jándáron̲ men̲ se ek ne sát sone ke
piyále, abadu'l ábád zinda rahne-
wále Ḳhudá ke qahr se bhare húe,
un sáton̲ firishton̲ ko diye. 8 Aur
Ḳhudá ke jalál, aur us kí qudrat
ke sabab maqdis dhun̲wen̲ se bhar
gayá, aur jab tak un sáton̲ firishton̲
kí sáton̲ áfaten̲ ḳhatm na ho chukín̲,
koí us maqdis men̲ dáḳhil na ho saká.
16 1 Phir main̲ ne maqdis men̲
se kisí ko baṛí áwáz se un
sáton̲ firishton̲ se yih kahte suná,
ki Jáo, Ḳhudá ke qahr ke sáton̲
piyálon̲ ko zamín par ulaṭ do.
2 Pas pahle ne jákar apná piyála
zamín par ulaṭ diyá; aur jin ád-
míon̲ par us haiwán kí chháp thí,
aur jo us ke but kí parastish karte
the, un ke ek burá aur taklíf dene-
wálá násúr paidá ho gayá.
3 Aur dúsre ne apná piyála sa-
mundar men̲ ulṭá; aur wuh murde
ká sá ḳhún ban gayá; aur samun-
dar ke sab jándár mar gaye.

[a] Yá *han̲súá.* [b] Yá *han̲súewále.* [c] N. *ai qaumon̲ ke.*
[d] Yá *rástbází* [e] N. *sáf chamakdár kattán pahine húe.*

4 Aur tísre ne apná piyála dar-
yáon aur pání ke chashmon par
ulṭá, aur wuh khún ban gaye.
5 Aur main ne pání ke firishte ko
yih kahte suná, ki Ai Quddús, jo
hai, aur jo thá, tú ‘ádil hai, ki tú
ne yih insáf kiyá ; 6 kyúnki unhon
ne muqaddason aur nabíon ká khún
baháyá thá, aur tú ne unhen khún
piláyá : wuh isí láiq hain. 7 Phir
main ne qurbángáh men se yih
áwáz suní[a], ki Ai Khudáwand Khu-
dá, Qádir i mutlaq, beshakk, tere
faisale durust aur rást hain.

8 Aur chauthe ne apná piyála
súraj par ulṭá, aur use ádmíon ko
ág se jhulas dene ká ikhtiyár diyá
gayá. 9 Aur ádmí sakht garmí se
jhulas gaye, aur Khudá ke nám kí
nisbat kufr baká, jo in áfaton par
ikhtiyár rakhtá hai ; aur tauba na
kí ki us kí tamjíd karte.

10 Aur pánchwen ne apná piyála
us haiwán ke takht par ulṭá ; aur
us kí bádsháhat men andherá chhá
gayá ; aur dard ke máre log apní
zabánen káṭne lage ; 11 aur apne
dukhon aur násúron ke bá‘is ásmán
ke Khudá kí nisbat kufr baká, aur
apne kámon se tauba na kí.

12 Aur chhaṭe ne apná piyála
baṛe daryá e Firát par ulṭá ; aur us
ká pání súkh gayá, táki mashriq se
ánewále bádsháhon ke liye ráh tai-
yár ho jáe. 13 Phir main ne us
azhdahe ke munh se, aur us haiwán
ke munh se, aur us jhúṭhe nabí ke
munh se, tín nápák rúhen men-
dakon kí súrat men nikalte dekhín :
14 yih shayátín kí nishán dikháne-
wálí rúhen hain, jo Qádir i mutlaq
Khudá ke roz i ‘azím kí laṛáí ke
wáste jama‘ karne ke liye, sárí
dunyá ke bádsháhon ke pás nikalkar
játí hain. 15 (Dekho, main chor kí
tarah átá hún. Mubárak wuh hai,
jo jágtá hai, aur apní poshák kí
hifázat kartá hai, táki nangá na
phire, aur log us kí barahnagí na
dekhen.) 16 Aur unhon ne un ko
us jagah jama‘ kiyá, jis ká nám
‘Ibrání men Har-Magidon hai.

17 Aur sátwen ne apná piyála
hawá par ulṭá, aur maqdis ke takht
kí taraf se baṛe zor se yih áwáz áí,
ki Ho chuká. 18 Phir bijliyán, aur
áwázen, aur garajen paidá húín ;
aur ek aisá baṛá bhaunchál áyá, ki
jab se insán zamín par paidá húe[b],
aisá baṛá aur sakht bhaunchál
kabhí na áyá thá. 19 Aur us baṛe
shahr ke tín ṭukṛe ho gaye, aur
qaumon ke shahr gir gaye ; aur
baṛe shahr i Bábil kí Khudá ke hán
yád húí, táki use apne sakht gazab
kí mai ká jám piláe. 20 Aur har
ek ṭápú apní jagah se ṭal gayá, aur
pahaṛon ká patá na lagá. 21 Aur
ásmán se ádmíon par man man
bhar ke baṛe baṛe ole gire, aur
chúnki yih áfat niháyat sakht thí,
is liye logon ne olon kí áfat ke
bá‘is Khudá kí nisbat kufr baká.

Rúhání Bábil kí daulat, aur ‘aish o ‘ishrat, aur nápákí, aur jald honewálí barbádí kí royá.

17 1 Aur un sáton firishton men
se jin ke pás sát piyále the,
ek ne ákar mujh se yih kahá, ki
Idhar á ; main tujhe us baṛí kasbí
kí sazá dikháún, jo bahut se páníon
par baiṭhí húí hai ; 2 aur jis ke sáth
zamín ke bádsháhon ne harámkárí
kí thí ; aur zamín ke rahnewále us
kí harámkárí kí mai se matwále ho
gaye the. 3 Pas wuh mujhe Rúh
men jangal ko le gayá ; wahán
main ne qirmizí rang ke haiwán
par, jo kufr ke námon se lipá húá
thá, aur jis ke sát sir aur das síng
the, ek ‘aurat ko baiṭhe húe dekhá.

[a] Yún. *qurbángáh ko yih kahte suná.*
[b] N. *húá.*

4 Yih 'aurat argawání aur qirmizí
libás pahine húe, aur sone aur ja-
wáhir aur motíon se árásta thí;
aur ek sone ká piyála makrúhát,
ya'ní us kí harámkárí kí nápákíon
se bhará húá, us ke háth men thá;
5 aur us ke máthe par yih nám
likhá húá thá; RÁZ, BAṚÁ SHAHR I
BÁBIL, KASBÍON AUR ZAMÍN KÍ MAK-
RÚHÁT KÍ MÁN. 6 Aur main ne us
'aurat ko muqaddason ke khún,
aur Yisú' ke shahídon ke khún píne
se, matwálá dekhá: aur use dekh-
kar sakht hairán húá. 7 Us firishte
ne mujh se kahá, ki Tú hairán
kyún ho gayá? Main is 'aurat aur
us haiwán ká, jis par wuh sawár
hai, aur jis ke sát sir aur das síng
hain, tujhe bhed batátá hún. 8 Yih
jo tú ne haiwán dekhá, yih pahle
to thá, magar ab nahín hai; aur
áyanda atháh gaṛhe se nikalkar,
halákat men paṛegá; aur zamín ke
rahnewále jin ke nám biná e 'álam
ke waqt se kitáb i hayát men likhe
nahín gaye, is haiwán ká yih hál
dekhkar, ki pahle thá, aur ab nahín,
aur phir maujúd ho jáegá, ta'ajjub
karenge. 9 Yihí mauqa' hai us
zihn ká, jis men hikmat hai; wuh
sáton sir sát paháṛ hain, jin par
wuh 'aurat baiṭhí húí hai; 10 aur
wuh sát bádsháh bhí hain; pánch
to ho chuke hain, aur ek maujúd
hai, aur ek abhí áyá nahín; aur
jab áegá, to kuchh 'arse tak us ká
rahná zarúr hai. 11 Aur jo haiwán
pahle thá, aur ab nahín, wuh
áṭhwán hai, aur un sáton men se
paidá húá, aur halákat men paṛegá.
12 Aur wuh das síng jo tú ne dekhe,
das bádsháh hain; abhí tak unhon
ne bádsháhat nahín pái; magar us
haiwán ke sáth ghaṛí bhar ke wáste
bádsháhon ká sá ikhtiyár páenge.
13 In sab kí ek hí ráe hogí, aur wuh
apní qudrat aur ikhtiyár us haiwán
ko de denge. 14 Wuh Barre se
laṛenge, aur Barra un par gálib
áegá; kyúnki wuh khudáwandon
ká Khudáwand, aur bádsháhon ká
Bádsháh hai; aur jo buláe húe,
aur barguzída, aur wafádár us ke
sáth hain, wuh bhí gálib áenge.
15 Phir us ne mujh se kahá, ki Jo
pání tú ne dekhe, jin par kasbí
baiṭhí hai, wuh ummaten, aur guroh,
aur qaumen, aur ahl i zabán hain.
16 Aur jo das síng tú ne dekhe,
wuh, aur haiwán us kasbí se
'adáwat rakkhenge, aur use bekas
aur nangá kar denge, aur us ká
gosht khá jáenge, aur us ko ág
men jalá ḍálenge. 17 Kyúnki Khu-
dá un ke dilon men yih ḍálegá, ki
wuh usí kí ráe par chalen, aur jab
tak ki Khudá kí báten púrí na ho
len, wuh muttafiqu'r ráe hokar apní
bádsháhat us haiwán ko de den.
18 Aur wuh 'aurat jise tú ne dekhá,
wuh baṛá shahr hai, jo zamín ke
bádsháhon par hukúmat kartá hai.

Bábil kí barbádí, aur us par dunyá ke logon ká mátam.

18 1 In báton ke ba'd main ne
ek áur firishte ko ásmán par
se utarte húe dekhá, jise baṛá ikhti-
yár thá; aur zamín us ke jalál se
raushan ho gayí. 2 Us ne baṛí áwáz
se chillákar kahá, ki Gir paṛá, baṛá
shahr i Bábil gir paṛá, aur shayátín
ká maskan, aur har nápák rúh ká
aḍḍá, aur har nápák aur makrúh
parinde ká aḍḍá ho gayá. 3 Kyún-
ki us kí harámkárí kí gazabnák
mai ke bá'is tamám qaumen gir
gayí hain,[a] aur zamín ke bádsháhon
ne us ke sáth harámkárí kí hai;
aur dunyá ke saudágar us ke 'aish
o 'ishrat kí badaulat daulatmand
ho gaye.

[a] N. *mai men se tamám qaumon ne pí liyá hai.*

4 Phir main̲ ne ásmán men̲ kisí
âur ko yih kahte húe suná, ki Ai
merí ummat ke logo, us men̲ se
nikal áo, táki tum us ke gunáhon̲
men̲ sharík na ho ; aur us kí áfaton̲
men̲ se koí tum par na á jáe.
5 Kyún̲ki us ke gunáh ásmán tak
pahun̲ch gaye hain̲, aur us kí bad-
kárián̲ Ḳhudá ko yád á gayí hain̲.
6 Jaisá us ne kiyá, waisá hí tum
bhí us ke sáth karo ; aur use us ke
kámon̲ ká do chand badlá do ; jis
qadr us ne piyála bhará, tum us ke
liye dugná bhar do. 7 Jis qadr us
ne apne áp ko shándár banáyá, aur
‘aiyáshí kí thí, usí qadr us ko ‘azáb
aur gam men̲ ḍál do ; kyún̲ki wuh
apne dil men̲ kahtí hai, ki Main̲
malika ho baiṭhí hún̲, bewa nahín̲,
aur kabhí gam na dekhún̲gí. 8 Is
liye us par ek hí din men̲ áfaten̲
áen̲gí, ya‘ní maut, aur gam, aur
kál ; aur wuh ág men̲ jalákar ḳhák
kar dí jáegí ; kyún̲ki us ká insáf
karnewálá Ḳhudáwand Ḳhudá qawí
hai. 9 Aur us ke sáth harámkárí
aur ‘aiyáshí karnewále zamín ke
bádsháh, jab us ke jalne ká dhún̲-
wán̲ dekhen̲ge, to us ke liye roen̲ge,
aur chhátí píṭen̲ge ; 10 aur us ke
‘azáb ke ḍar se dúr khaṛe húe ka-
hen̲ge, ki Ai baṛe shahr ! ai Bábil !
ai mazbút shahr ! afsos ! afsos !
ghaṛí hí bhar men̲ tujhe sazá mil
gayí. 11 Aur dunyá ke saudágar
us ke liye roen̲ge, aur mátam ka-
ren̲ge, kyún̲ki ab koí un ká mál
nahín̲ ḳharídne ká : 12 aur wuh
mál yih hai ; soná, chán̲dí, jawáhir,
motí, aur mihín kattání aur arga-
wání aur reshmí aur qirmizí kapṛe,
aur har tarah kí ḳhushbúdár lak-
ṛiyán̲, aur háthídán̲t ke tarah tarah
kí chízen̲, aur niháyat beshqímat
lakṛí, aur pítal aur lohe aur sang
i marmar ke tarah tarah kí chízen̲ ;
13 aur dárchíní, aur masálih, aur
‘úd, aur ‘itr, aur lobán, aur mai,
aur tel, aur maidá, aur gehún̲, aur
maweshí, aur bheṛen̲, aur ghoṛe,
aur gáṛiyán̲, aur gulám ; aur ádmíon̲
kí jánen̲. 14 Ab tere dilpasand me-
we tere pás se dúr ho gaye ; aur
sárí lazíz aur tuhfa tuhfa chízen̲
tujh se játí rahín̲ ; ab wuh hargiz
háth na áen̲gí. 15 In chízon̲ ke
saudágar jo us ke sabab se máldár
ban gaye the, us ke ‘azáb ke ḳhauf
se dúr khaṛe húe roen̲ge, aur gam
karen̲ge ; 16 aur kahen̲ge, ki Afsos !
afsos ! wuh baṛá shahr, jo mihín
kattání aur argawání aur qirmizí
kapṛe pahine húe, aur sone aur
jawáhir aur motiyon̲ se árásta thá !
17 ghaṛí hí bhar men̲ us kí itní baṛí
daulat barbád ho gayí. Aur sab
náḳhudá, aur jaház ke sáre mu-
sáfir, aur malláh, aur âur jitne
samundar ká kám karte hain̲, 18 jab
us ke jalne ká dhún̲wán̲ dekhen̲ge,
to dúr khaṛe húe chilláen̲ge aur
kahen̲ge, ki Kaun sá shahr is baṛe
shahr kí mánind hai ? 19 Aur apne
siron̲ par ḳhák ḍálen̲ge, aur rote
húe, aur mátam karte húe, chillá
chillákar kahen̲ge, ki Afsos ! afsos !
wuh baṛá shahr, jis kí daulat se
samundar ke sab jaházwále daulat-
mand ho gaye ! ghaṛí hí bhar men̲
ujaṛ gayá. 20 Ai ásmán, aur ai
muqaddaso, aur rasúlo, aur nabío,
us par ḳhushí karo ; kyún̲ki Ḳhudá
ne insáf karke us se tumhárá badlá
le liyá.

21 Phir ek zoráwar firishte ne
baṛí chakkí ke páṭ kí mánind ek
patthar uṭháyá, aur yih kahkar
samundar men̲ phen̲k diyá, ki Bábil
ká baṛá shahr bhí isí tarah zor se
giráyá jáegá, aur phir kabhí us ká
patá na milegá. 22 Aur barbatna-
wázon̲, aur mutribon̲, aur bán̲slí
bajánewálon̲, aur narsingá phún̲kne-
wálon̲ kí áwáz phir kabhí tujh men̲

na sunái degí; aur kisí peshe ká
kárígar tujh men̲ phir kabhí páyá
na jáegá; aur chakkí kí áwáz tujh
men̲ phir kabhí na sunáí degí;
23 aur chirág kí raushní tujh men̲
phir kabhí na chamkegí; aur tujh
men̲ dúlhá aur dulhan kí áwáz phir
kabhí na sunáí degí: kyún̲ki tere
saudágar zamín ke amír the; aur
terí jádúgarí se sarí qaumen̲ gumráh
ho gayín̲. 24 Aur nabíon̲ aur mu-
qaddason̲ aur zamín ke âur sab
maqtúlon̲ ká ḳhún us men̲ páyá
gayá.

Bábil kí barbádí, aur Barre kí dulhan kí honewálí shádí par ásmán men̲ ḳhushí.

19 1 In báton̲ ke ba'd, main̲ ne
ásmán par goyá barí jamá'at
ko baland áwáz se yih kahte suná,
ki Hallalúyáh; Naját, aur jalál, aur
qudrat hamáre Ḳhudá hí kí hai:
2 kyún̲ki us ke faisale rást aur du-
rust hain̲, is liye ki us ne us barí
kasbí ká insáf kiyá, jis ne apní
harámkárí se dunyá ko ḳharáb kiyá
thá, aur us se [a] apne bandon̲ ke
ḳhún ká badlá liyá. 3 Phir dúsrí
bár unhon̲ ne Hallalúyáh kahá.
Aur us ke jalne ká dhún̲wán̲ abadu'l
ábád uṭhtá rahegá. 4 Aur chau-
bíson̲ buzurgon̲ aur cháron̲ jándáron̲
ne girkar Ḳhudá ko sijda kiyá, jo
taḳht par baiṭhá thá, aur kahá, ki
A'mín; Hallalúyáh. 5 Aur taḳht
men̲ se yih áwáz niklí, ki Ai us se
ḍarnewále bando, chhoṭe ho ḳhwáh
bare, tum sab hamáre Ḳhudá kí
hamd karo. 6 Phir main̲ ne barí
jamá'at kí sí áwáz, aur zor ke pání
kí sí áwáz, aur saḳht garajon̲ kí
sí áwáz suní, ki Hallalúyáh: is
liye ki Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá,
Qádir i mutlaq, bádsháhí kartá hai.
7 Áo, ham ḳhushí karen̲, aur ni-
háyat shádmán hon̲, aur us kí tam-
jíd karen̲: is liye ki Barre kí shádí
á pahun̲chí, aur us kí bíwí ne apne
áp ko taiyár kar liyá. 8 Aur us ko
chamakdár aur sáf mihín kattání
kaprá pahinne ká iḳhtiyár diyá
gayá: kyún̲ki mihín kattání kapre
se muqaddas logon̲ kí rástbází ke
kám murád hain̲. 9 Aur us ne
mujh se kahá, ki Likh, Mubárak
hain̲ wuh, jo Barre kí shádí kí
ziyáfat men̲ buláe gaye hain̲. Phir
us ne mujh se kahá, ki Yih Ḳhudá
kí sachchí báten̲ hain̲. 10 Aur main̲
use sijda karne ke liye us ke pán̲-
won̲ par girá. Us ne mujh se kahá,
ki Ḳhabardár, aisá na kar: main̲
bhí terá aur tere un bháiyon̲ ká
hamḳhidmat hún̲, jo Yisú' kí ga-
wáhí dene par qáim hain̲: Ḳhudá
hí ko sijda kar: kyún̲ki Yisú' kí
gawáhí nubuwwat kí rúh hai.

Haiwán aur jhúṭhe nabí par Kalám i Ḳhudá ká fath páná.

11 Phir main̲ ne ásmán ko khulá
húá dekhá; aur kyá dekhtá hún̲,
ki ek safed ghorá hai; aur us par
ek sawár hai jo Sachchá aur Bar-
haqq kahlátá hai; aur wuh rástí
ke sáth insáf aur laráí kartá hai.
12 Aur us kí án̲khen̲ ág ke shu'le
hain̲, aur us ke sir par bahut se
táj hain̲; aur us ká ek nám likhá
húá hai, jise us ke siwá âur koí
nahín̲ jántá. 13 Aur wuh ḳhún kí
chhírkí [b] húí poshák pahine húe
hai: aur us ká nám Kalám i Ḳhudá
kahlátá hai. 14 Aur ásmán kí fau-
jen̲ safed ghoron̲ par sawár, aur
safed aur sáf mihín kattání kapre
pahine húe, us ke píchhe píchhe
hain̲. 15 Aur qaumon̲ ke márne
ke liye us ke mun̲h se ek tez talwár
nikaltí hai: aur wuh lohe ke 'asá
se un par hukúmat karegá: aur

[a] Yún. *us ke háth se.*

[b] N. *Ḳhún men̲ ḍúbí.*

Qádir i mutlaq Ḳhudá ke saḳht
gazab kí mai ke hauz men angúr
raundegá. 16 Aur us kí poshák
aur rán par yih nám likhá húá hai,
BÁDSHÁHON KÁ BÁDSHÁH, AUR ḲHU-
DÁWANDON KÁ ḲHUDÁWAND.

17 Phir main ne ek firishte ko
áftáb par khaṛe húe dekhá; aur us
ne baṛí áwáz se chillákar ásmán
men ke sáre urnewále parandon se
kahá, ki Áo, Ḳhudá kí baṛí ziyáfat
men sharík hone ke liye jama' ho
jáo; 18 táki tum bádsháhon ká
gosht, aur faují sardáron ká gosht,
aur zoráwaron ká gosht, aur ghoṛon
aur un ke sawáron ká gosht, aur
sáre ádmíon ká gosht kháo, ḳhwáh
ázád hon ḳhwáh gulám, ḳhwáh
chhoṭe hon ḳhwáh baṛe.

19 Phir main ne us haiwán, aur
zamín ke bádsháhon, aur un kí
faujon ko us ghoṛe ke sawár aur us
kí fauj se jang karne ke liye ikaṭṭhá
dekhá. 20 Aur wuh haiwán aur us
ke sáth wuh jhúṭhá nabí pakṛá
gayá, jis ne us ke sámne aise nishán
dikháe the, jin se us ne haiwán kí
chháp lenewálon aur us ke but
kí parastish karnewálon ko gumráh
kiyá thá: wuh dono ág kí us jhíl
men zinda ḍále gaye, jo gandhak
se jaltí hai: 21 aur báqí us ghoṛe
ke sawár kí talwár se, jo us ke
munh se nikaltí thí, qatl kiye gaye;
aur sáre parand un ke gosht se ser
ho gaye.

Shaitán ká hazár baras tak qaid rahná, aur Masíh ke logon ká bádsháhí karná.

20 1 Phir main ne ek firishte
ko ásmán se utarte dekhá,
jis ke háth men atháh gaṛhe kí
kunjí, aur ek baṛí zanjír thí. 2 Us
ne us azhdahe, ya'ní puráne sánp
ko, jo Iblís aur Shaitán hai, pakaṛ-
kar hazár baras ke liye bándhá,
3 aur use atháh gaṛhe men ḍálkar
band kar diyá, aur us par muhr
kar dí, táki wuh hazár baras ke
púre hone tak qaumon ko phir
gumráh na kare; is ke ba'd zarúr
hai, ki thoṛe 'arse ke liye kholá jáe.

4 Phir main ne taḳht dekhe, aur
log un par baiṭh gaye, aur 'adálat
un ke sipurd kí gayí: aur un kí
rúhon ko bhí dekhá, jin ká Yisú'
kí gawáhí dene, aur Ḳhudá ke
kalám ke sabab sir káṭá gayá thá,
aur jinhon ne na us haiwán kí
parastish kí thí, na us ke but kí,
aur na us kí chháp apne máthe aur
háthon par lí thí; wuh zinda
hokar hazár baras tak Masíh ke
sáth bádsháhí karte rahe. 5 Aur
jab tak yih hazár baras púre na ho
liye, báqí murde zinda na húe.
Pahlí qiyámat yihí hai. 6 Mubá-
rak aur muqaddas wuh hai, jo
pahlí qiyámat men sharík ho:
aison par dúsrí maut ká kuchh
iḳhtiyár nahín; balki wuh Ḳhudá
aur Masíh ke káhin honge, aur us
ke sáth hazár baras tak bádsháhí
karenge.

Shaitán ká áḳhirí hamla aur shikast.

7 Aur jab hazár baras púre ho
chukenge, to Shaitán qaid se chhoṛ
diyá jáegá, 8 aur un qaumon ko jo
zamín ke cháron taraf hongí, ya'ní
Yájúj o Májúj ko, gumráh karke
laṛái ke liye jama' karne ko nik-
legá; un ká shumár samundar kí
ret ke barábar hogá. 9 Aur wuh
tamám zamín par phail jáengí aur
muqaddason kí lashkargáh aur
'azíz shahr ko cháron taraf se gher
lengí, aur ásmán par se ág názil
hokar unhen khá jáegí. 10 Aur un
ká gumráh karnewálá Iblís ág aur
gandhak kí us jhíl men ḍálá jáegá,
jahán wuh haiwán aur jhúṭhá nabí
bhí hogá; aur wuh rát din abadu'l
ábád 'azáb men rahenge.

Áḵhirí ʻadálat.

11 Phir maiṉ ne ek bará safed
taḵht, aur us ko jo us par baiṭhá
húá thá dekhá, jis ke sámne se
zamín aur ásmán bhág gaye; aur
unheṉ kahíṉ jagah na milí. 12 Phir
maiṉ ne chhoṭe baṛe sab murdoṉ
ko us taḵht ke sámne khaṛe húe
dekhá; aur kitábeṉ kholí gayíṉ;
phir ek âur kitáb kholí gayí, yaʻní
kitáb i hayát: aur jis tarah un
kitáboṉ meṉ likhá húá thá, un ke
aʻmál ke mutábiq murdoṉ ká
insáf kiyá gayá. 13 Aur samundar
ne apne andar ke murdoṉ ko de
diyá, aur maut aur ʻálam i arwáh
ne apne andar ke murdon ko de
diyá: aur un meṉ se har ek ke
aʻmál ke muwáfiq us ká insáf kiyá
gayá. 14 Phir maut aur ʻálami-
arwáh ág kí jhíl meṉ ḍále gaye.
Yih ág kí jhíl dúsrí maut hai.
15 Aur jis kisí ká nám kitáb i
hayát meṉ likhá húá na milá, wuh
ág kí jhíl meṉ ḍálá gayá.

Naye ásmán o zamín, aur un ke rahne-wáloṉ kí royá.

21 1 Phir maiṉ ne ek naye
ásmán, aur nayí zamín ko
dekhá: kyúṉki pahlá ásmán aur
pahlí zamín játí rahí thí; aur sam-
undar bhí na rahá. 2 Phir maiṉ
ne shahr i muqaddas, naye Yarú-
shalem ko ásmán par se Ḵhudá ke
pás se utarte dekhá; aur wuh us
dulhan kí mánind árásta thá, jis
ne apne shauhar ke liye singár
kiyá ho. 3 Phir maiṉ ne taḵht
meṉ se kisí ko baland áwáz se yih
kahte suná, ki Dekh, Ḵhudá ká
ḵhaima ádmíoṉ ke darmiyán hai;
wuh un ke sáth ḵhaima karegá,
aur wuh us ke log [a] hoṉge, aur
Ḵhudá áp un ke sáth rahegá, aur
un ká Ḵhudá hogá [b]: 4 aur wuh
un kí áṉkhoṉ ke sab áṉsú poṉchh
degá; is ke baʻd maut nahíṉ rahe-
gí, aur na mátam rahegá, na áh o
nála, na dard: [c] pahlí chízeṉ játí
rahíṉ. 5 Aur jo taḵht par baiṭhá
húá thá, us ne kahá, ki Dekh,
maiṉ sárí chízoṉ ko nayá baná detá
húṉ. Phir us ne kahá, ki Likh le:
kyúṉki yih báteṉ sach aur barhaqq
haiṉ. 6 Phir us ne mujh se kahá,
ki Yih báteṉ púrí ho gayíṉ. Maiṉ
Alfa, aur Omiga, yaʻní ibtidá aur
intihá húṉ. Maiṉ piyáse ko áb i
hayát ke chashme se muft piláúṉ-
gá. 7 Jo gálib áe, wuhí in chízoṉ
ká wáris hogá; aur maiṉ us ká
Ḵhudá húṉgá, aur wuh merá beṭá
hogá. 8 Magar buzdiloṉ, aur beí-
mánoṉ, aur ghinaune logoṉ, aur
ḵhúníoṉ, aur harámkároṉ, aur já-
dúgaroṉ, aur butparastoṉ, aur sáre
jhúṭhoṉ ká hissa ág aur gandhak
se jalnewálí jhíl meṉ hogá; yih
dúsrí maut hai.

Naye Yarúshalem kí kaifíyat.

9 Phir un sát firishtoṉ meṉ se,
jin ke pás sát piyále the, aur wuh
pichhlí sát áfatoṉ se bhare húe the,
ek ne ákar mujh se kahá, ki Idhar
á; maiṉ tujhe dulhan, yaʻní Barre
kí bíwí, dikháúṉ. 10 Aur wuh
mujhe Rúh meṉ ek baṛe aur úṉche
paháṛ par le gayá, aur shahr i
muqaddas Yarúshalem ko, ásmán
par se Ḵhudá ke pás se utarte
dikháyá; 11 us meṉ Ḵhudá ká
jalál thá: aur us kí chamak [d] ni-
háyat qímatí patthar, yaʻní us
yashab kí sí thí, jo billaur kí tarah
shaffáf ho; 12 aur us kí shahrpa-
náh baṛí aur baland thí, aur us ke
bárah darwáze, aur darwázoṉ par
bárah firishte the, aur un par baní

[a] Yún. *us kí ummateṉ.*
[b] N. *aur un ká Ḵhudá hogá* na dárad.
[c] N. *kyúṉki* izád.
[d] Yún. *us ká naiyir.*

Isráíl ke bárah qabílon̲ ke nám
likhe húe the: 13 tín darwáze
mashriq kí taraf the; tín darwáze
shimál kí taraf; tín darwáze junúb
kí taraf; aur tín darwáze magrib
kí taraf. 14 Aur us shahr kí
shahrpanáh kí bárah bunyáden̲
thín̲, aur un par Barre ke bárah
rasúlon̲ ke bárah nám likhe the.
15 Aur jo mujh se kah rahá
thá, us ke pás, shahr aur us ke
darwázon̲ aur us kí shahrpanáh
ke nápne ke liye, ek paimáish ká
ála, ya'ní sone ká gaz thá. 16 Aur
wuh shahr chaukor wáqi' húá thá,
aur us kí lambáí chauṛáí ke bará-
bar thí: us ne shahr ko us gaz se
nápá, to bárah hazár farláng niklá:
us kí lambáí aur chauṛáí aur
ún̲chái barábar thí. 17 Aur us ne
us kí shahrpanáh ko ádmí kí, ya'ní
firishte kí, paimáish ke mutábiq
nápá, to ek sau chauálís háth niklí.
18 Aur us kí shahrpanáh kí ta'mír
yashab kí thí: aur shahr aise
k̲h̲ális sone ká thá, jo shaffáf shíshe
kí mánind ho. 19 Aur us shahr kí
shahrpanáh kí bunyáden̲ har tarah
ke jawáhir se árásta thín̲. Pahlí
bunyád yashab kí thí; dusrí nílam
kí; tísrí shabchirág kí; chauthí
zumurrud kí; 20 pán̲chwín̲ 'aqíq
kí; chhaṭí la'l kí; sátwín̲ sunahre
patthar kí; áṭhwín̲ fíroze kí; nawín̲
zabarjad kí; daswín̲ yamaní kí;
gyárahwín̲ sang i sumbulí kí, aur
bárahwín̲ yáqút kí. 21 Aur bárah
darwáze bárah motiyon̲ ke the;
har darwáza ek ek motí ká thá;
aur shahr kí saṛak shaffáf shíshe kí
mánind k̲h̲ális sone kí thí. 22 Aur
main̲ ne us men̲ koí maqdis na
dekhá: is liye ki Ḳhudáwand
Ḳhudá Qádir i mutlaq, aur Barra
us ká maqdis hain̲. 23 Aur us
shahr men̲ súraj yá chánd kí
raushní kí kuchh hájat nahín̲;
kyún̲ki Ḳhudá ke jalál ne use
raushan kar rakkhá hai, aur Barra
us ká chirág hai. 24 Aur qaumen̲
us kí raushní men̲ chalen̲ phiren̲gí;
aur zamín ke bádsháh apní shán o
shaukat ká sámán us men̲ láen̲ge.
25 Aur us ke darwáze din ko hargiz
band na hon̲ge, (aur rát wahán̲ na
hogí:) 26 aur log qaumon̲ kí shán
o shaukat aur 'izzat ká sámán us
men̲ láen̲ge: 27 aur us men̲ koí
nápák chíz, yá koí shak̲h̲s jo ghi-
naune kám kartá, yá jhúṭhí báten̲
ghaṛtá hai, hargiz dák̲h̲il na hogá,
magar wuhí jin ke nám Barre kí
kitáb i hayát men̲ likhe húe hain̲.

22 1 Phir us ne mujhe billaur
kí tarah chamaktá húá áb i
hayát ká ek daryá dikháyá, jo
Ḳhudá aur Barre ke tak̲h̲t se
nikalkar, us shahr kí saṛak ke bích
men̲ bahtá thá. 2 Aur daryá ke
wár pár zindagí ká darak̲h̲t thá;
us men̲ bárah qism ke phal áte
the, aur har mahíne men̲ phaltá
thá: aur us darak̲h̲t ke patton̲ se
qaumon̲ ko shifá hotí thí. 3 Aur
phir la'nat na hogí: aur Ḳhudá
aur Barre ká tak̲h̲t us shahr men̲
hogá: aur us ke bande us kí
'ibádat karen̲ge; 4 aur wuh us
ká mun̲h dekhen̲ge; aur us ká
nám un ke máthon̲ par likhá húá
hogá. 5 Aur phir rát na hogí;
aur wuh chirág aur súraj kí raush-
ní ke muhtáj na hon̲ge; kyún̲ki
Ḳhudáwand Ḳhudá un ko raushan
karegá, aur wuh abadu'l ábád bád-
sháhí karen̲ge.

Ak̲h̲irí nasíhaten̲ aur du'á.

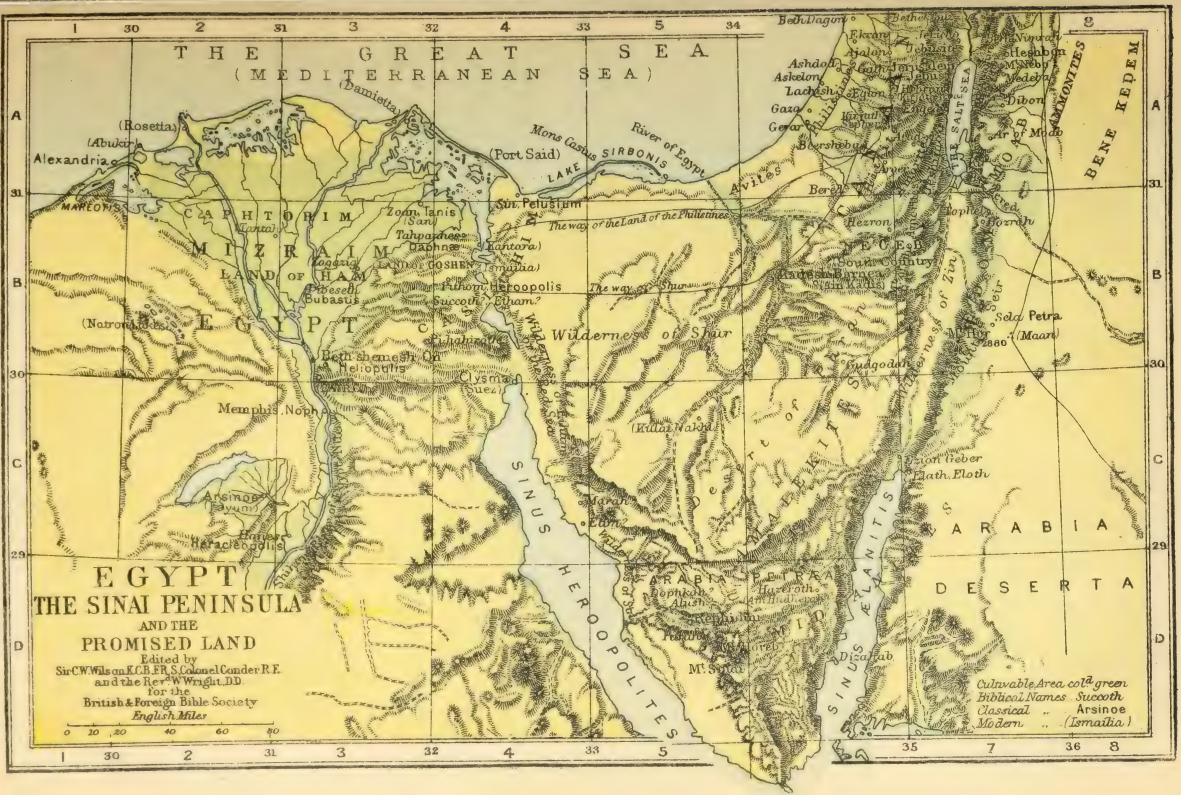
6 Phir us ne mujh se kahá, ki
Yih báten̲ sach aur barhaqq hain̲;
chunán̲chi Ḳhudáwand ne, jo na-
bíon̲ kí rúhon̲ ká Ḳhudá hai, apne
firishte ko is liye bhejá, ki apne
bandon̲ ko wuh báten̲ dikháe jin

ká jald honá zarúr hai. 7 Aur
dekh, main̲ jald ánewálá hún̲.
Mubárak hai wuh jo is kitáb
kí nubuwwat kí báton̲ par ‘amal
kartá hai.
8 Main̲ wuhí Yúhanná hún̲, jo
in báton̲ ko suntá aur dekhtá thá.
Aur jab main̲ ne suná aur dekhá,
to jis firishte ne mujhe yih báten̲
dikháín̲, main̲ us ke pán̲won̲ par
sijda karne ko girá. 9 Us ne mujh
se kahá, ki K̲habardár, aisá na
kar: main̲ bhí terá, aur tere bhái
nabíon̲, aur is kitáb kí báton̲ par
‘amal karnewálon̲ ká hamk̲hidmat
hún̲: K̲hudá hí ko sijda kar.
10 Phir us ne mujh se kahá, ki
Is kitáb kí nubuwwat kí báton̲ ko
poshída na rakh[a]; kyún̲ki waqt
nazdík hai. 11 Jo burái kartá hai,
wuh burái hí kartá jáe: aur jo
najis hai, wuh najis hí hotá jáe:
aur jo rástbáz hai, wuh rástbází
hí kartá jáe: aur jo pák hai, wuh
pák hí hotá jáe. 12 Dekh, main̲
jald ánewálá hún̲; aur har ek ke
kám ke muwáfiq dene ke liye ajr
mere pás hai. 13 Main̲ Alfa aur
Omiga, auwal o ák̲hir, ibtidá o
intihá hún̲. 14 Mubárak hain̲ wuh,
jo apne jáme dhote hain̲, kyún̲ki
zindagí ke darak̲ht ke pás áne ká
ik̲htiyár páen̲ge, aur un darwázon̲
se shahr men̲ dák̲hil hon̲ge.
15 Magar kutte, aur jádúgar, aur
harámkár, aur k̲húní, aur butpa-
rast, aur jhúṭhí bát ká har ek
pasand karne aur ghaṛnewálá bá-
har rahegá.
16 Mujh Yisú‘ ne apná firishta
is liye bhejá ki kalísiyáon̲ ke báre
men̲ tumháre áge in báton̲ kí
gawáhí de. Main̲ Dáúd kí asl o
nasl, aur subh ká chamaktá húá
sitára hún̲.
17 Aur R̤úh aur Dulhan kahtí
hain̲, ki Á. Aur sunnewálá bhí
kahe, ki Á. Aur jo piyásá ho wuh
áe: aur jo koí cháhe áb i hayát
muft le.
18 Main̲ har ek ádmí ke áge jo is
kitáb kí nubuwwat kí báten̲ suntá
hai gawáhí detá hún̲, ki agar koí
ádmí un men̲ kuchh baṛháe, to
K̲hudá is kitáb men̲ likhí húí
áfaten̲ us par názil karegá[b]:
19 aur agar koí is nubuwwat kí
kitáb kí báton̲ men̲ se kuchh nikál
ḍále, to K̲hudá us zindagí ke
darak̲ht, aur muqaddas shahr men̲
se, jin ká is kitáb men̲ zikr hai, us
ká hissa nikál ḍálegá.
20 Jo in báton̲ kí gawáhí detá
hai, wuh yih kahtá hai, ki Be-
shakk: main̲ jald ánewálá hún̲.
Ámín: ai K̲hudáwand Yisú‘, Á.
21 K̲hudáwand Yisú‘ ká fazl mu-
qaddason̲ ke sáth[c] rahe. Ámín.[d]

[a] Yún. *par muhr na kar.*
[b] Yún. *baṛháegá.*
[c] N. *sab ke sáth.*
[d] N. *A'mín* na dárad.

The Gresham Press
UNWIN BROTHERS, LIMITED
WOKING AND LONDON

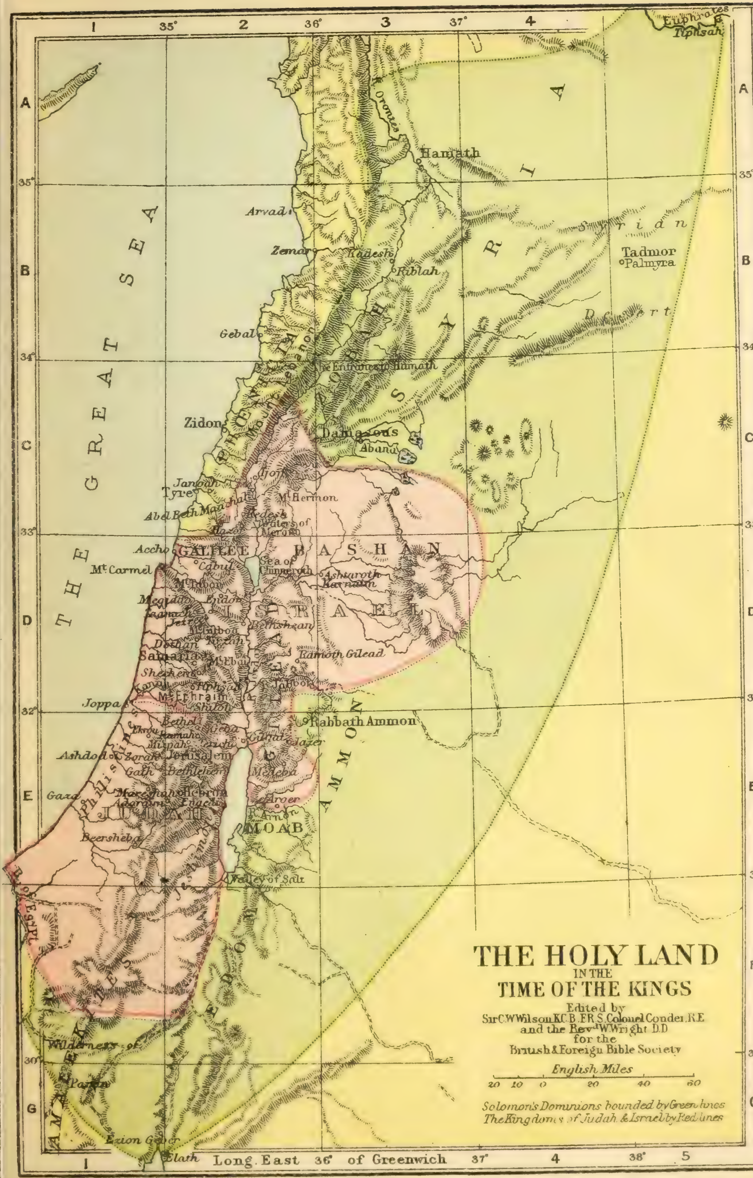

ARMENIA, SYRIA
AND
MESOPOTAMIA
Edited by
Sir C.W. Wilson, K.C.B., F.R.S., Colonel Conder, R.E.
and the Revd W. Wright, D.D.
for the
British & Foreign Bible Society
English Miles
0 50 100 200
THE GREAT SEA
CASPIAN SEA
PERSIAN GULF
ARMENIA
TOGARMAH
HAVILAH
ASSHUR
MESOPOTAMIA
PADAN ARAM
ARAM NAHARAIM
GOZAN
MEDIA
MADA
ELAM
SUSIANA
KIRNA
CHALDEA
SHINAR
ARABIA
KADMONITES
ZUZIM
EMIM
BASHAN
GILEAD
SYRIA
HITTITES
MIZRAIM
EGYPT
GOSHEN
Amalekites
Midianites
Mt. Ararat
L. Van
L. Urmia
Araxes
Cyrus
Mazaca
Iconium
Mt. Taurus
Tarsus
Carchemish
Haran
Sajur
Pethor
Antioch
Daphne
Berea
Tiphzah
Rezeph
Hamath
Arvad I.
Kadesh
Riblah
Tripolis
Gebal
Aphek
Zidon
Sarepta
Damascus
Mt. Hermon
Tyre
Kedesh
Dan
Mt. Carmel
Aphek
Ashtaroth Karnaim
Salcah
Dothan
Samaria
Shechem
Joppa
Succoth
Bethel
Jericho
Rabbath Ammon
Jerusalem
Bethlehem
Gaza
Hebron
Beersheba
Tophel
Tadmor
River of Egypt
Zoan
Pithom
On
Memphis, Noph
Wilderness of Shur
Desert of Paran
Sela
Mt. Hor
Ezion Geber
Elath
1st CAPTIVITY
2nd CAPTIVITY
3rd CAPTIVITY
Halah?
Habor
Hiddekel, Tigris
Nineveh
Resen?
Calah?
Asshur
Rehoboth
Great River, Euphrates
Hena?
Tigris
Ava, Ahava, Ivah
Accad
Cutha
Sepharvaim
Babylon
Babel
Plain of Dura
Calneh
Ellasar
Erech
Ur of the Chaldees
Shushan
Ecbatana
Ecbatana, Achmetha
A B C D
1 2 3 4 5 6
30 35 40 45 50

EGYPT
THE SINAI PENINSULA
AND THE
PROMISED LAND
Edited by
Sir C.W. Wilson K.C.B. F.R.S. Colonel Conder R.E.
and the Revd. W. Wright D.D.
for the
British & Foreign Bible Society
English Miles
0 10 20 40 60 80
Cultivable Area cold. green
Biblical Names Succoth
Classical .. Arsinoe
Modern .. (Ismailia)
THE GREAT SEA
(MEDITERRANEAN SEA)
(Damietta)
(Rosetta)
(Abukir)
Alexandria
MAREOTIS
(Port Said)
Mons Casius
LAKE SIRBONIS
River of Egypt
Avites
Sin, Pelusium
CAPHTORIM
(Tanta)
MIZRAIM
LAND OF HAM
Zoan, Tanis
(San)
Daphnae
LAND OF GOSHEN
(Kantara)
(Ismailia)
Pithom Heroopolis
Succoth? Etham?
Pibeseth
Bubastis
EGYPT
(Natron Lakes)
Beth-shemesh On
Heliopolis
Clysma
(Suez)
Memphis, Noph
Arsinoe
(Fayum)
Hanes
Heracleopolis
The way of the Land of the Philistines
The way of Shur
Wilderness of Shur
(Kulat Nakhl)
Marah
Elim?
SINUS HEROOPOLITES
SINUS ÆLANITIS
ARABIA PETRÆA
Dophkah?
Alush
Hazeroth
Mt. Horeb
Mt. Sinai
Dizahab
Ezion Geber
Elath, Eloth
ARABIA
DESERTA
Gudgodah
Wilderness of Zin
Mt. Hor
2880
Sela Petra
(Maan)
Seir
Kadesh Barnea
(Ain Kadis)
South Country
Hezron
Berea
Zophel
Bozrah
THE SALT SEA
MOAB
Ar of Moab
Dibon
Medeba
Mt. Nebo
Heshbon
AMMONITES
BENE KEDEM
Beth Dagon
Ekron
Ajalon
Jebusite
Jerusalem
Jebus
Ashdod
Askelon
Lachish
Eglon
Gaza
Gerar
Beersheba
Engedi
Zered
1 30 2 31 3 32 4 33 5 34 35 7 36 8
A B C D
31 30 29

PALESTINE
divided among
THE TWELVE TRIBES
Edited by
Sir C.W.Wilson, K.C.B.F.R.S. Colonel Conder, R.E.
and the Revd W. Wright, D.D.
for the
British & Foreign Bible Society
English Miles
10 5 0 10 20 30
Longitude East of Greenwich
THE GREAT SEA
Zidon
Zarephath
Tyre
Damascus
R. Abana
Pharpar
Mt Hermon
(Sirion)
Nahr el Awaj
GESHUR
KEDESH
Waters of Merom
Argob
BASHAN
Havoth jair
MANASSEH
(HALF TRIBE)
GOLAN
Ashtoroth Karnaim
Kenath (Nobah)
Mts of Bashan
Sea of Chinnereth
Edrei
Bozrah
Salcah
Jabesh Gilead
GAD
RAMOTH GILEAD
Succoth
Mahanaim
Mt Gilead
Jogbehah
Rabbath Ammon
Jazer
Elealeh
Heshbon
Mt Nebo
Medeba
REUBEN
Kiriathaim
BEZER
Beth Gamul
Aroer
Arnon
Ar of Moab
Kir of Moab
MOAB
Brook Zered
EDOM
Bozrah
Tophel
Ascent of Akrabbim
Wilderness of Zin
THE SALT SEA
Zareth
En-gedi
Jericho
Gilgal
Jordan
ISSACHAR
Taanach
Megiddo
Jokneam
Mt Carmel
Accho
Achzib
Abdon
Dothan
Engannim
MANASSEH
(HALF TRIBE)
Mt Ebal
SHECHEM
Mt Gerizim
Gilgal
Mt Ephraim
Shiloh
EPHRAIM
Joppa
Lod
Hadid
Bethel
BENJAMIN
DAN
Gezer
Ekron
Jabneel
Ashdod
Ashkelon
Gibeon
Ajalon
Jerusalem
Kirjath Jearim
Beth Shemesh
Gath
Adullam
Tekoa
JUDAH
HEBRON
Gaza
Eglon
Lachish
Debir
Eshtemoa
Arad
Beersheba
En Rimmon
Sharuhen
SIMEON
Rehoboth
Hezron
Aroer
City of Salt

THE HOLY LAND IN THE TIME OF THE KINGS

Edited by Sir C. W. Wilson K.C.B. F.R.S. Colonel Conder R.E. and the Revd W. Wright D.D. for the British & Foreign Bible Society

THE HOLY LAND
IN THE TIME OF
OUR SAVIOUR
Edited by
Sir C.W. Wilson, K.C.B., F.R.S., Colonel Conder, R.E.
and the Revd W. Wright, D.D.
for the
British & Foreign Bible Society
Roman Miles
10 5 0 10 20 30
Cities of the Decapolis
Roman Roads
Longitude East of Greenwich
35°
36°
33°
32°
31°
1
2
3
A
B
C
D
THE GREAT SEA
SYRIA
TETRARCHY OF ABILENE LYSANIAS
Abila
DAMASCUS
Sidon
Sarepta
Zarephath
Mt. Hermon 9150
Nahr el Awaj
Tyre
Cæsarea Philippi
Country of the Itureans
TETRARCHY OF PHILIP
GAULONITIS
TRACHONITIS
AURANITIS
Ecdippa
Ptolemais
Acre
Caphar Hananiah
Chorazin
Bethsaida (Julias)
Kh. Minyeh
Capernaum
Gerasenes
Gergesa
GALILEE
Magdala
Tiberias
Hippos
Sepphoris
Cana
Zebulon
Nazareth
Mt. Tabor 1843
Nain
Gadarenes
Gadara
Abila
Canatha
Mts. of Bashan
Plain of Esdraelon
Bethabara
BATANEA
Raphana
Cæsarea
Scythopolis
Dion
Pella
Bozrah
Ginea
SAMARIA
Sebaste
Samaria
Ænon
Mt. Ebal 3077
Sychem
Sychar
Salim
Mt. Gerizim 2849
Jacob's Well
Caphar Saba
SARON
Antipatris
Joppa
Beth Laban
Arimathea
Phasaelis
Gerasa
PERÆA
Accaron
Lydda
Gophna
Ephraim
Bethhoron
Bethel
Philadelphia
Jamnia
Gazara
Jericho
Nicopolis
Emmaus
Ramah
Azotus
Ashdod
JERUSALEM
Mt. of Olives
Bethany
Heshbon
Ascalon
Bethlehem
Herodium
JUDÆA
Bethsura
Callirhoe
Gaza
Hebron
Machærus
Anthedon
DAROMA
Juttah
The Hill Country of Judæa
The Wilderness
DEAD SEA
Masada
Beersheba
IDUMÆA
MADIAN
Nabatheans

A map to illustrate the
ACTS AND EPISTLES
Edited by
Sir C. W. Wilson K.C.B. F.R.S. Colonel Conder R.E.
and the Revd. W. Wright, D.D.
for the
British & Foreign Bible Society
English Miles
0 50 100 200 300
Seven Churches of Asia.
ST PAUL'S JOURNEYS
1st Missionary Journey thus
2nd " "
3rd " "
Voyage to Rome
BLACK SEA
ADRIATIC SEA
THE GREAT SEA (MEDITERRANEAN)
ADRIA
Syrtis or Quicksands
ROME
Three Taverns
Appii Forum
Puteoli
Rhegium
SICILIA
Syracuse
Melita
Carthago
ILLYRICUM
Dalmatia
MACEDONIA
Thessalonica
Beroea
Philippi
THRACE
Byzantium
Samothracia
ACHAIA
Athens
GREECE
Corinth
Cenchrea
Mysia
Troas
Assos
Mitylene
Chios
Samos
Trogyllium
Patmos
Coos
Cnidus
Rhodes
Patara
Ephesus
Smyrna
Sardis
Philadelphia
Pergamos
Thyatira
Laodicea
Colosse
Hierapolis
Miletus
ASIA
BITHYNIA
PONTUS
Sinope
Nicomedia
Ancyra
Paphlagonia
GALATIA
CAPPADOCIA
Caesarea
Philomelium
Iconium
Lystra
Derbe
Antioch
Tarsus
Pamphylia
Sea of Pamphylia
Sea of Cilicia
Seleucia
Antioch
Euphrates
SYRIA
Salamis
Paphos
CRETE
C. Salmona
Phenice
Lasea
Clauda
Fair Havens
Sidon
Tyre
Ptolemais
Caesarea
Antipatris
Joppa
Azotus
Gaza
JERUSALEM
Damascus
Abila
Idumaea
ARABIA
Alexandria
EGYPT
LIBYA
CYRENAICA
Cyrene

THE ENVIRONS OF
JERUSALEM
English Miles
Modern Names thus (Anata) (Jeba)
JERUSALEM
Gibeon
(el Jib)
Mizpeh
Anathoth
Scopus
Bethany
Rachel's Tomb
T R I B E O F J U D A H
B E N J A M I N

MODERN JERUSALEM
Yards
Tombs of the Kings
Mound of Ashes
Jewish Colonies
Dominican Monastery
Muslim Tombs
Russian Hos.
Russian Garden
Damascus Gate
2480
Russian Consulate
French Hos.
Haram esh Sherif
Dome of the Rock
M. el Aksa
Citadel
(el Kalaah)
Armenian Quarter
Gardens
Old Tombs
Silwan
(Siloam)
Birket Silwan
Birket es Sultan
Birket el Hamra
1 = New Bazaar
2 = Grt Greek Mon.
3 = New " "
4 = Coptic "
5 = St Johns Hospital
6 = German "
7 = " Church
8 = St James "
S = Synagogue

MODERN
PALESTINE
showing the
PHYSICAL FEATURES
Edited by
Sir C.W.Wilson, K.C.B.F.R.S. Colonel Conder, R.E.
and the Rev. W. Wright, D.D.
for the
British & Foreign Bible Society.
English Miles
10 5 0 10 20 30
Reference
Land below Sea level
„ from 0-300 feet
„ Over 300 „
Sea from 0-100 fath.
„ below 100 „
Railways
MEDITERRANEAN SEA
BEIRUT
J. Sunnin 8554
Zahleh
Zebedani
Jebesh Sharki
Jebel Wustani
Helbon
Duma
es Salahiyeh
Bahret
el Ateibeh
DIMESHK ESH SHEM
(DAMASCUS)
Burkash
Kesweh
J. Mania
Bahret el Hijaneh
Dier el Kamr
Mukhtara
Jib Jenin
Rasheiya
Saida (Sidon)
Jezzin
J. Niha
Hasbeiya
Sarafend
9150
N. el Kasimiyeh
Nabatiyeh
B. Jenn
J E D U R
es Sure
(Tyre)
Kana
J. Hunin
Banias
Cesarea Philippi
Beit Ran
W. el Ezziyeh
Ras en Nakurah
Tibnin
Kades
el Kuneitirah
Burak
Musmiyeh
Dibl
Iskanderuneh
Baheiret el Huleh
T. el Hara
es Sunamein
El Lejah
ez Zib
J. Jermuk
3934
Safed
JAULAN
Akko
(Acre)
B. of Acre
Haifa
1810
Khan Minia
B. Tubariya
-682
Tubariya
Fik
T. Ashareh
Tsil
Nawa
Edhraa
Shuka
Shuhba
Duma
W. el Ghair
J. Hauran
Kunawat
Suweideh
Busan
Athlit
Nasirah
Nein
J. Duhy
Zeizun
Ibil
Mezarib
Umm Keis
Derat
(Edrei)
Ary
T. ej Jena
5910
Tanturah
el Lejjun
Kefr Kara
Beit er Ras
Kureiyeh
J. ed Druz
Kaisarieh
(Cesarea)
Jenin
Beisan
Busrah
Sulkhad
(Salcah)
N. Iskanderuneh
Arrabeh
M. Gilboa
1648
Tibneh
Pilgrims Road to Mecca
Umm el Jemal
N. el Falik
Sebustieh
(Samaria)
Tubas
Ajlun
3450
Kefr Saba
Nablus
(Shechem)
Jerash
N. el Auja
Jiljilieh
W. ez Zerka
Yafa (Joppa)
J. Osha 3597
Kulat ez Zerka
el Yehudiyeh
T. Asur
3318
es Salt
Yajuz
N. Rubin
Ludd
Jufna
Amman
el Ramleh
Yebneh
Bireh
2930
Beitin
Arak el Emir
Akir
N. Sukereir
Latron
el Jib
el Kud
(Jerusalem)
Hesban
Esdud
es Kustineh
J. Nebo
2643
Iskalan
Beit Lahm
(Bethlehem)
Medeba
Beit Jibrin
Main
el Khalil
(Hebron)
Mkaur
Dhiban
Dhaheriyeh
BAHR LUT (DEAD SEA)
-1292 ft. below Sea level
W. esh Sheriah
Bir es Seba
(Beersheba)
Tel es Seba
el Milh
Kerak
Usdum
N. Ghor
Nahr esh Sheriah (Jordan)
Arabah
Acc. of Akrabbim
33
32
31
35
36
A
B
C
D
Mt. Hermon 9150
J. Hauran 5910
Suweideh
Sea of Galilee -682
W. Haifa
Level of Mediterranean Sea
E
Esdud 140
Yutta 3746
Jerusalem 2593
T. Asur 3318
Dead Sea -1292
J. Osha 3597
J. Neba 2643
Mashita
W.
Level of Mediterranean Sea
J. Sunnin 8554
Hermon 9150
J. Niha 6070
J. Jermuk 3934
J. et Tor 1843
(Tabor)
Gilboa 1648
Nablus
T. Asur 3318
Bireh 2930
Jerusalem 2593
Hebron 3040
Yutta 3746
N.
Level of the Mediterranean Sea
B. el Huleh
S. of Galilee -682
R. Jordan
Dead Sea -1292
S.

0